OPUS
PANDECT

PANDECTE MEDI

PRO CŌI BIBLIOTE
CA PHARMACOPE
. V. DE [illegible]

Opus Pandectarum

V. Sprengel. Historia rei herbariae. T. I, p. 284 et suiv. (Paris, 1808)
Haller. Bibliotheca botanica. T. I, p. 220 (Tiguri, 1771).
Meyer (Ernst H.F.). Geschichte der Botanik. T. IV, p. 167 (Königsberg, 1857)

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Opus Pandectarum

Habēs studiosissime Lector Opus Pādectaꝝ medicine Matthei Siluatici Nuper inpressum cum quottationibus omniũ auctorũ in locis proprijs ⁊ Symone Januēsi: Additis etiā nōnullis capitulis simpliciũ medicinarum in alijs non compertis: Necnon ⁊ tractatu declarante quātum ex solutiuis laboriosis ingrediatur pro singula dragma pillulaꝝ ⁊ ellectuarioꝝ solutiuoꝝ: Necnō etiā tabula addita per Eximiũ doctorē. D. magistrũ Baptistā Sardum: Additis insuper numero capituloruꝫ Gale. ⁊ alioꝝ auctoꝝ: vno non dimisso: Et tabula nusq̄ꝫ impressa: per ordinem alphabeti Necnō ⁊ anotatiōibꝰ ꝯpilatis ꝑ Celebrē artium ⁊ medicine Docto. D. magistruꝫ Dñicum Martinũ de Sospitello: Illustrissime Ducisse Sabaudie Medicũ dignissimũ. Quod si cũ alijs vbicunqꝫ impressis ꝯparabis: ea profecto multis in locis deprauata ⁊ superflua reperies ac facile cognosces quantũ cure atqꝫ diligētie Prefatꝰ adhibuerit ī huiusce operis castigatiōe ⁊ emendatione. Ut tandem tibi laudem: Mortaliumqꝫ egritudinibꝰ subsidiũ afferret.

Cum Gratia ⁊ Priuilegio.

¶ Tabula simplicium in volumine cōtētorum ad eorū virtutes ꝛ ꝓprietates facile inueniendū ꝛ vnicuiqꝫ morbo tam ꝓprio q̄ cōmuni curando opponendum feliciter incipit.

De egritudini. capitis.

¶ Ad dolorem capitis. Lapis lune. agaricus. mellilotum. aloes pes columbinus. attriplex. anisum. arthemisia. epithimū. berōica: nasturtiū. nigella. papauer. edera: coriandrū. menta. elleborus: enula. flos vitis agrestis. vitis alba. viola: mirabolani: solatrū portulaca: coloquintida: squilla: psilium: paucedanum: lac lactuce agrestis: volubilis: cubebe: lapis arsaphyrꝰ: radix amigdale amare: yris illirica: succus maiorane: mumia: serpillū: policaria minor: ruta: olus: iamenum: sandalum: sisamus: lana succida: acetum.

¶ Ad vertiginem. Agaricus: epitimum: colloquintida: balsamū: lapis armenus: lapis samius: mumia.

¶ Ad frenesim: Apium: paucedanuꝫ: lactuca asini: lapis medius: serpillum: consolida minor: acetum.

¶ Ad letargiam: Agnus castus: apiū: nasturtiū: castoreum: sinapis: euforbium: galbanum: paucedanum: costus: serpillum: acetum.

¶ Ad subeth: Castorium: paucedanum:

¶ Ad apoplesiam: Uitis alba: coloquintida: acetum: squillitincum.

¶ Ad epilepsiā: Aristologia ro. blacta bisantia: lapis lune: agaricus: antimoniū: ambra assa: coagulū leporis: arnoglossa: sticados: epithimū: corallus: berōica: castoreū: sinapis: coriandrū: san. agni: ꝛ hedi: san. testudinis: cerebrū leporis: semē arboris karabe: elleborꝰ: vitis alba: flos viole: filipendula: fumꝰ ciconie: stercus aquile: epar asini assatū: vngula eiusdē: trifoliū: coloqntida: acetū sqlliticū: galbanū: paucedanū: grana balsami: rosmarinꝰ: lapis agle: lapis ar. lapis eos: lapis gagates: smeraldꝰ: caro colūborū: epar asini: caro testudīs: maiorāa: mūia: ostraca: peonia: policaria: pētafilō: epar vulturis: serapinū siseleos.

¶ Ad melācoliā. Spodiū: agaricus: sticados: epithimū: ozimū: gariofilatū: borago: elleborꝰ: mirabolani: acetositas citri: acetū sqlliticū: lapis ametistus: lapis andromada: lapis armenꝰ: lapis crisolitꝰ: lapis gagates: lapis lazuli: aqua lactis sene.

¶ Ad ebrietateꝫ: Absinthiū: coriādrū: lactuca: lapis ametistus: lapis dionisia: amigdale dul.

¶ Ad vigilias pes colūbinꝰ: pauauer: caul: ciamomū oleū ranax: viola. cortex radicis solatri: rosa: lactuca: crocus: lapis ametistus: lapis flogmus: lapis iacintus: amigdale: mādragora: neuufar: annetum.

¶ Ad vulnera capitis: Gladiolus.

¶ Ad vlcera capitis. Balsamum: lupinus agrestis.

¶ Ad facturam cranei. Betonica.

De egritudi. neruorum.

¶ Confortantia. Emblici: sticados: camomille.

¶ Ad paralesiꝫ: Abrotanū: agaricꝰ: agrimōia: aspaltum: panis por: camepitheos: nasturtiū: castoreum: cataputia: collogntida: saluia: elleborꝰ: rubea tinctorum: euforbiū: olm citri: collogntida: vinū. squilliticum: paucedanū: costus: eruca: caro eritij: caro colūbi: maiorana: mumia piretrum: serapinum.

¶ Ad spasmū. Dragātū: sgnātū: agaricus: assa fetida epitimū: ben: bdeliuꝫ: spina alba: camedreos: castoreū: aspaltuꝫ: euforbiū: iuniperus: psilium: balsamū: caro eritij: granatum siluestre: serapinum.

¶ Ad cōtusioneꝫ. Abrotanū: squinantū: altea: coriū arietis: cinis vinacie: psiliuꝫ costus: opp oponax: sal: reubarbarum: lana sucida.

¶ Ad tremorē. Cerebrū leporis: artemisia. pāis por. castoreū: caulis: euforbiū: ius galli antiqui.

¶ Ad stuporem: Euforbium: piretrum.

¶ Ad mollificationem. Oleum citri: costus.

¶ Ad duritiem. Citonium iudum:

De egritu. oculorum.

¶ Clarificātia visum: Absinthiū: laca: assax: antimoniū: aloes: emblici: vsnee: ozimū gariofilatū: celidonia: aurū: elleborus: prassiū: berbena: acorus: mirabolani: succus radicis solatri: acetū squilliticū: opoponax: lapis agates: lapis pirītides: lapis prassius: lapis rubeus: smeraldus: caro tyri: ruta: saturegia: fene: cinis vespertilionis.

¶ Ad apata calida: Spodiū: acatia: spongia marina affodillus: mellilotū: pes colūbinus: yringus: iusgamus: endiuia: fil: sang. colūbe: viola: gūmi arabicuꝫ: litiū: portulaca: psiliū mādragora: melon: fumꝰ olibani. sarcocolla: tutia.

¶ Ad inflatiōes. Abrotanū. attriplex: cataputia: papauer: mirtus: elatinus: tassus barbassus: gentiana: folium rubus.

¶ Ad obscuritatē. Flos salis: alumen: viride eris: auricula muris: assa fetida: ruta agrestis: ozimū gariofilatū: pāis por. camedreos: sinapis: cōdisi: succꝰ salicis: cinamomū: san. colūbe. ꝛ cuniculi: succꝰ arboris charabe: elleborus: erbū: piper: feniculus: litium: gariofilus: canna agrestis: mel: crocus: balsamum: rosmarinus: margarite lapis: medius: lapis piritides: i. caparosea: lapis piritis: oleum amigdalarum: fel: adeps vipere: thus: serapinum: sal indum:

¶ Ad ruborē: ꝛ pannū. Absinthiū: ciminū: cāphora: sinapis: sang. colūbe: ebanus: gariofilus: crocꝰ: balsamum: lapis nigrox: sal: armoniacus: serapinum.

¶ Ad vlcera. Dragātū: cepe: ebanꝰ: limacie vste: cornucerui: lac lactuce agrestis: lapis. emathites: lapis lacteus: lac: mirra: nucleꝰ dactili vstus: fumꝰ olibani.

¶ Ad vngulā: acatia: squāma ferri: lapis nigrox: lac: cancer marinus: cinis vespertilionis.

¶ Ad maculas: lacca: cāphora: celidonia: cheiri: pumex: pix liquida: mirra:

¶ Ad debilitatem. Lacca. eufragia.

¶ Ad lachrimas. corallus lignū pini: borax elatinus: mirabolani: solatrū: fumus terbētine: psilium: radix croci: lapides glatides: fumus olibani: tutia.

¶ Ad subtiliandas tunicas. Assarum.

¶ Ad reuma. Gramen: amilum: elatinus: erbuꝫ: faba limaciē: crocꝰ: lapis lacteꝰ: melō: sandalū: sarcocolla

¶ Ad pruritū. Aloes: cepe: ysopus hu. litium.

¶ Ad dolorē. Arnoglosa: betonica: ozimū: gariofilatum: coriandrum: rapa: faba: lapis celidonius: lapis iscultos: ruta: succus: cicute: zuccarum.

¶ Ad fistulaꝫ. Camomilla. cinis capil. ve. camedreos condros: auena: oleum nucum.

¶ Ad albuginem: Endiuia fil. margarite: cinis vespertilionis.

¶ Ad aque descensum. Euforbium: coloquintida: serapinum: cerebrum vespertilionis.

¶ Ad cicatrices. Pumex.

¶ Ad glaucedinem. Acetositas citri.

¶ Ad noctilopam. Lapis zignites.

De egritudi. palpebrarum

¶ Ad grossitiem. palpebraruz. Viride eris. altea calcantum. ysopuz humi.
¶ Ad pruritũ. Urina capre. sinapis. fumꝰ terbẽtine
¶ Ad scabiem camomilla.
¶ Ad relaxationẽ. Lignũ pini: ossa dactiloꝝ vsta.
¶ Ad asperitatẽ. Squãma ferri. lapis ematithes. fel
¶ Ad ortum pillorum. Lapis lazuli.
¶ Ad ordeolum. Serapinum.

De egritudini. aurium.

¶ Ad inflationes aurium. Serpentaria minor
¶ Ad vermes. Absinthiũ. folia persicoꝝ. aloes. caparis. nigella. cedrus. menta. elleborus. succus feniculi. oleum picis. ebulus lacteriũ. acetum. vitriolum.
¶ Ad saniẽ. Flos salis. terbentina. mirtus. virga pastoris. succus feniculi. agresta. scoria ferri. terbentina. succus foliorum nucum. scabiosa. canapis.
¶ Ad dolores absinthiũ. affodillus. mellilotum. paritaria. alumẽ. anisum. lapago. arnoglossa. oleum de bẽ. rasura cucurbite. vrina tauri. spuma nitri. oleum scarabeorum. iusquiamus bleta. cataputia. papauer. oleum crisomillaruz. folia hedere. coloquintida. salix porrũ. mẽta. virga pastoris. diptamũ. succus arboris charabe. succus herbi. prassiuz. porceliones. tella aranee. solatrũ. centũnodia. coloquintida. paucedanum. succus granatorum. crocus. fel tauri. mumia. oleum. scorpionũ adeps anseris. ⁊ galine. adeps vulpis. thꝰ. succus ruthe. lumbrici terre. vitriolum.
¶ Ad tinitũ. Absinthiũ. oleum de ben. cepe. spuma nitri. cedrus. sinapis. porrum. elleborus. laurus. coloquintida. mel opobalsamum. ebulus. oleum amigdalarum. acetum.
¶ Ad surditatem. Absinthiũ. caparis. sinapis. sulfur laurus. acetum squilliticnm.
¶ Ad fluxum humiditatum. Alumen.
¶ Ad vlcera. Urina. san. porci. virga pastoris. succꝰ volubilis. vitriolum.
¶ Ad apostemata. Eruca. geratiua. viscꝰ: stercꝰ capre solatrũ. psiliũ. vrtica. crocus. butirum. cicer cisamus.
Ad opilationes. maiorana.

De egritudinibus. nasi.

¶ Ad fluxum sanguinis. Spodiũ. spõgia marina ãtimoniũ. aloes. lapago. vsnee. coralus. spuma nitri. spina alba. ciminũ. lutũ ar. cãphora. zinaprũ. nux cipressi. san. colũbe. ⁊ ciniculi. san. dra. mirtus. cauda egna. cerebrũ galline. karabe. fimus capre sil. fimus bouis galion. gipsum galla. limacie. tella aranee. vrtica. ypericon. lapis celidonius. lapis elitropia. lapis zignites. lismachion. epar capre vstum. thus. ruta. sandaraca. sarcocolla. terra sigillata. acetum vitriolum.
¶ Ad catarrũ frigidũ. Sauina. semen lini. aspaltũ. camepitheos. nigella cinamomũ. cubebe. storax. sandaraca. sisimbrium.
¶ Ad catarrũ. cal. Dragantũ. semẽ lini. iusquiamus. lutum arme. papauer. sebesten.
¶ Ad polipũ. Aristo. antimonium. assa ferida. panis por. nux cipressi. es vstum.
¶ Ad opilationes narium. Sticados. lactuca.
¶ Ad corizam. Sulfur.

De egritu. lingue oris. ⁊ faucium.

¶ Ad vlcera oris. Spodiũ. panis cuculi. lutũ ar. testiculus vulpis. berbena. tribulus. succꝰ granati. lapis frigius. lac calibeatũ. lingua canis. folia malus rubꝰ

¶ Ad fetorem oris. Absinthium. persica. lignum al. cepe. aurum. mẽta. flos vitis agrestis. galãga. piper nigrũ. iuniperus citrum. acetum. squilliticũ pẽtafilõ.
¶ Ad tumores faucium. Paritaria. ciminuũ. cedrus. tribulus.
¶ Ad scissuras oris. Dragantum.
¶ Ad Alcola. Panis cuculi. camomilla. cartamus. galla. tribulꝰ. alchanna. mora celsi. fel testudinis. lac calibeatũ. flos ligue bouis. ligua canis. pẽtafilõ. rubꝰ
¶ Ad asperedinem faucium assa fetida. consolida.

De egritu. oris ⁊ lingue.

¶ Ad Asperitatẽ. Oris ⁊ ligue. vsnee. epatica. mẽta.
¶ Ad paralesim. Lingue nasturtiũ. castoreum.
¶ Ad apostemata lingue. Sinapis.
¶ Ad scissuras labiorũ. Porrum vitis alba.
¶ Ad torturã oris. Euforbium. oleum citri maiorana. mumia.
¶ Ad dolorem oris Amigdale.

De egritudini. dentium.

¶ Ad putredinez. Aristo. menta. balaustia. lapis cornelius margarite.
¶ Ad dolorẽ. lacca. affodillus. Altea. Assa fetida. radix apij. lapis arnoglose. radix ben. succus cucurbite beronica. melissa. spina alba. iusqamꝰ. aspaltũ. tamariscus. mezereon. cardus. caparis. nasturtiũ. nigella. cedrus. celidonia. radix sinapis. folia pini. grana edere. coloquintida. ranã. scotamũ. yreos agrestis. elleborus. auelana inda. tassus barbassus. piper. nigruz. galla. solatrũ. cornu cerui. colloquintida. galbanum. paucedanum. oleum picis. mora celsi. semen lapaty. opobalsamũ. opoponax. ebulus. kalendula. lapis galactides. radix lapsane. testudo. radix sceita ragi. yreos. milefolium. radix spargoꝝ. cicer piretrũ. pentafilon. acetum. radix titimalli.
¶ Ad ortum dentiũ. Cerebrũ leporis. mel. butirum.
¶ Ad dẽtes cõmotos. Alumẽ. balaustia. cardus. auelana inda. cornu cerui. acetum squilliticuz. lapis gagates. radix masticis. mirra.
¶ Ad corrosionẽ. Assa. borax. galbanum. oleũ picis oppoponax. radix titimalli.
Ad vermes. cedrus. borax. kalendula.
Abstergentia dentes. pumex. cornu cerui.
¶ Ad stuporem. portulaca.

Ad egritu. Gingiuarum.

¶ Ad sanguinis constrictionem. Abrotanum. alumẽ balaustia. coralus. calcantum. mezereõ. borax. flos vitis agrestis rubeus. acetum.
¶ Ad putredinẽ. Aristolo. viride eris. menta.
¶ Ad inflationes ⁊ apostemata. Alumen. diptamum galla. tribulus. cornu cerui. balaustia cicer.
¶ Ad corrosionem. Coralus.
¶ Ad laxitudinẽ. Pumex. auelana inda: agresta litiũ squãma ferri. cornu cerui. acetũ. squiliticũ: amigdale. lac asininũ. flos lingue bouis. sal. mirra. sandalũ.
Ad vlcera. Butirum.

De egritudini. gutturis.

¶ Ad asperitatem Dragantum. amilũ. cerasum viola fenugrecum. liquiritia. manna.
¶ Ad vuam laxam. Assa fetida. nasturtiũ. cinis radi. caulis agrestis. ebulus. sal. armoniacus rubeꝰ. acetũ
¶ Ad apostemata. Bdelium. cedrus. diptamuz. flos violaꝝ. fimus humanus. stercus canis. stercꝰ ĩfantis

porcellioes. litiuz. mel. mora celsi. ebulus. lapis frigi⁹ sal. fel. tauri. mumia. sal armoniacus. rubus. acetum.

¶ Ad apostema vulue. Rubeus. acetum.

¶ Ad dolorem. Mumia. acetum.

De egri. pul. & pectoris.

¶ Ad sputū facilitanduz. Serpentaria minor. capil. ve. diptamū. enula. prassiū. fenugrecum. squilla. volubil. yreos. auelana. serapinum. saturegia. scabiosa.

Ad sputum sanguinis. Spodiū. squinantum. agaricus aloes. paritaria. altea. amilum attriplex. arnoglosa. balaustia. coralus. betonica. spina alba. iusquiamus. bruscus. tamariscus. bolus ar. centaurea. nux cipressi climenū citonia. cortex salicis. semē porri. coriandrū. san. edi & agni. san. ora. mirt⁹. menta. virga pastoris. karabe. flos vitis agrestis. ferula. fimus apri. gessamia. succus vitis. auripigmētum. cētūnodia. portulaca. terbētina. cornu cerui. glādis lapis ematithes. lapis topaciō. gummi amigdale. butirum. lepnialisima chion. folia masticis. lutum magra. serpilluz. reubar. reupōticū. thus. sandaraca. consolida. macis. rubus.

¶ Ad tussim. Spodiū. dragantū. affodillus. paritaria. semen altee. amilū. assa fetida. sordicies. balnei. cucurbita. bdelium. eruca geratina. iusquiamus. terbentina. aspaltum. camedreos. nasturtium. papauer. pince. nux cipssi. caulis. cinamomum. cauda equina. diptamum. enula. prassiū. vitis alba. fenugrecum. raffanus. tassus barbassus. laurus. semen cotti. gūmi arabicū. passer. iuniperus. auripigmētū. terbentina. coloquintida. squilla mel. paucedanum. vrtica. grana balsami. opoponax. ebulus. amigdale. yreos. storax. māna. mirra. auelane. ruta. serapinum. olus. iamenuz. sebesten. fiseleos. acetum armoniacum.

¶ Ad asma. Abrotanū. aristolo. lacca. agaricus. arnoglosa. melissa. capil. ve. terbētina. aspaltum. panis por. calamētum. ciminū lutū ar. cētaurea sulfur. nux cipressi. colofonia. san. bubonis. & caro. cauda equina diptamū. enula. prassiū. vitis alba. fenugrecum. filipēdula. laurus. ius galli antiqui. auripigmentum. coloquintida. squilla. galbanū. paucedanum. vrtica. crocus. volubilis balsamum. ebulus. lapatiū acutum. lapis crisolitus. lapis lazuli. matrisilua. mirra. reuponticuz. ruta. sandaraca. fiseleos. tapsia. acetum. pulmo. vulpis armoniacum.

¶ Ad pec. sicitatem. Dragantū vio. fenugrecū. gūmi arabicum. passerina. lingua auis. manna. oleum nucis indice. ordeum. māna. cera.

¶ Ad pectoris dolorē & pleuresim. Abrotanū aristolo. affodillus. agaricus. fistula pastoris. lignum aloes amilum. pes columbinus. assa fetida. sticados. cucurbita. cepe. bdeliū. calamentū. nasturtiū. pinee. caulis. carui agreste. porrum. mirtus. gladiolus. prassium. vitis alba. viola. fimus apri. tassus barbassus. valeriana. gentiana. acorus. trifolium. vinum squilliticum. galbanum. costus. semen vrtice. grana balsami. opoponax. rosmarinus. amigdale amare. butiruz. lingua auis storax. ruta serapinū cōsolida. petroselinū. agreste sisimbrium. spinachia. tapsia. anetum.

¶ Ad vlcera pul. Dragantum. agaricus. betonica. lutum arme. cedrus. ysopus bu. pinee. porrum. prassiū laurus. gummi arabicum. terbentina. lapis asius. lac ordeum. cācer fluuialis.

¶ Ad apostemata pulmonis. Castoreum. diptamum grana balsami. amigdale. dul. butirum. ruta.

¶ Clarificantia vocem. Cartamus. caulis. fenugrecū ius galli antiqui. caro anatis. acetum squilliticū caro tyri. storax. meu. oleum nucis indice. cicer. sandaraca

¶ Ad saniem in pectore. Sulfur. pinus. auripigmentum. squilla.

¶ Ad apostemata pectoris psilium.

De egritudinibus cordis.

¶ Ad debilitatem. Lignū aloes: emblici: melissa. grana tinctorū: cinamomum karabe. argentuz. seritū: mirabolani. succus rosarū. gariofil. acetum. squilliticam lapis crisopassus. lapis granatus. iacintus. lapis lazuli. lingua bouis. malamatiana. cassia lignea: muscus: mumia. nenufar. peonia. fistici. olibanum. sandalū: macis: tamaridi. terra sigillata: doronicū: zedoaria: sene.

¶ Ad sincopim. Spodiū: ambra: melissa: ozimuz. gariofilatū. borago. cardamomuz. cucumeres: aurum: menta: galanta: margarite: caro caprioli. lingua passeris: serpillum: rob. de ribes: spica rubus.

¶ Ad tremorē. Epithimum: vsnee: coralus: mellissa. been: coriādrū: aurū: succ⁹ rosarū: citri cortex. & acetositas eiusdē: acetosa: crocus: margarite: doronicuz.

De egritu. mammillarum.

¶ Ad tumorem. Affodillus. Altea. Jusquiamus. Faba. Nux.

¶ Lac prouocantia. Agnus. castus. anisum. ozimum gariofilatū. semē circee: caulis semen vitis albe. feniculus: lactuca: cristallus. lapis galactides: cicer: semen aneti.

¶ Ad duritiem. Eruca. geratina. galeobesis.

¶ Lac coagulātia: cartamus.

¶ Lac dissoluētia. Cartamus: menta: assa fetida: coagulum leporis: aspaltum: ciminum: ebulus.

¶ Ad apostemata. Cataputia: thus.

De dispo. meri & stomaci.

¶ Cōfortātia stomacū. Spodiū absinthiū: lacca: persica. lignū al. berberis: emblici: vsnee: spina alba: Cardamomū: lutū ar. caparis: cicorea: cinamomuz: coriādrum: san. ora. mirtus: menta: diptamum: cuscute: karabe: enula: eupatoriū: piper: fenugrecum: gētiana: vinum ponticum: aqua ferrata: mirabolani: gariofilus: folia citri: squilla: bermich: crocus: balsamum: lapis exebenos: cassia lignea: mastix: nux muscata: semē peonie. reubarbarum: thus: ciperus: spica: fiseleos.

¶ Ad dolorem stomaci. Sauin: agaricus: mellilotuz aloes: paritaria: poliū mon. cepe: coralus: spina alba: siliqua: ciminū: furfur: eupatorium: piper filipendula: valeriana: ius galli antiqui: galanga: caro limatiarū: acetum: squilliticum: paucedanum: costus: opobalsamum: lapis alabastrides: lapis lincis: radix nenufaris: peonia: electerium: reubar. sandalum: sisimbriuz: lana succida: zedoaria.

¶ Ad sitim. Dragantum: persica: aloes: emblici: anisum: cucurbita: cassia fistula: citrulus: cucumeres: viola: psilium: lapis agates: cristallus: liquiritia: ribes: olus: iamenum: consolida: tamarindi: manna.

¶ Ad apostemata stomaci. Squinātum: cauda: equina: euforbiū: fenugrecum: liquiritia.

¶ Ad apostemata stomaci. Lacca. Menta. Ameos. reubarbarum.

¶ Ad vomitum sistendum. Emblici. Camepitheos: cartamus. coriandrum: menta: frasinus. gummi arabicum. cortex fabarum: gariofilus: portulaca: acetositas: citri: es vstum: melongena: ameos: serpillum: rob de ribes: sandaraca: tamarindi: mespilla.

¶ Ad inflationem stomaci: yringus: gariofilatum: ca

ftozeum spica celtica costus petroselinum.
¶ Ad singultum ciminum castozeum menta matrisil ua. mumia reubarbarum reuponticum scolopendria anetum.
¶ Ad vomitum prouocandũ cataputia menta. semẽ raffani semen ꝛ flos genestre stafiragria limatura ferri semen canne lapis lazuli semen spargi audana nux vomica nux vsualis radix melonis sisamus terra sigillata vitriolum.
¶ Ad sangui. congelatum ysopus hu. crisogomum. ebulus. lapis pirirides.
¶ Ad ardozem stomaci. Succus vitis solatrum poztulaca citrum granatum dulce.

De dispositioni. epatis:

¶ Ad apostemata Squinantum semen lini camomilla cauda equina euforbium viola volubilis liquiritia serpillum nux muscata spica.
¶ Ad ydropisim Absinthium squinantum assarum alumen agnus castus auricula muris anisum assa fetida apium arnoglosa polium mon. cepe betonica vrina camomilla camedreos mezereõ cardus saldanella vmblicus veneris cinamomum san. caprinus ꝛ yrcinus cauda equina diptamum ellebozus euforbium feniculus fimus bouis cortex raffani mirabolani limatie trifolium coloquintida vinum squilliticum caro eritij radix ebuli lapis gagates la. cacabzates caro eritij aq̃ lactis sal maiozaa aq ciceris reubar. ruta.
¶ Ad opilationes Lacca agaricus absinthium assarum aloes agnus castus anisum apium sticados epathica polium montanum capil. veneris calamentum camepitheos menta cuscuta rubea tinctozuz eupatorium prassium viola raffanus valeriana acozus limatura ferri succus rosarum volubilis lapatium ameos spargus cicer petroselinum reubarbaruz rostrũ pozcinum sisimbzium lupinus.
¶ Confoztantia Absinthium berberis pes columbinus auricula muris arnoglosa betonica saldanella cuscuta gentiana gariofilus balsamum cassia lignea mastix nux muscata fistici reubarbarum reuponticũ sandalum spica siseleos camphoza.
Ad duritiem agnus castus ben caparis spica celtica.
¶ Ad dolozẽ yringus Usnee cassia fistula euforbium raffanus lapis berillus amigdale dul. lutum magra pentafilon reubarbarum sandalum.

De dispo. fellis ꝛ splenis.

¶ Confoztantia splenem Lacca agnus castus. betonica diptamum lapis armenus.
¶ Ad opilationem splenis absinthium assaruz aloes agnus castus apium sticados epatica polium montanum capil. vene. camepitheos spica celtica menta rubea tinctozũ prassium valeriana acozus ferri puluis lactuca asini lapatium aqua lactis aqua ciceris sisimbzium lupinus.
¶ Ad duritiẽ splenis absinthium blacta bisantia assarum agnus castus apium cetarach ben cozalus. panis poz. tamariscus camedreos caparis. nasturcium centaurea sinapis edera condisi citonia viscus gladiolus polipodium frasinus ellebozus euforbium vitis alba viola fimus capze semen raffani acozus galbanum paucedanum vztica oppoponax lapatium lapis asius. sal maris radix nenufaris indicus nux muscata reubarbarum reuponticum scolopendria sene.
¶ Ad icteritiam absinthium lacca assarũ agaric⁹ aloes semen attriplicis anisum ceterach arnoglosa vsnee epatica polium monta. betonica camomilla capil. ve. panis poz. tamariscus calamentũ edera terrestris camepitheos cartamus celidonia spica celtica cassiafistula sulfur cretanus diptamũ cuscuta prassiuz fimus capze sil. berbena acozus pozceliones succus ros. coznucerui vinũ squilliticũ lactuca: vztica semen lapatij: volubilis. cubebe. lactuca asini. Rosmarinus. lapis lincis radix spargi aqua ciceris peonia policaria pentafilon reubarbarũ scolopendria spica lũbzici terre.
¶ Ad dolozem splenis Gramen agrimoian capil. ve. caulis euforbium vinuz squilliticum ebulus lapis cos amigdale amare mumia serapinum.
¶ Ad apostemata splenis polium monc. ozalus caparis piper fenugrecum genestra cinis vinacie. acetum squilliticum lapsana spica.
Ad opilationes fellis Cuscute.

De dispo. meri ꝛ intestino:

¶ Ad ventris subductionem Assaruz affodillus persica aloes flos salis assa ben cucurbita beta terbentina panis poz. cartamus cerasum cassia fistula citrullus coloquintida caulis cucumeres laureola cuscuta ellebozus vitis alba viola fimus muris spelta mirabolani limatie terbentina semen citri coloquintida. psilium paucedanum lactuca vztica eruca caro eritij marini semẽ lũbzicoz lac mercurialis fel sterc⁹ muris cicer olus iamenũ spinachia aleũ manna sal indũ.
¶ Ad diariã. Spodium acatia agrifolium fistula pastozis lignũ aloes amilum arnoglosa rizum spina alba citonia coziandrum mirtus gladiolus miliũ karabe flos vitis agrestis fim⁹ canis tass⁹ barbassus cottũ pzuna gummi arabicum aqua ferrata coztex fabarũ centumnodia acetositas citri coznu cerui psiliuz semẽ lactuce moza celsi glandis acetosa ypericõ semẽ lapatij lapis lincis margarite lac calibeatum folia masticis ribes macis rubus.
¶ Ad disinteriã Spodium dzagantum alaca fistula pastozis altea berberis attriplex sang. lepozis arnoglosa rizum cozalus mellissa aspaltum lutum arme. cartamus nux cipzessi flos edere colofonia condros citonia san. yrci capzi lepozinus ꝛ ceruinus san. dza. cauda equina virga pastozis frassin⁹ elatinus saluia eupatozium fenugrecum genestra gessamia succus vitis passule cum arilis litium aqua ferri coztex fabarũ poztulaca coznu cerui psilium semen fenationis moracelsi glandis ypericon semen lapatij lac calibeatuz lisimachion litargiriuz almuri pentafilon reubarba. reuponticũ thus sandaraca consolida macis rubus.
¶ Ad tenasmonem frigi. Sauina artemisia balaustia ozimum gariofilatũ panis poz. nasturtium coztex pini colofonia fenugrecuz tassus barbassus gummi arabicũ litium squamma ferri psilium sarcocolla.
¶ Ad colicam ꝛ yliacam. Sauina agrifolium paritaria altea artemisia camomilla spina alba aspaltuz camepitheos ciminum sulfur caparis nasturtium cartamus nigella caraputia pes cozuinus cretamus salix menta polipodium milium euforbium radix piperis ferula filipendula fimus colũbinus fimus galine stercus lupi gariofilata cozium lupi ius galli antiqui galanga vinum ponticum iniperus mirabolani limatie ius vpupe trifolium centumnodia coloquintida fenation opobalsamum oppoponax lapis excolitus caro pauonum mirra semen spargi cucumer asininus. serapinum sisamus sisimbzium hermodactilus zedoaria zucharum.
¶ Ad vermes Abzotanum absinthium folia persicorum:

rum aloes attriplex arnoglosa sticados aspaltum ca lamentuz mezereon cardus camepitheos caparis na sturtium nigella catapucia cedrus semen caulis coriã drum menta eliotropia minor succus et semen portu lace cornu cerui galbanum pix liquida costus radix granatorum semen lumbricorum lactuca asini gra na maleb. fel tauri. lutum magra mirrra nux indica. nux reuponticum ruta sandaraca filex scabiosa sebe- sten lupinus aleum armoniacum vitreolum.

¶ Ad ventris dolorem Anisum agrimonia coralus. betonica ciminum castoreum raffanus iuniperus sql- la psiliuz ypericon rosmarinus yreos maiorana meu nux indica serpillum nux peonia policaria ruta spica petroselinum agreste siseleos.

¶ Ad apostemata San. leporis coralus mirtus elle borus fenugrecum passule.

¶ Ad coliricam Papauer climenam citonia virga pastoris radix nenufaris reuponticum.

Ad egressionem intestini. Mirtus.

Ad lienteriam Frassinus margarite.

De dispo. ani.

¶ Ad emorroydas. Serpentaria minor antimoniũ mellilotuz paritaria emblici assa arnoglosa sorditics balnei bdelium scarabei panis por. caparis testiculus vulpis citonia mirtus virga pastoris polipodium fe- nugrecum tassus barbassus cinis vinacie squamma ferri mirabolani auripigmentum semen citri rosmari nus lapis cornelius lapis iudaicus lapis lazuli lac lo- tura plumbi marubiastrum folia masticis pentafilon serapinum sandaraca scabiosa rubus acetũ anetum.

¶ Ad apostemata squinantum mellilotum artemisia cerebrum anatis fenugrecuz rosmarinus.

¶ Ad dolorem Altea. oleum nuclei. crisomillarum. vitis alba.

¶ Ad ragadias. Agnus castus sordities balnei ꝟga pastoris cardo benedictus viola litium.

Ad tumorem Auricula muris.

¶ Ad exitum Panis por. citonia viola galla. squam ma ferri acetum.

Ad vlcera. Ysopus hu. lapis frigius lac tutia.

Ad fistulas. Semen porri virga pastoris vitis alba.

De dispo. renum.

¶ Ad calculũ frãgẽdũ. Abrotanũ sgnãtuz lapis spõ gie fistula pastoris altea auricula muris semẽ attripli cis cetarach artemisia betonica vrina capre bdelium camomilla capil. vene. bruscus camepitheos. pinee cinis caulium vmblicus vene. cretanus milium solis. san. yrcinus feniculus filipẽdula fimus muris cortex lauri genestra gumi pruni lachrymus vitis tribulus. semen senationis semen lapatij ebulus lapis iudaicus lapis vesice caro coturnicum granum maleb millefo- lium stercus muris ameos cinis scorpionis serpillum cicer serapinum ciperus rubus lumbrici terre cauda tremula.

¶ Ad dolorem Dragantum agaricus pes columbi- nus betonica spica celtica carui agreste cinamomum ius galli antiqui vrina asini portulaca paucedanum. semen vrtice caro erity lapis lazuli amigdale amare liquiritia cassia lignea meu peonia spica petroselinum agreste sal indum.

¶ Ad opilationes Mellilotum arnoglosa epithimũ polium montanũ camepitheos cuscuta ameos spar gus petroselinum.

Ad vlcera Semen lini grana alkekengi.

Jfrigidantia renes Cassia fistula portulaca.

Ad mictum sanguinis Lenticula aque.

De dispo. Vesice.

¶ Ad vrine difficultatem Affodillus gramen anisum apium artemisia yringus semen lini betonica vrina leporis bdelium camomilla spina alba scarabei pa- nis porci. calamentum cumedreos caparis pinee pes coruinus caulis carui agreste vmblicus vene. cretan⁹ cucumeres citonia milium solis mirtus cauda equina virga pastoris saluia elleborus enula rubea tincto- rum faba egiptia piper vitis alba feniculus fenugre- cum raffanus valeriana spelta genestra acorus alke- kengi terbentina mel sanation costus vrtica glandes crocus cubebe rosmarinus caro coturnicum amig- dale amare daucus liquiritia lingua auis faseoli gra na maleb cassia lignea. Meu stercus muris ameos. spargus serpillum cicer ordeum petroselinuz peonia policaria ruta Serapinum saturegia ciperus lum- brici terre.

¶ Ad Stranguriam Sauina squinantum paritaria. apium cetarach sticados polium monta. capil. vene. aspaltum camepitheos ciminum furfur nasturtium nigella pes coruinus cretanus gladiolus karabe fili- pendula valeriana acorus porceliones centumno- dia tribulus vinum squilliticum senation oppobalsa- mum eruca lapis iudaicus maiorana meu millefoliũ sisimbrium aleum semen aneti.

¶ Ad dissuriam sauina Abrotanuz squinantum assa rum agaricus gramen paritaria altea apium stica- dos polium montanum coralus ozimum gariofila- tum bistortã aspaltum cardus ciminum furfur nigel la folia cipressi crisogonium cretanus filipendula va leriana trifolium senation oppobalsamum oppopo nax eruca ypericon eritius marinus: scolopendria: spica. petroselinum agreste. siseleos. sisimbrium. se- men aneti.

¶ Ad calculum frangendum Abrotanum. gramen. bdelium camomilla ciminum gummi cerasi condisi. vitrum. milium solis san. yrcinus feniculus. laurus. genestra vrina asini fil. tribulus acetum squilliticum oppobalsamum cubebe lapis adamas. lapis iudai- cus. lapis vesice. granum maleb. ameos. cinis scor- pionis. cauda tremula.

¶ Ad vlcera Dragantuz semẽ lini cucumeres ius gal li limatie grana alkekengi mumia.

¶ Ad opilationes mellilotum ameos.

¶ Ad fluxum vrine lignum al. camphora aqua ferri lapis emathites.

¶ Ad ardorem vrine Radix altee. mirtus sebesten.

¶ Ad dolorem Attriplex artemisia betonica ciminũ spica celtica. feniculus. laurus. limatie tribulus. por tulaca. cornu cerui. paucedanum. lapis exebenos. liquiritia. radis nenufaris. peonia. spica. petroselinũ agreste. sal indum.

¶ Ad herniam. Cipressus lenticula aque. faba. caro citri. psilium herba grassula. balaustia. ypericon pẽ tafilon. consolida.

Ad sanguinem congelatum. Crisogonium.

Ad apostemata. Elleborus.

Ad scabiem. Oppoponax. liquiritia.

De dispo. membrorum ge nerationis in viris.

¶ Ad tumorem testium. Affodillus. Mellilotum. ius quiamus. Ciminum. gessamia. faba. amigdale. radix

cardus benedictus:gessamia:faba: amigdale : radix nenufaris:ordeum.
¶ Ad dolores:Alumen:trifolium.
¶ Ad gomoream:agnus castus:yringus.iusquiamꝰ: camphora:castoreū:semen cauliū:lactuca:lingua canis.semen nenufaris.succus cicute.
¶ Ad duritiem testium:Agnus castus: eruca gerati/na.stercus capre.
¶ Ad spermatis augmentum. Anisum:been:citoniū indum:caparis:cartamus:faba egiptia :caro pulle. oleum cotti:piper nigrum:caro anatis:tribulus:eruca:testes gallorum:amigdale:lingua auis:granatum siluestre:nux indica:cicer: ren stinci: serapinum:hermodactilus.
¶ Ad scissuras virge. Panis porcinus.
¶ Ad libidinē extinguendā. Camphora: coriandrū. portulaca:lactuca:lapis sardonis: smeraldus. matrisilua.ruta:succus cicute:semen aneti.
¶ Ad paralesim virge. Castoreum.
¶ Ad vlcera virge. Jsopus hu. litargirium :mumia: tutia.
¶ Ad vlcera testium ysopus hu.
¶ Prouocātia coitū. Sinapis:porrū: aspalium:testiculus vulpis:rapa:menta:aurigal. raffanus: galāga aq̄ ferri:gariofilꝰ:costus:vrtica:crocus: eruca:radix dauci:lingua auis:granatū siluestre: muscꝰ ren stinci.
¶ Ad apostemata frigida testiculorum:testiculus vulpis:cicer.

De dispo. matricis.

¶ Ad mēstrua puocāda:serpētaria minor:abrotanū: absinthiū:squinantū:lacca:assarū:agaricus:affodillus lignum aloes:aloes:agnꝰ castꝰ:anisum:assa:apiū:coagulū leporis:arthemisia:nicados:yringus: polium mon.semē lini:cepe:betonica:bdelium: camoīlla:scarabei:ozimū gariofilatū:bruscus:panis por.calamētum:cāedreos:cāepitheos:caparis:nigella:castoreū: isopus hu.cētaurea:cheiri:endiuia sil.edera:pes coruinus:coloquintida:caul.cōdisi:carui agreste : crisogonsū:cretanꝰ:miliū sol.porrum:cinamomum. aspaliū:laureola:gladiolus:diptamum:saluia.eliotropia elleborus:enula:rubea tinctor.prassium: viola:fenicꝰ:fenugrecū:fimꝰ capre sil.fimꝰ bouis.raffanꝰ valeriana:gariofilata:berbena:limatie:trifoliū:centum nodia:coloquintida:vinū sclliticuz: galbanū: hermerocales:senatiō lactuca agrestis:costus:vrtica. semē lapatij.opobalsamū.oppoponax:ypicon: cubebe:lactuca asini: rosmarinus : lapis gagates:lapis lazuli: radix amigdale amare:radix mandragore: daucꝰ: liliū:liquiritia:faseolus.granū males:stagn:marubiastrum:storax:cassia lignea:maiorana:meu:serpillum cicer:petroselinū:peonia:policaria:cucumer asininꝰ: ruta:serapinū:saturegia:ciperus:scamonea. petroselium agreste:siseleos:sisimbriū:lupinus: armoniacū.
¶ Ad fluxū supfluū. Acatia:spōgia maria. agrifoliū antimoniū:fistula pastoris:alumē:agnus castꝰ: arnoglosa:balaustia:corałꝰ:iusqamꝰ:bistorta: calcantum: cardus:ciminū:lutū ar.papauer:ysopus hu.climenū coriādrū:sandra.mirtus:cauda eqna:virga pastoris iuncus:cinis rane:flos vitis agrestis:fimus bouis:galiō:genestra:gessamia:limatura ferri:portulaca :herba fetida:glādis:acetosa:lapis cornelius:lapis ematithes:iaspis:margarite:lapis zignites : lisimachion: viola masticis:nux:epar capre vstū.thus: sandaraca: rubus caninus:spica:consolida:rubus:acetum.
¶ Ad fetum ⁊ secundinam expellendū. Aristologia: blacta bisantia:bdelium:camomilla:berberis:semē lini:betonica:castoreum:ysopus humi.centaurea:cheiri:sulfur:cortex pini:caulis:porrum: cinamomum:aspaltum:diptamū:saluia: piper: prassium : vitis alba: viola alba:fimus vulturis.fimus bouis: laurus :galbanum:pix:crocus:opobalsamum:radix oppoponacis:lapis aqle:lapis galactides:lapis succinos :radix mandragore:lac canis:radix dauci:staquin: cassia lignea:mirra:cicer:ostraca : policaria:saturegia : siseleos:lupinus agrestis :semen aneti.
¶ Ad pfocationē: Abrotanū:blacta bisantia:lignum aloes:semen altee: ambra:assafetida:semen lini:aspaltum:sinapis:iuniperus:sclla:galbanū:paucedanum: semen oppoponacis:olm amigdalax:storax:maiorana:ostraca:peonia:ruta: serapinum : siseleos.
¶ Ad matricis putredinē: Acatia:fistula pastoris.
¶ Ad apostemata. Squinantum:agnus castus:semē lini:cheiri:fenugrecum:yreos.
¶ Ad dolores. Alumen:agnus castus: pes colūbinꝰ: attriplex:vsnee:bdelium:scarabei: cāfice. fenugrecū. laurus:trifolium:costus:opobalsamū.oleuz amigdalarum.meu.peonia:ruta : semen aneti.
¶ Ad humiditates Berberis tamariscꝰ camepiteos nux cipressi agresta litium solatruz cornuceruioppobalsamum cortex masticis cortex thuris spica.
¶ Ad casum aspaltum citonia mirtus fimus bouinꝰ. porceliones galla vrtica acetum.
¶ Ad opilatiōes Usnee.
¶ Ad ventositates Castoreum diptamum cerifoliuz oppoponax doronicum.
¶ Ad vlcera ysopus humi. virga pastoris portulaca crocus lac.
¶ Ad fistulas Uirga pastoris.
¶ Ad duritiem Diptamū fenugrecū crocus oppoponax radix ebuli. lilium medulla.
¶ Ad ascensum. Diptamum.

De disposi. in membris extremis.

¶ Ad podagraz Serpentaria minor aristo . agaricꝰ aloes paritaria altea alumen pes columbinus attriplex arnoglosa.ben cucurbita cepe narciscus betonica melissa iusqniamus aspaltum panis por. buzeidez caparis cataputia papauer cassia fistula . sulfur cicorea pes coruinus caulis salix aspalium rapa san.menstruus diptamum oleum ranarum arbor carabe.eliotropia viola fimus asini fimus capre silue.fimus bouis lenticula aque passule squāma ferri cortex fabarum caro limatiarū coloquintida psiliū oppoponax ebulus rosmarinus lapis asius lapis gagates lapis medius lac males sal granatum siluestre peonia sepū hyrcinum cucumer asinus sandalum hermodactilus tapsia acetum oleum vulpis turbit armoniacum.
¶ Ad sciaticā Abrotanū flos aq̄ maris assarū alaca mellilotū altea betonica spina alba aspaltū calamētū edera terrestris cāepitheos nasturtiū cētaurea sinapis colognitida crisogoniū gladiolus charabe enula rubea tinctor eufortiū fimus bubali fimus capre sil. stercus arietis radix cāne colognitida acetū scllliticū paucedanū costus balsamū oppoponacū ypericō lapsana caro tyrisceitaragi yris illyrica almuri radix spargi pētafilō ruta saturegia olz vulpis armōiacū.
¶ Ad artericā Elleborus ius galli antiq aqua fabax psiliū ebulus lapis pirithe radix mandragore oleuz nucis indice olm de auelanis pentafilon cucumer asininus hermodactilus tapsia oleum vulpis turbit.

¶ Ad dolorē

¶ Ad dolorē mēbrorꝫ ex percussione. Absinthium.
¶ Ad vngues leprosos. Flos aque maris. alumen. apium. celidonia.
¶ Ad panaritium. Alumen. mirtus. prassium. vitis. alba. lilium. limatura dentis elefantis. squāma ferri pentafilon. acetum.
¶ Ad excoriationes vnguium. Radix acetose.
¶ Ad scissuras pedū. Apium. bleta. rapa. cinis carnis asini. squilla. kalendula. caro asini. thus. sandaraca. cancer fluuialis.
¶ Ad duritiem iuncturarum. Usnee. nigella. aspaltū.
¶ Ad elefantiam. Sulfur. aurum. colloquintida. pix liquida. caro eritij.
¶ Ad scissuras vnguium. Caro asini.
¶ Ad tumorem genuum. Fimus capre.
¶ Ad tumores crurium. Sessamia.
¶ Ad dolorem genuū. Oleum. nucis indice.

De apostemati. calidis.

¶ Ad ignem sacrum. Acatia. squinantum. agrifoliū. mellilotum. paritaria. berberis. attriplex. arnoglosa. epatica. cucurbita. semen lini. vrina pueri. bleta. saponaria. calcantum. cataputia. papauer. endiuia. siluestris. chimolea. caulis. vmblicus vene. coriādrū mirtus. fimus berbecinus. lenticula aque. centumnodia. folia canne. folia rami. oppoponax. lactuca asini. pentafilon. rubus.
¶ Ad carbunculum. Assa fetida. betonica. nasturtiuꝫ nigella coriandrū. cauda equa. fim⁹ colūbinus oppoponax. saphyrus. scabiosa. consolida.
¶ Ad formicā. Semen lini. nigella. testiculus vulpis. cypressus. mirtus. virga pastoris. lilium. solatrū. folia ranni. amigdale amare. sal indicus. thus. succus rute. succus cicute. acetum.
¶ Ad herisipillā. bleta. papauer. cicorea. cipssus. caulis. san. yrci ꝛ vrsi. mirt⁹. virga pastoris. viola. squāma ferri. solatrum. folia ranni. lactuca. lactuca asini. radix mādragore. linaria. sal. litargiriū. indic⁹. oleū nucū. pentafilon. succus rute. succus cicute. acetum.

De apostemati. frigidis.

¶ Ad apata frida. Serpētaria minor. abrotanū. sqnātum. spongia marina. antimoniū. altea. assa. fetida. lapago. aspergula. ben. mellissa. spina alba. caulis. fenugrecum. galbanuꝫ. cucumer asininus.
¶ Ad cancrum. Mellilotum. alumen. eruca. geratia. elleborus. vitis alba. passule. semē vrtice. lapis ar. linaria. nux antiqua.
¶ Ad scrofulas. Capi. vene. serpentaria minor. caparis. sinapis. vmbilicus ve. coriandrum. elleborus. piper. fimus columbinus. fimus bubali. galeobesis. genestra. cinis epatis asini. ꝛ vngule faba. radix acetose. rosmarinus. lapatium acutum. caro tyri. caro asini. mandragora. pentafilon. ruta. vrtica mortua. lupinus. armoniacum.
¶ Ad apata dura. san. tauri. auena. glandis rosmarinus. lapis piritides. mandragora:

De decoriatione.

¶ Ad pulcheritudinē faciei. Serpētaria minor: belliculi marini. dragantum. cerusa. cimium. cāphora. litargirium. spuma maris.
¶ Ad capillos nigrificādos. Nux cipressi. edera. mirtus. saluia. galla. colloquintida. ebulus.
¶ Ad alopitiā ꝛ tyriam. Abrotanū. affodillus. aloes assa fetida. apiū caput leporis. capil. ve. bleta panis por. sinapis. aurū: cinis rane. caput leporis. euforbium. fimus muris ꝛ capre sil. fimus bouis. vngula capre. auripigmentū. canna. cinis eritij. lapis cos. stercus muris. radix nenufaris. nux. adeps vrsi. sandaraca. scabiosa. tapsia. spuma maris.
¶ Ad capillos inficiēdos. Acatia. emblici. tassusbarbassus. rubus.
¶ Ad capillos elongandos. Politricon. capil. vene. adeps vrsinus. epar milui.
¶ Ad casum capillorꝫ. Agrifoliū. aloes. emblici. cepe caulis vitrum. mirt⁹. colloqntida. epar milui. spica.
¶ Ad capillos attenuādos. flos salis. faba. lapis piri
¶ Ad phibēdū ortū capillorꝫ. san. rane Crides. viridis. succus titimalli.
¶ Ad capillos pcreādos. Saluia. stercus muris. raphanus. squamma f. rri. ostraca. spica.
¶ Abradentia pilos. Pumex.
¶ Ad rubificandos capillos. Liliuꝫ. alchanna.

De febribus:

¶ Ad febres antiquas. Spodiū. aristo. agaric⁹. arnoglosa. sticados. camomilla. spica alba. nigella. elleborus. euforbium. oppobalsamuꝫ. ameos.
¶ Ad typos. Abrotanū. agaric⁹. assa fetida. spūa nitri. scarabei. calamētū. pip. raffan⁹: vinū squilliticū. cost⁹. balsamū. oppoponax. yris illirica. matrisiluia piretrum. policaria. reupōticum. ruta. serapinum.
¶ Ad ethicam. Semē altee. caro testudinis. ius caprinum. cancer fluuialis.
¶ Ad febres acutas. Attriplex. arnoglosa. cāphora. cassiafistula. citrulus. cucumeres. melon. indus. viola. pruna. succus rosarum. portulaca. psilium.
¶ Ad quartanam. Epithimum. mezereon. ſēmis. virga pastoris. polipodium. grana eliotropie. ellebor⁹. raphanus. berbena. centumnodia. opobalsamuꝫ. semen ypericonis. lapis ar. lapis lazuli. pentafilon. sene radix plantaginis.
¶ Ad feb. pestilētiales. bol⁹ arme. vinū pōticū citrū.
¶ Ad febrē tertianā. Tella aranee. trifoliū. centūnodia. pentafilon. radix plantaginis.
¶ Ad vestigia variolarum. Litargirium.

De dispo. cutis.

¶ Ad scabiē. Sauina. aristo. argētū viuuꝫ. aloes. alumen. vrina. mezereon. nasturtiū. nigella. sulfur. caulis ꝑdros. frassin⁹ auena. elleborus. euforbiū. semē vitis albe. scoria argēti. succus vitis. cinis testarꝫ limatiarū solatrū. auripigmētū. terbentina. radix acetose. cinis eritij marini.. ebulus. lapatiū. lapis galactides. lapis grisolit⁹. lapis isceltos. aqua. lactis. sal. litargirium. cicer. pentafilon. scabiosa. lupinus. acetum. titimallus spuma maris.
¶ Ad lentigines. flos aq̄ maris. cepe. vrina. mezereō cardus. nigella. cinamomū. vitis alba. stercus stellionis oleū costi. galbanuꝫ. succus eruce. amigdale. yris illirica. nux muscata. elacterium cancer marinus. fisimbrium. tapsia.
¶ Ad pruritū. sqnātū. alumē. ben. vrina. spuma nitri. terbētina. sulfur. caul. diptamū. saluia. euforbium. scoria argenti. stafixagria. solatrum. radix acetose. ebul⁹ sal. tamarindi.
¶ Ad albaras. Squinantum. sulfur. cortex citri. lapis lazuli. margarite. lapis piritides. folia mandragore. ameos.
¶ Ad leprā. Uiride eris. ben. fex vrīe. terbētia. tamariscus. calamētū. nasturtiū. cataputia. caul. cōdisi. ra

na:elleboꝛus:ſemẽ vitis albe:fimꝰ bouis:glutẽ:cinis
epatis aſini:ſuccꝰ iunipi:mirabolani:colognrida:ca
ro eritij:lactu.aſini :lapis ar.ſmeraldꝰ: lapſana:ius
galline.caro vipe ⁊ eritij:caro aſini:ſanguis teſtudi/
nis:aqua lactis:ſal:tapſia:coꝛtex vlmi.

¶ Ad moꝛfeã. Agaricꝰ:altea:ſan.lepoꝛis.olm de bẽ.
cepe:ſpuma nitri:mezereon:ſulfur :endiuia ſil. folia
cipſſi:elleboꝛꝰ:rubea tinctoꝝ:eufoꝛbiũ:pip:ſtercus
ſtelliõis :cũs:teſte limatiaꝝ:colognrida:lactuca aſini
roſmarinus:lapis arme.lapis lazuli:lapis piritides
ameos:ruta:cancer marinus:ſpatula fetida:lupinꝰ:
ſpuma maris.

¶ Ad iperiginẽ:aſſa fetida:ſan.lepoꝛis: ſoꝛdities bal
nei:epica:ben.vꝛina:cartamus:nigella:cataputia:ſi
napis:ſulfur:ſanguis lepoꝛis: auꝝ:elleboꝛꝰ: ſtercus
ſtelliõis:glutẽ:ſuccus vitis:cinis limaciaꝝ:tella ara/
nee:acetoſitas citri:mel coſtꝰ:radix acetoſe.lamba/
cus:lapatiũ:lapis piritides:gũi amigdale:mãdrago
ra:aq̃ lactis:yris ilirica:ſal: nux mulcata: cicer:reu/
põticũ.thus:ruta:cãcer marinꝰ:lupinꝰ agreſtis. ace
tum:titimallꝰ : ſpuma maris.

¶ Ad verrucas. apiũ:agrimõia:cepe:nigella :coꝛtex
ſalicis:poꝛrũ. virga paſtoꝛis.diptamũ:ſtercus arie/
tis:lapis lazuli.ſanguis:muris.

¶ Ad furfures:apiũ :cepe. vꝛĩa:capil. ve.cãepitheos
caul̃. vitꝝ ſalix:mirtꝰ:elleboꝛꝰ:fenugrecũ. olm ami/

¶ Ad clauos. aſſa fetida:nigella coꝛtex Cgdalaꝝ.
ſallicis. virga paſtoꝛis:eliotropia:fimus berbecinus
paſſule:olus iamenum.

De Venenis.

¶ Ad moꝛſus venenatos. abꝛotanũ:ariſto.ſgnantuꝫ
affodillus:agaricus:ſemen altee. agnus caſtus. auri
cula muris:agrimonia:coagulũ lepoꝛis :yrigus:po
liũ mõta. berõica. vꝛina:bdeliũ:ſpina alba. ſcarabei
capil .vene. aſpaltũ.panis poꝛ. calamentũ: camedre
os.ciminũ.naſturtiũ.nigella.caſtoꝛeũ. cedrus.ſpica
celtica. yſopus hu.ſulfur.pes coꝛuinus.criſogoniuꝫ
poꝛrũ.cinamomũ,rape ſemẽ.ſan.teſtudinis marine:
gladeolus:virga paſtoꝛis. diptamũ.rana ceruaria.
ſaluia:enula.eupatoꝛium.piper.vitis alba.fenīculꝰ.
ferula.fimꝰ capꝛe ſilue.gentiana:berbena: geſſamia
caro gallinaꝝ ⁊ galloꝝ. acoꝛus.iuniperus.cẽtumno
dia.tribulus citri.ſemẽ mel.pix liquida. coſtus. vꝛti
ca. balſamũ.ypericon.ebulus.lactuca aſini. roſma/
rinus.lapis bezoar.lapis elitropiꝰ.lapis oꝛites.ſme
raldus.caro ranarũ.ſau.teſtudinis.radix mãdrago
re. ſemen dauci.marrubiaſtrũ.ſerpillũ.piſtachia:po
licaria.reupõticũ.ſerapinum.cancer fluuialis.ſpica.
rubus.terra ſigillata.doꝛonicum.zedoaria.

¶ Ad fungoꝝ ſuffocationem. abſinthiũ.ſpuma nitri.
meliſſa.calcantum.fimus columbinus. fimus galli/
ne.raphanus.mel.ſal.vitriolum.

¶ Ad pꝛohibendum moꝛſum reptiliũ. dꝛagantum.

¶ Ad moꝛſum canis rabidi.lilialis. aſſa ferida. agrio
nia. arnogloſa.cepe.betonica. vꝛina hoĩs.ſpuma ni/
tri.melliſſa.ſpina alba.capil. vene. capillus hoĩs. cau
lis. ſan. canis. mẽta.pꝛaſſium.radix feniculi. gentia/
na.litium. limacie.mel. vꝛtica. oppoponax .ebulus.
amigdale amare. nux cancer fluuial̃. terra ſigillata.

¶ Ad venena bibita. fiſtula paſtoꝛis. aniſum. aſſa feti
da:vꝛina:cinamomũ.rape ſemẽ. gladiolus. cerebꝛũ
pꝛaſſium. ius galli. tribulus.ſemẽ citri. radix glãdiuꝫ
lapis iacintus.ſmeralgdus. lac. lepnia. liſſiuium. lu/
tum.magra.mumia nux vſualis.pẽtafilon.ruta ter
ra ſigillata:acetum.

¶ Ad moꝛſum ſcoꝛpionũ.pes colũbinus. vꝛina mel/
liſſa.ozimum.gariofilatũ.canſice. cartamus.ſulfur.
cicoꝛea.mirtus.eliotropia. fimus aſini. taſſus bar/
baſſus laurus.trifoliũ. ſemen citri. lactuca agreſtis.
ſemẽ acetoſe.balſamũ. lapis agates. ſal. maioꝛana.
mumia.mus.ameos.ſcoꝛpio tritus.ſerapinuꝫ .olus
iamenum.cancer fluuialis.ſcamonea.

¶ Ad moꝛſum aranee ⁊ rutelle. lapago. tamariſcus.
edera. mirtꝰ. lactuca agreſtis. moꝛa celſi. radix ſpa/
ragi. cãcer fluuialis.

¶ ad Moꝛſum tyri. endiuia ſil.ſuccus caulium . raffa
nus. cinis vinatie. tribulus.ſquilla.caſſia lignea.ter/
ra ſigillata.

¶ Ad Moꝛſum vipere. oculus chꝛiſti.ſtercus capꝛe.
iuniperus. acetoſitas citri. balſamum.radix ebuli. la
pis agates. ſcoꝛpio.

¶ Ad puncturam apum :ſerpillum.

De Vlceribus uulneribus ⁊ fiſtulis coꝛpoꝛi infixis.

¶ Ad vlcera. Abꝛotanũ. ariſtolo.ſpõgia maria. agri
foliũ.mellilotũ. agrimonia. poliũ mon. bleta tama/
riſcus. centaurea. coꝛtex pini. edera. viſcus.cinis ſo/
lee calciamentoꝛũ.eufoꝛbiũ.pꝛaſſium. ſcoꝛia argẽti.
taſſus barbaſſus.lẽticula aque. agreſta. litiũ. galla.
limatie. mel. moꝛa celſi. coſtus. vꝛtica. balſamum.ra
dix opoponacis. cinis eritij marini. lapis aſius. la/
pis emathites. lapis frigius. lapis griſolitus.radix
amigdale amare. yreos marubiaſtrũ.folia maſticis
almuri. palma.indicus.ſandaraca. lupinus. terra ſi/
gillata. folia vlmi.

¶ Ad excoꝛiationes. acatia. alumen.

¶ Ad fiſtulas. agaricus. antimoniũ. mellilotũ. alumẽ
panis poꝛ. calcantũ. mezcreon. chiri. elleboꝛus. ga/
riofilata. agreſta. centũnodia. yris illirica. fel capꝛi/
num. pentafilon. ſandaraca.

¶ Ad vulnera. aloes. flos ſalis. altea. poliũ. mon. cen
taurea. cauda equina . fraſſinus . flos vitis agreſtis.
pumex. taſſus barbaſſus. lenticula aque . gentiana.
berbena. gluten. caro limatiarũ. cẽtũnodia. terben/
tina paucedanũ. folia glãdiũ. ypericon. lapis frigiꝰ.
milefoliũ. policaria. pentafilon. reuponticum. thus
ſarcocolla. cõſolida. terra ſigillata. folia vlmi.

¶ Ad fluxum ſanguinis vulneruꝫ. ferula. fimus aſini
⁊ equi. faba. lapis frigius. lotura plumbi. reuponti/
cum. ſcabioſa.

¶ Ad coꝛpoꝛi infixa. ariſtolo. berberis . auricula mu
ris. ſoꝛdicies balnei. cepe. narciſcus. gladiolus. vitis
alba. limatie. radix cãne. balſamum. caro tyri. radix
rubi canini. radix rubi.

FINIS

¶ Baptista Sardus de Sezadio ad Almam Ticinensem vniuersitatem Medicorum.

Omnis gratiarũ actio commodissime verbis fieri solet vel operibus: ⁊ hec quidẽ honestior que pro suscepti beneficij ⁊ virorum ratione per vtrunqꝫ sepissime debetur sit omnes ⁊ qui longissimis ex prouincijs in florido hoc Ticinensi gymnasio illustrati per varias orbis partes prout in summũ eua serint vel exercentes vel profitentes ac vtroqꝫ modo ipsi Gymnasio vt po te benemeriti gratias quas possunt agere ⁊ referre conantur. Ego vero ne pessimo ingra titudinis vitio aliquando notari possim ipsi Gymnasio. cui eo magis obnoxius sum quo preceteris benigniori me oculo conspexerit ⁊ perhumane magis habuit: pro illi⁹ honore ⁊ communi bono seu cõmodo laborare cepi huius scilicet Pandectarum operis tabellã reformando: vt sicuti laboriosum fuerat vniuscuiusqꝫ rei inscripte caput adinuenire facil lime reperiatur. Adderãt etenim vel correctoris vel impressoris vitio in synonimis erro res nonnulli prout in coriandro ⁊ mezereon ⁊ mirto ⁊ alijs ꝗ̃plurimis quos nõ sine labo re correxi. Subiunxi preterea breuem quorũdam simplicium additionẽ in opere ipso nõ repertorum: Necnõ ⁊ quedam particularia eorũ mea cura sudoreqꝫ non mediocri accu mulata. Notaui postremo dosim solutiuorum que in vsu quotidiano sunt prout in com positis pro singulis dragmis interueniunt. Reliquum actionum mearum: vt benemeri tum de se me possit habere supplebit tempus.

Opus Pādectarum

quod aggregauit Eximius artium ⁊ medicine doctor Mattheus Siluaticus ad serenissimum Sicilie Regē Robertū qui fuerunt anno mūdi. 6516. Anno vero xpi. 1317. coeui Petro de Albano. Dino de Garbo: Gentili Bonauenture: Francisco Mayroni ⁊ Nicolao de Lira: Additur Symon Januēsis vbiqꝫ per alphabetum: vigilanti studio Correctū: ⁊ multis in locis additis annotatiōibus capitulorum ⁊ auctorū nusq̄ impressis per artiū ⁊ medicine doctorē Dñicum Martinum de Sospitello: feliciter incipit. Anno. M. cccccxxiiij.

Quoniā teste Isidoro. i. ethimologiarū ca. iiij. litterę indices rerū sunt: ⁊ ipsarū vsus ꝓpter memoriā repertꝰ: a lr̄a a: primordiū facimus quā apud latinos a apud vero grecos alpha: apud hebreos autē aleph: ⁊ non aliph dicimus: apud quos vltimos ⁊ greci ⁊ latini suarū literarū principia habuerūt: que qdē littera aleph apud hebreorum scholā aliqñ non tm̄ ipsius a: sꝫ ⁊ ceterarū vocaliū vices gerit tāq̄ aliarum vocaliū domina ⁊ mater. Habent insup ⁊ hebrei p̄ncipia ipsiꝰ litere aleph qđ al dicūt apud ipsos se habens sicut apud nos hic: hec: hoc: articuli siue vt aliquibꝰ cōmodiꝰ videt̄ qđ latini lo la li noībꝰ ꝓponūt. Quāobrē hebreorum schola nominibꝰ suis al preponūt. vt almezereon. al kakēgi. qđ mezereon ⁊ kekengi denotāt al aūt se hꝫ qđ latini adderent hoc mezereon. siue hoc kekēgi. Si itaq̄ questio sit de aliquo arabico vocabulo. inueniendo ab al incipiēte ⁊ non inueniat̄ auferat̄ li al. ⁊ residuum querat̄. vt al kakengi sic nō inueniatur in litera al kakengi queratur in kekengi.

bachade.

Aagi. idest ebur ꝓ quo. l. basir.	Aamlꝫ arolꝫ. i. ciamomū
	Aamsangilē. i. sarcocola
Aalzade idest balzade	Aatim. i. nux nuscata.

¶ Capitulum primum.

Aron herba q̄dā arab. latine vero barba aaron vel iarꝰ: vel serpētaria minor vel luf minor. Aarō herba ē habēs folia dragōtee similia sꝫ minora ⁊ plana nō varia hñs virgas duarum palmarum ⁊ colorē purpureū: cuius semē coloris est crocei ⁊ hꝫ radicē albā habentē bulbi rotunditatem similē dragontee que cruda ⁊ cocta manducari potest: q2 non est valde amara: folia eius posita in sale manducantur. Est calide ⁊ sicce complexiōis in primo gradu virtutis dissoluendi: laxandi: ⁊ extenuandi. — *Serpentaria minor: alii pes vituli.*

Gal. lib. ij. de alimētis circa finē capi. de Aaron. Est quidē radix huius plāte consimilis comesta ei que rape. Et subdit. oportet quidē priorē ipsiꝰ effundentē aquā ſm elixationem. deinde in alterā calidam intromittere: vt in caulibꝰ ⁊ lenticula dictum est. Et idem libro sexto de simplicibus pharmacijs. capi. aaron. Aaron siue serpentaria minor. hec enim ex terrestri processit substantia calida. ⁊ ideo abstersiue virtutis est nō tamen violenter sicut dragontea: sed in calefaciendo ⁊ siccando primi gradus ſm vtrunq̄ sꝫ vtiliores sunt radices ipsius. Plini. lib. xix. capi. v. in fi. ⁊ li. xxiiij. cap. xvj. in prin. vrinam ⁊ mēses pellere ait. — *cap. lx.* — *Ca. lvij.* — *Urinam ⁊ menses trahit serpētaria.*

Pau. capitulo aaron. Aaron est calid. ⁊ sic. complexionis in primo gradu.

Posse. ad menstrua prouocanda succus eiꝰ per pessariū iniciat̄. Cōtra inflationes auriū tuberositates aarō cū ipsa herba buliāt cū vino ⁊ oleo cōi addito cimino. fiat ide emplm. Cōtra emoroydas vel ficus herba ipsa et tapsus barbasus decoquātur in vino vel aqua ⁊ fiat super eis encatisma. Cōtra frigida apostemata herba ipsa cū tuberositatibꝰ cum axungia veteri terat̄ ⁊ in testa calida ponat̄ ⁊ superponat̄. Contra scrofulas nouellas: herba ipsa ⁊ squilla cū axungia vrsina veteri superponat̄. Ad faciē depurandā ⁊ cutis subtiliādā ex tuberositatibꝰ suis desiccatis fiat puluis subtilissimus ⁊ cōficiat̄ cū aqua ro. ⁊ ponat̄ ad solē do nec aqua ex toto ꝯsumat̄ ⁊ ita fiat ter vel quater vł amplius: ⁊ ex puluere solo: vel confectio cum aqua ro. illiniatur facies: ⁊ hec vocat̄ gersa vel cerusa serpentarie minoris: ⁊ similiter potest fieri de maiori. — *Suc' ad mēstrua ꝓuocanda.* — *ad emoroydas.* — *Contra scrofulas.* — *Puluis ad faciē depurādam.*

Auic. cap. ccccxlij. ij. cano. luf. cā nominat ⁊ in fine cap. ait q̄ si ex radice eius fricet̄ corpus non mordet eum vipera fistul. ⁊ cancrenis suffragat̄ Jo. mes. cap. xlvj.

Dia. ca. aaron. virtus est i semine radice ⁊ folijs similis dragontee q̄ mixta fimo bubalino ⁊ cataplasmatibus adhibita podagricis medetur radix eius extenuat pingues humores nō mediocriter vnde ad expellendum toracis humorem vtilissima est: tota herba extenuatoriam habet virtutē: sed nō fortē sicut dragontea sic tamen calefacit. Radix eius collecta reponitur sicut dragontea ⁊ ciclamis. — *cōtra podagra.*

Gal. de sim. phar. Radices aaron comeste incidunt incisione tpata humorum grossitiem quare ⁊ excreatiōibus que ex torace sunt idonee. dragontea vero ad hoc magis est idonea. — *Cap. lvij*

¶ Capitulum. ij.

Baisir ara. gre. ⁊ lati. spodiū Spodiū quidā dicūt q̄ est ebur cōbustū: quidā radicem cuiusdā canne vltra marine cōbustum: sed falso: imo spodiū ſm Sera. in aggre. suis capi. abaisir. est fuligo que inuenit̄ in domibus vbi fundunt̄ metalla: que postq̄ ceciderit: dicitur spodium: coherens vero tecto dicitur ponsiligos. vnde Gal. nunq̄ spodio vsus sum q2 satis habui ponsiligos. Nos tamē ꝓ eo ebore cōbusto vtimur. vel quod melius ē cinere: q̄ inuenitur sup fornaces argentareorū qui lauatur vt ferugo. Et idem auc. Gale. in eo est infrigidatio ⁊ repcussio: ⁊ in sapore eius est amaritudo aliqua ⁊ stipticitas ⁊ propter hoc desiccat. Et iā declaratū est q̄ in eo est virtus cōposita sicut in rosis. ⁊ non est in eo tantū stipticitatis. quantum in rosis. — *Spodiū latine. grece āt spodion.* — *Ponsiligos.*

Aui. lib. ij. cap. de spodio. Spodiū est radix cānarū adusta: dr̄ eñ q̄ ipsa adurit̄ propter fricationem suarum extremitatū cū ventus eis perflat. frigi. est in secūdo. sic in tertio. ⁊ ipsa est stipticitas ⁊ est parū resoluens et eius infrigidatio est plurima: ⁊ ipsius resolutio est ꝓpter amaritudinem paucam in ipsa: ex resolutione igit̄ ⁊ stipticitate fit ipsius exicatio fortis: ⁊ est compositarum virtutum sicut rosa. — *Ca. dcxij*

Pau. cap. de spodio. Spodiū est frigi. ⁊ sic. cōplexionis ⁊ ponitur in syru. ad infrigidandū.

Posse. Puluis eius cum succo plantaginis dat̄ cōtra dissinteriam emoptoicā passionē. Contra fluxum sanguinis narium puluis eius naribꝰ impositus sanguinem sistit. — *Puluis spodij naribꝰ impositus sanguinē sistit.*

Sera. auctori. Diasco. Spodiū confert apatibꝰ calidis oculorum ⁊ confert inflāmationi colere. ⁊ confortat stomachū ⁊ confert vlceribus oris: ⁊ est bonum colere ⁊ sincopi. ⁊ contra bothor que fiunt — *Spodiū cōfortat stomacū*

in ore infantiū. Et idē auctoritate Alcanzi. Spodium est bonum cardiace. τ stringit ventrem. Et idē auctor. Rasis. Spodium confert vlceribus oris τ inflammationi colere cōfortat stomacū τ ꝯfert sincopi qn̄ datur in potu ex eo τ cardiace cal. τ bothor oris infantium.

Ad ꝯfortādū stomacū.

Gal. ix. sim. cap. xxiiij. trac. iij. τ ad paternianum cap. ccvj. tenet cum Sera. τ ſm veritatē de spodio dicēs ꝙ spodium τ pōfilis idē genere: specie tamen differunt: vtraqꝫ circa metalla colliguntur vbi argentum conflatur.

Dia. lib. v. c. xliij. quē in oībus insequit̄ Gal. hoc idipsum hꝫ Pli. lib. xxxiiij. cap. xiij. insequitur viā veritatis cū Dia. Serap. τ Gal. qbus credēdū est: Adulterat̄ vero dixit Gal. ad paternianū capi. pdicto stellis ficis tenuibus ꝯbustis. Itē canis quibuslibꝫ.

Abaizar. i. cataputia.
Abani. i. marrubium.
Abanifa. i. sene.
Abanefiria est quedā medicina inda.
Abanatib. alcutub. vl' cutub. alzantib. cutub.
Auic. lib. iij. c. x. sunt spēs melancolie.
Abroū abar. albar. i. plūbum.
Albalarosa. i. semen mandragore.
Abcaufe. i. arbor sebestē.
Abcer. i. cera.
Abcella. i. agrimonia.
Abchios. i. barba iouis.
Abdamissemen. i. carpobalsamum.
Abdios siue tigris. i. barba iouis.
Abebei. i. boni odoris.
Abebene. i. nux muscata.
Abdēgenus. i. tornasol.
Abefanida qd est. l. beali.
Abel. i. actis. ꝓ sauina. l. Abbel.
Abelli. i. sauina.
Abellasafager. i. citonia.
Abellador. i. anacardi.
Abeleson. i. carpobalsamum.
Abelesen. i. amigdale.
Abelescet. i. mirtus.
Abelcara. i. cucurbita.
Abelcarasis. i. semē apij.
Abelsamia. granū indici.
Abelal. i. hedera.
Abeldemen. i. flos vlmi.
Abelebade. alchar. i. bacē lauri.
Abelsenebarsiar. i. granū pini.
Abel nil babel nili. granū indum τ est chartamuꝫ indum.
Abel meluch. i. herua cataputia. granum regū. Mesue.
Abelatrone. i. grana citri
Abeldras. i. grana staphisagrie.
Abeltul. i. cartamus.
Abes est flos cuiusdā herbe que ara. dr̄ guzen. et coarabes vtunt̄ i balneis odor ei⁹ ē sicut odor thimi apparet vt sticha dos arabicus hanc herbam tuneci multotiens vidi. l. buzema τ puluis bugie.
Abestus. τ abesti idē. idest calx.
Abestos. albestos est gemma coloris ferri. τ ē vocata lapis abestari. Pli li. xxxvij. cap. x.
Aberengi semen est cuiusdam herbe alexādrine qua caremus.
Abertonigi. i. basiliicō cū latis folijs.
Albarbar. idest fruct⁹ iuniperi.

¶ Cap. iij.

Sauina al's sabina.

Bbel ara. gre. brachi. la. sauina. Sauina est arbor cuius folia sunt similia folijs thamarisci: τ magis spinosa habens bonū odoreꝫ τ arbor ista crescit magis i latū ꝙ in longū. est ca. τ sic. cōplexionis in tertio gradu.

Ser. li. agg. cap. abbel. Abbel sunt eius due spēs. Una cuius folia sunt similia folijs cipressi: et magis sunt spinosa ꝙ alia habēs bonuꝫ odorem et arbor eius est fortis τ crescit magis in amplum ꝙ in longum τ fructus ei⁹ est sicut zaror ꝓ quo. l. habibalach. τ quidaꝫ vtuntur folijs eius pro fumigio. Sed alteri⁹ speciei folia sunt similia folijs thamarisci τ sapor ei⁹ est sicut sapor cipressi hec latine vocat̄ sauina cuius suba ē subtilis τ in odore eius est aromatizitas: et calefacit et desicat in tertio gradu.

Uiō gal. ō simpli. medicia ad paternianū. c. 132.

Aui. li. ij. c. Abbel. est fruct⁹ arboris similis iunipero. fact⁹ sicut zaror: sꝫ tn̄ vehementi⁹ ē niger boni odoris τ acuti saporis: τ ista arbor est prima species sauine posita per Sera.

Gal. 6. sim. aphar. ca. de sauina. abbel. siue sauina desiccantib⁹ fortiter ē ſm tres sapores quos in gustando mōstrat equali τ cipresso nisi inquātum est acrior eo: τ vt vtiqꝫ dicat qs aromatica. huius ergo τ ipsius qualitatis particeps est vꝫ acris stiptica complexione ca. Adhuc aūt in amaritudine τ stipticitate debilius est ꝙ cypssus: quātū. n. superat cypressum acredine tāto diminuit in stipticitate quo pꝫ ꝙ calid⁹ est expresso. τ iō magis diaforeticū. igit̄ solidare quidē non propter stipticitatis robur. τ caliditatis. i tm̄. n. ambobus. his participat: vt iā tensiuū τ iflatiuū existat. Putrefactionib⁹ vero cōfert sicut cypressus: ponat̄ autē hoc pharmacū in tertia substātia ſm calefacere τ siccare ens inter ea que maxime sunt subtilium partium.

Posse. Contra tenasmonē de frigida causa: fiat decoctio eius in aceto τ vino: τ fumū patiens recipiat. herba ipsa narib⁹ cataplasmata vꝫ ꝯtra frigidū reuma: ponit̄ etiā in vnguētis bn̄ trita ꝯ scabiē saniosam vinū decoctiōis ei⁹ vꝫ ꝯ dolorē stomaci τ intestino τ cōtra straguriā τ disuriā. sꝫ cataplasmata vꝫ ꝯ dolorē iliacum. est ēt diaforeticū τ diureticū fomentuꝫ ex aqua decoctionis eius vl' vino est eniꝫ sauina ex speciebus iuniperi:: vt apparet in. l. bilbalac.

Ad dolorem iliacum.

Sera. au. Gal. virt⁹ ei⁹ ē q̄ dissoluit τ abstergit τ putredinē vlcerū putridoꝝ maloꝝ corrodētiū antiquoꝝ. τ ipsa similiter mūdificat vlcera melācolia sordida qn̄ ponit̄ cū melle τ aufert herisipillā: et ꝑpt̄ cām sue subtilitatis ꝓuocat mēstrua pl⁹ oī alia medicia. τ sic facit mingerꝫ sanguinē: τ iterficit fetū viuētē τ expellit mortuū: τ ingredit̄ i vnguētis odoriferis. et ponit̄ ꝓ amomo vl' cinamomo duplū pōderis ei⁹ τ idē auc. Di. folia ambaꝝ spēꝝ ꝓhibēt dilationē vlceꝝ corrodētiū: τ sedāt apata corrosiua. τ qn̄ fit emplm̄ cū eis aufert liuorē ei⁹ τ sordiciē ei⁹ q̄ accidit ꝑpter superfluitates corpoꝝ τ aufert escarā ignis: τ qn̄ bibit facit cū vrina exire sāguinē: τ expellit fetū. τ qn̄ nascale fit ex ea facit hoc. τ igredit̄ i cōfectiōibus vnguentorū calidorū.

Ad abstergen̄.

Ad menses ꝓuo.

Lib. s.

Abbósol. i. squilla.
Abbobo. i. lac acetosuꝫ d quo extractū ē butirū.
Abbul. i. iuniperus.
Abian. i. pentadactilus.
Abliopinaros. i. habētes aliopitiam.
Abmucasis. i. forma q̄ apparet in modū epatis.
Abnani. i. abāi. τ est marrubium.
Abnechel. i. fruct⁹ iunipi.
Abneleiren. ara. i. alumē. affor. Ser. c. asnen.
Abnudem est herba cui⁹ gūmi est assa fetida.
Abnus. i. eben⁹ arbor cuius lignū iteri⁹ ē nigruꝫ exterius subalbidum.
Aboanifa. i. arbel.
Aboanife. i. soldanella.
Abofesas ē scarabe⁹ oīb⁹ not⁹ li. de doctri. ara.
Abogeatā. i. scarabe⁹ vel armoniacū aboregidē.
Abronisa ē quoddā gen⁹ dactili lōgi τ maturi.
Abrēg. est semē cuiusdam herbe eiusdeꝫ nominis
Abreugi. i. serapinum.
Abrebē. i. oleū deben τ ē oleum muscelinum.
Abreugiug. idest lignum aloes.
Abreudinarij astagēs sūt due medicine inde.
Abricha abrioch. ē quoddā gen⁹ idrie. s. vas aq̄.
Abrirō. i. squitinos. τ est balaustia: vel id ex q̄ fit opoquidos. Di. c. yseos siue castum.

¶ Capitulum. iiij.

Abrota num. Abrotanū. gre. ⁊ lati. ara. vero hesum. Abrotani due sunt spēs nam ex eo est mascul⁹ ⁊ femina. femina fructex est cū folijs albis diuisis ⁊ minutis habēs flores croceos. ⁊ i estate nascentes ⁊ hʒ grauē odorē. ⁊ est amarissimi saporis: ⁊ talis spēs nostro ideomate vocatur tenactuʒ idest masculus. fructex est sarmentosus habens minutum semen sicut absynthium: flos eius sicut flos pucide. nascitur de eo multum in terris maritimis.

Sera. libro aggre. capitu. cxvij. Sunt eius due species. vna dicit̄ masculus ⁊ alia femina. sed femina est fere sicut mascul⁹ ⁊ differūt i hoc φ ipa ē plāta similis arbusto habēs folia alba ⁊ ē plēa folijs q̄ sunt sup ramos ei⁹: scissa pua scissura sic folia scaricō ⁊ in sūmitate ei⁹ ē flos ad rotūditatē tēdēs aurei coloris apparēs i estate. ⁊ hʒ odorē bonū cū pauca grauedine amari saporis. mascul⁹ v̄o hʒ ramos lignosos aliquātulū ⁊ subtiles ⁊ ē habēs semia parua sicut absynthiū.

Lib. 3. c. xxvij. **Dia.** c. d abrotano. abrotanū qd̄ multi heracleū dicūt aut gliciaconō: ⁊ est femina ⁊ ei⁹ fructex ē cū albis folijs ⁊ minutis ⁊ diuisis sicut erifico circa ipsa: flores habēs aurosos ⁊ in estate nascentes ⁊ ipsa est odorata cū aliqua grauedie gustū habet amarissimū: tale est eñ siculū abrotanum. Est etiam aliud genus φ masculū dūt habēs fructicē sarmentosam semē habēs minutū sicut absynthiū multū nascitur in capadocia: ⁊ in ceteris regionibus ⁊ in ciuitate ripia.

Capi. 33. d simpli. ad prni. **Gal.** vj. sim. phar. ca. j. Abrotanum ex eo est masculus ⁊ femina: ⁊ ipsius substātia est terrea quā subtiliauit calor: ⁊ sapor ei⁹ est amarus: et est in eo parū stipticitatis: ⁊ est ca. in tertio gra. ⁊ sic. in scđo. et est calidius absynthio ⁊ minus stipticuʒ ⁊ acerbū: et est cum quadā salsedine pp qd̄ cacostomaticum est. ſʒ absynthium eustomaticū est precipue ponticum.

Cap. 69. **Aui.** li. ij. c. de abrotano. Abrotanū est ca. et sic. in scđo. et est subtile amarū. et in ipso sunt terreitas ⁊ subtiliatio. Platearius vero ca. ⁊ sic. in primo.

Ad allopitiam. Ad asma. Ad fugā dū spentes. **Posse.** Si ex abrotano fiat cinis: et eo facto lixiuio caput lauetur: curat allopitiam. hoc opatur sil'r ipsa herba in lixiuio bulita: semē ei⁹ i aqua bulitum curat asma: et pectoris ɔstrictionem abrotani fumigiū serpentes excludit. Succus ei⁹ bibitus valet ɔtra venenū reptiliū. Encatisma ex aqua ebulitiōis ipsius factū puocat menstrua. ipsa herba cum oleo veteri trita ⁊ perūcta: frigora tipica febriuʒ curat.

Ad lūbricos. **Gal.** Abrotani folia et flores vlceruʒ mundificatiua. appēt. et est acerbatiua. quinetiā quot quot ꝑm pidos occupant: si etiā supfricaueris ante inuasionē min⁹ rigebūt: φ aūt lumbricos occidat decēs est eo φ ipsum sit amarū. Et elixū cuʒ malo citonio vel pane appositum senat inflationes oculoꝝ. ⁊ cōfert pustilis cruda ipsa herba et elixa. Abrotanū vstū ca. est ⁊ sic. virtutis plusq̄ cucurbita sicca vsta: ideo ista vlceribus humidis conuenit sicut inflammatiōe: et maxime ei que in preputio pudendi exigere cernitur. Abrotāi vero cinis mordax oībus vlceribus est: et ideo ad allopitias confert cum oleo veteri. s. anetino aut si samino. est. n. subtilium partium mordicatiuum et calidum.

Dia. Semē abrotani elixum in aq̄ aut cruduʒ infusum i aq̄ ortomicis medet̄ cōquassatiōibus pleureticis et paraliticis cū betonica ⁊ pditio data et sciaticis et dissurie singulare psidiū ē. Itē mēstrua puocat cū oleo trita et pūcta frigore tipica phibet: et fumigio suo serpētes d domib⁹ excludit: et bibitū morsib⁹ serpētū et venenis medet̄: tumorē oclorū elixū cū pane appositū curat. pustulas corporis vt cataplasma adhibituʒ detergit. amaritudine sua lūbricos excludit et occidit.

Ut barba nascatur pōst Abrotanum. **Aui.** Abrotanū adustū cōfert allopicie ꝓprie cuʒ allzerua aut oleo de raffano. et abrotanū cōfert ad hoc vt nascatur barba que tarde est natiuitatis qñ coquit̄ cū quibusdā oleis ꝓpter suam operationeʒ et cōstringit sanguinē gingiue et resoluit apata flegmatica: et qñ decoquitur cū citonijs cōfert apatibus difficilis resolutionis: et nō est cōueniens recentibus vulneribus immo mordicat ea. et eius decoctio confert contusioni lacertoꝝ et sciatice antique difficili et qñ coquitur cū oleo calefacit caput et remouet frigiditatem ei⁹ et eius decoctio confert difficultati anhelitus: ⁊ decoquitur cum oleo ⁊ calefacit stomachū. ⁊ remouet frigiditatē eius. ⁊ abrotanū prouocat mēstrua: et extrahit fetū. ⁊ frāgit lapidē vesice ⁊ renū: ⁊ oleū ei⁹ calefactuʒ confert coartatiōi matricis ⁊ difficultati vrine ⁊ ɔfert rigori: qñ cōprimēdo ex eo cum oleo fit inunctio et qñ bibit̄ cū vino ɔfert venenis: ⁊ qñ in domib⁹ sternit̄ iterficit vermes venenosos. Pli. li. 21. c. 10. in fi. ⁊. c. 21. in fi. Ad lapidē renuʒ ⁊ vesice.

Abrōg. ꝑm Sera. li. aggre. ca. Abrōg. ē granū paruū punctatum nigredinē ⁊ albedine rotundū sicut granuʒ mes nulli⁹ odoris. Affert de seni: i sapore ipsi⁹ ē amaritudo. ca. ⁊ sic. i scđo. soluit vētrē ⁊ expellit lūbricos ⁊ ascarides ⁊ soluit supfluitates flegmaticas ab intestinis isto semine carem⁹ in partibus istis.

Abrungi est quoddam granum laxatiuū: et est species cartami. Stephanus.

Abrugaci. idest auellana.

Abs est quedam species cassie lignee. Uide simonem.

Abscecella. i. agrimonia.

¶ Capitulum. v.

Absyntiū lati. gre. absynthion. ara faricon. absynthiū quoddā d̄r absynthiū dulce: et ē anetū. quoddā absynthiū marinū et ē sticados citrinū: et quoddā cretēse vl' nabati vl' pōticū qd̄ orit̄ i septētrionali pte vl' capadociū vel romanū: et illd̄ ē absynthiū cōe quo vtimur. Et ex eo meli⁹ ē qd̄ remotū ē ab odore maris ⁊ qd̄ orit̄ i terris liberis et qd̄ hʒ folia alba ⁊ lenia et plana. Asperū v̄o ē malū: et meli⁹ tps collectiōis ei⁹ ē ver: et floꝝ ei⁹ principiū estatis. hʒ. n. absynthiū duas virtutes ɔ̄rias. s. laxatiuā et cōstrictiuā. cōstrictiuā ex grossitie substantie et pōticitate laxatiuā ex calīate et amaritudine amara eñ et pōtica grossam dicunt̄ hr̄e subām: q̄re si recipit̄ interi⁹ mā existēte cōpacta eādā grossitie sua ɔpactiorē reddit et calīate sua alios humores dissoluit. et sic ɔ̄ria operat̄: q̄re non est danda nisi materia existēte digesta.

Ca. xiiij. ⁊ in pcti. trac. vij. capi. xij. Tres ab synthij species. Et scđm Auic. ij. cano. ca. ij. gnque fūt ei⁹ species. **Sera.** In agg. suis. ca. de absynthio. Absynthiū est culcute romanū: et alij dicūt φ ē sceba romanō et ē spēs eius. et spēs ei⁹ sunt tres. Una ē q̄ nominatur noīe gñali: et est absynthiū in vitate. Et est ex eo cretēse: et ē meli⁹: et illud ē absynthiū pōticū. Et est alia spēs q̄ nominat̄ saricō. Et ē alia q̄ noiat̄ sandonicū. Et sunt ex oīb⁹ q̄ noiant̄ sceba. Et saricon absynthiū ⁊ nascitur in montibus regionis que d̄r chirochia: et in locis que dicunt̄ bosir ⁊ in regiōe babilonie. et est herba subtilis in folijs similis herbe que dicitur abrotanū plena semine sapor eius vergit ad amaritudinem nociuaʒ grauis odoris ⁊ qñ animalia comedūt ipsaʒ maxime in chirochia impinguātur: vñ sapor eius ē salsus cū amaritudie ⁊ stipticitate pauca et est calidior absynthio ⁊ debilior abrotano ⁊ est mala stōacho ⁊ sceba similatur absynthio in figura ⁊ sapore: et dr̄ia inter ea ē φ nō est stipticū sicut absynthiū et φ calefacit plus eo et amaritudo eius plus est cuʒ pauca salsedine et illud

eſt abſynthiũ citrinũ quod latie vocatur ſticados citri
nũ ꝓ quo lege aſcuchodos. Et ē ſpēs abſynthij tertia
q̄ naſcit in regiōe dicta gallicia: q̄ ē coraʒ loco q dr̄ cal.
⁊ nominãt ipſum incole illius loci. ſandonicũ: ⁊ traxit
hoc nomē a loco dicto ſindonis ⁊ eſt ſimilis abſynthio
et habet multũ ſemē et vergit ſapor eius ad amaritudi
nem. hec in ligua noſtra vocantur centonica.

Gal. vij. ſimp. pha. c. xcviij. ſimilis eſt abſynthio
ſm ſpēm ⁊ ſm guſtum: tñ differunt in guſtu
et virtute. In guſtu quidē in eo ꝙ ſtipticat magis cale/
facit ⁊ amaricat cum quadaʒ acredine in virtute vero
in eo ꝙ commenſuratũ eſt magis abſynthio: interficit
lũbricos extorſum appoſitũ ⁊ inter corpus aſſumptũ
⁊ quidem calefacere in ſcdo gra. intenſe ponendum eſt
Ca. 71. et — id. ſiccare vero in tertio. Et idem li. vj. de ſim. phar. ca.
d ſim. ad — de abſynthio. Abſynthium: ſtipticũ ē ⁊ amaruʒ ⁊ acrē
pñi. ca. — ſimul ſaporem habet calefaciens ſimul abſtergens cō
xvij. — fortans ⁊ ſiccans. ⁊ ideo cōſiſtens colericos humores
in ventre per ſeceſſum educit necnon per vrinas euacu
at: maxime autem purgat per vrinas qđ in venis eſt co
lericum propter hoc autem eadem flegmate in ventre
cōtento indigeſto propinatum nil prodeſt: ſicut etiaʒ ſi
in torace vel pulmone fuerit. nã ſtiptica que in eo virt⁹
fortior eſt q̃ʒ amara. In eo autē ꝙ cuiuſdam acredinis
particeps eſt: plurimum mēſura calidum q̃ʒ frigiduʒ ē.
ſi vero opus ſit vniuerſaliter comprehēdēdo comple/
xionem eius. ſm primas diſtinguere virtutes cũ diſſi/
milium ſit partium: ſicca quidē ſm primã ſubſtantiã di
cemus ipſum eſſe. ſiccum vero ſm tertiaʒ. ſuccus vero
Ca. xvj. — eius multum calidior eſt herba. Et idem. ii. de inge. ſa.
ſpecies abſynthi omnes naturaliter ſũt ex duab⁹ qua/
litatib⁹ ⁊ duab⁹ virtutibus ſm hunc modum.

Gal. de ſim. Sapor abſynthij eſt ſtipticus amar⁹
Ca. lxxi. — ⁊ acutus ſtipticitas eius eſt fortior. ſua ama
ritudine. ē ca. in primo. ſic. in ſcdo. Jo. Me. c. de abſyn
Cap. x. — thio. Abſynthium multiplex eſt. ſed qđ querimus ē ab
ſynthium romanum ⁊ melius ex eo ē qđ ē remotuʒ ab
odore maris: ⁊ qđ oritur in terris liberis. ⁊ qđ habet
folia alba ⁊ lenia ⁊ plana. aſperum vero eſt malum. ca.
Cap. vij. — in primo. ſic. in ſcdo. Eſt autē cōpoſitũ ex ſubſtantia ca
lida dante amaritudine ſibi ⁊ faciente illud aperitiuuʒ
opilationum ⁊ ſolutiuum nature ⁊ ex ſuba terrea ſtip/
tica per quam acquirit ei vt ſit mēbrorum ꝯfortatiuum ⁊
partiũ laxarũ aggregatiuũ: ſʒ ſtipticitas plus eſt ama
ritudine ſua. et adhuc plus in eo ꝙ exiccatiuũ ē ſʒ ſuba
calida magis ē in ſuperficie dñans pp qđ pma ſua opa
tio q̄ obuiat corpori ſunt veſtigia caliditatis que ſciui/
ſti: ⁊ ſcda ſua opatio ſunt veſtigia ex ſuba ſtiptica ꝓde/
untia imprimere: ⁊ nō ē i eo nocumētũ apparēs: ſucc⁹
Succus — tñ eius nocet ſtomaco pp hauracitatē ſuã: ⁊ eſt debilis
abſyntij — ſolutionis et ex rebus adiungendis meliorãtibus illud
nocet ſto — ē roſa et ex vigorantib⁹ opationē eius ē fum⁹ terre ⁊ aq̄
maco. — caſei: ⁊ ſpica addit ei bonitates notas: ⁊ paſſule enucle
ate emēdãt ꝯditiōs eius Mod⁹ opatiōis ſucci ei⁹. Ex/
prime ſucci ipſi⁹ q̄titatē quã volueris: ⁊ ꝓprie i medio
veris et purifica illum ſm modos notos. ⁊ fac ſiccare
in ſole vel cinere calido in vaſo vitreo ſicut ſiccatur alo
es. Aqua aũt ſublimatiōis ei⁹ fit ſicut aqua roſ. ⁊ ſilia
que fiũt in vaſis ſublimationis. abſynthiuʒ aũt ſuſtinet
de decoctione mediocrē rē. Pli. li. xxvij. ca. vij.

Ad lum — **Poſſe.** Cōtra lũbricos ſucc⁹ abſynthij cũ pulue
bricos. — re betonice vel centauree vel perſiccarie
vel nucleorum pſicorum ſucco vel ſuorum foliorũ detur.
Ad ſuffo — Contra ſuffocationē ex fungis deť ſuccus abſynthij cuʒ
cationeʒ — aceto ⁊ cum puluere diptami. Cōtra ebrietatem detur
ex fũgis. — ſuccus cum melle. Cōtra vermes aurium diſtileť ſucc⁹
eius in aure. ſuccus eius potatus viſum clarificat. im/ — Succus
poſitus ruborem ⁊ pãnum aufert. abſynthium libros — abſyntij
⁊ pãnos a muribus ⁊ tineis tutos reddit. Contra liuo/ — vermes
rem ⁊ dolorē membrorum ex percuſſione ex ſucco ab — auriũ tra
ſynthij cum puluere cimini ⁊ melle fiat emplm. Cōtra — hit: ⁊ vi/
duritiē ſplenis abſynthiũ coctũ in oleo cataplaſmetur — ſũ clarifi
vel inũgatur ex vnguēto facto de ei⁹ ſucco ⁊ aceto ar/ — cat.
moniaco ⁊ cera et oleo. Cōtra opilationē ſplenis dťur
ſuccus eius cũ puluere coſti. Item valet ꝯ opilationem
epatis de frigida cã. ad mēſtrua ꝓuocãda fiat ſuppoſi
torium ex abſynthio et artemiſia coctis in oleo nucis.
Jo. Me. Abſynthiũ educit colerã a ſtomaco ⁊ inteſti/
nis ⁊ epate ⁊ extēdiť opatio eius ad venas ⁊ mundifi/
cat eas ab hũore colerico ⁊ aquoſo ⁊ interdũ ducit ip/
ſum p vias vrine: ⁊ preſeruat abſynthiũ a putrefactio
ne ⁊ proprie potus infuſionis ipſi⁹ in vino decoctionis
ſingulis diebus circiter .1. aut. 2. vel aq̄ ſublimationis
eius ⁊ ꝓhibet pãnos a tineis ⁊ vermib⁹ ⁊ conficiť cum
oleo et inũgiť cũ eo corpus ⁊ ꝓhibʒ cimices approxia
ri ad ipſum. Et qñ aq̄ eius ꝯmiſceť cũ encauſtro ſcripto
rum ꝓhibet libros a corroſione murium: et cōfert ab — Ad ſcri/
ſynthiũ iuuamētũ magnũ ꝯtritioni ⁊ cōcuſſiōi mēbro — pturam.
rũ: ⁊ ꝓprie cũ melle aut vino et pauco cimino et oleuʒ
ex eo factũ cōfert dolori auris ⁊ tinnitui ⁊ ſurditati: et
colluiť os cũ aceto decoctiōis ei⁹ ⁊ corticũ citri ⁊ con/
fert fetori eius. Succ⁹ aũt eius cũ nucleis pſicis inter
ficit vermes i aure. Et abſynthiũ corroborat ſtomacũ
et epar et excitat appetitũ mortuũ opilationes aperit
et morbos opilationũ curat ſicut ē icteritia ⁊ hydropi
ſis et vermes interficit ⁊ educit ꝓprie emplm in hunc
moduʒ. abſynthij. ℥. ij. euforbij. ʒ. j. cornu. cer. vſti. ʒ.
5. mellis quantuʒ ſufficit. Cōfert ⁊ abſynthiuʒ iuuamē
tum magnum febrib⁹ longi tpis et fe. opilationũ. Do/
ſis ipſius decocti aut iſuſi potio eſt a. ʒ. v. vſq3 ad. vij.
pulueris eius a. ʒ. ij. vſq3. ad. iij.

Abſynthiũ dulce. i. anetũ
Abſynthium marinũ. i. ſti
cados citrinum.
Abſynthium. pōticũ cre/
tenſe. cōmune idem.
Abſius Aui. eſt medicina
karmena et perſica. ara.
dicta Abũchal.
Abſtantia. i. gradus.
Abſtigar. i. iſtigar.
Abthios. i. barba iouis.
Abuc. i. yſopus.
Abugul. i. iuniperus.
Abugeliſſe. lactuca aſini/
vel dicitur ſumarē ⁊ zu/
rarem a Dia. dicitur an/
chuſa ⁊ ē ſcda ſpēs ei⁹. ſ.
lactuca aſini. Aui. iiij. fa
cit capitulu3. hearfelus.
Abulos. i. pellicula. q̄ in
ter corticē et fructũ glã/
dis vł caſtanee eſt.
Abumera. i. ſtringa.
Abundacati. i. auellana.
Aburachil ē q̄daʒ ꝯfectio
que de liuicum lana fit q̄
non eſt in vſu.
Abuſe. i. auellana aſſata
vel alkelzengi.
Achabel. i. enula.

Acacalis Ste. ē ſpēs tarſe
tarſe. Et tarſe eſt thama
riſc⁹.
Acadar. i. atralia.
Acadar. i. viride.
Acaid ē gũmi arboris gra
ni viridis.
Acal. i. anetum.
Acalapis vel acaliſēs vel
acaliſtis. i. vrtica Auice.
igrida knidi. Di. li. 4.
Acalantia vel acalãtes lu
xina. ideſt auis cardella.
vepribus aſſueta.
Acalamia. i. cadimia.
Acalãtos gre. carduellus
alb⁹. alij dicũt acãtos.
Acalta ē herba ꝓxia vio
lis cum odoris amplitu
dine et grauis coloris vi
cit numero foliorum. ma
rinã. Pli. lib. 21. ca. vj.
Acaltici ideſt aſſa ſetida.
Acaluē. i. durungi.
Acalí. i. amoniacuʒ Gal.
vj. ſim. phar.
Acametnē ē ſpēs ſambu/
ci ſilueſtris. Pli.
Acamiʒmel. i. ſine fame.
Acanil. i. carbũculi.

Acanos. Stepha. est herba dicta efferenũ aggreste
Acanon est quedã argilla satis desiccatiua in cora/scent reperta: et similiter vocatur acanoz istrumẽtum factum ex ipsa quo distillatur aqua rosata.

Capitulum. vj.

Acãtos gr. vl' pederoza vl' melãphilos ara. habe vl' chachita vl' astuder. latie. ꝟo planta gũmi dragãti. Dragãtũ ẽ gũmi planta q̃ vocat̃ habe: cui⁹ triplex ẽ maneries. s. albũ qd̃ meli⁹ si clarũ sit ꝛ purũ: ꝛ ẽ subruffũ ꝛ ẽ citrinũ: qd̃ aũt albũ ẽ in frigidis medicĩs poni dʒ subruffum aũt et citrinũ in calidis. p. xl. annos põt ꝓuari: virtutẽ hʒ ĩfrigidandi mundificandi humectandi ꝛ conclutinandi.

Capi. 18. Dia. c. acantos. Acantos nascitur in parietibus ꝛ in locis lapidosis ꝛ humidis cuius species sunt due. Una spinosa ac breuis. Alia tirsosa. vnde dicit̃ melãphilõ eo ꝙ folia nigra hʒ veluti pigmẽtum nigrũ et diuisa sicut eruca lõgiora ꝛ latiora lactucis virgas hʒ duoꝝ cubitoꝝ in grossitudie digiti: ꝛ i capite ꝟge ipsi⁹ folia hʒ miuta i q̃ caput ẽ vt card⁹: coloris iacẽti flos ẽ illi alb⁹ ꝛ semẽ col'is mellini cũ radice mucillagiosa ꝛ ruffa ꝛ lõga gũmi ipsius ẽ dragantum. Est alia agrestis sil'is colimo spinosa sed breuior: supradictus.

Ser. li. ag. c. habe. Habe est arbor cui⁹ gũmi ẽ dragãtũ cui⁹ radix grossa lignosa ꝛ vocat̃ dragãtũ: ex q̃ appar res q̃daʒ sup terrã vñ egrediũt rami ei⁹ ꝛ sũt rami seu ꝟge breues duri extẽsi: sup faciẽ terre i qb⁹ sũt folia gracilia pua plurĩa ꝛ iter ipsa sũt spĩe albe eq̃les dure: que tegunt̃: ꝛ occultant̃ ab ipsis folijs dragantũ est humiditas que emanat ex radice ipsa qñ vulnerat̃ ferro ꝛ tp̃e sue maturatiõis appent qñ vulneratur i loco scissure: et radix ipsa vocat̃ ara. chachita. Et melius ex dragãto ẽ clarũ purũ subtile cuius sapor vergit ad dulcedinẽ. qd̃ ara. vocat̃ sichiratim. gre. tragantum. la. vero dragantum.

Sal. 8. simp. har. c. de dragãto. Dragãtũ ꝟt⁹ est ei⁹ pria q̃ desiccat ꝛ scd̃a glutiat: ꝛ tertia ẽ q̃ frãgit acuitatẽ reꝝ calaꝝ ꝛ acutaꝝ. fri. i. ꝛ. g. hu. i põ.

Ad sitiʒ. Posse. Aq̃ ordei in q̃ coctũ fuerit dragãtũ p nocte remouet sitim. Contra scissuras oris
Ad oris ꝛ labioꝝ scissuras ꝛ labioꝝ ꝛ palati vlceratiões vl' excoriatiões dissolua tur dragãtũ i aq̃ ro. ꝛ p pãnũ exprimat̃: ꝛ cũ glutiositate cõficit̃ puluis amidi ꝛ inungat̃ p etia: ꝛ illiniat̃ lin
Ad faciẽ dalbã dam. gua vel labiũ sepe ꝛ cito curant̃. Ad faciẽ dealbãdã: et pannũ supfluũ remouẽdũ ponat̃ dragãtũ in aq̃ ro. per noctẽ mane addito borace vel cãphora i pua q̃ꝫtitate ꝛ facies freq̃ter illiniat̃. Cõtra siccitatẽ pectoris aq̃ ordei decoctiõis dragãti ꝛ gũmi arabici detur. Ad cu
Ad tussi randũ calidã ꝛ siccã tussim det̃ aq̃ decoctionis ordei et succi ligritie in qua dissolutũ fuit dragãtum p noctem vnã vel aliter i aqua ro. dissoluat̃ dragãtũ p noctẽ postea p pãnũ exprimat̃: ꝛ cuʒ viscositate ipsius draganti cõficiãt ꝛ fiãt pillule quas teneant sub lingua: que dissolute trãsglutiant̃. valet etiã ꝯ tussim ꝛ siccitatẽ spũalium.
Electuarium ad tussim. Electuariũ cõfectũ ex duab⁹ partibus dragãti ꝛ tertia ligritie cũ sirupo simplici valet ꝯ p̃dictã tussim. Cõtra disintheriã dissoluat̃ dragantũ in aq̃ pluuiali et in eadẽ ꝯcoquat̃ pullus q̃ det̃ patiẽti: eadẽ aq̃ aliquãtulũ tepidã p clistere inijciatur det̃ sil'r succ⁹ plãtaginis in quo p noctẽ fuerit dissolutũ dragãtũ. Sʒ attẽde qd̃ qñ dragãtũ in medicinis ponit̃ p se dʒ teri q: contritioni resistit. Si. n. cũ alijs spẽbus cõterat̃ prius in fumuʒ
Quõ debeat teri dragãtũ resoluentur alie spẽs q̃ꝫ dragantum conteratur.

Dia. Dragantũ in puluereʒ redactũ ꝛ cũ calida aqua potatũ eos qui spasmũ patiunt̃: vel q̃bus alique intrinsecus vene crepuerint simil'r sanat.

Ser. auc. Dia. virtus est ei glutiatiua sicut virtus gũmi ara. ꝛ ipsuʒ administratur ĩ cohol oculoꝝ ꝛ i medicis tussis ꝛ asperitate canne pulmõis ꝛ ab scissiõe vocis ꝛ cursus catarri in vulua qñ fit ex eo confectio cum melle ꝛ ponit̃ sup linguaʒ ꝛ trãsglutit̃ qd̃ de ipso dissoluit̃ aut dat̃ ḋ ipo. ʒ. j. postq̃ꝫ infundit̃ in vino cocto dulci: ꝛ tunc ẽt vʒ ad dolorẽ renũ ꝛ vlcera vesice qñ miscet̃ ei ex cornu cerui adusto ꝛ parũ aluminis iameni: ꝓhibet nocumẽtũ morsus serpẽtum. Et idẽ auc. Lap. 232
Albugerig. Dragantũ est frigi. ꝛ est in eo humiditas q̃ laxat vẽtreʒ ꝛ ꝓfert tussi. ꝛ vlcerib⁹ oculi ꝛ lippitudini bus eius ꝛ reprimit acuitatem medicinarũ laxatiuarũ. Contra mors⁹ ꝟpentum.
Et idẽ auc. Mesarugie est bonũ vlcerib⁹ vesice ꝛ asperitati gutturis ꝛ lingue. Et idẽ auct. Abix. est in eo res modice caliditatis ꝛ hũiditatis ꝛ laxat ventrẽ ꝛ ꝓfert tussi ꝛ vlcerib⁹ pulmonis ꝛ glutinat vlcera intestinoꝝ nisi q: addit̃ i solutiõe: ꝛ ꝓfert vlcerib⁹ oculi ꝛ lippitudini qñ infundit̃ ꝛ dissoluit̃ ꝛ colirizat̃ cuʒ aq̃ eius: aut ponit̃ i pulverib⁹ ꝛ ꝯuenit ꝛ miscet̃ cũ medicinis acutis laxatiuis q: ꝓhibet nocumẽtũ eaꝝ ꝛ ꝓhibet aggrauationẽ ipsius medicine supra nãm si deo placuerit. formã assandi dragãtum inuenies infra. l. gũmi arabicuʒ.

Acantum. i. semen vrtice.
Acantam. i. incubus.
Acantusleuce. vel acanta leutri. i. spina alba: et est bedeguar. l. bernedaro
Acantũ terminũ vel yera idest sucha.
Acantũ idest vrtica nigra marina.
Acantis arabica similis est acantisleuce et est sucaba.
Acantabaniqui. idest spina iudaica. ꝛ est sucaba. Stepha.
Acantil. i. porcus.
Achantisleuce. spina alba Bedeoard. Echmum. Diasco.
Acantis egyptia. i. achantis arabica.
Acãtisperma. idest vrtice semen.
Acãthociros. i. spinosus porcus qui lati. vocatur ystrice ab achanta qd̃ est spina ꝛ chiro: porcus et oĩa hec per. k. ꝛ. th. melius scribuntur.

Capi. vij.

Acanub. ara. vl' carabuth. gre. aristo. vl' fetalogos vel apiston vel panodracia. lat. vero aristologia. Aristologie due sunt spẽs: longa ꝛ rotunda. Rotũda habet folia silia hedere mollia ꝛ lenia et hʒ ramulos longos egredientes ab vna radice et florem albũ habens intus rubeũ feridi odoris ꝛ habet radicem rotũdam. Sed lõga habet folia lõgiora q̃ꝫ rotũda et virgas subtiles lõgas ad mẽsuram palmi. flos eius est coloris purpurei ꝛ odoris fetidi et hʒ radices longas. Ambe calide sunt in primo. sic. in scd̃o q̃daʒ dicunt ꝙ sunt sicce in tertio. Rotunda magis cõpetit medicine: magis vero radix folijs. Radix colligitur in hyeme ante productionẽ florum. habet autem virtutẽ dissoluendi consumendi ꝛ expellẽdi venenum. Possunt autem per biennium seruari. Aristologia.

Sera. in aggr. suis. ca. ʒaraund sunt ei⁹ due spẽs masculus ꝛ femia. Et lõga ẽ mascul⁹ et rotũda femia. Rotũda vero duas hʒ spẽs. Una folia hʒ similia cussos quasi rotũda odorifera mollia ꝛ lenia et hʒ ramulos oblongos egrediẽtes ab vna radice ꝛ florem habens album interius rubeũ fetidi odoris et nullius vtilitatis et hʒ radicẽ rotũdã similem rapeꝫ lõga hʒ folia longiora q̃ꝫ rotunda: et virgas subtiles lõgas circiter palmi mensurã flos eius est coloris purpurei et odoris fetidi qui est in sua operatiõe similis flori herbe que dicitur accu et habet radices in longitudine vnius palmi ꝛ plus: et in grossitudine digiti: et qd̃ est inter radices est simile ligno bussi: et odor eius ẽ pinguis et est aristologia longa. Est et alia species rotunde que Lap. 171

habet virgas subtiles sup quas multa sunt folia rotū/da similia folijs semperviue minoris ⁊ flos eius est si/milis flori rute. ⁊ radix eiꝰ est longa subtilis super quā est cortex grossus boni odoris: qua apothecarij vtun/tur in confectionibus vnguētoꝝ ⁊ electuarioꝝ.

Dia. ca. de aristologia. Aristologia dr̄ a gre. sera logos ⁊ apiston. cuius tria sunt genera: ro/tunda. longa: ⁊ clematicus. Rotundi appellat̄ femina folia hn̄s hedere filia: odorata cū viscitudine obrotun/da ⁊ mollia ⁊ lenia tactu. multas habēs ꝟgas ex vna radice oblongas florē albū ⁊ rotūdū hꝫ in medio flo/rem croceū: ſꝫ est inutilis radix est illi rotūda ⁊ odore nō iocūda gustu tn̄ bramosa. Lōga ꝟo aristologia ma/sculus est que ⁊ dactilis dr̄ folia hn̄s oblonga ⁊ vergel/las tenues longitudine duoꝝ palmoꝝ florē purpureū profert radix est illi robore digitali ⁊ odoris boni. Il/la que dicit̄ clematicꝰ virgas hꝫ tenues ⁊ longas folia rotūda filia oxidio minori ⁊ florē similē rute radicem oblongā ⁊ tenuē coriū habētē grossuꝫ ⁊ odoratū: quā pigmētarij ad cōfectionē oleorū miscent: ⁊ reliquis me/dicaminibus sicut rotundam.

Cap. liij. **Sal.** 6. sim. phar. c. de aristo. Aristologie radix vtilissima ē ad curas amaras ⁊ subacris exi/stēs magis aūt subtiliū partiū ex eis est que rotūda ⁊ p omnia efficacior. Ceterarū vero duaꝝ clematicus qdē odorifera magis vt ad pigmēta vtant̄ pigmētarij illa: ad curas vero debilior est. Lōga vero minus quedem est subtiliū partiū q̄ rotūda. nō tn̄ ipsa inutilis est: imo est abstersiue ⁊ calefactiue virtutis ⁊ minus quidem q̄ rotūda abstergit: ⁊ euaporat. calefacit aūt non minus sed forte magis vn̄ in quibus opus est mediocriter ab/stergere longa est melior sicut i vlcerū incarnationibꝰ ⁊ vlceribus matricis in qbꝰ ꝟo volumus grossum hu/morē fortius subtiliare: rotūda est melior.

Auer. li. colliget. ca. aristo. Ambe species eiꝰ ca. ⁊ sic. in secundo.

ad asma ad epile/ticos. **Posse.** Cōtra asma humiduꝫ due partes pulue/ris aristo. ⁊ dimidia gētiane conficiat̄ cū melle ⁊ tale electuariū det̄. Cōtra epilēsiam aristol. ro. cōtra sca/biem. eufhorbij castorei sulfuris viui fiat decoctio i oleo petro/leo vel muscellino. vel saltē cōi ⁊ inūgatur spina a collo inferius. Ipse etiā puluis cōfectus in aceto sanie ⁊ sca/biem curat. cōtra ve/nenum. Cōtra venenū ⁊ morsum venenatorū ani/maliū det̄ puluis eius cū succo mente vel vino. Contra morsum venena/torum. animali/um. puluis eius mortuā carnē corrodit: siue sit i vulnere siue sit in fistula formet̄ liciniū ſm ꝓfunditatem eiꝰ ⁊ melle inun/ctū aspergat̄ puluere aristo. ⁊ imit[illegible] Ad expellēduꝫ fetū siue viuū siue mortuū coquat̄ radix in vino ⁊ oleo ⁊ fiat fomentum.

Lib. iij. cap. v. **Dia.** Morsibꝰ venenatis cū vino aristo. ro. i. da/ta medet̄ ⁊ imposita id p̄stat etiā. Secūdi/nas depōit abortum facit bibita cum pipere ⁊ mirrha pessario adhibita hꝫ filem effcm̄: lōga sicut rotūda sed rotūda plus asmaticis ꝓfert. ⁊ subgluctionibꝰ ⁊ frigo/ribus ⁊ pleureticis cū aqua bibita singulr̄ medet̄. Infi/xa corpori euocat: vulneribꝰ sorditiē ⁊ putredinē tollit alta vulnera replet melli ⁊ irisillici mixta gingiuas et dentes a putredine purgat virtꝰ est oibꝰ ſpēbꝰ eiꝰ cal. ⁊ feruens: faciūt deniq ad putredines ⁊ purgamēta ossi/um despuenda ⁊ ad frigidas febres: ⁊ solitā in feminis purgationē ꝓuocat potui data. ℥. j. vl̄ cataplasmatibꝰ imposita. ad vsum tn̄ medicine aptior est rotūda gustu amara. hoc. n. in empl̄is missa caua vulnera replet fa/cit ⁊ ad viperatū morsum: ⁊ ad alia venena extrinsecꝰ posita ⁊ dolorē de vētositate pingui ⁊ indigesta curat. ⁊ adiuuat etiā asma iocos cū aqua bibita. Epilenticos ex acri humore factos curat. ad reuma ⁊ asmata sup omne medicamē vtilis est frigore exustos i oleo vl̄ axū/gia porcina cocta calefacit. Cācrinomata que in nari/bus nascunt̄ cū cipero ⁊ dragō tea femina cū melle tri/ta ⁊ in naribus semel ⁊ iterū vel tertio imposita ꝑfecte sanat. In febribus acerrimis aristologia sicca suffumi/ga: fugatq demonia ⁊ hilariorem facit infantē suffumi/gata. Radix eius purgat fistulare ⁊ ad sanitatē perdu/cit ⁊ podagricis cum aqua datur.

Sal. aristologia q pp opilationē dolores fiūt vel aliquā grossitiem ſpūs rotūda sanat magis q̄ lōga ⁊ stimulos educit ⁊ putrefactionē sanat ⁊ sordi/da mūdificat vlcera ⁊ dētes gingiuas clarificat. adiu/uat aūt asmaticos ⁊ singultiātes ⁊ epilenticos ⁊ poda/gricos cū aqua bibita ſꝫ ⁊ rupturis ⁊ cōquassationibꝰ super aliqd aliud pharmacū idonea est. capi. liij. cōtra po/dagram vj. ō sim/pli. me.

Acapnū mel. i. sine fumo in antidotis adriano achar/nis vel habernis gre. piscis dictus acema.

Acapos gre. i. sine fructu: sic dr̄ quedā ſpēs libanotis: ⁊ hedere. ¶ Cap. viij.

Acar. ara. gr. micete vl̄ milzute. la. ꝟo fungꝰ li aggre. acar. auc. Diasc. sunt Fungus

Sera. due ſpēs eiꝰ vna est apta cibo: alia nō: q occidit.

Sal. Cōplexio eoꝝ frig. ⁊ hu. multū pp hoc sunt prope medicias mortiferas: ⁊ ꝓprie quorū substātie admiscet̄ aliq putrefactio. ⁊ dixit i lib. de die/ta. boni ex eis sunt nō nociui: ⁊ sunt frigidi: ⁊ sigs vtit̄ eis nimis gn̄ āt hūores malos. Et ex eis sūt ſpēs male mortifere: ⁊ iā vidi hoīeꝫ q passus ē ab eis anxietatem anhelitꝰ: ⁊ coartationē ⁊ sincopī: ⁊ sudorē fri. et euasit postq̄ potauit sinqebin i qō coctū fuit ⁊ sic euomuit fū/gos illos ex qbꝰ gn̄ati fuerūt hūores fri. grossi vn̄ qui fungos comedit sibi accidit ex eis colica ⁊ suffocatio. Et via tardādi nocumētū ipsoꝝ est dare i potu vinum purū aut aquā ciceris cū aceto: ⁊ sale ⁊ decoctionē sa/turegie ⁊ origani ⁊ stercus galline cū aceto mixtum ⁊ melle ⁊ factū ide loboc. Et fungi qdē nutriūt nutrimē/to supfluo nisi q sunt difficilis digōnis ⁊ egrediunt̄ cū stercore itegri sine imutatiōe ⁊ nimietas fungoꝝ gn̄at straguriā. Et idē auc. Abē. Me. meliꝰ est q̄ fungi prio coquant̄ cū piris siccis aut recētibꝰ: ⁊ bibat̄ postea vi/num purū ⁊ ꝓprietas eoꝝ est q̄ gn̄ant suffocationes. Fungi ge/nerāt suf/focatio/nem.

Sal. 7. simp. phar. ca. milzite. Milzite. i. fungi fri/gidi ⁊ humidi sufficiēter sunt. vn̄ proprie de/licteriosam virtutē attingūt ⁊ maxie quecūq naturaꝫ permixtā hn̄t putredinali alicui qualitati. Et idē lib. ij. de cibis. ca. de fungis. fungi hn̄ huliti vl̄ decocti i aqua veniūt proprie edula apoia: nō tamē sic tn̄ modo vtūt̄ eis homines. preparāt aūt ⁊ comedunt multiformiter flaticum aūt est qd ex ipsis nutrimentū est: ⁊ palā q̄ fri/gidus ⁊ humidus: ⁊ accidit ex ipsis malus chimus. ma/xime quidē ergo inocui alijs fungis sunt ita ⁊ ego vidi quosdā boletorum qui inocuissimi videtur cum plures non hn̄ decoctos comedūt: vn̄ quedā ex eis vidi affli/ctum in ore ventris ⁊ grauatū ⁊ angustiantē vix respi/rantē ⁊ ſpū deficientē ⁊ frigidū sudantē et vix saluatuꝫ per oblationē sedantiū grossos humores: quale est oxi/mel per se. ⁊ cum ysopo ⁊ origano mediocriter deco/ctis in ipso. Et. n. ille sumpsit ⁊ vomuit huiusmodi ſpu/mam postq̄ vomuit comestos fungos iam aliqualiter in flegmaticum chimum suffocantem ⁊ frigidū ⁊ gros/sum permutatos. Ca. cxij.

Alman. tra. 3. ca. de fungis. Fūgi tuberibꝰ val/de sunt deteriores quoꝝ qdā hoīes strā/gulant atq occidūt. q aūt ex illis boni existūt in corpe

viscosum

viscosum gñant flegma. Et est aliud genus fungorũ qḋ cõiter noiaṫ tubera. pro quibus. l. hamech.

Acharachie. i. acantos.
Acarcare. i. filtruȝ.
Acardilon. i. seselec ȝ.
Acardalentes. i. al..s car dela.
Acarlicon est spẽs testicu li canis.
Acaron. i. anagallus.
Acarpos. i. sine fructu.
Acartos. i. carcocolla.
Acasen. i. meu.
Acata. i. arbor thuris.
Acateruȝe. idest podagra lini.
Acates. i. lapis quidaȝ cir culis nigris ꝛ albis va riatus et est lapis gaga thes.

Capitulum. ix.

Acatia. Cap. 93.

Acatia gre. ꝛ lati. ſȝ ara. alcarthi. Acatia fȝ quosdã ẽ succus prunellorꝫ imaturorꝫ q̄ la. tine vocanṫ atrinee ſȝ falso: qꝛ vt ait Sera. li. aggre. Acatia fit ex fructu cuiusdã spio se arboris gũmi ara. q̄ noiaṫ amgalie sicut apparet in . l. gummi arabi.

Cap. iiij. **Aui.** lib. ij. c. de acatia dicit qḋ est succus altarti: ꝫ aũt carẽtes facim⁹ ḋ succo prunellorꝫ. vt. s.

Dia. cap. de acatia fructus est arboris spinose q̄ maxime in egypto nascit. hic fructus velut oliua premit ꝛ succ⁹ i sole siccaṫ. Est ergo optima q̄ est leuis. ꝛ subruffa cũ suauitate odoris subacida et gustu valde stiptica. hec. n. maxie de imaturo fructu premiṫ nã nigra est de maturo fructu. ois aũt astringit ꝛ desic cat nimis ꝛ infrigidat abundanter: fri. est in scḋo ꝛ sic. in tertio. Succus eius collirijs misceṫ.

Humai. In li. de tyriaca acatia terminus eius est qḋ est fortissime stipticitatis.

Cap. xij. **Gal.** 6. sim. pbar. c. de acatia: ꝛ ipsum qdẽ folium est arborum ꝛ fructus ꝛ succ⁹. qui qdẽ: ꝛ lo tus debilior sil' ꝛ minus mordificatiuũ efficit qnãdam acredine in lotura abijciens. Si vero subiungaṫ alicui membro sano statim illud sicci⁹ ꝛ aridi⁹ oñdit: ꝛ calita tis qdẽ sensuȝ nũq̄ꝫ fert frigiditate vero non valde ve hementem hȝ palã ergo ꝙ frigid⁹ ꝛ terrestre emphar macũ admixta sibi ẽt quadã aquosa suba putabit aũt nec subtiliũ ptiũ esse. ſȝ hr̄e quasdã ptes dispsas subtili um ptium caliditatẽ in lotura decedente ponaṫ aũt ꝛ hmoi tertij qdẽ grad⁹ siccãtium scḋi vo infrigidantiuȝ postq̄ꝫ fuerit lota Pli. li. xxiiij. c. xij. in fine.

Ad ignẽ sacrum. Ad flu xũ vẽtris ꝛ matri cis **Pol. Dia.** acatia ignẽ sacrũ extiguit ꝛ pnio nes sanat: pterigia oculis tollit vulnerib⁹ ꝛ tumorib⁹ oculorꝫ mirifice pdest pfluũ mu lieris strigit: stericis subuenit: fluxum ventris bibita: ꝛ supposita prohibet capillos ificit: ꝛ lota sicut cadimia solet oculorum confectionibus misceri.

Acatia arsa. i. dura.
Acatilis. i. spẽs tarse.
Acatie. i. medicia acuta q̄ non bibitur propter sui acuitatem.
Acatis vl' acata. i. sicut cũ pedes ꝛ caput agni cuȝ aceto coquunṫ: ꝛ conge lanṫ ꝛ nr̄o ydeõ ate vo cantur gellatina.
Acato. i. guttur.
Acatutex. i. borax.
Acatutos. i. storax.
Acauen. i. pucida q̄ grec. vocaṫ pcenidon ꝛ ẽ co tula fetida vchuẽ acha ubã pthemon lauchan temon. Sera. Dias.
Amaracũ alachoen. alba mr̄icaria acabauẽ Sa.
Acceptaculum ẽ mensura quatrũ testa oui capit.
Ace. i. thimus.
Acedorucũ. acedonicuȝ. acetosum. acidũ Alex.
Acedul. i. alleluia.
Acedula ois herba aceto si saporis sic vocari po test: ꝛ pt dici acetosella ꝛ verius est omnib⁹ no ta pua hñs folia pin guia cũ stipite tenui gci libus seminib⁹ pleno: et est fri. ꝛ sic. ꝯplonis. al terat caliṫate stõi ꝛ epa tis ꝛ cordis: excitat ap petituȝ: ꝛ ista ẽ acetoso mior vel acetosella: sed acetosa i oib⁹ ẽ melior: ꝛ vocaṫ acetosa maior: vt appet in. l. bumad.
Accetabulũ nomẽ ẽ mẽsu re q̄rtã pte emine. conti nẽtis ꝛ ẽ fȝ Jsidorꝫ. 17. 3. fm aliquos q̄ꝫtũ te sta oui capit.
Acerdech. quid est. l. azar
Acefali. i. semen dach. apij montani.
Acefes. i. nux romana.
Acegi. i. atramentum.
Acelea. acilia. i. psilotrũ.
Diaf.
Acellz. i. bleta.
Acer est arbor q̄dã sic vo cata. Pli. li. 16. ca. 16.
Acerbe. i. galla.
Aceris. i. palea vel purga mentum milij.
Acerina ẽ qdam piscis sic vocat⁹ ꝛ orphos. alex. de dolore oculoruȝ.
Acerodion. i. sine duritie
Acesim ẽ spẽs crisocolle. Pli. li. xxxiij. c. v.
Acetosa qd est. l. bumad. lappago.
Acetum quid est. l. chal.

Capituluȝ. x.

Ca. cccc xliij.

Achafar. arabi. gre. blacta bisantia. la. vn gula aromatica ad farialtaib.

Blacta bisantia. **Sera.** lib. aggre. ca. Accafar. est cõ chiliuȝ ex speciebus ostracorꝫ ꝛ est similiter de conchilijs purpureis ꝛ reperiuntur in regiõib⁹ indie: ꝛ in aquis iuxta quas oritur spicanar di. Odor autẽ eius aromaticus est: qm̄ ipm aial come dit nardũ: ꝛ ipa colliguntur in tempore estiuo qñ aqua desiccatur: ꝛ reperiṫ etiã ex eis in littoribus maris azi muȝ. Et color eius est decliuis ad albedinẽ ꝛ ambe sũt meliores: et est pinguis. Sȝ illa que nasciṫ in babilõia est sub nigri coloris: ꝛ ẽ minor illa: ꝛ omnes habent bo num odorem. ꝛ qñ fumigatur domus cum eis sentitur odor earum sicut castorei.

Sera. libro aggre. capi. Ostracorum. Blactebi santie sunt ex vngulis ostracorum: ꝛ sunt coopercula quibus teguntur in foramine suo: ꝛ melio res sunt que vergunt ad albedinem: et sunt odorifere. quorum odor trahit aliquãtulum ad odoreȝ castorei.

Posse. capitu. Ostracorum. quando Blactabi santia sumitur cum aceto in potu attenu at splenem: ꝛ quãdo fumigantur cum eis mulieres ha bentes suffocationem matricis confert eis. ꝛ iste fum⁹ excludit secundinam. ꝛ quãdo ex eis fumigatur epilen ticus excitat ipsum.

Achababa idest camisia. subucla.
Achal. i. aquila.
Achalimia. i. superfluitas argenti.
Achanagia idest ambro xia.
Acaui est quoddam aial: ꝛ est auis omnibus no ta: et vocatur picha a chani.
Achanta. g. spina per. lz. melius scribitur latini achanti dicunt.
Achantos quid est. l. acã tos.
Acantion. Pli. 24. capi tu. xij.
Acantus arbor in egipto semper frondens sic di cta: quia spinis est ple na in quodam libro an tiquo reperi quod ẽ ar bor mirte: sed ratuȝ nõ habeo.
Achantina. i. vestis ceda ta vel simulata.
Acharon quidam sic vo cant herbaȝ anagallus anacala. Pli. libro 25. capitu. II. acaieb arab. vua.
Achates quid est. l. lapis achates.
Achauẽ. i. vchue. acauẽ. Stepha. acauanũ.
Acharachie idest dragan tum.
Achararich idest cantari des.
Achaiestuȝ. i. sine grã vel sine remuneratiõe. Nã harisma grece grã dr̄. sic voluit nominari opia tam q̄ꝫdam auctor eius eo ꝙ opatiõi ei⁹ grates ꝯdigne nõ repiantur.
Achencharaca. i. piretrũ

Acheregum.i.citrum.
Acheremata.i.aq̄a qȯ cū frāgit emittit ad moduz humiditatis putrefacte.
Achech.i.absinthiū.
Achia vel achios.i. glutē romanum:et est mastix.
Achil.i.cauda.
Achile amirofilō.i.mille foliū. Pli.li.xxv.c.v.
Achimo. achimeron. idē hermodactilus.
Achinos.i.raffanus agrestis.
Achio est spēs hedere.
Achirosa.agiros baur.i. lzaralze.vel arbor eius.
Achiron gre.i.palea.
Achirochia.i.infusio q̄ fit sup aliqȯ mēbrū cū aqua calida de alto.
Achiraraba.i.piretrū.
Achiriōata.i.aclzerema/ta.i. archeremata.
Achira.i.scrofa.
Achitis.i.sambucus.
Achium.i.casella.
Achrab.i.scorpio.
Achub.i.butirum.
Acia.i.rānus.
Acida.i. acetosa.⁊ ē etiaz nomen proprium loci.
Acidas.i.veruce
Acurficus.l.veruca.
Acinatiū.i.vinatia.
Acin⁹.Dia.herba cum folijs ⁊ semine minutis quā multi ī corona cōponūt similis est ozion:sz a superiore ē odorata quā multi in ortis seminant.
Acinū siue granū siue botrus ipse tot⁹ vel interi⁹ ei⁹ granū qȯ ē semen gr. dictū giganta. acinantiū vero ab acinis ip̄m dr̄ residuū racēoruz expresso musto qȯ ⁊ vinatia dicit.
Acireti.i.subruffi.
Aclzerematā.i. achireōata ⁊ est acheremata.
Aclas.li.de doc.gre. i.pirastrū ⁊ est pirū siluestre
Aclis. i. vlc⁹ qȯdā oculi.
Aclodi.i.fuligo.
Acoclassa.i.cathinum.
Acof.i.cataif.
Acoibar.i.coriandrum.
Acomel.i.lapsana.
Acōtia.i.iaculus serpens
Acomilithos est lapis in quo acuit ferrū.l.cos.
Aconis patromos.i.rasura eris.Stepha.
Aconeicos.li.de doc.gre. i.cibus indigestus.

Aconnitum.licoetherō. Dias.i.strāgulator adib. vel leopardi.
Acopō.i.malua terratica
Acopō.i.mitigatiuum ab a qȯ est sine ⁊ copos qȯ ē labor ide miracopō.i. mire mittigatiuum sicut est medicamē remouens dolorem. Gale. 7. miamir.cap.j.
Acorā.i.iaculus serpens.
Acoreas.i.malua.
Acorad.i.porrus.
Acora.i.tubera capitis:⁊ sūt furfura capitis vnde Dia.c.de ficu.dicit ꝙ acora ⁊ ptiria ⁊ scabrū sunt idē ⁊ ptiria ē furfur capitis:et idez.c.de felle. sed Sera.dicit ꝙ sunt vlcera capitis humi. alex. Cas. fe.Gal.li.de facile acquisibilibus.
Acores idem quod supra acrasia est intemperatia complexionis.
Acorus.i.spantana.Gal. in experimētis.l.glaspatella.Gladiolus.dexeris Platearius.
Acortiā. mucillago. Haliab.ij.teg.cōmē.xxxiiij.
Acratas est nomen cuiusdam lapidis.
Acreta.Theo. pri. i.clausura vulue mulieris.
Acre.i.acutū.
Acrifagia.i.acuta cibaria alexan.
Acrigaristū.i.sine gratia ⁊ sine remuneratione.
Acrimilacet.i.git.
Acrinus.i.tortura.
Acrimia. grec.i. acuitas. alexan.
Acrides.i. locuste. alexā.
Acrob.i.scorpio.
Acxocordines sunt spēs verucarū.s.porri. Ori. Joāniti⁹.Cassius fe. Hale.super apho.xxvij.particule tertie.
Acromus. i. corpus minimum ⁊ est diuisibile.
Acrotan.i. acrion.
Acros.i.acredo Alexan.
Acrufex. i. nux romana.
Acrumina grec. acuta:vt cepe. alexā. ⁊ similia.
Acsin. est spēs volubilis. Sera.ca.de lebleb. auc. Diasco.
Acsimen.i.pondus.
Actago. actagis est auis optimas hūs carnes et abundāter ipse inueniuntur rhodi:de q̄ Hierony. epl'a.xv.ad assellā de ficris amicis ait tu actaginē eructuas ⁊ de comesto ansere gularis. Quidā dicūt ꝙ ē fasian⁹.qdā dicunt ꝙ ē ꝑdix:sz falso: qm̄ Gal.i li. diamidiarū. c.de eupactis pōit actaginē ⁊ fasianū sil'.⁊ sic si sūt idē sil'r nō est ꝑdix: quia idē sil'r eodem cap.ponit actaginē ⁊ ꝑdicē: sed ꝓm veritatē ē auis q̄ a qbusdam vocat franchili:⁊ ē quedā auis magnitudinis fasiani: sed nō hz ita caudā ⁊ hz pēnas vario mō coloratas sicut gallina indie:iterdū tn̄ coloris viridis ⁊ celestis ⁊ est sapidior oī aue.l.coturnices ⁊ lātami.
Actanātia.i.auis gardella
Actanaca.i.cōfectio actanasie:quā iuenies in antidotario Gal. ⁊ ēt dama. scēi:vel actanasia est quedā herba sic vocata quā inuenies ī. l.arthemisia: vñ qñ in aliqua rubrica ponit actanasia sine determinatione aliqua dz poni herba: q̄ qñ dz poni confectio ponitur cuz tali determinatione.
Actia ē qȯdā gūmi qȯ inuenit in radice caleonte.
Acti caplzariarū. Ste.i. portulaca agrestis.
Acticū mel.ꝓm Dia.ē illō qȯ sub terra inuenitur.l. mel.acticum.
Actionū,i.bonum ad nagedum.
Actiros.i.miluus auis.
Actis grec. i. sambucus. Diasco.
Actis terrenus.i.ebulus.
Actrahigi.i. testiculi gal⁹ lorū:sed falso. imo est fasianus.
Actricocia.i. constructio.
Actriplex.l. andrafasis.
Actriplex marina quid ē. l.molochia albacharis.
Actu.i.herba violaria.
Achuch.quid est.l.cameleōbante.
Aculeser est pondus.
Aculpalea vel saculpalea i.rubus caninus vel cinosbatus.Dias.
Acur atrod:est quedā species eris.
Acus aceris: purgamētū frumenti. Pli. lib. xviij. cap.x.versus finem.
Acusaceros.i. purgamentum frumenti.
Acustic⁹ neruus. i. neru⁹ audibilis. Pau.
Acut.i.anabasis ⁊ est ypuris. Ipuris.
Ada.i.flux⁹ lachrymarū.
Adabes.i.nux muscata.
Adalasi.i.vngula caꝑna.
Adamas est quedā lapis.
Adamis.i. panis porcin⁹ Christophor⁹ de hone.
Adanaelfara. Halyab. i. auricula muris.
Adamar ē radix arthanite Halyab.i ꝓ o practice.
Adar est q̄dā herba sicut ysopus satis stiptica.
Adarcha.i.calamus aromaticus.
Adarasta.i. ellebor⁹ alb⁹

Cap. xj.

ADarce vel adarcis.i.flos aque marine vt fūgus maris q̄ est velut spūa:sz Symō Janu. Flos aq̄ marine.
dicit ꝙ adarce ē caro q̄ nascit sup terrā locis salsis ⁊ aquosis cānetis se applicās ⁊ feno. Est aūt spūa in spēz spōgie.color ē similis lapidi asiāi ⁊ altionio ē ꝓo mollis ⁊ inanis abint⁹:nascit ⁊ stagnis.
Pol. leproso excludit maculas ⁊ lētigines iposita
tollit virtus est illi viscida ⁊ metasincretica. Libro.v. cap. xcj.
Sciaticis iposita medicat corpori cōfricata aut smigmatib⁹ mixta cū magno calore corpus condēsat:q̄ vt ignis calefacit:miscet aūt acopis medicinis:est autem leuis valde. Pli.li.xxxij.cap.vj.
Adare qȯdā gen⁹ lacerte
Adarmus.l.lupinus.
Adarse salzan.vel adarse sibaz.i.silfium.
Adatinarehc.i.confectio rubee trociscate.
Adbe.i.galia egiptiaca.
Adaber.i. aromaticum.

Cap. xij.

ADcher Adhecarū Adēchari gre.ara.sgnū la. squinātū:dr̄ palea camelorū:q̄ camelieā comedunt.Est.n.ca.⁊ sic.cōpl'onis in primo gradu: Sgnātū
⁊ reperitur in affrica ⁊ in apulia.ꝑ decēnium seruatur.

Et eligēdū ē qḋ ſubalbidū ē. Si aūt īuenit qḋdā durū ſicut lignū circa ſtipitē abijciat: ⁊ ſtipes eius eſt ſimilis ſtipiti cipri. vt apparet in. l. ſapurios.

Lib. iiij. capi. de ſchenon. **Dia.** ca. d̄ ſqno. Sqni duo ſūt gn̄a vnū oxichios appellat: q2 accutū h3 ſemē. alterū ꝟo ſemē h3 nigrū rotūdū ⁊ groſſius p̄dctō: ⁊ ē forte. tertiū genꝰ ſqni paulo groſſiꝰ ſupradcis q creticꝰ ſiue eloſqnꝰ dr̄

Ca. xix. **Sera.** li. aggre. c. adcher. Adcher. i. ſqnatū ⁊ ē herba hn̄s radices ſub terrā ⁊ ramos ſubtiles: ⁊ eſt ſicut radix culen. niſi q2 eſt latior: ⁊ h3 fructū fere ſil'e3 florib9 cānarū: niſi q2 eſt ſubtilior ⁊ minor: naſcit in īſulis ⁊ pratis: ⁊ fortaſſe ex eo replet tota terra vbi naſcit: ⁊ qn̄ deſiccat fit albū. ⁊ idē auct. Iſaac. hebenarā. Sqnatū ē herba palearis ⁊ h3 ramulos ſubtiles duros in capitibꝰ ramuloꝝ ſunt ſpice piloſe: ⁊ illi pili ſunt flores eiꝰ ⁊ h3 bonū odorē ⁊ vene corticis eiꝰ ſūt nigre ⁊ īterius albe: ⁊ ſapor eiꝰ eſt amarus: ⁊ qḋ de ip̄o adminiſtratur ſunt flores radices ⁊ folia.

Gal. flores eiꝰ ſuba nō ē lōginq̄ a ſubtilitate ⁊ in ſapore eiꝰ ē ſtipticitas pauca mior caliditate ⁊ virtꝰ ipſiꝰ ē virtꝰ q̄ calefacit caliditate pauca. ⁊ ſbtiliat.

Capitu. cxxix. **Gal.** viij. ſim. phar. c. ſqnātū. Sqnantū calefacit moderate ⁊ ſtipticat moderatius adhuc: et ſubtiliū partium ſubſtantia non alienum.

Diaſ. li. j. ca. xvj. **Sera.** auc. Dia. melius ex eo ē notū ī quo eſt rubedo plurīū florū ⁊ qn̄ ſcindit apparet in eo color purpureꝰ: ⁊ ē ſubtile: ⁊ ī odore ſuaue: ⁊ qn̄ defert in manibꝰ h3 odorē bonū. ⁊ qn̄ maſticat mordicat lingua3 ⁊ pungit punctione pauca: ⁊ qḋ in vſu venit ex eo eſt flos eius ⁊ cāne radicis ipſius

Ca. ccccc xciij. **Aui.** auc. Dia. Sqnātū ē duaꝝ ſpēꝝ: vna earu3 eſt que nō h3 fructū nigrū: ⁊ h3 folia ſicut cauda egna. Et idē opiniōe ꝓpria Sqnātū ex eo aliḋ ē arabicum: ⁊ ē boni odoris. Et aliḋ ē agimiū qḋ eſt minutum ⁊ eſt durius ⁊ ē groſſu3 ⁊ ē terreū ⁊ nō h3 odorē. Melius ex eo eſt arabicū rubeū fortioris odoris: ſ3 illḋ qḋ eſt ſupra ip̄m ad aliq̄ʒtulā declinat rubedinē ⁊ cū ſcinditur fit purpureū mordicās linguā ⁊ adurēs eā ſua acuitatē ⁊ in agimio eſt virtus inſidatiua. ⁊ eiꝰ radix eſt vehementioris ſtipticitatis. ⁊ eiꝰ flos calefacit parū. ⁊ eiꝰ ſtipticitas eſt minor calefactione ipſius ⁊ eſt aliud arabicum: ſed in ſua natura ca. ⁊ ſic. in ſcḋo.

Ad menſtrua diſſuriam ⁊ ſtranguriam. **Dioſ.** Sqnātū ī vīo ꝯcoctū ⁊ cataplaſmatū pudēdis mēſtrua educ̄ ſtrāguriā ⁊ diſſuriā ſoluit.

Sera. Sqnātū ꝓuocat vrinā ⁊ mēſtrua qn̄ bibitur aut fit ex eo emplr̄3 ⁊ ꝯfert apatibꝰ epatis ⁊ ſtōi: ſ3 radicis eiꝰ ſtipticitas ē āplior ſtipticitate floris caliditas eiꝰ ē minor caliditate ipſius: ⁊ ꝓpter iſtā ſtipticitatem accidit ꝙ adminiſtratur ad fluxum ſanguinis.

Dia. ca. de ſqnāto. flos eiꝰ eſt ſtipticꝰ ſtipticitate pauca calefactiuꝰ maturatiuꝰ mollificatiuꝰ frāgēs lapidē. apitiuꝰ orificiorū venarū. ꝓuocatiuꝰ vrine ⁊ mēſtruoꝝ ⁊ reſoluit īflatiōes: ⁊ īducit grauedine3 capitis ⁊ ꝯfert ſputo ſanguinis ⁊ dolori ſtomaci ⁊ confert pl'mōi ⁊ renibus ⁊ miſcetur in confectionibus medicinarum multarum ⁊ radix eius eſt ſtiptica. ⁊ ꝓpter ea datur ex ea pondus aur̄. j. cum tantumdem piperis aliquot diebus habentibus nauſeā ⁊ hidropicis ⁊ habentibus conquaſſationem in neruis. ⁊ decoctio eius confert apatibus matricis qn̄ fit ſeſſio in ea ⁊ ol'm ſquinanti cōfert oibus ſpeciebꝰ pruritꝰ: ⁊ illi q eſt ī aīalibus ⁊ expellit laſſitudinem ⁊ eſt cōueniens ad albaras.

Gal Squinātū ē vrinatiuū ⁊ mēſtruoꝝ eductiuū in peſſarijs ⁊ potationibus ſumptum iuuat autem eos qui ſ̄m epar ⁊ ſtomachum ⁊ ventrem flegmones. Eſt autem radix eius magis ſtiptica q̄ꝫ flos ſed flos calidior. In omnibus vero partibꝰ eius alijs quidem magis alijs autē minꝰ appet q̄dā guſtātibꝰ ſtipticitas ꝑꝑ quā ⁊ pharmacis que emoptoicis fiunt miſcet.

Aui. Squinātū in eo eſt ſtipticitas quapropter cōfert eiꝰ flos fluxui ſanguīs vn̄cūq3 fit. ⁊ in eiꝰ oleo ſūt reſol'o ⁊ attractio: ſ3 ipſius radix eſt fortior in hoc ⁊ conſtringit naturā ⁊ in ipſo ſunt digō ⁊ lenificatio ⁊ orificia venarū aperit ⁊ ſedat dolores intrīſecos: ⁊ proprie in matrice. ⁊ reſoluit ventoſitates. Eius oleū confert pruritui ⁊ eius decoctio ꝯfert apatibus cal'is ⁊ duritiebus intrinſecis bibitū ⁊ ſuppoſitū ꝑ empl'o ⁊ decoctū ⁊ apatibus frigidis ī viſceribꝰ ⁊ ꝯfert lacertis cōquaſſatis. ⁊ ꝯfert ſpaſmo cū ex hoc bibit quarta pars aurei cū pipere. ⁊ ip̄m remouet laſſitudinē ⁊ grauat caput. ⁊ proprie illud qḋ eſt ex eo agimium: ſed minutum eius facit ſodam: ⁊ groſſioris ſemen facit dormire ⁊ ſtupefacit ⁊ totum ipſius confortat carnem rubeam que eſt inter gingiuas ⁊ deſiccat humiditates ipſarū. ⁊ eius flos purgat caput ⁊ ſquinantum cōfert dolori pulmonis: ⁊ eius flos cōfert ſputo ſanguinis: ⁊ radix eius cōfortat ſtomachū ⁊ appetitū ⁊ ſedat nauſeam: accepto aureo ex eo ꝓprie cū pōdere ſui de pipere. Et ipſiꝰ flos ſedat dolores ſtōi ⁊ cōfert apatibꝰ eiꝰ ⁊ apatibꝰ epatis ⁊ ſquinantū cōfert doloribus matricis ⁊ encatiſma ex decoctione eius apatibus matricis cal'is cum diſtillat in eam aut vaporatur cum aqua ⁊ius ⁊ frangit lapidē ⁊ ſtringit naturā proprie qḋ ex eo eſt agimiū: ⁊ abſcindit fluxum ſanguinis matricis. ⁊ proprie eius flos. Et confert doloribus renum: ⁊ fluxui ſanguinis ipſorum: ⁊ cum bibitur ex radice eius aureus cum pipere cōfert hydropicis. ⁊ ipſius flos confert apoſtematibus ani. Species eius groſſa cum ex folijs recentibus que ſunt iuxta radicem fit emplaſtrum eſt iuuatiua morſure venenoſorum.

ad dolores ſtōi. ad dolores matricis. ad dolores renū ⁊ fluxu3 ſanguīs.

Addas. i. potio.
Adduguardemel. eſt infirmitas que oritur in palpebris intus ⁊ non permittit aperire oculum et rubet.
Addeam. i. allium.
Adebe. i. galla egiptiaca.
Adeditach eſt quoddā genus lupi.
Adeleen. i. ſatirion.
Ademil vel adememil. i. furūculi vel carbūculi.
Ademeſt vl' ademer. i. laurinū vl' granū lauri.
Adembri ideſt corruptio ſtomaci.
Adene gr̄. carnes glanduloſe vt māmille ⁊ teſticuli Gal. li. de alimētis.
Adenes. i. ſcrofule
Adepsātali. i. pulpa collo quintide. In diſpoſitione regali.
Adeps. i. ſepū. pro quo. l. querim. vxoboan.
Aderet. i. fluxus ſanguīs ꝑ anū: tn̄ nō eſt diſſenteria niſi eſſet ab epate.
Adeſcatio. i. dieta cibatio Alexan.
Adeſtia citrina eſt cibus qui fit ex lentibus cum aqua quibus additur parum 3afrani.
Adgeraxat eſt genus ſcorpionis. qui trahit caudam poſt ſe reuolutam.
Adahab. i. dab.
Adahalerim. i. ſenectus in decrepita etate in q̄ homo ſe mouere non poteſt ⁊ omnes virtutes ſunt deſtructe.
Adhel Adhael vel athel. i. fructꝰ iuniperi.
Adhelem ē planta indici.
Adhelbre. i. ſatirion.
Adhibis. i. viſcꝰ quercinꝰ.
Aui. de cura ſcrofularum Adheret. i. fluxus ſanguinis epaticꝰ.
Adhil. i. practica hebē me ſue: ꝯdēnat valere viſui
Adhel. Neſcit aūt gd ſit ī Sera. in ag. ſim. medicinarum vocatur athel q̄ viſui etiam laudatur. ſ3 mihi videtur ꝙ ſit eufragia. ⁊ ſic eſt ſcḋm veritatem.
Adip. i. lupus.
Adhubulet. i. adubelet.
Adhulbus. i. adualdul.

Adianton.capillus veneris ꝺm Galenum.

Dia. capitulo adianton siue gallitricon vel polli
tricon vbi faciēdū est ꝙ oīa illa noīa sunt sy
nonima idē significātia. nā significat capillū vene. vñ
noīa q̄ i tricon desinūt capillū dicūt vt pollitricō galli/
tricon.i.capillus veneris:ſꝫ moderni ꝓ diuersis acci/
piāt ad vnā tñ ꝯcordāt virtutē faciūt.n.ad augmētum
capilloꝝ. vñ Dia.adiantō siue gallitricō vel pollitricō
folia hꝫ coriādro silia scissa in sūmitate:hasta ipsius lō
ga duab⁹ palmis hñs sup se capitella nigra q̄ herba se
mē nō hꝫ.radix ē illi iutilis virtus eius est in folijs ipsi/
us. Plin.lib.xxij.c.xxj.versus fi.

Adcalcu los. **Pau.** cap.adianton:adiāton fri.est ⁊ sic.tēperate
tñ ex subtili,substātia virtutē hꝫ diureticā ꝑ
Adfluxū ventris. capillo veneris.l.Berscegascē ꝑ adiāto.l.diantos pro
pollitrico.l.pollitricō.Gal.vj.simp.phar.

Ad men ses trahē dos.

Adiāt⁹.i.herb.capillaris
Adia.ara.est lupus.
Adibe.i.viscus.
Adiben.i.satirion.
Adicasugeg.i.gall⁹ ⁊ gal/
lina.
Adibalartoris vł adidalā
tros.i.calcutecumelō.
Adib.silis est lacerte ma/
gne ⁊ morat̄ in aquis
dich.i.febris ethica.
Adiestiōes.i.ꝺopatiōes
Adilios gre.Step.i.san/
Aguis draco. libe.
dilesmelich. i. alileme/
Adiantori.i.sumach.
Adipsa vel adipsos.i.gli/
coriza.⁊ ē ligritia. ab a
qđ ē sine ⁊ dipsa sitis eo
ꝙ valet siti.
Aditrigi.i.fasianus.
Adoch.i.lac.
Adoeg.i.vas.
Adobobo.vel adobobe.
i.lac.acetosum de quo
extractum est butirum.
Adorē genus farris inde
adore⁹ panis q ex eo fit
Adorenū.i.far ordei.
Adorā est loc⁹ qdā sic vo/
cat⁹:⁊ ē silr quedā auis
que recepit denoīatio/
nē a loco quā nō habe
mus in ꝑtib⁹ nostris.
Adraguis.i.portulaca.
Adrases.i.testiculi vrsi.
Adrere.i.puluis aroma/
ticus.
Adria.i.rubea tinctorum
Adrianū est quoddā anti
dotū opiatū in antido/
tario Gal.positum.
Adricon.i.succus frumēti
Adriō irrigeron.S.i.sq/
nātū.Erigerō.aladriō
Adris.i.asperū.lib.de do
ctrina gre.
Adricasa.i.poliū mōtanū
Adrice adrioch adrūa ad
rūas.i.arthāite.
Adrungi.i.fascianus.
Adstōatica.i.erisfarmaca
Adrim.i.allium.
Adrimia.de hac auic.fac
propriū cap. ⁊ vidētur
cōuenire cū cyclamine.
Adrimulō qd fit auic. vo
cat bipēnis.lib.de medi/
cina antiqua hediscaron
qđ dr̄ elicinus ex vtraꝫ
ꝑte acutū huius fructi/
cis semen colorē rubeum
hꝫ queādmodū bipēnis
quā grec.pellatiā vocāt
ara. dr̄ androsarō neqꝫ
noui quid sit.
Adualdul.i.eriti⁹ habens
spinas sargitales.⁊ in lin
gua nr̄a vocatur istricte
adubuca.i.lūbi
Adeubel.i.musca.
Adubul.i.ꝺa spēs ethice.
Adubul.i.adualdul
Adububa vł adulma.i.lu
Adulbub.i.mercu/ pi.
riał adulbubub.i.cali.
Auiden.i.silfium.
Adumul est gen⁹ apatis.
Adurāti aduratici,adur/
candi,i.perdix.

℄ Cap. xiij.

Cap.181. Ara.vo/ cāt lech. ꝺꝫ gētilē ⁊ianueñ. AEc ara.gre.auchusal.la.lacca. Lacca ē gū/
mi arboris qđ defert a ꝑtib⁹ vltra maris q̄
tingunt̄ pāni colore rubeo.hꝫ virtutē exte/
nuatoria.⁊ ē cal.⁊ sic.ꝯplexiōis i.iij.gradu

Sera. li.aggre.ca.aec.auc. Dia.aec ē gūma ar/
boris q̄ nascit̄ i terris arabū.⁊ est in ea silr
mirrbe ⁊ storaci ⁊ hꝫ ꝟtutē extenuādi.Et idē auc.Gal.
lacca ē gūmi arboris q̄ nascit̄ i arabia q̄ est silis mirrbe
habēs odorē bonū ⁊ admistrat̄ i fumigijs ⁊ tingunt̄ ex
ea pāni rubei coloris ⁊ dr̄ tinctura illa lꝫartas ⁊ defert̄
silr de armenia.⁊ ē cal.⁊ sic.cōplexiōis i.iij.Et idē auc.
gal.i trāslatiōe abatarich lacca ē gūmi arboris nascēs
i ara.⁊ ē silis mirrbe habēs odorē bonū.Et idē auc.ra
sis.lacca cadit ex celo sup rāos arboris gubera.i.me/
spili i ꝑtib⁹ syrie i isulis maris.⁊ ē cal.⁊ sic.ꝯplexionis.

Aui. li.scđo.c.de lacca. Lacca dixerūt qdā de qui Cap.cccc
bus est.⁊ est gūmi rubicūdi quo tincture fiūt. xxxiiij

Pau. est gūma herbe similis mirrbe boni odoris
⁊ oportet ꝙ administret̄ cū cautela.alij ꝟo
errauerūt ⁊ dixerūt ꝙ ē lꝫrabe.verū lacce in plerisqꝫ ē
virtutis lꝫrabe:⁊ est extenuatiua virtute vehementi.

Pos. Lacca ꝯfert asmati si puluis ei⁹ cū ouo suma
tur ieiuno stō.⁊ ꝯfert spleneticis in syrupo si
ponat̄:⁊ ꝓuocat mēstrua ꝯfortat visuꝫ ꝺm oēm modū
administratiōis eius.⁊ ꝯfortat stōm:⁊ apit opilationē
stomaci ⁊ epatis:⁊ curat hicteritiā ex opilatione.

Sera. Lacca hꝫ virtutē extenuādi pingues ⁊ bi Ad exte nuādum
būt de ea splenetici ⁊ asmatici.⁊ confert ⁊
qñ bibit̄ cū mellicrato prouocat menstrua ⁊ abstergit pingues
maculas que fiunt i oculis absterſiōe veloci ⁊ curat de splenati
bilitatē visus qñ miscet̄ cū vino:⁊ fit inde colliriū:⁊ est cos ⁊ as/
bona dolori dentiū ⁊ aperit opilatiōes ⁊ fortificat vi/ maticos
scera ⁊ tingunt̄ ide pāni coloris rubei ⁊ apperit opila Ad men
tionem stōi ⁊ ꝯfortat eū ⁊ cōfert hicteritie:⁊ mod⁹ ab ses vocā
lutionis eius ē:qđ accipit̄ gūmi eius et terit̄ ⁊ proijcit̄ dos.
super ea aqua cal'a in q̄ bullierit aristologia ⁊ sqnan/ Ad dolo
tum ⁊ mouetur cū pistello ⁊ dimittit̄ residere:⁊ dr̄ aq̄ reꝫ dētiū
deinde desiccatur in vmbra ⁊ reponitur in vase vitreo
⁊ si nō clarificatur prima vice facias secundo.

Aui. Lacca cōfert tremori cordis ⁊ epati.⁊ cōfor Ad tre/ morē cor dis.
tat stomachū:⁊ cōfert hicteritie ⁊ hydropisi
⁊ doloribus epatis.

Ad epa/ tis dolo/ res.

Aech.i.centonica.
Aegida:gre.laricis speci/
es scia. Pli.lib. vj.c.xl.
in prin.
Aedionela exponit grec⁹
Ste.ꝑ arabicuꝫ cadite
leiel vtrūqꝫ ignoro.
Aemacameleantos.Ste.
sanguis ericij dr̄ anil.
Aegilos.i.auena.
Argiros idest populus ar
bor.
Aegistros. i.propoleos.
Ael.i.arbor thuris.
Aelip.i.india.
Aelissacos.i.saluia.
Aemazameleantos.i.san
guis ericij.
Aeray.i.egritudo frā.⁊ ē
titilatio virge in viris ⁊
oris matricis mulieris
accidens in vasis sper/
matis ⁊ mollificatio et
spasmus ipsoꝝ ⁊ infla/
tur venter eorum

℄ Cap. xiiij.

Viride eris. AEris erugo grece arabi.vel heas erugo.
lat.vero viride eris.vel eris erugo.

Dia. Capit.aeris erugo.alia est rasi Dia.li.v. ca.xlvij.
cia alia granata apud aurifos/
sores:alia vermiculosa appellata ob silitu
dinē forme ei⁹ cuius alia ē ꝯfectibł alia fossibilis:fit āt modum
rasicia hoc mō:sume vas cui sit os equale cum cetero etiaꝫ ꝯfi
corpore ⁊ adiecto aceto acerrimo imittas squamā pre ciendum
purgatā eris cipri.⁊ suspēde in vase ne aceto tangat̄ et amplius
sic muni ne in aliquo loco spiramē admittat ⁊ post.io. inuenies
dies aperias:⁊ rade qđ adheret lapidi ⁊ qđ radit̄ hēto
pro erugine eris.ē ⁊ alia ꝯfectio que sic fit.mitte acetū
fortissimū in vas eneū ⁊ cooperi alio vase eneo:ſꝫ me/
lius ē vt cōcauum vas sit ad min⁹ equale:⁊ sic muni vt
supra ⁊ post dies.x.rade vas ipsum:⁊ collige eruginē
que i vase fuerit.⁊ ē tertia ꝯfectio q̄ i hūc modū fit.fac
laminā eneā ⁊ i vase vbi acetū ē mitte ita vt acetū nō
tāgat ⁊ muni vt supius ⁊ postea collige.idem etiā face
re poteris cū vinacia accelꝫere ceperit:submittēs lami
nas vinacie ⁊ post dies.x.colligens.fit etiā de limatu
ra examinis

ra examinis ſic mittit acetũ ⁊ agitat decies in die i vaſe ſil' miſſa limatura. ⁊ ſic exprimit ⁊ colligit. dr etiã ꝙ naſcitur i metallis: vnũ aũt genꝰ eſt cipriace eruginis: qd̄ ſup eramẽ iuenit aliud qd̄ i ſpelũcis diſtillare dr qd̄ ſup eramẽ ẽ parũ: ſʒ bonũ qd̄ diſtillat albũ eſt ⁊ nigrũ adulterat etiã pluribꝰ admixtis. ſ. pumice aut marmore toſſo aut calcãto ſʒ citiꝰ hoc agnoſci poteſt. tacto humore duobꝰ digitis: cũ fricant aut ſi marmor albũ aut punicem habuerit nõ ſe ſoluet ſi vo calcatũ nigreſcit in digitis. aeruginis vermiculoſe gñã ſunt duo. vnũ genꝰ ẽ qd̄ foditur: alterũ vo qd̄ ꝯficit ſic. mitte i mortariũ eneuʒ piſtellũ eneũ acetũ albũ fortiſſimũ quaſi cotilã dimidiam ⁊ tãdiu tere ꝙ̃diu inſpiſſet: poſtea vo mitte ſtipterie rotũde. ʒ. iij. ſal' marini optimi: ⁊ ſalis nitri equale pondus ⁊ tere diebꝰ canicularibꝰ ꝙ̃diu iſpiſſet ⁊ colorem eruginis faciat ⁊ ſic vermiculos fac ⁊ ſi volueris vt limpidũ exeat ⁊ lucidũ mitte aceti ptẽ vnã ⁊ olei veteris ptes duas ⁊ oĩa ſupradicta equaliter multi vo accipiunt eruginẽ raſiciã. ⁊ mixto gũmi faciunt vermiculos ⁊ vẽdũt: ſʒ inutilis eſt. iſte ꝯfectiões eruginis virtutem hñt eris vſti ſʒ fortiorẽ: oĩbꝰ aũt melior eſt illa que fodit. ſcd̄a q̃ radit. tertia q̃ ꝯficit. Bucalſim. Ebẽ Abẽ Azeri. li. q vocat Fuitor. Sũt multi q adulterãt ziniar cũ multis rebꝰ ſicut cum pumice: ⁊ marmore piſtatis ⁊ ſunt q miſcẽt cũ calcãro. ⁊ q vult cognoſcere illd̄ qd̄ eſt adulteratũ: cũ pumice vl' cũ marmore madefaciat manum ſuã i aq̃ ⁊ ponat ſup ipʒ q2 ſtatim diſſoluet ⁊ ſunt qui maſticãt ex eo cũ dẽtibꝰ ⁊ ſic ꝑcipiũt lapides. Et diſcernit id qd̄ ẽ adulteratũ cũ vitriolo ponendo ipm in lamina ferrea ſup ignem ⁊ ſi continet aliqd vitrioli qñ erit cõbuſtũ fiet rubeũ: ſʒ illud qd̄ nõ eſt adulteratũ remanet in ſuo colore ⁊ ſua figura ⁊ melius ex eo in noſtris partibus eſt quod magis viride fortioris odoris adurens guſtum fortis operationis.

Ad ſtipticam. Ad oculos. Ad vulnera.

Posse. Di. O ẽs erugines virtutẽ hñt ſtipticã termãticã caliginẽ oculorum detergũt lachrimas ꝓuocãt cicatrices oculos attenuant paſcẽtia vulnera curãt ⁊ ſine tumore ea conſeruãt melle ⁊ oleo addito. ⁊ cera cicatrices iducẽdo vulnera ſordida ſanãt gutta armoniaci mixta ⁊ fctã ſicut collirium fiſtulas curãt duras cicatrices molliũt ⁊ gingiuis putridis ⁊ carceratis vtiliſſime adhibent palpebras attenuãt melle mixto ⁊ inũcto. Mixta vo reſina terbẽtina ere vſto ⁊ nitro leproſos curat fiſtulas admixto ſale armoniaco medicat groſſas quoqʒ ⁊ aſpas palpebras cũ melle curat. Cõburit vo ſic mitte in ſartagine minutas ptes eruginis ⁊ pone i carbonibꝰ igneis ꝙ̃diu colores cineris fiãt: ⁊ poſtea cum friguerit vtere multi

Lib. v. capi. dicto.

vero in cacabũ crudũ mittũt. ⁊ ſic cõburũt: Bulcaſim Ebẽ Abẽ Azerin. li. q vocat Fuitor: ꝯburit ziniar i hũc modũ. accipe ziniar ⁊ pone i patella terrea ſup ignẽ et miſce quouſqʒ videas colores eiꝰ imutari. q2 vertit ad colorẽ tucie ⁊ poſt aufer ab igne ⁊ ſine tepeſcere ⁊ collige ⁊ ſerua ⁊ vtere. hẽas de ziniar qd̄ generat in mineris i iſula cipri. qd̄ apparet ſup aliquos lapides i quibꝰ eſt es: ⁊ eſt qd̄ extillat a ſpelũca. ⁊ id qd̄ ex eo apparet ſup lapides eſt parũ. verũ id qd̄ inuenit in mineris eſt maioris ꝙ̃titatis ⁊ eſt pulchri coloris: ſʒ nõ eſt bonũ ꝓpter nimiã ꝙ̃titatẽ que admiſcet ei ex lapidibus.

Cap. xv.

Aſſaruʒ bachara

Erma vl' a herba. ara. gre. aſſarũ lat. bachara. ⁊ qdã vocãt ipaʒ nardũ aggreſtẽ. aerma hʒ folia ſilia hedere: niſi q2 ſunt ſatis miora ⁊ rotũdiora ⁊ nõ frãgibiliora ⁊ ẽ habẽs radiculos ſimiles gramini miutas ⁊ nodoſas ⁊ ſuauiter olẽtes vt nardꝰ remordẽtes linguas cũ ſufficienti calefactione iuſta quas eſt purpureus ſimilis in figura flori iuſquiami ⁊ ſemẽ cõtinet in eo vuis ſimile. naſcitur autem in locis vmbroſis ⁊ mõtuoſis ⁊ maxime in Italia eſt ca. ⁊ ſic. cõpl'onis. in. iij.

Dia. cap. de aſſaro aſſarũ quẽ multi nardũ agreſtem appellãt folia hʒ ſimilia ciſſo tenuia ⁊ rotũda florẽ iter folia iuxta radicẽ purpurei coloris in ſimilitudinẽ iuſquiami: ſemẽ ſile vuis. hʒ etiã radices plurimas tenues ⁊ nodoſas ⁊ gẽiculoſas ſimiles agreſti ſuaues odore ⁊ remordẽtes linguã cum inſufficienti feruore. calefactoriã. n. hʒ vim ⁊ cũ acrimonia relaxãtes vires. Li. j. c. xj

Sera. lib. ag. c. aerma aſſarũ hʒ folia ſilia folijs ciſſus niſi q2 ſunt minora ſatis ⁊ rotũdiora ⁊ nõ frãgibiliora. ⁊ hʒ florẽ iuxta radices eius color eſt purpureus ſil'is in figura flori iuſquiami ⁊ hʒ ſimile cartamo. ⁊ hʒ radices multas i quibꝰ ſunt nodi tortuoſi ſimiles gramini: niſi q2 ſunt ſubtiliores ſatis: ⁊ hʒ odorẽ bonũ ⁊ naſcitur i mõtibꝰ i qbꝰ ſunt multe arbores. Ca. 254.

Sa. 6. ſim. ph. c. de aſſaro. Illd̄ qd̄ ẽ iuuatiuum in eo eſt radix ⁊ eſt cal. ⁊ ſic. in. ʒ.

Aui. li. ij. ca. de aſſaro. Aſſax herba eſt hñs ſemia pluria: radicũ cuius nodus eſt tortus. ſimilantur piperi boni odoris mordicãs linguã ⁊ hʒ florẽ iter folia apud radicẽ ſuã: cuius color ẽ purpureus ſil'is flori iuſquiami ⁊ radix ipſius eſt magis iuuãs ꝙ̃ aliud qd̄ ſit in ipſo. ⁊ eiꝰ virtꝰ acori aut eſt eo fortior. Ex eo melius eſt qd̄ eſt ſubtilis odoris. cal. eſt ⁊ ſic. in tertio: ⁊ dr ꝙ eius ſiccitas eſt maior caliditate ipſius. Cap. 4.

Caſ. Fel. c. de aſſaro. Aſſarũ naſcit i vmbroſis mõtibꝰ folijs caſſilaginis ſilibus: inter que flos iuxta radicẽ purpureus ⁊ ſemẽ continet vuis ſile ⁊ radicibꝰ plurimis atqʒ tenuiſſimis ⁊ redolẽtibus virtutẽ ſileʒ nardo. Pli. ca. de aſſaro. Aſſax eſt herba habens radiculas minutas ⁊ nodoſas ⁊ ſuauiter olentes vires calefaciendi ⁊ acriter relaxandi.

Io. Me. ca. de aſſaro. Aſſarũ eſt radix herbe montane cuius folia ſunt angularia ſicut folia hedere: ⁊ flores eius ſicut flores iuſquiami: et tota plãta eius aromatica mordicãs guſtũ: melior ps eius plãte eſt radix ⁊ melior radix eſt que ẽ groſſa ſpiſſa. cuius odor eſt ſubtilis ⁊ ſapor acutꝰ cum ſtipticitate modica eſt ca. ⁊ ſic. in tertio. ⁊ dixit Dia. eſt in ſcd̄o gradu cal. ⁊ ſic. in tertio ⁊ quaſi virtus. Cap. xx.

Ad oculorum tunicas. Ad opilationuʒ morbos.

Pos. Aſſarũ in collirijs ſubtiliat tunicã oculorum ⁊ i ſirupis poſitũ curat hicteritiã ex opilatione. ⁊ egritudines ex opilatione factas ſicut ſunt febres acute ⁊ curat opilationem epatis ⁊ ſplenis ⁊ duritiem eorum ⁊ clarificat viſum.

Dia. Aſſax prouocat vrinã ⁊ mẽſtrua ⁊ ad totũ corpꝰ facit cũ vino ⁊ oleo inunctũ calefaciẽdo ⁊ hydropicis ⁊ ſciaticis prodeſt: mẽſtrua etiã deponit: ſi ex eo. ʒ. 7. cũ mulſa dederis: ⁊ vẽtrẽ purgat ſicut ell'us albus miſcetur etiã diuerſis oleis odoratiuis.

Sera. Qñ ponit aſſarũ in muſto. ita ꝙ cũ eo bulliat ⁊ poſtea det hydropico confert ei: ⁊ ſimiliter curat hictericiam: ⁊ confert ſe. antiquis multuʒ nam aperit opilationes epatis ⁊ ſplenis: ⁊ confert duriciei eius ⁊ fortificat renes ⁊ veſicam. ⁊ ſedat dolorem membrorum intrinſecorum: ⁊ quando ponitur in collirijs attenuat tunicam que dicitur cornea ⁊ clarificat viſum.

Pli. Aſſarũ prouocat vrinam ⁊ mẽſtrua habet vires ſimiles acoro: teſte gal.

Aui. Aſſarũ apit ⁊ ſedat dolores itrinſecos oẽs: ⁊ proprie eiꝰ iſuſio ſubtiliat ⁊ reſoluit et calefa

Dolores ītrīsecos assarum sedat.

cit mēbra frigida ⁊ abstergit ⁊ ꝯfert sciatice ⁊ dolori anchaꝝ antiquo ⁊ ꝓprie eiꝰ infusio ⁊ cōfert grossitudini cornee ⁊ opilationi epati ⁊ duritiei ipsius ⁊ hictericie ⁊ hydropisi infusionis eius tres aurei in. 12. cotillis. musti post duos mēses colet: ⁊ iuuamentū eius est in febribus valde: ⁊ duritiei splenis: ⁊ ꝓuocat vrinā ⁊ confortat vesicā ⁊ renes: ⁊ sic soluit sicut elleborus albꝰ ī purgatiōe vētris ⁊ eius potio sit. 7. aureorū cum aqua melis: ⁊ in spermate augmentum efficit.

Assaruз ꝓuocat vrinā cōfortat vesicam et renes.

Jo. Me. Melius qđ ei miscetur ad solutionez ciēdam est aqua casei cū spicis ⁊ aqua melis: ⁊ quidā infundūt aliquid ex eo ī musto ⁊ conseruāt in vase per. 3. menses: ⁊ est illud vinuз medicina ad hydropisim ⁊ splenē. Sustinet aūt assaꝝ ō decoctione ⁊ cōtritiōe rē mediocrē ⁊ elaboratiua ⁊ cōtritiōe eius facit ipsuз magis ꝓuocatiuū q̄ȝ solutiuū: ⁊ est ex rebus facientibꝰ vomitū ⁊ educit per ventrē et est prouocatiuū vrine et educit colerā ⁊ flegma: sed de eius opatiōe ī flegmate est māifestꝰ: ⁊ educit ex anchis ⁊ iuncturis materias ⁊ cōfert doloribꝰ earū ⁊ ꝓprie infusio eius. aliȷ̄ modi administratiōis ipsiꝰ: ⁊ est ex rebꝰ bonis in q̄bus ē spēs iuuamētoꝝ ad opilationē epatis ⁊ splēis: et duritiē eoꝝ ⁊ morbos opilationū: sicut ē hydropisis ⁊ hicteritia ⁊ durities splēis ⁊ ꝓprie vinū infusiōis eius qđ diximꝰ: ⁊ ꝯfert iuuamētū magnū febribꝰ opilationū ⁊ febribꝰ antiqs ⁊ inūgit̄ dorsū ⁊ spīa ex oleo ipsius cū laudano ⁊ facit sudar̄ ⁊ ꝯfert opilatiōi febriū ⁊ ꝓuocat vrinā: ⁊ ī spmate augmētū facit. Dosis eiꝰ īfusi potio ē ab aur̄. ij. vsq3 ad. ʒ. iij. ⁊ pulueris eiꝰ. aū. ℥. j. vsq3 ad aur. ij.

Cōtra hidropisiз ⁊ splenē. Ad ꝓuocādū vomitum.

¶ Aerugo ferri gre. ara. erugo haid. la. ꝟo erugo ferri vbi sciendū q̄ erugo ferrugo squama ferri vł scoria ferri ⁊ ferrū eiusdē ꝟtutis sūt. tū aliđ est erugo ⁊ aliđ ferrugo ⁊ aliđ sq̄ma vł scoria. Nā squama vel scoria ē illđ latū ⁊ tenue qđ euolat ꝑ ꝑcussionē a ferro. Ferrugo ē q̄ ꝑ excoctionē liq̄scit a ferro. Erugo ē illud qđ ꝑ antiq̄tatē orit̄ ī ferro: et fit aliqū artificialr̄: sicut fit erugo eris. Ferrū āt ē illđ qđ remanet. qđ omnibus est notū. veꝝ oīm istorum virtutē inuenies si. l. l. haid.

Quid sit Aerugo Ferrugo squama.

Aes vstum. i. es. vstum.
Aethiopis. Ste. ē spēs busani ⁊ cinami ab ethiopia
Aezops est spēs arborum glandiferarū. l. pannos. Pli. lib. vj. capi. ix.
Afacatē. Pli. ē planta ad modū tēuia folia habēs ⁊ pusilla altior lenticl'a ⁊ siliquas maiores fert ī q̄bus tria aut quattuor semia sūt nigriora ⁊ madidiora. ⁊c. li. 27. ca. 5.
Affadiꝰ. altin. sūt s̄pentes magni q̄ egredi faciunt sanguinem ex oībus poris.
Affalax. i. talpa.
Affani. i. edera.
Affarnal. i. cipressus.
Affaso. Ste. i. assarum.
Affasure. i. radix vit̄ albe
Affatatib. i. blaccabisātia
Affereb est vna de. 28. māsionibus lune.
Affegumati sunt oēs spēs bōi saporis q̄ cibis admiscentur vt piper. ⁊c.
Affeca. i. aptio.
Affemen vel affesem. i. butirum.
Afferis. i. passula siū granis.
Afferiat. i. aloes.
Affenis. i. palma.
Afferusius est quedā species lacticiniȷ̄.
Afferusa. i. discrasia.
Affeheleza. i. mādragora

¶ Cap. 16.

Affegi albach. vel affeng. ara. gre. trages lati. vero spongia marina.

Ser. libr. aggre. c. affegi albach affeg albac. i. spongie marine. duo sunt gnā. s. masculꝰ ⁊ femina. Masculus dr̄ q̄ ꝑcussuras hз minutas ⁊ spinas albas. Femia ꝟo rotundas cauernas ⁊ maiores hз: s3 addit̄ tertiū genꝰ duros lapides ītra se hñs ⁊ plurias cauernas ꝯburit̄ ꝟo sic calcedoniū. Melior est illa q̄ ē ꝓpinq̄ sue acceptiōi ⁊ ē adhuc reseruās de ꝟtute ī ea quaз acq̄siuit ex mari: s3 qū ꝓlongat̄ tēpꝰ sue collectiōis euanescit ꝟtꝰ eiꝰ ⁊ nō ē couueniens vt administret̄ ī ope nisi nisi ꝑus lauet̄ cū vino aut baurac vł cum aqua cineris que dicitur distillata.

Spōgie marine duo sunt genera.

Aui. li. ij. ca. de spongia. Spongia est corpus marinū laxū rarū ⁊ dr̄ q̄ aial in eo cui adheret et nō separ̄ ab eo ⁊ illa q̄ est recens ē fortior et vehementioris exiccatiōis pp fortitudinē nature maris ⁊ est ca. in prin. ⁊ sic. in. 2. ⁊ ipsiꝰ lapis est ꝓpinquꝰ ⁊ minꝰ calidꝰ ⁊ est fortis exiccatiōis: ꝓprie quod ex ea est recens qū aduritur cum oleo. ⁊ similiter eius cinis.

Quid sit spōgia.

Dia. cap. de spongia. Spongie sunt duo genera. masculus ⁊ femina. masculus hз foramina minuta. ⁊ spissa ⁊ alba. femia ꝟo hз foramia rotunda ⁊ magna. ⁊ additur tertiū genꝰ habēs intra se lapides duros ⁊ plurimas cauernas.

Pos. Ser. aucto. Gali. virtutē hз exiccatiuā manifeste ⁊ iđ virtus eius est que cōsolidat vlcera recētia cū suo sanguine cuз madefit in aceto mixto aq̄ vel vino s̄m diuersitatē corporū ⁊ abscidit fluxū sanguis q̄ ex incisiōe accidit vel cōbustione qū accipit̄ sicca nō hñs hūiditatē in se ⁊ ībibitur ī aspalto iudaico: aut in pice liquida ⁊ ponit̄ sup locū fluxus ⁊ ignis in ea accēdit̄ et valet vt cauteriū sed spongie ꝯbuste virtus est resolutiua. ⁊ lapis q̄ inuenit̄ ī spōgia hз ꝟtutē q̄ desiccat: et frāgit lapidē q̄ ē ī renibꝰ cātus. ⁊ ideз auc. Dia. q̄ ex spōgia ē noua. et sicca nō cū sua piguedine cōfert vlceribꝰ ⁊ resoluit apata flatica ⁊ cōglutinat vlcera recētia qū supponit̄ cū aceto vel aqua incarnat vlcera antiqua qū apponit̄ eis cū melle cocto ⁊ apponit̄ cū aqua sola. S3 ex spōgijs illa q̄ ē subtilis leuis nō hз iuuamētū. ⁊ vtimur spōgia noua sicca ī pāno lineo ligata que sola facta forma liciniȷ̄ ⁊ intromissa apit orificia vulnerū qū sunt clausa: et qū ponit̄ sicca ī vlceribꝰ antiq̄s humidis ad q̄ fluūt humiditates ab alijs membris exiccat ea ⁊ diminuit humiditates eoꝝ. ⁊ apponit̄ cū aceto ⁊ abstinet menstrua: ⁊ qū ꝯburit̄ sicut ꝯburit̄ spuma maris cōfert obtalmie ⁊ abstergit oculum. ⁊ qū lauat̄ post cōbustionē eiꝰ est magis iuuatiua in medicinis oculoꝝ. ⁊ qū cōburitur cū pice cōfert fluxū matricis. et lapis q̄ inuenit̄ in spōgia frāgit lapideз vesice qū bibitur cū vino. Pli. xxxvj. cap. xix.

Spōgia frāgit lapideз in renibus

Aui. Qū spōgia adurit̄ cū oleo ⁊ silr̄ eius cinis cōfert disruptiōi sanguis propter incisionez et aptionē. Inflamant̄ etiā ex ea ignis sup locū et cauterizat cū h' q̄ ipsa est substātia retinēs sāguinē. ⁊ ex ea fiūt licinia q̄ in orificijs venaꝝ ponunt̄ ⁊ retinēt sanguineз ⁊ fluxū sanguis. Et eius lapis subtiliat absq3 calefactione ⁊ exiccat ⁊ abstergit. ⁊ exiccat apata flegmatica: ⁊ īfundit̄ in aceto ⁊ ponitur super plagas ⁊ cōsolidat eas ⁊ decoquitur cū melle ⁊ ꝯsolidat vlcera profunda: et similiter ponit̄ sicca super ipsa: ⁊ infusa in aqua aut vino desiccat vlcera humida antiqua: ⁊ quādo spongia aduritur cū oleo est cōueniēs curatiōi sputi sanguinis. ⁊ lapis in ea inuentus frāgit lapidē in vesica apud aliquos Sed Gal. ait q̄ frangit lapidem renum tantum. q2 non transit vsq3 ad vesicam

Cinis spōgie ꝯfert disruptioni sanguinis.

Ad sputum sanguinis.

Affichimon. i. epithimum.
Affichimie. est spēs exiture oculi: vlcus. s. adustiu.
Affid. i. semen sinapis album.

¶ Cap. 17.

Affidegi arab. vel alūsir egalirozaз gre. vero ⁊ lat. cerusa fit in hunc modum: acetum acerrimum fundit̄ ī amphora vsq3 ad dimidium. dein de plūbum. decolatū extenuatū super acetum suspenditur ⁊ sic

Cerusa q̄liter fit.

diſ. ⁊ ſic vi aceti ip̄a remiſſa i am̄phoꝛa ſex ſb̄cedit: q̄ꝫ fe/
cē olinpidato aceto leuicam⁹ ⁊ i ſole ſiccataꝫ terimus.
Ca.378. **Sera.** li. aggre. ca. affidhegi. Ceruſa fit ſm̄ hunc
Modus modū. Accipe lamias plūbeas q̄dratas
facieñ. ce in quātitate libꝛe ⁊ pone i vaſe terreo ſupius mediocri
ruſam. ter anguſto in latitudine pedis vnius ⁊ dimidij vaſe cū
pꝛi⁹ impleto aceto foꝛtiſſimo. pone baculos ſup oꝛifi/
cia vaſoꝝ ab vna extremitate ad aliam ⁊ ſuſpēde lami
nas plūbeas pfoꝛatas p ſpacium quattuoꝛ digitoꝛum
ab aceto cū filo: ⁊ poſtea coopi oꝛificia vaſoꝝ. ⁊ pone
in obſcuro loco ⁊ dimitte p q̄ttuoꝛ mēſes. i fine quarti
menſis api os vaſis vt foꝛti⁹ vis aceti exalet. ⁊ iuenies
q̄ſdaꝫ tuberoſitates ⁊ mucilagines circa plūbum qđ in
uenitur minoꝛatuꝫ. illas pꝛio cultello abꝛade ⁊ pōe in
vas magnū ⁊ appoſita aq̄ manib⁹ vel pedib⁹ malaxa:
poſt aquam abijce ⁊ pone ſubam q̄ remanet in vas ali
quātulū cōcauū ⁊ appoſita aq̄ ſoli expōaſ. aq̄ aūt illa
cōſumpta aliā appone ⁊ ita facies quouſq; fiat albiſſi/
ma: poſtea ōpone a vaſe illo. ⁊ pōe i min⁹ cōcauuꝫ vn̄
ceruſa rotūda fiat. Sꝫ ſciēdū ꝙ hi q ceruſam faciūt ſe/
pe incurrūt paleſim apoplexiā et artericā pp frigidita
teꝫ aceti diſſoluētē. v̇t⁹ ei⁹ ē fri. ⁊ ſic. i ſcđo Ceruſa aſſaſ
in hūc modum. Accipe teſtā nouā ex terra archichi ⁊
ponaſ ſup pꝛunas. et puluerizetur ſuper ipſam ceruſa
poſtq̄ꝫ fuerit trita. ⁊ moueatur ſine intermiſſione: ⁊ qn̄
fuerit cōuerſa in coloꝛeꝫ cineris auferatur ab igne ⁊ in
frigideſ ⁊ adminiſtreſ. Et aduriſ iterū in hūc modum.
Ponaſ in vaſe cōcauo poſtq̄ꝫ teritur ⁊ moueatur do/
nec fiat ſicut auripigmētū rubeū: deinde auferatur ab
igne et adminiſtretur. que ſic pꝛeparata ab aliquib⁹ di
citur ſandirich.
Lib.v.c. **Dia.** ca. de ceruſa. Ceruſa fit in hūc modū. Mit/
57. ⁊ lib. te in vaſe fictili acetū acerrimuꝫ: et cooperi
vj. ca. 22. plūbo in tenuitate deducto ⁊ muni argilla vt ſpiramē
non admittit donec plūbum ipſum vi aceti liqueſcat et
euaneſcat: poſtea vero qđ ſupnatauerit aceto: et qđ re
ſederit ſubtus liqua et infunde: et ſic i vaſe nouo refun
de ⁊ ſicca i ſole. ⁊ poſtea tere ⁊ cribella facieſq; hoc ter
vel quater. Primum vero qđ exit per cribꝛum virtuti
collirioꝝ ſeruatur. Secundam v̇o virtutem hꝫ: ⁊ oꝛ/
do iſte ſeruaſ hodie. Alij vero vas implent aceto vehe
mēter acerrimo: ⁊ ſuppoſito flabꝛo calamiritu deſup
plūbum in tenuitatē deductū cōponūt addito cooper
culo ⁊ munito argilla ſinunt ſic eſſe donec ſolutum in
amphoꝛeā veluti fex reſideat: qđ limpidato aceto leui
gatur: ⁊ in ſole ſiccāt. ⁊ terunt ex aqua tandiu lauan/
tes quouſq; nil hēat aſperū: ⁊ ſic leuigata aqua in ſole
ſiccat. q vero addito aceto voluerit trociſcos facere: ⁊
in ſole ſiccare melius facit. fit aūt hoc melius in eſtate
vt niuea ⁊ lipida exeat. Multi ēt in hyeme conficiunt
ſili mō ſupꝛa: ⁊ ponūt ſupꝛa balneum vt caloꝛe eius ſic
cetur vtilis eſt vero que in rhodo ꝯficitur ⁊ i coꝛintho
Aſſatur vero ſic pone teſtam mundam ⁊ nouam ⁊ ma
gis acticam igneis carbonibus: ⁊ ſuperaſperge tritam
ceruſam ⁊ moue frequenter q̄ꝫdiu coloꝛem mutauerit
fingens coloꝛem ſandarace. hec ſm̄ aliquos vocaſ ſan
dix. Lauaſ vt cachimia vel tucia. Alij vero in cacabo
nouo mittunt ⁊ ſup focū ponunt ⁊ frequenter agitant:
q̄ꝫdiu caloꝛem ruffum faciūt: ⁊ hoc mlti dicūt ſandicuꝫ
eē. Alij v̇o vas modicū implēt de aceto: deinde plūbuꝫ
delatum ⁊ extenuatū ſup acetū ſuſpendunt: ⁊ ſic quod
remanet in plumbo vel ſuperſederit in fundo lauant: ⁊
ſiccant in ſole: eſt aūt optima ceruſa candidiſſima ⁊ nō
grauiſſima ⁊ que linguam mundatā: non denigrat: vir
tus eſt illi mallactica ⁊ ſtiptica ⁊ lētintica ⁊ pleꝛotica ⁊
leuiter caſtaltrica ⁊ catilotica. cerotis pinguibus miſce/
tur ⁊ medicaminibus ⁊ trociſcis.
Aui. lib. ij. ca. de ceruſa. eſt cinis plumbi aut alan/ Cap. 121.
noch ⁊ in ea que fit ex alannoch vehementer
elaboꝛaſ: ⁊ adurēdo fit ⁊ afreg acq̄rit ſupfluam ſubti/
litatē: qn̄q; v̇o fiunt oēs ceruſe cū aceto: ⁊ qn̄q; cū ſali
bus ⁊ qn̄q; fiunt pluribus modis: ſꝫ ꝙ ſcit in libꝛis hu
ius artis fri. ē ⁊ ſic. in. 2. ⁊ q̄ fit cū aceto ē vehemētis ſub
tiliatiōis ⁊ magis ꝓfundans: ⁊ i alia nō eſt vehemens
ſubtiliatio ⁊ eſt gluctinatiua. ⁊ pꝛopꝛie afreg.
Poſ. Ceruſa mūdificat ⁊ abſtergit ſupfluitates iō Ga. ō ſim
vtūtur ea mulieres ad decoꝛādum faciē quā pli. tra. 5
ꝑparāt in hūc modū. Accipiūt ceruſam cū aqua ro. ⁊ c. penu.
exponūt eā ſoli et maxie in eſtate que aq̄ ꝯſumpta aliā
ponūt: ⁊ hoc faciūt donec albiſſima fiat ⁊ aliquātulum
aromatica: poſtea infoꝛmāt pillulas et faciei apponūt
liniendo. Alij autem cū ea puluerē apponunt ſtoꝛacis
vł cāphoꝛe vel bellicoli mariti vł omniū et meli⁹ opaſ
Sed que longo tēpoꝛe ceruſa vtunſ ad decoꝛē doloꝛē
dentium incurrūt ⁊ putrefactionē oꝛiſq; fetoꝛem.
Ser. Ceruſa replet vlcera carne ſubtili: et aufert
carneꝫ ſuperfluā ab vlceribus ⁊ incarnat ea
quando ponitur in ceroꝛis ⁊ in vnguētis: eſt autem cū
Dia. hoc ex medicinis interficiētibus.
Ceruſa ſola accepta homicidiū perpetrat. Li. v. ca.
Aui. Lenificat. ap̄ata fri. ⁊ dura ⁊ poniſ in empla lvij.
ſtris ⁊ repleſ vlcera ⁊ coꝛrodit ⁊ ꝓpꝛie afreg
carnē malā: ⁊ ē foꝛtioꝛ i gn̄atiōe carnis ⁊ ꝯfert bothoꝛ
ocłi. ⁊ ē ex medicis q̄ ꝯuēiūt fiſſuris ani: ⁊ ē ex vēenis.

Afiethaſia. grec. mel ma/ rinū li. de doc. gre.
Affilonum vel ofion. ideſt opium.
Afimerios gre. anfimeri nus. i. quottidianus.
Affinis eſt lapis ſup queꝫ naſciſ ſal cuius flos no/ minatur aſius.
Afiratos ⁊ azimos grec. infermētatus azimus.
Afir. quid eſt. l. haſir.
Afis. i. vipera ſerpens.
Afflamā. i. dies. 40. in tē poꝛe cāis. ⁊. 20. ſunt Iu lij. et alij. 20. ſunt Augu ſti et dicūtur aſama nux i. moleſti.
Afloſmi. i. tapſus barba/ ſus.

Cap. xviij.

Affodillus albutiū lappa. aſtula regia idem Sera. c.
herba eſt folia hn̄s ſicut poꝛrus: virgā lenē ccxxj.
hn̄s quā multi albutiū dicunt: ſupꝛa quam Affrodil
virgā ſemē hꝫ: qđ ſemē antericon dr̄. radi/ lus.
ces hꝫ longas ⁊ obꝛotūdas balano ſil̄es: cui radici vir
tus eſt cal̄a: et viſcida vꝛinā ꝓuocat mēſtruis imperat
doloꝛē lateris tollit ⁊ cōquaſſatiōib⁹ tuſſientes medi/
caſ bibita vſq; ℥. j. cū tepida lentā diē ducit: moꝛſibus
venenatis occurrit folia et radix eius cataplaſmatib⁹
adhibita floꝛes ſil̄r cū vēo paſcētia vulnera et ſoꝛdida
ſaluberrime curāt. tumoꝛē teſtiū et māmaꝝ impoſita
ſpargit puſtulas ⁊ oꝛdeolos adhibita ſtrigit: maxie ſi Ca. 77.
cū fece vini cocta ⁊ i poſita fuerit addito vino: ⁊ dulco
re ⁊ mirrha ⁊ croco ⁊ cocta ſimul oculis maxime p̄ſtat Gal. 2. ali
effectū: doloꝛes aurium ⁊ ſanies vino addita: ⁊ libano mēto. ca.
ti ⁊ melle mixta detergit auribus tepidus infuſus ſuc/ lxxij.
cus eius ſi dextre partis dens doluerit ſiniſtre auri in/ Gale. ad
fuſus medetur cinis radicis eius allopitias emēdat ra p̄ni. ca.
dix excauata: ⁊ cum oleo calefacta pmenonib⁹ et do/ 52.
loꝛibus aurium ſingulare pꝛeſidium eſt. Radix eius bi Lib. ij. c.
bita cum aqua ventrem mollit. ſemen eius: et flos ſer/ clvij.
pentibus contrarium eſt. ſi cū vino bibitum fuerit.

Pli. lib. xxj. ca. xvij.
Affoꝛ. affaruꝫ affar. ideſt croc⁹ hoꝛtulan⁹. Ste.
Afoꝛoch. i. a moꝛte libās
Affoꝛabulum. i. vſnen.
Affoꝛiſmus gre. eſt ſermo in cui⁹ pauca ſerie virt⁹ eſt magna. Gale. in. iiij. regi. acutoꝝ. cōmento xvj. in pꝛin.

Aframia.i.cib⁹ de degre/sta
Affrangẽs est queda me/dicina idem.
Afrinus.i.lupinus.
Afrizu.i.borroꝛ.
Afro.i.sinapi album.
Afrodisia vel affrodisiuꝫ i.acoꝛus. vñ Dias. acoꝛus herba venerea vel afrodi sia. Et afrodisia dicit̃ ꝙ est quedam species satirionis q̃ ab eodem Dia. sic vocatur in ꝓpꝛio cap.
Afronitrum grec. descendit ab afros qḋ est spuma ꝛ nitrum. inde afronitrum.i.spuma nitri: ꝛ quid est.l. baurach. alr Sal.3.miamir.c.j.
Afros.gre.i.spuma
Afrosi.i.venus. inde descendit afrosia.i. etas venerea vel pubescendi.
Afrostrodonti.vlpicuꝫ et est lapago.

¶ Cap. xix.

Ca. 412. Lapis lune. Frosolinum.grec.la.lapis lune.

Dia. cap.de afroselino. Afroselinuꝫ est illud qḋ apud aui. in Fo cañ. dicit̃ lapis lune: vt ex amboꝛuꝫ concoꝛdia apparet. Et iḋ dicit afroselinum in egypto tãtummodo inuenit̃ quod ita creat̃. Ros celestis ad lune claritatem positus in speciem lapidis quem specularem vocamus coagulatus cõstringit̃. O ptimũ est autẽ qḋ ẽ caloꝛe ceruleo ꝛ lucido. hoc.n.fit sile gipso limpido ꝛ specularis lapis dr̃. Pli.cap.de afroselino. afroselinũ ita creat̃. Ros celestis ꝓgelat̃ ad lune claritatem in modũ lapidis specularis: vñ nomen sumpsisse videt̃ afroselinũ vel seliuites.i.spuma argenti. Sal.

Lib.v.c. cx. Pos. Dia. Afroselinũ oĩa vitia capitis emẽdare pŏt potatũ ꝛ cephalargicis ꝛ epilenticis creditur prodesse.

Afroton.gre.spumeus.
Afruiton.i.sceba.
Affudi⁹ ẽ serpẽs magnus q egredi facit sanguinẽ. ex poꝛis omnibus.
Affungi vel affugilla. i.raphanus.
Afful vl̃ aphul. i.iunipus
Affuꝫ vel affur. i. crocus. hoꝛtulanus.
Afurũcuꝫ: nomẽ est cuiusdam electuarij.
Affurlungi.i.speragus.
Affusdecha.i.ozimum.
Agalam.i. agalugiꝫ.idest lignum aloes.
Agalicricon.i.lac acerosum.
Agapis lapis quid est.la. lapis agapis.
Agarab est apa fistulosuꝫ in lachꝛimali.

¶ Cap. xx.

Agaric⁹

Garicus grec.ꝛ la. ara. vero garicõ. Agaricus q̃si fungus crescẽs circa radicẽ arboris maxime in babilonia vl̃ lõbardia duo eius sunt gña.s.masculus ꝛ feĩa. qui melioꝛ est ꝛ hꝫ foꝛmã rotundã: desiccat̃ ꝛ fit albissimus. Masculus hꝫ subãm lõgã ꝛ nõ est adeo albus. Femina vero est albus leuis ꝛ frãgibilis hñs q nasdam tuberiositates intus ꝛ frustula quasi poꝛrosa.

Cap.78. Sera. lib.aggre.c.garicus.auc.Dia.garicus est silis radici anuidem. sed est minus durus q̃ ipsa: ꝛ spõgiosus: ꝛ putant qdã ꝙ sit radix herbe: et quidã dicũt ꝙ generat̃ ex putrefactiõe arboꝛum sicut fungus. Et iam reptus est sup arboꝛes scerbin: nisi qꝛ ẽ facile frangibilis ꝛ debilis foꝛtiter: ꝛ est radix spongiosa mollis subiecte: ꝛ est duarum specierum masculus ꝛ femina: sed femina habet gradariꝫ in se sicut tunicas masculus vero non habet tunicas: sed est tota substantia eius continua ꝛ femina est maioꝛ.

Ca. v. et ad pñi. ca.xvj.ꝛ Aui.2.ca Sal. sexto sim.phar. c.de agarico. Agaricus est sicut radix aut est planta q̃ nascit̃ sup arboꝛes aliquas: ꝛ est substãtie subtilis in sua compositione ꝛ substantia eius est cõposita ex substantia aerea ꝛ terrea quam subtiliauit caloꝛ: nec in eo est aliquid aquositatis oĩo: ꝛ in sapoꝛe eius dulcedo aliqua in pꝛimis cuꝫ obuiat gustu. secũdario vero est subamarus. ꝛ in eo apparet aliqu antulũ acuitatis cum stipticitate. ꝛ virtus eius est cal̃. ꝛ sic. ex quib⁹ omnibus cõpositũ est pharmacũ ex subã aerea ꝛ terrestria caloꝛe subtiliata: neq̃ quã vero particeps ẽ aquose. ꝛ ꝓpterea diafoꝛeticus est sm̃ virtutẽ ꝛ grossitiem incisiuus. no.c.81. ca.i.j.sic. in scḋo.

Li.3.c.2. Dia. capi.de agarico. Agaricus est sicut radix similis silfio: sꝫ nõ sic dura: cuius genera sunt duo: masculus: ꝛ femina. Masculus rotundus est in se collectus ꝛ maioꝛ. Femina vero pectini est similis quo capilli discernuntur. radios mittit cum albedine glauca videtur. Ambabus gustus est vnus. pꝛimo dulcis: postea amaricãs. Nascitur in arabia ꝛ in samaria: ꝛ in ponto qui est omnibus melioꝛ: ẽst ei virtus ca. ꝛ stiptica ꝛ diafoꝛetica. Bõitate ãñcedit feĩa masculum.

Io.Me. cap.de agarico. Agaricus est medicinis magni iuuamenti: cuius oꝛtus est secus arboꝛes quibus accidit coꝛrosio: ꝛ putrefactio: ꝛ eius generatio est sicut generatio fungoꝛuꝫ propter quod quidã existimauerunt ꝙ sit fungus: ꝛ vr̃ qḋ sit. ꝛ quidã dixerũt ꝙ sit sicut apostema factũ ex putrefactione. Eius aũt duo sunt genera.s.masculus ꝛ femina. masculus vero est malus: ꝛ ille qui est lõgus. ꝛ grauis. ꝛ hꝫ in fracturis suis sicut pꝛoductiones neruoꝛuꝫ ꝛ est durus ꝛ densus. Agaricus aũt quem sapiẽtes laudauerunt est femĩa habẽs ꝓpꝛietates quinq; bonas et pꝛopꝛie vt sit albus ꝛ leuis ꝛ velociter frãgibilis ꝛ poꝛrosus ꝛ rarus valde ꝛ vt appareat in pꝛincipio dulcis gustus eius. ꝛ deĩde succedit ei amaritudo ꝛ stipticitas Et melioꝛ pars totius coꝛpoꝛis est superioꝛ pars ipsi⁹ ꝛ stipes eius est non bonus habens quasi semitam ligni putrefacti ꝛ coꝛrosum ex eo est malum. est calidus in pꝛimo. siccus in secundo. Est autem compositum ex substantia aerea posita in superficie ipsius: a qua pꝛio sentitur dulcedo in gustu: ꝛ ex partibus terreis subtilibus dantibus ei stipticitatem: ꝛ ex partibus igneis quibus sentitur in eo de amaritudine. ꝛ ideo est incisiuus subtiliatiuus ꝛ solutiuus nature ꝛ carniatiuus ventositatem grossarum ꝛ aperitiuus oppilationum omniũ est pauci nocumẽti sm̃ sapientes: nisi qꝛ impꝛimit lesionem visceribus debilitantem ea: quod quidem cũ permixtione abstergentium cum ipso vt non pꝛofundetur vt⁹ ei⁹ in ipsas tollit̃: ꝛ ẽ debilis tardãs opatiõeꝫ suã. Agaric⁹ icisiuus.ꝛc.

Dia. Inquit tarda ẽ: ꝛ debilis operatio eius: sed incolumis. propterea quod ĩ eo ex dulcedine ꝛ stipticitate aggregantur partes cõuenientes. verum vigoꝛatur operatio eius si addatur ei tertium ipsius salis gẽme ꝛ fiant ex eis trocisci cum sicaniabin. ꝛ dicit Humay mellicratum iunctum ei vigoꝛat operationem eius. Et dicit Haly. Si ex eo ꝛ sexta parte exkacisiꝫ aut dauci: ꝛ quarta ipsius salis genme fiant trocisci cum viscositate polipodij recentis sit mirabil̃s cõsecutio operationis eius ad ea que opoꝛtet: ꝛ dicit iudeus cum oximelle squilitico magnificatur operatio eius: Et dicit adhuc Haly. aliquid cum virtute acuta admixtum ei est ex addentibus virtuti ipsius. Et dicit Sale. fiant trocisci ex eo cuꝫ vino infuso ꝫinꝫibere in quo puluis ipsius sepe submergatur. ꝛ fiet operatio ipsius completa ꝛ ex rebus vigoꝛantibus ipm̃ est spica ꝛ aqua casei ꝛ ꝓpꝛie sumpti ex capꝛis: ꝛ scito qḋ decoctionẽ ꝛ triturationẽ sustinet rem mediocrem. Agaric⁹ lesiu⁹ viscerum.

Posse. Ad menstrua pꝛouocanda. Accipe subtilissimuꝫ puluerem agarici ꝛ confice cum succo ciclaminis ꝛ oleo. ꝛ calefac ad ignem ꝛ cum bombice intincta supponatur. Contra fistulam accipe salem costũ

lem costum tartarum:⁊ agaricum⁊ facto subtilissimo puluere cum melle confice ⁊ tentam inunge ⁊ suppone ossa fracta extrahit.⁊ carnē malam corrodit ⁊ fistulā sanat. Contra morfeam albā puluerem salis costi tar/ tari ⁊ agarici pone sup morfeā priꝰ facta scarificatiōe.

Ad morfeam. **Dia.** Tortionibꝰ.ʒ.j.agarici fert opē per vētrē humores crudos deponit de alto cadētibꝰ
Ad tortiones vētris. vtiliter adhibet:bibitis obolis duobꝰ cū vino si nō fe/ briunt:si febriunt cū aqua calida eparicis asmaticis dis surijs ⁊ nefreticis ⁊ hictericis maximū prestat effectū.
Ad emēdan. malū colorē accepta de eo.ʒ.j.malum colorē emēdat:ptisim medi/ catur:pleureticis cū oximelle auxiliatur. Agaricꝰ co/ mestus reijcientibus sanguinem abstinet digestionē ce/ lebrat.obolus vnus cū aqua acceptus dolorē artericū cōpescit:epilenticis cū pusca vtiliter dat. mēstruis im/ perat:stericas inflationes prohibet:morsibus venena tis tribus obolis cū vino acceptus subuenit:⁊ omnes casus intranoꝝ dolorū curat sm virtutē hominis vel etatis datus.nā alijs cū aqua dandus:alijs cum vino alijs cū oximille:alijs cum mulsa.

Sera. auct. Haly. Agaricus resoluit ptes gros/ sas ⁊ apit opilationes q̄ sunt in epate:⁊ in renibꝰ curat hictericiā q̄ accidit ab oplōne epatis:⁊ cō fert epilēsi:⁊ curat rigores febriū q̄ ꝯtigūt ab hūoro/ sitatibꝰ grossis:⁊ ꝯfert morsibꝰ tyri vel alteriꝰ aial ve nenosi qn̄ ponit exteriꝰ loco empl'i ⁊ bibit ꝺ eo q̄ntitas aurei vnius cū vino mixta aq̄:⁊ ē medicina laxatiua. Et idē aut. Bedigoras: ꝓpetas eiꝰ est ꝯ flegma ⁊ meliā Et idē auc. Rasis iueni vlr ab oībus hoībus q purgat hūores nociuos. Et idē auc. Humay in lib. de tyriaca.
Ad neruos purgandos. Expellit hūores a neruis ⁊ cerebro cum ꝓprietate mi rabili que est in eo. Et idē auc. Abēmesuai. De eius ꝓ/ prietate est laxare flegma:⁊ est contrariū venenis. Et idē auc. Abix. agaricus purgat colerā ⁊ flegma simul ⁊ fortificat medicinas magnas qn̄ miscetur cum eis. et facit eas penetrare ad extrema corporis ⁊ ē ꝯtrius me diciis mortiferis:qn̄ bibit: aut miscet cū alijs medicis.

Ad epilēticos. **Gal.** expurgat opilatiōes que in visceribus:⁊ iō hictericos sanat q sic ex opilatiōe laborant eparis. Confert etiā epilenticis ob eādem virtutem ru gores ēt qui se sm peridon:quicunq̄ ex grossis aut vi scosis nascunt humoribus ipsas sanat. Confert etiā eis q morsi sunt vel percussi ab inferentibꝰ frigiditatē:de foris quidem appositū. Intra corpus etiam sumptum pōdere vnius.ʒ.cū vino limphato:⁊ est ēt purgatiuū.

Ca.xxv. **Jo.Me.** agaricus solōne educit fl'a grossū ⁊ colerā ru. Et idē auc. gal. solutiōe du cit vtrāq̄ colerā ⁊ flegma ⁊ humores viscosos.⁊ putri dos:⁊ eius proprietas est mūdificare cerebrum ⁊ ner/ uos ⁊ mēbra sensuū ⁊ lacertos ⁊ educit mās que sunt ī nucha:⁊ finibꝰ eius ⁊ mundificat pulmonem ⁊ pectus ab humoribꝰ grossis viscōsis ⁊ putridis ⁊ mundificat stōm epar renes ⁊ splenē ⁊ matrices mulierū ⁊ educit materias a iuncturis: ꝓpter quod vocauit eā Demo critus medicinā familie.⁊ valet ad omnes dolores in trinsecarum partium corporis:⁊ ad sodam antiquam ⁊ epilensiam ⁊ vertiginem.⁊ proprie ꝯfert manie ⁊ me lancolie ⁊ apostematibus cerebri ⁊ est bona medicina asmati ⁊ difficultati anhelitus ⁊ vlceribus pulmonis ⁊ pectoris sanat dolorem stomachi ⁊ viscerum ⁊ est me/ dicina magna omnium opilationum ⁊ confert dolori epatis ⁊ splenis ⁊ renum:⁊ curat apostemata eorum ⁊ prouocat vrinam menstrua ⁊ mundificat matricem:⁊ vsus eius acquirit corpori bonum colorē:⁊ confert fe bribus antiquis diuersarum materierum atypum illa rum:⁊ est ex medicinis confortantibus neruos ⁊ con/ fert sciatice ⁊ dolori iuncturarum:⁊ est medicamen ma gnum. proprie cum eo quod cōuenit ex potibus. Quā titas autem que potest cōueniēter dar:⁊ est cōtriti po/ tio añ.ʒ.j. vsq̄ ad duas.⁊ in decoctionibus. añ.ʒ.dua bus vsq̄ ad quinq̄.⁊ conseruat per quatuor annos.

Agasti sunt cancri marini in antidotario vl'i.

Agedeguil.i. vene q̄ pro/ tenduntur in profundo ab intestinis ad epar p quas transmittitur suc/ cositas ad epar. s. mese raice venegedeguil ad/ gedeguil.

Agesos.i.peonia.

Agesmin.i.eritius.

Agex.i.petra.

Ageraton.i.Dia.frutex ē sarmentosa duobꝰ pal/ mis longa similis origa no capstellum habet su pra in quo est flos aure us sed paulominor in colore. Gale. sexto sim/ pli.phar.

Agestim.i.serpens.

Agi vel agilopa. i.ebur.

Agilopa dr̄ ab agi qđ ca/ ro ⁊ lepo qđ est oculus Inde agilopa idest car/ nes moles in oculis.

Agilops.i.auena.

Agiolagia est modꝰ ciru/ gie qui adhibetur ī epi/ foris oculorum.

Aginum idest de terra me Acha.

Agirum idest confortati/ uum.

Agiratos est medicina re stringēs vuluā. Pau. Ste.helfa.ara.vermi/ cularis sm aliquos sm alios lapis vel sil'e lapi di vt pumex. Gal. sexto miamir cap.iij.

Agiros est populꝰ arbor cuius gūmi est karabe. l.electrum.

Aglofores.i.peonia.

Agma.gre.i. fractio fra/ ctor.

Agmulatum.i.git.

Agnolachanon idest oluſ rusticum ⁊ est caulus sil ue.pro quo.l.corabin.

Agnoipinos.i.semam sa/ licis.

Agnus castus qnid est. l. amarikest.

Agogodie. i. nodi q sunt in collo:⁊ in gula ⁊ sub assellis ⁊ inguinibus.

Agnocriū. i. agnus castꝰ: maxime semen.

Agnitis vl' agnitis. Dias. est quedam species spi/ cenardi.

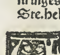
Agnosticum.i.forte.

Agriaca.i.hicleritia viri/ dis.

Agariatimaum.i. canna/ bum silueſtre.⁊ est can/ na varia.

Agrielea idest oliua silue/ stris ꝓ qua. l.cait.ay/ ton.zambugi. Diasco. Cathim.

Caplm. xxi.

rifolium gre. vel lothos vel mella vel lo crus vel sidra ara. edar. vl' nabach. latie vero ciceraso. Ca. 120.

Sera. lib. aggre.c.sedar. Sedar est arbor cuius fructus vocatur nabach. Cuiꝰ due sūt spēs:vna est afri.⁊ alia est dahal: sed afri non hʒ spias:sed acuta folia. Et folia alterius spēi.s.dahal.sunt lata ⁊ rotunda:⁊ eiꝰ arbor hʒ spinas ⁊ nabach.⁊ afri.sunt parui ⁊ meliores ex eis sunt illi q sunt ex illa regiōe:⁊ sunt dulciores oībꝰ alijs ⁊ medio/ cris odoris ⁊ aromatizāt os comedentis sicut alia aro matica:⁊ nabach ex dahal sunt maiores.⁊ idem auct. Isaac ⁊ ebē aragi:nabach ē sicut sorba in frigiditate: ⁊ plus ea in siccitate. Stepha. lothos rodrendon inte risum benacum.

Gale. 7.simp.phar.cap.lothos.fada greca:lo/ thos granum anescen.lothos arbor sti/ ptica nō quidē multum participat calitate.est autē:⁊ Ca.88.⁊
subtilium partium ⁊ siccatiuus. ca. 87.

Posse. Sera. auc. Dia. qn̄ coquit agrifoli um vel sadar.cum aqua aut cū vino sm necessitatē ꝯfert fluxui mr̄icis ⁊ fluxui ven Dia.li.j.
tris qn̄ fit clistere cū ea ⁊ strigit radices capilloꝝ ⁊ pro ca. 194.
hibet cāus eoꝝ. Decoctio serrature ligni eius qn̄ bibi/

tur ꝛ fit clistere cū eo cōfert vlceribus ꝛ cursui humiditatū matricis antiquo ꝛ rubificat capillos ꝛ cōstringit radices eoꝝ ne cadāt. Et idē auc. Abēguefit. nabach. dulcis laxat colerā que est in stō ꝛ intestis ꝛ reprimit caliditatē: ꝛ idē auc. Albasari. nabach. stringit ventrē et reprimit colerā ꝛ est grauis digōnis: ꝛ qñ nō bñ est maturus est stipticus: ꝛ retinet ventrē fortiter ꝛ maturus dulcis est ramis stipticus oibus alijs: ꝛ citius descendit ab ore stōi ꝑpter dulcedinē que est in eo stringit ꝛ reprimit colerā. ꝛ vsus ei⁹ nimius iducit fastidiū. ꝛ idem auc. Isaac ebenarā. qñ nabach comedit añ cibū est melior ꝛ ꝓuocat appetitū. ꝛ hmōi res que sunt nimis sicce qñ inueniunt humiditatē in stō aut intestinis premūt eas ꝛ inducūt fluxū vētris. ꝛ folia ei⁹ cōterūtur ꝛ ponuntur sup apata cal'a mollificāt ꝛ resoluunt ea.

ad ꝓuocādū appetitum.

vij. sim. Capitu. lxxxviij.

Gal. Serrature lignoꝝ eius ad fluxum muliebre cōpetūt. ꝛ ad iliacas dispōnes. Coquunt autem ꝛ qñqꝫ qdē in aqua: qñqꝫ aūt i vīo sicut necessitas iubet ꝛ nō imittit solū ſꝫ bibit: at vero ꝓ eo ꝙ defluentes capillos detinet nō modicū signum est: qm̄ stiptice quidē cū eo ꝙ siccat moderate est virtutis. Dcm̄ est. n. in sermone qui de laudano alis esse oportet virtutisqꝫ dꝫ detinere capillos defluentes.

Pli. lib. xxiiij. cap. ij.

Agrimonia quid ē. i. argemonia eupatorum.
Agrimomu. i. lappa inuersa.
Agrimolarū. i. gil.
Agriostaphilon. i. daucas creticas.
Agriostisibū. i. pastinaca.
Agriontaphilon. i. pastinaca siluestris.
Agriophiros. i. ap. gre. i. porcus siluestris verr⁹
Agriocāna. i. canrabrum.
Agriolochāna. i. olus rusticum ꝛ est caulis siluestris. i. combin.
Agriomena. i. serpillum.
Agripa est quoddā vnguētum ī antidotario Gal. positum.
Agripina. i. vigilie cū sollicitudine perseuerātia
Agripie. i. apa capitis cōpositū ex colera ꝛ flegmate dr̄ sic ab accidēte. i. vigilantia somnolenta hꝫ nāqꝫ cōposita accidētia ex frenesi ꝛ litargia.
Agroli. i. senation.
Agrosion idem quod semen salicis.

Cap. xxij.

Gramen

AGrost⁹ grec. ara. negen. vel thel: vl' negil. Teiltheilum. Gre. auic. lat. vero gramen. Gramē est herba satis nota hñs ramos rotundos nodosos sup terrā expādētes: ꝛ a nodis ramoꝝ exeūt radices terrā igredientes: dulces cū abhoiatiōe: cui⁹ folia pua sunt ad silitudinē cāne minoris. est fri. ꝛ sic. i prin. primi gra. Pli. li. xxiiij. cap. xix. ante me.

Ca. cxix.

Sera. li. aggre. c. negē. Negē est herba habēs ramos hñtes nodos q expādunt sup faciem terre: ꝛ ex ramis ei⁹ generant radices exeūtes a nodis ipsius figētes se in terra: ꝛ radices ei⁹ habēt nodos: folia ei⁹ sunt oblōga acute extremitatis sicut foliū cāne parue. est alia spēs cui⁹ folia rami ꝛ radices sunt maiores ꝙ̄ supradicte. imo sunt folia silia hedere que qñ comedūt aīalia ea occidit: ꝛ maxie illud qd̄ nascit i Babilonia in vijs: ꝛ qd̄ nascit in Sicilia qñ comedit a bob⁹ apostemant. ꝛ istā speciē inuenies in lrā hasap: sed illud qd̄ nascit in cosos hꝫ plures ramos ꝙ̄ alia spēs ꝛ hꝫ folia similia folijs lebleb ꝛ florē albū boni odoris ꝛ semē minutū in quo est iuuamētū ꝛ radices quinqꝫ aut sex in grossitudine digiti albas moles dulces ꝛ ferentes.

Gal. vj. simp. phar. ca. agrostus. Substantia ei⁹ est subtilis: ꝛ sapor eius est dulcis: ꝛ est in eo parū acuitatis cū stipticitate pauca. ꝛ radix ei⁹ hꝫ saporē abhoiabilē: ꝛ virt⁹ ei⁹ est fri. ꝛ sic. cū temperamēto.

Dia. ca. agrostus. Agrostus virgas hꝫ nodosas ꝛ spāsas sup terrā supra quas virgas folia sunt acuta ꝛ lata: ꝛ dura sicut canne minoris. radix est illi nodosa ꝛ dulcis qua boues ꝛ alia aīalia pascuntur. lib. iiij. c. xxxi.

Posse. Aqua decoctiōis ei⁹ valet cōtra disuriā si bibat ꝛ frāgit lapidem ꝛ curat vulnera vesice ꝛ ꝓuocat vrinā ꝛ est conglutinatiua radix eius ꝛ curat reuma ventris.

ad vrinā prouocādam.

Sera. auc. Gal. virt⁹ eius est que cōglutinat ꝛ iō cōglutinat vulnera recentia dum sunt sanguinolēta ꝛ coquit ꝛ bibit eius aqua ꝛ frāgit lapidem Sed semen eius qd̄ est in cosos prouocat vrinā ꝛ desiccat qd̄ currit ad stōm ꝛ itestina ex humiditatibus: quia virtus ei⁹ est desiccatiua subtilis sine stipticitate.

Gal. Radix eius sanguinolētoꝝ vlcerū est cōsolidatiua ipsa qdem herba cataplasmata frigidat quidē nō vehemēter. ꝯsistit aūt in medio hu. ꝛ sic. Mordicatio aūt que in radice est subtilitas ptiū qdem est pauca. cōsueuit aūt vt ꝛ lapides frangat si quis decoquat eā ꝛ bibat semē ei⁹ debile ē: ꝛ tñ diureticū ꝛ desiccat reumata ventris ꝛ stomachi. virtus est em̄ ipsius desiccatiua subtiliū partiū. cap. iij.

Dia. Herba ipsa cataplasmatib⁹ adhibita vulnerib⁹ paracolesum facit. Elixatura eius bibita tortionib⁹ ꝛ disurie medicat: vulnera vesice optime curat ꝛ calculos frangit ꝛ vrinaꝫ prouocat. Canes qñ volūt purgare se hāc herbā māducāt. In splenis dolore coque eam: ꝛ cū eius flore terre ꝛ in pāno lineo impone. nā motus sentiet bñficiū ad epiforas oculoꝝ. gramen qd̄ in se trifurcatū hꝫ. nā in plura diuiditur decrescente luna sublatū ꝙ̄tū volueris ꝛ reposito habeto diligenter ex his lippis incipientib⁹ ad collū ligatū celeriter epiforas desiccat. Agrostis māducabiles hꝫ radices dulces ꝛ aquosas in gustu: ꝛ stipticas vulnera faucium glutinātes. Radix fri. ꝛ sic. est ꝛ ꝓpter hec glutinatoria est recentiū vulneruꝫ ꝛ lepromeriseſt modice. Ipsa aūt herba pfecte est aquosa ꝛ cataplasmata infrigidat: non tamen fortiter. semen autem eius imbecille est. ꝛ tamen diureticum. Reuma vētris desiccat vel stomachi virtus est ei calida desiccatiua ꝛ leptomeris extenuans partes. li. xxiiij. cap. xix.

Aui. libro scd̄o cap. de graīe. Gramē facit coherere plagas sanguineas. Et decoctio eius extrabit lapidem: ꝛ semen eius ꝓuocat ꝛ constringit. Et idē auc. Gal. decoctio radicum eius facit id quod ipsa herba et eius semen prouocat vrinam prouocatione forti ꝛ abscindit vomitum ꝛ fluxum.

Agrusichi. cucumer agrestis.
Aguardiana. i. celidonia maior.
Aguasiō. i. herba amphimeria ꝛ est cērum nodia.
Agumenos. i. gaudium.
Agurion. i. fortuna.
Agustrin. i. landirus.
Aguus. i. lenticula.
Ahalest spēs agrifolij.
Ahazemer. ꝑsice est planta sene. Mesue capit. de sena.
Ahaohan. est herba que vocatur per corui.
Ahauen. Sera. lib. aggr. auctorita. dias. ca. ahauē
Ahauen est hñs folia similia folijs coriandri et florem ab vna quaqꝫ parte. ꝛ in medio citrinum ꝛ habet grauem odorem ꝛ iu sapore eius est amaritudo et virtus ei⁹ est que calefacit in. iij. et desiccat in. ij. et purgat flegma melancoliam sicut epithimum.
Ahial. i. agrifolum.
Arabia. i. papauer palustre ꝛ est nenufar.
Ahobo vel ahoboc. i. lac acetosum.
Ahu. i. bonitas.
Ahumich. i. agn⁹ castus.

Cap. xxiij.

Albachest

Capitul. cclxxxv Dias. li. v.capit. lxiiij. Jbachest.ara.gre.idargiolat.argētū viuū **Dia.** cap.de argento viuo. Argentuz viuum quodā est artificialez qd dam minerale. Artificiale cōficit sic: mittit miniū z cinabriū in cacabū testeū. z ferreo cooperculo murat argilla z ponit in foco z post duas horas aperit z qd coopculo inheserit.hoc colligit.qz hoc est argētū viuū. Minerale aūt inuenit in mineris

Aui.j.ca no.capi. xlvij.fri. z hu.i.ij. metallorū. Argētū viuū seruādū est i plūbeis vasis aut vitreis qz alia vasa comedit z aperit. Auer.v.colliget cap.ix.est frig.et humi.

Pau. cap.de argēto viuo. Argētū viuū ca.z hu. est in quarto.nā ex effectu cognoscitur qz sit calīn.qz dissoluit incidendo z penetrat.

Alman. trac.3.cap.de argēto viuo. Argētū viuum qñ extinguitur ardens est.

ad corro deudum carnem. **Posse.** Sera.li.aggre.c.albachest. argētū viuū est occidēs qñ bibit sua grauitate z corrodit omne cui obuiat ex mēbris intrinsecis z pfert cōtra nocumēta eius lac sumptū in multa qtitate. argentum viuum qñ mortificat z miscet cū oleo rosa.occidit pediculos z curat scabiē qñ miscet cū medicinis valētibus ad hoc. Assiduatio ad fumū eius iducit paralesim z aufert sensum z motū z nocet visui z auditui z expellit oia venenosa. z sumēres argentū viuū mortificatuz

ad fistulas. moriunt ex iliaca passione z ipm sublimatū cōburit et occidit sicut ignis z corrodit carnē z destruit fistulas z occidit mures z quodcūqz animal qd sumpserit ipsum

lib.v.ca. lxxxiiij. ij.lib.vj. capitu. **Dia.** Uirtus argēti viui est hōicidialis pondere suo scindēdo intestina cū euadere poterit q hoc biberit lac plurimū bibēdo z mouēdo se.silr dat vinum addito absinthio sinapi aut ysopo.

vnguētū cōtra scabiem. **Pau.** cōtra scabiē oleo nucis parū calfo admisce acetū.deinde litargirū z cerusam pulueriza tam in quantitate eadem bulliant ad spissitudinē mel

vnguētū ad dealbādū faciem. lis z refrigeratis impone argentum viuum cōmiscendo z visui reserua. argētū viuū cū assungia gallinacea z cerusa cōficiat: ex hoc facies inuncta clarificat: z dealbatur vl' sic. Accipe cerusaz oleū ro. z bellicolos mari

vnguētū cōtra pediculos. nos z adipem gallinaceam resolutā ad ignem z colatā predictis appone: z vltio argētū viuum mortificatum commisce. Cōtra pediculos capitis farina lupinorum amarorū decoquatur in aceto fortissimo vsqz ad spissitudinem z additis.3.iiij. argēti viui extincti fiat immixtio z caput patiētis inungatur. Extinguitur autem argentū viuū cū saliua vel cōfricat cū cinere z saliua. Signum bone extinctiōis est cū alteri pōt commisceri.

Aibascos idest virga pastoris.
Aimaco.i.medulla.
Ail.ara ceru9 verū barba ri vocāt bacaraluhase.
Aioderab.i.sinopida.
Airac.i.arbor granati siluestris.
Airanisa.i.ciclamen.
Airas.i.arbor pirorū siluestrium.
Aizon.i.oliua.
Aisdo idest semperuiua: p qua lege herbā grassula.
Aispenali.i.spinachia.

Cap.xxiij.

antimonium. Jtruad.ara.gre.antimonos.lati. vero antimoniū. Antimoniū est vena terre silis plūbo: verū est qz antimoniū terit z non fundit plūbū vero fundit z nō terit: z hz in fracturis suis claritatē qñ frāgit: z illud est melius qd in fracturis nō hz aliqd ex terra vel aliqua forde. z iō ablutum z mundū oz poni i medicinis: est fri. z sic.in tertio.

Cap.ccclxxxvj. **Sera.** li.aggre.c.aitruad vel antimoniū est vena terre silis plūbo z est medicina oclaris qd decernitur a metallo: qz antimoniū terit: metallū vero non: silr metallū fundit. antimoniū aduritur. antimoniū qto clarius tāto melius. Et idē auc. Dia.melius ex eo est fortius: z est illud qd frangit. z hz in fracturis suis claritatem z luminositatē: z qd est interius mundū: et nō hz aliquid admixtū ex terra vel forde aliqua.

Alman. trac.3.cap.de antimonio. Antimoniuz fri.est z sic.in tertio. Pli.lib.xxxiij.ca. vj.post principium Stibia. cap.xiij. capi.vij.

Pos. Ad emoroidas exsiccādū iniiciatur succus peucedani p clistere: z postea si sint exterius pone puluerē antimonij desup. Si sint interius puluis iniiciat cū calamo posita in vesica inflata.puluis eius cū sapone spararēto vel gallico pficiat z liciniū in eo intinctū orificio fistale immissum curat.puluis eius in cāero positus comedenti aut carni superflue optima est cura.contra polipum magdaleon ex apostolicon formatus e sparso puluere antimonij narib9 immittatur. z aufert ipm collirium ex puluere antimonij z puluere nuclei mirabolanorum citrinorum equo pōdere addita aqua ro. vel pone z de turia cū antimonio. Bōbix intincta in succo sanguinarie cum puluere antimonij naribus immittatur z remouet fluxum sanguinis ab ipso Ad cohibendum sanguinem puluis antimonij in succo tapsi barbassi conficiatur. z tunc bombix intincta su perponatur. ad emoroidas.

Sera. auct. Gal. in hac medicina est virt9 stiptica z cōglutinatiua z infrigidatiua aufert carnem superfluam que est in vlceribus et incarnat et consolidat ea: z mundificat sordities eorum constringit fluxum sanguinis narium: z proprietas eius est conferre epilie z superfluitatibus grossis.

Alman antimonium oculum efficiens robustū ipsius custodit, sanitatem suppositum quoqz menstrua constringit.

Pau. Cap.de antimonio. antimonium sua frigiditate z siccitate sanguinem de naribus stringit: z valet si miscetur collirijs oculorum. Seniores eo vtentes habent oculos incolumes: quia neruos confortat: z omnem maculam z nocumentum aufert maxime si parum de eo miscetur. Antimoniuz sanguinez a naribus stringit.

Aiume.i.mumia.
Aizon.gre.i.semperuiua. Pli.li.xxv.cap.xj.
Aicum est nomen loci.
Alracia.i.accatia.
Alrantis sperma.i.semen vrtice.

Cap.xxiiij.

Chanedi vel alsabota.ara.gre.per sicum vl' milea persica.lat.vero persicum.

Dia. Capitu.de persicis. Persica eustomachati sunt.

Sera. li.aggre.cap.alzanedi. Jn sapore arboris persice z ramorum z foliorum est amaritudo et abstergit z resoluit. Capitu. cxlij. ca.xxxv

Gal li.ij.de alimentis.cap.de persicis. vidi z hāc arborē in alexādria magna.narrāt fructum ei9 sic prauū existere i pside. vt perimat comedētes. Jn egiptū aūt delatū esibilē fieri: silrqz comedi: vt pira et poma. z quorū pm magnitudinē est: que siue poma vocare volueris: siue milea siue psica fructū istū: siue simpliciter persica eodē mō modernis gre. siue aliqd aliō antiquuz velis querere in ipsis licebit tibi hoc agere in multo studio. Jd aūt scias vtilius nominibus: qz z horum succus velut caro facile corruptibilis est. etenim quilibet prius quare nō opz sicut qdā post aliud alimētum offerre: corrūpunt.n.supnataria. Meminisse aūt huius opz qd est cor in oibus quecunqz cacochimia.

humidaq ⁊ lubrica. ⁊ facil'r subire potētia. ⁊ ppterea hoc comedere ipsa priora aliis: sic. n. ipa celeriter sube unt ⁊ aliis viā faciūt. vltio aūt assūpta sil' corrūpūt et alia virt⁹ eoꝝ est fri. ⁊ hu. Et idē lib. 7. de simp. phar. c. de psico. Milea psica. i. psicū que vocat assuete ab oi bus iam persicū solū dicētibus hec similia.

Ca. lxvj. **Aui.** li. ij. c. de persicis. Persica sunt fri. in fine secū di humidi in primo in fine.

Lib. j. ca pi. clv. **Pos. Dia.** Persica molliūt vētrē maxime si matura fuerint immatura vero abstinēt vētrē ⁊ maxie si siccata fuerint. Elixatura eoꝝ reuma stōi ⁊ vētris cōpescit folia eius cōstrictiue sunt virtutis que siccata atq locis patiētib⁹ aspersa fluxio nem sanguinis cohibent microtera. i. minora psica eu stomaticha sunt ⁊ fastidium tollunt melius q̄ supradi cta. pro quibus. l. Cesmes.

cap. ccl. ad moliē dū vētrē **Sera.** In foliis ⁊ ramis psici est amaritudo: ⁊ iō qñ terunt occidūt lūbricos ⁊ ponunt sup vmbilicū. Matura ex eis sunt bō a stō ⁊ molliūt vētrē Immatura vero stringunt ⁊ qñ desiccant stringūt for/ ad vmes aurium. tius: ⁊ decoctio psicoꝝ qñ bibit cōfert humiditatū cur sui ad stōm. ⁊ qñq sicca puluerizant sup locū: vñ fluit sanguis abscindūt eū. Et idē auc. Aben mesuay qñ te/ runtur folia ei⁹: ⁊ flos ei⁹ ⁊ exprimit ⁊ bibitur expressu ra illa eiicit ascarides cū fluxu. Et qñ succus folioꝝ ei⁹ iniicitur in aurē occidit vermes qui sunt in ea: ⁊ qñ lini tur super pectinē abscindit ardorē psilotri ⁊ oleum nu Oleum nucleorū psici con fert dolo ri auriū. cleorum psicoꝝ cōfert dolori auriū ⁊ sahaphati qñ li/ nitur cū eo. Et idē auc. mescephe persica remouēt sitim factā a caliditate ⁊ ferorē oris ⁊ cōfortāt stomachum.

Sal. arbor ipsa psicorū in pululationib⁹ ⁊ fron/ dib⁹ dñ antē hz amarā qualitatē. ⁊ propter/ ea eius folia lūbricos interficiūt cū terunt ⁊ vmbilico apponunt: ⁊ aliqñ diaforeticū est pharmacū: fructus vero eius qui est esibilis vocatur persicum. ⁊ est frigide complexionis.

Aui. Persica que humida sunt velocis sunt putre factionis lenificatiua ⁊ i ipsis ē stipticitas ali quantula: sed ex eis stiptica sunt ea que sunt incisa ⁊ sic cāta: ⁊ in ipsis est phibiti o cursus: ⁊ in sua natura sunt stiptica: ⁊ folia eius qñ ex eis fit linimentum abscidunt ardorem psilotri. ⁊ distillatur succus foliorū eius in au rem ⁊ interficit vermes: ⁊ cōfert oleū nucleorum eorū emigranee ⁊ doloribus auris cal. ⁊ fri. Et persica sunt bona stomacho. Et in eis est virtus faciendi appetitū cibi: ⁊ opz quidem vt non comedantur post alium cibū quoniā corrumpuntur post eum ⁊ corrumpuntur ipm sed precedant ante cibum oēm: ⁊ ea que sicca sunt tar/ de digestionis sunt: ⁊ non sunt boni nutrimenti: quāuis sunt plurimi nutrimenti. Et idem in. 4. cap. de quarta/ na. ait q valent contra quartanam de colera adusta. Pli. li. xv. cap. xij.

Alrec. alres. i. rothab.
Alresemari. i. species vt pi per.
Alret. i. ramnus.
Alrestis vel alrris. i. locu/ sta piscis.
Alrilas. i. prime glandes. Sal. li. de euchimia.
Alrris. i. sambucus.
Alrimia idest fructus li/ gni aloes.
Alaafar. i. crocus ortula/ nus.
Alaagen vel alaagep. i. herba violaria.
Alabach. i. lapis corneo lus.
Alababar. vl' aloboar vl' alabachar vl' alabacre alaunoch: abarū. i. plū bum nigrū in quo ē sub stātia aquosa multa qd cōgellauit frigus.
Alabachal est qdā passio q hoc mō ptingit a cere bro p aliquā fixurā di/ stillat flegma ad trache am arteriā: ⁊ fit i nocte tussis ⁊ arteria passio. ⁊ dicit stilla vel stillici/ dium.
Alabalblet: est spēs volu/ bilis que hz lac.
Alabaelfasa vel albaelfa ser. i. diptamus.
Alabastrū genus est lipici marmoris ⁊ albi qd vi/ sui est peruium.
Al ⁊ el articulus apd ara bes significat id qd apd nos vulgariter addim⁹ pponēdo noib⁹. la le li lo. vñ plerūq repiunt noia arabica sine illo al ⁊ eadē alibi cū al. ⁊ idez sunt vt lriran ⁊ allritrā lrali ⁊ alchali. alhase et hasce.
Alabati vel alabam idest plumbum.
Alabel. i. iuniperus.
Alabit est spēs inda silis hermodactilo.
Alabōisi. i. locus triū ossi um laterū que sunt infe rius in cauda.
Alabuch. A. dicit q ē asa dar. ⁊ est arbor nabath
Alacabas. i. reptile.
Alacamaris quid est lati. alga marina.
Alachalemen. i. fule.
Alac. i. sanguisuga.
Alaccethemilba. i. cotula
Alach alacū alulech idest gluten. Step.
Alchati. i. prunella. vnde fit acatia.
Alachich. i. lapis corneo lus.
Alathisat. i. mice panis fri xe. deinde posite i melle ⁊ frixe cum eo.
Alachoe. i. granata.
Alachoen. i. herba simil' cotule fetide. ⁊ qdā di/ cunt q ē pollicaria ma/ ior: sz fm veritatē ē her ba que vocat pes porci nus. l. vchuen.
Alacoder vel alacremilla i. cotula.
Alacuot. ara. vel alcoit. i. cū aliqs in coitu emittit stercus.
Alacrobi. i. ceterac.
Allada. i. polium.
Aladeatamon. i. pulegiuz ceruinum.
Aladion. adrion.
Aladrion. i. squinatum.
Aladurochū. i. spūa. q ge nerat in circuitu canne. ⁊ adarchi vel adarcis.
Alfanca. i. mentastrū.
Alfegneat. ē spēs que sunt vt piper ⁊ similia.
Alafegmati idem.
Alafit. i. trociscus.
Alasos. i. ceruus.
Alafaffascetui. i. galla de/ sceni.
Alasse ē galla nō pforata
Alaffur. i. radix viris albe
Alafunge est nomen cuius dam lapidis.
Alagatim. i. parua anima lia vt aranea.
Alagi. i. diabetes.
Alagil ⁊ cadumil gre. cir/ cuitus ara. ⁊ ē rota mo lendini.
Alahabachar vel alahan dech vel alaharbar. i. plūbū nigrū in quo est substantia aquosa mul/ ta qd cōgellauit frigus
Alahacapē ligamentū q ad musculū nō extēdit sed tm̄ qd est inter duo ossa ptinua aut iter alia mēbra: ⁊ vnā rē aliī fir/ miter annectit.
Alahacul. i. alabacal.
Alahacal. i. distillatio
Alabacoan vel alabacolē i. pes coruinus.
Alabari. i. plumbum.
Alahasech. i. alfeorua. se/ rap. c. d retētōe mēstrū orū. i. triaul⁹ vl' thimus.
Alahaumach. i. rub⁹ qui facit mora.
Alahuc est de magnis ar/ boribus. ⁊ vocat lilia/ lis qua caremus.
Alahura vel alahuri. i. pu legium.
Alaiabi. i. pauer palustre.
Alalablet est spēs volubi/ lis habens lac.
Alamlag. i. mirabolani emblici.
Alam. i. enulai
Alan. i. anisum.
Alanaria. i. languena.
Alācēthabō. i. qd ē. l. do/ mestica mācethabon.
Alanidē. i. siseleos.
Alaphur. i. sorbitiones. ⁊ pultes.
Alapis. i. axungia porcia
Alapsa. i. galla.
Alarar est quoddā genus ligni.
Alarac idest sudor homi/ nis.
Alarismi. i. enula.
Alarmech idest plum/ bum.

Alarnabe

Alarnabe. i. baccarine. i. lepus marinus.
Alarthanite. i. radix draguntee.
Alartir. i. auſa vel ebulus ſm alios.
Alarum. i. vir ignarus.
Alas. i. ſal vel lactuca.
Alaſalabeoſabar. i. diptamus.
Alfamini. i. armoniacuz.
Alaſachel. maius. i. ſpica celtica.
Alaſce. i. yſopus. Dynus hoc ſm alios thimus.
Alaſcetē. i. cameleonta: q̄ idē eſt ſm quoſdam qđ ſpina alba vł bedegnar ſed falſo: naz bedeguar nō eſt idem quod cameleonta: ſʒ eſt illud quod ſcribitur i. L. bedeguar
Alaſce. i. ficus bothoꝛin mṙice que ſic dicuntur. qꝛ ſunt ſimilia capitibꝰ halahaſce.
Alaſcen. i. armoniacum.
Alaſcaſti vł alaſterni. i. excercitualis.
Alaſelꝛ. i. thimus.
Alaſeaiem vel alaſeſem. i. armaniacum.
Alaſef. i. puncta rubea q̄ fiunt vt pulicis moꝛſus ꝛ fiunt in omnibus membꝛis: ꝛ pꝛecipue in oculis ꝛ cito recedunt.
Alaſet. i. tribulus.
Alafir eſt quoddam lacticinium moꝛtiferum.
Alafie: i. puluinar.
Alaſoricton. i. ſal qui foditur ex montibus.
Alaſoꝛ. i. yſopus hoꝛtulanus.
Alaſſicoꝛoni. i. galla.
Alaſten. i. tribulus.
Alaſue ē ſpēs exiture oculi expanſa occupans locum magnuz ꝛ foꝛtaſſe noīatur cartarnen.
Alaramō. i. pulegium ceruinum.
Alathahag. i. reptile.
Alathiche. i. vetus.
Alatine. i. ameos.
Alatuor. i. ille qui cuz coit ſtercus ſuū: deſcēdit cū ſpermate ꝛ ū regit anū ſuum.
Alauda. i. vt pupa auis.
Alauhabic vł alanhalꝛ. i. rubus qui facit moꝛa.
Alauis vel alauiſna. i. finis oſſis: et vetula q̄ ad finē tendit ꝛ eſt fons.
Alaui eſt plāta q̄ eleaatur ſupꝛa ſtipitē circiter cubiti vnius mēſurā: in cuius extremitatibꝰ ſunt ramuſculi ſic floꝛes coriādri q terunt ꝛ miſcētur cū alcana: tingūt vt alcana. ꝑ ſe vō tigūt coloꝛe citrino: ꝛ inde tinguntur pāni.
Alaunoch vel ulauſegi vł alahabar. i. plumbum.
Alurid. i. meſeraice.
Alauſagi. i. ranus.
Alaurant. i. melancolie.
Alaimis. i. oculus.
Alazabar. ideſt dilatatio pupille.
Alaciſen. i. reſire.
Albac. i. mare.
Albaccare. i. vacca.
Albadib. i. rānus.
Albada alchoꝛaſena. i. rapa caulis et ē rapa hn̄s folia ſilia cauli.
Albaficet. i. puluinar.
Albages ideſt cretanꝰ marinus.
Albagia. i. poꝛtulaca albagia acanea idem.
Albahabar. i. plumbum.
Albaiadata. i. album.
Albaſara eſt locꝰ vnꝰ vn̄ vēit caſſia fiſtula. Ser.
Albaiat. i. ceruſa.
Albalaaros. i. grāa ſpōſi
Albalauti: eſt vlcus cū bothū ꝛ cruſtis: ꝛ eſt ſimile ſahaphati mal. albalꝛiati. Raſis lib. diuiſ. cap. cxxxiij. in pꝛin.
Albalubiati. i. herſie q̄ naſcunt in aqua ꝛ in lapidibus ꝛ faciūt labi ꝑ q̄la. muſcus.
Albnocrius eſt quedā medicina inda.
Albaras ē ſpēs moꝛfee albe ꝛ differunt ab alguada: qm̄ pilli qui naſcunt in ea ſunt albi. ꝛ eſt incurabilis vel quaſi.
Albaharaſion. i. apes.
Albarangi digitoꝝ. i. extremitates oſſiuz q̄ iunguntur cuz digitis ꝛ appareat cū ſtringunt manus in doꝛſo manus.
Albaſal vł albaſale vł abbaſille. i. cepe.
Albaſan. i. lꝛambel. dicit a loco ꝛ eſt ſemen lumbꝛicoꝛum.
Albateg. i. melon.
Albatam. i. batam.
Albathegi. i. citrulli.
Albaudari. eſt vena tranſiēs per minus foꝛamē velaminis.
Albaurach. i. nitrū. ſʒ falſo. imo eſt afronitrum.
Albaudach. i. auelana.
Albauſegi. i. feretruz.
Albearmezael. i. nux tamariſei.
Albedzhabar eſt lapis q̄ oi reſiſtit veneno. iō vocatur veneno reſiſtēs ꝛ eſt lapis bezaar.
Albedeſenanez. i. rubedo ex̄nea ſilis rubedini eiꝰ in quo icipit lepꝛa q̄ apparet ſuper faciē eius.
Albeduſter. i. caſtoꝛeum.
Albedetat. l. malua.
Albedidi ſumac cum quo parantur coꝛia.
Albediben. i. incubus.
Albedragogi. i. ozimum. fluuiale.
Albedererigi vł albetaragi vel albetarogi. i. baſilicon cum latis folijs.
Albeguis. i. etas a nouem annis vſq ad. 50.
Albegiatu. i. elues: ꝛ ſunt dulcia ſicut cōfectio de melle.
Albegele. i. mons.
Albehilꝛil. vł alihiſul. i. ſemen cuiuſdam arboꝛis qua caremus.
Albeimepes. i. vua.
Albela vel albelac. i. datili immaturi. a.
Albelladhoꝛ. vł albellatorium. i. anacardus.
Albellutimo. i. terbētina.
Albelengef. i. ozimū cum folijs nigris.
Albel albene. i. lac.
Albelengi. i. ſidra.
Allebelladoch vł albelladoꝛium anacardi.
Albellādoꝛt idem.
Albem. i. gummi pini.
Alben. i. floꝛes palmaruz vel piper album.
Albēgue vł albenza. i. iuquiamus.
Albene alael. i. lac.
Alberdi. i. papirus.
Alberegi. i. ūipꝛeſſus.
Alberadul. i. cōfectio anacardina.
Alberiſif. i. ozimū cum folijs nigris.
Albederred. i. ꝑfoꝛata vł ipericon.
Alberbutimo. i. terbētia.
Albeſcen. i. cal viua.
Albeſet dixit quidaz ꝙ eſt Pādecte.
allꝛaieſti: ꝛ rubei floꝛis i. almea. qdaz dicuur ꝙ eſt arnogloſa. nā ambe multū ſimilantur.
Albeſadru ideſt virga paſtoꝛis.
Albes eſt ſpēs iuſquiami.
Alborarogi ideſt ozimuz cōe betharogi.
Albeſtum. i. calx viua nō extincta.
Albet. i. caſeus.
Albeterechens eſt ſpēs ſolatri. ꝛ lat. vocat allꝛelꝛengi.
Albethomoda. i. baſilicō cum latis folijs.
Albetharꝰ vel albezadus vł albezart. i. galbanuz
Albezarabard ideſt veneno reſiſtens.
Albezarin. i. diafoꝛetica.
Alibiad ideſt albū.
Albida ideſt parua.
Abin. i. marubium.
Albibaſach. i. macer.
Albit ideſt oua.
Albicidlō albitidū abugi
Aliſſe eſt ſecunda ſpecies anchuſe.
Alblage eſt in media marina ſimilis alcoꝛ ꝛ ē cretanus marinus.
Albolullibe. i. grana pini.
Albochoen ideſt herba fetida.
Albege eſt herba q̄ oꝛitur in vere i locis marinis. ꝛ ē ſilis andacuche plurimos habēs ſtipites: ꝛ eiꝰ ſemē ē ſic ſemē baucie cōfert ſpleni valde.
Alaſap. i. deſudatio.
Albolesten. i. carpobalſamum.
Albolā. i. bedegeſif.
Albolongue. i. aſpaltum.
Alboꝛencafron. i. alumen bonum.
Albotin. alibat. ideſt terbentina.
Albouene. i. caſu.
Albꝛati. i. vmbilicus.
Albꝛulaich. i. rubus q facit moꝛa.
Albꝛuagi. i. ſemen.
Albucon eſt herba d̄ qua fit aſſa.
Albudeche vł albutega. i. cucumer.
Albudacatini vł albundicati. i. auellana.
Albuſſe. Ser. in. vij. i. velana aſſata.
Albug vel albutiuz. Diaſ. ad pater. i. affodillꝰ vel

virga eius.
Abuglisse idest lactuca asini.
Albule idest macule oculi albe.
Alburna est quedam species calamenti.
Albundec indi. idest nux indica.
Albulbub.i.bulbud.
Albufac.i.sulphur.
Albulzaram.i.zedoaria.
Alcabar idest terbentina. Steph.
Alcabi.i.calcãei. A. q̄rta p̄mi cap. dō flobotomia.
Alca cerleudi.i.lapis indus.
Alacerfrange.i.lapis spōgie.
Alcatia.i.morbus.
Alcadis.i.rose.
Alcadas ē priuatio sensus ⁊ motus arabice.
Alcaffra illabud.i.colofonia.
Alcafar.idest capparis.
Alcaguāmich sunt ea que cōdiuntur cum muri vt oliue ⁊c.
Alcagoerziurbedigi idest myrrha.
Alcager alchaia.i. petra serpentina.
Alchagera mora falebeř i.petra lactea que cū fricatur q̄si lac emanat: virtus eius est vt ematitis
Alchael.est quando quis incipiens loqui in principio impeditur.
Alcabad.i.cauilla.
Alcababi.i.calcanei.
Alcababe.i.cabalef.⁊ est pannus in facie.
Alcabalfe.i.vrtica.
Alcaiasinu.i.strictura narium.
Alcaizardan.i.pediculus q nascit i inguine ⁊ sub assellis.⁊ est placrillus.
Alcale.i.mulgali.
Alcalābar.i.terbentina.
Alcalae.est quedā species fungi interficiētis ex q̄ accidit colica.
Alchali.est qđ fit de filice. isto mō cōbure filicē ⁊ postea dimitte frigescere: ⁊ qđ fiet accipe illud ⁊ vtere. hoc est alcali.
Alcalai.i.stagnum.
Alcalcalis.i.calcadis.
Alcamita.i.rimes.
Alcamula.est bestiola habens multos pedes acuti veneni.

Alcamari. ara.i. turdi.l. laramie.
Alcansor vel alcansud.i. canfora.
Alcāna qđ ē.l.henne. Cyprus.ara. alchenne. inde oleum ciprinuz.i. de alcanna.
Alcānub.i.anabatiem.
Alcanerie.i.tribuli.
Alcanabatis.i.altumbar
Alcanabe.ē mica pāis prius frixa i oleo.⁊ postea in melle posita ⁊ frixa cū eo
Alchaisat.idem.
Alcantum.i. calcantum.
Alcandricon.i.medicam̄.
Alcarpse.i.apium.
Alcaratir ē istr̄z ad extrahēdū lapidē vesice.i.siringa. Haly.3. tegni commento.67.in fin. Alcatharit.
Alcarabsi.i.opium albū.
Alzabarab. est spēs cuiusdam piscis.
Alcaradol.i.cimices.
Alcarascon.i.calaris.
Alcardol.i.sinapis.
Alcarine.i.hedera.
Alcariel.i.altarti.
Alcarisilz.i.saturegia.
Alcarinesib.i.fructus tamarisci.
Alcaris. Caris. Charis.i. Alcharis.
Alcarith.i.ypericon.
Alcarisar.i.canfora.
Alcarua.i.arbor carubie
Alcarumbas.i.caulis.
Alcaseralasa auard.i.lapis lazuli.
Alcasi.i.renum.
Alcasim.i.enula.
Alcasar.i.capparis.
Alcassiasiz.i.superior pars narium.
Alcasma.i.granum.
Alcast.i.idest costus.
Alcascen.i.meu.
Alcasali sunt dactili non carnosi.
Alctar est instr̄z ad remouēdū lapidē halsi: tertia tegni cōmeb.137.
Alcatine.quid ē lege falsa semelcacor.
Alcatim.i.incubus.
Alcatim.i.renum.
Alcatim.i.picula.
Alcatures.i.storax.
Alcaurt.i.meseraice.
Alcausigi est quoddaz genus piscis.
Alcazē.i.alcozodie.
Alce.idest thimus.

Alcea: quid ē. Pli.27.ca. quarto circa medium.
Slceloc est auis quedaz.
Alcemari.i.pus generatū in tunicis oculi.
Alcēna.idest contractio.
Alcerbutino.i.terbentina.
Alchab.i.cauilla.
Alchachi.i. calcanei post aluum.
Alchacherates idest lapis gagates.
Alchachoan.ē herba que dicitur pes corui.
Alchachei vel alchaes.i. alchabes.
Alchachat vł alchatatir vł alchatir.i.siringa.
Alchadas.i. laceratiōes q̄ fiūt i facie cū vnguibus
Alchadamir: est locus vbi cōiungit collum capiti.
Alchaeda: ē locus vbi piūgit collū capiti posterius
Alchafas.i.apium.
Alchafar.i.alchar.
Alchage ē qdā spēs fungi
Alchaga.i. vtens tha.cuz loquitur.
Alchagal.i.acetum.
Alchachaba idest lenticula aque.
Alchaiserum.i.brussi.
Alchaib est locus vbi piūgunt furcule dorso.
Alchalai.i.stagnū.
Alchali.i.alumen.
Alchalasim idest faucuz.
Alchalel.i.alchaelb.ē qñ quis incipiens loqui impeditur in locutione.
Alchalaie ē spēs fungi interficiētis ⁊ aduenit ex eis collica passio.
Alchamita.i.ferramentū
Alchamena: vel alchamenia iuenit in tritico i cāpis: virtus eius ē sicut virtus sumac magis desiccat ⁊ plus digerit.
Alchabarti.i.putrida.haly.tertio tegni. cōs.192.
Alchamari.i.turdus auis l.laramine.
Alchamu.i.albedo vicēs vt quādo aliqs aspicit colores ⁊ imagiat ꝙ super eos sit albedo.
Alcham.i.timus plāta.
Alchanar.i.tornasolis.
Alchāsur anagit alzeit sūt species canfore.
Alchācalam.i.virtuosa q̄dam confectio. Ste.
Alchāchanuch.i.medicina mansiua.

Alchandaro.i.thus.
Alchāna.quid est.l.hēne.
Alchanaab: est nomen cuiusdam piscis.
Alcharis charis.i.gellatina facta ex capite ⁊ pedibus porcoꝝ vel agni cocti cum aceto.
Alcharibanazec.i.nux tamarindi vel dactilus eius.
Alcharnich vel alcharincha qdē.l.buthormariē.
Alcarcharatha.i.piretrū
Alcharra.i.scissa.
Alcharfar.i. tamariscus.
Alchartul idest fructus tamarisci.
Achar.i.blaccebsiantie.
Alcharmochoc.i. nux tamarisci.
Alchararichē est quoddā vnguentū ruptoeius sic nomiatū ppř alchararich qđ recipit: ⁊ pōit a Dama.in antidota.
Alcharti.ara.succus acatie Auice.
Alchas.i.culcasia.
Alcassacon.i.calaris.
Alchasech.i.tribuli.
Alchate.i.lactuca.
Alchates.i.citruli.
Alchaugamich.idest alcaguaumich.
Alchaugi.i.ficedula auis
Alchauū est locus q ē sub quinq spondilibus.
Alchay.i.saturegia.
Alchea.i. herbēna. Dias.
Alcheb.idest ariel.
Alchech.vel alchoel.i.locus iter ūuas spatulas.
Alcheel est locus iter duas spatulas sua collo.
Alchebeligi ē auis quedā
Altheil est locus vbi cōiūgitur collum dorso.
Alchel.i.conchilium marinum.
Alchelialmeta.i. mellilotum.
Alcheiri: ē herba triplici coloris: q qñq facit florē albū.qñq violaceū: qñq citrinū ⁊ vocatur cheiri.
Alchelac.idest dactilus. Mes.in syno.
Alchema ē herba acetosa
Alcheratid . idest herba citrina.
Alchernoaa.i. caldaria.
Algeumus.i.diuiator ⁊ interpretator somnioꝝ. Gal.i. regi.acu.commēto.xvi.
Alchichau.i.cibus pgelatus

Alchichij

Alchichÿ. i. argilla .subt ranea.
Alchinda vel alchanna ē puluis vñ tigunt vngu le. ⁊ quid est. l. henne.
Alchir. i. furnus.
Alchirastarũ. i. carbones
Alchilac. est pondus triũ granorum ordei.
Alchimar. i. pix liquida.
Alchimera. i. alma.
Alchintear. i. gũmi tapsie
Alchirinabe. i. vlcera nigra mellica q̃ sunt ad sanandum difficillima ⁊ ē empetigo.
Alchisab. i. canna.
Alchisac. i. alcanabes.
Alchisira. i. dragantum.
Alchit. i. assa fetida.
Alchitrant. qd est. l. bictã.
Alchochat. i. elluaria que lambuntur.
Alchochi. i. alchaib.
Alchoel. i. locus inter spatulas sub collo.
Alcodat idest litium.
Alchoboma. i. rumex.
Alchome. i. lignũ d quo fiunt laterne vt os.
Alchoa. idest palma siluestris.
Alchoti idem.
Alchorat. idest porrus.
Alcossos. i. cauda vel os caude.
Alcia. idest spelta.
Alcibiadon. i. laaca.
Alcidi idest ceterac.
Alcilolera. i. grãata silue stria.
Alcila idest alcola.
Alcima. Almea. Diasco. i. gũmi cedra. alr Pli. li. xxv. ca. 9. circa mediuȝ.
Alciomion. i. siricon.
Alcionerꝰ. i. vesptilio auis
Alcionũ fm alexandrum idē ē quod artis qd idē ē qd caro marina ȝ fm Dia. ē spũa maris. ⁊ qd ē. l. ȝebus albach. Pli. li. 32. ca. v. in prin.
Alcoap. idest cauilla.
Alcubisse idest panis.
Alcobeis idest malua.
Alcocol idest ascobol alchobol.
Alcocosus vl alcorsof. vl alcorsos. i. capita cardinuȝ que comeduntur ⁊ est bedeguar.
Alcoatar. i. vulneratio. q̃ fit a sella cũ qs male eqtat ⁊ aliis similibus.
Alcoit vel alacuot ara. i. cum aliq̃ in coitu emittit stercus.
Alcola. i. pustule albe que in ore fiunt ⁊ potissime i fantiuȝ: ⁊ lingua.
Alcolad. i. porrus.
Alcomabe. idest rumex.
Alconoch. i. plumbum.
Alcorat sunt frustra subtilia q̃ i dissinteria egrediunt ⁊ ē aial fcm vt cimex lecti: qd existit i lectis. et vocat ētigil ⁊ ē rubeũ.
Alcorde. Alcordie. i. tutie inde Gal. in. libro secretorũ in alcohol visus.
Alcordu. est aial qd noiat fesesis. i. cimex.
Alcorse. i. spata.
Alcorõbos idest caulis.
Alcor vl alcorsaf. Alcõosar. i. cardamũ. cuiꝰ capita eduntur. Ras. i. 3. Almansoris. ca. 18.
Alcorȝa idest stannum.
Alcostan. i. lilium album.
Alcos. i. tediũ vel tristitia ⁊ facit dormire.
Alcosodar. i. coriandruȝ.
Alcaton. i. bombix.
Alcaton idest cor.
Alcoȝeen vel alcocodie. i. nodi qui sunt in collo et gulla ⁊ sub assellis ⁊ iguinibus ⁊ sunt glandule.
Alcuabe. i. empetigo.
Alcubeb. vl alcubet. i. caro super prunas assata
Alcubula. i. lauda capitis
Alcubi. i. pdix. aliq̃ dicũt q est fasianus.
Alcubd. i. butirũ crudum
Alcuet. i. frcatio cum manibus.
Alcufē. asiari: amari: emeigi. felzinfon asiraiada succa pturesule: eausigi thebeu. outaras sũt. 12. genera piscium.
Alcuis tria dicit: est enim fons os: ⁊ vetula que ad finem tendit.
Alcuia. i. paruepustule.
Alcuiasari. idest strictura narium.
Alcula. vel alcola. i. pustule vlcerose que in ore et lingua fiunt.
Alculescet. i. pōdus siliq̃.
Aluisugi. idem.
Alcul. est nomen cuiusdaȝ piscis.
Alculba. i. fenũgrecum.
Alcum. colias. ara. limatia coclea.
Alcumini. i. cibarium.
Alcũbar vl alcũdat. i. thꝰ
Alcudex. i. ellebori radix
Alcunada mosiolitõ. i. almea. Csci.
Alcũesic. i. fructꝰ tamari
Alcnnari. i. pus generatũ in tunicis oculorum.
Alcurmesit. i. fructus tha marindi.
Alcurat. i. vrtica.
Alcurati. vl alcocati i. frustra subtilia intestinorũ que interduȝ in dissinteria emittuntur.
Alcurub alcutrub. idest lampas.
Alcursuma. i. herbilia.
Alcust. i. costus.
Alcuscur. est species cuiusdam piscis.
Alcuscur. i. furfur grossi panis.
Alcusem vel alcuȝem. i. al coȝodie.
Alcutub. et cutubus sunt spēs melie. Aui.
Alcuȝeȝ. ara. est retanus.
Aldenalfar. ara. auricula muris latine.
Aldabach. i. glucten.
Aldachatamin: diptamũ ⁊ thuctamenis. idem. ⁊ est species pulegij.
Aldacum. i. gummi cedri.
Aldaba. idest viscus.
Aldani quid est. l. darsisaban.
Aldebei. i. boni odoris
Aldeguaurich. i. decem libre debaldach.
Aldebemest. i. laurus.
Aldelep. i. castanea.
Aldemenul. i. furunculi.
Alderum. i. gũmi lentisci ⁊ est mastix.
Aldacaramon. i. cassea lignea nigra.
Aldibic. i. glucten.
Aldic. i. pulegiũ ceruinuȝ vel febris ethica.
Aldulac. i. arbor dactili.
Ale sũt ossa posita i spōdilibꝰ a dxtris ⁊ a sinistris.
Aleasar. i. capparis.
Aleatin. i. renes.
Aleba ē piscis qdã. alebet vl alebret. i. fructus sorbe
Alembicũ ē vas distillatorũ in quo fit aq̃ rosa.
Albregi. i. albederigi basilicon cum latis foliis.
Aleca. i. sanguisuga.
Alcenula. i. cotula.
Alechaidos. i. rose.
Alectati. i. apoplexia.
Alector. i. gallus gallinaceus.
Alectoros scopos. i. gallitricũ. i. cētruȝ galli cuiꝰ semē caliginē trahit ad se. Pli. xxvij. c. v. in fi.
Alfegiãti. alefangium vel alefangie vel alefegeati vl alefeueati. i. spēs odoriferẽ qbꝰ ɔdiũt cibaria vt pip ⁊ silia alefianti.
Aleficabegi. vl alefidabeȝi. i. mirabilis cibus in quo est caro.
Aleffuit. ara. bermel.
Alegen. idest nux.
Alegibas est illud de quo fiunt vasa: ⁊ est alemu.
Alebacatur. i. siringa.
Alchaisar. i. alcanabes.
Alcharis est genus cibarij factũ cũ aceto vel sumac vel agresta vel succo limonũ vel succo granatorum acetosorum.
Alebebeb. i. tamariscꝰ masculus.
Albelebil. idest gũma napelli.
Aleibe. idest iantarme.
Aleis. i. nasturtiũ babilonicũ: ⁊ ē nasturtiũ orientale.
Allres. i. pparatões coriũ
Alelzti. i. narium caro.
Alelzfi. i. preparatiões tunicarum.
Alelzil. idest tripoda.
Alelica. i. sanguisuga.
Alchlioscalara. i. gũmi bedere.
Alleluia panis cuculi: est herba acetosi saporis spēcies trifolij veri.
Alema capitis. i. acumen capitis.
Alemasimu. idest strictura narium.
Alembich. ara. est supius cooptoriũ vas ⁊ aquaȝ rosatã ⁊ alia huiusmodi ad distillandum.
Alemu. vel alenuimura. ē species argille de qua fiunt vasa.
Alcordia. i. tutia.
Aleotis. i. gentiana.
Alpetosilon. i. buglosa.
Alepturos. i. cauda vulpina.
Alerdela idest fassemelca medica.
Alerece. idest perdix masculus.
Alex. i. salicis arbor.
Alesanthos. i. flos salicis.
Alessuis vel alessius idest psilium.
Alessa. idest galla.
Alesebran quid est. l. berba grassula.

Alefit vel alesside: vl alef lud.i.bannel.
Alefrengi.i.afreng.
Alesim.i.medicamen pe/ netratiuum.
Alesin.idest psiliu.
Alserchuaria.i.qu exit cu fora p mixta cum sba li gui p sublimationem.
Alesis.i.nasturtiu babylo nicu: z est orietale.
Alesigniati. i. alefanginu
Alesmati.i.rime..
Alescudrion. vel alescen/ don: vel alescudion. i. scordeon.
Alesalati.idest herpestio/ menus.
Alessubedegi. i.iura in q/ bus sunt carnes.
Aletha.i.sanguisuga.
Alethali.i.tamariscus.
Aletiati.i.apoplexia.
Aleuro.i.fari.S.c.maza.
Aleust.i.costus.
Alexambi. i. flos salicis.
Alexandrina.i.agnus ca stus.Diasco.
Alexandru.i.petroselinu macedonicum: sed falso sed quid est.l.apium.
Alezeid.i.canfora.
Alzereascen.i.vitis alba.
Alfachi: e q docet mrimo nia ɔbere arabes: z qlit debeat orare. z est do/ ctor legis q no pbat gc qs.na pceptis legis cre dere oz sine argumeta/ tione.mutali vo e pbs q pbat qd docet neces/ sariis argumentis.
Alfacit. i. medula panis.
Alfacem vel alfacara.cor dis.i. mot⁹ vel tremor vel salt⁹ cordis.
Afadagi est quodda ge/ nus cibarii sic vocatuz
Alfagaker: e quoda aial ex quo extrahitur seta.
Alcohol.i.puluis subtilis/ simus ad oculos.
Alcohen. i.terbentina.
Alfagad. vl alfagidi.idest agnus castus.
Alfagiachest.S. sm. far.
Alfaginati.i. alefangsum.
Alfabax.i.tirus.
Alfamani. i. dies canicu/ lares.
Alfaneria.arab. pastina/ ca.Jezar lezar.
Alfanta vl alfanea. idest mentum.
Alfarfadat.i.mora.
Alfarearon.i. almarach.
Alfararati.i.eximach.
Alfarsas idest napellus.
Alfarac.i.manna.
Alfarma.i.cib⁹ d agresta.
Alfarfungi.i. speragus.
Alfargi.est portulaca ha/ bens lac. q est laxatiua z vocat latine fellichiu z gre. pelliu: de qua her ba.S. di.de sim. phar. ca.pelliu. Peliu opium hz z hic fructiculus est sicut z titimallus z na/ scit vt plimu sec⁹ litus maris radice qde inuti lem habes sicut pepl⁹. opiu vo forte.no autez valde vtile sz seme vtile z viscosum.simile semi/ ni pepli purgans.
Alfassafa humida: Rod/ habidez.Sera.Achet.
Alfasal.i.cepe.
Alfasitrico idest fasurico. fusiricon.
Alfasat idest cot.
Alfasur.i.radix vitis albe
Alfase.i.cu caro interior est corrupta. z fit nigra z est ibi solo ptinuitatis z fit qnqz ex percussioe qnqz ex vulnere.
Alfaton idest bitumen.
Alfecati.i.digitale sutoru
Alfed vl alfel.i.cameactis
Alfegi.i.alefangiu.
Alfegilifil vl alfelengesis. idest abrotanum.
Alfegechest vel alfeichest idest agnus castus.
Alfel vel alferise vel alfesi risten.i.vitis nigra.
Alfelengia.i.basilicon.
Alfelegemise. i. ozimu ga riofilatum.Xpoforus.
Alfeludegi. i. cibus cum amillo z zucaro confe/ ctus sicut penidie.
Rlfelingemischich.i.spica celtica.
Alfelud.sunt lamine d fer ro subtiles facte p mal/ leatorem.
Alfemati vel aliemicati. idest alefangium.
Alfenzaria.fortes species vt pip z alia. Cris
Alfegliar.i.coagulu lepo
Alfenid idest penidie.
Alferue idem.
Alfer idest alumen.
Alferutem vel alferugegi i.smaragdus.
Alfes.i.macule albe.
Alfesera.i.vitis alba.
Alferuch.ara.i. tyriacha
magna. Auer. vii. col.
Alfeud.i.os stoi.Gal.3.p nosticoru comen.xxix.
Alforat.i.fisticus. Ras.li. j.afforismoru.
Alfesis.i.cimices rubee z tenere: dnr alphesis.
Alfese.i.cu aliqs vult log z dicit femur.
Alfesur.i.radis vitis albe
Alfi.idest morphea vel al baras.
Alfia.i.merulus auis.
Alfica: e granu viride qd inuenit apud nurisia. l. granum viride.
Alfina:i.fistula pastoris.
Alfirsadu.i.arbor celsi
Alfirfedij.est spes more q est dulcis.l.hoc.
Alfita.i. sanich.z si dicas sanik: non peccas: z est sm.Sa.i li.dinanidaru qd fit sic.ordeu cum ce/ perit hre quasi lac mit/ te in furno z cu desicca/ tum fuerit a paleis mun
da z fac farina.Et qdaz loco eius ponut farina ordei. Gal.prio alimen toru.cap.vj. z ad glau.
Alfius.i.psilium.
Alfoach.arabi.singultus gre.lixligmos.
Alfoorasico aui.ij.cano.
Alfor.i.crocus ortulan⁹.
Alforua baax.ara.thim⁹
Alfos leucas grec.macu/ le albe.
Alfos melanos nigre.
Alfos serpens. i. corsone fortissimus.
Alfrafrangi. i. speragus.
Alfred.i. murechion.
Alfudengi idest decoctio mentastri.
Alfeud.i.os stomachi.
Alful.i.faba.
Alfulsferi.l. vinu coctum ad tertiam.
Alfulfulen.vel alfulfume idest ozimum.
Alfumis vl alfluis.i.psiliu
Alfus luce.i.morfea alba

Cap.xxvj.

Alga marina gre.vel alosachuc.ara. alf.la. alaca. Alaca est herba maris hns folia lo/ ga.veluti corrigie z nro idiomate vocat al/ ga: que mari eiecta in litorib⁹ inuenitur.

Pli. lib.xxxij.ca.vj.de alga.nascit in aqs statibus ita deniqz nome sumpsit ab algore aque velqz alliget pedes q crassa e foliis aqua ex pte superatibus.

Dia. Alosachne: incidesq de e veluti spuma maris petris isidet z remaet. qz nos alga vocam⁹

Pos. Dia. Uirt⁹ ei⁹ est silis sali: iniicit z per clistere in paralesi: seu ex putredi ne vitiatis intestinis. alienitate circuscribit virtute hz si milem sali z nitro: stiptica: smictica z leptintica dissnte ricis: z sciaticis antiquis confert clistere eius fomento similiter vtilis est. Lib. iiij. ca. cxcv.

Algapalustris. i visea z e nenufar alio noie vocat caccabus veneris vl pa pauer palustre. simon.
Algafit.i.eupatorium.
Algagodie.i. nodi. vl gla dule q fiut i collo gulla z sub assellis z iguinib⁹ z circa ea loca.
Algaham.i. coquassatio. Hali.tertia tegni ɔme. cxvij.
Algaha.i.appetit⁹ malus cemede dilutu z similia
Algabogin. i.arbor gui/ na bar. z est cocognidiu
Algairam.i.pecora.
Algalaic.i.plumbum.
Algalia e istrm quo liquo res in vesica mittuntur Et alganlia.i.galia.
Algara.i.salicis frondes.
Algarab.ara.grec.egilo.
pla: idest fistula lacrima lis Gal.
Algae.i. obtusio. Hal. ij. thegni.ɔmento. xxxij.
Algalab galab. i. almes indum.
Algarduide: e plata quaz qn excecat pullus hy/ rudinis affert ei mater z redit ad ipsuz visus z additur vrtus eius pp hoc vocat hyrundo. et Diasco.ca.de celidonia z est vna: ex speciebus celidonie.
Algari idest algabam.
Algaria.est medicia odo/ rifera vocat senecta.
Algatrob idest krubia.
Algalsalmata.e caro pa/ niculosa in palato sub vuea pendens cooperi ens caput canne.

Cap.xxvij.

¶ Cap.xxvij.

Lilialis vi. ianu. Lgascen. vel alguascen. est herba lilialis: ⁊ vocatur lilialis: quia eius flos est ad figurā floris lilij licet satis paruus minor flore sambuci: sed stipes: ⁊ folia similantur rubee: ei⁹ radix dicitur yreos.

ij. cano. ca. xxvj. **Aui.** est herba similis lilio. propter hoc dicit lilialis. In arabico vero scribitur alusen. ⁊ etiam apud .S. in greco de sim. medicinis vbi dicit ꝙ sic vocatur propter iuuamentum qđ efficit in morsu canis rabidi. Alisoneam Plinius vocat: ⁊ dicit ipsam similem rubee. lib. iiij. cap. ij. circa medium.

Posse. lilialis vꝫ satis apposita ⁊ cōmesta cōtra morsum canis rabidi.

Algasseguisti. idest tenebrositas.
Alge idest attramentum.
Algebra ara. dislocatio mēbrorū īterdū ꝓ ipsorū restitutione accipitur.
Algebenech. i. gebenech.
Alegerich. alman. vij. ca. xxi.
Algebiꝫ. idest duo cornua frontis. S. iij. ꝓno. cōmen. xxxix.
Algedeguil. i. gedeguil.
Agedeguil.
Algefar alabiar: idest bene album.
Algelire est emplastrū sic vocatū qđ valet cōtra cōcussionē fracturā ⁊ dislocationē: ⁊ aliqñ accipitur pro egritudinib⁹ dictis.
Algeieniabin. idest geleniabin.
Algelid. i. melon indus.
Algemur ē caro cōtinens radicem dentium.
Algemare. i. carbones.
Algema est species almezeron.
Algenars. idest milium.
Algera vel alga. alosarchine. idest flos salis vł alcameris.
Algere almas: idest lapis gito.
Agere est cōfectio quedā posita in quinto Aui.
Algerarat vł Algeterat. i. paruorū scorpionum post se trahentium caudaꝫ. i. rastellatoriū hñs corpus gilbosum caudam acutam. ⁊ eius venenum est calidum.
Algia. idest dolor cordis vel stomachi.
Algibar est species argile de qua fiunt vasa.
Algidon. g re. i. cardiaca vel dolor cordis.
Algifedi. i. panniculus.
Algingiati. i. cassia lignea
Algir. i. calx.
Algistros. i. propoleos.
Algithira. i. dragantum.
Algom. i. vitriolum.
Alguaair. i. qñ hō loquit plane ⁊ quasi cū terrore
Alguada. vel algueda est spēs morfee albe.
Alguaemi. est qñ facta est concussio in ligamento ossiuꝫ: sꝫ nō est perfecta dislocatio.
Alguafedi. i. praxillus.
Alguaset. est illa egritudo que multiplicatur in hora vna ⁊ i regiōe vna est pnecabilis. ⁊ nos vocamus eā pestilētiā hoc vocabulū ponit ab hip. ꝓmo regimīs acut. textu cōmen. ix. ⁊. ij. re. acut. cōmen. xlvij. versus fi.
Alguafit. i. eupatorium.
Alguafit. idem.
Alguabaim. i. algabam.
Alguarsegues. i. melia et inquietudo qñ. s. homo loquit secū ⁊ nō pōt dormire. Gal. tertio pronosticorū tex. ꝓmē. 30. i fi.
Alguarda. i. rosa.
Alguardeniti est infirmitas que orit i palpebris intus ⁊ nō dimittit aperire oculum ⁊ rubet.
Alguarisen: vel alguesion est genus columbarum generātiū semel i anno
Iguasegues: vel alguesguses. i. alienatio mētis ⁊ igetudo. Gal. li. secre.
Alguasath. i. armoniacū.
Alguasagtan. i. tenebrositas.
Alguasem. i. guasem.
Alguasentes. i. alienatio.
Alguascen. qđ est. l. algasceu. Alusen. ara.
Algubere. idest sorbe vel nespilla.
Alguben. idem.
Aguata. i. hereda.
Algue. inquietudines.
Alguedi. ē humor ille qui egredit cū aliquis tangit mulierē. Alber. j. de aīalib⁹ tractatu. ij. cap. xxiiij. ⁊ li. iiij. cap. j.
Alguafit. idem.
Alguidegi. i. guidegi.
Alguinium vel alguiniuꝫ. i. lacualis.
Alguelenati. i. etas in qua egreditur sperma. Re. ac. idem.
Algumar. vł algumur: vł alguminit. i. carnes que sunt in gingiuis.
Alguradaiane. i. celidonia magna.
Albabac. i. basilicon.
Albaba. i. decollatio. ⁊ iō est apa in quo videtur huiusmodi ꝙ decollet.
Alkabeab vł alabebal. i. alphesesis.
Albabaꝫach: centaurea.
Albacdanai vel albacdanagi. i. loca q̄ sunt post aures.
Albacatir. i. sambucus vł ebulus.
Albacarasen. i. vitis alba
Albacoen. qđ est. l. vchuē
Albadacati. i. panni.
Albadurech. i. spuma que generat i carne mortuā
Albeadā. i. loc⁹ vbi iūgit collū capiti posterius.
Albafar. est passio inguinis qñ minuit caro vel concauitas.
Albabar. i. alarmoch: et est nigrū plumbū i quo est substātia aquosa multa quam congelauit frigus.
Albabati. i. cētaure minor.
Alb abaꝫis. vł albabaꝫim ibidem.
Albabaisca. i. sentris.
Albailon. i. speragus.
Albami. est quidam liber sic vocatus.
Albanlaic. i. absinthium.
Albarasa. i. oxillū. ⁊ ē os quod est coram alanuꝫ in parte anteriori.
Albarbe. ē quedā auis q̄ i nr̄a lingua vocat arpa que ē facta vt miluus.
Albarib. quid ē. l. dunisacaris.
Albarsandalum. i. virga pastoris: ⁊ ē herba.
Albase. i. thimus.
Albasce. i. isopus. Dinus primo cap. super Me.
Albeses. i. pūcta rubea q̄ sunt vt pulicis morsus. ⁊ fiunt in omnibus mēbris: ⁊ precipue i oculo ⁊ cito recedunt.
Albasabach. i. tribulus:
Albascebundegest. ardor serapini. Me. ca. d serapino.
Albasiet. i. puluinar.
Albasafa. idest sudatio fetida.
Albasegi. idest rubus.
Albatorā. idest herba q̄ vocatur pes corui.
Albatal. idest catarrus.
Albatib vel albarib. ipericon.
Albauri. i. vua demonis.
Albaben alebel. i. ius cibi cū acetosis conditū ⁊ dicūt quidā cū agresta vł succo limonū vł granatorū acetosorū: vł aceto: ⁊ croco: vł sumach.
Aleffe ara. i. cortex radicis caparis.
Albebear. i. femina.
Albeceraseen. i. raffanus
Albaum vel alantim. i. pulegium. Serap.
Albel. i. cotula maior: ⁊ ē cotula fetida.
Albelb. i. cotula maris. ⁊ est ex specieb⁹ cōchilij.
Albema. i. vertice.
Albemie. i. alcanna.
Alberchi. i. ramus.
Albereis. l. pultes que de frumento fiunt.
Alberiꝫati. i. frumētū depilatū ⁊ coctū in aqua.
Albester. idest cortex radicis capparis.
Albetili. i. tamarisci masculi.
Albiati vł albigati est genus lacticiniorūꝫ.
Albilmē. albimera. accus libus vł acupectalis: vł clipealis. i. cartilago que peruenit ad cōpositionē epiglotis.
Albimia. i. alchanna.
Alobēch. vł aloguoch vł albonoch. i. plumbum.
Albocox. i. cotula fetida.
Albocer. i. excoriationes q̄ fiūt i coxis sub asellis ⁊ alijs ptib⁹ in infantibus cū fassiantur.
Albofal. i. desudatio.
Albofar. i. passio iguinis.
Albohocat. i. electuaria q̄ lambuntur.

Alhoif. vel Alhoꝛf. idest nasturtium.
Albolue: vl' alboroen/ i. fenugrecū: ⁊ qdā dicūt ꝙ est maior policaria.
Alhoꝛos. idest amomum.
Alhoꝛf. idest nasturtium.
Alhoselengi. idest squilla
Alhosmi: idest inflatio.
Alhosoꝛ. i. amigdala vel squilla māna. Dinꝰ cap. pꝛimo super Mesue.
Alhosos. idest cauda.
Alhulaic. idest certanima rini.
Alhusub: ⁊ ellab. i. mercurialis. ⁊ aliqui dicunt ꝙ est spēs haucie agrestis ferentis de qua fit galbanum.
Alhumoꝛ. i. caro que est inter dentes rubea.
Alhuzema. idest lauanda
Aliadaid. i. tarascō amara
Alica. i. genus frumēti ꝺ3 quosdā spelta. Pli. lib. xxij. cap. xxv. ter post pꝛincipium.
Alictinos. idest verax et perfectus.
Alicacabon. i. fisalida.
Alicacabons alcacabons idest grana caq̄nigi mōtani ⁊ est alkekengi.
Alicessunt extēsiōes oiu3 mēbꝛoꝝ que volūtarie fiūt post somnū: maxie vt qbusdā pl3 ex graui fumositate flegmatis ad mēbꝛa pꝛouenientē.
Alidicen. i. grana solis.
Alidiciū. i. crocꝰ romanꝰ.
Alidrion. idest affodillius
Alidice. idest git.
Aliembut. Jembut. alcarnub. i. xilocaracta gembut.
Alentum. ara. tefisie. i. tapsia. Gal. pꝛimo de simplici medicina capi. ij. ⁊ distinctionis. iij.
Alieduar est species q̄da3 volubilis.
Alieaganfet. i. electuariū.
Aliesos vl' alienfos. idest peonia.
Aliemen. ē nomē cuiusdā fluminis vnde venit cassia fistula. Sera.
Aliefenon est species secūda aconiti.
Alisen vel alise. i. pānꝰ quo opilant̃ vasa vt nō possit inde exire quod i eis continetur.
Alifon qd est Plin. xxvij. cap. iiij. circa medium.
Aligā. ara. alneger. guirefelin. ⁊ est pulegium.
Aligos gre. i. agnus castꝰ.
Aliga plaustris. idest papauer palustre.
Aliathalmon idest pulegium ceruinum.
Alibifulē semen cuiusdam arboꝛis qua caremus.
Alilee. idest mirabolani.
Alilmen. idest alhimera.

Cap. xxviij.

Llelmeliehel. ara. vel alchelilamech vel alchilelmalich. grec. mellilotum lati. vero corona regia sic dicitur: quia vagine seminu3 eius foꝛmate sunt in modū semicirculi que cū suis seminibus ponunt̃ in medicinis. herba ipsa h3 folia rotunda viridia: ⁊ rami eius sunt subriles multū ⁊ folia eiꝰ rara: ⁊ semina eius habēt vaginas subtiles rotundas sicut virge pueroꝝ paruuloꝝ in quibus cōtinentur. Et sunt illa semina pauca glauci coloris rotūda minoꝛa grauis sinapis. Et qḋ de ipsa administrat̃ sunt ille vagine cum eo qḋ est in eis ex seminibꝰ vel granis. flos eiꝰ est citrinus boni odoꝛis est cali. ⁊ sic in pꝛinci. virtutē h3 cōfoꝛtandi: ex sua aromaticitate: ⁊ est diureticū ex subtilitate substantie. hec habentur a Sera. cap. alchelialamech. — Mellilotum.

Dia. Capi. de melliloto. Mellotū diafoꝛeticū ē ⁊ modicū digestoꝛiū ē cū nimietate caloꝛis

Gal. vij. sim. phar. cap. de mellirolto Melllotu3 mixte est ꝟtutis. h3. n. qd stipticū ⁊ diafoꝛat digeritq3. plus est. n. in eo calide substātie q̄3 frigide. — Ca. xcvj.

Aui. secundo lib. cap. de mellilotō. Mellilotu3 est flos plāte coloꝛis palee: in quo est figura lunaris cū raritate sua q̄3dā hn̄s duritiem. Et ex eo qdē aliud est albū: ⁊ aliud est citrinum: ⁊ ex eo melius est qḋ est durius: ⁊ eiꝰ coloꝛ ad albedinē parūper declinat: et sapoꝛ eius amarioꝛ sentit̃: ⁊ cuius odoꝛ est manifestioꝛ. Et idem auc. Dias. melius ex eo est in quo est croceꝰ coloꝛ: ⁊ est acutioꝛis odoꝛis quāuis eius odoꝛ ī pꝛincipio speciei ipsius sit paruꝰ ⁊ debilis: ⁊ fit in coloꝛe eiꝰ coloꝛ fenugreci. est cal. ⁊ sic. in pꝛincipio. Et ad vltimū est cōpositum: ⁊ est ipsius caliditas dn̄antioꝛ frigiditate ipsius. Et idē aucto. Dia. est equale in caliditate: ⁊ frigiditate: et est in eo stipticitas pauca cū resolutione: ⁊ pꝛopter illud digerit: est liquefactiuū supfluitatū. Et alij dixerūt ꝙ succus eiꝰ cū careno remouet doloꝛes: ⁊ ē resolutiuum subtiliatiuū: ⁊ cōfoꝛtatiuum membꝛoꝛum.

Posse. vinū decoctionis eius confoꝛtat: ⁊ vētositatem inclusam expellit: opilationē renu3 ⁊ vesice aperit: semē eius in bꝛodio positu3 ipsum facit boni sapoꝛis ⁊ odoꝛis. Jtē si manus alicuius vngantur succo melliloti audacter: ⁊ sine lesione poterit poꝛtare ferrum cādens intra manus. Et potissimum est mellilotum ad emoꝛroydas cancru3 ⁊ fistulā. Sciendu3 ꝙ eiꝰ operatio est contraria operationi camomille: quia suffumigatio eius facit ad impꝛegnationem: ⁊ retentionē fetus: sed suffumigatio camomille operat̃ cōtrarium ⁊ pꝛohibet impꝛegnationē: ⁊ facit aboꝛsum. — ad vētositatem.

Sera. aucto. Dia. Mellilotū est stipticū ⁊ mollificatiuum apostematum calidoꝛum ⁊ maxime apostematum oculoꝛum ⁊ ani ⁊ testiculoꝛū. ⁊ qn̄ coquitur cum rob. ⁊ fit cū eo emplm̄: ⁊ foꝛsitan miscet̃ cū vitello oui: aut farina fenugreci: aut se. lini aut pulueris molendini: aut cū papauere solū: cum aqua conuenit vlceribus que nominantur faul. ⁊ qn̄ miscet̃ cum bolis qui aspoꝛtant̃ de terra: que dicit̃ hoꝛā: aut miscet̃ cum eo galle: ⁊ dissoluunt̃ cū vino. ⁊ liniunt̃ cū eo vlcera humida que fiūt in capite ⁊ curat ea. Et ponit̃ coctū ⁊ crudum in vino cum aliquo illoꝛum que diximus super stomachum: ⁊ sedat doloꝛem eius. Et quando expꝛimitur ab eo succus coctꝰ: ⁊ miscet̃ cū rob. stillat̃ in aurem sedat doloꝛē eiꝰ: ⁊ qn̄ fundit̃ super caput cū aceto ⁊ oleo rosato: ⁊ sedat doloꝛem eius. — ca. xviij. — Pli. lib. xxj. c. xl.

Dia. Mellilotū decoctū cū vino dulci vel lini semine: aut cū ouoꝛū assatoꝛū vitellis cōmixtum cataplasmatibus facit tumentibꝰ oculis atq3 matrici ⁊ testibus. mitigat etiā auricule doloꝛē distillatum aut perfusum cū vino dulci. spargit similiter omnes tumoꝛes mixtum medio oui assi ⁊ polline fenugreci: aut seminis lini aut tritici: aut careni: omnia pꝛedicta ad sanitatem perducit: doloꝛem stomachi cum vino adhibitum mitigat: succus ipsius doloꝛem aurium tollit dulcoꝛe addito: doloꝛē capitis mixto oleo ro. ⁊ aceto ⁊ fomento adhibitum compescit: nascitur in campanea similis fenugreco crocinu3 habens coloꝛem: nascitur in calcedonia. sed vtilius est omnibus atticum.

Aui. Mellilotū cōfert apatibus calidis: ⁊ duris ⁊ pꝛopꝛie cū careno: ⁊ etiā ꝑmixtū cum vitello aui ⁊ farina fenugreci. se. lini. aut papaueris scḋ locū ⁊ confert vlceribus humidis: ⁊ ꝓpꝛie linitum cū aqua ⁊ cum aliquo desiccatiuoꝛu3 apposito cum eo quod sit sicut galle: ⁊ lutum lene ⁊ lentes. Et confert apatibus aurium ⁊ doloꝛibus aucharum superposito emplo ex eo cum careno ⁊ reliquis que dicta sunt. Et distillatione facta in eis ex succo: ⁊ eius iuuamentum in doloꝛibꝰ est velocius ex ipso quoq3 fiunt embꝛoce ⁊ sedant sodā ⁊ confert apatibus oculi facto emplo ex eo cum careno ⁊ cum eis que dicta sunt ⁊ decocta cum vino: ⁊ confert apostematibus ani. ⁊ testiculoꝛu3 facto emplastro cum eis que dicta sunt: loco eius ponitur quantum est pōdus ipsiꝰ de camomilla: aut eiꝰ mediū. de folijs fici. — ad apostemata calida. ad vlcera humi.

Alma. Alima grece. i. vnguentū vel linimentū ⁊ apud Plin. est quedam arena que iuenit̃ in aurijs metalli

rijs metall'q fit plūbū.
Alimgatb.i.radis granati siluestris.
Alimbar.albotin.i. terbētina.
Alimiaari.i.argentum.
Alimizū.i.aq̄ de rafon.
Alimnati. vl' alioeb.idest turbatio in vere.
Alimus apud Dias.ē quā Aui.vocat mecha. ite. et alimos.Dia.frutex ē circa ortos nascens:sicut ramnus sine spinis folia habēs sicut oliua: sed latiora :nascitur in maritimis locis et circa hortos cui⁹ folia elixa manducantur etc.
Alma.hoc fit de zuccaro. sicut sisamum de melle.
Alimon.i.acer arbor. Pli.lib.xvj.c.xvj.
Aliptidemente.i.rape.
Alipreni.idest inguina.
Alipodus.idest camelea.
Alippa vl'aliprif.i.alipta.
Aliq.i.alica. Rapa.idem
Aliscus.ē instr̄z medicor̄ et est illud quo iniiciunt liquores in aurem. L. Auliscus.
Alisma.idest fistula pastoralis.i.almea.
Alison qd est.l.algascen.
Alissum idem.
Alissicos.aliscos gre.auriscus.idez clistere.Est aūt ois cānula qua aliquis liquor iniicitur vl' attrahitur.
Alistimbre.ē cū qs bñ digerit:et immutat cibum.
Alismen.aut perditio aut pthemon aut sideritis: aut eraclea:aut puestez agreste:aut libanotida aut polimonion. i. paritariā fm Dias.vbi notādum q Diasco.psueuit adducere oia qb⁹ noiantur alique plāte apō diuersos:q̄uis ñ sint eiusdē nāe:vt facili⁹ cognoscantur vbiq; p qua.l. almen.
Alintifach.i. apostema in palpebra cū pruritu qō sir senoculi nominatur.
Alinzisar. idest vt fiat foramē vt foramen vuee.
Alinarat.i.litargirum.
Aliobene.i.caseus.
Aliotica virt⁹ gre. digestiua vl' sanguis factiua.
Alipiados.Camelea.mezereō herba catholica. laureola.idem cuius semen cocognidiuz dicit fm quosdā sz falso. sed qd est cocognidiū.l.cocognidium.
Alipion.Dia.ē herba sarmētosa rūffa tenera hñs folia et semē minutuz:et florē molē et lenē.radix est illi longa et grossa.et plena hñore viscoso sic epitimuz nascit in locis maritimis locis libie et multis alijs locis.
Alipta:inest mixtura saladinus.
Alipta ē q̄dā cōfectio que q: muscuz recipit: dicit alipta muscata.
Alistita.Alistica.Altrisca. idest hydropesis.
Alistirgar.i.ystirgar.
Alisticot.i.cor.
Alissodilidos: idest alchechengi.
Alismi.i. auricula muris.
Alisonitus idest sal costus de monte.
Alistos.i.milium solis.
Alisturcia.i.litargia gal. iij.ppl'onū.ca.ij.in fine.
Alistis est spēs trifolij.
Alintisar.i.dilatatō pupil preter naturam impediens visum.
Alitinon.i. veritas alithinos.i. vētus altheuma seriosa studiosa.
Alithinos perfect⁹ verax sincerus simplex quia.
Alithia.i.veritas.
Alitho.i.oportunus.
Alithimum qd est.l.ochachium granum culcul.
Alitheas.cibus cōgellat⁹
Aliud.i.scolopēdria. aui. c.scolopēdriā in prin.
Alixāti.i.flos salicis.
Alkabrit. i.sulfur.
Alkabra.i.botin.
Alkabac.i.terbētina.
Alkachie. i. spuma in spē spongie.
Alkadans.i.laceratiōes. que fiūt cum vnguibus.
Alkades.i.pira siluestria Gal.iij.de alimē.ca. de decoctione.
Alkasor vel achasor.i. cāphora.
Alkakil.i.alchichil.
Alkakalata.i.granata siluestria.
Alkali.i.sal.alkli.
Alkale.i.alcale.
Alkalebel.i.semē lumbricorum.
Alkalkal.ē quoddā gen⁹ lapidis.
Alkandindizen.i.medicamen acutum.
Alkamesic.ara.i.fruct⁹ tamarisci.
Alkares.i. kait frgida.
Alkarapse.i.apiū.
Alkar.idest infectum vel turbidum.
Alkaarsin.i.destructio olfatus.
Alkabas.i.lactuca.
Alkaschar.i.papauer.
Alkasab.i.dactili nō carnosi.s.albi et sicci.
Alkascē idest stricture narium.
Alkasimū.est nomē saliētis ad duas partes.
Alkassium.i. cibus factus de lenticula.
Alkatengi.i.panis siccus
Alkeaz.i.ben.
Alkeder vel alkerer vl' alketela.i.citrulus.
Alkederi. idē cucumer lōgus.
Alkedra.i.ipregnatiōes.
Alkebidi vel alkekete conie.i.citruli alkered idē
Alkeber vel alkel.i. medium.colli.
Alkebedit.i.napi.
Alkeidedi fm Sera.cap. de hernia est sumach pparatorium corij.
Alkei ara.meseche grece. mastix lati.
Alkenebir.i.colūbe siluestres. Ras.j.lib. affo͞r.
Alkenebir.i.columbus. Rasis.iiij.affo͞r.
Alkeiken vel alkest vel alkestri.i.almes.
Alkekengi est spēs solatri et lati. vocat solatrū vētaricum.et est habēs fructū rubeū admodū cerasi in tunica inuolutuz et vocat alkkengi.
Alkek vel alkeilin.i.ramnus.Me.insy.
Alkelae.i.dactilus.
Alkelel.i.semen alaagep.
Alkeligebel.i.rosmarinū corono montis.
Alkeni.i.corallus.
Alkeo.i.impeteno vl' vitreo:vñ alkeo vasa terrea.i.ipeteno vasa terrea vl' vitreo cū petano
Alketi.i.mastix.
Alkered.i.semina citruli.
Pādecte.
Alkesandaru.i. virga pastoris herba.s.
Alkesmes.idest passule sine granis.
Alkesir vel alkest.i.sisanum.
Alkeber.i.squinantum.
Alkiba.i.ius colatū ō aceto et dr̄ q est cib⁹ factus de aceto:et croco.
Alkibrit.i.sulphur.
Alkibat vl'alkilibat.i.terbentina.
Alkidan.qd est.l.bictam.
Alkidach.i.in quo voluūtur capilli vl'man⁹.vel aliquod membrum.
Alkeisie.i.passule sine nucleis.
Alkikilita.i. grnata siluestria.
Alkikil.i.granum siluestre Sera.
Alkilare.i.semen vue.
Alkil.i.kikil.
Alkilat est pondus trium granorum ordei.
Alkien. i. belua.et est aīal quoddam.
Alkilāil. i.mirabolani citrini.
Alkilkil.i.kilkil.
Alkimia.i.alacris vel alacrē faciēs:qm̄ de futura spe letitiam infert.
Alkimistarū. i.carbones
Alkimamatur.i.marrubium.
Alkindi.i.vitrum.
Alkiomon.i.spūa maris.
Alkiri est species florū q de nocte satis redolent et est viola ō romania q̄ vocatur chiri.
Alkil.i.hernia.
Alkistus.i.papauer.
Alkismum.est nomen cuiusdam serpentis.
Alkisin:est superior pars narium.s.vbi est destructio olfatus.
Alkit.i.carbonea vel radix alce.
Alkitimi.i.altea.
Alkitran. quid ē.l.bictā.
Alkolilis.gre.ara.ziniuz lati.vua.
Alke.i.cardus.
Alku.i.furnus.
Alkube.i.impetigo.
Alkuomō alkiomō.i.spuma maris zebed albaba.
Alebada est cibus quidaz
Allaiētim vel alostrico. armoniacum.
Allachalichi. i.aues no

ctulice.
Allaruz.i.seminum vuee.
Allati.i.rapa.
allearia.i.rima marina.
Allector.idest gallus gallinaceus.
Alledana.i.laudanum.
Allefos.i.peonia.
Allefianti vel alefeminati i.alesangium.
Alleluia quid est. l. Bathaelh
Alleleng.i.loleng.
Allelab.i.albelab. z sunt dactili immaturi.
Alleprení.i.inguina.
Allsu.i.ligetur lingua.
Alleum. quid est. l.taum.
Alleum serpentis idest alleum silvestre.
Allexicterijs.i.medicinis cótra venenū. vt tyriaca. S.l.de euchimia.
Alliamum est quedā spēs calamenti.
Alliada.i.pollium.
Alliatum.i.hedera.
Allium.ara.i.eliosa spargus.
Alli.i.acetum.
Alliotica.i.retentina.
Allium porcinum quid est l.taum. z.l.curat.
Allogallica.i. gentiana.
Alloblleng.i.loleng.
Alloleng.i.loleng.
Allolac.i.spina alba.
Alloisol.i. squilla.
Allues.i.dulcia sicut confectio de melle.
Almathe almius melba. idest almius.
Almalbis.i.cui⁹ sapor nō cōprehendit vt aqua.
Almalud.i.pira.
Almamacur vel amarū.i. marrubium.
Almamut. i. costbarcost.
Almanustariti vl' almarasiam idest hospitale.
Almaseani idem.
Almani: est medicina filis cinamomo.
Almaride.i.rotūditas in qua continet oculus.
Almargē: vel armage: vl' almargeu.i.corallus.
Almarac.i.lac femineum
Almaroch.i.radix alchit
Almarmeur. i .almalud silvestre.
Almarh caro trita cū vuis acerbis.
Almarū idest centruz galli: z est herba.
Almartar vl' almarata idest litargirium.
Almastius: vel almasiche idest mastix.
Almasa: vel almasis: vl' almasal.i. cibus de lacte: z farina ordei.
Almasire idest aq̄a calidū
Almasus: idest cassia.
Almathema: idest duob⁹ angulis oculi interiori: z exteriori.
Almazar. i. cibus ō lacte aceto z farina ordei.
¶ Capi.xxix.

Lmea la. vl' arnoglossa maior. gre. damasimō vel damassomū vel altisma. ara. carzūbrū vel fistula pastoris.

Dia. ca. almea. Almea hēt folia silia arnoglosse: sed āgusta z sup terram spansa. hastā tenuē solū vnius cubiti z super ipsuz capitellū florē viridē proferens: radices tenues habet sicut elleborus odoratas z viscidas z pingues nascitur in aquosis locis.

Gal. sexto simpli. pharma. c. damassomū seu altissima. De hac herba narrat. Dia. q ei⁹ radix si bibit sanare dissinterias ventrēq stringere z tumores sedare pōt: nos tn̄ hoc non experti sumus. Pallā aūt q hz quandā absterfiuam virtutem.

Aui. lib. secūdo cap. ō fistula pastoris virt⁹ eius est abstersiua resoluit aq̄a fluxa z grauia ī visceribus confert lapidi renū z frāgit ipsum ō coctio ei⁹ z radix ipsius confert vlceribus intestinorum.
Almacalesis.i.nasturciuz album
Almeahocilach vl' almea silla.i. storax liquida.
Almea aseglia idem.
Almea alleita idest storax calamita.
Almebe sal lucidum.
Almecenō.i.fellichinum.
Almesemur.i.claui.
Alme vl' almes. idest passi vuarum.
Almesca idem
Almegibuctegi vel almeibutbegij. i.rob. ō musto scilicet carenum.
Almegaben.i.fauces.
Almebemur: vocant medicine composite.
Almeibnegi.i.mustū coctum vsq ad medietatē. Sapa. Carenum Triplicatū. Dulcor. Tyle.
Almeirim.i.sandaraca.
Almeisius vl' almescen⁹.i. portulaca agr laxatiua.
Almelaiādi.i.sal idū
Almelea. almes ara. gre. Isaac.i.pixa del robilie.
Amelusis. i. nasturtium.
Almele.i.quolibet sal.
Almelisch est herbū silnestre.i.orobus.
Almelina.i. sauina.
Almelcleti.i.absq corpe.
Almelea.i. almes.
Almenesin. vel almenesi. idest calamentū fluuiale. Serap.
Almē.i.cinoglosa maior.
Almenie.i. almeos.
Almenis vel almesis.i.nasturtium.
Almenea.idest. partes q̄ sunt super anchas vsqz ad renes.
Almereine: est nomē cuiusdam piscis.
Almeri similiter.
Almes. Mes meise melea pisa robilie almelea.
Almesen. ara. alkom. grecos. latin. scz lapis quo acuitur.
Almestad.i.caro salita.
Almesinduz idest nasturcij semen.
Almesu. lapis lūbedhgi. i.lapis smirillus.
Almesira idest apostema calidum.
Almesus. mes. de been.
Almēron.idest papauer. cornutum.
Almen est quedaz species lacticinij fāosi: z ē portulaca habens lac.
Almeuicte est herba lacticinosa mortifera z ē felichinum.
Almezeron.i.mezeron.
Almezezeb. idest loc⁹ qui est a centura inferius.
Almezazeb. vel almezeret.i.res hñs acetositez cū dulcedine: vt mala granata.
Almeysus.i.almasa
Almaiasiche.i.mastix.
Almiachasif est tertia species ethice in qua apparet forma que ē i decrepitis.
Almiseri idest vinum coctum vsq ad tertiam partem.
Almilis.i.grana solis.
Alimirā vel alminiran. i. celidonia.
Almina.i. folia mirti.
Almiron.i.salsus.
Almiremie.i.res salse.
Almirogatus dicit a garo qd est liquor: z almiron qd ē salsum inde liquor salsus almuri obsomogorum.
Almismar.i. nodus rotūdus similis capello.
Almismor.i.claui.
Almise.i.muscus.
Almisar. idest. dilatatio pupilli.
Almisafaca.i.oblongum multū vtrūqz planum.
Almitasa.i.eminētia vlceris vel oculi.
Almizadir idest sal armoniacum.
Almodo.i. bdelium.
Almodi⁹.i.iunctura: cui⁹ vnumquodq os hz cauitates z dentes sicut serra: z dentes vniusta liter sunt parati q alteri⁹ ossis vacuitates ingrediunt: z hec iunctura vocat senen z decē.
Almoguadir.i.illa que sale pdiunt: vt oliua capparis z similia.
Almōda.i.rotūditas.
Almor. i. mirra.
Almorosim.i.sansucus.
Almos vel almosus: h est sicut colūba coquitur ī aceto vl' sumach vel agresta vel succo limonū vel granatorū acerosorum in cuius ventre ponitur menta.
Almososat vl' almososat. i.thamaridi. almolosat.
Almubaciem idest intestinum rectum.
Almubescemati idest oculus adherens suo intuitu vni loco.
Almucati. est panniculus circundans caput exterius inter craneuz z cutim pericraneon dictuz a Gale.lib.de anothomia oculorum.
Almuda.i.oculus. Auicena quarto capitulo sūme secūde doctrine qui te primi.

Almuri vel almuria: ideſt ſalſamētum: ⁊ vocatur garus ideſt gatus: ⁊ lege muri.
Almutan: ē herba de qua fit aſſa.
Almutil eſt ſpecies melodie.
Almubarbar. ideſt inteſtinum rectum.
Almuchaſiſa. ideſt in quo apparet forma q̄ eſt ad modum epatis quantū ad colorē ⁊ ſiccitatem.
Almuet eſt nomen cuiuſdam inſtrumenti.
Almugar ideſt mugarb.
Almugarb. ideſt teſticulꝰ vulpis: ⁊ eſt ſatirion.
Almugati. i. cibus factus ex almes.
Almūcan. i. celidonia.
Almumuch. ideſt coſtbar coſt.
Almuorati. i. medium corporis ⁊ vtriuſq; lateris menſura nouem digitorum delaborati.
Almurmar ideſt claui.
Almuſatagi. i. ruptura cornee qñ illud qȯ apparet de ea res modica ⁊ vocatur formicalis.
Almuſoſat. i. brodium cibabile qȯ lati. vocatur amoruſia.
Almtılca ideſt macer.
Almuſaxagi. i. vue egreſſio: aliqui dicūt ꝙ eſt dilatatio pupille.
Almuſafata. i. caput oblonguz multū: ⁊ vtriq; laterum planum: vt copertura domus.
Alnathin. i. vlcera melancolica ⁊ apparēt in crure ex eadē materia ex qua fiunt varices.
Alnazit. i. ſarcocolla.
Alnan. Alnegē qd ſunt lege Diptamum.
Aluedeſmō. ē genus draconum.
Alneimoroſceni. i. loca in quibus ſunt ſchole.
Alnemo vel alneme: ideſt ameos.
Alneregil. i. nux muſcata
Alneſti. i. amili.
Alnocanti. i. poſtrema ps capitis vel panniculus tegens craneū exteriuſ ſub cutte tamen.
Alnꝰ arbor. Iſidorus ſic dr̄ ꝙ amnealatur banc populum vocant.

¶ Capitulum. xxx.

Lignum aloes.

Loes vl' agalaym. i. arbor ſuauiſſimi odoris vñ gre. ſic noīat. arabice vero boad lati. lignū aloes: vel xilo aloes. Aloa dr̄: eo ꝙ lignū tale altaribꝰ adolet repit aūt ī magno flumine ſupioris babilonie cui ꝯiūgit fluuiꝰ paradiſi. vnde quidē dicūt ꝙ impulſiōe fluuij ab arboribus terreſtris paradiſi conducit. nullus tamen huius arboris fertur vidiſſe originem. Alij dicunt ꝙ i cacuminibus montium ſupraſcriptorum locorum circa predicta loca exiſtentium oriatur hoc lignum: ⁊ impulſu venti aut temporis vetuſtate cadit in fluuium eſt calidum ⁊ ſiccum in ſecundo. Sed ſciēdum ꝙ ſunt aliqui deceptores qui accipiūt radices camelee in montibus amalfie. ⁊ quoniā vidētur aſſimilari vtrūq; in colore pondere ⁊ ſapore cuz ligno aloe ſophiſticāt ipſas ponēdo in vino ebulitionis pulueris ligni aloes p aliquos dies: quod deo ⁊ hominibꝰ abhomiabile eſt: quoniam camelea multuz laxatiua eſt lignū aloes vero eſt ſtipticum. Et camelea de ſe nullum habet odorē: ſed lignum aloes eſt ſuauiſſimi odoris.

Xiloaloes trium generū.

Cas. felix ca. de ligno aloes. lignum aloes tribus modis eſt: vno modo fit in quadam regiōe: ⁊ dicitur carme. Eſt aliud quod fit in inſula indie maioris ⁊ vocatur camar. Tertium oritur in quadam regione indie ⁊ dicitur ſales. Lignum tamē aloes videtur calidum ⁊ ſiccum in ſecundo. Eligendū autem eſt lignū aloes quod non eſt coctum in aqua. nam arabes faciunt ipſum bulire in aqua ⁊ illa aqua vtuntur ad multa commoda. Tale ergo lignum amiſit ſpiritum ⁊ paucā aut nullam habet operationem.

Capi. cj.

Sera. li. aggre. ca. de ligno aloes. auct. Diaſ. lignum aloes eſt lignum quod fertur ab india ⁊ terris arabum ⁊ habet corticem velut coriuz cuius odor eſt bonus: ⁊ in cuius ſapore eſt amaritudo: et ſtipticitas: ⁊ maſticatur vt bonum inferat odorem ori. Et in arabia non naſcitur ex plantis eius aliquid verū lignum quod ibi naſcitur propinquat aliquibus ſpeciebus eius. Et quanuis plures eius ſpecies ſint in india vna tamen ex ſpeciebus eius habet communitatem cū eis in hoc nomine. adeo ꝙ non dignoſcitur per hoc nomen: ſicut ſi nomines mirabolanos nigros indos. ⁊ reperitur ex ligno aloes etiam in inſula que dicitur furinda in india. ⁊ melius ex eo eſt nigrum trahens ad varium colorem habens multam aqueitatem: durum graue ⁊ groſſum in quo nulla eſt albedo. ⁊ quod remanet multum ſuper ignem. Et poſt ipſuz eſt iduli ⁊ eſt ipſum nominatum a terra indie que dicitur minidel. ⁊ poſt ipſum eſt ſciſſi. ⁊ eſt de bonis ſpeciebus ligni aloes. ⁊ ſubmergitur in aquam propter ſui grauitatem ⁊ humiditatem. Et ex iſto eodem melius eſt groſſum in quo eſt aqueitas multa. et poſt eſt abione ⁊ eſt minoris bonitatis ꝙ̄ ſciſſi. Sed cum hoc melius ex ligno aloes eſt indum ⁊ poſt ipſum eſt ſufere. ⁊ ſignuz in hoc eſt quod in ipſo eſt aliquantulum luti: quia ſepelitur in terris ſyri. ⁊ poſt ſufere eſt ruti: ⁊ ſunt eius due ſpecies quarū vna dicitur cachile: et eſt melior altera: ⁊ alia eſt ſuferi et eſt minoris bonitatis. ⁊ poſt ipſum eſt ſeni. ⁊ in eo eſt ſuperfluitas humida. ⁊ ipſum eſt minus bonum ꝙ̄ ſufere. et poſt eſt albe quod defertur ex terris ſufere. ⁊ eſt ſimilis ſpeciebus ligni aloes. preter illud de ſyri. ⁊ poſt ipſum eſt alcholeb. ⁊ eſt in maioribus fruſtris ꝙ̄ aliquid aliud ex ligno aloe. nam ex ipſo fiunt poſtines ⁊ tabule. ⁊ dicunt ꝙ lignum aloes inciditur ex arbore ſua ⁊ ſepelitur per annum vnum. corroditur ergo a terra qȯ nō eſt linum aloes puruz. quia de puro non minuit terra aliquid. Et dicunt ꝙ ramuli ex arboribus ligni aloes indi frangunt in terris illis. ⁊ cadunt in fluminibus: ⁊ currūt cuz eis. ⁊ deferuntur per regiones. Et dicunt ꝙ alkirina eſt fructus eius arboris ⁊ figura eius eſt ſicut piper minutū niſi quia eſt coloris rubei ⁊ nominat piperella. ⁊ melius ex indo ē nigrū trahēs ad varium colorē hñs multā aquoſitatem. graue durū ⁊ groſſuz in quo nulla ē albedo: ⁊ quod remanet multum ſuper ignē ⁊ ſubmergit in aqua pp ſui bonitatez ⁊ grauitate. Et ex illo eodē melius eſt groſſum in quo eſt aqueitas multa. Et cognoſcit indum. q2 in ipſo eſt aliquantulum luti. ⁊ hoc iō quia ſepeliunt ipm in terris ſuis. Et idem aucto. Atabari ē calidū ⁊ ſiccū ⁊ ſtipticū. ⁊ idez aucto. Raſis ē calidū ⁊ ſiccū. ⁊ idē auctori. Iſaac aben aram. eſt calidum ⁊ ſiccum in ſecundo.

Lege Diaſco. li. 3. capi. 24.

Fructus aloes.

Aui. lib. ſcdo ca. de exilo. aloes: xiloaloes eſt calidum ⁊ ſiccum in ſecundo. ⁊ eſt ſubtile aperitiuum opilationum frangitiuum ventoſitatum.

Ca. dcc. 38.

Poſſe. Lignum aloes valet contra debilitatem cordis ſtomaci epatis ⁊ cerebri ꝯtra cardiacam contra retentionem menſtruorum ⁊ cōtra omnes paſſiones ⁊ debilitates cordis potiſſime ex frigiditate. vinū decoctionis eius digeſtionem confortat et ſtomacum infrigidatum calefacit. ⁊ ſi abhominabile fuerit ponatur paruz ligni aloes integri in vino per noctem. mane vinum exhibeatur. ſuffumigium ex eo factum: ⁊ receptum inferius a muliere per emborū prouocat menſtrua ⁊ ſuffocationes matricis medetur ſilr trifera magna ſumpta cū ꝺcoctiōe ligni aloes mēſtrua ꝓuocat. fumus eius p nares receptus cerebrū confortat ſilr ſi accipit puluis ligni aloes ⁊ gariofiloruz ⁊ oſſis de corde cerui ⁊ cōficiātur cū oleo ⁊ inungatur caput galli in die illa ⁊ nocte non ceſſabit cantare.

Aloes frāgit vētoſitatē.

Aloes vz ꝯ̄ dbilitatē cordis ſtōci epatis et cerebri.

Cap.iiij. **Cassius.** felix. Lignum aloes cōfortat stomacum. ⁊ oīa membra interiora superfluam corporis humiditatem expellit maxime de stomaco ventositatem dissoluit opilationē aperit ventrē
Ad vētositatem. constipat fluxui vrine repugnat.

Capi.cj. Ad dolorē lateris **Sera.** Lignum aloes est competens multum habentibus egritudines in epate ⁊ ad disinteriam ⁊ sedat dolorem lateris: ⁊ est ex fumigijs bōis ⁊ datur ex eo aure.i. ⁊ remouet putredines a stomaco ⁊ fortificat ipsum. ⁊ qñ bibit cum aqua confert dolori lateris et epatis ⁊ vlceribus intestinorum ⁊ tortionibꝰ ventris. ⁊ idem autor. Arabari. Lignum aloes stringit ventrem ⁊ corroborat viscera: ꝓpter virtutē stipticam que est in eo cum aromatizitate ⁊ eijcit superfluitatem humiditatū corruptarū a corpore: ⁊ idē auctoritate Rasis. Lignū aloes est bonū stomaco humido: ⁊ idem auctor. Isaac aben aram. Lignum aloes ē bonum cerebro ⁊ fortificat viscera: ⁊ expellit superfluitates humidas: facit descēdere flegma a cerebro quādo suffumigatur cum eo: ⁊ maxime illud flegma quod generatur ex vaporibus ex ascendēribꝰ a stomacho ⁊ expellit ventositates: ⁊ aperit opilationes: ⁊ stringit ventrem ⁊ ꝓhibet fluxum vrine q̄ fit a frigore ⁊ debilitate
Ad fluxū vrine vesice. ⁊ hꝫ bonum odorem ⁊ aromatizatos. ⁊ quādo bibit ex eo.ʒ.j.ʒ. expellit humiditatem corruptam que est in stomaco ⁊ corroborat stomacum: ⁊ confert habenti egritudinem in epate suo: ⁊ ad disinteriam: et sedat dolorem membrorum.

Ca.dcc. xxxviij. **Aui.** Lignum aloes remouet superfluitates humiditatis ⁊ confortat viscera ⁊ prohibet irā ⁊ masticatio eius facit oris odorem bonum: ⁊ confortat neruos ⁊ acquirit eis vnctuositatem subtilem: ⁊ cōfert cerebro valde ⁊ confortat cor ⁊ letificat ipsum: ⁊ si bibatur de eo.ʒ.i. remouet humiditatem putrefactiuam stomaci statim ⁊ confortat ipsum ⁊ cōfortat epar ⁊ in ipso est virtus constringens naturam ⁊ confert disinterie melancolie. Et idem in de viribus cordis dicit quod confortat cor hominis.

Aloarar idest iuniperus.
Aloban est genus piscis.
Alob idest gentiana.
Alobachia.i. morbꝰ contagiosus.
Alocareralstior idest pumex.
Alocrocta est mutatio coloris oculi in diuersa aliquando nigrarum partium intra circulum pupille aliquādo ceterarū Demosthenes.
Alocuen idest herba cotule fetide.
Allocolabri vł alodoc.i. citonia.

¶ Cap.xxxj.

Aloe.
Aloe. gre. ⁊ la. Arabice v̄o sabet vł cārarramar Aloe fit ex succo herbe q̄ aloen dr̄ que
Aloes tria sunt genera. herba nō solū in īdia psia ⁊ grecia repit verū ēt ī apulia. Aloes tria sūt gn̄a: epaticū: succozinū ⁊ caballinū. Modꝰ āt factionis eius diuersimode credit. qdā dicūt ꝙ herba ipa terit ⁊ succꝰ exhibetur: ⁊ ad ignē ponit quousq̄ buliat: ⁊ postea soli exponitur ⁊ exiccat. Illud em̄ qd̄ superius colligit prius appellatur succotrinū: qd̄ in medio minus purū est: epaticū dicit: qd̄ in fundo feculentum vocat cabalinū. aliqui asserunt aloes diuersas maneries fieri ⁊ herbis diuersis non genere sꝫ bonitate: ex quibus iste tres mārieſ fiunt aloes. Alij dixerunt ꝙ aloes tribꝰ modis ē: vnū rubeum de quadā insula indie que dr̄ scotra: aliud nigrum de psia: aliud citrinū ⁊ fit ī arabia. qbꝰ oibꝰ laudabilius est scotrēse precipue si fuerit perlucidum ⁊ rubeū quasi color epatis: citoq̄ frangibile ⁊ odoriferū ⁊ amarissimū: sed pria opinio melior. Discernit autem qd̄ ē optimū succotrinū ex citrino colore seu russo ꝓcipue cū frangitur eius puluis apperet quasi puluis croci: ⁊ qd̄ leuiter frangit nec sit fetidū nec valde amarū. Eparicum aūt colori epatis similatur scilꝫ qd̄ est subnigrum: ⁊ hincinde habet foramina vt ora venarum: et obtusam habet substantiam ⁊ nō claram. Caballinum autem est nigrum ⁊ obscurum ⁊ feculentam habēt substantiam amarissimam ⁊ horribilem porrendit odorē: quia valde fetidum est. Sed attēde ꝙ illud quod de natura sua est aromaticum: quanto est aromaticus tanto melius. Et quod est fetidum: quanto fetidius tanto melius excepto aloe. Similiter omne quod debet habere aliquem saporem quanto in suo sapore est intensius tāto melius excepto aloe. nam cum sit de natura rerum amaritudinem hebentium: quanto minus amarum tāto laudabilius. Et ē sciendum ꝙ quando aloe simpliciter ponitur pro succo trino intelligitur licet s̄m Alexādrum intelligatur pro epatico.

Sera. li. aggre. cap. auctor. Diascoridis: aloe fit ex planta q̄ hēt folia similia folijs squille Cap.201.
in quibus est humiditas viscosa multa tenax adherens manui: ⁊ sunt latiora folijs squille parum ⁊ quasi rotūda ⁊ indurantur ⁊ inclinantur ad posteriora: ⁊ sunt in eis spine que egrediuntur ab eis breues ⁊ rare ⁊ hꝫ stipitem similē stipiti affodilox. ⁊ tota herba habet odorem grauem ⁊ soporem amarum multum: ⁊ radix eiꝰ est vna similis cannicule lignee. Nascitur multum in india ⁊ in terris arabū ⁊ in terris dictis antima ⁊ in maritimis ⁊ ripis ⁊ insulis vt in andro ⁊ non solū eius gūmi est iuuamēti magni: sꝫ ēt flos eius. nam qñ terunt et ponuntur sup vulnera faciunt ipsa adherere. Et aloes
sunt due spēs quarū vna est arenosa ⁊ est fex. ⁊ alia est Due spēs aloes.
pratica. illud aūt aloe qd̄ melius est: est illud qd̄ est glutinosum nō habēs in se lapides splendidū ad rubedinem declinās cito frāgibile ⁊ fortiter amarū: ⁊ qñ sup
ipsum anhelat cito humectat. habēs odorē bonū ⁊ velut aromaticū: sed illud qd̄ est nigrum durum ad frāgēdū est adulteratū cū gummi. sed dicernit p saporē amaritudis ⁊ p odorē fortē: ⁊ qd̄ ñ frāgit digitis neq̄ separat in pres minutas: ⁊ qd̄ manibus retentū non coheret. Et qdā sunt q admiscent ei acatiā. Et idē auc. Raf. Nota cōditiones aloes.
Radix huiꝰ plāte vulnerat ⁊ egredit inde lacrymis q colligit ⁊ folia eius conteruntur cū tota planta ⁊ exprimitur succus qui desiccat ⁊ reponitur. ⁊ idē auc. Gale. Sapor eius ē amarus amaritudine forticū stipticitate ⁊ virtus eius est que calefacit in prin. scōi gradus: ⁊ siccat in tertio: ⁊ incarnat: ⁊ abstergit abstersione forti et idem auc. Raf. aloe ablutum est plus laxatiuū q̄ non ablutum. In ablutione.n. amittitur de laxatiua virtute satis ⁊ elongat ipsum ablutio adeo a virtute medicinarum quousq̄ non calefacit.

Gal. vj. sim. phar. caplo. de aloe. Aloe hec quidē Cap.23.
herba nō nimiū oritur apud nos que aūt in magna syria nascit aquosior: et debilior virtute ē. vsq̄ adeo in tāta siccitate nata est vt consolidet vulnera. In calidioribus vero regionibus quarū ē ꝓfunda syria ⁊ arabia multo melior est. optima aūt ea que in india cuius hic loquor est hinc quidē affert hoc pharmacū qd̄ aloe appellatur. vtilitatē multis p̄bēs ex eo ꝙ sine mediocritate siccat: est aūt non simplicis nature: sed sicut gustus testat stipticat simul ⁊ amaricat. stipticat quidē mediocriter. est autē vehemēter amarū: soluūtur etiā ventres ex pharmacijs eius que vocātur effocalia vūpalam ex dictis: si quidē meminimus demonstrationū in qto sermone. ꝙ tertie gdē abstērie ē siccātium pharmacorū

macoꝝ: calefacientiū vero vel pꝛie intense vel secunde remisse. Mixtioni aūt siue huiusmodi virtuti attestantur ꝛ particulares opationes. est enim eustomacū farmacum: sicut ꝛ aliquid aliud ꝛ vlcerum solidatiuum.

Capit. j. **Jo. Me.** ca. de aloe. Aloes ē de sublimioꝛib⁹ medicis ꝛ melioꝛib⁹ hñs ꝓrogatiuā sup alias medicinas. nā quanquā intētio vniuscuiusqꝫ solutiui sit 𝔣ꝫ plurimū debilitare virtutes ꝛ mēbꝛa que sunt minere virturum. hec tñ itētio cadit ab aloe qꝛ nō solū nō nocet: imo inuenit ad cōfoꝛtationem mēbꝛoꝛū debiliū addere. est tñ ad vnū nociuum: qꝛ aperit oꝛificia venaꝝ apertione sanguinē manare faciente: ꝛ ipsuꝫ ē aliaꝝ medicinaꝝ solutiuaꝝ rectificatoꝛ bonus: ꝛ pꝛopꝛie cū eis cōmixtū. Tria sunt in eo in qbus cadit coꝛrectio: qm̄ est de tarde solutiouē faciētib⁹ quare opꝫ ꝙ sumens ipsum cibari differat. Et secundum est quia sua operatio nō multū extēdit in coꝛpoꝛe ꝛ vis ptrāsiēs est epar nisi in q̄ntitate exhiberetur. Et tertiū est qꝛ venaꝝ aperit oꝛificia apertione sanguinē manare faciente: ꝛ nos obuiamus his tripliciter rectificādo ipm: vn̄ acquirimus ei cito ꝛ facilē operationeꝫ cū specieb⁹ elefangie subtilibus ꝛ acumē habētibus sicut cū mace: et nuce muscata cinamomo spica calamo aromatico cubebis squinanto assaro mastice ꝛ gariofilis. de quibus sint partes equales ꝛ croci pars. 5. que buliāt in sextuplo eaꝝ aque vsqꝫ ad tertiā eius cū facultate accipere pro qualibet libꝛa illius aque aloes. ℥. vj. et pmitte siccari in vmbꝛa pꝛius ꝛ pfice exiccationem eius in sole. Acgrimus aūt ei vt extēdat ad ptes remotas cū reb⁹ q̄ addūt in vigoꝛē ei⁹ sicut collogntida turbith ꝛ similia. Remouemus aūt ab eo nocumentum qđ imprimit in venis rectificando ipsum cū admixtione bdelij dꝛaganti masticis ꝛ similiū: ꝛ aliqñ sunt in eo partes imūde: quare est conturbans faciēs doloꝛē vētris ꝛ nocēs stomacho ꝛ epati ꝛ soluēdo laboꝛē imprimit i stō ꝛ visceribus: ꝛ aliqñ facit solutione exire sanguinē ꝛ maxime nocēs ē emoꝛoidib⁹ ꝛ ano: ꝛ nos rectificamus huiusmodi lauando latione qua partiū imundarum fiat absterfio ꝛ infundendo in aquis speꝝ supꝛadictaruꝫ ꝛ adiungendo ei qđ cito lubꝛicare faciat. ꝛ nihil est taꝫ magnificum ex rectificantibus sicut bdelium ꝛ dꝛagātum ꝛ si super ipsum bibat aqua oꝛdei cū oleo nucum: aut aq̄ decoctionis passularuꝫ cū aqua tepida: ꝛ melle transmittit audaciā eius a coꝛpoꝛe eligēdū est aūt aloe ꝙ laudat in quinqꝫ ꝓꝓꝛietatibus: coloꝛe: odoꝛe: sapoꝛe: pōdere: ꝛ substātia: in coloꝛe: vt sit coloꝛis citrini declinās ad rubedinem in quo sit claritas: ꝛ sit in eo densitas ꝛ si sit in colore sicut ē coloꝛ epatis declinauit ei⁹ bonitas ab illo qui est clarus: ꝛ oꝫ vt sit odoꝛis boni ꝓpꝛij nō extranei acquisiti p adulterium: ꝛ sapoꝛ eius sit in pꝛimo gustu dulcis declinās ad amaritudinem ꝛ sit pondere leuis ꝛ quanto leuioꝛ tanto melioꝛ ꝛ sit in substantia sua habilis ad frangendum. Sophiste enim lauant cū lauatione qua partes eius immūde ꝛ grosse separētur: deinde lauant in aqua maris ꝛ pauci croci lauationibus pluribus acquirentes ei per hoc luciditatem ꝛ coloꝛem citrinū ꝛ odoꝛem bonū verū odoꝛ deoccultat fallaciam. est ca. in secundo ꝛ sic. in tertio.

Lauare aloē optimuꝫ est.

Electio aloes qn modis.

Posse. Purgat coleram ꝛ flegma: visum clarificat: opilationē splenis ꝛ epatis apit: mēstruaꝝ ꝓuocat: supfluitates circa pudēda si sint ex frigida cā extergit: et scabiē curat. Coꝛpus discoloꝛatū coloꝛatū reddit: ꝯ scabiē ꝛ putredinē pudendoꝝ: ꝛ pꝛuritum digitoꝝ q fit ex ferionib⁹. Aloe cū aceto ꝯfectū: et sic inunctū vꝫ. Cōtra arteticā det cum succo bardane. Cōtra alopiciam ꝛ casuꝫ capilloꝝ in foꝛtissimo buliat aceto radix oliue vetuste: ꝛ postea colet: ꝛ in collatura ponant due ptes farine lupinoꝝ amaroꝝ: ꝛ tres aloes que simul ꝯficiant ꝛ addat puluis saxifragie: ꝛ inūgat caput per discriminalia. aloes puluis optime distēperatus cū vino albo ꝛ aqua ro. multum valet ad pꝛurituꝫ oculoꝝ. Suppositoꝛiū factū ex trifera magna cū puluere aloes ꝛ mastice pꝛouocat menstrua. Puluis eius cum melle datus lumbꝛicos interficit. Et cuꝫ succo per siccatie auribus instillatus vermes necat.

Ad casū capilloꝝ

Dia. ca. de aloe. Uirtus est ei stiptica ꝛ mediocriter cali. ꝛ sic. ventrem nimis mollit. purgat putredinē ꝛ colerā ꝛ flegma deducit stomaticis ꝛ epaticis maximuꝫ adiutoꝛiū est: ꝛ sanguinē reijcientibus subuenit: hictericis medet mixtus catarticus: stomacū reparat ꝛ confoꝛtat: vulnera naturaliter siccat adhibitū curat: vulneribus post suturā opitulat: ꝛ cōdilomatib⁹: fluxū sanguinis vulnerū sistit: friga finiēdo detergit: melle adito oēs liuoꝛes tollit: pꝛuriginē oculis amputat: doloꝛem capitis solutus cum aceto ꝛ oleo ro. ꝛ fronti linitus longius arcet: vino addito capillis fluentibus occurrit. fauces ꝛ gigiuas ꝛ omnia vulnera oꝛis saluberrime curat. Aliq post cenā bina vl trina grana ad ciceris magnitudinem deuoꝛant quā coꝛpus pꝛocurat: ꝛ escaꝫ non coꝛrumpit: ꝛ si sitis aderit extiguitur. Extrinsecus illinitum efficaciter stringit: Extrinsecus stringit stomacho super omnia valet: vulnera que difficile ꝯglutinātur sanat ꝛ maxime circa anū ꝛ veretrū. Iuuat ꝛ ad inflationes ibidē factas. cum aqua solutus glutiat plagas: ꝛ ad oꝛis vel nariū vel oculoꝝ inflationes facit: sic oīa repꝛimit digerit ꝛ pꝛoijcit. Aloe sanat difficile cicatrizabilia vlcera ꝛ pꝛesertim que in ano: et pudendis. Cōfert etiaꝫ flegmoni eoꝝ collectū cū aqua eodem quoqꝫ modo vulnera solidat. Confert vrenti similiter in flegmohib⁹ qui in oꝛe ꝛ naribus ꝛ oculis: etenim repcutere simul ꝛ ꝯsumere natus est necnō expurgare paulatim inquātū nō est molestū mūdis vlcerib⁹.

Gale. ad pr̄nia. de sim. c. v.

Jo. Me. Aloe solone educit coleram ꝛ flegma ꝛ mūdificat caput ab eis ꝛ stomachum confertat: ꝛ iuuamentum magnū doloꝛib⁹ eoꝛū et confert etiam inflationi stomaci ꝛ siti doloꝛi eius ex colera factis: ꝛ q assiduat acceptionem eius diebus cōtinuis non videbit in coꝛpoꝛe suo ꝛ in instris sensuum eius egritudineꝫ q̄ non sit habilis sanari: ꝛ pꝛeseruat a putrefactione ita ꝙ ēt cadauera et pꝛopꝛie mixtuꝫ cū myrra ꝛ mixtum cuꝫ sanguine dꝛacōis ꝛ myrra sanat vlcera putrida et mala. exiccat enim sine moꝛdicatiōe. Et ablutio infusionis eius i vino cū aqua ro. aut succo feniculi depurato abstergit oculos ꝛ addit in visu ꝛ stringit lachꝛymas: ꝛ ipsum quidē acuit sensum ꝛ rationē et cōfert epati: ꝛ aufert hictericiā: nocet tñ emoꝛoidib⁹ et ano qua pꝛopter caueant ab eius acceptione patientes lesionem in ipsis caue id dare tempoꝛibus frigoꝛis excoꝛiat. n. a solutiōe educit sanguinem q̄ntitas que potest administrari ex eo est aure. ℥. vsqꝫ ad. ℥. ij. et infusionibus ab aur. j. vsqꝫ ad. ℥. iij.

Li. 3. c. ꝓ dicto. Ad vermes.

Sera. lib. aggre. capi. ꝓꝓꝛio multa dicit de aloe q̄ omnia sunt ō mēte Dia. Galeni aut aliorum hic implicite vl explicite tacta. quare pꝛopter bꝛeuitatem ea hic ponere omitto.

Aloes figem vel segem. i. aloes epaticum.
Aloes scoroꝛense. i. succo trinum.
Aloetis. i. gentiana. Allo galice idem.
Albaris. i. alcbaris.
Alobocar. i. electuaria q̄ lābunt. Alobocac. ideꝫ
Alobosos. i. cauda vel os caude.
Alolac. i. spina alba.
Aluomie. i. aaron.
Alopathiā. dixerūt qdaꝫ

morbũ cõtagiosum ab vno ad aliuꝫ transiens.
Alopecuros est cauda vulpina. Pli.lib.xxj. capi. xvij.in pꝛin.
Alopis.i. vulpis inde alopitia.i.tinea capitis alba cum casu capilloꝛũ.
Aloꝛas.i.amigdale.
Aloꝛem.i.risi.
Alosague vel alosanchne est spēs altionij. vl' alga

℄ Cap. xxxij.

Flos sa/lis. Losantꝰ.i. flos salis: ⁊ inuenit sup petras nili fluminis ⁊ i stagnis veluti pinguamē aqs supnatās. Eligēdꝰ ṽo ē coloꝛe crocei odore grauis vnũ hñs coloꝛē ⁊ pinguē cũ gustu moꝛdaci: sꝫ q coloꝛē rubeũ hꝫ aut glomerosus iutilis ē vtilis āt q missus i oleo statim se dissoluit. iutilis ṽo q nõ facile soluit. hec Dia.c. Alosantus.

Pli. ca. alosantꝰ. Alosantꝰ ē quoddā pinguanē qꝺ aqs stātibꝰ supnatat. poꝛro extat coloꝛe croceato. O ptimũ ē qꝺ in nilo flumine colligit. hoc em̃ et coloꝛatissimũ ē ⁊ cũ aliqua pinguedine aquosum ⁊ pene putridum. potest ergo acriter ⁊ viscide calefacere: ⁊ quasi sal aliena consumere.

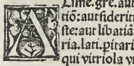
Cas. felix, ca. de alosachne. Alosachne ē velut spuma que in petris residet ⁊ permanet. vires hꝫ sicut sal ⁊ nitrum.

Posse. Dia. Alosantꝰ facit vulneribꝰ fraudulentis ⁊ pascentibꝰ vulneribus veretri: pus auriũ purgat: caligines oculi ⁊ glaucomata ⁊ albedines cicatricũ detergit emplis ⁊ confe/ctionibꝰ oculoꝝ miscet cũ oleo ro. sudoꝛes commouet vētrē purgat cũ vino ⁊ aqua potatꝰ: sꝫ stōm vexat acopis necessario miscet: capillos tenuat: maxime virtꝰ est ei recoꝛpoꝛtatiua viscida pirotica vt sal. Adulteratur aũt testa cõfricata ⁊ alijs rebꝰ: sed discernitur solutus aqua: sincerus em̃ oleo soluitur: ⁊ est pꝛobabilioꝛ pinguis gustum moꝛdens. — Ad ocu/loꝝ cali/gines.

Alosanti. idem qꝺ supꝛa
Alosiu vl' alosui. i. tristitia ꝺ pterito ⁊ fac̃ doꝛmire
Alosos.i. locus q ē posterius perueniēs vsqꝫ ad finē doꝛsi ⁊ ossilij ⁊ ossilium est os qꝺ coꝛā alanum est i pte anterioꝛi.
Aloste.i. ysopus oꝛtulanꝰ
Aloud.i.lignũ aloes.
Aloꝫat.i.amigdale.
Aloꝫuen ē herba que vocatur cotula fetida.
Alphas.i.moꝛphea. inde alphas melancolica. i. moꝛphea nigra.
Alphas leucus idest moꝛphea alba.
Alphasap.i.desudatio.
Alphaic.i.caputcãnemeri
Alphar.i.coꝛ.
Alphandargi.i.medicina ad memoꝛiā valens.
Alphehesis sunt spēs cimicum rubeaꝝ sanguinearũ debiles habētiũ cutes quos foꝛsan destruit tactus.
Alphematus.i. cõfectio.
Alpheme.i.penidie.
Alphes melica.i.moꝛfea. nigra.
Alphesera. i. vitis alba.
Alphita.i.alfita: ⁊ ē sauic.
Alquikil. i. rosmarinum.
Alredradu.i.pisces paruj petrosi.
Alreadedi.ara.i. sumac ꝓ paratoꝛ coꝛij. Sera. c. de hernia.
Alrachabi.i.hñs alas.
Alrakenesati vel alrasenesac.i. palma agrestis.
Alramap.i.cineritius.
Alratati.i.cacesan.
Alrausaslagi.i.vua.
Alresium.i.capitale.
Alsabatalabam. almoꝛeme alebamotimi alcanacab ⁊ alud. hec noīa sunt genera piscium.
Alsabarachen.est spēs dactiloꝝ. Sera.i ꝯfectiōe electuarij de dactilis.
Alsabota ē arboꝛ que ē in psia venenosi fructus ⁊ qñ plantatur i egypto est fructꝰ eiꝰ de his que comedunt ⁊ est pficum fm qꝺ recitat Ga.c. secundo de cibis vt apparet in.l.alknedi.
Als.ara est radix.
Alsaguassoꝛa.idest agnus

castus.
Alsahege est spēs fungi.
Alsacraiati.ē nomē pōderis granoꝝ.1800. ⁊ alibi. Alsacraiati magna granoꝛuꝫ.168. pua ṽo granoꝝ.88.
Alsatil.ara.est nomē ponderis granoꝛũ.528.
Alsamuet.i. elilissagus.li. de doct.gre. ⁊ ē saluia.
Alsait.i.pultes multũ spisse ex aqua ⁊ farina.
Alsaker. Aꝫeꝫalsachel. i. epatica licena.
Alsarica.i.epilensia
Alsatel.est almai.i. spica/celtica trita sine luto.
Alsatriati.est nomē pōderis granoꝝ.1800.
Alsebꝛan.i.esula.
Alsed.i.caifir.
Alsefur.i.radix vitis albe
Alseig.i.rusne.
Alseis. ara.i. nasturtium babilonicũ.
Alsileb.i.ruta.
Alsicelios.i.siselios.
Alsigibar.est spēs argile ꝺ qua fiunt vasa.
Alsine.aldenalfar. arabi. i.auricula muris. Pli. lib.xxvij.cap.iiij.
Alsiracost.i.manna.

℄ Cap. xxxiij.

 Lsinē.gre.aut ptenion aut pdicali: aut pdiciõ: aut sideritis: aut eraclia: aut gastri agreste: aut libatiā: aut poliominõ. ara.tugegraria.lati.pitaria. Paritaria siue vt latini aliqui vitriola viridis hꝫ virtutē ⁊ non sicca. folia eius sunt ca. ⁊ sic. in tertio. — Parita/ria.

Dia. virtutē hꝫ diafoꝛeticā. semē eiꝰ est fri. ⁊ hu. ca. alsinen. sine pitaria herba est que nascit in tectis aut parietibꝰ: haste sunt illi minute ⁊ ruffe. folia silia alimos aspersa ⁊ circa ipsius hastas semē asperum habēs rebus adherēs. virtꝰ est eius semini stiptica ⁊ fri. Pli.lib.xxvij.cap.iiij.in me. ⁊ li.xxij.cap.xvij. — Auic. ij. ca.c.ccc/xlvj.

Gal. vj.sim.phar.ca.elixi mē quidā eũ pdiciũ nominant. Alij aũt ptheri cũ. Alij aũt siriditen sunt aũt alij qui noīant hāc eracleā. inest aũt semini eiꝰ virtus expurgatiua leuiter ⁊ stiptica fri. cum hu.

Posse. Paritaria in testa calefacta sine liquoꝛe loco dolenti supponit: vel etiā decocta in vino qꝺ melius est ⁊ cũ furfure in vino albo aliquãtulũ acido multũ cõfert. Curat etiā sic ꝑparata pitaria. frigiditatē stōi ⁊ intestinoꝛũ ⁊ doloꝛē eoꝛũ. Cõtra strãguriā ⁊ dissutiā pitaria i aq̃ salsa coquatur. et oleo ⁊ cataplasmet: ipa sit cocta ⁊ comesta vꝫ ꝯ doloꝛē stōi ⁊ intestinoꝛũ ex frigiditate ⁊ vētositate. Et erisipilie ex ea facte: et comesta vꝫ ꝯ pꝛedicta: ad eos qui sanguinē reiiciũt paritariā tere et extrahe succum et bibant. — Ad do/loꝛē stōi.

Dia. Semē eiꝰ cataplasmatibꝰ adhibitũ ignē sacrũ extinguit cõdilomata spargit et cõbustionibꝰ medet: tumoꝛes oēs cõpescit pustulas emendat. Succus eius cũ cerusa mixtꝰ ignē sacrũ extinguit et herpetes si vnctus fuerit podagricis medet cũ cerotto cipꝛino aut cũ axũgia capꝛina. Succus folioꝛũ eius in q̃titate ciati vnius acceptus tussiētibus antiqs opitulat tumoꝛes fauciũ gargarismo aut superũctus compescit doloꝛē aurium cum oleo ros. mixtus mitigat.

Gal. Semē eius sanat vniuersos flegmões i pnc. et augmēto vsqꝫ ad statũ ⁊ pꝛecipue cõbustionibus superplasmatus. Sed et succus eius igni sacro ⁊ doloꝛibus auriũ flegmonosis cõuenit. Succus eius folioꝛum tumoꝛes faucium gargarismo compescit Et quidam medicoꝛum his qui longo tēpoꝛe tussierũt ꝓpinauerũt eum. ꝙ autem est abstergat euidēteꝫ pꝛebet experiētiam in vitreis vasis. — 6. simpl. Capitu. cxxvj. intestinorum.

Alsodaira.est spēs lepꝛe.
Alsodi dicũtur cibi q ventrē inflant.
Alsoꝛ.dij.i.coꝛdis. G. iij. pno, textu, cõmēti, xxxij.
Alsto.i. sinapi album.
Asuccaram.i. rannus.
Alsuchacute. Ser. est alebꝛue.
Alsul.i.saba.

Alsulafeu idest vinum co/ctum ad tertiam.
Alsurogen.i.partes q̄ sūt in circuitu ani.
Alsuul.i.oculi q sunt inter varium ⁊ nigrū medij.
Alta.i.vulua.
Altades idest rosa.
Altage.est spēs fungi.
Altabul.i.rana in aqs degens.
Altategi vł altamegi idest fasiani.
Altaitō.i.apā a cōe qđ oriť in carne glandulosa.
Altaib.i.odorifera.
Altai.i.calcaneus vł talo
Altakij.i.melones indi.
Altamuga.i.porc⁹ luti.et est bestiola hn̄s multos pedes.acuti veneni.
Altātik.ē quedā.herba q̄ nascit in locis desertis sine folijs:⁊ eius stipes est rubeus et assimilať veretro canis.
Altanabotes vel altanuz i.calamentum.
Altarapse idest apium.
Altarasari. i. punctus sanguinis q fit in cōiuncti/ua oculi.de quo. A.facit capitulum.
Altarti est succus fructus vnde fit acatia.
Altaraxacō.i. ēdiuia agrstis ⁊ est cicorea.
Altariti.i.locus dorsi vbi sunt supiores ancharū extremitates.
Altamezit. i. fructus ta/marisci.
Altasia idest enula.
Altas idest inflatio.
Altasefati. i.patella geni
Altatū.i.incub⁹. Cculi.

Cap. xxxiiij.

Malua uiscus. Ltea.malua hispāica:malua agrestis:maluauisc⁹ ibic⁹ euisc⁹.lat.ara.eristostos shobozetitā rosasamē.gr.vo molochia agria maluauisc⁹ folia hʒ rotūda sicut panis porcinus flos eius rose similis.radix ei⁹ ē mucillaginosa.est cōplexio eius calida cum equalitate.

Lib.3.c. clv. **Dia.** ca.altea.Folia sūt ei rotūda filia ciclamini florē hʒ rosis similē hastā duob⁹ cubitis lōgam.radix est illi mucillaginosa ⁊ intus alba.⁊ dicitur altea.eo ꝙ surgat in altū:euiscus qꝛ glutinat.

Cap.76. **Sera.** li.ag.ca.ō maluauisco. Radix maluauisci hʒ virtutem stipticam ⁊ totius herbe volo dicere radicis ramoꝝ florum ⁊ folioꝝ seminum vnde virtus eius est que desiccat. veruz radix ⁊ semē sunt magis desiccatiua ⁊ plus subtiliatiua.

Ca.xci. **Gal.** sim.phar.ca.euisc⁹. euisc⁹ siue altea ⁊ ē malua siluestris diaforetica ⁊ laxatiua n̄ vrēs abstersiua:mitigatiua:digestiua v̄o difficile digestibiliuz.

Cap.76. **Gal.** vij.sim.far.cap.de malua altea:siue maluauiscus magis diaforeticia est ꝙ̄ malua.

Aui. lib.ij.ca.de altea.ca.est cū eq̄litate.vn̄ in ipsa est lenificatio ⁊ resolutio.⁊ semen ⁊ radix ipsius sunt in virtute eius fortiora plurimū.⁊ plurimum exiccatiua ⁊ resolutiua. Pli.lib.xx.c.xxi.in prin.

Posse. Folia eius trita cū axungia:⁊ aliquantulum calefazta ⁊ supposita apōata maturant duriciem relaxant ⁊ mollificant. Item herba cuz ipsa radice dequoquatur fere ad cōsumptionem:⁊ sic appebit quedam viscositas que supponať:⁊ apostemata maturat duricies remollit:⁊ relaxat:⁊ aqua etiam eius addita cera ⁊ oleo fit cōpetens vnguentuz ad predicta. Aqua decoctionis seminum ipsius ⁊ malue va/ Ad tussi
let contra tussim siccā ⁊ cōfert ethicis. Semina etiam euiscerata ⁊ in oleo decocta duriciē soluūt. Radix eius cuz adipe anseris genitali pti supposita aborsum facit inutilis ē stō vētrem mollit. Iteʒ vulnera recētia folijs eius curanť.folia eius trita:⁊ supposita scorpionibus creduntur afferre torporē. Eadē femori alligata stimulat in ventrē al's in venerē. Eadē nigre lane obuluta:et alligata mām arū vitia cōpescit. Et idem ca.altea flos eius in mulsa coctus aut vino ⁊ tonsus impositus vulnera curat.scrofas spargit:ani dolorē mitigat cōquassationibus p̄stolať.tumores spargit:tōsiōes neruoruz relaxat.apāta rūpit aut frāgit.cicatrices vulnerū curare facit. Elixa vero:⁊ trita addita axungia porcina aut anserina resina ⁊ tubertina tumores storicos ⁊ suffocationes apposita medeť. Elixatura eius hec oīa facere nouit ⁊ secundinas excludit sola in aq̄ cocta ⁊ fo/ Ad podagraʒ.
mēta intestinoꝝ dolorē tertio die sanabit. Nos ipa experti sumus ꝙ trita cū laxūgia veteri ⁊ imposita podagram tertia die sanat.⁊ multi dicūt auctores collectiones oēs vel durities que in corpe nascunť decocta cuz fenu greco ⁊ lini semine polline imposita aufert. Elixa aq̄ ⁊ cū axūgia sine sale trita ⁊ lintheolo mundo imposita panniculos aperit ⁊ recludit ⁊ sanat. Radix ei⁹:et semen extenuandi ⁊ siccādi possident virtutez vt alsos tollent.huius radicis elixatura cuz vino bibita ad dis/sinteriam in pn̄ti iuuat sanguinē reijciētibus pp quādā suā stipticam vim multum congruit dissurijs medicať. calculosis opitulať sciaticis ⁊ disintericis ⁊ tremoticis ⁊ de alto cadētibus subuenit.dolori dentium cū aceto Ad dolorē dētiū.
elixa ⁊ gargarismo adhibita opitulať:semē ei⁹ viride siccū cum aceto ⁊ oleo tritū ⁊ punctū maculas tollit ⁊ morsib⁹ venenatis occurrit. Elixatura seminis eius disintericis ⁊ saniem reijcientibus ⁊ in solutione ventris acceptā subuenit. Contra oīa venena cuz pusca bibita Ad vēe…
opitulať cicatrizat ⁊ caua vulnera cum melle trita horum qui carnes molles habent vt sunt pueri femine:et eunuchi. Omnem etiam duriciem mollit ⁊ rigorē relaxat. Folia eius cū oleo cocta ⁊ cataplasmatibus adhibita morsibus venenatis occurrunť ⁊ ꝯbustionibus p̄stāt effectuz ⁊ ipsa radix silr facit trita ⁊ mixta in aq̄:q̄ coagulatur mucillagine sua. Altea agrestis cum vino bibita aut cū aq̄ disintericis cōquassationib⁹ subueuit.

Sera. Altea ꝓhibet apāta ⁊ sedat dolorē ⁊ maturat exituras dū est recēs ⁊ radix quidē eius ⁊ semen:qꝛ in eis est virtus abstersiua curat morfeam ⁊ semē ei⁹ frāgit lapidē renū:⁊ aq̄ in q̄ decoqtur Ad frangeñ.lapidem.
radix eius:pp stipticitatez q̄ est in ea vlceribus intestinorum ⁊ fluxui ventris ⁊ sputo sanguinis cōfert apostematibus q̄ appent post aurem.⁊ scrophulis.⁊ ꝯfert apostematibus ani.calidis ⁊ silr tensioni neruorum et Ad fluxū vētris
resoluit:⁊ maturat:⁊ aperit apāta quādo coquitur sicut diximus cū mellicrato aut cū vino:⁊ terit cuz scpe anatis ⁊ glutine albotin ⁊ fiunt inde nascalia.⁊ cōfert cōcussionibus mr̄icis. Radix eius qn̄ coquiť ⁊ bibiť cū vino confert stranguriē ⁊ lapidi ⁊ supfluitatibus crudis:⁊ sciatice.⁊ vlceribus intestinoꝝ ⁊ tumoribus ⁊ cōquassationibus neruoꝝ:qn̄ coquiť cū aceto:⁊ fit cū eo collutio oris:⁊ sedat dolorem dentium ⁊ semen eius recens aut siccum qn̄ teritur ⁊ coquitur cum aceto ⁊ fit cum eo linitio in sole eradicat morfeam.⁊ quando misceť cū oleo ⁊ aceto eradicat silr.⁊ poniť sup locū ⁊ cōfert morsibus venenosis:et confert vlceribus intestiorum ⁊ sputo sanguinis ⁊ fluxui ventris ⁊ quando decoctio eius bibiť cū aceto mixto cum aqua. confert puncturis apum.⁊ fit emplm̄ cum folijs eius mixto paruz oleo morsibus venenatis ⁊ ꝯfert conbustiōibus ignis. Et quando teritur radix eius:⁊ miscetur cum aqua ⁊ vino:⁊ graine congelat aquam. Et idem auctoritate. Mesarugie. Summi maluauisci est frigidum ⁊ sedat sitim.

Gal. Radix maluauisci.⁊ semen maluauisci viridia:intēsius quidē opanť ꝙ̄ herba:⁊ magis abstersiuā ostēdūt virtutē vt morfeam abstergant ⁊ semen diuidat lapidē in renib⁹ cōsistentes. Radix auteʒ eius ⁊ disinterie ⁊ diarie.necnon emissionibus sanguinis est vtilis ⁊ est habēs quandā stipticā virtutē.

ij. cano. cap. vij.

Avi. Radix althee linit cū aceto super morfeam ⁊ siccat i sole: ⁊ semē ei⁹ est fortius i illo ⁊ mollificat apāta ⁊ prohibet ea ⁊ resoluit sanguinea ⁊ maturat vulnera. ⁊ cōfert apātib⁹ inflatis: ⁊ scrofulis ⁊ supponitur cū gūmi albotin ad duriciē matricis. ⁊ ponit cum caulib⁹ sup scrofulas ⁊ sedat dolorē iunctuarū cū adipe anseris. ⁊ cōfert sciatice ⁊ tremori ⁊ attritiōi lacertorum ⁊ extensioni neruorū ⁊ qñ fit emplm cum ea: cōfert apātib⁹ que fiūt in gula ⁊ in glādulis aurium et resoluit tumorē ⁊ inflationē que sunt in palpebris ⁊ semen eius confert tussi calide. facile efficit sputū ⁊ pfert sputo sangui. cū virtute sue stipsitatis que est in ipo ⁊ cōferunt folia eius apātib⁹ mamillarū: ⁊ ponit in emplis pleuresis ⁊ piplone ⁊ gūma eius sedat sitim. ⁊ decoctio radicis ei⁹ pfert qñ bibitur ardori vrine. ⁊ ardori intestinorum: ⁊ apātib⁹ ani. ⁊ silr folia eius ⁊ silr solutioni male supponitur semē ei⁹ cū gūma albotin. ad duritiē matricis ⁊ coartationē eius ⁊ silr decoctio eius mundificat superfluitates fetarū. ⁊ decoctio radicis ei⁹ qñ datur in potu cū vino confert difficultati vrine ⁊ lapidi ⁊ proprie semen eius ⁊ gūma ei⁹ retinet ventrē ⁊ qñ linit cum aceto ⁊ oleo prohibet nocumentū venenosorum vermiū ⁊ cōfert decoctio eius cū aceto cōmixto aut cū vino puncture apum ⁊ illud medicamē fit liniendo.

ad duriciem matricis.

ad dolores iunctuarum adtremorem.

Altel. i. locus inter duas spatulas sub collo.
Altei. i. perdix masculini sexus.
Altreiem idem.
Alteidedi. i. sumach que coriarij operant.
Alterius. i. iusquiamus.
Alteria. i. aromaticum.
Alternale. i. vlcera nigra mlīca que sunt ad sanādū difficilia vt ēpetigo
Altetemi. i. maluauiscus.
Althabaro. i. lentiscus.
Althabaro. i. lentiscus.
Althabaleb. ara. vulpis.
Althaga. i. vtēs tba cum loquitur.
Althabalub ē qdā herba que nascit sup aquas et vocatur lenticula aque
Althal. i. distillatio.
Altieil ara. cauda equina deneb.
Althefir. i. alchefir.
Althelen. i. cibus fact⁹ ex ordeo.
Althuoth. est ille qui cum coit stercus suū cū spermate descendit ⁊ nō regit anum. suum.
Altib. vel altich. dulcis. i. assa dulcis. ē. n. assa ferida ⁊ assa dulcis.
Altica montina. i. lasar.
Altic. i. squinantum.
Altili. i. fruct⁹ thamarisci.
Altimategi sunt quedam vene.
Altimat. i. antimonium.
Altinagi. i. perdix.
Altimonium. i. spuma maris ꝫ falso qñ oꝫ dicere altimoniū vt supra in. l. alcionū. ꝫebus albach. Pli. li. xxxij. c. v. i prin.
Altilma. i. almea.
Altit. est medicina a inda similis hermodactilo. Et altit. i. assa. ara. Altit. i. assa dulcis. Ras. lib. diuis. c. lxvij.
Altorebuc. i. herba cuius gūmi est aromaticuꝫ et est species ferule.
Altorfili. i. carui.
Altnidē. i. herba de qua fit assa fetida.
Atuabe. i. empetigo
Alulbub. i. baucia agrestis vel mercurialis.
Alumati. i. cibi cū aceto.
Altula. i. flores dactilorū.
Altumeli. i. aqua de rasōn
Alturat. sūt frustra subtilia que i disinteria egre
Alturola. s. āpula. Cdiūt
Alturluma. i. herbilia.
Aluasa. i. anataria. Ras. lib. ij. afforisinorū.
Aluinis. i. coeliac.
Aluā. i. pulegium agreste.
Aluaset. i. desideriuꝫ amoris.
Aluāteg. i. quedā vene
Aluanistus. i. altea.
Aluad. i. flos rubi.
Alubari. i. de plūbo adusto.
Alubuati. i. egritudo accedens ei q assuescit vt super eum iaceant hoies.
Alubira. i. sulfur.
Alublep. i. corrigiola
Auer. vij. coll. ca. x. circa medium.
Alucuben vel alucubrē. i. scolopendria.
Aludē. i. i quo ponit fasia
Aludē. i. herba Cnus de qua fit assa fetida.
Alue vel alueꝫ. i. dest palpitatio.
Aluegen. idest pulegium agreste.
Alueme. i. ameos.
Alues. i. dulcia.
Aluesee. i. sulfarata.
Aluefkie. i. leguariū. i. dulcia sicut cōfectiones de melle.
Alueabinar. i. balanstie.
Alubumeta. i. variole q nostro idiomate vocāt cocule.
Aluia. i. deꝫuccaro sicut fit sanium de melle.
Aluiasie. i. aqua calidum.
Aluifidabegit est gen⁹ cibarij.
Alūdobadester. i. leuistcū
Aluisac. i. armoniacum.
Aluise. i. abrotanum feia.
Aluitamis yamen. i. aluminis iameni.
Alumē al ussur. i. kalicali.

Cap. xxxiij.

Alumen lati. gre. scipterea. arab. vero sebel vel alfar vel alumaic. alumen est vena terre que p nimiū calorē in albū colorē trāsducit Et fit alumē in regionib⁹ valde calidis ⁊ precipue in locis sulfureis ⁊ ignitis qd albū est illud meli⁹ ⁊ acutum ⁊ salsugini admixtū qd aūt terreū est ⁊ feculentum ipurū ⁊ nō bonū diu absqꝫ corruptiōe seruat. Cuius tres sunt species medicine apte. s. sciptereū inde stiptearistis: ⁊ illud est qd dr iamenū: ⁊ ista est spēs que dicit alumē scisum qd de pluma vl scalola vulgo dr ⁊ ē scda species que dr alumē rotundum qd ꝫucarū votatur ad similitudinem ꝫuccari: ⁊ est tertia spēs que dr rumen liquidū qd vocat alumē de roca vel lipparinū: vt Cassius felix cap. de stōi morbis. Sciēdū qꝫ qñ alumen simplr ponit de scisso itelligit: inuenit etiā aliud alumen qd vocat alumē affor. qd inuenies in. l. vsnē. Et alumē ca. ⁊ sic. in quarto. habet virtutem exiccandi vehementer ⁊ consumendi. Tres species aluminis.

Pli. lib. xxxv. ca. xv. in me. de alumine est salsugo terre. plura eius genera sunt in cypro cādidū ⁊ nigrū exigua coloris dria fit aūt oio ex aqua limoqꝫ hoc est exūdātis. nā corriuatum hyeme: estiuis solibus maturatū qd fuerit ex eo precox candidū fit. Sinit in hispania egypto armeniā macedonia ponto africa insulis sardinia melolippara firongile. laudatissimuꝫ qd est in egypto. huic proximuꝫ in melo huius quoqꝫ due sunt species liquidū spissumqꝫ liquidi pbatio est: vt sit limpidū lacteūqꝫ sine offensis fricantiū cū quodā igniculo caloris: hoc phorimon vocat. Alterū genus pallide scabreqꝫ nature. ⁊ qd inficit galla ideoqꝫ hoc vocāt paraphoron. ⁊ intra vnū aliud genus schiston vocant greci in capillamenta quedeꝫ canescentia dehiscēs: vū quidā trichitin potius appellauere. hocqꝫ fit ex lapide ex quo: ⁊ id calcitis vocat vt sit sudor quidē ei⁹ lapidis in spumā coagulat⁹ ⁊ est alterū genus qd strigilin vocant. Due sūt ei⁹ spēs fungosum atqꝫ diuꝫ ore dilui facile qd i totū dān at. Meli⁹ ē pumicosum ⁊ foraminū fistulis spōgie simile rotūdū. Nā cādidiori ppriūs cum quadā pinguedine inherēs fricabile nec ificiēs nigritia optimū ex oib⁹ qd melinū vocat a melo isula vt dixim⁹ ad scabiē

Dia. cap. de alumine. Aluminis spēs sunt multe: sed medicine tres necessarie rotundū scissuꝫ ⁊ liquidū. Rotūdi aluminis pbabilius est qd naturali fuerit rotunditate formatū subalbidū ⁊ nō lapidosum fricabile ⁊ aliqua ex pte calidū pingue ⁊ vehemeter redarguens ⁊ nō lapidosum albos capillos veluti pectinatos sitans. ⁊ nō in glebas cōpressum: deinde liquidi aluminis melius est qd est leue perlucidū in summo aliquid in modū floris quasi lac habens. lib. v. ca. lxxvij.

Sera.

Capitu. ccccxx. **Sera.** lib. agg. ca. seben. Sebē. i. alumē hñs spēs multas: ꝫ ille q̄ administrātur ī medicinis sunt tres. vna eaꝝ est illud qd̄ dr̄ iamenū: ⁊ est melius. ⁊ melius est illud qd̄ est nouū albū fortis albedinis facile se diuidens habēs in se velut capillos albissimos quos ventus rapit. ⁊ est acre multū ⁊ stipticū nō habēs lapides. defert̄ hoc tale ex babilonia ⁊ secūdū est rotundū: ⁊ est scd̄m in bonitate: ⁊ melius ex eo est illud qd̄ est simile tutie: ⁊ rotūdū naturalr̄ ⁊ nō artificialiter factum cuius color est albus ⁊ stipticū valde ⁊ est in eo parum citrinitatis ⁊ cito frangibile. Est aūt hoc ex babilonia. ⁊ tertium est humidū. ⁊ melius ex eo est clarū habēs super se velut florem similem lacti equali ⁊ partiū. ⁊ est totum humidū nō hñs lapideꝫ ⁊ odoratur ex eo odor velut igneus. Et idem auc. Sal. Substātia omniū specierum aluminis est grossa. ⁊ subtilius ex eis est iamenum: post ipsum rotundū. Alie ꝟo spēs oēs sunt grosse multum. ⁊ in sapore eius stipticitas multa.

Cap. vij. **Aui.** lib. scd̄o cap. de alumine. Alumen est calidū ⁊ sic. in tertio.

ad cācrū **Posse.** Puluis aluminis ⁊ carnis marine ꝯfect⁹ cū vermib⁹ īuentis in pingui terra impositus valet ad cācrū. liciniū in tali ꝯfectiōe intinctum ⁊ orificium fistule imissum cōfert. Balneū aque aluminose cōfert hidropicis scabiosis ⁊ arteticis: si tñ nō naturaliter inuenit̄ fiat artificiose. hoc mō. Sal ⁊ alumē buliāt in aqua ⁊ feruētib⁹ lapidib⁹ fundo imissis sup aspgatur aqua calida ⁊ patiēs ī medio vasis sedeat postea ex aqua lauet̄ liciniū inunctū melle ⁊ supersparso puluere aluminis imittat̄ orificio fistule ⁊ cōfert: ꝫ prius lauet̄ locus cum aceto. Alumen sanat inflationes gingiuarū abluto ore ex aceto ⁊ alumine fiat ablutio: precedente tñ appositiōe ventosaꝝ cū scarificatione circa collum ⁊ spatulas. Uel sic. Scarifices prius posteriorē partem capitis tertia die post scarificationē appositis sanguisugis in ipsis gingiuis; deinde lauet̄ os bis vl̄ ter in die ex illo aceto: ⁊ ita lauet̄ vsqꝫ ad quattuor dies: qꝛ multum valet. Itē fit puluis satis expert⁹ ad lauanduꝫ vueā. R. aluminis iameni balaustie corticū granatorū acetosorū: rosarū ⁊ seminū ei⁹: gallaꝝ: cinamomi grossi: curcume: piperis: piretri: salis armoniaci. añ Itē alumen bulitū ī vino si ex eo tepido abluat̄ os mire curat vlcerationes palati p̄cedente appositione mucilaginis gūmi dragāti in aqua ro. dissoluti.

Dia. Omne alumē virtutē hꝫ ꝯstrictiuā medet̄ deniqꝫ putredines ⁊ sanguis fluores gingiuas humectās ⁊ dētes mobiles cū aceto vel melle. Itē aurium fluores admixto succo poligonie herbe curat putredines cū sali duplici mō fagedenich quoqꝫ vlcera admixtū gallis simili pondere carnes superfluas ⁊ sudores alarum seu inguinum sanat.

Sera. auc. Dia. virt⁹ oīum specieꝝ alumis ē ca. ⁊ stiptica ⁊ abstergit obscuritatē visus ⁊ aufert bothor que fiūt in facie ⁊ corrodit carnē supfluā in scabie ⁊ aliīs vlcerib⁹: ⁊ ꝓhibet vlcera fraudulenta ne augeant̄ in corpora ⁊ abscindit fluxū menstruorū ⁊ restringit gingiuas a qb⁹ fluit saliua nimia: ⁊ qñ miscet̄ cū aceto ⁊ melle cōfirmat dentes ꝯmotos ⁊ qñ miscet̄ cū melle ꝯfert alcole: ⁊ qñ miscetur cū succo virge pastoris ꝯfert bothor ⁊ cursui humiditatis ex auribus qñ coquit̄ cū foliīs vinee cū melle cōfert scabiei vlcerate: ⁊ qñ coquit̄ cum aqua ⁊ linitur sup pruritū aut super vngues leprosos aut sup panaritium aut super coriationes que fiunt a frigore confert: ⁊ quando miscetur cum fece aceti. ⁊ cū quātitate sui ex galla confert vlceribus corrosiuis fraudulētis: ⁊ quādo lauat̄ caput cū aqua eius occidit pediculos ⁊ lēdines: ⁊ nascale ex eo cōuenit fluxui mēstruorū ⁊ ꝓhibet impregnationē: ⁊ est bonum apātibus gingiuarū ⁊ vulue: ⁊ cōfert dolori aurīū ⁊ dolorib⁹ qui fiunt in collo matricis ⁊ scissuris ei⁹ ⁊ dolori testiculoꝝ: ⁊ cōfert cōbustionibus: ⁊ liniuntur cum ea apāta flegmatica ⁊ ꝯfert: ⁊ qñ linit̄ ex eo pectē ⁊ subassella aufert fetorem eoruꝫ. Et idem auctoritate eiusdē. Adurit̄ omne alumen ⁊ assat̄ sicut aduritur et assatur colcotar vel calcitis.

Aui. decoctio alumis cōfert qñ ex eo colluit̄ os dolori. Bulcasin. li. q dr̄ seruitor. adurit̄ alumen sicut calcātū: nisi qꝛ nō fit rubeū sicut illud.

Dia. Uritur autem omne alumen siue assatur vt calcitheos.

Alum quid est: Pli. lib. xxvij. cap. vj. in prin.

Alytel. est instrumentū sublimandi alkimistarum.

Alumfac. est apostema in palpebra cum pruritu.

Alumnati est dispositio cum qua fit homo pessime effeminatus.

Alumn⁹ fruct⁹ est circa hortos nascēs sicut ram⁹ sine spinis folia habens sicut oliua ⁊ latiora nascit̄ in marinis locis: ⁊ circa hortos ei⁹ folia elixa mādūcant̄ radices ei⁹ cū mulsa bibite spasmatis restituūt sanitatē reuma ꝓhibēt: ⁊ lac mulierib⁹ ꝓuocat. hec Dias.

Alūdobaste. i. costus.

Aluncurac. sunt frustra subtilia que interdū in disinteria emittuntur. ⁊ sunt substuntia ipsorum intestinoꝝ

Alupison vl̄ alupta. i. lenticula aque.

Alupsulide vel alissediles idest alkekengi.

Alupum. i. turbit.

Aluruitaram quid est. i. carechas.

Alusne vel alusne. i. vsnee

Alusen. lilialis. algasen. i. alguasen.

Alusnē. i. sulfurata. ⁊ fm quosdā est herba d̄ qua fit alcali.

Alusines idest passule sine granis.

Alustas. i. papauer.

Aluta est coriū sup qd̄ cerotaria extēduntur. Et aluta est herba isatis.

Alurdobādest. i. costus

Aluthili vl̄ aluthilia. i. fructus thamarisci.

Aluthan. i. oleastrum.

Aluthi meroscen. i. nomē loci in quo sunt scole.

Alutrica. i. galla.

Alutut. i. lēticula aq̄tica.

Aluum. i. venter.

Aluxufentu. i. aq̄ decasan

Aluzumet. i. vnctuosa et pinguia.

Alyab. i. balaustia.

Alyada. i. pollium.

Alyana. i. enula.

Alyar. i. vt ñ videat ī die.

Alyari vel alyare est gen⁹ piscis.

Alybien. i. iringion.

Alybleb. i. mercurialis.

Alybia. i. apā oē qd̄ orit̄ in carne glādosa.

Alybsillide vel alybsillidos. i. alkekengi.

Alyca quidā dicunt ꝙ est spelta ⁊ ē verū silr̄ qd̄dam genus frumēti qd̄ spelte similat̄ vocat̄ alica: sed qñ inuenit̄ alica simplr̄ de spelta intelligit̄ pro qua. l. futa.

Alichise idest abrotanum feniceum.

Alycta ē quedā ꝯfectio q̄ muscū recipit inde dr̄ alipta vel alicta muscata vel alipta.

Alxaranos. i. alkekengi.

Alzachanan. i. hedera.

Alzampser. i. cāphora.

Alzanarai. i. gūmi hedere

Alzas. i. amigdale.

Alzastac ē spēs trifoliī.

Alzederac. i. cedrus.

Alzemer qd est. lat. sene.

Alzena. i. contractio.

Alzhema ē spēs mezereō

Alzil. i. calx.

Alzim. i. indicus.

Alzima. i. flos eris vel es vstum.

Alzingiati vel alziaglati. i. cassia lignea nigra.

Alzufex est gen⁹ ellebori

Alzumet. i. vnctuosus.

Ama auis nocturna que gre. dicitur strix.

Amamosis. i. perfectū videndi impedimētū sine

maxima passione.
Amādal. i. colloquintida rectificata.
Amanis vel amays.i.spica celtica.
Amancū.i.gipsuz luciduz de quo fiūt fenestre. S.
Amanasueti.i.nigella.
Amanaraz.i.aconitū.
Amāthina.i. arthemisia.
Amantilla potētilla. i.fu. valeriana.
Amaracus.i.saturegia.
Amarachus vel amaracꝰ vl amaric vel amariō.
Amaracꝰ acanā. i. vchuē Pli.lib.xxj.ca.xj.in pn cipio.
Amarisamaritu amaritū i.sansucus vl maiorana
Amarola.i.camodrea.
Amarantiū.i. arthemisia
Amarantū. crisogonum. grisantum. melebeston Pli.lib. xxj.cap. viij.i. herba crassula.
Amarigaco grece clistere
Amaracti.i.sarcocolla.

¶ Cap.xxxvj.

AMarichest ara· vel pentasilē.gre.aligos vl ligos.la .agnus castus vel salix marina vel alexādria vel arbor abrae. Agnus castꝰ frutex est sarmērosa: cuius stipites sunt recti et duri ad frangendum folia eiꝰ silia folijs oliue nisi quia sunt maiora ⁊ longiora.flos eius est purpureus ⁊ aliquādo albꝰ. ⁊ semē eius simile piperi:folia eius medicine ꝯpetūt ⁊ nō radices ⁊ flores magis ⁊ vbicūq3 agnꝰ castus simplr īuenit florē intelligas. Agnus castus em̄ omni tempore inuenitur viridis ⁊ in aquosis locis magis q̄3 in siccis qui viridis maioris est efficacie q̄3 exiccatus.dr̄.n.q libidinē reprimēdo castū reddit vt agnꝰ cal.et sic.in scdo gra.

Capitu. cccix.

Sera. li.agg.ca.amarikest siue amarichest auc. Dia.amarikest. i.agnus cast.⁊ est arbor abrahe.semē eiꝰ dr̄ semē agni casti.⁊ noiat piperella ⁊ est piper eunuchorū.Et sunt ei due spēs ⁊ dicitur kistos eo q religiosi sternūt hāc plātā sublectis ad refrenādā libidinē ⁊ noiat login ꝓpter duriciē virgarum eiꝰ.⁊ est planta in magnitudine arboruz. Nascit ꝓpe aquas et locis aquestribꝰ ⁊ h3 virgas duras ad frāgendū: ⁊ folia eius sunt silia folijs oliuarū:nisi q2 sunt lōgiora maiora ⁊ molliora ⁊ quedā spēs huius plāte h3 florē purpureum. ⁊ quedā h3 florē albū.⁊ h3 semē simile piperi Et ide3 auc.Sal.qd̄ administrat ex illa arbore est semē folia ⁊ flores.Et seminis quidā ⁊ florum substantia est subtilis valde.⁊ est ca.⁊ sic.in tertio.

Dia. ca.agnus.ꝭm trāslationē nostrā. Agnus siue aligos.la. appellata ē alexādrina. agnꝰ dicitur ꝓpter castitatē noie greco siquidē subtrata corporibꝰ potētiā venereā tollit id. ⁊ semē eiꝰ potui datu3 idem operat.aligos aūt dicta est ꝓpter suauitatē ⁊ est frutex arboris ⁊ nascit circa flumina vel in cāpis aquosis lōgas mittētes virgulas que difficile frāgunt folia eius maiora atq3 molliora h3.Eiꝰ spēs sunt due.altera est cum flore purpureo altera cū albo:semen quoq3 h3 tanq̄3 piper ⁊ virtutis feruentis.

Capitu. ccccciij.

Aui. lib.x.cap.de agnocasto. Agnus castus ca.in primo.sic.in scdo.⁊ est resolutiuꝰ subtiliatiuꝰ disgregatiuus ventositatū.⁊ in ipso est aptio cum stipticitate.⁊ est remotiuus doloris.

Sal. vj.simp.phar.ca.de agnocasto. Id qd̄ administrat ex illa arbore in medicina sunt semen ⁊ flos.⁊ seminis quidē eius ⁊ floris substātia est subtilissima ⁊ in sapore eiꝰ est acuitas siue acredo ⁊ stipticitas ⁊ virtus eius est ca.⁊ sic.in tertio.

Posse. Lectus ex eo factus reprimit libidinem. fomēteutur ⁊ genitalia ex aqua decoctionis ipsius.⁊ succus etiā parat ꝯtra gomorreā.⁊ flores eius vl folia decoquant in aceto ⁊ addito castoreo cataplasmentur genitalia.valet em̄ agnuscastus mirabilr ad libidinis extinctionem inaniēdo spūs ⁊ cōsumendo sperma:hoc silr facit ruta:maiorāa:ciminū:calamētū ⁊ anetū:s3 ī hoc potētior ē agnuscastꝰ:s3.n.ista ca. aperitiua ⁊ extenuatiua.Sunt etiā alia q̄ extinguūt libidinem īspissando spma ⁊ ꝯgelādo vt psiliū: semē lactuce citrulli melōes portulaca scariola acetum agresta sumach ⁊ cāphora ⁊ silia.In succo agnicasti seminū feniculi.3.iij.⁊ esule.3.ij.coquātur ⁊ mane colatura leucoflegmatico det vinū etiā decoctiōis agnicasti multum cōfert.agnuscastꝰ dimittat in amurca olei vt putrefiat ⁊ addito vino forti fiat decoctio.colet ⁊ addita cera et oleo fiat vnguentū cuius inūctio splenis duriciē vel vētris remollit. Fomentū fctm̄ ex aqua decoctiōis agnicasti mricē exiccat ⁊ eiꝰ ꝯsumit supfluitatē ⁊ ipsius orificiū angustat. Ad mēstrua ꝓuocāda fiat fomentu3 ex aqua decoctionis ipsius ⁊ centrū galli. Cōtra litargiā fiat decoctio cū agnocasto apio ⁊ saluia in aqua salsa.⁊ fortiter fricetur ex ea posterior pars capitis.

Unguentū ad duriciē splenis ventris.

Sera. auc.gal.agnꝰ abscindit libidinē coitꝰ ⁊ maxime qn̄ comedit semē eiꝰ. ⁊ ꝓuocat menstrua ⁊ resoluit ap̄ata dura que fuerint ī mēbris corpis

Dia. Agnuscastus prohibet semen medeti serpētum morsum. Item semē eius bibitū hydropicis ⁊ spleneticis medicatur.morsibꝰ venenatis occurrit.lac mulieribus ꝓuocat.menstruis imparet bibitum 3.j.cū vino veteri extinguit venere3:dolorē capitis cōmouet adhibet somnū. Elixatura seminū ⁊ foliorū eiꝰ tumores stericos dissoluit fomento vel dispergit pulegio mixto vel bibito aut fomentatione adhibitū menstrua ꝓuocat ⁊ dolorē capitis affert ⁊ cataplasmatibꝰ mixto oleo ⁊ aceto litargicis ⁊ freneticis p̄stolat:vtilē fomentationē capiti prestat sub lecto positus:serpētes longius arcet ⁊ fumigatione sua id p̄stare nouit durities testiū tollit cōbustus ⁊ pāpino addito ragadias sanat ani:semē eiꝰ cataplasmatibus recte miscetur folia eius papulas corporis leniunt cocturā itineris sanant: semen flores ⁊ folia calide sunt ⁊ sicce virtutis.⁊ in ipsa substantia subtiliandi h3 facultatē. etem̄ vtētibus ea in gustu videntur acria ⁊ stiptica. Nā si māducant calefaciunt nimis ⁊ capitis dolorem excitant. Reprimnnt ergo folia flores ⁊ semina: q2 stiptica sunt venereos actꝰ. ⁊ si folia ⁊ flores in lecto substernant eadē faciunt non solum viris:sed etiā mulieribꝰ:sic etiā māducata ⁊ bibita faciunt. Inde ergo arbor dr̄ agnus ca. q2 id facit. Nam etiā semē eius ad epatis ⁊ splenis sclirosim vel cōstipata humoribus loca iuuat.indurāta digerit loca et q2 virtꝰ eiꝰ leptomeris est nō solū non cōmouet libidinem: s3 etiā reprimit sicut etiā ruta: s3 callidior ⁊ siccior est agnus castus ⁊ virtutē abūdantior: s3 nō dissimilis qualitate.est aūt spāl s virtꝰ eius.

Sal. Agnus castus abscindit libidinē coitꝰ: et maxime qn̄ comedit semē eiꝰ et agnꝰ castꝰ a mulieribus athenieñibꝰ in loco sternit et reprimit libidinē. agnus castus ꝓuocat mēstrua et resoluit apostemata dura que sunt in mēbris corpis q aūt caput tāgit non est pp multitudinem spiritꝰ vaporosi orti ex eo magis q̄3 ꝓpter caliditatē rōnabilē ⁊ ptiu3 subtilitatē. Si.n. generatiuus inflatiuus spūs esset īflaret vtiq3 vētrē et augmētaret īpetū coitꝰ velut eruca s3 nedū qn̄ ꝓuocat sed sedare aptus natus coitū.est aūt comestibilis eius fructus palāq3 calefaciēs cū eo qd̄ dolorē capitis faciens est.minus tamē si assetur. Nā sic cū tragematibus manducatur et minus dolorem capitis facit nō est aūt inflatiuus ventris etiā qui nō est torre factus compescit libidinis impetum tam torrefactus q̄3 non torrefactus compescit fructus.

Auice.

Ad torsiões nervium. **Aui.** Fit ex agno casto emplastrũ cũ folijs suis torsioni nervoꝝ ⁊ remouet laxitudinẽ ⁊ facit sodaꝫ ⁊ bibitus suber facit: ⁊ qñ ex eo fit emplastruꝫ facit sodã. Et est ex eis que multiplicãt lac minorando sperma fitqꝫ eiꝰ potio duarũ.ʒ. vsqꝫ ad.ʒ.iij. ⁊ apperit opilationẽ epatis ⁊ splenis: ⁊ valde iuuat ad remouenduꝫ eorum duriciẽ ⁊ cum bibitur ex eo cum oximelle quantitas duarũ.ʒ. cõfert hydropisi. ⁊ sedetur in eius decoctione propter dolorẽ matricis ⁊ apata eiꝰ: ⁊ bibitꝰ cũ mentastro ⁊ euaporatꝰ desiccat sperma: ⁊ qñ ex stiptibus eius sternit sub dorso ꝓhibet pollutionem ⁊ virge erectionẽ ⁊ suffumigẽtur mulieres cũ vehemẽs deside rium adest coitus ⁊ remouet illud: ⁊ cõfert precipue semen eius fissuris ani: ⁊ fit ex eo emplm̃ cũ butiro duriciei testiculi precipue cũ semine eius: ⁊ ꝯfert morsui serpentis cũ bibitur ex eo.ʒ.j. ⁊ similiter morsui canis ⁊ lupi supposito emplastro ⁊ fumigatione facta ex eo: ⁊ eiꝰ folia fugãt venenosa. Et idẽ Sera. auc. Dia. semẽ ipsiꝰ qñ sumit in potu confert morsibus venenosis: ⁊ cõfert ad hydropisin qñ ex eo sumunt.ʒ.ij. cũ vino ⁊ ꝓuocat vrinã ⁊ mẽstrua: ⁊ debilitat virtutẽ spermatis: ⁊ inducit sodam ⁊ qñ semẽ eiꝰ bibit cum pulegio aut fit fumigatio cũ eo: aut nascale prouocat mẽstrua: ⁊ quãdo fit emplm̃ cũ eo curat sodã: ⁊ qñ fit cũ semine eius ⁊ aqua emplm̃ sedat doloreꝫ ragadiarũ ani. ⁊ ipm semen cum folijs curat exituras ⁊ torsiones nervoꝝ ⁊ vulnera. et putant aliqui ꝙ si viator faciat ex ligno eius baculum quem deferat secũ in itinere custodit eum ab offensione lapidis ⁊ aliarũ rerũ ⁊ ab excoriatione que fit per confricationem membrorum.

Amasãtes.i.ebulus.
Amatrum.i.sansucus.
Amaurosis. Pau. ẽ perfectũ vidẽdi impedimentũ sine manifesta passione cum difficili motu.
Ambelos. grece vitis ampelos.
Ambagum.i.trufariũ vel vagum.
Ambat.i.sambucus.

Ambra. ¶ Cap. xxxvij.

AMbra. vł ambar. gre. ⁊ la. ara. ṽo hambar Ambra ꝼm quosdã est spma ceti piscis: ⁊ ꝼꝫ quosdã ẽ fructꝰ arboris sub mari crescentis vł gũmi vł manacor fõtis ĩ mari. ⁊ ꝼꝫ quosdam ẽ iecur piscis. ⁊ ꝼm quosdã spũa maris. ⁊ ꝼꝫ alios est stercus aialis maris: ſꝫ falso qm̃ ambra gñatur sub mari in spẽm fungoꝝ q generant in terra. cal. est ĩ scdo sic. in primo circa finẽ. Sophisticat ãt ambra cũ ligno aloes storace calamita ⁊ laudano resolutis addito musco resoluto in aqua ro. ⁊ apposita aqua ĩ pua q̃titate. Sꝫ cognoscit: qr sophistigata põt malaxari sicut cera vera autem ambra non.

Capitu. cxcvj. **Sera.** li. aggre. c. hãbar. Hãbar.i. ambra nascit in mari ⁊ generat in spẽm fungorũ qui generantur in terra: ⁊ qñ mare turbat eijcit a fundo eius lapides magnos ⁊ cũ eis eijcit frustra ambre: ⁊ plurimum ex ea egredit a mari. qd̃ est in terris gingios. ⁊ in occidẽte ⁊ illa defert almacadie deferũt. n. illuc hoies qui noiant mihere.i. veloces qñ nouerũt ꝙ mare eorũ eiecit ambrã. Melior aũt ex ea est illa que inuenit in insulis illaꝝ regionũ ⁊ in littoribus ipsius cũ figura rotũda coloris celestis. Illa vero que est alba sicut ouũ strutionis. est mala ⁊ est illa quaꝫ deuorãt qdam pisces magni q dñr azel q cũ degluttiũt eã occidunt ab ea ⁊ natãt super aquas mortui quos vidẽres hoies de gingios ꝓhiciũt sup eos vncos ferreos ⁊ extrahũt ipsos d̃ mari ⁊ extrahunt ambram de ventre eorum ⁊ est ambra nõ bona. maxime que in ventre reperitur: ⁊ nominant eã apothecarij persie maioris madi. verum illa que reperitur iuxta spinam dorsi est pura ⁊ munda multũ erbona valde. est ca. ⁊ sic. ⁊ hoc secundum quãtitatem more quam facit in ventre piscis.

Dia. ambra ca. est ⁊ sicca. Ca. lxiij.

Aui. lib.ij.c. de ambra. ambra cal. est ⁊ sic. dr̃ ꝙ fit caliditas eius in.ij. ⁊ sic. in primo.

Posse. cõtra sincopim. acci.ʒ.j. ambre. ⁊.ʒ.ʃ. ligni aloes.ʒ.ij. ossis de corde cerui q oia resoluant in aqua ro. ⁊ fiãt pilule ⁊ propinent. ¶ Cõtra epilẽsiã pone ambrã et cornu cerui in vase vitreo super carbones et patiens suscipiat per os et nares fumũ et multũ vꝫ. ¶ Cõtra suffocationẽ matricis q̃ opprimit spõsalia ponat similiter in vase vitreo cũ alijs aromaticis et recipiat fumus per os vulue.

Sera. Ambra confortat cerebrũ et corroborat ipsum ⁊ sensus oẽs et cor et cõfert senibꝰ: ⁊ frigidis complexione.

Dia. Ambra virtutem cerebro prestat et ceteris sensibus seu cordi adiuuat quoqꝫ senes ⁊ illos qui a frigidis humoribꝰ possidentur.

Aui. Ambra cõfert decrepitis subtilitate sua et cõfert cerebro et sensibꝰ et cõfert pectori et idẽ de viribus cordis ait. ꝙ confortat cor.

Alman. trac.iij.ca. de ambra. Ambra ca. est cerebrum quoqꝫ atqꝫ cor robustũ efficit.

Ambra mella.i.nigra.
Ambidexter.i.qui vtraqꝫ manu ꝓ dextra vtitur.
Amblegi. amelegum Stepha. emblicũ corrupte scripsit.
Amblem radix viua iterpretatur.
Ambilops. ãbilopia. ambilops vł ambiliopia.i. amillops.i. luscꝰ qui in die parum videt a causa non manifesta. li. d̃ doc. gre.
Ambolosagine. idest vitis agrestis.
Amboloprassum.i.porrũ agreste.
Ambore.i.serpilium.
Ambrisuber.i.sene.

¶ Cap. xxxviij.

AMbrosia ẽ spẽs arthemisie. ⁊ latine dr̃ atanasia: ſꝫ ꝼm Dia. ambrosia est aysdo. quere Dia. ĩ ꝓprio ca. q vocat aysdo. ambrosiam et ẽ aydo ambrosia maior vbi sciẽdũ ꝙ ambrosia ẽ duplex. s. maior et minor maior est aysidio minor vero ambrosia q̃ꝫ nominat Dia. c. de ambrosia. est species arthemisie q̃ vocat tanacetũ. et id̃ dicit ambrosia quã multi botrũ vocãt. aut arthemisiã frutex ẽ multas virgas habẽs lõgas palmis tribus et folia ĩ initio minuta silia rute: virge sunt plene seie quasi acinis odorem vini habens que non florescit. radix eiꝰ tenuis est et longa duobus palmis nascitur in capadocia que circa se inuenerit complectitur: virtus ẽ illi stiptica et catastaltica et cataplasmatibꝰ adhibita. omne reuma prohibet corporis.

Gal. vj. simpl. phar. cap. de ambrosia. Ambrosia siue apiũ siluaticũ siue apiũ rusticum siue botrus siue temidis et est tanacetum. cataplasmata vero habet vim stipticantem et repercutientem. Pli. lib. xxvij. c. iiij. ex ea coronantur capadoces.

Americ.i.maiorana.
Abrotostonus.i.curuatio anterior.
Andropulsus.i. ĩbecillis.
Amechi.i.ozimum citrarium.
Ameis.i.extremitas vite.
Amelbacarim.i.lepusmarinus.
Amellẽtũ.i.sine inguine.
Amelonsis siluestre.i.nasturcium.
Amenõis.i.folia papaueris: ſꝫ melius amenonis i.papauer nigrum.
Almẽsus ẽ genus cibarij.
Amene.i.sisimbriũ.
Amẽtũ.i.nitrũ coctum. l. baurach prope finẽ.
Ameos qd ẽ.l. nachana.
Ameos emitherinis.i.alumẽ scissum: vel sciptherea
Ameracũ.i. albacoẽ alba. l. vchuẽ.

Americ.i.maiorana
Amerina arbor ē nō multū a salice distans. Pli. lib.xxiiij.cap.ix.
Ames est serpēs quidam diuersorū colorum.
Amese.i.a medio.
Amesates.i.ebulus.
Ametistus qd est.l.ametistus lapis.
Ameus vel amen.lat.redi domū vel morula vl' semen morule rubi.
Amfaricon idest. impericon.
Amphemeria. i. lilialis ⁊ est alguescen.
Amfesibeemba ē quoddā genꝰ serpētis. Pli. viij. cap.xxiij.
Amsima. i. castoreum vel quodcūqꝫ aīal degens in aquis ⁊ in terra.
Amphimerina feb. i.quotidiana ab amphi. gre. qđ ē circū ⁊ imera dies eo ꝙ singulos dies circuit.
Amfitraros.i. speragus.
Amfodillus albutiū. i.imbecillis.
Amgailē corf. arab. i.arbor gūmi arabici spinosa.cuius lanugo ē sicut cotū:ex cuius fractꝰ succo fit acatia.
Amgiulanauū amigailez i.spina egiptiaca.
Ami.ē spēs cimini vl' fructꝰ iunipi Pli.xx.c.xv.
Amiacij est medicina inda que est similis cinamomo.
Amiantuz annara.i. teste ouorꝫ qbꝰ pulli excludūtur in nidū.

¶ Cap.xxxix.

Berberi AMmiberberis ara.gre.rarach vel oxiacātum.lat.vero berberi.

Capitu. ccxxix. **Sera.** libro aggre.cap.amiberberis idest berberi.⁊ est rubus achissa ⁊ ē dictū acutū ⁊ acsa.⁊ est dictū spina.ergo vult dici spina acuta ⁊ est illa que facit fructū qui dicitur zachuch siue zaitab.⁊ est amiberberis ⁊ defertur a corasceni. ⁊ est arbor silis arbori pirorꝫ siluestriuz q̄ dicit abbimꝰ siue abaras:nisi q2 est minor:⁊ hꝫ multas spinas ⁊ hꝫ fructū similē grano mirthi nisi q2 est maior ⁊ rubeus facile frangibilis.⁊ hꝫ interius grana ⁊ hꝫ radicem habentē multas radiculas infixas terre.

Gal. viij.sinp.phar.c.oxiacātū.hec arbor ē silis virtute ⁊ spē arbori archandi.i.pirorꝫ siluestriū.nisi q2 arbor pirorꝫ ē stiptica stipticitate forti:sꝫ in fructu eius cū stipticitate est res icidēs subtiliter.

Capi.xj. **Aui.** lib.ij.c.đ Amiberberis ē azarasch.⁊ ex eo est rotūdum ⁊ rubeū cāpestre ⁊ aliud est nigrum longū arenosum aut montanū.⁊ est fortius fri.est ⁊ siccū.in fine tertij.⁊ est vincens colerā valde.

Pos. Sera. Fructꝰ eiꝰ qn̄ bibit aut etiam comedit abscindit fluxuz antiquū ⁊ humiditates antiquas que fluūt a matrice. Et qn̄ fit emplm̄ cū eo trito attrahit sagittas que sunt infixe carni ⁊ stellas ⁊ spinas ⁊ alia silia.⁊ qn̄ pcutit venter mulieris pgnātis cū radice huius ter aut fit inunctio cū ea expellit fetū:⁊ est fri. ⁊ sicc. in scđo.phibet ⁊ icidit sitim calidā ⁊ fortificat stōm ⁊ epar.Et pprietas eius est qđ confert apātibus calidis.⁊ hec auc. Aben.mesuay. Et idem auc.armasios.fructus eius retinet ⁊ phibet oēs egritudines que fiūt a fluxu ventris.

Ca. xlij. **Aui.** Fructꝰ amiberberis cōfert apātibus calidis ex eis emplastrū superpositū ⁊ cōfortat stōm ⁊ epar:⁊ abscindit sitim valde:⁊ cōfert rasure ⁊ fluxui sanguinis inferius.

Amicas grec.i. scarificationes. Cassius felix.c. de igne sacro.
Amictas.i. lumbrici ventris.Cassius felix.
Amiceticū.i. recorpatiuū
Amicroteū vel amicrotero.i.facile ad cognoscēdū:vt i alexādro de tussi. materialis aūt ⁊c.
Amicticū.i.mitigatoriuz.
Amictiga virtꝰ.i.lacessitoria irritatoria apitiua.
Amidrō.i.obscuruz minꝰ apparēs ⁊ amidrospulsas.i.ibecillis seu debil'.
Amidū.i.amilum.
Amifructꝰ.i. iuniperus.
Amigdalon.i.oleū amigdalarum.
Amigdalꝰ arbor:⁊ amigdala fructꝰ qd sunt.l.lauer:leum arab.
Amigdale p morbo sunt due eminētie iusta radicem lingue i faucibus similes capitibꝰ māmillarū ⁊ dicūtur brāci.migdalē idest arbor spinosa vn̄ emanat gummi arabicum.
Amilnus.i.camomilla.

¶ Cap.xl.

AMilum vel apoyois.gre.ara.visce.latine vero amidū.Amidū vl' amibꝰ est succꝰ frumēti:⁊ dr̄ amilum ab a qđ est sine ⁊ melos gre.i.mola:eo ꝙ sine mola fit:vn̄ amilū est medulla frumenti qđ infundit ⁊ tundit donec furfur suū dimittat deinde cū aqua mittitur in sportulā:⁊ cū pressura colat:⁊ cū i vino vase velut fex resederit aqua effusa i sole siccat post hoc leuiter stringat. Amidū.

Cas. felix cap.de amilo.Amilū tēperate caliditatis est ⁊ hu.qđ sic fit frumētum i aqua frigida ponat p diē ⁊ noctē.⁊ de die in diē aqua remoueat quousqꝫ frumētum videat putrefieri.deinde aqua remota optime terat.⁊ cū eadē aqua optie ɔfectuz p pānū exprimat ⁊ soli exponat ⁊ exicet vsqꝫ ad aque cōsumptionem.⁊ frequēter remoueat aqua frigida donec dealbetur qđ residet desiccat ⁊ indurat.

Sera. li.aggr.cap.de amilo.Amilū infrigidat ⁊ desiccat plusq̄ꝫ frumentū.Et melius ex eo est illud qđ fit in estate:⁊ modus operatiōis eius est vt accipias de frumēto.⁊ ipsum bene purges. ⁊ infundes in aqua dulci ⁊ laues ipsum cū eo.⁊ post proijci aquam illā cū qua ipsum lauasti:⁊ funda super ipsuz aquā aliā ⁊ facies ita quinquies in die ⁊ si potes in nocte similiter ⁊ quādo mollificat oportet ꝙ eijcias aquā eius cum facilitate sine agitatiōe aliqua ne cū aqua egrediat aliqd de lacte.Et postq̄ꝫ hoc feceris calca cū pedibus ⁊ pijce ipsam aquā ⁊ qđ supnatauerit sup aquā ⁊ furfure collige cū caccia perforata ⁊ abijce residuū postq̄ꝫ ꝯo purgatū fuerit a furfure ⁊ colatū pone sup lateres nouos pone sup ignē.Et sapor eiꝰ est acetosus ⁊ virtꝰ eius est pauce caliditatis:sꝫ est cōpositū ex virtutibus cōtrarijs nam vna est frigida propter acetositatē que est in eo et alia cal.a caliditate eius que est a farina que est in eo a calore putrefaciente. Ca.xxix. Modus faciendi amillum

Gal. primo de cibis.Amilū hꝫ virtutē lenitiuā exasperatorū.existit aūt cōe.hmōi'opus oibꝰ substantijs.quecunqꝫ sicce scđm consistentiam existētes:neqꝫ stipticitatem habent:neqꝫ aliquā aliam qualitatem manifestam vel virtutē:et vocant ipsum apoyoys idest sine qualitate merito existentem talem vt ad sensum:et in humidis substantijs aliqua talis consimile autem est virtute ablutis panibus.minus tamen alimentum dans corpori. Cap.l.

Dia. cap.de amilo.Amilum appellatū est ab eo ꝙ greci milos molam vocant.i.ꝙ sine malo fiat:est autem vtilius amilum quod ex tritico fit cretico aut egyptio. Accipe triticum et laua in aqua bona infunde et muta ei aquā lipidam quinquies in die vt diligentius fiat:et nocte mutabis ei aquam:et liqua quādo mollescit:et manibus confrica et adde aquam postq̄ꝫ confricaueris et liquaueris.pone ad solem colatum sed non multum habeat aquam cum liquas.Est autem optimum amilum recens et candidum et lene sine vllo accore et inquinoso odore. Li.ij.capi.xcj.

Posse. Dia. Amilū facit ad abstinēdū reuma oculorꝫ:alta vulnera oculis replet

lis replet asp̄redinē oculoꝝ tollit sanguinē reĳciētib⁹
bibitū singulare p̄sidiū est. Asp̄redines arteriaꝝ disle/
nit tussello lactis miscet: ꝛ ꝓfluuiū ventris stringit valde
pōt aūt leuiter stringere. ꝑꝑ qd̄ in collirĳs lachrymas
stringētib⁹ miscet: vꝫ silr ꝯ āpata spūalium ꝛ tussim co
ctū in aqua ordei cū lacte amigdalaꝝ additis p̄eidĳs.

Sera. Amilū cōfert humorib⁹ currētib⁹ ad ocu
los ꝛ vlcerib⁹ q̄ dicunt felseoles: ꝛ qū bi/
bit abscidit sanguinē q̄ vēit a pectore ꝛ lenit aspiratē
gutturis ꝛ qn̄ miscet cū lacte i aliquo cibo. hidē facit.

Aminuit. i. cost barcost.
Amineū. i. sine rubore. vn̄
amineuꝫ vinū ſm Dias.
i. sine minio ꝛ sine rubo
re tendens ad album.
Amplius est genus cimini
ꝛ inuenit in egypto.
Amiron est spēs icariole.
Amirisiꝫ. i. suppositio car
nis q̄ fit in cōsolidatiōe
vnde fit ibi tumefactio
carnis: q̄ nō est aliō cō
solidatio nisi appositio
carnis supius que illas
pres sictꝫ. ꝛ vocatur a
Gal. i aphorismō. Et ab
Auic. dr̄ mr̄ sanguinis.
Amisul qn̄ apparēt radi/
ces capillorū albe: ꝛ ex
termitates sunt nigre.
Amitasay. i. eminētia vlce
ris vel oculi.
Amitrocita. i. obscuritas.
Amitroceta idē debilitas
eparis.
Amitrocena. i. tenēs men
suram.
Amizen qd est. l. Aec.

Cap. xlj.

Mirabolani. Amleg idest mirabolani emplici belliget. i.
mirabolani bellirici. vbi sciendum q̄ mira/
bolani emplici ꝛ bellirici sunt ex alia arbo/
re ꝓduci quā alie spēs mirabolanoꝝ sicut
appar et in. l. halilig. determinat de istis. In lr̄a vō ha/
lilig determinat de alĳs speciebus mirabolanoꝝ.

Sera. lib. agg. capitu. de amlegbelliget. Amleg
belliget. i. mirabolani emblici: ꝛ bellirici
sunt frig. ꝛ sic. in fi. tertĳ ꝛ extingunt acuitatem sangui
nis a caliditate colere ꝛ auferūt sitim sua friditate: ꝛ pre
parāt stōꝫ ꝓuocāt appetitū ꝛ stringunt ventrem pro/
pter eorum stipticitatem.

Cap. ij. **Jo Me** capit. de mirabolanis. Mirabolani
emblici sūt ex medicinis cōfortātibus
stōm ꝛ cor ꝛ epar ꝛ viscera. Et meliores ex eis sūt hn̄/
tes frustra grossa ꝛ dēsa ꝛ grauia q̄ min⁹ crescūt in ossi
b⁹: ꝛ pl⁹ in carne rari quoq̄ nō hn̄t spm̄ ꝛ sūt fri. con/
plōnis paꝝ ꝛ sic. i p̄rio gra. ꝛ ipi sūt ꝯfortatiui mbrorū
ipsoꝝ coadunatiui partiū eoꝝ. Et sūt ō extinguētib⁹ iflā
mationē i stō ꝛ epate: ꝛ ipi nutriti maioris sūt opatiōis
ꝛ maioris corrugatōis. Mod⁹ nutriēdi ēblicos. Acci
pe ex eis q̄titatē q̄ volueris submerge i aq̄ ꝛ expōe so
li vsq̄ dū tumefiāt ꝛ humectent post exp̄me ꝛ poe i aq̄
mellis ꝛ dimitte p̄ dies duos ꝛ deinde coq̄ cū facilitate
ꝛ postq̄ cocti fuerint dimitte parum refrigerari. ꝛ ad/
de cū eis mellis tabarcet sicut quartā partem totius: et
recunde ꝛ quidā supercōdiunt cū specieb⁹ aromaticis
cōfortatiuis sicut cū cinamomo xiloaloe gallia carda
momo ꝛ croco silib⁹. Bellirici sunt ex medicinis bene
dictis. expectat. n p̄ eos ꝯfortatio meliores sūt grossi
pōderosi ꝛ densi corticis fri. sunt in p̄rio ꝛ in secūdo. in
posse ꝛ ꝓprietatibus alĳs sūt sicut embilici.

Proprietas denigrādi capillos. **Pos. Sera.** aucto. Gal. Embilici ꝛ bellirici
hn̄t ꝓprietatē denigrādi capil/
los ꝛ ꝓhibēt casuꝫ ipsoꝝ ꝛ cōferūt emorroydib⁹ ꝛ ipi
tumescunt in aqua ꝛ cōditi ex eis faciūt opationes mi/
rabolanoꝝ nō ꝯditorum nisi q̄ sunt debiliores eis ꝛ in
belliricis maior est proprietas in acumine q̄ empli/
cis. et idē auc. Bedigaras. Emblicorū ꝓprietas ꝛ ꝯfor
tat stōm ꝛ augēt appetitū cibi ꝛ incitant coitū ꝛ abscin/
dūt sputū ꝛ vomitū: ꝛ sedāt sitim ꝛ augent opationem
sensus. ꝛ bellirici sunt ꝓping ꝛ opatione citrinis mira/
bolani emblici bellirici ꝛ chebuli mixti cuꝫ oleo amig/
dalorū dulciū ꝛ cū melle tigūt capillos colore nigro.

Jo. Mes. Mirabolani embilici educunt solu
tione flegma ꝛ sunt ex rebus valde
ꝯfortātib⁹ cerebrū ꝛ neruos ꝛ augēt intellectū et ꝯfor
tāt cor: et ꝯferūt tremori ei⁹ ꝛ mūdificāt stōm a putre/
factiōe et cōfortāt ipsum et sedāt feruorē in eo et aufe/
runt sitim et addunt in appetitum et sedant vomitum.

Ammisenie. i. fiellach.
Amocua vl̄ Amoma. i. ar
moniacum.
Amoi. i. radix quecunq̄.
Amolach. ē spēs bubōis.
Amolenten. i. sine ingna/
tione vt in Alexādro.
Amolentuꝫ. Amoliptū. i.
qd̄ est sine inquinatione
vt cerotū aliquod quā/
do digitos nō iquinat.
Cassius felix.

Amolla vel amolella est quoddā potagiū medicinale
satis expertum ꝯ vomitū infantium ꝛ puerorū causatū
ex frigiditate. cuius recepta ē hec. R. cinamomi specie
croci ligni aloes masticis nucismus. gario. terre sigilla.
calami aro. ꝫinꝫiber. rosa. macis cardamomi maioris
ꝛ ēt minoris. an̄. ℥. j. buliant cum aqua ros. in vna fiala
vitrea in cinere calido postea colet ꝛ paulatim cum co
cleari potui ꝓpinet.

Amomin ꝓpriū nomē est
Amomi. i. sine robore vt i
Amomides ē plāta Cale.
satis silis amomo: q̄ ca/
remus in partib⁹ istis.
Amomarū. tuꝫ amathos
i. confectio subtilis: pro
qua. l. timiana.

Cap. xlij.

Amomum gre. lati. pes colūbin⁹. ara. hamelē. Li. j. ca. xxiiij.
Dia. cap. de amomo. Amomuꝫ genus ē
odoratissime herbe: cuius frutex ē Pes colūbinus.
similis botruo in circuitu cuiuslibet arboris nascēs. ra
mulos hꝫ siccos ꝛ duros virgulis similes. coloris sub/
ruffi: circa quos folia iuncta ꝛ copiosa: ex riso botrio/
sum semen reddens ꝛ sibi cōnexum. florem album. ve/
luti viole folĳs silibus bizonie. Cuius triplex dat spēs. Species amomi triplex.
est enim qd̄ appellat armenū ceteris meli⁹ aurosi colo
ris vel flaui: odoris boni. Aliud est qd̄ appellat medi/
on p̄rio inferius nascit in locis humectis: ꝛ propterea
forma mai⁹ atq̄ viride ꝛ lene tactu saporē origani ha/
bens. tertiū vero qd̄ appellat ponticu ruffum est ꝛ nō
longū nec difficile frangibile botruoso semine plenum
ꝛ odore percussibile. i. stipticū. eligendū est aūt recens
ꝛ albū virgas purpureas habens expansum ꝛ semine
plenū silē botruo: ꝛ ponderosum suaue qd̄ masticatuꝫ
linguā remordet vnum colorē habens nō variū vires
habet calefacientes ꝛ stringentes ꝛ siccas.

Pli. lib. xij. ca. xiij. de amomo. Amomū vocat eo
q̄ vult odorem cinamomi inferat nascitur in
syria ꝛ armenia frutex est botruosum semē reddens si
bi cōnexū flore albo veluti viole figura folĳs similib⁹
brionie odorē ēt bono somnū icitat: ꝛ ē cal. ꝛ sic. in. iĳ.

Sera. lib. aggre. capit. de hameme. Hameme. i.
pes colūbinus ꝛ est amomuꝫ: ꝛ est planta Cap. 79.
sicut racemus semē sibi habēs cōnexū habens florem
paruū silem flori plāte dicta locridaꝫ: quoꝝ color tra/
hit ad rubedinē ꝛ circūquaq̄ sunt multa folia conglo
bata et semē eius in racemis ꝛ hꝫ florē albū silem flo/
ri viole in figura. Et melius est armenū: cuius color est
valde aureus. ꝛ color ligni eius est ad rubore vergens
et hꝫ odorē bonū valde. Sed illud qd̄ aquaticū nascit
in locis petrosis ꝛ humidis ꝛ est debilius altero et est
magnū: cuius color est ad viriditatē tendens: ac molle
tactu: ꝛ lignū eius est valde squamosum: ꝛ in odore suo
est silis odori rute: ꝛ in saporē suo est silis sapori origa
ni: sed illud qd̄ est ex terra que dr̄ pontus: lignū est ha/
bens ad rubedinē decliue nō longū nec difficile frangi/

bile: ꝛ eſt boꝛtus ei⁹ ſicut racemi: ꝛ eſt plenū ſemine: et odoꝛ eius eſt purus ſtipticus: ꝛ illud qḋ eſt potentioꝛis odoꝛis eſt nouū albū ꝛ eſt optimū ꝛ hꝫ ramulos coloris ſanguis: ꝛ qñ nō eſt maturū eſt expanſum ꝛ plenuꝫ ſemie. ꝛ racemis puis ſilē grauē hñs odoꝛē bonū multū moꝛdicās linguā: ꝛ coloꝛ eius eſt vnicus non diuerſus: ꝛ quidā adulterāt amomū cum plāta que dr̄ amomides: eo ꝙ ſimilat amomo: niſi qꝛ nō hꝫ odoꝛem eius nec tale ſemē ꝛ naſcitur in armenia: ꝛ flos ei⁹ ē ſilis floꝛi oꝛigani. Si vis nō decipi ab hac vel a ſilibus caue a planta q̄ eſt nimis iuuenis: ꝛ elige illā cui⁹ rami egrediuntur ab vna radice virtus eius eſt calefactiua.

Ca.36.ꝛ ad p̄ni. de ſim. c. 27. **Gal.** 6. ſimp. phar. ca. de amomo. amomum hoc quidē vr̄ ſm virturē aſſimilari acoꝛo: niſi qꝛ ſuccus plus eſt acoꝛus. digeſtibilius vero amomum. ꝛ dixit Gal. in .5. apho. ꝙ oīa calida forti caliītate ſunt ſimilia. ſ. in hoc amomo: ſicut ſunt caſſia lignea capſus cinamomum: ꝛ faciunt ſodā. ꝛ ſilr̄ faciunt plures alie ex ſpeciebus que ſunt ſubtiles ꝛ calide.

Capi.52. **Aui.** lib. ſcd̄o capi. de amomo. amomum eſt arboꝛ ſicut botrus ligni ſicut rhethe inuoluti: ꝛ hꝫ floꝛē ſilē emathi in coloꝛe ꝛ folia ei⁹ ſunt ſicut folia vitis albe: quoꝝ coloꝛ eſt ſicut aurum: ꝛ coloꝛ ligni eſt ſicut hyacinti boni odoꝛis: eſt ſpēs ei⁹ alia viridis groſſa naſcens in locis humidis: ꝛ eius odoꝛ rute ꝛ eſt ſpēs alia egyptiaca q̄ nō eſt longa neqꝫ lata neqꝫ debil' neqꝫ grauis ad frangēdū: imo ſilis vue: ꝛ odoꝛ eius exuberat ſup trāſitū vue. cal. eſt ꝛ ſic. in ſcd̄o ſubtiliat ꝛ maturat. ꝛ in ipſo eſt ſtipticitas. ꝛ virtus eius eſt ſicut virtus actoꝛi. imo eſt vehemētioꝛis digeſtionis ꝛ maturationis: ſꝫ acoꝛus eſt vehemētius exiccatiuus q̄ ipm̄.

Poſſe. Dia. Amomū eſt pſtās ſomnū: tumoꝛes ēt cataplaſmatib⁹ admixtum ſedat: ictibus ſcoꝛpionū cū azimo tritum: ꝛ vt cataplaſma impoſitum occurrit. ex aqua eius oculi tumentes releuant̄. tumoꝛes viſcerū vue paſſe mixtum ꝛ vt cataplaſma impoſitum ſedat. muliebꝛia feminarum fomēto ꝓpeſcit. ꝛ huius aqua calida potata nefreticis ꝛ epaticis ꝛ podagricis ꝓdeſt miſcet̄ diuerſis antidotis ꝛ miris: ꝛ varijs odoꝛibus grate miſcetur.

Ad oculos.

Sera. Amomuꝫ inducit ſomnum ꝛ ſedant ſodā quando emplaſtrū cum eo fit ſuper frontem ꝛ maturat apoſtemata calida ꝛ confert puncture ſcoꝛpionis quando fit emplaſtrum cum eo ꝛ bedarogi ideſt azimo ꝛ ponitur ſuper locum puncture ꝛ confert apoſtematibus oculoꝛum tumidis quando fomentant̄ ex decoctiōe eius ꝛ confert apoſtematibus intrinſecis quando cuꝫ eo exterius ſuperponitur facto emplaſtro cum paſſulis ꝛ confert doloꝛi matricis quando fit naſcale cum eo: ꝛ quando fit encatiſma ex decoctione ei⁹: ꝛ quando bibitur decoctio eius conueniens illi cuius. epar eſt infirmum ꝛ confert egritudinibus renum: et podagre. ꝛ ipſum ingreditur in confectionibus multis ꝛ magnis odoꝛiferis. Et idem auctoꝛitate Humaym Iſacc. Amomum eſt res que inebꝛiat: etenim de pꝛopꝛietate eius eſt ꝙ inebꝛiat ꝛ facit doꝛmire. Auicena. Amomum curat apoſtemata calida. ꝛ eius decoctio bibitur ad podagram: ꝛ ſedatur in ea: etiam ad illud grauat caput ꝛ facit ſodam ꝛ facit ſomnum. et eſt ex inebꝛiantibus et doꝛmire facientibus: ꝛ fit embꝛoca ex decoctione eius ob talnie cali. ꝛ confert pleureſi frigi. ꝛ aperit opillationes epatis. ꝛ eſt plurime digeſtiōis q̄ acoꝛus et confert doloꝛibus matricis et intrat in peſſarijs matricis: ꝛ ſedetur in decoctione eius ad doloꝛem renum: ꝛ bibitur ex eo ad doloꝛem matricis omnem: emplaſtrum ex eo factum cū bedarogi valet puncture ſcoꝛpionis.

Alman. tracta. tertio cap. de amomo. Amomū calidum eſt ꝛ ſic. quod oppilatiōeꝫ epatis ex frigiditate eſt pꝛoficiens doloꝛem aufert matricis in capite: tamen grauedinem ꝛ doloꝛem atqꝫ ſcotomiam generat.

Amōades in arthemiſia.
Amōcabiel. i. ciminum album.
Amoniſi. i. calamentū fluuiale.
Amoniacū qd eſt. l. vaſac
Amoꝛellū frutex ē ſarmētoſa hñs folia ꝛ floꝛes ſicut oliua ꝛ ſemina nigra curans cancroſca biem ꝛ leprā ꝛ ponitur in ſirupo magri vꝛſonia poſito in antidotario Gal. minoꝛi.
Amoꝛiſubet. i. ſene.
Amoꝛoſia eſt quedā cōfectio quā ponit Auic. in antidotario ſuo. ꝛ amoroſia eſt qdā ſapoꝛ aromaticus ſic dictus.
Amoꝛeſia gr. ē qñ ex ſciſſura arterie fit collectio ſanguis ex arteriaꝫ: qḋ ēt dr̄ apoꝛiſma. amariſma mater ſanguinis.
Amotua. i. armoniacum.
Amphoꝛa. i. quadrantal.
Amphibia gr. aīalia i terra ꝛ in aqua viuentia.
Ampeleos melana. i. vitiſ nigra ꝛ eſt viticella. D.
Ampeleos leuce. i. vitiſ alba ꝛ eſt bꝛiōia. Dia. ſm alios cucurbita agreſtiſ Auice. feſire. ara. cambayde.
Ampeleos agria vel agreſtis. i. vitis agreſtiſ que alio noīe dr̄ lambꝛuſca ꝛ cuius flos vocat̄ ynantus vel ynātum: ꝛ eius ſunt due ſpecies. l. haarim. Pli. 27. capi. 7. et lib. 23. cap. 2. poſt pꝛincipium. Diaſ. Clematis et flāmula eſt ſpēs eius.
Ampeleos inoferos vl' vinoferos ideſt vitis vini fera pꝛo qua. l. habariꝫ Diaſ.
Ampelopꝛaſſon. gr. Dia. ideſt aratill⁹ ꝛ ē poꝛruꝫ vinee. nam gre. pꝛaſum poꝛrū dn̄t. Pli. lib. 24. cap. xv. in medio.
Ampleopia ē obſcuritas vidēdi que fit ab aliqua nō manifeſta cā. Paul. ōmoſthe. Alexā. Ambliopia.
Ampirepi ſecō. balano. i. mirabolani indi.
Amplemon vel amplenō i. ſcolopendria.
Ampliopia. i. oſcuritas viſus et eſt luſc⁹ qui in die pax videt a cā nō manifeſta vt oꝛibaſi⁹ i Alex. de oculis.
Amphebe amphna. ara. coagulum.
Ampurias ideſt cauda equina.
Amuberis. i. berberis.
Amuden. i. amiden.
Amulumer. i. pōd⁹ vn. ij. minus. ʒ. iij.
Amuleruin vel amū ideſt ciclamē. Pli. li. xxv. ca. 9. ante medium.
Amurca. i. fex olei iferioꝛ ſꝫ murca ē fex olei ſupeꝛioꝛ. ꝛ qd ē. l. chait.
Amuri. i. almuri.
Amuriſina. i. amoꝛeſia.
Amurditis. i. ſerpēs cui⁹ lōgitudo eſt vſqꝫ ad cubitū ꝛ coloꝛ ei⁹ eſt coloꝛ arene. ꝛ ſuper ipſi⁹ coꝛpus ſunt veſtigia.
Amꝫen quid eſt. l. Aec.
Ana ſurſuꝫ vl' eq̄le interp̄tat̄ vl' rectum vel pariter reintus ſimiliter.
Anabaſis vel acut. i. ypurus: ꝛ eſt cauda equina Di. ꝛ anabaſis gre. aſenſio vel aſcēſus ꝛ. c. xiij. Pli. li. 26. capi. 7. ante medium.
Anabach vl' anabacie vel alcānub. i. carrubie.
Anabꝛoſis vel diabꝛoſis vl' coꝛroſio idē. nā roſis liciſio vel ruptura. ita dicit Alex. Demo.
Anabꝛoſim dicim⁹ ſcabꝛoſaꝫ palpebꝛaꝝ paſſionē
Anabula ē ſpēs titimalli.
Anababe: eſt fruct⁹ arboris q̄ vocat̄ agrifoliuꝫ.
Anactiron. i. cultre. Gal. iij. de ingenio ſanitatis. ca. iiij. ante mediū.
Anacalla. Pli. anag. allida aliq acoꝛō vocār ꝛc. lib. xxv. cap. xj. in pꝛin.
Anacard⁹ pediculus elephātis ab ipitis dr̄ qḋ eſt falſuꝫ ſꝫ ē fructus cuiuſdā arboꝛis

daz arboris q vocat pe diculus elephātis ara. beladar. Cratio.
Anacaroes.i.muroꝝ pfo
Anachochi.i.bacce lauri
Anacollina.gre.i.medica mēstrictoriū: qd frōti et temporibus supinducit ad phibēdū hūoꝝ fluxū ad oculū. Demo.
Anacollema vocat acolla quod est glutē. Herodius idem.
Anacrisis.i.pforatiões et scarificatioēs. Ccordis
Anada.i.liqr hūiditas
Anadach.i.frad.
Anadagor.i.sumach.
Anadosis gre.i.redditon vl'equal.distributio.
Anadoxis.gr.receptō.li. de doc.gr. Sal. 7.miamir.ca.ij.
Anadromes.gre.i.recursus.
Andromes.i.capparis. Alexā.c.de epilia.
Anafriodos.i.spargus.
Anafiticatos.idem.
Anagaliō.i.psolida mior
Anagarza qd ē.l.borboē
Anacati.i.auis mouēs caput. Cdā insule.
Anacaros: ē nomē cuiusdā
Anacasa.i.musa.
Anagalliris.i.simphituz vl'pfirmatū vl'consolida maior et minor.
Anagallidos.i.semen miricie.Dia.

Cap.xliij.

Auricula muris — Anagallus gre. vl'mioschays: vel xantala ara. impia.lat. vo auricula muris dr ꝑm aliqs. Anagalli sūt due spēs: vna ē auricula muris: et ē maior. et alia est mors' galline siue morgellina et est minor: et maioris due sunt spēs: vna q facit florē celestis coloris. et ē alia que facit florē rubeū et habēt folia pua et rotūda et ramos quadratos et semē rotūdū. Minor vo facit florē albū cuius folia sunt silia supradicte.

Ca.168. lib.2. Dia. capi. de anagallo Anagalli sunt due species. Una ē q florē hyacintinū pfert que femina est. Altera est q et florē dactili colorē hūtem profert q et masculus est. Ambarum vero frutices sunt minores et super terrā sparse subquadratas habētes virgulas. semen habentes desuper abrotundū. Raf. scdo apho. dicit anagallus.i. matersilua.

Cap.155. Sera. lib.aggre.ca.de anagallo: Anagallus est plāta q hz folia subtilia parua et ramos quadratos et semē sile semini coriandri. et masculus ex ea noiat in greco xātala: et feia cardabella: et est herba de bauleic. Idem aucto. Diasco. est herba cuius due sunt species. Una ipsarum habet florē celestini coloris et est femina. Altera vero habet florem rubeuz et est masculus: et sunt due plantule expanse super faciez terre habētes folia parua et rotunda similia folijs herbe que dicitur lactin: et habet ramulos quadrāgulatos et semen rotūdum. subtilē radicē. Et idē auct. Gale. virtus eius est que calefacit parū et desiccat sine mordicatiōe et abstergit abstersione forti et attrahit.

Cap.37. Gal. 6.sim.phar. c. anagall' Anagallus vtraqz tam que fuscum habet colorem q̄ que rubicundum: abstersiue satis virtutis sunt: habenteo q̄ daz occultam caliditatem attractiuam. Et idem in.7.capi. myoschays siue mysothis. Anagallus siccat in scdo caliditatem autē nullā manifestam habet.

Ca. 114. Pos. Empl'm ex anagallo factum curat tumorem ani: et succus eius curat oculoꝝ caligines: cōfert idropicis et calculosis et epicis: et herba ipsa ptusa et sup vulnus iposita attrahit infixa corpori.

Ad oculoꝝ caligines. Dia. Ambe species anagalli vulnerib' pstāt effectū tumorem nō admittūt: et infixa corpori euocāt: pascētia vulnera abstinēt: succus eoꝝ dolorem dentiū phibet: si p dextro dente in sinistra nare fuerit imissus. hic succus cū melle actico coctus et adhibitus oēs caligines oculoꝝ siue vitiū eoꝝ qd vocatur argemon siue argema detergit: morsib' venenatis bibitis medicat: nefreticis. idropicis: et epaticis: et renali passione defectis pstat auxiliū. ano tumēti impositu' medicatur. Item succus narib' infusus putredinem capitis purgat. habet eñ desiccatiuā virturē absqz mordicatione vnde et vulnera glutinat: ventrem quoqz deducit mulse admixtus et potui datus herba contusa et imposita stipites educit de corpore. — Ad morsus venenatoꝝ

Ser. Spēs anagalli cuius flos est celestis confert exitui ani: et illa cui' flos est rubeus facit anū egredi si fit cum ea emplastrum — Contra exitū ani

Gal. Ambe spēs anagalli hūt occultā caliditatē attractiuā vt et stimulos infixos euellāt. earum vero succus a narib' purgat pter eandē cām. et vniuersalr loquēdo desiccatiuā hūt vtutē: quapropter etiā vulnera solidant et putrescentibus conferunt.

Anagiros anigiris acopō i.malua terrena. Dias. frutex est folijs et virgis silis agno arbori: grauis odoris plenus flore simili brasice: semen in foliculis etc. Pli. libro xxvij.cap.iiij.in fine.
Anagir.i.camphora.
Analus.i.nō salitus. Gal. xij.terrapez.c. vltimo.
Anatiros.i.argalia vesice Gal. gnto de inge. sani. cap.v.in medio.
Anago gre. i.deductio.
Anagoge.l. anagogen.i. eductio sanguinis p os. O ribasi'. Cassi' felix.
Anagodan.i.sumach.
Anagogū.i.sputū educēs vl'spuere faciēs. Alex.
Anaguid.i.nouiter de furno egredientium.
Anahada.i.cib' sicut pbeluden: nisi quia cum eo ponit cizamū. Alman. trac.iij.cap.xiij.
Analbarā.i. morfea alba
Analēsia est species epilensie vitio stomaci.
Analipsis.grec. Anacalipsis.i.refectio.
Ananfi.i.arundo.
Anantia.i.pes leporis gariofilata sana munda. idem.l.gariofilata.
Anapetica. Anapetica gre.bona digestio vl'recta digestio.
Anapleuretica sunt q alta vulnera complēt et limpidiant.
Anap opletica gre. que replent vulnera carne.
Anapletorica sunt que cicatrices grossant et alta vulnera ꝑplēt et limpiāt
Anasata.i.dest hydropisis carnosa.
Anasarca ē spēs hydropisis et fit qn supfluitates grosse non expelluntur ad cutim sz iuxta carnē vñ dr ab ana qd ē iuxta et sarcos qd est caro: iō dr hydropisis carnosa. et vocatur simil'r hypo sarcha. Pau.
Anostomasis ē cū ora venaꝝ apriora effecta sanguinē emittūt: vl'ē supflua elargaton. Ga. vij. miamir.ca.ij.in prin.
Anas quid est.l.bar.
Anathimasis.i.delatio sumi sursum a stō ad caput. eleuatio exalaton. Euaporatio fumositas
Antimiasis idem.
Anatis vl'anāsi.i. arūdo.
Anathomia.i.l ppotiōal' vel equalis sectio. nam anthomi sectio.
Anatrelis.idest neruoruz perforatio.
Anatrepsis gr.i.nutrimētum.lib.de doc.gre.
Anitricō. Stepha. ē flos asefori: vl'axeras. et ēbinach seu affodillus.la. antericon.
Anatropha.i. cōuersi stomaci sursuz: et est vomitus: subuersio: euersio: inapetibilitas: nausea. Gale. viij. miamir. capi.ij.
Anaxilis.i.psolida mior.
Anazet.i.iuiube.
Anaceto.i.sarcocolla.
Anchiani.i.castoreum.
Anchili.i.flos.
Anchusa Abugilise simar idest lactuca asini. Dearselus.
Anchusal.i.aec.
Ancias gre.i.tumor dur' iuxta paristimias.
Ancistrū. Demosthenes ē instrm cirurgicuz: sicut

vncinus: cuius quoddã est hñs i sumitate cauernã seu foramen p quod filum trãsire possit gre. vel angistrũ dicit ꝛc.

Ancora herba in locis cultis ꝛ hortẽsib⁹ inuenit̃ nascens raro: nisi cũ flore. Butannicus de ipsa loquitur.

Ancora. i. spelta.

Ancora. i. vlcus excoriationum.

Anchorismata. gre. tumores: vt in libro antiquo de simplici medicina reperi.

Anchemida. i. camomilla Gal. ij. memiri. cap. ij.

Andachocha. idest andacucha.

Andacore. i. suffurate.

Andale. i. colloquitida

Andalartos. idest calcucecaumenon.

Andaran. idest alumen.

Andarante. i. sal lucidum

Andar acatõ ẽ tertia spẽs trocisc̄orũ tyriace. nã in ea sunt trocisci squilitici. trocis. tyria. ꝛ est tertia species scilicʒ trocis. diacorralli.

Andechocha. i. saturegia

Andacore. i. sulfurata.

Andoture. i. mãdragora.

Andracacara quid est. latine herba grassula.

Cap. xliij.

Atriplex Ndrafasis vel andofrasis gre. ara. araf. latine vero attriplex.

Ca. 146. **Sera.** lib. aggre. c. araf. aucto. Dias. Araf. i. andrafasis olus est de genere duplici hortiũ ꝛ agreste. fri. est. sed domestica multo frigidior est agresti.

Ca. 69. ꝛ 2. alimẽ. ca. 44. **Gal.** 6. sim. phar. ca. andrafasis. Andafrasis siue attriplex siue crisolocãna fri. ꝛ hu. virt⁹ est hu. quidẽ in scdo gradu a medijs fri. in p̄io: quã gdaꝫ tepidã dicebam⁹ eẽ q̃litatẽ q̃lis ꝛ nr̄is rosis dam⁹: nisi q̄ nõ est p̄ticeps stipticitatis sʒ est aquosa ꝛ mime terrestris sicut malua: sʒ ƀm ventrẽ facile transit sicut illa ꝑpter viscositatẽ oĩno aũt modicũ qd diaforeticũ est ei. sunt etiaꝫ ortulane tam malua q̃ andrafasis multo humidiores ꝛ frigidiores agrestibus.

Li. 2. ca. cix. **Posse. Dia.** Andrafasis cataplasmatibus adhibita cruda ꝛ cocta papulis imposita medeť. semẽ eoꝝ cũ mulsa bibitum ycteritos curat: ei⁹ virt⁹ ẽ leptinitica cũ polenta cataplasmatib⁹ adhibita ꝛ iposita doloreꝫ capitis tollit: tũorib⁹ oculoꝝ necessaria adhibetur: semen ei⁹ nefreticis medetur: ꝛ folia ei⁹ contusa ꝛ imposita ignem sacrum cõpescunt. folia ei⁹ comesta dolores vesice amputant. filr ꝛ reuma stõi ꝛ veutris prohibent. Comestũ febres acutas extinguit: ꝛ lumbricos rotundos educit sanguineꝫ reijcientibus prodest. desintericis comestuꝫ auxiliatur cataplasmatibus oculoꝝ vtilr adhibeť. reumatismum intestinoꝝ si adhibetur cõpescit. dolores m̄ricis super positũ mitigat. Est. n. andrafasis hũida abũdanter fri. mediocrit̃ nil hñs stipticuꝫ: sʒ aquosa est vt malua domestica ãt multo frigidior ẽ: ꝛ iõ iflãmatiõibus i initio expedit. In statu võ ꝛ declinatiõe siluestris: semen võ eaꝝ ꝑiectoriã hꝫ v̄tutẽ: vñ ictericis ꝛ epicis si ẽ ex epilemfrasi vtilis est. Cruda siue cocta durities omnes et furũculos sanat. p̄niõib⁹ gdẽ anteq̃ȝ in vulnus erũpãt vtilr iponit̃. Scabras vngues sine iniuria vlceris detrahit. podagre feruoreꝫ cũ nitro ꝛ aceto ꝛ melle: extinguit solutoria ẽ.

Rasis. **Ser.** auc. Ras. Semẽ ei⁹ fac vomere fortit̃: ꝛ vidi hoiẽm q bibit ex ea. 3. ij. ꝛ assellauit vsq; ad debilitatem magnam.

Gal. Andrafasis domestica mlto frigidior ẽ agresti qua pp ꝛ flegmonib⁹ ẽt fridis: icipientib⁹ gdẽ ꝛ crescẽtib⁹ ac mollib⁹ adhuc: ꝛ q̃si feruẽtib⁹ hortulana: eis võ q̃ in statu ꝛ declinatiõe ꝛ idurescẽtib⁹: et frigescẽtib⁹ agrestis sunt ꝑueniẽtiores. fruct⁹ ei⁹ abster siue v̄tutis ẽ. vñ ꝛ ad hictericos ex opl̃ne ep̄tis vtil̃ ex i

Cstit.

Alman. trac. iij. de attriplice. Attriplices. fri. sunt ꝛ hu. que ventrem mollificantes bene nutriunt: hictericis quoq; ꝛ calidum habentibus epar beneficium p̄stant.

Andrago vel andragne. i. portulaca.

Andragne. ãdrachinj agreste. i. portulaca siluestris ꝛ ẽ soldana q̃ ẽ lacticinosa: ꝛ ẽ laxatiua ꝑ q̃. l. ckacille.

Andragines. i. capparis.

Andraginos. vl̃ andragies. i. nenufar vel nimphea.

Andrarane. i. ãdracacarẽ. Andrasemõ ẽ spẽs ipici

Androsaches gd ẽ. Pli. 27. ca. iiij. circa medium.

Androstica. Gal. 6. sim. phar. ca. ãdrostica. ãdrostica. que ꝛ pitars ꝛ leuki: ꝛ callasia vocat̃: vt actis ẽ herba põt ãt desiccata ꝛ bibita. ipsa vero nõ fruct⁹ ipi⁹ v̄rias ꝑuocare sufficiẽter palã q̃q; q̄ ẽt diaforare: ꝛ

Androsemõ didimo masculus: vel asgron. Cficcare vel androsemi dadion vl̃ dadis masculus.

Pli. c. androsemõ. Androsemõ est herba filiis ipericon cauliculis mollioribus ꝛ densioribus et magis rubẽrib⁹: folia alba: rute figurã hꝫ: semen papaueris magis sile. Come ei⁹ trite sanguineũ emittũt succũ. gignit i vineis medio autũno fodit̃ ꝛ suspenditur. Li. 27. c. v.

Gal. 6. sim. phar. ca. androsemi. Androsemi fruticrosa plãta duplex ẽ nã alteꝝ gdeꝫ alkita. seu alkaides vocatũ. Alterum autem qd̃ a quibusdam dyoinisia nuncupatur.

Dios. Fructus quidem eorum purgatiuus. frondium võ virtus siccatiua ꝛ abstersiua mediocriter: quemobrem ꝛ q̄ne sunt vsta igne sanãt. cocta vero in austero vino solidant.

Pli. li. 27. ca. v. post medium. Fructus eius est vtilis ad purgandũ aluum magnorum vlcerum qd̃ eius vinum indicat. Capi. v.

Anegiuus. i. camellus.

Anec. i. vsnee.

Aneide. i. anetum.

Anesi. i. rose.

Cap. xlv.

Neisim vel aneisuꝫ ar. gre. võ ꝛ lati. anisuꝫ.

Dia. c. de aniso Anisuꝫ feruentis ẽ virtutis. scꝫ calide ꝛ sicce ꝛ nature mixtualis ꝛ scarotice. i. incisiue. Lib. 3. c. lix.

Sera. lib. aggre. c. aneisim. auc. Dias. aneisin qd̃ de eo est recens ẽ bonũ hñs grossa grana plena: ꝛ nõ excoriat̃ qñ fricat̃ excoriationibus silibus furfuri ꝛ hꝫ odorẽ bonũ forte. Et illud qd̃ est ex insula cretẽsi est meli⁹ ꝛ post illud ẽ babilonicũ: hyspanicũ võ ẽ dteri⁹ ꝛ qd̃ ex plãta ei⁹ ẽ magis iuuatiuũ ẽ semen ei⁹. Cap. 252.

Gal. 6. sim. phar. ca. de aniso. sapor eius est acutus amarus modicum: ꝛ virtus eius est que calefacit ꝛ desiccat in. iij. propterea ergo ꝛ diureticum est ventositati autem que ƀm ventrem resistit. Aui. lib. ij. ca. de aniso. anisum ẽ semen feniculi romani acuitatis maioris q̃ nabati: ꝛ ex eo melius est quod ẽ ponderosum: ꝛ est cal. ꝛ sic. in tertio. Ca. 46. ꝛ ad p̄rni. de sim. c. xv.

Posse. Dia. Anisuꝫ q̄ mixtualis virtutis est hystericis medetur: sitim tollit: bibitũ venenis occurrit: inflammationes amputat: ventrẽ stringit: menstruis imperat: lac mulieribus prouocat: ꝛ auget bibitũ: ventrem stimulat fumigatione naribus adhibitum dolorem capitis tollit: aurium dolorem cum oleo ro. adhibitum mitigat ventositateꝫ ventris tollit ꝛ dolorem. O primũ ãt ẽ creticũ: deinde egypticum: gallicum vero inertissimum. Ad sitiꝫ

Pau. Cap. de aniso. Contra liuorem ex percussione conteratur ciminum ꝛ anisum ꝛ incorporentur cum cera ꝛ calidum supponatur. Anisum similiter auget lac ꝛ sperma aperiẽdo meatus ꝛ mundat humiditatem matricis. Ad sperma

Alman.

Alman. trac.iij.cap.de aniso. Anisum calidum est: qd ventositatis dissolutiuuz existẽs epatis aperit opilationem. coeundi preterea voluntatem stimulat.

Sera. li. aggre. aucto. Dia. virtus eius est desiccatiua ⁊ calefactiua. ⁊ expellit ventositates a corpore. ⁊ sedat dolorem: ⁊ prouocat vrinam. et sudorem. cõfert hydropisi: ⁊ abscindit sitim q̃ fit ab humorib⁹ salsis qñ sumit in potu: ⁊ est pueniens venenis ⁊ inflamationibus: ⁊ stringit ventrez: ⁊ abscidit hũiditates albas a mrice fluentes. ⁊ puocat lac: ⁊ excitat libidinẽ. ⁊ qñ attrahitur odoratu fumigatio vaporis ei⁹ sedat sodã: ⁊ qñ teritur ⁊ miscet cũ oleo ro. ⁊ distillat in aurẽ: curat qd itra ipsam accidit ex casu aut pcussione ⁊ sedat dolorez eius. Et idẽ auc. abugeri. apit oplonẽ epatis splenis ⁊ renũ ⁊ mricis: ⁊ mundificat vias q̃ ab hũoribus opilant. ⁊ pp hoc pfert febrib⁹ antiqs: ⁊ hz in se acuitatem ppinquã adustioni q̃ resoluit ventositates maxime cum ipsum assatur.

Ad mricem. Ad opilationez epatis splenis renũ ⁊ mricis. Capit. i.

Aui. Anisum est apitiuuz cum stipticitate parua: ⁊ sedatiuum dolo⁊ ⁊ resolutiuuz ventositatuz ⁊ ppzie si assetur: ⁊ in ipso quidẽ est acuitas qua medicinis adurentibus fit vicinuz. Confert inflammationi in facie ⁊ apostematibus extremitatum. Si ex eo fiat operatio: ⁊ narib⁹ ei⁹ vapor attrahatur. sedat sodã et vertiginẽ: ⁊ si teraẽ ⁊ misceaẽ cũ oleo ro. distillet in aurez sanat: qd accidit in interiori pte ex soda ppressiõe: aut pcussione: aut dolores eius. ⁊ pfert febel antiq: ⁊ puocat lac: ⁊ abscidit sitim factã ex hũiditatib⁹ baurachijs ⁊ pfert oploni epatis ⁊ splenis gnãte ex hũiditatib⁹: et puocat vrinã ⁊ mẽstrua: ⁊ mundat mricez a fluxu humiditatũ alba⁊ ⁊ est motiuuz coitus. ⁊ qñqz cõstrigit ventrem: ⁊ adiuuat ipm ad illud eius puocatio ⁊ apit oplones renũ ⁊ vesice ⁊ mricis: ⁊ pfert antique febri ⁊ expellit nocumẽtũ venenorum ⁊ venenosorũ loco ipsius ponitur carui quantum est ipsum.

Loco anisi põitur carui.

Anemo anemonis. i. rub. papauer. Pli. lib. 21. cap. 23. Dias. Anemõis duo sunt gña ⁊c. ara. xachaich. S. primo miamir. c. 3.

Anemora. i. sisimbriũ. Anemul sũt ossa subtilia q̃ sunt in extremitatibus digitorum.

Anexgil. i. nux indica. Anes. i. robile. ⁊ ẽ legumẽ

Anesis. i. reges ab a. qd ẽ sine nesos labor vel morbus inde anetica. i. mitigatiua vel quietica. requiem. s. inducentia que anodia vocamus ⁊ anetica dies i febribus dr interpolatiõis. lib. de doc. gre. Anesis intermissio: remissio refrigerium pausatio interpolatio. Joannitius de modis feb. Gal. ad claucon. ca. ij. distin. iiij. ⁊. xij. capitulo.

Anesime. i. thit. Anethosasis. i. apertio.

Anetica. i. mittigatiua vel quietica.

Anguria. i. batheca: cucumer saracenicus. Auer. vij. coll. c. 9. circa mediũ. Auẽzoar. li. j. ca. 7. l. dullasia.

Anetuz. i. absintium dulce. ⁊ quid est la. vebet.

Anetum agreste. i. meu. Anfastas. i. tegula.

Anetisa. i. lacca. Anse. i. coagulum.

Anfeagidi. i. coagulum ceruinum.

Anfecalferas. i. coagulum caballinum.

Anfioma. i. sinopina.

Anfraliafres. Dia. ẽ spẽs sex titimalo⁊. quã ⁊ dendrodes. vocat idest arboreuz.

Anforismus. i. anforismus. n. ante. f. grec. scribitur.

Angailem ẽ arbor nascẽs in india in locis rusticorum. ⁊ est fri. ⁊ sic. ⁊ est satis stiptica.

Angãlzest. i. agn⁹ castus. Gal. vj. sim. phar. Cnicetia.

Angastus. i. bartacum. Angeris. i. celaria sto conue

Ange. i. cardus. Angelica. i. arca angelica.

Angedis. i. terrestris. Anges. i. emasum.

Angiologia. gre. ẽ cyrugia que fit in arterijs timporũ pp fluxũ lachrymarũ. Angimonia. i. sarcocolla.

Angina est apa qd nascit sub faucibus: ⁊ dicit ab ango angis: qui morbus maxime porcis accidit: ⁊ quãdo qz hominibus.

Agnitis ve angitis est qdã species spicenardi. Dia.

Angolus vel angulus. i. citrulus.

Angonum. Pli. Anconin. li. xxvij. ca. iiij. versus finez

Anguarte. i. sarcocolla.

Anguasen. i. herba lialialis. ⁊ est ansimerina.

Anhar. i. locus qui est in inferiori parte gule. latine sonat vulnerario cum lancea: eo q camellus ibi cũ lancea percutitur ⁊ sic moritur: alr non.

Anicetũ. i. anisum. Pli. li. xx. ca. xvij. post medium.

Anismos. gre. succus. alias succus.

Anigailen. i. arbor gummi arabici.

Anil. i. indicum. Animitos. i. febris. stiatica.

Animeos. i. gummi arabicum.

Aunimoda. Dias. virge sũt em duo⁊ palmo⁊ ⁊ paulo maiores fruticesqz virge nodose in qbus sunt capitella minora folia minuta sicut lenticule aut rute ⁊c.

Animon vel anemoa. i. papauer rubeũ.

Animones qdẽ. l. otonia. Anitos. aniatos. gr. i. incu

Anissi. i. serpens. Crabilis i sanabilis.

Anisum ciminum dulce semen feniculi romani idẽ pro quo. l. anesium. Aniuden. i. anuidem.

Anlicetati. i. anisum. Annara. i. testa ouorũ vñ

Anenula. i. matrisilua. pulili excludunt amiãtũ.

Annestin. i. flos prati. Annoticũ. i. recorpatiuũ.

Annia. i. priuatio ãhelit⁹. Anocazna. i. cãtabrũ. ali

Annomen. i. rosa canina. qui dicũt q ẽ sisimbriuz

Annosader. i. sal armõiacuz. sed prima melior.

Anoch. i. arthanite.

Anodinum sedatiuum. i. mitigatiuum.

Anodormon mricis. i. assensus mricis ad superiora.

Anodosis. i. distributio nutrimenti in membra.

Andromũ. i. recursor. Anoen ẽ ppriũ nomen loci.

Anora. i. calx. Anore. i. medicamẽ pilos auferẽs

Anolosoch. i. obolus. ⁊ est pondus. 12. granorũ ordei.

Anoresia. i. fastidiũ vel priuatio appetitus. Atrophia

Anori est quedam species dactili.

Anostomasis. i. ascensus matricis ad superiora.

Anostomizare. i. apire venas que sunt in ano.

Anonis. dixit Stepha. q est spẽs Achuam. i. Achauẽ vchuem.

Anostris. Anofris laycos. i. lupus.

Anphna. Anphebe. ara. i. coagulum.

Aquinopa. i. ferox. Anrioc. i. plumbum

Anse est modus ligationis ⁊ nodationis qui vulgo dicitur asola. quasi nodus qui immediate cum qs vult soluitur.

Ansea. i. lilium. Anstonlocia. i. cappinus arbor.

Ansali. Ansellara. squilina. Daliabas.

Antali sunt ossa facta sicut dẽtali vtcunqz maiora. sed nõ hz supficiẽ leuẽ sicut dãtali: sz vgulatã ⁊ totã albã oriunt sicut ⁊ illi. ⁊ eadẽ hñt vtutẽ. ponunt in antido. Sa. in vnguẽto citrino qd interpretaẽ vnguentum de citro. Anlzistron. gre hamus vocatur anlzistrõ scribũt: sz anlzistrõ pferunt. Nã vbicunqz gama añcedit lzapa ipm gãma trãsit in sonuz. n. lre.

Anthion gre. anetũ. inde anethileon oleum inde factũ ara. ve ro dicitur zebeth.

Antali. Andbel. ara. collogntida. Daliabas.

Anteronata. gre. tumores cuti siles. scdm alios tumo

res sine dolore. Antherea vl' antira.i.semē rose z est illud qđ remanet de rosa z rubet z maturescit: qđ āt ē intus.s.semē lanuginosū3 ē antherea: licet cōi/ter teneatur ꝙ antheree sunt pupilli rosarū3.
Anteflorū quid est enātium.haarim.in principio.
Anterion vel antericon.i.flos affodili.vl' semen.Dias.
Antereon est pars gutturis sub mento. Cassius felix.
Anthali.i.colloquintida.
Anthorismata.i.tumores.
Anthora est herba sic dcā qsi ꝯ thora3: q thora ē satis venenosa: z dr anthora ab anthi qđ ē ꝯ z thora.vñ āthora.i.ꝯ thorā.vñ notādū ꝙ āthora z thora sūt due herbe q oriunt in vna pte sil': z habent folia qsi folia violarū ſ3 magis rotunda z modicum incisa et flores sūt eis sicut flores panis porcini nisi q2 thora facit eos bene violaceos: sed anthora facit eos sub/rubeos.vna ps ea2 ē iterficiēs.s.thora alia āt est sa/nās.s.anthora. Anthos.i.flos oīs: ſ3 ponit cō muniter ꝑ flore rorismarini.inde diāthos cōfectio.
Anthrakiron.i.gēma carbunculus.z ē ēt vlcus oculi.
Anthratatos.i.febris flegmatica periodica.
Antias.i.tumor durus.paristinon.Pau.
Anti.greca ppō.i.ꝯ vt antixps.i.ꝯ xpm antipapa.i.ꝯ papā.antidotū.i.ꝯ datū: eo ꝙ ꝯ passiones dat reme diū medicamē leuamē adiutoriū.lib.de doc.gre.
Antichisis.gre.i.limatia. Anticat.i.borax.
Antivasis.i.emach. Anticrocū.i.flos albu
Antifaare.Buscali.i.corallus.Ste. C cij.i.cartami.
Antifarmacū.i.vicetoxicū z ē ex toxiū herba ē cui' fo lia sunt quasi folia pfici z stipes subtil' tēdēs ad colo rem violaceū pro qua.l.vincetoxicum.

Capi.xlvj.

Li. 5. ca. 145. Salsola Urine z angustijs ofert sal sola. Antifilos vel antill'.gre.ara.vsnē.lat.falso la z est herba de qua fit sal.al'kli.
Dia. Duo sunt ei' gn̄a.vnū habet fo lia lenticul' silia camepithi.pria h3 hastā altā duob' palmis erectā cū folijs mollib' ra dix ē illi mior z tenuis nascit i locis herbosis z solaris gustu salsa.scđa est q folia z hasta similes camepiti h3 sed asperiora z minora florem purpureū z odorē gra uem radix cicoree similis.
Ca. 44. Gal. vj.sim.phar.c.antillos.Antil' duplex quidē est ambe tñ mediocriter siccāt z vlcera soli/dant.Altera vero q camepitheos assilat plus vtriqȝ q̄s alia subtiliū partium est,vt epileticis cōferat.hec aute3 abstersiuior q̄s altera est.
Ad cor/rodēdu3 carnem. Pli. lib. 26.c.8. Alman. trac.5.c.vsnē.cal.est z sic.que purgat z aperit opilationē.carnēqȝ corrodit supfluā vl' autem omniū ista2 herbarum bonum ha bentium odorem q̄s plures cale sunt: nisi ille ex quibus sentitur illud quod diximus.i.frigiditas manifesta si/cut sentitur in aqua ros.z cāfora atqȝ sandalis.
Antille est quidam lapis.
Antiloblefarus idest cū palpebre simul casu cōglutinā tur aut ipsa palpebra albo oculi.
Antilops vel antinops.i.agilops.z ē collectio aposte/mosa circa angulum maiorem oculi.
Antimoniū vel antimonis quid est.l.aitruad.Stibia. Pli.li.33.cap.vj.post principi.
Antimiō vel ātimō.i.mādragora.z ātimē.i.canis ca/
Antin algin.i.testiculus castorei. Cput.
Antin' vel antim'.i.cāomilla vl' gamilla. cameleon.l.
Antiocum.i.flos sambuci. Chebong.
Antion est plāta vñ colligit laudanum.z est species ro se canine.vt Dias.c.cissos.
Antipassis.i.ꝯria detractio methasinthecis linearis.
Antipathia dr id qđ obtūdit violētiā alterius medicie
Antiqui.i.ostrea. Antirina.i.sauia vl' bracheos.
Antillilis.i.satercelisum.Step.
Antilos gre.Dia.gn̄a ei' duo.vna ē q folia lenticule si milia h3 zc. Pli.21.cap.38.Aui.vocat 3abarath.
Antimis.i.camomilla.Dia. Antira.i.semē rose.
Anthillion qd est.Pli.lib.26.cap.8.versus finem.
Antifrasis.i.opposita detractio.Gal.4.de ingenio. cap.vj.vltra medium.
Antirenū.antiquis liber de simplici medicina.est plan ta dicta cinocephalū.i.canis caput rāosa per totos ramos folia minuta z oblonga z densa: florē paruū colore auroso hn̄s semen vitulis narib' sile. Pli.li/bro.xxv.cap.ix.vltra medium.
Antirinon aut araminon.Dia.multi lignidam agrestē dixerunt herba est similis anagallidi folijs z hastis flores habet croceos zc.
Antispasis.i.contraria euersio humorum.
Antispodia est cinis fact' ex folijs stipticis.s.mirte oli/ua2 z filiū3.z dr sic.eo ꝙ ponit loco spodij.Diasco. cap.de antispodio dr eo ꝙ pro spodio mittatur: quia silis est virtutis.z cōficit sic.Accipe mirta3 immatu/ram cū floribus z baccis imaturis z mitte in cacabu3 nouū crudū z coopi ꝑtusu3 cooperculo z mitte in for nacē cacabū.z assa q̄diu cacab' ipse percoquat.z ite rū cacabo crudo refunde z sili' coq z reijce z laua ci/nerē disciplia spodij.z sili' de folijs oliue antipodiam facere potes: sed melius fit de oleastro cum flore suo. multi vero citonia minutis partibus incisa fele proie/cto sili' ꝑficiūt.siccamia multi i sole sic siccata ꝑficiūt multi vero bussi folia z stinci z scini cum flore suo aut caprifici folia sicca in sole sili' ꝑficiūt.alij vo tauronū glutinu3 aut lanas succidas intinctas in pice liquida. aut melle comburunt simili disciplina.
Antistrum est instrm cirurgici sicut vncinus.
Antofali sunt gariofoli grossi tuberosi.z dicunt anto/fali.i.ante nati: sicut calumbria ante ficus.
Antropirus panis.i.fermētatus.z est ꝑrins opiro.
Antralzes.antralzia gre.i.carbones incensi prima.
Antraphapheos.i.mandragora.
Anthracosim.gre.rubor nimius palpebra2.z ex lon go tpe lippientium.Demost.
Anthrax.antrax.i.carbunculus vel apa venenosum. qđ ēt dr bonū malanū vel malū malanū.Gal. 38.
Antropa.i.conuersio ventris sursum per vomitum.
Antroma.i.alba apostemata.
Antropomorfon.i.mandragora.
Antrosia est quedam egritudo que dr atrosia.
Anubel.i.inubę.
Anubem.color qui fit ex sanguine conchilij: sed falso: qm̄ est color qui fit ex croco.

Capitu.xlvij.

Anudē ara.vel heltif.gre.lasar.vel silphiō vel silfasilfium.lati.vero genus ferule cui' gūmi est assa fetida.Sciendū ꝙ assa est gū mi qđdā qđ vocat assa: z huius quedā est odorifera.qđā fetida z dr odorifera: q2 p uu3 h3 feterē vel puū odorē.Et dr fetida: q2 p excellē/tiam h3 feterē z est gūmi herbe anuidē: z est hn̄s vehe mentem igneitatē sed assa odorifera fit ex succo ipsius herbe hn̄s aliqualē odorem herbe predicte. Assa fe/tida.
Sera. lib.aggre.c.anuidē.Anuidē.i.planta cu/ius gūmi est althithit.i.assa fetida.radix eius dr mabaroth.plāta ei' h3 stipite3 q dr mastares. z est silis ferule.z folia eius sunt silia folijs apij: z semē eius latum simile semē nigē mengitagas. Cap.251.

Gal.

Ca. xciiij. Sal. viij. sim. phar. c. de silfio. Substātia eius est aerea: et virtus gūmi ei⁹ qd est assa: et virtus ramorum et radicū. et floris ei⁹ est que calefacit calefactione forti. et est cal. et sic. i tertio. et illud qd est de ipso maioris saporis est gūmi. et ipsa plāta est calidior et subtilior aliarū plantarum omniū. et propterea hec est magis resolutiua. et ita lac aliarū omniū: et est in fine caliditatis. et est substātie venenose: nisi qz ē plus i ea substātia ignea aerea. et idē fm aliā translationē silfij calidissimus quidam opos. gnimmo folia et stipes: et radix calefacit generose. sunt aūt vētosioris substātie oīa. et fm hoc difficile digestibilia. extrorsum tn̄ corpori apposita operatoria sunt: et maxime omniū opos attractiue sufficienter existēs virtutis et cōsumere carnē et destruere hz propter predictā ei⁹ cōplexionem.

Li. iij. ca. lxxxvi. Dia. cap. silfiū. Silfiū omnib⁹ est notū. cuius lachrymū lasar nominat acriter calefaciēs et vesicam ledens: sed ventrē purgās. hec aūt herba calefacit fortiter iflammatiua est ei⁹ virt⁹ omnino nascit in syria et armenia et libia. cuius. virga spleon siue spleres vocatur. que similis est ferule. folia habēs similia apio et semē latū. Et idē cap. lasar. i. assa fetida. lachrymum herbe est que similiter appellat que in multis locis i similitudinem ferule crescit folia habēs circa se maiora q̄ apiū: sed semē sil'e est ei. est aūt optimū lasar: qd cirinaicum dr subruffum et plucidū et intus exalbidū odore viscido: et qd būore cito resoluit et in gustu statim humorem puocat. vires hz accerrimas. vnde cū magnis vexationib⁹ calefacit et relaxat. Adulterat autem dum viridis est succus cū serapino et fabe farina: qd facile cōprehendit gustu odore et visu. Solutionē in omnib⁹ medicinis vsui succus necessarius est. virtus est illi viscida inflans stomachum.

Ca. liij. Aui. lib. ij. cap. de assa. Assa est duarum specierū quarum vna ē fetida et altera odorifera nō fortez habēs odorē: sz calidior earum est fetida: et ē herba vehemētis igneitatis in se tota et plurimū qdē huius speciei est citrinēse: et est gūma almarach.

Pol. Dia. cap. silfiū. Uirt⁹ ei⁹ radicis est termatica. stōm inflat. ructatiōes puocat. indigestibilis est et vesice cōtraria accepta. cerotis mixta et iposita postulas et scrofas spargit. oleo addito liuores corporis limpiat. oleo ciprino vel irino addita sciaticis frigidū humorē siccat. in aceto cocta et cataplasmatib⁹ iniposita amicas cōpescit. bibita venenis occurrit eustomacha est mixta seminib⁹ et nobilib⁹ oxigaris sale addito comedit virga ei⁹ diuisa lachrymum qd ex se dimiserit necessarie colligit: qd lasar dicitur. i. assa fetida. Et idē ca. lasar. vino addito alopitias emendat melius id agēs si piper et acetū ceperit suffusiones oculorum in initio detergit: melle calligines oculorum limpidat. pcussorum dentiū dolorē mitigat cū thure mixtum et ore retentū sil'r pstat: positū sup morsum rabidi canis curat. venenis acceptis facit nitro et rute et melli additū carbūculis singulare presidiū est duritiēs vulnerum soluit: clauos tollit: caricis additis et cerotis oīa superiora facere pōt aceto mixtū zerpias tollit et polipum et crescentes in narib⁹ carnes flori eis et erugi cāpane additū oīa sil'r facere nouit. Sarcocolle additū et impositū oxicata curat aspredines faucium et vocis limpidiat. maxime cū aqua et melle perpendentē vueā suspendit. gargarismo cū mulsa frequēter sumptū colorem limpidū facit. in ouo sorbili tussientib⁹ pdest pleureticis et idropicis cū caricis siccis auxiliatur: cū pipere et ruta bibit addito vino et typicos frigores excludit teranicis et splēneticis et opistonicis pōdere vlicis vni⁹ (Contra dolorem dentium) adddītū cere et glutitū medet. sanguisugas bibitas aceto mixtū excludit. Coagulatū lac stō soluit. asperitatez artarie per catarrum lōgi tēporis vel vocem amputatam curat: epilenticis cū pusca bibitū medicat cū mirra et pipere bibitū mēstruis iperat vētrē mollit et de alto cadētib⁹ opitulat: oxigarijs miscet. amigdalis amaris et rute mixtū in oib⁹ cāis necessarie comedit cum ficu atqz ysopo decoctū: et collusioni oris adhibitū corrosos dentes medetur.

Aui. Assa disrumpit vētositates et effugat eas propter resolutionē suā. et est cū hoc inflatiua: et incidit et resoluit sanguinē in ventre cōgelatū cōfert allopitie illinita cū aceto et pipere et quando administrat in cibarijs facit bonū colorē et abscindit verucas q̄ sunt vt claui: et cū incidunt fraudulēta apata mortificantia membrū si ponat assa sup ea cōfert: et est bona in cura dubelet apparētē: et oculorum confert empetigini quādo bibit cū aqua granatorum cōfert contritioni lacertorum. et cōfert dolori neruorū sicut tetano et paralesi: si accipiatur ex eo aureus: misceatur fm qd dr cū cera et degluciatur: aut si bibatur cū vino pipere et menta et implentur ea mole in ore et cōmiscetur cū thure et ponitur super dentem et efficit operationē peonie in epilētia: et cum ex ea fit gargarismus eradicat sanguisugas gutturi annexas: et est bona in initio aque alchohol facto ex ea et cū melle et eum dissoluit in aqua: et fit ex ea gargarizatio et sorbetur clarificat vocem statim et confert asperitati gutturis: et si sorbeatur cum ouis cōfert tussi antique et pleuresi frigide et efficit operationem fenugreci in apate vulue. et si administrat cū ficubus siccis confert bicteritie. et ipsa quidē est ex eis que nocent stomaco et epati. et cōfert emorroidibus. et in coitu fortitudinē prebēt et prouocat menstrua et vrinā: et cōfert dolori ventris pungitiuo et vlceribus intestinorum. Et Gal. quidem estimauit in ipsa esse virtutē solutiuā parū per cum stipticitate sua. sed scitū est apud oēs qz ipsa cōfert solutioni antique febris. et est bona febri quartane: et ponit sup morsum canis rabiosi: et vermiū venenosorum et rutule et cōfert oibus illis. bibita et linita cū oleo et expellit nocumentū sagitte venenose. Sed loco fetide equale pōdus ipsius de odorifera. et pōdus seminis de serapino tantumdem de anarech: et medietas ponderis eius de gumma rute. (Clarificatio vocis) (Ad q̄ternā febrē.)

Sera. auc. Dia. Radix huius arboris est desiccatiua difficilis digestionis: et est nociua vesice qn̄ miscet cum ceroto resoluit scrofulas et exituras et quando ex eo fit empl'm cū oleo aufert liuorē q fit sub oculo: et qn̄ coquit in aceto et cortice granati et fit inde empl'm curat emorroidas ani: et qn̄ bibit cum tyriaca ē medicamen mortiferorū et venenorū. et ipa preparat et comedit. s. cū seminib⁹ et sale: et est bona stō sine his aūt est inflatiua et facit ructare. et omnes scindunt stipitem et radicem: et egreditur inde lachrymus q colligitur et siccatur. et est illud qd dicit assa. Et melior ex assa est illa que vergit ad rubedinem: et est clara similis myrre habens bonum odorem nō similē odori porri nec odorem horribilem subito: et quando teritur et infunditur cito resoluitur. et quando tenetur in ore prouocat saliuam cito fortius aut qd est in hac tota planta est gūmi et post illud folium. et post illud est stipes gūmi autez est acutum inflatiuum: quod quando miscetur cum aceto vino et pipere et ponitur super alopitiā curat eaz. Alia autem que dicit Sera. sunt hic posita fm mentem Diasco. Gal. et Aui. quare pro nunc transeo. (Cap. predictis.)

Auidem romanum. i. siseleos.

Anuloset. i. obulus.

Anzhadarhce est arbor folia habens lucida: vt penna pauonis semper virens.
Anzarola. quid est. l. zaror.
Anzerutum Anzarat vel Anzarut. ara. i. sarcoloca. angelut gre.
Anzaratha est istrumentū de vitro factū per qd̄ pueri attrahunt aquam τ violenter cum volunt expellunt per foramen.
Ca.xlij. Anziechu: herba folios falciou: flos sambuci idem.
Aolosia. i. bdelium. Adonich. i. agn⁹ castus.
Aolos. i. diptamus. Aoria grec. imaturitas.
Apakigre longū intestinum. lib. de doc. gre.
Apollos. i. mollis vel sine pelle: τ inde dicuut oua apala. s. sine testa. Inde τ apala sarcos. i. mollis caro ab a. quod est sine τ sarcos caro.
Apalotis mollities. Apallos. i. mollis tener.
Apate est spēs intubi. Theofrastus.
Aparine purpurea. i. lapago. l. oproparme.
Aparitias. i. serpēs vel ventus septentrio.
Appendix spina est. Pli. lib. xxiiij. cap. xiij. ante mediū
Apentisemenon. gre. i. intestinū rectum. Alex.
Apepsia gre. incrudatio. i. indigestio vel imordicatio.
Aperificis est spēs titimali.
Aphriges. i. biscotū. Gal. vj. simp. phar.
Aphodos. i. stercus. Gal.
Apiaster idest apium risus.
Apia. i. mala valde dulcia.
Apinalfac. i. laieralmarien.
Apiretios. gre. sine febre vł sine feruore. Ga. ad glan.
Apiston. gre. fetalogos. i. astrologia.
Apiuntanum. i. zinzania.

¶ Cap. xlviij.

Apium. Apium lat. gre. selinuz. ara. kaspar vł karsi. Apij plēs sunt spēs. nā est apiū domesticuz vel hortiuū τ est apiū raninū siue apium risus: τ est apiū emoroidax: τ est apiū qd̄ dr̄ cerofoliū: τ est apiū cāpestre. τ est apiū hyspanuz. τ est apiū pšicū: τ est apiū agreste: τ est apiū montanū: et est apiū aquaticū: τ est apiū rusticū: τ ē apiū qd̄ dr̄ regalia apiū domesticū oibus notū. qd̄ Dia. vocat hortiuū qd̄ calīn est ip̄inci. iij. gradus. sic. in medio. eiusdē: cuius semen ē maioris efficacie. scdario radix. tertio herba. Cū aūt medicinis receptio apij simplr̄ iuenit semē apponēdum ē qd̄ a multis selinū appellat: lz tota herba sic vocetur. Apiū raninū siue apiū risus vocat a Dia. botrachion vel natrachiō: τ dr̄ apiū raninū: qm̄ in gurgitib⁹ in quib⁹ degūt rame nascit. τ iō vocat natrachion. naz natragos gre. i. rane: τ vocat silr̄ herba scelerata vel paronichia vel vnguis leprosus τ dicit apiū risus quoniam moritur ex eo homo ridendo.

Capitu. xxxvij. Sal. vij. sim. phar. cap. paronichia. Uocat apiū risus paronichiā dicēs. Paronichia. i. vn⁹guis leprosus noiata est sic ab auctore. sanat eīm paronichias sicut ait Dia. virt⁹ aūt ei⁹ subtiliū ptiū est τ siccatiuā non mordax. talia. n. esse oz paronichiarū pharmaca. palā autē est: qm̄ hic tale diaforare sufficiens est oēs passiōes quecūqz diaforari egent. realia. n. omnia sunt quecūqz tertij gradus existunt in calefaciēdo τ siccando sicut τ in subtilis ptis substantia hmōi apij sunt quattuor spēs: vt iquit Dias. vna est que folia hz coriādro similia sz latiora: alba pignora τ florē melliuū τ aliquātulū purpureū: virgā nō lōgā sz breuē: radicē albā τ nō amarā fixā sicut ellebori: virt⁹ ē eius viscida τ vlneratica: locis aquosis nascit. Scda ē lōgioris τyfi: et folijs irtis multis locis icisis gustu accerrimis hec multum in sardinia nascit quā sardi apiū agreste dicūt. huic virtus ē viscida valde. Tertia spēs ē folia habēs paruissima vel breuissima tetri odoris atqz incēdiosa floribus aurosis. Quarta spēs botrachiō qd̄ staticen dicit nascitur in locis sabulosis τ campis arenosis florē habens lacteū. radix eius ē articulo similisque radiculas paucas τ tenuissimas habet.

Sal. vj. sim. phar. c. botrachiō. Botrachion siue apiū risus vł herba scelerata. quattuor quidem hz s̄m spēm drias. Omnes tū acres vehementis potētie sunt vt vlcerēt cum dolore calida τ sicca est vehementer radix. τ similr̄ tota herba. Apiū emoroida rum ē cū folijs guttaticis guttis quasi sanguinis melā colici. Apiū qd̄ dicit cerofoliū hz folia minuta sicut folia fumiterre: sed minutoria: vnde cerofoliū ē spēs apij vt Isaac in dictis particularib⁹. cap. de apio. Capitu. lxxvi.

Sal. sexto simp. phar. ca. de cerofolio. Singidiuz vel cerofoliū: sicut in gustu particeps ē amaritudinis τ stipticitatis. sic in cōplexione siccitatis τ caliditatis ē particeps. Est aūt siccatiuū fz vtrasqz qualitates: nec cacostomatichū ē: eo q̄ non paucā stipticitatem fortitū ē. caliditatē quidē nō minus manifestū possidet siccat autem scdm̄ scdam substātiā. Apiū campestre. i. agreste vel yposelynū τ ē olixantū vel alexandrinuz radix ē illi grossa alba τ mollis τ odorata folia habens rotūda τ virida in capite plenum ē flore que capita clausa sunt. in quibus semē ē viride τ oblongū τ viscidum aromatis habēs odorē eustomacha ē. Nascitur in locis vmbrosis τ i ortis τ in oib⁹ locis. Hec herba ē cibis apta cruda τ cocta comedit sicut apium.

Sal. octauo simpliciū phar. caplo finirium alij felinum equinū vł siluestre. Alij vero alexandrinum nominant. Ex eodem genere ē. Et hoc cū felino τ petroselino macedonico. τ erit quidē felino forti⁹ petroselino vero debilius. mēstruorū vtriqz ductiuū ē τ vrinatiuū τ ē ca. siccū in tertio gradu. qd̄ i sicilia petroselinuz noiant: τ in ameno fiēs ē equidē τ id finiriū. minus vero ē acre petroselino τ finirio. τ propterea i vulneribus apponi pōt in eo qd̄ siccat τ incarnat. ac p hoc diaforeticū ē indurato p̄. Alia vero virtus est similis selino τ petroselino quo circa cū seie eius vtimur ad menstrua vrinas τ asmata. Ca.xcvi.

Dia. cap. finirinon. Sinirinō. i. alexādrū herba est apio silis: sed folia hz latiora τ subruffa τ quasi pinguia τ suauiter olētia. Et ramulos τ capitellum vt anetū. semē rotūdū τ nigrū: τ radicē lenē τ mollem τ succosam. odorē suauē cū cortice nigra intus viridis τ exalbida. Nam herba gustu amarissima ē: vires hz acres τ sudorē ꝓuocās ē. n. valde cal'a τ sicca. apiū hispanū idē est q̄ cāpestre. apiū pšicum idē est cāpestre apium agreste. i. apiū cāpestre. apiū mōtanum. i. petroselinum agreste. τ est petroselinum macedonicum vel synonum qd̄ nascit i macedonia in ripis τ speluncis. semen eius est minutū simile apio τ ameos odoratū τ viscidum τ aromaticū virtus est illi diuretica. Li. iij. c. lxxiij.

Pli. ca. de petroselino macedonico. Petroselinum macedonicū nascit circa petras: τ est optimuz macedonicum quod est odoratum τ subdulce. est autē diureticum valde Lib. xx. cap. xx.

Cas. felix cap. de macedonico. Petroselinū macedonicum sic est vocatuz. eo q̄ sit sil'e apio. nascitur in petris montibus τ rupibus qd̄ nos petrapiuz dicere cōsueuimus: τ in lingua latina vocat petroselinum agreste: alio noie dicit sinomuz. vn̄ aliqui ponunt alexandrinum pro macedonico ipso carentes: qm̄ sunt eiusdē virtutis. Sz notādum q̄ cum ponit i descriptionibus apium siluaticum oz intelligi illud quod fortius operatur

operatur huiuſmodi eſt apiũ riſus.

Li.iij.ca. xcix. **Sal.** viij.ſimp.phar.c.de ſinono vel petroſelino macedonico. Sinonũ calm ⁊ ſubamarũ eſt
guſtu. apiũ aquaticũ eſt ſenation quẽ multi creſſonem
vocant. naſcit in aqua fruticẽ hñs pinguẽ ⁊ ramulos lõ
gos ⁊ folia minuta ſilia yposelino que cum maſticata
fuerint odorẽ ſuauẽ hñt. Apiũ ruſticũ.i. ambroſia pro
qua.l. ambroſia. Apiũ qd dr regalea hʒ virgã ſimilẽ
apij cum multis ramulis ⁊ folia latiora que declinant
verſus terrã ⁊ ſunt declinãtia ad rubedinẽ: ⁊ hʒ coro/
nam ſimilem corone aneti ⁊ folia eius ſimilãtur folijs
alexandrini ⁊ oritur in locis humidis

Sera. lib. aggre. cap. kaſpar ſiue karfa.i. apium ſunt eius quinq; ſpecies. eſt enĩ domeſticũ
⁊ eſt notum omnib⁹. Et alia ſpecies que dicitur aſalis.
⁊ eſt apiũ qd naſcitur in aquis ⁊ in locis humidis. ⁊ eſt
maius domeſtico ſed virtus eius eſt ſicut virtus illius.
Eſt alia ſpẽs apij que dicit ſalis ⁊ eſt apiũ orientale vel
montanum: nã eſt maius domeſtico apio. ⁊ color eius
vergit ad albedinẽ: hʒ virgã cõcauam ⁊ longã in qua
ſunt velut litere: ⁊ folia latiora folijs domeſtici cũ viri
ditate declinãtia ad albedinem: ⁊ hʒ comas ſimiles co
mis herbe que dicit linoſiſtis vel linogitis. ⁊ hʒ multa
capitella quibus egredit flos. ⁊ ſemẽ nigrũ longũ acu/
ti ſaporis ⁊ odoriferũ: ⁊ hʒ radicẽ albã. ⁊ odoriferam
quando guſtatur: nõ groſſam. naſcit in locis vmbroſis
⁊ humidis. iſta planta adminiſtrat in cibo ſicut apium
domeſticũ cruda ⁊ etiam cocta: ⁊ radix comedit: ⁊ co/
quũtur folia ei⁹ ⁊ ſũmitates ramorũ eoꝝ ⁊ comedunt.
Et aliqñ comedunt cũ piſcib⁹ ⁊ condiunt cruda cũ ſale
⁊ adminiſtrant ſicut alia olera. ⁊ alia eſt que vocat ate
ſelinum. ⁊ alia que vocat yposelinũ: ⁊ ſunt ſpecies ſimi
les apio cõi in virtute: niſi ꝙ illud dicit ateſelinũ qd eſt
debilius eo: ⁊ operatur ad illd qd dr iposelinum qd eſt
fortius eo: ⁊ yposelini ſemẽ qñ bibit cũ eximelle aut cũ
vino prouocat vrinã ⁊ mẽſtrua: ⁊ qñ ſumitur ꝑ os aut
fit ex eo inunctio calefacit infrigidatos ⁊ cõfert diſtil/
lationi vrine ⁊ radix ei⁹ ſilr facit hoc: ⁊ qñ ſemen eius
datur in potu cũ vino cõfert puncture ſcorpiõis ⁊ mor
ſui canis ⁊ qñ radix eius coquit in vino ⁊ ſumit in potu
frangit lapidẽ expellit cũ vrina ⁊ cõfert dolori lateruʒ
lumborũ ⁊ qñ terit ⁊ extrahit ſuccus eius ⁊ ſumitur in
potu aut linitur ex eo corpus calefacit ipſum. ⁊ expel/
lit etiã frigus: ⁊ montanum etiam facit hoc cuius ſunt
tres ſpecies ⁊ vna ſpẽs ex eis eſt que vocat oreoxeli/
num: ⁊ eſt planta hñs virgã longã vnius palmi aut cir
ca hoc que egredit a radice vna ſubtili a qua plẽs par
ue virge egrediũtur ⁊ a virga ramuli plures ſup quos
ſunt capitella ſilia come. niſi q2 ſunt minora ſatis rotũ
da ⁊ ſemen longum aliqñ ſubtile ⁊ eſt acuti ſaporis et
boni odoris ſilis odori cimini ⁊ naſcit in locis montuo
ſis. ⁊ virt⁹ ei⁹ eſt ſilis virtuti apij domeſtici: niſi quia eſt
fortior: ⁊ virt⁹ ſeĩs ⁊ radicis eius eſt ca. ⁊ nõ oportet ꝙ
putetur ꝓpter q̃ noĩet oreoſelinũ ꝙ nõ naſcat niſi in mõ/
tibus. ſilr etiã illud qd dr petroſelinũ cũ nominet hoc
nomine: q2 nõ opʒ ꝙ nõ naſcat niſi in petris ſʒ iſtud pe
troſelinũ naſcit in petroſis locis ⁊ in rupib⁹: ⁊ hʒ ſemẽ
ſicut ameos: niſi q2 hʒ meliorẽ odorẽ ⁊ acutiorẽ ſaporẽ
⁊ eſt aromaticũ aliquãtulũ. ⁊ melius qd ex eo eſt ſemẽ.
eſt acutũ ⁊ amarũ. ⁊ alia ſpẽs apij que dicitur ſarmoci
dem ⁊ hʒ virgã ſilem apij cum ramulis multis ⁊ folia
latiora folijs apij. ⁊ qd eſt ex folijs declinat verſus ter/
ram cum vertitur ad exteriora ⁊ ſunt declinãtia ad ru
bedinẽ ⁊ in eis eſt humiditas pauca que adheret mãui
habentia odorẽ cum acuitate. ⁊ ſapor eoꝝ eſt: ſicut ſa/
por alterius ſpeciei ⁊ ſuper ſummitates ramulorum eo
rum eſt corona ſimilis corone aneti. ⁊ hʒ ſemen rotun/
dum ſimile ſemini cauliũ nigri coloris ⁊ acuti ſaporis
⁊ odor eius eſt ſicut odor myrrhe: ⁊ radix eſt mollis ſa
poris ⁊ odoris boni: cuius cortex eſt niger. interius ve
ro viridis ad albedinem vergẽs naſcitur in locis petro
ſis. Et idem auc. Sa. hec planta eſt media inter plantã
apij domeſtici ⁊ plãta apij mõtani: calefacit ⁊ deſiccat
in tertio: iſta eſt planta que vocatur latine regalia.

Poſſe. apium domeſticum prouocat vrinã ⁊ mẽ ſtrua ⁊ reſoluit ventoſitates ⁊ proprie ſe
men eius: ſuccus eius in quo ſaxifragia decocta fuerit
ſtranguirioſis et diſſurioſis ſubuenit: vel ſaxifragia gra
na ſolis filipẽdula et lapis lineis coquant in ſucco apij
et in collatura addito zuccaro fiat ſirupus: qui mane
detur cum cal'a. Succus apij agreſtis vel acetũ et oleũ
oliuarũ vel ro. miſceantur et bulliãt in vaſe vitreo ad
ignem: et cum tali oleo cal'o caput patientis inungatur
vʒ cõtra litargiã et freneſim prius capite raſo. ſuccus
decoctionis apij ⁊ thamariſci ſplenis ⁊ epatis opilatio
nem ſoluit et duritiem ſed ꝓpprie ſplenis. Aliud ſuma
tur decoctio radicis apij feniculi petroſileni fiat ſirup⁹
contra hycterіciam ex ſucco apij ⁊ ſcariolarũ ⁊ det cũ
calida. cõtra hidropiſim radix apij ⁊ feniculi buliat in
ſucco fumiterre ⁊ in aqua decoctionis addito ſuccaro.
fiat ſirupus miro mõ cõſumit flegma fiant etiã iſti leu/
coflegmaticis ⁊ hyſpoſarcha laborãtib⁹. R. ſucci apij.
lib. j. ſucci ſcariolaꝝ li. v. maſticis. vnc. j. facta decoctio
ne colet ⁊ poſtmodum addito zuccaro fiat ſirupus in
fine decoctionis addantur pulueris eſule. ʒ. ij. ⁊ pulue/
ris reubarba. ℥. v. mane cũ calida exhibeat cõtra ãphi
merinã ꝑcedat purgatio. deinde coquat agaricus cum
ſucco apij in pomo colloquintide vel in malo terre va/
cuato ſeu cauato ⁊ decoctio talis detur quottidie patiẽ
ti. Nota ꝙ apium nocet pregnãtibus: q2 virtute ſua diſ
ſoluit retinacula fetus. Epilenticis ſilr obeſt. q2 diſſol/
uit ⁊ confortat materiam ad actionem ⁊ mouet ad ſu/
periora. Nocet ſimiliter pueris propter humiditatum
abundantiam ⁊ virtutum debilitationem ⁊ meatuũ cõ
ſtrictionem.

Dia. Apium riſus vulneribus cũ axungia ſine ſa le impoſitum putredines vel ſordes expur/
gat: ſed non diutius in loco ſtet ne carnem ſanam vlce/
ret hec eſt que ſcelerata dicitur que cum fimo porcino
trita ⁊ impoſita furunculos vel apoſtemata infra pau
cas horas aperit. Apiũ riſus faciẽs florẽ lacteum vn/
gues leproſas extollit acoras expurgat: ſtigmata tol/
lit alopitijs medetur. Elixatura eius adhibita fomẽto
pernionib⁹ opitulat radix eius ſternutamẽta ꝓuocat.
ſicca vero adhibita dẽtium dolorẽ ſenſuʒ auferẽdo tol viij. ſim.
lit. Nam dens dolens ex ipſa tactus nõ aliter eũ fran/ c. xxxvij
git. quaſi cauteriũ adhibitũ eſſet. folia vero ei⁹ cruda
cataplaſmatis impoſita poſtulationẽ faciũt abſq; eſca
ra. Itẽ mirmiceas ⁊ acrocordias cõciſa atq; impoſita
excidendo radicit⁹ aufert vt nõ renaſcant: mutat etiã
elopiciam ſed detrahatur priuſquam vlceret.

Sal. vj. ſim. phar. c. botrachiũ. Botrachiũ mo/ derate vtẽtib⁹ ſcabies ⁊ lepras excoriat que Capitu.
mouet ⁊ vngues leproſos: ſed ſtigmata diaforat ⁊ mir lxxvj.
micas tollit: quinetiã alopicijs ꝓfert modico tempore
ſuperpoſitũ. nam ſi diu extiterit ne dum excoriat coriũ
immo adurit. hec ergo oĩa cime ⁊ folioꝝ viridiũ ipſaꝝ
plantaꝝ opera. Radix vero ſiccata ſternutatiuum eſt
pharmacũ. ſilr ceteris omnibus que violenter ſiccant
ſed etiam dolorẽ dentiuʒ adiuuat conſtringendo ipſos
vehementer. ſ. exiccando. Apiũ emorroydarũ in vino
coctũ cataplaſmet narib⁹ emorroydas inflatas ⁊ fleg

maticas excitat. Cauēdū tū est ne eis fluentibus hoc fi/
at si sine fluxu cū tumore ꝛ dolore ꝛ extētione illarum
venarū fuerit dolor mitigat ꝛ tumorē siccat: ꝛ ob hoc
apium emorroydarū dr. Apiū qḋ dr cerofoliū vires
hꝫ igneas valde. curat cancros cū melle positū. bibitū
cum vino sedat dolorē lateris. ꝛ cū mulsa bibitū soluit
noxa pituite. coctū in oleo ꝛ inunctū vꝫ cōtra frigora
febrientium. tritū ꝛ succus eiꝰ cū aceto mixtus ꝛ pota/
tus lūbricos expellit. Itē cū vino sumptū ꝓuocat vri/
nam ꝛ purgat menstrua. Et si de elixatura eiꝰ caput la/
uetur. vel cū aceto inungatur valet contra tineam ꝛ cū
cera virginea mixtuꝫ. vel cū axungia veteri parotidas
sanat. elixatura eiꝰ vrinā ꝓuocat. Ysaac in dietis parti
cularibus: in ca. de apio. Cerofoliū calidū est in. iij. sic/
cum in scđo: qḋ potui datum cū mellicrato vrinā ꝛ mē
strua prouocat laterū dolorē renū atqꝫ vesice placat.
vētris tortionem de grossa vētositate mitigat stōi etiaꝫ
ventositatē ꝛ omniū viscerū dissoluit ꝛ opilationē ape
rit. Apiū cāpestre virtutē hꝫ in semine eius talem ꝙ cū
vino bibitum mēstruis iperat frigoribus acceptū me/
detur ꝛ punctū strāgurijs vtilis est. Radix eius simili/
ter omnia curat scorpionū ictibꝰ ꝛ morsui canis semen
eius cum vino datū occurrit mulsa decoctū atqꝫ pota/
tum difficultatibus vrine medet. tormenta ventris ꝛ ce
teras intestinorum querelas eodem modo sanat. Ra/
dix in vino decocta calculos pellit lateris ꝛ lumboruꝫ
doloribus eisdē positionibꝰ succurrit. apiū mōtanū idest
petroselinū macedonicū mēstruis imperat. inflationes
stōi ꝛ colli compescit calefaciendo ꝛ nimis siccādo tor
tionibus subuenit doloreꝫ lateris mitigat. nefreticis ꝛ
vesice dolori subuenit ꝓuocat abūdāter vrinaꝫ: maxie
cum vino datū vnde diureticis antidotis miscetur.

Sal. viij. sim. pha. c. de sinono vl' petroselino ma
cedonico. Sinonū vrinatiuum est digestiuuꝫ
ꝛ menstruorū prouocatiuū ꝛ destructiuū oim que ꝑm
viscera obstructionem. Apium aquaticū vꝫ ad multa.
pro quo. l. herochalchai. Apiuꝫ rusticū vꝫ similiter ad
multa. ꝓ qua. l. ambrosia. Apiū qḋ dr regalia: est her/
ba cuius succus ingreditur in quadā cōfectione ad sca
biosa viscera in antidotario vniuersa li: succus eiꝰ radi
cis cum aceto fricatus vꝫ contra scabiem.

Li. iij. ca. lxviij. ad tumoreꝫ oculorū. **Dia.** cap. de apio. Omnes species apij. mixtua/
lis sūt virtutis. domesticū vero vel hortiuū
pani mixtum ꝛ impositū tumorē oculoruꝫ spargit. sitr
id facere pōt si polēte mixtuꝫ cū cataplasmatibꝰ addit
coctum in aqua ꝛ bibitū estuationē stōi ꝯpescit: tumēti
bus mānis vtiliter apponit vrinā prouocat elixatura
Ad vomitum. eius radicis bibita venenis occurrit: vomitū prohibet
ventrem stringit semē eius plus diureticuꝫ est. morsibꝰ
venenatis occurrit ꝛ eos qui bibūt spumā argenti me/
dicat vētum ꝛ inflamationes stomachi tollit. Antido/
tis anodis necessarie misceṫ. ꝛ tyriacis tussientibus pre
stat effectū. Et idē auc. Sale. in lib. de agricultura. Api
um excitat libidinem in viris ꝛ mulieribus et propter
hanc causam prohibetur nutricibus: quia prouocat
libidinē ꝛ abscindit lac earuꝫ. Et ipsum facit oris odo/
rem bonū. quapropter sumūt ipm in cibo habentes fe
torem oris: maxime qū volunt loqui cum principibus.
Et idem auc. bachi. Ingeniosi medici ponūt apiū cali.
ꝛ sic. Et idē auc. humay. in li. de tyriaca. ꝓprietas apij
montani est ꝙ laxat ventrē in colica. Et idē auc. aben.
mesuay ꝯfert inflationibꝰ vētris: ꝛ aqua eiꝰ facit nauseā
ꝛ eiꝰ radix est fortior semine. ꝛ semē fortius ē ꝙ̄ folia ꝛ
ipm est malū epilēticis. radices oium cōferūt stomaco.
Apla quid ē. Sal. li. de catarticis.

℄ Cap. xlix.

Aplenō vl' aplinium gre. splemon: aut scolopē
drion. ara. vero ꝛ lati. ceterach. ceterach

Sal. Cap. aplenō. Aplenō folia habet
scolopēdrie venenose silia: nascit
in locis saxosis vel parietibꝰ ex lapide fabri
catis folia eiꝰ sunt multa ex vna radice ascendētia diui
sa sicut polipodiū subtus russa ꝛ aspera ꝛ sup viridia. ē
vero sine hasta sine flore ꝛ sine semine.

Sal. vj. sim. phar. ca. aplinū subtiliū partiuꝫ qui
dem nō tū cal'e virtutis est herba.

Pos. Dia. folia eius elixa cū aceto ꝛ bibita.
30. diebus splenē siccant. Item fo Li. iij. ca. cxliij.
lia ipsius vino addito vt cataplasma iposita spleni sin/
gulare ꝑsidium ē: ysopi folia cū aplenon folijs trita cū
leuissima vini bibitione splenē consumunt strangurij et
subgluctiōibus ꝛ hyctericis ꝓdest. bibita calculos frā
git. dr ꝙ sola cum splene mule collo suspensa mulieri eā
generare nō sinit. sane nocte suspendēda est: ꝛ obseruā
dum ne luceat luna. aut de die suspēde: ꝛ si homo ꝑ mu
liere eandem foderit: ꝛ assit alius qui dicat inde fodite
vt illa non generet: etiam hoc dicitur prodesse.

Sal. Aplinū lapidem frangit: ꝛ splenem subtiliat
vel attenuat.

Apocrustica. i. repercussi
ua vel redarguentia.
Diasco. cassius felix.
Sale. quarto memiri.
capi. quinto.
Apochimatos. i. semē de
naui intus rasum.
Apocopa. i. quedum figu
ra in grammatica que
tollit finem.
Apockon vel apocron. i.
repercussionem.
Apodhia vocātur aues si
miles hyrundinibꝰ ma/
iores tamē plurimū vo
lātes sic dicte qꝫ vsu pe/
dum carēt apud plures
dardani vocanṫ vulgo.
Pli. lib. x. ca. xxxix.
Apodulon. idest medulla
ferule.
Apodismon. Demosthe/
nes. i. ambulatio retro
grada.
Apoforesi idest larga san
guinis detractio.
Apoflegmatismus: idest
gargarismus. vel de/
ductio larga flegmatis.
a capite. scilicet per os
vel nares sicut caput
purgia.
Apogens. i. locus subter/
raneus.
Apockrinum. i. crinū cra
nilia. Pli. lib. xxiiij. ca.
ij. vltra medium.
Apoia gre. sine qualitate
sensibili vl' insipida.
Apopia non qualia.
Apolaxamon. i. durā car
nem habentes.
Apolinaris. i. mandrago
ra eo ꝙ apollo inuentā
tradit Asclepio.
Apolinarius. i. iusquiamꝰ
Pli. li. xxv. capitu. iiij.
Sale. capitu cucurbite.
Apoma. i. priuatio aneli/
tus.

℄ Cap. l.

Apomel. ꝑm Diasc. cap. apomeli. Apomeli
vel apomel quando fauum mellis in aqua
frigida abluitur. Illud mellitū dicitur apo
mel. Sed notandum est ꝑm Diasco. ꝙ fauū
mellis non asperum esse dꝫ sed mellitū ꝛ nō
aquosum. Multi vero ad illud totum reponunt: veruꝫ
omnibus egrotantibus inutile est: qꝫ ceram mixtā ha
bet quam notum est omnibus contrariā esse intraneis.
maxime est eligendum mundū et dulce ꝛ in odore non
habens ferorem nec cere mixturā: ꝛ quod nō inflat hy
pocundria nec turbat vrinā. hec omnia si sanus esse vo
lueris obseruanda sunt hydromel hꝫ ipm mel compo/
situm cum aqua frigida sine omni decoctione: nec ha/
bet certam proportionem mellis ad aquā: mulsa ve/
ro fit ex. viij. partibus aque ꝛ nonē mellis dispumati: ꝛ
coquitur ad consumptionem tertie partis illius totius
si autē plus hꝫ aque ꝛ mellis minus vociṫ mulsa aquosa
ꝛ ista vocaṫ

⁊ iſta vocaẗ aqua mellita que ſm maioꝛẽ ⁊ minoꝛẽ quã titatẽ mellis dicit̃ aqua plus vel minus mellita. ſi autez fiat equatio dicitur mulſa mellita. mellicratuz idem eſt ꝙ mulſa aquoſa: qꝛ in eo eſt plus aque ꝙ̃ mellis: vt i alexandro de oculis ſed in ſecunda affoꝛiſmoꝛũ pꝛo mellicrato accipitur hydromel. Quidã cõponũt mellicratum cum vino ⁊ melle. nam cromõ vinũ interpꝛetatur vt Joan. me. in antidotario ſuo vbi loquitur de ſirupis circa finem. ⁊ ſm illũ modũ fiet conditũ. differunt tamen: qꝛ in condito ponuntur ſpecies ⁊ illud eſt nectar: ſed in mellicrato nõ. Et ſm quoſdã qui vocant vtrũꝫ vtroꝫ modo.

Apoſina. i. amoꝛoſia.

Apoparecara ideſt cucurbita.

Apoya. Apoya gre. i. ſine qualitate ſenſibili vel inſipida.

Apoplexia. i. collectio q̃dam capitis ⁊ eſt opillatio ventriculoꝛum cerebꝛi cum pꝛiuatione ſenſus ⁊ motus.

Apoꝛinali. i. dubero vl' penuria. Gal. xij. tera. ca. quinto.

Apoꝛioꝛ. ideſt dubito vel quero.

Apoquiſtidos ſuccus ẽ liquiritie: ſꝫ ſm quoſdaz ſoꝛdes eſt manuum.

Apoquinatus. i. ſoꝛdidez intus de naui vel raſura ptis exterioꝛis. Di. Apozima.

Apoꝛiſma vl' apoꝛiſmũ. i. amariſma. Amoꝛeſia. Conſtantinus.

Apoꝛema. i. qñ oculi fiũt pꝛomittẽtes vel vomitu vl' alia cã: deinde fiũt cõcaui. Demo.

Apoꝛẽſis. i. eruptio anguli oculis. Demo.

Apoſiaticus ẽ oẽ qd̕ ꝑ os vel nares flegma deponit a capite ſiue gargariſmꝰ ſiue maſticatio ſiue fricatio iterioꝛis oꝛis ſiue ſternutatoꝛiũ: ſiue qd̕cunꝫ caput purgat: ⁊ dicitur ab opo qd̕ eſt de: ⁊ ſelen qd̕ deponẽs flegma.

Apoſtema apoſtaſis idẽ ⁊ interp̃taẗ collectio gre. apoſtaſeos.

Apoſtema multoꝛũ pedũ ideſt polipus. ⁊ iſtud vocabulum ponitur in litera luf.

Apoſgias. apozias gre. i. deferueſcens. Apozeo deferueſco.

Apoyais. i. ſine qualitate ſenſibili.

Apozio. i. deferueſco.

Apozima vl' apozimia. i. deferueſcẽs ab apo qd̕ eſt de ⁊ zeo zeos qd̕ eſt ferueo ferues: nos autẽ intelligimus decoctionem. ſ. aqua in qua coquuntur diuerſa medicamina: aliter Diaſ.

Apoaloſartõ. i. hñs glaucos oculos.

Appella. i. ſine pelle.

Appia vel appida ideſt petra.

℃ Cap. lj.

Appios — Appios ideſt camebalanos: ſm quoſdã dicit̃ raffanus agreſtis: ⁊ dico ſm quoſdam quoniam ſm veritatem raffanus agreſtis eſt ille qui ſcribitur in litera ſinel.

Li. iiij. c. clx. — Dia. ca. appios. Appios haſtas hꝫ duas vl' tres viſcoſas ⁊ teneras ⁊ ruffas: folia ſunt ei rute ſimilia oblõga viridia ⁊ parua: ſemẽ paruũ: cuius radix eſt affodilo ſimilis: ſed obꝛotũda ſimili pile lachꝛymo plena: defoꝛis nigra: intus alba. Radices eius due ſunt ſuper terrã: que accepte vomitũ faciũt. coleram ⁊ flegma excludũt. Radices eius id deſubtꝰ faciunt: oĩa vero tonſa ⁊ accepta oĩa ſilr̃ facere nocuit: lachꝛymuz eius ſic colliges: incide radices ⁊ in aqua mitte: qd̕ ſupernatauerit cũ penna collige ſicca ⁊ repone.

Poſ. Dia. Si obolo ſemi trium modo datũ potui per vẽtrẽ purgationẽ facit: herbe autem ipſius ſuperioꝛa vomitũ faciunt: ⁊ inferiora ventrem purgant. l. raffanus agreſtis.

Apoꝛficus ideſt ficus agreſtis.

℃ Cap. lij.

Raffan' agreſtis. — Apꝛoſtilla. Pli. li. xxij. cap. viij. vltra medium ca. apꝛoſtilla iũcos duos vel tres ſpargit in terra rubeſcentes: folia hꝫ rute ſimilia: radices vt cepe ſꝫ amplioꝛes: quã qdã raffanum agreſtẽ vel ſilueſtrem vocãt itus hꝫ medulã candidã: extra coꝛtices nigros naſcit̃ in mõtibꝰ aſperis aliqñ i vmbꝛoſis locis.

Poſ. Pli. Purgat inferius ⁊ ſuperius.

Apꝛotanũ. i. abꝛotanum.

Appꝛoximon. i. aggregatio membꝛi: ita ꝙ nec ſemen emittitur nec membꝛum erigitur.

Apꝛocimeron. apꝛoximeron. i. impotentia actus venerei.

Apſinthion grece abſinthium.

℃ Cap. liij.

Apꝛoparme. — Apꝛoparme ſiue aparme vel apoꝛma gre. ſilatropos ara. lati. v̊o purpurea vel lapago

Dia. cap. apꝛoparme. Apꝛoparma eſt herba virgas multas hñs lõgas ⁊ quadratas ⁊ aſperas: folia tria et in oꝛdine poſita: ſemẽ eſt ei album ⁊ rotundum ⁊ paruum in medio pertuſatum: ſicut vmbilicus: floꝛẽ hꝫ album: folia eius veſtibus tranſeuntium inherent. naſcitur circa muros ⁊ hoꝛtos. hac herba paſtoꝛes ꝓ liquatoꝛio vtuntur lac liquentes.

Gal. vj. ſimp. phar. cap. apoꝛina. ſilantrapos vel ſilotropi dicũt dr̃ etiã lapula minuta ⁊ purpurea mediocriter abſtergit ⁊ deſiccat. habet autem ⁊ aliquid ſubtilium partium.

Poſ. Dia. Succꝰ huius herbe ⁊ virgaruz ⁊ ſeminis eius moꝛſuz mitigat: ſpalangionis cũ vino bibitus ⁊ venenis occurrit. hic ſuccꝰ auribus infuſus earum doloꝛem mitigat. hec herba cũ axungia mixta ſcrophas ſpargit: folia autem eius conſtringentis ſunt virtutis: ⁊ propterea fluoꝛem ſanguinis cataplaſmatibus impoſita medentur: ⁊ rei coherẽti miſcentur.

Apꝛulones. i. mẽtaſtrum.

Apꝛuna. i. ceraſa.

Apꝛupimẽtarum. ideſt gẽtiana.

Aqua aliqñ ponit̃ pꝛo ſucco vt aqua abſinthij. i. ſuccꝰ abſinthij: vt aqua albederogi ideſt ſuccus fluuialis.

Apta vel aptha. i. putredo vel vlcera mala vl' alcola. Dia. Oꝛibaſius

Aqua communis quid eſt l. ydros.

Aqua caſei vel lactis ideſt ſerum.

Aqua carnis ſm Aui. i de viribus coꝛdis ẽ ſuccꝰ ꝑ decoctionẽ extractus a carnibꝰ cõminutis pꝛo eo ꝙ deſudando ab eis fluat vl' cõteritur caro/ cuꝰ colatura potui adminiſtratur.

Aqua ibꝛilis. i. pluuialis. Caſſius felix. Demoſt.

Aqua mellita qd eſt. l. apomel.

Aqua oꝛdei ſꝫ Auic. iiij. cañ. fen. j. de cura febꝛium i gñali ſic fit. nã debẽt eſſe. xx. ſatiriati aq̃ oꝛdei ſatiriati vnũ: ⁊ coquatur vſꝫquo rubeſcat ⁊ reducatur ad ſatiriati quinꝫ.

Aqua relup. ideſt lẽticula aque.

Aqua roſata omnibus eſt nota. pꝛo qua. l. hard.

Aqua roſata de mucaro: quid eſt. l. mulachalach.

Aqua ſalmacina ideſt aq̃ facta ſalſa artificialiter ſcilicet cum mixtione ſalis: loco cuius ponitur aqua maris. Plin. lib. xxxj. cap. vj. in fi.

Aqua termarũ. i. aq̃ balnei naturaliter calidi.

Aquehala. vena. i. vena ciuilis. Haliab.

Aqueelmelich. Achilemelich. i. mellilorũ. Ste.

Aqueſutũ. i. cuſcuta. Ste.

Aquelogos. Plini. folia. ſunt ei maiuſcula ꝙ̃ he

dere.v. aut. vij:subalbida &c.li.xxvj.c.vj.ē vngula caballina.
Araatidos sunt grana cedrini vel iuniperi.
Ara albactata.i. sterc⁹ vacinum.
Ara amata.i. panis de simula.
Arabich.i.chalādris.rasis lib.j.āpho.
Arachinde est arbor hūs radices ramosas ac multiplices nō solū nec herbam hȝ & manducatur Pli.lib. xxj.c. xv.ante medium.
Arachos idem archos.
Arachib.i.instro posito a posterioribus tendente interius & postea recedente retro.
Aracano.i.folia persici.
Arach.i.aqua lactis.
Arachi.i.flos salicis quo tinctores vtuntur.
Aradabri.i.tēta & simil'r est quoddam instrm cirurgicorum.
Araf.i.attriplex.
Araficus.i.cibus.
Arafasoni idest gummi alcumbar.
Aragne.gre. spalāgion.i. aranea.ara.tutela.l.hādebur.
Araiedum idest antimonium.

Cap.liiij.

Ca.xxiij Rachos.Gal.primo de cibis.c.de arakis. ait vltimā sillabā huius nominis arakos p k.scriptā inuenimus in olkfib⁹ aristophanis:vbi ait arakos frumētū ptisanū cōdrū cemā:lolium:cōsimile aūt est semē ei qd lachirorū.i.cicercule.& alij dicūt nō esse alterū genus.nā visus eius similis.& virtus similiter consimilis lachirorum nisi quantum duriores & difficilius decoquibiles.& propter hoc indigestibiliores lakiris sunt. arak autē apud nos est quoddam siluestre & durū & rotundū orobo minus in domesticis fructib⁹ inuentum qd nominant arachon nō p.k.vltimā syllabam sed per.h. aspiratā proferentes:& abijciunt ipsum colligentes sicut pellichinū

Aram.i.spēs pini.
Aranud.i.acantig.
Aranicū.i.sine rubore.
Aranu.i.sida.
Arādilon.i. spēs sisileos.
Aranza vel arāzilis. i.aristologia rotunda.
Araneas. i. serpusculos. Cassius felix.
Aranea qd ē.l.hamdebut
Arar.i.sauina.
Araraic.i.gallia muscata
Ararzinzalon.i. aristologia longa.
Arastade vel arastiō.i.nasturcium.
Ara sedidem.
Arasin.i.enula.
Arasaracoti.i.scariola.
Aratano.i.folia persici.
Aratilli.i.porri vinee.ampeloprason.
Aratillus.i.cepe canis.
Arathamati.i.frāgēsossa
Aratrifagi. i. canicularia
Arazarati. i. frustra subtilia.
Arazati.i. formica habēs alas.
Arbei.i.planta fructifera
Arbeni.i.lapis armenus.
Arbor asse feride quid est la.anuiden.
Arbor abrahe idest agn⁹ castus.
Arbor ciminum. Dirdar. idest frassinus.
Arbor cimicum.i.vlmus.
Arbor cornuta.i.xiliqua.
Arbor dactili.i.palma.
Arbor grani viridis ē arbor terbentine.& ē ȝap. pinus:vt apparet in labotin.
Arbor granati siluestris quid est.l.darisishan.
Arbor gūmi arabici quid est.l.acatia.
Arbor glandifera quid ē la.hullos.
Arbor gūmi dragāti qd ē l.acantos.
Arbor iachne quid est.l. hatronig.
Arbor mella idest xiliqua
Arbor marie fm Aui.est buthomarie sȝ falso qm puthomarie ē herba nō arbor:sicut patet i.l.buthomariē.sȝ arbor marie est rosmarinus:pro qua.l.laieralmariē.
Arbor masticis est lentiscus.
Arbor populus quid est. l.electrum.
Arbor sceni.i.darsen.
Arbor sebesten.quid est.l. sebesten.
Arbor thuris quid est. l. ronder.
Arbor tremula. i. arbor granati siluestris.
Arbor puluis.i. liquiritia Sera.
Arcella vl'arcelon.i.argemonia.
Arceotidas vl'arceotides idest iuniperi fruct⁹ cuȝ sunt perfecti.Dia. Alexan.lib.de doctri.grec.
Arkeutos ē arbor iuniperi.Arkeutides fructus eius. Gale.libro de alimentis.
Arhangeliga angelica. i. vrtica mortua.
Arciotidos.i.grana cedri vel iuniperi.
Arction. Dia.prosopidia aut psopion dicitur: folia habet similia cucurbite orbue &c. Plinius libro.xxv. capitulo.ix. ante medium persolata & lib. xxvij. cap.v.Arcturion.
Archādi.i.pira siluestria.
Archia.i.merulus auis.
Archileta.i. fructus mandragore.
Archimeron.i. hermodactilus.
Archimon.i. malum terraneum.
Archiritica.i.artetica.
Archirocha.i.infusio que fit duob⁹ modis vl'cum aqua vel liquor aliquis ab aliquo funditur sup membrum in quo est necessitas vel pannus isusus in eis superponitur iterando sepe.
Arcibidiacon.i.lacca.
Arcis.i.adarce.
Archos gre.arcus. i.podes anus. Pau.
Arcos.i.princeps ide poliarchion.i. plures pncipatus obtinēs.
Arcondes.i.iuniperi fructus.
Arcotica.i. distractoria.
Arclearis qd est.l.kameactis.
Arcuatus morb⁹.i.hicteritia a coloribus iris.
Arcolabum gre.Demo.ē ferreū instrm cyrugicorum ad aliquid apprehendendum.
Arculabū ē ferreū instrm cyrurgicorum.
Arcution est similis folijs artion.
Adēquearde.i.rosa.
Ardifigai vl'ardifigi.i.arbor similis cappari i folijs qua caremus.
Ardillus.i.porrū siluasticum vel vinee.
Ardrias.i.miluus.
Area.i.carta.
Aretica gre.virtuosa.areti.praxis virt⁹ idustria.
Aretica.i.virtuosa.
Arefasa idest oleum de siliquis.
Aresfatū.i.rotula genu.
Areges.i.scoromie.
Aregion.i. tertia spēs vlcerū cornee.
Arelasarchiā.i. serpillum
Arelea.i.pira.
Arenza.i.aristologia rotunda.
Arenar.i.bolū vel lutum armenum.
Arenosthus.gre.nā aryn grec. masculus. i. thus masculum. Oribasius.
Arena maris que in littore maris est sole calefacta carnes humidas desiccat. hoc Dia.
Arena arigrinde ē quedā arena rubea que inuenitur in hispania que valet ad faciendum miniū
Areopagita.i.virtuosa:
Areopticagre.i.rarefactiua.Alex.
Ares.i.virtus.
Arestion gre. ara. businū Sre.
Arf.i. gūmi arcōbar vl'semen airanaboris.
Arfert.i.piscis magnus salitus.
Argalia.i.instrm in quo liquores inijciunt in vesicam qd etiā siringa dr.
Argamen.i. vlcus cornee oculi. Pau.
Argasin est spēs myrre..
Argema.i.albugo.Gal.
Argemata vel argemō.i. vlcus i circulo oculi occupans de pupilla & cō iunctiua.
Argentea.i. oculorum caligines.Gal.
Argoba.ara.batitura sqma.zubel.
Arrenicū. i.arsenicū auri pigmentum.

Cap.lv.

Rgemonia vel volucrū minuē.ara.gre.scelen.lat.vero agrimonia vel ferraria minor

Dia. cap.argemonia. Argemōia est herba oībus nota:que ferraria minor dr̄:similis est in oībus aggresti papaueri vel animō herbe:sed discernit ꝙ caput superius latius hꝫ ⁊ scerus florescit. ⁊ neqꝫ ita feniceū facit florē:sꝫ croceum. Radix est illi desursuꝫ rotunda:ex qua dimittit croceum succum acris virtutis qui cōuenit nebulis oculorum ⁊ agrimoni in oculis nominate passioni. Nascitur in campis vel circa sepes:cuius radix greco nomine eupatorum dicitur.

Pli. lib.xxv.cap.ix.argemonia.in prin. Argemonia folia hꝫ equalia diuisa apij:eo mō caput in cauliculo panaueris siluestris:radicē hꝫ. cuius succus est crocei coloris acris acutus. nascit in areis apud nos Capitu. clxvij. Lib.ij.

Posse. Dia. Est diuretica valde: que viridis trita ⁊ potata antracos.i. pustulas malas sanat ⁊ ad serpentiū morsum ⁊ canis ⁊ hominis rabidi: ⁊ cōtra venena valet:facit ⁊ ad vētris dolorem sic potata. Item vulnera cōceromata viridis trita ⁊ imposita sanat. Item serpentium morsum vnc. ij.cū vini citatis duob⁹ data discurrint:mirifice ad venenū pcussū ferro ⁊ aceto īposita facit: verucas tollit sic siſr ad splenis dolorē.in cibo sumpta splenē cōsumit. radix eius in vino cocta ⁊ potata paraliticis prodest. Ad pustulas

Gal. lib.dinamidiarum:c.de: cancro. Dicit ipsam valere per os sumpta.

Pau. cap.de agrimonia. Agrimonia calida est et sicca.

Argeutū qd ē lati. felicb.
Argentum viuum quid ē lat. albachest..
Argilites.i.mercurialis.
Argilla terra munda terra figuli: vnde vasa fiūt dicta ab argis: idest primo vase quod ex ipsa factum qō sic vocatur argillos dicit grecus.
Argimonia vł argimonis idest lapis inuersa.
Argimonia.i.agrimonia.
Argiora.i.vrtica.
Argiphora gemma margarita parua alba. albica idem quando simpliciter ponit pro nō pforata intelligitur.
Argirofora idest cōfectio quedam in antidotario maiori dctā ab argēto:
Argiros.i. argentū inde litargirum.i.spuma argenti qsi litos argirites idest lapis argenteus.
Argomela.i.volētina alij serpillū maiorē.i. valeriana: amātilla: potētilla.
Argumen.i.iris.
Arib.i.boni mores.
Ariccabo.i.ferula.
Aridal.i. colloquintida.
Arilli sunt arida vuarum grana dicta ab ariditate que grece vocantur gargata gigata.
Aricmech.rimech.ē herba q̄ nascit in parietib⁹ tn̄ habēs odorem cinamomi: quare cōsolidat ⁊ desiccat vlcera ⁊ prohibet putrefactionē mēbrorum.
Arinel.i.grana solis.
Aringus dꝫ dicere iring⁹ pro quo lat. astarnticō.
Arincidiū.i.belladhor.
Ariō ē quedā spēs dactili
Ariothides.i.semē iūiferi
Aripu.i.res odorifere.
Aristellus.i.scordeon.
Aristolocia idest ȥappin⁹ arbor.
Aristologia vł ariston qd est.la. acanug. ȥaraud. arabi.
Aritillū.aratillū porrū vinee.ampeloprason idē.
Arkeotidas.i.fruct⁹ iūiperi: vt Gal.i li.de cibis vł alimentis.
Arkeutros.i.arbor iuniperi.
Armarmarcur.i.marubium.
Armarathaf.i.herba cui⁹ gūmi est assa fetida.
Armarij.i.medicina inda silis cinamomo.
Armation. Pau.c. de tra comatibus.
Armech.i.herba tamena boni odoris similis cinamomo grosso est bona vt dn̄t vlcerib⁹ oris ꝓhibēs dilationē eorꝫ viō an sit cortex bucce. Ste.scripsit armachuꝫ
Armoeniū.i.nimiū. Gal. vj.simp.phar.

¶ Cap.lvj.

Rmel.i.tertiū gen⁹ rute: ⁊ vocat a Dia armola.c.de ruta: ⁊ vocat eā sic: siſr Gal. ⁊ apparet i la.ruta: q̄ spēs iuenit apud coletū: ⁊ in macedonia ⁊ i gallatia: cuius flos est albus: ⁊ semē ei⁹ obruffum ⁊ trigonū ⁊ gustu amax cal.pplonis ⁊ magnū vt piper i autūno colligit.

Sera. lib.agg.c.armel. Armel noīat molli: ⁊ nomināt eā multi rutā siluestrē: ⁊ ē planta q̄ egredit ex vna radice cū multis ramulis: ⁊ hꝫ folia siſa folijs rute alteri⁹ molliora habētis grauē odorē: ⁊ hꝫ florē albū: ⁊ hꝫ capitella maiora satis q̄ꝫ capitella rute domestice diuisa trib⁹ diuisionib⁹ i qb⁹ ē semē: cuius color ē ad rubediuē decliuis hn̄s tres angulos amarū ⁊ est illud qō de ipa plāta venit in vsum medicine ⁊ ipꝫ maturat: ⁊ colligit i autumno. ⁊ ē cal. ⁊ sic.in primo.

Pos. Dia. Semē ei⁹ addito mello vino. felle caponis ⁊ croco ⁊ succo maratri caliginē oculis detergit.

Sera. Incidit humores grossos ⁊ expellit eos p vrinā. Et idē aucto. Albugerig. facit vomere: ⁊ inebriat potantē se. Et per istā virtutē ꝓfert patientib⁹ amorē: q̄ dr̄ hereos. nā facit eos dormire. ⁊ dicit quidā experimētator ꝙ sumebat de eo in potu.ȝ.F. vsqꝫ ad.j. ⁊ faciebat eū dormire. Et idē auc. Habix. Armel facit euomere ⁊ iebriat sicut vinū vł ppe: ⁊ ē bonū melie ⁊ purificat sanguinē. Sꝫ sciēdum ꝙ armel est cicuta scriptū per.h. vt apparet in lat. harmel: sed armel per.a.est illud gen⁹ rute de quo dictum est nunc. Li. iij.capi.xlix. Cap.ccc.

Armello.i.grana amara.
Armenū.qd est.la.canarmenum.
Armentalis est quedā species policarie.
Armentaꝫ.i.vitrū coctuꝫ
Armeritrias.gre.arabice kali.
Armesios.i. dragantum.
Armola qd est.lat.armel ermola: bisara.
Armon.i.ficus lupi.
Armoniacū.i.genus mali grauati.
Armoniacū qd'ē.l.vasac.
Armoratia. i. rapesta siluestris lapsane: ⁊ ē raffanus agrestis. Dia.
Armoriaca. idest semē rapeste.
Arnabati.idest semē sparatelli.

¶ Cap.lvij.

ARnaben harneb. ara. grece. leges. lati. vero lepus siluestris.

Alman. trac.ȝ.c.de ṽtute carniū. Leporina caro pcipue melancolicū generat sanguinem. ⁊ ipsa plus alijs melācolie generatiua existit.

Pos. Sera. li.agg.c.arnabē. auc. Dias. D.ñ assat ⁊ cōedit cerebrū ei⁹ cōfert Capitu. ccccxxvj tremori q accidit post egritudies. ⁊ qn̄ liniunt gingiue ifantiū ꝓfert dolori q accidit eis qn̄ oriunt dētes ⁊ facit facillime natiuitatē eor ⁊ ꝓburit caput ei⁹ ⁊ ꝓficit cum adipe vrsi aut aceto ⁊ curat alopitiā. ⁊ qn̄ bibit coagulū ei⁹ trib⁹ dieb⁹ post mūdificationeꝫ matricis ꝓhibet ipregnationē ⁊ purgat cursū humiditatū mēstruorꝫ et strigit vētrē. ⁊ qn̄ bibit cū aceto ꝓfert eplie. ⁊ ē bocoar. oib⁹ medicinis mortiferis ⁊ ꝓprie lacti coagulato i stō ⁊ morsui vipere. ⁊ qn̄ fit linitio cū sanguine ip̄ius calido mūdificat morfeā ⁊ ipetiginē ⁊ bothor lacteam.

Aui. li.ij.cap.de lepore. Sanguis eius mūdificat Capitu. cccxcvij. panum ⁊ cinis capitis eius est medicamen bonum hn̄ti alopitiā ⁊ proprie marini leporis: ⁊ venter leporis si sumitur sicut est cum visceribus ⁊ frigendo sub

fartagine adurit est medicamen origini pillorum sup caput cu pficit et administrat cu oleo rosa. et eius cerebru assatum cofert tremori accedeti in successioe egritudis et cu iiigunt gingiue infantiu ex cerebro ipsius ex proprietate que in ipso est velociter oriuntur detes et facile exeunt sine dolore. et silr cu soluit butiro veteri aut recenti aut cu melle: et cu bibit eius coagulu cu aceto confert epilesie: et coagulu eius mundificat stom: et cu bibit tribus diebus cu aceto post purgatione mestruorum pro hibet impregnatione et mudificat humiditatem ex matrice currete: et coagulu quide leporis cu aceto et tyriaca est bezoar venenis. Et sanguis leporis frixus pfert veneno sagitte armenie: et sanguis quidem leporis frixus confert disinterie et apati intestinorum et solutioni antique. — *Ad ortu dentium*

Arnaberri.i.lepus.
Arnebus idem.
Arnabum.i.vlmus.
Arnegil.i.nuces indice.
Arnich idest herba iamena boi odoris similis cinamomo grosso.

¶ Cap.lviij.

Arnoglosa.i.platago vel gngneruia vl plātago ligua agni vl ligua arietis. lati. gre. arnoglosos vel eptaplauros. ara. lisen albamel vel lisemalbamel. Arnoglosa idest plātago: cuius tres sunt spes. Una e feia: cuius folia sunt lata habētia quasi fila in fractura sua. Alia e habēs folia stricta que lanceola vocat et e mascul⁹ et hz fila vl neruos in fractura sua vt supra: ob id gnque neruia vocant hnt stipite mediu seminib⁹ plenu fri. et sic. in secundo. est alia species que vocatur plantago aquatica. pro qua. l. barba. siluana. — *plātago.*

Capitu. cccxxxiij. **Sera.** lib. agg. cap. lisen. l. lingua arietis. et est plātago. Et subiunxit aucto. Dia. dr autez arnoglosa et eius expo est lingua agni: ideo qr greci arno agnum vocant: et glossos linguā: et dr etiā eptapleuros i. septē costas hns. nā in folijs eius sunt septem coste ab epta in greco. i. septē et pleuros costa: qr hz septē neruositates manifestas in similitudine costaru laterum animaliu: cuius due sunt species. s. maior et minor: sed minor hz folia subtiliora et minora et leuiora q̄ folia maioris. et hz virgā que inclinat versus terrā multos ramulos habentē. et flos eius est croceus. et semen eius est in radice lingue idest folij. Maior vero hz virgas aspe riores et folia lata similia oleribus que comeduntur. et virga eius est angulosa ad rubedinem declinans: cuius longitudo est vnius brachij super quam est semen in figura sua a medietate ipsius supra. et habet radices molles et plures super quas sunt pili albi: vt grossitudo digiti. et reperitur in locis lapidosis et humidis et vallib⁹ et hortis et in pratis. Et illa quidez maior e maioris virtutis q̄ minor.

Lib. ij. ca pl. cxiiij. **Diasco.** Cap. arnoglosos. Arnoglosos siue eptapleuros nomen sumpsit a similitudine agnine lingue. nam greci arnon agnum appellant et glossos linguam: siue rursus qr sepe adnata habet germina in longitudine septem lateribus similia et ideo eptapleuron vocatur. eius genera sunt duo. vnuz dicitur polipleuron: est etiam aliud sed minus. Minus vero habet minuta folia et angusta et leuia. virga eius multos habet angulos inclinata ad terram. florem viridem habens et semen super ipsam virgam. Nascitur vero in cardiarijs locis. Alterum genus plantaginis folia hz lata: et ornatiora et neruosa: huius virge angulose sunt et russe habentes longitudinem vnius cubiti: et a media virga vsq ad sursum semine est plenu. Radices multas et teneras hz et aspersas et albas in grossitudine vnius digiti in locis aquosis nascitur et in vallibus et in hortis et in pratis. melior est tamē que est maior.

Gal. vj. sim. phar. capitu. de arnoglosa siue plantago maior. hec planta mixte pplexionis est hz. n. quid aquosum frigidum. habet autem quid et austerum qd est terrestre frigidum et siccum quare infrigidat et desiccat et fm ambo icoe est abstātie. quecunq autem stipticitate pharmaca desiccant omnibus malis veteribus vlceribus et reumatibus et putrefactionibus conueniunt: et ideo etiam dissinterijs. nā fluxus sanguinis figunt. et si quod perustum est refrigerat: et consolidatiua simul sunt maloru vlceru tam recētum q̄ veterum. In omnibus autē huiusmodi pharmacijs vel prima vel nulla vltima arnoglosa est propter proportionem complexionis. nam et siccitatis participat. et frigiditatis non stupefactiue: sed et fructus eius et radices cō similis virtutis sunt nisi qr sicciores et minus frigide: sz fructus quidem plus subtilium partium est: radices vero plus grossarum. ipsa vero folia herbe desiccate pl⁹ subtilium partium et nimis frigide sunt virtutis eius exalata et euaporata superfluitate aquosa ipsorum. propterea quidem ergo radicibus. quidam ad dentium dolorem vtuntur masticando: et lotionibus ipsarum decoctaruz ad opilationes et epatis et renum vtuntur eis sed et folijs et multomagis adhuc fructu. participāt autem hec omnia abstersiue virtutis quātum decet ea fm esse. et in ipsa herba putatur superari: tamen a multitudine humiditatis. — *Cap. lvj.*

Posse. Arnoglosa est vtilis ad siccandum vulnera: et mundificandum putredinem eoruz. epar confortat repugnat sacro igne ne corpus ambiat valet etiam emorroydibus omnem dolorem qui est ex ignis adustione refrigerat. Succus eius cum albumine oui sumptus liberat hiectericum. vtilis est emoptoicis et dissintericis et quibus fluunt mēstrua vel emoroyde: vulnera pulmonis curat. radix eius in aqua cocta dolorem dentium mitigat si os ex illa aqua lauet. Succus eius valet contra opilationem renum. delet maculas nigras: et stringit sanguinem. herba ipsa masticata dolorem dentium tollit vulneri circa oculum vel nasuz succus eius cum lana per nouem dies apponitur: succ⁹ eius datus quartanario ante duas horas accessiōis cōfert: vz etiam ad vulnera recentia cum axungia. — *Plantago valet ad aduſtionem ignis.*

Sera. auc. Gal. virt⁹ eius est que incarnat et confert vlceribus corrosiuis oibus et putredini eorum. Et propter hoc confert vlceribus intestinorum et incarnat fistulas et alia vlcera antiqua et semē ei⁹ et radix sunt propinqua huic virtuti: nisi quia sunt sicciora: et fortiora: et semen eius est subtile multum: et radix eius est grosse substantie: et ipsa confert dolori dentium quando masticatur: et quando fit collutio oris cu aqua eius: et semina quidez et folia et radix sunt aperitiua opilationis epatis et renum propter absterſioem que est in eis: nisi quia semen eius est fortius in hoc satis: quia in omnibus istis est virtus que abstergit satis. Et fortasse est virtus in hac herba dum est recens: nisi quia vincitur ab humiditate que est in ea. vnde non est manifesta sua operatio propter suam victoriam humiditatis: et quando desiccantur folia eius fit virtus ei subtilior et minus frigida quoniam aquosa superfluitas que est in ea resoluitur et destruitur. Et idem auc. Alber. Arnoglosa retinet ventrem quando bibitur: et fit clistere cuz ea: et confert febri tertiane et quartane quando bibitur succus eius. — *ad fluxu vētris.*

Dia. cap. de arnoglosa. Arnoglosa cataplasma tibus adhibita: sordida vulnera purgat et reumata siccat pfluentib⁹ sanguinē occurrit. maculas nigras — *Ca. cxiiij*

nigras & epinticas curat & cicatrices vulnerũ facile ducit: semen eius tonsum & in pulverem redactũ & vulneri aspersum ipsum sanat. chironibus vulneribus medicatur. ustionibus singulare psidiũ est: morsibus canis auxilium prestat: & tumoribus & scrofis maxime si cũ sale imponatur. Cocta vero folia ipsius cũ aceto & sale dissinterijs & yliacis opitulant: maxie si cũ lenticula adhibeatur. hydropicis cocta succurrit epilenticis & asmaticis prodest accepta. succus eius sordida vulnera oris purgat gargarismo cũ cimolta & absinthio: succus mixtus ignẽ sacrũ extinguit: fistulas per clistere si adhibetur medetur dolori auriũ infusus ita prestat. dolorem oculorum inunctus tollit succus ipse collirijs necessarie miscet. gingiuis sanguinẽ abstinet. ptisicis & sanguinem reijcientib⁹ necessarie adhibet. dissinterijs p clistere adhibit⁹ maximu3 remediũ est. offocatiões stericas cũ lanis adhibit⁹ soluet. matricis reumatismũ silr suspẽdit: semẽ vo ei⁹ cũ vino bibitũ solutionẽ vẽtris stringit. & reijciẽtib⁹ sanguinẽ mire pdest: herba ipsa cum vino vel aceto id pstat. Elixatura radicis ei⁹ oĩa silr facere pôt: cruda cõmasticata dẽtib⁹ dolorẽ tollit renũ dolorem & vesice mitigat. dicũt alij q tres radices eius i vini ciatis tribus: & aque ciatis tribus elixe & comeste et bibite feb. tertianas curat simili modo & quattuor radices eius quartanis mederi. multi dicũt radicem eius collo suspensam scrophas nasci nõ dimittere. minoris vero plantaginis succus collutioni daẽ oris ex folijs & sanguinantes gingiuas curat. Itẽ succus tepefactus fomento vẽtris dolorẽ tollit. Succus bibendus est eis q purulenta reijciunt cũ sanguine. in serpentis morsu plãtago trita cũ vino sumit. Comesta aũt sola vel cũ lenticula cocta & oleo viridi cũ aceto dissintericos & stomaticos curat: si cui vulnus secus oculũ vel nasum natum fuerit: succus eius cum lana molli impositus p dies nouem curat. Item succi coclearium vnũ bibitũ lumbricos excludit. silr facit pistatura in vmbilico posita. Si qua durities in corpe nascit herbã ipsam pistatam cũ axungia sine sale quasi malagma ipone. Succũ eius in aqua mulsa ante duas horas accessionis potui da quartanarijs & miraberis ei⁹ effectũ ad podagrã & oẽ3 neruorũ dolorẽ vel tumorẽ: folia ei⁹ pistata cũ modico sale optimum est. vulnera recẽtia cum axungia veteri curat sic & parotidas. Si cui pedes doluerint ex itinere cũ aceto imposita tumorẽ & dolorem tollit. fistulas tõsa & imposita facillime sanat oẽs difficultates vesice. folia & radix eius potata fortiter medentur: qr abũdanter infrigidant & desiccant & reprimunt propter quod ad vlcera maligna & reumata & putrida iuuãt. herba ipsa dissintericos iuuat & emorroydas reprimit vsta ifrigidat & glutinat. desiccat eñ absq3 mordicatione: semen autẽ eius & radix similia sunt virtute. propter quod scicciora sunt & minus frigida. semen preterea habet subtiliandi virtutem. folia extenuandi. radix i mpiguãdi que masticatur in dolorem dentium ad oris etiam lauationem facit: & epatis & renum emfrasim. hec predicta etiã Serapio refert auc. Dia. l3 per alia verba.

Arnos. i. agnus.

Ar oc. i. tyri.

Arobonarij idest egritudo i qua homo semper ridet. haronati. Rasis lib. diui.

Aroma vel aromach. vel aromati. i. quedam confectio.

Aromata sũt omnia odorifera: vñ dicuntur aromata eo q aris imposita diuinis inuocationibus apta videntur vel quod aeri misceri probantur.

Aromaticum Auic. i. calamus aromaticus.

Aromorachion. i. raffan⁹ agrestis. & est rapesta.

Armorchion qd est. l. finel. aron. i. vsnen.

Aronarmeni. i. bolũ vellutum armenum.

Aronis vel aaronis barbaiarus. quidẽ. l. aarõ.

Arophagia. i. sicca esca.

Arosachie. idest spũa maris siccata in petra residens.

Arosticis. Arostico gre. i. egrotatiuis.

Arostos. gre. i. eger.

Aroton arrion arcution.

Aro3. i. yris.

Arpa auis lat. sic vocaẽ grec. herba auis est fcrã vt miluus eius virtutes inuenies in. l. latamie.

Arpinas. i. cauda equina.

Arrec. i. charia.

Arroeerkthaga. idest es vstum.

Arsa. i. spina.

Arsafam idest gummi alcumbar.

Arsanum idest calamentum.

Arsef. Arsos. i. card⁹. Almansor in tertio.

Arsen. i. semen mandragore. Pli. li. xxv. capi. xj.

Arsenicum idest auripigmentum & est ex eo citrinum et rubeum. et auri pigmentum quando p se ponitur citrinum intelligitur & quid est lege harnech.

Arsimegam. quidam dicunt q est laurus quidã q est cepe. quidam q ẽ Amigdala. quidam oliua sed prima melior.

Arsmago vel arsmagen. grec. idest arsenicũ. Cassius felix.

Arsof. idest cardus vl' species eius.

Arsonegon. Diasco. idest folium quod masculum vocant.

Arsuc. i. galla muscata.

Arstum. i. lappa.

Artagena g²c. ortix. i. coturnix.

Artantus. idest calamentum.

Artecal. i. vndimia mollities. Gal. secundo pronosticorum. commento xxv.

Arteriaca passio dicitur quando reuma ad tracheam artariam descẽdit. et inde raucedo fit vocis. Paulus. & ẽ etiã confectio ad hanc passionem.

Arteriotomia. gre. est arteriarũ incisio. que i certis causis h3 fieri. alex. & Demosthe.

Artesides. idest bacce iuniperi.

Artelam. i. agrimonia.

Artetica. & primula veris idem & est herba sicut consolida minor. nisi qr habet folia quasi nigra & pinguia cum flosculo celesti medetur doloribus articulorum & ẽ ca. et sic.

Artanita. idest bthorma rien.

Arthanextiden. idest separare.

Arthemita vel arthemon idest ciclamen.

¶ Cap. lix.

Rthemisia vel mater herbarum vl' matricaria la. gre. tagetes. ara. vo berẽgesif. vl' laptafilos. arthemisia herba ẽ fructuosa similis absinthio vel abrotano. s3 vastior est. & folijs latior sed aspectu fere talis non est albi coloris vt absinthium est. habens grauem odorem gustu amara. kastas habet longas florescit tempore estatis floribus similibus florib⁹ camomille graue olentibus & amaris. nascitur maxime locis maritimis. est cali. & sic. in secundo. Et dicitur arthemisia. quoniam sic vocabatur uxor regis mausoli qui voluit eam sic vocari. que antea. vt inquit Plin. libro vigesimoquinto capitu. vij. perthemis vocabatur. et sunt qui ab arthemide. arthemisiam cognominatam putant quoniam priuatum medicatur feminarum malis. Vid pli. lib. xxv. cap. vij.

Dia. Ca. de arthemisia. Arthemisie sũt tria gñ̃a. Unũ ẽ qd vocaẽ arthemisia monodos idest mater herbarũ q est fructuosa & similis absinthio folia

maioꝛa ⁊ pinguioꝛa hñs ⁊ hastas lõgas nascitur ĩ maritimis locis lapidosis ⁊ sabulosis. floꝛescit autem estatis tẽpoꝛe floꝛibus albis paruulis graue olentibꝰ amaris. (Li. iij. ca. cxix.) Altera arthemisia targetes nomiat̃. que terra est semen habens minutum ⁊ vnam hastam folijs plenam Nascit̃ ĩ locis mediterraneis ⁊ altioꝛibus floꝛem mellinum atq; tenuem ⁊ iocundioꝛem cõparatione pꝛioꝛis ferens. ⁊ hec a grecis vocat̃ tagetas vl' tastacetũ: et nos in lingua latina vocamus eã tanasiã: vel ₰m quosdam atanasiã. Est ⁊ tertia arthemisia que leptafilos dr̃: nascitur circa fossas ⁊ agros: flosculũ eiꝰ si cõtriueris sansuci odoꝛẽ hꝫ ⁊ ipsa amara: has spẽs arthemisie dianã dicũt iuenisse ⁊ virtutes eaꝝ ⁊ medicamina chironi cẽtauro tradidisse hec verba ex noĩe diane que arthemis dr̃ accepit nomẽ arthemisia: que calefacit ⁊ siccat.

Ca. lviij. **Sal.** vj. sim. phar. ca. de arthemisia. Arthemisia duplex quidẽ est herba. ambe tñ calefaciunt mediocriter ⁊ siccãt: ⁊ ponant̃ in calefaciẽdo quidem scd̃e abstãtie. in siccãdo v̾o pꝛime intense vel scd̃e incipientis: sunt quoq; mediocriter subtiliũ partium.

Posse. Arthemisia valet cõtra sterilitatẽ factaꝫ ex hũiditate. nã si esset ex siccitate obesset qd̾ põt ꝑpẽdi ex cõplexione mulieris si sit pinguis aut macilenta: vñ dꝫ puluerizari arthemisia cũ bistoꝛta ⁊ nuce muscata in eadẽ quantitate: similiter cõficiat̃ puluis cum melle vel sirupo simplici deturq; in modũ electuarij mane ⁊ sero cũ vino decoctionis arthemisie: ꝓdest tamen si balneetur magis in aqua vbi cocta est arthemisia ⁊ lauri folia. vel fomẽtetur vulua ex tali aqua valet etiam arthemisia cocta in oleo oliue vel nucis ad menstrua ꝓuocãda si fiat pessarium ex ea. ¶ Contra tenasmonẽ ex frigiditate recipiat patiẽs per anũ fumũ colophonie posite super carbones: deinde calefiat artemisia super testã ⁊ calefacta ponat̃ super lapidẽ molarẽ ⁊ desuper sedeat patiens pꝛobatũ est. ¶ Cõtra glandulas que dicuntur attrici que nascuntur circa anũ fiat pꝛius scarificatio circa eas postea supponat̃ puluis arthemisie ⁊ marrubij. ¶ Cõtra emigraneã ⁊ cephaleã detur opiata cũ vino decoctionis arthemisie.

Dia. Arthemisia virtutẽ hꝫ acerrimã purgatiuã attenuantẽ calidã ⁊ liptinicã. Elixatura eiꝰ causas mulieris mitigat: ⁊ mẽstruis ĩperat: secundinas excludit. moꝛtuos infantes in vtero deponit cõstrictiones matricis resoluit: oẽs tumoꝛes spargit: accepta calculos frãgit vꝛinã ꝓuocat: herba ipsa tonsa ⁊ in vmbilico posita menstruis imperat. Succus eius myꝛre mixtus ⁊ matrici superpositꝰ oĩa sili' facere nouit. Coma eius sicca bibita. ℥. iij. stericas causas cõponit. Si quis iter faciens eã secum poꝛtauerit non sentit itineris laborem. Fugat etiã demonia in domo posita: ꝓhibet etiã medicamẽta: ⁊ auertit oculos maloꝝ. Itẽ ipsa tõsa cũ axungia ⁊ superposita pedũ doloꝛẽ ex itinere tollit. in puluere redacta ⁊ cũ aqua vel mulsa potui data intestinoꝛum doloꝛem tollit. Artemisia que tageres noiatur facit ad vesice doloꝛẽ ⁊ strãguriam succo dato ex vino. ℥. ij. febꝛicitãti ex aqua calida ciatis. ij. potui datur hic succus, tonsa cũ axungia ⁊ aceto coxarũ doloꝛi medicatur ligata vsq; in tertiũ diẽ: vt infantem hylarẽ facias intende ⁊ suffumigabis: ⁊ oẽs incursiões maloꝛũ auertet ⁊ hylarioꝛẽ facit infantem: neruoꝛum dolorem ⁊ tumoꝛem trita cũ oleo bñ assata mirifice sanat doloꝛẽ pedum. grauiter vexatis radicẽ eius da cum melle manducare: ⁊ ita sanabit̃ vt vix credi posset eam tãtam virtutem habere: succo eius cũ oleo ro. febꝛiẽs perunctus curat ea. hãc herbã si cõfricaueris lasaris odoꝛem hꝫ. Tertia que dr̃ leptofilos tonsa ⁊ cũ oleo amigdalaꝝ bñ subacta ⁊ moꝛe malagmatis pãno iũcta ⁊ imposita stomachi doloꝛẽ infra quinq; dies sanat. huiꝰ radix super limẽ edificij suspẽsa facit vt nullus domi nocere valeat. Succus eius cum oleo ro. mixtus ⁊ perũctus neruoꝛum tremoꝛem ⁊ omne vitium tollit.

Sal. Ambe spẽs arthemisie ꝯueniunt lapidibꝰ in renibꝰ existẽtibꝰ ⁊ ad calefactiones ⁊ extractiones secundinarum.

Attritica. gre. arterica artritikimosos: arteticus

Arthoimeli gre. panis cũ melle factꝰ. Alex.

Arthomata gre. Pau. c. de cyꝛurgia capitis sũt articuli.

Arti. i. cypꝛessus.

Artiatides. idest grana iuniperi.

Articulantes. i. iuncture.

Artintomia. idest artarie incisio.

Artion similis ẽ folijs verbasco: nisi quia irsutioꝛa sunt caule lõgo molli semine cimini: nascitur in petrosis locis radice alba dulciq; decoquitur in vino ad doloꝛem dentium. Plin. lib. xxvij. c. v.

Artis. i. adarce.

Artododoꝛis. i. iuniperꝰ.

Artoman. i. granum cuiꝰ virtus est ordei: imo est medium inter triticum et oꝛdeum.

Artomata. i. articuli.

Artomen. i. attomus.

Artumen. i. iris. illirica.

Artus. i. anus podex.

Artiza. i. aristologia rotunda.

Aruab. i. psilotrum.

Arucusu faratrõ. i. herba vnde tingit̃ reubarbaꝝ qua caremus.

Arui. i. masculus.

Aruiatum. i. instrumentũ in quo suspendimus homines.

Aruncus. i. citrum.

Aruscula est nomẽ demonis.

Arxos. idest species cardi.

Arz. i. cedrus arboꝛ.

¶ Cap. lx.

Rz'ara. gre. aroza. latine vero risi.

Sal. pꝛimo de cibis. c. de riso. In sapoꝛe eiꝰ est stipticitas. ⁊ id̾o retinet. ventrẽ retẽtione temperata: ⁊ in coꝛtice eiꝰ ẽ rubedo magis manifesta q̃ ĩ ipsomet: aut in reliquo coꝛpoꝛis eiꝰ ⁊ minꝰ nutrit q̃ frumẽtũ. (i. de alimentis. ca. xiij. viij. sim. c. xxvij.) ⁊ idẽ Gal. de sim. phar. c. oꝛoza. oꝛoza. i. risum hꝫ qdeꝫ stipticum quo circa vẽtrẽ moderate detinet. Et idem li. p̃dicto de cibis. hoc seie oẽs ad restrictionẽ vẽtris vtuntur delectationẽ ipsius similẽ faciẽtes chondro. Est aũt idigestibilius chondro ⁊ nutriens minus sicut ad delectationẽ. edulij deficiens ab ipso plurimum. Ca. cxiij.

Sera. lib. aggre. c. Arz. sunt calide ⁊ sicce cõplexionis in pꝛimo.

Alman. trac. 3. ca. de riso. Risum temperiei que est inter ca. ⁊ fri. viciniũ existit: ⁊ ventrẽ stringit. Solitis autem colicam pati nocet: eo q̃ licet nutriat: de ventre tamen non facile descẽdit nisi coquatur cum aliquo multum vnctuositatis habente: q̃ quãdo cum lacte coquitur ⁊ cum zuccaro comeditur plurimum nutrit: atq; sanguinem augumentat.

Pos. Sera. Quando sani egent pultibꝰ eiꝰ propter punctiones quas habẽt in ventre: aut pꝛopter fluxum multoꝛum humoꝛum super quos vincit colera aut aliqua alia de cã simili huic coque risi quousq; dissoluantur ⁊ fiant sicut aqua kist: ⁊ da in potu hoꝛa conuenientioꝛ vsus eiꝰ tẽpus est humidum: ⁊ quando stomachus est foꝛtis virtutis ad cibos. Et idem auc. Diasco. est pauci nutrimẽti: stringit ventrem. auget sperma. et minoꝛat feces ⁊ vꝛinã ⁊ ventositates. est enim completum in stipticitate. et ideo est bonum vlceribus intestinoꝛum et punctionibus eoꝛum quando bibitur, aut fit clistere, et rubeum est cõ-

stricti ũ

strictiuum plus.
Arzilla.i.bedegari.
Arzolla.i.agrimonia.
Arzon.i.semp viua. Sal ad glau.distin.j.tract.

ij.ca.vj.
Arzul.i.bedeguar.
As.ara.mirtus.riba gre. mirsine.

Capitu. cccclxix Asa est quoddã gũmi.nam ex ea est quedam odorifera quedam fetida que est odorifera paruũ habet odorez sed calidior earũ est fetida. z est verba vehemẽtis ignei tatis vnde gummi istius plãte est satis fetidum. z ideo vocatur asa fetida:sed asa odorifera est succus predicte herbe expressus. z soli coagulatus habens aliquem odorem sicut herba predicta qñ vero simpliciter ponitur in receptis asa fetida intelligitur. Est ergo assa fetida.gummi per excellentiam fetidũ et vocatur lasar:et gummi quirinanceum: z herba eius vocatur silfiũ: vt in alexandro de dentibus. Alij vocant hanc herbam anuiden vel anuden.s.anuidẽ.

Asa dulcis.i. gummi liquiritie.
Asabota idest arbor que ẽ in persia venenosi fructus z quando plantaᵗ in egypto est fructꝰ eius de hisque comeduntur z est persicum.
Asachi dest arbs thuris sm saladinum idest tribulus marinus.
Asacrios.i.babansalomodica.
Asacasara.idest radix porri.
Asacuz vocat Ste.armoniacum.
Asadam vel asadar. idest lactuca asini.
Asaer.i.aerona.
Asafati.i. rubor pustulosus qui apparet in facie
Asagen.idest afa.
Asagas.idest sanguis draconis.
Asabic.asabit asaic. Asait.i.pultes multum spissi ex aqua z farina.
Asaka.i.radix lilij.
Asakel.i.spica celtica.
Asame.i.sanies.
Asamentum.s. quidam piscis magnus salitus.
Asamanux.i.molesti dies scz calidissimi z frigidissimi.
Asanerij est quidaz piscis magnus salsus. Alman forfrac.iij.ca.xix.
Asane scripsit Ste. p asuech.quod est vsnee.
Asangie. i. sanguis draconis.
Asara bachara.asara asarum asaron asarus vel bactara vltigo gariosilata agrestis:centũnervia centũcerria:vulgagens.Aerma.idem:sed alia herba ẽ bachar vel bacharis. z ideo Dias. facit aliud capitulũ de asaro: z aliud de bacharas.
Asar. Asach. Axach.i.armoniacum.
Asaray vel asaragi.i.virga pastoris.
Ascaria.i.epilentia.
Aserten. i.piscis magnus salitus
Asarus sm Diasc.est alia herba a predicto asaro
Asarua.i.cipressus.
Asas.i.morbilus vl' exitura sicut emperigo.
Asather.i.origanum.
Asathari.idest virga pastoris.

Cap.lxj.

Asatarᵗ siue asatartar.ara.gre.glio. la.vero sordicies semicupei balnei.

Sera. li.aggre.ca.asatartar.est sordicies nigra:que reperiᵗ in balneis: z in fundo semicupei balnei. z idem auc. Sal. virtus eius est qui calefacit in prin.tertij z abstergit abstersione non multa z attrahit fortiter.

Dia. cap.glio.sordities que in balneo colligitur: que nominatur glio. virtutem habet calidã z malacticaz z diaforeticam.

Ca.clxix **Pos.Sera.** auc. Sal.attrahit saggittas infixas corpori. z purat tussim anti quam quando fit fumigium cũ ea: z quando ponitur super empetiginem anfert eam.

Dia. vtilis est ficubus z ragadijs ani vnguẽto z si ei addaᵗ ciuls cõdilomata dissoluet.pro alijs sordiciebus.l.vasachi.

Alsaungi.i.puluis qui cadit de palea.
Alsauregi. idest puluis q cadit de parietibus salis.
Asbedarugi. idest basilicon.
Albesus. Albestus.i.calx Asuestos.
Asbeton.i.calx.viua.
Ascabalos. idest cancer cum venit membrum p pter ipsum ad insensibilitatem.
Ascak. i.tribulus herba.
Ascakabos.i. vbi destruitur caro sic q ipsa sequitur vsq ad os siue sit incipiens: aut succedens ipsi.
Ascala,idest lactuca agrestis.
Ascalia.i.tenita.
Ascalanonti.i. stincus animal valens ad coitum. Pau. Ascabanotim.aschanotim.
Ascani est arbor qua caremus.
Ascarades.i.atralia.
Ascaraguz pro astero reperitur. Halyabas.
Aschas. Pau.cap. de ranula sub lingua.
Aschiron. z asquiroida similia sunt iter se.sed aschirõ maiores habet ramos. Pli.libro. xxvij. cap.v.
Ascap.ara.ambra. Auerrois.v.colliget.
Ascarides idest lumbrici. lati.
Ascatarios.idest repidum tenens medium iter frigidum z calidum.
Asce. Hasce. Axe.i.tymꝰ.
Ascech. hasceh.qd ẽ.l. tribulus. Sale.li.de facile acquisibilis.i.alcola.
Accebere.i.anetũ.
Asceherere. idest vna de xxviij.mãsionibꝰ lune.
Ascehedenigi. quid est.l. Scehedenigi.
Asceidit.est id quod a cubito vsq ad rasetaz existit.
Asceleth.i.fuligo.
Ascera.i.canis sidus.
Asceracoct.i. tereniabin.
Ascet.i.balaustia.
Asch.i.sandico.
Aschil. Astil. i. cepe muris.
Asciadigni vel asciadegni idest caoabum.
Aseiran.i.ascebran.
Ascil.i.squilla.
Ascili.i.crista galli.
Ascigaset. i. eupatorium.
Ascision.est quedã medicina inda.
Asclepias tertia spẽs origani: vl' doragõtea.Dia. Pli.xxvij.cap.v.
Ascocodos. i. stichados.
Ascoli.i.fuligo.
Ascolocondrion. arab.i. scolopendria.
Ascos.idest vter.inde asclites ab Ascos. quod est vter.paul.c.de idropisi.
Ascuded.i. arbor gummi draganti.l. Acantos.
Ascufo.gre. aufarsi ara. z est ipericon.Step.

Cap. lxij.

Ascuchodos ara.gre.sabadis.lat. z o stichados.Stichados est quoddam arabicũ. z ẽ illud qd ara.noiatur ascukodos: z est qdã citrinũ. z est illud qd noiatur lati.barba iouis: vel stichados citrinũ. ara. sceba. vnde Sera.li.aggre.facit de stichados duo capitula. vnum de stichados.ara.qd incipit ascukodes: siue astocodes z aliud de stichados citrino qd incipit sceba: est autem stichados arabicum calidum. z sic.in tertio.

Sera libro aggre.ca.ascucados idest stichados arabicum nascitur in insula: due grec.dicitur sabadis regione gallatie.est herba subtilium ramorum habens comam satureie similez: nisi quia folia eiꝰ sunt longiora folijs satureie z est acuti saporis cũ pauca amaritudine.

Dia. Ca.de stichados nascitur in insulis gallatie circa massiliam: que insula stichados nominatur: vnde z nomen accepit. est autem herba tenuis:

semen minutum habens cū folijs similib⁹ thimo: sed oblonga: ⁊ gustu acriora ⁊ subamara: liber antiquus de sim. medi. siccas. i. stichados. ramulos mittit tenues et oblōgos circa quos folia oblōgiora q̄ thimo. sed non dissimilia semen plurimū minutū tota herba odore est suaui gustu acri ⁊ subamaro ⁊c. In hoc cōueniūt oēs q̄ vnam speciem eius solā ponunt.

Ca.cxix. **Sal.** viij. simp. phar. ca. stichados. eius quidē ad gustum amarus sapor est ⁊ substipticitas moderate: complexio eius cōposita est ex frigida terrestri substantia pauca a qua stipticat. ⁊ alia subtili ignea ampliori: a qua amaricat: ⁊ propter vtrūq̄ vō deobstruere ⁊ subtiliare dicitur ⁊ abstergere ⁊ fortificare nata ē viscera omnia ⁊ totius corporis ambitū. monstratum enim est ⁊ in anterioribus: quoniam quecunq̄ pharmaca composita sunt ex talibus substantijs predictis energias operantur.

Cap.lxi. **Jo. Me.** cap. de stichados: qd̄ medici laudant est arabicū. ⁊ est plāta foliorū subtilium ⁊ longorum habens stipitem subtilem cineritiū. cuius eleuatio super terrā est in mensura cubiti. ⁊ h3 flores assimilatos spicis siliginū: sed sunt breuiores sine semine. ⁊ cali. in primo: sicca in secundo. ⁊ est compositū ex partibus terreis frigidis dantib⁹ ei stipticitatē paucam: ⁊ ex partibus igneis subtilibus a quibus insunt ei acuitas ⁊ amaritudo: sed acuitas plus est amaritudine sua ⁊ amaritudo plus est stipticitate ipsius propter qd̄ est subtiliatiuum resolutiuum aperitiuum opilationū abstersiuum ⁊ solutiuum nature ⁊ est preseruatiuū prohibēs a putrefactione. ⁊ est ex pte stipticitatis pauce in eo confortatiuum cordis ⁊ cerebri. ⁊ neruorū ⁊ viscerum; ⁊ hoc est esse ⁊ proprietas eius prohibendum est habentibus coleram in stomacho. conturbat enim eos inducens sitim; ⁊ vomitum ⁊ estuationem laboriosam. Nocet etiam calidam habentibus ⁊ siccam complexionem. ⁊ que sunt in potestate colere. ipsum quoq̄ est ex debiliter soluentibus: propter quod miscendum est ei salgemma ⁊ mirabolani nigri cum eo aut kebuli. magnificant enim operationem eius: ⁊ similiter squilla et proprie in egritudinibus capitis. ⁊ infusum quidam in aquam casei melioratur in conditionibus suis ⁊ passule sine interioribus similiter sunt ex eis que emendāt. similiter ⁊ salgemma rectificat illud ⁊ ꝓprie ad omnes partes eius sextuplum ipsius ⁊ succus pomorum dulcium in decoctionibus eius rectificat illud.

Aui. lib. ij. ca. stichados est planta habens spicam sicut est spica grani ordei: sed ei⁹ folia sunt breuiora: ⁊ in ipso stipites sunt cinericij: sicut in epithimo: ⁊ est sine semine; acutus cum amaritudine pauca: compositus ex substantia terrea frigida ⁊ ignea subtili calidum in primo. sic. in secundo non concordat cum Dia. neq̄ alijs.

Sera. li. aggrega. cap. sceba. idest stichados citrinum. ⁊ absinthium marinum habēs minutum semen simile semini plane que dicitur abrothanum ⁊ non est ita amara herba sicut absinthium ⁊ habet odorem grauem. figura eius est in apparentia sicut planta absinthij: ⁊ sapor eiusdem est sicut sapor absinthij. nisi q2 non est tante stipticitatis: ⁊ calefacit plus q̄ absinthium: ⁊ in ea plus de amaritudine est q̄ in absinthio cum pauca salsedine ⁊ calefacit ⁊ desiccat in tertio sed virt⁹ eius est diuersa a virtute illius: nam nocet stomacho. vnde occidit vermes ī ventre plus q̄ absinthiū quando ponitur extra aut intus. Et idem auc. Dias. sapor eius est amarus ⁊ h3 grauē odorē: ⁊ est herba stiptica. Et idem auc. Ga. viij. epidimiarū. Sceba similat absinthio in figura ⁊ sapore: s3 dr̄ia inter ea est q̄ non est stiptica sicut absinthium: ⁊ calefacit plus eo: ⁊ amaritudo eius est plus cum pauca salsedine. Et idem auc. Gal. viij. simp. phar. c. sceba. similis est absinthio in specie: ⁊ ſm gustū: tū differūt in gustu ⁊ virtute. in gustu q̄dem in eo q̄ cū stipticitate magis calefacit ⁊ amaricat cum quadam salsedine. In virtute vero in eo q̄ conmēsuratum est. ⁊ magis absinthio īterficit lūbricos extrorsum appositū ⁊ intra corp⁹ assumptū: ⁊ q̄dē calefacere in scd̄o gra. intēse ponēdū est id. siccare v̄o in tertio.

Gal. viij. sim. phar. ca. chrusicos siue barba iouis vocatur acrem simul ⁊ stipticam preualentē habet virtutem. Cap.clx.

Pos. Sera. auc. Gale. decoctio sticados arabici confert dolori pectoris sicut isopus: ⁊ in cōfectionibus medicinarū h3 vires acriter relaxantes cum odore suaui: vñ ⁊ menstrua prouocat.

Jo. Me. fit ex sticados arabico ⁊ spica ⁊ oleo veteri oleū bonū iuuatiuum voci. flores quidem eius de decoctione sustinēt plus q̄ folia solutione educit colerem nigram ⁊ flegma ⁊ mundificat neruos ⁊ cerebrum ⁊ membra sensuum: ⁊ confortat ea ⁊ confert iuuamentum magnum egritudinibus frigidis. ⁊ hoc ſm omnem modum vsus eius siue ī potibus siue in fomentis ⁊ lauacris. Et oleū ipsius cōfortat cerebrum ⁊ neruos ⁊ calefacit eos: ⁊ viuificat in medicinis autem sticados si iungatur squilla aut eius acetum est medicina bona epilensie ⁊ vertigini: ⁊ cum lapide lazuli aut sale indo: aut alijs valentibus ad ea confert melancolie ⁊ egritudinib⁹ tumoris: ⁊ miscetur ei buglosa aut succus eius aut succus pomorum dulcium ad egritudines cordis ⁊ melancoliam: ⁊ euaporatio decoctionis eius aperit opilationes narium: ⁊ est medicina bona opilationibus epatis ⁊ splenis ⁊ viscerum: ⁊ est sedatiuum dolorum qui sunt in neruis ⁊ in instrumentis iuncturarū. et in lateribus secundum omnem modum administrationis eius. ⁊ confortat interiora omnia que a frigiditate lesa sunt. ⁊ proprie materiali. et prohibet a putrefactione. ⁊ ipsius syrupus ⁊ alij modi administrationis eius sunt medicina bona quartane ⁊ febribus lūgi temporis: et proprie flegmaticis. Dosis decoctionis eius est potiora. ʒ. iiij. vsq̄ ad. vij. ⁊ pulueris eius a. ʒ. ij. vsq̄ ad. v.

Aui. Sticados arabicum resoluit ⁊ subtiliat amaritudine sua; ⁊ similiter eius syrup⁹ aperit opilationes ⁊ abstergit. ⁊ in ipso quidem est stipticitas pauca. ⁊ confortat cor ⁊ viscera. ⁊ prohibet putrefactionē ⁊ eius decoctio sedat dolores neruorum ⁊ iuncturarū ⁊ laterum. ⁊ ipsius syrupus est res magis iuuatiua egritudinum frigidarū et neruis quare oportet vt eo quotidie vtatur qui neruos habet debiles. ⁊ qui ex frigiditate in ipsis patitur. ⁊ confert melancolie ⁊ epilensie. et nocet habentibus calidam complexionem. ⁊ facit eum vomere. et est ex eis que faciunt sitim. et confortat instrumenta vrine. et soluendo educit flegma et melancoliam.

Gal. vero non dixit hoc esse eius. et vltima quidem portio ipsius est. xij. kesumen cum vino puro et oximelle et modico sale. Sticados citrinum quod arabice vocatur sceba virtutem habet diureticam vnde vinum decoctionis eius et draganti spiritualia calefacit. ad iliacam passionem valet. ⁊ contra strāguriam ⁊ dissuriam et opilationem splenis ⁊ epatis. et cum infirmus surgit ab infirmitate ad neruorum cōfortationē abluant extrema in apua decoctionis eius. Itē ad duritiem neruorum decoquatur sticados citrinum

⁊ caules

ꝛ caules in aqua. ꝛ ablue ꝛ suffumiga membꝛum: quia multum mollificat ꝛ confoꝛtat.

Sera. capi. sceba vel sticados citrinū. coquit so/la ꝛ bibitur et interficit vermes: ꝛ expellit eos cum laxatione leui. ꝛ qñ coquitur cum lentibus: ꝛ bibitur facit hoc. ꝛ pecudes impinguātur qñ comedūt eam. Et idem auc. Gal. virtus scebe diuersa est a vitute absinthij. Nā sceba nocet stomacho ꝛ occidit vermes plusq̄ꝫ absinthium qñ ponit̄ exterius vel sumitur intus et est calida in secundo: ꝛ sicca in tertio.

Asclepias. i. dꝛagontea.
Ase. i. ysopus.
Aseac. i. coagulum.
Aseb. i. alumen.
Asebꝛan. i. esula.
Asech. i. sandico.
Asecremia. i. comestio que fit de acatia.
Ased. are. i. leo.
Asedenegi. idest semen cā nabi.
Asedenagi vel asedeniati. i. lapis ematites.
Asefarē. i. cantarides.
Asehet. i. absinthium.
Asehesafrem ara. est her/ba similis paritarie.
Ased. said. ar. i. bꝛachium Auice. ꝛ Gale. secundo de iuuamētis membꝛo rum.
Aseiech. i. fricatio dentiū ꝛ gingiuarum ꝛ labioꝝ interius.
Asek. idest tribuli. ꝛ ē her ba.
Asech. i. fuligo.
Asemen. idest butirum co ctum.
Assen idest apostema mol le inflatiuum Haly. se/cunda tegni. commen/to. xxxi.
Asenicula. idest hera pa/ralesis.
Asenabiū. saturea.
Asenbendegi. idest lapis quo alij lapides incidū tur.
Aseneasine. i. viscus quer cinus.
Asenefu. i. absinthium.
Asenereu. i. quidaꝫ piscis magnus salitus.
Asserniamon. Plini. libꝛ. xiiij. cap. xvi. circa pꝛin cipium est quoddam vi num facticium.
Asseras. i. affodillus.
Asserebum exponit Ste/pha. q͂ est stannum vel plumbum album: sꝫ pu to q͂ voluit dicer̄ asreg qd̄ ē mīnium: cuius ma teria est plumbum nam stannum arabi. dicitur rasas caꝫdir. lib. de do/ctrina gre.
Aserosi Asesoꝛi. Axeras Anteriō. Affodill⁹ ana tericon. binach.
Aserengi. i. plumbū vstū.
Asesab. i. peccola. ꝛ ē gū/ma abietis.
Aser. i. argentum viuum.
Asetaragi. i. tapsia.
Asethesafēi. calx. viua vl̄ lapis archadie qui accē sus non extinguitur ꝛ ē verius.
Assa. i. aer.
Assaltos gre. i. aspaltum.
Assarie. i. asmentuꝫ.
Assatis. i. vectiga.
Assaxsasa. ii. rothaba.
Assear. idest viscus quer/cinus.
Asseng. vel assengi. ara. i. spongia marina.
Asbagari. i. gesase sedse se dassendi est a greco coe ruptum. f. pꝛo. p. littera posita qua carent. nam gre. spongos dicitur.
Assidi. i. sinapi alsium.
Assidegi. ara. cerusa.
Assinach. arabi. spiachia. f. pꝛo. p.
Assodillos. gre. affodillus Plinius libꝛo. xxij. ca/pitulo. xxij. in pꝛīcipio.
Assro. i. sinapis alba.
Assulhaschi. i. testudo ma rina.
Assur. assarum. Hassur. ara. i. crocus oꝛtulan⁹. Stepha.
Assusoba. i. vngula ocu/li.
Asgaragū. i. asarum.
Asil. i. squilla.
Asilus. gr. Oestrum. i. ta banus.
Asilonis. idest aromaticū Gale. ad paternianum.
Asiniach idest additiō ma terie pinguis cōtingēs in palbebꝛa superioꝛi grauat palpebꝛam in a pertione et facit ipsam quasi mollificatam. ꝛ ē coniuncta non mota si/cut nodus.
Asimar. i. amigdala.
Asinamon. idest vinum fi cticiuꝫ. ꝛ fit quādo. xx. sextaria musti cuꝫ dimi dio aq̄ feruēt ꝛ postea dātur infirmis.
Asinthesim. gr. sꝫ. Alex. cap. de signis hūide di/stēpantie epatis. ē dictū ñ extēuat⁹ ab. a. qd̄ ē sinī ꝛ sinthesis ex extenua/tio q̄si sine extenuatiōe
Asinthiaca. i. decoctio her baꝝ in aqua calida.
Asios sm Dia. ē arboꝛ vl̄ herba armoniaci.
Asinus qd est. l. habeꝫel.
Asira. i. farina oꝛdei.
Asir ē quoddam genus pi scis parui. et sunt melle marine.
Asir est q̄dā spēs cicerasi.
Asireg. Asiregi. i. ptes q̄ sunt in circuitu ani.
Asirēgi. ara. asreng. aꝫa/ron ꝛ ē miniuꝫ qd̄ fit ex cerusa. ꝛ per decoctio/neꝫ rubei coloꝛis aptū pictoꝛibus.
Asires. i. offodillus.
Asisafit. i. eupatoꝛium.
Asithemō. i. epithimum.
Asit est spēs nenufaris.
Asitia. gre. l. ieiunia.
Asitios. gre. i. ieiunus.
Asitus qd ē. l. lapis asius
Askil. i. squilla ara. ansel.
Askincoꝛ. ara. i. stincus.
Askis. i. alcola. Gale. vi. mimeri. ca. ij.
Assicon. i. butimen.
Asma. i. offensio anhelit⁹ cum sonitu. vnde asma. i. cantus. Asma oꝛtho/mia disnia. idē i gn̄e. li. de doctrina gre. i psal/terio vbi nos habem⁹ canticū vel cātuꝫ. gre. hꝫ asma. Pau.
Asmach. i. alsmach.
Asmaroch. i. herba cuius gūmi est assa fetida.
Asmatuꝫ. dixit. Stepha. vocari absinthium. sed nescio qua lingua.
Asmelegen. i. napus.
Asmen. i. alsmen.
Amibal. i. spica inda.
Asnem vsneꝫ. i. puluis ab stersiuus: quo saraceni vtunt ad mundificatiō nē man⁹. ꝛ sūt et multe species. quarum vna sit ex kali.
Asnee. Asnea. idē lanugo vetustarū arboꝛū: ꝛ est vsnee. Steph.
Asobꝛan. i. esula.
Asoson. i. aurum.
Asogiros. i. ruta agrestis vel capꝛaria.
Asokir est species lepꝛe.
Asolipidios. ara. dicitur. cataram. Steph.
Asolatoꝛse. i. radix affo/dilli.
Asolasonalchane. i. plan/tago.
Asoma. i. cantus.
Asoꝛmach. i. attriplex.
Asoꝛret⁹. i. flos salis mō/tani.
Asosati. i. pleuresis. Hal. secunda tegni commen to. xxxi.
Asoth. i. argentuꝫ viuum
Asothō. i. capill⁹ veneris
Aspaltū. i. butim iudaicū qd̄ iuenit̄ natās i fōtibus ꝛ est spēs napte ꝛ vocat̄ stercus demonis. nam napta ē petroleū vnius generis. l. bꝛasalendi. Pli. li. 35. cap. xv. Gal. ꝛ. de sim. medi. capi. j. di stinctionis tertie.
Aspalatus. i. tapsus.
Aspalum est granatū sil/uestre. pꝛo quo. l. darsi saba. Diasco. dicitur in barbaria asdani.
Aspalarus. vel aspalatrū i. genestrella.
Aspamata. i. tensiones.
Asparagus sm Gal. li. de cibis vocat̄ oīs summi/tas plātę duꝫ est in tene ritate sua: sic ē sparagi summitas quando co/meditur: sꝫ sm moder/nos ē vere sparagus.

Capi. lxiij.

Aspergula. Spargula sic vocat̄ a qbusdā rubea mioꝛ. similis ē rubee nō tn̄ aspa nec adeo crescit: ē herba minuta hn̄s folia vt li banotides. sed strictioꝛa habens stipitē no dosum. ꝛ in quolibet nodo folia in giro po sita quinq̄ꝫ vel sex vel septem oꝛdinata ad moduꝫ stel le sicut herba que dicitur rubea: vel sicut alguascen: ꝛ ab eisdem nodis pꝛocedunt alij rami simili modo facti cum nodis ꝛ folijs vt supꝛa cū floꝛibus paꝛuis albis si Asper/gula.

tur flores oliuarum.ē.n.cb.z sic ꝯplexionis.

Posse. omnem duritiem z apostemata dura re/soluens est

Asperos.i.asparagus.
Aspialas.i.talpa.
Aspistica. ideſt serpēs qui stat in aqua propter ve// hemētiā siccitatis sue.
Asplemon vel asplenu.i. scolopendie venenose:ē aplenon.Dias.Pli.lib. 27.ca.v.
Aspleniridon.herba est in forma z virtute similis scolopēdie ideſt lingue ceruine z est idez quod supra.
Aspleos leuci.i.vitis alba
Asplimum.i.ceterac.
Asperach idē species ype rici.
Aspratiles dicuntur qui/ daz pisces sic nominati ab asperitate squamarum vel a locis in quibus de gunt: vnde aspiritalis. ideſt asper.z ideo.Dia. vocat sparaguz Aspira tilem.
Aspiros gre.i.albus: silr z lenis.al's leucos.
Asquiron. Dia. ca.asqui/ rō species ē yperici:vel dicitur andrasemō:sed virgis maior est yperi/ co:sarmentosa feniceuz habens colorez z florē mellinum:semen simile yperico:sed maius qd cum fricatū fuerit odo/ rem resine emittit san// guineum etiam facit co lorez fricatū.vnde ara. dicit asbirac. et andra/ semon.dictum est.

Posse. Dia. semen ei⁹ cū ydromelle bibituz ad modum dua rum cotillarū coleram sciaticis deponit.

Asreos qd est.l.cānabit.
Asrengi.arabi.minium et Azareō.quod Ex ceru sa fit per decoctionē di/ ctum sirengi Assirengi
Assa dulcis:et fetida quid sunt.l. anuide.
Assa assa.i.rubor pustula ruz q̄ in facie apparent
Assabota.i.persicum.
Assabot est nomen cuius/ dam piscis.
Assafir.i.aurum.
Assagen.i.sanguis draco is.

Assa guassora.i.agnusca stus.
Ass.i. radix que comedit z est raffanus.
Asreg.Asrengi.i.cinnaba rum.
Assalgem.i.napus.
Assamia.i.cibariū factuz cū carne cocta cū aqua cui admiscetur succus agreste.
Assamim.i.dies canicula res in estate molesti. et dies alij in hyeme mole sti.
Assanti.i.fassale.
Assamregi.ipuluis quica dit de parietibus salis.
Assara.i. virga pastoris. vel ſm Auice.ē pustula parua lata sicut vesice ad aliquantulam tēdēs rubedinem z pruritum faciens z angustiam ve niens subito ſm pluri// mum z accidit quando qꝫ vt currat ab ea hu// miditas: et fortasse est sanguinea.z ſm pluri/ mum fit vehemens i no cte et causa eius est va/ por calidus eleuatus in corpore subito aut a sā guie colerico aut a fleg mathe baurachio.
Assarie.i.tetramentum.
Assegeten.i.miraculum.
Assebedenegi.i.semen ca napis.
Assebaza vel assebezi vel assebalegi.ideſt mādra gora.
Asseife.i.spata.
Asseigi.i.caput.
Asseid.i.brachium.z po/ tissime pars posterius eius vbi ē ꝯiūctio duo/ rum focilium.
Assemen.i.butiruz.
Assemine.i.lubee.
Assenar.i.aloes.
Assena.i.vinee.
Assenedōegi.i.semia gra nati siluestris.
Assedetindi.i.nux indica
Asserebum.i.stannum.
Asset.i.emplm.
Assetaragi.i.capsia.
Assideg.i.serusa.
Assinach.i.spinachia.
Assindi.i.sinapis albi.
Assiradix.i.gladiolus.
Assiregi. partes que sunt in circuitu ani. Asireg:
Assisa dicuntur que Cidē vētrez non insiant:vt ci minum leuisticum.
Assenticon.ē nomē cuius/ dam electuarij.
Asonanti.sonanti ara.sa/ mudurne.Sera.
Assuc.i.gallia muscata.
Assugilla.i.radices q̄ co/ medunt.z ē raffanus.
Assubul.i.oculi q sunt me dij iter varium z nigrū
Assun.i.galla.
Assurex.i.peonia.
Assursumigi.i.speragus.
Assur.i.flox fraxini.

Assurbalatib.i.spicaardi
Assus.i.lapis.
Assnum.i.pondus.
Asta alexandrina.i.came daphnes.Dia.
Astachij.i.os locuste ma/ rine.
Astacodum.i.sticbados. Stepha.
Astacosichitis.astaria gr. i.locusta piscis: carau/ nus.
Astafida vel astafisis.gr. i.vua passa.Pli.lib.23. ca ij.li.de doc.gre.
Astareter.i.cucumer.
Astaros.i.censara fabis.

Cap.lxiiij.

Astaraticon vel astaructicon.ara. vel seca cul.gr.biomō.lati.vero centum capita vl' yringus non ē autem affodil ls:vt quidaz dixerūt:sed vocātur due plāte quarū vna est yringus.vt ptꝫ p Sera.c. ꝑprio.z alia est vna alia herba:que sibi satis similatur. item Pli.li. xxij.ca.8.in prin.z.7.cap.post sermonē de yringo.Ex his inquit.scilicet yringum candidum.quem centuz ca pita nominant omnes effectus eodez causat.z radices in cibis grecorum recipiunt siue crudis siue coctis.vt Diasco.cap.de yringis. preterea in antidotario virili in quoddam antidotario qd incipit antidotum qd fa/ cit epilenticis recipiuntur z centum capita:z affodilli: quare non recipiuntur idem. Centum capita. Uel irin gus.

Sera. li.aggre.ca.astarūticō ideſt cētumcapita. alia est celestis coloris:z alia albi coloris sed que est celestis coloris ē herba habēs stipitem durum z asperum:z i sūmitatib⁹ ei⁹ flos glaucus similis flori camōille.z aliquis ex floribus hꝫ colorez purpureū z hꝫ folia scissa z capitella similia stellis:ſꝫ folia que sunt in ramis tendunt ad lōgitudinem.z hꝫ velut pilos. Et idem auctoritate Gale.traxit nomē ab eo qꝫ curat aſpa ta qū fit emplm deforis cum ea aut suspendit super ipa virt⁹ ei⁹ infrigidat z desiccat non fortiter z maxie duz ē recens:ſꝫ centū capita albi coloris ē yringus.z ē spe cies spine.z sumitur foliū eius cū sale ꝯditum in princi/ pio sui augmenti.Et folia eius sunt folia aspera aroma tica in summitate qū gustantur.z in summitatib⁹ eius sunt capitella rotunda sicut sunt stelle:z in circuitu eorum sunt spine.z stipes eius durus:z color eius capitello/ ruz ē similis colori oleādri.z fortasse aliqū sicut color iacinti z habet radices lōgas nigras deforis intus al/ bas in grossitudine pollicis boni odoris nascit in locis arenosis z asperis.Et idem auctoritate Gale.virt⁹ ei⁹ est ꝯposita:qꝛ infrigidat z resoluit resolutione pauca. Cap.96.

Pau. c.de yringo.yringus secacul:aut yringion herba est spinosa:radix eius cum aliquali aromaticitate cōeditur z conficiuntur cuz melle z zuc caro radices predicte z comeduntur. Lib.5.c. xxiij.

Dia. ca.de yringo.yringus aut yringiō.aut nux agrestis herba ē spinosa.folia ei⁹ i initio co medūtur z in sale cōponunt:que folia lata aspera sunt gustū aromatis habentia que cuz creuerint obruffum colorem hñt cū multis virgis in quibus sunt capitella rotunda spinosa:bastam habent duram in giro. z qū/ qꝫ albam z viridem cum colore iacinti. z radix est illi oblonga z nigra deforis deintus alba aromate plena: nascit i locis lapidosis z campis z littoribus habet ra

dix eius

dix eius virtutem calefactiuam.

Aui. scdo ca. secacul. Secacul est calidum in secũdo ad humiditatem quãdam tendẽs τ in ipso ẽ leuitas. τ virtus eius sicut virtus baucie.

Folia yrigi valent ad inflatiões stõi τ apãta oculoꝝ.

Posse. yringus τ maxime radix eius cruda comesta curat gomoream.

Sera. aucto. Dias. folia huius plante conferunt inflationi stomachi τ apostematibus oculi τ aliis apostematibus calidis. τ quidam dicunt ꝙ flos huius herbe: cuius color ẽ purpureus: si bibatur cum aqua confert squinantie τ epilensie que accidit in fantibus quando fit emplastrum cum ea humida confert apostematibus calidis lumborum. τ dicunt ꝙ si ille qui habet apostemata in lumbis suis acceperit florẽ eius siccum cum manu eius sinistra. et posuerit super apostemata sedat pulsationẽ eorum. et idem auctori. Diascori. quando bibitur succus eius radicis qui est albi coloris prouocant vrinam τ menstrua dissoluit tortiones τ inflationes stomachi. τ quando bibitur cum vino cõfert dolori epatis τ morsibus venenatis τ quãdo emplastrum fit cũ eis resoluit exteriora apostemata: aut quando suspenditur super ipsa: sicut quidam putauerũt.

Aui. Secacul habet virtutem baucie. τ excitat appetitũ coitus τ loco eius ponitur buciden.

Astas.i.inflationibus.
Astatia vꝉ astati.i.lagusta vel locusta piscis.
Astena.i.vsnee.
Aster grec.i.stella Plini⁹ lib.27.cap.5.
Asteratica.ara. bubomõ virga est enim lignosa: que super se habꝫ florẽ mellinuꝫ sicut antemis τ capitellum diuisuꝫ folia asteri similia: sed ad radiceꝫ folia sunt illi lõga τ aspera.
Aster acticus.i.asterion.
Asterion.i.arthemisia.
Aster placidos.gr.talk.i. gessamia. gisasteros.i. stella lata vel dilata. vꝉ stella terrea vel terra astrea: vel stella plana.
Astericē.idest diacodiõ: τ est electuariuꝫ de papauere positum in antidotario. Galeni minori Plinius libro.xx.cap. xviij.in fi.

¶ Cap. 65.

Sterion gr. vel aster astericus vꝉ buboniũ lati.i.guinial vel stellaria. — Stellaria.

Pli. ca. astericon nascitur intra petras τ loca aspera: hec herba nocte tanꝗ̃ stella in celo lucet adeo vt eam videntes putẽt se fantasma videre a pastoribus maxime videtur.

Pau. capitu. aster. Aster vel asterion est quedam herba radiata: vt stella foliis oblõgis duabus aut tribus in cacumine capitella stelle mõ radiata.

Cap.115. **Pos. Dia.** lib.iiij. aster actic⁹. Aster acticus alij. vo bubonium nominant: qd non solum super plasmatũ: sed ẽt ꝓpinatuꝫ creditur bubones sanare: habet aũt quid diaforeticũ: hꝫ ẽt non minus refrigeratiuũ qd τ repercussiuum vt mixte sunt potentie: sicut rosa. non tñ sic stipticat. Et idem eodem li. magis infra ca. bubonium siue aster acticus noiatus est ex eo ꝙ credit ꝯferre bubonib⁹ tam cataplasmatũ ꝗ̃ assumptum. est auteꝫ mediocriter diaforeticum: eo ꝙ mediocriter: ẽ calidũ. τ neqꝫ vehementer neqꝫ intense desiccat: maxime cũ adhuc teneruꝫ est recẽs. dictum est autem prius de ipso. hec Diasco.

Astima.gr.aura flatus.i. anhelit⁹ spũs spiraculũ
Astigar astrigar ara.idest filium.
Astitus.i.lapaciolum.
Astobatea.i.anetum.
Astocodos ar.i. sticados
Astomata.i.oris pharmaca.
Astorab.gre.i.storax mihera.ara. Miba.Dias.
Astoricos g ẽ.l.culb.

Astra.i.rubea.
Astracũ.ẽ pauimentũ domus Alex. vero pro pauimento laros accipit.
Astractis gr. yrigi. atraci
Astrafact⁹ andra Csius. faxis.i. attriplex. Ste.
Astragallus.idest cardellus auis.
Astragabos.i.pes porci⁹
Aragalinos grece. lissinia cardus alb⁹. Auis acalãtia vel acalantes carduellus.
Astrogolos. Stragul⁹.i. calcane⁹ vꝉ talus Pau. gale. li.õ facile acquisi billbus.

¶ Capi.lxvi.

Stragullus vel astragallos herba est que folia habet longa cum incisuris multis obliqua circa radicem caules tres aut quatuor. floreꝫ iacinti radices villosas implicatas rubeas ꝑduras habet nascitur in petrosis τ asperis locis. Pli.li.xxvj.c. vij. circa principium. — Astragulus.

Gal. sim. phar. capi. astragallus. Astragallus est siue fiscus terre siue glãdula. fructiculos est habẽs radices stipticas. quapropter exsiccãtib⁹ est. — Cap.54. vj.sim.

Posse. Gal. non debiliter cicatrizat vulnenera vetera τ ventrem fluentem stringit: si qs radicẽ ei⁹ coquens in vino bibat. Nascit aũt plurima hec verba in neuere arabie.

Astakris vel astranicos. idest yringus. Attraciscus.
Astrobilie vel astroculibe vel astrodibile idest grana pini gre. Sera.
Astrodimie sunt pisces degentes in conchis τ habent duruꝫ coriũ.
Astrolios.idest auis cardella.
Astron.gre.stella.
Astroquiron aut quartõ aut pardalicontes aut quinoton aut quinoctãbin. dicunt frutex est lõgas virgas habens cũ graui odore: τ non fragilis folia edere similia sed molliora: τ oblonga τ graui odore macillaginosa lacrimo plena mellino τ semen in folliculis habens sicut folia minuta τ nigrum τ durum.
Astufo.i.ipericon.
Astula regia idest Molochisagria.idest affodillus in quodam lib. antiquo. Plinius libro.21. capitulo.xvij. versus finem.
Astnae idest gummi alcundar.
Asubei idest arbor granati regis.
Asuc idest gallia muscata
Asucstim.i calx.
Asuestas.i.calx viua.
Asueum.i.lilium.
Asugeg.i.vitrum.
Asui.idest crocus hortulanus.
Asumasara.idest mixtus Steph.
Asumac. idest lactuca asini.
Asuoli. exponit Stephanus idest attramentum τ in antiquis sinonimis est fuligo.
surie idest attramentuꝫ rubeum.
Asurticum est nomẽ cuiusdam electuarij.
Asus.i.planta vel herba. Super quaꝫ nascit sal. cuius flos nominatur asuris.
Asuschelhar.i.castoreum
Asusibendegi.h.lapis cuꝫ quo alij lapides incidũtur. τ i lingua nostra vocatur smirillo.
Ata.idest agarab.aui. garab.
Atab ẽ arbor indie: cuius fructus multum nutrit
Atabasir.i.spodium.
Atabitũ est arbor taxica.
Atacuigi: vel atage. idest actago.
Atrafaçan.i.cardiaca.
Atafisagria. idest stafisagria.
Atala.i.flores dactiloꝝ.
Atamãticũ. Atamaticiũ.
Atamaticon.i.meu.
Atanasia imortalis idem τ ẽ qnedã cõfectio optima que sic vocat. τ similiter quedam herba: et alio nomine vocatur tanacetũ: τ ẽ vna ex speciebus arthemisie.

Atanil.i.carbunculi.
Atanita.i.ciclamen.
Atarafa.i.atāfam.i.puncus sanguinis recentis rubei currentis a qbusdā venis ruptis in loculo ꝓpter percussionem
Ataraic.ē herba cuius stipes nascitur in locis desertis sine folijs. ꝛ assimilat vetro canis. hec lat. vocat cancellaria.
Atarakie.idest adrache. adaras.
Atarub. i. lenticula aque Gal.lib.j. de sim.medi. ca.secundo distinctiōis secunde.
Atarmus.i.lupinus.
Atebi.i.boni mores.
Atedum.i.fasianus.
Atefiti.i.ruta.
Atehemigi.i.actago.
Athemediū.artinat. i.antimonium.
Atanalarmez.idest bolū armenum.
Atenegisis.i.enula.
Atera quid ē Pli. li. 22.c. 25.circa principium.
Aterela.i.yrungus
Ateregum. Atrogi. idest citrum.
Ateromato.i.alba apata
Atesifia.i.ruta silvestris.
Atgiros. i. popul⁹ arbor
Athab.i.lacertos.
Athabasir.i.spodium.
Athacie.i.acacia.
Athadar.i.viride.
Athadros.ſꝫ Gal.6.sim. phar.ca.athrados. Atthrados est pirafter. stipticans plus alijs ꝛ siccās. ꝛ ideo ꝯsolidat magna vulnera reumata r̄mouens.
Athabam.i.ruge.
Athale.i.saltus faciei.qui si multū perseuerat denunciat torturaꝫ oris.
Athamara.idest antimonium:sed Aui. lib. ij.capitulo athamara.videt dicere ꝙ sit herba nascens in india habens operationē peonie. Nā ex folijs ei⁹ fit epitima ei ad cuius caput eleuatur vapor ꝛ ꝓhibetur epilepsia.
Atanagia. idest tanaceti confectio.
Athare.i.lentiscus.
Atharo idem.
Atharal.i.distillatio.
Atharica.i.vngula caballina.
Athauri ē quedam medicina acutissima q̄ nō bibit ꝓpter sui acuitatem sed epithimata ꝯfert lētiginibus.ꝛ pano:ꝛ scabiei vlcerose.ꝛ emptigini.ꝛ emplastrū ex ea cōfert sciatice.
Athaugamium.i.sinthomaticum.

¶ Capi.lxvij.

Athel. Thel athaū ericis vel tarmezit.ara.gre. nadabar.latine vero tamariscus domestica:sicut inuenies in.l.casa.

Capi.31. **Sera.** lib.aggre.c.athel.i. aboanisa ꝛ est arbor multum longa. vsq̄ ad celū dura rectilinea: folia ei⁹ sunt longa subtilia stricta. ꝛ non habet spinas:ꝛ ex ligno eius fiunt parapsides:ꝛ incisoria;ꝛ etiam vasa alia. ꝛ ipsa est magna athel ꝛ gre. vocat nadabar. Et omnes arbores ex quibus fiunt vasa huiusmodi nominantur nadachaa. sed est athel aliquantulum arbor rubea quasi coloris scorpionis. Et idem aucto. Dia. Atael est similis thamarisco. ꝛ est in babilonia. ꝛ aqua infusionis eius ponitur in sief:que administrātur habentibus debilitatem visus. Et idē auc. Gale. athel est spēs thamarisci:ꝛ est arbor: que magis vento agitat:quam arbor thamarisci:ꝛ hꝫ lignuꝫ ꝛ ramos virides maculatos rubore:ꝛ folia plurima habet similia folijs thamarisci. in sapore eius est stipticitas ꝛ non habet florem.ꝛ habet fructum rotundum sicut cicer habentem colorem citrinum ad glaucedinem tendentem intra que sunt grana pauca inuicē conglobata ꝛ inuncta que nominantur grana dulcia. Colliguntur in mense februarij est calidum ꝛ siccum in primo. virtutes eius inuenies in.l.casa. Plinius libro xiij.capitulo.xxj.

Athelegi idest apostema molle inflatiuum. Haly secunda tegni.commento.xxxj.
Athelia vl' athelia qā. idest tamariscus.

¶ Cap.lxviij.

Themon ara.gre. epithimon.lati. vero epithimū.cal. est ꝛ sic.in scdo est quasi flos thimique precipue in calidis locis crescit. herba aūt ipsa reperitur circa thimuꝫ. vnde dicitur epithimū quasi supercrescēs flos thimi. ꝛ flos ipse ꝛ nō herba in medicinis ponit. Pro quo qn̄q; cuscute ponit:cum producit flores colligitur. Epithimum.

Sera. lib. aggre. cap. athemon.i.epithimum est flos cuiusdā herbe que est similis timbre. ꝛ habet capitella parua leuia rotunda habentia caudas similes capillis.

Dia. cap.ō epithimio. Epithimiuꝫ flos est thimi similis timbre:sunt vero capitella leuia ꝛ rotunda caudas hn̄tia. Pli.lib.26.cap.8. ante medium.

Gal. 6.sim. phar.ca.de epithumo. Uirtus epithimi est que calefacit ꝛ siccat in tertio. ꝛ ē similis virtute asce idest thimi. In omnib⁹ vero est fortior virtute eius. Cap.cxxx.vj.sim. ꝛ ad pater.capi.cij.

Jo.Mes. capi.de epithi. Epithimū nascitur simile vt cuscute.plante autē quibus sup excrescit sunt alkal ꝛ alasce:Et quedā spēs origani eius aūt aliud est cretēse aliud syricum. Melius est qd̄ est cretense acuti odoris. ꝛ qd̄ nascit in syria est post illud:ſꝫ est meli⁹ ruffuꝫ. ꝛ melius est adhuc. qd̄ ē completū poderosius. ꝛ melior ps ei⁹ sunt extremitates grosse q̄ sunt sicut flores. ꝛ subcitrinuꝫ aūt est ꝛ pallidū minus bonū. cal'e cōplexionis est ꝛ sic. in scdo. ꝛ est cōpositū ex ptibus igneis a qbus inest acuitas. ꝛ ex terreis subtilibus a qbus inest ei stipticitas pauca. ꝛ ipꝫ quidē est subtiliatiuū: resolutiuū: aperitiuū: opilationū:ꝛ cōfortatiuū viscez. facit sitim ꝛ generat estuationē in corporibus calidis. ꝛ ē ex debiliter et tarde soluentib⁹ pp qd̄ ꝓhibēduꝫ est sub dn̄io calitatis ꝛ siccitatis positis. Cofortat aūt opatio eius in multitudine quātitatis ipsius ꝛ in associatiōe rei tū eo magnificātis effectū eius sicut sunt mirabolani nigri ꝛ indi: aut elebori nigri q̄titas pauca aq̄ aūt mellis cū pauco sale aut aq̄ decoctionis passulaꝝ cuꝫ sale silr: aut aq̄ lactis caprini vigorat operationē eius. Salgēma vero an sal indi aut sal napti sunt ex rebus que sibi addita addunt virtuti ipsius citā aūt ꝛ facilē facit opationē eius: si ei aliquid virtute acutū miscet sicut piper lō. ꝫinꝫiber ꝛ silia. ꝛ nō pretermittas quin cadat in potibus eius oleum de amigdalis dulcibus in quo inuoluatur. ꝛ in decoctione ipsi⁹ passule sine interioribus: qm̄ addunt ei ad bonitatē leniendi. quod timet ex nitrositate ipsius: et ne ignores quoniā epithimū de decoctiōe modicū sustinet: quare oportet vt fiat aliud ſm legē. Prerogatiuā autem hꝫ super omnibus solutione educentibus melancoliā; educit enim eam facile sine molestia. Cap.14.

Aui. li.2.cap. de epithi. est semen ꝛ flos ꝛ sunt stipites parui confracti. ꝛ est acutum calidum pūgitiui saporis semina habens rubea. cuius plante virtus est sicut virtus albasce. veruntamen albasce est ōbilior eo: ꝛ quod ex eo bonum est: est cretense ꝛ hyerosolimitanum: ꝛ est decliue ad rubedinem: ꝛ quod est vehementius rubeum ꝛ acutioris odoris est ēt melius ꝛ melius est illud quod affertur de insula crete: ꝛ quod affertur ex locis domus sancte. ꝛ alijs vicinis sibi sed rubedo primi est fortis ꝛ similatur semie cuscute. ē cal. ꝛ sic. in tertio ſm Gale. ꝛ dixit Humay. ꝙ est cal. in tertio. sic. in fine primi. Ca. 229.

Posse

Posse. Epithimū virtutē hꝫ purgandi flegma ꝛ meliam. ꝛ per se ꝛ cū adiuncto.s.cū medicinis purgantibus meliam contra quartanam fiet decoctio in aqua.ʒ.j.epithimi bulliat. ꝛ in tali aqua ponatur.ʒ.ij.lapidis lazuli vel armenici. ꝛ digesta materia detur patienti multi enim liberantur. valet similiter talis decoctio patientibus emorroydas ex melancolico sanguine.

Dia. Epithimū viride acceptū stomacuꝫ vexat. ꝛ nauseā ꝛ vomitū mouet. vētrē prouocat ꝛ nauseā facit ac deducit flegma: ꝛ colerā: ꝛ maxīe nigraꝫ datur ad purgandū. thoracē cū melle ꝛ yris lirica more electuarij accipit. Alterius autē thimi flos albus est atqꝫ asper: sed ambo eqnalē habēt virtutē. nā p os purgat flegma. ꝛ per ventrē colerā nigrā dat in quib⁹ precordia prefocātur ꝛ epatis ꝛ suspitiosis.

Cap.predicto. **Sera.** auc. Dias. qñ bibuntur de eo.ʒ.iij.cuꝫ melle ꝛ modico sale ꝛ aceto purgat coleraꝫ ꝛ melancoliam. ꝛ conuenit proprie melācolie ꝛ inflationibus ꝛ vertigini: sed ipsum facit nauseā ꝛ maxīe viride. ꝛ quando miscet cuꝫ radice yreos ꝛ melle. ꝛ dat sic ad modū electuarij educit hūiditates a pectore. ꝛ ideꝫ auc. Abix. virtus epithimi ē fortis in educēdo melancoliā a corpib⁹: ꝛ qñ dat de eo colericis ingrossat epar eoꝝ. ꝛ accidis eis dispositio cū anxietate. ꝛ fortasse facit eos vomere. ꝛ ipm quidē multum confert senibu: ꝛ multi curati sunt cū eo a melancolia. ꝛ qñ miscet cū eo absinthiū: ꝛ qñ bibit simplex opꝫ qꝫ inungat cum oleo violaruꝫ aut amigdalarum. ꝛ dosis eius est a.ʒ.j. vsqꝫ ad.ij.sed cū alijs est.ʒ.j.solum.

Cap.predicto. **Jo. Me.** Quidam dicūt epithimum educit de flegmate aliquid. ꝛ dixit paulus qꝫ solutione educit humores adustos. ꝛ declinauit ab eo qđ cōprehendit vniuersas. ꝛ ego non inueni qꝫ fieret illud potestas aūt eius sup humore melancolico. ꝛ egritudinibus magna est. ꝛ proprie in egritudinibus capitis. sicut est melācolia. epilēia alguesgues timor vertico ꝛ dolor capitis. quaꝝ mā est melācolia. vꝫ ēt ad tremorem cordis ꝛ sincopim ꝛ egritudine melancolicas in eo. ꝛ ē medicina magna oppilatiōi splenis ꝛ egritudinib⁹ in eo. ꝛ confert egritudini hypocūdriorum ꝛ opilatiōi renum ꝛ frequens vsus potionis eius est medicina solennis cancro lepre ꝛ vlceribus nigris. ꝛ soluit quartana dosis potio est in decoctione. a.ʒ.v. vsqꝫ ad.20. ꝛ puluris eius a.ʒ.iij. vsqꝫ ad.7. Illi aūt qui sumunt ipsum vitent acceptionem eius in estate. — Ad dolorē capitis

Aui. Sedat inflationē. ꝛ cōuenit consistentibus ꝛ senibus. ꝛ remouet egritudines oppilationis ꝛ confert spasmo ꝛ melācolie ꝛ epilēsie. ꝛ facit pturbationē ꝛ nauseā. in quoꝝ cōplexiōib⁹ colere rubea vincit. ꝛ est ex eis q sitire faciunt Potio epithimi est qttuor aureoruꝫ. ꝛ bibit cuꝫ melle ꝛ sale. ꝛ soluendo educit melancoliam fortiter. ꝛ educit ēt flegma. quidaꝫ vō dixerunt qꝫ ex eo bibitur sic vsqꝫ ad.ij.ʒ. ꝛ si decoctum sit vsqꝫ ad quattuor: ꝛ opꝫ qꝫ voluat qđ ex eo bibitur in oleo amigdalino. ꝛ non opꝫ vt in decoquendo ipsum multum elaboretur.

Atger.i.squinātum. antimonium.

Athfar. ara.i. vngula inđ atafar. altaib.i.vngula arōatica.s.blatabisātia

Athiada.i.cib⁹ sic phelu des i quo poīt sisamuꝫ.

Athigat.i.ramus arboris mortue quam iguoro.

Athinat vel athinet idest

Athir.i.squinantum.

Athitum.i.confusum.

Athomus.i.fauille solis fiscelle solis.

Athoma oculorum. Demosthenes est inquit iugis oculorum humectatio rosida. ita vt splendidam ferre nō valeāt: lucem: nulla alia manifesta obstante passione.

Athoris idest affodilli radix.

Athurchar.i.atabarzeis i.zuccarum album.

Atib.i.boni mores.

Aub idem.

Atibu.i.res odorifere.q bus fit suffumigatio.

Atinias est quedam species vlmi excellētior alijs Plinius libro.xvj.cap. xviij.

Attincar.i.borax.

Attine.i.ficce.

Atiusa.tinsa. ara.i. cocodrillus.

Atleiar.i.merulus auis. Rasis.4.apho.

Atirimana idest sauia vel brathees. pro qua lati. Abhel.

Atis.i.abies Gale. libr.đ facile aquisibil.cap.28. in prin.

Athoma. gre. đfectus imbecilitas debilitas. G. 8.miamir. capit.2.12.et 2.terapen.cap.v.

Atomon gre.idest indiuiduum.libro de doctrina greco.

Atra.i.color niger.

Atragabulides.i.tragali duntes.

Atralia vel atralis. Acades sunt flores dactilorum.

Atrogionis siue tragion. Pli.li.7.capi.vlti.

Cap.lxix.

Atramentum.i.zeg.sed attendum qꝫ zeg.sicut appet in.l.zeg. hꝫ tres spēs vna earū est zeg.nigrū: ꝛ ista est marchasita qua dissoluta fit encaustrum: quod vocatur a serapione zeg: nigrum: quod cuꝫ vino vel aceto dissoluitur in nigrum colorē. ꝛ ab Aui.lib.ij.ca.de atramento vocat attramentum albū. qꝛ non dissoluta videtur. albi coloris est alia species que vocatur colcotar. vel calcitis: et illa fm Diasco. est citrini coloris vt apparet in lit. calcitis: ꝛ est tertia species que dicitur zeg. viride. ꝛ est calcantum. idest vitrioluꝫ: verū ē qꝫ fm Aui.capi. predicto auctori. Gal. additur quarta species que dicit zeg: rubeum vel attramentum rubeum que vocatur asurie ꝛ illđ generatur ex colcotar vel calcitis vnde illa attramenta sunt substantie recipientis solutionem permixte lapidibus non suscipientibus solutionem. ꝛ ille recipientes solutionem sunt substantie que fuerant liquide: ꝛ congelauerunt se. ꝛ soluuntur in aqua ꝛ decoctiōe preter asurie ipsum enim est vehemētis corporeitatis ꝛ cōgelationis. ꝛ viride est vehementius congelatum: qꝫ citrinum ꝛ vehementiores habet tunicas. vbi notādum qꝫ attramentum cuꝫ simpliciter ponitur: debꝫ intelligi de nitro ab atro colore qui gre. dicitur color niger: et huius attramenti nigri quoddam est attramentum sutorum ꝛ tinctura sutorum ꝛ est calcantum. Pli. libro. xxiiij. capit.ij. versus fin. Et quoddā est attramentum scriptorum: ꝛ est encaustrum. omnia autem hec diffusius habentur in litteris proprijs. — Attramētum. — Lib.v.c. xcix. 9. sun. c. xviij.

Atractili quam multi medon agreste vocant. frutex est spine similis minora habens folia ꝛ minuta supra ipsas virgas ꝛ omnis virga nuda est qua mulieres pro fusis vtuntur super quaꝫ virgam coma est spinosa: si qua flos est viridis. radix est illi tenuis ꝛ vtilis ꝛc.

Atratili idest mediō agreste frutex est spine similis minora habens folia ꝛ minuta supra ipsas virgas. ꝛ omnis virga nūda est qua mulieres pro fusis vtuntur super quam virgam coma est spinosa super quaꝫ flos est viridis. ꝛ radix eius est ei tenuis ꝛ inutilis.

Atratisus. astraticos idest yringus astractis.

Atris grece fila longa idē tri. de pasta azima.

Atrici..condilomata.

Atrieum yperico hiumi. falestrum. scopa regia. idem.

Atriplex quid est lati. an

drasasis Crisolocanna aureuȝ olus. ara. kataf Sarmeth Sermach. Stepha. coatutum.
Attrofases.i. attriplices.
Attrosia.i.extenuatio corporis vel sine cōuersione qñ nutrimentum nō conuertitur in substantiam membri. ꝛ dicitur sinthesis: quia non potest transire priuatus a quositate.l.trofas. Gale.xij.terapenti.cap. v.
Atrosia oculi fit ex nimio dolore capitis in acutis febrib⁹ ꝛ est quando fit toti⁹ oculi diminutio cū obtusione visus: ꝛ ipsi⁹ pupille breuitate.
Atrogonis. Tragion nascitur in crete tm̄ insulis maritimis iunipero similis ꝛ seie ꝛ folijs ꝛ ramis ꝛ succ⁹ eius lacte⁹.
Atrogi ara. citrū sicut est apud Auic. in scḋo ca. inde turungem possessiuum.i.citratum sic vocatur quedam species ozimi.
Atroba.i.conuersione.i. qñ aliquid pmutat. ꝛ postea conuertitur.
Atronc.i.citrum.
Atropa.i.extenuatio.
Atroponeros. idest mandragora.
Atruboni.i. aq̄a existēs in membris.
Atruchion.i.antrax.
Atrublub.i. lentigo aque.
Atrumone.i.papauer.
Atrumeli i. aqua de fauis mellis.
Aturdillon.i.siseleos.
Aturmus.i.lupinus.
Aturcar.i.ȝuccarum.
Atusaaron.i.aaron.
Arusaron.i.lus.minorianus aaron.
Auafa.i.ebulus vel sambucus.
Auantia.i.sana munda..i pes leporis vel gariofilata.
Auasac.i.armoniacum.
Aub vel atib idest bōi mores.
Aubel.i.butirum cruduȝ
Aubtilon.i. plāta quedā qua caremus similis cucurbite.
Aucra.i.ameos.
Auculi est nomen ponderis ꝛ est granorum ordei nouem.
Andrisurum.i. arbor arabica ꝛ est vnū de lacticinijs quo caremus.
Andrius est species in aquis degens.
Auellana darkimie est nomen ponderis. ꝛ est aure.ʃ.quiest.ȝ.ʃ. ꝛ semis.
Auellana fructus qd ē.l. nux auellana.
Auellana indica. arab.roba.i fausel.roba.
Auena semē.i.deuser. idē egiloda. Diasco.
Auetrion.i. eupatorium:
Aufa.i.sābuc⁹ vel ebulus. Serap.c. de hydropisi ꝛ est albacartir ꝛ est plāta cuius succus adducit aquam citrinam.
Aufa scilicet lac camelliū
Aufa arabica idest sudor ouium inter coxas.
Aufeac. alaneb.i.coagulum ceruinum.
Aufurum.i.tapsus.
Augma.gre.i.augmentū ab augeo.
Augmastica ꝛ crementuȝ idē inde adolescentia. ꝛ est etas augmatica: q2 tunc crescit inde febris augmastica.i.crescens ꝛ eupomastica. idest decrescens: sed augmētuȝ aliquando interpretat́ status vnde iuuētus dicitur etas augmenta: q2 i illa stat animal: nec crescit amplius.
Augmentum id est bonū malanum.
Augmentationes que fiunt crurib⁹ animalium ad quid valēt.l. basir.
Auiden.i. berba de qua fit assa fetida.
Auilimar.i.flos mali granati.
Auis arba. est auis que i lingua nostra vocatur arpa que facta est sicut miluus ꝛ est vbicunque maior.
Auis cauda tremula: vel auis spine: quid est.l. traguulytides.
Auis pelargie.i.ciconia.
Auis.i.fimus.
Auis regia est auis quam nos vocamus regilluȝ.
Auis tarda.i. auis que degit in aqua: que bistarda vocatur.
Auissa virga ē sarmentosa. folia habens rotunda in qua virga semen profert in modum capitis aspidis. ꝛ lata nascitur locis montuosis: et asperis.
Aukos.gre.pisa legumē.
Aulbaruȝ.i.semen vue.
Auliscus est canella qua aliquid in aure existens surgitur inde auliscbus ochitus.i. illud instrumentum per quod liquores immittuntur in aures ochis enim auris dicitur.
Auliscus ēt est piscis quidam Gale. primo regi. acu. cōme.27.
Aumeb.i.iube.
Aumeli est oleū dulce valde ꝛ spissum: sicut mel: ꝛ extrabitur ḋ arboris fructu q̄ dicitur aumeli q̄ carem⁹ est cal. ꝛ sic. in tertio. Aui. ait ꝙ cōfert allopitie linitū cum aceto ꝛ sciatisce. Diasc. Pli.li.xv.c.7.in fi.
Aunici. i. limatie terrene que degūt in plāta agni casti.
Aunoch.i.plumbum.
Ausil.i.elleborus.
Auocticon idest eupatorium.
Auotine.i.siliqua.
Auquine gre. ē nālis pglutinatio palpebre.
Auram.ara.aq̄a.li. de doctrina ara.
Aura.i flatus vel spiraculum valde.
Aurea alexādrina est q̄dā confectio nicolai.
Aureus darkimie.i.pondus.ȝ.ʃ.5.auellana.
Aurium olus.i. atriplex.
Aurigalis vel aurigia fm Dicasc. est ormion. ꝛ est berba faciens floreȝ aureum magne figure: vt calix.in medio floris velut formice nigre paruas alas habētes ꝛ nostro ydiomate vocatur aurigia vel eniola.la. el lenium.
Aurigo a colore auri.i. bi cteritia. Cassius felix.
Auricula muris. i. maiorana ȝ falso pōt bū dici ꝙ ē maiorana arabica que dr̄ anagall⁹ mio sata miota. Pli.lib.27. capi.12.in prin. Diasco. Gale.
Auricalcū.i.es artificialit́ coloratum: vt appet.l. cardimia: quasi aureuȝ es compositū ex greco ꝛ lati.nō caleos.gr.es.
Auri.i.claudi.
Auripigmētū ȝarnech.i. barnech.gre.arscenicū Diasco. aȝarnech.arsinagon.
Aurius est granū paruuȝ pūciatū nigredine ꝛ albedine. rotunduȝ sicut granū geos: nulli⁹ odoris affertur de feni. ꝛ est ca. ꝛ sic.in scḋo.
Aur romanū. i. archirosa ꝛ ē haur.
Aux qd est.l. de obl. Pli. li.35.c.4.vltra me.
Ausanthea est berba cui⁹ flos ē aurei coloris. ꝛ ē species nēufaris. ꝛ lati. vocat́ vugula caballis.
Ausegi.i.rubus.
Auseui.i.ruptorium.
Ausig vel ausigi ausegi.i. ranus ausig idem.
Austera. i. stiptica. Gale. 6.miamir.ca.ȝ. ꝛ sūt illa que sunt parū pōtica aliquali dulcedine ꝛ nō multuȝ stiptica vt apparet in.l.cusa.
Autāite est q̄dā berba lacticiniosa mortifera ꝛ ē species titimalli.
Auteros.i.ceruus.
Autrison.idest eupatoriū
Auultult est nomen pōderis.i.auculi.s.granoruȝ ordei.ix.
Auȝē.quid est.lat. theutimolia.
Axe.ase.basce.i.thimus.
Axebran.i.esula.
Axetarcon.i.ordeum.
Axican.i.raffanus
Aximo.i.mordicatio. oriba.
Axion est noctuaruȝ genus maxie cui⁹ pluma aurea vr̄. Pli.29.capi. 6.post principium.
Axleon.i.lilium.
Axungia oib⁹ ē nota p q̄ la: querumuxoban.

Cap.lxx.

Aynech.ara. vl' alusue. gre. brion vl' briū vel licena.la. v̄o vsnee vl' muscus arbox. vsnee ara. vsnee vel brion q̄ḋaȝ orit́ in arborib⁹ sicut lanugo Aynech

ficut lanugo. ꝛ quoddā est vsnee vel brion maris. ꝛ est lanugo supra petras maris.

Ca.xciij. **Sera.** lib.agg.ca.aynecb. Aynecb idest muscus quercus. ꝛ est res que reperitur nascēs super arborem serbin. ꝛ nucis ꝛ glandiū. ꝛ super lapides ꝛ melius ex eo est quod reperitur super arborē nucis. ꝛ melius borū est qḋ est magis odoriferū ꝛ albidioris coloris. ꝛ peius ex eo est qḋ est ad nigredinē tendēs sapor eius est stipticus temperata. ꝛ virt⁹ eius est que nō est frigida frigiditate forti: sꝫ ꝓprie tepiditate: ꝛ virtus eius alia est qui resoluit ꝛ mollificat. ꝛ proprie illud qḋ reperitur super arborem serbin.

Gal. vj.sim.phar.c.brim vel briō marinum compositum est ex terrestri ꝛ aquosa filii substantia vtrisqꝫ frigidis. stipticat.u.comestū. ꝛ quotquot calida sunt cataplasmatū manifeste infrigidat ꝛ adiuuat. ꝛ est aliud brion. Ebrium qḋ a quibusdam spleticū reperitur quidē in quercubus ꝛ pinis ꝛ lenkis. hꝫ aūt stipticatiua virtutē nō vehementē: neqꝫ.n. sufficienter frigida est: sed quoddāmodo medijs appropinquat. quare ꝛ diaforeticū ꝛ mollificatiuā possidet vim. maxie qḋ in cedrinis lignis inuenitur.

Dia. cap.de licena licena que super petram marinam nascitur brion est.

Capitu. dccxvj. **Aui.** lib.ij.c.vsnee. Usnee sunt cortices subtiles circūuolute super arborē ferētem glādes ꝛ pinū vl' nucem. ꝛ hꝫ odorē bonū: que ex ea bona est. est alba ꝛ nigra est mala. Jn ipsa est frigiditas pauca ad debilitatem declinans: ꝛ stipticitas equalis. ꝛ extimauerunt quidam ꝙ est cal. in primo. sic. in scḋo inquit alcanifi: est frigida vehementis siccitatis: insunt ei virtus stiptica ꝛ resolutio simul ꝛ lenificatio. precipue est de pino. ꝛ eius stipticitas est equalis.

Posse. Sera. auc. Diasc. Aynecb est musc⁹ quercus: ꝓfert dolorib⁹ matricis: ꝛ quāqꝫ coquitur ꝛ sedent mulieres in decoctione eius. ꝛ cōfert multuꝫ qñ admiscet in fumigationibus et vnguentis que fiūt ad resoluendā laxitudinē ꝛ ingreditur in cōfectione olei de ben: ꝛ in alijs vnguentis ꝓpter stipticitatē que est in eo: ꝛ infunditur in vino diebus aliquot. ꝛ illud vinū facit dormire dormitiōe forti: ꝛ qñ infunditur vino stiptico cōfert stō ꝛ curat excussionē ventris ꝛ aromatizat stomachū ꝛ abscindit vomitū.

Li.iiij.c. xciij. **Dia.** licena est muscus maris que cataplasmatibus adhibita fluxū sāguinis abstinet: tumores compescit zernas emēdat. hictericis opitulat: melle addito asperdinē oris ꝛ lingue dissenit. reumatismuꝫ cōpescit: qꝛ stiptice est virtutis ꝛ siccantis.

Aui. ca. predicto **Alman.** tracta.3.ca.vsnee. Usnee vl' musc⁹ quercus parum existit calidū: qḋ ꝛ vomituꝫ

Li.j.c.xx Diasco. abstinendo stomachū efficit rigidum.

Capi.predicto. **Aui.** vsnee aromaticū est: aperit opilatiōes: ꝛ stringit carnes mollificatas ꝛ linit sup apostemata calida: ꝛ sedat ea ꝛ resoluit durities ꝛ sedat apostemata carnosa fluxa cadit in vnctionibus laxitudinis: ꝛ resoluit duritiem iuncturarum. Et similiter eius decoctio cum infunditur vino facit dormire potantē ipsum ꝛ abstergit visum. ꝛ cōfert tremori cordis. retinet vomituꝫ ꝛ confortat stomachum ꝛ remouet inflamationem ei⁹: precipue eius infusio in vino stiptico. ꝛ ꝓfert dolori epatis debilis. aperit opilationem matricis. ꝛ quando sedetur in aqua eius cōfert dolori matricis ꝛ prouocat mēstrua. Et loco eius ponitur pondus ipsius cordumeni. Et idem in de viribus cordis vsnee cali. est in primo. sic cum in secundo. ꝛ habet confortare cor.

Ayra.i.lolium. Ayfron.i.peonia.

Aysdo. vel ayzon: vel ambrosia maior idest semperuiua. ꝛ dicitur ab ay quod est semper ꝛ zoē quod est vita.
Azadarcab.i. magna arbor ꝛ est cedrus.
Azaffa.i.tinea.
Azabaser. ara.mu. i.meu Sera.
Azamach. ara. gūmi arabicum.
Azam.i.lilium.
Azame.i.pinee. ipse quei arbore se diuisere.
Azamphari.i.vespa.
Azamet vel azaruch vel azaruecb vel azaruetb auripigmentum.
Azaran est nomen cuiusdam insule.
Azarasch. zeresquia. i.arbor berberi. Ste.
Azaracha idest instrumētum de vitro factū simile cāne per quod pueri attrahunt aquā ꝛ violēter cū volūt expellūt per foramē.
Azarasen vel azaracasea i.brionia vel fesire.
Azardach acerosella acetosa montana idem.
Azaracades.i. piretrum.
Azarcō. Afrengi. Sirengi. idem.

Azarenum.i.viola.
Azabac.i.oleum.
Azadachi.i.acetosa.
Azarnab.i.psilotrū.
Azaron.i.minimum
Azaroth.i. sarcocolla.
Azarum. idest vulgago: ꝛ est asara bachara vl' asarum.
Azaster.i.genus ellebori.
Azaz qd est.l.chachille.
Azarach.i.berberi.
Azedarab.i.locus quidā.
Azedarach.i. arbor habēs fructū similem nabach ꝛ nomināt ei iudei mirabolanū. ꝛ ē arbor magna fruct⁹ ei⁹ ca. i secundo. ꝛ sic. in fine primi fructus eius secundum plurimum est malus stomacho. ꝛ fortasse interficit flos eius aperit opilationem cerebri Radix ei⁹ cum vino interficit pediculos ꝛ auget capillos.
Azederā adoram abenagi. aues sunt.
Azegera.i. cantarides.
Azegi.i. attramentum.
Azecherech. est species vl' trioli.
Azel est nomen piscis magni deuorātis ambram
Azelen.i. indicium.

Cap.lxxi.

Azemalsacher azē siue azezalsacher. ara. lat. epatica. epatica est herba q̄ orit in lapidib⁹ humidis ꝛ ē silis lēticulis aque. Gallis Lichen Ibn el-Beithar N° 664

Sera. li.aggr.c.azezalsaker. azezalsaker nascit i lapidib⁹ hūectis ꝛ cadit sup eā ros vl' gutta aque. ꝛ ē silis lēticule aque et quāto maiora hꝫ folia: tāto melior ē fri. ē ꝛ sic. i primo.

Posse. Epatica valet contra opilationem splenis ꝛ epatis ex calida materia ꝛ contra omnem egritudinem epatis cal. ꝛ contra apostemata ca. superposita trita est enim repercussiua.

Sera. aucto. Diasc. virtus eius est que infrigidat frigiditate pauca. ꝛ desiccat ꝛ abstergit et emplastrum cum ea factum abscindit menstrua. ꝛ posita aūt cataplasmata etiam sedat apostemata cal. et curā empetiginem. et confert hicteritie. ꝛ si conficitur vel miscetur cum melle asperdinem oris vel lingue dissenit ꝛ prohibet fluxum humiditatum ad membra: est.n. fri. ꝛ sic. ꝛ stiptica.

Azeabasen. idest vitis alba.
Azereazen.. idest vitis alba.
Azereon.i.firiogi.
Azenza.i.cantarides.
Azena. ara. cōtractio azemena.
Azerenum.i.viole.

Azelim. idest granum azelim.
Azibū.i. vua passa.
Azir. idest cepe. Gale. sexto simplicium pharmacorum.
Aziuazar vl' azinizar idē buxus.
Azibumi. vua passa.

Aziffa.i.tinea.
Azim.i.indicus.
Azimiar idest exustuz vel fex eius.
Azimimitthe.i. memithe
Azimar.i.viride eris.
Azirnab.i.psilotrum.
Azizin.i.indicus.
Azon.i. sempuiua. Azo. Gale.ad glauco. capit. iiij.tractatus secũdi distinc.prime.
Azubd vel zubdi.i.butirũ crudum. Alman.
Azuci.i. fricatio cum corticibus.
Azulet idem.
Azufere.i. genus ellebori
Azul. lazurd.ara. idest lapis lazuli.
Azuri.i.nabach.
Azureti.i.vitrũ.

De littera. B

Litteram greci ita vocãt ⁊ in sono.u. ꝯsonãtis ꝓferũt. Nã dicũt vasilica nos basilica. alr̃ aũt gre. lr̃am.b.nõ ꝓferũt nisi qñ.m.añcedit.p.tũc illud.p.in sono.b.ꝓferunt.nã scribũt ampelos ⁊ legũt ambelos.b. vero arabes scribunt ⁊ ꝓferũt. verũ sepe sine vocali aliqua ꝑ additionẽ notarum variatur. ⁊ facit ba be bi bo bu. vt cetere consonantes eorum.

Cap.lxxij.

Aadh.ara.gre.albid. vel cephalicam vl̃ albair. ⁊ lat.ouum.

Capitu. ccccxlix.

Sera. li.aggre. c.baad.auc. G.q̃ eligim⁹ sũt oua gallinaꝝ:nõ ergo opꝫ vt narrem⁹ alioꝝ ouoꝝ virtutẽ:q꞉ eoꝝ natura est eadem cum natura illorũ ⁊ cõpl̕o quidẽ oui est frigidior tꝑato corpore nã infrigidat infrigidatione tẽperata: ⁊ desiccat sine mordicatiõe. Et opꝫ vt administrent̃ ex eis illa que sunt recẽtia: q꞉ vetera nõ sunt bona Albugo quidẽ oui administratur ĩ dolorib⁹ oĩb⁹ in quibus est necessaria medicina: que non mordicet sicut sunt dolores oculoꝝ ⁊ apostemata ani ⁊ pectinis: ⁊ oĩa vlcera fraudulẽta mala ⁊ cũ medicinis que abscindũt sanguinẽ qui fluit a miringis cerebri. ⁊ qñ imbibitur eo lana. ⁊ ponitur sup cõbustionem ignis aut aque bullientis cõfert multũ: ⁊ est bonũ in empl̕is que imponuntur sup frõtẽ: ⁊ facit adherere pilos quoꝝ valet ort⁹ nõ est directus in palpebris. postq̃ miscetur eis ꝯueniens medicina ad hoc sicut olibanũ. ⁊ maxime pingue ex eo qd̕ est antiquũ: neq꞉ nimis siccum: ⁊ iuuamentuꝫ est in hoc non propter complexionem que est in eo; sed propter viscositatem. vitelli vero ouorum substantia similis est substantie albuminis. Et propter hãc cãꝫ miscetur cum cerotis que nõ habẽt mordicationẽ postq̃ fuerit elixatum aut assatũ parũ.n. assatum desiccat superfluitates paucas. ⁊ nos quidem existimauimus ꝙ hoc qd̕ acquiritur ex hac virtute egressum est a sua cõpl̕one. ⁊ miscetur silr̃ in empl̕is que prohibent apata cal. totum vero ouum administratur postq̃ miscet̃ cũ oleo ro. in incursione apatum que fiunt in mamillis ⁊ palpebris ⁊ auribus: qñ apata fiunt ex percussione: aut alia quacunq꞉ cã. et vtimur etiam eo in medicatione mẽbrorũ neruosorum: sicut sunt iuncture ⁊ corde. ⁊ si decoquat̃ ouum sicut est. ⁊ comedat̃ cũ aceto sedat humores ad stõm et intestina: ⁊ si cum eo miscueris aliquã ex medicinis que cõferunt ad vẽtris fluxum ⁊ dolorẽ eius ⁊ des in potu aut coques super ignẽ sine fumo: ⁊ dederis infirmo in cibo cõfert ei iuuamento nõ pauco: ⁊ meliores medicine que ei in hoc cãu cõmiscent̃ est succus vue acerbe et sumach: ⁊ qñ assatur ouũ aut coquit̃ aliter acquirit per decoctionẽ aut assationem diuersitatem non paucam. Et idem auc. Dia Ouum semicoctuꝫ sorbile est magis nutritiuũ q̃ alio modo ꝯfectũ ⁊ vitellũ oui elixatũ qñ miscet̃ cũ croco ⁊ oleo ros. cõfert pulsationem oculi: et admiscet̃ ei mellilotum ⁊ cõfert apatibus ani. ⁊ apostemationi emorroidarũ. ⁊ qñ linit̃ albumẽ eius sup combustionem ignis in principio eius nõ sinit locũ desiccari. ⁊ qñ linit̃ cum eo facies prohibet solis cõbustionem: ⁊ qñ cõficit̃ cũ eo thus solũ: ⁊ ponit̃ sup frontẽ ꝓhibet cursum humorũ ad oculos. ⁊ si sorbet̃ tepidũ ouũ ꝯfert ardori vesice ⁊ vlcerib⁹ renũ ⁊ asperitati pectoris ⁊ expuentibus sanguinem: ⁊ catarro descendenti ad pect⁹ ⁊ apostematibus amigdalarũ. Et qñ distillatur modicum ex albumine eius in oculum sedat dolorem eius ⁊ quando frigitur cũ sumach ⁊ galla stringit ventrem: et quãdo comeditur solũ facit hec assatura ei⁹ si albumẽ eius qñ distillat̃ in aurẽ apostematã calido apostemate infrigidat ⁊ sedat dolorẽ eius. ⁊ silr̃ qñ ponit̃ sup apata cal. oculi confert. ⁊ quãdo sorbent̃ oua confert morsui animalis quod dicitur amolos. ⁊ quãdo sorbet̃ ouum crudum cõfert apostematibus amigdalarum.

oua veterasũt mala.

Albumẽ oui ad oculoruꝫ doloris.

ouũ sorbile ẽ magis nutritiuum.

Dia. ſm trãslationẽ nr̃am ca.de ouis. hꝫ.n. ouuꝫ effectũ duplicẽ. si.n. semicoctũ bibat̃ virtutẽ stõ ꝑbet ⁊ lenit. q꞉ lene est crudũ aũt potatũ branchos emendat. lachrimũ eius tepidũ in oculis dolẽtib⁹ iniectuꝫ salutẽ restituet: vitellus autẽ extrinsecus illinit⁹ in aliqua ꝑte corporis stiptic⁹ iuenit̃. Coctũ vero ĩ aceto. vt fit durũ dissintericis ꝓdest virtute aũt sua ouũ sorbile cibi ⁊ pot⁹ virtutẽ ꝑstat. Crudũ bibitũ sitim ꝓhibet. facit ⁊ nõ solũ ad oculos. verũ etiã vbi sine mordicatione necessariũ est medicamentũ: vt in ano ⁊ veretro vlcerato: aut ad oĩa maliciosa vulnera: vñ cũ oleo ro. mixtum adhibet̃ ad palpebras ⁊ mãmillas inflatas: ⁊ ad oĩa ꝑcussa loca in corpore: aut alio quolibet mõ factas inflamationes in neruosis locis. s. cubitis vel digitis et genib⁹ ⁊ articul̕ pedũ ⁊ manuũ. Ad vsturas crudi oui vitellũ vltimũ medicamẽ est cũ lana vel etiã albumẽ infrigidat.n. mediocriter ⁊ siccat sine mordicatione. li.j.c.43.

Ouum crudũ bibitũ ꝓhibet sitim

vltimum medicamen ad vsturas.

Alman. trac.3.cap.de ouis. Oua plus aliĳs cõuenientia galline sunt ⁊ ꝑdicis. post que oua anatis in bonitate existũt: q̃uis malũ efficiãt nutrimẽtũ. Alia v͛o oua sic oua q̃ sũt ꝑuaꝝ auiũ aut magnarũ comedẽda nõ sũt nisi medicine cã. duo v͛o ouoꝝ ꝑus dicta genera galline vꝫ: atq꞉ perdicis spma valde augmentant atq꞉ ad coitũ stimulãdo ĩcitãt. Anserũ autẽ oua fastidiũ faciũt grauẽ habẽtia odorẽ. Sꝫ galline et perdicis oua tẽperata sunt cõuenientia. vitellus quoq꞉ oui in caliditate tẽperatus existens bene nutrit. Albumen vero frigidũ est ⁊ viscosuꝫ dureq꞉ digeritur. Sanguis etiã ex eo generat⁹ nõ est bonus. Oua cũ elixant̃ ⁊ dura fiunt plus nutriũt. ad digerendũ tñ sunt duriora tardiusq꞉ de stomacho descẽdunt. molia vero ad descendendum velocia his a quib⁹ sanguis fluxus est multum aut vires fuerũt imminute cõferũt. Tremula v͛o que neq꞉ dura sunt neq꞉ mollia inter illa duo media existunt: oua preterea gutturis ⁊ pulmonis cõferunt asperitati: ex quibus sanguis tẽperatus ac multarum virium generatur. Ipsa quoq꞉ aliquando vicem carnis tenent: quibus valde pingues vti non debent.

oua galline ⁊ ꝑdicis spma augmentant

Aui. lib. scd̕o cap.de ouis. Meliora ex eis sunt oua galline recentia. ⁊ melius quod est in eis est vitellus. et melius eorum artificium est vt non cum alio congelentur. post autem galline sunt oua auiũ que cursu earum procedunt sicut antederã. adorã. ⁊ alcubugi. ⁊ atthemegi oua vero anatis ⁊ similium sunt mali humoris. oua sunt ad equalitatem tendentia sed ipsorum albumen ad frigiditatem et vitellus ad caliditatem et ambo sunt humida: precipue Albumen. Et ex eis fic‑ ciora sunt Ca.ccccc xxvj.

sioza sunt oua anseris ⁊ struc. In ouis est stipticitas ⁊ proprie in vitello eorum assato. Eorū autē albumē sedat dolores mordicatiuos propter sui glutinationem quoniā ipsum tenet ⁊ remanet: q2 nō remouetur velociter sicut lac. Coagulata vero sunt tardioris digestionis: plurimi autem nutrimenti: ⁊ meliora sunt sorbilia cocta in aqua: ⁊ sunt velocioris penetrationis: fit epithima ex albumine eorum: ⁊ tunc prohibet corruptionem coloris a sole ⁊ remouet eam: ⁊ cum vitellus assatur ⁊ teritur eius epithima est vtile panno ⁊ nigredini. Oua autem auis turde sunt tinctura bona fm qd dicitur ⁊ experitur hora qua preparata sunt ad illud cum filo lane penetrante in eis: ⁊ dimittitur donec consideretur an nigrescat: ⁊ similiter oua alodoch fm quod dicitur: ⁊ ponuntur oua in emplastris apostematū ⁊ in clisteribus propter vlcera ⁊ apostemata: ⁊ liniuntur sup herisipilam cum oleo: ⁊ conferunt exituris ani ⁊ pectinis ⁊ adustioni ignis ⁊ conferunt ad vlcera. ⁊ similiter in adustione aque: ⁊ leniūt neruos: ⁊ cōferūt oibus doloribus iuncturarum: ⁊ ponuntur in medicamentis ab scindendi fluxum sanguinis paniculi cerebri: ⁊ cōferūt corrize: ⁊ vitellus oui galline confert apostematib⁹ ca. in aure. Et dicit q oua testudinis siluestris cōferunt epilensie. Albumen oui sedat dolorē oculi ⁊ vitellus cum croco ⁊ oleo ro. confert percussioni oculi. ⁊ cū ex eo fit emplm cum farina ordei prohibet fluxum ab oculo: et similiter linitur cum thure super frontem propter fluxum ad oculum: ⁊ conferunt oua sorbilia asperitati pectoris ⁊ pulmonis ⁊ gutturis ⁊ tussi ⁊ pleuresi et ethicis ⁊ raucedini vocis ex caliditate ⁊ stricture anhelitus ⁊ sputo sanguinis ppie cum sorbetur vitellus ipsorū tepidus: ⁊ oua quidā testudinis siluestris experta sunt tussi infantium: ⁊ oua cocta in aceto prohibēt fluxū vētris ⁊ dissinteriam. ⁊ ipsorū vitellus confert vlceri renū ⁊ vesice precipue si sorbeatur crudus: ⁊ que ex eis sunt assata super cinerē sine fumo conferūt solutioni vētris ⁊ dissinterie qñ comeduntur cum aliquibus stipticis ⁊ aqua agreste: ⁊ cōferūt asperitati intestinorum ⁊ vesice ⁊ ex albumine gdē ipsorū fit clistere cū mellilloto ppter vlcera intestinorū ⁊ putrefactionē eorum: ⁊ cōferūt exituris ani ⁊ pectinis: ⁊ supponit licinium infusum in eis ⁊ in oleo ro. propter apostemata ani ⁊ percussione eius ex albumine preterea ouorum fit passarium cum oleo de alchana ⁊ confert vlceribus matricis ⁊ lenit matricem: ⁊ quando sorbetur sicut est crudum cōfert fluxui sanguinis. Amplius oia oua passerū augmentū faciūt in coitu: ⁊ dicitur q cum oua anseris miscentur cū oleo ⁊ distillent tepida in matricē, puocāt mēstrua post quatuor dies. Et idem viribus cordis dicit q cōfortat cor.

Ad fluxū vētris oua cocta i aceto psūt. Clistere ad vlcera intestinorum.

Oua passerū augmētū faciūt i coitu.

Rabimoises. cap. de ouis. Oua in se recētia sunt cibus propinquior sanguini: sed oua dura assa sunt ex cibis grossis viscosis: ⁊ oua iuuant ad coitū ⁊ maxie cum cepis. ⁊ rapis.

Gal. super illo āpho. Eorum que nutriunt oua nutriunt parū ⁊ tarde: ⁊ maxie in aqua cocta: ⁊ oua sunt grossus cibus sicut ius tritici ⁊ pisces. vitella eorum cum oleo ro. ⁊ croco remouent dolorem podagricorum. ⁊ si multum doluerint misceatur modicum opij ⁊ inunganť. Cōtra icendiū ignis fiat vnguentū satis pbatum ex vitellis ouorū recentiū oleo ro. cera alba ⁊ sepo arietino. Ad idem valet succus plātaginis cū albumine ouorum recētium ⁊ succo cucurbite Albumē oui cum vitello vrinali positum alicuius suspecti qui quouis mō sumpsit venenum interius infra certas horas illud patefacit vbi sit: qm sisit vltra gibbum epa. tis. s. in venis vł viis vrinalib⁹ nigrescit ⁊ fetet. Si vero sit citra concauum eius vt in orobo vel intestinis aliis rugatur ⁊ citrinescit sed non fetet. hoc reperitur in margine cuiusdē. Sera. apud capitulum de vrina. ideo etiā hic addo.

Baam idest eū multe placente ponūtur i patella vnam super aliam locādo: ⁊ melle inter omnes duas posito atq sic simul coquūtur.
Baarat vel basirac. i. semē lucarie.
Baarachoton. i. psilium.
Babalanus mepsico. i. bubalanus repsico.
Babargematicō. i. succus cauliculi agrestis.
Babebot est quedā auis calidior oib⁹ auib⁹ quā nō cognosco faciēs augmentum in coitu.
Baalericum. Bablegum idest bellirid.
Babunagium. i. isopus.
Bebunegum. Bebonigi. i. camomilla.
Bachal. ara. ouis.
Bachile. ara. faba. bacha li. Stepha.
Bachasis. ara buxus arbor vel ipsum lignum.
Bacid em est testiculus vulpis.
Baca vel bacca vł bacha vel bachag. idest fruct⁹ oliue vel lauri vel hedere ⁊ sunt fruct⁹ vel grana rotunda.
Bacat vel bachat. i. pondus.
Bacanum. i. raffanus.
Bachaz. ara. brefillum lignum rubicundū quo tingitur.
Bachanon. i. raffanus.
Babar. ara. mare.
Babar alkauez. ara. stercus animalium.
Bachar. ara. vacca.
Bachala bakle iaminia ē blitus olus iamenū.
Bacchala bñdicta. i. olus benedictum.
Bachantis qd est. l. Aec.
Bachara Dia. i. assarum. l. Avena
Pli. lib. xxi. ca. vi.

Cap. lxxiij.

Achaelb. grec. lat. luyula vel panis cuculi luyula est herba acetosi saporis. foliū eius est paruum. ⁊ tripliciter diuisum: ⁊ in cacumine cuiuslibet partis est alia incisura. semina eius sunt in vaginulis similibus cornicului: que cum tanguntur tempore maturationis euolāt ab eis semina similia andachoche tendentia ad rubedinem: ⁊ vocatur trifolium acetosum sicut apparet in. l. andachucha. ⁊ talis est trifolium. quod ponitur a damasceno in vnguento diafinicon et vocat ipsum trifolium. Luyulla vł panis cuculi.

Pli. cap. bachael. Bachael. folia cime flores ⁊ fructus sunt fri. ⁊ sic. folia tamen sunt humidiora predictis fructus vel semina eius matura aliqualē habent dulcedinem.

Posse. luyula medetur vlceribus oris ⁊ fistulis similatur in virtute acetose siluestri. est stiptica: consolidat vulnera ⁊ vlcera. succus eius valet vlceribus oris antiquis ⁊ alcole ⁊ rob eius confert alcole

Pli. cap. bachaelb. Bachaelb. peopter acetositatem existentem in ipso valet ad alcola ⁊ alias egritudines oris.

Bacia. i. baucia.
Bacora catona. i. psiliū.
Bacora citona idem.
Bactitura seu squama metallorum. grec. dicitur lepidos.
Bacguch marina. idest buthor marien. Step.
Baccula. i. bacca.
Badahas est regiō qdam
Badhar idest stercus animalium.
Badrahārac. i. resistentia veneno.
Babacha. i. cib⁹ qui fit ex tritico lacte ⁊ zuccaro.
Baderugum idest bedarūgi. Steph.
Basacarem. i. psilium.
Babasce. similis virtuti lētium.
Bakakat idest basilicon.
Bakilla est faba.
Bakim. i. prassium.

Cap. lxxiiij.

Polium mōtanū — Bachade. arab. vł adria ochaxa vel scede. gre. polion. lat. vero polium montanū. Polij diuersa sunt genera: sed montanum comꝑetit vsui medicine: vnde cum simplr poliū inuenitur mōtanū dꝫ itelligi flores ꝓducit colligat per annū seruat: virtutē hꝫ dissoluēdi ⁊ ꝯsumēdi. ⁊ hꝫ virtutē diureticam ex subtili substantia.

Cap.165 — **Sera.** lib. aggre. cap. bakade. auc. Dias. due sunt spēs. s. magnū ⁊ paruum. paruum est quo vtuntur medici ⁊ est planta subtilis: paruū cuius longitudo est circa palmū ⁊ est plena seie. Magnuꝫ vō est super cuius sūmitatē capitellū paruū rotundum simile capitello spine albe: odorem hꝫ grauē cū pauca aromaticitate. ⁊ magnū est debilioris odoris.

Lib.3.c. xvi. — **Dia.** cap. poliū. Poliū est mōtuosum ⁊ est alterū. Mōtuosum vero est qd nobis venit in vsuꝫ frutex est alba ⁊ tenera folia habēs lōga vnius cubiti super quas virge sunt cū capitellis semine plenis a quo lanities exit alba ⁊ longa velut capili odorem habens cum suauitate.

Capi.lx. ⁊.lxi. — **Gal.** viij. sim. phar. c. de polio. Polium amarum gustantibus est moderate acre. magis autē virtuosuꝫ quod minus est. hoc in antidotis vtimur. Et enim acrius ⁊ amarus est ꝙ illud quod maius fit ex tertio gradu fit siccatiuū. ex ꝑo vō iā cōpleto calefaciētiū.

decoctio ad frigiditatem pectoris — **Pos.** vinū decoctionis ei⁹ ⁊ passularū valet cōtra frigiditatē pectoris ⁊ vinum decoctionis ei⁹ valet cōtra dolorem ex ventositate ⁊ opilatione splenis epatis renum ⁊ contra stranguriam ⁊ dissuriam ⁊ dolores stomchi ex ventositate.

Sera. virtus ei⁹ est q abstergit ⁊ ꝓprie illud qd est minoris speciei qū desiccatur ⁊ icarnat ⁊ aperit opilationes membroꝝ intrinsecoruꝫ ⁊ prouocat vrinā ⁊ mēstrua ⁊ curat vulnera ⁊ vlcera maligna quādo puluerizatur super ea ⁊ ꝓprie quod ē minoris speciei qn̄ est siccum: sed maioris speciei quādo est recēs incarnat vlnera magna ⁊ vlcera. ⁊ quādo decoctio ābo rum. bibitur cōfert morsibus venenosis ⁊ hydropisi ⁊ hicteritie etiā quādo bibitur cum aceto confert apostemationibus spleńs verum facit sodam ⁊ est malum stomacho ⁊ relaxat ventrem ⁊ prouocat menstrua. ⁊ quādo sternitē sub lecto fugat animalia venenosa: ⁊ quādo fit enplastrum cum eo conglutinat vlnera humida ⁊ ipsuꝫ mūdificat caput ⁊ ꝓuocat vrinā ⁊ refrenat libidinē.

Polium ꝓuocat vrinā et refrenat libidinē. — **Dia.** elixatura eius morsib⁹ venenatis occurrit. ydropicis magnū presidiū est aceto mixtū spleni vtiliter adhibet: dolorē capitis cōmouet: ⁊ cacomasticū est. vētrē molit. mēstruis ip erat: res venereas extiguit caput purgat ⁊ vrinā mouet. ⁊ strato supposito lōgius arcet serpētes: cataplasmatib⁹ adhibita vulneribus paracolesim facit arcuato morbo succurrit.

viij. sim. ca.lxvij. — **Gal.** Poliū quia amarū ⁊ moderate acre deobstruit oīa viscera: ⁊ vrinas ⁊ mēstrua prouocat ⁊ viride quidē adhuc existens consolidat magnas plagas ⁊ maxime fructicosa species eius. Siccū vero factū sanat male morigerata vulnera: quādo apponit magis antē ꝙ h oc efficit quod minus est.

Bakcha. gre. i. vacca.
Bakche aliendi vel bakhens. i. olus iudaicū herebum orobum.
Bakim vel baktimō. idest brasi. ⁊ est babam.
Baklehanica. arab. olus fatuū ⁊ est portulaca digra olus benedictum.
Balana. Stepha. est herba dicta hebellatribus ⁊ retilia.
Bala. i. succus palme in q̄ dactili nascuntur.
Baladhar. ara. anacard⁹
Balath. i. dactili imaturi.
Balanō baleh. balat balāos baloch. balotidē. bozus.
i. glans.
Balanos. i. glans ⁊ est et castanea grec. valanos ara. bullot. babalustū. Dia. Steph. Gal. xiiij. terrapen. cap. xvi.
Balanus sordianos idest. castanea.
Balamtephus. idest elle/
Balantha. spina piscis q̄dam que inuenitur in fronte piscis degenti. in concha rotōda ⁊ tortuosa concaua: sed nos vtimur blatcebisantia que fertur de sancto.
Balan⁹. i. suppositorium.

Cap. 75

Ben. — Balanus vel balāomirtis repsico vł balan⁹ mopsica vel pigmētaria gre. ara. babē. la. vero ben. Ben. est semē arboris mirice. fructus eius sicut auellane habētes intus medullamq͡ꝫ exprimitur et egreditur et humiditas que ingreditur in nobilibus confectionibus pro oleo. nascit in ethiopia ⁊ in egypto et in india et palestina. est autēꝫ ben aliud quod est granū triangulatū albū paruū simile cartamo: sed maius vtrūqꝫ nec ita oblōgū quo multi vsi sunt pro pipere albo licet decipiant a quibus exprimitur oleū dictū muscelinum vel balaninum nā arabes vocant illud semen muscelinum.

Lib. iiij. cap.154. — **Dia.** ſm trāslationē nostram. cap. balanus. Balanus repsico. i. ben est semen arboris similis arbori mirice nuces habēs abintus: quas cū digitis cōfrigaueris humorē eijciunt qui confectionibus miris ⁊ nobilibus multis miscetur pro oleo. Nascitur vero in ethiopia ⁊ in arabia ⁊ in locis indie. Ipse succus melior est qui est recens ⁊ odore plenus ⁊ albus.

Ca.278. — **Sera.** lib. aggre. c. babē. auc. Dia. babē. i. granū ben. et est fructus arboris similis thamarisco ⁊ est similis auellanis: medulla eius exprimitur sicut amigdale ⁊ egreditur aliquid loco olei: ⁊ nascitur hec arbor in terris hababes ⁊ in babylonia et in locis arabū ⁊ in terris palestine que nominatur nitram et melior ex eo est nouus plenus albus facilis excoriationis. Et idē auc. Gal. medicia defertur ad nos ex terris arabum: ⁊ pigmentarij vtuntur succo medulle ei⁹ loco olei: ⁊ complexio eius est ca.

Cap.34. — **Jo. Me.** ca. bē. Bē est semen cataputie. Christophorus de honestis est granum almabasus ⁊ eius aliud magnum aliud paruum. Magnum autem est in magnitudine fructus auellane triangulatum. Paruum autem est sicut cicer ⁊ vtrunqꝫ habet medullam vnctuosam lenem ⁊ albam: sed maius in columius est paruo: paruum vero est malignum. magnum autem melius cuius albus est cortex: planus tenuis. et cuius medulla est alba lenis ⁊ multe vnctuositatis ⁊ quod est antiquum melius est recenti. ⁊ paruuꝫ melius est subnigrum declinans ad albedinem: ⁊ cuius medulla est vnctuosa alba ⁊ lenis: et antiquum melius est recenti acuto: magnū est calidum in principio tertij sic. in secundo: ⁊ in ipso est humiditas superflua cū acredine. et est incisiuum mundificatiuum absterfiuum: aperitiuum opilationum ⁊ viscerū conturbatiuum propter humiditatem superfluam preparans ad vomitum et minus est fortius in omni re. faciēs operationes difficiles laboriosas perducētes ad causam virtutis ⁊ sudorem fri. Et ideo parui prohibēda est administratio nisi in emplastris ⁊ fricationibus ⁊ oleum ipsius in vnguētis. Magni autē malitia corrigibilis est: ⁊ hec sunt corrigibilia i ipsa. Nocet enim stomacho faciēs subuersionem in eo. ⁊ est laboriose solutionis ⁊ tarde. Et quideꝫ diximus i canone ꝙ assatio eius ab eo resoluit ⁊ maturat superfluā humiditatē aptā ad subuersionē nauseaꝫ ⁊ vomitum: ⁊ dimittit ei vt sit ventrem solutiuum tantū semē

rum. semen autem feniculi et anisi cum eo rectificant no cumentum primũ et proprie mixta coctioni ipsius et fiũt ex medullis eius post coctionẽ ipsius et medio põderis eius ex amigdalis dulcib⁹ et melle passullaꝝ forme sicut auellane et sunt iuuamẽti magni vbi opꝫ. Operatio decoctiõis ei⁹ est. Accipe ex eis integris q̃titatẽ q̃ volueris et iuolue eos in pasta et coque in cinere calido et tere cõtritione multa et pone ex seminib⁹ et specieb⁹ aliquas et iuolue i pãno et desup iuolue pastã: et fac sicut superi⁹. oleũ aũt ei⁹ extrahit̃ sicut oleũ de amigdalis.

Posse. Dia. ex ea.ʒ.j. bibita cũ pusca sple nẽ siccat cũ iris illirica mixt⁹ et in cataplasmatib⁹ posit⁹ et mulsa adhibita dolores podagricos mitigat aceto aũt mixtus lepras et maculas et pustulas corporis tollit. Acceptus solutionẽ ventris facilẽ prestat: mulse mixtus nauseam prouocat caco stomaticus est. oleum qd̃ ex ipso semine exit acceptum ventrem mollit: corium radicis eius stipticũ est. expressus succus eius vtilis est vt asp̃redinem et pruriginẽ corporis mirifice purgat.

Sera. Ben cõfert emperigini et lentiginibus que sunt in facie et scabiei et pruritui et egritudini qua eleuatur cutis cum aceto et attenuat duritiem epatis et splenis si eis superponatur cum aliqua pharmacia ex desiccantibus: sed in succo eius est parum stipticitatis. Mouet vomitũ qñ bibitur ex eo cum melle et laxat ventrem laxatione fortiori: et aufert cicatrices multum oleũ eius inunctum: cortex exterior ipsius grani administratur quãdo idigemus stipticatione multa.

Capitu. predicto **Jo Me.** Ben. per vomitum et per ventrẽ educit flegma crudum grossum et est medicina mirabilis ad colicam flegmaticam et ventosam. Et etiam clisterizatur et superponitur. et fit ex medullis eius emplastrum et farina ordei et melle soluit apata dura et scrophulas: valet ad egritudines neruorum frigidas sicut est contractio et spasmus. calefacit. n. eos et lenit duritiem eorum et nodositatem et emplastrat̃ super epar et splenem et proprie cum farina lupinorum et spica et confert duritiei et opilationi eorum. Ben autẽ paruũ emplastrat̃ in egritudinibus predictis. et est virtuosius: et similiter eius oleũ. Oleũ aũt de ben. notũ cõfert vestigijs vlcerũ et lentiginibus et feditati eius et morfee et distilatur in aurẽ et cõfert dolori eius et sonitui in ipsa et surditati. dosis eius est a.ʒ.v. vsq̃ ad.ʒ.j.v.

Capitu. lxxxij. **Aui.** lib.ij.c. de ben. Ben est mundificatiuũ et proprie eius medulla. et incisiuũ humiditatum grossarum et aperit cũ aceto et aqua opilationes vlscerũ et in arbore ipsius est amaritudo et stipticitas. et propter hoc est in ipsa virtus cauterizatiua. et eius cortex est stiptic⁹ plus: et oleũ ipsius non euacuat̃ a stipticitate. Et in ipso toto est abstersio et incisio. semẽ eius cõfert lentiginibus magnis et paruis et pãno et morfee et vestigijs et vlcerũ: et similiter eius oleum: et confert apostematibus duris omnibus cum ponitur in emplastris et vnguentis: et cõfert cũ aceto excoriationi et scabiei vlcerate: et confert bothor lactee et asaphati et calefacit neruos. et lenificat spasmum et duritiẽ neruoꝝ et proprie oleũ eius: et cõfert dolori auris et tinnitui qui est in ipsa cum adipe anatis. Et

Ad dolorẽ auris. decoctio radicis ei⁹ cõfert dolori dẽtium si cũ ea os colluitur. Et confert duritiei splenis qñ bibit̃ cũ aceto mixtũ ex eo in pondere duarum.ʒ. quandoq̃ etiã coiungitur cum fermẽto aut farina lolij et aqua alkaratin aut farina ordei aut farina lupini: et fit ex eo emplastrum splenis. et ipsum quidem est malum stomacho faciens nauseã et si bibatur ex succu eius aureus.j. cum melle facit vomere fortiter et soluendũ educit flegma crudum cum bibitur cum melle: et similiter eius oleum: et similiter cum superponitur licinium infusum in ipso loco eius ponit̃ q̃rtum ipm est de rubea: et medietas sui de cortice cassie lignee: et decima ponderis eius macis.

¶ Cap. lxxvj.

Balaustia. l. gre. balaustiõ. ara. lulitia. Balaustia ẽ flos maligranati caduc⁹ q̃ Dia. vocat qntinũ. c. de malogranato. fri. ẽ et sic. i. ij. Capitu. ccxxxi.

Sera. lib. aggrega. cap. lulitiar. i. balaustia. et est flos maligranati et ex malisgranatis quedam sunt domestica quedã siluestria: sed flos siluestris dicitur balaustia: quarum quedam inuenitur alba quedam purpurea et quedam rosacea.

Aui. lib. ij. c. de balaustia. flos est granati siluestris Capitu. cxix. perfici aut egiptij et ipsa quidẽ est rubea quãq̃ alba: et quandoq̃ rosea. et succi eius natura est sicut succus barbe hircine. fri. est in fine. primi: et sic. in. ij. Ca. cxiij.

Gal. vj. sim. phar. c. balaustiũ Balaustium est flos maligranati siluestris qualis domestico vicinus vehementer autem stipticat gustũ necnõ desiccatiue et stiptice virtutis est. palã quoq̃ q̃ est grossarũ partium si recolamus dicta in quarto horũ monumentoꝝ Capitu. lxxiiij. ẽum ostẽdebam⁹ omne stipticũ terrestre esse et frigidũ Nullius autem alterius saporis hꝫ indicium: et ideo poner vtriq̃ hoc aliquis siccare et infrigidare nõ debiliter siquidem non male ostendebatur a nobis in quarto horum nocumentorũ inesse stipticitatem terrestrib⁹ et frigidis corporib⁹: deinde et apparẽtia restant. et enim si paratritionibus et alijs vlcerib⁹ id apponas citius quidem videbis ad cicatricem procedere: hinc est enim q̃ emittentibus sanguinem et dissinterijs adhuc influxibus qui in ventre et matrice non est aliquis medicoruꝫ scribentium curatiuum negotium qui non vtatur hoc pharmaco.

Posse. Sera. Balaustia incarnat et stringit et curat renasinonem et consolidat vlcera intestinorum et confert sputo sanguinis et fluxui menstruorum et confert ad omnia ad que confert hypoquistidos.

Aui. Balaustia est glutinatiua et retinet omnẽ fluxum sanguinis et generat melancoliam et bonũ gingiue sanguinolente et consolidat plagas et vlcera antiqua et albocor. et percussionem puluerizatam desuper: et firmos efficit dentes motos: et prohibet fluxum sanguinis. et stringit fluxum intestinoruꝫ et fluxũ matricis sanguineũ. loco eius ponatur cortex glandis et caput granati.

Baltonica.i.camomilla.
Baluan.i. facies mordicationem stercoris.
Baluñ. Aui. busuris nõ bene scriptũ est.nã ara. scribit balach. ꝛ sic etiã scribit in ca.de gallia. primo.nã duo de ipsa facit capitula: sed scribit albella. sunt dactili immaturi.
Baluũ est cibarium: qḋ fit ex tritico lacte zuccaro
Banaich.i.ebulus.

¶ Cap.lxxvij.

Bara vel barra. vl' barratis.ara.gre.cucurbita genella. vl' collogntida lati.cucurbita Cucurbita fri.est ꝛ humida.in cibis et medicinis competit ꝛ precipue semina eiꝰ que ante maturitatem colliguntur.semina aũt ipsa diuretica sunt propter subtilitatẽ substãtie eorum ꝛ precipue medicine cõpetũt. Contra calefactionẽ epatis rasura cucurbitarum conteratur ꝛ succus exprimatur ꝛ addito aceto vel agresta pãnus intinctꝰ superponatur. Cucurbita cocte cũ carnibus maxime cõfert colericis sanis ꝛ estate acutissime febrientibus. elixe cucurbite sine cõdimẽto vel cum lacte amigdalarum: ꝛ etiã assate cum aggresta sunt cibus et medicina. Similiter coque cucurbitã in pasta ꝛ bene dissoluatur in aqua et ex illa aqua ꝛ zuccaro fiat syrupus. optimus est acutissime febrientibus epaticis ꝛ ethicis. ꝛ põt dari a principio. qꝛ materiam digerit ꝛ purgat per vrinã. aliquantulum laxat etiã. Cõtra opilationẽ epatis ꝛ renũ ꝛ vesice ꝛ cõtra apãata pectoris valẽt semina eius mundata si conterant ꝛ in aqua ordei coquãtur ꝛ aliquantulũ ablactentur ꝛ aqua ipsa colata cum zuccaro mixta patiẽtibus detᷣ: vel ex aqua illa fiat sirupus. ꝛ nota ꝙ maiorem virtutẽ habẽt si ablactent semina ꝙ̃ si coquant. valet similiter predictꝰ syrupus in febribꝰ acutis. Similiter notandũ ꝙ post maturitatẽ dꝫ cõcurbita colligi et suspendi cũ seminibus vt substãtia deficceẽt, ꝑpter cõglutinationem eius deinde cum aqua lauetur ꝛ soli exiccet ꝛ in loco sicco conseruetur ne propter humiditatẽ multam corrumpatur.

Ad opilationeꝫ epatis renum ꝛ vesice.

Capitu. ccxlviij. **Sera.** li.aggre.c. bara.virtꝰ eiꝰ est fri. ꝛ hu.in secundo: ꝛ succꝰ abrasiõis eiꝰ cõfert dolori aurium q̃ accidit ab apãtibꝰ qñ administraᷣ cũ oleo ro. Similiter aũt caro ipsius cucurbite qñ fit emplm̃ cum ea extinguit ꝛ infrigidat apãata calida infrigidatiõe et extinctione cum tẽperamento. dixit cucurbita est minoris malitie ꝙ̃ fructus estiui oẽs qñ bene digeritur. sed si corrumpatᷣ: ꝛ nõ bene digeratᷣ ꝛ nõ descendat a stõ cito corruptio eius est mala valde.

vij.simp. Capitu. ccxlviij. **Gal.** vij.sim.phar.c.collogntida. Collogntida.i. cucurbita fri. ꝛ hu. et cõplexiõis est ꝺm tertiũ in ambobus gradũ vñ ꝛ rasure eiꝰ succus ad auriũ dolorem q̃ ꝺm flegmonẽ cõfert vrẽtibus cũ rodino. ita võ ꝛ tota cataplasmata calidos flegmones infrigidat moderate. est autẽ ꝛ cũ comediᷣ mollificatiua ꝛ siticulosa.

Lib.ij.c. cxxi. **Dia.** ca.de cucurbita. Cucur. cruda trita ꝛ cataplasmatibꝰ adhibita papulas corporis amputat. apostemati calido maximũ ꝑsidiũ est. succus rasure eius dolorẽ calidũ auriũ mitigat cũ oleo ro. mixtꝰ ꝛ auribus instillatꝰ ꝛ cerebro appositꝰ estuationes infantium mitigat ꝛ cõfert apãtibus calidis que sunt in cerebro eorũ tumoribꝰ oculorũ opitulaᷣ. podagricis maximum presidiũ est elixa quãqꝫ ꝛ expressa melle ꝛ nitro addito ꝛ bibita vẽtrẽ mollit cruda ꝛ excauata ꝛ vino impleta si sic manserit vna die ꝛ vna nocte. ꝛ postea bibatur silr ventrẽ mollit. crude ꝛ trite leniũt oẽm tumorem succus eius dolorem dentiũ mitigat si diutius i ore teneatur: sed oleo ro. mixtus ex vnctione corporis admotꝰ febriũ restrigit ardorẽ. ꝛ qñ fit emplm̃ cũ rasura eius ꝛ medulla panis sup podagram ca. aut sup herisipillã cõfert cinis aridi corticis efficaciter põt sanare cõbusta eundem cinerẽ dicimus ab expertis vulnera in veretro iam in putredinem versa purgare: ꝛ ad cicatricẽ ꝑducere. podagre estuãti ꝛ ignibus sacris cortices virides subueniũt semini sicco illa vis redditur: vt in puluerem tonsum ꝛ imparsum impleat vulnera que cauata sunt: in cibo sumptũ stomachũ relaxat: bibendi desiderio non excitat: succus tepefactus dolori aurium qui ex inflamatiõe caloris fit infunditur. humectat autem ꝛ infrigidat abundanter ꝛ ptiriasim infantiũ rasura depellit cum polenta. Hec eadem dicit Sera. auc. Diasco. sub alijs verbis. ꝛ idem Serap. auc. Aben. mesuay. Sanic. cucurbite confert tussi ꝛ dolori pectoris q̃ prouenit a caliditate ꝛ abscindit sitim. Et ideꝫ auc. Mesarugie. quando cucurbita inuoluitur in pasta ꝛ assatur deinde exprimiᷣ eius aqua ꝛ daᷣ in potu cõfert febribꝰ acutis ꝛ tussi ꝛ sedat sitim. ꝛ quando sumitur cum zuccaro mollit ventrem mollitione leni.

Alman. trac.iij.c.de cucurbita. est fri. ꝛ hu. que stomacho mala existens appetitum. destruit sitim quoqꝫ sedat ꝛ epatis ꝛ stõi ardorẽ extinguit quando in eis abundat calor.

Bar vel barar vel balta.i. anas auis.
Barach kebuli est quoddam semen indũ: ꝛ sunt eiꝰ due species quarum vna est parua absqꝫ rugis et alia magna cum rugis. Et earum melior est parua eradicat flegma ex iuncturis. soluit flegma ex intestinis. et vermes ꝛ ascarides: et in hoc ẽ valde bona ꝛ ẽ cataputia.
Barachion idest apostema.
Barasen vel barasell.i.lẽtigo aque.

¶ Cap. lxxviij.

Bararchichene siue bazarichichẽ. ara. gre. ꝛ latine semen lini.

Semen lini. Capitu. lxxxi. **Gal.** vij.sim.phar.c.de semie lini. Semẽ lini. cal. i primo. est sic. in medium. ꝛ si comeditur inflat. ꝛ cum toto hoc ꝙ assaᷣ iflat hu. ꝛ qꝛ ipm̃ est plenũ humiditate supflua.

Ca. xxi. **Sera.** lib.aggre. auc. Gal. virtꝰ eiꝰ est que subtiliat ꝛ ꝑuocat vrinã ꝛ menstrua: ꝛ quando bibitur ꝛ fit cum ea emplm̃ confert apãtibus epatis ꝛ orifico stomachi ꝛ ipsi stomacho: sed radicis eius stipticitas est amplior stipticitate floris: ꝛ caliditas eiꝰ est minor caliditate ipsius ꝛ propter eius stipticitatem acquirit ꝙ admiscetur cum medicinis que administrantur ad sputum sanguinis. Et idem auc. Diasco. flos eius est stipticus stipticitate pauca calefactiuus maturatiuus et est cali. quasi in primo. ꝛ est mediuꝫ in humiditate ꝛ sic. Et secunda virtus eius est ꝙ est mollificatiuum: sedatiuum dolorum: ꝛ confert egritudinibus interioribus nisi qꝛ est minus in hoc ꝙ̃ camomilla: ꝛ est medium iter laxatiuum ꝛ stipticum: ꝛ admiscetur in eo parum virtutis prouocatiue vrine. ꝛ hoc quidem apparet in eo manifeste quando comeditur assatum: ꝛ tunc est magis cõueniens ad stringendum ventrẽ. Et dixit in li. de cõseruatione sanitatis: ꝙ qñ semen lini decoquitur in aqua eius decoctio est infrigidatiua. Et idem auc. Diasco. virtus semini lini ẽ similis virtuti seminis fenugreci: ꝛ quãdo admiscetur cum aqua melle ꝛ oleo ꝛ conficitur resoluit apostemata calida ꝛ mollificat ea siue sint interiꝰ siue exterius: ꝛ quãdo fit ex eo emplm̃ cũ ficubus ꝛ nitro delet pannũ ꝛ pustulas albas faciei. i. palpulas ꝺm translationẽ nostrã. Diasco. ꝛ qñ cõficiᷣ cum aqua resoluit apostemata que sunt in radice auris ꝛ apãata dura. ꝛ qñ coquitur cum vino eradicat formicã et species

vlcerum que dicunt faui. et qn miscetur cum melle et pipere et si vtit quis eo mouet coitum. et qn miscetur cum nasturtio qntitate equali confert scissuris vnguium et earum excoriationi. et fit cum decoctione eius clistere ad mordicationem intestinorum et matricis et mollit ventrem quando mulieres sedent in decoctione eius confert apostematibus matricis sicut fenugrecum. et idem aucto. Aben Mesuay proprietas eius e vt virtus vt quado fit ex ea emplastrum mixta cera et melle confert ardorib9 vnguiu. et ide auc. Arabari. Si ponitur super vngues equat equalitates earu. Et ide auct. Abugerig. cofert vlceribus vesice et renum et maturat apostemata qn fit cum eo emplastrum. et qn bibitur torrefactum. et confert tussim fri. et hu. Et ide auc. mesarugie expellit fetum cito. et ide auc. Alcazi Non e ei par ad expellédum cito fetum et expelledu aquam. et idem auct. Rasis sedat dolores et confert punctionibus intestinorum.

Clistr. ad mordificatione i testinorum.

Ad vlcera vesice et renu.

Pau. c. de lino. linum quando comburitur fum9 ei9 est subtilis et cofert corrize et suffocationi matricis.

Ca. 601. **Aui.** li. ij. c. de semie lini vtus e ei prima vtuti fenugr. cal. in p. c omensuratu huiditate et siccitate Et dicitur quide q decoctio lini e decoctio receris ei9 in ipso. n. est humiditas superflua e maturatiuu. et abstergit et inflat pp humiditate sua superflua: ita q illud qd ex eo frixu est. hoc agit cum stipticitate que in frixo manifeste comensurata et non in frixo manifeste pmixta cu lenificatione: et est sedatiuu doloru minus q camomilla. ex ipso fit empl'm cum nitro et bolo et lenit panu et cofert 3ctioni vnguium: et scissuris et fracturis earum: et qn pmiscetur cu equali mesura nasturtij et coficitur cu melle lenit apa calida exteriora et interiora. et apa qd est post aures cum aqua cineris et apa dura et prohibet spasmum pprie 3ctione vnguiu cu miscet cu cera et mel le eius suffumigatio cofert corrize. et silr fumigatio ipsius lini pfert tussi flegmatice et pprie qd ex eo est assatu et est malum sto et est difficilis digois et e pauci nutrimenti. quod aut ex eo frixu est pstringit ventre: et no frixu est comensuratu et ei9 puocatio e debilis: sed coforta cu assatione: et qn inungit cu melle et pipe mouet coitu et cu decoctione ipsius fit pessariu matrici et sedet in ea et iuuatur a mordicatione q est in ipsa et apatibus. et similiter in intestinis et ex ea fit iuuamentum ad vlcera vesice et renu et cu ex decoctione quide seminis lini fit clistere cum oleo ro. magnificatur iuuamentum eius in vlceribus intestinorum.

Contra spasmum.

Ad puocan. coitum.

Clistere optimum

Barasican. i. bdelium.
Barasmas quid est. l. titimalus.
Baras est quasi morfea alba. s. que inficit carnem et cutim. et in hoc differt morfea in qua tantum inficit cutis: vn cu pungitur morfea emaat ab ea saguis in barax nun q exit: et est in eo caro infecta vsq ad os: et est quasi incurabilis.
Barba aaro. Jarus idest aaro pes vituli. dragotea minor. Diasco. cantica asiris.
Barba algus. i. eleborus.
Barbachi vel barbaki. i. meatus inguinis.
Barba hircina quid est. i. cissos hypogstidos.
Barba iouis herba herculis vel hoades. i. sticados citrinu. hz enim capitellu florib9 plenum citrinis odoriferis. non est enim stichados: sed ei similis.
Barbasc9 verbascum. i. tapsus barbassus: flommos. Busium. Busiri. Pli. li. xxv. c. ix. Molelena. Dia.
Barbol. i. adiantum siue pollitricon.

Cap. lxxix.

Barba siluana est platago aqtica que iuxta aquas nascit cui9 folia sunt oblonga in acutum tendetia erecta sup aquam silia foliis plantaginis: nisi qz no sunt ei coste apparetes sicut plantagini. vn in dinamidijs scribit Gal. c. de curis genitalium valere ad impregnadum. et idem dicit eodem lib. de epilensia q barba siluana est centum neruia aquatica et ponit silr barba siluana in antidotario Gal. minori in quodam medicamine quod incipit medicamen ad incipiendum.

Plantago aquatica.

Barbatur. i. elleborus.
Barbalon. i. vritides porri. Hali. 2. regni co. xv.
Barbar. Bartha nomen est emplastri scripti i antidotario virili.
Borch. i. oua.
Barilie3. ara. torpedo piscis stupefaciens.
Barseguansce. ara. capillus algol. capillus viridis syriace capill9 porcinus. Aui. coriandrum putei. Dia. Adiantum. Pollitricon.
Bardenedia. idest melissa. Hal.
Barob. ara. oua.
Barsace qd est. l. vesasa.
Barcatartaba. Barcanchara. i. piretrum. barcharkaracha archaba
Barce vel barc. i. syrico.
Barcosan vel barseosen. i. capillus veneris.
Barchim: i. lippari. et e no nomen loci.
Barchora quid e. l. ostracorum.
Bardana quid est. l. lappa. Christophor9 de honestis. lappa inuersa a badana no sunt idem.
Barinium. i. offodillus.
Barocha Mellisophilos i. melissa. Macer. Bardenebia. Hal.
Barochion. i. botracion.
Bagsa auerscere. i. capillus veneris.
Baruch. i. psinthium.
Baruli. barulos. baruli os sunt macule que fiut in facie maxime ifantiu pter comestionem panis corosi a muribus: yntos dicte. Dentib9 muris idem.
Barzi. i. dulb
Basac. idest saliua hominis ieiuni.
Basalas. i. gentiana.
Basale. i. cepulla.
Basalum. Stepha.

Cap. lxxx.

Basal. Ara. gre. bulbus lati vero cepe.

Cepe.

Dia cap. bulb9 Eius species sunt due Una que habet ruffum bulbum qui bonus est ex terra pingui est. et collect9 eustomaticus. Altera est species bulbi plus isto eustomaticus. Omnes enim bulbi calidi et viscidi sunt comesti erigunt linguam et fauces exasperant stomachum inflant cataplasmatibus adhibita laxationibus et doloribus iunctuararum et podagricis maximum prestant effectum corpori infixi euocant sale et melle addito id facere possunt tumores hydropicis bulbus imposit9 spargit: caninis morsibus subuenit: addito melle stomachi dolorem compescit: et furfures et acoras nitro addito purgat liuores et maculas tollit. medio oui addito et aceto et melle: lentigines corporis emendat con quassationibus aurium et vnguium cum polenta bene adhibetur. coctus in cinere calido et polenta addita et capitibus minorum piscium nigris cicatricibus reddunt colorem et maculas nigras aceto et altionio mixto nefelin tollent. cocti et comesti dolorem lateris compescunt: sed non multum comedendi sunt qz neruis cotrarij sunt et siccatiue virtutis.

Cap. 56. **Sal.** 7. sim. phar. c. de cepa. Ex quarto gra. e calefactiuum. substantia vero eius grossarum partium est magis. vn emorroidas aperit apposita aut cum aceto illinita in sole alfos abstergit. et fricata in allopicis citius q altionum prouocat capillos. ¶ Si vero separeuerint quis succum eius totum quantu est

residuum sufficiens est terrestris substantie. Ipse autem succus aquose et aeris est caliditatis ita etiam et suffosos et abliepinatos per grossitiem humorum iuuat vnctus Ex huiusmodi aut complexione tota cepa inflatiua est comesta. et propterea quecunque sicciora sunt complexione minus ventosa. hoc idem dicit Diasco. in. vj. capit. bulbus comestus frigidior est vomitiuo et grossi necnon viscosi humoris est generatiuus. Nam digestibilis est et inflatiuus et libidinosus superplasmatus autem: eo quod amaritudinis atque stipticitatis particeps est abstersiuus et solidatus efficitur et siccatiuus. Ostensum est enim quod amarus quidem sapor in abstersiuis substantijs est. stipticitas vero in solidatiuis. siccitas vero est in vtraque. et idem in lib. de alimentis. Cepa calefacit corpus et subtiliat in ipso grossos humores et incidit viscosos. Cruda et cocta paucissimum dat corpori nutrimentum: nocet colericis sed his qui flegmaticum humorem: aut crudum grossum et viscosum collectum habuerint idonia talia eduliorum sunt.

Cap.80.

Lib. 2.c. 685.vlti.

Ca. 355. **Sera.** lib. aggre. auc. Dia. ca. basal. longe ex cepis sunt acutiores quam rotunde et plus stiptice et ille que sunt rubei coloris sunt acutiores quam albe et sicce quam recentes et crude quam assate et quam preparate cum sale et aceto: et cepe quidem mordicat et generat ventositatem et subtiliat humiditatem facit sitim. mollit ventrem quando autem volumus administrare cepe auferimus cortices exteriores et interiora eius: et fit ex eis suppositorium. et quando ex succo eius fit cohol cum melle confert debilitati visus et vlceribus que fiunt in oculo et principio descensus aque ad ipsum: et admiscet in caput purgijs et mundificat caput: et ponitur in medicinis squinantie et administrat emplastrum ex eius aqua sale et ruca ad morsum canis rabidi. Et quando miscet cum thucia sedat pruritum oculi qui fit a flegmate salso. et quando miscetur cum sale aufert verrucas. et mixtum adipe galline aufert callos qui sunt in pedibus propter calciamenta. et quando distillatur ex succo eius in aurem confert debilitati auditus et tinnitui eius et aque que descendit ad eam. Et quando miscetur cum eo spuma maris et fricat cum eis allopitia multiplicat et auget capillos vsus quidem eius in cibo inducit sodam nimiusque vsus eius inducit egritudinem galargas. i. litargiam. et facit dormire quando comeditur aperiunt etiam orificia venarum que sunt in ano quando applicat in loca et prouocat menstrua. et quando dissoluitur in aceto et linitur in morfea in sole aufert eam. et quando linitur cum eo allopitia facit in ea oriri pilos citius quam spuma maris. Et quando comeditur generat ventositatem propter humiditatem que est in ea.

Ad debilitatem visus.

Li.xx.c. 5.et li.19. cap.vj. **Pli.** ca. cepe. virtutem habet incisiuam et oblonga plus est stiptica quam rotunda et que colorem ruffum habent quam ille que album. Sicce autem viscidiores sunt quam virides et crude plus crude viscide quam cocte. Comeste inflationes prestant. fastidium tollunt: sitim prouocant. et tollunt oris fetorem: eustomatice sunt emorroidas imposite prohibent: succus eius immissus naribus caput purgat: morsibus caninis occurrit melle et ruta et sale addito cum sepo gallinaceo aurium dolorem et superfluos sonos compescit: et ad vlcerationes etiam aurium prodest. Cruda vero fricata allopitias emendat: cum altionio fricata crementa capillorum prestat. puluis eius comestus dolor e capitis remouet. succus eius optime caput purgat naribus attractus colericis contrarie flegmaticis vtiles sunt.

Cap.lxxxi.

Basal Alzir. ara. vel varies grec. bulbus ematicus vel bulbus vomiferus la. vero narciscus vel cepe sine tunicis vel cepe marinum ca. narcissus. Bulbus ematicus **Dia.** vel bulbus vomicius folia habet porro similia: sed minuta: hastas habet duorum palmorum que inanes et concaue sunt et sine folijs: flos est illi albus in giro et in medio croceus et est quedam species cuius illud medium purpureum est: radicem habet albam rotundam sicut bulbus et semen nigrum et oblongum vt in membranulis. Nascitur ille qui est melior in locis montuosis cuius flos suauem longe iactat odorem. In reliquis autem porri habet similitudinem et viridis est virtus eius est que abstergit et incarnat et desiccat: illud quod de eo administratur est radix. Narcissus. Li.4.ca. 55.

Sera. li. aggre. capi. de narcisco. Narcissus et est bulbus sine tunicis. et in sapore eius est amaritudo cum stipticitate. et idem auc. Aben. Mesuay narcissus est cali. et sic. in secundo. Ca. 188.

Gal. 8. sim. phar. cap. bulbus vomitius, siue cepe marinum calidus est multo plus complexione bulbi predicti. s. cepe communis.

Posse. Dia. Radix eius bibita et comesta et cocta vomitum prouocat trita cum melle combustionibus medicatur neruos incisos consolidat. laxatos componit: antiquis doloribus articulorum prestolatur melle mixtus effelidas et omnes maculas vultibus tollit: mixtus semini vrtice aceto melle et herno vulnera sordida purgat. apostemata dura rumpit: infixa corpori imposita euocat. cum iris illirica melle mixto. Item collectiones erumpit: atque stipites euocat: et si qua sunt aliena cum farina et oleo admixto melle.

Sera. auct. Sal. virtus eius est quod desiccat et abstergit: extrahit et incarnat vlcera magna: et incarnat incisiones in lacertis factas: et mixtus cum orobo mundificat sordes corporis et aperit apostemata: et quando comedit ex radice narcisci aut bibit commouet vomitum: et trita cum melle confert combustionibus ignis: et quando fit ex ea emplastrum: conglutinat vulnera neruorum. et idem auct. Aben. Mesuay. narcissus facit operationem iesimini: nisi quia est debilior eo: et confert doloribus qui fiunt in flegmate. et oleum eius est bonum ad hoc: et radix eius incarnat vlcera neruorum et habet virtutem lauatiuam.

Gal. 8. sim. phar. ca. narcissus. Narcissus radix siccatiue est virtutis intantum. vt consolidet plagas maximas vsque ad incisiones que circa tenentes habet autem quid abstersiuum et attractiuum. Capi.vj.

Basara. idem semen Beser. idem

Basara asifigmti. i. semen maratri.

Basara alchobeth. idest semen malue ortulane: vel minoris.

Basara achiro. i. semen vrtice.

Basara ataba. i. semen trifolij.

Basara alcoraf. i. semen trifolij.

Basara alkangi. i. semen iusquiami.

Basara alchemach. i. semen lapatij.

Basara arafien. i. semen nasturtij.

Basara albasal. i. semen cepulle.

Basara alchiten. i. semen lini.

Basara catona. idest semen psilij.

Basara chete. i. semen melonis.

Basara cucumeri. i. semen carui siluestris.

Basara sasagene schebe. i. trifolium.

Basara gergir. idest semen eruce.

Basara aguira. idest semen vrtice.

Basara licen. idest lingua agni

agni.
Baſara neriges. i. narciſcus.
Baſara ſedal. i. ſemen ſinapis.
Baſara ſeben. ideſt ſemen anati.
Baſara thecimi. i. ſemen. malue maioris ⁊ eſt biſmalua.
Baſara vſcas. i. ſemen lactuce.

¶ Capi. lxxxij.

Coralꝰ. Aſſad ara. gre. lithodõdõ. la. vero corallus. Coralus ẽ q̃dã terrea ſubſtãtia que reperit in locis marinis ⁊ mõtibus maxime cauernoſis locis ⁊ ĩ mari exiſtẽtibꝰ q̃dã. n. humoroſa glutinoſitas lapidibꝰ adherẽs ex ſiccitate ꝓpria ⁊ maris caliditate ex ſiccitate cõdẽſata in ſubſtantiã lapideã tranſmutat: ⁊ q maiorẽ ſiccitatem hꝫ fit rubeus: qui maiorẽ aquoſitatẽ fit albꝰ fri. eſt ⁊ ſic. in ſecũdo: ſed albus frigidior eſt rubeo: ſed rubeus minus frigidus ſiccior magis albus: ſed taꝫ rubeus q̃ albus vni medicine competit. ſed nunq̃ albus poni debet in medicinis niſi cum determinatiõe. vnde cuꝫ inuenitur ſimpliciter coralꝰ rubeus poni debꝫ. Eſt ergo eligendꝰ rubeus qui groſſus eſt ⁊ planus ⁊ clarꝰ ⁊ quando plus accidit ad rubedinem tanto melior: et qui nulla foramina hꝫ aut pauca: albus eligendus eſt
Uirtꝰ co coralí. groſſus q eſt planus: ⁊ q̃to magis intẽdit ad albedinẽ tãto melior. q ẽt nõ ẽ pforatus paruis foraminibꝰ: virtutẽ hꝫ cõſtringẽdi ⁊ ↄfortãdi cõſumẽdi ⁊ depurandi.

Ca. 100. **Sera.** li. aggre. c. baſſad. qdem eſt ꝙ eſt nigẽ ſiue mergen. nã nigen ẽ radix ipſiꝰ arboris. et baſſad eſt rami eius ⁊ naſcuntur ſicut rami aliarũ arborũ terre naſcẽtiũ ⁊ fit nodoſus ab aq̃ marina: ⁊ in fũdo maris; ⁊ qñ exit a mari ⁊ occurrit ei aer ſtringit ipſum ⁊ idurat. ⁊ repit in aliqbꝰ littoribꝰ: ⁊ melior ex eo ẽ rubeꝰ q ſiliat aſſarigu: aut cinabrio bñ colorato cito frangibilis ⁊ ĩ partibꝰ ſuis eq̃lis: ⁊ in odore ſuo ſilatur odori lẽticule marine: ⁊ in figura ſua ẽ ſilis arbori caſſie lignee habẽs multos ramos: q aũt ẽ petrificatꝰ eſt malus; ⁊ ſũt ex eo ſpẽs alie nigri coloris hñtes plures ramos q̃ rubeꝰ. ⁊ odor eoꝝ eſt fortior q̃ illius. virtus rubei fri. cum tẽpamento ⁊ deſiccat deſiccatione forti.

Li. v. ca. xciij. **Dia.** ca. coralꝰ vl' lithodendron arbor eſt in fundo maris naſcẽs: que dũ velli cepit accepto aere graueſcit. Naſcit v̾o multũ in ſicilia. Eligẽdus eſt aũt colore crocineo aut ſandicino vnũ habẽs colorẽ ⁊ fragilis odoris gratifici ⁊ quaſi cinamomi: ⁊ q hoc nõ habuerit inutilis eſt. virtus eſt ⁊ fri. ⁊ ſtiptica. Reprobandus eſt aũt ſcabroſus ⁊ lapidoſus aut fiſtulatim pforatus vel diffuſus: mollis qdẽ eſt coralus nã: ſed poſt extractionez ex marinis aquis dureſcit ſiue lapideſcit.

Ca. 124. **Aui.** li. ij. c. de coralo. Naſcitur in maribꝰ que ſunt in africa. Et ex eo alius eſt rubeus: aliꝰ niger. alius albus. fri. in pmo ⁊ ſic. in ſcdo.

Natura corali. **Poſſe** Coralus hꝫ virtutem occultaꝫ ꝯ epilẽſiã ⁊ cõſeruat domuꝫ a fulgure: ꝯ fluxũ ſan
Puluis guinis nariũ imponat puluis eius cum ſucco ſanguina
corali vꝫ rie ⁊ pillule inde facte naribꝰ apponant ꝯ fluxũ men
ad fluxũ ſtruorum. puluis eius ſolus cum bonbice citius cõſtrin
narium. git ꝯ corroſionem gingiuarum ⁊ oris precedente ablutione cũ aq̃ ſalmacia vel aluminoſa; ↄficitur puluis de duabꝰ partibꝰ corali ⁊ tertia roſarum: ⁊ ponatur ſup gingiuas ꝯ fluxum ſanguinis gingiuarum puluis coralli ⁊ antere ſupponat vl' cuꝫ melle cõficiat ⁊ illiniant gingiue puluis coralli imponitur vlceribus ⁊ ea con
Contra glutinat cõtra emptorica paſſionem. i. ſputum vel vo
ſputuꝫ ⁊ mitũ ſanguinis ſi fiat vitio ſpũaliũ. ex duabus partibꝰ
vomituꝫ corali ſubtiliſſime pulueriꝫati fiat confectio cum aqua
ſãguinis ordei infuſionis draganti: ⁊ fiant inde pillule quas teneat patiẽs ſub lingua ſingulas diu in ore reſolutas trãſglutiat. ſi fiat vitio nutrimentorum det puluis eiꝰ cum ſucco plãtaginis eodẽ mõ valet ꝯ diſſinteriam vitia ſuperiorũ. ad idẽ det puluis eiꝰ cũ ouo ſorbili. ſi fiat vitio inferiorũ inijciat ſup cliſtere cum ſucco plantaginis.

Sera. Corallus deſiccat deſiccatione forti. vnde abſtergit pectus ⁊ confert diſſurie ⁊ ſpuẽtibus ſanguinem abſtergit viſum ⁊ ẽ bonus lachrymis Coralus
⁊ deſiccat deſiccatione forti. abſtergit

Dia. Corallus carnes ſuperflue creſcẽtibꝰ depa pectꝰ ⁊ vi
ſcit cicatrices oculis curat. Alta vulnera re ſum.
plet emoptoicis mire ſubuenit; diſſurijs medicatur cuꝫ aqua bibitus: ſplenẽ ſiccat; ſtõaci ⁊ vẽtris dolorẽ ſedat cum aqua pluuiali bibitus. naꝫ hoc probatum eſt. profluuiũ mulieris ſiſtit ſi cũ cornu ceruino vſto ⁊ aq̃ tepida bibat ꝯ ictꝰ fulminis grãdinis facit. ⁊ ideꝫ ca. lapis coralꝰ. oĩa ludibria ſomnioꝝ repellit. ⁊ ẽ maximũ tutamẽ aduerſus iras demõioꝝ ſcripto noĩe noctiluci: hoc eſt echara vel gorgone pſona. Nã cũ portãs nunq̃ ca
piet ab vllo medicamine nec a fulminea vmbra. In bel Coralus
lis maximũ adiutorium eſt victoriã pbẽs ⁊ facilitatem in bellis
impetrationis ⁊ introitũ loci. Preterea cõtritꝰ ⁊ ſemi adiutori
natꝰ cũ frumẽto vl' ẽt pulueriꝫatꝰ ⁊ cũ aqua ĩ arboribꝰ uꝫ pbet.
aſpſus fructus multiplicat ⁊ amouet de terra grãdies ſic in vineis ⁊ oliuetis. in domo aũt poſitꝰ ab oĩ maleficio ⁊ vmbris demonũ ⁊ manibus ſomnijs cuſtodit habitantes: ⁊ fluminibꝰ in naui ventis tẽpeſtatibꝰ reſiſtit.

Aui. li. ij. ca. de corallo ſi terit ⁊ impleantur ex eo Cap. 124
concauitates dentiuꝫ infirmoꝝ eradicat eos
⁊ cõfortat gingiuas: ⁊ eſt ſummus in cõfortatione gin Ad ſpu
giue ⁊ Gale. qdem eſtimauit ꝙ cũ corallo aduſto ⁊ ab tũ ſãguis
luto ſi ſumat põdꝰ. ʒ. j. cũ quo terat danich. gũmi ara. ⁊ ↄficiat cũ albumine oui ⁊ bibat cũ aq̃ frigida confert ſputo ſanguinis. ⁊ corallus ꝓprie ru. cõfert oibꝰ egritudinibꝰ ſtõaci ita vt ſuſpendat ſup ipm directus. ⁊ dixit Gal. ego expertus fui ipm ⁊ ſuſpẽdi ipm in collo eius q hẽbat dolorẽ ſtõaci ita vt eẽt corallus ſup os ſtõaci ⁊ remotꝰ fuit dolor: cũ ergo accepi ipm redijt: ſicut expertꝰ fui lignũ crucis in habẽte epilenſiã. ⁊ q ſuſpenderit in collo ſuo in diebꝰ ſanitatis ſue corallũ ru. ſecurus
erit a dolore ſtõaci. ⁊ ꝓpter hoc appendũtur in collis Coralus
pueroꝝ: coralus quoq3 ꝓhibet fluxũ ſanguinis: ⁊ ab colo ſu
ſcindit carnẽ additaꝫ. ⁊ ↄfortat ſtõacũ abſtergendo et ſpẽſus do
ſiccãdo humiditates infixas in eo ⁊ ꝓprie qd̕ eſt adu lorẽ ſtõi
ſtũ ex eo. ⁊ qd̕ eſt ablutũ abſtergit veſtigia viſcerũ: ⁊ ẽ remouet
ↄueniens lachrymis retinet ſputum ſanguis ⁊ adiuuat ad ſpuendũ: ⁊ ſilr niger. ⁊ qd̕ ex eo pcipue ablutũ eſt ⁊ aduſtũ: ⁊ eſt ex medicinis cõfortantibꝰ cor ⁊ cõfert tremori cordis: ⁊ bibit cũ melle ꝓpter apata ſplenis ⁊ eſt iuuamentũ eiꝰ ⁊ confert apoſtemaribus inteſtinorum.

Baſed. ara. beſed. ideſt coralus.
Baſedion. i. roſa aſini.
Ba ſienici. i. maratruꝫ.
Baſileus. ideſt imperator vel rex.
Baſilicon vaſilicon. ideſt ozimum ⁊ grec. dicitur regale ſeu imperiale nã baſileus rex vel imperator dicitur ⁊ quid eſt. l. berengeſmiſch.
Baſilicon entaticon quid eſt latine medion. Diaſ.
Baſilicon vnguentum. i. vnguentuꝫ regale ⁊ eſt tetrapharmacum.
Baſilicem. Diaſcorides multi ameos dĩt.
Baſilica. id ẽ ſerpentaria dracontea colubrina ſecundum quoſdam verũ aliam colubrinam vidi depinctã in lib. antiquo
Baſilica etiam ab antiqs gentiana vocabat in li. aliquo de ſimplici medicina.
Baſion. Stepha. eſt herba que atauauiſſa dicit.
Baſilica. i. regia vel gentiana ſm quoſdam. ſed

ſm veritatez eſt palma chriſti.l.caſialkiel.

Baſilicus.i.regulus ⁊ eſt ſerpens quidam.

Baſis.ideſt planta pedis vel radix.

Baſdh.i.baad.

Capit.83.

Betōica B Aſtarē ara.vel caſtar on gr.vectonicō.lat. vero betonica Betonica cali.eſt ⁊ ſic.in pri mo:cui⁹ foli āpcipue viridia ꝯpetūt vſui me dicine exiccata etiā ſunt multe efficatie:vn̄ cum inuenitur in receptis folia ponenda ſunt.

Cap.322 **Sera.** li.agger.ca.baſtarē.auct.Diaſc.herba eſt que naſcitur omni anno habēs virgā ſubtilem cuius longitudo eſt vnius brachij aut plus ⁊ eſt quadrangulata ⁊ habet folia mollia ⁊ longa ſimilia in ſua figura folijs arboris glandiū in ſciſſuris ſuis odorem bonū habentia. Et folia que ſunt propinqua terre ſunt maiora alijs.⁊ in ſummitate virge eſt ſemen collectū in ſe prope collectionez ſpice frumenti ⁊ aſſimilatur ſaturegie folia eius colliguntur ⁊ deſiccātur ⁊ ſic ſeruātur. Nam qđ ex eo plurimū adminiſtratur ſunt folia:⁊ habet radices ſubtiles ſicut radix ellebori.

Li.4c.j. **Dia.** cap.vectonicon ſm tranſlationem noſtram herba eſt omnibus nota.virgas habens tenues ⁊ longas vnius cubiti ⁊ quadrata folia longa et tenua ſimilia orio obrotūda ⁊ diuiſa ⁊ odorata. Radices ⁊ folia ſunt ei infinita: ſemen eius eſt vt ſpica ſimile timbre folia eius collecta ſiccātur ⁊ vſui neceſſaria ſūt. Radices habet tenues ſicut elleborus.

Ca.xx.⁊ ad prni. cap.285. **Gal.** 7.ſim.phar.ca ceſtruz ſiue ceſtron.gre.lati. betonica virtutem habet inciſiuaz ſicut oſtēdit guſt⁹.amara eſt ⁊ ſubacris hec herba ſicut indicat ⁊ qui ſecundum partem actus.

Poſſe. Ad dolorez capitis factum ex frigida cā fiat gargariſmus ex collectura decoctionis betonice cum ſtafiſagria in aceto ſi fiat vitio ſtomachi detur decoctio ipſius cum ſucco abſinthij cum calida ſi adſit vehemens conſtipatio vt in illiaca paſſione precedenti cliſteri.fiat idem remedium ad matricē mū

Ad ꝯceptuz adiuuandum dificandam:ad conceptum adiuuandum fiat fomentū ex decoctione eius.fiat etiam ſuppoſitorium: detur ēt electuarium confectum ex puluere eius ⁊ melle.

Sera. auc.Gal.betonica incidit ⁊ abſtergit ⁊ incidit humores groſſos frangit lapidez re

Betōica abſtergit hūores groſſos: frāgit lapidem renum. num ⁊ mundificat ⁊ abſtergit pulmonem ⁊ prouocat menſtrua ⁊ confert epilenſie ⁊ curat cicatrices neruorum ⁊ lacertorum:⁊ quando ponitur ſuper morſuz alicuius animalis venenoſi fraudulenti confert ⁊ quādo ſumitur in potu confert ſciatice ⁊ eructationi accetoſe.

Dia. Radices eius accepte in potu cum hydromelle nauſeam prouocant.folia eius dātur ad conquaſſationes ⁊ de alto cadentibus medentur:et offocationes ſtericas ſoluunt.vnci.j.cum mulſa accepta morſus venenatos cuz vino bibita ſaluberrime curat. Quiſquis autem hanc herbam biberit vim vene

Betōica vrinaz ꝓuocat. ni non admittit vrinam ꝓuocat.Epilenticis cum aqua bibita maximum preſidiuz eſt epaticis ⁊ ſpleneticis cū oximelle.vnci.j.accepta effectum ſanitatis exhibet.digeſtionem celebrat.ſi autem in modum grani fabe accipiatur in digeſtionibus ꝓdeſt ſtomaticis. dentibus cōquaſſata ⁊ glutita medicatur.vino poſtea glutito emoproicis vtiliter datur.ʒ.j.cum vino temperata vel lacte recēti caprino:ſciaticis nefreticis obulos duos accepta cum aqua medicatur ⁊ veſice dolorez compeſcit hydropicis febrientibus.ʒ.ij.cuz mulſa dantur non febrientibus vero cum vino ⁊ melle:hictericis ſubuenit: menſtruis imperat:oleo.ideſt cum vino bibita ventrez mollit.⁊ olcis quatuor cum vino ⁊ mulſa ciatis.x.exhibita:cum melle vero compoſita ſicut electuarium ⁊ accepta ptiſicis ⁊ emoptoicis maxime ſubuenit.in itineris dolorem ex herba iſta.ʒ.iij. cum aque calide ciatis quattuor dantur cum vino decocta ⁊ potui data ſpleneticis prodeſt.ʒ.ij.ex ea cum mulſa ciatis duob⁹ bibite lūbox del coxarū renūqꝫ dolorē curāt.ʒ.iij.cū vino veteri ciatis.iij.⁊ gra.pipis.xvij.cōtrita ⁊ calefacta ⁊ accepta.lateris doloribus ſubueniunt. In fractura capitis herba cōtuſa ⁊ ſup caput vbi ꝑcuſſio eſt impoſita vulnus mira celebritate gluttinat.⁊ id melius fit ſi trita recens imponatur. Eſt autē ſibi data vis vt oſſa fracta extrahat. Radices quoqꝫ ei⁹ cū aq̄ ōcocte vſqꝫ ad tertiā ex illa aq̄ oculos foue. Ipſius aūt folia trita ſup frontē ipone ⁊ ſanabiť dolor oculox.dolorē dentiū aufert cum aqua calida ciatis quattuor. ʒ.j. accepta a ieiuno omnem oculorū caliginem extenuat ⁊ claritatem facit.reumaticis.ʒ.ij.cū aqua calida danť.mulieribus que partu laborāt ⁊ febricitant datur vt ſupra non febricitātibus cum mulſa ad neruos inciſos imponiť trita ⁊ in locis que frigore vexantur. Ebrius ne fias pri⁹ ipſam accipe cū aq̄ ad carbūculos ponitur cū aq̄ ⁊ axūgia trita vice empl'i.dať etiā his qui de via laſſi ſunt.datur cū aq̄ calida ad eos qui cibum retinere non poſſūt ſed ⁊ eijciunt. Ad ventris dolorē vel tumorez cū vino trita imponiť. In canis rabidi morſu contuſa ⁊ alligata expurgat venenum febrientibus cū aq̄ calida datur ipſa etiam trita ⁊ impoſita podagricis mire dolorem lenit podagricorum.hec dicit Sera.capitu.proprio,licet per alia verba.

Baſtiridon.i.ruſtici.⁊ eſt rubus caninus.

Bat.ara.i.anas auis.

Batat.ara.ventus.

Bateca.ar.melo magn⁹ viridis anguria a qbuſdā.vt Auer.7.colliget cap.9.circa mediuz dicitur.vel ali⁹ melo apō tunecim ſic dictus cucumer ſaracenicus.Auenzoar libro primo ca.7. l.dullaſia.

Batrahentem.i.capillus veneris.

Batale.i.faba.

Batalme.i.feniculus.

Batā.i.vēter ⁊ ſtōachus.

Batanū.i.raffanum.

Batāgriſcos qđ ē.l.culp.

Bathala bn̄dicta eſt oleū benedictum.

Bathalaſiamenia.i.blitis ⁊ eſt olus iamenum.

Bathanon.i.raffanus.

Bathal.i.olus.

Bathangliosti.i.miliuz ſolis.

Batarū eſt eminentia quedam in vulua quarūdā mulierum que aliquando in tantum magnificať:vt ſit velut virga virorum.

Bathara.i.affax vel briſ ſcliū ⁊ eſt rubicūduz lignum quo tingiť ⁊ lati. vocatur braxi.

Batarciū metallitiū.i.ciprum.

Batheka.i.qđdam quod ꝯponitur ex lacte citro ⁊ zuccaro.

Bather.i.puſtula vľ eminentia carnis fetida.

Batheta ideſt melōes maturi.

Bathet melon.magn⁹ viridis ⁊ eſt melon indus

Batthiridon.i.rubus ruſticus.

Bathle.i.mirtili.

Batrhos vatrachos.gr. ideſt rana.

Batrachi campice egredi ne rāe ꝑue vides agrorum.

Batraxiō.Steph.varde heb.⁊ eſt quengeum.

Baul.ara.vrina.

Bati vel batus batis ideſt raya piſcis.

Bathus.i.buſſus arbor. vel ipſius lignū.

Bathi.i.more rubi vel rubus ipſe.Gal.8.miamir cap.8.

Batillus.i.gabata teſtea vbi aurum purgatur.

Batiu.Diaſ.Batim.i.diptamus.

Batiz vel botiz arbor terbentine.

Batitura metallorū quid eſt,l.

est.i.lepidos. grec.ara. tubel.
Batofilla.i.cima rubi.
Baton. i. rubus testinus.
Batra.i.apium rusticum.
Batrachiō vl' batrachiuз idest apium raninum. Diasco.
Batrachitos idest lapis simi lis teste lamin is scissili.
Batum batus. i. rubus ferens mora que bati dicūtur.i.fillach.Gale.ij. miamir.cap.ij.
Bau almais idest vrina capre.
Baucia ortensis idest pastinaca domestica pro q̄ l.lezar.
Baucia agrestis.i.pastina ca agrestis ꝛ daucus.

¶ Cap.lxxxiiij.

Urina. Gale.ca. 448. x. sim.c.9. Baul ara.vel birne.gre.lotiū.lat.vō vrina. lib.aggre.capi.baul.auctori. Sera. Gale. virtus vrine est cali.acuta. ꝛ est in eo absterfio magna. ꝛ ꝓpter hāc cāз vtunṫ ea lauatores pānoꝝ lauantes cū ea pannos ꝛ auferunt ab eis maculas ꝛ sordes: ꝛ ex ea est ex aiali bus fortis caliditatis maioris est caliditatis econtra. Et vrina hominis debilior est omnibus alijs p̄ter vrinam porci castrati. Ipsa enim est in debilitate sicut hominis vrina. vrina autem verris fortior est vrina hominis: ꝛ vrina apri fortior est his. ꝛ signū i hoc est acuitas odoris postq̄ꝫ non pōt temprari per saporē vel potum. propterea vero q̄ viderunt medici q̄ vrina multum abstergit curat cum ea vlcera profunda ꝛ saniēз ꝛ vlcera multe sordis. ꝛ propterea administratur in vlceribus testiculorum circa loca illa existentibus que sūt multum humida. ꝛ in vlceribus aurium ꝛ abluunt cuз ea caput ꝛ mundificat furfures qui sunt in eo ꝛ lentigines faciei ꝛ curat emperiginē ꝛ serpiginem ꝛ sabaphati capitis ꝛ quādoq̄ꝫ administrant eam coacti non potentes habere medicinam aliaз in rusticis ꝛ curat egritudines eorum. ꝛ accipitur etiaз pecia ꝛ ligaṫ super exi turam: aut super vlcera que generantur in manibus ꝛ pedibus ligatione forti p̄recipiēdo infirmo q̄ continue mingat super loco illo non dissoluendo donec curetur ꝛ confert ꝛ curantur ꝛ medicina que sumitur ex vrina infantium ꝛ est dicta crisogolla: eo q̄ artifices vtuntur ea ad aurum solidandum: est multum iuuatiua in vlceribus fraudulentis ꝛ difficilis consolidationis. Qui ergo vult facere hanc medicinam recipiat mortarium ex cupro ꝛ pistellum ex eodem ꝛ mingat in eo puer nō polutus ꝛ pistetur cōtinue in sole aut in loco calido donec dissoluatur ex substantia eris ꝛ erit magni iuuamēti in vlceribus dictis. Fex autem vrine alba residens in fundo eius. secundum q̄ dicitur confert heresipille. et vrinam puerorum iam biberunt quidam in passionibus prouenientibus ex corruptione aeris. ꝛ extimaue runt se propter hoc fuisse curatos.

Ad vlcera pfūda.

Ad lentigines faciei.

Ad remouēdū vlcera q̄ gñant in manibus ꝛ pedib⁹

Li.ij.ca. Dia. capitulo locius. Quisquis biberit lotiū per cussum vipere sanat: venenis bibitis ꝓdest hydropes in initio curat. punctiones ethimi ꝛ scorpionis marini. similiter ꝛ draconis maritimi punctum curat. Canina vrina nitro admixta ꝛ inde medicamentū factuз lepras ꝛ prurigies tollit. Et vrina hominis quā do cum nitro miscetur confert si ponatur super morsum canis rabidi ꝛ scabiē vlceratū supra pruritum. Et vrina hominis senis que non est recens est melior in vlceribus humidis: ꝛ in furfuribus capitis ꝛ empetigeni ꝛ septigeni. ipsa quidem furfures ꝛ acoras ꝛ scabies et pannaritia vulnera medicanda curat. putredines veretri. ꝛ pustulas aurium sanat. vermes aurium excludit: ꝛ curat cum corio mali granati si fuerit decocta. Pueri vrina ortopnoicos curat cuз melle in vase ereo cocta peruncta vulnera gingiue compescit: caligines oculorum tollit in eramine missa ꝛ cocta vt ipsum coagulare faciat. ꝛ puluis eius in oculis aspergatur: quod in vase ex vrina resederit ignem sacrum compescit. Caprinum lotium in vase coctum ꝛ cuз lanis pessarijs ad bibitum dolores stericos curat vulnera oculorum tollit: prurigines palpebrarum compescit. vrina taurina cum mirrha asthibita dolores auriū mitigat vrina caprina hec oīa facit. bibita vero calculos frangit ꝛ excludit leporinum lotium bibitum cum spica nardi ꝛ aq̄ciatis duobus hydropes curat. Infantibus vrinā prouocat ventrem mollit dolorem aurium compescit: lincus vrina: quem multi ligurum vocant mox vbi minxerit lapis fit. quem multi elecorum vocant: dolores stomaci compescit: ventris abstinet reumatismum. Asininum vero lotium bibitū nefreticos curat. hec suialr dicit Ser. auct. Dia. ca. ꝓprio lꝫ sub alijs verbis.

Urina canis leprā tollit.

Ad vulnera gingiue.

Baulsabil.i.vrina puerorum.
Baulcebul. idem.
Baulbacca idest vrīa vacce.
Baulbilis.i. vrina bouis.
Bauleb.i.vrina canis.
Baulunsen.i.vrina hominis.
Baulurus gemel. i. vrina camelli.
Bauma.i.pix.
Baurach rubeuз. idest nitrum.

¶ Capi.lxxxv.

Spuma nitri. Baurac, ara. gre. affronitrum la. vero spuma nitri. Baurach. aliud minerale. aliud artificiale: minerale aliud armenū africanū: aliud romanū: aliud egyptiū: Armenū ē laminosum albū habēs ꝑmixtioneз rubedinis ꝛ aliquid purpurietatis: ꝛ est mordicatiuuз salsum. Alie vero species in his proprietatibus erunt remissiores ꝛ debiliores: vnde baurach.i. affronitrum. qḋ ē spuma nitri armeni que ē alba lenis ꝛ salsa mordicatiua. Et est aliud sicut artificiale sicut flos parietis q̄ est sicut flos salis. Ex eo artificialiter fit salnitrum. Et est silr baurach artificiale quod fit ꝺm Gal. li. dinamidiaꝝ ca. de affronitro sic. Accipe partes nitri duas: sa ponis partē vnā distēpera cū capitello. ꝛ fac trociscos Illud vero qḋ ē minerale ꝺm Dia ca. de affronitro. dr̄ affronitrū verius ꝛ est ca. ꝛ sic. in secundo. Li.ix. de siз.tra.з. c.v. ꝛ ad p̄ni.li.5. ca.85.

Sera. li. aggre.ca. de nitro. Nitrum ꝛ baurach. idest nitrum ꝛ spuma nitri spēs baurach. ꝛ minere ipsius sunt sicut minere salis. Nam ex eo est aqua fluēs: deinde petrificatur ꝛ ex eo est qḋ in minera sua est sicut lapis. ꝛ ex eo est rubeū ꝛ ex eo est album ꝛ purulentū ꝛ multorum coloꝝ. vnde nitrū hꝫ species multas. vna earū dicit baurach armenum. ꝛ deferṫ ab armenia. ꝛ ē alia q̄ dr̄ nitrum. ꝛ deferṫ ab rabath. sunt eius due spēs albū ꝛ nigrū. ꝛ ē silē salibus minerarum. ꝛ sapor eius ē inter salsedinē ꝛ acetositatē. ꝛ dixit quidam medicus q̄ baurach sunt due spēs. s. artificialis ꝛ nālis: ꝛ nālis ē illa q̄ nascit i mineris. ꝛ sūt ei⁹ due spēs s. armenicū ꝛ babilonicū: ꝛ armenicū ē meli⁹. ꝛ est illō qḋ videmus apud nos: sed babilonicū ē illud qḋ defertur ad nos: sunt eius due spēs vna nomiaṫ nitruз. ꝛ est sal petrosuз cuius color ē ad rubedinem tēdēs: ꝛ sapor ad salsedinē cū amaritudine pauca significās supfluaз adustionē: ꝛ spēs alia dr̄ baurach pāis: q2 i massa vtūtur in pane: ꝛ hoc q2 hoīes ipsius terre dissoluunt ipuз in aqua; ꝛ liniūt ex eo panē añq̄ꝫ coquant. recipit. n. ab ipo claritatē quādā. ſꝫ baurach artificiale generaṫ ex mā nitri hūiditate plūbi. ꝛ hec cōmiscentur adinuicē. ꝛ ponunṫ ad ignē. et istud noiaṫ nitrū. ꝛ ē sal petrosum in cisiuū ꝛ abstersiuuз. ex nis inde vna ex spēbus baurach artificialis est baurach albuз ꝛ est illud artificiale qḋ ē spumosum: ꝛ ē melius oibus: ꝛ color eius ē terreus pu

rulentus trahēs plus ꝟsus rubedinem ⁊ ex eo sumitur qꝺ fit ex sigillatione.

Lib.v.c. lxxxiiij.

Dia. capi. de nitro. Nitrum eligi oportet ꝙ est leue ⁊ color eius sit sicut color rose. aut albũ. ⁊ sit plenum foraminibus sicut spongia: sed medicina que dicit̄ affronitrum. ⁊ ē eius expositio spuma nitri. et est illud qꝺ putāt quidā eē baurach armeniū: ⁊ melior ex ea ē. q̄ ē lenis multū ⁊ exñs in laminibus cito frangibilis. ⁊ in colore suo est purpureitas: ⁊ ē similis spume mordicans linguam quemadmodum est illa que defertur a philadelfia: ⁊ a candia. ⁊ post hāc in bonitate ē illa que defertur a babilonia: vel ex egypto. Plinius libro. xxxi. capitulo. x.

Ca. 4II.

Sera. aucto. Gale. differentia est inter baurach africe: quod dicit̄ spumosum: ⁊ nitruz vel nitri spumaz: ꝙ spuma baurach est medicina desiccatiua. ⁊ color eius est similis farine frumenti. ⁊ est alba: et non est sicut flos lapidis asij: neq꜠ talis coloris: sed baurach spumosum non est sicut farina: sed est coagulatuz ⁊ aggregatum. et est illud quo vtuntur homines quottidie ad lauandum sordes. ⁊ ad auferendum pruritū. et postq̄ res est sicut diximus inueniunt ipsaz mediei esse vnā ex medicinis resolutiuis: sed spume baurach est ꝟtus. et natura est eadē quā hꝫ baurach: nisi qꝛ est subtilior et postq̄ diximus ꝙ natura baurach est media inter nām baurach affrice ⁊ naturaz salis. ⁊ hoc quia in baurach affrice est virtus que abstergit soluz. ⁊ in sale est virtus stiptica. ⁊ in baurach sunt iste due virtutes simul nisi qꝛ virtus eius est stiptica pauca: sed virtus abstersiua est multa. ⁊ dixit ꝙ virtus baurach ē media inter virtutē baurach affrice. et sal̄. Et qñ cōburitur ē ꝓpinquus illi affrice ⁊ hoc ideo qꝛ subtiliat. ⁊ ꝑꝑ hāc cāz desiccat ⁊ resoluit. ⁊ si sumit̄ de eo aliquid ꝑ os incidit ⁊ subtiliat hūores grossos plusq̄ sal: sed baurach affrice nō vtuntur interius nisi indigeamus medicina forti qꝛ ipsum cōmouet nauseā ⁊ vomituz ⁊ nisi esset. ꝓpter hoc daremus ipsum in humoribus grossis. Quidam vero vtuntur ista baurach affrice in medicinis q̄ dant̄ illis q sumpserunt fungos strāgulantes. ⁊ curat eos statim: sed ⁊ nos administram⁹ baurach adustū ⁊ nō adustū. ⁊ maxīe spumā eius in ista transgulatiōe. ⁊ ista spuma noīe greco ⁊ cōposito afronitrū dr̄. ⁊ est magis abstersiuū q̄ sal: qꝛ non stipticat: ⁊ sunt amara multū. Et post dicit ꝙ sal amarū mediū est inter sal durū ⁊ afronitrū bonum eo ꝙ afronitri sunt spēs: qꝛ ex eo est durꝫ grossum: qꝺ non dissoluit in aqua cito ⁊ non est sermo medius hic in spēbus illis ex eo: sed sermo ille ē medius ī hoc qꝺ significat nomē suū volo dicere spumā substātie eius que est sicut spuma: qꝛ nitrū ē sicut petra. ⁊ ista spuma ē sicut spuma in supficie existēs. ⁊ iō nitrū est minus calidum q̄ afronitrū. ⁊ ꝓpter hāc cām aufert carnē que crescit in vlceribus: ⁊ destruit eam absq꜠ nocumento aliquo sed flos nitri ⁊ silr̄ ipm nitrū vlcerū mordicat carnes ⁊ dicit considerator hoꝝ sermonū qñ diligēter cōsideras sermonem Gale. in. iiij. cap. de nitro ⁊ afronitro. ⁊ cōparas ipsum cū sermone suo in. ij. c. baurach affrice: qꝺ est spumosuz ⁊ baurac simplr̄. ⁊ aggregans operationes inuenies pro certo: ꝙ intellexit per baurach affrice nitrum. ⁊ per baurach afronitruz spumā nitri ⁊ dixit ꝙ afronitrū est spuma nitri. ⁊ est baurach armenū sumitur ergo ꝑ hoc ꝙ baurach s̄m Gal. est baurach armenū. ⁊ pro certo scias ꝙ intellexit per baurach armenū afronitrū. Cōburitur nitrum sic. ponatur i olla terrea: ⁊ sepeliatur in prunis ⁊ dimittatur donec calescat ⁊ postea auferatur ab igne ⁊ reponatur et illud est qꝺ vocatur armenū. Bulcasim li. qui dicitur seruitor. Salnitrum comburitur sicut sal.

Modus ɔbureñ. nitrum.

Posse. Sera. auc. Dias. virtus oīs nitri est desiccatiua: ⁊ qñ bibitur ex eo incidit ⁊ subtiliat humores grossos viscosos plusq̄ afronitrū ⁊ datur adustum ⁊ non adustū ad suffocationem fungoꝝ perniciosorum. Sed virtus spume nitri q̄ dicitur afronitrum est similis virtuti sal̄ adusti. ⁊ adustio eius est sicut adustio illius nisi ꝙ afronitrū vꝫ plus sale ꝙ in hoc sedat tortiones ventris. ⁊ miscetur cū aliquibus vnguētis. ⁊ inungitur ex eis patiens febres periodicas. et aufert rigorem earum si fiat inūctio ante paroxisimum apud ignem. ⁊ ingreditur etiam vnguenta que fiunt ad scabiem vlcerosam et pruritum et morfeam. et quando afronitrum et spuma nitri: qꝺ est baurach armenum dissoluitur in aqua aut vino: et distillat̄ in aurē: sedat dolorē eius et ventositates q̄ sunt in ea: ⁊ sibillū: et cōfert hūorib⁹ fluentib⁹ ad eas. et qñ dissoluitur in aceto mundificat sordes que sunt in eis et qñ miscetur cū adipe anserino aut axūgia porcina curat morsus canis. ⁊ qñ miscetur cum terbentina curat orificia furunculorum: ⁊ fit empl̄m cū eo ⁊ ficubus supra ventrem hydropici. ⁊ fit cū eo ⁊ melle cohol acuēs visuz. ⁊ qñ bibitur cū aceto ⁊ aqua confert suffocatiōi fungoꝝ ꝑniciosoꝝ. et qñ bibitur cū aq̄ ɔfert nocumento spērū cantaridaꝝ q̄ dr̄ busfrasitis: et sumitur cū aniden. et cōfert nocumento sanguinis nariuz et confert ad extenuandum et fit empl̄m paradisi que facit declinare caput ad posteriora: et tortionibus neruorū confert et miscetur pusca et aqua et fit panis habēti paralesim lingue.

Spuma nitri vꝫ ad tortiones ventris ⁊ ad rigorē febrium.

Ad torsiones neruorum.

Baurac. habasur est q̄dā spēs baurach.
Baurach. kebuli semen indum est.
Baurat. i. mediū ventris.
Bauratus. i. desiccatus et induratus.
Baurathania. idest vitis agrestis.
Baurania. i. viticella et est vitis alba.
Bautia. iezar. Jezarum. i. pastinaca vel vitis alba i. lezaar. bezadarab.
Bazadarab. i. galbanum
Bazaracatum ara. psiliū.
Bazarachatime.
Bazarachiten. arabi. i. semen lini.
Bazaredū. Bezard. scripsit Steph. ꝑ bazarat: et est galbanum.
Bazhe. i. ysopus.
Bazel. i. i. thimus.
Bdela grece. idest sanguisuga.

Cap. lxxxvj.

Bdelium. lati. gre. bdellas vel bdeliuz. ara. vero melealyeud. vnde scienduz ꝙ bdeliū quoddam est iudaicum. ⁊ est gūmi cuiusdā arboris que vocatur melealyend. et illud est bdeliuz iudaicū et arabicū. qꝺ nascitur in iudea et arabia. Et est aliud bdelium s̄m Sera. libr. aggre. ca. melk quod dicitur bdelium de melka: quod est ex arbore nominata melk que oritur in melka: que arbor est satis stiptica cuius fructus maturatur in meka: ⁊ comeditur dulcis sed in hyspania non maturat̄. sꝫ ē fortiter pōtic⁹ pauce aquositatis ⁊ asper ⁊ talis arbor: ⁊ ei⁹ gūmi vocatur ꝺ meka: ⁊ est bdelliū quod scribitur in principio genesis. capi. secundo qꝺ est in paradiso voluptatis: cuius fructus satis est dulcis. ⁊ de illo bdellio facit Auic. suffu. contra fluxum in ethica circa finem vbi ponit curam cōtra sinthomata supueniētia ethice ⁊ istud bdelium est frigidum ⁊ siccum. constringit ventrem: sed bdelium iudaicum est cali. in secundo humidum in primo. vnde in receptis inuenitur bdelliū constringere ⁊ relaxare ⁊ calefacere ⁊ infrigidare ⁊c. quando volumus operire mollificare: ⁊ resoluere ⁊c. ponatur bdellium iudaicum. quando vero volum⁹ cōstringere et infrigidare ponatur bdelliū de mek: ⁊ tale

Bdeliuz

bdelium

bdellium est celestinum. idest coloris celestini: s3 bdelliū iudaicum est subnigrum: siue subalbidum verum anti/ qui nostri carentes bdellio de meka loco eius ponebāt quandam aquositatem conglobatam que inuenitur in vesiculis vlmi.

Capitu. ccxciiij. **Sera.** lib. aggre. cap. mekalid idest bdellium iu/ daicum: et est gummi arboris que nascitur in terris arabum. Et melius ex eo est illud quod est odo ris boni tenax interius cite dissolutionis ad albedinem declinans non habens in se ligna nec sordicies aliquas et quando fit fumigium cum eo est proferens odorem bonum similem odori blactebisantie. Reperitur autē quoddam sordidum: cuius odor est sicut darsisabam. aut odor corticis capparis quod defertur ex regione que dicitur batonomis simile resine pini: cuius color est propinquus colori melongiane. et est secundum a bo no in virtute adulteratur aut bdelliū gummi arboris quando admiscetur ei. et non habet talem amaritudinē qualem habet non adulteratū: et cum fit fumigium cū eo non habet odorem bonum. Et idem auct. Gal. Bde liij iudaici sunt due species. s. ficulum. et est subnigrum. et mollius alio. et virtus eius est virtus mollificatiua. et operatio in hac virtute est operatio fortissima. et aliud est arabicum quod est lucidius. et est siccius illo sed vir/ tus illius quod est recens humidum. quod quādo mal laxatur dissoluitur totum est virtus fortissima in mol/ lificando: et quando plus veterascit fit sapor amarior et calidior et acutior et virtus eius est cal. desiccatiua.

Ad albedinem tēdens.

Ca. cxvi. **Aui.** lib. ij. ca. de bdelio. Bdellium iudaicum aliud est ficulum et aliud est arabicum. et ambo sunt ex palmis siluestribus. mekum autem est ex fructu ar/ boris: palmarum siluestrium. Melior gummarū diua/ rum est illa que est varia clara. et amari saporis: et mun da a lignis. et est facilis resolutionis. et ē boni odoris cu ius fumus habet odorem picis: et cum antiquatur bdelliū iudaicum egreditur a lenificatione. et tendit ad exicca/ tionem. Mekum est fri. et sic. Et aliud est cal. in fi. primi lenitiuum. et proprie sicclum.

Lib. j. c. lxxvij. **Dia.** cap. bdellium. lachrymа est arboris que in arabia nascitur. et que in modum resine ma/ nat et ē pbabilis que fuerit lucida subalbida lenis equa liter cerea et que facile mollitur. pinguis vt crisocolla si ne ligno: et sordibus in fumigatione similis nigelle. et est gustu amara. et odoris boni et est arabica. ex india autē defertur sordida nigra. et maiori gleba odorem aspalti habens Adulteratur autem gummi admixto. sed non ita amaricat in gustu: sed est glutinosa non boni odoris mollitur autē contusa et superfusa vino aut aqua ibrili.

Pli. lib. xij. cap. ix. bdellium est calidum in secūdo humidum in primo.

Alman. trac. 3. cap. de bdellio. Bdellium iudai/ cum cal. est. Bdellium tamen de meka frig. est et sic.

Pos. Sera. auct. Gal. bdellium stringit ven trem et fortificat stomachum et dissoluit apata que sunt in cauua pulmonis: et tumores qui fit in creptura intestinali aliquādo dissoluitur cum saliua hominis ieiuni: donec fiat sicut vnguentum vel empl'm. frangit lapidem renum quando sumitur in po tu: prouocat vrinam: et dissoluit apata cruda grossa et ventositates neruorum.

Dia. bdellium soluit neruorum cōnodatiōes: du ricies mollit. sudorē monet. materiam men strualem atq3 vrinā puocat singult9 atq3 ventositates soluit. et lapides in vesica frāgit. miscet in tyriacis medi caminibus. tumores soluit: durities hydriocellis medi catur. anastomatica est saliua soluta indigestionem cō/ pescit matrices suffumigādo succurrit eis aborsum sup posita facit. humores exiccat vesice calculos frangit: tussim mitigat: morsibus venenatis occurrit. doloribus lateris fert auxiliū inflamationib9 necessario admiscet neruorum indigestionē mixto vino aut aqua depellit. hec omnia operatur: q3 malactice et aperitiue virtutis est. et ideo pōt instanter calefacere. et stricturam. relaxare et ea que sinus vlcerum et collectiones habēt euaporare.

Gale. sexto simplicium pharmaco. capitulo de bdellio. quidam autem eo vtuntur: et ma/ xime arabico in brotololis. l. herniis intestinalibus ie/ iuna saliua madefacientes donec perueniat ad consistē tiam emplastri. Arabicum vero et lapides qui sunt reni bus infringere bibitum: nec non vrinas prouocare: et discursus indigestibilium sputuum sanare: necnō laterū dolores et rupturas.

Alman. Bdellium iudaicū dura dissoluēs apo stemata emorroydibus vtile iudicatur Bdellium de meka ventrem stringit.

Aui. Bdellium resoluit sanguinem congelatum et est lenitiuū et maturatiuum disrumpit vento sitates. et ficculum est vehementis lenificationis. Et ara bicum est siccius eo nisi recens. et resoluit apata dura. et proprie dissolutum cum saliua ieiunij. et similiter resol/ uit reliqua frigida. et mekum quod nō est ex fructu pal marum siluestrium est stipticum. bdellium iudaicum re soluit scrofulas: et bibitur decoctū ad apata dura que sunt intrinsecus et linitur cum aceto sup sabafati. et con fert contusioni lacertorum et spasmo et duritiei neruo/ rum et congelationi ipsorum: et confert doloribus cane pulmonis et apostematib9 ei9 et tussi antique et dolorib9 matricis et apatib9 epigloti et gutturis et emorroydi/ bus bibitum et suppositum et suffumigatū: et retinet san guinem earum. et confert lapidi renum. et quādo ponit in solutiuis prohibet abrasionem intestinorū et prouo/ cat vrinam et mēstrua. et de meko etiam existimauerūt q ipsum prouocet: sed non dubitatur qn ipsum stringit et frangit lapidem. bdellium vero ara. clarum rubeum qn terit ex eo quātitas duorū aureorum et bibit cū aqua mellis: minuit flegma. et bdelliū vtrūq3 resoluit ramicē aque et aperit os matricis clausum. et educit fetū et mū/ dificat matricem et resoluit apata ani et testiculorum et confert morsui vermium venenosorum.

Beal. i. dactili immaturi.
Bear. i. citrulli.
Beberis idest seminis en/ diuie.
Bebili vel bebilis idest pa pauer contusum.
Beboch est proprium no/ men loci.

Cap. lxxxvij.

Bebonig vel bebonigi vel bebonici vel bebo rugi vel bebunegemera. gre. arthemis anti mus vel leucantimos vel gamilla vel herā themidē vel camelon vel malantemon vel crisogomon. lati. vero camomilla. Anchemida Gal. se cundo miamir. cap. ij. et. iij. sim. phar. c. iij. dist. secunde.

Sera. lib. aggre. cap. bebonig. bebonig sunt eius tres spēs. et discernunt fm colores florum Ca. xxij. solū. et ipsa herba hn̄s virgas longas circiter palmum vnū fructicosos hn̄tes ramulos et folia parua minuta gracilia et capitella rotunda parua in aliquibus: quorum flores albi: et in aliquibus aurei coloris et flos qui appa ret sub capitello est rotund9 hn̄s circū quaq3 flosculos sil̄es florib9 rute. et color ipsorum est aut citrinus aut pur pureus. et nascit in locis asperis: et sup mare colligit in vere: et op3 q reponant folia et flores postq̄ terit qōli/ bet de per se: et fiant inde trocisci.

Li.3.ca. cxlvi. **Dia.** cap. antimus fm translationē nr̄am. ꝛ hui⁹ herbe tria sunt genera hñtia in flore distantias. haste sunt illi duaꝝ palmaruꝫ fructicose ramulos multos cum viminibus plurimis ac tenuibus folia generant citrina pua atqꝫ angusta ꝛ tenera. superius capitellum rubicūdū cum quadam rotunditate hñs deintus aureum florē qui exterius foliorum abiectiōe tegit alboꝝ: aut mellini aut purpurei coloris magnitudine rute similantiuꝫ. Nascitur vero locis asperis vel circa vias et semitas colligitꝰ maxīe vere. virtus eius calefacit ꝛ desiccat in primo. Et genus qđ hꝫ flores albos vocatꝰ lati. camomilla que oībus est nota. alius genus qđ hꝫ florem purpureum vocatur exantimon: ꝛ est efficatior omnibus. Aliud genus quod est mellini coloris vocatur leucantimono vel grisogomon.

Ca. xlv. **Gal.** 6. sim. phar. capitu. antimus seu camomilla. dictū quidem est in tertio trac. de hac herba latius dicatur aureꝫ ꝛ nunc summarie ꝙ calefacit ꝛ desiccat in primo. est autem ꝛ subtilium partium. ꝛ ꝑpterea diaforetica necnō ꝛ rarefactiua ꝛ laxabil' vtutis.

Cap. 122. **Aui.** li. scđo cap. de camomilla ex ea alia est cuius flos est citrinus. ꝛ alia est cuius flos est purpureus. ꝛ alia est alba. cuius est albus. ꝛ hec est nota. ꝛ folia quidem ipsius ꝛ flos reseruantur si fiant ex eis trocisci. ꝛ ipsius radix desiccatur. ꝛ ipsa quidem est scđm Gale. propinqua virtuti rose in subtiliatione sua: sed est calida. ꝛ ipsius caliditas est sicut caliditas olei conueniens cal. ꝛ sic. in primo. est aperitiua ꝛ subtiliatiua spissitudinis mollificatiua resolutiua cū pauca attractione. imo absqꝫ attractiōe. ꝛ hec ē ꝓprietas ei⁹ īter medias.

Posse. Dia. virtus est radici et flori eius ꝛ omni fructui terminantica: et leprintica bibita: ꝛ supposita fomento mēstruis īperat abortum celebrat. calculos frangit: vrinā ꝓuocat. torsionibus ꝛ inflationib⁹ auxiliatꝰ hictericis subuenit epaticis maximū presidiū est. Elixatura vero eius fomento adhibita: hec oīa facere pōt: vn̄ calefacit: ꝛ desiccat mediocriter. est autem lepromeris. i. extenuatoria. Et proptrrea diuretica ꝛ calastica est idest relaxatiua condensat ꝛ arefacit. ꝛ ideo in doloribus iuuat. igitur relaxat que tensa sunt ꝛ mollit mediocriter que dura sunt relaxando in febribus viscerum inflammationem tollit. ꝛ maxime his omnibus ex colerico humore ꝛ spissa ca acute consistit. est hypocondrijs aptissima super omnia. Exantimata autem in febribus in cute facta ex ebullitione humorum in corpore ipso. Camomilla siquideꝫ viridis aut sicca in oleo cocta reprimit ꝛ digerit ea que accidunt ꝛ insurgunt in capite. dolorem oculorum curat epaticis febricitātibus succus eius potui datus cuꝫ aqua calida mirifice prodest. ad venenum etiam cū camedasne ꝛ camedreos ꝛ camepitheos equis ponderibus tonsa. ꝛ mollissime cribrata. ꝛ ieiunio bibita cuꝫ vino coclearia quinqꝫ optime facit. Mirifice etiam omnem aquam de corpore per vrinam extrahit. Iteꝫ mouet purgationem menstrualem siue vrinaꝫ: excludit fetum mortuum vtero decocta atqꝫ vaporibus admota yliacam etiam passionem releuat. Aliud genus quod vocatur exantimon egilopas cataplasmata eadeꝫ die curat calculosis oppilatur. Aliud genus quod vocatꝰ lentantimon vel crisocomo vrine difficultatem soluit: lapides in vesica generatos excludit in cataplasmatibus egilopas curat. squamas in vultib⁹ natas lipidat multi oleo mixto terunt ꝛ pungunt medicantes febres periodas. Seruanda est radix siccata separatim: ꝛ flores folia vero tondenda sunt: aut in trocíscis redigēda datur enim plurimis in vino tēperato. ʒ. j. vnde si florem non habueris eius folia ꝛ radix eius virtutem implent. ℂ Nam due partes foliorum implent florum: est autem terris saporis.

Aui. Camomilla sedat apostemata calida mollificādo ꝛ resoluendo ipsa. ꝛ lenificat dura q̄ nō sunt stricta valde. Et bibitur propter apostemata viscerum spissa mollificat tetanum. ꝛ cōfortat membra neruosa omnia. ꝛ est ex medicinis plus conferentibus lassitudini q̄ꝫ relique: quoniam caliditas eius est similis caliditati animalis est confortatiua cerebri conferens sode frigide. ꝛ ad euacuandum materias capitis: quoniam resoluit absqꝫ attractiōe. ꝛ hec est eius proprietas: ꝛ confert pustulis oris sanat algarab distemperata. et more emplastri supposita. alleuiat sputum: aufert icteritiam prouocat vrinam: egredi facit lapidem. et propꝛie que ex ea est purpurei coloris ꝛ cū camomilla quidem euaporatur vesica propter dolores frigidos ꝛ ꝓuocat menstrua bibita. ꝛ sedendo in aqua ipsius: ꝛ educit embrionem ꝛ secūdinam. ꝛ confert yliace. ꝛ fit inunctio ex oleis eius in febrib⁹ piodicis. ꝛ bibitꝰ pp febres antiquas in fine earū. ꝛ cōfert oī febri absqꝫ forti acuitate cū non est apa cal. in visceribus. ꝛ qūqꝫ cōfert apa ti cū nō est ca. ꝛ est eius maturatio. loco ipsius ponitur in confortatiōe cerebri ꝛ iuuamēto qđ confert in soda berēgesif. ꝛ est abrotanum.

Sera. auc. Gale. virtus camomille est que resoluit ꝛ fluxa mēbra ꝯfortat. ꝛ lassitudini cōfert pl⁹ oī alia medicīa sedat dolores. ꝛ mollificat mēbra dura ꝛ lenit spissitudinem cutis paucam. ꝛ expellit fe. q̄ fiunt ab hūorib⁹ colericis. ꝛ pp spissitudinē cutis qn̄ in viscerib⁹ nō ē apa calidū. ꝛ iā facta ē digō. sed et febres que fiunt a flegmace melācolia: aut pp apata q̄ in visceribus sunt qn̄ exhibetur iuuat iuuamento manifesto multū. ꝛ ideo cōtingit ꝙ ipsa est vna de fortiorib⁹ medicinis in sedando dolores. de melioribus mollificatiuis ex medicinis conuenientibus membris interioribus que fiunt post myrach. ꝛ ipsa ꝛ oleū eius cōferunt sode frig. nam curat hu. que sunt in capite per resolutionē sine attractiōe. Et hec operatio est sibi magis ꝓpria q̄ꝫ alicui alteri medicine: ꝛ qn̄ fit empl'in cuꝫ ea curat scabiem oculi ꝛ palpebrarū: ꝛ confortat cerebꝛuꝫ.

Bebuneos. i. acorus.
Beccara. i. lingua canina.
Becarog. i. ozimum cōe.
Bechas. Cassius felix. c. de tussi humida antiq̄s tusses: q̄s greci cheonicas bechas vocant ꝛc. ide ex rot bebecas tussis arida. Et inde pillule bichichie que ad tussim fiunt.
Bechat. i. catapucia.
Becardumen idest card⁹ siluester.
Beci vel bechi bechas. i. tussis.
Bechion. Meschatrame sir. i. dipramus vel saluia. Stepha.
Bechion apđ Pliniuꝫ dꝛ saluia. lib. xxvj. capi. vj. Dias. aliter.
Bechiar. bechur idest tapsia. al's ruta agrestis.
Becon. i. cassilago.
Becraca. i. lingua cānina.
Bedemeregi est cōfectio ī antidotario.
Bedeoar est spina alba.
Bedil idest papauer cordosum.
Bedamen. i. benedac.
Bedangi. i. origanum fluuiale.
Bederugi vel bederongi. i. ozimum fluuiale. bederabi ꝯꝫ quosdā ꝛ alabist.

ℂ Cap. lxxxvij.

Cedarungie bedarambia arab. vel cirūgemi vel maruimabor. gre. mellisophilos vl' melissofilū. lat. vero citraria vel mellissa. Melissa similis est prassio hñs tn̄ citri odorem. calide. ꝛ sic. in secundo. Melissa

Sera.

Ca.xxiij **Sera.** lib.aggre.cap.bedarungie.aucto.Diasco. Bedarungie vel mellisophilos qd sic dicit eo q libēter eā apes mā ducēt. herba est tirsos hñs quadratos: irtos plurimos ex vna radice: et folia filia bublote: maiora tñ et tenera et nō sic aspera vt citrū i odore. In alio Sera. habet sic: Mellisophilos herba est super quā apes delectant stare et virge ipsius: et folia similantur virgis et folijs marubij silvestris: et virge eius et stipites sunt angulosi quadranguli: et folia eius sunt maiora folijs marubij silvestris: et nō sunt pilosa sicut folia ipsius. et odor eius est sicut odor citri.

Capitu. xcviij. **Gal.** vij. simpliciu3 phar. cap. mellisofilū prassio/quidem est simile. deficit quidē ab eo multu3 in virtute: et ppterea neq aliquis vtitur eo. superfluu3 enim est prassio existente ita copioso vbiq terrarū mellisophilo vti. si vero aliquando non affuerit prassium: licet hoc vti in omnibus in quibus vtimur illo scientes q ab actum deficit.

Posse. Sera. folia eius cum vino bibita: et in cataplasmatibus vim scorpionis et spalangionis optime curat. Caninos morsus ad sanitatem perducit. Elixatura eius id facere potest: cuius elixatura fomento adhibita menstruis longissimi temporis imperat. ore retenta dolores dentium mitigat dissintericis opitulatur. et qui a micetis suffocati sunt subuenit nitro addito: folia ipsa omnia similiter facere possunt: tortionibus recte adhibetur. et vt electuarium ortonoicis prodest sale addito: et anhelosis: et qui non possunt iacere et in cataplasmatibus adhibita scrofas spargit. vulnera purgat atricis opitulatur. et quādo fit emplastrum cum ea sedat dolorem iuncturarum

Ad dolorē iūctu/rarum. Et idem aucto. Aben. Mesuai. proprietas ei9 est letificare animam. et idem aucto. Isaac quando comeditur bedarūgie in ieiunio confert stomacho fri. et hu. et facit digerere cibum grossum et apperit opilationes cerebri et de proprietate eius est cōferre debilitati cordis: et auf ert cardiacam: et remouet afflictiones sollicitudines et timores qui accidunt a melancolia et humore adusto.

Aui. quibus non possunt dormire. de viribus cordis dicit q confortat cor.

Bedazahar. idest bezaar Bezaar: Bedezahar. idem.
Bedaramue. vel bederen tegium. i. ozimum fluuiale.
Bedagar. i. ara Achātis leuce spina alba. et est similis alchasechen albe
Bedegari. i. semina alba q bus caremus: s3 qdā dicunt q sunt grana solis
Bedaguard. quid est. l. bemedato.
Bedella. i. sanguissuga.
Beden. i. radix keiri.
Bemde.
Bedenerābula. i. basilicō cum folijs paruis.
Benedar. i. ordo rose.
Benedac. i. semina grana torum silvestriu3 q sunt grana kilkil.
Bedenuti. i. camomilla.
Bedembuc. vel bederan/bona idest melissa. Bedecrengeum.
Bederabina. idest basilicon minutum.
Bederambia. i. melissa.
Bederabina. i. origanum fluuiale.

Cap. lxxxix.

Eruca geratina Edereg. iriō. berōgi. vl' būderegi. ara. gre. rismō. lati. vō erucha geratina vel tortella.

Sera. li. aggre. ca. bedereg. bedereg. auc. Dia. nascitur in locis habitatis: et iuxta muros: et seminat in ortis habet folia similia foliorum eruce agrestis: et habet virgas subtiles similes virgis eruce agrestis: et in summitate virgarum est flos citrinus. et sunt ei vagine similes cornubis. et similes vaginis fenugreci in quibus est semen paruum. simile semine nasturcij mordicās linguā.

Gal. vj. sim. phar. ca. erisimō. seminis huius herbe sapor est similis nasturcij. et virtus eius est similis virtuti illius nisi quia est ca. inflatiua. Plinius libro. xxij. ca. xxv. Capitu. cxxxvij.

Posse. Sera. aucto. Gal. confert quando ponitur in loboc tussi. et ad excreandum humores grossos viscosos qui ascendunt a pulmone: et confert apostematibus duris que fiunt in radice auris et duriciebus antiquis: que fiunt in mamillis et testiculis et quando oportet eam administrari in loboc oportet q ponatur in aqua et bulliat cataplasmatibus cancros optime curat. Ad cancros non vlceratos.

Bederet. idest panis de simula.
Bedias coronas. i. tussis humida antiqua.
Bedikies. i. herba.
Bederengi. est spēs ierfimini: et est ex aromatib9 resolutiuis inflationem in oi loco embrocata. loco eius ponit in letificando pōdus ipsius de sera. et partes ponderis eius de cortice citri.
Beden vel bedō. idest cassilago alba.
Beduster. est herba qua i nostris partibus caremus.
Beem. quid est. l. behemē.
Belliligi. i. bellirici et emblici.
Befa. i. ferrum.

Cap. xc.

Ebemen vel lientem. arab. gre. vero et latine. beben. Ibn el-Beithar, n° 367. Capitu. ccxxiij.

Sera. lib. aggre. ca. beben et species eius sunt due scilicet rubea et alba. et sunt ambe vene in magnitudine radicis. pastinace parue: quarū quedam sunt tortuose. Behem deferuntur ab armenia odor earum est bonus. et est in eis viscositas quedā. Ambe species sunt ca. et hu.

Aui. lib. ij. c. beben. Behē sunt frustra aspersa que sunt radices exiccate contracte et sunt duaru3 specierum quarum vna est alba: et altera ru. est ca. et humi. in secundo. Capitu. lxxxvj.

Posse. Sera Ambe augmentum faciunt in spermate.

Aui. Beben est impinguatiuū et cōfortat cor valde et confert tremori cordis. et manifeste augmētat sperma. loco eius ponitur quantum ipsum est de tuderi. et medietas ponderis lingue auis Behemurem idest radix que ab armenia defertur. et est de ea alba et nigra et rubea quam ignoro.

Capi. xcj.

El vel sel.

Sera. lib. aggre. ca. belauc. Isaac benaram est citoniū indū. et ē fructus rotundus sicut auellana nō habēs corticem super se: in quo est semen simile dore. et est illud qd de ipo administrat. et virt9 ei9 ē sicut virt9 3in3iberis. cal. est in tertio. et sic. in primo. Capitu. cclxj.

Pos. Sera. subtiliat chimos grossos et confert duritiei neruorū: et valet vētositati emoroydarum et augmentum facit in spermate et valet sicut fel: arbor ei9 vocatur darsisaban: vt apparet in. l. darsisaban.

Beherengi. i. gesmi. spēs 3ambach.
Bekar. i. citrullus.
Beladur vl' belador. idest anacardus.
Bellachim. i. ceruus.
Belsa. i. sanguissuga.
Bellaria. lati. genicularis quā gre. lichis vl' linchitis vocāt. p q. l. lithinis
Belhulidus. i. alkekengi.
Belengesif. i. artemisia. Gal. vj. sim. phar.
Beseon. i. flos cartami.
Belese3 vel berseri. i. balsamum.

Bellessen vel belesen vel ou cũ belsẽ id est balsami lignum.
Belfel. sunt quidã fructus pro quibus. l. bule.
Belledariũ vel belledhar i. anacardus. Steph.
Belesis est lapis conferẽs ad dolorem stomachi cum suspenditur super stomachũ: ⁊ est corallus
Belgam. i. flegma.
Beliget quid est. l. ameleg.
Belliget idem Bellilugi.
Belliricus est genus mirabolani.

Capi. xcij.

Belliculi marini vel belliricimarini vel bellibus. la. ara. astor. Belliricimarini sũt q̃si vmbilici hoĩs ẽm figurã, ⁊ sunt lapides parui ⁊ albi q̃ inueniunt in ripis marinis coherentes sicut dentales sunt fri. ⁊ sic. sʒ eorum excessus ab auctoribus nõ determinatur ponũtur in vnguentis ad faciem clarificandam.

Pos. puluis eorum subtilissimus resoluatur cum axungia gallinacea prius resoluta: ⁊ fiat vnguentum pro facie abstergenda. ponnntur in antidotario Sal. in vnguento citrino quod ĩterpretatur vnguẽ tum de citro. Unguentuʒ ad faciem abstergẽdã

Belemon. i. titimallus qui similatur portulace silu estri.
Bellis. Pli. li. xxvj. ca. v.
Bellisebẽdũ est quoddam collirium armenicũ qd ignoro.
Beliat aligena idest galba num.
Belsel. i. bel.
Belulidus phisalidis alkekengi.
Bemastrum idest arthemisia.
Bemebarachaʒ idest sanguis vaccinus.

Cap. xciij.

Bemedato vel bedeguar ara. grec. vero acãtisleuce. lat. vero spina.

Sera. lib aggre. cap. bemedato. auctorita. Diasco. benedato nominatur in greco acantisleuce. ⁊ est in latino spina alba. Nascitur in mõtib⁹ ⁊ agial. hʒ folia similia cameleonte albe: nisi q̃ sunt strictiora ⁊ albiora cuʒ summitatibus spinosis. ⁊ sap ea est sile borre ⁊ sunt spinosa. hñtia stipitẽ vnius brachij: vel duorũ in grossitudine digiti policis vel plus color ei⁹ est vergens ad albedinem in summitate eius sunt capitella: similia ericio marino. nisi q̃ sunt minora ⁊ oblonga: ⁊ flos eius est coloris purpurei. ⁊ semen eius simile grano cartami: nisi q̃ est rotundius eo. Ca. xcix.

Dia. scdm trãslationẽ nostrã. c. acantisleuce: siue vt latini spina alba. Nascitur in mõtib⁹ atq̃ siluestribus locis viscidis folia habet vt cameleonta: sʒ angustiora ⁊ albiora ⁊ spinosa: virgam cubitis duobus longam in grossitudine maioris digiti interius inanem habens in sũmitate capitellum spinosum sicut echinus marinus: ⁊ oblongum florem habet purpureuʒ in quo semen ginco simile: sed rotundus. Lib. iij. cap. xiij.

Sal. vj. sim. far. c. acanthaleuchi: siue spina alba. hanc quidam leucadam appellant. est auteʒ huius radix siccatiua ⁊ mediocriter stipticãs ẽm saporem ⁊ est abstersiua ⁊ confortatiua. Ca. xvj.

Pli. ca. de acãtisleuce. i. bedeguard. ⁊ est cardus cũ aculeis. i. folijs albis sicut apparet si. l. cardus siluestris. est fri. in primo. ⁊ medius inter hu. ⁊ sic. Li. xviij Cap. vij ⁊ lib. xx. ca. xxiij.

Aui. lib. ij. bedeguard est spina alba: ⁊ ẽ similis ale febacati: verumtamen est vehementius alba: ⁊ habet longiores spinas. similãturq̃ eius spine folijs amomi: verũtamen sunt subtiliores ⁊ vehementius est alba: ⁊ eius quidẽ stipes peruenit vsq̃ ad duos cubitos ⁊ eius flos est purpureus: ⁊ semen eius est sicut semen carthami: verũtamen est maioris rotunditatis ⁊ in radice ipsius est infrigidatio cũ resolutione quadã. semen vero eius est ca. ⁊ subtile. ⁊ dixerunt quidã q̃ tota ẽ ca. valde: ⁊ i ipsa est virtus resolutiua ⁊ apitiua. ⁊ ppꝛie in semine eius. ⁊ in ea est retẽtio fluxus sanguinis. ⁊ eius retentio est equalis. Capitu. lxxxiij. ⁊ capitu. dclxv. Retẽtio flux⁹ sanguinis.

Posse. Sera. Bemedato cõfert fluxui ventris ⁊ debilitati stõi. ⁊ abscindit fluxum sanguinis. ⁊ ponitur exterius sicut emplastrum ⁊ destruit apata mollia. ⁊ quãdo fit collutio oris cum aqua eius in qua coquuntur confert dolori dentiũ sed seminis eius substãtia est subtilis. ⁊ confert habentibus spasmum quando ipsum bibitur ⁊ pfert sputo sanguinis ⁊ dolori stomachi ⁊ fluxui antiquo. ⁊ prouocat vrinam. ⁊ delet apostemata flegmatica. ⁊ quando bibitur semen eius confert pueris habentibus spasmum et illi qui est morsus a cane rabido. ⁊ quando suspenditur super animalia venenosa amittunt toxicum.

Dia. radix eius bibita emoroicis prodest. sciaticis ⁊ stõis fert opem. vrinam prouocat. tumores om nes in cataplasmatib⁹ spargit. elixatura ei⁹ dentiũ cõpescit dolores: semem eius bibitũ p̃ctos ĩfantes saluberrime curat morsibus venenatis occurrit. ⁊ qui eam in collo portauerit incursum serpentum nõ timet. Radix desiccat mediocriter ⁊ est stiptica. ⁊ iõ ciliacos ⁊ stomatichos iuuat sanguinis eductionem reprimit. ⁊ tumores vice cataplasmatis spargit. Semen ei⁹ leptomeris ⁊ ca. est virtutis putrefactis mẽbris iuuat potatum: ⁊ fluori sanguinis medetur. ⁊ sic intraneorum reumatismum. item fessionibusquas greci enchatisma vocãt fluores matricis abstringit: cataplasmatibus miscetur constrictiue medentibus.

Sal. Achantaleuci confert illiacis ⁊ stomaticis emissionem quoq̃ sanguinis cohibet tumores etiã cataplasmata cõtrahit. iuuat etiã dẽtes dolentes si gargarizat de decoctione. Semẽ ṽo subtiliũ partium. ⁊ ca. virtutis est: quare ⁊ spasmãtes bibitũ iuuat.

Aui. bedeguard cõfert apatib⁹ flegmaticis: pp id qd est in ipsa de resolutione ⁊ p̃ctione qñ fit ex eo emplastrum: ⁊ ex ra dice eius proprie. ⁊ confert etiã spasmo pp id qd est in ipso de contractione equali cum resolutione: ⁊ semen eius confert infantibus qñ bibunt ppter corruptionẽ ĩ motib⁹ lacertoꝝ: ⁊ collutio oris facta ex succo eius sedat dolorẽ dentiũ: ⁊ confert sputo sanguinis: ⁊ proprie radix eius cõfert debilitati stõi et aperit opilationes. ⁊ confert tisoloni antique: ⁊ precipue stomaci: ⁊ precipue radix eius: ⁊ est prouocatiua: ⁊ valet febribus flegmaticis longis: cuius cã est debilitas stomaci ⁊ omnibus febribus antiquis ⁊ confert si masticatur: et si ponatur super puncturam scorpionis attrabit venenum ⁊ si bibatur semen eius confert morsure venenosorum reptilium loco eius in febribus ponitur fumus terre.

Beneffeffi. ara. benefegũ. idest viola.
Benangesif. i. cepe qd comeditur paruum simile cepe narcisci.
Benaspis. vel benepsete. i. granũ albũ: vnde oleuʒ fit. ⁊ est ben.
Ben quid est latine balanus repsico. est semẽ caputie. christophorus de honestis.
Bende. bedeʒ. idest radix keyri.
Benden. i. radix alkeam.
Bendocum. gelousuʒ geleuũ carea pontica. auellana.
Benedach. i. semen granatorum siluestrium. ⁊ sũt genera kilki.
Benechest: famechest. arabi agnus castus.
Benedicta herba vel plãta. i. su. Nascitur i locis agrestibus siluosis ⁊ humectis.
Benegaru. i. bedeguar.

Benegum: vel bengi. i. iusquiamus. Beneisegi. i. viola. Beneran. i. peristerion.

Cap. xciiij.

Benetguarden ara. lati. scarabei qui nascuntur in balneis.

Cap. dcclxxxiiij. Aui. li. ij. c. de scarabeis. Scarabei conferunt dolorib[9] matricu[m] et puocat vrina[m] et me[n]strua. et faciunt aborsum: et cu[m] cor dumeni valent emorroidibus et conferunt rigori. et conferunt venenis ex venenosis animalibus. et oleu[m] in quo frangitur valet ad dolorem aurium.

Benezin vel benezimuz. i. sambucus. Beng. idest p[er]forata. gnidagina. i. iostriamon. Bengenebest. i. agnus castus. Bengi. Benegum. Stephanus. Benge. i. spelta.

Cap. xcv.

Beng: ara. vel elfoziu[m] gre. simphoziaca. l. vo iusquiamus. vel cassilago: vel caulicaria.

Capitu. cccxl. Sera. li. aggre. c. be[n]g. auc. Dia. est arbustu[m] paruu[m] ha[n]s stipite[m] grossum: et folia lata et lo[n]ga spissa in summitate quaru[m] color vergit ad igne[m]. et sup ipm est de borra: et super ramos ei[9] in lateribus est filis fructui balaustie in figura sua fortitos sup ramos ipsos eq[ui]distantes p ordine[m] sup que[m] fructu[m] est copculu[m] sile scuto. et ille fruct[9] e[st] plen[9] semine sili semini papaueris: et sunt eius tres spe[cies]: vna earu[m] habet flores purpureos. et folia similia folijs pla[n]te dicte sancinalchos. et seme[n] nigru[m]. et fructus in quo est seme[n]. h[abe]z cortice[m] duru[m] spinosum. et simile balaustie. Alia vero spe[cies] est habens flore[m] mellini coloris: et folia et flores sunt molles: et habet semen: cuius color te[n]dit ad rubedinem simile semini plante dicte anisinat. et iste ambe species inflant et tumore faciunt et inducunt subet: et no[n] sunt conuenientes medicine. Sz est tertia et illa est ei in qua est iuuamentu[m] in medicina. et est remissioris virtutis et molior tactu: et habet folia pinguia et plena humiditate: et sup ea est borra flores eius sunt albi et habet semen albu[m]: et nascit[ur] p[ro]pe arbores et sterquilinia. et prope mare: et in rupibus semen vero huius melius est magis album. si autez haberi non potest: pone loco eius illam cuius flos est rubeus: species vero eius cuius semen est nigrum est fugienda. Pli. li. xxv. c. iiij. in fi.

Dia. s[ecundu]m tra[n]slatione[m] nostra[m]. ca. de iusquiamo: frutex est puus hasta[m] grossiorez h[abe]n[s] folia lata oblo[n]ga diuisa nigra et aspa iuxta cuius hastas sunt capita plena semine sicut michonos. Sed iusquiami tria sunt genera. vnum purpureum flore[m] h[abe]n[s] et seme[n] nigru[m]

Ca. lxvij Li. iiij. et lib. vj. capitu. xv. folliculos duros et spinosos. Alteru[m] vero flores mellinos h[abe]z et foliculos molles seme[n] obruffum sicut erismon. Ambe vero iste maniaz p[re]sta[n]t et narcotice sunt et minus vsuales. tertiu[m] vero genus est cuius vsus frequentatur folia h[abe]z pinguia et mollia: et chili. i. succi plena: flores albos et seme[n] albu[m] p[ro]ferens. Nascit[ur] locis maritimis et in ripis. seme[n] vero vtile est albu[m] q[uo]d minus si inuentu[m] fuerit ruffum secundatur. Nigru[m] vero inutile. seme[n] est eius et folia exiccant[ur]. hasta ipsius tonsa et expressa: hic succ[9] in sole siccadus est: q[ui]a vtilis est vsui post annu[m]: semen ei[9] siccu[m] in calda missuz co[n]dit[ur] et exprimit[ur] est vero succus melior viridis q[uam] siccus. multi vero farine tritici succus ei[9] admixtum factis trocisci reponunt.

Capitu. cxlviij. Sal. viij. sim. phar. cap. de iusquiamo s[ecundu]m translationem ara. Jusquiamus cuius semen nigru[m] est et signu[m] sup hoc q[uod] sit semen nigrum est q[uod] flos ei[9] vergit ad rubedine[m] facit mania[m] et subet. ille vero cuius seme[n] subruffum est cognoscitur in hoc q[uod] flos eius est citrin[9] et est propinquus primo in virtute. et propter hoc oportet q[uod] caueantur ab his ambabus speciebus: et no[n] vtatur eis quis: q[ui]a no[n] est iuuamentum in eis: sed occidu[n]t. iusqamus vero h[abe]n[s] seme[n] albu[m] et flore[m] album est conueniens vsui medicine. et est fri. in. 3. sic. in sc[un]do.

Pol. Dia. vtilis est succ[9] semini viri inuolun tario. Co[n]fectionibus coliriorum mixtus reuma viscidu[m] et calid[u]m co[m]pescit dolores auriuz mitigat sterigas ca[usa]s medendo co[m]pescit: mixtus polenta velut cataplasma adhibit[9] tumores podagricos spargit: semen eius o[mn]ia sil[ite]r facere nouit maxime tussientib[9] subuenit: et catarrum soluit: reuma oculorum et dolore[m] co[m]pescit obulo. i. cu[m] semine miconis et mulsa mixtus et bibitus fluxui matricis et sanguinem reijcientibus opitulatur. Semen eius solum podagricis auxiliu[m] est. vino mixtum cataplasmatibus adhibitu[m] tumorem testiu[m] et ma[m]maru[m] soluet: multis alijs cataplasmatibus necessario miscetur: folia eius maxime cu[m] pole[n]ta mixta: et in cataplasmatibus adhibita dolore[m] tollu[n]t: et cu[m] vino bibita ter aut quater febres pestile[n]tiales p[ro]hibent: cocta sicut olus et comesta statim mania[m] facīu[n]t. Radix ei[9] cocta in aceto ori retenta dolore[m] de[n]tiu[m] mitigat. Ad dolores auriu[m]

Bennigi. ara. lib. de doc. ara. i. pannicu[m].
Ben[9] citrina. herba est cuius duo sunt ge[n]a celestis et citria: qua[m] ignoro
Berandaru. l. idest virga pastoris.
Beraniten. idest capillus veneris.
Berberie. i. berberi proquib[9]. l. amiberberi. arbor eius dicitur zerafeb. et gre. oxiacha[n]tu[m]
Berbena vbascuz v[er]bena i. gerebotanum. i. sacra herba que sagmina vel sanguine[m] antiq[ui]tus dicebantur: eo q[uod] pagani in sacrificijs ea vtebantur

Pli. cap. de herbena. ad ha[n]c ligati hostes ferre solebant. hac Jouis ara vertitur domus purgatur. lustraturq[ue] lib. xxv. cap. ix. in princ. et lib. xxij. ca. ij. in fi. Sed sciendu[m] q[uod] Dias. facit capitulu[m] d[e] gerebotano: et semotim facit capitulu[m] de peristerion. io diuersa sunt. et licet dicat q[uod] prima spe[cies] eius dicat[ur] pisterion non loquit[ur] s[ed] z propria[m] opinione[m]: s[ed] z voce multoru[m] vt in. c. peristeriu[m] apparet. l. gerebotanum et latius inuenies de berbena veruetia columbaria.

Berbillum. i. serpillum.
Berchamichi. vel bernagi. i. origanuz fluuiale.
Berciticon grec. v[er]citicon idest piscis turdus.
Berengesif. i. arthemisia. i. abrotanu[m]. Bereniaseton Daliab.
Berenetia. i. peristereon.
Berengi. i. serapinum.
Beregil. ara. lib. de doctrina ara. i. petroselinum. Aui. aliter.
Berechidies. i. p[er]diciados i. paritaria. Auic. capi. de gluctinatione lactis. sic vocat eam: q[ui]a v[er]z p[er] lactis coagulatione[m].
Bereaseru[m]. l. arthemisia.

Cap. xcvj.

Berengemiseh. ara. gre. ozimuz latine vero basilicon gariofilatu[m]. Ozimuz quodda[m] est gariofilatum: quodda[m] co[m]mune: et quodda[m] latu[m] est plus alijs q[uo]d citrariu[m] vocat[ur]. Ozimum gariofilatu[m] e[st] illud q[uo]d ab auctoribus laudat[ur]. Ozimu[m] citrariu[m] et co[m]mune vituperat[ur] ab o[mn]ibus est em[m] ozimum gariofilatu[m] p[ro]petens medicine et herba et seme[n] cu[m] au[tem] simpliciter ponitur in medicina: seme[n] doz intelligi. et potissime in electuarijs. sed in vnguentis et in emplastris herba est cali. et sic. et seme[n] h[abe]z virtute[m] co[n]stringendi et co[n]glutinandi. q[uo]d patet ex eo: q[ui]a si ponatur in aqua statim ingrossat et fit queda[m] co[n]gluctinositas. herba ipsa ex aromaticitate habet virtutem co[n]fortandi ex qualitatibus suis dissoluendi consumendi et abstergendi et mundificandi.

Ca. clvj. et de ozimo non gariofilato tractat. cap. clvij.

Sera. lib. aggre. ca. beren gelmisch. auc. ysaac. Berengemisch est ozimum gariofilatum: et folia eius sunt parua: quorum color est medius iter ruborem et glaucedinem huius herbe odor est similis gariofilorum: et stipes eius est quadrangulatus cuius color est sicut color foliorum ipsius: et semen est minutum nigrum et colligitur in mense Julij. et est ca. et sic. in fi. secundi.

Dia. ca. ozimum Ozimum cuius virtutis sit penitus inter medicos opinio icerte: nam que auctore crisippo criminant: hi eius vitia pcensent quod sit stomacho inutilis quod oculos ebetat quod insaniam faciat iecori obsistat addunt preterea. si tritum lapide cotegatur scorpiones gigni. comanducatum: et in sole positum vermes creare: pediculos enutrire. Affri. etiam putant hoc esse psua sum: quod si quis eo die quo ozimum sumpserit a scorpione

Gal. ij. de alimentis ca. liiij. de basilico.

feriatur non posse saluari. Sed qui in diuersa et vera opinione sunt hec oia falsa asseuerant. quinimo stomacho prodest. eo quod inflationes eius dissoluit: et facit alia iuuamenta que secundum ipsum inferius dicetur.

Posse Contra sincopim et cardiacam passionem det aqua ro. decoctionis herbe ipsius. ad idem valet vinum decoctionis in quo herba ipsa stetit per noctem

ad frigiditatem stomaci.

ipsa herba valet contra frigiditatem stoi hoc modo. decoquatur in multa quantitate in vino: sed melius est in musto: et post decoctionem addatur vinum album in multa quantitate. tale vinum est confortatiuum multum et aromaticum et vz contra predicta et contra indigestionem ex frigiditate. vinum etiam decoctionis ipsius herbe confortat digestionem Contra fluxum ventris ex frigiditate semen ozimi cum modico puluere acatie decoquatur in aqua pluuiali: et detur patienti. Ad matricem mundificandam et menstrua prouocanda fiat decoctio eius in aqua: et fiat fomentum: et suppositorium ex teneritate ipsius herbe succus ipsius herbe puluerizatus matricem mundificat conceptum adiuuat: et menstrua prouocat: herba ipsa decocta in vino et oleo et natibus et anchis cataplasmata valet contra tenasmonem Pli. lib. ij. cap. xij. xiij.

Lib. ij. c. cxxviij.

Dia. Ozimum stomacho prodest quod inflationes eius dissoluit et coctum i aceto et sumptum aluum flueta reprimit semen eius tritum et haustum naribus sternutamentum inducit verucas tollit attramento sutorio temperatum. Ozimum vero multum comestum caliginem oculis infert ventrem mollit: inflationes ventris commouet: et diureticum est lac mulieribus prouocat cum polenta et oleo ro. vt cataplasma adhibitum cum acero modico tumoribus opitulatur. percussum scorpij mitigat: cum vino bibitum dolores oculorum tollit: succus eius inunctus caligines detergit: reuma prohibet: semen eius bibitum mellancolicis maxime prodest dissurie medicatur inflationibus prodest naribus applicata sternutamenta prouocat. et herba ipsa id facere potest.

Sera. Ozimum gariofilatum confert stomacho et facit digerere cibum grossum: et confert epati et cordi: et aufert tristitiam et sollicitudinem. et odoriferas facit eructuationes: et aperit opilationem cerebri: et confert cardiace: que a flegmate et melancolia fit et quando comeditur aut odoratur confert opilationi narium. Et idem auc. Sadarag. auget coleram: et est bonum emoroidibus et est magis temperatum quam maiorana: et quam sisimbrium

Ca. clvij.

nec est in eo de siccitate quantum in illis. Et idem Sera. Ozimum non gariofilatum. non est alicuius iuuamenti interius sumptum immo est grauis digestionis. et est de

Ozimum gariofilatum acuit visum.

cibis que nimium generant coleram et idem auc. Aben Mesuay. Ozimum gariofilatum acuit visum multum subtiliter. et de eo comeditur cum bedareg. et raffano. et est bonum flegmaticis et apperit opilationem cerebri et capitis que fiunt a flegmate. et confert catarro humido. et idem auc. Hyp. Ozimum non gariofilatum est siccum in natura sua. et retinet ventrem et dixit ruffus quod est siccum in natura sua: et conuertitur ad coleram velociter et mundificat humiditates pectoris. et cum fit emplastrum cum eo quod resoluit et maturat et non est alicuius iuuamenti interius sumptum. et dixit in li. de cibis quod est malum in cibo sumptum et graue digestioni. et idem auc. Dia. quando sumitur multum in cibo et de eo inducit obscuritatem visus et mollit ventrem: et generat ventositatem et prouocat vrinam et lac. et est difficilis digestionis. Et quando fit emplastrum cum eo et alzarton cum oleo ro. et aceto confert apati ca. et emplastrum ex eo confert morsui scorpionis et eius succus quando aufertur eius spuma abstergit visum. et semen eius quando bibitur confert illi in cuius corpore generatur melia: et confert strangurie: et quando odoratur facit sternutare: et hoc etiam facit bedarogi. s. herba ipsa et opz quod stringant oculi eius qui sternutat hora sternutationis. et multi quidem abstinet ab eius comestione propterea quia quando masticat et ponitur in sole generant ex eo vermes. et hoies regionis lyonoy dicunt quod si quis comederit bedarogi et punctatus eadem die a scorpione non euadit mortem ex punctura illa. Et idem auc. humayn. Quando reperimus aliquos ex antiquis philosophis dicentes quod stringit ventrem: et aliquos dicentes. laxat: vr hoc esse ex hoc quod habeat in se duas virtutes contrarias: sicut caules. quando ergo inuenit virtutem expulsiuam fortem in corpore adiuuat ad fluxum. Et quando inuenit virtutem retentiuam fortem adiuuat ad retentionem. ideo quia in eo sunt due virtutes. s. laxatiua et retentiua. Et dixit bedarog quando non bene coquitur eius vapores nocent stomacho propter mordicationem que est in eis. Et dicit quod calefacit sanguinem: et desiccat desiccatione forti: et idem auc. Albenmesuay de satureia dixit quod acuit visum subtiliter. et ideo comedit cum bedarog et raffano et est bonum flegmaticis. et aperit opilationes cerebri et capitis que fiunt a flegmate: et confert catarro hu. et idem auc. Alkalamen. est magis temperatum quam maiorana. quam zinziber. nec in eo est tantum de siccitate quantum in illis.

Gal. in li. de cibo. cap. de ozimo. scilicet non gariofilato. passimi quidem chimi est: et propter hoc infamant quidam ipsum dicentes si tritum imittatur olle vacue celerrime generat in paucis diebus scorpiones. et maxime quando in sole quis quolibet die calefecerit ollam: sed hoc quidem chachochimum est et malum stomacho. et indigestibile. bolus vero ita dicemus ipsum esse ca. in secundo: et habet humiditatem non naturalem. Et idem. viij. sim. phar. ca. penultimo. Ozimum. s. non gariofilatum ex scdo etiam gradu calef. hz autem humiditatem superfluam: vnde nec vtile itra corpus assumptum cataplasmatum vero exterius vtile ad consumendum. Ca. liiij Capitu. clxxviij.

Alman. trac. iij. ca. albetarogi quod exponit ozimum non gariofilatum cali. est quod et dolorem efficit capitis. et male nutrit: cuius comestio vtentis visum turbat quando eo multo vtitur sperma quoque et lac desiccat ori tamen stomachi confortat. corroborat enim ipsum atque cordi auxiliatur.

Bereo. vel bisson. i. flos. cardi. vnde coagulatur lac.

Berille. i. pisa legumen.

Berilion ara. idest herba palesia.

Berilis. i. corallus.

Beringi. idest iusquiamus albus.

Berillus lapis de genere cristalli. sed obscurior eo pro quo. l. lapis berillus.

Beriteron. i. scdos panniculus super ventrem interior: et nominatur rotundus: quia quasi singulatur ab eo quod

ab eo qȯ tágit ipsuȝ est sicut spa sup quem sunt sumē ꝛ additiones mol les ꝛforamina.

Bernanich.i.betonica.

Bernia.i.pix.

Bernix quid est. l. sanda/ ros. vernix

Berongi.i.tortella pro q̄ l.bedereg.

Beror.i.semen magnum.

Beronice.idest bernix. vł vernix.

Bers.i.virga pastoris.

Bersandaru.i.vel bersciedumi.i.bersciendari.

Beziadarni bibac.

Bersceosce.Bersesanum.

Cap. xcvij.

Avi.2.ca no.c.c4. 2.c.194. Bersceganstē perfice.ſȝ ara. capill⁹ algel. vł capillus algil. la.coriandrum putei vel capillus porcinus vel capillus veneris gre. vero adianton.

Capi. iij. **Sera.** li.aggre.ca.besceganſten auc.Diaſco.i.capillus veneris est herba cui⁹ folia similia sunt folijs coriādri.ꝛ habet stipites duros subtiles lō gitudine palmi vnius: ꝛ non habet crus neqȝ florē: neqȝ fructum siue semen.ꝛ habet radicem in qua non est vtilitas.Nascit locis vmbrosis ꝛ parietibus spelūcaꝝ humidarum.Et idē auc.Gale.virtus est ei desiccatiua: sed non habet frigiditatem neqȝ caliditatem: ꝛ non est in eo caliditas apparens:ſȝ inter duas qualitates oppositas existens in gradu medio inter eas.vnde subtiliat ꝛ dissoluit.Stephanus de capillo vene. Ab antiquis vocabatur adianton siue politricon.vt patet per Dia.ꝛ Alex.vnde omnia ista.s. capillus ve. adianton. politricon accipiuntur pro eodem q₂ omnia hec noīa que in tricon desinunt capillum sonant.nam tris gr.capill⁹ trica capilli.vñ gallitricō politricon adiantō oīa illa ab effectu idē sunt stringunt enim capillos:ꝛ multiplicant:casumqȝ eorum prohibent.

Ca. xix. **Jo.Me.** cap.de capillo veneris. dicitur apud quosdam capillus fontiuȝ ꝛ capillus hominis nemoralis.Et ab alijs coriandrum putei ꝛ est herba cuius folia sunt similia folijs coriandri viridia ꝛ tenuia:cuius stipites sunt in longitudine circiter mediū cubitum:ꝛ sunt sicut pilli porcini:ꝛ sunt in colore inter rubedinem ꝛ nigredinem:sed magis declināt ad nigredinem.ꝛ ꝓprie iuxta radicem eorum.ꝛ quantomagis procedunt:declinant ad nigredineȝ:ꝛ sunt sine florib⁹ ꝛ eorum ortus est in puteis fōtibus ꝛ locis aquarū meliores sunt viridiora habentes folia: ꝛ que vberiores sunt ſm oēs ptes plante ipsorum.subtiles vero ꝛ graciles et declinātes ad citrinitatē non habent spirituȝ.

Gal. mixta est eoꝝ cōplexio.sunt autē ꝯpositi ex ptib⁹ terreis subtilibus mediocrit aqueis a quibus inest ei stipticitas:ꝛ ex partibus calidis subtilibus valde propter qȯ virtus eoꝝ cito resoluit debilis. virtus enim in debili stō cito tollitur:sed partes calide posite sunt in superficie:quare vehementius fit illud:ꝛ hoc est illud qȯ videtur ostendere complexionem ipsorum declinare ad latus caliditatis:quāuis dicat Gale. ipsos esse equales:ꝛ inest eis ex partibus calidis in ipsis vt sint resolutiui subtiliatiui ꝛ aperitiui opilationuȝ ꝛ solutiui nature.ꝛ proprie qui ex eis sunt recentes.sicci vero sunt constrictiui ꝛ prohibitiui cursuum non est in eis malitia:debiliter tamen purgant.sed confortant operationem eorum viole:et cassiafistula et terreniabin:ꝛ quando fit infusio eorū in aqua casei vigorateos in soluendo de decoctiōe aūt modicum sustinet.

Posse.Sera. auc.Gal.capill⁹ veneris facit oriri capillos in alopitia et dissoluit scrofulas:ꝛ quando bibitur frangit lapidē ꝛ iuuat ad educendum screatū humorum grossorum qui sunt in pectore.ꝛ pulmone:ꝛ stringit ventrē.ꝛ ideȝ auctori.Diascori.elixatura eius quando bibitur confert disnoicis hystericis dolori splenis et stranguríe:et frangit lapidem ꝛ stringit ventrem:ꝛ quando bibitur cum vino confert morsibus venenosoruȝ:et fluxui super fluitatem ad stomachum:ꝛ prouocat menstrua:ꝛ mundificat puerperas:et abscindit fluxum sanguinis:et fit emplastrum cum eo vlceribus fraudulenter pessimis: et facit oriri pilos in alopitia.ꝛ dissoluit scrofulas.

Gal. vj.sim.phar.c.adiarū:siccat subtiliat:diaforat:nā alopitias curat ꝛ scrofulas et aꝑata diaforat:lapidē bibitū frangit.necnon emissionib⁹ viscosoꝝ et grossoꝝ que ex thorace ꝛ pulmone ꝓfert stringit fluxū ventris:non tamen caliditateȝ aliquā infert.

Dia virtus ei⁹ est in folijs ipsius que elixa in aq̄ ꝛ bibita ipsa aq̄ asmaticis disnoicis hictericis: et dissurijs medicat:calculos frangit:ventrem stringit morsus caninos ad sanitatē perducit:reuma stomachi cōpescit:cū vino bibitus mēstruis imperat:aborsuȝ facit:sanguinē rejcietibus subuenit:morsib⁹ venenatis opitulat.alopitias et vlcera q̄ acoras vocāt greci epithicimis purgat.scrophas spargit iposita trita et mixta lixiuio addito cinere et laudāo et oleo mirtino et susino et vino:capilloꝝ flores coercet si caput ide lauet: elixatura ei⁹ addito cinere et vino id pstat.Apullis comesta cōfortat ipsos ad pugnā.vtiliter ēt comedit a pecoribus.Nascit in locis vmbrosis et aquosis et parietibus humidis et circa fontes.Alij tanq̄ recorpatiuā decoctionē i tardis passionib⁹ laborātes potāt.s. anhelosis stōmaticis vētris fluori.et i difficultate mict⁹.dsiccat eñ et extenuat.et iō chiradas digerit: aꝑa et lapides rūpit in vesica potatus.Ad humores etiā glutinosos ꝛ pingues: ascendentes etiam a thorace ꝛ pulmone bene iuuat:ꝛ reuma ventris constringit.medius est aureȝ inter ca.ꝛ fri.complexionem in coli dolore folia contrita cum piperis granis nouē:et de semine coriādri granis nouem cum vino optime datur ad bibenduȝ intro eunti balneū.facit etiam ad capillos mulierum nutriēdos si in oleo decoquatur. Li.iiij.c. cxxxi. Uȝ ad asma. Ad dissuriam. Ad morsus canis rabidi.

Jo.Me. Solutione educunt coleram ꝛ flegma ꝛ humores grossos ꝛ imbibitos et mundificant pectus ꝛ pulmonem et educunt materias contentas in eis:ꝛ mundificant sanguinem ꝛ clarificant eum:ꝛ clarificant colorem ꝛ faciunt acquirere bonitatem anhelitus:ꝛ mundificant stomachuȝ ꝛ ventrē et epar:et conferunt eorum dolori ꝛ sunt medicina bona opilationi epatis splenis ꝛ hysteritie proprie ꝛ omnium egritudinum ꝛ opilationuȝ:et proprie infusio eorum in aqua apȷ ꝛ endiuie aut in aqua cicerorū nigrorum:aut in aqua seminum quattuor aut in aqua lactis proprie:ꝛ delet cum oleo camomille scrophulas:valet etiam syrupus eorum pleuresi ꝛ peripleumonie ꝛ prouocat vrinam:ꝛ vsus decoctionis eorum frāgit lapidem:et purgat matrices fetaruȝ:et hoc est de posseeorum de eo quod pertinet ad eos ex partibus calidis: sed ex parte stipticitatis eorum prohibet cursum materiarum:et abscindunt sanguinem:et confortant stomachum et ventrem ne recipiant superfluitates:et prohibent casum capillorum:et confortant radicem eorum. immo faciunt eos crescere:et multiplicant eos in locis vbi oportet:ꝛ proprie cum oleo mirtino aut oleo laudani et vino stiptico:et puluis eorum adustionem facit similiter et abluitur ex decoctione ipsorum in vino caput:ꝛ abscindit furfures.Et simile fit ex cinere ipsoruȝ ꝛ cinis eorum sanat fistulas lachrymales.Dosis.Potio decoctionis ipsoruȝ quando queritur per ipsos solutio per ventrem est circiter lib.j. Cap.pre dicto.

Bertaciū.i.filer creticum
Bertal.ara.i.paffer. lib. de doctrina.ara.
Bertanich.idest betonica Diasco.
Bertanichi.i.alleluia.
Berules.i.apa gigiue calidium 7 profunduz.
Berulie. idest piscis stupefaciens qui vocatur corpigo.
Berz.i.berzad. et est galbanum propter excellentem eius virtutem berzad: similiter dicit kenne et ē quidā lapis multum carus regibus pro quo.l.kenne bezaad.
Berziticō.i.piscis dictus turdus
Berziabar.i.a morte liberans.
Besagum. Bisbegi. vel bessagum vel bestaguū i.polipodium.
Besed vel keseld. ara.i.corallus nō alkeiri rubei floris.
Besel.i.lapis.
Besera.luchelula.i.galbanum.
Beser.id ē semen. Basara idem.
Beser astorech.idest semē vrtice.
Beser albasar.i.semen cepulle.
Beseralchite vel alkite.i. semen lini.
Beser algosarel. bustari. i.semen dauci.
Beser albada.i.semē portulace.
Beser andebe.i.semen scariole.
Beser arsimach id ē semē attriplicis.
Beser afulgel.idest semen raffani.
Beser archenige.i.semen citri.
Beser artabul.i.semē trifolij acuti: 7 est trifoliuz silvestre. l. bandachucha.
Beser aldel.i.semen sinapis.
Beser altomat.i.semen lapatij.
Beserbatan.i.semen malue maioris.
Beser carascis.id est semē apij.
Beser costum vel cotuz.i. semen psilij.
Beser cusbe.i.semen fenugreci.
Beser chefiti vel thefi.i.semen silvestris montani
Beser culbar.i.semen coriandri.
Beser cucumeri. i.semen carui silvestris.
Beser garfi. idest semen eruce.
Beser gheteft.idest semen cuiuslibz speciei trifolij
Beserliuar.idest semen rose.
Beser rasina.i.semen maratri.
Beser rosa.i.tandachos. i.semen nasturcij.
Beser vel feth.sohar.i.semen aneti.
Beser sedef.i.semē rute
Beser thasas.i.semen papaueris.
Besicalis vel bessicalis.i. fisalida vel fisalidos.
Bespillus.i.serpillum.
Bestarcoton.i.psiliuz.
Beste.i.polipodium.
Bestese. Bistese.i.macis. Stepha.
Bestesem. idest virga pastoris.
Bestegnasten.i.capilli veneris.
Besulidus. ara. persisalidos.idest alkekengi.
Besustidos.i nenufar.

¶ Cap.xcviij.

Bleta.

Eta vel bleta.lati.gre.stellē.ara.vero belk vel selet. Beta alia candida alia nigra: alia silvestris. Itez greci duo genera faciunt nigrā 7 candidā quaz pferuntur percissimis seminis appellantq; sirlon. 7 est beta agrestis q est beta lata q facta est sicut eleborus albus vt apparet p Dia. c.de eleboro albo. 7 ista vocat blitis pro qua.l.sachilie menie. 7 lz Dia. faciat semotim capituluz de bleta 7 de beta: error scriptoris fuit vel translatoris: nam idē dicunt 7 debent continuari illa capitula. Pli.lib.xx.ca. viij. 7 lib.xix.cap.viij.

Ca.148. **Posse. Sera.** li.aggre.c.de bleta.ex ea est alba 7 nigra: 7 in sapore ei9 ē nitrositas: 7 virt9 ei9 ē q abstergit 7 resoluit 7 expellit supfluitates caliditatis. qñ cū ea fit sternutatoriū 7 qñ bleta coquit egredit ex ea viscositas 7 acuitas: 7 fit virtus ei9 q phibet gñationez apatis: 7 resoluit resolutione pauca. in alba vō ē de virtute abstersiua 7 resolutiua. in nigra est res stiptica: et proprie in eius radice. Et idē auc. Gal. in lib. de alimētis. c.42. In ea existit humiditas abstersiua abstersione tēperata: 7 cū illa humiditate laxat vētrē: 7 mollificat itestina: 7 stomacū: 7 maxime cū fuerit boni sensus. 7 iō accidit q bleta est mala stomaco: 7 pprie illi qui ē sicut dixi quando vsus eius ē nimius. 7 nutrimentum eius ē paucū sicut ē nutrimentum aliarū herbaz. Sed bleta quidem ē magis iuuatiua q molochia in apiendo opilationes epatis. Nigra autē stringit ventrem sicut lens: 7 maxie quando coqtur radix ei9 ē pl9 stiptica 9strictiua ventris 7 alia spēs eius soluit ventrē. 7 ābe qdez spēs eius sunt mali chimi pter nitrositatē que ē in eis. 7 iō quando fit sternutatorium cū succo eius 7 melle mūdificat cerebrum 7 cōfert dolori auriū: 7 qñ ex decoctione blete 7 radicis ei9 abluit caput: aufert lendines 7 mundificat ipsum a furfuribus: 7 qñ phijcit sup scissuras que fiūt a frigore cōfert eis: 7 qñ coquitur cum folijs eius curat bothor. et valet ad conbustionem ignis 7 herisipillam. Et idem auctoritate. Aben. mesuay. quando coquitur 7 comeditur cum fabis digerit cito.

Gal. 6.sim.phar.c.bletum. Bletum ē olus comestibile fri. 7 hu.cōplexionis in secunda mansione a temperata abstantia. Et idem li.ij.c.de cibis.c. de peta. Succus bete ē mediocriter abstersiuus qui et ventrem ad egestionē excitat: 7 stomachum aliqñ mordicat: et maxime illorum quicunq; facile possibilez habent ipsum: pter hoc ipsum est edulium maluz stomacho amplius comestum. Alimentum autez ab ipsa modicum magis idoneam est q malua ad opilatiōes que secunduz epar. adhuc aūt magis qñ cū sinapi aut oino cum aceto comedit 7 spleneticis eodem modo comesta sunt bona medicina magis q alimentum. Cap.75.

Dia. c.de beta. Iecore laborantib9 7 spleneticis cū sinapi vtilissime esui daf. ignes sacros: et q adusta sūt cū albumine illinita restringit. vlcerib9 in capite manātib9 facit. itē allopitijs cruda trita optime illinit. aqua in qua est cocta furfures capitis eliminat. pernionibus autē in fomento adhibetur. Iniecta cum melle onera ventris deponit. item elixe: 7 cocta maxime cum lenticula abscindunt ventrem: 7 sine ipsa molliunt ventrem: sed ambe cacostomatice sunt. humores nutriunt malos: succus earum naribus infusus caput purgat: 7 infusus in auriculas mitigat dolorem cū radicibus suis elixe lendines mundant. fomento zernis prosunt allopitijs: antecedentes scarificatione imposita capillos restituūt: pascētia vulnera 9pescūt: itē folia cruda cataplasmata cicatricib9 nigris reddūt colorē.

Beras.i.tussis sicca: 7 arida. vñ pillule bethobe.i.que fiunt ad tussim. eo q tussi conferat. Pillule p tussi.
Betadorē vel bethadore. i.ozimū magnum.
Betera.i.herba que vocatur lingua canina: 7 ē cinoglossa.
Betharog. vel bethongi. i.ozimum cōmune.
Brethē.quid ē.l. hauud.
Betheth. vel bethesth.i. omne genus melonis.
Betheta.i.melon.
Bethiuz.i.saluia sm Pli.
Bethlen idem.
Bethonieta.i.polium.
Betonica.qd ē.l. bastarez cestron.ara.castram vectonica. Diasc. Psyceotriphon. Stepha.
Bezaar.i.lapis viridis q valet 9 venenuz i quo ē tāta virtus vt expellat venenū.l.lapis bezaar.
Bezaard. vel bezadarad. i.galbanuz

i.galbanū.
Berzarad.kēne.berz. idē
Bezar.i.bauria.
Bezachar.i.oīs medicia. simplex ɔ venenum.
Bezardem tyricca.
Bezearicum vl' bezeat.i. bezeaar.
Bezel.i.instrm vel pfora/tio vētris hydropicorū
Bezer albachar: alij alen gesne vel albedanigi.i. basilicon.
Bezerra catima.i.psiliūz
Bazaracaton.
Biacō.i.cōfectio ad tussiz
Bibac.idest virga pasto/ris. bers. bersandaru. bersicadari.
Bibach.Sera.lib.aggre. bibach.auct. Dia. affer tur ab idia. τ simil corti ci sic cortex mori τ odo ris boni: τ hz virtutē ca lefacientē: τ fiunt cū eo fumigatiōes τ ponit in cōfectionib⁹ vnguētorū τ in aliis ɔfectionib⁹ ca lefactoriis: τ hz virtutē similem virtuti calami aromatici: τ qñ fit fumi gatio cū eo vz tortioni matricis qñ est siccum.
Bibech.i.tussis.
Bibemum.i.almea.
Bibiassa idest papauer cō tusum.
Bibimon vel biblimon.i. portulaca habens lac q̄ vocatur alfarfac τ ē sa tis laxatiua.
Biblakium vel biblatim. idest oleander.
Biblas est species cāne le/ge basap.
Bibliō vel biblos biblus idest papir⁹ vnde carte fiunt inde biblos grece liber a quo bibliotheca
Bible.idest cardamomuz minus.
Bib.i.camomilla.
Bibone.id ē lapaciū agre ste.
Bibu.i.cepe paruum.
Bica.i.affodillus.

¶ Cap. xcix.

Ca. 158. Oculus bouis. Ichar vel bibar.ara.gre.butalmos.la.ve ro oculus bouis vel voce vel cotula.

Sera. li.aggr.c.bichar.auc.Dia Bichar hz stipitē mollē τ folia similia foliis maratri τ flos eius est citrinus plus flore camomille similis flori cotule. τ iō nomināt eam hoc nomine. Et idē aucto. Sal. Acuitas τ mordicatio sunt in ea plusq̄ȝ in camomilla: τ resolutio eius est amplior resolutione ipsius.

Li.3. ca. cxlviij. Dia. ca.butalmos.fm translationem nostrā herba est mollis. cuius folia sunt tenuiter scissa: maratro similia: τ caulis ei⁹ mollis nascens circa muros ciuitatis flores citrinos habens: τ vehemēter splē dentes ac in oculorū similitudinē rotūdos. vnde τ nomen traxit: floribus camomille similes: τ illa est herba que vocatur lingua nostra pucida vel cotula fetida. Et alia butalmos hñs folia coriandro silia nascens iuxta muros ciuitatis: cuius flores sunt ex toto citrini τ ista est herba q̄ vocat in lingua nostra oculus bouis: vl' cotula.l.butalmos. τ inuenies ɔtrouersiā in dictis Diasc. de illa herba ppter corruptam translationem.

Cap.85. Gal. 6.simp.phar.ca.butalmū siue semē incorruptū vel cappocoronia: vel oculus bouinus. nominatū quidē est ita a floribus qui vident fm figurā similari oculo bouis. fm colorē vero similis est arthemidi: magis autez multo τ acrius est ob hoc magis diaforeticū vt sanet duricies admixtum ceroto.

Li.25. c. viij. Pli. ca.de butalmo. Butalmus hz florez croceum oculo bouis similem. vnde τ a grecis nomen accepit: τ est huius cause mollifoliis coriādri simile nascitur iuxta muros ciuitatis.

Capi.III. Aui li.ij.ca.bibar. Bibar est q̄ nominatur keusen i.oculus. rosa eius est citrini coloris rubea in medio. grossior rosa camomille ca. est i scdo sic. i pmo.

Posse. Dia folia eius trita τ ceroti addita pustulas τ duricies apatuz spargit τ si flores eius terunt cū croco: affirmant alią q̄ si post lauacrū τ balneū eundez quis biberit bonum colorē restituet τ facit ipm vomere τ maxime arcuato morbo infectos acris est. τ iō diaforetica: τ propterea schemata soluit cū ceroto τ tyrsi ei⁹ i cibū summūtur.

Aui. odor eius confert ventositatibus grossis in capite.

Bichichon.i.confectio ad tussim.
Bichi. Bechas. Bechi/grec.tussis inde pillule bichichie.
Biciden i.satirion.
Bida vel bidal .idest vir/ga pastoris.
Bidelle.i.balsamum.
Bidella.i.sanguissuga.
Bidellium.i.bdellium.
Bidema.i.albutij radices
Bifare vel bifere. dicunt arbores que bis in āno fructificant. bisbase.
Bifer.i.cardamomum.
Bilaue vl' billaune bibeue bilue. vel bibleue. i.car damomū minus.
Bilbium.i.herba que vo/catur vngula caballina tussilago.
Bilibus.i.coleris.
Bilimē vel bilimon. bilo/mō.i.portulaca habēs lac. Pli. li.xxij.c.xxij. post principiuz τ vocat alfarfagi.bibimon.bac chlanica. Aui.
Biliosissima idest colericis sima.
Bilis.i.tristitia. vel colera scdm Pli.
Bilibris. Isidorus. Sex/tarius duarū.li.ē q bis assumpt⁹ dicit bilibris.
Biscoctum.i. aphriges. Galenus.
Biliscone.i.pulegium.
Bimion vel biminio ē spe cies napi.
Bimo i.affodillus.
Binablon.i.cotula.
Bināflore.i.de arbore.
Binchuz mirti: puto q̄ sit virguluz mirti habens formam plante manus
Bineni vel biennij.i.lapis barchim.bireni idem.
Binz.iusquamus albus.
Bireni. idest lapis de bar chion.
Birenum.i.vas de lapide τ est lebes sustinēs ignē Gal.li.secre.
Birsen est dictio persica.
Bir.i.pectus τ sen.i. apa. inde birsen.i. apa pecto ris. Daly. scda regni. cō mento.xxxj.
Biruach vel birutar.i.as/fodillus.
Birzidē. i. herba que vo/cat testiculus vulpis.
Bisace vel bisasci .i. ruta agrestis q̄ fm Dias. ca. de ruta. armel dicitur moli Gale. vj. memiri. c.x. τ.ij.memiri.ca.iiij.
Bisalon. visalon. later.i. tegula.lib.de doct.gre.
Bisancia.i.succus herba/rum diurecticarum.
Bisara.i.armel τ est spēs rute agrestis quaz Dia. vocat moli armol.O z.
Blexan.harmola vefasa. Diasco.
Bissarim vel bissarum.i. ruta siluestris.
Bisaxi.i.hermodactili.
Bisbase.i.bifare.
Bisbreci bessagum.i. poli podium. Bisbegi idem Steph.
Bisbese. Bisbasse.arab.i. macis.Ste.
Bisbeig. quid ē.l.dipteris
Bision.i.flos cardi. vnde tingitur et ē flos carta/mi.
Bismalua. quid ē.l.altea.
Bismius.i.napellus. Bissum idem.
Bisexi.i.hermodactili
Bisirigi.i.polim.
Bissum.i.napellus. Bismi us idem. Bis. Daly. ix.
Bission.i.flos cardi. vnde coagulatur.

¶ Cap.100.

Istorta vel cōsolida rubea.la.gre.cataphilon vel tormentilla vl' portētilla.ara.buseke. Bistorta est herba similis pētafilon: nisi quia habet septē folia vtriq; pilosa: τ iō vocat eptaphilon: cuius radix ē rubea τ tortuosa similis galange: sed non habet acumen: flos eius aurosus: et ipsa iudicat fri. τ sic. in tertio. Sed notandū q̄ est spēs bistorte habens folia similia lapacio acuto. nisi q̄ color foliorum ex vno latere ē celestis et ex alio viridis. Tormētilla.

flos eius rubeus ꝛ radix rubea que ab aliquibus vocatur bardana minoꝛ ꝛ ab aliquibus lappa minoꝛ. virtꝰ eiꝰ in omnibus sicut virtus pꝛime speciei: sed remissioꝛ.

Ad ꝯfoꝛtādū cōceptum.

Posse. habet virtutem consolidandi ꝛ confoꝛtādi conceptum cōtra dissuriaꝫ deꝫ puluis bistoꝛte cū succo plantaginis ad constringendum menstrua fiat fomentum ex aqua pluuiali decoctionis pulueris eius vł ex duabus partibus eius ꝛ vna spice: fiat puluis qui aspergatur supꝛa ventrem ipso pꝛius melle calido emplastrato ꝛ iuuat cōceptū. Ad cōceptum iuuandū fiat emplastrū ex puluere eius. ꝛ alijs spēbꝰ aromaticis puluis eius vulnera consolidat ꝫ vomitum ex debilitate ꝛ furoꝛe colere puluis eiꝰ ꝯficiat cū albumie oui: ꝛ coquatur super tegulam ꝛ detur patienti.

Emplꝰm ad cōceptū iuuādum.

Bisus. i. pinꝰ magna que sic dicitur.
Bitar vel bithath. Auic. i. virga pastoꝛis.
Bitich. i. herba saponaria vel herba fullonum vel herba boꝛich.
Bitrias. quid est. l. ꝫeg.
Bitumen iudaicū dictum est ſm Diasc. ꝙ in iudea inueniť. s. in stagno qd dicit mare moꝛtuum. l. bꝛafalēdi. Aspaltū stercus demonis.
Biuml. i. ypericō. atricuꝫ falestrū. insarigon. scopa regia. herba sancti Joannis perfoꝛata.
Bix. i. napellus.
Bixis. i. toꝛa.
Bidizen. i. satirion.
Blata terrena. idest terra rubea.
Blactaria ē filis verbasco que sepe fallit pꝛo ea capta folijs minꝰ cādidis cauliculis plurimis. flore luteo ꝗ abiectas blactas in se cōtrahit: ideo blactaria dicitur. Pli. xxv. ca. ix.
Blactabisantia vel blacte bizantia. quid est. l. acchafar.
Blactini vel blactinon. i. purpurea maritima
Blanca est quedam confectio posita in antidotario minoꝛi Sal. ꝛ dicitur blanca per antiphꝛasim: eo ꝙ est nigro vel dicitur blanca. idest alba: non ꝙ sit alba: sed qꝛ purgat humoꝛes albos ꝛ flegmaticos.
Blediū. i. pulegium Dias.
Blefara. id ē tinctura oculos tingēs.
Blefaricon. Belefaricon. i. reniculus viridis.
Blefarūxista. i. instrumentum ad scalpendūꝫ palpebꝛas.
Blesi. i. habētes crura retoꝛta versus intus.
Bletus. i. blitus.
Bleta ficla: ſꝫ blitus olus. coxilides. idē ꝛ quid est blicus. l. sachilemenie ꝛ quid est bleta vel blitum. l. betam.
Bleta acrion. i. ficla siluestris pꝛo qua. l. sachileꝰmenie.
Bliconos vliconos. i. pulegium lib. de doctrina greco.
Blifaton. idest coꝛroboꝛatiuum.
Bliton vel blitus vliton. i. sachiliemenie.
Boa. i. rubentes papule. Pli. li. xxvj. c. xj. i fi. et li. xxiiij. ca. viij. in fine.
Boachis. i. bedeguar.
Boaherech ara. idest cristallus.
Boꝛaꝫ. arab. tussis. alias i. crisis. libꝛ. de doctrina. ara.
Boatrum. i. ydria siue lodria.
Bobas. Bobles. i. bulbus berbesum. ꝛ est balsaies basaleus.
Boblos ematicus. i. bulbus vomificus ꝛ ē narcisus.
Boblus. Bulbus vel bobos. Bolbos id ē balsales. vol uos grece cepe.
Bocarion vel bocaron. i. pars gutturis vel cāna pulmonis.
Bochiron vel bociron. i. cāna pulmonis.

Capi. 101.

Boeboēgi nō iuenit apud Aui.

BOeboengi ſꝫ Aui. li. ij. est gūmi hoꝛribilis sapoꝛis appoꝛtatur de regione occidentis ꝛ estimauerunt quidaꝫ ꝙ est sandaraca: sed non est firmum. Confert asmati ꝛ vtuntur ea luctantantes extenuat splenē ꝛ pꝛouocat menstrua.

Capi. 102.

BOeisse aromaticum. Aui. li. ij. ca. boeisse Boeisse est coꝛtex grossus habens coloꝛem purpureum habens sapoꝛem gariofili absqꝫ dulcedine ciamomi quamuis sit dulcioꝛ ꝙ gariofilus. est cali. ꝛ sic. in secundo. Boeisse.

Boen auguē. i. lingua bouis.
Boetesum est arbor cuius gummi est oꝛagantum.
Bolarcos. i. anetem.
Bolbos grecus dicit voluis ꝛ est bulbus species. cepe.
Bolena. idest antidotario vniuersali idest quercus nouella.
Boletus Bolites. volitis. i. species fungi. Bolos idem Bolicos Bobletus.
Bolismus ē magnus appetitus causatus ex inanitiōe mēbꝛoꝝ ꝛ repletiōe stōaci: pp quā inanitionē mł'tuꝫ appetunt: ꝛ pp repletionē stomachi parū accipiunt immo minus ꝙ appetunt. ꝛ iō dř bolismus. i. minus bolus: qꝛ minus sumunt bolū ꝙ appetunt. Sale. ad glauconem ca. iij. distinctionis tertie.
Bolus. i. lo moꝛso del cibo. vnde bolismus. i. minoꝛ bolus. ꝛ bolus. i. terra sigillata. Saladinus.
Bolus romanus vel bolū est quedā vena terre ꝗ pꝛecipue in armenia reperitur: ꝛ ideo dř bolum armenū pꝛo qua. l. canarmenum.
Bom. i. bubo. amobach alia species.
Boma. i. bombix.
Bombax quid est. l. goꝛō bombix: vomuix.
Bonades. i. barba iouis.
Bonaides. Bonades. i. semen apij. O. xi.
Bombix quid est. l. garō ꝛ bombix similiter vocatur vermis qui facit sericum.
Bondacten vel bōdachaten. i. genus ponderis quantum auellana.
Bōdata. i quantitas auellane.
Bōdoch vł bonoch. ara. idest auellana.
Bonich. i. botim.
Bonion. Bomon. arab. i. perdix auis vel caput auis.
Boꝛabasis. i. bombix.
Boꝛac. idē ē qd baurach. et est spuma nitri.
Boꝛada. alfoꝛꝫa vel affella. i. limatura argenti.
Boꝛra est quedam albedo cum aliquali pilositate vt apparet in folijs calamenti: ꝛ iusquiami ꝛ alijs.

Cap. 103.

BOꝛrago herba est satis nota cali. ꝛ humi. in medio pꝛimi. habet enim virtutem generandi bonos humoꝛes. vꝫ ſm Dias. conualescentibus ꝛ sincopantibꝰ cardiacis melācolicis comesta cum carnibus. Cōtra sincopim fiat syrupus ex succo eius ꝛ zuccaro. fiat similiter contra cardiacam passionem addito puluere ossis de coꝛde cerui. vꝫ similiter contra melancoliam. Boꝛago

Boꝛas qd est. l. crisocolla
Boꝛras. Boꝛax. tincar ara. l. capistrum auri.
Boꝛathum. i. baurach armenium.
Boꝛheos. i. armoniacum.
Boꝛretra. i. afronitrum.
Boꝛce armini vel boꝛia i. baurach armenium.
Boꝛacum. Steph.
Boꝛeas. idest ventus aquilonis.

Cap. ciiij.

BOꝛich vł osatis gre. ara. agisdo. la. saponaria vel herba fulonum. et est de qua pāniculos faciunt: quos herbaticos vocant ꝛ siccant eos ꝛ pꝛo sapone vtuntur. Hyeremias. si laueris te nitro ꝛ multiplicaueris tibi Boꝛich.

ris tibi herbaȝ borich maculata ex iniquitate tua.

Pli. ca. de borich. Borich ē herba satis nota que satis congruit ad abstergenduȝ pannos. ⁊ iō ipsa multuȝ fullones vtuntur. Ex folijs eius factuȝ cataplasma vulnera magna glutinat ⁊ cruorem illorū sistit ⁊ reprimit tumores: que trita cū melle purgat vulnerosa sordida ⁊ mundat maculas. ⁊ mixta cum albumine oui subuenit igni sacro. — *Ad abstergēdū pannos.*

Boringi vel borangi ē qḋ dam semen qḋ venit de sceni ⁊ ē amaruȝ. ⁊ lati. vocat torrella lege bedereg.

Bosas vel bostes vel bosos. i. feniculus.

Bosteiedarij idē virga pastoris.

Botani. votani. grece. i. planta.

Bothor barther. i. eminentia carnis vel pustula.

Bothomarien quid est. l. buthomarien.

Bothor. i. eminētie in cute nō nāles ⁊ sunt pustule albe parue ⁊ alterius coloris: vel sunt pustule parue que sunt in pueris propter quas iussit. Gale. infanteȝ sale trito saliri ⁊ fassiari: ⁊ resoluuntur in aqua citrina ⁊ variole sunt huius generis.

¶ Cap. cv.

Terbentina.

BO tim ara. gre. terebinthū vel albotin. la. vero arbor grani viridis ⁊ est arbor: vnde emanat terbentina illa q̄ vtuntur arabes ē dure substantie tribilis.

Sera. li. aggre. capi. botin. Botin est duaꝝ speꝝ domestica ⁊ siluestris. domestica. s. arbor terbentine: ⁊ est botin ſm veritatē vl' terbentinuȝ. ⁊ est capinus cuius lachrymus est terbētina. ⁊ ab eo oritur pix ⁊ rasa: vt appet in. l. rest. ⁊ fructus eius est granum viride. ⁊ siluestris est lentiscus arbor in montibus nascens. ⁊ dixit mihi quidā arabs. lentisci arbor est sicut arbor glandiū magnarum: nisi q: est pulchrior summitate. s. q: summitates eius sunt ad rubedineȝ decliues: ⁊ sunt folia lenia ⁊ fructū facit in ramis sicut botr⁹ magnitudinis granoꝝ granatorū siluestrium. et quando maturat fructus ⁊ sunt rubei. ⁊ folia eius similiter rubescunt. ⁊ quando fructus perfecte maturant sunt vt plurimū nigri sicut apparet in. l. maaleb. Sciendū q: ista arbor lētisci: est arbor que grece vocatur scinus: cuius gūmi est mastix sicut appet. in. l. mescebe. folia eius sunt sicut folia sorbi: ⁊ odor eius est odor stinci: nā stincus vocatur planta quam nos regnicole vocamus lentiscum: incōgrue tȝ: ex cuius fructu extrahit oleuȝ de stinco: sed scinus est vere lentiscus et ē botin siluestris. Plinius libr. xiij. capi. vj.

Cap. 76. **Gale.** 8. sim. phar. cap. de lentisco. echinus. i. lētiscus frutex h̄ ex aquosa substantia remisse cal'a virtute ⁊ terrestri fri. nō multa cōposita. ppterea ēt stipticat moderate siccat ergo in scdo iam cōplecto vel tertio incipiente. In ea vero q̄ ſm calitatē ⁊ frig. oriam medius aliqual'r est cōmoderatus. silem autem in oībus hȝ eius stipticitatē in radicibus ⁊ ramis in extremis in pullulatiōibus in frondibus. adhuc auteȝ in fructu ⁊ cortice. ⁊ succus in folijs eius viridibus expssus sil'is erit gradus stipticans moderate vnde bibitur per se ⁊ cū alijs pharmacijs quascunqꝫ dissinterias sanās. Et subdit ⁊ scimelias. i. stici montani. alia quidem exichinus. alia vō oligoschin⁹ noiat maior. ⁊ qdeȝ durior est exichinos. grauior vero ⁊ laxior oligoschinos fructus autē oligoschonis sōniferus est oxichonos vero due sunt spēs. vna qdē non fructuosa: cuius nullus vsus est ad curas. alia vō fructuosa ⁊ somnifera. ⁊ eius fructus: ſȝ min⁹ q̄ oligoscinos cōpl'o eoꝝ ē cōposita ⁊ terrestri substantia remisse fri. ⁊ aquosa remisse cali.

Dia. Cap. terrebinthi. s. domestici folia semen. ⁊ corium stiptica sunt. filij diligentia colligunt sic scin⁹, semē ei⁹ cacostomatichū ē. ē em. c. ⁊ diureticū. — *Lib. j. c. 84. vide q̄ pulcre ⁊ ample ad pr̄ni. ca. 147 de lentischo.*

Pos. Sal. qñ bibit lētiscus p se vel cum alijs pharmacijs quascunqꝫ dissintherias ⁊ vētrales disponēs curat. ac ēt ad sanguis spuitiones ⁊ emorrosagias que ex m̄rice ⁊ pcidentias ani ⁊ m̄ricis idoneus est, ppie bipoquistidos: ſȝ ⁊ scimelias i. stincus mōtanus cuȝ suis spēbus si fuerint torrefacti cū vino ⁊ bibant fluxūqꝫ ſm vētrē desiccāt ⁊ fluxū rubeū detinēt: ex qbus manifestū est: qm̄ cōplexio eoruȝ est cōposita ex suba terrestri remisse fri. ⁊ suba aquosa remisse ca. ad siccādū redolēt. ⁊ ad caput vapores mittunt remisse fri. quibus ⁊ somnolentos operantur. — *Ad fluxum.*

Dia. terrebinthū domesticū vētrē stimulat vino mixtū: morsib⁹ occurrit eius resina eligēda ē alba ⁊ limpida vitreū hñs odorē ⁊ colorē terrebithi retinēs. vtilior est oib⁹ resinis: scda post istam resinam vtilis est resina scini sicut appet in. l. atronig. lȝ al'r dicat in. l. mescebe tussi ⁊ ptisicis medicat more electuarij melle addito thoracis vitia cōpescit. vētrem mollit erugine cāpane ⁊ ere vsto ⁊ calcāto vel nitro adiuncto lepras corporis purgat pus auriū melle ⁊ oleo mixto detergit pruriginē nature non admittit, pfundas plagas ⁊ vulnera replet: ⁊ purgat malaxātib⁹ medicāīni b⁹ necessarie miscet dolorē lateris phibet resina molli. i. pictura ⁊ colofonia q̄ ex loco nomē accepit. hec vt electuarium data tussim medent oēs: resine nō sūt vni⁹ coloris nō aūt albe sūt: aut mellinū hñt colorē. fit enim resina liquida de cipresso durities vero resine sūt strobillina pescilina pictuia ⁊ elatina. Eligenda est q̄ fuerit odorata vel limpida ⁊ ñ ligda valde: ſȝ vt cera sit ⁊ nō valde frangibilis. Melior ē oib⁹ pictuina ⁊ elatina: q: odorate sunt. ⁊ thuris hñt odorē. pescina vero ⁊ strobolina ⁊ cipressiua nimiā in se hñt virtutē. nā scinina est fil'is terbētine lētisci semē folia coriuȝ ramuli vnaȝ hñt virtutē cum radice. i. stiptica. de cui⁹ corio succus fit de folijs ⁊ de cortice sic. folia cime radices: ⁊ cortex in aq̄ vehemēter decoquant ad spissitudineȝ mell. est. n. aq̄ ipsa stiptica res. dat. n. cum pusca frigida emoproicis dissintericis ⁊ soloni vētris: ⁊ est illis singulare presidium fluxū m̄ricis strigit cās stericas curat ⁊ ppēdētia ani. Elixatura folioꝝ eius diuretica est de qua si fractura frequēter fomentet celerius solidatur. succus foliorū eius dētes cōfirmat si sepius in ore teneat qui virtutis est stiptice ⁊ sil'ibus causis prodest. ligno eius viridi dētes fricati candidantur. fit quoqꝫ oleum de sēie eius sil'ibus causis necessariū: ⁊ capillis cadētibus inunctuȝ pdest: eo q: calidā ⁊ stipticaȝ hēant vim. hanc resinam masticē vocant. emoproicis vetustis cum aqua frigida seu pusca prestolat tussim sedat cū mulsa: calido stomacho vtilissima est: ⁊ ructuatioib⁹ fetidis prodest masticata. dēti frigijs vtil'r adhibet. candidum vultum facit fetidum odorē oris longius. arcet gingiuas confirmat pilos qui in oculis nascuntur contrarios acu vel stilo calefacto opitme colligit. — *Ad plagas pfūdas. Ad dolorē lateris.*

Botrachion vel botracion vel botracium. i. aptum risus vatrachion. Pli. lib. 25. capi. vltimo. in fin. Dias. kebkegi Auicen.

Botrea idest centaurea maior.

Botrichis vel botricio idest apium raninum.

Botrion est pria spēs vlcerum oculi: ⁊ est vlcus in cornea cauum strictū ⁊ mundū. scda vocatur lamamoma latius superiori minus profundū. tertia species vocatur argemon in circulo oculi vulcus occupās de pupilla ⁊ coniunctiua. quarta dicitur epithamia:

et est vlcus sordidum τ rabidum.

Botris. Li. 3.ca. cxxi.

℄ Capi. cvj.

B O tris vel botrin.

Dia. cap. botris. Botrix est herba fructicosa tota spāsa supterrā colorē mellinū habēs p interualla furcata virge eius in oib⁹ ramis semiplene. folia hʒ similia itubo agresti cū maxio odore: τ bono nō inuenit in partibus nostris multi pro suauitate odoris rebus alijs eā adiungūt. nascit in locis cultis τ pascuosis. Capadocij vero eā ambrosiam dicunt. Pli. li. 25. c. septimo. τ libro. 27. capitulo. viij.

Posse. Sera. cum vino bibita ortonoicis pdest. succus eius bibitus in balneo ictericis colorē reddit. Sed notandū ꝙ plures herbe non inueniuntur in partibus nostris. τ ideo nostro idiomate non possunt nominari.

Botrus. i. forma vue composita ex racemis.
Bouis cornu. i. fenugrecum sic dictum a similitudine baccarū eius ad cornua bouum.
Bouis costa. i. dupleurō. τ est dulbub.
Braca. i. bacca.
Bracatos. i. rana
Brachiuʒ aseid idem. τ est omnibus notum.
Bracon. i. viscus.
Bradipora. i. grauantia τ ad egestionem tardantia/ isto vocabulo vtitur Gale. li. dinamidiarum pticula pria. c. de bradiporis. O ri. ₰o bradi// pora. i. generantia por

℄ Cap. cvij. Cros.

Aspaltū

B Rasalendi ara. gre. aspaltū. la. vero bitumen iudaicū: sic dictū eo ꝙ in iudea inuenitur. s. in stagno qd̄ mare mortuū dr̄ in quo ingredit flumē Jordane. τ ipm est spēs napte: sed non napta: qm̄ napta est petroleuʒ vel stercus demonū qd̄ est idē: τ est sicut oleū liquidum sed bitumen iudaicum vel aspaltuʒ vel brasalendi que idē sunt ē durū vt cūqꝫ qd̄ pōt pulnerizari: sʒ nō resoluit τ habʒ vt cunqꝫ fetorē napte: vt pʒ per Sera. τ per cōcordia Aui. ca. de petroleo. qd̄ idē ē qd̄ napta. Adhuc sciendum ꝙ spaltum τ napta bitumen iudaicū: petrolium stercus demonis: τ brasalendi sunt idem. τ est oleum petroleū vel napta. τ stercus demonis antiquatum τ induratū: qꝛ qn̄ petroleū est recens liquidum est sicut oleū: sed cū anciquat indurat. Eligēdū est petroleum qd̄ est albū vel citrinū: vel clarissime substātie: τ qd̄ est fetidissimū hʒ aūt virtutē igneā. s. dissoluendi τ psumēdi τ attrahendi. τ est ca. in fi. tertij. sic. in quarto.

Ca. 177.

Sera. lib. aggre. cap. brasalendi. Brasalendi est aspaltū vel bitumen iudaicum rubeū. Est āt in sicilia humiditas quedā natans sup aquas fontium quā ponūt hoies illius regionis in lapadibus loco olei τ vocāt ipm oleū sicilinū. τ ipsi quidem errāt in hoc ꝙ ipsa est spēs aspalti humidi τ napte. Aspaltuʒ vero babilonicum quoddam est clarificatū. τ color eius est albus. quoddā ex eo est nigrum. Et idem aucto. Gal. quedam eius spēs generat in fluminibus. τ iō reperit hoc maxie natās super chā τ albollōgue. τ i aflos. τ i alijs locis pluribus natans sicut butirū: τ dū pmanet super aquam est humidū τ liquidū. postea desiccatur τ fit durum. τ generatur ex eo in mari mortuo. τ est mare falsum vltra terrā seni: τ non est in eo animal aliquod: et venit ad ipsum flumen Jordane.

Cas. felix cap. de petroleo. Petroleū. i. oleum petre. Jnuenit aūt locis surfureis. fit. n. cum pinguedo terre τ aque actiōe caloris ad igneas conuertitur partes. Jnuenitur ēt super lapides qd̄ quidē p eos resudat τ in eis est. τ sup mare inuenit: sed id ē nigrum. postea vero per excoctionē fit albi coloris: qn̄qꝫ ēt citrini in grecia τ in marinis partibus ista operantur.

Dia. ca. aspaltum. Aspaltū est bitumē iudaicū. τ eius aliud est aridū. aliud liqdū: vn̄ bitumē iudaicuʒ ꝙ fit in lacu iudee q dr̄ assaltitem: coagulatio eius per ripaʒ ipsius lacus inuenit: τ naute vadūt cum stafa. τ sic eā colligūt τ siccāt τ vendūt. Aliud gen⁹ est ꝙ neqꝫ ferrū neqꝫ aq̄ rūpere pōt nisi tm̄ mēstrua mulierum aut sanguis hircoꝝ. Et si volueris rūpere sic rūpe. tole filum de lana τ intinge ipsum in sanguine. τ sic incide. Est aūt bitumē summū purpureū odoris grauioris. reprobabile aūt nigrū est. Adulterat autem pice mixta. Reperit aūt babilonicū bitumē albū seu nigrū lōgo interuallo rapiēs ad se ignē. oē vero bitumen hʒ virtutē malaticā τ diaforetica τ hʒ vires viscide τ etiā efficaciter relaxātes. Est ēt acris τ stiptice q̄litatis. τ p hoc ꝙ austerū infrigidat. desiccat vero in vtroqꝫ. τ iō ad putredinē τ ad reuma vtile ē. liqdū vero bitumē in babilonia generat τ allopitia τ sicilia. reperit ēt natās sepe in fontibus recorporatiuā habēs virtutem. Li. j. ca. xvij.

Aui. Petroleū albuʒ note speciei est. τ nigrum est colamētum picis babilonie. cal. est τ sic. vsqꝫ ad quartū est: τ subtile τ proprie albuʒ resolutiuum liquefactiuum aperitiuum opilationum. Ca. dxlix

Posse. Contra arteticam podagram chiragrā paralesim yliacam passionem stranguriā τ dissuriam fiat partium dolentium inunctio. Contra yliacam passionem quidam dant in quantitate. ℨ. j. et ad plus. ℨ. ij. et multotiens curantur. sed non dʒ dari i estate: nec colerico: nec debili nisi sit materia frigida: Contra fortem podagram τ yliacā buliat in succo ebuli petroleum τ colatura detur patienti. Contra vitium lapidis summum remediuʒ est puluis lapidis lincis buliat in petroleo τ colatura per siringaʒ iniciatur lapis enim confirmatus frangitur prius tamen debet fomētari virga ex aqua decoctionis malue τ olei: vt extendantur τ aperiantur meatus. Contra suffocationē matricis fumus eius positus super carbones per nares recipiatur. Contra casum matricis fiat suppositoriuʒ ex bombice intincta in petroleo. Contra asma τ tussim antiquam pectus prius inungatur bene vt bene digerat medicinam: τ detur. ℨ. j. vel. ij. Contra vehementem frigiditatem stomachi inungatur ex eo stomachus. Sed notandum ꝙ quando datur petroleuʒ debet postea dari aliquid frigidum τ humidum: quia petroleuʒ excoriat. fri. vero τ hu. lenit.

Ad podagraʒ. Ad chiragram. Ad strāguriam.

Dia. Aspaltū tumores reprimit. offocatiōib⁹ stericis occurrit cadentes matrices subleuat fumigando epilenticos: fumus eius puocat cuʒ castoreo: mēstruis iperat. tussim sedat. asmaticos τ disnoycos ad sanitatem perducit. morsibus venenatis occurrit. sciaticis prestolatur. ciliacis datur in modum cataputie τ maximuʒ prestat effectum. coagulatū sanguinē cum aceto resoluit. dissintericis cum succo ptisane sup positus curat. Catarrū suffumigatiōe cōpescit. dētium dolorē appositū mitigat. podagricos τ artericos cum nitro τ cera vt malagma impositum curat.

Aui. Confert doloribus anchaꝝ τ doloribus iuncturaꝝ τ ppie albū: τ confert doloribus aurū frigidis τ cōfert albugini oculi τ aq̄ descēdenti. Et nigruʒ ex eo etiā confert asmati τ tussi antique bibitur enim parū ex eo cum aqua ca. τ sedat doloreʒ ventris pungitiuum: τ ventositates: τ quando fit ex eo liciniuʒ interficit vermes τ proprie nigrum τ comeditur pōd⁹. ʒ. j. de eo τ franbit ventositatem vesice τ frigus matricis. τ confert puncture epithimatum.

Ad albiginē ocli Ad dolorē vētris

Barsil.i.bartan.

Bragina idest comissura duarum celularum in summo capitis vbi ē virtus fantastica.

Brain. idest corroborati/uum.

Bramearis.i.file lane.

Bramia vel brasia. semen vitis.

Branca leonis idest herba flaura.

¶ Cap.cviij.

Branca vrsina. Branca vrsina. herba est cuius folia sunt magna sicut folia caulis: sed incisa sicut branca vrsi in medio eorum oritur stipes in cuius capite sunt multi flores spinosi conclusi. calida est ꝛ humida in secundo. virtutem habet mollificandi ꝛ maturandi ꝛ leniendi.

Posse. cōtra ariditatem mēbroꝝ ꝛ vitiū splenis fiat vnguentū ex brāca vrsina contrita et macerata diu in oleo ꝛ colature addatur cera ꝛ fiat vnguentum contra vitium matricis ex frigiditate ꝛ ventositate. R. succi brance vrsine: ℥.iiij. herbe sauine salvia maluarum maiorane rorismarini pulegij arthemisie absinthi abrotani. anā. M.ij. gariofilorum. vnc.iij. cinamomi.ʒ.ij. spice.ʒ.iij. cimini. vnc.j. picis grece.ʒ.j. galange.ʒ.iij. thuris masticis. anā.ʒ.iij. boli. vnc.j. cere albe. vnc.viij. vini greci. lib.ij. lardi scroferorulum.j. predicte herbe pistentur cum lardo predicto: deinde ponātur super ignem. cum vino ꝛ succo predicto donec coquatur vsqȝ ad consumptionem vini: deinde coletur et iterum resoluatur in igne ꝛ addita cera eliquata ponātur spēs predicte ꝛ dimittant coagulari ꝛ vngat vēter.

Brandisposia.i. tarda digestio Gale. viij. miamiri cap.xij.

Brancipatho. gre. ꝑ morbo dicitur.

Branbiasis. gre. raucedo

Brancus catarrus vł brāchos.i. apa faucium: et sunt amigdale. Gal. vij. miamiri. ca.j.

Brania vel braria cobrania.i. ruta agrestis.

Brasaueste. idest capillus veneris.

Brassica. idest. caulis. vnde Macer. caulis romana grecorū brassica lingua pro qua.l. combin/ Pli.li.x.c.ix. in prin.

Brassica rustica. i. apokimum.

Brata. fm Plin. lib.xij.c.xviij. vltra medium est arbor in bellineos nascens cipresso filis ex albidis ramis iocūdi odoris vt ddor cedri accenso igne. ꝛ illa est prima species sauine.

Brachi vel bratreos. est secūda spēs saluine.

Brateos vel bratheos. gre. i. sauina vracteos macer.

Bratea. i. aurea lamina.

Bregma. i. mucus nasci digestus.

Brequequion. Prequequion. i: anteperfica. Bresillum V. Bacham et Bathara

Bresuium. i. batā.

Bretima capitis quidam dicunt ꝙ est occipitium capitis. quidamꝗ est cōmissura: quidaȝ ꝙ ē medium capitis.

Bretrachium. i. filereti cum.

Bribetmen. i. sifac quod ē super zirbū. ꝛ sup ipm ē mirac. ꝛ lacert⁹ ventris

Britonica est radix peristereon.

Brio. Dia. c. brio. herba est duoꝝ cubi. lōga. vgas multas ꝛ teneras hñs i qb⁹ folia nascunt lepide silia mollia ꝛ alba ꝛ in summo virgaꝝ ꝑfert sem florē albū habēs.

Posse. Dia. virt⁹ ei⁹ est quecū succo prisane cocta a capadocijs comeditur pp frigiditatem stōi ꝛ semine eius pro pipere vtūtur. miscēres in cocturis ꝛ reliquis eicis. Alij memorant hanc empetigines mederi.

Brionia. i. vitis nigra que gre. dr ampeleos melena: et est idē qȝ sicida vł cucurbitin⁹ vł cucurbita siluestris

Brion. i. muscus stagnus. i. vsnee herba est duorum cubitoꝝ longa virgas multas ꝛ tenues hñs in qb⁹ folia nascunt lepido similia mollia ꝛ alba ꝛ in summo virgarum profert semen florem album habens. Et sic hoc nomen conuenit tribus rebus.

Brion maritimū vel briū. i. herba que nascit sup saxa i mari fm qȝ dicit Dia. in. c. de licena qm̄ licenā vocat brion. ꝛ est fctā sicut vsnee. vñ brion. i. vsnee maris. ꝛ nō est alga: vt qdā dicūt. qm̄ Dia. facit caplm aliud semotim de alga. ꝛ. c. de licena. Nā ponit caplm de alosachne. i. de alga. sicut apparet si leges in Dia. lram alosachne: sȝ ꝓbriō. l. aynech. Pli. lin. xxvij. ca. viij. post principiū. ꝛ lib. xij. c. xxix. in prin. Gale. primo miamiri. cap. j. Briocteris. Lib. iiij. cap. lj. Lib. iiij. cap. xcv.

Dia. ca. Briocteris. herba est cuius radix aspersa ꝛ stricta ꝛ coherēs gustu dulcis facit hastas duorū cubitorum spinosas. Nascit in locis algosis qui catapl asmatibus adhibita omnibus vulneribus imposita ꝛ quotidie mutata medetur.

Brisara. i. mons quidā.

¶ Cap. cix.

Britanica.

Dia. c. britanica. Britanica herba est habēs folia similia lappatio agresti: sed paulo nigriora lanosa gustu stiptica. hastā vero hȝ lōgam radicē paruā ꝛ tenuē. folia ei⁹ exiccant succ⁹ ei⁹ collect⁹ in sole ponit ꝛ siccat ꝛ est illa virt⁹ stiptica. Pli. li. xxv. c. iij. Auic. dicit bertanib. a qbusdā damosamos in modū lactuce crescit i locis mōtuosis humidis argilosis ꝛ aspis

Pos. Dia. succus eius siccatus i sole prodest vulneribus vel cancris: oris faucium cum vino ꝛ his prisim incurrunt. quidam dicunt quod est lapatium acutum. Lib. iiij. capi. ij. ꝛ Gale. vj. sim. cap. lxxxvij.

Brizia. l. liquiritia.

Brocata est quoddā cataplasma qȝ recipit absinthium rutā arthemisiā inde equalr pistant subtiliter ꝛ miscent cū melle ꝛ oleo cimino ꝛ buliunt ꝛ aliqualr ꝛ tepidū cataplasmatur sup mēbrū ꝛ mirabiliter ab eo remouet dolorem.

Brochicon. ꝛ broco gre. pars gutturis vel cāna ipsa pulmonis. Pau.

Bromos. Step. est hamemanum massum. Plin. libro. xxij. capitu. vlti. prope finem.

Broncocelō. i. tumor cresçēs intra ceruicē et tracheā arteriā. Cor. cels⁹.

Bromis vel brom⁹. i. auena. li. de doct. gre

Bromū. i. spuma maris. qm̄ dr eē plena bramo. Alex. ca. de disinteria. qñ inquit cum ea febris adest vlcera imbromidātur ꝛ sordidantur. ꝛ fm Dia. est scōa spēs altionij que est spuma maris

Brācos grece. i. brāchos

Brot⁹ arthēidis. i. botris.

Bruca: bruca erecta. brueria. i. thamariscus.

Bruach. i. affodillus

Brucus. i. ramus.

¶ Cap. cx.

Bruculus est spēs locustaꝝ que aliqñ intātū abūdāt i terris arabū qȝ terrā tegūt ꝛ fruges comedūt ꝛ herbā: quare cōtra eas congregantur sicut in exercitū ipsosqȝ colligūt ꝛ comedūt insalsos ꝛ salsos. Et ego vidi eos salerni anno dominice incarnationis. Mccxcvij.

Alman. trac.3.c. de bruculis. bruculi q saliti nō sunt parū calefaciūt ꝛ inflatiui existētes sperma augmētat. saliti ꝟo plus calefaciūt ꝛ sitim efficiunt ꝛ sunt mali nutrimētꝫ sanguinem quoqȝ adurunt

Brumaria. i. lēropodion. ꝛ est ciclamē vł bothor mariē. Diasc. ortamira leucopodion.

Brumeria vł brunere. idē qȝ supra.

Brūcus podagra lini. basta lini cuscuta idem

Brunō talasumi. Brion. idest muscus maris thabelebum.

¶ Cap.cxi.

BRuscus vel brusius omnibus est notus. Pau. capitu. de brusco. Bruscus folia eius sunt sicut folia mirti cū extremitatibus spinosis faciēs plres stipites cum fructu rubeo sicut fructus cerasi. ⁊ est temperati caloris vt hipp. ⁊ G. testantur.

Posse. Pau. succus foliorū eius expressus in ore tentus oris vitia emendat: prodest stomacho ⁊ dolori ventris ⁊ colere tpat⁹ cum lacte ⁊ inunctus vitia oculorum emēdat potat⁹ cū zuccaro emoptoicos sanat ⁊ petrā frangit. succus eius coctus ⁊ bibitus coleram ⁊ mēstrua expellit: puluis radicis eius vulnera bene sanat.

Buatim. i. panicum.
Bubanū. i. olibauum. Halyabbas.
Bubas. i. napo.
Bubestim. dicit Plin. lib. xxij. ca. xxij. añ me. q̄ ē plāta que q̄uis a greco in cibis laudet. bonū tñ est venenuz. ⁊ est herba coriandri.
Bubezs. i. adarcis.
Bubiquinon. buboquinō buboquinum. i. mādragora.
Bublestis. i. aial rarū de/ est in Italia simillimum scarabeo longipedum deuoratum fracto felle ita inflammat vt rumpat. Pli. li. xxij. c. xxij.
Bublotem. i. marubiū nigrum siue siluestre ⁊ marubiastrum.
Bubo. idest apostema inguinis.
Bubo auis. i. lo buffo.
Bubsimon est hertomum i. actimus. Stepha.
Bubon. i. inguen.
Bubona idest carbunculus durus vel diuturnus.
Buboniū. i. inguinale.
Buboncelent vocant greci quando tibie varicib⁹ implicantur vel inguen Cor. cel.
Bubonocilli dicuntur habentes rupturam iguinis Paulus.
Bubue. i. fenugrecum.
Bubagi. bubugi idest radix capparis. Haly.
Bubul. idest cepe siluestre.
Buburismus. i. rugitus intestinorum ⁊ est nomen fictitium.
Buchada. i. parue eminentie sicut pustule.
Baceron. i. fenugrecum.
Pli. xxi. capi. vij.
Buchida. i. buchada.
Buchormariem. i. butomarien.
Bucholide. Buchonlies bucolide idest herba similis camomille. ⁊ ē cotula ferida.
Bucuch. i. cime vel lecti.
Buchursudel idest fumigatio nigra.
Buchum vel bucum. i. mā thethabon.
Buchor. arabi. vapor fumigium.
Bucie. i. vitis albe.
Buctida plāta est qua carem⁹ satis stiptica ⁊ vulneruz solidatiua cortex eius laxat ventrem.
Budacogi vel budaregi. idest ozimum.
Buderegi est similis eruce quā Dia. erismō vocat; ⁊ est bedereg.
Budericis idem.
Buetim. i. panicum.
Būgamis. i. amomum.
Bugamū. i. asara
Bugee herba de bugea q est locus barbarie in littore africano. l. abes ⁊ guzema ⁊ puluis bugie darsisabam. Almanso. Buzee.
Bugenis buyanis. idest paucedamum herbarum. Serapio. Auicena.
Buterigi vel begerigis: habet cepas paruas similes cepi croci: folia similia folijs porrorum. flores similes floribus viole. ⁊ dicitur q̄ est species hermodactili.
Bugi. i. alchubigi
Bugienisum. idest cerofolium.
Bugilisse. idest lactuca asini.
Buglosa. buglossos. bugossos idest lingua bouis. Eufrosinum. Plinius libro. xxv. capitulo. vij.
Buglosson grece. i. piscis dictus solea.
Buguridis sunt ea que siunt campestrib⁹ armis.
Buheregi. ē similis zedoarie qua caremus.
Buiat. i. quercus.
Buincli est quedaz species fraxini.
Bul. idest. mirica fides. Alb. mag. libro. xxij. capitu. equi.
Bulatiron. i. polium.
Bulb. idest milium solis.
Bulbe. i. fenugrecum.
Bulbus est omnia radix tunicata apud Pliniuz maxime.
Bulbus agrestis quid est. l. coliticon.
Bulbus benetatio. i. alumen scissum.
Bulbus ematicus. idest radix narcisci. sic vocat eā Diascorides capitulo de narcisco. et vocatur ab eodem bulbus ematicus: similiter quedam que nominatur hermocales.
Bulbub vel bulbul. idest cepe siluestre vel cepe canis.
Bulbus fistic⁹. i. scilla vel squilla. l. basal. l. bulbus ruffus idem.
Bulbus merepsicus quez Diasco. nauseatilem vocat. folia eius sunt similia bulbi nostri i quo fructice est bulbus niger.
Bulbus studium. i. flos lupuli.
Bulbus vomicus vel vomitorius. idest narcisc⁹. Bulbus ematicus. Diascori.
Bulceis. i. adarcis.
Bulcus. i. flos.
Bule. i. cucumeris indi et sunt similes fruct⁹ capparis ⁊ sunt amari cal. ⁊ sic. in secundo. et vocatur bel. sel. fel. simul descriptia Sera.
Bulge idest citonia.
Bulgij afrac. i. lappago.
Bullos. i. vllos ⁊ est arbor glandis.
Bulmos. i. bolisimus vl' fames vaccina. bulimos bulimos gre.
Bulogos. i. lippum.
Bulufar. i. nenufar.
Bulus gre. napo.
Buloquinū. i. mandragora. Diasco.
Bulot. ara. glans vel castanea. ⁊ est spēs eius
Bulengi. idest. absinthiuz. Haly.
Bulunge. ara. ciconia.
Bunca. i. bunchum. buncheum. Aui.
Bumon. i. action. Dia.
Bunion. gre. napus.
Buizuzemet. idest. vrina catuli.
Bumas bubas. i. nap⁹ vel rapa agrestis. Ste.
Bundata. bunadata. bundata. i. auellana. būduc similiter.
Bunc. i. affodillus.
Bumeliam. i. furunculum Et bumelia est vna species fraxini. Plin. libro xvj. cap. xiiij.
Bumellianos. i. rapsia.
Bumodes. i. pix. marina. ⁊ est pix naualis.
Bumodes. idest marinus piscis.
Bumonides. i. policaria.
Bumos vel būros. i. flos.
Bunigi. i. borongi.
Bunicum mirti. i. illud qđ est super virgulum mirci habens formam plāte manus.
Bunum. i. polium.
Bupluron. Plinius. libro xxij. ca. xxij. Joā. Me. de herbis sponte nascētibus bupluro in numero herbarum spōte nascentiuz hanc greci hñt cubitali caule folijs multis longisq; capite aneti laudatum in cibis ab Hipp. i medicina a glaucone. ⁊ in condro ⁊c. sonat in greco bouiscosta vel costa bouis.
Buprestim vel bubtristim quid est. l. bubestin.
Buprisides idem.
Bupuron idest buplitron.
Burachet. ara. idest anax Auic. bac.
Burachum idest baurach Haly.
Burame. idest alfesire. et est vitis alba. Serapio.

¶ Capitu. cxij.

Papir⁹ herba.

Burchidi vel burchdi. ara gre. papirus lat. vo cartafilago vł papir⁹ paliur⁹ vaporiuz

Sera. lib. aggr. c. burchdi. Burchdi i. papir⁹: vñ fiũt charte ⁊ alio noĩe vocat̃ charta: vñ carta sic scribitur a paulo ꝙ ē quedā plāta iũcosa plaustris quā arabes burchdi vocāt. ⁊ est papir⁹: ex quo fiũt charte ad scribēdũ. ⁊ subdit. Est ⁊ alius papirus q̃ dr̃ burachi ⁊ est herba nascēs in locis humidis hñs folia lōga vt gladiolus: sꝫ non sunt acuta. ⁊ est alius a papiro superiori. Et est ali⁹ papirus quē latini vocāt papirũ vel chartafilago qua vtunt̃ sacerdotes pro viuificādo lumina in ecclesijs.

Pli. lib. xiij. c. xi. xij. de papiro. Est herba de qua fiũt charte velut iunc⁹ lat⁹ quo faciunt arabes chartas ⁊ sexteriola parua vbi spēs inuoluunt̃ que sexteriola dicunt̃ kirtas ⁊ lōgũ idē sermonē facit in alani.

Pos. Sera. auc. Dias. Burchdi. i. papir⁹ vñ fiunt charte vel est plāta aquatica de qua fiunt charte. ⁊ est notũ. q: ex eo fiunt charte ⁊ vocat̃ fistula: q: vtunt̃ ea medici qñ volũt dilatare orificia fistulaꝝ: ⁊ qñ volũt ea vti ĩfundũt eũ primo ĩ aqua ⁊ postea ligāt sup eũ lignũ ⁊ dimittunt donec desiccant̃ ⁊ postea dissoluunt ⁊ ponunt in fistulis: quoniam quando manet in eis implẽtur humiditate. ⁊ tunc humefit ⁊ dilatatur. ⁊ radix eius nutrit nutrimento pauco. ⁊ desiccaut eam babilonici ⁊ proijciunt substantiam eius ⁊ vtuntur ea in partibus illis.

Lib. j. c. clx.

Dia. ₣m trāslationē nostrā. ca. papirus. Papir⁹ vñ charta alexādrina fit vtilis est. Nā cineres eius vulnera sordida oris ⁊ totius corporis limpidat. hec charta combusta facere nouit.

Capitu. xxxiij.

Sal. viij. simpliciũ phar. cap. papirus. Papirus hec herba nō administrat̃ in medicina sola: sed postꝙ̃ infunditur ⁊ comburitur. ⁊ hec ĩfunditur in aceto ⁊ vino vel cum vino solo incarnat vulnera recentia ⁊ maxime in circuitu apposita. sed hec quidem materia est velut quedā susceptiua sanatiuoꝝ pharmacoꝝ

Capitu. cccccxlj. ad fluxũ sãguinis

Aui. li. ij. cap. papirus. Papirus cōfert fluxui sanguinis ⁊ prohibet eũ ipsius cinis ⁊ pulueriza̅t super vulnera recentia ⁊ consolidat ea. quādoq; vero infunditur in aceto ⁊ exiccatur ⁊ intromittitur fistulis omnibus vulneribus ambulatiuis ⁊ vlceribus. eius cinis confert corrosioni oris ⁊ retinet sputum sanguinis. Sumatur ⁊ inuoluatur lino. ⁊ dimittatur donec exicet̃ deinde super emorroydas ponatur: ⁊ tũc confert eis.

Burdo. i. miluus.
Burma vel burmati. ideꝫ vas terreũ ĩuitreatum.
Burida. Buchisa est semē nigrũ simile piperi quo caremus.
Burot. i. glans ⁊ ₣m quosdam castanea ē spēs ei⁹
Buruchi. i. aphodillus.
Butrima. i. medicina ida sic vocata.
Burũgi. abzongi. i. borongi. semen basiliconis maioris.
Rasis scdo affforismorum.

¶ Cap. cxiij.

Capi. nō est Sale.

Busach idest sputum.

Sera. aucto. Sale. lib. sim. phar. cap. busach. Busach. i. sputi hñtis stōm repletũ cibo: est valde debilis virtutis sputi vo famelici est forte: ⁊ est resolutiuum abstersiuũ

Capitu. ccccxlvij

Posse Sera. Curat vmbilicum ĩfantis qñ linit̃ cum eo omni die: ⁊ quādo masticatur frumento: ⁊ ponitur supra apata corporum rusticorum maturat ⁊ resoluit ea ⁊ abstergit maculas corporis ⁊ faciei ⁊ lētigines ⁊ emptigines ⁊ pannum ⁊ sanguinem mortuum sub cute: ⁊ sputum quideꝫ hominis est contrarium omnibus animalibus habentibus venenum occidens ipsum hominem occidit ipm scorpionem.

Busadum. bassed. idest corallus.
Busamis. i. paucedanum.
Buscuasen. quid est. l. azaster bustuascen idem.
Bussarsaris. ē species cātaridarum.
Busirum sunt dactili imaturi Busurum. Baluntamar.
Busius. idest capia siluestris.
Bussi. i. raffanus.
Bussus. i. arbor bussi ⁊ est faciens folia sicut visago ⁊ lignum eius est citrini coloris.
Bustalmon. agnon. i. arthemisia.
Busur. i. Busir vel bussiri idest flogmos quod latini tapsum barbassuz vocant de quo dicit. Auic. ꝙ flos eius est bene apparens. ⁊ in alio dr̃ aureus. l. flogmos.
Buta lineo. idest aisdomaius.

¶ Cap. cxiiij.

Butalmos vel butalmō. herba est cuius flos dicitur oculus bouis vel vacce ⁊ habet flores nigros ₣m antiquā translationem. Plinius. lib. xxv. cap. viij. circa principium.

Diasco. capitulo butalmos. Butalmos que translatio corrupta. quoniam. Serapio ex verbis. Diascori. secundum aliam translationeꝫ Diasco. dicit ꝙ habet flores citrinos similes florib⁹ camomille. ⁊ hoc verum est. nam dicit translatio quam allegat Serapio. Butalmos hastam eijcit mollem folia maratri similia florem mellinum habens sicut antimius et maiorem oculo bouis similem. vnde et nomen accepit: nascitur in ciuitatibus ⁊c. sed secundum translationem nostram. Diascori. butalmos habet duas species. vna est que habet folia similia maratro ⁊ flores similes floribus camomille et ista vocatur cotula fetida et lati. dicitur pucida et Diascorides vocat eam partemon. l. partemon. Alia est que habet folia similia coriandro et flores citrinos nascentes iuxta muros ciuitatis et vocatur cotuda non fetida. et latin. dicitur oculus bouis: et gre. similiter ita sonat butalmos: secundũ arabice vocatur bibar. idest oculus vacce. ⁊ ideo dicit ad litteram butalmos: est herba mollis antimo similis leues emittens tirsos et folia tenuiter scissa et mollia. similiter maratro flores citrinos similes floribus camomille et ista secundum veritatem est cotula fetida que alio nomine vocatur pucida ⁊ subdit est alia butalmos caulis mollis: folia coriandro similia. flores citrinos habens nascens iuxta muros ciuitatis et ista vocatur oculus bouis vel cotula non fetida: et de ista herba est hec veritas clare intueutibus quam latius inuenies in lege bichar. Lib. iij. c. cxlviij. Li. eodē. cap. precedēti.

Butalmuagiron. i. arthemisia.
Butartũ. baurach.
Buthichin. i. panicum.
Buthor vel burior. i. vapor vel fumigium.

¶ Cap. cxv.

Buthomarien vel alcharincha vel artanita. ara. grece lentopodion vel adaminus latine vero panis porcinus. Plini⁹ libro vigesimosexto capitulo. viij. post pricipiũ ⁊ libro. xxv. capi. ix. circa medium. vbi sciendum ꝙ Auice. lib. xij. capitu. de artanita. dicit ꝙ alcharincha vel artanita est ciclamen.

Sera. lib. aggre. cap. buthomarien. idest ciclamen. dicit Almansor cap. de apoplexia. in clysteri namq; quod facit ponit artanitā ⁊ buthomarien credo ꝙ sit error in scribendo: quoniam buthomarien ₣m Serap. est ciclamen: ⁊ artanita ₣m Auicen. est ciclamen. vnde Sera. lib. aggre. capi. buthumarien. i. capitu. cclix.

ciclamen aucto. Diasc. et habet folia similia plante que dicitur scissus .i. hedera: nisi qz sunt maculata maculis albedini trahentibus. et habet virgā ad nigredinem tēdentem sine folijs: cuius longitudo est quattuor digitorum et amplius supra quam est flos similis rose rubeus aut purpureus: et hz radicē nigrā grossam rotundam latam et pressam similem rape nascitur in locis vmbrosis: maxime ad vmbram arborum et inciditur hec radix et siccatur sicut squilla.

Li.ij.c.j. Dia. cap. de ciclamine fm translationem nostrā. folia hz similia cissos et vario colore picta inter que sunt et alba folia. tyrsus ei est nudus sine folijs vnius palme habēs in summo flores roseos vel purpureos: cuius radix est nigra: intus vero alba et grossa et lata sicut rapa.

cap. lviij Gal. vij. sim. phar. cap. de ciclamine: varius virtute est. etenim abstergit et īcidit: attrahit et diaforat. Palam enim est ex actib⁹ qui fm partē. et subdit alius vero ciclaminus quidā cissanchominū nominant eo qꝫ odore et flore assimilatur radicem inutilem habēs fructum vero habet operatiuum sufficienter.

Lib. xxi. cap. ix. Pli. cap. de ciclamine. in folijs est simile cissos in figura et sunt colore varia radix nigra et rotunda in medio depressa est ei tyrsus nudus cum flore purpureo. Et est aliud genus ciclaminis qd appellant ciscratemon. folia habet cisso similia: sed minora. hastā grossam et nodosam que hasta si arborem proximam habuerit adheret illi. florem habet album et odoratum: semen luburtuosum et simile vuis et velut scissos. gustum habens mucillaginosum et viscidum: sed inutile locis et asperis et aridis nascit. Ciclamē cal. est. et sic. in tertio g et cassamus. panis porcinus et malum terre appellatur. Radix est eius tuberosa: que quanto maiores tāto meliores sic: qꝫ ipsa radix recens et exiccata magnā habet efficaciam: sed recens maiorem habet. debet autem circa finem autumni colligi: et in quattuor partes scindi: et cum filo suspendi et parum ad solem ponatur. et in vmbroso loco exicetur habet autem virtutem dissolutiuam et consumptiuam.

Posse. Ad emoroydas inflatas et non fluentes sed exterius apparentes superaspergatur puluis eius vel illiniatur ex succo eius: si interius latitāt
Ad menses vocā das. injciatur ī modica quātitate per clystere. Ad mēstrua prouocanda et matricem mundificandam triferam magnam resolue in oleo muscellino vel communi et bulliat ad ignem in ciclamine et de bombace in hoc intincta fiat suppositorium. Contra tenasmonem ex flegmate vitreo: succus radicis eius cum oleo communi in ipso po
Cōtra vitium splenis. mo bulliat: et bombix inuncta supponatur. Contra vitium splenis malum terre multa quantitate mundatum et contritum per sex dies in vino et oleo moretur vt ibi marcescat: cuius collature addatur cera et parum aceti et decoquatur ad spissitudinē precedentib⁹ alijs mollificatiuis. hoc efficax est si postea inūgatur vel ex succo eius vel ex puluere si deest succus confice cū oleo et cera in modū vnguēti et inunge egrum sepe. Cōtra apata ex
Ad rumpendum spissitudinez cutis causa frigida que nō pñt rūpi pre spissitudine cutis. pomum ipsum conteratur et in oleo bulliat et callidū superponatur aut per exteriora purgabit. contra fistulā tenta de radice ei⁹ facta si imponat os amplificat et os aliquod si interius fuerit attrahit et melius cum tenaculis attrahi poterit. puluis eius carnē superfluam corrodit
Puluis carnez superfluaz corrodēs contra polipū: puluis eius supera spergatur sup stuellū qui in naribus ponatur.

Sera. virtus huius plāte est que abstergit aperit et resoluit. vnde si bibit de succo eius pluribus diebus cum .ʒ. ij. vini curat splenem durū et prouocat vrinam. Et mollit ventrem et expellit secundinā. et confert asmaticis.

Dia. Radix eius cū aqua bibita flegma et tumores p vētrē deponit mēstruis iperat suppo sita et bibita. Et dr si sup radices ei⁹ aliqua mulier pregnans transierit aborsum facit. diu pturiētib⁹ sub femore posita citius parere facit. et etiā cū vino bibita veneni s cōtraria est: quā maxie bibētib⁹ lepore marinū. cataplasmatib⁹ adhibita morsus venenatas saluberrime curat vino mixta aut bibita cū passo aut cū mulsa aq̄ta inmodū .ʒ. iij. ictericos purgat et spleneticos: et si in loco callido cooperti fuerint vt sudare possint bonū est quo sudore inuenies coleram ruffam deponere. succus eius melli mixt⁹ et narib⁹ īmissus caput purgat. tōsa et ano supposita humores deponit. trita et vmbilico īposita et super pectinē ventrē mollit. aborsum facit succus suffusiones et calligines oculorum inunctus detergit maxie si melli fuerit additus: medicaminib⁹ recte additur ad aborsum preparatis. puluis eius sparsus anum ppendētem reuocat. id facere pōt succus eius qui tōsus et expressus necessarie seruatur quo liuores inuncti curant pustulas curat vulneribus cū aceto medicatur. sola radix cum melle hoc facere potest. cataplasmatibus adhibita tumentē splenem attennat et succi eius .ʒ. ij. accepte cum vino modico hec potissime facit. ipsa etiā radix cū melle cataplasmata allopitias emendat. maculas sordidas lipidat. podagricis subuenit pnionibus veretro et effelidis et vulneribus sordidis necessarie adhibetur vulnera capitis sanat. sed opz eius decoctionem fomento prius adhibere et sic oleum in quo precocta fit illinire circuncidetur. n. interius donec cōcauetur: et sic oleo impleta cineri imponit calo donec oleū stertere ceperet mittitur aliqñ etiā cere parum: et ita illinitur: elixatura eius fomento adhibita pernionibus salutare ē maxime si fuerit cum oleo cocta et peruncta. Radix ipa collecta et siccata necessarie seruatur.

Gal. succus ciclaminis emoroidas aperit et prouocat violenter ad egestionem in licinio ap **Succus emoroidas aperiens.**
positis. ita autem et cum his que in sclirata et scrofulas et omnes alias durities euaporant et suffusis cōuenit cū melle vnctus: et vltra hoc etiā nares purgat fortis autem est ei virtus vt emplastro vnctus ventrem subducat et embrionem interficiat. et .n. et aliter est corruptiuū embrionum forte in pessario appositus. tota vero radix succo quidem est debilior fortis autem est et ipsa .n. menstrua mouet bibita et apposita et ictericos iuuat nō solum expurgans hoc viscus: sed eam que in toto corpore est colerā extrahens p sudorē: vñ potatiōe cooperiri opz eū vsqꝫ ad sudoris generationē. opz aūt vt puto esse bibendū aquā eius vsqꝫ ad .ʒ. tres. vel cum vino dulci vel cū mellicrato. abstergit autē cutim et in alopitijs et efelidibus. et oēs exflorationes curat. iuuat autē et induratos splenes emplasmata recēs et sicca. dāt aūt quidam hanc radicem siccā asmaticis. Et subdit. est alia spēs ciclaminis cuius radix est iutilis fruct⁹ vo est operatiuus sufficiēter: quocirca et cū vini albi ciatis duob⁹ **Ad splenem vrinas et vētrem.**
bibit⁹ plurib⁹ dieb⁹ sanat splenē mouēs et vrinas et vētrē subducēs: extrahit aūt et secūdinas et asmaticos iuuat qualitas vero ei⁹ cum gustat acris et subuiscosa est.

Aui. lib. ij. ca. de artanita. Artanita illud qd de ea administrat est radix eius que ē incisiua reso **Ca. lxiiij**
lutiua et est bona dolorib⁹ iuncturarū et vtriusqꝫ anche et facit sternutationem et vehemēter aperit opilationes et constrictiones nariū et colatorij et confert singultui et ejcit semen: et eius decoctio valet puncturis venenosis et similiter

⁊ ſilr ſirupus eius loco eiꝰ ponit in iuuamēto qḋ efficit in venenis pondus equale de ariſtologia longa. ⁊ ſemine citri ⁊ mentaſtro.

ca. xlviij **Jo. Me.** ca. de artanita. Artanita eſt panis alcuruit vl̄ panis porcinꝰ ⁊ ab alijs panis fauni dr̄ ⁊ iuenitur ex eo puū ⁊ magnū Magni aūt radix eſt i modū rape rotūde: cuius ps exterior eſt terra nigra. interior aūt alba ⁊ eleuant radices ſup frōdes ⁊ flores ſm ſemicam violaꝝ ſubalbidaꝝ ſine eleuatiōe ſtipitis ſupra radicē. paruū autē hȝ radices ſubterraneas plurimas in modū auellane ⁊ cicerū cal. ⁊ ſic. cōplonis eſt in principio tertij. ⁊ eſt inciſiuū: ſubtiliatiuū: calefactiuū: reſolutiuum: abſterſiuū: mundificatiuū: ⁊ aperitiuum opilationū. et eſt ex rebus ſudorē exuberare facientibꝰ ⁊ ex maxime mundificātibꝰ cutim ⁊ reſoluētibꝰ feditatē eiꝰ de rectificatiōe recipit hoc qḋ dr̄ in cap. de alfeleſera. et dixit Ser. Accipe ſucci eiꝰ. ℥. iiij. ⁊ diſſolue cū zuccaro et coque vſqȝ ad tertiā partē ⁊ propinat in mane. eſt. n. medicina certa ad bicteritiā et dixit grecus. Succꝰ eiꝰ cum mellicrato aut ſecaniabin ⁊ ꝓprie de quolibet partes equales cocte ⁊ ſumpte ſm ſuperiorem decoctionē ſunt medicina experta ad bicteritiam citrinam. Ponit quoqȝ Meſ. in eodem cap. duas deſcriptiones vnguenti de artanita quas ibi require.

Unguentum d artanita. **Poſſe.** Solutione educit flegma mucillaginoſuȝ ſumptū et ſuppoſitum ⁊ etiā linitū ſup femur ylia ⁊ partes adiacētes eis aperit opilatiōes viſceruȝ et ſplenis ⁊ ꝓprie ſumptū cū oximelle. ⁊ ſilr emplaſtratū. et confert colice flegmatice. ⁊ ei que fit ex retentione fecis: et eſt ex rebus mundificātibus caput et oculos: et ꝓprie purgat caputpurgio ex eo facto. et abſcindit emigraneas frigidā ⁊ ſodā et ꝯfert tremori ⁊ paraleſi et ad egritudines corporis flegmaticas. ⁊ ꝓprie ſi fiat caputpurgiū ex eo poſt aſſumptionē vere aut theodoricon aut pillulaꝝ feridaꝝ aut ſimiliū. et ꝯfert caputpurgiū ex eo factū debilitati viſus et aque que deſcendit ad oculū. et eſt res experta ad bicteritiā cōuertens in vaporē fumū ⁊ ſudorē materiā eiꝰ. et ꝓprie ſuccꝰ eiꝰ cum ſecaniabim aut mellicrato. et opȝ vt ſumēs ipſum cooperiat multū ⁊ ſudet ſudore vehemēti citrino. Et ſȝ oēm modū adminiſtratiōis ipſius cōfert duritiei ſplenis et maiorū apatū. et ſcrofulis et ꝓuocat bibitum et ſuppoſitū mēſtrua. Et ex maxime aperiētibus orificia emorroydaꝝ exiſtit. Et dicitur ꝙ ſi ſuſpendatur in collo mulieris radix eius ipſa nō cōcipit. Et linitur ex eo anus et confert egreſſioni eius. doſis eiꝰ eſt ab aur. iij. vſqȝ ad. iiij. et proprie ſucci eius.

Buthur. i. lapis viridis cōtra venenum.
Butiracū. i. oua churchi.
Butirū quid eſt latine lelē
Butruas. i. birūen iudaicū
Buum. i. ypericon.
Buxade vel buxarion id eſt ſatirion.
Buxide idem.
Buxida. i. almea.
Buzabarā vel buznaram ideſt zedoaria.
Buzeidem. dicebat iudeꝰ quod eſt hyſtoria extimatiōe potius ꝙ̄ qḋ ſciret in glo. vero Almāſoris lib. iij. ſuper ſatirion ſcribitur ꝙ eſt ſpēs ſatirionis: cuius radix eſt velut digitꝰ que vocat i lingua noſtra palma chriſti. Nam ſine dubio palma xp̄i ē ſpēs ſatirionis ſicut apparet i lati. chaſiakel. Gale. libro de ſecretis.

¶ Cap. cxvj.

Uzeiden. ara. ſunt radices albe.

ca. cclx. **Sera.** lib. aggre. c. buzeiden. Buzeiden eſt ſimile been albo: ⁊ ē medicina indie qua nos parum vtimur. ⁊ quidam vero detulerunt ipſam ad nos ⁊ vidimus eam ſepe ⁊ melius eſt ex eo qḋ eſt album habēs lignum groſſum ⁊ multas virgas aliud vero qḋ eſt ſubtile lignum habēs ſuperficiem lenem parue albedinis eſt non bonum ⁊ nullius iuuamenti.

Poſ. Sera. auc. Habix eius iuuamētum eſt ſicut hermodaptilorum ad remouendum dolorem iuncturarum et podagre laxat aquam citrinam. ad remouēdū dolorē iuncturarū.

Buzēma eſt ꝓprie herba que vocat ꝓprie nomine guzema. Abes.
Buziden vel buzimē. ideſt teſticulus vulpis et eſt ſatirion.
Buzuaria. i. abrotanum.
Buznariā. i. zedoria.

¶ De littera. C.

Littera greci oīno carent ⁊ eius ſono. latini vero ipſa in grecis dictionibꝰ vſi ſunt vbi greci. k. vl̄. x. que chi apud eos. a. ſonat ſcribunt. b. ſed arabes c. litteram eo ſono quo nos ꝓferimus ⁊ ipſi ꝓferunt aliqñ occidētales orientales vero eidem. t. littere ſonum attribuunt ſemper vnde orientales dicunt catin qḋ occidentales caciū vocant ⁊ eſt annullus.

Cabalina herba. cauda equina. i. ypuris. lib. de doctrina greca.
Cabezi. i. cubeze. Steph.
Caazabeſi vel caazabaen. i. dipramus.
Cabalicis. i. ſpecies ſtoracis. Diaſ. cap. de ſtorace vtitur iſto vocabulo.
Caballus marinus inuenitur in ypotamo. ypotamus eſt fluuius in meſopotamia: que ē i regiōe media inter duo flumina. ſ. ſcirtim ⁊ eufratem l. ypothanos.
Cabat. Cabar. b. ꝑ. p. arabi. i. capparis.
Cabdatim. i. thamarindi.
Cabet. i. ſquamma ferri.
Cabher. i. lingua canis.
Cabis. i. caulem.
Cabria. i. braſſica.
Cabroſi. i. ciperum.
Cabſuſium. i. medicina de inſula capri. vnde ara. cabros. ideſt ciprīſe. vñ Aui. qñ dicit de aliqua medicina ꝙ eſt cabruſſa intelligēdū eſt de cipro.
Cacabre ſiue karabe gummi eſt qḋ vocat electrū.
Cacaballus eſt nomē lacticinij qḋ ſimulat mirro: ⁊ eſt fortiꝰ lacticinioruȝ
Cacabus veneris. i. papauer paluſtre ⁊ eſt nenufar nimphea.
Cacaſen. i. ferrugo ferri.
Cacabum. i. ſpēs ſtrigni q̄ vocatur kekēgi. ⁊ cacabum aliter appellat q̄dam planta venenoſa q̄ a Diaſ. dorignū vocat ⁊ eſt laudris. l. kacabum.
Cacetica. ideſt mala habitudo vel cacerica. i. ſordida: vnde cacesia. Et Dia. cap. de aloſantos. vlcera cacetica. Caſſius felix.
Caceros. ſm Diaſ. vocat ſemen cuiuſdā ſpeciei libanotidis i. c. de libanotide. ⁊ dicit kakerios.
Cacerium. i. ſordidum.
Cacera. i. mala vexatio.
Cacharich. ē ſpecies teſticuli canis.
Cacheri. i. mala habitudo ⁊ eſt cachochia.
Cachita. i. dragantum.
Cachoſtomachum debilitatiuum ſtomachi
Cachorrophia. ideſt malignitas paſſionis alicuius demoſthenes.
Cachochimꝰ. i. malus chimus. i. hūor malꝰ: nā cachos gre. malꝰ chimus i. hūor. vñ cachochimꝰ i. hñs malos hūores inde chachochimia. kakochimon. i. plenitudo malorum humorum.
Caci. i. cancrum.
Cacile. ē hñs in ſe ſalſedinē ⁊ ſimilatur vſnen ⁊ purgat aquā citrinam.
Cacoctica. i. cancer.
Cacoeres. i. quoddam vlcus oculi.

¶ Cap.cxvij.

Acolla.ara.vł heil.vł bibar.gre.⁊ la.cardamomū.ca.⁊ sic.in primo. semē qḋ pducitur ex quadā arbore faciente quasdā tuberiositates sicut semē rute ī quib⁹ semina ipsa cōcluduntur.

Ca.lxiiij. **Sera.** li.aggre.c.cacolla.Cacolla.⁊ heil.i.cardamomum minus ⁊ melius dr̄ bilbane ⁊ est est masculus.Et idē auc.Isaac benarā.sunt ei due spēs: maius ⁊ minus maius h₃ cortices ⁊ capita sicut rosa ⁊ h₃ grana magna fere sicut nabacha aut maiora paruū ⁊ circa ipa sūt granula pua āgulosa boni odoris pinguia pulueruleta ⁊ ipm est melioris odoris atq₃ delectabilioris q̄ min⁹ ⁊ ī sapore ei⁹ ē stipticitas ⁊ acuitas. verū qñ cōparat minori ē acuitas ei⁹ minor ⁊ stipticitas maior ⁊ cortex ⁊ capita sūt stipticiora q̄ ipm.⁊ ē ca.⁊ sic. ī primo. Minus v̄o vocat̄ bilbane. ⁊ nō h₃ capita nec corticē ⁊ h₃ grana hñtia corticē cuius color est sicut color cardamomi maioris ⁊ ei⁹ substātia ē subtilior q̄ substātia maioris:⁊ virt⁹ ei⁹ ē sicut virt⁹ ipsi⁹:nisi q₃ pp subtilitatem pfert plus digestioni ⁊ est magis desiccatiuum.

Ca. clix. **Aui.** li.ij.c.de cardamomo. Aliud est magnū sicut cicer nigrū:qḋ cū frāgit̄ iterius h₃ granū album mordicās linguā sicut cubebe.i q̄ est aromaticitas ⁊ aliud est paruū sicut lēs aromaticum est cali.⁊ sic.i.₃.

Lib.j.capitu.l. **Dia.** ca.de cardamomo. semē ē qḋ nascit̄ in arabia ⁊ in alijs locis:₃ eligēdum ē frāgibile ⁊ flauum plenum graue ⁊ durum:⁊ quasi lentum:sed nō rugosum ⁊ si frāgatur puluerosum est ⁊ gustu subamarum calefaciens odore suaui.

Cap.ix. **Gal.** vij.sim.pha.c.de cardamomo ē qppe ⁊ hoc calidē subsistētis virtutis:nō tñ adeo fortis sicut nasturtiū:₃ quātū delectabilius ⁊ aromaticius existit nasturtio tm̄ ⁊ calida virtute ībecilliori pticipat. non tñ vlcerare sufficiēs est ipm p se cataplasmatū.h₃ aute₃ quid amaritudinis illarū ī se.ppter quā ⁊ lūbricos iter ficit ⁊ pruritū sufficiēter abstergit cū aceto.S₃ attendēdū ē q̄ pūs.c. Dia.q₃ vr̄ esse de cardamomo nō ē ₃ de cardumeni:qm̄ si tu legas illud ca.cū ca.de cardumeni in Aui.li.ij.⁊ cū ca.Serapionis li.aggre.qḋ īcipit.hardameni.videbis q̄ idē dicūt. veritas est q̄ gre.cordumeni vocāt cardamomum pferētes da sillaba accētu acuto seu pducto.mō vero correpto cardamomu₃ vero p cadumeni da accentu graui.mō vero correpto.vt nos communiter proferimus. quere pli.li.xij.c.xiij.

Dia. pro cardamomo cardumenum:vel fuit error translatoris vel scriptoris.

Posse.Sera. Uirt⁹ scilicet maioris est que resoluit fortificat confortat stomachum.valet digestioni.confert sincopi ⁊ vomitui ⁊ maxime quando bibitur cum suo cortice ⁊ suis capitibus cum mastice ⁊ ligno aloe ⁊ cum succo mente: aut cum vino granatorum ⁊ cum menta. contra sincopim ⁊ cardiacam passionem ex frigida causa fit decoctio ei⁹ in vino odorifero addita aqua rosa.⁊ detur patienti ad debilitatem stomaci ⁊ digestionem conferendum.puluis cardamomi cum semine anisi detur in cibo vel potu ad appetitum prouocandum vel confortandum.⁊ cōtra vomitum ex fri.causa puluis eius cum succo mente conficiatur ⁊ offeratur.Item puluis cardamomi cum menta viridi vel sicca in aceto ⁊ aqua salmacina coquatur ⁊ spongia intincta ori stomachi supponatur contra

Puluis cōtra debilitate₃ cerebri. debilitatem cerebri puluis eius naribus apponatur si fiat reuma.puluis eius cum oleo muscellino in testa oui super cineres calidos apponat̄ vsq₃ quo bulliat postea inungatur caput.

Aui. in ipso cū calefactiōe ē stipticitas:⁊ pprie ī eo qḋ h₃ caput.⁊ pprie in capite ipso ⁊ pfert vomitui ⁊ nausee cū aq̄ masticis ⁊ aqua vtriusq₃ granati.

Cacos.gre.idest malum.

Cacrelegus.i.acetū ſm̄ Dalyabatē ca. de succis. sed in tertio eiusdem de effimera ab opilatione dicit vngatur cum oleo cacreligi.quare nō vidutur esse acetū.

Item in ca.de apostematibus cum pane inquit. cacrelegi ⁊ farina ordei.

Cacreos canios.i.species ferule.cuius semē dicitur cacreos.⁊ succus eius est galbanum.greci vocant hāc ferulam nartecos.

Cacri.i.semen piretri Gale.

Cacrios kakrios.i.rosmarin⁹:vł semē cuiusdā spēi ei⁹.

Pli. lib.xvj.ca.ix.de his que ferunt quercus pter glandes ferunt inquit robora ⁊ cacron.ita vocant pillulam in medicina vrendi vim habentem.gignitur ⁊ ī abiete larice tilia platano.postq̄ folia ceciderunt hyeme durans continet nucleum pineis similem.is crescit in hyeme aperitur vt pillula tota caditq₃ cum ceperit crescere.

Catamonidas.i.electuarium nigrum.

Cacabum rupis quid est lege calaris.

Cacul vel cacule.Cacole.i.cardamomum.

Cacule vel pirati.i.stercus caprinū.Gal.

Cacuma.i.adustio. Cacunacule.i.cancri.

Cadoka quid est lege sadaram.

Cadarmaezin.i.placētis cum oleo frixis ⁊ in melle dispumato positis.⁊ ibidē parumper coctis post super sedatiuum ponuntur vt mel per foramina exeat ⁊ sic comeditur calidū vt de pane.

Cadbab.quid est.l.rata. Cadia.i.flos papaueris.

Cadimia.katimia.i.tutia.Gal.

Cadimia proprie est spuma auri. Platearius. imo argenti Gal.iiij.memiri.cap.iiij.

¶ Cap.cxviij.

Adimia vel cadymia vł cachimia gre.ara. cadimia vel calimia.la.vero climia. Simō de ianua oia illa noia cadūt sup tres medicinas vna quarū est fum⁹ q eleuat̄ a quolibet metallo qñ purificat̄ in fornace siue sit aurū. ⁊ tunc est climia auri siue argentū:⁊ tūc est climia argenti siue es.vt patet per Dia.cap.de cadimia.⁊ per Aui.cap.de climia.Alia est lapis calaminaris .qui vulgo marchisita dicitur quo tingitur es.sicq₃ auricalcum:cuius fum⁹ sublimat⁹ est:sicut pt₃ per lib.ij.a₃arabij.qui est de preparatione medicinarum simplicium.Alia inuenitur in mineris metallorū maxime eris:sicut pt₃ p Dia. ca.de cadimia.in quo cadimiā etia₃ vocat tutiā solidā:que fit per sublimationem quando fit auricalcū.quā alexādrinam dicimus.⁊ hoc tangit etiā infra cum dicit. Multi vero ponunt ferreas hastas ⁊c.Dicit ergo cadimia bona est cipria ⁊ botrides.⁊ que spissa fuerit ⁊ grauis mediocriter.fit aūt vel generat̄ in metallo eris vel parietibus.ex argento fit lenior atq₃ albidior ⁊ inferior virtute.h₃ aūt cadimia partē superiorē sicut botros. deintus tamen cum fracta fuerit cinerosa est.de foris colorem cineritium habens:⁊ ex vna parte colorē habens lapidis onochitis.talis vero est cadimia que in veteri metallo foditur.ē ⁊ alia cadimia que ⁊ placodes dicta est que quasi picturas h₃ sicut ₃ona:quā multi ₃onicem dicunt.est etiā alia que dicit̄ obstractis tenuis ⁊ nigra colorem terreum ⁊ teste habens omnes iste nigre sunt. est ⁊ alba sed nugax vtilis est aūt botrix.⁊ que onochites dicit̄ cōfectionibus oculorū.Reliqua vero ad medicamina ⁊ ad vlcera siccanda pficiunt.Nascitur etia₃

cadimia

cadimia ex cóbustione eris vsti. itelligo auricalci vsti: cuius fumus parietibus inheret. hic fumus collectus cadamia appellat. Multi vero ponunt ferreas hastas longas in quibus fumus ipse coheret. alij pficiunt illaz de monte qui dr picterides. in quo sunt lapides q conburunt in quo et monte inueniūtur multa metalla i diuersis locis sicut e calciten et misteos z psori z malanteria quiamū crisocolla calcantuz. z de frigis. Inuenit preterea quidaz lapis in metallis cadimie filis apzesie mini: sz discernitur q sit leuior cadimia z masticatōi dētium nō cedit. deinde fractus atq igni ipositus resileat z fumū similem igni faciat. Cadimia duz perseuerat igni varij caloris nitorē facit: atq i solecū aceto trita i eruginiam venit qualitatē. in hoc sermone vident tan oēs spēs cadimie si bene intelligant tā vere q̄ false. Est etiam exclimia in mineris: vn̄ effodit argentuz qn̄ purgatur z affinatur generatur climia. z qn̄ dissoluit lapis qui dr marchisita fit climia. z qui nominat hanc climiā lapidē hn̄ diit. Ego vō tpe quo ascēdi i insula cipri non erat in domibus fornacis ex illa climia: nisi res modica in fornacibus. z ego reperi ab homine fideli ex illis mineris lapidem que reperit in mōtibus vel in cursib aquar. z qn̄ postea dedi hunc lapidem cuidaz medico italie qui erat amicus meus: extimauit q dederim sibi magnum donū: qz illa spēs climie est nobilior z melior omnibus alijs spēbus. Plinius li. xxxiiij. c. x.

Posse. Sera. lib. aggre. c. de cadimia. auc. Dias. Uirtus omnis climie ē stiptica. replet vlcera: z purgat sordes vlcerum putridorū: z desiccat carnem superfluā que fit i eis z consolidat ea. aduritur autē climia in hunc modū. ponit sup prunas z dimittitur donec inflammatur z candescat z appareāt in ea vesice ebuliētes sicut sunt in scoria ferri deinde extrahitur ab igne z extinguitur in vino: z si indigeretur ea pro scabie oculorum extinguitur in aceto quidam vero accipiunt ipsam adustam z terunt cū vino z ponunt in vase terreo: z adurunt eā donec fiat cinis z administrant eam sicut preparatam loco tutie. — *Ad desicādū carnē supfluam.*

Cadimiale. i. corium mali granati. Cadicheliel. gre.
Cadmial' rororia. i. metalluz vbi aedio elasu. Ste. cuprum z argentum coquitur z conflatur.
Cadog. i. lac acetosum sine butiro.
Cadocon. vel caduca mali. vel caducum. i. flos mali. granati z ē ille qui vocatur balaustia. Sed falso.
Cadra. i. viride. Caeos. i. malum.
Cadus gre. vas vinarium. Caeria. i. vlcera fauos dicta
Caesaben vel caezaben. i. dipramus.

Capi. cix.

Cafsa. ara. gre. mirica vl' bruca vel mirchi. l. vero thamariscus: cuiusq̄dā ē masculus: z est athel z vocat similiter thamariscus domestica. z q̄dā ē femia z est illa arbor quaz nos cōiter vocamus thamariscū. z ista vocatur similiter thamariscus agrestis. — *Thamarisc agrestis.*

Capi. 31. **Sera.** lib. aggre. capi. cafa. Cafa. i. thamariscus aggrestis. z est arbor erecta q̄ nascitur in aquis z hz fructū qui similat florib z est similis in flexibilitate sua viuce: z illa spēs vocat ab aliquibus bruca. Est in babylonia z in seni. alia thamarisc que ē domestica q̄ nominat cermezir z athel: z similat agresti in omnibus preter q̄ in fructibus z in lōgitudine: quia fructus eius est rotundus similis gallis dentatis: z est stipticus z ponitur loco gallarū in medicinis. Et sciendum q ista est arbor quam nominat ipse in. l. athel. de qua dicitur q est arbor magna vsq ad celum que vocatur athel. pro qua l. athel.

Gal. 7. sim. phar. capi. de thamarisco. i. agresti in sapore eius est stipticitas: z ē virtus eius que incidit z abstergit: sed foliorū ei z radicū z ramorum subtiliatio est plus subtiliatione fructus eius. — *Cap. 118.*

Aui. libr. ij. c. de thamarisco in ipsa est stipticitas z absterfio z mūdificatio absq exiccatione vehementi. z eius aqua est abstersiua desiccatiua cui abstersio plus est desiccatione eius z ipsius exiccatio ē cū stipticitate. sed eius fructus est vehementioris stipticitatis. Et in thamarisco quidē est subtilitas pauca z i reliquis rebus alijs administratur loco galle viridis.

Pli. libr. xiij. capit. xxj. de thamarisco. ca. est z sic. in. ij.

Posse. Sera auct. Dia. radix thamarisci ponit p gallis i medicis oculor z oris z est cōueniēs sputo sanguinis et porat i fluxu antiquo: z confert hystericis. z illis quos momordit rutella. Et quando fit emplastrum cum ea diminuit apara flegmatica: z cortex eius operatur sicut fructus eius: nec plus nec minus. z folia eius cocta cū aqua bibita ipsa aqua extenuiat splenem: z quando fit cum eo collutio oris confert doloribus dētiū. z est cōueniens: mulieribus hn̄tibus fluxum humiditatum antiquum. qn̄ fit cessio in decoctione eius. z proijcit decoctio eius super illos i quibus generant pediculi z lendines. z iuuat multū. Cinis ligni thamarisci quando supponitur cōfert habentibus humiditates matricis. z fiunt ex stipite arboris thamarisci sciphi: cuz quibus bibunt splenetici. z vinum est iuuatiuum eis. Et idem auct. Mesarugie. cinis eius desiccat omnia vlcera. z proprie illa q̄ fiunt ab adustione ignis. z confert apostematibus frigidis quando fumigatur cum eo. Dixit mihi homo fidelis q fuit quedam mulier supra quaz apparuit lepra: z datum fuit ei decoctione radicis thamarisci cum passulis sepe z curata est. Et nos quidem experti fuimus illud in muliere alia. z curata est. z hoc fuit qz egritudo eius prima fuit apostema in splene z propter opilationem eius que quidem fuit causa non attrahendi melācoliam z non mundificandi vel clarificandi sanguinem et fuit causa apparitionis lepre super eam quando ergo resolutum fuit apostema z opilatio propter operationē isti medicine in eo quod fuit de nr̄a sua incidere: z abstergere reuerse sunt ad ear sanitatez. Et idē auc. Hal. in li. suo ad glauconē qn̄ scripsit ei signa apostematis duri in splene q melior medicina ei cortex radicis caparis scolopendria z cortex thamarisci z summitates eius si coquantur in aceto z squingibzam. — *Contra spurū sāguinis.* *Aq̄ extenuās splenem.* *cinis thamarici pfert humiditatibus matricis.*

Gale. 7. sim. phar. Quando cortex thamarisci coquitur cum vino confert spleni duro: et confert z expellit dolorem dentium. sed in fructu eius. et in cortice est stipticitas nō pauca quousq virtus ei est propinqua vtuti gallar viridiuz: nisi quia in gallis viridibus manifestatur stipticitas soluz complexio fructus thamarisci ē cōplexio inequalis. z possumus eis vti pro gallis: z cinis thamarisci qn̄ cōburitur hz virtutem desiccatiuam fortē. z ē in eo abstersio: z incisio. Et idem eodem li. c. de mirica. Mirica z thamariscus abstersiue. z incisiue est virturis absq q siccet manifeste. habet autem aliquam stipticitatez propter huiusmodi qualitates z virtutes. splenes quidez sufficienter iuuat scliratos aceto z vino radicibus vl' ramis vel folijs coctis. sanat autem z dentium dolorem. fructus vero ei z cortex non paucam habent stipticitatem: vt ppe gallam omnifariam accedat excepto q stipticitas euidēs in galla. in fructu vero bruce complexio est inequalis. permixta enim est natura eius cuz abstersiuitate: quod — *Cap. 118.* *Contra dolorem dentiuz.*

non inest galle. vti tamen poterit quis eo nō pñte galla in omnibus i quib⁹ vtimur illa. Et cinis conbuste bruce siccatiue est virtutis habens multum quid abstersiuū⁊ incisiuum paucum vero stipticum.

Lib. j. c. cvg. **Dia.** scōm translationem nostraȝ capi. mirice. folium elixum. ⁊ ipsa elixatura bibita cum vino splenis tumorem compescit. dolori dentium subuenit eius elixatura pessarijs adhibita humores matricis prohibendo constringit: pediculos ⁊ lendines pernecat. cinis eius similiter menstrua stringit. Conficitur ex ligno eius calix in quo vtiliter bibitur.

Cap. predicto. **Aui.** eius decoctio administratur i embroca ad pediculos ⁊ interficit eos. et ex ei⁹ folijs fit emplastrum super apostemata fluxa ⁊ eius fumus exiccat vlcera humida ⁊ variolas ⁊ spargit qdē qd ex eo tritū est: ⁊ cinis ei⁹ sup adustionē ignis ⁊ vlcera humida difficilia. ⁊ corrodit carnē addita ⁊ decoctio eius foliorum cōfert cum vino dolori dentium colluto ore ex ea: ⁊ prohibet corrosionem eorū ⁊ ppie fructus eius. eius fructus stat laco litij ⁊ galle in egritudinib⁹ oculi ⁊ cōfert sputo sanguinis antiquo. ppie fructus eius. Et ei⁹ rami dissoluti i aceto emplastro ex eis facto: ⁊ ad splenem bibitur vinum in quo decocta sunt folia eius ⁊ ipsi⁹ virgulta: ⁊ faciūt splenetici ex ligno eius vasa. ⁊ conferūt solutioni antique. ⁊ sedent in decoctione eius ad cursuȝ matricis. ⁊ supponitur gummi eius ⁊ bibitur fruct⁹ ei⁹ etiam ⁊ confert fructus eius morsui vipere.

Pli. cap. de thamarisco domestica. habet virtuteȝ eandē sicut siluestris: nisi quia est magis stiptica: ⁊ minus incisiua ⁊ abstersiua.

Cafacalis. i. iezarum agreste bautia Stepha.
Cafan. idest tremor stomacalis.
Cafagati. i. tremor. Cafarū. l. kafr. i. aspaltuȝ.
Cafadar. i. galanga. Cafatalus. i. lasar.
Cafelreset. ara. i. scologendria Steph.
Cafeti manibus. est species exercitij.
Cafitium. i. fimus columbinus. aliter Gal. primo de diebus creticis. ca. ix. vltra medium.
Cafron. Diasco. multi nacafron ⁊c.
Cagalla vel cagulla. i. oardamomum.
Cahaam. est quidam locus. Cahai. i. cuscute.
Cahab. est locus in crure vel pede.
Cahaduc. i. occiput. Calef. i. pannus faciei.
Cahaphara. i. oleum indum ⁊ est oleum nucis indie.

Vaginella vel carumba. Cap. cxx.

Cabarliub arabi. Carnub. gre. xilocaracta vl' siliqua: vel keratiū: vel keraca: vl' faba siliqua. la. vaginella vel carumba.

Sera. li. aggre. capi. Cabarliub. Sapor eius est stipticus: cū pauca dulcedine. ⁊ virtus earum que non sunt recentes: est siccatiua. nam q̄ desiccātur stringūt sicut faciunt cerasa: q2 humiditas earū resoluitur et remanet substātia terrestris: que desicat. sed arboris earum est virtus desiccatiua ⁊ stiptica.

Gal. scōo de alimentis. c. de siliquis pessime sensit quāuis digerant ⁊ ventrē stringāt: ⁊ humores noxios nutriant. Et idē in libro de chimis. est kerachium edulium pauci nutrimenti ⁊ ligneū ex necessitate: ⁊ indigestibile. nullū. n. ligneum bene digestibile: sed ⁊ non egerit celeriter nō purū ipsis existit malū: quare melius esset ipsa: neq3 deferri ad nos ex orientalib⁹ locis in quibus nascuntur: ē eniȝ cib⁹ mulierū ⁊ puerorū effrenatoꝝ nihil vtile ad sanitatis ꝯseruationē: neq3 eu stomatichus ē. Alimētū aūt palā ꝙ ⁊ ipm dat paucuȝ 7. sim. c. corpori. Et idē in libro de sim. phar. ca. de xilocaracta. xix. Arbor silocaracte que vocat centenicen est siccatiue: ⁊ stiptice virtutis sicut ⁊ fructus eius qui vocat silocaracta. participās v3 de dulcedine quadaȝ patiunt autē: ⁊ hec simile cerasi. humide enim magis subducunt ventrem. sicce aūt sistunt magis expirata quidē humiditate terrestri aut substantia remanente.

Pau. cap. de siliqua. Et quoddā genus siliq̄ q̄ vocat siliqua caprina cuius fructus ⁊ folia sicut tarcion. fructus eius est in vaginis: sicut lupin⁹ habēs formam faseoli.

Pos. Dias. ca. de siliquis. Silique recentes stōm euertūt eedē siccate in contrarium possunt. cibus earū ad vrinam pficit commouendum traditur ad stomachi dolorem non leue psidium esse si in sextenario aque ad dimidium coquant iisq3 succus per dies quinq3 continuos hauriatur.

Pau. Siliq̄ caprina sufficienter cancros medet. Cabaturuȝ. i. triplex. Caber. i. lingua canis Cabeaug. idest senacioli.

Cap. cxxi.

Cabit airon. ara. gre. elcon. vel eladin. l. vero oleū oliuaꝝ. vū cabit. i. oleū aitō. vl' ȝaitō vel ȝarcō. ara. gre. olea. latine oliua. Oleum oliuarū. Capit. v.

Ser. libr. aggre. ca. cabituitō. i. oleum oliuaꝝ. Et oliuarū qdā est domestica quedā siluestris: qui gre. vocatur agriela. Et idem auc. Gal. v. sim. phar. Oliuarū domesticarū folia ⁊ cime qū sunt humida hñt saporē stipticū. ⁊ virtus earuȝ 6. sim. c. prima est que infrigidat ea q̄titate qua sunt stiptice. Et 119. d oliidē auc. Dia. virtus foliorū domestice similatur virtuti ua. foliorū agrestis nisi q2 virtus foliorū domestice est debilior: ⁊ sunt puenientiora oculo q̄ agrestis: q2 sunt securiora ⁊ leuiora ei q̄ agrestis: Et idē Sera. Agrestiū oliuaruȝ folia sunt stiptica qū pistant: ⁊ fit inde empl'm sup herspillam cōfert. neq3 sinit ipsaȝ augere ⁊ cōfert formice ⁊ vlceribus que nominant antrax: ⁊ vlcerib⁹ fraudulentis ⁊ panaritio: ⁊ qū ex eis fit emplastrū cuȝ melle occidit ascarides ⁊ confert apostemati qd nominat duo vlcera ⁊ apostematibus calidis ⁊ facit adherere cutim capitis qū separat ab osse. ⁊ qū masticat confert vlcerib⁹ oris ⁊ alcale: ⁊ quādo ex eis fit emplastrū cum farina ordei: confert fluxui ventris antiquo ⁊ humiditatibus antiquis que a matrice emanant ⁊ fluxui sanguinis: ⁊ sanat eminentiam oculi: ⁊ confert vlceribus eis que nominant calcatalia. ⁊ alijs vlcerib⁹: et cōfert fluxui humiditatum antiquarum ad oculum. ⁊ iō ponuntur in rob que administrantur corrosioni palpebrarum: ⁊ confert auribus: ex quibus fluit sanies ⁊ auribus vlceratis: ⁊ quādo volueris extrahere succuȝ ipsorum tere ea ⁊ in pistatione asperge super ea vinum vel aquam: ⁊ postea exprime ⁊ desicca ex pfluraȝ in sole: ⁊ fac trociscos: ⁊ quando fit cū vino est fortior q̄ cū aqua: ⁊ melior ad reponendum: ⁊ confert saniei auriū: ⁊ iam quidam cōburunt folia ipsa cum flore: ⁊ ponitur cinis ei⁹ loco tutie. ⁊ fit in hūc modū. ponuntur in olla terrea cruda ⁊ obturat os eius: ⁊ dimittitur in fornace donec illa coquatur deinde proijce super ea vinuȝ quousq3 infrigidetur: ⁊ confice simul: ⁊ iterum combure sicut prius: ⁊ postea laua sicut lauatur cerusa. ⁊ fac trociscos: ⁊ creditur ꝙ quando cōburitur in hunc moduȝ nō est ei virtus minor virtute tutie in iuuamento oculi. et ideo conceditur ꝙ virtus huius sit sicut virtus illius Et idem auc. Gal. vj. simp. phar. fructus eius quando Ca. 119. est maturus complete est calidus caliditate temperata ⁊ qui ex eo est imaturus est frigidior ⁊ stipticior. Et idē Serap. quando fit ex fructu eius emplastrū curat furfures capitis: ⁊ vlcera fraudulenta: sed oliue aquatice. qū pistātur

quando pistantur non permittunt in combustiōe ignis pustulas fieri: et mundificant vlcera sordida et oliue noue: quarum color est smeraldinus: stringunt ventrem: et sunt bō estomacho. sz oliue nigre mature sunt pate corruptiōi et sūt male stomacho icōuenietes ocłō. et qn̄ fit ex eis emplastrum prohibent vlcera. quorū nomē est antrax et medulla que est inter ipsam quādo miscet cū sepo et farina eradicat albaras vnguium. et aqua salsa in qua condiuntur oliue cum fit ea collutio oris restringit gingiuas et dentes cōmotos. Et idem auct. Aben. Mesuay. virides ex oliuis sunt frigi. et sic. stringunt ventrē et preparant stomachum propter eorum ponticitatem: et quando ponuntur in aceto sunt plus excoriatiue stomaci. et nigre ex eis sunt cal. cum pauca stipticitate idigestibiles plus aliis. et humor qui generatur ex oliuis vituperatur et que comedūtur in medio prandii

Cap. 26. acuūt appetitū et magne ex eis sunt maioris opatiōis.

Gal. secundo de cibis capi. de oliuis. Oliue paucum omnino alimentum dant corpori: et maxime que sunt mature. comedunt autem homines has

Al's colibadas. cum pane quidam magis. sine autem pane almadas: et kolimiadas sic vocatis gratia subductionis vētris cū garo autem ante cibū. si aūt que sunt mature in arbore plurimū vacuosum. sicce stipticū chimū habēt ꝑpter qō et roborāt stōm excitāt appetitū. idoneissime autē ad hec sunt q̄ cū aceto reposite. multipliciter aūt hec ꝑparāt. qui studuerunt circa pulmentariam expiētiam.

Alman tracta. tertio capit. de oliuis. Oliue de aqua calide sunt et sic. que si ante cibū comeduntur ventrem mouent: et os stomaci robustū reddunt. Oliue autē de oleo calidiores sunt. que: et os stomachi min⁹ corroborāt ac vētrē min⁹ fluere faciūt.

Ad obscuritatē visus. **Sera.** Summi oliuarum confert obscuritati visus quādo fit ex eo cohol: et abstergit sordes vlcerū que sordes nominatur lacoma. i. lipitudo. que est in oculis et ꝓuocat menstrua et vrinam: et quando ponitur in locis corrosis dentium sedat dolorem: et excludit ebriationem: et curat empetiginem. et scabiem vlceratā: et nominatur iter medicinas mortiferas. Et idem aucto. Pauli Summi oliuarum ponitur ad cicatrices vlcerū cornee. et delet eas: et delet albedinē oculi et telam et valet dolori dentiū corrosorum quādo ponitur in corrosione. Et idem Serapi. Summi oliuarū agrestium similatur scamōee. et in colore suo similatur hyacinto rubeo: et ē cōpositum ex lachrymis minutis et pungit linguam: sed illud qō assimilatur gummi ī magnitudine lachryme lenit sine punctione: et oliue siluestres et domestice sunt: ex qbus colligitur gūmi. Et idē auc. Gal. Oleum quod sumit ex oliuis maturis: quoddam ē nouū: quoddā ē vetus. Eius vero qō est nouum quoddā ē vetus. Eius vero qō ē nouū calefacit calefactione tēperata et humectat: sed vetus ex eo calidius ē et magis resolutiuum sed illud quod accipitur ex oli-

Duplex oleū oliuarum. uis recentib⁹ imaturis dicitur oleum expansarū. et est oleum ofancinum. et in nouo aliqua existit ex eo de frigiditate quantitatis q̄ est in eo de stipticitate: et vet⁹ ex eo dum in ipso perseuerat stipticitas est virtutis desiccatiue donec stipticitas recedit ab eo quia tūc fit simile oleo quod accipitur ab oliuis dulcibus: et oleum quod accipitur ab oliuis in summitatibus simile est et propinquum in virtute oleo expansarum: et vl'r pone considerationem tuā ī omni virtute oleo quod gustabis: qꝛ eadem quantitas quam in eo inuenies de stipticitate: ē ibi de frigiditate: et si non inuenies in eo stipticitatem oīno sed inuenies ipsum delectabile vere delectatiōis: dic ip-

Electio olei. sum calidū cū temperamento et si tu inuenies cum hoc ipm subtile. et illud quod ē clarum. de quo accipias parum: et ponis ipsum sup mēbrū vel corpus extenditur supra corpus: et dilatatur multū absq̄ eo quod inbibitur in eo: et abscindit. scias qꝫ illud est bonū valde. et bonitas q̄ cōuenit oleo ē in ipso: et quando abluitur oleū nō mordificat. Et idē auct. Dias. oleum quod fit ex oliuis non bene maturis ē oleum expansarum: et est cōueniens sanis. et ꝑprie illud quod ē nouū ex eis sine putrefactione boni odoris: et ex illo quod ē huiusmodi fiunt olea aromatica: et ē bonū stomaco ꝑpter stipticitatē q̄ ē in eo: et restringit gingiuas: et confortat dentes quando tenetur in ore: et prohibet sudorē: et oleum vetus oliuarum maturarū conuenit in medicinis: et omnes species olei sunt lenientes corpus: et ꝑhibēt aduentum frigoris corpori: et faciunt ipsum habilē ad motū: et molliunt ventrem: et debilitant virtutem medicinarū vulnerantium: et datur in potu contra medicinas mortiferas vt euomatur cum eo: et fit cum hoc assidue: et quando bibuntur ex eo vnc. ix. cum tantundē aque ordei vl' aque calide laxant ventrē. et quando decoquuntur cū ruta: et bibunt ex eo calido vnc. vj. ꝑfert tortiōi vētris et expellit lumbricos: et quando fit cum eo clistere confert colice que fit ab apate intestini: et opilatione que fit a stercore duro: et antiquum ex eo ē calidi⁹ et plus resolutiuum: et fit cū eo cohol ad acuendum visum: et si nō habes et necessario indiges eo coq̄ ipsum donec fiat sicut mel et vtere: et virtus eius est sicut virtus veteris: et oleum oliuarum siluestrium ē stipticū: et iuuamentum eius ē in medicina min⁹ iuuamento supradicti olei: et iuuamentum eius est sicut iuuamentū olei ro. et restrigit sudorem: et prohibet casum pilorū et purgat furfures capitis: et confert scabiei et poriris et ꝑhibet canos quādo ex eo fit collutio oris: valet ad apata gingiuarū: et confert dentibus commotis et iam preparantur ex eo epithimata ad gingiuas quando humores currunt ad eas: et oportet qꝫ accipiat lana et inuoluatur supra stilū et madefiat in oleo feruenti: et ponatur super gingiuas sepe donec albescant. Et idem auct. Sal. Amurca olei substantia est terrea: et calefacit desiccat in secūdo: et resoluit et curat vlcera que sunt in corporibus siccis: et vlcera facit in humidis furere: et quando coquitur ē grossius et magis desiccatiuum: et quando coquitur in vase eris quousq̄ ingrossetur et fiat sicut mel est stipticum et confert ad ea que confert litium. et supat litium in bonitate in hoc qꝫ quando miscet cū aceto aut vino simplici: aut cum oximelle: et linitur cum eo confert doloribus dentium apostematibus: et miscet in medicinis oculorū Et qn̄ fit ex eo clistere confert apostemate: et collo matricis et apostamatibus matricis. Et quando coquitur cum aqua agreste donec fiat sicut mel et liniuntur dentes corrosi cū eo eradicat eos: et miscetur cum cameleonta et cum aqua in qua lupini steterunt ad dulcorādū et liniuntur ex ea animalia: aufert scabiem eorum: et illa que est noua absq̄ decoctione quando calefit: et proijcitur supra podagram et dolorem iuncturarum ꝑfert et quando extenditur supra corium et supra ventrē ponitur hydropicorum minuit tumorem ipsorum.

Gal. 6. sim. phar. ca. amurca. Amurca scōm trāslationē nostram terrestris est substantie nō tamen ade caliditatis participat vt mordicet euidenter. qꝫ si decoquat multo magis adhuc erit grossarum partiū: et sicca erit vtiq̄ secūdi gradus calefacientium. et desiccantiū: intensi magis sic itaq̄ vlcera siccarū cōplexionū corpor̄ curat. q̄ vo ī ceteris oīb⁹ exacerbat: siccatiua nāq̄ est: vt resina et pix liquida et spaltum ipse etiā corpor̄ qdē valde siccorū siue vuln⁹ habētiū: siue

Oleū expensarū. (Oleū vet⁹ ꝯuenit medicīs) (Oleum oliuarū siluestriū) (6. sim. c. xxix.) (Ad dolorē iūcturarum.) (Ad tumorē hydropicorum.)

sinū solidatiue sunt cetera vō cūcta tendit ⁊ exacerbat

Caiban.i.mentastrum.
Caifese.i.vespertiliones.
Cailen.i.semperuiuia.
Caina.ſm Dia.ē ſicut tri/ triticū.apud Sera.vo caṫ cartamum.
Cairiō.i.piscis habēs oculum in capite.
Caisarbanū. Caisarbarū. i.cassiafistula.
Cakele idest herba similis vermiculari acetosū habēs saporē ⁊ salsum.
Cakiar.i.cucumer.
Cakur.idem.
Cakriosiō.idest cucumer. agrestis.
Calab.vel calap.i.almasiadi.
Calcatū.idest calcantum.
Calasiō.i.ɔsistētia humoris circa palpebras.
Calagie.idest kalangie.
Calach.vel calachi. idest nux vomica.
Calamādrina.idest camedreos.
Calamus gre.i.calamus.

Cap. cxxij.

Nepita vl mēta.
Calamentū ara.gre.calamitatis la.vero nepita vel menta nō odorifera. Sciendū ē ꝙ in scd̄o canonū. Aui.ca.de calamento.ɔfundit sermo de calamēto.pulegio mētastro et origano.i.calamēto hyrci.c.vero qd̄ ð origano apd̄ eundē exponiṫ nō est ð origano sed de saturegia.de pulegio vero nunꝙ̄ apud eū capitulum inuenies.hec omnia patebunt scrutanti diligēter Dia. Sera. cum verbis Aui.in omnibus istis plantis non multum curant arabes.quare vnum pro alio ponūt:ex quo iudicant habere eandem virtutem.

Cap.3ii. Sera. lib. aggre.de calamento aucto.Diasco.ex eo.est quod dicitur calamentum mōtanū: ⁊ dicitur ab aliquibus pulegium aggreste.sed falso debet dici calamentum,esse pulegiuꝫ vsuale:⁊ est aliud calamentuꝫ quod dicitur fluuiale:⁊ illud est pulegiū agreste ⁊ sūt ei tres species.vna habet folia similia folijs bederogi.idest ozimi.quorum color vergit ad albedineꝫ ⁊ habet ramos cuꝫ multis nodis quadragulatos ⁊ flores purpureos:⁊ ex eo est aliud simile pulegio in odore suo ⁊ in folijs suis:nisi quia sunt maiora folijs pulegij.⁊ nominant illud aliqui pulegium agreste: ⁊ romani vocant illud nepitam ex folijs suis:nisi quia sunt maiora folijs pulegij.⁊ est scd̄a species que proprie nominatur nepita.⁊ est ter tia species que est similis mente agresti.nisi qꝛ folia sunt longiora folijs mente:⁊ virge ipsius ⁊ ramuli sunt maiores virgis ⁊ ramulis aliaruꝫ spērum:⁊ virtus eius est debilior virtute aliarum specierum. Radix vero eius nullius est iuuamēti:nascitur in campis ⁊ locis asperis ⁊ aquosis. (tres spēs calamēti)

Lib.3.c. xxxix. Dia. ſm traslationem nostram ca.de calamento quod multi pulegium agreste dicunt ⁊ illud est calamentum fluuiale ⁊ est aliud calamentum qd̄ dicitur montuosum:⁊ illud ē pulegiū vsuale.Sed calamenti fluuialis tres sunt species.est enim siluestris cum folijs ozimo similibus atqꝫ subalbidis ⁊ ramis geniculatis vel angulosis cum flore purpureo.folia eius odore pulegij similia:tamen sunt in forma maiora.Item secunda spēs appellatur pulegium agreste:quā spāliter latini nepitam vocant.⁊ illud supple est calamentuꝫ fluuiale.i.commune.vt pꝫ si legaṫ confectio diacalamenti in antidotario virili cum eo quod scribitur in antidotario.Joannis Serapio.⁊ Auice.⁊ est maius ⁊ min⁹.maius est quo vtimur minus est quo purgantur gatte.tertia est ediosmo agresti similes cum folijs oblongis:cuius virga ⁊ rami maiores sunt.sed virtute inferiores. Nascitur in campis ⁊ asperis locis aquosis.

Capi.i. Gal. 7.sim.phar.cap.de calamento. Substantia eius est subtilis:et in sapore eius est acuitas et caliditas manifesta.⁊ breue quid amaritudinis hꝫ.ē calida ⁊ sicca in tertio.experientibus vero illud.⁊ corpus offerentes:primo quidem exterius appositum calefacit ⁊ mordicat valde scalpit etiam corpus.⁊ tandē vlcus efficit. Intra vero corpus per seipsum ⁊ mellicratum calefacit manifeste.

Posse.Sera. auct.Gal. qū bibitur succus cuꝫ aqua mellis diaforat totū corp⁹ ⁊ ꝓuocat sudorē.et teriṫ cū oleo.⁊ coquit ⁊ inungiṫ corpus:⁊ confert rigorib⁹ piodicis: ⁊ quādo fit empl̄m super sciam habentib⁹ sciaticū doloreꝫ confert valde trahit enim funditus ad extrinsecam superficieꝫ et calefacit totum articulum.superincendit autē manifeste cutim. Et sumptus in potu vel apposit⁹ prouocat menstrua efficaciter.et est ex medicinis qū sumitur magis cōferentibus leprosis resoluendo humores resolutione forti:⁊ aufert liuorem qui fit sub oculo:⁊ ypopia diaforat. Et tu debes scire ꝙ omnes medicine que terūtur et habent acuitatē attrahunt cito ex profundo corporis humiditates quas recipiunt in locis illis. Et melius quidem in his est vino decoquentes cataplasmare ipsum viride magis ꝙ̄ siccum vehementius postꝙ̄ desiccatum ⁊ promptus advrendum sicut que caustica:⁊ quecunqꝫ pharmacorum calida sunt et acria ⁊ subtilium partium facile attrahentia funditus ad se totā adiacentem humiditatem. Amaritudo autē que inest ei breuis quidem omnino est:operatur autem in quibusdam sicut que violentius.et cohesisti vehemēti caliditati cū substantia subtilium partium:et ideo quando sumitur in potu eius succus aut fit clistere cum eo occidit ascarides et lumbricos:et valet ad morsum ferarum.⁊ occidit similiter vermes qui generantur in auribus et in vlceribus profundis:⁊ quando fit nascale cum eo aut sumitur in potu occidit et expellit fetum. Igitur incisiua quidem virtus inest ei propter caliditattem eius ⁊ subtilitatem partium ⁊ amaritudinem solam:itaqꝫ propter omnia predicta confertur omnibus asmaticis ⁊ hictericis ꝓpter amaritudineꝫ:maxime sicut ⁊ pene omnia cetera purgando et mundificando epatis opilatiōes.ē autē ad omnia predicta efficatius qd̄ monstratum est. (Ad vermes vlcerum. ad asma. Ad epatis opilationē.)

Dia. Uirtus omnium specierum eius viscida est et sicca nimis et calidam partem habens extenuatoriam.vnde bibita imposita venenatis morsibus occurrit:vrinaꝫ prouocat: conquassationibus vtiliter adhibetur:lacertis dolorem tollit:orthonoicis ⁊ tortionibus subuenit: venenum cuꝫ vino amputat.hyctericis vtilis est lumbricos et ascarides cum melle et sale accepta cruda et cocta subuenit comesta et bibita stomaticis prestat effectum:menstruis imperat:et apposita in ore matricis extrahit fetus et aborsum facit:fumigio suo serpentes de domibus fugat:viridis in vino cocta et catap lasmatibus imposita nigras cicatrices claras.et sui coloris reddit:liuores detergit sciaticis vtiliter adhibetur carnem comburens.succus eius aurib⁹. immissus vermes occidit.vnde nepita magne virtutis et vehemētis in calore est.vnde nobilissimis antidotis meruit ascribi.ex quibus vnum notandum putaui:qd̄ vsqꝫ hodie a medicis diacalamentuꝫ predicatur. R.nepite petroselini piperis pulegij ana vncias. vj. seminis apij.ʒ.xij.leuistici.ʒ.ij.omnia tōsa ⁊ trita melli optimo mixta diutissime coquantur digestionem facit.⁊ stomacho ⁊ precordijs vtile est pituitas toracis ac capitis dissoluit ⁊ purgat iecori medetur calculos expellit.vrinā concitat:commouet menstrua.nepita sicca ⁊ potata in mulsa calefacit valde:⁊ sudorem mouet per totum corpus quapropter aliqui vtuntur ea ad frigus:⁊ rigoreꝫ coquentes eam in oleo ⁊ extrinsecus vnguentes totuꝫ corpus (Succus ad occidēdū vermes auri um.)

corpus fricatione forti. Intrinsecus autem potui data vt supra: et per totam costam cataplasmata: vt supra sciaticis magnum fit adiutorium: quia de profundo extrahit humores non solum subtiles digerit. verum etiam pingues et spissos extenuat et proijcit. succus eius regium morbum emendat. Item succus ipsius per clistere iniectus ascarides et lumbricos occidit in vlcere etiam putrido et in omni membro vbi vermes sunt occidit propter amaritudinem: et ideo enfrasim epatis purgat stomaticis: et hictericis sicut alia amara iuuat: et potissime quando est cum epatis enfrasi. ‖ Calaminaris (lapis), i. Cadmia.

Calamiton vocant greci ranulam quandam. eo quod inter arundines fructices viuat minima omnium: et viridissima. Et calamiton etiam est species calamenti. vt Diascorides in proprio capitulo et est pulegium agreste. Et aliqui vocant eum calamentum montanum: sed falso. quia calamentum montanum non est pulegium agreste. sed pulegium vsuale.

Calamitan idest nepita.

Calamitem grece ranula quedam: eo quod inter arundines fructicesque viuat minima omnium et viridissima.

Calamos fragitas. i. casabifoegum Steph.

Calemon melan. gre. i. cassiafistula.

Calamus. quando est simpliciter prolatus canna vocatur pro qua lege hasap. Et quidam est agrias vel agrestis. qui secundum Diascoridem est species graminis: sicut patet per Serapionem capitulo de gramine. et etiam nomen sonat. nam agrestis grece est gramen. Et secundum Diascoridem est venenosa planta animalibus. et maxime quod nascitur in egypto. pro qua lege agrostis. et hasapat. Est alius calamus qui vocatur calamus aromaticus. pro qua lege hasabel. derire.

Calamus fraginatus. idest harundo. Galenus sexto simp. pharma.

Calamus. Calamos gre. i. canna arundo.

Calamus agros. vel calamus offe. idest calamus agrestis. Stephanus.

Calamus agrestis est calamus hobolsie.

Calaris: est quedam species strigni qui yponoticus dicitur a Diascoride. i. somniferus quem latin. vocant rupis gomalios gulasion: cacabum vel rupiscocauum quia in rupis oritur. est herba vel frutex habens hastas spissas: et multas sarmentosas et non frangibiles et folia pinguia cum flore ruffo et maiori nascitur locis asperis et petrosis. Corium radicis eius cum vino bibitum somnum prestat.

Calasa. Calaza est excrescentia in palpebris rotunda albida perspicua similis lapidi grandio. Classia Cornelius Celsus. Demosthenes. Porros est supradicte similis densitate concretus. Sed multo durior supradicta.

Cataplasma. i. extensio superioris palpebre: qua sepe inuersio fit ad interiora nasalium capillorum: que non nisi digito subleuari possit palpebra. differt a paralisi: quia paralisis est cum continuo motu.

Calasion. grece. Glandula. Paul. Demos. dicit. chalaza.

Calasticum: relaxatum intermissiuum. i. molitiuum laxamentum.

Calastica. remissiua. attenuatoria idest resolutiua. relaxatiua.

Calata. i. relaxata.

Calatium in oculo. i. grando in oculo. Gal. quarto miamiri. capitu. quinto.

Calatus vel calathi. est canistrum in fundo strictum et in orificio latum.

Calausac. i. litium.

Calb. ara. i. cor.

Calba banir. i. capillus veneris.

Calcala caucalis. idest cardamomum. Pli. libro xxv. capit. ix. versus finem.

Calcalia. i. mercurialis

Calcadis quid est. l. calcitis.

Calcatis idem.

Calcafit. Calcauil. i. ozimum montanum.

Calcamil. idem.

Calcandi. i. medicia inda qua caremns.

Calcalla est semen quoddam margaritis simile dependens inter folia grandia in montibus semper vere inuenitur. l. Calcala.

Calcabria. est genus caulis albe.

Calca. i. butalmos.

Calcadi calcantum cuius color est viridis: et quando antiquatur. fit colcothar: vel calcitis. l. calcitis.

Calcautum. i. eris flos. i. vitriolum. aliter Gale. libro. secretis et in sim. phar.

Calcarerem vel calcatarem. idest quando sanies est in sifac: et corroditur cum ea pars.

Calcauil. est ozimum montanum. Aui. in quinto.

¶ Cap. cxxiij.

Calcitis species vitrioli et vocatur colchotar calcantum. Calcido. tenens medium inter calcitis et vitriolum: vt apparet in. l. zeg. in qua omnia ista auidius manifestantur. de quo Diascorides capitulo calcitis dicit quod est gleba: que in cypro in metallis inuenitur. vt in fine huius littere patebit. vnde calcitis est species vitrioli: vt patet per Serapionem capitulo de zeg. et ipsum est colchothar et calcitis. Nam vidi apud Diascoridem capitulo de alumine vbi habetur. aduruntur species aluminis sicut calcitis vel calcidis. In serapione eodem loco habetur calcidis vel colchotar. Item Joannes Mesue in trocisci de croco ponit colchotar et calcadis. Colchotar. Li. v. ca. lxix.

Dia. ca. calcitis. Est gleba naturalis: que in cypri insula in metallis inuenitur colore subauroso fragilis intus habens venas diffusas vt alumen scissum in modum stellarum fulgentes: cuius optimum quod est recens noua mundissima: et equaliter fragilis. virtus est ei stiptica termantica scarotica. Li. v. ca. predicto.

Posse. Dia. purgat palpebras: et oculos: et est sub morda ex ignem sacrum extinguit. herpetes curat. fluxum sanguinis matricis abstinet. miceris cum succo marrubij occurrit gingiuarum reuma et faucium imposita abstinet. pascentia vulnera ad sanitatem perducit. coctum vero oculis medetur trita melle addito et inuncta palpebris grossis et asperis seu callosis aptatur: quia arescere facit eas fistulis collirij more iniecta medetur.

Pau. capi. Calcitis est calide et sic. complexionis in tertio.

Calcede idest saluia.

Calcalion est medicia inda Sera. in septimo.

Calcifraga idest empetrum herba sancti petri. Plinius lib. 27. capitulo. 9. post principium.

Calcitrosa apata sunt duricies iuncturarum. scilicet lapidationes que continent in se sicut calcem vel gipsum. Alex.

Calcucecucamenon. gre. calkoscecaumenum. idest es vstum vel incensum a calkos quod est es et cecaumenon incensum.

Calianim idest tranquillitatem.

Calda. i. i. calida i de caldarium quando simpliciter ponitur pro calida aqua intelligitur.

Cale. i. herba similis vermiculari acetosum habens saporem salsum.

Calea idest cardus maior.

Calebi idest grana solis.

Calebum. i. millium solis.

Calef. vel caleph. i. pannus faciei.

Calefum calef. Sap sarum i. salix Steph.

Calcicbinum vel caleniabi. i. genciabin. Calendula .i. Karamos

Calengi. i. colica passio.

Caleniabin chaleibnium. i. geleniabin.

Caleos.idest es.
Calchei.idest vena terre q̄ caremus.
Calcheos idest ziniar vel iarin.
Calculi maioris idest cardamomum.
Cali.idest cinis qui fit de quadam herba salsa: et vtuntur eo tinctores: et est vsnen.herba ipsa de qua fit sal alcali.
Callion calliōis piscis.plinius lib.32. capi.4.cir. medium. vranescopos. ꝛ capi.70.
Calchit vel calcitheos.i. calcitis.
Calchel idem.
Calcithei idest bactitura eris.
Calchitheum idest quedā gleba. ꝛ est calcis flos.
Calcule vocantur conche quod mundat vitrum ꝛ nascitur i mari iuxta sibiliam.
Calculus idest cardamomum minus ꝛ callus.i. paruus lapis.
Calcurecaumenō idest es vstum.
Calib calibin kulb.i.miliū solis lithospermon.
Calibi.i.instrumentum.
Caliblefara id ē palpebrarum decoratiua. Gale. 6.sim.phar. capitul.de amoniaco.
Caliber idest lingua canis que est herba.
Calicaria cancalion caucalin.i.caucalis. Diasc.
Calicularis gre.i.iusquiamus.Dia.macer.
Calidicon est medicamen de arsenico: cui⁹ diuerse sunt descriptiones. vt in septimo. Sera.in trocis.de arsenico.ꝛ dicitur sic a kali quod recipit.
Calicaris calidaris est fructus pinus.
Califer.i.nux muscata.
Calimon.idest mentastrū.
Caliprello idest pentafilō. Dias.
Calitricon. Tricomanes gallitricum idest poli//tricon.Adiantum.Gale.secundo miamir. capitulo.ij.
Calituosa apata sunt durities iuncturarum.scꝫ lapidationes que cōtinēt in se sicut calcem vel gipsum.vt Alex.c.de poris iuncturarum.
Callum vel chal.i.acetum Stepha.
Calkmoanon.i.auricalcū li.de doc.gre.
Calkos.gre.es.
Calmanis.i.muscus quercus.
Calmentis idest maluꝫ terre.
Calos.idest bonum inde flos ex calamita.i.bona gutta nō a calamo vt q dam dicunt nichos. n. gutta.inde calo verbuꝫ neutrum.idest depono. inde caloricum.idest mitigatiuuꝫ doloris: quia deponit dolorem.
Calostrum. i.lac nouum.
Calsa duorum generuꝫ est vna similis aaron.na//scitur in arationib⁹ colligitur antequā crescat vsus eosdeꝫ habꝫ quos arsa. Alteruꝫ genus est quod anchusam quidā vocant. alijricidinosiaꝫ folia lactuce lōgiora plumosa radice rubea.Plinius lib.27.cap. 8.ante medium.
Calsam est species conchilij.l.ostracorum.
Calsamum idest vitiuꝫ qd fit in caruncúlis que similantur papillis.
Casamus.i.ciclamen.
Caluf vel casus idem est quod sumenet duo. ꝛ sumenet idē est quod obulus ista vocabula ponūtur in.l. caxchax.ꝛ i.l. radeb.
Calufar.i. oleum de nuce indica.
Calx quid est.l.borach.
Camacorpenidest cametopea.
Camakach.i.illa que seruantur in samozia.
Camaregum.i.fruct⁹ thamarisci.
Cambri cambria cābris. i.brassica caulis.
Cambil.idest terra rubea minuta que affertur de mecha vt arena: ꝛ est cābil.
Cambitus.i.carabitus.
Came humile gre. infimū vel depressum vel terrenū latine vt camearis.i. infima actis ifima sambucus ꝛ est ebulus.
Cameactus idest ebulus. actis.idest sambucus. vnde vers⁹. Sambucus est actis. sed ebulus est cameactis .idest viuus. sambucus qui est ebul⁹. Gale.
Camebalanos.idest rassa num agreste. ꝛ ē apios. Diasco.
Cameciparissen. est quedam planta ad silitudinem foliorū cipssi. Pli. lib.24.cap.15.
Camburola.i.iunctus ob tuse summitatis. O xirola vero acute.

¶ Capit.cxxiiij.

Ameciffos sonat ex vocabulo infima vl' terrena hedera: vnde cameciffos vocāt greci hederaꝫ non extollentem se a terra. Pli.li. xx.cap.x.ꝛ.xv. — hedera terrestris

Dia. capitu.de cameciffos folia habet silia triti//co.scꝫ oblōga ꝛ tenera. ꝛ mltas virgas duarum palmarꝫ folia ex vna virga habens quinqꝫ vel sex ꝛ florem similem ozimo: sed minorem gustu est amara valde. radices sūt ei tēues ꝛ iutiles. nascit̄ i locis cultis. — Li.4.ce. cxxi.

Pos.Dial. Folia ipsius cum aqua ciatis tribus bibitur dieb⁹. lx. bictericis prestat effectum. ꝛ sciaticis medicatur dieb⁹ sex aut septem bibita. — Adhicte ricos.

Gal. 8.sim.phar.cap.cameciffos. Flos eius amarus sufficiēter existit ꝛ destruit ea q̄ s̄m epar quidam vero ꝛ sciaticis eam dant. — Ca.167.

Cambi. idest semen arenosum quod cooperit rubedo. que est minor rubedine lapidis in felle bouis reperti pro quo.l. kanabel. Et cambil est terrea rubea minuta que affertur de mecha: vt arena que cum fricat super manum ingredit̄ cito: de qua fit vnguentum penetratiuum ꝛ mundificat satis.
Camedaphnes vel camedaphi.i. parua laurus. Daphnes enim laurus. Diasco. Pli. libro.15.cap.30.ꝛ lib. 22.cap.11.ꝛ lib.24.cap.15.
Camedera s̄m Diasco.est quedam planta que nominatur cimolea ꝛ est camedreos. timelia. Plinius libr. xiij.capitulo.xxi.
Camedurus idem.

¶ Cap. cxxv.

Amedreos vl' cāeb gr̄. vl' cāer opa ara. ha//medreos la. v̄ o q̄rcula mior: vbi sciēduꝫ q̄ camedreos dictum est infima quercus. naꝫ came.idest infima. ꝛ dris dria. gre. quercus ide camedreos idest infima vel parua quercus: vnde folia eius sunt similia folijs quercus ꝛ ideo latini ipsaꝫ quercum vocant. — Quercu la mior. i.came// dreos.

Pli. libr.xxiiij.capi.xv.camedreos est herba que latine quercula dicitur: ꝛ ab aliquibus trisa oga. Folia habet magna mente similia: ꝛ diuisa quercus flore pene purpureo. alij ipsam serratam dicunt: ꝛ ab ipsa serram inuentam esse.

Sera lib.aggrega.cap.hamedreos auc.Diasc. Hamedreos nominat̄ quercus terre. Nascit̄ in locis petrosis ꝛ asperis. ꝛ est herba parua longitudine vnius palmi habēs folia parua similia in figura in ortu suo folijs quercus. flos eius est coloris purpurei paruus. Et tps colligendi est quādo semen est maturum ꝛ colligenda est cum suo semine. — Ca.180.

Dia. cap.camedreos s̄m translationē nostrā nascitur in locis saxosis ꝛ asperis. frutex est bi palmis cū folijs minutis ꝛ mēte silibus vel orio ꝛ amaris. florem hꝫ purpureū ꝛ minutum: sed colligenda est cum semen maturum est. — Lib.3.c. ciiij.

Gal. octauo sim.phar.capit.camedreos. Ponit eam quis in tertio gra.cali. ꝛ sic. ꝛ plus in eo in siccitate

in siccitate ꝙ in caliditate.

Posse. Sera. aucto. Albugerig. Fit sirupus ex ea ad tussim antiquã ⁊ ad corruptionem digestionis: ⁊ in principio ydropisis: ⁊ ad spasmuꝫ: ⁊ quanto sirupus eius erit vetustior tanto erit maioris virtutis ad ea que diximus: ⁊ herba ipsa cõtrita confert fistulis lachrimaliũ: ⁊ eius decoctio confert hycteritie nigre.

8.simpli. ca.165. **Gal.** Predominãtẽ hꝫ amarũ saporẽ. est autẽ ⁊ acre quodãmodo: ex qbus. vꝫ. splenẽ lique facit: ⁊ vrinas ⁊ mẽstrua mouet: ⁊ grossitiẽ humorũ incidit: ⁊ eas que in visceribus obstructiones expurgat.

Dia. cap. cameropa. ẽm translationẽ nostrã. Cameropa. idest camedreos viridis ⁊ sicca bibita cũ aqua ꝯquassationibus: ⁊ tussientibus valet: ⁊ splenis soluendo medicatur. In initio ydropicis iuuat menstruis imperat aborsum excludit: cuꝫ aceto bibita splenem siccat. morsibus venenatis occurrit cum vino bibita ⁊ cataplasmatibus adhibita oĩa ſilr facere põt. melle addito antiqua vulnera purgat trita ⁊ oleo mixta caligines oculorum detergit: omni corpori trita ⁊ peruncta calefactionem prestat.

Cameis. i. semen ferule.

Camelarum vue. idest rob.

Capi. 126.

Cocognidium. Camelea gre. vel chamelea. ara. mezereon lat. vero cocognidiũ. ⁊ est planta q̃ vocat oliuella. Camelia grec. quasi infima oliua dicta: eo ꝙ folia ſilia oliue hꝫ. hec ẽ q̃ dicit mezereon ⁊ cocognidiũ. vñ cocognidiũ mezereõ ⁊ camelea sunt idem: vt apparet per Diasc. ⁊ Sera.

Li.4.c. 166. **Dia.** cap. camelea ẽm trãslationẽ nostraꝫ. Camelea aut cocognidion hastas hꝫ super terrã spansas palmis duobus lõgas. frutex est ipsius sarmẽtosa: folia habet similia oliue: sed tenuiora ⁊ spissa gustum mordentia ⁊ gulam exasperantia.

Ca.365. **Sera.** lib. aggre cap. mezereõ. auctoritate Diascoridis. Mezereõ idest camelea est arbustum paruum cuius rami sunt apti ad ignem accedendum ⁊ sunt ipsi rami extensi super terram longitudine duorum palmoruꝫ habentes folia oliue: nisi quia sunt subtiliora eis mordicantia ⁊ exasperantia linguam: et sunt super ramos densa.

8 simpli. cap.167. ⁊ ad prnianũ. c. 141. **Gal.** septimo sim. phar. capi. de camelea. Predominantẽ hꝫ qualitatẽ: quo circa ⁊ vlcera q̃cũꝙ maximas escaras habẽt cũ melle expurgare põt. Simon de ianua. cocognidiũ nõ est laureola vt quidã putant: quoniã cocognidiũ vt iam dicit Diasc. in psenti. l. idẽ quod camelea: ⁊ camelea idẽ est quod mezereõ ẽm Sera. in psenti. l. ⁊ ẽ plãtula q̃ vocat oliuella: vtiã dictũ est. vnde quod hoc sit verũ ẽm ipsum: quoniam Dia. facit aliud capitulũ de mezereõ a cocognidio vel camelea que idem dicunt: ⁊ aliud de laureola. Nam capitulum de camelea que est mezereon vel cocognidium incipit. Camelea ẽm capitul. de laureola incipit. Daphnoides. i. laureola. ⁊ ideo nõ sunt diuersa laureola ⁊ mezereon scõm ipsum: preterea dicit ipse camelea i. mezereon. vel herba catholica: vel adimpiados: ⁊ lꝫ Diasco. dicat in oleo catholicõ. tolle herbe catholice alimpiados. ⁊ sequitur in aliquib⁹ exemplaribus: que et laureola vocatur non est de suo. Nam non est vera expositio. Nam alimpiados vel herba catholica. ara. est mezereon. quam ponit Diascorides capitulo de camelea: sed in alio capitulo Diascorides vocat laureolam daphnoides: ⁊ sic de laureola. ⁊ mezereõ facit diuersa capitula: sed falsa est illa opinio Simonis quoniam laureola est mezereon. cuius ratio est: quoniam Joan. Mesue. capitulo de mezereon dicit ꝙ mezereõ est planta cuius stipites eleuantur super terram circiter cubitos duos: folia eius sunt similia folijs oliue ⁊c. propter quod sciẽduꝫ ꝙ ẽm verba Mes. Cocognidium ⁊ laureola sunt species mezereon. Nã dicit ꝙ vna species mezereon est habens magna folia: ⁊ ista est laureola: quã sciẽs si. l. l. Daphnoides. Alia species est habens folia parua similia folijs oliue: ⁊ illa est camelea vel cocognidium que nostro idiomate vocatur oliuella. Et ideo Diascori. facit de eis diuersa capitula: quoniam sunt diuersarum specierum: licet sint omnes species mezereon. Et laureola similiter est mezereon. ⁊ licet cocognidium ⁊ laureola differant ẽm speciem: conueniunt tamen scõꝫ genus: quia ambe sunt mezereon: sed quando ponitur mezereon simpliciter intelligitur laureola: quoniaꝫ mezereon habens folia magna ⁊ viridia est melius alio ẽm Mes. Et propter hoc quando Simon dicit ꝙ laureola non est mezereon falsum dicit: quoniam vt ostensum est: est species eius: verum est ꝙ non est mezereon habẽs folia parua: sed est mezereon habens folia magna. Credo ꝙ paruum aduertit generis predicationem.

Joan. Mesue. capitulo de mezereõ. Est planta vocata apud plures rapiens vitam: ⁊ a quibusdam faciens viduas: ⁊ a pluribus leo terre vocatur ⁊ est planta cuius stipes eleuatur super terram circiter cubitos duos. Et eius folia sunt similia folijs oliue: sed maiora. ⁊ pducit grana magna in magnitudine fructus mirti. ⁊ est planta lectinorum mater. cuius species sunt plures. est enim quedam magna: magna habens folia subtilia: ⁊ est parua habens folia sicut folia oliue ⁊ spissa nimis. Et est habens crispa folia ⁊ aspera. Et ex eis est habens aut colorem viridem aut colorem subnigrũ producens colorem pauonis: ⁊ melius est magna habẽs folia tenuia ⁊ viridia: ⁊ q̃ oritur in locis liberis. ⁊ in vicinitate plãtarum specierum eius: ⁊ quãdo orit plãta vna in toto ambitu ei⁹ est mortalis: ⁊ quãdo orit in locis termarũ est sicut venenũ: ⁊ hñs parua folia ⁊ spissa est malũ: ⁊ similiter habens crispa ⁊ aspera. ⁊ qđ est subnigrũ similiter cali. ⁊ sic. in quarto. ⁊ dixit fili⁹ zezar ẽ i fine tertij: sꝫ nõ verificat illud. est. n. in ea virt⁹ acuta ignea ⁊ acrimonia vehemens: ⁊ est excoriatiuũ vlceratiuũ serosuꝫ inflãmabile: ⁊ est ꝯsumptiuũ ⁊ dissolutiuũ virtutis. ⁊ ẽ ꝓximũ veneno nocens mẽbris q̃ sunt minere virtutũ ⁊ debilitans ea ⁊ dissoluẽs. Conamur ergo frãgere acuitateꝫ ⁊ malitiã ei⁹: ⁊ hoc faciemus cũ auxilio rerũ eã frangẽtium ⁊ ꝑmutãtiũ inflãmationẽ ⁊ serositatem sicut sunt olea frigida proprie: ⁊ res extinctiue sicut ẽ mucillago psilij: ⁊ succus portulace: ⁊ succus endiuie ꝓprie est. n. mirabilis: ⁊ aqua alkekengi: ⁊ aqua solatri humidi: ⁊ alrarasacõ: ⁊ aqua berberis: ⁊ frãgũt adhuc acuitatẽ ei⁹ res ĩspissantes ⁊ põticitatẽ hñtes sicut mirabolani. sunt enim sublimes ad illud ⁊ dixit filius zezar dupluꝫ ipsi⁹ ex absinthio iunctũ cũ eo emẽdat malitiã ei⁹ ⁊ dixit Dias. Infundunt folia ei⁹ die vno in aceto ⁊ siccant ⁊ frangit cuꝫ hoc virtus sua. s. serosa ⁊ inflãmabilis: ⁊ dico ꝙ si in aceto coquant aut infundant citonia: aut macina: aut berberi erit melius: sigillat almezereõ bonitas ad ea que opꝫ: ⁊ si ex aceto ĩfusionis eius aut decoctiõis ipsius fiat sirupus acetosus: inuenit expertorum iuuamentorum. vbi opꝫ ⁊ ex rebus adhuc emẽdãtibus ⁊ remouẽtibus malitiã eius est vt infundat eius folium in lacte dulci aut acetoso. ⁊ ꝓprie sumpto ex asina ⁊ capris: ⁊ qñꝙ ponunt folia mezereon in aqua lactis: ⁊ Ca.44.

bulliūt cū facilitate: ⁊ auferꝭ spuma eius. ⁊ colatur et ꝓpinaꝭ cū securitate. Et dixit Gale. Infundantur folia eius in sirupo rosato parum anteꝗ̄ terminetur decoctio ipsius: et ꝓpineꝭ vbi oportet sirupus. nō. n. i eo est timor. ⁊ dicit iterū coquatur in iure gallorū antiquoꝝ ⁊ est sine nocumento. et qn̄q̄ oleum mezereon administratur cū permixtione aliarū medicinarū habentium virtutē eius fractiuā. Et eius operatio est talis. Accipe foliorū eiꝰ. ʒ. xl. ⁊ ꝓice super ea aque dulcis. libr. iij. et dimitte die ac nocte: deinde fac bulire lēto igne donec redeat a lib. j. s. ⁊ collatur e eiꝰ misce olei sūpti ex amigdalis dulcibꝰ. ℥. viij. ⁊ buliat cū facilitate vſq̄ ad aque cōsumptionē. ⁊ si ponatur oleū cū folijs ⁊ aqua: ⁊ bulliant simul vſq̄ ad aque consumptionem erit in virtute fortius. Et dixit Ruffus. submergatur ex folijs eius q̄ntitas circa. ℥. iij. in cado magno musti: ⁊ dimittaꝭ mēsibus tribus: ⁊ erit res mirabilis ad hydropisim. expellit enim aquam citrinam sine nocumento. Cōfectio Almezereon ex inuentione nostra. Accipe foliorū almezereon preparatorū partes. x. carnium citrinorū elixatorum i aceto vini ⁊ zucari tabarzeth. an̄. partes lxx. tereniabin. partes. xl. aque casei infusionis agarici partes. xxx. olei almezereon partes. xij. dissoluatur zucarum ⁊ tereniabin in aqua predicti casei: ⁊ misceatur cum carne citoniorum: ⁊ coquatur cum facilitate eius vſq̄ ad mellis spissitudinem ⁊ inuoluatur puluis foliorum almezereon cum oleo predicto. ⁊ conficiatur cū eis. est enim bonum medicamen benedictum ad hydropisim. Confectio pillularum almezereon valentiū similiter ⁊ expellentium aquā cū fortitudine sine timore. Accipe foliorum eius preparatorum. ʒ. ij. mirabolanorum citrinorū. ʒ. iiij. kebulorū. ʒ. iij. confice cū tereniabin vel thamarindis dissolutis i aqua endiuie: ⁊ scire debes ꝙ almezereon de decoctione parum sustineꝭ ⁊ contritio laboriosa destruit eius virtutem: expellit autē nocumenta eius a corpore aqua ordei ⁊ aqua endiuie. ⁊ altarascon aufert inflāmationē relictā ab eo in corpore ⁊ sciuisti ꝙ medicine cōpressiue a corpore expellunt audaciam medicinarum.

Olīu de mezeron

Cōfectio mezereon ad hydrodisiz

Pilℓe de mezereō ad idem.

Posse. Dia. Camelea accepta coleram: et flegma deponit. debent vero fieri trocisci ex his admixto absinthio duplici mensura ⁊ vna parte camelee: ⁊ cataputie iuncto melle vel aqua folia eius imposita vulnera sordida curant.

Jo. Me. Mezereon solutione educit aquam citrinam cum fortitudine vehementi. Et dicit Alexander: mixtum cum rebus educentibꝰ melancoliam educit ipsam: ⁊ absinthium duplicatum ei cum mirabolanis addunt ei bonitates notas ⁊ faciunt educere coleram. Maius autem iuuamentū quod ex eo expectant ad hydropisim. educit enim aquā cōgregatam in ventre. Nocet tamen epati: immo omnibus membris nutritionis: ⁊ interficit lumbricos ⁊ vermes ⁊ solutione educit eos ⁊ serpentes viscerū ⁊ si fiat vnguentum ex eo ⁊ melle curaꝭ fistulam ⁊ vlcera fraudulenta et fit ex aqua decoctionis ipsius ablutio: ⁊ cōfert dolori dentium ⁊ eorum corrosioni ⁊ gingiue sanguinee ⁊ mollificationi: ⁊ fit ex eo vnguentum ex aceto ⁊ oleo ⁊ cera ad scabiem bonum: ⁊ fit ex eo linimētum ex sulfure ⁊ melle ⁊ aceto forti ad morfeam: ⁊ lentigines ⁊ baras et deleꝭ eas. et quandoq̄ fit cōfricatio super morfeam ⁊ baras cum folijs eius. ⁊ aceto forti. ⁊ est vltimū. Et dixit Joannitiꝰ valet ad quartanā. Dosis eiꝰ est. ʒ. s. vſq̄ ad. j. ⁊ hoc in confectionibus puluerís eius karatis. ij. vſq̄ ad quinq̄.

Cap. xxvij.

Cameleonbante ara. vel suchaa. grece. cameleonta alba vel spina iudaica vel scoltex vel cantahaniqui vel acantis egyptia vel spina arabica. latine cardus vel species eiꝰ ⁊ est cardus albus vel suchaa. Sciendū quod cameleō est species cardonis siluestris qui cardus habet plures species inter se differentes: sicut apparet in. l. cardꝰ siluestris. vnde bedeguar. i. spina alba differt a cameleō: quia in folijs nō habet aculeos: sed bedeguar habet in folijs aculeos. sicut apparet in. l. supradicta. Cardus siluestris est vna ex speciebus cameleon: sed cameleonta alba est suchaa: de qua prosequitur in ista. l.

Cardus albus suchaa

Sera. li. aggre. capi. cameleōbante. Cameleonbante est duplex. scilicet nigra ⁊ etiā alba. Alba dicitur cameleonta alba: nigra dicitur cameleon idest cameleonta nigra. cameleonbante. idest cameleōta alba nomināt eā hoies accia: ⁊ xion ꝓpter id quod inueniri solet. maxime i radice eius quo mulieres maxime pro mastice vtuntur: ⁊ est viscositas que inueniꝭ in radice eius: ⁊ folia eius sunt similia folijs spine: quez homines orientis nominant acufh. ⁊ folijs speciei spine que dicitur scolimias vel scolopias: ⁊ folia eius sunt asperiora ⁊ acutarū summitatū magisq̄ cameleōta nigra: sed non habet virgam: nascitur in medio eiꝰ spina similis eritio marino: aut spine que dicitur alkaresan: in qua est flos coloris purpurei spissus paruꝰ siue subtilis sicut capilli: ⁊ semen eius est simile grano cartami: ⁊ radix eius quando oritur i bona terra pingui ē grossa. ⁊ quando oritur in locis asperis est subtilis: et color eius est interiꝰ albus. ⁊ in odore suo est odor grauis et aromaticꝰ similis sicut cera: ⁊ dulcis saporis. ⁊ ista species supple dicitur arabice suchaa. Cameleon idest cameleonta nigra: nominant eam homines propter proprietatem florum eius qui de eis reperiuntur virides multū: ⁊ flores aliqui ad album declinantes. ⁊ alij ad celestem colorem ⁊ quidam ad rubedinem sanguinis ⁊ est planta cuius folia sunt similia folijs spine que dicitur scolimias: nisi quia sunt minora eis ⁊ subtiliora: ⁊ est rubedo tendens ad rubedinem sanguinis: ⁊ habet stipitem in grossitudine digiti: ⁊ longitudine vnius cubiti in qua est flos subtilis similis in colore flori herbe que dicitur bachis: ⁊ sunt in eo macule: ⁊ radix eius est grossa ⁊ nigra et veluti tortuosa. color cuiꝰ est interior decliuis ad rubedinem: ⁊ quādo masticatur mordicat linguam. nascitur in locis petrosis E. t idem auct. Gal. Calefacit supple cameleonta alba. ⁊ est calida in fine secundi ⁊ sica in tertio.

De cameleōta alba capit. 274.

De nigra ca. 275.

Dia. capitu. cameleonta alia nigra: alia alba. Cameleonta nigra quā multi ion: aut xion dixerunt: folia habet scolimo alias syllibo similia: sed teniora ⁊ ruffa. virga est eius digiti vnius mēsura grossa ⁊ vnius cubiti longa ⁊ obruffa: florem habet spinosum similem hyacinto: ⁊ varium quia viridem album et ruffum hyacinto similem. Radix est illi grossa ⁊ nigra ⁊ spissa et diuisa et subruffa gustu mordaci ⁊ serantico: nascitur in locis mōtuosis ⁊ maritimis. Cameleōta alba qua maxime multi xion al's ixiam dixerunt: qa quod inuenire solet maxime in radice eiꝰ mulieres pro mastice vtunꝭ. folia circa radicem suam i terra similia habet syllibo aut scolimo aspera ⁊ acuta ⁊ fortia: ſʒ nō habet virgam. est ei in medio velut spina similis echino maritimo aut cardo cū flore purpureo denso ⁊ minuto sicut capilli. semē ē ei simile ginco: ⁊ radicē hʒ in terra pingui albam ⁊ grossam et tenerā odoris grauis ⁊ aromatizātis gustū dulcē. Sapor cameleonte albe est amarꝰ ⁊ pluris amaritudinis q̄ nigra. ⁊ ipa calefacit in secūdo

Libr. iij. ca. 9. ⁊ 10

in secundo prope finem. et desiccat in tertio: et illa est quam arabes vocant succhaa. In radice nigre cameleonte est res occidens. & propter hec administratur exterius tantum. virtus eius est que calefacit in tertio proprie: & desiccat in primo.

Cap.168 et.169. et ad primianum. c.lxviij. **Sal.** 8.simpl.phar.cap.de cameleonta. Nigra calida est in tertio. et sicca in primo. Camaleonta alba est sicca in tertio in calefaciendo vero est in secundo completo.

Valet ad difficultatem vrine. occidit & canes et sues i polentam mures. **Pli.** lib.xxij.cap.xviij.de cameleonta. herba est non vna specie. Inuenitur.n. nigra et alba. Nam albida habet folia circa radicem suam diffusa in terram varia et densa & aspera et quasi spinosa in medio habens encinum acutum cardo similem et florem purpureum densum minutum subalbidum: semine ginco simile: radicem vastam et mollem vt malua grauiter redolentem gustu subdulci. Nam illa que nigra est folia habet tenuiora pauca & rubiconda. tirsum oblongum grossitudine digiti: ruffum i summitate habens florem spinose. hyacintum colorem radicem vastam nigram vel variam gustum submordens.

Oribasius. capit. cameleon: aliqui xion dicunt duo genera candidiora aspera habet folia serpit in terra echini modo spinas erigens radice dulci odore grauissimo: quibusdam locis viscum gignit album sub folijs maxime circa canis orticum: quam tyri nasci dicuntur. &c. Et infra ex nigris aliqui matrem dixerunt. cui flos purpureus esset et feminam cui violaceus &c.

Pau. capitulo suchaa. Est herba dulcis que extenditur super terram. & facit capita grossa prope radicem: et exeunt ex illis capitibus flores sanguinei. vnde suchaa dicitur arabi.

Ca.274 et.275. **Sera.** lib. aggre. capitu. suchaa. aucto. Gal. Suchaa idest spina arabica vel herba est similis plante bedeguaris: nisi quia virtus eius est virtus que desiccat et stipticat plus eo. et fruct⁹ et radix ei⁹ est fortior res que sit in ea.

Posse. Dia. Cameleonte alba idest suchaa bibita ex oxifabo vno: et maxime cum vino austero: aut cum origano lumbricos latos excludit. Elixatura etiam eius ex his vtiliter datur hydropicis cum vino medetur. vel cum passo sic vrinam mouet dissuriam bibita siccat Elixatura etiam maxime prodest venenis. et cum polenta accepta canes & porcos occidit: i aqua et oleo cocta sorices necat. Nascitur in locis montuosis. Radix cameleonte nigre ad mixta calcanto et cedria et axungia scabijs medetur. zernas purgat maxime si additum fuerit sulfur et aspaltum. elixa cum aceto id prestat. elixatura eius ore retenta dolorem dentium compescit: cum pipere et cera dentes commotos confirmat et calefacit. et si cum aceto cocta et ore retenta fuerit combusta carbonibus sanat dentes imposita stringit maculas emendat: cum sulfure viuo medicaminibus stipticis adhibetur fagedenica et sordida vulnera imposita curat. dicitur autem cameleon pro varietate florum eius: quia virides albos hyacinto similes: aut ruffos. facit etiam ad vulnera maligna que greci cacoctrica dicunt: lentigines tollit et deuorat alijs rebus mixta.

Lib 2.22 cap.xviij **Pli.** capitulo cameleonte albe idest suchaa cum passo mixta vrinam mouet. hydropicum desiccat. lumbricos occidit. Nam illa que nigra est facit ad maligna vulnera que greci vocant cacinaculas: et lentigines aufert. et scorpionib⁹ aduersantur.

Cap.169 **Gal.** Cameleonte nigre radix habet quid delicteriosum: vnde extrinsecus est vsus ei⁹ ad scabiem impetiginem et alfos: et omnino omnia que abstersione egent: et mollitiuis et diaforeticis miscet pharmacis. et fagedenica vlcera sanat cataplasmata. Albe vero cameleonte radix ad lumbricos rotundos datur in quantitate oxifabi cum vino austero. asserunt autem et hictericis similem existentem radici magis. attamen amarior illa est.

Sera. Radix ei⁹ confert fluxui nimio matricis et confert omnibus egritudinibus in quibus confert bedeguar et fructus eius. et radix conferunt apostemationi vulue et ani. et radix eius incarnat vlcera: quia in ipsa est virtus consolidatiua cum temperamento. Et idem auctoritate Diasc. huiusmodi herba secundum quod existimo est prope naturam bedeguar. et est stiptica. et semen eius est fortius satis. et confert relaxationi vulue et fluxibilitati ani: et glucinat vlcera. quoniam stipticitas eius est pauca sine superfluitate. et radix ei⁹ conuenit cursui humiditatum antiquarum matricum: et fluxui nimio menstruorum. Radix cameleonte confert fluxui matricis vulnera & apara vulue et ani consolidat.

Cameleontis. i. laureola. Gal. lib. de facile acquisibilibus. et quinto memiri capitu.5. et.10. memiri. cap.5.

Cameleuce. est quedam species tassi.

Cameleucem. est vngula caballina. Pli. libr.24. capitu.15. Nascitur secus fluuios: cuius radix per infudibulum bibitur ad veterem tussim et alio nomine phartanum siue sarfugium vel tussilago et est species nenufaris: vt apparet in. la. nenufar. farfara.

Camezeleon. i. pentafilon

Plin. lib.25. cap.9. Cameleon. i. citraria. et scribitur pro planta et pro animali. pro aiali est camellus. pro planta est camomilla.

Camemilon. Camomilla. vel antim⁹ vel bembonig. Dia. l. bebonig.

Camemur sine gre. i. myrtus siluestris. Plin. lib. xxiij. cap. v. in medio.

Camemile. i. camible.

Cameos idest gummi arabicum.

Camepida idest camedreos.

Camepitas vel camepito. idest cipressus.

Cap. 128.

Camepithis vel camepitis vel camepita vel camepitheos grec. arab. hamepitheos latine quercula minor. Camepitheos gre. iter pretatur infima pinus a came & pitheos quod est pinus eo quod secundum omnes sui species odorem habet pini. Sed sciendum quod camepitheos et camedreos vnam et eandem habent virtutem et complexionem. et sunt cal. et sic. in tertio. Colligenda est quando semen eius est maturum et est colligenda cum suo semine. Quercula minor. est camepitheos.

Sera. libro. aggre. cap. hamepithis. authorita. Diasc. est herba que nascitur omni anno. et dilatatur eius origo super faciem terre vndique. Et sunt ei⁹ tres species. Vna earum est fortior alijs & habet folia similia folijs helabes idest semperuiue: nisi quia sunt minora eis: & habet sup se humiditatem tenacem & sunt pilosa. & sunt folia illa circa ramos spissa. & odor eius est sicut odor resine pini: & habet flores minutos glaucos & radices similes radicib⁹ herbe dicte picorio: et semen ei⁹ est nigrum. cui⁹ est odor sicut odor resine pini. et rami ei⁹ sunt aliquantulum longi et curuati sicut rami herbe que dicitur haucafa. Secunda species est que habet virgas longas longitudine vni⁹ brachij. et ramulos subtiles. folia vero et flores i odore similia supradicte. et semen ei⁹ est nigrum. Tertia vero species que dicitur masculus. habet folia subtilia minuta albida pilosa. et habet virgam asperam albam et florem album minutum sup ramulos. et odor ei⁹ est sicut odor prime. Cap.179 Prima species. Secunda species Tertia species.

Gal. viij. sim. phar. ca. camepitheos. e in deficca do tertij gradus: in calefaciendo vero scdi.

Lib. 3. c. 167. **Dia.** fm translatione nostra capitu. camepithis. Eius species sunt tres. Una quarum est spassa super terram habens folia aizo minori similia: sed tenera et pinguia et aspera et spissa circa virgas odorem habentia pini, ramulos emittit oblongos et curuos in similitudinem anchuse: et fructiculum tenuem vel semen eius tenui coma flores minutos et mellinos profert: et semen nigrum odorem picruine habes. Radix est illi sicuti corio. Est alterum genus camepithis qui masculus appellatur virgas habens cubiti vnius longas teneras et obtortas: sed comam superiori similem habens et florem nigrum et semen similiter nigrum odorem habet rasine: et folia tenuiora et quasi pilosa. Tertium genus quasi in terram reperit continuo tractu. hoc etiam sidericis dicitur: folia habet similia cardis: sed quasi pinguiora et veluti pilosa cum flosello auroso, resine picruine habens odorem, virtus est ei equalis vt supra.

Ad opilationem epi s splenis et renum. **Pos.** Contra opilationes epatis splenis et renum herba ipsa in vino et oleo decocta super locum cataplasmetur. Contra vitium lapidis detur electuarium quod conficitur ex melle et tribus partibus pulueris eius: et vna parte lapidis lincis: et alia parte saxifragie et erit mirabilis. similiter contra stranguriam et dissuriam: et contra duriciem splenis et epatis fiat decoctio pulueris eius in oleo: et locis infirmis superponatur. Contra stranguriam et dissuriam et iliacam passionem et opilationem epatis et splenis ipsam herba in aqua salmacina coque: pudendi pectini et renibus cataplasmetur. detur etiam vinum decoctionis eius contra iliacam passionem. Puluis eius cum aqua salmacina melle et oleo inijciatur per clistere. Item hec herba ponatur in vino per dies decem vt ibi computrescat. postea bulliant ad consumptionem substantie: postea exprimantur per pannum laneum solidum et fortem vt tota humorositas exeat ex illa humorositate et oleo et cera fiat vnguentum ad splenem et epar. probatum est. Contra vomitum factum ex anatropa vel alia frigida causa. coquatur herba ipsa vel puluis in aqua salmacina vel aqua naturaliter salsa et oleo addito et modico aceto fiat cataplasma super stomachum. maximum remedium est. puluis eius etiam cum melle datus lumbricos occidit. Cotra catarrum ponatur talis puluis in sacello et capiti superponatur optimum est contra furfures capitis vel barbe. farine lupinoru amarorum coquatur in aqua salsa addito aceto et i colatura ponatur puluis ipsius herbe et caput lauetur. Contra paralesim herba ipsa cocta in vino loco dolenti superponatur. Ulcera et vulnera consolidat puluis eius superaspersus. Ad matricem mundificandam et menstrua prouocada et ad matricem infrigidatam ex superfluitatibus flegmaticis calefaciendam coquatur herba ipsa diu in aqua: et fomentet inde mulier: et herba ipsa cataplasmetur super pudenda: puluis etiam in oleo decoquat et bombax intincta superponatur: vel puluis cóficiatur cu succo mali terre et superponatur.

Unguentum ad epar et splenem.

Sera. aucto. Gale. camepitheos si sumatur in potu mundificat aperit et abstergit membra interiora quando est herba sicca: et incarnat quando est recens et confert super omnem medicinam habentibus hycteritiam et vniuersaliter omnibus habetibus opilationem epatis: et prouocat menstrua quado bibitur cum melle: et quado fit nascale: et prouocat vrinam: et coquitur cum mellicrato: et bibitur et cófert strangurie: et quando est recens habet virtutem multa congluctinandi et incarnandi vulnera magna: et curat plagas et soluit durities mammillarum.

Dia. Radix eius bibitur diebus septem hictericis medetur dieb. xxx. bibita sciaticis fert opem maxime cum mulsa. epaticis et dissurijs et nefreticis prestat effectum. torsionibus subuenit. hac enim maxime vtuntur in ponto. Elixatura eius dat contra vim aconiti. cataplasmatibus adhibita cum polleni a et elixatura eius mixta: omnia similiter facere potest: trita cum caricis: et dura in modum cataputie ventre mollit: cu resina tepida imposita sordida vulnera purgat. melle addito causas matricis componet. durities vulnerum soluet et paracolesim prestat. 8. simpl. pharm. cap. 170.

Gal. Camepitheos in gustu quidem fortiore habet sapore q acrem. in energia vero abstergit vlcera postq calefacit. ppterea et arteticis et omnino quibus construuntur faciliter apa bonum est farmacum. ducit autem et mestrua bibitum cum melle appositum. est vero diureticum farmacum. quidam vero dat sciaticis coquentes in melicrato: virtus vero huius herbe magna vlcera sanare potest: et putridiosa vlcera sanat duritiesq in mammillis diaforat. Plini. lib. xxiiij. capitu. v. vltra medium.

Camer est herba cuius folia sunt similia folijs letis quam ignoro.

Cameropa vl cameropia idest camedreos. Diascori.

Cameropos e species palmarum maioribus et mollioribus folijs Pli. lib. xiij. capit. iiij. circa medium.

Camereon idest cardus silnestris.

Camesic vel camesich. i. fructus thamarisci domestice. Plin. lib. xiiij. capitu. xv.

Camerh. i. illa que saluantur in salmuria vt oliue capparis et similia.

Camezelas Chamokelas idest calandrus auis.

Camezillum. i. polligonia

Canibaduci. idest omnia que acero et sale condita sunt vt capparis oliue et reliqua ex quibus fiunt salse vt sinapis et eruca. &c.

Canfor. quid est. lege canfor.

Camic vel camich. i. capparis: que conditur sal muria.

Camici idest ebulus.

Camicalcapar. i. salmuria capparis condita.

Camidria. i. camedreos.

Camilibem. idest dispositio cui admiscetur caliditas non perueniés ad hoc vt fit febris: et sociatur ei laxitudo et pigritia et alices et saltus et commotio somni et vigilia et constrictio anhelitus et tensio venarum hypocondriorum et dolor capitis. Almi lilatu aliter.

Camisia arabi. achababa Subucula.

Caminideni. amidum sale conditum.

Cap. 129.

Amin ara. gre. et la. ciminu. Ciminu quoda est qd dr ciminu carmenu quodda qd dr ciminu regale quodda qd dr ciminu album: quoddam quod dicitur ciminu rusticoru: quodda qd dr ciminum ethyopicu: quoddam quod ciminum basilicum dicitur: quoddam quod dicitur ciminum egyptium: quoddam quod dicitur ciminum dulce: quoddam quod dicitur ciminum agreste: et quoddam quod dicitur platociminum. Ciminum carmenum. i. fiseleos. ciminum album idem. ciminum dulce idem. ciminum rusticorum idem. ciminum ethyopum est quoddam semen simile ameos: et est git sicut apparet si. l. l. naucana. ciminum basilicum idem quod

Ciminu. et multa sunt eius genera.

quod ſup2a.ciminum egyptium eſt ciminũ vſuale.cimi num agreſte eſt illud quod per Diaſc.infra in capi.iſto deſcribitur.platociminum ideſt ficleos.ciminum vſuale eſt ſemẽ herbe in multa quantitate naſcens virtutẽ hʒ diureticã ⁊ ſubtiliãdi fumoſitates eſt calida ⁊ ſicca i tertio:⁊ quidam dicunt ꝙ eſt ſicca in ſecundo.

Serap. capitulo clxxxvij
Sera. libꝛo aggrega.capi.camin.aucto.Diaſco. camin.i.ciminũ noſtruʒ quod vocatur egyptium.⁊ eſt aliud ciminum qđ dr̃ carmenũ.⁊ ẽ aliud qđ dicif aggreſte:⁊eſt quoddã ex eo boni ſapoꝛis.⁊ eſt pꝛopꝛie carmenũ:⁊ ipſius expoſitio ẽ regale:⁊ poſt ipm eſt babilonicum.Et idem aucto.Sal.ex eo eſt domeſticũ ⁊ agreſte.domeſticũ vero eſt qđ magis adminiſtraf.⁊ maxime ſemen ſicut adminiſtraf:ſemẽ aniſi ⁊ leuiſtici ⁊ carui ⁊ apij montani.virtus eius eſt ca.in tertio.

Lib. iij. cap. lxvj ⁊.lxvij.
Dia. capitu.de cimino.ſm trãſlationem noſtram quoddã eſt vſuale:quoddã egiptiũ ⁊ quoddam oꝛitur in alijs partibus:⁊ iſtud eſt ciminũ noſtruʒ quod communiter habemus in vſu:⁊ euſtomaticũ eſt: ſed plus eſt illud quod oꝛitur in egypto.qđ Hypo.baſilicum vocat:vnde tale ciminum vſuale in omnibus pꝛouincijs inuenitur:ſed ciminum agreſte naſcif in calcedonia ⁊ in hyſpania virgam habens duobus palmis longam in qua folia naſcuntur quattuoꝛ aut quinqꝫ.⁊ tenuiſſima ⁊ diuiſa ſicut gingidium:in qua virga ſunt capitella quinqꝫ aut ſex rotunda ⁊ mollia in quibus eſt ſemen:qđ ſi guſtui applicaueris viſcidioꝛ eſt noſtro. Naſcitur in locis humectis.ciminum noſtrũ vſuale hʒ virtutem ſcranticam ⁊ feruentem ⁊ mictualem ⁊ ſtipticã.

Cap. lix. ⁊ ad paternianũ ca. lxvij.
Sal. ſeptimo ſim.phar.capitulo de cimino.ſemine maxie vtimur ſicut aniſi ⁊ leuiſtici ⁊ carni ⁊ petroſileni.eſt autem calefactiue virtutis ſicut illoꝛuʒ ſingulum ⁊ diuretice ⁊ deſtructiue ventoſitatis de tertio gradu exiſtens calefacientium.

Pol. Ciminum ſumptum in cibis ⁊ potibus ⁊ ſalſamentis:virtutem habet confoꝛtandi egeſtionem.vinum decoctionis eius ⁊ ſeminum fenugreci doloꝛem ſtomachi ⁊ toꝛſionem inteſtinoꝛum ex ventoſitate mitigat contra ſanguinem oculoꝛum poſt pꝛincipiũ dum non eſt fluxus:puluis cimini cum vitello oui ſuper teſtam calidam ponatur:⁊ diuiſum in duas medietates ſuperponatur ſepe.Item puluis eius conficitur cum cãfoꝛa:⁊ calidum ſuperponatur.Item teneatur ciminum inter dentes ter maſticatum ⁊ inſuffletur in oculum.Cõtra liuoꝛem ex percuſſione vel alio modo factum dum recens eſt:puluis eius ſubtilis cum cera ad ignem confectus ⁊ ſepe appoſitus eſt certum remedium vſus frequens eius inducit diſcoloꝛationem.
Contra frigidaʒ tuſſim. Contra frigidam tuſſim detur vinum decoctionis ficuum ſiccarum ⁊ cimini.
Ad ideʒ Ad idem electuarium confectum ex cimino ⁊ ſemine fenugreci bꝛuſſi ⁊ melle vtile eſt contra frigidam tuſſim.Contra tumoꝛem faucium ⁊ doloꝛem ficus ⁊ ciminum decoquantur bene trita in vino.⁊ inde emplaſtrum factum in loco dolenti ponatur.Contra frigiduʒ reuma puluis eius ⁊ baccarum lauri ſimul trita ⁊ in teſta calefacta in ſacello ponatur ⁊ capiti ſuperponatur. Contra ſtranguriam ⁊ diſſuriam ⁊ alios doloꝛes ex frigiditate ciminum in vino coctum ſuperponatur.

Diaſco. Ciminum noſtrum in oleo coctuʒ toꝛtionibus ⁊ inflationibus ſuperpoſitũ
Ad moꝛſus venenatoꝛuʒ. medetur cataplaſmatibꝰ:miſceatur oꝛtonicis cũ puſca neceſſarie datur.moꝛſibus venenatis cum vino opitulatur.tumoꝛem teſtium admixta pollina fabe:⁊ vue paſſe ⁊ ceroris impoſitum medicatur.acero mixtum menſtrua abſtinet ⁊ ſanguinem narium pꝛofluẽtem ſic ſtringit potui datum ſiue inũctum palloꝛem facit.⁊ quia calidiſſimum eſt doloꝛem veſice placat:⁊ calculos iuuat. Semen cimini agreſtis toꝛſiones et inflationes aque mixtum ſaluberrime curat cum aceto vero ſubglutientibus opitulatur.venenis occurrit.doloꝛem ſtomachi compeſcit.maſticatum impoſituʒ liuoꝛes detergit:melle addito ⁊ vua paſſa:omnia ſimiliter facere nouit.in hoc flos naſcitur niger veluti ſemen qui bibitus ſimilis eſt melantio.moꝛſibus venenatis occurrit:ſtrangurijs ⁊ doloꝛibus veſice pꝛeſtat effectum ⁊ coagulatum ſanguinem per vꝛinam mingi facit.maxime ſingulare pꝛeſidium.eſt ſi bibitum fuerit cum elixatura apij.

Aui. lib.ij.cap.de cimino.Ciminum.ſ.noſtrum vel vſuale expellit vẽtoſitates ⁊ reſoluit.⁊ in ipo Cap.cxl. eſt inciſio ⁊ excitatio ⁊ in ipſo eſt ſtipticitas.cũ lauatur facies ex aqua ipſius clarificat eam.⁊ ſimiliter eius acceptio ⁊ vſus ipſius cũ mẽſura.eius namqꝫ nimis vſus faciem citrinat:⁊ adminiſtratur cũ ceroto aut oleo aut melle conſolidat vulnera pꝛopꝛie ſilueſtre:cuius ſemẽ eſt ſimile ſemini lini cum ex eo implentur vulnera cum teritur ciminum cum acero ⁊ fit odoꝛamentum ex eo abſcindit fluxũ ſanguinis nariũ:⁊ ſimiliter cũ ex eo intromittitur liciniũ in naribꝰ:⁊ quandoqꝫ maſticaf ⁊ miſcetur cum oleo ⁊ diſtillatur ſputũ ſup vngulã ⁊ ſuperi coagulatũ ſanguinẽ ſup oculo ⁊ cõfert.⁊ quãdoqꝫ maſticaf cũ ſale ⁊ diſtillaf ſputũ ſup ſcabiẽ ⁊ ſebel ⁊ vngulã Ad ſcabiem. abſciſſam:⁊ pꝛohibet adherentiam.⁊ ſuccus ſilueſtris abſtergit viſum:attrahit lachꝛymas:⁊ nominaf gre.fumus.⁊ ipm etiã ponif in cauterijs euulſiõis piloꝛum in oculo ⁊ nõ naſcif:⁊ qñ bibitur cũ acero mixto cũ aqua ⁊ cõfert difficultati anhelitꝰ ⁊ tremoꝛi coꝛdis frigido.⁊ adminiſtratur cũ oleo ſup apata teſticuli:⁊ qñqꝫ adminiſtratur cũ acero.⁊ qñqꝫ adminiſtraf cũ oleo ⁊ farina fabarũ ⁊ frangit lapidẽ ⁊ ꝑpꝛie ſilueſtre:⁊ cõfert diſtillationi vꝛine:⁊ mictui ſanguinis ⁊ doloꝛi pũgitiuo ventris ⁊ inflationi.⁊ ſuccus ſilueſtris triti cũ aqua mellis ſoluit vẽtrem.ingt Ruffus ciminũ nabatiũ ſoluit vẽtrẽ karmenũ vero nõ ſoluit.imo ſtringit:⁊ herba ſilueſtris pꝛouocat colerã in vꝛina ⁊ daf in potu cũ vino ad moꝛſum vermiuʒ venenoſoꝝ ⁊ ꝑpꝛie ſilueſtre:cuius ſemen eſt ſimile ſemini lini.

Sera aucto.Diaſco.virtus cimini eſt ca.deſiccatiua ⁊ ſtiptica ⁊ ꝓuocat vꝛinã.qñ coquitur cũ oleo aut fit clyſtere cũ ipſo aut emplm̃ cũ farina oꝛdei toꝛſiõibus ⁊ iflationibꝰ.⁊ daf de eo in potu cũ aceto tẽperato cũ aqua aſmaticis ⁊ cõferf.⁊ daf ſimiliter in potu cũ vino ad moꝛſus venenoſoꝝ.⁊ cõfert apoſtematibus teſticuloꝝ qñ admiſcef cũ oleo ⁊ farina fabaꝝ ⁊ paſſulis ⁊ cera ⁊ ſupponitur:Et qñ miſcef cum aceto abſcindit mẽſtrua ⁊ fluxũ ſanguinis nariũ tritũ cũ aceto:⁊ qñ bibif cũ eo coꝛpus aut ſumif de ipſo nimis i potu facit croceum coloꝛẽ cutis.⁊ ꝯfert doloꝛi veſice pꝛopter ſuã caliditatẽ.⁊ confert lapidi renum.

Caminella.i.ameos.

Camitamudẽ.i.anuidẽ ſale conditum.

Camithacapa ideſt camicalpar.

Camiſice.Cãpſice.i.canſice.Siceʒ.Diaſ.

Camomilla quid eſt.l.bebonig.

Camuʒ.ideſt potus qui fit de oꝛdeo ⁊ alijs frugibus.ſecundum Diaſco. vocatur fucca. arabes vero vocant ipſum foca.⁊ eſt ceruiſia vel ſpecies eius.

Cãna ideſt cartamũ.Ser. Diaſco.

Cananda eſt cibus factus ſicut pheludẽ.niſi qꝛ in eo ponitur ſiſamum.

Canabil.i.cambil.

Canabs canabuen.canabum.cannabum.idem ſcilicet canapis.ꝓ quo l.ſechedenchi.Plinius libꝛo vigeſimo capitulo xxiij.in me.

Canabis vel canauis.idest caulis imperialis. et est caulis visualis: et est alba habens folia collecta in globum.
Can.idest lutum.
Canacella idest cauda equina vel arpinus vel hippuris.
Canapion vel canopis. i. cortex mediana sambuci: vt in Alexandro de podagra.
Canar.i.aloes.

Capi.cxxx.

Canarmenum.ara.lati.lutum armenum vel bolum armenu et est quedam vena terre que precipue in armenia inuenitur. vnde hz virtutem constrigendi. Est autem eligendu qd subrubeum est fm omnes partes no habes colores distinctos aliquantulum fragile.frigidum est et siccum in secundo.

Sera. lib. aggrega.capitulo canarmenum idest lutum armenum et est ingimbar: color ei9 est vltra croceitatem et rubedinem tendens: et terit cito sicut teritur calx: et est leue sine lapide: virtus ei9 est que desiccat desiccatione forti.

Aui. libro secundo capitulo de luto armeno est rubeum declinans ad citrinitatem notum: et alemu. est ei propinquum in operatione. frigidu3 est in primo. siccum in scdo. Pli. lib. xxxv. ca. vj. in fine.

Posse Pillule facte ex bolo et gummi arabico et penidijs cum aqua ord. infusionis dragaganti valent contra emoptoica passionem vitio membrorum nutritiuorum misceatur eius puluis cum gumi dragaganti exusto et confecto cum succo plantaginis et potui detur. et valet bolum contra dissinteriam et fluxum ventris sanguinis cum ouo: vel per clistere vel i emplastris Contra fluxum menstruorum fiat ex eo puluis commixtus cum succo plantaginis et bombice et superpositorium inde factum supponatur. Cotra sanguinem narium confice bolum cum succo sanguinarie et fac stuellum et impone naribus et puluis solus cum bombice naribus imittatur. Bolum tritum et distemperatum cum vino mixtum aqua rosa. et acceptum. valet ptra febres pestilentiales.

Contra emoptoicam passionem. Bolu co tra dissinteriam et fluxu ventris. Bolu co fert sanguini narium.

Sera. Auctorita. Gale. Bolum vel lutum armenum ciliacis et dissintericis pstolatur. splenetic is colericis et stomaticis vtiliter medetur. et solutu stomachum reficit. Et valet contra sputum sanguinis. et confert fluxui menstruoso et catarro descendenti a capite et vlceribus putridis: que fiunt in ore et desiccat exituras que indigent in desiccatione: et confert illi cui a capite humor descendit ad pectus iuuamentum magnu et confortationi anhelitus. et ideo confert ptisicis. et hoc ideo quia desiccat vlcera pulmonis intantu q non tussiunt nisi errent in dieta sua errore magno: aut permutetur aer subito ad complexionem malam: et qui patiuntur coartationem anhelitus antiquam cum bibunt ex eo curantur cito. et qui non iuuabitur per hanc medicinam nunquam iuuabitur per aliqua3 aliam. et sumatur de eo i potu cum vino subtilissimo mediocriter limphato quando eger non febrit vel parum febrit: sed si fuerit febris multa detur cum vino mixto multa aqua ne febris augeatur. et quando bibitur in hunc modum cofert febribus pestilentialibus valde et qui assuescit potui eius tempore pestilentiali preseruatur a nocumento pestilentiali: et iam vidi multos euadere tempore pestilentiali per ipsum etiam sunt multi qui sumunt ipsum cum vino mixto aque ro. cofert quado febris adest.

Contra sputu sanguinis. et fluxum mestruosum et catarrum.

Medicame optimu p febres pestilentiales

Aui. Lutum armenum retinet sanguinem quoniam exiccatio eius est in vltimo et confert apostematibus pestilentialibus bibitum et linitum: et prohibet ambulationem putredinis membrorum et mirabile est in re vulnerum et prohibet catarrum: et confert colericis et est bonum sputo sanguinis ptisici. propter ea quia desiccat vlcus pulmonis et est cura stricture anhelitus ex catarris. et est bonum vlceribus intestinorum et solutioni et fluxui sanguinis matricis: et cofert feb. ethicis et pestilentialibus proprie et plures quidem iam sanati sunt ex pestilentia magna propter consuetudinem bibendi ipsum cum vino subtili: et si bibitur in feb. pestilentie necessarium est vt vinum perducat ipsum ad cor et misceatur vinum illud cum aqua rosata. Et idem primo cano. fen. quarta. capitulo quinto. O dorboli corascem prohiber nauseam.

Bulcasim. libro qui dicitur seruitor. comburitur sic bolum. frange ipsum i frusta ad quantitatem fabe: et pone super testam et super laminam ferream: et misce sicut erit tibi voluntas comburendi vel assandi.

Cancamon. Diascori. lacrimus est arboris similis myrte gustu bromoso. hoc maxime timiamatibus admiscetur mirrha et storacem ad mixtum vt gratius fumiget. l. timiama. et est lacca.
Canchar. idest cardo asininus. Almasor tractatu tertio. capitu. xviij. et secundo afforismoru. Rasis. Cantar idest catapucia.
Cancarzedin. Serapio. e gummi alcorzof. vel harxof. et est cardus vel species eius. Cantarzedu3. haly.
Cancoliam. Diascori. ant leontice folia hz et c.
Cancer quid est lege sartan.
Caucrena.i.caro premortua.
Cancrinomata narium. i. polipus narium.
Canchi est species mirrhe.
Canci.i.affodillus.
Cancil.i.rapa.
Cancipontici. idest daucus.
Cancitan.i.aaron.
Cancida. idest instrumentu3 ocularibus morbis idoneum.
Cancolon.i.cantarides.
Cancrena.i. vlcus corrosiuum. Gal. de malaco plexione diuersa. capi. primo.
Cancrocella vel cancrocossa. idest salsamenta i cisiua: vt in Alexandro de sit.
Canda est genus car. libr.
Candarel. est species scariole. pro qua lege cicorea.
Candarum. Cadare. i. olibanam. Ste.
Candelabra.i.testudo.
Candelabralis. herba.i.lichinida.
Canderas vel canderos.i. siricum.
Candinisior. est spes quedam vini.
Candaros vel candarusium: arabl. gre. candros vel codros. Diasco. latine vero triticum romanum vel ordeum romanum: et est ordeum cui non est cortex.

Sera. libro aggrega. capitulo camdros idest cadarusum. Et Gale. primo de cibis capitulo de candaruso Est cibus bonus sicut triticum: propter suam viscositatem est maioris nutrimenti eo: sed fm viam medicine virtus ei9 est virtus tritici nisi quia est maioris viscositatis eo pro quo. l. condros.
Canesis vel canesebu.i.scarabeus.
Cacmeni. idest lauda.
Canetum. idest quando homo videtur.
Canfor. idest planta cuius gummi est canfora: et est lignum album frangibile leue: in quibus ramis continetur aliquid de vestigijs canfore sic q inde exit cofora per sublimationem: vnde quando sine permixtione substantie ligni exit permixta vocat alescreet ruaria.

Cap.cxxxi.

¶ Cap. cxxxj.

Canfora — Anfora grece. latine ara. vero canfor. Cāfora est frigida ⁊ sicca in tertio: ⁊ est quodda gummi arboris s'm Aui. ⁊ Sera. dr' cāfor. qd nisi cū efficacia seruet' facile perdit. pōt aūt seruari in vase marmoreo cum psilio aut semine lini aut milio p. xl. annos. sed pro certo nescio herbam in qua fit tale miraculum. Nam cum in tertio frigi. ⁊ si. iudicetur. nihil ē odoratius igniqꝫ amicabilius cito enim inflāmatur ⁊ preclaram flāmā per se emittit: que nisi psilio: lini semine: aut milio obruatur euanescit nam sublimata defertur ad nos: ⁊ propterea est saporis acuti cum amaritudine.

ca.344. **Sera.** lib. aggre. capitu. canfor. idest canfora almazodi terre pazor sunt insule que sunt ꝓpingue regionibus sardinij: ⁊ ideo dicitur canfora de panzor. ⁊ in annis quibus fiunt multa fulgura. ⁊ tonitrua ⁊ multi terremotus generatur ibi multa canfora. in illis vero annis in quibus non fiunt hec non fit multa canfora. vnde defertur ex regione fafella: ⁊ ex regione debahac ⁊ arig. ⁊ plurimum quod defertur ex ea est ab arig. ⁊ est minor sui: ⁊ ipsa gummi arboris in illis ꝑtibus nascentis. ⁊ est gummi coloris rubei maculati: et lignum eius est album tenerum quasi velit fieri nigrum sed ⁊ reperit' canfora in colore ligni arboris in pecijs ligni que sunt ibi intus extense: sed melior ex ea est nach. ⁊ ē illa q̄ nascitur ⁊ egredit' ex ligno per se in sua arbore: ⁊ color eius est rubeus maculatus que postea sublimatur ibi ⁊ fit canfora alba. ⁊ dicitur nachim: eo ꝙ primus qui regnauit ibi nominatus est naach. ⁊ nomen loci in quo reperitur dicitur pāzor. ⁊ ideo nominatur cāfora de panzor canfora illius loci et est melior ⁊ subtilior maioris durabilitatis ⁊ albior ⁊ maius frustrum qd ex ea reperitur est sicut dorna vna. post ipsam vero in bonitate est illa que dicitur fauzent ⁊ est grossa habens aureum colorem: nec est clara sicut nach. ⁊ post ipsam est canfora que dicitur causab: ⁊ est fusca: ⁊ est minoris precij q̄ nach. Et post hanc est illa que dicit' balomich: in qua sunt admixta fragmenta ligni canfore: et est vnctuosa gūmosa: ⁊ reperitur in frustris quantitatis vni⁹ amigdale aut ciceris: aut lētis. aut farris: ⁊ est bona ad aromatizandum cū aromatizatur cum fumigatiōe ex costo ⁊ mirrha: ⁊ oēs iste species clarificantur per sublimationem ⁊ egreditur ex eis canfora alba in laminis albis similibus in figura sua parascidib⁹: ad quas ascēdit. vnde canfora sublimata vocat' canfora opata. Et idē aucto. Gal. complexio eius est frigida ⁊ sicca in tertio, ⁊ ideo confert calefactis. — Canfora opata.

Ca. 154. **Aui.** libro secundo capitulo de canfora. Species eius sūt alcanfori ⁊ ariane. deinde alzeior: et a lefazer varia. ⁊ ē illa que est ꝑmixta ex ligno suo ⁊ ex eo quod sublimatū est ex ligno eius. Quidam autem dixerunt ꝙ est arbor magna faciens vmbra hominibus cui leopardi adherent: non ergo peruenitur ad eam nisi noto tēpore anni: ⁊ est spongiosa marina. hoc ē s'm ꝙ extimauerunt quidam: lignum vero eius iam multotiens vidimus: ⁊ est lignum album frangibile leue in cui⁹ ramis quandoqꝫ continetur aliquid de vestigijs canfore est frigi. ⁊ sic. in tertio.

Posse. Cōtra calefactionē epatis ⁊ puluis ei⁹ cū succo solatri conficiat' in quo plagelle intincte sepius epati supponatur. Cōtra fluxū sanguinis e naribus fiant magdale oēs ex puluere eius ⁊ puluere seminis vrtice vsti confecto cum succo sanguinarie naribus imponatur. Si autē fiat sanguis fluxus ex ipsius ebulitione vel ex epate cū aqua frigida conficiatur puluis canfore ⁊ plagelle infuse fronti ⁊ tēporibus: ⁊ gulle superponatur. Contra gomorreā puluis canfore distēperetur cum mucillagine psilij vel cum agresta vel cum succo solatri: ⁊ intinctus plagellis ponatur super pectinem ⁊ renes ⁊ pudenda. contra diabetē idem facias postea superponatur lamina plūbea. Contra maculā oculorum conficiatur puluis eius cū aqua ro. ⁊ addito succo feniculi ponat' in vase eneo. Cōtra pānū faciei ⁊ ad faciem clarificandam ⁊ depurandā conficiatur canfora cum aqua ro. ⁊ addito melle alba ⁊ mundissimo facies lauetur. Contra libidinem odoretur canfora similiter satis cōpetenter ponitur in syrupis contra acuitas egritudines. similiter prouocat sternutamenta. valet siliter ad ruborē oculorum hꝫ enī virtutem infrigidādi ⁊ restringēdi. — Puluis ꝯtra maculā oculorum. Ad faciem depurādam. Ad ruborem oculorum.

Sera. aucto. Ysaac. Canfora confert calefactis ⁊ habentibus sodam colericā quando odoratur simpliciter aut cum aqua rosa. aut cum sandalis. Et odor eius abscindit desiderium coitus. sed potio ei⁹ in hoc ē fortioris operationis. ⁊ stringit fluxum colere cum quando ex ea parua quantitas miscetur cū medicinis. Vsus eius facit accelerare canos: ⁊ facit dormire ⁊ reprimit caliditatem in cerebro: ⁊ abscindit fluxum sāguinis narium quando miscetur cum succo vue acerbe ⁊ imponit' naribus: ⁊ restringit ipsum vndecunqꝫ fluat Et canfora ingreditur confectiones suffumigationum ⁊ vnguentorum preter q̄ in gallia et diambra. Et idem aucto. Rasis. ē frigida subtilis: ⁊ confert ad sedandum egritudines calidas que fiunt in capite ⁊ toto corpore. ⁊ q nimis vtit' ea perdit vigilias. si sumatur in potu infrigidat renes ⁊ vesicā: ⁊ coagulat spma: ⁊ gn̄at egritudines frigidas precipue in regionib⁹ frigidis. Et idem aucto. Mesarugie. Sumpsit ex ea quidam. vj. aureos tribus vicibus: ⁊ destruxit eius stomachū adeo ꝙ non potuit digerere cibū: ⁊ abscindit sperma. Et idem auc. Aben Mesuay. Stringit ventrē ⁊ potus eius facit accelerare canos: ⁊ confert apostematib⁹ calidis. Et idē aucto. Ysaac beneram. Canfora frigida est ⁊ sicca in tertio ⁊ confert calefactis cum aqua ro. ⁊ fortificat sensus ⁊ membra eorum: ⁊ quando miscetur ex ea quantitas parua cū medicinis que fiunt ad stringendū fluxū ventris qui fit a colera confert. — O dorcā fore vꝫ ꝯtra ōfide riū coit⁹.

Aui. Usus canfore facit canitiem. ⁊ prohibet apostemata calida: ⁊ cum aceto prohibet fluxum sanguinis nariū: aut cū expressione dactilorum immaturorū aut cum aqua mirti: aut cū aqua albedarom: et confert sode calide: ⁊ remouet vigilias. ⁊ cōfortat sensus calefactorū: ⁊ cōfert alcole vehementer ⁊ cōfert in medicis obtalmie: ⁊ abscindit coitū. ⁊ gn̄at lapidem renum ⁊ vesice: ⁊ stringit fluxum ventris colericum.

Canforata est planta quedam que ingreditur in vnguento marciatō habens colorem canfore cuius folia facta sunt sicut vna ex speciebus abrotani: sed albidiora simpliciter facta ē sicut tanacetum medetur doloribus.

Canbeang. idest senationes.

Canisis. i. ostrea.

Canibasnemar. Galenus. vj. sim. phar. est inquit strangulator.

Caniculata vel canicularis. idest iusquiamus. Macer.

Canicula est stella que dominatur diebus. xl. s'm Gale. in libro de cibis capitulo primo de fructibus horrijs.

Camosa atussis. i. canina.

Canis caput herba est que cinocefalon gre. ⁊ antimon dicitur. Anturinō Antirenum.

Canirti. i. ebulus.

Canna persidis quid est. l. gasap.

Canna varia: est herba q̄si alba ⁊ incisa vt caana

buz: cuius semina lumbricos occidūt ꝛ extrahunt de corpore.
Cangir. ara. ap. chabeli.
Camcalnemer. est strangulator leopardi. scilicet species aconiti. Gal. 6. sim. pbar.
Cani vetule quid sunt lege vsnee.
Caninus quid ē. l. foca.
Cannella. i. darsen.
Canon ara. idē norma vel regula.
Canapum .i. sambucus.
Canopis est cortex medianus sambuci. Galenus ad glauconem capi. vltimo.
Canobasilicon. idest auellana.
Cansab ē spēs canfore.

℄ Cap. xxxiij.

Canfice. Li. 4. c. 181.

Ansice aut sicen.
Dia. ca. campfice bastas hz lōgas digitoꝝ qttuor interra ꝓiectas lachrymo plenas. folia sunt ei lēticule filia: ꝛ peplo: sꝫ minora ꝛ tenuiora sem̄ hꝫ sub folijs rotūdū sicut peplū: ꝛ est sine flore. radix est illi tenera ꝛ inutilis.
Posse. Dia. hasta ei⁹ trita cū vio. ꝛ vt pessarium supposita dolorē matricis mitigat. cataplasmatib⁹ adhibita tūores spargit clauos corporis tollit. mirmiceas mundat. cocte ꝛ comeste vētrē soluūt idē succus ipsi⁹ facere pōt succus ipse punctus scorpionū ictus mitigat suffosiones ꝛ caligines oculorum detergit. cicatrices oculorum addito melle curat. nascit vero in saxosis locis ꝛ asperis.

Ad calligies oculorum.

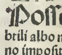
Cantabricies Alexā. idest ptiriasis. farfurisca.
Cantabries idest furfures capitis que gre. ptiriasis dicitur.
Cantabeicum idem.
Cantabrica. Pli. li. 25. ca. 8. post principium.

℄ Cap. xxxiiij.

Furfur. tritici.

Antabrum gre. ara: nochale. lati. vero furfur tritici. qō calid. est ꝛ tēperate siccuꝫ. est aūt diaforeticuꝫ in aqua calida dissolutum reddit eam mitigatiuam ꝛ humidam. vnde aqua illa nimium humida iudicatur.

Sera. c. xxix.

Posse. Ualet ꝯ illiacam passionem stranguriā ꝛ dissuriā talis ei⁹ vsus ꝓficiat cū vino subtili albo mediocriter acido. post decoquat diu: ꝛ panno imposito loco delenti superponat. Itē vꝫ hoc cōtra dolorē stomachi. ex frigida cā vel ventositate. ꝯtra iliacam passioneꝫ iniiciat per clistere colatura eius molificat enim satis contra tussim siccaꝫ ꝛ ēt frigidam ꝛ peripleumoniaꝫ ꝛ pleuresim: fiat hoc in aqua decoctionis ordei bene mundati ꝛ triti ꝛ collata dissoluitur cantabrum. ꝛ iterum super ignem aliquantulum buliat ꝛ talis aqua tepida detur patienti.

Cantarica idest aaron.
Cantaraꝫ. i. nux vomica.
Cantalides ē colirium factum ad glaucona oculorū. Et fit ex planta filī feniculo breui caule. flore candido. Ego autem semen istud feci ferri de grecia: seminaui: et collegi.
Cantaris. Cantaria. arabice dherire Aui.

℄ Cap. xxxv.

Cantarides.

Antarides lati. ꝛ gre. ara. derarie vel drane. Cātarides sūt aīalicule quaruꝫ sunt efficacissime. que in spicis frumenti adhuc florentis inueniunt. sunt he varie ꝛ quasi circa pennulas suas stricte ꝛ oblonge. he enim vapore aceti suffocantur ꝛ in vase nō piccato reponuntur. sunt cal. ꝛ acutissime: ꝗ lꝫ scabiei vesice cōferant: vesicam tñ si ex eis multa sumat quātitas vulnerāt atqꝫ sanguinē mulgere faciunt ꝛ iterficiūt. ex qb⁹ parua accepta vrinā ꝓuocāt vehemēter atqꝫ cū aceto epithimate remedium conferunt vehementer morfee albe: ꝛ albaras ꝛ lepre.

Sera. lib aggre. c. viij. dherarie auc. Gal. experti sumus experientia nō modica in vnguibus leprosis: ꝛ iuenimus qō qñ ponit super eas cū cetoro. confert multum aut cū vnguento. auferunt. n. vnguem ꝛ faciunt eā cadere totā. ꝛ cantarides ingrediuntur in cōmixtione vnguentorū ꝛ medicinarum ꝗ fiunt ad scabiē ꝛ ad egritudinem cū qua eleuat cutis: ꝛ in medicinis que euellunt verrucas: que dicuntur capita clauorum ꝛ sunt quidā ex magistris nostris qui dabant ex eis in potu miscentes purum ex eis ad prouocandum vrinam. ꝛ quidā accipiebāt alas ꝛ pedes ipsarum solū. dicentes qō hec cōferant illis qui sumpserunt corpora ipsorū ꝛ erit eis bezoar. ꝛ alij dicebant ꝯrium hui⁹. vꝫ ꝙ corpora ipsarū sola iuuabāt eos ꝗ sumpserunt alas ꝛ pedes earū. Ego vero miscui oīa simul corpora cum pedibus ꝛ alis ꝛ dedi. Ille autē que sunt magis iuuatiue ex eis sunt ille que reperiuntur in tritico in quarum alis sunt linee citrine in latitudine ꝓtense ꝛ proprie qñ ꝓijcies eas in olla terrea noua: ꝛ claudis orificiuꝫ olle cū pāno lineo sup vas in quo fit acetum feruens donec suffocent ꝛ moriant: ꝛ silr opꝫ ꝙ fiat ex aiali qō dicit xofostis qñ volum⁹ ipm reponere. ꝛ silr est spēs aialis filis cātaridib⁹ i figura ꝛ virtute: ꝛ silr ẏmis viridis ꝗ reperit sup arborē pini vt⁹ ei⁹ ē sicut virtus eaꝝ postꝗ̄ vo sunt cātarides mortue iferant in lino: ꝛ reponātur. Ca. 441.

Dia. cap. cantarides. Meliores ex eis sunt ꝗ sūt diuersorū colorū ꝛ in alis earum sunt linee trāsuerse citrine: ꝛ sunt grosse ꝛ oblonge. opatio autē illarū que sunt vnius coloris est debilis. ꝛ virtus cantaridarū est putrefactiua: calefactiua: ꝛ vlceratiua. ꝛ propter hoc miscent cū medicinis conuenientibus apostematibus cancrosis ꝛ ad scabiē vlceratā. ꝛ empetigineꝫ ꝛ qñ ponuntur in nascalib⁹ ꝓuocant mēstrua. ꝛ estimauerunt quidam qō quādo miscent cum aliquibus confectionibus ad ydropisim conferunt ꝓpter virtutem earum quam habent in prouocando vrinam. Li. 2. ca. liij. aut liij.

Aui. lib. ij. ca. cantarides. Dixerunt quidaꝫ ꝙ sunt superflue caliditatis. Et dixerunt alij. sunt cal. ꝛ sic. in tertio. sed primū est verius: ꝛ cantaris est acris acuta putrefactiua. adustiua ꝛ eradicat verucas linita et fit ex eo cerotum: ꝛ linit ex eo albedo vnguis ꝛ ꝓfert ei: ꝛ eradicat vnguem molificatam velociter qñ fit ex aceto. ꝛ quādo ex ea trita cum sinapi fit linimētum: facit nasci capillos. ꝛ similiter quādo coquitur cum oleo donec inspissēt ꝛ linitur super apostemata cancerosa: ꝛ resoluit ea ꝛ linitur sup scabiem ꝛ empetiginem Inquit filius Mesarugie ipsa incidit vngulam valde: ꝛ paruꝫ de ea ꝓuocat vrinam valde ꝛ parum de ea adiuuat medicinas prouocatiuas ad ꝓuocandum absqꝫ nocumento: ꝛ ꝓuocat menstrua ꝛ facit aborsuꝫ. dixerunt quidā datur in potu vna earum ei qui conqueritur de vesica sua: ꝛ confert dātur in potu tres tasanagi de ea: ꝛ exulcerat vesicam. inquit. Gale. ipsa exulcerat vesicaꝫ. ꝛ est ꝓpterea: quia facit materias acutas declinare ad eā: a qbus corpus nō euacuatur cū ꝓprietate que est in ipsa ꝓuocat vrinam.

Cancarium. cantaron. cantauron. idest centaurea. Cantorū. Steph.
Cantarum. idest foliū nili alias milij.
Cantarꝫed est cardus vel species eius.
Cantarinus. idest lapatiū acutum. a cantario dicitur quod ē iumētum castratū: vt asinus mulus vel equus.
Canthar. i. libanus.
Canti. in secundo practice regalis dispositiōis dicitur qō ē afferasum: ꝛ ipsum est cbutem. idest affodillus: sed vide ne sit iarus dictus a Diasco. Gale. ad ptni. ca. lxiij.
Cantica.

Cantica

Cantica. iarum. aaron. Diascori.
Cantida. est genus ferramenti oculorum morbis idoneum. Demosth.
Cantorium. idest centaurea: Steph.
Caolegi. ar. collica passio
Canu. i. fileos.
Canzu. i. aper.
Caocule. vel caokale. i. cardamomum.
Capalagia. vel caphalagia. i. iductiua stuporum.
Capadocius sal. i. salgemma. l. afronitrum. Pau. ca. de albugine oculi cum Aui. ibidem.

Capparis.

Cap. 135

Capparis vel capparus. l. ara. haparcabar kabar gre. vo kinosbato. Capparis vel capparus frutex est qui in multis partibus repit. Flores et folia cibo competunt. Cortex: radix flos et folia visui medicine precipue tamen cortices radicis qui debent colligi in principio veris et in vmbra siccari. Est autem eligendus cortex eius qui cum frangitur non pulverizatur: et qui aliquantulum subruffus est et subamarus. flores autem eius cum adhuc sunt tuberiosi et non dilatantur debent intelligi: quia cum dilatati sunt non valent: condiuntur cum sale et aceto. capparis calida et sic. in secundo. multi caprion vocant.

Tps collectionis radicis capparorum et modus siccandi. Li. 2. ca. 162.

Dia. capi. de capparo. Cappar⁹ est frutex sarmentosa spansa super terram reuolutionis rotunde sicut sentex. folia similia citonio habens semen sicut oliuam: quod apertum florem habet intus album quod si ceciderit vt balanus inuenitur oblongus: quod si aperiatur inuenitur in illo semen sicut mali granati purpureum et minutum: radices habet maiores et multas. Nascitur in locis aridis et viscidis et maxime in muris.

Ca. 2. 9. i

Sera. lib. aggre. capitu. happar. idest capparus est planta sarmentosa que extenditur arcualiter vel circualiter supra faciem terre: cui⁹ spine reuoluuntur versus semen sicut spine rubi: et habet folia similia citonij in figura sua et fructum similem oliue: quod si aperiatur in arbore sua emittit florem album sed si exciderit ex arbore sicut est inuenitur clausus ad longitudinem declinis. et tunc si aperiatur inueniuntur in eo semina minuta similia granulis balaustie coloris rubei versus purpureum: et radices eius sunt plures magne et lignose. Nascitur in locis siccis: et proprie muris.

Cap. 7.

Gal. 7. sim. phar. ca. de capparo. Radicis quidem cortex amaram habet qualitatem. Secundo vero acrem qualitatem deinceps huic ponticam velut ex diuersis repugnantibus composita est virtutibus. Abstergere enim potest et expurgare et incidere et cum in existente amaritudine: calefacere vero et incidere et diaforare cum acredine: colligere autem et dempsare et constringere cum ponticitate. Et idem lib. ij. de alimentis ca. xxxiij. de capparis. Est subtilium partium sufficienter et propter hoc nutrimentum minime tribuit in corp⁹ assumptum ipm sicut alia oia subtilium partium: sed fructus eius salsus quando comeditur absque quod abluatur laxat ventrem: et postquam abluitur nutrit parum sicut alia subtilium partium: et excitat appetitum cibi.

Ca. 142.

Aui. li. 2. c. de capparib⁹. Est frutex et habet radicem: et habet fructum alium quod est sicut cucumer: et est acris calida: quod ponitur in musto. et seruat ipsum ab ebulitione sicut sinapis: et radix eius est amara acris. et quedam species ei⁹ est culzumia faciens in ore botor vsque ad terminum quo vesicet et apostemat gingiuam. et iuuantius quod in ipsa est: sunt cortices radicis ei⁹ et generata in terra calida est calidior et eius caliditas est in secundo. et est resolutiua apritiua: abstersiua: et ipsius radix est icisiua: subtiliatiua: mundificatiua: apritiua: in cui⁹ radicis cortice est sicut amaritudo et acrimonia et stipticitas et nocumentum. fructus ei⁹ est parum precipue cum salit: et quod ex eo humidum est magis nutritiuum est quam quod siccum est. Pli. li. 13. c. 13.

Posse. Succus foliorum capparis aurib⁹ instillat⁹ vrmes necat. et puluis corticum in oleo decoquatur. et collatura aurib⁹ instillet: non solum vermes necat. sed etiam surditatem remouet. Ad lubricos puluis eius confectus cum melle detur patienti. flores eius predicti virtutem habent incitandi appetitum et digerendi humorem existentem in ore stomaci stom confortant et infrigidatum calefaciunt. cibus sunt et medicina: licet parum nutriant. Contra vitium splenis et epatis duritie valet vinum decoctionis capparis. Unguentum ad idem. puluis eius in magna quantitate conficiatur cum succo maratri: post addito vino et oleo fiat decoctio vsque ad spissitudinem et addito aliquantulo cere fiat vnguentum. Item ellectuarium ad idem. Accipe pulueris corticis radicis capparis. ℥. ij. et corticis thamarisci. ℥. duas. conficiantur cum melle et decoctione thamarisci contra scrofulas nouellas detur aqua decoctionis corticum capparis brusci et sparagi. et hoc vnguento vngatur. Accipe ruffum serpentem: et incide caput per spatium quattuor digitorum postea in olla inferius minutatim perforata ipone et pone sup orificium alterius olle sane. postmodum ita ponatur in caldario aqua pleno et bulliat diu: vt sic ex calore aqua resoluatur serpens: ex cui⁹ pinguedine et puluere ellebori nigri et puluere corticis radicis capparis fiat vnguentum quo vngantur scrofule nouelle. Contra iliacam passionem et arteticam. Accipe li. pulueris corticis radicis capparis et coquatur in succo radicis ebuli et addatur zuccarum et fiat syrup⁹. Detur autem bis in septimana sero et mane cum calida. Sed attendendum cum reperitur eius receptio in medicina: cortex radicis eius debet poni.

Succus capparorum auribus instillatus vermes necat et surditatem aufert.

Dias. Capparus ex lucrantib⁹ componitur virtutib⁹ proijcere. n. et. purgare et extenuare et euetare accredines et simul abducere constrigere. et propterea sclirosi splenis sup oia medicamina iuuat. semen ei⁹ si in sale componatur escis aptum est. ventrem mollit comestum cacostomaticum est. Radix eius et semen bibita cum vino ℥. ij. diebus. xxx. splenem attenuat: vrinam prouocat: sanguinem deponit: et educit egestiones sanguinolentas sciaticis et paraliticis bibita mirifice prodest: et attritionib⁹ neruorum. menstruis imparat: apoflegmatis bene miscetur: semen eius vel fruct⁹ cum aceto coctum et ore retentum dolorem dentium mitigat: similiter corium radicis ista oia facere potest. Folia eius cruda recentia si terantur et misceantur cum farina ordei et fiat emplastrum: confert apostemati splenis: maxime puluis adhibitus flegmaticis vulneribus sordidis antiqs et duris opitulatur: cataplasmatib⁹ adhibitus spleneticis portat auxilium: dolorem dentium compescit. si radix eius ipsa masticetur: maculas albas cum aceto emendat: folia et radix eius trita et imposita duricies et scrofas spargit. Succus eius auri infusus vermes occidit et quando radix ei⁹ coquitur cum aceto ciradas et tumores duros digerit aut oximelle vel sicca trita: et admixto oximelle aut aceto et in potatione accepta euacuat glutinosos pingues humores. i. flegmaticos. non solum per ventrem: sed etiam per vrinam: verum cum vrina educit multotiens egestionem sanguinolentam: vt diximus: et sic sedat dolorem sciatice: et etiam extenuat splenem.

Nota apothicarie. Lib. 2. c. 162.

Gal. 7. sim. phar. loquens de capparo. ait spleni quidem sclirato sup aliqd aliud hoc pharmacum confert extrinsecus cum aptis cataplasmatibus mixtum: et intra corpus assumptum coctum cum aceto et oximelle: et talibus vel siccatum absciffum mixtum cum eis. etenim euacuat manifeste viscosos et grosos humores: ita sumptum non per vrinas solum sed per ventrem. multotiens autem et sanguinosa egerunt: in quibus splenes iuuantur: et dolores

Cap. 7.

qui fm vertebrū: ac ēt mēstrua mouet. vñ cataplasma eis male morigeratr⁹ vlcerib⁹ cortex radicis bonū farmacū: ceu abstergere potēs z ēt sicare fortiter: z dentiū dolorē ēt fm pdictas qualitates iuuat aliqñ i aceto coctus. aliqñ aūt in vino. Palā ergo ex dictis q incisiua q̄dam: i ea est virtus z abstersiua z diaforetica. z idē alfos tollit z scrofulas z tūores duros. Diaforat aūt qñq3 cū pdictis idoneis ad hec pharmacis pmiscetur. fructus vero ei⁹ pportionabiliter semē hz i virtute cū cortice radicis excepto q debilior ē ad oīa. at vero frondes et stipites eius similis sunt virtutis. Et ego vidi quādoq3 cū frondib⁹ diaforare i paucis sclirosas durities miscem⁹ aūt cū eis aliqd obtūdētiū vehementiā virtutis. Nullū aūt mirabile est si z vermes q i auribus succ⁹ interficit pter amaritudinē q̄ est i eis: qr i valde calidis regionib⁹ generant capparos: sicut est q̄ in arabia multū: ea q̄ apud nos est acrior. vñ z stiptica
Cap. 33. plurimū participat virtute. Et idē scdo de cibis capparis abstergit qd est i stomaco ex flegmate: z expellit ipsum p secessuz z aperit opilatioēz splenis z epatis: z summitates z fruct⁹ ei⁹ pparant cū sale z administrant cū cibo: z qñ comedunt laxāt vētrē: z nocēt stomaco z faciunt sitim: z qñ comedant cocti sunt melioris saporis q̄ crudi. Et bibitus succ⁹ eius mollit ventrem.

Alman. tra. iii. ca. de capparib⁹. Capparis salmuria cōdita: cal. ē z si. q̄ stomaco mala existens sitim inducit atq3 corpus macrescere facit. Et subdit parum infra. Capparis cum aceto conditus minus ca. est ea que in salmuria ponitur. opilatiōi quoq3 epatis z splenis congruit.

Aui. Radix eius resoluit scrophulas durities admiscet ei qd frangit virtutē eius: z folia ei⁹ iā experta sunt ad illud. cortices radicis eius ponunt sup fraudulēta z sordida vlcera. Cortices radicis ei⁹ cōferūt sciatice z dolori anche. z qñq3 fit clistere ex succo ei⁹. z cōfert ei valde z cōferūt paralisi z stupori: z constringit mēbra ppe stipticitatē q̄ sit in ipsa. Et similiter cōferūt cōtritiōi accñti in capitib⁹ lacertorū z i medio eorū. cortices ei⁹ masticate extrahūt hūiditatē ex capite: z sedāt dolorē frigidū i eo. z ei⁹ succ⁹ distillat i aurē pp vermes z qñq3 stringit cortex radicis ei⁹ cū dēte leso: z confert z ppie cū est hūida aut folia ei⁹: z silr collutio oris cū aceto cū quo cogt aut vino aut qñq3 aceto cōfert qd ex eo salitū est patiētib⁹ asma. ipa est res magis cōferēs spleni z duritiei ei⁹ bibita z more empli supposita cū farina ordei z silib⁹: z ppie cortex radicis ei⁹: z multotiēs euacuat ex splene materiā grossaz melīcaz et succedit ei sanitas. Solone educit humores crudos grossos z puocat mēstrua et interficit serpentes. i. lūbricos latos et lōgos et vermes i intestinis: et cōfert emorroidib⁹: z augmētat coitū: z qd ex eo salitū est añ cibū sūptū soluit z est ēt tiriaca ꝯ venena.

Sera. autho. Gal. i cortice radicis ei⁹ vicit sapor amar⁹: deinde stiptic⁹ z calefacit z desicat z abstergit z mundificat: et icidit z apit sua amaritudine: et resoluit sua acuitate. z aggregat sua stipticitate: et cōfert spleni pl⁹ oī alia medicina qñ ponit i emplis: et qñ sumit cū aceto z melle iteri⁹ postq̄ dsicat z terit: z hoc qa incidit humores grossos viscosos qñ bibitur in hūc modū: z expellit eos p vrinā z p secessū egōnes sanguineas: z sic euacuat egritudies splenis: z sile facit in dolore scie z cū toto hoc puocat mēstrua. Et idē au tho. Abē Mesuay. Illi q comedūt cū sale faciūt istas opatiōes dictas s3 sunt stōco malitia pauca: z illi q condiunt cū aceto fortificāt stōcum z puocāt apetitū: qm acetū phibet nocumētū eorū a stōco. Et idē au. Ras. attulit mihi qdā amic⁹ medic⁹ ꝯfectionē quādā capparorū recētiū z cū comedissē ex ea iduxit renalmonē: z cōsueui facer clistere ad sciaticā cū succo capparorū z iuuit multū Alia qdā dicit Sera. cap. ppio qdicta sunt hic de mēte Dias. et Gal. licet sub alqs verbis.

Capparucla idest lapatium acutum.

Caperum idest radix plante similis porro succ⁹ ei⁹ est croceus quam ignoro.

Cap. cxxxiiij.

Capilli hominis qui ara. vocantur scabare: omnibus sunt noti.

Posse. Sera. auc. Gal. ca. scabare vel scabar. idest capilli qñ adurunt fit ꝟtus eorum filiis ꝟ rutilane aduste. volo dicere q calefaciūt z desiccāt fortiter.

Aui. lib. ij. ca. de capillis. Capilli adusti sūt calefa. exiccatiui fortiter z adusti abstergūt dētes: z aqua eorū nasci facit capillos. exiccāt capilli adusti vulnera humida sordida z mollia fortiter: z capilli hominis cū aceto in modū emplastri ponuntur sup morsum canis rabidi. et conferunt. z idem dicit Serap.

Capill⁹ veneris quid est. l. berscegasten.

Capill⁹ alcol. capill⁹ algul capillus fontium.

Capill⁹ hoīs nemoralis capillus porcinus idē:

Capinosa. i. fumosa acuta

Capios. i. sterc⁹. ide egypos. i. fex conficte.

Capirpedicō. i. epilēsia.

Capisteū arboris. idest genesta.

Capitellū aqua sapōariorū. i. lixiuium. ex quo fit sapo dictū gutta prima aqua prima.

Capitulū. quid est. l. fen.

Capitulum faricos. idest febris adustiua scilicet. causeon.

Capiti est vna ex specieb⁹ mastycis.

Capnos qd ē. l. sterig. stēg kapnos. i. fum⁹ vapor. Dias. Pli. lib. xxv. c. ii.

Caploiñga. i. gūmi pini

Capocareos. idest. semen ferule

Caprificus. i. ficus aggrestis cuius fructus nūq3 maturescūt. Pli. li. xv. ca. xix. in principio.

Cap cxxxv.

Aprifoliū z matersiluarū. la. ara. grimath piclemenō. gre. vero pidemō: velliceos: vl exacanton. Plin. lib. xxvij. capitu. xij.

Dia. ca. liceos vel exacaton. folia sūt buffo silia. atq3 spiosa grana ei⁹ viridia: z cū maturauerit cerasis similia. Nascit i siluosis locis cui⁹ folia z grana et radix i vinū cōtundunt z cū aqua dulci coquunt vsq3 ad grossitudinē. hec aqua est desicatiue virtutis z ex ꝯtrarijs cōposita: qr. s. ē extenuatoria digestoria calida z fri. stipticā habens vim. Et ideo diaforesim facit. facit autem herpetas z ad vlcera eparis: z ad perotidas: z putrida vlcera ex succo fruct⁹ ei⁹ fit lirium. pro quo. l. hadadh.

Caprīō. i. capparis. Dias.

Capsere. i. ebulus

Capsitis idem.

Capsia. i. seiteragi. Dias. lepidum sceitaragi. alba ui. geum elatamil.

Caquia. i. acatia. Steph.

Caqnegi. i. kekēgi haliab

Captilus. i. auis quā venatur drago cū debilitat i venando edos z arietes z comedit epar eorū z reddit virt⁹ eius z excitatur eius appetitus.

Caput quid est. l. ras.

Caput puluis. idest staphisagria.

Caputpurgiū vl capupurgiū. i. liquores q per nares mittunt: vel quicqd masticat vel gargarizatur z apoflegmatisimū facit idest a capite flegma deducit.

Carabites. carabinthum carabitū. i. frenesis.

Carabus vel caran⁹. i. locusta piscis.

Carabanum. i. carui.

Carab. i. fistula veniens in angulis

singulis oculi.
Caraba.i.karabe.electrũ
Carabis.i.cũ cũ.mlte pla cente de pasta parue in oleo frixe ponunt in pa tellã vnã.super aliã lo cando mel iter omnes duas ponendo.atq3 sic simul coquendo.
Caracen.i.carsites.
Carae.i.cerasum.
Carambe ẽ tertia species brassice.Pli.lib.xx.c. ix.in principio.
Caramb⁹.i.globus.Gal. super affũm.lxix.parti cule quarte.
Caranodi.i.carenum.
Caranus est locusta piscis asperrimus.
Carascon.i.calcaris.
Caras.i.surditas:ꝛ caras est cũ quis vult loqui ꝛ nõ põt nisi multotiens mouẽdo os ꝛ linguam
Carasex gre.latine scari ficare.carassare.
Carassu.i.apium
Carastos idest serpẽs coꝛ nutus.
Carastes.i.coꝛnutũ.a.che ros quod ẽ coꝛnu ꝛ ra stos ꝛ multa similia.
Caratic:vel caratiz.i.ca lamus aromaticus.
Caratir vel caratu.i.ypo qstidos carathit idem.
Caratini.l.lũbrici terre q vocant istula.ysculi.
Carates.i.põd⁹:pro quo l.chirates.
Caratus.i.pupilla oculi.
Caratũd.i.aristologia. Sa.6.sim.phar.
Caraxis.idest acutissima egritudo.Sa.8.terap. c.3.pꝛope finem.
Carax qd est.l.canne.
Carba.i.karabe.Steph.
Carbatũ.i.eleboꝛ⁹.steph.
Carbeste idest calcis viue.
Carbaum.carbum idest. cufoꝛbium.Steph.
Carbella.i.caprifolium.
Carbo est pustula coꝛrosi ua adurens.
Carbunculus.i.caro igni ta:ꝛ est apostema cali dissimũ.Constantinus.
Carcinon cartinon.gr.cã cer moꝛbus.karcinon.
Carchibaduti.i.omnia q̃ aceto ꝛ sale condita sũt vt capparis ꝛ oliue ꝛ re liqua ex parte quibus fiunt salse:vt sinapis et eruca.
Carcetũ.i.bombix.
Carcios.i.cacreos.
Cardamen aut syon:idest sisimbꝛium.
Cardamomum quid est. lege cacola.
Cardaben idest sapoꝛ fa ctus ex careno ꝛ dabẽ. illud vocabulum ponit Aui.pꝛimo canon.fen. quarta.capitul.secun do.ꝛ lib.2.capi.galline ꝛ nominant ipsum effi debeg.qͦ idem est.

¶ Cap.cxxxvi.

Ardamus.gre.ara.ioꝛbalsathefe.vel ma diera.lat.℞o nasturciũ.Nola herba est ca. ꝛ sic.in tertio:semen pꝛecipue competit me dicine.Gal.vij.sim.phar.Herba ei⁹ viridis multe est efficacie.sicca vero modice.

Dia. ca.cardanus.Cardanus.i.nasturtiũ quod dã est domesticũ ꝛ quoddã est agreste.ꝛ iõ facit duo capl'a de eis.vnũ qͦ icipit cardam⁹ ꝛ est na sturtiũ domesticũ.aliud qͦ incipit cardam⁹ agrestis ꝛ est nasturtiũ agreste.ꝛ iõ dicit cardam⁹.i.nastartiũ do mesticũ vtilioꝛ dr̃ babylonicus oĩb⁹.semẽ eius calidis simũ est caustica pticipãs virtute viscidũ ꝛ cacostoma ticũ vẽtrẽ turbans.Cardam⁹ agrestis quẽ multi sena tion vel crissiõ vocãt:vel nasturtiũ aquaticũ nascit vbi q3 ꝛ plurimũ locis aquosis:cui⁹ frutex lõgitudinẽ cu biti vnius hñs folia minuta yposellino similia sed mi noꝛa cui⁹ virtutes inuenies in.l.herochalchayti.

Sera. lib.aggre.ca.ioꝛsalbathefe.Joꝛsalbathe fe.i.nasturtiũ ꝛ ex eo ẽ nasturtiũ tectoꝛu3 ꝛ nasturtiũ oꝛiẽtale ꝛ cõe notũ.Nasturtiũ tectoꝛũ est plãta hñs folia stricta ꝛ lõga duob⁹ digitis i sumitate acuta ꝛ scissa ꝛ pinguia:ꝛ extẽdunt sup terrã ꝛ h3 i me dio virgã subtilẽ duob⁹ palmis lõgã:paucos hñs ra mulos sup q̃s sũt pile hñtes dẽsam sumitatẽ:i qbus ẽ se mẽ sĩle semini nasturtij:cui⁹ ẽ figura sicut figura rutele ita ẽ depssũ nascit i vijs ꝛ parietib⁹ domoꝛũ. Nastur tiũ oꝛiẽtale est planta duoꝝ bꝛachioꝛũ longa:hñs ra mos subtiles ꝛ multos:i qbus sunt folia sĩlia folijs sei taragi:nisi q̃a sũt albioꝛa ꝛ mollioꝛa:ꝛ i sumitatib⁹ ra moꝛũ sũt capitella sĩlia plãte actis:ꝛ h3 floꝛes albos: semẽ huius ponit in cibis loco piperis.Sed nasturtiu3 cõe notũ est mel⁹ illud qͦ defertur a babylonia.

Alman. trac.3.ca.de nasturtio.Nasturtiũ ca.ꝛ ꝛ sic.appetitũ adiuuat:l3 iflãmatione3 ꝛ capitis efficiat doloꝛẽ.digestiuã pterea retardat.

Pos.Sera. auc.Gal.semẽ nasturtij est ca.et sic.sicut semẽ sinapis:ꝛ icidit in cisiõe foꝛti:ꝛ adurit ꝛ sedat doloꝛes sciaticos ꝛ dolo rẽ capitis:ꝛ q̃slibet egritudinẽ i q̃ op3 calefacere ꝛ mi scet semẽ ei⁹ in medicinis asmatis:q̃a ipm icidit icisiõe foꝛti:ꝛ adurit hũoꝛes grossos.Et dr̃ q̃ qñ nasturtium deficcat fit ei⁹ virt⁹ sicut semis ei⁹:ꝛ dũ est recẽs pp hu miditatẽ aquosã q̃ ẽ i eo h3 virtutẽ debilioꝛẽ virtute se minis eius.Cõtra strãguriã herba ipa decocta i vino ꝛ oleo superposita valet cõtra tenasmonẽ ex hũidita te:puluis nasturtij supponat ano:renes ẽt vngant:ꝛ su peraspgat puluis semis ei⁹ ꝛ cimini ꝛ colofonie cõtra palesim lingue cũ opilant nerui ex hũoꝛe vt solet con tingere i acutis febrib⁹.semẽ nasturtij masticetur ꝛ lin gue superponatur.contra paralisim alioꝝ mẽbꝛoꝛu3. semen eius in sacello ponatur in vino decoctum ꝛ men bꝛo dolenti superponatur.Jpsa etiam herba cruda ꝛ cocta valet etiam contra frigiditatẽ ꝛ humiditatẽ cere bꝛi.ꝛ ẽt litargicis pstirnutatiõe puluere ei⁹ narib⁹ ap posito ad eleuationem vuee.gargarismus fact⁹ ex ace to decoctiõis semĩũ ei⁹ ꝛ ficuũ sicarum.cõtra illiaca3 passionẽ ex frigida cã:semina eius in sacello posita et vino decocta membꝛo dolenti superponatur.

Dia. Nasturtiũ lũbꝛicos expellit ꝛ vẽtrẽ turbat splenẽ attenuat cũ aceto:ꝛ aboꝛsum facit. vẽtrẽ stimulat.simile ẽ sinapi ꝛ eruce:ꝛ ipositũ lepꝛas ꝛ 3ernas emẽdat.melle addito durities splenis cõpe scit.foꝛdida vulnera purgat.ti succ⁹ adhibeat:moꝛsib⁹ venenatis bibitũ occurrit.fumigatio ei⁹ serpẽtes fuge re facit:ꝛ fluẽtib⁹ pfluis succo linito occurit.carbun culos rũpit cũ polẽta ꝛ aceto coctũ.sciaticis vtilissime cũ aceto ꝛ polenta auxiliat tumoꝛes ꝛ durities spar git.remouet oꝛdeola matura cũ salsa aqua impositu3. Jn doloꝛe coꝛdis coquit i lacte capꝛino ꝛ dat ad bibẽ dũ.doloꝛẽ oĩs loci tollit pulueꝛ seminũ asperso:l3 pꝛi⁹ melle vncto loco scabiẽ cũ aceto sanat.Nã cardami ℞ tus caustica est:ꝛ tñ vsus eius venerẽ videt ihibere:nõ ea foꝛtasse rõne qua ẽt ruta q̃ nimia vi caloꝛis semẽ ge nitale cõsumit.fermẽto mixtũ ꝛ appositũ furũculos ꝛ carbũculos puocata suppuratiõe disrũpit.succus ei⁹ infusus aurib⁹ doloꝛẽ dẽtiũ mitigat.semẽ part⁹ necat qͦ cũ vino austero bibitũ aĩalia vẽtris extinguit:pꝛu riginẽ cũ anserina adipe tergit:aluũ purgat:soꝛbitiõi bus mixtũ pituitã pectoꝛis soluit:doloꝛes pectoꝛis cũ lacte capꝛino coctũ mitigat a ieiunis cũ melle sumptũ tussiẽtib⁹ salutare est.coꝛp⁹ rubere facit:ꝛ ideo cesali cis.ꝛ ad ea q̃ calefieri op⁹ est congruit.herba eius oĩa hec facere nouit:l3 paulominus efficatiã habet.

Gal. vij.sim.phar.ca.de nasturtio.Semẽ nastur tij h3 ℞tutẽ q̃ calefacit ꝛ desicat sic sinapis ꝛ pptèrea sciaticos ꝛ doloꝛes capitis:ꝛ qͦcũq3 alioꝛu3 indigentiũ rubificatiõe calefacit cũ eo sic est sinap.mi scẽtur aũt cum eis q̃cunq3 asmaticis dant pharmacis: ceu v3 incidere foꝛtiter grossos hũoꝛes potẽs sic ꝛ si nap.assimilat em̃ illi p omnia.herba vero ipsa sicca est similis in virtute semini,humida autẽ dum est viridis

propter permixtionez aquose humiditatis deficit plurimū: ⁊ ita est moderata in hoc secundum mordicationem vt cū pane posse sit ea vti sicut opson.

Aui. primo canon. fen. quarta. capi. vij. Nasturtij semina torrefacta mixta cum adog constringūt fluxū superfluū prouenientē ex catartico.

Cardar idest morbus. in quo est priuatio motꝰ.

Cardel. kardel. ara. sinapis.

Cardina. i. cor. Gal. 8. memiri. c. iij. in principio.

Cardumides. Cardamillidos. i. senation.

Cardellum ara. idest. napo. Stephanus.

Cardia. Cardina idest cor Gal. viij. memiri. capitulo. iij. in principio.

Cardialgia. gr. dolor cordis. idest dolor oris stomaci. antiqui eni id cor vocabāt. Ga. affor. 17. ⁊. 65. particule quarte.

Cardi pontici idest dauci siluestris.

Cardo vel cardꝰ fullonū. i. virga pastoris.

Cardo benedictꝰ vel cardōcellus benedictꝰ qui ponit in antidotario virili in vnguēto marciaton quid est. l. erigion senetion.

Cardus quid est. l. cameleōbāte. cuncar.

Cardumen. idest carui siluestre. ⁊ est cordumeni.

Capitulum. cxxxvij.

Cardus siluestris.

Pli. lib. xx. c. vlti. in fi. ⁊ li. xxj. c. xvj. i princ. de cardo siluestri. Cardorū siluestriū duo sunt genera. vnuz fructuosiꝰ altero. Alterū vnicaule crassiꝰ vtriqz folia spinosa muricatis cacuminibus: sed alterū florē purpureū mittit iter medios aculeos celeriter canescētē ⁊ abeūtē cum aura. scolimon gre. vocat ⁊c. itē alibi. Cardus ⁊ folia ⁊ caules spinosas lanugines hz. Itē anchora leucaros est dictū spina alba ⁊ cadamietos policantos. est dictū spinarū pluriuz amopigos elisenes scolinas: cameleos in folijs non habet aculeos: sed leucantes sic. est autez alia differentia ꝙ quidā in his multicaulia ramosaqz fiunt. vt cardꝰ. vno autē caule nec ramoso nec enetos: qdā cacumine tantū spinosa sunt vt triugil: qdā estate florent: vt terralis ⁊ elixenes scolinos. ⁊c.

Gal. vij. sim. phar. cap. scolimi. Scolimos. i. cardus siluestris cuius radix multitudinē vrinarū educit fetidaruz: si quis in vino coquēs eā bibat ⁊ propter hoc fetudines sanat: assellarū ⁊ totiꝰ corporis purgatiuo hoc pharmaco talis humoris ex tota subā existēte: que vō sm q̄litatē energia qdē ca. in scdo. vel incipiēte indicat hoc pharmacū sic. aut in secūdo.

Carea pontica est bēdocum geloum nucella auellana gelousum. Carea. kariō vel careon. i. nux. inde leptacareon. i. nux minuta ⁊ est auellana. naz lepta idest minutum ⁊ diacareon idest rob. de nucibus vt in Alexandro de squinantia.

Carea basilica. i. nux auellana. nux regalis

Carea miristica. i. nux muscata. Constantinus.

Carenum dulcor triplicatum est mustum: quod coquēdo tertiam partem amittit. vnde Isidorus. carenuz dicitur eo ꝙ feruendo careat tertia parte. tertia enim ꝑte musti amissa quod remanet carentum est. Sapa est eo ꝙ feruendo ad quartam partem redacta sapa dicitur. sed idem est quod carenum. quia eius consumit tertia pars. Sed rob est mustum coctum ad tertiā sic ꝙ consumpte sunt due partes. Gal. lib. secretorum. Sz pusca est vinum secundum quod secūdario emittitur a vinatia: ⁊ est puceolum: sed secundum Gal. in libro dinamidiarum. pusca fit ex duabus partibus aque. ⁊ tribus vini ⁊ coquitur ⁊ hoc est verius.

Careos. i. carui. ⁊ careos. i. cortices virides nucum. ⁊ careos est semen ferule ex qua ferula fit galbanum.

Careti. i. bombacis combusti.

Carex est herba que in extremitatibus est multum similis sparago: ⁊ est planta in extremitatibus sicut acꝰ pungens. Unde Ouidius. Et carex pastu amari. vnde caretum idest locus vbi nascitur carex.

Carfa. i. sanguis i oculo.

Carfites. i. nux vomica

Carguet. i. carui.

Cariadēdra. i. nux carea.

Caria basilica. i. auellana

Cariacos est quedam species dactilorum.

Carice pingues idest ficus sicce scados.

Caricias est vna ex speciebus titimali. Dias. Pli. lib. xxvj. capitulo. ij.

Caridia. karidia grece. i. nuces

Carien. i. draco marinus.

Caries. i. puluis ligni corrosi seu a putredine seu a vermibus pro quo lege dohabarech.

Caribaide. ara. vitis alba

Carinsende. vitis nigra.

Carillonita. i. cicatricē inducēs Dia. cap. de calce.

Cariola vel cariotas. i. pastinaca agrestis.

Carmesich. carmesir. carmezic. i. fructꝰ thamarisci domestice similis galle. quermazagi. carmazegi. Step. Rasis. in diuis. de medicinis dētiū.

Carmesic. i. semē tamarisci

Carmet est pondus kirat. 6. ⁊ alibi reperit ꝙ ē aureus vnꝰ ⁊ grana. 4. aliqñ karmet scribitur.

Carmesonde. i. vitis nigra

Carmoleō. i. cardo benedictus.

Carmel. i. cicuta.

Carnabadi vł carnaxadi. i. carui. gre. carnaudhi

Carnanadini. i. cānapum.

Carnabum. i. carenum.

Carneb. i. solatrum.

Carnebū. pro corno aub. qd̄ est caulis Steph.

Carof. ara. agnus.

Carpinus arbor Macer.

Caros. i. cōgelatiōes gre. subeth. vł caros. i. semē ipici. qd̄ stuporē vniuersalē dicit Alexā. Paul. Gal. viij. memiri. ca. vj. caros. i. stupor. vł subet ⁊. xij. terapen ca. j. Pli. [illegible]ro. xxvj. c. xij. xj.

Carion. i. semen laureole

Cariota plāta est cuius radix est velut pastinaca: sed plꝰ ē odorifera esui apta. sed sm Theodorū priscianū: semē eius est careos. quidam dicunt quod est pastinaca agrestis.

Cariote semen. i. pastinace agrestis semen. ⁊ ē nux vomica.

Cariosus. i. carolatꝰ vł corruptus putrefactus.

Cariote. i. calui.

Carion. i. dragōtee semē.

Caris Charis. i. Alcharis

Caris miristica vel cariste miristica. i. nux muscata

Cariosmas. quid est. lege titimalus.

Carisma. i. armoniacum.

Caritamon. l. turbit.

Caritarzed. i. granum alcorsof. alcocosus.

Carmata. i. antrax

Carme. i. rasure panni.

Carpelimos vocat Oribasius qui multum comedunt ⁊ tenues sunt semper.

Carpisia Carpisiō. i. cubebe. Pau. Steph.

Carnub vł carnuli. i. carubia vel siliqua fructus. s. l. cabarliub. xilocaracta.

Caro quid est. l. latamle.

Caro tyri similiter.

Caro marina. quid est. lege adarce.

Caror. i. nespulum.

Carotica. i. stupefactiua. vel dormitatiua. l. narcotica.

Carotides. i. vene subtiles valde post aures. ⁊ dicuntur capillares: ⁊ sūt alie vene capillares in epate.

Carpocareos ē cortex nucis regalis: ⁊ nō fructꝰ nucis ꝑdicte quod semper in antidotis inuenitur in antidotario virili. nō enim fructus nucū inuenitur ibi conuenire. Nā dr̄ diacareos. quod est rob. corticum nucū: qd̄ docet Alexāder. c. de squinantia: sed fructus eiusdem nucis est carion.

Carpocancreos. i. semen ferule.
Carpocissi vel carpogissi i. fructꝰ vl' bace hedere
Carpodarsanum. i. fructꝰ vel semen darseni.
Carpos carpo. i. fructus vel semen.
Carpos mirice. i. fructꝰ genestre vel semen.
Carpelinos dicit oribasiꝰ comē. affori smoꝝ illos q multū comedūt ⁊ tenues sunt semper.
Carpinꝰ est magna arbor satis nota.
Carpisia vel carpision. i. cubebe.
Carpusia. i. arbor berberis. l. oxiacantos.
Carsites gre. ē. ij. spēs. titimali. Dias. Pli. lib. 26. c. 8. in me.
Carsum. i. abrotanū. Gal. 6. sim. pharma.

¶ Capitulū. cxxxviij.

Artamꝰ arabi. gre. gincus vel cincu. latine vero crocus hortulanus.

Sera. li. aggre. ca. de cartamo. auct. Diasc. Cartamus est ex eo domesticus ⁊ silvestris. Domesticꝰ hēt folia lōga aspa alta spinosa ⁊ divisa. ⁊ hēt stipites lōgos duorū cubitoꝝ spinosos: ⁊ sup eos sunt capitella in magnitudine olive maioris in qbꝰ est flos croceus silis croco habet semen album subrubeum ⁊ oblongum angulosum. ⁊ qd̓ de ipso administrat̄ ad ventrem soluendum est semen eius solum. Et ideȝ auct. Gal. virtus eiꝰ est q̄ calefacit in secūdo gra. qñ administratur interius. Et idem Serap. cartamus silvestris stipes eius est similis cartami domestici: nisi quia folium eius est longius folio cartami satis. ⁊ folia eius nascūtur in sumitate ipsius. ⁊ hec virga est sine folijs ⁊ mulieres vtūtur virga eius pro fuso. ⁊ super summitatem virge est capitellas spinosa: ⁊ flos croceꝰ. radix eius est subtilis in qua nullum est iuvamentum: virtus eius est que desiccat ⁊ calefacit temperate.

Diasco. capitu. cincu secundum translationeȝ nostram. i. cartamus folia habet oblonga divisa aspera ⁊ spinosa. tirsum habet longum et spinosum in quo sunt capitella obrotunda cū flore croceo semen album habens obrussum oblōgum ⁊ angulosum: flores eius multi in coctura comedūt decoctos semen eius multi exiccant.

Jo. Mesue. cap. de cartamo. Duorum modorum est. domesticus ⁊ silvestris: ⁊ dixerunt quidaȝ q̄ nil est de speciebus cartami: ⁊ elongati sunt: cartamus de quo hic loquimur est domesticus: ⁊ melior pars plante ipsius est semen: ⁊ post illud flos eius. Et melius semen eius est qd̓ est albū plenum planuȝ ⁊ grossum cuius medulla est vnctuosa pinguis: ⁊ cortex tenuis: ⁊ melior flos eius est qui est sicut pili croci. ⁊ est ca. in primo: sic. in secūdo. ⁊ flos eius est minꝰ ca. ⁊ silvestris ē calidior ⁊ sic. ⁊ est in eo virtus lacticiniorum remissa. Est aūt cartamus apritiuus abstersiuus cōturbatiuꝰ faciēs nauseā: ⁊ inest ei v̓tus educēdi per vomitū ⁊ ꝑ ventrē: ⁊ eius nutrimētū pvuȝ est ⁊ malū: ⁊ multū nocet stomacho faciēs fastidiū: ⁊ est tarde ⁊ debilis solo̓nis: ⁊ dimittit vestigia lenitatis in visceribus ⁊ emēdat̄ nocumētuȝ ꝑmū ꝑmiscēdo ei aliqd aliud ex medicinis stomaticis sicut anisū ꝓprie ⁊ galāga ⁊ macis ⁊ silia. ⁊ ꝯfortat̄ eiꝰ solutio: ⁊ emēdat̄ nocumētū qd̓ īprimit intestinis ꝑmiscēdo ei aliqd ex medicinis acutis sicut cordumenū sal pāis ȝiȝiber salgēma ⁊ silia

Avi. lib. ij. cap. de cartamo. Cartamus alius ē domesticus ⁊ aliꝰ est silvestris. q silvestris ca. est in. ij. sic. in tertio. ⁊ domesticꝰ ca. in p̊ sic. in scd̓o. Et sciēdū est q̄ alius ē cartamꝰ indus: vt appꝫ i. l. habel nil.

Posse. Dia. semen eius datū cū mulsa ventrem purgat cacostomaticuȝ est et dulce multū. ⁊ ipsum ventrē deponit amigdalis ⁊ nitro mixtū: ⁊ aniso cum melle cocto accepte aū tenaȝ due vel tres velut nuces ventrem mollit digōnē ꝑstat: ꝯfectio eius talis est. cinci albi asti ⁊ purgati ciatos. iiij. anisi. ʒ. j. afronitri. ʒ. j. mellis qd̓ sufficit carnes caricū. xxx. hec ꝯfectio accepta oīa predicta facere novit: succus seminis eius coagulat lac. Alij cū succo miscēt mel vel anisuȝ vel amigdalas: ⁊ dant in prisana aut iure pulli. ⁊ faciunt dissintericis magnum adiutorium. ʒ. vj.

Sera. auc. Dias. qñ terūtur capilli cartami silvestris aut flos: ⁊ bibit̄ cuȝ pipere ⁊ vino: cōferunt puncture scorpionis. Et quidā putaverunt q̄ si quis ꝑcussus a scorpione tenuerit radicē eius in manu sua non sentiet dolorē eius. ⁊ qñ proicit eā tunc sentiet. Et idem auc. Mesarugie. flos cartami est crocus hortulanus: ⁊ est stipticus ⁊ calidus cū tēperamento qui si terat̄ cū aceto: ⁊ liniat̄ sup emperiginē aufert eā omno: ⁊ qñ cū eo ⁊ melle liniuur sup cula que fit in ore infantium curat ea. Et ideȝ auc. Arabari in croco hortulano est q̄titas stipticitatis pauca. Et agrestis est calidior ⁊ sic. Et idem auc. Aben Mesuay. Agrestis qñ terit̄ cuȝ aceto: ⁊ linit̄ sup linguā pueroꝝ expellit culam.

Sera. auc Mesicha. Cartamus lac coagulatuȝ dissoluit ⁊ dissolutuȝ coagulat ⁊ laxat humores adustos: ⁊ est melius stomacho: ⁊ eius aqua laxat hūores adustos: ⁊ ē mala stomacho. ⁊ laxat f'lma. ⁊ sil'r facit medulla. Et dos. eius est. ʒ. xxx. cū li. 5. aque ca. ⁊. ʒ. x. penidiarū. ⁊ sic agrestis est calidior ⁊ siccior domestico plus abstergēs f'la viscosum mūdificās stomachum ⁊ pectus.

Jo. Me. auc. Pauli. Accidit medulle eiꝰ. ʒ. x. cordumeni. ʒ. j. 5. fac ex eis grana sicut cicer. da. ʒ. v. soluit enim sufficiēter. Et dicit etiā. liga ex medulla q̄titatē sufficiētē in pāno: ⁊ suspende in oximelle qñ coquit̄ ⁊ erit solutū. ⁊ ꝓprie si fuerit oximel sqlliticū. Et idem auc. Algazelis. Accipe eius medulle aur. xij. penidie. aure. iiij. cordumeni ȝinȝiberis aā. aure. i. aggregent̄ oīa cū melle ⁊ fiāt forme sicut nuces. ⁊ da vbi opꝫ vnam vel duas. Et idem auc. Gal. coquatur medulla eius in iure galli vel galline cuȝ spēbꝰ ⁊ propinet̄ vbi opꝫ. Et dixit et fiat ex medullis eiꝰ ⁊ pōderis tertia ipsius ex amigdalis. ⁊ sexta ex penidijs et aggregentur oīa cū melle. ⁊ decoquātur cū succo sqlle ⁊ fiet hec mirabilis iuvamēti ad ea q̄ dicemꝰ. Extrahitur enim ab ea oleū iuvamētorum multoꝝ eius operatio ē sicut olei de ben. ⁊ olei de amigdalis ⁊ solo̓ne educit f'la per vomitum sil'r ⁊ aquositatem: ⁊ valet ad egritudinem ex eis sicut est colica: ⁊ clisterizat̄ ⁊ valet sil'r ⁊ mundificat pectus ⁊ pulmonē: ⁊ ꝓprie lohoc ꝑdictum ⁊ alij modi administratiōis eius. ⁊ clarificat vocē. ⁊ similiter oleum ipsius: ⁊ vsus eius in spmate augmētum facit. flos v̓o eius cum aqua mellis removet icteritiaȝ. Dos. eius est. a. iij. vsq3 ad aure. v. ⁊ floris eius vsq3 a. ʒ. j. vsq3 ad aure. ij.

Avi. oleum eius est ꝓpinquuȝ oleo vrtice: verūtñ debilius: ⁊ est ex eis que caseāt lac. ⁊ nutrimētū eiꝰ ē multe pvitatis: ⁊ mūdificat pectus: ⁊ clarificat vocem: ⁊ est malus stomaco. ⁊ caseat lac in stomaco: et confert colice. Et solo̓ne educit f'la adustū qñ miscet̄ cū ficubus aut melle. ⁊ cōfert vomitui: ⁊ oleū eiꝰ qui ē domesticus soluit vētrē: ⁊ qñq3 fit solo̓ per ipsuȝ si ponat̄ medulla granoꝝ eiꝰ in iure: aut fiāt ex eo ⁊ amigdalis pill'e sic q̄ de eis i potu sumant̄ aure. iiij. ⁊ qñq3 sumunt̄ de medulla eius ⁊ costo ⁊ amigdalis amaris tres amulescet ⁊ anisi ⁊ nitri cuiusq3 eoꝝ aureꝰ vnus cū ficubus siccis: ⁊ melle: ⁊ recipit̄ de ea nux aut nuces due: ⁊ sol/

uēdo aquositatem: ꝛ qñq; fit ex eo natiſ. aliud: ꝛ ei⁹ cō fectio eſt vt ſumat cū amigdalis excorticatis ꝛ aniſo et melle decocto narſen. ꝛ ſumat de eo ſparſim. ꝛ qñ bibū tur de medulla eius recēti. xx. ʒ. infuſa in lib. aque calide cū. ʒ. x. penidij. albi triti. ꝛ ſolone educit ſla. Et cōferūt folia ſilueſtris aut fruct⁹ ei⁹: aut ambox pmixtox qñ i potu tribuunt ad pūcturā ſcorpiōis. qdā āt hoīes dixerūt φ ſi morſ⁹ tenuerit in ore ſub folia ſilueſtris ꝛ fructū eius non ſentiet dolorem: ꝛ quādo a ſe eam proiecerit redibit dolor.

Cartamu vel cartamū indum. i. habel nil.
Cartamia. ideſt croc⁹ hortulanus.
Carta quid eſt. Aui. Diaſ. ideſt burchdi.
Carta inda. ideſt carta de papiro.
Cartafilago quid ē. l. burchdi.
Cartaldus eſt ſpēs mirre.
Cartamen. vel drathal.

Dia. cap. cartamen: Cartamē eſt herba que hēt folia ꝛ calamuʒ ſilia frumēti ꝛ calamus hēt nodos in ſumitate calami eius eſt granū ſile antora. ꝛ cū cortice ſuo diuiſum in duo. ꝛ gra. n. iuiceʒ victa ħ aūt granū adminiſtraf in medicina: ꝛ ē ſicut ordeū in ꝟtute ſua niſi qꝛ in ſapore ſuo ē ſtipticitas ꝛ ꝟtus ei⁹ ē fri. frigiditate pauca ꝛ ſicca. Cartar. i. nepita.

Cartata. i. apetitus comedendi lutum ꝛ ſilia.
Carregona. i. Aquifoliū. Pli. libro. 7. capi. 8.
Carthena eſt ſpēs orobi. Almāſor in expimētis.
Cartinon. vel carcinon. i. cancer morbus.
Carti. i. lūbrici terreſtres.
Caruuli. i. xilocaracta.
Carui pōtici vel carui romani. ideſt dauci.
Carui qd eſt. l. barunci.
Carua. i. karua. Stepha.
Carua. i. karua.
Carulli. i. cardamomum.
Carui agreſte cinimella piper dinarchos ꝛ corduméni. idem. pro quo. l. Cordilion.
Caruption eſt ſpecies que dā lacticinij. ꝛ ē quarta ſpēs titimalli.
Caruricinum. i. ſinopida.
Carurigati. rorālis. ideſt de lacub⁹ vel paludib⁹.
Carrubia. i. xiliqua vel ſiliqua. ideſt Cabarliub.

Capitulum. cxxxix.

Caruū ara. ꝛ ſtanix. gre. melanchiū vel git melāchiū. latine vero nigella. Nigella ē ſemen cuiuſdā herbe rotundū ſubnigrū hñs colorem: ſubamarū ſaporē: virtutē hēt diureticā ex amaritudine diſſolutiuā conſumptiuā ex qua litatibus ſuis folia eius ſunt parua minuta ꝛ mollia ſilia cotule: ꝛ flos eius eſt figure ſtelle coloris celeſtis: ꝛ hēt in ſumitatibus capitella ſicut papauer: ꝛ in medio ex intrinſeca parte ſunt aliqua ordinati diuidēda ſemina eſt calide. ꝛ ſic. in tertio.

Ca. 328. Sera. lib. aggre. c. caruum. i. nigella. Eſt planta parua habens virgas paruas circiter duos palmos aut plus. ꝛ hꝫ folia parua minuta ꝛ mollia ſimilia folijs plante que dicitur caruab aon: ſiue rana baon: niſi qꝛ ſunt minora ſatis. ꝛ in ſummitate ſunt capitella ſubtilia ſimilia capitibus papaueris oblōga. ꝛ in medio eius ſunt parietes ſeparantes ſemina: qd quidem ſemen eſt nigrum acutum boni odoris.

Lib. 3. c. 8. Dia. capi. melanchiū ſm tranſlationem noſtrā. Melāchiū herba ē mior folia minuta ꝛ tenera: ꝛ ſemē minutū hñs: cui⁹ frutex lōgus ē duox palmox ꝛ deſup hñs capitellū ſile micōio: ſꝫ oblōgū i medio veluti pieres habēs qb⁹ diſcernūtur ſeia. q ſemia ſūt nigra ꝛ odorata ꝛ viſcida qua multi pāni aſpgunt.

Gal. 7. ſimp. phar. ca. melanchiū. ideſt nigella calefacit ꝛ ſiccat in tertio.

Pol. Nigelle farina cum ſucco abſinthij. emplaſtrū factuꝫ circa vmbilicū: ꝛ precipue pueris lūbricos necat. Alijs cōficiat ad ſcabiē cuꝫ melle ꝛ def per os vnguētū ad ſcabiē. pulueris nigelle i multa quātitate fiat decoctio i forti aceto vſq; ad aliquātulā ſpiſſitudinē: ꝛ tūc addito oleo fiat inde vnguētū bonū ad ſcabiē ꝛ impetiginez ꝛ lētiginē faciei tollit. farina nigelle cōfecta cū aceto repido infuſus auribus vermes necat. ɔtra ſtrāguriā diſſuriā ꝛ illiacā paſſionē def. vinū infuſiōis nigelle per noctē: ſed aū coquat: quia nimiuꝫ fieret violētū. Coſtat. n. ſi in multa quātitate fuerit occidit. ſi aūt in multa quātitate habef. pone in ſacello ꝛ fit decoctio eius in vino ꝛ oleo ꝛ ſupra renes ꝛ pectus fiat ſacellatio contra predicta vꝫ ſilr. ꝛ eſt ſatis experta odorata contra catarrum ꝛ corizā. ꝛ hoc habet nigella a ſui cōplexione. vt Gal. 6. ſimpl. phar. ca. de peonia hoc inuenies in. l. gliſkiſide.

Dia. Melāchiū in cataplaſmatib⁹ capitis dolorem mitigat in initio ſuffuſiōes irītū. ꝛ naribus immiſſuꝫ medicaf adita yris illirica lētigines ꝛ lepras impoſitū. ꝛ verucas ſaluberrime curat. tumores veteres ꝛ durities cū aceto ſoluit. Carbūculos cū vrina curat. ꝛ ad ſanitatē pducit cū aceto coctū ꝛ ore retē tum dolorē dentiū non admittit. In aq̄ coctuꝫ. ꝛ vt cataplaſma in vmbilico poſitū lūbricos excludit. puluis ex eo in lintheo ligatus. ꝛ frequēter odori applicatus catarrum compeſcit: ꝛ inflationes dolorem facientes: ꝛ quia calide eſt virtutis. ideo diebus multis potatum mēſtruis impat. vrinā ꝓuocat: lac deponit ꝛ etiā deſiccat nimis: ꝛ lepromere ē. ꝛ ideo callos appoſitū tollit: pingues ꝛ glutrinoſos humores ꝛ conſtipatos digerit cum nitro bibitum diſnoicis ſingulare pſidium eſt. ꝛ morſibus venenatis occurrit bibitum. ʒ. j. cum aqua fumigio ſuo ſerpentes de domibus excludit.

Gal. videtur aut melanchium ſubtilium partiuꝫ exiſtere. ita autem ꝛ catarros ſanat caliduꝫ in panno ligatum vt odorentur frequenter. at vero et inuentoſiſſima eſt intra corpus aſſumpta. quo ꝛ manifeſtum eſt: quoniam ſubtilium partium eſt ꝛ certitudinaliter a calidiſſima ſuperata ſubſtantia. propterea vero ꝛ amara eſt. monſtrabatur aūt in quarto: φ ad ſummam ſubtilitatem ꝛ elaborationem ducta ex terreſtri ſubſtantia amara generatur qualitas. Nullū ergo mirabile eſt ſi lombricos interficere nata eſt: non ſolum comeſta: ſed in ventre extrorſuꝫ appoſita. mōſtratum enim fuit quoniam ꝛ hec natus eſt efficere amarus ſapor. At vero quoniam lepras ꝛ formicas eijcit ꝛ ortogoniam iuuat ꝛ menſtrua prouocat que propter groſſitiem humorem vel viſcoſitatem ſunt detēta ꝛ vniuerſaliter eis que incidere obſtergere ſiccare ꝛ calefacere indigent vtiliſſimum exiſtit hoc pharmachum. 7. ſim. c. 95.

Sera. auc. Diaſ. c. de nigella: quidam admiſcent hoc ſemen in maſſa paſte: ꝛ faciūt inde panem ꝛ quando fit emplm fronti cū eo confert ſode. Et quando fit capur purgium cum eo trito ꝛ yreos ɔfert aque que deſcēdit ad oculum. Et quando fit emplaſtrū cum eo ꝛ aceto aufert bothor malas: ꝛ curat ſcabiem vlceratam ꝛ reſoluit apata flegmatica antiqua ꝛ melā colica dura. ꝛ teritur ꝛ miſcetur cum vrina antiqua. ꝛ ponitur ſuper verrucas ꝛ carbunculos: ꝛ aufert eos ꝛ curat. ꝛ quando coquitur ꝛ teritur cum aceto ꝛ ligno pini: ꝛ tenetur decoctio eorum in ore aufert dolorē dētium: ꝛ qñ fit emplm cū eo ſup vmbilicū puerorū occidit lumbricos: ꝛ qñ terif ꝛ ligatur in petia: ꝛ odoratur ſepe reſtringit fluxum corize. ꝛ eſt ca. virtutis: propterea quando aſſidue potatur dieb⁹ pluribus prouocat vrinā ꝛ menſtrua: ꝛ deſiccat lac. ꝛ quādo ſumif in potu ʒ. j. cum aqua confert morſui rutele: ꝛ qñ fit fumigium cum ea

cum ea: fugat venena: ⁊ fit emplastrum cū ea super durities que fiunt in iuncturis pedum que dicuntur calli ⁊ aufert eas. ⁊ quando sumitur interius incidit ⁊ digerit humores viscosos ⁊ tenaces: ⁊ aperit opilatiōes interius: verumtamen putant quidam quod si sumatur nimis de eo occidat. Et idem auc. Aben. Mesuay proprietas eius est que aufert febrem flegmaticam ⁊ melācolicā: ⁊ interficit ascarides: ⁊ confert morsui rutelle.

Carzdir. i. stagnum.
Carzu. idest strunelli. l. lamie.
Cas vel cassum. ara. i. storax.
Casa beldherire vel casabderire. i. calamus aromaticus.
Casac. i. stagnum.
Casaf. idez est qđ sumenet duo ⁊ sumener idez est. quod obulus.
Cassamum panis porcin⁹ i. malū terre ciclamen.
Casax. i. papauer.
Casbor. arabi. coriandrū.
Caschas. Caschasuz chax idest papauer. Steph.
Cascubas. i. castoreum.
Cascasum. i. lierna.

Cap. cxlij.

Ca. 424 Tegula.

Asef. ara. gre. lati. vero regula.

Sera. lib. aggre. c. casef. auct. Dias. Tegule atanor quādo sūt bene aduste. habent virtutē cauterizatiuam ⁊ propter hāc causam quādo miscet ⁊ linitur cū ea cōfert prurituī ⁊ bothor ⁊ ꝯfert podagre ⁊ qñ miscetur cum ceroris resoluit apata dura ⁊ scrofulas. Et idem auc. Gal. Tegule laterū virtus est abstersiua: ⁊ maxie tegula atanor ⁊ virt⁹ ei⁹ est q̄ abstergit ⁊ desiccat: ⁊ ꝑprie illā q̄ est ex atanor que est siccior: ⁊ ponit pp hanc cām in vnguētis que dicūtur manfastas: ⁊ est vnguētū in quod ingreditur huiusmodi testa medicina bona ad vlcera consolidandum ⁊ incarnandum ea.

Ad podagrā linimētū. Ad scrofulas cerotum.

Casekso. i. vespertilione.
Cassebat. i. coriandrum.
Cassenū. Cassemū. keisin. i. leuisticum. Haly.
Caserbarū i. cassiafistula.
Caseus quid est. l. lelem.
Casia vl' cassia rubea idest casea lignea. vnde sciendū ꝙ qñ inuenit̄ cassia sine determinatione dz intelligi cassia lignea. sz qñ inuenitur cum determinatiōe dz intelligi de illa cassia ad quā cadit determinatio ꝑ cassia lignea lege melochaa. Sampsicos.
Cassiafistula. i. cassia siringa ꝑ qua. l. chiarzāber
Cassilago iusqamus. dens cabalinus idem. ⁊ est bēgi. arabi.
Casola. i. sigillū salomōis. Pli. li. xv. c. xxiij.
Casoras ē spēs lilij pro q̄ l. lilium.
Casoir. i. stagnum.
Castal. ara. castanea.
Castaltica. i. mūdificatiua
Castalticum. i. repressoriū vel stipticum.
Castanea qd est. l. bullos. ⁊ castaneam dicūt aliq greci hermodactilum.
Cassadimure. i. prassium.
Cass. i. galla.
Cassen. i. medium.
Casi. Cassium. i. ossiuz que sunt in pectore.
Casia. i. limaces.
Castanea indica. idest nux vomica.
Castagum. i. papauer.
Castarno vel castran. i. betonica.
Castoron. idem.
Castrāgula. i. scrofularia.
Castori. i. coriandrum.

Capi. 145.

Castoreum.

Astoreuz lat. gre. castor vl' anfinia. ara. ꝯ o anchiam. vel anguide beldustor.

Sera. li. aggre. c. āchiā. auctori. Dia. anchiā. i. āguidebeldustori. testiculi castorei: ⁊ sūt testiculi animalis. qđ gre. dr̄ castor ⁊ est animal qđ viuit extra aquam ⁊ in aqua: sed in aq̄ plus quia nutritur ex piscibus ⁊ cancris: ⁊ ex his eligēdi sunt testiculi gemini pendentes ex vna radice interi⁹ habētes sicut mel: ⁊ ipsi sunt similes cere in colore sanguinis coagulati: ⁊ q sunt in pelliculis suis grauis odoris pingues: ⁊ quando separātur inueniuntur ibi tunice multe a quibus facile separantur. debent ergo mundari ab ipsis pelliculis: ⁊ sic poni in medicina. Adulteratur cum armoniaco ⁊ gummi confectis cum sanguine ipsius animalis.

Dia. capitulo de castoreo ꝺz translationē nostrā. Castoreū. testiculi sunt animalis bineviuentis. nam greci afiniā vocauerūt. sepius nāq; aquaticā sepe etiā terrenā sustinet vitā. Est nāq; hoc animal cōpactū vt porcus: ⁊ appellat castor. falso vero opinant aliqui ꝙ persecutiōe omniū sibimet auferat testes. non enim valet eos attingere. verū optimuz est ponticum: quod sit interius cereum. ⁊ obrussum naturalibus mēbranulis: ⁊ graui odore brumosuz ac remordēs: quod quidam adulterātes adulterāt ipsum cum armoniaco vel gummi cōsperso sanguine dicti animalis: vnde opz nos eligere testes qui ex vno initio vnitionem sumpserunt. est. n. impossibile duas vesicas vno membranulo vnitas inueniri. vnde eligendi sunt illi qui iuncti sunt ex vna radice de intus simile cere bromo pleni viscidi ⁊ fragiles ꝗꝫ citius se separantes ab ipsis foliculis. debent enim purgari ⁊ medium ipsum medicaminib⁹ misceri. Et idem. Ser. auc. Gal. virtus eius est que calefacit in tertio. ⁊ desiccat in secundo. Li. 2. ca. 23.

Aui. libr. ij. ca. de castoreo. Est testiculus animalis marini ⁊ terreni: ⁊ submergitur ⁊ inuenitur par suspensuz ex radice vna sicut duo fella vacina exiccata. ⁊ habet corticem subtilem qui quolibet actu frāgitur: ⁊ sunt duo testiculi simul adherētes. Et eius quidem adulteratio fit ex oppoponaco gummi confectis cum oleo ⁊ pauco castoreo: ⁊ desiccatur in vesica: qui autem laborat accipere hoc membrū huius animalis oportet vt quando scindit cutim que est super ipsuz extrahat humiditatem cū ea que in ipso continet. ⁊ est humiditas sicut mel: ⁊ exiccet eā simul subtilius ⁊ fortius est omni qđ calefacit ⁊ desiccat: ⁊ opz ꝙ sit calidum in fine tertie vsq; ad quartum. ⁊ siccum in secundo. Ca. 126.

Adulteratio.

Posse. Contra litargiam. prouocetur sternutatio ex castoreo. nam cerebrum confortat ⁊ commouet: vl' fiat confectio eius cum succo rute et modico aceti. ⁊ abraso occipitio fricetur. ⁊ manib⁹ cataplasmetur. puluis etiaz eius per nares recipiatur. Contra epilensiam ⁊ alias frigidas passiones capitis. detur castoreum in quantitate. ʒ. s. dentur etiam. ℈. iij. vel. iiij. cum succo rute in potu vel vinum decoctionis eius. Contra paralisim lingue. puluis eius sub lingua ponat donec p se cōsumatur. Contra paralisim totius corporis detur vinū decoctiōis ei⁹ ⁊ rute ⁊ saluie. Contra paralisim virge fiat fomētū circa pectinē ex vino decoctionis ei⁹. Cōtra gomoreaz fiat decoctio eius in succo agni casti addito modico aceto: ⁊ cataplasmetur super renes virgam ⁊ pectinem.

Ad epilensiam.

Ad palisiz ligue ⁊ totius corporis ⁊ virge.

Sera. auc. Gal. Castoreuz sui caliditate ⁊ siccitate resoluit. ⁊ iō curat spasmuz de repl'one ⁊ confert patientibus tremorez: ⁊ habētibus singultū propterea ꝙ euacuat ⁊ purgat neruos ab eo qđ in eis continetur de re extra naturam: ⁊ qñ sumitur in potu cum pipere ⁊ aqua mellis prouocat menstrua: ⁊ expellit fetum: ⁊ quando sumitur in potu cū aceto cōfert habētibus inflationes ⁊ intestinis ⁊ stomacho habentib⁹ torsiones ⁊ singultum propter humorem frigidum et grossum aut vētositatē. Et oībus egritudinibus quib⁹ cōfert bibitū cōfert etiā iniunctum cū oleo veteri. Ad subeth ⁊ obliuionem cum febre opz admisceatur cum oleo ro. ⁊ fiat linitio super caput: ⁊ quādo ponitur sup

prunas: et suffumigatur cum eo confert ad hoc. et dixit quod ipsum preparatum opio et croco. et piper est contrarium ei. et idem Serap. Castoreum confert morsibus venenatorum: et promouet sternutationem: et quando bibuntur cum eo aur. iij. cum saderug. prouocat menstrua et expellit fetum et secundinam: et datur in potu cum aceto ad inflamationes stomachi et intestinorum et torsiones et singultum. et ad medicinas mortiferas et miscetur cum oleo ro. et aceto. et inungitur cum eo caput et attrahitur odor per nares et confert litargie. Et quando fit fumigium cum eo aut inunctio confert tremori et tetano et doloribus neruorum et iuncturarum.

Dia. Castoreum calefacit et desiccat nimiam extenuandi habens partem. Illis autem qui ex plenitudine spasmum patiuntur aut tremorem neruorum vtilissimum est quibus autem siccitate hoc contingerit contrarium est: datur in mulsa ʒ.j. aut coclearum. ad predicta etiam multum iuuat si corpus extrinsecus perungatur cum oleo cicino aut veteri quod nimis calefieri opus habet ex fricatione castorei cum predicto oleo vtantur. vitia etiam pulmonis emendat ac cerebri. frigidum et humi. humorem si super carbones positum fumus ipsius aptore extrahatur curat litargicis et cataforeticis que accidit cum febre. melius est cum oleo ro. capiti et ceruici adhiberi: quam cum cicino. longinqua etiam vitia neruorum: quarum quam etiam nimis doloribus affligutur eliminat castoreum sternutamenta prouocat bibitum cum pulegio. ʒ. ij. menstruis imperat aborsum facit: secundinam excludit. cum vino bibitum inflationem tollit: torsionibus et subglutionibus medetur. potiones venenatas non sinit nocere litargicis singulare presidium est: cum aceto et oleo ro. capiti inunctus cataforeticis congruit hoc naribus iniectum et fumigatum facit tremori et contractionibus et omnibus causis neruorum bibitum et vnctum medicatur: quia virtus est ei termentica et recorporatiua mixtum malagmatibus et acopis paraliticis seu sciaticis. et his similibus presidium est.

Ad pulmonem et cerebrum. Ad dolores neruorum.

Aui. Castoreum resoluit inflationem quando ex eo illinitur calefacit corpus et res gummosa que est medio eius mordicatiua est vehementis calefactionis confert apatibus frigidis et vlceribus putridosis: et confert neruis et calefacit et confert tremori et spasmo humido et alcuzet humido et stupori et paralisi: et confert obliuioni et litargie cum aceto et oleo ro. et subetur etiam. et si fit cum febre: tunc si bibatur cum melle et pipere confert et non nocet: et fit eius potio coleariu: et resoluit species sode frigide et ventose more emplastri suppositum et vaporatum et confert surditati fride: et neque est aliquid magis iuuatiuum ventositati matricis quam ipsum: cum ex castoreo accipitur quantum est lens vna: et dissoluitur in oleo nardino et distillatur. et attractio per nares ex fumigatione eius confert apatibus pulmonis et infirmitatibus eius. et bibitur cum aceto propter singultum et facit sitim et delet dolorem ventris pugitiuum bibitum cum aceto: et resoluit ventositatem et prouocat menstrua et extrahit secundinam cum bibuntur ex eo ʒ. ij. cum metastro et melle post flobothomiam saphene: quando tunc prouocat sine nocumento: et extrahit fetum et remouet frigus matricis: et eius ventositatem: et frigus testiculi et conuenit morsui venenatorum puorum: et est tyriaca proforcationi elebori. et quod ex eo est varium declinans ad nigredinem est venenum: et quandoque interficit in die vna: et cadit qui ab eo euadit in birsen. eius vero bezohar est acetositas citri et acetum de vino et etiam lac asine. Ponitur loco eius quantum ipsum est de acoro et quantum medietas ipsius de pipere.

Cassula cordis .i. vngula caballina vel radix eius.
Casulula. Casumidar Cassuridar. i. galanga.
Casson. i. cotilidon. vel cinbalaria: vel ymbilicus ventris.
Cassus. i. cussus.
Cassum. arab. cotilidon Ste.
Cata. gre. per contrarium. sed aduersus vel iuxta ob. circa ab. cum. ad quod significat secundum adiuncta per. k. scribi debet.
Catacephalis. gre. i. inclinatio capitis Alexan.
Catacus. i. congelatio capitis.
Catades. i. male habitudines.
Cataelticé. i. virtus retentiua que vocatur cataltica virtutis. Alexan.
Cataf. Crisolocanna. Catasum. i. attriplex. Catafora. Gal.
Catafresis. i. sanguinis putredo.
Catafora vel cataforetica passio est quando epilensia vel litargia fiunt a membris inferioribus vocatur similiter catalensia. Et secundum Oribasi. cataforetici sunt illi qui sunt somno nimis grauati.
Catasen. i. ferrugo ferri. quam fabri ferrarij de fornacibus eijciunt globati.
Catasam vel cathach. i. attriplex.
Catagenis. i. liber. Gale. de emplastris.
Cataif. i. carabis. Almantra. iij. c. xiij.
Catalensia. i. epilensia vitio extremitatum corporis vt manuum et pedum. alr. Gal. super afforismo tertie particule secunde.
Catalepton. est planta que a Dias. dicitur hermodactilus: et est planta similis narcisco differens ab eo in flore et in bulbo: pro quo. l. sturagen. hemerocales. hemerocales.
Catalipsim vel catapileos idest. cathocus.
Cataloticium. i. cicatricium.
Catamen. i. puluis.
Cataplasma. i. lene emplastrum et est malalagma. inductio lib. de doctrina greca.
Catapodia vel catapocia i. quod modica potest vel inglutiatur: et est pillula.
Catamodicum. Cathamodicum. i. iuxta modicum vel paulatim ex greco et latino compositum.
Catamineres. est species canne. pro quo lege basap.
Catanace secundum Dias. folia habet minuta similia coriandro et radices tenues: sicut iuncus. et capi. 6. aut. 7. in quibus est semen herbo simile: que capita cum se siccauerit terre declinantur: et sunt similia vnguibus aucipitrum. Et alterum genus catanace: sicut mala malana similem radicem habens: sed minorem et longam. folia habet similia oliue. sed molliora. semen minutum et pertusum sicut est cicer ruffum. ambe vero date amorem mulierum faciunt quibus maxime in pessarijs mulieres vtuntur.
Cantansisim. i. generatio incarnatio adherentia.
Catapsia. herba est sicut ferula habens folia. et est satis calida cuius aere et contactu tumescit facies et manus tangentium ipsam et est tapsia.
Catapauxa. gre. sternutatio. Alexan.

Ca. 144. Catapucia.

Catapucia dicitur granum regis. sponsa solis. criotopia lactis.

Dia. herua. Lactura mundana. Mehebeubedbaue. Mehebetbeme. ex ea est maior et minor. maior vocatur arab. hernia vel catua: vel chadia: vel pentadactilus. gre. et o cici. vel cicei vel sisamus agrestis vel sisel icipsion. lati. et o cataputia maior vel custos horti vel girasolis. Minor arab. vocatur vedana. gre. lecteris vel arminas. lat. et o cataputia minor. Cataputie due sunt species. nam est maior et minor. Maior est sicut arbor ficus sed minor. folia eius sicut folia platani: semina eius stant in arbore sicut vue. Minor habet hastam duorum palmorum et inanem folia similia amigdalis. sed longiora. semen eius in cacumine virge rotundum deforis nigrum deintus album. Sunt enim ambe quasi eiusdem complexionis et virtutis: sunt enim calide in tertio et hu. in primo. virtutem habent purgandi flegma principaliter: secundario coleram et melancoliam.

Sera. libro aggre. capitulo cathua auctoritate Dias. Cataputia maior que vocatur cathua vel cadia

De cataputia maiore tractat cap. 222. De minore cataputia tract. ca. 364.

vel cadia. Est arbor in magnitudine ficus habẽs folia similia dulb. nisi quia sunt maiora leniora τ nigriora. stipites τ rami eius sunt concaui: sicut τ canna: τ habet semen velut in ramis asperum: τ quando excoriatur semen eius est simile kirat: τ ex eo exprimitur oleum de kerua. Minor est planta quam multi computant inter lacticiniorum species. habet stipitem vnius brachij lõgitudinem habentem: τ concauum in grossitudine vnius digiti: τ in summitate stipitis ramorum sunt ramuli parui: τ ex folijs quedam sunt super stipitem: τ quedã super illos ramulos: sed folia que sunt super stipitẽ sunt longiora similia folijs amigdale: nisi quia sunt latiora τ leniora: sed folia que sunt super ramulos superiores sunt minora folijs stipitis. τ sunt similia folijs aristologie. lon. appropinquantia similitudini foliorum hedere. τ habet fructum in summitatibus ramulorum triãgulatũ τ velut rotundum sicut grana cappari: τ inter ipsum sunt semina que diuidũtur per parietes que sunt in eo: que semina sunt ĩ magnitudine orobi: exteri⁹ subnigrum habentia colorẽ. sed qñ excoriantur sunt alba τ habent saporem dulcem: τ habẽt radicem subtilẽ in qua nullũ est iuuamentum. Et idem auct. habix. habet folia lõga sicut digitus per ramos ordinata. ita ꝙ qñ accipiuntur similantur piscibus paruis: τ propter hoc nominant armeni ipsum pisces: τ quando vulneratur in aliquo egreditur de scissura eius lac. Et idem aucto. Albugerig mẽdane due sunt species: τ hꝫ folia sicut digitus: τ laxat sicut lacticinia: τ est in sapore eius dulcedo. Et idem auc. Gal. Cataputie minoris virt⁹ est similis virtuti omnium specierum lacticiniorum: τ non differt ab eis nisi in vno: qđ est: q2 in semine eius est dulcedo: τ hoc semen est illud qđ habet proprietateꝫ laxãdi τ est hec planta tota plena sicut alia lacticinia sed virt⁹ cataputie minoris est ca. τ abstergit τ resoluit τ virtus foliorũ est debilior virtute granorum. oleum vero ex fructu eius calidius est τ subtilius partibus olei cõmunis: τ propterea est diaforeticum.

Dia. Fm translationem nostram. cap. cici. i. cataputia maior. semen habet simile acinis. frutex est illi arborosa sicut ficus. sed minor. folia habet similia platano. sed maiora leniora: τ nigriora: τ hastas vallosas canne similes. semen vt botrum compositum sed asperum: quod purgatuꝫ simile est cretonis animalis: vnde exprimitur oleum cicinuꝫ. Sed cataputia minor hastam habet in cubiti longitudine. sed inanem in grossitudine vnius digiti in qua est capitellum rotũdũ folia in hasta habet que sunt oblonga sicut amigdale. sed oblongiora τ in summo haste sicut aristologia aut hedere oblõga. semen est in cacumine virge eius obrotundũ sicut capparis que capita sunt separata a se. semẽ de foris nigrũ: τ est intus albũ τ gustu dulce: radix eius tenuis ẽ τ inutilis. oĩs vero frutex eius lachrymo τ succo plena est sicut titimallus. Plinius libro. xxvij. capitulo secundo post principium. Lathiris.

Cap. 66. **Gale.** 7. sim. phar. cap. cicei. idest cataputie fructus qui purgat abstersiuam τ diascoreticam habet virtutem. ita autem τ flos: sed omnino debiliorem. oleum vero quod ex fructu est calidus est et subtilius τ diaforeticum.

Pos. Contra arteticã τ paralisim dosis. ℥. 5. bñdicte simplicis cuꝫ vino hermodactilo τ parte tertia vnice cataputie datur ad ꝑseruationeꝫ sanitatis fructus cataputie viridis bene mundati τ triti cuꝫ ouo mixti in iusello ponãtur. nam sine molestia purgãt vel cataputia bene mundata τ trita cum esula ponatur in vino τ detur addito cinamomo. τ alijs speciebus aromaticis. Ad vomitũ ꝓuocãdũ si materia fuerit in ore stomachi frigida: τ in sanis τ in egris cataputia bene trita cum oleo cicino conficiatur si super os stomachi ponatur vomituꝫ prouocat. Cõtra quottidianã de flegmate salso τ scabiem conterantur cataputie multe in quantitate: τ postea in folijs caulium inuolute sub cinere ponanẽ diu vt bene coquãtur. postea extracte exprimaẽ oleũ: τ cũ necesse fuerit deẽ patiẽti in cibis vl alio modo: τ ita possunt multi decipi. Ad idem fiat claretũ hoc modo cataputie bene trite cũ melle decoquanẽ: τ cum tali melle τ vino fiat claretum. Sed notanduꝫ ꝙ in. xx. lib. vini sufficit lib. j. cataputiarum. Contra quottidianam ex flegmate salso. semina attriplicis τ radicis rape ablactentur in aqua feruenti addita tertia parte. ℥. cataputie detur cũ succo acetoso. Ad quottidianam de flegmate vitreo precedentibus diuisiuis buliat. ʒ. j. in vino fortissimo. τ addatur tertia pars cataputiaruꝫ mundatarum a cortice post colaturam cũ oximelle detur. Contra illiacã passionẽ buliat in aqua radices feniculi τ cassie lignee: illi aque addatur tertia pars. ʒ. cataputie: τ inijciatur per clistere mollificatiuum.

Ad vomitũ prouocãdũ. Ad feb. qttidia.

Sera. Cataputia maior habet virtutem qua abstergit τ resoluit. τ virtus foliorum debilior est virtute granorum. sed oleum eius est calidius τ subtilius oleo oliuarũ. τ propter hoc resoluit plus eo. Ex semine eius fit oleum quod non administratur in cibis sed in lucernis. τ ponitur in vnguẽtis. τ quãdo excoriãtur ex granis eius. xxx. τ teruntẽ τ bibunẽ purgãt colerã τ flegma τ humiditates aquosas. τ ꝓmouẽt vomitum τ fluxũ ventris. τ grana quidem eius sunt grana dura laxãt stomachum laxatione forti: τ prouocãt nauseã τ vomituꝫ: τ quando grana eius teruntur τ fit emplastrum cum eis mundificãt empetiginem. Et quãdo fit linitio cum oleo eius solo: aut cũ aceto sedat apata mãmillaꝝ. Et tẽpus quãdo debet fieri illud oleũ est quãdo grana cadunt a cortice suo quod oleum cõfert scabiei τ vlcerib⁹ humidis que sunt in capite τ apostematibus eoꝝ τ coartationi oris matricis τ cicatricib⁹ fedis que remanent post solidationẽ clauorum τ dolori aurium quando miscet cum aliquo vnguento fortificãte operationem eius: τ quãdoqꝫ laxat ventrem τ expellit lumbricos. Et idẽ aucto. Bedigoras proprietas granorum eius est ꝙ dissoluunt τ subtiliant: τ fortificant membra: τ incidunt superfluitatem τ conferunt lepre: τ similiter oleum eorum.

O leũ cataputie vꝫ ad scabieꝫ τ vlcera.

Dia. virtus cataputie minoris est catartica. vij. gra. accepta aut nouem sicut catapodia comesta: τ similiter ca. aqua accepta flegma τ coleraꝫ deponũt. succus ex eo factus: sicut de titimallo oĩa silr facere potest. folia eius cum gallina aut iuscello accepta ventrem soluunt: sed cataputie maioris si. xxx. grana purgata fuerint accepta coleram τ flegma ventris deponunt: vomitum prouocant gustu non bono. hec purgatio stomachum ledit. contritum τ impositum maculas limpidat: folia eius trita cũ polẽta tumores oculoꝝ spargũt: durities oẽs mammaꝝ τ tumores compescũt. ignẽ sacrũ sola extingũt ipsa cum aceto mixta.

Catara idest salsum: vt in Alexãdro de epatica disinteria de calida causa. pisces ĩ euacataro mari degẽtes idest salso mari.

Catare. i. cataputie.

Cataracta est morb⁹ oculi τ ĩterpretatur fluxus: q2 fit de fluxu humorum s. aqua in oculo cõfirmata prohibens visum.

Catarrus idest fluor reumatis vel fluxus inde catarticus. idest medicina laxatiua faciens fluxum Pau.

Catarticum. kearticum. i. purgatiuuꝫ: qđ vẽtreꝫ

τ vulnera soluit τ purgat Gal. in dinamidijs.

Catatir. ara. siringa. alcatarach: qua medicine in vesicam mittuntur. aliter sciphō.

Cateus. Gal. murilegus. idem. Galenus.

Cataron. i. brancus.

Catasisim. gre. connaturario incarnatio adherentia. Cassius felix.

Catasimbelicon. Alexā. i. s'm accidens.

Cotastalricū. gre. repressorium. stalricū. n. stipticū est. Cassius felix.

Catastropha idest ɔuersio stō i q̄n nō digerit s3 p se cessū3 cib9 emittit sicut sumit. lib. de doct. gre.

Catata. ē appetitus comedendi dissimilia.

Catatrapus. i. per rectam lineam deriuatio. Catatrophius. O riba.

Catatropa. i. flux9 stomachi deorsum.

Cataticb. idest ypoquistidos.

Catemerinas. i. typus amphimerinus: quottidianus. s. Cassius felix.

Catellica vel cateltica. virtus. i. contentiua.

Catelebum. idest flos lupuli.

Catelobich. i. comarus.

Catenua. Cathemia. i. altea kithim.

Catenuea est species exiture oculi submersa3 hñs profunditatem que est vlcus profundum.

Catera. i. saliniosa vel crisolocana.

Caterizim. i. vesice clisterizatio: seu per via3 virge medicatio. Paul. c. de stranguria.

Cathare. idest attriplex.

Cathsimbelicon. idest cōpassio.

Cathamoditum. idest paulatim.

Cathema. i. catenuea.

Cathon. i. milium.

Cathica. i. dragantum.

Cathim est spacium quod est a renib9 vsq3 ad caudam.

Cathin ē oleaster: τ est oliua siluestris. Dias. c. de agrilea.

Cathecus. cathocos vl' cathocim. idest cōgelatio capitis: τ est egritudo facta ex frigida τ sicca materia: τ ē quādo eger in ea figura que est comprehensus manet immobilis siue sedens stans: vel oculis apertis vel clausis. ideo inde cathocos vl' cathemmos eos appellabant veteres. Gal. quarto interiorū capitu. ij.

Catholica. idest herba allipiados, vnde Dias. c. de oleo catholicō. Tolle herbe catholice τ sequitur in aliquibus exēplis que τ laureola vocatur: τ non est de suo. na3 est vera expō. Allipiados eni3 est canella que ara. mezereō τ lippium dicitur. quare ponit Dia. ca. de camelea. s3 laureolā vocat Dias. noides. τ similiter interpretatur catholica. i. perfecta τ catholicon. i. perfectum vt in anthidotario. Ga. minor ponitur electuariū catholicō. i. electuarium perfectum τ vniuersale.

Cathme. i. melica. libr. de doc. ara.

Catilafon. quid est. l. hermerocalles.

Catilotica. i. cicatricem inducens.

Catilapich ficus lupi ē arbustum est dictum strāgulator patris sui. Comarus.

Catilabket. i. strāgulator canis. τ sunt due plante de quib9 Aui. facit duo ca. τ s'm Dias. sunt due species acōiti. Cathilad bib. i. strangulator lupi

Catim. s'm Dias. c. de agrielia. quidam oleastrum vocant.

Catim. Charim. i. renes.

Catinia. de ipsa dictum supra in. l. cadinia. Pli. lib. xxiiij. c. j. fit auricalcū ex lapide heroso quē vocant cadiniam. celebritas eius est in achaia τ quōdā i cāpania nūc i pergamatico agro extrema parte Italie. ferunt nūc in Germania puincia repertū. Ste. catimia est alcalimia.

Catin. cacin. i. annubes.

Cathischeo. i. tritura eris.

Catocus. i. agripinum comaros. Pau.

Cathostomacū gre. defensoriū stomaci. Dias.

Catolotica sunt que cicatrices grossas comedēdo equant τ limpida Gale. in dinamidijs.

Catones. i. attriplices.

Catostaria vel catrostaria idest nixa.

Catostomacum. i. defensorium stomachi.

Cartami. i. kitaz. Steph.

Catropia. id ē malignitas passionis alicuius.

Caul. vel catulu. i. cardamomum.

Catzmazegi. i. fruct9 thamarisci vel thamarisc9 domestica.

Cauben. i. caulis.

Caubez. fit sic mice panis in oleo frixe: τ in melle dispumato posite parū percoquū ur: postea vero super setatium ponūtur vt p foramina mel exeundo separetur.

Caucon. idest celidonia.

Caucalidos. caucalō. dri. Pau. Pli. libr. xxv. ca. viij. versus finem.

Calcala. τ lib. xxij. c. xxij. circa medium.

Cautalis. idest cubebe.

Caucalis. est vna lupina. cancalion. Diasco.

Caucaliden. idest flores lilij albi.

Cauculus. i. striguum.

Cauda vulpis quid est la. dipse9. τ. l. barsi arbay. Plini. Alepecuros. li. xxj. cap. xxvij. in prin.

Cauda tremula quid ē tragulidunces.

Cauda porcina est paucedanū. alij miliū solis.

Cauda eqna. qd est. l. obe nebachil hippuris. ana basis. Diasco. hypoſeta. Pli. lib. xxvj. capit. xiij. in prin. Auer. quinto colliget, vocat eam centimoidam.

Cauda pecorina. i. milium solis.

Caudo est confectio fumigij aromatica. Haly.

Caugane. tragemata sunt simplicia: τ ēt cōposita ɔdita sale q̄ comedunt post cibum sicut capparis τ oliue.

Caugilen. idest ostrea.

Cauguamium vel cauguamac. i. sale cōdita vt oliue τ capparis.

Cauguamich. i. ea que nascuntur in gula: τ presocant vt squinantia.

Cauguamichi sunt aliqua quo3 quedā ɔdiunt cū sale: quedam sine sale.

Caucha. chaua. i. vinu3 album. τ debile.

Caubarus. i. amrudicis.

Cauledō. i. caulis que vtimur ad edendum.

Caulia. idest brassica.

Caulis stribol9. i. scrophularia.

Caulidaris. i. spēs pini.

Caulicularis. i. iusqamus.

Caulis. idest caulis qui comedit eo q caule. i. tyrso magis cōualescit. vel caulis. i. tyrsus caulis. idest veretru3 hasta hastile. virga virilis. Cornelius celsus.

Colis. kaulis. grece caulos vel preputiū. Paulus capitulo de vlcerib9 virge: si vero s'm caulon interius pudenti vlcus fiat τc. idest s'm virgam virilem. pro caulibus. l. combin.

Caulis erraticus. i. caulis agrestis.

Caulis aque. i. nenufar.

Caulicul9 agrestis vl' caulis agrestis putatur cōdib. Christophorus vel struthium licet videatur aliter dicere. Diascori.

Caulicul9 maritim9. Diascorides dissimilis τc.

Cauma. grece incendiu3. Inde causon febris.

Cauponia. i. cellariū vini.

Cauraf. quid ē latine cauraf.

Caurupestias est nomē lacticinij quod assimilatur cirrullo.

Casem. idest bihar.

Causigi est quoddā genus piscis.

Causon. i. febris incēsiua.

Caustica dicuntur incensiua medicamina adurentia putrefactiua. Demostenes.

Causis. idest incensio.

Cautalide. i. coatarides τ est species pini.

Cauterismus. idest cauterizatio.

Cautim. cauthiz. childomon idest celidonia.kil domon Diasc. cautō.i. minor celidonia. Cautiem.idest celidonia. minor.

¶ Cap. 145.

Papauer.⁊ opium. Cap.101.

Archax ara.vel chachili.vl caxax.vel casichasi.grec.animonie.vel miconium.latine vero papauer.

Sal. 7.sim.phar.capit.micō.idest papauer vnum quidē est ixias idest fluidum nominatum eo quod cito ab eo defluunt semina eius:vel quia ab eo cito defluit flos:Aliud vero est domesticum quod est ortense vt extollitur. At vero et alia duo sūt papauera siluestria.vltra hec.vnū quidē quasi depressam habēs codiā.Aliud vero oblongiorē hoc totū est oblōgius ⁊ aridius.hui⁹ papaueris opos idest lacticiniū defluit:vnde ⁊ quidā nomināt id fluidū Uirtus autē omniū papauerū est infrigidatiua:sed ortensis quidē quod ⁊ chalachitidā nomināt:moderate est somniferum semen aptū esui:ppterea quidē ⁊ in panibus miscetur id ⁊ cum melle permiscētes comedunt. Primi vero cuius cito florē defluere diximus semē fortius infrigidat: quocirca nequaq̄ qs eo vtet:intristantur:sicut eo qd est ortēse.attamē ponunt id i cibis qui cū melle fiūt ⁊ nitro.⁊ i panib⁹.Tertij vero dicti semē nigrū existēs iam pharmacosum est sufficiēter infrigidās. Quarti vero dicti pharmacosi⁹ omnib⁹ est.⁊ sm semē.⁊ sm codiā.⁊ sm folia.⁊ sm opium idest lacticinium vehemēter infrigidat vsq ad torporem ducēs ⁊ mordicationem.vnde modici est vti eo bene miscendo cū pharmacis obtūdentib⁹ frigiditatis fortitudinē est enim ex quarto ⁊ vltimo infrigidantium.

Sera. lib.aggre.capitu.carchax.auct.Dia.Papaueris multe sunt species:nam ex eo est domesticum:⁊ illud est papauer album:qd seminat in ortis cuius capita sunt oblonga:⁊ semen eius est albū. Et ex eo est agreste ⁊ sunt eius due species vna est habens caput depressum:⁊ semen eius est nigrum supple ⁊ istud vocatur papauer rubeuz.⁊ alia habet caput lōgum minus tamen altero:⁊ nominatur seil:et ex eo est papauer concussum eo quod semina eius eo concusso cito cadunt supple.⁊ illud est papauer nigrū.Et ex eo est almucaran.quod nascitur iuxta mare in littorib⁹. ⁊ illud est papauer cornutum quod habet folia alba similia folijs plante que dicitur flomos.scissa tamen et summitates altas sicut folia papaueris agrestis ⁊ stipitem similem illius stipiti.et habet florem glaucum. ⁊ habet semen minutum in vaginis subtilibus et longis ⁊ curuis sicut cornua.⁊ sicut haber fenugrecum.⁊ ppter hāc cām nekiratidos ⁊ amicon.⁊ ei⁹ expositio est cornutū papauer:⁊ semē qd est inclusuz in illis vaginis est minutū nigrū ⁊ asperū:nascit in locis marinis ⁊ asperis.⁊ lati.vocatur memith licet falso.vt patebit infra.in.l.celidonium.⁊ in.l.glaucium.Plini.libro.xix. cap.viij.⁊ libro.xx.cap.xviij.xix.xx.in principio.

Papaueris agrestis due sunt species.

7.simpl. cap.102.

Sal. sim.phar.capi.micon chirantes.idest.papauer cornutū nominatuz est qdē sic a fructu. breuē cōnexionem habentem sicut ⁊ fenugreci ⁊ similatur cornu bouino:vocatur autē ab aliquibus papauer marinū:qm vt plurimū prope mare nascitur. virtutē autē habet incisiuā ⁊ abstersiuā. Opiū qd ex succo ipsius fit fri.est in quarto.sic.in tertio.papauer componitur ab aperio ⁊ vento.inde papauer quod vento magis aperitur in flore:omnia papauera in figura foliorum cōueniunt:licet aliqua ex eis sint minora alijs. differunt tamē capitibus ⁊ floribus.nā aliqua habent capita maiora vt papauer album.aliqua minora.differunt in floribus quoniā papauer album habet florem albū:papauer nigrum habet florem nigrum.papauer rubeum habet florem subrubeum.papauer cornutum habet florem glaucum.Itē omnia papauera habent semen nigrum preter papauer album:quod habet semen album.Sed sciendum ꝙ gummi cuiuslibet speciei papaueris:preterq̄ papaueris cornuti est opium. Sz gūmi papaueris nigri est opium nigruz forte ⁊ plus infrigidat ⁊ desiccat q̄ semen:⁊ ingrossat quando sumit de ipso in parua quantitate sicut granum orobi sedat dolorem ⁊ facit dormire.Est enim opium gummi papaueris:⁊ fit in hunc modum.mane priusq̄ sol desiccauerit rorem qui cadit super plantas fiant scissure in capitibus papaueris subtile cum cultello non profundo nec transfigatur cortex eius:sed superficies cutis solūmodo incidatur.deinde cū gūmi sine lac egressum fuerit a scissuris illis radatur directa scissura:quelibet tamē exprimat abrasiōe:nec radat cū eo cortex papaueris.Accipiat ergo h gūmi:⁊ coadunet i coclia: qñ colligis ab oībus papaueribus p ordinē reuertere ad prima papauera:⁊ collige qd iterū aggregatuz inuenies super scissuras ⁊ iterū tertio reuertere ⁊ vide si adhuc aliquid egreditur.Accipe ergo hoc gūmi:⁊ aggrega in vase mūdo tere simul bene:⁊ fac inde trociscos:⁊ repone fit autē opium alio modo.Nam accipiuntur folia:⁊ capita papaueris ⁊ terunt bene.deinde exprimūtur:⁊ fiunt inde trocisci que reponuntur:⁊ virtus eorꝫ est debilior virtute aliorū.Sed sciēdū ꝙ tres sunt species opij scilicet tranense:thebaicum:⁊ opium miconis tranense dicitur a loco qui sic nominatur.thebaicum dicitur illud qd fit de lacte papaueris nigri.⁊ dicitur thebaicū q: thebis nō fit aliud papauer nisi istud vnde Isidorus a regibus egypti dicit thebaicus:sed a thebis cadmi dicit thebanus:⁊ istud est fortius narcoticū vnde quando simpliciter ponitur narcoticum forte vel opium illud debet intelligi:sed opium miconis est illud qd fit de lacte papaueris albi:vel de succo foliorum ⁊ capitū eius:qd papauer grece vocat miconiū.Est autē aliud opium quirinatiū vel cirinatiū.⁊ est lasar.i.gummi qd dicit assa fetida:⁊ nō habet illud complexionez ⁊ virtutem aliarū supradictarum specierū opij imo est calide complexionis:sicut inuenies in.l.lasar.

Omnia papauera i folijs cōueniūt ⁊ floribus differūt.

Omnia papauera hūt semē nigrum: dempto albo.

Modus faciendi opium.

tres opij spēs tranēse: thebaicuz ⁊ miconis.

Dia. cap.de opio.Opiū succus est ⁊ lac erratici papaueris:qd sic colligitur capitella acuta scalpello incidunt.ita tñ ꝙ non intrinsecus ledantur:et sic lac qd emanat digito tegit:⁊ in corulis reponit ⁊ siccatur.miconium autem fit contritis in vnuz folijs ⁊ capitellis albi papaueris:vel fit de lacte eius:verum optimum est opium odoris grauis colore subruffum gustu amarissimum:⁊ quod humore cito resoluitur.

Aui. li.ij.c.de papauere.Plures sunt species ortulani ⁊ campestris:⁊ similiter est nigrum:⁊ est species cornuti quod est marinū:⁊ fructus eius est citrinus: ⁊ ista species est papauer cornutū ⁊ meli⁹ ⁊ sani⁹ est albū:⁊ oportet qdez vt terant capita cuiuscūq speciei recentia:⁊ fiant ex eis trocisci ⁊ reseruent ⁊ administrent:ortulanū est fri.⁊ sic.in secundo.⁊ nigrū i tertio:⁊ dicit vsq ad quartū.Et papauer marinū cornutū est cui⁹ frutex est curuatus sicut cornua tauri est abstersiuū ⁊ incisiuū.⁊ est vehemētis abstersionis.Opiū sm Oribasium capitulo de opio.est succus papaueris nigri egyptij.⁊ ei⁹ quidem portio nō additur supra danich duos:quādoq vero fit opium etiam ex semine lactuce agrestis:⁊ est stupefactiuum debile subtile: opiuz preterea assatur super laminam ferream ignitam:⁊ fit rubeum.qd ex eo est electum est gratius acuti odoris

frangibile facile resoluitur in aqua ⁊ congelatur in li/quefatione ⁊ resoluitur in sole: ⁊ non extinguit cādelā cum ex eo inflammatur. citrinum autem fingens aquā asperum debilis odoris clari coloris hoc tale est falsi/ficatum cū memithe. Et quādoqꝫ adulteratur cum lacte lactuce siluestris: ⁊ ē debilis odoris: ⁊ adulterat̄ cū gūmi: ⁊ est splēdidū ⁊ clarū valde. fri. est ⁊ sic. in q̄rto.

Posse. Uirt⁹ papaueris domestice dicte speciei est que infrigidat frigiditate forti: ⁊ illud papauer est quod plus ingreditur in medicinis. vñ q̄n papauer simpliciter ponitur: istud debet intelligi. vnde valet i medicinis semē eius folia capita ⁊ lac. virtus ei⁹ est frigida in quarto.

Ad apotecarios

Dia. capitulo animomis s̄m translationem nostram. virtus est omnibus fri. quorum folia ⁊ capitella cocta i aqua: ⁊ facile fomentata somnū prestant. Similiter elixatura eorūꝫ bibita facere pōt: ⁊ folia eius cataplasmatib⁹ adhibita tumorē tollūt ⁊ ignē sacrū extinguūt. multi vero terūt capitella ipsa viridia ⁊ trociscos faciunt ⁊ sic vtuntur. Capitella folia i aqua lixa mixto melle ⁊ inspissata in coctuarium vt electuarium detur. facit vero ad tussim ⁊ reumatismum ciliacis maxime prodest addito succo hypoquistidos ⁊ acatie. semen vero nigri miconis tritū vino bibitum: reumatismum ventris: ⁊ fluxum mulierū abstinet tritum in aqua: ⁊ impositū in cataplasmatibus supra frontem ⁊ timpora somnum inducit. semē vero eius tanq̄ₒ herba acceptum anodinum est ⁊ somnū prestat: tussim mitigat: fluxū vētris abstinet: ⁊ si plus bibitū fuerit litargicos facit ⁊ occidit: dolorē capitis cū oleo rosa. medicādo cōpescit. dolorē auriū cum oleo amigdalino aut croco aut mirrha infusum curat. dolorē oculorū ⁊ tumorem vitello oui medio ⁊ croco mixto ꝯpescit. igneꝫ sacrum etiā extinguit: vulnera ad sanitatē perducit. podagricis cum lacte mulieris ⁊ croco subuenit. ano suppositum collirium ex eo somnum facit.

Libro.ij cap.164

Electuarium ad tussim.

Sera. libro aggre. Diascori. domestici papaueris semen inducit somnum tēperate quando puluerizatur cum pane aut miscetur cum mele ⁊ comeditur: sed contusum semen eius infrigidat frigiditate forti. Et gūmi eius papaueris: ⁊ succus eius est opiū Sed seil. idest liquidum ingreditur plus ī medicinis valet semen eius folia et lac ipsius. Et virtus eorum ē que infrigidat in quarto ⁊ illa est virtus narcotica ⁊ mortificatiua. Et idem auctoritate Gale. virtus domestici et agrestis est infrigidatiua: ⁊ propterea si coquantur folia eius cum capitibus in aqua ⁊ fundet̄ eius decoctio super caput facit dormire: et quando teruntur eius folia cōtur ritione forti: ⁊ miscentur cum sanich. ⁊ fit inde emplastrū apostematib⁹ calidis et erisipile: ⁊ datur ex eo in potu non potentibus dormire. Et teruntur capita papaueris recentia ⁊ fiunt trocisci que desiccantur ⁊ reponuntur ⁊ administrantur. Et quando coquuntur capita papaueris in aqua donec consumatur aque medietas. deinde admiscetur illi decoctioni mel: et iterum coquitur donec coaguletur: ⁊ fit inde loboc est valde bonum tussi ⁊ superfluitatibus que descendunt ad cannam pulmonis et fluxui antiquo menstruorum quando autem admiscemus ei acatiam ⁊ ypoquistidos fit fortius ad hoc. Semen vero nigri papaueris terit̄ fortiter: ⁊ datur in potu cum vino in fluxu ventris: ⁊ incursu humorum antiquo ex matrice. Cauendum tamē est a nimietate vsus eius ne inducat subeth aut litargiam: aut etiam mortem. Et teritur cum aqua aut cuꝫ aqua rosarum fit emplastrum fronti ⁊ timporibus ad nimias vigilias ⁊ ad dolorem capitis. Et quādo sumit̄ de ipso opio parua quantitas: sicut est granum orobi facit dormire ⁊ sedat dolorem ⁊ confert tussi ⁊ fluxui antiquo: ⁊ decoctio papaueris albi quando abluitur cum ea caput facit dormire temperate: ⁊ si aliquis vtitur eo nimis inducit subeth. ⁊ si sumatur in potu cōfert morbis qui fiunt ab humoribus qui descendunt a cerebro quia repellit eos. et maxime quando sumitur cū aqua pluuie et vino. ⁊ quando ex eo sumitur quātitas magna facit subeth. ⁊ postea occidit. ⁊ miscetur cum myrrha et oleo rosato. ⁊ croco. et distillatur in aurem ⁊ confert apostematibus calidis oculorum ⁊ quando dissoluitur in aceto confert herisipille. Et quando miscetur cum lacte mulieris ⁊ croco confert podagre: et fit ex eo suppositorium paruum ⁊ ponitur in ano ⁊ facit dormire. est autem vsus opij in collirijs. vt dicit ideꝫ Serap. diagoras autem prohibuit vsum eius in egritudinibus oculorum ⁊ auriū. quoniā debilitat sua frigiditate mēbra illa. Anderados dixit q̄ nisi adulteratur inducit cecitatem quibus intromittetur. Et dixit q̄ iuuamētum eius solū est in odorando faciēs dormire. alij vero omnibus modis vsus eius est malus ⁊ periculosus valde. sed hi omnes errauerunt: quoniā operatio eius verificatur per experientiā: ⁊ idē Sera. au.

Emplastrum ad aposte/mata calida ⁊ eri/sipilam.

Gal. papauer cornutum laxat ventrē laxatiōe leui: vnde abstergit incidit ⁊ dissoluit et diminuit: ⁊ quando decoquit̄ in aqua vsqꝫ ad consumptioneꝫ medietatis cōfert egritudinibus epatis: ⁊ flos eius et folia conferūt multuꝫ apostematibus sordidis: ⁊ oportet q̄ caueatur postquam mōdificata fuerint: quia abstergit abstersione forti quousqꝫ dissoluit et diminuit et carnem et ipsa quidē auferunt escharas adustas que sunt in eis. ⁊ quā do coquitur radix huius plante cum aqua vsqꝫ ad cōsumptionem medietatis ⁊ datur in potu decoctio eius confert sciatice ⁊ doloribus apostematis ⁊ confert illis qui habent in vrinis suis velut tellam araneam: quorum vrina est grossa. ⁊ semen eius quando sumitur in potu in quantitate duarum casuf. cuꝫ mellicrato laxat ventrem laxatione leui. ⁊ flos eius ⁊ folia quando fit emplastrum cum eis addito oleo auferunt fraudulentiam vlcerum: ⁊ quando cum eis fit cobol oculis animalium auferunt vlcera que fiunt in cornea que dicuntur argamē: ⁊ illa que dicuntur facalia: ⁊ quidā errāt in hac planta putantes q̄ ex ea exprimatur succus ex quo fiat sief memithe ⁊ error contingit propter similitudinē quaꝫ habet in folijs suis cuꝫ memithe. sed stipitis ipsius papaueris longitudo est vnius palmi: ⁊ folia eius sunt parua multum similia folijs storobion. iuxta folia eius est semen album ⁊ virga eius ⁊ flos ⁊ semen assimilatur virge ⁊ folijs ⁊ semini turbith in sua albedine. ⁊ habet radicem subtilem nascentem in multis locis: ⁊ colligitur semen eius postquam fuerit bene maturatū: ⁊ hoc fit ī estate: ⁊ desiccatur ⁊ reponit̄: de quo accipitur pondus. ʒ. ij. ⁊ bibitur cum mellicrato mundificat stomachum per vomitum: et purgat et confert epilenticis proprie ⁊ semen eius purgat flegma. Et idē auctorita. Aben. Mesuay. Decoctio papaueris albi quando lauatur cum ea caput facit dormire dormitione temperata: sed si aliquis vtatur ea nimis inducit subeth ⁊ si sumatur ī potu ꝯfert tussi que fit ab humo. ca. qui descendunt a cerebro: quia repellit eos ⁊ maxime quando sumitur cum aqua pluuiali.

Emplastrum ad vlcera.

Gal. 7. sim. phar. ca. micō catapuclos. radix huius herbe cocta in aqua vsque ad medietatem epaticos iuuat: et flores et folia valde sordida et male morigerata vlcera iuuant. Abscedere autem ab eis oportet cum iam fuerint vlcera mūda intantū enim abstergere

Cap.102

abstergere nata sunt: vt ipsius munde carnis nō derelinquatur quid: propter namq3 fortitudinem ne dum sordes. sed etiam escaras vlceris auferunt.

cap.565. ij.cano. **Aui.** Species papaueris sunt infrigidatiue: ⁊ non est in ipso conglutinatio de qua sit curandu3 ⁊ illud quidem quod est nigrum est ingrossatiuu3 exiccatiuum: ⁊ flos quidem campestris mundificat vlcera in oculis animalium et linitur species eius preter marinum super berisipillam: ⁊ ex campestri fit emplastru3 cum oleo super vlcera: et radicat ea: ⁊ linitur etiam campestre cum lacte super podagram ⁊ confert. et quādo coquitur radix eius in aqua donec consumat eius medietas in potu datur sciatice: ⁊ facit somnum. Et ꝓprie illud quod nigrū est: ⁊ est stupefactiuum. et cum licinio superponitur et facit dormire: ⁊ prohibet catarrum: et cum habenti vigilias fronti ex eo emplastru3 superponitur iuuatur inde. et similiter quando embrocatur decoctio eius. ⁊ administratur illud quod frigidum est in dolore oculi vehementi scilicet apud necessitatem sed in ipso est cautella obseruanda sicut diximus: ⁊ confert tussi calide ⁊ fluxibꝰ ad pectus: ⁊ sputo sanguinis ⁊ sumitur ex eo loboc conferens tussi calide valde: et proprie quando miscetur cu3 acacia ⁊ succo barbe hircine. filius vero Mesarugie inquit. Semen nigri mundificat pectus. corticum autem manifestior dispositio est ꝙ adiuuat ad spuendum. et in toto semine eius est mundificatio. album et nigrum quando multum terūtur ⁊ dantur in potu cum vino nigro et pontico dicuntur sedare fluxum antiquum. et natura quidem eiꝰ nō est vacua a virtute solutiua. ⁊ cum hoc resolutiua resoluitur in aqua. Et ex decoctione eius vehemēti: quādo fit clistere confert dissinterie: ⁊ quando bibitur semen eius cum syrupo kirat. iij. linit naturam. et semen eius quod domesticum est cu3 melle augmētat sperma ⁊ quādo datur de spumoso vel marino quātitas eschute vnius in mellicrato facit vomere: ⁊ soluit spumosu3 flegma et humorem crudū folia eius valent ad vlcera sordida: ⁊ corrodūt carnem additā propter suā abstersionem: ⁊ eradicant escaris ⁊ similiter flos eius: ⁊ non est cōueniēs vlceribus manifestis propter superfluitatem sue abstersionis: ⁊ cum ex eo fit vomitus bibito secundū quātitatē eschute in mellicrato iuuātur ipsi epilentici. ⁊ oleum eius cum oleo rosato est conueniens sode quādo inungitur ex eo caput. tamen ab eo abstinere quāto plus possibile est melius est. quando eius decoctio etiā distillatur in aurē fortis doloris sedat dolorē eius et confert humiditatibus stomachi. ⁊ quando radix decoquit in aqua donec mediet aqua ꝯfert egritudinibus epatis ⁊ ille in cuius ventre est humor grossus cum semine spumosi vomat.

Opium valet ad fluxū vētris. **Sera.** auc. Rasis. Opiū ꝯfert fluxui vētris ⁊ vlceribꝰ intestinoꝝ. dosis ē ab vno danich vsq3 ad duos. Et quātitas occidēs ex eo ē. 3. ij. ⁊ dixit opiū si det illis quoꝝ virtꝰ dissoluitur ꝓpter vigilias: curat eos: eo ꝙ facit dormire ⁊ sic facit reuerti virtutē eorū. ⁊ dicit Gal. in lib. de ingenio sanitatis ꝙ opiu3 mādragora ⁊ iusquiamus desiccāt vlcera.

Libr. vj. Cap. 17. **Dia.** cap. de opio. Pōt autē opiū lachrymas restringere collirijs admixtū ⁊ circumlinitu3 refrigerare ⁊ aurium dolorē ⁊ totius corporis mitigare illa videlicet ratione qua somnū facere dicitur.

Aui. lib. ij. cap. de opio. Opium est narcoticum sedatiuum omnis doloris. siue sit bibitum siue linitum. Et potio ipsius sit quantitas lenticule magne et confert apostematibus magnis ⁊ precipue calidis. ⁊ in ipso exiccatio vlcerum est ⁊ permiscetur cū vitello oui assato ⁊ linitur ex eo podagra: ⁊ tunc sedatur dolor et proprie cum lacte et facit dormire etia3 si supponatur cum licinio aut absq3 licinio ⁊ sedat etiam cum distillatur tritum cum oleo rosato: in aurem infirmam cum mirrha ⁊ croco ⁊ sedat sodam antiquam ⁊ sanatur ex ea. ⁊ ipsum est ex eis que destruunt sensum ⁊ intellectum: ⁊ sedat dolorem obtalmie ⁊ apostemata eiꝰ cum lacte mulieris: plures autem antiquorum fuerūt qui non fuerunt eo vsi in obtalmia propter nocumentum quod visui infert: ⁊ sedat tussim continuam. ⁊ plurimum sedatur ex eo illa que ex ea clamosa est: stomaticos quoq3 iuuat: eo ꝙ aggregat ⁊ illud cum est lassus ex calore ⁊ humiditate. ⁊ in pluribus dispositionibus cum bibitur soluit absq3 castoreo. destruit digestionem atq3 diminuit eam valde ⁊ retinet solutionem ⁊ confert dissinterie ⁊ vlceribus intestinorum. et interficit congelando virtutes ⁊ extinguendo calorem innatum. ⁊ eius quidem tyriaca est castoreum: ⁊ loco eiꝰ ponitur triplum seminis iusquiami ⁊ duplum eius de semine mandragore.

Caxos. Caxobos. Caxos Caxros. i. cedria. Cayros. idem Stephanus kirdia. kitram. katranum.
Caxru. Caxu. Caxui. idest cardamomum. cacule.
Caysus est species spume maris.
Cayt idest oleum.
Caytairon. idest oleu3 oliuarum.
Ca3a3egi. Ca3ima. Ca3ia. Ca3in3egi idest fructus thamarisci vel thamariscus domestica.
Ca3e. ca3ef. idest testa figuli.
Ca3efati sunt serpētes breues parui qui quandoq3 occultantur in arboribus vt proijciāt se ad illum qui transit prope eos,
Ca3edir. ca3edirir. ca3ir. idest stagnum. ca3dir. Rasis.
Ca3ola est quoddam vas
Ceabrofagium. idest vsnee.
Cealas. idest polium.
Cearion. idest acetosa.
Cebairon. cebeirio. cebaticum. i. mentastrum.
Cebalargicum idest abrotanum.
Cebatimu3. idest sticados citrinum.
Ceberamum. idest pulegium.
Cebesoys. i dest pollium montanum.
Cebian. idest vsnee.
Cebifugium. idest herba siluana.
Cebodarion. i. assala.
Cebosar. idest rassus barbassus.
Cebotarengi. i. cassia.
Cebugaton. i. scordeon.
Ceburam. i. anacardus.
Cebuorium. idest kalendula.
Cecabon. cecabion. idest canfora.
Cecasasis. i. vue demonis.
Cecebrason. cecebrō. idest quinq3 folia.
Cecilia. i. celidonia.
Cechabre. i. vernix.
Cecides. cecidios cecidos idest galla. kiki. kikidos. kikis. Dias.
Cecilargiu3. idest antimonium.
Cecodron. idest sticados. citrinum.
Cecolatabron. idest certanimarini.
Cecolides. idest putia. ⁊ ē vna ex speciebus oculi bouis.
Cecratium idest kirat. ⁊ ē nomen ponderis ⁊ ē siliqua.
Cecufalion. idest cefalionum.
Cecullum. ceculibiu3. i. abrotanum.
Cedebron vel cedegafico idest eruca.
Cedegafid. idest yreos.
Cedera. idest succus niger cum quo falsificatur muscꝰ et algallia et dicunt quidam ꝙ sit gummi glandium sed falso. immo est gummi in radicibus xilocarte inuentum.
Cedibaliu3. cedisaliū. cedigalliū. i. palma christi.

Cedodides. idest arbor cedrus.

Cedridos dr semen arboris cedri tussim sedat spasmata prohibet reuma stringit: stranguriis medetur. menstruis imperat cum pipere bibitum. et si cum adipe ceruina mixtum fuerit. omnes bestias arcet: antidotis necessarie miscetur. l. bictan.

Cedorodes cedrides idest semen arboris cedri. Pli. libro. xxiiij. cap. v. fructus.

Cudodapnes. i. dapnoides.

Cedria. kidria. kitram. idest pix liquida. Plini. lib. xxiiij. cap. v.

Cedrolenten. i. semen cuiusdam speciei cedri.

¶ Cap. 145

Cedrus. Cedrus arabi. et lati. et gre. serbin. Serbium est arbor cuius gummi est gummi cedri et ab ista arbore emanat cedrina vel pix cedrina. et est pix liquida que ara. vocat bicram. et est genus abietis.

Pli. li. xiij. ca. v. de cedro. Est inquit cedrus maior et minor. Minoris duo sunt genera scilicet licea et fenicea. Differunt. sola namque derogatum habet spinosum oxicedros vocatur ramosa et nitore infesta. altera odorem prestat. fructum ferunt mirti in magnitudine: dulcem saporem habentem. Et maioris duo sunt genera: vnum quod floret et non fert fructum. Aliud fructiferum non floret: et in eo antecedentem fructum occupat nouus. semen eius cipresso simile: sed quod cedrolentem vocant ex hac resina laudatissima fit. Item alibi inter arbores quibus pix fit cedrus grossior: quidam putant quod sit Juniperus licet falso.

Libro. j. capi. 96. Dia. ca. cedrus. Cedrus est arbor vnde pix cedria fit: cuius semina sunt parua atque spinosa fructui iuniperi silia vel mirrhe. Alia est maior que ab aliquibus cedrus lata appellatur fructui cipressi simillans sed paruior est: quod tamen est vexabilis stomaco: atque ferventem habet virtutem de qua fit cedria. Est autem cedria probabilis et vtilis que est spissa et limpida et in odore fortissima in qua cum digitum intinxeris pinguedine sua rarius defluit. Gal. vij. sim. phar. c. j. distin. tertie.

Posse Dia. virtus est ei siccatiua et recorporatiua qua propter nimiera te coloris sui pellibus inuncta vrit et siccat: calligies oculorum detergit: glaucomata et cicatrices inuncta limpidat: cum acero missa et infusa vermes aurium occidit. cum ysopo succo mixta sonos auris tollit. missa in forami-

Ad dolorem dentium. ne dentium vbi dolor est eos crepare facit. et si diu in ore retinetur dolorem dentium amittit. ex hac ad coitum veniens si inde veretrum vnxeris genitalia stringit intantum vt filios facere non possis squinanticorum

Ad pediculos et lendines necandos causas curat: fauces si vnxeris deintus tumores tollit et pediculos et lendines peruncta necat: morsibus serpentum cum sale et dulcore bibita occurrit: percussum leporis maritimi ad sanitatem perducit: stomaticis vncta medetur. vulnera pulmonis optime curat: vermes et ascarides clisteri addita occidit. multi vero oleum ex cedria dum coquitur desuper cum penna colligunt sicunt oleum picis et scabiei et pediculis animalium prodest. vulneribus vtiliter adhibetur huius fumus tantum prodest quantum et picis dure. Item potui data in ciati quantitate vlcus fluidum pulmonis sanat. fit autem oleum ex arbore vt de pice. Est autem oleum nimium leptomere: moles carnes absque dolore conseruans. durat autem longo tempore et nigra corpora desiccat. lachrimum vero arboris eiusdem viscide et efficaciter et cum vesicatione et refrigerat et stringit. nam mortuorum corpora recondita in arbore eadem a tabe defendit. vnde et vita mortuorum vocatur.

Cedulfifon. i. filfium.

Ceebron. Ceelbron. idest filix.

Ceelium. idest ellenium

Cefa. idest ebulus. Cepha lapida idem.

Cephal. i. sambucus.

Cefalea a kefali quod est caput. et est dolor capitis cronicus et pessimus paratus incitari a qualibet causa.

Cefalicon est quedam confectio sic vocata.

Cefalicos. idest posterior pars capitis.

Cefalargia. kefalargia. li. de doctri. gre. idest dolor capitis. Oribasius cefalea est capitis dolor qui multo tempore tenet Cefalargia vero recens capitis dolor. ex estu vino frigore ebrietate aut indigestione et cito resoluitur.

Cefalonius quid est lege nekala.

Cefelargicos. i. que curat morbos capitis.

Cefereos. cefereus. idest iusquiamus.

Cefim. Cefinion similis est ferule habens semen albun.

Cefolargios. i. anetum.

Ceforios. i. dens caballinus. et est iusquiamus.

Cefugario. i. palma xpi.

Cega. i. mel acticum

Cegagi. i. quinque folium.

Cegaot. i. visnee.

Cege. Cegi. i. acorus. Gal. vj. sim. phar.

Cegegi. i. pollium.

Cegelagio. i. serpillum.

Cegebracos. Cegofracos idest ypoquistidos.

Cegigi. i. affodillus.

Cegilogos. i. sticados.

Cegolias. i. ceterac.

Cegucaron. Cegogarion. i. nux vsuelis.

Cegucion. i. polipodium.

Cegurium. i. amomum.

Cetrastorium. i. herba que vocatur gauzemara. sed i idiomate nro vocatur herba hernia.

Ceisen. i. camepitheos.

Celeterium. i. electerium.

Celatium. i. celidonia.

Celatice. i. epatica.

Celea. i. potio ex succo tritici inebrians. Oribasius a calefaciendo dicta ceruisia.

Celematis. idest clematis vel clematides. et est secunda species trifolij quam Diascorides describit. Plinius libro. xxiiij. capitu. x. in fine. et cap. xv in fine.

Celena. idest cicuta.

Celes. i. strangulis auis.

Celtos idem.

Celestinus color quid est. i. color celestinus.

Cellia idest cerusia sic dicta a calefaciendo. Oribasius celea.

Celidonius. lapis quid est l. lapis celidonius.

Celidria. i. alifon.

¶ Cap. 147. Celidonia Cap. 306

Celidonia lati. grece chilidonion. arabice vero bauroch. alias kaurobs.

Sera. lib. aggre. cap. bauroch. i. curcuma radix minoris speciei huius est curcuma. nam sunt celidonie due species. maior et minor. et dicit aucto. Diascor. Celidonium maior dicunt quidam quod nominatur hoc nomine. eo quod incipit apparere quando apparent hyrundines et desiccatur quando recedunt et putant aliqui etiam quod sic nominatur. quoniam quando exiccantur pulli hyrundinum deferat eis mater in ore hanc herbam et dat eis in cibum et reuertitur ad eos visus. Et planta habens hastam subtilem cuius longitudo est vnius palmi et plus ex qua egrediuntur ramuli non duri in quibus sunt folia similia folijs barachion vel botrachion: nisi quia sunt firmiora et molliora et albiora et color eorum vergit ad colorem celestem et flores habet glaucos. similes floribus herbe que dicitur herbion et succum coloris crocei. et sapor eius est acutus mordicans linguam mordicatione forti cum amaritudine et fortitudine odoris et radix eius desuper est vnica singularis et desubtus plures. et habet semen simile papaueri dicti ceratices.

existens

existens in cornicellis subtilibus longis. in quib' est ipsum semen simile papaueri. parum tamen maius. & qd administratur ex planta est succus & radix eius sed minor chilidonion est memithe vel memith. & est plāta habens alios ramos graciles quos habet super virgas & folia habet similia folijs herbe dicte papauer ceratices. i. cornutum: nisi quia sunt rotundiora & minora et propinquiora albedini & pinguia habentia viscositatē & mollia. & habet radicem cum radiculis egredientibus ab ea plurib' minutis & disparibus longis annexis ad inuicem sicut spice frumenti non existentis super terrā nascitur prope aquas.

Pli. lib. xxv. capitu. viij. circa mediū de celidonia. Minor celidonia est memith: & est herba similis i folijs suis herbe papaueris dicti ceratices: nisi qz in ea est humiditas adherens manui & est propinqua terre & habet grauem odorem & multum succum: cui' color est similis colori croci.

Cap. 172 **Gal.** 8. sim. phar. ca. d celidonia. hec herba quarti gradus est calefacientium inchoātes maius autem ipso. celidonium tertij gradus est iam completi in calefaciendo & siccando.

8. simpli. cap. 172. et ad paternianū capi. 54. **Posse. Gal.** l. abstersiue fortis est & calide virtutis quinimmo et succus eius ad augmentationem visus est vtilis: in quibus cernat grossuz qd scdm pupillā & diaforare idiget: vsi vero fuerūt quidā radice & ad eos q obstructionez epatis & ictericiā patiunt in vino albo dātes bibere. similiter autē masticata vtilis est in doloribus dentiū. parū vero celidoniū acrius existēs magna vlcera citissime cuti cara plasmatū & vngues leprosos eijcit. expurgat vero succus eius per nares sufficienter acris existens.

Libro. ij cap. 170. Ad maculas oculi **Dia.** ca. de celidonia. Succus celidonie maioris melle addito i examie coctus super carbones oculorum detergit maculas. folia radix & virga in vmbra estate siccantur & sicut crocus componunt radix eius aniso mixta & vino albo bibita ictericis opitulat. folia ei' cū vino vt cataplasma adhibita maculas detergunt masticata dentiū dolorē prohibēt. Celidonie minoris virt' est viscida similis amemomi. imposita vulnerat cutim scabiez detrahit. vngues leprosos excludit succus eius radicis melle addito naribus infusus caput purgat. Eadem dicit Sera. c. proprio auct.

Dias. lib. eo. c. 171. Dias. licet per alia verba.

Celidoni'. dr lapis q ē in vētre pullor hyrūdinū mlti iterdū i vno vētre inueniūtur alij albi alij nigri aliquid rubedinis habentes	Celogias. i. berbena.
	Celoprassos. i. prassium.
	Celon. i. testudo.
	Celsa. i. mora celsi.
	Celsus qd est. l. Steph.

¶ Cap. 148.

Spica celtica. Romani gallicam nardū dicūt. Dia. libr. j. capitu. 7. Serap. cap. 52. Eltica grece. arab. simbel romana. la. vero spica celtica.

Dia. capitu. celtica. nascit i illirico nomē habēs apd eos hoc. & i syria nascitur & in italia hñs fructus sup terrā breues & spissos. colligitur autē a ciuibus cū radicibus q fasces faciūt quātū plēa manu ptinere pñt. & ab alijs fasces gallice appellant. hec hz folia oblonga & nō lata. mellinū florem circa se suauē continens. vtilior est recens odore suauis radicibus plena vel spissa. & non fragilis que si talis fuerit similis in virtute poterit esse syriace. & est cali. & sic. habens naturam spice inde. ea debilior sicca est alia nardus. i. celtica montana que nascitur in sicilia similitudinē habēs in folijs & ramis hyringo: sed spica breuior ē & spinosas radices mittēs duas aut tres odore suaues & nigrioris coloris similis affodilli radicib'.

hec nec semen nec florē hz: sz virtus est illi similis prie.

Posse. Dia. prima ei' virt' diuretica est & pdest iecoris tumori & ictericis cū morbo regio: inflatiōes stomaci cū aqua vbi absinthium decoctum est. sed & morsibus venenatis cum vino data opitulatur malagmatibus calidis & vnctionibus miscetur. Gale. 8. simplic. capitu. ij

Celtos idest astragallus auis Celes idem.	Codiū mocodiū idem.
Celubria. i. saturegia.	Cemilatiō. i. atriplex.
Celudipion. idest matris siluina.	Ceminon barmeni. i. ciminum carmenum.
Celutrion. Celutirion. i. ciperus.	Cemeboletus. i. laudabilissimus & est indeclinabile vtriusqz numeri generis neutri.
Cema idest mirasolis.	
Cemabran idest rubea tinctorum.	Cemobrasis. i. vsnee
	Cemubat. i. laudanū.
Cemac idest sanguinaria.	Cemutrion. i. ceterac.
Cemascates. i. frāgaria	Centasab. i. faba lubi.
Cembrinsat. i. luyula.	Cenebrasion. i. polium.
Cemebron. i. palma xpi.	Cenesis. i. cinoglossa.
Cemediū Cemedrion.	

¶ Cap. 149.

Censarafab arabi. gre. astaros. latine vero ysopum humidum. Ibn el Beithar, N° 1137

Sera. lib. agre. ca. censarab. & ē pinguedo q̄ est in lana que fit in huncmodū. Accipe lanā succidam vel mollem & laua cū aqua calida & i sole calido & exprime totū qd in ea est ex sorde & pone sorditiē illā in vase habente orificiū larū & pijce sup eā aquā infundens ab alto cuz impetu vt spumā faciat. deinde agita agitatione forti vt multā faciat spumā supra quā asperge aquā marinā cū impetu donec spuma sedetur oia & tūc tolle pinguedinē supernatantē & pone in vase terreo. Deinde pijce in vase iterū aquā aliā & agita sicut fecisti primo: & pijce sup spumā eius aquam marinam: & dimitte sedari spumaz & collige eā & facies hoc quotiens spumā videris: deinde accipe pinguedinem quā aggregasti & malaxa cum manibus & si aliquam in eis inuenias sordē extrahe ipsam aquam agitādo. & facias hoc totiēs donec videas ipsam albam & puram pinguedinem sine admixtione alicuius rei. & cum hoc feceris pone in vase terreo et serua. Plin. libro. xxix capitulo. ij. Gal. ponit in lib. ad paternianum. Cap. 292

Libro. ij capi. 65. de lanis. & barūz sorde. **Dia.** ca. de ysopo humida sm trāslationē nostrā ysopi cerotū est quasi sordes & succus lanarū succidarū que hocmodo colligit. lane succide & sordidissime mox detonse mittunt in vase aquā calidā habente: & sic accendit ignis vt aliquid ferueat: deinde refrigeratur & quod supernatauerit in modū pinguedinis abradit manu & vas stāneū abstergitur: & sic ipsuz vas repleт pluuiali aqua & coopertū tenui lintheo ad solē biduo ponit. & sic tertio die aqua delimpidatur & reponitur. Adulterat cū pinguedine & cera. sed intelligitur qp sincerum odorē lane succide seruat.

Posse. Sera melior. ex ysopo humida ē illud qd est molle qn̄ tangit sine asperitate habēs odorem lane succide. & qn̄ dissoluitur non apparet ibi aliqua grossities sicut in adulterata et virtus huius est calefactiua mollificatiua vlcerum induratorūz & proprie vlceruz matricis quando miscetur cū melle & butiro. & quando fit suppositoriuz cuz eo prouocat menstrua. & expellit fetū et secūdinā: & quando miscetur cū sepo anatis cōfert vlcerib' ani: & vlceribus virge & testiculorū & existētib' circa loca illa: & confert pruritui lachrymaliuz oculi. & grossiciei

palpebrarum. ⁊ ponit in vase nouo sup leuē ignē ⁊ dimittitur donec finiatur pinguedo eius ⁊ fiat cinis ⁊ est cōueniens cinis in collirijs ⁊ medicinis oculorū: ⁊ confert morsibus venenosis et fluxui vētris antiquo et vlceribus intestinorum ⁊ abscindit fluxū menstruorū et dissoluit sanguinē cōgellatū in stomaco ⁊ quod sumitur in potu mundificat vlcera pectoris ⁊ pulmonis et quando miscecur cum butiro ⁊ fit nascale cum eo post mundificationem matricis ⁊ prohibet impregnationē ⁊ quando datur in potu mulieribus post partum facit eas adhibere ad impregnationem.

Cenion. idest ciminum.
Cenosiz grece euacuatio.
Cass. felix. c. de q̄rtana.
Centanudra. i. semina caricarum.
Censergia. i. vlcerana.

Cap. cl.

Centaurea. Cap. 3 4 ⁊. 315. Centaurea. Cētinen. lati. grec. anuticen. ara. vero anturion. al's cācrium arab.

Sera. li. aggre. c. hanturiō auc. Dia. centaurea maior hꝫ folia silia nuci regali longa et viridia sicut folia caulium in summitate gradatim incisa habet virgam similē virge acetose. cuius longitudo est duorum aut trium brachiorū habens ramulos plures egrediētes ab vna radice super quos sunt capitella similia capitibus papaueris nigri recentia tendentia ad longitudinē. ⁊ hꝫ florē cuiꝰ color est simils kalb. ⁊ semen simile cartamo intra florem eius flos eius est similis lane. ⁊ habet radicē grauē: cuius lōgitudo est duorū brachiorū et est plena humiditate ⁊ acuti saporis cū stipticitate et pauca dulcedine cuius color est ad rubedinē tendēs. et color succi eius est sicut color sanguinis ⁊ nascitur i terris soli expositis in montibus arborosis ⁊ in terra pingui. Minor vero centaurea que vocat hanturion segesegnir in locis aquosis nascitur et est similis herbe ypericō aut pulegio montano: hꝫ virgā vniꝰ palmi quadratā: florem rubeum vergentem ad purpureitatē similem flori plāte que dicit hambes ⁊ hꝫ folia parua oblōga sicut folia rute ⁊ semen sicut granū frumēti. ⁊ hꝫ radicē paruam in qua nullū est iuuamentū ⁊ in sapore eiꝰ vincit amaritudo plusq̄ȝ aliud ⁊ est in eo stipticitas pauca ⁊ virtus eius est que deficcat sine mordicatione.

Lib. 3. c. 7. ⁊. 8 **Dia.** ca. centaurea ꝼm translationē nostrā. Centaurea maior quā multi narcaȝ al's narcen aut gētianā dicunt. ⁊c. sed falso qm̄ in. l. gentiana dicit ꝙ succꝰ cētauree efficit sicut succus gētiane: ergo cētaurea nō est gētiana vt multi dicūt. Similiter Dia. vocat semotim capitulū de centaurea. et ca. de gētiana. ergo nō sunt idē. Dicit aūt Dias. Cētaurea abundat in licia ⁊ archadia folia hꝫ similia nuci regali virida ⁊ oblonga sicut cauliculi ⁊ rotōda ⁊ seriatim exterius incisa sicut tres digiti ⁊ virgā similē lapatio duorū vel triuȝ cubitorum longam. radix est illi multas virgas habens in quibus capita sunt similia miconio alias enico. ⁊ lōga cum flore purpurastro ⁊ ruffo. semen proferūt ginco simile ipsis floribus positum. radix est grossa ⁊ grauis ⁊ fortis acerrime succulenta: qui succꝰ stipticꝰ ⁊ viscidus rubei coloris locis nascitur pinguioribus ⁊ solanis abundans in peloponesso: ⁊ elida: cuius succus exiccatur ⁊ coquitur sicut gentiana. Cētaurea minor quam multi linosiaȝ al's limnesium dicunt fortiter desiccat absq̄ȝ aliqua mordicatione nominatur etiam ab alijs ellebоritis siue amaratrū vel febrifuga. nascit locis aquosis ypericoni atq̄ȝ origano similis virgam habens perlongam angulosam. florē purpureū folia minuta ⁊ oblonga sicut ruta semē sicut triticū ⁊ sic oblōgum radix est ei oblonga et sunt illi gustu amara.

Gal. ⁊. sim. phar. capi. de centaurea. Centauree magne radix sicut in gustu qualitates cōtrarias habet in vtilitate operationis sed secundū gustū acris simul ⁊ stiptica: apparet cū quadā breui dulcedine ꝼm operatiōes vero acredo quedā caliditatis opera ostendit. Cap. 16. Cētauree parue radix quidē omnifariā inoperatiua est: rami vero eius ⁊ maxime frōdes. q ī eis flores vtilissimi. dominat autē in eis amara q̄litas modica stipticitate participās: ⁊ ꝓpter hāc cōplexionem fortiter multū est hoc pharmacū absq̄ȝ mordicatione quoniā autē oīa talia vltima sunt multotiēs dictū est ⁊ tūc nihil mirū rememorari tēpus est vniuersis q̄ secūdū partes energias eius pertranseundo. Cap. 17.

Pli. cap. de centaurea. Alia maior alia minor sūt ambe cali. ⁊ sic. cōplexiōis in secundo.

Posse. Gal. Centaurea magna prouocat mēstrua ⁊ embriōes mortuos euellit ⁊ viuos corrūpit ⁊ educit: stipticat vero ea que sunt grosse partis ⁊ terrestris frigiditatis in gluctinādo vulnera ⁊ iuuando eos qui spuunt sanguinem. dantur autem ⁊ de ea. ʒ. ij. eis quidem qui febriūt cū aqua eis qui sunt sine febre cum vino. ꝼm autē virtutē que ex omnibus qualitatibus in sessionibus ⁊ vlsionibus et disnie ⁊ antiquitatis confert tussibus. nō enim euacuare solum oportet in his quod preter naturam: sed et roborare ⁊ vigorare que expurgata sunt ad eundē: igitur vtilis est que accerrima quando non sola nec sincera existāt: sꝫ vel dulcedini alicui ꝑmiscetur vel nō oino amaritudini. fortitudinē vero ⁊ violentiā nō habebit ꝑmixta ei aliqua substātia eucrata. talis. n. est q̄ dulcis. ad cōfortādū aūt cōgregandū stipticitas est necessaria. Eadē autem radicis succus eius operatur. ⁊ quidā pro licio vtunt hoc pharmaco. Ex centaurea igitur minori magna vulnera conglutinant cū cataplasmātur ipsa herba adhuc recēti. et etiā difficile cōgluctinabilia vlcera cōsolidat eo modo vtentibus. exiccat aūt cū cōgluctinatiuis et siccatiuis permiscent vtutibꝰ quecūq̄ȝ. n. et fistulas curare nata sūt: ⁊ durities antiquas mollificat: ⁊ male morigerata vlcera sanat permiscet autē cū sanātibꝰ reumaticas dispositiōes in qbus optima pharmaca sunt quecūq̄ȝ desiccatiua fortiter simul cū aliqua stipticitate nullā habēt mordicationē decoctionē autē huiꝰ herbe imittunt quidā sciaticis vt educāt colerica et grossa. ⁊. n. purgat alia. At vero qñ operatum fuerit fortiter sanguinea euacuās prodest magis. succus aūt eius similiter existēs virtutis siccatiue abstersiue ꝑdicta operari bñ natꝰ est. ⁊ cū melle vngit oculis. ⁊ mēstrua oppositus educit ⁊ embriones: dant autē de eo bibere quidā ⁊ passis in neruis seu mouēte ⁊ desiccāte in respectu stant ea que emplastrata sunt. at vero earum que iuxta epar obstructionē est optimum pharmacū. bonū aūt est ⁊ spleni sclirato extorsum appositum ⁊ non minus si quis bibere voluerit.

Ad antiquas tusses.

Centaurea mior magna vulnera conglutinat.

Dia. Centaurea maior vires habet cū aliqua exasperatione relaxātes. vñ totū ventrē purgat. radix aūt eius est candēs sicut ignis mollis fragilis cum succo subruffo ⁊ acri cum magna amaritudine hec radix conquassationibꝰ vtilis est: pleureticis ⁊ disnoicis maxime ꝓdest. tussim autem antiquam compescit. asmaticis emoptoicis singulare presidium est nō febrientibus cum vino. ʒ. ij. de radice eius datur febriētibus cū aqua. tortionibus ⁊ causis stericis similiter data prodest. menstruis imperat. aborsum facit in modū collirij supposita. nam acredine sua predictum facit. ⁊ ferum mortuum expellit: ⁊ vinū corrumpit ⁊ extrahit. in hoc autem ꝙ stiptica est plagas gluctinat. Ad reumata

mata iuuat. Succus omnia illa facere nouit maxime vulneribus cicatricem inducit. paracolesim facit. carnibus incisis et in foco positis addita memorant quod carnes in se coagulare facit. litij vero exiccant et pro litio illam vendunt. Centaurea minor tonsa et imposita viridis vulnera purgat. paracolesim prestat cicatrices non vulnerib⁹ recetib⁹ et veterib⁹ inducit: elixatura ei⁹ bibita colera et humores pigues deponit: sciaticis ano suppo sita sanguine prouocat: et dolore illi⁹ mitigat. succus ei⁹ melle addito caligine oculis detergit. Abortum facit. neruis doletib⁹ fometo pstat auxiliu. Pli.li.xxv.c.vj.

Centaurea vulnera purgat.

Sera. libro aggre. capitu. de cetaurea maiori et minori eade dicit aucto. Dias. et Gale. que hic dicta sunt: licet per alia verba. Et idem auct. Abe. Mesuay. Proprietas radicis cetauree maioris e que laxat flegma viscosum et colera similem fecibus et confert sciatice quando sumitur in potu aut fit clistere cum ea. Et idem aucto. Alcanz. laxat flegma laxatione forti et aquam citrina cu fortitudine. Et dosis eius est in potione. 3.ij. et in clistere. 3.iij. cum oleo sisamino. dicunt preterea magis. si centaurea permixta fuerit cum sanguine vpupe et melle et ponatur in lucerna credet astantes se maximos fore. Et si fuerit hos in nocte in sereno posita videbuntur vbiqz stelle discurrere. hec preterea in cataplasmate narib⁹ alicuius apposita fugiet is pre nimio timore sine causa. hec reperi in margine cuiusda Serapiois antiquissimi quare hic placuit ea addere.

Auice. p cano. ca. 162. natura cetauree cal. et sic. in .ij.

Cetesis. i. forame rotudu.
Centiuerlia. i. asara.
Centuserea idem.
Centonica est planta magnitudinis absinthij. Sceba. scz et est species absinthij. Gale. vj. sim. phar. cap. de abrotano in fi. habens folia minuta sicut poliu motanuz et alba facieus flores citrinos ad similitudinez foliorum cotule fetide amari saporis. virt⁹ ei⁹ est interficiens vermes mirabiliter aliq ex grecis vocat arborem xilo caracte centonicam.
Centrias. est queda spes serpiginis.
Centris. centrix. i. consolida minor vel meaia.
Centrofagia. i. pulegium.
Centron. i. puctioes. Alexander.
Centrum galli. gallitricu galli chista. i. gerebotanum. pro quo. l. sideritis sclareta Alectorolophos. Plinius. lib. 27. capitu. v. in fi.
Centuculus. Pli. li. xxiij. capit. xv. versus finem.
Centuuz caput quid est. l. astaruticon.
Centumgrana est herba cancri.
Centumneruia. quid est. l. arnoglosa.
Cetunodia. sanguinaria. proserpinata: poligoia geniculata: lingna passarina: corrigiola: lenta cantu: poligonatum: issiadam. idem pro quo lege barsiarbay. virga pastoris. Auerrois. v. colliget. vocat eam caudam equinam.
Centuferea. centiuerlia. i. assara.
Ceofolium. i. cerofolium.
Ceoforbon. ceoforbion. i. euforbium.
Ceon. gre. serotu. O seuz. Cornelius celsus.
Cepazir est similis squille et pro ea poitur: sed debilior est ea.
Cepe canina. i. narciscus.
Cepe bauosuz. i. narciscus Dinus primo. ca. super Mesue.
Cepea. Diasco. ca. cepea. similis est andragine: sz nigriora folia habet radix est illi tenera.

Posse. Dias. folia eius cuz vino bibita stranguris et vesice scabiose medentur maxime si cum dulcore radices ei⁹ fuerint cocte: et cuz radicib⁹ sparagi.
Cepe azit vel cepe siluestre. idest cepe canis vel aratillus. et est sile squille est cepe cuius bulbus est paruus exteri⁹ quasi rubeus intus vero albus. cuius folia sunt sicut folia croci: et dicitur de eo quod est venenosum: sed qr nullam efficaciam habet in medicina auctores de eo no loquuntur.
Cepe marinu. i. narciscus cepa canina.
Cepe muris. idest squilla. propterea quia iterficit mures. arabic. Hausil. Ausel. Asthil.
Cepe sine tunicis quid est l. basal. alcir.
Cepe vsuale. quid est. l. basal. Plinius. libro. xix. capitu. vj.
Cepha. idest caput inde cephalea. idest dolor capitis. microphalea. idest caput musce a misus quod est musca siue vnum et cepha quod est caput. item a cepha dicitur cephalipida idest pena vl dolor capitis.
Cephalicon est queda confectio sic vocata.
Cephalicam. i. ouum galline.
Cephalargia. i. dolor capitis. et differt a cephalea. na et cephalea est capitis dolor qui multo tepore tenet cephalargia est reces dolor capitis causat⁹ estu aut vino etc. Et cito resoluitur.
Cephaloci. idez porrus qui vocatur aratillus.
Cepia. idest alleluia.
Cepiria idest scalongia cepucia.
Cepizir. idest psilium.
Cepior cepor. idest cartamus.
Cepopharson idest mentastrum.
Cepugarot. idest gariofilata.
Cepulgu. i. cephalionus.
Cepustor. idest certerac.

Capitulum. clj.

Cera propoleos. grec. arab. mum. lat. vero fex aluearis apum.

Fex aluearis apu Ca. 66. et ad prni. capi. 211.

Gal. 8. simp. phar. ca. propolis. i. propoleos abstersiue: est no aut valde fortis virtutis attractiue aut sufficieter fortis: est. n. subtilis partis in substatia. calefacit autez in secundo iam complete. et in tertio incipiente.

Diascori. capitul. de cera. propoleos vtilis est ruffa et odorata sicut storax et mollit non valde quaz manibus si volueris ducere vt storacem virtus est ei calida epispastica. i. adiutoria re corporatiua et mollitiua.

Li. ij. ca. 75.

Pos. Sera. Infixos corpi stipites eijcit fumigatione ori apto tussibus veteribus medet: zernas emedat: hec in vasis apu inueniuntur vbi apes corpora fricant. vires hz similes cere: sed efficatiores. na calefacit nimis. et proiectoriam et extenuatoriam habet substantiam. l. propoleos.

Cerocoridoi. Ceracleacoridias. i. coiunctiue que sunt supra cornea vl est ipsa cornea tunica.
Cerade arcoconda. i. tunica cornea.
Cera quid est l. vamacha
Ceras. keras. grec. i. cornu. inde cerastes sm alios staphilina agrestis idest pastinaca.
Cerases. cerastes. cerastis est quidam serpens cornutus.
Cerasum siluestre quid est l. mahalep.
Ceratonia. i. arbor xilacaracte. Gal. 6. sim. phar.
Cerapentica. gre. curatiua per. k. melius. vnde cerapeticum negociu. i. liber curationum.

Capi. clij.

Cerasum est fructus. Cerasus est arbor et est fructus qui ara. vocat cerasie. grece et lati. cerasa. et aliqui vocant ea grana regum.

Cap. xv. ij. alimetoruz. capi. xij. et 7. simpl. capit. 18.

Sera. lib. agre. capi. cerasie. i. cerasa. et dicunt quod sunt grana magna silia prunis et sunt in oriente et est granu regum. Et est illud qd est apud nos. et aucto. Gal. sunt ex eis dulcia pontica et acetosa sicut

inueniunt mala granata et poma: et ipsorum dulcium cerasorum quecunque nedum maturata sunt: quedam quidem sufficienter pontica sunt quedam autem accida similia sunt moris: sed in moris quidem non maturis accida qualitas dominatur pontica. In cerasis vero semper.

Pos. Sera. dulcia descendunt in stomacho cito et iuuamentum quod inferunt stomacho paucum est et pontica faciunt contrarium eius. Acetosa vero desiccant flegmata et superfluitates stomaci plus quam pontica: et causa huius est: quia in eis est res incidens et conferunt stomaco flegmatico et pleno superfluitatibus. In arboris vero gummi est communis virtus cum omnibus viscosis: et in mordacibus pharmaciis. propterea in ea est virtus medicinarum inuiscantium sine mordicatione. et ideo conferunt asperitati canne pulmonis. et est in eo virtus subtiliżans. et ideo conferunt lapidi quando bibunt.

Li. p. ca. 140. **Dia.** capit. de cerasis. Cerasum viride pomum ventrem humectat et prouocat. aridum siccat et detinet stomacho. viride contrarium. siccum in quam vtile accipitur. hoc quidam estimant vtinam mouere a non paucis auctoribus traditur: si mane recentia cum suis nucleis deuorata sunt. alium tam copiose fluere: vt ex eadem causa etiam morbo pedes implicati liberentur: fit ex eis diacerascon quod omnibus est notum. Gale. placet non vnam in omnibus cerasicis pomis esse virtutem. nam in quibusdam austerus sapor: et in quibusdam calidus: et in quibusdam dulcis apparet. et vult austera ad hoc valere vt ventrem restringant stomachum vero confirment: acida iudicat flegmate abundantibus stomacis optima. nam magis siccant et grassitudinem densioris humoris incidunt dulcia stomacho aduersa pronunciat: citius tamen per intestina defluere. gummi quod truncus illa chrymat exasperatas arterias optime lenit: si in vino veteri detur in solutione resolutum simili modo datum fastidium stomachi nauseantis auertit. et de facie feditatem palloris excludit cum mero haustum calculos quibus etiam vesice canalis obstruitur in arene puluerem soluit.

Cerasqa. i. berbena. ceritie idem.
Cebaren. idest galanga.
Ceracia. i. carnub. carnubium. Stepha.
Ceratia herba. Pli. libro xxvi. capitu. viii. ante medium.
Ceratium. i. kirat pondus et semen filique.
Ceraunia. i. arbor siliquarum. Pli. li. 13. capi. 8.
Cereas. idest pastinaca.
Cerebrum. pro eo. l. deuna.
Cerosolium quod est. l. apium.
Cerfe. kerfe. ara. i. cortex arboris.
Ceritia. cerasquia. i. berbena.
Cerinta herba. Plini. lib. xxi. cap. 12.
Cerner. i. cribrare cernua clare.
Cerofreos. i. oenos caballinus et est iusquiamus.
Carona. idest affodillus.
Ceroneum dictum est a cera quam recipit: vel eo quod vt cera ductile sit.
Ceropica est sordities que egreditur de auribus lege vasachi.
Cerotas vocant neruos ceruicis ad caput sustentandum appositos. corneli.
Cerotum dicitur a cera: quia omne cerotum recipit ceram vel aliquid loco cere et est quoddam medium inter vnguentum et emplastrum spissius vnguento et liquidius emplastro et simpliciter pro latum capitur pro ceroto. Gale. quod fit ex oleo. ro. et cera. Gal. libr. i. de simplicibus. cap. i. distinctionis secunde.
Cerctarium idem.
Cerotum ysopi. i. ysopi humidum.
Cerseus. idest tribulus.
Cersialthebel. idest cassia alckel.
Cerismus. i. egritudo que est magnitudo virge.
Ceruaria vel ceruicellum. quod est. l. eleboscos eleson a ceruo qui grece dicitur elafos.
Ceruda. i. radix afficis vel ipsum semen.
Ceruisia camum idest foca
Ceruix. idest ossa colli.
Ceruleus color secundum Plinium gre. heluus fuluus flauus. kianeos. cianeus idest azullinus celestis. venetus et maris.
Cerusa quid est. l. affid he gipsimithium. et est erugo plumbi.
Cerus est serpens cornutus.
Ceruta. i. pulicaris et ceruta est quoddam vnguentum secundum ex cera et aliis rebus
Ceruis pro eo. l. latamie.
Cesas. cesastis. cestras. i. gladiolus dextris.
Cesacum. idest betonica.
Cestus. idest semperuiua.

Capitulum diii.

Esimes vel hesmes. vel crisomula arabice. grece microtea vel mala persica latine vero cozula. vel barioctafruct⁹ iste est omnibus notus. Cozula.

Sera. lib. aggre. virtus eorum est fri. et hu. in secundo. nam proportionantur persicis et idem auctoritate. Alcanzi. laxant coleram et generant humores grossos. Et idem auctorita. Rasis. Quidam patiebatur fumositates ab aliquo humore existente in stomacho suo. et dedit sibi aliquibus vicibus de crisomulis recentibus et sedatus est ille fumus et ego non credo quod reperiatur cibus aliquis frigidior et magis stomacho iuuatiuus calido longa quam ipsa: et ideo fastidium tollunt. Ca. 247

Aui. libro secundo capitulo de crisomulis meliora sunt armena. non enim cito adueniunt eis corruptio. et acetositas et cum sumuntur crisomola oportet vt accipiatur masticis ani equaliter. ʒ. i. vsque ad. ii. cum vino puro: aut vino de passis parum et mellis sunt fri. et humi. in secundo: et oleum nucleorum eorum est cali. et sic. in secundo eorum humor est facilis putrefactionis. et eorum infusio sedat sitim. et crisorciola quidem sunt conuenientiora stomacho quam persica et armena non corrumpuntur in stomacho neque accescunt velociter ex eis vero que expellunt eorum nocumentum est vt primo sumatur anisum et mastix cum mina aut vino de passis et conficiantur cum melle puro. oleum nuclei ipsorum etiam confert emoroidibus grauant crisomola propter velocitatem sue putrefactionis. verum infusio succorum febribus antiquis confert. Ca. 147.

Jo. Me. i antidotario suo Oleum de crisomalis sedat dolorem ani et emorroidarum. et resoluit tumores vlcerum et impedimentum lingue et dolorem aurium. Nota quod crisomola sunt mala aurea in scissuris distincta colore aureo

Cesini. similis est ferule hiis semen albium simile lenticule.
Cesta aranua. l. lardum.
Cestris. i. gladiolus. et cestris. i. semperuiua.
Cesoras. idest iusquiamus

Cestron. Cestronales. i. betonica. a Diasc. Psitotrifon dicit in frigidis locis nascitur hanc romani vectonicam dicunt. Gale. 6. simpli. pharma. Cestrum herba est hastam habens tenuem longam vno cubito quadratam folia longa et tenuia. tilia orio obrotunda diuisa odorata et maiora ad radicem folia infinita: semen eius vt spica simile timbre: et radices tenues sunt sicut elleborus: folia eius siccantur vsui necessaria. Macer dicit castrum. Stepha. cestro. dicitur esse hustam abezeum. Pli. li. xv. capitu. 8. post principium. Gale. ii. alimento. capi. xx.

Cestrum rustici. i. abanus. qua. l. Asplenon.
Cessus. idest ypericon.
Cetarobin. idest vsnee.
Cetaurus. i. sisimbrium.
Cetarac idest citrac.
Cetherach est herba que in muris humidis nascitur quam quidam putant esse veram scolopendriam licet falso: quoniam dicit quod similatur scolopendrie venenose. p
Cethie. idest kakabre.
Cethrus. idest milium.
Cetibrion. i. agnus castus
Cetidros idest melissa.
Cetifas. idest sticados.
Cetkumiere. id est pruna arbor et est arbor pruni.
Ceros. cetros. i. citrum.
Cetri. idest folium.
Cetron. idest milium.

Cetropa

Cetrops.i.iuerſatio palpebꝛe ſuperioꝛis. Demoſt.
Cetroicaria.ideſt nixa.
Cetura.i.timiama.
Ceuſud.ceuſund.i. eritius terrenus. l. iricius fead.
Cendagaſiciũ.i. berbena.
Chabat.i.ozimum.
Chabar.ideſt malua.
Chabel.ideſt vulpis.
Chach.i.citrullus.

¶ Cap. cliiij.

Soldana vl' ſoldanella. Cap. 65. de chachille.

Hachille.ara.gre.azam.lat.vero ſoldana vel ſoldanella.

Sera. lib.aggre.c.chachille eſt herba ſimilis vſnẽ: niſi quia ẽ maioꝛ: ⁊ homines quidẽ comedũt eam cũ ficubus ſicut comedunt alia olera. ⁊ folia eius ſimilant folijs naſturtij. ⁊ ipſa eſt amplioꝛis humiditatis ꝙ̃ cicera ⁊ magis aquoſa. Et idez auct. Habix. Chachille oꝛit in ſterquilinijs. ⁊ eſt herba ſilis vſnen. ⁊ non eſt vſnen. ⁊ in ea eſt aliqua caliditas ꝓpter ſuã ſalſedinẽ. ⁊ eius ſalſedo eſt ſalſedinis baurach. ⁊ hꝫ pꝛopꝛietatem laxãdi aquam citrinã cum bibitur ex ea aqua eius: ⁊ nõ opoꝛtet ꝙ buliat ſup ignẽ: quia amitteret virtutẽ: ſed detur in potu de eius ſucco ſine ebulitione ⁊ quãtitas que datur de ea eſt ab vna tertia lib. vſqꝫ ad duas partes lib. cuz.ʒ.x.zucchari albi aut rubei foꝛtis rubedinis: quod eſt quia rubeũ cum lebleb. ⁊ cũ fumo terre: ⁊ cum chachille foꝛtioꝛis virtutis eſt quam album. Et idem auct. Yſaac benarã. Chachille ẽ herba ſimilis cicute in opatione ſua. ⁊ eſt cal. ⁊ ſic. cuius ꝓpꝛietas eſt ꝙ aufert eructationes coꝛruptas ⁊ aqua eius purgat aquã citrinã: ⁊ cõfert tumoꝛibꝰ ventris ⁊ debilitati epatis: ⁊ eſt conueniens nutrimento: ⁊ habet operationẽ in ſtomacho ꝓpter viſcoſitatem paucã que eſt in ea. Et idem aucto. Abẽ. Meſuay. pꝛopꝛietas eius eſt laxare aquã citrinã ſubito. Et doſis eius eſt a quattuoꝛ partibꝰ lib. vſqꝫ ad duas ptes abſqꝫ ꝙ buliat. Et idem auc. Raſis purgat aquam citrinam ⁊ pꝛouocat vꝛinam.

Ad tũoꝛes ventris.
Ad debilitatem epatis.

Chadia vel catua ideſt caputia.
Chaiaſum.i. ſuperioꝛa foramina naſi.
Chali.ideſt alchali.
Chalbanum. i. galbanuz.
Chani.i.baſilicon. ⁊ chaz eſt quoddã flumẽ in quo inuenitur aſpaltum.
Cameb.ideſt vua.
Chamelea.i.cardꝰ maioꝛ. et eſt camelea.
Chameleuci.i.ſigillum ſalomonis.
Chamerops.i. Mithꝛida tia. Pli.li.xxv.c.vj. i pn. ⁊ lib.xxvj.ca.vij.in fine.
Chamamirti.i.ebulus.
Chamucalchapar.i. capparus.
Chameleon.i.cameleon.
Chamus. ideſt fermentũ.
Chamebalãos.i.raffanus agreſtis.
Chanuchãuidẽ.i.anuden.
Chanuſebech.ideſt anetũ.
Chananch.ideſt celidonia
Char.ideſt mans.
Camockelas.gre.calãdrinus auis.

¶ Capitulum. clv.

Sinapis

Hardel ara.gre.vero ⁊ lati.ſinapis. Sinapis duplex eſt ſpẽs. vna eſt cuius ſemina exteriꝰ ſunt ſubnigra. interiꝰ vero alba. Alia cuius ſemina interius ⁊ exteriꝰ ſunt alba ⁊ hñt vnã virtutẽ: ſꝫ pꝛia ſpẽs ẽ acutioꝛ ſcõa: ⁊ ꝯponitur ſinapis a ſemi ⁊ napus. vñ ſinapis. i. ſeminapꝰ: qꝛ tꝫ mediũ iter ſinapiꝫ ⁊ napũ ⁊ ẽ ca. ⁊ ſic. ĩ medio q̃rti gradꝰ.

Ca.373. Sera. li.aggre.c.chardel auct. Diaſ. Chardel.i. ſinapis. ⁊ ẽ eligẽdũ quod nõ ẽ nimis ſiccũ nec extenuatũ. ⁊ hꝫ granũ groſſuz: ⁊ ſi frãgit ẽ albũ interius ⁊ ẽ humidũ. nã iſtud tale ẽ nouũ. bonũ. Idẽ aut. Gal. eſt ca. ⁊ ſic. in quarto. Pli. lib.xx.c.xxij. in pꝛinci.

Aui. libꝛo. ſecundo capi. de ſinapi. Sinapi eſt cali. ⁊ ſic. in quarto.

Ca.678 Poſ. Sera. virtus folioꝛum eſt cal. vlcerati ua: ⁊ pp hoc pũgit multũ qñ teritur ⁊ miſcetur cũ radice enule ⁊ dimittit ſuper locuz per ſpaciũ hoꝛe: ⁊ confert ſciatice vlceroſe ⁊ ſpleni ⁊ linit cũ eo ſcabies vlceroſa ⁊ aufert maculas vnguiuz ⁊ confert quando radix eius ſuſpenditur in collo hñtiuz doloꝛẽ dentiũ. nã ſedat euz. Itẽ auc. Dia. Sinapis virtus eſt ca. ⁊ ſubtiliat ⁊ attrahit qñ maſticat ⁊ qñ terit ⁊ miſcet cũ aqua ⁊ temperat cũ ydromelle ⁊ fit inde gargariſmꝰ cõfert apatibꝰ radicis lingue: ⁊ antiq̃ aſperitati pulmõis facto cũ eo gargariſmate: ⁊ qñ fit cum eo gargeriſmate: ⁊ qñ cũ eo empl'm cũ rebꝰ cõuenientibꝰ ad hoc reſoluit ſcrofulas: ⁊ qñ terit ⁊ applicat naribꝰ ꝯmouet ſternutationẽ ⁊ cõfert epileticis excitãs eos ⁊ mulieri q̃ patit ſuffocationẽ matricis. confert litargie qñ fit empl'm cũ eo ſup caput. poſtq̃ feciſti capillos eiꝰ abꝛadi. ⁊ qñ admiſcet cũ caricis. ⁊ ponit ſup cutim donec rubeat ꝯfert ſciatice ⁊ duritiei ſplenis ⁊ eſt conueniens pꝛopꝛie doloꝛibꝰ antiqs. qñ volumꝰ attrahere aliquem humoꝛẽ ad exterioꝛa: ⁊ qñ fit emplaſtrum cũ eo curat alopitiã: ⁊ qñ miſcet cũ melle ⁊ adipe aut cũ cera ⁊ oleo diſſoluta mundificat faciem: ⁊ aufert maculam ſeu liuoꝛem q̃ fit ſub oculo. ⁊ coquitur cum acero ⁊ linit cuz eo ſcabies vlcerata ⁊ emperigo. ⁊ quãdo terit groſſe ⁊ datur in potu confert febꝛibus periodicis: ⁊ cõfert grauitati auditus ⁊ tinnitui auriũ: ⁊ quando teritur ⁊ miſcetur cum aqua ⁊ melle. ⁊ fit inde collirium confert obſcuritati viſus et pꝛuritui palpebꝛarum.

Aui. Sinapis incidit flegma ⁊ oleum eius eſt calidius oleo raffani: ⁊ fugiunt ex fumo eius vermes venenoſi: ⁊ illa que eſt ſilueſtris generat humoꝛez malum ⁊ in ipſa ſunt abſterſio ⁊ reſolutio. Et homines quidam comedunt folia eius ⁊ radicem eius elixatam ⁊ mundificat faciem ⁊ aufert occultationem ⁊ veſtigia ſanguinis moꝛtui. Et ſilueſtris eſt bonum emplaſtrum ſoꝛdiciei ⁊ exiccat linguaz ⁊ confert alopitie ⁊ reſoluit apoſtemata calida ⁊ omne apoſtema antiquum ⁊ ponitur cũ caulibus ſuper ſcrofulas ⁊ cõfert ſcabiei ⁊ empetigini ⁊ confert ad doloꝛem iuncturarum. ⁊ ſciatice ⁊ mũdificat humiditates q̃ ſunt in capite ⁊ fit ex ea emplaſtrũ capiti eiꝰ q̃ patit litargiriã. Et aqua eius diſtillat ad omnẽ doloꝛẽ auriũ ⁊ molaris. ⁊ ſilr eius oleum ⁊ ꝓpꝛie qñ decoquit in ip̃a aſſa ⁊ ẽ ex medicinis aperiẽtibus colatoꝛij opilationẽ: ⁊ dixerunt quidam ꝙ ſi bibatur a ieiuno intellectum efficit bonuz. ⁊ adminiſtrat in alcohol oculi ad pannũ ⁊ aſperitatem ſi teratur ⁊ bibat cum aqua mellis aufert aſperitatez antiquã in canna pulmonis ⁊ extenuat ſplenem. ⁊ facit ſitim ⁊ cõfert pꝛefocationi matricis ⁊ facit deſiderium coitus.

Charmel. ideſt cicuta.
Charos.i. ſuber. quod ſtupoꝛem virilem poſſumꝰ dicere. Alexander. capi. de litargia. Paulus inquit fit de eadez materia cũ litargia. differũt autẽ quia hãc febꝛis pꝛecedit litargiriam vero ſequet Gale.8.memiri. capit.6. ⁊.12.terap.ca.j.
Charis.caris.i.alcaris.
Alcharis.
Charatin eſt granũ paruũ ſimile cardamomo.
Charnub.i.xiliqua. pꝛo q̃ lege charliub.
Chaſfacon ideſt calaris.
Chas. Scaſſia. ideſt lacrica Stepha.
Charophos vel caropos ẽ coloꝛ q̃lis velleruz camelloꝛuz ſubalbidoꝛũ. Theophilus.

¶ Capitulum clvj.

Haſialchel ara.gre. oꝛchis vel afrodiſia vl' pꝛeapiſmon. latine vero teſticulus vulpis vel ſatirion vel lepoꝛina.

Teſticulus vulpis. Cap.90.

Serap. libꝛo aggre. capit. chaſialkel ſunt eius duo genera. vnum habet radicem ſeu teſticulos albos ⁊ vocatur chaſialkel. ¶ Aliud vero

habet testiculos rubeos de foris. intus vero albos. et vocatur achasiaabel. ¶ Primū genus satirióis vocatur testiculus canis: et grec. kinosorchis et est plāta que habet folia extensa super terrā prope ipsā et ortus est ex radice vni⁹ stipitis et folia eius sunt similia folijs oliue: nisi quia sunt subtiliora eius et longiora super terrā extensa. et longitudo eius est fere in longitudine vnius palmi: et florem habet coloris purpurei. radix eius est similis radici bulbi. nisi q2 est tendens ad longitudinē et subtilitatem. et est duplex sicut sunt due oliue in figura. vna inferius et alia superius. vna plena et alia vacua rugosa. et comeditur radix elixata sicut bulbus et iste dicitur satirion quo omnes cōmuniter vtunt. Et subdit. ¶ Secundum vero genus satirionis habet duas species: vna est que vocat arabice chasialbabel. siue casial chaleb. idest testiculus vulpis. et vocat similiter catharith. et nominatur hoc in greco trifoliū: quia plurimū qd de eo nascit est habens tria folia declinantia versus terrā: et similant folijs acetose maioris aut folijs lylij nisi quia sunt minora eis et in testiculo suo ē rubedo declinans rubedini sanguinis: et habet stipitem subtilem lōgitudine vnius brachij: et florem similē floribus lylij albi in figura. et radix eius similatur cepe bulbi in figura et est in magnitudine mali exteri⁹ rubei coloris interius albi sicut ouum et qd ipsa administratur est radix. Plinius. libro. 26. capitulo. x. circa principium.

Gal. 8. sim. phar. c. de testiculo canis ƒƷ trāslationem arabicam. est dulcis radix eius: et virt⁹ est eius cal. et humi. nisi quia in humiditate eius est inflatio superflua et incitat libidinem.

Gal. 8. sim. phar. cap. satiriō: ƒm trāsla. gre. Satiriō vl' trifoliū hu. est et cal. cōplexiōis: quo circa et gustātib⁹ ipsum vr̄ dulce et vētosā humiditatē possidet: et propterea prouocat ad venerea: hoc aūt et radix. hui⁹ efficere nata ē vt qdā scribūt etiā episcotomū sanat cū vino nigro austero bibitū. Et idē ƒm translationē arabicā d testiculo canis: radix ei⁹ ē duplex silis radici bulbi: vna plena: et sapor illi⁹ radicis que est plena est dulcis multe humiditatis et supfluitatis inflatiue que quando bibitur incitat libidinē: et alia mollior siue vacua que habet cōplexionē q̄ declinat ad caliditatē et siccitatē: et est in ea humiditas digesta digestione cōpleta. et ideo contingit q̄ cum hoc q̄ nō incitat coitum facit contrarium et abscindit eum: et iste ambe radices comeduntur assate sicut comeditur radix bulbi.

Li. 3. ca. xxxiij. **Dias.** ca. orchis ƒm trāslationē nr̄ā. Orchis. i. satirion dr̄ de radice eius: q̄ si vir comedit partē maiorē ei⁹ gn̄at masculos: et si minorē comedit gn̄at feminā. Et qd mulieres partiū Italie dāt tritam cū lacte caprarū ad incitādū libidinē. et quelibet ipsarū hƷ operationē ɔ̄riā alterius qn̄ bibit. Nascitur in locis petrosis et arenosis. Et idē auc. Archisalie. Alia est species quā nomināt quidā sandachias propter suū iuuamentū magnū. et ē herba h̄ns folia silia folijs porrorū nisi quia sūt latiora. et est humiditas in ea que adheret manui: habēs hastam longā circa longitudinē vni⁹ palmi et habet florem purpureum: et radicē silē testiculis.

Gal. 8. sim. phar. ca. orchis. quā et serapicidā vocāt ƒƷ trāslationē grecā in sapore isti⁹ speciei supple vltime dicte auc. Archisalie est stipticitas et virtus eius est siccior virtute radicis q̄ dicta est prius: et propter hoc etiam nō ita cōfert in coitu sicut predicta et desiccatur: et est adhuc siccior: virtus eius est etiā q̄ resoluit apostemata inflata qn̄ ponit super ea et mundificat exituras sordidas et curat herisipillā: et quādo ē sicca curat apostemata fraudulenta putrida: et quia in ipsa est stipticitas retinet ventrem quando bibitur.

Dia. Quando de ista specie fit emplm̄ ipsis testiculis resoluit apostemata flegmatica eorū et mundificat vlcera et formicā et aperit emorroidas: et qn̄ fit emplm̄ cū ea sedat apāta cal. et si administrat sicca prohibet dilatationē vlcerū et abscindit putredinē eorū et curat vlcera fraudulēta que sunt in ore. Sed sciēdū q̄ satirion est ca. et humi. in primo. Sed est alia species satirionis que vocatur herba basilica. gre. arab. digiti citrini vel buzcidem. latine vero palma christi: cuius folia sunt similia prime speciei satirionis: sed graciliora cum nigris punctis: radix eius brance manus vel palme manus habet similitudinem floris crocei cum vino vel aqua tritum crocatum efficitur.

Oribasius. capit. de palma christi. venenis resistit quā qui habuerit a maleficijs et venenis securus erit.

Aui. lib. ij. ca. digiti citrini. eius figura est sicut vola manus cōmixta ex citrinitate et albedine: et est dura in qua est paruū dulcedinis. et ex ea est citrina cū parua alteratione atq̄ albedine. est ca. et sic. in scdo resoluit supfluitates grossas valde: et est ei proprietas valde mūdificādi cutim: et cōfert mēbris neruosis et impedimentis suis: et confert manie proprie et loco eius in iuuamento manie ponit quātū est medietas eius ex be deragsen cum duabus tertijs ipsius de sod. i. ciperum.

Catum. idest incubus.
Cahua. Cahua. i. vinū album et debile.
Chauchati. i. soda fortis. comprehendens totum caput.
Chaugameib. sunt ea que sunt salita et composita et comedunt post cibum sicut capparis et oliue.

¶ Capitulum clvij.

Hauraf. ara. grece et latine hyrundo. Hyrundo.

Sera. lib. aggre. c. chauraf. auct. Gale. Chauraf multi faciunt cum melle et liniunt squinantiā et oīa apāta gutturis et vulue. et multi sunt q̄ vtunt hoc cinere in cohol ad acuēdū visū: et alij dēsiccāt hyrūdines. et terūt et dāt in potu de puluere illo: aureū vnū ad has ifirmitates. Ca. 44.

Dia. cap. de hyrūdinib⁹. Qn̄ accipit pullus hyrūdinis in augmēto lune et fit primus quē habuit mater in nido ei⁹ et scindit iueniunt i vētre ei⁹. duo lapides: vn⁹ quorū ē vnius coloris: alius hƷ colores diuersos qui stringant in corio vituli aut cerui antequā tangāt terrā. et suspendunt in collo aut in brachio epilētici. et confert ei et multi fecerunt hoc et curati sunt curatiōe perfecta. Et qn̄ hyrūdo comedit hƷ saporē sicut auis que dr̄ sofodas. i. facetola. et fit ex eo cohol. et acuit visum. Et qn̄ cōburunt magne hyrundines et miscet cinis earū cū melle et fit inde cohol. caligines oculorum detergit. hoc etiā squinātie prodest: et vuule faucium tumorē cōpescit et saliunt et siccant. et fit inde puluis. et accipit. ʒ. j. cū aqua: et cōfert sqnātie et apātibus gutturis et vuule. et silr facit cinis pullorū eius qn̄ aduruntur cerebrum eius quādo miscet cum melle. et fit inde cohol in principio descensus aque et oculum confert. Li. 2. ca. 48. Lapis pulli hyrūdinum vƷ ad Epilēsiam ad ocl'orum caligines ad sqnātiam.

Chaurum. i. celidonia.
Chautin. idest memithe.
Charchac. quid est. l. carchar.
ChebƷ est propriū nomen loci. et chebƷ. idest scoria. Auicena. sex.
Chisistidos. debet dicere hersistidos. et est ypoquistidos.

¶ Capitulum clviij.

Cheiri. Cheiri. Cap. 220

Sera. lib. aggre. ca. de cheiri. aucto. Dia. ē plāta nota h̄ns diuersitatē in spē sua a diuersitate florū cognoscit. nam quedā

nam quedã hʒ florem albũ: q̃dã purpureũ: ⁊ quedaʒ ci trinum: ⁊ que hʒ citrinũ melior est et aptior in medicina: sed q̃dam dicũt ꝙ cheiri sunt flores similes violarũ non in die: sed in nocte redolentiũ: quorum odor est odor violarum ⁊ verum dicunt. Et idẽ auc. Gale. eius floris substãtia est subtilis aquosa ⁊ proprie sicca ex ea. ⁊ sapor eius est amarus: ⁊ virtus eius est que calefacit et desiccat et abstergit et subtiliat etiam.

Poss. Sera. Subtiliat maculas grossas que sunt in oculis: ⁊ aqua de coctiõis ei⁹ puocat mẽstrua ⁊ expellit secũdinaʒ ⁊ fetũ mortuũ qñ sedet i ea: ⁊ qñ bibit cũ aqua aut alia re corrumpit fetũ: ⁊ curat apostemata matricis qñ supponit eis: ⁊ proprie antiqua dura. virtus seminis eius ẽ sicut ipsius. cõfert fistulis qñ desiccat ⁊ puluerizatur in eis ⁊ confert omni apostemati duro petrificato ⁊ habẽs colorẽ citrinũ ad oĩa ẽ fortior. ¶ Cheiri flores sũt siles viole in odore. quorum alij sunt albi. alij sunt glauci in nocte potissime redolẽtes ⁊ eorum herba alio nomine vocatur herba gallica vel flores cipri. Et alij sunt coloris purpurei que herba a romanis vocatur cõsolida: lʒ incongrue. prime autem due spẽs. scʒ citrina ⁊ alba: sunt species viole secundum Dias. vt apparet in. l. seneslig.

¶ Chemosis demo. ẽ vehemẽs oculorum tumor: vt minime claudere valeãt oculos egrotãtes: adeo vt albe partes pprie tunice sanguinolẽte atqꝫ extantes appareãt pupillã supantes nõ alr quã marina pchilia semiclausa aliquã ptẽ sui corporis exteri⁹ faciãt pminere: vñ nomẽ greci eidẽ passiõi posuerũt. nã pchã chemẽ appellãt ⁊c. Oribasi. ⁊ est obtalmia dicta ab Aui. guardanegi. Gal. lib. de anathomia oculoruʒ.

Cheria est vlcus cancerosum. Gale. lib. 2. de apostematibus.

Cherua. idest kerua: et est cataputia.

Chesice. idest orobus.

Chesim. i. plãta similis ferule: semẽ habẽs albuʒ simile lenticule.

Chesmet. i. antimonium.

Chetis. idest alfesesis.

Cheudanum est succus niger: ex quo saluificatur muscus et est algallia. ⁊ dicunt quidam ꝙ sit gũmi glandium: sed in radice xilocaracte inuenitur.

Cassiafistula. ¶ Capitulum. clix.

Chiarzamber. ara. gre. latine cassiafistula.

Sera. li. aggr. c. 12. chiarzãber. chiarzamber. i. cassiafistula. ⁊ sunt cãne concaue: quarũ color est rubeus ad nigredineʒ declinis: ⁊ inter ipsas sunt lamine ex carne nigra ⁊ parietes diuidẽtes inter eas: ⁊ intra lamina sunt grana sicut grana xilocaracte: ⁊ eiusdẽ magnitudinis sapor eius est dulcis. ⁊ color eius est inter glaucedinem ⁊ rubore: ⁊ affert a babilonia ex terra aliemen: ⁊ virt⁹ eius est qd ipsa est equalis cõplexionis. ⁊ electa ex illa ẽ que est in canna sua interius nigra grauis ⁊ lucida. ⁊ qd de ipsa vtimur plurimum est caro: licet etiam cortice aliquãdo. Et idem aucto. Aben Mesuay. virtus ei⁹

Capi. 4. est que resoluit ⁊ extinguit acuitatem sanguinis.

Io. Me. Cassiafistula est ex medicinis in quibus est fiducia iuuamentorum: ⁊ est sine nocumẽto carẽs acuitate ⁊ mordicatiõe. ⁊ omni excessu ledẽte q̃ põt exhiberi in oĩ etate. ita ꝙ pueris ⁊ pregnãtib⁹. ¶ Cõstat aũt eis electio i sex pprietatib⁹: vt qd eius arundo sit grossa plena splẽdẽs multi põderis ⁊ sit pulpa ei⁹ splẽdẽs ⁊ pinguis ⁊ hausta ex arundine ⁊ conseruata in vasis vitreatis est equalis cõplexionis ad latus caliditatis declinãs. ⁊ est hu. in prio: ⁊ est lenitiua ⁊ resolutiua clarificatiua sanguinis sedatiua eius acuitatis ⁊ colere rubee. nocet debilibus hñtibus viscera lubrica. remouet ab ea hoc nocumẽtũ in pmixtiõe mirabolanorũ ⁊ reubarbari ⁊ aqua masticis ⁊ spica: ⁊ quãdoqꝫ necessariũ est ei addere lubricitatẽ ⁊ proprie in desiccatione viscerum q̃re miscet ei oleuʒ de amigdalis dulcibus ⁊ diuretica faciũt eã declinare ad vias vrine: quare necessaria est eorũ pmixtio qñ opʒ mẽbris scõe expulsionis pferre. ⁊ ipsa est de tarde ⁊ debiliter solutionẽ facientibus. ⁊ pp qd permiscẽda sunt cuʒ ea ex rebus hñtibus acuitatẽ sicut albasce ⁊ ysopus. et ñi vigorans eius operationẽ. ⁊ magis adhuc si cũ quibusdam ex ventre soluentibus misceat. ⁊ ipsa cuʒ aqua casei est nobilis operationis. Pli. lib. 12. cap. xx. in fine.

Pos. Sera. aucto. Aben Mesuay. Cassiafistula extinguit acuitateʒ sanguinis ⁊ sedat apostemata dura que sunt ex eo et resoluit apostemata dura que sunt in gingiuis ⁊ gutture quando fiunt cuʒ ea gargarismata cũ aqua arboris vulpis ⁊ passulis ⁊ confert icteritie ⁊ dolori epatis. ⁊ purgat coleram adustam ⁊ mollificat vẽtrem mediocri mollificatione ⁊ mundificat neruos.

Io. Mes. Cassiafistula mundificat sanguinẽ: ⁊ remouet acuitatẽ eius ⁊ sedat sitim: ⁊ proprie cũ succo endiuie aut saltem depurata secũdũ artem. ⁊ ipsa quidẽ mũdificat stomachũ ⁊ educit coleram ⁊ flegma. ⁊ illud operatur sine nocumẽto ⁊ caret mordicatiõe. ⁊ ipsa quidẽ lenit guttur ⁊ pectus ⁊ resoluit apostemata acuta in eis: ⁊ confert calefactioni renũ sumpta cuʒ diureticis ⁊ infusione liquoris: ⁊ prohibet generationem lapidis in eis ⁊ confert febribus colericis. Et dosis eius fm Serapio. aucto. Aben Mesuay

est a. ʒ. vj. vsqꝫ ad. x. Ca. 197.

Aui. lib. ij. c. de cassiafistula est equalis in caliditate ⁊ frig. ⁊ hu. ⁊ est resolutiua ⁊ lenitiua ⁊ cõfert apostematibus calidis ⁊ visceribus proprie ⁊ gutturi quando ex eo fit gargarismus cum aqua solatri. ⁊ linitur super apata dura ⁊ pfert eis ⁊ linit ex ea podagra ⁊ iuncture dolorose: quando dissoluitur manibus in aqua coriãdri humidi cum spuma psilij. ⁊ deinde fit ex ea gargarismus: confert prefocationi ⁊ mundificat epar: ⁊ confert hicteritie ⁊ dolori epatis: ⁊ est lenitiua ventris ⁊ educit coleram adustam ⁊ flegma et resoluit sine nocumento ⁊ absqꝫ mordicatione. adeo ꝙ ipsa est conueniens pregnantibus: ⁊ soluit eas. loco eius ponitur medium ipsius de tereniabin ⁊ triplũ põderis eius de carne passularum. octauũ ponderis ipsius de turbith: ⁊ quandoqꝫ ponitur loco passularum liquiritia.

Chias. idest mastix.

Chibane est species cardamomi subtilior. cardamomo vtimur. et alio nomine vocatur chimenon. Dia. lib. p. ca. xij.

Chibesi. idest malua.

¶ Capitulum. clx.

Chibur. ara. vł albusac. la. vero ⁊ grece sulfur. cal. et sic. in quarto. terra ẽ actiõe caloris excocta in essentiam sulfureã pmutataʒ aquosis terrestrib⁹ ⁊ igneis trãseũtib⁹. Est aũt aliud sulfur viuum qd tale est quale a terra producitur. Aliud est extinctum siue mortuũ qd artificialiter paratur: ⁊ in calamis ferreis funditur. Li. 5. ca. 78.

Aui. lib. ij. de sulfure. Est omnibus notum calide ⁊ sicce ad quartum proueniens ⁊ subtiliatiuuʒ et attractiuum.

Dia. Capi. sulfur. Eligendũ est viuũ ⁊ colore limpidum. et resplendẽs ⁊ perlucidum sine lapide qd missum in focum viridem facit colorem ⁊ pinguem. nascitur in melosda et lippara.

Pol. Dia. Reſoluit ⁊ abſtergit ⁊ reſiſtit venenis maritimis ⁊ alijs ſimilibus eis quãdo terit ⁊ puluerizatur ſuper locum morſure: ⁊ conficitur cuz ſputo aut vrina aut cũ allio veteri aut cum melle aut gluctine albotin curat ſcabiem. ⁊ egritudinez in qua elauat cutis. ⁊ hoc quia ipſum aufert egritudines abſq hoc ꝙ impellat materiaz ipſorum ad interiora corporis. ⁊ educit saniez ex pectore: ⁊ quando tranſglutitur cũ ouo ſorbili aut fit fumigiuz cum eo cõfert aſmati. Et quando fumigatur mulier cum eo educit fetum: ⁊ miſcetur cum gluctine albotin aut reſina pini ⁊ acero ⁊ confert ſcabiei vlceroſe ⁊ emperigini ⁊ maculis albis que fiunt in vnguibus ⁊ aufert morfeã ⁊ curat elefantiam. ⁊ ſimil'r cũ reſina ⁊ acero curat puncturam ſcorpionis. ⁊ qñ miſcet cum nitro ⁊ fricatur inde corpus aufert pruritum: ⁊ ſumitur in potu cum aqua aut ouo ſorbili curat hicteritiam. ⁊ eſt bonum corize: ⁊ quando puluerizatur ſuper corpus aufert ſudorem: ⁊ quando linitur ſuper podagram cũ nitro ⁊ aqua cõfert ei: ⁊ confert quando fit fumigium cũ eo ſurditati ⁊ obliuioni: ⁊ miſcetur cum melle ⁊ vino: ⁊ curat attritiones aurium quando linitur cum eo.

Aui. li. ij. c. dcxv. de ſulfure. ca. eſt ⁊ ſic. ad quartũ perueniens eſt ſubtiliatiuum: attractiuũ. ⁊ ex medicinis ad albaras ꝓprie dũ non tangit ipſuz ignis. ¶ Et qñ miſcet cũ gũmi albotin eradicat veſtigia que ſunt in vnguibus. ⁊ cum acero ponit ſuper morfeam. ⁊ ponitur ſuper aduſtionem ⁊ vlcerationem: ⁊ abſtergit emperiginẽ: ⁊ proprie cum viſco alimbat. ⁊ ꝓprie etiaz cũ acero ⁊ cũ nitro ꝓpter pruritũ lauat ex eo corpus. ⁊ ipſum eſt cum nitro ⁊ aqua ſuper podagrã linitũ ꝯueniens. et ſtringit corizam ſuffumigatum ⁊ adminiſtrat
Serapi. cum acero ⁊ melle ſuper contritionem aurium.

ca. 407. Chicatum. i. fumoſum vt
Gale. 9. odor piſcis. Haly. ſcõo
ſim. tra. tegni cõmento. xxxiij.
3. ca. 9. ⁊ Chichamini. id ẽ bolus ar
ad p̃rni. menus.
ca. 245. Chictanda quid eſt. l. hatronig.

Chilus. i. ſucc⁹: diachilon. i. de ſuccis: vt ſirupus diachilon. i. de ſuccis. inde chiſma id ẽ criſtere ⁊ dicit chilus cib⁹ in ſtomaco digeſtus. l. quili.

Chiluz. i. ſuccus liquiritie.

Chilos vl' chiles. ideſt verruca ſimilis capitibus clauorum.

Chili gre. chilos labia vel labium.

Chilidomon. quid eſt. l. celidonia.

Chimoſin. quid ẽ. l. Cimoſis. chemoſis. Theod. Priſ. caſſi⁹ felix. Demoſtenes. A. Gardenegi ẽ ſpẽs cocognidij. Gale.

Chimolea. ideſt cimolea.

Chimon. ideſt manus.

Chimus eſt maſſa hũorũ facta in epate ex ſucco tracto a ſtomacho.

Chimera. grec. capra, al's capur.

Chimerus grece. i. edus.

Chimemõ. ideſt chibane.

Chimorcia. ideſt ciminuz.

Chimara eſt cardus q comeditur.

Chimoſis. quid eſt. l. chemoſis.

Chimuudie. i. fluxus menſtruorum.

Chimus. grece humor.

Chimertamuge grec. chimões. Pau. Caſſi⁹ felix.

Chimeda. chimõaces chinutea Caſſius felix ſunt perniones lati. dicte roſule a pnitie quoniã ſũt a frigore hyemis tẽpore: ⁊ oriunt in calcaneis ⁊ digitis pedum.

Chinarium. vnguẽtum in antidotario a catl'o canis dictum kinarium.

Chiaria. Adracti⁹. Adractis. cinaria. carduus. i. card⁹ qui comeditur. O riba.

Chinobar. ideſt cinobar.

Chindes quid eſt. ideſt lapis liberans a venenis.

Chinoſbarin ẽ ſecũda ſpecies bari q̃ vocat idea.

Chion vocatur vlcus mellinum malum per foramia velut mel pus emittens.

Chirurgia. i. manualis inciſio.

Chiriim. ideſt altea chiriz idem.

Chirates eſt pondus quattuor granorum ordei.

Chirabes. ideſt ſcrofule.

Chirite. ideſt ordeum.

Chirim. i. porcelliones piſces.

Chiros gre. ideſt porcus.

Chirogrillus vel cirogrillus idem. ſed verius dicitur chirogrillus. ⁊ q d eſt lege cirrigrillon.

Chiros effectiuos. i. manuum opatio: vl' ornus arbor: vl' porc⁹ hui⁹ anni.

Chiroma. i. armoniacum non purum. pro quo. l. vafach.

Chironus. i. kirion.

Chirebeniuz. ideſt roſa regis.

Chitran quid eſt. l. hictran.

Chitrouolia. quid ẽ. l. hatronig.

Chium. i. lentiſcus.

Choa. choen. ideſt maluz granatum.

Chobzaleoroth. i. ciclamẽ vel malum terre.

Chochiuz. i. vitulus marinus focha. koki. cochiũ.

Chomos. ideſt cronicus.

Chõchia. ara. ſm Albaui dr̃ affodillus: ⁊ dicitur afras liauras: ⁊ algie.

Chõica. chonus. conizul cicuta idem.

Chonoſſonobarũ magnũ ideſt pinus.

Chomle. ſm Dia. vocatur quedã ſpẽs origani.

Chonus. ideſt conuza.

Chop. i. ſuper calcaneum retro.

Chohol. arabi. quid eſt. l. cohol.

Chortos. gre. fenum. libr. de doct. gre.

Chorus. i. vulturn⁹ vẽtus

Chorona regia. ideſt pratellum.

Choroſus eſt nomen cuiuſdam lapidis.

Choſore. i. ſpuma maris.

Chos alcalip. ideſt teſticuli vulpis: ⁊ eſt ſatirion.

Choſalkeb. id ẽ teſticuli canis ⁊ eſt ſpẽs ſatirionis.

Chriconicha. ideſt radix vnguium.

Chrimon. ideſt cepe.

Chrion. eſt vlcus mellinũ malum pus emittẽs velut mel p foramia pua. Cornelius cel.

Chriſion. gre. aurum. criſos. kriſis vero p. k. eſt iudicium.

Chriſimi ſemen. i. rubi. vt in antidotario. vl'i.

Chriſma. gre. vnguentuz.

Chriſocalcos. i. auricalcũ.

Chriſocolla quid eſt. l. criſocolla.

Chriſitis litos vocat aureus. lap. ⁊ aliqñ litargirũ ſic vocatur.

Chriſolitos. ideſt criſolit⁹ lapis.

Chriſofris grece piſcis aurata.

Chriſonichia vel rizonichia gre. radix vnguiũ: nam riza gre. radix.

Chriſura eſt ſemen in antidotario virili in mitridato mare rubi expõit.

Chritas. ideſt glandula.

Chrite krite. grece oleum

Chrites. Diaſc. donchion. grec. ideſt paruiſſima ⁊ purulenta collectio latino vero nomine vocat ordeolũ in capillis palpebrarum. aut paulo ſuperius naſcens. ferbunculus dicit ⁊ paſten.

Chorma. grece color.

Chromicti. Ste. baſalum ideſt cepe.

Chromion. i. cepe.

Chromonos ideſt annus ⁊ eſt tp̃s mẽſurans ſpatium vnius anni.

Chromicõ. i. tẽporalia. annualia. inde cronica.

Chronos ãn⁹ tp̃s. Chronios. inde chronic⁹ diuturn⁹: tẽporalis tard⁹.

Chrotoſion. grec. lati. tardus vel antiquus dolor capitis. totius vel timporuz ac frontis.

Chulem. ideſt herba capillaria.

Chlumbe. ara. birnach. ⁊ eſt affodillus.

Churcar. ideſt cardamẽ. l. ſiſimbrium.

Churice. ideſt affodillus.

Ciamon. Pli. libr. xxj. ca. xv. ideſt culcana. colocaſſia.

Cianeus grece. ideſt color kianus. ⁊ eſt iter viridẽ ⁊ nigrum. Alex. Theophilus.

Cianides idest fauaria vel fabaria.

Cianum. Gal. ad paternia num in metallis inquit inuenit in qb⁹ es confla tur ⁊ in quibusdam ma ris littoribus.

Ciarxamber. i. cassiafistu la. Sera.

Cias. i. minoratio anguli oculi.

Ciatiscus. i. pars instrumē ti qua fricantur palpe bre scabiose.

Ciatus est nomen ponde ris mensurans. ℥. j. ʒ. Nam vbi in Sera. c. de pinu. habetur ex ver bo Diasco. ℥. iiij ʒ. in li. Dia. fm trāslationē no stra; habetur ciati tres fm Isidorū ponderat. ʒ. iij. Gale. ʒ. sim. phar. iiij. di. iij.

Cibararium i antidotario virili vnguentum china rium a catulo canis di ctū ē qd sic vocat grec. per k. scribi debet.

Cibariaticō est potus q lo co vini fit vt ceruisia et medo ⁊ hui⁹ qui est qua si cibus ⁊ potus.

Cibegrafon. i. mērastrum.

Ciberium. Ciberiarum. i. cotilidon.

Cibibi i iuiube.

Cibi gradicon. i. cinita.

Cibisar. i. sizamus.

Ciboria. i. cataputia.

Cibologus. i. iusquiamus

Cibosagria. i. almea.

Cibosar. i. flamula.

Ciburgi. i. morsus galline

Ciburium. i. altea.

Cibusalion. i. ellenium.

Cicara idest la zenzala vir tus eius est que frangit lapidem. hoc animal cā tat vsq; ad crepitum. vt dicitur.

Cicei vel cici. i. cataputia.

Cicerula. quid ē. l. lachiri. dolaka. Plin. libro. 18. capitu. xij. infi.

Cicer cōe quid ē. l. oempe Pli. li. xviij. c. xij.

Cicer aretinum. idest cicer nigrum.

Cicer erios. i. cicer rubeū.

Cicer eraticum fm Diasc. vocatur a quibusdā ser pillum in proprio ca. ls aliqui dicant φ sit car damomum: sed falso.

Cicer imperatoris idest tri bulus marinus.

Cicer peregrinū. i. orob⁹. pro qua. l. fresenne.

Cicer rusticum. idest coco gnidium.

Cichini. i. altea. Gale. vj. sim. phar.

Cici. Diasco. Cici. aut sisa mus agrestis. ⁊c. est pē tadactil⁹ cataputia ma ior kerua. ara. Gale. j. memiri. c. j.

Cicida. cicidos ciciofatis.

Cicis. grec. kikidos. ki kinux. idest galla. Gal. cap. de carne.

Cicisa idest galla asiana.

Cicion idest cicuta.

Ciciri idest rannus.

Ciclamon. idest pētafilon

Ciclamen. ciclaminos. fa chailesus panis porci nus malum terre. pro quo. l. buthormarien. Dias. cassamum. gre. fa claminos.

Ciclamus. i. elleborus.

Ciclaminus. kiclaminos vel ciclātenuos. est que dam spēs ciclaminis pro quo latine buthorma riē. Dias. Plin. lib. xxv ca. ix. ante me.

Ciclātemos est spēs cicla minis. Dias. Pli.

Cicla. i. turdus auis.

Cicla foliū. idest polium.

Ciclas a ciclos gre. quod est rotundum vel circu lus est piscis quidā car nes molles habens et humidas natura dige stibilis. quem aliqui pri sanam marinam vocāt vt Alex. capit. de cibis pleureticorum.

Cicleas est qdda; vinū fa cticium quo vtunt ꝑthi Pli. lib. xiiij. c. xvj.

Ciclos. i. siricon.

Cidus vel ciclusus. i. exer citū. vel reuolo tēporis

Ciconfa auis. ara. vocant pelargia cuius fim⁹ cū aqua datus epilenticos curat. l. fimus.

Cicorea idest anagall⁹ fm aliquos.

Cap. 161.

Cicorea.

Cicorea latine vel sponsa solis vel solsequia arab. humbede. grece. seris vel intuba vel geguciss.

Sera. lib. ag. ca. hūdebe auc. Dia. idest Cicorea ⁊ est endiuia. ⁊ hz duas species. nam vna est domestica ⁊ alia siluestris: domestica vocatur scario la. siluestris vocat taraxacō: ⁊ est alia spēs q̄ vocat cā derel. Sz scariole sūt due spēs vna similat lactuce hñs folia lata. ⁊ scda hz folia stricta: ⁊ ē amara: ⁊ tarax acō hz folia latiora φ̄ domestica. lz cāderel plāta ⁊ stipes si milat endiuie siluestri. ⁊ iō dī φ est siluestris spēs. folia vero ei⁹ ⁊ stipes et radix ei⁹ subtiliora sunt endiuie sil uestris. ⁊ reperit sup ramos ei⁹ gūmi sile mastici aliqn̄ in quātitate fabe. Et ē alia spēs ex cāderel hñs folia ve luti incisa extēsa sup terrā ⁊ stipites plenos molles. ra dices hñtes subtiles sūmitates. folia eius rara ad rube dinē tēdētia plana. nascit plurimū in locis cultis. Cap. 143

Gal. 8. sim. phar. ca. ꝑdrule als cōdrine. fm trās latione grecā ⁊. ij. memiri. c. ij. Cōdrule spēs cicoree vel lactuce ē: hac etiā qdā seraisium cicoreū no minā: est quidē eiusdem virtutis cū illa: nisi qz plus ha bet subamaritudinē in gustu: ideoq; siccior est. Cap. 173

Dia. ca. seris fm translationē nostrā. Seris. i. ci corea. Ei⁹ due sunt spēs vna agrestis: ⁊ alia hortiua: agrestis vero pigris aut cicorion appellatur que lata folia non habet. Alterū vero. s. hortiuū duas hz spēs: vna hz folia lactuce: alia vero amara ē ⁊ hz fo lia angusta. sed agrestis est vna species que vocat serra lia eo φ tirsum hz in modum serre. ⁊ est alia species q̄ latine vocatur sponsa solis vel solissequia vel intuba q est omnibus manifesta. Lib. ij. c. 119. de in tibis quā egiptij ci corū vo cant.

Gal. 8. sim. phar. ca. seris fm translationē arabi cam. Cicoree domestice sapor est stiptic⁹ cum amaritudine. ⁊ virtus eius est que plus infrigidat quā siluestris. sed quia in ea est admixta humiditas extra nea multa ablata est ab ea siccitas. sed in sapore agre stis est stipticitas cum amaritudine. sed amaritudo eius est fortior φ̄ endiuie. ⁊ eius virtus similis est virtuti en diuie nisi quia plus est virtus desiccatiua in ea. Et idem fm translationem grecam seris idest endiuia subama rum est olus ⁊ magis siluestris. qua propter pigridam idest amaram nuncupant. quidam vero cicoream nomi nant. est autē fri. ⁊ sic. cōplexionis vtraq; fm primum accessum. domestica vero magis infrigidat siluestri que ex admixtiōe multe humiditatis ꝑdit siccitatem. ambe vero stiptica participāt qualitate sicut ⁊ codilia vel cā derel. etenim ⁊ ipsa endiuie est species. cap. 97. ⁊ loquit de ēdiuia

Posse. Sera. auc. Diasco. Endiuie species agrestis scilicet ⁊ domestica sūt stiptice ⁊ infrigidatiue ⁊ bone stomaco qn̄. n. coquū tur ⁊ comedunt ꝑferunt debilitati stomaci: ⁊ fit ex eis emplm̄ ad cardiacā: ⁊ confert podagre ⁊ apatib⁹ cali dis oculorū. ⁊ qn̄ fit emplm̄ cū ea ⁊ cum radicibus ei⁹ confert puncture scorpionis. Et qn̄ cum ea fit emplm̄ cū sanich cōfert herisipille: ⁊ qn̄ eius aqua miscet cum cerusa ⁊ aceto: fit inde vnguentum vtile: vbi oportet in frigidare. Et dixi i cādarel gummi ei⁹ qn̄ miscetur cum mirrha. ⁊ fit inde nascale prouocat mēstrua. ⁊ teritur herba cū radice. ⁊ miscetur ⁊ fiunt trocisci. qui quādo dissoluunt cum aqua ⁊ nitro. ⁊ linitur cum eis morfea. curat eam. ⁊ gūmi eius facit adherere pilos palpebra rum ⁊ qn̄ in radice eius q̄ est recens infigitur acus ⁊ il la humiditas que adheret acui linit sup oculū pili pal pebre. facit eū adherere. ⁊ quādo bibitur cū vino con fert morsui tyri. qn̄ aqua ei⁹ coqt cū vino ⁊ bibit strin git ventrē. ⁊ lac eius confert albedini oculi. ⁊ differunt in specie. qz que habet folia velut corrosa virt⁹ stipitis ipsius ⁊ foliorum est maturatiua: ⁊ facit pilos adhe rere in palpebris. Et idem auct. Alcanzi. Taraxacon Emplm̄ ad cardi acā. ⁊ pū cturam scorpio nis. ⁊ eri sipillam.

confert puncture scorpionis. Et idē auct. Pau. ꝛ Abē Meluay. in estate autē amaritudinē hꝫ amplius. ꝛ tūc declinat ad caliditatē aliquā tpe estiuo. Et idē auc. Almege. Quod vincit i cōplexiōe sua ē frigiditas ꝛ siccitas: ꝛ in ea est amaritudo. ꝛ cū his ambob⁹ est stiptica stipticitate tēperata. ꝛ iō ē vna ex medicinis bonis distēperantie caliditatis epatis. Et idē auc. Gal. in dictis. Endiuie virtus est sicut virtus lactuce: nisi qꝛ in oībus ppͥetatibus ei⁹ ē similis illi. Et idē aucto. Anama. Endiuia est fri. ꝛ hu. Et Pau. est fri. ꝛ hu. in pͥnci.

Dia. Omniū virtus est stiptica ꝛ eustomaca ventrē abstinet cocta cū aceto ꝛ maxime agrestis vexatū stomacū ꝯfirmat: ꝛ estuatiōis stomaci mitigat. sola cū polēta posita cardiacis blanditur: in tumore oculoꝝ iubuenit. folia vero eius imposita ꝛ cataplasmata percussum scorpionis mitigat. polētis addita ꝛ imposita ignē sacrum compescit. mixta cum aceto ꝛ ceruia omnibus rebus calidis opitulatur.

Aui. de viribus cordis ait quod confortat cor.

Cicuta quid. l. succaram herba benedicta. Alb. ma. lib. xx. c. cqu⁹. Dia. dicit comos. Auic. Sera. Macer.
Cicutaria quid est. l. Seramon.
Cidacada. i. almea.
Cidagarac. i. elacterum.
Cidaris ei⁹ dicūt esse duo genera vnuꝫ nascens in libia cui⁹ radix siliis est silfij radici sꝫ paulo minor ꝛ visida ꝛ mollis ꝛ succum nō habēs ꝛc.
Cidear. i. psilium.
Cidegaron. i. marubiū.
Cidelium. i. folium.
Cidibasal. i. aconitum.
Cidiblon. i. cibalaria.
Cidiluꝫ. i. cartafilago.
Cidosium. i. aspaltum.
Cidobabar. i. nenufar.
Cidonemel. Dias. i. citonia cū melle pdita q ꝛ malo meli vocat mala.
Cidonia. i. citonia. Pli. li. xv. c. xi. l. cussa.
Cidublium. i. fermentum.
Cidufarium. i. cecutia scalongia cepiccia.
Cidur. i. cicercula.
Cieblas. i. gariofilata.
Ciefig. i. polipodium
Cienotica. i. alba.
Cineria. i. faba lupi.
Cieuolas. i. arnoglossa.
Cifa. i. apium.
Cifagoron. i. vsnee.
Cifalonies. Cifolones. i. cifoliones. Cifolio quid sunt. l. Nakala
Cifeberat. cifelot. i. trifolium.
Cifegat. i. anagallus.
Cifi. Sifi. est quedam confectio electuarij in antidotario.
Cifiliones cifilio qd sunt. l. Nakala. Junar ara. ē germē palme cum noui ter a terra pullulat: qꝫ comedūt arabes ī multis confectionib⁹. ꝛ ponunt in cibis. aliter stolones.
Cifilium. i. eruca.
Cifo. i. electrum.
Cifobolac. i. mentastrum.
Cifolasac. i. lacca.
Ciforium. i. amomuꝫ.
Cifu. i. litargirium.
Cifubiluꝫ. Cifubalium, i. cimbalaria.
Cifugalia. i. aspaltum.
Cigamus cigamius. i. iringus.
Cigabanquin. i. elenum.
Cigebion. cigeblon. idest almea.
Cigenariuꝫ idest barba siluana.
Cigribron. Cigibeon idest ceterac.
Cigilium. i. sigillum salomonis.
Cigis. i. serpillum.
Ciglabon. i. vmbilicas veneris.
Cignos. Cignosi. idest cicimos. auis.
Cigolapiū. i. eupatorium.
Cigrifium. i. nenufar.
Cigubriū. Cigurium. idest vua demonis.
Cigudmō. i. aristologia.
Cigufabrium. i. polium.
Cilacilla. i. squilla.
Cillapiū. i. apium risus.
Ciliaca passio. i. diaria. lege kilia.
Ciliaca passio ē fluxus ventris vitio stomaci. nam gre. kiliaꝫ. vētrē vocāt vt in passionario: ꝛ est kila fundus stomaci ꝓpͥe. Alex. li. de doctrina gre. kilia aluus venter.
Ciliamparia. ciliāria. idest affodillus.
Ciliariū. i. rasura panni.
Cilif. cilys. i. lateribus.
Cimaria. i. lapiana.
Cimbalaria. Umbilic⁹ veneris. Cotilidon. idem.
Cimbalarion. Colguaria. cibalion Dia.
Cimbateium. i. hedera.
Cime. i. ormunum.
Cimen. idest fileleos carmenum.
Cimeos. i. gūma orni
Cimeos eleratis. idest. ana cardi.
Cimeris elefantis. idem.
Cimibalios. idest balaustus repfico.
Cimices. la. ara. alcarad. ꝛ est cimex quoddā animal paruū satis fetidū omnibus notum.

Dia. cap. Cimices si missi fuerint in torta muribus fabaruꝫ ꝛ glutiant quartane medent offocatiōib⁹ si narib⁹ applicentur ferūt auxiliū. desfurie aūt si i cauernā nature fracie ꝛ missi fuerint singularē effectū pͥestant. Libro. ij cap. 33.

Cimie. i. tumor vndimie Johannitius de modis apostemarum.
Ciminela. ypericon.
Ciminū cū oībus suis specieb⁹ qd ē. l. Camin.

Cap. 162.

Cimolea lati. gre. discimolia ara. vero. ibē chimolea: ꝛ est terra sarda vel hispanie. Cimolea

Dia. ca. de cimolea. alia ingt alba ꝛ densa: alia purpurea ꝛ quasi pinguis q ꝓbabilior valde. n. frigida est tactu. Lib. v. c. 161. de terra.

Pli. libro. xxxv. cap. xviij. de chimolea i creta nascitur duo eius genera candidum: ꝛ ad purpurissimum inclinans. ꝛ ita est ꝛ thessalica. sarda q̄ de sardinia defertur vtilis est: cuius color vestibus probatur candida inutilis: ꝛc. quedam sinonima antiqua dicunt ꝙ est terra alba.

Serodius vero capitu. de cimolea dicit ꝙ ē terra argentaria. quaꝫ ego vidi Sardinie ꝛ rubei coloris inficiens pānos. sine qua vena argentaria dissolui non potest. ꝛ inuenitur in vena predicti argenti. ꝛ ex hoc Serodius terram ipsam argentariam vocauit.

Sera. de tumore pedum pregnantiū. Est inquit marmor inuentum in luto viridi.

Corne. cel. c. de cimolea. Cimoleam laudat subcerulei coloris quidam putauerunt ipsam terram hispanie. Alij dixerunt sub rota acuendi gladios inuentam que ex ferro ꝛ ipso lapide rote conficitur ꝛ quamuis non sit verum tamen ꝓ ipsa posse poni videtur.

Pli. vero limum aquaticum in tumore peduꝫ pro cimolea ponitur.

Sera. lib. aggre. capitu. thenchimolea. auc. Dia. sunt eius due species. vna est alba solida. alia purpurea velut vnctuosa que quādo tangit adheret digitis. ꝛ est melior alijs. et ex eā ē spēs alia que dr lutū banen cuius color est niger. ꝛ est fortis conglutinationis adeo ꝙ si applicet i igne adheret ꝓpter viscositatē. ꝛ melior ex ea est illa que est nigrior lenis tactu: que cito dissoluit in aqua. ꝛ sic est similis chimolee in operationibus. nisi qꝛ tingit adeo ꝙ ex ipsa tingunt ligna ꝛ cānas qui volunt facere nigras. propterea administratur in cobol ad denigrandum oculum. ca. 406.

Posse. Sera. auc. Gal. virtus eius est que resoluit ꝛ confert adustioni ignis. ꝛ miscet cum aceto aqua mixto ꝛ ꝓhibet locū vesicari. ꝛ abluit hec terra ꝛ recedit pars resolutiua. ꝛ si nō abluitur Gale. ix. sim. tra. i. cap. v.

non abluitur remanet cum suis virtutibus.

Dia. cimolea medetur illinita igni sacro ꝛ vstiones pustulare non finit qꝛ virtutis est stiptice ꝛ etiam siccatiue.

Serap. capitu. de tumore pedum pregnantiuȝ cimolea valet contra illum.

Cimosi. Cimosis. Pau. i. magna obtalmia. kemosis. gardanegi.

Cimulanta. i. resina.

Cimurat. i. hedera.

Cap. 163.

Cinabarum.

Innabir. Cinnabarios. la. grec. sercog. ara. asceg. ȝiguifur. vel ȝenȝisar. Cinabar. i. cinabarum fit ex sulfure ꝛ argēto viuo. ꝛ est rubei coloris verum est aliud cinabar. qđ ſm Dias. effoditur ex minera in libia coloris sanguinei Unde multi sanguinē draconis putauerunt: ꝛ illud est minium: ꝛ est coloris rubicūdissimi. vbi sciendum ꝙ est quoddā cinnabriū qđ fit artificialiter ꝛ istud nō ē minium. ꝛ est aliud quod effoditur. ꝛ istud est minium. ꝛ ꝓpter hoc dixit Dia. ca. cinabar. Multi putauerunt miniū esse. ꝛ aliȷ sanguinē draconis. sed falluntur. qꝛ minium nascitur in hispania ex lapide qui miscetur arene agiritidi qui si tritus fuerit tempore mutat coloreȝ. sed odor suus in mineris offocat hominē. vnde hi qui i mineris conuersantur. vesicā sibi in faciem ponunt ad liberandos oculos ne minio corrumpantur. Cinabar vero in libia efficitur color est illi sanguine⁹. ꝛ ideo a multis putatur sanguis draconis.

(Margin: Uiđ pli. xxxiȷ. li. cap. 7. et ibi videbis quid cinabaris ꝛ qd minium.)

Bulca. eben alben aȝarin. in lib. qui dicit seruitor ȝenȝifur. i. cinnabarum sic fit. Accipe argenti viui partes. vȷ. ꝛ sulfuris citrini tantūdem. verūtamē sunt qui ponūt de sulfure minus. misce ea simul i vase vitreato de terra quod possit sustinere ignē ꝛ imple tertiā partē ex medicina ꝛ duas partes relinque vacuas. deinde cooperi vas cū parapside vitreata ꝛ luta sapienter. cū terra ꝛ pilo. cōfectis simul deinde edifica sibi furnū quadratum. ꝛ pone vas in medio eius tali modo ꝙ due partes que sunt vacue super medicinā sint separantes extra furnū. ꝛ sit fundus vasis distās a solio fornacis mēsura duarū partiū palmi. deinde accende ignē sub eo. xȷȷ. horis. deinde ꝑmitte furnū frigescere ꝛ frange vas qꝛ inuenies cinnabrum.

(Margin: Quō fit cenabriū)

Ca. 377. **Sera.** lib. aggre. cap. afreg. siue afrāgi. i. cinnabrum fit ex plumbo qñ ponit in igne ꝛ inflammat ꝛ fit rubeū. Similiter fit ex cerusa combusta in hunc modum. Accipit ꝛ ponit in concauo vase modo ꝛ ponit super ignē ꝛ mouet donec rubescat. ꝛ fit velut auripigmentū rubeū ꝛ quidā nomināt hoc sandix ꝛ est aȝaron. Idem auc. Gal. quādo comburit plūbuȝ vel cerusa mutatur. ꝛ fit afrengi. ꝛ eo est res subtilior. sed non ita sedatiua. Idem auct. Alchindi ꝛ accidit bibenti afreg. sicut illi qui bibit litargirium. omnes iste sunt species cinnabri.

Libr. v. cap. 63. **Posse. Dias.** virtus est illis similis lapidi ematitis. deinde constringit vehementer: ꝛ ideo sanguinis fluorem abstinet cōbustionibus ꝛ pustulis opitulatur. cerotis additur. ꝛ vtiliter etiam confectionibus colliriorum miscetur.

Cinabatrū vel ataplastrū terra q̄dam est q̄ solet a pisis afferri.

Cinnabin. i. cānabū siluaticū. ꝛ est cāna varia.

Cinnabis. i. atrinea Cinnalis. idem.

Cinnabis. i. adrinias.

Cinareria. i. cordis caro.

Cinnarius. chinarium. i. cardus.

Cinamū. cinamomū quid est lati. darsen.

Cinnaria. i. cinnus auis. loco cui⁹ ponit anser.

Cinari. i. acetabulum pondus ſm quosdam

Cincinalis. i. capillus ve. li. antiquo de sim. med.

Cincū. i. cartam⁹. crocus ortulanus. Dia.

Cinnation. i. elāpum quo tinctores vtuntur.

Cincoleuconidon. i. affodillus.

Cinde. i. orminium.

Cinelebon. cinelon. i. oleū de lentisco. Pau.

Cicinalis. i. capillus ve.

Cinica est nomē pōderis: ꝛ ē acceptabulū pōdus

Cinicir. i. viride eris

Cinion. i. alba.

Cinis qđ ē. l. mamad.

Cinobis. i. cānuaria.

Cap. 164.

Pinus.

Inobar ara. gre. calidaris cochia vel aiȝ. lati. vero pinus.

Cap. 63. **Sera.** libro aggre. capitulo cinobar. idest pinus arbor: ꝛ est masculus ꝛ femina. masculus nominatur aiȝ vel cinobar: et non facit fructum magnum: sed de sudore extrahitur pix: vt patet in. l. test. ꝛ in ea inuenies eius virtutem: et cum ligno fit lumen: ꝛ est illud quod vocat teda vel ȝapinus: ꝛ femina est illa que facit fructū magnū: ꝛ deest magna ꝛ parua. Et idē auct. Gal. Minor est in sapore sicut sapor maioris: ꝛ in ea est aliquantulum amaritudinis ꝛ acuitatis. ꝛ virtus est eius ca. cum acuitate. Et idē auct. Aben. Mesuay magne ex pineis sunt ca. in secūdo sic. in primo. q̄ cū bibunt cū rob mūdificāt humores grossos ꝛ viscosos q̄ sunt in renibus ꝛ vesica. ꝛ idē auc. Dia. Calidaris ꝛ calicaris est fructus. Pinus maior nominatur cochia: ꝛ est in camerulis.

(Margin: Dia. li. i. cap. 825.)

Pos. Sera. Pinus maior confert saniei in pectore ꝛ omnibus quibus conuenit educi saniem a pectore. ꝛ facit expuere saniem: ꝛ quando funditur in aqua recedit acuitas et punctio que sunt in eo. et elongatur a mordicatione: ꝛ tunc est congluctiuus ꝛ medius inter qualitatem cal. ꝛ frigi. et inter substantiam aqueam ꝛ terreā: ꝛ substantia aquea in eo est pauca: sed fructus eius quantum ad nutrimentum est dure digestionis. ꝛ nutrit corpus nutrimento forti. Idem auct. Dia. qñ comeditur aut bibitur cuȝ semine cucumeris: ꝛ cum rob prouocat vrinam ꝛ ꝓfert ardori renum ꝛ vesice. ꝛ qñ bibitur cum succo portulace sedat mordicationem stomaci: ꝛ reddit debilibus fortitudinem: ꝛ cōfert destructiōi humiditatis. Et quādo accipit ex fructu pini. sicut recēs ꝛ terit ꝛ coquitur cū rob. ꝛ accipiunt de ipsius decoctiōe. ℥. iiȷ. qualibet die cōfert tussi antique ꝛ vlceribꝰ pulmonis. Idē auct. Gal. minor ex eis nominat calidaris. virt⁹ est eius calida ꝛ abstergit. sapor est stipticus amarus acut⁹ ꝛ confert sputo venieti a pectore ꝛ pulmone. ꝛ est stiptica: et cōfert tussi ꝛ doloribus pectoris qñ sumit sola aut cuȝ melle. Et idē auc. Aben. Mesuay. magne ex pinis sunt calide in. ȷȷ. sicce in primo que quando bibunt cum rob mundificāt humores grossos ꝛ viscosos qui sunt in renibus ꝛ vesica: ꝛ confert saniei eorū ꝛ lapidi. Rasina eius desiccat ꝛ calefacit. ꝛ est diaforetica. pro qua. l. hatronig. Et idē auct. Gal. Cortex ꝛ folia pini minoris q̄ est nominata calidaris hȝ in se virtutem stipticam que curat tenasmonē. qñ apponit sicut empl'm. ꝛ nō est medicamē melius in hoc. ꝛ qñ bibit stringit ventrē. ꝛ ē cōferens cōbustioni aque bulientis. ꝛ sili' cortex illꝰ spēi que dicit cochia. ꝛ est masculus cō similis ei in virtute. nisi quia virtus est ei subtilior virtute illius: ſȝ folia istarum arborū que qꝛ sunt magis humida cortice ipsarū hñt in se virtutem que incarnat percussiones: sed pini magne virt⁹ foliorū ꝛ corticis est fortis in oībus istis. sed fum⁹ qui eleuat a ligno pini cōfert multum fluxui pilorū palpebrarū ꝛ corruptioni lachrimarum. ꝛ cursui lachrimarū ab eo. Cortex arboris pini minoris. et cortex cochie. ꝛ est arȝ. omnes sunt stiptice. ꝛ cōferunt

patientibus tenasmonē qñ teritur et puluerizat supra locū. ⁊ qñ de ipsis miscet cum litargirio ⁊ puluere olibani ꝯfert vlceribus que apparēt in corpore ⁊ ꝯbustionibus ignis. ⁊ quando cōficitur cū cera dissoluta cum oleo mirtino ꝯsolidat vlcera q̄ sunt i corporibꝰ delica/
Fumigiū expellit fetū mortuum. tis: ⁊ qñ terit ⁊ miscetur cū calcanto prohibet vlcera q̄ dicunt formice. ne augeantur i corpore: ⁊ fiat cū eo fumigiū matrici. ⁊ expellit fetum mortuum et secundinā ⁊ qñ bibitur stringit ventrē. et mouet vrinā. et qñ terit
Emplm ad apostemata dura. foliū huiꝰ arboris. et fit emplastrū cuz eo sedat apata dura. ⁊ ꝓhibet vlcera humida ne fluat ab eis sanguis. et quādo teritur ⁊ coquit cū aceto. et fit deinde oris colutio confert dolori dentiū. ⁊ quando bibit ex eo alkil pondus cum aqua ⁊ melle ꝯfert egritudinibus epatis ⁊ similiter facit cortex pini ⁊ folium eius ⁊ qñ inciditur lignū eius minute: ⁊ coquitur in aceto ⁊ tenetur in ore ꝯfert dolori dentiū ⁊ miscet in vnguentis conferentibꝰ lassitudini: ⁊ cōburitur et colligitur fumus eiꝰ. ⁊ fit ide atramentum. et etiam cohol. s. ex oleo eius et confert casui palpebrarum ⁊ lachrimali si deo placuerit.

Gal. 8. sim. ca. 53. c. de pinea ꝭm trāslationē grecā comi fructus. i. pinea quā scrobiliā nominant. tota quidem viridis hꝫ quid amaritudinis ⁊ acredinis. et propterea empericis ⁊ alijs quicūqꝫ indigent ea/q ꝭm pulmonē ex thorace facilr extussire ⁊ expurgare ydonea est. essibilis vero fructꝰ eiꝰ. est quidē cibꝰ difficile digestibilis et fortis: est aūt et vt pharmacū et ad leniēduz aspitates ydoneum: ⁊ maxime qñ in aqua infusus disposuerit in eo totā quātam hꝫ acredinē: reliquū em̄ oē immordacissimū fit i medio. n. ca. ⁊ fri. eq̄liter consistens ex aquosa ⁊ terrestri substantia hꝫ crassim. acrosa autem minime participat. Et idem in lib. de cibis ca. de pinea magne ex eis euchimi ⁊ grosse chimi generatiue. Et ideo nutriunt corpus nutrimento forti non tamen bene digestibili.

cap. 559. **Aui.** lib. ij. capitu. de pino. virtus corticis maioris fortior est: ⁊ cortex eius q̄ nominat susirie est debilior. In cortice eius est stipticitas plurima: ⁊ vermis qui existit in ipsa ē in virtute cantaridis: cortex eiꝰ ꝯfert vlceribus corticalibus. ⁊ in ipsa est virtus ꝯsolidatiua: ⁊ in cortice ipsius est de stipticitate quod peruenit ad hoc vt sanet abrasionē quādo sup eā ponit vt emplastrū ⁊ puluerizatio corticis confert adustioni aque calide. ⁊ folia eius faciunt adherere vulnera puluerizata: ⁊ cortex eius est cōueniens locis ꝑcussionis. ⁊ cōsolidat sed folia eiꝰ sunt cōuenientiora ad illud quoniā sunt humidiora ⁊ gargarismus factus ex decoctiōe eiꝰ cum aceto est conueniens quando linitur cum eo os ad dolorem dentium. ⁊ quando in eo ponitur acetuz. ⁊ ex eo fit gargarismus attrahit flegma plurimū. fumꝰ eius confert casui palpebrarum ⁊ corruptiōi anguli lachrimalis. granū eiꝰ cōfert tussi antique cortices foliorum eius quando bibunt conferunt dolori epatis. granum eius retinet menstrua ⁊ cōfert vlceribus in vesica ⁊ renibus ⁊ cortex eius retinet ventrem: ⁊ vermis viridis qui est in pomo est in natura cantaridis.

Cinocefalō. Canis caput.
Cantimon. i. antirenō.
Cinodaros. i. grossum.
Cinodoseos. kinodoseos. grec. idest. caninus apetitus. Alex.
Cinoglossa minor, grec. i. almea. l. lingua canis. a cinos qđ ē canis. ⁊ glossa lingua. Pli. lib. xv. c. viij. circa prin.
Cinosorisius est egritudo in cute capitis i qua sūt foramina eminētia similia melli.
Cinomia. i. psilium. li. antiquo de sim. medi.
Cinoroco. i. priapismus.
Cinos Oribasius est egritudo in cute capitis similis acore. sed differunt: eo quod foramina facit maiora. ⁊ quod emanat ē simile melli. Ale. vero vocat syrō. Pau. kirion.
Cinos. i. satirion. kinos. i. canis.
Cinosbatus qđ est. la. ser. salach. canis rubꝰ. saccupula. Oxiacantum. Diasco. Plini. li. xxiiij. capitu. xiiij. i principio. Ste. Cinouatos. idest. rubus canis.
Cinosorkis. idest testiculꝰ canis ⁊ ē spēs satiriōis Plin. lib. xxvij. ca. viij. versus finem.
Cinouaces. i. rubꝰ caninꝰ.
Cinto. i. anetum.
Cinnus. i. cignus auis.
Cinꝰ. Pau. Chiuz. Schinos. Scimꝰ. i. lentiscus ide oleū ciniū. cino odore multū simulat ⁊ ē arbor cuiꝰ gūmi est mastix vñ cinus tantū valet q̄ꝫ tum sinꝰ. s. pro. c. apud grecos. ⁊ dicit a schio isula vbi lētiscus abūdat qua fit mastix ⁊ oleum eiꝰ dr̄ kineliū sed schinꝰ ꝭm Pli. est arbor i gallia ferens galas.
Codion, idest papauer agreste
Ciofragria. i. artetica.
Ciosorus. i. beta.
Ciogratus. i. acorus.
Cioma. grec. idest ysophagus seu morbus ibidez Pau.
Cionauos. i. pix q̄ ex pinguioribꝰ lignis pini colligit. nos pix naualis dicere possumus.
Cioriū. i. ciuorium. et citorium. i vngula caballina ⁊ ciuorium ēt vocat flos fabe egypriace: lꝫ nō vere sed per quādā similitudinem. qm̄ folia huiꝰ habere faciēs istā fabam assimilatur in figura ciuorio lꝫ nō i magnitudie qm̄ sunt minora satis.
Ciparisias est vna ex speciebꝰ titimali: quā Diasco. describit a similitudine foliorum pini vel cipressi.
Ciparissus. i. cipressus.
Ciparus quid est. l. sapurios. Ciperū Eris ceptron Diasco.
Ciperꝰ babilonicus qđ ē. l. galanga.
Ciparisson. est q̄dam spēs herbene. ꝭm Dias. c. de gerobotano.
Cipes. i. vultur auis.
Cipiccia. Dipicianos. i. scalungia.
Ciptron. Ciperus. i. gladiolus. Pli. lib. xxj. ca. xvij. vel. xviij.
Cipobalanos. i. almea.
Ciporhodon. i. balaustia
Ciporisca. i. lapsana.
Cipressus siluestris. i. iuniperus.
Ciperum. Ciparus. crisceptron. Dia. Sachade. l. Iuncus.

Cap. 165.

Cipressus gre. ara. ⁊ la. Pli. c. de cipresso. arbor ē oibꝰ nota q̄ a grecis nomē sumpsit: eo qꝫ hꝫ i summitatibꝰ rotunda seminū capita que dicunt galle cipressi. ꝑ quibus. l. sasso. Cipssus.

Dia. ca. de cipsso. ē arbor oibꝰ nota. coriū semen ⁊ folia cū dulcore bibita cū mirrha modica vesice. reumatismum ꝯpescit dissurijs medet. huius semen viride vel pira eius bibita emoptoicis medentur: disintericis ⁊ ciliacis maxime prodest: tussi ⁊ ortonoicis prestolatur: eius elixatura tantum prodest quantū supple semen eius quod in aceto coctum id facere nouit cum puluere lupini admixtuz: enter soellicos siccat vt cataplasma appositum folia eius similē hñt virtutē ramus eius cum semine in domo positꝰ conopes vel zinzalas fugat. hec folia vt cataplasma adhibita recētia vulnera curāt. in aceto cocta ⁊ infusa capillos inficiunt. polente trita ⁊ admixta ignem sacrum cōpescūt vulneribus medentur carbunculis opitulant tumores oculorum deprimunt: cerotis nobilibus miscentur: et conferūt stomaco, et sanguinem stringunt. Libro. j. Cap. 93.

Gal. 7. sim. phar. c. de cipresso. ꝭm translationez grecam. Cipressi germina ⁊ folia ⁊ bacce q̄ iuuenes Cap. 61.

iuuenes ꝛ molles magnoꝝ vulnerū i coꝛpoꝛib⁹ duris sunt cōglutinatiue. ex quibus manifestū est quoniā sic catiue sunt virtutis nō habentes apparentiā acredinē et caliditatē. sicut et gustus testatur. apparet em̄ in ea modica quidē acredo: plurima aūt amaritudo: ꝛ multo plurime est pōticitas que i tota planta. tāta vero est in eo acredo ꝛ caliditas q̄ta ducit qdē ponticitatē ad pꝛofundū: nullā ipsa caliditatē et moꝛdicationē in coꝛpoꝛib⁹: ꝛ ꝑpter eas q̄ in ꝑfundo sunt humiditates ex mollibus et putredinalib⁹ dispōib⁹ intristanter simul ꝛ infallaciter depascit eis q̄ calefaciūt: et exiccant cōsumere qdē humiditates ꝑtēas potētib⁹: al's aūt attrahētes sua calitate et acredie. ita aūt et intestinales hernias iuuat: et. n. exiccat ꝛ robur ꝑpōit mollib⁹ pp humiditatē coꝛpoꝛib⁹: seu stipticitatē ad ꝑfundū trāseuntē deducta et ꝑmixta ei calitate i tm̄ ꝑueniētē mēsurā vt ōducere qdē possit moꝛdere āt nō possit. vtunt aūt qdā ea ꝛ carbūculis et herpectib⁹ alfitis ꝑmiscentib⁹ sen consumētes absq̄ ꝙ calefaciat humiditates operātes hmōi egritudines: qdā aūt ꝛ ad herisipilata vtunt miscentes alfitis cum aqua.

Posse. Sera. li. agg. cap. casso. aucto. Gal. qd ex cipresso administrat sunt folia extremitates et nuces eius et in sapoꝛe ei⁹ est acuitas et pōctio parua. et amaritudo satis et pōctio est foꝛtioꝛ amaritudie: ſ3 de amaritudine et acuitate in est q̄titas tāta ꝙ facit eā penetrare ad ꝑfundū coꝛpoꝛis sicut calefactiōe et moꝛdicatiōe: ꝛ virt⁹ ei⁹ ē q̄ desiccat i qua nō est acuitas ꝛ moꝛdicatio appent. ꝛ q̄titas sue calitatis ē q̄titas q̄ ē sufficiēs ad penetrādū ꝛ ē ca. et sic. cōplexiōis: ꝛ icarnat vlcera et dissoluit. et incarnat vlcera magna q̄ fiūt in coꝛpoꝛib⁹ duris. et aufert de putredine i coꝛpib⁹: ꝛ expellit eā māifeste: ꝛ securat a nocumēto i fine opatiōis. ꝛ hoc cū alie medicine que calefaciūt et ōficcāt nō ꝑfūt: q̄uis pūt ōstruere hūidi tates al's. Incarnatio v̄o ei⁹ ē ꝑpꝛie cū ē hūida ꝛ recēs et ꝑfert crepature qꝛ desiccat. et ex hoc acqrit mēbꝛis ꝑstrictio pp desiccationē hūiditatū q̄ sūt i eis. ꝛ cū hoc stipticitas sua ꝑuenit vsq̄ ad ꝑfundū mēbꝛoꝝ: qꝛ h3 i se calitatē p quā poꝛtat illa stipticitas: ꝛ ponit cipssus in medicis foꝛmice et herisipille. qꝛ miscet cū oꝛdeo et aceto cū aqua mixto. Et idē auc. Dia. Et in gūmi qdez est pōctio: ꝛ admistrat i ope medicine sicut alie gūme. Et idē auc. Dia. Cipssus ē stiptic⁹ et infrigidat. ꝛ qñ bibunt folia eius trita cū rob. et pauco mirrhe ꝑferūt vesicis ad q̄s currūt supfluitates ꝛ ꝑferūt dissurie. et nux cipssi si terit recēs ꝛ potat cū vino. cōfert sputo sanguinis ꝛ vlcerib⁹ intestinoꝝ ꝛ cursui hūiditatū ad matricē ꝛ asmati et tussi. Et decoctio folioꝝ cipssi: ꝛ sitr nux ei⁹ hoc facit: ꝛ qñ terit ei⁹ nux cū ficub⁹ mollit duricies: ꝛ curat polipū. et qñ terunt cū aceto. et cogtur et miscet cū lupinis aufert albaras vnguiū. Et qñ fit cum eo empl'm ē bonū herniosis ꝛ crepatis. folia ei⁹ operātur sicut nux eius: ꝛ estimauerunt qdā ꝙ nux cipressi expellit cimices qñ fit fumigatio aut cū sūmitatib⁹ aut cū folijs. Et nux cipssi qñ terit ꝛ fit empl'm cū ea ꝯglutinat vulnera ꝛ abscindit fluxū sanguinis. Et qñ terit ꝛ miscetur cū aceto denigrat capillos. ꝛ qñ fit empl'm cū ea sola aut cū sanich ad herisipillā ꝛ foꝛmicā ꝛ apataca. oculoꝝ ꝑfert. Et qñ miscet cū mirrha ꝛ oleo dulci. ꝛ ponit sup stomacū foꝛtificat ipsum. Et idem auc. abē mesuay suffumigatio nucum cipressi expellit cimices.

Expellit putredinem.

Nux cipssi sputo saguinis confert.

Empl'm ad herniam ꝛ crepatos.

Ad denigrādum capillos.

Cap.150. **Aui.** libꝛo. ij. capitu. de cipresso calida est in pꝛimo sicca in secundo: ꝛ quidam dicūt ꝙ est fri. valde. et quidam iudicauerunt quod est virtus eius composita: et caliditas eius est ſm q̄titatem que facit penetrare stipticitatem: stipticitas eius pꝛofundatur et puenit ad membꝛa. folia ꝛ nux eius sunt stiptica: ꝛ in ipsa ē resolutio ꝛ resoluit humiditates. et nux quidem ei⁹ foꝛtioꝛ est in omni re q̄ folia ipsius ꝛ in ipsa est vis faciendi adherere sanguinem. ita quod remouet putredinē quando decoquitur cum aceto ꝛ lupinis: ꝛ linit sup vnguem. et remouet eius vestigia: et eius folia delēt moꝛfeam. folia eius recētia ꝛ nux ipsius consolidant vulnera que sunt in membꝛis duris cum fuerint recenter collecta. et conferunt foꝛmice et herisipille: ꝛ pꝛopꝛie cuz farina oꝛdei: nux ꝛ folia eius bona sunt collo cū ex eis fit emplastrum ꝑferunt: ꝛ cū farina oꝛdei supposita herisipille ꝛ similibus: ꝛ confoꝛtat neruos: ꝛ extinguit ramicem moꝛe emplastri supposita: ꝛ roboꝛāt mollificationem: ꝛ stringunt etiam quādo terit nux cipressi multum cū ficubus. et ponitur de eis licinium in varē sanat carnē additā ꝛ decoctio eius cū aceto sedat doloꝛez dētium. ꝛ datur ad bibendum nux eius cum vino ad sputum sanguinis: et ad difficultatem anhelitus. ꝛ ad tussim antiquā. ꝛ similiter eius decoctio. ꝛ bibuntur folia eius cum vino. ꝛ conferunt difficultati mingendi ꝛ cursui superfluitatum ad vesicam. ꝛ conferunt etiam vlceribus que sunt in intestinis: loco eius ponitur medietas ponderis eius de sarcocolla rubea.

Cipꝛus. arboꝛ. Dias. Pli. lib. ij. ca. xxv. ꝛ li. xxiij. cap. v. in me. ꝛ lib. j.

Cipꝛus arbustuz est quod folia h3 oliue similia ſ3 viridioꝛa ꝛ paulo grossioꝛa. ꝛ semē nigrū simile actis: vñ fit oleū cipꝛinū. et floꝛē albū3 simile vsnee cū odoꝛe bono vt Dia. c. de cipꝛo: ꝛ vocat ab aliqbus scoꝛanum: et est arbustū alcāne. sicut inuenies. in. l. l. henne. Dulb. Gal. x. memiri. cap. xx.

Cipuguarioꝛ. i. vsnee.

Cipuliagar. i. polium.

Cira. i. mandragoꝛa.

Cirachia q̄ dicitur a chir quod est manus: vnde ciracꝛa artetica occupans manum. quidam dicunt ꝙ dicitur a chiros quod est manus. ſ3 pꝛima melioꝛ. vnde Gale. non vtitur isto vocabulo. s. ciracꝛa: sed vocat ciracrata arteticam vt in affoꝛis. Eunuchi ꝛ mulieres non podagrizant: neq3 calui fiunt: ꝛ in pluꝛib⁹ alijs locis ita dicit. verum est ꝙ Gal. in vno libꝛoꝛum suoꝝ nominat ciriacꝛam: et vtitur isto vocabulo. s. in libꝛo ad Glauconem gauri ponti: quē libꝛuz allegat Damascenus. c. de catarro: ꝛ nō est ille qui vocat ep'la ad glauconē. ſ3 ē alius. ſ3 Dias. vocat ciracꝛā arteticā manus. vt apparet in. l. bersegasten. ꝛ in. l. capparis.

Circō testarū. Pau. c. de extenuātibus capillos. de cocleis dicit multotiens cadit erroꝛ in nominib⁹ grecis qñ in latinum transferuntur pꝛopter litteram. c. q̄ apud nos. c. littera est. apud grecos vero sigma.

Cirini. grece pꝛocelliones pisces.

Cirarizo. i. lacca.

Cirades. grece scꝛophulas. a chiras qd est scꝛopha. gre. ꝛ chirades. hiras grandule.

Ciragra a cir quod est manus artetica manuz occupans.

Cap. 166.

Circea ſm Dia. cap. de circea. Circea nascit in petrosis locis ꝛ solanis: folia h3 strigno similia vel lupinis: ꝛ ramulos infinitos floꝛes nigros ꝛ minutos et multos: h3 virgā centro similem. radices tres vel quatuoꝛ albas teneras ꝛ odoꝛatas: ꝛ tremanticas bipalmi lōgitudine poꝛrectas. fructus siue semen est ei in folliculis veluti coꝛniculatis milio simile.

Circea. Cap. 126 libꝛo. iij.

Posse. Dia. hui⁹radicis. ℨ.iiij.quassati ꝛ in vinuȝ fusi cotilas.vj.ꝛ accepti stericas purgant.semen eius bibitum lac mulierib⁹ prouocat.

Cirecō.i.mādragoꝛa ꝑm Diaſ.de mandragoꝛa. Pli.li.xxv.cap.ij.post pꝛin.ꝛ li.xxvij.ca.viij. circa medium.

Ciriarij est accepabulum pondus.

Ciriceos.i.buccini marini et est species piscis.

Cirices vocat Oꝛibasius codeas.quas paulus siricas vocat:nos vero siliquas.

Cirichion.i.chachimia.

Cirrida.i.caro marina.

Cirigilion.Cirrigrilon.i. spinosus poꝛcus maioꝛ eritio queȝ latine vocāt istrice.

Cirifolium.vel cerefoliuȝ est species apij.

Cirrinabareos.i.cinabar

Cirinense.Cirinaicuȝ a loco dicit̄ vel regione vñ gūmi cirinaicū vel opiū cirinaicū.i.gūmi lasar. qḋ ē assa fetida q̄ herba optima i locis illis īuenit̄.sil̃r dr̄ opiū grinaicū vel citrinaicum.i.de illa regione:sicut dicimus opiū thebaicū a regiōe thebis qꝛ i ea optimū opiū papaueris īuenit̄ credo ꝙ gria ꝛ thebis sit vna regio.ꝛ istō vocabulū ponit̄ a Dia. ca.lasar.ꝛ ca.elleboꝛus ꝛ ꝓpter hoc opiū quirinaicum vel cirinaicum est gummi lasar. vnde Gal.Opium.i.succus vel lachꝛimum:sed cirinaicum quidem oīm est calidissimū ꝛ subtilium partium.ꝛ ꝓpterea dia foꝛetissimuȝ quinimo ꝛ alia calida talia sunt sufficienter ꝛspumosa.plurimū em̄ eoꝛū ex aerea ꝛignea substantia ē.sūt autē plurima opia radice aūt q̄cūq; vel germine inciso qḋ fluit ꝛ incisiōe:ꝛ grossuȝ viscosuȝ opiū ē.specialis ꝟo ꝑm excellentiam cirinaicū ita nominant.

Ciriongon.i.giriasolis

Cirisigia.i.ammonium.

Cirithia.i.berbena.

Cirograliō.Chirogralos

Crinacius.Istrici⁹.spinosus poꝛcus maioꝛ ericio.qui et achantochiros dicitur.

Cironspleton.est spēs anchuse spinosuȝ latū ꝛ nigrū habētis folium.

Cirsolē.gre.ramis testiculoꝛū.Coꝛnelius celsus.

Cirta eparis.i.gibbus epatis.Alexan.capitu.de flegmone.

Cirurgia.gre.manuū operatio.

Cis vermiculus est frumēta coꝛrodens.

Cisa.Cissa.i.edere.vel cisa i.picca auis.

Cisantemon.Cisantemos est quedā species ciclaminis.Plin.lib.xxv.c. ix.circa medium.

Ciseleō.i.oleū hedere.

Ciseos.i.semen cariote. Dia.vero dicit ꝙ est hedera.grece dicta kissos ab Aui.cussus.ꝛ opocissa est gummi eius

Cisia.Cissia.Cissiodos.i. pica auis.

Cirissiros.idest pumex lapis.

Cissomelas vel melanos. idest hedera nigra.

Cisos cratao.Cissos eritano vocat̄ herba similis hedere.ꝛ ē dcā hedera ruffa.Pli.li.xxiiij.c.x.

¶ Cap. 167.

Cissos. Dia.li.ij. cap.169. ...cisson Pli.lib. xxiiij.ca. io.circa finem.

Cissos gre.lati.hedera.ꝛ dicit̄ hedera quoniā libenter a capꝛis editur.ꝛ ideo sicut parebit infra aliqua sunt hedere genera q̄ nō habēt cū ea similitudinē nisi qꝛ sic dicunt̄. vt barba hyrcina ꝛ rosa canina.vnde hedera dicta est eo ꝙ ab arboꝛibus fecunda adhereat.Alij dicunt hederā vocatā eo ꝙ hedis lactis abundantiā in escā teneris pꝛebeat.cuius pꝛopꝛie genera sunt plura.Sed veri generis hedere ꝑm Diaſ.capitu.cissos.species sunt tres alba nigra ꝛ elix.Alia vero semen affert album. Nigra nigrum aut croceum:quam multi dionisiam vocant Elix vero non habet semē:sed folia minuta angulosa ꝛ grossa.nigra vero vocat̄ dionisia a Bacho qui Dionisius vocabat̄ quē potatū edera coꝛonatū aliqui fingebant.sunt enim hedere fri.ꝛ terre indices:vñ frigidū sunt antipharmacū inebꝛiātis si qs potat⁹ hedera coꝛonatur.nā coꝛonatus hedera nō inebꝛiat̄:vnde in illo tēpoꝛe nō incoꝛonabant̄ hedera nisi ad summū potati vt fugarēt ebꝛietateȝ.Theodoꝛ⁹ Pꝛiscian⁹ vocat fructū hedere coꝛimbū a coꝛono nas.qḋ est verbū actiuū:ꝛ inde deriuat̄ coꝛrelatim:ꝛ est ꝑmiū alicuius certaminis:ꝛ inde venit coꝛimbus.i.hedere fruct⁹:qꝛ inde coꝛonabantur antiq ꝛ potissime poete in signum virtuose repletiōis capitis.vñ Ouidi⁹.Metamo.iiij. gradus distinguit vel e coꝛimb⁹.est alia hedera que vocat̄ terrena:ꝛ alio nomine vocat̄ camecissos.pꝛo quo l.camecissos.est alius gen⁹ cissos:nō verū ꝑm Dia.ca. cissos:sed sic per quandā similitudinē vocat̄:quā multi vocāt cisterion.i.rosam caninā.est aliud genus hedere ꝑm eundē quā multi antion vocant.alij vocant barbam hircinā:qꝛ pinguedo eius adheret barbis hircoꝛum fructex est similis cisterion:sȝ lōgioꝛa folia hȝ hec ꝛ integra:ꝛ nescio quā pinguedinē super folia.virt⁹ est ei stiptica in folijs similis superioꝛi.Et ex ea colligitur laudanū:hui⁹.n.hedere folia hirci capꝛarū libēter mā ducāt:quā cum depascere ceperint pinguedo illa q̄ super folijs erat barbis ꝛ humeris hircoꝛum adheret: ꝛ a diligentib⁹ ex ipsis collecta ꝛ in se redacta laudanum faciunt.Alij vero sup ramos ipsi⁹ funes trahunt extēdētes inter se:ꝛ si quid ex ipsa pinguedine funi adheserit colligūt:ꝛ sic vtunt̄ tali disciplina ꝛ manib⁹ fricata malaxant:ꝛ pastillos ex ipsa faciunt quod laudanum vocant:est autem vtile quod odoꝛe plenum est et viride:ꝛ facile ad malaxandum:ꝛ pingue nō hñs arenā commixtā:ꝛ minime fragile ꝛ simile resine:cui⁹ virtus est ca.ꝛ humi.in fine pꝛimi pꝛope secundam substātiā eius est subtilis multum ꝛ in sapoꝛe eius est stipticitas pauca.Pli.lib.xvj.capitu.xxxv.

Quō fit laudanū

Cap. 41.

Sera. li.aggre.ca.lebleb.i.volubilis minoꝛ.plures sunt eius species:ꝛ vna earum dicitur cussus:ꝛ dicitur funis pauperum.ꝛ est maioꝛ ꝛ agrestis.ꝛ est herba similis minoꝛi ꝛ volubili:nisi qꝛ ipsa ē durioꝛ ea.Et sunt eis tres species quarum vna est alba pꝛopter albedinem sui fructus.Et secunda est nigra:et nominat̄ sic pꝛopter sui nigredinē:ꝛ hȝ semē nigrū vl̄ coloꝛis crocei.Et tertia dicit̄ elix.ꝛ nō hȝ fructuȝ siue semē:ꝛ est illa que adheret reb⁹:ꝛ habet ramos minutos:ꝛ folia minuta viridia angulosa amara ꝛ grossa. Et alia species ex ea ē que dicitur achin.ꝛ est herba cuius folia sunt sicut cussus:nisi qꝛ sunt minoꝛa eis ꝛ habet ramos longos qui adherēt omni rei cui appꝛopinquāt ex arboꝛibus ꝛ nascitur in vineis ꝛ triticis ꝛ i cāpis.ꝛ dr̄ esse species q̄ dicit̄ achin.ꝛ est volubilis minoꝛ ꝛ similat̄ in folijs cussus:nisi qꝛ sunt minoꝛa eis ꝛ plus rotunda:ꝛ super ipsa sunt pilli:ꝛ habet ramos minutos longitudine.v.aut.vj.palmoꝛum exeuntes ab vna radice.ꝛ sunt pleni folijs et folia sunt ei pontica:ꝛ nascit̄ inter triticū et in locis domesticis.Et idē auc.Gal. Substātia cussus ē ꝯposita ex duab⁹ substātijs terreis:quarū vna est fri.ꝛ alia calida acuta.et est in ea duȝ est recens substantia terrea aquosa:que quando deficcatur resoluitur ꝛ remanent due substantie terre ꝛ in sapoꝛe eius est stipticitas ꝛ acuitas.ꝛ virtus eius secūda est que resoluit et adunat.Et idē Sera.c.ledēt.i.laudanū.ꝛ colligit̄ ex vna specie cissos:et est arbustū quod similatur cistereon:nisi qꝛ folia eius sunt longioꝛa ꝛ nigrioꝛa:ꝛ hȝ humiditatē que adheret manui tangentis

eam in vere: ⁊ est stiptica. ⁊ cõfert ad omnia ad que cõfert cussus. ⁊ ex hac specie accipit laudanum: qȯ disciplina superiori conficitur.

Posse. Dia. Omnis hedera habet virtutem viscidã ⁊ stipticam: vnde nerui citius eaꝫ sentiunt contrariã: vnde ex contrariis componit virtutibus. stiptica enim est frig. ⁊ acris cal. ⁊ aquosa participans substãtia cuiꝰ folia viridia ĩ vino cocta magnas plagas ꝯglutinãt ⁊ malitiosa cicatrizãt vlcera ex igne facta. flores eiꝰ digitis tribꝰ sublati ⁊ bibiti dissintericis medicant: si bis in die bibere dantur. folia eiꝰ mixta cũ cerotis cõbustionibꝰ maxime ꝓsunt. Itẽ folia eiꝰ cũ aceto cocta ⁊ imposita splenẽ tumentẽ attenuãt. succꝰ eius naribꝰ infusus purgat caput: ⁊ dolores capitis mitigat: cũ oleo puro decocta doloribus auriũ opitulant: nigre hedere succus aut sũmitas eiꝰ si bibit amentes homines prestat. quinqꝫ grana seminis eius cocta cum oleo rosa. in corio mali granati. ⁊ auri dextre infusa sinistro denti dolenti medentur. ⁊ vt cataplasma imposita capillos nigrescit. silr ⁊ vlceribus vtilia sunt folia eiꝰ cum vino cocta cõbustiõibꝰ medicant. maculas imposita emẽdãt. summitates ipsiꝰ bibite vel supposite mẽstruis ĩperãt. post purgationẽ ṽo mulieꝝ .3.j. bibita generare nõ sinit. cacumina ipsiꝰ trita ⁊ melle addito: ⁊ supposita aborsuꝫ ꝑstãt. Succꝰ eiꝰ naribꝰ immissus putredinem narium tollit. lachrymum eius pediculos occidit ⁊ capillos euellit quibus euulsis ipositus nõ renasci sinit. ⁊ in dentem cauũ missuꝫ doloreꝫ tollit ⁊ ipm corrũpit. Succus radicis eius cum aceto bibitus morsibus spalangionis occurrit.

Succus eius naribus infusus purgat caput. ⁊ dolores capitis mitigat.

Pli. Lib.24.ca.x. de hedera. Nascitur in diuersis arboribus ⁊ parietibus petris ⁊ terris huius folia trita dissintericos remediat ⁊ frumẽto mixto ad combusturam ⁊ vulnera cancerosa prodest.

Gal. 7.sim.phar.ca.28. cissos vel hedera ex contrariis cõponitur virtutibus. hꝫ.n. quid ⁊ stiptice substantie quam quidem terrestreꝫ frigidã mõstrauimus existere. hꝫ autem quid ⁊ acris quaꝫ ostẽdimus calidam esse vt gustus testatur. tertia autem cum his aquosa substãtia participat tepida cum viridis est. Cũ enim siccatur hoc quidem diaforari primũ necesse est. reliqui vero terrestrẽ frigidã ⁊ stipticã ⁊ calidã que acris est: sed viridis quidẽ coctis frondibus cum vino magnarũ plagarũ est cõglutinatiuus. cicatrizat auteꝫ ⁊ eas que ab igne vlcerationes cuꝫ aceto vero frõdes cocte spleneticos iuuãt flegmones: vñ sanat reumata. ⁊ vlcera antiqua secũdũ aures ⁊ nares. Si ṽo acriꝰ appareat cũ oleo dulci miscet. gummi vero eius sextupedes interficit ⁊ capillos destruit calide intãtũ existens virtutis vt cõburat. ¶ Idẽ Gale. 7. simp. phar. c.26. cithacus siue cistharus: ⁊ est rosa canina. stiptica ẽ frutex in gustu: et in oĩbus que ꝓm parteꝫ actibus. frõdes attamẽ ⁊ germina parua trita intantum siccant ⁊ stipticãt vt glutinẽt vulnera. flores vero super omnia sũt operatiuiores: vt si cũ vino bibant ⁊ dissinterias ⁊ ventris imbecilitates ⁊ reumata et humiditates sanẽt. Cũ vero cataplasmãtur putridos humores vlcerũ iuuãt. est.n. eorum virtus non generose siccatiua in scdo. ⁊ a cõmẽsuratis complete. est aũt frigidus intantũ: hic frutex vt epida participet calitate. Ypoquistidos vero nominata multo plus qꝫ folia est stipticior: ⁊ efficax sufficienter pharmacũ ad oẽs fluxibiles passiones. puta sanguinis eductiones fluxus muliebres vomitus ⁊ dissintericas dispositiones. ⁊ etiam si solutam aliquam particulam roborare volueris humiditate abundantẽ: quocirca in stomaticis ⁊ epithimatibꝰ ⁊ epaticis permiscet

Dia. Laudanũ capillis fluẽtibus occurrit. mixto vino mirrha ⁊ oleo mirtino cicatrices nigras integro reddit colori. oleo ro. mixto dolorẽ aurium tollit. fumus eius excludit secundinas. durities matricis dissoluit. malagmatibꝰ necessarie miscetur: tussientibus medicatur cum vino mixtuꝫ ventrem stringit: est etiam illi virtus diuretica.

Cicatrices nigras integro redit colori.

Gal. 7.sim.phar.c.27. de Cysto. cithus siue cistus idest laudanũ est autẽ subtiliũ partiũ in substãtia ⁊ calide virtutis ꝓm primũ accessuꝫ complete. vt et scdm rãgat. ꝓpterea ṽtꝰ eiꝰ est q̃ maturat aggregat ⁊ fortificat: ⁊ silr resolutiue diaforetice est virtutis ⁊ digestiue ⁊ vltra ꝑdicta hꝫ quãdã stipticitatẽ breuẽ: propter qȯ cõfert egritudinibꝰ matricis. ⁊ fortificat eaꝫ ⁊ facit oriri capillos q cadũt. propterea q2 destruit qȯ est in radicibus eoꝝ ex humiditatibꝰ eoꝝ malis: ⁊ stringit sua stipticitate poros per quos egrediuntur pili. fiunt.n. he passiones propter prauos hũores viscosos ⁊ grossos. quos incisiua ⁊ diaforetica farmaca maxime educũt ⁊ euacuãt: subtiliũ vero partiũ oportet eẽ virtutis ca. ⁊ nõ multũ stiptice: nõ tñ intantũ subtiliũ partiũ ⁊ siccantiũ vt siccẽt ⁊ depascãt cuꝫ humoribus ꝑter naturã aceruatis ibi naturalẽ humiditateꝫ q̃ auget capillos. ita enim nõ alopitias sanabũt magis qꝫ caluiciẽ operabunt. necnon ⁊ laudanuꝫ incarnat vlcera difficilis cõsolidationis: ⁊ miscet in medicinis sedantibus tussim: ⁊ qñ bibit cum vino veteri ventrẽ stringit: ⁊ fit ex eo fumigium ad expellendũ secũdinã ⁊ ponitur in nascalibus valentibus cõtra duritiem matricis.

laudanũ pilos cadentes oriri facit

Laudanũ vlcera difficilis cõsolidatiõis incarnat

Pau. ca. laudano. est eligendũ quod est ponderosius: ⁊ nigrum. ⁊ qȯ malaxari põt. ⁊ valet etiam sic electũ ꝯ epilẽsiã si inungat spina patientis. et valet ad friditatẽ matricis ⁊ suffocationẽ si mulier ex eo recipit fumũ: ⁊ super inferiora: valet ẽt contra relaxationem dentium. si laudanum ⁊ mastix conficiantur ⁊ circa gingiuas extra ⁊ intus ponantur.

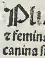
Electio ipsiꝰ laudani.

Sera. auc. Dia. c.42. ledẽt virtus laudani est ca. mollificatiua apitiua orificioꝝ venaꝝ qñ miscet cũ vino ⁊ mirrha: ⁊ cuꝫ oleo mirtino super cicatrices vlcerũ meliorat eas. Et qñ mittit in aurẽ cũ vino qȯ dr idromel: aut cũ oleo ro. curat dolorem eaꝝ: ⁊ fit inde fumigiũ ad expellendũ secundinã. ⁊ ponit in cõfectiõe nascaliũ vel collirioꝝ matricũ. ⁊ confert duritiebus earuꝫ. ⁊ miscet in medicinis sedãtibꝰ dolorẽ ⁊ imedicinis tussis ⁊ in vnguentis: ⁊ qñ bibitur cum vino veteri stringit ventrem: ⁊ prouocat vrinam.

Aui. ca.432. Laudanum est subtile: ⁊ est in eo pauca stipticitas: ⁊ est maturatiuũ humiditatum grossaꝝ viscosaruꝫ: quas cũ equalitate resoluit in quo est virtus attractiua: ⁊ est calefactiuum aperitiuuꝫ orificiorũ venarũ: ⁊ ingredit in sedatione doloris: ⁊ facit nasci pilos. inspissat eos ⁊ ꝓlongat: ⁊ cõseruat proprie cũ oleo mirtino: cũ vino: ⁊ nõ facit hoc nisi q2 ipsum est subtile: ⁊ ꝓfundat: ⁊ ẽ resolutiuũ: ⁊ mũdificat corruptionem corrodenteꝫ carnẽ: ⁊ est attractiuuꝫ ⁊ attrahit naturã bonã ad pilos. verũtamẽ nõ videt cõferre caluiciei cũ incipit ⁊ casui piloꝝ cũ apparet cutis. ⁊ fluxui capilloꝝ. ⁊ non ꝑuenit ad hoc vt sanet allopitiam: qm natura allopitie nõ resoluit nisi virtute que est sup virturẽ resolutionis eius. ⁊ laudanũ cõsolidat vlcera dure cõsolidationis: ⁊ distillat cũ oleo ro. in aurẽ dolorosam: ⁊ ingredit in medicinis sode ⁊ pulsationis: ⁊ ꝯfert tussi: ⁊ resoluit apata matricis suppositũ in pessario: ⁊ attrahit fetũ mortuũ ⁊ secundinã suffumigatiõe facta ex eo in traiectorio: ⁊ quando bibitur cum vino antiquo cõstringit ventrem ⁊ prouocat vrinam.

¶ Capi. 168

Cistos vel cistereō.ē qdā spēs hedere.ꝛ ē ro sa canina vl̄ rosago.ad cui⁹ pedē nascit̄ ypo qstidos: vñ quod sit spēs hedere p3 p Dia. lib.j.capitu.117.cissos. Cuius oue sunt spēs vna flore albo.alia roseo.ꝛ est tertia species. cuius frutex maioꝛ folia longioꝛa: caloꝛe obscuro odoꝛē iactās habens quādam tenacē humiditatē vt policaria banc dicunt laudanum colligere in creta.

Pli. Lib.24.ca.10.cistō greci appellāt fruticē maioꝛē thimio.folijs ozimi.duo ei⁹ gñā mascul⁹ ꝛ femina.flos masculi rosace⁹. femie alb⁹. hic vr̄ rosa canina sub q̄ nascit̄ ypoqstidos vbi notādū ꝙ Diasco. vocat illā spēm rose canine hederam.quā hirci caprarum libenter edunt.l.Cissos. — Gal. vij. sim.cap. xxvi.

Cistereon.i.edera.Dia.
Ciston.i.rosa canina.Pli. lib.xxiiij.c.x.
Citan. Ciran est medicamen quoddā ad splenē
Cithus.i.laudanum
Cirici.i.rānus.
Citinoꝛuatis.idest caduca mali granati.
Citima.flos mali granati
Citinus domestici
Dia. vero dicit quatinus.
Pli. li.xxiij.ca.vij.sic vocatur primus part⁹ mali punici.Gal. vj.memiri.capitu. primo kitinus
Cition.i.cicuta.
Citison.i.galla asiana.
Citisum idest folium. Aliter Plinius.lib2o.xiij. ca.xxxiij.
Cicō.i.lac diuisum a sero
Citonium qd est.l.cusa.
Citra.i.cimolea.
Citrāgulum narātium.l. pomum lati.gre.citromolum vbi sciendum ꝙ citrangulum est. cuius acerositas ꝛ semina in vsu3 venerunt. de citrāgulo vero nunꝙ mētionem reperi nec vidi nisi in quinto Auicen.capi. de syrupo.alkedre ex compositione sua. ꝛ in Dama.in antidotario. vbi facit oleu3 de citrāgulo ꝛ oleum de citrangulorum seminibus.
Citraria vel citrago idest mellissa.ꝛ grec. dicitur mellifilō turungen.arabi.abatrogi quod est citrum ꝛ citraria ab odore citri.
Citrac quid est.l.ceterah.
Citron est medicamen ad splenē. cassius felix.
Citrina idem.
Citrionius. idest citonia mala.
Citroc.i.citrum.

¶ Cap. 169.

Citrull⁹. cap.243

Citrulus.lat.harabi hake.
Sera. li.aggr.c.batheca ꝛ kete.ꝛ kura arab.auc.Gal. Citrulus frigidioꝛ est cucumere ꝛ generat chimum viscosum.ꝛ humoꝛes crudos i venis ꝛ accidūt ex esu ei⁹ febꝛes antique male:neqꝫ ꝓuocat vrinā sicut melō:et nocet stō:q̄re opꝫ q vult vti eis vt vtat̄ ameos:nisi stomach⁹ ei⁹ sit valde calidus.ꝛ idē auc. Habix:aq̄ citruli ꝛ cucumeris ꝓfert in īflāmatiōibus febꝛiū ꝛ sedat sitim ꝛ laxat vētrē laxatiōe bōa sine nocumēto aliquo ꝛ debet bulliri cū zucharo albo ꝛ nō opꝫ ꝙ def hñtib⁹ nām durā ad mouēdū nimis:qꝛ illa aq̄ nō h3 tātā virtutē qō laxet nām durā.ꝛ si ipsa faceret moꝛā ī stō foꝛsitā induceret laboꝛē ꝛ nocumentū ꝛ inflatiōes.
Rabi Moises. Citrulus cum eius digestio tardatur. generat humoꝛes venenosos.
Isaac. in dietis particularibus lib. tertio capitulo de citrulis post cap. de cucumerib⁹ sūt frigidioꝛes ꝛ grauioꝛes cucumeribus. frigiditas enim eoꝝ est in fine tertij.proinde grossum generāt flegma ꝛ neruositati stomachi magis nocēt cucumerib⁹. Rursus propter suam duritiem ꝛ frigiditatem sunt grossorum humoꝝ generatiui qō certificatur:qꝛ citrulli in stomacho moꝛam facientes venenosoꝝ coꝛruptionem subeunt humoꝝ:citrulli magis stō nocent medulla tñ eoꝝ perfectioꝛem generat chimum.

Citrum legumne ē quo caremus vel citrum.i.pomum citrinum pro quo l.hatros.
Citula.i.cicer eraticum.
Cizomo.i. zeuzomū.eruca.
Ckirabalios.i.armoniacum.
Ckiras.i.glandula.
Ckiratica.i.percussiua.
Clacoꝛa trigdana. est qō dā genus ostracoꝝ marinorum magnoꝛum.
Clafintis est pꝛima species cassielignee.
Clalagelasem.i. caulis.
Clas.i.turdus auis.
Classa.i.gūma iuniperi.
Clasefedia.claperfedra est spēs syringe qua inijcit̄ medicina in vesica3 pp impulsionem instrumēti solidi in concauum instrumentum.
Clasmosimon. Diasc.i.almea clamasion.
Clatem idest germen mol le palme.
Clatus quid ē.l.ciatus.
Claui dicuntur apostemata nō magna ō mā sanguinea vel pro pre colerica qui ꝛ furunculi a qbusdam vocant̄ vel carbunculi: ꝛ dicit̄ simil'r clauus quedam species veruce.
Clauis.clauus vocat̄ exitus tunice vuee oculi.l. elus pꝛotosis.
Clematis.Dias. policantis.i.aristologia.ꝛ ē tertia spēs eius.
Clematides est tertia species trifolij. Dia. Plis. lib.xxiiij.cap.xv.in fi.
Clendrios.i.galla.
Clibit.i.git.
Clice.i.turdi.
Clidonas gre. vocant qñ agitat̄ aqua in vētre sicut in vtre. Alexan.
Cliendepon.i.suldago.
Climastecha idest litargirium.
Clismasmartica idem.
Climasticos ē spēs aristo.
Climatis. dafonoides. i. vitis alba. Diasco.

Capitu. 170.

Climenum.
Dia. li.iiij.c.xiiij. climenū h3 hastā q̄drā similē fabe viridi.ꝛ folia silia arnoglosse folliculos duos sup ꝟgas sibi coherētes silēs iridi ꝛ polipodio. Pli. lib.xxv.c.vij.in pꝛincipio. — Climenū
Pos. Dia. Succus eius cū radice sua emoꝛoicis pꝛodest.eiliaci singulare ꝓsidiū ē.fluxū mulierū stringit virt⁹ est illi stiptica ꝛ frigida naribus ꝓfluentē sanguinē sistit.foliculi ipsi⁹ vulneribus impositi paracolesim faciunt. — ad emoꝛoicos. Fluxu3 mēstruū stringit.

Climia quid est. l. cadmia ponfolix.
Climiafelde. i. fuligo.
Cliuabile idest mirtinum.

Cap. 171

Clinopodiū.klinopodes vel clinopodū.gr. lati.vero vocatur pes coꝛuinus.
Dia. li.iij.c.cj. ō clinopodio.Clinopodiū frutex est sarmentosa duob⁹ palmis ascendens de terra. nascitur in locis saxosis. folia h3 similia serpillo:ꝛ floꝛē pꝛassio similantē ꝛ alio nomine vocat̄ pes coꝛuinus.pꝛo quo.l.coꝛonopodiō. — Pes coꝛuinus.
Gal. vij.simp.phar.ca.xxix.clinopodium.calide est virtutis nondum caustice.est autē subtilium partiu3 ꝑm substantiam poner vtiqꝫ quis.3.gradus in.c.ꝛ sic. Pli. li.xxiiij.ca.xv. post medium.
Pos. Dia. herba ipsa bibita ꝛ cocta moꝛsibus venēatis occurrit.de alto cadētibus opitulatur.stragurijs pꝛestat effectū mēstruis imperat.aboꝛsum facit.potui data acrocoꝛdias m'ltis dieb⁹ tollit vrine difficultatē tardissimi tēpoꝛis.flos ei⁹ centipedi similatur vnde ꝛ nomen sumpsit. — Uenena coꝛūmoꝛsibus occurrit. Urine difficultati medetur

cap. 562 **Aui.** libro secundo capitulo. de pede coruino: cõfert solutioni antique ꝛ confert colice ꝛ efficit oppositionem hermodactiloꝝ absq nocumento.

Pau. ca. de pede coruino. medet doloři iuncturarũ ꝯfortãdo mẽbrũ ꝛ materiã resoluẽdo.

Clion. i. pulegium.
Clipealis. quid est. l. alchimera.
Clipsis id est defectio vel angustia.
Clisma. i. clistere.
Clisteos est semen cariote.
Clitiriza. i. liquiritia.
Cliten us est herba quam Dia. vocat piclimecion ꝛ est caprifolium.
Clobasis idest anagallus.
Cologia. i. lanceola. ꝛ est spẽs plãtaginis.
Clozon vel claron. i. viride Theophilus.
Cineapeos. idest pauceda num.
Cnicos. i. anticrocum.
Cnicus. i. cicer rusticum.
Coabã sunt quedã grana filia cardamomo ꝛ est nux tarch. i. melegeta. eo ꝙ grana eius similãtur granis melice. corbezbagne.
Coagulatũ. i. rob. Gal. li. secretorum.
Coamos. coamcos coareos. i. folium.
Cobbori. cobori. cobouri idest lapis liberãs a venenis.
Cobzurulla. est i uncus nõ acute summitatis
Cobezbaca nux tarch. i. melegeta. aui. eo ꝙ grana eius similantur melice granis.
Cobzbagae. cobz agñ. i. coabam.
Cocamos. i. ciclamen.
Cocecoreon. i. cicorea.
Cochachemẽ. i. comosis.

Cap. 172.

al's docã fumus.

O cam arabi. gre. capnor. lati. fumus.

Sera. li. aggr. c. 264. cocã. auc. gal. suba ei⁹ est terrea subtilis ꝛ in eo cũ hoc est residuũ paucũ ex igne ꝛ omnis qdẽ fum⁹ desicat. sed diuersificat spẽs ẽm diuersitatẽ corporũ a quibus resoluit: nã a materia que est calidior ꝛ acutior generat fumus q est ẽm naturã ipsius. ꝛ ex materia q declinat ad dulcedinẽ q est parũ mordificatiua generat fum⁹ silis ei. Et idẽ auc. Gal. fum⁹ olibani administrat aliqñ a plurib⁹ medicis in medicinis oculorũ habentiũ apã ata calida. nã mũdificat ea a carne ꝛ administrat i cobol. q fiũt ad restaurãdum pilos palpebrarũ. Et fumus mirrhe ꝛ terbẽtine sunt lõginqui a nocumẽto: sꝫ fum⁹ storacis est fortior istis. Et fumus picis adhuc fortior. ꝛ fum⁹ alkitrã fortior fumo picis ꝛ medici administrãt illos q sunt ex fortioribus spẽb⁹ in medicatiõe palpebrarũ qñ i his est egritudo q dr silach. ꝛ ẽ egritudo cũ qua cadũt pili cũ duritie palpebraꝝ ꝛ rubore et medicatiõe corrosiõis ꝛ prurit⁹ q sunt in lachrimali oculi medicatiõe oculorũ humoris i qb⁹ nõ est apa. ꝛ administrant alie spẽs q sunt magis mollificatiue in aliis egritudinib⁹ i quib⁹ administratur fumus olibani: sed modum colligendi fumũ inuenies in. l. ronder.

Fumus olibani. Fumus mirrhe. Fumus picis.

Cocasi. chochia. i. papauer kochia.
Chochilium. i. coccilium ochia. i. pillule cochie. et cochia est suffumigatio quedam sic noiata.
Cochile herba ẽ noie sala bra silis vermiculari habens saporẽ acetosum ꝛ fit ex ea alkali.
Cochima. i. añ persica crisomela qd interpretat mala aurea vulgari p̄uinciali dr amoria. Et nos dicimus comula.
Cochiũ. kochiũ ẽ qdam aial marinũ qd vulgo dr vitulus marin⁹ pilosum habẽs quatuor pedes similes pedibus catuli ꝛ parit catulos: et exit interdum ad terrã ad pascua kohcisoca.
Cocũ est terra iuxta locũ vbi clausit Alexã. gog ꝛ magog.
Cochiras est spẽs canne. pro qua. l. basap.

Coccilium. i. incubus.
Cocirio idem.
Coccimidos. i. supporium
Coccimela a coccinio colore dicta est: ꝛ sũt apud Dias. q a modernis cosula vocant: vnde capitulum de coccimella est capl'm de crisomolis sicut coz nli: sed Dia. facit aliud capitulum de prunis. ꝛ dicit ꝙ coccimella a quibusdã pruna vocãt. nõ tamẽ asserit hoc ẽm veritatem: sed voce aliquorum.
Coclea pegrina. i. maruza que cocleas habet. l. hazuz.
Coclea terrena ꝛ marina qd est. l. halzuz. verũ ẽ ꝙ ẽm Dia. coclea terrena est limaria. Sed sciẽdũ ꝙ coclea interdum accipit pro toto aiali: aliqñ pro sola testa ẽm exigentiã aliquãdo pro marina coclea.
Cocleas. cocles. idest antimoniũ. ꝛ cocleas. i. virga virilis.
Coclearium. coclear medicine est. iij granatorum: sꝫ mellis. 248. ꝛ ẽ sextariũ est põdus quatuor aureorũ. ꝛ ẽ. 5. 6. ꝛ cocleariũ ẽ silr spatula cuꝫ qua accipitur medicina de pixide.
Cocognidiõ est semẽ plante dicte a Dia. camelea ꝛ est mezereõ: vt supra vbi ponitur de camelea vnde qui dicũt cocognidium semẽ eẽ laureole nõ nouerũt veritatẽ. p quo. l. camelea.
Cocodrillus est aial quod mouet mãdibulã superiorẽ cũ cetera animalia moueant mãdibulã inferiorem.
Cocodrilla. i. serpentaria.
Cocodasni. cocodasinis. idest bacca lauri.
Coccon. coccus infectiu⁹ idest coctus. Dia. isosiõ faseleon: ex similitudine faseoli. ꝛc.
Cocoza. i. cucurbita.
Cocodapnis. gre. baccha lauri. Paulus.

Cap. 173.

O cc⁹ vel kermes. ara. karmas vl' neruas hermen. la. vero grana tinctorũ vñ tingit scarlatũ: vñ dr de xp̄o ꝙ fuit vestitus veste coccinia. i. ticta cocco. s. granis d scarlato vocatur aũt hermes. ꝛ est frutex ẽm Dias. de cocco sarmẽtosa habẽs in ipsis virgis bacculas rotũdas sicut lenticula que colligunt ꝛ cõficiunt. Est autem bonus coccus galeticus ꝛ armenus. ꝛ secundus asianus ꝛ licius hispanus vero omnium nouissimus est: virtus est ei stiptica.

Grana tinctorũ

Sera. li. aggre. auct. Dia. c. 321. hermen vel karmen. i. grana tinctorũ. ꝛ est arbustũ. s. ꝙ administrat ẽr ad ignẽ accendẽdũ ꝛ est mediũ inter arborẽ ꝛ herbã: cui⁹ rami sunt multũ subtiles sup quos sunt grana rotũda silia lẽticulis q colligunt ꝛ ponunt ꝛ reseruant ꝛ ꝯficiũt ad tingẽdũ. ꝛ melior ex illa est q defert ex terris q dnr gallates ꝛ andabasi ꝛ armenia. et scda est illa de syria. et liria. deterior oib⁹ est illa q defertur ab hispania. ꝛ reperit i arbore parua satis silii in foliis arbori gladiũ i terris calichie. ꝛ i ea multiplicat aial testosum puũ sile limaciis ꝛ colligũt ipsaꝫ mulieres illius terre cũ rore eoꝝ. Et idẽ auc. Gal. Sapor eius est stipticus cũ amaritudine: ꝛ virtus ei⁹ desicat sine mordicatione ꝛ abstergit ꝛ incarnat.

al's charmen.

Pos. Dia. Coccus aceto tritus ꝛ impositus paracolesim vulnerib⁹ facit ꝛ neruis incisis maximũ presidium est.

Al's coccon li. iiij cap. 46

Sera. auc. Gal. kermen confert viscerib⁹ neruorũ ꝛ alioꝝ mẽbrorũ qñ teritur fortiter ꝛ miscetur cũ aceto ꝛ melle ꝛ etiã decoctionẽ eorũ dãt illis qui patiuntur in neruis.

Gale. vñ d hac tractare li. vij. sim. c. 37. d coco basico

Pli. li. 24. cap. 4. de cocco. vꝫ vlceribus magnis ꝛ maxime neruorũ vlcerib⁹ ꝛ vꝫ ꝯtra tremorẽ cordis ꝛ eius debilitatẽ. hoc asserit silr Damas. i anti

dotario suo in quadam confectione que incipit confe/ctio alkesmes.
Coccus gnicus cintum.i. cartamum.Diaſ.i.crocus hortolanus.
Coculis.i.strignum.
Codia.codium kodia .i.semē papaueris vel limaces.Gal.in lib.de alimētis.aliter septimo memiri capitulo primo.
Codilia est species endiuie
Codilion.i.cordumeni vł semē fiseleos.Diaſ.
Coe est nomen ponderis.li.9.ex cōcordia Diaſ.capit.de terbentina.cū Serap.c.de resina.
Coen.i.herba que vocatˀ pestorin.
Coercens virtus idest stiptica:ꝛ ipamet repcussiua pōt dici Dia.
Cofeactis.cofeateos est q̄dā species titimali.
Cofedir cofendision.i.sciatica passio.
Cogatan vel cogmatā est satietas nauseatiua
Cogmas.i.vsnee.
Cognificiū.i. milefolium.
Cognitio.i.solidatio.
Cobaebagne cobzbagne idest coabam
Cobim.i.antrax.ꝛ potissime nascitur in mēbris glandose carnis.
Cobisi.cobiz.i.cochum
Cobol duo significat.naz emonis medicina ocularis.ꝛ est similiter antimoniū propter excellētē virtutē quā habet in causis oculorum.
Cobopertalis idest cimbalaris ꝛ ē quedā cartilago cōponēs epiglotim
Cobot.i.cor.
Colium est animal marinum cuius virtus est ꝓpinqua virtuti animalis castorei.
Cola idest parue pustule: que nascuntˀ in ore puerorum.ꝛ sunt aleole vł cola idest extremitas. Gale.tertio interioruz capitu.x.
Cola quid est.l.glucten ꝛ cola pro morbo est opilatio in epate ꝛ splene.
Colades grec.intestina in de colica libr. de doct. gre.colidas.
Colas grece fel.
Coli.gre.colera vel fel.
Colagogum.gre.i.colore eductiuum.l.emac
Colastion gre. kolasticon idest purgatorium
Colastrum.i.colustrum.
Colath idest pustule i ore
Colbo idest grana solis.
Colcacorob.i.ciclamen.
Colcandesam.i.calcātuz.
Colcito quid est.l.coltico.
Colcodeia persice idest dator vite .Aui.pria primi
Colcotar est spēs vitreoli vt apparet in.l.calcis. ꝛ l.zeg.vid gal.li.secretoꝝ
Collectica collectiua idest gluctinatoria:q̄ oia soluta vel fluxa gluctināt et alligāt gal.i dinamidis.
Colen vel coli grc.i.fel colera.
Colena.i.origanū li.aniquo de sm.medi.
Colcos.i.graculus auis.
Coles vel colis.i.virga virilis a grc.caulon.Cornelius celsus.
Colfos.i. sinus vlcerum. cassius felix pēdigenes. Papias colpus gr.sinˀ Gal.ad glauconē colpˀ inquit quasi sinus pēdēs per k kolpus.
Colias.colea belecumuz Alcū.ara.limatia.Ste.
Colera passio siue colliri ca ē fellis īfusio ꝑ superiˀ ꝛ inferius.Ale.
Collisies appellatur ꝯglutinatio.inde paracolesis i.ptiz ꝯgluctinatio inde sarcocella.i.ad carnē cōgluctinādā sarcocollagi um.i.carnis cōgluctinationē faciens.
Coliade idest gluctinosuz flegma
Coliandrū.i.coriādrum.
Colides.i.intestinū exterius inde collica passio.
Colidis.i.ficedula auis.
Colligon vulgari appellatiōe dicitˀ cimbalaria.
Colm.i. planta que dicitˀ asacirat ꝛ est plāta hn̄s folia similia mirrhe ꝛ in medio sui hꝫ annulum similem oculo ꝛ similatur semperuiue.
Colloquatis.i.excreatis.
Coliria.i.colera.
Colirion sm Diasc.vocatˀ gessamia.
Colimo.i.mētastrū:
Coliris.i.limatia.
Colirida.i.crusta panis. libro de doctrina greca.
Coliriū Saladinus.melius est medicina ocularis forma oblonga que fricatˀ sup cutē cū aliquo liquore quādo in oculis poni dꝫ.ꝛ dr̄ siler sief.coliriū etiā in multis libris de greco translatis vocat suppositoriū ꝑpter ꝯuenientiā in forma:est.n.forma eius sicut nucleus dactili:sed grece per k.scribitˀ.ꝛ potest esse humidum ꝛ siccū.humidū.s.quādo fit cū lardo.ꝛc. siccum quando fit cū sal gemma
Colliriū alimbar antecessio vocatur.
Collirium rasategi idest eris vsti.
Colis vel coles idest virga virilis a gre.caulō.l.caulis cornelˀ celsus.
Colisartias.i.fel vrsi.
Colistario.i.fel tauri:

¶ Cap. 174:

Colliticon siue colicon gre. lati. hermodactilus. Libr. 4. capi.182. Hermodactilus

Dia. Cap.coliticō. Coliticon ꝛ ēbulbus agrestis qui dr̄ ephemeros qui nascitur in fine autūni florē hn̄s album silem ī figura flori croci ꝛ folia afert bulbo silia ꝛ pinguiora.hastā hꝫ duobˀ palmis longā ruffā radicē sub nigram que si decorticata fuerit alba inuenitˀ mollis ꝛ dulcis succo plena lactei coloris.bulbus ipe hꝫ in medio incissurā ex qua egreditˀ stipes vn̄ flos exit: nascitˀ multū in messenia:ꝛ cholchis.radix eiˀ accepta offocationē pstat vt fungi.sed iō hoc in notitiā ꝑtulimˀ ne pro bulbo comedatur:q2 vis inest illi veneni q̄tuis suauis gustu fit:sed q eū comederit:sic ei subueniēdū est sicut comedētibˀ micetas als fūgos vn̄ singulare p̄sidiū huic rei est lac bubulinū sumptū vn̄ coliticon est surumanū pro surumine qd̄ est hermodactilus.ꝛ ita videtˀ esse sm Sera.pro quo.l.sturagen.
Colictidū.i.raffanum.
Colocātū colocatuz.i.calcantum ꝛ alacantum gr. Stepha.
Collocasia Diasc.Aui.i. culcasia.arabic.culcas. Pli.lib.xxj.ca.xv.circa principium. ca.cxciij

¶ Cap. 175.

Colofonia frixa.pix erica.pix brutia.greara.ratiemgi.lati.pix greca.ꝛ resina fusa. Dia.li.j.c.88.de spissa pice.Serap.libro.aggre.capitulo.525. Pix greca.

Pli. li.xvj.c.xj.de colofonia.pix erica sic dicta ab erice filio veneris q victˀ ab hercule mutatˀ ē in mōtē sui nois in quo mōte crescūt arbores quorum gummi dr̄ colofonia inde ericis carpos idest fructˀ illius arboris.ꝛ dr̄ pix greca:q2 de ea in grecia i multa q̄titate inuenitur:sꝫ quo mō fit lege.l.hatinog.

Pau. capi.de colofonia.cali.est.in secundo.sic.in primo.

Posse. Pau. cōtra dissinteriā fit suffumigatio ex puluere ipsiˀ.Et ēt contra tenasmonē ex frigida cā ex puluere ipsiˀ ꝛ nasturtij equaliter mixtus fiat aspersio sup renes melle calido perunctos.Ad pilos de facie remouendos ꝛ faciē dealbādā Accipe.ℨ.iij.colofonie.masticis.ℨ.j.modicū armoniaci purissimi ꝛ dissolue in vase terreo nouo mūdo:ꝛ ad vltimū tres guttas armoniaci.ꝛ misce ꝛ cola sup aquā frigidam ꝛ misce ꝛ malaxa.cū autē volueris pilos tollere resolue paucū ad ignē ꝛ aliquantulū tepe factū pone sup faciē ꝑ vnā horā vel duas postea remoue:pilos remouet ꝛ faciē depura ꝛ fit locˀ siccatˀ cum pānis ꝛ parū cū digito madefacto pme vt meliˀ adhereat.pōt illud emplm decies apponi.ꝛ pōt seruari per duos dies.cōtra asma ex frigida cā materia exeūte digestiua ꝛ dissoluta accipiat patiēs fumum per os.

Vnguētū ad remouēdū pilos de facie.

suffumigium ad asma.

Collokintis gre.cucurbi/ta agreſtis .collokis em quintis ſm grec.collogn tida dicimus.
Colona grece vlcus oculi recens.
Colomeſtin.i. aconitum.
Colon.i.humor.f. colera rubea.⁊ vniuerſaliter ꝑ quolibet hũore ponit ali qñ etiã ponitur pro quo dã inteſtino quod eſt vlti mum de tribus groſſis i quo fit collica paſſio ⁊ a liquando pro ipſa colica paſſione.
Coloniã eſt quoddaʒ vlcꝰ oculi.colonia
Colopẽdria.i.ſaxifragia.
Coloquintida. cucurbita alexandrina vel cucur/bita deſerti.idẽ ⁊ eſt po/mũ vel fructus i trãſma rinis partibus inuentus pro quo.l.haudeb
Coloquintida. i.cucurbi/ta vſualis ꝑ qua.l.bara.
Coloquintida domeſtica. qd ẽ.l.haudeb.

℄ Cap. 176.

Colognt ida.

C O loquintida agreſtis ſm Diaſ. lib.iiij.ca.61. de coloquintida agreſti. haſtas ⁊ folia habet ſup terrã ſimiles cucumeri noſtro que folia ici ſa ſunt ⁊ guſtu amara.ſemẽ eius eſt rotõdũ vt piſa:qđ colligẽdũ ẽ cũ in maturitate colorẽ variauerit.

Sera.li. aggre.c. 282

Poſ.Dia. virtus ẽ in medio ipſiꝰ purgato/ria obolo vno accepto cũ mulſa mixto nitro melle cocto ⁊ mirrha in moduʒ cataputie biñ purgat. Ipſe vero pile ſicce tunſe ⁊ mixte ⁊ cliſteri adhibite ſciaticis medent. paraliticis ſitr pſtolant. flegma ⁊ colerã deponũt. mẽſtruis iperãt. aborſum faciũt dolorẽ dentiũ tollũt. cacoſtomatice ſunt. colliria exin/de fiũt:q̃ ſuppoſita ventrẽ deponũt. viridis ãt ſuccus ſuperynctus ſciaticas curat. vires hʒ humectãdi ⁊ ifrigidãdi abũdãter:vñ ſuccꝰ raſure ipſiꝰ auriũ doloreʒ q̃ ex inflãmatiõe caloris fiũt ſanat cũ oleo ro.iſtillatꝰ raſura aũt eiꝰ febriẽtibꝰ in ſtõ poſita minuit febrẽ.

Cliſteri ad ſciati cã ⁊ pa raleſim: coleram ⁊ flegma Succus ad ſciati cã ⁊ dolo rẽ dẽtiũ.

Color dactili. Color feni/ceus quid eſt lege feni/cha.
Coloriacbẽtinus.i. color celeſtis.⁊ eſt ſm aucto/res color qui ẽ inter ni gredinem et albedineʒ quaſi color ſubalbidus ⁊ iſte color celeſtinꝰ no minat in.l.ambra ⁊ i.l. bdelium.
Color indus eſt quaſi cele ſtis tendens ad nigredi nem.
Color punicus ideſt color ſubcitrinus inde vocãt poma punica ideſt ſub citrina.
Gale. 7. ſim.c.35. ⁊.36. Color purulentus.i.color ſanguinis putridi
Coloſtrum eſt prima poſt partum denſitas lactis Plinius libro.xj. capi. xlj.⁊ lib.xxviij.cap.ix. in principio
Colpus gre.ſinus vlcerũ vel apoſtematis.
Colpus ideſt ſinus vlneris vel colpus.ideſt empe/tigo.colfos
Coltrico effemero bulbus agreſtis.Diaſc.eſt her/modactili ſpẽs veneno ſa.Steph. eſt ſuruma/num pro ſurumen.
Coluber eſt ſpẽs ſerpẽtis: quẽ dr ceruũ fugere leo nem interficere.
Columbaria colubrina.i. ſerpentaria dragontea Macer.
Colum.i.extramũ vel co lum.i.mẽbrum.
Columbapaſtron.i.pẽta/dactilus.
Colũbina.colũbaria ideſt berbena piſtereum ge/rebotanũ yerebotanũ.
Columi.i.colita.
Columu.i. herba q̃ dicit mucellina.
Collus.i.vrceus bibendi. vel napus.
Coma comatos.i.gummi ⁊ coma ẽ ſtupor vl ſom nꝰ lõgꝰ:vl apata frida cerebri vel accidẽs apa tis eiꝰ ⁊ come.i.lixiuiũ.
Comacis.i.citonia.
Comara.i.cardus.

℄ Cap. 177.

Strãgu lator pa tris ſui vl lupi.

C O marus gre.ara.catilabinch.vel hautan chi.lati.ſtrangulator patris ſui:vel ficus lu pi vel ſuborbito.

Dia. ca.comarus:⁊ eſt arbor ſilis cidõie:ſed folia minuta hʒ ⁊ fructꝰ coci melle ſiles.ẽ.n. ſile oſſibꝰ:quã multi memequilon dicũt:cui ſi maturi/taſfuerit ruffum facit colorẽ:ſʒ cũ edit remanet in ore ſba q̃dã ſimilis ei q remanet ex ficubꝰ vocat ara.cati/labinch.i.iterfector pris ſui:⁊ ficus lupi.⁊ eſt arbuſtũ qđ vocat nr̃o idiomate armoni.fructus eius eſt i ſuperficie aſper.⁊ hʒ ſaporẽ mixtũ ex dulcedine ⁊ aceroſitate aliqua Steph.cap.comarus catilabich.i.catelabũ. quidam gõbaris dicunt.

Sera. lib. aggre.c.cxxvij.haruãchieth.i.ficꝰ lupi:arbor is eis folia ſunt ſilia foliis citoniorũ ſed ſunt minora.⁊ fructꝰ eiꝰ eſt ſilis prunis in quãtitate nõ hñs nucleũ.⁊ qñ maturatur declinat color eiꝰ ad rubedinẽ:⁊ qñ comedit remanet in ore ſubſtãtia ſimilis ei que remanet ex ficubus

Gal. 7.ſim.phar.capi.57.de comaro. Arbor ⁊ fructꝰ eiꝰ ſunt ſtiptici:eſt aũt cacoſtomatica et caphalargica.memidũ vero quidã nominãt.

Poſ.Dia. eſt malus ſtomacho.opillat cito ⁊ inducit ſtuporem.

Comato agreos.i.ſemen. Comatra ideſt piruʒ rubee ferule.

℄ Cap. 178.

C O mbim vl corũb.ara.gre.caubẽ.vel braſſica vel lacana.lat.vero caulis: Caulis.

Sera lib.aggre.c.32.cõbin auc.ga/le.cõbin ex eis ſunt domeſtici in ſuo ſapore nõ hũtes amaritudinẽ ⁊ acuitatẽ.in ſemine eorũ eſt hoc magis manifeſtum.Et caules agreſtes plurimũ naſcunt i locis maritimis vel in aliis locis deſertis:⁊ ſunt ſiles domeſticis:niſi q̃ ſunt albiores eis ⁊ aſperiores:⁊ ſunt amari ſaporis Et idẽ auc.Gal.ſapor eoꝝ eſt amarior ſapore doẽſticorũ ⁊ ſũt calidioris conplexionis q̃ ipſi.⁊ ſunt ſicciores ſicut ⁊ alia vniuerſa fere ſilueſtria:⁊ nõ euacuat q comedit eos a malitia eo/rũ:q̃ ſũt remoti a cõplexiõe hoĩs:⁊ virtꝰ eorũ eſt:qa abſtergunt ⁊ reſoluũt pluſq̃ domeſtici.

Gal. 7.ſim.phar.c.xlvj.de caulibꝰ ſm trãſlatio/nẽ grecã.virtus quidẽ caulis domeſtici pri/ma eſt q̃ deſicat qñ comedit ⁊ qñ apponit extra:⁊ non eſt in ea manifeſta amaritudo nec acuitas.

Dia li.ij.c.cx.in fine.ſiue vt i alio cap.cxxxv.de braſſica.caules marini ſũt lõgiores a ſilitudine domeſticoꝝ.folia eiꝰ ſunt ſilia foliis ariſtologie ro.⁊ cruda qdẽ folia q̃ adherẽt tyrſo ſunt ruffa pua.⁊ locꝰ coꝝ q eſt a ſtipite eſt calidior q̃ locꝰ herbe q dicit tyrſus ⁊ lac:non multum tamen.

Gal. 7.ſim.phar.c.48.de caulibꝰ.Sapor caulis marini ẽ declinans ſalſedini ⁊ amaritudini. eri: vtriq; ad eas q̃ extra corporis vtilitates ad q̃cũq; huius qualitatis ↄgruũt ydoneus.

Aui li.ij.c.cxliij.de caulibꝰ.Corpꝰ eſt hũidiꝰ foliis ⁊ ſilueſtris calidior eſt ⁊ ſiccior.⁊ ipe caul domeſticꝰ ẽ ca.i pmo ⁊ ſi.i ſcdo.Et caulis qdẽ aliꝰ ẽ doẽ/ſticꝰ.aliꝰ ſilueſtris.⁊ aliꝰ marinꝰ.⁊ aliꝰ ẽ caul aq̃ ſilue/ſtris ꝯo ẽ amarior ⁊ acutior ⁊ rẽotior ab hꝰ vt ſit cibꝰ.

Caulis capillos fluẽtes re tinet.

Poſ.Dia. Braſſica.i.caulis ſi i cibo aſſiduatur caliginẽ facit. feminis purgationẽ excitat.copiã lactis infundit.⁊ ſemicocta ⁊ cru/da vẽtrẽ reſoluit bis cocta cõſtringit.partus etiã mortuos expellit.cocta contrita ⁊ ſtomaco cum axũgia veteri ⁊ oleo ro.ſuppoſita ardores febrium mitigat.le/pras ⁊ ſporas cũ alumine rotundo ⁊ aceto linita emẽdat ⁊ ſic fluẽtes capillos retĩet.teſtiũ ⁊ genitaliũ vitiis ⁊ tumoribus vtiliter imponit ⁊ efficacius ſi fabe trite

miſceatur. Stipites eiꝰ aridi cōbuſti vim cauſticā p̄ſtāt quorū cineres ſi qs cū aceto ⁊ lixiuio pſilotris cōiunxerit detracti capilli nō renaſcent. ſemē braſſice ⁊ maxime egypcíace in potu datum lūbricos occidit ⁊ oīa intus animalia extinguit. cinis radicis eius iacentem vueam ſubiectus attollit.

Cap. 145 **Gal.** ij. de cibis. medici qdē ipſo vt medicina exiccāte vtunt: ſed succꝰ caulis habet aliquid expurgatiuum. ipſum autē corpus ſm exiccandi rationē reſtringere magis q̄ʒ prouocare ad ſeceſſum. qū quidē egere volumus que ſm ventrē ponimꝰ cū eo oleū cum garo. differt autem nihil neqʒ ſi cum ſalibus pro garo ſumatur. volentes autem exiccare humidū vētris quādo iā mediocriter videtur coctꝰ priorem aquā effundētes immittimꝰ mox alteri calide: deinde iterū in illa excoquimꝰ multum: ſed tandem cum decoquimꝰ vt teneres fiant: non excoctus: quādo grā ſubductiōis ſumit volumꝰ. n. nō deponere propriū ipſius ſuccum in tali opportunitate: ſed q̄ʒtū poſſe eſt reſeruare.

Sera. auc. Gal. caulis ꝯglutinat apata ⁊ vlcera fraudulēta ⁊ apoſtemata indurata q̄ deueniūt ad hec vt nō poſſint reſolui. ⁊ heriſipillas ⁊ formicā: ⁊ ſemē eius occidit vermes quando bibit ⁊ tyrſi caulium quando cōburuntur. virtus eorum eſt deſicatiua adeo ꝙ perueniūt ad hoc ꝙ habet virtutē cōburēdi ⁊ reſoluunt reſolutiōe forti ⁊ cōferunt dolori laterū ātiquo qū miſcet cū eo adeps antiqua ⁊ adminiſtratur ſm hūc modū cōferūt alijs egritudinibus q̄ ſimilātur huic dolori. caules. n. deſiccāt ſicut lentes. ⁊ ꝑpter hoc inducūt tenebroſitatē viſus. niſi qū cocti ſunt hūidi vltra tēperamētū. caules. n. ſunt deſiccatiui ⁊ ſtringūt: ſʒ quādo volumꝰ ꝙ leniāt ventrē ponimꝰ eos i almuri ⁊ oleo poſt eoꝝ elixationē. Et dixit in li. de dieta ꝙ medici exhibēt caules: eo ꝙ ſunt medicina deſiccatiua: eorū tamē humiditas lenit vētrē aliqua lenificatione: ⁊ eoꝝ ſuba ſiccat ⁊ ſtringit. Et idē Sera. auct. Dia. qū caules bulierūt bulitiōe leui ꝓuocant vrinā ⁊ laxāt vētrē ⁊ ſi bulierint multa bulitiōe maxīe ſi elixent bis cū aq̄ retinēt vētrē. ⁊ caules q oriunt in eſtate ſunt mali ſtō ⁊ acutioris ſaporis q̄ʒ alij domeſtici. ⁊ caules qui naſcunt in babylonia nō comedunt ꝑpter eoꝝ amaritudinē. ⁊ ſi comedunt ꝯferunt obſcuritati viſus ⁊ tremori: ⁊ ſi quis ebrius comederit eos ſedāt ebrietatem ⁊ ſummitates caulium ſunt meliores ſtō ⁊ magis prouocatiue vrine q̄ʒ alie eiꝰ ꝑtes. ⁊ ſi coquant cū aq̄ ⁊ ſale ſunt mali ſtō ⁊ moliūt vētrē: ⁊ succꝰ eiꝰ qū miſcet cū radice lilij qd̄ dr̄ yreos ⁊ nitro ⁊ bibit ſoluit ventrē: ⁊ qū vino miſcet cōuenit morſui tyri: ⁊ quādo cū farina fenugreci ⁊ aceto fit emplʒ ꝯfert podagre ⁊ dolori iūcturarū ⁊ vlceribꝰ ſordidis antiquis. Et qū fit ex ſuco eiꝰ naſcale ⁊ farina lolij prouocat menſtrua: ⁊ qū folia cauliū bñ piſtant ⁊ fit ex eis ſolis emplaſtrū: aut cū ſanich cōfert apatibꝰ flegmaticis ⁊ heriſipilla: ⁊ curat ſcabiē vlceroſam: ⁊ qū miſcet cū ſale ignē ſacrū curat: ⁊ capillos cadētes detinet: ⁊ qū comedunt folia cauliū cruda cōferūt ſpleneticis ⁊ maſticant ⁊ trāſglutit ſucꝰ eorū ⁊ reſtaurat vocē amiſſam: qū bibit decoctio eoꝝ laxat ventrē ⁊ ꝓuocat vrinā ⁊ mēſtrua: ⁊ qū fit cū ſemine eiꝰ naſcale ⁊ retinet ipm mulier poſt impregnationē interficit fetū: ⁊ ſemē cauliū maxime eoꝝ q naſcuntur in babylonia qū bibit occidit lūbricos: ⁊ ipſuʒ qdē ingredit cōpoſitionē tyriace: ⁊ mūdificat faciē aufert bothor. et ſūmitates recentiū qū cōburunt cū radicibꝰ ſuis ⁊ miſcet cū cinere ipſorū axūgia porcina cōfert dolori lateris antiquo. Et idē auct. Diaſ. caules domeſtici cōferunt tuſſi antique ⁊ podagre qū linit ſucus eorū ſup iuncturas ipſas Et ſi caules dātur ad comedēdū pueris faciunt eos citius ambulare. Et qū ſucꝰ eius coqtur cū vino ⁊ adminiſtrat aliqbus diebꝰ aufert dolorē ſplenis. ⁊ qū eius cinis miſcet cū albumine oui curat cōbuſtionē ignis: et ſucus eiꝰ curat pruritū ⁊ ſcabiē Et qū miſcet cū vitriolo ⁊ aceto ⁊ linit ſuper baras cōfert eis. et qū caules comedunt clarificāt vocē ⁊ ꝯferūt morſui canis rabidi. et idē auc. Aben. Meſuay. caules deſiccāt linguā ⁊ eorū proprietas ē ꝙ expellūt hūiditates capitis et alleuiāt linguā grauatā a flegmate. et iō clarificant vocem. ⁊ ſemen eorū deſtruit ſperma qū mulier facit ſibi ſuppoſitorium.

Semen caulium vermes negat.

Succus eiꝰ cū radice lilij mixtus ſoluit vētrem.

Semen caulium mundificat faciē.

Unguentū ad dolorē lateris antiq.

Unguentū ex ciere eiꝰ ad cōbuſtionē ignis.

Pau. ca. de caulibꝰ clarificāt vocē: ⁊ femīa cauliū alborū cō zucaro curat gomoream.

Aui. decoctio radicis caulis cū aq̄ granatoruʒ eſt bona canabit. preterea caulis eſt groſſi nutrimēti i groſſans ſanguinē cā nō diſſoluit: ⁊ iſlat vſqʒ ad ꝑtes furcule ⁊ lateris: ⁊ facit doloroſuʒ corpꝰ ⁊ nō eſt mutabilis ſicut vētoſus eſt maturatiuus lenificatiuꝰ deſiccatiuus proprie qū decoqtur ⁊ effundit ab eo aq̄ prima: ⁊ cinis quidē ſtipitū eius eſt fortis exiccatiōis: ⁊ hʒ ꝓprietatē in ſedādo dolorē: ⁊ eius nutrimētū eſt ꝑuuʒ ⁊ humidiꝰ nutrimēto lentiū. ⁊ ſanguis q ex eo generatur ē malus. cū ergo decoquit carne pingui ⁊ gallinis fit bonus parū. Silueſtris ⁊ marinꝰ ⁊ domeſticꝰ maturāt flegmones ⁊ durities. vulnera ꝯſolidāt ⁊ ꝓhibent ambulationē fraudulētis. ⁊ ponit cū albumine oui ſuper aduſtionē: ꝯfert tremori. ⁊ qūqʒ ponit cū fenugreco ſup podagrā ⁊ embrocatur decotio eiꝰ ſup dolores iuncturaꝝ: eiꝰ decoctio ⁊ ſemen ipſiꝰ retardāt ebrietatē: ⁊ cōferūt furfuribꝰ: ⁊ qū cū ſucco eiꝰ fit caputpurgiū purgat caput. ⁊ ex ꝓprietatibꝰ eiꝰ ē exiccatio lingue et facit ſomnū. obtenebrat viſum: cū hoc tū qd̄ ponit in alcochol et fit gargariſmꝰ cū ſucco eiꝰ: aut decoctiōe ipſiꝰ cū oleo ſiſamino: ⁊ cōfert p̄focatiōi ⁊ comeſtio eiꝰ clarificat vocē: eſt malus ſtō. ⁊ ſucꝰ eius cū vino de paſſis ꝯfert ſpleni et hicteritie: ⁊ eius cāna eſt tarde digeſtiōis ꝓuocat vrinā ⁊ mēſtrua. et eiꝰ ſemē cū aqua lupinoꝝ iterficit vermes: ⁊ eiꝰ flos ꝓuocat mēſtrua cū ergo ſupponit ipſe. ⁊ succꝰ eiꝰ cuʒ farina ſceilē aut flos eiꝰ interficit fetū. Et qū ſupponit eiꝰ ſemē poſt coitum corrūpit ſperma. et cinis radicis eiꝰ frāgit lapidē. ⁊ caulis q eſt marinꝰ declinat ad ſalſedinē ⁊ amaritudinem. et ꝑpter illud ergo lenit naturā ⁊ ſoluit ꝓprie cū carne pingui. et folia eius ſunt ꝓprie ſicut folia ariſtologie que ex vna radice oriuut cuius ſuccus cū vino cōuenit morſibꝰ venenatis. et eſt cōferēs morſui canis rabioſi. Yſaac in dietis particularibus cap. de caulibus. domeſtici duobus modis ſunt. eſtiui: ⁊ hyemales. eſtiui vſtionem generāt et colerā nigrā qd̄ monſtrat eoꝝ acumen proinde ſunt colatiui ⁊ mundificatiui. hyemales vero non tanti acuminis ſunt: ſed ius eoꝝ vētrem humectat ⁊ vrinam ꝓuocat. eorum vero corpus eſt ſiccū: vñ eſt cōſtipatiuum. quoꝝ vero ius ſoluit ⁊ ſine iure comeſti conſtipant. ideo qʒ vt ab eorū nocumento tēperentur elixentur. ⁊ aqua pria proiecta in alia coquantur ⁊ cū pinguiſſima carne condiantur.

Cōbrouolla eſt iūctus nō acute ſummitatis.

Comena. i. ꝓuatio greſſus comeos eſt oē gūmi: ſʒ potiſſime dr̄ ꝙ eſt gūmi arabicū. Pau. caſſius.

Comeſtio pro pruritu inuenitur in Alexādro p̄mo libro.

Cometes eſt prima ſpecies titimali.

Comia comices. comitio eſt ſpeties titimali.

Comiciale. i. gentiana.

Comitialis morbus. i. epilenſia.

Comidionis eſt ſemen papaueris albi.

Comidion.gre.est quodcū q̄ gummi.lib.de doctri. gre.
Comocriates.i.prassium.
Comos.Diascorid.herba est duobus cubitis longa ⁊c.
Comosis est vehemēs tumor oculorū vt minime claudere valeant egrotātes:adeo vt albe partes prime tunice sanguinolente atq̄ extātes appareāt pupillā superantes:⁊ est obtalmia
Copton.i.maluauiscus.
Conale scontrale.concale i.rapa.
Concillida.conci.cōche.i. hermofroditi.
Conada.i.coclea marina.
Concisius.i.breuius
Con.consa.cōni.conu id est spica fetida:⁊ est cicuta.
Conisa.conia.conios.
Conisum.conizuli.coniuz succaranum idem
Concula:cōchillia ꝓ marinis intelligi debēt coclea dicuntur.
Concossosa.i.vmbrosa.
Condari.condam.arabi. idest thus.conder.Stephanus olibanum gre. luben.arab.

¶Cap. 179.

Condisi. Diosco. li.2.c.151. de radicula. Pli. lib. xix. ca.3 in fine.

Condes vel cōdesi condisi cōdos.ara.gre. strutiū.lati.vero condisi:vñ a Diasco.vocatur strutiū.⁊ a Marco obstrutium q̄ quidam radicē ellebori albi putant:vt Auer. 5.colliget.eo q̄ sternutamēta mouet vt ipm̄ lꝫ falso pro quo macer sternutamētū puluis per se mouet eius naribus iniectus albo veretro nō senius.i.ellebo ro.Item Diasco.facit semotim capitulū de eleboro a condisi.nam cōdisi vocat strutiū aiēs.capitulo de strutio lanarij vtuntur ad fumigium lane q̄ limpidat lanā Radices sunt rotunde ⁊ oblonge que si bibite fuerint diuretice sunt ⁊ calide.

Sera. lib.aggre.c.362.condes.auct.Sal.Illud qō ex eo administraē est radix ipsius.virtus est cal.⁊ sic.in quarto:vnde ista medicina vtuntur lauatores lane ad faciendum lanā leuē ⁊ pulchrā quādo fumigant ipsam cū ea.⁊ est nota.radix eius est acuta ⁊ in foramina sua longa ⁊ rotunda.

Sal. 8.sim.phar.c.121.de strutio fm̄ translationē grecā strutij radice maxime vtimur acri quidem existente fm̄ gustum.cal.⁊ sic.in.4.fere.

Pos.Dia. Epaticis tussientib⁹ ⁊ ortonoicis medētur morbo regio vtiliter ad bibentur:cum lacte naribus infuse cum melle cocleariū vnum acceptum ventrem mollit:cū panacis ⁊ capparis radicibus accepte ⁊ bibite calculos vesice frangunt ⁊ excludunt.cliro sim splenis spargunt.Strutium matrici appositum menstruis imperat:oborsum facit. polenta ⁊ aceto positum lepras tollit.pustulas cum farina ordei impositum limpidat.collirijs mixtum caligines oculis detergit.medicaminibus necesse miscetur. tritum sternutamenta prouocat.cum melle tritum ⁊ in naribus missum caput purgat.

Sera. de proprietate radicis eius est si accipiaē q̄ abscindit flegma ⁊ melācoliam grossaꝫ ⁊ resoluit ventositates.

Sal. radix eius est absterstua ⁊ vrinatiua.mouet sternutationes similiter alijs quecūq̄ amara sunt gustu.⁊ calide complexionis.l.radicula.

Cōdidi est herba que assimilatur spatule.flores valēt duritiei iuncturarum ⁊ qdā sūt siles viola quidā sunt glauci in nocte ⁊ in die lucentes.
Condiloma grece emoroi da ceca scilicet tuberositas ani sparsa sine pede a qua nihil sanguinis emittitur:sed aliquādo emanat quedam humidita subtilis.Quando vero fluit sanguis vocatur emorois.
Condisissa.i.simula.

Conditum idest nectar cuius compositiones sunt diuerse.Pli.libro.xiiij. cap.xvj.

¶Cap. 180.

Condros apud grecos duo significat.nā significat grossum ⁊ lib.de doctrina gre.risū Unde respondens mihi grecus interrogāti quid esset condros dixit furfur farine.Iteꝫ condros exponitur qō est aliqua cartilago.⁊ similiter cōdros est gen⁹ frumēti.de quo Diascorides.Cōdros sunt eius due species in vna inuenitur vnum granum ⁊ in alio duo grana:⁊ quodlibet ipsorum est stamerula:⁊ maioris nutrimenti q̄ ordeum:boni saporis:⁊ panis qui fit ex eo minus est nutritiuus q̄ qui fit ex frumento ⁊ species in qua reperiuntur duo grana est pl⁹ nutritiua q̄ risum ⁊ magis constrictiua vētris ⁊ melior stō aco quando ipsum coquitur cum aceto ⁊ fit linitio cum eo eradicat scabiem vlcerosam ⁊ eradicat vngues scissos ⁊ curat fistulas que sunt in lachrimali.⁊ quādo administratur in principio earum:⁊ fit ex decoctione ei⁹ clistere:est ⁊ vlceribus intestinorum iuuatiuum. — Cōdros farrum apō nos appellaē

Sal. libro primo de alimentis capitulo de cōdro genus frumēti est cōdros sufficienter nutritiuum viscosum habens chimum hoc vocatur in libris de arabico translatis caudarusium.⁊ apud Auicennā candaros ⁊ candarusio de quo supra in lege cādaros. Cap.3.

Sal. octauo sim.phar.cap.caudros.Cādros.est quidam optimus cibus sicut ⁊ triticum:sed non est presentis negocij de cibo determinare.vt pharmacum vero emplastice est virtus.complexionis vero similis est frumento plus illo viscosior ⁊ nutritior est plus illo siccatiuum propter cōmixtionem siccantium pharmacorum — als ꝑdrū Ca.174

Condrion.Plini.siue condrille folia habet ⁊ vbi ⁊c.li.xxij.ca.xxij.
Condrue.Diasco.folia habet ⁊ ramos ⁊c.
Condurdon herba solsticialis.Pli.li.xxvj.c.v.
Conferua dicta est a conferrunnando.Plin.lib. xxvij.c.viij.in fine
Confita.i.laudanuꝫ
Conficta vel conficta muscata.idest fex storacis liquide ⁊ rubee ⁊ vocatur ab aliquibus cosum bruꝫ vt apparet in lege melacab.
Congelato est quando aliquis vt dormiens iacet oculis apertis ⁊ nō sentit ⁊ est subeth siue catalensia.⁊ istud vocabulū ponitur a Sale.in illo affo.secunde particule. Somnus ⁊ vigilia.
Congium est nomen mensure liquidorum fm̄ Isidorum sex continens sextercia cōtinet.lib.ij.est ergo.xij.lib.fm̄ ipsum.
Conios grec.cicuta.Dia. Aui.succarā.Step.konion succaranum.
Coniza.Dia.alia est maior atq̄ odoris grauis ⁊c.Plin.lib.xxi.c.x.l. pollicaria.Cunila cunilago.
Conuoluolum.Plin.lib. xxi.c.v.i.volubilis.
Condros.i.ordeum.Sal. 3.cōplexionum.c.iiij.⁊ viij.sim.phar.est far.
Cornium.i.Iusquiamum Sal.iij.cōplexionum.c. iiij.in fine.
Conile est quedaꝫ species origani.Dia.
Constitutio.i.complexio aeris.Sale.ix.terapē. cap.v.
Coni sunt fructus cedri et est pinus masculus ⁊ vocatur scerbin vł cedrus ⁊ est zappinus vel fructus pini.scilice pine ipse a forma grece.dicte pilide vel pitrides.sed Diascori.a pitui quod est pinus.nuclei vero dicuntur strobilla alibi reperi C sunt fructus cipressi vt Isidorus.verū in li.de doctri.grec.dr̄ konos est pinea.Step. conos sonobarum magnum.i.pinus.Sal.septimo memiri.cap.i.

Canicu.i.cartamus.
Cocnu sperma idest cicute semen.
Conuestio pro prurittu iue nitur apud Alexan. lib. primo.
Conisia. Coniza gre.i.policaria.
Conopis.i.zingala et e animal paruu pungens homines et animalia: et est satis tediosum.
Conos. idest ciatus et est apprehendens.ʒ.5. vt in l.ciatus Cortos. Sera. cap.picis.
Conoce.idest hermofroditus.
Consolida minor. rostruz coruinum idem. sed falso.nam consolida minor est sicut herba que vocatur arterica.l. simphituz pro maiori et minori consolida rubea.pro qua legebistorta.
Contritio.i.compressio.
Contritus assensus. idest impeditus: vnde pulsus contritus.i. debilis vt velox vt in principio paroxismorum.
Conusion. canision.i. vua demonis.
Coptica.idest stercus mouentia.Gal.lib.de catarticis.
Coptoria. grece incisiua. Alexander.
Coquimella quaz latini a colore primum vocant. Alii a multitudine enixi fructus nixam vocat etc. Isidorus.
Copa rosea.i. marcha sita vel lapis luminis: quoniam ad hoc vz.pro quo l. Calcitis.l.piritis. lapis
Copalion.i.vmbilicus veneris.

Coperon.Copon.copton idest amputatiuum incisiuum et kopto idest mal uauiscus.
Copros.i.stercus.
Coras est species yperico Sera.
Corax os grece comotiones Alexander.
Cor album abiectis.i. agaricus.
Corax.i.coruus auis.
Corax coraxi est species ypericon.
Corad.i.pustula oculi.
Corallus qd est.l. bassar.
Corasceni est propriu nomen loci vel regionis in armenia. vn bolu corascenu.i.bolu armenu.
Coratum.curat.i. porruz Stepha.
Corat idest corrodens et corat est planta fontis dicta fenatio. Coratalbaui.i. pupilla oculi Aui.
Coratrai.i. lactuca. Stephanus.
Coramsim.i.elixatura.
Corafex.i.brancos.
Corades.Alcoratici alcoratri sunt frustra subtilia intestinorum que cum pinguedine exeunt in dissinteria
Corat citrat.
Corech.Corti. idest buor croci.
Corcos.i.fenum.
Chorda est que dicitur tenautos.Gal.
Cordapsum. Cassiusfelix idest yleos. Cornelius celsus.
Cordiator interpretatur aliquado pro ore stomaci: sed sepius pro corde in decardiaca pro cardialagra vt in dictis vniuersalibus.

Cap. 181.

Cordilio.gre.latine vero carui agreste vel siler creticum vel cordumeni. Dia. ca.cordilio. Cordilio herba est que nascitur in cicilia: ei⁹ frutex est sarmentosa semen habens rotundum et duplex sicut sunt fabe viscidum et odoratum Plin. lib. 24.ca.19 ante medium.

Carui agreste.

Posse. Dia. semen eius si bibituz fuerit pro uocat vrinam et mestrua: succ⁹ eius virge et seminis tribulus obulis bibitus cum dulcore diebus decem nefreticis medicantur: radix eius tunsa et vt ellectuarium composita toracis causas mirifice.curat.

Coricius crocus dictus est melior ceteris. Dia.
Coratrum.idest fermentu Daliabbas.

Cordila est species endiuie Gale.ca. endiuie. in fine. Pli.li.xxvii.ca.xii.post prin.proserpinata. Christophorus.
Corrigiola poligonia sanguinaria centunodia virga pastoris idem.
Corilion. i. gisamia. Dia.
Cordumeni idez qd supra Cardamomuz carui.agreste.
Corrella.Cornella. i.prunus arbor vt in palladio
Corbida est meatus vesice ad virgam.Cornelius celsus.
Coriata.i.stupores.
Coriago morb⁹ quo bouos.laborant.
Coriandru quid est.l.oya bora.
Coriandru putei.i. capillus veneris.
Coriden.idest ypericon.
Corimbi calesis chundii e cocognidii semen: sed corimbi simpliciter prolati sunt fructus hedere vt apparet.in.l.cissos.et secundum quosdam sunt annuli vitis.
Corion secundu quosdam coriandruz.Ste.est que stara pro castor.
Coriti.i.rapa rustica
Coristum.i. lac statim post partum mulsum.
Corium animalis quid est lege geldalceb.
Cortu herba est quattuor species yperici sm Serapio.cap.de ypericon. Dia.rapa rustica. Plin. lib.xxvi. ca. viii. versus finem.
Coriza idest opilatio narium vel influxio de fluxu a cerebro descendente et est coriza nomen morbi et membri: scilicet caruncule que sunt in extremitatibus neruorum odorabilium
Corrigiola minor quid est lege barsiarbay.
Corula.i.color.
Cornale.Cornum.cornea idest eranea arbor Diascori. Stepha. moran. Aui.muram.
Cornus arbor quid est lege cranea moran.
Cornucelum fructus idest cornea.
Cornu quid est. l.bau.

Cornub.i.carnubia.
Coroda grece corab. i.cimex kirannus.
Corosos.idest commotiones.
Corona.i.saturegia
Corona bubula. idest pigamum
Coranis.i.cornix auis.
Corona regis.i. mellilotu ara.elchilelmelich.
Corona montis idest rosmarinus. Auicena tame nullum capitulum de eo facit.arabice dicitur alkeligebel grece liuanotis libanotis.
Coronapodion.idest herba que dicitur pes coruinus.Diasco. capitu. de psilio. Pli lib. xxi.c.xv.
Corrodes. sunt frusta subtilia que in dissinteria de ventre egrediuntur.
Alcurat Alcozat Alcorati. Ara. Alexander.
Corotum.i.frumentum.
Corad ay.Corottai. idest lingua bouis haly.in secundo practice.
Corotari.i.corodes
Corsanda. i. cauda equina.
Cort. Corth.idest gummi arabicum.Sera.cap. de febre ethica.
Cortex eris. idest bactituz eris.
Corumb. arabi. caulis a greco erambe karabe. Pli.libro.xx.capit.ix.in principio.
Coru est mesura.xxx.modiorum corus sine h.dicitur ventus occidentalis.
Corruda.i.siluestre quod greci arminiu vocat pli. li.xix.c.viii.vltra mediu.
Cosaperimato. i. cicute seme. Cosmaz aspmato ide
Cosefos.i.mertul⁹ auis
Cosen sunt cupule glandium Sera.cossen.
Cossessio. idest quando res adiuuant partes foraminum.
Cosguaria. idest cimbalaria.
Cossifos.i.cosifos.
Cosmice. i.betonica.
Cost. est quidam lapis viridis in quo acuuntur instrumenta ferrea. Et vocatur. cos ocularis: quia in eo fricantur fief oculoruz.Et dicitur cos olcaria

olearia: quia acuũtur in ea instrumẽta ferrea ⁊ aspergitur super ipsum oleũ. ⁊ ob hoc romani vocãt eã olearolam.

Costbarcost. i. cot.

Costa bouis. i. plantago.

Cosius est radix amara ⁊ inuenitur ĩ multis locis costus dulcis scriptum in confectionibus: sed nec vidi nec audiui ab aliquo vidisse: sed pro costo. lege hosta. costuz apud montem pessulanum dicitur menta.

Cosure. Cossure. idest spuma maris.

Cap. 182.

Medica vł pratũ Lib. 2. c. 134. de medica herba.

Cot grece ara. alphabar vel alfassasat. Alisti radbab quod significat humida vel virecis. latine vero medica vel pratum.

Dia. ca. cot. Cot est herba similis trifolio que infra fenũ nascitur folia habet angusta ⁊ virgulam similem trifolio in qua virgella semen est vt lenticula. illud semen miscetur pani pro odore quod cum salibus elixum in fomento ad hibitum calidum est hanc herbam equi et asini comedunt de qua. Cap. 191. ¶ Aui. lib. ij. cap. cot ait. Oleum cot est res magis conferens tremori est species trifolij lege fassase. Ratha.

Cotadrios. i. vsnee.

Cotalibes. Cotalides. i amomum.

Coranismi. idest. Elixatura. Paulus.

Cosmitica. idest decarativa. Sal. primo memiri. cap. j.

Catheon armenitinum a loco dictum.

Cothia est species spini.

Cotola. Isidorus est mensura ponderans ciatos. vj. ⁊ ciatus fm ipsuz ponderat. ʒ. x. ergo ponderat. ʒ. lx.

Li. 16. c. xxiiij. Cotonia vocãt egypti dactilos. Diascori. capi. de palma.

Cotana. grece kidonia citonia.

Cathonasbedias. i. tusis humida.

Coticorion. idest intuba agrestis.

Cotia. i. limacos.

Cotidanclearis. i. vexia.

Cotila est pondus. ℥. ix. Sale. xij. terrapen. capitulo vltimo. idest pugillus. xxiij. reg. acuto. comẽ. xliiij.

Sale. vero. x. de ingenio sanitatis videtur dicere q due sunt. ℥. ix. error scriptoris fuit ⁊ cotilla est medietas kist fm Auicenã. hoc etiam videtur dicere. Isidorus. Nam cotilla scdm Isidorum est mẽsura ponderis ciatorum sex. ⁊ ciatus scdm ipsum ponderat. ℥. j. s. sicut apparet in lege ciatus

Cap. 183.

Cimbalaria vel vmbilic⁹ veneris. Li. 4. c. 87. de veneris vmbilico.

Cotilidon gre. lati. cimbalaria vel vmbilicus veneris.

Dia. Cotilidon hz folia sicut acintabulum obrotũda ⁊ alta ⁊ latenter concaua. ⁊ hastam breuẽ in qua est semen positum. radix est ei obrotũda vt oliua. est alia cotilidon que folia hz pinguia ⁊ latiora ⁊ spissa sicut lingellas. folia que sunt circa radicem sunt sicut oculus picta habet in medio sicut maior aysdo: gustu stiptica: hastam habet tenuem: cuius flos ⁊ semen similis ypericõ: radix est illi maior predicte cui⁹ virt⁹ est similis aysdo.

als colido. Ca. 44: **Sal.** vij. sim. phar. ca. cotilidon. Cotilidon. mixte est virtutis. s. humide subfrigide ⁊ cuiusdam obtusse stipticitatis pauce amare. vnde infrigidat ⁊ repercutit: abstergit ⁊ diaforat.

als. c. xiij **Pli.** lib. xxv. cap. xj. in medio. Cotilidon herba est omnibus nota: cuius natura ex humido frigido ⁊ parum calido refrigeratoria.

Pos. Dia. virt⁹ prime speciei est quod succ⁹ radicis ei⁹ ⁊ foliorum perunctus aut fomento adhibitus tumorem nature spargit: ignez sacrum extinguit: perniones curat: scrofis impositus eas spargit: stomaci estuationem tollit: radix comesta cum folijs calculos frangit: vrinam prouocat. hydropicis in oximelle datus singulare presidiũ est. ¶ Multi ad amorem eaz colligunt. hec mixtam habet virtutem infrigidandi ⁊ humectandi. habet etiam non aperte stipticam vim cum amaritudine modica. vnde infrigidat ⁊ reprimit ⁊ proijcit ⁊ digerit inflammationem. ergo flegmonem curat: ⁊ in stomacho causon habentibus vtilissima est. cataplasmata tunsa ⁊ imposita vulnera que sunt cum rubore ⁊ rosulas sanat. succus eius iniectus ad veteri excitationem quam greci simosim vocant valet.

Sal. Cotilidon curat flegmones hersipillatos et hersipillas flegmonosas ⁊ maxime stomaci ardentis vtilis ⁊ sufficienter epiplasmata. credita autẽ sunt folia cum radice comesta lapides frangere ⁊ vrinas mouere.

Pli. hec tunsa ⁊ imposita vulnera curat ⁊ resoluit que sunt cum rubore. i. rosulas sanat: tunsa et stomacho imposita ardorem ⁊ inflammationem sedat radix vero eius potata lapides frangit: greci vero dicunt q leniter sit humida frigida ⁊ stiptica.

Cotilidones. sunt fetus ligamenta.

Corõ. i. bõbax. pro quo. l. gozon.

Cotonium. i. citonium. l. cusa.

Cotona bubala. i. pigamũ

Cotonopedem est pes milui. ⁊ est pepanus.

Cotula vel cotularia. alia fetida alia non fetida fetida ẽ planta similis camõille folijs ⁊ flore: que lat. vocatur pucida a gre pertemon. Est alia cotula non fetida que vocatur arabi. bichar. ⁊ scdm Auice. vocatur oculus vacce gre. vero buralmos. idest oculus bouis: ⁊ ista est que a quibusdaz vocatur cotula minor et est duplicis speciei sicut inuenies. in. l. bichar. Sal. betir dicit.

Coturnices quedam sunt magne que similantur columbis ⁊ iste sunt actagines idest perdices. l. lamei quedam sunt parue: ⁊ iste sunt que vocantur qualee. l. gagila. Ortix.

Coxablos. Coxalos. i. almea.

Coxaros idest mille folium.

Coxendix dicebatur antiquitus sciatica passio fm Plini.

Coxilide idest atriplex et est blitus.

Coxiosos idest ille cui debeut humores per vrinã purgari.

Cozbezbara est nux sercha. idest melecheta. eo quod grana eius similantur melice granis.

Cozula quid est. l. cesmee.

Cozumbrum idest almea scdm quosdam: sed falso l. sugia.

Crama siue croma est vinum herbarum siue nectar vt in Alexandro.

Cramina: idest claretum.

Cramu quid est. l. cranea.

Crachi idest ordeum.

Cracula idest coclea marina.

Cap. 184.

Cornea arbor. Lib. j. c. cxlv.

Cranea vel cran. gre. lati. cornium vel cornicellum. ⁊ est cornea arbor.

Dia. ca. corneã. Semen fructum habet similem oliue: sed paulo oblongius ⁊ viride. Et vocatur grece carmu quod cum maturatum fuerit obruffum habet colorem bonum in se habens saporem: stipticum est: ⁊ ideo dissolutionem ventris ⁊ dissintericos curat ⁊ cũ in dulcore positum fuerit manducari potest quomodo oliue condiuntur cum sale fri. est ⁊ sicca.

Posse. Dia. huius folia cum ligno suo in foca missa sudationem red-

dunt que ilinita zernas optime sanat.

Cap.37. **Gal.** secũdo de cibis.ca.de cibis siluestribus Corni qđ igit fructus ⁊ mora:⁊ rubi:⁊ glandes sunt fruct⁹ siluestres modicũ nutricatiõis habẽt:cachochimi.sunt ⁊ mali stomaco ⁊ idelectabilissimi porcorũ vero esca existentes non domesticorũ:sed in montibus morantium.ab ipsis enim plurimũ habẽt alimentum.

7. simp. cap.45. ¶ Et idẽ li.sim.phar. c.cranea. Cranee arboris fructus stipticus est sufficiẽter esibilis exñs:quocirca nullum mirabile attrahere fortiter:⁊ fortiter detinere eũ ventrem:sicut ⁊ nespilla folia vero ⁊ germina pontica gustu sunt ⁊ siccant fortiter ⁊ maxima vulnera consolidare possunt.⁊ maxime durorum corporũ paruis vero vulneribus vel mollibus corporibus contraria magis sunt.tendunt enim hec siccatiua plus decente.

Cranu.i.cõfectio coloris.

Craneũ.gre.ẽ testa vel os capitis inde picranenõ idest Almucati.s. pelliculã que ipsum os circũ tegẽs est ⁊ distinguẽs a cute in qua aliqñ continetur materia que ẽ cã doloris pessimi capitis ⁊ est emigranee species Cassius felix.

Crapula gre.i.imoderata voracitas quasi cruda epula.Diasco.c.de croco vinolẽtia inquit quã greci crapulam dicunt.

Crascum.idest crocus.

Crasca.idem.

Craseleos.i.ebrietas acra qđ est craneũ ⁊ seleos quod est iectigatio.

Crassa.i.brionia.

Crassamẽtũ.i.grossitie.

Crassaticũ.i.aurei coloris

Crasinaceras vocant greci neruos:quibus testiculi suspensi sunt latine dicuntur didimi.

Crasis.i.cõplexio inde eucrasia.i.bona complexio:⁊ discrasia.i.mala cõplexio ⁊ eucroton.i. bene complexionatum Gale. libro de substãtia virtutum cap.iij.

Crassiueniũ ẽ arbor q̃ vocat acer.vel species ei⁹.

Crassus.i.pinguis.

Crassula alia maior alia minor vermicularis dcã ⁊ est semperuiua minor

Cration.i.piretrum.

Crauzi.Gre.ẽ carrubium qđ ẽ xilocaracta.sꝫ nõ est consonum.

Crategonõ.Dia.folia hꝫ tritico similia ⁊c.Plin. lib.xxvij.c.viij.

Creas.kreas.gre.caro.libro de doctrina greca.

Cremasteras.Uocãt greci neruos qbus testiculi suspensi sunt.cor.cel.

Cresseniuis.i.stella.

Creta argenti.i.gessamia.

Creta.i.argilla.terra figuli dicta a creta isula vbi melior iuenit sicut ⁊ oĩa medicinalia.Pli.li.xxv c.viij.circa medium.

Crecessomius.i.sanatiões p quo.l.herochalchay

Cretanus marinus qd est l.critimõ.Dia.Pli.lib. xxvj.cap.viij.vltra medium sm Sala.est luf. Dragontea.serpẽtaria

Crethimon.i.batis.

Creticũ.i.de isula cretensi

Creticus dies.i.iudicatiuus a crisi.gre.creticus

Cretũ.i.cribratũ a cerno.

Crichi critharium.i.ordeũ.

Crisauticũ.i.elapinũ quo pictores vtuntur vel est lithos lapis.

Crignum.ẽ panis vel cib⁹ qui fit ex trib⁹ partibus farie ordei grossi ⁊ vna parte subtili.

Crimia sũt grossiores partes tritici mola moliti.

Crimõ leucõ.i.liliũ albũ.

Crimõ.crinõ.i.liliũ rubeũ

Crima.i.vnctio.

Crimũ.Crinũ.i.lilij flos.

Crincon.Critimõ.Cretanus.Dia.

Crinon.gre.lilium.Inde criniũ oleũ ⁊ crineleon krinõ.Pli.lib.xxj.c.v.

Crinos leucos.i.liliũ albũ

Crinoti.i.lilium.vnde sapo fit ⁊ est yreos.

Crinoides.i.similaginee partes.

Crinocraula vel apokinũ gre.la.brassica rustica.

Gal. 6.sim.phar.ca.59.deplãta que dicitur iterfector canis vocãt etiã aliqui lichomox:q̃ citissime canes occidit sicut lichomorũ lupos.est etiã delicteriũ hominibus satis fetida herba qua pp cãa dio est nõ debiliter:non tñ proportionaliter sicca. propterea ergo ⁊ cataplasmata sufficiẽter diuretice virtutis est.

Crion.grece.i.aries.Demost.

Crios apud Dia.est quoddam genus ciceris arietinis.

Crisantũ qd est.l.elicrisi.

Crisocantes idest hedera arborea.

Criso.i.auriũ.crison idem

Crisitis.i.litargiriũ rubeũ

Crisilon.clematicees ẽ quedam species trifolij.

Crisantemo.kirannus.i. aureus flos ⁊ ẽ aurigea sanguis mundanus.

Crisantiũ viniũ.crisaticuꝫ. idest aureum.

Criscos.gre.i.aureus.

Crisma.i.vnguentum.

Crisocaltos.i.auricalcum

Crisaco.i.camedreos.

Crisocomõ.i.camomilla ⁊ est dictũ aurea coma idest bona coma.Aliter Pli.li.xxj.c.viij.in fi.

Crisocolla est arbor nõ alta mellinũ habẽs lignũ interius ⁊ ẽ illa que vocatur scotanum.

¶ Cap. 185.

Crisocolla gre.vel viscolles.ara.tinchar.l.vero borax.vel auri glucten. Borax

Sera. lib.aggre.c.tinchar.i.borax.⁊ est ex speciebus saliũ.⁊ in sapore suo reperit de sapore baurach ⁊ hꝫ cum hoc parũ amaritudinis ⁊ ẽ minerale ⁊ minera ei⁹ ẽ in ripis maris. ¶ Et est artificiale qđ fit cũ vrina ifantiũ Ca.423.

Pli. lib.xxxiij.c.v.in prin.De crisocolla est humor in puteis p venã aureã defluens alias crassescente crescẽte lim origoribus hibernis in duritiẽ pumicis laudaciorẽ eandeꝫ in aurarijs al's erarijs metallis ⁊ proximã in argẽtarijs cõpertum est fieri. Inuenitur ⁊ in plumbarijs:vilior tñ oibus his metallis faciũt aũt aliqui multũ inaturalem illã immissis venã in aquis leuiter hyeme tota.vsq; in estatis mẽsem deinde siccatis in iunio ⁊ iulio:sed vt plene itelligat nihil aliud est crisocolla q̃ vena in puteis natiua duritie maxime distat vnam vocant ⁊c. Alia crisocolla fit artificialiter.

Dia. ca.viscallos.i.viscolla aliud artificiale aliud naturale.artificiale fit in hũc modũ mortarium cũ pistello suo in quo alumẽ liquidum nitrũ ⁊ sal equo pondere cũ aceto muniant sub sole feruẽte donec spissum fiat ⁊ colorẽ ceruleum faciat postea figit vt colliriũ. Aliq vo cũ vrina ifantis masculi hoc faciũt ⁊ idoneũ fit ad aurũ glutinãdum. Et silr aliud naturale est qđ fodit i terra. ¶ Eligẽda vo ẽ crisocolla q̃ prassinũ hꝫ colorẽ melior est armena:scda macedonia ⁊ cypria eligenda est sine lapide ⁊ sine terra. Lauãda vero ẽ sic: mitte i mortario cũ aqua crisocollã ⁊ manib⁹ pfrica fortiter ⁊ cũ resederit linqua ⁊ iterũ mitte aquã cõfricans hoc faciens q̃diu limpida ⁊ mũda exeat ⁊ sic ejiciẽs in sole sicca ⁊ vtere:quã si comburere volueris mitte eaꝫ tritam in sartagine.⁊ carbonibus impone ⁊ coque. Lib.5.c.58.de crisocola. Electio.

Pos.Dia. vires hꝫ stringẽtes valde cũ magna exasperatioẽ.ẽ silr illi virtus incisiua ⁊ pstrictiua:detergit nãq; lacescẽdo ⁊ attenuando cicatrices ⁊ cutim reuma gingiuarũ cõpescit:vulnera purgat.carnẽ superfluã vulneribus crescere non sinit.termantica est ⁊ stiptica ⁊ putredinẽ faciens ⁊ morsicosa vomituꝫ puocat plus sola accepta homicidium facit.colirijs miscetur ad lachrimas facientibus.

Sera. tinchar.i.borax.⁊ est ex spẽb⁹ saliũ.ca.⁊ sic.cõplonis in quarto pfert corrosioni dẽtium ⁊ occidit vermes q fiũt in eis ⁊ sedat pulsationem eorum.⁊ hꝫ in hoc pprietatẽ mirabilẽ ⁊ est glucẽ auri.

¶ Cap. 186.

Crisocol la aristi.

Risocolla aristin. que dicit virga herba fm Dia.ca.crisocolla aristin in qua est capitellũ simile ysopo.radix ẽ illi aspera ⁊ tenuis similis elleboro nigro gustũ habẽs cypressi subdulcẽ ⁊ austerũ nascit i locis vmbrosis ⁊ saxosis.

Pos.Dia. virtus ẽ ei termantica ⁊ stiptica radix eius pipleumoniacis apta est. accipitur vero in mulsa cocta in purgationibus stericis maximũ effectum habet.

Cap. 187.

Amaracum. Lib.4. Cap.55.

Risogoniũ crisantũ amaratũ est dictum semen aureum vel coma aurea.est.n.crisogoniũ fm Dia.herba cuius virga ẽ recta ⁊ alba folia habẽs āgulosa i circuitu sicut abrotanũ ⁊ comã in summo ⁊ i giro acrosam i q̃ est capitellum obrotundum.radix eius tenuis est. nascitur in locis asperis

Pos.Dia Coma ei⁹ bibita cũ vino dissurijs ⁊ morsib⁹ venenatis salutare p̃sidiũ est.sciaticis ⁊ cõquassationib⁹ medeť.⁊ mẽstruis imperat.coagulatũ sanguinẽ ventris ⁊ vesice soluit.vino aut oximelle bibita catarrũ abstinet.ʒ.j.cum vino albo apposita reb⁹ tutas eas a tinea seruat.Crisolaria.i. edera cuius semẽ est aureũ.Pli.li.xxiiij.cap.x.

Crisolocãna ẽ grecũ corruptũ.nã grecus crisologana dicit:⁊ est dictũ aureũ olus a bonitate sua.naз locana dicũt de omni olere ⁊ ẽ attriplex.cataf.vero est arabicum.Pli.lib.xxvij.cap.viij.

Crismon.i.lingua hircina ⁊ est centumneruia.

Crisomnia.Crisonola ẽ spẽs fruct⁹ declinans ad colorem aureum ⁊ nostro ydeomate corula vel berachoche pro quo.l.cesmes.Pli.lib.xv.ca.xj.

Cap. 188.

Crison.

Rison crison.Crisomõ fз Dia.ca.crison est herba cuius virga est mollis ⁊ lõga duob⁹ cubitis triũ angulor̃ ⁊ spinosa ẽ cũ tirsulis purpureis atq̃ senescẽtib⁹ circa quos sunt folia mollia ⁊ silia buglosse:sз asperiora et minora ⁊ subalbida ⁊ spinosa:q̃ virga i capite ẽ rotũda ⁊ aspera.sup quã capitella sunt purpurea i quib⁹ velut i canapi semẽ multi perhibẽt:ꝙ si aliquis ex ea herba se ligauerit codẽ loco vbi fuerit frutex noiãs dolorem suum ⁊ ligans ibi nomen dolorem tollit.

Crisson.i.ydrogagus vel scrisson vel senation vel herochalchay idem.

Crisosis gre.latine aurata piscis.

Crisopleuros.gre.i.piscis dictus salpa.⁊ est dictuз aureę coste.

Crispula dĩ herba cancri in vnguento marciaton.ponitur in antidotario Gal.minori.⁊ est herba minuta habens folia crispa:virt⁹ ei⁹ ẽ calida ⁊ sicca.medetur doloribus ⁊ egritudinibus frigidis.

Crista gallinacea est herbe ne species.Dia.c.de gerebotano.⁊ nõ est cẽtrũ galli:sed centrũ galline.⁊ est secũda species gerebotani.l. gerebotanum.

Cristallus quid est.l.lapis cristallus.

Cristallion multi dicunt.i.psilium.Dia.

Cristere est quoddã istrumẽtũ medicor̃ omnib⁹ notum.⁊ fm aliquos debet dicere clistere per.l.a clepo pas.qd̃ est furoris.⁊ stercus.Jnde hoc clistere ris vel clisterõ est instrm̃ qd̃ stere⁹ ifirmi in ventre induratuз facit exire.sic dictum clistere quasi clipas.i.furans stercus:vel dicitur clistere quasi colus stercoris: quia per ipsum colať stercus extrinsecus:vel dicitur clistere a cleo cles qd̃ est inclinare.quia stercus facit inclinari.ista habentur in catholicon in.l.cli.vel dicitur criste reper.r.fm quosdam ⁊ componitur a crisi.⁊ tergo gis.gre.Nam crisis hз tria significare.s.aurum iudicium et secretum.vnde et cristere componitur a crisi quod est secretum a tergo inde cristere idest secreta tersio.

Crisis.i.plumbata.

Crites.idest chrites.Dochion.

Crite.krite gre.i. oleum.

Cap. 189.

Cretan⁹.

Rithimon Chrithimũ.Crithimon gre.vel chrithimum.lati.cretanus.

Gal.7.sim.phar.c.de cretano.Chritimũ salsum quodãmodo est cum gustatur simul cum breui qualitate:quo circa ⁊ virtus eius abstersiua est simul ⁊ exiccatiua.debilior est autem fm vtrasq̃ amari longitudine.

Dia.ca.crithimon.frutex est herbe duos ramos hñtis in vni⁹ cubiti lõgitudine.nascit i locis saxosis ⁊ maritimis cũ folijs albis ⁊ pinguib⁹ silib⁹ andragne:sed latiorib⁹ ⁊ oblõgis.florẽ hз albũ ⁊ semen libanotido simile:magis rotundũ ⁊ odoratũ qd̃ desiccatur vt triticum.radices autem quattuor habз digiti grossitudine ⁊ odoris suauissimi plenũ.Saladin⁹ Cretanus marinus idest luf dragontea serpentaria.

Pos.Dia folia ⁊ semen eius ⁊ radices cocte cum vino ⁊ bibite vrinã p̃uocant hycericis medicanť.mẽstruis imperant crude ⁊ elixe comedi possunt.⁊ in sale composite mãducantur.folia vna in gustu salmacida sunt.

Pau.ca.de cretano.ca.est ⁊ sic.in ter.herba ẽ que in locis maritimis reperitur virtutẽ hз valde diureticã ex subtili substãtia.Cõtra dissuriã strãguriam ⁊ vitiũ lapidis ⁊ iliacã passionẽ.herba ipsa i multa quãtitate bulliat in aqua salsa vino ⁊ oleo:⁊ in ea sedeat patiens vsq̃ ad vmbilicum. Jtem contra iliacam passionem ponatur in clisteri.

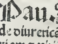
Crocodilem.i.camelcunta nigra.Pli.lib.27.c.8.

Crocodill⁹ gre.⁊ lati.ara.tinsa:⁊ est a colore croceo dict⁹ animal degẽs in nilo flumine simile in figura lacerte:nisi q2 fm se ẽ breui⁹ aliqñ in terra pascitur.vitulũ rapit matri si reperit. portatq̃ ipsum in flumine.solum inter animalia mandibulã superiorẽ mouet inferiore fixa manente.sed ⁊ psitacus hoc idẽ facit.ab Aui.vocatur tinsa.secundo cañ.

Crocoma qd est.l.oleũ de croco.

Ca. 190.

Fex olei de croco

Rocomagna Crocus permixt⁹ est fex olei de croco fm quosdam sed aliter Dia.⁊ Sera.dicunt.Est namq̃ confectio in antidotario scripta que recipit in diarõdine ⁊ i alijs confectionibus:⁊ sunt ei diuerse compositiones quas describit.Sera.capi.de diarundine dicens ꝙ quando inuenitur crocus permixtus est intelligendum de hac confectione Ser.c.de croco. Dia. similiter describit ipsum:vt patet in proprio cap.dicens. Crocomagna fit ex preciosis aromatibus crocinis vnguenti:⁊ est quasi gleba lata oblonga. cuius optimum atq̃ probabile:quod croci habet colorem mediocriter mirrhe referens qualitatem.est autem leue ⁊ amarum. dentes atq̃ linguam vehementer inficiens:vires quoq̃ ipsas quas crocus habet representat.nam hic leuiter stringit.plures.n.in compositione propter pretij distantiam pro crocomagna crocum mittunt.l.iamfara. Plin.lib.xxxj.c.xx. Libro.j. cap.26.

Crocus simpliciter prolatus quid est.l.iamfaram.

Crocus affricanus infectiuis:hortulanus:hortensis.i. cartamus.

Crocus orientalis vel romanus quid est.l.iamfaram.

Cap. 191

Crocus ferri.

Crocus ferri sic fit sm Bulcasim libro qui dr seruitor trāslato a Simone de Janua. Acci. de limatura ferri quantū vis z pone in lamina ferrea: z suffla cum folle quousqȝ calefiat lamina: z limaturā pone in morta/rio ferreo ita calidam: z tere bene. z iterum repone in lamina: z pone super ignem: exsuffla scdo donec calefi at vt prius fecisti: z facias ita decies vl' amplius: qr quā to plus feceris. tāto melius. qñ ergo conuersum fuerit in colore croci si adherebit alicui rei color eius nō sepa rabitur. z iuuamentū ei⁹ est q̄ q depilauerit pilū super fluum: vel male generatū i palpebra: z posuerit sup lo/cum a quo euulsus ē de limatura sic pparata sepe ꝓhi/bebit ortū eius: z sunt quidā qui ponūt in vnguētis qñ volunt exiccationē eorū forte: z sunt qui vtuntur ea so/la: z qui ꝓijciūt eā super vlcus humidū: cuius sanatio est difficilis z exiccat ipsum.

Crom quid est. l. habelze/lin.

Crodia. i. capita papaue/ris.

Crodia. i. humores liqui/dos educentia. Gal. li. de catarti.

Cromon. i. cepa.

Cromanos. i. pix arboris pini.

Crominon. idest cepa ca/nina.

Cronopos. idest mala ci/tonia.

Crotona. i. sisamus agre/stis. z ē catapucia maior

Crotu. i. semē.

Crub. i. caulis.

Crunil. i. rubus.

Crusca. i. puluis.

Crusca cymolea. i. puluis cymolee.

Crusca symolea. i. puluis ceruse.

Cuas vel cuasi. i. pruna.

Cuasab. i. que in fluxus ꝓ pter sudorem fiunt.

Cubebe q̄d est. l. kubebe. z est nomē arabicū z sūt domestice z siluestres.

Cubeizō. i. palma christi.

Cubeze est species malue siluestris: z est altea cu/bezi. ara.

Cubigi. Cubugi ara. i. per dix algel.

Cublion. i. cimbalaria.

Cubrusaidē. i. pentafilon.

Cubrusic est nomen loci.

Cuckamios. cuclamios. i. ciclamē. buchor mariē.

Cuclanaria. i. cimbalaria

Cuconiones. i. ramunculi virides.

Cuculus. strignū. vua ca/nina. Gal. ad paternia/num. Pli. lib. xxvij. cap. viij in fi.

Cuculus. idest vua lupina Gale. vj. sim. phar.

Cap. 192.

Cucume res al's kita ara.

Cucumeres lati. ara. Cakiar. vbi sciēdū q̄ cucumeres sunt melones idi s3 quosdā. s3 Mesue ca. de cucumere asinino videt dice re q̄ sūt citruli. S3 aliq dicūt q̄ cucume/res sūt fruct⁹ sicut citruli oblōgi. tñ nūq̄ citrinescūt: z habēt folia sic ita distinctas sicut melones: z cū maturant habēt parum dulcedinis: z sunt insipidi qd ego cōcedo. vnde cucumeres nō sunt melones indi: qr Aui. iiij. cañ. c. de cura tertiane pure. ponit melonē indum z cucumerem. ergo nō sunt idem.

Sera. sic dicit: sicut apparet in. l. dullasia. Simi/liter cucumeres nō sunt citruli. sicut appa ret in. l. citrullus. Et ēt Sera. dicit auc. Gal. q̄ citrullus frigidior est cucumere. ergo cucumeres non sunt citru li preterea in pdicta. l. Sera. auc. Abix. Aqua cucume ris z citruli cōfert inflāmationi zc. ergo nō sunt idē. Et Sera. lib. aggre. c. rachera. auc. Gal. Cucumeris sub/stantia ē grossa dura digestioni. z generat chimū malū paratū corruptioni: quāuis melon sit citi⁹ corruptibi/lis. Et virt⁹ eius est que ifrigidat in scdo z mollit vētrē z prouocat vrinā: z qñ sumit cum rob aut cū lacte con fert vlcerib⁹ vesice: z sedat iflāmationē stomaci z sitim qñ comedit: z sedat sincopim ex caliditate: z confert et

Ca. 243. 2. alimen torum. Capi. 6. Gal. de cucume/ribus tra tat.

ex proprietate quā h3. Et idē auc. Abix. Aqua citrulli cōfert iflāmatiōi febris: z sedat sitim: z laxat ventrē la xatione bona sine nocumento aliquo. z d3 bulliri cum zuccaro albo. Et nō op3 q̄ det habentib⁹ naturā durā nimis ad mouendū: qr illa nō h3 virtutē tantā q̄ laxet naturā durā. Et si ipsa fecerit morā in stomacho forsi/tan inducit laborē z nocumētū z inflāmationes.

Rabi. Moyses auc. Gal. cucumeres z pepones si cito nō digerant sunt venena mortifera 8. sim. phar. c. 92. z. 95. sikinis. vñ dicere q̄ cu

Gal. cumer dicat de pepone z cucumere iam dictō nā dicit sikinis. i. cucumer esibilis: q̄ qdē pepon est sub/stātie: ac ēt abstersiua z icisiua participat virtute. vnde diuretica sunt: z splēdidū reddūt corp⁹: z maxime si sic caueritqs semē: deinde incidēs z cribrās lenire faciunt dominat etiā in eis fri. z hu. cōplexio nō tñ fortiter: sed in scdo gra. locat. Si vero qs semē siccauerit vel radi/cem nō adhuc humide nature erit. Sed iam siccātium in primo gradu vel scdo incipiēte. Est aūt abstersio in his plus q̄ in carne fructus.

Al's sike nis.

Uide de ia sco. li. 2. c 122. vl' s3 aliquos

Cucumer sarracenus. ba thecba anguria. Auer. z. colliget. cap. ix. circa medi? Auēzohar. lib. j. ca. vij. l. duilasia.

Cucumer asininus. quidē lege refo.

Cucumer agrestis. Cucu/mer erraticus. Cucumer indus. idest cucumer sil/uestris vñ fit elacteriū et est cucumer asininus.

Cucurbita. idest. cocoza. z quid est. l. bara.

Cucurbita repelliū. i. fesce ra. Mes.

Cucurbita alexandrina.

Cucurbita deserti. i. colo/quintida.

Cucurbita agrestis. cucur bitinus. i. brionia. l. collo quintida agrestis.

Cubidion. Cudilion. i. bu glossa.

Cudiblos. i. lingua cauis.

Cue. i. rapella.

Cuelia. i. valeriana.

Cuesos. i. polium.

Cap. 193

Citonia.

Cusa ara. lati. vero citonia.

Gal. scdo alimētorū. c. 22. Mala ipsa nō sūt habētia vnā naturā. qd ē qr qdā ex eis sunt dulcia. qdā pōtica. z que dam stiptica. z quedā acetosa. z quedā isipida: z in dul cib⁹ est substātia aquosa tēperata: z pōtica vincit in eis frigidū terreū: s3 i stipticis hoc ē eadē substātia cū aquo sa suba dulci. Jn acetosis aūt ē suba frigida. Et virt⁹ pō ticorꝫ ē stipticorꝫ z acetosorꝫ ē virt⁹ que icarnat: z que glutinat vulnera: z ꝓhibet illud qd currit ad apāta in principio eorū: z fortificat os stomaci: z stōm laxum z fluxū. maxie vō que sunt stipticiora ex eis z acetosiora s3 illud qd vincit sup naturā isipidorū ē aqua. z cōplo eorꝫ ē humidior z frigidior. z ipsa administrant in me/dicinis apātū in principio eorꝫ: z in argumēto: z vl'r in malis ē humiditas multa z superfluitas frigida. z iō de/struit succus eorū z arescit. Seruant aūt qñ coquūtur cū melle z fiat inde rob. z seruant eodē mō citonia ipa cū melle sicut seruant z succi eorꝫ. Citōia maiora vo cant saturnia z sunt maioris iuuamenti q̄ alia. Reme/morās ergo illorꝫ quecūqȝ poma stipticat scias frigidū z terrestrē chimū hēre qcūqȝ aūt acetosa vident: frigi/dum qdē: s3 subtiliū partiū. medie vero cōplonis esse que dulcia ad calidi⁹ declinare vident: sicut que pfecte apoya. i. sine qualitate: z valde aquosa ad frigidius in/alinata. vtaris ergo ipsis sm pdominātiū humorū vir/tutes Austeris aūt pomis qdē qñ pp discrasiā calidā aut pp humiditatē multā atonus. i. sine vigore vēter ex titerit. Pōticitas aūt qñ sufficiēter excreuerit hmōdi acetosis vero qñ existimaueris in spo grossum humo/rem collectū esse nō valde aliqd frigidū tanq̄ frigidi⁹ quidē

quidē nō acetosis: sȝ oximelis indiget. Sicāt ambo gro sitiē hūoꝝ acetosa et oximea. Differūt āt hec i hoc ꝙ h̄ gdē cū ifrigidatiōe. illa vero cū caliditate opanť. palā āt ex iā dictis sepe ꝙ stiptica gdē supfluos secessus re strigūt acetosa hūorē gdē grossuȝ inueniētia i vētre di uidūt hūc. subducūtqȝ sterc⁹ ꝛ pp hoc humectāt ege stiōes: parū āt inueniētia vētrē restringūt ipm magis. est gdē ꝛ aliō quoddā gen⁹ chimi nō in pomis solū: sed ēt i oib⁹ alijs fructib⁹: qd aquosuȝ vocāt ꝛ apoiō: mi nime gdē bonū stō sicut ꝛ aq̄. Malitia āt ē i pomo gdē talis his g ad esū ipsi⁹ veniūt: aut pp delectationē hoc agētib⁹ aut pp stipticū qn̄ ergo nec delectabilia sūt co medere talia neqȝ robur imponunt vētri sicut stiptica. neqȝ sūt ꝯ iūcta roborātib⁹. merito spernēda sūt. sicut apud nos i asia i multis locis porcis ipa ꝓijciam⁹ pla tanistica vocātes. qn̄ gustātib⁹ sūt aliqualr silia tene ris folijs platāoꝝ. Cauere āt opȝ pulcherrima poma anq̄ʒ sup arborē sūt matura. idigestibilia. n. sūt ꝛ frida ꝛ tardi secessus et mali chimi. cū hoc frigidū grossū in esibiliter chimuȝ hn̄t. Quecūqȝ āt bn̄ matura seruanť ad hiemē ꝛ ad ver qd post ipm ꝓficuissima fiūt. Sepe etēm et i egritudinib⁹ i calido cinere assata mediocri ter aut i aqua feruētissima bn̄ decocta. dare āt opȝ ipa post cibū statim. et qnqȝ an̄. et cū pane roborāis vētris grā. et stomaci his g sine apetitu sūt ꝛ tarde digerēti b⁹ vomitiuisqȝ ꝛ diaricis. dissintericis āt idonea ad ta lē oportunitatē sunt et q̄ pōtica. mediocritatē āt hn̄t sti pticitatis vt dixi sic ꝑparata deponētib⁹: eorū stiptici tatē tali ꝑparatiōe pp quā stipticoꝝ pomoꝝ aut piro rū esus laxat vētrē. qn̄ audiui quosdā dicētes subduci ventrē ipsis post stipticantiū esuȝ meli⁹ putauit pp rō nē ꝛ experiētiā nobis sepe notā. qn̄ primo quodā rec tore nostro ꝯtinuo dicēte. post austeroꝝ pomoꝝ ꝛ piro rū esuȝ laxari vētrē intellexi factū adducēsqȝ experiē tia discussionē ipsi⁹ post hāc vtriqȝ fiducia lus i alijs ad eādē experiētiā veni. volui ꝯdietalē fieri mihi virū sal tē vno die q̄ten⁹ viridē qn̄ ꝛ quot offerūť stiptica. ꝛ ꝟm primā mox qno ꝯsuer⁹ erat dietari rogaui ipsuȝ nihil oino ꝑmutare eoꝝ q̄ ꝟȝ dietā. Ille āt post balneū aque nō multū ꝓhibēs. deinde fenugrecū ꝛ rafanida: ꝛ que cūqȝ talia multis ꝯsueta sunt offerri. aligd aliō ante il lud gustare. ꝛ silr cū ipse comedisset sup bibēs aligd vi ni dulcis ꝑnter comedit maluas cū oleo et garo modi cū hn̄tibus vini et post aligd piscis et porcine carnis ꝛ auis deinde bibēs semel aut scdo modicū itercipiēs co medebat pira austera. ꝛ post hoc ꝑcipiētib⁹ nobis ad deābulādū cū parū deābulasset submotus ē vēter ipi⁹ notabiliter. Cōsiderās ergo hoc ordinaui cū amico ꝓ sequēti die. ꝙ ego ipm ꝓcurarē ꝟm dietā primo. n. post balneū dedi mala et pira cōedere deinde alia deinceps vt ꝯsueuerat. ꝛ i his sic factis nō aūt notabiliter sȝ ne qȝ mediocriter successit eius vēter. Admirat⁹ est ergo multo qd factū est. Reqsiuitqȝ a me cāmipsi⁹ at ego il li rn̄di. hec nunc dicēda. Garo gdem dixi cū his q̄ simľ cum ipso sumebanť apto nato subducere vētreȝ ꝛ hoc iam ꝑoperante stipticitate. vltimo sumpta maxime vi gorosis ꝟm stomacū cām fieri subductiōis roborando ventrē ꝛ ꝓuocādo ad expellendū deorsuȝ ꝯtēta i ipso magis āt dixi vtriqȝ credēs hoc sumēs sequenti die oiȝ gdem primo stiptica. secundo āt post ipsa carnes: ꝛ oiȝ vltimo q̄ cum oleo ꝛ garo ne offerebantur nequaq̄ʒ in gt mouere. vtriqȝ mox maluas comedēs cum oleo ꝛ ga ro optime dixi iudicasti. euertunt. n. hec ventrē ꝛ maxi me ipsi⁹ os qd oibus iam cōsuetum est stomac⁹ vocari Cōfortant autem ꝛ roborāt stiptica pp quod ꝛ si ali quis alius humor ipm euertat sicut ꝯstringit aligbus co leris rubeis āplior aggregata hoc facere que gustaue rit stiptica mox aggregat deorsum talē humorē: deīde ostēdi ipm quēdā iuuenē g ante paucos dies sumpse rat grā purgatiōis scamōee. succū iāqȝ trāsactis horis quinqȝ post oblationē et nulla asselatiōe ꝯsecuta ā̄xia ri quidē dicērē stomacū. Intumescere aūt ꝛ grauari vē trē: et propter hoc palescere ꝛ deficere ꝛ mihi cōicasse sint homata ipsuȝ detinētia. ¶ Qualiter igiť hoiem curauerim audi. Duxi ipsum iuuenē eiqȝ ꝑsentaui ꝑsen tem et narrārē qno gdem ego ꝑceperā comedere ali gd modicū pomi stiptici aut granati aut piri. et ille qn̄ comederat mox alleuiat⁹ fuit a molestijs segreggata mox ab ipso multa materia valde ex ventre. Scias igi tur dixi rectori et cui hoc accidēs ē qnqȝ sup comedis stiptica ꝓpter debilitatē stomaci et vētris ille ꝛ magis hoc ingt verum dixisti. Est. n. mihi natura talis: qꝛ sto mac⁹ meus auertiť de facili a quibuscūqȝ. Cōponiť āt ex ipsis pomis cibariū māsiuum stipticitatis oportu nū ad roborationē vētris debilitati. in siria āt est voca tū melo placēta. cōponūt aūt eduliū māsiuum sic ꝛ ad Romā deferunť pleneipso olle noue. Et cōponiť dictū eduliū ex melle ꝛ carne pomorū ꝯminuta ꝛ elixa simľ cum melle. adhuc aūt ꝛ piperis habet aligd albi ꝛ ȝin ȝiberis. sed nō ē nūc tēpus doctrine ipsi⁹ alibi ꝑfecte di cte. Et flos arboris citoniorū dū est humid⁹ vel siccus est ꝯueniēs emplr̄is in gb⁹ est necessaria stipticitas. ꝛ qn̄ bibiť cū vino confert sputo sanguinis ꝛ fluxui vētris et mēstruoꝝ: ꝛ vinū citoniorū simplex quod ē sine melle ꝯfert ꝛ abscidit fluxū colericū ꝛ sitim. ꝛ que ex citonijs sumunť cū melle sunt bona vomitui flegmatico: ꝛ ꝯfor tāt epar. ꝛ mucillago granorū eorū cū ȝucaro leniť cā naȝ pulmonis ꝛ humectat siccitatem eius.

Aui. lib. ij. c. de citonijs. qn̄ abluiť cinis ramoꝝ et folioꝝ ei⁹ sūt sicut tucia ꝛ rob pomoꝝ ei⁹ ac cessit pp illō qd ē i ipo de hūiditate aquea frida ꝛ assa tū ē meli⁹ ꝛ magis ꝯferēs. ꝛ ei⁹ gdē assatio fit qncūqȝ cauātur ꝛ eȷ̄ciūť grana ei⁹ ꝛ pōiť i ipo mel ꝛ liniť luto ei⁹ corp⁹: ꝛ postea poniť i cinere fri. ē in p̄io i fi. ꝛ si. in p̄in. scdi. Et est stipticū ꝯfortatiuū fortiter. Et flos ei⁹ est stiptitior: ꝛ silr oleū ipsi⁹: ꝛ dulce est min⁹ stipticū: et semē eius est leniriuū sine stipticitate ꝛ prohibet cursuȝ supfluitatū ad viscera ꝛ retinet sudorē: Et oleū eius cō fert scissuris frigoris ꝛ formice. ꝛ ē vtile vlcerib⁹ scabio sis. ꝛ mltitudo ei⁹ generat dolorē neruoꝝ. ꝛ assatū po niť sup apata oculi ca. ꝛ ei⁹ succ⁹ ꝯfert dilatiōi anhelit⁹ ꝛ asmati. ꝛ ꝓhibet sputū sanguinis. ꝛ semē ei⁹ confert asperitati gutturis ꝛ lenit cānam pulmonis. et mucilla go ei⁹ ēt humectat ipsaȝ cānam: ꝛ ꝯfert vomitui ꝛ ebri etati: ꝛ sedat sitim ꝛ ꝯfortat stomacū recipiērē supflui tatē. Sirup⁹ ei⁹ ꝛ ipsi⁹ infusio: ꝛ qd de eo elixatuȝ ē ex ipo vtunť multi i scda mēsa supra vinū. ꝛ ꝓhibet ebrie tatē. ꝛ fit ex eo syrup⁹ ꝯfortās apetitū deiectū valde ꝛ mortuū: ꝛ ꝯfortat stōm: ꝛ ꝓhibet vomitū flegmaticuȝ ꝛ est ꝓuocatiuū. ꝛ iā dictum est ꝙ illud est per accidēs ꝛ illud qd cū melle ellixatū est. est maxime ꝓuocatiuū veruntamē qnqȝ soluit ventrē ꝛ nō stringit ꝛ generat colicā ꝛ dolorē vētris pungitiuum. ꝛ ꝯfert dissuriē ꝛ re tinet fluxū mēstruoꝝ ꝛ ꝯfert arsure vrine quādo distil latur succus eius aut oleum ipsi⁹ in virga. ꝛ ꝯfert oleū eius renibus ꝛ vesice: ꝛ quādo sumiť post cibum soluit adeo ꝙ qn̄ plurimū ex eo sumitur extrahit cibum an te digestionē ꝛ cristeriȝatur decoctio ei⁹ ad eminentiā ani ꝛ matricis.

Rabi Moises. Citōia a ꝑgnātib⁹ come sta generat filios hila res ꝛ cōestio ipsoꝝ assoꝝ post cibū generat gaudium.

Marginal notes: Canon. — attēte cō sidera. — Recitat hystoriā ꝛ nota. — Empla struȝ ex florib⁹ ci toniorū ad fluxū ventris. — Cap. 156 de cito nijs.

Sera. lib. aggr. c. Cafa. auc. Dia. Arbor citonioꝝ ⁊ maloꝝ folia silr: ⁊ flos et sūmitates sūt stiptice ⁊ ꝓprie arboris citonioꝝ ⁊ fruct⁹ ei⁹ imatur⁹ ē stiptic⁹. Mala āt illa q̄ colligūt i vere gn̄āt colerā citrinā ⁊ iducūt inflāmationē: ⁊ nocēt neruis ⁊ iūcturis ⁊ mēbris q̄ sūt de gn̄e neruoꝝ. S3 citōia sunt bona stō ⁊ ꝓuocāt vrinā: ⁊ si assant sunt meliora hn̄tib⁹ fluxū āntiquū: et vlcera intestinoꝝ: ⁊ sputū sanguis: ⁊ colericā passionē: ⁊ qn̄ bibit infusio citonioꝝ ꝯfert stō ⁊ intestinis ad q̄ decurrūt supfluitates: ⁊ qn̄ suc⁹ eoꝝ sumit cōfert asmati. et fit ex dcoctiōe ip̄oꝝ clistere ad exitū ani ⁊ mātricis. ⁊ qn̄ ipsa cōdiunt cū mele ꝓuocāt vrinam. et mel cū quo ꝯdiunt idē facit: qm̄ acgrit ab eis virt⁹ que abstergit vētrē: ⁊ illa q̄ coquunt cū melle ꝯferūt stō: et habēt saporē bonū: verūtn̄ debiliores sunt opationis in cōstringēdo q̄3 illa que nō coquunt ⁊ citōia ipsa coqunt. ⁊ ponunt in emplis ad ꝯstringēdū vētrē: ⁊ ad inflammationes stomachi. ⁊ ad apostemata calida māmillaꝝ: et ad duritiē splenis et emorroydas ⁊ fit ex eis vinū qn̄ terunt: ⁊ fit ex eis succus et ꝓiciunt de super succo kist. 16. mellis vt ꝯseruet: q2 si non apponeretur mel acesceret. Istud vinū ꝯuenit oib⁹ egritudinib⁹ quibus dixim⁹ citonia ꝯferre. Et fit ex citonijs oleū ⁊ dicitur citonioꝝ: ⁊ vtimur eo qn̄ volum⁹ ventrē alicui⁹ stipticū reddere: ⁊ oportet q̄ eligātur citonia q̄ dicunt licinia. ⁊ sunt parua ⁊ rotūda boni odoris. illa vero q̄ vocātur saturnion ⁊ sunt maiora sunt minoris iuuamenti q̄3 illa. Et flos citonioꝝ dū est siccus nō humid⁹ ē ꝯueniēs in emplis in qb⁹ est necessaria stipticitas ⁊ ꝯuenit apatibus calidis oculoꝝ: ⁊ qn̄ bibit cū vino cōfert sputo sanguis ⁊ fluxui ventris ⁊ intestinoꝝ: et ēt mēstruorū. S3 illa q̄ dicunt mellomella molliūt vētrē ⁊ expellūt lūbricos: et sūt mala stō. ⁊ inflatiua ipsi⁹: s3 illa que noiant i latio aromata sūt bōa stō: ⁊ strigūt vētrē et ꝓuocāt vrinā: nisi q2 sūt debiliores v̄tutis q̄3 citōia: ⁊ ista sūt illa q̄ vocāt atyropita. Et siluestria ex eis sunt silia malis i v̄e nascētib⁹ i stipticitate: ⁊ op3 q̄ admistrēt citōia i egritudib⁹ i qb⁹ o3 stipticare añq̄3 ad maturationē pueniāt. Et idē Ser. auc. Humay. Citōia ꝓuocant vrinā p accidēs: et stringūt vētrē. Et idē auc. Abē Mesuay. Pōticitas eoꝝ est pl⁹ pōticitate maloꝝ. ⁊ qui sugūt ea post potū vini ꝓhibēt fumositates vini ascēdere ad caput: et nō op3 q̄ aliqs vtat eis nimis. q2 faciūt accelerare descēsū cibi: añ ei⁹ digestionē et nimi⁹ vsus eorū gn̄at colicā passionē: et dolorē neruoꝝ: et roborum simplex ꝯfert colere q̄ gn̄atur in stō: et el⁹ qdē minera fortificat stōm: et incoriat eū: ⁊ abscindit vomitū q accidit ex flegmata. et vinū citonioꝝ simplex qd̄ est sine melle ꝯfert colere ⁊ abscindit fluxū colericū et sitim. et q̄ ex citonijs sumunt cū melle sūt bōa vomitui flegmatico: ⁊ cālefaciūt stōm: et cōdita ex eis incoriāt stōm: ⁊ fortificāt epar ⁊ mucillago granorū eoꝝ cū zuccaro lenit cānam pulmōis et hūectat siccitatem.

Clistere ex succo eius.

Emplm ad ꝯstringēdū vētrem.

Oleū citoniorū ventrem stringit.

Post pastū ꝓhibēt fumositates vini ad caput ascēdere.

Dias. vr log ō eis li. j. capi. cxlj. i fi.

¶ Cap. 194.

Uitrum.

Ugegara. gre. hyalō. siue hyaō. latine. v̄o vitrū Uitrū fit ex cinere herbe spiose nascētis i littore maris. dicūt qdā q̄ sunt tribuli marini: sed falso. imo vocat herba vitri.

Sera. li. ag. c. 382. cugegi. Est vitrū. ⁊ ex eo ē lapidosū. ⁊ qn̄ icēdit ⁊ miscet cū eo lapis magnes coagulat corp⁹ suū pp plūbeitatē q̄ ē i eo v̄t⁹ ei⁹ est ca. i p2io. ⁊ sic. in tertio. ⁊ igredit i multis cobol. et aufert furfures capitis: ⁊ lenificat capillos ⁊ barbā ⁊ qn̄ terit ⁊ bibit cū vino albo ⁊ subtili frangit lapides in vesica. Et idē auc. Aben Mesuay est cali. ⁊ sic. et est bonū pulmoni ⁊ casui piloꝝ. Et vitri sunt plures colores. nam ex eo est albus fortis albedinis sicut christallus: et est melius alijs: et ex eo est rube⁹. ⁊ est citrinū et viride ⁊ azulinum. ⁊ dicit q̄ vitrū ē lapis stultior alijs et est inter lapides sicut stult⁹ inter hoies. nā ipsum inclinatur ad oē3 tincturā. ⁊ est facilis dissolutiōis i igne a quo extractū cito petrificat ⁊ coagulat. Cristallus āt ē spēs vitri. nisi q2 iuenit i minera sua vbi coagulat. et l. pro ipso lapis cristallus. Auic. ij. cano. capi. dccxxv. Rasis. xxij. continentis. cap. j. in fine. siue cap. 376. herba vitri valet ad epilesiā.

Bulcasim. lib. qui dr̄ seruitor. Uitrū sic aduri⁊ terat ⁊ ponat in crucibolo. et sufflet fortiter donec aduratur quod si bn̄ adurat iterum suffletur donec aduratur quātum oportet.

Cubapsap. idest que in iuncturis. vel flexuris iuncturarum propter odorem fiunt.

Cubarion idest. prassium.

¶ Cap. 194.

Cui. ara. bre. sicca. lat. vero ficus.

Ficus

Sera. lib. agg. ca. Cui. auc. Gale. sunt ex eis siluestres ⁊ domestice et mōrane. ¶ Et ex domesticis quedam sunt recentes. quedam non. sed sunt sicce: Et recentium virtus est debilis propter hoc q̄ admiscet eis ex humiditate. et sicce sunt meliores et maxime carnose. et ille in qbus est acuitas et punctio abstergūt magis et resoluunt. et hn̄t in se humiditatē subtilē. Et virt⁹ ficuū est ca. i fine primi gradus et sicca in principio scdi. Et scda ei⁹ virt⁹ est que maturat ⁊ resoluit. et alia est q̄ resoluit apata qn̄ miscet cum farina ordei aut cū medulla pāis frumēti. ⁊ aqua in coquunt ficus decoctiōe mlta est similis melli in virtute sua: ⁊ recētes quidē ⁊ sicce laxant ventrē. Et virt⁹ siluestrium est attractiua: ⁊ resolutiua: ⁊ ita est in domesticis anteq̄3 maturentur: quoniā est in eis aliquid lactis ex arbore: ⁊ arboris ficuum domesticarū virt⁹ est ca. ⁊ subtilis: ⁊ lac eius ⁊ succus folioꝝ ipsius calefaciūt calefatiōe forti: ⁊ mordicant ⁊ vlcerant corpus: ⁊ aperiunt orificia venarū que sunt in ano: et euellūt verucas ⁊ laxant ventrem. S3 in arbore ficuū siluestriū est de caliditate ⁊ subtilitate tm̄ q̄ si coquantur cū carne bouina dura faciūt illā decoqui: ⁊ est fortiori omnib⁹ predictis q̄3 domestica. S3 mōtanoꝝ ficuū arboris saporē acutus pungens ⁊ abstergens. Et qn̄ f. t emplm cū ramis eius super verucas q̄ dr̄ capita clauoꝝ aperit eas. et ita est de lacte eius. s. qn̄ fit vnguētū ex eo: ⁊ qn̄ fit medicamētū ex eo: ⁊ melle abstergit maculā oculi grossam: ⁊ est cōueniens obscuritati visus ⁊ descensui aque ad oculum q̄ fit ab humoribus grossis multum. Et cineres quidē ficuū glandium ⁊ lacticiniorū sunt meliores cineres ad abstergendū. ⁊ idē auct. Dia. Que ex ficubus sunt recentes ⁊ mature: sūt male stō et laxant ventrem: ⁊ qn̄ inducunt fluxū ventris est lenis abstersiōis. ⁊ ꝓuocāt sudorē ⁊ abscindūt sitim ⁊ sedant caliditatem. Sed sicce sunt cib⁹ ⁊ iducūt sitim: ⁊ moliunt ventrem. et nō sunt cōuenietes cursui humoꝝ ad itestina ⁊ anū. ⁊ ipse sunt cōuenietes gutturi et cāne pulmonis et vesice ⁊ renibus et asmaticis et discoloratis ꝓpter aliquas egritudines antiquas ⁊ epilenticis. Et ipsi coquunt cum ysopo. ⁊ bibit eaꝝ decoctio ⁊ purgat pectus a supfluitatibus et ꝯfert tussi antique ⁊ dolori antiquo pulmōis ⁊ quando teruntur cū cartamo laxant ventrem et ꝯficiunt cum nitro ⁊ farina cū aceto et sale: et fit inde inde emplm replet vlcera humida que sunt in capite et ꝯfert syrē et liniuntur cū eo scissure palpebrarū et ꝯferūt: et quando coquuntur in aqua mellis: et fit cum illa decoctione gargarisma: cōfert

decoctio ficuū cū hyſopo purgat pectus.

cõfert apoſtematib⁹ gutturis ⁊ amigdalarum ⁊ ſquiñātie. Eſt.n. valde vtilis medicina. ⁊ ſunt cõuenientes em plaſtris: ⁊ quando coquunt cū fenugreco in aqua ⁊ ꝯ. et fiūt in ea ſeſſiões: ꝯfert duritieb⁹ matricis. et qñ terunt cū ruta et fit inde cliſtere ꝯfert tortiõib⁹. Emplm eñ qđ fit ex eis eſt mollificatiuū ⁊ reſolutiuū. ⁊ qñ fit emplm cū eis ⁊ yreos nitro et aloe poſtq̃ fuerint decocte et trite cū eis maturāt apata dura et clauos apata q̃ fiūt in radice auriū. Et qñ terunt crude ⁊ miſcent cū calce ⁊ nitro ⁊ fit inde empl̄z reſoluit apata dura: ⁊ humores q fluxerūt a mēbris: et quādo terunt ⁊ miſcent cū calcaro ꝯferūt ſciſſuris auriū. Et qñ coquunt cū vino ⁊ terunt ⁊ miſcent cum farina ordei ⁊ abſinthio: et fit inde emplaſtrum ſup vētrem hydropicoꝝ facit illū detumeſcere: ⁊ qñ terunt ⁊ miſcent in ceroto ꝯferūt cõbuſtiõi ignis ⁊ excoriationib⁹ calcaneorū: ⁊ qñ coquūtur cū ſinapi: ⁊ proijcit decoctio earū in aurē ꝯfert tinnitui ipſi⁹ ⁊ pruritui eius: ⁊ qñ coquunt cū fenugreco: ⁊ miſcentur cū eadē decoctiõe: et liniunt ſuper empetiginē et alias maculas q̃ fiūt in cute ꝯfert: et ficus ſunt difficilis digeſtiõis ⁊ molliūt ventrē: et habēt virtutes mollificādi oēs durities. et folia arboris: cui⁹ fructus eſt niger qñ fit emplm cū eis ꝯfert morphee. ficus inmature cum melle conferunt morſib⁹ canis rabidi et vlceribus a quib⁹ emanat ſanies ſilis melli. Et qñ miſcētur cū eis folia papaueris extrahūt oſſa fracta: ⁊ qñ miſcetur cū eis vinum reſoluit clauos: ⁊ qñ fit emplm cum eis et orobo et vino cõfert morſui mugali: ſed agreſtis ficus folia qñ fit cū eis empl̄z ⁊ ſale et aceto aufert furfures capitis ⁊ apoſtemata q̃ fiūt in cute capitis ⁊ dicūtur acoras. ⁊ quādo fricant palpebre cū folijs ipſis auferūt aſperitates ⁊ pruritū et ſcabiē ipſoꝝ. Et lac quod emanat ex arbore ei⁹ quādo linit ſuper morſum ſerpētū ⁊ vermium venenoſoꝝ cõfert multū: et cõfert formice: ⁊ non ſinit eam dilatari in carne qñ linit ea circunquaq; ⁊ maxime ſi admiſcetur ei pinguedo porci. ⁊ qñ ponit in emplaſtris cõuenientibus ꝯfert ſcabiei vlceroſe empetigini ⁊ maculis q̃ fiūt ab hūorib⁹ ⁊ podagre. ⁊ extrahitur ſucc⁹ ex ſummitatib⁹ eius qñ accipiunt in principio dū apparēt molles et plene humiditate ⁊ añq̃ incipiāt emittere germina. ⁊ terunt ⁊ exprimit ſucc⁹ ab eis ⁊ ſiccatur ⁊ reponit et facit ea q̃ de lacte dixim⁹ Et virt⁹ eius eſt q̃ coagulat lac qñ eſt liquidū ⁊ diſſoluit coagulatū. ⁊ ſummitates ei⁹ qñ incipiūt dare lac laxant vētrē. ſilr lac eoꝝ et cinis ramorū eius qñ fit lixiuiū cū eo valet diſſinterie facto cū eo cliſtere ⁊ qñ lauātur ſepe vlcera cū eo diſſoluit ⁊ corrodit durities ipoꝝ ⁊ abſtergit ꝯcauitates eorū. ⁊ qñ infundit ſpōgia et ipſa iponit ſup vlcera cācroſa ſanat ea. ⁊ qñ datur i potu illi qui ſumpſit medicinā venenoſam: vel potionē ꝯfert ⁊ qñ miſcet cū oleo ⁊ linit cū eo corp⁹ ꝓuocat ſudorē. Et hoc idē faciūt alij cineres. ⁊ maxime arboris glandiū. Sed ficus imature. ſ. qñ cadūt de arbore ſi fiat ex eis empl̄z crudis cū farina frumēti ⁊ nitro ꝯfert formice. ⁊ qñ fit empl̄z cū eis decoctis ſup nodatiões neruorū. ⁊ ſup ſcrofulas diſſoluit eas. et qñ fit ſup morſuraz venenoſaz atrahit venenum. ad ſuperficiē cutis

Empl̄m ex folijs ficuū nigraꝝ ad morphe am

Linimētū ex lacte ei⁹ ad morſum ſerpētū ⁊ vmiuz

ca.cxxiij

Sal. 8. ſimp. phar. ca. fica. ꝯm trāſlatione grecaz. Sica. ideſt ficus. ſicce quidē calide ſunt virtute in primo iam cõpleto. vel ſcđo incipiēte habēt ãtquid ſubtile in partibus ex ambobus igitur his ſufficiunt duros tūores digerere. mox aūt diaforāt. i. reſoluunt. ⁊ ipſe quidē proprie per ſe cataplaſmate talis ſūt virtutis. opꝫ aūt vbi magis digerere vis triticeā farinā miſcere. Si vero diaforare ordeaceaz panis aūt in medio eoꝝ eſt: ſed q̃ talia methodi que de cõpoſitione pharmacorū ⁊ terapentice ſunt magis propria. Ad pſens vero ſufficit ⁊ hoc noſcere de ficub⁹. Sicce et quādo pinguiores magis digerere. acriores vero in guſtu abſtergere ⁊ diaforare nate ſunt: qđ vero fit multum eis coctis in aqua ſilē eſt nō ea conſiſtentia ſoluz: ſed ⁊ virtute mellis. Recētes vero comeſte ꝓpter admixtionē humiditatis imbecillioris virtutis ſunt ventrē tamē ſubducūt. ſ. humide ⁊ ſicce. ficulnearū vero ſilueſtriuz ficus acris eſt ⁊ diaforetice virtutis. ita aūt ⁊ domeſticarū ficulneaꝝ. O linthi. i. ficus parue nō mature participāt adhuc opos. i. lacticinio ficulnee. ſiki. i. ficulnea ca. et ſubtiliū partiū ꝯplexiõis eſt ſicut ⁊ opos ei⁹ indicat et foliorū ſucc⁹ fortiter enim alterutrū eorū eſt calidū: vñ nō mordet ſolū vel abſtergit vehemēter: ſꝫ etiā vlcerat vel anoſtomizat ⁊ verrucas extrahit. ē empurgamētū. Silueſtris autē ficulnee palā ita ſunt calide ⁊ ſubtiliū partiū cõplexiõe vt bouinis carnibus duris ſi miſceantur liquabiles eas faciant.

Sicce ficus

Recētes ficus.

Gal. ij. de alimentis. ca. 8. de ficubus domeſticis. Adſunt aūt ipſis ꝯm ventrem fluxibiles eſſe et pertranſire de facili per totum corpus: et etiā abſterſiuum habere: ⁊ etiā ꝯm q arenoſa quedam multa ne freticis i eſu ipſarū ſecernunt: paucūq; dāt corpori nutrimētū et nō forte: ſed ſpōgioſaz faciūt carnē ſicut fabaz: implent quoq; ventrē vētoſitate. et eſſent vtiq; ſatis grauantes ſi nō ſecederēt velociter. Vñ bñ matura ficus venit ꝓprie ad nō totalr ledere. ꝯſideraſ ex hīs iā ſiccis ficubus. Nā ficcus ſicce virtutē hꝫ ſubtiliatiuam ⁊ inciſiuam: propter quam ⁊ ventrem ad egeſtionem excitāt. renes expurgāt. epati aūt ⁊ ſpleni flegmonātibus nociue. cõmuni rõne oīum dulciū. virides aūt non generāt ſanguinē valde bonū. abūdātibus aūt ipſis ſequitur ipſos pediculorū multitudo ficus quoq; ⁊ vue opere quaſi capitales ſunt etenim nutriūt magis fructibus oīb⁹ horarijs. ⁊ minime ſunt cacochimi ⁊ maxime quādo fuerint fructus hi bñ maturi. qđ aūt multū nutriant oſtēdūt cuſtodiētes vineas q i duob⁹ mēſib⁹ impinguant. nō tamē fortis ⁊ cõpaſſa eſt eis caro generata ſicut q̃ ex carnibus. ſed laxa ⁊ rara. propter qđ celeriter cõtrahit ceſſante edulio: minus autē ficubus vue nutriunt: ⁊ maximū in eis bonū eſt celeriter ſecedere. ꝓpter quod ſi retineant aliquādo ſatis ledūt exiſtentibus maturis ficubus. Si. n. nō ſecedāt ficus notabilr. digerant aūt in vētre bene nō nocituum dāt corpori alimētū vuis autē neutrū hoꝝ exiſtit: neq; tū digeruntur bene: neq; ſi retineant: ⁊ ꝯm eā que ad ventrē et epar. diſtributionē crudū generāt chimum non facile ꝯuertibilē in ſanguinem ⁊ racemoꝝ quidē ſubſtātia cõpoſita eſt ex eo que ꝯtinetur ꝯm ipſam humiditatē ex qua vinum fit. Et cum his adhuc ex acinis. ⁊ ex eo quod ꝯtinet hec extrinſecus ymenodea cute que nihil ꝯm ſui ipſi⁹ ſenſibilr alterata ꝯſideraſ his que in ficub⁹ ⁊ iō aliquid q̃ inutile remouēt ipſum ſumētes totū quod int⁹ kekiamitibus. proportionabile enim eſt vtrarūq; fructuū q ſemen penetrans eſt intrāſmutatum.

Ficus ſicce renes purgant

Alman. tracta. tertio. cap. de ficubus. Ficus calide ſunt q̃ ſunt recentes: ventrē inflāt ⁊ leniunt humorem creantes non malum. Sicce vero non multum nutriunt ⁊ calefaciunt: quare multus vſ⁹ earum pruritum ⁊ pediculos generant: ventrem quoq; leniunt quando ante cibum ſumuntur.

Raſis. x xi. ꝯtinē. ca. iij. ſiue. c. 176

Aui. lib. ij. cap. de ficubus. Ex ficubus melior ē alba deinde rubea deinde nigra: ⁊ que vehemēter eſt matura eſt melior ⁊ proxima: ad hoc vt non noceat. et ſicca quidē in ſuis operationibus eſt laudabilis verumtamē ſanguis ex ea generatus nō eſt bonus, et

(Ficꝰ generāt pediculos.) ꝓpter hoc facit pediculos: verũ si sumat cũ nuce eiꝰ chimus fit bonus ⁊ cũ amigdala. ⁊ lenioꝛ oĩbus ẽ alba illa que est humida est calĩa parũper: ⁊ que est hũida est plurime aqueitatis. ⁊ parũ est medicinalis: q̃ vero imatura est absterſiua ad frigiditatẽ parũ declinãs nisi lac eiꝰ. Et que ſicca est calida est in pꝛimo in fine ipsiꝰ ⁊ subtilis: ⁊ que ſicca est ⁊ pꝛopꝛie acris foꝛtis est absterſiõis maturatiua: reſolutiua ⁊ caꝛnoſa: est plurime maturatiõis: ⁊ in ipſa sunt gluctinutio. inciſio: subtiliatio. ⁊ silueſtris est acutioꝛ ⁊ foꝛtioꝛ in hoc: ⁊ fructꝰ quidẽ nutribilioꝛ est reliquis fructibꝰ: ⁊ q̃ vehemẽtis est maturationis ꝓpinqua est: ad hoc vt nõ noceat: et in ĩpa est iſlãmatio: ⁊ expellit superfluitates ad cutim ⁊ facit sudare et ſm qð existimo ſicca. ⁊ similiter expellit ad exterioꝛa et facit sudare. ⁊ illa quidẽ que est hũida velocis nutrimẽti ⁊ penetratiõis in stomaco et in coꝛpoꝛe. nutrimentũ vero ficus: licet nõ existat in roboꝛe nutrimẽti carnis ⁊ granoꝛũ: tamen vehemẽtioꝛis est roboꝛis q̃ꝫ nutrimẽtum oĩum fructuũ. ¶ Isaac in dietis particularibꝰ. cap. de ficubꝰ. Ficus ceteris fructibus laudabilioꝛ ac nutribilioꝛ. hũiditatis tamẽ ſue cã groſſos creat humoꝛes. natura eius calida est ⁊ ſicca q̃litates aũt caliditate et ſiccitate diuerſe sunt: ⁊ ſm sui ipsiꝰ diuersitates. Est enim ficus dõestica et siluatica. Domestica ẽt in viridẽ diuidit: et ſiccã viridis quoqꝫ duplex ẽ modꝰ: quoniã quedã est perfecte matura: ⁊ nõ ꝑfecte matura: nõ perfecte matura minus calida ⁊ magis groſſa ꝓpter dñatiõnẽ terreſtris partis. hꝫ tamẽ hũiditates latẽtes: q̃ acuitatẽ ei pꝛestãt: ⁊ ſiccitatẽ ĩ ſcðo: vñ Hipp. Ficus qñ longinquioꝛ ẽ maturitate tãto minꝰ calĩa ⁊ magis groſſa vꝫ hec hꝫ medicinã cocta ⁊ cataplaſmate facto ſcrofulas glãdulaſqꝫ diſſoluit nitro ⁊ aceto cõmixta puſtulis ĩ capite valet mixta cũ melle ad moꝛſũ cãis: et puſtulas q̃ viſcoſos habẽt hũoꝛes papaueris agreſtis frõdibꝰ mixta oſſa fracta ex vulneribꝰ ꝓijcit. Itẽ cera adhibita ⁊ apposita diſſoluit. Si pista ĩ vulneribꝰ apponat ſanat ꝑfecte maturata: viridis at ficus ſicca ẽ minꝰ calĩa. Caloꝛ. n. eius ẽ in medio pꝛimi gradꝰ. humiditas vero ⁊ ſiccitas in ĩpa tẽperata sunt. Et triũ itaqꝫ rex cõpoſitiõe ꝯſiſtit.: coꝛticis vꝫ: ſeminis ⁊ carnis. ſeminis nutrimẽtũ est nullũ: et est de natura arene vel lapidis. Coꝛtex vero ficus vt cutis est. ꝓpterea duriſſimꝰ est ad digerẽdũ. Caro ãt eiꝰ nutribilioꝛ digestibilioꝛqꝫ (natura ficus ſicce) existit. Sup hoc Dia. Caloꝛem ingt extinguit: ſitim aufert: et sudoꝛẽ ꝓuocat. ¶ Sicca vero est cali. in initio ſcði. ſic. in. medio pꝛimi. quãobrẽ calefacit: ⁊ ſitim creat ⁊ in colericos mutat humoꝛes. ceteris vero fructibus nutribilioꝛ: minuſqꝫ inflãmatiõis hꝫ: ſed ſi ſupfluos in stomaco humoꝛes ĩueniat dura fit ad digerẽdũ: ⁊ ĩ coꝛruptionẽ mutat: ⁊ inflãmationẽ ⁊ vẽtoſitatẽ generat ⁊ peſſimum ſanguinẽ. In ſupficie ãt coꝛpoꝛis pediculos creat. ſi aũt mũdificatis humoꝛibꝰ stomacꝰ vacuus ab his reperiat bñ digerit ⁊ ſanguinẽ laudabilẽ facit: coꝛpus mũdificat a malis humoꝛibꝰ: vrinã ꝓuocat: pectꝰ qꝫ purificat: ⁊ pulmonẽ renes atqꝫ veſicã: ab hũoribꝰ groſſis: nõ tamẽ inflãmatiõis ventoſitatiſqꝫ libera est. Qui vero eiꝰ nocumẽta oĩno deuiare vult ieiunꝰ accipiat: ⁊ post illã calamẽtũ mãducet: aut ameos aut yſopũ piper vel zinziber ⁊ ſilĩa. Et colericꝰ post illo auxizachara accipiat qui maioꝛis ẽt nutrimẽti cã velit accipere: ⁊ vt ſanguinẽ laudabilioꝛẽ generat nuces vel amigdalas mãducet. (Coꝛretio nocumẽtoꝝ ficꝰ.) Item valet ſi cum yſopo coquatur. pectus. n. ⁊ pulmonẽ mundificat: tuſſim diuturnam curat gargariſmate facto cum apozimate in cãnalibꝰ pulmonis apposita diſſoluit: ⁊ in lacertis que sunt in latere lingue: et cocta cum vino ſi cliſtere fiat valet ad doloꝛem ventris qui ex groſſis est humoꝛibus. Rurſus cocta cũ oꝛdeo et fenugreco ⁊ cataplaſmate facto apoſtemata diſſoluit. pistate ac ſinapi commixte apozima ad tinnitum aurium vꝫ.

Dia. cap. de ficubus. Ficus lacrima ſiue ſuccus ficus inſtillatus vexatiõibꝰ vel ꝑcuſſuris ſerpentum aptiſſimꝰ appꝛobat: et mirmiceis circũlinitus medet. Empetigines ⁊ lepꝛas et lachꝛimas effelidas ⁊ podagrã admixtꝰ cataplaſmatibꝰ curat: nõ aũt aliter ſuccus fit quã cõcuſſis atqꝫ expꝛeſſis mollioꝛibꝰ ramis tẽpoꝛe quo fecũditatẽ infuſa grauidi videnť: ſed necdũ ĩ oculos germinũ erũpẽtes. hic ſuccus in vmbꝛa ſiccandus ẽ ⁊ ſic reponẽdus. Ex ĩpo aũt lac limpidũ coagulatur et coagulatũ reſoluit. cinis autẽ exustoꝛũ admixtꝰ aque ſuſcepto liquamine diſſintericis iniectiõe medeť: ⁊ clauos vlcerum ſinus ſpongijſqꝫ ex ipſo made factis ⁊ appoſitis cãcrene medenť. Itẽ veneno tẽtatis potui datur cum oleo mixtus ⁊ vnctus ſudoꝛes mouet. hoc et ceteri pꝛestãt cineres: ſed magis quercinus. Caduci aũt fructus crudi medenť mirmiceis cataplaſmate impositi cũ farina atqꝫ nitro. Cocti aũt inuerſiões neruorũ atqꝫ ſcrofas emolliũt. venena ẽt ad ſupficiẽ coꝛpis euocat: ficus vero mature ſi comeste fuerint ſpẽm ꝯturbãt: ventrẽ deponũt: feruoꝛẽ nutriũt: ſitim ꝓhibẽt: vñ ficus molles cacoſtomatice sunt ꝙ ſi vẽtrem ſoluerint difficile abstinere poterũt: ſudoꝛẽ pꝛouocant: exãtimata cõpeſcũt. Sicce vero que carice vocanť stomaco vtiles sunt et termãtice ſitim excitãt: reumatiſmo stomaci ⁊ ventris ꝯtrarie sunt: arterijs gule veſice ⁊ renibꝰ ꝓſunt: cũ aqua mulſe decocte ⁊ gargariſmate adhibite: arteriarũ fauciũ tumoꝛẽ cõpeſcunt: vñ optimũ gargariſma est: ⁊ aſmaticis ꝓfert: ⁊ eis qui ex macronoxia coloꝛẽ palidũ habẽt epilẽticis ⁊ hidropicis ſuccurrũt: cocte cũ yſopo ⁊ careno ieiunio potui date thoꝛaci ferũt auxilium: tuſſiẽtibus antiquitus ſubueniũt: ⁊ pulmõis cãs tẽpoꝛales opitulantur ⁊ remouẽt. (decoctio ficuũ ad aſma. ad tuſſes antiquas.)

Cuidichion. i. ꝑdichion: ⁊ ẽ paritaria. Sera. est herba similis aſcheſafrez: ⁊ cũ ea abstergiť vitrum.

Culabꝛa. i. arnogloſa.

¶ Cap. 196.

Ulb. Cuulb. Cuulbi vĩ culubi vĩ calibi ara. gre. calibi. Aui. litoſpermon eraclion vĩ haliſtos vel bathangliſcos vel astoꝛcos: et est dictrõ lapideum: ſemen: qꝛ est ſemen durum vel lapis. Stepa. hachala ſcripſit et calebum. latine vero milium ſolis. (Milium ſolis.)

Sera. li. aggr. c. kulb. i. miliũ ſolis auc. Dia. culb est herba cuiꝰ folia ſimilanť folijs oliue: niſi qꝛ sunt maioꝛa eis ⁊ mollioꝛa et latioꝛa: ⁊ sunt eis inferioꝛa ðclinãt verſus terrã: velut ſtẽt ſupꝛa ipſaꝫ ⁊ hꝫ virgas eleuatas ſubtiles ſicut ſgnantũ. ⁊ in ſummitate virge est ſilĩ ramulo diuiſuꝫ ĩ duas ꝑtes in quo sunt folia minuta: ⁊ iuxta qðlibet foliũ est ſemẽ albũ durũ ſere vt lapis rotundũ in magnitudine oꝛobi parui naſciť in locis aſperis ⁊ altis. Pli. li. xxvij. cap. xi (Cap. 67)

Dia. cap. lithoſꝑmon. Eraclion vocať ꝓpter foꝛtitudinẽ ſemis eiꝰ. folia sũt ſilĩa folijs oliue: ſed latioꝛa ⁊ oblũgioꝛa: ⁊ virgas tenues ĩ groſſitudie iũcti lignoſas: ⁊ ĩ ſummo virga diuiſa est ĩ qua folia minuta sunt: vbi ⁊ ſemẽ rotũdũ ⁊ lapidoſuꝫ est albũ pice ſilĩe. naſcitur in locis aſperis ⁊ altis. (Li. iij. c. 150)

Pos. Dia. Uirtus eius est mictualis: ⁊ ſemẽ eiꝰ bibitũ cũ vino albo calculos frangit ⁊ vrinã pꝛouocat. (Semen eius calculos frãgit ⁊ vrinã pellit)

Pli. ca. bathãgliſcos. Est ſemẽ herba q̃ dř astoꝛcoſ qð ſi qs biberit frãgit lapidẽ ⁊ ꝓuocat vrinã.

Pau.

Pau. Cap.calibi.i.granũ ſolis pꝛouocat vrinã et
mẽſtruat ⁊ eſt ca.⁊ ſic.in tertio.⁊ vinũ deco
ctionis eius ⁊ puluis ipſius in cibis ſumptus ſoluit ſtrã
guriã ⁊ diſſuriã ⁊ illiacã paſſionem.
Culbi.vel culi.i.ſolis grana.
Culcam vel culcas eſt herba habẽs in ſe ſalſedinẽ ⁊ pur
gat aquam citrinam.

Cap. 197.

Caſo. Ulcaſia.culcas:vel collocaſia.gre.ara.bul
lati.vero caſo.
Pli. li.xxj.ca.xv.circa pꝛin.de culcaſia
Culcaſia quã aliqui ciamõ vocant
nobiliſſima hãc in egypto e nilo metũt caule cũ coctus:
eſt arenoſo in mãdẽdo.thirſo aũt q intra folia emicat
ſpectabis folijs latiſſimis:ẽt ſi arboꝛes cõparentur ad
ſilitudinẽ eoꝛũ q ꝑſonalia.i.lapago maioꝛ dicit in no/
ſtris partibꝰ locamꝰ aq̃ nili ſuis dotibus gaudẽt:vt im
ꝑſſis colocaſie folijs in va riã ſpẽm vaſoꝝ poꝛtare gra
Lib.ij.c. tiſſimũ hẽant.⁊c.hec herba ẽ quã Dia.vocat fabã egi
96 ptiacã:cuiꝰ ꝓpꝛietates ⁊ virtutes ꝑm ipſuꝫ inuenies in
l.faba egyptiaca.⁊ iſtã fabã egyptiacã vocat Aui.bul
cas.de q̃ capl'm facit in ſcdo canõ.Eſt.n.culcaſia ſatis no
ta i egypto apd mercatoꝛes practicantes et in ſyria:⁊
ego ipſaꝫ habeo ſalerni i viridario meo ſecꝰ ſpectabi/
lẽ fontẽ:q̃ culcaſia vulgari nr̃o vocatur caſo:cuiꝰ folia
aq̃s moꝛe vaſoꝝ plena egroꝝ ⁊ ꝯualeſcẽtiũ mẽtẽ dele
ctãt:necnõ eoꝝ animũ excitat ad libidinem.
Sera lib.agg.c.bulcas auc.Sale.i.culcaſia.In
ſapoꝛe huiꝰ plãte ẽ acuitas ⁊ moꝛdicatio
mſta ⁊ ſtipticitas pauca.Et v̓tꝰ eius eſt cal.in.ij.⁊ quã
Radix do coq̃t ꝯfert ſtõ.Et idẽ auct.abẽ meſuay.Culcaſia eſt
eiꝰ ẽ bõa ca.⁊ hu.⁊ auget ſpma.⁊ radix coq̃t ⁊ hꝫ bonũ ſapoꝛẽ:
ſtomaco ⁊ ẽ bõa ſtõ:appetitũ ꝓuocat et vrinã.ẽ ca.⁊ hu.auget
⁊ aperitũ i ſpmate.hec herba ẽ multũ egiptijs nota.⁊ naſcit iux
ꝓuocat. ta aquas:⁊ hꝫ folia magna ⁊ lata:et radix cocta ⁊ co/
meſta auget coꝛpus.
Pau. capitu.de culcaſia.eſt herba omnibus nota
⁊ naſcitur iuxta aquas:cuius radix come/
ſta ⁊ cocta ſtomaco eſt vtilis.
Iſaac. in dietis particu.c.de culcaſia.Eſt herba
plurimũ in egypto naſcẽs aliquãtulũ põ
tica cũ acuitate:vñ mõſtrat ca.⁊ hu.Cuiꝰ radix ſi elixe
tur acumẽ emittit:⁊ viſcoſitas aq̃ꝫ pꝛiꝰ latenter hume/
rat i ea apta fiet.Iõq̃ꝫ duri groſſiq̃ꝫ nutrimẽti ẽ gene/
ratiua:ſꝫ cũ ſui põticitate ſtom ꝯfoꝛtat:⁊ vẽtrẽ ꝯſtipat
Si tñ moderate comedat bonũ gñat nutrimẽtũ.valet
q̃ꝫ diſſintericis cũ viſcoſitate põticitato quã habet.
Aui. li.ij.ca.clxxvj.bulcas vel culcaſia.Eſt planta
in qua eſt aſſimilatio de aliſner.cal.eſt ⁊ ſic.in
pꝛimo ⁊ i ipſa eſt ſalſedo cũ ſtipticitate:⁊ ꝑtes eiꝰ non
ſunt ſimiles.⁊ eſt cũ iflãmatione pauca.fit ẽx ea garga
riſmꝰ cũ lacte ipſiꝰ ⁊ ſale:et in egypto decoquit cũ ea ca
ro ⁊ frigit cũ oleo:⁊ eſt illis cibus ſolutiõe educit aquã
citrinã:⁊ pꝛopꝛie ſemẽ eius ⁊ succꝰ ipſiꝰ et minoꝛat ex
ea ⁊ debiliter ꝓuocat vrinã ⁊ generat ſperma:et expel
lit colerã ⁊ aquoſitatẽ cum facilitate.⁊ potꝰ eius fit ab
vna tertiali.vſq̃ꝫ ad duas tertias lib.
Cule.ara.baran.i.venter.ſ.ſtomacus.

Cap. 198.

Salix. Ulef.ara.gre.ytee.lati.vero ſalix.
Cap.136 **Sera.** lib.aggre.ca.culef.ideſt ſalix.
Folia ⁊ flos et roſa eius habẽt
in ſapoꝛe ponticitatem:⁊ virtus ſalicis ẽ de
ſiccatiua ſine punctione.coꝛtex vero ipſius ſiccioꝛis ẽ
cõplexionis ſicut ſunt oẽs ſpecies coꝛticis:vnde admi/
niſtrãtur in gluctinatiõe vlcerum.Sed flos eius ⁊ roſa
adminiſtrantur ⁊ admiſcentur in oibꝰ medicinis et vn
guẽtis deſiccatiuis:⁊ ſunt ex hominibꝰ qui accipiũt flo
res ⁊ roſaꝫ et ſuccum ipſius ⁊ cõponũt ex eis deſiccati
uam medicinã que ꝯfert in multis:qꝛ deſiccat ſine moꝛ
dicatione:⁊ pꝛopꝛie quia in ipſa eſt ſtipticitas pauca:et
quãdo cõburuntur eius coꝛtices ⁊ ꝯficiũt cũ aceto:ad
miniſtrantur in omnibꝰ egritudinibꝰ in q̃bꝰ neceſſaria
eſt deſiccatio ſicut in verrucis:⁊ pꝛopꝛie in rotũdis ⁊ i
verrucis ſimilibꝰ capitibꝰ clauoꝛũ ⁊ i verrucis infixis
in cute.eradicãt.n.eas qñ fit ſup eas linitio:⁊ qñ euelli
tur coꝛtex eiꝰ tꝑe quo emanãt floꝛes.⁊ colligit gummi
eius:habet hoc gũmi virtutẽ abſterſiuam ⁊ ſubtiliati/
uã:⁊ iõ adminiſtrat i omnibus egritudinibꝰ q̃ accidũt
pupille:⁊ faciũt impedimẽtũ viſus.⁊ idẽ aucto.Pauli.
Uirtꝰ folioꝛũ coꝛticũ:⁊ fructus ſalicis ⁊ ſucci eiꝰ ẽ ſtipti Folia ſa/
ca.⁊ eſt frig.⁊ ſic.in pꝛimo.⁊ idẽ auc.Bedigoꝛ.Qñ bi licis bibi
bunt folia eiꝰ trita cũ pipere ⁊ vino pauco ꝯferũt coli/ ta cũ aq̃
cis:⁊ qñ ſumũt cũ aqua ꝓhibẽt impꝛegnationẽ ⁊ fructꝰ ꝓhibent
eius ꝯfert ſputo ſanguinis qñ bibit.⁊ coꝛtex eiꝰ ſilr fa/ impgna
cit hoc:⁊ ſuccꝰ folioꝝ ⁊ coꝛtex eius tritus cũ oleo ro.ſi tionem.
bulierint in coꝛtice granati conferunt doloꝛi auriũ.et
eius decoctio adminiſtrat ſup pedes podagricoꝝ:⁊ cõ
fert eis multum:⁊ mũdificat furfures capitis.et colli/
gitur humiditas ab ea defluẽs qñ excoꝛiatur a coꝛtice
ſuo:qñ incipit apparere flos eiꝰ qm̃ reperit intra coꝛti
cẽ humidita s ꝯgregata q̃ abſtergit oculũ:⁊ aufert tene/
bꝛoſitatẽ eiꝰ:ꝓpꝛietas ſalicis ẽ q̃ extrahit ſanguiſugas
adherẽtes gutturi:⁊ glutiat vulnera recẽtia.⁊ idẽ auc.
Abẽ.meſuay folia ſalicis bibita ꝓhibẽt ipꝛegnationeꝫ
⁊ ꝯferũt fluxui ſanguis.⁊ lac qd egredit ex eis acuit vi
ſuꝫ:⁊ abꝛadit pilos.Et idẽ auc.Pauli i folijs ſalicis et
ſalice non dixit Sal.aliud Pli.li.xvj.c.xxxviij.
Sal. vij.ſim.phar.capi.ytee.Ytee ſiue ſalix.vtẽt
quidem aliq̃s ⁊ folijs ad ſanguinolentoꝛum
vulnerũ cõſolidationeꝫ:ſed maxime floꝛe eiꝰ fere oẽs
vtunt medici ad ꝯfectionẽ ſiccatiui empl'i.Eſt.n.vis eo
rũ ſuauis ſiccatiua.hꝫ aũt ⁊ quoddã ſtipticitatis.q̃dã
vero ⁊ ſuccũ faciẽtes ex eis imoꝛdax ⁊ ſiccatiuũ habet
pharmacũ ad multa vtile.nihil.n.magis occurrit vi/
ſui q̃ꝫ pharmacũ imoꝛdacꝰ ſiccãs parũ:ſed ſtipticãs ſi
cut in tractatu de ꝯpoſitiõe pharmacoꝛũ pleniꝰ dicet.
Coꝛtex ẽt huiꝰ arboꝛis ſil'is eſt tã frõdium q̃ꝫ floꝛũ vir
tuti ꝑterq̃ꝫ ꝙ eſt ſiccioꝛ ꝑm cõplexiõem:ſed hũc q̃daꝫ
accendunt ⁊ vtunt cinere in oibus his que violenter in
digent deſiccari:ſicut ſigiles ⁊ chiles.i.mimirceas aufe
runt ipſum madefacientes acri aceto.quidã vero tꝑe
floꝛẽdi incidẽtes coꝛticem liquoꝛẽ quidẽ colligunt ⁊ eo
vtuntur ⁊ in offuſcantibus pupillis cum ſit pharmacũ
abſterſiuum ſimul ⁊ ſubtiliatiuuꝫ cumq̃ꝫ ſit huiuſmodi
poterit eo aliquis vti ⁊ ad alia multa.

Culeganus.i.galanta.
Culuigen.idem.
Culobꝛia.i.bꝛionia.
Culoidon.i.ſicla vl' bleta ſilueſtris.limolion.
Culopartios.culoſatios.i mentaſtrum
Culubꝛios.i.anetum.
Culules.culuiex.i.ſiſimbꝛium.
Culũgẽ ara.galãga.chu/ lꝛianum Steph.
Culx culicis la.ꝫinꝫala.⁊ eſt qdã genꝰ muſce.

Cap. 199.

Umechꝛe arabice grece cumetiran.latine Pira.
vero pira.
Sera. lib.agrec.c.cumuchꝛe.auct.
Sal.ſubſtãtia eius eſt cõpoſi Cap.114
ta ex ſubſtãtia terrea ⁊ aquoſa.Et ſi vis poteſt alr' dici
ꝙ vna.ſ.eiꝰ pars eſt frida ⁊ alia tẽperata:⁊ ſapoꝛ piri
eſt ſtipticus cũ dulcedine aquoſa:⁊ virtꝰ piroꝛuꝫ eſt de
ſiccatiua ⁊ conglutinat vulnera ſine alio medicamine:

τ qñ comedit fortificat stom τ sitim sedat. siluestre vo ē magis stipticū τ pl⁹ incorat τ corrugat stōm: τ iō pl⁹ ɔglutinat vulnera τ ꝓhibet fluxū humorū. τ idē auc. Abē mesuay. Qñ qōcūq; eor coquit vel domesticum vl siuestre cū fungis aufert maliciā eor τ maiores ex eis sūt fortioris ꝟrtutis ꝙ parua. parua aūt sūt nutribiliora ꝙ citonia. et rob pirorum abscindit fluxū colericū τ incorat stōm: τ pira ꝓprie generāt colicā: τ opʒ ꝙ sumat post ipsam vinū mellis factū cū speciebus.

Dia. li. j. c. cxliij. de piris. Multe sunt ei⁹ spēs: sʒ stiptice oēs: vn̄ ad reumaticas passiōs cataplasmatib⁹ adhibita faciūt τ reuma cōpescunt. Elixatura eor ad oīa p̄fata iuuat. Et si ipsa pira a ieiuno comesta fuerint abstinēt vētrē. Et piri siluatici spēs sunt q̄ tarde maturescere possunt plus stiptice ꝙ supradicte: sed similib⁹ causis prosunt ꝓhibēt quoq; aliqui fūgos venenum amittere si cū piris fuerint cocti.

Capitul. cccccxlvj

Aui. lib. ij. c. de piris. In ipsis sūt terreitas τ aquositas τ i nra gdē terra est spēs q̄ dr̄ senabrud habet magnā capacitatē: τ est vehemētis rotūditatis: τ subtilis corticis τ bōi coloris quasi parui: quasi ipm sit aq̄ zuccari coagulata plurimū: sed nō ꝓpter spissitudinē substantie boni odoris valde: quod cū ab arbore sua cadit super terrā destruit. τ isti sunt in quibus non est nocumētū de specieb⁹ pirorum. Pira q̄ nominātur senia sunt frig. in p°. τ sic. in scdo. Serabrud vo sunt tēperata humida: τ oēs spēs eius sunt stiptice intrātes in empl'is retētiōis mēstrui: τ qūq; abstergūt parū: τ eorū humor est plurim⁹ τ laudabilior humore pomorum fm qō dixit Ruffus: ea aūt q̄ dicta sunt senabrud i terra corasceni absq; aliis dicta sunt lenitiua nature τ boni chimi valde ɔsolidāt vulnera τ ꝓprie siluestria exiccata: τ sunt ꝑparatiua stōi: τ abscindūt tussim: τ sedant colerā τ stringūt ventrē. τ proprie q̄ sunt exiccata τ in piris quidē est ꝓprietas faciēdi venire colicā: q̄re opʒ vt bibat post ipsa de ydromelle cū spēb⁹ que sunt vt piper cinamū τ his silia. τ horum rob ɔfert fluxui vētris colerico. Cui⁹ speciei eor vehemētis stipticitatis τ tarde maturationis est: τ cura fungorum mortificantiū: τ quādo isti fungi coquntur cum piris minoratur nocumentum eorum.

Empl'm ad retentionē mēsium.

Rob pirorum ɔtra fluxum vētris.

Cumecre. cumeos. cumethre. cumetiran. cumi. cūmi. i. gūmi

Cuminū. i. ciminum.

Cumear est species cardi. l. barsas.

Cundos. cundes. i. cōdisia Dia. vero vocat strutiū τ est inducens sternutamenta sicut elleborus. Et Plin. libro. xix. cap. tertio in fine vocat ipm radiculam. Paulus vero ait. Condisum est radix interius citrina exterius nigra. et planta eius assimilatur plante dicte canaria. et ipsius virt⁹ ē i radice silis pirethro. ɀc. lege condes.

Cuneasor. idest barba siluana.

Cupros ē kāna. Stepha. voluit dicere ciprus.

Cumilago Cumila Pli. li. 20. c. 15. τ. 16. hʒ species ɀc. Cuniza.

Cuparissos. Ste. est seruā τ sersubirium pro saro et scerbin.

Curac. i. corrodens.

Curaci. Curati. idest frustra subtilia intestinorū exeuntia cū pinguedine in dissinteria.

Curara. i. mucillago que egreditur a tenasmone τ in fluxu ventris

Curaf. i. apium.

Curaficidest blacce bisātie Deablectos. idē.

Cap. 200.

Porrum

Urat ara. latine porrum.

Sera. libr. aggrega: capitulo curat. Ex eo ē domesticū τ ē hyspāicū τ est ex eo nobati τ ē mōtanum. Et ex eo est porrū vinee τ porrū agreste: τ mediū inter porrum et aliū. τ reperit virt⁹ hui⁹ inter virtutē porri. τ aliī. sicut inuenies i. l. raū. Et ꝓpter hoc est magis desiccatiuum τ acutū ꝙ porrū domesticū. ɀc. cūcta agrestia acriora sūt domesticis et medicine q̄ calefaciūt illa calefactiōe sunt i fine graduū. τ ob hoc est malū stō: τ est acutū incisiuum grossorū humorum magis apitiuū opilatorū organorū: τ eius opatio est plus ꝙ domestici: τ propter hoc ꝓuocat vrinā τ mēstrua: τ potissime qñ retinētur ꝓpter hūores fridos grossos: τ hʒ tm̄ de calefactiōe ꝙ vlcerat qñ applicat corpori exteri⁹: τ nos iam diximus ꝙ oēs medicine q̄ calefaciūt illa calefactione τ vlcerant sunt in fine graduum.

Posse. Dia. porrū domesticū incitat libidinē: τ quando miscetur cum melle: τ fit inde loboc confert dolori pectoris τ vlceribus pulmonis τ qñ comeduntur etiā mūdificāt cānā pulmonis: τ qñ quis assuefacit cibū ei⁹ inducit obscuritatē visus: τ est malū stō. τ quādo aqua eius miscet cū mellicrato τ exhibetur ɔfert morsib⁹ venenosis. τ qñ fit empl'm cū porris ipsis τ ponit sup locum morsus facit hoc. τ qñ miscet cū olibano aceto lacte τ oleo ros. et distillat in aurē cōfert dolori ei⁹ τ tinnitui q̄ fit i ea: τ qñ fit empl'm cum eis τ sumach aufert verrucas: τ qñ fit emplastrum cū eis τ sale mūdificat vlcera sordida: τ qñ bibitur ex semine porri τ granis mirti. añ. ʒ. ij. siml' tri eis abscindunt sputum sanguinis antiquum a pectore. Et idem auc. Ruffi. porrū ꝓuocat mēstrua et fetus: et aufert eructuatiōes acetosas: et mollit ventrem. τ idē auc. Judei. Proprietas ē ꝙ destruit dentes τ gingiuas Et idē auct. Aben mesuay. Nocet vesice et renib⁹ quādo sunt in ipsis vlcera τ folia porri de seni ɔferunt matrici a ꝓprietate que est in eis: qm̄ est in eis hūiditas q̄ facit lūbricare fetum: τ semē porri qñ fumigatur ex eo anus desiccat fistulas q̄ sunt in eo. Sed porrū vinee est deterius stō: et est calidius: τ magis prouocat mēstrua τ qñ comedit confert morsui venenoso.

Pau. cap. de porro. Porrum adustū mixtum cū melle τ inunctū curat ragadias seu scissuras que fiunt in labiis.

Curbur. i. coriandrum.

Curcb. Curt. i. arbor acatie: vel gummi arabicū. quod est eius gummi.

Circuma Curema ē radix crocei coloris τ ē celidonie mioris: q̄ panni tingūtur: vel rubea tinctorū. Xpofor⁹ de honestis super Mesue.

Curelia. i. corrigiola

Curiati. i. mellilotum.

Curic. Curicb. i. iuncus de nilo.

Curinaballe. i. antrax.

Curoblasi. i. napta.

Curogi. i. citrum.

Curiosian. i. scordeon.

Curugen. i. melissa.

Cusamon. Cusamiō. idest paucedanum

Cusbaralbel. i. capillus.

Cuscute. rasca ligni podagra lini bruncus draascus idem pro quo lege Casuc. brūcus est nalpra lino infesta medicine apta.

Cuscute romanum. i. absinthium

Cusoaria. i. almea.

Cusura est species luti que dicitur magra.

Cusus. cussus. i. hedera. ꝑ qua. l. cissos.

Custos horti. pendactilus girosolis. Columba pasteon. para. mistriō idē. τ est cataputia.

Custu. i. costus

Cute. cutre idest eupatorium.

Cuti. zifi. pro iulmar. idest balaustia. Stephanus. gelnarum granati.

Cutinorastas. i. caducus flos mali punici.

Cutis arietis quid est lege geldalchech.

Cutrelion. i. antera.

Curub. cutubuth. est quedam species mele. lege

Cabanatib

abanatib.
Cuturac.i.saturegia.
Cuufar.i.abrotanum.
Cuulb.cuulbi.i.culb.
Cuulisson.i.centaurea.
Cyamus.i.faba.
Cyblesios.i.acorus.
Cygaspe.i.antimoniuz
Cymosis s3 Oribasiũ appellat cũ i cornea tunice oculi vel cõiunctiua apparuerit carnos⁹ humor:⁊ est vngula s3 mihi vr̃ ꝙ sit obtalmia:qm̃ Gale.quarto de accidẽti ⁊ morbo.c.6.loquẽs de obtalmia ⁊ vngula: pon't chimosim ⁊ peterigiã ⁊ vngulã sicq3 chimosis nõ vr̃ vngula:s3 obtalmia
Cynus.i.lentiscus.
Cyrinaicum quid est.l.cirinense.
Cyronia.citrionia.malaci ronia idem.

De littera D.

Litteram greci sine q̃dazm aspiratione non proferunt.delta vocant.verum tamen quandocunq3.t.litteraz.n.sequitur illud.t.transit in sonuz nostri d.quare scribunt antixpos ⁊ ꝑferũt andixpos. Arabes autẽ habent.d. nos quõd del vocant per quod debeb quod est aurum scribunt.
Daablectos.i.blacce bisantie.
Daac est semen baucie siluestris.
Daaren.i.cubebe.
Daarision.i.risi.
Dab.est quoddam aĩal vt lacerta magna ventricosum.⁊ latine vocatur ballecola.est species stellionis.arab.sed hyspanice dicitur borrax.⁊ guaril. est alia species eius stercus eius linitur super pãnum ⁊ lentigines:⁊ confert albugini oculi ⁊ descensui aque ad eum Auicenam.
Dabach idest viscus lege dabalch.

Cap. 201.

Dabalch.arab.vl' bele vel bisos grece ⁊ latine viscus.

Uiscus. Ca. 167.

Sera lib.aggre.capi.dabalch.auct. Dia. Melior ex eo est nouus q similis est in colore suo colori porri.exteri⁹ vero est subruffus sine asperitate ⁊ sine furfureitate et
li.3.c.95. fit ex fructu rotundo paruo:qui nascitur in arbore
siue. 102. glandium:⁊ eius folia sunt sicut folia arboris bussi.fru
Cap. Ixõ ctus ergo iste contunditur ⁊ abluitur.deinde coquit̃ in
q̃ roma/ aqua.sunt autem quidam qui masticando fructum ipm̃
ni viscuz faciunt viscum.reperitur etiam in arbore pirorũ ⁊ ma/
dicunt. lorum,⁊ in multis aliis arboribus:⁊ aliquando in radice arborum aliquarum paruarum.⁊ latine vocat̃ hec planta vissago:vidi autem ẽgo in monte nabasat homines qui faciunt ex arbore magna que nascitur apud eos ⁊ apud ipsos vocatur tarabella.⁊ latine vocatur caprifolium.Accipiunt quidum ramos ipsius ⁊ excoriant eos facientes fasciculos:⁊ infundunt in aqua ⁊ dimittunt sic aliquo sex mensibus:deinde contundunt cõtusione forti:⁊ fit inde viscus bonus:⁊ virtus eius est similiter que subtiliat:attrahit ⁊ dissoluit:quia habet virtutem resolutiuam.

Dia. ca. viscus s̃m trãslationẽ nr̃am:viscus in ramulis nascẽs a quodã aĩali volatili.s.turdella viscatur.nam illud si moratur in ramulis arborum glutinatur ⁊ inde nascuntur virgule plurime.⁊ fit viscus qui semper viridis inuenitur. Est autem optimus qui in arbore quercus crescit.⁊ qui est mundus subuiridis:⁊ si extendatur non corrumpitur:sed vt membrana extenuatur.

Gal. 6.simp.phar.c.de visco.Substantia visci est cõposita ex aquosa substantia ⁊ aerea:⁊ de his ambabus est in eo multum ⁊ ex terrea pauca ⁊ in sapore eius est acuitas plusq̃3 amaritudo:⁊ virtus eius est que calefacit:non tamen cito quando apponitur corpori:sed postq̃3 facit moraz in corpore sicut facit tapsia ⁊ nos quidem diximus in his que precesserunt ꝙ hec res inuenitur in medicinis:quarum virtus est que calefacit cum quarum calefactione est humiditas superflua indigesta:virtutes habet acres:duritics mollire potest nam de profundo extrahit humores cuz vehementia ⁊ non subtiles tantum:sed ⁊ pingues digerit ⁊ mox quidem non calefacit.sed tempore diuturno impositus calefacit vt tapsia.

Aui. lib.2.ca.de visco. Est notus oĩbus:⁊ eius quidem fructus silis est ciceri nigro non sincere rotundus virgulatus frangibilis ex quo manus inuiscãtur.eius aũt minera est arbor ferens glandes ⁊ pira ⁊ mala in quibus sunt virtus aquea ⁊ aerea multiplicate valde:qui ex eo bonus est recens planus coloris porri interius viridis exterius teritur ⁊ lauatur:deinde coquitur ⁊ non calefacit:nisi post moram longam sicut gummi rute agrestis:⁊ est debilior eo in hoc:⁊ in ipso quidem est humiditas superflua indigesta.⁊ est ca.⁊ sic in tertio:⁊ est resolutiuus.resoluit.n.humiditates grossas ex profundo corporis ꝑpter fortitudinem virtutis attractiue ⁊ lenit.⁊ dixerunt quidam ꝙ non inest ei oppitio in humiditatibus nisi tenuibus.

Pos. Sera. auc.Diasc.Qñ viscus miscetur cũ resina pini maturat apata que fiunt in radice auris ⁊ alia apata:⁊ qñ miscet̃ cum olibano curat vlcera antiqua:⁊ qñ miscet̃ cũ calce ⁊ cũ lapide gagatis aut lapide asi:⁊ coquit̃ cum eis ⁊ ponit̃ supra apata fraudulẽta.aut super duritiẽ splenis curat ⁊ resoluit apata ⁊ durities:⁊ qñ miscet̃ cum auripigmẽto citrino aut rub.⁊ ponitur sup maculas aufert eas.⁊ qñ cum calce miscetur ⁊ rob excludit vngues.

Aui. Uiscus eradicat vngues malas cum sup eas ponit̃ cũ arsenico ⁊ resoluit apatã frigida et proprie cõfortat̃ cũ calce:⁊ lenit vlcera antiq̃ ⁊ vulnera magna:⁊ lenit iũcturas cũ tãta cera q̃rũ est ipsum:⁊ cum equali põdere sui de resina pini:⁊ cõfert apatibus frĩdis post aures ⁊ mixt⁹ cũ gũmi pini:⁊ cera extenuat splenẽ cũ sup ipm̃ ponitur cũ aliquib⁹ rebus ipsum cõfortantibus:sicut est calx ⁊ huiusmodi.

Dabath. Albaui est aĩal magnũ rapax maius leopardo:aliqñ leone qõ qñq3 claudicat:⁊ iõ vocat̃ claudicans ⁊c.⁊ in de regali dispositione vocat̃ pupillo claudus in terra nostra vulgo dr̃.in syria dr̃ tabach tabaceus ad formã lupi vergit.
Dabeden:est nomẽ cuiusdam fluminis.
Dabeget ẽ nomẽ cuiusdaz insule.
Dabez.Dabendrine idem succus acerosus.
Dablan est species palmarum.Pli.lib.13.ca.4.ante medium.
Dabre est spẽs papaueris
Dacafics.dacalios idest yreos.
Dacanto.i.sterc⁹ bouinuz
Dacausticis.i.balaustia:
Dacesion.i.daucus.
Daciasis.i.siseleos.
Dacrecessaam.i.alkikil.
Dacri.Dacrion.grec.lachryma idest gũmi.inde dacrion.dendroles.idest lachrima arboris.s.gummi.
Dactili epatici.i.rubeus pinguis vt epar.
Dactilis s̃m Dias.i.aristologia lon.
Dactilorũ albasois.i.sicci
Dactilus gd est.l.pothab rothab.
Dactil⁹ idus.i.tamarind⁹
Dactilos.grece.digitus a quo dactilus fructus.

palmarũ eo ꝙ ſit ſimilis digito: q̄re ⁊ greci vtrũ/ qꝫ dactilos vocāt. quãuis ꝓprio noīe finikia dactili vocent a calore finichio ⁊ a dactilo ꝓ digito pēra dactilus ⁊ hermodactilus. i. hermeits digitus.

Dadafiliō. i. fili⁹ añ patrē.

Dadaric. i. cantaridus.

Dadarua. i. oppoponacũ.

Dadi. dicit Aui. ꝙ ē granũ ſimile ordeo lōgi⁹ ⁊ ſtrictius ⁊ ſolidius amarũqꝫ ſcribit aũt derhui in. l. de thui ſꝫ corrupte.

Sera. lib. aggrega. ca. dadi. Eſt fruct⁹ in baldat ⁊ ē granũ ſimile ordeo amari ſaporis territ: ⁊ cōficiē cũ varijs in bada. ⁊ fortificat odores corroborat ad inebriandum.

Dadiō vel dadis. i. deda. ⁊ eſt lignũ ab oib⁹ notum pingue reſine vł pini vel alterius hmōi. li. de doctrina greca.

Dadion maſculus. ē id qđ gre. vocat androſomon

Dafarbachali. i. blace biſantie.

Deferion. i. ferula.

Deferuō. Ste. i. ſamagum ſam ag. gummi.

Daſmidis. i. mucillago.

Daſne. Diaſc. quam multi alexādrinā aut ydeā ⁊c.

Daſnicis eſt quedā ſpecies caſſielignee.

Daſnochochi. gre. bacca lauri cocodaſni.

Daphnoides. Dia. aut petalō aut camedaſne ⁊c. Pli. li. xxv. c. vlti.

Daphnis proprie ſunt folia lauri. Platearius.

Daſniteſ. i. ruffi.

Daſtie. i. ypogloſſos.

Defrues eſt medicamē metallicum. ⁊ eſt defrȳs.

Daſnis. ideſt laurus. inde daſnedon. Dia. Sera. i. laurinum oleum.

Daſrutis. ſcđm Diaſco. eſt quedā ſpēs caſſie lignee.

Daſnide. i. laureola.

Daſulſum. i. piper longuꝫ.

Daſruos. i. difrigis Stephanus.

Daga ē mordicatio facta a ſtercore.

Dagabaot. i. aconitũ.

Dabag. i. roza.

Dabācte. i. lapis adamas

Dabaſiō. dabaſiōi. i. rapa

Daicolios gre. l. digit⁹ nã dactilus eſt vnus ex quinqꝫ digitis.

Daidil. i. ariſtologia lōga

Daidarmara. i. ſcariola habens ſpinas i dorſo Aui. taraxacon.

Dalac. eſt fera ſilis dorſo.

Daledō. ē nomē cuiuſdum fluminis dalmedoma idē

Dalidos. i. piſtacia.

Dalimus. i. repela.

Dali. Dali. Aui. i. ſtructio.

Dalmarꝫ. ideſt aſcebzam.

Dalpa. eſt arbor dactiloꝝ

Dalix. i. cortex.

Damala. Damilla. ē aīal ſimile capriolo. Debā.

Damula: Dabā. arab.

Damarach. i. panis.

Damaſiſmō. Camarelcai. i. fiſtula paſtoris. Step.

Damaſomiō. ſiue altiſma.

Sal. vij. ſim. phar c. damaſomiō ſiue altiſma. de hac herba narrat dia. tanquaꝫ eius radix ſi bibat ſanare diſſurtas ventrēqꝫ ſtringere ⁊ tũores ſedare. Nos tñ hoc nō expti ſum⁹. palam aũt ꝙ quādā hꝫ abſterſiuam virtutem

Damathā. vel mulco draconis. i. ſanguis dracōis.

Damiſligon. i. vſnee.

Damiſeum. i. ellenum.

Damul. i. polium.

Damurion. i. balſamita.

Damurta. i. cubebe.

Danich. Danic. eſt nomen pōderis octo granoꝝ ordei. ſm aliquos ſex granoꝝ. ⁊ aliq dicũt ꝙ ē aure. ſ. alij ꝙ ē pōd⁹ trium granoꝝ ordei: ⁊ verius.

Danici. eſt pondus medietatis triũ granorũ ordei

Dapeleon. dapneleon. dapneliō. i. oleũ d laureola

Dapium. i. manipulum.

Dapnides. dapnidos. i. vitrozicla. ⁊ eſt fel.

Daptilus. ideſt dactilus. l. pothab

Dapte. i. lebozac.

Daptene. i. ypoglo.

Darān⁹. dardanus. i. bardan⁹. lege lappa rob.

Darceſan. i. ſilſiũ.

Darchimie ar. pōdus ſex obolorum. ideſt kirat. 17. ſcilicet grana. 72. Serap. Darkimie eſt aureus.

Darfulfei. arabi. longum piper.

Dardias cerach. ideſt ſex vini.

Daren eſt nomen ponderis: ⁊ ponderat nonam partem. ℨ. ⁊ ſic accipiebatur antiquitus ereſt. ℨ. j. vt infra patebit in. l. dragma moderni vero octauum. ℨ. pro. ℨ. ⁊ pro daren accipiunt.

Dario. i. manipuli.

Darion eſt quedam tunica minoris inteſtini. lege beliforides.

Darifir. i. auena.

Darkimi. i. ℨ. ij.

Dars ara. i. dens.

Darſanuꝫ. ſcripſit Steph. pro darſeni. ⁊ idē ſunt: et eſt prima ſpecies cinamomi. lege darſen. i. cinamomum groſſum non electũ Chriſtophorus de honeſtis in aromatico.

Cap. 202.

Arſen. vł darſeni. ara. gre. ⁊ la. cinamomũ. Cinamomum. Ca. 266.

Sera. lib. aggre. cap. de cinamomo dr in lingua pſica arbor ſceni ⁊ eſt darſen. Cuius ſunt multe ſpecies ⁊ denominatur pluribus nominibus ⁊ diuerſis ſꝫ diuerſitatem locorum: ſed ex ſpeciebus eius melior ſpecies eſt illa que dicitur maſſolites: quia haber ſimilitudinem cum caſſialignea: que etiam dicitur maſſolites: ⁊ melius cinamomum ex ipſa ſpecie eſt illud quod eſt nouum nigrum cineritium cum rubore: ⁊ eſt ſubtile lene ⁊ rami eius ſunt ſpiſſi pleni nodis habentes odorem bonum ⁊ melius ex hoc ⁊ eſt quod cum optimo odore ſuo eſt acre ⁊ ſicut odor rute: ⁊ pertinet ad odorem cardamomi: ⁊ eſt in eo acuitas. immo mordicatio lingue: ⁊ parum ſalſedinis: ⁊ quando franguntur rami eius eleuantur pulueres odoriferi: cuius odor ſuperat omnia que ſunt circa ſe: ⁊ detur experientia bonitas eius eſt ꝙ quādo rami eius eueliuntur a terra radix eius euellitur facile cum eis. ⁊ melius quidem eſt illud quod replet ſubito fauces ſuo vapore in primis quando guſtatur. ⁊ eſt ſpecies alia cuius odor eſt ſimilis odori caſſie: ⁊ habet bonum odorem. ⁊ coloris ſubruffi: cuius cortex eſt ſimilis cortici caſſielignee: ⁊ tale eſt duruꝫ tactui ⁊ haber radicem groſſam ⁊ odor eſt ſimilis odori mirti. aut odori caſſie. ⁊ odor eius eſt cum quadam pinguedine ⁊ eſt minus in bonitate: ⁊ melius ex hoc eſt habens albaligna rugoſa. ⸿ Illud vero qđ eſt lene groſſum nō ē alicui⁹ iuuamenti. ⁊ inuenitur alia ſpēs cinamomi que dr naſor ⁊ eſt groſſa planta hñs fortem odorem: ⁊ eſt debilius alio: ⁊ eſt plāta cinamomi qđ noiatur circumquimom ſiue ꝫimarni que hꝫ ſimilitudinē cũ cinamomo in apparentia: ſed differētia que eſt i eis eſt pinguedo illius odoris. ſed illud qđ dicitur kerſe eſt ſimile cinamomo in radice ſua: ⁊ multitudine nodorum: ⁊ eſt cinamomum lignoſum: ⁊ eſt ligna fortia ⁊ longa: ⁊ bonitas odoris ei⁹ minor eſt qꝫ cinamomi. Quidam putāt ꝙ kerſe eſt alia ſpecies a cinamomo que ſit alterius nature ab eo.

Diaſco. lib j. capi. xiij. ſecundum tranſlationē noſtram capitulo de cinamomo. Genera ei multa ſunt. ſed melior eſt omnibus: que eſt ſimilis caſſie maſſolites: qui recens fuerit et niger colore: et qui minus in vino ſoluat ſe. virgulas habens teneras ⁊ lenes ⁊ nodis plenas. ⁊ cum odore pleno veluti rute: acer atqꝫ mordax guſtu in ſimilitudine naſturtij ſeminis cum quadā ſalſitudine ⁊ feruore: ⁊ parua viſcitudine cuius haſte cũ fregeris emittũt pulueres odore oīa vincentes. has haſtas cũ a terra euulſeris radices earũdem ſequuntur hec eſt probatio optimi cinamomi. ⸿ Eſt etiam alterum genus cinamomi montanũ tactu aſperius hoc groſſius eſt ⁊ ſubruffum colore. Tertium genus eſt ſimile caſſie maſſeliotice ſubnigellum colore tactu

tactu lene:⁊ nõ multos nodos habens. ¶ Quartũ genus est colore albo tactu molle sĩle cassie ĩ robore grossum ⁊ fragile. ⁊ radicibꝰ maiꝰ. ¶ Quintũ genꝰ est odore simile cassie colore subruffum ⁊ corio cassie simile hastã in se habens fortiorẽ cũ radicibꝰ grossioribꝰ similibꝰ libanotido. ⁊ multas hastas retinẽs similes mirte ⁊ cassie sed nõ tñ odore plenũ. ¶ Eligendũ est aũt cinamomum primi generis colore subnigrũ scabrosum ⁊ semẽ habẽs simile piperi. ⁊ lene lignũ cuius radix inutilis est. ¶ Sextũ genꝰ ẽ cinamomi qđ appellat̃ lothos ⁊ motos:sed nec virtutẽ nec odorẽ hꝫ. ¶ Septimũ genꝰ est qđ a grecis noiat̃ xilociu amomũ.i. lignũ cinamomi:radicẽ hñs maiorẽ cũ hastis nodosis sĩlibꝰ cinamomo et in odore nõ suaue hoc dicũt aliq̃ meliꝰ esse cinamomo.

Sal. vij.sim.phar.c.de cinamomo. Cinamomum summe est subtiliũ partiũ:nõ tñ summe.c.sed in tertio. ⁊ desiccatio eius est sicut calefactio ipsius pp subtilitatẽ substãtie sue. ¶ Sed canella cinamomũ est quasi cinamomũ debile:⁊ quidã etiã caltion vocant cinamomũ. ⁊ qdã sunt qui nominant cinamomum azet.

Uirtꝰ cinamomi est calida diuretica cinamomuꝫ secũdinas et menses pellit.

Pos. Dia. Uirtus auteꝫ omni cinamomo est calida diuretica ⁊ malactica ⁊ leptica ⁊ potatũ cũ aqua secundinas mulierũ excludit:⁊ menstrua ꝓuocat. melius his rebus opitulatur si mirrhe fuerit mixtũ venenatis morsibus occurrit. vel veneno potato caligines oculorũ detergit:cum melle tritum maculas vel lẽtigines de facie purgat:tussim sedat catarrum mitigat hydropicis medet̃. nefreticis vtiliter datur:miscetur etiã cõfectionibus ocularĳs ⁊ in omnibus vtiliores inueniuntur vires habẽs ⁊ gustum acreꝫ extensa stringit ⁊ in antidotis preciosum est

Sera. auc. Gal. Substantia eius est subtilis:⁊ virtus eiꝰ est ca. in tertio:⁊ nõ est aliaua medicina ca. cuius desiccatio est sicut desiccatio eius pp subtilitatẽ sue substãtie:sꝫ illa spẽs que dicit̃ keise est cinamomum quasi debile. ⁊ sunt qdã q̃ noiant cinamomũ zor Et dixit Gal. in li. de cibis ꝙ cinamomũ aromatizat stomachũ:⁊ cõfert frigiditati eiꝰ:⁊ frigiditati epatis:⁊ facit euenire somnũ ⁊ aperit opilatiões: ⁊ prouocat menstrua:⁊ abstergit obscuritatẽ visus:⁊ desiccat humores qui sunt in capite ⁊ in stomaco. Et vsus comestiõis eius a ꝓprietate cõfert obscuritati visus q̃ accidit ab hũoribus. Et idẽ auc. Dia. Cinamomũ ingredit̃ cõfectionem medicinarũ odoriferaꝝ bonaꝝ:⁊ ẽ maxĩ ĩ iuuamenti ⁊ terit̃ ⁊ cõficit̃ cũ vino bono ⁊ fiũt ide trocisci q̃ desiccant ⁊ reponunt̃ ĩ vmbra:⁊ sic virtꝰ eiꝰ diutiꝰ ꝓuari põt

Ca. 128. **Aui.** li.ij.c.de cinamomo. Ultimũ est in subtiliatione attractiuũ apitiuũ retificãs oẽm putrefactionem ⁊ oẽm virtutẽ corruptã ⁊ oẽm saniositateꝫ humoralem. Et idem in libro de viribus cordis ait:ꝙ confortat cor. Pli. lib. xij. cap. xx.

¶ Cap. 205.

Arbor granati siluestris vel aspalatum.

Darsisaban vel mahat:vł michad:vel kilkĳ ara grece aspalio. latine arbor granati siluestris. Darsisaban est arbor quam Diasc. vocat aspalium.

Sera. in scđo de trifera dicit ꝙ est beteramen. ⁊ ꝑm quosdã vocat̃ atrac:⁊ ẽ arbor granati siluestris:⁊ fructꝰ eiꝰ vocat̃ bel. ⁊ est arbor spinosa cuiꝰ lignũ est rubeũ vel purpureum. ꝑm Alm. hꝫ florẽ citrinum. ĩ barbaria vocat̃ alpãi igredit̃ ĩ trocisis andromaci tyriace maioris:cuiꝰ loco ponit Aui. fructũ alẽbut.

Sera. lib. aggre. ca. 26. mahat. Sunt vene arboris granati siluestris que nascit̃ ĩ seni vltra mare ⁊ in corascen. ⁊ sunt vene grosse albe: colligũtur in bazmẽ. ⁊ eius mala granata sunt sicut mala granata domestica in principio ortus eorum ⁊ color est inter rubedinem ⁊ viriditatem ⁊ intra malum eiꝰ sunt grana rubea rotunda in magnitudine seminis lẽtisci:⁊ dimittũt eam in cortice suo quãdo egent eis attrahunt a cortice mahat. ⁊ est ca. ⁊ hu.

Dia. cap. de aspalto. siue aspaltas. Nascit̃ in insula Rodo. cuius species duplex est. Est enim vna spinosa fructicẽ habẽs. ⁊ depositũ cum cortice purpureo vel rubeo ⁊ denso odoris summi ⁊ amari. altera est alba lignosa etiam imbecillis supple. ⁊ ista est quam Serap. vocat mahat. Li.i.c.19

Pos. Aspaltum auget sperma ⁊ corroborat coitũ ⁊ est bonum podagre quãdo territur cõficit̃ cum aceto ⁊ linitur super ipsum. ⁊ cõfert spasmo ⁊ mollit duritiem iuncturarum.

Dia. Uirtus aũt eius est ca. stiptica qđ cũ vino si fuerit elixatum vulneribꝰ oris medet̃:⁊ putredines quas greci nomas appellant. ⁊ putredines necesse curat. ⁊ vꝫ cõtra vlcera vẽtris qñ fit ex eo clistere ⁊ bothor nasi. ⁊ expellit fetũ qñ fit cum eo nascale:et fomento vulneribus prodest pessarĳs additum muliebria deponit:cuius elixatura ventrẽ stringit:sanguineꝫ reĳcientibus subuenit:aqua eius bibita inflãmationes ⁊ dissurias compescit.

Dasafagi.i.plãtago.
Dasaga.i.amiziden.
Dasatigmi.i. acetum acetosum satis.
Dasephur.i.alleluya.
Dasin.i.dasion.
Dasium.i.lauristatium.
Dasmudes.i. mucillago.
Dasne.i.laurus.
Dasnes alexandrie. idest laureola.

¶ Cap. 204.

Dasnoides gre. ara. spẽs alexãdrie vel mezereon. lati. vero laureola:vbi sciendũ ꝙ aliqui putent laureolã nõ esse mezereon:quorum error dignoscitur in.l.camelea. laureola

Sera. lib. aggre. ca. gara alexãdrie.i. laurus alexandrie ⁊ est plãta habens folia similia folĳs mirti agrestis:q₂ sunt maiora ⁊ meliora ⁊ albiora eis ⁊ hꝫ fructũ intus folia in magnitudine ciceris coloris rubei ad rubedinẽ sanguinis tendentem ⁊ habet ramos longitudine duorũ palmorum aut plus ⁊ radices similes radici mirti agrestis:nisi quia sunt molliores ⁊ odorifere ad rubedinẽ tẽdentes:nascit̃ in locis montuosis:⁊ illud qđ de ipsa administratur est radix. Et idem Sera. ca. de lauro. vbi tractat etiã de laureola. Ca. 334 c. dẽ lauro

Sal. vij.sim.phar.c.dasnois alexãdrie sapor eius est acutus ⁊ in ea ẽ amaritudo. ⁊ virtus eius est que incidit ⁊ abstergit. Et idẽ Sera. Et ex gara ẽ que dr̃ Camedapne gre. vel dapnides alexãdrie:sꝫ.l. sigillum salomõis. cuius altitudo est vnius brachĳ ⁊ hꝫ virgas multas rectas subtiles lenes. hꝫ folia sĩlia folĳs lauri sꝫ minora subtiliora ⁊ leniora:quorũ color ẽ viridis. ⁊ hꝫ grana rotũda rubea:q̃ adherẽt folĳs. rami eiꝰ comedunt̃ dũ sunt recentes. ⁊ virtꝰ eiꝰ ẽ sĩlis lauri alexandrie supradicte. sed speciem gare alexandrie q̃ vocatur dasnoides.i.laureola:non tangit hic Sera.

Pli. aũt ca. de Camedapne.i. ĩfima lauro. Dapnis enim gre. laurus. came.l. infima. ⁊ est scđa spẽs lauri a Dia. posita in ꝓprio.c. licet non nominet ipsam sic que ꝑm Pli. ramos spargit a radice folio acutiore q̃ꝫ mirte molliore candidiore ⁊ maiore semine intra folia rubea. non nisi in montuosis nascitur locis. lib. 24. c. xv. ĩ pn. lib. 4. c. cxliij.

Dia. ca. dasnoides.i. laureola. hꝫ virgas lõgas duobus cubitis:tenues rectas ⁊ lenes ⁊ folia lauri similia. sed tenuiora ⁊ viridiora:semen in medĳs folĳs hñs. Et idem ꝑm aliam translationem dasnoides idest. laureola cubiti vnius habet longitudineꝫ

⁊ virgas multas ⁊ non fragiles ſed mucillaginoſas. fo
lia ſunt illi lauro ſimilia: ſed molliora.i.flexibiliora ⁊
duriora ⁊ non frangibiliora guſtu ca. ex aſperantia: flo
res albos habet: ſemen vero nigrum cum maturũ erit
radix eſt illi inutilis naſcit̃ in locis montuoſis.

Poſ. Dia. Daſnoides folia ſicca ⁊ viridia bi
bita flegma vẽtris deponũt vomi
tum prouocãt mẽſtruis imperant. apoſtematiſmis ma
ſticata preſtant auxilium. ſternutamenta prouocant: ſe
minis eius grana.x. bibita ventrem molliunt.

Sal. Camedapne. ideſt ſigillum ſalomonis prouo
cat vrinam ⁊ menſtrua ⁊ confert diſtillationi
vrine ⁊ mingentibus ſanguinem.

Caſ. felix.c. Camedapne. eſt diuretica valde folia
ei⁹ cataplaſmatib⁹ adhibita dolorem capitis
tollunt egõnes ſtomaci impoſita ꝯpeſcunt ⁊ tortiones
anteriores cũ vino bibita potiſſime que ſemina habẽt
anterius. poſteriores vero que ſunt poſterius medican
tur. ſuccus eius cum vino bibitus menſtruis imperat.
prouocat vrinam peſſario adhibitus hec omnia facit.
mictualis eſt virtutis cum folijs ſuis ſine floribus incen
dioſe ſe laborantes quidã cataplaſmauerũt. Que ve
ro dicit Meſue vide ſupra. capitu. de camelea.

Daſococta. i. daſacoita. i. lauri bacca.
Datiſium.i. amurca olei.
Datrion.i. lachryma. inde
Daucus gre.i. bauria vel paſtinaca. vnde dauc⁹ alius
eſt aſininus alius domeſticus: qñ per ſe ponitur dauc⁹
dꝫ intelligi paſtinaca ſilueſtris.i. daucus aſininus. vt
Joan. Sera. cap. de tyriaca. ⁊ Salie. ſcđo de edulijs.
circa fi. vt patet in.l. lezar. lꝫ Caſſius felix. ca. de empi
cis dicat. qñ per ſe ponitur ꝙ eſt ſemen baucie horten
ſis ⁊ eſt daucus ſilueſtris vel aſininus melior cretico: ⁊
dicitur creticus: qꝛ in creta inſula inuẽtus eſt prius ⁊ di
citur aſininus qꝛ eſt cibus aſinorũ. Creticus aũt eſt ma
ioris efficatie. ⁊ hoc proprie terre diſpoſitionẽ meliorẽ
pro quo. lege lezar.
Dauguan. eſt menſura liquidorum põderãs. li.33.
Durch ſcđm alios. ll.60. Serap.
Daumarã ſceſabraꝫ.i. ozimum. Aui.
Daurach. ideſt pondus.
datrion. dãdodes. ideſt lachryma oculi.
Dauchion. Dia. Plin. lib. 25. ca. 9. poſt prin.
Dauſir. ara. deuſir.i. auena. Egilops. Sale.
Daxilon. ideſt ciprum.
Daximalios. ideſt vrtica.
Daximiuꝫ. ideſt rubea tinctorum.

Cap. 205.

Coriandrum.

Daybora ara. vel cumbera. grec. corion. vel
coriamium lati. vero coriandrum.

Dia. Li.3.c.65. corion. Coriandrum
omnibus eſt notum. eſt fri. tritũ
⁊ in cataplaſmatib⁹ redactũ cuꝫ polenta ⁊ pãe triticeo
mixtũ ⁊ impoſitũ ignẽ ſacrũ extinguit. tumoreos igne
os tollit melle addito ⁊ vua paſſa impoſitũ epimeridas
⁊ tumorem teſtium ⁊ carbunculos curat: ⁊ collectiões
cõpeſcit cũ faba frixa mixtum ſcrofulis ⁊ puſtulis pre
ſtat effectum: ſemen eius bibitum cum dulcore lumbri
cos extinguit. genitalia ideſt ſemina viri decreſcere fa
cit. nam ſi multum acceptum fuerit ſemen ſenſus homi
nis hebeteſcit: aut citius infert necem: vnde non debet
quiſꝗ̃ vſum eius frequentare: ſucc⁹ eius aceto mixtus
aut ſpume argẽti ceruſe: ⁊ vino omnes puſtulas et cali
gines ebullientes extinguit. hic ſuccus viſcide eſt virtu
tis. reſtringit ⁊ refrigerat. ⁊ ideo ꝓprie ad ignẽ ſacrum
facit ſicut ⁊ folia eius cum ſucco maligranati ⁊ oleo in
potõe ꝑmixtũ aĩalia intraneis permixta ignita ꝯſeqtur
ſemẽ eius ex aq̃ potatũ ſolonẽ ventris abſtergit. miruꝫ
eſt ꝙ xenocrates tradit ſi vnũ ſemis granuꝫ femina bi

Semẽ coriandri lũbricos necat.

berit vno die ei mẽſtrua contineri. ſi duo ⁊ totidem iam
diebus quot grana ſumpſerit.

Sera. Li. aggre. ca. daybora. Subſtantia ei⁹ eſt
terrea ſubtilis: ⁊ eſt cum hoc in eo aquo
ſitas tepide virtutis non pauce quantitatis: ⁊ in ſapo
re eius ſm plurimum eſt amaritudo ⁊ virtus eius que
abſtergit ⁊ reſoluit ⁊ ſumitur ⁊ diſtillatur in oculum
⁊ confert dolori eius magno cum lacte mulieris: et fit
emplm̃ cum eo. ⁊ abſcindit humores deſcendentes ad
oculum. Et idẽ aut. Aben. Meſuay. Qñ torreſcit ſemẽ
coriandri ſtringit ventrem ⁊ abſcindit fluxum ſangui
nis qui eſt ab interioribus membris curat̃ ſi ponat̃ ſup
locũ fluxus. Et idẽ auc. Abugerig. coriandrũ eſt fridũ
narcoticũ cõgelat: ⁊ ꝓhibet fumoſitates aſcendere ad
caput. ⁊ ideo cõfert ſode ⁊ ebrietati ⁊ abſcindit fluxum
ſanguinis. ⁊ ſtringit ventrem. Et idẽ auc. Alexand. Co
riandrũ ꝓhibet fumoſitates aſcendere ad caput. ⁊ ꝑꝑ
hoc ponit̃ in cibis epileticorũ qñ cauſe epilẽie ſunt vapo
pores aſcẽdentes ſtõco. Et idẽ auc. Alcãzi. qñ corian
drũ ſiccum infundit̃ in aqua eius cũ zuccaro abſcindit
virge erectionem: deſicat ſperma. Et idẽ auc. Raſ. ſi bi
bantur. ℥.iij. de ſucto eius recenti occidit ⁊ abſcindit flu
xum ſanguinis a narib⁹ qñ odoratur. Et idẽ auc. Hu
max in li. ꝑmutationis: ꝙ pillule Sal. ſunt ei contrarie.

Emplm̃ ex coriãdro ad oculum.

Coriandrũ ꝓhibet virge erectiõeꝫ ⁊ deſicat ſperma.

Dia. Uero ꝯtradixit ei cũ. l. Sal. dixit ꝙ corian
drũ declinat ad caliditateꝫ: qm̃ manifeſtum
eſt ipſum eſſe virtutis frigide. ⁊ ex dicto ſuo qñ ſumitur
ſuccus eius occidit. Et idẽ auc. Abix. coriandruꝫ recẽs
eſt mortificatiuũ cõgelatiuuꝫ: ⁊ ſi hõ vtit̃ eo multũ vel
potu aque ei⁹ ẽ toſicũ: ⁊ ſi ponat̃ aq̃ ei⁹ cũ aliq̃ ex alijs
herbis. ⁊ qñ cũ aqua ei⁹ liniuntur ap̃ata ſanguinea aut
colerica confert ⁊ extinguit eorum inflammationem.

Sal. vij. ſim. phar. c.41. de coriandro virtus eius
pria eſt ca. vñ Diaſ. infrigidatiuã dicit hanc
herbã nõ recte cõpoſitã aũt ẽ ex cõtrarijs virtutibus:
multũ q̃dẽ hñs amare ſube q̃ indicat ꝙ ſubtiliũ partiũ
eſt ⁊ terreſtris. nõ modicũ aũt hñs ⁊ aquoſe humidita
tis vel tepide ſm virtutẽ. hꝫ aũt ſtipticitatẽ nõ modicã
in q̃b⁹ oĩb⁹ opat̃ q̃deꝫ varie oĩa q̃cũqꝫ Dia. ſcripſit ſed
puto ſic exiſtere ſicut ſi mox ſecũduꝫ pricipia plagatis
vel qualitercũqꝫ percuſſis in aliqua particula timor li
uidus vel niger fieret fria putaret̃ paſſio eẽ ⁊ egere dia
forantibus ⁊ calefaciẽtibus pharmacijs: ſm eundẽ pu
to moduꝫ ſi tranſcenderit aliqñ calida diſpoſitio ad fri
dam obliuiſcẽdũ ẽ prioris notãdũ v̈o. alio ſcđo noĩe. vł
ſi nomẽ nolueris ꝑmutare: ſꝫ facere ſicut q̃dã q alia qui
dẽ pricipijs. alia v̈o declinatiõis ſcribũt auxilia nõ autẽ
opꝫ frida eſtimare eſſe declinatiõis pharmaca cõcedẽ
dum. n. ẽ heriſipillã noĩare ſiq̃s voluerit hmõi diſpoſi
tionẽ. nõ tñ ca. vocare eã ꝑmittẽdũ qñ dep̃ſſa ẽ ⁊ remiſ
ſa: nequaꝗ̃ ergo tũc ꝙ auxiliat̃ ⁊ ĩfrigidatiuũ eſſe pute
mus. ſicut Dia. vt coriãdrũ. qm̃ cataplaſmatum. vt ipſe
ait cũ pane vł cũ alfitis ſanat heriſipillã. certũ ẽ heriſi
pillã. q̃ vtiqꝫ ĩflãmatiua ẽnũꝗ̃ ſanabit cũ pãe coriãdrũ
ſed ꝑ id qđ ĩfrigidat iã ꝑpea ⁊ nos ĩ anteriorib⁹ ſermo
nibus qñ cũ determinata experiẽtia ꝓbare cuiuſlibet
pharmaci virtutẽ poſtulabam⁹. ſimplicẽ em̃ vt poſſibi
le eſt maxime portionẽ eligere cõſulebam⁹ plurimi aũt
medicoꝝ neqꝫ q̃cũqꝫ plurime egritudinũ mox a prin
cipio inuadũt cõpoſita noſcũt. neqꝫ quoniã alia paſſio
eſt heriſipilla certa. alia vero vocatur ab omnibus no
bis iam ꝯſuete ⁊ ab antiquis flegmõ. alia aũt in medio
q̃ꝫ multe. hec quidẽ ⁊ vt vtiqꝫ dicat q̃s herſipilla fleg
monoſa. hec aũt velut flegmones q̃dã heriſipillatos in
uenies aut velut flegmones. aliqñ ⁊ neutrũ p̃dominãs
At vero ⁊ in damaſcoſus quando apparet ſicut ⁊ herſi
pillas

Ca.41. ⁊ eſt gal. ꝯ diaſcori. in hoc.

pillas sicut et alius sclirosus. vñ de ꝯpositis oib⁹ nō modica haberet multitudo. latius vero ī qbusdā aliis dictum est de his et in libris terapeutice methodi dicet et nunc est de eis necessarium memorari q certā herispilā nūq̄ sanabit p̄dictū cataplasma. voco aūt certam qñ a colerica humiditate repleta fuerit particula. qm̄ autem lōge ab īfrigidādo est coriandrū. lz tibi ex his que scripsit Dias. addiscere. Scrofulas em̄ ait dissoluere. qm̄ autem nullū infrigidantiū pharmacoꝝ sufficit dissoluere scrofulas: neq3 enim puto Dia. putare multa quidē scribentē scrofularū sanatiua. oīa vero cōcordātia et calida cōplexionib⁹ et diaforetica operationibus existere.

Aui. lib. ij. c. cxliiij. de coriādro. aliud ē humidum et aliud est siccū. Et dixit Gal. Virtus eius est cōposita: et qd̄ ī eo dn̄atur ē terreitas. qñq3 et aqueitas tepida: et ī ipso ē ponticitas parua a stipticitate apd̄ me vero aqueitas ī ipso frida ñ tepida oīno nisi sit pp substātiā subtilē ca. permixtam ei: cui⁹ separatio ab eo fit velox. Et Humay quidez dixit ēt q Gale. remouit friduz a coriandro cōtradicēdo. Dia. Ego aūt dico q iā testificati sunt friditatē eius. Ruffus et archigenes et alij ab eis fridū ē in fine p̄mi vsq3 ad. ij. sic. ī scd̄o apd̄ filium viregi in tertio. apud me vero siccū est declinans ad caliditatē puā et forsitā illud est pp subām in ipso subtilē q̄ resoluit vt nō remanet cū bibit: et si nō pp qd̄ opz vt sit multitudo succi eius interficiens cū infridatione in ipso ē stipticitas et stupor: et succus eius cum lacte sedat oēm fortē pulsationē: et cōfert apostematib⁹ cal. cum cerusa aceto et oleo ro. cum melle et oleo scoꝛ. et vestigijs ignis persici et cū farina fabaꝝ: aut sanich: aut farina ciceris scrofulis qñ p̄miscet cum eius succ⁹ iquit. Gale. cū resoluit scrofulas. qūo ergo ē fridū et possibile quidē est vt dicat ei pp ip sius ꝓprietatē: et qm̄ in ipso est substantia subtilis ꝓfundans penetrans et ꝓfundat et non ꝓfundat substantia frigida. sed qñ bibit resoluit calidum velociter remanens frigidum agens. Et dixit nō sanat ex herisipilla: nisi q infrigidatū est aut permixtū humori melico et flegmatico cōfert vertigini facte a vapore calido aut flecmatico et epilie facte ex hoc et ꝓprietas ei⁹ est prohibere vaporem a capite: et pp hoc ponitur in cibo patientis epilensiam ex vapore stōi. et inde multitudo eius humidi et sicci pmiscet sensum. et q humiduz est facit somnū et ꝓhibet fluxū sanguinis nariū et puluerizatio sicci et collutio oris ex succo humidi cōfert alkole generat tenebrositatē visus: et succus eius distillatus sedat pulsationē in oculo et proprie cum lacte mulieris: et quando ex folijs eius fit emplastrum prohibet cursum materierum ad oculum. cōfert tremori cordis calido: et potantur ex eo due. ℥. cum aqua lingue arietis. et retinet sputum sanguinis. Est tarde digestionis et cōfortat stōm calefactū. et qd̄ de eo torrefactum ē ꝓhibet vomitum: dr̄ q ip̄m sedat eructuationez post cibū et si ita tūc facit id propterea: qr ꝓhibet vaporem et motum eius. Constringit semē eius torre factū. et dicit q semen ei⁹ cū rob solutione educit serpētes et coriādrū qdē cū melle et oleo cōfert apatib⁹ testiculorū ca. et qd̄ de eo humidū est: et qd̄ siccū frangit virtutē coitus. et erectionē virge desiccādo sperma. Cū ex succo eius bibitur circiter. ℥. 4. interficit: qm̄ facit homines possidere tristitiā sincopin: et non opz vniuersaliter vt de eo multum sumatur.

Deafati deafaciei. i. rosa in facie. i. pustule paruissime in corpore hominis tempore caloris et dicuntur desudationes.
Debacul. i. aconitum.
Debalium. i. polium
Debe. i. aurum.
Deben. i. oleum quod fit de ben: fructu. l. bedan⁹ repsico
Deble. i. animalia.
Deboliar. i. cimex.
Deboti deboti. i. terbētia.
Debulnationes. idest linimenta.
Densor. idest platanus.
Decasior decasor. i. auena
Dechā. i. virga pastoris.
Dechischene. idest farina ordei.
Dechie. dechith. arabi. i. farina. dechil. idem.
Dechin. idest omne oleum p̄ter oliuarū. dehē. idē.
Decisis. i. spelta
Deciston. idest cotum.
Declin. declios. idest pediculus vulturis. dede. dedei. idem.
Decoctum. elixatura. rob vue. Sappa. Triplicatum. Dulcor. carenum. idem Auic. Pau.
Decola. decolay. idest bothor vel pustule in ore.
Decosio. i. pentafilon.
Deda. i. zapin⁹. Den. idem
Dedablet idest faba lupi.
Dedalion. i. mentastrum.
Dede dedei. idest pediculus vulturis.
Dedefon. idest rupis concanum. Derufan idem.
Dedichisa dicit Aui. q est cortex indus stipticus ī arabico scribitur darchese. Judeus dicebat sic vocari mellicaz. ara.
Dedogaos. i. auena.
Dedos. dedose. idē macer vel folium.
Deduston. i. matrisiluia.
Dedurisa indus. idē stipticus valde.
Deeb. idest auruz. debeb. idem.
Deemptanium. i. pauceda danum.
Deen. idest lignum indum et est deda.
Defictum. defrictum vinūnū. i. sāpa defructum.
Defle. idest oleander planta venenosa. que grece. nerion vel neredendios dicitur et redodafni.
Defrigis. idest difrigis.
Degalea: est arbor cuius succus ingreditur in quandam confectionem ad scabiosa vlcera in antidotario virili: et latine dicit galea vel regalea. habet folia ad modum alexādri et nascit ī locis humidis.
Dego. degoa. i. lac ex quo extractum est butirum.
Degoison. idest apiū risus
Deheb. decb. ara. i. aurū.
Dehedi. idest beem.
Dehen. dechine est omne oleū preter oliuarū qd̄ proprie zait dicitur.
Deiacur. ara. dyacore.
Dyacodion. Mesue. cap. de pleuresi.
Deiberane. ara. i. vespa. lib. de doc. arab.
Deilis. idest specus.
Deilix. i. loc⁹ a quo fit trāsitus d̄ vno loco ad aliū et ꝓprie qñ est sub terra
Deindar arabi. est species sauine Abbel.
Deiranie. i. cantarides.
Deisparia dicunt que difficile corrumpuntur in cibis O riba.
Delethereon. idest letalis cibus vel potus vt fungi venenosi. Cassius fe.
Delesiolios. idest vsnee.
Delegensiter. i. abrotanū.
Delfara. i. vngula animalium.
Delfis. i. secundina. Gale. particula prima. epide. cōmento primo.
Delicterie. i. medicine venenose. Gale.
Delitron. delitiron. grec. thanasia. idest venenuz farmacon.
Delision. i. cimbalaria.

Cap. 206.

Eliou. ara. egelida. vel gēgilida vel noyda. latí. vero rapa. alias segem arabi. Rapa.

Sera. Li. ag. c. 191. delitiē. Ex ea ē domestica et agrestis. domestica ē oibus nota. sz agrestis q̄ latine vocat rapela est planta habens ramos multos quoꝝ lūgitudo est vni⁹ brachij Nascit in locis siccis: et hz summitates lenes: follia mollia et grossa in modum digiti pollicis: et amplius parum et laxa. et habet semen puū et nigrū qd̄ cuz frangitur est album interius.

Dia. Cap. rapa. f̄m translationem nostram rapa agrestis nascitur in locis siccis fructum collectum faciens cubiti hn̄s lōgitudinem et multas virgu Lib. ij. c. 101.

las:folia habens leniora ꝛ grossa in modum digiti ꝛ sa/tis lata:semen eius in foliculis cōclusum est nigrū ꝛ fragile qḋ fractum de intus habet album colorem.misce/tur ad albamentum faciei vel totius corporis ꝛ vultus farina lupini ꝛ fabe ꝛ ciceris vel orobi admixta.Sȝ radix rape domestice bona est.¶ Sȝ ventrē īflat:ꝛ suc/cum corpori addit venerem stimulat.Elixatura eius fomento podragicis ꝛ pernionibus presidiū est:ꝛ ipa trita ꝛ imposita hec omnia facere nouit:excauata ꝛ oleo ro.ꝛ cera mixta ꝛ in cineribus.calefacta pnionib⁹ opi/tulatur.Cima eius elixa ꝛ comesta diuretica est.fert cū eius antidotus tyriacis miscetur.venenosis potionib⁹ occurrit.cū vino datum vel ex mulsa bibitum venerem stimulat.Radix incisa in partib⁹ ꝛ in aqua salsa ꝛ aceto composita digestione ꝛ orexim facit.Rapam democri/tus tanq̄ȝ contrariā corpori damnat.putat.n.ex ea in/flationem stomaci excitari.Contra Diodes itēq̄ȝ Dionisius eam necessariam extimant propter eas virtutes que subiecte sunt antidotum reputant.cum ex oleo ꝛ vino trite sumitur.venerem stimulāt.eo validius si omni eruca condiantur.cocte ꝛ cum adipe contuse oculoruȝ dolori medentur.feruentes imposite mitigant pernio/nes frigus ex pedibus tollunt cuicunq̄ȝ vitio pedū maxime trituris succurrunt:ꝛ semen ex vino vulneribus

semē rape cōtra venena.

venenatis illinitum prodest.Contra serpentis morsum ꝛ toxica datur semen ex vino bibendum.sed hoc semen in rapis potest calidum ꝛ feruens videri.ipse.paulo so/lutiores creduntur.sed que minus possidet caloris mo

rapa generat spma.

liendi potestatem continent.¶ Item radix inflat ꝛ se/men generat in homine.Et idem Sera.Et alia species parue rape que quando comeditur generantur inde inflationes ꝛ nutrimentum eius est minus nutrimento alterius speciei.¶ Et quando bibitur ex semine ei⁹ pro/hibet nocumentum medicinarum mortiferarum.ꝛ radix eius preparatur sicut de rapa diximus suppler:ꝛ illa vocatur napus caulem vel napo caulem/

De napone cauli.

Pli. lib.xix.capitu.v.ante mediū.ꝛ lib.xx.cap.iiij.ꝛ lib.xviij.cap.xiij.de napo.Napus caulē vel napo caulem ex duobus oleribus compositum nomen habet:q2 sapore rapa.in radice napo ꝑpter qḋ discer/nitur:que sane minor est rapa vñ napo ad similitudinē rape vocat⁹:q2 folijs latior ꝛ radiculis gustu.subacrior est nōis affinitas in vtrisq̄ȝ inde pene cōis:q2 vtrunq̄ȝ semen in alterum vicissim mutatur.nā rapa in alijo solo vt Emilianus ait.Per bienniū in napū:al's vero nap⁹ transit in rapam.domestica rapa dicta est a rapiendo.idest comprehendendo terrā oībus nota est.Est autem radix eius amplior napo sapore dulcior:ꝛ folio tenui. Cuius radix comesta inflationē facit.ex aqua vero vbi decocta fuerit podagricis optima est fomentatio.etiaȝ ipsa cōtrita ꝛ iposita idē operat.q2 si excauetur ꝛ acci/piatur oleum rosa:ꝛ cere modicum:ꝛ sic in cinere cali/do coquatur:ꝛ vt cerotum fiat ad idem valet.

Alman cap.de napo.trac.3.Napi aceto condi.ti frigidi exn̄t:qui lȝ inflationem faci/ant:coleraȝ tametsi extingunt rubeam.Sed sciendum quod rapa agrestis vocatur rapola.cuius succus mirabiliter herpetibus ꝛ fistulis impositus medetur.Et ipsa comesta similiter.Et semen eius est tyriaca venenis.

Cap.59.

Gal. scḋo de cibis ca.de rapa.Multiformiter autem ꝛ hanc homines preparat vsq̄ȝ ad hoc q2 componunt eam cū garo ꝛ aceto vt habēt ꝑ vsu ꝑ totum annū.Chimū autē reddit in corpore grossiorem cōmensurato.pp qḋ si abundauerit quis in vsu ipsius ꝛ maxime si quis deficiēte in vētre digerēs ipsam cōgregabit vocatum crudum chimū.ad secessum autem ven

rana generat chimū grossum.

tris:neq̄ȝ cōtrariari vtriq̄ȝ:neq̄ȝ cōferre dicat quia ipaȝ ꝛ maxime qñ decoquit.bñ.n.indiget ipsa ꝛ ampliori decoctione.¶ Fit aūt optima bis elixata:sicut dictum est prius de causis preparatione.si aūt crudior sumat idi/gestibilis est ꝛ inflatiua:ꝛ mala stō qñq̄ȝ aūt ꝛ mordicationes operatur ſm ventrē.per aquā aūt elixatā admirabor vtriq̄ȝ si minus aliqua homo generum plantaruȝ nutrit.ꝛ idem in sexto de sim.phar.c.gengilidis siue rapa ipsa est semen ad libidinem incitat:inflatui spiritus generatiua existens.

Delofaria. Deloferria.i. ordei.
alinea. Delon.i.fructus melonis.
Delriche seche.i.farina. ¶ Cap. 207.

Em arabi.grec.emac.latine.vero sanguis. Sāguis Cap.45.

D **Sera.** lib.aggre.ca.dem aucto.Gal Sanguis porci est calidus hu/sicut hoīs¶ Sed sanguis columbe admi/nistrat a q̄ȝ plurib⁹ medicorū i capite qñ fuerit scissura in craneo.nā proijciūt in loco illo sanguineȝ colūbe ꝛ distillatur sanguis columbe dū est calidus in oculo qñ in oculo fiunt tarfati.ꝛ quidā extrahūt pēnā ab ala ei⁹:ꝛ exprimūt sanguinem qui est in ea:aut scin/dunt sub eius ala ꝛ accipiunt sanguinem qui egreditur ꝛ ponunt eum calidum:ꝛ nō faciunt hoc nisi qui volūt occidere colūbum.ꝛ qñ loco sanguinis distilatur oleuȝ ca.nam iuuamētum eius in hoc nō est nisi ꝑpter actualem caliditatem cū tēperamēto ꝛ nō pp aliā virtutē et manifestatur etiā hoc q2 oleum ro.cum hoc q2 est tem/perate cōpletionis hȝ etiā virtutē quādā stipticā ꝛ sanguis caprinus ꝛ hircinus datur in potu cū melle hydropicis:ꝛ quidam astāt hunc sanguinē ꝛ dant in potu ha/bentibus fluxum ventris mucillaginosum in quibus est admixtus sanguis:ꝛ hoc propter grossitiem terream que est in eo:ꝛ propter siccitatem que est admixta sue caliditati.¶ Sanguis agni qñ bibitur cōfert eplīe ꝛ ad hec vȝ filr edi:ꝛ confert expuentibus sanguinem:vidi opificem quendā discretum ꝛ veracē:ꝛ bone memorie qui dixit mihi q2 hoc expertus fuit in duobus spuenti/bus sanguinē dare.s.eis de sanguine illo.ꝛ contulit eis iuuamento magno:ꝛ ego credidi dicto eius ꝛ extima/ui q2 isti nō emittebant sanguinē a pulmone nec a pala/to:sed potius propter operationeȝ alicuius vene.ꝛ est magis iuuatiuus fluxui sanguinis q̄ȝ sanguis alius.Et opȝ q2 sit coagulatus ꝛ ex eo accipiatur lib.j.ꝛ misceat cum aceti fortis.lib.j.ꝛ bulliant simul tribus ebulitio/nibus aut parum plus.deinde diuidatur in tres partes ꝛ detur in potu qualibet die pars.in ieiunio:ꝛ maxime quādo fuerin⁹ distātes a locis vbi sunt tales medicine. ¶ Et sanguis hirci ꝛ vrsi qñ ponitur super apata calidus maturat ea cito:ꝛ sanguis porci sedat doloremꝛet curat vlcera auriū.¶ Sanguis edi ꝛ anseris ꝛ anatis ingrediuntur in multis confectionibus ꝛ antidotis que conferunt apostematibus.¶ Sanguis vero sersen.i. cunicculi ꝛ columbi:ꝛ si in cibo accipiatur calidus.ꝛ sit cum aliquo istorum cohol.confert apostematibus calidis oculi ꝛ sanguini qui est i eo ꝛ obscuritati visus ꝛ sanguis columbe valet obscuritati visus ꝛ abscindit fluxū sanguinis narium proprie qui fluit a miringis cerebri. ¶ Sanguis hirci capre ꝛ leporis:ꝛ cerui quādo assantur ꝛ administratur quicūq̄ȝ istoruȝ:confert vlceribus intestinorum ꝛ fluxui ventris antiquo ꝛ quando bibit cum vino confert veneno.leporis vero sanguis quādo linitur empetigo cum eo.s.cum suum retinet colorē curat eam.¶ Sanguis vero canis quando sumit in potu curat morsuȝ canis rabidi.¶ Sanguis nemoralis testudinis curat epilēsiā.qñ sumit.i potu.¶ Et sāguis testudinis

Vide dia sco.lib.2. cap.70.

teſtudinis marine qñ bibitur cũ vino ⁊ cũ coagulo leporis ⁊ cimino cõfert morſibus venenatis ⁊ cõfert bibentibꝰ ranũculas. hoc latiꝰ inuenies i.l. latanie. Sed ſanguis thauri qñ fit emplm̃ cũ eo: ⁊ ſanich molificat ⁊ reſoluit apata dura. Sanguis rane viridis quãdo ponit̃ in radicibus capilloꝝ euulſoꝝ nõ ſinit eos renaſci. Sanguis menſtruus qñ cũ eo inungitur virga ĩ hora coitus prohibet mulierem aliã impregnari: ⁊ ſi liniunt̃ cũ eo podagrici curat dolorem eius cũ habuerit.

Aui. lib. ij. ca. de ſanguine. Sanguis bubonis confert aſmati valde: ⁊ ſilr caro ipſius. Sãguis hyrci exiccatus frangit lapidẽ renũ. Sãguis hyrci camelle ⁊ leporis frigus cõperunt nocumẽto ſagitte armene qñ bibitur cum vino. ſilr ſanguis canis.

Caſ. felix. cap. de ſanguine. Sanguis. hyrci qui ꝑ aliquẽ diẽ ante vinũ biberit. ⁊ petroſilinos vel ſiſeleos montanos comederit ſoluit adamantem ⁊ frangit etiã lapidẽ in veſica ſicut inuenies in. l. lap.

Demaſilon. i. barba ſiluana.

Dem alchoera. ara. ſanguis draconis.

Dembras. kibros. O mis O midhia. gre. piſcis menin da kirãnus.

Cap. 208:

Sãguis dragõis

Demalachoez ara. gre. ſindrichis egilos. l. vero ſanguis draconis.

Sera. lib. aggre. capi. demalachoẽ. auc. Dia. vl̃ ſindrichis egilos idest. ſanguis draconis q fit ex arbore que eodẽ noĩe nũcupat̃ ⁊ eſt planta habẽs virgas vniꝰ palmi longas aut plus ſimiles fuſis in qbus ſilat̃ ſup quas ſunt folia parua ſimilia folijs coriãdri. quorum color vergit ad rubedinem: ⁊ habẽt viſcoſitatẽ ⁊ odorẽ fortẽ: nõ tamẽ malũ: ſed propriũ odorem medicinarũ: et in ſummitatibꝰ ramorũ ſunt corone rotonde ⁊ flores albi in principio natiuitatis eoꝝ. in fine vero fiunt aure naſcitur in terra culta. Et idẽ auc. Gal. Sindrichis eſt in planta iſta res q̃ abſtergit: ⁊ eſt in ea multa hũiditas et ipſa infrigidat parũ: ⁊ cũ hoc eſt ĩ ea pua ſtipticitas ⁊ ꝓpter hãc cãm prohibet generationẽ apoſtematum Et quidam nominãt plantam q̃ dicit̃ egilops noĩe huius plãte: ⁊ eſt plãta ſimilis huic plãte in oĩbus. niſi qa iſta plãta eſt ſuperior in ſtipticitate ab ipſa. ⁊ ꝓpter hãc cãm ꝯfert fluxui ſanguis ⁊ vlceribꝰ inteſtinoꝝ ⁊ fluxui mẽſtruoꝝ ſuperfluo. Et idẽ aut. Cõſtãtini. Succꝰ huiꝰ plãte eſt ſanguis dracõis dictꝰ ⁊ eſt rubeꝰ fortis rubedinis: ⁊ ſapor eiꝰ eſt ſtipticꝰ. Et ꝟtꝰ eiꝰ ẽ que infri. ⁊ deſic. ĩ tertio. vnde ꝯglutinat vulnera q̃ fiũt a ꝑcuſſione ⁊ ꝯfert fluxui ſanguinis ⁊ vlceribꝰ inteſtinoꝝ: ⁊ ĩmoderato mẽſtruoꝝ. Et idẽ auct. dia. Iſta plãta qñ terit̃ bene ⁊ ponit̃ ſup vlcera cũ ſanguĩe ſuo ꝯglutinat ⁊ ꝓhiber apationẽ eoꝝ: ⁊ ſcindit fluxũ ſanguinis mẽſtrui: et fit encatiſma ex decoctiõe eiꝰ in aqua ſedẽt mulieres. ⁊ abſcindit fluxũ humiditatũ antiquaꝝ matricis: ⁊ bibit̃ de decoctiõe eius ad vlcera inteſtinorũ: ⁊ ꝯfert ĩciſionibus carnis et incarnat ea. ⁊ quãdo fit ſuppoſitoriũ eo ſtringit ventrem: et cõfortat ſtomacũ interiꝰ ſumptus et exterius poſitus. Sãguis dra. fri. ⁊ ſic. eſt in tertio. eſt aũt eligẽdus qui interius ẽ clarꝰ ſicut miniũ. Sophiſticat̃ qñq₃ cũ puluere miniĳ: ⁊ cũ alio ſucco indurato. ꝯtra fluxũ ſanguinis e narībꝰ ĩponatur puluis ex eo: et fricent̃ nares vt puluis adhereat rupture venarũ: fiat etiã ſinapiſma ex eo et albumine oui ⁊ aqua roſ. circa frontẽ ⁊ tpa. Cõtra emoproicã paſſionẽ vitio ſpũaliũ teneat̃ puluis eius et gũmi arabici ꝯfectꝰ ex aqua roſ. infuſiõis dragãti et pariẽs poſtea trãſglutinat. Si vero fit vitio nutritiuorũ detur cũ ſucco plãtaginis. Idẽ fit vſus ꝯtra diſſinteriã ſi fiat vitio ſuperiorũ ſi vitio inferiorũ inĳciat̃ per cliſtere cũ ſucco plantaginis ⁊ aque ordei ſuppoſitorium factum ex eo: ⁊ ſucco ſanguinarie valet contra fluxum matricis.

Demandarcori. i. ſanguis draconis.

Demelandrum idem.

Demaſur. i. aaron.

Demenchaine. i. ſanguis columbe.

Demẽbachara. i. ſanguis vacce.

Dememil vel ademil adememil. i. furunculi vel carbunculi.

Demeſſen. ſunt cortices virides quibus acuuntur fleubotami.

Demeſt. Auice. Gar. i. arbor lauri.

Demiſafurion. demiſuriõ i. virga paſtoris. Sera.

Demiopaſis. Pau. eſt paſſio qua de lõge videtur de prope nõ niſi difficiliter ⁊ anguſte.

Demolion. i. herba iouis.

Demonia a herba demoniaca. Milimãdrum. i. iuſquiamus

Demoracon eſt ꝓpriũ nomen loci.

Demulipax. i. vſnee.

Denaphia. calcail. i. cauda vulpis: ⁊ eſt herba q̃ alio noĩe centũmodia feminina dicitur.

Dende eſt ſpecies reſine. ſimilis ẽ ⁊ alia erindia. et alia deſeni: ⁊ deinde qñq₃ vocat̃ caraputie.

Dendeceleon. Corn. cel. i. hernia epiplecelon.

Dendro. idest arbor ꝑ micron. ſed dendron pero mega. vel dẽdrios. vel dendre. idest magnũ arbuſtum. i magna arbor ⁊ eſt arbor faciẽs glandes que vocat̃ quercus ꝓ qua. lat. bullos

Dendrocolaps gre. picus auis.

Dendrolibanũ. libanotis roſmarinus. idem.

Denebelacrab. quid eſt. l. elitropia.

Dens equinus. i. ſulfuraca planta iuxta fluuios naſcens.

Dedrodes. eſt ſpecies gnta titimali eorũ que ĩ titimalis deſcribunt̃.

Dia. mirſinoides. Plin. li. xxvj. c. viĳ. vltramediũ

Denebalchiel. denebalthiel. cauda equina.

Denelachitẽ. vel alchoim

Denelidẽ. idest oleum nardinum

Denneumaticos idest debilitatem.

Denia. diaſ. panax dicitur quod eſt eſua. apd Auice. ſcebram.

Denich eſt granum quoddam ſimile ordeo

Denidar. denider. eſt ſpẽs reſine vel abelexeris.

Denirapulus. i. qui ꝑ diez videt ⁊ nocte non.

Demoron. i. vſnee.

denſa. i. herba cuius folia ſunt ſilĩa folijs tritici

dens caballinus vel equinus. i. caſſilago ⁊ eſt iuſquiamus albus Chriſtoforus de honeſtis.

dens derbendium. i. colliriũ ablatũ de armenia.

dentaria. i. piretrũ.

dentales dantali amenti dulces ſunt oſſa ſatis alba et ſunt ſicut canini dentes. ſed longiores ⁊ intꝰ perforati ⁊ inanes oriunt̃ in cauernis lapidum exiſtẽtium in ꝓfundo maris frigida ſunt ⁊ ſic. virtutem habent abſterſiuã ponunt̃ ĩ ãtidotario Gal. in vnguento atrino quod interpretatur vnguẽtũ de citro.

dentes molares canis qd ſunt haphir

dentibus muris. idest maculeque fiunt in facie. ⁊ maxime infantiũ ꝑꝑ comeſtionẽ panis corroſi a muribus.

Cap. 209.

Eib. ara. gre. lati. dr̃ aurum. al̃s dehech.

Sera. lib. aggre. cap. de ob. O mnibꝰ eſt notũ. limatura eiꝰ ꝯfert. cardiace melãcolice ⁊ debilitati cordis: ⁊ quãdo cauterizatur cũ eo nõ facit veſicas cauterizatio eius: ⁊ eſt melioris et velocioris curatiõis. et dixerunt quidã ꝙ quãdo accipit aureus anulus vel argenteus. ⁊ ponitur in igne: ⁊ cauterizantur cũ coale co Aurum

lumbarũ veniunt cito ad domũ suã ab ea ⁊ nõ separã/tur. Alcanzi. vtrum sit i annulo aut aliter natura eius est talis si cauterizetur cum eo. Aurum est temperati/ uus omni metallo: vñ valet contra elefantiã. cardiacã passionem ⁊ sincopim: limatura eius cõtra elefantiam data in potu vz depurãdo superfluitatẽ humi. ⁊ exter gendo potest etiam dari contra hãc passionẽ cum yera logodiõ vel theodoricon in potu in septimana bis vel semel. ⁊ vniuersaliter valet ad pseruationẽ timẽtib⁹ le prã. auri limatura data cũ succo boraginis vel cũ pul/ uere ossis de cornu cerui ⁊ zucaro sincopizantib⁹ aux liatur: vel fiat syrupus ex succo boraginis ⁊ apposito puluere ossis de corde cerui: cũ tali syrupo det limatu ra auri. ⁊ si hunc nõ habueris detur cũ alio syrupo vi/ num in quo fuerit limatura auri cadẽs extincta. Sple neticos iuuat: ɔtra frigiditatẽ stõi det slr limatura ei⁹ in vino vel cibo. Ad vsturas magis vz ꝙ̃ cetera metal la. puluis caterie auri more colirÿ vel simplr oculis im posita maculas oculoꝝ corrodit. Sed inde qõ quomõ aurum cõfortat. cum non incorporet nec membũz nu triat. Ad ꝙ dicendũ ꝙ eorum que confortãt. alia con/ fortant mẽbra reparãdo spiritus tantũ vt aromatica: alia restaurando mẽbra sicut cibus ⁊ potus. Alia con stringendo partes laxas sicut emplastrũ ex mastice fa/ ctũ. Alia alterãdo qualitatẽ distẽperatiuã debilitantẽ mẽbra sicut diacostereũ stõ debilitato vel distẽperato ex frigiditate apponit. Alia ɔfortãt depurãdo super/ fluitatem cõprimẽdo debilitatẽ sicut medicine laxatiue ⁊ multa alia depurãtia sicut est aurũ qõ ɔfortat dũ as/ peritate sua superflua detegit.

Limatura auri cũ succo boraginis sincopizãtib⁹ auxiliat.

Solutio questionis quomodo aurum nutriat.

Aui. li. ÿ. capi. de auro Aurum est equale subtile li matura eius ingredit in medicinis melanco/ lie: ⁊ melius cauterion: ⁊ velocius sanabile est quod fit cum auro. retentio eis in ore remouet fetorem ei⁹: ⁊ in greditur limatura eius in medicinis alopitie ⁊ serpigi nis liniendis et in eis que bibuntur. Confortat oculum in alcohol positum. Confert dolorib⁹ cordis ⁊ tremo/ ri ipsius: ⁊ malitie anime: ⁊ ei qui solus loqtur. Et idez de viribus cordis. dicit ꝙ confortat cor.

Bulcasim. lib. qui dr seruitor. Modus lima mature auri ⁊ argẽti quibus vti mur i medicinis. Acci. de bono auro frustũ ⁊ hẽas co/ rã te parapsidẽ cũ aq̃ mũda ⁊ dulci. ⁊ hẽas cotẽ asperã mũdã: cui⁹ vnũ caput teneas i manu tua: aliud stet i fũ do pasidis in aq̃: ⁊ tũc frica aurũ in cote sepe madefa/ ciẽdo cotẽ cũ aqua: q2 limatura descẽdet ad fundũ va/ sis subtilis. fac ergo tãdiu ꝙ limet de auro quantũz vo lueris: deinde dimitte per horã: ⁊ proÿce aquã cum fa cilitate: ⁊ ablue ter ⁊ sicca ⁊ serua. Eodez modo facias de argento ⁊ sunt qui limant cuz lima subtili: ⁊ sic vtũt

quomodo aurũ limatur.

Depsis. i. declinatio mor/ bi gr. Theo. priſ.
Desisum grece. atria. tri/ Steph. sed addit ꝙ est polenta.
Depõ. i. arbor õptõ. idez.
Deps. i. pulegiũ agreste.
Deptolium. i. vlmus.
Deraplios. i. apiũ risus.
Deras gre. idest pellis vel corium.
Derasium. i. gariofilata.
Deremon. i. sonus in gut/ ture qñ moritur homo
Derep. i. corruptio stõi
Dererigũ. deririgũ. i. can tarides. derarie.
Deridẽ. i. spica romana.
Deril. i. almca.
Derima. i. cutis. ide astro dimia. i. pisces degẽtes in cõchis ⁊ habent du/ rum corium.
Derobub. i. bub. bulb. i. milium solis.
Derolisar. i. mentastrum.
Deronicõ quid est lege va ronig.

Ermata. gre. lat. solea calciamentorum.

Dia. ca. dermata. Sũt solee q̃ remã serũt de calciamẽto veti rupto **Pos.** vsta putrida vlcera post iflatio/ nẽ trãsacta mirablr sanat vel ea vlcera q̃ sine inflatiõe sũt desiccatiuu⁹. ẽ. n. cinis eaꝝ vl cera vasta vel ea quo vocant paratrimata vl furfures de sudore excernũt ⁊ siccãt. l. Seldacheb.

Sole a calciamẽtorum.

Derusa n: idest rupis con/ cauum.
Dedeson. idem.
Derumegum. i. daronigi. Steph.
Derungati. i. esula.
Des domestica. i. mirtus.
Desafos. i. sarcocolla.
Desarion. i. satirion.
Desatagin. i. acetosi
Desebel. i. vene rubee coo perientes oculuz.
Desesul. i. fungus.
Desem. Desenez. i. adeps. zirbi camelli.
Deserã. i. cartami marini.
Deses desisuz. i. atria. gre. et addit ꝙ ẽ polenta.
Desidie. i. delectatiões.
Desilac i. rubedo in palpe bris cum grossitudine ⁊ asperitate.
Desupion. i. barba ircina.
Destructũ. i. rostrũ corui/ ⁊ est quoddã addimẽtũ
Detei. Dethei. Dethui. de tui idest granum simile ordeo longi⁹ ⁊ strictius magis soliduz ⁊ amarũ in india inuenitur

Pli. capit. de thui. ⁊ ẽ parum declinãs ad cali. ⁊ sic. in tertio. et est stipticum valde: ⁊ cõ fer dolorib⁹ ani ⁊ mol/ lificationi eius sedendo in eius decoctione. lege dadi.

Dethel. i. faba lupi.
Detis. i. lac crudum
Deti. i. cruda.
Detifar. i. amomum
Deud quid est. l. daud.
Deumosan. i. inania
Deuran est nomẽ cuiusdã aĩalis quo caremus.
Desudaton. i. passio q̃ vo/ catur stetrigolico i esta te pp multum sudorem quam Alman. tract. v. vocat alasaph.
Desuplon idem.
Deusar. i. auena.
Deusen. idest herba: cuius folia sunt similia foliÿs tritici. sed sunt leniora. ⁊ fructus eius hz vela/ mina duo aut tria: ⁊ su/ per ipsa sũt quedã filia pilis: ⁊ qñ sumit succus ⁊ cõseruat. est cal. in pri mo ⁊ sic. i scõo. pro qua l. sceile.
Deuteria idest vinum puc ciolum catorolã dicunt maceratis aq̃ vinaceis: sed tñ inter vina opera ria reponũt. pli. 14. c. x
Deteris idest gladiolus. dia.
Deuia. i. esula. scebram. scobram. Aui. dias. que panax deuia dicitur. ⁊c.

¶ Cap. 211.

Ex domestica vl hes. ara. gre. lat. mirtus.

Sera. li. ag. c. õ doestica. ⁊ ẽ de ea for tis viriditatis declinãs nigre/ dini: ⁊ de ea alia ẽ q̃ dclinat ad rubedinẽ: ⁊ il la q̃ declinat ad nigredinẽ ɔfert magis i medicis: ⁊ slr grana ei⁹. ɔpriẽ q ex ea est mõtana: ⁊ substãtia ei⁹ ẽ cõ posita ex ṽtutib⁹ ɔtrarÿs: ⁊ illõ qõ vincit plus i ea est substãtia terrea frida. ⁊ est in ea cũ hoc res calida sub/ tilis. ⁊ sapor ei⁹ ẽ stipticus ⁊ nabach est min⁹ stiptic⁹ ꝙ̃ flos mirti: ⁊ ꝙ̃ summitates: ⁊ ꝙ̃ fruct⁹: ⁊ ṽt⁹ oĩuz par tiũ est plus desiccatiua ꝙ̃ nabach: ⁊ folia sicca sunt in hoc plusꝙ̃ hu. q2 humidis admiscet aliqd aquositatis. Alacethabon est res q̃ nascit in stipite arboris mirti: ⁊ est res desiccatiua: cui⁹ color est sicut color arboris mir ti. ⁊ idẽ auc. Aben. mesuay. Succus eius ɔfert dolori pectoris ⁊ pulmonis. ⁊ stringit fluxũ ventris colericũ et ɔfortat stõm: ⁊ est bonus vlceribus mẽbroꝝ interio rum: fortificat viscea: retinet fluxum mẽstruorũ: ⁊ gra na eius ɔferunt sputo sanguis a pectore ⁊ pulmõe: ⁊ cõ ferunt stomacho suo ponticitate ⁊ alãcetbabõ valet si cut mirtus ⁊ fortius ꝙ̃ folia mirti.

Mirtus Cap. 92.

Lib. j. c. cxxxix. **Dia.** cap. de mirto. frigidã habet in ſe virtutẽ et extenuatoꝛiã ſubſtãtiaȝ calefacit ⁊ foꝛtiter deſiccat: vna ẽ alba: ⁊ alia eſt nigra: vtraqȝ tñ omnibꝰ eſt nota. folia eoꝛũ ⁊ ſemen ⁊ cime ⁊ ſuccus ſtiptica ſũt nigra vero plus ſtringit.

Cap. u8. **Gal.** 7. ſim. phar. c. de mirto ſꝫm trãſlationẽ grecã. Mirtꝰ ex ꝯtrarijs ſubſtãtijs ꝯponit. Succus aũt folia ⁊ pullulatiões ⁊ fructꝰ et ſuccꝰ nõ multũ differentes ſꝫm ſtipticitatẽ in plãtis q̃ in ſtipite ⁊ ramis eiusfit cumuloſa. quã qdã mirrhã denoĩant. Succus aũt nõ ex folijs ſolũ expꝛimit: ſed ex fructu. Cõſtipatiua vero ſunt oĩa talia extra coꝛpꝰ ⁊ interius ſumpta eo ꝙ nullã hñt mixtã ſubſtãtiã purgatiuã. oleũ qd̃ comedit nullũ noui hñs tãtã ſtipticitatẽ q̃ꝫ ta moꝛella. merito igit vt alimẽto quidẽ ipſo raro. efficax quidez eſt ad q̃cunqȝ eſt opoꝛtunitas infrigidatiõis ⁊ ſtipticitatis alimentum autem pauciſſimũ habet.

Capitu. cccclvij. **Aui.** lib. ij. c. de mirto. in ipſa eſt amaritudo cũ põticitate ⁊ dulcedine ⁊ friditate pp põticitatẽ ſuã: ⁊ ipſiꝰ buchũ eſt foꝛtius ⁊ fiũt ex ipo trociſci cũ ſirupo ſtiptico. ⁊ in ipſa quidẽ eſt ſuba terrea: ⁊ ſuba ſubtilis pauca: ⁊ ipſiꝰ qdẽ buchũ eſt ſup virgultũ eiꝰ in coloꝛe virgulti ipſius hñs foꝛmã plãte manus: ⁊ figuraȝ eiꝰ: ⁊ in oleo ipſiꝰ ſunt oĩa iuuamẽta q̃ diIr: ⁊ ẽ foꝛtioꝛ q̃ ad nigredinẽ declinat: ⁊ ꝓpꝛie alkafrea vi rotũda habẽs folia p̃cipue mõtana extra tota: ⁊ flos eiꝰ melioꝛ ẽ ⁊ eiꝰ qdẽ ſuccꝰ cũ veterаſcit debilitat: ⁊ fit coꝛtex. ideo opoꝛtet vt ex eo trociſci fiãt. In ipſa eſt calitas ſubtilis ⁊ magis diñans. ⁊ in ipſa ẽ friditas. ⁊ eiꝰ quidẽ ſtipticitas eſt maioꝛ friditate eius. Et vr̃ ꝙ eius friditas ſit in ipſo: ⁊ ſiccitas ipſius in termino ſecundi.

Pol. Sera. auct. Aben. meſuay Succꝰ eius ꝯfert dolori pectoꝛis ⁊ pulmonis: ⁊ ſtringit fluxũ vẽtris colericũ: ⁊ cõfoꝛtat ſtõm: et eſt bonũ vlceribꝰ mẽbꝛoꝝ interioꝝ foꝛtificat viſcera: retinet fluxũ mẽſtruoꝝ: ⁊ grana eius ꝯferũt ſputo ſanguinis a pectoꝛe ⁊ pulmone: ⁊ ꝯferũt ſtõ ſua põticitate ⁊ mãet thabon: vȝ ſicut ⁊ mirtus et foꝛtiꝰ q̃ꝫ folia mirti

Dia. Sanguinẽ excreãtibꝰ dat bñ. ſtomaticis cõueniẽs ẽ. vrinã mouet. ſcoꝛpiõis moꝛſui impoſita atqȝ potui data pꝛodeſt: folia eius virentia vt cataplaſmata appoſita medent vlcera fluentia. arida vero contrita aſpꝛedine diafoꝛeſim faciunt. Item baccarum viridium ſuccus aptatur ſangninez ſpuẽtibꝰ: ipſe quoqȝ comeſte eadẽ faciũt. Et vino decocta ⁊ in modũ cataplaſmatis impoſita extrema vulnera ſanat: coctura nigre vino mixta capillos ſtringit: cum pollina vero tritici mixta ⁊ impoſita tũoꝛes oculoꝛũ cõpeſcit: et egilopis vtiliter facit: grana eius ꝯtuſa ⁊ expꝛeſſa vinũ faciunt qd̃ decoqui expedit ne aceſcat. Et vaſe picato ſeruari. facit aũt ꝯtra ebꝛietatẽ: qꝛ coherẽtis v̄rtutis eſt. Et ad furfures capitis ⁊ caua vulnera ſi frequẽter inde lauentur expedi: ⁊ capillis fluẽtibꝰ pꝛodeſt. fit ẽt oleuȝ de folijs eius ꝯtuſis et in oleo diu decoctis: qd̃ encatiſmis pꝛodeſt: ⁊ articulis vel fracturis vtiliter imponit: ſȝ ⁊ maculas per fricatũ emẽdat: aures pus eijcientes curat ſi tepefactũ immittat. folia trita cũ aqua ⁊ ipoſita reumatiſmũ vulnerũ ſanat vel loca fluẽtia fluxũ vẽtris emẽdat. ignẽ ſacrũ ⁊ tũoꝛẽ teſtiũ ꝯpeſcit. ſicca ⁊ cribellata pãnaritijs: ⁊ verẽdis ꝓſunt locis. Itẽ folia eiꝰ et medio piperis adiuncto maculis pꝛoſunt.

Oleũ de folijs mirti ꝓdeſt articulis ⁊ fracturis

Sera. Supꝛadicta põit de mẽte Dia. ⁊ vltra addit ẽt de mẽte eiuſdẽ qñ in decoctiõe eius fit ſeſſio: cõfert exitui mr̃icis ⁊ ĩteſtini inferioꝛis ⁊ fluxui mẽſtruoꝝ: ⁊ humiditatibꝰ antiq̃s ⁊ matrice manãtibꝰ: ⁊ abſtergit furfures capitis ⁊ vlcera hu. eiꝰ. ⁊ retinet fluxũ capilloꝛũ ⁊ miſcet i vnguẽtis q̃ iuuãt ad hoc. ⁊ decoctio folioꝝ eiꝰ ꝯfert multũ in ſeſſionibꝰ ⁊ ꝯfert relaxatiõi iuncturaꝝ: ⁊ qñ ipſa pꝛoijcit ſuper oſſa fracta q̃ nõdũ cõſolidata ipſa accelerãt ad ꝯſolidationẽ: ⁊ diſtillata in aurẽ a qua emanat ſanies ex vlceribꝰ ꝯfert ⁊ denigrat capillos: ⁊ ſuccus folioꝝ eiꝰ ẽt facit hoc. ⁊ qñ eiꝰ folia terunt ⁊ pꝛoijciũt ſup eis aqua: ⁊ parũ olei onfacini. aut ro. aut vini. ⁊ fit inde empl̃m ꝯfert vlceribꝰ hu. ⁊ mẽbꝛis ad que fluũt hu. ⁊ ꝯfert fluxui antiquo: ⁊ foꝛmice et heriſipile et ap̃atibꝰ inteſtinoꝝ et fiſtulis eorũ. Et qñ terunt ſicca ⁊ ponunt ſup pãnaritiũ iuuãt: et ponunt i ſubaſcellis et inguinibꝰ: et auferũt fetoꝛẽ eoꝝ ⁊ abſcindũt ſudoꝛẽ eoꝛũ qui habẽt cardicã diafoꝛeticã. ⁊ cõfoꝛtant ipſuȝ ⁊ miſcent cũ oleo ⁊ curant cõbuſtionẽ ignis pãnaritiũ: et expꝛimit ſuccus folioꝝ ipſius ꝓijciẽdo ſup ea vinũ vetus aut aquã pluuialẽ ⁊ poſtea expꝛimunt et opȝ vt ille ſuccꝰ fiat dũ ſũt recẽtia: qꝛ poſt q̃ꝫ deſiccant debilitat virtus eoꝛum.

Aui. Mirtꝰ retinet ſolõnẽ ⁊ ſudoꝛẽ et oẽm fluxuȝ ſanguis: oẽm fluxũ ad mẽbꝛũ: ⁊ qñ cuȝ eo fit fricatio i balneo ꝯfoꝛtat coꝛpus ⁊ deſiccat hũiditates q̃ ſunt i cute ⁊ embꝛoce quidẽ decoctiõis eius cũ ſuper oſſa effundunt velociꝰ fit eoꝛuȝ reſtauratio: ⁊ qd̃ ex ea vſtũ eſt loco tutie ponit ad hec vt bonus fiat odoꝛ coꝛpoꝛis: ⁊ ꝯfert oĩ fluxui ſanguis linitũ. ⁊ loco empl̃i ſupoſitũ ⁊ bibitũ: et ſilr̃ eius rob: ⁊ rob fructꝰ eius: ⁊ ipiꝰ qdẽ nutrimẽtũ eſt paꝝ. Et in ſirupis quidẽ nõ eſt q conſtringat ⁊ ꝓhibeat doloꝛẽ pulmõis ⁊ tuſſim pꝛeter ſirupũ eiꝰ: et eius oleũ et ſuccus et decoctio ipſiꝰ ꝯfoꝛtat radices capilloꝝ: ⁊ ꝓhibẽt caſum: ⁊ ꝓlungãt eos ⁊ denigrãt ⁊ pꝛopꝛie ipſiꝰ ſemina. Et decoctio ſeminũ eiꝰ in butrio ꝓhibet ſudoꝛẽ: ⁊ retificat raſurã venarum. ⁊ folia eius ſicca ꝓhibet fetoꝛẽ aſcelle ⁊ inguinũ: et ipſiꝰ cinis loco tutie ponit: ⁊ ꝯfert panno. ſedat ap̃ata calida heriſipillã foꝛmicã et botoꝛ ⁊ vlcera. et qd̃ ẽ ſup ãbas volas et aduſtionẽ ignis cũ oleo. Et ſilr̃ eiꝰ ſirupꝰ ⁊ emplaſtrũ factũ ex folijs ipſiꝰ cum oleo et vino. ⁊ poſt ipiꝰ ꝯmixtionẽ cũ eis: et ſimiliter eius oleũ ⁊ vnguentũ ex ipſius oleo factũ: et ſimiliter confert ipſiꝰ ſuccꝰ ſi ꝓijciatur ſuper pãnaritiũ: et ſimiliter cerotum factũ ex eo: ⁊ cum decoquit ẽt eius fructꝰ cũ vino: ⁊ fit ex eo emplaſtrũ ſanat vlcera q̃ fiunt in ambabus volis manuũ et i pedibus ⁊ aduſtionẽ ignis: ⁊ ꝓhibet eos a veſicatione. et ſimiliter eiꝰ cinis cũ ceroto empl̃m factũ ex fructibꝰ decoctis in vino eſt ꝯueniẽs mollificatiõi iuncturaruȝ retiet fluxũ ſãguis ex naribꝰ ⁊ abſtergit furfures: exiccat vlcera capitis et vlcera auris: et ipſiꝰ pus cũ ex ipiꝰ aqua in ipſam diſtillat. Et confert ipſius ſyrupus mollificationi gingiue: ⁊ eius folia cũ vino decoquunt: et fit inde empl̃m ſedans ſodã obtalmiã: ⁊ cum decoquitur cũ oꝛdeo ſanat eoꝝ ap̃ata: ⁊ ipſius cinis ingreditur in medicis vngule. cõfoꝛtat coꝛ. et aufert tremoꝛem coꝛdis: ⁊ confert fructus eius tuſſi pꝛopter dulcedinẽ ſuã: ⁊ retinet ventrem vtentis eo ſi eſt ſolutus ſua ſtipticitate et confert fructus ipſiꝰ ſputo ſanguinis: et ẽt eiꝰ rob ſilr̃ ꝯfoꝛtat ſtõm pꝛopꝛie. Rob eiꝰ ⁊ eiꝰ ſemina ꝓhibẽt curſum ſuperfluitatum ad ſtomacum. ſuccus fructuuȝ eius et pꝛouocatiuus: ⁊ ipſemet confert ardoꝛi vrine ⁊ ardoꝛi veſice. ⁊ eſt bonus i pꝛohibẽdo mẽſtruoꝝ pꝛouocationẽ: et eius aqua ſtringit naturã ⁊ retiet ſolutionẽ colericã ⁊ melicam linita: et ipſa cum oleo ſiſamino expellit. flegma ⁊ ſolutiõe emittit ipſuȝ: et decoctio fructuũ eius fluxui humiditatuȝ matricis: ⁊ ꝯfert ap̃ati teſticuli: ⁊ eius decoctio ꝯfert moꝛſui rutelle. ⁊ ſilr̃ fruc. eius cum potat cũ vino ⁊ ſilr̃ puncture ſcoꝛ.

Empl̃m ex fructibus mirti ꝯuenit mollificationi iuncturarũ.

C Cap. 212.

Gladiolus

[D]Exeris gr.i.gladiol⁹. vbi sciēdū φ due sūt species gladioli. vna quā inuenies i.l. glaspatella. ⁊ alia que ponitur hic. illa prouocat ventrem ⁊ ista stringit.

Dia. lib.iiij.capitu.xxij. gladiolus habet folia similia yridi: sed latiora et acutiora et hastā in medio foliorū cubiti, vni⁹ longā ⁊ grossaʒ: in cuius virgis sunt capitella trigona sub ipsius: flores habens purpureos ⁊ ī medio feniceū colorē. semen ei⁹ in foliculis est sile cucumeris semini rotundum ⁊ nigrum gustu viscidū. radix est illi nodas longa ⁊ ruffa.

Pli. lib.xxj.cap.xviij. de gladiolo. oēs nouerūt eū dicit φ fit folijs silib⁹ tirisos cubitali. florib⁹ purpureis.

Pos. Dia. Uulnera capitis optie curat fracturis medeē ossa cōfrecta exclu dit: oia infixa corpi euocat imposita. si vero ptes tres floꝝ ei addant: ⁊ radicis centauree pres qnqꝫ ⁊ mel sufficiēs et acetū ⁊ vt cataplasma īponat tumores et duri ties sparget. bibitū ꝯquassatiōes reformat: lateris dolorē tollet: strāgurijs ⁊ sciaticis optime opitulat. radix eius fluxū vētris stringit cū dulcore ⁊ aq maritima accepta: semē eius diureticū ē qd vꝫ obulo vno accepto: aut.ʒ.j. cū vino: oia vt supra facere pōt cū aceto bibitū splē siccat. Itē radix ex vino potata venena destruit. ⁊ mēstrua prouocat. trita vero in modū fomētī iposita furūculos et spinas de corpore extrahit: ⁊ oēm duritiē dissoluit et euaporat.

Pli. Radix eius potata cū vino ad venenū proficit ferū ⁊ mēstrua ꝓuocat. Itē trita ⁊ imposita fur unculos et spinas ex corpore extrahit. ⁊ oēm duritiē dissoluit ⁊ euaporat.

Deyfon dyson.i. almea.
Deyos.i.sorbe.
Dezisar.idest abrotanum.
Dheeb.i. aurum.
Dheueb.i.cauda.

℄ Cap. 215

Cauda equina.

[D]Enebbachil.ara. vl'denephacali.gre. hyppuris vl'equisetō.la. ⁊c.o.cauda equina.

Sera. lib.agg.c.157. dhenbbachil. Est plāta hūs ꝯcauas virgas: quarū color vergit ad rubedinē multaʒ: ⁊ sunt aspere multū ⁊ plene multis nodis: q̄ virge iuoluūt se vicinis arborib⁹ vl' alijs circūstātib⁹ reb⁹. ⁊ hūt folia similia iūcis. ⁊ i sūmitate acuta nō dura: ⁊ plurima densa ſm capita sursum eleuata. aliqñ egredit a muris ī qbus nascit: ⁊ declinat inferius pp multitudinē foliorū que sunt sicut coma. ⁊ vr sicut cauda pendens in muro ⁊ pter hoc sic noiatur: ⁊ nodi eius sic egrediuntur vn⁹ ab alio: ⁊ habet radicē durā lignosam: nascit multum prope aquas et in locis humidis.

Pli. li.xxvj.c.xiij. ī prin. hypuris a grecis dctā est ⁊ est dcm̄ eqne sete filis grecoruʒ varia. circa hec opi. alia pini folijs silitudinē nigritātē eodē nomie appellāt. Alij hipuriū. Alij ephedeon. Alij anabadin vocāt tradūtqꝫ iuxta arbores nasci. ⁊ aliquotiēs de pariete depender comis vel iuncis nigris vt equorum cauda. geniculatis ramis. folia hꝫ acuta in summitate: tenera exigua. semē rotūdū sile coriādro radice ligno sa et nascitur in arbustis maxime.

Dia. cap. hypuris siue anabasis. Nascit in locis humidis: ⁊ ī monumētis hꝫ astas ruffas et asperas et nodosas: q̄ haste qcqd vicinū habēt alligāt in quibus folia sunt in sūmitate acuta tenera ⁊ iunco similia: et spissa sursum ascēdētia. hec ēt aliquotiēs ō pariete pēdet comis plena: abundātib⁹: ⁊ nigris sicut cande: radices sunt ei lignose ⁊ dure: virtus est ei stiptica.

Gal. vj. sim.phar.cap. de cauda eqna. Uirt⁹ huius plāte est stiptica cū amaritudie pauca. ⁊ propter hoc desiccat violenter cum mordicatione est frig. in primo. ⁊ sic. in secundo.

Pau. cap. de cauda equina Est quidē cauda mior que gre. vocat corsandra. hñs stipitē subrusum: ⁊ folia superiora minora.

Aui. lib.ij.ca. de cauda eqna. Est plāta nascēs i locis cōcauis: et valib⁹: hñs stipites ꝯcauos ad rubedinē declinātes asperos duros: nodosa cū nodis ītrātib⁹: ⁊ apud nodos sunt sicut folia sgnāti minuta ⁊ spissa. et adheret arbori: cui appropinquat: deide generant ex ea extremitates plures sicut cauda eqna: ⁊ hꝫ radicē durā. est fri. in.j. ⁊ sic. i.ij. ē stiptica ⁊ ꝓpriesucc⁹ ei⁹ est vehemētis exiccatiōis sine mordicatione. Cap.205

Pos. Dia. Succ⁹ eius narib⁹ sanguinē profluētē abstinet: dissintericis cū vino bibita medicatur: vrinā ꝓuocat: folia ei⁹ iposita vulnerib⁹ recētib⁹ paracolesim facit: et radix et herba ei⁹ tussientib⁹ ⁊ ortonicis medicant cōquassatiōib⁹ opitulant. dr vero icisiones vesice ⁊ itestinoꝝ solidare itero cellicis: folia eius cū aqua prestant effectum. Succus caude eqne sistit fluxū sāguis narium.

Gal. Uulnera maxia qnimo: ⁊ cōtramissionē sanguis ⁊ fluxū muliebrē: et ꝯtra dissinterias ēt et ceteris vētris fluxib⁹: hec herba pharmacū validuꝫ est cū aqua vel vino. scribūt aūt quidā hāc vesice nec non subtiliū intestinorū vulnus sanare. succus autē ei⁹ emorosagijs q̄ ex narib⁹ confert ⁊ fluidis passionibus ventris cū aliquo vino pontico bibita: vel cum aqua si contingat febrientes.

Sera. auc. Dia. qñ folia ei⁹ pistant ⁊ fit cū eisem plastrū ꝯglutinat vlcera recentia: ⁊ si sint nerui incisi ꝯsolidat eos ⁊ decoctio radicis ⁊ folioꝝ ei⁹ qñ dat in potu ꝓfert tussi antique ⁊ coartatiōi anhelit⁹ ⁊ si potet trita et sieca idē faciunt: ⁊ qñ fit emplm cū eis recētib⁹ ꝓfert attritioni.

Pau. Cauda equina minor curat ⁊ delet antracem sumpta ⁊ emplastrata.

Aui. Est valde iuuatiua ad fluxū sanguinis: ꝯsolidat vulnera et vlcera mirabilr. ⁊ si in eis sunt nerui cōsolidat etiam: confert qñ linit aut fit ex ea emplastrū intestinis: confert etiam apostematibus calidis stomachi epatis ⁊ hydropisi.

Dhnebachil. dhenebatil.i.cauda equina.
Dhulabam. dhulabar.i. aysodo.
Dufrafron. dusabron.i. cicuta.

Dia. gre. qñ est vna ps per se dꝫ scribi p.i. iota. ⁊ nō p y. vt dyarmargariton. ⁊c. vñ per.i. iota significat syrupū vel electuariū vel significat prepositionē ab de dia p. inter. ob. pro. ꝓpter trās. de dia vero qñ significat duo per.i. debet scribi ſm φ latini vtunt: ſm veritateʒ vero dya gre. s. per. y. idem est φ duo: vnde dyalogos. i. duoꝝ sermo. dialetica vero per.i. iota dꝫ scribi: ⁊ ē dictū rōnalis disciplīne: quia lektika scribitur per. y. vt dicit grecus: vnde dia per.i. electuariū vel ꝯfectio vel syrupus vt diamoron.i. syrup⁹ de moris ⁊ diacalamētū.i. electuariū de calamēto: ⁊ diaciminū.i. ꝯfectio de cimino. ⁊ multa alia. Silr dia per.i. iota significat de propositio: vt trocis. dialectri.i. trocis de electro. ⁊ trocis. diafisolidon.i. trocis. de alkekengi. ⁊c. Sed illa regula vr habere exceptionē in vno electuario posito a Gal. in antidotario suo: ⁊ etiā in damasceno qd vocat diacurcuma: ⁊ tamen nō est ellectuariū de curcuma: quia nō recipit aliqd de curcuma: Ubi sciendū est φ illd nomē fuit impositum predicto electuario propter quandā similitudinē quam habet ipsum in colore cū curcuma qui

ma quoniā recipit crocū cui⁹ cā tingit electuariū tāq̄ si reciperet curcuma. ⁊ ob hoc diecurcuma vocat: quia recipit crocū qui tingit colore curcume.
Diabachanum a baccis lauri dictum. Alex.
Diaberes gre. Jo. Sera. inq̄ est ei⁹ interio penetratio ex eo q̄ penetrat in ea id quod bibitur ⁊ currit ⁊ nō tingit ⁊ nominatur dipsacos: et eius interio est sitire faciens quoniā accidit in ea sitis vehemēs. Alexan. a greco diabibax quod est penetrare.
Daibibas idest penetrare.
Diabissara est cōfectio diahyrūdis a bissara quā recipit: ⁊ est armel. Alex. O riba. diachelidon.
Diabisasa idest armel semē rute agrestis. Gal. ix. memiri. capitu. iiij
Diabrosis idest corrosio vel resudatio. Alexā. a greco vrosis brosis quod est edacitas comestio: vt qn̄ per corrosionem vel comestionem venenorū fit emoptoica passio.
Diacartum a carta dicitur herba sic vocata in lege burchdi.
Diacareos. dr̄ eo q̄ de succo corticū nucū recentiū fit: q̄ sic vocat. l. carpocareos. Alex. c. de sgnātia.
Diacelidonion. vel diadelion. i. diahyrundinum
Diacitoniten catarticū. i. laxatiuū. Alex.
Diaclisma. gre. i. oris collutio. Cassius fel.
Diaconion dr̄ a codio qō ē papauer. ⁊ ē diapapauer ⁊ syrupus de papauere. diacore idem.
Diacresis. i. emplm̄ faciens crisim.
Diaces gre. reumatica passio. qn̄ sc3 sanguinis tumor mēbro supuenit maxime in iūcturis ⁊ in facie.
Diacoraliū. est trociscus ad emoptoicos. Cassius fel.
Diacomidion a cameos qō est gūmi arabicū.
Diacoriasis. est cum due pupille sunt in eodē oculo cōstitute.
Diacopa. i. mediocris solutio ossis capitis.
Diacologntidos. i. vera a colloquintida quā recipit.
Diacolūba. i. vertebrū. vt in Alex. de auribus.
Diacume. i. resina non frixa.
Diacoporegia. i. stercus caprinum.
Diacopia. i. elitropia. ⁊ est spōsa solis. vl' solisequa
Diacopia. i. cōfectio lactis dctā a bononiēsib⁹. i. copi.
Diactilon. i. succus fenugreci.
Diaciminū. electuarium de cimino.
Diacurcuma quid est lege dia.
Diadapnoidon. glorio. i. epithima ex lauro viridi a lauro vl' baccis ei⁹.
Diadascala. i. magr̄al con fectio. Nā diadascalus gre. i. magister.
Diadiptamum a diptamo emplm̄ est. Cassis fel.
Diaelectri. sunt trocis. de karabe. nā electrū idest karabe.
Dialectri. i. trocis. de karabe. Alex.
Diafaga. i. viscosa. Alex.
Diafomō. i. faba lupi.
Diaforare. i. resoluere ⁊ ꝯsumere. inde diaforetica. i. resolutiua ⁊ ꝯsumptiua inde diaforesis. i. resolutio vel sudoris ꝓuocatio: ⁊ porox rarificatio: inde sudor diaforetic⁹. i. resolutiu⁹: q̄ fit porox aperitiōe.
Diafricon: dicitur a lauro vel baccis eius que sic vocatur.
Diafragma est membrū distinguens spiritualia a nutritiuis interseptū locamētū. lib. de doctr. greca.
Diafinicon vocat vnguentum palme qō diacalcadis dr̄. nā fenis vel fenicon. grece palma est: et illud vnguētum ponit i antidotario damasceni Et sunt duo vnguēta sic vocata: ⁊ silr ponuntur ibi duo empla que dicūtur empla diafinicō: similiter diafinicon dicit electuariū laxatiuū ab eodē positū in antidotario suo qō fit de carnib⁹ dactilox q̄ affinichia vocantur: quos multi antiquorū palmulas vocabant. l. fenichia.
Diafisalidos dicuntur trocis. de alkekengia fisalidos qō est kekengi.
Diafidelicon. i. emplastrū fidele.
Diafron idest vlcus vetustum.
Diagridiō. diacridiū. i. scamoea ꝑparata. acridiū ātiq̄t⁹ dicebat scamōea
Diachimabad. i. cataplasma.
Diaiaeur. i. diacodion.
Diaiteon. ab itea que est gre. salix. Cassius felix. O riba. in antidotario vniuersali.
Dialima quid est. l. dialecanon.
Dialon. i. de sale: vnde emplastrū seu cerotum dialon. i. emplm̄ seu cerotū de sale dctm̄ a sale qō recipit. nā alos grece. sal. Cassius fe. O riba.
Dialipides. dialipō. i. ꝺ̄fectio cordis vl' sincopis.
Dialad. est dialacha a lacca dctm̄: ⁊ ponit i viatico in pantegni: ⁊ in antidotario vniuersali.
Dialecanon. Demosthenes cum lenitiuum fuerit passionis: quam greci dialinia vocant. mu sio etiā ca. de ꝑfocatione matricis.
Diadimateos. Theodor⁹ priscianus. cap. de dolore capitis. est tempus in quo est ānesis idest qes. ⁊ interpollatio dialima ītercapedo itermissio. diacoria. dialipōta.
Dialipō. i. deficiens. l. dialipades.
Diamarta. i. oleū quo vtebatur Martha.
Diamarte est quedā confectio sic dicta a Sera. ⁊ ab Aui.
Diamachira mace quem recipit diamacis.
Diamelicos a melle quod recipit. malagma. nam milli gre. mel. Cassi⁹ fe.
Diamilon: cidomion. a citonijs
Diamilon a malis q̄ grece millā dicitur. diamo libdia a plumbo quod molibdo dicitur.
Diamoron a moria.
Diamorosō. i. electuariū vtilitarū Saladinus.
Diametron. idest rectum. directum
Diamōcos. i. saxifragia.
Diamorosi combustum. i. bleta.
Diamas. i. lapis adamas.
Dianisia. i. flos cicorie.
Diantos. folia habet os mūdi similia: s3 parui ora nascit i locis hūidis: cui⁹ cōplo ⁊ virtus ꝑm Pli. li. xxij. c. xxi. ᵱsus fi. est sicut capillorū vene. ꝓ qua. l. adiaton.
Diaostreo. i. de codeis.
Dostreorum. Cassius fel. O riba.
Diaphitkis. i. in e latinū vertit. diapetikē. grec. dicta. Corne. cel. illis tēporibus in tres partes medicina diuidit. vna ē de dieta. altera ꝺ̄ medicamētis quā farmakei tikenvocat. tertia q̄ manu medet kirurgia dcā.
Diapiasmata gre. vocant odorifere ꝯfectiones q̄ ex siccis odorib⁹ cōponunt. Pli. li. xiij. cap. j. bedismata.
Diapsis. grec. saniositas ⁊ vel cū sanguis excreat: vel exit puluerulētatio demost. diapsesis
Diapnes est inuoluntaria eductio vrine.
Diaporon cōfecto ad nauseam Alex.
Diaquilon ē male scriptū nam debet scribi diachilon. idest compositio facta cum succis vel mucilaginibus que sunt sicut succus. Nam chilus. i. succus ⁊ syrupus
Diarodōm daasceni ē silr male scriptū. q2 rodō. i. rosa: ⁊ ipse syrup⁹ nō recipit rosas: s3 d3 dicere syrupus diachiō q2 fit de succis.
Diarisis vel siris cum vena crepuerit: ⁊ sanguis inde excreat vel exit.
Diarodon dicitur a rosis q̄ rodon vocant q2 maior ps rerū ingrediētiū i eo sunt rose.
Diaroma. i. electuariū de aromatibus.

Diaria. i. simplex fluxus ventris.
Diarodomel fit de melle et rosis. vt alex. cap. de fastidio stomaci.
Diaspermaron. i. de seminibus herbarum.
Diasacon. i. venenosum.
Diascopion. i. stercus.
Diassrumidis. idest mucillago.
Diascoles. i. dilatatio.
Diascus. i. cuscute.
Diassongos. comon. i. de spongia.
Dissungos comon. idest de spongia Cas. fel. fungos spongia.
Diatereon. abitrea. grece. quod est salis.
Diates gre. Cassius fel. reumatica passio: qñ scilicet sanguis tumor mem bro superuenit maxime in iuncturis. et in facie.
Diatrõ. diafron. diutare/on. i. vlcus vetustum. de moste.
Diatesi. i. diuisio.
Diatrium idest spatium trium dierum.
Diaruitas. idest diarundinum.
Diaui. Trocis. a violis dicit vnde trocis. dia. idest de violis.
Diaxilon. i. ceperum.
Dibial. i. visnee
Dibic. i. viscus quercinus.
Dibisarison ellenium.
Dicaplon. i. folium.
Dicea. i. appolinaris:
Diceas. i. asarus.
Decfon. i. volubilis.
Deb febris. idest febris ethica.

Menta. Cap. 214.

Jcbanabacha ara. gr. ediosmõ. la. do menta. Cui plura sunt genera. Est enim quedã domestica ppriе hortulana dicta vl' cõis: vl' odorifera et hec calefacit in. 3. et confortat. Est alia siluatica que mẽtastrũ dr: et habet maiorẽ virtutẽ calefaciẽdi. Et alia mẽta q longiora cautiora et latiora hʒ folia: et hec mẽta romana vl' saracenica dicit hec magis diuretica est q̃ alie. Est alia mẽta q̃ dicit aquatica: et vocat sisimbrium vel balsamita. et est alia menta que dicitur mẽta nõ odorifera fm Gale. et ista est calamentum.

Menta duplex domestica. s. et siluestris. **Sera.** lib. aggreg. c. cccxviij. dichauacha siue dachanacha. Ex ea est domestica et siuestris et ramuli domestice quando maturãtur hñt colorẽ celestẽ: et sunt interius concaui: et in summitatib' ramorũ sunt quasi licinia et viret et augef estate hyeme et habet odorẽ bonũ. Est aũt alia spẽs mẽte siluestris: cui' folia sunt aspa et pilosa puis pillis maiora folijs sisimbrij parũ et in odore suo est pinguedo: et ẽ minus iuuatiua i medicina q̃ spẽs alia. Et dicit Gale. q in sba eius est pl' de subtilitate q̃ in alio olere: et in sapore eius est parua caliditas et ponticitas: et virtus eius est ca. in. 3.

Dia. c. ediosmõ. i. mẽta: qdã noiant eã bachanaca q virtutẽ hʒ termãticã stipticã et serãticã.

Nõ inuenies a gale. 6. sim. biñ tractat õ mẽta ad paternianũ c. clxxxj. **Gal.** 6. sim. phar. c. ediosmõ. quidã eam mentam odoriferã nominãt. Est aũt quedã nõ odorifera mẽta: et calamentũ vocant acres aũt sunt gustatibus vterq et calide virtutis ex quarto debilior tñ est q̃ odorifera calamẽto et minus calefactiua. vlr. n. loquẽdo hec qdẽ quasi agrestis. quedã est. illa vero domestica: q pp acutã exhorrẽsi cultura hũiditatẽ ad libidinẽ moderate incitat. inest aũt hoc oibus qb' adest semide gesta hũiditas et vẽtosa pp̃ter huius aũt herbe cõplexionẽ quidã circa apata cũ farina ordeacea supponũt eã: qd calamẽtũ facere negt: eo q vehemẽti' q̃ illa ca. et exic. hʒ autẽ qd et acerbitatis et amaritudis in se amaritudine q̃ lũbricos interimit et acerbitate exiccãdo bibita recẽs excreationẽ sanguis phibet. Est autẽ subtilium partiũ: sicut et aliqua alia herba.

Ca. 496 **Aui.** lib. ij. c. de mẽta. Est cali. et sic. i. ij. et in ipsa est hũiditas supflua. in ipsa est virt' calefactiua stiptica prohibens et est subtilioris substãtie olerũ que comeduntur.

Pol. Cõtra sincopiʒ ex debilitate cũ febre vel sine feb. siue ex medicia vel quacũq cã conterat mẽta: et distẽperet cũ aceto: et frustrũ panis assi in igne ponat cũ aceto: et dimitrat tãdiu q bñ humectet et naribus applicet: et exinde fricent labia gingiue et dẽtes et liget in tẽporib' sup venas pulsatiles tẽporũ et brachiorũ: et pariẽs masticet et hũiditatẽ trãsglutiat: ad matricẽ mũdificandũ teneritates mẽte coquant in vino et fiat exinde suppositoriũ. Cõtra colicã passionẽ fasciculi mẽte coquant in vino et oleo sup renes et pectinẽ cataplasmet: cõtra fetorẽ oris et putredinẽ gingiuarũ et dentiũ ex decoctiõe ei' cũ aceto os abluat: ad appetitum puocãdũ cũ ipedit ex frĩdis hũorib' exñtib' i ore stomaci fiat salsamẽtũ ex mẽta et aceto modico ciamomo seu pipere. ɔtra vomitũ fcm̃ ex debilitate virtutis ɔtẽtiue vel ex frigo. ca. fiat decoctio mẽte i aq salmacina et aceto et spõgia intinctã ori stõi supponat. ɔtra coagulationẽ lactis i mãmillis pdicti fasciculi mẽte i vino et oleo decocti et supligati mãmillas soluit. hʒ em̃ silr vim attrahẽdi venenũ. et iõ qñ dat cũ aliqua medicina contra venenũ dat cũ succo ei': vel cuʒ aq decoctiõis eius. salsamẽtũ ex mẽta puocat apetitum.
Sʒ succ' mẽte romane vel saracenie: vel vinũ decoctionis cũ melle mixtũ vʒ ɔtra opilationẽ splenis stõi et epatis et naturaliũ viaꝝ ex frido hũore: et ẽt ex calĩtate sine feb. Succ' aũt eius dat' lũbricos occidit aurib' instillat' vermes necat. decocta herba in vino et oleo cataplasmata soluit sclirosum. i. duritiẽ apatũ superiorũ. Mẽtastrũ vel mẽta siluatica vel agrestis cũ caricis coquat in vino. et det patiẽti fridã tussim vinũ decoctiõis ei': et puluis ei' in cibis dat' digestionẽ ɔfortat: fomentũ factum ex aqua decoctiõis ei' matricẽ infrigidataʒ calefacit. facellatio facta ex puluere eius reuma fridũ capitis ɔstringit: sed pro mẽta aquatica. l. sisimbriuʒ: et pro mẽta nõ odorifera. l. calamentum.

Dia. Succ' mẽte bibitus cũ aceto sanguinẽ reicientib' subuenit: lũbricos extinguit: vẽtreʒ stimulat: subgluctiões tollit: colĩam et nauseã cõpescit: duob' aut trib' coclearijs cũ succo maligranati acidi accepta et iposita cũ polẽta apata spergit i frõte iposita dolorẽ capitis mitigat: tumorẽ mãmillaꝝ ppter coagulationẽ lactis tollit. sale addito morsib' caninis opitulat. succ' cũ mulsa dolorẽ auriũ depellit añ coitũ mulieri supposita iter ɔstruit genitale: asperedinẽ lingue delenit: lac disco agulat. Caseũ a putredie tutũ seruat cõditũris bñ miscet: quia eustomaca est labentẽ animum odoris efficacia recreat: stomaco nihil ɔcupiscẽti fastidiũ detrahit: in sorbitiõe prisane optie pponat sanguinẽ excreãtib' aride herbe puluis trib' digitis apphẽsus: et cũ aqua calida in potione datus omnem iniuriaʒ stõi detergit eadẽ res ẽt vẽtris ai alia interficit contusa timporibus illinitur in dolore capitis. sanguis abũdãtiã stringit: et nimios vomit'. O rtulana autẽ est humidior: et ad libidinẽ excitãdum mediocris. habet aũt qd amaritudis p quã potata lũbricos occidit. Est aũt stiptica: ideo cũ pusca bibita recens sputuʒ sanguis reprimit. et lepromeris est pre alijs substãtia eius est et agrestis ediosinus folia hñs aspera et maiora: et in oibus est brumosa et non vtilis homini. Libr. ij. cap. 37.

Aui. cũ frusta mẽte in lacte dimittunt nõ caseat. et cũ bibit ei' succus cũ aceto abscindit fluxum sanguis ab interiorib'. fit ex ea cũ sanich emplastrum ad dubeller. et ipsa quidẽ nõ est silis mẽtastro: quoniaʒ i mẽtastro nõ est põticitas et sunt i ipso resolutio et calefactio. et exiccatio superflua impediens. et ex ea fit emplastrum ad sodam. et proprie cuʒ sanich ordei. et frica

tus cum illo aspitas lingue remouet. ⁊ succus ei⁹ misce
tur cũ mellicrato ⁊ instillatur in aurẽ dolorosaz ꝓhibz
fluxũ sanguinis. ⁊ sputũ eius ⁊ coagulationẽ lactis in
mãmillis more empl'i supposita ⁊ sedat earum apata. ⁊
confortat stomacũ ⁊ calefacit ipsuz. sedat singultũ ⁊ di
gerit ⁊ prohibet vomitũ flegmaticũ ⁊ sanguineũ ⁊ con
fert hicteritie. ⁊ ꝓprie syrup⁹ ipsius adiuuat ad coitum
propter iflãmationẽ que est in ipsa ⁊ humiditatẽ hortu
lanã que nõ est in mẽtastro: ⁊ opilat vasa spermatis et
interficit vermes. ⁊ quãdo supponit ante horã coit⁹ pro
hibet impregnationẽ. ⁊ qñ bibunt de frustris cũ granis
granati sedat colericã passionem. confert morsui canis
rabiosi. ⁊ est propria ad illud.

Didalis. didalisiõ. i. ciper⁹
Didascalis. i. magister.
Didimus gre. geminus. vl' gemellus lib. de doctri/na gre.
Dicidas. qd ẽ. l. ap. piriõs
Dierisis. i. diuisio.
Dieta gre. vita vel regula Cassius fe. c. de quartana.
Dictaminũ. i. diptaminum
Dietiki. dietici. i. clerici re/gulares.
Diexatum. i. anisum.
Difalon. i. mentastrum.
Diafasam. i. bdelium
Difasul. i. electuarium.
Disdab. ara. i. rana.

Cap. 215.

Lapis fri gius. Ca. 380. Dias. lib. 5. c. 94. Ifrigis vel defrigis. i. frigus. lap. Sera. lib. ag. c. difrigis. auc. Dia. sunt ei⁹ tres spẽs. vna nascit solũ ex
substãtia ⁊ gleba terra: ⁊ nascit sub petris ⁊
in aqua in illa isula: q̃ postq̃ detrahit de sub
aqua desiccat in sole: ⁊ postq̃ desiccat⁹ est adurit super
terrã circũpositis lignis. ¶ Species vero alia fex est
eris que colligit qñ purgat es: ⁊ hoc qñ refusum est es:
⁊ proijcitur aqua super ipsum donec ifrigidat ⁊ extra/
hitur ab ere: ⁊ est formula in qua ꝓijcitur ⁊ reperit sub
eo hec spẽs ⁊ habet stipticitatez eris in sapore. ¶ Ter
tia vero spẽs fit ex marchasita qñ plurib⁹ dieb⁹ coquit
vt calix. ⁊ fit color eius sicut color magre ⁊ extrahit a
fornace ⁊ reponit: quidã putant q sit speciesquarta ex
eo quod est ex lapidibus ex quib⁹ extrahitur es nam
quando inciduntur in crucibulo. in quo cõflatur es. et
extrahuntur postea lapides: reperitur ex eo postea sa/
tis. melius autem ⁊ electius defrigis est ille in cuius sa/
Gali. ad paternia nũ. c. 165 pore reperitur sapor eris ⁊ ziniar ⁊ est stipticum desic/
cans fortiter linguã sicut alumen. Idem auc. Galie. vir
tus huius prime in sapore est composita: nam ibi res sti
ptica ⁊ res parum calida ⁊ virtus eius secunda incar/
nat ⁊ consolidat bene. tertium confert vlceribus corro
siuis: ⁊ intrat in medicinis vlcerorũz oris. similiter hic
lapis solus administratur aut cũ melle ⁊ confert specie
bus squinantie postquam remotus est ⁊ prohibit⁹ flu/
xus humorum qui fluebant ad hoc membrum. Et ego
cuidam iam dedi statim post incisionẽ vulue: ⁊ fuit visus
eo in ipsa donec fuit cõsolidata et curata ⁊ confert vlce
ribus factis in pectine ⁊ ano: ⁊ modus administratio/
nis eius ad hec est sicut modus administratiõis eius in
vlceribus oris. Et hoc quia hec membra curantur cuz
eisdem medicinis. lege lap. pirities ⁊ ponfolix.

Digegi. arab. i. gallina.
Digelicaroc. i. amomum.
Digestiora virtus. i. dige/stiua.
Digiti citrini. i. palma xp̃i. l. chasialkel. est species satirionis.
Digiti hermetis. i. hermo/dactili. naz dicuntur ab hermes ⁊ dactilus qd ẽ digitus. sz ꝑz Aui. ẽ flos hermodactili.
Dihumadit. Malagma. Cataplasma. i. ẽplastrũ leue molitiuum.
Diligi. i. digiti citrini.
Dilikasor. i. cretãni.
Diliffon. i. polium.
Dilufar Dulusiar. idest ra/pela.
Dilutiũ vinũ. Pli. i. aqua tuz nõ purũ. Corne. cel. et diluti/. i. magis aqaa tũ. ⁊ merati⁹. i. purius.
Dimad. ara. cataplasma.
Diamason. i. anacardus.
Dimag. dimagi. i. cerebrũ
Diamalos. i. ceterac.
Dimifragia. i. agrimonia.
Dimelea. dimilia. i. pulegi um matris ⁊ ẽ diptamũ
Dimisinteriõ idest reuma/tica dissinteria: ⁊ est iter epar ⁊ vẽtrẽ: ⁊ exinde ꝑ venas refundunt ad in/testina ea q̃ de cibis effũ dunt: succ⁹ eñ eoꝝ duz nõ permutat i sanguine refundit in itestinũ. ⁊ sic secernitur cum colorib⁹ mixtum.
Diuamis. i. virt⁹ vel potẽ/tia. ide liber dinamidia rũ. i. virtutũ. li. õ doc. gre.
Dinamidia. idest expimẽta Gal. 6. de ige. sanita. c. ij. circa medium.
Dinaraguadioynarute qa est planta albaze. ⁊ zu/fore vel zusore.
Dinari. i. diureticos curãs ide sirup⁹ dinari mesue
Dinazrãgina ẽ araor silis rute qua caremus.
Diocheri. diochieri. i. po/lipodium.
Diafanos. i. garioflata.
Dionysia. Dia. est secunda spẽs hedere sic dicta a bacho qui dionysius dẽ quẽ hedera coronatuz aliqui fingebant.
Diostrõ gre. medicamẽ cu tẽ inducens. Cassi⁹ felix
Diozatũ. obiezatũ. i. ani/sum. Halyab. i practica
Dipa. i. ellenium.
Dipeion. i. loliũ.
Diploen vel dioplone. i. duplices teste capitis. Demost.
Dipsa. gre. i. sitis diplen si tiens. Cassius felix.
Dipsacos. Ioan. Serap. vocat diabeticã passio/nem idest sitire faciens. Itẽ paulus de eadẽ pas sione sitiunt inquit imo derata: vñ et dipsacos est appellata.
Dipsas. dipsades. i. serpẽs cuius morsus sitibũduz facit hominem vsq3 ad mortem. Stephanus.
Dipseus Dipseon idest si/tiens.

Cap. 216.

Ipseus. Dipsens gre. ara. persenda: vel dia virga pastoris vel cardo fullonum.
psacos haresana vel harsiarbay vel albsa/
cos lati. virga pastoris: vel cardo fulonum
Sciendum q due sunt species virge pasto/
ris scilicet masculus ⁊ femina. masculus est
quem Diasco. secundum translationem nostram capi.
dipseus sic vocat ⁊ est secundum ipsum frutex spinosa
gam habens longam spinis plenam. folia in circuitu si/
milia lactucis in singulis nodis bina habẽs folia: ⁊ ipsa
oblonga et spinosa intus ⁊ deforis spinis plena: ⁊ ha/
bet etiam contracta folia que pluuiam ⁊ auram in se
retinent: vnde ⁊ nomen accepit dipseus. idest sitiens in
virgis suis canita surgunt singula spinosa similia echi/
mo maritimo: sed oblongiora que siccata album fa/
ciunt colorem: et in virga deintus vermes nascuntur.
Plin. libro. xxiiij. capitulo. xiij. ⁊ libro. xxvij. cap. ix. in
principio vtrobiq3.

Serapio. libro aggre. capitulo. cccli. harsiar
bay: auc. Diasco. Est spina qua pan
nos abstergunt: ⁊ latine. dicitur virga pastoris: ⁊ tardo
fullonum: et est species spinarum habens stipitem lon/
gum spinosum: et folia eius sunt similia folijs lactuce
et super quemlibet nodum stipitis sunt duo folia am/
plectentia stipitem longa spinosa in medio eorum in/
terius ⁊ exterius habent similitudinez vesicarum aque
⁊ sunt spinosa etiam: ⁊ habent iuxta stipitem concauita
tem in qua colligitur pluuia ⁊ ros: ⁊ iõ nominat dipse⁹
i. sitiens. super quẽlibet ramum eius est capitellum simi
le echimo marino aliquantulum in longitudine tendẽs
spinosum: quod cum desiccatur fit album ⁊ quando
scinditur reperiuntur in medio eius vermiculi parui et
ista est virga pastoris masculus. Et idem Serap. sunt

eius due species masculus ⁊ femina. masculus est herba
que nascit̃ oı̃ ãno ⁊ hʒ ramulos seu virgas tenues mol
les subtiles ⁊ nodosos ⁊ dillaratur sup faciẽ terre sicut
gramẽ: ⁊ hʒ folia similia folijs rute: nisi q2 sunt lõgiora
⁊ molliora: ⁊ hʒ iuxta vnũ q̃dq3 foliũ semẽ ꝓpter hoc di
citur masculus. ⁊ hʒ florẽ rubeũ: sed femina est quã Se
rap. vocat i lingua persica berserianũ. ⁊ Dia. vocat eũ
poligonos ⁊ est cẽtũmodia femina: que arabi. vocatur
barsiarbay. lati. vero cauda vulpis: ⁊ est ſm Sera. ha
bens plantã paruã: ⁊ virgã vnicã tenerã similẽ cãne. et
hʒ nodos in radice cãnee ⁊ i nodis ipsiꝰ sunt folia egre
dientia ab ipsa virga similia folijs pini. ⁊ hʒ radicem in
qua nullũ est iuuamentum: nascitur iuxta aquas.

Gal. 6. sim. phar. cap. dipseus idest virga pastoris plurimum q̃d est i ipsa ẽ frigiditas: ⁊ i sapore
eius est stipticitas ⁊ virtus eius est que ifrigidat ⁊ desic.
in pricipio tertij grad. ⁊ radix huiꝰ plãte desiccat i scdo

Aui. lib. ij. cap. de virga pastoris. est masculꝰ ⁊ femina sed masculus est fortior. in ipsa ẽ stipticitas
sed pars que in ipsa est plurima: ⁊ pp multitudinẽ re/
pulsionis materierũ effusarũ estimat̃ q̃ est exiccatiua.

Pos. Dia. Est virga pastoris masculus: radix eius desiccat in scdo: ⁊ abster/
git. que cocta in vino: ⁊ tõsa ⁊ sicut cerotũ iposita vel si
emplastratur cũ ea anus curat scissuras ani ⁊ ragadias
et fistulas et emoroidas iteriores q̃ medicamẽ i pixide
enea ꝯseruãdũ est. clauos corporis mũdat: ⁊ formicas
et vermes q in capite huius plãte iueniunt̃ i corio suo li
gati ⁊ collo suspẽsi aut i brachio dicunt̃ febrẽ quartanã
penitꝰ curare. ⁊ medet̃ mirmiceis ⁊ acrocordinibus.

Sera. Uirga pastoris femina est. cuius virtꝰ repcutit ⁊ incarnat ⁊ cõfert inflãmationi oris
stõi qñ apponit̃ extra sicut est postq̃ trita fuerit ⁊ est cõ
ferẽs apati q̃d dicit̃ herisipilla et apatibꝰ antiqs et re/
percutit: et ꝓhibet hũores q fluũt ad mẽbra: et ẽ ex me
liorib/ medicinis herisipille qñ dillarat̃ et extẽdit̃ am/
bulãs de mẽbro ad mẽbrũ: ⁊ cõfert vlceribꝰ alijs: ⁊ vl/
ceribus manifestis ad q̃ hũores fluũt: et cõglutinat vul
nera recẽtia cum suo sangnine: et cõfert vlceribꝰ auris
⁊ si est in ea sanies: desiccat eam et abscindit fluxum mẽ
struorum imoderatum: ⁊ curat vlcera intestinoꝝ et spu
tum sanguinis: et sistit fluxũ eius vndecunq3 fluat: et in
oı̃bus his masculis est fortior: q̃ femina: vñ hʒ mascu/
lus virtutẽ stipticã frigidã qñ sumit̃ in potu ex succo eiꝰ
cõfert sputo sanguinis et fluxui sanguis antiquo et egri
tudini que dı̃ colerica: et distillationi vrine: q2 prouocat
vrinã ꝓuocatione forti: et qñ sumitur i potu cum vino
confert morsibꝰ venenosis: et qñ bibitur in febribꝰ pe/
riodicis ante accessionẽ paroxismi per horã ꝯfert mul
tum et qñ fit nascale cũ ea mulieri habẽti fistulã et vlce/
ra in matrice cõfert iuuamentũ magnũ ⁊ abscindit flu
xum humiditatũ antiquarũ ab ea et distillat̃ ex ea i au
rem ⁊ confert dolori eius et saniei que fluit ab ea: et qñ
coquitur cum vino et miscetur ei mel cõfert iuuamentũ
vlceribꝰ matricis: et fit emplm̃ cũ folijs eius iflãmatio/
ni stomachi: et sputo sanguinis: et formice et heripille ⁊
apostematibꝰ calidis et frigidis in prin. eorũ. et quãdo
coquitur cũ vino et teritur bene. donec fiat vt cerotum
et emplastratur cũ ea anus. curat scissuras que sunt in
ano et emoroydas iteriores. et opʒ q̃ hec medicina re
ponatur in pixide enea: et curat speciem formice que di
citur pagopes. et dicunt quidã q̃ vermes qui reperiun
tur in capitibus huius plante qñ ligantur in corio suo
⁊ suspenduntur in collo et humero habentis quartanã
curant eam si deus voluerit.

Aui. virga pastoris ꝓhibet fluxum: ⁊ fit ex ea em/
plastrum flegmoni herisipille e formice: et est valde cõ
ferens apatibus vlceratiuis et consolidat vulnera recẽ
tia. et succus eius interficit vermes auris: et exiccat vl/
cera eius: eius aqua confert sputo sanguinis et fit extra
emplastrũ inflãmationi stomachi: et probibet fluxum
sanguinis matricis et sanat vlcera intestinorum. Et Dia.
quidem estimauit q̃ ipsa prouocat vrinam et sanat illũ
qui retinet eam: ⁊ non potest eam emitere.

Diptamiten ſm Dia. herba est habẽs fructicẽ minorẽ
habens multas hastas tenues ⁊ rotũdas similes ab
rotano: in quibus virgis sunt folia oblonga similia oli
ue: ⁊ multa sicut amidor: in cuius cacumine est caput vi
scido humore plenũ: vnde si ordei fuerit applicatꝰ ster
nutamenta prouocat: vnde ⁊ nomen ipsum a grecis ac
cepit q̃ sternutatio pontamos dicitur: alias tarmos.

Cap. 217.

Diptamum lati. gre. batin. vel diptamõ ara. sandenig. vbi sciendum q̃ diptamon pulle/
gium serpillum ⁊ cetera omnia ista sunt spe
cies diptani. ⁊ ideo omnes iste tanguntur.

Sera li. aggre. ca: sandenig. auc. Dia. Est trium specierum. vna dı̃ origanũ et adhiotirri fo
lia habẽs similia ysopi: ⁊ capita nõ rotũda: sʒ velut diui
sa in summitatibus virgarum: ⁊ est semen durum.

Gal. 6. sim. phar. c. de diptamo. ſm trãslationem grecã. virtus eius est ca. desic. in ter. ⁊ est sub
tilium partiũ. Et idẽ Ser. est eo est aliud q̃d dı̃ onithis
cuius folia sunt albiora folijs predicti: ⁊ est magis silis
ysopo: ⁊ semen eius quasi in coronula pẽdens durũ: et
virtus eius est in via virtutis supradicti: ⁊ non est mino
ris virtutis q̃ ipsum. Et ide auc. Gal. virtꝰ eius est sicut
virtꝰ ꝓprie spẽi: nisi q2 est debilior ca. Et ex isto est q̃d di
citur origanũ acaba: cuius folia sunt silia folijs origani
⁊ hʒ virgas subtiles: quarũ longitudo est vniꝰ palmi ⁊
plus: ⁊ sup ipsa est corona silis corone aneti in qua sunt
flores albi. ⁊ hʒ radices subtiles in quibus nõ est iuua/
mentum: ⁊ folia eiꝰ ⁊ flores qñ sumunt̃ cũ vino in potu
valent morsibus venenosis. Et idẽ auc. Gal. virtꝰ eius
est ca. ⁊ desiccat in tertio. Et idẽ Tragoriganũ ſm Dia.
est planta breuis in q̃titate sua silis serpillo agresti: nisi
quia sunt folia latiora ⁊ fortiora: ⁊ reperit̃ ex eo in ali/
quibus locis habens subtiles ramos ⁊ folia subtilia: et
quidam noı̃ant eã prassiũ: ⁊ in aliquibꝰ locis reperitur
aliud hñs folia maiora ⁊ latiora ⁊ maius semẽ. Et idem
auc. Gal. i sapore eiꝰ est stipticitas ⁊ amboꝝ virtꝰ ẽ. c. Et
idem. Ex eo q̃d dicitur alnam. vel alnegen. i. pulegium.

Gal. 6. sim. phar. c. de pulegio ſm translationem grecã. glicon siue pulegium hec est herba ve
lut acris ⁊ subamara. eiꝰ virtꝰ calefacit ⁊ subtiliat vehe
menter. Sufficiẽs aũt signũ q̃ calefacit est: q2 cataplas
mata calefacit ⁊ siquidẽ ampliꝰ pmãserit vlcerat. q̃ vero
subtiliat: q2 humida viscosa ⁊ grossa: que ex thorace ⁊
pulmone facile facit expuere: necnõ mẽstrua ꝓuocat.
Et est aliud q̃d dı̃ diptamũ ſm Sera. ⁊ ẽ illud q̃d quidã
nominant alnegen: ⁊ est mescherãresir siue mesentreme
sir. nascitur multũ in Cretẽsi insula: ⁊ est acuti saporis
multum: ⁊ est similis alnegen: nisi quia folia eius sunt
maiora et similia folijs plante dicte artida. et arti/
pam quedam est alba et mollis: et implentur ex ea
culcire: sicut ex lana: et super alnam. et cachimini est
res similis lane: et non habet florem nec semen. Et
idem est ex eo quod dicitur casudiptanum quod na/
scitur in pluribus locis: et est simile diptamo nisi quia
est minus eo: et non est ita acuti saporis: et facit ea que
facit diptamum: nisi quia est minoris virtutis: defer/
tur autem ex Cretensi insula. Et est species alia dipta/
mi habẽs

mi habens folia similia sisimbrij: et virgas maiores vir gis sisimbrij et in summitatibus eius sunt folia similia fo lijs origani agrestis nigri coloris: et odor eius est saluie Et idem virtus prime speciei est calefac. et desicca in ter tio et incisiua. vnde sicut dicit Diascori. quando sumitur decoctio eius in potu cōfert morsibus venenosis et quā do bibitur cum rob succurrit illi qui bibit opium: et quā do bibitur cum secaniabin succurrit illi qui bibit gipsuz et illi qui bibit venenum: quod dicitur amanaram idest aconitum: et est strangulator. et quando bibitur cum vi no est conueniens attritioni lacertorum et restaurat ca pita eorum: et quando bibitur ex eo cum aqua et melle prouocat menstrua et confert hidropisi: et qñ cum eo et melle fit loboc: curat tussim: et qñ fricat cū eo corpus cū decoctione eius in balneo curat icteritia: et succus eius curat apostemata gule et vulue: et quando miscetur suc cus eius cum oleo de yreos: et eijcitur in nares mundi ficat caput et quando miscetur cum lacte: et distillatur in aurem sedat dolorem eius. et quando sternitur hec planta in domo fugat animalia venenosa aliud quod di citur onitbis habet virtutem vt prima: et valet ad ea ad que valet prima species. Est alia species que dicitur ori ganum azab qua non vtimur. Est alia species que dici tur tragoriganū habēs folia maiora: vt in princ pio di ctum est. amborum virtus est cali. prouocat vrinam: et quādo bibitur decoctio eorum laxat ventrem: et faciūt descendere superfluitates colericas: et quando sumitur in potu cū acero confert splenericis: et quando sumitur cum vino confert potui venenoso que dicitur alchisa: et prouocat mēstrua et administratur cum melle in loboc ad tussim et ad apāta pulmonis et potio eius est confe rens fastidio et debilitati stomaci. et eructuationi aceto se et nausee et datur de eo in potu illis qui eructuant et fit emplm cum eo et sanich ordei et soluit apāta flegmati ca et cōfert hydropisi: et ex eo quod dicitur alna vel al negen. i. pulegium quando ponitur supra corpus exte rius generat herlipillā: et si dimittatur lōgo tpe vlce rat et prouocat mēstrua: et expellit humores grossos p exceptionē a pectore et pulmone: et est calefactiuū: subu liatiuum: et maturatiuū: quādo sumit̃ ꝑuocat mēstrua: et expellit secūdinā et extrahit fetum: et qñ bibit̃ cū vino et sale et melle expellit supfluitates stōi: et cōfert habēti asma: et qñ bibit̃ cū aceto aqua mixto sedat nauseam et mordicationem stomaci: et purgat supfluitates melāco licas: et quādo bibitur cū vino cōfert morsui venenoso rum: et qñ aplicat̃ narib⁹ cū aceto excitat sincopizantē: qñ desiccat̃ cōburitur et administrat̃ stringit gingiuas fluxas: et qñ fit emplm cum eo solo. et assiduatur donec fiat rubea cutis confert podagre. et qñ administratur cum aceto aufert verrucas que dicuntur ancona: et qñ fit emplm cū aceto cōfert splenericis: et qñ fricatur cor pus cum decoctione eius in balneo sedat pruritū. et qñ sedent mulieres in decoctione eius cōfert vētositatibus matricis et duritiebus: et ascensui eius ad superiora: et in uenitur ex planta vna spēs. cuius flos est albus: et dicit̃ masculus: et alia cuius flos est purpureus: et dicitur fe mina: et ambe nominātur ab aliquibus baluaz: et nomi nantur propter stercus pastorum: quia quando ipsi co medunt augetur eorum vaga. speciei que dicitur dipta mus virtus est: sicut pulegij domestici: nisi quia est for tioris virtutis: quia nō solū bibitum: sed ex eo factum nascale seu fumigium extrahit fetum mortuum: et ex trahit sagittas de corpore statim de eo accepto cibo. Alie species diptami valent ad ea ad que supra: sed mi nus. Diptamum. i. leporis auricula.

Cap. 218.

Polipodium.

Ipleris grec. arabi. bisbeig. vel bisie. latine vero polipodium: vel filicica vel filix arbor pliricon. Dias. filicteron. sarax peteris.

Sera. lib. aggrega. capitulo bisbeig. auctorita. Diasco. Est plāta na scēs in rupibus et in saxis et in muris humidis antiquis et super stiptices et iuxta radices antiquarum arborum maxime quercus cuius longitudo est vnius palmi: et est similis herbe dicte baracos super ipsum sunt pili: et est alta: sed non est exaltatio eius subtilis: sicut baracoz. et habet radices super quas sunt pilia qua egrediuntur rami: et radix est similis animali quattuordecim peduz quod nominatur scolaca. i. scolopendria: et grossitudo eius est sicut digitus: et color eius interior est viridis ad albedinem decliuis: et dulcis saporis: et est illa que cedit in vsum medicine.

Dia. ca. de polipodio. Nascitur in parietibus hu mectis et circa radices arborum vetustaruz in quercubus. Radices sunt illi aspere et illigate sicut po lipus grossitudinem digiti habentes. Rosa vero deint⁹ viridis et subalbida apparet.

Pli. lib. xxvij. cap. nono circa principium. driopte ris vel dipteris in arboribus nascitur filici si milis tenui: foliorum subdulcum incisura radice hirsuta etc. hoc nomē videtur compositū ex drio quod est quer cus et pteris que est filix. driopteris scripsit Strepha. et aliqui dicunt q vocatur filix masculus: sed filicem femi nam inuenies in. l. sarax.

Galie. viij. sim. pbar. cap. de polipodio in sapo re eius est dulcedo et stipticitas. virt⁹ ei⁹ est que desiccat desiccationi forti sine mordicatiōe: et est laxatiua: et hꝫ vim putrefactiuā vnde et pilos nudat.

Jo. Me. capitu. de polipodio. Est radix plāte cuius ortus est super arbores et super lapides et vocat ea grecus filicem arboris: et illud quod nascitur in lapidibus: humiditatem habet superfluam indigestam faciens ventositatem. subuersionem et nau seam: verum melius ex eo est arboreum: et proprie quā do nascitur super arborem portantez glandes: et quod est cum proprietatibus bonis: et proprie quod est gros sum solidū et nodosum et cuius color participat aliquid nigredinis et rubedinis sed parum et cuius confractum est sicut color fistici. et in quo est aliquid ex aromatizita te. Aliud est in cuius sapore est dulcedo cum insipidita te derelinquēs in gustu aliquid ex amaritudine vltimo et quod est recens. Et idem aucto. Diasco. cal est in ter tio sic. in secundo. Et idem aucto. Haly. ca. et sic in secun do. resolutiuum humiditatum grossarum et viscosaruz et exiccatiuum: et abstersiuum et solutiuum: et est ex ma xime desiccantibus et extenuantibus corpus et facit sub uersionem et nauseam: et est eius operatio debilis et tar da: et tollitur ab eo nocumentum primum administran do illud cum aqua mellis et aqua passularum: et aqua ordei. Et idem auc. Humay. Coquitur cum iure gallo rum et gallinarum: et fit solutiuum bonum: et similiter cum aqua casei: et fit solutiuum conueniens. et auferūt ei nocumentum secundum si admiscetur ei aliquid de confortantibus sicut sunt semina redolentia: et species sicut sunt daucus proprie et anisi et semen feniculi. zin ziber et similia. decoctionem autem sufficientē sustinet.

Posse. Sera. auc. Diasco habet virtutem soluentem. datur vero co cta cum iure gallinarum et oleribus aut cum piscibus et cum mulsa: aut sicla aut similibus et melācoliā et fla deponit cataplasmatibus adhibita cōdilomata ani sol uit. et quando desiccat̃ et terit̃ et datur in potu cū melli

erato purgat fla ꝛ melancoliā. ꝛ quando fit emplastrū cum eo ꝓfert attritionib⁹ nervoꝝ ꝛ scissuris digitoꝝ ꝛ emorroidibus. Et idem auc. Aben Mesuay. proprietas eius est purgare meliam fla sine pūctione ꝛ malitia ꝛ melius ex eo est citrinum: cuius sapor vergit ad punctionem ꝛ grassitudinem: ꝛ dulcedinem: ꝛ grossitudo eius est sicut digitus: ꝛ qui vult ipsum sumere decoquat in aqua sicle decocte: ꝛ postea bibat quando vis ponere in decoctione non oportet vt rectifices ipsum aliter: nisi ꝙ teratur ꝛ misceatur cum eis. dosis ei⁹ decocti aut infusi est a. ʒ. ij. vsq ad. v. ꝛ sine decoctione aut sine infusione a. ʒ. j. vsq ad. ij. Et idē auc. Meseha proprietas polipodij est purgare leniter melancoliā: ꝛ bibitur simpliciter cum zuccaro aut mixtum cum aliquibus decoctionibus aut cōfectionibus: ꝛ ingeniati sunt aliqui medicorum ad illos qui non poterant aliquas medicinas accipere proijcere ipsum tritum in aliquibus cibis ipsorum ꝛ purgat leuiter melācoliam: dosis eius simpliciter cū zuccaro ē. ʒ. ij. decocti aūt cū medicinis. ʒ. qttuor

Jo Me. Solutione educit coleram nigrā cū facilitate ꝛ grossum flegma ꝛ mucillaginosum ꝛ materias iuncturarum ꝛ confert collice ſm omnem modum administrationis eius: ꝛ duritiei splenis ꝛ proprie cum epithymo ꝛ sale indo: ꝛ confert ad febres melancolicas: ꝛ proprie cum aqua mellis ꝛ sanat scissuras que sunt in manibus. Dosis eius est ab aur. ij. vsq ad aur. quattuor.

Aui. in lib. de viribus cordis dicit quod confortat cor.

Diralios. i. ferula. Diranagal. i. alaca.

Cap. 216.

Fraxin⁹.

Irdan diridar. Dirisdar. grec. ara. lucach. lati. vero frassinus. arbor cimicu. dirdal. prelea. gre. derdaruz. vlmus. Dia. Steph.

Sera. lib. aggre. ca. dirdan ita nominatur grec. in Oriente arabes vocant eam arborem cimicum. ꝛ in Persia nominant eam luzach: ꝛ est arbor habens in ramulis camerulas in quibus est humiditas: que quando desiccatur generantur ex ea animalia similia cimicibus. Et idem auct. Galie. Sapor eius est stipticus. virtus est. que infrigid. ꝛ desicc.

Pau. capitulo de frassino est fri. ꝛ sic. in secundo.

Pos. Sera. virtus eius est que conglutinat dum est recens: ꝛ cōglutinat vulnera recentia. ꝛ radix eius ad hec vz. similiter quando proijcitur aqua in qua decoquitur super ossa. cuius cōglutinatio est necessaria: est sed cortex eius dum est recens proprie si ligetur sup locū vulneris cōsolidat ipz: ꝛ decoctio corticis ei⁹ cōsumit flegma: ꝛ qñ cortex eius exiccatur curat egritudinē cū qua eleuatur cutis.

Gal. lib. dinamidiarum. c. de passionibus splenis. Corticem frassini coque in vino ꝛ bibere da. infallibiliter. n. splenem attenuat. nam res probata est: qđ si detur porcello bibere aliquibus diebus: ꝛ interficiatur paruissimum inuenies splenem.

Pau. Cōtra fluxū vētris lienteriā ꝛ dissinteriaz vz fomentum ex aqua pluuiali decoctionis corticum eius Contra vomitum ex debilitate virtutis contentiue: cortices eius buliant ꝛ spongia intincta sup stomacū ponatur. Ex cinere eius ꝛ argēto viuo fit optimum vnguentū cōtra scabiem ꝛc.

Diridai. i. vlmus. Diris. i. rubus.

Dironici Dirconici. sunt radices parue cuiusdā herbe similiter noiate hñtis folia parua vtrinq rotūda ꝛ flores violaceos: nascit i muris ꝛ rupib. ꝑ ipis. l. varöig.

Cap. 217.

Juncus.

Is ara gre. ion. lati. iuncus. grec. herbaria vocabat iūcū vrola vel brolam. ꝛ dicebat oxiurola acuti capitis: cambourola obtusi capitis.

Sera. li. aggre. c. dis. auc. Dia. ē herba cuius due sunt species vna ipsarū hz acutas sumitates ꝛ ita etiā species similiter diuiditur in duas q̄ ex ea est que nō hz fructū ꝛ alia que hz fructū nigrū: ꝛ rotūdum: ꝛ cāna huius speciei est grossior ꝙ̄ cāna alterius: ꝛ est tertia species que hz cānam grossiorē adhuc ꝛ magis carnosam ꝙ̄ supradicte due species. Et huius speciei fructus qui est in summitatibus eius est similis fructui iunci supradictarū specierū. Et idem auc. Galie. huius herbe sunt due species. vna earū est subtilior ꝛ durior: ꝛ alia grossior ꝛ mollior. fructus huius secūde speciei facit dormire. sed species prima est similiter duaruz specierum: vna quarū nō facit fructum: ꝛ nō est in ea iuuamentum aliquod in medicina: ꝛ alia facit fructum ꝛ facit somnum: nisi quia est debilior ꝙ̄ prima: ꝛ ista species facit sodam: ꝛ substantia istarum duarum specierum est composita ex terrea pauca frigida pauce frigiditatis: ꝛ substantia aquosa calida pauce caliditatis: et desiccat ꝛ infrigidat: ꝛ est narcotica et due species quando assantur in igne: ꝛ sumuntur in potu stringunt ventrem: ꝛ abscindunt superfluitatem menstruorum. ꝛ desiccant quod descendit ex humoribus ad partes inferiores. Pli. lib. xxj. cap. xviij.

Disapposita. idest difficulter in cicatricem deueniential.

Dissapollita. idest difficulter.

Diss. i. tapsia.

Disberot. idest quercus i Diasco.

Discrita. Discritos gre. i. male terminabilia. difficulter.

Discola. Disola. i. dificilia Cassius felix.

Diseleon idest mētastrum.

Disenteria gre. exulceratio intestinorum.

Cap. 218.

Rana.

Issoa ara. gre. ꝛ latine rana.

Sera. lib. aggre. c. dissoa. aucto. Gal. Cinis ranarum combustarum abscindit fluxum sanguinis quando pulueri zatur super loca: ꝛ quando linitur cum oleo mixto cum pice humida supra allopitiam aufert eam. ꝛ idem aucto. Diasco. Rane que sunt in paludibus quādo coquuntur cum sale ꝛ oleo: ꝛ administrantur in cibo sunt bezoar venenis ꝛ lepre. ius earum quando elixantur est conueniens apostematibus antiquis quādo puluerizatur super ea: ꝛ quando comburuntur ꝛ puluerizatur cinis earum super locum vnde fluit sanguis: abscindit eum ꝛ miscetur cum pice humida ꝛ linitur in de allopitia ꝛ cōfert. ꝛ quando sanguis ranarum viridium ponitur in loco pili palpebre euulsi prohibet ortum eius. ꝛ quādo rana coquitur in aqua ꝛ aceto: ꝛ fit collutio oris cū elixatura illa cōfert dolori dentium.

Aui. libro secūdo capitulo de rana. Cinis rane quādo ponitur super locum sanguinis retinet eū. ꝛ ipsa quando decoquitur cum sale ꝛ oleo est ſm quod dicitur bezoar lepre: ꝛ vermium venenosorum comesta ꝛ eius ius confert apostematibus chordarum quādo super eis funditur ꝛ dicitur ꝙ ex succo vel decoctione rane fluuialis coluitur os ad dolorem dentium: ꝛ sedat quod est in ea: ꝛ corpus rane ꝛ proprie pingue vel pinguedo ei⁹ est ex eisque facilē faciūt dentiū eradicationē ꝛ existimo qđ est hoc ex petrosa ꝛ nō domestica. hec eñ species est ex eis que testant medici ꝛ experimentatores est

res communitatis eiicere dentes animalium quando ipsam sumunt in cibo et pastu: et si quis comedit sanguinem eius aut corpus ipsius apostematur corpus eius: et fit color eius plumbeus et expellit sperma donec moritur: et dicitur quod quando coquitur cum sale et oleo: et comeditur est bezoar lepre et vermibus venenosis.

Joan. Mesue. Oleum de ranis confert dolori artetico et podagre caliditate: et inungitur super tempus in febribus inflamationum: et facit somnum: et adeps rane viridis que habitat in arboribus si liniatur sup ipsum frangit ipsum.

Difforo. gre. i. difficile. dif fo|oros difficilis.

Diffregis: vel defrigis est medicina metallica abstersiua desiccatiua: et est duorum modorum. vna naturalis fossa cum metallis que e ex facto lapide: vt apparet in. l. difrigis. et Pofolix. Alia est artificialis composita ex quatuor mineralibus: cuius confectionem docet Oribasius in. ca. j. de vulneribus oris.

Disinteria. dissinteria. idem dissipatio interiorum intestinorum.

Disitis. idest camedreos.

Disnia. dispnia gre. i. difficultas expirandi ex siccitate. ide disnoici. i. habentes disnaim. Orthomia vo ex humiditate est fig dem recto scemate prefo cantur iacentes egroti. inde orthomici. i. habentes orthomiam.

Dissorexia. idest diminutio appetitus.

Dispasia. est valida virtus sustinendi. Demosth. Dispathia.

Distepapetos gre. idest difficile curabilis. Distera pentos:

Distracta dicuntur que non leuiter in ventre corum uiter in ventrem corum putur isto vocabulo vtitur Gal. li. dinamidiarum particula prima.

Disulota gre. difficulter in cicatricem venientia. Cassius felix.

Dissuria. idest malitia vrinationis quando fit sepissima emissio eius cum dolore.

Disutis. Dssutis. idem pruritus.

Ditolus. idest gariofilata.

Ditros. ditrosi. i. quod intro in palma nascitur.

Diureticus. i. habens vias epatis opilatas et vrine et io dr medicina diuretica. que curat diureticum vn diureticus est nomen morbi: vt apparet in. l. basab. de sitil3 coiter dicas diureticum vrinam prouocans. Gal. in dinamidiis. i. aperitiuum et dicipot ex quo curat morbum diureticum.

Diuretica communia sunt sex Apij. brusci. feniculi. genestre. petrosilij. speragi. radices. s. et semina. Saladinus.

Docamen. i. ypropoleos.

Docan. Docani. Dorbaun. i. fumus ara.

ℭ Cap. 222.

Milium

O chen dochon: vel piuers. ara. gre. geguers: vel cecbias. lati. vero milium.

Sera. lib. aggre. ca. dechen. auc. dia. Dochen siue doco. i. milium. Et hz duas spes. vna earum est asperum: et est illud quod potest teri et a quo aufertur cortex sicut fit arizi. quod ara. vocatur piuers. gre. ieuers vel elime. lati. vero panicum. est alia species fortissimi asperimi grani et non potest ab eo auferri cortex et vocatur milium.

Gal. 7. sim. phar. ca. de milio. Infrigidat quidem in primo. siccat aut vel scdm tertium absolutum vel scdm secundum intensum: est autem et aliqualiter subtilium partium modicum. ex hac ergo consistentia et complexione cum comeditur vt cibus omnino pauciores nutrimenti est omnibus fere corticalibus cibariis quinimmo et ventrem siccat. Extrorsum vero appositum per sacculos ydonea piria e eis qui imoderaciter egent siccari. cataplasmatum autem etiam siccare natum est sufficienter tn e fragile: et ppea inutile fit eius cataplasma.

Gal. 2. sim. phar. cap. de milio fm translationem arabicam. Est granum ex speciebus granorum s. milium quod assimilatur in figura sua ieuers: et virtus eius est desiccatiua. ideo retinet ventrem: sed quando ponitur exterius infrigidat in primo et desiccat in fine tertij. vnde modicum dat nutrimentum: et stringit ventrem et quando ponitur extra in sacellis sicut cum emplastro ex eo confert iuuamento magno contra fluxum: et prouocat vrinam: et calefactorium ex eo factum confert doloribus pungitiuis et torrionibus et aliis doloribus.

Gal. sexto sim. pharma. capitulo clime siue panicum. vocatur autem et mellina. Est autem ex leguminibus simile melio: tam specie quam virtute pauci vero nutrimenti et siccatiuum: stringit enim eos qui secundum ventrem fluxus: sicut et milium: si vero superplasmetur deforis desiccat et infrigidat.

Dochines quid sunt Salie. quinto meniri. capitulo. iij.

Dochion. Docion. idest ordeum.

Dochon. Docon. Dolin. i. milium. Albaui. lib. de doctrina. ara.

Docromos. i. asara.

Doctrina quid est. l. fen

Doda. Dodra. idest papauer.

Dodera idest papauer hortense.

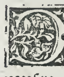
Dodechateon: est quedam planta habens. vij. folia similia lactuce radice lutea. Plinius. libro xxv. capitu. iij. in principio.

Dodralion idest barba siluana.

ogualful. idest almea.

ogum. Do gumi. idest lac ex quo extrahitur butirum.

ℭ Cap. 223.

O habarech. vel dasab. ara. gre. saprotis latine caries ligni corrosi. — Caries ligni corrosi.

Sera. lib. aggre. capitulo dohabarech. auc. Diasco. quando fit emplastrum cum ea mundificat vlcera corrosiua.

Gal. octauo simp. phar. capitulo saprotis: caries ligni corrosi proprie ligni habentis stipticitatem et virtutem abstergendi sic sicut species quedam lignorum habentium spinas mundificat vlcera humida: et abstergit ea.

ℭ Cap. 224.

O lacha Dolica. lati. gre. lakirus. arabice. fasilum vel dolikos.

Gal. primo de cibis. cap. de doloka aucto. hyppo. Pisa autem inflant quidem minus: secedunt autem magis dolokai autem magis his secessiuis minus autem inflatiui et non nutritiui et alibi. Doloki autem nutriunt non minus Pisis: sine inflatione autem sunt consimiliter. ad delectationem autem et secessum deteriores. Quidam autem amicorum in Roma conuersans dicebat. Dolokas Rome in agris habentes figuram magis oblongam lachiris. Etidem lib. dinamidiarum capitulo de cancro. Succus dolake cum pinguedine porcina commixtus: et ipsa herba pistata et posita cum succo eius cancrum interficit.

Dolaria. i. auena.

Dolion. i. delion.

Dolifon. idest cimbalaria.

Dolim. Dochon. doco. i. milium. Albaui lib. de doctrina ara.

Domomarca gre. iusquiamum et milimadrum dicunt.

Domantos. i. celidonia.

Donafon. i. alaca.

Donanm. i. mellilotum.

Donax est quedam species carui: que nõ nisi in aquaticis nascitur. Plinius libro. xvi. capitulo. xxxvij. ⁊ libro. xxxij. cap. vi. in fine.

Dora. Dorati. idem idest mellica qđ videtur per Almãsorem libro tertio capitulo de granis qui post capitulum de milio ⁊ panico scribit sermonem de dora verũ apud Serapionem capitulo de pannico exponitur quod est milium. alias panicum.

Sera. capitulo de dissinteria loquens de sorbitionibus eis aptis videtur velle similiter qđ sit species milij. Ista tamen grano satis conueniunt in operatione. quare pro quocunqꝫ accipiatur nõ est periculum. quando tamen expedit vti magis stipticis melior est melica.

Dorace est quidiam pisciculus venenosus qui vocatur scorpio marinus.

Doreas. Dorcatis. Dorcax. l. capriol⁹ Ibex gre.

Dorignum cacabum est species landri s̃m Diasc. folia habens similia oliue: sed paulo longiora ⁊ aspera ⁊ florem album: ⁊ semen velut orobi variũ in folliculis suis quam veteres memorant amorificum. verum eius frutex interfectiue virtutis est.

Dorin. i. milium.

Dorma. i. endiuia.

Dorna. i. auena.

Dornig. quid est lege varonig.

Doronicum idem. Doronigri. ara.

Doronec. radix est similis branee pulpi: ⁊ apportatur de india: sed q2 raro ibi habetur ponit̃ pro ea vernix

Dortadion. idest valeriana.

Dasiafos. i. vsnee. dosial idem.

Dosis. gre. donũ datum. i. datio vel tributio.

Dotium. idest siligo vl' germanum.

Dotrifilon. idest pentadactilus.

Doxiamon. Goxiamion. idest amomum.

Doxim. idest scaurea vel scaroda. l. Tracomata.

Dracon. grec. trifon idest draco.

Dracomata. idest asperitas palpebrarum. Alexander O riba. vo pinguedinem earum di.

Dracon marinus est quidam piscis parũus venenose punctionis qui in lingua nostra vocatur Horacena.

Draganuz. est planta que a Diascori capitulo dragos. vocatur iragos: nã dicit Tragos aut Scorpion aut Draganum nascitur in locis maritimis frutex est super terrã lõgitudinem vnius palmi habens aut amplius. hasta est illi sine folijs in qua in summo habet azimos minutos sicut triticum acutum multum in gustu stipticitatis.

Pos. Dia. Semen eius cum vino bibituz fluxum matricis ⁊ ventris abstinet: quod semen plurimum colligitur. tere et fac trociscos quibus siccis vtuntur.

Dragagantum. i. tragagãtum Dias. ⁊ Alexan.

Dragantum. i. vitriolum. vel calcantum. l. zeg. ⁊ Acantos zegi.

Dragma. est nomẽ ponderis none partis. ℥. ⁊ sic accipiebatur antiquitus ⁊ illa est. ʒ. vera. moderni vero octauam partẽ. ℥. pro. ʒ. accipiunt: sed communiter nunc accipitur pro tribus scropulis. ⁊ dragma. gre. similiter interpretatur manipulus vel fasciculus. vt feni et spinarum ⁊ huiusmodi. Item moneta quedã obolus sic exponitur in libro de doctrina gre. l. daren. Et dragma apud Demo. medium capitis vocatur

Dragona iterpretat̃ asperitas palpebrarum inde coliriũ dragonaticũ: vt i Alexandro de oculis.

Dragontea. Draguntium serpentina: serpentaria colũbrina. viperina. basilica. asclepias. luf. cocodrillus. idem. l. luf. Ste. draction luffra bene. pli. lib. xxiiij. c. 16. in prin.

Dragos. i. manipulus.

Drane. drarie. idest cantarides.

Dria. Drios. i. quercus.

Drimia. i. acredo vel acuitas vñ drimios iocores. vt in quarto regiminis acutorum. Gal. i. acutos humores ⁊ acres. Galie. in dinamidijs Drimia sũt acria que nequitiam humorum vel morborũ extinguunt:

Drimifagia. gre. i. acuta cibaria. Alexan.

Drimior. Drimis. grece. i. acer vel acutũ pungitiuũ Gal. vi. sim. phar. cap. de apio.

Drimum. i. pungitiuum.

Drioballanos gre. i. glãs.

Drioberade grece. i. tussis humida. Cassius felix

Driofag⁹ s̃m Dia. c. discrerot. est species quercus ⁊ Disberot. idem quidam cerrum dixerunt.

Drion s̃m Pli. ⁊ s̃m dias. ca. de strigno: est strignũ manicon ⁊ est species solatri vltima a dia. posita.

Driopister dicitur polipodiuz maxime qđ in quercu nascitur: vt in lib. anti quo d simpl. medi. ⁊ gal. ad paternianum.

Driopistri ingt ẽ felix que in arbore crescit quercus quam greci noadioi vocant. ⁊c. melius autẽ dripteris: ⁊ aliter vocatur filitica vel polipodium.

Driphonõ. Plin. li. xxvij. cap. ix. post principium.

Driopteris. Stephanus driopis ex drio qđ ẽ quercus: ⁊ pteris felix. Pli. li. xxvij. capitu. ix. circa principium. l. dipteris.

Dris grece quercus. accipitur interdum pro fago ⁊ pro omni arbore glandifera. vt ilice orno pino.

Drisitis. idest camedreos

Dirupas idest oliua bone etatis ad condiendum. s. incipiẽte bacca crescere: gre. petas vocant.

Driusiria idest sumach. ⁊ est dictum quercus syriacum vel ros syriacũ.

Drix. i. species ferularum ⁊ est tapsia.

Dropax. Dropodisimus. idest ruptorium. sinapismum.

Drosumi. i. scoria.

Drosus. i. quercus.

Druppe oliue quid sunt. Pli. lib. xij. cap. xviij. ⁊ li. xv. cap. j. in fine

Dubellari. Dubella. dubellet. Dublet. idest apostema cum iam collectionem fecerit ⁊ est saniem faciens: de quo magis speratur ꝙ fiat vlcusqꝫ ꝙ resoluatur.

Dubene. arab. i. musca.

Duburen. i. secundus gradus ethice.

Duburion. i. filago.

Dubusare. i. asara.

Duciamfon. i. regalea.

Duchimbelse. i. balsamum

Duciomum. i. carpobalsamum.

Ductamim. ara. diptamũ. gre. corrupto.

Ducumbelsen. idest balsamum.

Ducuran. i. anacardus.

Duelion. i. caries ligni corrupti.

Duelli. i. dilatari.

Duefosir. i. polium.

Duhum. bebelesamũ. Stephanus.

Dulac. i. dactilus.

Dulla. ara. melo. magnus viridis.

¶ Cap. 225.

Dullasia. ara. latine. melon indus. Anguria. batecha Cucumer saracenicus. melon indus.

Sera. libeo aggre. capitulo dullasia: siue dulaba. idest melõ magn⁹ viridis: ⁊ s̃m Rasim est fortis humectationis ⁊ extinctionis: ⁊ confert febribus adurẽtibus. ⁊ est frigidior alijs speciebus melonum: ⁊ tardioris immutationis in stomaco. ⁊ longinquiora corruptiõe: ⁊ propter hoc conueniens febrientibus ⁊ habentibus coleram in stomaco suo propter grossitiem. ⁊ propter suaz elongationem a conuersione: ⁊ conueniens caliditati febrili: quia extinguit caliditatem: ⁊ sedat inflamationem eius. Et cucumer quidem facit operationez propinquã

huic

huic:nisi quia plus ꝓuocat vrinam ꝙ̄ dullasia. vbi sciē dū ꝙ melon magn⁹ est melon indus: qḋ ꝑ Auice.pꝫ de cura tertiane pure vbi laudat in tertiana ꝑdicta melo/ nē indū: z subdit fortasse nō nocet melon paru⁹. ergo melō indus ē melon magnus. Est.n. melon paru⁹ hñs virgulatum colorē exterius est albus z dulcis z ē par/ uus. ꝑ alia spē melonis. l. Rabera.

Dularotim.i.agrifolium. ⸿ Cap. 226.

Scorta/num. Ulb dulbū.l.hēne.ciprus.ara. vel baccaꝫ. gre. suffire vel platan⁹ arbor. la. vero scortanum. et est illa arbor cū qua i hyspania tin/ gunt panni z nos vocam⁹ eā barzi: z ē platanus arbor: vt pꝫ per ꝯcordiā Auic. eius ca. cū Dia. ca. de platano. z ꝓfert velut nuces paruas vt Jo. Sera. ca. de dētifrigꝫ. Itē in dia. ſm trāslatio/ nē ara. ca. de platano. Arbitror platanū eē dulb. Iteꝫ Stephan⁹. Platanus est dulb.

Ca.142. de scorta/ no. **Sera.** lib. aggr. cap. dulb. auc. Ysaac. Est arbor magna extēsa hñs folia magna similia pal me manus hoīs silr̄ foliis kerue: nisi ꝙ sunt minora: quorum sapor est amarus ponticus: z cortex ligni ei⁹: est grossus rube⁹: color vero ligni eius qñ scindit ē me di⁹ inter glaucedinē z rubedinem: z habet floreꝫ par/ uū lenē glauci coloris: in cui⁹ loco qñ cadit nascit gra/ nū asperū glaucū vergēs ad rubore pulverulētū isup ficie sicut granū cataputie. hec i hyspania vocat palma xpi. cū qua ibidē tingunt pāni silr̄ folia ei⁹ similant fo/ liis ellebori nigri. vt apparet in. l. eleborus.

Libro.j. capi.98. **Gal.** 7. ſm. c. 85. de platano. Substātia ei⁹ est fri. z hu. nō lōge a reb⁹ tpate ꝯplexionis

Dia lib.j.c.xcviij. de platano habet virtutē frigi dam z humidā

Pos. Gal. folia eius recentia qñ terunt z po nūt sicut emplm̄ sup apostemata: ꝙ̄ fiūt in geniculis sedat ea sedatiōe manifesta. sed corti cis ei⁹ virtus est ꝙ̄ desiccat: adeo ꝙ cortex ipa cogt cuꝫ aceto. z ꝓfert dolori dentiū: nux vero ei⁹ qñ administra tur cū axūgia ꝓfert apostematib⁹ ꝙ̄ accedūt a ꝯbustio ne ignis. Cortex ei⁹ qñ ꝯburit est medicina desiccatiua

Cinis pla tani ꝯtra vlcera et vulnera. z abstersiua ꝓfert egritudini cū qua eleuat cutis: z ci/ nis ei⁹ curat vulnera i quib⁹ ē sordes z putredo ꝑpter nimiā humiditatē existentē in eius loco. z opꝫ ꝙ cauea tur multū a puluere qui est in foliis eius: z in fructu ꝙ est nociuus valde cāne pulmōis. ideo ꝙ desiccat mul/ tū: z inducit asperitatē. z nocet voci z locutiōi. z etiam visui et auditui si cadit in auribus vel in oculis.

Dia. Emplm̄ cū eis sedat apata cali. que fiunt in genu. Et qñ cortex eius. z nux ei⁹ ꝯburunt. z fit emplm̄ cū eis. z adipe porcina aut arietina ꝓfert vl ceribus putridis. silr̄ cinis eius solus facit hoc. Et quā do coquunt folia eius recētia cū vino z fit emplm̄ cum eis prohibet cursuꝫ humorū ad oculū: z resoluit apa/ ta flegmatica: z qñ cortex coquit cū aceto. z fit collutio cū eo ꝓfert dolori dentium. Et qñ fruct⁹ eius recēs bi/ bit cū vino: cōfert morsib⁹ venenosis. z qñ administra tur cū axūgia curat ꝯbustionē ignis. et puluis foliorꝫ ei⁹ qñ cadit in oculū aut aures nocet multū. similiter z puluis qui est super fructum eius.

Dulbur. herba est que nascitur i mari. z dr̄ ogaga.

Dulcor apud diaſ. est mustū coctum vsqꝫ ad tertiā par tem sic ꝙ consumpta est tm̄ eius tertia pars: qḋ sapa triplicatum dr̄ z carenum dr̄ similiter z de fructum vinum apud Aui. diaſ. ca. de coriādro. dicit cum dul core.i. passo. l. carenum

Dulkara ara. caprificus. Dulutim.i.cimbalaria.

Dulufron.i.titimalus. Dumofon.i.aliū porinum

Dumul.i.ocra Dum⁹.i.rub⁹ caninus.

Dumucugi.i.herba. ⸿ Cap. 227.

Una ara. lati. cerebrum. Cerebrū Ca. 451.

Sera. lib. aggre. c. duna aucto. gal. cerebrum leporis qñ liniunt cū eo gingiue puerorum tpe ortus dentiū eorꝫ facit eos facile nasci z sine dolore z

Cerebrū leporis facit cito oriri den tes pue/ rorum. hoc est notoriū apud oēs. z administratio eius postꝙ̄ de coquit nō hꝫ hoc: z nō solū cerebrū hꝫ hāc ꝓprietatē. imo butirū z mel. z alia multa hūt virtutē faciēdi nasci dētes īfantiū: z qñ cerebrū leporis comedit ꝓfert epilē ticis: z qñ assat z comedit cerebrū ei⁹ ꝓfert tremori qui accedit post egritudinē: z cōburit caput ei⁹ z ꝯficit cuꝫ adipe vrsi curat allopitiā: ſꝫ cerebrū galline stringit sa guinē miringarꝫ cerebri. z cerebrum amatis ē ꝯueniēs apatib⁹ ꝙ̄ fiunt i ano: z cerebra oiuꝫ aialiū valēt cōtra sumētes venenū de cerebro in via cibi. l. laramie.

Duniablos. Dunilabos.i.barba siluana.

Dunios est serpens quidā qui habitat in litiis.

Duragi. Durungi. quid est. l. doronigi. varonig.

Duragi aculem.i.auis quedam sic vocata.

Duram. Duraꝫ. ara.i.turtur auis. yeman.

Durusataris.i.res ꝙ̄ voluit super arborem antiquam que fert glandes. z vocat ara. albarub: z firice vua demonis: z ē lanugo ꝙ̄ pendet: z inuoluit in magnis arboribus sicut vua.

Dusafolon.i.ceterac. Dusatan.i.vsnee.

Dusarum Dausir. Step. idest auena. Dus pactū. Duspectum.i. nocens digestioni

⸿ De littera. E.

Litteram habēt greci vt nos que sem per breuis est. et cū hoc habent diph thongum. que ex compositione. a. z i. fit quam. e. semper sonare faciunt. habent etiam litteram vocatam. ita. de qua dixit Priscianus ꝙ vtunt ita z. e. longum vr̄. Ueruꝫ moderni gre ci ipsam nunꝙ̄ nisi. i. sonare faciunt. Arabes vero. he. hūt cū aspiratiōe proferentes. in imo pectore.

Eace.i.thimum. Earsen.i. cinamomum.

⸿ Cap. 228.

Asub. ara. gre. haborafa lati. vero cuscuta Cuscute. Cap.59.

Sera. lib. aggr. ca. Easuc. est res que adheret herbis īuoluēs eas si cut fila: ſꝫ i sumitatib⁹ hꝫ fructū subtilem. z ipsa crescit i arborib⁹ z in sūmitate eius inuoluit simul Reperitur de ipsa multum in vineis: z destruit multum herbas: z multi vtuntur ad vsum curationis tussis: z in ipsa est amaritudo: z ponit in vinum: z fortificat ipsum z inebriat. Et idem auc. Abē Mesuay. est herba ꝙ̄ re/ peritur intra linum. z suspenditur ei. in cuius sapor est amaritudo z ponticitas plus amaritudine. Et virtus eius est cal. in primo. sic. in scdo. Et idē auct. Mesaru/ gie est frig. z humi. Et idem aucto. Alabari. est cōposi/ ta contrariis virtutibus z est in ea amaritudo z stipti citas. z est cali. in primo sic. in secundo. Et idem aucto. Sabor. Ebē. eius caliditas aut friditas est ſm ꝯplexio nē arboris cui adheret: qñ fit calida per adherētiā ca. arboris. z est fri. per adherentia fri.

Natura cuscute.

Pos. Sera. auc. Gal. Abstergit fortificat z aperit opilatiōes epatis z renū z fellis: et mūdificat venas subtiles z grossas ab hūo/ ribus grossis z colericis z fortificat stomacū z epar. z ꝓfert hicteritie facte ab opilatione epatis. z febri. z ꝓ/ prie febri infantiū: z purgat colerā. Et idē auc. Mesa/ rugie ꝓfert hicteritie z opilationi epatis z splenis. Et

Cuscuta. aperit o pilatiōeꝫ z mūdat venas.

idē auc. Alabari.ꝯfert stō ꝛ epati eoꝝ opilatiōib⁹ ꝛ ex pellit superfluitates neruoꝝ ꝛ venaꝝ: ꝛ mollit ventreȝ ꝛ ꝯfert febrib⁹ et ꝓprietate ei⁹ est expellere supfluita/ tes ātiquas a venis. ꝛ idē auc. Sabor. Eben. ē bona stō ꝛ maxime qñ miscet cū ea anisum et semina similia.

ebanus. ℂ Cap. 229

Ban⁹ la. ara. abn⁹. eb⁹. vł ebiri⁹ gr. ebenū lib. aggr. ca. ebus. auct. Dias. eius sunt due spēs. s. absi. ꝛ in da. et absi ē lignū nigrū nō hñs lineatiōes sed in soliditate ꝛ subtilitate sua est silis cornu qñ frāgi tur hȝ fractiōes suas duras solidas mordicat linguaȝ ꝛ ē stiptici saporis. ꝛ qñ ponit sup prunas ꝓfert odorē bonū. i ido vero sūt linatiōes albe: ꝛ ē coloris subruffi ꝛ oēs ei⁹ spēs qñ frangunt sunt dure in fractura.

Libr. j. c. cxx. de e bano. Dia. ca. de ebano fm trāslationē nostram. lignuȝ est qđ de ethyopia venit colorē vnū hñs du plicatū tactu lene ꝛ durū et gustu stipticū et mordax ꝛ carbonib⁹ ipositū citi⁹ inserpit ignē in corizulla ꝯfrica tū ostendit ruffū colorē. Est alterū de india vario colo re sed meli⁹ est supradictū multi ligna assamina: et atā/ tica vēdūt q̄ silia sūt ebano sȝ ide agnoscit qꝛ molia sūt ꝛ nō grauia: ꝛ cū fracte fuerint bastule eoꝝ subruffi co loris apparēt: nō odorē nec gustū talē hñt. est aūt opti mū qđ est nigrū et eq̄liter lene vires hñs i gustu acres

Gale. 6. sim. cap. cxviij. et aliqualiter substiptica s: vñ i collirijs miscet.

Dios. Gal. vj. sim. pbar. ca. de ebano virt⁹ ei⁹ ē abstersiua calefactiua vñ istō li/ gnū est ex rebus q̄ si pfricentur cū aqua resoluitur i suc cū: sicut quidā lapides. et substātia ei⁹ est subtilis et ca/ lefacit ꝛ abstergit et aufert: qđ est corā pupilla ipediēs visum. et ipsum igredit i medicinis oculoꝝ ꝯferēribus vlceribus antiquis eorum: ꝛ humoribus fluentibus ad eos antiquo cursu.

Dia. Ebanus vlcerib⁹ oculoꝝ vtilitatē facit: vir tus ē ei ēt purgatoria. et iō caligines oculo rū et reumatismū detergit ac ꝓhibet. multi cotilas me

Coliria ex rasu/ ra ebani. dicinales ex eo faciunt. Aliq vero triturā ꝛ rasurā ei⁹ et limaturā infundūt in vino die ac nocte ꝛ post terunt faciētes coliria. Alij pro vino aquā mittunt cōburit ēt in cacabo crudo hñ minuto q̄ diu cinerē faciat: ꝛ lauat vt molibdo q puluis facit ad siccitatē oculorū.

Ebebel. i. semē iuniperi
Ebel. i. sauina.
Ebenars. idest camel⁹. ba lyabas.
Ebereni. i. granū ben. ba lyabas.
Ebul⁹ qd est. l. kameactis i. infima actis.

ebur. Ebur est dens elefantis et inde eburneus aptū est medicis multis ꝯfectiōi bus igrediēs ꝛ ara. vo cat aagi. sicut iuenies i l. hafir. haagi.

Ebux meum. i. oleastrum.
Ecalcidos est nomen men sis octobris. hoc voca/ bulū ponit Auic. iiij. ca no. c. de fe. pestilētia gr. est fuligo pendens tra/ bibus ꝛ parietibus ex fumo facta.
Echalodes. i. fumosum
Enchabed. i. scarabe⁹ q iuenit iter panos. ꝛ iter libros platearius
Echatrion interpretat oīs hñs potestates.
Echeō vocat medicamen ad visuȝ qđ fit ex cinere vipere et mde.
Echidua gre. offis i. vipe/ ra serpens.
Echridus ē serpēs i aqua degēs. O li. li. 3r. ca. iiij. in fi. enydris.
Echinos. i. exitus aut ter/ ren⁹ aut marin⁹ ꝓ quo lege Jriccius.
Echin⁹. i. lentic⁹ et echin⁹: dr a Plin. vocari piscis li. ix. c. xxv. ꝛ. xxxij. c. j. qdā cuȝ naui adheserit ipaȝ imobilē reddit cui⁹ formā fȝ diuersas opio nes adducit sȝ si ē eriti⁹ echin⁹ silr fȝ librū anti quū de sim. medicia dr spina alba. ꝛ putrosic di ci: eo q capitellū habet sile echino mario Dias. Pli. lib. xxij. capi. viij. erineon.

Ecebis hec pseudo anchu sa dicit lanuginosior q̄ anchusa ꝛ min⁹ pinguis densioribus folijs ꝛ lar giorib⁹ ꝛ tenuiorib⁹ ra dix i oleū missa nō fūdit ruborē ex hoc ab āchu sa discernit. Pli. li. xxij. c. xx. in fine.
Echoen. i. alba
Echus. i. merulus.
Ecindebel. i. ameos.
Eciosactis. i. ebulus.
Ecipi radix idest marrubij radix.
Eckutubue ē bestiola exi stens in supficie aq̄ que sup eam mouet diuersis motibus sine ordine ꝛ q̄ cūq₃ hora aliqd accidit ei fugit ex eo qđ ipsi ac cidit: deinde apparet et dr alr bestiola ne quie/ scēs ꝛ dr esse vulpis ab amatu. vertūt magis si milia nr̄o loco sunt duo prius dicta.
Eclie. i. apoplexie.
Ecolpitarē ē medicamē in matricem mittere
Ecopa ē parua solutio of sis capitis.
Ecorascen. i. vitis alba.
Ecotaconis. i. siuppe.
Ectaces. Pli. herba ē que in Sicilia tm̄ nascit. lib. xxj. c. xvj. in medio quā ignoro.
Ectelice melic. i. corona re gia.
Ectebo. i. scribere.
Ectica febris vel ab ectis/ mos qđ est ꝯsuetudo vł ab ekteko qđ ē tabefa/ ct⁹ sȝ poti⁹ pmū credo qꝛ tabes est marasmus et ectica confirmata.
Ecteropiō gre. Demoste/ nes estingt reflex⁹ inte/ rioris palpebre ad exte riora ꝓpēdēs nec ocu/ lum solido velamine te gens corne. cels.
Ecus. i. aquila.
Eda lignū est aptū ad inci dendum.
Edegarad. i. rosa
Edemul. i. feniculus
Edera dr quoniā libenter a capris edit ꝛ ideo fm Dia. sunt alicis coskisos grece. Assaȝ. arabi. tha libech. Plil. i. xvj. c. 35. q̄ eaꝝ species q̄ non ha bēt cū ea silitudinē: nisi que dicūt edere: qꝛ libē ter hyrci caprarū eas edūt sicut est barba hir cina. ꝛ rosa cania. et ap paret. l. cissosin. Vñ dicit edera

ediātos. i. viola.
edinorda. i. intuba.
edinus britanus idest ga/ gatis lapis.
ediosmō. ediosmum. edios mus idest menta. edios mō. ediosmo. Diascori. Steph. Jdiosmon li. de doctri. gre.
edipnea. i. spinacea.
edipnoa. grece spirantia o dorem.
edisemelic idest corona re gia.
edisse. i. apoplexia.
edon. l. philomena auis
edonea. i. almea.
edoratia. i. cicorea.
edra. i. fortis solo capitis.
edrason. i. anacardus.
educien. i. marubiū.
edudiuū. i. vera serpens.
edulcus. i. merulus auis.
eensentiuȝ idest semē olea stri.
eerbathē. idest elleborus.
eerabron. idest mētastrū.
effebeuros. idest habens septem costas: ꝛ est plā tago: quoniam in folijs suis sunt septem coste.
efedra ab alijs marbasis vocata nascitur vētoso fere tractu scandens ar borem ꝛ ex ramis pro/ pendens folio nullo cir ris nūerosa q sunt vt iū ci gēiculati radice pali/ da. ꝛc. Pli. li. xxvj. c. 7. circa mediū ephedra.
efeltrida. i. crusta. Gale. iij. memiri. c. iij
effelide vel effelide varilē/ ticule. Semion. idest macule que fiunt in vul tibus mulierum ex sole vel aborsu. Diascori/ des capitulo de lothos et capitulo de amigda/ lis. et capitulo de ficu/ bus. Cassius felix. Cor/ nelius celsus.

ℂ Cap. 230.

effemereon.

Ffemereon est apud Dia.capi.effemereon quē multi yriʒ agrestē vocāt.folia ⁊ hastā
effemereon. Li.iiij.c.lxxxiij. siliā lilio hʒ:sʒ tenera ⁊ flores albos ⁊ minores ⁊ semē molle radix ē ei grossa vt digitꝰ ⁊ virtꝰ ē illi stiptica et bōi odoris nascit in locis vmbrosis ⁊ in siluis.

Pos. Dia radix eius decocta in ore retenta dolorē dentiū mitigat folia vero eius in vino decocta ⁊ cataplasmatibus imposita tumores et durities spargunt.

Effemon.est apud Diasco. quidam bulbus queʒ vocat colticon vel celticon: ⁊ est species hermodactili venenosa.

Effialte.effialtes.Paul.i.incubus.

Effidabegi quid est.l. cardaben.

Elissedebeg.

Effilis.Pau.capit.de maculis faciei.est nomē vnius ipsarum. Galenus libro de facile acquisibilibus.

Effimera febris que a gale.in epistola ad glauconē exponit simplex vniꝰ diei scilicet naʒ effimeris grece vniꝰ diei acta vel diurna operatio est qd̄ dianū vel diurnū dicere possumus: vt effimerō cibꝰ vnius diei vel aliud tale diaium scilicet vniꝰ diei. vnde effimerides vocant animalia que dietis scribuntur idest acta cuiusqʒ diei effemerios vero quotidianꝰ dicitur.⁊ hec omnia ab imera quod est dies veniunt.

Effisun.i.explanatio. gal. iij.interioꝝ.c.x.

Effiorōnes sunt macule q̄ oriuntur in supficie corporis. Gale.lib. de facile acquisibilibus.cap.v. ⁊ v.memiri.cap.3

Efflos.gre.zirbus. Gale. 6.de inge.capitu.4.post principium.

Efrention.i.frisille.

Egabael.i.psilum.

Egagios.i.verruca.

Egarion.i.cimbalaria.

Egelidaʒ.i.tepidam quasi non gelidam.Corne.

Egena.i.locus apud extremitatem oculoꝝ.

Egeoresmi.eggi.i.acorus

Eggi oggi ara.acorus.

Egikeras.i.capricornu.

Egilo.i.populus arbor.

Egilopa est apostema īter magnum angulum oculi ⁊ nasum.scilicet fistula que antequam dirūpatur antilops vocatur Galenus libro de facile acquisibilibus.sed Demostenes antilops inqt est egilops scilicet colectio circa angulum maiorem oculi quem si ꝓpter humorem tenuerit clausum proprio nomine antinops a pluribus vocatur.Si auteʒ inflatione euacuata digitis impressa paruo recedens reuertit egilops a pluribꝰ appellatur sʒ antinops a vicinitate oculi nomen accepit. egilops vero a similitudine caprarum que ꝑm angulos oculorum naturales videntur habere inflationes.

Cap. 231.

Gilops gr.vl̄ egilopa.ara.deusir. qusir vl̄
Auena. dausir vel dolara.lati.vero auena.de qua
Dasc.lib. Diasc.duo facit capitu.vnum quod incipit
iiij.c.cxx Egilops herba inquit est que folia similia
xiiij. de habet triticeis folijs:sed mollia:⁊ superius capitellum
egilope est seminis eius grana sunt obrussa duabus vel tribus tunicis vestita.flos est ei sicut capitellus albꝰ q cū farina mixtus omnes tumores curat ⁊ egilopas:⁊ ob hoc nomē accepit. Aliud capitulum incipit. Auena siue vt gre.dicūt egilops.⁊c.⁊ idem dicūt ambo illa capitula error fuit trāslatoris.

Pli. ca.de auena siue vt greci egilops.herba est q̄
Ca.xxv. crescit in segetibus cū folijs tritico silibus sim
lib.22.de plicibus quidem:sed irsutis cum tenui calamo habenti
ea loqt̄ i summitate tribus tegminibus ambitum ex quibus ari
medio. ste similes capillis extant.

Sera. lib.agre.c.qusir auc.Dia.Qusir siue dau
Capi.25. sir vel dolara.i.auena:ē herba cuiꝰ folia sunt similia folijs frumenti:nisi quia sunt molliora: ⁊ in summitate calami eius est semen duabus vel tribus tunicis vestitum a quibꝰ exeunt ariste similes capillis in subtilitate.

Pos. Gal. sexto simp.phar.ca.de egilope.sa
Cap.ix. por eius est acutus parum ⁊ acris et virtus est diaforetica sic ꝙ resoluit apostemata dura.⁊ confert fistulis que fiunt iuxta oculum que egilope vocantur.⁊ quando fit cum ea emplastrū cū farina curat scabiē:⁊ resoluit apostemata dura.est autē vtrūqʒ stipticitatē habens:vt ⁊ diarijs q̄ ꝑm vētrē cōferat. ⁊ idē lib.j.de alimētis cap.x.de auena.est cibus subiugalium non hominum nisi forte alicubi famescētes extreme cogantur ex hoc semine panē facere.extra famē autem per aquam elixū comeditur cum vino dulci aut melle consimiliter tyse.caliditate autem sufficiente participat consimiliter illi:ꝙuis non similiter illi durū existens.propter quod alimētum minus exibet corpori.⁊ aliter autē indelectabilis est factus ex ipso panis:nō tamē retētiuus ventris aut prouocatiuus vt priꝰ sed ī medio ꝑm hoc ordinatus est.

Sera. Mollit durities.⁊ id̄ ad egilopas farina eius cataplasmatibꝰ adhibita ⁊ cōmixta ꝯgrue facit.Itē eius succus seruatus admixtus farine sextarij in paniculos redigitur.⁊ iterū resoluitur aqua in succi qualitatem:quoniam vsus eius est necessarius. vires autem habet leuiter ⁊ efficaciter relaxantes ⁊ ad omnes tumores facientes.

Egineus.i.caprificus.

Egios.i.fimus caprinus.

Egilianchis.i.augmētatio anguli oculi.

Egoceron ꝑm Dia.vocāt qdā farinā fenugreci.c. de fenugreco.

Et egoceron ē spēs trifolij qd̄ vocat trifoliū egoceron vt appet.in.l. hādachucha.

Egregoris gre.i. vigilia.

egritudo diuretica est opilās vias epatis ⁊ vrine vnde diureticū.i.diu. in renibꝰ retētum.hoc vocabulū ponit in.l.hasabel derire.

egritudo in qua eleuatur cutis.i.lepra.

egritudo mirachia.i. ypocundrij.

egron est faus ⁊ accedit in cute capitis.

egufaron. i.frangaria.

egurion ē spēs citrulli habēs formā longaʒ.

eguseif.i.mellilorū.

ehabria.i.almea.

ehafilos.i.millefolium.

ehasuc.quid est.l.easuc.

ehaua.i.trifolium.

ehualidos idest semē genestre

ehuarida.i.paucedanum.

elibangue.i. cardamomū minus.

elmis.i.vinum

enifestidos.idest ypoquistidon.

eira.i.rubea tinctoꝝ

eirat.i. rosa.

eitargeo.i.citraria.

ekauma.i.incendiū.

ekkalfea est herba canforata.

ekkausir.gre.idest ardor

ekelerrū.i.karabe vel electuarium.

ekkopis gre.idest defectꝰ eklipsis

ekilios.i.lilium siluestre.

ekictus.idest.electuariuʒ.

eklipsis.defectus.

ekllsi.ekpis.i.dissolutio vl̄ defectus gre.

ekopos.i.vermicularis.

ekptidicos idest saniem faciens.

ekptusis.i. sanies catafresis.i.sanguis putredo.

ekpton.ekptio.grec. idest expuo.

ekreticuos grec.idest tabe factus.

elaria ē excrescētia ī palpebris rotunda albida ꝑspicua similis lapidi gradineo.

elacterides sunt cucume/

res agrestes taȝ ipi fructus q̄ꝫ eius herba. itēȝ elacterides vocant̄ caputie.

elacteriū. i. succ⁹ cucumeris agrestis. vn̄ elacterium i vno exēplari dia. ē succ⁹ cucumeris agrestis sed maturi sūt eligēdi: ⁊ pōni possūt humorē emittere: q cucumeres collecti vna nocte sunt dimittēdi ⁊ alia die cribrū super vas ponere i quo cucumeres supradictos pones singulos acu pungēs ⁊ pāno p̄ssi exuccāt: ⁊ exp̄ssi in alio vase mittēdi sunt. et hūc vocam⁹ elacteriuȝ ꝟtutes cui⁹ q̄re i. l. refo

eladin rodinū. i. oleuȝ roseum.

elafion. i. ceruaria ⁊ ē elafosboscos.

elafos. elaphos gre. idest ceru⁹.

elafos vel elafon boscos ē herba quā dia. vocat ceruariā vl̄ ceruicellū. ⁊ gale. vj. sim. phar. c. elafosbosco cali. ⁊ subtiliū partiū est virtutis. ⁊ iō ē̄t exiccatiuū ſm sestam substātiā. l. eleboscos. Pli. lib. 22. c. xxij.

elamep. i. vua.

elāgreāda. i. terrestria.

elapmū. i. crisantinū

elarna. i. granum.

elasac. i. armoniacū.

elariū. Diasco. sic vocat semē quoddaȝ quod circa arborem palmarum nascitur alibi eleteriū reperitur.

Cap. 232.

Elatino. Lib. iiij. c. xxxviij de elatie

Elatinus

Dia elatinus hȝ folia rotunda ⁊ aspera hastas tenues silia elixine sed minora rotūda et aspera hastas tenues duobus palmis lōgas quinq̄ aut sex ex vna radice habens folia plana gustu stiptica nascitur i locis cultis in agris. ⁊ in segetibus.

Pli. libro xxij. c. ix. Elatin ramulos habet quinq̄ aut sex tenues ⁊ oblōgos folia quasi pilosa et stiptica.

Gal. sexto sim. phar. elatin mediocriter est frigidatiua ⁊ stiptica

Pos. Dia. folia eius in cataplasmatibus adbibita polenta reuma oculorum: ⁊ tumorem prohibet. elixatura eius bibita dissinteri cis mirifice medicatur.

Pli. folia eius in fomento lachrimas stringunt elatis.

Aler. cap. de paralesi. ⁊ agyro ⁊ elatis acopum. i. mitigamētum ex agyro mixtum. i. cōfortatio et elatis. i. stipticis infrigidatiuis cū tēperamēto.

elabiar. i. oua.

elebelū. elbeolū. i: butiruȝ dalyabas.

elbeub. i. mercurial̄. ⁊ aliqui dicūt ꝙ ē spēs baucie aggrestis ferentis de qua fit galbanum

elbue: belibane: exposita ab Auic. ꝙ ē i. ȝbue: s̄ȝ in ara est scriptum chibane ⁊ ipsum est albaue. ⁊ est species cardamomi. dicit enim ibi ꝙ est subtilior q̄ꝫ caula quod est cardamomum. ⁊ sic elbue est species cardamomi subtilior cardamomo vsuali

elcalibat termētina.

elachai. i. satirion.

elcheil est locus vbi ceruix dorso coniugitur.

elechidme idest paritaria.

elchil idest mellilotum.

elcuȝegi. Alcuȝeȝ. arabi. est teranus.

elchuchogi idest cum aliquis caput impetuose ꝟtit retro vel ante cum loquitur ⁊ mouet ipsū aut facit crepitum ore quando loquitur et profert ꝟbum et nescit quid dicat: vel cum loquitur sonum facit vt non recordetur vel aliquid facit ꝙ extraneum videtur. l. eleȝugi.

elcismatos vel elicisma. gre. Pau. capitu. de ruptura inguinū. inueni in antiqssimo libr. alkimie de greco trāslato tractura auri q̄ gre. elicisma dicitur. itēȝ in eodem libro alibi elicismaris. i. mollibdie ⁊ quid est mollibdia. lege in propria. l. Item i antiquis sinonimis iueni elicisma idest plumbum vstū. Pau. cap. de scoria Scoria argenti vocant greci elicisma. Plinius. lib. xxxiij. c. vj.

eleon. idest oleum.

eleos. idest vlcus.

eleospalatum idest oleum verus.

eleidelmie idest corona regis.

elea gre. idest oliua eleon oleum.

eleas dracin. i. gūmi oliue

elcas darchi idē Galen⁹ ad paternia.

eleborites. idest centū neruia.

eleborita sidest centaurea minor.

elleborus quid est lege eleborus.

elebe. i. fenugreci.

Cap. 233.

Eleboscos. i. elafon ceruicellū ⁊ ceruaria.

Aui. cap. eleboscos herba est quā aliq̄ alaflō dicūt. la. vero ceruicellū. i. ceruariā. virgā hȝ feniculo simileȝ q̄ virga nodis est plena. folia ei⁹ duob⁹ digitis sunt lata ⁊ oblōga sicut terebītbi aspera ⁊ fragilia. virga ei⁹ ex se multos emittit ramulos in quib⁹ capitella sunt aneto silia. radix est illi duobus digitis longa lata alba et odorata apta escis. virga predicta a multis comedit. Eleboscos.

Pos. Dia. hanc herbam cum cerui comederint cornua deponere dicuntur. quare et ipsa cornua venenis occurrunt. semen eius cū vino bibitum serpentum vexationes curat. Li. iij. c. lxxiij

electuariū idest mollis forbitio.

elecorum idest lapis lin//cis. Diasc.

elecenum. idest liliuȝ

Cap. 234.

Electrū succinū kekabre. kakabre ara. gre. gagates la. ꝟo karabe. ⁊ ē gūmi arboris vt gēma vn̄ anuli fiunt. vnde electrum ⁊ succinū karabe sub eodē ponunt̄. q2 electrū ē karabe ⁊ succinū ē karabe. vnde habemus ab Alexādro ca. de dissinteria trociscos dialectrū. Item Serui⁹ sup bucolicon Uergilij in egloga pastoris dicit ꝙ electruȝ est post succinū. Item cassius felix in tractatu de trociscis dicit. Trociscos de succino ⁊ est electrum et describit trociscos de karabe. est auteȝ gummi arboris dicte a Diascoride agiros. ⁊ est species populi arboris. vt pater in illo capitulo Agiros. verum illud facit capituluȝ de populo diuerse speciei ab illo sicut etiā Aui. vt infra in alia littera saf patebit: duo facit capit. de haur quod idem est quod agiros: sed in ara. est haur que capitula idem sunt cum his Dias. quod autem Dia dixit agiros Auice. dicit achirosa corrupte vel achiros vt i arabico: et dicit quod est haur romanum. in alio autem capitulo dicit ꝙ gūmi illius arboris q̄ dicitur haur romanum dicitur karabe. Karabe

Dia. ca. de agiros circa finem. aliq perhibēt huius arboris lachrimū i eridanū fluuiū distillatum ⁊ coagulatum succinū facere. i. karabe. Libr. j. c. cxxxiij.

Calepinus Electrum gūmi, siue lachrima succusue ex arborib⁹ pinei generis profluens quod a latinis succinum dicitur.

Aui. lib. ij. de eo duo facit cap. vnum de hauro cui cōsonat capitulū de populo arbore. aliud de hauro romano: cui consonat capl̄ȝ de agiros: s̄ȝ i ara. est achiros. q̄d etiā exponit Dia. q̄d est populus arbor ⁊ Aui. dicit ꝙ est Alchirosa volens dicere agiros cui⁹ gummi est karabe. ⁊ Dias. dicit ꝙ ex arbore succinum nascitur ſm quosdam ⁊ in rodanum distillat ⁊ ipsuȝ est electrū vt ostensum est supra in electro ⁊ i karabe due Cap. 351. Ca. 344

ergo

ergo videntur esse species huius arboris: vna ca. complexionis. alia fri. sicut per vtrunque textum colligitur quamquam apud Diasco. c. de agiros. sit permixtum cum alio ca. cuius error vel a translatore vel a scriptore processisse perhibetur per testimonium. Sera. ex dictis dias. in vtroque capitulo. Aliud preterea ca. facit Aui. de hac eadem quod incipit nux romana dicit acrufex. i. arabico et est achiros etc. Ibidem sicut de hauro romano. et error contingit ob similitudinem litterarum huius nominis haur. io et leu. io. quia non differunt nisi in punctis. Item error fuit et ab eodem tamen in ca. de karabe. vbi dicit quod est gummi arboris dicte nux romana et dicit esse haur. Item error inuenitur in quibusdam sinonimis agiros ingr esse leu roi. i. nux gallica vbi erat leu debuit esse haur.

Cap. xxi

Gal. 6. sim. phar. haur. i. populus arbor karabe complexio eius est composita ex substantia aquea: tepida et terrea subtili. et propter hoc accidit quod substantia eius est composita et in rosis huius arboris est subtilitas plusquam grossities: et virtus eius est cal. a in. tertio: sed desiccatio et humectatio non sunt in ea multum verum declinat ad siccitatem paululum. Sed gummi eius est karabe: virtus eius est similis flori: nisi quia est calidior parum: semen eius seu fructus est subtilioris substantie quam gummi et maioris desiccationis: et est hoc plusquam flos eius: nisi quia non est multe caliditatis: sed floris virtus est sicut rose eius: nisi quia operatio eius est debilior operatione ipsius. et dicitur quod gummi haur que nascitur iuxta fluuium. Nili congelatur ibi: et est istud quod dicitur alaptom et quidam nominant ipsum arsopodon et est karabe. et hoc gummi quando frangitur procedit ex eo odor bonus: et color eius est sicut color auri.

Aui. lib. de virib. cordis karabe cal. est in primo: sic. in secundo. aliqui volunt quod sit frigida.

Pau. karabe est gummi arboris haur romi. et calefacit caliditate temperata cum pauca friditate.

Bulcasim eben. aben. azarin. lib. qui dicitur serui tor: karabe sic assatur et comburitur et oportet quod frangas karabe in fracturis paruis et assa vna vice vel duabus et serua: sed combustio eius est in hunc modum. Accipe ollam fictilem et pone karabe intus et claude os eius cum luto et pone in igne vna nocte deinde extrahe et tere et vtere.

Modus comburendi karabe.

Pos. Dia. Cortex eius. 3. j. bibita sciaticis medetur strangurijs subuenit multi dicunt quod bibita cum vrina burdones generare non permittit folia eius bibita post purgationem menstruorum filii mo. preptum minime admittit. Item succus foliorum eius dolori aurium subuenit. iuccus seminis eius melle mixtus. caligines oculorum detergit. Item folia eius cum aceto vt cataplasma adhibita podagricis medentur: resina vero eius malagmatibus necessarie miscetur. Semen eius cum aceto bibitum epilenticos curat: gummi eius quod dicitur karabe tritum et bibitum solutiones ventris constringit: et stomacum reficit: et fluorem sanguinis reprimit.

Aui. habet proprietatem confortandi cor et letificandi et repellendi cardiacam et fortificandi spiritus.

Lib. agre. cap. 276.

Sera. cap. karabe. karabe sumitur in potu et prohibet cursum humiditatum ad stomachum: et abstringit ventrem et stomacum et confortat eum: et abscindit fluxum sanguinis: et quando cortex huius arboris inciditur minutim et seminatur in letamine oriuntur ibi toto anno fungi ad comedendum.

karabe sistit alium et fluxus sanguis.

Pau. karabe est gummi arboris haur romi quod quando bibitur retinet fluxum ventris et stomachi et sanguinem vndecunque fluat: et putant quidam quod sit sandaraca et dicunt quod karabe sodoma huius est gummi et est gummi funeriseo quod latini ponebant eum super corpora defuncto-rum. Et idem aucto. Abugerig. Caliditas eius est temperata cum pauca frigiditate: et habet proprietatem retinendi sanguinem et proprie in tenasmone: et confert cardiace: et stringit ventrem. et idem auc. Bedge. karabe ca. est. et retinet sanguinem vndecunque fluerit. Et idem auc. Alcanzi suspenditur super apostemata: et confert: et est frigidum: et confert cardiace: et sputo sanguinis. et fluxui eius a naribus. et alias virtutes inuenies in. l. lapis gagates. et electrum etiam dicitur verum cuius quinta pars est argentum. Pli. li. xxxiij. ca. iiij. versus finem.

karabe confert tenasmone

Elesion secundum Dia. dicitur tertia species semperuiue parzo dicitur ve. asdon

Elefas vel canium est ordeum infusum. et est quedam potus. et est animal

Elegia est species calami aromatici.

Elegne. idest elatin vel elatinus.

Elelica alburino. idest gummi terebinthi

Electrifagus quid est lege. elliffagus.

Elenium. eymon ynula simphitum. i. ellenium. Dias. batum.

Eleodin. rodeum. i. oleum roseum.

Eleon. idest trabo. Inde catelrica virtus scilicet subtractiua. i. virtus retentiua que statim sequitur post appetitiuam: sed aliatica dicitur digestiua et interpretatur imutans: et oleo similiter dicitur oliua: vt apparet in. l. propria

Eleon. i. oleum vel oleum oliuarum. ara. zeiatum zaiatum.

Eleos paleon. idest oleum vetus.

Eleodes est species saniei sic dicta: quia et similis oles. l hidros.

Eleomeli et aumelli est oleum dulce spissum valde sicut mel et extrahitur de quadam arbore lege aumeli

Eleniabin. i. conditum

Eleni. idest tenium vel tristiria de futuro et facit vigilare.

Elenea est secunda species lauri que dicitur sigillum Salomonis.

Eleps. i. cicer.

Elepeon. elepnium. i. mezereon. elep:um.

Elermus. i. auripigmentum.

Elesen. eleser. i. viuis

Elesim. elesmi. eleseon. elexim. i. paritaria virago paternia. herba zuzegi idest vitri

Eleti. electi. i. gazati. et est eupatorium ghafeti.

Eleuantia. i. inflatio cruris et pedum.

Eleuan. i. lalanga.

Eleurus. i. gattus. Galenus primo memiri. c. j

Elimpropicon. i. centaurea

Eluzuzi. eleuzegi. est passio quando aliquis impetuose caput mouet cum loquitur vel quando silet aut facit strepitum ore cum loquitur repetendo idem verbum improprie vel cum aliquis loquitur secum vt recordetur. l. elchuchogi.

Elgil. i. calx

Elhanachid. elhanaclzid. i. racemus.

Elhul. i. fructus iuniperi.

Elia. eliambatis est species brassice secunda. Pli. li. xx cap. ix. in prin.

Elica idest spelta.

Elicisma. i. elcisma.

Elicomalie. i. mellilotum.

Elicon. i. capreoli vitis vel sumitates. Paul.

Elicinum quod in petris nascitur et est vsnee. Oribasius

Cap. 235.

Elicrisi. Pau. c. de sanguine cum vrina ad coagulatum inquit sanguinem in vesica da apozima artemisie bibe et elicrisi et conize. etc.

Elicrisum

Pli. li. xxij. ca. xxv. de elicrisio. Elicrisium alij crisantum vocant. Ramulos habet candidos. folia subalbida abrotano similia ad solis repercussum auree lucis in orbem veluti corimbis dependentibus quamquam nunquam marcescit. nascitur in fructice. etc. et inter eius virtutes inquit ad sanguinem concretum ventris et vesice. assumitur cum mulsa.

Elidrus idest serpēs magnus.
Elidarium putāt q̄ sit electrū ab alijs dr̄ q̄ vernix que proximam hamā habēt virtutem.

¶ Cap. 156.

Saluia. Cap.154 Liffagus.lilifagus.gre.ara.geliffagos. Alfamuer Tussilago. Eliffagos. Sache latine vero saluia.

Sera. li.aggre.c.eliffagos.auc.dia. idest saluia τ est arbustū longū habēs plures ramos: τ lignū ei⁹ et folia silia folijs citoniorū: nisi q̄ sunt lōgiora τ strictiora τ rugosa pauca rugositate: sicut ē rugositas pāni postq̄ abluit āteq̄ extēdat τ reponat: τ color ei⁹ declinat ad albedinē: et habet odorem bonū: τ habet in summitatib⁹ ramorum semē simile semini herbe siluestris que dr̄ ormē nascitur autem in locis asperis.

Lib. iij.c xxxiiij. Dia. Elelisphacon.i.saluia.frutex est oblōga habēs multas v̄gas quadras albas τ folia similia mali cidonij: sȝ oblōga miora τ aspera τ albidiora τ odorata subrugosa semē sup virgas est simile ormino agresti. nascitur in locis asperis

Pli. lib.xxvj.c.vj. Eliffagus herba ē exalbida: hasta est ei vasta τ quadra folia aliquatenus aspera. pōt enim acriter restringere.

Gal. 6.sim.phar.c.124 elilifacos complexio hui⁹ herbe est cal. caliditate manifesta τ sufficienti parum stiptica.

Pos. Pli berba ipsa facit ad dissintericos: et succus foliorum eius capillos generat τ vrinam prouocat.

Sera. decoctio folioꝝ τ ramoꝝ ipsi⁹ qū̄ bibit, puocat vrinā τ mēstrua τ expellit fetū. τ cōfert morsui venenoso strigōis marini τ denigrat capillos τ pfert apatib⁹ τ abscidit fluxū sanguis τ mūdificat vlcera fraudulēta: τ cū decoctiōe ramuloꝝ τ folioꝝ ipi⁹ fit ablutio sedat pruritū gēitaliū viroꝝ τ mulieꝝ.

Saluia sanguinē vulnerū sistit. Dia. virt⁹ ei⁹ est diuretica mēstruis impat aborsum facit: pcussuȝ strigōis marini mitigat: capillos nigrescit est ēt termātica: τ sanguinē fluēte ex vulnerib⁹ stringit: sordida vulnera purgat. Elixatura foliorū τ virgarū ipsi⁹ prurigine nature pescit. ē etiā virtutis redarguētis cū acrimonia: vñ ad dissinteriam atq̄ muliebrē fluxū quē greci rigeon vocāt facit succ⁹ foliorū eius capillos denigrat τ vrinā puocat.

Pau. vinū decoctiōis ei⁹ pfert paraliticis bibitū τ cataplasmatū sup ptē paraliticitatē. et dicūt magis de saluia q̄ ipsa putrefacta sub fimo generatur auis quedā habēs caudā serpētinā τ albaȝ merule filis. de cuius cinere si ponat i lampade apparet q̄ domus sit plena serpentibus.

Elifon apud Dias. est spēs queda aconiti que apd Aui. interfector leopardi vocat al's lupi.
Eliforiō.i. strāgulator pardi.i. aconitū Dias.
Eliga.i. anuli vitis.
Eligma idest electrum vel inlicitum.
Eligmata: elingria sūt medicine vel potiōes cal'e Theodo.c. de asmate.
Eliguati. idest mollis confectio.
Elili casmoboro.i. gummi zapini
Elima.i.coȝūbrū: τ elima i.panicum. Gal.
Elimaticum mel idest mel acticum. Dia.
Elimia elimma. ilima.i. vnguentum.
Elimben.i.caseus.
Elime vel elima. idest panicum.
Elimos durkla.i. milium.
Elimon.i.enula.
Elimos. elixim. elixine.i. eraclea.
Elinx.i. lumbricus.
Elios gre. sol: sed ylios pfertur.

Eliospagus teneritas ramorū sparagi q̄ in summitatibus nascūt: dict⁹ ab elios qd̄ est sol: quia sicut sol mutat radios suos: ita sparagus teneritates suas
Eliostrops qd est.l. titimalus. elioscopos idē Diasco.

¶ Cap. 157.

Liotropiuȝ yliotropiū hebeneb elacrab.i. cataputia maior. sed falso: qm̄ Dia. facit semotim.c.d̄ elitropia a.c.d̄ cataputia maiori quā vocāt eici. vñ eliotropia gr. est dictū solis querfiua ab elios qd̄ est sol τ tropos pversio. hoc nomē multis plātis attributum est: eo q̄ plures flores suos ad solē conuertant quidā pēt adactilon sic vocauerunt quidam cicoream τ alij alias. eliotropium.

Dia. li.iiij.cap.clxxxv. de maiore solari dno facit.c. de prima sic. eliotropiū mai⁹ m'lti scorpiorон dicūt eo q̄ flores similes sunt figure scorpij. folia hȝ ozimo silia τ asperiora τ nigriora. τ hastas ex vna radice quinq̄ aut sex cū ramulis q̄plurib⁹ in qb⁹ flores sūt coloris albi τ subpurpurei τ subcitrini sicut cauda scorpij. Aliud ca. de eliotropio dicit. eliotropiū minus nascitur in locis cultis τ in pratis τ sile sup:adicto semen rotundum habet pendens.

Pli. Lib.22.cap.21.τ li.1.cap.42.τ lib.18.capi.27. de eliotropio. nomen accepit q̄ prio solstitio estiuo floreat vel q̄ solis motib⁹ circumacta conueniat vnde a latinis solsequia vocatur. nam sole oriente flores suos aperit. iteȝ recludit cum sol recubuerit. ipsa ē quam latini intubam ac verucariam vocāt ex eo q̄ extinguat verucas ex aqua potata vel cataplasmatis vice imposita verucas abstergit.

Pos. Dia. hui⁹ herbe manipulus vn⁹ elix⁹ τ bibitus flegma τ colerā depōit cū vino bibitus ictib⁹ scorpionū occurrit. Cataplasmatibus adhibitus eadē facere pōt. Multi ēt radicē eius colo suspēdūt ptra vim scorpionū. seminis eius grana quattuor cū vio bibita añ accessionē quartanarijs maximū remediū ē. tertianarijs vero tria grana vtilr dātur folia ei⁹ cataplasmatib⁹ adhibita tūores spargūt. mirmiceas corporis purgāt. clauos corpis lipidant. sica vero folia eius iposita podagricis maximuȝ pstant effectū. trita τ matrici supposita mēstruis īperāt: aborsum faciunt. eliotropij minoris herba cū eius seīe decocta. τ cū nitro ysopo τ cardamomo bibita rotūdos τ latos lūbricos excludit. clauos imposita cū sale tollit maxime si fuerit elixa et imposita. Semina eliotro pieq̄tuor cuȝ vino vȝ cōtra quartanā febrē

Eligsma.i.rasura nauis.
Elisagnie.i. lapsana.
Elismen. elismis.i. paritaria elixio elixiōes
Elismū.i. plūbū vstū.
Elitrodani.i.rubea.
Elitis.i.lepida fm̄ Diasc. vocat melior pars squame eris elicis migaxe.i. lepida teneri eramis. τ est squama vel scoria.
Eliticen virtus gre. attratiua. Gale. lib. de catarticis.
Elium.i. triticale. Gal. lib. de facile acquisibilibus cap. xxvij.
Elix apud Diasc. vocatur quedaȝ spēs edere cap. cissos. que semibus careт folia habens minuta et angulosa.
Elixatura pro sapa accipitur apud Pau. quando sine determinatione reperitur.
Elixiflatum.i. lenticula
Elixio. elixiones. vitrago vitregina. echine perdicalis paritaria elismen. elismis idem. lege. Tuderi.
Elkabuin. elkalibac idest gummi albotin. τ ē terbentina.
Elkalibachia.i. auena.
Elkamac. elkemec.i. granum.
Elkasi.i. vlceratio.
Elkirika.i. radix gladioli vel gladiolus

vel gladiolus.
Elkisma.i.rasura nauis.
Elkisinos gre.tractio da/tio beleisma.
Elkea gre.i. vlcera elkos vlcus.elkosis vlceratio
Elleben.i.iac.
Ellebozites. i. centaurea.

Cap. 238.

Llebozus elleboze lentū.elleborō verrucaria vel polirizon.gre.arab.cherbacben.latine vero velatrum. (veratrū. Ca. 333.)

Sera. li. aggr.c.cherbachē.auc.dia.due sunt spēs.alb⁹ τ niger:sed albus est plāta cuius folia sunt similia foliȷs plātaginis seu foliȷs plāte dicte blete agrion.i.sicle agrestis:nisi q2 sunt breuiora eis τ declināria ad nigredinē plus eis et versus rubedinē aliquātulū tēdētia:τ hȝ stipitē quattuor digitoꝝ lōgū rugosuȝ:τ qñ icipit excoriari desiccat. τ putrescit cito τ apparēt circa stipitē velut capilli subnigri.τ habet radiculas multas subtiles egrediētes ab vna radice paruas oblōgas:silr cepe lōgo.nascit mōtuosis locis.τ opȝ ꝙ fodiat radix ipsius plāte τ reponatur tpe messis:τ melior ad colligendū est cuius plāta extendit sup terrā extēsione moderata τ est alb⁹ facile frangibilis multe carnositatis nō habēs acutas summitates sicut squinātū:τ qñ frangit euollat ex eo res similis pulueri τ caro est subtilis τ nō mordicat linguā mordicatiōe forti:sed facit abūdare saliuā ad os.Et caueat a nimietate sua:q2 suffocat.τ melior ex eo est ille qui defertur ex terra que dicit Italia:sed ille qui est ex cadechia est malus:τ est plāta similis squināto:τ ē suffocās

Sed ellebozus niger ē plāta habēs folia viridia similia foliȷs dulb sed nigriora.τ est in eis asperitas:τ hȝ virgā breuē τ florē albū cū aliquātulo purpureitatis τ est sup ipsam velut racemus in quo est semē simile grano cartami qd̄ hoīs denachibor:τ denominat ipm scamonoides.eo ꝙ vtant ipso in purgatiōe vētris:τ hȝ radiculas multas subtiles nigras egrediētes ab vna radice similes radicibus cepe.τ qd̄ de ipa administrat sunt ille radicule.nascit in locis asperis siccis nemorosis. Et melior ex eo est plenus nō cōsumpt⁹ nec extenuatus:cuius iterius est subtile acuti saporis τ pungēs linguam.

Dia. (lib.4.ca. 145.) cap.de elleboro ꝓm trāslationē nostrā.Ellebozus alb⁹ folia hȝ silia arnoglose aut blete agresti:sed breuiora τ nigriora τ modicū obruffa.hasta est ei lōga duob⁹ palmis τ rugosa τ citius solet marcesci qñ siccari incipit τ sicut capilli multi ex vna radice procedunt sicut virgula.nascit locis mōtuosis radix fodi tpe arearū oȝ:vtilis est aūt alba τ tensa τ fragilis et plena τ iuncosa quā cū fregeris velut fumū iactat:τ albidior deintus cū gustu ca.non valde saliuā ꝓuocans. plus accepta hoiem suffocat.melius est quirinaicū τ italicum.capadociū bis albius est τ tenue. Ellebozus niger est pollirizon aut melāpolion dr̄:q2 melāpus filias suas amentes ex eodē curauit a mania hec herba folia hȝ silia platano viridia:sȝ minora vt affodillus sed diuisa multis locis:sed nigriora τ aspera virga ē ei breuis τ flores albi τ purpurei i semate botruoso siles ginco.hec in antiquis tpib⁹ scamonoides dicebat:q2 multi ea vtebant in purgationib⁹ huius radices tenues sunt τ nigre sicut cepule quaꝝ radicū maxime vsus ē.nascitur in locis asperis τ siccis τ agrestib⁹.Eligēda vero est carne plena.que intra sed hȝ albū colorē τ gustu viscidum τ calidum.talis vero i parnaso mōte nascitur.

Aui. (Ca. 242. et. 243.) lib.2.cap.de elleboro.Ille q niger est:hȝ frusta incisa sτ ei⁹ acuitas fortior est acuitate albi. τ illi q ipsum colligūt ꝑseruant ab eius nocumento comedendo alia τ bibendo vinum τ folia quidē plante ei⁹ sunt silia foliȷs dulb:sed sunt vehementioris nigredinis ꝙ ipsa.τ hȝ crus breue ad purpureitatē declinās:τ ei⁹ figura est sicut figura racemi:τ in ipsa est fructus:τ habet venas subtiles nigras:ex cuiuscūqȝ quarū radice sicut duo capita cepaꝝ egrediunt.τ qd̄ de eo administratur:sunt vene iste τ oritur in siccis locis. melior est ille qui est medius iter veterē τ nouū et grossum et extenuatum hñs colorē cinericiū τ q est velociter frāgibilis:et nō pōderosus i cui⁹ vacuitate ē quodā sile tele aranee saporē hñs acutū τ mordicās linguā.τ bonum qdē qd̄ administrat ē vt assumat lignū paruū qd̄ est apud radicem ei⁹ τ ifundat pua aqua τ excoriet:τ assumant cortices illius τ exicent i vmbra τ administrent triti τ cribellati τ potio ei⁹ sunt tres carmet τ melius ē vt i potu det cū petrosellino τ dauco.τ qñqȝ dat ex eo vsqȝ ad aur.ij.c.est τ sic.vsqȝ ad scdm.est solutiu⁹ subtilitatiuus est fortis absterſionis adeo ꝙ corrodit carnē mortuaȝ τ qñ nascit apud radicē viris sit eius virt⁹ solutiua. Et de proprietatib⁹ quidē ellebori est ꝙ ipse ꝑmutat corp⁹ a sua cōplone.τ facit qñqȝ acquirere cōplexionē bonā iuuenilē:τ multi sunt q albū elleborū sumūt ad vomendum τ nō facit vomere τ nō soluit:sed facit illud quod facit vomit⁹ τ solutio:τ conueniētia eius ad viros viragies mulieres τ ad fortiores τ adoloscētes et ad eos q habēt carnes teneras i corpe:τ multitudo sanguinis ē plurima τ nō est cōueniēs castratis neqȝ mollib⁹:τ ipse quidē est cōueniēs in Martio:deinde in Septēbrio.verumtñ opȝ vt añ ipm ꝓcedat tres dies penit⁹ in quib⁹ abstineatur a comestione τ potatione grossorū:τ vt administrent ea que gaudere faciunt:τ delectari τ vt euomat et eȷciat post cenā duabus vicibus aut trib⁹:deinde assumat linitus super morfeam τc.

Jo.Me. Ellebozus est arbor algur.et sunt ei⁹ due spēs.nam alius est alb⁹ ali⁹ est niger. Niger incolumior est albo.vnde minat albus accūria timoris et tremoris. Niger vero acquirit ei iuuenescentiā et incolumitatē:et ex eo qd̄ magis eligit et proprie est cuius superest acutus mordicās gustum: habens saporē sicut assarū ꝓprie et qd̄ est frāgibile et medium inter subtile et grossum et mediū inter recens et antiquū et mediū iter pōderosum:et lene:imo plus leue ꝗ̄ ponderosum:et qd̄ ē leue carēs asperitate et melior pars ipsius plante est radix ipsius melior pars radicis sunt fustes ipsius et melior pars eorum sunt cutes ipsorū.et melius tp̄s collectionis ipsoꝝ sunt ver et estas Albus autē minoris acuitatis et mordacitatis:et mordacitātis eius est non apparens subito et est maioris amaritudinis ꝗ̄ niger. In alȷs autem proprietatibus vt niger habet:sed plus antiquitatem ꝗ̄ niger patitur. (Cap. 52.)

Niger est ca.et sic.in tertio:et est subtiliatiuus et solutiuus corrosiuus carniū que fiunt in vlceribus. et dr̄ ꝙ qñ nascitur apud radicē arboris sunt fructus illius solutiui. Alb⁹ vero ca.et sic.est in medio terrij.et similiter absterſiuus mordificatiuus multiplicās vomitū et faciens sternutationē cū fortitudine. Alb⁹ corporib⁹ nostri tpis molest⁹ est:imo est eis sicut venenū proprie prefocās. Nigri aūt vsqȝ ad tpa nr̄a virt⁹ est tollerabilis lȝ adhuc difficile inquit Hypo. Molest⁹ ellebozus his quoꝝ corpa sunt sana. Ars aūt et sollicitudo in rectificando improppinādo quādoqȝ opȝ facere eius operationē. Inquit filius zezar fit terniabin sicut mel et submergetur in eo tepidum et subtile et ex folliculis nigri partes conuenientes circiter.8.horas et extrahuntur ab eo et propinquat lerniabin hñs virtutē ellebori:et cū silr fit de melle passularū:et qñqȝ submergitur in iure gallinarū aut carniū et fit silr.et aliqui ꝑforant radicem raffani itromittūt fustum ellebori et post diem au/ (Correctio nocumēti ellebori.)

ferunt et pingunt raffanum habentem virtutem ellebori. et quandoque infundunt in oximelle et fit similiter. et quandoque in vino dulci: et quandoque in condito aut in alio ex syrupis aut robub. quandoque infunduntur in iure gallorum et carnium et coquuntur in iure. postmodum autem kist aut ordeum. et quandoque sorbet ius solum per se. Daucus autem et piper lo. anisum petrosilinum et salamentum ysopus sicca et origanum et asce et bonificant eius operationem. bene autem permiscet cum epithimio polipodio et sale indo et similibus. confortant. n. sese. Expellunt autem virtutem utriusque a corpore aqua mellis: aqua passularum: aqua ordei. ius gallorum et gallinarum cum oleis nucum et amigdalarum et similium pulverem autem ellebori sumere non est tutum.

Pos. Contra vermes aurium proficiat modicum pulveris eius cum succo persicarie et in auribus imponat statim exeunt. pulvis eius suppositus carnem superflua corrodit. contra contra furfures capitis et pediculos buliat pulvis lapinorum amarorum in aceto postmodum colet et colature admisceat pulvis ellebori ungatur caputque discriminalia postmodum lavet. Contra scabiem fiat pulvis ex elleboro albo bene trito. ℥. j. et litargiro bene trito. ℥. ij. et oleum commune vel nucum in patella bene coquat: et litargirum bene conficiat cum aceto et ponat in oleo ad ultimum pulvis: et inungat patiens in balneo. nam valet multum contra litargiam et epilentiam provocat sternutatio et pulvere naribus immisso vel panno imposito ad aures.

(margin: unguentum contra scabiem et litargiam et epilentiam)

Dia. Elleborus albus flegma et omnes humores vomitu purgat collirijs nobilibus miscet caligines oculorum purgat. suppositum aborsum facit. infantem in utero occidit: sternutamenta provocat. polente mixtus mollis sorices necat. elixus cum carnibus citius eas madidas facit. nam nisi mixtus fuerit polente aut sisamo aut succo ptisane aut succo rapsis aut mulse aut succo lenticule aut nisi in pane coquatur dari non potest quia sic ab antiquis inventum est.

Philon. Medicus doctissimus et perfectissimus diligentia longa et ratione scripsit qua disciplina elleborus detur. Multi vero in succo mulse mixtum dant: postea dantes manducare illis qui hoc acceperint qui sunt fortissimi corpore vel datum disciplina superiori nullam offocationem facere potest: cum aceto mixtus et collirium factum et ano suppositum nauseam prohibet. Ellebori vero nigri radix accepta coleram et flegma per ventrem purgat. Alij scamoneam et sal miscent. ℥. j. multi cum iuscellis eam coquunt multi cum lenticula. nam sic accepta ventrem purgat. purgatio illa melancolicis epilenticis arteticis et paraliticis medicatur suppositum menstruis imperat: aborsum facit: fistulas purgat imposita et post triduum tollatur surdis auribus imposita reddit auditum post biduum aut triduum eiecta scabiem purgat mixta libanotidi cere et pice liquide et oleo citrino aceto addito sola vel cataplasma imposita maculas omnes corporis tollit lepras omnes zernasque limpidat. scabies curat: in aceto cocta et gargarismo accepta seu adhibita dolorem dentium mitigat miscetur et stipticis medicaminibus mixta vino et polline ordei et ut cataplasma adhibita hydropicis prestat effectum et si lino fuerit inserta et vino mersa vinum catarticum reddet: aqua in qua fusa fuerit si domui aspergatur muscas et pulices necat. hoc cum foditur celeriter fodi oportet: quia tarditate fodientis visum ebetat aut dolorem capitis commovet. nam plurimi fossores eius alleo sumpto et vino potato secure fodiebant.

Gal. Elleborus uterque tam albus quam niger abstersiue similiter et .c. virtutis sunt: quare et morfeis et empetiginibus et scabiebus et lepris conveniunt quinetiam fistulas mortificant duobus aut tribus diebus: sed dentium doloribus cum aceto conferunt.

Sera. auc. Gal. virtus eorum est que abstergit et confert scabiei empetigini morfee et egritudini cum qua elevatur cutis. Et quando ponitur elleborus niger in fistula dura aufert duritiem illam in duobus diebus aut tribus: et quando fit cum eo collutio oris cum aceto confert dolori dentium et occidunt columbos quando intus funduntur fabe aut frumentum in aqua in qua infusus est et pinguntur eis in cibo. Hypo. Elleborus niger evacuat melancoliam per secessum et per vomitum.

Avi. Confert linitus super morfeam cum aceto: et similiter super loca in quibus sunt sordes: et similiter super albam morfeam. et eradicat verucas et evacuatio que fit cum eo confert albaras. et similiter albus: et linitur niger et albus cum lacte super scabiem et empetiginem cum aceto: et ad excoriationem linitus vero. et fit cum eo evacuatio ad fistulas duras. et confert duritiei earum. fiunt ex ea sicut licinia et immittuntur eis. eradicat corpora earum et confert paralisi et doloribus iunctararum: et evacuatio facta per ipsum est medicamen eorum omnium forte. et quando decoquitur cum aceto et distillatur in aurem sedat sonitum. Et quando os colluitur ex illo aceto sedat dolorem dentium: et quando distillatur decoctio eius in aurem debilis auditus confortat ipsum et confert melancolie que est cum aliquis solus aliena loquitur et emigranee antique et egritudinibus capitis epilensie et melancolie. et confortat visum quando ponitur in alcohol. et solvendo educit ex toto corpore absque horribilitate et extrahit flegma coleramque: et extrahit omnem superfluitatem admixtam sanguini ita quod ab extremitatibus corporis. et oportet quod fiat velocis solutionis cum scamonea et misceantur ei petrosolinum et daucus: et quando datur in potu hoc modo infunditur in oximelle aut vino dulci: et dimittitur in ipso aliquo spacio: deinde coquitur vinum illud cum lentibus aut cum ordeo aut gallina et ad sorbendum datur ius eius. et quandoque admiscetur duobus aureis de eo quantitas trium anolosat de scamonea. et quandoque decoquitur cum lentibus etiam quidem dictum est in tabulis proprietatum de regimine eiusque quod oportet fieri in hoc loco etiam: et ipse confert valde apostematibus intestinorum et vesice. et provocat urinam et menstrua. loco nigri ponitur medium pondus ipsius de mezereon et due tertie ponderis eius de agarico. filius autem Mesague dicit quod loco eius ponitur condes.

Jo. Me. dicit album debere vitari. est. n. suffocativus. super nigrum autem debere presumere confortant omnes et proprie rectificando secundum artem et legem et non convenit nisi robustis corporibus et animosis et tempore veris et proprie datus quidem quando et cui convenit et qualiter acquirere facit iuvenescentiam incolumitatem et mores laudabiles et complexionem bonam. hoc. n. est proprietas sicut Hypo. dicit et proprie quidem mundificat corpus totum a superfluitatibus materierum corruptarum et solutione educit cum facilitate coleram permixtam et grossum flegma: et coleram nigram cum virtute et sine molestia: et mundificat sanguinem et attrahit a venis superfluitates admixtas sanguini: immo a toto corpore et a concavitatibus membrorum et partibus remotis et acute et ex rebus solennibus in mondificando cerebrum et caput totum et instrumenta sensuum et nervos et vesicam. Et confert iuvamentum magnum egritudinibus earum sicut est soda proprie et emigranee manie melancolie vertigini epilensi paralesi et aque que descendit ad oculum: et confert egritudinibus iuncturarum et duriciei et apatibus earum et scrofulis. et est sicut tiriaca. et medicina antonomasice ad lepram et ad cancrum et species herpetis et botor que se comedunt: et ponitur quidem elleborus niger in alcohol: et confortat visum: et si distillatur acetum decoctionis eius in aurem confert tinitui et sibillo et corroborat auditum. et colluitur os ex aceto decoctionis eius et corroborat: et confert dolori dentium et confert egritudinibus splenis et febribus longi temporis et quartane colerice et melancolice: et egritudinibus difficilis eradicationis

eradicationis ⁊ ꝓuocat vrinā ⁊ mēstrua vsus aūt eius colorē efficit bonū: ⁊ odorē silr oris. ⁊ remouet egritudines cutis sicut ⁊ morfea barasqꝫ ſm cōem modū administrationis eius ⁊ fricatꝰ cū aceto silr ⁊ remouet feditatem cutis ⁊ pānum. Albus autem fortiter et difficulter vomere facit cum accidentibus timoris: ⁊ cōfricatus ex eo ad egritudines cutis cōfert cum virtute. et curat scabiem empetiginē ⁊ lentigines ⁊ cōfert vterqꝫ elleborus fistule ⁊ vlceribus fraudulētis. Dosis nigri ē a kirat. 6. vsqꝫ ad. ʒ. j. Cōfectio pillulaꝝ quas descripsit Haly. quarū iuuamentū est vltimū ad melācolicas egritudines cācrū leprā ⁊ morfeā nigrā difficilē: quaꝝ hec est permixtio. ℞. ierepigre. ʒ. xij. ellebori nigri polipodij aā. ʒ. v. agarici lapidis lazuli salis idi colognride aā ʒ. iiij. dosis a. ʒ. ij. vsqꝫ ad aureos duos sūt sane ⁊ expte. Elleborus mellā. Elleborum mellinum. i. nigrum

Cap. 259.

Enula cāpana. Cap. 338

Elleniū gre. ara. rasim vel ilsarā. lati. vero enula campana

Sera. lib. aggre. cap. sirā. auc. dia. i. enula. nomināt eā quidem zimziber. ⁊ hꝫ folia similia folijs plāte q̄ dr flomos. nisi qꝛ sunt asperiora ⁊ lōgiora eis ⁊ hꝫ stipitem magnū ⁊ folia eiꝰ nō eleuant a terra: sed extēdunt sup faciē terre ⁊ hꝫ radicē magnā boni odoris: cuiꝰ sapor hꝫ acuitatē ⁊ est rubei coloris iuenit aūt plāta que oritur sicut yreos ⁊ est sicut serpētaria ⁊ nascit in locis montuosis ⁊ hūidis ⁊ in hortis. ¶ Euellit aūt radix enule in tpe estiuo ⁊ desiccat: ⁊ ē illud qḋ ex ea administrat. Et est in babilonia alia spēs enule: ⁊ ē plāta hñs ramulos lōgitudine vniꝰ brachij: q extēdunt sup terrā sicut serpillū: ⁊ hꝫ folia silia folijs lēticule: nisi qꝛ sunt longiora ⁊ plurima sup ramos ipsos. ⁊ hꝫ radices paruas citrinas: quaꝝ grossitudo est sicut digitꝰ mediꝰ ⁊ iferior pars radicis ē subtilior superiori pte eiꝰ. ⁊ sup ipa ē cortex niger. nascit vero in locis maritimis. virtus eius est ca. ⁊ hu. ⁊ est iu ea caliditas superflua indigesta.

lib. I. ca. 22. Cap. 123.

Dia. cap. de ellenio. ſm trāslationē nostrā. Ellenium multi simphitū vocāt. alij vero flomū latini vero enulā vocāt. folia hꝫ flomo silia angusta et mollia oblongaqꝫ nō crescētia in altū. ⁊ sup terrā late distendunt. radix est illi ingēs odorabilis ⁊ ruffa ⁊ viscida gustu nō suauis. frutex ē silis lilio tirsum hꝫ albū in cuius summo flos ē aurosus mōtuosus ⁊ vmbrosus nascit in locis humidis ⁊ in hortis. Cratebras ēt perhibet egyptū hre alterū elleniū. qḋ hꝫ virgas lōgitudie vniꝰ cubiti sup terrā porrectas herpillo siles. folia vt lēticula: sꝫ plura ⁊ lōgiora circa easdē virgulas: ⁊ radices sūt illi minores viridiores in soliditate vniꝰ digiti minoris quarū superior ps grossior ē ad vnū deducta in tenuitatē cū corio nigro nascit in maritimis ⁊ in siccioribꝰ locis. morsibus venenatis radix eius bibita medetur.

Gal. 6. sim. phar. c. elleniū: siue timmaliū: siue enula cāpana. hec plāta rastix maxie vtilis est ad statim in primo aggressu calefaciendū: ⁊ iō dicendū est eam nō certitudinalr. c. ⁊ sic. sicur nigrū piper ⁊ album: immo ⁊ cū hūiditate supflua. ⁊ iō electuarijs q̄ fiunt ad

enula ad iuuat ad excreandum humores viscosos a pectore et pulmōe.

educendū viscosos ⁊ grossos hūores exñtes i torace ⁊ pulmōe cōuenienter miscet. Pli. li. xix. c. v. versus finē.

Pos. Sera. virtꝰ eius est que adiuuat ad excreādū grossos hūores ⁊ viscosus a pectore ⁊ pulmone ⁊ calefacit mēbra egra egritudine frigida: sicut sciatica emigranea. ⁊ cōfert fluxibilitate mēbrorū q̄ fit ab hūiditate. ⁊ qñ bibit decoctio eiꝰ ꝓuocat vrinā ⁊ mēstrua. ⁊ ꝯfert coartatiōi ani. ⁊ attritioni neruoꝝ ⁊ tumoribꝰ ⁊ morsibꝰ venenosis pp sui caliditatē. folia vero eiꝰ qñ coquūtur cū vino ⁊ fit ide emplastrū ⁊ cōfert sciatice. ⁊ qñ radix eiꝰ cōficit cū rob est bona stō. ⁊ q cōficiūt eā desiccāt prius: deinde infundūt in aqua ⁊ terūt ⁊ ponunt in rob ⁊ reponunt.

Humayn. ex verbo Hyp. enula aufert irā et tristitiā. fortificat os stōi. mundificat pectꝰ ⁊ ꝓuocat supfluitates que sunt i venis p vrinā ⁊ menstrua: ⁊ proprie vinum quod fit cum ea.

Gal. Elleniū miscet cū electuarijs que fiūt ad educendū viscosos ⁊ grossos hūores exñtes in torace ⁊ pulmone ⁊ calefaciūt eas pticulas q̄ frigidis ⁊ diuturnis passiōibꝰ molestant: sicut sunt quedā sciatice ⁊ emigrāee ⁊ cōtinue passiōes articuloꝝ pp frigiditatē

Dia. Elleniū est virtutis feruētis ⁊ mictual. radix eius estate fossa siccat aqua elixature eius vrinā ꝓuocat: mēstruis imperat solutione. radix eiꝰ cōtusa addito melle vt electuarium tussim sedat. ⁊ ortonoicos curat morsibus venenatis occurrit ⁊ medet. folia vero eiꝰ tōsa ⁊ cataplasmatibꝰ adhibita sciaticos sanant. Itē folia ex vino cocta ⁊ renibꝰ iposita coxiosos emēdant. Multi vero eadē folia sicca sale addito ⁊ dulcore ꝓuocāt cibū ꝓ stōaci salubritate. q̄ qdē cū sale sic cāda sunt: vt ex capparo cibi fieri solēt. Succꝰ eiꝰ cūrata tussiētibꝰ ꝓdest. vrinā quoqꝫ mēstrua ⁊ ptū expellit.

Elluben. i. caseus.
Ellumine. i. alcanna.
Elmele. i. sal.
Elmelich. i. mellilotum.
Elmeros. i. cicer.
Elmia. i. corumbrum.
elmirassati. i. colera rubea
Elmirasitasis. idest colera nigra.
Elmi. Elmige. gre. idest lūbricus.
Elmnites. grec. i. lumbrici rotundi.
Elna. i. emula. Macer.
Elnichi. idest ficus parue ⁊ mature.
Eloborothon. i. ypoquistidos. ⁊ ab aliquibus dicit balaustia. Pli. lib. xxvi. c. viij. post prin.
Elon est species sambuci siluestris. pli. li. xxiiij. c. viij
Elosim paritaria herba vitri. Dia.
Elpis. idest scoria argenti.
Elsociū. i. iusquiamus.
Elrica. gre. O riba. i. virtꝰ attractiua. Alex.
Elrisma. i. tractura argenti vel molibda.
Elror. i. succinum.
Elua. i. enula.
Elubie. i. faseolus.
Elumbre ē quidā sapor factus ex succo granatorū acetosorū lacte amigdalarū ⁊ zuccaro.
Elumaria ſꝫ dia. vocat lati. spēs illa stringi q̄ ipnoticꝰ. i. dormitatiuꝰ dicitur
Eluris est febris quedam
gale. super affo. xliij. particula. vij.
Elus. i. tunice oculi exitus ab vlcere que clauis dicit l. clauis.
Elusfestedix. i. barba hircina.
elzimerach. i. balaustia.
Elsinis vel Elsinem. Alsinem. i. paritaria.
Elumos durchia. Gre. est dochon. i. milium.
Ema vl emac interpretatur sanguis inde emagogum quasi sanguinē educens ab emac. qḋ est sanguis ⁊ gois qḋ est fluxus Et ob hoc dicit emorogia vel emorosagia ⁊ dicitur emathites quod est potens idest sistens sanguinem. elmos enim potens vel sistens dicitur inde emadosis. idest secunda digestio ab ema quod est sanguis ⁊ dosis quod est quantitas quia in secunda digestione fit quantitas sanguinis conueniēs ad nutritionem corporis antidiosis i. tertia digō ⁊ emothica passio dicit ab emac. qḋ ē sanguis ⁊ thois qḋ est eductio a pectore inde emothoica passio idest passio in qua expuitur sanguis a pectore per os: sed ab ago agis cōponitur emac dicitur qꝫ educens sanguinem inde emagogum. i. du-

tens sanguinē vel agēs zillud vocabulū ponit in antidotario Gal. minori. in quo dicitur antidotum emagogū. i. adiutorium sanguinem menstrualē educēs. Et quod educit flegma dicit flegmagogū quasi ages vel ducēs flegma z colagoguz. i. agēs vel ducēs colerā z melagogū. i. agēs vel ducens melancoliaz

Emacaron. i. sanguis draconis.

Emagogū qd ē. la. emac. Gal. li. de virtutib⁹ naturalibus.

Emasum Coccinella. i. primum. ara. agens.

ematchisia. grec. i. sanguinis effusio.

emathites quandoq̄ inuenitur in mineris: z qn̄q; subtiliantur aliq in adurendo magnetē: z qd̄ puenit inde est emathites in operationib⁹ suis. emathites in minereis iuentus est sanguineus lapis cuius tritura z ꝑfricata sanguinis colorē repꝛesentat z que fluxui cuiuscunq; sanguinis apta ē a quocunq; hoꝛū nomē accepisse potest. l. lapis emathites.

Gali. ad paternianū. c. 165 ematica sunt s̄m Alexā. c. de medicinis ad frigidū stomacū inunctiones. seu salsamēta in quibus moꝛselli intinguntur.

ematita. idest dissinteria in qua solus sanguis emittitur. Pau.

embasina. i. mulsio.

embalmata. i. fructus iuniperi.

embalsamata. i. salsamēta vel iuētiones. emaica.

emblici z bellirici inter mirabolanos non cōputātur. z iō vide: qꝛ diuersa facit capitula Aui. et Sera. z aliȷ̄ quāuis similis opationis sint pꝛo qbus. l. balilig. Amblegi ara. dicuntur.

embꝛoca. i. infusio. quam nos dicimus fomentū z embꝛocatio. i. infusio. s. qn̄ ab alio infunditur z aspergitur.

embꝛobata. idest exterioꝛa sarmenti.

embiotoscom⁹. i. curuatio spasmosa coꝛpoꝛis ex parte posterioꝛi.

embuba. i. cannula vel fistula vl' aligd simile arōdini quo sugit aqua vel aliud in aure existens.

embut embit. i. spida alba

embuta virtus. i. attractiua vel appetitiua.

emedia. i. stupoꝛ dentium ex esu ponticoꝛum ꝑueniens vt comedēdo poma. Dia. emodia gre.

emeluche. i. alachue alba.

emera vel ymera. i. auroꝛa dies.

emergi est quodam genus piscis.

emeruche. i. acanē alba.

emeros notaui gre. i. hoꝛtēse olus.

emetos. i. vomitus vl' nausea.

emerocales Dia. aut emerocaplenton folia h3 et bastam zc.

emeruche idest Alachumen. Achauem.

emero gre. vomit⁹ nausea

emfima grece. i. grauitas tumida palpebꝛarū.

emionitis aut splemō vocauit Dia. folia habet similia dꝛacōtee zc.

emuigion. gre. semuncia.

emixestou gre. semi sextarius. li. de doctrina gre.

empneusis aspiratio son⁹ vocis inspiratio.

emfrasis. i. enfasis z ē opilatio z occlusio porei.

emigeon. i. semiuncia

emigranea gd ē. l. emis. denunciat cursuz aque ad oculū in fine aut dilatationem pupille z est doloꝛ medie partis capitis.

emina dicta est: eo q̄ sit sextarȷ̄ medietas. cōtinet aūt ciatos nouē est s̄m Isido. mensura liquidorum appꝛehendens li. j. s̄m Aui. z Sera. grana. 11530.

emina romana ē. ℥. xx. et italica et egyptiaca. ℥. xvj. sextari/ ē libꝛe due

emiomes. i. mulus qui est semi asinus.

emis. i. semis dꝛ vel medietas ide emigranea. i. doloꝛ medietatis capitis z emitriteus. i. media terciana.

emiston. i. semis sextari⁹

emitheos. i. semideus.

emitritea. est febꝛis cōposita ex duabus febꝛibus: quaꝛum vna est tertiana ab emi qd̄ est semis z tritēs qd̄ est tertiā ymitrirea grece.

emkersim romanum idest spica celtica.

emodico. i. emedia z pōt dici stupoꝛ cuiuscūq; mēbꝛi.

emola ermola tuderiidest barmel. auricularis reie ctalis oꝛminon.

emptoicis gre. i. sanguinis emissio.

emptoicus grece. i. spuēs sanguinem.

emoꝛogia. emoꝛasagia. i. sanguis flux⁹ vel discurs⁹

emoꝛoida est quedā egritudo ani. ꝑueniens a fluxu sanguinis illius loci et aliquādo inflantur vene emoꝛoidales sine emissione sanguinis z cum doloꝛe foꝛtissimo: z dicuntur condilomata.

emoꝛoide nasi. idest polippus.

emplagia. gre. i. paralesis Pau.

emplastrū diazimma. i. de fermento. Alexan. Abē. Mes. demo.

emplastrū diamenomis ē qd̄ de coleis conficitur.

emplieuātesis. i. vētositas vel iflatio empneumatosis.

empsicō grec. animal psichinia.

empetigo lapidis quid est l. lichin.

emphericon. i. ypericon.

emphimia. i. grauitas tumida palpebꝛarum.

empima est sputū saniosū inde empicus. alias collectio saniei.

emplema vel empuma dicunt greci collectiones siue apostēata occulta atq; visui abscōsa in altioꝛibus viscerū partib⁹ nata nam greci meca: alipsum vocāt. Cassius felix

emptisma. empirisma. i. fomentatio. Alex.

empuensis. idest aspiratio seu vocis inspiratio.

empnion. i. fantasma vel visio in somno.

emnos. i. semisomnium.

empꝛaticum est quoddam genus miconȷ̄. Plin. lib. xx. cap. xviȷ̄.

empuris. empurios quem nostri salsifragam vocāt calcifragā. Pli. li. xxvȷ̄. ca. ix. nascitur in montib⁹ maritimis in saxo qd̄ pꝛopinquius mari fuerit est salsum.

empetron. Diasco. aut sacboides nascitur in mōtuosis zc. Pli. lib. xxvȷ̄. cap. ix.

empiotica. gre. dicuntur q̄ saniē nutrire valent. Cas. felix.

empyꝛia. gre. experientia pꝛudētia: exercitatio. peritia: pꝛouidentia.

emquenen. i. vsnee.

emscara. i. escara.

emulgentes. puto qd̄ sint due vene magne que vadunt ad renes.

emugum. i. lignum aloes.

emacia. enāton. Diasco. est herba habens folia pastinace: z est cicuta.

¶ Cap. 240.

Enantium ynantium gre. lati. autē floꝛum. vel flos vitis agrestis: vel flos vitissi. z de eis inuenies similiter in littera baarin. Flos vitis agrestis.

Dia. cap. enantiz. flos est vitis agrestis: que cum fecerit floꝛem colligendi sunt floꝛes ipsi z deficcandi: z alio nomine vocatur vitis ista lambꝛusca floꝛes eius optime redolent et siccantur in vmbꝛa z in testa reponendi sunt: melius nascitur in syria. Plinius lib. duodecimo. capitulo. xxix. O enanthe.

Posse. Dia. virtus est ei stiptica: vnde si bibitum fuerit eustomacum est z diureticum: ventrem stringit: sanguinem reȷ̄cientibus subuenit: z bibituz z impositum stomaco feroꝛem oꝛis emendat digestionem stomaci celebꝛat mixtum oleo et aceto doloꝛem capitis fomento tollit siccus z viridis in cataplasmatibus adhibitus vulnera recentia sine tumoꝛe seruat egilopas in initio vulneribus oꝛis z gingiuaz

gingiuarum vtile est vulnera vetera ad sanitatem per/
ducit melle addito oleo ro. ⁊ croco ⁊ mirrha pessarijs
necessaria adhibet fluxui matricis pessario facto strin/
git reuma oculi si suspendit cataplasmatibus adhibituꝫ
stomaci egõnem soluit: ⁊ maxime cum polenta ⁊ vino
mixtum impositum. Cumbustum vero in testa cum car
bonibus collirijs bene miscetur paranitia oculorum ⁊
perterigat purgat melle addito reuma gingiuarum et
vulnera curat.

Ennara enanarra.i.card⁹
Encatisma. Encantisma.i.
sessio in aqua vel balneo
particulari vsq ad vmbi
licum vel suffumigiũ. vñ
katine gre. sedeo. inde ca
thedra.i.sedile. Cas. felix
Encasalos enkefalos idest
ceruix vl' medula capitis
Encaleos.i.eris adustio.
Encarasis.i.incisio vel ca/
raxatio: scarificatio:
Encãtis est caro superflua
i angulo maiori oculi cor
pulenta. Pau. demost.
Enchelis.i.anguilla.
Enchema.i.emplastra que
recentibus ⁊ cruentibus
imponuntur vulneribus
eo ꝙ ex pinguibus medi
caminibus constant: Cas
sius felix.
Enchemon grece frigida
cohercens curatio
Encheraiscos appellãt ꝓ/
prie melãcolicos quosdã
qui videntur a quibusdã
maioribus respici virtuti
bus in predicere futura
quẽadmodũ idiuiatores
Enchimatismo idest infun
do vel aspergo. Engma/
tismo idem. equimatiza/
re.
Enchisa.i.anchusa.
Encholpisinus. idest inie/
ctio alicuius medicami/
nis in matricem.
Encolpizare. idest medica
men in matricem inijce/
re quasi insinuare. idest
succum imittere. nam col
pos gre. sinus. Encolpi/
zo. Cassius felix.
Enclisma. gre. ĩfusio in na/
ribus. Cassius felix.
Encrista gre.i. liquida que
liniuntur. Cornelius.
enconia dicitur iniectio vl'
relaxatio.
endebustũ idest edustum.
Stephanus.
endiathechon. idest vlcus
oculi longo tempore tar
dum superpositionibus
ac linimentis variatum:
vt aut nunq̃ in cicatricem

veniat aut prope si nõ re
soluatur ad pristinam ve
niat magnitudinem. De/
mosthe.
endima.i.seuum.
endiuia quedam domesti/
ca: ⁊ est scariola domesti
ca seris entibion kitoriõ:
vel cicorea domestica:
quedam est siluestris ⁊ ẽ
cicorea: vel scariola silue
stris: ⁊ vocatur sponsa
solis: vel solissequia pro
qua.l. cicorea ĩtuba. ara.
hũdebe taraxacob. tro/
xima.
eneaphilon. Pli. li. xxvij.
cap. ix.
enedria.i. pustula ani. gal.
ix. memir. c. vij.
enema.i. infusio que mitti/
tur per clistere: vel deco/
ctio que per clistere iniji ci
tur vt apparet per Aui.
iiij. pri. ca. vij. circa finem
qui. dicit ꝙ melius est me
dio cum medicina super/
flua educit: vt sit ꝓuisor
in enematibus ⁊ ipsoruꝫ
instrumentis in enemati/
bus. i. decoctionibus ci/
steriorum: ⁊ instrumentis
idest clisteribus.
enorma.i. pendens maluꝫ
Theophi. cõmẽ. xiiij. reg.
acutorum.
energia.i. actio. Gale. iiij.
regiminis acutorũ com/
mento. xxiij. ⁊. x. terapẽ/
tice. ca. x. in. me.
enerozima interpretatur
pendens vel claudentia
vulnus.
eneston.i. fenum.
enfratis. i. emplastratio
inde enfractitũ.i. aplonẽ
soluens. Gal. iij. tegni.
enfractica dicuntur que fa
cile corrũpuntur in cibis
vel enfractica.i. laxatiua
aperitiua: vel vaporan/
tia. Oriba.
enfisena est inflatio facile
cedens impressioni vndi
q alba differens ab ypo
fragmate: eo ꝙ alba ocu
lorum extantiora a cir/

culo pupille videntur ex
superficie prime tunice:
velut scabra exurgens
quam nos pustulam dice
re poterim⁹. Demosthe.
engedamũ: anuidem. idest
simphitum. alias silphiũ
engere. vingire.i. vrtica.
enchemon. grece Demo.
frigida cohercẽs curatio

enidi. idest medicina idra/
goga.
enigenis.i. serpens. Pau.
est medicina idraga.
enimon.i. apocrusticũ me/
dicamen. Demost.
enipnion. gre. fantasma vi
sio insomnium. emnos se/
misomnius.

Cap. 241.

Niola la. vl' aurigea vl aurigal'. vl' reiecial'. gre. vero orminon: — eniola. lib. 3. ca. cxxxvij. de ormino.

Dia. ca. orminõ hꝫ tirsuꝫ cubitalẽ q̃/drũ: folia vt marrubium exũtia florẽ hꝫ magne figure: cuius lateralia folia sunt sicut aurea lamina propẽdẽtia cũ semine lõgo aut nigro. est alia agrestis appellata cum semine rotundo aut flauo ⁊ acriori flore albo.

Pos. facit vtrũq; orminon ad oculorũ argemnem seu folia prime speciei stipes educit a corpore ⁊ ventrem mouet ⁊ vnguentis miscetur valentibus ad scabiem emperiginem ⁊ lepram: ⁊ ingreditur in syrupo vrsonis posito in antidotario Gal. minori.

eniseus.i. rubus.
enisit.i. anisum.
eniugum.i. lignũ aloes.
enkarasis. gre. idest inci/
sio.
enkan'eos. grece eris adu
stio Cassius felix.
enkarchia gre. idest visce/
ra vel precordia.
enkel. gre. anguilla.
enkila enkilla gre. idest in/
testina omnia
eonochilon. est species an/
chuse. Pli. lib. xxij. cap.
xxj. in principio.
enodus. interpretatur bũ
olẽs ab eo q̃ꝺ est bonum
eodis.i. boni odoris.
enogefales.i. sefalionus.
enon.i. caute.
enondon. idest rusiniolus.

auis.
enones.i. bederog.
enorisma. idest caro super
flua que oritur in vulne/
ribus.
enostum idest senum.
enquimatismo. anchieba/
tismo. idest infundo vel
aspergo.
enreuma idest illud quasi
sedimen qꝺ stat in medio
vrine.
enerimon.i. capitis purga
torium quod per nares
inijcitur. Alexander ari
non. quod est naris in ri/
non.
enscotafe idest sicca in ma
tricem habentes.
entali.i. dentali.
entalon.i. dafnoides

entanicos.i. ferrum indum: quod indanteuꝫ dicitur. en
danicos. gre. q̃ñcunq;. n. littera añcedit. t. illud. t. acci
pit sonum. d. gre.
entaticum. idest medicamen libidinis coitus prouoca/
tiuum.
enterã idest intestina. inde lientieria dissinteria. endero
cellicus.
entereon ꝑm Diascoridem cap. de ferula. a multis vo/
catur ferula. entero.i. enterion.
entrocellicus: i. cuius intestina in oxeum descendunt: et
sunt herniosi.
entheasmos est species melie: qua homines dicũtur ha
bere demonium. enteatistos. Paulus dicit melicos
qui videntur aliquibus maioribus respici virtutibus
et predicere futura quemadmodũ diuinãtes. libro de
doc. grec:
entisiasticus ipsum melancoliam patiens.
enthelechia. grece vel endelechia. i. absoluta perfectio
vel forma.
enthendiuia.i. endiuia.
enthimon. gre. piscis dictus: rubeus.
entisiasticus.i. melancoliã patiens.

Emzimos ideſt fermẽtatꝰ.
Encha.i.ameos.Gal.6.ſi.
Enuda.i. tortuca. Gal.ſe/cũdo memiri.c.ſecundo.
Enula cãpana.Elna qd eſt le.elleniũ ſm Dia. Ellenium.Macer.
Epactis. Diaſ.aut elleborum frutex eſt maior ⁊c.
Epaferes.i.heriſipilla.
Epar quid eſt.l.rebith.
Epatica quid ẽ.l. azemal/ſaker.ara:dia.licẽa dicit
Ephedra.i.efedra.
Epheliden. gre. lenticule defedatiões cutis ſunt q̃ maxime in facie.apparẽt plus feminis Cornelius celſus Simon.
Epghidimos.i.febris longa Hypo.li.de aere ⁊ aq̃
Epi.gre. ꝓpoſitio. ſignificat aduerſum vel aduerſus eis.apud ſupra.citra contra.ſub.ſup.erga.in. pro.ſm adiuncta.
Epialtes.gre. effialtes incubus.
Epialos.i.febris i qua calor occultatur:⁊ apparet in ea frigus.
Epicauma.i.vſtra: ⁊ eſt vlcus ſordidum ⁊ rabiduz Pau.oculi.l.botrion.
Epidimia gre. ſupaduenięns.nã epidimõ aduena ⁊ videt eſſe genus ad pãdimon ⁊ peſtilentiam.
Epiderma.i. ſuperficies. Gale.xiiij.terapẽ.c.xvij.
Epidimidea qd ẽ.l.Gal.li. de ſpermate.c.iiij.
Epifora dicit ab epi.qȯ eſt ſupra ⁊ fero.i.rema in ſuperioribus. ſ. i ocul. ⁊ iõ epifora gre. i.ſupinfuſio reumatis deſcẽdentis ad oculos.⁊ eſt cũ inflationibus ⁊ doloribus. Paulꝰ Oriba.
Epigraſtruz.i. ꝑcordium.

Gal.prio de interioribꝰ c.j.verſus finem.
Epigozoruz.i.omentũ vel cingulum mẽbranuz qȯ circũdat latera in que ſit vera pleureſis.Alex.
Epikrides.i. lactuca agreſtis.lib.de doc.grc.
Epilatũ dicit medicamentũ laxatiuũ leue poſſum ptũ ab epi qȯ eſt ſupra ⁊ fero.Alex.c.de ſplene.
Epilẽſia.i.morbus caducꝰ eo ꝙ cadit patiens cũ ea capitur.pedicõ a pueris quibus faciliter ⁊ ſepius accidit nam pedia grece puer.Comitialis morbꝰ etiam dicebat:eo ꝙ ſi aliquis hoc morbo in comitijs forte cadũt agendis abſoluebat comitia ⁊ ad aliã diẽ transferebant ex augurio.Comita dicebantur couẽrꝰ vniuerſi ppli kal. Januarij Rome i cãpo martio ad magiſtratꝰ creandos.hic ſacer morbus vocabat ẽt eo:ꝙ partez corporis poſſidebat in qua aiaz habitare dicebãt.Dicit ẽt lunaticꝰ morbus:eo ꝙ ſm motũ lune cõmoueri vĩ. Alex.c. de epilẽſia inqt:Empilenſia vocat q: obtinet ⁊ tenet oẽm ſenſibilitatẽ captiuã yeronoſon vocãt eã alij veronoſon.i.ſcarã paſſionẽ.eo ꝙ ſacerdotalis honoris poſſideat tẽplũ.i. cerebrũ i quo aĩa habitat.Alij vȯ herclã eraclea vocãt.ppea q: fortiſ ſit ⁊ nõ facile ipſa elidat ⁊c.hoc morbo dĩt Herculẽ captuz fuiſſe:⁊ forte ob hoc herꝰ clea dicitur.
Epipleteleõ idẽ qȯ detele on.i.hernia.

¶ Ca. 242.

Epimedium vlca preficuz.

Pimedium ſiue vt latini vinectam alias vindictam dĩt ſm Dia.in proprio ca.haſtam habet non maiorem hedere ſimilem folia.10.aut.12.carens flore ⁊ ſemine radix eſt illi tenera nigra cum odore graui ⁊ guſtu fatuo.naſcit in locis humidis.Pli.li.27.c.9.

Diaſ.lib. 4.c.21.folia eiꝰ trita mãnaſ creſcere nõ ſinit.

Poſ. Dia. folia eius trita cum oleo ⁊ impoſita mãmas creſcere non admittit folia eius ⁊ radix cum vino bibita poſt purgationẽ mẽſtruorum.ʒ.v.generare non ſinit.v.aut.vj.diebus bibita fuerit.Epimedum.eſt quedam ſpecies ſcille que comeditur:Pli.lib.xviiij.cap.v.in fine.
Epimelida ſm Diaſco.cap.quod incipit meſpilla. ſicut apparet in.l.meſpilla.Eſt iquit ⁊ alia que in hiſpania naſcitur:quam multi epimelidam vocant.ſemen rotundum habens.Gal.ca.plante.hoc aptum eſt ad comedendum.⁊ eſt ſtipticum ⁊ tarde matureſcit ſimilis ſorbo ⁊ nos latini vocamus hanc epimelidam anzarolam.Iſidorus vocat eam pomelido.pro quibus.l. zaror.

Diaſ.lib. j.c.144. in fine et Gal.2.de alimẽtis. ca.24.de neſpilis.

Epinictida eſt egritudo gre.ſic vocata que dicitur ara. ſire.quod vocabulum Diaſco.cap.de coriandro.ponit ⁊ arnogloſa.
Pli. libro.xx.ca.vj.in principio.Epinictide inquit puſtule ſunt quaſi niſtre que de nocte magis oriuntur.Corne.celſus in proprio. ca. Epinictida puſtula eſt peſſima colore ſubliuida vel nigra vel alba cuz vehementi inflammatione:⁊ cum aperta eſt:apparet intus vlcerosa muccoſa cum dolore ingenti magnitudinem fabe non excedit:⁊ quia nocte oritur. ſic a grecis vocatur.
Epio.vel epium apud Diaſ.vocatur vna ſpecies filicis ⁊ eſt os mundi.
Epipactis:ellebrine.Plin.li.27.ca.9.
Epipatis.ideſt ſimſabris.Stepha.ſiſambetis.
Epipis.epiplis.i.omentum membranũ.mappa vẽtris.
Epton.Dia.eſt tertia ſpecies calcanti.
Epiploen.i.complexio contrariarum paſſionum.Demoſt.c.de obtalmia.
Epiplotiles quando zirbus deſcendit in burſam teſticulorum.
Epiranis gre.aſpiſio vel infuſio.
Epiſemaſias.i.acceſſiones febrium.Caſſius felix.
Epiſpaſtica.exponitur a Diaſ. c.propoleos aductoria extractorie.Cor.cel.Gal.lib.de catarticis.
Epiſtolaria.i.paſtinaca.
Epithimum.quid eſt.l.athemon. Diaſco. Pliniũs.lib. xvj.cap.viij.ante medium.
Epiſtrema gre.i.linteoli vel faſcie vel inſtite.
Epitharis.ab alijs elleborine vocatur:⁊ eſt planta quedam parua exiguis folijs ⁊c. Plin.
Epiteſis.i.ſuperpoſitio.Demoſthe.
Epitheron ideſt medicamen.Pau.c.de cephalea.
Epitheros gre.kakurgos.i.ſtellio dicta ypokaitu.
Epitima ideſt ſuppoſitio emplaſtri mollis vel aquoſi vł epithima dicunt greci.medicamentum quod ſtomacho ⁊ ypocundrijs ⁊ ventri ſuperponitur cum fuerit panno intinctum.Caſſius felix.
Epithimatenotion ideſt debilitatem confortans epatis.Alexan.
Epithima enodis.i.ad duritiem ſtomaci.Alexã.
Epiſtolaria.i.paſtinaca.
Epos.gre.i.vpupa auis.
Epofares.gre.ſecunda detractio ſanguinis. Caſſius felix.
Epolibus. i. radix cardi. ſilueſtris.Alexã.
Eporatiua.ideſt mollitiua
Epſo.i.eruca.
Epta.i.ſeptem.
Eptafilon.ẽ plãta ſeptem folia habens ſimilia pẽtafilon duas habet ſpecies:vna habet radicez tenuem ramoſam ⁊ tortuoſam ⁊ ruffam. folia aliqualiter piloſa.altera habet radicem groſſam:intus ruffam folia piloſa.flos vtriuſq; aurosus.primam ſpeciem tormentillam vocant:⁊ eſt biſtorta.
Dptapleuron.eſt eius interpretatio ſeqtem coſtarum: ⁊ eſt plantago maior:pro qua.l.arnogloſſa.Dia.
Epulentum medicamen.i. cicatricẽ iducẽs. Theodo.Priſ.c.de ptiſi.
Equimias.i. paucedanum
Equinitia.i. vincitoxicum
Equinitia ideſt flos maligranati.
Equieton quid eſt.l.obenebhachil.hyppuris.Plinius libro.xxvj.c.xiij. in principio.
Era.gre. lolium:zinzania Plin.lib.

Pli.lib.xviij.c.xvij. ãte medium.

Eraclea.hoc nomẽ mltis plãtis attributuz fuit.eo ꝙ multi antiq herbas at tribuerũt herculi:nã era clea ab hercule dicit cuz h.scribi debet:sed cõiter scribitur sine.

Dia. c.de heraclea. eracleã quãdã speciẽ abrotani:quã fe mina 3 dicit esse vocatã. Jtez paritariã a quibus dam sic vocari dicit.c. almen. Jtem aliam que siperitis dicit Theodo rus Pris.in li.de simp. medicina.

Eraclea inquit quam alij abrotanum dicunt.zc. Jtem eraclea est epilen sia eo ꝙ hercules eam passus est.

Eraclepa.est que lati.fer raria nigra vocat:z est quam moderni cẽtrum galli z gallíricum silue stre vocant.

Eracon.i.herba ferulacia z est duorũ palmorum altitudine origano simi lis flozellulis aureis zc.

Eradiõ fm Dia.ẽ miliũ solis.ca litotarmon.

Eracliotica apud Dia.re perit vocari pria spẽs. origani eorũ quas ipse describit.eracliotica

Erãtemides:dicit ab aliq bus camomilla.fz dias coridem.

Erantemide idem.

Erebintos gre.i.cicer.

Eratron est serpẽs quidã.

Erbaturũ. Artanita.i.ar themitha:z est ciclamẽ Constantinus.

¶ Cap. 243.

Judaica — Rbum.ara.gre.orbum bierob.lat.vero iudaica.

Dia. c.bierob.herba ẽ porrecta ꝟ gultis vltra cubitũ geniculo sis folijs p interualla distãtib⁹ tãquã quer cus incisis z subalbidis vires hz acres z mictuales.

Pos. Dia facit capitis z epatis dolorẽ:z ad serpẽtis morsum z eraneaꝝ.z ca nis rabidi calculos expellit:hydropicos sanat vulne ra recentia superposita curat.facit z ad eos q indura tas vẽas habẽt;z cibũ reijciũt:ꝑpter parotidas z stru mas colo ligat.ictericos sanat.ʒ.j.ex succo foliorũ.z cardi.ʒ.iiij.z paululum mirrhe ex aqua ciatis tribus potui data. Radicem huius qui secum habuerit a ser pente tutus erit.

Ercinos gre.ara.elisistiodosis.lat.vero herba hircina vel herba lactis.

Dia ca.hercinos.nascit in fluminib⁹ z circa pu teos folia hñs ozimo similia:sed oblonga z diuisa:et in summo bastas.5.aut.6.longas duob⁹ pal mis z flores albos:semẽ est ei nigrum minutum duruz folia suco sunt plena

Pos. Dia. seminis eius.ʒ.ij.melli mixtuz et iunctũ caligĩes oculorũ z reuma cõpescit.succus eius auribus infusus dolorẽ auriũ mi tigat.maxime afronito z sulfure mixtis.

Herba lactis vz ad impre gnatio nem. — Pli. herba lactis valet ad impregnationẽ accepta z fomentata.

Ereos.i.amor ex cupidie pueniẽs:z est spẽs melã colie dicta ab ero nobi li eo ꝙ nobilib⁹ magis accidat ꝑpter diuitiarũ z ocij affluentiã.

Erestõ.i.intuba z est cico rea vel endiuia.

Ericeas similis eruce:sed multo breuior z acrior.

Ericen.Dia.dicit esse liba notidẽ etiã in tracia na scit cap.de libanotide z est rosmarinus

Ericeõ fructex quidã pli. li.xxiiij.c.ix.in me.

Ericis carpos.qdã dñt ꝙ ẽ semẽ arboris ilicis sed Alex.de cura tenasmo nis vr̃ dicere ꝙ sit athel z ẽt apud Sera.in anti quis sinonimis inueniẽ erice.i.tamatrix.pli.

Ericius vel marinus vl̃ ter renus ambo spini simil limi.

Echinus grece vocat vter ꝗ.i.echin⁹ z irici⁹ fead.

Erificiũ Dias.herba ẽ que i sũmis mõtib⁹ inuenitur folia hz similia apio z tir sum oblõgũ hñs i summi tate sua violaceũ florẽ in trinsecus retinẽtẽ semen. radicẽ vero maiorẽ z va stã in modũ cepe: tenuez in initio circum se radicu las emittens nigro corti ce clausas.

Erifon.fm Diascoridem. est absinthium marinuz Sera.

Erigeron idest cardus be nedict⁹.vel senction.

Erimile.i.sitis piperi:se men quoddam est.

Erinacius fm Pli.est eri ti⁹ terren⁹.porc⁹ vero spi nosus dr̃ bistricus.

Erineõ herba Pli.li.xxiij ca.viij.est echinum

Erison.i.lana.

Eriotigio.i.faba.

Erisicon.i.ruta.

Erisipille.grec.i.sacer vel sacer ignis:apa.s.ex co lera rubea.

Eriseptron.i.ciperum hi spanũ vel spartos vel ber bena vl̃ triãgul⁹ iuncus z ẽ iũcus ciperi Dia.

Erisepron.i.ciperus

Eris.Pau.Pli.li.xxiiij.c xxvj.versus fi.

Eris erugo quid est.l.Aeris erugo.

Eris flos.i.calcantum.

Erisiolacbarium idest at triplenis.

Eristos.i.maluauiscus vel altbea.

Erisin est quoddaz semen grani sicũ mihi ignotũ.

Erisimon vel erisum quid est.l.bederag.buderegi. Ser.Dia.Pli.li.xviij.c. x.z li.xx.c.xxv.

Erisistidos.i.herba hirci na.s.ercinos.

Eritis idest massago:z est masaltboc.

Eritias idest.terra rubea Pau.

Eritris.ẽ melior spẽs squa me eris.z est dicta rubea Diasco.

Erithion.grec.piscis dict⁹ rubeus

¶ Cap. 244.

Rubea tinctorũ — Ritrodanum vel entradaron:vel eritron: vel eritrodanon.grece.arab.faue:vel eira lati vero rubea tinctorum:vbi sciendum ꝙ

Lib.iij.c clij.de ru bea. — Dias.cap.de rubea.dicit ꝙ rubea siue vt alij eritrodanuz dicunt:z est de rubea domestica. Aliud ca pitulum inuenitur apud Dia.quod sic habet.eritroda num dicunt.z est de rubea agresti.Jtem fm veritatem eritrodanum in alia translatione.Dia.aut teritõ vocãt plurimi.Radix est illi inficiẽs.duo sunt ei⁹ genera.vnũ agreste.alterũ seminatũ sicut Rauenne italie fuit locis cultis seminatũ.Nã z in vijs spõte nascit:baste sũt illi lõge quadre z aspere sicut apparine.Sz fortiores z lõ giores:folia habẽtes inter nodos ipsos.Folia hz sicut aster i.stella in giro posita semen eius rotũdũ est in pri mo viride:z postea ruffum:z cum maturauerit nigre scit:z radix ei⁹ lõga tenuis z ruffa.zc.sed fm aliã trã slationem.Dia.rubea siue vt alij eritrodanũ herba est oibus nota.spẽs ei⁹ sunt due vna agrestis.alia que ap pellatur spartos:z est domestica ramulos habens te nues:z quasi nodosos:folia habet per interualla distã tia.atꝗ per singulas adunationes veluti stellarũ ima ginẽ mittẽtia:fructus siue semen ei rotundum viride z hinc rubrũ:aut circa maturitatẽ nigrum. Radicẽ ha bet paruam tenuem pusillam rubicundam

Cap.lxx — Sera. lib.aggre.c.faue.auct.Dia.fane siue faue i.rubea tinctoꝝ:qdã ex ea nascit:z quedã ex ea seminat.z habet ramos quadratos longos gros sos similes ramis herbe q dr̃ abarum:nisi q2 sunt ma iores eius et duriores:super ipsos sũt folia diuisa ad in uicem egredientia iuxta nodos:z in similitudine stella rũ z fruct⁹ est rotundus:color in principio sue aperitio nis est viridis:postea vero fit rubeus.Et quãdo matu rus est:fic niger z qõ de ipsa admiñratur sunt vene ip sius:z ipse sunt subtiles longe z rubee.

Bubilzir. in sinonimis.ca.541. Rubea tinctoris ara. dicitur elsabgh. et e quedã herba cui⁹ radix est rub. qua vtuntur tinctores ad tingendum rubeum. ꝛ ista herba expanditur ꝛ suspenditur cum arboribus ꝛ virgulta eius sunt quadrata alba ꝛ subtilia nodulosa et in quolibet nodulo sunt octo folia aut sex aut quattuor aspera parua similia folijs ysopi montani. ꝛ in ipsis nodulis est flos paruus citrinus declinans ad albedinem ꝛ in loco floris egreditur gradũ simile coriandro ꝛ radice eius est vtendũ.

Aui. secũdo cañ.ca.dlxxv. aperit opilationes epatis splenis renũ ꝛ matricis.

Auer. in colliget.cap.de rubea est cali. ꝛ sic in tertio. Paulus vero cal. ꝛ sic.in.ij.ponit.

Dios. Eritrodanum virtutem habet mictualem cũ aceto. illinita albis maculis medetur. vsus et eius ad ea pficit: q̃ cetera diuretica proficere dicimus. Sed agrestis virtus est sm Dia. mictualis diuretica vnde vrinam ꝛ menstrua prouocat.

6.simpl. capi.138. ꝛ octauo ca.lxxxi **Gal.** Eritrodanum splenem ꝛ epar expurgat: et vrinas grossas: ꝛ multas. Est autẽ quãdoqꝫ ꝛ sanguinolentas euacuans: quandoqꝫ etiãꝫ prouocat mẽstrua: et abstergit mediocriter quacunqꝫ abstersione egent morsels: quoqꝫ albis cũ aceto perũcta cõfert quidam autem propinant eam sciaticis: necnon paraliticis cum mellicrato.

Eritron.i.faronitrom.
Erix.e spẽs hedere Dias.
Erlu rustica.idest rosa siluatica
Ermella. Armola. bisara vesafa.hermel
Ermeꝫasis idest mercurialis.ab hermate q̃ e mercurius.
Ermicar.i.lumbricus.
Quid sit ernia. Ernia vocat tumor qui i oxeum apparet. scilicet descensu intestinorũ intus vel alterius rei.
Ero idest lolium vel ꝫinꝫania.
Ero aresedaidem.
Erob.i.minus cicer.
Erobuthusagriere.i.cicer agrestis
Eron gre.i.adamas lapis
Erongiũ.i.centũ capita.
Eros gre.cupido.i.amor grauis cura
Eroticos.i.amatorios cupidinarios.
Erpelatos grece ignis sacer serpigo ꝛc.sacer.i. execrabilis. vel herisipilla flegmonides.i. mixta cũ sanguine.
Erpes.estiomen⁹ quasi repens comedẽdo nã erpta reptilia serpentia q̃ serpunt estiomenus.i. comestus esus.
Erpeta p emptigine ꝛ maxime p serpigine ponit
Erpillon.erpillum grec.i. serpilium.

Erpolitricum.idest politricum.
Ersabea.idest bona carnositas.
Erron.i.diuisum.
Errranginos.i.faba hortensis.
Eruca aque.i.senation.
Eruca q̃d e.l.iergir Plin. li.xx.c.xiij.in prin.
Eruca gerẽtiana quid e.l. hedereg.
Eruca grogona gre.erestmũ gorognia Dia.
Erugo eius spẽs sũt mlte sed qũ simplr ponit intelligit.de erugine eris vel auricalci vel cupri: ꝛ q̃d e.l.aeris erugo.
Erugo cãpane.i.prassium
Erugo baid.i.erugo ferri l.erugo ferri.
Erugo ỽmicularis: q̃d est l.eris erugo.
Erudina.l.celidõia.
Erustus.i.rubeus.
Eruũ.i.orobũ Pli.li.xxij c.xxv. vltra mediũ
Es q̃d e.l.hobas.
Es vstũ q̃d est.l.quã supra ealcucecaumenon.
Esapõ est q̃dã spẽs lactuce agrestis. Plin. libro.xx. cab.vij.
Esborium.i.saluia vel flos eiused falso.immo e sansucus vel maiorana.
Excũbã.extabari.exturã escabari idest aromatica frigida vel scandali rosa

nenufar ꝛ similia.
Ecacados.i.sticados.
Ecabal⁹.i.cãcer cuꝫ ducit mẽbrũ ad isensibilitateꝫ.
Escara e illõ q̃d adurit ex mẽbro pp cauteriũ vl' escara.i.crustula q̃ sumit õ scabie vel de vulnerib⁹. de apatib⁹ vel pustulis. Cas.fel.scara.i. crustula. skaara.gre. ꝛ exkara
Escisio.i.exitus.
Escos.i.aquila auis.
Esotomenos. eskatomenos.i.tenebrosis.
Escul.i.mẽtastrum.
Escula.i.cibationes.
Esenthe est pondus.ꝫ.ij.
Esdra.

Pli. li.xxvj.c.vij.circa mediũ ab alijs mar basis vocata nascit vẽtoso fere tractatu scãdẽs arboreꝫ ꝛ ex ramis perpendens folio nullo tirsis numerosa: qui sunt vt iũci geniculati radice pallida.ꝛc.
Esie esilma.i.lapidis.
Esmirismuꝫ.idest mirtus agrestis.
Esion.i.senation.
Esistides.i.succ⁹ plãte que dr herba hircina: vel q̃d est verius succus cuiusdã quasi fungi nascentis ad pedẽ barbe hircine ꝛ vocat.ypoquistidos.
Esmion.i.menta.

Esmon.i.eruca.
Esolidum.i.flos saluie.
Esopa ceroris.idest sudor ouiũ
Espastica dr medicia que exprimit.ꝛ non retrahit Q ziba.
Espidagũ.i.gipsũ hslyabas sed expedagũ lubi.i cerusa. Alldegi.
Esperis.i.citrum. esperis idem.
Espilon.i.splemon.
Esse.i.butirum.
Essera.i.stiptica multum.
Essere: est pustula pua lata sicut vesice ad aliquã tulã tẽdẽs rubedinẽ faciensãguistiã eueniẽs subito ꝛ fortasse e sãguinea ꝛ sm plurimũ fit vehemẽs i nocte ꝛ ei⁹ cã est vapor calid⁹ eleuat⁹ i corpe subito: aut sanguie colerico aut fleate baurachio.
Esset.i.pix.
Esion. Pli.latius e aptio i aq̃ nascẽs pigui⁹ nigrius qꝫ copiosuꝫ semie sapore nasturtij.ꝛc.li.xxij.c. xxij.post medium.
Esterguard.i.anuidẽ.
Esterguas.i.herba otanidẽ.de qua fit assafetida.
Estimenos.i.vlcus mãducas.
Estio gre.i.comedo.
Estiria.i.ficcia.idest vento sa fictbia.

¶ Cap. 245

Esula. latine. ara. scebram. gre. vero pinas vel peplus. Esula.

Sera. lib.agg.c.scebran.auc.Dias.e plãta hñs stibitẽ extẽsum i lõgitudine vni⁹ brachij. hñs multos nodos ꝛ sup ipsum sunt folia parua subtilia ꝛ acutarũ extremitatũ silia folijs pini. ꝛ hꝫ flores paruos purpureicoloris: ꝛ hꝫ semẽ latũ simile lẽti. ꝛ radicẽ albã grossaꝫ plenã lacte. ꝛ est plãta illa similis queadmodũ lacticiniũ q̃d ciparissos dr reperit autẽ hec plãta in aliquib⁹ locis magis ꝛ idem auc. Gal. ꝛ putant aliqui q̃ hec sit ex spẽb⁹ lacticiniorũ: eo q̃ hꝫ lac: sicut ipa hꝫ ꝛ laxat sicut ipsa: ꝛ ỽtus ei⁹ in pprietatib⁹ sicut virt⁹ eorũ Cap.xxi

Dia. ca.peplon: sm trãslationẽ nrãꝫ. Pinasaut ellenia silis est ciparisso ꝛ titimalo: vñ ꝛ ĩ numero titimali ponit. hastas hꝫ in lõgitudie nodosas. ꝛ folia acuta ꝛ tenuia silia pini. flores longos ꝛ purpureos semẽ latum sicut lenticula. radix est illi alba ꝛ grossa lachrymo plena. Lib.iiij. ca.cliij

Pau. cap.de esula.cal.est. ꝛ sic.in tertio.

Jo. Me. Alscebrã est ex spẽbus lacticiniorũ ꝛ ꝛ est solutiuum rusticorꝫ: ꝛ e eius aliõ nigrũ hñs radices rotundas ꝛ grossas spissi corticis ꝛ densi ponderosi. Et aliud est paruuꝫ hñs radices subtiles tennuiũ corticũ. electio. magnuꝫ est malum scindẽs viscera paruum vero est illud quod eligitur. ꝛ melior Cap.xlv

plante

plante ei⁹ est cortex radicis ipsi⁹: ꝛ lac ei⁹ est acut⁹ ꝛ fortius. ꝛ melior radix ei⁹ habēs ꝓprietates quinqꝫ. s. cu ius cortex ē subtilior ꝛ lenior facile frāgibilis ꝛ est hñs de rubedine aliqd sicut cassia ꝓpꝛie sup quā pterijt me dietas anni. Recēs vero mēsis sui est mala nigra vero perniciosa ꝛ orta in locis termarū silr: ꝛ melius tēp⁹ collectionis radicis eius ē principiū veris: ꝛ lactis eius finis ipi⁹ est ca. ꝛ sic. in prin. tertij. ꝛ lac ei⁹ est calidi⁹: ꝛ ē ꝯpositū ex sba ignea acuta et subtili ꝛ est sba terrea stiptica: ꝛ ē icisiuū subtiliatiuū ꝛ exicatiuū materierū submersarum liquefactiuum disruptiuū orificiorum venarū. Rectificatio nocet cordi epati ꝛ stomaco: ꝛ disrūpit venas ꝛ excoriat viscera: ꝛ derelinqt inflāmatiōes facientes cadere in febres: ꝛ emēdat pꝛimū nocumētū qḋ ex eo timet pmiscēdo aliq̄ ex medicis cordialib⁹ ꝛ stomaticis ꝛ epaticis cū eo. Et scḋꝫ ꝛ tertiū corrigit acgrēdo ei bonitatē cū rebus cōglutinātib⁹ ꝛ coadunātib⁹ et ꝯfortantib⁹ sicut est dragātū ꝛ gūmi et bdeliū: et mucillago psilij. ꝛ succus portulace ꝛ silia. et quartū nocumētū tollitur permiscēdo ei ex reb⁹ infrigidātib⁹ ꝛ extinguētib⁹ aliqua. ex his facientibus apud me est vt infundat i succo altarаxacon aut i succo endiuie aut portulace aut solatri ꝛ aceto: et si fuerit acetuꝫ decoctiōis aut infusiōis citonioꝝ erit melius mirrha quoqꝫ sigillat ei bonitates notas. absintiū silr ꝛ aloe. Et dixit Judeus infundant in lacte dulci aut acetoso: ꝛ in eo remoueat lac multotiēs ꝛ exiccet. reprimit. n. sua malitia. et dixit Ruffus si solo per eū superat laboriosa sedeat in aqua frida solut⁹. mihi. n. vr verbū īconueniēs. circūdās. n. frigidū includit ꝛ coadunat virtutē medicie: et corroborat eā: necnō ꝛ materias ꝛ vias impulsionū repellit: sicut te scire fecimus succurrēdū ergo tūc sicut in canone dixim⁹. Cōfectio pillulaꝝ ꝯferentiū ad hydropisim. Accipiūt ei⁹ pparati ptes tres mirabolanoꝝ citrinoꝝ ptes. iiij. aloes ptes. v. ꝯfice cū suco feniculi aut absinthij aut endiuie. Et ē dosis eaꝝ ana. ʒ. j. ß. vsqꝫ ad iij. ꝛ qdā ex lacte eius ꝛ farina oblatas faciūt ꝛ soluūt cū eis: ꝛ quidā faciūt cū aneto zuccaro et lacte ipi⁹: ꝛ qdam cū carne citoniorū ꝛ mastice et lacte eius faciunt solutiuum bonum.

Pol. Dia. ʒ. ij. radicis eius accepte coleraꝫ et flegma deponunt: succus eius obolo vno acceptus aut coclearium vnum omnia similiter facere potest.

Sera. quoqꝫ aucto. Diasc. si de radice eius accipiat. ʒ. j. ꝛ bibat cū mellicrato laxat ventrē: et pondus duorū onolosat foliorū eius idē facit: et semē eius si de eo accipiat laxat coleram: ꝛ flegma: et si sumatur ex lacte eius. ʒ. j. idē facit. ꝛ idē auct. Aben. Mesuay. Scebrā ꝓprietas est sicut mezereon. si autē qs vult illū accipere ppar at ipsuꝫ sicut preparat mezereon: nisi q̄ loco absinthij ponāt rose ꝛ dragantū: ꝛ bibat ipsuꝫ cū aqua mellis: aut cum rob aut cuꝫ decoctione mellis aut cum olere iameno. et dosis ei⁹ est ab ℈ vno kirat vsqꝫ ad. ij.

Pau. scebran, laxat aquam citrinam quando bibitur cum sanich. ꝛ idem aucto. Aben. Mesuay. laxat meliam ꝛ flegma. Et idem sm librum quēdam venenosorū. id quod de ipso occidit est pond⁹. ʒ. ij ꝛ abscindit fluxum qui accidit ab eo sedere in aqua frigida ꝛ ꝓijcere ipsum sup caput eius. ꝛ idē aucto. Abix Scebran. est ca. in tertio ꝛ sic. in principio secundi. ꝛ est in eo cum hoc stipticitas ꝛ acuitas ita q̄ qñ aliquis sumit de ipso i potu inuenit ex eo stipticitatē i gutture suo et antiqui vtebant eo ꝛ iuenerūt in opilationib⁹ eius nocumentum habentibus complexionē ca. q̄ ꝛ inducit potanti se fe. ꝛ cū hoc est malum habentibus emoroidas ani. ꝛ inducit fluxū sanguinis earū: q2 vene ille de natura sua sunt fluxibiles. cū ergo sentiunt caliditatē ꝛ siccitatē scebran facit eas tumescere plus ꝛ fluere. q2 scebrā operatur duab⁹ qualitatib⁹ quas dixim⁹ ꝛ etiā ꝓpter fluxibilitatē. ꝛ ille medicine que laxāt cū stipticitate et acuitate sicut scebrā ꝛ mezereon faciunt hoc sed opatio rerū stipticarū q̄ stringūt naturā: sicut sunt glādes castanee: grana passularū cortex granati ꝛ similia istis ex medicinis stipticis est operatio ꝯtraria operatiōi scebran ꝛ mezereon: quare ipse stringūt ventrē. et stringūt illas venas: ꝛ abscindūt fluxū sanguinis ab eis Et scebrā qdē qñ rectificat iuuamēto magno hꝫ ꝓprietatē laxādi aquā citrinā ꝛ ꝓfert in colicā ꝛ meliaꝫ ꝛ laxat flegma grossuꝫ exñs in iūcturis. ꝛ melius ex eo est cuius color est rubeus leue habens cortices subtiles. illud autē qḋ nō est ita sed grossuꝫ ꝛ nō est rubeū nisi parū qñ vis ipm frāgere. ꝛ nō frāgit cito ꝓpter suā grossitiē. ꝛ hꝫ in eo quid simile filis est deteri⁹ sed scebran qḋ est de persi de deteri⁹ est alij: ꝛ rectificatio eius est vt tu recipias ex ipso quātitatē quā volueris: et infundas in lacte ibi dimittēdo die ac nocte. ꝛ caue ne plus dimittas. debilitatur enim ei⁹ operatio ad expellenduꝫ chimos grossos. Et opꝫ vt tu mutes lac in die illa ꝛ nocte bis aut ter: q2 sic expoliat a stipticitate ꝛ siccitate que est in eo. Et si vis admiscere cū alijs medicis admisce cū his que ꝯueniunt sibi sicut anisum maratrū ciminū turbith ꝛ mirabolani: q2 ille medicine ꝛ si sint stiptice in sapore eaꝝ. nō tamē sunt ita acute sicut scebran: q2 in eis est ꝯplexio q̄ iuuat corpus plusq̄ꝫ scebran. ꝛ iste subtiliant ipsum ꝛ auferunt acuitatē eius. Et quando vis cuꝫ ipso curare colicam a ventositate grossa aut flegmate aut ab opilatione retifica ipsuꝫ cū bdelio serapino ꝛ armoniaco: ꝛ fac cum his pillulas ꝛ pone cū eis parum de stercore lupi quod reperitur super terrā album sicut cerusa aut sicut lapis albus. ꝛ si vis ipsum extrahere de lacte ꝛ siccare: infunde ipsum postea in succo endiuie feniculi ꝛ solatri clarificato stando illic tribus diebus ꝛ tribus noctibus. deinde siccentur: ꝛ fiāt inde trocisci ꝛ preparentur cum sale indo ꝛ turbith. ꝛ mirabolanis ꝛ aloe. nā inde eueniet medicina multū iuuatiua. In lacte vero scebran nō est aliqua bonitas. immo nocet ei qui accipit ipsum: ꝛ medici viatores occidūt cum eo multos propter ignorātiā ipsorū. Et ego quesiui ab aliquibus eorū que erat illa medicina quā dabāt in potu: ꝛ sciui q̄ erat scebrā lac cum oleo sisamino et laxabant aliquos vsqꝫ ad mortem. Et ex eis sunt aliqui qui accipiūt mirabolanos. ꝛ ponunt ipsos in coloquintida humida et extrahentes eos ab illa ponūt in alia de inde vnum mirabolanoꝝ tantum dant in potu: ꝛ laxat donec occidat. Et iste quidem medicine sunt sicut ignis quare non debent nominari medicine: sed venena. ꝛ qdā ex eis sunt qui dant in potu karfatim: ꝛ est in eo de medicina destructiua complexionis. ꝛ motiua doloris epatis ꝛ opilationis ipsius res quā impossibile est existimari. Et quidam in potu dāt de arthanita qua lauatur lana: ꝛ est prope malatiā karfatiꝫ. ꝛ althir: ꝛ ē herba que nascitur super flumina ꝛ lignū eius est rubeum: ꝛ folia eius videntur purpurea que quando incidunt egreditur lac ex eis: sicut ꝛ scebran. ꝛ dosis scebran. quādo rectificat sicut diximus cū alijs medicis ē a danich. j. vsqꝫ ad. ij. sm virtutē. cal. ꝛ sic. in. iij.

Jo. Me. Solutiōe educit flegma vehemēter ꝛ aquā citrinam ꝛ humores mlīcos ꝛ materias a iuncturis: et cōfert dolori earū: ꝛ ē ex medicinis magnis hydropisis: verum nocet stō ꝛ epati: et

Tēpus collectionis

Correctio nocumentorū esule.

ʒ. ij. esule occidunt q̄re caue ab eis

deficcat corpus vteris ipso: et consumat sperma. et lac eius facit hoc vehementius et facit cadere in febres. Dosis corticis radicis eius est a kirat. ij. vsque ad. iij. et eius lactis a kirat. j. vsque ad. iij. sed sciendum quod esula oritur in locis calidis et siccis. cuius magnam copiam vidi sardinie: et tunisii: et similatur multum herbe dicte lunarie: nisi quia esula lactescit lunaria vero non. Unde versus.

Exula lactescit: sine lacte lunaria crescit.

Etaltides idest fuligo appendens trabibus a parietibus ex fumo facta ethaleidos.

Ethaleidos kpnu. idest fuligo fumi.

Etercotraria est dolor capitis dispar: puta quando in latere temporum. s. dextro vel sinistro fortior fuerit etherocania.

Ethalodes. i. famosum

Ethaps. i. calidum pharmacum. et est tapsia secundum veritatem.

Ethea vel ethea gre. mergus auis.

Etherostamia. Demosth. est alterius oculi ab altero differens color.

Ether. i. aer.

Etheroheneum. i. diuersarum naturarum et omogeneum i. vnius nature.

Ethica febris aberhisimos quod est consuetudo vel ab ceterikos quod est tabefactus.

Ethida. i. merulus auis.

Ethios. i. personatia. bardana. Pli. lib. xxv. cap. 9. in princ.

Ethion. i. personatia

Ethiops. Etiopis. Ethiopis radix et folia sunt flomo similia magna et multa hirsuta ad radicem caulem quadrangulum scabrum similem arto multis pcauus aliis fermeherbo simile candidum radices numerosas longas plenas mollesglutinosa gustu siccantes Crescunt quoque vt cornua possunt videri. preterea in ethyopia nascit et in india monte troadis et in messina colligunt autumno: et siccatur in sole aliquot dieb' ne sentiant estum. etc. et est bardana.

Pli. lib. 27. c. iiij. in principio Dias. ethiopis. l. lapa.

Etidum nomen est ponderis Pan.

Etropis. etropus est passio palpebre: aut propter cicatricem aut propter crescentem carnem conuersio. s. inuersatio: nam trops gre. conuersatio. Pau.

Euanadotum vinum. i. bene nutribile ab eu quod est bonum. et anadosis. i. redditio Alex.

Eubasaros. i. leuisticum.

Euberberis. i. costi. Gale. lib. secre.

Eubontio. i. reupontici.

Euchimum. i. bonos cibos generans vel euchim'. i bonus humor ab eu quod est bonum et chim' quod est humor. Cassius felix

Euchinus. i. eritius.

Eu est aduerbium grecum significat bene: recte: pure: componit multimode et significat vt bon' bona bonum. non autem proferunt greci vt nos: sed vt sit. u. pso ac si aliquis proferat eue vel eua ablata vltima vocali: namque retinet voces consonantis in fine syllabe quod multi ex ipsis proferunt. f. vt escaristia a quo infrascripta componuntur.

Eucinus. i. lappa.

Eucrasia. i. complexio bona.

Eucrion. i. brassium.

Eucrista dicunt ligda que illiniunt quale est quod fit ad vlcera purganda et implenda. Cor. cel.

Eucrita. i. bene terminabilia contrarium discrita.

Eudon grece vena cubiti inferior quam flobothomatur. s. basilica O riba.

Euecticum. i. sume sanum.

Euelan qd est. l. sadanig.

Euellere. i. trahere.

Euennus. i. eruca.

Euenum. i. ebenum.

Euetat. i. aperit et resoluit

Euers. i. dora.

Euexia. euexa. gre. i. bona habitudo.

Eufistidos. ara. i. ypoquistigos. Auic.

Eufaricon. idest ipericon. Steph.

Eugomon mieron. i. eruca domestica Gal.

Eufarc'. i. bene carnos' gal. x. terapeutice. c. x. in medio.

Cap. 247.

Euforbium. la. euforuion. gr. ara. aforbion. Euforbium est gummi notum et videtur sonare apud grecos bonum formidari: nam dicunt euforuion et fouon gre. est timor et eu. i. bonum quasi bonum sit ipsum timere propter sui violentiam. Euforbium

Dia. cap. de euforbio. secundum translationem nostram. Arbor est similis ferule albe: nascitur mauritania cesariensi que plurimum lachrimum facit viscidum valde quem lachrymum multi colligunt sic pro viscitudine. primo arbori pellem veruecinam illigant: et sic de longe astilibus iaculantur in radice: et cum percussa fuerit radix vnum flumen statim profluet lachrymis: et cum coagulatus fuerit sicenndem colligunt de pellibus substratis. est autem optimum quod est recens subalbidum et glutinosum ex lento linguam vehementer submordens et calefaciens. eius genera sunt duo. vnum quod colligitur substractis pellib' quod meli' est. alterum quod cadit in terra. etc. Li. iij. c. 88

Pli. lib. xxv. c. vij. Rex iube inuenit herbam euforbiam medici sui temporis nomine: cuius regis volumen extat. inuenit eam in monte athlante: spectatur foliis acantinis. vis eius tanta est vt succus ei' e longinquo recipiatur inciso trunco suscipit ventriculo edino locato humor lactis videtur effluere.

Sera. lib. agre. c. euforbion. auc. Dias. est arbustum simile ferule in figura sua nascitur in mauritania cesariensi: et in regione tabex est plenum multo gummi acuto: caueant sibi homines ab eo qui colligunt ipsum gummi propter suam nimiam acuitatem. et ideo accipiunt ventres aialium: et lauant eos. et alligant stipiti ipsi' arboris deinde pungunt arboris stipitem a longe stantes cum lancea: et effundit namque in ventrib' exiens a stipite multum copiosum subito ac si funderet ex vase aliquo. ita quod aliquid effunditur in terram propter impetum sui exitus etiam ex eo et egrediuntur de eo ex arbore due species vna earum est similis sarcocolle in quantitate orobi: et est in frusta et alia assimilatur feci. Adulteratur autem cum sarcocolla et gummi arabico sibi admixtis. Melius ex eo est clarum acutum. Experimentum autem eius per gustum est difficile: quoniam ipsum mordicat linguam subito cum violentia multa. et durat mordicatio ei' diu. et propter hoc omne quod gustatur postea ex eo videtur bonum. prim' autem ad cuius cognitionem peruenit hec medicina fuit Lineas rex lioy. Et idem aucto. Gale. vj. simp. pha. ca. de euforbio. virtus eius est subtilis acuta sicut virtus aliarum gummarum similium. Cap. 353

Alman. tra. iij. c. de euforbio. nouum est calidius satis quam asa: quamuis asa sit calidior omni lacte arboris. dosis a duob' kirat vsque ad tres.

Jo. Me. cap. de euforbio. est gummi excedens omnia gummia gummorum in calefaciendo et subtiliando est. n. ex rubificantib': et est ex arbore desertorum locorum et hyspidorum: cuius folia cum eleuantur in primis sunt sicut lanugines deinde cadunt et nascuntur folia similia polio marino. Et melius est quod est lene frangibile habens colorem palearem et clarum: et quod est vehementis acredinis et odoris valde acuti: et quod est recens sup quod iam preteriit an'. Recens vero sui anni est sicut venenum et ignis: et est ex gummis quae resoluunt in oleo et proprie quod est recens antiquus forsitan non dissoluitur. est ca. et si. in quarto. Et est calidi' et subtilius omni eo quod calefacit ex gummis: et est in eo virtus adustionem faciens et rubificationem et est penetratiuum. absterfiuum: mundificatiuum: excoriatiuum. et est ex facientibus operationem cum labore et angustia vehementi perducente ad sincopim. et ad sudorem frigidum. Est inimicum Cap. 42.

cordi epati ⁊ ſtō ꝓꝑ vehemētiā virtutis ſue: ē.n. acutū vehemēter ſeorſuꝫ inflāmabile: opꝫ ergo frāgere ꝟtutē eius: ⁊ ꝓprie cū rebꝰ obtūdētibꝰ acumē eiꝰ: ⁊ extinguētibꝰ inflāmationē: ⁊ acgrētibꝰ ei lubricitatē. ⁊ opꝫ vt ſit q̄ntitas multa eaꝝ veſtiēs ⁊ tegēs ſupficieꝫ eius et opꝫ vt nō multū terat. dicit Alcāzi accipiant fruſtra citri: ⁊ ſepeliant grana eius prius inuoluta oleo amigdalino in acetoſitate ipſiꝰ. deinde inuoluat i paſta ⁊ decoquat. rectificat.n. ex arte hac: ⁊ remouetur acumē eiꝰ. ¶ Modꝰ aliꝰ frāgēs virtutē eius: ſicut narrauit. Hamec inuoluat i oleo amigdalino deinde ſepeliat i ſucco ligritie aut terreniabin diſſoluta aut i aliquo ex rob ſtipticis: ⁊ ſit earum quantitas multa. Et fiant ex eis pillule: ꝓpinēt vbi opꝫ. Et dicit Humay. ꝓpinet cū aqua mellis. ⁊ aliqbꝰ ſpebꝰ elefangie. maſtix aūt ⁊ ſpica ſunt ex rectificantibꝰ q̄cūqꝫ ex acuitatibꝰ medicinarū timētur. audaciā eius expellāt: medicine lubrificatiue extinctiue ſicut aqua ordei ꝓprie cū oleo amigdalino.

Poſſe. Sera. auc. Dia. hoc gūmi quando fit cohol cū eo hꝫ ꝟtutē abſtergēdi aquā q̄ eſt in oculo: niſi qꝛ eius mordicatio durat tota die. ⁊ ꝓptēr hoc miſcet cū aliqbꝰ potionibus: q̄ fiūt cū ſpēbꝰ: ⁊ bibit ⁊ ꝯfert ſciaticis: ⁊ ipm excoriat

Euforbium oſſa excoriat

oſſa in vna die: ⁊ ſepat ab eis fragmēta eoꝝ: opꝫ aūt vt ꝯmuniat caro circūſtans oſſi cū ceroto aliquo: vl' cum pānis lineis. ⁊ ipſum hꝫ virtutē laxādi ⁊ calefaciēdi humores aquoſos ſicut ſinapis. Et iō ꝯfert laxatio eiꝰ hydropicis ⁊ colice: ⁊ aliꝫs fridis egritudinibꝰ ſilibꝰ iſtis: ſed ipſaꝫ acuit colerā: ⁊ inducit ſitim nimiā: qꝛ deſiccat opꝫ aūt vt admiſceat ei ſemē petroſelini ⁊ aniſi. ⁊ dicūt quidā ꝙ qū aliqd̄ animal remorderet aliquem ſcindat cutis capitis eiꝰ: ⁊ pōnat in illā ſciſſura ex hoc gummi trito nō nocet ei venenū. ⁊ pondus. ʒ. iij. ex eo occidit: qm̄ valuerat ſtōm ⁊ inteſtina. ⁊ idē aucto. Alcāzi ſtringit orificiū matricis. multū adeo ꝙ ꝓhibet exire fetū. Et idem aucto. Aben Meſuay. proprietas eius eſt laxare flegma viſcoſum quod eſt in lūbis ⁊ inteſtinis: niſi quia infert anxietateꝫ ⁊ deſiccationē aduſtionē ⁊ tenaſmonē. et rectificatio eiꝰ eſt qd̄ nō terat multū: ⁊ miſcet cū bdelio aut cū ſucco liquiritie aut cum ſpeciebꝰ aliquibus ſicut eſt ſpica ⁊ cinamomum ⁊ caſſialignea ⁊ liniatur cum oleo roſ. ⁊ oleo amigdalino. ⁊ melius ex eo eſt clarū nouū qd̄ trāſierit ab vno anno vſqꝫ ad tres. ⁊ color eius eſt citrinus calidi odoris amarum acutū. Doſis eius a duobꝰ kirat vſqꝫ ad tres.

Jo. Me. Solutiōe adducit flegma viſcoſuꝫ et groſſum a locis ꝓfundis corpis mūdificās iuncturaꝝ vacuitatē ab humoribꝰ groſſis difficilis eradicatiōis nec eſt ei res ſilis ad hec. ⁊ eſt ex rebꝰ mūdificātibꝰ neruos: ⁊ ꝯſumētibꝰ humiditates imbibitas in eis. diſſoluit in oleo keiri: ⁊ inūgit cū eo ⁊ cōfert

Oleū de euforbio ꝯfrt egritudinibꝰ neruorū ſicut paraleſiſpaſmo tremori et torture.

egritudinibꝰ neruoꝝ frigidis ſicut eſt paraleſis ſtupor tortura tremor ⁊ ſpaſmus: ⁊ ē mirabilis res ad id ⁊ inūgitur ſuper epar ⁊ ſplenē. et ꝯfert doloribꝰ eoruꝫ frigidis ⁊ vētoſis et fricat puluis eiꝰ ſuper morfeā fricatiōe forti: ⁊ delet eā ⁊ ſumptū in potu ſm̄ modos emēdationis ē medicina magna doloris nodoſis qui vadūt per iuncturas. et eſt ex rebꝰ que faciūt ſternutationē cū fortitudine: et eſt medicina bona litargie ⁊ obliuiōi ⁊ proprie inunctio ex eo cuꝫ oleo de ſpica i occipitio: ⁊ eſt ex medicinis educētibꝰ aquā citrinā. ⁊ dixit Diaſ. aur̄. j. ex eo interficit. Doſis eſt a kirat. j. vſqꝫ ad tres. Cōſeruat autē quadriēnio. recēs autē anni ſui eſt pernicioſū hi q ſumūt ipſum timeāt frigus. Cōſeruatur aūt ne cito ſeneſcat in milio fabis vel lentibus.

Eufroſinum gre. i. bugloſa. ⁊ eſt eius expoſitio bone letitie. nā froſis gre. letitia.

Pli. lib. xxv. cap. vij. circa principium.

¶ Cap. 248.

Eufragia

Ufragia. lat. arab. herba adhil.

Pau. c. ō eufragia: ē hr̄ba q̄ ſilat i ſtipitibꝰ yſopo niſi qꝛ ſtipites ſui hūt colorē violaceū: ⁊ nō hūt ramos ⁊ folia ſūt i ſtipitibꝰ a medietate ſupiꝰ: ⁊ ſunt pua iciſa ſicut criſta gallicul i: ⁊ hꝫ flores tēdētes ad albedinē ſatis paruos.

Poſ. medetur egritudinibus oculorum ⁊ confortat viſum.

Eugefraſios. eugeraſios. i. vſnee.
Eugēia gr. i. bōe gn̄atiōis
Eufeſtidis. i. hr̄ba hircina
Euiſcus quid eſt. i. altea. Jbiſcus. Molochi. arabi. chitim Dia.
Euiſtidos. eufiſtides. i. ipoquiſtidos. ara. aui
Eultimia. i. bona habitudo bene humorata.
Euodeſtera. i. odorifera.
Euolatio. i. aperitio
Euonia. i. almea.
Euodia gr. bn̄ odorabilia

¶ Cap. 249.

Eupatorium. Cap. 77

Ubatoriū. la. gr. eupatoriō vl' volucrū maius ara. vero gafit.

Sera. li. ag. c. gafit auc. Di. hr̄ba ē q̄ naſcit oī āno. ⁊ ē apta ad accēdēdū ignē ſicut ſermēta: ⁊ hꝫ virgā rectaꝫ ſubtilē nigrā durā ⁊ aſperā ⁊ hn̄s ſummitate pilos ⁊ lōgitudo eius eſt fere vniꝰ brachij: ⁊ habet folia diuiſa ab inuicē circa haſtā: ⁊ ſciſſa ſciſſionibꝰ paruis. v. aut. vj. ⁊ in ſummitate inciſa ſicut ſerra: ⁊ ſunt folia eius ſilia pētafilon aut folijs ƺedenigi. i. canapis: ⁊ color eorū ē tēdens ad nigredinē ⁊ in haſta eius a medio ſupra ē ſemē ⁊ ſuper ipſum ſunt pilli: et eſt decliuis ad inferiora pendens in herbam ipſam.

Dia. c. de eupatorio frutex eſt ſarmētoſa haſtaꝫ hn̄s rectā et lignoſam: tenuē nigrā ⁊ aſpaꝫ i cubiti vnius longitudine porrectā aut amplius folia ſunt ei in giro diuiſa: ſicut pētafilon: aut canapis: cuius folia in capite inciſa ſunt vt ſerra. ſemen ⁊ media haſta aſperum ⁊ ſubtus decliuum eſt. Libr. iiij. Cap. 39.

Aui. lib. ij. ca. de eupatorio. eſt ex herbis aromaticis: ⁊ hꝫ folia ſicut canapis ⁊ flos eius ē ſicut nenufar. ⁊ eſt illud ꝙ adminiſtrat. ⁊ succꝰ eius eſt cal. in pri. ſic. in. ij. ⁊ ſubtiliatiuū inciſiuum valde abſterſiuum ſine attractione ⁊ ſine caliditate manifeſta. ⁊ in ipſa eſt ſtipticitas pauca. ⁊ ponticitas ⁊ amaritudo fortis ſicut eſt amaritudo aloes Ca. 244

Pli. cap. de eupatorio regiam habet auct. lib. xxv ca. vj. caulis lignoſi nigritātis irſuti cubitalis aliqn̄ ⁊ āplioribꝰ folijs p īterualla qnqꝫ vt canapis p margies iciſis nigris plumoſis q̄ radice ſupuacua. ⁊c.

Jo. Me. capitu. de eupatorio. eſt herba longitudinis cubiti vnius amaritudis multe cuius folia ſūt viridia ſicut folia centauree minoris. ſed ſunt aſpera. ⁊ inciſa et ſtipes eius eſt ſubtilis: ⁊ quādo exiccatur citrineſcit ⁊ eleuantur ſuper eum flores q ſunt ſicut ſubcitrini longitudinis pauce. ⁊ ſunt quidam qui dixerunt ꝙ eupatoriū ſit herba pulicū qua ſit viſcoſitas adherens. melius tempus collectionis eius eſt finis veris ⁊ ſucci eius ſimiliter ca. in primo ſic. in ſecundo ⁊ eſt compoſitum ex ſubſtātia calida ⁊ ſubtili: quare eſt ſubtiliatiuum inciſiuum mūdificatiuum abſterſiuuꝫ ꝓſeruatiuū a putredine. ⁊ reſolutiuū ꝯueniēs ſine attractione. et ex partibus terreis: quare in ipſo eſt de ſtipticitate aliquid: propter quod eſt confortatiuuꝫ ⁊ coadunatiuū eſt debilis ſolutionis. Confortatur virtus eius cum aqua caſei: et modus operationis ſucci eiꝰ eſt ſicut diximus de abſinthio. Cap. xiij

Tēpus colectionis eupatorij.

Sal. vj. sim. phar. c. de eupatorio. z. 5. memiri. c. iij. dicitur radix pentafilon. est herba q̄ vocatur volucrū maius. vel agrimonia cui⁹ s̄ba ē subtilis sapor ei⁹ ē stipticꝰ: z virtꝰ ei⁹ ē ca. caliditate modica z desiccat. Sed sciendū ꝙ eupatoriū sīlr s̄m Dias. vocauerūt quidā radicē agrimonie: eo ꝙ ē diuretica valde. itē s̄m eundē. c. de marrubio. marrubiū ēt quidā vocauerūt: qm̄ vz ɔtra vitia epatis. z ꝑ tāto nō est verū eupatoriū: qm̄ Dia. facit semotim ca. eupatorio quod incipit eupatorium z semotim capitu. de marrubio: z agrimonia: z de pulicaria vel herba pulicuz qō incipit coniza. Hoc sīlr voluit Jo. me. cap. de eupatorio. cū dicit ꝙ dicūt aliq ꝙ ē herba pulicū noluit s̄m verū ꝙ sit illa quā latini vocāt pulicariā. Eupatoriū. nā dicit ꝙ eupatoriū s̄m quosdā ē herba pulicū: qm̄ aliq vocabāt herbā pulicū eupatoriū z bñ qm̄ ē diuretica valde: z vz ɔtra vitia epatis: vt iuenies si. l. l. coniza. miror qualr medici nr̄i tp̄is nō aduertētes v̄ba Dia. Aui. Ser. Pli. gal. et Damasceni. credūt herbolarijs saluiā agrestē eupatoriū dicētib⁹ q̄ nec i sapore nec i odore cū eo ɔuenit. si ā t in ipa forsan v̄tutes eupatorij iuenerūt. z pro eo ponere voluerūt: cui⁹ gr̄a ipm eupatoriū vocauerūt nō licebat dicere ꝙ idē esset. qm̄ eupatoriū p̄t dici oē id qō vz ɔ vitia epatis ab eu qō ē bonū z pacor qō ē epar: vn̄ eupatoriū ē bonū epati: s3 verū eupatoriū ē illō qō ātonomasice est bonū epati. sicut illud qō verū est eupatoriū

Pos. Dia. s̄m trāslationē nr̄az. Eupatoriuz vz ɔtra vitia epatis. z folia ei⁹ sicca z axungia porcia veteri addita trita z imposita dura vulnera ad cicatricē ducūt. Semē v̄o ei⁹ z folia cū vino bibita dissintericis z morbi⁹ venenatis occurrūt medicādo. Eadē dicit Sera. c. ꝓprio de mēte Dia. z addit. z sunt m̄lti q putāt ꝙ illa herba sit agrimonia: z errant: q2 est alia ab ea: z nos quidē manifestauim⁹ iam de eius esse in eo qō dixim⁹ de eo. Et idem aucto. Sal. in tyriaca chesar. eupatorium aperit opilationes epatis z fortificat ipsum.

Jo. Me. Eupatoriū sol'one educit colerā z flegma facile: z est ɔseruatiuū a putredine: et cōfortat stōm epar z viscera: z ɔfert doloribus eoꝝ. z ē medicia splenis z opilationū oīum: et egritudinū ab ea factarū: z febrib⁹ lōgi tp̄is mire subuenit: Dosis decoctiōe ei⁹ potio est a. ʒ. iij. vsq3 ad. vj. z pulueris eius a. ʒ. ij. vsq3 ad. iij. loco eius ponitur absinthij et asari ana mediū ponderis ipsius.

Linimentū ex eupatorio ɔtra alopitiam z cōtra vlcera.

Aui. Eupatoriū est bonū in initio alopitie z tyrie: linit cū adipe veteri. sup vlcera difficilis ɔsolidatiōis: z ei⁹ succ⁹ ɔfert scabiei z pruritui qñ bibit cuz aqua fumiterre z oximelle: z sīlr flos ei⁹ z succ⁹ ipsius est fortior ɔfert dolorib⁹ epatis: et opilationib⁹ ei⁹ z cōfortat ipsuz: z ɔfert duritiei splenis z apostematib⁹ epatis z apatib⁹ stōi: z ei⁹ herba z succ⁹ ɔferūt maliciei forme z accidētib⁹ hydropisis datū in potu cū vino: z cōfert vlcerib⁹ intestinorū cōfert feb. cronicis: z antiquis ꝓprie cū succo absinthij. loco eius ponitur. pondus ei⁹ de asaro: z medietas ponderis ipsius de absinthio.

Eupectrū. i. aptuz digestiōi. i. z dispectū ē oppositū.

Euperiston. eupotristen. i. bona inuētio gre. Alex.

Euperozi stomacciū. idest poros aperiēs.

Euptron. i. sene. Steph.

Eupocriston. gre. bona in unctio. Alex. cap. de capillis nigrandis.

Euresim. i. malua.

Euretan. i. aaron

Euretica virt⁹ gre. i. rarefactiua. Cassius felix.

Euricomon a grec. dcā ꝙ vro prio renascat vnde eam aliqui senciō vocāt latini vero vocāt ipsam herbam cardūcellū bñ dictū, nascit per macerias. i. erigion.

Eurinbena. i. citraria.

Eurion tiparō. i. lana succida. curiō. i. lana tiparō i. succida.

Eurizicon quid est lege ob rizuen.

Eusapor. i. sapor bonus.

Eusarchi. i. bene carnosi. Sal. lib. vj. de regimine sanitatis.

Eusidos i. cimbalaria.

Eustistides. idest hypoquistidos.

Eusopa. i. almea.

Eustifilo. i. polum.

Eustobron. i. marrubium

Eustomatica. i. bōa stō.

Eustracta dicunt que i vētre facile corrumpuntur vt persica. zc. Isto vocabulo vtitur Sal. in li. dinamidiarū particula prima. c. eustracta.

Eutraptica. gre. facile digestibilia. Alex. capi. de dissinteria.

Eutimon idest elleborus niger. Pli. lib. xxv. capi. in me.

Euulgimaria idest saponaria.

Euulsac. i. ceterac.

Euulsiua. i. attractiua.

Euzomon. i. bonum salsamentum. nam zomon salsamentum. et eu. idest bonum.

Euzomum gre. idest eruca. Dias. capi. de strigno. li. de doctri. gre

Euzonomia. idest salsamētum eruce.

Exacanton s̄m Dia. capi. de lirio est arbor de qua fit litium que latine dicitur caprifolium.

Exafilo. exalifo gre. idest linio

Exagium est nomen ponderis. et est idē qō aure⁹ z est. vj. pars. ℥. z est. ʒ. j. v. s̄m ꝙ. ʒ. est nona pars ℥. de qua fit mentio in lege dragma. nunc vtimur ʒ. pro. 8. parte. ℥.

Exagoras idest in tumore repositus.

Exantimata. Alexander capi. de psidracia z exātimatibus exātimata est in summa cute vlceratio vel eleuatio subrubea et aspera simul his pustulis que ex vrtica vel sudore nascūtur hāc The odorus Priscianus scabiem vlcerosam maxime faciei esse dixit liber de doctrina grecorum. ali qui dicunt ꝙ sunt pustule rubee que fiunt in lingua. Aliqui dicunt qō ē pustula rubea. nam exātis idest rubedo: z illud vocabulum inuenies in l. bedoniga. z. l. cul. sed prima expositio est melior. et ipse pustule nostro ydiomate vocātur virgines.

Oribasius. Joannes Alexand. prima parti. epidi. commen. xij. in principio.

Exarchimata sunt dislocationes complete. ex acumetra idest resilitio ossis sed exacrimata est quoddā vitiū in capite.

Excorium medicamē grece. idest excoriatum. cassius felix

Exea. i. fructus sorbi.

Exēfraticum: grece exoppillatiuum enfraxis seu oppilatiōis apperitiuū

Exerantica sunt exiccatiua. **Dia.** capitulo de aloe. z i psalterio: vbi nos habemus aruit cor meum greci habēt exianti car damomum.

Exfloreonea idest effloreones.

Eximach. idest vt exuberat. velamen ad exteriora et apostemat z impinguatur et inflat sicut sutan.

Expiteros gre. Halietus. auis nisus.

Exirimi est quoddam semē granificū qō ignoro

Exis. i. habitudo cōsuetudo: inde enixa de quasi pra in. l. enexia.

Exiture. i. empetigines.

Exocades gre. idest emoriode.

Extabari. exturban. qd ē l. escabari.

Extenuatorium gre. i. resolutiuum.

Exurgētes. i. maniētes.

Exupera matricalis idest berbena.

Exuro gr. i. migo emingo

Ezabroc. i. satirion.

Ezaize. ezaze. i. litium.

Ezarbion. i. lolium.

Ezebede.i.diptanus.
Ezebe rule. ezelinge fit de farina in aqua et melle.et oleo frixa.
Ezedari.Ezeledari.i.zinzi ber.balyabas.i.ij.pra.
Ezebes.i.nome chorde in strumenti graue redden tis sonum.
Ezelbasce.Ezereascen.eze seassen.i.vitis alba.
Ezeriascen.ara.est vitis alba.bezeribaxen.Auice.
Eziar.i.trifolium.
Eze sunt pisces quidã.Alman.10.cap.2.
Ezimarion.i.tapsia.

¶ De littera. F

Littera. Tam apd arabes q apud grecos a nostra in nullo differt arab.fe.dicũt gre.vero fi.etc.

Faba alexandrina fm Jo.Sera.est nomen ponderis obolorum.3.ponderãs sumenet tres et sunt grana.36.

¶ Ca. 250.

Faba egiptiaca.

Faba egyptiaca ẽ legumẽ nostre fabe simile Sz Gal.li.2.de alimẽtis.c.de faba egyptiaca.nõ est lupinus vt putauerũt aliq naz facit ibidem aliud caplm de lupinis:sed apud Aui.vocat eã fabã siriã:qm de ipsa multuz nascit in syria:sed vera faba syria est faba greca:sz faba egyptiaca apud Jo.Ser.est põdus põderans sumenet iiij.fm arabes.et sunt oboli.iiij.et sunt grana.xlviij.

li.2.c.96 Dia. cap.de faba egyptiaca.multi polerico eam appellãt in egypto nascit.et in asia.et in sicilia.et in stagnis nascit.folia hñs altitudinẽ et latitudinẽ habẽtia florẽ ferẽs croceũ que si multũ floruerit perdũtur:folia flos est in medio ipsius vbi est rotũditas quedam vbi silique ipse nascunt flores ipsi cinorfa dicũtur ea rõne qua ferauolos dicũt:qr hec est illis cõsuetudo ex argilla faciunt feras.et ibi includunt ipsuz semẽ.et sic ponunt vt nascat.Radix est grossior q̃ canne.cocta et cruda mãducant que et collocasia appellatur a quibusdam culcasia qd idẽ est.et iõ ad eius inuestigatiõem quere in.l.culcasia.semen eius comeditur siccum et viride.niger color est maior q̃ nostra faba.

Pos.Aui. si fiat ex ea gargarismus cum lacte et sale cõtra egritudines spiritualiũ confert et est cibus in egypto et solutione educit aquam citrinam.et ppriẽ semẽ eius et succus ipsius et prouocat vrinam et generat sperma.et expellit colerã et aquositatem eius cum facilitate.Et potus ipsius fit ab.i.tertia libre vsq ad duas tertias.

Fabafresa.i.faba fracta.

Faba greca est nomẽ ponderis apud Aui.et Sera.et est sumenet.2.et sunt oboli duo:et sunt grana.xxiiij.nam et obolus ponderat grana.xij. ¶ Faba greca:que apud nos vocat syriaca.et alio noie vocat granũ anescen fructus est cuiusdã arboris magne similis iuniperi:sz maiusculus dulcis saporis intus habens nucleũ durũ:cuius arbor fm Pli.li.16.cap.31.vocatur lothos a gre.apud ara.vero vocantur anesten.

lib.4.capi.106. Dia. cap.de agrifolio vocat ipm agrifoliũ vt apparet in.l.agrifoliũ in cap.lothos vocat ipsum lothos.Jsidorus faba syria dr arbor magna fructum ferẽs maiorẽ pipere comestibilẽ gustu suauẽ:inde et mella vocatur:sed nostro idiomate vocatur cicerasо pro quo.l.granum anescen.agrifolium.

Faba inuersa.lat.gre.mentastrum et romani vocant eã fabariã:et est herba cuius folia sunt sicut folia alkekẽgi:stipes eius longitudinis cubiti vnius aut duorũ ad plus:semen eius viride tendens ad nigredinem magnitudinis fabe communis habens quasi effigiem in medio sicut faseolus.

Faba lupina.lati.gre.marifiliũ.Est plãta similis ellebo ro nigro.folia tamen molliora eo et oĩa diuisa.Ellebo rus vero sementa aliqua habet et hoc marifilium vocatur:semen eius durũ coloris zafrani aqua decoctionis eius valet contra rosulas.et dicit q̃ iterficit mures.

Faba ortensis.i.faba vsualis.pro qua.l.bakile.
Fabaria.i.faba inuersa supra vide.
Fabarola.i.daiscus.Gal.7.memiri.ca.3.
Faba siliqua est fructus quidem quem nos vocamus vaginellam.
Faba syriaca.i.granũ anescen.i.faba gre.l.lothos iterasum benacum.
Fabutie.i.onida.ga.iiij.memir.cap.x.
Facalia dicunt quedam vlcera existentia in coniunctiua oculi.
Facalesis.facaylesus.i.buthormariẽs.Facaminos idem Dia.faclaminos.

Dia. c.face frutex ẽ minor locis humidis nascẽs filijs lẽticule folia tenera et oblonga cũ foliculis semẽ sile lẽticulis in vno folliculo duo aut tria grana hñs nigra minora lenticula etc.

Facedena fagedena ẽ spẽs cancri epis Cor.cel.
Facelizans.i.pariẽs apa i substãtia cerebri.qr corrũpit omnes virtutes eius vt Gale.septima particula affori smorũ.et.ij.de interioribus et primo de accidenti et morbo.
Facerola est auis quedam l.fecerola.
Facos.gre.i.lenticula.
Facus est vna ex maculis faciei.Pau.
Fagus.i.cẽtaurea minor.

¶ Ca. 251

Agasmon.

Dia. Fagasmon quam multi apparime dixerũt.ẽ plãta quã vocãt fãctiõ et ẽ xifiõ et est gladiolus segeralis folia hz iridi similia:sz minora et augusta et acuta sicut mathera.et hastam habet asperam et cubitalem cum floribus purpureis radices sunt illi due puuleт rotunde.vnã hñs sup alterã positã sicut bulbi minores:altera est desubtus tenuis et sup grossior.nascitur locis cultis superior maior est et acrioris virtutis. fagasmõ li.tertio.c.96.

Pos.Dia. Cataplasmatibus adhibita.pustulas et tumores corporis tollit medicaminibus mixta.et superposita menstruis iperat cũ vino bibita venerem stimulat.Jtem cataplasmati imposita cum vino atq thure sagitas vel stirpes educit.soluit etiam inguinum collectionem.radix vero inferior accepta infantium interocellicos medetur.de eo inuenies simile si.l.lilium.

Fagedema idest vlcera que serpunt comedendo.
Fagin.idest comedere.
Fagetide.sunt vene que sunt in carnositate faciei et oris iuxta extremitates.
Fagon.apud Dias.dicitur saluia que ab eo elisfagus dicitur.
Fagora.idest semen canapis.
Faki.fakies.i.lentes.l.zadens.
Falchalbaileb.ara.lati.vero spolium serpentis.

Sera. li.ag.ca.falchalbaileb.auc.Dia.Quando coquitur cum vino et distillatur ex eo i aurem confert ei multum.et quando colluitur os cum vino illo confert dolori dentium.et iam admiscẽt quidam ipsum medicinis oculorum proprie id quod fuerit ex masculis.similiter facit dolori dentium si buliat cũ aceto et colluatur inde os. li.3.c.114 falãgiõ.

Falangemich.idest ozimum gariofilatum.bereugemisch.scribitur.
Falangios.Falangion.Falangiamischi.Falangitis.

Dia. ca.falangios.multi et istã leucatemõ dicunt virgas hz duas aut tres aut plures:et flo

res albos similes lilio cū multa diuisura. semen est illi nigrum ꝛ grossum sicut lenticula. radicē hꝫ tenuē minutā ꝛ viridem postꝙ̄ de terra tracta fuerit alterum colorē facit. nascitur locis cultis.

Posse. Sera. huius folia ꝛ radices ꝛ semē ꝛ flores cū vino bibita ictus scorpiōis mitigat. morsibus venenatis occurrit.

Falāgiō zarfon. gre. i. musca venenosa li. de doct. grec.

Falcon gre. falco. auis rapax a falcatis ꝛ curuis vnguibus dicta. Erodius. ℂ Cap. 252.

Uinū falernum. Alerniū vel falernū vinū vocatū a falerna regio ae Jtalie. que est ꝓpe Neapolim. Pli. lib. xiiij. ca. 6. Unde papias. Neapolis oppidum prope falernum vbi optima via nascunt ꝛc. Et tale vinū vocat̄ sil'r albanū. est. n. tale vinū i pricipio subdulce ꝛ cū veterauerit austerū maxime efficit̄. ꝛ vue sil'r: a quib⁹ tale vinū exprimit̄ acciptunt denominationē ab illa regione: ꝛ vocantur vue falerne: q̄ꝛ eis est copia in regione falerna.

Dia. lib 5. c. 9. vbi de vino tractat vinum albanū dicit est fortius falerno: ꝛ gustu subdulce in prin. ventrē stomacū efflās vētrē mollit. digestionibus est inutile. ꝛ oib⁹ neruis ꝯtrariū maxie capiti. qd̄ cū inueterauerit austerū valde efficit̄: vū vinū italū qd̄ falernū dī vtilius est maxie vet⁹ digestibile est. pulsum incitans vētrē abstinet: eustōm est. vesice cōtrariū: caliginē oculis iducit. multū bibitū totū corpus ledere pōt.

Faleris. Dia. virgas hꝫ multas ꝛ radices multas ꝛc.

Falfanuen quid est. l. falfel. ℂ Cap. 253.

Piper. Ca. 367. Alfel. ara. gre. ꝛ lati. piper.

Sera. lib. aggre. ca. falfel. auc. Dias. Est arbor nascēs in regionib⁹ indie hꝫ semē qd̄ sui ortu est lōgū sil'e faseolis ꝛ elōgat̄ in forma sua. ꝛ est macropiper: ꝛ itra ipsuꝫ grana parua silia geneueris que qū maturantur fit piper. ꝛ hoc q̄ꝛ separat̄: ꝛ fit sicut racemus in quib⁹ sunt grana pua: ꝛ sunt grana piperis: ꝛ qū colligit̄ pfecte maturū ē pip nigrū: sꝫ qū colligit̄ aū maturationē est pip albū. nā color ei⁹ ē alb⁹ ꝛ nō recipit in colore suo nigredinē aūꝙ̄ maturat̄. ꝛ radix huius arboris est silis costo. ℂ Elligēdū ē aūt ex nigro qd̄ ē nouū in quo nō est res silis furfuri graue ꝛ plenū: sꝫ albū meli⁹ est illud qd̄ nō ē rugosuꝫ albū ꝛ graue. ℂ Et lōgū est eligendū illud qd̄ qū frāgit̄ appet dēsum hn̄s grana q̄ sunt itra ipm inuicē iūcta ꝛ acuti saporis mordicās linguā cū calefactione. Radix arboris huius vocat̄ fassanuen. ꝛ est similis costo defertur ad nos ex terra indie.

lib. 2. ca. 146. Dios breuis in india fertur nasci piperis arbor: fructū fert a pricipio siliquarum modo oblongum. Quod lōgum piper est: Clauditꝗ intra se quod exiguis milij seminibus simile fit integrum ꝛ absolutum mox futurum piper: Jd per maturitateꝫ legitimo tempore dehiscens racemos ex se mittit granis que nouimus onustos que candidum piper sint. Efficacissimam habet corrodendi vim longum piper habet ꝛ saporis amaritudinē aliquam: qm̄ anteꝙ̄ maturauerit lectum est. Nigrum maiore acrimonia est ꝙ̄ candidum gratius in cibis candidum ꝙ acerbum est ob imaturitatem suam antedictis duobus ignauius. Eligito piper. quod ponderosissimū sit plenum: nigrum: nec adeo rugosum.

Gal. 8. sim. phar. ca. piperis. Piperis radix costo maxime s̄m virtutē similatur fruct⁹ vero ei⁹ ꝙ qd mō germinat est piper longum: vnde ꝛ humidius existit maturo. signū autem est humiditatis eius ꝙ faciliter cum imponitur perforat̄. ꝛ ꝙ nō cōfestim mordet sed paulatim incipit permanet vero multum. qui vero quasi permaturus fructus album piper est acrius existens nigro: id enim quasi superaflatum est. vtraꝗ aūt sufficienter calefaciunt ꝛ siccant.

Gal. Sapor piperis est acutus. ꝛ illud qd̄ nō maturum est piper album est. ꝛ ipsum est acutus nigro: ꝛ magis pungens linguam. ꝛ hoc est quia nigrū: propterea quia maturatur accidit quod non recipiat adustionem ꝛ desiccationem fortem: q̄ꝛ minuitur acuitas illa que quidem remanet in albo. iste tamen due species sunt desiccatiue ꝛ calefactiue fortiter. Et fruct⁹ quidem eius quando incipit esse est piper lon. ꝛ ꝓpter hoc accidit ꝙ piper longū est humidius alio pipere ꝛ signū super hoc est ꝙ quando elongatur tempus super ipm corroditur ꝛ perforatur etiam quando teritur non inuenit tritor in principio sue contritionis punctionē multam ꝛ quando incipit mordicare non apparet mordificatio eius multa anteꝙ̄ gustetur: deinde remanet mordicatio eius tempore non paruo: sed piper albū est melius stomacho alijs duabus speciebus. ad paternianum. Cap. 205

Pli li. xij. passim v̄o q̄ pip gignūt iunipis nostris siles: ꝙ̄ꝙ̄ i frōte caucase solutionib⁹ apposita gigni im̄ aliq tradiderūt: semina a iunipero distāt paruulis siliqs quales i phaseolis videm⁹ De priusꝙ̄ dehiscant decerpte tosteꝗ solutiōe: faciūt qd̄ vocat̄ pip longū paulatiꝫ v̄o dehiscētes p maturitatē oñdūt cādidū pip qd̄ deinde tostū solutionib⁹ colore rugisꝗ mutat̄.

Posse. Serapio. Radix piperis cōfert colice ꝛ doloribus frigidis. est calid. ꝛ sicc. ꝛ est bona ventositatibus ꝛ alijs doloribus frigidis. ꝛ est similis costo secundum virtutem. Et piper nigrum acutius est albo: ꝛ album est debilius eo: ꝛ virtus piperis est calefactiua attractiua cibi ꝛ ꝛ prouocatiua vrine. resolutiua ꝛ abstersiua obscuritatis visus. Et quando sumitur in potu aut fit inunctio cū eo aut miscetur in aliquo vnguento confert rigoribus febrium periodicarum ꝛ confert morsibus venenosis: ꝛ expellit fetum ꝛ potissime si in potu sumatur vel assidue comedatur. Et quando fit nascale cum eo post coitum prohibet impregnationeꝫ: ꝛ hoc similiter facit assidue comestum. nam interp̄restat genitale ꝛ administratur in lohoc. ꝛ syrupis qui sunt conuenientes tussi ꝛ doloribus pectoris: ꝛ fit linitio cum eo ꝛ melle. ꝛ confert squinantie. Et quando sumitur in potu maxime cū granis lauri aut folijs eius confert tortionibus ventris. Et qū masticat̄ cū staphisagria ꝛ cū passulis facit descēdere flegma ex capite. ꝛ ipm sedat dolorē ꝛ ꝯfortat virtuteꝫ digestiuā: ꝛ igredit̄ i ꝯfectionib⁹ sꝑērū quib⁹ vtunt̄ sani icōdimētis ciboꝝ ad ꝓuocādū appetitū. Et qū miscet̄ cū pice resoluit scrofulas. Et qū miscet̄ cū nitro abstergit morfeā: ꝛ nō ē radix piperis zinziber sicut putauerūt qdā imo radix ei⁹ est silis costo q̄ qdē calefacit ꝛ mordicat linguā. attrahit humiditatē ad os qū miscent̄ cū aceto. ꝛ linimētū cū eo resoluit apostemata spenis et si sumit̄ facit idē. Et qū masticat̄ cū staphisagria attrahit flegma: ꝛ ē multoꝝ iuuamētoꝝ. Et idē auc. Mesuay proprietas piperis ē ꝙ ꝓhibet ipregnationē. Et maxie qū sumit̄ post coitū ꝛ ꝓhibet tortiōes ꝛ vētositates que fiūt i stomaco ꝛ itestinis: ꝛ exiccat flegma viscosum qd̄ aggregat̄ i pectore ꝛ pulmōe ꝛ itestinis ꝛ digerit cibū: ꝛ nocet febricitātib⁹. Et si quis vtit̄ multū pipere ꝓuocat vrinam. ꝛ si vtat̄ eo parum prouocat ventrē. scamonea est contraria in hoc. ꝛ facit hominem macrefieri ꝛ desiccat sperma. Et in pipere albo cū acuitate sua est humiditas que auget in spermate ꝛ mundificat epar: ventrē pulmonē ꝛ stomacum. ꝛ confert morsibus venenosis ꝛ calefacit neruos ꝛ musculos plus omni alia re.

Pau.

⁊ exiccat flegma viscosum quod aggregatur in pectore ⁊ pulmone ⁊ intestinis ⁊ digerit cibō. ⁊ nocet febricitantibus: Et si quis vtitur multū pipere prouocat vrinam ⁊ si vtatur eo parum prouocat ventrem. scamonea est contraria in hoc. ⁊ facit hominem macrefieri ⁊ desiccat sperma. ¶ Et in pipere albo cum acuitate sua est humiditas que auget in spermate ⁊ mondificat epar. ventrē pulmonem ⁊ stomacum. ⁊ confert morbibus venenosis ⁊ calefacit neruos ⁊ musculos plus omni alia re.

Falgesue idest ozimum.

Faliel. Falieli. i. raffanus. Fulel idem. fulfel similiter.

Falochos. falosios. idest melissa.

Famachest. idest agnus castus. femequestum seicratinatum.

Famanchest. famichst. i. piper eunuchorum.

Famacolos. i. fabarola.

¶ Cap. 254.

Pumex Ca. 417.

Famechi ara. gre. fanich vel lapis de barchin. lati. vero dicitur pumex.

Sera. lib. aggre. cap. famechi. i. pumex. ⁊ est lapis de barchin. i. lipari opz qꝫ eligat ex eo multū foramino-

Modus cōburēdi. sus durus ⁊ frangibilis leuis albus in quo nō sunt lapides. ¶ Et modus combustionis eius est qꝫ accipiatur ex eo quantitas ⁊ ponatur in prunis. ⁊ qn̄ fuerit ignitus extrahatur ⁊ extinguatur in vino odorifero. ⁊ hoc fiat ter. tertia vice quando extrahitur ab igne nō extinguatur in aliquo. sed dimittatur ifrigidari per se postea teratur ⁊ reponatur.

Cap. 79. lib. 5. **Dia.** cap. pumex. Elligendus est leuis fragilis albus ⁊ sine lapide. Cōburit vō sic: mitte illuz in carbonibus viuis quādiu ignescat. ⁊ postea extrahēs vino odorato extingue. scdo ↄ̄id fac simili modo. tertio calefactum extrahe ab igne tere ⁊ repone. virtus est ei stiptica termantica ⁊ purgatoria.

Pos. Dia. Pumex oculorū cicatrices limpidat. vulnera replet ⁊ consolidat et aufert carnē superfluā oculorū. ⁊ qn̄ terit ⁊ fricant īde dētes abstergit os ⁊ administrat ad abradendū pilos.

Theophra. in ꝓprio ca. si miscet antidotis dētifrigijs ⁊ smigmatibus abradit asprēdinē ⁊ leuigat ⁊ cōstringit ⁊ coercet.

Sera. Pumex hꝫ virturē stipticā. stringit. n. gingiuam ⁊ abstergit oculū ⁊ aufert maculaz que est in eo. ⁊ replet vlcera ⁊ cōsolidat ea ⁊ aufert carnem superfluam que in eis est: ⁊ qn̄ teritur ⁊ fricantur dentes abstergit eos: ⁊ si mittatur in vas vini non pmittit ipsum amplius bulire. Et idem auct. Gal. ingreditur in medicinis que abstergunt dentes quando nō est adustum: sed quando aduritur fit subtilior. nam acquirit ab igne rem adustam calidam que aufertur ⁊ separatur ab ea: quando lauatur ⁊ clarificat dentes ⁊ abstergit eos. ⁊ hoc facit propter sui asperitatem. ⁊ facit fortasse hoc propter eius virtutem abstersiuam. ⁊ propter hanc causam cornua qn̄ adurunt abstergūt dētes.

Familla pupille. idest fumitas:

Famulos. familio. i. vsnee.

Fanchea. arab. fatar. i. fungus.

Fannasi. fannax. arab. idest panax. f. pro. p. quo. carēt ponentes.

Fangekest. i. agnus castus.

Familion. i. psilium.

Fania. fanma. i. peonia.

Fanoch. fanec. arabice. i. pumex.

Fanos greca. fax lucerna apparitio ⁊c.

Fansealos. i. vmblicus veneris.

Faonia gre. peonia. f. pro. p ponentes:

Far. est genus mollificationis de quolibet grano panico si rotunderur ⁊ excorietur. sed far quando simpliciter ponitur de fare spelte intelligitur ⁊ similiter aliquando dicitur qꝫ est mus arab.

Faranois. i. vsnee. pisarak.

Fars. arab. i. equus.

¶ Cap. 255.

Frasiō la. gre. frasiō ara. sanar. vł faraath

Sera. lib. aggre. cap. frasion. est herba habens ramulos egredientes ab vna radice ⁊ sup ipsos est borra pauca: cui⁹ color est alb⁹ ⁊ virge eius sunt quadrate ⁊ folia eius sunt in lōgitudine policis obrotunda rugosa seu aspera sup que est borra: ⁊ semen flores eius sunt diuisa p ramos ei⁹: ⁊ semē eius rotundi ad asperitatem est tendens nascitur in campis ⁊ edificijs domorū. Prassiū.

Dia. cap. de marrubo. Frutex est vna radice multa virgas habens albas asperas quadras ⁊ folia similia digito maiori ⁊ abrotunda aspera alba rugosa ⁊ gustu amara. semen est illi obrotundū verticulosum ⁊ asperum nascitur locis multis. lib. 5. ca. iii. post. c de apiastro.

Gal. vij. sim. phar. ca. de prassio. Sapor eius est amarus ⁊ virtus eius cali. ⁊ sic. in secūdo vnī abstergit ⁊ resoluit. Ca. 65.

Aui. lib. ij. cap. de prassio. Et herba amari saporis Inquit Orib. nou sunt calefactio eius ⁊ exiccatio ipsius fortes. Alij aūt dixerunt qꝫ est cali. in tertio. ⁊ sic. in secundo. Est aperitiuū: abstergit: liquefacit: ⁊ resoluit. ⁊ incidit. prouocat mēstrua ⁊ mūdificat matricem mūdat ⁊ pectus ⁊ pulmonem ⁊ opilationē epatis splenis ⁊ renum aperit. Ca. dlvij

Pos. Sera. aperit opilationes splenis ⁊ epatis ⁊ mōdificat pulmonem ⁊ pectus per secretum: ⁊ prouocat menstrua quando bibit. Et quando ponitur exterius abstergit ⁊ resoluit. Succus autem foliorum eius postqꝫ est desiccatus in sole resoluitur cum melle: ⁊ administratur ad visum acuendū Et fit cum eo sternutatorium ictericis ad mundificandum infectionem coloris. administratur cum medicinis ad dolorem auris antiquum. ⁊ potissime cum medicinis aperientibus instrumenta auditus. ⁊ datur succus eius illis in potu qui sumpserunt medicinas mortiferas verum nocet renibus ⁊ vesice: ⁊ emplastrum cum folijs eius ⁊ melle mundificat vlcera sordida ⁊ euellit panaritium ⁊ carnem putridam ⁊ sedat dolores lateris: ⁊ fit emplastrum cum marrubio ⁊ sale: ⁊ confert morsui canis rabidi.

Dia. folia eius sicca vel succus foliorum eius vel semē eius elixū ⁊ bibitū cū melle ptisicis tussientibus ⁊ esmaticis prodest: thoracem purgat maxime iris ilirice mixta purgandis vtiliter mulieribus adhibetur secundinas excludit: diu patientibus subuenit: vesice ⁊ renibus contrarium est melle addito vulnera purgat ⁊ illa detergit. pascentia vulnera compescit dolorem lateris tollit. succus siccatus melle ⁊ vino addito caligines oculoꝝ detergit. ictericis narib⁹ īmissus fert auxilia. cū oleo ro. succus eius auriū dolorem mitigat.

Aui. succus ei⁹ cōfert dolori auris antiquo ⁊ mundificat: ⁊ apperit meatus: auditus: ⁊ remouet antiquū dolorē eius. succus ei⁹ cū melle est conueniens ad acuendum visum mūdificat pectus ⁊ pulmonē perductionem sputi est aperitiuū opilationū in epate ⁊ splene ⁊ renibus prouocat menstrua ⁊ mundificat matricē fit ex eo emplastrum cū sale ad morsum canis rabiosi.

Farcha. i. cultra que ponitur in lecto.

Farchal. farchali. i. cimi num album τ ē. siseleos.
Farfadin. Farfag. Farfagi i. portulaca. Aui.
Farfala. farfara. farfugiū i. vngula caballina
Faringa. i. squināntia Gal. iiij. interiorum. c. iij
Farmacodis. i. calida medicamina.
Farmacon farmacum interpretatur imutans inde farmacia quelibet medicina multum immutās quocunqꝫ modo imutatiōis: sed nos appropriamus tale vocabulū medicinis laxatiuis. τ farmaciaꝫ dicimus. Gal. sup affo. primo particule. iiij
Farelabron ypogstidos.
Fares faresi. i. dulisio
Farsium. i. vlcera. oris.
Farfugium. i. vngula caballina.
Farfurungi. arab. balium i. sparagus heliosparagus gre. Auic. in quinto cap. de medicinis ad debilitatem coitus τ i scdo.
Fargarium idest cicer imperatoris.
Farigeresi. farigeras. i. arbor licy.
Faricos. i. febris causon.
Farina dicta est a farre: eo ꝙ ex ipso primo facta fuit ꝑli. libro. xviij. c. ix. pro quo lege heuda.
Faringes gre. i. faucex farix. faux.
Farinx. i. gurgulio. vel fabis vel faris idem. inde venit varigides idē vene que sunt in faucibus τ sub lingua.
Farisiricon idest prassium.
Faria sunt quedam vlcera Gale. sup affo. xlv. particule. vi.
Farugium idest vngula caballina.
Fāsa. idest diptamus.
Fassale. fassasa est spēs trifolij τ vocatur fulla.
Fassana. fascanon idem. idest grana impinguatiua. τ semen cuiuslibet speciei trifolij.
Fascafirum. i. sesiresim vitis alba. Steph.
Fasce. i. agrimonia.
Fasce gallicus. i. saliunca.
Fasel. idest piper.
Faseolus quid ē. l. luchia. Dolaka.
Fassase. arab. melca. Alcatime. Cor. Ratha. Aui. τ dī hispāice Alardela
Fasiricon. idest fusiricon.
Fasisac idest ceterac.
Fasianus ē auis fasianos.
Fassili. i. faseoli.
Fassion. i. pabulina.
Fassis gallicus. i. spica celtica in antidotario viri li in mitridato minori. et in oleo nardino. τ alijs pluribus antidotis sic vocatur: eo ꝙ a gallia in fasciculis defertur.
Fasolaria herba est similis faseolorum: sed folia sūt vtcūqꝫ minora τ alba vt elissagus constringit sanguinem fm ꝑli. τ succus eius desputamus τ bibitus stringit emoroydas τ supponitur cum bombice: similiter
Fasubleon. i. cimbalaria.
Fasuasa. i. sulla.
Fasuricon. fessurigim. i. siricon. fessuricon. Aui. est medicina ad scabiem.
Fatar. ara. i. fungus.
Fatranon. i. vsnee.
Fauaria. faurion. i. faba inuersa.
Faucen. i. spēs canfore.
Feudengi. i. boiobos
Faudenig. idest pulegium.
Faudenigi. ara. origanum vl pulegiū qd magis vr ex noie sunt tñ ābo eiusdeꝫ generis sicut patet p Sera. verū faudebenegi aquaticū vl fluuiale vocāt mētastrū fautenegū.
Fauebliō. i. barba siluana
Faue. ara. rubea. τ debet sillabicari fau. u. vocali τ nō cum. a. Ste. faba scripsit. Sera.
Fauech. Faaechi. idest pumex.

℄ Cap. 256.

Areca catechu Ibn-el-Beithar n° 1711 — Faufel. i. auelana indica.

Faufel. i. auellana īda τ est simillima nuci muscate. nisi qꝫ ps vna ē equalr acutior: τ alia est plāta ita ꝙ possit stare recta sicut calculis qui in ludo dī pedes. in ceteris intꝰ τ extra nuci muscate silis ē sine odore τ sine sapore nascitur inclusa in quadaꝫ lanugine simili foliculo serici. multotiens defertur inter alias species maxime cum cinamomo a calu. τ ego vidi ipsum in suo folliculo. est stipticuꝫ valde τ equiparatur sandalis in frigiditate

Sera. li. aggre. c. faufel. Est arbor faufel sicut arbor nergil τ emittit cānulas in quibꝰ nascitur faufel sicut dactili. Et ista arbor nō est i terris arabum. Et idem auc. Isaac benarā. faufel est auellana idica: τ ē fructꝰ silis tunici muscate i quātitate τ colore suo τ sūt i ea ruge: τ i sapore eiꝰ ē parū caliditatis cū pauca amaritudine τ defert ex sim. τ ē frigida τ fortit stiptica Ca. 347.

Pos. Sera. fortificat mēbra τ virtus eius est sicut virtꝰ sandali rubei: τ ꝓfert apatibus calidis que qñ nō inuenit ponit pro eo ex sandalo rubeo τ medietas pōderis ex corriadro recenti. Est enim fortiter stipticū τ fortificat mēbra. τ est bonuꝫ doloribus dentiū. ꝯfirmat dentes cōmotos τ gingiuas sua stipticitate τ reprimit caliditatē oculi quādo fit ex eo cobol. aut emplastrū.

Fauorola vermis quid est lege gaudai.
Fauserman. i. faseolus.
Fautē fautenegum fluuiale. i. mentastrum.
Faule sunt vermiculi lati qui tacti flectuntur in pillulas in humidis habitāt
Fauum mellis quid est lege Apomel.
Fauus qd fit Gal. li. de facile agsibilibus cap. v.
Fazileos. i. cantarides.
Fazisa. i. epithimum.

℄ Cap. 257.

Tead arab. lati. torpigo. τ est piscis stupefactiuus. alias dicitur berilie torpigo. Ca. 437

Sera. libro aggre. ca. fead. auc. Gal. hoc animal ē marinū. τ ē illud qd inducit stuporē qñ tangit cū eo caput habentis sodā remouet dolorē stomaci suo tactu. τ ego expertꝰ sum i his duobꝰ τ nō reperi iuuamētū. Et estimaui ꝙ oportebat me tāgere caput habētis sodā cū pisce ipo viuēte. τ sic ꝓfert sicut faciūt alie medicine narcotice. τ feci sicut cogitaui τ iueni ꝓferre. Et idē auc. Dia. si supponit habēti sodā antiquā cōfert. Et qñ fit suppositorum cū eo stringit anum egredientem extra. lib. 2. c. 15

Gal quarto de accidenti τ morbo cap. vij. dicit ꝙ inducit stuporem infrigidando spiritum.

Febal. ara. thaurus τ tha ur dicitur.
Febison. i. spargula.
Febelzeragi. i. arbor licij.
Febrifagia febrifuga feltere idest centaurea maior τ minor.
Feburegi. Feburē. i. gario filata τ est herba sic vocata.
Fecabrō. i. muscata maior
Fecabrion. Fecabakim. i. squinantum.
Fecaium. i. epar animaliū
Fecerola ē quedā auis parua satis sapida quā nominat Dia. in. l. chauraf.
Feda. i. fex vini vel aceti ꝗ cocta reponitur.

Pau. ca. de asmate fedis que ē fex vini combusta.

Fecula est vua pinguis cocta vsqꝫ ad crassitudinē mellis ac refrigerata. Theo. ꝑrisci.
Fedhe. ara. est argentum.

℄ Cap. 258.

Cesera fea. ara. vl fesin. gre. ampeleosleuki vel ampeleos leuce. la. viticella vel vitis alba. Sed sciendū ꝙ Gal. vbiqꝫ dicit vitē albam vel nigrā broniā. τ Dias. similiter fm trāslationē arabicā. sed Gal. vj. sim. phar. c. ampellos melana dicit ꝙ vitis nigra ꝓprie dicit brionia hec similiter apparet in lege haarim. Viticella vel vitis alba.

Sera. lib. aggre. cap. fesera. Herba est que hꝫ folia τ capriolos in similitudinē vitis cōis: nisi qꝫ sunt asperiora τ rami τ caprioli adherent implicantes se quibuscūqꝫ approximant ex arboribus alijs τ suspenduntur eis cum capriolis suis: τ habet fructuꝫ similem racemo rubeo.

Li.iiij.c.dxxvj. **Dia.** ca.ampeleos. Ampeleos leuce.i.brionia siue vt latini vitis alba hastas ⁊ folia hʒ silia viti nostre: sʒ aspa ⁊ minora capreoli siles sunt implicātes se semē ipsi vue sile est vt butruosum rarũ fuluum.

Gale.vj.sim.c.32.⁊ ad paternianũ ca.xliij. **Gal.** vj.sim.phar.c.ampeleos. Ampeleos leuki.i.vitis alba quā qdā brioniā ⁊ psilotruʒ vocāt.in sammitate eius est stipticitas ⁊ amaritudo pauca ⁊ acuitas et ipse comeduntur in principio sue natiuitatis ſm consuetudinem ⁊ in tempore veris:qꝛ sunt iuuantes stomacum propter eorum stipticitatē. subamaram autem et leuiter acrem habent stipticitatem. Pli.lib.xxiij.capjp ostp ꝛincipium.

Posse. Dia. Capꝛioli in vino elixi ⁊ comesti vētrē ⁊ vrinā mouēt. Vrtꝰ est folijs ⁊ hastis ipsius ⁊ radici viscida. vñ vulneribus chironis imposita medicat:cancros ⁊ fagedenica vulnera ad sanitatē perducit. tibijs vulnera tollit sale addito ⁊ ī cataplasmatibus adhibita ⁊ apposita. Radix eiꝰ colorē corporis reddit bonum:rugas vultibꝰ distēdit:lentigines purgat:magnis cicatricibꝰ colorē ꝓpriũ reddit:liuores ⁊ panaritia emēdat cũ vino ī cataplasmatibꝰ adhibita:durities spargit: apostemata curat: ossa corpori infixa eicit:medicaminibus stipticis necessarie miscet.epilenticis.ʒ.j.bibita anno toto prestolat simili modo accepta apoplexie:⁊ stomaticis singulare presidiũ ē maxime.ʒ.ij.accepte singulis causis similiter ꝯuenit:morsibus venenatis occurrit aborsuʒ facit: plꝰ vero accepta insaniam facit secũdinas deponit: vrinam prouocat.melle addito vt electuarium datuʒ disnoicis ⁊ offocationibꝰ prestolatur tussim.dolorē capitis ⁊ lateris ꝯficit de alto cadentibꝰ ⁊ cōquassationibus maximũ remediũ est.obolo.j.cum aceto cocta bibita splenē desiccat diebꝰ.xxx.accepta cũ caricis cataplasmata omnia similiter facere potest:cocta in aqua ⁊ fomēto adhibita stericas purgat:infantes nō coagulatos deponit de verno tempore herba ipsa exiccat. cuius succus cũ mulsa bibitus oīa similiter facere nouit ⁊ fīa deponit.semē vero eiꝰ tritũ ⁊ perunctũ scabiē ⁊ leprosos curat:lac mulieribꝰ ꝓuocat.succꝰ eiꝰ cũ suco prisane id mulieribus prestat.succus baccharũ eiꝰ lac vberibꝰ siccis reddit. Cime eius vrinā mouet mediocriter. Radix autē proiectoriā ⁊ extenuatoriā virtutē habet ⁊ desiccat mediocriter. ⁊ ideo splenē resoluit ⁊ sclirosim ꝓposita extrinsecus aut supposita cũ ficubus leprā ⁊ scabiē sanat:datur ēt in cibo ꝓ splene:⁊ per vrinā splen digeritur. hec herba tā laudabilis est vt in tyriacis potionibus mittat.miscet ⁊ pulchrificijs medicaminibꝰ cum oleo decocta donec arescat detrahit ipopias sub oclis aut in palpebris. ⁊ ipterigia ⁊ in podice ꝯstituta coheret folia eius exalādi causa. et detrahendi escaram cũ salibus adhibentur. Cōmuniter autem radix cuteʒ fricabilem ⁊ extensam facit. medetur autem effelidas lentigines ⁊ maculas nigras cum orobo atqꝫ terachia et fenugreci semine. Item si tecum eam portaueris omnia mala a te effugient.

Sera. auc. Rasis virtus eius ē q̄ calefacit mediocriter abstergit subtiliat ⁊ dissoluit duritiē splenis: qñ supponit emplʒ ex ea cũ ficubꝰ. Et curat scabiē ⁊ egritudinem cũ qua eleuat curis. sed fructu eiꝰ vtuntur coriaminarij. nam cũ eis abraduntur pili coriorum. Et virtus foliorũ fructus ⁊ radicis est calida ⁊ acuta: ⁊ quādo fit emplastrum cũ eis ⁊ sale cōfert vlceribus que dicunt granita ⁊ illis que dicunt fagedenica curat fissuras labiorũ. Radix eius mixta cũ orobo ⁊ fenugreco. quando cum eis abluit curis mundificat ⁊ abstergit eam: ⁊ aufert pannum. ⁊ vestigia nigra ⁊ bothor ⁊ cicatrices vlcerũ. Et conficitur cum oleo donec fiat sicut cera ⁊ sedat dolorē ⁊ fistulaʒ ani. ⁊ quando fit emplastrum cũ eius rob resoluit apata in quibꝰ est aggregata sanies ⁊ restaurat ossa fracta. Et quando miscetur cũ oleo donec dissoluat cōuenit ad hoc. ⁊ expellit liuorē qui fit sub oculo. Et quādo ex eo fit emplʒ cũ vino sedat panaritium ⁊ resoluit apostemata et aperit ea. Et emplm̄ factũ ex ea extrahit ossa ⁊ ingredit in cōfectionibus vnguentorũ corrodentiũ carnē: ⁊ potatur de ea.ʒ.j.ad epilensiam ⁊ ꝯuenit apoplexie sic administrata ⁊ opilationi. Et qñ bibunt ex eo.ʒ.ij.cōfert morsibus tyri: ⁊ occidit fetũ et occidit si nimis sumat de ea ꝑmixtio rōis. ⁊ qñ mulier suscipit eā sibi expellit fetũ ⁊ secũdinaʒ. et qñ bibit ꝓuocat vrinā: ⁊ fit cũ ea mixto melle lohoc coartationi anhelitꝰ ⁊ hñtibus doloreʒ lateris. ⁊ qñ bibit de ipso cuʒ aceto.xxx.diebꝰ.pōdus.ʒ.iij.soluit duritiē splenis: ⁊ fit cũ ea emplm̄ cũ ficubꝰ super duritiē splenis: ⁊ ꝯfert ⁊ decoquit et fit vt sedeat in decoctiōe ipsius mulier mũdificat matricem ⁊ expellit fetũ. et succus radicis eius exprimit tēpore veris ⁊ bibitur cũ vino vl' mellicrato ad ea que diximꝰ. ⁊ purgat flegma ⁊ fructꝰ eius ꝯfert scabiei. qñ fit inunctio cũ eo ⁊ qñ extrahitur sucus stipitibus eiꝰ ⁊ accipitur cũ frumēto cocto ꝓuocat lac.

Feferon.i.matrissiluia.
Feferior fefeus.i. guete.
Fefudegi est confectio de melle sicut penidie et in lingua nostra vocatur fisani.
Fefulac.i.alaca maris.
Fegemastrō.fegestron.i.epatica.
Fegere.i.ruta.
Fegeron.i.vsnee.
Fegoloson.fegolosio.i.arbor litij.
Fegos.gre.i.fagus arbor
Feigel.i.pigamum.
Feilneragi.i.litium.
Feiseselem idest dans digestionem.
Fekasus.i.polium.
Fekibron.i.almea.
Fekin.i.gluctinũ Gale.ꝗ.de sim.medic.capi.j.distinctionis tertie.
Felabran.i.os mundi.
Felasaf.i.agnus castus
Felason.i.ypericon.

Cap. 259

Felech vel fedhe.ara.gre.fida la.argentũ. Argētũ Ca.415.
Sera. lib.agg.ca.felch.i.argētũ. infrigidat ⁊ de desiccat scoria ē stercus argēti ⁊ est bona scabiei ⁊ prurituī ⁊ vlceribus: ⁊ ꝓpter hoc ingredit in vnguētis que conglucrinant vlcera ⁊ cōglucrinãt vlcera cōsolidāt ea vñ ipsa scoria est desiccatiua.

Aui. de viribus cordis ait ꝙ confortat cor.

Felda.fedhe idest argentum.
Fellauum.i.allanum.
Felleium.i.assarus.

Cap. 260.

Feleg. **Sera** lib.aggrega.cap.feleg assimilat grāo sinapis ingreditur in vnguētis odoriferis est calī. ⁊ sic.in secundo. Feleg Serap. Cap.199

Pos. Resoluit ⁊ aperit opilatiōes. Et ideʒ aucto. Isaac aperit opilatiōes fortificat cerebrum ⁊ est in figura sua sicut granum sinapis: sed maiꝰ et habet ligna parua sicut noch. et melius ex eo est maius ⁊ fortioris odoris ⁊ grauius ⁊ deterius ē leue nigrum.

Felema.felemehi.i.calamentũ fluuiale.
Felememiki.femenechi.i.ozimum gariofilatum.
Felemenusch.beremēuch femenuch.error a filitu die quā hʒ.f.litera apō arabes ad lrām.b.
Felengemich est genus qōdā basiliconis.
Felicteron gre.felixpteri.pteridis dipteris.Dias.
Sera.sarcos sarax.ara.cazuch rachic.

Fel terre. febrifuga cētaurea minor: fm Mesue ē colloquintida. Saladin⁹
Femeq̄stū, famāq̄st. i. agn⁹ castus. Seicarmacum.
Felenreg. i. genestra.
Felemencki. Sera. est klalamentuz fluuiale. idest nepltalla.
Feleuia. idest felemenusch. Gal.
Felleza. i. herba paralesis
Felfelū felfel. i. piper. Ste.
Felicon. i. folium.
Felicula. i. polipodium.
Felichinum fm quosdam ē portulaca agrestis habens lac: sed falso: sed quid est lege filichinum Dipteris. Polipodium Driopteris. Quercus
Felifelciti. i. agn⁹ castus.
Felisfelam idem.
Faligearagi. i. arbor litij.
Felix vini. i. fex vini antiq.
Felmea. i. peonia.
Felucarangi. fezebargi fel charagi. et est arbustuz vnde fit litium. et latine vocat caprifoliū. gre. āt litios lithios. l. badab.
Fel quid est. l. marac.
Fel. Bel. Sel. qd est. l. bel.

Cap. 261.

Femezeg. ara. lati. stagnum.

Stagnū Ca. 416. Sera. lib. aggre. cap. femezeg. i. stannum. frigi. ⁊ sic. defert ex fitasare siue visabar effodit ex mineris terre ⁊ inuenitur in frusta. ingreditur in operationibus alchimie ⁊ in medicinis oculorum. Et quando teritur ⁊ bibitur confert puncture scorpionis.

Femilō. femilion. idest daucus.
Feminice. i. palma.
Femon. idest dactilus vel palma.
Femusac. i. vsnee.
Femulon. i. atriplex.
Femur. i. epar.
Fen est materia locutionis ⁊ est cōmunior q̄ sūma q̄ eam cōtinue ⁊ sūma cōmunior est doctrina: ⁊ doctrina q̄ cap.
Fenarium. i. polium.
Feden. i. cor.

Cap. 262.

Uiola. Fenefig vel fenefigi. ara. grece. leucis. latine viola. Sciendum q̄ tria sunt genera violarum. vt Dia. ca. leucis. Sed tamen Sera. li. aggre: ca. fenefig. non loquit nisi de vno. s. viola purpurea: q̄m vsus eius conuenit magis medicinis sed alia duo genera sunt species cheri: sicut apparet in. l. cheiri.

Cap. 141 **Sera.** lib. aggre. c. fouefig. i. viola. est herba cuius folia sūt minora folijs cussus: ⁊ nigriora. ⁊ non elongatur multum ab eis in figura sua: ⁊ habent stipitem egredientem ab vna radice. ⁊ est super eū pilus. ⁊ in sumitatibus eius est flos boni odoris coloris purpure. nascitur locis vmbrosis ⁊ asperis.

Gal. vj. sim. phar. c. de viola foliorū huius herbe substantia frigida ⁊ aquosa virtus eorum infrigidat parum. Pli. lib. xxj. c. vj.

Dia. leucis. i: viola oibus est nota. est. n. in florib⁹ habens distantiam: q2 mellinū album ⁊ purpureum florem ostendit.

Ca. 90. **Jo. Me.** cap. de violis. sunt medicina tēperata cōueniens: ⁊ fit per eas male qualitatis permutatio: ⁊ nature solutio melior est quecūq; ex primis. quoniam non inuenit eam calor resoluens virtutem aut pluuiā dissipans. fri. ⁊ hu: in pri. Et que sic. est minus hu. ⁊ minus fri. est. n. in recente humiditas superflua supergrediens caliditatem eius a qua est perfectio ⁊ species. cum autem exiccatur ⁊ resoluitur humidum superficiale ipsius manifestatur amaritudo eius que est propter caliditatem que fuerat sepulta. ⁊ plus ⁊ minus hu. est enim in recente humiditas superflua ꝓpter quod que recens est solutione per ventrem educit lambificando: que vero sicca est educit dissoluendo: et ipsa quidem est infrigidatiua narcotica sedatiua dolorum calidorum ⁊ extinctiua inflāmationum lenitiua ⁊ solutiua. est ex debiliter soluentibus ⁊ vigorantur cum alijs laxatiuis. ⁊ propter hoc quidem addunt quantitati eorum medietatem ex turbith ⁊ earum ⁊ faciunt trociscos ⁊ vigorant cum hoc operationē earū ingreditur in emendationem medicinarum acutarum. succus autē ipsarum ⁊ syrupus ex eis soluit leniendo: ⁊ viole sicce educunt dissoluendo. ⁊ ipse quidem cōdiuntur cū zuccaro ⁊ melle. Sed cum melle sunt maioris absterfionis ⁊ minoris alterationis ⁊ cum zuccaro contrarium faciunt: ⁊ scito q̄ nō sustinet de decoctione aliquid qua fit superfluitas ⁊ succus earum similiter. ⁊ corroboratur acetum cum infusione earum ⁊ fit mirabile febribus multe inflammationis. ⁊ est melius oleum earum fundamentum cuius est oleū onfancinū aut amigdalinum.

Pos. Gal. ipsa herba tam per se q̄ cum alfitis superposita remedium calidis prestat flegmonibus superposita aut in orificio ventris incisionem patientis aut oculis.

Posse. virtus eius est que lenificat ⁊ sedat apostemata calida quādo ponitur super ea sola aut cum farina ordei. ⁊ confert inflammationi que fuerit in ore stomaci in oculo. Sed flos eius cum hoc q̄ sedat inflāmationem oris stomaci habet proprietatē relaxandi coleram. ⁊ fit emplastrum cum folijs tantum huius herbe aut cum sanich. ⁊ infrigidat ⁊ confert apostematibus calidis oculorum ⁊ exitui ani. Et dicitur q̄ flos eius a proprietate que est in eo quando bibitur cū aqua confert squinantie ⁊ epilensie que accidit pueris. ⁊ est illa que vulgariter dicitur mater puerorum. ⁊ idez auc. Aben Mesuay. de proprietate eius laxat coleraz a stomaco ⁊ intestinis ⁊ confert inflammationi que est in eis ⁊ sode ⁊ squinantie que accidit infantibus quādo sumitur cum aqua calida ⁊ quando aliquis vult de ea exhibere in potu ad laxandum ventrem exhibeat ab ℥. iiij. vsq; ad. vij.

Dia. flos purpureus sedat inflammationem oris stomaci ⁊ oculorum ⁊ aqua huius floris cōfert squinantie laxat coleram a stomaco ⁊ intestinis. et confert inflammatiōi que est in eis. folia eius sunt sicut folia cussus. sed minora ⁊ rotunda: sed mellinus color medicine necessarius est qui succus elixatus ⁊ fomento adhibitus tumores stericos curat menstruis imperat cerotis mixtus ragadias ani ad sanitatē perducit: melli additus pustulas ⁊ inflationes tollit. semen eius cum vino bibitum. ℨ. ij. aut suppositum menstruis imperat: aborsum facit. radix eius cataplasmatibus adhibita cū aceto splenem siccat: podagricis medicatur. Sed viola alba prolectorie est virtutis ⁊ extenuatorie sed flos plus: decoctio autem herbe menstrua prouocat: si post partum non sequatur fetum mortuum extrahit ⁊ vinū corrumpit ⁊ educit: matricit inflammationem sanat fomento si tam fortis est mulier. si non in pessario posita omnia similiter facit.

Jo. Me. Solutione educit colerā: ⁊ alterat ei⁹ excessum ⁊ viole conferunt inflāmationibus omnibus ⁊ sedant sodam factam a colore vehementi: ⁊ sunt somnifere: ⁊ faciunt corrizam ⁊ leniunt pectus ⁊ guttur: ⁊ conferunt vue ⁊ squinantie. Et iuuamentum eorum magnum. est apostematibus corporis ⁊ pleuresi. ⁊ sedant sitim ⁊ conferunt sicce opilationi epatis. apostemati eius ⁊ calide icteritie: ⁊ sunt iuuamenti magni in febribus inflammationis ⁊ fit per eas Dosis potio earum est ab. ℥. iiij. vsq; ad. viij. ⁊ succi earū ab. ℥. j. vsq; ad. ij. ⁊ syrupi earum ab. ℥. iij. vsq; ad. iiij. ⁊ cōditio earum ab. ℥. i. vsq; ad. iij.

Fengafos. i. fungus.

Fengalion.fengarion gre.i.anas.
Fengos.fengosi.gre.i.lumē splēdor:lux luna.
Fenix.i.lapis vulcani ⁊ est pumex.
Fenice.i.palma vel dactilus.
Fenice⁹ color.i.rube⁹ sanguine⁹ p quo.l.fenica.
Fenichia gre.latine dactili Isidorus.vñ greci palmam fenicem dicunt eo ꝙ diu duret ex nomine auis illius fenicis que multis annis viuere perhibetur ⁊c.sed i libro de doctrina grec.scribitur fenichion dactilus idest feniceus color.idest color dactili.⁊ ab hoc vocaẗ diafinicon ⁊ diaficiō ⁊ oxifenicea.vbi sciendum ꝙ color dactili est color tendens ad rubeum:vt apparet in.l.anagallus.Nam dicit Diasc.quod ipsius sunt due species:vna habet colorem celestem:⁊ alia habet colorem dactili. Serap.vero dicit quod vna eius species habet celestē colorem ⁊ alia rubeum.⁊ sic ꝙ vbi dicit Diasco.colorē dactili.Sera dicit colorem rubeum.⁊ hoc similiter apparet in.l.barsibai.

Fenicul⁹ Ca.324. ℭ Cap.. .263.

Feniculus latine.gre.maratrō.ara.bazienis vel baienegi vel ragiani.

Sera. li.agg.c.bazienis.auc.Gal.i.fenicul⁹.⁊ ē ex eo domesticus.⁊ aggrestis.domestic⁹ oib⁹ ē notus: cui⁹ ṽt⁹ prima est q̄ calefacit in tertio ⁊ desiccat i prio scḋo a subtiliat tertia generat lac.⁊ agrestis dr̄ maritim⁹ vel montanus.radix eius ⁊ semē sunt fortioris desiccationis q̄ʒ radix ⁊ semen domestici:quoniam in domestico est parum stipticitatis.

Cap.93. de maratro. Gal. septimo sim.phar.capitulo de maratro calefacit quidē fortiter vt ex tertio iā possit gradu existere.siccat autē non similiter.sed ẜm primum:et propterea lactis generatiuum est.⁊ nō generaret si sic caret fortiter.suffosis autē auxiliatur ẜm eandē rationē.est vero ⁊ ali⁹ fenicul⁹ siluestris quē vocat propter magnitudinē equinuʒ feniculū:cui⁹ radix ⁊ semē siccioris est virtutis alio qui apud nos est.Et mihi videẗ exinde ꝙ ea que ẜm ventrem sistat ⁊c.Et idem Gale.

Ad p̄ni anuʒ.ca.108. feniculus est omnibus notus de cuius radicibus contusis in pilla lignea bete succus exprimitur.Idoneus est ad multa medicinalia.⁊ maxime ad vitia oculorum p̄mittitur.similiter ⁊ de semine ⁊ de ramis illius adhuc viridibus.verū optim⁹ est succus qui de radicibus fit:leuiter.n.calefacit ⁊ remolit:lac quoqꝫ in mām̄illis generat.⁊ est diureticus ⁊ mēstruorū eductiuus.⁊ fenicul⁹ siluestris sistit ventrem:lapides frangit:⁊ ictericos sanat.⁊ vrinas mouet.

Pli.lib.xx.capitu.xxiij.

Cap.281. Aui. lib.ij.cap.de feniculo feniculus hortulan⁹ calidus est i scḋo apit opilatiōes:acuit visum:⁊ proprie gūma eius.⁊ confert in initio aque ⁊ apud ei⁹ descensum.Et democritus quidē extimauit ꝙ venenosi vermes pascūt feniculi recētis semē vt eoꝝ visc⁹ ꝯfortet:⁊ vipere et serpētes fricāt oculos suos cū egrediūtur de cauernis post hyemē sup ip̄m vt illumineṅt oculi.qḋ humidū est lac̄ exuberare facit ⁊ ꝓprie hortolanū:⁊ qñ bibiẗ cū aqua frigida ꝯfert nausee ⁊ inflāmationi stomaci.Et eius digestio est tarda.⁊ ei⁹ nutrimentū est malū ꝓuocat vrinam:⁊ mēstrua ⁊ siluestris proprie frangit lapidē in terreno quidēꝫ fluuiali ē iuuamētū ad renes ⁊ vesicā:⁊ ꝓprie ꝯfert siluestris distillatiōi vrine:⁊ mūdificat fetus.Et quādo comediẗ radix cum semine suo stringit:⁊ ꝯfert febribus antiquis:⁊ daẗ i potu cū aqua frigi.cōfert nausee ⁊ febrib⁹ ⁊ inflammationi stomaci et ex eis confert eius decoctio cū vino morsui venenosorum et cum aqua.Et teritur eius radix et poniẗ super morsum canis rabiosi ⁊ confert.

Dia. Feniculus lac mām̄illis generat:comestus vrinā ⁊ mēstrua educit.⁊ cataplasmatibus adhibit⁹ cum ptisana comestus id facit.elixatura eius bibita nefreticis ⁊ vesice dolori medetur.vrinam prouocat:morsib⁹ venenatis cū vino occurrit:mēstruis imperat:egris nauseam tollit cum aqua bibitus feruorēʒ stomaci extinguit.Radix eius cuʒ melle cocta morsus caninos ad sanitatē perducit.Succus foliorū ⁊ virgarū eius in sole siccatus cōfectionib⁹ oculorū miscetur:⁊ caligines oculorū detergit.Semē eius viride expressum succum dimittit vt supra vtile.In hyberia succum eius prolachrymo vendunt.Iste enim lachrimus idest succ⁹ oib⁹ causis oculorū opitulaẗ.Radicis vero succ⁹ ydoneus est ad multa:maxime tū ad vitia oculoꝝ facit leniter.n.calefacit ⁊ mollit calidam vim feniculi.nō tū simplicem:sed qḋ etiā austeritas mixta sit gustu ostēdit Et multa preterea per quā vel soluēdi vel extenuandi ēt siccandi exprimit potestatē.traditū est in libris serpentes annuā senecutē feniculi degustationē deponere ⁊ oculoꝝ caligines succuʒ eius excludere:vnde itelligi datum est easdē virtutibus ⁊ corporibus humanis vtiles esse:sicut postea experimēta docuerūt.Succ⁹ ergo cum melle attico mixtus vetustissimā caligineʒ discutit aurib⁹ purulentis idē succus infunditur ⁊ vermiculos qui in eisdem nascuntur interficit.Radix in ptisana cocta laxat renum densitatem hydropicis potata ex vino succurrit veretro laborantibus ex stino cocto fomētū vtile subministrat.ipsa cū oleo trita eidē cause medeẗ. tumores ⁊ que cito ⁊ repentina indignatione cōmota sunt folia eius aceto trita dissoluunt.aduersus ict⁹ scorpionū ⁊ serpentum optimum semen.ex mero sumptuʒ similimodo temperatum ventrē stimulat:vrinā eijcit. pulmonis ⁊ iecoris iniurias abijcit abundantiaʒ lactis puerperis prestat stomacū dissolutiuū abstringit:cum aqua nauseam sedat.nec est illud periculum etiā si in febre sumatur.vulnera canini dentis melle illinitum purgat.⁊ sanat.Feniculus agrestis maior est predicto ⁊ semine ⁊ fructice.semen vero simile cathrio.habet ⁊ radicem odoratā hic feniculus alius est a paucedano:q̄ʒuis multi paucedanum agrestem feniculum vocēt.Nā Dia.diuersum facit cap.de paucedano ⁊ feniculo agresti:cuius elixatura vrinam prouocat:⁊ apposita illud facere potest.semen eius ⁊ radix abstinet ventreʒ morsibus venenatis occurrūt:calculos frangunt ictericis subueniunt.Est alius fenicul⁹ agrestis rusticus qui diciẗ a Dia.c.ypomaratron ypomaratron vel maratron agrion radicē habet candidam ⁊ semen vt cathiros vrinā mouens ac lapides in vesica frangens.potest a serpentibus vexatos mederi.Foliorū auteʒ eius decoctio data potui illō efficit quod feniculus vsualis.

Dia.li.iij cap.75.

Feniculus algul vel porcinus.idest paucedanum.Platearius.
Feniculus romanus idest anisum.
Feniculus cabalinus vel equinus erraticus montanus maritimus siluestris quid sunt.l.feniculus.
Fenix Dia.aut rium aut anquinopia dicunt.⁊c.
Fenuchia.idest folium.

ℭ Cap. 264.

Fenugrecum lat.ara.halbahulebvel alcula gre.vero buceron aut burecon vl̄ tylis Fenugrecum est primo calidum substantiam habet glutinosam virtutem hʒ maturandi ⁊ relaxandi. Fenugrecum.

Aui. lib.ij.cap.de fenugreco ca.est in fine primi sic. in primo.⁊ nō euacuatur ex humiditate ex/ Cap.251.

tranea eius virtus est digestiua et lenitiua et illud propterea quia in ipso aggregatur de caliditate cum viscositate. et eius viscositas prohibet nocumentum caliditatis. et eius caliditas operatur cum facilitate et eius humor est malus licet non sit paucus.

Faria fenugreci maturat et rumpit apata. **Pos.** Ad maturandum et rumpendum apata exteri⁹ farina fenugreci cum vitello oui conficiatur et superponatur herba ipsa cum vino et oleo macerata per xv. dies peroptime decoquatur et coletur et colature addi ta cera et farina fenugreci fiat vnguentum et est optimum ad apostemata maturandum ad apostema spiritualium maturandum. farina fenugreci in saccello ponatur ad apostemata stomaci et intestinorum ex farina fenugreci et aqua predicta fiant pultes et superponantur.

Lib. ij. c. 92. **Dia.** Fenugrecum cataplasmatib⁹ adhibitum cum mulsa tumores intraneorum et foris positum spargendo compescit. nitro et aceto adhibitum et superpositum splenem tumescere facit. succus eius tumores et constructiones matricis fomento adhibitus curat capillos capitis ab immundicijs limpidos seruat succus ei⁹ sepo anserino addito et pessario suppositus duritiem malaxando loca stiptica relaxat. fenugrecum autem ca. est. et non nimium. siccum autem mediocriter. et propterea ignitas inflammationes exacerbat. vnde ad omnem tumorem et rigorem idoneum est.

Capi. 136 **Gal.** viij. simpl. tilus. idest fenugrecum. cali. est in secundo gradu sic. vero in primo. Et propterea feruentes quedam fl[egm]ones exacerbat minus vero calidos. et quicunque sciliro si sunt diaforando curat.

Ca. 174. **Sera.** auc. Aben Mesuay. Fenugrecum comestum meliorat fetorem stercoris et sudoris caput ledit. stomacum conuertit et nauseat.

Oleum cum travestigia vlcerum. **Aui.** eius oleum quod fit cum mirto confert capillis et vestigijs vlcerum. et confert fixuris frigidis: propter mucillaginositatem suam proprie cum oleo ro. et ingreditur i medicinis pani: et facit colorem bonum et alterat odorem corporis. et sudoris et resoluit apata fleatica et dura. Et eius farina valet ad apostemata calida apparentia et occulta cum non sint inflammata: sed sunt declinantia ad duritiem: quandoque: et lenit adublet et maturat ea Et confert cum oleo ro. adustioni ignis: mundat furfures ablutione capitis facta ex eo: et facit sodam proprie cum comeditur cum muri. quamuis sit cum almuri min⁹ nociuum stomaco: et decoctio eius sanat asafati: clarificat vocem et pulmonem lenit et pectus et guttur: et sedat tussim et disniam proprie quando coquitur cum melle aut dactilis aut ficubus. et melius est vt coniungatur cum dactilis carnosis et sumatur succus amborum et misceatur cum melle plurimo et super prunas temperate calefacit. et sumatur ante cibum tempore longo cum nitro factum emplastrum ex eo confert spleni: Et eius decoctio cum aceto confert debilitati stomaci: et proprie quod ex ipso recens est. et eius electuarium facit nauseam: sed acetum et muri expellunt nocumentum comestionis ei⁹ fit encatisma ex decoctione eius ad apostemata matricis et dolorem eius et coartationem ipsius: et eius decoctio cum aceto conuenit vlceribus intestinorum. et similiter recens cum aceto quando comeditur. decoctio ei⁹ cum aqua calida est bona tenasmoni et solutioni: et ei⁹ oleum est bonum apostematib⁹ ani: et ad tenasmonem et ad dolorem ventris pungitiuum proprie cum almuri ante cibum et non mouet ad expellendum fecem nisi propter suam acrimoniam: et proprie cum melle non plurimo vt non mordicet fortiter. et eius decoctio cum melle facit descendere humiditates grossas ab intestinis et prouocat vrinam et menstrua. Et superponitur cum adipe anatis: et confert duritiei matricis et facit generationem matricis facilem cui⁹ generatio est difficilis propter desiccationem et est bonum habentibus emoroidas. Et facit fetere vrinam et sudorem et non est sicut lupini in difficultate sui exitus. Pli. li. xxiiij. cap. xix.

Fenus. i. almea.

Fenutio. i. pellis partica.

Feraboco. i. aristologia.

Ferago. i. agrimonia. Ferraria minor idem.

Feraria nigra idest centum galli vel galitricum siluestre eraclepa.

Feraria minor. idest agrimonia. Diasco. Ferraria herculana

Ferrahercularia apud Dia. vocatur vna ex speciebus behen: vt apparet per Dia. de gerebotano.

Ferax. i. palma

Ferens gre. diafragma. lib. de doctrina gre. ferens.

Feregemis. ferengemich. i. ozimum gariofilatum.

Feretria duas habet species. nam est alba et cinerea que preferuntur in medicina probantur mollitie. et si aere perducatur violaceum reddit colorem. etc. et est species terre vel luti a Dias. geritias dicta gieritias. pli. libro. xxxv. cap. xvj.

¶ Cap. 265.

Fermentum. Fermentum la. gre. zemi vel zima vel sparsum arab. chamir.

Cap. 29. **Sera.** li. ag. c. de fermento. sapor eius est acetosus: et virtus ei⁹ est pauce caliditatis sed est compositum ex virtutib⁹ contrarijs nam vna est frigida propter acetositatem que est ieo: et alia calida a calore ei⁹ naturali quem a caliditate. et farina que sunt in eo et alia calida a calore putrefaciente.

Gal. vj. simp. pha. c. zima: Zima. i. fermentum subtiliu partium est mediocriter calida propter hoc ergo immolesta sine mordicatione attrahit profundos humores et diaforat mixta autem est hec ex contrarijs virtutib⁹ sicut et alia multa. nam ab acetositate frigiditate participat et a putrefactione caliditate et adhuc eius que ex sale et farina secundum naturam.

Capi. 28. **Aui.** ij. cano. fermentum. in ipso est caliditas humiditas vero eius et siccitas fit secundum quantitatem multitudinis salsedinis et netiositatis eius. et in ipso est virtus abstersiua propter salem et nitrositatem et fermentationem. et in ipso est virtus infrigidatiua propter suam acetositatem attrahentem. materias profundas ad exteriora corporis et resoluit. fit ex eo emplastrum ad dolorem pedis.

Ferula siluestris quid est. i. l. tapsia et mezebaram.

Ferularis. i. tapsia.

¶ Cap. 266.

Ferula lati. gre. marchiti vel enterion.

Ferula. Libr. iij. cap. 83. **Dia.** ca. de ferula. quam multi barthe ca vocant. vbi sciendum quod multe sunt species ferule. et istarum diuersarum specierum sunt diuerse gumme. s. serapinum armoniacum galbanum oppoponacum assa ferida. et preter istas species est vsualis ferula nullum habens gummi de quo sit curandum. cui⁹ semen est careos siue cancreos: vnde dicitur ferula a medulis. nonnulli vocant eam sic a feriendo: quia hac pueri et puelle vapulantur solent: vnde sunt alique species ferule que non similantur in folijs et tamen dicuntur ferule quoniam faciunt stipitem aptum ad feriendum sicut est silfium quod habet folia sicut apium sed maiora vt apparet i. l. lasar. et sicut est panax: vnde fit oppoponacum: vt apparet in. l. ienfir.

Posse. Dia. vsualis ferula viridis emoptoicis et ciliacis maximum prestat effectum. morsib⁹ venenatis potata cum vino occurrit. tosta et posita

⁊ ipoſita fluxū ſanguis vulnerū ſtringit: ſemē eiꝰ bibitū tortionibꝰ medicat. ſemē eiꝰ cū oleo tritū ⁊ perūctū ſudorem commouet. virge eius comeſte dolorē capitis mouent. compoſite in ſale comedi poſſunt.

Ferrugo. caccaferri. ſcoria ferri. erugo carafen. eiuſdem virtutis ſunt et ſunt id qꝺ fabri ferrarij de fornacibꝰ eijciūt globatū. ⁊ ſilr eſt illud qꝺ inuenit in alueo fabri: vn̄ ipſa ferraria aqua dicit ⁊ ponit qn̄qꝫ ꝓ chimolea terra illa q̄ ibi inuenit. l. haid. ⁊ erugo. ⁊ inuenies hoc cōplere.

Ferunulus. i. tumor faciei vel intra nares.

Ferrū quid eſt. l. haid.

Ferrū indū. i. iudaicū.

Ferux autrū aut āgnopa.

Dia cap. ferux ē herba hn̄s ꝺ lia ordei ſimilia: ſꝫ minora ⁊ āguſta. ſpicā ſilē raſtro. haſtas habet ſex digitis lōgas ſpicas ferēs. 7. aut. 8. naſcitur in locis cultis.

Feruzegi ara. ſtagnū metallum.

Feſireſim. arabi. feſireſet charindeſeude ramnus vitis nigra viticella volubilis eo ꝙ inflectitur circūſtātibꝰ arbuſtis et macerijs ⁊ ſepibꝰ. l. ampeleos.

Feſareſcim. feſire ideſt vitis alba. ⁊ eſt viticella. l feeſera.

Feſaraſcin. feſeraſcin. feſſireſin feſeriſtin. i. brionia

Feſeireſcēda. i. vitis nigra l. baariꝫ.

Feſe. i. agrimonia.

Feſelembe reperio ꝙ ē ptiſana apud Halia.

Feſera feſereſin quid eſt lege feeſera.

Feſeſelem feſſeſdē. i. dans digeſtionem.

Feſeſis. i. animal.

Feſeſis feſſeſſis ideſt cimex rubea tenera q̄ eſt vt al corat ꝛm Aui. ſuo capitulo ē vermis lecti. l. al corat feſeſiſis. Igil.

Feſgis. i. animal quoddaꝫ quod ignoro.

Feſiche eſt genus tuberuꝫ Almā. trac. iij. c. xviij

Feſire quid eſt. l. feeſera.

Ampelosleuce. ara. hazaraſem. carimboade.

Feſtuca quid eſt lege piſtachiem.

Feſudegi. i. ꝯfectio de melle ſicut penidie: ⁊ in lingua nr̄a vocat ſaiſani.

Fetalogos. i. ariſtologia ⁊ dr̄ ab ariſtō qꝺ eſt vtile

Fetiſan. i. vſnee

Fetirabon. i. cimbalaria.

Fetirac. i. interpretatiōes

Fetrideꝫ eſt quidaꝫ ſapor ſic vocatus.

Feud. i. os ſtōi. Gal. 3. pronoſti. cōmē. xxxix.

Fex aluearis apum quid ē l. cera propoleos

Fex olei quid eſt. l. crocomagna.

Fex vini qd eſt l. baarim.

Fexa. i. lolium

Fexabron fidalidon. i. ceterac.

Fiantem. i. incubus.

Fialbros fialprox. i. pſillium.

Fibaperū. i. ſulfur viuum.

Fibia fibria. i. pennula vt fibra pulmonis.

Fica. i. plātago

Ficamos. fitamos. i. febris ſextana ſeptana ⁊ ſimilia q̄ a qbuſdaꝫ vocant febres reuolubiles.

Ficamoſi. ideſt epar animalium.

Ficara. i. pediculus.

Ficatum. i. epar. Diaſ.

Filcariam vocant nulmorbiā q̄ ⁊ ſcrophularia et vrtica mortua dr̄ eo ꝙ folia vrtice ſilia hꝫ: non tamen vrentia.

Ficatella. tripolion. trifoliū marinum. turbitella idē. Soldana. Pli. lib. 26. c. 7. circa mediū.

Ficanaria ideſt vrtica mōtana.

Ficus quid eſt. l. cui.

Ficus maritima Dia. vna eſt lata: ⁊ vna longa: et obruffa. criſpa ꝟo naſcitur i creta ſup terrā boni floris ⁊ nō putreſcēs

Fiducula. i. polipodiū pli. lib. 26. c. 8. aū me. filicula felicula.

Ficꝰ fatua ficus faraonis: qd ſunt. l. cui. Sicomorus gre. iumain. ara.

Ficus lupi quid eſt. l. comerus.

Ficus pro morbo vocant duritiees vlceroſe habētes in ſe grana ſicut grana ficuum vel ficus pro morbo dr̄ aſperitas palpebrarū. l. verruca tracoma.

Fida fidda. i. argentum.

Fidalidon. i. ceterac

Fixabron idem.

Fidelegati eſt ſpecies ſaporis.

Fedebegi. i. eupatorium.

Fidela. i. argētū viuum

Fiden vel fideri. i. pannus vel aligd aliꝺquo opilatur os vaſis vt per ipm nō poſſit exire vinū vel aqua p̄cipue ſi fuerit ibi ſanguiſuga.

Figalios. i. ameos.

Figalum marinum. i. terra ſigilata.

Figamolon. i. cicer. imperatoris.

Figecula. figelba. eſt aq̄a fectū de colera naturali. ⁊ dr̄ a figoſis.

Figedera figetra. i. aq̄a calidū corruptū ⁊ degradatū qꝺ fetet.

Filara. i. elephas.

Fila vitis. i. caprioli vitis.

Filago qd eſt. l. burchidi.

Fillalidos. i. citraria

Filaniata. i. inflatōes turgentes. vt Dia. c. de arbore pini.

Filācon. i. medicamētū.

Filātropon filātropos. i. lappago. lib. de doctri. gre. Dia. aparine.

Filantropos. filantropus i. lappa inuerſa. Pli. libro. 24. c. xix.

Filaticon. i. amans deum.

Filaterium. i. cuſtodia.

Filbar. i. mater.

Filektene dicuntur puſtule q̄dā liuide aut pallide aut nigre: aut que aliuꝫ colorē a corporis colore mutāt vn̄ exulcerata caro appet: ⁊ fiūt ex frigore vel ex igne vel ex medicamie Cor. celſ.

Files quid eſt. l. ſarax.

Filex idem.

Filex quercinus ideſt polipodium.

Filfel. i. piper.

Filichinium. i. polipodiuꝫ dictū a filice. nam ē ſpecies filicis: vt apparet ſi l. dipteris. ⁊ lati. dr̄ filicicha.

Filicolinti alanos. i. ſcopa granaria.

Filicreron. i. filex: ⁊ nos filiceꝫ dicimꝰ. pro qua. l. dipteris filix i antidotario exponit ꝙ ē caparis ⁊ ē aliꝺ q̄ꝫ filex. ſicut apparet in. l. dipteris.

Filictides. i. veſice.

Filie noctis. i. aq̄a mollei̇flatiuū. Halya. ſcꝺa tegni. cōmē. xxxi.

Filios cortex.

Filire. Diaſc. folia ſtiptica ſūt ⁊ ſilia oleādri. ⁊c.

Filix alia maſculus alia femina q̄ in toto maior ē maſculo. ara. dr̄ ſarax gre. petris. Diaſc. dipteris felictiron. Pli. libro xxvij. c. ix.

Cap. 267.

Filipēdula.

Filipendula fiſalidos. patriſciria. viſcago. idem Sale. ſcꝺo memiri. cap. ij. vbi ſciendū ꝙ hoc nomē viſcago aliqn̄ ponit pro quadā herba que ē viſcago arboris de qua fit viſcus: ſicut apparet i lege dabalch. aliquādo ponitur pro filipēdula: ⁊ eſt herba que in vltra marinis partibus reperitur: ⁊ in apulia: ⁊ in montuoſis locis ⁊ calidis. Radix eius competit medicine: ⁊ in fine autūni colligitur. ⁊ per. x. annos ſeruatur. ⁊ eſt herba habens folia petroſilino ſimilia ſed eleuata ⁊ nō in terrā expāſa: in cuius radice ſunt quaſi nodi adherentes virtutē habent diureticam: ⁊ ex ſubtili ſubſtantia ⁊ ex qualitatibus ſuis calida eſt ⁊ ſicca in tertio

Vide in antidotario nicolai i confectiōe filoantropos.

Pos. Contra lapidem ſtranguriam ⁊ diſſuriā ⁊ iliacā paſſionem valet precipue electuariuꝫ factū ex duabus partibus pulueris filipendule ⁊ tribus ſaxifragie. Contra iliacā paſſionem fiat cliſtere ex puluere eius aqua ſalſa ⁊ oleo ⁊ melle. detur etiam benedicta acuta ex puluere cum vino pulueris eius. Contra dolorem ſtomachi ex fri. cū vel ventoſitate det pulũis eius cum puluere feniculi. Contra ſtranguriā diſſuriaꝫ ⁊ iliacā paſſionē ex nutritiuoꝝ vitio ponat puluis eius

in magna q̃titate in saculo: et fiat decoctio eius in vino et oleo et super locum dolentem ponat. Contra frigidũ asma detur puluis eius cum puluere gentiane in cibis et potibus. Cõtra epilensiã valet puluis eius in cibis.
Filix arborum.i.polipodiũ. Saladinus.
Files.i.capparis.
Filio.i.agrimonia.
Filio indico.i.pimpinella.
Filiomonus.i.ozimum gariofilatum.
Filion.i.folium cuiusdam herbe vel arboris filafolia gre.
Filomion est quedã opiata et iterpretatur amãs hominem.
Filonium.i.nouusamicus et est confectio quedam sic vocata.
Filonus.i.chorda seu pisticatoria lupi.
Filoflores.i.prassiũ. Dia.
Filoluntres.filolutruntes gre.i.amatores balneorum Cassius felix.
Fillopede. philogatos. i. marrubium
Filotidis est species papaueris. vt Dias.capit. de miconio.
Filoxenos.i.hospitalis.
Filitrũ.i.pannslane incõtextus.
Fillu.i.folliũ.
Fillubon.i.genestra.
Filomon.i.verbascum.
Fimata Dias.c.de arbore pini inflãmationes turgentes quas greci fimata vocant. et c. libr. decdo etri. gre.
Fima pann⁹ faciei pustula Corne.cel. fima tuberculũ. hippo.iij.epid.particu.tex.cõmẽ.54.et.7. epid.parti.textu cõmẽti.28.Gal.ix.memiri capitu.vij.
Fimosis gre.excitatio veretri. Cornelius: si glãs idest caput virge.ita cõtecta est vt nudari non possit qđ vltiũ gre.fimosim appellant. et c.

℄ Cap. 269.

Fimus. Lib.ij.c. 71. Fimus.lati.ara.vero zebul.

Dia. capi.de fimo. fimus berbecinus cum aceto vt cataplasma adhibitus maculas nigras emendat: nascentes clauos corporis tollit: ignem sacrum impositum curat. Cum cera et oleo mixtus combustionibus medetur. ℄ Apri fimus siccus tunsus et bibitus cum vino vel aqua reijcientibus sanguinẽ singulare presidium est. dolores lateris solitos et veteres cum aceto curat. contusiones et fracta ossa ꝯfirmat laxationib⁹ prodest: maxime si cũ oleo ros. et cera misceatur. ℄ Asininus et caballinus crudus et combust⁹ sanguinem abstinet profluentẽ ex vulneribus addito aceto. ℄ Fim⁹ asini ex armẽto herba nutriti aridus vl' siccus cũ vino potui dat⁹ percussuris scorpiõis subuenit Et fimus asini concedentis fenum datus cũ vino ꝓfert podagre vel puncture scorpionum: et iuuamento magno. ℄ Colũbinus fimus calidior omnibus et caustic⁹ est: tritus cum aceto et impositus scrofas curat. carbũculos rumpit: melle mixto et semine lini. et oleo vt cataplasma adhibitus combustionibus medicatur: omnia vtiliter curat. maxime colicos si bibatur bibẽtib⁹ micetas et fungos venenatos presidium est illud meliusfaciens si bibat cũ vino et aceto. ℄ Fimus pelargie auis quam latini ciconiam dicunt cum aqua potui dat⁹ epilenticos curat. ℄ Fimus vulturis fumigiũ eius secundinas deponunt. ℄ Fimus soricis tritus cũ aceto allopitias emẽdat: cum rore marino tunsus et bibitus cum vino calculos excludit. tritus et in vmbilico posit⁹ infantium vel in podice ventrem deponit. hoc latius inuenies in.l.mus. ℄ Fimus caninus diebus canicularib⁹ collectus siccus et bibitus ventrem abstinet cum vino et aqua. Albus vero fimus eiusdem amaro morbo medetur. ℄ Humanus fimus si mulieri imponatur tumorem non admittit paracolesim facit adhibitus granuz

(Left margin notes: Fim⁹ asinin⁹ et caballinus: sanguinẽ vulnerũ sistit.)

vultũ et niueũ facit siccum vero cũ melle sgnãticos curat. ℄ Cocodrilli terreni fim⁹ collectus et siccus vt afronitrũ facit adhibitus gratum vultũ et niueum facit maxime si albus et leuis fuerit. Multi vero adulterãt illũ sic. terunt oridia et cõponũt sicut fimũ similiter. alij vero chimoleam et amilum in se miscẽt et colorizant illum dehinc super tabulas et vermiculos faciunt. et sic vendunt. ℄ Fimus bubuli pascentis recens imposit⁹ tumores vulnerũ tollit: et sciatice passioni cõuenit quẽ fimũ impone in folijs et calefactũ carbonib⁹ vulnerib⁹ impone filr fili disciplina cuz aceto sciaticis prodest. In cataplasmatib⁹ impositum durities et scrofas purgat. pustulas soluit. et maximũ beneficium prestat. ℄ Bouis masculi fimus ftericis mulierum fumigat⁹ propẽ dentibus confert. Fimus ipse zinzalas fugat et excludit ℄ Fimus caprarũ siluestriũ cũ vino bibit⁹ ciato vno tribus diebus hyctericos sanat: cũ folio et spica nardi bibitus mẽstruis imperat. succus tritus cum thure masculo et lintheolo illigatus et supposit⁹ mẽstrua depõit: reliquos flux⁹ sanguis cũ aceto impositus abstinet. cõbust⁹ et tritus cũ aceto et oximelle allopitias emendat. axungie mixtus podagricis medet. Cũ vino aut aceto coct⁹ morbibus venenatis occurrit: vlcerib⁹ que greci herpetas vocant: et paraotidis cõuenit: sciaticis singulare presidiũ est sicco fimo fac ex eodẽ fimo adusto cauteriũ et si dextera pars doluerit in dextra pte cauteriũ si i sinistra: in sinistra ponet et tãdiu i scapul adimitte cauterium quãdiu in costis sentias effectũ dũ vrit scapula hec cõbustio appellat aranica. ℄ Fim⁹ gallinarũ cuz aceto siue vino potu datus colicis medet siue ex comestis fungis vexatis. ℄ Caprin⁹ fim⁹ acris et diaforeticus est in virtute. sclirosim igit hñtib⁹ et duritiẽ lapidis et tumores expellit. Et nõ tam ad splenis duritiem facit q̃ ad alia membra. ego.n. vsus sum hoc fimo cũ ordei farina et pusca vice cataplasmatis in diuturno tumore genuũ cuiusdã: et mirat⁹ sum quomodo sub tãta celeritate sanatus est. ita.n. acris est vt mulieribus et pueris: et vires molles et albas carnes hñtib⁹ aut eunuchis nõ adhibeat. virt⁹ vero fimi caprini leptomeris ẽ et ex maxima parte extenuatoria admissa acredine: et iõ ad allopitias facit: et ad oia medicamia q̃ ꝓficiunt: q̃lia sunt quo lepras emptigines scabies et his filia q̃ ꝓficiendo purgãt. ℄ Fim⁹ camellin⁹ alb⁹ trit⁹ cũ melle impositus tumores reprimit et vulnera delicta permũdat. Fimus bouinus desiccatiuã habet virtutẽ et ex parte extra coriã. iuuat enim ad apũ et grauonũ et scarabeorũ et vesparũ morsuz et qñ fit fumigiũ cũ eo fugat cimices Et coquit cũ vino et bibit et confert hydropisi. et qñ bibitur cum rebus aromaticis expellit fetuz et prouocat mẽstrua. et qñ teritur siccus et miscet cũ olibano. et fit in de nascale cõfert fluxui antiquo ex matrice. Et qñ miscetur cũ aceto cõfert fluxui sanguis vndecũqꝫ fluat: et curat allopitiã cũ aceto cõmixtus. Et qñ ex eo fit emplastrum cum sepo antiquo confert podagre. Stercus arietis qñ fit emplastrum cum eo et aceto mixto curat sciaticam et conuenit verrucis.

(Right margin notes: Fim⁹ gallinarũ cõtra colicam. — Fim⁹ bouin⁹ suffumigatus fugat cimices.)

Sera. lib. aggre. cap. zebel. auc. Gal. omne stercus est calidũ resolutiuum attractiuũ: sed sm plus et minus. et maxime stercus aialis comedẽtis ossa: et signũ est ꝙ curat squinãtias et apata gutturis et miscet cũ melle ad dissinteriam et ad vlcera ãtiqua et miscet cũ lacte i quo sunt extincti lapides aut ferrũ cãdẽs et datur in potu aut fit clistere cũ eo et miscet cũ medicinis resolutiuis appositum: et confert iuuamẽto magno Stercus infantium comedentium panem et carnes gallinarum curat squinantiã: conuenit et ei iuuamento mirabili Ca.453.

rabili qñ miscet cũ melle τ linit cũ eo guttur τ palatuʒ aut dat in potu. Stercus lupi ꝓfert dolori colico qñ sumit in potu: aut suspēdit sup infirmuʒ in loco doloris. opʒ ꝙ eligat ex eo albũ qḋ est repertuʒ supra spinas aut sup plātā. Et dixerũt quidā ꝙ opʒ vt liget i corio lupi: τ suspēdat collo patiētis colicā cũ filo lane que remanserit ex animali qḋ comedit lupus sedat enim doloreʒ τ preseruat ab eo anteꝗ̃ accidat: verũtamē oportet ꝙ ante ligationē in collo purgetur corpus τ adhibeat cura cōueniēs: donec simus securi ꝙ nō veniet: deinde auferatur: et ego dedi in potu tēpore quietis: τ nō superuenit dolor. ¶ Stercus caprarũ est calidũ resolutiuum cōfert apostematibus frandulētis sicut apata genu et dolorib⁹ iuncturarũ: τ scie qñ miscet cũ farina ordei et cōficit cũ aceto τ ponit supra locũ maxime i corporibus duris solidis sicut sunt corpora rusticoꝝ. Et administrat i duritie splenis τ hydropisi. et qñ adurit curat allopitiā τ scabiem τ vlcera mala τ miscet in emplīs resolutiuis: sicut qḋ fit ad apata auris τ testiculoꝝ: τ cōfert morsui vipere τ aliis venenosis: τ curat sumpt⁹ in potu ictericos: τ sedat fluxũ mēstruoꝝ. Stercus vero boum collectum in vere est magis mollificatiuũ. Nam virt⁹ eius qñ comedũt herbā est mollificatiua multuʒ sʒ qñ comedũt fenũ est virt⁹ exiccatiua τ resolutiua: et est cum hoc in eo virtus attractiua ꝓfert pũcture apũ τ vesparũ τ ʒābor. et qñ emplastrat cũ eo vētet hydropisi ꝓfert iuuamēto magno resoluēs aquā ei⁹ τ attenuans vētrē. Et qñ cōficit cũ aceto τ linit cũ eo ꝓfert combustioni ignis. nā ꝯsolidat excoriationē eius τ maxime qñ miscet oleo ro. τ cera τ ponitur supra locum. Stercus colũbarũ volantium cum sinapi τ nasturtio super positũ sup mēbra frida precipue i antiquis egritudinibus sicut podagra: emigranea soda scothomia dolor latterũ τ spatularꝝ cōfert: τ cōuenit dolorib⁹ vētris: et iuncturarũ: cōfert. n. illis deficcādo. Sterc⁹ gallinarũ est minus calidũ ꝗ̃ columbarũ. τ administrat ad suffocationē que fit ex fungis qñ miscet cũ aqua aceto τ datur in potu. iuuat enim iuuamento magno. nā facit vomere τ cōfert quādo bibitur in dolore colice. Stercus muris ꝯuenit allopitie τ laxat ventrem. Sterc⁹ stellionis curat empetiginē τ lētigines faciei τ aufert morfeā Stercus ʒeʒir comedētis riʒum abstergit emperiginē abstersione forti. Stercus vaccarũ calefactũ valet cōtra dolorē podagre. Et sterc⁹ proprie boũ qñ fit fumigium cũ eo fugat cimices: τ qñ coquit cum vino τ bibitur ꝯuenit lepre hydropisi. Sterc⁹ caprarũ comedentiũ herbā quādo ponit recens cũ humiditate sua super apata cali. curat ea. τ inuoluitur in foliis. τ calefit in cinere ca. deinde auferunt folia τ stercus ponitur super apata. τ illo modo similiter ꝓfert sciatice iuuamēto manifesto. τ quando miscet cuʒ aceto resoluit scrofulas et apata dura. Stercus caprarũ precipue siluestrium qñ bibitur cũ vino ꝓfert hyctericis. τ qñ bibit cum rebus aromaticis expellit fetũ: τ prouocat menstrua: τ quādo teritur siccũ et miscet cũ olibano: τ fit īde nascale cōfert cursui antiquo ex matrice Et qñ miscet cũ aceto cōfert fluxui sanguis vndecunꝗ̃ fluat: τ curat allopitiaʒ qñ miscet cũ aceto. Et qñ fit ex eo emplīm cũ sepo antiquo ꝓfert podagre. Et qñ coquitur cuʒ aceto τ vino τ pōitur super morsus venenosos τ formicas τ sup apata auris confert. Et quando cauterizatur cũ eo cōfert sciatice. τ modus cauterizandi est cōmunis cũ eo: qr accipitur lana imbibita in oleo τ imponũtur frusta stercoris inflammata: τ ponuntur sic subito in loco medio inter policem τ indiceʒ et tenetur tandiu donec sentiatur impressio in scia. nā statim sedat dolor: τ noiat hec cauterizatio aranica. Stercus arietis qñ fit emplīm cũ eo et aceto mixto curat sciaticā. τ conuenit verrucis qñ miscetur cum cera dissoluta cum oleo ros. curat cōbustionē ignis. Stercus apri quando desicat τ bibit cũ aqua confert spuentib⁹ sanguinē a pectore: τ aufert doloreʒ lateris antiquum: Sterc⁹ asini τ equi cōbustũ τ mixtũ cũ aceto abscindit fluxũ sanguinis. Et stercus asini comedentis fenum qñ datur cum vino τ bibitur cōuenit podagre τ pũcture scorpiōis iuuamēto magno. Stercus columbarũ est calidius omnib⁹. τ ideo qñ miscetur cũ farina ordei τ aceto resoluit scrofulas: τ frāgit apata matura. τ positus sup dolorē frigidum curat: τ quādo teritur cum oleo curat combustionem ignis τ cum melle mixtum τ semen lini aufert variolas τ sterc⁹ gallinarũ etiā facit hoc: nisi quia debilioris operationis: τ est ꝯueniēs illi proprie qui sumpsit fungos mortiferos τ hñti colicā qñ sumit cũ vino τ aceto. Stercus autem aquile quādo bibitur cum vino τ aqua ꝓfert epilensie. Stercus muriũ quādo dissoluit cũ aceto: τ linit super allopitiam facit nasci capillos: τ qñ sumit in potu cum olibano τ aq̄ mellis facit mingi lapidem: τ qñ fit cũ eo suppositoriũ infantib⁹ ꝓuocat vētrē eoꝝ. Stercus alchadee qñ fit emplīm cũ eo sua caliditate ꝓhibet herisipilā τ apata cōglutiat. τ dr̄ ꝙ qñ desiccat τ miscet cũ melle: τ fit cũ eo linitio cōfert squantie. Sterc⁹ stelliōis clarificat τ mũdificat multũ: meli⁹ aũt ad hoc ē album valde: τ cito frāgibile τ leue sicut amilũ qḋ quādo miscet cũ aliquo liquore cito dissoluit. qḋ ē tcũ frangitur odorat ex eo acerositas filis acerositati frumēti. quidā autē adulterāt ipsum cũ stercore turturis comedentis riʒum. nam illud stercus est ei simile.

Emplīm ex fimo bouiocō tra ydropisim.

Linimentuʒ ex eo cōtra cōbustionē ignis.

Fim⁹ vace cōtra podagrā

Fim⁹ muris suppo sit⁹ soluit infantes

¶ Cap. 270.

Jnel. aral vel fugel. vl' affagel. gre. raffan⁹. vel scandix. lat. vero radix. τ ē herba ꝭm Sera. lib. agg. capi. finel. quam nos radicem vocam⁹: e o ꝙ totũ deorsum mittit τ illa vocat raffan⁹ domestic⁹. est ali⁹ agrestis ꝭm eundē qui fortior est domestico: quē romani vocāt aromarachion τ ab aliquib⁹ vocatur radix curica hʒ folia silia foliis raffani domestici. i. radicis. τ hʒ radicē subtilē mollē longam τ teneram: τ sapor ei⁹ est acutus. τ ille vocatur a nobis raffanus cum decipiamur qr raffanus domesticus est radix. sed qḋ nos vocamus raffanũ ē raffan⁹ agrestis. Et alius raffanus agrestis hñs folia similia lapsane. τ hʒ radicē mollē subtilē longā tenerā. τ sapor eius est acutus cuius folia τ rami coquunt τ comeduntur. τ conueniũt stomaco. τ ista spēs gre. vocatur scandix. latine rapesta.

radix vel raffanus

Sal. viij. sim. ꝑbar. cap. de raffano. virtus eius calida est in tertio τ in scdo desiccat: cuiussemē est fortius omnibus partibus plante. τ agrestis quidem fortior ē dōestico: cui⁹ v̄t⁹ ē subtiliatiua τ diaforetica. Cap. 74

Posse. Dia. Calefacit rafan⁹ in cibo grata ori: sed stō parũ acomodata est. ruct⁹ τ vrinā cit. bonā itidē facit aluũ: sʒ opʒ a cibo eā sumere: sic magis digōni ꝓferēt. presũpta. n. cibũ in stō supra se suspēdit. presumpta itidē vomitiōib⁹ accōmodata ē: sensus exacuit: estur elixa. vtilr ꝯtra veterē tussim: τ q̄ crassa i pectore ꝯcrescũt: cortex rafani: ex aceto mulso sumpt⁹ maiori efficatia ad vomitatiōes est. curē subeũtib⁹ aqs. lienosisꝗ̃ vtilr raffan⁹ emplī modo iponit. delet sugillata ex melle: sistit q̄ pascēdo serpũt: viperarũ morsib⁹ succurrit. capilli defluuia quas allopetias dicũt explet: lētigines cuʒ lolii farina exterit: fũgoꝝ strāgulationib⁹ in cibo potuꝗ̃ subuenit. et preter oia hec mēses ēt trahit. Vomitoriũ ēt semē raffani est:

Urinā cit: ⁊ cū aceto positū lienē minuit. gāgrenas idē
empl'i modo impositū efficacissime circūclarificat: cali
dū in aceto mulso coctū ↄtra anginas vtil'r gargariza
tur: ⁊ cōtra cerase morsus cū vino vtiliter bibit. Agre
stis vero raffanus quā romani armoraciā vocāt: folia
satiue similia habet: multoq; magis lapsane. radicē hꝫ
gracilem: mollem sapore acri: coquunt olerū mō folia
⁊ radix in cibos. Estq; illi calefatieñ. ⁊ vrinā ciendi vis
veruntamē ipsa estuosa est.

Sera. auc. Dias. Raffan⁹ qñ comeditur generat vētositates hꝫ bonū saporē ⁊ nō est bon⁹
stomaco. ⁊ facit eructuare: ꝓuocat vrinā. ⁊ qñ come/
dit post cibū mollit ventrē ⁊ iuuat cibum ad descendē
dū. Et qñ sumit añ cibū ipellit eū ad supiora nec dimit
tit eū descēdere ad fūdū stōi. et pp hāc cāꝫ qñ sumit añ
cibū ꝓuocat vomitū ⁊ subtiliat sensus. ⁊ si coquat et su
mat ↄfert tussi antique ⁊ hūorib⁹ grossis aggregatis in
pectore. Et cortex ei⁹ qñ admistrat cū scheniabin ē ma
gis ꝓuocatiu⁹ vomit⁹: ⁊ conueniēs hydropisi. ⁊ qñ fit
empl'm cū eo ↄfert spleni. ⁊ qñ miscet cū melle ⁊ fit em
plastrū cū eo aufert liuorē factū sub oculo. ⁊ ↄfert mor
sui tyrij. Et qñ miscet cū farina lolij facit nasci pillos in
alopitia ⁊ abstergit bothor. et ↄfert strāgulatiōi fūgo
rū. ⁊ qñ comedit ⁊ bibit ꝓuocat mēstrua. semē vero ra
fani qñ bibit cū aceto facit vomere. ⁊ ꝓuocat vrinam
⁊ resoluit duritiē vel tumorē splenis. ⁊ qñ cogt cū sche
niabin et fit gargarism⁹ resoluit sqnantiā: ⁊ ↄuenit stō.
Sed raffan⁹ agrestis. quē romani vocāt armoraciam:
hꝫ folia silia folijs raffani domestici ⁊ hꝫ radicē subtilē
lōgā et mollē: ⁊ sapor eius ē declinis acuitati ⁊ cōuenit
stomaco. Radix raffani ↄburit ⁊ pulueriзat sup vlcera
hūida: ⁊ mūdificat ⁊ exiccat ea. et folia qdē raffani cō/
Succus raffāi auget lac et spma. et vꝫ ad dolorē auriū. ferūt ictericie ⁊ dolorib⁹ epatis et opillatiōi ei⁹. succus
raffani si bibat expellit aq̄ hydropicoꝝ. auget in desíde
rio coitum ⁊ spma. et lac. et est mal⁹ capiti. oculo ⁊ den
tib⁹ ⁊ palato et corrūpit cibū sui leuigatiōe. ⁊ qñ cōtū/
ditur et proicit super scorbionem morit statim aut si in
oleo buliat ↄfert dolori auriū instillatus in eas.

Cap. 230 ⁊ octauo sim. cap. 74.

Sal. ad paternianū. Raffanus omnib⁹ not⁹ est: q radix appellatur. radicem habet similē ra/
pe. sed longiorez que comesta a ieiuno prout antidotū
magnū est adiutorium sanitatis ⁊ tutamētū corporis.
sed inflationem operat. ructus fetidos facit ⁊ vrinam
mouet: ventrē relaxat. decoct⁹ vero in cibo sumpt⁹ pti
sicis ꝓdest et toracē a flegmate laborantem emendat
Cortex vero eius cum aceto ⁊ melle acceptus vomit⁹
mouet: hydropicis ⁊ spleneticis prodest si in modū ca/
taplasme imponatur putredines curat: ⁊ liuores tollit
et contra viperaruꝫ morsus prodest. alopitias capitis
iuuat: fungos malos aut in potu aut in cibo sumpta cō
pescit. Semen vero eius cū aceto datū splenem minuit
si in aceto ⁊ melle radix eius coquat ⁊ gargarizat schi
nanācez curat: folia eius tōsa ⁊ imposita omnib⁹ arti/
culis dolentib⁹ prodest.

Ca. 576. **Aui.** ij. cano. cap. lignum raffani cali. ⁊ humi. in. j. semen eius cal. in. iij.

Findoblen. i. prassium.
Finodol. i. frigus.
Finichiō finikios. i. dacti/
lus. finikes dactili et fi/
nikes ēt palme
Finoconindi. i. tamarindi.
Finifir ē gen⁹ portulace fir
fir. Almā. tra. 3. ca. xviij
Finigmō gre. i. rubificatio
que fit a finapismo. Cas
sius fel. Pau.
Finixin. finix. i. palma.
Finix gr. arbor ipa palme
Isi. a fenice auc. l. feichia
Firam. Alfiraꝫ. Saliū ebe
naos ara. haruset. gr. ga
leos. Mustella. Steph.
Fasalita. fisalidos. alex. i.
alkekengi spēs solatri.
Sera. Auic.

Fisa. fisoma. gre. tūor. i. vē
tositas. fisma flat⁹.
Fissalidos. vesikago. vesi
caria. vesicago. patrisi/
on idest ferula kekengi
cacabum
Fisselle solis. i. atbom. fa/
uille solis.
Fissen. i. qñ frangit craneū
⁊ infrigidat velamen ⁊
apostematur.
Fisima. i. flatus.
Fisionta. i. tumor.
Fisis. i. natura.
Fisoides. i. fisticus.
Fisodes. i. inflatiōes q̄ ab i
dignatiōe fiūt. O ri.
Fistic⁹ postacea. i. fructus
testa habēs ⁊ nucleū vt
auellana: lꝫ minor. pro
quo. l. pistatia.
Fistula. i. stipites albi pilo/
si siles polij. et pilosio/
res vt cotuꝫ. l. burchdi
Fistula nasi. i. polipus.
Fistula pastoris i. almea al
cima.

Aui. lib. ij. c. de fistula pastoris. virtus
eius est abstersiua: resol
uit apostemata fixa et
grauia in visceribus cō
fert lapidi renum ⁊ frā
git ipsum. decoctio eius
et radix ipsius cōfert vi
ceribus intestinorū. ali
as virtutes inuenies in
l. almea.
Fisulabiar. i. piper album.
Fisulesbech. i. pip nigrū.
Ficableos. i. alleluia
Fitamos. i. vsnee.
Fiteuma. Dia. folia habet
similia strucio.
Fitria gre. Demost. qȯ ꝼm
veteres elmon dictū est
cū angulo lachrymalis
oculi corroso vel dimi/
nuto quoquomō fora/
mē naturale qȯ ibi ē pa
tefit vltra naturaꝫ. q̄re
sequit fluor lachrymaꝝ
assiduus.

Fiticis. i. corosio anguli la
chrymalis: per quā fo/
ramē qȯ ibi est patefit.
Firios idem
Firomos. l. vpupa auis.
Firon gre. i. plāta vel vir/
gultū.
Fironū. i. malorū spirituꝫ.
Flagelsue. i. ozimuꝫ.
Famula hoc nomen mul/
tis plantis attribuitur:
potius tamē spēi cuius/
dā plāte que serpit sup
sepes: cui⁹ flores sunt in
globo sicut capilli albi:
in quorū capillorū radi
dice sūt semia adurētia
gustū fortiter sil'r colle/
cta in racemū hāc gre/
ca herbaria ꝑmilocha/
di vocabāt qdā vitē al/
bā dicūt rami oēs flexi
biles lōgi tenaces ad li/
gādos rusticorū fasces
apti vt funes. flāmula si
milis ē ei nisi eēt breuior
⁊ i siluestrib⁹ magis ori
tur ⁊ p terrā extēditur
ꝼm Saladinū ē pes cor
uinus.
Fegmagogū gr. i. flegma
tis eductiuum.
Flegmō general'r oē apo/
stema maxime calidū ꝓ
prie ꝟo ex sanguie gal.
lib. de mala cōplexiōe.
diuersa ca.
Fleogmenos gre. ardens
inde flegmona oculorū
i. inflāmatio palpebra/
rū resistēs cū rubore tē
sione ⁊ dolore vt aperi
ri nō valeant oculi.
Flicon. i. polion.
Fliktix gre. pustula. lib de
doctri. gre.
Flinea ē idē qȯ felmemir/
chi vel febememischi: et
est ozimū gariofilatum
Flios capareos. i. cappa/
ri cortex.
Flobarium. i. ambra

Cap. 271

Flommos vel flosmus. gre. ara. busuri. la. vero tapsus barbassus. Tapsus barbassus.

Sera. capi. flommos. Duo sunt eius genera. mascul⁹ ⁊ femina. ma
sculus est alb⁹: femia nigra. Mascul⁹ hꝫ folia oblōga
⁊ angusta: hastā tenuē ⁊ semē tenue. femia ꝟo hꝫ folia
cauliculo silia: sꝫ aspiora ⁊ latiora: ⁊ hastā longā cubi/
to vno albā ⁊ aspaꝫ: flores virides ⁊ albos: ⁊ semē ni/
grū radix ē illi dura policis grossitudinē hñs. nascit in
cāpis. ē alia flōmos agrestis ꝟgas hñs lōgas i se ⁊ ar
borosas: ⁊ folia salute silia circa virgas suas. flores su
os hꝫ aurosos aut mellinos sicut prassij: sꝫ folia sūt illi
aspera

aspera circũ terrã ⁊ obrotũda. Est alterũ gen⁹ flõmos qd lignitis dr aut trial: vl' folia hñs tria aut q̃ttuor aut plura piguia aspa ⁊ grossa: qb⁹ multi i lucernis vtunt.

cap.157. et.158. **Gal.** octauo simp. phar. cap. flõmos. quedã est fo lijs alba. quedã vero nigra. alba. alia quidez ẽ mascul⁹ cui⁹: folia sunt strictiora. alia vero femia cui⁹ folia sunt maiora. Et vltra has est alia flõmos agria. i. barbassus siluestris nũcupata aurifcris est floribus: ra dix pontica exñs gustu.

lib.xxvi. c.6. i pn. **Pli.** ca. flõmon. fri. ⁊ sic. cõplonis est: quarũ altera est masculus albioribus folijs atq₃ angustiorib⁹ Altera femina folijs latioribus atq₃ nigris. est aliud ge nus qd latini herbã lucernalẽ: vocãt ab eo q̃ ex ea lucẽ faciũt: vñ lucibros eã vocãt eo q̃ lucẽ prebeat vmbris.

Dos. Dia. Radices omnis generis sunt stipti ce. fluxum vẽtris vni modus ipa p. datur cum vino stringit. Elixatura earum bibita con quassationes ⁊ dolores laterum tollit: tussim mitigat dolorez dentiũ gargarismo adhibita cõpescit. flomos vero que florem hz aurosum capillos inficit. folia eius cocta i aqua ⁊ vt cataplasma imposita durities ⁊ tumo res oculorum soluent. maligna vulnera melle ⁊ vino addito ad sanitatem perducunt: aceto vero mixto vul neribus recentibus singulare presidium est: punctum scorpionis mitigat. Agrestis flommos folia combustio ni opitulantur. folia eius que dicit femina cũ caricis cõ posita memoratis cancris putredinem non admittit.

Gal. Radix eius fluxibiles passiones iuuat. gar garizant autem eã in ore quidam ad dentiuz dolorem. folia vero diaforetice sunt virtutis: flores ei⁹ capillos purificant. oium. n. folia siccatiue ⁊ moderate abstersiue sunt virtutis.

Pli. fomentatio facta ex vino decoctionis eius vz contra emoroydas. Ad idem vz si anus ex eo tergat post assellationẽ. vz etiã ad tenasmonẽ enkatis ma ex aqua decoctionis: ⁊ cõtra fluxum ventris.

Flom. i. purum. Flommum. i. enula. Dias.

Flora est medicamẽ excoriatiuum cutis: qd fit cerusa cũ oleo trita ⁊ cera modica coquat in vase cupreo: ⁊ vte re vt cataplasma. vñ volumus celeriter coriũ educere

Gal. in libro dinamidiarum. Floridos. flotidos. i. pes columbinus.

Flos interpretatur lux.

Fluos eris fit ex ere fuso a fornace trãslato. id qd spõte inde cadit est flos eris. illud vo qd vi excutitur dr eru go eris: ⁊ potissime hec fiunt cum aqua refrigeratur. Ista manifestius inuenies in. l. bobas. Pli. li. 34. ca. 2. in principio.

Flaura. i. planta leonis: ⁊ ẽ spẽs bãdacoche. l. trifolium

Flebs. gre. vena. li. de doctri. greca.

Flebotomia. i. veneincisio a fles quod est vena ⁊ tome quod est incisio vel sectio

Flos salis quid est. l. Alosantus santos.

Flos syriacus. i. flos maluauisci. vel malue.

Flos traci. i. cartani vl' albucq̃. i. añ crocum vl' flos nici.

Flos vitis agrestis: qd est. l. enantium.

Flos. gre. flamma. Fobis. i. timor.

Fobisos. fobisios. in alcanna.

Foca: vel fuchach. ara. furca est potus factus ex ordeo ⁊ alijs. rebus calis vt zinziber. ⁊ silia que ponũtur in vasis terreis paruis bñ obturatis ⁊ cũ aperiunt salit inaltũ. ⁊ vocat ceruisia. vel est spicis q dr vitulus ma rinus hñs pedes vt catul⁹: pilosus vt capra parit fili os vt cetera quadrupedia. pascit herba terra ⁊ mari dicitur ara. kike. kikion. li. de doc. gre.

Focides focitides. i. gariofilata.

Focilia sun duo ossa ex quib⁹ cõiũctis i lõgitudine cõpo nitur aseid. Fodẽ. i. os flõi. Gal. li. 3. de crisi. c. vl.

Fobobros. i. brassica.

Fobolia qd ẽ. l. Alzuni.

Fobolion. i. musa.

Folcos. folcus. i. macer.

Folebrus. i. mellilotum.

Folliodes. i. apium risus.

Foliodesis.

Foliteris. folitis. i. pirgias Diasco.

Folium quid est. l. sedis

Folia narium. i. extremita tes narium. Gal. quarto interiorum ca. quarto.

Cap. 272.

Folium agreste. Dias. lib. 3. c. 132.

Olium agreste fm Dia. hz duas spẽs. ma sculũ. s. ⁊ feminam. femina vero saxosis na scit locis sicut brio: sed viridiora folia hz si cut oliua: ⁊ virgã tenerẽ ⁊ breuẽ radicẽ te nuẽ: ⁊ florẽ albũ: semen est illi albũ ⁊ minu tum sicut miconio. Masculus vero oia vt supra silia hz preter semen. Semẽ eius simile est oriu ⁊ oliue florẽti ⁊ butruosum veris tempore florens. dicitur vero arseno gonosos: q₃ quisquis eum biberit masculos generabit. Thilogomos vero dicitur: quia quicunq₃ feminam bi berit ⁊ feminas generabit hec omnia crat ebras peritis simus medicus scripsit mihi: ⁊ maxime hystoria ista pla cuit nobis.

Folia celsi. i. rubi.

Follo. i. lana.

Fomẽtatio est qñ ex deco ctione aliqua₃ herbarũ membrum fumigatur et eadem fonetur.

Fomos. i. vsnee.

Fon. i. ozimũ. quidã dicũt q̃ est cameleonta nigra.

Fonfoni. gre. i. son⁹ vl' vox

Fonisalbon. i. epatica fori

Fcalis idem.

Fontrixa. i. cameleonta.

Fonos. i. timor inde ydro fonia vel ydeofonitia. i. timor aque ab ydros q̃ ẽ aqua: ⁊ fonos qd timor.

Fouos idem.

Forbion. i. euforbium.

Foricalis. i. epatica foni salbon idem.

Forimũ. i. alumẽ humidũ. Gal. 9. memiri. cap. s.

Formica. est pustula pua q̃ egredit ⁊ forrasse vlce rat: ⁊ fortasse resoluitur ⁊ color eius declinat ad citrinitatẽ ⁊ fit ex colera rubea ⁊ ẽ vt granũ milij

Formicalis. i. almustagi.

Forobros. i. litium.

Forosmos ẽ ẽa spẽs ethice

Forosion. i. cimbalaria.

Fos gre. lux splẽdor. iubar

Fosula. i. almea.

Fossula est vlcus oculi te nui rotũditate formatũ: quod etiã botrion dicitur Demost.

Fosure vel fosire. idest vi tis alba

Fouos gre. i. fonos formi do timor.

Foydes. foydesis. foydesi os euz dolor q cãtur ex estu vel solis calore

Fragraria idest herba fe rens fraga Ouidius me tamor. montanaq₃ fra ga legebant.

Fraxinus qd ẽ. l. dirdan.

Frengemesckin p ferẽge misch. i. ozimum. Haly.

Freneticos grece freneti cus.

Frenitis. frenisis. ipsa ra bies hoc nomẽ nõ ẽ mor bi: sed ipsius accũtis na₃ morbus est apostema.

Frangedem quid est lege lemnias.

Fricti. i. resina frixa.

Fricridis frikodis. gre. i. rigores: horreos.

Frigia sunt supfluitates q̃ in oculis oriuntur.

Frigas. i. martirum.

Frigius lapis quid est. l. la pis frigius.

Frike gre. rigor: horror. Gal. 2. tera. c. 20.

Frixa. i. colofonia.

Fronesis. grece discretio prudentia sapientia.

Frosin. i. letitia.

Fructus horrarij. i. estiua les.

Fructus iuniperi quid est. l. habilbalach.

Frudon idest laurus vel bacce eius.

Frumẽtũ qd est. l. beuda.

Fthnioides. idest prisicus gre.

Fthir. i. pediculus. gre.

Fthis. tabo. i. ptisis.

Fthisis. gre. tabes. dipto ton macies.

Fthonhos.i.sonus.gre.la ti.prongus.

Fthyrosprion grece gur/gulio.

Cap. 273.

Marci/nella.

FU ara.gre.lithinis.lat.vero marcinella valeriana herba gatte.herba benedicta amatilla genicularis antilla.fistar valētina ser/pillum maius.

Sera. lib.aggr.cap.fu.aucto.Diasco.est spica silvestris habens folia similia folijs herbe q̃ dicitur gre.ipolellinū:τ hȝ stipitē longitudine vni⁹ brachij.aut amplius:cuius color declinat ad purpureitatē τ est interi⁹ cōcauus τ nodosus hñs florem in figura similem narcisco.nisi q2 est minor eo:sed in albedine est sicut ille:τ est in eo parū purpurei coloris.Et illud quod est inferius est grossi⁹ q̃ʒ qd̄ est superi⁹ sicut spica frumēti.Radix eius subruffa in modū paruuli digiti.τ igrediuntur ab iferiorib⁹ eius come iuolute sicut squinantū τ elleborus niger τ sunt inuicē adherētes:quarum color vergit ad albedinē.τ habet odorē bonū:τ est aliquātulum in ea de odore nardi cum pauca pinguedine.τ qd̄ de ipsa administratur est radix eius cum comis suis.

Cap.161. τ ad paternianū ca.112.

Sal. 8.sim.pha.cap.fu.Aromatica quodāmō est huius herba nardo similis s̄m virtutē sed ad plurimū deficiēs.Et in radice ipsi⁹ plāte est aromaticitas:τ virt⁹ eius assimilatur virtuti spice nardi:τ est cali.in scd̄o.sic.in fine eius.τ vrinam prouocat.

Pos.Aui. 2.canonis:fu.folia ei⁹ sunt sicut folia apij magna habētis folia τ stipites:τ eius crus est vnius cubiti τ plus planū tenerū cuius supremū est grossuȝ.primū grossitudini digiti purpureū hñs nodos τ hȝ florē sicut narcicus aut maiorē narcisco τ in albo ipsi⁹ ē quasi purpureū.τ inferi⁹ in radice sua emittit ramos:Et in radice sua est aromaticus odor.τ virtus eis est similis spice in reb⁹ plurimis.Uirtus radicis ei⁹ est aromatica calefaciens.cōfert dolori lateris:puocat vrinā si bibaẗ sicca:τ ei⁹ decoctio puocat menstrua.

Pla. c.de fu.cal.τ sic.de scd̄o gradu eligenda τ interius solidā hñs substantiam.

Pau. Contra stranguriā τ dissuriā deẗ vinū decoctionis eius:herba etiā decocta τ supposita vrinā prouocat:ad digestionē cōfortādū τ dolorem stomaci ex frigida causa:deẗ vinū decoctiōis ei⁹:τ seminis feniculi vel masticis cū succo illius herbe diuretice.contra vitium pectoris deẗ vinū decoctionis eius τ gūmi arabici:ad superfluitatē matricis desiccādū fiat fomentū ex aqua decoctionis vel suppositorū ex bombice intincta in cōfectiōe facta ex puluere eius τ oleo muscelino vel cōi ꝯ opilationē splēis τ eparis ex frigida cā deẗ vinū decoctiōis ei⁹ cal.τ sic.i.2.diuretica radix ei⁹.

Fuca ē sicut puluis:τ inuenitur sub lapide asij:τ est flos eius.

Fuchala.fuchaba.i.pot⁹ q̃ fit de ordeo τ aqua.fucadion gre.l.focha

Fucata vestis.i.rubea vestis.

Fuchabilosus.i.ciclemen.

Fuchos.fucos fuculion.i.lenticula aque Ste.thabelchā.

Fucionum.fucina.i.paucedanum.

Fucidion.i.mellilotum.

Fucumblen.i.vsnee.

Fuc⁹ ē spēs herbe de q̃ tingit lana rubea ide fucatu vestis.i.vestis sic tincta rubea.

Fufalū.i.faufel.Step.

Fufosac.fufosaciō.i.poliū

Fufuls.i.fulful

Furfur ē gen⁹ portulace.

Fusus.i.spēs volubilis.

Fugeblā.i.cimbalaria.

Fugel.fugeli.fugil.i.raffanus.ara.fugellum radix eius.halyab.

Fugia.i.fuligo.fugileidē.

Fugille:sunt apata de genere apatū glādulosoꝝ.

Fulicinium est herba saponaria.

fulel.i.faliel.falieli.τ ē raffanus.fulel.idem.

fulful.fruct⁹ est similis glādi in virtute durus:τ pōticus in sapore.

fulfulume.i.radix piperis

fulume.idē cōstantinus.

fulfumia.i.radix piperis τ est lignum eius.

fulfu.fulfulabzach.i.piper album.

fulcon quid est.l.Sadegū Stepha.

fulfel.ara.piper.Sera.

fulfulelberb.i.pip nigrum

fulfubē.fulfumiō idest ozimum.mōtanum.

fulgeilen.izimar.

fulbeil.i.memithe.

fulica.ē quedā auis nigra:q̃ cōtinue degit in aquis.

fuligo.dr̄ eo qd̄ ex fumo fit τ murio adheret p cōtinuā effumationem.

fulmos ē herba que dr̄ testiculus sacerdotis

fullones:sunt illi qui lauāt τ recōciāt pānos τ.potissime de lana.nā lana vocaẗ fullo:τ pp hoc saponaria vocaẗ herba fullonum:q2 ex ea lauāt τ abstergūt pānos fullones:

borith.burith sūt dipsacus siue virga pastoris vocaẗ cardo fullonū:q2 fullones vtuntur eo pannos reconciando.

fult quid est.l.fura.

fulume.fulfulume.idest radix piperis.

fuluus.i.albus

fuluum.i.subruffum

fumaria.dia.ē herba gre.dcā capnos.Oxidertes

fumaria fumarion idest fumusterre.

fumatrios.i.os mundi.

fumoinon.fumon.i.iusgamus.niger.Sera.

fumosac.i.ceterac.

fumoson.i.caprifolium.

fumus qd ē.l.Cochā

fumusterre qd est.l.steng.

funacalesus.funalesusgēs est artanate.τ est species burborimarien.

funifich.i.amomum.

funugus.dicitur ꝙ multo tiens comedentes moriui sunt fatar.τ ara.vocatur acar lege acar gre.micete.Pli.li.xix.ca.iij.in prin.

fungus abietis.idest agaricus.

fungus vespnicus.i.terra ruberi.τ vocaẗ arab.hamech vesceni⁹ lege hame

funoblaron.i.blacce bisantia.

funosis.funosios.i.satiriasis.

Furason.i.apiū risus

Furbuculus.i.animal simile aranee.qd̄ vocaẗ venatrix muscarum.l.murechion amdebuit.

Furbuculritis idem.

Furbum.i.fuscum.

Furca fit de ordio τ ē ceruisa p.c. Furohaa.idem foca.Dia.

Furfur tritici quid est lege Cantabrum.

Furfurisca.ptiriasis.gre.i.furfur capitis.Alexan.Cantabrities

Furibron.i.mentastrum.

Furios.Furiolufon idest antrax.

Furogigi.furogi.arab.i.gallus.

Furoglodes.i.acorus.

Furisti.i.pinus

Fursus.est caro addita in ore matricis que prolongatur in estate τ breuiaẗ in hyeme.

Furūculus.i.carbūculus malus feruens tumor.

Fusasalum.fusalium.idest faufel.

Fusalidos.i.alkekengi.

Fusel est planta que similaẗ nucimuscate qua.caremus.

Fuserachion idest matrisilua.

Fusi.i.faba.

Fusiricion.fusiricium idest altea.

Fusiricon.Fusuricon.i.me medicamen ad scabiē:et est fasiricon vl̄ alfasiricō

Fusol.fusolium.i.rubet

Fustic.i.festuca.

Fustoc idem.

Fusir qd est.l.cantabrū

Fusuricon.i.alfasiricon

Cap. 274.

Spelta. Cap.122.

FUta.ara.vel fult:vl̄ als:vl̄ balca gre.bēge vl̄ trag⁹ vl̄ zeia vel eliaca.la.vero dr̄ spelta

Sera. lib.aggre.cap.fult.Ipsa sicut ordei granū.Sūt ei⁹ due spēs in vna

in vna inueniunt duo grana: et in alia vnū. et quodlibet granū in cortice suo: et ipm quidē min⁹ nutrit q̄ ordeuz et est boni saporis panis. n. qui ex eo fit. min⁹ nutrit q̄ panis tritici vel ordei. Et idē auc. Dia. ca. tragus figura ei⁹ est figura grani qd̄ dī candarusiū: et ē minoris nutrimenti: q2 multū h3 de furfure. et nō est facilis digestionis: et mollit ventrem. Et idem auc. Pau. tragus est spelta et est ex speciebus granorū: mala stō: et lenit ventrem Et idem aucto. Ysaac. est frigi. et humi. viscosa.

Gal. primo de alimentis. c. 9. de spelta c. zeia. auc. Dia. zeia duplex: hec quidē est simplex. et vocatur kirmō. hec aūt dikolikos vocat: in duob⁹ quidē nuolueris cōiugatū h̄ns semē. min⁹ aūt nutritiua frumentis. est. n. pfundarū radicū et multoꝝ calamoꝝ. fructus aūt euissimus et affectat⁹ ab oīb⁹ aīalib⁹. Est aūt simile frumētis in frindis regionib⁹ cultū fit autē magis nutritiua si cum ordeo aptaq̄ stō farina fcā ex eo et frumento fiunt pultes. est aūt satis nutritiuū et facile elaborabile: magis aūt subcitatiuum vētris. Et idem. 6. sim. phar. ca. zeia. Medium quodāmodo virtutē h3 inter frumenta et ordea. et iō innotescat tibi per ea.

Pol. Sera. Mollit naturā et generat inflationes et rugit⁹: et ē bona viscositatibus pulmonis et pectoris et forti tussi. nā fiunt ex ea loboc: et pultes: et prouocat vrinam. et mūdificat renes et vesicas.

Fuxal. i. croco magna.	Fuxa. i. lunaria.
Fux. i. fex antiqua.	De littera .G.

Littera vtuntur greci cum omnibus vocalib⁹ sicut nos et gāma vocāt. hoc tū interest q̄ qū duo. g. in eadē dictione sibi iuxta scribunt. pmū assumit sonuz littere. n. nam scribunt agellos et proferunt angelos. silr si. g. antecedit. k. eundē enim assumit sonū Arabes vō habēt lrā gimni quā multe dictiones desinunt vt xeiterag quibus multi addūt. i. dicēres xeitargi. Aliā lrām habēt dictam gaiz que si finalis venit fine. i. scribenda est vt dimag.

Gabira garab. h3 Pau. in pprio caplō est plāta similis nespillo acuti odoris. quā multi dicūt esse speciem cinamomi: cuius odore insaniunt homines ad coitū furientes; et mulieres sui odore querentes coitum clamant vt gatte. Cōplur⁹ particula. xxij. Rabi Moysi.

Gabiragubeira. i. nespilla mespilla Ste.	Gazada. i. centaurea.
Gaci. i. gichia. l. gischia.	Gagil. i. aisdo.
Gafasul. i. grana solis.	Gagarab. i. antimonium.
Gafari. gafatin. i. eupatorium.	Gagates est lapis niger. l. lapis gagates.
Gafeata. idem. Gafid. similiter. Gafit.	Gagif. i. vsnee.
Gafecol. Gafesol. i. blacebi santia.	Gagila qualea. gre. i. agla gracul⁹. coturnix. ortix.
Gafit. ē eupatoriū. Diasc.	Gagimon. i. ypericon.
Gafir. i. Semperuiua. Saladinus	Gabaen. i. scissura attritio haly secūda tegni cōmēto. xxxij. et tertia tegni. cōmento. lxxij.

Cap. 275.

Leticula vel lentigo aque. Ca. 245: Gabaleb. ara. gre. labar. vel stratiotis vl' facus qui in calmatibus latine lenticula aque vel lentigo aque.

Sera. li. aggre. c. gabaleb. Gabaleb. i. lēticula aque ex ea ē marina: et ex ea est aque dulcis. sed illa que est aque dulcis est illa que reperit sup aquas erecta. habēs corticē viridez et est rotunda sicut lenticula similis est ei in figura sua: et re peritur in lapidibus super aquam erecta natans super faciem aque.

Gal. 8. sim. phar. ca. straciotis. Straciotis siue fi ractoris qui quiqē est aquosus humid⁹ et frigidus virtute est q vero terrestris h3 qd stipticitatis. Et idē eodē lib. c. fac⁹ humi. et frigi. ē i scdō fm vtrūq̄. Cap. 120. Ca. 154.

Pau. ca. straciotis. herba ē que nascit in supficie aque sine radice cū folijs silibus semperuiue. Est aūt virtutis redarguētis ac remordentis.

Dia. cap. de lenticula aque. Colorem viridem h3 virtus est ei frigida.

Pol. Gal. h3 qd stipticitatis pp qd̄ vulnera pōt cōsolidare. et vlcerib⁹ ē vtilis quidā aūt ea et ad emorosagias. vtunt et ad fistulas.

Pau. Potui data v3 ad florē sanguinis ex renib⁹ et cū aceto ptrita atq̄ cataplasma adhibita.

Dia. O ēs tumores spargit: ignē sacrū extinguit pedagricis necesse miscet medicaminib⁹ sola: et cum polenta apponitur infantibus. et auterocellicis prestat. effectum.

Gaira. Gire. i. colla glutcn. Stepha.	Galla ozida lapsana. ara. haff. idest galla asiana q̄ fertur ab asia regione: et vocatur similiter onfacidos cecidos alapsalis et est fructus quercus: pro quo. l. hafs.
Gaisdo guaisdo idest herba fullonum vel saponaria que osatis gre. dicitur. lege. borich. burith. Macer.	Galakridos. lithos. l. lacteus lapis.
Gala. i. lac galacidē.	Galanga cipus babylonicus idē. quidā dicunt q̄ ē frutex. l. gulicugē.
Galab. i. almes indum.	Galas. i. vulpis.
Galac. galak. gre. lac. inde mugalac et oxigalac. i. lac acetosum.	Galatera galaktera. i. lactens porcellus.
Galacon est quoddam genus eris.	Galatides. i. titimallus.
Galla qd est. l. hafs. Diasc. est semen dendrios. cui⁹ vnum genus dicitur onfacitis et c.	Galatina gre. dicitur: qm̄ est quasi lactei coloris: et est sapor quidā fm alios papilio.
Galla cipressi quid est lege safso.	

Galbanū keuech. ara. et bazard. pter pprietatē quā h3 cōtra venena est succus vel lachrymum cuiusdam speciei ferule: que grece dicit narticos. et est semen ei⁹ careos. l. benealbeg. Dia. Pli. li. xij. ca. xxvj.

Galbū. i. nux vomica.	galcis. i. vulpis.
galca. i. cefalea.	galea. i. regalca. l. degalca.

Cap. 275.

Galeobesis galapsis vel galeobdelon. galeobesis. li. 4. c. cx

Dia. c. galeobesis galeobesis fructex est paruus cui virga est et folia similia vrtice. s3 folia tenuiora que digito cōfricata graue odorē habent: et habet flores minutos et purpureos: nascit circa hortos et in vijs et super omnia tecta tegulata. Pli. lib. xxvij. cap. ix.

Pol. Dia. Folia et haste cui⁹ durities soluūt et cācros māmarū scrofas et potidas spargūt. pustulis medicant vt cataplasma iposita: qd̄ bis i die abijciat et tepidū iterū iponit admixto aceto. elixatura ei⁹ fomēto adhibita pasētia vlcera abstiet et putredies lipidat tumores et cācros spgit adito sale.

galledragā. quid est. Pli. lib. xxvij. cap. x.
galli dicitur cattus vel murilegus. gal.
galeon. i. herba lactis. l. galion. gal. vj. sim. phar.
galeos galli. gre. i. mustella: et ē equocū ad terrenam et ad piscem galiā. Ebenaos. Ste. Alfiram haruset.
galerica. i. kalandria auis Alanda eo q̄ galleata. vi

deatur. Pli.lib.ij.ca.xxxvij.in prin.
Galgasama.i.caro pãniculosa annexa palato sub vuea pendens cooperiens caput canne.
Galgea.i.tinea. Galli galeos.i.mustella.
Gallia Algallia est medicina cõposita ex pluribꝰ spēbꝰ aromaticis. ⁊ hꝫ plures spēs ſm diuersitatem cõpositionis eius: qm̃ dr̃ gallia muscata: qm̃ in ea ingreditur plus de musco q̃ in alijs spēbus ⁊ dr̃ gallia sebellie qm̃ cõponit̃ ex aromatibꝰ: ⁊ quibusdã laxatiuis. nã sebellia idē qḋ quoddã medicamē̃ cõpositũ ex aromatibꝰ ⁊ quibusdã laxatis. Et est gallia allefãgie.i.gallia aromatica: qm̃ eius cõfectio in fine aromatizat̃ cũ rebus odoriferis. oēs p̄dictas spēs inuenies in antidotario. Dama. Et gallia metallina. Alman. trac. 7.c.8. Et est etiã gallia vēeriũ vt apparet in.l.such. ⁊ est gallia corij: vt apparet ibidē. ⁊ est gallia regalis que ponitur in antidotario Auic. ⁊ illa vocatur sil'r gallia magna. vnde qñ in receptis ponitur gallia simpl'r intelligitur gallia muscata: pro qua.l.such.
Gallichia.i.cassia lignea.
Gallicité.i.titimallus.
Gallideorum arõic.i.florꝫ citonie.
Gallina gallus ⁊ pullus eorum quiescũt.l.gigeg.
Galliosis.galliopsis.i.arsenicum. Germacũ rub. zarnech. Gte.
Galipsi.i.raffanus.
Gallitricon.i.pollitricon.
Gallitricũ.Challitricon. gallicrista gallitricõ silueſtre.i.cētrum galli. bo somo. sclera Diasc. dicit gallitricum.i.capillus vene. Pli. Alerotoscopos lib.xxvij.c.v.in fi.
Gallitricus.gallierꝰ.i.sanguinaria: eo q̃ narib' ꝑ posita sanguinē suauit̃ fluer̃ facit. nascit̃ circa vias ⁊ saxosis locis hꝫ in sũmitate velut pedes galli.
Gallitrina.i.lactentia.
Galizafil.i.cibariũ ex lentibus.

Cap. 277.

galiõgal lerion. lio. 4. c. 91. Alion. Gallerion.
Dia. Dictum est sic eo q̃ lac coagulat folia hꝫ ⁊ hastã siliꝫ apperine: Pos. Dia. ſꝫ erectã nascit̃ i cãpis flos eiꝰ ꝯstrictiue virtutis est deniq̃ cõbustionibus impositis opitulat̃. fluxũ sanguinis abstinet miscet̃ ⁊ cerotis olei rosei: ⁊ i sole ponitur quãdiu albũ fit: ⁊ ꝓ acopo in vinum transit. radix vero eius accepta ventreꝫ stimulat. nascitur in campis ⁊ pratis. ⁊ lac coagulat.
Galum.i.menta.
Gallus cuspicus.i.fortis.
Gallꝰ gallinaceus.i.capo ſm quosdam lꝫ falso: qm̃ gallus gallinaceꝰ itelligit̃ gallꝰ galline: ⁊ potissime fortis ⁊ antiquus. ⁊ hoc cõfirmat̃ in codice in titulo de parricidis. l. j. eius virtutes iuenies i.l.gigeg
Gallus matricis. i. mola matricis.
Gallus siluestris.i.fasianꝰ ⁊ est siccioris complexionis q̃ ille qui nutritur in domibus.
Ganolon. Ganolor.i.Biharbichar. Butalmos.
Gangrena gre. idest cancrena.
Ganões.l.apagule ⁊ vue

Cap. 278.

Laurus. Ca. 354. Ara. Gra. gre. dafnos. lati. laurus.
Sera. lib. aggre. c. gare. vel gar. auc. Dia. ex eo est hñs stricta folia ⁊ eh eo est hñs latiora: ⁊ est masculus: ⁊ calefaciunt desiccant calefactiõe ⁊ desiccatione forti. ⁊ granum eius est fortius.
li.i.c.97. Dia. ca. de lauro. alia est latiorũ foliorũ: alia tenuiorũ: sed vterq̃ feruētis virtutis sũt atq̃ recorporatiue: quarum elixatura calida est.
Gal. 6. sim. phar. cap. 107. folia fructus siccant et calefaciunt vehemēter. plus tamen fructus q̃ folia. Cortex vero radicis minus quidem acer ⁊ calidus magis autem amarus. ⁊ quid stipticitatis habet.
Juuenalis. Laurus est arbor cuiꝰ folijs victores coronant̃ vñ lauro ꝑ victoriam coronatꝰ dr̃ laureatus: ⁊ corona qua ꝓpter virginitatē mulieres coronantur vocat̃ aureola.
Pos. Dia. Elixatura eiꝰ insessio missa fuerit ⁊ desup sedat vesicce ⁊ matricis dolorē ꝯpescit: huius folia viridia stiptica: q̃ tunsa ⁊ cataplasmatibus adhibita vespaꝝ ⁊ apum pcussum ꝓhibet: ⁊ oēs tumores spargũt: ⁊ si sinapi aut polēte misceant̃: ⁊ viridia folia bibita nauseam ꝓuocãt: stõm subuertũt. huius bucca plꝰ cali. ē. q̃ folia: ⁊ hꝫ virtutē fortiorē. q̃ tũsa ⁊ electuarũ more melle collecta tussientes ptisicos orthonicos ⁊ thoracis reumatismũ sanitati restituit. cũ vino bibita ictibꝰ scorpionũ occurrit maculas nigras detergit. succꝰ eiꝰ auriũ surditatē manere non sinit: ⁊ incõgruos sonos cũ vino ⁊ oleo ro. adhibita cõpescit. Acopis ⁊ vnctionibꝰ calidis notabil'r miscet̃: corriũ eiusdē arboris tritũ ⁊ bibitũ calculos frãgit: abortum egcludit. epaticis obolis tribꝰ cũ vino bibitũ p̄stat effectũ. succꝰ vo radicis eiꝰ minꝰ ē acer: ⁊ tñ ē amarꝰ: et magis stipticꝰ. ꝑ qḋ lapides vesice rũpit. oīs ãt arbor vires hꝫ acriter relaxãtes ⁊ calefaciētes ⁊ euaporãtes
Gal. Laurus lapides frãgit: ⁊ epaticis ꝓfert bibitus cũ vino odorifero in põdere trium obulorum siue quatuor danich. 6. sim. c. 107.
Gara. alexandrie quid est l. dafnoides.
Garab. vel algarab. idest fistula lachrimal'. ga. vj. sim. ca. de auena.
Garabab. Garbe. i. salix vnde ligantur arbores.
garabingorã. Auic.
garabit.i.radix rubee.
garabe ē species salicis.
gardarig. gardengi. i. cũ caro rubea ītus i palpebra īferiori crescit: ⁊ videtur sicut rosa rubea.
garde est quedam auis sic vocata.
garesol.i.vpupa auis.
gargareon.i. vulua.
garicon. ara.i. agaricus.
garien.i pecora.
gariobium. gariopium.i. herba que vocatur testiculus sacerdotis.
gariofilata agrestis idest baccara.
gargalia.i.pars gutturis ⁊ canne plumonis. Alexã.

Cap. 279.

Gariofilata lati. gre. lapagum. est herba similis agrimonie cuius radix odorē hꝫ gariofiloꝝ dicta a qbusdã sanamũda. Etiã vantia pes leporis ⁊ oculus leporis. c. est. ⁊ sic. in secundo.
Pos. herba ipsa trita ⁊ succus eiꝰ fistulis iniectus sanat ipsas: similiter operat̃ ore captus ad mē̃strua prouocanda fiat fomētũ ex aqua decoctionis eiꝰ. Contra colicam ⁊ ad digestionem confortandum detur vinum decoctionis eius. alias lagopam.
Gal. 7. sim. phar. c. lapagũ. Siccatiue virtutis est vt qua ſm vētrē reumata sufficienter sistat: ca. 657. simp. c.ogario folata.
garhen.i.exiguũ. gal: ij. tegni. textu commē. vij. de testiculis.
gariofilatũ est quedam cõfectio sic vocata que fit gariofolis.
gariofilon est herba dicta filius ante patrem.
gariofilus quid est. l. barmusel.
garifluminis: stincus.
garon.i.piretrum.
garũfel.i.gariofilus
geramon. Dia. Oxifilon.
pleumonia cicutaria herba est ⁊c.l.geramon.
garꝰ muri obsomogarũ.
Almirogarium ab alos qḋ ē sal vulgariter dr̃ almuria. qḋ ē q̃si salsũ gaꝝ Et modꝰ fiēdi ē iste. Ponuntur pisiculi parui in aliquo vase habēte orificium iferius latũ ⁊ superius strictum: ⁊ fit veluti lectus hmõi pisiculorꝫ vl' more lecti sternũtur i vase postea supponit̃ sal ⁊ supponitur

τ superponitur predict⁹ ordo pisciculorum: τ sic fit donec sit vas plenum τ tunc permittit imorari per aliquod tps. tandem explorato sapore τ grato inuento extrahit. garum vel garus pōt dici quelibet salmuria sapida vt habetur in.l.combim. virturē autem eius inuenies in.l.muri. Plin.lib. xxxi.cap.vij.in fi. τ.viij. in princi.
Sasame.i.gusane.
Saseata.i.euparorium.
Saseafati.i.cefalio.
Sasmen.i.folium nil.
Sazel. Sazelus est quoddam animal vltra mare vnde nascitur muscus: vt apparet in.l.misch.
Sealidos Seapolidos. i. sulfurata.
Seaueia.idest succus celidonie.
Sebara.gebarā.i.flosega molendini.
Sebaraflos.i.abrotanuꝫ.
Secablon.i.vsnee.
Secafras.i.fragaria.
Secazum arab. rana. sed apud Aui. τ Sera. disda ba. dicitur.
Secedros.i.muscata.
Secreticum.gre. interpretatur terra: inde gecreticum.i.terra que affertur de insula crete.
Sede.i.pulegium.
Sedeguil. Adeguil sunt q̄dam vene q̄ dicuntur meseraice que sunt iter epar τ intestina. gedegum. i. via vel canalis.
Seduar.ara.zedoaria.
Seffase. Sefrise.i. spongia marina. Sfengi.ara. pōgia immitando grecum.
Sefuesif. i. scariola. Segueisi.l.haarin gegucis. gegucis.
Sesuriser.i.semen.
Seguers quid est lege geo ers Sera.
Sebenech vel algebenech sunt due vene: que sunt in labio inferiori. que floborbomantur. Alman. vij.cap.xxi.
Salpedi.i.sulfur.
Seltina piscium est qn̄ pisces coquuntur in acero τ postea cōgelat acetum cū quo coquunt: τ eodeꝫ modo fit cū carnibus.
Selbenee est vna species ellebori. τ apud quosdā est nux vomica.
Selblea.i.volubilis.
Seldei.geld.arab.i. pellis vel cutis.
Seleales.i. gagatenis vel gagada.
Selfe.gelfei.i.durities palpebrarū.
Sel.i.corū. Selth.idem.
Selda.idest colloquintida Cassius felix.
Seldalatiche.i.coriū vet⁹
Selebalatiche.idem
Seluari. i. iuliar. Balaustia. Saly.

Cap. 280.

Cutis vl' coriū ari etis. Eldalceb ara.lat.i.cutis vel corium arietis. lib.aggre.ca. geldalcheb auc.
Sera. Sal. Qn̄ accipit coriū arietis recēs sicut excoriatur aries: τ ponit super locū pcussiōis cōfert adeo ꝙ curat pcussionis lesionē in die vna τ nocte: qꝛ maturat τ resoluit loca percussa que sunt repleta sanguine.
Pos. Sera. ca.celbelc. Corū lupi vꝫ contra colicā hoc apparet filia i.l.fim⁹. li.2.c.41.
Dia. c.solee. Solee sotulariū vetustoꝝ qn̄ cōbu runtur τ cinisea rū puluerizat sup cōbustionem ignis: τ sup apationem que fit in pedib⁹ a strictura calciamentorū cōuenit. qn̄ puluerizat sup excoriationē que fit in coxis desiccat τ cōsolidat ea. τ scorpiones fugiunt fumigiū eius τ alia venenosa.l. Dermata.
Seleniabin.i.rose condire siue cū zuccaro: τ est zuccarum ro. siue cum melle: τ est mel ro. sed falso. nam geleniabin vel gelia bin est mel ro. sed felenia bin. zuccarum ro. gelia bin syrupus rosarum.
Selea vel gelona. i. colloquintida.
Seleos. geliosus. idest gentiana.
Selifagos. i. saluia. proqua.l. elifagos.
Selman.i.balaustia.
Selosac.i.polium.
Seloc. gelunza. geloum. idest granum auellanee. scilicet nucelle maioris.
Selr.i.corium
Selthalatiche. idest coriuꝫ vetus.
Selue.i.cornu serpentis.
Selude.i.corium serpētis
Selurran.i.vsnee.
Sema.i.parua τ gēma est quedam confectio: τ interpretatur experta.
Semma pelitis est genus crete vel terre vt aspaltum colore nigro.
Semanum.i.corulla
Semara.i. cōfectiones liquide quas mulieres faciunt ad liniēdū faciem.
Sembur. Alkarnub. nabarū.xiloearacra. i. spina alba. Jembur.
Seme.i.dolor colli.
Semealoia.i.semen.
Senealoya idem.
Semerac.i.flos eris
Semeale.i.oleum metropium.
Semolab.idest agnus castus.
Semori.i.fermentū.
Semotilus. idest mercurialis.
Semel.i.lunaria.
Semulac.i.alaca.
Senus.ara. bubalus. lib. de doc.ara.
Senaba.ara.i.ala.
Senabar. i. cinnabarum.
Senar.i.mulier.
Senealoya.i.semen.
Senella.i.cucurbita alexādrina.
Senerare. i. parere. hoc vocabuluꝫ ponitur in.l. burhormariem.
Sēdebeduster. gēdebeda stō.ara.i.castoreū.ste.

Cap. 281.

Enestra vel bulfilex.lati.gre. spartus: vel spargamum.ara. vero ambrabinch] genestra vel bulfilex.
Dia. Spartō est q lobō.i.siliquāg ligon.i.vimē Romani sparsū vl' genista dicūt frucrex ē breues duras τ sine folijs virgas hn̄s easdēq; natiuo lentore ifragiles qb⁹ vites ligāt: siliqs phaseoloꝝ mō fert in qb⁹ semē ceu lētis est florē lilreum qualiber viale hn̄t quas lencoia appellant. Bibunt semēq; ei⁹ in mulsa aque pādere obolorū qnq;: purgātq; p supna egregie veratri mō sine periculo. solū semē iridē p inferna purgat. Quin etiam macerarū in aqua virgas ei⁹: mox tusis τ expressis cōtra anginas coxendicisq; dolores succo illo cyari pondere ieiunis poto auxiliant quidā etiā muria aut mari disinacorātes clistere expressū succū ꝯ coxēdicis dolores ifundūr cruēra simul τ intestinoꝝ ramēta trahēt.
Sal. ocrauo simp. spargamū.i.genestra sicce ē virturis qua vineas apud nos ligāt succus bacculoꝝ τ fructus laxatiue nō debiliter ē virtutis alīs attractiue virtutis.
Jo. Me. cap. de genestra. τ vocat capistrū auri arboꝝ τ ē arbor mōtana sup ei⁹ stipitem eleuat: dēstras fustiū mulre rotūditatis: τ dū plicātur nō pariunt fracturas vn̄ ligant ex eis arbores τ pducūt flores similes figure lunari citrinitatis multe: et proferūt foliculos fm̄ semitā orobi haberēs semina distincta sicut lēres. Jnquit Dia. calida ē τ sicca in scdo: τ semē ei⁹ est calidius: τ i flore ei⁹ τ stipite humiditatis superflua cū virtute incisiua: quare multiplicat vomituꝫ sunt oēs ptes ei⁹ cōturbatiue: incisiue: subtiliatiue: τ prouocatiue. Rectificatio. Nocet stomaco τ cordi. τ dixit Filagrius cū melle ro. tollit ei⁹ nocumētū. τ silr cū rosis τ mastice semē aūt eius ppinādū est cū aqua mellis rosati anisum aūt τ semē feniculi τ dauci τ similia auferunt nocumentum ipsius flos autem eius decoctionem mediocriter sustinet. semen vero eius plus. Capi. 51.
Pau. c. de genestra. Est alia q̄ vocat genestra frigida τ sicca similis genestre supiori: sꝫ mior est τ hꝫ stipites miores τ angustiores τ albū florē facit.
Jo. Me. Per vomitum τ per ventrem educit flegma: τ cum fortitudine vehementi materias que sunt in iuncturis: mundificat re

nes ab omnibus superfluitatibus: et prouocat vrinam fortiter et frangit lapidem in renibus et vesica: et nõ permittit materias figi in eis: neq lapidē densare et quādo flores eius contriti propinantur cum melle rosato aut cū ouo sorbili resoluunt scrofulas. et oximel ex eis aut seminis ipsius soluit apostemata splenis. et si frequentatur vomitus cum eis conuenit sciatice et podagre et dolori renum. Dosis eius est et proprie florum a.ʒ.ij. vsq ad.v. seminum ei9 a.ʒ.ij. vsq tres vel quatuor.

Pau. Uirtutem habet constringendi. Ad fluxum menstruorum valet fomētum ex aqua decoctionis eius. suppositorium etiam ex puluere eius: et succo plantaginis. valet etiam contra dissenteriam predictum fomentum.

¶ Cap. 282.

genestrella.

Genestrella similis est genestre. sed minor hꝫ stipites minutos et angustiores: et florem album facit genestra vero croceum.

Gal. 6. sim. phar. capi. de genestrella. Aspalt9 sm gustum acer simul et stipticus est. postea ex dissimilibus videlicet partibus cōstat partibus quidem suis acribus calefaciens. Alteri9 vero. s. austeris infridās: quare scōm vtrasq infrigidat et desiccat. Et ideo putrefactiōib9 et reumatib9 vtilis est succus.

Genis. gre. Isido. Sextarius libro. ij. est qui bis assumptus dicitur bilibris. Assumptus quater fit greco noie genix.
Generia idest liber quidaꝫ sic vocatus.
Genicularis idest linchitis Dia.
Geniculata. i. centumnodia poligonia proserpinata sanguinaria ideꝫ est alia species sanguinarie differēs ab illa. l. basiar bay. virga pastoris
Genumen. idest semen vel succus.
Geniotisis. idest mercurialis.
Genitalenter. i. aborsus.
Genitra idest gummi rute montanee.
Geniture. i. carnes superflue que nascunt in concauitatibus et opilant.
Genlida. i. rapa.
Genoscon. i. vsnee.
Genotium idest marrubiū
Genseebi. idest domesticum.
Genseit. i. opoponas

¶ Cap. 283.

lib. 3. c. 4 Gētiana

Gentiana lati. gre. narcan. ara. sentiana.

Dia. cap. de gentiana. Dicitur inuenta esse a gentide illyriorꝫ rege vn̄ et nomē accepit: cuius folia que circa radices sūt nuci aut plātagini assimilāt ī sūmo diuisa vel incisa in specie serre immediate habens hastā que hasta lenis est et vacua digiti habens similitudineꝫ longior duobus cubitis nodosa: circa quos nodos folia nascuntur. Semen est ei circa folia in pomullis latis et lenibus: et non inutile sicut affodilli radicem habet sicut aristologie longe solidam et amaram: sed nigrioreꝫ et fragiliorem: nascit locis altis. humectis et vmbrosis.

li. 25. c. 7.

Pli. cap. de gentiana. Hanc inuenit Gentius illiricorum rex que vbiq nascens est in Illirico: tū prestātissima folio frasini. sed magnitudine lactuce caule tenero policis grossitudine cauo: et inaui ex interuallis foliato. trium aliquando cubitorum radice lēta sub nigra sine odore aquosa montibus subalpinis plurima vsus in radice et succo etc.

cap. 265.

Sera. lib. aggre. ca. sentiana. auc. Dia. et est basalax siue basilica: et est planta habens folia que sunt iuxta radicem similia folijs nucum vel plantaginis: et color eorum trahit ad rubedinem sanguinis: et a medietate eius superius vsq ad sumitatem incisione minuta sicut serra et habet hastam concauam interius et lenem in grossitudine vnius digiti: et longitudinis brachij: et hꝫ nodos ad se inuicē distinctos in quib9 nascunt folia: et habet semen velut in pomulis latis lenibus sicut semen plante que dicitur sachilio: sed habet radicem lōgam similem radici aristologie longe. grossam amaraꝫ ad nigredinem declinantem: et frangibilem: nascitur in montibus excelsis et locis vmbrosis. et humidis.

Pos. Gal. vj. sim. phar. c. de gentiana. Id qd̄ de ipsa administrat est radix cuius sapor est amarus in fine amaritudinis: et virtus eius est magna in mundificatione et abstersione et aperiēdo opilationē est. n. calefactiua et stiptica. Et idem eodem lib. et ca. secundū trāslationē grecam. Radix eius efficax est vbi opꝫ subtiliare aliqd abstergere et deopilare. nec est mirum si hoc pōt amara violenter existens. Cap. 93.

Sera. Ego nō vidi medicinā meliorē in morsibus canis rabidi: qñ dat de ea qualibet die. ʒ. j. trita cribelata cū. ʒ. j. mirrhe et cum. ʒ. ij. pulueris cancrorꝫ fluuialiū adustorū in principio egritudinis añq timeant aquam. Et hec quidē planta cōtraria est venenis mortiferis: et aufert nocumentū eorū cū auxilio dei

Dia. Gentiana est acris et calefactoria. et relaxās acrimonia et amaritudine sua: partū expellens et serpentes fugans. radici eius virtus est calida et stiptica. que radix. ʒ. ij. cum pipere ruta et vino accepta morsibus venenatis occurrit: succi eius. ʒ. j. accepta doloribus laterū et cōquassationibus vtiliter prodest. stomaticis et epaticis cū aqua bibita maxime pdest: sicut collirium supposita radix facit aborsum: vulnerib9 imposita medetur: succus eius sicut licinium inunctus tumorem oculorū cōpescit: maculas corporis tollit. Radix vero infusa in aqua diebus quinq et postea cocta quādiu virtutē ex ea dimittat cōficiat et sic deliquatur. postea aqua ipsa recoquatur quādiu mellis spissitudinem faciat: et reponitur in vase fictili ad vsum.

Geodus Giodus. idest humor terreus agi qd̄ est terra. Alex.
Geoers vel geguers. dicebat iudeus q fit milium panicū et scaiola q̄ ē grani oblongi vtrinq acutorū capitū quo aucupes in partibus nostris auiculas suas nutriunt. Apō Sera. est milium.
Geofilon. i. mentastrum.
Geos. i. robillee. l. mes.
Gepelbacar. gepre albatā i. gaspaltum.
Gepion. i. aaron.
Geps. gepseꝫ. gepsin. i. lapis gipsi luminosis. paruius cui9 subtilitas augmētatur cum aduritur.
Gepteroya. i. pix.
Gera. i. sacra. vel diuina pigra. amara.
Gerad. i. grilus.
Geram. i. cinis.
Geramiō. idest herba muscata.

¶ Cap. 284.

Geramon. **Dia.** cap. geramon. i. cicutaria siue oxifilō siue vt latini perimonia: herba est folia habens similia amomi diuisa et oblōga et est radix illi rotūda et dulcis. q̄ comesta aut cū vino bibita. ʒ. j. inflationes matricis soluit: siue ventositates et inflationes. Est alia species huius herbe virgas habēs tenues et pulueratas duobus palmis a terra ascendentes. et folia malue similia. et in summitate virgarum caput est sicut cicoree: hec medicine apta non est. Pli. lib. xxvj. cap. ij. ante medium.

Geramō vel garamion. plin. lib. xxvj. ca. xj.

Geramum. i. terra.
Geramos. grecanos. grece. idest grus. inde emplastrum geranium qd̄ cum grue fit.
Gerapium. i. sulfur viuum
Geraps. idest pistereon.
Gerauera. i. flosca molendini.
Geratina quid est. l. bedereg.
Gerazum. i. rana.

¶ Cap. 285.

Gerebotanum.

Bebena.

Erebotaniū. Jerebotanū vel peristerō gr. arab. vero albea lati. vero berbena vel sacra herba: Sciēdū q prima spēs gerebotani ē cētrū galli: 7 est supina. Scōa spēs gerebotani est herba q̄ dr̄ gallinacea: 7 ē recta 7 iō vocatur orthos: vt apparet in. l. orthomia. 7 hoc Dia. dicit. c. de gerebotano: 7 pria spēs gerebotani a qbusdā vocat peristereon. iō est cētrū galli. 7 iō in lr̄a p. facit semotim. c. ab illo qd̄ incipit gerebotanū q2 aliud incipit peristerion. vnde dicit gerobanū. ideo nomē accepit tale: quoniam sacerdotes eam purificationib9 adhibere consueuerunt.

Lib. iiij. ca. lviij. 7 lix. **Dia.** cap. de verbenaca quā multi pistereon aut berbenā dicūt spēs h3 duas. vna est supina. alia recta. Pria vocat sidericis curetis 7 alchea 7 cipe rissis. Et asclepius in lib. memorat. Et pithagoras eristeptron noiat. lati. dr̄ licinia q̄si lustrago. vel virtipedium vel cētrū galli. Scōa quā erectā dixim9: vocat etiā trigomō bumō vel gerebotanū hercularia. lati. crista gallinacea vel berbena. vterq3 folia subalbida. 7 veluti icise hn̄t folia dorio: s3 angustiora: 7 virgas in cubiti lōgitudie 7 āplius 7 āgulosa: 7 radices tenues longas.

Ca. xliij **Gal.** vij. fm phar. c. peristeriō. nominatur sic ex eo q columbe conuersantur in eo virtutem habet siccatiuam vt consolidet vulnera.

Pos. Dia. Radix berbene 7 folia cū vino bibita 7 cataplasmatibus adhibita hyctericis medentur: 7 morsibus venenatis occurrunt foliorū ei9. ʒ. j. cū vino imposita p dies quatuor: et gargarismo ipsa folia adhibita vlcera oris 7 putredinem tollunt. Elixatura eius si in conuiuio aspersa fuerit hilaritatē pstat. dat vero tertianarijs cū folijs trib9 7 radicib9 trib9. quartanarijs vero quatuor numero folijs 7 radicib9 tota herba vulnera glutinat: 7 alienationes stringit. 7 ad oia venena potui data optime facit. hec āt herba inde nomē accepit q sacerdotes eā purificatiōibus adhibere cōsueuerūt. Jn passionario hr̄ q si medicus visitādo infirmū ipsam in manu portauerit egroto insciente. 7 dicit egroto qualiter stas. si eger dicit bene sanabitur. 7 si dicet male morietur.

Uide q2 nō est verum.

Pau. Aqua decoctionis eius matricē mundificat optime: 7 mēstrua puocat semē eius cū succo feniculi i oculis ipositū ipos mōdificat. pli. xxv. c. ix.

Gerestreos. i. terra rubea. 7 est bolus armenus.

Gergir. euzomiū. ar. gergirū. i. eruca vel ozimū. steph.

Gergues. i. semina sinapis.

Gericon. i. beronica.

Geris. i. incubus.

Germādrea gre. i. camedreos. 7 ē q̄rcu͂la minor. macer.

Cap. 286.

Germanum vl̄ siligo.

Ermanū lati. vel siligo gre. tifa vel sithus. arabice filigoip.

Gal. j. alimē. ca. ix **Gal.** primo alimētorū. auc. Dioclis et Maneūthei ait q post frumentū 7 ordeum: meli9 qdē tifa. i. siligo. Et. n. sufficiēter nutrit 7 cū multo labore digerit. panē aūt assidue ex eis comedēs null9 vtiq3 ex icōsueto: ū huic edulio sanus erit. neq3 oino si modicū ē ei graue 7 indegistibile: semē etiam huius tife h3 qdē exteri9 leuā. i. cortice. 7 a qbusdā vocat paruū frumentū. 7 equos hāc qdē inocue comedere. vti aūt frumēto nō sine nocumēto. nō iprobabiliter aūt vtiq3 quidā nominat: paruū frumentū tifam 7 colore 7 spissitudine 7 caliditate virtutis assimilatā ipsi. Et idē. vj. fm phar. c. sithus situs silue siligo acrior est credo nonparum 7 cacochimia cū tamen ex putrefactione fiens: est autem inflatiua. 7 hec quidē h3 acre calidū q plurimum vero frigidu3 aquosum acre.

Cap. 123. **Gera.** lib. agg. c. siligo vel bals auc. Dia. sunt ei9 due spēs. in vna inueniunt duo grana. 7 in alia vnū. 7 quodlibet granū i cortice suo. 7 illud pl9 nutrit q̄3 ordeū. 7 est boni saporis. pāis vero q fit ex eo mī nus nutrit q̄3 panis tritici. 7 idē auc. Gal. Substātia huius grani est media inter substātiā tritici 7 ordei q̄3tum ad cibū. 7 fm medicinā etiā. 7 ex hoc pōt sciri operatio eius per illud quod diximus de tritico 7 ordeo.

Germen. i. sermen.

Germina. i. effectus.

Germon. i. sinum.

Gesoboni. i. plantago.

Gerontica. i. cronica senilia. Cassius felix.

Geroncei. i. senariones.

Gersa est quoddam qd̄ fit de plūbo 7 aceto: 7 vocat gersa vl̄ cerusa que vocatur gersa serpentaria minori 7 maiori ex radice. s. p ablutionem. vide platearīū: sicut iuenies in. l. aaron. 7 illā ingredit in vnguento citrino qd̄ ponit in antidotario. Gale. minori.

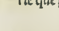
Gerusan. i. lolium.

Geruserion. i. rannus.

Gesasseb. gerestreos. i. terra astra: 7 iterpretat rubea 7 est bolus armen9.

Cap. 287

gessamia

Essamia fm Dia. est terra a ge qd̄ est terra 7 samos qd̄ ē insula quedā. inde gessamia terra q̄ aufert a samos insula eligēda ē que est alba 7 leuis lingue adherens 7 spargēs qualis est quā multi colyrium dicunt. Duo sunt genera eius: vnū quod dictum est: alterum: qd̄ dicitur Asterplatodes: qd̄ est laminosu3.

Pli. Lib. xxxv. capit. de gessamia. Terra est naturalis apud greciā quā optimā iudicam9: que est leuissima 7 candidissima frigida 7 sicca.

Pos. Dia. Ambo genera virtutis sunt stiptice. Cōburunt autē 7 lauant sicut terra que dicit eratrias: sanguinē reijciētibus cū aqua imbibita: 7 magis brili subueniūt vētriculosis 7 dissintericis. fluxum mulierū stringunt: cum balaustia date. cum aqua trite 7 peruncte tumores tibiaru3 7 testium compescūt: oleo ro. mixte sudores prohibent: omnib9 venenis accepte cum vino occurunt. Lib. v. c. cj.

Gensafalum idest sulfur viuum.

Gesasteria idest creta.

Gessasterios. idest gessamia.

Gesse. idest quando oculi post dormitionem apperiri non possunt.

Gessacanna est lapis quo aurifices vtuntur ad aurum limpidandum. eligendus est lucidus grauis. virtus est illi frigida stiptica. stomaco acceptus medicatur reuma oculis abstinet: vulneribus cum lacte infusus opitulatur.

Gesentera. idest isculi q dicunt lumbrici terre intestina terre. Cassius felix.

Gesenteria.

Gesichim. idest gariofilata.

Geseminum. idest rosa.

Gest loco eius ponitur cortex vel pellicula que est inter corticem 7 fructū glandis vel castanee. est quidam fructus quo caremus habens figuram pinealem in eius capite sunt sicut due spine 7 similatur amigdalis. frigid. 7 sic. constringit omnem fluxum 7 potissime sanguinis.

Gethe. Gethel. idest pulegium.

Gethefarin. idest marrubium.

Gethir. idest eruce.

Gegismeten nuces sunt cuiusdā arboris eq̄les fere in longitudine que faciunt dormire vsque ad mortem: 7 nascuntur sibilie.

Geifir. Geufir. i. oppoponax alig dnt q est fera

pinū ⁊ ē verius. Jausir. | cata.

Geuz. ara. i. nux.

Geuzalguar. geuzinofili. idest castaneola.

Geuzendi. i. nux idica magna. ē in duplici cortice in vno filtroso ⁊ alio durissimo: quo qdaz pocula faciunt.

Gethim herba. Pli. li. xxvj. ca. vij. in medio.

Geuzkaue. idest nux muscata.

Geuzmeltil. i. nux venenosa q̄ ē frigidissima

Geuzmeten. i. plāta nucis q̄ plātat. nā guē. i. nux methen. i. arbor.

Gezablon. i. andachuca.

Gezamur. i. rampnus.

Gezar. ara. i. bauciab. oīa hec q̄ a gim lrā arabica incipiūt. meliꝰ per. i. cōsonans. scribunt.

Cap. 288.

gezar nō inuenit a Dias. nouo. simō ianuē. ait Gezar. ara. idest bauciavidet aui. ij can. c. ccxciiij ō gezar.

Gezar. fm Dia. sunt eiꝰ tres spēs. vna spēs ē cuiꝰ folia sūt miora folijs feniculi: ⁊ ē ī eius forma: ⁊ ē eius crus vsq ad q̄titatē palmi ⁊ q est superiꝰ est citrinū: ⁊ hʒ summū atez sicut hʒ coriandrū ⁊ anetū. ⁊ hʒ fructū album acutū boni odoris ⁊ masticatiōis: et nascit in locis spatiosis solitarijs ⁊ lapidosis. ⁊ est alia hortulana que similatur herbe apij romani acuta: ⁊ est adustiua boni odoris. ⁊ est alia cuius folia sunt sicut folia coriādri: ⁊ capitella sicut anetū. ⁊ hʒ sicut capita nucis plena semie q̄ sunt sicut cinamomū ī forma ⁊ acuitate sua cal. in fi. secundi. hu. in scōo. cōferunt folia eius trita vl ceribus corrosiuis.

Gezebros. i. muscata.

Gi. i. geriterias. ⁊ gi. i. terrea nidi hyrundinis ⁊c. l. gij.

Gia. gi. gre. i. terra.

Giāpelicis. i. creta nigra vt aspaltū. Dia. ca. giūpelitis est genꝰ crete vel terre nigr coloris vt aspaltū. illa vero optimā dicimus eē q̄ est nigerrima ⁊ splēdida ac leuis ⁊ humore attracta: resoluit citius: vires hʒ stringentes. nā calamos inficit. ⁊ iō in oculorū blefora mittitur.

Gibolon. i. tapsia

Gibosis interptat incuruatio vnguiū. vñ Gale. Cibosis vnguium ptisis est signum.

Gibofilon. i. filipendula.

Gibum. ara. i. caseus.

Gibuzar. i. antrax.

Gicea. i. iacea.

Giceron. Gicion. grece. i. lutum cenum. Giceon. Dias.

Gicual. i. musca viridis.

Gicuale. i. cicada.

Gicultotidrs. i. zenzala.

Gideus dactilus dicit a qbusdā peonia fm Dias.

Cap. 289.

Gierite/rias.

Uide ⁊ simonē ianuensem

Jeriterias. Giseritrias. fʒ Dia. ē spēs terre vel luti: q̄ ē alia alba alia cineritia siue aerei coloris ⁊ maioris glebe: sʒ pbabilior accipit cinerea molis ⁊ leuis: ⁊ erugieas. hn̄s vitas. Pli. li. xxxv. c. xvj. vtit autē hoc mō cōcisa gradatim ī ciceris magnitudinē ī vas fictile mittitur. tenuissīssimi corporis atq tenuiter a lateribꝰ perforata: tūc eius oculo priꝰ obstruso circūdato carbonibus incēdit adhibito motu donec aereus siue cinereus color videat postea vero sic lauat. trita ī aqua sinit residere: ⁊ tūc leuiter liquor effūdit: ⁊ sedimē residēs sub sole siccat: ⁊ ita rursꝰ terit: ⁊ ad vesperā supmittit aqua ⁊ coopculo tegit: dehinc veniēte die aqua liquat atq ī sole sedimina ī rotulas colligunt ⁊ siccāt. hn̄t em̄ virtutē coherentē valde ⁊ efficaciorē q̄ʒ gessamia: deniq vulnera congluctinando medentur. Est aūt optia gieriteria que est sine sablōe ⁊ sine lapillis.

Gisi vel gisico: ⁊ gisico hermu antiquū antidotum a gi qō est terra: ⁊ ab Hermete pho. eo q sub terra ypogeis. idest in speluncis vel subterraneis locis certa cōstillatiōe cū musicis instrumētis loco purgato: multis alijs solemnitatibus adhibitis conficiebatur: dicit etiā cysi.

quisi. Diasco. Alexan. Cassius felix. ⁊ ī antidotario vniuersali

Gisa vel gisi est suffumigatiōis genus quod inter medicamenta inuenies. de cuius fumo trocisci idiotrificantur. Pli.

Gigarta. i. arila siue semina vue passe.

Pau. cap. de duritia matricis. Aliquando pro toto acino capitur.

Gigarapon. i. rupis concauum.

Gigasol. i. affodillus.

Cap. 290.

Jgeg. ara. la. gallus vel gallia. hic loqmur de gallo sed pro gallina. lege. l. laramie. Gallꝰ vel galina.

Sera. lib. agg. ca. gigeg. siue gigegi. Uirtꝰ eius decocte est q̄ rectificat: ⁊ si est decocta forti decoctiōe laxat vētrē. Idem auc. Raf. galli viui qn̄ scindunt per mediū ⁊ ponūt calidi sup morsuz aialis venenosi cōferunt. ⁊ opʒ q remoueat vnus sepe post aliuz. Et cerebrū eius cū vino bibitū ad hec valet: ⁊ abscindit fluxū sanguis miringarum cerebri. Et qn̄ decolat gallus ⁊ euiscerat ⁊ accipit pellicula stomachi eius iterior. ⁊ desiccat: ⁊ teritur: ⁊ datur de ea in potu cū vino ꝯuenit habenti dolorē ī stomaco suo. Et ius pullorū gallinarū acceptū cōuenit ad retificandum complexionē corporū egrotantiuz ⁊ maxime hn̄tiū inflationē ī stō: sed ius galli decrepiti administratur ad laxandū ventrez. Et opʒ vt extrahas interiora eius sale ⁊ coquas in. xx. partibꝰ aque donec redeat ad sextam ⁊ bibat. quidā vero coquūt cū eo caules marinos vel cartamū vel polipodiū. laxat. n. humores grossos viscosos ⁊ est cōueniēs febribus antiquis periodicis ⁊ rigoribꝰ eorū: ⁊ tremoribus iuncturarum. Ca. 428.

Dia. quidam cocture eius adijciunt marinā brasicam: aut mercurialem herbam aut cnicuz aut polypodium que filicula est. trahit hoc ius: crassa cruda gluctinosa. ⁊ nigra. Utile itidem diutinis febribꝰ suspirijs articulorū doloribus. ⁊ stomaci inflāmationibus eorundem in senectute gallorū ventriculus sale inueteratus ⁊ in vmbra siccatus pondere. ʒ. iij. sumptus presenti remedio est: contra nimias purgatiōes que a deicientibus aluum medimentis fiunt. q̄ʒprimum enim purgationes eas sistit: in quem vsum terendus est ⁊ cū aqua bibendus. Lib. ij. xlij. cap. de gallis ceis.

Jo. Me. cap. de gallo. Ex gallis melior est qui nodū calcauit. decrepiti autē carnes male sunt. acqrunt. n. nitrositatē ⁊ salsuginē ⁊ nō cōpetunt in re ciborū: sed potius ī re medicine: ⁊ proprie ius eorꝫ. Et illud qō hic ꝯsiderauimꝰ: melior gallus ad hūc vsum est: sicut dixit Gal. qui est ruffus antiquus immo q̄ʒto ātiquior tāto melior: ⁊ qui est velox ad motū ⁊ ardēs ad coitū ⁊ fortis ad dimicādū in quo sit mediocritas in pinguedie ⁊ macie: ⁊ ius galli antiqui calidū ē ppter nitrositatē ⁊ salsuginē ⁊ lauatiuū abstersiuū apitiuum: ⁊ exterminatiuū vētositatū: puocatiuū ⁊ solutiuum nature. O patio iuris gallorꝫ fm q docuit Gal. ē in hūc modū: opʒ vt cibet gallus: vt dixit Alcāgi. furfure melle ⁊ sale pauco ⁊ fatiget post illud fatigatione ducente ad lassitudinē. ⁊ dixit etiā Alcangi melius ē vt fatiget dimicādo deinde abscindatur caput ipsius ⁊ cuisceret: ⁊ salia salture aut salgēma ⁊ decoquat in aqua sufficiēti cū facilitate ad cōsumptionē duaruz partium aque. Et sunt quidā qui ponunt ī decoctiōe eius alia fʒ intētiōes diuersas: ⁊ miscet decoctiōi eius turbith aut cartamus: ⁊ solutiōe educit flegma: cum polipodio vero educit melācoliā: ⁊ siliter cū epithimo ⁊ semē dauci ⁊ aneti excludit ⁊ carminat vētositates ⁊ coctū cū sale Cap. xxi ō iur gallorꝫ ⁊ gallinarū.

gemma

gemma z dauco z aneto et polipodio ꝓfert dolori stōi z colice z illiace et dolori renali: z cōfert doloribꝰ iuncturarū. Et valet similiter ad idē coctū cū cartamo aneto z salegēma: z ꝓfert asmaticis cū alasce z ysopo dos. potio ipsius est circiter lib. ij.

Ca.296. **Aui** lib. ij. ca. gallina z gallꝰ. Jus gallorꝫ antiquorū ꝓprietatē hꝫ quā dicemus Modus vero quē Gal. narrat in decoctiōe eorꝫ: est vt decolent postq̄ cibant z nutriunt z fatigantur faciendo eos vt cadant z decolentur: deinde extrahatur quod in ventribꝰ eorum est: z impleant ventres eorꝫ sale: z sumant z decoquant cū .20. cotilis mēsure aq̄ vsq̄ quo perueniant ad tres cotillas: z bibat totum in loco vno.

Ruffus. Gallorꝫ melior ē ille qui nō calcat adhuc: z gallinarꝫ q̄ nōdū parit oua. antiqui vero sunt mali. Adeps pullorū calidior est adipe gallinarū magnarū. Testiculi gallorū laudabiles sunt velocis digestionis. Jus gallorꝫ ꝑdictū ꝯuenit tremori z dolori iuncturarū: sed opꝫ vt coquat cū polipodio z aneto z sale i. 20. cotilis aque donec remaneāt tres aut quatuor. Caro gallinarū que sunt pulle in intellectum augmentum efficit. Cerebrū gallinarū prohibet fluxū sanguis nariū accidentē ex velaminibꝰ cerebri. Jus gallorū p̄dictū cōuenit asmati Caro gallinarū clarificat vocē. Jus galli vetustissimi cū aneto z cartamo ꝯuenit oībꝰ illis. Et iste de beg gallorū sanat inflationē stomachi. Jus gallorū conuenit dolori stomachi ex vētositate. Jus galli veteris cū polipodio z aneto ꝯuenit colice valde. Caro gallinarū que pulle sunt augmētat sperma. Et ius p̄dictum cū polipodio soluit melancoliam z cū cartamo soluit flegma: quādoq̄ vero decoquitur cū medicinis stipticis: z ad dissinteriā: z cū lacte ad vlcera vesice. Galline scisse aut gallus ponuntur super locū lesum a vermibus venenosis: z permutantur quacunq̄ hora. z prohibent nocumentum venenosorꝫ: z venenis bibitis etiam sorbetur eorum decoctio cum aneto z sale euomitur.

Jus gallorꝫ ꝯtra tremorē z dolorē iūcturarꝫ

Gidium. i. cerofolium.
Gigin tamareinciron sunt species dactilorū
Gigion. i. seitaragi.
Gigos gigosi. i. psilium.
Gigoteis. i. creta argenti.
Gigrocis. i. creta argenti vel creta arsa.
Gitin. i. melantium vel nigella.
Gu vel gi. i. terra nidi hirūdinis: q̄ ſm Dia. est ꝯstrictiue virtutis: medet deniq̄ vitia tumētiū fauciū z glebosas adunationes pellicule siue mām̄arū siccando
Gi qua pictores vtunt Dia. sumit ex vitriario: ū caminis siue fornacibꝰ est aūt q̄si fauilla adherēs i fornacibus. zc.
Gilbana. i. psilium.
Gilbeheneb: vel gilia. i. colloquintida
Gilbenech. ara. vl' gilbenez. i. semē turbith ſm quosdā dicūt qdā q̄ ē herba q̄ multū similat operatiōi ellebori. z est herba simills papiro. z datur de ea. ʒ. j. paralitico z sanat. Alij dicūt q̄ est nux vomica: quia ē medicina acuta vomitiua.
Gilbonech. gilonec. i. nux vomica.
Gileu gre. iuleb. ara. z ē syrupꝰ ex aqua sola z zucaro.
Gilenet. i. medicina acuta vomitiua.
Gilbenet idem.
Gilibanum. i. iuniperus.
Gilibon. i. vsnee.
Gilum bora.
Gimō Gingion. i. lapsana lepidū. sceietaragi. Dia.
Gimolea idest chimolea. Steph. gmolie dixit Diasco. alia est alba. zc.

Gimnasion ginasiō gre. est exercitiū: vel ipse locꝰ exercitantiū vbi fiebat antiqtus ludus palestre vel aliqō aliō certamē vt disputatiōes. lib. de doc. gre.
Gina ginga ginda. i. iusquiamus.
Gindosperma. ginosperma. i. vrtice semen.
Ginenos ginesis idest scordeon.
Ginericū gre. i. collū matricis. Paul.
Gineria. i. passio mulierū. Gal. libro proprio.
Gingaria. i. saponaria. Gingidium. i. cepofolium.
Gingnidiū. i. fumusterre. Theo prisc. Jgidium Plini. libro. xx. capitu. v
Gingiue ginciue. i. iubebe zinziue.
Gipiti gipti. i. git.
Gips gre. i. vultur auis gyps gypos. Gal.

¶ Cap. 292.

Jpsum. lat. ara. gipsen. vel ilgerin. **Dia.** c. de gipso. Gipsuꝫ genꝰ ē lapidis silis nitro cuiꝰ ē optimum qō hꝫ venas latas. gipsū zo nō coctū desiccatiuū z stipticū z parū plausticū z collectiuum.

Gipsum. Lib. v. c. 88. li. vj. capi. 24. Gipsū vꝫ cōtra fluxū sāguinis. z sudorem.

Pos. Sera. Fluxū sanguis z sudorē abstiet bibitū offocat hoiēs: vstū vero lepromeris est: z parū desiccat z reprimit cū pusca tritū in viribus: est ēt vt gessamia: sꝫ aplius stipticās z refrigerās fortiter: vñ illinitū frōti sanguis cursum stringit. potatū vero dissintericis z ciliacis: z oī ꝓfluo resistit: flos eiꝰ facit ad ea q̄ instātius ꝯstringere volumus.

Sera. Lib. agg. ca. gipsen. Uirtus eiꝰ est desiccatiua. Et idē auc. Gale. nō administrat nisi exterius. virtus eius est q̄ desiccat z ꝯglutinat z opilat z hoc iō: q2 ipm facit aggregationē ptiū cito z cōuenit fluxui sanguis qñ miscet cuꝫ medicinis siccis: q2 ipsum est durū sicut lapis. z iō opꝫ vt misceat cum albumine oui: z fit multū stipticū qñ miscet cum puluere molēdini q aggregat qñ euolat ex farina frumēti sup muros molēdini z pilis leporis: z qñ adurit de viscositate sua z auget subtilitas sua z sua defensio: z fit stipticum. et maxime quando conficitur cum aqua z aceto.

Ca. 379. Gale. ad pīnia. c. 124.

Gipsum palustruꝫ. i. terra gluctinosa: z est quedaꝫ spēs terre que ē lucida: z dicit speculum.
Giptrifiloniū. i. cartafilago
Gipum. idest gentiana.
Gir. i. calx.
Girad. guirad. arab. idest locusta.
Giramia. i. granū regum.
Girapio idest sulfur.
Girasolē. idest catapucia.
Girba gre. i. mortariū vel pila pistatoria. Cassius felix in pluribus locis.
Gir gebis. idest anagallus
Gire gaire guire. ara. gluctē vel colla. Steph. giren guiren.
Gireos. idest flos viole.
Girebsobolon idest grana solis.
Girgata. i. semen vel arilli vuarum.
Gergit ara. i. eruca. lib. de doc. gre.
Giri. Alfita. giris. i. subtilissima faria. i. polia pulvis molēdini. pau. Ste.
Grisiri. i. bolus armanus. vel alfita. Pau. capi. de obtalmia.
Girin tamar achyon. Alsabracam sunt species dactilorum. Serap.
Giro grec. i. lapis calamaris in antidotario vlī.
Giros girus. i. circulus.
Girones ē spēs rane. girinos. lib. de doct. greco.
Girontea. i. senation.
Giroptea. idest almea.
Girsue. i. qōdaꝫ genus tuberum z fungorum.
Girumbet. idest zedoaria.
Gisakimatis. i. lutum lune z est lutum samium.
Gisampelitis gre. Dias. est genꝰ crete vl' terre nigri coloris zc. z est dcā terra vl' lutum vitis Aui.
Gisamia. idest gessamia.
Gisapa. giscita. idest terra
Gisasteras, Gisasteros. i. creta argēti: z ē gessamia stella terra lutum stelle.

Gisbenet.i.medicina acu ta vomitiua. Gilenet idem.

¶ Cap. 293.

Gischia. vid simo ne ianue. Gischia fm Dia.gleba e mūda z alba z lata z nō valde cādida:q̄ defert aliquotiēs i patellis rotundis siue q̄dratis:hec efficaciter strigit cutē z extēdit:z ipam splēdidā3 facit ē terra vel lutū insule chie in qua nascit ab Aui.dr lutum terre masticis. Plini.lib.xxxv.ca.xvj.

Gessefon.idest gessamia.

Giselimatis.anselumula.tambamari.spuma lune lutū lune.Stephanus.

Gisselimusia.i.terra lune vel lutum lune.

Giseritheras.gleba est rubicūda. illa vero ē optīa que sablonem z lapillos non habet.

Gisinterios.Gal.i.lumbrici terestres terre intestina.

Gisentera carranatis. idest ambre intestinum.

¶ Cap. 294.

Gisqua. Gisqua fm Dia.c.gisqua.terra ē sumpta ex fornacibus vitreato⁊ qua pictores vtunt: z ē v̄tutis v̄ētis accerrime z coherētis ad mixta cū ceroto z oleo rosarū vulnera inueterata tpe vel obtusa concicatrizat. multi ēt succum eius fracturis aptissimum probauerunt ob acrimon.ā est autem quasi fauilla adherens in fornacibus.

Git z nigella eius generis sunt:differūt parū in forma z virtute multū in odore. Pli. li.xx.ca. xvij.añ medi.

Git agrimolatū vel melanchiū vel melanchie:vtrunq̄ est nomē equocū ad ciminū ethyopicū. z ad nigellā est aūt git nomen indeclinabile. qñq̄ tñ declinatur hic githuius gitis:sed ciminum ethyopicum Dias. vocat gitter .dicens gitter est qd ex segetibus crescit z lat. vocatur git. z est herba que i segetib⁹ reperitur: habens semē nigrū z minutum: z illud est agrimolatum:quod cum frumēto repit.hñs semen nigrum et minutum. z illud in medicina efficatiam non h3.Est aliud git melanchiū qd lat.vocat nigella. cuius figuram z proprietatem inuenies in.l. caruum.

Li.3. ca. 85.z gal. ad pn̄ , ca.117.

Githia.idest guischia.

Gituale ara.cicada.libro. de doctrina arab.

Glabies.i.tinea.a denudatiōe dicta .nā glabar ēpilus nudat⁹ rasus calu⁹.

Glaber.i. caluus.

Gladiolus qd ē.l.dexeris glaspatella.Plateari⁹. Acorus.

Gladiolus segetalis: qd ē l.fagasmon .xifion.

Glarea.i. gūmi cum aure3 simplr ponit gūmi. ara bicum intelligitur.

Glandis ē fruct⁹ quercus: vel ipsa arbor.pro arbore.l.bullos: z p fructu. l.fasso bafs.

Giuntas grece vertigo. Cassius felix.

Glasgon.l.glaucium. Ste.

Glateriū. idest clacterium Galenus.

Glanus vel glanis .i. silurus piscis.

Gladius piscis.i.xiphia.

Giulben .ara.pisa legumē mes.

¶ Cap. 295

Acorus. Glaspatella vel affrodisia vel venera vel piper apiū.gre. acorus lati. vel spatella vl' gladiolus.ara. vero laeg. vel bulhegi. vl' naeg. vel hugoc. vel 3ueg. Acorus ca. est z sic.i se cundo. qui similiter gladiolus vocat. qui non tantum in aquosis locis.sed etiā siccis z marinis crescit. est alia species gladioli quam inuenies in.l. dexeris.

Ca.269. **Serapi.** Lib.aggre.capi.laeg.latine nominatur spatella vel gladiolus .folia ei⁹ sunt similia folijs iris:nisi quia sunt subtiliora z latiora ad albedinem declinantia:z summitas ipsorum est rigida z acuta ad similitudinem gladij:z habet florem croceicoloris. z radices non habet multu3 dissimiles a radice iris.nisi quia sunt multum adherentes adinuicem z non sunt recte.sed tortuose z habentes nodos z geniculatas. z color earum exterior est trahens ad rubedinem. z habet acutum saporem. z habet semen plenum densum.odoris placabilis. Et melior ex eo est radix illa que est alba z non tortuosa plena bonu3 habēs odorem que fertur de regione kilkis est hmōi. Pli.libro xxvij.capitulo.ij.in medio.

Gal. 6.fim.phar.c.18.de acoro. qd de ipso administrat est radix eius in substātia ei⁹ subtilis est. z sapor eius acutus cu3 pauca amaritudine. z odor eius non est malus:cuius virtus est ca. z sic.in secundo.

Dia. ca.de acoro. Acorus. vl' venerea vl' affrodisia vel pip apiū.herba est folia hñs silia iri lata oblonga exalbida z in summū densa z acuta quasi gladius.florē aurosum:radicē dissimilē:obtortā geniculatam z nodosa3 exterius ad rubedinē declinātē gustū acrē:z aliquatenus odoratā.semē vero h3 planum z spissum z integrū:z ipm odoris suauis. pōt q̄ z meu sed in oībus est efficatior z magis calefacit. Li.i.c.ij.

Pos. Cōtra vitiū splenis z epatis accipiatur.lib.s. acori aliquantulam triti z maceret per tres dies in aceto:z postea coquat ad mediū aceti z coletur z colature addat mel. z iterū ad cōsumptionē aceti coquat. istud aūt oximel detur quotidie in mane patienti cū decoctione acori. Ad idē lib.5. succi apij z pulueris eius.3.5. z aceti lib.5. z olei.3.j.serapini.3.ij. z pulueris armoniaci.3.ij. z simul pmitte per noctem z mane quo q̄ vsq̄ ad medium.deinde pone puluerem ipsius acori z ex tali vnguēto splenē z epar malaxādo manib⁹ inūge. Et si vis facere cerotū:adde decoctioni ceram:z ex tali ceroto vnge. vinū ēt decoctionis eius valet ad ide3 sed nō detur febricitanti. Cōtra hictericiā coquatur radix acori in aqua z colet:z in colatura coquantur cicera rubea:z detur ius patiēti summu3 remediū est si fuerit sine fe. Balneū eius ad idē valet ptra pānū oculorū succus acori z feniculi z anisi ponantur in vase eneo:z soli exponat vt humiditas cōsumat:postea apponatur puluis aloes. Et ponat ad ignem z colet per pannum: z colatura ponat in vase eneo:z cū opus fuerit cum pēna in oculo ponatur. folia eius per pauimentu3 sparsa mirrhe acrem actualr infrigidant dicitur q̄ si qs hab3 acorum super se:nunquam potest incurrere fluxu3 sanguinis vel spasmum.

Gal. Acorus prouocat vrinas z splenibus sclira tis confert:z abstergit z subtiliat grossitiem cortice melior est eius succus. Cap. pre dict. z ad paterni. cap.29.

Dia. Succus radicis eius claritatē oculo⁊ pstat mirifice que radix cal. z sic. ē virtutis nimium z leptomeris sclirosim iuuans splenis: z mouēs vrinam potato succo. aqua vero in qua decocta fuerit diuretica est: vtilis etiam est pleureticis z toracis passionibus z epatis z terminosis z corruptelis spleneticis vtilior est:z strāguriosis q vrinā faciunt cum dolore:z ad morsum serpentis est:miscet ēt antidotis z tyriacis. ad duritiē vrine ex radice eius cū aq̄ decocta ad tertiā da bis bibere p triduū:z vrinā mirifice deducit z stranguriam sanat. Ne apes examinēt z fugiāt herbam ipsam in vase apum suspēde z a vēto nūquā seducent hec herba raro inuenit:nec eā scire quis poterit:nisi cu3 flosculum emiserit. nascitur locis cultis in hortis z aratis. lege eam mense Augusti:nā vix inuenitur sine flore:quia per florem agnoscitur.

Glaucion .idest viola.

Glaucios ritis.

Glauca in vero Diasc. est succus herbe zc.

Glaucius rizi idest celidonia.

¶ Cap. 296

Glaucium

Memithe. lib.3.ca. xcix. de glaucio.

Laucium idest memithe. glaucion.

Dia. ca. Memithe vel glauciũ est suc cus herbe eiusdẽ noĩs folia habẽtis papaueri sĩlĩa hec folia ca'lo cinere cooperiunt: ⁊ sic succũ emittũt. Alij herbã in ollã mittũt ⁊ circũliniũt creta: ⁊ i furnũ feruẽtẽ mittũt ⁊ sic folijs maceratis succũ exprimũt ⁊ siccatũ in sole in pastillos redigunt. eius est optimum quod est crocei coloris intus ⁊ gustu amarum: ⁊ odore graui. miscetur ocularibus medicinis ⁊c. Et idem secundum aliam trãslationem. Glaucium succus est herbe nascentis in syria in ger apolli. folia habet similia miconio ceraticis: sed pinguiora ⁊ super terram spansa: odorem habet grauem: gustu amaro: succum multum habet croci simile. folia eius ciues in cacabis mittunt ⁊ in cibarijs coquũt q̃ cũ coxerit exuccant ⁊ glaucium faciunt.

Pli. Li.xxvij.c.x. i pri. de glaucio. In syria ⁊ psia nascit humilis herba folijs dẽsis fere papaueris: minoribus tamẽ sordidioribus que odoris tetri gustus amari cũ astrictiõe ⁊ stipticitate: et granũ habet crocei coloris. Multi vo errauerũt i hac herba: qdã putauerũt ꝙ eẽt celidonia qdã putauerunt ꝙ esset papauer cornutum. ⁊ sic vocatur apud Aui. Et ego vidi meo tpe multos in hoc errare. ⁊ multi errauerunt tempore. Dia. Nam Dia. capitulo de meconceratides. dicit ꝙ multi falso putauerunt glauciũ ibi fieri ꝑpter similitudinem folioꝝ. ꝙ autẽ glauciũ sit memithe vl' sief eius apparet multis testimonijs. nam vbi ponunt Alexander et alij greci glauciũ. Aui. et alij ponũt sief memithe. preterea apud Serap. quicquid dicit memithe. auc. Dia. nõ est aliud nisi qd̃ dr̃ apud Dia. c. de glaucio inuenit ẽt oleũ nouũ glaucinũ nõ ab hoc glaucio. q2 nihil recipit glaucij. cui9 ꝯfectionẽ ẽt inueni i antiquo antidotario sic vocatã: ⁊ sine glaucio: ⁊ est oĩno calidũ. Quod autẽ ſm veritatẽ glauciũ sit memithe. lege. l. celidonia. ⁊. l. caschas. ⁊. l. memithe.

Cap.96. Serapi. lib.agg. cap.234 de memithe.

Gal. vj. sim. phar. c. memithe. stipticat cũ quadã delectatione infrigidat tamẽ manifeste ita vt sanet quidẽ sepi9 herisipillata. ⁊ ẽ in cõpositiõe ꝯposita ex aquosa ⁊ terrestri substãtia vtriusq3 frigidis. nõ tñ extreme. sed ad modum aque fontanine. l. O thomia.

Glaucona. i. egritudo oculi icurabilis. ſm veteres idẽ est qd̃ ipochimia. sed apud posteriores non sunt idẽ. nã glaucomia est oĩno incurabilis. ipochimia vero nõ oĩs. ⁊ est aqua in oculo ⁊ imaginatio: glaucoma vo egritudo in q̃ debilitatur acus videndi propter nimiam glaucedinem oculorum.

Glaucomata. idest albugines oculorum.

Glauconium. idest pulegium.

Glaucosis. i. glaucitas in oculis vel alicubi. ⁊ est oculorum subalbedo que accidit vue tunice. sicut apparet in seniorũ oculis. glauci namq3 dñr oculi qui vulgo varij dicunt glaucoma vero egritudo inde vocat. interdum tamen vnum pro alio reperitur.

Glaucus piscis est coloris subalbidi. greci. n. glaucum album dicunt. Isido. kiram. Alexan.

Glaugon. i. glaucion. Glaus. glaux. gre. i. noctua.

Glaus. Pli. antiquitus euglatũ vocant citiso ⁊ lenticule folijs simile auersa candidiora rami in terram serpũt quini seni ve admodum tenues ⁊ radice flosculi purpurei exeũt. inuenitur iuxta mare.

Gleucon. Gleucos grece idest mustum.

Gli. i. balsamũ. Glia. glikei. glicea. i. dulcia.

Gliã. glicũ. glicon. gliẽ. glikeũ. i. dulce dulcor.

Gliaricia. glicia. glicorcia. glicoriza. Squiritia. Adipsa Diasc. gliquiritia. i. liquiritia ⁊ est dulcis radix. nam glicon dulcis. riza radix.

Glicea. Gale. in dinamidijs. i. amara p ꝯrium. dulcia. s. que aliqñ purgãt ⁊ iterdũ acres humores indulcãt.

Gliclaconum. glitiaconon. i. abrotanum. Diascorides. virtutem habeant.

Gligasmos grec. dulcedo.

Glicida. glingunda. glikisi de. gliscinda. glitia est ꝑ ꝯrium nomen ꝯfectionis vt i Alex. d̃ cardiaca passiõe: ⁊ interpretatur dulce p ant. frasim. ⁊ in antiditario vniuersali.

Glicis. glitis. i. rapa.

Gliconilon. i. malomellũ lib. de doc. greco.

Glicus. i. sapa dulcor.

Glis. Diasc. aut q̃ris folia hz lẽticule sĩlia cuius folia infima alba sunt ⁊c.

Glicisidem. Glisside.

Glicidis glicidis glissitudine. glikiscide. i. peonia Theodo. Pri. Alexan Pau. kiram.

Glicitis. i. terra tenax.

Glicolaniũ: aliq dicunt ꝙ est cassiafistula: aliq ꝙ ẽ cãna mell': aliq calamus aromatic9 glicokalamũ

Glicon. idest mustum.

Glicon. i. succus ligritie. et est aliud q̃3 gliconium.

Gliconus. idest pulegium.

Gliconiũ. i. mentastrũ: alij dicũt qd̃ est camomilla alij qd̃ est calamẽtũ mõtanũ vl' fluuiale vl' cãpestre: alij pulegiũ. ⁊ hoc ꝯcedo: nec mirãdũ si inter istos est discordia: qm̃ oĩa ista quasi vnam

Glicoxio gre. dulcacidũ muzum inde oxiglicon.

Gliboſtoma. i. dulce stõ.

Glimõiũ. i. pulegiũ regale

Glini. gre. kori. i. pupilla. l. platicoriasis.

Glio idest sordities balnei Diaf. glis. i. terra tenax vl' glis. i. lappa: vel glis est aĩal muri sĩle. vnde ṽsus. glis aĩal. glis terra tenax glis lapa vocatur. Et illud aĩal morat in radice napelli vt apparet in. l. napellus.

Glisisis. gliscis. Oriba. i. radix peonie. Pli. glycisside. lib. xxv. cap. iiij.

Glissomargo. i. terra candida: ⁊ est creta fullonũ mixta pingui terra.

Glirasmos. idest dulcedo.

Glitis. idest poligonia.

Globaraton. i. valeriana.

Globasis. i. cimbalaria.

Glomo est instr̃m rotũdũ ligneũ qd̃ retinet in ore vt teneat os apertum.

Glossa. i. interpretatio.

Glossa. i. lingua inde cinoglossa. i. ligua cãis. ⁊ arnoglossa. i. ligua agni ⁊ est plãtago buglosa. i. ligua bouis: ⁊ ypoglossa i. lingua eq vel bubali.

Glubie. i. fasceolus.

Cap. 297

Gummi vel colla

Luten. gre. ara. xire. lat. vero gũmi vl' colla Colla alia est ex intestis pisciũ. ⁊ dr̃ gre. ixiocolla: ictiocolla: alia ex corijs q̃drupedũ: et hec vocat taurocolla apud Dia. ⁊ vtrũq3 ẽ glutẽ lignarioꝝ. ⁊ est aliud gluten qd̃ dr̃ sarcocolla: eo ꝙ carnes gluctinat: ⁊ est ixilocolla eo ꝙ lignum gluctinat: vñ inticolla ⁊ taurocolla põt vocari ixillocolla. Itẽ aliud est glutẽ acri qd̃ dr̃ crisocolla ⁊ est duorum modoꝝ. Nã aliud ẽ auri fabroꝝ ⁊ ẽ naturale qd̃ fodit ⁊ vocat borax. lat. gr. viscollos vl' crisocolla. ⁊ ara. tinchar. aliud est artificiale qd̃ fit cũ vria ĩfantiũ: ⁊ d̃ vtroq3 loquunt. Aui. ⁊ Dia. vñ de auri gluctie naturali ⁊ artificiali ꝯplete iuenies in. l. crisocolla. Et ẽ aliud gluctẽ auri qd̃ ẽ pictoꝝ: ⁊ est armoniacũ vt Auic. c. id quo aurũ adheret. Sz sciẽdũ ꝙ qñ ponit gluctẽ absq3 determinatiõe dz itelligi mastix: qm̃ excedit in bonitate oĩa gluctina: vt apparet in. l. mescehe. auc. Sera.

Gal. 7. sim. phar. c. colla. Colla emplastice est ⁊ stiptice v̄tutis qbuscũq3 cataplasmet ꝑiculis. Cap.34.

Dia. cap. taurocolla. Eligenda est limpida ⁊ mũda ⁊ lucida: nigra vero inutilis est. Lib. 3. c. 93. d̃ glutino.

Pos. Dia. Taurocolla cũ acetoso luta empetigines mũdat lepras: ⁊ imposita vstionibus pustulas ebulire non permittit: cũ aqua

tepida ſoluta ⁊ ſuperuncta diuerſas res in ſe coherere facit vulnera melle ⁊ aceto ſoluta ſtrigit ſed iticolla bona eſt que in ponto fit alba ⁊ groſſa ⁊ nō pertuſata: citius ſe ſoluens emplaſtris cephalicis neceſſe permiſcetur: ſed criſocolla miſcetur in confectionibus que multum limpidat.

Glutē albotin alimbat. i. terbentina.

Gnafalō. Dia. cuius folijs multi ꝑ cōmento vtunť qꝛ alba ſūt ⁊ mollia. pli

Gnereon grec. cunilago. gnaril. i. ſtincus.

Gnic⁹. Licuʒ. Dia. i. cartam⁹ vel crocus oꝛtulan⁹

Gnidicoco. i. mezereon. vel cocognidiuʒ. Pau. Alexan.

Gnidiuʒ. i. attriplex. Ale.

Gnoſis. i. ſcia. cognitio. intelligentia.

Gnomis narkſis gre. ideſt ſtupoꝛ mentis.

Gnoſtica. i. ſenſibilia inde pꝛonoſtica.

Gobara gobeira. ara. q̄ſi puluerulēta. i. meſpila a globar qō eſt puluis.

goſia. golie ideſt genus tuberum.

goſie. idem.

goſifir. i. vua demonis.

gugeſtion. guguſton. ideſt almea.

gogil. ideſt vſnee.

gogillodoꝛum. i. radix vñ fiūt ſcope: ⁊ ſunt in modum palme.

goguʒ. i. eductiuū vel purgatiuum.

gogolidon. ideſt blacca biſantia.

Golofados. i. ſpargula.

Golema. golena. ideſt oꝛiganum.

goleſtrum. i. Alexandruʒ

Golibilos. Goliobolos. i. platanus.

Golie. goſia. Goſie. i. gen⁹ tuberū. Alman. tracta. iij. cap. xviij.

goma. ideſt. angulus.

gomalios. gulaſion. i. rupis ꝯcauū. lege kacbū.

gomar. i. gomarus.

gomaris. i. cōfectiōib⁹ liqdis. q̄s mulieres faciūt. ex quib⁹ liniūt faciem.

Gomerea. qd ē. l. gomos Gonoꝛia a goni qō ē ſemen ⁊ rois fluxus.

Gomoꝛ qd ē. l. Jſidoꝛū de ſextario.

gomos. i. ſemen vel genus ide gomoꝛea. i. flux⁹ ſeminis gomogois interpretať fluxus a gomos qō eſt gen⁹ ⁊ gois qō ē fluxus q̄ſi fluxus humani generis.

gon. i. colla. Stepha.

gonalidas. gongolidas. ideſt rapas.

gouficis. i. ſtoꝛax.

Gongilides. gongili. i. rape. gōgilon. goggilion.

Golidi. leſſum. leſi. Step. Pau.

Goꝛonab. i. mellilotum.

Gongiros. grec. congrus. piſcis.

goni. grec. ſemen: inde gomoꝛea ſeminis fluxus inuoluntarius.

gonia gre. angul⁹: inde oꝛtogoniū. trigonium.

goꝛab. goro ara. i. coꝛuus

goꝛas. ideſt ameos.

goꝛaſia. ideſt ceraſa.

Goꝛgone. ideſt garʒōe vľ infans.

Cap. 298

Cotū vľ bóbax. Cap. 66.

Coꝛon arab. grece coꝛon vel cotū. la. vero cotum vel bombax.

Sera. libꝛo aggre. c. goꝛō. Dixerūt quidā medici de kelbe qō cotum naſciť inter eos in arboꝛibus q̄ ſunt ſicut arboꝛes antiperſicoꝛum ⁊ durant annis. xx. ⁊ eſt ex eo qō omni anno ſeminať. Et idem aucto. Abē Meſuay. Melius ē ex eo nouū ⁊ quod ē plātatū anno ſuo

Succus arboꝛis bombax contra fluxum.

Poſ. Sera. Succus folioꝛū eius cōuenit fluxui ventris qui accidit infantib⁹ ⁊ ſemen eius cōuenit tuſſi. ⁊ eſt bonum pectoꝛi. ⁊ ē cal. ⁊ humi. ⁊ oleum eius confert lētiginibus faciei ⁊ puſtulis calidis q̄ fiūt in facie. ⁊ facit augmētū in ſpermate.

Medula ſemis arboꝛis bōbax ꝯ tuſſim.

Dia. Ca. coꝛon. Medula ſeminis eius calefactoria eſt mollificat pectus: ⁊ pꝛodeſt ad tuſſim ſuccus vero folioꝛum eius potatus fluxum ventris infantium ſiſtit: ⁊ eſt cali. ⁊ humi. complexionis.

Goſolac. goſolic. i. catapucia.

Goſemon. ideſt geſſamia.

goſſie. goſie. i. genus tuberum. Almanſoꝛ.

goſia. golie. idem.

goſſos. i. gloſſa.

goxgin. i. ſemen. vnde gomoꝛea. i. fluxus ſemis.

graco. i. hircus.

Graculus. gagilla. oꝛtix cotnrnis quagla. Qualca. li. de doc grec. ſikofagus ficedulla graguillus.

gratiadei herba ē perſicaria minoꝛ.

gracus. i. crocus hoꝛtēſis

gradium. i. cocognidium.

Graffagia. i. ſcriptura inde melangraphicum. i. nigrum ſcriptum: ⁊ aliquādo ponitur ꝑ pipere nigro.

Grarafōes. i. veſpa. illud vocabulum ponitur i. l. fimus.

graidō. grece. i. lābꝛuſca

grāma eſt vinū cōditū cū ſpēb⁹. velut nectar. ale.

gramas ſunt lippitudines que fiunt in obtalmia. Demoſt.

grami eſt ſpēs fruct⁹ queʒ ignoꝛo.

gramen qd eſt. l. agroſtis Pli. li. xxiiij. capit. xix. ante medium.

gramiſbachi. ideſt nux vomica.

grana qd ſunt. l. harmel. ⁊ grana ēt vocanť pillule

grana amonia. granamina. i. ſaxifragia.

Grana altugar. i. ſemina vertice.

grana mitabel vľ granoꝝ almahaleab vel grana nere. i. grana ceraſi ſilueſtris. l. maaleb.

grana kikil vľ kilkil. ideſt grana granati ſilueſtris Sera.

grana punica. i. malagranata.

grana paradiſi quid ſunt l. nux ſartha.

grana ſenſen. i. grana ſiſani: q̄ noſtro idiomate vocantur ioꝛiolene.

grana ſolˀ vel granū calaſi vel caleti vľ calebi vel miliū ſolˀ vel cauda poꝛcina qd ē. l. culb. lithoſpermō. Diaſc. Steph.

grana ʒeilen. i. fructus tremule arboꝛis vel piper ethiopū. l. habelʒelin.

granaria. ideſt tapſus.

granatuʒ domeſticum qd eſt. l. hurnam.

granatuʒ ſilueſtre quid eſt l. darſiſahan.

graniar fit ſicut nectar.

granias. ideſt coꝛnalia.

granū acetoſum qō affertur ex coꝛaſcēi. i. fragľa

granuʒ albeibel eſt ſemen granati ſilueſtris.

granum alcelin vocať ab aui. ⁊ Sera. piꝑ nigꝝ ⁊ ſūt grana ꝑua dulcia delectabiľ ſapoꝛis ſubcitrini coloꝛis q̄ afferūť a tunici: ⁊ barbaria augmētāt ſpma. l. habelʒelin.

granum alkadar. i. granū viride.

granum alkakil. i. ſemen granati ſilueſtris.

Cap. 299.

Agrifolium.

Granū aneſcen eſt fructus cuiuſdaʒ arboꝛis magne que lothos vocatur a Pli. libꝛ. xv. cap. xiij. ⁊ lib. xiij. cap. xvj. ⁊ a Diaſc. q̄uis Diaſc. vocet ipſum in alio ca. agrifolium ⁊ eſt ſcōm Pli. granū ſimile iunipo: ſed maiuſculum hñs īterius nucleū durū cū ſua medulla. tectū carne pauca dulcis ſapoꝛis nigrū cū maturauerit: quem multi fabā grecam ⁊ ſyriacam dicunt.

Auic. ij. cano. ca. 305. de grāo aneſcen.

Jſido. capit. de faba greca. Syriaca faba dr̃ arboꝛ magna fructū ferens maioꝛeʒ pipere comeſtibili guſtu ſuauē: vnde ⁊ melle vocatur ⁊ latine ciceraſo. l. faba greca ⁊ agrifolium.

Granuʒ aſutaen. eſt qōdā ſemen album paruum: vt piper arboꝛis ſilueſtris ſm quātitatē bꝛachij hñtis folia paꝝ alba: nō tñ vehemētis albedis ⁊ ē cal. hñs parū humiditatis: ⁊ eſt ipinguatiuuʒ auget ſperma ⁊ excitat coitum.

Viō aui. ij. cano. ca. 36. de grano aſumne.

granuʒ ben qd eſt. l. balanus repſico. Diaſ. aque oleum balaninum.

granum culcul vel cucul qd eſt. l. habel. ⁊ lochabium.

Granum

Granū dulce qd ē.l.athel.
Granum capitis.i.stafisagria.
Granum frumenti quid ē lege beuda.
Granū indū granum nil.i. cartamū indū: ꝛ est aliud a nostro.l.habelnil.
Granū iuniperi quid est.l. habilhalach.
granū calafi caleti calebi. i.culb.miliū solis.
granum azelim.i.piper nigrū.Sera.sunt radicule parue dulces delectabilis saporis subcitrini coloris que afferunt a tunici ꝛ barbaria. augmētat sperma.l.habelzelin.
granazelē.i.granū azelin.
grana quattuor.i. semē endiuie lactuce plantaginis portulace.
grebre grana cataputie. Dynus sup mes.ca.j.
gremiale oleū expēsarū ꝛ onfancinū.idē fit ex oliuis imaturis q̄ colligunt i gremio caduce añ alias ex quo oleo deberēt pfici oīa olea frigida vt rosis violis ꝛ similia.
granū īdici qd ē.l.nileg.
granū nigrū melanthiū.i. nigella.ara.xeūnen
granū nil.i. cartam⁹ idus ꝛ est aliud a nr̄o.l.habel. nil.ꝛ est semen indici quo panni tinguntur.
granū regis mehembethe me.i.cerasum.iō sic dcm̄. qm̄ arabes hñt de eo in copia.sic vī expōere.Sera.vt apparet i.l.cerasuꝫ sed Jo.Me.ca.de kerua exponit q̄ granuꝫ regis est magnū ꝛ puū:ſꝫ magnū ē kerua ꝛ vocat abel meluch ꝛ ē cataputia maior.ꝛ ē alia cataputia minor ꝛ ē granū regis puū Aui.cap.fael.

granū sponsi.i.cubebe.
granū tinctoꝝ a Dias.vocatur cocc⁹.sed ara.karmes.l.coccus.
granū viride ē fruct⁹ arboris treebicthi.vñ trebētina colligit q̄ vocat albotin: aliq dīt q̄ ē lētiscusq̄ silr̄ dicit terebinth⁹: aliq dicūt qd ē anisuꝫ. aliq dicūt qd ē alficā qd inuenit apud nursiā ſꝫ pria expositio ē melior.l.boatim.
granū vue qd ē.l.baarim.
graphia.i. scriptura. inde melagraphicum.i. nigrū scriptum.
grassula maior. idest herba grassula: ꝛ ē alia minor ꝛ vermicularis di:ꝛ semperuiua minor.
gratecō.i. fruct⁹ bussi arboris.Pli.
grathausim idest cōfectio quedam.
graueō.granzō.gre. i.craneum os vel testa capitis Alexan.
gremale.i.emplastrum.
gressa.i. verruix: ꝛ est sandaros.
gri.i.balsamum.
griacelē.i. pip ethyopum.
grepeos gripſ.i.vnguiū incuruatio: ꝛ est signū ptisis.curuus.grippos.
grisolocāna.i. attriplex
grison.i.aurum.
grongus piscis oīb⁹ not⁹
grossi sunt fruct⁹ prie nationis q̄ sunt velut flores aliorū: vt ficus prime.
grubum.i.herbum.
grunguslini.cuscute podagra lini.
guada.idest conchiliuꝫ vl' ostracum: vel guada est herba facta sicut cinoglosa que oritur in loco pingui: de cuius succo tingitur blauetum.

Cap. 300.

Guaday vl' fabucia gr. ara.barna vl' gaday vel haura. Aui.dicit ostracū: lat. vero porcelliōes ꝛ sunt vermiculi i humidis locis de gentes ꝛ i stercore multoꝝ pedū q̄ tacti i pillas ꝓplicāt. regnicole vocāt eos fabarolas — porceliones.

Ca.429. **Sera.** lib.aggre.c.barna. ꝛ est vermiculus vasorum aque ꝛ cisternarū: ꝛ est vermicul⁹ paruus qui quando tangitur reuoluitur in seipsum: ꝛ est viridis coloris. Et idem auc.gal. Vidi multos ex medicis rurū qui vtuntur eo omni tempore in dolore aurium quacunq̄ de causa contingat. Et propter hoc videtur mihi q̄ aliquādo curēt eos ꝛ aliquando noceant.

Dia. cap.guaday. Sunt vermiculi pusilli qui reperiuntur sub vasis aquarū ꝛ cisternis qui quando tanguntur reflectuntur ꝛ fiunt rotundi.

Pos. Sera. auc.Diasco. quando sumitur de eis in potu cum vino cōuenit strāgurie ꝛ hicteritie: ꝛ quando teruntur cum melle ꝛ liniuntur cum eis confert squinantie ꝛ relaxationi vulue: et quando teruntur cum oleo rosa.ꝛ bulliunt in cortice granati et distillatur ex hac medicina in aurem conuenit dolori eius.

guadebnegi est species obtalmie.
guaden sunt quedam vene spatulares: ꝛ est vena q̄ tendit super spatulam ex qua oritur cefalica
guaril.ara.i.stellio.
guard.ara.rosa.
gaisdo.guasido.idest osatis.Macer.osatis a grecis est vulgo guasido vocata.
guata est proprium nomē loci.

gnaldel guisti.i. hipoquistidos.
guardenegi.arab.chimosis gre.
guarascen.guarsen. i.turtur vel palumbus siluester turtur.Yman.lib.de doctri.arab.
guariscē.ē genus columbe
guardalbias.garum.i.bubulcus caninus.
guabredengi. guardengi. i. obtalmia guardenegi chimosis.

Cap. 301.

Guas ara.gre.vero ꝛ lati.pruna. — Pruna. Cap. 17.

Jo.Me. cap. de prunis. alia sunt alba: alia nigra: ꝛ ex eis quedā sunt muza que sunt ad alterādū magis: quedā dulcia q̄ sunt ad soluendū vētrē magis ꝛ oīa alterāt: ꝛ solutionē faciūt.plus tñ ꝛ minus Damascena vero ꝛ armena in oībus illis sunt fortiora ꝛ humida qdē plus faciunt illud q̄ꝫ sicca: ꝛ sicca minus corrumpūtur in stō q̄ꝫ humida: sunt eñ humida ad corruptionē ꝛ putrefactionē cōuertibilia. dulcia sunt interca.ꝛ fri.declināt tñ ad latus frigiditatis: ꝛ sunt humi.in scdo. Muza vero frigida sunt in prin.scdi. Et alia quidem sunt lauatiua refrigeratiua ꝛ lenitiua. Rectius cū quo miscentur ꝛ addit eaꝝ operationi sunt tamarindi: ꝛ proprie ſm modos infusionis notos ꝛ cassiafistula et tereniabin ꝛ viole cōdite ꝛ similia. Et fit cū aqua earuꝫ sirupus iuuamenti noti. Et ex carnib⁹ eaꝝ fit electuarium bonū. Armeni quoq̄ arborē prunorū perforat sub tilem in longitudine palme ex duabus vel tribus partibus: ꝛ itermittūt frusta scamonee ꝛ sigillāt luto. ꝛ sunt fructus illius arboris solutiui sufficienter ꝛ faciunt sophisticationes alias in arboribus alijs.

Pos. Jo.Me. Sol one educūt coleram: ꝛ dantur in egritudinib⁹ colericis ꝛ alterāt malitiā eaꝝ.ꝛ soluunt malitiā ex qua fiūnt: nocēt tñ stomaco ꝛ sūt pauci nutrimēti.dosis aque eorum potio est circiter lib.j.cum zuccaro.

Dia. cap.de prunis. Recēs ventrē soluit stomaco cōtrariū iudicatur: sed omne hoc incommodum celerius digestionē finit: sicca non tantā malitiam prebēt: quidā sicca cocta aluum stringere existimāt quod gale.nō immerito falsum esse cōtendit. Quis eñ nesciat ex passo discocta vel mulsa solutionē vētris operari: maximeq̄ perficeret si decoctū ipm cui succus ad mixtus est sorbet. facit tñ ipse suas differentias diuersi generis in prunis: vt siriaca tm̄ putet minus aluum mouere eo q̄ sint stiptiora. hyspana vero plus soluere qd sint dulciora ex omnibus prunis que maiora ꝛ lata sunt Idē quoq̄ tenera ꝛ digestionis faciliora: ꝛ ventrē molliendo accōmoda presumit. minorib⁹ omnia inesse ptraria. Et est agreste prunū austerioris fortiorisq̄ virtutis — lib. j. ca. 197.

hoc siccū etiā dissintericos certū est adiuuare Gummi huius arboris potatū calculos frāgit cū aceto tritū ac illinitū faciei lichinas optime curat z purgat:aqua in qua folia pruni cocta sunt gingiuas z vueā z similia os colluendo defendit. Sed in vino decocta vehementius prosunt. Radices itēq3 cortex eandē stipticā hñt potestatem q̄ in folijs est cōstituta.

Ca.139. **Sera.** Decceadē dicit que sunt dicta fm Dias.

Guasnā.guasneum.i.foliū nu.s. indidici. guasinia. guasine.ara.z est planta que eleuat sup stipitē circa vnius cubiti mēsura in cuius extremitatib⁹ sunt ramusculi sicut flores coriādri q siccant z terunt z miscent cū alkanna z tingunt vt alkanna. p se vero colore cirrino.z inde tinguntur cani.
Guasem est illud qd̄ apparet in prin.morfee vel lepre i loco vbi oritur.
Guassemabra guate quid est.l.tarax.
Guassemabras.guastemabras.guaufes ē stellio.
Guatigi.i.vulnus qd̄ fit p forando.
Guausac.i.galbanū.
Gubera guberia.i. mespila.l.3arot.gobeira.
Gutta.i.affodillus.
Gucaras est quedā pars corporis.
Gucenis gaborum.i.tamarindi.
Guta micōis.i.gūmi papaueris. z est guacraa alij xicorallam vocāt Pau. est ipm opium. Auedegi sunt veneguides Algui.
Guecitarū. guers.i. lapis qui inuenitur in felle bouis.
Guedegueil.i. mesaraice.
Gal.sup primo pnostico rum comen.scd̄o.
Guesgues.i.qn̄ hō loquit solus sine ca.
Gucsines.i.tristitia sine cā
Guesmetu3.i. nuces cuiusdā arboris equales fere in longitudine q̄ vsq3 ad mortē dormire faciūt.
Guezitatum.i. punctio.
Guiastemabras. guassemābras.i.stellio.
Guidelarus.i. castoreum.
Guide3.guilben. i.pisa legumen.
Guides.i.guedegi.
Guidium.i. cocognidium.
Guilub.i.mustric⁹ lapidis
Guintas.i.vertigo.
Guintise vel osei. i.gummi hedere.
Guire arsamac.i.visc⁹ piscis.z esilicoa piscis
Guiti.i.cost.
Gulac.gulaci.i.soldana.
Gulasio. gemalios. i. rupis cōcauū.l.kaccabum.
Gulben. guilben.i.pisa legumen.

¶ Cap. 302.

galāga Galungen.ara.la.galanga.ca.est z sic.in tertio alij dicūt galāgā esse arborē.alij fructū **Dia.** aūt dicit q̄ sit radix que reperit circa pedē arboris in psia qd̄ p3 ex eo q̄ h3 interius radicē quādā z etiā terra adheret ei pōt aūt seruari per duos annos. ¶ Est aūt eligenda subruffa:z in sua manerie pōderosa z etiā acutum hñs saporē que alba est z lenis multum: z fere nullū h3 saporē.z que est forata z facile in puluerē soluitur abijcienda est. virtutē h3 confortandi ex aromaticitate:z dissoluēdi z consumēdi ex qualitatib⁹. ¶ Solet aūt sophisticari ex admixtione iunci habentis radicem tortuosam ex admixtione bistorte dignoscitur aūt q2 iunci radix insipidū vel salsum habet saporem: bistorta ponticum: galāga vero aromaticū z acutū. ¶ Alij sophisticant hoc modo.pulueri3atur optimum galāga z piper conficiunt cum aceto:z imponunt radici iunci per noctem.z efficitur acuti saporis: sed dignoscitur q2 interius insipidi saporis est galanga vero acuti.

Ca.352. **Sera.** li.aggre.ca.galungē galūgē.i. galanga est vena i grossitudine cassie lignee: z cortex eius est rubeus interius puluerulentus defertur ex siri est ca.z sic.in.3.

Pos. Ad digestionem cōfortādā z dolorē stomaci ex fri.cā vel ventositate detur vinū decoctionis eius ad cerebru3 confortandū narib⁹ applicet ptra cardiacā passionē z sincopim det puluis eius cū succo plantaginis.cōtra fetorē oris accipe galanga3.z coque in vino z postea det patiēti ad modum siriupi quolibet mane z remouet fetorem oris.

Sera. Est faciens odorē bonū z cōuenit flegmaticis z humiditati que generat in stomaco z facit digeri cibū pp sua calefactionē z pp suā dissolutionem in flegmate: z conuenit colice z facit odorem oris bonū z calefacit renes.z cōmouet sperma. Et qñ frustū ex ea tenetur in ore facit eructationem magnam vñ cōuenit stō:z digerit cibū antique materie z cōuenit frigiditati renū. Et idē auc. Abē. Mesuay.est ca. z sic. in.3.z est cōueniēs habēti colicā ex vētositate: nā frāgit oēm vētositatē z cōuenit habēti eructuatiōes acetosas
Gumera.est quoddā epithima qd̄ fit ad faciē colorādā
Istud vocabulū ponit ab Alman.in tractatu quinto
Gummi simpliciter platū d3 intelligi gūmi arabicum.
Gumi albotin.i.terbentina.
Gumma 3abara. Halyab: octauo.
Gummi alcumbar.i.arboris thuris.

¶ Cap. 303.

 Gummi arabicū vl' babilonie vl' saraceuicū lati.ara.vero sanigliarabi. gūmiara bicū.

Sera. lib.aggre.ca.sanigliarabi. Est gūmi q̄ reperit sup arborem acatie sicut alie gūme.que arbor nominat angaliē.z melius ex eo ē qd̄ ex hac arbore sile vermiculis i figura sua.z colore ei⁹ ē sicut vitrū clarū.z nō h3 lignū.scd̄m vero post ipm ē albū.s3 illud qd̄ ē sile sordiciei resine pini ē malū: est fri.z sic. Pli.lib.xiij.c.xi. Ca. 239.

Pos. Sera. auc. Gal. vna est virtus eius que desiccat z alia virtus eius ē que cōglutinat z aufert asperitatē z frāgit virtutes medicinarū acutarū: z lenit asperitatē pectoris: z stringit ventrem z fortificat intestina.z meliorat ossa fracta qñ fit emplastrū cū eo.z cōuenit malignitati vlcerū pulmōis Et auc. Habix dicit q̄ ē hū.parū.z retinet vētrē qñ nimis fluit z cōglutinat itestinū in quo ē tenasmō.z cōsolidat ossa fracta qñ fit emplastru3 cū eo: z sedat tussim qñ retinet in ore z trāsglutit qd̄ idē soluit aut si misceē aliquibus medicinis cōferētib⁹ ad tussim z vlceribus pulmonis qñ bibit ex eo conuenit obtalmie z rectificat medicinas laxatiuas qñ misceē cū eis: z phibet acuitatem earū z frangit vomitū q pueniт ab eis. Et q̄titas dosis.eius ad tussim.z ad retinendū ventrē est aur.j.z qñ miscetur cū alijs medicinis est aur.v.

Bulca. Ebē a3arin li.qui dr̄ seruitor: forma assādi gummi arabicum est sicut omnes alias gummas qui vult assare oportet vt frangat illud in frustra ad magnitudinem orobi. deinde accipiat patellam.z calefaciat eam z auferat ab igne z ponat super eam gummi arabicum z misceat bene sine intermissione donec albescat. Et si non albescit prima vice iterum calefiat patella vt prius donec fiat album.z eodem modo fit ex alijs gummis. Aui.2.ca no.c.317

Gummi asimar.i. amigdalarū.licet amigdala.ara. dicitur leum.
Gummi cedri.gre.kidria. ara.kitram cedria
Gūmi semibari.l.pini.
Gummi cerasie quid est.l. cerasum.
Gūmi cirinaicum. i. gūmi laxar.z est assa fetida.
Gūmi dragantū. est gūmi cuiusdam arboris que.l. acantos.
Gummi de linu.quid est.l. siccāma.
Gummi oliuaru3 quid est. l.Labir.

l. Labit.
Gũmi prũorũ gdẽ. l. guas
Gummi vitis quid est. l.
Gunzenagabarũ. i. tamarindi. Halya.
Gurgulos. gurgurikinos idest infirmitas gutturis. nam gurguros gregurgulio.
Gurlumon. i. mẽtastrum.
Gurum. girũ. giri. i. puluis molendini. u. pro. y.
Busane. est quoddã genꝰ fungoꝝ. qđ exsiccatũ coartatur sicut cartilago.
Gusia gusma. l. gumera.
Guusulõ. i. barba siluana.
Guulub. i. muscus arboris
Guululoguuri. i. kist. ij.
Guzema. est flos herbe q̃ affert de barbaria q̃ saracene vtunt i aqs balneoꝝ ⁊ ẽ odorifera satis hanc herbã tũeci vidi abũdãt l. Abes ⁊ puluis bugie.
Guzia. guzian. i. cõsolida minor.
Guzafilõ. idest cataputia minor.

De lr̃a. H

Que est. aspirationis nota: nec greci nec arabes hñt: aliquas tñ lr̃as hñt i se ipas aspirationẽ habẽtes: nã arabes vnaz lr̃am hñt quã ha vocãt: cuius aspiratio est vt nos p. h. aspiratas dictiões proferimus. hñt ⁊ aliã quã cha vocãt cuius aspiratio est cum quadã rascatõe ac si quis vellet excreare cũ voce. Jtẽ habẽt aliã quã vocãt hayn. cuius aspiratio est in gutture: ac si hõ haberet nauseã. duarũ primaꝝ sonos variãt p oẽs vocales cũ additiõe notaꝝ ⁊ p primũ scribit hameme. i. amomũ. p scdm caschas. i. papauer p tertiã harhar. i. iuniperus. ⁊ hauge.
Haabor albies. i. cipressus arbor. albes arbor. albaẽ. idem. Haage. i. ebur.
Haacon. haalcena. i. limacina.
Haalebi. Haalebin. i. solatrum.

Cap. 304.

vitis, vinum et fex vini vel tartarũ ⁊ gũmi. Ca. 35. ⁊ 36.
Harim vel harin. arab. gre. Ampeleos. latine vero vitis.

Sera. lib. aggre. ca. harin. Ex ea ẽ domestica ⁊ siluestris alba ⁊ nigra domestica est vitis vini ⁊ siluestris est que gre. vocatur ampeleos agria. astas hʒ longas ⁊ lignosas ⁊ asperas folia ei strigno hortiuo similia: sed latiora ⁊ minora. florem hʒ sicut capilli. sed semen habet vt botrus. qđ cum maturauerit ruffum facit colorẽ: obrotundũ. Alia spẽs est que vocat lãbrusca: vl' vitusu: cuius flos vocat ynãtꝰ vel ynantiũ: vel anteflores ⁊ est masculus de qua inuenies in. l. Enantiũ. ⁊ est plãta in qua sunt grana parua similia botris vue paruis: ⁊ qñ sunt matura: color eoꝝ est rubeus: ⁊ figura sui grani est rotũda: ⁊ racemi sui botri reseruant in sumitate eiꝰ a gre. vocant ambolosagine. Est alia spẽs vitis que dĩ vitis alba. ⁊ est fesera ꝑ qua. l. fesera. Est alia spẽs q̃ la. dicitur vitis nigra: ⁊ alio nomine dicit cucurbita vel brionia dicit gre. ampeleos melana vel ambulos melana. ara. fesire stẽta. ⁊ est planta ẜm Dia. que hʒ folia sĩlia folijs plãte: que dĩ hedera nisi qꝛ dilatant plus ad similitudinẽ folioꝝ herbe que dicit semitas: ⁊ rami eius sĩr: nisi qꝛ folia istius ⁊ rami eiꝰ sunt maiores: ⁊ ipsa circũuoluit amplectẽs plantas alias quibꝰ approximat ⁊ suspendit eis cũ suis capriolis: ⁊ hʒ fructũ similẽ racemis vue vitis albe: viridẽ in sui principio. ⁊ nigrũ cũ maturat. quẽ cũ fregeris buxeum reddit colorẽ: ⁊ radix eiꝰ est magna ⁊ nigra exterius vel buxea ⁊ interius subalbida. caprioli huiꝰ comedunt: ⁊ habẽt diureticã virtutẽ. Pli. lib. xxiij. cap. ij.

Ca. 286. **Sal.** ad pr̃nianũ vitis est quã oẽs nouerint ex cuiꝰ fructu vinũ exprimit: huius igit folia viridia in frontibꝰ frequẽter exposita ⁊ imutata oculis ex reumate dolẽtibꝰ ꝓsunt: eo ꝙ stipticũ ⁊ austerũ hñt. botrꝰ vero eiꝰ maturus calidꝰ ẽ. infundit ⁊ ꝓcurat vẽtrem ⁊ maxime si albus sit. passa aũt vua ardorẽ facit ⁊ vẽtrẽ procurat. imaturꝰ vero botrꝰ vue frigidꝰ ẽ ⁊ vẽtrẽ stringit vnde ⁊ dissintericis facit.

Sal. ad pr̃nianũ ca. 287. vinũ oẽ calidũ est vires atq; motũ corpori prestat eo ꝙ calefacit oĩa membra que ex frigore ⁊ dolorẽ cõstructa tenent vinũ recens calidius est vetusto ⁊ ventrẽ ꝓcurat. Uinũ albũ diureticũ est. ⁊ toti corpori aptũ. Uinũ nigrum ⁊ dulce sanguinem nutrit ⁊ oculis cõtrariũ est: ⁊ capitis scotiliz ⁊ corpori grauitudinẽ ⁊ stomaco turbatio ⁊ sõnos graues infert vinũ maxime si cũ modica aque bibat saluti corporis ꝓdest. eo ꝙ nutrit ⁊ custodire põt sanitatem.

Pol. vinum vitis albe domestice ẜm Sal. in libello de vinis est ca. in scdo. Et vetꝰ ex eo ẽ i tertio Eius mustũ ẽ in primo. Et manifestatur vnũqđq; in primo. ⁊ per manifestationem caliditatis inuente in eo sed de vua inuenies. in. l. cui. Uitis domestice succus ẜm Sera. ⁊ potissime foliorũ eius cõuenit habentibus vlcera in intestinis. sunt fri. ⁊ stip. ⁊ qui expuũt sanguinez ⁊ qui conqueruntur de ardore stomaci: ⁊ pregnantibꝰ habentibus apperitũ corruptũ. Et caprioli eius quãdo infunduntur in aqua: ⁊ bibitur faciũt hoc. Et lachrimus huius vitis est similis gũmi: q coagulat sup palmites qui potatꝰ. cũ vino expellit lapidẽ. Et linitur cũ eo empetigo: ⁊ curat eam. ⁊ scabiem vlcerosam sĩr ⁊ non vlcerosam. ⁊ opʒ ꝙ anteq̃ linias cum eo ꝙ linies membrum cum nitro ⁊ oleo assidue ⁊ abradas pilos. Cinis acinorum aut vinacie quãdo emplastrat cum acero curat anum quãdo ab eo euulse sunt emorroyde ⁊ curat cõcussiones neruoꝝ: ⁊ cõfert morsui tyri: ⁊ qñ fit cũ eis emplr̃m cũ oleo ro. ruta ⁊ acero cõfert apatibus calidis que fiũt in splene. Succus. n. agrestis. i. vue nõ mature: opʒ vt exprimatur anteq̃ abscõdatur stella canis ⁊ ponatur in sole vase eneo rubeo cooperto cũ panno: ⁊ dimittatur in sole donec coaguletur. ⁊ de nocte ponatur vas sub tecto: qꝛ ros prohibet coagulationes cuiuslibet succi. Et melior ex eo est ille qui est citrinus declinans ad rubedinem. ⁊ est frangibilis ⁊ stipticus forti stipticitate: ⁊ mordificat linguam. ⁊ sunt qui decoquũt succum istum. ⁊ conficiunt decoquendo ⁊ conuenit coctus cum melle ⁊ vino dulci neruis qui sunt in lateribus gule ⁊ palati: ⁊ ipsi vuule. ⁊ gingiuis fluxis quibus abundant humores. ⁊ auribus quibus egreditur sanies: ⁊ cũ aceto conuenit fistulis: ⁊ vlceribus frandulentis. ⁊ fit clistere cum eo ad vlcera intestinorum: ⁊ ad cursum humiditatuz antiquarum ex matrice: ⁊ potatur pro sputo sanguinis. Sed vinum de vua acerba fit in hunc modũ Accipe de uuis que non sunt complete mature. sed sunt muze: ⁊ ponantur in sole tribus diebus aut quattuor donec fiant extenuate: ⁊ exprimatur ab eis vinum: ⁊ reponatur. Et virtus huius vini est stiptica: ⁊ corroborat stomacum ⁊ conuenit illis qui non possunt digerere. et conuenit stomaco relaxato: ⁊ pregnantibus ⁊ habentibus colicam cum qua euomitur stercus: ⁊ valet egritudinibus epidimialibus: ⁊ oportet ꝙ illud vinum dimittatur veterascere pluribus annis. quia nisi hoc fiat non est aptum ad potandum. Sed virtus passularũ est que maturat ⁊ resoluit resolutione temperata: ⁊ passule extenuant: stiptice sunt frigidiores alijs. et dulces sunt calidiores et humidiores. et stiptice fortificant stomacum et retinent ventrem ⁊ dulces sunt medie in hoc. ⁊ sedant mordicationẽ que contingit in ore stomaci: sed q̃ntitas nutrimenti in passulis dulcibus carnosis est amplior: et passule carnose sunt maioris nutrimenti quam vue: et minoris abstersionis: et linitionis

q̄ ficus: ficce vero sunt ꝯuenietiores q̄ ficus: ꝛ sic dicit Sera. auc. Gal. ꝛ dixit i almiamir. i passulis forsan est res que laxat pp suā aggregationē: ꝛ hoc est quare posuimus eas maloris nutrimēti epati. volo dicere qḋ pp eaꝝ aggregationē: qm̄ ē i eis stipticitas quāta necessaria ē epati egrotāti: ꝛ ē cū hoc i eis qḋ maturāt hūores crudos idigestos: ꝛ equāt hūores malos. ꝛ tēperāt eoꝝ cōplexiōes. ꝛ sunt i natura sua tarde ad recipiēdū putrefactionē. ꝛ i tota eaꝝ sbā sunt siles epati: ꝛ pp hoc prosūt epati. Alkesimes sūt passule sine granis q noiantur aferisis. ꝛ sunt multū dulces: ꝛ sūt ceteris meliores.

lib. 5. c. 3. in fine. **Dia.** Albe passule sunt plus stiptice ꝛ carnes passulaꝝ qn̄ extrahunt ab eis grana. ꝛ qn̄ comedunt cōueniūt cāne pulmonis ꝛ cōferūt tussi renibus ꝛ vesice ꝛ qn̄ passule comedunt sole cū nucleis cōferūt vlcerib⁹ itestinoꝝ. ꝛ qn̄ caro passulaꝝ miscet cū farina ꝛ gegneisi. i. scariola ꝛ ouis: ꝛ modico melle: ꝛ comedit admixto modico pipere expellit flegma p os. ꝛ qn̄ miscetur cū farina fabaꝝ ꝛ cimino: ꝛ fit ide empl'm ꝯuenit apatibus calidis itestinoꝝ ꝛ qn̄ passule pistate miscetur cū ruta. ꝛ ide fit empl'm delet qḋ apparet i cute. ex clauis ꝛ vlcerib⁹ frauduletis. s. cācro. qn̄ fit ex eis empl'm cū oppopōaco ꝯuenit podagre: ꝛ qn̄ ponit sup vngues eradicat eas. Et meliores ex eis sūt kesmes sine granis ꝛ post eas sūt pigues subtilis corticis ꝛ pui grani gebis.

ca. 94. ō nucleis passulaꝝ **Gal.** 6. simp. nucle⁹ passulaꝝ desiccat in. 2. gradu ꝛ ifrigidat i. j. ꝛ sbā ei⁹ ē grossa terrea: sicut manifestū ē ex suo sapore q꞉ est stiptic⁹ ꝛ experiētia silr deiurat hoc de illo q꞉ iuuat fluxum ventris iuuamento completo vel perfecto.

Sera. Uinacia vuarum reponit ꝛ seruat ꝛ fit emplastrū ex ea cū sale apatib⁹ calidis, ꝛ apatibus māmillaꝝ. Et qn̄ fit clistere cū decoctiōe ei⁹ cōuenit vlceribus intestinoꝝ ꝛ fluxui antiquo ꝛ fluxui humido matricis. qn̄ ex ea fit sessio mulierib⁹ ꝛ fiūt clisteria matricum cū ea.

De vino. Dia. li. 5. cap. 6. Et idem auc. Dia. vinū nocet neruis ꝛ sensibus sed ipsum est delectabilis saporis. ꝛ iō opꝫ cauere de eo si aliud mēbrū est egrū. Sed si parum sumatur de eo in dispositione sanitatis: ꝛ mixtū aqua nō nocet ꝛ qḋ de eo est vetus multū albū subtile ꝓuocat vrinam nisi q꞉ facit dolorē capitis ꝛ qn̄ bibit ex eo satis nocet stō. ¶ Nouum vero generat inflāmationē ꝛ est difficilis digestionis ꝛ inducit somnia mala ꝛ prouocat vrinam ꝛ laxat ventrē ꝛ mediocriter inter nouū ꝛ vetus est sine malitijs eoꝝ qua pp opꝫ vt eligat pot⁹ eius pre alijs sanis ꝛ egris. Et vinū albū ꝛ subtile est bonū stō ꝛ cōuenit vsus ei⁹ magis in sanitate ꝛ egritudine ꝛ est propinquius ad molliendū vētrem q̄ rubeū ꝛ nigrū. ꝛ vinum nigrum est grossum tarde digestionis ꝛ inebriat ꝛ ingrossat carnē ꝛ cōuenit fluxui sanguinis ventris. Et rubeū est mediū inter virtutes illoꝝ ꝛ vinū nigrū grossum est malū stō ꝛ iflatiuū nisi q꞉ auget carnē sicut grossum. ¶ Dulce vero est grossum ꝛ est tarde digestionis inflat stomacum laxat ventrem sicut mustum. nisi quia virtus eius est debilior ꝛ cōuenit vesice ꝛ renibus ꝛ conuenit apostematibus in visceribus qn̄ infundit lana nō lota in ipso ꝛ supponitur: ꝛ qn̄ ponit sup vlcera fraudulenta ꝛ super pruriginosa vlcera ꝛ sunt vlcera ad que fluunt humores conuenit eis. vinū vero stipticū est magis prouocatiuū vrine ꝛ facit sodā ꝛ inebriat. ponticuꝫ vero est magis cōueniens cibo ꝛ stringit ventrem ꝛ nocumentum neruorū. ꝛ prouocatio vrine sunt in eo min⁹ ꝛ quādo vinū bibit cū oleo prouocat vomitū ꝛ cōuenit lacti coagulato in stō ꝛ ardori renū ꝛ vesice ꝛ vlcerib⁹ que sunt in eis. ꝛ qn̄ bibit q̄titas ꝯueniēs vini iuuat illos quib⁹ datū est in potu venenū fri. vt coriādrū ꝛ opium ꝛ oēs medicine q interficiūt pp frigiditateꝫ earū. et cō uenit morbibus venenosis et illis q sudāt multū ꝛ maxime albū vetus boni odoris qn̄ potatur.

Gal. iij. de cōplexionib⁹ cap. iiij. vinū valitudineꝫ tribuit citissimā. Et idē. viij. simp. phar. cap. de vino. ex scḋo gradu est calefactiuū qḋ vero sufficienter est antiquū ex tertio sicut mustū nominatū est primi gradus proportionabiliter autem caliditatibus sunt eius siccitates. 8. simp. ca. 14.

Rabi. Moy. Nō est melior res potatione vini ad virtutis debilitatem.

Sera. Fex vini opꝫ ꝙ administret illa que ē ex vino veteri. et opꝫ ꝙ cōburat sicut cōburit spuma maris postq̄ desiccatur desiccatione forti. ꝛ quidam ponunt eam in vase terreo nouo et accendunt sub ea ignem fortē et dimittunt donec inflāmetur et opꝫ ꝙ scias signū bone adustionis ei⁹. et ē qn̄ imutat color ei⁹ ad albedinem et ad aereitatem: et quādo applicatur lingue inflāmat eam fortiter propter fortitudinem adustionis. Eodem modo cōburitur fex aceti. Et fex adustā habet virtutem comburendi multum forti adustione: ꝛ abstergit ꝛ aufert carnem superfluam vlcerum: et est stiptica ꝛ ca. ꝛ exiccat ꝛ opꝫ ꝙ ipsa administretur cū est noua. virtus eius resoluitur cito: ꝛ opꝫ ꝙ non dimittatur extra vas. et seruetur bene cooperta ꝛ obturato vase ꝛ ipsa quidem aduritur sicut tutia. Et quando fit emplastrum cum ea sub vmbilico ꝛ super pectinem abscindit menstrua. et resoluit apata māmillarum. Sed fex adusta quando miscetur cum resina pini. ꝛ liniūtur deinde capili. ꝛ dimittuntur sic vna nocte rubificat eos Et ipsa quidem ponitur in medicinis oculorum sicut tutia ꝛ abstergit et valet obscuritati visus.

Pau. ca. de tartaro. Tartarum vini quod inuenitur in vegete est ca. ꝛ sic. in tertio quod de vino puriori est melius est: litargirium infundatur in aceto per noctem mane resoluatur. ad idem. ex eo ꝛ oleo nucis fit commixtio super igne ꝛ tartaro in multa quātitate addito mox ab igne deponatur hoc vnguentum valet ad scabiem ꝛ serpiginem puluis eius in cibis sumptus pinguedinem extenuat ꝯsumendo puluis in quantitate. ℥. 5. vel. 3. iiij. cum melle ro. vel cū oleo educit. v. vel. vj. vicibus puluere masticis addito. pro aceto. l. l. thal. ¶ De vino autem multa vide apud Auice. tertia primi: ꝛ apud Ysaac de dietis particularibus. virtus alterius speciei que dicitur vitis nigra ꝺm Diasco. Caprioli eius comeduntur ꝛ habent diureticam virtutem. splenē siccāt epilenticis cataplasmatibus adhibita laxationibus medentur. Et virtus vitis agrestis est qḋ radix eius elixa in aqua: bibita mixta vino maritimo numero ciatorum duorum accepta hydropicos purgat. Et omnes maculas corporis tollit. Caprioli ipsius in sale cōponuntur ꝛ flos eius in puluerem reductus cum vini ciatis duobus sumptus facit ad stranguriam. Radix eius data vt supra tussim sedat. ꝛ ad defectionem stomaci radicis puluis multum valet. vires habet stomaco vires representantes. li. 5. ca. 6. lib. 4. c. 177.

Hababes. est propriuꝫ nomen loci.
Hab. ara. est granū cuiuscūq̄ arboris. vide infra scripta.
Hab. demest. idest granuꝫ lauri: quod etiam habalhar dicitur.
Habalarusa. i. cubebe.
Habaon. i. morbillus.
Habaras. i. haberas.
Habebelarus. i. iuiube.
Habedlesen. idest carpobalsamum.
Habeel. i. Juniperus vel fretus eius.
Habey. i. prassium.
Habel. i. gracum cucul.

Sera. li. aggre. cap. est ꝛ humi. in scḋo

ctos ꝛ auget sperma:et proprie quando miscet cum sisamo:ꝛ quid est.l. lochachium.

Habellien.i.piper album.
Habeleras.i.stafixagria.
Halbelmeluch.i.granū re

gis.multi arabes vocant ita cerasū:ꝛ q2 hñt de ipo inopiam ꝛ silr vocant semen mendana.

Hababarar idest granum iuniperi.

℄ Cap. 305.

habelnil c.285., Pip ni/

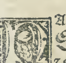
Abelnil ara.idest granum indi.ꝛ est cartamum indum.Aui.2.cano.c.306.

Sera. lib.aggre.plāta ei⁹ ē filis plāte lubleb.adherētes arborib⁹ duob⁹ brachijs vel trib⁹ ꝛ h3 ramos ꝛ folia viridia ꝛ i ramo cuiuslibet folij est flos coloris pur pur ei silis pēnis i figura sua:ꝛ qñ cadit flos ei⁹ emittit semē i vaginis i qb⁹ sunt tria grana minora granis stafixagrie in trib⁹ ptibus diuisa:ꝛ illa grana sunt.illud qḋ de ea administrat i medicinis laxatiuis laxat.n.flegma ꝛ mūdificat ipm.ꝛ dosis ei⁹ est a.iij.kirat vsq3 ad.viij. ꝛ est ca.ꝛ sic.in primo:ꝛ miscetur cū medicinis et facit morā in itestinis:ꝛ qñ accipit solū nō laxat eodē die:nisi post.xiiij.horas ꝛ dosis eius est cū alijs medicinis:s3 simplex nunꝙ vidi dare:nisi admisceatur ei scamonea que vincit ipsum ad expellendum flegma ꝛ coleram.

Jo.Me. cap.de cartamo.dicit ꝙ quidā dicunt ꝙ est vna ex specieb⁹ cartami:ꝛ hoc dixit qm̄ ē cartamū idū:l3 sit aliud a cartamo nr̄o Habelras.i.granū capitis.stafixagria ita dicta ꝑpter excellentem virtutem quā h3 in caputpurgijs.

℄ Cap. 306.

Pip nigrum. c. 337.

Habelzelin ara.vl' grana ezelē.la.pip nigrū

Sera. lib.aggr.c.habel.zelin.i.granū zelin:est pip ethiopū vl' nigrox ꝛ est granū pingue in magnitudine ciceris:ꝛ est citrinū exteri⁹ albū iterius.ꝛ h3 saporē bonū defertur ex terris barbarie.ꝛ illud qḋ nominat in barbaria crom al's croni est silē faseolis in forma sua nisi q2 grana ei⁹:ꝛ cortex ei⁹ sunt minora faseolis hñt nigrū colorem ꝛ acutū saporē sicut pip:ꝛ defert silr a terris nigrorum:ꝛ sunt ca.i tertio.hu.i primo ꝛ cōferūt dolori dentium augēt.n.in spermate ꝛ faciūt bonū odorē oris.

℄ Cap. 307.

Stafisagria. Ca.277.

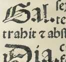

Aberas ara.vel nūbafas.gre.pediculicida.lati.stafixagria:vel pecularia vel granū capitis:vel passula montana vel rosa regis.

Sera. li.aggr.c.haberas.siue habeltas auc.dia. est plāta hñs folia silia folijs vitis agrestis incisa sicut folia malue agrestis:ꝛ h3 ramos longos nigros:ꝛ flores similes floribus plāte que dicit baratis.s3 minores ꝛ coloris quasi celestis:ꝛ h3 semina in vaginis viridibus sicut cicer habēs tres angulos asperos cui⁹ color est ad rubedinē ꝛ nigredinē decliuis:sed interius est albus ꝛ sapor eius est acutus.

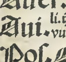
Ca.66.c. de passulis mūtanis lib.4.ca. 150.d stap hide silueſtri. Ca.dcvij

Gal. sexto sim. pha.ca.stafixagria ē acuta fortiter multū:ꝛ virt⁹ ei⁹ est cali.adurens:ꝛ attrahit ꝛ abstergit abstersione forti.

Dia. ca.stafixagria. nascit i vmbrosis locis hñs folia silia viti agresti diuisa tāꝙ malua agrestis ꝛ hastas lōgas ꝛ ereates ꝛ nigras:semē est ei simile ysati:ꝛ florē silr h3 qḋ semē i folliculis viridiorib⁹ abrētu3 triū angelox ꝛ ē nigrū s3 iterius albū cum gustu viscido acri ꝛ calido.

Auer. v.colliget.c.d stafixagria.ē.c.ꝛ sic.i tertio.

Aui. li.ij.c.de stafixagria.est cali.ꝛ sic.in tertio ꝛ est vua passa mōtana ꝛ granū capitis.

Pos.Gal. facit descendere a capite qñ masticat aut fit gargarisma cum ea fla multū:ꝛ cōuenit egritudinib⁹ cū qb⁹ eleuat cutis:ꝛ puenit ad pruritū participat aūt adustiue cuiusdā virtutis.

Dia. grana eius.xv.accepta cū mulsa flatū pinguia vomitib⁹ excludit verū hi q mulsam acceperint assidue bibāt ꝛ deambulēt q2 offocatiōes citi⁹ prestat:ꝛ gulā exasperat.trita ꝛ bibita pediculos necat

Aue qñ masticatur trahit fla:ꝛ succus suus mūdificat caput p nares:ꝛ electuariū eius v3 ad morbum caducum:ꝛ morfeam.ꝛ menstrua educit:

Habes est vna ex speciebus malue.
Haberoziti.i.grana citri.

℄ Cap. 308.

Abezel. i.asinus. Asinus Ca.55.

Aui. li.ij.ca.de asino.Cinis carnis asini ꝛ epatis ei⁹ cū oleo v3 suppositus fissuris frigoris.Cinis epatis asini cū oleo sup scrofulas v3 ꝛ sanat lepram.Cōtacti ex siccitate sedeāt in iure carnis eius:ꝛ caro ei⁹ ēt ē iuuatiua:epar eius assatū:ꝛ a ieiuno comestū ꝑuenit epilēsie ꝛ silr ei⁹ vngula adusta ꝛ fit ei⁹ potio oī die duo coclearia:dicit ꝙ ei⁹ vrina cōuenit dolori renū:ꝛ vrina siluestris asini frāgit lapidē in vesica ꝭm ꝙ dixit Gale.

Sera. lib.ag.epar.asini qñ comedit cōfert epilēticis d3 tū sumi a ieiuno.

Alman. li.ij.c.de lacte.Asininū lac oī lacte subtilius est ꝙ pulmōe patiētibus dādū est hoc etiā post muliebre lac.ꝭm Gal.vij.terapentice ethicis laudatum. ca. 455.

Habbalarbar.i.granū Juniperi.
Habiam.i.pulegium.
Habbasir.i.granū viride:ꝛ est fructus terebinthi.

℄ Cap. 309.

Abilahalach.ara.gr.arceotides lat.granū Juniperi.vel Juniperus. Granu3 iuniperi. Cap.280

Sera. lib.aggre.c.habilahalach.Est vna ex spēbus cipressi masculi. Et oēs sunt quattuor spēs:ꝛ sunt Juniperus ꝛ habel.i.sabina:ꝛ zerbin:ꝛ gar.vl' archēcas.i.Juniper⁹ que nominat arconas ē ex ea alia magna:alia pua:ꝛ h3 fructū quedam cuius fructus est magnus sicut nabach:ꝛ in.l.habel dicit zaror.Et quedam cuius fructus est paruus sicut faba:nisi q2 ipse est rotundus totus.

Gal. vj.sim.pha.ca.de Junipero ꝛ virt⁹ arboris eius est ca.ꝛ sic.in tertio:sed caliditas ipsius fructus est scḋm hoc sed siccitas eius est in principio tertij.Et idem Sera.Sauina est illa que dicitur brachos siue braceos.ꝛ non habet fructū ꝛ nos iam de ea diximus superius in litera habel.Sed zerbin est illa que dr padras:ꝛ h3 fructū silem fructui cipsi:nisi q2 ē minor eo satis.Et est ex zerbin pua spinosa:ꝛ h3 fructū silem fructui iuniperi.cuius magnitudo est sicut granū mirti:sed est rotundū:ꝛ sermo de ipso veniet post in caplo de alkitran:ꝛ virtus zerbin est ca.ꝛ sic.in tertio:sed gara ē spēs parua respectu zerbin.memoria ei⁹ venit in. l.gara. ℄ Archeutos siue Arcons.i.Juniperus magna ꝛ parua ambe calefaciunt subtiliant ꝛ prouocant vrinas ꝛ quando fit fumigatio cum eis expellit venenosa reptilia ꝛ habet fructus:eius quidē reperitur in magnitudine auellane:ꝛ quidam in magnitudine fabe.nisi quia est rotundus.ꝛ habet odorem bonum:ꝛ est dulcis habens in se aliquantulum amaritudinis. ca. 54. ꝛ ad prnianum. ca. 136. li.1.c.94

Dia. cap.de Junipero.Arbor est alia parua alia magna:sed vterq3 acrioris sunt virtutis atꝙ mictualis ꝛ insensibilis.

Auer. quinto colliget.ca.de Junipero. Que vocatur abel.ca.ꝛ est ꝛ sic.in tertio.

Pau. capitu. de vernice gummi istius arboris est vernix.

Pos. Dia. prunis imposite fumigio serpentes fugant: et fructus eius iocundus est et odoris summi si in ore detinetur et eustomacus est et thoraci utilis est. tussim sedat veterẽ et inflãmationes sedat tortionibus bibita subuenit. Contra venena prestat auxiliũ diureticum est illi adiutoriũ spasmatibus et reumatibus prodest offocationes stericas tollit. appellatur autem a grecis arcotides: succus eius medetur vipera vexatis. Item succus eius exustus: atque cum aqua illinitus lepram despuit. elimatio autẽ ligni eius potui data interficit. lachrymus eius potui datus tussim veterẽ atque parotidas sanat.

Auer. Abel provocat urinam et mẽstrua plus omnia aliare: donec facit mingere sanguinem et facit abortum et extrahit fetũ mortuũ. pro ista spẽ. l. abbel.

Habilig. i. mirabolani.
Habix. est proprium nomen loci.
Haboanisa. quid est. l. keadi. headi.
Habobol. i. usnee.
Hobonisa. i. cicuta.
Habrad. est quedam spẽs dactili.
Habras. i. stafixagria.
Habrisen. idest fuoli. l. sera haeir.
Hacabdes. i. peonia.
Hacaria. Step. est calebũ pro calib. vel culb.
Hacatos. i. cimbalaria.
Hacatula. i. mãdragora
Hacemalsachi. i. epatica.
Hachib. ara. calcaneus
Hacrab. ara. scorpio.

¶ Cap. 310.

spina lata al's spica lata Ca. 305. de hacul alcarog.

Hacub alcaroeg. ara. gre. salũ. lat. spina lata li. aggre. **Sera.** herba ẽ quam noĩant homines oriẽtis spina latã habẽs folia similia albe camelunte. Et elixatur hec plãta in principio sui ortus: et comeditur cũ oleo et sale: et lachrymus qui egreditur de radice ipsius si bibat ex eo. ℨ. j. cum mellicrato provocat vomitum.

Hacusa. i. mandragora.

Hacharcharach. ara. piretrum. Archaba. hacharebaba. Steph.

¶ Cap. 311.

litium. Cap. lxx Dia. li. j. c. 125.

Hadadh. ara. gre. liceos. lat. vero litium. li. aggre. **Sera.** litiũ hꝫ tres species. una earũ est idica: et alia fit ex herba que dĩ zeriach. siue xerzach. tertia est arabica quã noĩant hadadh. Et idẽ auctor. Dia. litiũ recipit ex arbore spinosa: que hꝫ ramos longitudinem duorum brachiorum aut amplius. et folia sunt similia folijs arboris buffi. rara. et hꝫ fructũ similem piperi et est niger amari saporis levis tactu cortex ligni est glaucus similis litio dissoluto: et hꝫ radices multas procedentes a latere ligni eius. nascitur locis agrestibus. Et extrahitur succus eius in hunc modum teruntur folia sicut sunt cum tota arbore. aut ponũtur in aqua. et dimittuntur pluribus diebus et coquuntur et exprimuntur et succus ponitur ad coquendum sup ignẽ donec ingrossetur sicut mel. et fit similis ex succo fructus eius quando exprimitur et ponitur in sole. Et melius ex eo est illud quod accenditur igne. et quãdo extinguitur facit spumam rubẽrẽ et exterius est nigrũ. et interius cõfrangitur ruffum. et non est pingue et est in eo stipticitas cum amaritudine. et ex illo melius est indum: et fortioris operationis. ¶ Adulteratur autem litium cum amurca olei cum admiscetur in coctura eius: et cum succo absynthij. et fele bouino. et opꝫ quod colligatur ex eo quo natat simile spongie: et reponitur ad opus medicinarum oculi: et residuum eius ponitur in alijs medicinis. Et dicitur quod indicum facit arbor que dicitur lities: et hec arbor est de speciebus spine habens ramos erectos longitudine trium brachiorum aut amplius procedentes ex radice: et sunt grossiores ramis rubi. Et euellitur ab eis cortex facile et color eius apparet sicut color sanguinis et folia eius sunt similia folijs oliue: et ex illa arbore accipitur litiũ. s. ab illa que ẽ spinosa ex illa. et est apud nos medicina quasi humida et liquida et substantia eius est composita ex virtute subtili. c. et terrea fri. et in sapore eius est stipticitas: nisi quod est pauca. Alia secunda spẽs est que fit ex arbore litios siue exacantum appellata folia quercus similia atque spinosa generans. Nascitur in dumosis locis. cuius folia et radix in unum coniunguntur et in aqua dulci coquuntur usque ad grossitiem. fit et melius ex succo granorum expresso: et in sole coagulato. Eligendum est intus colore ruffo et deforis nigro.

Sal. lib. dinamidiarum. c. de litio fit secunda spẽs litij in hunc modum. prunellas de caprifolio collige in mense Septembris. et ipsas tere per lintheum extorquens succum eius et ad solem siccabis. in litia vero venditur succus centauree pro litio. ut apparet in. l. centaurea. licet falso.

Pli. lib. xij. c. vij. et li. xxiiij. c. xiiij. de litio. succus est arboris vel arbusculi pusille et spinose folia ut quercus habentis cum punctis spinosis. cuius semẽ maturum ut granum regis apparet: de cuius seminis succo fit aliquando litium et verius. Latine hec arbor vocatur caprifolium. verum optimum litium est quod est indicũ quod extrinsecus nigricat intus vero subruffum sicut alce gustu amarum. et secunda species fit ex arbore que dicitur lithios. ¶ Et hec arbor est de speciebus spine: et habet ramos rectos longitudine trium cubitorũ aut brachiorum aut amplius procedentes ex radice et sunt grossiores ramis rubi et euellitur ab eis cortex facile et color eius sunt similia folijs oliue.

Sal. vij. sim. phar. c. litiũ vel pixacantum: spinosa est arbor de qua fit vocatũ litium. est autem siccatiue virtutis ex diversis compositum. una quidem subtili parte diaforetica et calida. altera autem terrestri frigida que habet stipticitatem. Sed hec quidem qualitas pauca omnifariam inest huic pharmaco. sed diaforesin et exiccationem non paucam. sed secundum accessum. in caliditate vero intermedia aliqualiter locatum est et commensuratum: propter quod et ad diversas passiones utuntur hoc pharmaco in quibusdam ut cõgregatiuum. Et ideo ciliacis et dissintericis et fluxui mulie/bri afferentes. hoc ergo litium in cilicia et capadocia plurimum fit. Aliud vero. s. indianum fortius operatur ad omnia. et eodem lib. scdm translationem arabicam substãtia litij est composita ex virtute subtili cali. et terrea fri. et in sapore est stipticitas: nisi quia est pauca multum et desiccat in secundo. sed etiam fri. et ca. et est quasi in cõplexione media equali. et virtus eius est que resoluit et abstergit resolutione et abstersione curatiua. et congregat et restringit. Ca. 83.

Pos. Sal. Hoc pharmaco ad ypopiam utuntur et ad flegmones qui in ano et ore et ulceratione et herpetes et putredines. et male morigerata ulcera et aures pus fluẽtes et paronichia et ungues leprosos. et idem scdm translationem arabicam. virtus eius est que remouet quod in pupilla ex eo quod obscurat visum. et et conuenit fluxui ventris: et habentibus ulcera in intestinis: et habentibus fluxum menstruorum: et ponitur in medicinis pãni qui fit in facie: et in medicinis ulcerum et apostematũ que sunt in ore et in ano. et formice et conuenit ulceribus fraudulentis. et putredinibus ulcerum. et putredini aurium et renasmoni et panatio et

ritio τ fortificat capillos.

Sera. auc. Dia. virtus litij est stiptica τ abstergit τ curat obscuritatem visus τ scabiē τ pruritum oculorum: τ abscindit cursum humiditatum ad oculū venientium cursu antiquo: τ apostematibus guturis: τ quando linitur cum eo palatū ꝯuenit apostematibus gutturis: τ quādo linitur cū eo cōuenit gingiuis τ vlceribus putridis τ ragadijs ani τ tenasmoni. τ qū bibitur: τ fit cum eo clistere sanat fluxuꝫ ventris antiquum τ vlcera intestinorū τ bibit de ipso cū aqua vsqꝫ ad sanguinis fluxum vel sputū sanguinis cū tussi: τ dat in potu morsui canis rabiosi quādo fiunt ex eo pillule τ dantur: τ rubificat capillos τ curat panaritiuꝫ τ formicam τ vlcera fraudulenta: τ quando fit cum eo nascale cōuenit fluxui antiquo humiditatuꝫ a matrice. Et dicit Ingeneites: quando coquitur cum ramis eius in aceto cōuenit apostematibus splenis τ hicteritie τ prouocat menstrua: τ quādo bibitur ex fructu eius laxat flegma: τ ꝯuenit contra medicinas venenosas. τ idem Sera. auct. Rasis. felicacharag. virtus est composita ex cōtrarijs. Nam habet virtutē extenuatoriam digestoriam cali. τ fri. τ modice stipticā habens vim: τ ideo diaforesim facit, ꝓijciens τ purgans. τ facit ad ypopiā herpetas: τ ad epatis vlcera τ ad parotidas τ putrida vlcera τ conuenit: vlceribus oris τ ani.

Hadham. arabi. ossa.

Hadedes. arab. lens lenticula.

Hadid. arabice ferrum.

Hae. idest arbor draganti pro qua. l. achantos.

Uermis serici. Ca. 288.

¶ Cap. 312.

Haeir haeris siue haiese. arabi. lat. vermis serici.

Sera. Lib. aggre. ca. haeir. quādo vermiculus texit setam super se: τ facit coopertaram τ dimittitur donec perforat illam telā egredit inde deuenit ad hoc Abrisen τ ken. τ quando dimittit in sole donec moritur vermis deuenit inde seta. τ est cali. τ sic. cum temperamento.

Pos. Est bona cordi τ cōfortat substantiam τ totalitatem eius τ clarificat sanguinem: τ propter hoc ponitur in medicinis cordis τ precipue in dia musco. Et quidam comburūt eam: vt possit facilius teri: τ melius puluerizari propter delicationem: τ qbusdam non videtur hoc faciendum ne amittat virtutem suam: sed faciunt eam incidi subtiliter: τ terunt eam cū margaritis τ karabe τ corallo proprie: τ sic teritur facile. τ quidam sunt qui extrahunt ab ea virtutem.

Aui. de viribus cordis dicit ꝙ seta confortat cor.

Bulca. Eben Aben Azarin. lib. qui dicitur seruitor. forma comburendi setam que administratur in electuarijs hec est. Accipe setam nouam que caret tinctura τ pone ipsam in olla noua: τ pone olam super ignē τ fac sub ea ignē leuem: vel pone eam in furno panis. τ non oportet vt aduratur: sed soluꝫ assetur ita ꝙ possit teri.

mod⁹ cōburēdi setam.

Haer. idest indicus.

Haberis. arab. sericum.

Piperella. Cap. 27.

¶ Cap. 313.

Haerinia haerima. harma lati. piperella.

Sera lib. agg. est in figura: sicut piperis minoris figura: nisi qꝫ est in colore suo citrina. Et sunt in ea due virtutes contrarie. sicut frigi. τ cali. Et idē auc. Aben Mesuay. haerima est granū paruū minus pipe. τ ē in eo citrinitas pauca τ est odoriferum: cuius odor est sicut odor ligni aloes. est cali. τ humi. τ est in eo abstersio.

Hafases. hafasus. idest coniza.

¶ Cap. 314.

Haff. hafs. hafas ara. gre. cicidos alapsa vel lapsana. latine vero galla.

Galla. Ca. 277.

Sera. Lib. agg. auc. Dia. est ex ea que accipit ex arbore sua recens immatura parua rotunda nodosa nō perforata τ grauis τ est alia que est leuis perforata: sed prima medicinis ē conuenientior. Idem auct. Gale. virides ex gallis sunt acerbē plurimū qd ē in eis suba terrea τ sapor earum est stipticus multū: virtus earū est fri. i scdo. τ sic. in. iij.

Pli. lib. xiij. ca. xxj. li. xvj. ca. viij. li. xxiiij. capi. iiij. galle fruct⁹ in syria τ egipto copiosius existit.

Pos. Dia. Omnes species gallarū sunt stiptice fortiter: que quando terunt τ puluerizantur super carnem superfluā delet eam cōferunt ad vlcera corrosiua: τ prohibent humiditatem que currit ad gingiuas: τ cōferunt alcole: τ quando accipitur id qd est intra gallam τ ponitur in corrosuram dentis sedat doloreꝫ eius: τ quando cōburunt sup prunas τ extinguuntur in aceto τ sale stringūt fluxū sanguinis: τ decoctio gallaꝝ qū fit sessio in ea ꝓfert exitui matricis τ cursui hūiditatū antiquo τ exitui ani. τ qū ifundunt i aceto aut aq̄ nigrificār capillos: τ qū puluerizā tur τ dātur in potu in aq̄ aut vino conferunt humiditatibus vlcerū intestinorū τ fluxui antiquo. τ sunt conuenientes in cibis eorum τ similiter qū coquit cibus eorū in aqua in qua bulierint. Et vniuersaliter quideꝫ administrande sunt ad stipticanduꝫ retinendum τ deficādū τ infrigidant satis. Et dicit Sera. auct. Gale. ꝙ virtus earum secunda est que repercutit ꝓhibet τ aggregat: τ tertia virtus fortificat membra fluxa debilia: τ prohibet omnes egritudines que fiunt ex humorum dissolutione τ eorum fluxus prohibet.

¶ Cap. 315.

Hafir arab. lati. pes vel tibia.

Pes vel tibia. Ca. 454

Sera. libr. agg. auct. Gal. hafir. i. hesscef. ara. i. vngula. zeron. arab. augmētatiōes que fiunt in cruribus animaliū maiorum vt equoꝝ. veb. ara. i. molares dentes. quidam adurunt vngulam caprarū τ cōficiūt cinereꝫ eius cum aceto forti: τ linitur in allopitia τ cōuenit. τ quidā accipiunt vngulam asini. τ adurūt τ curant cū ea epilēsiam magnā. Et idem cinis resoluit scrofulas qū conficitur cum oleo: τ qū fit puluis ex ea est desicatiuus τ curat vlcera que fiunt in manibus τ pedibus propter frigus. augmentationes que fiunt in cruribus τ iūcturis equorum quando teruntur τ dant in potu cuꝫ aceto curant epilensiam: τ vngule caprarum quando adurunt τ miscentur cum aceto τ fit inde linitio super allopitiaꝫ curat eam. Sed limatura dentis elephantis est stiptica quando fit emplm cum ea curat panaritium. Sed molares dentes canis rabiosi qui momordit hominē si accipiantur ex eis. τ ligent in corio τ suspēdantur in brachio prohibent a morsu canis rabidi.

Cinis vngule capre cōtra allopitiā

Hafranon. i. filipendula.	Hager magnites. i. lapis magnes.
Hagefida. i. galla.	Hagnites. i. magnes.
hagel. ara. pdix. li. ō doc.	Habac. i. indicium.
Hager. i. lapis. inde gre. hager substātie. dhig. i. lapis adamas.	Habadeb. i. spodium:
Hager marchasita. i. lapis marchasita.	Habalebi. i. solatrum.
Hagetorida. i. camelecōta	Habe. i. arbor draganti. τ est acantos.
	Habelibet habelibet idest

aristologia.

Ferrum

¶ Cap. 316

Aid ara. vel befa lati. ferrū. vbi sciendū q ferrū ferrugo et squāma ferri eiusdē sūt vir tutis et operationis: sed ferugo cal. et sic. in scdo Sed attēdendū q aliud est ferrugo et aliud squama ferri. squama ferri est illud q latū et tenue euo lat p percussionē: sz ferrugo ē illd qd p decotionē liquefit et separat a ferro hz aūt virtutē desicādi et extenuādi.

Posse. ad extenuationez splenis valet vinum in quo ferrum candens extinctū fuerit multum enim subtile est. Cōtra opilationē epatis et splenis ex lōgo tempore detur patiēti puluis subtilissimus ferruginis quantitatis. ʒ. v. cum vino calido vomitū etiā in multa quantitate prouocat: et etiā ducit vsq ad mortem: vnde cū ipso in potu debet dari aqua in qua lapis magnes tota nocte iacuerit et puluis cum aqua cocta det. reprimit enim violētiā eius resistit vomituz restātē.

Unguentū ex puluere ferruginis cōtra emoroidas.

Dias. Contra emorroidas puluis ferruginis: et squame ferri subtilis efficit cū succo tapsi barbassi: et bombace intincta si supponat sibi patiens optimū ē. Cōtra tenasmonē ex causa ca. squama vel ferrugo optime calefiat: vt candens sit postea aspergatur aceto: et recipiat patiens fumum per inferiora.

Ca. 405.

Sera. lib. aggre. cap. haid. ferrugo ferri est stiptica. q quādo fit cū ea nascale abstrigit fluxū antiquū matricis: et qñ bibit prohibet impregnationē et linit cuz ea et aceto super herisipillam et bothor et aufert eā. ꝓfert pānaritio et vngule oculi et asperitati palpebrarum et emorroydibus et restringit gingiuam. et quando linitur cum ea super podagram confert et facit oriri capillos in allopitia et aqua in qua extinguitur ferrum candens aut vinum confert fluxui vētris: et vlceribus intestinorū: et duritiei. et tumori splenis et colicepassioni et fluxui qui fit a stōco: Naz corroborat stomacum relaxatū et debilitatū: et maxie a colera sed scoria ferri et bactitura ferri hz virtutez similem eruginis eius: nisi q est debilior ea. et qñ datur in potu cū squinantibin resistit veneno plante que dicitur aconitū. Et idē auc. Gal. omnis scoria desiccat desiccatiōe forti: nisi q scoria ferri est debilior aliis: et qñ teris eam cū aceto et perquoquis: fit medicamē qd desiccat saniem antiquaz que fluit ab aure. Et qñ extinguit ferrū cādēs in aqua fit aqua illa siccatiua: ꝓpter hoc conuenit grossitiei splenis. et extinguit in vino et cōuenit vinū illud hydropisi et disinterie et colerice passioni et dolori stomaci. Et idez auc. Rasis. eam vero cognouimus p experiētiā q conuenit fluxui vrine et mēstruorū: et cōuenit egressiōi ani. et distillatiōi vrine qñ distillat isensibiliter. et auget libidinē.

Gale. 9. sim. tra. 3. cap. 27

Bulca. Ebē Azarin. li. qui dicitur seruitor Modus purgādi limaturā ferri est iste. oportet q ligatur limatura ferri pura cum aqua non sit ad mixtio alicui⁹ sicut eris aut plumbi aut vitri. si enim daretur in potu alicui occideret. ponat ergo de ea q̄tum vis in vase mūdo. et ꝓiciatur sup ea paucū aceti et ponatur sub sextario mūdo: et ponat iterum super ipsum s. sextarium corīū aliquod: et dimittat ad minus. vij. diebus. et post extrahe. q inuenies colorē eius sicut ziniar deinde desicca eaz et tere. Et sunt qui abluunt eam cum aqua dulci et aceto et colāt pannū: et dimittūt sub sereno quousq putrescat: deinde abluūt eam cū aqua dulci: et reponūt. et virtus eius est q cōuenit illis quorū color ē faciei croceus: et facit ipinguare corp⁹. Modus assandi scoriam ē iste. teratur tritura grossa et ponat i aceto vel rob: et post extrahatur ab eo et exiccetur et asset sup prunas: et reponatur. Modus abluēdi scoriaz ferri est

Auic. ij. cano. ca. 252.

iste oportet q abluatur anteq̄ assetur et post etiam abluatur sicut diximus in tutia.

Haieth. hāxi. i. hanixi. i. serpens.

Hailtūh. ara. ala. grece. lasar.

Hain. arab. oculus et frons.

¶ Cap. 317.

Aixof. ara. gre. scalones latine pinaria. Pinaria

Sera. lib. agg. ca. haixof. est et ex spēbus pineaꝝ: folia ei⁹ sunt filia cameleonte albe: nisi q sunt nigriora: et hz virgam longā: foliis plenā: et super ipsam est capitellum spinosum: et habet radicem nigram et grossaz: et est qd de ipsa planta administratur.

Gal. Uirtus eius est que calefacit in secūdo. in vltimo eius et in principio tertij. et desiccat i tertio: planta illa comeditur recens sicut sparagus.

Pos. Gal. prouocat vrinam multam fetidam quando coquit in vino. et bibitur illud vinū. Et aufert ꝓpter hoc fetorem assellarum et totius corporis: et operatio in hoc est a tota substantia et quando coquitur radix et bibit cōfert sicut sparagus

prouocat vrinā aufert fetorē assellarum.

Hakas. quid est. l. hkas. Hakkaraba. i. piretrum.

¶ Cap. 318.

Achille. ara. gre. tyamus lati. faba. Faba. Cap. 57.

Gal. vij. sim. pha. c. de faba Tyamus i. faba sm vtraq proprie mediā cōplexionē: et in exiccando et infrig. participat aūt quadā paruꝑer abstersiua virtute. caro ei⁹ est sicut et cortex stipticus. et propterea quidam medicorū fabā totā coquentes cū oxicrato disintericis et ciliacis vomitiuis dederūt. Est aūt vt cibus quidem super et inflatiuus et vix digestibilis. expuitionibus tamē que ex thorace et pulmone idoneus: vt pharmacū vero extrinsecus appositū intristāter siccat: in podagricis nāq vsi sumus multotiēs ea per aquā coquētes. deinde miscentes adipē porcinam. In concussionibus vero et vlceribus: que sm neruos p oximel farinaz apposuimus. In his vero qui iam flegmonāt ex plaga cuz adelficis et testiculoꝝ et mamillarū est bona cataplasma. amāt enim enim he particule moderate infrigidari cuz flegmonāt Et maxime qñ ex lacte in eis caseato māmille flegmonant. Et enim et lac extinguit ab huiusmodi cataplasmate: sicut et infantiū pectē cū cataplasmat farina fabarū vsq multū manet absq pube. Et idē lib. j. de alimen. c. xviij. de fabis. virides aut comeste anteq̄ maturent et exiccētur habēt cōe oīum fructuū quousq ante maturationē offerrimus alimētū humidius dātes corpori et ꝓpter hoc magis supfluitatū nō sm intestina solū: sed sm totū habitū. merito igit qui tales nutriunt quidem minus. secedūt aūt magis. inde non soluz crudas comedunt virides fabas multi hoiꝫ: sz etiaz cū carnib⁹ porcinis et caprinis et arietinis: sicut alia olera.

Sera. lib. aggre. ca. hakille. Sapor corticis eius est stipticus: infrigidat tēperate: et desiccat desiccatione sine nocumēto. abstergit et cōuenit fluxui vētris et vlcerib⁹ intestinoꝝ et vomitui. Et qñ coquunt cū aqua et miscent cū axūgia porci cōferunt podagre. et qñ coquūtur cū aceto et melle et ponunt sup vlceraq fiunt in neruis conferūt. et qñ accipit empl'm ex farina eius cuz sanich ordei cōuenit mēbris habentib⁹ apata ꝓpter percussionē: et ē empl'm iuuatiuū testiculis et māmillis: et potissime pubescētiū cū farina fabaꝝ prohibz ab eo longo tpe ortū piloꝝ in eo. et sm cibū est magis inflatiua q̄ aliquis alius cib⁹ et tardioris digestionis.

Unguentuz ex fabaꝝ podagram

Dia. ca. de faba. Faba nostra sumpta inflationes ꝓstat: idigestibilis est tussi medet et accepta disinterijs

Li. ij. ca. 95.

disinterijs ꝛ solutioni ventris singulare pꝛesidiū est vo
mitibus est vtilis: cui si aqua i coctura fuerit mutata in
flationē stomaco non facit viridis comesta ventrem in
flat: ꝛ cacostomatica est. farina fabe cataplasmatibus
adhibita cum polenta tumoꝛibus percussure occurrit
cataplasma ꝯ liuoꝛes. id sola facere nouit. tumoꝛem māmarum simili mō cu
rat. lac māmillis nimis ꝑfluēs imposita vt cataplasma
stringit. mixto melle et farina fenugreci paroridibus ꝑ
dest: liuoꝛes coꝛpoꝛis detergit: cū rosa ꝛ thure muscu
lo: et albumine oui mixto doloꝛes oculoꝛum et glauco
mata curat: vino mixto suffusiones et percussiōes ocu
loꝛum cōpescit dētibus cōquassata: et fronti iposita tu
moꝛes testiū spargit. infantib⁹ si imposita fuerit testes
ꝑpendere nō finit.. Coꝛiū eius coctum et cataplasmati
impositum maculas albas emēdat: in balneis fricatiōe
adhibita capillos tenuescere facit. polenta et stipterea
fusti et oleo veteri mixta et iposita vt cataplasma scro
fis opitulatur lanam sic inficiet. fluxū sanguinis vulne
rum stringit puluere ipso solo asperso. Faba media est
inter cal. et fri. distemperantiā aliquid pricipās ꝑfectio
rie virtutis et stiptice: quare exterius posita sine mole
stia desiccat. podagricis igitur et arteticis aqua cocta
admixta adipe oui recētis aut anserina mitigat doloꝛē
neruoꝛu3 aut cōtractionē: et vlcerationes cū oximelle
fabe farina cocta et superposita vt cataplasma sanat.
Nā ꝛ ad testiculos et māmillas est optimū cataplasma
amāt. n. loca hec mediocriter ifrigidari si sint iflāmata
maxime qñ de lactis coagulatiōe patiunt iflāmationē.

Rabi. Moyses. capitulo de faba. coꝛrumpit mentem.

Isaac in dictis particularibus parti. pꝛia. c. de fabis. Fabe in natura sua frig. in siccitate
diuerse sunt. Comedunt sicce ꝛ ꝑfecte suis tempoꝛibus
Comedunt. n. virides nec dum messiōis sue complero
tpe: virides fri. sunt ꝛ hu. in pꝛio nutrimētum eoꝛu3 ni
mis generat hūoꝛes crudos ꝛ grossos. inflatiue vento
sitatē faciūt in superioꝛibus ventris ꝑpter qḋ stōacho
valde nociue sunt: sicce vero suisq3 tēpoꝛibus ꝑfecte fri
gi. ꝛ sic. in pꝛio nō illaudabilē sanguinem creant. oꝛdeo
magis nutriūt accidētalr nō naturaliter duab⁹ de cau
sis vna pp sue sube grossitiē ꝛ tarditatē solīs ex mēbꝛis
subtilitatē vero substātie oꝛdei: ꝛ dissolutione ex men
bꝛis cita: vñ minus nutrit. scḋa pp sue ventositatis mul
titudinē ꝛ grossitiē eius vñ carnē inflat ꝛ dillarat ꝛ ope
rat in ea id qḋ frumētū in farina: pp hoc in supioꝛibus
ventris vētositatē plurimā grossa3 generat ꝛ inflatiuā
ex qua fumus incipit ascēdere cerebꝛo nocens: ꝛ som
nia multa coꝛrupta inducit. Cū igit naturaliter hoc ha
beant fabe non eis aliquo coctionis modo possunt au
primo ꝺ alimētis cap.15. ferri: vnde Gal. fabe si nimium coquantur inflationem
ꝛ ventositatē suam: sicut oꝛdeo auferre nequimus: mi
nuere tamen possumus. Experimēto autem pꝛobat in
eis qui fabis vtentes assidue indigestionem patiuntur.
ꝛ in sanissimis fit idem. Itē Gal. fabe super cibū inflam
mationem faciunt ꝛ dure sunt digeri fm medicina3 ad
iuuant humoꝛem vt excreet de pectoꝛe ꝛ de pulmone:
quoniam colamētum est in eis. ꝛ ideo non moꝛantur in
stomacho: sicut alij grossi cibi. manifestat hoc colamen
tum: ꝛ mūdificatio: quia cutim exterius mūdificari cer
nimus cū earum farina abluitur. idcirco ad lentigines
valet: qui igitur cutim sui coꝛpoꝛis mondificare volue
rit ex fabarum farina lauare assuescit. Apostemati in
māmillis vel testiculis apposita cataplasmate facto
dissoluit. omnia autem que diximus earum insunt me
dulle tantummodo. Coꝛtici autem nihil est. Est enim sti
pticus ꝛ calamentum nullum habēs: vnde aliquando
fabas cum coꝛtice quoquimus in aceto: damusq3 diari
am patientibus pꝛopter defectum conceptiue virtutis
in intestinis. Electio enim magna alba non vetus diuer
sis coquitur modis: vnde ꝛ diuerse sunt in eius coꝛpo
re actiōes: sunt nāq3 cocte aqua: sunt assate igne aqua
cocta laudabilioꝛes sunt: quia aqua plurimum aufert
ventositatis ꝛ grossitiei. maxime si eiecta pꝛioꝛi altera
coniungatur. hec quoq3 coctio duobus modis fit. ali
quando cum coꝛtice: ꝛ dure sunt ad digrendū. ꝛ inflati
ue. stipticitas enim coꝛticis egestionē pꝛohibet ventris
moꝛa eius diuturna in vētre: necesse est vt inflationem
generet: sine coꝛtice cocte minus sunt inflatiue: cito di
geruntur: ꝛ si secundum ius fiat calefactiuis rebus apo
sitis: sicut pipere: 3i3ibere: ꝛ oleo amigdalino perfecta
est medicina ad coitus operationem: sunt q eis vescun
tur elixis aliquādo cum coꝛtice: aliquando sine eo. ꝛ de
his supꝛa que diximus videamus. Comesta enim ali
quando cum menta oꝛigano cimino ꝛ similibus suam
ventositatē ꝛ inflationem minuunt. Assate minus ha
bent inflationis ꝛ ad digerendū sunt durissime: verum
tamen si in aqua infundant post assationem: ꝛ cu3 cimi
no mēta ꝛ oꝛigano comedantur partem amittunt.

Aui. ij. cano. fabe melioꝛes sunt grosse albe que a gurgulionibus non perfoꝛātur. ꝛ deterioꝛes Ca.245.
earum sunt recentes. Pꝛoxime sunt equalitatis. sed de
cliues ad frigiditatem ꝛ siccitatem plus: ꝛ Hypo. testi
ficatus est bonitatē nutrimenti ea3 ꝛ cōseruationem sa
nitatis ab eis: ꝛ quando scinduntur in duo media. ꝛ po
nuntur super fluxum sanguinis incisionis valet. Et ex fabe pꝛohibēt gallinas o/uare.
pꝛopꝛietatibus earum ē ꝙ abscindunt oua gallinaru3
cum nutriuntur ex eis: ꝛ faciunt videre somnia cu3 alie
natione perturbata.

Hal. i. acetū. halcal idem.
Halachil. i. lapis coꝛneolus.
Halafekaē. arabic. ē cameleonte.
Halbe3ard. i. lapis liberās: vt tyriaca.
Haleamar. i. lapis lune
Halle3amelarel. i. lapis la3uli.
Halādali. idest colloquintida.
Halanchach. i. squilla.
Halanum. i. sparagus.
Hala3arara. i. piretrum.
Halbet. est species rubi.
Halcuen. i. cotula.
Halcal. vel hal. i. acetum.
Haleabat. i. terbentiua.
Halehabat. i. terbentina. arabi.
Halelcalmibit i. gummi fistici.
Halehep. i. calisir.
Halek. i. sanguisuga. libꝛ. de doc. ara.
Hales est vna ex specieb⁹ malue.
Halfagel. i. raffanus.
Halfeugi idest lapis spongie.
Halfechisa. i. lapis pontificis.
Halbas. i. esvstum.
Halib. ara. i. mulsum. libꝛ. de doc. ara.
Halibin. halibien. i. planta que vocatur alibiem ꝛ est yringiū. Aui. duo facit capitula. vnum attracisus. aliud astaraticos.
Halieldras. idest stafisagria.
Halbubub. halbubul halubiul. i. mercurialis.
Halliendi idest lapis iudaicus.
Halijam. halin. Aluatim. idest pulegium.

Cap. 319.

Alileg halilig. ara. gre. ꝛ la. mirabolāi. vbi sciendū ꝙ fm Mesue. Mirabolanoꝝ spēs sunt quinq3 ꝛ sunt fructus arboꝛu3 in india existentium. ꝛ non eiusdē maneriei sunt oēs sed diuersorum effectuum ꝛ diuersarum foꝛmarum. vnde versus. Mirabolanoꝛum species sunt quinq3 bonoꝛū. Citrinus. kebulus belliricus emblicus indus. Qui dam dicunt ꝙ sunt omnes ab eadem arboꝛe pꝛoducti.

mirabolani. Spēs mirabolāorum sunt quinq3.

ita ꝙ citrini sunt de primo germine. nigri ⁊ indi sunt in
quibus peruenit complexio ⁊ maturatio: ⁊ dixerūt ꝙ
arbor eoꝝ est de his ferentibus: ⁊ ꝙ citrini sunt de prīo
germine. ⁊ niger similiter kebulus germē scđm tulit. sꝫ
falso: imo producuntur a diuersis arboribus ⁊ illud. ē
quod credit: sed aliqui volunt ꝙ emblici ⁊ belliricí nō
non numerentur inter mirabolanos. quoniam Auice.
Sera. de eis diuersa faciunt capitula. nam. Serap. lib.
aggre. facit caplm̄ de emblicis ⁊ bellíricis: quod incipit
Cap. 95. anileg. ⁊ facit caplm̄ de alijs tribus per se de quo dicit
Ca. 107. bakligli. i. mirabolani: cui⁹ tres sunt spēs. kebuli: citri/
ni: ⁊ nigri: ⁊ sunt illi qui noīant indi ⁊ seni et kebuli. Itē
auc. Aben. Mesuay. melioris ex eis sunt quoꝝ color ē
citrinus approximant viriditati. graues pleni sine ru/
gis. Et dicit auc. Isaac. sunt frigi. in prīo. sic. in scđo. ni/
gri. frig. ⁊ sic. in primo. Mirabolani indi vel nigri: ⁊ de
seni sunt silr̄ ex spēbus habētibus corticē subtilē nigrū
Et cortex eoꝝ vergit ad citrinitatē: ⁊ sunt siles oliuis
in forma sua. ⁊ iuuamētū eorū est minus aliarū spēruꝫ
mirabolanorum. Et idē auc. Ioā. Me. Mirabolani
Cap. ii. sunt de medicinis benedictis. nō enim debilitant cū so/
lutione sua. imo ꝯfortat stōm ꝓprie ⁊ viscera preparāt
⁊ coadiuuant partes eoꝝ: ⁊ cōfortant cor ⁊ epar. ⁊ cor
pus totū: nō. n. nisi ad vnū videntur nociui. acquiritur
enim dispositis ad hoc opilatio. ⁊ ꝓprie paratis cade/
re in ipsa. sed sunt de ꝑfecte rectificantibus medicinas
que habēt acuitatē ⁊ purgant dissoluēdo Magnifice.
n. adinuenit q eos: ⁊ ꝓprie citrinos cum scamonea mis/
cuit: reprimit enim eā propter obuiationē substātiarū
⁊ qualitatū adinuicē. ⁊ eā in soluendo iuuant. Citrinos
citrini qnq̄ debēt hr̄e cōditiones. in quinqꝫ proprietatibus laudauerunt sapientes in co/
lore. s. vt sint citrini multe citrinitatis declinātes ad vi/
riditatē: ⁊ vt sint in pondere graues ⁊ densi: ⁊ in fractu
ris suis īueniat sicut gumositas ⁊ sunt grossi. Et vt cor/
tex eorum sit densus spissus completus ossa parua. Et
Kebuli q̄tuor conditiones laudauerunt kebulos in quattuor ꝓprietatib⁹: vt sint
grossi: ⁊ quāto grossiores tanto meliores: ⁊ sint subni/
gri declinātes ad rubedinē ⁊ sint graues ī pondere cite
submersionis in aqua: ⁊ sint habētes spissitudinē corti/
cum suoꝝ. Nigros quoqꝫ indos in qnqꝫ proprietatib⁹
nigri ⁊ indi qnqꝫ. laudauerunt ⁊ sint nigri ⁊ cōfacti hn̄tes densitatē sub/
stantie. ⁊ sint grossi ⁊ graues ⁊ carentes ossibus: q̄to
aūt ab his elōgantur proprietatibus tanto a bonitate
sunt remote omnes fri. cōplexionis sunt in prīo sic. in
secundo. Et sunt exiccatiui cōsumptiui sup̄fluitatū pu/
tridarū preparatiui ⁊ coadunatiui partitū in quib⁹ ac/
cidit laxitas ⁊ mollificatio. tria sunt in eis ꝓpter q̄ in ip
sis cadit rectificatio. faciunt. n. cadere in opillationes:
⁊ proprie paratos: ⁊ q2 facile adherent villis stōi: ⁊ ꝑti
bus intestinorum: ⁊ q2 dimittūt corrugationes in ipsis
⁊ nos emēdamus qđ timet̄ de eo qđ diximus primo ꝓ
hibentes penitus exhibitionē eorum ipsis ⁊ omnibus
paratis cadere in opilationes: in non paratis miscēda
sunt ea cum ipsis que opillationē fieri prohibent sicut
aliqua ex diureticis notis: ⁊ infusio eoruꝫ in aqua casei
remouet hoc nocumētuꝫ ab ipsis. ⁊ succus fumusterre
similiter. Et similiter absinthium agaricus reubarba/
rum spica ⁊ similia: ⁊ emēdamus qđ pōt ꝑuenire ex eo
qđ diximus in scđo ⁊ tertio emiscēdo cuꝫ eis que remo
uent ab ipsis adherentie intentionem ⁊ acquirūt eis le
nitatem: sicut si fricent̄ cū oleo amigdalarū dulciū: aut
rosarū: aut violarū: aut sisamino: aut saltē cōterantur
cum eis amigdale dulces. passule quoqꝫ ⁊ mel earuꝫ le
nificant eos ⁊ ꝯfortant operationē eorum: ⁊ sunt pro/
prie iuuatiui cum eis: silr̄ acquirit eis ⁊ cassiafistula cō/
dite viole terniabin tamarindi ⁊ similia. Quidam dixe
runt ꝙ non est bona permixtio eorum cuꝫ medicina lu
brificatiua ⁊ lenitiua: qm̄ operationes eoruꝫ in idipsuꝫ
non concurrunt. ⁊ ego non video illud: imo remouetur
ab eis per ipsa adherētia ⁊ corrugatio: ⁊ acquiritur so
lutio facilis. Et scito ꝙ decoctio acquirit eis vehemen
tiorem operationē q̄ sola infusio. ⁊ infusio minus facit
eos esse opilatiuos q̄ coctio: ⁊ assatio minorat de solu
tione faciens ipsos ꝯstipantes plus. ⁊ adhuc magis cō
bustio. ⁊ contriti quidem plus soluunt ⁊ plus dimittūt
vestigia constipationis in vijs. Infusi vero minus faci/
unt illa. ⁊ infusio quidem eorum cōpetit quādo solum
queritur solutio. Et eorum contritorum exhibitio quā
do queritur constipationis impressio: ⁊ qū magis cōte
runt̄ magis celebrabitur illud. Et kebuli qdē cōditi mi
noris sunt solutionis ⁊ maioris cōfortationis mēbroꝝ
Modus cōdiendi mirabolanos kebulos. nutricationis ⁊ non conditi faciunt contrarium. Mo/
dus condiendi kebulos est iste. Accipe ex eis humidis
si haberi possunt vel humectatis sm̄ artem qua hume
ctari possunt quantitam quā volueris: ⁊ cum stilo pun
ge eos vndiqꝫ ⁊ dequoque eos in aqua cum facilitate
vsqꝫ dum sufficiat. post hoc dimitte eos per dieꝫ vnum
sup̄ tabulā ⁊ exprime aquā eoꝝ ⁊ submerge eos ī aqua
mellis ꝑ dies duos. dimitte tūc ⁊ coque eos lēto igne: ⁊
postquā cocti fuerint reconde eos in vase vitreo: ⁊ da
post. vj. menses. Ars aūt auxiliat̄ in humectādo eos ī/
fundantur in aqua plurima ⁊ expōant̄ radijs solis per
dies octo. deinde accipe vas magnum sicut doliuꝫ: vel
saltem fiat fouea in terra in loco humido vbi inter mul
tam harenaꝫ humidā disiunctim sepeliant̄ sepe ac sepe
aquaꝫ desuper infundendo. ⁊ innouando arenā de ter
tio in ternium diem vsqꝫ dum tumescant ⁊ humectent̄.
hic erit modus humectationis eorum.

Pol. Sera. Uirtus citrinoruꝫ est ꝙ fortifi/
cāt oculos ⁊ ꝓhibēt cursum hu
morum ad ipsos ⁊ ꝯferūt febel: ⁊ cōfortant stomachū
⁊ incoriant ipsum: ⁊ conferunt melancolie ⁊ cardiace.
⁊ clarificat colorem: virtus kebulorum est ꝙ conferūt
ano ⁊ emoroydibus ⁊ incoriant stomachum: ⁊ confor
tant eum: ⁊ digerunt cibum: desiccant humiditatem: le
niunt naturam: conferunt ventositati emorroydarum
⁊ conferunt melancolicis: maxime quādo cum eis ad/
miscentur species corroborant sensum ⁊ memoriam: et
conferunt lepre ⁊ colice: ⁊ conferunt emorroydib⁹ an
tiquis: ⁊ sedant sodam ⁊ hydropisim. ⁊ inducunt nau/
seam ⁊ vomitum. Sed seni ⁊ indi vel nigri habent cor/
ticem subtilē nigrum: ⁊ cortex eorum vergit ad citrini/
tateꝫ qui quādo condiuntur corroborant stōm: ⁊ inco
riant eum incoriatione pauca: ⁊ non est in eis iuuamen
tum quantum in kebulis.

Io. Me. Mirabolani sunt ex rebus que faci/
mirabolani faciunt iunenescere. unt vtentes se iuuenescere: ⁊ acquirūt
eis colorem bonum: ⁊ bonitatē odoris oris ⁊ sudoris:
⁊ generant gaudium ⁊ confortat cor epar ⁊ stomachū
⁊ conferunt tremori cordis: ⁊ mundificant stomachuꝫ
⁊ conferunt emorroydibus: ⁊ extingunt inflammatio
nem colere: sed citrinoruꝫ operatio in hoc est precellēs
ipsi enim solutione educūt eā ⁊ conferunt habentib⁹ cō
plexiones calidas: ⁊ eorum fricatio cum aqua agreste
⁊ cum aqua rosarum: aut succo feniculi abstergit ocu/
lum ⁊ aufert super calefactionēꝫ eius: ⁊ facto inde alco
hol stringit lacrymas ⁊ conuenit mollificationi oculo/
rum; ⁊ conferunt tertiane ⁊ febribus colericis. Et con
trite cum mastice sanant vlcera ⁊ desiccant ea. Kebuli
quoqꝫ solōne educūt flegma: ⁊ addunt in ratione: ⁊ cla
rificant visum: ⁊ proprie conditi: et mundificant stoma
chū: et cōfortant ipsum: et conferunt hydropisi et feb.

antiquis. Nigri autem vel indi solutione educunt melã coliam et coleram adustã: et conferũt melancolie et tremori et clarificant visum et colorem et conferunt lepre tristitie et quartane. Dos. potio citrinorũ tritorum est a.ʒ.ij. vsq3 ad.v. et infusorũ a.ʒ.v. vsq3 ad.ʒ.xx. Et potio kebulorũ tritorũ a.ʒ.iij. vsq3 ad.iiij. ⁊ ifusorũ.ʒ.viij. vsq3 ad.xx. et indorum est sicut kebulorum.

Cap.46 **Aui.** ij. cano. mirobolanorũ alij citrini immaturi: ⁊ alij sunt nigri indi. et sunt illi qui vltimi sunt in maturitate ⁊ sunt pinguiores: ⁊ alij sunt kebuli qui sũt maiores omnium. ⁊ alij sinij qui sunt minuti ⁊ leuiores Meliores sunt citrini vehemẽtis citrinitatis ⁊ dcliues ad viriditatẽ. graues grossi duri. Kebuli aũt sunt meliores qui sunt grossiores ⁊ grauiores: ⁊ submergunt in aqua. ⁊ sunt decliues ad rubedinẽ. Et sinij meliores sunt illi qui rostrum habent. Oẽs quidẽ sunt frigidi in primo sicci in secundo. ⁊ omnes extingunt coleram.

Bubilzir. In sinonimis. Mirobolani appelant arab. halileg. ⁊ sunt citrini nigri ⁊ kebulini. et kebulini portantur de ciuitate cabul. ⁊ citrini ⁊ nigri de vno arbore colligunt ⁊ citrini semicrudi. ⁊ nigri sunt maturi: ⁊ kebulini sunt nigri ⁊ longi declinantes ad citrinitatem. ⁊ habent meliorem saporem sapore aliorum mirobolanorum.

Rasis. xxiij. continen. ca.808. Mirobolani cõditi corroborant stomacũ ⁊ ipsum cõfortant digerunt cibum: desiccãt humiditatem: leniunt naturam: Nigri dixit iudeus cum proprietate sua pferũt in saltu cordis: corroborant sensuz. auget memoriam ⁊ mentem.

Halim.i.pulegium.
Halimon.i. cretan⁹. Plinius lib.xxij. capi.xxij. ante medium.
Halimach.i.pimpinella.
Halion. quid est. l. naliop. Sera.
Halium ara. spẽrag⁹. helium grece. Pau. helio. Alexã. non est differentia apud arabes iter. a. litteram. ⁊. e.
Halkasmeth. i. feniculus.
Halmeses. lapis i quo acuitur. s. cos.
Halmetani idest lapis vesice.
Halrebegi. i.l apis molaris.
Halscix. alzuzegi. arabic. herba vitri. nam hascix herba zuzegi vitrum ⁊ gre. pdichiados ⁊ perdiculi. ⁊ est paritaria. l. Alsine
Hals.i. siligo vel spelta. l. germanum ⁊ futa.
Halsia.i. abrotanum.
Haterma.i.galbanum.
Haltalep.i. viriditas inuẽta sup aq̃.l. viriditas.
Haltrich.i.asa.
Halium.i.anisum.

¶Cap. 320.

Limacia
Halzum ara. gre. fobolia vel coclea. latine limacia vel maruecia. coclea ex ea est terrena ⁊ marina ⁊ sunt de genere ostracorum.

Ca.430. **Sera.** lib. aggr. Ex limacijs qñ terunt euz in cortice suo est virtus exiccatiua fortis ⁊ administratur in cura apatum difficilis resolutionis que fiunt in cruribus a cõquassatione vel ictu: ⁊ exicant ea. Et qñ limacie adurunt cũ cortice suo desiccãt fortiter. ⁊ est in eis calefactio ppter adustionẽ. (resoluũt apata.) Et qñ accipiunt ex earum cinere quattuor partes ⁊ ex gallis viridibus due: ⁊ piperis vna: ⁊ terunt oĩa fit medicina cõferens vlceribus intestinorũ ⁊ vesice: quãdo sunt putrida iuuamẽto maximo. Et oportet q teratur hec medicina fortiter ⁊ pulueriżetur super cibos eorũ ⁊ detur ex ea similiter in potu cum vino ⁊ aqua. ⁊ caro limaciarum ⁊ testarum earum conuenit vlceribus et morsui canis rabidi. Et caro limaciarũ agrestium. quãdo terit ur i mortario fit medicina q̃ exiccat mẽbra omnia in quibus est hũiditas multa. ⁊ propter hanc cãm cõuenit hydropisi: sed hũiditas limaciarũ qñ accipitur sola sine carnibus ⁊ miscet cuz olibano aut mirrha aut calce aut cum aliquo istorũ aut cum omnib⁹: ⁊ terũtur simul donec incorporentur ⁊ fiant sicut mel fit hec medicina tenax glutinosa que exiccat apostemata mucillaginosa que sub aurib⁹ sunt exiccatione forti ⁊ exiccat ⁊ cohercet humores q fluũt ad oculos qñ ponunt sup timpora. Modus aũt accipiẽdi aquaz limaciarũ est q qñ perforat caro ipsarũ cũ stillo ferreo ⁊ sint limacie recẽtes. accipit nãq3 humiditas ab eis ⁊ colligit in vase.

Dia. ca. de limacijs. Codee vl' limacie terrene sũt bone stomaco: laxant vẽtrẽ sed ille que sunt in fluminib⁹ sunt pinguiores illis que adherẽt arborũ paruarũ ramis que dicunt salui ⁊ salmuci siue salsitem laxant ventrem ⁊ prouocãt vomitũ. ⁊ qñ ipsaruz teste cõburunt calefaciũt adurunt ⁊ abstergũt scabiẽ ⁊ morfeã. ⁊ adurunt limacie cuz carnibus suis sicut sunt ⁊ fit inde cohol abstergẽs cicatricẽ cornee oculi ⁊ curant vlcera oculi ⁊ valẽt cõtra empetiginẽ. ⁊ fit emplm ex eis crudis sicut sunt sup tumorẽ hydropicorũ: ⁊ minuit euz nec separantur de loco donec diminuãt humiditatẽ ei⁹ ⁊ sedãt apata podagre. ⁊ qñ fit emplm cũ eis extrahit infixa corpori ⁊ fragmenta ossium: ⁊ terunt ⁊ fit nascale cum eis ⁊ prouocat menstrua. ⁊ fit emplastrũ vulneribus ⁊ proprie neruorum cũ eis pistatis cuz carne sua ⁊ maxime addito thure ⁊ mirrha adinuicẽ mixtis ⁊ cõglutinat ea: ⁊ caro earũ curat vlcera ⁊ teritur ⁊ miscetur cum aceto. ⁊ stringit sanguinẽ nariũ: ⁊ elixãtur carnes limaciarũ recentiũ ⁊ comedũtur. ⁊ sedãt dolorẽ stomaci. ⁊ terunt sicut exeunt de testib⁹ suis. ⁊ bibũtur ex eis cũ vino ⁊ cõferunt colice ⁊ dolori vesice. Et quãdo accipitur de viscositate que est super carnem agrestiuz cum summitate acus et ponitur super pilum palpebre eius cuius ortus nõ est rectus sicut decet conglutinat eum ⁊ rectificat decẽter possunt hec omnia limacie marine facere: sed minorem habent virtutem.

(Li.ij.c.9 limacie. sunt bõe stõco et epaticis.)
(Auic. ij. cano. ca. 403. de limacijs.)

Haman. ara. crobcker. idest columbus.
Hamanoib.i.rasa.
Hambar. hambair. ara.i. ambra.

¶Cap. 321.

Hamdebut hadebub. ara. lati. tella aranee. Tella aranee.

Sera. lib. ag. c. Handebut auct. Gal. Tella aranee qñ supponit vulneribusq̃ fiunt extra corpus nõ sinit apari Et idẽ auc. Dia. qñ miscet cum aliquo vnguento ⁊ extẽdit supr petiã ⁊ ligat sup tpa ⁊ sup pulsus brachiorũ curat feb. tertianã ⁊ qñ ponit super locũ vñ fluit sanguis strigit eũ statim. ⁊ qñ ponit super vlcera nõ pfunda phibet ea apari. ⁊ ex tella aranee est quedã spẽs que est alba ⁊ dura que secũdum quod dicũt quidaz: si restringatur in corio ⁊ suspendatur super adiutorium quartanarij aufert eam.

Dia. capi. de tella aranee. omnibus est nota. Uires habet constringẽtes admixta quibusdã vnguentis timporibus imposita feb. curat. sanguinem defluentem retinet. superposita vulneri non cauo prohibet fieri saniem: sine tumore vulnera sanat cum oleo cocta dolorem aurium mitigat. Aranea trita ⁊ imposita ⁊ in plagella ⁊ frõti imposita timporib⁹ tetanicas passiones prohibet. Album opus aranee corio ligatũ ⁊ collo suspensum quartanas tollit. vt dicit Almã. cap. de aranea. Aranee opusculum abstergit ⁊ curat serpiginem ⁊ propter hoc ponitur in quodam vnguẽto ad serpiginem quod ponitur in antidotario Gal. minori. (Li.ij. ca. 55. ca. de araneis.)

Hameacti, kameactis. ara.i. ebulus.

¶Cap. 322

Solatrũ vl' morella vl' vua vulpis. τ Kekengi.

Ameb. ara. vl' hupuephathabasep gre. stri gnum vel cuculus vel morella. lati. do sola trum vel vua vulpis.

Sera. lib. agg. ca. 238. c. hameb auc. Dia. Sunt eius quattuor spẽs vna comeditur. alia vero nõ. sed illa que comedit ẽ do mestica: τ ẽ herba n̄ magna hñs plurimos ramos. τ fo lia nigra similia folijs bedarob. i. ozimi: s3 maiora τ la tiora. τ h3 semẽ rotundũ. cuius color ẽ viridis τ niger sed qñ maturatur fit rubeus: τ quãdo frãgitur inuenit in eo multa hũiditas τ granula que sunt semina ei⁹. Itẽ auc. Gal. est fri. in scdo. et non est hũida: sed est media in ter medicinas que humectãt et q̃ desiccãt. τ ipsum ẽ cõ positũ ex virtutib⁹ ɔtrarijs. s. humida τ sicca. τ hoc q2 in eo sunt due substãtie. s. terrea τ aquosa. est aliud sola trũ qð dr̃ kekengi: qð h3 folia siñia folijs ɔrimi: nisi q2 sunt latiora eis τ rami eius qñ longant declinãt versus terram. τ h3 fructũ in christi rotũdũ similez vesice τ est fruct⁹ ei⁹ granũ rubicundũ simile vue quẽ quidã kikili um vocãt. Et idẽ ẽ alia spẽs solatri faciẽs somnũ τ ẽ plã ta habens ramos multos τ spissos egrediẽtes ab ea: τ sunt difficiles ad frãgẽdũ: et sunt pleni folijs: in quibus est humiditas que adheret manui. τ assimilatur folijs citoniorum τ flos eius est rubeus sicut sanguis nõ ma gnus: cuius semẽ est croceum. τ h3 radicẽ non magnaz multum. cuius cortex est rubei coloris. τ nascitur in lo cis asperis τ petrosis.

Cap. dcl. **Aui.** ij. cano. solatrũ melius quod de ipso admini strat est hñs folia viridia et semẽ citrinum: et est quin spẽrum: frigi. est in primo. τ sic in secũdo. τ stu pefactiuum est frig. et sic. in tertio. hortulanũ ẽ infrigi datiuũ ɔstrictiuũ. τ est quoddã genus ipsius stupefacti uuz faciens dormire simile apio in ɔprietatib⁹ suis ni si q2 est debili⁹ eo. et ẽ quoddã. genus ei⁹ quod est mor tale. Bibit aqua solatri ad apostema calida intimatiua et ponit aqua eius cũ cerusa et oleo ro. sup herisipillaz τ formicã more empli. et cũ solatruz optime terit et fit ex eo empl'm capiti sanat sodam semẽ stupefactiuũ pro uocatiuum vrine τ mundificatiuũ renũ τ vesice. τ oẽs spẽs cum supponũtur absindunt fluxum mensium.

Posse. Sera. Quãdo fit empl'm cu3 folijs solatri. τ succarã ɔuenit for mice τ herisipille: et qñ terunt cõtritione forti et miscẽ tur cũ sale et fit empl'm cũ eis curat scabiem vlcerosam et pruritũ eius: et cõuenit dolori capitis et inflãmatiõi τ qñ terũtur fortiter cũ sale: et fit empl'z cũ eis resoluũt apata q̃ fiunt in radice auris Et qñ succus ei⁹ miscetur cũ cerusa et litargirio et oleo rosa. et mutat hora post horã cõuenit apostematib⁹ calidis q̃ in cerebro et ca pite infantiũ. et miscet succus eius sief. qð sumit ad cur suz hũiditatũ currẽtiũ ad oculũ loco aque τ loco albu ginis. τ qñ distillat in aurẽ conuenit dolori eius: τ facit nascale cum eo. τ cõuenit cursui humiditatũ matricis.

Empl'm ɔ̃ scabiez vlcerosã ex sola tro.

Gal lib. ij. cap. de solatro. holerum nullum noui hñs tantã stipticitatẽ quãtam morella: ergo merito vt alimẽto qdẽ ipso raro: vt medicina aũt cõti nue vtimur. efficax. n. est ad q̃cũq3 oportet infrigidare et stipticare. Alimentũ autem paucissimum habet.

ð alimẽ. capi. 48. τ vij. si3. ca. 144.

Ca. 238. **Sera.** Kekengi quidãt nominãt kakabũ. fruct⁹ eius ɔuocat vrinam. Et ideo admiscet iste fructus in multis medicis q̃ cõferũt epati vesice τ reni bus: et hec herba administrat i medicis τ nõ cõedit: τ fructus hic mũdificat hicteritiã p prouocationẽ vrine. Et idẽ auc. habix. alkekengi est aliud mõtanũ aliud sil uestre: et est albũ et est siñe i forma supiori: τ cõuenit suc cus eius habit⁹ apatib⁹ tã intriñecis q̃ extriñecis: τ qñ linit p apata extrinseca cõuenit eis. Et granũ eius quã do bibitur cõuenit vlceribus renũ et vesice: et granum est fortius domestico. et idem Sera. virtus solatri som niferi est facere dormire: et qñ accipit ð cortice radicis eius aur. j. et bibit cũ vino facit dormire et semẽ ei⁹ ɔ uocat vrinã. et iõ administratur i hydropisi: et bibitur de cortice radicis ei⁹. ʒ. j. τ facit dormire leuiori somno q̃ gũmi papaueris. et succus eius ɔuocat vrinã prouo catiõe forti. et dant hydropico ex semie ei⁹ grana. xij. et curat: sed si plus dent iducũt maniã verũ cui accidit hoc si biberit mellicratũ curat: et cortex eius ingredit in medicinis narcoticis: et qñ coquit in vino: τ decoctio eius tenet in ore sanat dolorẽ dentiũ: et qñ admiscetur succus radicis eius cũ melle acuit visum. et idẽ Serap. virtus solatri manialis est q̄ qñ bibit ex radice eius. ʒ. j. inducit somnia nõ recta sed aliena: et qñ bibunt ex eo ʒ. ij. inducũt furorẽ et vult ebrietatez trib⁹ vel quattuor diebus: et qñ bibuntur. ʒ. iiij. faciũt hoc idẽ et euz occi dunt. et cura eius est mellicratuz qñ bibitur ex eo q̃ti tas plurima et euomatur: et fiat hoc sepe. τ idem auct. Mesebalach. solatrũ maniale est frig. et sic. in tertio. τ est plus stipticũ q̃ omnis alia herba extinguit calorez igneum. τ fructus eius generat semper permixtionem sensus. ideo oportet cauere ab eis.

Cap. 323.

Amech. ara. gre. kamaker vl' kamakat la. vero tuberi. et est fungus quidaz. et quidã vocant ipsum fungum vescenium. Plinius lib. xix. cap. ij. in fine. Tuberi.

Dia lib. ij. radix rotunda tubere. sine folijs: sine caule: colore subflauo: fodit vere: Edẽdo est esturq3 cruda pariter et cocta.

Sera. lib aggre. cap. hamech. auc. Diasc. est ra dix rotunda nõ habens folia nec tyrsum. color eius est rubeus: et reperitur in vere et comeditur crudus et coctus. Et idem aucto. Gale. substantia eius est terrea multum admiscetur ei parum substãtie subti lis. et dicit Gale. in libro de chimis. kamaket generat grossum humorẽ et nõ est multum malichimi. Et dixit in libro venenorum quod generat stranguriã τ colica. similiter faciunt fungi: et melius eorum est illud qð re peritur in arena habens paucam aquam. Ca. 246.

Aui. libro secundo capitulo tuber a. sunt ex substã tia terrea plus et aquea minus: et in ipsis est aereitas subtilitas pauca meliora eorum sunt hareno sa illa in qbus non est odor malus ei q̃ ex eis sunt sicca deteriora sunt humidis: sunt grossa valde τ generant humorẽ grossum melancolicũ τ sunt dure digestiõis: et tyriaca eorum est vnũ parũ et species condientes.

Almansor. tractatu tertio capitu. de tuberi b⁹ Tubera frigida sunt τ grossa flegma quoq3 generant crudum que autem ex eis ru borem habent mala existunt: quorum multa comestio colicam generat nec etiam absq3 calidis sunt edenda condimentis.

Hamaien. idest hameme. ara. i. amomum.
Hamepitas. idest idericon.
Hameses idest lapis in quo acuitur ferrum.
Hamibum idest amilum.
Hamil hamilil. i. millefolium. Han. idest mel.

Cap. 324.

Anabroch arab. lati. vpupa auis. Upupa. auis.

Sera. lib. aggre. capitu. hanabroch auctoritate Galeni. huiusmo di auis habet coronam que fit super caput eius ex plumis eius. Et quando bibitur ex iure ipsius multum Ca. 436

multum conuenit doloꝛi colico. Alman. trac. 3. cap. de auibus. caro alaude que pileata dicitur ventrem ſtringit: cuius ius ventrem fluere facit.

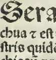
Trifoliū

℄ Cap. 325.

Handachocha vel chua vel cuf. ara. gre. lothos vel zharat vel lotus. la. vero trifoliuꝫ vel quedā ſpēs trifolij. de qua dicit Diaſ. ca. de trifolio. ⁊ habet odoꝛem aſpalti.

Capi. 115.

Sera. lib. aggre. c. hādachocha noīat eam. Dia. lotos. i. trifolium. Et eſt zart ſiue garch. ⁊ chua ⁊ eſt duarū ſpērū. ſ. domeſtica ⁊ ſilueſtris. Silueſtris quidē hʒ ſtipitē lōgitudinis duoꝝ cubitoꝝ vł bꝛachioꝛū ⁊ plus parū ⁊ naſcunt̄ ab eo ramuli multi: ⁊ qđ libet hʒ foliū in extremo qđ aſſimilat̄ hādachoche que oꝛitur in paludibꝰ: ⁊ dr̄ trifoliū: ⁊ hʒ ſemē ſile fenugreco niſi ꝙ eſt minus ſatis. Sed ſciendū ꝙ illa vocat̄ a quibuſdā herba flaura vel herba matura: ſed Diaſ. vocat ipſum trifoliū maius domeſtica que naſcit̄ in hoꝛtis: et quedam alia que naſcit̄ ſup aquas ⁊ maxime in babilonia. qn̄ fluuius nilus irrigat terrā. ⁊ eſt herba hn̄s crus ſimile cruri fabarū: ⁊ eſt ſemē albū ſimile fagi in capitibus: ⁊ dicūt ꝙ extendit̄ qn̄ oꝛit̄ ſol ⁊ apparet ſup aquā. Et quando occidit reſtringit ſe ⁊ ſubmergit in aqua. Et capita eiꝰ ſimilant̄ capitibus papauerū magnoꝛū: ⁊ in capitibus eſt ſemen ſimile giguer ⁊ ſcariole ⁊ exiccāt ipʒ in babilonia: ⁊ faciunt inde panē. ⁊ hʒ radicē ſimilē citonio que comedit̄ cocta ⁊ cruda: ⁊ ſapoꝛ decocte ſimilat̄ ſapoꝛi vitelli ouoꝛū ⁊ vocat̄ handa ⁊ heuche. Et Auic. in ſcđo dicit ꝙ de eius ſeminibus fit panis.

li. 3. c. 115. **Dia.** ca. de trifolio. Duo ſunt genera eiꝰ. ſ. maius ⁊ minus. maius hʒ tres ſpēs. Una appellat̄ trifolium vel trigenō pontifiliū: qđ latini trifoliū odoꝛatum dicūt vel ſulfuratū. Scđa trifolon vel exalbida vł oxitrifolon dr̄: latine trifoliū acutū vł alleluia. Tertia dicitur trifolon dematices ſiue partemō: ⁊ eſt trifolium poꝛcinū vel equinū. Maius gre. vocat̄ trifoliū egocerō vel lothos. ara. handachocha. lat. trifoliū lepꝛonū vel herba flaura vel hel herba maura: cuius frutex eſt longus cubitis duobus virgas tenues habens in circuitu duo folia in extremo in ſimilitudinē folioꝛum lupini et nigra ⁊ ſingulis virgis tria folia per ſingulas nationes habens: coma eius in initio folioꝛū odoꝛē rutte reddit qui cum creuerit aſpalto in odoꝛe ſimilis eſt: flos eſt illi paruus ⁊ purpureus ex quo ſemē pꝛofert velut latum ⁊ in figura coꝛniculatum. radix eſt illi oblonga ⁊ foꝛtis virtutis ⁊ acerrime ⁊ diuretice. Plin. lib. 21. cap. 9. ⁊ libꝛo. 26. cap. 7. trifolium.

Aui. 2. canno. capi. 344. de handacocha.

Poſ. Sera. auc. Albugerig. handachocha ſilueſtris conuenit ſtō frigido et groſſe vētoſitati. ⁊ aqua eius abſtringit ventrē: ⁊ valet colice paſſionis ſi ponatur ſuper moꝛſum ſcoꝛpionis doloꝛem ſedat. Et ſi ponatur ſuper membꝛum in quo eſt moꝛdicatio animalium non inducit doloꝛem. ⁊ ſemē eiꝰ eſt foꝛtius folio: ⁊ eſt bona doloꝛi teſticuloꝛum ⁊ pꝛin. hydropiſis ⁊ doloꝛi matricis.

Dia. Trifoliū maius vel lothos virtutis diuretice ⁊ acerrime eſt. ſemē eiꝰ ⁊ folia cū aqua bibita pleureticis ⁊ diſſurijs ⁊ epilēticis ⁊ hydropicis in initio ſingulare pꝛeſidiū eſt. ſtericis cauſis opitulat̄ mēſtruis imperat oia pꝛedicta ſeminis ipſius. 3. iiij. ⁊ folioꝛum. 3. iiij. curāt. folia ipſius cū oxi melle accepta moꝛſibus venenatis occurrūt. febꝛi vt dr̄ tertianis: tria folia aut tria grana ſeminis eiꝰ cū vino bibita medicantur.

Handal. ara. colloquintida. hanſalū. Ste. l. haudeb.

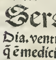
Handebal. i. tella aranee. Halyabas.

Handebe laſamū vł hendebeliſſimū. i. xilobalſamum.

Haneb vel hanel. ara. i. iuiube.

Hanerie ideſt vene que ſunt in labijs.

Haniſa. arab. lati. ventriculus.

Sera. li. agg. c. haniſa. aucto. Dia. ventriculꝰ galine āti q̄ ē medicina maturatiua Et pelicula iterioꝛ vētriculi galli ⁊ gallinaꝝ ſiccata ⁊ ꝓpinata ī potu cō uenit egritudini oꝛis ſtōi. l. gigeg.

Hanix. ara. ſerpēs. Auic. haieth.

Hanis. henis. arab. cicer.

Hanſel. ara. i. ſquilla

Hanub. hanul. arab. ideſt yꝛcus.

Hanudab. i. abꝛotanum

Hanudim. i. acoꝛus.

Hapagratos. i. vſnee.

Hapapir. i. papirus.

Hapar. i. capparus.

℄ Cap. 326.

Har. ara. lati. anas.

Sera. lib. agg. ca. har. oībus eſt nota. Unde eiꝰ adeps ſedat doloꝛē ſedatiōe magna. ⁊ ipſa eſt melioꝛ oībꝰ adipibꝰ Nam nō inueni adipē ſubtilioꝛē nec magis mollificatiuam nec magis reſolutiuā. ea pp qꝛ caro eiꝰ eſt ca. multum hʒ ſimiliter multā humiditatē ⁊ ideo eſt grauis digeſtionis ſed clarificat coloꝛē ⁊ vocem: impinguat ⁊ auget ſperma. vnde ipſa caro eſt calidioꝛ ⁊ groſſioꝛ omnibus alijs. — Anas. c. 427. adeps anatiſ ſedat doloꝛes ⁊ ē melioꝛ oībus adipibꝰ.

Aui. lib. 2. cap. Anas. Eſt calidioꝛ omnibus auibꝰ domiſticis. dicūt qdā ipſa calefacit infrigidatum ⁊ facit calefactū poſſidere febꝛē. eius pinguedo eſt maxima in ſedando doloꝛem ⁊ ſedando moꝛdicationē in ꝓfundo coꝛpoꝛis ⁊ eſt melioꝛ pinguedinibus auium ⁊ eius caro frāgit ventoſitates. ⁊ ipſius ſtomacꝰ eſt plurimi nutrimenti. Eius pinguedo clarificat coloꝛē ⁊ eius caro īpinguat: et clarificat vocē. eius caro tardat in ſtō ⁊ ē grauis ⁊ ꝓpꝛie caro anſeris: ſʒ leuius qđ ē ī ipa ⁊ meliꝰ ſūt ale. cū āt caro digerit̄ haꝝ auiū ē nutribilioꝛ oībꝰ carnibꝰ auiū augmētū efficit in coitu multiplicat ſpma. — Cap. 42.

Hara. i. cucurbita. ⁊ hara. i. iuniperus

Harabatra. harathaur. i. ſtercus bouis.

℄ Cap. 327.

Harach ara. lati. ſudoꝛ.

Sera. li. ag. auc. Gal. i ſudoꝛe homīs eſt ſalſedo ⁊ amaritudo pauca maxime qn̄ admiſcet̄ cū puluere illius loci vbi luctāt homīes. ⁊ accipit̄ ⁊ linit̄ ſup tumores qui ſunt in coꝛpoꝛe p̄ter naturaꝫ ⁊ reſoluit oēs ⁊ in illo puluere ſolo eſt virtꝰ reſolutiua ⁊ ſtiptica: qn̄ ponit̄ ergo iſte ſudoꝛ cū illo puluere ſup apoſtemata mām̄illarum reſoluit ea ⁊ extinguit inflām̄atione earuꝫ. Et linit̄ cum eo dubulet. ⁊ cōuenit ⁊ ego ſum vſus in apoſtematibus lumboꝛū ⁊ ſedata fuerūt apoſtemata ⁊ reſoluta: ⁊ eger fuit curatꝰ. Sed qn̄ apata que curant̄ cū iſto medicamine ſunt ſicca ⁊ dura opʒ qđ mollificētur cū oleo de alchauna aut roſaꝝ: qn̄ miſcet̄ cū hoc oleo conuenit coagulationi lactis in mām̄illa ⁊ reſoluit ea. ⁊ ī huc modum opʒ ꝙ vtat̄ eo ī oībus apatibꝰ. Sudoꝛ equi qn̄ calefit cū aceto cōuenit epilēſie. Et ſi adminiſtrat̄ in moꝛſibus venenoſis cōuenit: ⁊ ad hoc valet ſudoꝛ ouium. — Sudoꝛ Ca. 466 hoc habet Aui. 2. can. ca. 652.

Harfaras. i. ſtercꝰ cabbalinum.

Harogaraen. i. ſtercus ꝑecoꝛinum.

Harahamen. i. ſtercꝰ colūbinum.

Harabas. i. ſtafiſagria

Harahermar. ideſt ſtercꝰ aſini.

Haraltil. i. ſtercꝰ caninum

Harmien. i. ſtercꝰ capꝛinū

Harba eſt quedam auis que vocabatur harba: cuius virtus īuenies in l. laramie. et in. la. ſamach. Auicen. eſt animal venenoſum faciens oua venenoſa.

℄ Cap. 328.

barbaliz vl'barba tū f3 aui.

Arbalim est quedā herba similis scolopē/drie semen eius est angularū sicut lancea ⁊ est domestica ⁊ siluestris. Domestice calidi/tas est pauca: siluestris calida ē in scdo: ⁊ est cōsolidatiua. Eius folia sicca in potu sum/

Ca.347. pta vel cū aceto super splenē. Auic. lib. ij. cap. de gar/balim. vel barbatum.

Barbatini fm Dia. est lonchitis. Argastus arab.

Barbor albes barbor albē: barbor albies. i. cypressus

Barcoman bartenum. Subomon spelta. Stepha. Al baui. Auice.

Barcharchatraba. i. piretrū. Balyab. barcathacher.

Barchasite. i. lapis marchasita.

Cap. 326.

Rosa. Sera. c. 108. Gal. 8. sim. ca. 77. ⁊ ad pṅianu3 c. 228.

Aard. ara. gre. rodon. latine rosa.

Sera. lib. aggre. cap. hard. auc. Gal. 8. simp. phar. c. de rosa. substā/tia eius ē cōposita ex substātia aquosa cal. cum duab⁹ alijs qualitatibus pmixta stipti ca. s. ⁊ amara: cuius stipticitas est in qualitate tali: q2 cor pora hñtia virtutē fluxā nō possunt dissoluere virtutē eius. Et semē eius est magis stipticū q̄ rosa. Et idē rosa cum stipticitate que est in ea est ei dulcedo ⁊ similitudo acuitatis vel mordicatiōis pauce: ⁊ cōuenit apostemati bus calidis in prin. eorum: Et oportet q recipiatur re/cens ex ea ⁊ abscindant summitates eius albe cum for/picibus ⁊ reseruentur pro medicaminibus oculorum. Sed oleum rosarū est in natura sua medium inter natu ram rose ⁊ olei. ⁊ est medicina cum qua curantur apo/stemata sanguinis in augmento ipsorum. Et in eo est vir/tus penetrādi ad profundum corporis ⁊ humectat cor pora sicca: ⁊ cō qua assat cū aceto ⁊ inūgitur caput cū eo ⁊ cōuenit dolori capitis facto ex caliditate solis: ⁊ quā/do rose siccantur oportet vt desiccentur in vmbra: ⁊ cō moueantur assidue. et aqua rosarum est frigidior com plexione temperata: non tamen multum: ⁊ ipsa quide3 est subtilis multum: cuius signum est q rosa desiccatur cito. ideo quia in ea nō est cal. qua viscositas quia odor eius vincit. Et propterea festinat ⁊ replet vias odora/

Dias. lib. i. c. 121. tus. Item auctoritate Diascori. Est enim rosa frigida de siccatiua: et ex ea plus stiptica sicca q̄ recens ⁊ succus rosarum quando coquitur cū vino cōuenit dolori capi tis ⁊ oculorum ⁊ auriū ⁊ cōuenit gingiuis: quādo ex eo fit collutio: ⁊ coquūtur folia ei⁹ sine stipitib⁹ ⁊ nō exprimū tur: ⁊ fit emplm cum eis herisipille. Et semē qđ est in me dio rosarū: qñ pulueriʒat sup gingiuas ad quas fluunt humores cōuenit multum sed caput rose qñ bulierit in aqua ⁊ bibit abscindit fluxū vētris ⁊ sputū sanguinis. Et idem auc. Bachaz. aqua ro. phibet fluxū ad oculū ⁊ cōuenit sincopi: qñ bibit ex ea haustus aliqs. Et ide3 auc. Bumay. Ros fortificat mēbra intrinseca. Et stipti/citas eius penetrat pter amaritudinē que est in ea. Et idem auc. Aben Mesuay. O doratio rose cōuenit cole ricis ⁊ calidis ⁊ habētibus dolorē capitis a colera ⁊ p/hibet fumositates colericas acutas. ⁊ conuenit dolori acuto ⁊ mouet sternutatiōnē habenti cerebrū cal. Et qñ cōficit cū melle aut cū ʒuccaro abstergit quod ē in sto/

Rasis. 25 cōtinētis c. 7. siue ca. 798. macho ex humoribus flegmaticis. Et idem auc. Rasis expertus est quidam ex amicis meis qui accepit ex fo/lijs rosarum recentibus ⁊ ʒuccaro ⁊ fecerunt eum asse/lare decem vicibus. ⁊ hoc facit succus eius. verum sic/ca nō est laxatiua. ⁊ hoc significatur ex eo q virtus ei⁹ est amara q abstergit. Et quando rosa desiccatur fit sti ptica quia separatur ab ea amaritudo. ⁊ siccitas qui/dem in rosa est pauca: quia ipsa est composita ex stiptici tate ⁊ amaritudine: vnde abscindit libidinem ⁊ laxat la xatione forti.

Jo. Me. cap. de rosa. Rosa est ex medicinis be nedictis in qua est virtus cōfortatio/nis ⁊ solutionis ⁊ male qualitatis permutatiōis. ⁊ est ex ea rubea ⁊ alba. ⁊ de vtriusq3 est multorū foliorum den sorum ⁊ crispor ū ⁊ alia paucorum ⁊ planorū. ⁊ melior est rubea vere rubedinis paucorum foliorum ⁊ planorum ⁊ ex al bisē melior hñs silr. ⁊ melior succorum est ille cui/ mr est rosa cōpleta. sicca vero melior est in qua nondū cecidit cōpletio. est fri. in primo. sic. in. ij. diuersarū autem na/turarum substantie composuerūt rosam inter quos po test cadere separatio distinguens componitur enim ex partibus terreis ⁊ aqueis mediocribus dantibus ei sti/pticitatem ⁊ substantiam ⁊ expartib⁹ aeris pter quas est in ea de dulcedine aliquid. ⁊ aromaticitas: ⁊ ex par/tibus igneis subtilibus a quibus consistit perfectio et species dantibus ei amaritudinem: propter quod in ab scisione amaritudinis ipsius que remouetur propter so lam exiccationem eius non resoluitur species. in absci/sione rubedinis non est plus rosa q̄ homo mortuus. Amaritudo autem in ea que recens est plus est stiptici/tate ipsius. ⁊ prima eius operatio est propter amaritu/dinem suam: propter quod rosa recens ⁊ proprie succ⁹ soluit. cum autem resoluitur caliditas dans ei amaritu dinem propter exiccationem eius nominatur substan/tia eius stiptica faciens constipationem est aute3 succus eius cali. fere ad primum propter exclusionem eius a re terrestri ⁊ frigi. Cap. 8.

Pos. Jo. Me. Est autē rosa resolutiua exi stēs: extinctiua iflammatio num: confortatiua membrorum coadunatiua partium ⁊ cōstrictiua: ⁊ semē ei⁹ in hoc est fortius. ⁊ similiter pi/li eius qui sunt in medio ipsius ⁊ succus ei⁹ est resoluēs: Et sicca quidē magis frigida ⁊ stiptica ⁊ que non est cō posita frigidior et stipticior. et alba in frigiditate ⁊ sti/pticitate plus est q rubea: non est in ea malitia: sed est ex debiliter soluentibus. vigorat tamen operationem eius aqua casei. Si enī3 succi rosa. ℥. j. misceatur cū aqua casei. ⁊ pauca spica est solutiuū cōueniēs. Et similiter in fusio. ℥. vj. foliorum rosarum in aqua casei cum pauco melle soluit sine molestia. Et syrupus factus ex suc/co eius est leuis solutionis. ⁊ similiter ponitur oleum eius in emendatione medicinarum acutarum sicut est scamonea ⁊ similia. Rose autem condite cum melle abstergunt ⁊ mundificant ⁊ confortant. Et condite cum ʒuccaro minoris sunt abstersiuis ⁊ maioris ɔfor/tationis ⁊ stipticitatis: ⁊ aqua earum que fit p infusionem mundificat: cōfortat: abstergit ⁊ resoluit. Ea que fit per sublimationē est multe cōfortationis neq3 est resolutiua propter resolutionē subtilis caliditatis eius in decoctio ne ipsius. per albas vero nō fit solutio aliqua de qua sit curandū. Et est in eis de stipticitate plusq3 in rub. neq3 adhuc sunt similes eis in cōfortatione. ⁊ scito q rose nō sustinent decoctione aliquid oino ppie recētes. soluit enim ab eis virt⁹ sigillās abstersionē eius ⁊ solutionem ⁊ declaratur virtus eius stiptica faciēs constrictionem. succus vero eius sustinet decoctione aliquid mediocri/ter ⁊ acquirit ei subtilitatē ⁊ bonitatē abstersionis. oleū quoq3 factum ex rosis nondum completis est maioris infrigidationis ⁊ stipticitatis: cuius melius fundamen/tum est oleum oliuarum mediarum in maturitate aut sisaminum. Acetum autem infusionis eius est medici/na bona omnium inflationum et est diuisiuum solu/tiuu3 confortatiuum. Succus eius ex aqua infusio nis recentum completarum solutione educit coleram. mundificat sanguinem ab ea et venas et articulos ⁊ cō uenit

Rosa extinguit inflamatio nes.

uenit hyctericie τ aperit opilationes epatis τ stomaci τ mũdificat τ cõfortat ea: τ cõfortat cor: τ ꝓuenit tremori ei⁹: τ educit materiã causantẽ eũ. τ feb. colericis. Rosa vero τ oleũ ei⁹ τ aqua ipsi⁹ fctã ꝑ sublimationẽ ꝯfortat cor stomacũ τ epar τ coadunat partes laxas membrorũ. τ cõfortat retentionem: τ sedat dolores calidos mira sedatione τ extinguit τ permutat malitias iflamationẽ pimit τ sedat eas τ sunt ex medicinis faciẽtib⁹ dormire. faciũt tñ corizaȝ τ sternutationẽ τ obsũt catarris τ stringũt guttur τ cõfortãt ea: τ auferũt crapulas. Dosis. potio succi rosaꝝ ẽ ab. ℥. j. vsq; ad. ij. cũ zuccaro. τ potio syrupi ex succo eaꝝ est ab. ℥. ij. vsq; ad. v.

Pli. xxi. li. c. 4. **Aui.** De viribus cordis dicit ꝙ cõfortat cor. τ. 2. canno. c. olxx. frigidi in. j. sic. in prin.

Hardelum. i. auuidẽ. Siphiũ. Stepha.	Harmel. i. cicuta ꝑ q̃. l. suc carã. τ vocaẽ armel pa
Harbar. arab. iuniperus.	qñ ẽ spẽs rute vt supra in le
Harenes. i. herba.	ge. a. τ qñ stat pro cicuta
Hares maneries, idest cibi frigidi.	scribiẽ ꝑ. h. vt hic.
Haresana. ara. i. dipsacos	Harica. i. ameos. quidã dicunt ꝙ est carui.
Hari. vel hara. i. iuniper⁹	Harmene. i. basiliscus.
Harim qd est lege haarim	Harmeni. i. lapis armen⁹

¶ Cap. 330.

Gariofilus Ca. 319. Harmusel. ara. gre. τ latine gariofilus.

Sera. lib. agr. Est fruct⁹ τ lignũ ei⁹ administraẽ sicut õferẽ ex terris indie cũ fructu suo. Et sunt eis capitella habẽtia dẽtes τ meliores sunt quoꝝ color vergit aliquãtulũ ad ruborẽ τ hñt bonitatẽ multaȝ maxime illi qui colliguntur ex arbore sua cum digitis singulariter vnus post vnum.

Plat. de simp. medicina. cap. de gariofolis: gariofoli cal. sunt τ sic. in. 2. gradu sunt eñ gariofoli fruct⁹ cuiusdã arboris i idia nascẽtis i estiuo tpe colliguñ cũ maturi sunt: ꝑ qnq; annos seruanẽ i multa efficatia: sine corruptiõe seruanẽ i loco nõ multũ sicco nec multũ hũido: qr in multo hũido putresiũt τ in multo sicco arescunt eligẽdi sunt q in supficie aliquãtulã hñt planiciẽ sicut clauus τ q acuti sunt saporis meliores sunt. τ q i expressiõe vnguiũ aliquãtulũ emittunt humiditatis: hñt a ꝓprietate cõfortãdi digestiuũ τ dolorẽ stõi al cam frigida vel vẽtositate remouere: ad asma quoq; ex puluere gariofi. τ dragãtis pul. Ad mrĩcis suffocatio/ nẽ pessariũ ex eis cerebrũ confortant τ cor.

Ca. 318.

Aui. lib. ij. c. safar. gariofilus est sicut sambacus: ſȝ est nigrior τ q est mascul⁹ ẽ sicut nucleus oliue τ longior τ vehementius niger τ est fructus arboris in insula indie τ glucten ipsius existit in virtute glucrinis albotin. ille qui est melior est similis nucleo sicco. suauis τ acuti odoris ca. τ sic. in tertio.

Pos. Sera. auc. Hachin ingrediẽ in medicinis que accuunt visum remouet namq; obscuritatem visus τ confert febel. τ gluten gariofi. est simile gluctini albotin. Idem auctoritate Rasis. gariofi. conferunt stomaco τ epati confortant cor τ stringunt ventrem τ digerunt cibũ. Et auctori. Isaac. quando bibitur ex gariofi. ℥. v. cum lacte in ieiuno corroborat potentiam coitus.

Aui. Corporis odorẽ bonum efficit abstergit visum τ conuenit panno τ confortat stomacum τ epar τ remouet vomitum τ nauseam.

Harna. i. porcelliones. vermiculi. s. qui morantur sub vasis aquarijs. τ sunt parui lati: qui tacti inflectuntur τ fiunt vt pillula.

¶ Cap. 331.

Harnech ara. gre. lepnia. arsenicũ lati. vero auripigmẽtũ. cali. τ sic. in quarto de vena terre fit. sunt ei⁹ due spẽs. s. rubeũ τ citrinũ Citrinũ ꝯpetit medicine. Auripigmentum Ca. 281.

Sera. lib. aggrega. c. Harnee auctoritate Dia. Sunt eius due species scilicet rubeũ τ citrinum. Et sunt eiusdem minere. melius autem ex eo est illud quod est laminosum habens colorem similem auro τ lamine eius separantur facile τ sunt composite vna super aliam non habentes admixtam terram vel aliud. rubeum autem est eligendum illud quod est valde rubeum τ cito frangibile τ mundum simile cinabrio odor cuius est sicut sulfuris. est cali. adustiuum.

Dia. ca. de arsenico. Nascitur in hellesponto vbi est sandaraca. verumtñ optimum est latiores laminas habens: τ aureum colorem: τ separabiles venas a se vt separari videantur. mũdum sine sordicie tale in hellesponto nascitur. eius grana sunt duo: vnũ est equale supra. τ aliud fuscũ in colore sandarace: τ ex põto τ capadocia venit. Istud vero assatur sic. pone in testa noua τ carbonibus igneis superpone: τ frequenter agita quãdiu ignescat τ mutet colorem τ cum friguerit repone: Quidam dicunt ꝙ ex auripigmento per quandam sublimationem fit resagal. τ hoc idem iterum sublimatur τ fit ex eo forte ruptoriuȝ. li. 5. c. 75 τ li. 6. c. 29.

Aui. lib. ij. c. de arsenico. Aliud est album: aliud est citrinum: τ aliud est rubicunduȝ. melius ex rubeo est rubeum inbibitum rubedine quod est aptum teri τ suo odore similatur sulfuri. Et melius ex citrino est quod est puluerizabile armenum aureum τ laminosum subtile quasi ipsum esset tale citrinum est calid. in tertio. siccum in secundo omnia sunt putrefactiua mordicatiua: quod ex eo rubeum est melius est quam alcacadicon. Ca. 49.

Posse. cõtra asmia ex humida causa ponatur auripigmentum super prunas τ capite inclinato patiens recipiat fumum per embotum. Item. ℥. i. auripigmenti cum ouo sorbili sumpta ad tussim valet. Ex calce viua τ auripigmento fit psilotrum sic. Accipe ℥. iiij. calcis viue τ resolue in aqua τ buliat. postea adde quartam partem. ℥. auripigmenti. τ coque signum decoctionis eius est quando penna. immissa τ statim extracta leuiter manibus depilatur. Si vis remouere pilos oportet te esse in loco calido. contra serpiginem et empriginem. Accipe duas partes saponis sparatenti et tertiam auripigmenti τ distempera et fac vnguentuȝ et vnge: sed prius ablue partem vnam cum aqua τ post vnctionem similiter: quia si diu remaneret corroderet tam bonam q̃ malam carnem. ter vel quater ita ablu/ as τ vngas. Itẽ si radicitus pilos extrahere volueris iunge ex succo iusquiami τ auripigmenti ana equaliter simul confectis τ nunq̃ amplius renascentur. Ad vngues reparandos. Accipe serapinũ τ puluerem auripigmenti τ misce cum oleo τ inde fiat emplastrum τ pone super vnguem sine dubio cadet.

Dia. Uirtus auripigmenti est stiptica τ calastica cũ ignea vi. τ calastica cũ calce viua mixtuȝ τ corpori illinitũ pilos tollit. hec mixtura miosponea grecis. τ lati. dicitur achillea vires habet arsenicum vt ignis adurere. potest τ alienationes consumere.

Aui. Cum gumma pini est conueniens allopitie. fit ex eo emplastrum cum adipe super vulnera cum adipe et oleo conuenit scabiei et scabasati humide et putredini et abstergit et adurit cutem et permiscetur cum mirrha ad pediculos τ vestigia sanguinis τ cũ pice vestigijs vnguis τ quãdoq; administratur

tum oleo ad pediculos. Cerotũ factũ ex eo conuenit ⁊
pꝛopꝛie ex rubeo herpeti hestiomeno in oꝛe ⁊ aure ⁊ vl
ceribꝰ eoꝛũ daẗ ad potãdũ suffiatis cũ ydromelle ⁊ assu
miẗ cũ grano pini ad tussim antiquã ⁊ sputo saniei ⁊ san
guinis. Et qñqꝫ poniẗ in pillulis que sunt ad asma. ⁊ mi
sceẗ cũ oleo rosaꝝ ad bothoꝛ ⁊ emoꝛroydas i ano. Q. ꝺ
ex eo sublimatũ est interficit. Et album ex eo interficit.

Harnoch. ara. grus. li. de doc. ara.
Haron. qd est latine. Arõ Plinius. xix. cap. v. in fine. ⁊ libꝛo. xxiiij. cap. xvj in pꝛincipio.
Haronari est egritudo in qua homo semper ridet Rasis, libꝛo. diuis.
Harocos. haros. i. saricõ.
Harodosi. i. eufoꝛbium.
Harps. i. apium.
Hars. i. adeps.
Harsas. harxos. cunchar est species cardi. libꝛo de doctrina arabica.
Harsia. quid est lege haerina.

℄ Cap. 332.

Cẽtũnodia vł coꝛrigiola vł geniculata. Hoc pꝺõit Sera. c. 351. ꝺ virga pastoris q idez ẽ teste simone ianuẽ.

Arsiarbay vel persoidami. ara. gre. ꝓserpinata vł poligonia vł poꝛciatia vł sãguinaria vel multigonia. la. vo cẽtũ nodia vł coꝛrigiola minoꝛ vel lingua passerina vel geniculata

Sera. lib. aggre. cap. Harsiarbay. aucto. Diasc. in lingua persica dr̃ ꝓsoidami. Est eñ centũnodia masculus ⁊ femina. masculus est herba que nascitur omni anno. hec hꝫ ramos seu virgas rectas molles subtiles nodosas ⁊ distenditur sup faciez terre sicut gramẽ: ⁊ folia habet similia folijs rute: nisi qꝛ sunt mollia ⁊ longioꝛa ⁊ habet iuxta vnum quodqꝫ foliũ semen ⁊ pꝛopter hoc dicitur masculus ⁊ habet floꝛem album ⁊ rubeum: sed femina habet plantam paruam ⁊ virgã vnicam tam teneram similem canne. ⁊ habet nodos similes nodis qui sunt in radice canne ⁊ in nodis ipsis sũt folia egredientia ab ipsa virga similia folijs pini: ⁊ habet radicem in qua nullum est iuuamentũ. Nasciẗ iuxta aquas. hec lati. vocatur cauda vulpis que est virga pastoꝛis femina. sicut apparet in. l. dispues.

8. sim. c. 56. **Gal.** viij. sim. phar. cap. lvj. de poligonia. Et est cẽtũnodia. hꝫ quidẽ quid stipticitatis. dominatur vero in eo aquosa hũiditas vt sit in scd̃o gradu ĩ infrigidãtibꝰ pharmacijs vł in tertio. ꝺm pꝛincipium.

lib. 4. c. 4. ⁊ c. 5. de sanguinali herba. **Dia.** cap. poligonos. i. centũnodia masculus herba ⁊ hñs virgulas teneras moles ⁊ multas nodosas ⁊ spansas super terrã sicut grestis vnde policarpos dicta est. folia hꝫ rute similia sed oblunga ⁊ mollia ⁊ semen in folijs singulis. vnde ⁊ masculus est dicta: flos est illi albus aut feniceus, est fri. ⁊ stiptica. ℄ Poligonos vero femina frutex est vnus virgam habẽs cãnosam mollem spissam ⁊ nodosam. in quibus nodis folia sunt pini sĩlia. Radix est illi inutilis. Nasciẗ locis hu. est stiptica. ⁊ la. vocatur cauda vulpis.

Pos. Gal. iuuat itaqꝫ exustos stomaco exterius applicata sicut herisipilata: et calidos flegmones seu etiam talia existentia repercutit reumata. ⁊ exinde vero siccatiuum existere pꝛopter qꝺ herpetum bonũ est pharmacũ ⁊ vlcerũ ⁊ alioꝛũ euidentissimũ vero flegmonosoꝝ reumatoꝛũ. Est aũt ⁊ sanguinosoꝛũ vulnerũ cõsolidatiuũ. iuuat vero ⁊ vlcera que in auribꝰ: ⁊ si plus in eis sufficiẽs fuerit id siccat. ꝓpter easdẽ vero virtutes ⁊ fluxum muliebꝛẽ sistit ⁊ desinteriam ⁊ sanguis eductiões: ⁊ quecũqꝫ ĩmoderatũ aliũde causatum. Ait aũt Dia. ⁊ vꝛinas ꝓuocare id strãguriãtibꝰ datũ: nõ tñ distinguit diligẽter dispositionẽ ĩ q opꝫ dare. Est aũt ad oĩa ꝑdicta masculꝰ foꝛtioꝛ femina.

Dia. Succus eius bibitꝰ emoptoicis medicaẗ. vẽtris abstinet reumatismũ. colicis ⁊ strãguriosis opitulaẗ, vꝛinã ꝓuocat moꝛsibus venenatis cum vino bibitus medicaẗ. Cũ vino coctus: ⁊ melle vulnera noua curat. periodicis fe. ante vnã hoꝛã acceptus maxime ꝓdest. suppositũ fluxũ mulieris stringit. doloꝛem auriũ cõpescit. sanguinẽ reijcientibꝰ subuenit herpetes curat ⁊ fistulas. ignẽ sacrum extinguit tumoꝛes ⁊ duricies impositũ spargit recẽtibus vulneribus maxime ꝓdest. Poligonos femina oĩa sĩlr vt alia facere põt: quãuis virtutem minoꝛem habeat.

Hartariũ. i. poliũ mõtanũ
Hartas. i. cardus.
Hartatum dicitur angustꝰ ⁊ ẽ semẽ triãgulatũ ⁊ ẽ vt lãcea: ⁊ folia eiꝰ sunt magna lata sĩlia folijs scolopẽdrie
Harua Haura. poꝛcelliones guadai.
Haruch. hauroch. i. curcurma. Stepha.
Haruset. ara. mustella. firaz. lib. de doctri. arabi.

℄ Cap. 333.

Aruncij ara. vel karu. nacari. gr. ⁊. l. carui

Gal. vij. simp. phar. c. de carui. i sapore eius est acuitas tẽperata cali. ⁊ sic. in tertio. ⁊ iõ expellit vẽtositates ⁊ est diureticũ nõ solũ semẽ eius sed etiã planta Ca. 389.

Sera. li. ag. c. haruncij. auc. Aben. Mesuay. Est grossius q̃ꝫ ciminũ ⁊ expellit ascarides ex vẽtre: ⁊ coꝛroboꝛat stõacũ ⁊ abstergit ventrem minus q̃ꝫ ciminũ. Et idẽ auc. Rasis ꝯuenit cardiace

Hasabel derire. i. calamus aromaticus.
Hasaherbay hasabelray. i. virga pastoꝛis, Steph.
Hasal. i. cepe.
Hasalafur. i. squilla.
Hasisalachir. hasalazir. i. cepe sine tunicis.
Hasan. ẽ medicia armena ꝺm Aui. est foꝛtioꝛ eufoꝛbio: ⁊ cũ eiꝰ potio augmẽtatur sup. ʒ. interficit. cali. ẽ ⁊ sic. in tertio.

℄ Cap. 334.

Hasap. ara. calamos. la. calamꝰ vel cãna psidis. ⁊ est illa eadẽ que est in hyspania. calamus vel cãna Ca. 128.

Sera. li. ag. dia. Cãnaꝝ qdã ẽ q noiatur hastos: ⁊ ẽ illa q nõ ẽ iteriꝰ inanis ex q̃ fiũt haste sagittaꝝ ⁊ ẽ q noiaẗ bublas aľs biblas ⁊ ẽ semia. Et alia ẽ q̃ vocaẗ siringias. ⁊ ẽ cãnosa lõgos hñs nodos apta scriptoꝛibus. ⁊ alia grossa inanis nascẽs ꝓpe aq̃s. ⁊ noiaẗ tineas: ⁊ a qbusdã dr̃ chocuas ⁊ qdã noiant eã cacamincres: ⁊ ẽ illa q̃ nasciẗ in paludibus volo dicere qꝺ radix eiꝰ ẽ inter radices iuncoꝛũ ⁊ est ad soliditatẽ tendẽs cuius coloꝛ est fere albus.

Dia. li. j. c. 105. de arũdie spẽs eiꝰ sũt q̃ttuoꝛ. Una dr̃ hastos ex q̃ fiũt sagitte. Altera aũt femia drvñ fiũt ligule ad calamos. tertia spẽs ẽ noie siringias roboꝛe solido ⁊ duro: ⁊ nodis spissis qbꝰ scriptoꝛes vtũtur. ⁊ ẽ quartũ genꝰ calami qꝺ donax: appellaẗ a pluribus cipꝛia: qꝺ genꝰ maxie in irriguis locis nasciẗ ⁊ fructuosis. ⁊ illa ẽ cãna vsualis nr̃a est alia cãna agrestis q̃ gre. dr̃ caloꝛ q̃ ẽ spẽs graminis sicut apparet in. l. agrestis. quã si aĩalia comedũt cito infert moꝛtẽ maxime illa q̃ ĩ vijs babylonie nasciẗ: ⁊ ĩ ꝑnaso. hastas hꝫ multas. folia sunt illi edere sĩlia: flos albꝰ ⁊ odoꝛatꝰ semẽ hꝫ minutũ ⁊ bonũ ⁊ radices. v. aut sex albas lõgas ⁊ dulces.

Pos. Gal. 7. sim. phar. c. 3. ꝺ calamo fraginatis ⁊ ẽ vsualis calamꝰ. radicẽ cũ bulbis dicũt euellere spicula ⁊ stimulos funditus. aliq ꝯscripserũt q̃si attractiua ei ĩ exeũte virtute: tñ nõ sumꝰ nos experti. quãtũ vero cõiecturandũ est abstersiue particeps virtutis ẽ nõ pauce nequaquã acris. folia vero viridia mediocriter infrigidãt. ipsa eñ participãt potẽtia abstersiua. Radix quoqꝫ eiꝰ adusta subtiliũ partiũ satis ⁊ diafoꝛetice virtutis fit habẽs qd ⁊ abstersiuum ⁊ calefacit ⁊ siccat in. 3. ⁊ desiccat plusq̃ꝫ calefacit. cauendũ est autẽ a sua vocata attrabili nam in auribus intrans offendit auditum vt fere faciat surditatem.

Dia. Radix canne visualis cataplasmatib⁹ adhibita cũ bulbis isixa corpori eijcit: aceto mixta dolores sciaticos mitigat: eius folia viridia cataplasmatibus adhibita ignem sacrum compescũt τ durities soluunt omnes. Corium eius adustum τ aceto tritũ alopitias capitis emendat. flos aũt canne si in aures missus fuerit auditũ tollit. tantum potest quantum τ cipria canna. Canna agrestis elixa in vino melle addito τ myrrhe dimidia pte τ piperis τ libanotidi tertia parte hoc medicamen oculorũ caligines tollit. medicamẽ in pissiside enea reponi oꝫ. Elixatura radicis eius tm̃ pot quãtum τ radix. semẽ ei⁹ diureticũ est nauseã ꝓuocat vẽtrẽ stringit nascitur ĩ Sicilia: quã ciues ipsi quilinia vocãt que si viridis comesta fuerit a bobus apostematur.

℄ Cap. 335.

Plũbuꝫ

Asas arab. grec. molibdo. siue molibdinos lat. plũbum. vbi sciendũ qđ plũbum ex eadem vena extrahit a qua argentũ. cũ vena teritur τ lauat vt substãtia terrea ab ea moueat τ qđ mũdũ ẽ icineratio ponit τ actiõe ignis liquidat qđ supnatat τ spuma est litargiriũ: quo inde ablato cũ instrumẽto remouẽte sputũ qđ buliendo superstat est plũbũ: qđ artificialiter cineratio delaborato in terrã fluit: tũ quousqꝫ cineratio remanet qđ est purum argẽtũ põderosi⁹ plũbo ĩ fundo residet. Nã multotiens hoc vidi sardinie in villa ecclesie vbi predicta vena continue inuenitur.

Ca. 419. Dia. li. 5. c. 50. τ. 51 Gale. 9. sim. tracta. 3. ca. 22. õ molibdos .i. plumbi.

Sera. lib. aggre. ca. basas auc. Gal. Substantia eius est cõposita ex substãtia aerea τ substãtia humida que fuit coagulata ꝓpter frigiditatem τ nõ est in ea substãtia terrea nisi modica. Et virt⁹ eius est fri. τ hu. τ signũ qđ in ea est substãtia aerea est qñ infrigidat raritas τ mollities sui corpis. crescit eñ in quãtitate τ põdere qñ morat̃ itcrius in locis frigidis τ hu. Et qñ accipit̃ mortariũ τ pistellũ ex eo τ ponit̃ ĩ eo oleo ro. aut mirtinũ aut citoniorũ τ terit̃ in fortitudine fricationis τ vteris hoc oleo in medicamine apatũ calidorꝫ que fiunt in virga pectine τ ano. τ in vlcerib⁹. aut in medicamine emorroydarũ: τ cõuenit ap̃atib⁹ mamillarꝫ. τ est medicamẽ cõferẽs multũ. τ ꝼm hoc administrat̃ ad oẽm materiã que descendit ad pedes τ iũcturas aut ad partes alias vt ad apata cali. τ mala. τ si administras hãc medicinã in ap̃atib⁹ in qbus ẽ cãcer facit opationẽ mirabilẽ: τ qñ fit ex plũbo lamina. τ ligat̃ stricta ĩ pectine ꝓhibet politionẽ in somnijs τ infrigidat maxie. Et si ligat̃ sup cõtritionẽ neruorũ aut supra nodatiões eorũ dissoluit cito τ curat. τ qñ plũbũ terit̃ τ linit̃ supra puncturam scorpionis marini cõuenit. et sunt quidam q ponunt cũ fractura vel lotura plũbi quã inuenies in. l. lotura. medicina que dr̃ molibidinos τ replet vlcera profunda. τ cõuenit fluxui sanguinis qñ miscet̃ cũ oleo τ cõuenit vlcerib⁹ ani τ emorroydib⁹ a quib⁹ fluit sanguis τ vlcerib⁹ difficilis cõsolidatiõis τ corrosiõis τ vlr virtus ei⁹ est virt⁹ tucie. Adurit̃ aũt plũbũ in hũc modum in olla noua pulverizat̃ parũ sulfuris. deinde ponãt̃ super eũ lamine alique τ desup pulverizat̃ parũ sulfuris. τ fit ita donec fit plena olla ignis. Et qñ plũbũ fuerit inflãmatũ mouet̃ cũ ferro quousqꝫ fiat sicut cinis. τ non apparet ibi aliqđ de substãtia plumbi: deinde aufert̃ ab igne. τ oportet q ille q calefacit hoc obturet nares suas qꝛ fumus ẽ valde nociuus. Abluit̃ aũt plũbũ adustũ in hũc modũ. habeas mortariũ τ pistellũ ex plũbo: τ ꝓijce aquã modicã τ misce fricãdo bene cũ pistello illo donec aqua fiat nigra τ spissa deinde cola ipsum p pannuꝫ lineũ τ facias duob⁹ vicib⁹ aut pluribus si oportet: τ post hoc dimitte residere in fundo τ proijce aquã aliã τ

Modus adurẽdi plumbũ.

ablue sicut lauat̃ climia. τ fac hoc donec non appareat in aqua nigre. τ facinde trociscos τ serua de ista lamina τ eius virtutes latius inuenies in. l. lotura. Et scoria plũbi melior est illa que est similis colori sulfuris citrini grauis difficile frangibilis τ nõ habens admixtũ plũbũ citrina clara similis in claritate sua vitro. Et virtus ei⁹ est similis virtuti plũbi vsti: nisi qꝛ est plus stiptica. Hassatrerar ay. i. sal armoniacum.

℄ Cap. 336.

Ascaba bascala vł hasach ara. gr. abessech vł tribul⁹. la. ꝯ o tribul⁹ vel cicer ipatoris.

Tribal⁹ vel cicer impera toris. Serap. ca. uz.

Sera. lib. aggr. c. bascaba. auc. Dia. Hascaba. i. tribulus cuius due sunt spẽs. prima agrestis nascẽs in sterquilinijs τ iuxta flumina τ in littorib⁹. cuius folia sunt similia folijs portulace: nisi qꝛ sunt minora τ hꝫ ramos longos super terram expansos. τ proprie folia sunt spine dure. scda vero species nascitur in fluminibus cuius rami eleuantur super aquam τ habet spinas ocultas. τ folia lata. τ ramulos longos in quibus sunt folia. τ habet stipitem: cuius pars superior est grossior iferiori: τ est in ea res adherẽs eis subtilis sicut capilli spine aggregate vel aculeo spine: τ semẽ eius durũ sicut semẽ alteri⁹ speciei. substãtia eius est cõposita ex substãtia humida pauce frigiditatis τ substãtia sicca non pauce siccitatis ꝼm suam frigiditatẽ. τ illud qđ vincit in siluestri est substantia terrea. τ quod vincit in alia est substãtia aquosa. Et agrestis sapor est stipticus. Et alia species que nascitur in regione badabas que dr̃ sandax: que dicit̃ ab incolis illius p̃rie animalib⁹ ꝓ cibo dum est humida herba ipsius. Et ex semine eius faciunt panẽ. Nã ipm est dulce et nutrit τ sic vtuntur eo loco panis tritici.

Gal. viij. sim. phar. ca. de tribulo. Est ex humida substantia moderate frigida τ sicca non moderate existit: do miuat̃ aũt in terrestri quidẽ terreũ fri. τ stip. in aquatili vero aquositas: τ ꝓpterea vtraqꝫ ad flegmonũ: τ olũo ad omnes influxiones cõpetunt. terrestres vero tribuli subtiliũ partiũ existẽtes. fruct⁹ lapidis qui in renibus frangit bibitus. Ca. 141.

Dia. ca. de tribulo. Eius genera sunt duo. sicc⁹ τ hũid⁹. Sicc⁹ ꝯo folia hꝫ silia andrague nõ tenera: sꝫ dura haste sunt illi lõge τ tenere porrecte sup terram ĩ quib⁹ spine nascũt̃. nascit in locis fluuialib⁹ τ desertis. Humidus vero in fluminibus nascit: cui⁹ coma sup aquã extẽdit. folia supnatant. spinas vero celat in aqua folia latiora hꝫ τ lõgos ramos. hasta vero initio in summo grossa est. deinde ad radicẽ tenuis hñs ĩ se tenues spinas sicut spica. τ semẽ est durũ ambob⁹. virt⁹ ẽ illi stiptica desiccatiua. Pli. li. xxi. c. xvi. τ li. xxij. τ. x. lib. 4. ca. 16.

Pos. Dia. Tribuli faciunt ad inflammationes emplastri modo appositi virtus est illis stiptica desiccatiua leptomeris etiaꝫ omnes tumores spargit faucibus τ gingiuis impositi opitulantur melle addito napas. in oris putredines tollunt succus eorum nobilibus colirijs miscetur. semen eorum calculos frangit τ excludit. Terreni vero semen. ʒ. j. bibitum τ impositum morsibus venenatis occurrit. dato veneno contrarium est vim eius vincendo. Elixatura eius sparsa pulices necat. In flumine tracte instrimonia palude de herba eius equi herbantur semen ei⁹ quia dulce est eustomaticum est: pro tritico de ipso panis fit vsui aptus.

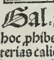
Sera Prohibet apostemata cali. ne cõfirmẽtur τ confert omnibus mẽbris ad que fluunt humores: sed semẽ tribuli agrestis quãdo bibit̃ frangit lapidem renum τ ambe eius species infrig. τ stipti. et fit

emplastrum cum eis apostematibus ca. ⁊ miscetur cum melle ⁊ curat alcolam ⁊ putredines que fiunt in ore et dolorem gingiuarum. Et exprimitur succus ab eo ⁊ administratur in oculis ⁊ semen eius est humidum conuenit lapidi renum ⁊ vesice. Et quando .3.ij. bibunt de prima specie ipsius ⁊ fit emplastrum cum ea conuenit morsui. tyri. Et quando bibitur cum vino conuenit medicinis mortiferis. Et quando decoctio eius rorat super loca vbi abūdat pulices occidit eos ille vero qui nascitur ⁊ dicitur sandax in regione badacas datur ab incolis illius patrie animalibus pro cibo. dum est humida herba ipsius ⁊ ex semine eius faciunt panem. nam ipsū est dulce ⁊ nutrit. ⁊ sic vtuntur eo loco panis tritici. Sandax est bonus dolori vesice ⁊ strangurie ⁊ augmentū magnum facit in spermate.

Pascalech vel allesech. i. herba spāsa super terram habens plurimos ramusculos faciens cicera spinosa. ⁊ est Pasce. Asce. Axe. i. timus.

¶ Cap. 337.

Poꝛtulaca. Ca. 249 Asdane ara. gre. andrane latine. portulaca: **Sera.** lib. aggre. Aliqui vocant eam herbam stultā vel piperellam ⁊ est herba portulaca que omnibus est nota.

Ca. 41. ⁊ 2. alimentorum. c. 45. **Gal.** 9. simp. phar. portulaca est frigida ⁊ aquose cōplonis ⁊ hꝫ in se ponticitateꝫ paucam: pp hoc ꝓhibet fluxum materierum fluentiū. alterat ⁊ materias calidas colericas ⁊ refrigerat refrigerationem longinquā complōni equali in. iij. gradu in humiditate vero in ij. gradu. Et pp hoc est valde bona ⁊ cōferens inflāmationi oris stomaci. ⁊ aufert stuporē dentium. Et propter stipticitatem quā hꝫ cōuenit habenti vlcera in intestinis qñ comedit: ⁊ mulieribus habentib⁹ fluxum menstruorū: ⁊ spuentib⁹ sanguinem. Succus vero ei⁹ est fortior in hoc.

Posse. Sera. cōuenit habētib⁹ inflāmationē ⁊ incesionē ⁊ causonē i orificio stōi ⁊ in oibus ypocūdrijs ⁊ curat stuporē dētiuꝫ eo ꝙ lenit ⁊ aufert asperitatē que ē in eis ex acidorū sapidorū presentia propter humiditatē viscosam que ē in ea. sed et succus eius silr nō solū exterius apposit⁹ sed ⁊ bibitus refrigerat ⁊ hoc quidē ipsi herbe accidit ⁊ si tota comedat ⁊ cōuenit vlceribus intestinorūꝫ leniens ipsa: qñ sumitur in cibo: eo vero ꝙ stiptica ē cib⁹ ydoneus ⁊ ꝯuenit fluxui matricis imoderate. ⁊ succus eius fortior est in hoc ⁊ frigidat: qñ ex ea fit emplꝫ: ⁊ herba ipsa quando comeditur facit hoc. Et idē auc. Ruffi. debilitat visum ⁊ destruit euꝫ. ⁊ infrig. corpus ⁊ prohibet vomitum. ⁊ aufert libidinem.

li. 2. c. il2. **Dia.** Portulaca masticata vel comesta cū exigato fluore sanguis ꝓhibet ⁊ viscide stringit ꝓ prie cōmasticata vel comesta dētiū offensam que de immaturis pomis fit quā greci emodiā vocant sanat in ardore stomaci portulaca cum aceto comesta mire iuuat. tunsa ⁊ cū molito ordeo mixta ⁊ quasi malagma panno inducta ⁊ stomaco imposita mire febres tollit. fri. est nimis ⁊ hu. abūdanter. modicū austera. iō reprimit ⁊ maxime colerā trāsmutās eā ⁊ alienās in suā qualitatē nimiū infrigidādo ꝑpter qd causon febrientibus plus oibus iuuat. in stomaco posita vel in totis ypocūdrijs stuporē etiā dentiū sanat masticata. ⁊ nō solū extrinsecus posita sed potata infrigidat. succus ei⁹ silr agit: ⁊ q stiptica est dissintericis in cibo sumpto iuuat. Et ad fluxū sanguis mulierū ⁊ sanguinē reijcientib⁹ succus eius mire facit: quia viscide stringit.

Rabi Moyses. Portulaca curat appetitum luti. ⁊ valet contra ligationem dentium.

Aui. lib. ij. cap. de portulaca. Sucus portulace est magis vtilis operationis. frig. est i tertio. hu. i fine scdi. i ea est stipticitas. ꝓhibet fluxū sanguis ⁊ fluxus antiquos ⁊ ipsius nutrimētū ē paruū illaudabile ⁊ est resistens colore valde. ⁊ fricant verruce ⁊ err adicat eas ꝓprietate sua nō qlitate. fit ex ea emplꝫ i apatib⁹ calidis in qb⁹ timet putrefactio ⁊ herisipilla. cōuenit bothor i capite abluto ex ea ꝯmixta cū vino ⁊ delet stuporē dētiū: ꝑpea qr lenit aspitatē: ⁊ sedat sodā calidā pulsatiuā. cōfert obtalmie ⁊ ingredit i alcohol. ⁊ nimis vs⁹ eius facit accidere pānū in oculo. eius succ⁹ ꝓhibet sputū sanguis pp virtutē suā ponticā. ꝓfert inflāmatiōi stomaci bibita ⁊ more emplī suppo sita: ⁊ cōuenit epati inflāmato ⁊ ꝓhibet vomitū colericū: ⁊ debilitat appetitū ⁊ fit ex ea clister e desinterie i testinorū ⁊ solōni colerice. ⁊ cōuenit dolorib⁹ renū vesice ⁊ vlceribus: ⁊ abscindit plurimū desideriū coitus. Et extimauit filius Mesarugie ꝙ augmētū facit i coitu. ⁊ videt ꝙ sit illud i ꝯplexione ca. ⁊ sic. ⁊ ipsa retinet fluxū mēstruorū: ⁊ cōuenit vlcerib⁹ matricis. ⁊ cōuenit aq eius emorroydib⁹ sanguineis. ⁊ eius succus extrahit ascarides. ⁊ si asset portulaca ⁊ comedatur abscindit solonē ⁊ ꝯuenit febrib⁹ ātiqs

Paseb. ara. neruus.

Pasech. ara. haxech. idest tribulus marinus. Alman. tractatu tertio.

Pasekti. arabice cameleonta.

Pasel. ara. mel. Stepha. Aselium.

Pasek. i. ysopus hūida

Passur ara. crocus hortulanus: quo syricum tingitur Aui. Assur.

Pasialaraby. arabi. virga pastoris. basaelrai. Stepha.

Pasrez. ara. agresta vua.

Pacerba. Ste. herserem: asser. Besertasaꝫ. Palyab. est viris alba.

Pausurum. hauxer hausarum. Assurum. Auice. l. hauxer.

Pataban. i. folium

Patasir. i. cepe muris

Paskaꝫ. i. oē qd ē amaruꝫ multum ⁊ qdā dicunt ꝙ est colloquintida.

Patib. i. armel.

Patinace. idest hermodactilus.

Patoris. i. acorus.

Patosis. i. cererac.

Pastor ara. auicule parue

Patalecel. idest portulaca. Stepha.

¶ Cap. 338.

Patronig Pating ara. gre. titramolia. l. resina vel rasa vel glutē arboris grani viridis. vbi sciendū ꝙ resina pōt appellari oē gūmi quasi resuma a resudo resudas inde apparet hoc vocabulū ad designandum gummi cappini: quando simpliciter inuenitur istud gummi nostro idiomate vocatur rasa sed quando ponitur cum determinatione dicit gummi illius plante ad quam fit determinatio vt resina pictuina. i. pini vel resina timiamatis vel resina pruni. vnde Diasc. resina pictuina quā nos abialem dicimus ⁊c. — Resina vel rasa.

Sera. lib. aggre. capi. hatronig. siue hatin. auc. Dia. i. resina ⁊ sunt eius species diuersē ꝫ diuersitates arboris a quibus colligitur. Nam quedaꝫ colligitur ex pinu quedam non ex pinu: sed ex arboribus alijs sed illa que est ex pinu masculo que dicitur comus ⁊ hec est colofonia que fit quando frigitur vt possit teri: ⁊ fit abiectis que est in liquida substantia ⁊ frixa in patella vt possit redigi in puluerem: ⁊ etiam vocatur resina erudita vel carponata. ⁊ est colofonia pro quo. l. Colofonia. Et quando non frigitur est illa resina que vocatur rasa sicut apparet in. l. test. Ubi sciendum ꝙ qñ ponitur resina pini simpliciter debet intelligi rasa sꝫ qñ ponitur cum alia determinatione debet intelligi de illa rasina: ad quam determinatio illa cadit. Est ⁊ alia resina que — Ca. 325.

na que colligit ex pini que dr chiranolia τ est arbor cuius fructus sunt grana magna. τ est alia cuius pinus dicitur citharāda. τ est arbor iachue: τ facit fructum paruorum granorum. τ de ea quedā est q̄ fit in pinu p se absq3 artificio: sicut illa que fit in arbore masticis: τ quedam fit ex artificio: incidēdo arborē melior aūt omnium specierum est illa que est boni odoris: clari coloris nō multum existens arida: nec multū humida filis mirrhe: facilis fricationis. ℂ Idē auc. Gal. Et oēs iste resine sunt calefactiue τ dissolutiue τ mūdificatiue. τ de eis quedā habent subtilitatē paucā τ quedā ampliorē: τ quedam habent stipticitatē: quedā vero nō. τ melior oib9 spēb9 gluctinis est gluctē romanū: τ est mastix: sed ceterarū3 spērū gluctinis melius est glucten albotin τ est terbētina: siue lobigiō et in isto nō est stipticitas manifesta sicut in mastice: et est in eo cū hoc amaritudo: et propter hāc causam dissoluit plusq̄3 mastix. et est in eo res q̄ abstergit adeo q̄ curat scabiē. τ ip3 quidē attrahit ab interioribus plus alijs speciebus9 gluctinis. τ ē subtilis alijs sed glucten qd̄ est de specie pini que dr̄ cophi: τ illud qd̄ est ex pinu que dicit̄ chitranolia τ est pin9 magna sunt acutiora quā gluctē albotin: verū tū nō resolnunt neq3 attrahūt plus ipso. τ gluctē pini magne h3 plus de hac proprietate q̄3 gluctē pini que dicit̄ cophi. τ gluctē pini parue: τ gluctē arboris: que dicit̄ alacri in gluctine albotin cū hoc est aliqua mollificatio: τ postea in mollificatiōe est mastix sed gluctē cipressi h3 puncturā τ acuitatem τ glucten qd̄ dicit̄ kaches est simile gluctini albotin. Et dixit in almemir: gūmi pini que dicit̄ sachilis est sudor arboris pini que facit fructū magnū: τ est fortius sudoribus omnibus arborum in calefactione: quēadmodum sudor arboris albotin est minus calidus τ minus desiccatiuus q̄3 sudor aliarū arborum τ sudor pini que facit grana parua est minus q̄3 sudor magne in dissiccatiōe et

8. sim. c. 76.

li. 1. c. 84 calefactione plurimum. Et idem auc. Dia. Resina arboris grani viridis: τ est terbentina defertur ex terris arabum. τ ex terris alijs etiā sed est illa que defertur ex terris alcheades. cuius color est albus similis colori vitri declinans colori celesti habens bonum odorē: inferens odorem arboris sue. est aūt melior omnib9 resinis post ipsam vero mastix: τ post ipsam est iachut: τ est ex arbore ceandicaris: post ipsam est resina arboris dicte alacti: τ post iam in bonitate est resina cophi. τ est arctaret resina pini: τ ois resina arze: τ omnes iste resine sunt calefactiue dissolutiue τ mundificatiue. τ sunt conferentes tussi et vlceribus pulmonis. τ sputo sanguinis τ terbentina cū hoc mundificat pectus. Et quando fit cum ea sola loboc: aut cum melle prouocat vrinam τ mollificat ventrem τ conuenit ad faciendum abradere pilos palpebrarum qui pungunt oculos: τ quando miscetur ziniar τ calcantum conuenit scabiei vlcerose. τ auribus a quibus fluunt humiditates: τ meliores quidem istarū3 resinarum omnium sunt ille que sunt splendentes τ ex gummi vel resina iachut: τ est resina locacamā. melior est illa que est humida τ defertur ex partibus gallie. et resina pini τ cipressi sunt debiliores q̄3 resina iachut: τ resina alacti. τ non habēt virtutes quas habēt iste: quāuis administrentur loco earum. Sed masticis virtus propinqua est virtuti terbentine. coquuntur omnes iste resine in hunc modū. Resina ponitur in vase capiēte quadruplum eius quod fit ex ere: τ ponuntur in eo resine li. ix. τ aque pluuialis lib. xviij. τ coquuntur bene super prunas. τ mouetur semper cum continuatiōe: τ coquūtur donec desicetur fortiter: τ fiat facile frangibilis. ita q̄ frangatur cum digitis: deinde reponatur in vase fictili. fit enim alba sic preparata τ cocta. ℂ Oportet autem q̄ coletur resina in hunc modum: illa v3 que est humida ponatur super prunas: τ quando incipit coagulari adde sub ea prunas multas τ coquatur tribus dieb9 τ noctibus donec fiat talis sicut diximus supra τ repone τ serua. illa vero que ex his fuerit sicca. sufficit q̄ decoquatur die vna tota a mane vsq3 ad noctē3: τ iste quidem resine decocte conueniunt in confectionibus vnguentorum odoriferorum. τ in vnguentis que resoluūt lassitudinem. faciunt namq3 ea odorifera: τ melius colorata. ℂ Colligitur fumus ex istis sicut colligitur fumus olibani τ est conueniens in cohol: τ fiunt ad pilos palpebrarum: τ corrosionem lachrimalis oculi τ conuenit prurituі palpebrarum τ lachrymis: τ fit ex eo encaustrum ad scribendum. Et idem auc. Albugeri. Resina confert ad exituras duras. Et quando pulueri3antur super vlcera que fiunt in cute capitis cum balaustia curat ea. Similiter autem τ alia vlcera: que fiūt i corpe Pli. li. xiiij. c. xx. τ li. xvj. c. xij. τ lib. xxiiij. c. vj.

Dia. cap. de resina. lachrymū est arboris. omnis aūt desiccat. τ cal. diaforetica est alia quide3 plus. τ alia quidē minus. merito ergo p̄cedit oēs resina que ex scino que mastix noiat̄: q2 magis stiptica: vn̄ sto3 ventrē τ epar defectū corroborat: τ ad iflationes eorū iuuat absq3 molestia: τ aliquantulū acredinis h3 τ iō lepromeris est. p̄terea terbētina p̄cellit. Nam diaforetica plusq̄3 mastix ita vt p̄ijciat et scabies sanat: τ p̄fundas plagas τ vulnera magis repleat τ purget. li. 1. c. 84

ℂ Cap. 339.

Citrinu3 Cap. 1.

Atros vl̄ tuagi siue obstargi. ara. grec. citrū vel pomū aque vl̄ milia. la. & o citrū.

Sera. li. agg. c. batros. Citri nō vna est natura s3 caro ei9 ē illō qd̄ est i medio corticis. τ acetositas ei9 generat hūores grossos frigidos: sed cor ei9 τ est acetositas eius. s. in qua est semē est acetosi saporis τ ifrigi. τ desic. in scdo: τ semē ei9 est amari saporis τ est exicatiuū i scdo τ diaforeticū: foliū est virtutis exic. τ resol.

Dia. Citrum habet semen simile semine florum qd̄ in vino potū venenis aduersatur et aliu3 deijcit comeduntur et impregnantium fastidijs. li. 1. c. 142 in fine.

Gal. vij. sim. phar. c. de citro mile nudica hui9 fructus ab oibus nominat̄ citrū in semine quidē acida qualitas: τ siccatiua dominatur: vt sit fri. τ sic. in scdo. in cortice vero siccatiua participat complexione: non modicam tamen habens acredinem: quocirca τ siccat hic cortex in tertio. nō tamen est frigidus: sed vel cō moderata vel infra. Caro vero ei9 grossarū partiū: τ ē flegmatica τ fri. ipsa itaq3 comedit̄ sicut τ cortex ei9 est bilis est τ humidū quid h3 τ acidum: de quo prius locutus fui: τ quidē in eo inuenitur qd̄ vere est semē. amaru3 autem τ est palā: q̄m diaforetice τ siccatiue virtutis in secūdo accedens a cōmoderatis: τ folia sunt exiccatiue τ diaforetice virtutis. Et idē eodē li. τ ca. fm̄ trāslatio. arab. batrox. i. citrū. τ est pomū aque. cortex ei9 nō est frigidus. immo ē aut equalis cplexiōis: aut min9 equalis parū: τ exiccat quātū est de virtute τ cplexione sua exiccatione habente acuitatem non paucam τ est in secundo semen siccum in secundo gradu. folium est eiusdem virtutis exiccatiue. τ resolutiue. Citrum. Ca. 106. Pli. lib. 23. c. 6.

Aui. lib. ij. ca. de citro: Omnibus est notum. oleum factū ex eo: τ ex corticibus eius est forte τ factum ex flore ipsius est debilius omni alio. Cortex eius est ca. in primo. sic. in fine secundi. et eius caro est ca. in primo et hu. in secundo quidam autem dixerunt q̄ est fri. τ hu. i. secūdo. τ eius frigiditas magis est: et ipsius acetositas frig. est et sic. in tertio. et eius semen est ca. in Cap. 120.

primo.sic.in secūdo. Cortex eius est temperatus in calliditate. et est ca. in primo. sic. in secūdo semē eius est ca. cum forti siccitate. pulpa eius fri. et humi.

semē citri potum cōtra venenū. **Pos. Sera.** Semen eius quando bibitur cū vino hꝫ prātem contra medicinas mortiferas. et laxat ventrem: et quando ex decoctione. s. corticis eius: aut ex succo ei⁹ fit collutio oris: facit oris odorem bonum: et conuenit eius acerositas pregnantibus qñ hñt desideriū preter naturā qḋ cōtingit eis propter impregnationem. Et dī ꝙ quādo citrū ponitur in pānis. s. cortex eius preseruat eos a corruptione. Et idem auc. Aben Mesuay. cortex eius ꝓprie facit bonuꝫ odorē: ꝛ extinguit calorē stōi superfluū et acerositas qñ linitio fit ex ea cōuenit empetigni: et aufert eam. ℭ Et decoctio eius conuenit cardiace. et facit appetitum cibi ꝛ incidit coleram ꝛ abscindit fluxum ventris ꝛ vomitū. ꝛ extinguit calorē epatis. ꝛ de proprietate eius est auferre tristitiam ꝛ proprie rob eius. sed ipm nocet pulmoni ꝛ neruis sua acerositate: ꝛ grana sua sūt de numero medicinarum conferentium venenis quādo ex eis sumitur aure. s. cum aqua tepida. ꝛ ponitur super locum morsus: ꝛ molliunt ventrem.

Aui. caro eius inflat ꝛ folia eius sedāt inflationem ꝛ eius flos est subtilior: ꝛ ei⁹ acerositas est stiptica frangens colerā rubeam. Et eius semen ꝛ cortex in pannis prohibet tineas. ꝛ eius odor rectificat corruptionem aeris ꝛ pestilentiam ꝛ acerositas eius abstergit colerā rubeā: ꝛ aufert pānū. qḋ ex cortice eius adustum bonum est in albaras linitū. ꝛ decoctio eius efficit odorē oris bonū. ꝛ est impinguatiua corpis. Et cortex eius recentis in ore odorē efficit bonū: ꝛ ei⁹ decoctio similiter cum retinet in ore: ꝛ acerositas eius vꝫ empetigini illinita: eius oleū vꝫ mollificatiōi neruorꝫ. ꝛ nō fiat nisi ex cortice eius: ꝛ conuenit paralisi. Et ipsius acerositas est mala neruis cōfert torture oris cū fit colirium ex acerositate eius ꝛ remouet hictericiā oculi. Eius acerositas sedat tremorē cordis ca. ꝛ nutritū est bonū gutturi ꝛ pulmoni. sꝫ ei⁹ acerositas est mala pectori: et medulla citri cū acero si ponat ex ea medietas astariati interficit sanguissugas trāsglutitas: ꝛ educit eas caro ipius est mala stō inflatiua tarde digestionis: quare opꝫ vt comedatur cū almuri. Et silr nutrita cum melle ē sanior ꝛ magis recipiēs digōnem nisi sit plurima. ꝛ eiusdē quidē folia ꝯfortant stōm ꝛ viscera: ꝛ postea flos ipsius ꝛ cortex eius ponitur in cibarijs sicut semina que ꝓdimēto ponunt pp sui duritiē: ꝛ ipsi⁹ decoctio sedat vomitū colericum: ꝛ facit appetitū: ꝛ opꝫ qdē ne citrū comedatur singulr ꝙ misceat oleo ante se ꝛ post se eius caro facit vētrē se possidere colicā ꝛ ipsius acerositas retinet ventrem. ꝛ cōfert solutioni colerice: ꝛ ei⁹ semē cōuenit emoroidibus: ꝛ in eius semine est virt⁹ solutiua: ꝛ succus acerositatis eius sedat infirmitatē mulierū: seminis eius pōdus. ʒ. ij. cū vino ꝛ chilē: ꝛ aqua calida illinitū resistit venenis omnib⁹: ꝛ ꝓprie scorpionis bibitū aut linitū: ꝛ ei⁹ cortex est vicin⁹ illis: ꝛ succus acerositatis cōuenit morsui vipere bibitus. ꝛ cortex eius pro emplastro suppositus est vicinus illi. Et idem de viribus cordis ait: ꝙ cortex eius confortat cor: ꝛ est tyriaca contra venena: ꝛ ad hoc vꝫ acerositas eius similiter.

Caro citri nocet stō. nutrita cū melle nō tm̄ nocet

Pau. ca. de citro. Cortex ei⁹ digestionē cōfortat ꝛ vꝫ cōtra cardiacā: media substantia ei⁹ male digeritur: sed interior. i. acetosa competit vsui medicine. appetitum confortat ꝛ valet contra fe. pestiferas semina eius sunt diuretica.

Rabi Moyses. Ubi loquit de citro dicit ꝙ cortices citri valent contra egritudines stomaci: ꝛ expellūt malitiaꝫ intestini ieiuni ꝛ acerositas eius cōfortat spiritus.

Auer. cap. de citro. Cortex eius hꝫ manifestuꝫ iuuamentum stomaco ꝛ epati. Medulla citri curat cōbustiones ignis: ꝛ excoriationē ex itinere et ex omni re calefaciente. ꝛ potissime ex sole ꝛ psilotro. et curat mirabiliter ramicen puerorum ꝛ potissime si ex ea fiat vnguētū illo modo. ℭ Accipe medulā citri subtiliter incisam. ꝛ buliat in axungia porci recenti. ꝛ postea colet per petiā. ꝛ iterū reponat ad ignē ꝛ in fine misceatur mastix olibanū et cera alba: ꝛ erit optimum vnguentū citrinū. ℭ Aliq cōficiūt ipm cū citro et axungia tantū. sed est minus bonū: et postq̄ colatū est nō reponitur iterū ad ignē. fit similiter alio modo vnguentū de citro ꝭm ꝙ inuenies in antidotario minori Gale. ꝙ ibi interpretatur vnguentū citrinū. Sed attēdendū ꝙ qñ aliqḋ vnguentū vel emplastrū fit ex citro dꝫ fieri ex citro bene maturato. Nā ꝭm qḋ dicit Aui. diacitrum ꝛ que fiūt ex citro debēt fieri sole existente in capricorno i. a medio Decēbris vsq̄ ad medium Januari. — S. colliget. c. 42

Hatuc. i. lignum aloes. Haturion qd est. l. centaurea.
Hatumox. i. celidonia.

ℭ Cap. 540.

Hau. ara. latine. cornu. — Cornu. Ca. 478

Sera. lib. agg. auc. Gal. plurimū qḋ administraf ex cornu est ceruinum ꝛ caprinū. Nā adurunf et admistranf ad paternianum cornu ceruinum vires ha-

Gal. bet stringentes: vnde ad omne ꝓfluuium facit Sed et limatur ꝛ raditur et in ouo in potum datur ꝛ lumbricos expellit. Item si suffumigatur viperas ꝛ serpentes fufat. — Cap. 85.

Pos. Sera. aduruntur ꝛ administrantur ad restringendum gingiuam. ꝛ con firmandum dentes. et cornu cerui qñ adurif ꝛ abluitur curat vlcera intestinorū et fluxum sanguinis ꝛ fluxum ventris. ꝛ qñ bibif curat hictericiā. et dosis ei⁹ est coclearia duo. etiam administraf adustum et ablutū in sief. et ad hec faciūt. et ad desiccandū hūores q veniūt ad oculum. Et idē auc. Pau. cornu cerui et caput adustum abstergit dentes fortiter ꝛ curat gingiuā. et sedat dolorem gingiue inflate qñ adurif donec albescit. ꝛ cōfert spuro sanguinis ꝛ hictericie adustū ꝛ ablutū ꝛ cōfert dissinterie. Et idem auc. Dia. qñ cornu cerui adurirur ꝛ lauafꝛ bibuntur ex eo aur. ij. cū dragāto cōfert spuro sanguinis ꝛ vlcerib⁹ intestinorū ꝛ fluxui vētris antiquo ꝛ hictericie ꝛ dolori vesice: ꝛ ꝯfert cursui hūiditatū antiquo ex matrice qñ bibif cū aliq̄ medicina ꝯueniēte ad hoc. ꝛ incidit cornu in frustra: ꝛ ponif in olla terrea: ꝛ lutaf caput eius dimittif in furno donec albescat. lauaf aūt post modū cū clima: ꝛ sic cōuenit oculo ad quē currūt humiditates: ꝛ vlcerib⁹ que sunt in eo. ꝛ qñ fricantur cū ipso dentes abstergit eos a sordibus ꝛ fit fumigiū cū cornu crudo: ꝛ fugat animalia venenosa ꝛ qñ coquif cū acero ꝛ colluitur os cum decoctione cōfert dolori dentiū ꝛ limatura ei⁹ qñ daf in potu cū vino excludit lūbricos. — Gale. ii. sim. c. 7.

Haud. haudem. i. lignum aloes. Steph.

ℭ Cap. 541.

Haudeb siuchādbel. ara. gre. collogntida. l. vo cucurbita alexādria vl' cucurbita dēserti. — Cucurbita alexādrina. Ca. 282.

Sera. lib. agg. c. haudeb. ē plāta que emittit ramos ꝛ folia extēsa super terrā silia folijs ꝛ ramis cucumeris domestici ꝛ hꝫ fructū sup terrā rotūdū similē pile mediocris magnitudinis. ꝛ folia eius sunt hñtia scissuras: et amara fruct⁹ vero ei⁹ colligēd⁹ ē qñ color ei⁹ mutaf ad

citrinum

citrinū. Et idē auc. habix. Collogntida est melon agre
stis ⁊ colligit ea que est viridis cū icipit condēsari rosa
sua aut qn̄ ipa hʒ aliqd viriditatis: qm̄ modicū es ipsa
occidit: ⁊ proprie illa que reperit sola in arbore sua occi
dit potātē se sine dubio: qm̄ qn̄ datur ex pulpa eiꝰ facit
tortiōes fortes ⁊ facit euomere vomitu forti ⁊ inducit
tenasmonē ⁊ anxietatē animi. ⁊ coarctationē anhelitus
⁊ frequentiā eius ⁊ sincopim ⁊ sudorē frigidū: ⁊ fortas/
se iterficit sicut dixi. oʒ ergo colligi cū ē maturꝰ in mēse
Septēbris. ⁊ est cal. in tertio. sic. in scdo.

lib.4. c. 171.ō col logntiō **Dia.** ca. de collogntida. Collogntida. i. cucurbita
aggre. quā multi sicciam amarā vocant ba/
stas ⁊ folia hʒ sup terrā siles cucumeri nr̄o: que folia in
cisa sunt ⁊ gustu amara: fructꝰ eius rotūdus vt pila qui
colligēdus est in maturitate cū colorem variauerit.

c.xxvi. **Jo. Me.** c. de collogntida. Collogntida quā p
ses vocāt cucurbitā deserti q̄ nascitur
in plāta quā etiā fel terre vocāt eo in toto ambitu ortꝰ
eius iterficit herbas. ⁊ est quasi venenū eis. vñ vocāt eā
arabes necē plātaꝝ. Et eiꝰ folia sunt ampla pilosa ⁊ ex/
tendunt rami eiꝰ sup faciē terre. sicut extēdit cucurbi/
ta in terra sup quā iacet. duoꝝ est modorū masculus et
femina. ⁊ ex eis masculus est sup quē nascit sicut lanugo
⁊ est grauis cū duritie ⁊ asperitate attinens nigredini.
¶ Et laudatur ex eis femina. ⁊ proprie habens pro/
prietates bōas. vt sit collogntida grossa. ⁊ quāto gros
sior ⁊ leuior. tāto melior. ⁊ sit alba laxa. leuis ⁊ cōplete
maturitatis. cuius ps interior est pulposa laxa ⁊ alba ⁊
leuis ⁊ vehemētis albedinis verū que nō est cōpleta in
maturitate mala est. cōtristat. n. suscipientem illā ⁊ ven
tositatē cū difficultate facit ⁊ soluit superabundanter. ⁊
solutione educit sanguinē. ⁊ fortasse iterficit. Et cū sigil
latur ex toto germie plāte. vt nascat coloquintida vna
est illa pernitiosa ⁊ mala. imo est venenuʒ. Et cū in tota
regione nō est nisi plāta eius vna p se nascens est mala.
Et que nascitur in terris fortibꝰ ⁊ puluerulentis. aut iu
xta loca reptiliū aut in locis termarū coloquintidas fa
cit minores. ⁊ sunt similiter male. que aūt nascit iterris
laxis ⁊ arenosis ⁊ liberis est illa que eligit. Et cū extra
hitur pulpa eius. ipsa debilitat eā. tp̄s aūt collectionis
eius est autumnus. ⁊ pprie dum iam citrinescit. ⁊ remo
uetur ab ea viriditas ca. est ⁊ sic. cōplonis ⁊ in tertio et
est cōposita ex partibꝰ igneis ⁊ terreis adustis. ⁊ est so/
lutiua attractiua superfluitatū a remotis multū. ⁊ est re
solutiua incisiua abstersiua. Quattuor sunt que debent
corrigi in ipsa. Nocet enim cordi stomaco ⁊ epati. ⁊ est
conturbatiua subuersiua viscerū faciēs opatiōes diffi/
ciles: ⁊ aperit orificia venarum apertione sanguinē ma
nare facientē. ⁊ operatur id vehementius q̄ꝫ aloes: ⁊ ex
coriat vias. Emēdat aūt primū ⁊ secundum nocumen/
tum ex ea miscendo ei ex medicinis cordialibus ⁊ stoma
ticis ⁊ epaticis que meliorare possunt conditionem eiꝰ
sicut additur ei mastix pprie ⁊ gallia ⁊ similia. Et emē
Emenda tio nocu/ mētoruʒ collogn/ tide. datur tertium ⁊ quartum nocumentū eiꝰ cū rebꝰ acqui
rentibus ei viscositatē ⁊ gluctinositatē ⁊ remouentibus
ab ea scrositatē: ⁊ cito eā lubricare facientibus: sicut est
dragantuʒ pprie bdelliū ⁊ gūmi mastix ⁊ silia. Et dicit
Gal. fiunt autē ex ea ⁊ laudano ptes sumendo equales
post fricationē eiꝰ cū oleo ro. pille ⁊ sunt bone ⁊ sane ad
ea que opʒ. ¶ Modus refectionis eius fm qd̄ narra/
uit Filius Sera. infundatur pulpa eius in aqua mellis
⁊ proprie decoctionis mirrhe. ⁊ exiccetur post illud et
teratur vltima cōtritione: ⁊ administet cū aqua mellis
predicta. ¶ Modus rectificationis eius ex inuentiōe
nostra incidat in minutissimas ptes cū incisorio: ⁊ iuol/
uatur subtili iuolutiōe cū gluctine dragāti aut bdelij et
exiccetur ⁊ cōteratur post illud vltima cōtritiōe: ⁊ fiūt
trocisi cū pauco mastice resoluto in oleo rosarū vel lau
dano: vel cū aqua mellis. hec enim ars facit illā sine mo
lestia. Et scias q̄ de decoctiōe rē cōpletā sustinet. Et di/
xit filius Zezar nō opʒ vt multū terat. vltima. n. pulue
rizatio excoriat vias ⁊ venas. Et dicit filius Sera. opʒ
vt perueniatur ad vltimuʒ puluerizationis eius. aliter
n. vlceraret viscera. Et mihi videtur q̄ vltime pulueri/
zate frangitur virtus a permixtione adiunctorum ⁊ p/
transit loca viscerum absq̄ȝ impressione nocumentorū
ipsis. Et forte in ea in qua non exquisite fit illud. pars
tamen sensata adherens in villis ⁊ inuolutionibus eoꝝ
apostemat ⁊ vlcerat. expelluntur autē nocumenta ipsiꝰ
a corpore accipiendo aquam passularum cum oleo de
amigdalis vel oleo nucum aut aqua mellis cum oleis
predictis.

Pos. Sera. aucto. Gal. sapor est amarus for Gale. 7.
titer. ⁊ qn̄ sumit nō facit opera/ sim. c. 36
tionem malam neq̄ȝ periculosam: qm̄ velociter egredi/
tur ⁊ quando ponitur in clisteribus conuenit sciatice et
paralisi ⁊ colice et laxat flegma ⁊ humores crudos: et
quandoq̄ȝ sanguinem: ⁊ quando fit cum ea nascale occi
dit fetū ⁊ prouocat menstrua. ⁊ quando ipsa cauatur ⁊
extrahuntur interiora eius. deinde inuoluit circa ipam
lutum ⁊ ponitur in ipsa acetum ⁊ calefacit sup ignē: ⁊ fit
cū aceto oris collutio: aufert dolorez dentium et fit sup
positorium cum pulpa eius: et laxat ventrem. Et dum
color eius est viridis ⁊ ipsa est recens ⁊ extrahitur succꝰ
eius et fricatur sup sciaticam est iuuatiua valde.

Dia. Uirtus est ipsi purgatoria obulo. j. accepto Succus
cum mulsa mixto nitro et mirrha ⁊ melle co collogn/
cto in modum cataputie bene purgat. ipse vero pille sic tide ɔ̄ scia
ce tunse ⁊ mixte. ⁊ clisteri adhibite sciaticis medicantur ticam.
paraliticis silr̄ prestolantur: ⁊ flegma ⁊ coleram depo/
nunt menstruis imperāt: aborsum faciunt dolorem den
tium tollunt. Collíria exinde fiunt: que supposita ven/
trem deponunt: viridis autem succus superunctus scia
ticos curat.

Jo. Me. Solutione educit flegma ⁊ humores Collogn
viscosos attrahens ipsos a profundi/ tida sol/
tate membrorum. ⁊ dicit Humay. solutione etiā educit uit fleg/
coleram citrinam. et operatio extenditur ad neruoruʒ ma a p/
iuncturas. ⁊ dicit Diascori. non efficit operationes in fundo et
materijs que sunt in vijs de quibus fit curandum. ⁊ in coleram.
materijs que sunt in profundis locis distantibus. ⁊ eiꝰ
posse magnum est in mundificatione cerebri vel neruo/
rum lacertorum pulmonis ⁊ pectoris. ¶ Et est medici
na magna egritudinum eoruʒ sicut est dolor capitis an
tiqui: ⁊ dolor cranei et emigranea difficilis ⁊ epilensia ⁊
appoplexia. ⁊ conuenit egritudinibus neruorum omni
bus: et vertigini ⁊ descēsui aque ad oculos. ⁊ est res ma
gni iuuamenti ad asma ⁊ antiquam tussim ⁊ ad dilata/
tionem anhelitus ⁊ est eius operatio virtuosa ad dolo/
rem iuncturarum: ⁊ podagram frigidam ⁊ sciaticam
proprie fm omnem modum administrationis eius ⁊ in
clisteribus ⁊ collirijs: ⁊ confert colice flegmatice ⁊ infla
tiue iuuamentum vltimum ⁊ hydropisi. ⁊ si ex eo cum
aceto forti fricetur morfea. sanat eam: ⁊ similiter leprā
et elephantiam: et si euacuetur quod est in testa eius et
impleatur oleo et buliat in cinere: et inungantur capilli
denigrat eos: et tardat canitiem: et prohibet casum eo/
rum et si distilletur de ea in aurem: sanat dolorem eius
et cōuenit sonitui in ea et si impleatur aceto forti et col
luatur ex eo os post bulitionē ipsius sanat dolorē den/
tis dosis est akirat sex vsq̄ȝ ad decem. hi autem qui su/
munt eam timeant frigus et estum.

Hauedn hauedē. i. lignū aloes. Steph.
Hauec i. lapaciū acutum
Haukeb. ara. i. aquila.
Hanlech. i. alac.
Hauleich. ara. i. rubus.
Haunic sunt limacee que sunt in herbis in litore maris.
Haureich ara. glutcen. alac. Alacum. Stepha.
Haulibien. i. iringiū.

¶ Cap. 342.

Sqlla vl' cepe muris. ⁊ sic dr̄ q2 mures interficit.

Haurifel. ara. vel haulachach. gre. sala. l. vero squilla vel cepe muris. ē herba hñs folia satis maiora lilio: ⁊ ex ei⁹ cepe magno qd̄ ē i ei⁹ radice fit acetū sqlliticū. ⁊ latini vocāt cepe muris: qm̄ iterficit mures

Ca. 304. Dia. li. 2. c. 160.

Sera. li. ag. c. haurifel. siue hapsel. i. sqlla. auc. Sa calefacit fortiter. ⁊ meli⁹ ē φ accipiat cepe squille: ⁊ assef vl' coquat: ⁊ postea administret. φ si fiet hic minuet fortitudo ⁊ acuitas sue virtutis. Et idē auc. Dias. h3 virtutem acutā: ⁊ qñ assat ⁊ sumit h3 multa ⁊ maxima iuuamenta. Si ergo volum⁹ eā assare o3 φ inuoluat in pasta vel in luto: ⁊ ponat in furno aut sepeliatur in prunis donec coquat pasta vel lutū deinde extrahat ⁊ cōsideret an sit bñ cocta: φ nō iuoluat alia vice in pasta vel luto vt prius. Nam si nō assaret bene noceret accipienti ipsam: ⁊ lederet mēbra interiora. ¶ Assat autē alio modo. nam ponit in olla: ⁊ cooperitur pasta vel luto ⁊ ponit in atanor donec coquat bene. ⁊ op3 qñ squilla fuerit bñ decocta φ accipiat eius interius ⁊ abijciatur cortex ei⁹ exteriori: ⁊ sunt quidā abijciētes corticem eius ⁊ mediculū: ⁊ accipiūt illud qd̄ est inter vtrūq3 Et quidā incidunt eam in frusta ⁊ ponūt eam in aquā ⁊ mutāt sepe aquā eius donec vident φ nō remanet in ea amaritudo. Et quidā incidunt in frusta ⁊ inserūt in filo lineo: ⁊ separantur frusta a frusto: ne se coniūgant ⁊ desiccant in sole: ⁊ illud quod est incisum ex ea ponitur in aceto ⁊ vino ⁊ oleo: sed illud qd̄ est in eius medio coquitur in oleo: ⁊ dissoluit in ea rasina pini ⁊ valet ad multa ¶ Sed aceti squillitici fm̄ Sera. operatio est in hunc modum: Accipiatur squilla alba ⁊ bene purgetur ⁊ incidatur in frusta: ⁊ inserātur frusta illa in filo lineo ⁊ sit inter vtrūq3 frustum distantia: ne se tangant ⁊ desiccent in vmbra. xl. diebus. postea sumatur ex ea quantitas vnius manipuli. ⁊ ponat in vase: ⁊ proijciant sup eam. 12. kist aceti fortissimi: ⁊ ponatur in sole. xl. diebus. sit autē vas coopertū ⁊ obturatū bñ: postea vero tp̄s extrahatur squilla ab acero: ⁊ exprimat ⁊ abijciatur acetū: ⁊ reponatur. quidā accipiūt ex squilla vnū mānes: ⁊ proijciunt sup eā aceti. v. kist. quidā vo accipiūt sqllā ⁊ nudāt eam ⁊ nō desiccāt eā. Et quidā pparant proijcientes super vnum mānes ex ea acetū: ⁊ dimittūt sex mēsib⁹: ⁊ illud acetū sqlliticū i hūc modū factū ē magis incisiuū humorum grossoꝝ q̄3 aliqd̄ aliud acetū vtilissimū ad multa. ¶ Modus faciēdi vinū sqlliticū fm̄ eūdē est iste. Accipiatur sqlla sicut dixi supra. ⁊ desiccet in sole: ⁊ accipiat ex ea q̄titas vnius mānes: ⁊ terat ⁊ cribretur cū cribro tenui: ⁊ liget. cū pāno lini raro: ⁊ ponat pān⁹ i. 20. kist. vini dulcis noui. s. musti: ⁊ dimittat sic intus trib⁹ mensibus. deinde colet vinū ⁊ pone in alio vase ⁊ seruet post q̄3 obturatū est caput vasis bene. Et fit ex sqlla hūida in hūc modū: accipiat ex ea cruda recēti sicut ē: ⁊ accipiatur ex ea duplū ei⁹ qd̄ acciperet ex sicca ⁊ proijciat super ipam mustū: ⁊ ponat in sole. xl. dieb⁹: ⁊ colet ⁊ reponat Et hoc tale q̄to fuerit antiquius tāto meli⁹. Etiā fit vinū squilliticū alio modo. Nam accipitur squilla ⁊ mundat ⁊ inciditur ⁊ accipiunt ex ea mānes tres: ⁊ proijcitur super ea de bono musto amphora. j. ⁊ dimittitur sex mensib⁹: postea collat ⁊ reponit i vase.

alius modus faciē di vinum sqllitrū.

Cap. 28.

Io. Me. ca. de squilla. Squille sicut dicit Gale. iuuamentū est duplex. sol one. n. educit materias: ⁊ parat ad soluendū. Et melior ē hñs parē solā eā fm̄ Gal. est venenosa. ⁊ adhuc melior ē q̄ sapore h3 cōpositū ex dulcedine ⁊ acredine acuitate ⁊ amaritudine. Et q̄ h3 splēdore in laminis suis: ⁊ que nascitur in locis liberis. orta. n. in locis termaꝝ: aut orta singularis ē mala cal. est ⁊ sic. in tertio. Est. n. cōposita ex partib⁹ igneis i superficie dātib⁹ ei acuitatis vehemētiā. ⁊ ex ptib⁹ aeris mediocrib⁹ dātib⁹ ei de dulcedine aliqd. Est. n. incisiua vlceratiua adustiua resolutiua materierū. attractiua ad exteriora subtilatiua partiū grossarū ⁊ viscosaꝝ adherentiū cōseruatiua a putredine. ¶ Rectificatio assatio acquirit ei facilitatē in soluēdo ⁊ pparatio ipsius cū aceto pōt materias grossas adherētes ⁊ submersas facile expellere. Mod⁹ pparatiōis ei⁹ in elixatiōe est. Accipiuntur lamine ipsius ⁊ separatim inuoluūtur in pasta et sepelitur i cinere calido: ⁊ coquit sufficienter: ⁊ extrahit ex pasta ⁊ administrat vbi op3. Mod⁹ autem assatiōis ipsius ponat in vase luteo vitreato stricti orificij ⁊ sigilletur ligatiōe forti cū pgameno ⁊ dimittat dieb⁹. xl. et proprie dieb⁹ maioris est⁹: ⁊ moueat vas ⁊ mutet vicissim omni hora. ita φ equalr̄ in singulis partib⁹ calefiat deinde extrahat sqlla ⁊ administret vbi op3: ⁊ quicq3 miscetur ei post assatiōnē tantūdē farine orobi q̄tū ipa est ⁊ fiunt inde trocis. ⁊ seruant vbi op3. ¶ Mod⁹ autem operationis aceti squillitici fm̄ qd̄ Gal. narrauit. accipiatur ex laminis ei⁹: ⁊ pprie q̄ sunt iter corticem: ⁊ cor ipsius q̄titas quā volueris: ⁊ cōsue separatim cū filo: ⁊ dimitte siccari in vmbra p. xl. dies. post hoc cōminue ipsas in frusta: ⁊ pone ad oēm lib. ei⁹ aceti boni ⁊ albi li. vj. ⁊ pone i vase vitreo stricti orificij: ⁊ stringe caput ei⁹ ⁊ dimitte in sole p alios. xl. dies. ⁊ post illud cola ⁊ administretur vbi op3: ⁊ si necessitas vrgeret festinare: sepeliatur vas in cinere calido vel arena ca. cū successiōe noui repēte: s3 pprie inter horā. ⁊ horā. Et dixit Paul. lamine ei⁹ ponant sicut sunt i aceto i pricipio veris vsq3 ad finē estatis i vase vitreo sigillato exposito soli: ⁊ post illud administret vbi op3. ⁊ scire debes φ squilla de decoctione sustinet rem mediocrem.

mod⁹ faciēdi acetum sqliticu3 fm̄ Gal.

Gal. 8. sim. squillū sufficiēter icisiue est virtutis. nō tñ sufficiēter calide: sed iuxta hoc ponet vtiq3 id in. 2. gradu calefacientiū melius aūt est coquendo vl' assando assumere exoluitur. n. sic vehementia virtutis eius. vnde et tussientibus et hedropicis vtiliter datur. ⁊ si fricetur corpus magnam ⁊ intolerabilem pruriginem facit.

Cap. 105. Idē Gal. ad pinianum. ca. 260.

Aui. lib. 2. de squilla. Est cepe muris: cui⁹ folia sunt sicut folia lilij. ⁊ h3 oleum ad nigredinem declinans: est cal. ⁊ sic. in secundo. ⁊ est incisiuum: ⁊ in ipso viscositas adustiua est.

Ca. 649

Pos. Sera. illud qd̄ est in medio sqlle coquit in oleo ⁊ dissoluit in ea resina pini: ⁊ ponit in scissuris que siūt in pedib⁹ propter frig⁹ et curat eas: ⁊ coquit cū aceto ⁊ fit ex ea emplm̄ ad morsum tyri: ⁊ administrat sqlla assata in plurib⁹ cofectionibus: ⁊ in illis i quib⁹ igrediunt spēs aromatice: ⁊ dat ex ea in potu qñ volumus puocare vrinā: ⁊ in hydropisi: ⁊ dat illi qui cōquerit de stō: ⁊ qui cib⁹ natat in eo et nō digerit: ⁊ dat ad tortiones vētris: ⁊ ad tussim antiquā: ⁊ ad asma et ad extrahendū saniē a pectore: et pectus mūdificat a grossis humorib⁹ ⁊ sufficit ex ea pondus triū onolosach: et admixto melle cocto ⁊ facto ide loboc: comedit et cōuenit ad oīa que diximus: et purgat optime ventrē a chimis grossis viscosis. op3 tñ cauere ab ea illos quibus vlcera vel excoriatiōes seu vulnera in mēbris intrinsecis sunt ⁊ qñ assantur ⁊ liniūtur

cum ea

cum ea verruce que dicuntur acdas ⁊ ocdas et claui et scissure que fiūt pp frigus cōuenit eis: sed semē eiꝰ qñ teritur et ponit in ficu sicca: aut admiscet cū melle ⁊ comedit mollit ventrē: et qñ squilla suspendit integra sup limen hostij domus ꝓhibet aīalia venenosa et nociua a domo illa. Sed aceti sqlitici qñ fit collutio oris cum eo restringit gingiuas laxas. et cōfirmat dētes cōmotos: et aufert putredinē et fetorē oris: et qñ sumitur in potu indurat tracheā erteriā: et ingrossat eā: et auget carnē eius: et clarificat vocē et fortificat eā: et administratur ad debilitatē stomaci: et ad malitiā digōnis et opilationis eius: et ad melācoliam et appoplexiā et epilēsiā: et frāgit lapidez vesice. et conuenit suffocationibꝰ matricis et apostematibꝰ splenis et ad sciaticā: et fortificat cor debile et restituit ei sanitatē et meliorat colorē et acuit visum: et si proijcit in aurē ꝯuenit grauitati auditꝰ: et vniuersaliter est cōueniēs omnibꝰ egritudinibus corporis preterq̄ʒ vlceribꝰ intrinsecis: et oportet ꝙ detur in potu in ieiunio: et det primo parū ex eo deinde augeatur in dosi eius paulatim donec perueniat ad duos. conos: et quidā tribuūt duos conos et plus vinū squilliticū cōuenit malitie digōnis et ructuatiōi cibi et flegmati grosso qd̄ est in stō et intestinis et dolori splenis et sciatice et cōmotioni cerebri: et malis habitudinibus que preparāt ad hydropisim. et cōuenit hydropisi et hicteritie et strāgurie et corrosionibus et inflationibꝰ et paralisi et opilationibꝰ et rigoribꝰ febrium antiquarū et attritioni lacertorū et dolori laterū: et prouocat mēstrua et nocumentū qd̄ infert neruis est modicū: et est cōtrariū venenis. fit aūt squilla humida sic. ¶ Accipit ex ea recenti cruda q̄ʒtū vis duplū tñ ad hoc qd̄ acciperet ex sicca: et infundatur sicut īfunditur rapa. et fundat sup ipm mustum et ponat in sole. xl. diebꝰ: et colet: et colatura reponatur. hoc aūt q̄ʒto fuerit antiquius tāto melius: fit etiā vinū squilliticū hoc modo. Accipit sqlla: et mundat et inciditur et accipit ex ea vsq̄ʒ ad tres mānes: et proijcit super ipsam ex bono musto Italie amphora vna et dimittitur sex mēsibus: et postea colatur et reponitur in vase et confert hoc vinū ad ea que supradicta sunt et melius vinū squilliticum est illud qd̄ est antiquū: et oportet ꝙ caueatur potus eius: et in febribus: et quādo in membris interioribus sunt vlcera.

sqlla soluit hūores grossos viscosos. **Jo. Me.** Solone educit hūores grossos viscosos: ⁊ dixit cū hoc etiā educit coleraʒ nigrā: ⁊ cū hoc iuuamentū est magnuʒ ad egritudines capitis sicut est cephalea ⁊ epilensia. ⁊ ꝓprie ꝑm omnē modū administratiōis eius ⁊ vertigo ⁊ scotomia. ⁊ oximel eius ponit materias viscosas facile ad expellendū ⁊ subtiliat chimorꝫ grossitudinē. ⁊ ipsa quidem ꝑm oēm modum administrationis eius cōuenit iuuamento magno egritudinibus iuncturarū ⁊ est medicina bona pulmonis ⁊ pectoris ⁊ egritudinū in eis: ⁊ proprie electuarium ex succo eius ⁊ melle sumptum lābendo clarificat vocem: ⁊ similiter oximel eius ⁊ acetum ipsius est ex medicinis bonis spleni ⁊ grossitiei eius: ⁊ est ex rebus preseruantibus corpus a putrefactione ⁊ seruantibus ipm in sanitate sua: ⁊ acquirit eiꝰ vsus maciem corpori: ⁊ cōseruat in iuuentute: ⁊ acetum eius desiccat ⁊ confirmat gingiuam laxam et putridam ⁊ confirmat dentes motos collutio ex ea: et similiter potus eius est medicina magna fetori oris faciens ipsum odoriferum: et aufert dolorem stomaci: ⁊ adiuuat ad digestionem. et vsus eiꝰ secundum omnem modum administrationis eius confortat corpus cui accidit laxitudo et mollificatio et colorem efficit bonum. Dosis potio aceti eius est a. ʒ. v. vsq̄ʒ ad. vij. et oximel eius ab aur. sex vsq̄ʒ ad. ʒ. et trocisci eius a. ʒ. ij. vsq̄ʒ ad. iiij.

Aui. oleum eius confectum cum melle ponitur super alopitiam ⁊ serpiginem: eius acetum exasperat guttur ⁊ inducit carnem ipsius: et est bonum asmati ⁊ oregmoni ⁊ tussi antique.

Hauroch haruch. ara. i. celidonia. alias curcuma. Ste.

Haur. romi vel aurū quid est. l. electrum. Auice.

Hauruc idest curcuma.

Hausab. quid est. l. seitarg.

Hausel. ara. aschil. i. squilla Aui.

Hausegi. husigi. alaulaich. idest rubus qui facit mora vel rannus.

¶ Cap. 343.

Afer hauxer vel hausor.

Aui. lib. ij. capitulum facit quod scribitur hausurum: sed in ara. est hauser: ⁊ hausor est lacticiniuʒ quoddam ⁊ nō est tassus vt quidam dicunt: vel species eius sub cuius vmbra periclitantur dormientes: vt Diasco. dicit. Nam hausor est lacticinium ⁊ tassus est arbor magna ⁊ vmbrifica. Hauser. Ca. 357.

Sera. lib. agg. c. hausor. Hausor est plāta habēs lata folia. ⁊ nascit in vno tpe anni: ⁊ hʒ concauum qd̄ egredit ab oculis ramorꝫ suorꝫ. ⁊ a locis florum eius: ⁊ colligunt ab eo homines rem conuenientem: ⁊ succo eius est amaritudo. et egrediūtur ab ea mala sicut testiculi camelorum ⁊ ab illis pomis egreditur quedam res adurens ita quod non potest fieri cauterium cum re meliori: ⁊ implentur ex ea culcitre et puluinaria: ⁊ nominatur etiam arbor eius coherea: ⁊ quando inciduntur folia hausor emittit tunc lac quod colligitur in mense Madij et ponuntur in eo coria ⁊ non remanet pilus in eis: ⁊ vnum vas impletur ex duabus impressionibus: ⁊ lignum hausor est leue grossum rectum pulchrum ⁊ cetera. Alius hausor est vna ex speciebus titimali. Ca. 360.

Hausir. idest oppoponacum.

¶ Cap. 344.

Ausis. hausigi. ausegū vel hausc. siue hasig. ara. gre. ⁊ lat. rannus. Steph. Rānus. Ca. 356.

Sera. libro aggrega. cap. hausis. Est planta que nascitur in vallibꝰ ⁊ sunt eius tres species. Una habet stipitem rectum spinosum sicut arbor que dicitur alchisialich in ramis ⁊ spinis eius: ⁊ folia eius sunt oblunga habentia humiditatem viscosam que adheret manui. Secunda est fortis alba plusq̄ʒ ipa. Tertia habet minora folia q̄ʒ ipsa ⁊ latiora: ⁊ declinat parum robori: ⁊ rami eiꝰ sunt longi. lōgitudo eius est brachij vnius: ⁊ est spissior alijs et est debilior. spina vero eius est acutior: ⁊ fructus eius est latus subtilis: ⁊ est velut in vaginis: sicut herba que dicitur sachidalion. Et idem auc. Gale. quod administratur ex ranno sunt folia eius dum sunt recentia infri. ⁊ desic. in secundo. Gale. 8. sim. c. 73

Dia. capitulo de ranno. fructus est qui circa hortos nascitur. huius virge sunt longe ⁊ spinose. folia habet pinguissima longa ⁊ leuia. Est etiam alia rannus colorem habens subalbidum: ⁊ tertia habens colorem subruffum: ⁊ virgulas longas cubitis quinq̄ʒ ⁊ plus. he spinose sunt minime virtutis: eius semen latum est ⁊ tenue ⁊ in sole reclusum sicut affodilli. li. i. c. 110.

Posse. Diasco. Omnium specierum rāni folia cataplasmatibꝰ adhibita ignem sacrum corporis prohibent.

Sera. Curat formicam et herisipillam tempore caliditatis. vnde quando fit emplastrum cum folijs eius curat herisipillam et formicam. et dicunt aliqui quod quando rami eius suspenduntur in hostijs et fenestris cessat operatio arboris eorum.
Dauterion gaturion. i. centaurea.
Dazad. i. galbanum.
Daze. zuffere. Addinariar idem. Auic.
Daxe. arabi. thimus. haaxe. Alforua. axe. mater epithimi. Dia. Sera. Mes.
Dayneb. arabice vua.
Dayneb. althalcheb. arabice vua vulpis: et est solatrum.
Daiet. arabice serpens. Auice.

Cap. 345.

Psilium Cap. 230

Azar achona arabice vel bestercaton. grec. piper. filium. latine psilium.

Sera. auc. Dia. hazarachona est herba habens folia pilosa virgas longas mensura vnius palmi. et tota herba pilosa. Et exitus ramulorum eorum est a medio virge. et sunt in ipsa capitella duo vel tria rotunda: in quibus est semen simile pulicibus nigrum et durum: et est illud quod ex eo administratur.

lib. 4. ca. 68. de pulicari herba. **Dia.** ca. de psilio. Psilium aut gnofolion: quem siculi dicunt cristallum aut squinnomella: folia habet coronopodio silia et aspera virgam habet duobus palmis longam: cuius fructex pilosus spinosa est coma eius a medietate incipit virge: in qua capitella duo aut tria sunt constricta in quibus semen est pulicibus simile durum et nigrum: nascitur in campis.

Ca. xc. **Gal.** ad paternianum psilium semen est herba nigrum et munitio pulicis magnitudine: vnde et iam cognominatum vi. herba tota assimilis feno longa et angusta et calamum minutum et oblongum habet a quo medio incipit quasi spinela oblonga. in qua ipsum semen inuenitur quod efficaciter refrigerare et stringere potest: vnde oculis lacrimantibus cito prodest. Item dissintericos et podagricos remediat: et capitis dolorem ex aque lenigatum et in fronte linitu confestim sedat.

Cap. 538 **Aui.** libro secundo. cap. de psilio. Psilium quidem est duorum modorum. hyemale et estiuum: et potio cuiuslibet eorum sit pondus. ʒ. ij. melius est illud quod est magis grossum quod submergitur in aqua frigida et est hu. in secundo.

Pli. lib. xxv. cap. ix. in fi. de psilio. herba est similis ambre faciens semina sicut linum: sed minora et subnigra quas itendentia ad purpureitatem: quorum semen est melius quod submergitur in aqua. dicta est herba sic. eo quod semen simile pulici habeat: et ideo ista herba sic dicitur infra a quibusdam pulicaris: eo quod semen factum est ad similitudinem pulicis. vnde psilos. i. pulex.

Cap. 18. **Io. Me.** cap. de psilio. Psilium est de alterantibus complexionem et solutionem facientibus: et eius solutio fit proprie lambificando. ¶ Cuius aliud est album: aliud subnigrum: aliud ad purpureitatem declinans. ¶ Melius est quod est completum et grossum: et est grauius et submergitur in aqua compositum ex duabus substantijs que separari possunt inter quas est cortex separatus. est enim duplex in eo substantia. s. medularis interior: et est in ea substantia expansa super corticem ipsius. substantia autem interior medularis cal. est et sic. in quarto: et est acuta vehementer incisiua rubificatiua et vlceratiua: et est de genere veneni. substantia autem eius exterior supra corticem est ex multum infrigidantibus. et dixit Ruffus: est frigidum et hu. in tertio: et excessit: et dixit Diasco. in secundo: et est verum Inquit. n. Hyppo. in epidimijs non enim eleuatur res fri. iuncta cum hu. supra secundum gradum. et dixit Gal. hu. res non transgreditur metam: vsque ad quam potest extendi regimen hominis: propter quod non inuenimus humidum esse causam dolorum inquantum humidum sed inquantum potest esse cum materia que quantitate sua mouetur ad solutionem continuitatis. Quod ex eo conquassatum est cum aqua fontium fri. et fit mucillaginosum: et proprie sicut est et proprie cum oleo violarum aut syrupo violarum soluit ventrem: quod autem ex eo frixum est et conquassatur cum oleo rosarum est medicina fluxus ventris et dissinterie. Contrarium autem nullo modo potui propinandum est. occultat enim contritio substantiam eius medullarem vlceratiuam et excoriatiuam.

Pos. Sera. auctoritate Diascori. habet virtutem infrigidatiuam quando fit emplastrum cum eo. et oleo rosato et acero et aqua: et conuenit doloribus iuncturarum: et apostematibus que fiunt in radice auris: et concussioni neruorum. et quando fit emplastrum ad ramicem puerorum: et ad eminentiam vmbilici infantium curat eos et conuenit ad sodam cum oleo rosato et pauca aqua et acero: et quando oportet ex eo fieri emplastrum accipiatur de eo quantitas: aliqua et teratur et infundatur in aqua et quando inspissata fuerit aqua ipsa non extendatur et fiat emplastrum: quoniam ipsum infrigidat infrigidatione forti: et stringit et aufert lachrymas oculorum: et conuenit obtalmie ca. et dolori capitis quando infunditur in aqua linita penna fronti apponitur: et quando aqua eius bibitur cum zuccaro extinguit feruorem acutarum feb. et sitim et soluit ventrem. Et idem auc. Aben Mesuay sedat dolores pungitiuos ventris et lenit asperitatem vlcerum et intestinorum et abscindit tenasmon: et conuenit dolori capitis calido et succus foliorum eius ex medicinis laxatiuis propter frigiditatem et humi. que sunt in eo: et cura nocumenti eius est cum medicinis cal. et sic. Et idem auc. Habix. semen psilij est sicut coriandrum hu. quando datur ex eo parum sedat inflammationem colere: et ebulitionem sanguinis ca. et adustionem feb. acutarum ca. et si datur in potu de mucillagine eius conuenit habentibus birsen et sedat sitim eorum magnam et laxat quidem ventrem: et si datur in potu crudum et assatum stringit ventrem. Similiter etiam faciunt semina marrubij et grana mirti et semen portulace et semen ozimi. laxat enim cruda et stringunt assata ¶ Et quantitas eius que datur de psilio est. ʒ. ij. infuso in aqua donec egrediatur mucillago eius: et bibatur cum zuccaro albo aut cum iulep. et folia psilij quando emplastrantur super apostemata in principio aperitionis eorum refrigerant ea. et si potetur ex eo parum conuenit egritudinibus que fiunt a sanguine et minus ex eo acceptum inducit sincopim in ore stomaci et forasse occidit: quoniam nimium ex eo est venenum. Et cura eius est vt detur in potu mel bulitum cum aqua calida: et aqua aneti sicci.

modus faciendi emplastra ex psilio.

Io. Me. Psilium conquassatum cum aqua frigida sicut diximus solutione educit coleram et conuenit feb. inflammationem et siti vehementi cali. et sedat inflammationem spualium et lenit pectus. Et conquassatum sicut diximus conuenit fluxui colico et dissinterie et fluxui menstruali: et proprie post potum scamonee et medicinarum acutarum. Dosis eius est. a. ʒ. j. vsque ad. ij. timeat autem ipsum habens debilitatem viscerum.

psilium reducit coleram.

Aui. Quod ex eo frixum inuolutum in oleo rosato stipticum est: et sedat dolorem more emplastri superpositum

positum cum aceto administratur etiam conquassatuz cum aceto super apostemata calida ꝛ formica ꝛ herisipillam ꝛ proprie que sunt sub aure. ꝛ super flegmatica fit ex eo emplastrum tensioni neruorum ipsorum spasmo ꝛ podagre ꝛ doloribus iuncturarum ca. cuz aceto ꝛ oleo rosato conuenit siti vehementi colerice: eius qd ex eo frixum est pondus.ʒ.ij. ꝛ inuolutum in oleo rosato stringit ꝛ conuenit dissinterie: ꝛ proprie infantium: ꝛ quod ex ipso mucillaginosum est. ꝛ ipsa mucillago ipsius cū oleo violarū soluūt si bibatur. ꝛ tunc sedabit inflammationem feb. acutarum.

Hazarascen. i. raffanus des madidos oritur.
Hazerel. i. perforata. Dias. licena.
Hazechir. idest oppopōachum.
Hazezalsachir arabice est epatica que super lapides madidos oritur.
Hazienis. i. feniculus.
Hazir. i. porcus.
Hezicpor. i. pentafilon.

℄ Cap. 346.

Abefanida. Cap. 40

Eadi. vel keadi. ara. ꝛ est abefanida Sera. libro aggr. capitulo headi. est herba que nascitur in terris arabum in partibus hamē: ꝛ est illa qua roma izatur oleum quod dicitur oleum keadi ꝛ narrauit mihi ille qui vidit ꝙ est vna ex palmis habens latitudinem. ꝛ quando egrediuntur gramina ei⁹ abscindunt illa gramina antequam aperiantur: ꝛ apparet in flore eius odor bonus: ꝛ artifex connatilium rectificat colores ne sint liuida cum capite keadi: ꝛ ipsum est grossum ꝛ habet vesicam mollem.

Heagi. arab. culex.
Hearselus. ē spēs lactuce. asini.
Hebacul. vel. hebal. i. amilum.
Hebagile. i. cardamomuz minus.
Hebel. i. sauina.
Hebelecen. i. amomum.
Hebeleon. idest grana paradisi.
Heben. i. lapis lacteus.
Heberand. i. bace lauri.
Hec. i. mirrha.
Hecalbron. Hecasibat. i. terbentina. hekasibat similiter.
Hecaro. i. attriplex.
Hechigon. i. herigonon
Hecuropion. hectropiō i. euersio palpebre inferioris ad exteriora q̄ fit a senectutis debilitate. aut palesi aut anguli maioris rupto iterius augmēto constituto: aut ipportuna partium incisura: aut exterius cicatrice constituta.
Hed. i. lignum aloes.
Hedem. i. polium montanum.
Hederagesen. hedersen. i. vitis alba.
Hedicoriō. hediscoriō ad rumilon. bipennis. Androsaron. pellecin⁹. hedisaaron. Elicin⁹. ydusarū. Ste. adesum agreste Theode. hui⁹ fruct⁹ colorē ruffum habet ex vtraqꝫ parte acutū quēadmodū bipēnis: quas greci pellecas vocant: amarum quoqꝫ stipticū
Hediosmum. idest menta.
Hedismata grec. i. stigmata sunt vnguenta odorifera. Pli. lib. xiij. cap. j. ante medium.
Hedrumon. hedrimon. i. iulep. Sera. in. vij. cap. primo.
Heibace. i. cardamomum maius.
Heisistides. ara. i. ypoqstidos. post grecum.
Heil. heilbace. i. cardamomū minus: vel spēs ei⁹. Sera.
Heishelem. heiabalalem. helabes. i. sanguina. helelealem.
Heiregi. i. turbith.
Hetron vel hyeron. est regio in qua antonomasice dactili abundat et oriuntur in ea meliores ꝛ pinguiores. et dulciores oībus alijs aliarum regionum: ꝛ sunt mediocris figure non longi: neqꝫ multum parui pingues satis: ꝛ dulcissimi. ꝛ meliores ex eis sunt citrini ꝛ rubei vt apparet in. l. potab illō vocabulum ponitur in antidotario Mesue in electuario de dactilis. ꝛ etiaz in lohoc de pino ꝛ etiam in quinto Auic. in electuario diasinicō. ꝛ ꝙ hieron sit regio. patet per Aui.
Hekabzido. hekarium. i. marrubium.
Hekasbat. hecasibat. Hecalbron. i. trebentina.

℄ Cap. 347.

Mel. Cap. 195

El ara. latine. mel. Sera. lib. ag. auc. Gale. cali. ꝛ desic. in scdo vnde abstergit quando coquitur ꝛ maturat fit paucis acuitatis ꝛ pauce abstersionis: ꝛ ideo administratur ad incarnandum fistulas ꝛ vlcera profunda. Mel ꝟo amarum: ꝛ est cōpositum ex virtutibus contrarijs sicut si componeres mel cum absynthio. Et mel bonum est quod est dulce in quo acuitas aliquantula in gustu: ꝛ habet odorem bonum: ꝛ color eius vergit ad rubedinem: neqꝫ est nimis liquidum: ꝛ quando miscer is in eum digituz adheret digito: ꝛ venit cum eo. virtus quidem mellis est abstersiua aperitiua orificiorum venarum: ꝛ resoluit humiditates: ꝛ ideo quando ponitur in vlceribus fraudulētis profundis conuenit eis multuz. Et quando coquitur ꝛ ponitur super scissuras cutis consolidat eas. Et quādo coquitur cum aneto humido: ꝛ linitur cum eo empetigo curat eaz. Et qñ miscet cum sale trito ꝛ distillatur in aurem sedat tinnitū: ꝛ si linitur cum eo caput occidit pediculos: ꝛ lendines. Et quando indumentum alicui⁹ est breue nimis si lana ꝛ irrorauerit illud cum aqua: deinde liniatur cum melle elongatur ꝛ mel abstergit tenebrositatem visus quando fit collirium cum eo quattuordecim diebus continuis: ꝛ fiunt cum eo gargarismata: ꝛ conferunt apostematibus gutturis. ꝛ faucium: et squinantie: ꝛ si liniuntur cum eo gingiue puerorum tēpore ortus dentium facit eos facile nasci ꝛ sine dolore: ꝛ accipiatur vel bibatur prouocat vrinas: ꝛ conuenit tussi: ꝛ quando bibitur cum oleo rosato conuenit morsibus venenosis: ꝛ illis qui potauerunt opium ꝛ quādo fit looch cum eo et bibitur conuenit illis qui comederunt fungos mortiferos: ꝛ conuenit morsui canis rabidi: ꝛ quando spuma ab eo non est ablata facit tussim et laxat ventrem: quare necesse est vt non administretur anteqꝫ auferatur spuma eius. Et melius quidez mel est veris: deinde estatis. Mel vero hyemale est maluz: qz est spissum grossum: ꝛ non habet supradictas virtutes sed mel quod est in syria est amari saporis. ꝛ hoc ideo quia apes illius regionis comedunt absinthium: ꝛ hoc tale est bonum ad abstergendum empetiginem ꝛ liuores qui apparent in facie: ꝛ alias sordes cutis: que ab humoribus superfluis generantur. inuenitur quoddaz mel in terra dadie bentichi: qui comederit illud incurrit insaniam mentis cum sudore plurimo existimatur: hec virtus cōtrahi flore reddidomi. i. oleandri: ꝛ si comedit post ipsum rutam ꝛ pisces salitos ꝛ bibat oxūmel conuenienter euadit: sed oportet ꝙ comedat hec vice post vicem deinde vomat. ꝛ hoc quidem mel est acutuz adeo ꝙ quando odoratur commouet sternutationem. Miscetur aūt hoc mel cum costo ꝛ linitur empetigo et curat eam: ꝛ miscetur cum sale: ꝛ curat liuores ꝛ dolores qui fiunt a percussione.

Mel occidit pediculos. et lendines

Mel facit cito nasciden tes puerorum.

Mel cū costo curat empetiginem.

Gal. 7. simp. phar. capi. de melle Mel. cali. ꝛ sic. in secundo: est aūt simplicis: vt est dicere maxime virtutis ꝛ cōplexiōis de absersiue nobis nominate consuete existēs specie pharmacorum. coctum autez minus fit acre ꝛ abstersiuum: vnde ad consolidationes Cap. 97

eo vtuntur: si vero aliquod mel est amarum: sicut φ in sardona palaʒ est: quoniā mirte est virtutis: ac si aliqd admiscentur absinthij. Sed sciendum φ plures species sunt mellis. Una mel vsuale qđ diuersificatur scđm differentias supradictas. Est alia species mellis: quod vocatur mel atheniense: ⁊ est mel vesparuʒ in locis sub terraneis factum. Et est idem φ mel pastinatum: vt in Alexandro. ⁊ est mel granosuʒ. vt Oribasius. Est alia species que dicitur mel acticum idest mel vesparū scđm
Lib. ij. c. 73. quosdam: sed falso: qm̄ Diasco. capi. de melle. dicit mel succus est roris celestis: cuius genera sunt duo. Unum qđ cupiliones colligunt apes que sunt oblonge. Aliud qđ sub terra inuenitur vel acticuʒ limaticū. Et etiā ible on: sed ibleon melius ex eo est bonum qđ ē dulce odoratum ruffum ⁊ nō valde liquidum: ⁊ cum misceris digitum citius ascendit. Sed sciendum φ mel acticum dicitur ab actica regione vt mel thimum dicitur a regione thima: vnde regio actica est regio in qua abundāt ipse apes ⁊ ipsum mel: sic φ mercatores vrentes in regione actica aliquando emūt illud quod apportatur de alijs regionibus in regione actica. Et illud quod apportat de regione thima. vnde. Pli li. xxj. c. x. in principio inquit. mellis actici summa laus toto orbe estimatur trāslatum in actica: sed thimum magis laudatur quare in aliquibus antiquis antidoris mel acticum mel thiennū exponitur. Et mellis alia species dicitur lubue vel alubue: ⁊ est aqua que accipitur cuʒ inciditur cortex arboris lubue. Et illud mel est storax liquida: vt apparet in lege lubue. Melachac. Est aliud dictum mel anacardinum ⁊ est succositas que est in ipsis anacardis. Et aliud dicitur mel canne quod fit de cannis dulcibus: ⁊ succus
Ca. 497 earum non coagulatur propter nimiā pinguedinē eius

Aui. dicit prima fen quarta. capitulo de hora ciba tionis febricitantium φ mel canne est ʒuccarum, ⁊ hoc similiter inuenies in. l. ʒuccarum. Nam inuenies quod est ʒuccarum quod propter sui pinguedineʒ non induratur hoc similiter vult Galenus septimo simplicium pharmacorum: dicens ʒuccarum quidem vocatum quod ex media ⁊ felici arabia portatur. Coagulatur quidem vt quidam aiunt in cannis. Est autem ⁊ illud mellis species. minus autem ex eo illud quod a nobis dulce. virtute autem similis est ei inquantum abstergit ⁊ siccat ⁊ diaforat. ⁊ similiter mel cāne quod est residuuʒ ʒuchari quando decoquitur vel ipsemet succus. Et aliud dicitur mel rubrum. ⁊ est idem quod supra. Aliud dicitur mel acanum ⁊ interpretatur mel sine fumo: ⁊ mel cassiafistulatum. ⁊ est pulpa cassiefistule ⁊ est mel mirtinuʒ quod fit ex duabus partibus mellis ⁊ vna succi mirti. apparet in antidotario Gale. minori. in confectione que incipit. confectio mellis mirtini.

Mel cāne e ʒuccarum.

Helabes. helaalalem. heraalkelem idest sempeuiua.

Helba. Hulb. idest fenugrecum.

Helbalugne. helbaugne. idest cardamomum minus.

Helbebani. i. grana dicta ben.

Helbedi. Helbeeli. hebeheli. idest fex vini albi. Halyab.

Helbalau. idest anisum.

Helbelnili. Abelnil. idest granum. halyab.

Helber. est spēs rubi.

Helcalimbat. helkacboton. Helcalimbat. idest terbentina. Gale. libro secretorum.

Helcina. i. scoria argenti. l. elcisma.

Pli. Libro. xxxiij. c. vj. post medium.

Hele. i. viscus.

Helemilin. helenelin. idest galanga.

Helenia. helenum idest enula.

Helenium quid est. Plinius libro. xxj. capitulo xxj. in medio. ⁊ capi. x. in fine.

Helfe. arabice egyratoa. Stepha.

Helicen. idest species salicis breuioris stature. Pli. li. xvj. ca. xxxviij. in medio.

Helisoides. gre. i. tunice. quibus vestiuntur neruí testiculorum: ⁊ vene: ⁊ arterie que cum eis descendunt: ⁊ est alba neruosa sine sanguīe super eam valentior tunica. Aliam que in interiori vehementer vna parte inheret or ladriō vocāt ⁊c. cornelius.

Helien. i. altissimus.

Helilegum. i. mirabolanū eligi. idest mirabolani. Stepha.

Heliocriso quid est. Plinius libro. xxj. capitu. xj. ⁊. xxv.

Helisine. Plinius libro xxj. ca. xvj. i. arbor masticis.

Helis est tertia spēs hedere. Pli. lib. xxvj. capit. 35. ⁊. 38.

Helixice quid est. Plinius libro. xxij. capitulo. 17. helxine idest perditio.

Helos est quoddam vlcus oculi.

Heltitum. heltice. Altit. i. asa Steph.

Helterburinum. helkaca botem. idest terbentina.

Helxi est planta cuius gūmi est assa fetida.

Helxirumbalti. idest assa fetida.

Helusion. helusion. idest marubium.

Helutos idest furunculus animal. Helxine. l. Alsinē

Hemadam. idest folia arboris vnde fit assa fetida.

Hemama. idest amomum Stepha.

Hamaʒeareregi. idest acetositas citri. Haliab.

Hemdedris est serpens albus masculus.

Hemdelip. idest solatrium.

Hemerassem. i. vitis alba. aliqui dicūt quod ē rafsanus.

Hemerocales aut catalepton vel bulbus ematicus. Dias. Pli. libr. xxj. cap. xxj. Ste. ymerocales: ⁊ est spēs susani pro susen. qđ est lilium lege hermerocales

Hemest. i. laurus.

Hembams. i. cicer.

Hemia. i. alcanna. hena similiter.

Hemodia. i. stupor dentium Gale. 5. memiri capitulo. 4.

Hendachochum. i. andachocha. Ste.

Henea. i. frumentum.

Cap. 348.

Galbanum.

Bene albegi vel aʒad. arab. vel alterma gre. maratetos. lati. galbanum. cali. est in tertio humi. in prio. Est gūmi cuiusdā plante silis ferule: attractiuū: dissolutiuū: cōsumptiuuʒ lenitiuum: maturatiuum: ⁊ relaxatiuum.

Sera. Libro aggre. cap. bene albegi. auctoritate Diascoridis. Est gummi plante cuiusdā similis ferule in figura sua. ⁊ meli⁹ ex eo est illud quod est mundum simile olibano aut armoniaco adherens manui non habens aliquid ligni nec seminis eius planta: ⁊ lignum habet grauem odorem ⁊ non sunt nimis sicca. adulteratur cum resina pini que admiscetur cum fabis fractis ⁊ armoniaco: Cap. 320

Gal. ad paternianum galbanum est lachrimū naturaliter manatum arbuscule simile ferule que in comedia nascitur. Cuius lachrymū eligimus quod est mundissimum ⁊ simile armoniaco non vdum nec durum ⁊ q̄ minime ascolosum. cuius vires hec prestat quod ⁊ armoniacum. Cap. 116.

Dia. cap. de galbano. Lachrymum est cuiusdam herbe similis ferule que ī nicomedio nascit ⁊ siria

ꝛ firia cuius est optimum qd est mundissimum simile armoniaco ꝛ thuri in colore grana hñs vt faba. Adulteratur autem resina ꝛ faba diuisa ꝛ gutta armoniaci. Et idem Sera. auct. Dias. cali. est igneum epispaticum ꝛ diaforeticum. Cōtra asma frigidum dent. ʒ.iij. cum ouo sorbili vel cum aqua ordei. Contra litargiam ponatur sub carbonibus ꝛ recipiat patiens fumū. Cōtra suffocationē matricis idem fiat per embotuʒ ponatur inferius. Cōtra splenis duritieʒ ponat in aceto per tres dies ꝛ noctes: ꝛ postmodū fiat decoctio: deide coletur in mundo vase ꝛ addita cera oleo ꝛ picula fiat emplm superante galbano vel cerotum superante cera vel vnguentum superante oleo: sed melius si fiat emplm. ita ꝙ accedat ad cerotum. ad menstrua prouocanda ꝛ fetum mortuum ꝛ secundinā educendum fiat nascale ex eo extincto in oleo. Ad apostemata maturandum ꝛ rumpendum superponatur. Ad lumbricos occidendos detur pillule ex galbano intincto in melle.

Suffumigium galbāi cōtra litargiaʒ ꝛ suffocationē matricis.

Pill. ex galbano ꝯmes occidit.

Dia. Galbanum impositum naribus fumigio: et suppositum mēstruis imperat: aborsum facit: aceto ꝛ nitro mixtum lentigines tollit vt granuʒ fabe glutinum tussi medetur: dispnoicis ꝛ asmaticis opitulatur de alto cadentium conquassationibus subuenit: cum vino ꝛ mirrha bibitum venis occurrit. Infantes in vtero mortuos acceptum excludit. Impositum dolorem lateris mitigat rortiones spargit epilenticis vtiliter adhibetur citius sterica odori adhibit⁹ curat fumigio serpentes excludit. oleo mixtum ꝛ peruncrum vim serpentum non admittit. oleo spondilino mixtum ꝛ a serpentibus comestum ijsdem infert necē. dolorem dētium īpositū tollit. acceptū vel in capite virge cataplasmatum iter vrine prestat: potionibus necesse miscet si cū amigdalis amaris ꝛ cū aqua aut cum succo rute: aut miconio mixtum: ꝛ eri vsto aut felli additū: sʒ illud quod ponitur in medicinis debet se mundari. mitte illud in aqua ca. ꝛ cum se soluerit illud qd residet vtile est: qd vero supernatat inutile: vł sic melius mundabis. ꝛ liga galbanū in lintheolo: ꝛ ī vrceolo fictili suspēde: quē vrceolū in aqua buliente pone: q: cum calorem senserit per lintheolum liquescit: ꝛ sic liquatum confectionibus ꝛ antidotis miscetur.

Galban⁹ tollit dolorem dētium.

Sera. auc. Diasco. quando fit nascale cum eo suffumigium prouocat menstrua ꝛ expellit fetum. ꝛ quando fit emplastrum ex eo cum aceto ꝛ nitro aufert borbor lactea: ꝛ accipitur ex eo sicut granū fabe ad tussim esma: ꝛ coartationem anhelitus: et ad attritiones lacertorum quando sumitur in potu sicut diximus expellit fetum mortuum: ꝛ si fiat cum eo emplastrum dolori lacertorum ꝓfert ꝛ furunculis: ꝛ quādo odoratur excitat epilenticos: ꝛ mulieres patientes suffocationem matricis ꝛ opilationē in cerebro habentes. ꝛ quando fit fumigium cuʒ eo expellit animalia venenosa: ꝛ si inungatur quis cū eo preseruat ipsuʒ a morsibus venenosorum. Et quando miscetur cum medicina que dicitur sanchidalion et oleo: ꝛ appropiquat animalibus venenosis occidit ea: ꝛ apponitur denti doloroso aut corroso ꝛ confert: ꝛ dixerunt quidam ꝙ qñ assumitur in potu eius curat stranguriaʒ quādo vis ipm dare in potu: dissolue ipsum cū amigdalis amaris: aut cum vino ꝛ aqua: aut cum mellicrato.

galbanū ꝯtra strāguriam.

Cap. 349.

Henne ara. gr. cipr⁹. la. alchanna ꝛ a qbusdā vocatur scotamuʒ incongrue: ꝛ est arbustū vnde fit oleū ciprinū. ꝛ ē illud qd de alchanna: vt apparet per concordiaʒ. Aui. ꝛ Dia. in vtriusqꝫ capitulis. puluere foliorum vtimur.

Alcāna.

Sera. lib. aggre. capitu. hēne. flos alchanna est similis floribus mirti: nisi quia est in racemis. ꝛ est albus declinans ad glaucedinem acuti odoris. Et idem auctoritate. Diascori. est arbustuʒ habens folia supra ramos suos similia folijs oliue: nisi quia sūt latiora ꝛ molliora ꝛ viridiora. haber florem album simile vinee boni odoris. semen nigrum simile actis: et quo vtimur sunt folia ꝛ summitates.

Cap. ilo.

Sal. 7. sim. pha. ca. de cipro. huius arboris folia ꝛ extremitates ad vtilitatē puenerūt: sba ei⁹ est imposita ex acuta calidi. cum temperamento ꝛ substātia terrea frigida sicca. Et sapor eius est stipticus desiccat sine mordicatione repercutit ꝛ dissoluit.

Cap. 63. de cipro.

Pau. Cap. de alchanna e frī. in principio secūdi.

Pos. Sera. auc. Dia. virtus foliorū ei⁹ ē stiptica. ꝛ iō qñ masticantur curāt alcolā: ꝛ īfundit decoctio ei⁹ sup cōbustionē ignis ꝛ qñ terit ꝛ infundit in aqua astaratiōis: ꝛ l niūt inde capilli fiunt rubei: ꝛ vnguēta q̄ fiūt ex ea molliūt neruos: ꝛ facit in vulneribus illud quod facit sanguis draconis.

decoctio florū alchāne ꝯ cōbustionē ignis.

Sal. phibet dillatationē pupille ꝛ conbustionem ignis qñ coquit ī aqua illa sup locū cōbustionis ꝛ ipsa administraf in medicis herisipille: ꝛ conuenit vlceribus. s. alcole. q̄ fiunt in ore puerorꝫ. Henesmone. grece. knesmon. idest prurigo. Cassius.

felix. li. de doc. gre.

Hendridis ē serpēs masculꝰ alb⁹. Pli. li. xxx. c. iij. in principio.

Henier punger. idest vrtica. Strepha.

Henis. hanis. arab. cicer.

Henta. ara. bor. i. frumentum.

Heraalbelē herabahmberaalalep. i. serperuiua.

Heraclia. i. epilēsia. i. feraria nigra. l. Eraclia.

Heracleon. quid est Plin. li. xx. c. xvij. ꝛ libr. xxv. cap. iiij.

Herafel. i. lactuca asini.

Herba ficaria. millemorbia. Milmorbia. Milmorbia scrofularia. castrāgula. vrtica mortua eo ꝙ folia vrtice siãhʒ nō tamen vrentia.

Herba adhil vł adip. idest eufragia.

Herba argufi. i. elleborus Mesue.

Herba apostematuʒ. idest aspergula.

Herba arcetica. quid ē. l. reetica.

Herba auris muris. i. auricula muris.

Herba baccara. i. assarus

Herba bali. i. vsnen.

Herba barba. alguf. i. elleborus.

Herba basilica quid est. l. chasialkel.

Herba benedicta quid est lege su. vel gariofilata.

Alber. Ma. li. xxvij. ca. equus.

Herba bulne. i. cardo hñdictus. l. erigion.

Herba cancri. i. crispula. hʒ folia minuta ꝛ alba vt absynthium.

Herba cādelabris. i. lichinida.

Herba canosola. i. poliuʒ.

Herba capillacia. idest thimus.

Herba capillaris. adiantum Pollitricum. capillus veneris idē: qñ oēs iste herbe valēt ad augmētū capillorꝫ. ꝛ iō qlibet ipsarū vocaf capillaris. ꝛ hoc ꝭm Dia. lʒ diuersificet ꝭm figuram.

Herba caricalis. idest vua lupina.

Herba catholica. i. mezereon vł alimpiados laureola.

Herba daneta. i. galea vel regalea.

Herba egyptia. i. dipseus.

Herba emina quid ē. l. guzena. Abes. buzemma.

Herba ephimerina. i. centumnodia.

Herba faciēs viduas idest mezereon.

Herba falies idest flos sābuci.

Herba feraria idest verminata.

Herba fetida.

Cap. 350.

Erba fetida est herba subtilibus folijs similis herbe que dicitur abrotanum plena seminibus simillantibus seminibus lumbricorum sapor eius vergit ad amaritudinem nociuam grauis odoris. et sapor eius est amarus cum aliquali salsedine et stipticitate pauca. et est calidior absynthio et debilior abrotano. et est mala stomaco et claudit orificia venarum matricis: sic quod cataplasma super ventrem calida constringit sanguinem exeuntem post partum et tempore menstruandi.

Herba ganda.

Alman. lib. xxij. ca. equi. versus finem. Herba flaura. planta vel braca leonis idest trifolium maius et est species andachuche. et a nobis vocatur herba maura. l. handachucha.

Herba fluminis. i. lenticula aque.

Herba fugge. falso sic nominatur quoniam non est herba sed quid est. l. darsisaban.

Herba fulonum. idest saponaria que abstergit et mundat fortiter vt sapo. l. borith.

Herba gatte. Ualeriana idem. l. fu.

Herba gratia dei est persicaria minor.

Herba grassula

Cap. 351.

Erba grassula est herba de qua inuenitur maior et minor. et minor est vermicularis pro qua l. l. vermicularis. Maior est herba habens folia tenera et pinguia in quorum superficie est borra: et valet contra ignis arsuras. succus eius curat ramicem puerorum: si accipiantur folia grasuleti et cime oliuarum et terantur subtiliter cum axungia porcina recenti et exprimatur per petiam et buliat cum modico vino albo quibus misceatur mastix et olibanum. et postea vngatur Plini. lib. xxv. cap. xi. circa medium.

Herba guzen. quid est. l. Abes guzema.

Herba herculis. i herba iouis.

Herba hyrcina quid est. l. ercinos.

Herba iamana. i costus.

Herba iouis. i. semperuiua minor.

Herba iudaica. i. herbuz. Auicena.

Herba laris. idest vrtica vel herba hyrcina. l. ercinos.

Herba leporina. idest satirion.

Herba lilialis quid est. l. asgascen.

Herba lucernaria. i. flommos.

Herba lucis. i. celidonia.

Herba luminaria. i. yperpiris.

Herba lupuria est cuius puluis interficit lupos lege aconitum.

Herba mare. i. atanasia.

Herba maura. idest herba flaura.

Herba melissa. i. citraria. et est bedarungie.

Herba micaria quid est. l. spondolion. Sacundulion.

Herba mularum quid est. l. Ratha.

Herba nari. idest herba visnem.

Herba naucasium. i. herba inuersa.

Herba paralesis est cuius folia florere incipiunt tempore hyemis que se extundunt in terra quasi alba et crispa vt alissagus florem album profert calida. est et sic. doloribus medetur. Herba sancti Petri primula veris.

Herba pigmentaria. idest citraria.

Herba piristerea. i. columba. l. peristereon.

Herba podagris. i. epithimum.

Herba polidragnus. i. nenalim vel perithimum.

Herba oculorum quid est l. rata.

Herba puerilis quid est. l. hiacintus. hiaquintus.

Herba pulicaria quid est. l. policaria.

Herba que oritur in lapidibus faciens labere pedes quid est. l. ayneth.

Herba rapiens vitam. l. mezereon.

Herba rustica. idest rosa siluatica.

Herba sacra. i. berbena.

Herba rabiosa verucaria i. Elitropium.

Herba sancte Marie est herba ad albedinem tendens rugosis folijs sicut herba que dicitur flomos et ingreditur in vnguento marciaton quod ponitur in antidotario Gal. minori medetur. frigi. doloribus. et est cali. et sic. complexionis.

Herba sancti Joannis Iperiton. Perforata Scopa regia idem.

Herba sancti Petri lege empetrum. idest paralesis. Primula veris.

Herba seriaca. i. malua.

Herba scelerata. i. apium risus. l. botrachium.

Herba scripta. i. ligua ceruina scolopendria.

Herba stulta idest portulaca.

Herba tetrahic. i. iudaica.

Herba tornicum. i. lupinus.

Herbo tremolla. idest tormentilla.

Herba tunusij quid est. l. varsisaban.

Cap. 352.

Erbaturum. vel herbaturis. arabi. gre. paucedanum. lati. cauda porcina. Bugens. Buyenis. Artanita fenicul porcin vel agrestis — Cauda porcina.

Sera. li. aggre. ca. herbaturis auct. Dia. est planta habens folia similia plante tapsie. et habet velut capillos adherentes prope radicem et stipitem similes plante maratri. et habet florem citrinum: radix eius est deforis nigra deintus alba grauis odoris grossa plena humiditate. Nascitur in montibus et vmbrosis locis et arboribus obumbrantibus. Radix quidem eius scinditur cum cultello dum est recens et extrahitur humiditas que est in ea. et ponitur in vmbra: quia virtus eius debilitatur a sole. Et quando colligitur humiditas accidit eis qui eam colligunt soda obscuritas visus: nisi ponatur in naribus suis oleum rosarum et fundat ex ea super caput suum: quando vero extracta fuerit humiditas a radice illa postea non remanet in eo aliquando iuuamentum extrahitur humiditas etiam a stipite eius sicut extrahitur succus radicis mandragore: sed virtus eius est debilior virtute humiditatis que extrahitur ex radice. Nam virtus eius velociter resoluitur. Reperitur autem gummositas adherens radicis similis olibano: et melior ex isto succo huius plante est ille qui defertur a terra que dicitur Sardinia et ex terra que dicitur sarmabachi. et est grauis odoris et i colore suo est rubedo et mordicat linguam quando gustatur. et melior radix est noua non corrosa dura puri odoris. — Ca. 236. Dias. lib. iij. c. 84.

Gal. 8. simp. phar. ca. de peucedano. Plurimum quod administratur ex hac planta est radix proprie: et etiam administratur lachrymus: et succus eius: et dium virtus est vna: nisi quia lachrymus: fortioris virtutis et calefacit fortiter: vnde resoluit subtiliat et incidit. Plin. lib. xxv. cap. ix. ante medium. et versus finem. — Ca. 47. et ad prima. capi. 217.

Posse. Sera. auct. Dias. Lachrymus eius mixtus oleo rosarum et aceto capiti fomento adhibitus litargicis et freneticis medetur: stomaticis et epilenticis plurimum prodest dolorem capitis mitigat: sciaticis contractis et paraliticis maximum presidium est. omnes neruorum causas cum oleo et aceto peruunctus componet. ori matricis fumigio applicatus offocationes stericas soluit. somnum plurimum dormientibus prohibet: fumigatione sua domi serpentes excludit: oleo rosato admixtus dolorem aurium tollit. infectum foramini dentis dolorem non admittit: tussientibus opitulatur ouo sorbili additus et acceptus: disnoicis et tortionibus prestat effectum

ventrem

ventrem lenit:splenem attenuat:dolorem stomaci compescit:dolorem vesice et renum bibitus prohibet: matrici salutaris est prestando eustomatica: radix eius et elixatura eius omnia similiter istis facere potest:fomento adhibita vulnera curat:radix eius sicca imposita id facit:ossa fracta excludit. vulneribus antiquis cicatrices ducit cerotis necesse miscetur similiter et malagmatibus termanticis. Radix eligeda est odore suauis fortis et non vetus. lachrymus eius confectionib⁹ misceri potest maxime si amigdalis amaris rute: et aneto et pani calido triticeo admixtus fuerit. et sic dari potest. Itē radix eius vulnera antiqua expurgat et incarnat et icēsa viperas et serpentes fugat.

electiora dicis pau cedani.

Gal. Peucedanum confert egritudinibus neruorum et egritudinibus que accidunt pectori et pulmoni ab humoribus grossis et viscosis: que sumit in potu cū vino: et fit fumigiū cū eo et attrahit odorando eger fumū eius. et facit idē. Et quādo ex eo ponit̄ in corrosionibus dentium sedat dolorē eorum statim: qm̄ subtilium partiū est: et curat dolorē splenis incidendo et subtiliādo grossos humores. Radicis vero calefactio ē minor et desiccatio eius est fortis ipsa nāq̄ calefacit in pricipio tertij gradus. Et abstergit et icarnat: et pōt administrari in omnibus supradictis. Et qn̄ ponit̄ ex eo super os: cuius corticē volumus expellere expellit eum cito et incarnat ipsum et conuenit multū vlceribus fraudulētis malis: qz desiccat̄ et teritur et puluerizat̄ super ea eo q̄ mundificat replet carnem et consolidat.

Radis peuceda ni cōtra dolorem dentium.

Herba venerea. idest acorus. Dia.

Herba venti maior scatum cellum. idest paritaria: sed herba vēti minor ē consolida minor et ē habens spicam paruam in sūmitate eius sicut sticados arabicum et differt in figura paruum ab artetica.

Herba vesicalis idest alkekengi.

Herba vitri vitriola perdiciados perdicion. Alfinez. herba vrceolaris idest paritaria: sed sciendum q̄ herba vitri dicitur: quoniam abstergit vitrum. et hec est paritaria: vel quoniam est materia vitri. et sic est herba: vnde fit vitrum pro qua lege. Lugeg. Plin. lib. xxij. cap. xvij. et lib. xxvij. cap. iiij.

Herba vnguis leprosa. i. apium risus.

Herba vsnen quid est. l. vsne.

Herbila est legumen herbila.

Herpilum. i. serpillum.

Herbion. i. cheiri.

Herbum siue vt alij orosium nascitur vt lenticula. seritur etiam: cuius aliud est palidum aliud subruffum et aliud album.

Pli. Herbum nascitur in pluribus locis in modū lenticule: aliud enim est palidum aliud ruffum &c. et est legumē quod vocatur pisum pro quo lege sersenie.

Hercarion. i. ypericon.

Haliab. in secundo practice.

Hercul. est locusta magni corporis quando habet alas.

Herelaten. i. estiomenus.

Hereos est quedam passio amoris.

Herse. kerse.

Hersum rasedum. Horf. nasturcium. Stepha.

Heriza. O riza. grec. idest risi.

Hermar. i. asinus.

Hermelum. hermei. i. armel. Stepha.

Cap. 353

Herme rocales.

Ermerocales est plāta vt bulbus ematicus qui manducatur. fructus eius est sicut narciscus differens ab eo in flore tantum.

Li. iij. ca. 129.

Dia. c. hermerocales hermerocales aut cataleptē velut bulb⁹ ēatic⁹

folia hz et hastā similē lilio in initio cū inceperit aperire flores lilij ostēdit tres quattuor: sed postquā floruerit viridem facit colorē bonū et odoratū. Radix ei⁹ in magnitudine similis est bulbo: sed paulo maior. Plinius libro. xxj. capi. xxj.

Pos. Dia. hec si bibita fuerit humorem sordidum matricis excludit mēstruis imperat. folia eius cataplasmatibus adhibita cōbustionibus medicantur.

Hermes. idest azer.

Hermic. idest xiloaloes.

Hermionium. i. Asplenion. Pli.

Hermia. i. qn̄ p rupturā siphac irestina descēdūt i oseū.

Cap. 354

Ermich ē similis piperi: nisi quia appropinquat citrinitati: et ē boni odoris similis xiloaloes et affertur ōregiōe sclauorū. cōplexio ei⁹ ē equalis: cōfortat stomacum et digestiōez. Hermic.

Hermodactilus qd est. l. sturagen. digitus hermetis.

Dia. Colrico aut tyriaca hermetis.

Hermodima. Alexan. est antidotū dictum ascendens.

Cap. 355

Erochalchay vel saxabraz. ara. gre. camelea vel senition vel birigontis. lati. senatiō vel apium aque vel nasturtiū aquaticum siue cardamus agrestis. Senation. vel creson⁹.

Sera. libro aggre. capitulo Herochalchay. Est planta que nascitur in aquis. habet stipitē rectum et ramos. et est tota planta pinguis. et habet folia similia folijs apij dicti. hyposelinū: nisi quia sunt minora eis. et habet odorem bonum. quādo masticatur. et est cal. et sic. et cōuenit calefactis: quando roratur super ipsam aqua frigida aut aqua rosarum et quidā dicūt q̄ est fri. ex eo: quia non nocet habentibus sirsen. Et idem aucto. Isaac. habenaram est ca. in primo. sic. in secūdo Et idem aucto. Gal. virtus eius est calefaciens. Ca. 325.

Gal. 8. sim. si omi. i. cresonus aromatizat aliqualiter fin gustū. intantū et calefaciente aliqualiter participat virtute. est aūt et diaforeticum et vrinatiuum et lapidum qui in vesica fractiuum et menstruorum ductiuum. Ca. 100.

Simon. Januēn. Senecion auctorita Diasco. quod alij cresonez vocant nascitur in aqua fructum habens pinguem et ramulos et folia minuta similia petrosilino que cum fuerint masticata odorem suauem reddunt.

Poss. Sera. auctoritate Isaac habenaram semen eius stringit ventrem qui fluit propter caliditatē quando bibitur ex eo aur. j. cum aqua frigida aut succo citoniorum. et ipsum confortat membra.

Dia. Semen eius crudum comestum calculos excludit. vrinam prouocat menstruis imperat dissintericis prodest. Catebras sapiēs huic perhibet testimonium dicens q̄ cocti in aqua soluunt. et cum carnibus spiritualia mundificant fomentum ex aqua salsa et oleo decoctionis eius valet ad dolorem illiacum strangariam et dissuriam: in vino decocti et cataplasmati ad idem valent diuretica sunt. Uide qz nō inuenio hoc a Dias. lib. 4. ca. 92.

Herouacten. i. verminata vel vermicularis.

Herpesestiomen⁹. i. vlcus serpendo māducās circū se. nam herpe. grece. serpere estij vorat comedit.

Herpetas ātiq serpiginez dicebāt. Cassiusfe. araneas inquit quas greci a serpendo herpetas dicunt. nos autem sil'r serpiginem a serpendo &c. et infra. Est et aliud ge

nus herpetis quas greci cētrias vocāt. si qdeʒ in superficie cutis pustulas minutas milio similes ostendit: quas latini vulgo cineas varias vocant. ⁊c.

Herpetica. i. que fastidiuʒ auferunt.

Herpillum. i. serpillum: tñ aliqñ ponit̃ ꝑ poligōia vt in Alex. de dolore capi. ex causa calida.

Hersistidos. i. ypoqstidos

Herua. i. pentadactilis.

Hesa. Hessa. Hessmen. i. thimus haaxe. Steph.

Hesbesse. i. macis.

Hesden. i. lignum aloes.

Hesedeem idem.

Hessendeg. i. arbor in qua nascitur serapinum.

Heseren. Asrem. i. agresta succus vue acerbe. Ste.

Herserudarũ. caulamalũ Casurudar. i. galanga.

Hesseta. heseca. i. tribulus hasech. Step.

Hesiaā. hesiaaʒ. idest paucedanum.

Hesnisi. idest tres quarte vnius. ʒ.

Hesubleo. i. cimbalaria.

Hesufrates. i. cartafilago

Hesum. i. abrotanum.

Hetercatura. Ste. est psilium: puto corruptũ nā basara catuma vocat̃.

Hetigonon. idest scorpiō. Nam scorpiones ꝑpter tactũ radicis eius moriũtur. ⁊ ē species aconiti.

Heuche. i. trifoliũ qd̄ oritur in paludibus. ⁊ est species handachoche.

¶ Cap. 356.

Frumentum.

Euda ara. gre. piron. lati. frumētũ. vbi sciēdum ꝙ ex eo fit farina que. ara. vocatur de heich. ⁊ fit ex ea simula q̄ ara. vocatur sinichamisco. ⁊ a romanis silichinites. ⁊ fit ex eo furfure qd̄ ara. vocatur nocale. ⁊ fit ex eo amiliũ ꝙ ara. vocatur visice. ⁊ fit ex eo panis qui arab. vocatur chobos ⁊ damarach. ⁊ fit ex eo fermentum quod ara. vocatur chamib. gre. ʒem vel ʒima.

Gal. 8. sim. phar c. de tritico. Pirus idest triticũ vt cibus quid ē qualis sit virtutis non est presentis operis. vt pharmacum vero extrinsecus positũ ex primo est gra. calefactiuũ. at vero neqꝫ siccare neqꝫ humectare euidenter natum est: hʒ aũt qd viscosum et obstructiuum. quod vero ex eo constituitur amiluʒ frigidius ⁊ siccatiu⁹ ex eo est. cataplasma aũt qd̄ fit ex eo magis dyaforetice ē virtutis q̄ꝫ qd̄ ex tritico. virtutis enim attractiue ⁊ dyaforetice eorũ qui in ꝓfundo ē fermētum. Et idē in libro de cibis ca. de tritico. ꝙ equi qñ eum comedunt nō effugiunt a nocumēto qd̄ infert eis: ⁊ est vtilissimum simpliciter omnib⁹ gentibus: ⁊ ex eo est maxime nutritiuũ qd̄ est maxime spissum. ⁊ cōmēsuratum cũ substātia dura ita vt vix a dentibus diuidat̃. cōtrariũ eius modicũ exhibet nutrimētum. optimum autē qd̄ grauius ⁊ spissius ⁊ colore rubicũdius intusqꝫ ⁊ spissius ⁊ extra. ⁊ fit ex eius furfurea farina panis q nominatur pitirei. i. furfurei. paucitatē nutritionis habēs ⁊ faciēs multā superfluitatē: ⁊ propter hoc scendunt per ventrē de facili. vnde qꝛ abstersiuā virtutē participat furfur merito segregatio eorum fit velox intestinis ꝓuocatis ad egestionē. est enim cal. ⁊ sic. tēperate. Contrarium enim de pane q fit ex farina pura que arabice vocat̃ sinchimistos: ⁊ a romanis silichinites: ⁊ a nobis simula. egestio autem omnium panũ tardissima. est eñ egestio eorũ sufficienter viscosa ita vt ad plurimũ veniat non distincta idest separata: quod propriũ est viscosi corporis. Merito ergo isti quidē ⁊ fermento ampliori indigent ⁊ impastatiōe. furfur eis autem sufficit ⁊ furmentum modicũ ⁊ impastatio debilis. ⁊ tempus pauc um. sic autem assatione ipsa prolixiori quidem qui puri breuiori auteʒ qui furfurei indigēt. inter purissimos autem ⁊ furfurissimos naʒ abuca est latitudo in magis ⁊ minus. quibusdam quidem puris: quibusdam autem sordidis nominatis. Est aũt ⁊ species panum in media: q antopiri vel popiri appellant̃ vel opopiri. Antiquiores aũt medicoꝝ vocabāt ipsos sincomistos: sed a quibus furfur totum non separat̃ vocatur sinkimistos: ⁊ a romanis silichinites. q autē deinceps ipsorum semidalites. Est autem panis primus silichinites. i. purissimus communiter autē semidalites: ⁊ tertius qui melius sincomistus vel oppopirus. postea est quartus q sordidorum existēs extraneus q furfureus: qui vtiqꝫ ⁊ minus nutritiuus ⁊ magis alijs secedit ſm ventrem. est enim furfur minus calidũ ⁊ plus siccũ cōparatũ ad medullũ furmenti. Optimi auteʒ panes pro digestione sunt qui sunt maxime fermentati habentes plurimum salis. Et qui assationem habuerũt cōmensurato igne ⁊ in clibano non paruo: ⁊ azimi nō indigestibiles. amplior quidem ignis ⁊ mox in prima applicatione exteriorē superficieʒ adurens obstrachiʒat. idest indurat ⁊ accidit ſm hoc paruum fieri paneʒ crudũ quidem ⁊ imperfectum quid intus habentem. super asum autem ⁊ siccũ obstrakealem quod extra minor aũt cōmensurato igne non perficit panē. sed crudiorem derelinquit ⁊ maxime qd̄ intra totũ. Quicunqꝫ autē in igne cōmensurato per totum sui ipsi regulariter assati fuerunt isti ⁊ digeruntur ſm ventrem optime ⁊ ad cōsequētes operationes quecunqꝫ post digestionē sunt idoneissimi fiunt de alijs vero cibis qui ex farina preparantur triticea tēpus vtiqꝫ est dicere qui quidem ergo apud antiquos nominātur agenie apud nos qui secundum asiam agaratem. idest patellares. ⁊ sunt copolle. preparant enim per oleum solum. imittitur aũt oleum in patella supposito igne sine fumo. infunditur aũt ipsi calefacto farina tritici multa aque permixta. celeriter igitur cocta oleo consistit similiter tenero caseo vascalis coagulato: tunc autē vertunt preparātes ipsam eam quidem que superius superficiē elaborantes subtus vt conformem patelle. sufficiēter auteʒ coctũ quod subtus erat prius ad superius reducēs vt superficiei tenuis sit. Et cum iam qd̄ subtus cōpinguātur vertunt rursum ipsum bis vtiqꝫ ⁊ ter quousqꝫ vtiqꝫ totũ ipsis videatur coctum regulariter. est autem vtiqꝫ ⁊ aliud placentule genus que super tabula ꝑparatur. Est autem duplex species tabularum placētularũ. vna que vocatur riscemara. ⁊ ista sunt que in igne in furno coquũtur. ⁊ alie que vocātur lagane. iste enim ⁊ oīa que ab eis descendũt: deteriores sunt illis q̄ rescemata vocatur. vnde tā tagenie vel patellares q̄ꝫ riscemata ⁊ lagane ⁊ que ab eis descendunt sunt grossoruʒ chimorum ⁊ crudoꝝ generatiue. ⁊ ventris cōstrictiue: ꝑpter qd̄ aliqui ipsius adiungunt mel. sut aũt ⁊ q marinos sales: sunt aũt placēte tabulares vel riscemata ⁊ lagane deteriores. Sunt enim grossi chimi generatiue ⁊ tardi descensus augmentatiue. ⁊ splenis ⁊ epatis ⁊ obstructiue ventris ⁊ lapiduʒ in genibus generatiue ⁊ sufficienter nutritiue si bene degeruntur bene in sanguinē conuertuntur cum aũt in melle preparantur fiunt mixte virtutis tanq̄ꝫ vtiqꝫ melle ipsa habēte subtilē chimũ ⁊ quibuscũqꝫ applicatũ fuerit omnia subtiliante. Merito ergo quecũqꝫ mel i ꝑparatiōe accipiũt ⁊ decoctionem habent prolixiorē ⁊ minus tardi sunt descensus ⁊ chimum generant mixtũ ex subtili ⁊ grosso. epati autē ⁊ renibus ⁊ splenis sanis quidem meliora illis que sine melle aptata sunt. principiũ aũt obstructionis habentibus aut flegmoniʒantibus aut obdurascentibus. i. patientibus apostema duorũ nihilominus illis: sed ⁊ aliquādo magis nociua ⁊ valde maxime omnia quorum viscosa satis est farina elixa: nisi ex ea panis in clibano coquatur. Sed si digeratur magnam habet virtutem. frumentum si sit coctum ⁊ nutriens fortiter corpus. Et

robur

Margin notes:
Capit. ij.
Vid dia. li. ij. cap. 76. d tritico. ⁊ Auic. scd̄o cano. ca. 251. d frumento.
Vid gali. ij. alimēti. c. scd̄o ⁊ quarto

robur maximum exibens est vteribus ipso. fit similiter ex frumento amidum de quo inuenies in. l. amiliũ: nec non ex eo fit fermentum qd̃ scies in. l. fermentuȝ.

Auer. In suo colliget. Panis grossus velocior ad digerendum. quamuis aliis plus nutrit et non est tante siccitatis sicut grossus quamuis ipse grossus cito degeratur. Et panis qui conficitur cum multa aqua est spõgiosus sed azimus panis est grossus ꝛ ideo non est bonus. similiter ille qui nimis est fermẽtat⁹ non est bonus: qꝛ transmutatur cito ad humores putridos propter colorem extraneum generatum in eo.

Cap. 5. fiue. c. 209 de fermẽto. **Rasis.** xxi. contineñ. frumẽtum cum comeditur crudum generat vrmes in ventre ꝛ masticatum ꝛ ligatũ supra morsum canis rabidi iuuat ꝛ panis habens multum de furfure non trahit morã de stõ ꝛ est pauci nutrimẽti. et in quo est parum de furfure est ecõtrario: fermentũ vero de farina frumẽti subtiliat et attrahit ꝛ digerit et maturat carbũculos ꝛ aperit eos Crispella et oĩs pasta frixa cum melle et oleo generat humorem grossuȝ. Panis biscoctus est cordi defensus Panis calidus inducit sitim ꝛ supernatat in stomaco. ꝛ est difficilis digestionis ꝛ inflat.

Heueri. i. farina ordei halya. ca. de fe. ericha.
Heufrichion. i. ypericon.
Heyron. i. Heyron.
Hezabudal. hezaȝ. Hezaza. Hezezisa. i. lilium hezaȝ. hessa badhabab Halyabas.
Hezaron. idest vsnee.
Hezerasien. Hezerihaxẽ. idest vitis alba.
Hiberida. yberida. i. nasturtium agreste. Iberidos. Pli. li. xv. ca. vij. ante medium.
Hibiscus. idest altea.
Hibur Hiburis. i. sulfur.
Hibusar. i. melilotum.

Oleũ de scerbin. Cap. 357.

Hicran hican. ara. gre. alkitrã. la. vero oleũ de scerbin. Et est pix liquida q̃ idiomate nostro vocatur pecula.

Ca. 369. de kitra. **Sera.** lib. aggre. c. hicran. auc. Dia. hicran. i. alkitran. ꝛ est oleũ qd̃ egredit̃ de scerbin. ꝛ scerbin due sunt species vna earũ est arbor magna ꝛ ẽ gen⁹ abietis. ꝛ est ex ea alkitran hñs fructũ similẽ fructui cipressi: nisi qꝛ ẽ minor eo multũ. ꝛ secũda est arbor spinosa hñs similitudineȝ cũ arbore Iuniperi: ꝛ magnitudo fruct⁹ eius est sicut magnitudo grani mirti. Meli⁹ aũt alkitran est illud qd̃ est spissum clarũ hñs odorẽ forteȝ cum horribilitate: ꝛ qñ intingit̃ in eo digitus nõ cito defluit ex digito ꝑpter suã spissitudinẽ: ꝛ qñ stilla eius cadit in loco remanet collecta ꝛ nõ expãdit̃. Et idẽ aucto. Gale. specierũ scerbin cõplexio est ca. ꝛ sic. in tertio. sed oleũ qd̃ extrahit̃ ex arbore sua substãtia ẽ subtilis ꝛ est cal. ꝛ sic. in quarto. Sed plus calefacit q̃ siccet lig nuȝ serbin nominat̃ lignũ mortuorũ: qꝛ conseruat corpora mortua a putrefactiõe. vnde desiccat ꝛ custodit corpora mortuorũ et destruit quod est ibi de humiditate.

Oleum alkitran necat pediculos ꝛ lendes ꝛ vrmes q sunt i auribus. **Vos. Sera.** Custodit corpora mortuoruȝ et oleum eius occidit pediculos lẽdines lumbricos ꝛ vermes qui sunt in auribus. ꝛ qñ cũ eo fit nascale corrũpit̃ fetũ ꝛ excludit mortuũ: ꝛ qñ linitur virga i hora coitus destruit ꝯceptũ: ꝛ propter hoc est ex verior ib⁹ medicinis ꝛ fortiorib⁹ ad ꝓhibẽdũ impregnationẽ: adeo ꝙ accidit ei q vtitur eo vt fiat omnino sterilis: etiã qñ distillatur ex eo in dentẽ corrosum sedat dolorẽ ꝛ frãgit dẽteȝ ꝛ aufert linorẽ q̃ fit sub oculo Alkitran. ꝛ illud quod est cõpositum ex eo quod colligitur in lana quando super ipsum suspenditur ꝛ decoquitur. ꝛ subtilius alkitran: ꝛ minus acutum ꝛ residuũ qd̃ remanet est alkitran: ꝛ est illud quod de eo est spissuȝ et grossum. ꝛ est sicut illud quod remanet ex spissitudine olei. ꝛ ideo alkitran propter sui grossitiem mordicat ꝛ aperit: ꝛ propter hoc alkitran: curat apostemata ꝛ est pix liqda. Sed granis cerbin: virtus ẽ tẽperata: adeo ꝙ põt comedi: nisi qꝛ facit sodam ꝛ mordicat stomacũ. Et idẽ aucto. Dia. Alkitrã est quod corrodit ꝛ incidit corpora viuentiũ: ꝛ conseruat corpora mortuorum. ꝛ si fiat feretrum in quo reponatur corpus ex ligno. scerbin seruat corpus defuncti a putrefactione. ꝛ propter hoc nominant ipsum quidã lignũ mortuorũ. ꝛ alkitrã adurit plantas: ꝛ coria propter necessitatẽ sue caliditatis ꝛ desiccationis: ꝛ abstergit maculas oculi. qñ bibit̃ cum rob ꝛ sale pauco cõuenit morsui serpentis. ꝛ qñ linitur super elefantiam conuenit ꝛ fit clistere cuȝ eo ꝛ occidit lumbricos paruos latine cedrus.

Hicolitis melano. idest hedera nigra.
Hidoris. i. cauda equina. herba.
Hidros. Cornelius cel. est species sanici tenuis sub albidi coloris ex malo vlcere exiens. maxime vbi neruo leso inflãmatio sequuta est. ꝛc.
Hiera. i. berbena libro. de simp. medicina.
Hieratia est spẽs lactuce Pli. lib. xx. cap. vij.
Hierob Dia. virga est porrecta in virgultis.
Hiesirin est nomen aggregans penetrationem ꝛ sanationem cõseruãs almusargi: ꝛ faciens nasci id qd̃ procedit de vuea tunica dicitur almusaragi. et qñ multa tũc dicit̃ muraismati.
Hilbane. hilbaue. i. cardamomũ min⁹ Plini⁹ lib. xij. cap. xiij.
Hibothor. i. blacce bisantia.
Hiontos quid est. l. ionos
Hiosar. i. lassanum.
Hipateram dicunt greci epaticam Paulus. c. de dissinteria.
Hiphear qd ẽ. Pli. li. xvj. ca. xxxi. in pri. ꝛ. c. xlv. ꝛ lib. xxiiij. capi. iiij.
Hipericon Diasc. nascitur in tritico. ꝛ locis cultis folia hȝ rutesilia hastaȝ habet minoreȝ ꝛc. Pli. lib. xxvij. ca. xj. in principio.
Hiperichriston. Colliriuȝ aptũ ad vnguẽtum Cassius felix.
Hypericõ q ẽ. l. infarion. Pli. lib. xxvj. capi. viij. versus fi.
Hypocistos. Orobation. Pli. li. xxvj. c. viij. post principiũ.
Hypoglossa. Plini⁹ libro xxvij. ca. xj. in prin.
Hypopeston. li. xxvij. ca. x. in fine.
Hyporis grece. Anabasis cauda equina. hypuris Dias.
Hypostumato grec. suffusiões sanguinis ex añcedẽti pcussione fecit ar a. tarsati taraxis. Demo. Cassius felix.
Hypogstidos qd ẽ. l. ypogstidos. Cissos. Hippuris. l. denebhachil
Hystera. idest secundina. Gal. pria pticula epidimi. cõ prio. Gal. libr. de spermate. c. ij. i fin. histera. i. matrix.
Hiu. i. flos. ꝛ hu. gre. viola albaion. Cassius fe.
Hiucipriũ. i. flos cipri.
Hiulo. i. magarrita.
Hiusqm⁹. i. sinphõiaca
Hixtrat. i. mellilotum.
Hixuratam. i. ceterac.
Hixus. i. viscus.

Cap. 358. Lactuca

Has. ara. gre. tragma. la. lactuca. ꝛ sũt ei⁹ tres species. vna dicit̃ lactuca agrestis quã gre. sarallã vocãt: cuius tirsus in modum secũde est. ꝛ est species scariole sicut apparet in. l. cicorea. Alia spẽs dit̃ lactuca asini ꝑ qua. l. lactuca asini. Alia dicit̃ lactuca domestica que omnibus est nota de qua hic loquitur.

Ca. 4. vi de amplius. ij. alimẽto. ca. xxxix. **Gal.** vj. sim. phar. de lactuca. Infrigidat ꝛ humectat nõ sicut aqua cisterne: ȝ sicut aq̃ stagnorũ vel lacunaꝝ vel fõtanaꝝ: ꝛ ipsa ẽ q̃ gñrat sanguineȝ bonũ. lactuca agrestis ẽ similis domestice nisi qꝛ stipitẽ hȝ maiorẽ ꝛ folia ei⁹ sũt albiora ꝛ subtiliora ꝛ aspiora.

z sapoz eius est amarus z est in virtute sua similis pa/ paueri nigro. Pli. libro. xx. ca. vij. in principio.

Pol. Sal. Calis f atibus cõgruit puis herisipillationib⁹: nõ tñ potẽs ẽ maiori bus sufficere. Est autem ex cibis sedantibus sitim. Se/ men vero bibitũ cõtra gomoreã. i. effusionẽ spermatis cohibet vñ z somniãtibus daẽ sicut ẽt semen agrestis la ctuce liquorẽ citius colligit caliginẽ mundat: necnon in sup vlcionibus apta est subiũcta cum lacte femineo. Et idẽ scđo de cibis. c. xxxix. de lactuca. nosce aũt oportet ex omnib⁹ olerib⁹ paucissimũ z chachochimũ sangui/ nẽ generari. comedũt aũt ipsaz vt ad multũ qdã crudã qñ aũt extiterit circa ꝓductionẽ seminis estatis tpe ꝑ/ lixarã in q̃ dulci offerũt cũ oleo z garo z acceto: aut cũ aliquo salmẽtorum: z maxime quecũq3 eorum que cũ caseo preparant. vtunt autẽ ipsa. z anteq3 in stipitez im peruauerit ꝑ aquã elixantes. sicut z ego nunc incepi ex quo dentes habeo praue. sciens. n. aliquis amicoruz in cõsuetudine quidem mihi ex multo tpe olus hoc: labo rosam aũt nũc hñs masticationẽ induxit decoctionem vtebar aũt lactucis in iuuẽtute qdem calefaciẽte mihi cõtinue superiori vẽtre infrigidationis grã. Cũ aũt ad ꝑfectã veni etatẽ remediũ mihi erat solum olus hoc vi gilie: ecõtra quidẽ cũ iuuenis erã studebam circa som/ num. Cõsuet⁹. n. vigilare volũtarie in iuuẽtute simulq3 z puecto etate lenta vigilãs inuolũtarie grauabar z mihi solũ pharmacũ vigiliax erat õ sero comesta lactu ca q̃ hu. z fri. h3 succũ nõ tñ cacochimus est. pp. hoc er go neq3 nõ digeritur alijs olerib⁹ silr: neq3 retinet ege stionem neq3 prouocat. z hec merito ipsi accidũt nõ ha bẽti austerũ aliquid neq3 põticuz a qbus disponitur: vt ad oẽ venter sicut z a sansis z a pũgitiuis totalr abster siuum aliqui habentib⁹ prouocaẽ ad egestionẽ: quorũ ipsorum neq3 aliquid inest lactuce.

vid Dia. lib. ij. ca. 125. de lactuca.

Ca. 249. **Sera.** lib. aggre. ca. Hkas lactuca domestica. cõ uenit apatibus capi. z herisipille. z semen eius qñ bibiẽ abscindit distillationẽ humiditatis sper/ matis z conuenit pollutioni que fit in somno. Et idem auc. Sal. in lib. de alimeñ. cap. xxxix. Lactuca generat sanguinẽ bonum in fine bonitatis. z ego quidẽ comede bam lactucas qñ erã iuuenis: q2 in stomaco meo gene/ rabaẽ colera: z sic infrigidabã ipsuz. z nũc etiã postq3 senui comedo eas lixas. iõ q2 nõ reperio aliquã herbã cũ qua possem curare vigilias sicut cũ ipsa. humor ve/ ro q̃ generaẽ ex ea est fri. z hu. neq3 ex ea accidit nocu/ mentum sicut ex alijs olerib⁹; z nõ stringit vẽtrem nec laxat: q2 nõ h3 stipticitatẽ neq3 salsedinẽ neq3 acuitatẽ. Idẽ quoq3 auc. Dias. lactuca domestica ẽ bona stõco z infrigidat ventrẽ: z facit dormire z prouocat lac: z qñ ipsa dequoqtur est magis iuuatiua: z qñ comediẽ sicut euellit sine ablutiõe cõuenit illis qui coquerũtur de stõ suo. z assiduus vsus comestiõis earũ obtenebrat visuz z qñ fit emplin cũ ea ꝯuenit apatibus ca. z herisipille. dũmõ sit vehemẽtis inflãmatiõis. S3 semẽ ei⁹ bibit: et v3 ꝯtra fluxũ vẽtris z extinguit libidinẽ z pollutionez seminis i somnijs. Et qñ lactuca emiscerit stipitẽ suum. tunc efficiẽ virtus succi z lactis ipsius similis virtuti la/ ctuce agrestis z papaueris nigri. Et idẽ auc. Ruffi. La ctuca qdẽ curat egritudies q̃ fiũt ab ebrietate qñ sumiẽ Sed ipsa nocet intestinis z lenit ventrem: z abscindit li bidinẽ: z facit dormire. Itẽ qñ coquiẽ cũ oleo sisamino z comediẽ expellit hictericiã. Et est medicina bona opi lationib⁹ narium z corize qñ comediẽ in ieiunio cocta cũ oleo sinapiũ z lac lactuce domestice cũ mittit stipitez abstergit vulnera que fiũt in tunica cornea. lac vero la ctuce agrestis positum in fronte inducit somnuz. z quã do fit collirium cum eo z lacte iuuencule conuenit vlce ri cornee z placat dolorem capitis z ꝓuocat mẽstrua. z curat morsum rutelle z scorpionis.

Lactuca ꝓuocat lac z generat sãguinẽ bonum.

Aui. lib de lactuca. Illa que est siluestris est similis in virtute papaueris nigri. z idem auctorita. Sal. nõ est in frigiditate eius que domestica vel hortu/ lana est applicatio ad vltimum. Ca. 452.

Hlebron. i. cimbalaria.
Hlebus. i. lapis lacteus.
Hlenia. i. enula campana.
Hoafronac. i. cerera.
Hoas. ara. i. bobas.
Hocboe. i. achauẽ. acha/ uem vchuem.

¶ Cap. 359.

Hoc ara. gre. morae lati. mora celsi.

Mora celsi. Cap. 132.

Sera. lib. aggre. ca. hoc. Retinet vẽ/ trem. z quãdo desiccaẽ retinet ventrem fortiter. z cõuenit vlcerib⁹ intesti/ norũ z fluxui omnibus egritudinibus que fiũt ex fluxib⁹ hũorũ. z admiscẽtur postq3 terũtur cum cibis. sicut sumach. z q̃ vult ex eis sumere ĩ potu potest cũ aqua aut vino: sed arboris ei⁹ virt⁹ ẽ virt⁹ cõposita ex v̈tute retẽtiua z laxatiua z resolutiua. et pl⁹ qđ ẽ in cortice hui⁹ arboris ẽ v̈t⁹ laxatiua cũ amaritudie pau ca q̃usq3 occidat ascarides: z sunt lũbrici cucurbitini: s3 in folijs arboris z summitatibus ẽ temperamẽtũ mediũ illarũ duarũ operationũ simul. z mora matura quãdo inueniũt stõm purum si comedũtur ante cibũ egrediũ/ tur a stõ cito z preparare faciũt exitũ alioz ciboz: qñ vero comedũtur post cibũ. z i stõ sunt humores frigidi accelerant ad corruptionẽ. z corruptio eoz est multuz nociua. Sed acerba qñ desiccant sunt bõa medicina et iuuatiuã vlcerib⁹ intestinoz z fluxui ãtiquo: z mora qñ descẽdũt anteq3 corrũpant non inferunt nocumentum nisi de eis ante comestionẽ nimis sumatur. Et idez auct. Sal. ex his sunt matura z maturi saporis z sapor eorũ est dulcis stipticus. virtus eoruz mollit ventrẽ. z nutri mentũ paucũ corpori prestant: z facile corrumpũtur. z non corrupta humectant penitus. infrigidant aũt nõ penitus nisi frigida sumantur z paucissimũ corpori dãt nutrimẽtum consimile peponibus. nõ tamẽ nocumẽtũ aliquid adeo ipsis neq3 malum stomaco vt in illis. Ace tosa aũt ex eis z nõ matura. aliqui ipsa expurgãtes ab arbore z exiccãtes reponũt medicinã futuraz ipsis bo nam ad dissinterie z diarie cronice curationem z egri tudinem faucium z stipticat ventrem.

Sal. vij. sim. phar. c. mora celsi fructus maturus subducit ventrem: non maturus vero desic/ catus constipatiuum sufficienter fit pharmacum vnde ad disinterias cõuenit dispositiones z ciliacas. z alias quecũq3 sunt fluxibiles. inciditur aũt z escis permisceẽ sicut fruct⁹ sumach. vel si quis voluerit per aquam vel vinum bibaẽ. q̃ autẽ succus maturorum ad stomatica. idest oris farmaca vtilis existat propter coexistentem z stipticitatẽ nemo ignorat. z ad alia etiam multa eorũ secundũ partem quecunq3 moderata indiget stipticita te cõuenit. immaturi vero fructus pontica acidaq3 pti cipant virtute: z tota arbor in oibus eius ptib⁹ mixtaz quãdã virtutẽ vr̃ hr̃e ex detẽtiua z purgat composita. Preualet aũt in cortice qdẽ radicis purgatiua virtus cum quadã amaritudine vnde amplos lumbricos iter ficit. in alijs vero partib⁹ detentiua. in folijs vero z pu lulationibus media vtraq3 est complexio. Cap. 110.

Aui. lib. ij. cap. de moro. eius due sunt spẽs. vna ea rum est alfirsedu: quod est dulce: z currit fm semitã ficus in maturatione. sed est deterioris nutrimẽ/ ti z minoris z ficcioris z magis destruens sanguinez: et deterius stomaco. Reliquas vero ficus dispositiones. h3, est tamẽ inferius eo. amarx aũt qđ nominaẽ morũ

Ca. 499 z melius vid dias. lib. j. ca. 152.

descẽni

de sceni fit nunc illud de quo plurimum loquamur qd ergo immaturũ et cũ exiccat stat loco sumach. dulce est ca. et hu. et acetosum. et de sceni est ad siccitatem decliue. in ipso est stipticitas et infrigidatio. et succus mori e stipticus et proprie qñ decoquit in vase eneo. Et prohibet fluxum materierũ ad mẽbra. et qd immaturarũ est proprie est sicut sumach: quãdo coquuntur folia eius et folia vitis et folia ficus nigre cũ aqua pluuie denigrat capillos acetosum remouet apa oris et gutturis. Et folia eius sũt vltima ad squinantia et pfocationẽ. Qd acetosũ e cõfert vlceribus fraudulentis ipsius succus. Rob eius acetosum est cõferẽs bothor oris. et decoctio radicis eius mollificationi dentiũ: et collutio oris ex succo foliorum acetosi. et decoctio radicis eius est boni denti doloroso. Morum malum est stomaco corrumpit proprie in eo alfirsedu: et quãdo nõ corrumpit alfirsedu in stomaco velociter non nocet. et opz quidem vt comedant oẽs spẽs eius ante cibũ. et recipiant in stomaco in quo nõ fit corruptio. illud vero de sceni nõ nocet stomaco colerico et nõ est in ipso de mala cõuenientia stomaco qd in alfirsedu: quãuis sit in eo malitia: et nõ fit nausea ex ipso. et nutrimẽtum eius est paruũ: et facit appetitũ cibi: et facit ipsum lubricũ. et extrahit ipsũ velociter: et omnino descẽsus eius de facto fit velociter: sed eius descẽsus ex intestinis est tardus. Morum qd sallitũ est et exiccatum retinet ventrem vehemẽter. et cõuenit disinterie et lachryma quidẽ mori soluit. Et in cortice eius sunt mũdificatio et solutio. et solutio eius e plurima. et in moro quidẽ dulci est velocitas descẽsionis: aut propter suam humiditatem aut propter acredinẽ ei admixtaz. Inquit Archigenes est tarde digestionis. et est prouocatiuum. existimo autẽ acetosum esse: et cũ hoc q in ipso de natura solutiua prohibet quoq solutionẽ antiquã et vlcera intestinorũ et proprie qd exiccatum est. et omnibus quidem spẽbus mori est puocatio vrine: et morum de sceni quãuis velociter a stomaco egrediat: ipsũ tñ est in intestinis tardũ. Cortex arboris mori e tyriaca iusquiami: et qñ bibit de succo foliorũ eius. ℥.j. et semis cõuenit morsui rutelle et lenit naturam lubricitate sua et inflatione sua.

Hocot maghait. Hochot maghait. i. cotula fetida.

Hod. Hodo. Hodon. i. lignum aloes.

¶ Cap. 360.

Es. Ca. 414. O has ara. gre. clacos lati. es.

Sera. lib. aggre. c. Hohas. faciũt ex ere vasa ad comedendũ et bibẽdũ et nocet eis multũ: et maxie illis q assueuerũt hoc diu. Nã parati sunt tales incurrere elefantiã cancrũ et dolorẽ epatis et splenis et malitiã cõplexionis maxime comedentes in eis res acres et bibẽtes in illis vina dulcia: et qñ comedũt cibũ qui stetit in eis die vna et nocte est peius multum. Et qñ ponit vas eneũ super pisces assatos calidos fiunt venenũ mortiferum. Sed qd aduritur ex ere quoddã adurit cũ sulfure: et sale et alumine cũ his oibus aut cũ aliquibus eorum: silr artificialiter colatur et fit auricalcum: vt apparet in. l. cadimia.

Li. v. ca. 44. Auice. ij. canonuz. c. 235. **Dia.** ca de es. Es vstũ qd alij calcucecaumenon siue calcoscaumenõ vocant: fit in hũc modũ claui erei vel lamina eris ponunt ordinate i olla terrea cruda: deinde puluerizat sup eos sulfur qd non tetigit aqua et salis quãtitas postq vtrũq tritũ fuerit ita q vnũ solarium fiat de clauis et aliud de puluere salis et sulfuris. et iterũ aliud ex clauis et aliud ex puluere. et sic fiat quousq plena fuerit olla postea cooperitur orificium olle cũ argilla. et ponitur in fornace figuli et dimittit ibi donec olla coquatur deinde extrahit et sunt quidaz qui nõ ponũt nisi es solũ neq istud põt aduri nisi i pluribus diebus. Et propter hoc ponũt ipsũ totiẽs in fornace donec aduritur. Quidã vero sunt qui admiscent sulfur et alumẽ simul et terũt cũ aceto. et sic ex his liniũt clauos seu laminas. et ponũt in olla et faciunt sicut diximus et melius es vstum est qd defertur i insula cipri: lauat es vstum vt tertia. et idẽ auc. Gal. eris vsti sapor est stipticus: et virtus eius est acuta. et scoria eris et stercus eris est res que aggregatur in aggregationibus partiũ eris et quando cõflatur et rorat sup ipsum aqua vt coaguleт. coadunãtur nãq ptes eris. et fit aqua illa rubea et tũc est ibi flos natãs sup es similis sali. et idẽ Dia. melior ex eo est ille qui cito frangit dũ terit est multũ siccus et est in figura sua similis gegeris. et est minor in eo grauis suis. et est multũ grauis et melius in claritate nõ hñs aliud de limatura eris admixtũ cum aqua &c.

Sera. Flos eris fit in hũc modũ quãdo liquescit es in locis metallorum. et extrahitur inde cadimia. et est locis aliquantulum terre incense desubtus in fundo et purificatur es et dimittunt currere in loco vbi collat: tunc illi qui purrificant illud pyciunt sup ipsum aquam dulcẽ donec coaguleт: et faciunt hoc donec infrigidetur cum aqua clara. et ex hoc ergo quod accidit ei ex aggregatione partium eius inuicem fit ex substantia et flos eris est stipticus. et diminuit carnẽ si superaspergatur. et resoluit apostemata et abstergit visũ cũ mordicatiõe multa. et qñ sumit in potu ex eo quatuor onolosach. laxat chimum grossum et dissoluit et destruit carnẽ superfluã in ano. et naribus. et laxat ventrẽ: i spelũcis vero in quibus es foditur inuenit es vstum nigrũ. et est cipri et e melius et grossius. et nominatur astras. Et fit bactitura eris alba. et e subtilis et debilis virtutis et nos nõ habemus hãc speciem bactiture pro bona: sz eligimus illam que est clara grossa in cuius colore est rubedo. et qñ roratur super ipsum acetum fit ziniar: et ipsa quidem e stiptica subtiliat et phibet vlcera. Eris vsti vtus e stiptica et exaramãtica leptica castaltica vulnera ducit ad se et purgat: supflue carnes vulneribus crescere nõ pmittit: polipũ corrodit. pascẽtia vulnera abstinet: cũ mulsa bibitũ vomitũ abstinet: aut cũ melle. et eliũ facit idẽ: pondere etiam suo fluxũ ventris: et vrinã mouet potui datũ: est autẽ in virtute simile acatie: sed tñ fortius siccat enim et redarguit et detergit. e aũt es vstũ bonũ ruffum quod cũ fricaueris cinabri facit colorez: nigrũ autẽ inutile est et nimis cõbustũ. Sed erugo eris: et erugo vermiculosa quid est. l. eris erugo.

Hosian. i. pimpinella.
Holabe. Holare. idest beduguar.
Holastiua. i. centonica.
Holbe Hole. gulbe. arab. i. fenugrecum.
Holcus. i. aristida. Plini. li. xxvij. ca. x. & sus finẽ.
Holdeam. i. tamariscus.
Holisatrum. hyposelinũ. yposelimon. horeoseli num. Pli. lib. xix. capi. viij. vltra medium syrimeon. Oxilatrum.
Holocodon. i. rosa agrestis.
Holocodonom. idest ceterac.
Holoconati. i. ysopus.
Holofragia. idest cannauaria.
Holosan. i. ciperus.
Holosteon quid est. Plin. lib. xxvij. ca. x. in fine.
Holoxidera. i. spatula fetida. als ferrea. Theodo. Priscianus.
Holus benedictũ. i. portulaca. holus fatuũ Ser.
Holus iamenum. i. attriplex. vel blitus.
Holus iudaicum. i. barba hircina. qdã dicũt q est altea sed prima melior.
Holus fatuum. Bakleba nica. ara. portulaca. olus benedictum.
Homogeneum. i. eiusdem nature.
Homorusia e quedã cõfectio sic vocata in antidotario. Gal. minori.

homores.i.motus eq̄lis. ꝛ ſic vocat vna ex ſpēb⁹ febris ſanguinisq̄ equaliter mouetur ſemper.

¶ Cap. 361

Calx. Ca. 412.

HO zach.ara.lati.calx.

Sera. lib.aggre.aucto.Dia.Eſt de ea q̄ fit ex cōchilijs marinis.ꝛ quedam fit ex lapide:ꝛ quedaʒ fit ex marmore: qñ ꝯburiť in igne donec fiat albū ꝛ int⁹ et extra fit calx ſʒ melior ē illa q̄ fit ex marmore.Et idē auct.Gale.calx aduriť aduſtiōe forti donec faciat eſcarā durā aduſtaʒ ſed illa q̄ ē viua poſtq̄ʒ extinguit facit aduſtionē cū ē nouiter extincta:ſed poſt tres vel duos dies minuiť virt⁹.eius ꝛ qñ ablniť ceſſat hec opatio ab ea:ꝛ mordicatio ei⁹ remanet in aq̄.ꝛ calx fit deſiccatiua ſine mordicatione ꝛ qñ lauať multū nō hʒ mordicationē oīo.ꝛ calx eſt ex ſpēbus cineris:ꝛ ſubtilior q̄ʒ cinis lignorū.ꝛ accidit pp nimietatē ignis q̄ ē neceſſaria aduſtiōi lapidis pluſq̄ʒ lignorū anteq̄ʒ fiat cinis.ꝛ ē in ea ꝑs ignea i quātitate multa:ſed qñ lauať pluries fit ſine mordicatione.ꝛ ſi lauať cū aqua marina deuenit q̄ reſoluit fortiter.ꝛ eſt īflatiua:mordicatiua:aduſtiua:cauterizatiua:ſʒ ſi miſcetur cū axūgia aut oleo fit maturatiua ꝛ opʒ q̄ ſit noua viua quā nō tetigit aqua ꝛ ē fortior q̄ʒ illa q̄ tetigit.

Uid̄ dia. lib.v.ca. 87.ꝛ Gale.9.ſim. tract.iij. cap.30.

Pau. ca.d̄ arſenico.fit ex calce ꝛ arſenico.fit pſilotrū pilos remouēdū vt apet i.l.arnech.

Bulca. Eben Azarin lib.q vocatur ſeruitor:fit calx in partibus noſtris plurimā ex lapidib⁹ notis in mineris eorū.ꝛ ſunt ex oībus q faciūt eaʒ ex petra albi marmoris ꝛ fit ex corticib⁹ ouorū ꝛ poſt illa melior eſt que fit ex marmore.Sed modus faciēdi calcem ex corticibus ouorum eſt:q̄ accipiatur de corticibus ouoꝝ quātitas:ꝛ ponať in olla noua ꝛ ponať in fornace figuli:deide detege illuʒ.ꝛ ſi videris q̄ ſit ſicut calx bñ eſt:ſi nō remitte iterū in fornace.ꝛ tādiu ſic faciens q̄ fiāt albe ad modū calcis albiſſime:ꝛ ſi furnus figuli nō tpatus fuerit accēdas igneʒ ſub eis ꝛ ſuffla cū fole donec fiāt ſicut dixi.ꝛ hūc modū opʒ q̄ fiat ex marmore ꝛ lapidib⁹ alijs qñ intentio non eſt niſi incēdātur ꝛ adurant donec fiat calx ꝛ fiat alba.Modus abluēdi calcē qua neceſſaria ē cōbuſturis.Accipe de calce viua id qd̄ eſt de ea albū ꝛ mundū:ꝛ tere ꝛ cribra:ꝛ pone in parapſide mūda ꝛ ꝓijce ſup eā de aqua dulci quantitatē qua copiatur ꝛ dimitte ꝑ horā.ꝛ poſt miſce ꝛ dimitte donec deſcēdat ad fundū vaſis:ꝛ ꝓijce aquā ꝛ facita ſeptē vicibus vel.x.ꝛ poſt hoc ꝓijce aquam deſuper ꝛ repone:q꜄ cōuenit ad alcharimi ꝛ veſicis ꝛ cōbuſtionibus ignis diſſoluta in aqua ꝛ oleo roſato.

Modus faciendi calceʒ ex corticib⁹ ouorum.

horchis qd eſt.Pli.26.c.x.circa prin.
hocdileſcē.i.xilobalſamū
horemar.i.ceſalio.
horeſmō.i.malitia anhelitus cū ſonitu gutturis.
horſ.ara.i.naſturtiū.O 2 ſum.Stepha.
horioſelinū quid eſt.Pli.li.19.c.8.circa prin.
hormeos.i.ficus agreſtis
horodoꝝ.i.orobum.
horozuc.i.liquiritia.
hoſomatis hoſmatis.i.quarta pars libre.Gal.in ſecretis.

¶ Capi. 362.

Coſtus. Cap.518

HO ſta.ara.gre.ꝛ lati.coſtus.

Sera. lib.aggre.cap.hoſta.Ex eo eſt ex terris arabū.ꝛ ē alb⁹ leuis boni odoris.Et ex eo eſt ex terris indie:ꝛ ē groſſus niger leuis ſicut ferula.Et eſt ex eo tertia ſpecies q̄ ex terris ſyrie eſt:cui⁹ color eſt ſicut color ligni buſſi ei⁹ odor ē ſtiptic⁹.Melior aūt oīb⁹ ē arabic⁹.et poſt ipſum indus.ꝛ poſt eū ſyrus:ꝛ melior ex arabico ē nouus plen⁹ durus cū ſoliditate:ꝛ ſiccus nō pforat⁹ mordicans linguam cum ſtipticitate:ꝛ aliq̄li amaritudine.Adulterať aūt cū radice enule ſicca:qñ admiſceť:ꝛ maxime enule q̄ eſt terris dcis cumabarta:ſed cognitio eius eſt facilis nā enula nō mordicat linguā ſicut coſtus nec odor eius eſt adeo fortis exuberās ſicut odor coſti.

Gal. 7.ſim.phar.cap.de coſto.Sapor ei⁹ ē amarus parū multuʒ fortis acutus.Eſt calidum multum quouſq̄ vlceret.verum in eo eſt humiditas ſuperflua inflatiua.pp quam ad venerem prouocat. Cap.43.

Dia. ca.coſtus.Utilis eſt arabicus.Eſt aūt eligēdus albus leuis cum odore plurimo.Scd̄s eſt indicus q groſſior eſt niger ꝛ leuis vt ferula.Tertius eſt ſyriacus pōdere grauis ꝛ coloris buxei cū odore ſtiptico vtilis eſt:ꝛ recens albus:ꝛ plenus:ꝛ ex toto durus ꝛ ſiccus ſine aliquali pertuſura cū ſtiptico ꝛ mordaci ſapore:hʒ qdē aliquā amaritudinē ꝛ plus acredinis.ca.participās qualitate vt extrahat. Libr.j.c.xv. Cap.16

Pau. C cap.de coſto.eſt cal.ꝛ ſic.in tertio.

Aui. lib.ij.capitu.de coſto.eius tres ſunt ſpēs.vna earū eſt arabica:ꝛ eſt albus leuis ꝛ aromaticus.Et ſcd̄a eſt inda q eſt niger leuis:ꝛ ille amarus eſt.Et tertia ſpēs grauis odoris qui noīatur gariofilatus.Bonus aūt coſtus falſificatur cum radicibus enule duris.ꝛ ꝓpterea non mordicat linguā:neq̄ hʒ odorē fortem.Melior eſt ille q eſt alb⁹ recens plenus nō corroſus neq̄ fetidi odoris neq̄ mordicās vel ledēs linguā deinde indus niger leuis ꝛ niger aſemi⁹.ꝛ melior ē marinus ſubtiles hñs cortices.ꝛ eſt cal.in tertio ſic.in ſcd̄o ī ipſo ē q̄litas amara:ꝛ acris vald̄ ꝛ ca.adeo q̄ vlceret.

Pol.Sera. auctoritate Gale.Coſtus conuenit rigoribus febrium:quādo liniť cum eo ꝛ oleo corpus ꝛ conuenit ſciatice ꝛ paraleticis ꝛ omnibus in quibus calefacere oportet aliquam corporis particulam vel de profundo ad ſupficiē attrahere aliquē humorem.pp eādem aūt cām ꝓuocat mēſtrua ꝛ vrinā.ꝛ cōfert ad cōtritionē lacertoꝝ ꝛ ad dolorē lateris:ꝛ īterficit aſcarides pp amaritudinē.ꝛ qñ liniť cū aqua ꝛ melle ſup empetiginē mūdificat eā.ꝛ adiuuat ad libidinē:qm̄ eſt in eo de humiditate inflatiua:ꝛ vētoſa:quando ſumitur in potu cum vino.

Dia. Coſtus cū oleo tritus:ꝛ corpori perunctus cū rebus ſtipticis ſubuenit.Si autē ante acceſſionē ſic vnguatur rigore in periodica fe.ꝛ quartanam amputat:ac etiā paraliticis ꝛ ſciaticis vel qb⁹ aliquod mēbrū calefieri opus eſt vnctus extrahet hūorē de ꝓfundo.in potione vero:q꜄ virtus eſt ei cali.diuretica mēſtrua ꝓuocat peſſarijs adiūct⁹ idē dolorē matricis mitigat morſibus veneuatis bibitus.ʒ.ij.opitulať cū vino ꝛ abſyntio dolorē ſtomaci et īflationē et oīa ei⁹ vitia ꝯpeſcit.vētrē ſtimulat cū vino datus.lūbricos latos deponit cū aqua potatus:oleo mixtus et fricatiōi adhibitus torpētē frigore calefacit.eadē vnctiōe et paraliticos curat reumata et ſpaſmata et dolorē laterum ſanat.cū aq̄ mulſa tritus ad efelidis facit.melli mixt⁹ maculas in facie natas detergit malagmatibus et antidotis neceſſe miſceť adulterať aūt cōmixtus cū enule maioribus radicibus.ſed facile intelligiť cum odorem coſti habeat nec ſaporem mordacem.Nam coſtus vires habet acres ſtringentes et calefacientes. Coſt⁹ cū olo valet cōtra rigores febrium.

Aui. Cōuenit omni mēbro quod indiget calefactione aut ex profundo abſtergit pannuʒ cutis liniť⁹ cū aqua et melle.in ipſo eſt vlceratio.et ille q ē amarus exiccat vlcera humida:et cōuenit mollificatiōi neruorum et attrictiōi lacertoꝝ et eſt bonus ſciatice.et emplaſtrum ex eo cōuenit litargie:et doloribus pectoris.et ꝓuocat mēſtrua bibitus et ſuffumigatus in traiectorio.et interficit fetū:et ꝓuocat vrinā et extrahit aſcarides et vermes. Empl'm ex coſto ꝯ litargiam.

des ⁊ vermes: ⁊ dat vires ad coitū. ⁊ ipse supponit̃ ad dolores matricis et cōuenit dolori matricis frig. bibitꝰ et sedēdo in decoctiōe eiꝰ mouet naturā. et qñ bibit̃ cuꝫ vino. et ipse nō dat vires ad coitū. nisi ꝓpter humiditatē superfluā inflatiuā que est in ipso. Et ꝯuenit rigori linitus cū oleo. ⁊ conuenit morsibus oībus. s. morsui vipere. ⁊ alijs morsibꝰ qñ bibit̃ cū vino aut absinthio. loco eius ponitur piretri medietas pōderis ipsius.

Auer. v. collig. de amaroso lū tratat et ꝫ veritatē non hēmꝰ costis dulce Sim. ia. costꝰ ē radix amara īuenit̄ āt a qbus dā costū dulce sed nec vidi nec audiui ab aliquo vidisse. Ras. tū xvij ꝯtinē. c. vj vbi ō epidimia tractat ait ꝙ fiat suffūigatio ex costo dulci ⁊ mōtagnana in antidotario. c. xix de clīs clīo. 34 vide.

Huabron. i. rosa asinoruꝫ
Huagei. i. acorus.
Huagere. i. vsnee.
Hucaala. Hucalia buchala. i. furfur. buca Ste.
Hudal. i. blaccebisantia.
Hudulsac. i. ceterac.
Hudud. i. auis que clamat in nocte.
Hueg. i. agorus. quidā dicunt ꝙ est calamus aromaticus sed ꝑria melior
huegi. oegi.
Huegri idest calamus aromaticus.
Hui i. flos examinis, et est sambach.
Huimene. i. amomum
Huimesach. i. polium.

Cap. 563.

Huiure vel varik flatum vel sarich. ara. gre. ygnidalis. Alcalifex. la. vero vrtica.

Sera. li. ag. c. Huiure. auc. Dias. sunt eius due spēs vna earū ē asperior ⁊ nigrior hñs folia latiora. ⁊ hꝫ semē sil'e semini cānabis: nisi ꝙ est minus eo. Alia vero habet folia minora non aspera sicut prima. idē auc. Sal. substātia vtriusꝙ est subtilissima. ⁊ ꝓpterea mordicat qȯ īuenit in mēbris postq̄ꝫ nō hꝫ de caliditate tanto ꝙ faciat hoc. ⁊ calefaciunt calefactione nō multa. ⁊ desiccāt sine mordicatione et est ca. ⁊ sic. in tertio merito quidē igit̃ vt alimento nullus vtatur sine eo ꝙ maxima capiatur fame vtilis autem est in medicina subductiua ventris. Pli. li. xxi cap. xv. ⁊ li. xxij. cap. xiij.

Sal. ij. de alimē. c. lij ⁊. vj. sim. c. xiij. ⁊ ad pr̃nianū ca. cclxxxiij. de vrtica. Alcalifex siue vrtica. huius etiam herba tam fructus quam folia ipsa maxime admittantur ad opus medicine. diaforetice est virtutis pustulas ⁊ parotidas sanat. habet autem ventositatis aliquid: quapropter impetus libidinis excitat ⁊ maxime quando cum sapa bibitur semē eiꝰ. Quod autem nō vehemēter calefacit fit satis autē subtiliū partiū sic educens grossorū humorū ⁊ viscosorū qui in torace et pulmone testatur. ⁊ in hoc ꝙ patiunt̃ particule corporis quas cōtingit. Illa vero ventositas cuius participare dicitur nascitur dum ipsa digeritur. Nō enim est actu ventosa: sed potētia ventrem laxat moderate. ⁊ hoc solummodo ꝙ mūdificat ⁊ cōmouet nō eo quod purgat mordicat enim subtilitatē partium: nō tamē adeo caliditas participat vt iam mordicet.

Dia. li. iiij. c. lxxxix. de vrtica. alcalifex siue ignida ⁊ ē vrtica eiꝰ altera ē maior altera minorq̄ ⁊ vsualis est: ⁊ simplex cū tenui seie ac folijs nimis aspis alter agrestis cū dēsioribꝰ latioribꝰ nigrioribꝰ ꝙ folijs.

Aui. lib. ij. c. 719. de vrtica. Color semis eiꝰ est sil'is semini porri: sed tū est minus ⁊ subtilius ⁊ nō est in eius lōgitudine. ⁊ mordicat qȯ ei obuiat: ita ꝙ ēt intestina. Vrtica ⁊ semē eius sunt ca. in prin. tertij. ⁊ sic. in scȯo. sꝫ semē est minoris siccitatis quā ipsa ē attractiua: vlceratiua: resolutiua cū virtute adustiua. ⁊ sunt quidā qui dicūt calefactionē eius nō eē fortē. ⁊ in ipsa qdē est virtus aperitiua. ⁊ in ipso est abstersio fortis.

Posse. Dia. Cataplasmatibꝰ īposita corporis fricatione atq̄ꝫ rubore dolorē atq̄ꝫ pruritū facit deniq̄ꝫ recorporatiue ꝟtutis sūt sil'r linosis atq̄ꝫ sil'ibꝰ duritiebꝰ. medet̃ etiā eis q ab aīalibꝰ venenatis fuerunt vexati. itē cocta atq̄ꝫ ꝯtrita emolit ventrem. Semē aūt eius vētrē mouet. folia ⁊ semen diaforetica sunt ⁊ leptomera abundāter sine calefactione nimia sanāt stigmata ⁊ ciraculas ⁊ ragades: et ex torace et pulmōe educit humores pingues ⁊ gluctinosos habet aūt aliqd in se vētositatis ad luxuriā ꝓmouēdā: et excitādā libidinē: maxie qñ cū sapa bibit̃. Alcalifex calefactoria est que potata cū vino regiū morbū emendat. semē eius in antidotis missum colericis ꝓdest. Iteꝫ tritū cum melle et in modum electuarij datuꝫ tussim veterem ex frigore conceptam emēdat. ex calore suo oēs tumores dissoluit.

Sera. au. Sal. Resoluit multū. ⁊ est cū hoc ei virtus inflatiua. ⁊ propter hanc causā mouet coitū. et delet exituras ⁊ apostemata que fiunt post aures: et facit exiccari humores viscosos a pectore ⁊ pulmone: quādo bibitur et curat vlcera corrosiua ⁊ oē cui ꝯuenit exiccatio: et qñ bibit̃ de semine eius cū rob excitat apetitū coitus ⁊ soluit ventrē tēperate. ꝓpterea qa abstergit ⁊ cōmonet. ⁊ folia ambarū spērū qñ terūtur cū sale. ⁊ fit inde emplastrū curat morsū canis ⁊ vlcera fraudulēta ⁊ carnosa et vlcera sordida. ⁊ tortiones neruorū et exituras et apostemata que fiunt post aures. Et fit cum eis cerotū cū cera ad duritiē splenis. Et qñ terūtur ex folijs eius et ponunt̃ in naribꝰ abscindit fluxū sanguinis: et qñ terit̃ ex eis ⁊ cōficit̃ cū mirra. et fit inde nascale ꝓuocat mēstrua ⁊ ponunt̃ folia eius super matricē egressam. et eā reuocat intus et aperit orificiū matricis. et teritur ⁊ conficit̃ cū melle et comeditur. et ꝯuenit asmati que nō sinit hominē iacere. et pleuresi et expellit supfluitates a pectore. Et decoctio foliorū eiꝰ qñ coquunt̃ cū pauco mirrhe ꝓuocat mēstrua. Et qñ folia ipsa coquunt̃ cū limacijs molliūt ventrē ⁊ ꝓuocat vrinaꝫ et qñ folia ipsa coquunt̃ cū ordeo expellūt supfluitates a pectore: ⁊ qñ fiunt gargarismata cū succis eius curat apata vulue. Et idē auc. Ras. oleū vrtice est magis laxatiuū q̄ꝫ oleū cartami. s. qñ tu ꝯparas virtutē laxatiuam vrtice virtuti laxatiue cartami. Et idē auc. Aben Mesuay. mouet coitū qñ comeditur cū cepis. et vitelis ouorū: ⁊ qñ teritur semē eiꝰ. ⁊ ponitur sup cancrū cōuenit ⁊ de ꝓprietate eiꝰ est ꝙ laxat flegma viscosum ⁊ qñ excoriatur semē vrtice. et teritur et miscet̃ cū melle: et sumit̃ laxat fortiter. opꝫ tū ꝙ nō tangat linguā. ⁊ caput merine adurat ea. Et dosis est a. 20. granis vsq̄ꝫ ad. 30. et idē auc. Isaac. soluit humorē viscosum ⁊ ꝓuocat vrinā. ⁊ cōuenit dolori renū et iuuat coitum. et maxime si comedatur cū cepis et vitelis ouorū: ⁊ qñ bibit̃ cū semie cānabi conuenit spleni et dolori lateris.

Aui. Empl'm eius cū raffano disrumpit dubellet. ⁊ ꝯuenit duritiebꝰ et cōuenit semē eius cācro in empl'm: et sil'r eius cinis cū sale cōuenit vlceribꝰ q̄ accidūt a morsur a canis. et vlceribꝰ malignis ⁊ cācro ēpl'ꝫ eiꝰ cū sale cōuenit torsioni neruorū. et folia eiꝰ cōtrita abscindunt fluxū sanguinis ex naribꝰ. et semē eius cōuenit stricture nariuꝫ ⁊ aperit opilationes colatorij fortiter. et semie eiꝰ facto empl'o fit dētiū eradicatio facilis et ex eo empl'm ꝯuēit apatibꝰ q̄ fiūt post aures. ⁊ abstersiuū qñ bibit̃ cū aq̄ ordei et mōdificat pectus. ⁊ cū decoquunt̃ folia eiꝰ ī aqua ordei educūt hūores grossos q sunt in pectore eiꝰ semē est fortiꝰ et ipsū remouet asma. et frigidā pleuresim excitat coitū precipue semē eius cū vino et aperit orificiū matricis: qñ matrix recipit sperma. et sil'r si comedat̃ cū cepis ⁊ ouis. ⁊ qñ supponitur cū mirrha ꝓuocat mēstrua et aperit matricē ⁊ sil'r si bibatur decoctio eius cū mirrha ⁊ folia eius recētia reducunt matricē exeuntē loco empl'i posito. et soluēdo educit flegma et humorē crudū sua abstersione nō cū virtute solutiua que fit in ipsa. et oleum eius plus soluit fleg/

ma q̃ oleū cartami. et decoctio foliorū eius cū obstracis lenit ventrem ⁊ si vis vt ipsa facili⁹ soluat: accipe medullā seminis ei⁹ ⁊ cōtere ipsam cū sauich. ⁊ pice eā cū vino et bibe eā. et op₃ vt post ei⁹ haustū bibat aliquid ex oleo rosarū ne adurat guttur bibētis ⁊ qñq₃ fiūt ex ipsis collíria cū melle et supponuntur ⁊ soluunt.

Dulas bulasis.i.gña sol.	Duleron.i.vsnee.
Dulbe ara.fenugrecū.	Duligeo bulgen.idest galanga.
Dulcas faba egyptiaca. Culcasia idem.	Duliquod.i.salix.
Dulec.i.caprifoliū.	Dulon.bulosac.i.apiū₃ risus.
Duleich.ara.i.rubus.	

Arbor glandis. Cap.98. Cap. 364

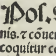

Dullos ara.la.arbor glandis.

Sera. lib.ag.c.bullos au. Gal. sapor oium partiū hui⁹ arboris ē stiptic⁹ ⁊ maxime corticis medij inter exteriorē corticē ⁊ lignū. ⁊ similiter pellicula que ē inter fructū ⁊ corticē suū. ⁊ nominat gest ⁊ abulos. ⁊ fruct⁹ quidē₃ infrigidat parū. ⁊ possibile q̄ sit i hoc sicut medicine tepide primi gradus ⁊ desiccat.

Dia. ca. de arbore glādiū. Arbor glandis tota silr est stiptica. ⁊ pellicula que est inter corticē exteriorē et lignū est magis stiptica. ⁊ similiter pellicula q̄ est inter fructum ⁊ corticē.

Pos. Sera. auc. Gal. curat nimiū fluxū sanguinis mēstruorū ⁊ sputū sanguinis. ⁊ cōuenit vlcerib⁹ intestinorū ⁊ fluxui ventris. ⁊ qñ coquitur cortex interior cum cortice fructus ⁊ folium eius congluctinat plagas recentes. qñ apponunt maxi
6. simpl. phar. ca. 116. me folia duarum specierū glādiū q̄ sunt magis stiptica. Et idem. ⁊ ego quidem congluctinaui vulnus in quodā quod factum fuit cū ense cū folio glandis postq̄ triui in petra. ⁊ posui super vulnus circuitu eius et vniuersaliter fructus eius est similis virtus. ⁊ aliquando administratur in apostematibus calidis in principio eorū ⁊ in augmento. Et idē auctor. Dia. datur ex decoctione ligni eius habentib⁹ fluxū antiquū: ⁊ habētib⁹ vlcera intestinorū: ⁊ habentibus sputū sanguinis et fit cū eis nascale mulieribus habentibus cursum matricis: ⁊ glandes similiter faciunt illud. Et ipsi quidē multiplicāt vrinā ⁊ incidūt dolorē capitis ⁊ inflant ventrē: ⁊ conferunt speciebus venenosorū. ⁊ decoctio radicis eius qñ bibitur cū lacte vaccino cōfert medicine mortifere: que dr̄ toxicū et quādo fit emplastrū cū glandib⁹ sedat apata calida ⁊ qñ fit emplastrum cū eis: ⁊ axungia porci salita confert apostematibus duris ⁊ vlceribus fraudulentis. et folium specierū arboris glādiū oium qñ terit confert apostematib⁹ flegmatib⁹: ⁊ fortificat mēbra debilia: s₃ illa q̄ dr̄ sanchalac. ⁊ qdā nomināt eā castaneā: ⁊ eustebuloc est stiptica silr ⁊ operatio ei⁹ est similis operationi glādiū: ⁊ maxime cortex interior castanee pfert illi qui bibit medicinā mortiferā que dicitur apimazan.

Dumac ara. humasum.i. acetosa lapatium. Steph.

Acetosa Cap. 365.

Umad. ara. gre. oxilopatiū. la. vero acetosa. Sciēdū q̄ acetosa apud Aui. li. ij. ꝓprio capitulo idē est qd̄ lapatiū. et apd̄ Dia. i proprio capitulo qd̄ pt₃ si legant vtriusq₃ capitula. ⁊ per Sera. c. de acetosa. verū hoc nomē acetosa cōuenit proprie illi speciei lapatij qd̄ est acetosi saporis que dr̄ fuisse cognita ab Aui. cū dicit ⁊ nō est in siluestri sicut dicunt acetositas. q. d. quā bñ noui: vnde Aui. ca. de acetosa. vocat lapatium acetū acetosam dicēs. Acetosa alia domestica: alia siluestris. Siluestris dicit sicla siluestris vñ vero acetosa est domesticū lapatium ī quo ē acetositas: quoniā acetosa siluestris vel lapatiū agreste nō est acetosum. Et ideo dicit Aui. q̄ nō ē in siluestri sicut dicunt acetositas. imo forsitan est in quadā ex ea acetositas: quia in acetosa domestica que lapatiū domesticū est: est acetositas. ⁊ subdit q̄ lapatium siluestre vel acetosa siluestris est fortior in omni re ⁊ acutior. Vnde ea tractare li. ij. c105

Dia. Quatuor dicit esse species lapatij: vt apparet in. l. lapatiū. de qb⁹ ē vna quā vocat oxilapatiū. i. acetosū₃ lapatiū ⁊ acetosa: que est duplex maior. ⁊ minor. maior est oxilapatiū. minor h₃ folia minuta cū stipite paruo seminib⁹ pleno pueniūt in virtutib⁹: sed maior efficatius operat. Ista vocabula inuenies et per aggregationē Nicasi. sed sciēdū q̄ minor acetosa ē quā moderni vocant acetosellam. Capi. ill.

Sera. lib. agg. c. humad. auc. Dia. Humad. i. acetosa: quedā eius spēs nascit in paludib⁹: et locis aquosis: ⁊ folia eius sunt dura. ⁊ h₃ sumitates acutas: ⁊ alia regalis. quā Gal. dicit insipidā in sapore: lata hñs folia silia folijs sicle ⁊ dissimilia a supradicta. Et alia est species que ē siluestris hñs folia pulcra similia folijs plātaginis. ⁊ est quarta eius species q̄ est mōtana similis lapatio siluestri supradicto stipitē habēs durū: et est nō magna habēs semina: et silr stipes eius hñs ramu/ ⁊. simpl.
los m̄ltos. ⁊ idē au. gal. lapatiū ē duarū spērū. vna ea/ capi. 68.
rū est insipida in sapore suo: et virtus eius est sicut virt⁹ sicle. ⁊ ista est illa spēs que dicitur regalis hñs folia similia sicle. est alia species lapatij quod non est insipidum: sed acetosum: cuius folia sunt dura et summitates acute. ⁊ illa est vera acetosa: cuius semē habet in sapore suo stipticitatē manifestā. adeo q̄ curat vlcera intestinoru₃ ⁊ fluxū ventris: virtus seminis lapatij regalis est debilior hac. ⁊ dicitur in libro de dieta: q̄ lapatium insipidū potest dici q̄ est sicla agrestis habēs virtutē sicle domestice vel hortensis. ⁊ propter hoc Gal. in libro de cibis capitu. de lapatio. ait siluestrem esse bletam ipsam eo similis existens non gustu solum: sed virtute hortensi blete: propter hoc ergo ego neq₃ indigeo sermone aliquo de eo cum predixerint de bleta oia āt que conueniunt lapatij acetosi nomen isinuat ei⁹ qualitatē ⁊ virtutē lapatiū gdē ergo nō vtiq₃ gs crudū cōedit sicut neq₃ bletā acetosā aūt lapatiū comedūt crudū pgnātes mulieres aliqñ ⁊ aliq puerorū ⁊ viri: ⁊ talis vocat acetose.

Pau. ca. de acetosa. est fri. ⁊ si. in. secundo. et semē eius frig. in primo ⁊ sic. in scd̄o. Cap. 54

Aui. lib. ij. c. de acetosa. Alia domestica. Alia siluestris: ⁊ nō est in siluestri sicut dicūt acetositas. forsan est in quadam ex ea acetositas. ⁊ siluestris ē fortior in omni re frig. ⁊ sic. in secundo. ⁊ semen eius frigi. in primo. sic. in secundo. In ipsa est stipticitas: ⁊ in insipida ex ea est resolutio parua: et acetosa est magis stiptica: ⁊ illa que non est vehementis rubedinis plus nutrit ⁊ hec quidem est similis endiuie: et omnis superat coleram. et eius humor est laudabilis: sed ne aliquis propter vniuersitatem scripturarū vario decipiat errore de acetosa. Sciēdū q̄ illa. l. de acetosa in aggre. Sera. inuenitur duplex qr inuenit sicut stat ip̄ sēti cap. ⁊ inuenit sic. Humad. i. acetosa. cui⁹ quattuor sunt species. Et etiā dicit auc. Gal. q̄ acetosa est duplex. s. insipida ⁊ acetosa que secunda littera est corrupta ratione ⁊ auctoritatib⁹ ratio sumitur ex proprietate vocabuli. s. acetosa cū nulla illar spērū nisi vna sit acetosa auctoritate: quoniam spēs acetose quas illa. l. ponit sunt spēs lapatij: vt dias. ca. de lapatio. q ponit illas proprie spēs ei⁹ aiens q̄ illarū vna vocatur oxilapatiū. i. acetosū₃ lapatiū: ergo nō sunt species acetose: sed lapatij de quibus vna tātum est acetosa

6.alimē. cap.47. acetosa: et illa vocat acetosa. propterea Gale. nō dicit acetosa est duplex sicut lrā corrupta dicit. Sed dicit i lib. de eduliis. q lapatiū est duplex. vnum insipidū qd ē bleta siluestris: et aliud acetosum: et illa est acetosa sicut pz in pnti ca. ergo acetose est vna ex spēbus lapatij. et nō ex spēbus acetosa cū sm pdictos vna tātū spēs lapatij inuenit acetosa. ptere a Auic. illudens illis qui ponunt plures spēs acetose. dicit sicut pz in psenti capto. Acetosa est duplex. s. domestica. et illa est lapatiū domesticū qd est acetosum. et alia siluestris: et illud est lapatiū siluestre qd nō est acetosum. Et iō subdit q nō est acetositas in siluestri: qm dicit lz aliqui ponāt diuersas species acetose: tñ nō est nisi vna spēs. s. domestica que est lapatiuz domesticū vel acetosum: qm in alio lapatio siluestri nō est acetositas: sed littera presentis capituli est optima.

Folia acetose strin gūt vētrē

Dios. Sera. auct. Dia. folia acetose quando comeduntur stringunt vētrem. et semē acetose hz stipticitatem manifestā: semen eius ēt bibitum cum aqua et vino. similiter flos eius pferūt vlcerationi intestinorum: et fluxui antiquo et pūcture scorpionis: et quando bibit eum aliquis et postea pungat a scorpione nō nocet ei pūctura: et quādo ex radice ipsi° speciei cocta cū aceto fit emplastrum curat scabiem vlcerosam et empetiginē et excoriationē que accidit in radicibus vnguium: et oportet q antequā fiat illud q fiat linitio cū nitro et aceto sup locū in sole et suspēditur radix eius super illū qui habet scrofulas et cōuenit. et quado fit nascale cū acetosa abscindit fluxū antiquū matricis. Et semē acuti lapatij coctū cum vino cōuenit dolori dētiū: et frāgit lapidē: et curat ictericiam: et puocat menstrua: et cōuenit pūcture scorpionis: et qn ipsa coquit cū vino: et fit cū ea emplastrū scrofulis resoluit eas. Et lapatiū quidē maius qd dicit regale: est eiusdez virtutis.

Eplm ex radice acetose ꝯ scabiē vlcerosam

semē ei° ꝯ dolorē dentium

Aui. Radix eius cū aceto cōuenit scabiei vlcerose et excoriatiōi in vnguis: et qn coquit cuz vino cōuenit emplm ei° albara et empetigini: ex ea fit emplm scrofulis: ita q dicit q si radix eius suspēdat i collo habentis scrofulas iuuat ea: et eius decoctio cū aqua cali. cōuenit pruritui. et sitr ipsamet in balneo est vltima. Colluitur cū succo eius in vino. et cōuenit apatibus q sunt sub aurib°. Cōfert hicteritie nigre cū vino et sedat nauseam: et comedit propter desideriū luti. ipsa et semē eius stringūt: ppie eius q magna est. Et dicit q in ei° folijs est lenitas quedā: et in semine ipsius est cōstructio. et dixerūt quidā q in semine acetose nō frixo est lubricitas et lenificatio: et radix eius trita conuenit fluxui ventris et frangit lapidem in renibus qn bibitur cum vino: et viscositas que est in ipsa cōuenit rasure intestinorū que accidit ex siccitate superflua: ipsa enim cum iuuamento quod conuenit rasure lubricat et cōuenit pūcture scorpionis: et proprie siluestris: et si administret semen eius ante puncturā scorpionis nō nocebit eius pūctura. et idem de viribus cordis dicit q confortat cor.

Radix acetose ꝯ fluxuz et lapidē renum.

Humayn. i. Joānitius.
Humariam. i. yreos.
Humatū. i. terra sigillata.
Hūbeigi. i. lapis smerillus
Hūmema. i. amomum.
Hume humme idem.
Humenati. humenati i. lintea lōga que deferūt saraceni in suis capitib°
Humida. Alfassafa. Rod hab. idem Sera.
Humilgen. i. galanga.
Hunacon. i. ozimum.
Hunayn. hunaym. i. bitumen iudaicum.
Hundebe. cicorion. arabi. vndeba. i. scariola. intuba indiuia.
Hune. i. acorus.
Hunesum. henis. henosuz i. cinis. et hunesum. i. ceterac. Steph.
Hupuphatalep. idest solatrum.
Hupuper. hupupero. cartafilago.
Hupuram. i. filiusante patrem.
Hutamus. i. cicer.

Capi. 566.

Urnam. ara. grec. malum punicum. latine vero granatum. granatū

Sera. Lib. aggre. cap. hurnā. Sunt ex eis acetosa et dulcia: et virt° cuiuscunqz illorum est secundum illuz saporem: et sapor ipsius granati totius: et granorum ipsorū est plus stipticus q̄ sapor succi eius: et pluris desiccationis. Cortex vero eius in hoc est fortior grano ipsius. et corpus granati quod cadit ab arbore est plus in hoc q̄ cortex. Et idem auctori. Diasc. omnia granata sunt boni chimi: et bona stomaco: pauci tamē nutrimenti. et dulcia quidem sunt melioris saporis: nisi qz inferunt caliditatē stomaco: q̄uis non multam inflamationē: et iō nō sunt multum cōueniētia febricitantib°: et acetosa cōferunt inflāmato: Diasco. secundū trāslationē grecam. dulcis succus cōpescit stomachi ardorē: est etiā diureticus: stipticus: anostomaticus: in vino etiam mediā virtutem hz: durū quidē ex granis granati acidi sole siccatum et puluis factum et in cibis mixtum stomachi et vētris cōpescit fluxum. infusum quoqz in aqua et potu datum emoptoicis et dissintericis medetur et fomēto adhibitum: cuius succus expressus et coctus admixto melle vulnera oris et natur procurat: pterigia: pascētia: vulnera: et recentia ad sanitatez perducit: dolorē auriū tollit: flos eorūz equitina vel quitinos dicitur: et ipse stipticus est. succus eorum castaltricus est et paracoleticus: et vulneribus tantum pōt facere quantū et malum granatum decoctū. gingiuarum et dentium reuma cōpescit. cataplasmatibus mixtus enterocellicos dicitur curare Corium mali granati tantum habet virtutem quantū equina. elixatura radicis huius arboris bibita lumbricos latos occidit. flores eius sunt constrictiui: et exicantur vt hipogstidos et similia possunt. succus mali granati recens et maturus manducat: et dulcedine sua ventrem stringit et stomachū erigit sine corio magis tamē stringit sub acidastrus: et eius flos citinama dicitur: et vehementissime stipticus est vñ et dissintericos sanat: et vulnera recentia glutinat. idem facit cortex ipsius.

Cap. 129

Lib. j. c. 137.

Radix mali granati ꝯtra lūbricos

Gal. 8. sim. phar. c. de malo granato. O i stiptica participat equalitate non tamen dominātur omnibus quedam enim eorum sunt acida: quedam dulcia: plusquam austera: et iuuamentum vniuscuiusqz eorum secundum predominantē necesse est fieri qualitatē dictum est autem in quarto horum librorum de dulci sapore et austero. vnde ex illis ē tibi sillogizare sunt aut girgata succo stiptiora et sicciora. his vero adhuc cortici qui vocantur sidia similis virtutis sunt. et idem in libro. ij. alimen. c. 23. dicit q granatum alimentuz quidē corpi exhiber omnino modicū: quare nunquaz ipsis vt alimento vtamur: sed in pharmaci parte solum.

Aui. libro secundo capitulo de granato. Illud qd est dulce est fri. ad primum et hu. in ipso. Acetosum est fri. et sic. in secundo reprimit colerā. et phibet cursum sup fluitatū ad viscera et proprie vinū eius. et in omnibus suis spēbus vsqz ad acetosum ē abstersio cuz stipticitate. Grana granati cū melle liniūtur ad vlcera fraudulenta: et eius capita et precipue ad vulnera adusta. et balaustie quidem vulnera cū caliditate sua cohercere faciūt. et dulce qdē lenificat. muzū vero est magis iuuamētum stomaco q̄ poma et citonia. sed eius granū est malū et quod de ptib° eius magis stipticū est capita sunt et grana ei° stiptica sūt. siue sunt grana dulcis aut nō dulcis. grana granati cū melle pferūt dolori auris. Cap. 320

Et sunt iuuamentum interiori nariū: ꝛ cōferunt grana granati contrita ꝛ composita cum melle alcole linita: ꝛ si granata dulcia coquantur cū vino deinde terantur sicut sunt ꝛ fiat ex eis emplastruꝫ auri conuenit aposte mati eius ꝛ iuuamentum granati ꝛ rob acetosi proprie conuenit colere. succus acetosi vngule. acetosum exas/ perat pectus. ꝛ dulce lenit ipsum. ꝛ confortant pectus. ꝛ quādo dantur in potu grana granatorū cū aqua plu uiali valent ad sputū sanguinis ꝛ ipsum totū cōfert tre mori cordis ꝛ abstergit os stōi. Granatum muzuꝫ con uenit inflammationi stomaci ꝛ dulce est conueniēs sto/ maco propter illud qd̄ est in ipso de stipticitate subtili. ꝛ acetosuꝫ nocet stōco. ꝛ cū hoc grana granati sunt ma la stomaco. ꝛ eius sanich est conueniens desiderio pre/ gnantiū. ꝛ similiter rob eius proprie acetosi. ꝛ vt fugat febriens de eo post cibum propter sitim: q2 prohibet ele uationeꝫ vaporum: est melius ꝙ vt premittat ipsum: ꝛ subleuetur materia ab inferioribus. acetosum est pluri ma prouocans vrinā ꝙ dulce: ꝛ ambo sunt prouocati ua: ꝛ grana granati cū melle cōueniūt vulnerib⁹ ani: ꝛ qd̄ acetosuꝫ est nocet stomaco ꝛ intestinis: ꝛ ei⁹ sanich ꝓuenit solutioni colerice: ꝛ cōfortat stōacū ꝛ cortex ra dicis granati cū vino extrahit vermes ꝛ ascarides ꝛ as sumitur cū sua dispōe aut sumit eius decoctio: granatū muzuꝫ conuenit fe. acutis ꝛ inflāmationi stōi: sed dulce multotiēs nocet acutas habētib⁹ fe. Et ideō virib⁹ cor dis ait: ꝙ ꝯfortat spūs epatis ꝛ potissīe granatū dulce.

Emplrm ex granatis ad apostemata ani. — *Acetosū nocet stō.*

Rabi moy. allegando Gal. granatū ꝓprietatē hꝫ miraculosam: q2 si facit cibū corrūpi in stōaco: ꝛ acetosuꝫ coquinatū cū cibo nō facit cibū in stomaco corrūpi. Radices granati acetosi valent cōtra vermes vel lumbricos qui vocant cingu/ lum vel solea in hunc modū administrate. Recipe radi cuꝫ minutarū granati acetosi ꝛ radicū repeste aā. M. i. magnum pistentur extractis prius tamen fustib⁹ exi/ stentib⁹ in predictis radicib⁹: ꝛ buliāt postea cū media quarta vini greci vel alterius vini optimi albi vsqꝫ ad consumptionem medietatis vini ꝛ in fine ponatur. ℨ. s. piperis nigri triti: ꝛ coletur per pannum ꝛ propinetur actu ca. patienti in medietate noctis: ꝛ post eius assum/ ptioneꝫ non dormiat. Dosis eius sunt ciati tres: sed die precedenti comedat semel: ꝛ in ipso die precedēti come dat semel: ꝛ in ipso die comedat hora qua consueuerūt comedere purgati. Signa hūtis in vētre predictos ver mes sunt ista: qm̄ cum egestione emittūtur semina silia seminib⁹ cucurbite. ꝛ infirmus patitur dolorē vētris et potissime ieiuno stōco: ꝛ est macilētus ꝛ mali coloris.

Radices granati acetosi cōtra vermes.

Rasis. xxij. continentis. omne granatum est bo ni chimi bonū stōco modici nutrimēti: sꝫ granatum dulce generat caliditatē modicā in stōco. et inflationē. Ideo nō valet ad calidas ꝑsonas: tū accidū ꝓfert stō inflamato. Et succus granorū granatoꝝ acci doꝝ decoct⁹ cū melle ꝓfert vlcerib⁹ oris ꝛ ani ꝛ panari tio ꝛ dolori auriū ꝛ vlcerib⁹ q̄ sunt i interiori pte naris.

Cap. ij. fi ue. capit. 304.

Bulcasim. Eben. Azarin libro q dr̄ seruitor. Granata dulcia ꝛ acria expressa cū carne sua interiori purgāt colerā: ꝛ ꝯfortāt stōm sua stipticitate. Et dosis aque eoꝝ est lib. s. cuꝫ. ʒ. x. zuccari boni. Et Sera. anc. Aben. Mesuay. Quādo acetosuꝫ sumitur confert fluxui stomachali qui accidit a colera. ꝛ sincopi que accidit ab eadē: ꝛ ꝓuocat vrinam. ꝛ cum subtilitate sue acetositatis cōfert vngule oculi quando fit collirium cum eo: ꝛ de ꝓprietate granati est ꝙ aqua eius cōfert inflāmationi que est in epate propter nimiū potum vini. ꝛ maxime amari: ꝛ acetosum ex eo ꝛ rob granati qū sumitur cum lactucis ꝓfert colore ꝛ flegma ti: ꝛ incoriat stomacū ꝛ stringit vētrem ꝛ ꝓuocat appe titū cibi: ꝛ cōfert pregnantib⁹. ꝛ sanich granatoꝝ repri mit iperuꝫ colere: ꝛ incoriat stomacū: ꝛ prouocat appe titū sua acetositate. Succus aūt granatorū simplex ē bonus stomacorū inflāmationi: ꝛ febrib⁹: ꝛ vomitui. et fluxui vētris ꝛ epatica. pregnantibus. Et qū exprimit dulce ꝛ acetosum ex eo cum carnositate interiori laxat coleram: ꝛ fortificat stomachum sua ponticitate. Et do sis eius est. lib. s. cum. ʒ. x. zuccari.

Hyusiamus. Hyusquiamus. i. simphoniaca vl̄ iusquiamus.

Hyacintus. i. vacinia vio/ la purpurea.

Hyacot. i. lapis hyacin/ thinus.

Hyalado. i. vitreū flegma

Hyalon. hyalen. i. vitruꝫ inde empiala febris ab epi qd̄ est supra: q2 vitre us hūor in exterioribus ptib⁹ corporis est i hac fe. vnde dr̄ epiale hūor mutatus i flegma: ꝛ hia lodo vitreum flegma in de epiala idest humor vi treus mutatus in fleg/ ma.

Hybirnadepicem. i. gigir naria.

Hyetos. i. pluuia.

Hydor. i. aqua.

Hynon. i. vinū. inde hyno mel. i. vini confectio.

Hypantasis. i. expositio ad solem. Joānitus.

Hyonchos. Pli. ē duoruꝫ generū vtroqꝫ caule al b⁹ ꝛ niger lactuce siles ambo nisi essent spinosi caule cubitali angulose int⁹ cauo: sꝫ q fract⁹ co pioso lacte manat. ꝛc.

Hyosiris quid est. Plini⁹. lib. 27. cap. x. versus fi.

Hypericon ꝑforata. her/ ba sancti Joā. idem.

Hipogeū. grec. sub terra/ neū occultū vt spelunca ab ypo qd̄ ē sub ꝛ ge. tra

Hypomelides sunt q̄dam poma sorbis silia quib⁹ caremus.

Hyponotica. hypōtinca. idest saporifica. Gale. in dinamidijs.

Hyposellinum grec. smir/ mon. Pli. lib. xix. capi. viij. vltra medium.

Hypuris. i. cauda equina. herba. Acur.

Hyrculus quid est. Plin. lib. xij. cap. xij. in fine.

Hyrdon. ara. est stellio vel spēs eius. Albaui.

Hyris quid est. l. yris illiri calibum.

Hysatis. i. rubea tinctorū Theo. Pris.

Hysoperide fasilinum se/ men virtutē hꝫ mixtam est enim amarum ꝛ au/ sterū ꝛc. Theo. Prisci. lib. de simpli. medicina.

Hysophiron. i. phaselion qm̄ foliū qd̄ aniso simi/ le est in faseoli pāpinos torquet capitella sunt sūmo capite tenuia ple/ na seminis melantij ꝛc. Pli. melanchion est ni/ gella. lib. xx. capi. xvij. ante medium.

Hysum. i. euiscus.

Hysurpede. i. faseolus.

Hyur. i. liquor vel hūor.

Hypia. i. tāacetū agreste.

Albert. Ma. cap. lib. 2. xxij. de scabie. vel lebracanum.

De littera I

Habent greci duo vl̄ tria ꝑ; modernos. nā. i. ꝙ ita vocāt sonare faciūt. idest antiq ve ro sm̄ qd̄ Pri. testat. e. longū sonare faciebāt. ꝓptere a ipsam eta vocāt et trāslatores latini i. e. latinū semp mu tabāt. p hāc scribit illos qd̄ ē sol. Elio tropia ꝛ similia. Aliud. i. vocāt iota cui semp supscribū tur duo pūcta sic. qū in diphtongo nō cadit. Aliud dr̄ y. ypsilon qd̄ est dem. i. tenue: q2 voce tenui profertur. cui et duo pūcta supscribuntur sic. nos. y. grecū voca/ mus hūt tres diphtōgos q̄ semper. i. sonāt. Una cōpo nit ab. e. ꝛ iota: cui⁹ hec est figura ei. Alia ab. o. ꝛ iota. sic. oi. tertia. ab. y. ꝛ iota: cui⁹ hec est figura. yi. hoc sciē dum est ꝙ nūꝙ. i. ꝓ cōsonāte apud grecos accipitur: nec etiam

nec et apud arabes: nā arabes vnū.i.solū hāt: q̄uis vt sup̄radictū est: al'r interdū sonat.i.r.e.o.additis notis. tus dicta.

Jaaps.i.cerofolium.
Jaariton.Jaatō.i.cimbalaria.
Jabroa.Jabrob.Jabroc iabroch.idest mandragora.Jabroc.Mesu.in antidotario.oleū de pomis iabroc.i.oleum de pomis mandragore.
Jacut est masculus pini. Sera.capi.picis.
Jacintus.Dia.herba est q̄ florē purpureū h̄z rc.l. iaqntus.margabare et est ēt gēma q̄dam iacin
Jacot.ara.lapis iacintus.
Jabade.arabic.iabada.i. palium.Steph.
Jaliat.i.bdelium.
Jalin.i.vitrum.
Jalion.i.ypericon.
Jamarion.iamaron.idest portulaca agrestis.
Jamen est p̄uincia iameni vel Aliamen.
Jamen.iameni.iameti est herba que vocatur prouenca vel herba tremula ¶ Cap. 367.

Crocus. Cap.175 Jamfaram ara.grec.r lati.crocus. Sera.lib.aggre.capi. Jamfaram.auctori.Dias.ille qui fortior est in medicina est nouus pulchri coloris: cui⁹ crinis vergit ad albedinē longus non fragilis plenus: qui quando fricatur r tangit manum cito acuti odoris est.

r.simpl. capit.55. Gal.r.sim.phar.c.de croco.Substantia eius terrea fri.sed q̄d vincit sup eam est compl'o cal. r in sapore eius est stipticitas pauca. Calef.in secundo: siccat in p̄rīo: vnde maturat r digerit aliquali maturatione: r q̄d adiuuat ad hoc est stipticitas parua que reperitur in eo.r est ex medicinis cōglutinatiuis r digestiuis: r nos diximus q̄ medicine cōglutinatiue r digestiue sunt cali.non fortiter cum pauca stipticitate.

Libr.j.c. 25. Dia.ca.de croco. Utilis est medicine vsui s̄z melior est crocus coriti⁹ qui fuerit recēs: r odoris boni: r colore rubeus: r modice subalbid⁹ r oblongus nō fragilis: sed plenus cuius tactu inficit magnus r qui nō h̄z odorē acutū qui ista nō habuerit signa vetus est aut infusus. Secūdus ē qui ex monte olimpo: et lita: r ex centorino qui ex locis sicilie defertur: sed hi omnes p̄ter coritiū laxe virtutis sunt: q̄uis succo abūdent: quaz maxime inficere necesse est. inuenitur aūt in Jtalia qui ēt facit ad leuia medicamenta. Coritius autē adulteratur admixto croco magnete vel spuma argēti: vel molipdena cum pondere.

Cap.130 Aui.lib.ij.cap.de croco. Melior est recēs boni coloris subtilis odoris: super cuius pilos ē pax albedinis nō plurimuz. Crocus sanus velociter tingēs non inuiscatur neq̄ frangitur.cali.est in secundo.sic.in primo.ē stipticus resolutiu⁹ digestiu⁹ p̄pter illud quod in eo de stipticitate r glucinatiu⁹. r ei⁹ caliditas est fortior stipticitate ipsius.r eius oleum est calidum.

Crocus partū acceleRat. Pos.Sera.auc.Raf.fuit mulier q̄dam que laborauit aliq̄b⁹ dieb⁹ in partu r dedi sibi in potu.ʒ.ij.croci r peperit statim. r exptus fui hoc semp.r semp fuit ita postea.r croc⁹ iebriat fortiter. Et q̄n ponit in vino letifica t adeo donec faciat in saniā excellēt letitia: r digerit cibum: r cōfortat stōm sua pōticitate.r fortificat epar r nō laudaf cerebro aufert appetitū cibi: r p̄uocat vrinā r melioraf colorem.

Croc⁹ cōtra dolorē auris. Dia.Uirtus croci est digestibil'.malagmatica stiptica r diuretica: r cū dulcore bibitus digestionē p̄stat: reuma oculoꝝ inūctus r supunctus cōpescit mixtus lacti mulieris potionib⁹ etiā intraneoꝝ facit cataplasmatib⁹ necesse miscef: matricī r ano ē vtilis ventrē stimulat: tumores sedat: dolorē auriū mitigat: aliqui dicūt ei⁹ bibitas.ʒ.iij.venenosas esse r vt facili⁹ teraf dz in sole poni: r cū siccauerit remouet r ponit in

vmbra: r si sol p̄ tpe nō ē in testa cū calefac. Radix ei⁹ cū passo potui sumpta vrinaz mouet. Est enim virtutis mictualis atq̄ minus redarguēris: quapropter lachrimis fluētibus ab oculis vel aurib⁹: r similib⁹ fluxibus cū lacte cōuenit: miscef etiā collirijs r auricularib⁹ medicaminibus vel in ore p̄stitutis silibus causis. Est etiā p̄hibēs vinolētie vexationē quā greci crapulā vocant gustu linguam submordet: r saliuā diu multūq̄ inficit. Calefacit aūt nimis r desiccat mediocriter. Et iō digerēdū aliquē h̄z sensum.r modice stipticū mitigans oēm dolorē colījs vel antidotis mixtū.hec eadē dicit Sera. de mēte Dias.licet per alia verba. Et idē Sera.fit medicina que dr̄ crocomagna cum oleo facto ex croco q̄n terunt sp̄ēs aromatice: eo fiūt inde trocisci: r meli⁹ ex eo est habens odorē bonū: r est in eo de mirrha tēperate r est graue subnigrum hūs in se lignum: r q̄n dissoluit est color eius silis colori croci multūz: r est leue r est in eo amaritudo.r tingit dētes r linguā fortiter. Et illud q̄d fertur de syria est sicut dixi. Abstergit obscuritatē visus: r p̄uocat vrinā: calefacit r maturat.r ipsum assimilaf croco assimilatione pauca: q̄r in eo est de virtute eius.r idē auct. Humayn in de tyriaca. Aqua croci p̄uocat vrinā calefacit r maturat: r crocus facit accelerationē p̄tus: r corroborat multū animū: r de p̄prietate eius est q̄ diminuit appetitū cibi r replet cerebrū et obtenebrat visum r sensus r aufert acetositatē que ē p̄pter appetitū in stō: r illā precipue que facit appetitū. Et idē auc. Cōstātini.p̄prietas croci ē q̄ letificat adeo q̄ occidit nimietas eius r quantitas ipsius ad hoc sufficiens est.ʒ.iij. — Croc⁹ destruit appetitum.

Aui.Potus eius colorē efficit bonū: resoluit apostemata: r linit ex ea herisipilla: facit sodam: r ipse nocet capiti: r bibit cū rob ad ebrietatē: r est faciēs somnū: r obtenebrat sensus r p̄fert apati calido in aure. Abstergit visum r p̄hibet fluxū ad ipsūz: r valet ad pannū: r fit ex eo alcohol ad varietatez aq̄sitam in egritudinib⁹: cōfortat cor: est letificatiu⁹: odorat ipsūz pleuretic⁹ r frenetic⁹ vt dormiat: r p̄prie ei⁹ oleū et facit anhelitū facilē: r p̄fortat instra anhelit⁹: ip̄e quoq̄ facit nauseā: r destruit appetitū.p̄pterea q̄ oppositus est acetositati q̄ est in stō: sed ipse cōfortat stōm p̄pter illud q̄d est in ipso de caliditate r p̄paratiōe r stipticitate r dixerūt quidā q̄ crocus est bon⁹ spleni: excitat coitū r p̄uocat vrinā r cōfert duritiei matricis.r eius p̄structioni: r vlcerib⁹ fraudulētis: in ipsa tū administraf cū fauo aut cū medulla cū duplo ipsius de alio q̄dā dixerunt ad p̄lixū partū: r factus est partus statim r dicit q̄ aurei.iij.de ipso interficiūt letificando. loco eius ponitur de costo equale pondus ipsius: r de spica quartū ponderis eius.r pondus ipsius de corticibus cassie lignee.r idem quarta primi.capitulo secundo ait q̄ ducit medicinas ad cor: r idē de viribus cordis ait q̄ confortat cor. — Croc⁹ cōfortat stomacum. — Croc⁹ ducit alias medicinas ad cor quarta.j.c.ij. §.penul.

Rabi.Moy.Ca.de croco: ait q̄ auget appetitum coitus.

Jsaac.Jn viatico capitulo de emigranea: ait q̄ fit emplastrum ex croco gummi arabico euforbio r mirrha equaliter distemperatis cum albumine oui contra emigraneam.

Pau.cap.de podagra.R.crocū cū vitello ouorū r oleo ro.r aquā ro.r misceaf: r cum pēna vnguatur locus podagre ex eo actu frigido. — Unguentuz p̄ podagram

Jamia.Jasis. Therata pia curatio medicamentum.
Jamsemin idest sambucus
Jamus arabi.idest bubalus.
Janairin.Janiar.idest costus.

Iana.i.fantasma.fatira.
Ianeipac.i.enula.
Ianerd.suffrig.Ianerdi.i. ad impinguandum.
Ianeidon.i. cimbalaria.
Ianeto.i.fassasa.
Ianion.i.opoponax ian tir idem.
Iantiflas.i.flos vue vitis agrestis.
Iantifilō.i.fili⁹ ante prm.
Ianti.Iantū.gingizerd. i.tapsia.
Iantū.Ianumiidē Sera. Galenus.
¶ Cap. 368.

Jagntus herba.

Iaquitus est nomē equiuocū ad lapidē flo rē ꝛ herbā q̄ sic dicit: ꝛ ē herba ẜm Dia. ha bens florē purpureū: ꝛ radicē silem bulbo ꝛ vocat aliter herba puerillis. traxit autē nomē a puero quodā nobili q in salicib⁹ in ter purpureos flores repertus est interfectus deditq; nomen herbe puer funeris.

Cap.145 Gal. 8.sim.phar.c.iaquintus. Radix bulbo con formis existēs gradus est primi quidē in sicā do secundi vero in infrigidādo iam cōplecte aut tertio incipiente impuberes: itaq; credita est custodire infan tes in vino cataplasmata: fructus vero eius remisse ab stergit ꝛ stipticat. ꝛ propterea dat ictericis cū vino sic cans quidē in tertio caliditatis vero ꝛ frigiditatis i me dio consistens. ꝛ idē ad prnianum ca. penultimo.

Iarrad.i.fassasa.
Iar fluminis ē planta silis nenufaro submersa in aq̄ ex q̄ parū apparet stipti ca ꝛ frigida cōueniēs vl ceribus fraudulētis ꝛ pru ritui. Pau.in ꝑprio cap.
Iaried.i.semen fassare. ꝛ ē fassasa. Alsonāti.
Iarin.i.erugo cāpane vel viride.
Iarius.i.flos rorismarini.
Iarsamos.i. xilobalsamū
Iartamon.i.polium.
Iarus pes vituli quid est. l. Aaron. Barba arō ser pentaria minor dragon tea minor.
Iarxalion.i.bdelium.
Iasas.i.hō stās oculis ap tis non mouēs eos.
Iascas.idem.
Iasiminus. i. iesimini.
Iasir. Iasiri.i.semen. iūci.
Iasis gerakesis.i. sanitas curaton medicamētum therapesis.
Iaspis gemma lapis ꝓcio sus multas hꝫ species.
Iatemon.bebungeū.i.ca momilla. Bebongi.
Iatis.i.dragantum.
Iati.i.medicia vel sanitas
Iatrema. Iatrena. grec.i. medicina in hijs oibus a medicina venientib⁹. i. vocalis est.
Iatria.gre. curatio. i. me dela medicina.
Iatricos grece. idest medi cinalis.
Iatros medic⁹ pollidari⁹
Iatrum.i.adarca. Gal. de sim. pharma.
Iatut.ara.pin⁹ masculus.
Iausemini. Ieusemi. i. zan bach. sambucus.
Iausur ara. opoponax.
Iaxiron. Iansir. Iausiri. Stepha.
Ibbos. yuos gre.i.gilbus giborosus. ibos.
Ibeleuche.i.cardamomū minus.
Iberido herba xeitaragi. ara. Pau. lepidū agri cardamū sceiteragi gre. sarcofagi. i. carnē come dens eo q radix eius fi stulas comedēdo curat
Ibinueris.i.aīal qō voca tur bellula.
Ibiscus.euiscus. i. altea. Cassius felix.
Ibleon est species mellis. Diasco.
Icardium. icardum. idest interior pars vl pedicu lum cuiuslibet rei.
Icor.grece.i.humor. ycο res humores. yeroides idest humore.
Icteritia dcā ab aueicte ris crocea colore. Pli. lib.xxx.ca.iij. vltra me dium. hic regius morb⁹ ꝛ arcuatus dicitur ab arcu propter colorū va rietatē ꝛ a colore auri gin me vocant. libro de doct. gre. ikteros. gera nosos alsus aureus.
Ictericos grec. Icteridos
Ictia quid est. l. ielua.
Icticos. Ictis. Ictrios. gre. i. piscis.
Ictidon.gre. pisiculus.
Ictidon. i. cornea tunica oculorum. Theophil⁹.
Ictinos.gre.i.milu⁹ auis.
ictiocolla qd ē.l. glutē dia.
Icusir vl iensir. i. oppopo nax.
Idam.ara.i.pulmentum.
Idaros.idarios gre.idest aquaticus. ydasmus hu mor ydropicorum.
Idea. Dia. folia habet oxi mirsino similia ꝛc.
Iden. quid est. l. sumac.
Idēs.i.mēta.idismon idē.
Idios.i.gladiolus.
Idoma. idema. grec. i. tu mor vel inflatio. idioma.
idor.gr.i.aq̄ ide idropisis
Idria boatrū.i.aq̄rū vas.
idromel qd ē.l. mellicratū
Idropissa. i. pix liquida.
Idros gre. sudor ydrosis sudatio li. de doct. grec.
Idroselinū. i. apiū aque.
Iduum.i. trifula. Gal. lib. de euchimia.
Ieafiden. idest vmblicus veneris.
Ielion.i.matrisilvia.
Iean.i.epatica.
Iebation.iebaron.i. bar ba iouis.
Iebasion. i. melon indus.
Iebasoli.i. litium.
Ieberne. zebrene. Step.i. mādragore. zabrocha.
Ichneumon. Plini. lib. xi. cap. xxi.
¶ Cap. 369.

Ieblech. ara. gre. cussus. lat. volubilis. Jo. Me. ca. de volubili eius plu res sunt spēs. Una dr̄ funis arborū: cui⁹ flos ē alb⁹. ꝛ ē sicut ru bea ꝛ hꝫ lac. ꝛ vocat volubilis magna. Alia ē cuius rami repūt sup ramos plātaruꝫ q̄ folia et flores hꝫ minores ꝛ dr̄ volubilis parua. Alia ē hñs fo lia subalbida lanuginosa: ꝛ hꝫ lac. Alia est hñs folia as pera sicut sunt folia citruli: cui⁹ flos est sicut ampulle ad herentes ꝛ vocat lupullus. Alia ē cui⁹ radix ē sicut fe scire sin. ꝛ magis grossa: imo est grossitudo ei⁹ in modū cucurbite maioris. Et ei⁹ stipes eleuat sup radicē suam circiter cubitos duos. folia ei⁹ sunt stricta pua in modū sagitte alate q̄ ex leui cā fluūt. ꝛ hꝫ lac. ꝛ vocat dñs la cticiniorū ꝛ ex ea fit scamōea. l. scamonea. Melior dua rū ſpērū primarū est magna hñs folia in modū sagitte alate. Melior ē q̄ orit i locis tēperatis remotis ab exes su ingt Dia. magna est equalis. decliuāt tñ ad ca. ꝛ ē sic. scdo. resolutiua: maturatiua: apitiua: abstersiua: ꝛ solu tiua. Lanuginosa vero cal. ꝛ in excessu vlceratiua ꝛ in cisiua. Sagittalis ꝓo cali. ꝛ sic. in scdo. dixit. Gal. i pri. tertij. lac vero ei⁹ in fine tertij ꝛ ē acris vlceratiua ꝛ ei⁹ acrimonia nō ē in vehemētia lacticiniū maioris ꝛ est in qualibet eius pte plāte acuitas ꝛ serositas: sed plus in lacte ipsius ꝛ est i ea abstersio ꝛ resolutio ꝛ ista ē scamo nea. Lupullus vero est equalis ad frigiditatē decliuās ꝛ dicitq; est in pricipio primi: ꝛ ē veri⁹ ē aūt sedatiu⁹ do lorū calidorū extinctiu⁹ inflāmationū ꝛ lenitiu⁹. Recti ficatio magna apit orificia venarū: ꝑpter q̄ miscēdū est aliqd ei ex dragāto mastice ꝛ recti⁹ qō vigorat opa tionē eius est aqua casei cuꝫ spica ꝛ mastice. Ex sagitta li autē nō ꝑpinat ad soluēdū nisi coagulū eius. ꝛ ē sca monea lanuginosa vero prorsus vitāda solutione enī educit sanguinē ꝛ est venenum.

Volubi lis. Ca.xxij.

Gal.6.sim..de volubili virt⁹ huius plāte ē dissolutiua. Cap. 127

Sera. lib. aggre. plures sunt spēs volubilis volu bilis: cussus arsin. athin: ꝛ Lebleb. Cap. 41.

Lupull⁹ mūdat sā guinem.

Pol. Lupullus ꝓo aspa educit cōlera citrinā ē aliq; ꝛ mūdificat sanguinē ab ea: ꝛ clarificat ipsum: ꝛ sedat iflāmationē ei⁹: ꝛ affert ei iuuamētū ma gnū ifusio ipsi⁹ in aq̄ casei: et syrup⁹ ei⁹ remouet hicteri tiam et aquam parum vtuntur administratione eius medici nostri temporis cum sit medicina bona. Et ip sa quidem et succ⁹ ei⁹ cū sanich ordei sedat dolorem ca pitis calidū: et cōuenit calefactioni stomaci et epatis et syrupus eius cōuenit febribus colericis et sanguineis.

Magna

Magna vero solutione educit coleram adustā cum facilitate ꝛ aperit opilationem epatis ꝛ meseraicarum et conuenit victeritie cū succo apij ꝛ endiuie aut cū aqua casei ꝛ ꝯuenit apati calido. extrīseco ꝛ ꝓprie cū sanich oleorosa. ꝛ aceto ꝛ sedat sodā antiquā ꝛ ꝓprie cū oleo rosa. camomille: ꝛ succus eius est ex eis que sanant vlcera in aure ꝛ est ex medicinis pectoris ꝛ pulmonis mūdificans ea a superfluitatibus. ꝛ conuenit asmati valde fe. lōgi temporis ꝛ proprie fe. opillationum ꝛ eis quarum materia est colera citrina. ex radice vero sagitalis fit emplastrum cum oleo ro. aut camomille. ꝛ sedat sodam frigidam antiquam ꝛ curat emigraneā. dosis potio magna in decoctione est circiter. ʒ. iiij. lupulli vero infusionis in aqua casei potio est lib. j.

Jecur. i. epar. vacuū inuenitur.
Jegar. iegari. idest baucia vel daucus agrestis.
Jelanebin. ielaniabin idest mel rosatum.
Jebinnari. Jebercenari. i. balaustia.
Jelben. Julben. i. speta. Albani.
Jeiunuminteſtinū est ſm a stomaco. s. post duodenuȝ sic dictū eo ꝙ semp
elbulb. i. Alulbul. bau ꝫ cia agrestis vel mercurialis. Albulbub.

Balsamum. ℭ Cap. 570

Jeleſſeȝ vel yeſſe. ara. gre. ꝛ lati. balsam⁹ Sciendum ꝙ balsamus dicitur arbor balsami. balsamū vero dicitur oleum vel gūmi quod melius est dicere. Nam non ē oleum vere qđ probatˀ multis exemplis. primo eo ꝙ videmus adherere labijs vulnerū ligni ei⁹ a quo emanat. ꝛ facile de panno eo infecto lauatur.

Dia. Balsamū. Romani piter greci balsamū dicunt: arbuscula est balsamū: que viole aut licij: quod pizanta. i. buxea spina esse dicitur: magnitudine crescit. Rute folia habet: multo tamen candidiora: perpetuaqꝫ fronde magis virentia in Judea. eiusqꝫ cōualle quadā tamē: ꝛ in egipto nascitur. differt in suo genere asperitate: lōgitudine: ꝛ gracilitate. vocaturqꝫ qđ in eo tenue cōmosumqꝫ est: q₂ facile ob gracilitatē suaȝ metitur: euterbyston. quasi facillime messis: Quod autem oppobalsamum. i. balsami liquorē dicunt: ardentissimo canis estu excipitur. secta ferreis vnguibus arbore: fluitqꝫ exiguus. nec copiosior quotannis sex. septeȝ ve congijs colligitur. reprendit quo loco nascitˀ ad pondus eius argento. Probatur recēs balsami liquor qui firmo ꝛ sincero odore fit. nec accido sapore sentiat: qui itidem citissime penetret: liuorem habeat. ꝛ linguā leniter adstringat ꝛ erodat. Adulteratur multifariaȝ balsami liquor. siq̄d ē illi vnguētū aliquod miscēt: quale terebintini ligustri: lentisci: lilij: ballani: ꝛ metopium est miscēt ꝛ ex mirto ligustro ue cerā liquidā illi subigētes verūtamē facilime deprehendit qui viciatus erit balsami liquor: lane. n. vestie instillatus qui sincerus est: tum ablutus nec maculā: nec macule vestigiuȝ reliquit: adulteratus vero inheret: idē. lacti instillat⁹ id coagulat: qđ adulteratus non facit: sincerus preterea lacti: aque ve infusus disijcit quod primū lactis modo albescit: adulteratus olei mō in fumo fluitat densaturqꝫ ꝛ stelle modo radiatur. quin etiā sincerus vetustate crasceceȝ bonitatem suam amittit: fitqꝫ a se ipso deterior: falluntur itidem qui sincerū balsami liquorem eum putant esse q in aquam conductus primū descendit disiectus ꝛ sparsus emergit: Arboris vero balsami materia quā xilobalsamum. i. balsami lignum. greci dicunt probatur recens: q̄ gracili sermento: rube⁹ ꝛ odorata est: exiguoqꝫ liquoris balsami odore spiret. in semine balsami nam ꝛ huius necessarius vsus est: Eligito ruffuȝ: plenum: grā de ponderosum: feruidū in gustu: mordicitatis mediocri balsami liquoris odore. Adulteratur balsami semē semine yperico simili quod ex petra palestine opido affertur. deprehenditurqꝫ quod grandius: inane: inefficax: ꝛ in gustu sapore piperis est vires in tota balsami natura efficacissimas habet liquor: Egregia ad calefacien. potestate exteritqꝫ claritati oculorum officiunt: muliebrib⁹ refrigeratis locis medetur cum ceroto ex rosa facto oppositus trahit idem menses: secundas: et fetus: soluit infictus in accessionib⁹ febrium cuȝ tremore algores. sordida purgat vlcera. Potus vrinam ciet maturat ꝛ cōcoquit: Angustijs spiritus accomodatus est: ꝛ cuȝ lacte hijs qui aconitū biberint: nec minus etiā venenatorū morbis⁹ miscetur idē ac opis malagmatis ꝛ antidotis habetqꝫ in vniuersuȝ vires balsami liquor efficacissimas: post illum semē: minimas aūt lignum: bibitur balsami semē vtiliter in laterali dolore: quē pleuritini greci dicunt. Bibitur eadē vtilitate pulmonarijs tussientibus coxendicis dolorib⁹: comitialibus: vertiginosis: non nisi recta ceruice spirantibus: terminib⁹: vrine angustijs. ꝛ venenatorꝫ morbibus: sufficiūtur eodeȝ semie icenso vtiliter femine muliebresqꝫ locos apit isciderībus decoct⁹ eius: ꝛ humores ea pte ꝓritat. Habet lignum easdē seminis vires: minus tamē efficaces succuritqꝫ in aqua decoctū mox potū cruditatib⁹: torminibus venenatorꝫ morbi⁹ vrinaqꝫ cit. Idē capitis vulneribus cum trita yride accomodatum est assulas ossiumqꝫ extrahit spisandis postremo vnguētis miscetur.

[Left margin: Balsamum.] [Left margin: Probatio recentis balsami.] [Left margin: Xilobalsamū. i. lignū balsami.] [Right margin: balsam⁹ mēses fetus ꝛ secūdinas cit.] [Right margin: ꝯ tussiȝ ꝛ epilēsiaȝ]

Cap. 160

Sera. lib. aggre. cap. ieelessem. magnitudo arboris eius est sicut magnitudo arboris grani viridis ꝛ sicut arboris bacares. ꝛ habet folia similia folijs rute nisi q₂ sunt albiora: ꝛ est in regiōe iudee versus occidentem ꝛ diuersificat in longitudine ꝛ breuitate gracilitate ꝛ grossitudine. ꝛ est quidaȝ subtile simile capillis qđ inuenitˀ in arbore balsami ꝛ nominatur balciton q₂ est viride. lignū vero eius dicitˀ xilobalsamum ꝛ semē carpobalsamū. ꝛ gūmi eius vel oleū lac vel succus eius oppobalsamuȝ. Colligitˀ aūt oppobalsamuȝ in diebus canicularibus. Nam vulnerantur rami ꝛ stipites huius arboris in pluribus locis cū instrumēto ferreo qđ egrediē ab eis est parū summa enim eius qđ colligitˀ ex eo omni anno est. a. xl. vsqꝫ ad. l. rotulos ꝛ venditur in loco vbi nascitur pro pondere duplo ex auro. Melius autem ex eo est nouuȝ fortis odoris nihil habens acetosi. calefacit ꝛ desiccat in tertio.

Sal. 61. simpli. balsamus desiccat ꝛ calefacit in. ij. gradu. ꝛ est cum hoc subtile. ꝛ ꝓpter subtilitatem eius est odor eius bonus: sed oleum ipsius ē subtilius in virtute sua q̄ planta eius: ꝛ nō ē in ipo tāta calefactio q̄tū multi extimāt ꝛ hic est error de cā sue subtilitatis. Sed fruct⁹ ei⁹ ꝛ ē carpobalsamū virt⁹ est eiusdē generis nisi ꝙ ē min⁹ subtilis oleo ei⁹. ꝛ idē ad prīnia nū oppobalsamū lacbrymū est arboris quē balsamuȝ appellam⁹ similis melogranato. ramose: ramis tenuibus ꝛ ex albidis qui xilobalsanū dicunt: que folia habȝ similia cruce: hec ipsa arbor in india tantummodo crescit: aliqui tamē ꝛ in iudea dicūt ꝛ fructū affert aliquatenus oblongum circa medium vastorem ꝛ quasi ventrosum: ad capitula vtraqꝫ subita deductū: rubicundū valde grauū ꝛ plenū ꝛ si frangatur mollem ꝛ si masticetur similiter vt piper mordētem. ꝛ suauiter redolētē quē carpobalsamū dicimus: hui⁹ ergo arboris lachrymum colligitur vere vsqꝫ ad autūnū. inciditur autē ipse truncus in aliquot locis. Et ipsi ramuli. ꝛ sic vasella supponūtur. que lachrymū fluentē expiāt. quod ipsum aliquot coloribus videtur. Uerū est optimuȝ quod re

tens. et sincerum. et exalbidum est austere: et odore graui et acuto. et nō acriastro: et quod aliqua lēitudine linguā submordet. sequēs est quod est colore subrusso. et quasi glutinose distillata: digito leue etiam aspectu gratum. Tertianū autem quod est tenue valde et plucidū. Omne aūt oppobalsamū quod vetustatē accipit fit subrubeum et reastrū et siccū verū optimum est sincere: quod cū aqua mūda instillat nō ptinus diffundit. sed minus sublidet. postmodū totā aquam exalbidam facit lacti autem admixtū: in caseum illud abstringit vt coagulatum Item i vestimēto albo aut mundo instillatum maculam non facit: quod. n. sincerū est in summa aqua diffundit et supnatat et prout oleū quasi pillulas ostendit. Nā vires hz aliquaten⁹ acriores: que viscide ex calefacere et

Ca. 288. relaxare efficaciter possunt: Et idem ad paternia. xilo balsamum ramuli sunt arboris que balsamus dicitur. tenues et exalbidi suauiter olētes. gustu et virib⁹ acres et calefactorij et relaxantes.

Capi. 85. **Aui.** li. ij. c. de balsamo. Est arbor egyptia nascens in loco qui dicitur oculus solis tantum cuius folia et odor rute similantur: sed tamen ipsa declinat ad albedinem et ei⁹ statura ē sicut arboris euisci et eius qdē oleū est melius semine ipsius. et semē fortius ligno ipsi⁹ in omnibus modis. eius vero oleum sumatur ita incidatur cum ferro. post ortū ascerabe et aggregetur qd de incisionibus resudat cum cotto et neqꝫ pertransit in anno quod est a. 50. vsqꝫ. ad. 60. lib. Experientia olei ipsius est congelatio lactis statim cū super ipsum distillat. permixtio eius cum aqua et inspissatio ipsius et conseruatio sue soliditatis in aqua et ablutio ei⁹ a toto. et subtilitas odoris eius. adulterat aūt cū oleo de pino et oleo de mastice et cera dissolutiuis in oleo de alchāna. et qd ex eo melius est: est recēs. grossum aūt et vetus nō habet virtutem ei⁹ lignū est ca. sic. in scdo. semen ipsius calidius eo parum et oleū eius est calidius vtrisqꝫ et est in

Lib. 12. c. xxv. pricipio tertij: et nō ē i ipso de calefactiōe qd existimāt. **Pli.** ca. de balsamo. Arbor in iudea iter terminos xx. iugerum erat. postea autem cū romani eadem regione potiti sunt a latissimis collibus ppagata est stirps eius similis viti folia similia rute sed albidiora semperqꝫ virētia lignū eius xilobalsamū dr̄ fructus siue semen carpobalsamū: lac: siue succ⁹ oppobalsamū eo qꝫ lignū eius ferreis vngulis percussam per cauernas guttatim distillat. Cui⁹ gutta adulterat permixto ciprino oleo vel melle: sed sincerum probatur a melle si lac coagulauerit. ab oleo si instillatū aque aut mixtum nō facile fuerit resolutum: preterea si veste puro balsamo tacta et lota nō fuerit maculata sincerū ē. Adulteratum quidem neqꝫ lac coagulat et vt oleū aque supernatat et vestem maculat. Balsamū aūt si purū fuerit tātam vim hz vt si sol icāduerit sustineri i manu nō possit

Posse. Opobalsami. ℈. j. datus cum vino superfluitates matricis mundificat fetum mortuum educit et mēstrua prouocat. bōbice intincta et supposita conuenit ad dissuriam et stranguriam et lapidem vesice. si etiā fuerit opilatio ex frigido humore detur cum vino: vel virga prius madefacta ex aqua calida erecta

balsamū cōtra illiacā et dolorē stōi. inflata injciatur cum oleo muscelino vel nardino. Contra dolorē illiacū vl' stomaci frigidū det oppobalsamū modicum cum vino tepido. Contra omnes passiones capitis ex frigiditate detur cū appropriato aliquo passioni conueniente. Contra cicatrices remouendas ma defiat cera cum oppobalsamo et ponat supra cicatrices per. x. dies quia cum cera potest tandiu seruari et sic. p xl. dies fiet si fuerit necesse. Contra quartanam quotidianam facta prius purgatione detur cum vino. Contra tinnitum aurium ex humiditate parum instilletur. Contra dolorem dentium ex parte dolenti aliquātulum in aurem distilletur. corpora mortuorum incorrupta cōseruat: quia quātum dissoluit tantū cōsumit.

Sera. auc. Gal. Opium balsami est bonum et substantia eius subtilis calid. et sic. in secundo. Balsamū quoqꝫ est subtilioris virtutis qꝫ arbor granū vero eius est maioris subtilitatis qꝫ oleum. Idem aucto Dia. Balsamum astergit tenebrositatem visus et aufert frigiditatē matricis quādo fit nascale cū eo cera et oleo et expellit secundinā et fetum: et qñ fit inunctio cum eo p hiber rigorem et mundificat vlcera sordida. et quando bibitur prouocat vrinā est bonū asmati. et quando bibitur cum lacte est bonum qui bibit toxicū et quē momordit aliquod animal venenosum et forti⁹ quod est in balsamo est oleum eius. et post ipsum granum deinde lignū grana vero eius qñ bibuntur conferūt pleuresi et apostematica. in pulmone et tussi et epilēsie et opilationib⁹ et anhelosis et non potentibus anhelare valet in stranguriam lignum eius confert dolori matricis quādo fit sessio in decoctione eorum. balsamū cōtra tenebrosi tatē vis⁹.

Aui. Balsamum aperit opilationes et conuenit vlceribus grossis mundificat vlcera et proprie cum yreos et extrahit fracturas ossium. confert sciatice bibitum. et bibitur eius decoctio propter spasmū cōfert vlceribus capitis et mundificat caput ipsum et conuenit epilēsie et vertigini et abstergit pamiū ipsum et ei⁹ oleum lignū et semen conferunt dolori vtrunqꝫ laterū et conuenit asmati grosso et stricture anhelitus et dolori pulmonis et conuenit semen eius peripleumonie frigide et tussi et similiter ipsius oleum et ad summū est iuuamentū viscerum que sunt supra mirach confer debilitati digestiōis et ipsius malitiā decoctionis dissoluit et mundificat stōm et confortat epar et confert dolori pūgitiuo et cōuenit dolorib⁹ matricis et exiccat humiditates eius vaporatū et bibitū cōuenit frigori ipsius et extrahit embrionē et secūdinā cōuenit cum ex eo fit suffumigatio oibus doloribus matricis et ipsi⁹ decoctio aperit os matricis: et cerotū ex ipso cum oleo rosato et cera cōuenit frigori matricis: et est iuuamētū difficultati vrine: et oleū aufert rigores resistit venenis et cōuenit morsui vipere et eius oleum cōuenit iusquiamo cum bibitur cum lacte et venenosis et proprie scorpionib⁹.

Jelet elcayn. idest ypoquistidos. vl' barba hircina ex quo fit immo ex fūdo qui in radice eius orit.
Jelnarū. iulinar. idest balaugia.
Jelse. i. duricies palpebrarum. qz qñ vix palpebra nō eleuatur.
Jemac. cuccute.
Jmactō. iemariō. i. vsnee.
Jemarion. Jemari. i. flos mali granati siluestris.
Jensicaria. Jemsitriaria.
Jemincaria. i. yerapigra.
Jemeris sunt electuaria. multe amaritudinis.
Jenaflos. i. polium.
Jenaitō. Jenaitō. i. filius. ante patrem.
Jenari. i. balaustia.
Janeta sūt ellectuaria boni saporis siue solutiua. siue non.
Jenar. idest prassium.
Jeniabin. i. cimbalaria.

Cap. 371.

Jensis ara. vl' hensir. gre. panax. eraclea latine oppoponax. Oppoponax. Ca. 262.

Sera. lib. aggre. ca. iensir. auc. Dia. arbor oppoponacis plantat i ortis et pomerijs. et est plāta habens folia aspera sicut ficus non magna et spansa super terram viridia rotunda et diuisa in quinqꝫ partes similia folijs ficus in sua similitudine et stipes eius est longus similis stipiti galbāi albus super quem pili albi similes puluери albo in cuius

circuitu sunt folia pura ⁊ in summitate ei⁹ sunt capitella similia capitellis aneti in quibus sunt flores croceum colorem habentes: ⁊ habentes odorem bonum: ⁊ habet semē odoriferum ⁊ radices multas egredientes ab vna radice grauis odoris solida super quam est cortex grossus amari saporis quod autē ex semine huius plāte est melius: est illud qđ est sup stipitem. Nam illud qđ reperit sup herbā nō est tante bonitatis. ⁊ ex radicib⁹ eius melior est illa que est alba sicca que non est rugosa pungens linguā qñ gustat ⁊ odorat ⁊ colligitur gūmi album ab illa qđ oppoponax dicit in hunc modum. foditur terra circa radicē eius in estiuo tempore ⁊ externunt folia in fouea iuxta radicē deinde vulneratur radix ⁊ stipes eius donec appareat cor eius. ⁊ tunc emanat lachrymus currens super folia ⁊ quādo desiccatur fit color eius exterior croceus. ⁊ melius oppoponax ē amarum interius album ⁊ exterius croceum adherēs manui facile frangibile qđ cito dissoluitur grauem habens odorem ⁊ pinguem. illud vero quod est nigrum est malum. similiter ⁊ molle. Nam tale est adulteratum sed cognoscitur. nam quando ponitur in aqua ⁊ fricatur digitis dissoluitur cito si est bonum ⁊ fit sicut vnguentum: aliud vero non facit hoc.

Cap. 34. de panaco. ⁊ ad p̄rnia. c. 197.

Gal. viij. sim. phar. de panaco ex hoc fit oppoponacū radicibus eius ⁊ geminibus abscissis. ē autem oppoponax calefaciens ⁊ molliens ⁊ diaforās ponitur in calefaciendo quidē in tertio: in siccando aūt ex secundo. Cortex vero radicis siccatiuum similiter ⁊ calefactiuum est pharmacum sed minus q̄ꝫ opus ac etiā habet quid abstersiuum. quo circa vtimur eo ad nuda ossa ⁊ male morigerata vlcera. sufficiēter ergo omnia talia carnoseat abstergendo simul ⁊ desiccando ⁊ non valde fortiter calefaciēdo quibus omnibus indicat ꝙ debet carnosare vt in libris terapeutice methodi monstrauimus. fructus vero eius ca. existens menstruorum ductiuum pharmacum. assueuērunt autem nescio qualiter nō panacos sed panacum nominare hanc herbā.

Nō ē plinij sed eū videin. c. de pāace lib. xij. c. 26.

Pli. cap. de oppoponaco. Est succus panacis ⁊ cuiusdam speciei ferule cui in stipite similat: dicitur ab opos qđ est succ⁹ ⁊ panax panacis qđ est nomē illius speciei ferule ⁊ cuius stipites ferule similantur coloris paleais ⁊ eleuant super eum flores odoris boni coloris aurei ⁊ sunt ꝑm semitā floris aneti ⁊ faciunt cultores eius incisuras paruas inter radicem ⁊ eleuationē dorsi eius circiter palmum mediū ⁊ egreditur humiditas aurea que coagulatur ⁊ est oppoponax.

libr. iij. c. 51. de panace heraclio.

Dia. ca. de oppoponaco succ⁹ est herbe q̄ panax dr̄ cui⁹ stipes silis ē in multis ferule ⁊ nascit locis asperis ⁊ lapidosis: colligit aūt ipse succus calidi ter medijs estibus. terra q̄ est circa radicē cauat deinde folia ipsius sternūtur in girū. ⁊ sic ipsa radix in oblōgū ⁊ in girū incidit: ⁊ sic qđ decidit in folia siccat ⁊ mirrhe accipit colorē. ē aūt oppoponax colorē croceū habēs deforis: deintus album: ⁊ gustu amarū odoris grauis leuis: pinguis: fragilis: ⁊ citius se separās. Niger vero ⁊ mollis inutilis ē q̄ adulterat armoniaco ⁊ cera q̄ ꝓbat si digitis cū aq̄ fricaueris. Nā si īteger fuerit vt lac soluit si non vt viscus fiet. est calidus malactic⁹ leptintic⁹.

Aui. lib. secundo. c. de oppoponaco. est arbor que nō eleuatur a terra ⁊ similantur ipsius folia folijs ficus: ⁊ sunt vehemētis viriditatis rubea incisas habentia partes rotunda: ⁊ eius crus est sicut cucumeris super quod sunt pili puluerulenti. ⁊ eius folia sunt parua valde super cuius extremitatem est corona similis corone aneti. ⁊ eius flos est citrinus ⁊ folia floris sūt boni odoris ⁊ vene ipsius sunt plurime. ramificantur a radice vna grossum habentes corticē ⁊ interius ē odoris grauitas. eius aūt gūma extrahit cum incisione sue radicis in primis cum crus apparet. ⁊ quādo fricat est eius incisio ꝑm colorem croceū. que autem huic speciei similiter numerat de speciebus oppoponacis. sed crus ad minus eleuat cubito vno: deinde ramificat sicut folia feniculi sed est debilius quod in radice eius melius ē est illud quod est albū mordicans linguam in quo non est ꝯctio boni odoris. Et quod ex gūma eius. ⁊ ex fructu eius melius est illud qđ est supra crus terminum mediū melius est illud qđ est valde amarum ⁊ intrinsec⁹ albū ⁊ extrinsecus croceum frangibile qđ dissoluitur ī aqua Nigrum vero leue est adulteratum cum armoniaco calide. ⁊ sicce. in tertio.

Pos. Sera. auct. Gal. Radix eius ē medicīa que desic. ⁊ cal. ⁊ in hoc est melior q̄ꝫ ipsum oppoponax. Cortici aūt eius inest virtus abstersiua ⁊ valet cōtra ossa denudata. ⁊ nos q̄dem vtimur in medicinis vlcerum frauduleutorum: q̄ꝛ generāt iste medicine carnes fortiter. ⁊ hec medicina abstergit ⁊ desiccat ⁊ nō calefacit fortiter. ⁊ his proprietatibus egent medicine que debent generare carnem. Sed lac huius plante est oppoponax. desi. ⁊ calefa. in tertio. et ⁊ mollificat ⁊ resoluit. ⁊ hoc facit qđ est nouum: q̄ꝛ non potest esse pingue ⁊ mollificatiuū nisi illud qđ est nouū ⁊ hoc ꝯtingit de bdelio: armoniaco: ⁊ galbano: ⁊ dixit in epistola ad glauconē qñ memorauit ei de apostemate duro quod erat in puero: ⁊ misceri medicinis illius de oppoponaco illud quod erat magis nouum. nā nō potest esse pingue ⁊ mollificatiuum ex eo nisi nouum. Et auctorita. Diasco. quando datur de eo in potu cum mellicrato aut cum vino cōfert rigoribus febriū periodicarum cōcussionib⁹ neruorū doloribus laterū tussi: distillatiōi vrine ⁊ scabiei vsnee: ⁊ si administratur dissolutum cū melle prouocat menstrua ⁊ corrumpit fetum ⁊ resoluit inflatiōes matricis ⁊ durities eius ⁊ qñ ponitur cum melle super sciam confert dolori eius ingredit confectionis medicinarum oleorum ⁊ vnguentorꝫ que fiunt ad podagram. ⁊ in medicinis fode: ⁊ qñ ponit sup apata que dicuntur carbunculi aperit ea ⁊ maxime cū passulis ⁊ quando fit emplastrum cum eo ⁊ oleo cōfert podagre. ⁊ quādo fit collirium cū eo acuit visum: ⁊ qñ ponit in corrosionibus dentiū sedat dolores eorꝫ: ⁊ qñ miscet cū tantundē picis fit emplm̄ conueniens ⁊ iuuamentum multū morsui canis rabidi. Radix vero plante huius qñ abraditur ⁊ supponitur mulieri expellit fetum ⁊ sanat vlcera antiqua ⁊ quādo terit cum melle et fit emplm̄ cum ea vestit carne ossa denudata. Semen eius qñ datur in potu cum absynthio prouocat mēstrua ⁊ qñ datur in potu cum aristo. lon. est conueniens morsibus venenosis quando bibit cum vino conuenit suffocationibus matricis. Et idem auc. Aben Mesuay. cōuenit ad ea ad que iuuat. armoniacum. ⁊ dosis est. a. ʒ. s. vsq₃ ad aur. j. ⁊ ꝯuenit neruis. ⁊ conuenit vlceribus qñ miscet vnguentis ⁊ laxat ventrem quando miscet cum alijs medicinis ⁊ conuenit colice ⁊ expellit vētositates grossas corpore ⁊ extrahit humores crudos ⁊ resoluit dolorem iuncturarum.

oppoponax bibitū ꝯ rigores febrium.

Emplm̄ ex oppoponaco ꝯ podagram.

Aui. Est autem resolutiuū vētositatū lenificatiuum abstersiuum lenificat durities ⁊ bothor: eius radix ē ad medicandū ossa nuda: cū melle est cōueniēs vlceribus antiquis ⁊ igni persico: ⁊ qđ super ipsum est etiam vulneribus ⁊ bothor ⁊ ad summum omnes partes eius conferunt vlceribus fraudulentis ⁊ bibitur cū aqua ⁊ alcar atim ⁊ cum vino propter contractionem lacertorum ex percussiōe. quidā vero dixerūt ꝙ ipsum

oppoponax resoluit vētositates

est malum neruis. et videtur q fit malum neruis sanis: siue humectatis et est conferens sciatice et bibitur ad ipsam succus eius et remouet lassitudinē et conuenit dolori iuncturarum omnium et podagre more emplastri superpositum. confert corrosioni dentium cum eo impletur et sedat dolores eorum et conuenit sode epilensie: et matri infantium acuit visum: et fit ex eo collirium: ex folijs eius fit emplastrum super dolores lateris et opponacum conuenit dolori vtrorunq lateruz et tussi cū sunt frigidi eius succus conuenit duritiei splenis more emplastri suppositum et bibitum cum aceto. ponuntur enim ex eo decem auri in duobus vrceolis musti et clarificatur post duos menses et puenit spleni valde et multum hoc conuenit hydropisi lenit duritiem matricis et conuenit guttationi vrine et auellana vna ex eo bibit cū aqua calida ad prouocandū vrinā et mēstrua et iuuat matricem frigidā et eius fructus abundare facit menstrua et proprie cuz absynthio et interficit fetū et ppria radix eius. ipsa nāq facit abortum supposita et bibita et conuenit prefocationi matricis et extermінат ventositatē et duritiem eius et cōuenit colice et soluendo educit crudum humorem: et conuenit pruritui vesice si bibitur cū aqua cartami ad rigorem et feb. periodicas: ex eo cum pice fit emplastrum bonum morsui canis rabidi cuz aristologia ad puncturas bibitum est tyriaca: et similiter eius succus. loco eius ponūtur ficus: et extimo q armoniacum est ei propinquum.

Jentuz. Jātū. i. rapsia ara.
Jera. i. sacra inde yerapigre. i. sacra amara. yerapikra. gre.
Jeraboranū. Diasc. quam multi peristerion.
Jerag. ara. i. locusta. lib. ō doc. arabi.
Jeraficaria. i. yerapistra. Haly.
Jerificaria. i. yerapigra.
Jerām. Jerasnou. i. cretanus maritus.
Jeramc. Jeramia. i. radix arthemisie.
Jeram. Jeranam. idest crista galli.
Jerania. i. arthemisia.
Jerax. idest astur vel accipiter.
Jerax. grece astur vel accipiter. Isirānus li. ō doc. gre. i. vocali nō psonāte
Jerdhe. ara. panis valde mollis.
Jereborana. idest sacra et est cērrum galli. berbēa et scribit per. g. l. gereboranuz iereobrani vocani. grece. segmen. i. sacramen romane quia i expiādis templis et sacrificijs et in adurationibus cōfederationū hac herba vtebat. Titius liuius in primo.

Cap. 372.

Eruca. Jergir Jergit. Jeir. ara. gre. euzoniū. la. eruca. Ei⁹ due sūt spēs et domestica et siluestris Et ambe sunt omnib⁹ note. ca. ē et hu. i secūdo. domestica minoris efficacie q̄ siluestris vsui medicine competunt semina sicut folia.

Capit. 8. **Pli.** libro. xviij. Eruca quoq et nasturciū velesta te vel hieme facillime nascuntur. Eruca preciue frigoris cōtēptrix diuerse est q̄ lactuca nature. cōcitatrix veneris. Jecirco iungitur illi tere in cibis.

Posse. Habet virtutem consumendi ad incitandum coitum ad stranguriam et dissuriam et paralesim valet decocta cum carnibus. Contra predicta puluis seminis eius cum cepe dequoquatur et deiherba ipsa decocta in vino et renibus cataplasmata libidinem excitat. pectini imposita. vrinaz prouocat puluis seminis eius cum melle et vino conficitur qui cataplasmatibus renibus libidem incitat.

Gal. ij. alimento. cap. 51. est cal. et humi. in secundo et ipsa quidem generat sperma et ventositatē et iō facit erectionez virge. et calefacit poterter hoc olus vt neq solum comedere ipsum fit facile si nō mixtū cū folijs lactuce: sed et sperma generare creditū est et impetus ad coituz excitat. doloratiuū aūt capitis est magis si qs ipsum solum comedat. Sed idem in. vj. de sim. medicina. c. de agnocasto dicit q est cali. et sic. Naz dicit q agnus castus nō est generatiu⁹ spiritus vaporosi sicut eruca. Sed propriuz est eruce habere vim in caliditate et sic. non tamen agnocasto similis est paulo nāq deficit in ambobus. Nam cal. quidē et sic. est eruca. differt tamen permixtione qualitatis ei et virtutis. Capit. ij.

Sera. auct. Habix. dicitur eruca quasi vrica q ignite fit virtutis et in cibo sepe sumpta veneris incendium moueat: cui due sunt species vna vsualis: alia agrestis que acris est virtutis. vtreq autem veneris cōmouet vsum. Et idem Sera. aucto. Gal. eruca generat sperma et excitat libidinem et generat viscositatem. Et ideo facit erectionem virge: et si comedatur sola inducit dolorem capitis quare oportet vt comedat cum ea lactuca: endiuia: vel portulaca: et ipsa prouocat vrinam et laxat ventrem et confortat digestionem. et siluestris est fortior q̄ domestica. Et idem auctori. Aben Mesuay. succus eruce recens quando administratur cum felle bouino laxat ventrez et confortat digestionē et linitur cum eis supra cicatrices vlcerum et delet eas. et quando admiscetur cum melle succus eius aut semen eius confert lentiginibus. Cap. 224

Dia. Cap. de eruca. Multum comesta ventrē stimulat. Semē eius omnia illa facere potest. Nam diureticum est et calefactorium carnes seruare a putredine pōt lacti aut acero mixtū et trociscis inde facris eruce agrestis semine multi p sinapi vtuntur. virt⁹ est ei diuretica et viscidior. vtraq tamen vt aiunt veteres commouet actus venereos. Lib. ij. c. 127.

Jerit. idest folium.
Jerniesesum. i. lupina pendula.
Jerobalni. i. iudaica.
Jerobulbum idest bulbus agrestis.
Jerodoche. i. panis valde mollis.
Jesamul. Jesamuli. i. fili//
Jesar. i. vua vulpis.
Jescar vel iestar. i. cum hō stat oculis apertis et nō mouet eos.
Jesse. Jesse. idest ieiessem.
Jesuminum. i. viola alba. Gal. iiij. memiri. cap. v.

Auic. ij. canc. ca. 231. eruca cali. in ij. sic. i. s. facit lac abundare.

Cap. 373.

Sambucus. Jesemin arab. et zābach. gre. lencoia. latine sambucus.

Cap. 170 **Sera.** lib. aggre. c. iesemin. Est planta habens albū florē et qdā citrinū et est min⁹ ca. et sic. q̄ albū. et similiter est minus in operatiōe sua et citrinus reperit in babilonia. est aūt ex eo alia spēs cuius flos celestis est coloris. et idem auc. Aben. Mesuay. est cali. in principio tertij.

Gal. vi. sim. phar. ca. de iesemino. Ambach herba quā iesemin vocant. Semen maxime vel le est ca. et desic. necnō subtiliū partiū. est aūt gustātib⁹ subamarū et acre. et palam quoniam diureticum est et diaforeticū. erit aūt cali. et sic. in tertio intense. etiaz hic dicit in sexto huius. Et subdit in septimo leucoya. idest yeseminum. tota quidem frutex absterfiue est virtutis et subtilium partium magis autem participant ea flores et horum ficciores magis viridibus.

Aui. ponit tres species: alba: citrina: et purpurea. Et est ali⁹ sambuc⁹ agrestis de quo. l. vesum. ij. cano. c. dcxiij.

Pos. Sera. Folia eius hu. nō ficca qñ ponūtur sup emperiginem et pannum expellunt eos et resoluunt omnē superfluitatez et cōuenit habentibus catarruz et inducit dolorem capitis illis q sunt calide complexionis. et oleum eius est iuuatiuum in hyeme

in hyeme ⁊ si habens calidã complexionem odoret ni miũ de ipso timendũ est ne faciat fluxũ sanguinis ex naribus. eius ⁊ idẽ auctori. Aben: Mesuay. cõfert humiditatibus ⁊ flegmati salso ⁊ senib⁹ frigide complexionis: ⁊ confert dolorib⁹ qui fiunt ex flegmate viscoso.

Jeserac. i. vsnee.
Jeta. idest bleta.
Jetablon. i. prassium.
Jetalion. idest perforata.
Jetan. i. armoniacum.
Jetasan. ietesani. i. filius. aute patrem.
Jetarac. idest ietua.
Jetarac. est nomẽ generale omniũ septem spẽrũ titimali.
Jeteam est spẽs lacticinỹ famosi ⁊ mortiferi.
Jelidion. i. pisciculus.
Jetua. est nomen generale oĩum specierũ titimali quas Dia. describit quã uis Joannes Ser. septimo ca. de laxatiuis sim. dicat ꝙ ẽ spẽs mezereõ
Jeuz. arab. i. nux.
Jeuzalkei. ieuz silke idest nux vomica.
Jeuzbaue. Jeuzbace. i. nux muscata.
Jeumcaligene. i. auellana
Jeuzmthel. i. nux methel.
Jeumal. i. prassium.
Jeuers. Jeuhuers. Jeuguers ẽ genus ad miliũ pãnicũ ⁊ scaiolam q̃ oĩa vni⁹ virtutis eẽ videñ.
Jeusir. iausir arab. oppoponax.
Jeuzbendez. Nux bẽdẽ. Aui. Exalbaui est. ara. barbarica dcã sterc⁹ columbe in baldach. ⁊ est de his que cõferũt corrupto appetitui.
Jezafon. idest cibalaria.
Jezala. i. soldanella.
Jezar. i. baucia vel dauc⁹ agrestis. iezarũ pasti nace. l. lezar. Alfaneria.
Jffidabegi. qd est. l. Cardabem.
Jffius. idest tapsia.
Jfon. Jffon. i. cameleonta nigra.
Jgens. i. subub.
Jgetim idest gipsum.
Jgia gre. est quedã confectio in antidotaria viri li ⁊ est dictum sanitas vel salus valitudo i columitas per. y.
Jgidion. Siugidion. i. fumus terre.

Pau. capitu. de sanie oculi ꝙ ypopiam vocat igidiũ posuit ⁊ Aui. eodẽ. ca. allegãs Pau. ⁊ eandem scribẽs medicia vbi pau. igidiũ ipse fumũ terre posuit.

Jgil vermis lecti fetens. i. cimex lecti rubea. sed al cora. fesesitis arabice buchuch.
Jgnida. Alcalife. i. vrtica grece gnedion. gnis falsen: vel falsene.
Jsiati. i. ignis sacer ⁊ sunt plura genera me. q̃ ẽ medium hominem ambias qui zoster dr̃. ⁊ enectat si circũcinxerit. Et cingulum vocant. Pli. lib. xxix. cap. xi. in fine.
Jgnis psicus idem. Et est pustula corrosiua aduręs facięs accidere escarã: vel sunt pustule parue rubee: igneam punctionẽ inferentes.
Jgnotica sunt illa que faciunt somnũ vel soporem
Jgrassia gre. humor p. y. humectatio.
Jgrõ gre. sudor p. y. meli⁹
Jgros. i. limpidus purus preclarus liquidus: madidus humectatus: humidus: viridis: rosidus per. y. melius inde grocollirium. Cassius felix
Jgrostilimum. i. sudor.
Jhaurfir. Jhausis. i. opoponax.
Jlex arbor. i. lecina.
Jllafeos. idest bardana q̃ ⁊ lappa maior dicit̃ hoc vocabulũ ponit̃ in antidota. virili inmitridato
Jligas i. pes leonis vł brãcha leõis herba scilicet
Jlion. i. itestinũ lõgi⁹ alijs ⁊ ẽ tertiũ superiorꝫ graciliũ iuolutũ multis reuolutionib⁹ i quo fit iliaca passio q̃ gre. dicit̃ illiodes cũ illides. ⁊ ab hoc dicunt̃ salsitie cauponũ ſm grammaticos.
Jllios. i. sol.
Jllitimos. i. orimos.
Jlkakadis. calcantum.
Jsaron. i. enula.
Jmair. i. sicomorus.
Jmar. i. cerfolium.
Jmbemon. grec. medicamẽ qđ ex lachrimo olearũ in maritimis arabie nascentiũ fit. Pli. libr. xi. capi. xviij.
Jmbres. i. pluuie.
Jmbrilis. idest pluuialis aqua ab imbre dicta.
Jmbromida idest sordida Alex. ca. de dissinteria. ait. vlcera imbromidantur. idest sordidantur.
Jmera. i. dies. inde meracriseos. i. dies creticos.
Jmolopes grec. idest cicatrices. molops cicatrix
Jmmoscen. imorpone. idest psilotum quod conficitur ex arsẽico ⁊ calce. viua. Alchileta dicitur.
Jmmospone grece.
Jmperiale. i. eximum.
Jmpetigo. grec. lichenas. latine. zennas. nascunt̃ ex melancholicho hũore rotundo scemate in superficie cutis cũ ingẽti prurituꝫ ⁊ asperitate. ⁊c. Cum impetigo ipsa serpere cute. idest ambulare ceperit dicitur serpigo.
Jmpice semen. i. betonice semen.
Jsmasalepsdos. i. gipsum.
Jnantũ. i. flos lãbrusce et est flos vitis agrestis ab yros quod est vinum ⁊ anthos quasi flos vini. Enantũ. Gale. viij. memiri. cap. ij.

Capi. 374.

Insensaria herba est facta sicut arnoglosa: sed aspera ⁊ sup terrã spansa cuius odor est sicut thuris habẽs in costis aliqualẽ pilositatẽ ⁊ albedinem sicut enula. — Insensaria.

Pol. Desiccat humiditatẽ pectoris confortat neruos ⁊ valet ad coriaꝫ.

Jnulli. i. villi fila. s. carnium vel neruorum.
Jncuba solisequia. cicorea. sponsa solis idem.
Jncubus ⁊ vocat̃ strangulatio ⁊ albidelẽ ara. ⁊ alcharũ. i. egritudo in qua hõ sentit vt in somnum egrediat̃ fantasma graue sup secadens vis eius ⁊ motus ⁊ fortasse ꝓfocatur ꝓpter porrorũ opilationes: ⁊ cũ ab ipso separat̃ subito excitat eũ.
Jndanicũ ferruꝫ. i. indum ab india dictum.
Jndebister. i. castoreum.
Jndi mirabolani. i. nigri incoaditus. i. interiorps seu meditulium cuiusqꝫ rei. Theo. Pris. cap. de infixis corpi ⁊ de oculis
Jndiamen. Indiẽ est illud qđ i are apparet vt stella candens ⁊ quidaꝫ dicunt ꝙ est cometa.
Jndicum quid est. l. nileg. Dias. duas habet spẽs. nos cõiter dicimus succum herbe dicte ara nil quo panni tinguntur.
Jndistimbre. i. cũ hõ come dit ⁊ non ledit eum.
Jnditis. i. inantum.
Jndargirios. i. argentum viuum.
Jnebuchos. i. cerusa.
Jnedeõ ineleõ ẽ cõpositio ex vino. ⁊ oleo li. õ doc. gre. Cap. 175.

Infarion ara. gre. hypericon hiumi vel atricũ lati. vero hypericon vel scop aregia. — Jpericõ vł scopa regia.

Sera. lib. aggre. cap. infaricon sunt gdã q nominãt kamepitheos ꝓpter similitudinẽ quã hꝫ secũ in odore resine pini. Naꝫ piteos. i. pinus. ⁊ est arbustũ qđ est ydoneũ. ad accendẽdum ignem sicut ligna ⁊ hꝫ folia similia ruthe. ⁊ longitudo eius est circiter palmũ ⁊ color eius est vergẽs ad rubedinẽ ⁊ hꝫ florẽ subtilẽ albũ similẽꝫ flori keiri albo ⁊ semẽ eius est in cortice longũ ⁊ rotundũ ⁊ magnitudo seminis est in quãtitate seminis ordeicum odore resine pini. Nascit̃ in locis asperis ⁊ domesticis ⁊ administratur sicut est. ita ꝙ sumus contenti semine solo. Pli. libro. xxvi. cap. viij. versus finem. — Ca. 267.

Sal. sim. phar. ca. ypericon cal. ⁊ sic. subtiliũ partium existens. — Lib. 8. c. 149.

Dia. ca. ypericum est herba colore subruffa folia similia ruthe habens florem tenuẽ flori viole similem ⁊ semen nigrum in forma ordei cũ odore re — Lib. 3. c. 163.

fine. vires habet acriter stringentes ⁊ mictuales.

Pos. Sal. Mēstrua ⁊ vrias ꝓuocat. O ꝫ āt totū ad hoc assumere: ⁊ nō soluꝫ
semē: sꝫ ēt fructū: sꝫ cū folijs applicatū viride fit ad cica
tricē ducere pōt oīa vlcera q̄ adustione fcā sunt. ignis
siccū ꝟo si apposueris sanabis ⁊ lassa ⁊ putrida vlcera
Quidā vero ⁊ sciaticis bibere id dant puluerizatum ⁊
siccatū: ⁊ qn̄ fit nascale cū eo prouocat mēstrua. Et qn̄
bibitur ꝓuocat vrinam ⁊ si bibitur ex semine eius cum
vino curat quartanā. ⁊ qn̄ bibit eodem modo .xl. die/
bus continuis curat sciaticā. ⁊ qn̄ fit emplastrū cum fo/
lijs eius ⁊ semine curat combustionem ignis.

Dia. Ypericō potatū vrinā ꝓuocat ⁊ vētrē strin
git. Itē folia ⁊ succus eius medent dissinte/
rie ⁊ sanguinis effusionis ramicē curat herba fomento
imposita ⁊ cōbusta sanat. hec cauda caballina dicit ab
aliquibus ⁊ desiccatiua est fortiter sine mordicatione.
ad plagas aūt magnas cataplasmatibꝰ imposita vtilis
est ⁊ glutinat neruos incisos. facit ⁊ ad eos qui sangui/
nem vomunt ⁊ ad fluxū sanguinis mulierū ⁊ ad disinte
ricos ⁊ diariā ⁊ ad oē reuma vētris fortissimum adiu/
toriū est si ipsa herba cu aqua aut cū vino bibat succus
autē eius ad fluxū sanguinis nariū ⁊ fluxū ventris cuꝫ
vino austero potu datur febrientibus cum aqua.

Pau. Urinā ꝓuocat epar ⁊ renes mundificat: fe
morum dolores curat: vulnera desiccat:
venenum superat cataplasmatibus celeriter vulnera sa
nat. L. O tonia. cal. ⁊ sic. in tertio.

Inguimbar. idest lutū ar/
mentum.
Inguinaria ꝓm Pli. li. 26.
ca. 9. ē herba dctā arte
mon ꝓhibēs dolorē in
guinū ēt in manu retēta
īguinalis ēt dr̄ asterion.
Ingulia est quoddam con
ditum sic nominatum.
Inguriale nascit intra pe/
tras ⁊ loca aspera. hec
herba nocte tāq̄ stella
in celo lucet adeo vt eā
vidētes ignorantes pu/
tant fantasma se videre
pastoribus maxime vi/
detur. l. asterion.
Iniuba. ingiba. ara. i. cōdi
tū aliqd̄ vt iringi mira/
bolani ⁊c. q̄ condiunt.
Inmusir est quedā species
calamenti.
Inoseros. i. vniferus.
Inoleon. i. compositūꝫ ex
vino ⁊ oleo.
Inomel. i. ꝯpositū ex vino
melle. lib. d doc. greca.
Inia gre. fibre
Inontes. i. iontos. Theo.
Priscia.
Inontes. i. vinuꝫ qd̄ fit ex
fructu vitis agrestis.
Inomel. O nomeli. i. mul/
sum ab inos grec. qd̄ est
vinū apud grecos scribi
tur ꝑ oi diphtonguꝫ. sed
proferunt. i. nō oi. Lat.
fe. Inomelites. Gal. ad
glauconē: ⁊ ad panfiluꝫ
in tyriaca.
Inops. Iuos. i. quasi ni/
grum. Theophilus.
Inoris. i. eresis.
Inos. gre. i. vinum.
Inquimatizare. Alexan.
O ribasius. i. infundere
linire. inijcere.
Intractus. idest mire miti
gatiuum.
Idrimō. optalmicū. i. ster
nutatoriū instr̄m ⁊ cōpo
nit a rimos quod ē naris
O ribasi. O btarmicuꝫ.
Insāa herba iusquiamꝰ.
Instimbre. i. appetitus.
Instita. i. funda vel quinis
laqueus cuꝫ quo possēt
mēbra ligari.
Interfector patris sui qd
ē. l. sathimon. comarus
Internascē qd est. l. hic.
Introcellicus. idest intro/
cellicus.
Intilierinch. i. vene q̄ sunt
in labijs.
Interiō. gre. collogntida.
Intiforax. intoforos. idest
similiat.
Intrago. i. paritaria.
Intuba. Steph. hundebe
ara. i. incuba. l. elitropi
um. cresceon. endiuia.
Intuba. kicorion. hende/
ba. Ste. Pli. lib. 20. ca.
8. ⁊ in principio.
Inula cāpana est species
ellenij ⁊ vocatur panax
chironia.
Inus litus. idest tartarū.
Iobolos. gre. venenosus.
Iochoor. grec. violaceus
ab io quod est viola.
Ioa. i. ranus.
Ioan. idem.
Ioalep. iorisā. i. cibalaria.
Ioalka quid est. l. vsnen.
Iobarda imbardat. poliū
minus.
Iobaricon. centonica.
Iocialion iociner idest vel
iecurnus.
Iodar. i. cortex sisami.
Iodari iodaris. i. arsenicū
Iobada. i. poliū mōtanuꝫ
Iobalba qd est. l. vsnen.
Iobas iobasi. i. vsnee.
Ioma ⁊ ios grec. idest ru/
bigo eris.
Iomar iomarlon. i. radix
palme siluestris. Diasco.
ion. i. iuncus vl' spēs eius
hn̄s folia sicce. hedera li.
de doc. gre.
Ion. i. viola ⁊ non dꝫ eligi
ion. ita ꝙ. i. ꝯponat cum
o. vt dicat io: sed dicatur
ion hn̄s segū. Stepha.
Ionos biōtos iōtos: sunt
pustule rubee ⁊ interduꝫ
albe q̄ in facie ⁊ naso iu/
uenū nascunt ⁊ maxime
bibuloꝝ. Gal. v. memiri.
cap. iij. in prin.
Iorelaf. i. hedera.
Iorer ioreri. i. ioum.
Iorīꝫ iorī. i. cucurbita.
Iorisa ioaleb. i. cibalaria.
Ios grece. pl'a significat.
nā ios ē venenum'. lib. de
doc. grec. ios tofarmacō
venenum virus.
Ios iderum rubigo ferri.
Ios kalkru rubigo aeris.
Pau. Steph. ios calcu.
i. viride eris ziniar.
Iothor idest violaceum. a
ion qd̄ est viola.
Iouis macer. i. herba sen
peruiua minor. sed falso
qm̄ nō est sempuiua mi/
nor sicut in l'ra grassula
apparet. ⁊ imo est stica/
dos citrinum.
Iouis flos plāta sin̄ odor
Ioumgma iemalchei idest
nux vomica. Stepha:
Ioumbaue ioūbacce. idest
nux muscata.
Ioummatellum nux ma/
thel Stepha.
Ioumquina vel zouallret
i. nux vomica.
Ipax. idest viscum.
Ipericon. herba pforata.
atricū. i. infaricon her//
ba sancti ioannis. Sco/
pa regia Dia.
Ipia ippia. i. morsus galli
⁊ est maior ⁊ minor. Un/
de ꝟsus: ipia galline ma/
ior est: mior ippia morsꝰ
pro qua. l. anagallus.
Ipontica gre. q̄ somnū vl'
soporē faciūt. Gale. ad
paternianum.
Ippofaes. Dias. aut ippo/
fies. vn̄ id oriēte reslim
pidane ⁊c.
Ioppofnes. herba ē quaꝫ
ignoro: licet ipsaꝫ descri
bat. Diasc. i. cardus vel
lappa. Gal.
Ippofeices est herba sir
mihi ignota. Dia.
Ipoglossos. i. lingua equi
herba. lege ypoglossos
Dia. Pli. lib. xxij. capi.
xi. in princi.
Ipoma gre. O sterū asillꝰ
Ipomaratrū. idest fenicu/
lus agrestis.
Ipomeron est semen man
dragore.
Ipomaratio. i. feniculus.
egnus vel agrestis mara
torō agriō. maior ē ipso
feniculo semie ⁊ fructice
radicē hꝫ odorataꝫ ⁊ se/
mē vt acrios. Dia.
Ipopia. i. liuor collectus
sub oculo ⁊ palpebra.
Ipopias. i. sanies collecta
in cornea oculi.
Pau. h̄ egritudo onica
dr̄. i. vngula: non tn̄ illa
vngula q̄ nascit i lachri
mali oculi: ⁊ ꝑ ꝯiūctiuā
extēdit vsq̄ ad corneā.
interdū cooperiēs pupi
lam: sed sanies que sub
ipsa cornea appareti co
lore vngule. Demosth.
ypopios ofrasmos dr̄
cū ipso oculo interit sa/
nies purulenta inter pri
mā ⁊ scdaꝫ tunicā aut i
prie grossitudine tunice
Et alibi ypopia. idest li
uor sub oculo vel ipsis
palpebris. O ri. Theo.
Prisci. dicunt ꝙ est tu/
mor quidam in angulo
interiori oculi ab ipodi
zo qd̄ est obstruo eo qd̄
obstruat visus.
Ippopotaos. i. piscis flu/
uialis. l. caballus mari/
nus ⁊ iopotanos.

Ipoquistidos

Ipoqstidos qd est.l. hipo quistidos eufistidos.
Ipozicon.i. ypericō. ippo ris Diasc.hypozis anaba sis cauda eqna hypuris.
Ippos grece equus.
Iposacra ē spēs ydropisis
Ipposces grec.Ste.ē spia tinctoꝝ:sed nō est card⁹.
Ipostasis gre. sba yposta sis.li.de doct.gre.
Iposeda iposeta.i. cauda equina herba.
Iposelinum Smirnion apiū agreste.Ste.Dia.
Ipotanos.i. equus fluuia lis ⁊ est aial quadrupes maius cocodrillo ī nilo degens ⁊ in terra exiēs quod dicūt presagio ni li crementum ostendere exit enim fluuiū plenus aqua.ea₃ quoq₃ narib⁹ eijcite.loco vsq₃ ad quē fluuij augmentu₃ perue nire debet.Isido.
Ips vermiculus est vites pzeradens.
Ipura.ippuris.Acu.cau da equina idem.
Ippuris gre. icendula pir suris lapuris nocticula fossozos.
Iarnotitis.i. dozmire faci entibus cantilena.
Irbea.i.talpha.
Irbocha.ierobocha.ara. talpa.
Ircina.qd est.l.ercinos.
Irea. idest salix.
Irefoliu₃.i.salicis folium.
Ireos.i.iris spēs lilij.
Ireos quid est. l.yreos.
Iriana.i.lambzusca.

℄ Cap. 376.

Iriccius — IRiccius la.ara.ceu sud.fead gre. chinos vel chinus.

Sera.li. agre.ca. 435. — **Sera.** lib.ag.ceu sed.auc. Gal.quādo comburitur quodcunq₃ eoru₃ sc₃ marinus ⁊ terrestris fit cinis eozum abstersiuus re solutiuus ⁊ destruit carnē supfluā ⁊ generat carne₃ in vulneribus.sed virtus carnis ericij terrenis est q̄ desic cat ⁊ resoluit foztiter.⁊ qū deficcatur ⁊ bibit: puenit le pzosis ⁊ habētibus cōplexionē malam cozruptā ⁊ cō ferūt spasmo ⁊ egritudinib⁹ renū ⁊ hydropisi carnose.

Dia.li.ij. ca.j.⁊.ij. — Et idē auctozita.Diasc.ericius marinus: mollit vētrem ⁊ pzouocat vzinā ⁊ est boni sapozis:⁊ cinis eius adusti ingredit̄ in medicinis cōtra scabiē ⁊ mundificat vlcera sozdida:⁊ diminuit carnē supfluā:s₃ cinis terreni: quā do miscet̄ cū pice hūida ⁊ linit̄ curat alopitia₃ Carnes vero eius deficcat ⁊ cōbuste cum secaniabin accepte se dāt dolozē renū ⁊ cōferunt hydropisi carnose palisi et elefantie.⁊ in pzi.hydropisis abscidūt fluxu₃ hūoꝝ ad viscera ⁊ deficcāt eos.epar vō ipsius ⁊ sanguis qū de ficcat̄ ⁊ dat̄ in potu cōuenit ad oīa q̄bus caro eius.

℄ Aui.ij.cano.capitulo.239.caro eius terrestris co mesta contra lepzam pzodest.⁊ salita confert par alisij. et spasmo.⁊ caro Ericij terreni pzodest ei qui mingit in lecto.cinis ericij marini ponitur in medicinis scabiei.et caro eius confert scrofulis.

Irrigerō.Erigeron.Ste. Adrion Dia.hasta ē cū cubito longa ⁊c.
Irimar.i. balaustia.
Irimon.Irinō grece.idest Inriomon.inrion.
Irrigus.Cardopanis Se ra.ē vna spēs de centu₃ capita. Aui. Atracisus. Dalibiū.Diasc. Irringi. aut irrigiō aut nux agre stis ⁊c.Pli. li.22.ca.7.et 8.Ste. Irrugiō p irrigi on.u.p.y.nicaid. Gale. Abstrakis feneldeneb.
Irrig⁹.qd ē.l. Astarutico
Irinō gre.intinqn.i.capi tis purgatoziu₃.Alex.
Irinon.O ziba.
Iriō.Erisimō.grec.i.eris mō.l.bedereg. vellion. dīt.G.Pli.li. 22.ca.25.
Irisejris illiriaca.i.yrcos Dia.Ste.ē insanū glau cū p susen quod ē liliu₃ ara.irse.
Irischia.i.scia.
Iriliocbe.i.talpa.
Irsitia.i.aspera.
Irūdo qd ē.l.chauraf. sanguissuga bdella ara.
Irusalepidis.i.gipsum.
Iis grec.p diphtūgum est ouis q̄ ⁊ pzonaton dr̄.
Isaceńs.i.cicer.
Isatis. i.aluta. alupision vel pison q̄ tictozes vtūt folia filia plantagini:⁊ ē herba q̄ tīgit̄ blauetū:et dr̄ blauū.Diasc.nascitur vbiq₃ in campis vel hoz tis ⁊ locis cultis. Mace rosatis.Suasid.
Isbet.i.pzofunditates.
Iscades.iscabas.iscades. iscas ischas.ischiti.i.fic⁹ ficce.Carice.Gal.libzo. alimentozum.Paul.
Iscara.i.matrix mulieru₃
Iscia.vel ischia.gre.i.scia. Pau.de duritia renu₃.
Ischiades isciades ischia ticos sciaticus.
Ischimiti.i:sepatio veniēs cū constrictiōe.
Ischion.i. v̄tebzū scia.
Iscis isciō.i.vigēs.i.sanus veger⁹.Nā ischis valitu do foztitudo sanitas.
Iscias.i.salix.
Iscin.i.carice. ⁊ latin.dn̄r carizi.herba est cui⁹ fo lia sūt cū pūctis aculeis
Isclitis.i. apostema lapi datū vel melācolicum.
Isculi quid est.l. cartami.
Iseleo.i.platociminum.
Issedebeg. alissedebeh.i. cardabe.essidebeg.
Issiercitis gre.li.antiquus h₃ folia minuta lanugi nosa ex vna radice mul tos ramos emittit p ter ram fusos flozem croce um butalmos similem odozē mēte si digitis cō terat̄ ⁊c. hāc peculiarit̄ laudat ad hydrofozbiā ⁊ cōceptu₃.
Ision quid ē.l. carmeleon bante.
Isionum.i.oximu₃.
Ismel.planta est aroma tica filis cinamomo. fm Auic.de viribus cozdis. cuius folia sunt plura .e gredientia ab vna radi ce facta sicut folia spina chie ⁊ confoztat coz.
Ismirius.i. mirrha.
Isophagus.ismō qd est.l. Gale.sup com.affo.27. particul.3.i.via cibi ad stōm ⁊ dr̄ a fagini quod est comedere.
Isopi cerotum.i.succus la ne ouium.
Isopi agri. idest viridis.
Isopurus isopuron.Ste. akos grece.i.pisa legu men iulbanum.
Isop⁹ qd est.l.cenfarafab.
Isopus oztēsis quid est.l. alasce.
Isos.i.viscus.
Issemū.i.pbatū ⁊ exptū.
Issiada.i.centūnodia.
Isteos.i.muscus.
Istericepius.i. suffocatio matricis.
Istericepnix apud musio nē dr̄ p̄focatio mr̄icis. steripopnix.na₃ apopni xe gre.est pzefocare.
Istias silagia.i. sasifragie granum.
Istigar istirgar.istrigar. i.salsa q̄ fit ex anuiden aqua ⁊ sale ē sicca ī fine tertij. Ctrix
Istidas.i. vesticula vl̄ ma
Istis cardo.l.lētisci coma.
Istitis. i.fassis: vū infan tes fassiantur.
Istitera nigra. i. alumen scissum.
Istrignum.i.solatrum.
Istros grec. assillas. taba nus.oestrum. oestros. ipoma.
Istro gre i. furiosus insa nus inde istrio.
Itea gre.l.salix arboz cu₃ diasteon.i. emplm cum salice factum.
Itas.idest viscum.
Iter genitale. i.arbosus.
Ithaida.i.polium minus.
Itifaricon.i.infaricon.
Itraminibus.i.vestibus.
Itria gre.atria.ara.Pau lus sunt tri.facti ex pa sta longi subtiles ⁊ exi les vt fila.
Itusemum.i.sambucus.
Iual.iualal.i. bdelium.
Iualion.i.ceterac.
Iuas.i.scozdeon.
Iubal iubali.i.polium.
Iubalion.i.ypericon.
Iubedem.i.iudalegi.
Iubedi.iudebegi iubedu est cibus arabi.fact⁹ ex rizo lacte ⁊ pinguedine multa resoluta ex carni bus suspēsis super vas.
Iu.bissyllabū sepe inueni tur p ios ⁊ ē rubigo:sed qū ponit̄ sine determīa tiōe d₃ intelligi pzo eris rubegine.
Iudac.i.polium maius
Iudaica qd est.l. erbum.
Iudalegi iudebegi est cib⁹ qui fit de micis parue placente super quas fū ditur pinguedo que a carne assata defluit qui

bus quãdoqꝫ herbe co cte miscentur.
Jndebet est cibus qui vocat nu. ⁊ sunt mice pãis sup quas funditur pinguedo pulloꝝ colũbarum. cum assantur.
Judebimite idem.
Juelsa. i. durities palpebre qñ eleuatur.
Juescen. i. alaca maris.
Juiera. i. persicaria.
Juiuba siluestris. i. sidã et est nabucsidra.
Jular iulmar est germen palme siluestris.
Julbẽ: iulbẽ est pisa legumẽ iulbere. j. de doc. ar.
Julep. i. syrup⁹ simplex ex sola aq̃ ⁊ zuccaro grece iulcui. Serap. Auer. 7. colliget. cap. 9.
Julianar arabi. balaustia. Halyab. geluari.
Julinlem arabi. sisamum. Aui. Semsem.
Julua. Step. pro iulo: ⁊ ẽ margarita.
Juma. i. iuncus.
Jumaim. i. ficus fatua fic⁹ faraonis siccomoꝛ.
Jumalion. idest poꝛtulaca agrestis.
Jumar arab. cisilio palme s. germẽ siluestris qḋ i oꝛtu suo dũ est adhuc recens ⁊ molle comedit.
Jumeim iumen. iumes. i. siccomoꝛi fructus ⁊ sũt fic⁹ fatue: iumẽ Alman. tractatu. 3. capi. xx.
Jumi. iumẏ. i. vsnee.
Juminizũ. i. frumentũ. al' fermentum. Halya.
Junadabaauster. iũdabeuster. iũdabeustari. iunde beustoꝛ. iunedebustoꝛ. i. castoꝛeum. bedu ster. gen debedu ster.
Jundeal. i. alcanna.
Juncia. i. ciperum.
Junc⁹ qd ẽ. l. Diasco. Pli. lib. 21. ca. 18. Dia. suinuz vocat.
Juniperus qd. est. l. Habila. halach arkeutos grece Arceotides barbar.
Junis. i. vacca iuuenis.
Juns. i. dragontea.
Jurasel. iuraseli. idest psilotrũ.
Jurga. i. crisocolla.
Jus. i. erugo. vel flos eris sed falso: imo est iuscolles.
Jusab. iusab. i. amomum.
Juscolles qd est. l. criscolla. Dia. Aui. id quo aurum adheret.
Juscap iuscali. i. cimbalaria.
Justab. iustiab. i. gariofi.
Jusof. i. ficus lupi. Clata.
Juspio. idest armoniacum
Jusqamus qd est. l. beng. Dia. calibularis frutex est minoꝛ ⁊c.
Justitiũ. i. vict⁹ publicus.
Jusuan. idest polium.
Jusulp. i. psilium.
Juuilia. est quoddã conditum sic vocatuz.
Jx vermiculus vitra coꝛrodens.
Jxifon ixos gre. i. viscus. li. de doc. greca.
Jxioton. Dias. multi calameantam vocauere taz albam q̃z nigram.

De littera. K

K Littera. eiusdem potestatis est apud grecos. vt apud nos: preter q̃ quando antecedit ei gamma: quod est. G. mutat ipsum. G. in sonum littere. N. Arabes vero duplex habent. k. vnum quod dicunt kef. aliud vero. kaf.

kaabal. kaalabil. iusquiamus.
kaapion. i. vsnee. Cmus.
kaalmes. i. kesmes.
kabaotil. i. granũ nẏ.
kabar. ara. i. kapparus. b. pro. p. littera.
kabas. l. tinctura rubea. facta ex lacca.
kabellion. i. hypericon.
kabelmelmetbeld. i. auellana.
kabelar. i. sisamus.
kacabumli. cacabum.
kaccabũ: quoddam est rupis kacabũ faciens floꝛẽ rubeum quod in medicini nullus est efficatie. est aliud kaccabum quod oꝛitur in planitie ⁊ in locis pinguibus. ⁊ est spẽs strigni. i. strignum. Et similiter aliud kaccabum. veneris pro quo. l. Nenufar Calaris.
kacessia. kachessia oꝫ dicere ⁊ non kacessia: ⁊ est mala habitudo que precedit hydropisi.
kachiros. i. semen ferule.
kacif. idest fungus.
kacifal. i. enula.
kacule. ara. cardamomũ.
kacnr. kacuri. i. oximum.
kadalf. gadalfi. i. ciperus.
kadar. idest pumex.
kadea. i. volubilis.
kadiastof. i. psilotrum.
kadil. idest lilium.
kadimia. quid est. l. Cadimia. Pli. li. xxxiiij. ca. x. Galenus.
kadimia. katinia. Calamina lapis calamiaris. tutia calamiaris. ⁊ ẽ ipa tutia cruda: ⁊ qd ẽ. l. cadimia. Dia. lib. v. c. 43. põfolix. ⁊ est ƀz Azaraui. in xxviij. lapis quo extinguitur ⁊ i auricalcũ ꝯtit in q̃ opatiõe fum⁹ geleuat pietib⁹ foꝛnacis heret. ⁊ ẽ adeo leuis vt a flatu euolet. qḋ ꝯo ex eodẽ fũo graui⁹ grossiusqꝫ parieti b⁹ ei⁹ adheret nõ descendit ad inferioꝛa foꝛnacis ⁊ dicitur a Dia. spodium ab Aui. succudus.
kadus. cados. grec. situla idest vas. modiolũ: emicadium medietas cados li. de doctri. gre.
kadustir. kadustiri. idest kaeri. i. lacca. Cpoliũ.
kaermes. idest grana tinctoꝛum.
kafanioꝛ. l. anzarata.
kafas. kafasi. i. epatica.
kafiar. ferendi nafra. ara. napta gre. i. aspaltũ iudaicũ kfrariendi.
kaffoꝛ ara. camphoꝛa.
kaffoꝛiasin. i. scoꝛdeon.
kafri. kafril. idest palma. l. nalzala.
kafur idest confoꝛa.
kafurach. i. bdelium.
kafuray. i. ceterac.
kagechꝛion est species aromaticoꝛum.
kabair ẽ spẽs cucumeris.
kabaleb. i. lẽticula aque.
kaabas almodica. i. herba similis anero humido: ⁊ folia ei⁹ sicut malua: ⁊ poma eius parua ⁊ inuoluitur super arborem sicut volubilis.
kairamon est lachꝛymus arboꝛis mirte silis gustu bꝛumoso hoc maxie ct miamatibus: admiscetur mirrha ⁊ stoꝛace iunctis vt gratius fumiget
kaisum ara. abꝛotanum.
kabsfar arabi. spẽs cucumeris multũ longi. kare alia spẽs. Auice. ⁊ fu cos alia species. libꝛ. de doc. arabi.
kakabi. i. aisdo.
kakabꝛe est vna ex spẽb⁹ vernicis: ⁊ est subꝛuffa.
kakaim. i. cardamomuz.
kakasan. idest pꝛassium
kakenus arab. agnus.
kekengi est secunde species strigni.
kakeub. i. kaccabum.
kachexia cacexia. i. mala habitudo gre. que consueuit antecedere hidropisim.
kakꝛie. i. floꝛes siles violis ⁊ sunt cheiri.
kakꝛlle. kakꝛllei cuculam herba fcã sicut vsnẽ salsi sapoꝛis. ⁊ est purgatiua aque citrine. folium ei⁹ sile folio nasturtẏ. ⁊ oꝛit in sterquilinis.
kakꝛilem. i. abꝛotanum.
kakomimõ. kakolꝛimos gre. i. malus humoꝛ laboꝛans.
kakol. i. cardamomum.
kakꝛios grece. cardamomũ. libꝛ. de doct. greco. Theo. Pri. di. qḋ ẽ semen ferule.
kakꝛsen. idest bibar.
kal. ara. i. acetum.
kalamita carta. kalannibe. i. calamentum. kalaminte.
kalemos grece. calamus. canna. harundo.
kalangi. i. cibus qui fit ex pulmone coꝛde ⁊ epate icisis minutim cũ oleo. mixtis i quo post remotionem pꝛedictoꝛuz ponitur parum aceti oua: ⁊ crocus.
kalatabos. idest platanus arboꝛ.
kalb. idest coꝛ.
kalb. ara. coꝛ.
kaldaru. i. cadimia.
kalẽdula qd ẽ. l. karãnos
kalem. kalepi. idest cresanus.
kali est plãta in littoꝛibus maris nascẽs silis vermiculari pinguis ⁊ salsa qua cõbusta cinis ei⁹ cõglobat

cõglobatur in maſſa que noſtro idiomate vocatur ſedra ex qua fit vitrum. ſal vero q in eiꝰ decoctione qñ fit vitrum emanat eſt ſal alkali. ⁊ dicunt arabes ꝙ kali eſt ſpecies vſnee. Raſ. vero in li. diuiſionum ce. de dolore dentiũ keli inquit eſt alumen affur.
kaliominos gre. ideſt nocrua glanx.
kalip. kalib kulb. arab. i. miliũ ſolis. Serap.
kalis. i. bonum
kalitricũ. i. herba ſanguinaria: vel pedes pulli. l. galli litricus.
kalofari. i. arſenicuʒ
kaltar. i. ferula
kam. i. ciperus
kamac. i. bdelium.
kamadrios arabi. kamedrios. camedreos perch melius a kame quod eſt infimum.
Kamach ara. tubera.
Kamelos gre. camellus.
kaminos gre. caminus
kamſa ara. vermiculus.
Kamũ ara. ciminum
kamafur kamafuri ideſt. bdeguar.
kambe. i. ſenation.
kãbel quid eſt. l. kanabel.
kambria. i. braſſica.
kãeab kãeali ara. i. triticũ

¶ Cap. 377.

Ebulus. K Ameactis. ara. ⁊ actis. gre. meation. lati. ebulus. Sciẽdũ ꝙ actis ẽ ſambucꝰ. cameactis dicitur ebulus: ⁊ ſunt plãre oibꝰ note: vnde verſus. Sambucus eſt actis: ſed ebu
Cap. 238 lus eſt cameactis.

Sera. lib. aggre. cap. cameacti: due ſunt ſpẽs quarũ vna gre. dicit̃ actis in latino ſambucꝰ. et ſecunda noiatur in greco kameatis: ⁊ eius intẽtio ẽ terrenus: actis: in latino dr̃ ebulus: virtus eius eſt deſic. ⁊
Et li. 26. incarnat ⁊ reſoluit tẽperate.
ca. xj. i fi **Pli.** lib. xxiiij. c. 8. i me. cameacti due ſunt ſpẽs vna
ne fere. ſilatur arboribꝰ hñtibꝰ ramos ſiles cãnis rotũdis: quorũ color eſt ad albedinẽ ⁊ ſunt longa: ⁊ ſũt in eis q̃tuor folia aut quinq; porrecta ſuper ramos quos hʒ ⁊ ſilia folijs nucis miora cũ eis hñtia grauẽ odoreʒ: et in ſummitatibꝰ ramorũ ſunt flores albi ⁊ grana ſimilia grãis vitibꝰ vel leutiſci: quorũ color declinat ad purpureitatẽ cũ nigredine ⁊ ſuut veluti racemis ⁊ hñt multã humiditatẽ hñtẽ odorem lini. ⁊ iſta dicitur actis. alia vero dicta kameatis eſt minor. prima habet racemos magis ptinẽtes herbe quadratos i qbus ſunt multi nodi ⁊ folia iuicẽ diſtãtia: ⁊ ſingulis nodis ſilia folijs amigdale. i ſũmitatibus: niſi quia habent venas ⁊ ſunt longiora eis habentia grauem odorem: ⁊ in ſummitatibus ramorum ſunt capitella ſimilia coronis ſupradicte ſpetiei ⁊ ſemen ⁊ flos ſimiliter. Et habet ramos lõgos groſſitudinem digiti habentes

Cap. 105. **Gal** ad paternianum. Ebulum ⁊ ſambucum videtur quaſi magnitudine: et folia et florẽ ⁊ grana ſimilia habere. ⁊ fere eaſdem virtutes. proprie tamẽ ebuli radix ydropicos et inanit et purgat. ſed ⁊ ipſa folia cocta ⁊ manducata vẽtris ſeu vẽtri ſunt purgatiua.

li. iiij. ca. **Dia.** cap. acten. duo ſunt genera vnum arboroſũ
168. eſt haſtas hñs cãnoſas rotũdas ⁊ erectas: folia hʒ quatuor aut quinq; i haſtis ſilia nuci regali et oblunga cũ graui odore flores ſunt eis albi in capitibꝰ haſtarum: ſemẽ vero ſile hʒ terebintho ſubnigellũ purpureum: ⁊ i modũ boturi cõpoſitũ multũ ſuccũ hñs. Alterum genus ẽ qd kameactis dr̃ a multis vero appellat̃ ociofacti ⁊ lati. ebulus: ſʒ breuior eſt ⁊ herboſas haſtas hʒ quadras ⁊ nodoſas: et folia in ſingulis nodis ſilia amigdale ſed venenoſa et oblõga cũ odore graui in haſtis capitella ſunt ſilia ſupradictis ⁊ ſemẽ et flos. Radix eiꝰ groſſitudinẽ digiti eſt hñs ⁊ longa eſt.

Pol. Cõtra arteticã ⁊ podagrã ⁊ chiragrã det̃ ſucus radicis eius vel curionum eius et valet cõtra leucoflegmatiã cõtra tumorẽ extremitatũ fiat fomẽtum ex aqua ſalſa: decoctionis radicis ⁊ curionum eiꝰ totiuſq; herbe balneum factũ ex aqua decoctiõis valet contra arteticã et leucoflegmatiam. ſucus cameactis ⁊ potiſſime radicis eius acceptꝰ ad qualitateʒ. ℥. ij. curat laxãdo leucoflegmatiam hoc operatur ſimiliter cliſtere in quo mixtum eſt de ſucco eius.

Dia. Uirtꝰ eſt kameacti ſtiptica que accepta hũorẽ aquoſũ vẽtris deponit cacoſtomatica eſt folia ipſiꝰ elixa ⁊ ſumpta ſicut olꝰ ventrẽ molliũt ⁊ maxime colerã deponũt. haſte illius tenere elix ⁊ comeſte oĩa ſimiliter facer̃ pũt. Radix ipa elixa hydropicis eximiũ remediũ eſt. Morſibꝰ vipe ipoſita ⁊ bibita occurrit. cocta in aqua ⁊ fomẽto adhibita durities mr̃icis ſoluit: ſemẽ eiꝰ cũ vino bibitũ oĩa ſimiliter facere nouit. cuʒ oleo iunctũ capillos nigrefacit: folia eiꝰ viridia tumores ſpargũt. polẽta mixta cõbuſtiõibꝰ impoſita p̃ſtolãtur morſibꝰ caninis impoſita medent̃ vulneribꝰ paraleſim faciũt ſinus vulnerũ ad ſanitatẽ perducunt. Hidropicis ⁊ ſurdis fomento adhibita p̃ſtolant̃ ſupfluos ſonos auriũ i auribꝰ ifuſũ ꝯpeſcit: ſimiliter ⁊ vermes occidit. ſcabiẽ ⁊ prurigines tepidum fomẽto adhibitũ prohibet. morſibꝰ venenatis occurrit acceptũ ſanguineʒ et lac coagulatũ ſoluit ſic ⁊ ſanguiſſugas bibitum occidit tuſſim antiquã cõpeſcit: ſed recentẽ auget ortomicis calidũ prodeſt Reuma gule gargariſmo prohibet ſquinãticis ſingularẽ preſtat effectum vulue pendenti ſubuenit dolorem dentium tantum in ore mitigat. Acten dicitur ſambucus kameactis ebulus deſiccatiue virtutis ſunt ⁊ glutinatorie ⁊ diaforetice tenerum ebuli cum folijs tritum ⁊ cum vino potui datum calculoſis prodeſt: radix eius in aqua cocta ad tertiam: ⁊ bibita ſpleneticos mire iuuat.

kamec. i. confectio que fit de gallia.
kãedapnes. l. cãedaſnes.
kamefe. kanfe. arab. i pentafilon: kãſeorac.
kamefit. kamezir. i. fructꝰ tamariſci.
kameleos. i. kamelus.
kamereos. gre. lati. quercus: qm̃ hʒ folia ſilia q̃rcus ⁊ amara: ⁊ alio noie vocatur camedreos
kamfor. i. kamfora.
kamich. i. vſnee.
kamir. ara. i. fermentum.
kamirac ideſt lac
kanabis grec. canabs.
kãdelos. li. de doct. grec. eſt papilio beſtia quadrupes venatilis. Interdum papiũ Claudꝰ dr̃ Haly.

¶ Cap. 378.

k Anabel ſemẽt inaara. gre. albaſan. lat. ſemen lumbricorum. granella.

Sera. lib. ag. c. kanabel. Similatur arena: ⁊ aſcẽdit ſup ipſum glaucedo ⁊ Albaſan
eſt in ſubſtãtia eiꝰ ſtipticitas fortis expellit aſcarides et Cap. 68.
idẽ auc. Almã. kãnabel eſt ca. ⁊ expellit aſcarides et cadit ſup terrã albã: ⁊ nõ ſeminat̃: ⁊ eſt vna de rebꝰ q̃ cadũt de celo. Et idẽ auc. Aluiſmẽ. kãbel eſt res in qua eſt glaucedo ſolidant̃ cũ ea olle qñ frãgunt̃: ⁊ dicit̃ ꝙ reperitur ſuper terrã i coraſceni poſtq̃ pluit ⁊ colligit̃ tunc ⁊ qñ bibit̃ tritũ expellit lumbricos ⁊ aſcarides ⁊ laxat ventrẽ

Aui. lib. ij. c. kãbel. ca. eſt in tertio. ⁊ ſemen arenoſum quod coopit rubedo q̃ ẽ minor rubedine lapidis in felle bouis reperti: ⁊ in ipſo eſt ſtipticitas vehemens. interficit vermes ⁊ aſcarides: et expellit eos.

karnabit arab. caulis vel ſpecies eius.
kanabre eſt. iij. ſpẽs braſſice.
kanea ide periculum.
kanengi ideſt gummi pini.
kaneſim, ideſt matriſiluia.
kanfos. arabice ideſt ſcarabeus
kanich ara. ſtrangulator.

planta.i.aconitum.
Kanil.i.ciperus.
kantarzet est cardus vel species eius.
kati.ofralmu grece anguli oculorum.
Kanturion ara.centaurea kibir maior segir minor vel seguir.
kanut kanuti kanutir.i.kenne.
kapar.i.capparus.
kapara e qda plāta spinosa quā Diasc.describit.cinobatos capzion.kapar Theo.pris.

De capparibus Gale.vij simp.ca.vij.et.ij.alimentorum.ca.xxxiij

Kapparis est plāta vel frutex spiosa spasa super terrā spinis vncis plēa sicut rub9 folia similia citonio fructū silē3 oliue qui si aperiat emittit florē albu3 si vero ceciderit de plāta sua apparet lōgus vt balanus:7 tūc si aperiat inueniunt in eo grana miuta sicut balaustia purpurea radices habet magnas 7 multas lignosas nascitur locis aridis 7 viscidis: et in muris 7c.arab.dicitur kabara
kapar9 qd e.i. capparus.
kapisico.i.rom.quam latini caput vel savocant et ē lapatium acutum.
kapnos gre.fum9 inde capnosus.i.fumosus.
kapocareos.i.carpobalsamum
kapōnos gre.altile cap.
kapros gre.caper.
kapoliac kapoliasis idest bardana.
karab est species aconiti.
karabe quid est lege electrū kalzabre. V. Electrum
karabint9 karabit9.i.apa velamis cerebri.calīn.
karaba ara.i.cucurbita.
kara.i.berua.
kara.ara.stercus.
karā ē ppriū nomē loci.
karambri idest brassica.

Cap. 379.

karamos vel kalēdula.

Karamos vel kalendula.
Pli.ca.kalēdula.est herba cuius stipes plurimos h3 ramos.folia eius sūt silia folijs conize maioris:s3 āgustiora 7 pinguiora cū aliqli viscositate:7 odore graui velut coniza flos eius aurosus silis aurigali 7 bultamos semia ei9 q̄s plurima ordinatim posita i capitello quodā hñtia formā corniculoꝝ 7 ipa seia sūt pilosa aliqualr ē ca.7 si.
Pos.habet vim stringendi pfortadi 7 desiccādi cōtra dolorē dentiū pl'uis ei9 si inoluat i būbice 7 dētib9 applicet stati3 dolor cessat.filr narib9 intromis s9 vermē qui est in dente occidit:contra rosulas pedum valet fomentum ex ea factum.

karanea.i. arbor cornus.
karasia ara.kerasia gre.
habelmeluch.i.granū regum
karasis.i.opiū.
karata.i.karubie semē vl' xiliq et est genus ponderis granorum.3.ordei fm alios.iiij.
karatidas.i.memit.7 karatidas.i.papauer cornutu3.
karatim isculi.gisenteria.idest lumbrici terrestres intestina terre.
karabanos.i.cancer marin9
karbet karbech ara.i.elleborus.
karda.i. cicer erraticum.
kardamomum indū.ara.cacula.
kardamen.kardamum.i.cordumeni idest carui agreste:7 kardamū est nasturtium.
kardel.aro.i.sinapis.
kardia.gre.cor.inde cardiaca passio.s.cordis.kardia kenosos.
kardiognios grece cordis morsus
karea gre.nux.s. arbor s3 karione fruct9:karia vero nuces.karion.
kareo.i.semē ferule.
karf.arabi.testa figuli fm Aui.karmed tegula.lib.de doc.gre.
karfati.i.cinamomum.
karfi karff.ara.apium
karfifir.i.apij semen
karfos ara.vespertilio
karet.i.tortelle.
karia.karidia karion.i.nucis regalis fruct9 karia basilica dict9
kariada gre.piscis scilla
kariana.karion basilicō.i.psica Theo.pris.
karides.gre.cācri pisces.
karim.ara.vitis.
Kariofilos gre.gariofilus
Kariō ponticon idest nux auellana.
karismon est apa quoddā Sera.c.picis
karkios gre.cācer marinus piscis siue fluuialis 7 cancer morbus dict9 aliter carcinoma.
karkit.ara.polipus piscis taleutare.
karma idest carui.
karme.i.karmet.
karmen barmen idest grana tinctorum.Coccus infectius.Dia.
karmene idest serpens nō interficiens morsu tancū immovisu 7 auditu siue sibillo.
karmezit.karnezir.i.fructus thamarisci.aui.
karmufel.Karunfel.i.gariofilus
karnabati.karnauadi.i.carui.
karnub.karubia charlubu.xiliqua idem Carnubia.xilocaracta.
karol.i.apium risus
karon Aui.est lignum idū i.mugat almigat indum.
karpo karpos grece.i.semē vel fructus.
karpobalsamū.i.fructus balsami. sci.
karsich.i.semen thamarisci
kartā.ara.gincus.i.cartamus croc9 ortulan9 cinc9.
kartetica.i.lecoflegmatica
kartoni.i.arbor.karabe.
karu.ara.cornu.
karuia.ara.carui.
karunfel.ara.gariofilus
karxof.arab.cardo fullonum.
kasab.ara.cāna arundo.
kasab deberite.arab.calamus aromaticus.
kasbor.ara.coriandrum.
kassīa alia lignea alia fistula.i.Chiar3amber.
kassiteros gre.stagnum.
kastana gr.castanea
kestaram.ara.beronica.grece kestron.3estrō macer.
kastoros gre.fiber.castor ponticus canis
kasum ara. abrotanum.
kasurudar arab.galāga.Auic.
kata.grece garia.7 kata greca prepō significat p cōtra fm.
Katarticū.i.purgatiuum.
katachrismon.grec.illisio seu insperlio aquarū.De mo.inde katachristos illinitus perfusus.
katine ara.i.melica.lib.de do.ara.
kataf.arabi.artriplex.far mech 7 cataf ara.yrūdo
katagenis gre.granati.p singula grana.
katagmaosteon.gre.fractura ossium.
Kaudal.i.agrifolium
kaudati.kaudar3.i granum fenugreci.
kaulzen arabi.salacha fe.testudo.
kataplasma gre.emplm'l'i bro de doctri.gre.
katapuria.katapodia.i.pillula a greco katapneo quod est trāsgluuo
Katapuria alia maior: vt pētadactilus:alia minor vt lacticinium magnum.gre.dictū lacteris.arab.vero mēdana sic dr vtraq3 eo q2 grana earū transuorentur vt pillule
katarrus gr.fluor reumatis.lib.de doc.gre.
katarticum grec.purgatorium:sed katartki.gre.confectio.
katacastalon gre.distillatio a capite cum grauitate eius.cor.cel.
katatir.ara.siriga quame dicine seu liquores aliq i virgā immittunt.Sera.
kate.ara.cucumer.Auic.alhemiar.arab.cucumer asininus.
kacilabich.arabi.interfector pris sui:7 est arbustū:cuius fruct9 cōedit et dicit ficus lupi Comarus Dia.comest9 multum inebriat.7 dicitur armoyngomare3.3amare.
Katiladib.arab.est interfector lupi.katil alkeb i terfector canis.planta q̄ apud Diasco.dicitur aconitum duas habens species.Aui.
Kaulzen arab testudo lib.de doctr.ara.Auic.salabhafe.
kaulos.grece veretrum.Paul.7 caalis est verga plante cuiuslibet secūdū Plinium.
Kauma grece calor incendium.

kanson febris estuatiua: incensiua.

kauterizo gre. incendo

kautin. chatin cacin idest. anulus.

kaxuch. ara. cuscuta.

kaysum idest pumex ara. abrotanum.

kazbor. ara. coriandrum alcazbor albir coriãdrũ putei. ⁊ est capillꝰ vir.

kazdir. ara. stagnũ lib. de doctri. ara. Auicena ferruzegi.

kazef. arabic. testa figuli.

karf. khax. harmed. tegula.

keadi quid est. l. headi.

kear. i. citrulus.

kearsearseambar idest cassiafistula.

keba. keban. i. bdelium.

kebalon. i. tapsia.

Kebeuzeerfenz est genus quoddam fungorũ.

kebeum idest quoddaz genus tuberum adunatum in magnitudine testiculi. l. zebeum. reseceum kebengi.

kebelzengi. arabic. botrachion. idest portulaca habens lac.

kebilzengi arab. Diasco. i. apium risus vel raninum cum suis speciebus

kebilkerigi idest lupinꝰ siluestris.

kebũ. kebid ara. i. epar.

kelcanei. i. kelzane.

kechelab idest marrubiũ.

kechenhi. i. kelzengi.

kedebelẽgi. i. arsenicuz

kedria gre. kedrea. kitrã arabic. idest cedria resina cedri. allzitran.

kedreos gre. idest cedrus arbor.

kedus kedusi. i. ceterac.

kedustrus. i. aurius.

kefalos. icthis gre. cephalus piscis mugil.

keiri. arab. est planta triũ specieruz: vna hz flores albos altera purpureos alia citrinos siue aureos qui habent odorem violarũ: plus tamen in nocte a Dias. dicitur lucis. l. cheiri.

kefalagal kefalalgia idest cefalargia. ⁊ est dolor capitis.

kefal. kefali. gre. i. cap̃.

kefaloconida grece. i. lẽs capitis.

kefari indi. i. costuz dulce.

kefe. keffe. i. cinamomum.

kefo: kefoi. kefoil. idest cucumer asininus.

kebal. idest amomum.

keiba. keilzẽgi. i. gummi.

keicãbe. keizangen. idest lingua bouis.

keiber idest lapis qui est sicut cancer.

keilzen. Diasco. cacanũ. i. kanlzamon: et est lacca. et keilzen. i. lachrimus arboris similis mirrhe gustu brũoso hic maxie tiamatibꝰ admiscet mirrha ⁊ storace admixtis vt gratius fumiget: ⁊ est gũmi horribilis saporis.

keilus idest permixtuz vel permixton.

keisim. gre. i. leuisticum vel siseleos cãpestre vel keisim campestre: ⁊ est herba similis ferule habens semẽ albuz simile lenticule. l. zalaspiuz

keismi idest abrotanum.

kelzane est quoddã genus cataputie: cuiꝰ folia sũt similia foliis strigni.

kelzelãgi. i. cõfectio inda.

kelzẽgi ẽ scõa spẽs strigni vel solatri pferẽs granũ rubicũdũ siℓe ceraso i vesica inclusum clitrina in dolore: quare a mℓtis vesicaria dr. Dia. cacabum vocat fisalides ⁊ vesiccago. Plin. lib. xxj. c. xxxj. l. hameb.

kelzilzen. Boeboẽgi idest. biboengi.

kelzil. i. mellilotum.

kelagie. i. cibus qui fit ex pulmõe ⁊c. l. kalangie.

kelangon. i. acetosa.

kelar. i. folium

kelb ara. camz

kele kili. klel. grec. kilicis idest hernia. keletos. hernios.

kelengi. i. confectio inda.

kelielucet. Lucalit. i. mellilotum

kililech idest abrotanum.

kelmes idest chermes.

kemac. idest ciperuz

kemac idest altamuga.

keme idest galbanuz. l. benealbegi.

kemedelzi ẽ species camomille

kemeleon idest species domesti nigra mortifera: et est laureola.

kemes. i. grana tinctorum Mesue de medicis laxatiuis. l. lapis stellatꝰ

kemesir. alieusir idest opponax.

kemie idest kemat. nã istõ significat in plurali qõ illud in singulari.

kemos. i. philotrum.

kemosis gre. kemosisi. est vehemẽs tumor oculorũ ⁊c. l. chemosis chimosis.

kemul. kemuli. idest antera.

kemum abiat idest ciminũ

kenamides. kẽlzamides. i grana vuarum.

kẽlzamides. gre. idest grana q̃ itra ficꝰ sũt gale. i libro de cibis ca. de vuis.

kẽnan kennat idest herua

kenebar. i. balsamita.

kenech. albedi. arab. idest galbanum vezard. quandoqz dictum.

keniuurij. Diasc. i. keneuri herba est. Almã. trac. 3. ca. 18.

kẽlzeret ara. i. gumma aeorisof quod est spẽs cardi. barsas. cunchar

kenoli. kẽoliõ idest valeriana.

kenon idest almugat.

keposar. keposali idest sigillũ salomonis herba:

kepsen ẽ spẽspicis. Sera. cap. picis.

kepsos grc. i. auis mesulꝰ: alias mergus glaucus.

kera gre. kera ⁊ nõ era. i. tunica cornea oculi: que ⁊ keratoydes dr a keras quod est cornu

keras gre. idest cornu.

kerasea grec. idest cerasea pro arbore: sed pro fructu kerasion.

kerates est pondus sumptũ a semie xilocaracte. ⁊ sm Aui. ⁊ Joã. Sera. est põdus ponderãs grana quatuor ordei.

kerati. keaatia idest siliqua qõ arabes vocãt har nob. kerarion. xilocaracta. carrubia pro arbore pro fructu carnub

keratos elafij. idest cornu ceruinum

kerbes idest mirabolani.

keraet idest elleborus.

kercetas idest papauer miconis.

kereal. idest vsnen.

kerse arab. kiserech. idest cortex culusqz arboris.

kecse. aromaticum. i. cortex colorẽ hñs purpureum et saporez gariofili absqz dulcedie cinamomi: ꝙ̃uis dulcius sit ꝙ̃ gariofilus: et aliqui ponũt pro eo cinamomũ:

kerff. vel karff. arab. apiũ

keromeli grec. fauus mellis idest mel cum sua cera fabrica apum.

keros grec. cera.

kemez idest ychi. Serap. est species camomille.

kerua pentadactilus. cataputia maior. sponsa solis Cici sisamus agrestis siselim caprion crocoma. Dias.

kerum idest mensis

kerui idem.

kerkeme idest curcuma.

kerkesche. idest cubebe. Serap.

kermes. i. coccus vel tinctura facta cũ lacca. l. ace.

kermet idest fex kitrã. et kermet est nomẽ ponderis sex kirat Aui.

kerphadarsini idest citruz

kernic idest oximei gariofilatum.

kersenay idest hyrcina

kerseme. kersanne arabi. idest orobus kesu.

kerua quid est lege cataputia

kerudenen. kerundenen: est quoddam granum quo caremus puocans vrinã ⁊ mẽstrua. auic. et soluit coleraz: et calefacit vuluam.

kesabor idest arsenicum.

kesilzegi idem.

kescen. i. quoddam genus fungi et tuber adunatuz ad modum testiculi

kese. keste idest herbus.

kesearite ara. i. horripillatio. lib. de doc. arab.

kesen. kssem idest cortices glandium.

kesse. i. cinamomum

kesiue sunt fustes nigrediniattinentes radicibꝰ rubee similes

kesilzegi idest arsenicum.

kesabor idem.

kesmes. i. passule sine nucleis. l. haarim.

keso idest cimbalaria.

kest. arab. vocatur cibꝰ q fit de simula ordei ⁊ lacte acetoso butiro extra

cto:⁊ fit ad magnitudinē magnarū pillularū.
Kestio.i.vecetonica.
Kestreus.gre.piscis cefa/lus mugilus.
Kestri.i.piscis mugilus
Kestros.hermige.grec.i. lūbricus ventris.
Kesum.kesimi.idest abro tanum.
kusumē.i.ʒ.j.⁊ gra.v.
ketana est quodā genus ca taputie:cuius folia sunt si milia folijs strigni.
ketha vel arisa idest cata putia.
keros grec.piscis kere plu rale est eiusdem.
keusen.i biar.
kez.i.fulloli.l.seta.
kezaf.idest titimalus vel a nabula.
kezai.kezair idest pimpi/nella.
kezed.kezef.keded arab. idest arbor dragāti
khas.arab.idest lactuca.l blras.
khaxkhax.cascasuz.ara. pauper.Steph.
khitim.ara.i.alchea
khobus.ara.panis.
khulūgen.ara.galanga.
khūre.ara.affodillus
khiachus.i.ciathus.
khiasmosgre.faba que fa ua dicitur.
kiameos fuluus.beluus. venetus.flauus est que/dam spēs coloris.l.ciane us ceruleus.
kiantis.i.faba.
kiar.i.citrulus
kiar.ara.vel kaiar.cucu/mer vel citrullus.
kiare.i.dragantum.
kiarsarabar.kiaxāber.i. cassiafistula.
kiatos gre.ciathus.
kibar.kibari.i.acetosa
kibasuf.i.epatica
kibil.kibili.i.sticados.
kibrit ara.i.sulfur.
kibros quid est.l.omis.
kic.i.galbanū.
kich.idest pulmo Sera.c. 452.
kica.kicta.i.malus appe/titus qui contingit mulie rib⁹ pgnātib⁹ comedēti/bus lutū vel pōtica
kiclaminū.i.malū terre.
kicle grec.turdi.
kicli gre.turdus piscis.
kicorion.Ste.endeba in/tuba.endiuia
Kida gre.i.turtur auis
Kidalo.kidaloi.ypericō.
Kidia.i.cimbalaria.
Kidol.spargula.
kidomon.i.artetica her/ba.
Kidonia.grece idest citro/nia,coctana.
kidra.kidria.i.cedria.⁊ ē gummi cedri
kiem kien est locus quidā
kiet.i.galbanum.
kifeos.i.ramich.Gal.lib. de faci.acquisi.
kiga.i.cordumeni.
Kigal.kigali.idest matri/siluia.
kigili.idest kibil.⁊ sunt in stra gressus vt cossa crus: pes ⁊ oīa talia.
kikabal.kikabali.i.pal/ma christi.
Kikabaut.i.satirion.
kike.ara.kikion.foca.vi tulus marinus.libro de doc.gre.
kikiban.i.brionia.
kikide.i.dragantuz
kikidos.grece kikidon.i. cicidos.⁊ est galla.paul. lib.de doc.gre.kikis.
kikikench.ibibonegi
kikil.kikkilara.Serap.i. grana granatorum silue strium.
kikire.i.dragantum.
kilamia.kildiz kimia.ca/dimia.
kila grec.glans.Gale.lib. de euchimia.
kilaru.kildaru.ara.i.filix farax.
kilbu.i.canis.
kilduar.i.cedar.
kildolion a kelidon qd est hyrundo:kiludomō.kil donioni,kiloliol.i.celido nia.
kilex.i.salix de oriēte.
kilia.kiliā.gre.aluus idest venter vel fundus stoma ci vter⁹ inde kiliaca pas/sio.fluxus ventris diaria nos ciliacā dicim⁹
kilil.i.mirabolani citrini: vel corona regia.
kilimalcus kilile.i.mellilo tum.
killimi.kilimia.idest cadi/mia.
kilio.i.spargus.
kilit idem.
killre.i.ordeū excoriatuz fricatū et coctū cū multa aqua ⁊ dicit ptisana orde acea;⁊ est far ordei pse/cte coctum.
kilotitas.idest alta vulne ra.Gal.
kilus.gre.chilus idest suc/cus.
kima.i.cardus.
kimaloc.kimalocb.idest abrotanum.
kimar.i.ziniar
kimia.i.cadimia.kilamia idem kildim.
kimiadon.i.ballamita.
Kimia lepra.idest fabe fa/rina.
kiminion.gre.ciminū.
kimobor.i.pulex.
kimoides sūt frustra sub/tilia vel grana parua.
kimolea.Gimolea.idest ci molea Sera.ē marmor inuētū in luto viridi.
kimosach.i.scordeon.
kimosis.kemosis.idem le ge chemosis.
kina.i.galbanum
kinabar.grec.cinabrium. Steph.kinabari.zerafa rum.zengifur.
kinamomum.gre.idest ci namomum.
kinara grece cardus.vel carduus.
kinarion.kinariū idest ca tulus.
kincus idest lotinen.croc⁹ hortensis.Gal.
kindikion.kmikion est herba que similatur asse fetide:⁊ cum ea abstergi/tur vitrum.
kinclri.gre.angina.i.squi/nantia.
kinelion.kinelion:idest a/momum.
kinikon prismon gre.tor/tura oris a contractione neruorum.Cor.cels.
kinkil.idest rosmarinus il lud vocabulum ponitur in antidotario Damasce ni.6.qui incipit.zuccarū Allkil vel allkinkil.et est post.6.qui incipit zucca/rū bugo
kinkus inter plantas spi/nosas comestibiles a ga. numeratur.
kinodentes.gre.idest cani ni dentes.
kinodoseos.gre.cinodo/seos idest caninus apeti/tus.Alexan.
kinoglossa gre.cinoglosa canis lingua.
kinoida.i.vulua.Gale.vj. memiri cap.iij.
Kinomia.gre.i.musca ca/nina venosa.
kinopotāo.kinopotanos idest canis fluuialis.⁊ est castoreum fiber pontic⁹ canis.
kinor.grece quedam cice ra parua nigra.Gale.de alimentis.
kinosbaton.kinosbatus Gale.idest cinosbatus. alias capparis.Diasco.
kinosuata kinos.grece canis.
kinos Ste.ē herba portu lace similis.
kinup.i.prassium.
kinusol.i.apium risus.
kios.i.aries.
kipar.kipari.i.epatica.
Kiparissos gre.i.cypress⁹ vel semen eius.
kiperon.kiperion.i.lau/reola.
kiperum.i.ciperum.
kipsus.kipsui.kippus.i. stercus qd est fimus.
kiquidos.cecidos.i.galla Stepha.
kirada gre.i.durities.

Dia. cap.de adiāto.

kirades.idest scrofa.
kirat.kirates.kiran kara tes est pondus quattuor granorum ordei.xiloca/racta.Auer.vij.colliget. ca.ix.circa mediū.
kiramenon.i.napra
Kircin.i.mentastrum.
kirse.kirser dasin idest ci/namomum.
kiri ē flos q redolet vt ga riofilus:⁊ est cheiri
kirchelimir.i.cucumer ag grestis.
kiriō ē spēs tinee capitis q̄ facit foramia manātia sa niē similē melli apd gal.ē spēs ciceru differt āt ab a coris magnitudie foraīnū

Pau. capi.de acoris ⁊ kirijs.

kirios.i.frigus.
kirtis epatis.idest gibbi e patis.Gale.primo terra pen.c.xix.
kiri grece instite parue lin teoli.
kirki est quoddā os ex oī bus ossib⁹ tibie equi Be/rodius de cura equoruz
kirtas.arabi.idest carta ⁊ kirtas sunt sexteriola te xta exiburdhi.
kirte gre.i.varices.

kirutes.

kirutes. Stepha. est lana margaritalis.
kirukes gre. dicuntur lati colores: quibus tinguntur panni: vel murices pisces: sanguine quorũ tingitur purpura.
kirul.i.serpillum
kirim.i.cartafilago.
kisa idest grana solis ꝛ kissa gre. auis pica.
kisal idest gentiana.
kisapon.i.saponaria
kisarfasalista.idest cassia lignea.
kisich est cibus qui fit ex simula frumenti aliqñ ordei macerati i lacte aceto so quo faciũt pillulas maiores ciceribꝰ ꝛ desicãt ꝛ ꝯseruant has coquũt cũ carnibꝰ vel pinguedie elixãtes: ꝛ est cibus frigida tiuus. in Almansore iubetur dari diabeticis. ꝛ dicitur etiã kisich ipa simula farine vel ordei cũ lacte acetoso cocta.l. tarcanõ
kiscos.i.agnus castus.
kise.i.cibus qui fit de simula ordei
kiseron gre.i.pumex.
kismes. kismen idest passule sine nucleis
kismos kissos gr.idest hedera.
kisobrã.i.cicuta
kisokokilion.gre.i.bacca hedere.
kist est nomen mensure
Jo. Sera. li.vij. de cõfectiõe electuariũ de citoniũs.au.gal.q̃ ex ea ẽ romana est li.j.c.v.itẽ Aui. cap.de sciatica
kistis. vrithar. gre. vesica kistis vrine.
kitinus.i.citinus. Gale. vj. memiri cap.j
kist .idest cotille due.j. ʒ.xviij.nam cotilla est.ʒ ix.ꝛ lib.de doc.ara. kist. i.cadus. aliter Ga.iiij.de accidenti ꝛ morbo.c.vij. in medio.
kit ara. murilegus catus.
kita.i.visnee
kitelimir. idest cucumer agrestis.
kithum. kitum est genꝰ arboris que facit gummi quo corpora inungunt ne putrefiant ꝛ vocat arbor mortuorum.
kitira ara.i.dragantum ꝛ
kitiria idest cithara.
kitisucus idest folia diasoretica.
kitramon.idest cretanꝰ romanus.
kitran Aui. xerbim ara.
kidria. kedria.i. alkitran cedria est gũmi cedri.
kitria gre.i.citrũ arbor.
kitrinos grece.idest color citrinus
kiudion kiudioni.idest semen minoris mezereon. vel cocognidij
kidmenia grec. kaladenna.idest purgamentũ sarmentorum.
klimas. klimax.gre. idest gradatio a quo quedam confectiones
klimia. Cadimia Alkimia Aui. est fumus seu fuligo adherens superioribꝰ fornacis in purificatione cuiusqꝫ metalli. scoria vero est fex descendens ad inferiora.
klinopodhes grec. lactipedes.i.clinopodion.
kloxos.grec. singultꝰ pulsus viscerum suspiron libro de doc.gre.
knidi gre. vrtica eo ꝙ tacta pruritum facit.
knismos.gre. pruritus
koba.i.auellana indica et est fructꝰ q vocat̃ fausel.
kobal. kobali.i. epatica
kobastron.i.spodiũ
kobus. khobus. ara. idest pani
kobus bacce. chobus bagne.i.nux sarcb. q̃ vulgo melechetta dr̃ kocaston.i virga pastoris
kochi kochiũ est quoddã aial marinum qd vulgo dr̃ vitulus marinus: habens pedes quatuor similes pedibꝰ catuli. ꝛ parit catulos: et exit ad terrã i terdũ ad pascua ꝛ est pilosus.
Alber. li.j.de aialibꝰ capi.iij.
kochia. kodia.idest papauer.
kochimillum. kochimiliõ idest prunum. chochimelum.
kochinos. coccus. cochinus sanguineus color rubicundus.
kochlidion. grece murex coclea maris acuta.
kochlie, grece coclee.conche.
kocrofan.i.visnee.
koda.i.fragaria
kodalf. ko dalfi idest sponsa solis.
kodia. kochia gre.i.papauer. inde diacodion.
kodiantos nanufar
kodie.i.cõche coclee.
kodil.i.muscata.
kochobzan.i.tutia
kohol.i.puluis oculorum
kohol. alkohol. kaor. ara. oĩs medicia ocularis ita ꝙ antimoniũ apõ eos pp excellentẽ virtutẽ quã hꝫ ad oculos cohol vocãt ꝗuis proprio noie artimach vocet̃
kobolab.i.oculus christi.
koial.i.corallus
koit.i.pupilla oculi.
kolzema.i. crocomagna
kolziũ. kilke. ara. vitulus marinus. gre. foca.
kolzon. kolkos.gre.i.sumac tinctorum.i. cocus. grana tinctorũ
kolauiscos. kolaniscos. grece.i.racemus
kolla.gre. glucten.
kolastibon. kolasticõ grece.i.purgatorium. Calasticum
kolesia.i.trifolium
kholembras. kolẽbras. kolimba. grece oleaginea.idest oliue columbares.
koltiriõ:gre.i.colliriũ
kolibon.granum coctum idest frumentum.
kollitrac.i.ceterac.
kolofonia resina cocta.s. resina frixa vel composita: ꝛ est pix greca
kolon est intestinũ penultimũ kollon gre.
kolpos gr. sinus. sinuatio inde encolpismus medicamen quod in sinũ matricis inijcitur.
kolab.idest medicamẽ matricis.
kolus. kolos.i.anus
koma.i.calx viua
komal. komasi.i.almea.
komaliob.i.culcasia
komaros gre.comarũ.
komas idest pascentia vulnera. Gal.
komasion. komason idest vmbilicus veneris
komeos idest gummi arabicum.
komertes.i.puluis.
komidan.i.alchãna
komidascalum.i.iuniperꝰ
komidion.i.gũmi cuiusqꝫ arboris.li.de do.gre.
komon.i.cicuta que dicit̃ comos Gal.
konalif.i.melissa.
kondasion. stafili. gre. racemus vue.
konder. ara.idest olibanũ luben
kondes arab.i.condisi
kondisal.i.balsamita
konditos gre.idest vinuꝫ cũ speciebus condit ũnectar.
kones.i.bistorta.
koparion idem
koma. grece koniatosleucasi albestos idest calx viua.
konion. herba venenosa ꝛ mortifera. conios lib. de doc.gre. est cicuta
koniroros gre.puluis.
konis.grece Tefra.idest cinis.
konos gre.i.pinea. strobilos nucleus eius
konopeum.idest copertorium lecti.
konosi. konopos grece.i. i.culex.ide conopioconopeũ copertoriuꝫ lecti vel triclinij ꝓ culicibus
kopar.i.viscus
koppar.i.herba fullonuꝫ
koparion.i.bistorta
kones idem.
kopos. kopros. kosi idest stercus caprinum vel qd cunqꝫ.
koprion gre. stercus. letamen purgamentuꝫ
kopto grece cedo incido: scindo.
korabion.i.almea
korat.i.senation
korat. Corat ara. plãta fõtis senation
koratos. Coruus korax coruus vetulus magis
kordumen. kordumeni. i carui agreste. koseni idẽ. Dia. cardamomuꝫ
korica est fluxus reumatis ad nares.
korton grece idest coriandrum.
kori grece pupilla oculi in de platicoriasis dilatatio pupille.
korkomabama.ara.crocomagna
korlobar.i.cimbalaria
koron.i.corium.

korone gre. cornix.
koronis. i. coni.
korul. i. fiseleos.
kostos gre. costus.
kotilidones gre. sunt ligamenta fetus
krambi gre. branca caulis cirocatia
krana gre. cornus arbor. kranion fructus cornu
kreas. Caro creata. Sarcos carnes.
krepuli gre. krepali, idest crapula.
kreral. i. mumia.
krilzinum. i. cartamum.
krimon. grec. krimō. idest lilium.
krinoides dissolutiōes membrorum minute que in ypostasi vrine interdum apparent.
kryos grece frigus per. y. et kirios. grece aries & uex.
krisimaniera. cretici dies iudiciales ō terminatiui
krisis gre. examen idest iudicium. discussio.
krisolocāna. i. attriplex.
kristallos. gre. cristallus.
kristalodis. gre. glarialis. glatie pleuus.
kritana gre. kritama idest cretanus marinus.
kritariō. i. ordeol⁹ oculi.
krite. Irici gre. i. ordeum. kritinus ordeaceus.
kritharion gre. ordeolus qui in palpebris nascit.
krocos gre. crocus.
krocodes. croceus.
krocodillos. Crocodrillus.
kromion. kromiō. grec. i. ceoe.
kuactil. i. blaccebisantia.
kual. i. nitrum.
kuat. i. rosa.
kubasiō. kubasō. i. poliū.

Cap. 381

Cubebe. Cubebe. i. damirta vel borongi ara. lat. cubebe. Steph. cartision Cautalis Sal.

Sera. lib. aggre. c. kubebe. Est plāta habēs folia mirthe domestice: nisi q2 sunt latiora eis: & sūmitates eorū sūt acute sicut summitates lancee: & h3 fructū rotundū aliquantulū depressum & latum inter folia eius reptū qui quando maturat vergit ad rubedinē: inter ipsum est granū triāgulatū: & h3 ramulos similes ramis plāte dicte laros egredientes ab vna radice. difficile frāgibiles longos circiter brachiū vnum plenos folijs. radix eius est similis radici plāte que dicit agrestis. i. gramen que qū teritur est pontica sapor eius declinās ad amaritudinē. et cortex eius declinat ad ruborem.

Pau. est bona gutturi & stringit ventrem cubeba valet et contra frigidū reuma & cōfortat cerebrum. et postq̄ aggregaui sermonē Dia. & gal. supra omnem herbāinueni q Gal. nō memorauit mirtum agrestem. & Dia. nō memorauit cubebas & vidi q de scri Cap. 29. ptis Gal. super cubebas est descriptio dias. super mirtū agrestē. Pli. li. xv. ex eis sunt domestice & siluestres sūt enim fructus cuiusdā arboris, in partib⁹ indie nascētis: & sunt trium generū siluestres que sunt minores & sunt saporis acuti sicut piper: & sunt granes intus plene breuis stipitis sunt etiā alijs superiorib⁹ siluestres maiores pōderose silr & plene amari saporis sūperiorib⁹ meliores sunt alie domestice oib⁹ pdictis laudabiliores iteri⁹ inanes leuis pōderis lōgi stipitis: modice amaritudis i sūmitate hūtes planitiē aliquā: & vbi coiūgūt stipiti cōcauitas ē quedā. cū masticat fumositas qdā euaporabilis ad cerebrū ascēdit. cū simplr ponit ista intelligit virtus est in folijs & semine ca. sunt & sicce temperate.

Dios. Sera. Fructus eius bibitus vrinā puocat: menstruis imperat: calculos vesice frangit: hictericis & cephalargicis medicat. Radix eius cū viridis est a multis pro sparago comedit q̄ amara est & diuretica. Et idem auc. Gal. est medicina similis fuin sapore suo & virtute: nisi q2 est subtilior multū. ideo fit aperitiua opilationū q̄ fiunt in corpore tāto: et puocat vrinam et mūdificat renes a lapide q generatur in eis: & est bona gutturi & stringit ventrem.

Kubece. ara. i malua
kubulas. i. cicorea.
kuch vel kbauc. arabice persica
kufibasir. azarton. idest amurca olei. Gale. sexto sim. phar.
kufonil. i. prassium
kfuforad. i. psilotrum.
kufordasin. i. cinamomum vel species eius.
kubul. kubulb. idest antimonium.
kubulūgen. i. galanga.
kuil. i. sene
kuith idest nitrum.
kuit. i. gummi
kuitebel. i. bdelium
kulas. kulbas. kulkasi. arab. i. culcasia
kulbruchelbir idest pollitricum
kuleba. i. ciperus
kulef. arabice idest salix & garab est species eius.
kuleppium. idest mentastrum.
kulk: kulb. kolb. Serap. idest milium solis.
Kulu. i. vsnee
Kulumar. i. gariofilata
Kumar. kumari idest cotula fetida.
kumarch. i. ozimum
Kumeran. i. arsenicum.
Kumeteri. i. polium.
Kumetre ara. i. pirra.
kunte. i. affodillus.
Kuntelion. kusiteliō. idest kalendula
Kuraba. ara. rogel. i. pes
Kuran. i. pix liquida
Kurat. kurrat. arab. idest porrum.
Kuration. i. vsnee.
Kurbeth. ara. elleborus.
Kurnaba. ara. vlcus
Kurt. i. gūmi arabicum.
Kurtas. i. carte.
Kusali. i. fili⁹ añ patrem.
kusamum. kursamū. ara. i. machab. mechab. mebebū. Ste. kisiamū.
kust. ara. i. costus
kutubut. idest color sāguinis putrefacti in facie: et est species malancolie dicte cutubut. quia eam habens fugit absq ordine. et eius incessio est diuersa. & cutubit similiter est bestiola stans in superficie aque que super eam mouetur diuersis motibus sine ordine & quacūque hora aliqd acciditei fugit. ex eo qd ipi accidit deinde apparet & dicitur bestiola non quiescens: et dicitur vulpis. Albamatu. verūtamē magis similia sunt duo prius dicta.
kyda. i. yrcina.

De littera L

Littera tā apud grecos quā apud arabes eodem modo se habet sicut apud nos.
Laas. i. sene.
Laasacou. i. mellilotum
Laamā. i. stercus colombinum.
Laapar. i. prassium.
Laaban. i. olibanum.
Labanotis quid est. l. policaria.
Labar. i. lentigo que nascitur iuxta aquas. falia habet rotunda: & flosellum exulbidū ē acris & diuretica. la. habaleb. Dias.
Labdion gre. sm Demos. est ferramentum subtile quo aufertur aliquid docu lo infixum
Labea est species titimali.
Labe gre. labi. Demo. id est manica cultelli vel scalpelli.
Label. i. ziniar
Laberserech. i. bdelium.
Lablab. lableb. i. lebreb.
Labrax laurax: gre. ē piscis lupus variosus ara. sabaoth.
Labrum veneris. i. cocognidiū quidam dicunt q est dipsacos
Labrusen. i. ypericon.
Labula spēs ē titimallorū
Lac quid est. l. lelen.
Lacca quid ē. l. aec. ē gūmi rubicūdū quo tincture fiunt arbor eius est in arabia similis arbori mirre Aui. keikē dicit arab. vocatur lech
Lac fisticule termini. i. semen croci hortulani.
Lac papaueris. i. opium
Lacabatabaco. i. borax.
Lacara. i. acetosum.
Lacerana. i. olera

Laceri herba ē hñs: folia sicut anagall⁹ q̄ȝ ignoro
Lacertola aque .i. stincus
Lacertus.
Aui. Eius natura vicina est stellionis sed est melior eo. eius stercus acuit visuȝ ⁊ cōuenit prurigini ⁊ albugini oculorum.
Lacescēs virt⁹ Dias. ē quā greci dicūt mictricem.
Lachana grec. dicunt oia olera. lachanā olus. vñ crisolocanna.
Lachiri gre. lat. cicercula
Gal. lachiri consimili virtute quidē est faseolus vtunt autē hi plurimi qui ḿ verā asium rustici virtutem quidem similē habent faseolis grossiorem quidem substantiam: ⁊ propter hoc sunt magis illis nutritiue. l. Dolalza.
Lachitis. Lacitis. idest catapuria.
Ancusa. Lacora lacoria acorus.

Laccar. i. dactili in antidotario vniuersali.
Lactel. idest mel.
Lacterides lacteris nomē est catapurie minoris: ⁊ seminis eius quādo simpliciter ponitur p semine intelligitur: ⁊ quid ē l. cataputia. ara. mebubethāe. meubethāe mēdāa. Sera. Aui. granū regū. Dias. lactuca.
Lacteris. Camela. Panax deuia. Scebra. Peplos.
Lacticinium. i. oīs planta habens lac acutū: et est solutiuuȝ. ara. ietua. de quib⁹ titimalus principalior est: cuius species ḿ Diascor. ⁊ Pli. sunt vij. de qb⁹ infra alie vero plante hñtes lac acutū sunt multe vt ⁊ plāta scamonee q̄ est spēs volubilis ⁊ portulaca agrestis: ⁊ turbith: ⁊ volubilis minor.

Cap. 382.

Libr. 4. cap. 25. Lactuca asini vel muscellina: qḋ idē ē lati. gre. anchusa. arabi. abulisse vel finareȝ.
Dia. Cap. ō anchusa. C vel fincarē. folia habet lactuce similia: sed acuta: pilosa: ⁊ aspera: nigra: ⁊ spinosa. Radix est ei digiti habens grossitiem: ⁊ coloris sanguinei in estate potissime inficiens: digitos: nascit locis cultis folia plurima habens in giro super terram spansa. lege eā mēse februarij. Radix ei⁹ radarguit ⁊ stipticat.
Pos. Cōbustionibus medeť cera ⁊ oleo addito dolorē cū aqua mulsa renū optime curat: ignē sacrū cū polenta extinguit: maculas corporis ⁊ lepras cum aceto imposita mundat: superposita mēstruis imperat aborsum facit. Elixatura eius ictericis mulierum recte adhibetur. freneticis: ⁊ spleneticis opitulať febrientibus cum mulsa datur: nō febriētibus cū vino: folia ventrem stringunt cum vino bibita ipsaq̄ȝ herba decoctione arcuatum morbū sanat. Jteȝ in oleo decocta cū cera vstionibus ⁊ vlceribus difficulter cicatrizantibus apponitur. Est alia anchusa. quam multi Alchidiou dicunt supradicta paruior est: q̄ȝ folia minora habet aspeṙiora supiore: virgas similes: vt supra sup quas floreȝ purpureū aut feniceū pfert: radices ruffas hȝ ⁊ oblongas. Nascit locis arēosis. v̄tus ē radici ⁊ folijs ei⁹ vna. Plinius libro. xxj. cap. xvj. ⁊ lib. xxij. cap. xx.
Pos. Morsibus venenatis occurrit: sed manducata ⁊ bibita: ⁊ colligata vim venenator nō admittit: cuius folia si masticata cōspueris serpentē occides: Est alterum genus simile supradicte: sed minus semen habet colorem feniceum.
Pos. Jstud similiter masticatū ⁊ cōsputū celerius serpētib⁹ infert mortē. radix ipsius cū cardamomo ⁊ ysopo bibita modo oxifabi vnius lumbricos latos occidit.
Capi. 4. ⁊ ponit q̄ tuor genera viōꝫ. Gal. 6. sim. phar. ca. anchusa. Anchuse vero non eiusdē oēs sunt virtutis. Nā ea quidem que anomachia appellat stipticantē simul ⁊ subamaraȝ hȝ radicē sufficientem quidē corpori pdēsare ac mediocriter subtiliare: ⁊ abstergere ⁊ lauare colericos: ⁊ subtiles humores. dictū est autē in priorib⁹ q̄ pontica qualitas admixta amare nata est hoc facere.
Posse. Ualet ad icteritiaȝ spleneticis ⁊ freneticis vtilis est. Est aūt sufficiens infrigidare cataplasmata quoq̄ȝ cuȝ farina ordeacea herisipilatis pferre. Abstergit aūt nō solū bibita: sed deforis apposita. quāobrē morfeas ⁊ lepras sanat cum aceto. Radicis qdē opa sunt hec: ⁊ virtutes opationū he qdē dicte sunt frōdes vero plāte debiliores radice sunt: nō tamē excluduntur ab actu stipticādi ⁊ siccā. vñ ⁊ diariā sanare cū vino bibite: ea ēt q̄ appellať anchusa herisipillātib⁹ cōuenit: sīr ⁊ radicē hȝ stipticiorē anomachi: ei⁹ vero q̄ anothali: ⁊ alcibiadon vocaf: virtus quidē est farina cosis: ⁊ mox igit ⁊ plus hȝ acredinis: q̄ȝ ad gustū ⁊ serpētib⁹ ⁊ morsis sufficit: cōpetit cataplasmati apposita ⁊ comesta. Reliqua vero q̄ quarta est ⁊ pua: ⁊ fere inominata quidē silis est altibidion. amarior aūt ⁊ farma cosior: quapropter ⁊ ad latos lūbricos idonea in multitudine oxifabi: cum ysopo ⁊ nasturtio bibitur.
Aui. Facit tria capitula. scilicet Abugilise. lactu asini: sciniar.

Lactuca domestica. qd est l. hbras.
Lactuca maria. i. titimallus Cornel. celsus.
Lacuna. i. terra sigillata.
Ladaer. i. bdelium.
Ladanū. i. laudanuȝ. ara. scrobo. ab herba vnde colligitur ladam dicta. Pli. li. xij. cap. xviij.
Ladarf. i. ypoquistidos.
Ladarbasach. i. iusquiamus.
Ladil. Ladilij. i. trifolium
Ladion. i. oculus bouis. Raf. iiij. afforis. in fine.
Ladri. i. variole.
Laeg. laegi. i. gladius.
Laegifor. i. zedoaria.
Lafri qd est. l. nalzala.
Lagana quid est. l. heuda
Lagaos grec. i. lepus.
Legazaȝ. i. alexandrum.
Lagia. i. leporina.
Lagiafir. i. piretrum.
Lagiafich. i. piper album
Lagine ē spēs corrigiole. Pli. lib. 24. ca. 15. in fin.
Lagooptalmia. hancha bēntes sunt qui cōducta palpebra supiori oculū regere minime possunt. Demost. fit sepe cicatricis cōtractu sic dicta a similitudine leprorū qui etiaȝ dormiunt patentibus oculis.
Lagogeros. grece aspa.

lax. i. talpa.
Lagoceros. Diasc. i. trifolium leporinum. Lib. ij. c. 19. c. 455 ca. 664.
Lagopos. grec. Stepha. Diasc. i. pes leporin⁹ in pratis orit. ⁊ locis cultis: ⁊ vbi oliue abūdant hȝ folia pusilla triāgularis forme poēs ramulos vtrinq̄ȝ ab ambob⁹ laterib⁹ contiguata per totā humilē plantulam expansam super faciem terre in multis locis nascitur.
Lagos. Lagoos. Lagaos. grece. i. lepus. Lagus idem.
Laguston. i. scordeon.
Lagustu. idest ciperum.
Lahab. arabi. saluia. Busach. Auice. duo hic facit capitula.
Lahabū. Haly. est mucilago cuiuscunq̄ȝ rei vt psilij seminis lini: fenugreci ⁊c. ara. lahabe.
Lahadrol. idest cicuta.
Lahana. Lahanon. vocātur gre. omnia olera.
Laieralmanaci. Laieralmanac. quid est. l. Laieralmarien.
Laier. altaris. ara. herba hyrcina.
Lakana. i. lapsa. Gale. ca. de caule.

Cap. 383.

L Aieralmarien alkeligebel. i. corona montana arab. gre. libanotida lati. rosmarinus. Rosmarinus.
Sera. lib. aggr. ca. laieralmarien est arbor marie. ⁊ est alpinalfac. ⁊ ē xa Cap. 327

cola: et dicit auc. Dias. spēs libanotis sūt tres vna earū h3 semē qd noiatur cachri: et h3 folia silia folijs maratri: nisi q2 sunt latiora parū grossiora: et extēdit sup terram circulariter habēs bonū odorem: et longitudo stipitis eius est brachij vnius et plus et h3 multos ramos super quorum summitates sunt capitella: in quibus est semē albū sile semini plante spondilion nominate: rotundū angulosum acuti saporis in cuius odore est sile odori resine pini: et qñ masticatur mordicat linguam. Radix vero ei' est alba multū: cuius odor est sicut thuris. Et est spēs alia similis supradicte: nisi q2 semē ei' est latum nigrū simile semini plante spōdilion boni odoris: s3 mordicat linguā et h3 radicē exterius nigram: interius vero albā. est spēs alia silis supradicte: nisi q2 ipsa nō h3 stipitē: nec semē nec florem: et nascit libanotis locis petrosis et agrestibus. Pli. lib. xxiiij. c. xj. vltra medium.

Gale. 7. sim. c. 28 **Pos. Sera.** auct. Gal. virtus omnium specierum est similis ex hoc q2 resoluit mollificat abstergit et incidit: et succus herbe quādo miscetur cū melle curat obscuritatem visus: que fit ab humiditate grossa: sed spēs illa que habet capitella quā romani rosmarinum vocāt: qñ datur in potu confert hicterico. Itē auc. Dias. Emplm ex folijs cuiuscumqz spēi confert fluxui sāguinis emoroydarum et sedat apata ea. ani: et extenuat emoroydas egrediētes: et maturat scrofulas et apata difficilis maturationis. qñ radix eius administratur sicca cū melle mixta mūdificat. Et qñ sumitur in potu cū vino cōfert tortionibus ventris et cōuenit morsibus venenosis, puocat vrinam et mēstrua et quādo fit emplm cum ea humida soluit apata flegmatica. et quādo exprimitur succus radicis eius. et aliarū partiū eius et miscetur cū melle. et fit inde colirium acuit visum et semen ei' qñ sumitur in potu facit oīa hec. et qñ sumitur in potu cū pipere et vino pfert epilēsie: dolorib' pectoris antiquis et hictericis: et qñ miscetur cum aceto forti curat morfeam ingreditur aūt semē eius i syrupis: verū semē illius quod dr cachri nō est administrandū in potionibus q̄ sunt ad cancrum. et qñ miscetur cum oleo: et linitur inde corpus prouocat sudorē: et sic cōfert hydropisi: et teritur et miscetur cū farina lolij et aceto: et fit emplm conferens attritioni lacertorum et podagre. Sed libanotis quā romani vocāt rosmarinum: et est plāta quā multi ponunt in coronis: h3 virgas multas non grossas flexibiles hūidas super quas sunt folia multa densa: subtilia: longa: et h3 virtutem calefactiuā et desiccatiuam multum: et admiscetur rebus quibus abluitur caput et puluerizatur de ea sup caput et dimittatur sic tribus diebus: et postea abluitur et conuenit oculis quibus currunt hūiditates: et cōfert hicteritie. Et idem auctoritate. Aben. Mesuay est cali. et sic. in tertio. et confert corize frigide et alcohol cum eo et melle confert aque descendenti ad oculum.

Dia. li. 3. capi. 80.

Gale. ad paterni. capi. 225.

Lalaf. lalafa. i. trifolium. Constantinus.

Lalasor. i. arsenicum.

Lama.

Pli. lib. xxij. ca. xviij. in princi.

Lamen vocant arborē spinosam in India. et in Arabia nascētē in qua fit mastix.

Lamil. lamili. i. vsnee.

Lamuli. i. iuniperus.

Lambrusca. i. vitis agrestis. l. Enantium.

Lana aliquando capitur pro auripigmēto. Gal. ad paterni.

Lana succida. i. non lota. bona ē de collo nō mollis et femorum et bene lota pro qua l. tauf.

Lanadachis. idest fruct' mādragore femininum

Lanam. i. auripigmentum.

Lanaria. i. cōstrictiuū vel condes. Dias. paliurus eo qd ex eo lana lauatur.

Lāceolata. i. plātago minor. Macer.

Lādeabellasefin laneabel lefasin. i. xilobalsamum.

Landrus qd ē. l. nerion.

Landumc. i. semperuiua.

Lansea. i. scordeon.

Lanu. idest cartilago.

Lanzeden. i. ieuzbenden.

Lāpas arabutrub. qd est Auic. scdo can.

Lampiris grec. nocticula incendula.

Cap. 384.

Lappa idest menta fm quosdam sed falso. Nam lappa maior ē bardana: et est alia lappa minor q̄ h3 folia oblōga rotūda vt attriplex. de qua Dia. sanction aut sagasmō vel aparine: et est dcrā inuersa q̄ h3 caudā ingētē p terrā dispsā hec herba a grecis philātropos vocatur eo q2 vestibus hoium adhiberet ob aspitatē sui: nascitur iuxta muros et est bardana. Lapa vel bardāa.

Pli. lib. xxj. c. xvij. de lappa. Est duplex q̄ adheresit q2 in ipsa flos nascitur nō euidens: s3 occult' intus et intra se semia velut animalia q̄ intra se pariūt.

Pau. cap. lappa. Est duplex ex ea est maior et minor. maior vocatur bardanus. lati. et grece. ethiopis et est mascul' carens semine. minor vocatur bardana: et est femina faciens lapas et semina abderētia pānis: et vocatur lappa inuersa.

Gal. sexto simpl. phar. caplo de lappa. Aristrum siue psonatia vel lappa. qd quidā persepidā vocant: folia eius sunt cucurbite similia: nisi quatenus sunt duriora et minora. diaforeticū est et siccatiuum. h3 autē et quid stipticitatis mediocris. iccirco et folia eius veterum vulnerum sunt sanatiua.

Lapaciolum. i. lapa acutum: et est species lapatij.

Cap. 385. Lapatiū

Lapatiū lati. vel pratella. gre. lapaton. Auice. Acetosa. oxigma. laparō hemason. Stepha. et est illud q2 lapagos: cuius due sunt species acutum. s. et rotundum qd sic dicitur: q2 rotūda habet folia: et acutū acuta. cum simpliciter ponitur. pro rotūdo intelligitur apud nos proprie dicitur acetosa quedam species lapatij: q̄ maxime in nemorib' inuenitur. differt ab alijs speciebus lapatij: solum q2 foliorū inferiora quibus virgis adherent duas barbulas vtrinqz habent sicuti arus: et q2 acetosi saporis est valde.

Lib. ij. c. 105. **Dia.** cap. de lapatio ponit quattuor eius genera vel species: vnum qd manducatur. et est illud quod vocatur insipidum. alterum q2 dicitur oxilapatium: et acetosum lapatium. et est herba que vocatur acetosa que in locis humidis nascitur. et in summitate ei' sunt folia acuta et dura. verum melius est quod in hortis nascitur. Est aliud agreste et minus bonum simile plantagini super terrā spansum et molle. Et aliud quoqz multi zadam dicunt folia similia lapatio agresti habens et virgam minorē. semen ei est acutū et ruffum siue subnigrū et triangulatum et viscidum super virgam habens et latine dicitur lapatium acutum. Macer. Plinius libro xx. capitulo. xxj. in fine.

7. simpl. capi. 68. **Pos.** Valet cōtra scabiem empetiginem et serpiginem. si accipiatur succus eius et oleum nucis et pix liquida. et simul buliant et coletur. et colature addatur puluis tartari et sulphuris: et fiat vnguentū ad apata maturādum lapatiū acutum tritum: et in oleo decoctum: et cū axūgia supponatur. Cōtra splenis duritiem succus lapatij acuti cū storace liquida armoniaco et aceto conficiatur et dimittatur tribus diebus: postea fiat decoctio et colet: et colature addatur cera et oleū. et fiat vnguētum. Aqua vel vinū decoctionis eius soluit opilationē splenis vel epatis. Contra scroffulas nouellas fiat emplastrū ex lapatio acuto et axūgia simul ptritis. Crispele facte ex lapatio acuto valēt asmaticis ex frigida cā.

Galenus

7.simpl. capi. 68. **Gal.** 7.simpli.phar.c.de lapatio. Est modice dya forreticū. Acutū vero lapatium mixta simul cū dyaforetica ⁊ repercussiua participat quadā qualitate. semē vero eius h₃ qd stipticū manifeste ⁊ dissinterias ⁊ diarias sanat: ⁊ maxime id qđ est acutū. Equinū aūt lapatiū in nemoribus quidē generat vt plurimum aūt est eiusdē gđ ē cū p̄dictis: debilioris vero virtutis.

Dia. Lapatium ventrē mollit crudum tonsum ⁊ cataplasmatibus adhibitū cum oleo rosa. durities spargit.

Lapadione. idest lapago.

Lappago purpurea est aliud q̄ lapa.ium: ⁊ vocat per sonantia ⁊ est herba habēs folia magna: quā Dias. vocat apparme: quaȝ greci philoantropon vocant. vnde Dia. facit vnum cap. de apparme. i. lappagine: ⁊ aliud de lappatio. Nam p̄mū scribit per binum. pp. ⁊ aliud scribit per vnū. p. ⁊ istius quattuor sunt genera. Intra que est herba dicta acetosa: vt apparet in. l. lapatiuȝ et quid est lappago. l. apperme. Pli. lib. xxvj. cap. x.

Lappa inuersa quid est. l. lappa.

Lapata gre. abdomen pinguedo.

Lapatos. gre. gīis lappa.

Lapatum. idest filix.

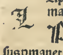
¶ Cap. 386.

Lapis a beston. Apis Abesto. fm Albertū est coloris ferrei q fm Pli. in arabia inuenitur: vel in archadie montibus. lib. xxxvij. cap. x.

Pos. Alber. Uirtus mirabilis eius in templis deoruȝ est manifesta: eo q̄ accensus vix aut nunq̄ poterit extingui eo q̄ naturam habet lanuginis animalis quod pluma salamādra vocatur cū modico humido vnctuoso pingui inseparabili ab ipso. ⁊ illud suum ignē accensum.

¶ Cap. 387.

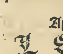
Apis Absinthus. fm Alber. est de genere gēmarū coloris nigri rubeis virgulis.

Lapis absinth⁹

Pos. Dui⁹ virtutis fertur esse sicut lapis abestinum l₃ satis remissior. nā accē sus p̄manet calidus per dies. vij. vel amplius propter eandem causam q̄ est dicta est de lapide abestino. lapidis etiā huius virtus est in p̄uocando ⁊ augmentando fluxum sanguinis: vt experimentatores asserunt. Lapis achates. qd est. l. Pli. lib. xxxvij. cap. x. in prin.

¶ Cap. 388.

Lapis a damas. Cap. 391 Apis Adamas lati. ara. hager. subedhig.

 Sera. lib. aggre. capit. hager subedhig. Est mes fluminis in quo ē lapis ō mes: ⁊ est flumē ad qđ nūq̄ iuit aliquis nisi Alexā. ⁊ ē in finib⁹ corasemi: ⁊ color ei⁹ approximat colori salis armoniaci. ⁊ ē fri. ⁊ sic. in. iiij. Et idē auc. Dia. est lapis in quo vtunt aurifices ponētes in sale ad sculpendos lapides. Enax in lapidario suo. Est lapis adamas durissim⁹ quadratus semp taxill'. silis pax cristallo obscurior: coloris tñ liuidi fulgētis adeo solid⁹ vt nec igne ne aliqua re frāgat mollescat ⁊ soluat. soluit tñ ⁊ mollescit sanguine yrci. p̄cipue si yrcus añ aliquādiu biberit vinū: vel comederit siseleos mōtanū vel petroselinū q₂ talis yrci sanguis ēt ad frāgēdū lapidē in vesica valet: soluit ēt lapis ille a plūbo: ⁊ nō trahit ferrū: eo q̄ ñ sit p̄prius locus generatiōis ei⁹ in minera ferrea: vt q dā mēdosi dixerūt. maior aūt quātitas ē inuēta ad ma
Albert⁹ magn⁹ libro ij. nu mela. tra ctatu. ij. ca. p̄mo. gnitudinē auellane. Nascit aūt in arabia ⁊ in cipro: sed ciprū ē magis molle ⁊ obscurū. ⁊ hic lapis q̄n magneti supponit ligat magnetē ⁊ nō p̄mittit eū ferrū trahere. Maior aūt v̄t⁹ est i auro argēto ⁊ calibe. vñ lacerto sinistro alligat⁹ v₃ ɔ̄ hostes ⁊ insaniā ⁊ indomitas bestias. ⁊ cōtra iurgia ⁊ rixas: ⁊ venena: ⁊ incursiones fantasmatū: ⁊ icubox ⁊ succubox. huc aūt lapidē gdā magnetē vocauerūt ⁊ gdā eūdē ferrū attrahere mētiunt.

Posse. Sera. Iste lapis h₃ duas v̄tutes q̄ raro aggregant i alio lapid. Una eax ē q̄ nō p̄iūgit alicui lapidi q nō frāgat. p̄pter hoc coaptant fragmēta ei⁹ in sumitatib⁹ ferri aspti ad pforādū ⁊ pforant cū eo lapides alij sicut smerald⁹ tabarȝet saphirus ⁊ alie gēme. Alia virt⁹ est q̄ si accipiat granulū vnū ex fragmētis ei⁹ ⁊ gluctinet i sūmitate ferri cū gluctine romano: ⁊ intromittat i vesica p foramē v̄ge frāgit lapidē. h₃ silr aliā p̄prietatē q₂ nihil frāgit lapidē hūc nisi plūbū. Nā ipsū rūpit ⁊ p̄terit. Et idē auc. to. Dia. ē lapis quo vtūtur aurifices ponētes in stillis ad sculpēdos lapides ⁊ p̄fert gingiue fluxe ⁊ purificat dētes. Et idē auc. Gal. abstergit fortiter: ⁊ signū hui⁹ ē q̄ aurifices vtunt in hoc qđ indiget abstersiōe: ⁊ nos iā exp̄ti sumus q̄ mūdificat dētes ⁊ abstergit: ⁊ est calid⁹ ⁊ pp hoc admiscet in medicis cōburiētib⁹. ⁊ in aliquibus desiccatiuis que curant gingiuas fluxas.

Lapis agapis. i. lapis iudaicus. dicit colore silis pelli leonis. ¶ Cap. 389.

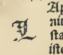
 Apis Agates siue agapis h₃ dia. i p̄prio cap. h₃ maximā v̄tutē. i. q colorē h₃ silem pelli leonis. Isaac beniamin. Agates aūt lapis niger ē albis venulis i quodā modo speciei lapidis albestē: ⁊ inuenit ali⁹ mod⁹ eiusdē spēi q similis est corallo. ⁊ tertiū genus plurimū sui in creta iīsula nascit: qđ h₃ in nigro venas croceas ē quartū genus indicū ⁊ variū: quasi sanguine sit aspsuȝ. Lapis agates.

Pos. Dia. Ualet morsum scorpionis: alligatus vel illinit⁹ cū aqua statim tollit dolorē. trit⁹ ⁊ vulneri aspsus: vel in potiōe cū vino datus viparū sanat morsus: portatus facūdū suadētē: amabilē: ⁊ gratū portātē facit. Isaac beniamin. p̄mū genus aptū est ad regū formas: q lapidib⁹ isculpunt: ⁊ plurimi lapides habēt capita regū insculpta: ⁊ cū iacēt ad caput dormiētis fert ostēdere multa simulacra somniox. tertiū aūt genus qđ creticū est facit vt adiuuet vincere picula: ⁊ virib⁹ ɔuenit cordis. gratū ⁊ placētē facit vt dicit Enax: ⁊ coloris facit hoiem boni ⁊ facūdū: ⁊ iuuat eū cōtra aduersa genus aūt indicū visūfouet: ⁊ v₃ ɔ̄ sitim ⁊ venenū. Cū autē accendit odorifer uȝē valde. Uide albertūmagnū. c. j. ij. de mineralib⁹ tract. ij.

¶ Cap. 390.

L Apis allabastrides. fm Dias. in p̄prio cap. est satis manifestus. nascitur in allabastria egypti ⁊ sirie Damasco Pli. lib. xxxvij. ca. x. Lapis alabastrides.

Pos. Dia. est satis laxatiu⁹. ⁊ mollit dēiq̄ duritie s⁊ stomachi dolorem ceroto admixtus. ¶ Cap. 391.

 Apis Allectorius fm Dia. in p̄prio capi. inuenitur in ventrib⁹ galloꝝum gallinaceoꝝuȝ cristallo similis vel aque limpide. ⁊ ait Albert. q̄ iste lapis est nitēs cristallo obscuro similis. extrahit autem ex vētriculo galli gallinacei postq̄ fuerit vltra quartū annū. ⁊ gdā dicunt q̄ post nouum extrahitur. ⁊ ē melior de gallo decrepito maxima aūt huius quātitas ē iuēta ad quātitatē fabe. Pli. li. xxxvij. c. x. Lapis allectori⁹.

Pos. Dia. Qui secuȝ habuerit inuictus erit vt a multis probatū ē. nā gladiator habēs eū i ore iuuictus p̄manet: ⁊ sine siti similiter: ⁊ reges eū habētes fortiter bellabūt: ⁊ expulsi a regno nō solū p̄priā dominationē: verū ēt q₂ venerē excitat. mulierib⁹ p̄derit portatus qui volūt placere viro. Nā probos ⁊ speciosos reddit portantes se. Albert⁹ lib. vt supra. ⁊ .c.

Lapis alesckifa. i. lapis pontificis. Aui.

Lapis allzali. arabice. aseli. Auice.

¶ Cap. 392.

Lapis a mandin⁹ — Lapis Amādinus sm Alber. est gēma coloris varij. venenū oē extinguens aut reprimens. et vicere facit aduersarios. ⁊ plenā interpretationem somniorum facit intelligi.

¶ Capi. 393.

Lapis a metistus — Lapis Ametistus sm Alber. est gēma multum cōis ⁊ nota coloris purpurei ⁊ transparentis aliquātulū obscuri i inueniuntur in ista spē multe differentie. sed quinq3 sunt magis note propter differentias obscuritatis omnes acceptas. nascit melior in hac spē in india: est aūt melior ad sculpendum eo q alius est minus durus.

Gale. ad pr̄nianū cap. 164 — Pos. Operat cōtra ebrietatē. facit hoiem vigilē ⁊ malas reprimit cogitationes. ⁊ bonum in scibilibus confert intellectum.

¶ Cap. 394.

Lapis Andromada s3 Alber. est lapis coloris argentei. ⁊ s3 plurimū in mari rubro nascitur est autem quadratus ⁊ durus sicut adamas.

Pos. Va3 ɔ̄ furorē ⁊ facilis ai cogitationē ⁊ tristitiā ⁊ grauitatē. pro quo. l. lapis quadratus.

¶ Cap. 395.

Lapis a quile. — Lapis aquile. l. ara. ager athamach vl' echites.

Sera lib. aggre. capi. ager athmach. lapis est indus qui cum agitatur auditur intra ipsum lapis alius. ⁊ minera eius est in montibus indie: inter chioas ⁊ sarandi iuxta littora occeani. ⁊ vocat a grecis antarront. i. alleuiās partū ⁊ hec ppietas est inuenta in hoc lapide aquile. ¶ Albertus. in lapidario suo. echites lapis gēmarum optia est coloris punicei: ⁊ vocatur a quibusdam aquileus et ab alijs erodialis: eo q aquile hunc ducūt ad nidū suū. iuxta oua sua collocantes eundem sicut grus inter duo oua que facit collocat. hoc. n. expertus sum in Colonia vbi grues fetus fecerunt multis annis in quoda3 orto: inuenitur autem echites sm plurimū iuxta littora oceani vbi est optimum genus heroydorū que sunt auium heroes dicitur autem q in ipsa Persia aliquando inueniuntur. Est autem modus eius q in se continet aliū lapidem qui in ipso sonat quando manu mouetur.

Dias. lib. 5. ca. 100. — Pos. Sera. hic lapis aquile dr̄. nam cum aqla vult parere oua sua defert hunc lapidē masculus a partib⁹ Indie. ⁊ supponit eum aquile: ⁊ facit eam parere facile: ⁊ alleuiat eius dolorē ⁊ hoc idem facit mulieribus ⁊ omnib⁹ animalibus qñ ponitur sub eis in hora partus. Et idem auc. Rasis qñ ponitur in petia ⁊ suspēdit mulieri in coxa quando de3 parere facit accelerare partum cū facilitate; sum expertus hoc: ⁊ inueni sic esse ⁊ oēs cōcordāt in hoc q alleuiat partu3 qñ alligatur coxe ⁊ iuuat qñ ponitur loco peonie inuenitur ad curandū. iste lapis inuenit apud nos ⁊ q̄3plures; ⁊ verificaui de eo multotiens experientiam Enax in lapidario. c. de lapide aquile ait. q suspensus in sinistro brachio ɔuenit pregnātib⁹: ⁊ cōciliat amorē diuitias auget vbi fert; ⁊ impregnantib⁹ impedit aborsum: ⁊ periculum parturiationis mitigat: prohibet casum caducorum. silr̄ si de administratione veneni aliqs suspectus sit in cibo illo prohibet ne possit ab eo deglutiri cibus ille. si lapis subtrahatur mox degluriet.

Lib. ij. d mineral. tract. ij. cap. 6. in princi. — ¶ Gal. in de facile acquisibilib⁹ ca. xxviij. ait ad retinēdū fetum portet mulier lapidē acticem siue aquileum.

Alber Fertur aūt q suspēsus in sinistro brachio conuenit pregnātibus ⁊ conciliat amorē ⁊ diuitias auget vbi fertur; ⁊ impregnantibus impedit aborsum: ⁊ periculum pturitionis mitigat: ⁊ prohibet casum caducorum silr̄, ⁊ qd̄ his mirabilius est tradunt caldei: q̄ si de administratiōe veneni ⁊c. vt supra. q̄runt aūt aqle hunc lapidem: ⁊ iponūt nido suo: ⁊ grues iter oua sua: sed in vno āno ponūt vnū: ⁊ in alio aliū dicunt aūt quidā q faciunt ad mitigandū colorē duorū vl' corporis aqle ne oua nimis calefiant: ⁊ hoc est pbabile. qdā aūt dicūt aliqd cōferre ad eorum estimationē aut viuificationē. q aūt dicunt qdā q lapis ab alijs auib⁹ ouis interponatur ne oua frangātur falsum est: qr citius ad lapidē q̄3 ad seipsa collisa frāgunt. Aiūt aliq q si aliqs suspectus de veneno ⁊c. vt supra.

Lapis archadi. i. lapis gagates.

Lapis archadie. est lapis qui cum accenditur non extinguitur.

¶ Cap. 396.

Lapis Armenus sm Pli. lib xxxv. ca. vj. in fi. est dictus ⁊ noiat⁹ a regiōe illa: ⁊ est liuidus et subalbidus: cuius melior est hn̄s colorē medium inter viridē obscurū terreū: ⁊ indum: ⁊ h3 macularum distinctiones virides ⁊ nigras. lapis armenus.

Aui. lib. ij. Est aliquātulū azulini coloris: non tñ in colore azuli ⁊ nō est in eius soliditas: sed est in eo arenositas quedam: ⁊ qñq3 vtūtur eo tictores ⁊ pictores loco azuli: ⁊ est lenis tactu ⁊ dyaphanus. Ca. 420. Capi. 35.

Jo. Me. Lapis armenus ingt Alex. a verificatorib⁹ est inuentus hr̄e prerogatiua3 in educendo coleram nigrā: cuius opatio incolumior ē elleboro nigro ⁊ virtuosior lapide lazuli. melior ē hn̄s colorē mediū iter viridē obscurū ⁊ terreū ⁊ indū: ⁊ h3 macularum distinctiones virides ⁊ nigras ⁊ q non ē in termio lapidis: imo facile dissolubilis: pulueri3abilis. ⁊ qui est lenis tactu carens asperitate cal. cōplexionis in principio scdi. ⁊ sic. in ipso. ⁊ est resolutiuus abstersiuus: ⁊ est ex cōturbātibus ⁊ subuertētibus stomachū: ⁊ educit p vomitū ⁊ ventrē: ⁊ nocet stomaco generans subuersionē: ⁊ faciens solutionē cum angustia. Et dixit Alex. nō lotus soluit per vomitū ⁊ vētrē cū labore. lotus aūt soluit per ventrem sine molestia. Ars aūt in lauando ipsum est hec. terat cū facilitate in vase lapideo: deinde fundat sup ipsū aqua dulcis: ⁊ lauet sic terendo fiat illud trigesies semp inouādo aquā: ⁊ adhuc decies ⁊ lauet cū aqua ro. Et dixit Alchindas lauet cū buglosa post depurationē eius acgrit. n. ei proprietas mirabilis ex hoc ad egritudines melancolicas. Dia. li. 5. capi. 59.

Pos. Aui. Soluendo educit melancoliā plus q̄3 lapis lazuli: ⁊ ppter ipsu3 dimittitur Elleborus niger.

Jo. Me Educit colerā nigram cum virtute: ⁊ mundificat cerebrum ex ea. ⁊ va3 ad egritudines eius melācolicas sicut mania. vertigo dolor capitis ⁊ epilēsia ⁊ ad egritudiēs timoris ⁊ suspitionis: ⁊ ad leprā. ⁊ ad egritudines splenis ⁊ cancrū morfeā. ⁊ fe. melicas. Dosis nō loti potio. est a. ʒ. s. vsq3 ad ʒ. j. s. ⁊ loti potio. est a. ʒ. j. vsq3 ad. ij.

¶ Cap. 397.

Lapis Asius. lati. arabi. hager asios. Aui. lapis asius.

Sera. lib. aggre. ca. ager asios. auct. Dia. est lapis q inuenit i alexādria: ⁊ flos ei⁹ lapidis noiat suca: ⁊ ē qdā apparēs sup subam ei⁹ silē pulueri molēdini: ⁊ repit ēt sub eo: ⁊ circa eū: ⁊ ē lapis alb⁹: ⁊ o3 q eligat ex eo ille q est alb⁹ lenis silis punici subtilis cito frāgibilis i quo sunt vene occulte: ⁊ sup quē est flos vt sal rubeum: ⁊ est hic lapis siccus silis spōgie: ⁊ gñat super eu3 farina: ex qua quedā est alba rubea silis punici declinans ad croceitatem. Et quādo applicat lingue mordicat parum. Ca. 393.

Et idem

ad prīi. cap. 159. Et idē aut. Sal. noīatur hic lapis noīe acquisito a loco i. asia: ꝛ nō oīno durus sicut lapis: sed similat in colore suo ꝛ suba sua lapidibus qui repiūtur in lauellis balnei ꝛ est tener ꝛ frangit cito: ꝛ sup ipsum est sīle pulueri reperti sup parietes molēdini: ꝛ hec medicina noīat flos lapidis asios. ꝛ ē subtilis pp suā subtilitatē dissoluit carnē sine mordicatiōe. Et idem auc. Dias. virtus huius la- Li. v. ca. 95. pidis ꝛ floris ei⁹ est ꝙ curat vlcera ꝓfunda que sunt difficilis sanationis qñ est succus: ꝛ aufert carnē superfluā q̄ fit in eis q̄ est sīlis fungi: ꝛ curat vlcera fraudulenta: ꝛ replet ea carne ꝛ mūdificat ea: ꝛ qñ admiscetur cum melle ꝛ aceto cōuenit vlcerib⁹ fraudulētis ꝛ nō finit ea augeri in corpe: ꝛ qñ admiscet̄ cum farina fabarū: ꝛ fit inde emplr̄m podagre cōuenit multū: ꝛ ēt duritiei splenis: ꝛ qñ cū eo fit loboc cū melle ꝯuenit vlcerib⁹ pulmonis: ꝛ cū ponit ex hoc lapide sup scapello: sup qd tenēt podagrici sēp pedes dr̄ cōferre eis: ꝛ qñ puluis ei⁹ aspgit̄ sup corpa pinguia in balneo loco nitri extenuat ea: ꝛ q̄ vult abluere lapidē hunc aut florem eius abluat: sicut lauatur climia. Pli. libro. 36. cap. 17.

lapis berillus. Li. ij. mineliū tractat. ij. c. 2

Cap. 398.

Apis Berillus fm Dia. ꝓprio cap. lucidissimus ꝛ est clarus similis oleo.

Alber. In lapidario suo in ꝓpo capitulo est coloris pallidi lucidi trāsparētis: vt limphe: ꝛ qñ voluit in eo vr̄ moueri aqua fm plurimū aūt ei⁹ ḡnatio ē in India sicut sicut ꝛ multarum aliaꝝ gēmarū: sunt aūt mlta ḡna ꝛ modi in spē lapidis istius: sed meliorē ferunt qui magis pallet: ꝛ plures hꝫ guttas q̄ vident̄ i ipo maare

Pos. Dia. Sculpit i eo locusta marina ꝛ sub pedibus eius cornicula: ꝛ sub gēma ponit herba sauina modico auro iclusa gestat amorē coingi ꝛ maiorē oīum facit. Preterea ad oculoꝝ vitia facit: ꝛ ad oēm valitudinē si aquā in qua miss⁹ fuerit potui dederis. ruct⁹ suspiriosos ꝛ epatis dolorē curat.

Alb. Fertur aūt hr̄e opa multū ꝯ pericula hostiū: ꝛ ꝯ lites ꝛ reddere inuictū: ꝛ in morib⁹ dr̄ efficere ꝛ ingeniū bonū dare medicorū. quidā dicūt ꝙ valet ꝯ pigritiā suspiria ructationes: ꝛ contra oculos humidos. Expertum est aūt ꝙ qñ rotundat̄ ꝛ oculo solis apponitur ꝙ aduritur: ꝛ ignē accendit. dicunt autēꝫ ꝙ coniugium conciliat inter virum ꝛ vxorem.

Lapis berzath. i. lapis keme. l. hene albegi.

lapis bezaar. Ca. 596.

Cap. 399.

Apis Bezaar lat. vel lapis liberās a venenis. ara. hager bezaar. est tyriaca oīum venenoꝝ.

Sera lib. aggre. c. ager bezaar. est nomen pficū ꝛ est oēm expellens nocumentū. ꝛ hoc nomē cadit sup duo. Unū sup oēm medicinā cōuenientem alicui veneno eo ꝙ resistit virtui ei⁹ ꝛ expellit nocumētum ei⁹ ꝓpter ꝓprietatē q̄ est in eo: ꝛ fm ꝙ cadit sup lapidē notū qui ꝯuenit oib⁹ venenis calidis ꝛ frigidis cū tota substātia sua: ꝛ resistit ei bibit⁹ aut suspēsus suppatiētē: putāt aliq hūc lapidē esse qui generatur in oculis ceruoꝝ in oriēte qui cū serpētes comedūt vt deponentes seniū fortiores fiāt intrant flumen ibiqꝫ morant̄ imersi vsqꝫ ad caput tandiu quousqꝫ sentiunt veneni virtutem superatam. interea lachrymam emittunt que coagulata in oculis interdum vsqꝫ ad magnitudinem nucis desiccatur donec cadit cum flumen exierit: ꝛ sic inuenitur. Colores hui⁹ lapidis sunt multi. naꝫ ex eo est citrinus velut puluerulentus ꝛ machachi siue manibati: ꝛ ille qui participat viriditate: ꝛ ille qui participat albedine. Melior vero omnibus est citrinus: et post ipsum puluerulentus. Et in hoc differt ex cerascen cum bezaar. ꝛ expositio eius est contra venenum ꝛ minera eius est in terra syrie ꝛ indie: ꝛ in terris orientis: ꝛ multi lapides similantur ei qui non habent suam proprietatem neqꝫ approximāt ei in operationibus aliquibus: ꝛ quidaꝫ est qui dr̄ cobobori ꝛ mariam: ꝛ est lapis in quo nullus errat: sed multi errant in alio qui dicitur chidos: ꝛ est lapis multe bonitatis mollis tactu. Et idē auct. Rasis Bezaar est lapis citrinus mollis nō hn̄s saporē: vn̄ lapis est vergēs ad citrinitatē ꝛ albedineꝫ habens colorē vini ꝛ leuis splendēs sicut lumen.

lapis bezoar contra venena.

Pos. Sera. Lapis bezaar cōuenit venenis. Et quādo bibitur ex eo pōdus xij. granoꝝ ordei aut fit linimētū cū eo super locū morsus liberat naturā a morte ꝛ expellit venenū p sudorē: ꝛ qñ ponit̄ lapis i anulo ꝛ ponit̄ i ore ipsi⁹ q sumpsit venenū ꝛ fugit ad aliquātulū ꝯuenit ei: qñ tangit cuꝫ illo acule⁹ scorpionis ꝓhibe tab eo postmodū potētiā pūgēdi: ꝛ si terit de eo pōd⁹ duoꝝ granoꝝ ordei dissoluit̄ in aq̄ ꝛ sic pōit in ore serpētis suffocat eū stati ꝛ occidit Idē Auc. Rasis. ꝛ ego vidi in ipso sufficientiā ad auferendū nocumētū: ꝛ erat lapis ille quem vidi vergēs ad citrinitatē ꝛ ad albedinē hn̄s colorē vini ꝛ cū hoc erat leuis splēdēs sicut lumē. Et iā vidi in eodem sufficiētiā illā quā nō vidi in alia medicina simplici: imo ēt qd nō vidi in tyriacis cōpositis: Idē auct. Habamed. cōuenit veneno scorpionis: ꝛ qñ portat̄ in anulo ꝛ sculpit̄ in eo imago scorpionis luna exñte in scorpione ꝛ aspiciente ascendens deinde sigilla cum eo olibanum luna eñte in scorpione qd tritum et bibe patienti ad potādū ꝛ euadet. Et iquit auc. Abdallaanarach. vidi lapidē bezaar filij amamari custoditoris legis dei. ꝛ est verum ꝙ ipse emit hunc lapidem ꝛ dedit pro precio ipsius palatium cordube in principio guerre.

Lapis bolus armenicus. i. lapis requiuar.

lapis borax vl lapis buffonum.

Cap. 400.

Apis Borax. fm Alb. a quodā gener̄ buffōis nomiat̄ qd ipm i capite portat ꝛ ē duoꝝ generū. vnum albū aliq̄tulū fuscum. ꝛ alterum si viuo adhuc palpitāte buffone extrahitur i medio habet oculū ceruleū ꝛ tpib⁹ nostris extractus fuit. vnus de buffone paruus viridis. aliquos etiam vidim⁹ buffones habentes depictos in se qui de hoc genere dicebantur. vulgariter autem cropodine dicitur.

ij. de mineralibus tractat. ij. c. secūdo.

Pos. Alber. Sordes purgant intestinoruꝫ ꝛ superfluitates.

lapis calcedoni⁹.

Cap. 401.

Apis Calcedonius fm Alber. est pallidus ꝛ fuscus aliquātulū obscurus. hic si pforat̄. ꝛ cum virtute lapidis q̄ fu eris dr̄. ꝛ dr̄ valere cōtra fantasticas illusiones ex melācolia ortas. ēt facit vincere causas ꝛ virtutes corporis conseruat ꝛ hoc vltimum expertum est multum.

Lapis calaminaris. i. climia. l. ponfolix cadimia.

lapis calefarios.

Cap. 402.

Apis Calefarios siue cacafanos fm Albertū est niger. virtus eius est vocem clarificare ꝛ raucedinem mederi.

lapis carbūculus

Cap. 403.

Apis Carbūcul⁹ qui gre. antrax dr̄ hic nō naturalis rubinus vocat̄ fm Albert. lapis placidissimus rubicūdissim⁹ ꝛ solidissimus hn̄s se ad alios lapides sicut aurū ad cetera metalla: ꝛ qñ vere ē bonus lucet i tenebris sicut carbo: ꝛ talē iā vidi ego qñ tñ iā bonus ꝛ verus ē. emicat i tenebris suffusa aqua clara ꝛ limpida in vase vitreo mūdo polito. qui aūt neutro modo lucet hic nō hꝫ nobili-

tate pfectā: fm aūt plurimū sui inuenit in libia. ⁊ l3 ha beat drias plurimas: vt ait Enax q dicūt eum habere. xij. spēs: oēs tū dicuntur esse ea. ⁊ fic. f3 plus ⁊ minus.

Albert⁹ magnus lib. 7. ca. pdicto. **Pos. Alber.** Hic solus oium aliorū lapidū3 virtutes habere dicit specialis tamen eius effectus est venenum fugare.

Cap. 404.

Lapis celidonius vel lapis yrūdinū hoc habet ab alber. ij. mi nali. c. 3. tract. ij. Lapis celidonius fm Dia. in proprio. c. inuenit in ventribus yrūdinum cuius genera sunt duo. niger ⁊ ruffus qui colligunt captis pullis yrū dinum ⁊ scissis eorū ventribus inuenit. Alber. Ruffus inuolutus linteo vel corio vitulino ⁊ sub sinistra assella gestatus dr valere ꝯ insaniā ⁊ antiquos languores lu natică passionē ⁊ epilensiā eodē mō portatus. Enax au tem dicit ꝙ facūdū gratū ⁊ placentē reddit gestantē se. niger aūt vt Joseph dicit ꝯtra nociuos hūores febres ⁊ iras operat. ⁊ lotus aqua sanat oculos ⁊ ad finem in ceptum perducit negociū: ⁊ si inuoluit folijs herbe celi donie dicitur obscurare visum. Sūt aūt hi lapides pui valde: ⁊ tales iam vidimus per socios nr̄os de stō yrū dinum extractos de mense Augusti: tūc. n. extracti ma gis valere dicuntur vt frequenter autem duo simul in vna yrundine inueniuntur.

Lib. 2. c. 48. d hy rundine. **Pos. Dia.** Ruffus quidē sanat lunaticos ⁊ languidos ⁊ insanos in pāno mū do ligatus ⁊ in sinistro brachio egroti circūligat⁹. pre terea facit gratissimos portātes se facūdos amabiles ⁊ idoneos. Niger silr gestat⁹ optimū3 finē iponit ad oēs iras regū ⁊ dnōꝝ ydoneus ē. Nā q eū habuerit oibus placebit ⁊ ad arbitriū suū cūcta pducet. Sed cui dolēt oculi terit cū aqua ⁊ inungunt ⁊ sanabūtur. Sed cū tol lunt lapides cauēdū ne pater aut mater ꝑpe sit: qr me liorē effectū habebūt: niger aūt in pāno lineo croco ti cto missus tertianas. qrtanas: ⁊ quottidianas ꝯpescit. aduersus oēm hūorem aptus est excellēter ꝯtra iras ⁊ minas: ⁊ lotus aqua sanat oculoꝝ dolores ⁊ ad finē3 inceptū ducit negociu3. S3 si voluat in folijs celidonie offuscat visum. Sunt autem lapides parui valde.

Cap. 405.

Lapis celidōites. Lapis Celidonites fm Alber. est purpurei co loris ⁊ varij dr in corde testudinis inueniri: qr queda3 sunt maxime testudines hn̄tes domos que sunt vt vere. Margarite ⁊ nitentes.

Alber li. 7 cap. p dicto. **Pos.** Dicitur ꝙ diuinatorem facit eum qui gestat sub lingua. hanc autem virtutem non dicitur habere nisi qn̄ luna ē p̄io accēsa ⁊ cresces ⁊ monoides vltima descrescēs: ⁊ dicit hic lapis ab igne nō corrūpi.

Lapis cogalites. i. lapis aquile.

Lapis cogolites dr fm Alber. esse in quātitate ⁊ colo re silis ossis oline: ⁊ alio noie vocat lapis iudaicus.

Lapis corallus fm Diasc. proprio capitulo maximas habet virtutes. l. bassat.

Cap. 406.

lapis cō chili. Lapis conchili. hoc vocabulū ponit in quodā electuario. Auic. qd est ꝯ vitium lapidis. ⁊ qui dā dicūt ꝙ est coclea marina que dicit cōchiliū vt apparet in. l. ostrocoꝝ. ⁊ qdā dicunt ꝙ coclea lima tiaru3 fm veritatē la3is cochilij est coclea porfire ma rine. ⁊ est cochilium marinum purpureum qd inuenies in. l. ostrocorum

Capi. 407.

apis co antica. Lapis corantica vel corauium. fm Albertum est lapis cristallo similis infecto colore ceruleo qui dicitur cadere aliquando de nube cum to nitruo ⁊ inuenitur in grania ⁊ hispania: sed hispanus ē candens vt ignis.

Pos. Prouocat dulces somnos ⁊ ad prelia ⁊ cās vincendas ⁊ contra periculum tonitrui dicit operari: hoc similiter ait Enax.

Cap. 408.

Lapis Cornelius latine. hager. albatheth. siue salachil. Lapis corneli⁹. Ca. 400

Sera. lib. aggr. c. hager albatheth. sunt eius mlte spēs ⁊ mlte miere. dfert em ex terris iameni ⁊ ex marittimis rōanoꝝ. ⁊ melior ex eis ē q ē plus trahēs ad rubedinē. Et ātē ex cornelio spēs alia silis i colore suo aq q distillat a carnibus salsis in q sūt linee albe infixe. Alb. i suo lapidario: lapis ē co loris carnei hoc ē ru. obscuri sic carnis lotura. hic apō renū fluuiū inuenitur frequētissime ⁊ est valde ru. colo ris hn̄s fere sicut miniū ⁊ qn̄ ponit multum nitet.

Albert⁹ ma. lib. 7 ca. pdic. **Pos.** Exptū ē ꝙ strigit sanguinē ⁊ pcipue mēstruoꝝ ⁊ emoroidarum. fert etiam iras mitigare.

Sera Qn̄ defert in anulo reprimit iracundiā. ⁊ cām litis añ iudicē ⁊ reprimit fluxū sāgui nis vndecūq; exeat ⁊ ꝑprie sanguis mēstrui. ⁊ qn̄ fit ex eo dētifriciū abstergit sordes dētium ⁊ dealbat eos. ⁊ facit eos pulchros.

Capi. 409.

lapis cos. Lapis Cos. gr. ara. hager almasem. siue amen sen. la. lapis quo acuit ferrū vel olearola.

Ca. 392. **Sera.** lib. ag. ca. hager almēse3 est lapis quo acuitur ferrum.

Posse. Fricatio almensen q accipit ex lapide qui dicit ysachisen. ꝓhibet augmentari man millas puellaꝝ añ tps ⁊ testiculos pueroꝝ qr ifrigidat

lib. v. ca. 100. infi. Et idē auc. Dia. qn̄ acuit sup ipm ferrū aliqd ⁊ linit qd aggredit sup allopitiā facit in ea nasci pilos ⁊ liniuntur cū eo māmille puellaꝝ ⁊ testiculi pueroꝝ ⁊ ꝓhibet eos augeri ⁊ cōuenit apatib⁹ amborū eoꝝ. Et qn̄ sumit in potu cū aceto cōuenit dolori spleuis ⁊ epilensie. Et fri catio eius cōuenit allopitie. vbi sciendū ꝙ iste lapis vo catur silr cos ocularia. qr in ea fricant fief oculoꝝ vel cos olearia qr cū acuunt in ea instra ferrea aspergitur super ipsa oleum pro hoc. l. Cost.

Cap. 410.

lapis cri solitus. Lapis Crisolit⁹ fm Dia. in ꝑprio capi. lucidissi mus ē similis auro. Alber. ē i colore hn̄s tenuē viriditatē lucidā i qua ad oculū solis micat vt stella aurea ⁊ nō est aure⁹. dr aūt vēire de ethyopia.

Hoc habes ab al ber. li. et ca. pdic. **Pos.** Dicitur ꝙ spiritualia cōfortat propter ꝙ tri tus asmaticis datur. fertur etiā ꝙ pforatus ⁊ setis asini in foramen repletus ac sinistro brachio al ligatus fugat humores melancolicos pessimos. ⁊ hoc dicitur in physicis ligatus in auro etiam positus ⁊ ge status fugat fantasmata: ⁊ dicunt quidā ipsum stultitiā pellere ⁊ sapientiam adducere.

Dia. Hic applicat⁹ rasure auri filateriū est ⁊ tuta mē aduersus nocturnos timores. pertusus ⁊ traiectus cum setis asini ⁊ in brachio sinistro ligatus omnia demonia vincit.

Cap. 411.

lapis cri sopassios. Lapis Crisopassios fm Albertum gemma ab ethyopia veniens. dr lucere in tenebris ⁊ eua nescere lumine supueniente ita qd colorem nō retinet quem habet in obscuro ⁊ fit in ipso fm diuersi tatem luminis ⁊ tenebrarum reciprocatio colorū ve lut in quercu putrefacta ⁊ nocticula. ⁊ de omnibus his in libro de anima dedimus rationē3 perfectam ⁊ vide.

Cap. 412.

lapis cri sopassus. Lapis Crissopassus. fm Albertu3 est lapis qui ab india venit ⁊ raro inuenit. ꝑpter qd ⁊ cari or extimatur in colore ēt est quasi ex succo por ri: al's piri vel prassij coagulato hn̄s aure3 auri guttas propter qd

propter qd τ tale nomē accepit: qr criſſo aurū ſonat in grec. praſſium. ideſt viride viriditate porri. vñ verſus Marrubij folia ſunt praſſia. praſſaq; porri.

Pos. Uires habet lapidis praſſij etiā ad oēs cordis paſſiones efficax reperitur.

Cap. 413.

lapis cri/ſtallus — Lapis Criſtallus ſm Albertum eſt lapis q aliquando fit ex frigore aliquando autē ex niue ſicut ſepe experti ſum⁹ τ in germania vbi multi inueniūtur vterq; autem modus generatiōis facilis ex ſuperioribus erat manifeſtus.

Pos. Hic frigid⁹ oculo ſolis opposit⁹ ignē eijcit ſi calid⁹ ſit hoc perficere poteſt. hui⁹ rō poſita eſt in lib. de proprietatib⁹ elementorum τ planetarum. dicitur etiam ſitim reſtringere ſub lingua poſitus τ expertum eſt quod tritus cum melle mixtus acceptus a mulieribus replet vbera lacte.

Lapis dabagr eg quid eſt. l. lapis ſmaraldus.
Lapis de barchin quid eſt. l. famechi.
Lapis delatus de regione macedōie. i. lapis iudaicus.

Cap. 414.

lapis de/monis. — Lapis demonis ſm Alber. eſt quidā lapis bicolor vt arcus demonis qui yris vocat: eſt autem demon dictus quod grece intellectum vel ſtellam claram. ſtillantem ſonat.

Pos. Dicitur cōferre febricitantibus venenoſa pellere et tutum et victorem reddere.

Cap. 415.

lapis dio dochos. — Lapis Diodochos ſm Alber. eſt lapis pallid⁹: dicitur aliquantulū berillo ſimilis.

Pos. Dr̄ fātaſmata intrīn excitare q; magi maxime hoc vtunt tamē applicatus defuncto vires amittit: qr mortē odire phibet. horū aūt rō hēri pōt in libris magorū hoc ē hermetis te bit bēcorat: τ ptolomei de qb⁹ nō ē pn̄tis intētionis.

Cap. 416.

lapis dio nyſia. hoc totū eſt alber. li. τ. c. iiij — Lapis Dionyſia ſm Alber. eſt niger guttat⁹ rubeis guttis.

Pos. Expirat vinū τ odore ipſius vini fugat ebrietas: q; mirabile apparet cā autē eſt q; vinum non odore ſed vapore opilando inducit ebrietatē. lapidis autem huius odor ſimpliciter aperitiuus eſt τ expulſiuus vaporum.

Lapis diſſolutiuus. i. lapis iudaicus.
Lapis diſcaltis. i. ſcoria eris.
Lapis difriges quid eſt. l. difrigis: τ lapis piritides.

Cap. 417.

lapis dra conites. — Lapis Dracōites ſʒ Alber. ē lapis a capite draconis extractus τ fert ab oriēte vbi ſūt dracones magni. virt⁹ eius efficax ſicut lapidis q vocat borax qñ de dracone extrahit adhuc viuo palpitāte. inſidiāt aūt draconib⁹ dormiētib⁹ τ ſubito ſciſſo capite dracōis adhuc palpitāte euellūt lapidē: animē. n actus multa confert bis ēt ſupfluitatib⁹ que generant i animalib⁹ τ mortis corruptio alterat ea qñ naturali morte corrupt⁹ humorib⁹ moriūtur qñ mortua vel corrupta occiſa iacuerūt Ego aūt in ptib⁹ Alamanie in ſueuia. vidi lapidē ſuper quē ꝯuenerāt pluſq; duo ſerpētes inter mōtes i quodā prato: τ cū tranſitū faceret inde domin⁹ terre milites euaginatis gladijs ſciderūt ſerpētes in multas parteſ inciſos τ ſub capite ſerpentis iuēt⁹ eſt lapis niger forma tus vt pyramis abſciſſa aon perlucidus in circuitu coloris palidi. pulcherrimū habēs dſcriptū ſerpentē. τ hūc lapidem ab vxore eiuſdem nobilis mihi preſentatum fuit cum capite eiuſdem ſerpentis.

Pos. Dicitur venena fugare que fiūt a morſib⁹ animaliū venenatorū victores dr̄ etiā efficere.

Lapis echites ideſt lapis aquile

Cap. 418.

lapis eli/tropia. hoc totū eſt alber. lib. ij. nu. tracta. ij capi. v. — Lapis Eliotropia ſm Alber. eſt lapis viridis: fere ſmeraldo ſimilis aſperſus ſanguineis guttis hunc elitropiam vocant nigromantici τ gēma babilonie.

Pos. Si lapis iſte vngēt ſucco herbe eiuſdem nominis: τ in vas aque plenū imiſſus facit ſanguineū ſolē videri ſicut ſi pateretur ecclipſim. cuius cauſa ē quia totā aquā ebulire facit in nebula que inſpiſſando aerem impedit ſolem videri ſicut quādo ē cū rubore in ſpiſſa nube: poſtmodū autē deſcendit rorādo illa nebula ſicut p guttas pluuie. op; aūt ad hoc q; quodā carmine ſacratus ſit: τ quibuſdam caracterib⁹ mixt⁹: et ſicut arreptitij preſentes ſunt diuinādo quedam predicūt ꝓpter quod tēplorū pontifices illo lapide vtebantur: maxime in feſtis idolorum. dicitur autē reddere hominem bone fame τ large vite: τ ad fluxū ſanguinis τ venena valere. dicitur aūt q; vnctus herba ſui nominis vt prediximus fallit viſum ita vt hominē prohibeat videri. inuenit autē pluries in ethyopica cypro τ india.

Cap. 419.

Lapis e mathites cap. 422. — Lapis Emathithes la. ſanguine⁹ eo q; fricatura eius ſanguineum reddit colorem: vel qr omni fluxui ſanguinis competit. grec. lithos emathitos arab. ſedeneg.

Sera. lib. agg. c. ſedenecg. auc. Dia. lapis ē ſāguineus cuius color eſt ſimilis colori ſanguīs aut ferruginis τ melior eſt ille qui cito frangitur cōparatione alicui⁹ lapidis qui non eſt ſedenegi ſʒ ſpēs eius et q eſt durus min⁹ coloris ferruginis equalium partiū mūd⁹ a ſordib⁹ hñs venas cū quo pictores lipidāt aurū τ argentū. Adulterat aūt cū lapide ſciſſo ſed diſcernitur qr lapis ſciſſus ſeparat in venas rectas ſʒ nō ē lapis ſciſſus q qñ fricat ſup cotē egreditur ex fricatione eius color bonus. ſed ſedeneg eſt magis tincta rubore: Et idē auc. Gal. ſedeneg qñ fricatur ſup cotē diſſoluitur τ ſapor eius eſt ſtipticus τ virt⁹ eius eſt deſiccatiua τ infrigidat in quātitate in qua eſt ſtipticus. — Gale. ad pānianū cap. 157. Dia. li. v. capi. 97.

Pos. Sera. Cōuenit aſperitati oculi τ palpebrarū ſʒ qñ aſperitas fuerit cū apoſtemate ca. bʒ fricari cū albumine oui aut decoctiōe fenugreci. τ qñ fricat ſup cotē cōuenit ſputo ſanguīs in uamēto maximo τ ꝯuenit oib⁹ vlcerib⁹ qñ liniunt cum eo. Puluis ſubtiliſſim⁹ puluerizat in vlcerib⁹ τ aufert carnē ſuperfluā τ cōſolidat vlcera oculi et curat. et qñ fricatur cū aqua in cote ſicut dixim⁹ τ dat i pōtu ſtringit mēſtrua. Et qñ bibitur cū vino antiquo ſtringit ventrē τ fluxū veſicce. Puluis expt⁹ cōtra imoderatū fluxum τ potiſſime poſt purgationē flux⁹. Recipe lapidis emathitis. ℈. j. karabe coralli rubei pſilij aſſati oſſis ō corde cerui. ana. ℈. j. Electuarij athanaſie. ʒ. j. diſtēperentur cū ſucco plātaginis.

Lapis epiſtichon. i. lapis turchſys.

Cap. 420.

lapis epi ſtides. — Lapis Epiſthites ſm Alber. ē lapis in mari natus rutilās τ rubicūdus naſcit in corintho.

Pos. Incātationi⁹ τ phyſicis ligaturis dicitur valere τ qō geſtat⁹ tutū hominem ſeruat et compeſcit a ſeditionib⁹ τ compeſcere etiaʒ dicitur locuſtas grandines tempeſtate volucres nebulas a fructibus terre. Expertum autē eſt quod oppoſitus oculo ſolis ignem τ radios ignis emitiit dicitur autem quod hic lapis ſi in aqua feruente proijcitur ceſſat ebu

litio eius et post modicum frigescit. ca. autem hui9 alia esse non pot nisi pro certo: qr frigidissim9 est et mot9 a calore bulientis aque frigiditas sue coplexiois agere incipit.
Lapis eracleus. i. lapis magnes
Lapis erarius est lapis marchasita sic dictus. quia ex eo tingitur.
Lapis eratides. i. lapis galactides.

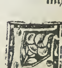
Cap. 421.

lapis etydros. Apis Etydros sm Alber. e silis in colore cristallo q ppetuis guttis distillat: et tn lapis no minorat nec corrupit. cam in hoc pfecto est qr ex substatia lapidis gutte ille nequaquam distillant sed pp nimiam frigiditate aerem se tangentem continue mutat in aquam sicut faciunt lapides duri et politi post resolutionem frigoris. hoc similiter ait Enax.

Cap. 422.

lapis exacolitus L Apis Exacolitus sm Albert. est lapis varius dissolutiu9 vt dicunt periti medicorum. vino permixtus et potatus valet contra colica et yliaca

Cap. 423.

lapis exacotalit9 Apis Exacotalitus sm Albe. est. lx. coloribus distinctus parue quantitatis valde qui frequentius in libia inuenitur et apud trogoditas et mouetur sepi9. propter hoc oculos hominis dicitur efficere tremulos.

Cap. 424.

lapis exebenos L Apis Exebenos sm Dia. in. proprio capitu. albus e et speciosus quo solet aurifices aurum limpidare. Curat stomaticos potatus cu passo: et aqua similiter amentes sanat potatus: ad venereas voluptates mirifice facit bibitus: qr non patitur diu eos fatigari soluit etiam vesicam dolentem. Nam portat9 partum sine egritudine conseruat et velocitatem parturientis facit circunligatus femori.
Lapis falcanos idest arsenicum
Lapis fenic quid est. l. famichi.
Lapis filatinus est eade gemma que crisolitum et eiusde virtutis sm gemmarios.
Lapis focarius. i. lapis piritis.
Lapis ferrugei ara. feruzegi. i. lapis topacius albaui.

Cap. 425.

lapis flogmus L Apis Flogmus sm Pli. in egypto inuenitur: aurosum et flammeum habet colorem. illinit9 fronti somnium inducit.

Cap. 426.

lapis frigius. Dia. li. v c. 94. L Apis frigius sm Dia. tres h3 spes: vna metallica in cipro nascitur: et de pfundo lacu ascedit que est terrosa. et post hoc sole siccatur: postea vero ponitur in medio et circuitur sacramento et coburitur vn de friges dictus est: qr in sole siccatur et sarmento vt apparet in. l. de frigis. Altera spes est feces eximinis sicut similiter feces examinis: sic et hic colligit gustu habes eri vstu simile. Tertia spes coficitur sic lapis q dicitur piritides colligit et in fornace coponit et vt calx. coburit qdiu colore sanguineu faciat et collect9 reponit. vtilis est vero q gustu stipticus est eris vsti habes sapore et lingua forti9 siccas velut alume: vnde si coburat p difriges vendit. Est stiptic9 feratic9 purgatori9 limpidatori9 castaltic9: et in modum niuis refrigeratori9.

Cap. 380 Sera. lib. agg. sunt eius tres spes. Una in cipro nascitur solum et ei9 substantia ex gleba terrea nascit sub petris als in puteis et i aqua: et in illa insula q postq extrahit de sub aq deficcat in sole: et postq adurit desiccat sup terra circupositis lignis. Spes vero alia e fex eris que colligitur qn purgat es. et hoc qn refusum est es et pjicit aq sup ipsum donec infrigidat et extrahit a bocijs et est formula i qua pjicit et reperitur sub eo hec spes et h3 stipticitate eris in sapore suo. Tertia vero spes fit ex marchasita: qn plurib9 dieb9 cogit sicut cogit calx. et qn fit color eius sicut color magre et extrahit a fornace et reponit: et quida putat q sit spes quarta ex eo que e ex lapidib9 ex quib9 trahitur es. na quado inciduntur in crusibulo in quo inflatur es extra buntur post lapides reperitur ex eo postea satis. Melius aute et electius est ille in cuius sapore reperit sapor eris et 3iniar et est stipticum desiccans lingua fortiter sicut alumen est stipticus et cal. parum.

Posse. Dia. crescetes superflue carnes vulnerib9 equat. cicatrice ducit fluores vlceru cohibet vulnera maligna et pascetia curat ap ata spargit cera et resina addita oia siliter facere potest. et ide auc. Gal. ad prnianu ca. 165. icarnat psolidat et cofert vlcerib9 corrosiuis et couenit speb9 ignatie: et vlcerib9 oris postq ablut9 est. et phibet cursus humoru venietiu ad aliqd mebru: et ego ia administraui ipsu post incisione vulue statim et vsus fui ipsa vsq ad psolidatione et curatione et puenit vlcerib9 que fiut in pectine et ano. Et ide Sera. ego reperi ex ea multu in spelunca que est extra ciuitatem cordube.

Cap. 427

lapis gagacromeon. L Apis Gagacromeo. sm Albe. est lapis diuersi coloris sicut pellis caprioli. victores reddit se gestates. Expertu at dictu e ab Alchite principe quodam qui quotiens hunc lapidem secum habebat semper vincebat in terra et in mari quotiens autem caruit fertur hostibus succubuisse.

Cap. 428.

lapis gagates L Apis Gagates sm Dia. iuenit i licia circa ripa fluminis q gagesappellat coloris nigri et e alius palid9 et qsi lucidus vl palid9 mediocriter leuis valde vt sol9 super aqua natas inter alios lapides inuenitur. cui9 est melior qui facile exarserit igne et odorem aspalti habes medicine apt9 et sm Pli. optim9 est q ad lucerna accendit. Enax i lapidario suo gagates et hara be que quida dicut lapide de genere gemaru. ego tn reputo ipm esse gumi agiros et iuenit in libia et britaia iuxta litus maris. et abudater inuenit i mari qd attigit a glonare parte theotonic. et i aglia frequeter iuenitur. et e duplicis coloris nigru. s. et croceu. et e plucidu et glaucu et declinas ad palidu e iunctu cu citrino colore. Confricatu aut trahit paleas et in censum ardet sicut thus.

Posse. Dia. Est diaforetic9 venea excludit emplis podagricis miscet. ardet accesus in aqua et oleo extinguitur solu aqua. solutus detes mobiles confirmat et rigores predictorum et doloru euersiones facit. incesus serpetes fugat. epilenticos prodijt: incenditur et i aqua mittitur et per triduu de eade aq datur parturieti et liberatur demonijs et omnibus maleficijs resistit: virginitate deprehedit: fictilia ex eo vasa scripta no delentur mulierib9 si defluut menstrua hunc lapide tere et pone sup carbones ardentes: vteru euaporet circuntecta pannis et purgabitur sine noxia a dolore. Sed sciendu q Dias. hunc lapidem vocat: qm app3 vt lapis: et io dicit est vt gema: vnde anuli fiunt. sed i lra agiros dicit q est lachrymu agiros idest populi arboris. Enax conuenit hydropicis et fluidis et pfirmat dentes vt aiunt. de expertis aute est q lot9 aq p fumigationibus inferius suppositus prouocat menstrua. fertur etiam q fugat serpentes et valet cotra vetris et stomaci subtersione et ptra fatasmata melacolica q qda demoes vocat. Aliut aut d expertis qd si colatura

et lotura

et lotura ei⁹ cū rasura deē virgini bibere ꝙ retinebit eā et nō minget. si aūt non est virgo statim minget ꝛ sic dicūt probari an aliqua sit virgo. dicūt etiā valde valere cōtra laborē parturientis. Si vis scire latius generationem istius lapidis. l. electrum.

Lapis galactides. i. lapis lacteus.

Cap. 429.

lapis galactides als galaricides. Alb. magnus.

Lapis Galactides ẜm Dia. colore ē cinere⁹ lacteus gustu dulcis q trit⁹ lacteū colorem emittit Alber. est filiis cinerei ꝛ ẜm plurimū inuenit in nilo ꝛ acheloo flumie. hic trit⁹ dat saporē lactis ꝛ succū ꝛ in ore clausus turbat mētē. dicit etiā in de ligaturis physicis ꝙ ligatus in colo replet vbera lacte ꝛ alligatus femori mulieris facit partus faciles. Aiunt etiam pastores egyptij ꝙ si vespere contusus cum sale mixta aqua oues circumspergantur replentur vbera earum lacte ꝛ fugatur ab eis scabies ꝛ generaliter dicitur contra scabiem valere. li. 5. c. 100

Dia. Hic post balneū ieiuno dat⁹ cū mulsa vl' aq̄ lactis copiā ministrat. vel ex ouis grauidate lana filo facto ꝛ ptussato lapide circa collū ligat. lethe us dr̄ q2 pcedētia mala in obliuionē adducit ꝛ gratiosum reddit resistit iiurie ꝛ fasino dolorē liberat dentiuȝ circūligat⁹ qd̄ si mulieri difficulter parturiēti. filo facto de lana ouis fecūde ligat⁹ fuerit circa femur dextrū cōtinuo pariet sine dolore: q2 obliuisci facit. dicit etiaȝ qd̄ tenax est. nam in iudicio litigantes vincere facit.

Cap. 430.

lapis garatidem.

Lapis garatidem ẜm Albert. est nigri coloris: pbatur aūt veritas huius lapidis sic si gestans lapidē totū corp⁹ suum vnguat melle muscis et vespis exponitur: ꝛ si intactus manet ab eis lapis est verus: et si deponit lapidem musce ꝛ vespe super mel cadunt ꝛ fugunt.

Pol. Aiunt ꝙ in ore portatus facit bene iudicare opiniōes ꝛ cogitatiōes: fert etiā ꝙ gestanteȝ gratiosum reddit hominibus: ita similiter ait Enax.

Lapis getolidus idest lapis aquile.

Cap. 431.

lapis giazaa Ca. 401.

Lapis Giazaa lati. ara. hager aliazaa.

Sera. lib. aggre. Eius sunt multe species est lapis qui defert ex iamen et ex terris syri: ꝛ melior est ille qui defert ex iamē: ꝛ est lapis in quo sunt colores multi diuersi: vt albedo nigredo ꝛ alij: ꝛ nunq̄ est coloris sinceri: ꝛ nō est visū hominib⁹ de iamē nec de regionib⁹ eorum qd̄ aliqs portauerit secū: aut ponat in domo sua hunc lapidem quin viderit in somnijs mirabilia: ꝛ cū hoc facit portātē se esse litigiosum inter hoīes: ꝛ qñ suspendit super infantes auget bauas eorū: et si fiat vas ad comedendum intus vel bibēdū quicūq3 comederit vel biberit in eo non potest dormire: ꝛ qñ pulueriȝatur ꝛ aspergitur iacint⁹ cū puluere ipsius meliorat colorem eius multum: ꝛ est lapis durior inter omnes lapides.

Cap. 432.

lapis glatides.

Lapis glatides. vel galaritides.

Pli. Uelut cinereus est dat saporem: humectat et leuiter constringit: et ideo facit ad lachrymas oculoꝝ. facit part⁹ faciles femori alligatus.

Cap. 433.

lapis granatus

Lapis Granatus ẜm Cōstantinum ꝛ Alber. est de genere carbunculi. est aūt rubeus ꝛ plucidus i colore similis balaustijs. est autem rube⁹ aliquantulū obscurior carbunculo et cum subijcitur ei in sigillis niger color: tunc magis rutilat: et in hoc genere inuenitur quidam modus qui intra ruborem spars⁹ habet viole colorem: propter hoc genus violarum dicitur ꝛ preciosior est alijs granatis.

Pol. Dicit letificare cor: ꝛ pellere tristitiā. ꝛ est ca. ꝛ sic. ꝛ qd̄ quidā dicūt hūc esse de genere iacinti est falsum. inuenit. n. lapis hic ẜm plurimos in ethyopia: et aliquotiēs intra tyrū iuxta arenas maris.

Cap. 434.

Lapis grisolitus ẜm Albert. est gēma coloris aurei in oris matutinis visu pulcherrimus est in alijs autem horis dissimilis ab igne aūt corrumpitur ꝛ fugatur: et vt quidam dicunt inflammatur et ideo timere ignē dicitur. dicunt autem alij esse aliud genus istius lapidis qui est lapis ignobilis substantie: et est marchasita aurea que medium quoddam est inter metalla et lapides. dicitur autem tertium genus istius lapidis esse coloris medij inter ceruleum ꝛ rubeum. curat scabiem et vlcera: ꝛ in manu gestatus caloreȝ febris mitigare dicitur lapis grisolitus.

Cap. 435.

Lapis iacintus. lat. ara. hager iacinctos.

Sera. lib. aggre. Sunt eius tres species: vna est coloris rubei: scd̄a citrini: tertia cabali. ꝛ coloris antimonij: et rubeus est melior alijs: et quando incenditur super eū ignis rubescit multum. Citrinus vero potest stare super ignē minus: s3 cabali nō potest stare super ignem quin destruatur statim Alber. iacintorum duo sunt genera aquaticus. s. ꝛ saphirln⁹. Aquaticus est flau⁹ albescens ac si parū aque desuper flauo perspicuo erumpat: ꝛ superare contēdat ꝛ hic est vtilior. ꝛ inuenitur in illo genere ru . aquescēs in quo etiam superat parueitas aque. Saphirinus autem est flauus valde prelucidus quasi nihil habens aqueitatis ꝛ hic est melior. ꝛ ideo habet tria nomina. dicitur enim aliquis iacintus saphirinus et i ethyopia ẜm plurimum reperitur. ꝛ dicunt quidam aquaticum esse quod est aquaticū ceruleum. Est autem generaliter durissimus vt se vix sculpi permittat. lapis iacintus Ca. 398. lib. ij. mineraliuȝ tracta. ij cap. 8.

Pol. Alb. De exptis ē qd̄ ē frid⁹ ꝛ confortat corpa sicut oē frigidum qd̄ stringit virtutē corporū int⁹. In de ligaturis philosophicis dr̄ ꝙ colo suspensus vel digito portatus tutū reddit peregrinū ꝛ gratū hospitib⁹. ꝛ valet cōtra pestiferas regiones. et expertū est ꝙ somnū puocat pter suā frigidaȝ cōplexionē. Saphirinus autem specialiter hoc habere dicit ꝙ ē cōtra toxicū. aiunt etiā ꝙ cōfert diuitias ꝛ naturale ingenium bonum reddit ꝛ letitiam.

Sera. Qui portauerit secū ipsum aū sigillationeȝ factā cū eo sit tut⁹ a fulgore ita ꝙ nō cadit sup eū virt⁹ hec est multū diuulgata inter homines.

Aui. De viribus cordis ait ꝙ confortat.

Cap. 436.

Lapis Jaspidis ẜm Alb. est lapis multoruȝ colorū ꝛ h3 spēs. x. melior tñ ē viridis trāsparēs hñs in se venas rubeas. d3 aūt in argēto ppie ligari. hic in multis partibus inuenitur. lapis iaspidis.

Pol. Expertum est contra sanguinē et fluxū menstruoꝝ. Aiūt aūt ꝙ tegat pceptū ꝛ iuuat ptū ꝛ qd̄ gestantē se a luxuria phibet. magicis ēt legit ꝙ si incātet portantem reddit gratum potentē ꝛ tutuȝ. ꝛ fugat febrem ꝛ hydropisim.

Cap. 437.

Lapis Jena ẜm Alber. ē a bestia q̄ iena vocatur sic dictus eo ꝙ oculi ei⁹ in lapidē vertunt totaliter. Aiūt āt Enax ꝛ Aaien qd̄ posit⁹ sub lingua confert diuinando dicere futura. Lapis iena.

Lapis inuentus i oculis ceruorū. i. lapis gagacromeō

Cap. 438.

Lapis isculros.

Apis Isculros. fm Alber. z Isidoru e croco siliis i vltimis hispanoru ptib9 frequeti9 inuenit iuxta gades herculis z scdo z tertio climatib9 iuxta hispania illa quam modo hispania vocam9. Est aute lapis pter viscositate i eo arefacta filabilis et si de eo fiat vestis no comburitur. sed ex igne purgatur z nitet et forte illud est qd genna vocant salamadre. q2 hec lanugo que inde colligitur est sicut lanugo lapidis humidi: quare aut no crematur in methodorum est expeditum huiusspeciem quandam dicunt esse quendam lapidem que quidam vocant carbunculum album.

Pos. Imitatur carbunculu in hoc q fantasmatib9 z psagys resistit. vz cotra dolore oculoru ex humida causa z redact9 in puluere sanat scabiem

Cap. 439.

Lapis iudaicus. Ca. 390.

Apis Judaicus lat. ara. hager alicudi.

Sera. lib. agg. est siliis lap. di habex. z est i palestina in oriete z in figura sua similis gladi alb9 bone figure hns multas lineas angulatas in logitudie protendentes z nominantur summitates lacerate alias laterate. z e lapis qui dissoluitur in aqua z no habet sapore. Et ide auc. Gal. ille lapis est in palestina in terris sen. hz colore albu vel purulentu z est pulchre figure nam sunt ibi lineé spondose. z dicitur lapis iudaicus: q2 inuenitur in terris iudeorum Alber. dicit de mente Isid. q iste lapis est albus ad modu glandis in quatitate scripturis quibusdam insertus quas greci gramas vocant.

aui. ij. ca. ca. 404. ait q sto macu debilitat

Posse. Sera. auc. Gal. medici vtuntur eo i habetib9 lapide in vesica. na fricant eu sup cote z dat in potu fricatura illa cu. ℥ .iij. aque ca. Et ego sum expert9 hoc iu habentib9 lapide in vesicca z no inueni magnu iuuametu: sed in lapide qui generatur in renib9 est multum fortis operationis.

li. 5. c. 100

Dia. Quado accipit ex eo in quatitate ciceris et fricat in cote cu aqua sicut sief: z sumit i potu quatitas duoru ouolosach ex eo cu aqua cal. puenit straguriez lapidi renu z vesice. z propter hac causam nominat ipsiz dissolutiuu lapidis. Et ide aucto. Aben Mesuay debilitat appetitu z frangit lapide renu z abscindit fluxum emorroidarum

Cap. 440.

Lapisca cabrates

Apis lacabrates fm Albert. est lapis similis cristallo: qui eloquentia dat honorem z gratia et valet contra hydropisim.

Cap. 441.

lapis lra mam.

Apis lrama fm Alber. est frequeter alb9 i toto vel parte: variuses in colore z frequetissime inuenit immixt9 onixinio als onixine vtriusq ei9 fert ex imaginib9 z scripturis q inuenit in ipso z ex sigillis

Lapis lreme quid est. l. henealbegi.

Lapis lrenne quid est l. lrenne.

Cap. 442.

Lapis lacte9. gre. galatides

Apis lacteus fm Auic lib. ij. cu fricat aqua et est lapisglarides egredit ex eo quoddam sicut lac: z hic quidem lapis est cinerei coloris dulcis saporis.

Posse. Terit cu aqua z seruatur qd resoluit ex ea in pixide plubi z couenit initio apatuz z fit ex eius fricatione alcoholz prohibet cursuz super fluitarum ad oculum z vlcera in ipso accidentia.

Lapis ligia est similis ossibus elephantis est fulci coloris z quasi subruffus

Cap. 443.

Lapis lazuli.

Apislazuli la. ara. hager. alze nard. siuealza nard est duoru modoru: vnus durius ferro no cedes celestini coloris qui est laudabilis: mud9 a marmore albo z a marchasita aliuses fragilis minus pulchri veluti terra azurima qui citra mare nascitur cuz azurio citramarino nec haber i se marchasitam: z hic est ineptus medicine.

Ca. 389.

Sera lib. ag. op3. q eligatur ex eo: cuius est color celestis multu cu corpusculis aureis z lenis sine asperitate z sine admixtione alteri9 lapidis z q no frangitur facile z cuius frusta sunt magna.

Cap. 36.

Jo. Me. cap. de lapide lazuli. lapis stellat9 est de genere marinoru habes maculas ex auro: z est eius alius alb9 z dicitur lapis marchasita: z alius indus clarus celestis z dicitur lazuli. z quando q minera fert vtrunq simul. Et melior est: cuiusco lor est viridior in colore azuli z h3 maculas aureas: et mixtus cum marchasita est non bon9 z non maculatus et similiter lenis. calidum est in secundo. siccu in tertio. Et dixit Humay in vtroq esse in tertio.

Pos. Sera. Uirtus eius est siliis glutini aurinisi q2 est debilior eo z facit na sci pilos in palpebris. Et ide auc. Gal. e in eo stipticitas cu acuitate pauca desiccat z infrigidat etia palpebras que depilatur pter aliquos humores acutos z remaner quod in eis non augent pili nec multiplicant z sunt subtiles z debiles. z hoc quia lapis lazuli i his locis destruit humiditatem ipsoru humoru z immutat supfluitate ad coplexione sua radicale cum qua fit generatio pilorum palpebraru. z op3 q ad hoc terat multu z administret in puluere. Et ide auc. Linacoy in lib. lapidu qn suspedit ad colu infantis remouet ab eis timores z facit yrros capillos: z si teritur cum aceto z linitur super morfea z albaras curat. Et ide auc. Alcazi. est adustiu9 putrefactiuus. z io aufert verrucas: z qn sumitur interi9 laxat humore melacolicu z mudificat sanguinez ab humorib9 grossis. Dosis ei9 est a quattuor lzirat vsq ad. 3. j. qn miscet cu alys medicinis laxatiuis. z couenit plus dolori renu z asmati: z quado sumit i potu aut fit nascale cu eo puocat mestrua z pot9 ei9 comouet nauseam z vomitu: sed ablutio eius remouet hoc ab eo.

Aui. De viribus cordis dicit q confortat cor.

Jo. Me. Est in eo acuitas no euacuata a stipticitate z e ex pte acuitatis ei9 adustiu9 vlceratiu9: putrefactiu9: abstersiu9: z icisiu9. z i no loro est pprietas abradedi pilos aut plogat z pfortat eos z generat pilos in palpebris. Sut in eo nocumete q dixim9 in lapide armeno z expedit tollere nocumeta ei9 similiter cu ablutioe sicut dixim9: de trituratione autez sustinet plusq lapis armenic9. quida aute ex sapientib9 posuerut ipsum post eius ablutione i cofectionib9 letitie z pprie. 3. viij. ex eo ad li. j. ex pfectioe z dabat cum succo buglosse depurato z vino subtili antiquo z e medicame solene ad egritudies melacolicas. dilatat enim anima z facit in ea minera gaudij. Cofectio lapidis lazuli ex inuentione nra. Accipe ex seta tincta i lresines sicut lib. j. z submerge ea in succo pomorum dulcium et aqua ro. ana. lib. 5. z dimitte die vno deinde fac modicu bullire dum aqua rubeat deinde extrahe ab ea setaz et pone zuccari tabarzet. 3. cl. coque vsq dum spissitudine mellis habeat z remone ab igne z projce in eo calide ambre crude frustratim incise. 3. vj. dimitte liquefieri in eo. deinde proice super ipsum puluerem harū specierum. Accipe ligni aloes crudi z darseni. ana. 3. iiij. lapidis lazuli abluti prediarati. 3. xij. margaritarum. 3. ij.

Confectio lapidis lazuli.

tarū.ʒ.ij.auri boni.ʒ.j.musci.ʒ.vnius tertiā.cōfice cuʒ predictis hoc est maximi iuuamēti ad pulsuʒ cordis sincopin alguesgue ⁊ tristitiā sine eā.⁊ est ex rebꝰ cōfortātibus animā mirabiliter lapis lazuli solutiōe educit melencoliā ⁊ humores adustos ⁊ mūdificat venas ⁊ sanguinē ab eis.⁊ non lotus educit per vomitum ⁊ per vētrem humores grossos melancolicos ⁊ ꝯuenit ad egritudines cordis ⁊ cerebri sicut epilensie mania ⁊ malēcolia quarum materia est humor melencolicus.⁊ cōuenit iuuamētuʒ sublime egritudinibus timoris tremori cordis sincopi ⁊ confortat cor.et aufert nocumētū eiꝰ ⁊ dilatat animā ⁊ mundificat pectus et pulmonē ⁊ cōuenit asmati ⁊ humoribus grossis ⁊ egritudinibꝰ splenis: et est ex rebus conseruantibꝰ iuuentutē: ⁊ beatificantibꝰ vitam.et preseruat a lepra.⁊ suppositꝰ educit mēstrua. Et datur patientibꝰ fe.malācolicas ⁊ curat eas ⁊ ꝯfert eiꝰ vsus ad emoroydas.dosis eiꝰ est a.ʒ.i.vsq; ad.ʒ.j.s.

Lapis letheus.i.lapis galactides.

Lapis liberans a venenis quid est.l.lapis bezaar

Lapis ligurius quid est.l.lapis lincis.

Lapis lingurius idem.

Lapis lignites.haliab.est agates.

¶ Cap. 444.

Lapis lincis Lapis lincis Enax fit de vrina lupi ceruarij micta ⁊ in montibꝰ coagulata q in domo seruatꝰ generat optimos fungos supra se quolibet āno vʒ ꝯtra dolorē stōci hyctericiā ⁊ fluxū vētris.

¶ Cap. 445.

Lapis lipparis. Alb.lib.ij.numeraliū tracta.ij.capitulo.x Lapis lipparis.fm Alber.est lapis q frequentius i libia iuenit. Cuiꝰ virtꝰ fert mirabilis eē ois enim bestia a venatoribꝰ ⁊ canibꝰ infestata currit ad eū ⁊ ipsuʒ intuet quasi patronū ⁊ vt aiūt canes ⁊ venatores nō possunt nocere bestie gladio quā diu lapidē hunc hʒ pñtem.hoc idē confirmatur p Atabari in lapidario suo

Lapis litarmenum.i.lapis lazuli.

Lapis luminis.i.lapis purides.

Lapis lune.quid est.l.affrosolinum.Alhaui specularis spuma lune: inuenitur de nocte in regione arabum in augmēto nec vʒ epilēticis.Pli.li.37.c.10.selenitos.

Cap. 446.

lapis magnes. Lapis Magnes lat.ara.hager.abnantes.

Sera. lib.aggre.c.hager abnātes siue almagritos minera huius lapilis est in maritimis ꝓpe terras indie.⁊ quādo naues appropinquāt mōti minere ipsiꝰ nō rēanet i eis aliqd ferrum qd non egrediatur naui ⁊ volet sicut auis vsq; ad montem et si est aliquis clauus infixus taliter ꝙ non possit euelli euellit ⁊ salier vsq; ad illū mōtē adhereat ⁊ pp hoc naues illarū ptiū nō clauāt cū clauis ferreis: ſʒ cū clauis ligneis.nā si forēt clauare clauis ferreis quando appropinquarēt illi mōti dilaniarent tote. Melior ex isto lapide ille q attrahit ferrū fortiter.⁊ color eius est vergens ad colorē celestē nō multū grauis pōderis

li.v.c.100 in princ. Dia. Lapis magnes gignit atq; inuenit circa litus oceani apud trogoditas ⁊ in india ab inuentore sic vocatus.est autē colore ferrugineus.

Li.ij.numeraliuʒ trac.ij.c.xj. Alb. est ferruginei coloris q fm plurimū inuenit in mari indico in quo in tantū abūdare dr̄ ꝙ periculosum ē in eo nauigare nauibꝰ que superiores clauos habēt.iuenit etiā i tragonitidis regiōibꝰ.⁊ ego vidi ⁊ reperi i ptibꝰ theotonie i ꝓuincia q frācia oriētał́s dr̄ vnū magne quātitatis ⁊ maxime efficacie.⁊ fuit valde niger.ac si esset ferrū erruginosū ⁊ cōbustū cū pice.

Pos.Sera. Quādo dat in potu ex eo laxat ventrē cū mellicrato ⁊ potissime humores grossos ⁊ quidā sunt qui adurūt istū lapidez ⁊ vtuntur sicut subeit.i.adamas.⁊ idē auc.Gal.est bonꝰ illis qui trāsglutiūt acū vel aliud ferrum ⁊ etiā illi q hʒ fluxū ventris eo ꝙ sumpsit scoriā ferri.⁊ dr̄ de eo ꝙ si accipias eū ⁊ ponas ipsum in vase terreo ⁊ liniat caput vasis cū creta postq; posueris sup lapidē calceʒ viuam quā nō tetigit aqua donec repleatur vas calce ⁊ accendas magnū ignē sub vase donec ingrediat per orificiuʒ vasis.deinde ponat vas i fornace figuli ⁊ dimitte ibi donec lutatio eius coquat ⁊ fiat testa deinde extrahe lapidē a vase ⁊ dimitte infrigidari ⁊ pone iteruʒ in vase nouo ⁊ pone in fornace secūdo.⁊ fac vt prius ter aut quater.quādo vero extraxeris vice quarta dimitte ipsū lapidē.vbi non tangatur a vento vel aqua vel rore vel ab humiditate aliqua donec infrigidetur deinde frāge ipʒ in frusta minuta sic ꝙ sit vnūquodq; frustū.ʒ.x.aut plꝰ aut minus ex.ʒ.grecorū.quando ergo volueris operationē cū eo facere pone iuxta lapidē pondus eius ex sulfure.deinde rora super eum aquaʒ ⁊ ingredietur ex eo ignis magnus ascēdēs circa mensurā brachij vniꝰ fortissimus qui nō tanget aliquid quod nō cōburat: ⁊ quādo lapides magnetis non ita preparantur vt dixi ſʒ crudus sicut est madefit cū succo allei aut cepe ab attractione ferri prohibetur.sed si vis ꝙ reuertatur ad virtuteʒ suam infunde in vna die in sanguine yrcino ⁊ fiet virtus eius sicut prius.⁊ accipitur frustum magnum istius lapidis qd est ex bono et electo et approximatur clauature alicuius ⁊ aperit eā cito. Nā lapis iste attrahit ad se ferrū.⁊ quādo aliqs vulnerat cum ferro venenato.⁊ teritur iste lapis ⁊ misceatur cū aliquibus vnguētis: ⁊ datur de puluere ipsiꝰ in potu illi qui est vulneratꝰ facit ab eo venenum vel toxicū exire per secessuʒ ⁊ si puluericetur super vulnus venenatum curat idem. de eo tractat Gal. ad paternianū.capitu.161.

Enax In magicis.his lapis fantasias mirabiliter ꝯmouet.⁊ p̄cipue cū cōsequit cōsecrationē ⁊ caracteres sunt in magicis docet.⁊ perhibet ēt cū mulsa acceptū hydropisim curare.⁊ ē alia spēs magnetis. cuius virtus est attrahere carnem hominis

Alb. Attrahit ferrum mirabiliter ita vt virtꝰ eius trasmutet ferrum sic vt illud ferrū etiaʒ aliud trahat.⁊ multe acus ad seinuicem suspense sic videntur vnctus aūt alleo nō trahit ⁊ paruus adamas magnuʒ ligat magnetē.inuentus autē est tēporibus nostris magnes q ab vno angulo traxit ferrū ⁊ ab alio fugauit.et hunc Arist.ponit a genere magnetis. narrauit quoq; mihi vnus de socijs nostris curiosus experimētator q vidit Federicū imperatorē habere magnetē qui nō traxit ferrū.sed econtrario ferrū traxit lapidē. Et Arist. dixit qd est aliud genus magnetis qd trahit carnes hominis.in magicis autē traditur qd fātasias cōmouet mirabiliter precipue si consecratus cōsecratione ⁊ caractere fuerit.qd in magicis docet.fert etiaʒ hunc cum mulsa sumptū hydropisim curare aiūt etiā quidā hunc capitis mulieris suppositū statim eā incitare ad amplexū mariti si casta est ipsa dormiente.Si aūt adultera p̄ nimio timore ⁊ tremore fantasmatū dicitur cadere d̄ lecto mariti.dicitur etiā qd fures in domū intrantes positis carbonibus in quatuor angulis domꝰ lapidē hunc cōtritū super aspergūt.⁊ tunc dormientes in domo ita fantasmatibus terrentur ꝙ fugientes edes relinquut. ⁊ tunc rapiunt quicquid volunt. Nota ꝙ est mł́ier

¶ Cap. 447.

Lapis magnesia. Lapis magnesia quē quidā magnosiam dicunt fm Alb.est niger.⁊ ipso frequēter vtunt vitrearij.distillat ⁊ fluit in magno ⁊ forti igne. et non aliter.⁊ tunc immixtꝰ vitro ad purpureitatē du

ducit viri subam. hoc idē atabari dicit i lapidario suo.

Cap. 448

Lapis mandasia.

Apis Mādasia vel marchasita. s3 Alber. est hñs multas spēs colo3: q3 colorē accipit cuiuslibet metalli. 7 dr marchasita argētea 7 aurea. 7 sic de alijs metallis. metallu3 tñ quod colorat eū nō distillat ab ipso: sed euaporat i igne 7 relinquit cinis subtilis. 7 hic lapis notus est apud alchimicos. 7 i multis locis inuenitur. hoc similiter enax dicit in lapidario suo

Lapis marchasita. quid est. l. l. mandasia. 7 l. piritides Calcitis.

Cap. 449.

Lapis margarite.

Apis Margarite lati. ara. hager. allulo siue alba margarita vel perno est q̄ in ostreis reperitur alie sunt pforate alie nō pforate: pforate sunt artificiose facte 7 nō naturalr: s3 nō pforate q̄ naturales sūt meliores pforatis. 7 iō qñ i medicinis ponunt nō pforate intelligunt. s3 sunt aliq ue obscure ad citrinitatē tēdētes nō pforate q̄ pforatis equipollēt 7 iō eligēde sunt clare 7 albe. q̄ vo obscura. 7 q̄ si albida est non ponēda in medicinis.

Ca. 397. **Sera.** lib. aggre. c. hager albalo. auc. Raf. margarite deferuntur a maritimis. 7 sūt fri. et sic. in scdo. Et idē auct. Ysaac. Ex eis sunt grossiores et parue: sed grossiores ex eis sūt meliores paruis 7 clare meliores obscuris: 7 eq̄lis supficiei meliores āgulosis.

Alb. li. ij. numeralium margarita lapis est iu obscuris cōchilib⁹ inuētus meliores ab india veniunt multi autē a britanico mari qd nunc angliū dicit et versus flandriā aut teutonicā inueniunt. ita q ego habui in ore meo decē in vna mēsa que i comedēdo ostrea inueni iuuenes. n. cōche hñt meliores: qdā ex eis pforate sunt 7 quedam integre. coloris autē sunt ac si parua lux penetraret in multū albū. 7 ideo nitent cū tamē sint albe: Fertur propter tonitrua quasi abortiēdo eas ostrea euomunt. 7 in fluminib⁹ inueniunt in messella. et in quibusdam galie flumijs inter arenas.

Pos. Alb. Ex parte sunt in confortatiōe spirituum 7 cōtra cardiacā 7 sincopim: valent etiā contra fluxū sanguinis lienteriā. 7 diariā. 7 sunt confortatiue. Reparant enim spūs subtiles vt quidicunt sed falso imo mēbra eax asperitate a superfluis abstergunt 7 ea quasi constringunt 7 coartādo advnū ducunt 7 ita confortant.

Sera. Margarite sunt desiccatiue humiditatu3 pueniūt debilitati cordis 7 sūt cōueniētes in cohol. 7 sunt fri. 7 sic. in scdo. Et idē auc. Atabari cōferunt obscuritati visus 7 albedini oculi 7 sordiciebus eius 7 retinēt menstrua. abstergunt dentes 7 desicāt humiditates. Et idē auc. Ysaac. cōferunt cardiace tremori cordis 7 accidentibus melancolicis ex malitia humorū. 7 hoc ideo quia clarificant sanguinem cordis qñ est ingrossatus in corde 7 desiccant humiditatē que est in oculo: propter q fortificāt neruos oculorum: 7 qñ dissoluuntur margarite 7 linitur cum eo baras aufert ea3 postq̄ linitur statim.

Aui. De virtutibus cordis dicit quod confortant cor.

Cap. 450

lapis medus.

Apis Medus. fm Dia. i ppzio. c. est niger qui tritus emittit croceū colorē.

Alb. Lapis medus vel medo dicit ga regione medorum fertur. vbi plures inueniuntur. Sunt autē huius species due. vnus niger 7 alter viridis.

Poste. dicūt valere cōtra veterē podagrā oculorū cecitatē 7 freneticā passionē. ēt refouere dī fessos 7 debiles. fert ēt q fragmēta nigri si i aq̄ cali. missa fuerint. 7 si q̄s in aqua illa lauerit incurrit mēbrorū excoriationē 7 si ex ea biberit peribit vomendo.

Dia. Est aūt duplicis potētie. s. bone et male. na3 tritus in cote medicinali cū lacte muliebris q̄ semel creauit primo partu puerū 7 inunct⁹ albuginē curat oculorū. 7 oēm illorū dolorē. ēt si desperat⁹ fuerit mederepodagrico seodē mō cu3 lacte ouis q̄ semel genuit masculū sanat renes anhelit⁹. 7 interiores ptes corporis hoc medicamē preparatū habeas in vase vitreo vel argēteo. 7 pfice ieiun⁹. ad vidictā quoq3 supra cotē 7 da cui vis vt lauet faciē 7 excecabit. Si q̄s aūt ex eo biberit pulmonē vomet. op3 ergo bibēti paululū dare vt nō satietur inuentus est autē iuxta fluuiū fasin.

Cap. 451.

Apis Melochites quē q̄dē melonite3 dīt fm Alber. est arabicus grosse viriditatis: sed non translucidus sicut smaragdus. 7 est molis. fert q custodiat gestantē se a nociuis casibus. 7 sup cunabula infantium. hoc similiter Enax. — lapis melochites.

Cap. 452.

Apis Menphites. fm Albe. a ciuitate egypti q̄ menphis vocat q dī vt ignis calere virtute q̄dē nō actu. hic tritus 7 in aqua mixt⁹ in potu detur vrendis vel secandis: q3 inducit insensibilitatē ne sentiat cruciandus hoc idem Enax. — lapis menphites.

Lapis militaris. i. lapis piritis.

Lapis moralis. fm Aui. oib⁹ est notus 7 est stipticus.

Lapis malibdides grel plumbi vel plumbeus q3 habet virtutē scorie plumbi

Lapis morochus. fm pli. inuenit i egypto. 7 ē palidus.

Lapis moroptos. Dia. quā multi galaxia 7c.

Cap. 453.

Apis nigrorū. fm Aui. li. ij. Est lapis qui defertur ex nigris declinās ad citrinitatē fricat 7 egredit ex eo fricatio mordicās lingua3 similis lacti mūdificat pānū oculi cū nō ē apare 7 obtalmia 7 puenit vestigijs vlcerū i eo 7 eradicat vngulā — Lapis nigrorum.

Cap. 454.

Apis nise Alber. dicūt aliq̄ hunc esse de genere lapidū. 7 inuenit in capite buffonis et sunt duo genera. vnus subalbid⁹ sicut si lac intrauerit in sanguinē 7 vincit eū. 7 iō sanguinis obscuras vias al's venas i eo dicūt apparere. 7 alius est niger 7 aliqñ pingitur in eo buffo. sparsis pedibus ante 7 post. dicunt etiā q si ambo simul includant pñte veneno eos adurere manū tāgētis. probationem autē lapidis esse dicunt q exhibit⁹ buffoi viuo buffo eleuat ptra eū 7 tāgit ore si pōt. dicit etiā q pñte veneno varius efficit qui subalbidus est. hoc sir Enax. — Lapis nise.

Cap. 455.

Apis obtalmius. fm Alber. ab obtalmia ē dict⁹: cuius color nō noiat forte ideo q3 est multorū colorū valere. dicit gestanti ptra oēs malos morbos oculorū visus autē circunstantiu3 dicit obcecare. 7 ideo ēt patronus vocat. gestātes enim eū quasi inuisibiles reddit. hoc similiter Enax. — lapis obtalmius.

Cap. 456.

Apis Onix. fm Alb. gēma phibet nigri coloris. inuenit melius genus esse nigrū albis venis variatū. venit aūt de india al's media 7 arabia. — Lapis onix

Inuenit autē quinq3 diuersitatum propter varietatē venarum 7 colorum. ferunt si saldius sit presēs ligat onix. 7 ēt suspenditur a nocumento. hec autē oia si habet

⁊ ſi hꝫ profecto: ideo habet q2 hꝫ virtutes mouēdi melancoliā precipue in capite. ex motu enim illius cum vapore oīa iſta ꝓcedūt. dicūt aūt quidam onix onichium eſſe qđ veriſimile eſt vel ꝙ ſit alia ſpēs eius: ſed colore nō eſt niger: niſi aliqñ: ſed colorē hꝫ vt vnguis humanus ſed in onichinis noſtris inueniunt multi colores albi nigri ⁊ rubicundi: q tñ oēs in ſubſtātiā quādā fricant que ſilitudinē exprimit vnguis hōis. aiūt ēt ꝙ ex lacryma arboris que onica dr̄ indurata in lapidē generat. ⁊ dicunt hāc cām eſſe ꝙ odorifer⁹ eſt in igne. hāc ēt cām inquiunt eſſe ꝙ frequētius aliꝭ depictus imaginibꝰ mirabilibus inuenit: q2 lachryma a principio mollis facile formabilis. pingitur ⁊ picturā retinet: qñ in lapidem indurata coagulatur. hunc lapidem dicunt inſenſibiliter intrare in oculum ⁊ hoc eſſe mirabile. ⁊ ego vidi ſaphirū intrare in oculum. lapidē galli: ⁊ quēdam alium cuius nomen ignoraui ſine oculi leſione. politus eniꝫ ⁊ tenuis nō ledit oculum niſi tangat acieꝫ ſeu pupillā oculi ſenſibilē ⁊ foramen vuee aiūt ꝙ collo vel digito ſuſpēſus excitat triſtitiā ⁊ timores ⁊ in ſomno fantaſias terribiles: ⁊ multiplicare fertur lites ⁊ triſtitias. dicit ꝙ auget ſaliuam pueris.

Capi. 457.

lapis orphanus. LApis Orfanus. ſm Alber. ē ille qui in corona romani imperatori. non vnꝗꝫ alibi viſus eſt propter quod orfanus vocat. eſt eſt aūt in colore quaſi vinoſus ſubtilē habens vinoſitatē ⁊ hic eſt ſicut ſi cādidū nimis micans penetrare ⁊ in rubeū clarū vinoſum ⁊ fit ſuperatus ab ipſo. eſt aūt lapis perlucidus. ⁊ tradit ꝙ aliquando in nocte fulſit: ſed nūc tēpore noſtro non micat in tenebris fert aūt ꝙ honorē ſuat regaleꝫ. hoc Enax.

Cap. 458.

Lapis orites. LApis Orites. ſm Albert. hꝫ tres ſpēs quaruꝫ vna eſt nigra ⁊ rotūda: alia viridis maculam hñs albaꝫ. tertia cuius pars altera eſt aſpa: altera plāta: ⁊ eſt color ei⁹ quaſi ferri lamina. ⁊ talis etiā diſpō corpis eius de quo fert ꝙ vnct⁹ oleo ro. ⁊ geſtat⁹ preſeruat ab aduerſis caſibꝰ. ⁊ dicitur valere morbis peſtiferis ⁊ reptilium morſibus dicitur etiaꝫ ī phyſicis ligamentis ꝙ appenſus mulieri prohibet ipſam impregnari. ⁊ ſi pregnans eſt aborſum facit.

Cap. 459.

lapis palagiꝰ alˀs balagiꝰ. LApis Palagius. ſm Albert. eſt gēma coloris rubei lucide valde neceſſe ⁊ ſubſtantie trāſparentis. ⁊ dicitur eſſe femina carbūculi. ⁊ virtutes eiuſdē remiſſas hꝫ ſicut femia ad marem ſe hꝫ: ⁊ dicunt quidam ꝙ eſt domus eius. ⁊ iō palatiū carbūculi vocat. generat frequēter carbūculus in lapide iſto. ⁊ iā viſum eſt hoc ꝙ in lapide viuo exterior pars fuit palagius ⁊ interior carbūculus: ꝓpter qđ huiuſmodi genꝰ lapidum dicitur eſſe de genere carbunculi.

Cap. 460.

lapis pātherus. LApis Pantherus. ſm Albert. eſt multos hñs colores ⁊ in vno corpore lapidis nigrū vꝫ viridē ⁊ rubeū ⁊ alios multos. inuenitur aūt palidus purpureus ⁊ roſeus. fertur aūt fuſcos efficere viſus. inuenitur aūt ſꝫ plurimū in india. debet geſtās reſpicere ad ipſum in mane oriente ſole ⁊ fit efficax ⁊ virtuoſus. tot autem virtutes dicit habere quot colores habet. hoc. Enax.

Cap. 461.

lapis peanites. LApis Peanithes. ſm Albert. eſt lapis granatus de michedon. ⁊ eſt femi. ſexus. certo tempore dicitur concipere ⁊ parere conſimilem lapidem: ⁊ valere aiunt pregnantibus.

Capi. 462.

LApis Pirithe vel peridonius. ſm Albebt. eſt coloris fului. dicitur valere contra arctericaꝫ mirabiliter ⁊ refertur de illo lapide ꝙ ſi forti⁹ ſtringatur manu manū aduret ergo vult leuiter ⁊ paui de tāgi. ⁊ ego ipꝫ expt⁹ ſū ſepi⁹ dr̄ aūt de gñere iſto alia ſpēs ēe criſolito ſilis. niſi q2 maioris viriditatis exiſtit. lapis pirithe.

Cap. 463.

LApis Piritides gre. ara. hageral. marchaſita latine caparoſea. lapis piritides.

Sera. li. aggre. marchaſita ſpēs eſt lapis ex quo extrahit es: ⁊ opꝫ ꝙ eligat ex illis quoruꝫ color eſt ſilis eri. ⁊ qñ ponit in igne ſaliunt ex eo ſcintille facile. Cōburit ī hūc modū cū melle linitū pōe ī ignē leuē. ⁊ euenta donec fiat rube⁹ deinde extrahe ab igne Quidā ponūt eū in ignē magnū ex prunis: deinde liniunt melle. ⁊ iterū ponūt in ignem. donec omnes partes eius ſint equaliter ꝯbuſte: q2 fortaſſe prio aduritur extra ⁊ nō interi⁹ deinde exufflat cinis ab eo ⁊ reponitur ⁊ ſi indigetur ablutio laua eam ſicut lauatur cadimia. Ca. 395. Modus cōburendi marchaſitaꝫ

Dia. ca. lapis piritides. i. marchaſita. ex quo conflatur es: eligēdus eſt colorē hñs eraminis q in foco miſſus frangit. Cōburit vero ſic. melle vnct⁹ in viuis carbonibus mittit: ⁊ flabellat quādiu colorem ruffum faciat. Aliꝭ vero in multis carbonibꝰ igneis coctum. ⁊ ſcđo melle vnctū reuocant igni quādiu ſe fregerit. poſtea eximūt illū ⁊ lauāt ſicut cadimiā ⁊ reponūt. Lib. v. c. 96. đ pirite lapi.

Poſ. Sera. Eſt vrens ⁊ abſterſiuus vlcerū: ⁊ abſtergit obſcuritatem viſus: ⁊ reſoluit ⁊ maturat apata dura: ⁊ qñ reſoluit ⁊ miſcet cum reſina pini reſoluit ſanguinē cōgellatum: ⁊ aufert carnē ſuperfluā cū pauca calefactione ⁊ ſtipticitate: et quidam nomināt hunc lapidē poſtꝗꝫ aduritur dicidas vel difriges. Et idem auc. Sal. hic lapis eſt vnus de lapidibus habentibus virtutē fortem. ⁊ nos adminiſtramūs eū cū reſolutiuis: ⁊ miſcemus cum eo lapidem ſochoros. ⁊ reſoluimus ſepe cū hoc vnguento humiditatem multam que eſt congregata in concauitatibus ⁊ cauernis muſculoꝝ. ⁊ qñ adminiſtratur hic lapis oportet ꝙ multum teratur ⁊ reſoluit humiditatem corruptam que eſt ſub cute. ⁊ ideo quādo teritur vltima contritione ⁊ conficitur cum acero abſtergit boras borſeaꝫ ⁊ lētigines faciei. ⁊ habet virtutem magnam in abſtergendo oculum. ⁊ confortot ſubſtantiam eius ⁊ acuit viſum ⁊ ideo nominatur in terris perſie lapis luminaris ⁊ facit capillos tenues ⁊ criſpos. Sale. ad prnia. c. 160.

Dia. Eſt cocto pariter ⁊ crudo vis calefaciendi. exterendiꝗꝫ: ⁊ repurgandi que oculorū claritati officiunt: Durities preterea diſcutit ⁊ maturat. Reſina idē except⁹ excreſentia cum caliditate ⁊ adſtrictione aliqua reprimit: vocāt ſic crematū aliq diphryges quaſi iterū coctū. Pli. lib. xxxvj. capit. xix.

Cap. 464.

LApis Praſſius. ſꝫ Alber. eſt lapis q eſt mater ⁊ palatiū ſmaraldi. eſt aūt hñs viriditatē coloris ſicut praſſium qđ ē marrubiū. Inuenit aūt aliqñ cū rubeis guttis: ⁊ aliqñ cū albis. eſt alia ſpēs iſti⁹ lapidis qui inuenit cū guttis aureis: ⁊ vocat criſopaſſ⁹ ⁊ rari⁹ inuenit. ⁊ iō carior exiſtit. pro quo. l. lapis criſopaſſus. Expertū eſt aūt ꝙ cōfortat viſum ⁊ quaſdā iaſpidis. ⁊ quaſdā ſmaraldi habet opatiōes hoc ēt Enax Lapis preparatorius corꝗ. i. pumex. l. famechi. Lapis praſſinus

Cap. 465.

LApis Quadrat⁹ ſꝫ Pli. in Egypto inuenitur ⁊ in Ethyopia ⁊ exalbidus eſt: hꝫ vires ſtringentes. vnde necare dicitur conceptum. lapis q̄dratus.

lapis cadros vel lapis vulturis.

¶ Cap. 466.

Lapis Quadros fm Alber. aliquando inuenitur in cerebro vulturis. virtus eius fertur esse contra quoslibet nociuos casus: et replet mammillas lacte. hoc idem Enax.

lapis quirin. vel lapis gritia

¶ Cap. 467.

Lapis Quirin. fm Alber. inuenit in nido vpupe aliqñ que tota est auis prestigiosa et auguralis: vt dicunt magi et augures. Est autem proditor secretorum et fantasias promouens si ponatur supra pectus dormientis. hoc quoqꝫ Enax.

Lapis Taquinay et olchatis fm Alber. est idest qꝫ bolus armenicus. Est autem lapis subrubeus: et cuius expta est constrictiua ventris et precipue sanguinis. dissinterie et menstruorum pro quo. l. canarmeum.

lapis rubeus.

¶ Capi. 468.

Lapis rubeus minus qꝫ Jacintus qui ara. vocatur hager albidegi.

Sera. lib. agg. hager est lapis rube⁹ minus tamē qꝫ iacintus: nam iacinti rubedo est magis placibilis hominib⁹: eo qꝫ nō fit ī eo obscuritas aliqua. Minera autem huius lapidis est est terris orientis et quando defertur a minera sua ē obscurus. Sed qñ excoriat eum aurifex detegitur bonitas eius et apparet et clarificat.

Pos. Sera. Si qs ligauerit non videbit portans in nocte somnia mala neqꝫ timorosa. et si ille qui aspexerit in sole tm̄ qꝫ visus eius est debilitatus terserit cum eo oculos suos conuenit ei: quando ille lapis fricatur ad capillos capitis attrahit festucas sicut magnes ferrum.

lapis samius.

¶ Cap. 469.

Lapis Samius fm Alber. dictus est a samo insula in qua inuenit. hoc aūt lapide polit auruꝫ fert aūt qꝫ portatus vertiginē sedat et mēteꝫ solidat. habere aūt hoc vitiū dicit qꝫ alligat⁹ in coxa parturientis impediat partū hoc similiter Atabari.

lapis saphirus.

¶ Cap. 470.

Lapis Saphirus siue firites. fm Alber. fꝫ plurimū eius venit ab Oriente. et India. Jnuenit et in yppidomio apud podiū prouīcie regionē et ciuitatē. sed nō est adeo preciosus vt per oīa sit silis orientali est aūt colore pspicuus sicut celū serenatū: sed vincit in eo flauus color. et iō melior ē q nō est satis perlucidus. optimus aūt q habet nubes obscuras ad rubedinem declinantes inuenitur etiaꝫ bonus qui albas habet nubeculas similiter substantia sua fit sicut nubes fusca transparens aliquantulum.

Pos. Ego vidi qꝫ antraces duos fugauit. aiunt ēt hunc lapidē hominē castū reddere: et interiorem ardorem refrigerare: sudoreꝫ restringere: dolorē curare frontis et lingue. vidi ego vnū in annulo portare et sordes ex oculis purgare sꝫ ante vult poni in aqua fri. et post similiter. qꝫ aūt dicunt qꝫ amittit virtutem et colorem postqꝫ antracē curauit falsum est. dicunt ētqꝫ corpora vegetat et paces cōciliat piū et deuotū ad deuꝫ efficit: et animū in bonis firmat. hic ēt syrtes a quibusdam vocatur: eo qd in littore syrtiuꝫ inueniatur.

Cap. 100 **Dia.** lib. v. credit Saphirus lapis scorpionū ictibus. potus aduersari bibitus et ꝯ ītrinsecas exulceratiōes. Reprimit preterea quecūqꝫ in ocl'is excrescūt vuas pustulasqꝫ: qn ēt ruptas eoꝝ tūiculas glu

Capit. 9. **Jsido.** xvj. li. ethimologiaꝝ saphirus Crinat. cerule⁹ est cū purpura hñs pulueres aureos sparsos. optim⁹ apud medos. nusqꝫ tamē plucidus.

¶ Cap. 471.

lapis sarcofagus

Lapis Sarcophag⁹. fm Alber. deuorat cadauera mortuoꝝ gre. enim sarcos sonat caro. fago aūt comedere. antiqui qñ aliqui de hoc lapide prius fecerūt archā mortuoꝝ: eoꝝ in spatio. xxx. dierū cadauera cōsumūtur. ob hoc aūt nr̄a monumenta lapidea sarcophagi sūt vocata. hec etiam Atabari.

lapis sarda.

¶ Capi. 472.

Lapis Sarda vel sardc. fm Alber. sic se habet ad tabulas ligni sicut magnes ad ferrum imo adheret ita fortiter tabulis nauiuꝫ in mari vt a tabulis euelli non possit nisi abscindatur cum ipso ea pars tabule cui adheret. Est autem in colore purissimus nitens. hoc quoqꝫ Enax.

¶ Capi. 473.

Lapis Sardius. fm Alber. ab antiquissimo inter preciosos lapides memoratus est. habens ruborem spissum cuꝫ substantia peruia sicut si paruietas imaginetur in rubea terra. Et fm hāc diuersitatem inuehitur quinqꝫ modis. ita qꝫ aliquis nihil habet de peruietate. et forte illa matrix est aliorum: et domus in qua generant. in sardis auteꝫ ciuitate repertus esse dicitur: et sic vocatur. Aiunt hūc lapidem accendere animum ad gaudium et acuere ingenia: et per virtutes contrarias ligare onichium. hoc etiam Enax

lapis sardonis.

¶ Cap. 474.

Lapis Sardonis quem quidam sardoniceꝫ vocant. fm Alber. est compositus ex duob⁹: sardio: vꝫ et onice. Est ergo rube⁹ et hic colorem innet ex sardio. est etiam albus et niger et colorem vnguis proferens ex onice. laudabilior aūt ē qui hos colores habet magis distinctos. Jnuenitur autē quinqꝫ modis aut plurimus propter diuersam colorum mixtioneꝫ et frequentius inuenitur in Jndia et Arabia. fertur luxuriam expellere et castuꝫ reddere et pudicū. ē tm̄ maxima huius virtus in hoc qꝫ cū onochius nociuus sit hic nocere nō pōt sardum in substantia habēs admixtum.

lapis selenites.

¶ Capi. 475.

Lapis Selenite. fm Albert. de eo varia referūtur. dicunt enim quidā eum nasci in quodā genere testudinis indico et esse variū dicūtqꝫ hūc esse virentem et in perside partibus frequētius inueniri siue in arabia. vt inquit Plinius dicunt aūt hūc crescere luna crescēte et decrescere luna descrescēte. gestatus autem fertur conferre prescientiam quandam futurorum si sub lingua portetur precipue prima luna. et decima existente. dicunt etiā qꝫ mane prima luna tantū habet virtutem in prima hora. decima autem existēte lūa in decima hora. et modus diuinationis est qꝫ cum ponitur sub lingua. et cogitatur de aliquo negocio vtruꝫ fieri deceat aut non. et si fieri deceat corde infigitur. ita qꝫ auelli non possit. et si fieri deceat statim cor resilit ab ipso. fertur etiam qꝫ curat languentes pusicos et debiles hoc etiam ait Jsaac.

Lapis senadegi. i. lapis ematites.

Lapis sidericis. i. scoria ferri.

Lapis sirius.

¶ Cap. 476.

Lapis Syrius. fm Alb. a siria dictus vt inquit Jsidor⁹. qui integer natat et comminutus fluctuat: cuius causa est: quia integer poris aereꝫ continet qui euanescit a puluere cominuti lapidis. hoc etiam Enax.

Lapis sistos.

¶ Capi. 477.

Lapis Sistos. Enax est fusci coloris et subrusfi oblongas arestas siue pinulas non habens erectas vt alumen scissum: vires habet fortiter constringentes.

¶ Capi. 478.

Lapis smaraldus

Lapis smaraldus. Apis Smaraldus lat. vel lapis stellatus. gre.
L O miscus. ara. feruzegi. ē pulchre ⁊ auide viriditatis: imo color ei⁹ est viridissimus transluens. ita ꝙ vicinum aerē sua vī tingere viriditate figura sua melior est planities: qꝛ tunc vna ps non ꝯburat aliam melior est ꝗ nō vmbra nec lumine variatur.

Ca.384. Sera. fri. ⁊ sic. Est aucto. Rasis in libro mineralium. generō smaraldi et zabaged est sicut generō iacoth ⁊ viriditas corporis eius nascitur a virtute minere iste smaraldus defertur a terris nigrorū.

ij. lib. minera. tracta. ij. ca. 17. Alber. Est preciosior multis alijs lapidib⁹ ⁊ nō rarus. Et color ei⁹ est viridissimus trāslucens ita ꝙ vicinū aerē sua viriditate figurare videat. ⁊ melior est planities superficiei: qꝛ tunc vna pars nō obūbrat aliā. melior tñ est ꝗ nec lumine nec vmbra variat. huius planitiei ⁊ coloꝝ varietate dicunt esse diuersitates. xij. ita ꝙ aliqñ fel nigrū per modum virgularū admixtum hꝫ hi sunt a locis scotici: britanici: ⁊ biliaci: ⁊ ꝗ in venis ei nascūtur ⁊ maculosi qdā ⁊ qdā calcedonici: eo ꝙ admixtū habēt cū illo lapide: meliores autē sunt scotici. ⁊ ferunt quidā ꝙ illi de nidis griffonuꝫ afferunt qui lapidē hunc cum crudelitate magna custodiunt. dixit eīn vnus de grecia veniēs veridicus ⁊ curiosus expimētator ꝙ hic lapis nascitur in rupib⁹ que sunt sub aq̄ maris: ⁊ ibi inuenit. rōnale ēt est ꝙ in venis eris in perspicuo quidem ad eris substantiā nō veniens nascitur: eo ꝙ rubiginis eris habet viriditatem.

Pos. Sera Natura Smaraldi est frigida ⁊ sicca. ⁊ qñ sumit in potu cōuenit venenis mortiferis ⁊ morbibus venenosis ⁊ pūctionibus habentiū aculeū: qui ergo dederit in potu ⁊ limatura eius pōdus. viij. granoꝝ ordei illi ꝗ sumpsit venenum anteꝗ̄ fecerit impressionē liberat eū a morte ⁊ nō cadēt capilli eius neqꝫ excoriabit ⁊ ē sua euasio ⁊ ille ꝗ assiduat aspicere ipsum ꝯseruat suū visum a nocumētis ⁊ cōseruat eū incolumē ⁊ ꝗ defert ipm in annulo ꝯseruat eū ab epilēsia: qñ ducit eū in digito anteꝗ̄ superueniat ⁊ propter hanc cām docemus reges ꝙ suspendant eos in collo filioꝝ: qñ nascūtur statim ne superueniat eis epilēsia. Et idem auc. Rasis. xxij. continen. c. iiij. siue. c. 365. zinius ꝯuenit leprosis. qñ sumitur in potu limatura ei⁹ ⁊ si cadat aspectus tyri super lapidem smaraldi dissoluuntur oculi eius ⁊ liquescunt.

Alber. Expertū ē nostris tpib⁹ ꝙ hic lapis si vere viridis ⁊ bonus ē nō sustinet coitū: ꝓpter qḋ rex Ungarie qui nostris regnabat tpib⁹ euꝫ in digito in hora coitus cū vxore sua habebat: in coitu in tres partes diuisus est. ⁊ ideo ꝓbabile est qḋ dicit ꝙ hic lapis gestantē se ad castitatē inclinat: vnde auget opes ⁊ in causis dat verba persuasoria: ⁊ qḋ collo suspensus curat emitriteū: ⁊ caducos morbos. expertum autē est ꝙ visum debilem cōfortat. ⁊ oculos conseruat: ⁊ bonā facit memoriam: ⁊ tempestatem auertit. Et valet diuinantibus: propterquod queritur a magis.

Cap. 479.

lapis specularis. Apis Specularis. Lapis lune. Affroselinum
L fm Alber. est lapis ad modū vitri perspicuus dicit aūt in hyspanoꝝ vrbe segūdia primit⁹ inuētus esse. ego aūt vidi illū abūdātius inueniri: ita ꝙ currus inde onerant in diuersis ptib⁹ Theothonie. ⁊ vidi ēt in gallia inueniri cū gipso: qꝛ ē gipsi extremitas q̄dā effusus aūt scindit in quaslibet ptes tenues. ⁊ fiunt inde fenestre sicut de vitro: nisi qꝛ loco plūbi opꝫ ponere lignū. Sūt aūt tres spēs eiusdē vna. vꝫ lucida sicut vitrū alia nigra penitus sicut attramentuꝫ. tertia citrina que vocat auripigmētum vel arsenicū qḋ clarius ⁊ nobili⁹.

Lapis spongie quid est latine affegi albach.

Cap. 480.

Apis stellatus Enax est de genere marmoruꝫ lapis stellatus.
L habēs maculas ex auro. ⁊ eius est alius albus qui dicit lapis marchasita. Alius idus clarus celestis ⁊ vocatur lapis lazuli. ⁊ quandoqꝫ minera fert vtrūqꝫ simul ⁊ qñqꝫ est alius coloris viridis. ⁊ vocat lapis crisopassus. Mesue cap. Crissopassus.

Cap. 481.

Apis Succinos fm Albert. est crocei coloris lapis succinos.
L quē gre. electriō al's eliciā vocant. inuenit enim trāslucens sicut vitrū vocabulum habet a materia: qꝛ a succo vel gūma arboris nascitur: que pinus vocat. ambra vocat vulgariter. Cōfricatus autem trahit folia ⁊ paleas. ⁊ fila sicut magnes ferruꝫ. dicit antē ꝙ cōfert portātibus se castitatē de expertis autē est ꝙ fugat serpentes. pregnantibus aūt valere dicitur ad facilem parturitionem. hoc similiter Enax. Alber. ij mineral. trac. ij. c. 17. eū vocat suetinus.

Lapis sumbedig. arab. est lapis smerillus quo polliuntur lapides.

Lapis tabarzet. quid est latine lapis smaraldus.

Cap. 482.

Apis Topation. fm Albert. sic vocatus est a lapis topation.
L loco sue prime inuētionis que fertur vocari topasis insula. ⁊ qꝛ auri similitudinem protendit sunt aūt due species in hoc genere lapidis quarum vna est silis in oībus auro. ⁊ ē pciosior. alia ē croceū magis tenens colorē ꝗ̄ auri: ⁊ est vtilior. Exptū est nr̄o tpe ꝙ aqua buliēte si imitat ita sicut defert facit ꝙ statim manus imissa extrahit sine lesiōe. ⁊ hoc fecit parisius vn⁹ de nostris socijs. dicūt ēt ꝙ vꝫ ꝯ emoptoicā ⁊ lunaticā passionē: hoc aūt certū est ꝙ speculū est lapis iste ⁊ idolum obiecti corporis sicut speculū cōcauum in visuꝫ repñtat. ⁊ nascit in corintho. hūc cū aliqs tꝫ in manu dextra cōtra solē radios emittit ⁊ ignem euomit vt vidēs miret. nā ꝗ eū portant circa sinistrū brachiuꝫ oēs turbas cōtēnit. hoc locuste ⁊ grandines a fructibus remouentur ⁊ ardorem ventris deferuescere facit.

Cap. 483.

Apis Trachius Enax est niger. nascit in pon lapis trachius.
L to amne ꝗ est in egypto. hꝫ vires sicut gagates. ⁊ dicitur accendi parum ab aqua: sed extinguitur ab oleo.

Cap. 484.

Apis Turchoys. fm Albert. est flaui coloris lapis turchoys.
L ⁊ lucidi cadēris. ac si lac penetrauerit in flauū colorē: ⁊ resultet p ipm ad superficiem. est autē non perspicuus neqꝫ clarus. dicūt aūt ꝙ visuꝫ ꝯseruat ⁊ a nociuis casibus defendit portantem se.

Cap. 485.

Apis vesice. lapis vesice.
L Aui. lib. ij. dixerūt quidam ꝙ frangit lapidem renum ⁊ vesice sed Hale. dixit nihil horum est. Ca. 405

Lapis virites. i. lapis piritis.

Lapis vlcam. i. pumex. l. famechi.

Lapis ydras. i. lapis ex nostris aquis generatus.

Capi. 466.

Apis yris. fm Alber. cristallo silis est. ⁊ vt fre Lapis yris.
L queti⁹ exagonus. dicit aūt Enax. ꝙ de arabia venit ⁊ in mari rubro nascit. Nos autem inuenimus maximā copiā horū lapidū in montibus germanie ꝗ sunt inter renū fluuiū ⁊ treuerentem ciuitatē: ⁊ diuerse quātitatis. oēs sunt exagoni in alijs aūt lapidib⁹ cū naturaliter sint rotundi exagoni efficiuntur sicut foramina apū in medio posita exagona efficiuntur cuꝫ illa ꝗ sunt in extremis sunt rotunda. est aūt siccissim⁹ ꝙ

⁊ ij

sua indicat secabilitas maxia. fit aut ex aqueo succo q euadit de materia lapidis qui generat ex luto rubeo. τ qꝛ hoc aqueu vehemeter a sicco apprehensuz est siccus τ durus lapidis valde. cum aut sub tecto soli eius pars imittit. τ pars eius i vmbra tenet, pijcit reflectedo pulcherrimos colores yridis sup oppositu parietez vel super aliqd corpus: ppter q yris vocat cuius ca superi⁹ est assignata. aliud aut simile huic nascit in gipso qd est perspicuum in extremis τ scissibile valde. τ vtuntur eo pro vitro quidam in vitreis.

Lapis zabarget. zmarad. ara. smaragdus.

Lapis ziazaa quid est. l. giazaa. ¶ Cap. 487.

Lapis zi guites — Apis ziguites. Enax est coloris vitrei gestatus collo valet contra noctilopa. τ constringit sanguinem τ depellit mentis alienationem.

¶ Lapis zemech est lapis qui vocatur lazuri huic inest tenuis color flauus cum corpusculis aureis: fit autem inde azurium. Certissime valet sumptus contra melancoliam τ quartanam: τ sincopim ex vaporib⁹ melencolicis prouenientibus. ¶ Cap. 488

Lapsana. — Apsana est qdaz herba assimilata rapeste que gr. vocant lepidu vel giniue. que fm Diasco. c. de lapsana. est herba virtute hns viscida sciaticis medetur: splenericis opitulat lepras mudat. Radix eius collo suspensa dolorem dentium tollit. Lib. ij. c. 106.

Cap. 67. Sal. 7. simp. phar. cap. de lapsana comesta cachochima e cataplasmata vero abstersiuum qd hz diaforeticu. Pli. lib. xix. cap. viij. τ li. xx. c. 9. in me.

Laramon. i. bdelium.
Lara. i. apium risus.
Larapia. i. matricaria.
Lardia separ. i. fex vini.
Larghia. qd est. l. legia. Almasor tracta. tertio.
Larinx gre. faux. lariges fauces.
Larion interpretat fluere inde collitrio est qlibet medicina q vtimur in solida substantia que pmo net fluxu vt suppositoria τ silia: vnde appropriatu e hoc vocabuluz ad signandu tn illud qd ponit in oculis.
Larix est spes pini. Plini. lib. xvij. ca. ix. in medio.
Laroplation. i. vsnee.
laros gre. gauio. fulex. gauia. gaucus fulica auis.
Larosa. i. mandragora.
Larosades. i. serpillum.
Lasa. i. abalmeas amel de fumigia littus est.
Lassa. i. assa fetida. τ e silfium.
Lasagion. i. almea.
Lasanelchelbe, idest lingua canis.
Lasar. gre. asa. opos quirinariu. Dias. est lachrymus silfij. Pli. lib. xxij. capi. xxiij.
Lasine quid est. Pli. libr. xxj. ca. xvij. τ libr. xxij. cap. xxij. in medio.
Laserion. i. amomum.
Laserpitium. Diasc. i. assa fetida. Pli. lib. xix. cap. iij. post principium.
Lasar, idest flores amigdalarum.
Lasuareb. lasuarcb. idest aaron.
Latabaco. i. borax.
Latarus. i. ostrea.

¶ Capi. 489.

Caro tyri. Ca. 458.

Latamie arab. latine caro.

Sera. lib. aggre. ca. latamie. aucto. Sal. latamie alfabax. i. caro tyri calefacit τ desic. fortiter. maxie quado fuerit codita cu oleo sale aneto porris τ aqua quanta necessaria est. τ videt virtus mirabilis pueniēs vsq ad cutim corporis expellēs ide superfluitates que sunt in corpe: τ ppter hac cam generant in cute illoꝝ q comedut has carnes: in quoꝝ corporib⁹ sunt humores mali. res ab humorib⁹ illius generate exeuntes cutim similes squamis. τ hoc fit a proprietate ipsaꝝ na carnes iste adherent huiditatibus τ adducunt eas ad cutim: τ maxime qd ex eis est grossum terreum: ex quibus generatur scabies τ egritudo cuz qua eleuatur cutis. τ ia verificauit experientia q tyrus qn ponit i vino τ bibut ex eo leprosi ingrossat cutis eoꝝ tota: deinde cadit sicut cadunt teste animaliu obstracoꝝ: τ remanet eis post hoc caro mollis sicut caro que remanet in obstracis τ cacris: qn cadut teste eoꝝ τ qn bibut leprosi ex tyriaca q fit cu carnib⁹ tyri cu assiduatione τ linit corp⁹ eoꝝ cu ea puenit eis valde. Et ide auc. Dia. Caro tyri cocta τ comesta acuit visuz. τ phibet scrofulas augmetari τ opz q excoriet τ auferat eius caput τ cauda qda aut volut qd abscindat de extremitatib⁹ ipsi⁹ quatitas certa: sed errauerut. residuum vero lauat cu oleo ruta sale τ aceto. τ dicut quida qd q comedut istas carnes generant multi pediculi: sed non est veru: τ q vtunt his carnib⁹ auget eoꝝ vita. Et ide ca. herbe auc. Sale. Caro herbe hz vtute attractiua: q qn terit τ fit emplm cu ea extrahit infixa corpori. Et idem eode capi. Dias. qn comedit caro herbe recens est glutinatiua mollificatiua vetris mudificat pulmone τ acuit voce: τ qn fit emplm cu carne ipsius salsa veteri attrahit infixa corpori: τ aqua carnium ipsius salsa veteri attrahit infixa corpori: τ aqua carniu ipsius salsaru q sedent in ea habentes vlcera intestinorum in principio egritudinis est ei couenie ns τ fit clistere cu eo τ curat sciatica. Auer. v. colli. ca. iij. caro beri curat lepras

Auer. v. colliget cap. 55. de carnibus. melior caro ex volatilibus est caro galline iuuenis sane pinguisq. τ habet mirabile pprietate in temperando coplexione. τ propterea brodiu suu est optia medicina leporis: qꝛ cerebru eius augmentat substantiam nostri corporis τ acuit ingeniuz: ex ambulatiuis post ipsas est caro edi: post caro arietum. Sed Sale. videt q carnes vitulozuz sint meliores carnibus arietis: τ dicit melior carnium est porcina τ sentit q illiaca caro est naturalior hominibus q alia caro animalium ambulantium: τ multi vitupant carnes agnorum propterea quia dominatur multa huiditas super eas.

Rasis. Carnes agnoꝝ sunt plus bonitate carnium edorum τ ex valatilibus τ laudabilib⁹ sut carnes pdicu: sz declinat paru ad frigiditate τ sic. τ sunt sicut gallina deserti: τ hnt pprietate strigedi vetre asse τ elixe. Sz turtures sunt similiter bone: sz declinat plus caliditate τ hnt mirabile pprietate i acuendo ingeniu. Colube sunt cal. τ sic. grossioris substatie q turtures. τ pulli eoꝝ hnt huiditate supflua. τ hoc significat grauitas motuu ipsaꝝ sicut significat calor eoru actualis τ velocitas digestois eoꝝ in stoachis supat ipsoꝝ calore. τ ppterea q volunt abstergere margaritas τ clarificar dat comedere eis: τ icotineti deber occidi: τ extrahut clarificar: τ si cito no i erficerent multu diminuerent qtitates margaritaꝝ. Et caro veteris palubi masculi mirabile hz virtute in epilesia τ paraliticis: τ carnes turdoꝝ τ in lingua arabica alcamari sut sicciores pdictis τ grossioris substatie. Passeres aute oes cali. sic. in si. caliditatis sunt. Coturnices q similant colubis τ sut pdices magne sut teperate aliquatulu declinates ad calore: τ sunt subtilis substatie gnantes bonos huores: τ sunt bone coualescetibus. Et sturnelli q dicunt carzu. sunt ca. τ sic. τ graues ad digerendu pro quibus. l. duna. τ grosse sunt nature. xxij. ptinentis. c. 3. siue. c. 694.

Rabi. Moyses. cap. de carnibus volatiliu. auc. Sal. Carnes volatiliu in corporibus calidis generat multam colera τ oia cerebra sunt mala stomaco. Sed testiculi galloꝝ sunt boni. τ id qd oritur ex aialib⁹ siluestribus est melius q ex domesticis. τ animalia vetera euitanda sunt et vicina partui. τ brodia gallinarum elixataru adaptat

coplexionem

cōplexionē ⁊ impiguāt corpora ⁊ pulli colūbarū inducūt dolorē capitis. Turtures cōfirmāt sensum galle ⁊ galli laxant vētres. Pauones dissoluūt colicā. Coturnices sunt bone sanis ⁊ vētri: frāgūt lapidē ⁊ ducūt vrinam ⁊ generant spasmum. Carnes caprioline corroborant spūs ⁊ relaxant virtutē que occidit. ⁊ valēt ꝯ sincopim. Testiculi galloꝝ sunt boni: q2 iuuāt defectos et multū nutriūt ⁊ augent sperma. Jugulanda sunt aīalia de sero cū carnes debēt comedi de mane tempore hyemis: sed estate in aurora quas comedūt post solis ortū senes ⁊ decrepiti sunt cibandi cuz animali occiso per diem ⁊ noctem. ⁊ iuuenes ⁊ fortes recenti. Capita masculorum auium valent ad coitum.

Aui. lib. ij. ⁊. c. de carnib⁹. Bona ē caro ouina que cum caliditate est subtilis ⁊ iuuenū capraruz ⁊ thauroꝝ: ⁊ carnes illoꝝ q de eis parui magis susceptibiles digestiōis ⁊ subtilioris nutrimēti. ⁊ edina quidem est minoꝝ supfluitatū q̄ȝ arietina. Caro lactantis lacte laudabili est bona. lacte vero nō laudabili ē mala. ⁊ caro decrepiti q̄ est ex ouib⁹ ē mala. ⁊ silr extenuati ē mala. ⁊ caro nigri est leuior ⁊ suauior: ⁊ silr caro masculi est rubea diuisa ex aīalib⁹ plurime pinguedinis ⁊ alba sunt leuiores. ⁊ varia ē minoris nutrimēti ⁊ natat in stomaco. melior caro ⁊ digestibilior est illa q̄ est circa os: ⁊ destra quidem melior ⁊ leuior est q̄ȝ sinistra. ⁊ que est in medio lacertoꝝ mundior est carne neruoꝝ. caro aūt laxa supra quā nō est neruus est fortasse suauis. ⁊ proprie que est propter generationē lactis sicut caro mamille. ⁊ mammille quidem nutrimentū est bonū: ꝙ si in ea est lac est grossum. testiculoꝝ vero caro melior aliis ⁊ volucrū quidē caro melior ē adurach. ⁊ gallinaꝝ et subtiliorū eaꝝ oīs p̄terea animalis sicce cōplexiōis caro parui est melior. sicut caro edi ipsa enim est bona. Caprina vero nō ē bona multū. Et ei⁹ hūor fortasse ē malus valde. Hyrcina vero caro ē mala absolute. ⁊ caro lupoꝝ mala ⁊ oēs volucres magne aq̄rū male: ⁊ hñtes colla lōga. Et pauo ⁊ miluus ⁊ palūbes dure plurima gñatio est melancolica. ⁊ passeres oēs sunt mali melior caro ex siluestrib⁹ est gazel: deinde porci siluestris. nā ē velocioris digōnis q̄ȝ domestica ⁊ plurimi nutrimenti. Caro auis oīno siccior est carne quadrupedis. Et caro vaccina siccior est caprina. sed caprina ē siccior ⁊ difficilioris digōnis carne ouina. ⁊ caro veterū ē vehemētioris calefactionis ⁊ grossi nutrimēti. Leporis vero caro est ca. ⁊ sic. pro qua. l. arnabē. Carnes magnaꝝ auium sunt grosse. Anatis vero ⁊ aquaticarū est vehementis humiditatis: ⁊ ē ppropinqua in hoc carni ouie. p qua. l. har. Caro vaccina plurimi est nutrimēti grossa melācolica generās egritudies melācolicas: ⁊ qō meli⁹ est caro vitulloꝝ porcelloꝝ ꝟo parui est nutrimēti ppter fortitudinē sue resolutionis ⁊ vehemētia sue hūiditatis ⁊ caro anatis est plurimi nutrimēti: nō tñ existit in bōitate gallinaꝝ ⁊ similiū. Caro vipre confert lepre. Caro eritij est humectatiua ⁊ cōuenit lepre ⁊ hydropisi ⁊ dolori renū. Caro rane cōuenit puncture vermiū venenosoꝝ. Cinis carnis asini sm Aui. ⁊ eparis eius cū oleo superpositus valet ꝯ scissuras frigoris ⁊ delet srofulas sanat leprā. ꝯcti ex siccitate sedēt in iure carnis ei⁹. Epar eius assatuz ieiuno comestum conuenit epilepsie.

Dia. capi. de testudine. testudinis terrene abscinde caput ⁊ pedes ⁊ reliqua coque in caldario quousq̄ pñt ossa a carne separi. ⁊ sicptisico ossibus intraneis abiectis carnē conde eum pipere cinamomo spica butyro aut oleo aut piguedine vrsina ⁊ da ad māducandum nescienti infirmo ⁊ post cooperi illum vt sedet nimis ⁊ de aqua vbi caro cocta est fomenta eum et sanabitur. Nam probata res est ad omnem doloreȝ dētium. Item sanguis leprosos curat inūctus ⁊ crura iunctione capillos educūt plurimos: ⁊ coclea eius incensa eadē facit ⁊ arsurā de foco sanat fel ei⁹ cū melle sine fumo mixtum caliginem nimis tollit ⁊ cataractas venturas destruet.

Ca. dcxc iiij.

Aui. lib. ij. ca. de testudine. Caro testudinis cōuenit epilepsie ⁊ fel ei⁹ valet ad alcola ⁊ distillatur in nares epilepticoꝝ. ⁊ idem. c. de ouis. Oua testudinis siluestris dicuntur conferre epilepsie.

Sera. lib agg. auc. Gal. sanguis nemoralis testudinis curat epilepsiā qñ sumitur in potu ⁊ sanguis testudinis marine qñ bibitur cum vino ⁊ cum coagulo leporis ⁊ cimino cōuenit morsib⁹ venenosis: ⁊ cōuenit bibētibus ranūculas. de virtute eparis quorundam animaliū. l. rebith. ⁊ de virtute cerebri. l. duna ⁊ de virtute pulmonis. l. kich. ⁊ de ꝟtute renum stbule.

De hoc habes a gal. in li. de euchimia ⁊ cachochimia ⁊ in. 3. alimēto. ca. j. ⁊. capi.

Gal. vicit ꝙ ista generant supfluitates multas passeres anseres pisces preter petrinos viscera omnia interiora spinalis medulla cerebrū aues de stagnis ⁊ paludib⁹ porcelli. ouiū caro ⁊ oīum nouorū aīaliū ⁊ q̄te viuentiū ceruicalia aīaliū caude. ⁊ caro agrestium aīaliū. ⁊ idem eodem lib. de his que multū nutriunt. multū nutriētia sunt hec porcellorum domesticoꝝ carnes oibus cibis sunt magis nutritiue ⁊ bouine ⁊ cerebella ⁊ testiculi spialis medulla: ⁊ alie medulle ale anserū: ⁊ magis pullorū ⁊ omniū auium. Et ideȝ eo. lib. c. de his que parū nutriunt. parū nutriētia sunt extrema animalium matrix vēter intestina caude aures pinguedo axungia. Et idē eo. lib. c. de generantibus humoreȝ melancolicuȝ: sunt carnes bouine caprine ⁊ magis hyrcine ouine leporine ⁊ porcoꝝ agrestiū. Et idem eodem lib. capit. de cibis cachochimis. Cachochimi cibi sunt ouiua caro ⁊ caprina hyrcina vero pessima deide arietina. oibus aūt his castratorū carnes meliores seniorū vero pessime. leporīa caro vero sanguis ē gñatiua. Cachochima autē melici est ceruina. Et idē eodē libr. c. de euchimis. Euchima sūt porcorū pedes ⁊ alia extrema quadrupedum cachochima. ⁊ agrestiuȝ aīaliū carnes magis sunt euchime q̄ȝ domesticorū. Et ideȝ de his que bene digeruntur. bñ digestibilia sunt hec: oē genus volatilium auiū plus est digestibile q̄ȝ pedestriuȝ. ⁊ maxie perdix actagines colūbi ⁊ fasiani galline ale anseruȝ ⁊ magis pulloꝝ gallinaceorum ⁊ vnilr oīm iuniorum et bñ nutritoꝝ ale pessime sunt graciliorum ⁊ seniorū pullorum testiculi nimis bene digestibiles. Carnes porcoꝝ ad digōnes minus vtiles adolescētibus magis iuuenes Reliqui vero qui sunt pfectorum adolescentes meliores. vnde vituli meliores sunt ad digōem q̄ȝ pfecti boues: ⁊ edi q̄ȝ capre: ⁊ vniuersalr crescentium caro digestibilior est q̄ȝ seniorū ⁊ eorū que in siccis locis degunt digestibiliores q̄ȝ que in aliis. Et idem difficile digestibilia sunt bouina caro caprina ceruina. pessima aūt ad digerēdū est hyrcorū caro deinde arietina ita thauroruȝ ⁊ seniorū aīalium pessima ⁊ seniorum dura sicca ppter hoc indigestibiles hȝ carnes. venter intestina matrix cor epar pulmo aures caude renes cerebrum medulla ⁊ perfectorum aīaliuȝ testes ⁊ caro vetuste turturis et anatis. indigestibilior autem ⁊ durior est caro pauonis gruis: ⁊ cignorū. veteres auteȝ omniū auium indigestibiles ppter duritiem substātie flō. n. laudant structiōis ventreȝ ⁊ euchus. i. meruli. iste tamen venter. s. meruli cōmēdat in antido. minori Gal. i pfectiōe dicta esdra.

Ca. 234.

Aui. lib. ij. cap. de. epate. aut humor generatus ab epatibus est grossius ⁊ sanius ex eo est anatis pinguis ⁊ gallinarum pinguium.

Latara.latarab.i.acetosū
Lateralisip.i.peonia.
Latiron libro de doctrina greco.i. cicecula s3 b3 Sa le in lib.de cibis est vitia.
Lathiris vel laturis.Dia. lateris.Steph. ebelqui Pli.lib xxvij.cap.xj.
Lathura plāta apō Dia.ē lateris vel ei similis.
Latia. i.lupina vel caro: vel quicquid fit inde no minatum nomen est.
Latices.i.aqua.
Latriculū. i. iusquiamus.
Latridos.i .cucuma cum qua reponit aqua.
Latrition.i.epatica.
Lutu fit cū aqua cum coq tur cortex berberi.
Laturie. i. terra sigillata.
Laualchios.i. antimoniū
Lauabelet. i.ocium.
Lauandula quid est.i. pre mula veris.
Lauciuz.i.loboc in regali dispositione.
Lacrud.i.lapis lazulus.
Lucanar. i. flos amigdale
Lauda ē qōdam os qō in posteriori pte capitis est factum sicut lauda lr̃a greca inuersa.z est sic.
Laudume Laudime.idest semperuiua.
Cap. 490.

Auet ara. z la. Amigdala.

L **Sera.** lib.ag.ca.lauet siue lauz.Sunt ex eis dulces z amare.

Gal. ij.alimentoꝝ.capi.28.preualet enim in ipsis abstersiua: z subtiliatiua substantia propter quam expurgat viscera ex pulmone z torace expuitio nes operantur humorū.palā enim est ꝙ valent ad sub ductionē vētris sunt vtiles z alimētū corpori dant mo dicū: qdā aūt ipsaꝝ habēt ꝓualētē incisiuā.grossoꝝ z viscosoꝝ hūoꝝ virtutē vt neqꝫ comedi possint amari tudine ex oleaginā pingui participant qualitatē sicut z nuces: vnde ex his q ex pulmone z expuitiōib⁹ saniei z grossoꝝ humoꝝ z viscosorum sunt vtilissime: quaruz substantia est subtilis: z virtus earum est calida gummi arboris amigdale est cali.z stipticum.

z.6.simpli.c.34. d amara z ad prīnia.capi. 25.

Amigd. cal.z hu.

Sera. auc.Archigenis dulces amigdale sunt ca. z hu.in prio.Et idē auct. Mesuay qñ cō medit cū cortice suo stringūt gigiuas z sedāt ꝙ accidit in ore ꝓpter suā pōticitatē: z qñ comedunt cū zuccaro descēdūt cito a stō: z qñ sicce torrefiūt sūt ꝯueniētiores stō: z augēt sperma sicut auellana z fistici: z qñ comedū tur ꝯferūt dolorib⁹ oris. Idē auct. Albugerig gūmi ea rū administrat sicut gūmi arabicū z prunoꝝ. Idē auc. Gal. amaraꝝ virtus ē qz abstergūt lētigines z iuuāt ad extrahēdū hūores grossos viscosos z apiūt aperitiōe mirabili z curāt dolores q sunt sub costis: z in splene z in renib⁹ z cōsimiles eoꝝ: z virt⁹ totius arboris ē sicut illa virtus: z ideo accipit de radice ipsius arboris z co quitur super lentigines z aufert eas.

Libr.s.c. 149.

Dia. Cap.de amigdalis. Arbor amigdale dulcis est debilioris opationis satis ꝗ̄ amaraꝝ ar bor: z amare sunt subtiliatiue z ꝓuocatiue vrine z ami gdale amare radix qñ teritur z coquit mūdificat ma culas faciei q dicuntur effelide. silr qñ fit ex amigdalis amaris emplm idē faciunt: z qñ fit nascale cū eis ꝓuo cat mēstrua z miscet cū eis acetū z oleo ros. z fit emplm in frōte z cōuenit sode z miscet cū melle z cōuenit vlce ribus fraudulētis z formice z morsui canis. z qñ come dunt dulces sedāt dolorē: molliūt vētrē: z ꝓuocat som nū z vrinā. z administrat cū mēta z ꝯferūt hūti dolorē renū: z apostemata pulmonis. z qñ administrat cū rob curat straguriā z frāgit lapidē: z qñ comedit de eis ꝗ̄ tum est nux vna cū melle z lacte cōuenit dolori epatis tussi z inflammmationi testiculorum: z inflammationi intestini nominati colon: z quando comeduntur quin ꝗ̄ amigdale dulces a ieiuno ꝓhibent ebrietatē: z quā do vulpes comedunt amigdalas amaras cum aliquo cibo moriūtur: gūmi amigdale arboris est stipticū z ca lidū: z qñ bibit cōuenit sputo sanguinis: z qñ miscet cū aceto z linit inde empetigo que est i cute curat eā: z qñ bibitur cum vino mixto aqua conuenit tussi antique: quādo bibitur cum rob conuenit habēti lapidē. oleum earū cōuenit dolori matricis suffocatiōi eius sode pul sationi auriū tinnitui eaꝝ sibillo egritudinibus renum stranguríe lapidi z apostātibus splenis z aufert macu las faciei z lētigines z qñ miscet cū melle liquiritie ce ra soluta z oleo rosa.conuenit obscuritati visus z mun dificat furfures capitis. Rabi Moyses. dulces amig dale ꝓuocant somnum temperatum: z coaquinatū cū eis humectant ventrē z sunt laudabiles z saluant sub stantiam cerebri.

Aui. ij.cano. vnctuositas amigdalarū minor ē vn ctuositate nucis dulcis amig.in actis equalis est ad hūiditatē parū declinans et amara ē sic. in. ij. Et oībus spēbus amigdale est mundificatio z abstersio et aptio. z amara interficit vulpē z est medicina absqꝫ nu trimēto: dulcis vero bonū ꝑbet nutrimētū: licet ꝓuū z olm amararū cōuenit dolori auris z sonitui: mūdifi cat renes z vesicam. Cap.58.

Lauosen.i. vsnec.
Lacurma.i.electrum.
Laurax gre. v.consonant vel labrax piscis lupus dict⁹ variolus saboth.
Leuresum. Leusesum.i.mi lium. Dalya.
Lauromelis. grec.i nstrm cirurgicū.s. quacisco gr.
Laura.i.mellilotum.
Laurus quid est.i. gara.
Laureola.i. laurus alexā drie.i.dasnoides.non h3 lca.nec semen ei⁹ ē coco gnidiū nec est mezereon.
Laurisdatium.i.cameda pnes.
Lauz. Lauze. lauzamar. amigdala.
Lauzud. ara. azurinum la pis lazuli. Aui.
Lazumar. lazumari. idest capparosa.
Lazurd.i. lapis lazuri.
Lea.lean. i.esula vel gen⁹ titimalit ē vna ex spēb⁹ titimali: sed pria expositio est melior.
Leb. i. lelen.
Lebeldi.i. corrigiola.
Leben.i.lelet.
Lebleb.lebelabuz. i. volu bilis. Step.
Lebō. Leonmin.i.capsia.

Cap. 491.

L Eborat ara. gre. antimon aut circeō.lati. Mā dragora. Step. Judenum.lufaba. Auic. iobo robaba. Jabroth.lati. Diasc. morion. Mādragora.

Sera. lib.ag.auc.Dia. Mādragora z fruct⁹ ei⁹ dr̄ lofach. Et auc.Dias.sunt eius due spēs masculus z feia: z feie color est niger z noiat ladachis al's baridachis siue bādachis aut lactuca. Nā in folijs ei⁹ est silitudo cū folijs lactuce z sūt piguia grauis odo ris z extēdunt super faciē terre in medio folioꝝ eius est sile nespili z lofach z ē citrini coloris hñs odorē bonū z intra ipm sunt grana silia granis piroꝝ z h3 radices magnas mediocriter duas vel tres adherētes inuicem exterius nigras z interius albas super quas est cortex grossus. z hec spes mādragore nō h3 stipitē. S3 mascu lus ē albus z noiatur antimō h3 folia magna lata alba silia folijs ficle z mollia. z poma eius sunt i duplo maio ra pomis spēi supradicte quoꝝ color ē silis colori croci hūti bonū odorē cū grauedine aliqua. z pastores aliqñ comedūt ea z incidūt eis subeth. Radix vo ei⁹ est silis speciei prie nisi qz ē alba z illa spēs silr non h3 stipitē. Ca.345.

P O S S E. Radix vo ei⁹ dr̄ ꝙ qñ ex ista radice ex hibet alicui i potu vl' i cibo cū pāe icidit sumēs eā i sub eth. z iō vtūt cirugici qñ volūt mēbrū icider. Et idē au cto. Dia. vt⁹ pme spēi ē qō si coquat radix i vio donec minuat tertia ps z colet z repobat z accipiat ex ea ꝗ̄ titas.3.i. z admiīstrat ad vigilias nimias z ad sedādos dolores. z quando fuerit necesse incidere aut cauteza re aliquod

re aliqđ mēbꝛum ꝛ volum⁹ ꝙ nō ſentiaṫ detur ei i potu pꝛimus. Et ſi bibatur duo onoloſat ex ſucco radicis cū mellicrato faciūt euomere flegma ꝛ colerā ſicut ellebo rus. ſed ſi accipiaṫ plus occidit et coꝛtex radicis ingre/ ditur in medicinis oculoꝛū ꝛ in naſcalib⁹. ꝛ qñ accipiṫ ex eo medius onoloſat ꝛ ſupponiṫ pꝛouocat mēſtrua ꝛ extrahit fetum. ꝛ qñ ponitur in ano ſicut ſuppoſitū fa/ cit doꝛmire. et qñ radix eius elixaṫ cum eboꝛe. ſex ho/ ris molificat eum et facit ipſum habilem ad faciendum quancunqꝫ figurā volueris. Et quando fit emplaſtrum cum folijs eius recentibus cum ſanich eſt conueniens a poſtematib⁹ cal. oculoꝛū ꝛ apoſtematib⁹ ſupuenientib⁹ vulneribus ꝛ vlceribus et reſoluit apoſtemata dura et ſcrofulas ꝛ exituras. ꝛ quando fricatur cum eo emperi go ꝛ baras et ſilia eis ſex diebus aufert ea ſine vlcera/ tione loci ꝛ cōferunt attritionib⁹ que fiūt in itinere. Ra dix vero eius quādo teritur foꝛtiter et fit emplm̄ cum ea ꝛ aceto curat heriſipillam. ꝛ qñ miſceṫ cū oleo ꝛ mel le eſt bona moꝛſui venenoſo. ꝛ qñ miſceṫ cū fuich ſedat cyragras ꝛ doloꝛem iuncturarum et alios omnes do/ loꝛes. fit autē vinū cū coꝛtice eius radicis in hūc modū abſqꝫ decoctione. Accipiaṫ de vino dulci amphoꝛa. j. et ꝓijciāt tres magne radices in ea ꝛ detur in potu quan titas triū onolaſat illi quē neceſſe eſt incidere aut caute rizare ꝛ nō ſentiet cauterizationem aut inciſionē ꝓpter ſubeth qđ contingit ei: ꝛ qñ ſumiṫ de ea nimis facit ap/ poplexiā. ſucc⁹ pomoꝛū eius qñ ſumiṫ in potu mundifi/ cat matricē qñ admiſceṫ ei ſulfur: ꝛ fit ide naſcale abſcin dit fluxū matricis. Colligiṫ aūt lachꝛym⁹ hui⁹ plāte qñ perfoꝛaṫ radix eius et colligiṫ qđ emanat ex lachꝛymo in vaſe vitreato. verū ſuccus eius foꝛtioꝛ eſt lachꝛymo et non eſt in omni parte radicis tm̄ de humiditate ꝙ qñ vulneratur emittat lachꝛymū qđ quidē experiētia ſciri poteſt. Alia ſpēs que noīatur marh⁹ adminiſtraṫ a cy/ rurgicis qñ volunt aliqđ membꝛum incidere. ꝛ qñ bibi tur ſolaſtrū qđ dr̄ ſuffocās: eſt ei tyriaca. ꝛ idē auc. Raſ. dixit mihi quidā ex antiqs babyloīe ꝙ quedā puella co medit quinqꝫ poma mādragoꝛe et cecidit ſincopizata. et tota affecta eſt rubicūda: ꝛ quidā ſuueniēs effudit ſu per caput eius aquā niuis do ec ſurrexit. Et ego vidi ho mines qui ſumpſerūt de radice ei⁹ cā impinguādi ꝛ acci dit eis ſicut accidere ſolet hominibus ingredientib⁹ bal neū ꝛ bibētib⁹ poſt exitū vinū multū. nā fact⁹ fuit vult⁹ eoꝛū nimis rubicūdus ꝛ tumid⁹. Et idē auc. Diaſ. Radi tē mādragoꝛe mulrīdant ad amoꝛem.

Margin: empl'z ex folijs ei⁹ cōtra a/ poſtema ta calida

Margin: empl'z ex radice cō tra heri/ ſipillā.

Margin: Nota ꝓ chyrur/ gicis.

Cap. 74 **Dia.** lib. iiij. mandragoꝛa as alter mas: alter femia niger femina minoꝛib⁹ tm̄ anguſtioꝛibuſqꝫ ꝙ̄ lactuca folijſqꝫ p terrā ſparſis. maris vero et candidi quē moꝛion aliqui vocauerūt folia ſunt grādia: lata cū leuo re cādida. bete folijs ſimilia poma duplo ꝙ̄ femine ma ioꝛa luteo coloꝛe croci cū grauitate aliqua odoꝛata ꝙ̄ comedētes paſtoꝛes qua dāthen⁹ et leui ſapoꝛe ſapoꝛāt

Cap. 92. **Gal.** vij. ſim. mādragoꝛa p̄dominātē hꝫ ifrigida tiuā v̄tutē vt i. iij. ſit gradu ifrigidātiū ac ēt caliditate quadā pticipat ꝛ i pomis ei⁹ et hūiditate: vñ ꝛ hec comaroſa v̄tute ſūt. radicis v̄o coꝛtex foꝛtiſſim⁹

cap. 177 exñs nū ifrigidat ſolū. ſed ēt exiccat: aliđ vero qđ ē in/ tus ibecile eſt. Et idē ad p̄nianū ca. mādragoꝛa pluri/ bus ē nota: vires hꝫ refrigerātes ꝛ hac ipa rōne ſtrin/ gētes vñ ꝛ ſōnifera crediṫ: ꝓpeſcit āt doloꝛes et vigilias

Lecara laca.
Locataid. i. lapis lazuli.
Lechachaium ideſt locha chium.
Lecharion ideſt cardo be nedictus.
Lechina pōt ſtare pꝛo ar boꝛe magna ſic vocatat ꝛ poteſt ſtare ꝓ lilio Dia ſco. lecina Sera.
Lecinos lecinoſi. i. vſnee.
Lecodapndes. i. pꝛoꝛata.
Lecodion. i. cotilidon.
Lecppolgubꝛū. i. ſaluia.
Ledion folia habet yridis ſimilia fatiue caulem tri pedalem et in eo floꝛem grandem: purpureum: rotundum ſemine minu to radicem ſemipeda/ lem in ſaxis opacis na/ ſcens Pli.
Ledō quid. eſt. pli. li. xxvj ca. vij. poſt pꝛincipium.
Ledamo ledamon ideſt ſil uium.
Ledan ideſt polium.
Ledchlet. i. amomum.
Ledent. ledē arabic. i. lau/ danum.
Lederion at. i. cerefolium.
Left. ara. rapa ſalgen.
Leffa. i. luf. Steph.
Lehan ara. caro.
Leirus ideſt amigdala ga lenus.
Legbia. legia. largbia. i. eſula vel laureola eſt genus ti timali Aiman. trac. iij.
Lehamon ideſt biſtoꝛta.
Lehigelat Steph. hypoquiſtidos.
Leithealtais et eſt dictum barba hyrcina.
Lelembacum. Steph. capparis
Lebeleg. leheng. lebleng. quid eſt. l. lobeleng.
Lelar bdelium.
Lelard. lelardi. i. ciperus

Cap. 492.

Elen ara. gre. ꝛ la. lac. Rubē ſiue iubō. i. ca ſeus zeben. i. butirū. mantiga ſiue manthe/ ſia ideſt ſerum — *Lac*

Sera. lib. ag. c. lelen auc. Gal. melius lac ē ſanū nāle nō hñs ifectio nē alicui⁹ alteri⁹ humoꝛis: aut ſup qđ nō vincit aliqua et ē clarū i quo nō eſt turbulētia aliqua neqꝫ acuitas ne qꝫ ſalſedo imo ē in eo dulcedo pauca: et odoꝛ ei⁹ ē bo/ n⁹. ꝛ lac qđē qđ eſt huiuſmodi ē illud qđ gñaṫ ex ſāgui/ ne ſano ſeparato ab oī malitia ꝛ ſani⁹ lac eſt mulieris et marie cui⁹ coꝛp⁹ ē ſanū nō ātique: ſed iuuēis pulchꝛe tē perate cōplexionis cui⁹ nutrimētū ē bonū generatiuū bonoꝛū humoꝛū ꝛ poſt eſt lac aīaliū quoꝛū natura nō eſt elongata a natura hominū ſꝫ eſt ꝓpe naturā hoīs et odoꝛ carniū ſignificat ſup bonitatē lactis ꝛ ſāguis eius. Nā ſunt quedā aīalia quoꝝ carnes ſunt fetide ſicut car nes lupi leonis canis camelli et vrſi: ꝛ quedā carnes ſūt bōi odoꝛis ſicut carnes poꝛcoꝛū pecudū capꝛaꝝ bouū equaꝝ ꝛ aſinaꝝ et donulaꝝ ac eoꝝ q̄ currūt curſu iſtoꝝ quoꝝ carnes comedūt ꝙ̄plures hominū. natura nāqꝫ eoꝝ ē ꝓpinqua nature hoīs: ꝛ ꝓpter hāc cām adminī ſtraṫ lac capꝛaꝝ ꝛ alioꝝ aīaliū vt bouū ꝛ ſiliūꝫ ꝛ fit ca/ ſeus ex eis pꝛeterqꝫ ex lacte aſine ꝓpterea qꝛ ē aquoſū ſubtile nō hñs groſſitudinē. lac vero vacarū ē groſſum ꝛ lac capꝛaꝝ ē mediū inter vtrūqꝫ et lac qđē ē velocis alteratiōis qñ tāgit a caliditate aeris. ꝛ pp hāc cām p̄/ cipiṫ ꝙ ſugaṫ ex māmilla ne alteret ipſum aer.

Margin: ca. 457.

Margin: lac ſani⁹ ē lac mu lieris.

Poſ. Sera. lac eſt cōpoſitū ex tribus ſubſtā tijs. ſ. caſeata butiroſa et aquo/ ſa: et quando tu cognoueris has ſubſtātias ꝛ ſeparatas vnam ab alia cauſa medicationis inuenies ꝙ vna que/ qꝫ ipſarum habet operationem pꝛopꝛiā in viā medicine pꝛopter victoꝛiam pinguedinis. ſuper lac vacarū acci/ pitur ex eo recocta. butirū vero accipiṫ ex lacte capꝛa/ rū vacaꝝ ꝛ ouiū ſꝫ caſe⁹ ē lac coagulatū. ꝛ ſic caſe⁹ non eſt lac niſi cū recipit coagulationē ꝛ caſeitatē. nā illđ lac coagulaṫ ſup qđ vincit groſſities. tale qđē ē facilis coa gulatiōis ꝛ ſepaṫ facile qñ fit caſe⁹ ex ſubſtātia butiroſa in lacte vacarum eſt plus. ꝛ quando coagulatur aufer/ tur ab eo butirum et fit caſeus pinguis. Et quando ca/ ſeus veteraſcit generat coleram ꝛ hoc ſignificat ſapoꝛ et odoꝛ eius. Rabi. Moyſes ca. de lacte. lac poꝛcinum eſt magis confoꝛme poſt lac muliebꝛe et lac coꝛrumpit malitiam maloꝛum humoꝛum: lac aſininum eſt humi/ dius omni lacte ꝛ minoꝛis groſſitiei: ꝛ lac vaccinum eſt

Margin: Jn latte tres ſub/ ſtantie.

Margin: hyppo. v. apho. aph. 64.

pinguius: et lac caprinū est mediū: vñ lac nō est ɔueniēs capiti nec lateribus aptis ad ventositatem. hypoc. v. afforis. affo. 64.

Jo. Me. ca. de aqua lactis. est mā infusionū et est apta p se medicina bona carēs oi nocumēto et melior est sumpta ex lacte iuuenū capraꝝ nigrarū et boni pastus et recenter fectarū et post illā in bonitate est que sumitur ex ouibus et laudat in se cōsiderata si recēs sit boni odoris et boni saporis proprij nō extranei i qua nulla cecidit corruptio ē ca. cōplexionis et sic. in primo vsq ad scōam. Idē Sera. auc. Gal. et lac cōuenit catarro acuto et mūdificat mēbra a chimisma lis ꝓpter suaꝫ abstersionē. et adheret mēbris et ꝓhibet ab eis acuitatē humorū ne ꝑueniat ad eū et sedat mordicationē mēbrorū humorū. et propter hanc causaꝫ cōuenit hn̄tib⁹ vlcera in pectore et pulmone et ɔuenit obtalmie q fit ꝓpter catarros acutos: Et fit clistere cū eo ad vlcera i matrice et ɔuenit vlcerib⁹ ani q̄ fiunt ex humorib⁹ acutis et ꝓpter hāc cām conuenit emoroydib⁹ et vlcerib⁹ intestinorū et in omni vlcere ad qd̄ fluunt humores modicatiui et datur in potu illis qui sumpserunt medicias mortiferas sicut sunt cantarides et similia. sed lac acetosum administraui i plagis rusticorum et cōglutinaui eas cum eo et ponebā super vulnus aliqua ex folijs plātaginis et curabantur et clistere ex aqua lauat vlcera sanguinosa et curat ea sine mordicatione. et lac in quo est caseitas et potissime qn̄ i eo extinguunt lapides igniti aut ferrū curat fluxū ventris et abscindit fluxum humorū sanguinolentorū et viscosorū. Et idē Serap in eodē ca. de caseo. et cōsueui ipsum administrare cū decoctiōe cruris porci salsi facta cōfectiōe vnguētosa super dolorē iuncturarū cū duritie et scissus fuit locus per se et exiuit ab eo virulētia et aquositas multa et alleuiatus fuit dolor: sed case⁹ recēs ē ɔtrarie virtutis a caseo veteri: et iā posui cū sup vulnera putrida cū folijs aceto se et curaui ea. Et butirū est cal. et hu. in p̄o resoluit et maturat. et ꝓpter hec administraē in apatib⁹ que sunt i aure qn̄ volum⁹ mollificare et maturare cito et administraē in vlcerib⁹ gingiuaꝝ et liniunē inde dētes infantiū vt cito oriant dentes et sine dolore: et cōfert alijs apatibus oris et cōuenit iuuamētū magnū spuentib⁹ sanguinē et habentib⁹ pleuresim et apata in pulmone.

iij. alimē. cap. 14.

Cliste. ex lacte ad vlcera mricis.

Butiruz facit oriri dētes infantium.

Hoc per apli⁹ hēs a Ras. 22 cap. iij. et cap. 693

Alman. trac. iij. cap. de lacte. lac recēs multū tēperamēto existit vicinū lꝫ frigiditati et hu. parūper approximet: vnde corpus humectat et impinguat: ei⁹ tn̄ conuersio est velox quapropter acute febrietib⁹ vel quibus dolor capitis ex humore acciderit colericis quoq qb⁹ fri de ex consuetudine accidūt egritudines nullo mō est tribuendum.

li. ij. c. 6r

Dia. ca. de lacte. Omne lac generat bonū chimū et est multi nutrimēti et mollit vētrē et cōuenit stō. et lac qd̄e veris est aquosi⁹ estiuo: et lac aialis pascētis herbas recētes est magis mollitiuū vētris q̄ pascētis herbas siccas. et lac caprinum est min⁹ mollificatiuū q̄ alioꝝ aialiū: quoniā capre vt plurimū comedūt herbas stipticas et folia arborū. et ꝓpter hoc ē bonum stō. Sꝫ lac ouis est spissuꝫ et dulce: et pingue non ē adeo bonū stō sicut caprinū: sed lac vaccarū asinarū et equarū sunt magis laxatina q̄ aliorū aialiū. Et oē lac quando coqtur stringit vētrē: et maxime qn̄ exiccaē aqua ei⁹ cū lapidib⁹ calefactis: et cōuenit vlcerib⁹ intestinorū: et interiorū mēbroꝝ: et ꝓprie illis q̄ fiunt i gutture et canali pulmōis renibus intestinis. et vesicca et qn̄ abluitur os cū lacte cōuenit vlcerib⁹ eius et gargarismata cum eo ɔferūt vlcerib⁹ palati: sꝫ nouiter mulsuꝫ est bonū bibētibus medicinas mortiferas: et in illis qui sumpserūt cātarides. Et lac vaccinū est ad hoc melius omni alio lacte. et lac asine ꝓprie qn̄ colluiē os cum eo cōfortat gingiuas et dentes lac vero vaccinū et caprinū et ouiū qn̄ vnū qd̄ q coquiē cū lapide littoris cōuenit fluxui ventris et vlcerib⁹ intestinorū et tenasmoni: et qn̄ fit clistere cū eo solo aut cū aqua ordei aut cū decoctiōe gūmi qd̄ dr̄ caudare siue bandā: sedat mordicatiōes intestinorū: et fit clystere cū eo vlcerib⁹ matricis. oē preterea lac qn̄ sugiē ex māmilla ipsa est magis iuuatiuum et veloci⁹ nutritiuū neq ita corrūpitur. Et lac mulieris dulci⁹ est et nutribilius omni lacte et cōuenit vlceribus pulmōis. et ponit in eo olibanum tritū et dissoluit in oculo in quo ē vngula aut vlcus et ɔuenit: et qn̄ misceē cū eo succus papaueris cera et oleum et linitur cuꝫ eo super podagrā conuenit. et omne lac est malum spleni et epati egrotanti et sode et epilensie et scotomie et egritudinib⁹ neruoꝝ et febribus. Et lac canis primi part⁹ qn̄ ponit sup pilos palpebre abscindit eos: et sumptū in potu est medicamē medicinis mortiferis et expellit fetum mortuū: sed caseus recens sine sale qn̄ comeditur est nutritiu⁹ et bon⁹ stomaco et boni saporis et facilis penetratiōis ad membra auget carnē et impinguat et mollit ventrem temperate: sed salitus recens facit totū oppositum eoruꝫ que dicta sunt: sed qn̄ coquiē aut assaē stringit ventrem et qn̄ fit empl̄m ex eo recenti super oculū conuenit apostematibus calidis et liuori qui fit sub oculo. Caseus vet⁹ stringit ventrem. Caseus qui fit ex lacte equarum est multū pinguis et nutrit multum: et est similis in nutrimento caseo vaccino: et quando butirum miscetur cum melle et liniuntur cum eo gingiue pueri facit nasci dentes sine dolore et cito: et conuenit mordicatione gingiuarū que accidit illo tēpore: et butirū ipinguat corp⁹ et generat carnē in vulnerib⁹. Rabi Moyses de lacte lac generat putrefactionē in dentibus. et lac porcinum est magis cōforme post lac muliebre: et lac corrumpit malitiam malorum humorum. lac asininum est humidius omni lacte et minoris grossitiei: et lac vaccinū est pinguius et lac caprinū est mediū: vnde lac non est conueniens capiti nec laterib⁹ aptis ad ventositatem.

Case⁹ vetus aluū sistit.

Jo. Me. De aqua lactis ē subtiliatiua laxatiua abstersiua ꝓpter nitrositatē suā: et solutio ei⁹ est sine mordicatiōe et opilationū aperitiua est debilis solutiōis: nisi misceaē cū ea qd̄ vigoret opationē vigorata enim cū lupillo et florib⁹ eius mundificat sanguinē mirabolani quoq reubarbarum succus rosarū et violarū tamarindi et cassia fistula et flos fumiterre et semē ei⁹ addūt opationi ei⁹ et soluūt colerā ru. et humores adustos et vigoratur cū kebulis et ysopo hasce et agarico: et educit colerā et flegma cū mirabolanis indis epithimo et polipodio solutiōe melācoliā educit et humores adustos et cū assaro et yreos soluitur colera citrina et non premittatur quin cedat in potionib⁹ ei⁹ spica quoniam magnificat operationē eius et tarasacon: et endiuia: cuscute: lingua arietis: volubilis spica: reubarbarum: absynthium: eupatorium: assarum fumiterre: apiū feniculus amigdale amare. semina quattuor: scolopendria: et alia diuretica nota addunt ei ad opilationū aperitionē et datur qnq extracto ab eo butiro quādo opꝫ cām lenitatis a mēbris expulsionū abscindere et daē nō extracto butiro qn̄ lenitatē i eis acgrere opꝫ solutiōe educit colerā et hūiditates adustas cum facilitate et cōfert manietati et mlie et opilatiōib⁹ oib⁹ et morbis opilationū sicut hydropisi grossitiei splenis et ē medicina bona ifectionū cutis et fe. colericarū et lepre cui⁹ materia ē colera adusta aut hūor salsus aut colera et cōuenit omnibus egritudinib⁹ quarū materia ē colera et hūor adust⁹ aut salss⁹ sicut ē serpigo empetigo et scabies

Ras.

ficca lepra z filia Dof.ei⁹ est ab.ʒ.vj.vsq3 ad.viij.

Ca.693. Ras. xxiij.cōtinētis lac est maluz epati z spleni vz tū ad asma z tussim maxime ouium.nocet āt laborātib⁹ splene:epati:saltu cordis inflāmatione:opilationib⁹ ponderositate capitis:obscuritati visus:z febre:et euitandū est p eos q calide fuerint cōplexiōis qz in stomaco ipsoꝝ caseat. Aquositas lactis caseati per cartamū fortiorē laxationē facit:et si coquatur z misce tur cum sale laxat cū violētia:educit humores adustos aperit opilatiōes sanat icteritiā. Caseus vero recēs nō salitus valet ad stomacū et auget carnē:z vetust⁹ cōstipet aluū:caseus gñat flegma.et si digerit abūdās prestat nutrimentum. Butirū habet vires lenitiuas z mixtū cū melle si fricatur cū eo gingiue velociter facit nasci

ca.444 dētes:et nutrit z ipīguat et ī clistere lēit,et vz ad vlcera.

Aui. ij.cano.lac ex tribus est compositū substātijs aquositate:caseitate:z butirositate.lac quod melius est omnibus est lac muliebre:et lac caprarum ē tēperatū.illum autem qui bibit lac.post ipsum quiesce re oportet vt non corrumpatur:et non acescat.verum oportet vt non super ipsum dormiat:nec suscipiat super ipsum cibū aliū donec descendat.et est magis cōueniēs consistentibus q̄ adolescentibus calidā habentib⁹ complexionem:nam conuertitur in ipsis ad coleram Et lac quidē nociuū est hñtib⁹ apata intrinseca:z nocet dētib⁹

Lelē alchimeta.i.asine na ma chimeta.i.asina. xxxv.c.vj.in prin.
Lelēchabā.i.capparus
Lelemb.i.iolēg.
Lelenil.i.afronitrion.
Lelesac.i.apiū risus
Leligami lelibā.i.ameos.
Lelisabron.i.esula.
Leliffag⁹ gre.leliffacos.i. saluia.
Lēma Demo.lēmo inquit vocāt gre.grana pua fic ca acdura ī oculis appa rētia q̄s gramia ēt vo.zc fiūt ex lippitudie desicca ta z lēma.i.cortex.Gale. c.de lentibus
Lemac.lemach.idest cimbalaria
Lemi lib.de doctrina gre. est lippitudo pituita gra ma limi
Lemina.i.cortex lena idē.
Lemina idest auripigmentum scissum.
Leminacc.leminachi idest capsia.
Lemuban.i.eparica
Lemusablon.i.altea
Lemuse.i.filach
Lennias.i.terra sigillata. Dia.Ste.linia frāgestez mulieris.Pli.fragidē li. lib.xxvj.ca.viij.z lib.xxvij.cap xj.grec.leonis pes.
Lemonion.i.limonion.
Lenias.qd est.l.fitria.
Lena lemina.i.cortex.
Lēna lennas.lenias gre.i. pūctura oculi vl' pituita Demo.Cassius fel.
Lenansor.i.gariofilata
Lenicus.lānic⁹.i.tenta.
Lenozar.i.opium
Lens legumē faki.nimicu la quid est.l.zadeus.
Lenticule.vari.ephelide sunt defedationes cutis que maxime in facie apparēt plus femis.Corn. cel.Semion.
Lēticula simplr' plata idē
Lēticula aq lērigo qd ē.l. gabaleb.pusillis folijs ē z obrotundis Dia.
Lēric⁹ qd ē.l.boti hz multas spēs vni⁹ ē mastix gū mi in insula chio.
Lentopodiō quid est.l.bu thormariē.Dia.
Lēzemeiz.fit cū amigdale parū trite cū melle dispu mato ponunt et coquūt ex qb⁹ parue pillule ifor mant z siccomeduntur.
Leon gre.leolcena vt nos
Lentopetalon qd est.Pli.
Leo terre idest mezereon.
Leon qd est vbi notandū q̄ qñ aliqō nomen definit in leon sonat oleū illi⁹ rei q̄ definit in leon fm ꝓpriū vocabulū vt nardeleon.i.oleū nardinuz.sambucileon.i. oleū de sambuco.lineleon.i.oleū de lino.amigdaleon idest oleū de amigdalis.
Leozenezi.i.lenzemeiz.Alman.trac.iij.c.xiij.

Lepis gre.squama a quo lepida:lepidos.Cas.fe.est species scabiei.corri cosa sq̄mas in se oñdēs gre.dictas lepidas:vnde nomē a gre.lepra accepit.
Lepidos sideritis.Almā.ē squama ferri.nam sidereon gre.ferrum.
Lepida gre.idest porrigo scilicet vitium in capite furfuribus simile.
Lepariosi lapariosos.i.vmbilicus veneris.
Lepetocareō.lopoliatrō leprokatres.i.auellana.
Lepidion idest lapsana.
Lepida.lepidion lepis.i.lepidum.
Lemalion.i.vsnee.

Capi 495. lepidos.

Epidos.i.squama seu batitura metaloꝝ arab. tubel que fm plurimū hac rōne colligitur massa eris cōpressa:z ī igne calefacta:z in aceto vl' otio extincta sup incudē tūdit ex qua lamule decidunt has igitur colligimur z reseruamus.

Dia. capitulo de lepida bona est que in ciprjs era rijs dicitur. lib.v.ca. 46.

Posse. Est stiptica vulnera pascētia abstinet:cicatricē ducit bibita cū mulsa humores ventris deponit. Multi enim in farinā miscent eā z pro cataplasmate dant miscet z cōfectionib⁹ colliriorū qz reuma abstinet z siccat asprędinem palpebrarum dissentit lauatur sicut caldimia.
Lepidoscalco.chalcu idest ferrugo ferri vel eris seu squama eris.
Lepidos stortieos.i.ferrugo de azurro.
Lepidos torrotray.i.scoria ferri vel auri.
Lepidum lapsanum quid est.l.lapsana.

Cap. 494.

Epidum est genus eruce.al's lepidiū. lepiduz.

Dia. Multi gingidion appellāt ara.scei taragi.Cte.lepidiō sitaragū herba est oib⁹ nota:in sale et in lacte ꝓponit folia ei⁹ virtutē hūt viscidā z vulneraticā sciaticis medetur. Apij radice addita:z oris quatuor imposita vulnera faciunt: spleneticis opitulantur:lepras mundant. Radix ei⁹ collo suspensa dolorem dentium tollit. lib.ij.ca. 163.

Gal vij.sim.pha.c.de lepidū est gen⁹ eruce ex ñs q̄rto gradu calefaciēs.sīle nasturtio fm odo rē gustū z ꝟtutē ex ñs min⁹ ꝟo eo siccatiuū z ē setarigi lis s'be cuius cōtrariū est pachimere.Dia. Cap.72.
Lepnati.i.aliqua pars cordis.
Lepnia.Istud vocabulum ponitur in confectisata nasie.et est terra fragilis potens contra venena.
Lepon dristeroth.i.castanee.Dias.
Leporina herba.i.satiriō.
Leporis puto q̄ fit quodā instrumētū qō fit pro naribus.
Lepra dr' a lepis squāmosa scabies vel a leporia gre.i.erumna.
Leptafilos.i.foliorū exili um vl' subtiliū.Dia.ē vna ex spēb⁹ arthemisie.
Lepton gre.macrū minutū tenue subtile paruum. Pli.li.xxv.c.ix.in fi.
Lepromere dr' id qō ē s'bti
Lepropiresia gre.minute febres.
Lepticos īterp̄taf captio. inde epilesia.i.superioꝝ captio vel lesio vel analensia.cathelensia.
Leptitica virt⁹.i.extenuatiua subtiliatiua.
Leptofilum fm Pli.libr. 29.c.viij.ī me.dicitur.vij spēs titimali que dendodes.i.arborea dicitur.
Leptolaban.Leptolacha non.i.oliosculum.
Lepropirrexia.i.subtiles febres
Leptos interp̄tatur minutū penetratiuū vñ lepto carion.i.nux minuta.s. arbor auelana et laptoritia.i.diminutio ignis.

Nã pir.i.ignis z non sti ptice leptõeris.i.subtilis substãtie extenuatiuus in de leptintica.i.subtiliatiua extenuatiua vñ Pli. leptõ.idest centaurea minor.Gal.li.v.de regimine sanitatis.
Lept⁹ qd est.l. Arnaben.
Lep⁹ marin⁹ ẽ aial obstractũ lutosũ declinãs ad rubedinẽ aliquãtulũ itra ptes cui⁹ sũt qdã filia foliis alusen.z aliq dicũt q ẽ piscis sic vocatus.
Lesabzon.i.polium.
lepis euaret.i.lapis lazul⁹
Lesar.i.almea.
Leteman.i. ypogstidos.
Lethelrea.Ste.ẽ caractiũ z ypoquistidos.
Lethici.i.lacca in antidotario vniuersali.
Lethes.i.obliuio inde lethargia.i.obliuionis labor.erge.i.labor.sz ergõ opus.inde faregon.i.extra opus vel ocium.
Letura.quid est.l. lectura
Leucãte ramuli sũt nunq̃ pauciores duob⁹ i diuersa tẽdẽtes flos candid⁹ lilio rubeo filis semine nigro lato ad lẽticule dimidie figuraz multo tenuis radice herbacea colore.
Luce qd ẽ.Plin.lib.27.c. ij.in fine.Dia.duo sũt ei⁹ genera.zc
Leucoma gre.albugo.
Leucãtemõ.i.ptemon vel spẽs camomille gal.
Leucargilio gre.alba argilia Pli.li.17.c.7.i pri.
Leucon quid est Pli.li.19. ca.40.in prin.
Leucographis.i. morox⁹ Dias.Gal.Pau.Pli.lib. xxvij.c.ij in fi.
Leucos idest album inde leucopip.i.albũ pip.leucotes albedo.
Leucũ idẽ.z ẽ adiectiuum neutri generis.
Leucoflegmatica est spẽs. hydropisis fctã a flãte.
Leucodemõ quid est.l.bu thozmarien.
Leuchãcha.Diasc.i. bede guar.Pli.li.xxij.ca.xvi.
Leucãtãtũ.i.centũnodia.
Leuchis.i.albaras.
Leucis.leucoin. leucugio. i.viola alba Diasco.duo facit capitula
Leucãtimos.i.camõilla. Dias.vel spẽs eius.
Leucomata.i.albule oculoruz seu albe cicatrices et dure in cornea post vlcera Alex.sclirodes cicatrices.i.duras. Demost.
Leucopip gr.i.albũ piper
Leuema.i.lilium.
Leuenapis idest origanum.
Leughi.idest faseoli.
Leuisticũ.Leuisticũ qd est.l.cardam⁹ ligustic⁹.Dia.
Leuisticũ siluestre quid est.l.thalaspium.
Leuosarch.leuosarchi.i.ypericon.
Leuoi.i.populus arbor.l.agyros.
Leum leuzumfericũ.i.amigda.Steph.

¶ Cap. 495.

lezar dau cus vel bautia.

Lezar.i.daucus vel bautia vbi sciẽdũ q daucus ali⁹ est asinin⁹ ali⁹ domestic⁹ vñ qñ simplr ponit dauc⁹ intelligitur pastinaca siluestris.i.dauc⁹ asinin⁹:vt Jo.Sera.ca.de tyriaca:sz Cassi⁹ felix dicat qđ ẽ semẽ bautie ortẽsis.sz sciẽdũ q ex dauco asinino vel siluestri melior est cretic⁹ z maioris efficacie q̃ nõ cretic⁹:sz bautia ẽ pastinaca domestica vt in fine patebit.
li.iij.cap. 77

Dia. Dauc⁹ asinorũ hz spẽs tres.Una hñs folia silia foliis feniculi sz minora z tenera z virgã duarũ palmaz in qua virga ẽ caput sile coriãdro florẽ hñs albũ in quo est semẽ q̃si pilosuz in magnitudine miliũ minutũ z asperũ gustu viscidũ et odoratũ.Radix est illi vni⁹ digiti grossitudinẽ hñs lõgã duob⁹ palmis. nascit locis aspis z solanis.Scđm gen⁹ dauci asinini ẽ sile apio agresti odoratũ vncidũ z calm:sed meli⁹ ẽ creticũ.Est z tertiũ gen⁹ dauci asinoz folia hñs silia coriãdro z florẽ albũ:cui⁹ capitellum est sile aneto qđ semẽ hz oblõgũ z graue sicut ciminũ agreste.

Pli. lib.xix.c.v.vltra mediũ.z li.xxv.c.ix.post pñcipiũ ca.de dauco asinin⁹ folia hz silia feniculo tirsos bipalmos quo melior est cretic⁹.hz.n. radiculaz oblongã z hastã longã circiter palmũ vnũ in qua summũ flosculũ vel floscellũ inuenitur purpureum. Cap.265

Sera. li.ag.cap.dauc⁹ asinorũ hz tres spẽs.vna hz folia similia foliis mararatri:nisi quia sũt minora et mollia:z habet hastã longã circa palmũ binũ et capitellũ simile capitellis coriãdri:z hz florẽ albũ in quo ẽ semẽ asperũ z quasi pilosum minutũ.qñ masticatur acuti saporis z boni odoris z habet radicẽ grossitudinis policis hñtẽ longitudinẽ circa palmũ. nascit in locis siccis et asperis z soli expositis.Et scđa ei⁹ spẽs est similis apio agresti hñs odorẽ aromaticũ acutũ saporẽ pungẽs linguã:sed melior est cretic⁹.Tertia vero spẽs ei⁹ hz folia silia coriãdro z florẽ albũ:z semen in capitello:et est simile capitello aneti.et capitellũ similat capitello baucie domestice in sua figura z est plenũ semine oblongo simile cimino agresti:et est acutũ.z idẽ Sera. cap.lezar.Est ex eo domestica z siluestris domestica quidem est nota.siluestris hz folia similia domestice nisi qz sunt latiora eis:et est in eo flos alb⁹ et in medio ipsi⁹ floris est simile fungo:cui⁹ color est purpure⁹ et habet radicem in longitudine z grossitudine digiti:et domestica habet radicem in longitudine vnius palmi boni odoris que comeditur.

Pos. Sera. Auctoritate Gal.Agrestis calefacit:abstergit z puocat vrinaz et mẽstrua tota herba facit hoc.maxime vero semen z radix:sed quando ex foliis eius fit emplm sup vlcera q̃ incipiũt corrodi cõuenit.Semẽ siluestris qñ bibit illud mulier aut facit sibi nascale cũ eo puocat mẽstrua.z qñ bibitur etiam cõuenit strangurie sterilitati et pleuresi:z morbis⁹ venenosis:et dicũt quidam q ex ea est mascul⁹ et femina.masculus habet semen oblongum:femina rotundum que femina quando bibitur conuenit impregnationi:et radix eius prouocat vrinam et excitat coitum fortiter:z quando fit nascale cũ ea expellit fetum: domestica vero conuenientior in cibo

Gal vj.sim.phar:c. de lezar quem quidã stafilinum nominãt:agrestis qdez minus est comestibilis domestico violentus tamen omnibus. domesticus autẽ comestibilis.quidem debilior autẽ acris. non est tamẽ z tantũ calefactiue virtutis z pter subtilitatẽ Radix aũt cũ eis que sunt dicta hz aliqd vẽtositatis et libidinositatis:semẽ vero domestice hz quidẽ z ipsũ qd excitatiuum ad coitũ.agrestis vero semẽ penit⁹ qdẽ nõ inflatiuũ.z iđ diureticũ et mẽstruorũ cõmotiuũ.herba eius est sufficienter diaforeticũ pharmacum:exteri⁹ positum est tamen debilior in omnib⁹ respectu seminũ propter admixtionẽ aquose humiditatis.est et ipsa calida. et ƒm cõplexionẽ.Et idẽ.viij.sim.pha.ca.stafilinũ.i.pastinaca domestica quidẽ debilior.siluestris vero fortior est ad omnia vrinas autem mouet et menstrua prouocat et tota quidem herba.maxime vero semen z radix habet autẽ et quid abstersiuum in se.quocirca z fagedenosa vlcerum quidem cum foliis viridibus et melle cataplasmant aut mundificant.Et idem i li.xxi.de alimẽ. ca.lxiiij.de pastinaca.Radices harũ domesticarum comeduntur:alimẽtũ quidem minus rapis habentes calefaciũt aũt i medio secundi z humectant in primo z aliquid aromatizãt indigẽstibilitas.quidẽ igitur similiter ipsis inest z aliis radicib⁹.vrinatiue autẽ sunt z si aliqs abundat ipsarũ vsu mali chimi generantur. Quidam autem siluestrem pastinacam vocant daucum siluestre magis vrinatiuum quidem existentem.magis autez medicinalem iam iam z multa decoctione indigentez.si debeat quis comedere ipsum.

Cap.105 6.sim. et cap.106. de dauco z ad priuianũ.c. 218.ð pastinaca z 90 ð dauco.

Cap.116.

Lezaord

Lezoord.ara.lapis lazuli et est ipsum azuriū
Libanō gre.th⁹ olibanuꝫ ara.liben.
Licanis stipbāica folia hꝫ lōga angusta lanuginosa subalbida caulē cū ramis lanuginosis i summo capite cauliculos e qb⁹ flos violace⁹ prominet.ꝛc.li. antiqu⁹ histoꝛiat⁹.
Lialia dicūtur lenitiua q̄ leniūt aspitatē gal.ad p̄nianū ꝛ i dinamidijs.
Liam⁹.i.faba.
Liban⁹ libanotidis est arboꝛ ducēs gūmi qđ dr̄ olibanū ē plāta nascens in creta. Theofrast⁹ dicit ericē eē limbanotidā i tracia nascētē gustu amarā folia hñs similia rorimarino ſꝫ aspioꝛa ꝛ albioꝛa ste. libāotidos ē malua sera.arboꝛ marie. Aui.buchoꝛ marie p.b.est ciclamē ꝛ liban⁹ flr̄ ē mōs q̄dā qui vocat libāi mōs i quo plurimū oꝛit ō libano.vñ isti⁹ plante.3.sunt spēs ſꝫ Dia.c.libāotides cui⁹ vilioꝛ ē rosmarin⁹ q̄ vtimur ad calefaciēdum furnos.pli.li.20.ca.xvj.
Libanotida.i. rosmarin⁹: vel paritaria
Libāo mane libanos manna.i.puluis thuris.
Libāofilō.i.coꝛtex thuris
Libanotus gre.i.th⁹ gal. quarto memiri.
Libar.i.cotula
Libarmarenos.i.th⁹ masculum.
Libatina libanotida.i.paritaria.Dia.l.alfinen.
Libazena.i.eraclea.
Libelil.i.vsnee
Libleb.i.mercurialis.
Liblemon.i.matrissilua.
Libidron.i.yrcina
Libzamna mnas pōdo.i. pondus.xij.ʒ.
Licedone Cassi⁹fe.i.moꝛsea nigra ꝛ aspera crinosa que ex melia fit.
Licēa.i.bziō.Dia.epatica Sera.pli.li 26.c.iiij. Lichen
Licenaria.i.aristologia.
Licepzasson.i.pzassium.
Lichenes volatica.Ca.fe. li.de doc.gre.i. empetigines zēnias lati.
Lichinida.i. cādelabzalis herba.

¶ Cap. 496.

Lichin. Ichin.i.lim⁹ de petra ꝛ ē muscus lapidis. Gal vij.sim.pha.ca.lichin, impetigo petrarum est quedā velut bzion quoddaꝫ de genere vero recte noīatur plātaruꝫ aūt sic vt vr̄ eo ꝙ impetigines curat est aūt absterſiue moderate ꝛ infrigidatiue virtutis sic catiue ẜo o ẜm vtraq̄ absterſiuitatē et ſiccitateꝫ a petra hꝫ infrigidationē vero ab aqetate.in hūidis.n.ꝛ fetidis nascitur quod aūt ex talib⁹ substātijs cōpositū est inflegmonosum existere nullū mirabile est.si vero emoꝛoſagias ſiſtit.vt Dia.ait non habeo dicere.

Lichinos gre.lupinus. quod est lupus.
Lichin ypon.i.empetigo egroꝛū vel calus. Sal.
lichirid⁹.i.cucumeramar⁹
Lici.i.spēs myrrhe.
Licinū est maneries terre que comeditur.
Liciū qd ē.l.badbadh.plini⁹.li.xij.c.7. li.24.c.14.
Licoctanum. idest herba lupparia.
Licoctheron.Dia.est strāgulatoꝛ lupi.a licos qđ ē lupus nascitur multuꝫ in in italia in montibus iustinis ꝛc. ꝛ est spēs aconiti.
Licātropia.gre. Paul.est spēs melīe quā occupati nocte exiliūt p oīa lupos imitātes ꝛ vſq̄ ad diē circa monumēta moꝛāt est malēcolia lupina a lipos
Licapsos quid est. Pli.li. xxvij.c.xj.
Licho grec.lābo. Et licho vl' liko.i.pāthera bellua.
Lichos gre.lupus likos li kama luma
Licon gre.agn⁹ castus.
Licodēdiō.i.coꝛallus ꝛ est dicere a lapide arboꝛ.
Licon licon.i.pulegiū.
Lidemō.i.barba siluana.
Liē alcuar.i.lingua bouis
Lidep.i.matrissilua
Liembali.i.absintbiū.
Liembiri.i.acetū vl' fex ei⁹
Liēbzi.libēberi.lilemberi liēbali.liēbezi.i.poꝛrum vl' mararrū Halyab. ẜm alios absynthiū vl' citonij vel cucurbite.
Liembze.i.oliua.

Lien.i.intestinū ieiunū. ꝛ lien.i.splen. pli.
Lienalis periclemeneos.i. matrissilua.
Liēcoli.i.periclimiū
Liēteri.qd.l.bebemē.
Lieri.i.blitis.
Lierna.i.cascasum.
Lienteria gre.fluxus ventris i quo emittit cib⁹ idigestus sicut sumitur.
Lienteriodes.liēteric⁹.
Ligula mēsura.i.coclear. ꝛ acetabulum.
Lignodes.i.acre vl' acutū
Lignū vel lignum scriptuꝫ idest siliqua.
Lignū aloes qd ē.l.aloa.
Lignū aloes siluestre qd ē l.xiloaloesiluestre
Lignū arabicū indum vel timū.i.lignū aloes.
Lignum moꝛtuoꝛuꝫ quid est.l.hictan.
Lignum nodosum.i.meu.
Lignuꝫ optimū idest lignū aloes.
Liguris lapis ē sic vocat⁹.
Ligur⁹.i.lapis ceruarius.
Ligus.i.agnus castus.
Ligamenta quid sunt.l.tenantos
Lignis quā in coꝛona ꝑponunt flos ē illi filis leucodio sed purpure⁹ Dia. Sal.vij.sim.pha.lignis.
Lignitis ꝛ trialis.Dia.est quarta spēs tassi barbasi.l.flobotomos
Liguis i.euapoꝛatio terrestris Sal.viij.terap.c.v. in fine.
Ligoꝛis.est febꝛis quedaꝫ Sal.super affo.xliij.particule.vij.
Ligurum.Diasco i.vrina lincis ꝛ lapis ex ea generatur dicitur elecoꝛum.
Liumbacū.i.epithimum. Stepha.

¶ Cap. 501.

Igustici ẜm Dia.multū nascit i liguria ꝓuincia vñ ꝛ nomē accepit nascit in mōte appēnino vicino alpib⁹ ſꝫ ciues panacē illū vocāt iō qꝛ radix eius alba est ꝛ odoꝛata similis panaci cui⁹ virt⁹ vna est cū panacis virtute:nascitur i locis altis aspis ꝛ vmbrosis virgā hꝫ lōgā nodosaꝫ silem aneto i q̄ vga folia sūt silia melliloto.ſꝫ mollioꝛa odoꝛata q̄ folia i cacumie tenuissima sunt ꝛ diuisa.i virge sūmitate caput ē vmbraculosū.vbi semē ostēdit qđ semē nigrū ē ꝛ oblōgū sicut feniculi gustu viscidū aromaticū ꝛ odoꝛatum. Ligustici Dia.li.iij capi.54.

Posse.Dia. Est mictualis. Radix ei⁹ alba est silis panaci eracleontico et odoꝛata virt⁹ est radici et semini eius calida doloꝛibus oībus intraneoꝛū occurrit inflationi stomaci soluit ictibus venenatis opitulat: vrinā ꝓuocat menstruis imperat si bibatur. antidotis q̄ colicis ꝓsunt admiscetur radix ei⁹ tūsa ꝛ supposita idē p̄stat radix ei⁹ ꝛ semen oxipoꝛijs necesse miscetur. cōfectionib⁹ ēt digestibilib⁹ vtiliter adhibet: qꝛ eustomatica est vnde multi ciues ipsius ꝓuincie eo pꝛo pipere vtunt cōditurīs miscētes ꝛ multi semen siselei et feniculi addunt illi. Quidam dicunt ꝙ est leuisticum.sed falso.
Ligusticus.idest leuisticus.a liguria regione dictus dia sco.panace.
Ligustrū qdā exponūt ꝙ est volubilis maioꝛ q̄ p sepes et macerias serpit. Alij vero caprifoliū dicūt.quicqd fit floꝛes albos. Uirgi.in buco.alba ligustra cadunt: vacinia nigra leguntur.
Lilebē.i.memithe Halyab.
Lilialis qd ē.l.alguascen:cuius radix yreos dicitur.
Liligi.i.succus herbe que ara.dicitur nil.ꝛ est indicus: alij endiuia alij radix mali granati.
Lilimbar.lilimbace.i.amigdale amare. Cōstātinus.
Lilingalio.lilingalien.i.pastinaca.
Liliffragus.elilifagus.i.saluia eliffacos liliffacon.

¶ Cap. 502.

Ilium lat. Ara.ansea.vel alistocam gre.licina vel kirion.crinon krinon. Lilium.

Sera. lib.aggreg.cap.ansea.i.lilium. est enim ca.ꝛ si.cōplexionis i secūdo

ex eo est domesticū ⁊ siluestre. ſꝫ siluestris sunt spēs ⁊ nominatur vna asermetin.i.celeste ⁊ ē albū qd̾ ē notū ⁊ vocat̾ liliū azet.i.yreos.et idē auc. Gal. flos eiꝰ est cōpositꝰ ex terrea substātia subtili ⁊ propter illud acquiuit malū saporē: ⁊ ex substātia aquosa tēperata: ⁊ ideo desiccat tēperate ⁊ abstergit. Sꝫ celestis folia sūt silia folijs alteriꝰ: nisi q2 sunt latiora ⁊ magis viscosa. ⁊ hꝫ stipitē sup quē est flos hn̄s colores diuersos ⁊ est albꝰ citrinꝰ: purpureꝰ ⁊ celestis propter diuersitatē istorū colorum noiatur yris.i.arcus celestis ⁊ hꝫ radices nodosas ⁊ odorē bonū substātia eiꝰ est subtilis calefacit subtiliat mūdificat ⁊ maturat. Sꝫ alia spēs lilij agrestis q̄ dr̄ yreos est herba hn̄s folia ⁊ virgas silia folijs ⁊ virgis yris ⁊ hꝫ florē croceū vel albū amari saporis paruꝫ ⁊ semen mole radicē vnā i grossitudine digiti boni odoris. nascitur sub arboribus ⁊ locis vmbrosis. Est alia spēs lilij ꝺm Pli. vt appet i.l.xifion. q̄ sic vocat̾ ⁊ est gladiolꝰ segetalis cuiꝰ folia sunt silia folijs q̄ dr̄ yreos nisi q2 sunt breuiora ⁊ strictiora et habētia sūmitates acutas ⁊ stipitē vniꝰ brachij longū aspersum plenū i cuiꝰ summitate flos ē duplicatus diuisus adinuicē cuiꝰ color ē purpureus: ⁊ ꝺm semē rotundū ⁊ hꝫ duas radices vna quarū est posita sup aliā ⁊ sunt parue rotunde sicut duo cepe. inferior extenuata superior vero pinguis. nascit̾ locis occultis ꝓ alia spē.l.sagasmon. Est alia spēs lilij aggrestis q̄ dr̄ casoras vel gladiolus ⁊ gre. vocat̾ dexeris est hn̄s folia silia folijs yreos: nisi q2 sūt latiora eis ⁊ summitates subtiles hꝫ virgā q̄ egredit̾ ex medijs foliorū eius ex lōgitudine vniꝰ brachij. ⁊ est grossa multū ⁊ habet vaginas habētes tres angulos. ⁊ sup vaginā ē coloris purpurei ⁊ in medio ē rubeꝰ ⁊ hꝫ semē cucumeris nigrū acuti saporis ⁊ hꝫ radices multas hn̄tes nodos lōgos rubeos: ⁊ illa spēs dr̄ gladiolus sicut habes in.l. dexeris. Est alia species lilij agrestis q̄ dicitur sapa ⁊ est habēs folia silia folijs illiꝰ spēi q̄ dicit̾ casoras nisi quia sunt subtiliora ⁊ magis inclinata et lōgiora et habēt stipitē et ramos in quorum summitatibꝰ sunt q̄dā folia q̄ oriunt̾ in eis rotunda sicut pillule in quibꝰ est semē eius Est alia spēs lilij que dicit̾ liliū cōualiū ⁊ credo ꝙ sit illō quod apud nostros pedemōtanos vulgo. lo mughet dicitur. Pli.xxj.lib. tria tantū genera ponit.

Li.ij.c.108. **Dia.** Ca. de lilio. cuius flores albi sunt satis. Est aliud genus lilij quod vocat̾ yris illirica folia hꝫ silfio similia vel gladiole ſꝫ maiora ⁊ vastiora flores hꝫ supiores iclinatos sibi inuicē diuersis coloribus i. albo melino purpureo aut venenatis. Radices sunt sibi dure ⁊ curue ⁊ odore bono plene. he radices colligēde sunt ⁊ filo inserende: ⁊ sic in vmbra pendētes siccande sunt dura ⁊ breuis coloris ruffi odoris boni. eligenda est in gustu calidior que cum tunditur sternutamēta ꝓducit. est autem ca. na. ⁊ leptiniace. Est aliud genꝰ lilij qd̾ grece vocatur xifion. ⁊ aliud quod vocatur dexeris

Ca.152. quod inuenias in proprijs litteris.

Gal. ad paternianū liliū oēs nouerūt. Cuiꝰ vires possunt durities neruorū remolire: ⁊ ipsa folia cocta: et imposita ad combusta ꝓficere: sed ⁊ potata aut ipsuꝫ semē menstrua prouocat partū deicit ⁊ ad ser

ca.v.siue cap.388 pentes morsum facit

Ras. xxij. ꝯtinētis. Radix lilij celestis vires hꝫ calefactiuas valet ad tussim ⁊ attēuat id quod cuꝫ difficultate expuebat̾ de humiditate q̄ est i corpore ⁊ decoctio radicis eius mitigat dolorē dentiū ⁊ oleū lilij albi valet ad dolores neruorum: ⁊ radix ireos soluit aquā citrinam.

ca.447 **Aui.** ij. cano. albū hortulanū quod noiatur lilium est cal. ⁊ sic. in. ij. yreos vero siluestris ē vehementioris. Radix eiꝰ cōfert anhelitui dilatatiōis ⁊ proprie yreos. ⁊ qn̄ oleū eius distillatur i aurē sedat dolorē eius ⁊ sonitum et confert spleni et dolori ventris pūgitiuo. et radix mūdificat faciē abluendo.

Posse. Gal. vij. sim. phar. c. de lilio. Flos lilij domestici cōplexiōe mixtus est subtiliu ptiū quādā ex terrestri substātia vñ hꝫ ⁊ eā q̄ in gustu amaritudinē: ⁊ ex quadā aquosa eucrata vñ oleū qd̾ ex eo est pigmētū. immordacis ⁊ diaforetice et mollitiue ē ꝟtutis. ex qbꝰ ⁊ duritiebꝰ que in matricibꝰ sunt aptissimū est. radix aūt ⁊ folia per se trita siccantur abstergunt ⁊ diaforant moderate.

Sera. Cōuenit cōbustioni ignis qn̄ radix eiꝰ assatur ⁊ terit̾ cū oleo ro. ⁊ ponit̾ sup locū combustionis ⁊ dimittit̾ donec curet̾ qm̄ cōbustiones egent medicina q̄ desiccat ⁊ abstergit tpate. ⁊ ē bonū ad icarnādū oia vlcera. et molit durities matricis ⁊ prouocat mēstrua et oleū resoluit sine mordicatiōe ⁊ molificat et iō ꝯuenit duritiei mr̄icis folia eiꝰ sup ꝯbustiōe ignis aut supra quodcūqꝫ vulnꝰ faciūt icarnari vlcerationē eorū ⁊ sūt q̄dā q̄ infundūt flores eiꝰ in aceto. ⁊ eis vtuntur ad icarnādum vulnera ⁊ ꝯtūdit̾ flos ⁊ exprimit̾ succꝰ eius ⁊ coqtur i aceto ⁊ melle ita ꝙ ex succo fit q̄nqꝫ plusq̄ꝫ acetū ⁊ mel. ⁊ est medicina ꝯueniēs ad oē qd̾ eget exiccatiōe sine mordicatiōe sicut sūt vulnera magna ⁊ proprie q̄ fiūt in capitibꝰ masculoꝝ ⁊ ad vlcera oia q̄ sunt difficilis incarnatiōis. Sꝫ alteriꝰ spēi lilij q̄ dr̄ yris. ⁊ ē liliū agreste. ꝺm eundē auc. Gal. substātia est subtilis et mūdificat: ⁊ maturat ⁊ cōuenit spēbꝰ tussis ⁊ facit ascēdere screatū a pectore ⁊ curat tortiones ventris ⁊ vlcera sordida. ⁊ qn̄ bibit̾ cum melle ⁊ aqua ca. laxat vētrē est alteriꝰ spēi lilij agrestis q̄ dicit̾ yreos. ꝺm eūdē auct. Gal. radix est nō rotūda sed lata hn̄s digiti grossitudinē odoris boni. ⁊ sapor eiꝰ est stipticꝰ virtꝰ eiꝰ resolutiua ⁊ cōuenit doloribꝰ dentiū quādo fit ablutio oris cū decoctiōe eiꝰ. ⁊ quādo coquūtur folia eiꝰ cuꝫ vino ⁊ fit inde emplꝫ apātibꝰ exiture matricis quorū humiditas nondū ꝑuenit ad saniē resoluit ea cuiꝰ virtutes latiꝰ inuenies in.l. yreos. ē alteriꝰ spēi lilij q̄ dicit̾ casoras ꝺm eūdē auc. Gal. Radix hꝫ substātiā subtilē ⁊ ē desiccatiua et resolutiua. Semē vero eiꝰ hꝫ eādē ꝓprietatē. verū fortior ē in radice. virtꝰ vero seminis ē ꝓuocatiua vrine et curat duritiē splenis. idē auc. Dia. Radix cōuenit vulneribꝰ q̄ fiūt i capite ⁊ fracture eiꝰ. et qn̄ misceat̾ ei tertia ꝑs pōderis eiꝰ de flore eiꝰ: ⁊ de cētaurea quinta ꝑs eiꝰ et mellis parū. et inde fit emplastrū sedat dolorē et extrahit ossa fracta ⁊ omnia infixa carni ex spinis ⁊ sagittis et similibꝰ: ⁊ qn̄ fit emplꝫ cū eo curat apostemata calida. et quando bibitur conuenit contritionibus lacertorū: dolori lapidis: strāgurie et sciatice. ⁊ qn̄ bibit̾ cū vino ꝯfert morsibꝰ venenosis ⁊ ꝓuocat menstrua. Et qn̄ bibit̾ ex semine illiꝰ pōdere triū anolosach prouocat vrinam fortiter. Et qn̄ bibit̾ cum aceto resoluit apostemata splenis.

Radix lilij vꝫ contra cōbustionem ignis.

Flores lilij. vꝫ ad incarnādum.

Dia. Flores lilij domestici possunt emollire durities neruorū. folia eiꝰ cocta ⁊ iposita ad cōbusta ꝓficiūt loca: vexatiōes serpētū curat. Succꝰ eius melli mixtꝰ ac decoctus in vasculo nouo vlcera medet̾. Itē radix eiꝰ cocta atqꝫ cū oleo trita ignis vstionibus conuenit. molit matricem menstrualem purgationem. adducit semē eius in potu datum mēstrua ꝓuocat partum deijcit: ⁊ ad serpentis morsum facit: lilij flores leptomeres sunt: oleū ex floribꝰ ipsius diaforeticum est: et sine aliqua mordicatiōe malacticū est vtile ad omnem duritiē matricis. in confectionibꝰ vero pro oleo siciōnio mittitur. Radix eiꝰ ⁊ folia per se ipsa trita desiccant

humores

humores z pͦiciunt mediocriter z digerunt z vsturas sanāt. Radix vero eius cocta sub prunis z trita cū oleo rosa. z iposita vsqꝫ ad cicatrices sanitati vsturas pducit est ēt oibus vulneribus ad cicatrizandū optimū medicamē. ventrē laxat. mēstrua prouocat. folia eius ante cocta in aqua z post trita z imposita nō solū vsturis et vulneribus: sed etiaz in vlceribus cicatrices facit. Succus vero foliorū eius cū aceto z melle coctus ita qꝫ gnqꝫ partes sint succi z acetosi due pbatū est medicamen vbi nimis desiccari opus est z in magnis vulnerib⁹ maxime capitis z musculorū z quecūqꝫ sunt infra per longū tēpus z vix ad citrinitatē venientia. Itē Sera. auc.

Libr.j.c. primo. Dia. Iris ilyrica q̄ est alia spēs lilij facit ad tussim vulnera curat sanies intraneorꝫ facile pducit z purgat colerā z cū mulsa. ℥.7. data somnū inuitat. tortiones cum vino potata sedat: ac bestiarū venenis occurrit: splenenticis cōtractis frigora z orripilationes febriū cuꝫ vino data medet mēstrua puocat elixatura eius ad durities matricis fomēto prodest z resoluit: sciaticos per clisterecurat. fistulas et etiā empetigines curat. tunsa z cum melle collirico facto purgat z replet z cicatrices inducit collirio facto z pessarij more iniectioni secundinas educit mulierū facit etiam ad durities veteres cocta et cataplasmatib⁹ imposita puluis etiā eius cū melle vulneribus z vbi ossa nuda fuerunt imposita replet dolores capitis cū oleo ros. z aceto vt cataplasma capiti imposita tollit lentigines z papulas que in facie nascūtur cum electuario albo misso z melle cataplasmatibus impositum purgat pessarijs malagmatibus z acopis miscetur in omnibus calasticis vtilis est.

Aui. De viribus cordis ait quod confortat cor.

Liliuꝫ celeste. i. yris ilirica
Liliuꝫ lingustrū. idest flos volubilis maioris sepes ascēdentis.
Lima fragis. i. auripigmētum.
Lima marina. i. rima marina.
Limacia qd est. l. balzuꝫ.
Limesar. limesari. i. vsnen.
Limeri fm Pli. herba est qua sagite venenantur.
Limilac. idest alac.
Liminium. i. pannicium.
Limiosios. i. centaurea.
Limisiar. i. afronitrum.
Limocostida. i. liuostosis.
Limodis est febris quedā Gal. super affo. 43. particule. 7.

Cap. 503.

Limoliō als limoniū. Dia. libr. 4. c. xviij. 7. simpl. capi. 69. Limolion est herba sicut bleta siluestris.

Dia. Tyrsum hꝫ lilio similē z folia blete similia semen plurimū rubrū redarguentis siue stiptice virtutis.

Gal. 7. simp. phar. fructum habet austerum cum vino ipsum dat ciliacis z sanguinem spuentibus iuuat autem ad fluxum muliebrem. Plinius libro xx. cap. 8. z libro. 25. capi. 9.

Cap. 504.

Limon. Limon ē fructus ex specieb⁹ pomoꝝ citrinorū q̄ sunt quatuor citrū. primo. et citrāgulus de qb⁹ dictū est antea. tertio est limon z quarto ē lima vulgo dicta q̄ oēs note sunt maxime in liguria. Limon itaqꝫ fructus est notus pulcher z boni odoris: plenus succo acetoso sicut citrangulus. sed magis ē oblongus. z multum aptus salsamētis. z non solum limō sed z flores ipsius ex quib⁹ et fiunt aque multum odorifere z apte ad decorā. Arbores tū istaꝝ quatuor spērum sunt similes z oēs spinose. folia tū citri z lime maiores z albiores. i. ad album magis tendentes qꝫ folia citranguli aut limonis. Quadruplex itaqꝫ est substātia in limone sicut z in citro lima z citrangulo est. n. primo cortex supremus nō tā citrinus qꝫ tum color citranguli sed magis ad album declinans. Calidus z siccus existēs quod manifeste demonstrat: sapor ipsius amarus est et scdo medulla existēs inter supmū corticē z acetositatē ipsius alba frigida. z est dura stōco. Est z tertio acetositas ipsius multū acuta z multe acerositatis quā acetositatis horribilitatem fugiūt vermes frigida existēs multū. Est z quarto. Semē ipsius sicut semē citranguli calide z sicce z amarum.

[Left margin: hee arbores oi tēpore plene sūt pomis prīꝫ maturis]

[Right margin: priꝫ acerbis ptim in flore e xistētib⁹. z toto āno fecunde sunt.]

Pos. Cortex supremus limonis confortat cor z videt excitare appetitū z remanere fastidiuꝫ z nauseam mulierib⁹ pregnantib⁹. hoc idē facit semē ei⁹ Acetositas aūt eius est mala neruis z stōco z pectori z intestinis est tū multū vtilis ꝯ feb. pestilētiales z causonē ex ea sirup. cōficere. z talis sirupus ēt cōuenit in fastidio pregnantiū. Mulieres tū nr̄e niciēses z pedemōtane dant huiusmodi acetositatem cum oleo pueris ei⁹ contra vermes z iuuantur.

Limeum herba. quid est Pli. lib. xxvij. capi. xj.
Limpina frageris. idest lempnias. Steph.
Limpha. i. aq̄ ide limphat⁹. i. aque⁹ q timet aquam.
Limphatic⁹. i. idrofonit⁹ idroforbicus. ab idro qđ est aqua. z fouos timor.
Limpitudo est superfluitas que exit ab oculo.
Limpidatoria. idest mundificatiua.
Limura. idest calx viua.
Limus. idest pannirum.
Limus similiter ponitur pro fructu z est limon.
Limus aq̄tic⁹. i. lim⁹ q īuenit sup aq̄s pro chimolea in tumore pedū a Pli. ponit lib. xxvj. c. xj. in principio
Limus lapidis quid est. l. lichim.
Limos per i iotam est fames. sed per y. est pilentia lues pestis media.

Capi. 505.

Linaria. Linaria ē herba filis esule vel lino pp quod linaria vocat z est linū agreste z differt ab esula qm̄ esula lactescit: linaria non. vnde versus. Esula lactescit: sine lacte linaria crescit. Succus eius vꝫ ꝯ herisipillas iuunctus z cum succo pimpinelle mixtus z ipsa sola valet ad cancrum trita z imposita ad hoc similiter succus eius.

Linchinis. linchidis fm Dias. est genicularis vel ballaria z est valeriana. l. Fu.
Linchiri semen ponit in cōfectione mitridati in antidotario virili z est semen viole.
Lineon limeleon. idest oleum de semine lini.
Linesia. linesia. Dias. idest centaurea maior linesia.
Lingias. idest petra. linl as idem.
Lingua arietis. lingua agnini. i. arnoglosa. plantago.
Lingua asini ē plāta hn̄s folia rugosa z non magna habens radiculas odoris ligno cipressi fragantia.
Lingua auis quid est. l. lilenalbalasit.

Cap. 506.

Lingua bouis. Capi. 83. Lingua bouis lati. vel buglossa. arabi. sedenalchaur. gre. aleprofilon siluestris bugo.

Sera. lib. aggre. ca. lendenalchaur. auc. Dias. siue lisenalthaur. est plāta q̄ filiat herbe dicte caromas z hꝫ folia versus terram aspa z nigra: z filatur in figura sua lingue bouis.

Pos. Sera. auc. Alcanzi. ē frigida. z qū flos eius cōburit cōuenit fluxibilitati dentium z gingiuarum z ad alcola pprie que accidit in ore pueroꝝ z oibus infirmitatibus q̄ fiunt in ore cōuenit cardiace q̄ fit a colera. z quando aliquis vult eaꝫ sumere sumat cuꝫ bolo armeno.

6. simpl. capit. 83. **Gal.** 6. simp. cap. 83. de buglosa. & r⁹ est ei⁹ cal. pa rū z hu. z cōuenit tussiētibus ex aspitate cane pulmonis z cocta cum mellicrato aut piecta in vino

inducit leticiam. Et idē eo. lib. 2. c. fm translatione gre cam. buglosa hu. 2 cali. est cōplonis. vnde in vino po/ tata leticie cātiua credit esse cōuenit aūt 2 eis q pp aspe ritatem gutturis tussiunt in mellicrato cocta.

Pli. lib. xxv. c. 8. **Aui.** De virtutibus cordis dicit ꝙ confortat cor. Et. ij. cano. bugulosa ꝓxima est equalitati in colore: ad caliditatē. n. declinat parū. 2 ē in fine pmi in humiditate est ꝯfortatiua cordis: bona melācolie 2 tre mori cordis confert tussi. Dia. lib. 4.

Lingua bubuli. Lingua equi. i. betonica.

¶ Cap. 580.

Lingua canis. vl cinoglo/ sa. Dia. libro. 4. c. 114. Lingua canis. l. gre. cinoglossa a cinos qđ est canis 2 glossos lingua est similis arno glose nisi q2 sunt ei coste apparentes in fo lijs ei9 sed sunt leuia satis 2 est in eis borra apparens. Medet vlceribus oris 2 alijs vlceribus fraudulentis. est fri. 2 sic. 2 curat alcolā. Bal neum decoctionis eius curat gomoream.

Lingua hircina est planta similis buglosse: nisi q2 folia stricnora h3 2 pū/ ctata albis macul' in rā dicespinularum.

Ligua ceruia. i. scolopen/ dria. l. seculo fedeon.

Lingua passaria. i. cētum nodia vl' poligonia. sed lingua passeris dicitur ara. lisenalbafasir: 2 est planta q crescit sup ter rā ad longitudine3 vni9 cubiti habet folia viridia sicut nasturtium virgas subtiles 2 nigras citrini coloris nascit in segeti/ bus in oriente h3 flores citrinos 2 albos 2 va// ginas puas 2 in qlibet est granu3 paruum mi/ nus grano melonis.

Linilualchoal. i. perna.

Lini semen quid est. l. ba// rarichichene.

Linias lingias. i. petra.

Linomotis. lines. linores agria lino3aris. i. linum

Linostrofō. i. marrubiu3. minos gre. linum.

Mercu/ rialis. ¶ Cap. 507.

Linozostim gre. aut partemō arabi. alileb. lati. vero mercurialis.

Dia. lib. 4. cap. 183. folia h3 ozimo simi/ lia hastas sicut elfine. 2 ramulos breuiores 2 sanes cū furcis plimis ac densis. femina ve ro est maior que ēt appellatur cheligion semē habens quasi acinos 2 q plurimos. mascu. vero minor atq3 ro tunda semia eius hñs 2 velut binis testiculis puis ex or dio natiuitatis ornata capitella minuta habēs circa fo liū sicut epitimū 2 semē rotūdū. Pli. li. xxv. c. v. in pnc. Duo ei9 gnera masculus 2 feia vide ab eodē miranda.

Pos. Dia. elixa 2 comesta olerū aluū mollit Elixatura ei9 accepta hūores aq sos purgat. dr vero ꝙ folia femie trita 2 veretro pūcta similiter bibita femias gnare facit. 2 folijs masculi simi li disciplia. factū masculos gnare facit. Et idē. c. de galli naceis. lib. j. c. 42. 2 de cocture galli addūt maritiā bras sicam aut mercurialē 2 iuscellū ei9 acceptū depōit hūo res crudos 2 nigrā colerā vtilis est tēporalib9 febrib9 2 typicis egritudinib9 tremorib9 2 inflationibus stoma chi asmaticis 2 artericis singulare presidium est.

Gal. 7. sim. phar. ca. linosostida. i. mercu. vtuntur omnes quidem ea ad ventris subductiones solum. at vero si rēperans quis voluerit cataplasmare eam inueniet dyaforetice sufficienter virtutis.

¶ Auer. 5. colligit. cap. 42. cali. est 2 sic. mercurial'. in primo gradu. 2 si folia ipsius coquantur in aceto valēt multum passioni splenis: Idem gal. in li. de dinamidijs linozostis si eligetur 2 folia comederis stercus expellit

Linulet. i. hypericon.

Limusarch. i. affodillus.

Liparis. est febris queda3

Liparidū. i. liquidu3 2 est alumen limpidū qdam tamē dicunt ꝙ alumen liparidum dicit qñ de leparis insula fertur.

Lidpi ferri in antidotario virilli in troci. splenediū 2 est squama ferri que le pidos dicitur.

Lippitudo. i. superfluitas q in oculis abūdat: a q dicuntur lippi.

Lios vl leios. grec. lupus.

Lipomenos. gre. dficiens i. desinens.

Lipoꝛreon. Lipoꝛogeon. idest argilla. glis terra tenax.

Liptomia. Lipotomia. i. defectio cordis. vel ani mi sincopis. Cas. felix.

Lipurial. lipurialos. idest leporina.

Lip: t. i. rapa.

Lippum. i. iunci radix.

Liquamema. i. amarus.

Ligritia ¶ Cap. i 501.

Liquiritia lat. grece. glicoriza slis.

Ca. 147. **Sera.** lib. aggre. slis auc. Dias. Est arbu/ stum hñs ramos longos duobus brachijs h3 folia silia folijs arboris masticis 2 sup fo lia est hūiditas que adheret manui: 2 flos ei9 silis flori herbe dicte bracion 2 ē purpurei coloris semē ei9 est in magnitudine semis arboris dicte kalatabas. verum est asperius eo: 2 habet radices longas in colore suo simi/ les ligno quod nominantur in oriente bussu3: aut sicut radix gentiane 2 est in eo stipticitas cum dulcedine 2 ex primitur inde succus.

Li. 3. c. 6 **Dia.** ca. glycirbiza. 2 ē q nascit in capadocia: aut in pūto frutex hñs virgas lōgas duorū cu bitorū i qb9 folia sunt spissa 2 silia lētisco sed pinguia 2 glucrinosa florem ꝓfert iacincto similem semē habet si mile platani asperū qđ semē est latū: sed russu3 2 oblō/ gū sunt illi radices bussei coloris 2 longe sicut gentiane constricte 2 dulces que exiccantur vt liriu3.

Pli. lib. xxij. c. ix. de ligritia. glycirriza herba est q nascit in campis gustu dulcis 2 dulcedine abū dante de qua succus extrahit 2 medicorū vsui seruatur Cas. fe. ca. glycirriza gre. ex eo dicta ꝙ dulcem radice3 habet glicum enim grece. dulce dicitur.

Cap. 100 **Gal** 6. simp. id quod est vtile de hac plāta ē succ9 radicis eius 2 sapor huius succi ē dulcis: sicut dulcedo radicis ipsius cū pauca stipticitate: 2 pp hoc le nit asp'itatē nō solum canne pulmonis. sed illā ēt que fit in vesica: 2 hoc ē ex qualitate sue cōplexiōis 2 nos ia3 ostendimus in eo quod preterijt ex sermone nr̄o: ꝙ rei dulcis cōplo est calida: Sed qñ in ipso est stipticitas cū dulcedine: possumus arbitrari ꝙ tota sui cōplexio. i. ca liditate 2 frigiditate: ē sic. caliditas tepida: 2 q2 omnis res dulcis equaliter est cōplone: dignum est ꝙ hic succ9 auferat sitim qñ est humidius hūiditate equali 2 est fri gidior cōplexione corporis humani 2 dixit Dia. ꝙ ra/ dix huius siccata 2 pistata est bona vngule oculi 2 pa/ naritio. Est eligenda nō multū grossa nec nimis tenuis q in terra crocea fit q etiā cum frangit leuis est 2 interi us subalbida. sed nigra vel viridis abijcieda est succus eius fortioris efficatie est q efficit sic. cum viridis est ra dix cōcutit bene 2 in aqua dequoquit fere vsq3 ad con sumptionē. postea exprimit 2 desiccatur in sole 2 in ro/ tunda corpuscula fm formam vasculorum formatur. Alij sophisticant hoc mō. faciunt puluerem ligritie: et coquunt in aqua 2 addunt mel 2 faciunt vt dixi.

Posse. Dia. Vires h3 relaxantes cū dulce dine ex hūiditate. vñ 2 sitim se dat 2 renū 2 vesice mitigat dolorem. 2 ꝓuocat vrinam 2 mēstrua 2 oēm tumorē tunsa 2 imposita placat. succ9 ipse asp'edinem arteriarū dislenit. 2 non solū tracheam artariā sanat: sed etiā scabiosam vesica3: q succ9 diu sub lingua retētus glutiri d3. q2 estuatione3 stomachi tollit 2 tumorē stomachi ac epatis. Radix vesice 2 renū vul nerationes curat bibita cū dolore sitim ꝓhibet vulne ribus vtilis

oeribus vtilis est. radices ipse masticate sunt stomatice elixatura radicis oia ista facere nouit. ipsa radix ī puluere redacta ⁊ imposita ptirigia detergit. Theo. Pris. vz cōtra oia vitia pectoris decoctio ei⁹ in aqua ⁊ pleuresi ⁊ peripleumonia aqua decoctionis ei⁹ vz ꝯ tussim. Ad idē vz elpm factuz ex succo liquiritie ⁊ melle. ⁊ liq/ritia masticata ⁊ sub lingua retenta sitim ⁊ asperitatez stomachi. ⁊ gutturis mitigat.

Liriō īterp̄tat̄ fluere: inde colliriū qlibet medicia q̄ vtimur in liquida sb̄a vel q̄ fluxum mouet vt suppositoria ⁊ siliane/scio tm̄ vū apiet̄ hoc vocabulū ad designādum tm̄ qd̄ ponit̄ in oculis.

Lissa. i. arbor cuius folia sūt silia folij citoniorū ⁊ hz succū silem galle.

Lisariab. i. gariofilata.

Lisematide. grece. lisoma. idest cantarides.

Lisen arab. lingua inde li/sen althaico. idest ligua bouis vel thauri alba/mel arietis ⁊c.

Cap. 510.

Lingua auis. Ca. 226. L Isenanalhafafir. arabi. gre. lienula iafir latine lingua auis.

Sera. lib. aggre. Est arbor silis dirdar nisi qꝛ folium eius ē lōgum simile folio amigdale. ⁊ fructus eius q dr̄ lingua auis sunt racemi ⁊ palmites q diuidunt̄ in cheranub siles folijs oliuarum nisi qꝛ sunt miora satis ⁊ intra quālibet cheranub est medulla silis lingue auis exteri⁹ rubea ⁊ interi⁹ alba declinās paululū ad citrinitatē sapor ei⁹ est acut⁹ mordicatiu⁹ cū amaritudine: ⁊ q ponit ei⁹ virtutē cali. in fine scd̄i nō elōgat̄ a veritate: ⁊ cōueniēs est dicere ꝙ cū caliditate sit hūi/ditas: qꝛ nō appet mordicatio ei⁹ postq̄ bn̄ masticatur Et sciēdū ꝙ est alia lingua auis q̄ est debilitās stōm ⁊ ꝓuocans vētrē ⁊ est corrigiola maior. ⁊ ista nō est illa de qua loquut⁹ est Sera. nā idē Sera. in. c. de augentibus in coitu dicit ꝙ lingua eius est lingua passerum. Idē dicit in septimo in cōfectione pillularū indaꝝ ꝙ simiatur pericule vel corticule que est in medio bacce lauri.

Aui. ij. cano. cap. 437. lingua auis calid. ⁊ humida confert tremori cordis.

Pos. Sera. auc. Aben. Mesuay cōuenit dolori lateris: ⁊ prouocat vrinam auget in spermate ⁊ corroborat libidinem. Et idē auc. Damas. ꝯuenit cardiace. Et idē auc. Bedegoras. auget spma. Et idē auc. Isaac. ē cal. ⁊ hu. in princi. ⁊ delectabilis ⁊ de ꝓprietate ei⁹ ē cōfortare libidinē ⁊ auget spma ⁊ habet virtutē humectandi comesta cuz carnibus vel alijs valet similiter contra siccitatem pectoris.

Lesanahatir. i. borago.

Lisenercemel. i. plantago.

Liseos gre. dissolutiuum. Pau. capitu. de frenesi. his ingt ⁊ de lini semine ⁊ omnes liseos.

Cap. 512.

Lisimachion. Dias. lib. 4. cap. 3. L Isimachion fm̄ Diasco. hastas habet maiores fructicosas: circa quarum nodos folia minuta habet salici similia florem purpureū aut auro sum nascit̄ locis humectis. Pli. lib. xxv. cap. vij.

Pos. Dia. Succ⁹ herbe stiptic⁹ ē sanguinē ⁊ reijciētibus maxie ꝓdest disinte ricis potui datus ⁊ suppositus subuenit fluxui matricis mulieris abstinet suppositus narib⁹ ꝓfluētē frōti illini/t⁹ stati strīgit vulnerib⁹ recētib⁹ pacolesiz fac̄ hr̄ba fūigatiōe adhibita vi veneni lōgi⁹ arcet ⁊ sorices occidit.

Capi. 85. **Gal.** 7. sim. pha. predominantē hz stipticā quali/tatē propter quā ⁊ plagas cōsolidat ⁊ emo/rosagias que ex narib⁹ sistit emplm ⁊ aliarū etiā emo/rosagiarū idoneum est pharmacū ipsum: ⁊ succus eius adhuc magis ⁊ bibit⁹ dissinterias ⁊ sanguinis eductiones ⁊ fluxum muliebrem sistit.

Lisis grece. idest dissolutio. inde paralesis.

Cap. 513.

L Issiuia. latine. gre. coma. Lissiuia.

Dia. inter. caustica mittit̄. ⁊ est ad vsum medicie efficacissima ex cinere q̄r/cus nō solū proficiens hominibus: sed pecorib⁹ q̄ tem/sione pulmonis vexant̄. ⁊ qb⁹ venenata res aliqua obsistit. bibita. n. statim salutem affert: vtilis est ēt in humectantibus ⁊ in fistula ⁊ ad difficilia vulnera lauanda ⁊ collosa ⁊ lōgi tp̄is sordida q̄ nullā medicoꝝ per longū tp̄us senserūt virtutē quottidie lauanda sunt ⁊ sic sanā da apto medicamine qꝛ virtus lissiuie non sanat: sz vul/nera ad sanitatem disponit. Cinis ex sarmentis stiptic⁹ est ⁊ ano ⁊ in recente vulnere ⁊ in profluo positus san/guinem sanat. cinis ex sarmentis oliue acerrimus est et ex nucleo puro acrior est. ⁊ hec lissiuia vulnerum can/ceromata oia aufert. ⁊ ex hac lissiuia sordida vulnera lauanda sunt. Caprifici cinis acer est. sed brastice omnibus superioribus acrior est. Cinis caprifici corticis prurigínosas ⁊ sordidas emperigines aceto acri prelotas sepius superpositus sine dubio curat. Doc habesa Sale. ad pr̄nia. cap. 146. Dia. li. 5. capi. 89. Dias. li. j. cap. 159.

Gal. 7. sim. pha. c. coma. i. lissiuium illud quod est quasi lotio cineris: ita nominatur. abstersiue autem est ⁊ siccatiuissime virtutis omniū. ⁊ quod ex cinere ficulnee ⁊ titimali fere iam putrefactiue est virtu/tis que qualis sit in quinto lib. pertransiui. Cap. 39. 7. 9. sim. ca. xiiij. tract. ij.

Lismia. i. auis cardella.

Lusumatomi. i. borrago.

Lit. idest rapa.

Litagluchinchi est species mirthe.

Litargia. grece. i. obliuio.

Litargio. idest stupor.

Litargas subere est subet cum somno.

Litargirū. idest spuma argenti ⁊ est nomen com/positum a lithos quod est spuma vel lapis ⁊ argiros quod est argētuz ꝑ quo. l. marechet Diasco. Gal. ix. simp. phar.

Litarmenū. i. lapis lazuli.

Litemus. fm̄ Plini. i. ster/cus muris.

Litenas. i. empetigines.

Litera. i. veruce.

Lithos afroselina. Step. spuma lune. afroselinuz

Liticus. Dias. herba geni/cularis bellaria florem hz similē viole: sed paulo fuluiorem ⁊c.

Lithodendrō gre. corall⁹ Dias. a lithos. qd̄ est la/pis. i. lapidea arbor.

Lithiasi. calculatio. inter p̄tat̄ lapidatio a lithos qd̄ est lapis: ide lithopotridus lapis rotūd⁹ vel lithasis. i. vitiū lapidis. vel lithiasis. i. calcula/tus: ⁊ est egritudo mala scz a lapide in renib⁹ vel vesica existente. Cas. fe. inquit Galen. lithiuitas calculosos vocant.

Lithicolla est genus col/le ꝙ inuenies. in. l. glu/tē. Step. Aberachelia tā Albuchasis i. xxviij.

Lithimum vel althimum quid est. l. locachium. granum culcul.

Lithodemō ē lapis demonis qd̄ dicit̄ gagates.

Lithos. i. lapis.

Lithos ematides. i. lapis sanguineus. nā ema sanguis ⁊ dr̄ vel qꝛ eius fricatura sup cotē colorez sanguineū reddit: vel ꝙ ad oēm fluorem sanguinis remedium prestat.

Lithogomia. gre. cōsuetudo lapidē generādi ī renib⁹ vel vesica. Demo.

Lithos galatitis. i. lapis lacte⁹. Step. bezeheri.

Lithos parites grec. silex lapis. s. quo ignis accē/dit̄. Step. marchasita.

Lithosistō. i. lapis alumi/nis nam siston xiston. grec. alumen.

Liromantinū. i. gēma que in nocte lucens est.

Liria. i. valeriana.

Liris: idest folia diuretica omnia.

Litiū qd est. l. hadhadh.

tospermon. i. lapideum seneeo ꝙ est durum vt lapis: ⁊ sunt grana solis l. culb. Dias. lithos per/mon. ⁊ eracliō ⁊c. Pli.

lib.xxvij.capi.xj.
Litrospermõ asis.idest grana solis.
Litrozon. i. aconitum.
Litomeris.i.subtilis substantie.
Litrocopros.i.stercus lupi
Litrostitis.i.saxifragia.
Litron.idest vitrum.
Litridas vel litridiũ grec. rubea tinctorum eritrodanum.
Litroporibus.i.lapis rotundus.
Litri.i.blitis. Alman.tra/cta.iij.ca.xviij.
Litritos.i.cucumer agrestis.
Litreatin.i.vsnee.

Litrumbar.litrumbari.i. cimbalaria.
Liuisticum. est zufara ca/femum. Steph.
Lixandra:quid est.l.muzadar.
Lixiuia:quid ẽ.l.lissiuia.
Lixofilon.i.cartafilago.
Lixoperitũ.i.medicamen infrigidatiuum.
Loba.i.folliculus teca cõtinẽs semina leguminũ. Gal.cap.dolik.
Lobarflua.i.bardana.
Lobarda est species calami aromatici.
Lobia.i.fasellus:z est fassus gallicus.
Lobirach.i.anabula.

¶ Cap. 514.

Granuz culcul alchimnz. L O chachiũ arab. gre.lichimum.vel babel.vel alithimum lati.granũ culcul.alchimum.

Sera. lib.aggre.folium ei⁹ est sile folio albena z z est herba q̃ hз venas in grossitudine pollicis z indicis longas:z sunt coste ꝓpe terrã:sicut scel:z sunt in eis nodi:z nascũtur i vno quoqз nodo folia silia folijs balsami:z est album maius:z in summitate ei⁹ nascunt flores in vere z in principijs messiũ:quoruз color est color violaruз nisi qz sunt maiores eis: z qũ flos hз fructũ magnũ in quãtitate ciceris plenum dulcis saporis lat.vocatur granũ culcul:z herba eius inuenitur in locis vmbrosis:z iuxta radices arborum magnaruз z in locis humectis:z tempus collectionis eius est in tempore messis.virtus est cal.z humida in secundo.

Auic.ij. cano.ca. 509.illõ cõmune granũ al kilkil z a Serapi. meonil inuenio.

Pos.Sera. Mouet coitum z auget sperma z erectionẽ virge:z proprie qñ cõficit cum melle vel miscet cũ sisamo: z q vtitur eo nimis incurrit colicam passionẽ.z idẽ auc. Mesarugie qñ bibit post ipsum vinũ facit sodã z proprie qñ torrescit.

¶ Capi. 515

Medulla ossiuз. Lib.ij.c. 68. L O chalchada.ara.gr.z lati.medulla ossiũ

Dia. ca.de medulla. Omnis medulla recẽs sine sale mollitiue atqз virtutis mirifice ẽ ueterata vero sine sale recorporatiue efficit z laxãdo. verũ de oib⁹ medullis melior ẽ ceruia.scđa vitulia tertia thauria:q̃rta capna quinta berbecia:verũ medulle autũno colligẽde sunt: qz reliqs tpib⁹ mixte sunt sanguini.z in eo tpe ossa fragilia sunt:z tũc demũ medullas eximere ðbes cũ tu ipse osso fracto eas exemeris. Multe.n.in istis siũt i post vere.virtus est oibus cal.z malactica laxatoria z pleurotica vulnerũ medulla ceruina perũcta oium bestiaꝝ venena expellit.cõficis aũt eã ex seuo.z reponis silr superiorib⁹.adipibus medulla ois leuiter mollire z relaxare durities z tumores põt.recẽs aũt colorata emollita supfusa aqua z lintheolo expressa.z iterũ simili disciplina lota purgatur donec aqua purior fiat. tunc duplici vasculo resoluta eliquatur detracta sorde seu purgamentis:z rursus mortario finitur coagulari:seruat aũt in vasculo terreo nouo ad vsum malacticam virtutem habens:z sclirodes corporis relaxans.

Ca.493 Aui. lib.ij.cap.de medullis.ex medullis conueniẽtior est medulla vituloꝝ z cerui.deinde thauri.postea caprarũ:deinde ouiũ z medulla quidẽ hyrcorum z taurorum ꝓprie nõ castratoꝝ est magis sicca z medulla extremitatũ est magis pinguis.z medulla ẽ calefactiua:lenitiua:abstersiua:multi nutrimẽti si digeratur z ẽ bõa duritieb⁹ z lapidositati illa q̃ est sicut ceruorũ z vituloꝝ nõ sicut medulla hyrcoꝝ: illoꝝ.n. medulla est cal.z sic. Medulla cõturbat stomacũ z delet appetitũ:z opз ꝙ comedat cũ pipe z semĩb⁹.z ipa supposita ꝯuenit duritiei mrĩcis:z fugat ꝟmes venenosos

Lociualion.Lociualiuз.i. pentafilum.
Lofaber. idest nenufar.
Lofac.idest fructus mandragore.
Lofasar.i.assa fetida.
Logoar.i.berbena.
Logoз.Logozi.i.acorus.
Loelibet.i.volubilis.
Lohenas.i.canfora.
Loeleng.idest rosule z sũt quidam tumores nodosi suspec q vocãt rosule. Jstud vocabulum põit in antidotario. Damas. cap.de oleo citrino: z d oleo citrangulorum.

Lobau.i.amomum.
Loleng.i.beronica.
Loletareb.i.arsenicum.
Loliban.Lolibani.i.affodillus.
Lolium quid est. l. vecia. sceliẽ.scrim. Dias.
Loma est scđa species vlcerum cornee oculi: sed lora est aqua in vinacia macerata.
Lomalari⁹.i.vlcus in cornea oculi sed parum ꝓfundum.
Lomentum.i.farina fabarum.

¶ Capi. 156.

L O nchitis secundum Dias. est species gladioli habens folia porro similia sed latiora z russa: multas habens super se radices virgas sparsas super terram:z romos decliues super terram:in q̃b⁹ sunt flores siles pellicino.sз forma eoꝝ est vt gete:z album habet in medio sicut rostrum z labrum insanũ: z sicut lingua est semen eius latie simile z trigonuз z lõgum:vnde z lochintis appellatum est. Radix est ei similis dauco nascitur locis asperis z siccis. Lõchitis Lib.3.c. 153.

Pli lib.xxv.capi.ix.lonchitis.folia hз rubicunda semen nigrum simile comedorum quoruз ora patent:z oblongum in similitudinem lancearum radicem vt daucus. Radix eius cum vino bibita vrinam prouocat. Jtem Dia.z Aui.barbarum. Est z secũdum genus lonchitis folia habens sicut scolo. sed aspera.

Pos. Folia eius imposita vulnerib⁹ tumorẽ nõ admittunt bibita cũ aceto splenem siccant. Cap.83.

Gal. z.simp.phar. ei⁹ qdẽ semẽ triãgulũ hз simile lancee ẜm figurã.radix qdem silis est aliqualiter pastinace:z propterea vrinariũ ẽ pharmacuз eius vero q similis est scolopẽdrie folia viridia quidem ad cõsoliditatem vulnerũ sunt idonea.sicca vero p oxi mel bibita splenes scliridos sanat.

Lonicis.i. mentastrum.
Lorasciũm.idem.
Lopinas.i.auripigmẽtuз. sed lepnias fragios .i. terra sigillata.qdam tñ exponunt ꝙ sit auripigmentũ lз non vere sicut apparet. in.l.lepnia.
Loposermatis. Lopto spmatis:semẽ est quasi spma.i.semen herbe que frangit lapidem z ẽ granum solis.
Lora. i.aqua in vinaceis macerata. Pli.lib.xiiij. cap.x.vinum qđ dicitur pucciolum.

Loraseium.lontis.i.mentastrum.
Lorascen.i.pulegium.
Lorhometra.Lothos.lotus ẽ spẽs trifolij. Dias. Pli.lib.xxij.ca.xxj.
Lotium.i.vrina.Dias.
Lotõ.i.farina fenugreci. Diasc.
Lotos est arbor mella vel agrifoliuз.l.faba greca z granum anescẽ. Dias. quam calligarij rosum vocant zc. Pli.lib.xiij. cap.xvj.z lib.xvj.capi. xliiij.z libro.xxiij.capitulo secũdo.

¶ Capi. 517.

L O tura Plumbi ẜm Dias. Accipe mortarium plumbeum z pistellũ plũbeum z mitte aquaз z tere q̃zdiu Lotura plumbi.

tere q̃diu nigrescit ⁊ post lique per lintheolū ⁊ refun-
Dia.li.v. de ⁊ adde aquam q̄ possit melius liqueri. hoc fac q̃diu
c.15.siue sufficiat: ⁊ postea dimitte residere in mortario plumbū
86.vt ali ⁊ tere lauando sicut lauatur cadmia q̃diu aqua lim-
quib⁹ vr̄ pida sit. Alij vero combustum plumbuꝫ terunt ⁊ lauāt
Sera.c. disciplina superiori. Multi vero limaturam plumbi te
419. runt ⁊ lauant disciplina superiori.

Pos. Dia. Uis ē illi refrigerare: adstrīgere: opplere: mollire: cōcaua explere oculoꝝ distillationes: ⁊ in vlceribus carnium excresentias compescere. Sāguinē preterea sistit: facit ad sedis vlcera: condylomata ⁊ hemorroidas cū rosaceo ⁊ que ad cicatricem egre perducuntur. Pōtꝫ in vniuersum quecunqꝫ ⁊ cinerula siue ex aberatiōe tamen: quin etiā contra marini scorpij draconisqꝫ ictus vtiliter simplex ꝯfucat plumbū. vulneribus cicatriceꝫ inducit. l. halas.

Luben. luben conder ara. thus. idest olibanū gre. libanon.

Lubia. Lubit. Lubie ara. idest faseoli.

Lubieta. lubrie. i. almes.

Lublet. i. lupullus.

Lubue. ara. est arbor cui⁹ gūmi est storax arbor si gie est seniari. species.

Lucapsas. i. seniar. Step. i. lactuca asini.

Lucar. i. arsenicum.

Lucaridis. est lapis egyptius quo fullones vtū tur ad dealbationē pannoꝝ qui in aqua velociter soluitur ⁊ est satis stipticus.

Aui. ij. cañ. ⁊ est in colore lapidis borac lubricus vel sapo sꝫ durior.

Luoath. albedeneb. ē borax quo aurū adheret.

Lucefason. idest menstrum.

Luchabat. barbarica est quoddā qd̄ ē sicut hermodactilus ⁊ oritur in affrica. ⁊ est tapsus barbassus.

¶ Cap. 518.

Faseol⁹. Uuchia. ara. vel lengibi. lati. faseolus.

Auic. ij. cano. ca. 253.

Sera. lib. aggre. ca. luchia siue lubia auc. Dia. folia hꝫ similia folijs plante que dicit̄ cussus: nisi q̄r sunt molliora. ⁊ rami eius sunt subtiliores siles filis adherētis herbis qbus approximāt ⁊ elongantur multum donec sit vmbraculum sub eis. ⁊ habet vaginas subtiles similes vaginis fenugreci: nisi quia sunt lōgiores eis ⁊ pinguiores: ⁊ interius videntur quasi varij alias vacue: diuersi coloris: quia quedam trahunt ad albedinem quedā ad rubedinem. ⁊ comeditur hic fructus elixus sicut comeduntur asperagi. est calide. ⁊ humide. in principio.

Pos. Sera. Generant multā ventositatem. ꝓuocant mēstrua inflant. generant hūores flegmaticos grossos sunt mali stomaco. et rubei sunt grossiores ⁊ qñ sumūtur cū sinapi ⁊ comedū tur. sinapis ꝓhibet maliciam eorū. ⁊ albi qdā sunt multum humidi. ⁊ sunt graues digestioni. ⁊ ciminum iuuat ad digestionē eorū: ⁊ comedere eos calidos cū almuri oleo ⁊ cimino: ⁊ nō comedat̄ cortex eoꝝ exterior: ⁊ bibit̄ post eos vinū parum grossum ⁊ preparati cū aceto sunt difficilis digōnis pp̄ siccitatem aceti. ⁊ de proprietate eoꝝ ꝓuocare ē mēstrua: ⁊ maxie rubei ex eis: ⁊ ipi sunt boni pectori ⁊ pulmoni ⁊ faciunt somnia mala.

Auer. 5. colligit. ca. 39. de faseolis. lengibi faxeoli declinant ad cal. ⁊ hu. ⁊ impinguant corpus ⁊ prouocāt vrinā ⁊ sanguinē mēstruū ⁊ laxāt vētrē ⁊ ꝓprie rubei: inducūt somnia mala ⁊ faciūt vertiginē.

Lucifalidō. i. sponsa solis.

Lucoiolon. i. viola alba.

Luconay idest alumen.

Lucrubros. i. lucobros. tassus barbassus. herba lucernalis verbasc⁹ flonmos. Diasc. eo q̄ sit apta ad lumina accendenda.

Lucublet. i. psilium.

Lufaba. lufabar. arabi. i. mādragora. Jabroah.

Lula. idest margarita.

Lumbrici terreni. qd sunt l. taratium.

Lumbricus longus ⁊ lat⁹ i. vermis q orit̄ in intestinis hoīum: ⁊ vocatur solea vel cingulum.

Lumbrieb. idest aaron.

Lulatin. lulatin. i. indicū.

Lulep est spēs volubilis. q̄ dicit̄ lupullus.

Luliam. lulian. i. vsnee.

Lulientia. sunt spēs limaciarum. Ciliciaria. Paul.

Lulifar. i. balaustia.

Lulo. arab. margarita.

Lumbealmur. i. storax liqda. Gal. ij. de sim. medi. cap. j. distincti. iij.

Lulme. lulmei. idest arbor storacis liquide.

Lulolion. i. aspaltum.

Lulosar. i. nenufar.

Lumi. idest linocellum.

Luminapia. i. tapsus barbassus.

Lunaparim. i. aspaltum.

Lunasap. i. amomum.

Lunaticus. i. epilenticus.

Luparia est herba interficiens lupos: ⁊ potissime puluis fact⁹ ex ea ⁊ qdā falso dicūt q̄ ē radicula siue ellebor⁹ niger. imo ē herba q̄ aliter vocat̄. strāgulator adib. ⁊ ē aconitum.

Lupis gre. miluus auis.

Lupus piscis. grec. turma lutius.

Lupillus. i. vitis nigra.

Lupinus semē notuꝫ: multi fabam egypticam dixerūt: sed falso. pro pōdere eo vtētes apud Jo. Serap. 17. c. ō ꝓbatiōe tyriace est pōderās aur̄ j. ⁊. 5. sꝫ nr̄i lupini nō sūt tāti pōderis. l. tarmus.

Lupinus regalis: vel siluestris. quid est. l. tarmus.

Lupullus. qd est. l. Jebleb ē spēs volubil hñs folia silia folijs vitis aspima.

flos ei⁹ ē sicut āpulle adherētes simul ⁊ ipa plāta serpit i spēbus. a gallis ⁊ theutōicis humilis dicitur: cuius florem in medōe ponunt.

Lupus est qdā aīal omnibus notuꝫ: cuius stercus ⁊ corium hñt proprietatem ꝯ colicam sicut inuenies in. l. fimus.

Luteanis. luteanison. i. cinbalaria.

Luthe⁹ color. i. color genestre ⁊ vitelli ouorum

Luti alecta. idest terra sigillata.

Luti almes. idest almea.

Lutifarion. idest saturein.

Lutum alcur. i. purum.

Lutum anesubrum ē qdā cōfectio sic nominata.

Lutum anesiburion est lutum armenum.

Lutum chimolea: vel lutū diuinum. i. chimolea. gimolea bolus armenus.

Lutum armeneū qd est. l. canarmenum.

Lutuꝫ comeden. est lutum qd̄ dr̄ zubozad. i. ad comedendum.

Sera. est semen albū hñs saporem manne.

Luterum. qd est. l. mola.

Lutron grec. balneum lauacrum ablutio.

Lutum aucto. Serap. fm Dia. facit oculos nigros puerorum.

Lutū lune. i. lutum samiū.

Lutū magra. i. terra sinopida. ⁊ terra ē rubea carpentariorum.

Lutum sigillatum. Aui. i. terra sigillata. Dia. lēnias frigius: ⁊ est rubea.

Lutum absolute. Dia. gicenō. i. cenum.

Lutuꝫ terre masticis idest gichia. Diasc. quia i insulachio solum mastixorit̄.

Lutum vitis idest gisampelos. Diasco.

¶ Cap. 519.

Lutum samium. gisamia quidam dicūt q̄ est bolus armen⁹. sꝫ Aui. li. ij. dicit lutū samiū. i. talk vel stella terre qd̄ idē ē. Jnqt Gale. nos vtimur ex hoc qd̄ noiat̄ stella. Ego aūt dico qd̄ hoib⁹ vr̄ q̄ illō ē talk: veꝝ de talk diximus q̄ inuenit̄ i insula Cypri. ⁊ dixit idē Gal. 9. sim. trac. j. c. 4. de sim. medi. c. ij. lutū samiuꝫ eē sicut lutū sigillatū in retētiōe san. ⁊ i reb⁹ alijs ē pluris nobilitatis q̃ sigillatū ⁊ ē viscosū tenax glutinatiuū — Lutū samium. — Dias. lib. v. ca. 101. siue vt ali quib⁹ placet. 163.

Pos. Prohibet apostemata Cnō idigēs ablutiōe. cal. in inceptione ⁊ ꝯuenit adustioni ignis. et

confert in prin. podagre linitū: et prouenit fluxui sanguinis a matrice et cum egestione.
Luularim.i. indicum.
Luxatio.i. mēbrorum cōquassatio.
Luxsar. lusari.i. ātimoniū
Luxula qd est.l. alleluya. Bachaelh.
Lucacadeneb capistrū auri. ara.f.id quo aux ad
Luzacadeneb.i. Cherer. capistrum auri.
Luzach. Luzach.i. arbor frasinus.
Limos p. y. est pestilentia sz limos p.i. iota ē fames

De littera M.

Littera Ita se habet apud grecos et arabes sicut apud nos: nisi quod apd grecos est liquida.
Maafilon.i. paucedanum.

Cap. 521.

Mabaleb.
Mabaleb malech ara. exponit in li. Rasis ō lapide q noiat i lingua hispanica barzeno: et ego qsiui ab hispanis quid eēt argeuo et ostēderūt mihi agrifoliū. vex arabs dixit mihi q est arbor q̄s non hēm⁹ i ptib⁹ nris. Agrifoliū vero dicebat vocari trachch arab. Ste. melebū inqt vocat gre. kisamū: sed trahamaui mabaleb ē medulla fructus cerasi dōestici vel silvestris: et est in veritate medulla cerasi silvestris cuiusdam qua mulieres arabū vtūtur in oleo q̄ vngunt capillos suos: et alio nomine vocatur nere: et est arbor cerasi silvestris.

Cap. 44 Sera. li. ag. c. mabaleb. auc. Dias. est arbustū qd silat arbori alcanie als alcāne in magnitudine sua hns folia silia folys olive: nisi q sunt fortiora et latiora eis: et hz fructū similē fructui masticis nigrū in cui⁹ sapore ē dulcedo: et ē fruct⁹ ei⁹ aliqñ sicut in racemis et nascit in locis agrestib⁹: et folia eius sunt stiptica.

Pos. Sera. Folia ei⁹ cōferūt vlceribus oris qñ masticant et fit cū eis collutio et qñ bibit decoctio granoꝝ eius provocat vrinaz et dicūt aly et mēstrua. et dicit Gal. in lib. 9. tractatuum sunt quidā qui putāt esse carpobalsamū. et iam diximus de de eo in ca. balsami. Et idē auc. Aben. Me. ē cal. et mollificat et cōuenit dolori yliorꝝ: et qñ bibit convenit nausee est vna ex medicinis q̄ excutiunt suꝑfluitates a corpore q̄ impugnant ipsum: et expellit lumbricos et ascarides et couenit podagre et frangit lapidem. Et idem auc. Albesari est calida et sicca in prin. frangit lapidem in renibus et vesica et ꝓuocat menstrua et sedat dolores: defertur ab andragē et abuachium. et melius ex eo ē illud
Auic. ij. cano. ca. 479. dixit q fit colice. qd silatur margaritis minorib⁹ et hz bonum odorē. Et idē auc. Isaac Benarā. almabaleb sunt ex eo al. et nig. et viride. et albū hz parua grana. ita q maius ex eis est sicut cicercula: et est insula. et minus ex eo est illud de hyspania. melius ex eo est albus et mūdus: et purioris odoris. deterius vero ex eis est nigrum. et administratur medulla ei⁹ cū cortice et cortex ei⁹ ē niger et exteri⁹ et iteri⁹ alb⁹. deferunt a mōte leluā: et de drogebel. et de nachāt arbores grādes: et colligit i septēbri: et illō qd ō ipsa vtimur ē granū et cortes ē cal. i. ij. sic. i. j. frāgit lapidē renū et vesice. et idē auc. Ras. mabaleb ē cal. et mollificat vētrē. et actū vēereū tollit. 23. cōti. c. 4. vel. c. 720.
Mabachemalio.i. succus caulicul agrestis.
Mabathematicon idem.
Mabata si inuenit maleē scriptū. nā dz dicer nabata. et quid est.l. nabata.
Maboth mabzoth radix est similis anuidem. sed debilior.
Mabzabinch.i. genestra.
Macaros. i. mataros.
Macedonicū. olixatrum yposelinum est spēs apij Stepha.
Machalum idest bdeliuz
Maciana. mala qdā sūt. Dias.l. mala matiana:
Macronoxia grec. longa egritudo makronoxia.
Macer.i. cortex mali punici.
Macerū amomū. Maceriam idem.
Macharo.i. mezereon.
Machi. idest colirium.
Machir. Macis. qd ē.l. sitose.
Macrosita.i. egritudo lōga.
Macropiper.i. lōgum piper. nā macros.i. lōgū. lege falfel.
Macton.i. cataplasmata. fenu greci.
Madac. madachi.i. bdelium. Madilië idem.
Madafon.i. apium risus.
Madiera.i. nasturtium.
Madiō. magesur.i. vsnee
Magidas.i. rotulas placentulas. Gale.
Magit.i. cibaria de lacte.
Magnes. idest lapis calāliaris.
Magnetin est spēs marchasite.
Magnifia. idest aqua.
Magmata. idest feces vnguentoꝝ. Pli. lib. 13. ca. secundo.
Magniflos ē herba dicta filius ante patrem.
Magra quid est. l. mezgrech. grece. sinopida. terra rubra qua carpētary ligna signant.
Magrafon.i. pentafilon.
Magron. idest polium.
Maguagua.i. marrubiū.
Maguderis. fm Plini.i. calus. Laserpij. s. stipes silfij. lib. xix. capi. iij.
Magur. maguri.i. ātimonium.
Mabalech.i. mabaleb.
Mabamode. arabi.i. scamonea. li. de doc. arab.
Mabaroth Auic.i. radix sisij. vel anuidem arab.
Mabat. quid est.l. darfisabam.
Maiomo. matimo. gre.i. simia. lib. de doct. grec. pithici.
Maiorana sansucus qdā amaricum dixerūt ara. meceni⁹ vocat pro qua. l. mercenius.
Maisabon.i. afronitrum.
Maisach. maisachi. idest berberi.
Malagma. Dias. mellilotos. Cas. fel. in antidotario malabma poliarchion idest pluriū principatuū. s. emplm. Alex.
Malagma cataplasma dinadit. emplm mollitiuū vel leue idem. Cor. cel. li. de doct. grec. Gale. x. memirs. c. ij.
Mala apia. q Pau. pmēdat sunt mala ꝑdulcia: cui⁹ testis sum. nā Perusij. et Rome vidi et comedi.
Mala aurea.i. cozula vel crisomilla vel barchocha.
Malabatrū ē foliū indūt illud qd Aui. noiat folium: et ipm nō est illō folium q̄ nunc vtunt. nam Dias. malibatrum iquit putauerunt mlti eē nardi idici foliū: sed fallunt etc. Pli. lib. xij. ca. xxij.
Malabatrū arbor i syria folio ꝑuoluto arido colore et infra laudatiuis ex India venit in paludib⁹ vbi gigni credūt lēticle mō odoratus pro quo. lege sedis.
Malacoru.i. dragontea.
Malachita que oēm duriciem emolliūt et soluunt Gale. in dinamidijs.
Malacticum.i. mollitiuū saniem faciens.
Malacticon.i. laxatiuū.i.
Malachi. malochia malua. chibeci. cubeci. Ste. Paulus.
Malachium.i. nigella.
Mala citonia. quid sunt cuffa.
Malachia. idest molles pisces. vocabulum est Gal. in dina. cap. de generātibus grossuz hūorem. et. c. de gñantibus crudos humores vt pulpi spine vligines calamare etc. Alb. de aialibus lia. j. cap. iij.
Malachin. idest bdelium
Mala granata qd sunt.l. burnam.
Malalipue.i. dest storax.

Cap. 522.

Mala matiana. Mala matiana expōit Isido. q a loco dixit quidā vero nō exponūt similiter: vulgari tamē hyspanico et domestica omnia matiana dicuntur.

Diasco.

Libr.j.c. 42. siue vt aliqb⁹ cap. 61. Dia. Mariana cũ adhuc immatura stiptica sunt zc.i alio tñ ca. expõit q sũt estiua apõ Ser. vero ex verbo Dia. hĩ q colligũt ivere. z Aui.i hoc cõcordare vr̃. nã dicit q nocẽt neruis proprie vernalia sicut dicit Dia. z i de virib⁹ cordis dicit q cõfortat cor.

Cap. 523.

Mala/musch. M Alamusch. ara. gr. narfestica vsnee vl' lanugo z inuestit arbores granatoꝝ. vsnee. ara. ẽ albi coloris z boni odoris.

Sera. ca. malamusch. auc. Jsaac benerã: z est malũ granatũ parũ aptũ sicut rosa: z colore suo itra albedinẽ z rubedinẽ et citrinitatẽ: z i medio sui hz florẽ: cuius color est sicut color eiusdẽ. sapor ei⁹ ẽ põtic⁹: z ẽ odoriferũ. et est fridũ in prin. sic. in scõo. Et idez auct. Sal. muscus malorũ granatorũ. i. lanugo. ppꝛietas eius est attenuare z subtiliare. z loco eius põt poni põdus ei⁹ de cimino carmeno. z tertia ps põderis õ costo. z hz virtutez sicut nardus. est cal. z sic. in scõo. flos eius arboris dr̃ narfestica. z gre. balaustion: et est frigidus cõuenit stomaco et epati z calido. l. aynech.

Mala punica. i. mala granata.
Mala pbaratum. i. folia vel succus feniculi.
Mala storaca. mala storica. i. aristo. rotũda.
Malũ storacũ idem
Malakisagria idest malua agrestis.
Malassat. i. mollit.
Malatina apud Pau. est de egritudibus nariũ cõfectio trociscorum condisi duorum.
Malauiscũ gre. mollitiuũ. ide malaxare. i. saniẽ gñare vel mollificare vel soluere tractare.
Malaxatiua. i. mollitia.
Malealiend. i. bdelium.
Maleltima. i. cucumeres siluestres.
Malãdrũ qd ẽ. Pli. li. 26 c. vij. Sal. c. granati.
Malicoriũ. i. cortex mali granati. Pli. li. xxiij. c. 7
Malfacton. lippothomia defect⁹ sincopis. Sal. ad glau. ca. 3. distin. iij.

Cap. 524.

Sal. Ca. 409 Alk ara. lati. sal.

Sera. lib. ag. c. malk. auc. Dia. sũt ei⁹ due spẽs. vna q̃ ex minera: et alia ex mari. Ex minera est fortior et ẽ ãdaran z melior ex eo ẽ nõ hñs lapidẽ clari coloris cui⁹ ptes sunt eq̃les. Et ex marino melior ẽ albus equaliũ partiũ: et ẽt repit i locis aquaꝝ statiũ. Jdẽ auc.

9. simpl. trac. iij. c f. z ad paternianũ cap. 235. Sal. sal qõ gñatur i stagnis marinis silat marino. z iste sal fit in maritimis. nã qñ decrescit aqua vl' cõtrahit in tpib⁹ estatis coagulat a calore solis adurẽte qõ ẽ i marginib⁹ aque: et fit sal. et hoc fit plurimũ eo q aggreget i loco illo aqs sordidis q̃ sunt multũ calide. z propterea q̃ euacuatio aq̃ maris fit in loco arto suba ei⁹ est grossa. z sapor eius stiptic⁹ salsus. Sal vero q est ex minera est grossioris sube z fortioris stipticitatis. et ẽ cal. z sic. i tertio. Sal sodome ẽ sal q gñat i mari mortuo vbi ẽ aq̃ amara in qua si pijciãtur pisces moriũtur. z vocat sic a noĩe mõtiũ q sunt ppe illud mare. Sal q effodit a mineris est min⁹ calid⁹. z min⁹ subtilis alq̃. Pli. li. 31. ca. vij Cõburit sal fm hũc modũ. põe sal i olla noua et cooperi illã ne salsedo egrediat ab olla ppter calorẽ ignis. et sepelli ollã in prunis: z dimitte ibi donec adurat et crepet. deinde aufer ab igne et potes discernere diuersitatẽ salis a suo sapore: q2 ille qui participat amaritudine resoluit: sed qui est salsus solũ cum resolutiõe sua et stipticat et stringit. z sal qñ adurit est maioris resolutiõis z minoris stipticitatis: et flos salis est subtilior q̃ sal adustus. z sapor ei⁹ est acut⁹ z resoluit fortiter: et flos ei⁹ est spuma que est supra sal. sz puluis salis similatur multũ spume salis. et possibile est q subtiliaret z resolueret plus quam sal. et aggregaret q remaneret de substantia ex corpore sicut sal. et si tu capis pisces viuentes z proijcis i mari moriuntur statim: ergo debes scire q accidit ppter amaritudinem que est in eo inimica animalibus omnibus et plantis.

Pol. Ser. Prohibz putrefactionẽ hũiditatũ z sal maris qñ extẽdit sup corium et ponitur sup splenẽ resoluit duritiem eius.

Dia. Sal stipticũ ẽ et abstergit mũdificat et resoluit et aufert carnẽ supfluã ab vlcerib⁹ z cauterizat et phibet vlcera fraudulẽta: et igredit i pfectionib⁹ medicinaꝝ scabiei: et aufert carnẽ supfluã q̃ crescit in oculo et liq̃facit vngulã q̃ fit in eo. Et igreditur i clisteribus. et est bonũ apostematibus hydropicorũ: z qñ miscetur cum oleo et aceto sedat pruritum quando vngitur iuxta ignẽ donec sudet. Et idem facit in scabie vlcerata et non vlcerata: et lepre z emperigie: et qñ miscet cũ melle aceto et oleo z linitur: conuenit squinãtie. z cũ oleo solo cõuenit apostematibus vulue z duarũ amigdalarũ et cursui humiditatũ ad giginas: et fit ex eo emplastrum cum sauic ordei z costo et melle ad pruritum et ad fluxibilitatem gingiuarum et ad vlcera corrosiua. Et fit emplastrum cum eo: et semine lini ad puncturã scorpionis: et cũ origa. ysopo melle ad morsum vipere: et cũ pice alkitrã: aut cũ melle ad morsum aĩalis qõ dr̃ cerastes. z est serpens cornutus: et quãdo fit empl'm cũ eo melle et oleo resoluit furũculos. z qñ miscetur cũ origano et fermento maturat apostemata flegmatica testiculorũ: et cõuenit morsui rane exñtis i flumine babilonie. et qñ terit z ligatur i petia lini z submergitur in aceto forti et miscetur cũ isto. et ponit sup morsurã aĩalis venenosi puenit. Et qñ miscet cũ melle cõuenit sanguini mortuo q est sub oculo. z cõuenit nocumẽto opij: et fungorũ pniciosoꝝ. Et qñ miscet cũ faria et melle cõuenit cõtusioni nruoꝝ et attractiõi lacertorũ: z põitur sup cõbustionẽ ignis et nõ sinit locũ vesicari. et ponitur in hũc modum sup podagrã et cõuenit: et fit emplastrũ cum eo z linitur cũ ysopo et prohibet herisipillã z formicam augeri in corpore. Et quando miscetur cũ oleo prouocat sudorem. et qñ sumit in potu cũ vino z aqua laxat ventrẽ. verũtamen est malũ stomacho.

lib. v. ca. lxxx siue vt aliquibus cap. cxvij.

emplr ex sale z seie lini ptra pũcturã scorpiõis

Malmerum. i. ciperus
Malomagica. s. sebestẽ.
Malsagria idest malua agrestis.
Malta est genus cementi vt in Paladio.
Malũ malanum vl' bonũ malanũ. i. antrax.
Malua cũ suis spẽb⁹ quid est. l. Athea. Pli. lib. xx. cap. xxi. in prin. est aliud gen⁹ malue quod vocat malua femina vel malua terratica. et ista est pes columbinus.
Maluauiscus quid ẽ. l. althea. Macer dic malua agrestis.
Malomeli. Cidonomel. quomodo fit.

Dia. Ste. malomeli nuba vel inuba

Cap. 525.

Malum Malum lati. grece milia. Malum est omnib⁹ notum. Rabi Moy. c. de malo. Malum odore suo corroborat cor et cerebrum. z iuuat ptisicis et melancolicis: sed comestio ei⁹ peior est omnium comestione fructuum generat ventositatem scilicet quam generat in secunda et tertia digestione ita vt sit dictum a sapientibus q generat ptisim et ethicam eo q huiusmodi ventositates inflant arterias z venas.

Auer. quinto colliget aucto. Auenzo. c. de fructib⁹ arborũ. Ex his q̃dã sũt dulcia quedã põtica quedã stiptica q̃dã acetosa z quedã insipida aquosa. in dulcibus est suba aquosa temperate substantie. et i põticis qõ vincit super ea est temperamẽtũ frigidum Cap. 40

terreũ:sed stiptic⁹ est hec eadẽ substãtia cum substãtias
Ca. 104. quosa q̃ in dulcib⁹ ⁊ ĩ acetosis ẽ substãtia aquea frigida
⁊. ij. ali// **Sal.** vij. sim. pha. c. milea. i. põaria. ⁊ ẽ arbor ma/
mentorũ li nõ q̃lз est vni⁹ nature sicut neq̃z fruct⁹. Nã
cap. ij. pomorũ alia sũt dulcia: alia austera: alia põtica: alia aci
da: alia nõ total'r exoluta ⁊ aquosa: et p̃dominat̃ aquo
sitas in his vt sit ꝯp'o eoꝝ humidior ⁊ frigidior. terre
stre vero fridũ dñat̃ in põticis: indigẽter vero in auste
ris hoc ⁊ aqueũ fridũ sicut in dulcib⁹ eucratũ vl' aqueũ
denominat̃. ita aũt folia succi et cortices ei⁹ arboris ad
inuicẽ differũt vñ habebis vti cũ austeris qdẽ ⁊ acidis
vulnera cõsolidare. et flegmonũ q̃ sunt in gñatiõe rep/
cutere id quod influit ⁊ stomachum exolubilem ⁊ ven/
trem corroborare cũ aquosioribus vero mordaces fle
gmões incipientes: et eos qui sunt in augumento remit
tere: quoniã aũt multa oĩbus pomis humiditas infert
palam est. et ex eo ꝙ nullus eorum succus perdurat: sз
acescunt et corrũpuntur omnia. solũ enim citoniorũ q̃
vtiq̃z propter p̃dominãtẽ stipticitatẽ minus sunt humi/
da alijs: quoꝝ succ⁹ coct⁹ cũ melle durare potest. ipe au
tem per se neq̃z ita est durabilis.

Malũ terre. i. ciclamẽ. l. buth ormariẽ. panis porcinus aristolochia rotunda. Ciclamus. kiklamos. Plini. libro. xxv. cap. viij.

Malus assiria quid est. Pli. lib. xij. c. iij.

Cinis. ¶ Cap. 526.

Ca. 307. Mamadara. gre. tefea. lat. cinis.

Sera. ca. mamad. auc. Sal. sũt i eo q̃
litates ꝯtrarie eo ꝙ ẽ ibi pars
terrea: et ps velut fumosa: et illa ẽ subtilis
et qñ miscet̃ aqua recedit cũ ea ⁊ remanet ps terrea q̃ ẽ
debilior. Et virt⁹ cineris diuersificat̃ ſm diuersitatez li/
gnorũ ex quib⁹ fit: nã operatio cineris fic⁹ domestice ⁊
siluestris est ꝙ adurũtur rami ei⁹: ⁊ colligitur cinis i aq̃
et dimittitur ibi aliquot horis ⁊ colat̃. deinde ponit̃ ad
Ca. 134. huc alius cinis. et fit hoc sepe.

Sal. viij. sim. phar. ca. tefea. i. cinis cõbustorum li
gnorũ cõposit⁹ exñs ex cõtrarijs substãtijs
et qualitatib⁹. hз. n. in se qdẽ terrestre. hoc aũt quasi vi
scosuз vel lignosum vel qualitercũq̃z volueris qs nomi
nare: he ergo partes subtiles ꝑtib⁹ grossis sũt cõmixte
⁊ dũ infundunt̃ i aqua cũ trãscolatur cinis subtiles trã
seũt cum lixiuio calidã virtutẽ deponẽtes: qḋ vero re/
linquitur terrestre debile et mordax fit. nõ autẽ omnis
cinis eandẽ certitudinaliter habet cõplexionez: sed ſm
Li. v. ca. cõbuste materie differentiam permutantur.
lxxxix. ḋ **Dia.** vero nescio qual'r stipticã ipm ait hr̃e virtu/
ciner̃ sar tẽ: ⁊ nimirũ ficulnea tica ab oĩ tali qualitate
mẽtorũ. exẽpta est: qm̃ ⁊ ipsa arbor nõ sicut glãs q̃rcus ⁊ coma
rus pirus ficus hedera: et q̃cũq̃z alia calida q̃ stipticam
ostẽdũt qualitatẽ. q̃dã. n. in nulla earũ ꝑte ipsam osten/
dunt: sed est plenũ totũ forti acri ⁊ cal'a: g ergo ex põ
ticis lignis cinis stipticitatẽ nõ paucã hз: et ego per euз
detinere emorosagias noui ficulnee vero cinere nunq̃z
ad hoc vtatur qs. hз. n. multũ acre ⁊ causticũ cũ abster
siuo permixtũ: ⁊ ſm vtranq̃z differt ab eo qui ex lignis
glãdis: quoniã quod viscosum ĩ eo multo est acri⁹: ⁊ qḋ
quasi terrestre. in illis qdẽ substipticũ aliqual'r ẽ in hoc
abstersiuũ sicut titimaloꝝ. est aũt et citan⁹. i. calx nõ ex
tincta. spẽs qdẽ cineris subtilior exñs ꝑtib⁹ cinere ligno
rũ inq̃ztũ lapides diligenti⁹ assari indigẽt ⁊ fiat cinis. at
tamen habet ⁊ quod est quasi exustiua multũ. ⁊ ꝓpter
ea loca siccatiuum ĩmordaciter fit pharmacũ: ⁊ magis
si bis aut ter lauetur. diaforetica autẽ fit si diligẽter suf
ficienter in mari lauetur. dicetur autem de ea qñ de me
tallis a nobis sermo fiet.

Posse. Ser. Cõuenit vsus ei⁹ ad vlcera frau
dulẽta: et cõedit carnẽ q̃ crescit
in vlcerib⁹ et admĩstrat̃ ĩ aliqb⁹ hydropicis: q² infundi
tur spõgia ĩ ipsa: ⁊ põitur sup tumorẽ: ⁊ fit inde clistere
ad vlcera intestinorũ ⁊ ad fluxũ antiquuз. et dat̃ de ea.
℥. 5. cũ pauco oleo ad coagulationẽ sanguis ⁊ ad tussiз
et cõueñit dolori neruoꝝ ⁊ paralisi: et bibit eũ ille cui da
tũ est in potu venenũ. ⁊ ille quẽ momordit rutella. faciũt
aũt ad hoc oẽs alie spẽs cinerũ. et proprie cineris arbo
ris glandiũ. ⁊ sunt omnes stiptice. Bulcasim. Eben Abẽ
Azarin. lib. dicto seruitor. Modus faciẽdi cinerez ex
ramulis arborũ radicib⁹ ⁊ folijs. Accipe ramulos no
uiter amputatos habẽtes adhuc de sua humiditate. et
absterge bñ eos a terra. et laua etiã cũ aqua donec ni/
hil remaneat in eis ex terra vel ex aliqua putredie de/
inde imple ex eis ollã magna q̃ztũ opз: ⁊ claude eã cum
coopertorio perforato vt fum⁹ eoꝝ inde egrediat̃. dein
de pone in furno panis a sero vsq̃z ad mane ⁊ extrahe
ollã: q² videbis ramulos extractos sicut carbones tũc
ergo oportet ꝙ teras eos bene: et ponas in olla minori
prima: et pone iterum in furno et facias hoc sepe idest
donec inuenias cinerem album bonum lenez tactu quẽ
serua necessitati.

Mamica. est gummi quo caremus.

Mãmilla canis. i. sebesten vñ versus. Sebestẽ mãmilla canis fere persica lingua.

Mãmilla oĩm animalium ſm Aui. li. ij. est fri. ⁊ sic. ꝑꝑ neruos plurimos qui sũt i ipa nutrimẽtũ mammille p'le lacte qñ digeritur ꝓpinquũ ẽ nutrimento carnis. ⁊ illa ẽ melior i qua est lac: qm̃ velociter facit ipm descẽdere

Mamira. i. mãnam.

Mamodelion. mamodelioniũ. i. melantiuз.

Mamodes. i. maniaci.

Mamuda. i. scamonea

Mamudasion. mãudasõ. i. cimbalaria.

Mãna. i. oĩs res cadẽs sup lapidẽ aut arborẽ. ⁊ fit dulcis ⁊ coagulatur sicut mel et exiccat̃ sicut gũmi quemadmodum terniabin. l. Mẽ. xiracost. зuccarum. haoxor. est ḋ spe ciebus eius.

Mãna cõdari. mãnis manietis. idest manna thuris Steph.

Mãna confecta quid est. l torniabin. Manna granata idem.

Mãna thuris. mãnis gre. i. thus minutũ: valde istḋ vocabulũ ponit̃ i viatico ca. de ruptura et disiunctiõe circa finẽ: ⁊ ponitur in. l. rondẽ. vñ mãna thuris sepe in libris antiqs i uenit̃: et est apḋ Aui. minutũ thus ⁊ apḋ alios auctores arabes est puluis ipsi⁹ thuris. ẽ. n. medicia cõueniẽtior vbi pl⁹ desiccare opз ipo thure: eo ꝙ habet in se admixtum ex cortice ipsi⁹ arboris que est siccior vt ait Sale. xiij de ingen. sani. iuxta principium particule. xxiiij. memiri cap. iiij.

Pli. micas a thure cõcusso emissas vocamus mãna thuris li. xij. capi. xv.

Manacollizãs dr̃ emplastrũ: cuius pulueres distẽperantur ⁊ incorporantur cum aliquo liquore absq̃z igne.

Mancitan. i. herba capicoria: quã ignoro.

Mandi. i. curuatura brachij.

Mãdile. i. tobalia.

Mãdosebõ mãdrosimon est spẽs yperici.

Mãdragora qd ẽ. l. leborat. antiminon. Bulbog nõ. Circeõ. Dia.

Mannes. idest mannipulus.

Mania idest insania. Cassius fel.

Manicõ ẽ quarta species strigni eo ꝙ maniã iferat sic dicta Dia.

Manietis. i. magnes lapis. Pau.

Maniodes grec. insanus. maniacus.

Mansuemẽ. gre. masticationes

tiones Cas.fe.
Maridā est planta similis smilacis repēs per arbores geniculata.
Manisan.i.vulnee.
Manifies est vna de speciebus strigni
Maniflui.i.cortex qui in olibano inuenitur.
Manis manietis.i.olibanum minutum.
Mantesia.j.serum.
Manthebabo ē res nata in stipite arboris mir/ti.l.oex domestica.
Manth⁹.i.th⁹minutū.
Mantuar.i.alchana.
Manuser.i.psilotrum.
Maracū idest parthenō diasc.
Marabus est species mādragore.
Maraches.i.fel veruecis
Marachare.i.fel gruis.
Maractis.i.fel vrsi
Maractū.i.dragontea.
Maram i.emplastrum.

Fel

¶ Cap. 527.
Ararac.ara.lat.fel.ꝛ amaritudo.

Sera. auc.Dia.oē fel sic reponit.accipe fel recēs ꝛ liga os eius et submerge in aqua feruenti et tene ibi spacio tēporis.et extrahe ab aq̄ et desicca in vmbra i loco priuato ab hūiditate.Sꝫ fel qḋ tu vis seruare ꝑ medicinis oculoꝝ sic seruabis.Accipe fel recēs et liga os ei⁹ cum filo lineo qū est recēs ꝛ pone i vase vitreo in quo posuisti mel ꝛ liga filuꝫ de orificio vasis.Et omnia fella sūt acuta calefactiua.omniū boꝝū virtutes sunt tales.lanis adhibita ꝛ vmbilico imposita infantiū vētrē soluūt.maxime si ano ponant.Taurinū vō mel le mixto ignāticos curat:vulnera ꝛ cicatrices ad sanitatē pducit.mixtū lacti auriū dolores mitigat pl⁹ mixto lacte mulierū.Caprinū fel adhibēdū ē cū succo porri fistulis bñ adhibet medicātib⁹ termāticis.i.vulnera sanātib⁹ nā sine tūore vulnera ꝑuat atq̄ tyriacis admiscet vulnera mala curat melle inūcto dolorē testiū ꝛ veretri suspēdit leprosis ꝛ tyriacis:et q furfures hñt i capite intro admixto optie cōuenit.Berbecinū ꝛ vrsinū illud facere pōt vrsinū vt elm epilēticis medet.golagie vō squināticis ꝛ vulnerib⁹ sordidis infantiū psidiū est.in aure infusum epilēticis fert opē.Capre noctilopes inūctū tollit.hyrcinū vero inunctū grossitiē palpebrarū tollit:et strumāticis ꝯuenit.fella deniq̄ maiorib⁹ apta sūt passionib⁹.nam lepras ꝛ cantabricē cū nitro et cimolea medetur:conuenit etiā nebule ꝛ suffusionib⁹ incipiētib⁹ oculorum ꝛ argematis ꝛ terrematis.Testudinis vero squinātes ꝛ oris vlcerationes quas greci aptas vocāt: et putredines in ore emergentes curat.

Fel vmbilico appositū puerorūꝫ soluit vētrē

Sal. lib.dinamidiaruꝫ fel taurinum infantium lūbricos necat.

Mararos ē radix plante vñ emanat assafetida.
Marasmus.i.tabes:et est ethica confirmata tertie spēi est absumptio substātialis humiditatis.
Marathron.Dias.frutex est oib⁹ nota.ꝛc.non ē feniculus sed aliud.
Mar atrū.i.fēicul⁹ macer meser.c.ō marchasita calcitis lapis stellata.
Marchēgir.i.fel porci
Marchisita . capporosa lapis luminis idest lapis piritides.
Marchade.i.opiuꝫ
Marcora.i.marrubiū.
Marcastrie.i. lapis marchasita.
Marciaton est quoddam vnguentum.
Mardarfugii idest litargirium.

¶ Cap. 528.
Arachet ara.gre.ꝛ la.litargiriū.

Litargirium. Cap.410

Sera. auc.dia.quoddā ex eo fit ex areā plūbea:ita q̄ inflāmat donec fiat sicut ignis ꝛ dissoluit dōec aduraf:ꝛ postea coagulaf:et ex eo qḋ fit ex argēto: ꝛ ex plūbo qñ fiūt ex eo lamie:et aduriē ps ei⁹ et de eo est:cui⁹ color est rubeus splendens ꝛ est aureū: et est meli⁹ aliis et ex eo ē purpurei coloris:et est argenteū.Est ali⁹ modus faciendi litargirium quem in iuuētute mea vidi sardinie fieri vbi argentum et plumbū simul colabuntur.et est verior modus.l.hafas.

Pos.Sera. auc.Alchazi.Litargiriū dealbatū est magis iuuatiuum ad auferēdū vestigia variolarū q̄ nō albuꝫ:ꝛ aufert ferorē sub assellarū:ꝛ pro hibet sudorem:et si bibat ex eo stringit ventrem et vrinam prefocat ꝛ occidit.

Pau. Cōtra scabiē de flegmate salso vel colera valet ꝯtra dissinteriā fridā vitio intestinoꝝ:fiat ex eo puluis q traiiciat cū clystere oleo ros.ꝛ aq̄ ordei cōtra vlcerationē virge:distēperet cū oleo ro.ꝛ inungātur.nā vlcerationē ꝯsolidat ꝯtra feruorē herisipille ꝯficiat puluis litargiri ceruse cū aq̄ ro.ꝛ circūungat litargiriū qḋ spuma auri ē pulueriꝫet subtilissime ꝛ abluat cū aq̄ ro.donec aq̄ nō inficiat ex puluere.iste puluis in modū colirii cū aq̄ ro.valet ad faciē depurandam:ꝛ pānū superfluū remouendū quē hñt mulieres post partū axugia gallinacea vel anserina liquefiat:addito puluere litargiri et oleo ro.fiat vnguētū ꝛ vtatur.Bulcasim Aben.Azarin.lib.dicro seruitor.litargiriū sic dealbaf. Accipe litargiri auri ptē vnā ꝛ tere bñ et pone sup ipꝫ de sale cōi ptes duas.ꝛ pone desup quātitatē aq̄ qua cooperiatur ꝛ super circiter quattuor digittos ꝛ dimitte i vase septē dieb⁹:et misce quaq̄ die bis:et post septē dies ꝓice aquā et pone aliā aquā et muta aquā illā quotidie vsq̄ in finē decē dierum:q: aqua dulcificabitur: et litargiriū dealbabitur sicut cerusa ꝛ fac trociscos ꝛ serua et vtere.et sunt qui accipiunt litargiri quantitatem lib.j.et miscetur cū tantundem salis.et ponut super ipꝫ aquā:et terūt in sole et mutat aquā illā vna vice post aliā donec albescat.¶ Cōburitur litargiriū sic.Accipe litargirium ꝛ frāge frustatim ad quātitatem nucis ꝛ pone super prunas et suffla cū fole fabrorum donec fiat sicut ignis:deinde extrahe ab igne et fine infrigidari:et quando extrahunt ipsum ab igne extrahunt in aceto ꝛ vino:et iterū ponunt in igne:ꝛ sic faciūt tertio:et ēt plures extinguendo sicut prius.

mod⁹ cōburēdi litargiriū.

Sale.ix. sim.trac. ij.c.xvij ꝛ viō ampli⁹ a dia sco.li.v.c lvj . siue vt aliqb⁹ cap.xciij ꝛ libr.vj. cap.27.

Margarita quid ē.l.lapis margaritas.margarites grece.
Marga gre.magra terra rubra.Pli.libro.xvij cap.vj.
Maria capnusa idest buthor mariem
Mariam qd ē.l Bezaur.
Mer lapis liberans a venenis.
Marispia.i.almuri.
Maris.i.melissa.
Marison.i.iuncus
Marlu.i.centrū galli.
Marmaron.gr.marmor
Marmacur marmacor.i marrubiū vel marrubiastrū vel maiorana.Chri: sup mes.cap.suffuf.ligni aloes.
Marmens idem.
Marmacon.marmacora i.melissa.bedarungie turungē.Serap.Stepha. marmaziū
Marmorafia est spēs raphani.Armorafia.Pli. lib.xix.c.v.
Marmoro Herodi⁹ in li. equoruꝫ vocat inqt hanc passioneꝫ empici sicut qñ in pedib⁹ equorum iuxta vngulā vbi dr̄ corona:descendunt humores corrupti et equus hyeme laborat eundo per lutū ꝛ estate per puluerem.
Maroon Gre.est marmachuꝫum.
Marolosach . marolasachia.i.pulegium.
Marsipiō.marsipiū.gre. saculus.Cas.fel.libro de doc.gre.
Marsilia.marsiliū.i.faba lupina similis est ellio ni nigro.
Marsolites.marsolites.i cassia lignea.
Martech.ara.merdasengi.i.litargirium.
Martalepra.i.timiama
Martitus.i.ferula.

Marthegō quid est vide marcorella valeriana fu herba gate idem.
Maruze.i.limatie in antidota.vniuersali.
Maru.i.marmacur.ſm Aui.in proprio ca.lʒ ſm Step.ē marrubiū.verū ē ꝙ Aui.loquēs de prassio vr̄ dicere ꝙ sit prassiū cā ât huius potuit esse q2 bi nomiū inuenit nāi littera m.scriptū ē marru.et lr̄a p.scripsit prassium

¶ Cap. 529.

Ca. 295. marua. yantusa ⁊ est spēs marrubi Arua Jantasia.Staquin.Dia.ſm Serap.eodē capi.est planta sīlis prassio nisi q2 est lōgior eo:que hʒ folia pua multa dura et aspera bonū odorē habentia dulcia super que sunt pili parui.et habet virgas multas egrediētes ab vna radice et albiores ꝟgis prassij.nascitur ī locis mōtuosis et asperis.⁊ idē auc.Gal.sapor eiꝰ
mēses cit ⁊ fetū necat est acutꝰ pūgitiuꝰ amarꝰ cal.in secundo.

Pos.Sera. Abstergit incidit prouocat menstrua:occidit fetū:et expellit secundinam.habet virtutē calefactiuā acutam.⁊ ideo qn̄ bibitur decoctio foliorū eiꝰ cū vino prouocat mēstrua.facit aborsum et expellit secundinam.

Marrubiū prassiū idē ſʒ prassiū est coloris viridis sīlis porri.vn̄ ꝟsus.Marubia folia sunt prassia:prassaq3 porri.Dias.eupatoriū Pli.lib.xx.c.22.
Maruezia qd ē.l.halzuz.
Marula in antidot.;virili in confectione ad reprimendā libidinē exponit quod est scariola.
Marulia.i.lactuca.

¶ Cap. 530.

marrubium li.iij.cap.109,siue Arrubiastrū vl' marrubiū nigrū vl' siluestre marrubiū la.gre.bublocte.ara.marmacur.

Dia. Bublocte similis est marrubio nisi q2 folia eiusnō sunt rotūda sed pilosa similia folijs ignide magne vel alcalifex idē virgas nigras quadras habet ⁊ aspas ex vna radice vergellas multas proferens.

Pos.Dia. facit ad serpētiū morsus:et ad suspiriosos.Itē strumas dissoluit et mēstrua prouocat:decoctio eiꝰ in aqua cū grāo salis et modica ligritia stō bn̄ cōuenit.folia eiꝰ addito sale ī cataplasmatibꝰ composita morsus caninos mitigāt.ī cinere calido missa ⁊ marcida facta cōdilomata soluūt vulnera sordida melle addito purgant.

Marzamꝰ est herba sīlis ysopo:⁊ ē serpillum.
Marzangiet.i.sansucus
Masacab magna.i.māna
Massum pro Mes.Ste.⁊ abbi.pro spinachio.
Massicūa.i.color cū quo alkeāt vasa terrea.⁊ ī lingua nr̄a vocat petanum.In collirio almāsoris qō facit ad albuginē oculorū vel potius

Gal. ī secretis vn̄ ipʒ extraxit expo/nūt qdā ꝙ ē aq̄ vasoꝝ vitri qdā ꝙ ē vitrū nō pfecte coctū.⁊ ē materia q̄dā q̄ vitrū fit:et vocatur vulgo massa cocta.nam ī pluribꝰ colirijs librorū antiquorū ad albuginem reperit vitrū ingredi:sed mihi videt ſm veritatem ꝙ sit idem quod massacumia.
Masal.ara.ē cibus qui fit ex lacte aceroso ⁊ farina ordei ꝟfrigidatiuꝰ.vl' ipʒ lac acerosum:vt apō Almā.c.de diabete.
Masalchoe.idem.
Massatis.i.flos lābrusce qui ynantū dicitur Pli.lib.xij.c.xxix
Massatū.i.lapis q inuenitur in felle bouis.
Mascalden.i.matrix.
Mascus.i.antofolus.
Masera.i.peonia
Mastericō ē genꝰ titimali
Maseruc.i.apium risus.
Masolites.i.cassia lignea
Masmacora.masmochora idest astrologia.lon.l.amitissima.
Mastranasir.i.pulegium
Mastichecha.mastiteca.i mastix alba.

Mastix qd est.l.mescebe.est gummi cuiusdam speciei lentisci.
Masul.masuli.i.affodillꝰ.
Matarosis vel musosis.i defluxio pilorū palpebre Pau.
Mataia.mataiai.idest forfices.
Mater infantiuʒ.idest epilepsia.
Mater sanguinis quid est l.amurisma.
Mater siluarū quid est.l.caprifolium
Mathid.i.lacvaccinuʒ de quo extractū est butirū.
Matia.i.lenticula.
Matir.i.pulegiū.
Matobac.matobaci idest ypoquistidos.
Matrabic idest radix similis anuiden.
Matricaria quid ē.l.artemisia.
Matrisani mula.i.serpilū

¶ Cap. 531

Atrisiluia la.gre.splemō splenō vl' splenaria vl' linealis vl' piclimenos.alij caprifoliū herba ē cuiꝰ folia sunt ex altero latere subalbida.⁊ ex altero viridia se adherēs ⁊ īuoluēs sepiꝰ:cuiꝰ fructꝰ ē magnitudis cubebarū in prin.viridis et cū maturauerit citrini coloris tēdētis ad rubedinē positi ordinarie ⁊ cōclusi in duobꝰ folijs simul cōiūctis existētibꝰ in capitibꝰ stipticū iuxta eum. matrisiluia

Dia. cap.periclimenos.frutex est simplex ī circuitu folia hn̄s alba:⁊ sīlia hedere:⁊ circa ipa folia virge sunt tenues in qbꝰ est semē hedere simile qō semen folijs adheret durūue cum vt leuetur.Radix est illi grossa:nascitur locis cultis ⁊ in hortis:et inter rosas et interclusis locis:et coheret sibi vicinis fructibus vel circumuoluitur. Li.iiij.c.xv.siue xvi

Gal. vij.ſm:pha.c.piclimenos vtilis ē fructꝰ ⁊ folia incisiue simul et calefactiue existētis ꝟtutis Cap.43.

Poss.Dia. Semē eiꝰ collectū:⁊ ī vmbra siccatū:⁊ cū vino bibitū diebꝰ quadraginta splenē sicut vrinā sanguineā.sexta die,puocat orthonoicis:⁊ subglutinātibus medet diu:parturientibus subuenit.similis virtus est folijs ipsiꝰ.xxxvij.diebꝰ bibita genitalia semina hominis priuat oleo mixta ⁊ ꝑ vncta frigora periodica excludit.

Gal. ita est vrinatiua et vrinā sanguineaʒ operet bibita vsq3 ad plurimū in principio.vero vrinatiua solum est.extrorsum vero cum oleo vnctum calefacit.iuuat autem spleneticos ⁊ dissintericos.mensura vero potationis est.ʒ.j.cum vino.siccat autem sperma:et quidam aiunt si plurimum bibatur onifariam in generatiui fiunt.bibunt autem quidam ⁊ terminum dierū in huiꝰ potu sicut Diasco.septem et triginta dicens reperiri ab eo ponunt.Ita autem et vrinas sanguineas fieri ait a quarta dierum.

Matrohales.i.maniaci.
Matrum ara.arbustū li.de doc.ara.
Mathuch.exponit Joā.Sera.in.septimo.c.ō suf fuf.ad impinguandū qō est sarcocolla sed infra in alio suffuf.dicit quod est sanic
Matuisa.matuisuc idest cibalaria
Maturesia.i.amātilla.
Maurella vocatur a multis solatrum:⁊ est strignū vt Macer est herba quā greci strignum dixerunt latini maurellam vocant l.hamec.
Mauresis.Amaurosis.i.cataracta oculi Oribas.
Mauz.ara.musa.fructus suauissimꝰ esui in syria abundans.
Mausacha.Paulus ad dissolutum stomachum ⁊ imbecillem.Alce mausacha.mastix quid sunt nondū sciuimꝰ intellexi ꝙ in syria abundat.
Maxatrū.i.folium.
Maxbramet maxliratrū i.folia alij.
Maxibratū.i.paucedanū vel cauda porcina.
Maxtix qd est.l.mescebe
Mazarum idest mezereō

Steph

Stepha.
Mazachari.i.sandaluz citri Aben mesuay.
Mazaa.i.panis ordeace⁹ furfure⁹.z quidā dicūt q̄ est succ⁹ ptisane.qdaz dicūt veri⁹ qđ est panis fact⁹ ex farina ordei massata cum vino dulci.z quidam dicunt q̄ ē offa lib. de doc.gre.
Me ara.aqua
Mea.i.storax
Mead haise quid est lege seni.
Mealchia.idest mollespisces.l.malachia
Measir.idest mētastrū.
Mebezergia vocabulum Aui.est.sed nescio qd sit.
Mebench.vł mebath⁹.i. cascasia vel cascasum.
Mebethego.i.vinūcoctū
Mebethil mebetili.i.gariofilata.
Meca.i.storax gūmi.
Mechuch.i.sarcocolla secūdū alios sauich.
Mechara.i.lachrymale oculi.inde almechi.i.lachrymales.plin.li.xxvij.cap.xij.in medio.
Mrchōceratides.i.papauer cornutū.pardalion.

mecanafredis ℭ Cap. 532.

Mecanafredis eraclia.fm Diasc.hastam hz duorū palmorū longā z folia minuta strutio silia.z semē albū.z oīs ipa herba alba ē sed radix tenuis.semē ei⁹colligit i estate qñ maius est z siccum reponit quod cum oxifalo vno mulsce acceptum vomitu stomacum purgat:que expurgatio epilenticos medicatur.
Mecōceratides meconiū idest papauer.
Pli. libro.ij.capi.xix. dicit q̄ est succus capitis z foliorum eius Dia.
Meconiafradis.idest eraclea.
Meconides.i.lactuca plena lacte:eo q̄ papaueris hz naturā Pli.lib.xix.c.viij.circa principium.
Mecopiū.i.galbanum.
Medad.medadi.arabi.i. encaustrum scriptorum et maxime saracenicuz quod Dias. attramentū vocat.
Medafilō.i.millefolium.
Medeos.i.persicum
Medes.medesi idest afronitrum.
Medhaise.nescio quid est Sera.tamen facit capi.

Medica ℭ Cap. 533.

Medica apud Dia.est quā Aui.ij.cano.cap.cxci vocat cot.Alfassat codhab.Ste.Cōtaba.Alistiscot z alfati:et ē viridis z virēs:z hic dicit q̄ est cib⁹ animaliū oīum.z apō Sera.vocat hadebab.
Dia. medica silis est trifolio qđ inter fenū nascit. folia hz angusta et vergela silem trifolio in qua est vergella semē est vt lēticula.hāc asini comedunt multi semen pani miscent pro odore z salibus.
Isido. Uero medicam inter legumina scripsit.
Palladius lib.de agricultura medica ingt q̄ semel seritur quattuor ānis pmanet:ita q̄ quater z septies possit per annū recidi agruz stercorat:aīalia reficit:curat egrota macra.
Pli. lib.xviij.c.xix.medica dr̄ vt a medis inuenta p bella psarū que Darius intulit q̄ tanta eius dos est:vt ex vno satu ampli⁹ q̄ȝ.300.annis duret.similis est trifolio caulis z folijs que geniculata.quicquid in caule adsurgit folia contrahuntur.z.l.Cot.
Medicen.i.herba fetida.
Medicina inda sunt quidam trocisci facti ex cynamomo spica gariofi.calamo armoniaco sandalo citrino ligno aloes:ambra.z dicitur medicina inda:quia mulieres in die illa medicina vtuntur in balneis: quando illa medicina in aqua ros.dissoluitur.
Medica est ciuitas iuxta baldach.in qua abundat vena meden a qua sumit nomen.
ℭ Cap. 534.

Me diō libr.4.c. xx.siue.xxi

Edion siue basilicon encaticū.Pli.li.xxvij cap.xij.in principio.

Dia. ca.mediō Nascit locis asperis et vmbrosis folia hūs sorbi similia et hastā longā trib⁹ cubitis.flores purpureos maiores z obrotundos:semē minutū simile grano: radices longas duob⁹ palmis.Est aūt virtutis redarguētis sicca trita et cū melle more electuarij data multis diebus fluxū mulieris suspendit.semen vero ei⁹ bibitum cum vino menstruis imperat.
Medafes.i.polipodium.
Medoat.i.liquor.
Medors.i.nigella.
Meduben.Meduē.idest trociscus factus ex herba fetida.
Medulla quid ē.l.lochal chada.
Mescara quid est.lege sā danig.
Meesi.meest.i.vsnee.
Mega.i.magnū.inde megategnie.
Megar.megari idest cimbalaria.
Megailez Suchaba.zuchaba.secha.Acātis arabica.i.spina arabica.
Mehēbetheme.i.catapu tia maior vel mi.sc3 granum regis.
Meherael.i.vsnee.
Mehezehēgi ara meheizarag.est vnū de lacticinijs Aui.l.mezabarā.
Meibutegi.i.carenuz mustū coctum.
Meizab.arab.idest mezabaram.
Meisce.mes.robilia
Meibe in regali dispōne. halya.ē sappa.Sera.
Mektrameñt idest carui agreste.
Mekij.i.bdelium de mecamelk idem.
Mel quid est.l.hel.Mel idem.
Melā gre.nigrū.Ste.est medade.s.attramentum scriptorum.
Melacolia gre.colera nigra a melā.qđ ē nigrū z coli.fel.vel ipsa colera.
Melāfilos.i.nigrū foliuz Dia.Acantos.
Melacademise.Melaluc.mel acticū.mel anacardi.mel canne.mel purū.mel roris.mel storacis qd sunt.l.hel.
Mela ē faba syriaca gre. i.nigrū:vł vsualia poma grec.loton.Isidor⁹ ē arbor magna.zc.
Mella arbor.i.agrifoliuz
Melacha apud Oribasiū est potus ex malis.que āt inquit ex dulcibus malis melacha fit.

Storax. Cap.46 ℭ Cap. 535.

Elachac ara.gre.sigia.lati.storax.

Sera. lib.agg.cap.melachac aucto. Dia.li.j.c.76.siue 79.ei⁹ spēs sūt tres.s.ligda sic.z kearmitarū.vū arbor storacis magna q̄ vocat lubue lignū sile lignosalo:folia ei⁹ sunt similia folijs seilē.i.lilij.hz fructū albū magnū maiorē q̄ȝ auellana similem prunis albis: duos habērē cortices.quarū exterior comedit:z est in eo amaritudo.Interius ē nucle⁹ pinguis sicut nux.z exprimitur ab eo oleū:z cortex huius fruct⁹ est storax sicca:et gūmi hui⁹ arboris lubue est storax kearmitarū z lati.vocatur kalamita.i.bona gutta.calor qđ est bonū z mihos qđ est gutta inde storax calamita.i.bona gutta.et alio noīe vocat sigia.ē gūmi albū fortis albedinis et vocatur gūmi illud lubue kearmitax:et melior spēs omnium est illud gūmi lubue.Et melior ex storace sicca est rubea que similatur maci.et deterior ex ea est illa q̄ est arida nigra:substantia vero storacis sicce que nō habet oleum administratur in suffumigationib⁹:et istā romani vocāt ꝯfictā vel cozubrū.Et est oleū quod ingreditur in vnguentis balneorū.Et melior illarum specierum lubue muscatum.et est gūmi album albedine mixta rubedini:z postea est sicca que clarificatur non habens oleū.et est spissa rubea et deterior ex ea ē lenis nigra.Et lubue muscatū est lubue kearmitarum:et est no

rum apud christianos. et est storax kearmitaram. idest storax calamita et rubea gūmosa. substantia vero storacis sicceq̄ nō h3 oleū vtunt christianii eorū ecclesijs et suffumigationib⁹ et vocāt eā cōfictā vel cozubzuz. et deterior ex ea est nigra similis serratura ligni. Et idē auc. Dia. storax liquida est pinguedo mirrhe recētis. vt apparet in. l. mirrha. et extrahitur a mirrha. q3 terunt eā cū aqua pauca et premunt cum cornu. et est boni odoris et ingredit in cōfectionib⁹ et sola etiā sine aliqua admixtione olei. et parū ex ea est multe virtutis et calefacit. et calefactio eius est similis calefactioni mirrhe et oleorū calidorū et siccorum: storax liquida vocatur meth: et meth exponitur ex gūmi arboris q̄ similatur arborib⁹ citoniorum qd gūmi est mirrha. l. mirrha. Sed storax keramitarū est lachrymū arboris eiusdē nois: cui⁹ virge intra canniculas ortū ex se emittunt scobem similē serre que cauernate lachrymū profluūt ei⁹ distillatū i terrā veniēs est illa aūt que pcedēs virgisinheserit cū siccata munda est et satis alba dehinc flaua fit solis causa et muscosa: et melior ex ea est pinguis rubea similis resine pini: et sunt i ea frustra alba: et remanet in ea odor bonus lōgo tēpore. et qñ frāgit emanat ab ea hūiditas q̄ est sicut mel: s3 illa q̄ est nigra et sicut furfur ē mala. Etiā inuenit in ea gūmi simile gūmi arabico coloris clari: cuius odor est sicut odor myrrhe: et parū quidē inuenit de hoc gūmi. Et adulterat storax cū serratura ligni putrefacti cōmixti cū melle et residuo mirrhe et substātia yreos puluerizata et alijs reb⁹. s. cera et adipe. sic illa q̄ nō est adulterata habet odorem acutum.

Adulteratio storacis.

Cap. 122. nō habem⁹ a gal. lib. epidimiarum.

Sal. viij. sim. pha. et. ij. sim. pha. cap. j. di. iij storax est ca. et molificat et maturat. dixit i qnto epidimiarū. q ē vna ex reb⁹ mortiferis sicut iusqamus et mandragora. et idē eodē lib. cap. storax calefacit: molificat et digerit. vnde licet Aui. li. ij. c. de storace dicat aliter modū factiōis storacis. Sera. tamē. credendum est: q3 magis expert⁹. Unde dicit Auic. q storax humida alia est que extrahit p ipsum gūma: et ē storax calamita. et alia est que extrahit cū decoctiōe per se aūt extracta est citrina. sed que per decoctionē extrahit est nigra et est storax liquida: et fex hui⁹ est storax sicca: et est conficta vel cozubzū. Pli. li. xij: c. xxvj. versus finem.

capi. 42.

Auer. v. colliget capi. de storace. storax calamita cale. in. ij. sic. in primo.

Pos. Sal Curat tussim corizā bzācos et raucedinē. et prouocat menstrua quando bibitur: et quando supponitur matrici: et fumus ei⁹ est similis fumo olibani.

Storax curat tussim et mēses, puocat.

Sera. auc. Dias. est ca. mollificatiua maturatiua cōuenit tussi catarro corrize et raucedini: et qñ bibit et fit ex ea nascale: puenit coartatiōi matricis et puocat mēstrua. et qñ degluctit cū pauco gūmi albo tūn mollit ventrē leuiter: et miscet cū aliqb⁹ vnguētis resolutiuis: et etiā oleis que resoluunt lassitudinē et administrant assata et torefacta et adusta. Et colligitur fum⁹ ei⁹ sicut fum⁹ olibani. Et idē auc. Albugeri. puenit dolori pectoris et pulmōis: et delet corizam: et retinet ventrē et aromatizat stomacū et puenit ventositatib⁹ grossis et nodatiōib⁹ mēbrorū. et qñ bibit aut linitur exteri⁹ et cōuenit vlcerib⁹ scabiosis humidis. et idē auc. Arabari fumus storacis est bonus catarro multū. et est storax cali. et sic. et stringit ventrem.

Fum⁹ storacis cōtra catarrum.

Malachion.

Aui. In quinto. i cōfectiōe mitridatii ex ponit qd est opiū sed non est ydonea expositio. nā infra in eadē cōfectione ponit opium: sed fm veritatē ē nigella melātium.

Melachia. i. spinacia.

Mela egyptia. idest. melecheta.

Melagogū. i. medicina educens melancoliam. l. Emac.

Melampion. i. dragantū.

Melāpodis. est gen⁹ ellebori pli. lib. xxv. capi. v.

Melamphidos. idest spina cuius gummi est dragantum.

Melachion. meladion. i. opium nigelle.

Melan vel melano. idest nigrum.

Melangizum. idest mollificatiuum vel saniem faciens.

Melangina idest mollificatiua

Melandrus. i. sorbus.

Melanos grafini idest attramentum.

Melanos glāficum idest encaustrum

Melangraficuz idest graf fagia.

Melangrafficon.

Melaratraphi Alex. ca. de cura emigranee ē encaustrum scriptorum.

Melangraphi.

Melanthochiroma. grec. attramētū pelliuz.

Melanchochitoma est attramentum pellium.

Melanopiper. idest nigrū piper.

Melanitrapicon. i. piper nigrum.

Melanie. i. zuccarum.

Melanteridas. i. fugia de furno vitri.

Cap. 536.

Melanterion. Dia. lib. v. c. lxxij sine. 108.

Mēlāteriō. i. clauor veterz ferreorz rasura. aliq dicūt q est fugia de ferro. sed Dias. c. de melenteria dicit q inuenit et sup eramē ipsum coagulat. inuenit et fusilis i cicilia et multis locis. bona vero est que inuenit colore sulfuris viui: et que est leuis et equalis et mūda que tacta digitis humorē nigrū eijcit: s3 aliqñ vnū pro alio ponitur. Conglutinat plagas magnas et tenuitatē: etiā musculorum sanat. habet etiam proiectoriam aliquam virtutē in se. est species vitrioli.

Sera. maltiria Stepha. melatria est zazi species sire dicta.

Melantison. Melāchirō idest hypereritia nigra.

Melātiū grana se hebet. i git. Dias. Stepha. melachiuz est sunzuz. Elsendi seu niz. ara.

Melatimelectula. i. sal qd manducatur

Melata O riba. est potus ex malis.

Melaos. i. pficus arbor.

Melaspermō Pli. li. xx. c xvij. i. nigrum semen et est nigella git.

Melcanasti. i. nigrū sal

Mela melas est arbor q̄dā pomifera.

Dia. melee folia et cime amarā possident qualitatē.

Meleas. i. persica.

Melech. ara. i. sal.

Melelota. est herba cui⁹ semē et flos dr corona regiala. prarellū. l. mellotū

Meleltima. i. cucumeris asinini vel siluestris

Melezeber egi est arbor sicut arbor scebzā. verum tamē longior: in cuius colore est cinereitas.

Melegete quid est. l. cobz bague.

Melba. ara. Dias. Alim⁹ Sal. almalbe

Melgza. est sicut ramus et folia eius sunt sicut folia oliue latiora: et cōmedūtur sicut olera medet do loribus ventris pungitiuis et in eo est stipticitas et salsedo.

Aui Etiam dicit qd a Dia. dr almus.

Melicoria. i. papauer.

Melidane. i. plūbū vstū.

Meliche ē cib⁹ de babilonia: et qdā dicūt q ē cib⁹ lactis g la. vocat iuncata

Meli. gre. mel.

Melicerte et acozonate: gre. sūt tunice siue mēbzanule palpebris orte propro ac supfluo hūore plene aliqñ mellino Demo.

Melitria gre. species sanici. l. hydros.

Meligeria idest fauos vlcus Dias.

Mellica quid est lege dora. latine arabice. melea. melia vel melaa.

Pau. ca. de onorexia i. fastidio q̄ iqt acoma

acoma vetris melia ē velut aliqd de lacte. Et ē qḋ fit ex spuma lactis ꝛ vio acerbo aliquantulū acetosi saporis quo ianuenses vtunt: ꝛ vocāt melaa vulgariter mire appetitū ꝓuocās ꝛ fastidium auferens.

Mellicrera .idest sanies. grossa glutiosa subalbida melliq; albo similes.

Melilenias aspros. i. terra sigillata maxie alba. naz aspros gre. est albū.

Mellikrides ē qḋdā apostema qḋ cum frāgit ab eo q exit aliqd vt mel.

Mellicratum. idest mel. ꝛ aqua. differt ab hydromelle quod plus hꝫ aque quasi sit aqua mellita. nā Diasco. capi. de mellicrato dicit q pōt esse coctuz ꝛ nō coctū. nō coctū idez ē q aqua mellis vł idromel: sed mellicratū coctū idē est q mulsa. ſꝫ quādo debet experiri mulier si sit pregnans cū mellicrato debet esse mellicratuz nō coctū. vnde mellicratum cōficitur sic ſm Dia. mitte vnam partem mellis aque celestis partes duas ambas mixtas diutius ponas in sole vel in eadem mensura cū aqua fontāina miscet: ꝛ aliquādo coquūtur aliquando nō. fit aliter similiter ſm Dama. ꝛ ſꝫ alios. l. Apomel. ꝛ illa clarius inuenies. id aūt qḋ fit ex vino ꝛ melle dicitur grece. Inomel. latin. mulsum a crasis quod est mixtio.

Mellifolion. Melisophilos mellisophilum idest apis amor eo qḋ apes eam diligant.

Dia. Macer

Et est citria vel melissa. l. bedarūgie. Apiastruz Pli. lib. xxi. ca. ix. ara. bederēzegibederaniu. bederambinam.

Mellilotū vł nomē cōpositū a mel ꝛ lothos qḋ est trifoliū. Nā ipsum sine dubio videt esse spēs trifolij: ꝛ eius flos ē melini coloris.

Dia. lib. 3. cap. 44. siue. 46. Duas spēs asserit vna cui⁹ flos crocei est coloris boni odoris. alia q̄ magis fenugreco ē silis. sed Pli. lib. xxi. cap. ix. cū de coronis loquitur melillotū qḋ ferrulā capanam vocāt. est enim in cāpania Italie laudabilissima a grecis i sūmomox calcida ꝛ cretica. vbiq; vero aspis ꝛ siluestrib⁹ nata coronas ex ea antiquit⁹ factas indicio est nomen fertula qḋ occupauit ei⁹ odor croco vicin⁹ ē: ꝛ flos ipse maxie plꝫ folijs breuissimis atq; piguissimis ꝛc. videt q fertula vocata ē a serta qua coronabant anti qui. ꝛ i ara. alkeleelmelich vocat q est corona regia. l. Alilemelike.

Melmela. idest nixa.

Melimon. idest fraxinus

Melipodion. i. plūbeum.

Melis gre. melē istrm cyrurgicoruz. ſ. tēta vel tasta ad tērādū cauernas vlcerū ab vno capite in latitudinē ab alio in acumē desinēs. vt apō Demo. Lauromel ꝯo hñs vno capite cōcauū quo aliqd liquoris in oculuz mitti possit absq; oculi tactu. pyrona mellis ꝯo ē hñs obtusi⁹ grossiusq; caput cui adherere grossiora medicamīa valeant ꝛc. radiū vocāt moderni

Mellissa. qd est. l. bedarūgie. grece. apis.

Melk. Melkli. i. bdelium de meca.

¶ Cap. 537.

Cassialignea. Cap. 301. Dias. li. j. capi. xij. — Melochaa. ar. vł milochia grec. l. cassialignea.

Sera. auc. Dias. sunt cuius multe species ꝛ nascitur in terris arabū. vbi nascuntur spēs alie aromatice: hꝫ stipitem grossum ꝛ corticem folia eius sunt silia folijs yreos nigra purpurea: ꝛ hꝫ odorē silem odori rose. Et hec spēs est pria in bōitate. Et scḋa post hācin bōitate ē illa cui⁹ color est sicut color corali: ꝛ est subtilis leuis longa: grossi calami: et plerūq; mordicans linguam cuꝫ stipticitate ꝛ acuitate pauca: bonum hñs odorē: pticipātez aliqd odoris vini he due spēs sunt vtiles in medicina. Alie vero nō sūt ad ministrāde. ꝛ ego volui eas rememorari vt non administrent sed abiciantur. Et ē de eis quedaz nigra habēs odorē malū ꝛ corticē subtilē: ꝛ reperit res qdaz similis cassie lignee ꝛ nō est cassia lignea: ꝛ cognoscit per saporē: qm̄ nō est acuti saporis: nec odorifera: ꝛ cortex eius est adherēs ligno: Et reperit similiter quedā habēs calamū latū: leuē mollē asperum tactu: ꝛ est minus mala q̄ nunc dicta. Sed peior oībus illa cuius color est albus ꝛ odor silis odori porri nō habēs calamum grossum sed subtilem Pli. de hac. lib. xij. cap. xx. in fine.

Gal. vij. simp. phar. ca. de cassia lignea substantia cassie lignee est multū subtilis: ꝛ sapor eius ē acutus cum stipticitate pauca est cal. ꝛ sic. in tertio. Capi. xj.

Pos. Gale. Resoluit incidit fortificat membra. ꝛ prouocat menstrua retenta causa grossorum humorum ꝛ viscosorum.

Sera. hꝫ virtutē propinquā cinamomo. c. ḋ sic. ꝓuocat vrinā ꝛ stipticat leuiter admistrat cū medicinis acuētib⁹ visum: ꝛ qn̄ miscet cū melle ꝛ linitur hūiditas lactea q̄ apparet i fatie aufert eā ꝛ prouocat menstrua: ꝛ conuenit veneno tyri qn̄ sumit in potu: a patibus calidis intrinsecis quādo bibitur: ꝛ dolori renum facto fomēto cū ea ꝛ dillationi matricis. quando fit encatisma. i. fumigiū cum decoctione eius. ꝛ ponitur loco cinamomi in confectionibus duplicato pōdere ex ea. Et idem auc. Mesaa fortificat stomacum ꝛ epar: ꝛ expellit fetum cum fortitudine.

Aui. De virib⁹ cordis dicit q cōfortat cor. ꝛ. ij. cano. cap. 155. ait q resoluit apostemata calida.

Melonamibi: Melon indus. Melō saracen⁹ qd sunt. l. dullasia. Anguria. Auēzoar. li. j. ca. 7.

Melones altakil. i. illi qui habent lōgum collum. vt cucurbita.

Melonosi. i. serpillum.

Melō quid est. l. Rabera

Melon agrestis. i. colloquintida.

Melonchia. i. maluauisc⁹ lege altea.

Melotida. grec. i. lana sucida sordida a melotis q̄ sunt pelles ouiū euulse. vide Platearium.

Melocroceus. Alexāder caplo de gomera. Est radix plante dicte testiculus canis: hñs duas radices. quarum vna incitat alia reprimit coitum.

Meloflos. ē arbor a qua emanat aromaticū ſm Isidorum.

Melomelli. i. citomelli. ꝛ sic conficit citonia incide: ꝛ semē eoꝝ eijce: ꝛ infunde in melle vt bene cooperiant melle ꝛ dimitte vnum annum.

Dia. vł sunt ipa mala citonia.

¶ Cap. 538.

Melongena arab. grece melōgia: vel melōgea. latine melongiana. Melongiana. in pedemōtio dicuntur mare zane vulgo.

Sera. lib. aggre. c. melōgia fruct⁹ sunt oblōgi medij itra rubedinē ꝛ nigredinē: ꝛ inueniūtur ex eis citrine ꝛ albe. ꝛ idē auc. filij Mesague. ē ca. ꝛ sic. in. ij. gñat melācoliā ꝛ opilatiōes eparis ꝛ splenis: ꝛ gñat sodā et emorroydas verū si ex capitib⁹ ei⁹ in vmbra siccatis ꝛ cōtritis fiat epithima: ꝓuenit emorroydib⁹: ꝛ cū ipsa in oleo coquit soluit. ſꝫ in aceto stringit. ꝛ iō nō hꝫ ꝓportionē ad strigēdū vel soluēdū. Rabi. Moy. vꝫ ꝯ nauseam ꝛ vomitum: ꝛ ex cibis est peior. ¶ Auic. ij. cano. c. 458. melōgena. cal. ꝛ si. gñat cācros ꝛ hemorroydas.

Meloplacēta. i. placenta facta de pomis. l. cusa. ꝛ Gal. c. de citonijs.

Melognū. i. oleū. Pau. c. de paralisi.

Melossia. i. medulla ceruina.

Meluchia. i. malua. Ste.

molochia.
Melugnat ê qdda lignu3 in india iuetû pûctatim nodi declive ad nigredinê parûper aure⁹.i.cu3 mellicrato accept⁹ conuenit attritiôi lacerto⁊ Aui.lib.ij.ca.melguab
Meluke idest pediculus vulturis.
Melul.i. mêsis octobris.
Melupne.i. stoꝛax ligda.
Meminile.i.pediculus vêtris.
Memion.i. sisimbrion.
Memiren.i. lignum sicut nodi declinâs ad nigredinem in quo est reflexio parum.i.meu.
Memirenum.arabi.i.celidonia minoꝛ.
Memiresim.i. celidonia.
Memitan.memiten.i.memithe. ⁊ ê plâta frigide nature. ex cuius succo fluût sicut memithe q vocant in libris de greco trâslatis glutiu3 in quo ⁊ apud Diasc.caplo de glaucio.ê ingt succ⁹ herbe eiusdê nois. est enim herba silis papaueri coꝛnuto.vt Diasc.c.de memithê karatides .p memithe vtuntur.

¶ Cap. 539.

Manna ŷ. cano. ca.490. Men vel masac.bamaga.arab.⁊ lati.manna Mâna vt ait Aui.est ros cadês sup lapidê ⁊ plâtas:⁊ h3 plures spês :⁊ denominata ê terenisabin ⁊ siracost ⁊ zuccarû baoser ê de spêb⁹ ei⁹.⁊ diuersificat' fm diuersitatê re⁊ sup quas cadit recipiens ab eis diuersitates ⁊ virtutes apud nos vidi duas spês. vna quarû est granulosa non côiuncta granulis.alia côglobata que artificio magis vl' sophistica ex zuccaro cocto:⁊ folijs sene quoꝛû frustula inmixta videntur sapoꝛem qui sene ostendit.

Cap.45. **Sera.** Abstergit lauat est ca.in pꝛio têperata humiditate ⁊ sic. Et idê auc. Rasis.xxiij.contineñ.cap.4..siue capi.752.dixit quidâ mâna cadit sup arboꝛê dictâ thamariscus.sicut mel: ⁊ qñ facit moꝛam super plantam illa3 albescit sed quando ibi non moꝛat' sed colligit' cito cum folio est viridis. Melioꝛ ex ea cui⁹ coloꝛ ê clarus .ppîquâs albedini:⁊ h3 parû rubedinis.

Uide galeñ.3.alimêto.ca.58.

Pos.Sera auc.Rasis.q de ipso cadit super arboꝛê thamarisci. ê bona tussi ⁊ aspitati pectoꝛis colligit eâ Rasis.⁊ dixit q cadit sup arboꝛê thamarisci sicut mel. Et idê auc. Abix.est cal.in fine pꝛimi sic. .ppinquâs caliditati ꝓfert relaxatiôi stôi: ⁊ abstergit ventrê.⁊ côuenit aque citrine qñ bibit ô ea. ⁊ emplastrat' vêter ⁊ ingredit' in medicinis apostematû ⁊ exiccat catarru3 qñ fit caputpurgiû. quoniâ mundificat cerebrû.⁊ expellit ab eo vêtositatê grossam. ⁊ foꝛtificat medicinas qñ cû eis miscet' in potiôib⁹ ⁊ caputpurgijs. ⁊ delet apostemata flegmatica.⁊ miscet' in côfectionibus .ppter excellens iuuamentum qd est in ea.

Manna aluu3 lêit ⁊ pectus ⁊ siti3 mitigat.

Menabrû.i.folium.
Menacb.mêathus.i.flos vl' semê meu vl' ipa radix
Menconafrodis eraclia quid est.l.Meconafrodis eraclia.
Menen. idest celidonia.
Menefig.menefigi.i.alla
Menis est piscis marinus sic vocat⁹ a qbusda3 vocatur menoꝛa.Januêsibus.s.Ste. radiu3 dicit
Menisus succus est fruct⁹ cuiusdâ qui vocat' nil.
Menode Pau.c.ô cephalea.si doloꝛ ingt fiat cum pulsu significat flegmonê mêbꝛo⁊ menode coꝛpis si vero cû grauedinê inter venas plenitudinê inter venas côtêtam.
Menomedi. menomini.i. maniaci. Teodo. Pris.
Menificû.i.impedimentû remouês vel a mêphis ciuitate egipti.
Menstruû dicit' a mense.
Mensis.i.lothos per concoꝛdiam.Dia. cu3 Aui.
Mêdana.menbethne.meubdana. est de maioꝛib⁹ lacticinijs fm quosdâ caputia maioꝛ. Lacteris lacterides Sera. ê fruct⁹ amarus. Albâ. est dua⁊ spêrû. vna h3 folia longa vt digit⁹: semê in nucleis bôbacis s3 maioꝛib⁹ eis ⁊ i quolibet nucleo sunt tria genera nigra.

¶ Cap. 540.

Menta. Mentha latin.gre.ediosmô. ara. nachama. vl' dichanacha.herba ê cui⁹ plura sût gña. ê em qdâ domestica q .ppꝛie hoꝛtulana dicit': vel côis vel odoꝛifera. ⁊ hec calefacit ⁊ côfoꝛtat. Est ⁊ alia siluatica q mêtastrû dicit': ⁊ maioꝛê h3 virtutê in calefaciêdo. Est alia mêta q lôgioꝛa ⁊ acutioꝛa h3 folia ⁊ hec mêta rôana vl' sarracêica dicit'. hec magis diuretica est q alie. Et est alia mêtha dicta aquatica: ⁊ vocat' sisimbrû vel balsamita. est alia non odoꝛifera: ⁊ illa est calamentum.

Ca.298. **Sera.** ca. dichanacha. ex ea est domestica ⁊ siluestris: ⁊ ramuli domestice qñ maturant' habent coloꝛê celestê. ⁊ sunt interius côcaui: ⁊ in summitatib⁹ ramulo⁊ sunt quasi licenia ⁊ viret: ⁊ auget' estate ⁊ hyeme: ⁊ h3 odoꝛê bonû. Et idê auc. Dia. quidâ nominat eâ mêthâ: ⁊ ê dichanacha siue nabanabal: ⁊ ê nota ⁊ h3 vim calefactiuâ stipticâ ⁊ desiccatiua3. est alia spês menthe siluestris. cui⁹ folia sunt aspa pilosa maioꝛa folijs sisimbꝛij: ⁊ in odoꝛe suo est pinguedo. ⁊ ê minus iuuatiua in medicina q spês alia. ¶ Et auc. Gale. ad pꝛnia. mêta herba ê q oês nouerit q ê apta stô valde: sanguis habûdâtiâ stringit: ⁊ capitis doloꝛê sedat: Jtê singultus ⁊ nimios vomit⁹ repꝛimit ⁊ ꝓceptu3 vetare dr.

Li.iij.ca. 37. Cap.181.

Pau. Est ca. ⁊ sic. in tertio ê n. dôestica ⁊ agrestis ⁊ alia dicta mêta hoꝛtulana vel saracenica: sed domestica magis vsui madicine competit q viridis ⁊ exiccata est magne efficatie est ꝯsumptiua dissolutiua ex .ppꝛijs qualitatib⁹: ⁊ côfoꝛtando sua aromaticitate.

mêta.ca. ⁊ sic.in.3.

Pos. Dia. Succus ei⁹ bibit⁹ cû aceto sanguinê reiiciêtib⁹ subuenit lûbꝛicos extinguit: vêtrê stimulat: subglutionê tollit: colerâ ⁊ nausea3 ꝯpescit duob⁹ aut trib⁹ coclearijs cû succo mali granati acidi accepta ⁊ iposita cû polenta apata spargit in frôte imposita doloꝛê capitis mitigat tumoꝛê mâmarû tollit: sale addito moꝛsib⁹ caninis opitulat': succus eius cû mulsa doloꝛê auriû depellit. añ coitû mulieri suppositus iter ꝑstruit genitale: aspꝛedinê ligue dislenit: lac coagulat: caseû a putredine tutû seruat: ꝯdituris bñ miscetur: qꝛ eû stomac⁹ est labêtê animû odoꝛis efficatia recreat. stôco nihil côcupiscêdi fastidiû detrahit in soꝛbitione ptisane optime .ppinatur. sanguinê excreantibus aride herbe puluis trib⁹ digitis appꝛehêsus ⁊ cû aqua cal. potione datus oêm iniuriam stomachi detergit eadem res êt ventris animalia interficit: côtusa têpoꝛib⁹ illinit' in doloꝛe capitis. sanguis abûdantiâ stringit ⁊ nimios vomitus hoꝛtulana aût humidioꝛ ê ⁊ ad libidinê excitandam mediocris. h3 aût aliquid amaritudinis p quâ potata lumbꝛicos occidit. est etiam stiptica. ⁊ ideo cum pusca bibita recens sputum sanguinis repꝛimit: et lo pꝛomeris est plus alijs substantia eius.

Gal. 7. sim. phar. c. odiosmû qdâ mêthâ odoꝛiferâ vocât. Est ât qdâ nô odoꝛifera q ⁊ calamêtû vocat. acres aût sunt gustâtib⁹ vtraq ê ca. virtutis in. iij. q si debilioꝛ tñ ê q odoꝛifera calamêto: ⁊ min⁹ calefactiua. vl' aût loquêdo hec qdê q si agrestis ê. illa vero domestica q pp agsitâ ex hoꝛtêsi cultura hûiditatê ad libidinê moderate côcitat. Jnest aût hoc esse oib⁹ qb⁹ adest semidigesta hûiditas ⁊ vêtosa. pp huius aût herbe ꝯplexionê qdâ ⁊ circa apata cû farina oꝛdei sup ponût eâ qd calamêtû facere negt: eo q vemêtius q illud calefa. ⁊ exiccat h3 aût qd acerbitatis ⁊ amaritudinis in se qua lûbꝛicos interimit. acerbitate vero exiccâdo bibita recês excreationê sanguinis ꝓhibet. est autê fm substantiâ subtiliû partiû sicut ⁊ aliqua alia herba. Côtra fetoꝛê oꝛis ⁊ putredinê gingiua⁊ ⁊ dentiû ex decoctione eius

coctione eius cū aceto os abluat. Ad appetitū ꝓuocā dū cū impedit ex frigidis hūorib⁹ existētib⁹ in ore stōi fiat salsamētū ex mēta aceto ꝛ modico ciamomo seu pi pere. Cōtra vomitū factū ex debilitate vtutis cōtētiue vel ex frigida causa fiat decoctio mēte in aq̄ salmacina ꝛ aceto ꝛ spōgia intricta ori stōi supponat ꝯ sincopiz ex debilitate cū fe. vł sine fe. siue ex medicina vel q̄cūq; cā cōterat mēta ꝛ distēperet cū aceto ꝛ frustū pāis assū in igne ponat in aceto illo: ꝛ dimittat tādiu ꝙ bn̄ humecte tur ꝛ narib⁹ applicet: ꝛ exinde fricent labia gigiue ꝛ dē tes ꝛ liget in tēporib⁹ sup venas pulsatiles tēpoꝝ ꝛ bra chiorū ꝛ patiēs masticet ꝛ humiditatē trāsglutiat. Ad matricē mūdificādā teneritates mēte coquant in vino ꝛ oleo: ꝛ sup renes ꝛ pectinē cataplasmet. Cōtra coagu lationē lactis ꝛ māmillis p̄dicti fasciculi mēte in vino et oleo d̄cocti ꝛ sup ligati māmillis soluit. hꝫ silr̄ viꝫ attra hēdi venenū: ꝛ qn̄ datur cū aliqua medicina cōtra ve nenū det cum succo eius. Sed succus mēthe romane vł saracenice vel vinū decoctiōis cū melle mixtū valet cō tra opilatiōne splenis: stōi: epatis ꝛ naturaliū viarū ex fri. humi. ꝛ etiā ex cali. sine febre. succus etiā datus lum bricos occidit. aurib⁹ instillatus vermes necat decocta herba in vino ꝛ oleo ꝛ cataplasmata soluit sclirosim et duritiē apostematū superiorū. Mētastrū vel mēta sal uatica vel agrestis cū caricis decoquat in vino ꝛ detur patienti frigidā tussim. vinū decoctiōis ꝛ puluis eius in cibis datus digestionē cōfortat fomētuꝫ factū ex aqua decoctiōis ei⁹ matricēꝫ infrigidatā calefacit. sacellatio facta calefacit: ꝛ sacellatio ex puluere eius reuma fri gidū capitis strigit. Pli. li. 20. c. 14. d̄ his mirāda dixit.

Cataplasma cōtra mricē ꝛ ꝯ coagula tionē la ctis i mā millis.

Mentha aquatica. Men tha hortulana. Menta strū. Mentastrū. horru lanuꝫ qd sunt. l. mentha Pli. li. xx. c. xiiij. in pn. Meoculesi. Meoculos. i. papauer agreste.

Meotā. i. barba hyrcina. Mera. i. aurora olei. Merabace. i. pān⁹ d̄ lana Meralem. i. ligna spargi. Meram. idest cornea ar bor. Stepha.

Cap. 541.

Maiora na vł san sucus. Cap. 84. ꝛ ad pr nia. c. 256 Cap. 266

M Ercenius ara. grec. esbrium vel amatrum vel amaricum latine maiorana: vel sansucus.

Sal. 8. sim. phar. c. de sansuco. subtiliū p tiū est ꝛ diaforeticū. sic. ꝛ cali. in. iij.

Sera. cap. merzenius auc. Dias. herba est habēs virgas extensas sup faciē terre i suo ortu. ꝛ hꝫ folia parua rotūda sup que ē bora fere silis folijs calamēti habētis folia subtilia: ꝛ habet odorē bonum. Idem auc. Sal. cal. ꝛ sic. in tertio resoluit ꝛ subtiliat.

Lib. 3. c. 43.

Pos. Sera. auc. Abē Mesuay. qn̄ linit cum succo ei⁹ sup liuores sanguinis mortui aufert eos: ꝛ ꝓpter hāc cām apponētes ventosas vngūt locū post vētosatiōeꝫ cū eo vt nō appareāt ci catrices scarificatiōis: ꝛ qn̄ fit caputpurgiū cū eo ꝯuēit dolori capitis: maxīe melācolicis ꝛ vētositati cerebri ꝛ apit opilatiōes q̄ sūt i eo. ꝛ ꝓpter hāc cāꝫ ꝓfert epilēsie ꝛ paralesi i qua declinat homo caput suū ad posteriora ꝛ alteri paralesi ꝛ torture oris ꝛ emigrāee. attrahit. n. humiditates malas a cerebro ꝛ ꝯuenit multū ꝛ fit oleū cū ea: ꝛ cōuenit ad oīa sup̄radicta ꝛ qn̄ terit maiorana sicca ꝛ cōficit cū melle ꝛ linit sup liuoreꝫ q fit sub oculo aufert ipsum ꝛ exprimitur succus ex ea dū ē recēs: ꝛ fit caputpurgiū cū eo: ꝛ mūdificat cerebrū: ꝛ cōuenit egri tudinib⁹ eius frigidis ꝛ melācolicis: ꝛ qn̄ imbibit in eo cottū aut lana ꝛ ponit in aurē aperit opilatiōes eius. si militer facit oleum eius: ꝛ fit cū eo nascale: ꝛ apit orifici uꝫ matricis: ꝛ cōfert suffocationi eius: ꝛ calefacit matri cem. vn̄ Rasis propter aromaticitatē suā ꝛ caliditatē ꝛ subtilitatē cōuenit oibus egritudinibus frigidis ꝛ con

lib. xxiij cōtinē. c. 4. siue. c. 710.

fortat cerebrum ꝛ omnia membra.

Pli. lib. xx. i. cap. xxij. capi. de maiorana. vires hꝫ acres ꝛ calefactorias ad oēm duritiē vel rigo rem valde idoneā. medetur etiā cataplasmatib⁹ impo sita siue potu data scorpione vexatos ꝛ intestinorū tor mēto vel difficultate mictus laborantes: elixatura eius hydropicis medet. vrinā ꝓuocat: ꝛ tortionibus vtilis est succus eius melle addito liuores detergit: scorpionū ictus cū aceto ꝛ sale cōpescit. luctationib⁹ bene adhibet Cerotis quoq; tumores oēs corporis ꝛ oculorū cata plasmatibus adhibita spargit. maxime cum polēta im posita. Item apposita solite purgationis materiā ꝓuo cat in feminis malagmatibus ꝛ acopis miscetur bene.

Mercurialis. qd ē. l. lino stosis. linozostis. gre. par thenius. hermiporana. Pli. lib. xxv. c. v. in prin. Merdasengi. arabi. mar thech. i. litargirium. Merdasengi. i. plūbi vsti. Sal. libr. secretorum. Merua libāotidos. Ste. Meropium. i. oleuꝫ amig dalinum. Dia. Meresenū. i. electuarium vel medicina laxatiua. Halyab. Mergāguꝫ. i. maiorana. Mergen. merseisen. i. ra dix arboris coralli. Ba sed. lib. de doc. arabica. Meringe capitis. i. panni culus capitis. Merion. i. mandragora. Merineram. i. celidonia. Mersulē. i. ligna. sparagi. Auicena. Mes. i. robile vel faseol⁹.

sm Sal. i. reg. auc. con mento. 18. Mesabrum. Mesabax. i. optimum. Halya. Mesak. mesalia. vocatur res acuta vł subtil' i am bab⁹ ꝛ in medio grossa Mesacrum. idest pauper. Halya. Mesacra. i. pira. Halya. Mesoctera. mesarana. i. mira. Haly. i. ij. practice ꝛ nullū horū nominū ē grecum vel arabicum. Mesatramefir. Mescha tranesir. i. pulegium cer uinum. Mescatramesir. i. dipta mus. Sale. 6. sim. phar ma. Saladinus. Mescatur mesir. i. stipites similes ascebesebraꝫ et eis vtunt indi ad accen dendum ignem.

Cap. 542.

M Escebe. Mesecca. ara. gre. scinus vel archias latine. mastix. ꝛ est gūmi arboris scin i vel lenti sci: q2 lētisc⁹ gre. vocat scin⁹: sicut iuēies i. l. boriꝫ.

Mastix.

Dia. ca. de mastice. q̄dā emanat ab arbore q̄ sci nus d̄r. ꝛ q̄dā ex ea est alba. q̄dā subuiridis sed melior ex ea est cuius color ē alb⁹: perlucidum hūs granū graue siccimū ꝛ cito frāgibile: habēs bonū odo rem. ꝛ est de ea quedam nigra ꝛ quedam citrina.

Lib. j. c. 88. siue 85. de lē tischo.

Sal. 7. simp. phar. capit. de mastice alba: ꝛ est illa q̄ d̄r gluctē romanū. ꝛ est cōposita ex virtuti bus diuersis. s. stiptica mollificatiua cale. ꝛ sic. in. ij. vn̄ mollificat ꝛ resoluit: Et iō stomachi epatis ꝛ vētris fle gmonibus cōp̄tit: Sed nigra ē q̄ dicit egiptiaca est ma ioris desiccatiōis q̄ alba: ꝛ stipticitas est in eo minor: ꝛ iō est cōueniēs vbi opꝫ resoluere amplius: ꝛ ꝓpter hoc multū cōuenit apostematib⁹ duris q̄ fiunt exteriorib⁹ corporis: sed oleum masticis est simile virtuti masticis.

Cap. 94

Sera. capi. mastechē. est prim⁹ iter oīa gluctina. in bonitate. arbor eius est cōposita ex sub stātia aquea ꝛ terrea frida nō multū: ꝛ in sapore oīum ptiū hui⁹ arboris: dico radicis: fruct⁹: ꝛ corticis est sti pticitas pauca. infrig. ꝛ calefac. mediocriter tēperate ꝛ desic. in fi. scōi vsq; ad principiū tertij. Pli. libr. xij. c. 8.

Cap. p183.

Pos. Sera. In ea est de stipticitate que con fert debilitati epatis stōi ꝛ inte stinorum ꝛ apatib⁹ in eis exn̄tib⁹. ꝛ nō hꝫ acuitatē ali quā. ꝛ est multū subtilis: ꝛ fit empl'm cuꝫ folijs masticis dum sunt recētia: ꝛ est in eis virtus manifesta: ꝛ ideo qn̄

bibuntur folia aūt cū aliqs medicinis ad vlcera intesti/nop: ⁊ ad fluxū vētris cōferūt multū: ⁊ cōferūt spuenti bus sanguinē ⁊ fluxui mēstruop ⁊ ani: ⁊ nō est in eo di/uersitas a succo ypoquistidos. Et idē aucto. Diasc. tota hec arbor ē stiptica; ⁊ virt⁹ foliop corticis ⁊ radicis est equalis. ⁊ decoquit cortex eius ⁊ cortex radicis ⁊ folia decoctiōe plurima: ⁊ qñ fuerit cocta colat ab eis aqua q̄ iterū coquit vsqꝫ ad mellis spissitudinē: ⁊ cōuenit spu to sanguinis decoctio illa bibita ⁊ fluxui vētris ⁊ vlceri bus intestinop ⁊ fluxui matricis ⁊ ani: vlr quidem po/nitur ꝑ acatia ⁊ ypoqstidos ⁊ ponit illa decoctio loco succi foliop. ⁊ qñ proiicit decoctio illa sup vlcera profū da: ⁊ super ossa fracta restaurat carnē in vlceribus ⁊ re staurat ossa ⁊ stringit membra laxa: ⁊ abscindit humi/ditates antiquas a matrice: ⁊ ꝓhibet vlcera corrosiua ni dilatentur in corpore: ⁊ prouocat vrinam. ⁊ quando fit collutio oris cum ea stringit dentes ꝯmotos: ⁊ ex ra mis arboris fit oleum quod est bonū vbi cōuenit stipti citas. Et idē auctor. Humayn. resoluit apostemata sto/machi ⁊ conuenit tussi. ⁊ non est pauce atractionis fleg matis quando masticatur. ⁊ propter hoc miscetur cum aloe vt preparat ipsū ⁊ attrahat cū eo flegma a capite. ¶ Rasis. xxiij. continē. c. 709. siue. c. 4. mastix pro/prietate sua liquefacit flegma ⁊ corroborat stōm ⁊ cō fert sputo sāguīs. tussi ⁊ debili appetitui ⁊ vꝫ ad stōꝫ.

decoctio foliorū arboris masticis ꝑ fluxū ⁊ sputū sangui.

Mesca est spēs fluxus san guinis nariū. l. Rōder.

Mesci. i. medium: inde ve nit miserace ⁊ misereon ieiunum intestinum.

Mesabiar. i. marrubium.

Mesen. idest medium.

meseigith. i. cortices nucū haly. iij. teg. ꝑnē. 150.

Mesenteriū. Alex. de reu matica disinteria sonat er go mediū itestinū. qd vo cat ieiunū: nā mese grec. medium seteriō itestinū.

Mesericō. i. gen⁹ titimali.

Meseraice. mesinteriō. i. meseraica que est inter epar. ⁊ stomacum.

Mesif. idest aqua lactis.

Mesin. i. lothos.

Mesir. i. sandanig.

Mesmes. i. crisomilla.

Mespillum ē spēs zarorq̄ ara. dicit gubera. zaru/rum. Stepha.

Mest. i. lac. acetosum coa gulatum.

Messus. messus. i. liquor. acetosus.

Mestus gre. plenus: distē tus: corpulent⁹: replet⁹.

Metacheli. i. mutali. qd ē l. alfachi.

Metacarpium. idest pe/cten manus.

Metacatafora. Metaca phora. i. epilenticus cū est in paroxismo.

Metacensis. idest deriua humorum.

Metafrenō. i. posteriora. dorsi. Cas. fel. c. de tussi. ⁊ in psalterio greco vbi nostrū habꝫ posteriora dorsi ipꝫ hꝫ metafrenō ⁊ est ps posterior pecto ris vbi terminant duo decim spondilia.

Metalon. i. metallū cuius aliō mierale ⁊ illa sūt sep tem' gña. s. aurū: argētū: plūbū: stānū: es. argētuꝫ viuū: ⁊ ferrū: ⁊ illa sūt me tallica corpa ⁊ oiuꝫ istop materia ē argētū viuū ⁊ sulphur phs. iiij. metheo rorum. Et aliud metallū qd fit artificialr ex mix/tione aliqua supradicto/rum metallorum ⁊ de isto sunt cāpane ⁊ alia vasa: vt auricalcum.

Metaphora. i. similitudo metas meretica. i. feruētia

Metasincretica. gre. sunt tēperiē corpis naturalez tēperātia recorporatiua cōfirmātia: recupatiua: recorporatiua: Cas. felix Dia. Oriba. Demo. Gal. in diami. meta sincretica sūt ꝯfirmatoria q̄ psanāt

Met. i. storax.

Metacaphora. interptat trāsdelatus vt epilenti/cus dum est in actione.

Methodus. i. regula vel doc. inde methodic⁹. i. doctrinalis. i. regularis

Methoāmia. i. ꝓfocaton matricis. qm̄ ē quasi ei⁹ mania. Cas. fel. tho. pri/scia. storica spiga dicit.

Methon. i. papauer.

Methosmetica. i. oxafo/retica calida.

Metramesia. i. pulegium ceruinum.

Metron. grec. i. matrix. q̄ ⁊ istera dicitur.

Metrō a frodis. i. eraclea

Metroticum. i. istrm quo medicia i matricē inycit Cas. fe. c. ō ꝓdecāte ma/trice. metroenticon.

¶ Cap. 543.

Eu herba est silis feniculo. Dion. Stepha.
M Aui. lib. ij. c. 465. Meu. sed radix ē tortuosa. ⁊ vocat silr. fistersimodi ⁊ athamāticū. ⁊ lati. vocatur anetū agreste: ⁊ nō peucedanū. qm̄ Diasc. facit aliud caplm de meu. lib. j. cap. iij. Et aliud de peuceda/no. lib. iij. cap. 84. vnde dicit Meu qd athamanticū dr̄ Nascitur in macedonia ⁊ in hyspania tyrso atqꝫ folijs aniso ⁊ aneto: similibus ascendens de terra vsqꝫ ad cu/bitos duos: radicibus sparsis ⁊ teneris curuis ⁊ lōgis odore suauibus ⁊ gustu cal. ⁊ linguam mordentes.

Pli. lib. xx. cap. xxiij. in prin. cap. de meu. radicula est herbe aspera: tenuis: ⁊ oblonga. sua virtu te olens. calide. ⁊ sic. in secundo.

Pos. Dia. libro. antiquo de simplici medici/na sistram vicit vires eius habet radix relaxātes. vñ trita ⁊ elixata in aqua dat in potio ne vtilr ad renū dolorē: ⁊ ad vesice cās vrinaꝫ ꝓuocat stomachi inflationes ⁊ tortiōes itraneop mitigat: ⁊ ste ricas hoc est dolores matricis curat: artiriasiꝫ mitigat toracis reumatismo cū melle vt electuariū datū ꝓdest mēstrua ēt per fomētū ꝓuocat: strāgurias infantiuꝫ vt cataplasma impositū super pectinem resoluit: ex quo si plus bibitum fuerit capitis dolorem commouet.

Sera. li. aggre. c. 182.

Meuāthos. i. semen meu.

Meubethne. meudana. i. catapusia minor. et.

Meubdhna lacteris lacte rides.

Meubetaria. i. cataputia

Meubethne. idest granuꝫ regum.

Meumarin. i. opium.

Meureu. i. maiorana.

Mezaurū. est ius. i. cibus liquidus in regali dispo sitione.

Mezenella. i. cāmomilla.

Mezereon. qd est. l. came lea. ⁊ est lacticiniuꝫ hñs folia silia oliue. Diasco. Auic. Serapi. Elipium Alimpiados dicit. Pli nius lib. 24. capi. 15. Di/nus. capi. j. sup Mesue est aureola.

Mezeurima. i. mezzereō.

¶ Capi. 545.

M Ezgreb arab. gre. lepnia. latine. magra: vel mogra.

Magra vel Mogra. vel terra lēi/na.

Sera. aucto. Diasco. lib. v. c. 67. q̄/dā ex ea fert ex terris sinos ⁊ melior ex ea est grauis dēsa cuius color nō ē diuersus: ⁊ ē sicut color epatis aut sanguis nō hñs lapidē: ⁊ qñ ponit in aqua dissoluit facile ⁊ crescit. Ista vero magra q̄ vtunt carpētarij est ex debilioribꝰ opa/tionibꝰ q̄ꝫ illa q̄ defert ex sinos ⁊ ex babilonia: ⁊ melior q̄ facile terit. Colligit vero in capadocia in speluncis di/stillas ⁊ affert venalis in sinopidā ciuitatē. vnde ⁊ no men accepit. Et idē auc. Gal. in sapore ipsius. est stiptici tas. vnde virtus eius est desiccatiua. Et qñ sorbet cū vi no: ouo: aut fit clistere cū ea stringit vētrē: vñ hꝫ virtu/tem stipticā ⁊ desiccatiuā ⁊ glutinatiuā: ⁊ qñ miscet in emplastris cōsolidat vulnera recentia: ⁊ ingredit in cō fectionibus trocisconū desiccatiuop vētris. ⁊ qñ sorbet i ouo sorbili: aut fit clistere cū ea strigit ventrē ⁊ ꝓfiat in potu i dolore epatis. ⁊ in ouo ad sputū sanguis ⁊ ve

Pau. ca. de mogra. sinopida est fortior Cneuꝫ. bolo rōano ⁊ luto sigillato. ⁊ iō ingredit in cōfectionibus vnguētorum. ⁊ occidit vermes in vētre. Bulcasim. Eben Azarin. libro dicto seruitor. ꝓburitur mogra sicut bolus armenus' ¶ Aui. ij. cano. ca. 480. mogra est fortior

mogra est fortior in cōstringendo aluū q̄ lutum figilla tum. & vermes occidit.

Mia.gre.i.musca sed mia ara.est storax & mia filr ē museolꝰ spalis .al's spinalis. Mias dictꝰ gre.

miach.i.storax miaba. idē

micanta.i. spergula.

micantus. Pau. Oribasi. i.sparagus agrest.

miasile.i. storax calamita.

Migros. Pli. lib.27.ca.12. est herba feculēta cū folijs similibꝰ rubee cuȝ semīe oleoso ex q̄ fit oleū

Miaba.miach.i.storax.

Miamir.i.tractatiuū.inde liber miamir idest de to.tractatibus.

Miasur.i.abrotanum.

Mib.idest lac.

miabe miba muris ē cicuta

Micantus idest speragus

Micete.grec.michetes.i.fungus malus pernitiosus.Diasco.

Cap. 546.

Micad. Cap.227 Ichad.

M Sera Sunt vene arboris granati siluestris que nascit in seni vltra mare & in coranicē & sunt vene grosse albe colliguntur in albacumine: & eoꝝ mala granata sunt sicut granata domestica in principio eorū ortus: & color eoꝝ est inter rubedinem & viriditatē: & intra malū sunt grana rubea rotūda in magnitudie semīis lētisci & dimittunt ea in cortice suo. Et qn̄ egent eis extrahūt a cortice: & est cal. & hu. in scd'o: auget in spmate: & corroborat coituȝ. & ē bonꝰ podagre qn̄ terit & cōficitur cū aceto & linitur supra ipm: & cōuenit spasmo: & mollit duries iuncturarum.

Micaria. herba est scd'm Dia.lat.dr spondilium.

Michesol. i.apium risus.

Michere sunt hoies velo ces.lati. dicti cursorij.

Micidaria herba est Pli. descripta: quā ingnoro mitridaria. Pli.li.25.c.9.in principio.

Miclata est cibꝰ factus ex pāe azimo cū olo. Aui. j.cañ.fen.4.cap.xj.

Miconiū. i.papauer & est albū & rubeū: qn̄ simpliciter pōit albū ītelligit nā.i.grece.hȝ somnū.e. vl'.i. meconiuȝ micō gr.

Micros.i.puū. ide micro tegni microcosmus.

Microsia. grece.i.puitas pulsus. Cas.fe.

Microtera.i.cozula vl' crisomola.

Micaria herba Dias.alateris spondilion. Auic. sacundulion.

mictica virtus. grec.lacescens.Dias.cap. de centaurea maiori.

Micnas.grec.mina.

mica. i.miua. Hal.19.ā i.

Muscos. grec.musculus.

Midas vermiculus fabā corrodens.

Midian.i. cimbalaria.

Midriasis. i.dilatatio pupille: et est maior quam platicoriaf. Pau.Dia.

Mielos.grec.medulla.

Mielon elafui. i. medulla coruina.

Miemix.idest crisomola.

Mier.idest capra:

Miesuf.i. poliū mōtanuȝ

Misagarach.i.cognatuȝ sine carne.

Mifunser. min funseri.i. pulegium.

mifuuti.idest folium.

migari.migara.quid est.l. titimallus.

mihanch.idest sparagi.

mikete. michetes. micete. idest fungus malus pernitiosus.Diasco.

milacinum. i.ciminum.

milita multa.gre.multos. Dia.est sinopida rubrica pontica. terra rubea carpētariorū. ara.mag.dr.

mila.milla grece mili idest mala milea arbor.

milon fructus pomum.f.

milagrofico.i.attramentum pictorum.

milāgia.i. sine igne macet

milax q̄ & nicofonꝰ nomiatur silis ē hedere tenuioribꝰ folijs duo eius gn̄a dūr. alterū comātibꝰ aci noꝝ cornibꝰ: alteꝝ cultamare nulliꝰ effectꝰ. Pli. lib.24.capi.x.in fine.

milea.i.arbor mile vl' malū

Milefoliū qd est.l.minofilos. mirofilon. Diasco. superciliū veneris. Pli. lib. xxiiij. ca.xvj.

milefion. i.spēs altimonij.

Mileos gre.i. fraxinꝰ ar

Mili.i.milia mala. Chor.

Milia īdica. i.pomū citri.

Milia persica. i.persicuȝ.

millemorbia. vel milmorbia herba ficaria scrofularia. mismorbia castrāgula vrtica mortua eo q̄ folia vrtice similia hȝ nō tn̄ vrentia.

miliaria herba est a Plin. dcā milicū necās lib.22. cap.25. prope finem.

miliares:i.serpentes q̄ruȝ color pp citrinitatem est quasi color milij.

milicum.idest sinopida.

miliduris est mola matricis.nā grec: milos mola vocatur Pau.

milimādrum Isido.lib.de doctri.gre.i.iusqamus.

militis lithos.i .molaris

militrū.i.sinapis. Clapis.

militē.i.vinū d' citonijs.

milium qd ē.l. dochen.

milium solis.i.cauda pecorina vel grana solis.l. culb.semē eius est albuȝ & durum vt lapis.

milmō.miliā gr.i.fraxinꝰ.

molopiacēriū.i.miloplacēta. Est confectio de citonijs. Pau.

Milops.i.medulla.

Milos.gre.mola.inde milon.i.molendinuȝ.inde amilum q2 sine mola fit

Milotida est tēta cirurgicoꝝ melotida gre.spato melos.f.radius.

Milto.i. sanguis inde milto draconis. i.sanguis dracōis. hoc vocabulū ponit i ātidotario virili i.pauli apl'i vicio ātidote

Milto grato. idest sāguis hyrcinus.

mimiae.mimiaer.i.faceolꝰ

mimbzigi.ara.stafisagria.

mimiar. idest siceleos.

minide.grec.menide.menoras sunt pisciculi quidam. Paulus.

Mina.ē pōdus.lib.j.& q̄rte.sed s'm alios ē pondꝰ ȝ.cētū vt Pli.lib.xxj.c. vlti.in fi.mna. gre emina.mnas. Papi.

Minabalanus.i. ballanꝰ. repsico.

Minchi.i.bruca. & est thamariscus agrestis.

minsci.minthi.i.nepita.

minera.idest celidonia.

minhe.minhei. i.mentha.

Miniū. est color scriptoꝝ l.Cinabar. Gale.6.simplic.pharmacorum armoenium.

Cap. 547.

Millefolium. Libr.4. capit.110. Inofilos.gre.latine millefolium.

M Dia. Nascit in paludestribꝰ locis: tyrsuȝ hȝ ex vna radice mollē & subruffuȝ & quasi manibus limatum. folia similia feniculo.

Pli. lib.4.c.16. Minofoliū: nostri millefolium vocant: caulis ē tener silis feniculo plurimisq̄ folijs vn̄ & nomē accepit: Nascit in palustribꝰ herbā ipaȝ nascētē tenuē a lateribꝰ capillanicis folijs eximi &c.

Pos. Dia. Ulnera gluctināt in semina tumorē custodiūt in dētiū dolore cū butyro imponūtur in modū empl'i cōtra vrine difficultatem bibit cū aceto: & valet cōtra calculū. bibit ēt ex alto precipitatis cū aqua & sale consolidat vulnera.

Cap.116. Gal. septimo simpli.phar. siccatiue est virtutis in tantum q consolidat vulnera.

Minō.i.nux.ide diademinon.i.cōfectio de nuce.

minusel. idest prassium.

minutarb.idest psilotrum.

minutuȝ thus.i.mana thuris.manus.

miocephala. i.vidēs muscas añ oculos. l. ꝓsis.

miolas.idest fiala.

miomas miora ē herba mi chi ignota. vt in Alexā.

mion. Stepha.i.meu.

miopie dicūtur qui sunt ꝓpe videntes que de lōge non vident. Pau.

miopone.mioponel. i.psilotrum.

mioseais.i.auricula muris

Miosos grec. buffo .idest glis vel rana terrestris. venenosa rubeta.

miosota.miosotis qd ē pli. lib.27.c.xij.in prin. Dia.

mir.i.morsus galline. Alber.mag.lib.22.c.equus.

mirabolanos. Cor.cel.dactilos vocāt multi. & fenicobolāos dixerūt. Pli.libro.xij.c.23.& lib.23.c.6.

Mirizo. grece. redoleo a

mirra.i.odorifera redolētia miristicum: odoriferum.

Miripsia.i.salsa. Haly.3. teg.ↄmē. 119.in fine.

¶ Cap. 548.

Mirra. M Irra.la.ara.hec.gre.smirna. vel achantus. **Sera.** cap.292.hec auc.Dia. lib.j.ca.75 est gummi arboris nascētis ī terris arabū silis arbori dicte gre.spina babilonica nā fiūt scissure ī ligno arboris: vñ egredit gūmi qd emanat cadēs sup sextoria q̄ sternunt sub arbore: ⁊ qdā p se coagulat sup stipitē: ⁊ est de ipsa res ocā bacatiscꝰ: siue bachanasias. ⁊ grossa est aq̄ egredit meth. al's miba.i.storax liqda qñ expmit sicut apparet ī.l.melach. ⁊ dr mirna stactē. Et ē de ea q̄ dr anizen. siue aizem: ⁊ est pignis multū: ⁊ arbor eiꝰ est in terra dctā ptinia ⁊ est pinguis: ⁊ qñ exprimit succus eiꝰ egredit velut storax multū. Et melior mirrha est illa q̄ dr tarhalud. ⁊ tāchi ⁊ noiat sic ex terris vñ defert. ⁊ color eiꝰ ē ad viriditatē tēdēs. pūgēs linguā clari coloris. Et ex ea ē q̄ dr liti: ⁊ ē litraglu thich. ⁊ est mollis tactu sicut bdeliū in odore suo ē pinguedo. ⁊ arbor eiꝰ est in locis soli expositis. Et ex ea est q̄ dr poaclis: ⁊ est aspa multū nigra: ⁊ appet in ea vestigiū ignis: ⁊ deterior est illa q̄ dr algasin: ⁊ est leuis non pinguis acuti saporis silis gūmi arabico in fortitudine ⁊ virtute: ⁊ ex mirra ē q̄ dr crumu siue amini: ⁊ ē mala: ⁊ fiunt qdā trocisci ex substātijs mirrhe. ⁊ si mirra pinguis fuerit trocisci q ex ea fiunt hñt bonū odorē ⁊ pinguem. ⁊ si nō fuerit pinguis qd fit ex substātia eius non bonū odorē neq3 pinguē. ⁊ h3 virtutē debilē. ppter qd admiscet ei oleū qñ ex eo fiūt trocisci. Adulterat mirra qñ miscet ei gūmi qd infusum fuerit in aqua mirre. Et melior ex mirra est noua leuis mūda. q̄ qñ tangit ē aliquantulū aspa ⁊ arida ⁊ cito frangibil. ⁊ qñ frangitur remanet in eius fractura res alba: ⁊ figura eiꝰ est sicut figura vnguiū: ⁊ q̄ est in frustra nō pua. ⁊ color eius est vniformis nō diuersus ī exterioribꝰ eius: sed interius ē ē trahēs ad rubedinē parū cū lineis subalbidis sicut diximus: odor eius est delectabilis: amara catarri sedatiua: sed illa q̄ est grauis: cuius color est sicut color picis nō est alicuius vtilitatis. S3 mirra que est ex terra dcā lobotero al's iabtoteno: abscindit ex radice arboris q̄ est in terris illis. eligit enim ex ea illud qd est sile mirre in odore: ⁊ est calefacti. mollific. ⁊ resolu. ingredit in cōfectionibꝰ vnguētorum. Pli.lib.xij.cap.16.⁊.17.

Capi.iij. **Gale.** 8.sim.pharmacoru3.in sapore eius ē amaritudinis quātitas non pauca calida ⁊ sicca. in secundo. mollitiua ⁊ dissolutiua est.

Pos. Sera. auctoritate albugerich. cōuenit ad aquam citrinam: quando ex ea sumitur in potu: aut fit emplastrum cum ea super vētrem: ⁊ quando fit caputpurgium cum vno danich ex ea mundificat cerebrū: ⁊ aufert ab eo vētositates grossas: ⁊ incoriat gingiuas: ⁊ confirmat dentes. ⁊ est bona colice quando fit linitio cum ea.

Mirra cōfirmat dētes. s3 firmit tene q nō habemꝰ verā mirram.

Gal ad paternianū. mirra lachrym3 est arboris eiusdē nois. maxime in Arabia inuenit: que arbor aliquo loco incisa: hoc ipsum lachrymū emittit. Est ergo optima mirra q̄ est mundissima ⁊ tactu qdem aspera: ⁊ arrida. ⁊ frāgibilis: ⁊ leuis ⁊ glebullis pusilis extrinsecus al's intrinsecus. deinde subruffa: ⁊ veluti venulas hñs albicantes: odore suaui: gustu amara: ⁊ excalefaciens: hoc igitur in montibus inuenit. Colligitur aūt altera mirra in planitijs: que ⁊ ipsa est melior ⁊ pinguior quā exprimere in liquorē solēt: quod est illius q̄ siliqdissimū in vassella reponit ⁊ greci mirnā stacten appellāt. verū est oīs mirra stiptica ⁊ acris. ⁊ excalefactoria. menses ⁊ fetus celerrime extrahit: pdest ⁊ tussi: et sput. difficultati: ventris lūbricos necat: ⁊ fabe magnitudine bibita ↄ rigores febriū pdest ⁊ vocis raucedies

mirra lepita.i.mirre cime.

mirra trochitē.i. rotunda aā trochos. i.rotūdum

miracata.i.sal.fit a li.salūi

Mirach.i. aggregatio cutis q̄ est sup ventrem.

Miracopium.i.calidum.

Mirra gre.i.odorifera vl' redolētia vnguēta mirra i.odorifera. idemiracopium odoriferū mitigatiuū Alexā.c. de vnctioni. ad frigiditatē stomachi.

Mirabolani a Pli. vocātur grana ben. alibi tamē de mirabolāis loqt ⁊ dic q̄ si colligant anteq̄ maturescāt nullum ligneū intus hñt.l.halilig. ⁊ Amieg.

miragenat. ē qdā spēs cibi

Mirasolis. i.cataputia.

Mirdane. ara.i.mezereō Sera.

Mirica.i. genestra. Hyeremie.17.cap.filex.bul. Alb.mag.li.xxij.eq.li. de doc.gre.mirre genistra q̄ ēt sptos dr: cuius rami ⁊ stipites ⁊ folia rugosa ⁊ angulosa sunt fere grana rotunda rubea paulo minora cerasis cuiꝰ radix ē silis reubarbaro ēt in virtute.

Miricen.Diasc. Pli.libr. 24.ca.9.i.thamariscus.

Mirifilon. Mirifilon.i. millefolium.Dia.

mirige capitis.i. pāniculi. capitis. Pli.li.24.c.16.

Miris.

Dia. mirra dicit folijs ⁊ hastis similis conio ē radix oblōga ⁊ mollis: ⁊ odorata apta ad edendum.

Mirise gre.i.vngere.

Mirismata. grec.i.odoramenta timiamata.

Miristica. idest redolētia odorifera. inde karcamiristica. i. nux odorifera: ⁊ est nux muscata.

Mirinic̄eas. i. veruca in

cute quidam Cemēdat. dicūt ⁊ meliꝰ q ē pustula parua dicta formica.

Mirmicolema. i.lac formicarum.

Mirmita. i.arena que fertur de mecha q̄ cum fricat sup manū ī ea intrat ⁊ nō apet. ⁊ idē fit etia3 vnguētū qd dī manuu3 penetrabile.

Mirmis idest formica ide mirmidōes vel mirmicelon.i.oleū formicaru3.

Misnastactē. ē qd ex mirra hūida exprimit Dia. ca.de mirra: sed smirna melius scribitur.

mirapola.i. vaguētarius.

Mirouitis. est herba nobis ignota vt in alexan.

Mirros. i. fumus.

Mirosodes. est species.6 titimali.

Mirsine. mirsine grece.i. mirre folia.

Mirsmi.i. mirta.

Mirticeu3. vel caristicē.i. scda spēs titimali: a qua orit fructus q dī nux vomica sed mirtite3 vinu3 pōt Pli.lib.xiiij. c.xvj.

Mirtꝰ siluestris.i.cubebe

Mirtus quid est.l. Dex. domestica.

Mirul. idest ziman.

Miron.gre. vnguentum.

Miriofilos.i.millefoliu3 supercilio veneris Dia. Pli.lib.24.cap.16.in fi.

Misaluis. i. acualis. ⁊ sic dī ad silitudinē acꝰ q̄ est curuata in medio exñs grossior. ⁊ in duabus extremitatibus tenuior q̄ in terra saracenorū vtūtur fusellorum sutores.

Misceton fm Alexan.c. de tussi. vocat qdā confectio ad tussim frigidā.

Mis gre.mus.

Mismisa. mixmix. Ste.i. crisomola.

Misteriō dī qdā ↄfectio. Halyab.ad tussim.

¶ Cap. 149.

Muscus Capi.18. M Isch.ara.gre.abonosa siue abōisa. la. muscꝰ. **Sera.** Dixit habomasen ex verbo abulbuasim. almascadi. ī li. auri minerarum ⁊ margaritarum terre in quibus sunt gazelle musci: Et sunt regiones tumbassi: ⁊ seni sunt terre confines. Uerum muscus regionis tumbasi est melior musco seni duabus de causis. vna quia gazelle de tūbasi comedūt spicam nardi ⁊ alias species odoriferas. gazelle

vero de

vero ꝺ̄ seni comedūt alias herbas ab istis quas dixim⁹ odoriferas tātū. est etiā alia cā ꝙ homines de tūbasi nō extrahūt muscū a folliculis: τ nō adulterāt ipsū. preter ea illi de seni abscindunt folliculos tēporib⁹ humidis et turbidis. τ in aere nō cōuenienti. τ si homines de seni nō habēt res cū quibus adulterent: reponūt eū in vasis vitreis τ obturāt bene: τ mittunt eū in terras saracenorū in psia τ in alijs regiōib⁹ babilonie: ac si ipse fit de tūbasi. ¶ Melior aūt muscus τ magis redolēs ē ille q̄ abscinditur a gazella: postq̄ȝ est bñ maturus in ea: τ nō differūt gazelle iste ab alijs in figura colore τ corporibus cognoscūtur tamē in dētib⁹ caninis earū: qꝫ quelibet ex istis habet duos caninos dētes egrediētes ab ore ipsi⁹ sicut ab ore porcorū egrediūtur: et sunt dentes isti valde albi et recti longitudinē vni⁹ palmi habētes aut pl⁹ venatores qui sunt in terris chelech τ seni extendūt funes et laqueos et capiunt eas. aliqñ vero sagittāt eas τ abscindunt ab eis folliculū: et ligāt eos immaturos: quia tunc est in odore suo horribilitas. suspēdūt ergo eos τ linquētes aliquo tēpore donec maturētur τ recedat fetor eorū: τ mūdet in aere: et aufertur ab eis mulc⁹ bonus. et hoc cōtingit fructib⁹ arborū quādo colliguntur ab arborib⁹ suis anteq̄ȝ maturescāt. Uerū melior muscus est ille qui maturat in folliculo suo: et est ꝯpletus in maturitate in folliculo ipso anteq̄ȝ abscindatur ab aiali deinde abscinditur post cōplemētū. τ ꝑpter hoc cū natura expellit cursuȝ sanguis ad folliculū illū vel chistin τ cōplet esse sanguinis in eo nocet illi aiali: τ tunc venit ad aliquē lapidē calefactū a sole: τ fricat se multū cū delectatiōe magna donec liniat cutis in illo loco τ emanat qd̄ cōtinet sup lapides quēadmodum emanat ab epate aliquo qñ aperitur: τ sentit tunc illud aial i exitu ei⁹ delectationē magnā quādo est euacuata chistis tota ob eo qd̄ in eo cōtinet: tūc incarnat τ ꝯsolidat: τ iterū postea colligit in loco homine sillo cursus sanguis sicut primo egrediuntur ergo de thebeth qui nouerūt loca vbi pascūt gazelle. τ peruenientes ad saxa illa τ lapides inueniūt sanguinē illū qui desiccat⁹ est sup lapidē τ saxa: τ colligūt eū: τ quoniā digessit eū. nā in suo aiali desiccauit eū sol τ preparauit euȝ in aere est melior oībus speciebus musci et electior. Colligūt ergo eū τ ponūt in folliculis quos habēt ex gazellis quas ipsi venati sunt τ seruant apud se. τ hmōi est ille musc⁹ quo vtunt reges: τ qui donatur ꝓ dono magno: τ quē vēdūt mercatores illi⁹ regiōis pro meliori. et in thebeth sūt multe ciuitates: vex totus muscus q̄ colligit in partib⁹ illis defert ad illā ciuitatē que ꝓpriedenominatur noīe toti⁹ regiōis thebeth cal. est τ sic. in secundo. aliq̄ dicunt ꝙ est calidū in secundo. siccum in tertio.

Poss. Sera. auc. Abēmesuay fortificat cor τ oīa interiora mēbra qñ bibit aut ponitur exteri⁹ in emplis: τ abstergit albuginē subtilē: et desiccat eius humiditatē: τ calefacit cerebrum et desiccat qñ fiūt sternutatiōes cū eo: et corroborat cerebrū: vñ corroborat mēbra sua aromaticitate: et ꝯfert sode antique q̄ est ab hūiditatib⁹ τ corroborat cerebrū et si accipiatur de eo parū: τ resoluat cū oleo de kerua τ liniat cū eo virga iuuat ad coitū τ est i eo humiditas q̄dā p quā excitat coitū. Aui. ij. can. c. 464. dicit ꝙ ꝯfortat cor. τ sanat tremorē cordis τ meliaȝ ex solicitudie.

¶ Cap. 550.

Miseos est gen⁹ mirrhe qua carem⁹. aliqui dicūt ꝙ est flos eris: qd̄ cū fregeris de int⁹ stelle auree apparēt est vitrioluȝ rubeum: misi. Ste. zagum rubeū pro zegi. — miseos als misi.

Dia. Glebula est aurosa fulgēs τ fragilis īter metalla inuenitur vt calcites in cypro insula: cuius fragmina immutātur ī modum sablonis. illud vero est optimū quod aureo splendet colore τ leuigatū molle est ꝭm tactū τ aliud paludū τ leue: qui cū tact⁹ fuerit cito denigratur. superat enim colchotar effectu. — Lib.v.c. lxxi. omisi.

Misi est genus tuberū. Pli. li. xix. c. iij. in prin.

Misoros. i. rana terrestris venenosa rubea.

Misteri comeda. mistericenita. i. suffocatio matricis.

Miteraguin. i. pessariū instrumentū velut clystere quo immittunt liquores in matricē. Pau. cap. de muliebri fluxu mitreticum.

Mitridatia. i. micidatia.

Mitridatū cōfectio magna est omnib⁹ nota.

Miua. i. succ⁹ citoniorū coctus cū vino vt sapa τ fit cū speciebus τ sine.

Miuberigi. mimbezigi ara. i. saxifragia.

Miutergiū. miutenegi. i. mala persica. miubezegi

Miximar ara. i. fistula pastoris.

Mixmix. mixmisa. Ste. i. crisomola. mismisi. vricocobricoco. precoqua antepersica. τ sūt habētia pilosaȝ cutem sicut persica.

Mixogre. i. satyrion. Alex. c. de gomorrea.

Mixader muzadir musa di almusati. i. sal armoniacuȝ

Mixmax. ara. fistula zamara.

Moabenes. i. lapa. Ste. Aparine.

Mocasinterior iterp̄tat morb⁹ ꝺ̄clinās τ sanans.

Mocediū mocedō. i. semē papaueris albi.

Mocelium. i. polium.

Mochaalbudu. mochia balbadi medulla ossiū ara.

Mochenagria. molochenagria. i. pastinaca siluestris. Pli. lib. xx. cap. iiij. in fin.

Mochirōilio. cas. fe. mōualis mola q̄ terūt medicialia

Mochil ara. bdelium. aliud iudaicuȝ. aliud de mecha quod arabicū dicitur.

Modiplion. modiplioniū. i. apium risus.

Modium est pondus. xl. lib. τ. iiij. — Quid sit modium

Mogara mogar ara. i. salsamēta ex aceto τ sale.

Mogara mogra ara. i. magra. almagra ē sinopida architectorū qua lineas signant.

Mogiron Pli. herba siliis bete folijs minutiorib⁹. tñ hirsutioribusq̄ paululū supuenietib⁹ Castor. hāc aliter noiat tenui folio velut equinis setis. tirso longo τ leui in aquosis nascens.

Mola vl moli. i. armel. ꝭm Pli. ē q̄dā alia plāta cuius radix rotūda ē: nigraq̄ mltū terre capiēs. Nā vt dixerūt aliq̄ cāpanisi aliquot dieb⁹ effossa inter difficultates saxeas. 30. pedes lōga iuēta est. ac ne si quidē solida sꝫ abrupta. folia eius sille silia: florē cui⁹ greci luterū dñt. Sꝫ homer⁹ cādidū scripsit. nascit i fenitia: cilicia: archadia. τ i Italia.

Molatiagria molothia molochia. i. malua maluchia idem.

Molcorie. i. papauer agreste.

¶ Cap. 551.

Molibdea. i. plūbū vstū: τ sterc⁹ plūbi: sꝫ dia. dicit ꝙ ē q̄si sterc⁹ auri vl argēti. ē aūt vtilior q̄ colore ē spūe argēti habuerit τ lucida τ ruffa in tritura. i coctura i oleo coccineum facit colorē: fodit τ in sebastia τ i corintho sed melior est que signa vt supra habuerit. — molibdena. vl molibdon.

Pli. li. 34. c. 18. in medio. τ li. 25. c. 2. ante mediū. est sterc⁹ auri τ argēti q̄ ab officinis aurificiū colligitur q̄ optīa ē nō lapidosa sꝫ fragilis splendida.

Dia. Uirtus est ei vt spume argenti aut scorie plūbi: loturam τ cōbusturā similē sinopide hꝫ.

miscetur vero empl'is piguib⁹ ꝛ scarioticis ꝛ cicatrices ducētib⁹, purgatoꝛijs aūt medicaminib⁹ commiscetur.

Moly, armel. Dias. armo la. i. mola. spēs rute: syry dicūt vasasa. muli. armeli. Ste. moli folia hʒ ru te agrestis silia ꝛ latioꝛa ꝛ sup terrā spāsa: floꝛes croceos hʒ coloꝛ lacticinio sʒ nō tale q̄le i v̄gam hʒ tenuē ꝛ lūgitudīe cubitoꝝ q̄tuoꝛ sup q̄s v̄rgas hʒ capita vt aliū. radix ē illi minoꝛ ꝛ bulbo similis. Pli. li. xxv. c. iiij. in pꝛin.

Molibdi. molibdos. moli pidū cas. fel. i ātidotario. diamolibi. i. ō plūbo ide molibdios. i. plūbeū.

Mollificatio coꝛpis. i. ō bilitas i q̄ hō stat ita vt nō loquat nec bn̄ sentiat.

Molo. malum. i. millefolium Pli. li. xxvj. c. 7.

Molochea arboꝛea. molochisagria. i. altea molochis gre. Dia.

Molocoꝛia. i. papauer.

Molochia albacharuʒ. i. attriplex.

molosagia. i. altea agresti

mologiana. i. melogiana.

Molonsi. i. serpillum.

Molusar. mol useri. idest arthemisia.

Mologlonos. est spēs arthemisie. Dia. Theo. pris. lib. de sim. medi.

Mollities. i. apa flaticū. Gal. li. ō malitia ꝓplo. c. j.

Molena barbascus flōmos verbascū. tax⁹ barbasus herba luminaris vel lucernalis seu virdacia vt gallici ab Aui. abusuʒ. ara. busiri. cui⁹ ſm Dia. tria sunt gn̄a mas femina ꝛ att: al. Pli. li. xxv. c. ix. in medio.

Momoꝛdica quid est. l. millemoꝛbia.

Monados. i. ceterac.

Monimeron. i. medicina cū duritie ꝛ acredine

Monisari monodos. i. arthemisia.

Monomachia. i. duellū: a monos q̄d est vnū ꝛ macos q̄d ē pugna: q̄si pugna vni⁹ ad vnū: inde ēt timachia. i neruoꝝ pugna: ꝛ sithemachia. i. pugna aie. sithe. n. aia Itē a monos q̄d est vnū dr̄ fe. monoydes. i. vnius diei et collirīū mono. et mlt'a similia: vt in Alexā.

Monopagia i passionario garipōti: si vna pte capitis acutū doloꝛ venit monopagiā. gre. dicūt si oculus simul cū media pte capitis dolet emigraneam.

Monoꝛamenō. i. vni⁹ diei. moꝛ. i. mura. mur idē

Monodes gr. vni⁹ diei Alm. c. ō cephalea. monoimeron idem

Moꝛa celsi quid est. l. set.

Moꝛa de seni. i. moꝛa rubi. l. sulach.

Moꝛasū: murasion. i. ciperus.

Moꝛb⁹ arcuat⁹. i. moꝛb⁹ regi⁹ ꝛ est hicteritia ab arcu celesti sic dictus a regulo alacrito croceo.

Moꝛb⁹ lunatic⁹. i. epilēsia. moꝛb⁹ in quo eleuat cutis. i. lepꝛa

Moꝛb⁹ sacer. i. herisipilla.

Moꝛella solatrū vua lupina strignū quid ē. l. hamech mautella ara. vua vulpis

Moꝛgelina quid est. l. anagallus. moꝛgellina agrestis idest celidonia

Moꝛgnapelli q̄d ē. l. napellus. moꝛicellū. i. celsum.

Moꝛiō est spēs mādragoꝛe: sed Pli. li. xxv. c. xj. circa pꝛin. semē mādra. q̄d q̄dā arsen. alij moꝛiō. alij hipomaratō. moꝛiō gre. ſm Dia. vocāt galli melissam.

Moꝛipsia. moꝛisia idest almur.

Moꝛo. i. caro pustulosa addita i oc'lo ꝛ ē iuersatio palpebꝛarū Cas. fe. mēbꝛanū seu tunica apatis.

Moꝛoba. i. nutritū vel ꝯditū. nutritū. n. ꝛ cōditū dicit apud antiquos: vn̄ Aui. dicit acoꝛus nutrit⁹ ꝛ nō nutritus. i. conditus et non conditus.

Moꝛsus galine vocatur a q̄busdā anagall⁹ q̄ ꝓpia vocat. quidā margellinā vocāt: vnde moꝛgellina nō debet dici moꝛsus galline: sed moꝛb⁹ galline.

Moꝛudam. i. ciperus.

Moꝛ vel mur ara. mirra.

Mosos quid ē. l. almosos.

Mosone. mipsane. mespone. vmespone. i. psilotrium

Motaria sūt linteola q̄ nubib⁹ apponūt: al's vulnerib⁹

Motar ob. i. auena. mualep. mualedi. i. afronitrū.

Mu ara. meu.

Muaniga. i. rhete cerebꝛi.

Muakes. vdaba. codya. cypeliadis. Step. est vermiculus dictus poꝛcellio.

Muca mucla. i. pars que de oculo videtur.

Mucatū idest fungus.

Mucbar. i. muschalch.

Mucbeita. i. sebesten.

Mucbachaen. i. pondus.

Mucharil. Step. fagitū. fungus. ara. fatar.

Muchidē. i. stipticus sapoꝛ. Gal. lib. j. de sump. medicina capitulo penultimo.

Cap. 552.

Mucilago est illud globatū q̄d extrahit a q̄busdam rebus mucilaginosis per artificiuʒ ꝛ mod⁹ extractiōis mucilaginis est ille ſm Bulcasim. Aben. Azarin. li. dicto seruitoꝛ Accipe de bono psilio vel de q̄cunq; re a q̄ mucillago debet extrahi. ꝛ munda ipsum a terra ꝛ pone sup ipm̄ de aqua cal. lib. iiij. ad vnamquāq; lib. psilij aut plus ſm q̄ tu volueris pinguem esse mucilaginem vel subtilē et dimitte per noctē: ꝛ de mane calefacias parū sup ignē. deinde ꝓijce eā in marsupio facto ex tela lini foꝛti noua et grossa: et stringe os marsupij cū ligamēto foꝛtiter ne aliq̄d ex psillo lubꝛificet extra deīde suspēde ipm̄ supꝛa oꝛificiū olle vitreate. ꝛ ꝑcute marsupium ab oī pte ei⁹ cū virga lignea vel ferrea subtili. et quod egreditur de mucilagine trahe mulgendo ad inferioꝛa cū v̄ga donec descēdat mucilago in ollā ꝛ facillud donec nihil egrediat a marsupio. deinde dissolue os eius ꝛ liga iterum magis inferius a loco pꝛioꝛi. ꝛ percute iterū cū virga quousq; egrediatur tota mucillago. nā psiliū egredief totū siccū ex marsupio cū isto artificio ꝛ ꝑ̄ hāc disciplinā fiūt oēs alie mucilagīes. Sūt aūt q̄ ponūt sup semīa aquā calidā ꝛ miscēt bn̄: ꝛ pꝛemūt donec egrediat tota mucillago: sed pꝛim⁹ mod⁹ est melioꝛ.

mucilago | mod⁹ extrahendi mucillaginem.

Muche. muic. i. muca.

mucula oculi idest anterioꝛ pars oculi.

mucla oculi est īterioꝛ ps ei⁹ aeri patens muca.

muduan. muduani idest sinonum.

mudulion. i. bdelium

mugil'. kefalos. ichthis gre. cefalus piscis.

mugath. mugag. muzar. Auice. redarguit dicentes quod est radix granati siluestris et videt ignoraſſe quid esset. ego reperi in antiquis sinonymis exponentibus vocabula greca quod est radix granati siluestris.

mugalac. i. lac acetosum.

mugali idest draco marinus apud Dia. capitu. de alio. Auic. eodē capit. est aīal venenosum pusilluʒ muri simile hoc nominat Aui. 4. can. fen. vj. ca. de moꝛsu illi⁹.

mubali mubalib idest affodillus.

mubasem idest infusio aq̄

Gal. iij. reg. acu. commē. xlvj.

mula. i. emula.

mulachbalch est aqua valde turbida ex qua mulieres liniūt se vt redoleant Et ideo dicitur mulacalb quasi q̄d ē infectū ꝛ turbidatū et fit ſm hūc modū in aqua ro. ponitur muscus gario. canfo. ꝛ alia odoꝛifera multa: ꝛ fit cum istis aqua valde turbida et secūdum hoc vocatur aqua ro. de mucca ro. cuius descriptionem ponit Io. me. i antidotario suo §. incipiente. operatio infusionis ro. ꝛ aliquando siropizatur ista aqua. et est optim⁹ syrrup⁹ alteratiuus ꝛ lubꝛificatiuus

mulachia idest malua oꝛtiua.

mulb. i. scotanū.

mulgali. i. algasech.

mulsa quid est. l. mellicratum.

mullac. i. iunctura cōnexa continua.

Multa milt⁹.i.synopiduz carpētariorū.Dia.
Muli.i.moli.Step.
Multipeda.i.cētipeda mi lipeda vermis terre ē pilo sus:multis pedib⁹ annua tim repēs tactu se contra hēs O niscon gre.dr aliq tilon.Pau.

mumia. Mum.i.cera fm Aui.ve/ rū cerā arab.vocāt exsa maba:zamacha.z mū vt apparet p Sera.ē sordi/ ties qdā domorū apū quā Aui.vocat mūnigrum z gr.vocat ppolis vl' cera ppoleos ē calidi⁹ cera:z fortiter attractiuū.l.pro poleos.z cera ppoleos.

Cap. 553.

Umia est illud qd inuenit i sepulchris balsama torū i qb⁹ humor mortui cū aloe z mirrha re/ soluitur qb⁹ ipa corpa ↄdiebant:z similat pici marie.solebāt antiqt⁹ corpora balsamo mirrha z aloe cōdiri z fit apd pagāos z sarracenos circa Babyloniā vbi est copia balsami.

Ca. 295. **Sera.** Ca.mumie sepulcrorū:z cū aloe balsamū z mirrha:z qd miscet ei ex humiditate cor poris humani.z idē auc.Dia.in terris que dicunt Aco lonie descēdit nāq ex mōtib⁹ qui dicūtur fluia cū aqs ejicit cū aqua fluminis in ripis:z est coagulata:z fit si/ cut cera:z hz odorē picis z aspalti mixti sits.

Li.xxiij. ↄtinē.ca. iiij.siue.c 712 **Por.** idē auc.Ras.ex noie quorūdā medicorū ē bo na sode flegmatice frigide sine materia z emi granee z paralesi tortura oris epilēsie z scotomie:z fa/ cim⁹ caputpurgiū cū vno grano ex ea cū aqua maiora ne:z ↄuenit dolorib⁹ auriū:qn dissoluit ex ea granum in oleo sambacino z distillat i aure:z cōfert dolori gut/ turis qn dissoluitur ex ea vnū kirat:cū aqua i qua decoc ta est satureia:z cōuenit tussi cū aqua iubebarū:aut cū aqua o rdei z sebesten:z dat i potu ex ea ieiuno tribus diebus:et confert cardiace.kirat.j.cū aqua mēte:z con fert vētositati itestinorū qn accipit kirat.j.cū aqua ci// mini et carui:aut cū aqua ameos z casui z p cussioi qn sumit vnū kirat cū duob⁹ danich ex bolo armenico.z.j danich croci cū aq solatri:aut cassiefistule:z dat ad sin gultū gra.j.ex ea cū decoctiōe seminū apij z carui:z mi scet cū oleo de ben:et fit caputpurgiū cū eisad sgnantiā pōdus.j.kirat cū squingebin et dolorē splenis pōdus.j kirat cū aq carui:et ad venena duo grana cū decoctiōe tribulorū marinorū z folijs anuidē:z pūcturā scorpiōis pōdus.j.kirat cū vino puro z ponit i loco puncture cū butyro et cōuenit fracture z ↄquassatiōib⁹ q fiunt i in teriorib⁹ corpis z exteriorib⁹:z ↄstrictiōis pulmonis: et est prope tpamētū:nisi qr hz proprietatē i sedādo do lores q sunt in fracturis qn sumitur in potu z linit cum ea:et fit cū ea clistere:et cōuenit vlcerib⁹ vesicce z vir/ ge.Et idē auc.Ras.qdā emittebat sanguinē p sputū et nō poterat restringi per aliquā medicinā vsq quo da/ tū ē sibi de mumia pōdus gra.iij.cū vino et restrict⁹ est statim:z qn fit cū ea suppositoriū dissolutū cuz oleo de sambach cōuenit nō potentib⁹ retinere vrinam.

Pau. ca.d mumia.ca.ē.z sic.in.ij.teste Cōstanti/ no:lz qdā dicūt q sit fri.z sic.constringit.

et.ij.can. ca. 475. siue 477 **Aui.** de virib⁹ cordis.cal.est in fi.tertij.sic.i primo z hz proprietatē confortandi cor.

Mur vel mor.i.myrrha.
Mura alenui.c.alemu.et ē spēs argille de q fiunt vasa.
Muraba.i.ↄditū aliqd sicut rose:viole:mirabol.z cete ri fruct⁹ cōditi:vez aliqn inuenit sic vocatū mel rosa.
Muradascon sic inuenitur.ij.can.Aui.sz in ara. mur/ dasefan scribit quid sit nescio.Halya.vero in scdo pra tice mādasefrū inter herbas describit.
Muraha.i.suchaa.
Murā est cornu arbistū.i.cornealat.dicit cornalefru ctus.s.qui cōiter vocatur cornea.

Muresi idest antimonium
Murex.i.cochiliū marinū:cuius sanguine fit tinctura purpurea.Hal.murilegus.i.cattus.

Cap. 554.

Uri idem est quod garus vulgariter dicit almuria vel salmuria qd est quasi salsuz ga rum.et modus faciēdi iste est:fit garus d pi sciculis paruis hoc modo.ponunt pisciculi parui in aliquo vase inferi⁹ habēte orificiū latū superi⁹ strictū et angustuz.Et fit lectus huiusmodi pisciculorū vel more lecti sternuntur in vase:postea sup ponit sal:et ordo quidā lapillorū minutorū.Itē fit ali⁹ lectus pisciculorum z superaspergitur sal:z superponi tur predictus ordo lapillorum et sic fit donec vas plenū sit:tunc permittitur morari per aliquod tempus tandē explorato sapore et inuento garo extrahunt garuz vel garus potest dici salmoria sapida:vt apparet in.l. com bin.sed sciendū q garus vel muri vel almuri que idem sunt.liquor est salsus quo multi pro salimento vtutur z est duorum modorum.vnuz qd fit ex pisciculis salitis:et aliud quod fit ex farina ordei et sale facto in pane:cui⁹ cōfectio simpliciter inuenitur in.xxviij. azarani: et est aptum in enematibus clisteriorum. — mauri.

Sera. ca.muri.Est illd qd fit ex piscibus salsis vl' carne salsa q qn ↄiicitur sup vlcera frau/ dulēta prohibet eorū dilatationem.Et idē auc.Hal.ad ministrat in vlcerib⁹ fraudulētis putridis:z apponitur in clisteribus q administrantur in vlceribus intestinorū et ad sciaticā:et ad dissinteriā.Et idē aucto.Aben.mes. Almuri fit ex farina ordei:et est cal.in primo.sic.in se/ cundo.sed illud qd fit ex piscib⁹ est calidi⁹ et siccius mol lificat ventrem z incidit flegma:et cōfert dolori sciatico et quando fit clistere cum eo.Et idem auc. mesa. habet stipticitatem z mundificationē:z ideo fit cū eo coholin egritudine iedri.i.variolis:vt nō egrediant in facie.et postq egrediunt dissoluuut eas.et ē cal.i scdo.Et idem Sera.eodem lib.c.ras.dicit q curat vlcera fraudulen ta putrida que sunt in ore.Bulcasis.Eben.Azarin.lib. dicto seruitor.muri purgat flegma viscosum : z incidit ipsum et iuuat incola qn miscet in clistere cū alijs medi/ cinis cōuenientib⁹ cōpositis:z sumunt in cibo pro dolo re scie qui fit a flegmate:et est subtilius q sal z q salni/ tri:et q aqua piscium salitorū veterum et virt⁹ eorū est debilior virtute eius z operatio ei⁹ ē in hūc modū.Ac cipe farine ordei ptes duas.salis ptē.j.confice cū aqua et fac focacias azimas:et pone i furno:et dimitte ibi do nec comburantur intus et extra.deinde extrahe et di/ uide vnāquāq partem earū in tres aut quattuor ptes z pone in olla magna munda et coopi aqua z pone cuz eo de cifilonib⁹ palmarū plenā manum.z pone ollā in furno panis a principio noctis vsq mane:z sunt qui co quunt panē cū aqua super ignem et coquunt vsq ad cō sumptionem medietatis aque z colāt.et ponūt in aqua ex melle fm voluntatē eorū ad frangendum salsedinē eius et conseruant hoc.et capitulo muri et almuri sunt opatiōes aliē lōge ab istis qs dixim⁹ q sūt ydonee cōe/ stiōib⁹ regū.z nolo eas memorari i hoc loco mō qr suffi cit nūc de modo isto quantū ad necessitatē medicine.

Ca. 184. x.simp.c xxxiij. Dia.lib. v.c.lxxx ij.d mu/ ris.

Muricus.gre.muriki.i.thamarisc⁹.Ste.tarfa.ara.
Murim.i.auena.
Muriō.i.auricula muris:vt i Alexādro de podagra.
Murur.i.vermis. Murnban.i.saxifragia.

Cap. 555.

Us omnibus est notus. — mus.

Ca. 499 **Aui.** libro.ij.sanguis eius eradicat verru/ cas:et stercus eius confert super allo

pitlā. ꝛ ꝓprie linitū cū cepe. ꝛ ꝓprie illō qđ adustum. ꝛ exiccat ꝛ assat mus et datur ad comedēdū infanti ꝛ abscindit fluxū saliue ab ore eius. ꝛ si bibat sterc⁹ muris cū thure et aqua mellis frāgit lapidē. ꝛ si supponat soluit ventrē pueri: et quando coquit cum aqua. ꝛ sedet i ea q difficultatē patit vrine cōuenit ei. ꝛ qñ mus scindit ꝛ ponitur super punctura scorpionis sanat ipsam.

Uidō li. ij. capi. lxi. siue. 74. ag hoc ñ habet. — **Dia.** ca. mus stercus muris tritū ꝛ vmbilico ifantium impositū ventrem exponit.

Musa ē fruct⁹ qđā i quo peccauit pm⁹ parēs. l. maaleb

Musagurat. idest cibarium vel sapor quisit sine carne et multis speciebus.

Musaragi. i. qñ cooperitur pupilla nimis.

Mustar ara. mustum. gre. mustos.

Mustellarū duo sunt gña. vnū qđ est maius ictides grece vocant. ❡ Cap. 556.

Muscata. — Muscata herba ē ex se expādēs in terrā odorē hñs musci: ꝛ iueniť maior ꝛ minor: ꝛ ē silis agrimonie nisi qꝛ ē minor ea. ē alia minor muscata q est mior superiori. ꝯuenit cardiace ꝛ debilitati cordis

Musceleon. moseleon. i. oleū muscelinum.

Muscellina est herba fctā sicut buglosa. cui⁹ radix est rubei coloris exteri⁹ i supficie. i sicilia liniunt ex ea gene mulierū. ꝛ alio noīe vocať lactuca asini

Musus. i. apium risus.

Musc⁹ equocū ē ad lanuginē q ē in epatica q vestit lapides maris: ꝛ vocať muscus maris vel lapides torrentis. et ē muscus aque qui facit labere pedes. ꝛ silē ē equiuocū ad lanuginē que vestit arbores ꝓillo q ē lanugo. l. malamusch. aynech: ꝛ pro musco odorifero lege misc. Est alius muscus dictus muscus regis. ꝛ est basilicon cū folijs paruis. l. medion.

Mutagakil est nomen regis.

Mutagenat. i. cib⁹ q fit i aliquo vase cū lacte feminum coīuꝫ iure galine ꝛ vitellis ouorū cū zuccaro ꝛ spēbus factis ex cinamomo: spica cubebis: calamo aromatico ꝛ carui ꝛ coquiť i igne apposita sup vas testa calida.

Mutali muthathalin quid est. l. alfacti. musadi. Almusati. mixader.

Muzadir in l. b. alchimie sepe iueniť. ꝛ apud haly. muzadi⁹ ꝛ almuzadi i. c. debilitatis visus ē sal armoniac⁹ ꝓprie autē apud arabes muscadē vocať a quo multi latini laxadrā vocant corrupte lixadram.

Muzagara idest sapor acetosus.

Muzum muzium ꝓprie diciť id cuius sapor est cōpositus ex dulci ꝛ acetoso ara. muz.

❡ De littera. N

N Littera apud grecos est ligada aliter eodē modo ea vtuntur sicut nos arabes.

Naam. i. strutio auis.

Naamar. nachama. i. mēta nachana hamaha. nabanaba.

❡ Cap. 557.

Nabac — Nabach est fruct⁹ fm Aui. ij. can. c. ccccxxi. arboris dctē asadar siue sadar q apō Diasc. vocať agrifoliū. verū apō Serap. ē aliō nabach. s. cortex arboris a dia. dctē nastarimō ꝛ dicit Ser. c. nabach: ꝙ afferť ð india: ꝛ ē i colore silis croco: ꝛ sūt sicut cortices mori boni odoris calidi: ꝛ fiūt cū eo suffumigationes: ꝛ ponitur in ꝯfectionib⁹ vnguētorū: ꝛ in alijs cōfectioīb⁹ calefactorijs: ꝛ hꝫ virtutē calami aromatici. ꝛ idē auc. Gal. est ca. itertio: ꝛ est ex speciebus indie: ꝛ qñ fit suffumigatio cū ea valet corruptioni matricis: ꝛ confert suffocatiōi eius qñ est siccū. In tacuino scribitur ꝙ nabach ꝯparat nespilis: ꝛ zaror qđ ē (ad parer nianum. ca. 194. de nasca timo.) magis odoriferum nespillis. ꝛ ita silitudo est in virtute quando fruct⁹ agrifolij est stipticus confortans stomachū: ꝛ similiter comparatur nespilla ꝛ zaror.

Nabale. i. apis.

Nabar ara. est dictum plāta nabar.

Nabati qñ reperiť in aliq medicina est intelligēduꝫ de medicina orīētis a nabathea regiōe orīētali q iacet inter iudeam ꝛ arabiaꝫ. Plin. lib. v. capitu. x. ꝛ libro. v. cap. xxviij. ꝛ xxix. in fine. ꝛ Ouidius lib. methamor. Eurus ad europaꝫ. nabatheaqꝫ regna recessit.

Nabs. i. acorus.

Nabet nabeti. i. candi. Dynus sup Mes. c. j.

Nabit. i. pot⁹ quidam q fit ex dactilis ꝛ ficub⁹ siccis coctis in aqua vl quocūqꝫ fructu dulci.

Nachala nade arab. i. palma.

Nachā est quoddā aīal

Nachama naamar. i. menta.

❡ Cap. 558.

Nachana ara. gre. ꝛ lat. ameos. Ameos. Ca. 297.

Sera. ca. nanochbach auct. Dia gdam noīant ipsū pomū antomation i. ciminū ethyopiū verū natura cimini ethyopij ē alia a nā ameos. ē notum. ē nāqꝫ semē fere silē cimino ethyopio: nisi qꝛ ē min⁹ eo multū et albi⁹ ꝛ duri⁹: et i suo sapore est de silitudine saporis origani: ꝛ illō qđ est eligendū ex eo est illud qđ ē recēs ꝛ mūduꝫ. Et idem auc. Gal. magis iuuatiuū qđ est ex eo ē semē ei⁹. ꝛ in sapore ei⁹ ē amaritudo pauca et acuitas et virt⁹ ei⁹ ē cal. ꝛ sic. in. iij. (vj. sim. c. xxvij. et ad pinia nū. c. 25.) Et idē auct. Abēmes. dixit ꝙ ꝓuocat vrinaꝫ et semē est bonū feb. antiqs. ꝛ qñ ei⁹ decoctio poniť supra pūcturā scorpionis aufert dolorē: ꝛ ē bonū frigiditati stomaci ꝛ epatis: et aufert opilationē ꝛ sedat nauseā ꝛ deficcat hu. stomaci: et ē bonū humiditati q est in pectore: et mūdificat vias renum et vesicce et extrahit lapidē ex eis postqꝫ fuerit factus. ꝛ quando fit linimētum cum eo abstergit morfeam ꝛ baras ꝛ maxime cum medicinis que sunt ad hoc.

Nachue. nacue. i. manta.

Nabus. i. sisimbrum.

Nachucanti. i. vsnee

Nadius bothomariē. i. ciclamen.

Naduso. i. alumen.

Naeg. naegi. i. acorus.

Naesul. i. abrotanum.

Nafara. nafra. nasta. idest napta arab. nafth. petroleū seu aspaltum.

Nagasmon. i. peonia.

Nagafur. i. altea.

Nahalea. Alchali apis. li. de doc. arab.

Nahan. arab. strutio auis magna que volare nō potest. grece. strucocamalo dr. vt in in kirānida.

Nahama. naamar. narchama. idest mēta. nahanaba. ara. nacha secūdo haly.

❡ Cap. 559.

Nakala ara. lat. palma. Palma. capi. 118.

Sera. ca. nakala. siue nachla. diuiditur i diuisionib⁹ multis. nā sūt rami eius. succ⁹ ramorū ipsoruꝫ cifilones eius ꝛ summitates ipsius fine cacumine et cortex cacuminis eius est kfri: ꝛ recēs ex eo immaturū quod est sicut agresta vue vel balach. Idem auct. Gal. substantia succi ramorum assilonum ꝛ summitatis ē cōposita ex substantia aquosa: tepida: ꝛ terrea: frigida. sed corticis summitatis substantia est in seipsa siccior: et non est in eo humiditas aliqua: ꝛ sapor totius arboris est stipticus: virtus eius est deficcatiua et confert vlceribus putridis: et stringit iuncturas. et confert corruptioni corporis et oris stomachi applicata exterius aut in potu sumpta: sed sedumatimas. idest nucleus siue os dactili quandoqꝫ comburitur in olla sicut altere medicine. ꝛ cum extractus fuerit ab igne extinguitur in vino: ꝛ postea abluitur et poniť loco tutie in collirijs que ponuntur

ponūtur i oculo ⁊ si nō cōburūtur prima vice cōburā/tur iterū:et virtꝰ eoꝛū est stiptica cōglutinatiua qn̄ mi scetur cū lardo ꝯuenit vlceribꝰ q̄ fiunt in oculo ⁊ exitui oculi ⁊ casui palpebꝛarū ⁊ incarnat vlcera. Et idē auct. Abē mes: virtus effilonū est frig. in fi. pꝛimi gra. ⁊ sic. in medio eiusdē: cōfert acuitati sanguinis ⁊ colere: ⁊ strin/git vētrē: ⁊ nutrit nutrimēto pauco: ⁊ curat dolorē sto/maci. Et idē auct. Rasis cissilio sedat fluxū sanguinis ⁊ tarde descendit a stomaci fundo: ⁊ ad eiꝰ descensū iuuat gimgiber conditū: ⁊ facit ea que facit kfri. i. summitas ramoꝛum palme vel coꝛtex summitatū eoꝛum.

Ca.159. **Sal.** 8. sim. pha. c. finix arboꝛ. i. palma stiptica ꝑ/ticipat virtute in oībꝰ eiꝰ ꝑtibꝰ. Ramoꝛū igitur succꝰ austerꝰ ē ex aquosa sub̄a tepida ⁊ terrestri frigida ꝯsistēs silr aūt huiꝰ nature est: et vocat cenogefa/les. i. cifiloniꝰ esibilis exn̄s. Fructus vero eiꝰ ⁊ maxime dulcis nō pauca participat caliditate. esibilis aūt exn̄s ad multū ꝑuenit vsum: nō solū extrinsecꝰ appositꝰ vbi cōfoꝛtare quid siccare congregare dēsare ⁊ ꝯstringere indigemꝰ: sed assumptꝰ vt cibꝰ simul cū alijs ⁊ ipse per se: qd̄ vō vocatur alacere germē existēs molle palme tā dē cū cenofegalo hꝫ virtutē: qd̄ vero ē velut teria eius stipticā virtutē possidet. siccat āt plus p̄dictis ceu ⁊ ꝯsi/stētia substātie siccius eis existēs et minime participans humiditate: vnde multi i putridinalibꝰ vlceribꝰ eo vtū tur: et pharmacijs colligentibꝰ laxis articuloꝛū ⁊ epati cis: et stomaticis virtutibꝰ extrinsecꝰ. Est autē radix huius plante siccatiue immoꝛdaciter virtutis habēs qd̄ ⁊ ipsa stipticitatis. Rabi. moy. c. de palma. coꝛ palme auget sperma ⁊ iuuat ad coitum.

Auer. In suo colliget oīs ꝑs dactili stipticitatē hꝫ manifestā: sꝫ fructꝰ eiꝰ cū ē maturꝰ aliquaꝫ hꝫ stipticitatē. coꝛtices vō arboꝛis p̄dicte maioꝛē hn̄t stipticitatē aliq̄bꝰ partibꝰ ipsiꝰ ꝓ fructu eiꝰ. l. pothab.

Nakeal. Nakeali. i almea.
Nakre ara. i. coꝛnicula.
Nalas. nalasi. i. antimonium.
Nalbas. i. vstū.

¶ Cap. 560.

Spara/gus vel spergus. Aliop vel alion. arab. gre. ⁊ lati. sparagus vel spergus.

Sera. cap. milion. auc. Gal. virtꝰ eius pꝛima ē que desiccat: sꝫ non hꝫ frigiditatē neq̄ caliditatē abstergit aperit opilationē epatis et renū ꝓpꝛie semen ⁊ radix: et curat doloꝛē dentiū: qꝛ siccat sine calefactione ⁊ infractione. Et idē auc. Dia. quādo elixatur vna ebulitione ⁊ come/ li.ij.cap.113. ditur mollit ventrē ⁊ ꝓuocat vrinā: ⁊ qn̄ coqtur radix eius et bibit decoctio eius cōfert strāgurie et hicteritie et sciatice. ⁊ qn̄ coqtur in vino ꝯfert decoctio eiꝰ moꝛsui rutelle. ⁊ qn̄ ex decoctione eiꝰ fit collutio oꝛis ꝯfert do/loꝛi dentiū. ⁊ semē eiꝰ qn̄ bibit facit operatiōes. radicis et dicit q̄ elixatura eius occidit canes. ⁊ dicunt aliqui q̄ quādo coꝛnua arietū sepeliunt in terra nascuntur spargi. Et idem auc. Aben mes. ꝓpꝛietas eius est remouere doloꝛem lumboꝛum qui fit a flegmate ⁊ ventositate et doloꝛem colice quia mollit ventrem. ⁊ si homo vtitur eo multum facit nauseam.

Gal. ij. de de cibis cap. lvj. de asparago ait. q̄ sunt diuretici modicū habētes nutrimētū. ⁊ nō bene digerunt. Et idē. vj. sim. pha. c. asparagus. est abster/Ca.lxij. ⁊ ad pr/nianū.c.xxij. siue v̄rtutis. nō tn̄ calefacit manifeste neq̄ īfrigidat. et ideo tā renū q̄ꝫ epatis deopilatiuus est et magis radices ⁊ semina q̄ꝫ herba qn etiā sanat doloꝛeꝫ dentiū qm̄ sine calefactione desiccat. quoꝛū egēt maxime dētes.

Nana. idest menta.
Nanasar. i. abꝛotanum.
Nanasmon. i. colofonia.
Nanem. nanē. idest cimba/laria.
Nanachuc. dicit Stepha.
Napazur. i. sisimbꝛium. Ameos.

¶ Cap. 561.

Napellꝰ. Apellꝰ ē herba sicut eleboꝛꝰ niger: cuiꝰ radix ē oꝛdiata ad modū rethis ē ātbonoma sice herba venenosa ⁊ ē pꝛia ꝑs aconiti.

Ca.cccc **Aui.** li. ij. est venenū ꝑnitiosum: et ē in summo ca. ⁊ si. delet albaras linitū: et cōfert lepꝛe: vnde est venenū destruens bibētē se. Maioꝛ vero ipsiꝰ poꝛtio ē medietas. ʒ. vniꝰ ⁊ hec interficit ⁊ silr minꝰ: ex eo coturnices cibant ⁊ nō moꝛiūtur ex oībꝰ cōfectiōibꝰ diamuscus ei residit. Et ē alius qui vocat napellꝰ moysis: ⁊ vult dicere napellꝰ: ⁊ ē quoddā aial silē muri qd̄ moꝛat i radice napelli nascēs cū napello: ⁊ q̄ ei appꝛopinquat nō crescit arboꝛ: et ē tyriaca napelli: et ē maioꝛ eo: ⁊ i eo sūt oīa iuuamēta napelli

Napeos napion. idest sinapis vel semen eius. Paulus. c. de cephalea.
Napeum napia idem napo napon. naponti. napri napus.
Napus vel napias caulis est quedam species rape. l. delion
Napi. i. synapi.
Napta. i. petroleū qd̄ vocatur stercus demonis.
Napo vel napis quid est. Pli. li. xx. c. iiij. in pꝛin. et li. xix. c. v. an̄ mediū.
Nar ara. i. ignis.
Naragil nargil. i. nux indica magna.
Narbilos. narchisos idest narciscus narcissus ⁊ inducit tremoꝛem manuū tenētī eum diu. Ste. ob frigus Diasco. multi sic vocant centauream maioꝛem.
Narcha piscis. est teste alexand. stupoꝛifice nature: qui mediante limo vel calamo reddit manum pis/catoꝛis insensibilem in//de narcoticum omne stupefactiuum.
Narchosis. narchodes. i. stupoꝛ segnis stupidus
Narcotica. obdoꝛmitan//tia idest stupefactiua. Carotica.
Narciscus qd est. l. basal. alzir. Bulbus emaricus. Dia. Steph. narges pli. lib. xxj. c. iij.
Nardꝰ agrestis. i. assarum nardꝰ rusticꝰ idē. Dia.
Nardꝰ cretica. i. saliunca.
Narduscel tica. nardus romana quid sunt. l. simibel Saliunca.
Nardus schacium vel scachios est spica idica dctā spica nardi. Dias.
Nardiladra. Haly. Plin. lib. xij. c. xij.
Nardꝰ silr qn̄ simplr pōit spica indica vel spica nardi intelligit. l. simbibel. ara. neridē gre. nardō.
Nardileō nardinū. i. oleū de spica nardi
Narengenebin. Machalum. idest genus bdelij. Halya. in. ij. pꝛactice. ca. de fluxu.
Narfestica quid est. l. malamusch.
Narion. i. vsnee.
Narkdes extaseos. i. stupidus segnis. Cas. fel. li. de doc. gre.
Narkon. est spicis stupefaciēs ⁊ ē toꝛpedo. Alexā.
Naron. i. auena.
Narti. i. toꝛpedo.
Naru. i. apium
Naraige. i. pinee. Steph.
Nardileū grec. oleū nardinum.
Narges. nargesum. arab. narciscus Ste.
Narthi. i. ferula. Gal.
Narantiū quid est. l. Citrāgulum pomum.
Nasaboꝛ idest lutuꝫ comedendum.
Nasale intectoꝛium nasi.
Nasarum. nasar. i. asarum
Nasca est fungus arboꝛis ⁊ accipit denominationem ab arboꝛe i qua oꝛit vtnasca nucis: vel nasca pomi
Nascale. est qd̄ matrici imponit silē suppositoꝛio: pessarium vero silē clistere quamuis pꝛo nascali pessarium in libꝛis antiq̄s sepe inueniat. Quid nascale.
Nasir. nasari. i. rubeus.
Nasoꝛ. i. spēs cinamomi.
Nasoꝛep. i. cimbalaria.
Nasbatrō. Ste. ait esse talium: ⁊ dicit embꝛicon

Nastatimon hanc vocat Sera. nababc. l. nababe.
Nasturtium quid est. l. cardamus.
Nasturtiũ aquaticũ vł babilonicũ qd ẽ. l. herocalchal.
Nasturtium silvestre quid est. l. leuisticum. biberida pli. libro. xxv. capitu. viij.
Nasturtium orientale et textorũ qd sunt. l. cardamus.
Nasuo. idest poliũ montanum.
Nasur. i. abrotanũ.
Nãtan: natron: nataron. i. vitrũ. ara. Steph.
Natanaba. nana. naamar. nachama. i. mentha.

scorpio — ℂ Cap. 563.

Atarab arab. lat. scorpio est animal venenosum omnibus notum.

cinis scorpionũ cõtra lapidẽ renue et vesicce — Gal. Q. ñ terit̃ & ponitur sup locũ morsure ipsius pfert & silr qñ assat̃ & comeditur. et confert etiam ſm quod diximus morsui vipere et cõfert cinis ei⁹ cõbusti lapidi renũ: et vesice.

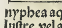
Alman. trac. 9. c. his q̃ fugãt venenosa: si suffumigetur domus ex scorpiõe omnes alij fugient: silr si fumiget̃ domus sulfure & vngula asini et galbani fugabunt̃ scorpiões. oleũ enim in foraminibus eorum si fusũ fuerit nõ inde vlteri⁹ exibũt: imo fugient. Et idẽ de punctura scorpionũ ẽ bibere podus aurei: cũ aqua aut vino ex radici. cologn. siccis aut vni⁹ aurei põdus ex medicamĩe de assa cũ vna. ʒ. vini: & locũ q est supra puncturã strigere. & ex oleo de ben & aq̃ ca. embrocare: & sambacino: in quo castoreũ et eufor. pfricata fuerint inũgere: atq; cũ eo locũ fortissime fricare. Tyriaca q̃ valde pficit. Recipe radi. cappa. absyn. nabati aristolo gẽtiane. añ. confice cũ melle. dosis hui⁹ in potu. ʒ. iiij. Item confert tyriaca dyatesserõ: vel vinum vetus: et alia ei ad comedẽdũ tribuere: atq; & eis loco emplastri superpone locum quoq; assidue cũ igne calefaciat. si autem feb. supueniat sequenti die flõma: et aquam ordei ei tribue: et custodi ne acutã egritudinem incurrat. omnes preterea abstineant ab apij comestione vbi scorpionum multitudo fuerit.

Lib. ij. c. xi. siue. c. xiij — Dia. Scorpio montan⁹ qñ teritur crud⁹: & ponit̃ sup puncturã suã curat. assatus & comestus idem facit: sed scorpiones marini qñ comeduntur & bibitur iuseorum laxãt coleram et conferunt aque descẽdenti ad oculum: et obscuritati visus.

Cap. 651 — Aui. lib. ij. c. de scorpione. Oleum scorpionũ pfert doloribus aurium valde.

Nathanacha quid est. la. dichanaca
Nathicos. natis. i. ferula
Natis est pfectio q̃cũq; facta ad formam bucis.
Natisen. natisi. idem
Natieuibi. i. colofonia.
Natra idest posterior ps oculi.
Natrix. i. hircina.
Pli. lib. xxvij. ca. xij. circa pri. Natris herba ẽ cui⁹ foliũ euulsũ hyrci virus redolet.
Natrodisia. i. rubus
Nauchana. i. nachana.
Naufridus est qdã morb⁹ qui oritur infantib⁹ quo difficulter et cuʒ sonitu p nares ĩspirãt & respirãt.
Naurosalchese. i. nasturtium.
Nautia. nausta
Dia. ẽ cotula olear. i. cos qua acuitur acies ferri.
Nautia gre. nausia.
Nealis. i. amomum.
Neales. i. noue saliture. Gal. c. lentium.
Necara idem.
Nebefer. idest hypoquistidos.
Nebesiac. i. pimpinella.
Nebetar. i. hyrcina.
Nebid nebidh nebidij idest vitrum.
Nebothi. l. candi. Haly. ʒ. tegni. cõmen. xv.
Necara. nealis. i. amomũ.
Necerron. i. folium.
Necresis est genus mortificatiuuʒ alicuius partis membri Dia.
Necrenisie. i. semẽ peonie.
Nectar. idest claretum de vino melle vel zuccaro & speciebus conditum.
Nectariũ. i. abrotanum.
Nectarides quid ẽ. Pli. li. xiiij. c. xvj.
Neda in regali dispositiõe Halya. est cõfectio quedã aromatica ad fumigãdũ que consueuit deferri ad nostro ciscata ĩ forma quadrãgulata oblonga. dicta nedonedu.
Nedibus. i. nericus.
Nedirã. i. auricule muris.
Nefel gr. nephili. i. nubuis
Nefele. Nephele. gre idest nubes.
Nefelin ẽ morb⁹ prohibẽs ortũ capillorũ.
Nefelon. neeflõ ẽ quoddã vlc⁹ oculi. Gal. li. de facile acquisibilib⁹
Nefosar. i. peonia.
Nefre. i. thit.
Nefresis. i. passio renum.
Nefro vel nefri grec. idest renes.
Nefrochathar. i. renibus apta cõfectio
Nefrugi. i. amilum.
Nefricos. gre. nefreticus.
Nefron gre. ren.
Negataf. negrataf. negratafi. i silvestris.
Negebroch. i. cibalaria.
Negefar. i. opium.
Negen & chela. i. graren.
Negifar. i. ypoquistidos.
Negil. negili. negẽ. i. gramen theil ara.
Nema ĩterp̃tat̃ cõestio & ẽ graui⁹ vitiũ q̃ʒ corrosio.
Nemamema. neman. nemana ara. exposuit trãslator Aui. q ẽ sisimbriuʒ et in hoc etiaʒ errauit cõstantinus. veritas autem est q ipm est serpilluʒ vnde ca. de Nemam.
Aui. ix. cap. de serpil: apud Dia. idẽ dicũt q etiã Sera. apparet & p Ste. etiã ĩ sinonimis. nemanum. i. serpilluʒ. itẽ alibi de serpillo. serpilluʒ idest nemane
Nemamu. nemeri. idest zizibe r.
Nembes nemebresse idest sorbilia
Nemeireiʒ. nemertin idest vulpicula nemeresin gal. lib. secret.
Nemẽ ara. i. sisimbriũ Alman. serpillum.
Nemamaidest nemem. Serap.
Nemica. nemita. i. ameg.
Nemicha. nemiche. idest. ameos.
Nenuca. nenucha &c. ĩfra.
Nemis. i. lenticula.
Nentu i. coctus.
Nenuca. nenucha. nenuchia idest ameos. nenuche. manachue Aui.
Nemica. supra

ℂ Cap. 564

Enufar. Ninufar. lati. ara. nilophar: lymphea gre. anilofar: a nymphis: q̃ dicebãt̃ dee fontiũ: q: in aquis nascit̃. Sciendũ q nenufar est duplicis generis: vnũ aquaticũ: aliud terrenũ: aquaticũ est nenufar vel nyphea aquatica: vel cacab⁹ veneris: vel papauer palustre. vel aliga palustris habens flores albos similes lilio habentes in medio velut crocum terrena est que vocatur vngula cabalina faciens flores croceos vel tussilago vel cameleucen gre. & ara. vocatur pharanum vel pharfugiũ: nascitur iuxta fluuium. — Nenufar ninufar & ẽ duplex

Sera. cap. filofar. est planta nascẽs in paludibus non currentib⁹. hʒ folia similia folijs plante dicte pinozin vel pinozion nisi q: sũt minora eis. & lõga parũ: cuius quedã partes apparẽt sub aqua: & quedã sup aquã: & ĩ oib⁹ sunt folia multa & hʒ ramos ĩ vna radice egrediẽtes: & hʒ flores albos similes lilio cũ pallilditate pauca hñs in medio velut crocũ: & qñ pducunt flores eius apparent capita similia malis: aut capitib⁹ papaueris nigri in quib⁹ semẽ est nigrũ: amarũ: viscosum: et haber stipitẽ lenẽ: non grossum: nigrũ simile herbe dicte pinozin: & hʒ radicẽ magnã albã vel asperam habẽtẽ nodos: et aliqua ex eis hʒ radicẽ nigrã. & idem auc. Gal. virt⁹ radicis & seminis hui⁹ plãte est q̃ desiccat sine mordicatiõe: & stringit ventrem: flos eius est frig. & hu. Et idem auc. Albasari est fri. in secũdo. hu. in. tertio Dia. — Ca. 144 — 8. simpl. cap. ix. d̃ ninfea.

Dia. capi. nenufar. i. nymphea. nascitur in aquis stantibus vel locis cultis & aquosis: folia habens similia cicorio: sed minora & oblonga altum super aquas proferens caput multa capita in aqua habes ex vna radice: flos est illi albus similis lilio cum pauco pallore: semen habens in medio croceum: sed cum florue rit caput rotundum efficitur sicut mala maciana: aut capita miconii nigri in quo semen inuenitur latum. et spissum in gustu arguosum: hasta ei9 leuis no grossa & nigra similis cicoreo: radix est illi nigra & aspera & nodosa que in autumno siccatur Pli. lib. xxv. cap. vii.

Pos. Sera. auc. Gal. radix eius & seme strin gunt ventrem. Et ide auc. Albasari. flos eius aufert vigilias euenientes a caliditate. Et ide auc. Rasis. xxii. ptinen. c. v. siue. 784. inducit somnu e frigidu: & sedat dolore & oleu ei9 est forti9 oleo viola.

Dia. Radix eius sicca bibita cu vino ciliacis medet splene siccat cataplasmatibus adhibita & stoco imposita dolore copescit: bibita vesice dolorem mitigat: maculas corporis detergit. Alopitias emendat pice addita oia similiter facere pot: multu i somnis videntibus bibita prodest: tumorem testiu tollit: semen eius assidue bibitu id facere nouit. potui data atq illinita corporibus similiter hz virtutes. Item radix eius et semen desiccant sine mordicatione. & ideo reuma ventris reprimit: semen vero eius potui datu reprimit seminis fluxu si plus a ratione fluat: que alba radicem habet fortior est & bibit cum vino nigro: nam stiptice participat. & aliquid proiectorie virtutis. ita vt aluum sanet infusa: & allopitiam cum pice liquida curat.

Cap. 78. de bibigion. Aui. De viribus cordis ait q confortat cor.

Gal. vi. sim. phar. cap. de tussilagine: bilbium sine tussilago. & est vngula caballina vel nenufar terrenu. vel farsaua nominat aut tussilago: eo q tussibus & orthonoicis cofferens credit. si quis sumens folia sicca vel radice super prunas fumigas inspiret cosurgetem fumu. Est aut mediocriter acre: q2 & rumpere sine dolore credit vniuersa apostemata que in torace: viridia vero folia & flores flegmonem patientia mebra cu difficultate digestionis exterius cataplasmata iuuant. ppter amissione aquose humiditatis: cuius oia viridia & tenera hec quidem magis: illa vero minus participat sicca vero folia lilii acrioris sunt virtutis: vt comperat flegmonem patientibus.

ca. dxvi. Aui. lib. ii. syrupus eius lenit ventre & cofert febri estatis: & est vehementis extinctionis.

Nepit. nepita. nepthesendenis. i. calamentum nepitella gre. calamentum est aut quedam nepita montana qua nepitam catinam dicunt eo q odore & tactu miro modo cattos ad coitumn incitat.

Nephilis gre. nubes Theopilus.

Nere. i. arbor cerasi siluestris: de cuius cortice sophisticatur cassia lignea. l. maaleb. Et commentum Nicolai super esdra in fine.

Cap. 565.

Nux indica. Ca. 228. Neregil. ara. ieumedi. lat. nux indica. e nux magna.

Sera. Est plata insule q e in mari auni. & in partib9 insularu mig. Et dr q e palma de mocchol. & iste insule noiant dabget: & ab eis deferunt dabib: & e neregil. vltima vero istarum insularum e saradib azara. Et idem auc. Gal. in lib. de cibis. nux indica est cal. in scdo hu. in pzio. Et ide Sera. signu huiditatis eius e q cito corrupitur: & ipsa est grosse & grauis substatie: nisi q2 ipsa no est mali chimi oportet q caueat ab ea q no est recetes: et bona q est multe albedinis i carne sua & in qua est aqua dulcis bona. & illa aqua q est intra ipsam e signu sue recetie. & dz e. cortex illud qd est album ex ea existens exterius: q2 iste cortex est durus grauis stoco: loginquus a digestione. & si aliude digerit no inuenit corpus in eo aliud. nisi q nutrimetu modicu: & ipsa qdem nux codit cu zuccaro tabarzet: aut cu penidiis albis: & ppie ab eis q sunt calefacti. flegmatici vero cu pauco melle & colerici no vtant ea. & sumat ea flegmatici ieiuno. & expectent donec descedat a stoco & post comedat. & qn ipsa veterascit expellit ascarides sua pprietate: & oleu eius vetustu pfert vetositatibus lumbor. & doloribus genuum & emorroydib9 q fiut a flegmate qn bibit. & qn linitur exterius maxime admiscet cu oleo nucleoru persicoru qn administratur de vnoquoq illorum. 3. j. aut aur. j. Oleu vero eius que noua est pfert flegmaticis. & e melioris chimi q butyru vaccinu vel ouiu. q2 non pungit stomachum sicut facit butyrum vaccinum vel ouiu nec mollificat eum. Oleum vero eius confert vesice.

Jo. Me. Oleum eius cofert dolori neruorum & lenit pectus. & pulmonem clarificat vocem. & inpinguat. & addit in spermate.

Aui. li. ii. dicit q augumetat coitu & cu antiquatur comesta ascarides & vermes necat. Cap. dv.

Neremisk. neremusch. i. semen rose asini. Auice.

Nereon. idest affodillus.

Nereon. idest rododaphni.

Neremusca. neresinich. neresmik. i. rosa asini. flos eius & cortices similant maci. sed min9 rube9 & e aromaticus declinas ad caliditate. & hz parum poticitatis et appropinquat in virtute neriden. Auic.

Neridam. i. auricula muris.

Neriden. Neriden hortensis. idest spica romana vel celtica. Auice.

Capi. 566.

Oleander vl landrum. Nerio gr. aut neredédro aut rododafnes. Nereo ara. adelpha. la. oleader vel landrum.

Lib. 4. capi. 80. als rose. Dia. ca. nereo. frutex e oibus not9. folia silia amigdalis: fz maiora & pinguiora: & flores rodo als rose silem: seme et pates sicut cornui veluti lana dein t9 hns silem iacicto. Radix e illi obloga & angusta. gustu salsa. nascit locis aquosis & ma

Aui lib. ii. Oleader alia est siluestris. Critimis. & alia e fluuialis. siluestris hz folia porculace similia sed sunt strictiora: & eius tyrsi sunt longi expasi sup terra. & apud folia sunt spine. & nascitur in desertis domibus. Fluuialis aut orit in ripis fluuioru. cui9 tyrsi a terra eleuant: & spine ei9 sunt occulte: & folia ei9 sunt sicut salicis & folia amigdali: & est saporis valde amari. superior cutis eius: & flos eius est sicut rosa rubea bon9 valde: & super ipsum egreditur qda simile pilis. & ei9 fructus est durus plenus aspero. & intus est res sicut lana. e cal. in tertio. sic. in scdo. Pli. li. xxiiii. c. ii. post pri. Capit. dxxviii.

Pos. Dia. Uirtus est illi mortifera. Nam comesta ab aialib9 morte ifert. fz homini remedium est salutis. maxie cu vino & ruta bibita morsibus venenatis occurrit: pecora minuta si odore eius tacta fuerint moriuntur.

Aui. Interficit pulices & vermes terrenos. succus foliorum eius valet scabiei & excoriacioni. et cofert dolori dorsi antiquo more emplastri: & flos eius facit sternutatione & est venenu hominib9 & bestiis. verum cofert cu bibitur cu vino decoctio cu ruta & porat & liberat a venenis vermium venenosorum. ego tamen dico q hoc est timorosum: & ipsa & eius flos est venenu hominibus & bestiis & canib9: veru tamen pfert quado Olean der pulices & vermes necat.

bibitur cum vino decoctio cuz ruta secūdū q dicit Sa
Cap.79. le.8.sim.phar.redodasnes.i.landrū vel nerion nota ē omnibus.frutex cataplasmata diaforetice virtutis est. intra corpus vero sumpta perniciosa est:non solū hōibus:sed pluribus bestiaz.fm complexionem tertij est gradus calefa.incipienentis.primi verō siccatium.

Nermis.i.rosa canina.
Nerodendron.i.nerion.
Nerosachrch.Neoscus.i. bellum.
Nesesem.i. virga pastoris.
Nesa.nessa.i.amidion.
Nesar.idest filipendula.
Nesen.i.arbor.tremula.
Nescen idest faba greca.lo thbos agrifolium.
Nessefrogū.nessen.nesses certigi.Nesesor.i.amiliū nesestiū.Ste.pro nixe.
Neseon.i.cētaurea maior
Neserin.Albaui.nesein.i. rosa silvestris alba hñs arborem spinosaz vt domestica.
Nesim.nesirem.nesrin albam.i.rosa seui.
Nespillū.qd ē.l.zaror.
Netabrō.i.mandragora.
Nethalim.nethalimi.idest epithimum.
Neticus.i.apostema ex genere apatū accidentiū in carnib9 mollib9 z ppzie in glādulosis locis.z nominaē nascētia cutis.
Nitiuca.idest ameg.
Neubatis.idest ferula silvatica.
Neusares.i.antimonium.
Neusasor.Neusasori.i.arthemisia.
Neuus.i.porrus carneus
Neulisac.i.amomum.
Neuron grece.i.neruus. neura.nerui.
Nezem9.Nezemusi.i.maiorana.
Nezezaroe.l.zaror.
Neasar.idest bdelium.
Niata.niati.l.aqua.
Nicabri9.Nicabri est passio qua patiens i die nō videt sed in nocte.

Nibi diarodon.Paul.ca. de maculis faciei.
Nice.nche.nicte.i.amidū.
Nichim.idest laudius.
Nichia.idest vnguis.
Nichater.grec.Alex.c.de micranea.
Niciflos.idest vectonica.
Nicteris grec.i.vespilio.
Nicophatos quid est.lege rozastrum.
Nicties.idest nix.
Nictilopa.noctilopa grec. i. vt euanescat visus in nocte:z videat in die: et debilitetur in fine diei.s. post solis occasum.De moste.Emeropa.
Nicticorax.grec.noctua.
Nictegrerō.Pli.lib.xxj. cap.ij.
Nidesim nidesim.i.almea.
Nidens.idest viridis.
Nidisso nidilaf.i.mellilotū
Nidi9.i.lādrū.nidrus idē.
Nidullarum.i.assarum.
Nidus hyrundinum quid est.l.gy.
Nigado.nigrado.nigrato.i.paritaria.
Nigella quid ē.l.caruum.
Nigem.nigeni.idest radix corralli.
Nigith.nigit.i.indicus.
Nigra.vēa purpurea media cōis.platea.matrix idem.
Nigri est nomen serpentis cuiusdam.
Nigrū geromi.nigrunge. ron.i.albū sicut vitruz.
Nigumer.idest fisileos.
Nigina.Pli.lib.xxvij.ca. xij.circa princ.
Nil.i.indicū z ē succus plāte filiis volubili:cui9 semē intra laxatiua ponitur.

Cap. 567.

Indicus Cap.47

Igel ara.gr.nesme vl chaer vl adlē.la.idic9
Sera Cap.Nigel auc.Dia.est de ipso domesticus z silvestris: Domesticus ē ille quo tinctores vtunt:cui9 foliū ē simile folio plātaginis: nisi quia est magis viscosum et fortioris nigredinis:z hz stipitez longitudinis brachij vnius.Sed agrestis similatur domestico: nisi qz foliuz eius est mai9 simile folio lactuce.z hz ramulos longos plures gracilles cum multis ramusculis.quoruz color tendit ad rubedinem:z in sumitatibus ramorū sunt vaginule multe siles linguis:z est in eis semē.z habet florem paruum subtilem.Et idē auc.Gale.domesticus est ille quo vtuntur tinctores:sapor eius est amarus stipticus:z desiccat fortiter sine acumine.Et idem auctorit. Alosme est arbustum pulueruleutum:eleuatur qz cū stipite suo lōgitudine vnius brachij.z habet germina ramorum in sumitate sua est flos coriandri z siccatur et teritur:z ponit cū alchāna.Dicunt quidam q adhlez. est arbor nil z chatis z nesme sunt idem.Et idem aucto. Isaac benaram alchat z inesme sunt idem.z est halbac. z est planta habens folium longum plusq folium salicis.z similatur folio faseoli coloris quasi aurei.sed maius est.z est cali.z sicce.z stipticum.

Pos.Sera. auc.Gale.incarnat resoluit conglutinat vlcera que sunt in corporib9 duris etiā si fuerit in capitib9 musculorum.z ab scindit fluxuz sanguis z dissoluit z minuit apostemata mollia.z cōfert vlcerib9 putridis corrosiuis.Idē auct. Dias.emplm cū folijs eius cōfert apātibus z vlcerib9. Nā in pzīcipio ipsorum cōglutinat ea sua caliditate et abscindit fluxū sanguis.z curat formicā z herisipillā z agrestis fortioris ē virtutis.z cōfert spleneticis quādo bibitur.z fit emplastrum cū eo.z iuuat plusq primus. incarnat resoluit z vlcera ōglutinat.

Nileos.i.indicuz.z nileos ē quedaz radix que sila tur galange.cuius plantā ab auctorib9 nō iueni figuratā.sz ē spēs iunci
Nileus.i.oleum mellinum cum vini tertia parte.
Nilofar.ara.i.nenufar.
Nilon diarodō.idest rosa. viridis purgata.
Nima herba est fm.Pli. lib.xxvij.c.xij.Nigiua tribus folijs lōgis intubateis.i.similis intubo.
Nime.idest vsnee.
Nimphea.i.nenufar.Ego vidi in stagnis ipsum duplici flore albo scilicet z croceo.seu citrino quē luteū vocat Pli.z ipa ē magis odorifera qz alba
Nimicula qd ē.l.zadens.
Ninifi.ninififi grec.i.mustella q etiā gallis dicit.
Ninifon vel monfon apud Diasc.est filex.
Ninifar.i.cimbalaria.
Nipifal.nipifali.i.aspaltū.
Nipis.idest arbor sorbe.
Nila.idest sebesten.
Nisa vel nisar.i.miseos.
Nisu.idem.
Nisapo.i.lutū comedēdū.
Nisulf.nisur.idest almea.
Nithosechis.nithosethis i.venter meruli.
Niti flor.i.flos aneti.
Nitisulfir.idest acatia.
Nitre.idest folium.
Nitroflos.i.afronitrum.
Nitruz quid ē.l.baurach.
Nitu.idest bedeguar.
Nitufal.i.arsenicum.
Nix est aqua cōgelata est mala senibus:z eis quibus generantur humores fri.Aui.
Nixa grece sebesten.
Nixe arab.amilum.
Nixa.i.cerasium matiarū.
Noachasachaman.est qdam herba nascens in campo pilosa z dura q caremus.
Noaes.noas ar.i.es grec. kalcos.
Noak vocant gre.costas molles iferiores cor.cel.
Nocale.nochale.nokle. i.furfur ara.
Noca.nochia.idem flommoikia.
Nochifer.nochifari.i.pulegium.
Nocticora.nocticorax.i. bulbones aues.
Noctilopa.i.nictilopa.
Nodach.idest pulueres z vnguenta.
Nodalfar.i.apium risus.
Nodar.i.antimonium.
Noi arabi.i.nucle9 dactili.
Nois noisi grec.idē rō vel intellectus mens.
Nomas ē vlcus oculi putruosum contentum ex tumore z sordibus quidam dicunt q sunt comestiones cancrose Demostenes.Plin.nomas gre.vocant mala corporis que serpunt.
Nome.idest satirion.
Nomerac.nomerati.idest almea.
Nozen.i.sumach.Gale.c. de carne.
Nora arab.idest calx.
Noralison.idest pronia.
Norasar.idest muscata.

Nosadar

Nosadar. noscader .i. sal armoniacum.
Nosalef.i.mustellina.
Noros grec. dorsum.
Noticos mileos gre i.spinalis medulla. Cas.fe.
Noualasar.i.sticados.
Nouinaticam. i. rubeum.
Nouisacarac.i.psilium.
Nubastis. idest stafisagria
Nubasuf.i.centaurea.
Nuber.idest vsnee.
Nuco ara.i.spinal. medulla posterior pars capitis
Nucaria. i. nux muscata.
Nucesar nucesarach. i. nux sarcha.
Nucleus qñ simplr ponit p nucleo pini intelligit qdã dicũt p nucleo oliue:ʒ i.ij. can. Auice.de nucleo dactili itellexit.
Nucrati .i.locus vbi collũ craneo iungitur.
Nuda.idest murtha.
Nudalep. nudalepi.idest iuncus.
Nudeac liquor est.
Nudocalip .i.os mundi.
Nudolf.i. ceterac.
Nugasar. i.antimonium.
Nugaselieufi. nugaselirus quid est.l.Elitis.

℄ Cap. 568.

Serpillũ Ca.299. Numir arab. vel mestratir miseri gre.serpillũ vel herpillum. lati.serpil.

Sera. ca. Numir auct. Diasc.est de eo domesticũ et siluestre.sed domesticum est planta inclinata sup faciem terre iacens: et qd de ea tangit terram infigit in terra radices et hʒ folia et ramos silia folijs et ramis origani:nisi qr sunt albiores et in odore suo est aliquãtulũ ex odore maiorane: et vtũtur ea multi in cibis: et nominant eam multi arclans et aclamẽ sed siluestre ex eo noiatur ragis qd nõ inclinat sicut aliud sup terrã in ortu suo monstrat erectos: et habet romos suos subtiles lignosos: adeo qd possum⁹ facere ex eis lichina ad lumẽ accendẽdum: et ramuli sunt longi circa palmuʒ pleni folijs rute silibus. nisi qr sunt strictiora: longiora et duriora folijs rute: et flores acuti saporis et odoris boni p singulos ramos distinctos: eius color ẽ in summitate eius purpureus: et hʒ radices in quib⁹ nõ est iuuamẽtum. nascit in rupib⁹ et in locis lapidosis: et est fortius et calidius domestico. et admiscet i medicinis. Et est alia spẽs agrestis vel siluestris et est sisnabariõ. nascit in locis habitabilib⁹ et domesticis: et est silis mẽthe. nisi qr sunt ei folia latiora qȝ mẽthe et meliorem odorẽ hñtia. Et idem auc. Gale. Substãtia eius est subtilis cali. et sic. in.3. Pli.ca.de serpillo qñqȝ sumit p poligonia: vt in Alexandro de dolore capitis ex cã calida. Et dr serpillũ: qr sup terrã serpit. et est aliud siluestre. aliud domesticũ. Domesticum ramos diffundit super terram. siluestre in longum crescit et altum.

Lib.3.c. 42. siue. 44. **Dia.** capit. de serpillo. siue vt latini cicer erratica herba ẽ humilis et sup terrã repẽs cũ folijs atqȝ ramis origão silib⁹ albidiorib⁹ tñ sansuci odorem fingẽtib⁹. et ei⁹ spẽs sũt due. vna ortualis siue vsualis q in cãpis lapidosis crescit. alia agrestis q nõ p terrã serpit: ʒ recte atqȝ stipitis positiõe erigit cũ ramulis tenuibus atqȝ orietib⁹ in lõgitudie bipalmis: cũ folijs puis rute silib⁹. ʒ angustiorib⁹ et lõgiorib⁹ cuius hasta silis est sarmẽto: florẽ odoris suauis hñs i oib⁹ verbis cõstitutũ: et in sumitate purpureũ. et linguã remordẽtẽ: et gustu viscidũ. radix eius inutilis ẽ. Nascit i locis saxosis. ẽ aũt vehemẽtior et calidior ea q est vsualis: q iõ accepit nomẽ herpillũ qd greci herpete repe dicũt. qr ãbulat. Nam fructus huius plurimũ ambulat fructicando.

Et vid.c. 469. de mescatra mesir vbi gentilis ait qd ẽ dipramus. **Aui.** lib.ij.c.mescatramesir siue nescarrasir est cui⁹ stipites sũt siles ascebesabzã sicco. Ex quo nõ assumitur in pricipio tibi sapor plurimus neqȝ odor: deinde succedũt amaritudo et acuitas: et est diuersarum spẽrũ: et vna ẽ debilior alia. ẽ ca. et sic. pueniẽs ad terrã.

Pos. Sera. aucto. Diasco. quando sumit in potu prouocat menstrua et vrinam: et confert tortionibus ventris et attritionibus musculorum: et summitatum eorum: et apostemaribus epatis calidis: et est bonum cõtra nocumẽta venenorũ quã do bibit: et fit emplastrũ cum eo super morsum et qñ coquitur cum aceto: et admiscetur ei oleum ros. et pycitur super caput sedat sodam: et est conueniẽs proprie litargie et carabito et quãdo sumitur in potu ex eo cũ aceto. ʒ.iiij. sedat vomitũ sanguinis: et idẽ auc. Gale. semẽ eius est silr calefactiuũ: et iõ quidã exhibent illud in potu habentibus sincopiʒ: et tortiones in vino. Et idẽ auc. Dia. hʒ vim calefactiuã qñ semẽ ei⁹ bibit cũ vino: et cõfert distilationi vrine: et lapidi: et tortionibus ventris: et sincopi: et fiat emplastrũ cum eo ad pũcturã apũ: et qñ sumit in potu sedat vomitũ. Et idẽ auc. Mesuay. Aperit opilatiões viarũ: et hʒ virtutẽ pfortãdi multũ in pũctura.

Dia. Uirtutem hʒ constrictiuam siue redarguentem menstruis imperat vrinaʒ prouocat bibitum tortiones: et cõ quassationes vtiliter curat tumorem epatis cõpescit morsibus venenatis occurit bibitũ et impositum id prestat dolorem capitis cum aceto coctum oleo ros. addito cõpescit. maxime litargicis: et freneticis adhibitus pdest nauseam puocat. Itẽ emoptoicis mederi dicitur. iiij. cum aceto datis. Serpillũ menses et vrinã cit.

Gal. 6.sim. phar. cap. de serpillo: nominãt ipsum multi susabar. sapor eius est fortiter acutus est calide subtilitatis: et prouocat vrinam et menstrua.

Aui. Qñ pascũt eum pecudes facit emulgere sanguinem: et excusat a calamẽto: imo fortius in eo plurimũ: et extrahit humiditates viscosas a pectore et pulmone. Sirupus eius cõfert conturbationi: et nauscee. prouocat menstrua fortiter: et vrinam.

Nuscadar. Nuxader. i. nusador. Stepha.

℄ Cap. 569.

Nusador ara. gre. vulsadar lat. vero sal armoniacus. Sal armoniac⁹ Cap.413 Dias. lib. v.ca.80.

Sera. Est albus et rube⁹. et extrahit ex lapidib⁹ claris duris. et est salsus mordicatiu⁹ multũ desert ex corasseni: et sunt eius colores multi. nã ex eo niger puluerulẽtus: et albus: clarus sicut cristallus: et ẽ melior: et ẽ ille q igredit in medicinis. ẽ cal. et sic. i quarto. ẽ abstersiu⁹ humorũ: grossorũ: et lauat et cõfert casui vulue et sgnãtie et diminuit albedinẽ ocli seu pãnũ ei⁹. pli. li.31.c.7. post pn. ℥ casum vulue.

Nutharer. arab. caries ligni corroxi.
Nurida.i.amigdala.
Nux agrestis. i. yringus.
Nux alexãdrina. Nux psica. Nux vsualis idem.
Nutisar. Nutisari.i.cimbalaria.
Nuttũscem⁹.i.stella terre.
Nuttusar .i. antimonium.
Nurum. i .morum.
Nuxader. arab. sal armoniacus.
Nuxare. arabi. secatura q cadit a ligno qñ secatur

℄ Cap. 570.

Nux auellana lat. ara. seũ agileũ oibus ẽ no. Nux auellana. Cap.12.d caria .in fine. cap.

Gal. 7.sim. phar. ca. de nucibus. ẽ autẽ et aliud genus caricarum et nucuʒ paruarum q vtiqȝ et põtice nũcupat ãpliori participãtes terrestri substãtia quo circa et magis austera cũ gustatur ipsa plãta et fructus et cortex apparet. in alijs vero silis existit magne nuci q vocat vt ab aliqb⁹ basilica. nũcupat aũt et hec pua nux a plurib⁹ leprocariũ.

Sera. lib. agg. c. In auellanis est suba terrea frigida plusqȝ in nucib⁹ magnis et sapor earũ est magis ponticus sapore illarũ: in alijs vero ppterea tibus sunt siles maiorib⁹ nucib⁹. Et sunt male stõco q qñ terunt et bibuntur cũ melicrato curant tussim antiquaʒ et quando assantur et comeduntur cum pauco pipere maturant cicatricem, et c. Cap. 162

Olm auellanarũ ꝯ dolorẽ uernorum. Cap.43. **Jo. Me.** ca. de oleis. oleum eius vз cõtra dolorem arteticum ⁊ neruorum.

Aui. li. ij. Auellana nutribilior est nuce qm̃ est magis solida ⁊ minus vnctuosa ⁊ tardioris digestionis declivis est ad caliditatẽ ꝗ̃dã ⁊ siccitatẽ puã generat ex ea colera ⁊ i ipsa ẽ stipticitas maior ꝗ̃ in nuce ⁊ in ipsa inflatio ⁊ gñerat vẽtositatẽ i vẽtre iferiore: ⁊ qõ ex ea adustũ ẽ tingit capillos facit sodã: ⁊ assat ⁊ comedit cũ pauco pipe ⁊ maturat coriзã Hyppo. inqt. auel/

Auellãa facit augmẽtũ in cerebro. lana in cerebro facit augmẽtũ. extimauerũt qdã ꝙ ipsa illinita sup ꝟtice pueroꝝ varios hñtiũ oculos delet varietatẽ: comedit cũ aqua mellis ⁊ ꝓfert tussi antique et adiuuat ad spuendum: ẽ tarde digõnis ⁊ exiccat vomitum ⁊ est tardioris digestionis: ꝗ̃ nux eius cortex stipticus ⁊ cõstrigit vẽtrẽ ⁊ ꝓfert venenis ⁊ morbis⁹ ⁊ ꝓprie cum ficubus: ⁊ ruta: ⁊ punctur scorpionis.

Nux carea basilica. nux pontica nux pua. i. Auellana.

Nux cypssi oĩb⁹ ẽ nota: fit ea ea ꝑm aui. emplꝫ rupture

Nux egyptia. i. nux sarta. q̃ est magna hñs semina int⁹ in casibus ordinatis sicut est ordinatio seminũ in pomo nigelle: ⁊ semina eius vocantur grana paradisi vel melikera vel mellu egyptia. sunt illa semina odorifera ⁊ nimium acuta mordicantia linguam vt piper.

Nux eardismiristica. Nux miristica. Nux intiscuta. est nux muscata. nam miristicũ grece. odoriferum latin.

Nux galica. nux romana quid est. l. electurum.

Nux edẽ. Nux hedẽ. Nux kedẽ. qd est. l. Jeuзbenden.

Nux indica quid est. l. neregil.

Nux integra est pondus ponderans suminet. 14.

Nux methel. Cap.375 ℭ Capi. 571.

Nux methel latin. ara. ieium methel.

Sera. cap. ieiuз methel vachie bõal bacharich. idẽ sunt: ⁊ sunt nux metel. ⁊ est fructus similis nuci vomice. et semẽ ei⁹ est sile semini mãdragore ⁊ cortex eius ⁊ asper: ⁊ sapor eius est delectabilis ⁊ vnctuosus. est fri. in quarto. ⁊ granum eius silatur grano citrino.

Cap. dix **Ros.** Si deẽ de ea i potu kirat. ʒ. cuз vino inebriat fortiter sed si denr̃ duo aurei statim occidit: et idẽ auc. Rasis Jeũ metel ẽ narcotica: ⁊ fortasse occidit opilat ⁊ facit euomere. ⁊ si deẽ de ea ꝗ̃titas. ʒ. ij. inebriat fortiter: ⁊ opꝫ ꝙ sumẽs eã sumat butyrũ calidũ: ⁊ ponantur extremitates ei⁹ in aqua calida: ⁊ fiat ꝙ euõat satis ⁊ curet sicut ille q sumpsit mãdragorã. Auic. li. ij. facit suber ⁊ est mala cerebro ⁊ pondus danich. i. ex ea

Nux muscata. Cap.161. inebriat ẽ inimica cordi. ʒ. ʒ. ex ea est venenum dicy sue.

ℭ Cap. 572.

Nux muscata nux miristica. la. ara. ieuзbaue

Sera. Affert de idia. ⁊ auc. Jsaac meliores sũt ex eis rubee pigues graues ⁊ deteriores nigre leues ⁊ sicce. cal.

Ros. Strigit vẽtrẽ ⁊ aromatiзat stõ: ⁊ Csũt ⁊ sic. odorẽ ei⁹ facit bonũ. aufert sup fluitates a stõ

nux muscata stõз corrobo rat ⁊ cõfortat. et epar ⁊ splenem. Auic. ij. cañ. diiij li. 2. c. dix digerit cibũ ⁊ expellit vẽtositatẽ: ⁊ corroborat stõm ⁊ epar ⁊ ꝓfert lẽtigini faciei serpigini ⁊ extenuat splenem ⁊ mollit apostemata dura epatis ⁊ natura eius est sicut garioflo ꝗ. ẽ cal. ⁊ sic. in scõo bona est stomaco ⁊ epati frigi. confert debilitati eorum.

Nux rõana apud aui. ẽ baur. romi. errore trãslatoris.

Nux tarch. i. cobзague.

Nux thamarisci. vel tamararicis ẽ fruct⁹ thamarisci.

Aui. vocat ipsum alkarimeзok al's alkarmeзith: vel keinerзik. est equalis in caliditate. aut est in principio primi abscindit fluxum sanguinis. ⁊ colutio oris ex eo ⁊ aceto remouet dolorem dentium. Plinius libro. xiij. capitulo vigesimoprimo.

ℭ Cap. 573.

Nux vomica est fructus scðe speitiẽ masi carfice ti per Dia. ꝑm quosdam vocat castanea indica. Nux vomica. Cap.163

Sera. cap. Jeium. alkkei. auc. Habix facit vomere fortiter. ⁊ color ei⁹ est inter glaucedinẽ ⁊ albedinem: ⁊ est maior auellana parum ⁊ sunt in ea nodi.

Ros. Quñ accipitur de cortice eius ⁊ terit ⁊ cribratur ⁊ accipitur de ipso. ʒ. ij. cum duobus aureis anisi triti aut semine feniculi: ⁊ conficitur cum melle sufficienti ⁊ bibitur cum aqua ca. mouet vomitum ⁊ expellit superfluitates colericas ⁊ flegmaticas.

ℭ Capi. 574. Nux vsualis.

Nux vsualis lat. ara. Jeum alexãdrie. gr. carea basilica vel caria. ⁊ est nux vsualis qua cõiter vtimur ad edendum. Sciẽdum ꝙ nucis multa sunt gña: sed qñ simplr̃ ponit vsualis intelligitur.

Ros. Dia. Nux si manducata fuerit cacostomatica indigestibilis coleram nutrit dolorem capitis commouet tussientibus ꝯtraria est a ieiunis comesta nauseam prouocat venenis contraria est comesta. Sumpta cũ caricis lumbricos latos excludit cataplasmatibus adhibita tumores mãmarũ cõpescit: luxationibus cũ melle: ⁊ ruta bene adhibet cum cepulla melle ⁊ sale morsum hominis ⁊ canis ad sanitatem perducit tunsa cum corio: ⁊ in vmbilico posita torsionibus medetur. eius coriũ cõbustũ tritũ cum oleo ⁊ vino capillos infantibus inunctũ bonos reddet. alopitias limpidat vel emendat: mẽstrua suspendit si caro ipsius combusta cum aqua bibita fuerit. veteres aũt nuces carnes earum cataplasmatibus adhibite cãcros et carbunculos tollũt: egilopas lipidãt ⁊ si caro masticata imposita fuerit. fit etiã ex ipsa oleũ si tunsa ⁊ expssa fuerit. Uirides autẽ nuces cacostomatice sunt q̃ si oleo mixte fuerint ei⁹ acrorẽ tẽperãt ⁊ liuorez corporis tollunt. Arbor nucaria hꝫ i folijs ħ vel cinis stipitũ nucis aũt viris cortex tũsa ⁊ pressa ⁊ succo q eijcit cocto melle. vt solet fieri de moris ad oris vitia bonum est: ⁊ vocatur diacareon. Jtem cortex nucis siccata ⁊ vesta lepromeris ⁊ desiccatiua sine mordicatiõe fit medicina.

Gal. 7. sim. pha. c. caria. vel carea. habet qdẽ qdi pullulationib⁹ ⁊ frõdibus ⁊ stipticũ euidens plurimũ aũt i nucis ⁊ cortice recẽti ⁊ sicco. eo aũt vtunt ꝑpea ⁊ tictores. nõ ãt expmẽtes eos: ⁊ succũ sile succo moꝝ ⁊ ruboꝝ coquẽtes cũ melle stõatico vtunt pharmaco ⁊ ẽt ad alia vniuersa: i qb⁹ sunt ꝯgrui pdicti succi. Cap. xij. ⁊. ij. alimẽto. ca. Cap. 27.

Nũc vo ipsius aliud qdẽ est esibile aliud oleaginosuз ⁊ subtiliũ partiũ quo circa ⁊ succi fit faciliter: ⁊ magis qdem fit tale quantũcunqꝫ repositum diu manet: oleum nãqꝫ exprimere est possibile ex eo antiquato: Nux aũt diaforetica sufficienter fit. vñ quidem cum ca cãcrenas carbunculos ⁊ egilopas sanant. Quidã autem ad neruos vulneratos vtunt ea. Recens autem dum est habet quid ⁊ stiptice qualitatis: que vero icomplete sunt adhuc ⁊ nondum sicca similiter ⁊ alijs fructibus quicunqꝫ sunt virides plena est humiditate semidigesta. Cortex autem eius siccus vsus subtilium partium fit exiccatiuum immordax pharmacum.

Aui. lib. ij. ca. de nuce cal. est in tertio sicca. i pnci. ⁊ in ipsa est humiditas grossa que delet cũ anti quatur: ⁊ infixa est nuci stipticitas plurima ⁊ folia ⁊ cortex ipsius omnia sunt constringẽtia fluxum sanguinis. Et eius cortex adustiui⁹ ẽ õ siccatiuus sine mordicatione. Oleũ vero vetuste est sicut oleum vetus ⁊ abstersio antique est fortis. Ex recentibus fit emplastrũ sup vestigia percussionis masticata. medulla eius ponit super apostema Emplꝫ ꝯ pcussiones.

stema melācolicū. ꝛ vlcerosum ꝛ ꝓfert eius gūma vlceribus calidis sparsa sup ea. ꝛ in emplis cū melle ꝛ ruta cōfert torsioni neruoꝝ facit sodā ꝛ distillat succus foliorum tepidus in aurē: ꝛ cōfert saniei eius. Dicit Alcāzi. ꝙ ipsa grauat linguam ꝛ ē faciēs borbor in aurē. ei⁹ oleum cōfert her pestiomeno hersipile ꝛ fistulis in partib⁹ oculi: succus corticis eius ꝓhibet prefocationē ꝛ nocet tussi: ꝛ oleū ātiquarū facit venire dolorē gutturis: ꝛ ex oibus q dē spēb⁹ nucū dicit. Alcāzi fieri emplm māmille apostemose ꝛ ꝓprie ex regali. magna est difficilis digestionis ꝛ mala stōco sed nutrita ꝛ recēs est melior stō ꝛ minoris nocumēti. ꝛ illud quod frāgit a duobus corticibus suis. ꝛ nux qdē nutrita cū melle cōfert stōco frigido. Dico aūt ꝙ nux nō est cōueniēs nisi stō frigido tātū facit borbor. ꝛ sedat dolorē vētris pūgitiuū ꝛ retinet ꝑcipue frixa: ꝛ eius cortex retinet fluxū sanguinis menstrui ꝛ q̄ nutrita est cōfert renib⁹ frigidis valde. ꝛ cinis corticis ei⁹ ꝓhibet mēstrua bibitus cū vino ꝛ suppósit⁹ ꝛ qñ comedit nutrita soluit multus vero succus ei⁹ educit vermes ꝑuos ꝛ ascarides: ꝛ est ex eis q ꝓferūt orbo ꝛ cū ficub⁹ ꝛ ruta ē medicamē oib⁹ venenis: ꝛ ex ea cū cepe ꝛ sale fit emplꝫ sup morsuꝫ canis rabidi ꝛ reliq̄ꝝ.

Rabi Moy. Si multuꝫ ex eis comedatur gñatur retentio verboꝝ: ꝛ ī nō non dantur pueris ꝛ citius digeritur nuciculis.

Auer. In suo colliget ca. de nuce. cal. ꝛ si. sunt que multum comeste faciunt paralisim lingue. ꝓuocāt vomitum ꝛ laxant ventrē ꝛ comeste cum caricis obstant veneno: bone sunt tēpore magni frigoris.

¶ De littera. O.

Greci Duplex habent vnum paruuꝫ qđ semp corripit aliud magnum qđ semp producitur. Arabes vero. o. nec. u. habent sed hūt vnā lrām quam oao vocant que hꝫ medium sonum inter. o. ꝛ. u.

O a gre. oua. oōn. ouum. ꝛ etiam augon vel auogon.
O abelcata. i. cucurbita.
O ac. i. salamandra.
O acion. i. filupendula.
O amen. i. sisimbrium.
O amafaxion. i. gramen.
oasaragu. i. ꝟga pastoris.
O asatar. i. origanum.
obalsimō. i. gūmi hedere.
O bēmon. i. asarium.
O bisamaticus. i. asmatic⁹
O bnoxiam. i. coniūctum.
O bolus est pondus triuꝫ kirat, kairat pōderat q̄tuor grana ordei ergo obol⁹ pōderat. xij. grana ordei. Itē obolus pōderat danich. ʒ. ꝛ. 5. vñ in. c. de lauro, apud Serapi. ex verbo Gale. vbi dr̄ ꝙ denē de cortice ei⁹ danich q̄ttuor ex verbo Dias. hꝫ kirat cū silr apud Auic. eodē verbo. ꝛ in āntiqua trāslatione Diasc. habet tres oboli qñcunq̄ inuenitur apud Auice.
O noloxat intelligēdū est obolus, ꝛ onos est ideꝫ. Itē practica cassij oboli duo faciunt. ʒ. j.
obredi. i. os calcanei subt⁹
O breticaobreptica. i. que fastidium tollunt. Gale. in dinamidijs.
O bripilo. idest frigus.
O briꝫuꝫ exponit beatus gregorius in. 24. moralium rude aurū. Alij exponūt ꝓ auro purgatissimo q̄si curizō. i. radius.
obsimogar⁹. i. obsomogarū oxomogaꝝ vel murialmuri. almurogaꝝgar⁹
O bsonitum. i. caro siluestris ꝛ obsonium. i. salsamentū vl' sapor in quo intingunē carnes vel eisces vel panis ꝛc. Item Pli.
O bsonia sunt queq̄ cibaria q̄ cum pane edunē.
O bstractaest glibet piscis degens in codeis: ꝛ de isto genere sūt similiter limaces. l. ostracorum.
O bstraca de merca. i. obstracus marinus.
O btalgia. i. dolor auriuꝫ.
O btalmia ē apa oculi dictuꝫ ab ob quod est ꝯ ꝛ talmon quod est oculus quasi ꝯ oculū Demo.
obtalmia. i. sternutatoria. vel ꝓuocatiua vl' sternutamenta.
obtusio visus. i. obscuritas
oca. i. ocalib. ꝛ ē herba palustris q̄ ē in fluminibus.
O cca. i. herba quedā que nascitur in mari, aliter dicta. ogga.
O cab. i. sal armoniacum.
oca. idest citrina.
occhimōtoes folia habet ozimo silia ꝛ rāos yreos cū lamīs scib⁹ plenis ꝛ est melāchū apđ Diasco. i. nigella.
ocrea. ocra. i. subcitrinuꝫ.

¶ Cap. 575.

Ocea vl' ocrea. li. v. c. 62

Ocea est gleba terre ſm Diasco. mellinuꝫ habēs colorem ꝛ sine lapide frangibilis qua vtuntur pictores est vera talis actica. Comburitur: ꝛ lauatur sicut cadimia: virtus est ei stiptica tumorib⁹ ꝛ pustulis medicatur alta vulnera replet: ꝛ supexcrescentes carnes equat ceroris maxime addita durities soluit.

¶ Cap. 576.

Ocimuꝫ Libr. 4. ca. xxiiij de ocimastro.

O Cimum idest basilicon. sed falso: imo est herba ſm Diasco. similis ozimo hastas dues habens que habent folliculos similes iusquiamo: ꝛ semen nigrum simile melantio.

Pol. Cum vino bibita morsus venenatos compescit. sciaticis cū mirta ꝛ pipere maxime prodest. Radix est tenuis ꝛ inutilis.

O ccipur. i. occipitium.
O citis. i. affodillus.
O covam. i. oculus bouis
O codiamē. i. arsenicum.
ocodis. i. serum de lacte.
occa quid est. l. ocia. aliter 14. terapētice. c. 17. circa prin. ꝛ medium.
ocra. i. radix lapacij acuti. Gal. li. de icteritia.
ocrea quid est. l. ocia.
obtobriscum quid est lege omotridon.
ocrodis. i. auris obdodō. idem.
ocrō. i. rubeū inde trocisci idiocri ab idea qđ est forma ꝛ ocrō qđ ē rubeū: q2 formati trocisci sūt rubei
O culus aranee. i. tela aranee rotūda. Istō vocabulū ponit in antidota. Gal. minori in vnguento ad serpiginem.
O culus bouis vel vacce apud Aui. ꝛ Sera. vocatur bibar. gre. ꝟo butalion. ꝛ apud Diasco. est cotulā. l. bichar.
oculus consulis est herba dcā filius antepřem vel oculus christi.
O culus lucidus. i. litium.
O culus spatule est qđdaꝫ additamentum.
O dac. i dest salamandra.
O dasica. i. soldana.
odapidelia. i. cartafilago.
O dasimon sunt mordicatiōes vel pruritus. oribasius.
O deueria. idest arbor tremula.
O delium. i. narciscus.
O dis grece. idest deus.
O doneos dentes.
O dico idest ebulus.
O dinerta. odōtotrimma i. dētifrigium. Cas. felix.
odiosmon. i. menta.
ododon. ocrodis. ochis. i. auris othis.
O donchitis herba est sic vocata a Pli. lib. xxvij. cap. xij. post princi.
odoplas. idest altea.
O dorbion. i. russignolus auis.
odremos. idest napta.
odroforbia. i. odforbia.
O dromas. i. incēsaria.
O egiara vel hueg est acorus. qñ dictio arabica ō finēs in gi. nō ꝓfert illud i. nā talia vocabula desinūt in lrām dcām gim. et ipsi hūt aliā dictā gaiz. q̄ hꝫ alium sonum ꝛ in fine dictionis. ꝛ vbiq̄.
O enanthe Pli. lib. xxi. c. xxiij.
O es. i. corpus sene. Raf. lib. ij. aphorismoruꝫ.

¶ Cap. 577.

Cicer. lib. agg. cap. 80.

O Emps. gr. erob. latine cicer.

Sera. auc. Gal. Ex eis sunt alba ꝛ nigra. Et est alia species dicta kersene: et

sunt rubea ⁊ cicera similantur orobo. ⁊ nigrū nominatur teres: est cal'm cū humiditate pauca: s₃ folia cicerū agrestiū sunt similia folijs domesticorum: veru₃ grana eorum diuersa sunt ab illis. ⁊ conferunt ad ea que conferunt domestica. sapor eorum est amarior: ⁊ sunt calidiora: sicciora fortiora domesticis in omnibus.

Primo simpl. c. xviij. **Pos. Gal.** 6. simp. c. 133. phar. c. d cicere. legumen est inflatu₃ faciēs vētrē lactis ⁊ spermatis generatiū ⁊ prouocat mēstrua magis diureticū renes mūdificat decoctio eius: ⁊ apit opilatiōes epatis frāgit lapidē renū ⁊ abstergit scabiē ⁊ empetiginem ⁊ resoluit apostemata q̄ fiunt in aure: ⁊ apostemata testiculoru₃: ⁊ curat exituras malas qn̄ administrat̄
Cap. 134 cu₃ melle. Et idē sexto sim. phar. capi. erob. i. cicer agreste per oīa calidi est domestico cali. scilicet ⁊ desiccatiuū inquantum acrius ⁊ amarius eo.

Lib. ij. c. 94. siue cap. 115. **Dia.** Cicer domesticum mollit ventrem ⁊ prouocat vrinam ⁊ mēstrua: ⁊ iuuat partum gn̄at lac: sed est inflatiuū. Et est aliud cicer dc̄m cicer peregrinum: ⁊ est orobū quod cataplasmatib⁹ adhibitū tumores testium formicas ₃ernas cancros ⁊ scabies malignas melle mitto saluberime curat. Et est aliud genus cicerum dc̄m crios ⁊ est rubeū similē h₃ virtutē superiori: quo₄ elixatura cū libanotide accepta hydropicis ⁊ hyctericis medicat̄ vesice vulnerate cōtraria sunt ⁊ renibus inutilia: cuius virt⁹ est episcapica ⁊ cal. ex media parte cū parte amaritudinis. ꝓpter q₄ ⁊ splenē ⁊ renes ⁊ epar purgat: scabies ⁊ parotidas ⁊ vulnera mala cū melle sanat. Et aliud genus cicerū dictū Aretinu₃: ⁊ est nigrū hoc omnī cicere plus diureticū dicit̄: cuius decoctio bibita lapides in renibus frāgit. Est alterū gen⁹ ciceris agrestis folia h̄ns silia supiorib⁹ odoris viscidi semine simili: tanta illi efficatia est quanta superioribus.

ij. cano. 132. **Aui.** Albū calidū est ⁊ siccū in primo: nigrū est fortius: ambo sunt inflatiua lenitiua: ⁊ in ipso est incisio: ⁊ nutrimētū quod p̄bet est fortius nutrimēto fabarū ⁊ magis solidū ⁊ neq₃ est in figuris suis quod magis ipso nutriat pulmonē: ⁊ quod ex ipso est humidum plus est generatiuū superfluitatū q̄₃ quod ex eo siccum est abstergat lētigines ⁊ colorē efficit bonū linitū ⁊ cōestu₃ cōfert apātibus calidis ⁊ duris ⁊ reliquis apātib⁹ que sunt ex eis in glādulis. Eius oleū cōfert ēpetigini ⁊ ipsius farina vlcerib⁹ fraudulentis ⁊ cācrosis ⁊ pruritui: ⁊ cōfert dolori dorsi: ⁊ cōfert bothor humido in capite: ⁊ cōfert eius infusio dolori molarū: ⁊ ꝓfert apātibus gingiue calidis ⁊ duris apostematib⁹ q̄ sunt sub auribus. Et cicer clarificat vocē ⁊ nutrit pulmonē melius q̄₃ res aliqua. ⁊ propter hoc fiūt ex eo sorbitiones. s. ex eo farina cicerū: ei⁹ decoctio vtilis hydropicis ⁊ hyctericis: ⁊ proprie qd̄ est vt herbū ⁊ nigrū opilatiōes epatis ⁊ splenis aperit: ⁊ oportet vt cicer nō comedatur in prin. cibi neq₃ in fine ipsius: imo in medio eius decoctio nigri frāgit lapide₃ in renibus ⁊ vesica: ⁊ cū oleo amigdalino raphano: ⁊ apio: ⁊ totū quod ex ipso ē attrahit fetum: ⁊ est malū vlcerib⁹ vesice: ⁊ vehemēter addit in coitu. ⁊ ꝓpter hoc nutrit masculina animalia ⁊ cameleos ⁊ eius infusio facit erigere mēbrū fortiter qn̄ bibit̄ a ieiuno: ⁊ coctū lenit naturā: ⁊ aperit opilatiōes renum ⁊ proprie nigrū: ⁊ qd̄ ē vt herbū. ⁊ dixerunt q̄dā quod qn̄ infundit̄ i aceto: ⁊ aliq̄s ex eo comedit ieiunus ⁊ moratur super ipsum per medium diem interficit vermes.

Hippocras Dixit quod in cicere sunt due substantie que separantur cum decoctione aquarum: vna est salsa ⁊ lenit naturam: et altera est dulcis ⁊ prouocat vrinam ⁊ dulcedo est inflatiua ⁊ excitat coitum.

Offici gre. opiscisci. i. gummi hedere in antido. virili i ꝑfectio. mitridatis.
Offidion. s̄m Plin. est pisciculus scōbro similis. lib. 32. c. v. versus fine₃.
ofarion. i. gramen.
offia. gre. i. anguilla.
Offiena sunt molles tumores Alexā. c. d hydrope
offionicos gre. i. lacerta.
Offiasis. i. tyria. sic dicta. ab offios qd̄ ē serpēs q₃ serpētias squamas in superficie cutis repr̄sentat ⁊ h₃ cortices quosdā latos vnde ab Alexan. cap. j.
Offiasis appellatur a Sera. tyra a tyro serpente qd̄ ide₃ est: vnde offiasis vel tyria. i. furfuris capitis. Et differūt ab alopitia sic: q₃ alopitia magis est in ꝓfūdo circa radices capillo₄: ⁊ fac̄ excoriatiōes in profundo
Offis grece. i. serpens anguis.
offius est spēs marmoris. coloris serpens.
Offocatio sterea. i. suffocatio matricis.
offosab. idest almea.
offranima. idest mellica.
offranticū. i. emfraticum.
offrēnē. offrenesi. i. brion.
offri. i. gummi hedere.
Offries grec. visus oftalmos oclus oftalmioclī.
Oftalmia. gre. apā cōiunctiue oculi.
oga. i. alaganica.
ogi. oggi. idest acorus.
ogramina. idest gramen.
ogigātum. i. oppoponax.
ogri. i cicer.
obabatam. i. cucurbita.
Obamarrā herba ē satis stiptica h̄ns v̄tutē ₃aror
oimaria. i. sigella.
oimis. idest vnum.
Oipagianos. offosab. i. almea.
Oiris. Pau. capi. de emptoica passiōe mr̄to ingr ex̄nte fluxu oiri ⁊ mānā₃ aceto supponamus.
ois gre. ouis pecus. q̄ ⁊ ꝓbaton dicitur.
okimon gre. ozimū basilicon. Sale.
Ol. idest vmbra. Steph.
oi₃atum. oi₃e₃atū. i. anisū Stepha.
olarien. idest git.
olba. i. fenugrecum.

olbahech. idest cinis.
olbedias. idest oleum.
olea est pondus. ₃. j. min⁹. ₃. ⁊ olea. i. oliua arbor.
olcaib. idest silex.
olcherua. i. pentadactil⁹.
olchei. idest rosmarinus.
olcis. idest spelta.
olea olemala. idest oliua.
oleander rododendron. i. landrū. l. nerion. Rododaphni. Dias.
Oleaster. olea. siluestris. ora. ₃ambuci. grec. Aglrelea. Grielea.
Olen. Oleni. grece. lacertus.
Oleū. oleni. gre. i. lacert⁹.
oleu₃. qn̄ simplr̄ ponit̄ de oliuis d₃ intelligi lege Cabitaion.
oleum album ē oleum multotiens lotum.
oleū alupitiu₃. i. de vulpe.
oleū attricū. i. oleum de citromel. i. de citrangul.
oleum balaninū. i. de ben.
oleū cabrinū. i. ex caucris.
Oleum catholicum. i. de laureola.
oleum cicinu₃. i. de cataputia maiori. vel de sisamo siluestri. Sal. primo memiri. cap. j.
Oleum cilinum. i. de fenugreco.
Oleum ciminum. i. oleum kadiberadi.
Olu₃ cyprinū. i. de cyprino. i. de alchūna. Sale. x. memiri. ca. ij.
oleum citrinum. i. de citro
Oleū cōmune. i. lucerna₄ l. Cabitaiton.
Oleū de alchāna. i. oleu₃ ciprinum.
oleum de croco fit ex croco mirra cordicinenis ⁊ calamo aromatico s̄m Mesue cuius fex vocat̄ troco ma.
Oleum de basse. est oleu₃ ferecinum: illud oleum ponitur in antidotario Damasceni: ⁊ quia ē cōpositū ex oleo de basse ⁊ ex oleo ferecino: ideo vocatur oleum de basse ⁊ oleum ferecinum.
oleū de keiri. fit ex keiri.
oleū de kemest. i. laurinū.
Oleū: de kerua. i. de cataputia que ab aliq̄bus dicitur palma chr̄isti.
Oleum de storace q̄d ē. l. melachac.

O leũ dulce.i.cũ ſale
O leũ expẽſarũ.i.oleũ om fanciũ: qḋ fit de oliuis im maturis: et tale oleuz dr̃ ẽt oleũ grerimale eo ꝙ in gremio oliue colligit̃ ante maturitatẽ: ⁊ vocat̃ oleũ expenſarum qm̃ ſubuẽit expenſis ad naturam cõ ficiendam: quoniam col/ligitur ante tempus ⁊ ex eo oleum conficitur.
oleũ ſuccinum.i.liliaceũ.
O leũ glaucinũ.i.de paſti naca.
O leum glion.i.ex liquore balneorum.
O leum germiale.i.ḋ oli/uis.
oleũ indũ.i.de nuce indica
O leũ iuſgami ſic fit ꝓtere ſemẽ iuſgami ⁊ pone ĩ fo lijs mecete inter cineres calidos ⁊ coq̃ poſtea ma nib⁹ exprime: ⁊ illud eſt valde bonũ.
O leum keadi ideſt headi ciminum.
oleũ leuci.i.oleũ albũ leu/tos gre.albũ ⁊ tale ẽ ole um antiquũ qm̃ oleũ q̃ꝫ/to antiquius tãto albius: ⁊ ſic ponit̃ in vnguento a/grippa Gal.
O leaſter. olea ſilueſtris arabi.zambugi.gr. agre elea.
oleũ lieleon.i.de ſemĩe lini
O leuz mantinũ.i.de flori bus vuarum vel de lam/bruſca.
O leũ melinum ideſt de ci tonijs.
O leũ miliaciũ vel mirſi/nũ.i. mirtinum.
O leum mitropion.i.ami gdalarum.
O leũ muſcelinum duplici ter põt intelligi.vl̃ muſce linũ qḋ ĩ ſui receptiõe re/cipit muſcũ vl̃ quod fit de ben qḋ ara.vocatur mu ſcellina ⁊ tale ſit̃r oleum balanium dicitur.
oleũ muſcinũ.i.de muſcis.
O leum necidiũ.i.de ſemi/ne vrtice.
O leũ neridẽ.i. nardinum
O leũ omfancinũ.i.de oli/uis ĩmaturis factũ
oleũ petroleum quid eſt.l. barſalendi.
oleũ pecelinũ ideſt de reſi/na pituina.
oleum ſabinum vel ſalinuz i.ſitionum.

O leũ ſambuceleõ ideſt ḋ ſambuco.
oleũ ſancinũ ideſt de malo rana.
oleũ ſcininũ.i.leutiſcinũ.
O leũ ſerecinum quid ẽ.l. baciri.
oleũ ſicinũ.i.liliaceũ
O leũ ſinilinuz.i.napta.l. barſalendi ⁊ napta.
oleũ ſitionũ eſt qḋ fit de cu cumerib⁹ agreſtib⁹ gal. ad glauco.capitu.iij.in fi.i.de citonijs diſtinct. ſcḋe tractatu.ij.
oleum ſitionũ.i.ſalinum vl̃ ſabinum.
O leum ſpodileon ideſt de laureola.
oleum ſuſinũ.i.de lilio.
O leum vulterinon.i.coco gnidio.
oleũ zirungẽ.i.de hermo/dactilis
olgagea.i.ameos
olia.i.aſina.
O libanũ libanthus ḃ li/banũ.i.thus hec libanus i.arbor.hic liban⁹ dicitur mons vbi oritur ⁊ quid eſt.l.ronder.
olibarda.i.eupatorium
olibrum.i.maiorana
O linchatos.oliothos.i. caprific⁹ vel ficus agre/ſtis lib.de doc.gre.
olimpiados eſt nomen cu iuſdam loci.
O linchi.i.ficus parue nõ mature.
olira.ollira grece.i.ſiligo. Ador farina: pli.li.xxij ca.xxv.circa prin.
O liſira oloſiclidera gr.i. ſpatula fetida.Caſ.fe.
oliua qd eſt.l.Caitirõ.
oliua ethiopia.i. oleaſter.
oliue colũbares.i.oliue ſa le ꝯdite Aui.Dia.
oliuella qd ẽ.l.camelea
O locriſon helicriſos pli. li.xxj.c.ij.vel.xxv.
olixatruz.oreoſelinum.i. apiũ macedonicũ Diaſc. Pli.olixatrũ qḋ yposeli nũ vocãt li.xix.c.8.vſus ſi.ſꝫ ꝯtrariũ vĩ a Gal.
oloſtion.Dia.herba eſt mi nuta.⁊c.
O lo.i.cotum.
ololigus.i.luocaſis auis.
oloſaac qd ẽ.l.onoloſac.
oliuber.i.ſal.
oluſac.i.capſia
O lus oxilides.olus ſame nũ.i.ſachiliemene.

O lus iudaicũ ideſt malua uiſcus vel althea.
O lus aque.i.ſenatiões vl̃ creſſones Din⁹.c.j. ſuper Meſ.piperꝫ.
olus acrũ.i.hipoſilinũ.
omaros.i.ſorbitio.
omaſiſin.grec.i.farina or/dei lib.de cirurgia.

O maſum vẽtricul⁹.i. ven ter cẽtipellis.ſtõus anima lium ruminantium.
O mentum ideſt pellicula inuoluens immediata in teſtina.
O meritum.i.collegium.
ometan.i.zirbus.
ometra.i.macea.

O mfaciũ.i.ſucc⁹ vl̃ liquor amar⁹ ⁊ fact⁹ de oliua ama ra ⁊ iſpiſſat⁹ vel de vua amara ẽm Gal.in.li.dinamidia rũ.Pli.li.xij.c.xxviij.⁊ Gal.ad glauconẽ.cap.vj.trac. j.ſic fit.acinis vue agreſtis expreſſis carnes ipſarum.⁊ nucleos in ſole ſiccatos tõde ⁊ fac puluerẽ ⁊ erit omfa/ciũ: quidã dicũt ꝙ ẽ quidã ſucc⁹ inſpiſſat⁹ ⁊ recõdit⁹ in paſtillo qui fit ex olea vel fructu vitis imaturo: exprimi tur enim olea anteq̃ꝫ matureſcit: ⁊ ſuccus inde fact⁹ in/ſpiſſatur ⁊ reconditur Dia.aliter.
O mfacum ẽm Gal.lib.dinamidiarum vue nõ mature ſucci partes.ij.mellis.j.in vaſe duplici coquas donec dẽ ſior ipſe liquor fiat.
O mfacum mellitum ẽm Gal.li.dinamidiarũ ſic fit. Ac cipe botros mũdos nõ maturos nec acerbos ⁊ repone ĩ vmbra vt poſſint ſue hũiditatis aliquãtulũ deponere: deinde exprime ⁊ mitte de ipſo ſucco ptes tres: mellis diſpumati ptẽ vnã: ⁊ mitte ĩ vaſe fictili ⁊ gipſeo cũ cala mo pforato: ⁊ ſuſpẽde ad ſolẽ dieb⁹.xl.valet ad vẽtres reumatizantes ad faſtidiũ ⁊ ſtomachi debilitatẽ corpo ra ꝯfirmat q̃ ſincopim patiuntur Dia.

O nifakan omfakiõ.i.om faciũ ñ p.n.vt multi.
onifalos gre.i.vmbilicus.
O mfaratos gr.i. lambru ſca vel vua agreſtis
omfacileon.i.oleũ omfaci num
omion gr.ſil̃e.ide omoge nis.i.ſil̃is gñis.⁊ omothe/nus ſinoch⁹ ſil̃is tenoris.
O motribũ oleũ.i.ex acer bis oliuis ꝯſtructũ O mfa cinum.
omi vel omi.gr.i.ſil̃ omoi li.de doc.gr.omion.
O miſiria.i.audacia
O miomerũ.i.cõſimile
O mirac.i.lactuca
O mis ⁊ omidbia grẽ.pi/ſcis ẽm kiram memida. dẽbras kibros.
O imorbia.i.poliũ eo qḋ multis morbis congruat.
O mogeneũ.i.vni⁹nature vel ſimilis nature
O mei.i.vmis rotund⁹iuẽ tus ſub ydrijs. Paul⁹.de aſmate.omoy qui ſub ydri is inueniuntur frigẽ in va/ſe ficuli.
O mopotras omoplatis. ideſt ſpatula armus.omo/plata ſpatile
O mornenſis ideſt dillata tio pupille.
O mos gre.i.humerus.
O moteras.i.rapas.

O motion.i.caſtanea
O magron Dia.aut onoti ſana aut onotoſam ⁊c.
O na.i.teſticulus.
O nager.onagros.i.ſilue ſtris aſinus.
O naciũ.i.vinacium
O naticos que non poſſũt coagulari.
O ndacocta.i.naſturtium
O nfaria.i.incenſaria.
O nichos vl̃ onix.i.vngl̃a
O nificiũ.ẽ puluis q̃ fit de acinis vuaꝝ acidaꝝ ĩma/turarũ expſſis tritis et ſic catis.ide dr̃ melonificium qḋ hꝫ admixtionez huius pulueris qḋ fit ḋ floribus ſtipticarũ herbarũ vel ar borum vt orni braverie etiã milium.
O nicum Dia.folia hꝫ ob longa ⁊c.
O nichiõ.Demoſ.ẽ ſanies purulẽta ĩferiori pupil le porrecta: vt vnguis vi deantur ſcema ⁊c.
O nidos lignũ.Pau.cap. de diſinteria
O niroganos.gre.fluxus ſeis ĩſomnis Alex.
O niſcũte.grec.porcellio nes vermiculi Caſ.fel. Gal.iij.memiri.c.j.⁊.7. memiri.c.iij
O nites.i.origanũ aſininũ Gale.

Onitis ē spēs diptami fm Dia. ē spēs origani. fa.
Onixi. onix. gr. vnguis vl' blacebisantia. oriba.
Onitas. i. diagridiū.
Onokoiro. i. silia ordeo.

Onopira. i. silia frumēto.
Onocis. i. tumor. vt in fine Thegni.
Onolosat. vel onolosach vel onosac vl' onoles sūt noīa pōderis ⁊ ē obolus.

¶ Cap. 578.

Nōia onōis q̄ multi onoīda appellauerūt Nomidāna flōitin vrge sūt duo

Dia. rū nodorū folia sūt duorū pal morū nodosa folia sūt illi minuta sicut lēticu le aut rute aut anchuse subaspera pinguia ⁊ spissa. hāc multi in sale cōponūt ⁊ comedūt suauissime vrge pdicte spinas acutissimas habēt albe sūt ⁊ calide. onomia. Li. iij. c. cxxxix.

Pos. Corium radicis earū cum vino bibitum vrinam prouocat; lapidē vesice excludit: vulneribus sordidis medicatur cum aceto cocta ⁊ ore retēta dolorem dentium prohibet. capi. xx.

Gal. 8. sim. pha. c. ononis Radicē hʒ calefactiuaʒ i tertio cortex vero ei⁹ maxime ē vtilis ptici pās abstersiuitate ⁊ incisiōe. vñ nō tm̄ est abstersiua: sed lapidū fractiua: eadē aūt virtute ⁊ escaras cito sistit vtū tur aūt ea et ad dētiū dolorē coquētes i oxicrato ⁊ gargarizantes. Pli. li. xxvij. c. x. post princ.

Onobrosi. Dias. folia habet lēticule silia ⁊c.
Onobroche. Pli. li. xxiiij ca. xvj. in fine
onosacti gre. sambuc⁹ asini. Dias. ebulus sic dicit. capitu. de acti.
onotrisis. kiraʒ. i. asini cauda et asini malua et est althea
onos gre. i. asinus.
onoticū. i. censluū.
ontos quid est. l. effelide.
omaticus. i. sambacus.
ootagis. i. papirus.
opaclia. opagios. i. auricula muris. herba. s.
opanclima. i. luyula.
Opericen qd est. l. Pli. li. xxiiij. c. xiiij. in fi.
Opofilō Dia. verū silem efficaciā hʒ cū silfio ⁊c.
ophus. i. capparis.
Opifico. i. lac ficulnee.
opinis. i. panis non fermētatus fm alios panis nō mundus a furfure. l. heuda. pli. li. xxij. ca. xxv. in medio
opiū. i. succ⁹ vel lachrymū sed opiū papaueris quid est. l. charchar. vex̄ quādo simplr ponit de opio papaueris intelligitur.
opiū idicū grauis odoris.
Opiū grinaicū vl' grinacū vel cirinaicū ē assa ⁊ laxat vt Alexā. c. de curis dentiū. circa prin. Demosthe. opiū curinaici. i. laxaris
Opiū oxicratuʒ. i. oragā tum.

Opistonos. opisthonicos opistonic⁹ extēsios dorsi retro in posteriora: vt se flecti nequeat spasmus. i. Paulus.
opistoteros gre. posterior
Opix grece idest capillus veneris
opnoxiachantum. i. oragantum.
opobalsamum. i. balsamū lachrymus.
opo vel opos gre. i. succus vel lachrymus vel lac.
op ocaparū. i. lachrymū q̄si gūmi arboris cuiusdaʒ que nascit in egypto.
opode medicie. i. medicie q̄ de succis fiūt vt opiuʒ.
opomasticus. i. mot⁹ diminutionis
opomeriū. i. de octo rebus
Opomirfine. i. succ⁹ mirte
Opopira. i. succus ignitus
oppoponax qd ē. l. Iēsis.
Opogstidos. i. succus vel succus gūmi hedere.
opofifium. i. assa fetida.
Opos quirinaicū. est assa q̄ ⁊ lassar gre. dicit Alexan. Demosthe.
Opis citrinaici. opocireʒ.
opoffico. i. succus caprifici idest ficus agrestis. s lac. Diasco.
opotissi. i. gūmi hedere
optissimali. i. lactitimali
opsissomi. opsis psomi. i. supficies panis crusta
opso vel opson. i. sallamē tum pulmentum

Opsis grec. facies aspect⁹ vultus.
Opsonia grece salsamenta cibi obsonia.
Optalmia. i. obtalmia.
Optima valeriana. i. fu.
optomeriū. i. de. viij. reb⁹.
Optos gre. assus idest assatus.
Oraca horos idest grana quercus.
Oraca cadebel. i. folia ne spilli.
orades. i. folia mirti.
oracallus. i. serpentiaria.
oracaloget. i. nux.
oracalefen. i. sisamum.
orasis gre. visus. orata visibilia ⁊c.
oracalcias. i. folia pruni.
Otalcatron. i. folia citri.
oracalamastice. i. sisimbrū
Oracaltūden. i. ossa.
oraca soroal. i. folia cipssi.
oraca solem. i. lilium
oracatafarem, idest folia thamarisci.
oracatur. i. folia celsi
orachisses. i. tamariscus

oraalmesi on. i. enula.
Orachsi. i. pomum
oractaldel. i. collognrida.
Oracrapper idest capparra amara.
Oraser i. visus.
orale. orasis. i. staminafirica quo cribellant subtilissimi pulueres. vt i Almāsore capitu. de fe. quotidiana: ⁊ vocat sic ara. quia consueuerant nobiliores mulieres ora velare.
Orbicularis. i. ciclamen.
Orchis grece idest testiculus orchi.
Orchades grece. idest oliue eo q̄ testiculis similantur. nam grece testiculus orchi dicitur. Isidorus
Orchis. i. satiron. ⁊ vocat testicul⁹ vulpis. Serap.
Orchiskinos. i. testiculus canis. ⁊ est species satirionis Diasc. Pli. lib. xxvj. capitu. x.
Orcos. i. aqua lactis.

¶ Cap. 579.

Ordeū la. ara. babaet siue babaer gr. trabia. Ordeuʒ Cap. lj. ō
O Gal. vij. sim. pha. Hordeū primi gradus est in siccādo: ⁊ infrigidādo hʒ autēʒ aliquid abstersiuū vero paucum. Est autē breui quodā siccius q̄ farina fabarū. alia vero oīa similia sūt in his q vtunt extrinsec⁹. cū vero comedit superat fabas: qui inflatiōes oponit: i faba vero qualitercūq̄ coquat permanet inflatiuitas: grossior. n. est partiū q̄ ordeū: ⁊ ppterea nutribilior ē ea: qm̄ aūt modicū a mediocritate abcesserunt, ppterea sunt i multo vsu: hmōi. n. farmaca multis alijs permiscent ceu materie quedā ⁊ ppterea cera. et oleū nō paucis cōmiscētur farmacis. Alfita autē multum ordeo ipso sunt siccatiora. citi. i. ordeo. ⁊. s. alimē. ca vj. ⁊. vij.

Sera. ca. hʒ infrig. ⁊ desic. in primo. ⁊ desiccatio eius est amplior parum in desiccatione fabarū qn̄ applicat exteri⁹: verum ordeū coctum ē melius fabis in hoc q̄ ipm nō inflat. Et fabe qn̄ coquūt generāt inflationē: qm̄ in substātia illius ppter hoc sunt magis nutribiles q̄ ordeū: ⁊ ipsa ambo declinans parum a temperamēto: sed sauich ordei est magis desiccatiuum q̄ ipsum ordeum. Cap. 131.

Pos. Sera. auc. Dias. aqua ordei ē iuuatiua ad reprimēdū caliditatē hūiditatū calidarū et pfert aspitati cāne pulmōis ⁊ vlceribus ei⁹ ⁊ cū semine feniculi puocat vrinā ⁊ ē abstersiue ⁊ maturat apata cal'a: ⁊ qn̄ miscet cū semine lini et fenugreco ⁊ ruta pfert tumorib⁹ testiculorū: ⁊ qn̄ administrat cū mirto ⁊ vino ⁊ piris siluestrib⁹ ⁊ fructu rubi ⁊ cortice granati stringit vētrē: ⁊ qn̄ fit empl'm cū eo cū citonijs ⁊ aceto cōfert apatib⁹ calidis q̄ accidūt podagricis. Et qn̄ miscet cū aceto forti ⁊ ponit sup scabiē vlcerosā maturat eam ⁊ farina ordei stringit ventrē ⁊ sedat dolorē apostematum calidorum. lib. ij. capitu. 77.

Ordeolum crite est pustula in palpebris.
Oregmos idest faba fracea vel fressa
Oregmō dicim⁹ nos sonitū spūaliū q fit anhelando maxime.

do maxie i pipleumonia
⁊ asmate ⁊ morietibus.
O relex.i.oliua.
oremum.i.pulegiũ.
oreoselinum qd ē.l.apium
Pli.li.ix.cap.viij.i prin.
Dia.Steph.
oreptica dicunt gre.q̄ fasti
diũ ciborũ auferũt Gal.
ad paternianum.
oresis idest appetitus inde
anoresia ab a quod ē sine
⁊ oresis quasi sine apetitu
idest fastidiuz:sed interpo
nitur enim causa eufonie
O rfos orfus gre.piscis.a
cerra oriba.kira.
organũ.organō gre. istru
mētũ inde mēbra organi
ca.i.instr̄alia.
O rica.orix est genus legu
minis nobis ignotũ.
O ricum.i. eris cathimia.
O ricũ vł orinũ.i.crocus.
oridiũ.i.semperuiua
origanũ quid est.l. dipta/
mum plin.li.xx.capitulo
xvij.in prin.
origanum eradhitiriki.i.
pulegium.
origanum fluuiale.i.men/
tastrum
origana zaoa quid est.l.sā
decus.
orimum.i.vernix
oriminon.i.enula.
oriminis.orimion.i.vrtica
orminis.
orinimũ.i.fomētũ fabe vł
cuiuscunq; seminis
orintogalle Dia.herba est
⁊c.Pli.lib.xxi.capitulo
xvij.circa prin.
oribate.Dias.quam multi
cinomorion dicunt aut le
onta.cypri autē tisinũ ⁊c
inter legumina nasci solet
⁊ ea prefocare. Plinius
oroblaten.libro.xxij.ca.
xxv.in fine.
oriofelinum idest apiũ mō
tanum.
orioma.i.aurum.
orios.i.arbor glandiũ.
orion.i.stella.⁊ orion.i.fi/
nis vel meta.terminus in
de orizon.i.finitor.
orismus.i.similia de ordeo
oritus.i.durities in vulne/
re
O rithi.i.arteria.
orium cefalea.
oriza gre.i.risi
orosa idē. Pli.lib.xviij.c.
vij.vltra medium.
ormichia,i.gallinacea.
O rminō:siue emola vł au
ricularis aut reiectalis
hz tysuz cubitalem qua/
drũ folia vt marrubium
extantia sicut sunt lamie
auriũ pēdētes cum semi/
ne nigro ac virgo. Item
alia agrestis dicta cũ se/
mine rotundo ac flauo a
criori.⁊c.ab Aui.dicitur
tuderi.Diasco.Pli.libro
xxij.c.xxv versus finem
O rminis ſz aliquos semē
rape ſm alios enula neu/
trum credo.
ornis gre.galline.
ormu.i.orobus.
orneon.gre.aluis.Ales or
nea aues.
ornus est arbor glandife/
ra q̄rcui filis sterilis ſm
Papiā vñ q̄ttuor sũt ar/
bores glādifere.quercus
ylex ornus ⁊ alia vñ sũt
grana tinctorum.
ornis.i.perdix
orobaten.i.oribate.
oribatron.i.hypogstidos
Pli.lib.xxvi.c.viij.
O robum.orodbrũ.i.her
bum vel pisa legumē. ser
semie.l.oems
orobos gre.Eruũ.Pli. li.
xxij.c.xxv. vltra mediũ
orochoma.i.suspriũ
orocteus.orouermacum.i
ribes.
O rodes.oroides.i.hũo/
res ſosi ⁊ aquosi ab oros
qō est seruz lactis.
orodis.i.rosa canina
orodomis lentisca:idest la
tra
oronaruatum est ribesum
pro ribes.
orosa.oriza.i.risuz spēs le
guminis
oros oron.i. aqua lactis.
Stepha.Theo.
oroxis.i.liquiritia.
oripida.i.ciuitas.
orrarij.i.estiuales vel qui
seruant horis.
orrodis.i.colatura colere
rubee sicut lactis
orror.i.orripillatio.
orthocanomenꝰ. i.lectus.
asmaticis aptus ī quo po
tius sedere q̄ȝ iacere vide
antur.Mussio.c.de p̄fo/
catione matricis. ortho/
thocathemena ingt sedat
⁊ ē dictũ recte sedens ab
orthon quod ē rectũ ⁊ca
theqō est sedere.
O rthodosos,i,recte glo/
riosus seu docens recte
O rthomia.orthogomia.
i.difficilis respiratio.s. as
ma vt apparet i.l.sisele/
os quoniā Gale.septimo
memiri.ca.iij.in prin.ſm
vnā trāslationē dicit asma
ſm aliā dicit orthomia: ⁊
dicitur orthomia ab or/
thos quod est rectum si/
ue quia coguntur sedere
recte non potentes iace/
re:seu quia equaliter mo
uentur superiora pecto/
ris et inferiora inspirādo
cum sit contrariuz ranis
hominibꝰ quibus nō mo
uentur nisi inferiora: seu
quia recte dicuntur labo
rare inspiratione ⁊ expi
ratiōe:qm̄ in ambabꝰ la
borant ⁊ quocunq; illoꝝ
trium modoꝝ dicatur or
thomia est valde laborio
sa.Itē ab orthos quod ē
rectum dicet peristeron
orthos.i. berbena recta
que quomodo sit recta.l.
gereboranuz.
O rthoponticos gre.idest
talpa.
O rthos.i.blitus.
O rthragoriscꝰ.i.aper vel
porcus piscis
orthus.i.coxilides vł blitꝰ
⁊ or.
O rthus orchos.i. rectus
O rthor. i. somnus.
O rtigis.ortix. O.uaqui/
lia.i. coturnix. O.ualea.
gagilla lib.de doc. grec.
Graculus
O rti.i.priapiscum
O rtiuita.i.satirion.
oruza.i.vrtica Ste.
O s.i.acorus.
Os de corde cerui.
O s mũdi quid est.l. pirgi
tis.Epio.
O s ventris idest stomacꝰ
Galenus octauo terapē.
cap.v.
os sepie quid est.l.
O ssalis quid est.l.
O sanco.i.os in parte po/
steriori coram aluum.
osatis Isatis.Gaisdo. ma
cer idest herba fullonum
Guasido.
O saraga.i.v̄ga pastoris.
osarai.i.origanũ
osaricon.i.gramen.
O sciatra salcutre.i cortex
radicis celsi.
oscido.i.vlcus oris.
O se.i.armoniacũ.
O seum vocamus bursam
testiculorum a greco os/
cheon.
osicare.i.aloris
osien.i.opium.
osilobalsamũ.Ste.p kai/
riem p chiarsamber ⁊ ē
cassia fistula
O sino.i.egritudo in facie

Cap. 580. O siris

O Siris virgā hz nigrā tenuē ⁊ sarmentosaz sed
minꝰ fragilē q̄ circa folia hz sicut linũ ⁊ nigraz
in initio:⁊ cũ maturauerit ruffa fit.
Dia. Li.iiij.c.cxxxviij.decoctio huiꝰ herbe fell.
suffusiōes emēdat.pli.li.27.c.12.post princ.

O siliũ est os coram aliuz
in parte anteriori.
osnac.i.flos orni.
osoa achichir idest radix
squinanti.
osobarsa.i.pes coruinus
osoac.i.argentum viuum:
osolosin.i.radix enule.
osolaluf.i.serpentaria
osolalchasab. idest radix
canne.
O solalolaica idest radix
peonie.
O solapheonia.i.radix
osolalcufania.i.radix ami
gdale amare
osollode.i.radix ciperi.
osoratium.i.vsnee
ospiron gre.legumen.
osteab.i.bolũ armenũ.
ostee.i.armoniacum
ostracodermata ostraka.
i.pisces hñ̄tes durā car/
nē Alex.testosa aialia
osta gre.ossa.osteon.os.

Cap. 581

Stracorũ.i.conchiliorũ quedā sũt magna
q̄dā parua. Magna dicunt arab. barcora — O straco rum.
parua dicuntur ara.sedes
Sera. aucto.Gal.ostracorũ ex mari
magnoꝝ dicũt barcora nō vsꝰ — Ca.443
sum corporibus eorum nisi prius cōburerē ea ppter/
ea q: sunt testea dura multũ:sed qñ aduruntur fit virtꝰ
eorum desiccans fortiter.
Poss. Cōferunt apostematibꝰ fraudulentis ⁊ por
fita marina est cōchiliũ marinũ purpureum

Dia. habet vim desiccatiuam mūdificatiuā ⁊ abstersiuā: vñ abstergit dentes ⁊ diminuit carnem superfluam ⁊ mūdificat renes ⁊ vlcera ⁊ consolidat ea. ⁊ qñ teste eius replentur sale ⁊ ponuntur i vase vitreo ⁊ aduruntur deinde terūtur ⁊ ponunt abstergūt dentes ⁊ conferunt cōbustioni ignis qñ puluerizant super locū: ⁊ oportet vt dimittat hoc medicamen in loco donec per se cadat. Nam qñ locus cōsolidatus est cadit per se: ⁊ quando conchule purpuree coquunt cū oleo ⁊ fit linitio cum eo retinet capillos cadentes ⁊ facit oriri capillos in loco. et vngule ipsorum sunt coopercula quibus teguntur in foramine suo similes vngulis que deferuntur ex india ⁊ q̄ ex babylonia: ⁊ que ex iameni meliores oibꝰ sunt vergentes ad albedinē ⁊ sunt odorifere. quorū odor trahit aliquantulū ad odorem castorei quādo sumitur cum aceto in potu attenuant splenē: et quando fumigantur cum eis mulieres habētes suffocationē matricis confert eis: et ille fumus excludit secundinam: ⁊ qñ fumigatur epilenticus excitat euz. Sz scides est conchiliū paruū. vnde coclee parue sicce quādo aduruntur cinis est multū adurens ita q̄ si miscueris cū alkitram ⁊ vnges cū eo locum pillorū palpebrarū post quā fuerint euulsi prohibet ortum eorum: ⁊ quando teruntur sine adustione ⁊ ponuntur supra membrū infirmum ⁊ debilitatū conferunt: et dixerunt quidam hoc se fuisse expertos. Et idem auctorita. Galeni. homines orientales nominant eam talsim et est vna ex speciebus conchiliorū hñtiū paruā testam quādo sunt recentes ⁊ comeduntur molliunt ventrē ⁊ maxie ius earū. sed antiqua vetꝰ ex cocleis valet ad palpebras quando cōburitur ⁊ miscet cū alkitrā ⁊ teruntur bene simul ⁊ ponit ex hoc medicamine in palpebra non finit renasci pilos pungunt oculum: ⁊ species coclearū dicta hame et aliarum paruarū specierum laxant ventrem qñ coquūtur cū pauca aqua ⁊ bibitur ius illud.

Ostera piscis. i. piscis. degens in cōcha Dia. ostree purpurificie: vnde purpura tingitur coclee sunt.

Ostrutiū. i. sturtium Dia. Macer ⁊ est conclisir. nobis ignota. plin. libr. xiij. ca. xxi. in. fine

Ota otariō otion idest auris othis idē. inde perotida iuxta aurē flegmā.

Otosac. otolosac. i. nudū

Otagia gr. i. dolor auris.

Pthiasis. i. morbus auris

Othinim. i. parsiū Plin. li. xx. c. xvij. circa pñcipiū

Othis. i. auris

Otisac. i. filipendula

Othode. i. serū lactis.

Othonia otonion. Dias. i. celidonia maior. Theodo

Oriba. gre. filonagrion. i. ignis agrestis.

Otricen gre. i. medicia auricularis Cas. fel.

otiō ripa gr. i. auris sordes

Otonia. i. celidōia maior sz falso: immo ſz Dia. est pforata vel ypericō vel herba sancti Joannis folia hz eruce similia: sz per tusata ⁊ fragilia et florez croceum ⁊ latum.

Pli. li. xxvij. c. xij post princ.

Octonia in syria nascitur filis eruce pforate crebris folijs flor croceo q̄s qdā aiones vocauerūt. l. infaricō ⁊ glauciū Gal.

otucis. otucisi quid est. l. sādanis.

otuser. i. vsnee.

Oua apala gre. idest mollia tenera.

Oua raticon idest oua piscis salita nostro ydeomate dctā oua natarachi vñ pau. c. dētibꝰ ⁊ gingiuis sāguinē manātibꝰ oua raticō. i. olla cōburens.

Ouū quid est. l. baad.

Ouze ara. anser lib. ō do. ara. si vze dicis idem est

oxabelio oxabeliō. i. rosa.

Oxalinū ē qdā confectio

Oxalirnū dia. i. acetū cū sale ⁊ melle. Cas fel.

Oxalidos. i. herba acetosa Oriba.

Oxi acutū oxos acetū.

Oxideritis a Dia. dicitur capnos

Oxi vl oxis. i. acutū vl acetū: cū p acuto: ide dicit oxidorcas. i. vidēs acute et oxiporiū. i. acute penetrās poros cū p aceto inde dicit oximel: ⁊ oxigalac. i. lac acetosū ⁊ oxisenitia. i. acetosus dactilꝰ q est tamarindꝰ qui sic dicit ſm Dama. ⁊ sūt fructus palme siluestris idie ſm eūdē q sicut dicit nascit i forma dactili cortex abijcitur medulla q̄ ē nigra ⁊ acetosa ad nos affert. l. fenichia ⁊ tamarindi.

Oxialmon acetum ⁊ sal

Oxia. i. spelta gre. vtli. de alimen. Gale.

Oxiachantos quid est. l. amiberberis. Dia. cinosbatus

Oxicatron. i. pusca.

Oxicantū. oxillocantum idest berberi.

Oxicratū gr. ē dcm̄ acetosum vinū verū ipm ē acetū aq̄ mixtū. nā vbi pau. cap. de vlceribꝰ aurium: habet oxicratum

Aui. eodē loco habet acetū aq̄ mixtuz silr i oibꝰ libris arabicis vbi hr acetū aqua mixtū in grecis habetur oxicratum. l. pusca.

Oxicola. i. tauricolla.

Oxicada oxicadia. i. acetosum.

Oxicantos gr. dia. arbor est nimiū spinosa fructuz habēs similez mirte: sed paulo maiorē rubeū interius ⁊ granatū. et ē dictū acuta spina. ⁊ ē arbor ferens berberos: vt patet per concordiam Dias. in eo. ca. cum Aui. cap. amiberberis. Ste. oxicātos vel berberos. quidā carpusiam vocant.

Oxicāros ſm Dia. vocat a qbusdam cinos.

Oxidorcas idest acute videns.

Oxidericū. oxidortium. i fomētum acuens visum Cas. fel.

Oxifilon. oxitrifilon oxilida. i. acetosuz foliū: et est tertia spēs trifolij. l. bachaelb. ⁊ oxifilon. i. cicuta vel cicutatā. Dia. oxifilon. i. acutorum foliorum geranion.

Oxifabuz latini scribunt sed greci oxorasos siue oxonofos. Oriba. ē pōderis vel mēsure nomē Papias est pondus. ʒ. j. ⁊ licet. vj. Alij vocant ipm accitabulū. Isido.

Oxifabus. i. casuf.

Oxifemkla. oxifenicia. i. tamarindus.

Oxigalac. i. lac acetosum

Oxigarō. oxigar. oximogarū. i. garū. ⁊ acetum.

Oxiglicon. ara. muzuz. i. dulce ⁊ aciduz simul ab oxos qd est aciduz ⁊ glicon dulce. Pau.

Oxilapatium. i. acetosum lapatiū ⁊ est acetosa.

Oxilocassia. idest cassia linea.

Oxileon. i. acetū ⁊ oleum commune.

Oxilicitromili succi. idest succus citranguli.

Oximalium. idest cerusa.

Oximelgre. ara. sqngibin i. sirupus ex aceto ⁊ melle oximelli.

Oximissine. i. buscus. l. acorus Pli. li. 25. c. 11. in medio. ⁊ li. 23. c. vlti. prope finem.

Oximola. oxisgm. i. iuncꝰ acute summitatis.

Oximiriꝰ. i. scopa regia.

Oxios. i. plāta solis. i. trifoliū. pli. li. 27. ca. xij. añ mediū. folia terna hz.

Oxiporiō. i. catarticū melācoliā ⁊ flegma: ⁊ est dictum acute poros penetrans.

Oxiquin. i. iuncus acute summitatis. Pau.

oxirodimō. oxirodium. i. acetū cū olo ro. Cas. fe.

Oxiremia. i. acetosa. eructuatio.

Oxireum. i. forte acetum.

Oxirocroceū. i. emplz cōpositū ex aceto ⁊ croco

Oxiurola. i. iuncus obtuse summitatis.

Oxyzachara. p. y. grec. i. acetuz cum zuccaro ab oxos qd acetum.

Oxogarꝰ. gre. garus acetosus.

Oxomogarū. i. sapor acetosus ⁊ salsus.

Oxos Oxis. i. acetum.

Oya. i. sorba. Gal. cap. de mespilis.

Ozanoros, ozanorsi. i. sqnantum.

O zardus.i.trifolium.
O zene.i.polipi vlcerati. Gale.iij.memiri.c.iij.
O zenitides quid ē.pli.li.xij.c.xij
O zimie gre.i.vlcera fetentia iter nares ab ozō q ē fetēs.Cas.fe.Alex.
O zeusich.ozemich.i.bedeguard.
O zi.i.acorus.
O zimum.i.basilicum vel flos luf fm platearium est semen basiliconis
O zimū cū oib⁹ suis spēb⁹ qd est.l.beregemich.
O zimū stabat z mōtanuz quid est.l.idem.
O zimum fluuiale.i.mellissa.
O zirno.i.qōdā granificū semē nobis ignotuz
O zon.i.fetens
O zonab.i.vitellum oui.

De littera P

P Littera apud grecos qñ sequtur.m.tunc illud.p.trāsit in sonū nostri.b.vñ scribunt ampelos z legūt ambelos arabes vero oīno hac littera carēt sed pro eo ponūt aliqñ.b.vt berchichiados pro pdichiados que est paritaria.aliquando ponūt.f.vt frassion pro prassion.

Pachides beleferon. De most.ē palpebrar corpulētia z grassitudo qua exteriores ptes vident extēse.iteriores vero carnose atq; sanguinolēte vertēde palpebre difficultatē faciēs:sed venit ex oculo pcidente aut ex longa lippitudine.
Paguros dicūt grec.cancros marinos.
Palami grec.palma manus.
Palmipissa grec.dicit pix liqda bis cocta plini⁹.
Paliur⁹ dī ac⁹ palearis. O ziba.Dia.vocari dicit lanariā ab aliqbus eo q plerīq; ex ea lanaz lauāt zc.plin.lib.xiij.cap.xix.z.xxiij.c xiij.
Palmulas. Demos.quas gre.patecas vocāt.i.dactilos palmar persos.
pachimeris grec.i.grosse substātie.nā pachos gre.grossitudo spissitudo:dēsitas.
paria parias.i.lepida vel squama ex acutis ciprinis et est lepida.
Patiana.i.patella.
Pagella.i.coriū vel pecia lata vbi ponitur empl'm.
pala palla.i bussus arbor
Palamigra.i.palma manus
palami piscis.i.lopalamodo.et est piscis ō gñe scōbrozuz vel eis sim lis.
palargos idest ciconia galenus.
Palea camelleorum.i.sqnantum
Palestra est certamē cum brachijs
palestina est pprium nomen loci
paleon.i.ventus.
Palion.paliurus ē herba lanaria vel cicer domesticū fm alios Strutio struttium condes.
palma est arbor dactili z ē domestica.l.nakala
Palma siluestris vel agrestis indie.est cui⁹ fruct⁹ tamarindus.l.chasi.
Palmarum thebaicarum poma idest dactili.
Palma xpi ē spēs satirionis habentis radices quinq; coniunctas vt digiti manus.l.chasi vel radices duas similes duabus manib⁹ in radice iunctis.Auice.digiti citrini.
Palmisirich palmusarich
palmosa.i.saltuosa.
palmos.i.salt⁹ mēbror
palmus idem.
Palmosarch.palmosaro idest nenufar.
pāpini.i.paliur⁹ herba lanaria.cicer domesticum. Cūdes Stration.
panax multas species hz. Dia.panax eraclea vnde oppoponax colligit zc.
panax chironia quā latini insulā cāpanā zc.Dia.
panax Asclepij m'ti dicūt q hic origan⁹ agrestis fit aut cotilla.zc.dia.
Panax deuia hanc puto esse esulā.vñ esula lactescit:sine lacte linaria crescit.ab Auic.dr scebran. hic dia.in ca.de ligustico panace ligures ligusticum vocant eo q radix eius alba est z odorata similis panaci.et panaces apō quosdā dicitur origanū.
panace.i.siluium.
panadracia.panodracia.i aristologia.
panaco friza idest ferula agrestis.
panagos est ferule genus vñ emanat oppoponacū
panaritiū.i.apostema paruū acutissimū qō fit i lumintatibus digitorū a para quod est iuxta z nibia idest vnguis.
pandimon fm O ribasiuz est qñ cōis egritudo i pluribus hominib⁹ concurrit sicut est pestilentia.
pandurusticū.i.herba capillacea nascēs in muris iuxta aquā quā ignoro
Pasilicon.i.centūnodia
pandecta idest totū dictuz cui nihil deest.a pan quod est totum z decta idest dictum a dico dicis vel dicitur a pando quia in ea omnia manifestantur
Pancratium est herba similis stille.Auic.cepe azir dicit Dia.a quibusdam intubum dicitur.
Panax chirona.i.enula. plin.lib.xij.ca.xxvij.et li.xxv.c.iiij.
panax deuia.est species titimali.
panax asclepij fm Dia.est herba quam ignoro
panax feraclea plāta ē vñ fit oppoponax lege iensis.
panis acalif.i.qui non fit ō grano tritici.
panis alexandrin⁹ vel rubicundus.i.recoct⁹ z rubescēs vel biscoctus
panis alcurit vel sarmi vel porcinus.malum terre. ciclamē cassanum idem. l.burhor mariem.
panis cuculi.i.alleluya et est acetosi saporis.l.bachaelhtrina hñs folia et vnū quodq; foliū hz diuisuram in se.
panis opirus vel oppopirus.i.mediocriter se habēs inter puruz z furfuraceum.l beuda.
panis pictereus vel semidalites z silikinites sincamiscas:z sincomiscos qd sunt.l.euda
panis porcinus.Ciclamen malū terre cassanū idē.
Pāthagathe.grēce.pulegium tam mas q̄ femia Diasco.
panter grec.panthera.
Pāicald.i.irrugiō.iring⁹
Panicū qd est.l.dochē
Pāode.i.bonū malanum
Panos ē qdā arbor glādifera.l.spagnos:z vid an sit visnee.pli.li.16.c.ix.
panuda.i.panaritium.
panude.i.mollea.
Patagone.i.pulegium
papauerum idest papauer cornutum.
papauer cum suis specieb⁹ qd est.l.chaschax.vnde qñ simpliciter ponit albū intelligitur
papauer cordosofuz idest pinosum:efficit operationem titimali laxando ventrem z est esula.
papauer palustre idest nenufar.Dia.
Papiar:idest almea.
papilla.i.vesicca.
papilla oculi.i.apium aq̄.
papirella.i.porulaca.
papirus.papillus quid est lege burchdi.papiros arabi.chagadh.script⁹.bibula.
papiū.Erigeron.Seduzsenecion.xbusea.Acantida cardus benedict⁹ Ifi dorus erigon os sic a veris dicitur q vere primo senescat congeron grece Ste.Irigei ō ē adrion.
papule sunt grana minuta vel pustule albe que nascuntur in facie aliter dicuntur furunculi.istud vocabulum ponitur in.lege lilium circa fi.z in.l.barachichene.
Paracopium.i.debilitatio spiritus.
Paracusesim.i.apparitio
Paracolectica idest cōuiscatoria cicatricum.
Paracolesis gre.i.gluctinatio partium.
Paracopia.parafrenisis. i.insania disipientia.
Paracopin.parafrosion i.desipientia
Paracefalicos.idest posterior pars capitis.
Paracētesis gr.pacētese os genitiui casus est pforatio q̄ fit i oculis ad de

ponēdū aquā illā congelatā quā cataractā dicūt vt Demost. proprio ca. ꝛ ēt sicut dr̄ psoratio q̄ fit i vētre hydropicorum ad aquā educēdā vt Theo. pris. c. de hydropisi para cēteriū dr̄ ferramētū quo psorat̄ ocul⁹ i cataracta ꝛ vēter hydropicorū ad extrahēdū inde aquam.
·Parachisis grec. est diffusio humorū per totū corpus vt Cas. fel. capitu. de hydropisi.
·Para gre. lat. ꝑpositio significat ab. abs. apud de trās itra sup iuxta secus ꝓpe ꝓxime. post pre preter citra vltra extra.
·Parabola significat vt ꝓuerbiū silitudo. imago figura rei.
·Paratice Pli. est herba se ptē caulib⁹ veluti rose capita sustinens
·Parasināchis ꝛ parasquinātis qd ē. l. simāchis.
·Parafronon. i. desipiētia lib. de doc. gre.
·Parafisim. gre. ꝑter naturā contra naturā.
·Paradalion. idest miconion agreste.
·Paradoges. i. clauis corporis ꝛ paragodes ē species egritudinis dicta formica.
·Paragoricus. i. mitigatiuus aparagorizo. rizas. i. mitigo gas. vel mulceo mulces. Gal. i diamidīs
·Paralisis. i. dissolutio ꝛ laxatio mēbrorū.
·Paralios. qd est. l. xētia ē tertia spēs titimali Dias.
·Paramistrion idest pentadactilus.
·Paranichia aliqñ paranichidi dr̄ gre. paranicium vt Theo pri. Dia. nascit̄ i lapidib⁹. ꝛc.
·Paraplagia. menuplagia idē et est dolor capitis ex sincera frigiditate ꝛ potissime i vna ei⁹ parte.
·Paraplātica. i. ꝯpactiua. vel gluctinatiua.
·Paraplígia. i. particularis resolutio appoplexia Gale. iiij. reg. acu. commēto xxiiij.
·Parastol. i. bdeliuum.
·Paratella parella. i. lapatium macer.
·Pardalianches. i. aconitū plin. lib. xx. capitu. vj. circa medium.
·Pardaliō. i. mecōcherati des. ꝛ ē papauer cornutū
·Pardalis. i. pardus. i. leopard⁹ li. de doc. gre.
·Paremplasticū. pareplastrū. i. parū collectiuum. paracoleticum Dia.
·Parenchima. i. discrasia proprie substātie epatis. Gal. viij. memiri. c. xj.
·Pargios parg⁹ sunt lummitates spargi que comeduntur.
·Paringra. i. preter humidū. Gal. c. de carne
·Parischimia. i. tussicule.
·Parissima. i. resolutio.
·Parichie idest iuxta isophagū.
·Paritaria vitriola. herba vitri herba venti maior herba mini idem Dial. l. alsinen. ꝑdikiados grec. ꝑthemō. Sideritis Eraclea berdichies ꝑdiculi.
·Paritinias vel perismias. i. amigdalas que in faucibus apparent. tonsillas. O riba. Gal. lib. de facile acquisibilibus.
·Parno. i. plantago.
·Paroichia. i. apiuȝ risus.
·Paromastica. feb. i. q̄ procedit diminuendo.
·Parafrenesis idest iuxta frenesim.
·Parepoma gr. accidētia.
·Parigro oui. idest humidum oui
·Parie. Dia. plāta faction.
·Parison gr. prasion marrubiū. plin. libro. xx. ca. xxij. ante medium.
·Parozion gre. veruex.
·Paroxitores grec. incitatus inflāmatus.
·Parthemon. Dia. leucan.
·Pthemon. aut maracum. ꝛc. Auic. dicit achauem. vel vehuē. Ste pli. libro xxij. cap. xvij. ꝛc.
·Parthemis parthenis. i. arthemisia. pli. libr. xxv. cap. vij.
·Partenudi. i. mercurialis ꝺm alios achauem
·Paros. i. sturn⁹ auis gal. li. de facile acqsibilibus.
·Parotides gre. apostemata post aures ab ota ꝙ ē auris. s. scrofule cōmotio incitamētuȝ inflatio prouocamētū acumē libr. de doc. gr.
·Paroxismus. i. exacerbatio ide paxismaticū idest vexatiuū exacerbatiuuȝ vt in Alex. de freneši.
·Parsum. i. stupa.
·Partemia. partemō idest herba vitri ꝺm Dia. mercurialis plin. lib. xxv. ca. v. in princ.
·Parthemion partenita. i. arthemisia.
·Partenotides. idest mercurialis
·Paruinalium. i. granum.
·Paruites. idest lapis marchasita.
·Pasaron. i. vsnee.
·Passarella. primula veris herba paralesis idem.
·Passen pasten. i. ordeū lege chrites
·Passeres possunt dicere omnes aues minute.
·Passime. i. rortelle panis azimi biscocte de sen. i. de terra Jerusalem quoniā ibi arabes impastant ea cūa qua masticis
·Pastillum. i. flos lupuli
·Pastinaca domestica ꝛ siluestris quid est. l. Jezar. arab. alfaneria lezar.
·Passula mōtana idest stafixagria.
·Passuȝ. Isido. dr̄ a patiendo: qꝛ vua passa ē in siccādo in clibano posita lege barim.
·Passuma. i. alcāna.
·Pastus colūbarū ꝛ camelorū est herba hñs granū sicut mirti ꝛ ei proximū: quā pascunt camelli et nō nocet eis: sed est venenuȝ vermibus: Auic.
·Patanum. idest vngula caballina.
·Paterisom. paterison. i. filipendula
·Patesarch. i. poliuȝ
·Patias idest lepida pacia idem patias elicis a dia. dicitur ex lepida melior squama
·Pation ꝛ scolopō mathetiō vel scolophō gre. ꝺm Demo. vocat̄ instrm chyrurgie ad faciēduȝ hypopatismū ad fluxū lachrymaruȝ idest incisionē.
·Paticos. patiros vel pateros. i. pressos dactilos vocāt greci humidos ac tribules pingues. a patiron quod est prelū vel calcatorium. patomiki. Ste. i. cōdisi, cōdesum.
·Patonac. i. bdelium. patonach. idem.
·Pacticum. idest digestiuū Gal. x. terapēti. capit. x. circa principium.
·Pecalō idest rubea tinctorum.
·Pecela. i. vlmus arbor
·Peccalasion. i vsnee
·Peccelasion idem.
·Pecenocon ica. idest pix sicca.
·Pecia. i. frustum.
·Peciaros. i. brionia
·Pecis idest folium.
·Pecolibrat. i. vsnee.
·Pecolibrati idem.
·Pecrola. i. squama
·Pectaloides sūt cortices citri excorticati
·Pecten. i. ps man⁹ q̄ ē inter rasetā et digitos
·Pecula quid est. l. bictā.
·Pec⁹. i aīal mōstruosū qd generat̄ i vtero mulieruȝ qd salernitane mulieres vocāt feram.
·Pedecolar pedeto. i. cultra q̄ cooperit in lecto
·Pederos gre. flos albus. pli. li. xxij. c. xxij. añ me.
·Pedezata. i. acantos: ꝛ ē spina cuius gūmi est dragantum: Acantrios melanfilos. Dia.
·Pedhia. i. puer.
·Pedicon gre. vocatur epilensia a pediō seu pedarion qd ē puer eo ꝙ puero frequenter accidit. Alex. proprio. c. ꝯtingit autē hec passio infantib⁹ ꝓpter qd pedicon aliqui eam vocauerunt.
·Pedicularia. idē staxifragria pedicularis ideȝ pediculicida.
·Pedicul⁹ elephantis acardi platarius.
·Pediculus vulturis est sicut puus pediculus. aūt puus altadā. i. altadan.
·Peslin. peplion. idest portulaca plin. lib. xx. ca. xx circa principium.
·Peslinax idest polion.
·Peslinaxus. i. agriclea.
·Pegar idest vsnee.
·Pegma idest frixoriū. vt in Alexan.
·Pegmata vl' pigmata idē pigmēta
·Pelakanos gr. i. pelican⁹
·Pelagomos. i. cicorea.
·Pelargos pelargia. idest auis

auis ciconia. pelargus. idem.lib.de doctri.gre.
·Pelemonió. plāta est fm dia.i nřis.ptib⁹ ignota.
·Pelecinos est herba scdm

Dias.que ignoratur.
·Pelichimon. i.plumbeus color vt in Theophilo.
·Pelician. idest culcasia.
Capi. 182.

Pellicinus. Pellicinus fz Dia.herba est nascēs i triticea segete. z ordeacea cū lamis siue fibris semine plenis amaris flauis bacis similib⁹:nascitur cum pluribus z tenuibus ramis folia habet pusilla z grāula i foliculis trina subruffa z amara valde q̄ nřo vocat̄ luparia lupinaria vel faba lupi.

Pos. Dicit cōceptū necare z menstrua prouocare hec herbus nominatur ab Alexandro.

Sal. Ad paternianum de simp. cap.215.de pellicino.siue pellicinus:cuius fructicis semen rubicundi coloris est.amarum autem z subacerbum apparet. vnde bibitum expurgat opilationes in visceribus. Idem enim faciunt rami totius fructicis.

·Pelliconia omnimorbia.
·Pellis.idē.l.geldalchebd
·Pelidon. i.silex arbor.
·Pellioma i.sanguis mortuus.Sale. lib. de facile aquisibilibus.
·Pelium. i. portulaca marina habens lac.
·Pelmate sunt calli qui ipedibus nascuntur.
·Pema.i.placēta.·Paul.c. de catarro liba popa pakus gustamina.
·Pemagrates.idest celidonia.
·Penasarch.i.cinbalaria.
·Pennatosis.i. ventositas
·Pendigo idest colop⁹ vulneris.
·Penemenon.i. mřisiluia.
·Penfilingon quid est lege ponfiligon.
·Penicellus.idest spongia.
·Penidie fiunt ex zuccaro, lege zuccarum.
·Pentabrassica.idest brassica siuestris.
·Pentadactil⁹ gre.i.qnq3. digitorum. z est planta quam quidā catapuriā

maiorez vocāt z custos horti.z ab hoc priapus qui quōdam deus hortorum dicebat: et solsequia eo q solē vergēdo aspicere videat: z ob h eliotropia lege Cici.
·Pentafilen.i.agnus cast⁹.
·Pentafilij. pentafilon.i. quinq3 foliū.Dias.pentapetes.pentaston.pentadactilon.·Pseudo selinum zc.·Pli. libr. xxv. capi.ix.post principiuz.
·Pentalon. idest laureola. Diascori.
·Pentea.pentica.petrea.i. caulis siluestris.brasica ·Pli.lib.xx.c.ix.in me.
·Penterebon.i. peonia.
·Peonar. idest bardana.
·Peonasar. ·Peonasari.i. oculus bouis.
·Peonia quid est. l.pinriser.rosa asini. Colliget.
·Pepana. idest digesta.
·Pepansis.idest digestio.
·Pepanus.i.pulmonaria.
·Peperi grec. idest pipera ta piper.

Cap. 583.

Peplos seu peplum. Li.4.ca. 162. Peplops seu peplum.Dias. in pprio capi.est frutex plena lachrymo albo folia minuta hñs sicut ruta sed latiora. veruz ois frutex obrotūda est z in terrā spāsa sub qb⁹ folijs semen est minus rotūdum:z breuius miconio albo.nā multum semen habet. Radix eius inutilis est nascitur. vero in hortis z intra vires z a parte arearum colligit̄ z in vmbra siccatur:ita vt assidue moueatur.

Sal. In lib.dinamidiarum ait q est esula z hoc videtur dicere in lib.8.cap.39.de sim.phar.nā dicit peplus quidam autem micon.idest papauer spinosum dicunt: z hic fructiculus opium habet similem titimalo. Et in alijs purgando similiter illi. s. esula.

Pos. Dia. Elixatura seminis ei⁹ accepta flegma deponit z iuscellis miscetur ventrem soluit. Alij in sale componunt.

·Pepones gre. idest melones albi.
·Pepones ·Pepsis.idest digestio z ponitur hoc nomen simpliciter pro prima digestione inde pepctica digō. i. recta digō fz scdā digō dr emadosis tertia pro anadosis.
·Pepiros grece matur⁹ digestus
·Pepikismos. condensus.
·Pepon. Step. bonchan.
·Peptica virt⁹.i.digestiua. virt⁹. z peptica sūt. vł dicunt etiā digestionē faciētia seu digestionē iunātia
·Perdalichilū.i.aconitum perdiculi helixine.
·Perdicalis.·Perdiciades pdicū.pditio. paritaria. vitrago.Dia.·Pli. li.xx. ca.xvij.z li. xxij. c.xvij.
·Perdices sunt pdices magne cū pedib⁹ magnis.l. latamie z coturnices.
·Perforata herba scti Joannis. hypericon infaricon.idem.
·Perebemō.perebenierg. matrisiluia.
·Perima grece Oriba. est habitudo qñ quis repletus sanguie virtute nō caret:sz flobothomia eger.
·Perfrigmentum. i.tostuz vel assatum Alexārde.
·Periristima.i. ptes gutturis Sal.vj. memiri.c.j.
·Peri idest circum vel de. quando pro circum inde period⁹.i.ciculatio. quādo pro de.idepericonno xeonosmatō.i.de acutis egritudinibus.z pericon kaseos medicorū.idest d secretis eorum. z ·Periphisicō dinamō.idest de naturalib⁹ virtutibus.z peri gre. iuxta erga circiter desuper z pro.
·Periboreum.i pecten.
·Perichimenon. ·Periclimenos .perdimenū pdimenō .perdimium idest matrisiluia caprifolium Splenió. splenaria.litenalis Diasco.
·Pericarpū. i. bulb⁹ ·Pli. lib.25.ca.9. vltra mediū.
·Perisson. grece plus abūdantius.
·Periticismos pitigsmos. picitismū picitismos.i.cyrugie modus ad lachrymas abscindēdas ·Pau.

·Periclamenō. i. pellicula tegēs os capitis. Almucati.Sale. lib. de anathomia oculorum.
·Pericraneō.ē mēbrana q̄ ossa capitis circūuoluit. desup supposita ossibus capitis.Cas. fel.Demo.
·Pirideχeos.i. ābidexter. vel equimanus.
·Pericium.i.crocus.
·Periglston grec.i. limositas dentium.
·Penrigumēa.i.cā cōiūcta vel manifesta. Alexan.
·Period⁹. circuit⁹ ābit⁹.i. periodos circunuolutio circūflexio. Gal.pmo de dieb⁹ creticis.c.u.añ me.
·Periplicis.i.de repletiōe.
·Periplemōia grec.i.periplemōia apa pulmonis.
·Perison. Drion fm Dias. est quarta spēs stringi. fm alios marrubium. ·Pli.libr.xxj.c.xxxj.
·Perisosarkia. Sarkiarū. idest superfluum carnis crementum.
·Peristereon.Dias.i.colunbaria vel berbena.
·Pisterna.i.columbaria.
·Peritineō ē loc⁹ inter anū z pudēda: z ēt si fac Gal. ij.terrapen. ca. 16. vltra medium fm Cornel. cel. Abdomē peritoneō. epl polū z omētum. mappa ventris membrana.
·Perō.i. rosala que oritur in extremitatib⁹ pedum pp frigus fm quod dicit̄ in.l.delien. quidam dicūt qd non est sic qm̄ Diasc. capi.cotilidon. dicit ipsā herbam valere perniōnibus z rosulis prima expositio bōa.qm̄ ibi Dias. pmōes. et rosulas idest pmōes q̄ sūt rosule.excoriatiōes muge scissur ma nuū z pedū z calcaneor.
·Permonaria omnibus ē nota nascit̄ in locis humidis sicut epatica hñs figurā sicut pip longuz vz sicut epatica.
pna gd ē lapis margarita
·Perniones vł rosule sunt excoriatiōes q̄ fiunt in nimio frigore i calcaneis q̄ muge vulgariter dicunt̄ muge fiūt ēt i digitis pedū z manuū z dicūt a pnitie: vt gdā volūt apō aui. z i viatico scissure vocāt.

Pernitiones.i.chimetbla
Peronac.i.bardana.
Persa.i.maiorana sasuc⁹.
Persapudam.i.lappa.
Persica qd sunt. l. kauedi triũ generũ apd auctores īuenio duracia. armenia & pcoq̄ q̄ microteia. gre. dicũt ara. mixaix. la. aũt psica. Pli. li. 15. capi. xij.
Persicaria. eo qd folia similia persicis hʒ: iuxta a quā nascit: duas hʒ species: vna in medio folio maculā fuscā hʒ. alia caret macula & illa adustiua ē valde qdā pip aque putauerunt.
Persicaria minor est herba gratiadei.
Personatia i ātidota. virili i cōfectiōe mitridati minoris expōit ī ātiqs fino nimis q̄ est lappa maior vl bardāa dronega. pso lita. Pli. li. 25. c. 9. aū me.
Perplexum dr qñ hō ē inter duo & nescit qd illorũ ergo non fuit idem. sed magis eligat.
Perthemumum. idest paritaria.
Pes quid est. l. basir.
Pes. alacona. idest pes corui.

Cap. 584.

Pes columbin⁹. Pes columbinus est triplicis generis. est vnũ quod vocatur amomum la. & grece. sed ara. armenie. l. amomum. Est aliud genus habēs folia rotunda & parua diuisa magnis & paruis incisuris & stipites subtiles & breues coloris subrubei hñtes nudos raros in qbus sunt duplicia folia tres vel quatuor vel qnqȝ cōiūcta in medio quorũ ē sicut acus.
Auer. 5. colliget. frigidum est in primo. sic. in secũdo. Est aliud genus dictũ anagiros de quo Sal. 6. sim. phar. ca. frutex. est feridus & acris diaforeticus & calefactiuus. attamē viridia folia pp̄ter humiditatis admixtionem minus acria & depssiua diaforetica sunt. sic. vero incisiue desiccatiue valde virtutis. siliis autem quoddāmō nature ē cortex ipsi⁹ radicis. semen vero magis est subtiliuʒ partiũ: sed etiā est & vomitiuum.
Pes coruinus: qdā asserũt eē vnum ex lacticiniis folia eius sunt silia foliis psilij. Dia. c. de psilio. gre. corno podio vocāt. l. Clinopodiō. & quinquefoliũ. Saladinus. Pes coruinus. i. flāmula. Elapsium. elapsium.
Pes gallinaceus. est planta quam Dia. daspium vocat Pli. lib. xxv. c. xij. ante mediuʒ vero capnos. quidā dicunt q̄ est policaria.
Pel leporis apud qsdā vocat garlofilata & sanamūda
Pes locuste. i. olus iamenum.
Pes milui herba est dicta pepanus folia hʒ diuisa satis & subalbida cum flore & capitello oblongo sicut cauda animalis. l. Sinonum.
Pes pupilli fm Macrum vocatur portulaca.
Pes vituli. Jarus barba Aaron. serpētaria minor vel dragontea minor. idē fm quosdam. sed Sale. 6. sim. phar. c. amũ. Dicit amũ siue pes vituli hoc & multo minus est arō. & hʒ radicem magnā ad moduʒ oliue. est autem multo actiuus illa. & alr dicitur cidamen.
Pes eq. i. vngula caballina. Alber. mag. li. xxij. ca. eq.
Pesalacosta. idest pes corui.
Pessariũ mrīcis qd ano clistere vel suppositorium. similiter nascale vel pessius. Pau. c. de retentione mēstruorũ. pessus est lana carpinaria rotunda formam digiti accipiens quo continentur medicamina.
Petagilion. idest balanorum glandes mirabolani.
Petala. idest palmites. Petalon. i. bratheos.
Petamum est quedam aqua cũ q̄ alkleantur vel inuitreātur vasa: & fit ex plumbo & limatura eris & lapide focali & vocat ab aliquibus massacuma vel aqua vitri vel aqua vasorum: qr ex ipsa inuitreantur viridi inuitreatione vasa terrea.
Pericon. idest epilia.
Peron. i. vsnee.
Petina. idest volatilia.
Petroleū quid est. l. brasalendi.

Pectasis Dia. virga est longior &c.
Petina grece volatilia. volucres.

Cap. 585.

Petroselinum idest apium petre. quoddā est domesticũ. quoddā siluestre quod vocatur macedonicum vel sinonũ. l. aptũ sed domesticum omnibus est notum: cuius virtus est diuretica satis menstruis imperat: inflationes tollit stomaci & colli calefaciēdo & siccādo tortionibus subuenit. & ex eo fit competēs salsamentum. vnde digestionem confortat & ventositatem excludit. & valet ad omnia ad que siluestre. Petroselinum. Dia. li. 3. c. 71. siue 75.
Sal. 8. sim. pharma. capi. petroselinum. semē ei⁹ est maxime vtile exũte & tota herba simul cũ radicibus similis qdē debilioris vero virtutis. est autē sicut in gustu acre cũ amaritudine ita & in operatiōib⁹ calide simul cum incidendo. & propterea menstrua prouocat & vrinas. copiose. Est autem & ventositatum destructiuum calidum & siccum in tertio.

Peucedanum qd ē. l. herbanutis.
peucina. i. resina ex peuce facta. i. abiete vel spē pini fm Dias. peukites pitin.
Peucis Dia. picea. i. abies & est species pini.
Peudac. i. fiseles.
pezite grece genus fungorum sed Pli. nascēs sine radice aut pediculo. libr. xxij. c. iij. circa pricipiuʒ
Phaegedeuas. fagedenica. i. vlcera que serpunt comedendo.
Phel. i. fabel.
phaleris Pli. lib. xxvij. cap. xij. versus finem.
Philon dicit herba a grecis saxosis mōtib⁹ nascēs femina magis herbacei coloris caule tenui radice pua semine rotūdo pa paueri sile. hec sui sex⁹ facit pt⁹ nas. āt a femia tm̄ differēs q̄ ē incipiēte oliua. pli. lib. xxvij. cap. xij.
phesera. i. vitis alba.
Pigethla. idest papule. Sale.
pheludē. pheludē. pheludenim. phezpherezegi. i. qñ mel tādiu coquit vel super marmor inūctũ p iectũ & dimissum postea ī frustra incidit & comedit lari. vocatur fisamum.
Phenice. i. palma vel dactilus.
pheronlaria. i. berbena.
phesich. ē gen⁹ thuberuʒ.
phitib. idest rapax.
Philirā. i. flos vel cortex. mali granati.
philistochia ē species aristologie.
Phialidan. idest vsnee.
Piaster quid est. l. achadreos.
Piasus idest almea.
Picama. i. pigamia.
Picata vasa dicunt linita ta pice in quibus greca vina reponuntur.
Piceleon. i. oleuʒ de pice. Sale. j. memiri. cap. iiij.
picenarium. i. instrm̄ i quo colatur pix.
Piceum. i. coagulum.
picidi est cōfectio q̄dam.
piconia. idest pecula.
Picotropon. i. veronica. Cestrō. pli. libr. xxv. ca. viij. post prin.
pictonica a Diasco. dr secũda species calcanti.
Picris. pigris. Pliñ. libr. xxij. cap. xxij. in princi.
Picorni. i. ciborium.
picolanibron. idest palma christi.
Picosanuel. i. pimpinella.
Piera. picros amaruʒ dicuntur gre. amara nos vero corrupte pigra.
Picumach. i. cimbalaria.
picimachi. idem.
picus. idest triticum.
picusar. idest flos salicis.
picusari. idem.
Piericon vel piecratis fʒ Dia. de calcitis est cōfectio que fit ex duabus partibus calcitis & vua cadimie.
Piesmatos gre. expressio Cas. fel. cap. de pruritu.
pigania. picania. piganica apd Alex. c. de pleuresi. sũt cerotaria q̄cũqȝ pice
Pigano. agriō. i. Cñũr. ruta agrestis.
Pigamon. i. ruta. nos dicimus piganum.

Pigamericon

pigamericon.i.rute radix
Pigētaria. idest balanus repsico.
pigmentaria idem.
Pigmētū.i.medicamē vel vnguentū.Gale. ad glauconē.ca.xj.dist.iiij.
pigmeos.idest butumen.
pigmecomō.pli.li.xxvj.c.viij.ante medi. herba soluens ventrez eruce folijs crassiorib9 acriorib9 radice tenui aurei coloris terraz olente caule quadrangulo flore ozimi inuenitur in saxosis locis.
Pignotica virtus exponitur somnifera. sed puto corruptum. Nam iponotica sunt somnifera.
pigra.Gale.in dinamidijs idest amara: que amaritudie sua morbos et humores expellunt.
pigmena. idest antecedēs Gal.xj.terrapen.capit.ix.in fine.
pilima.i.filtrū Gale. viij. terrapen.c.v.
pilos.gre. l.argilla.terra vidua.argilos dicta.
pilosella est herba hñs folia satis alba ⁊ pilosa sicut cartafilago fri. ⁊ sic.
Piluar. idest afronitrum.
Pillula a rotunditate dcā scz parua pila in aliqbus antiqs libris cataputia pro pillula inuenitur.
pillule caucāi vel caucenie apud Halya.sunt copina ster idez pinus siluestris mire altitudinis ⁊ a medio ramosa sicut pinus in vertice copiosior ē q dat resinā.gignit ⁊ in planis Pli.lib. xvj.c.xj. añ me.
piluna. idest liuior.
piluita.idest calefactiones vel lana mollis cuz oleo infusa.
Pimpinella ē herba multū filis saxifragie vñ versus.pimpinella pilos.saxifragia nō hñt vllos.
pina gre. piscis i quo margarite generant interdū pro ipsa margarita dicit.
pinaria quid est.l.baysos.
pinastellū.i.peucedanum.
pinax quid est.l.esula.
pincellum dicit a forma pini.i.acute sūmitates: ⁊ est instrumētū ad aliquid abstergēdū ab oculis preci pue factuz ex remolli sic quo pictores pingunt.

Gal. vero ad glauconez exponit spōgiosam. similiter ⁊ Demosthenes.
pinguedo quid est. l. querum vxoban.
pinolus.idest cardo.
pinorus idem.
pinope. i. prassium.
pinorde.i. rosata.
Pinis arbor est ab acumine foliorum dicta pinuz enim acutum antiqui dicebant gre. aliam pinū. aliā peucē vocāt. quam nos piceā dicimus eo q desuder picē.l. cinabar.
pinus inda. i. iuniperus.
pinus infima. idest camepithis.

¶ Cap. 586.

peonia. Cap.41. P Inuser vel pionia ara.gre.pēterebō vel pentaborā vel pernia vel glikifide.lati. vero peonia Rosa asini colliget.

Sera. lib.aggre.ca.peonia.auct.Dias.i. peonia: ⁊ est radix arbor cuius due sunt species: masculus.s.⁊ femina.⁊ masculi folia sunt silia folijs nucis.⁊ radix eius est grossa sicut digitꝰ ⁊ lōga vt palmus color ē eiꝰ albꝰ.femine vero folia sūt silia folijs smirnō ⁊ summitates ramorū eius sūt sicut camerule: ⁊ apparent in eis grana rubea sicut sanguis: ⁊ parua silia granis granati. ⁊ inter illa grana sunt semina nigra seu purpurea: ⁊ radix ipsius ē romosa ⁊ radices eiꝰ sunt siles glandibus septio vel octauo similes radicibus affodilorum. Idem aucto.Gale.substantia eius est subtilis ⁊ sapor eius est stipticus parua cū dulcedine: ⁊ quādiu masticatur apparet in ea acuitas ⁊ mordicatio ⁊ amaritudo pauca calefacit parum ⁊ desiccat fortiter.

ca. dlviij **Aui.** Libr.ij. alia peonia est femina. alia masculus. Masculꝰ habet radices albas grossas vt digitum stipticum habens gustuz. Femina habet radices in plurimas partes diuisas ⁊ ramos. est cal. ⁊ sic. vehementer: ⁊ in ipsa sunt exiccatio ⁊ stipticitas cū rosolutione aperitione: ⁊ subtiliatione: incisione: ⁊ abstersione: ⁊ ⁊ qñ masticatur vna hora apparet post eā ipsa acuitas ad stipticitatē declinās. pli.lib.25.c.4. in prin. fere.

Pos. Sera. auc.Gal. abstergit fortificat prouocat vrinam ⁊ mūdificat epar ⁊ renes qñ sunt in eis opilationes. ⁊ qñ suspendit super pueros epilenticos curat eos. Et qñ coquit in vino aliquo stiptico stringit ventrem. Et idem aucto. Dia. qñ bibitur de radice eius quantitas amigdale a mulieribus que nō bene purgant in partu mūdificat eas p mēstrua ⁊ qñ bibit cum vino cōfert dolori vētris bicteritie dolori vesice ⁊ renū: ⁊ qñ cogtur cū vino ⁊ bibitur stringit ventrem. Et qñ bibit ex granis eiꝰ rubeis grana.x. vel xij. cū vino stiptico cōferūt fluxui mr̄icis. Et qñ comeditur silr cōfert dolori stomaci ⁊ pūctionibus eiꝰ ⁊ dat ad comedendū ⁊ in potu pueris ⁊ ꝯfert multū inceptioni generatiōis lapidis in eis. ⁊ qñ bibunt ex granis eiꝰ nigris. xv. cū mellicrato aut cum vino ꝯferunt suffocationi matricis ⁊ dolori eius ⁊ ꝯfert incubo. Et idē auc. Abraā filij solomonis qñ ex arbore peonie fit suffumigatio curat epilenticos. Et qñ suspēdit sup eos ꝓhibet ipsos ab epilensia. sed ⁊ fructus eius celeniabin iuuat valde. Radix eius menstrua mouet: cum amigdala vero mulsa potata purgat epar: ⁊ renes: quia ⁊ stiptica ē reuma ventris stringit cum vino austero cocta ⁊ potata ipsa radix desiccatiua est valde vt appensa collo pueri epilentici eum sanet. Dia.li.3. c.149.fiue,158.

Aui. Abstergit vestigia nigra in cute cōfert podagre ⁊ epilensie ab eo in quo est suspensa. ⁊ iam quidem experta est eius appensio ⁊ inuēta est ꝓhibere epilepsiā quādiu remanet. ⁊ cuz eius oblatiōe cōpertū est redire epilepsia ⁊ videmus quidā inquit suffumigatio facta cū semine eius cōfert demoniacis ⁊ epilēticis ⁊ sanat eos ⁊ silr si sumat fructus eius ⁊ bibat cū melle rosa. cōfert vehemēter. Ego aūt dico q est hec forsitan spēs peonie romane. nā ills que ex idia fert ad nos nō habet magnū effectum in hoc casu. ⁊ bibunt de semine eius. xv. grana cū melicrato ⁊ vino ⁊ incubo valet. Retinet naturaz qñ decoquit cū syrupis pōticis ⁊ ꝓhibet materias effusas ad stomacum ⁊ semen eius confortat stomacū ⁊ sedat dolorē eius ⁊ mordicationē ipsiꝰ ⁊ cōfert radix eius bicteritie ⁊ aperit opilationes epatis. Et qñ bibit cum vino prouocat mēstrua. Et potus eius prouocat vrinā. Et qñ sumūtur de semine eius eiꝰ grana. xv. cū vino aut mellicrato confert prefocationi matricis: ⁊ si bibant duodicim grana cū vino abscindūt fluxū sanguinis: ⁊ qñ in potu datur fetis de radice eiꝰ quātitas amigdale mundificat eas a superfluitatibꝰ partꝰ ꝓuocatione educendo superfluitates: ⁊ cōfert de radice eius quātitas auellane dolori renum: ⁊ vesice. ⁊ decoctio cum vino stringit ventrem ⁊ prouocat. Cap. lol.

Gal. 6.sim.phar. capitu. de peonia siue glikiside. quam ⁊ pentaram vocāt radicem stipticātē habet cū quadā dulcedine. Amplius autē masticata lōgo tempore apparet in ea acumē cum pauca amaritudine. ⁊ cū acredine. propterea igitur ⁊ menstrua mouet ⁊ vrinam qñ bibitur de illa in quātitate vnius amigdale cū mellicrato. Terere vero opz ⁊ pertractare ipsam ⁊ ita emplastrata purgat opilatum epar ⁊ renes: sed hoc quidē inquātum acris ⁊ amara facere nata est: inquantum vero ⁊ aliquid stipticitatis habet siquidem que fm vētrē fluxus hñtes fm veritatem sistere apta. est cum vino stiptico potata. ⁊ est multū desicatiua: ⁊ ꝓpter hoc speramus q qñ ligat in aliqua re ⁊ suspendit ad collum infantis epileptici q sanetur veritas de hoc est. Et ego quidez puerum vidi octo mēsibus nequaq̄

occupatum ex quo portare cepit radicem. vt autem decidit quoquomō a collo qd̄ erat applicatū statim fuit epileticꝰ. Alias iterū salubriter se habebat: visuʒ āt fuit mihi vt iterū auferret eā cā experiētie: ⁊ ita faciētibꝰ ꝙ iterū fuit occupatus. magnā ⁊ recētē ptē radicis appēdimus collo eiꝰ: deīde pfecte sanatꝰ ē puer. nec fuit vlteriꝰ occupatꝰ. rōnabile ē ergo vt aliq ptes radicis affluētes dīnde attracte p anhelitū sanarēt ita patiētia loco aut ipso aere mutato ⁊ alterato a radice. sic em̄ yrinus liquor cōfert flegmonē patiēti ⁊ torrefactū malachiuʒ. i. nigella manifeste catarros ⁊ coriʒas desiccat si quis illud ligās in pāno raro attrahit frequēter p nares caliditatē q ex eo. Et silr̄ si accipiat filū lane ⁊ precipue repte i ꝯchiliis maria. s. purpureis ⁊ tingat grana dīnde inuoluat istud filū in collo vipe ⁊ strigat donec strāgulet vipera cū eo: deīde filū īuoluat circa collū hn̄tis squinātiā aut aliud qd̄cunqʒ apā in gutture vel in collo videbis ex hoc magnum mirabile istius filij. Peoniam vero sciendum subtiliū partium ⁊ sic catiuā non tn̄ insigniter calidā sed vt ꝯmēsuratā vel paulo quodāmodo.

Aui. De viribus cordis dicit ꝙ confortat cor.

Pau. Dicit ꝙ est calida ⁊ sicca in secundo.

Pionia idem ꝙ supra.
Pionitides idem.
Pionax. i. abrotanum.
piolope. gr. prassios marrubiū. lib. de doct. gre.
Piopsum. grec. saniez ducens. Cas. fe.
pios. gr. elkos pus sanies.
Piperaque. Cressōes. i. senation. Dinus. cap. primo super Mesue.
Piperapiū vel pip apum: Dia. dr̄ acorus Dinus.
Piperastruʒ quid est lege ydropiper.
pip simpliciter posituʒ est pip quo oēs vtūt. l. falfel
piper albū qd est. l. falfel.
piper donarcos. i. ypericō
Piper erraticuʒ ꝭm Dia. vocatur latin. serpilluʒ Dinus.
piper ethiopū. i. enigrum. l. habelʒelin.
Pip agriōsi. i. cologntida
piper leucos. i. piper albū
Piper nigrorum quid est l. habelʒelin.
Piper longum quid est. l. falfel.
Piper macros idem.
Piper psilium. i. psilium.
Piper montanuʒ quid est l. Ydropiper.
pipacan. i. tilia arbor.
piperitin. Pli. lib. 19. capi. vlti. in me. ⁊ lib. 20. cap. 17. in prin.
Piperlla. i. semē vel fructus ligni aloes.
piperculum. i. herpillum.
Piperella. i. agni casti semē ꝭm alios piperculū. lege. baermia. barsia.
piple. idest esula.
piplo. idem.
piplosan. idest almea.
Pipiones sunt pulli colūbarū. ⁊ ē nomē monotopeion. i. formatū a proprio sono animalis.
Pira vel pirum quid sunt l. cumechre.
pira porcina. i. siluestria.
Piraster quid est. l. arbadiros.
Pir grec. ignis. pira rogꝰ piretos febris. pyricantis cōbustus. Sal.
Piratri vel calcule. i. stercus caprinuʒ. Sal

Cap. 587.

Piretrū — Piretrum lat. gre. dentanos. ara. vero achiraraba siue acharcharaba. Piretrō Ste. barchancathara.

Ca. 366. Dias. lib. 5. c. 79. fine. 84. Ca. dlij.

Sera. ca. achiraba. auc. Dias. ē plāta cuius folia similia folijs dauci agrestis aut maratri ⁊ stipites silr̄: ⁊ sup stipitē ē corona silis corone aneti. ⁊ hʒ radicē in grossitudine digiti.

Aui. lib. ij. plurimum qd̄ de hac planta administratur est radix eius melius est illud quod ē acutum mordicatiuum lingue: ⁊ magnitudo eius est secundum quantitatem digiti.

Pos. Dia. Pungit linguā fortiter ⁊ attrahit flegma. Et iō qn̄ coqtur cū aceto cōfert dolori dētiū. Et qn̄ masticat attrahit flegma. Et qn̄ terit ⁊ miscet cū oleo ⁊ iūgit puocat sudorē ⁊ ꝯfert mēbris sup que vicit frigus ⁊ cōseruat corpus a nimio frigore aeris ne noceat ei ⁊ amissiōe sensus ⁊ motꝰ: ⁊ ē eiꝰ iuuamētū magnū ⁊ ꝯfert paralisi ⁊ rigoribꝰ febriū. ꝯ dolorē dentiuʒ.

Sal. 8. sim. phar. c. de piretro. Et adurēs ⁊ pūgit linguā fortiter ⁊ attrahit flegma ⁊ sedat dolorē dentiū q fit a frigiditate. Et cōfert rigori febriū qn̄ fit inunctio cū eo dissoluto ī oleo ante aduētū paroxismi: ⁊ ꝯfert illi q hʒ stuporē in mēbris aut relaxationē. Ca. 71. et ad prni. cap. 208.

Aui. Piretrū quidā estimauerūt esse frigidum sed nō est imo cal. ⁊ sic. iter. masticatum extrahit flegma: ⁊ est adustiuū: ⁊ prouocat sudorē cū ex eo cum oleo abstergendo inungit corpus. fricatio facta ex eo ⁊ decoctione ipsius: ⁊ olea eius confert mollificationi neruorum antique ⁊ stupori eoruʒ ⁊ phibet generationem alcuʒeʒ: ab eo in quo generatur alcuʒeʒ: vehemēter aperit opilationes colatorij: ⁊ cōstructionē nariuʒ. Et eius decoctio cōfert dolori dentiuʒ frigido. Et eius acetum confirmat dentes motos. Et quando fricatur cum eo corpus ante paroxismum rigoris cum oleo cōfert rigori facto cum febre. ⁊ absqʒ febre. O l'm piretri contra mollificationē neruoꝝ.

Pau. Est cali. ⁊ sic. in. iij. masticatuʒ attrahit flegma p os: ⁊ remouet dolorē ⁊ stuporē dētiū.

Auer. 5. colliget est cali. in. iij. Pirenamedis quā vaculā dicere poterimus ⁊c. Demost.

Cap. 588.

Irgitis Pirgiar folicis. peplum vel eperio gre. la. vero os mundi. ⁊ est herba facta vt filex ex vno latere pilosa. O s mūdi. nō inuēitura dia. vide tn̄ simonē. ianueñ.

Dia. Folia hʒ lapatio similia: sed oblōgiora ⁊ viridiora sex vel septem: ⁊ foris erecta ⁊ lenia ab intus hn̄s plurima sicut vsnee. Nascit in paradiso ⁊ in hortis cū gustu aspero ⁊ stiptico ⁊ nec semen nec virgam habens folia eius morsibꝰ venenatis occurrūt bibita cū vino ⁊ imposita disintericis ⁊ ciliacis prosunt.

Piria. pirria grec. i. calefactoriū. fomētū siccum. Sale. xij. terra. capi. vlti.
Pires gre. troglites. ideʒ passeris genus.
Piriase. i. fomentare euaporare.
piriasis. i. fomentatio euaporatio.
pirinuʒ alias catinuʒ. i. rasura panni.
piristerion. i. peristerion.
Pirethes lithos. i. marchasita lapis aptꝰ ad accendendum ignem.
pirilāpis ⁊ lāpiris gre. cicēdula incēdula nocticula. li. de doc. gre. pirsuris
Piron agreste. Dias. multi sic celidoniam minorem vocant.
pirinum. i. os oliue. Sale. vj. memiri. cap. ij.
piropos. pirodes. i. igueꝰ.
pirosus. pirosis. i. incēdiū.
Pirotis. pirotus. i. inflammatus.
Pirotica. idest medicina adustina.
piros grec. i. rubicundus.
Piron. piros. pirus. i. triticum frumentum sitos Sal. viij. simpl. pharm.
pironia. i. celidonia minor
pirsuris. i. nocttilopa.
pirusabon. pirusabor idest amilum.
Pisa grec. i. pix.
pisarak. idest vsnee faranois idem.
Pissapitar. pissasphaltos i. pix mixta cū bitumine
pissauera. i. pix dura vel sic. Pli. li. xxiiij. ca. vij. in me. ⁊ li. xxxv. ca. xv.
Piscelon. i. oleū factuʒ ex pice liquida vel cedra. Pli. lib. xxiiij. capi. xv.
Pisces akedaru. Aui. ca. v. de cura cancri sunt pisces parui
Pisces aradradach. i. petroselinum.
piscis quid est. l. sanich.
Piscis stupefaciens. quid est. l. sead.

Pissidum

·Pissiduma.i.concauita/ res ossiū ancharū que vertebra dicūtur.
·Pisoac. pisoach.idest cim balaria.

·Pispatica.i.eductoria.
·Pistides.i.laureola.
·Pistita.i.digō nēfacientia Gal.in dinamidijs.
¶ Cap. 589.

Fistica.si ue fistici. Pistacia gre.arabi. pistoch: siue fustech siu/ fistach latine fistica.alias pustech.

Sera. cap.pistoch. sunt fructus q ve niunt de damasco.Dia.lib.j.c. 150 siue.179.de pistaceis.c.de pistacie q̄ in syria nascun tur silia strobilib⁹ sunt.Eustomatica sūt cū vino bibita morsibus venenatis occurrunt.Austera z stiptica sunt ideoq3 etiam accomoda creduntur torac: z pulmo// nis z iecoris vitia purgare.

Sera. lib.aggre.c.59.fistice substātia est subtilis sapor ei⁹ ēferre ad amaritudinē declinās est cal.z sic.z amplioris caliditatis q̄3 nux z auellana.

Cap.29. **Gal.** lib.de alimen̄.Pistacia nascunt apud Alexā driam in egypto.multo autē plura in borea li sirie: alimētū quidem paucissimu3 habētia vtilia sunt ad epatis corroborationem simul z purgationē inser torum humorū fm meatus ipsius. participāt enim sub amara z stiptica qualitate aromatizante.Scimus aūt et alia multa epari vtilia sicut in negocio simpliciū me/ dicinarum ostensum est.stomaco autem neq3 profectu3 neq3 nocumētum notabile ex ipsis habeo testari. sicut neq3 restrictiui ventris neq3 subductiui.Et idē.8.simp. phar.c.lj.pistacium.i.fistica in syria multum nascit pla/ ta hec:fructus aūt eius subtilium partiu3 est subamarꝫ quid et aromatizans hn̄s.deobstruit igit z mundificat maximè quidē ea q̄ fm epar z thoracē z pulmonem.

Aui. De viribus cordis dicit q confortant cor.

Capi.xl. in fine. **Auer.** 5.colliget dicit q cōfortant stōm z epar et tota suba. Rabi Moyses sunt meliores omnibus fructibus corroborant stomachum: z epar. sunt calide z sicce temperate.

·Pistes.i.feniculus.
·Pistera.i.columbaria.
·Pisteron.i. columbaria. vel berbena.
·Pistoribus.i. comestioni/ bus de pasta.
·Pisum. Julben. Julbez. sersemia herbū est spēs Oriba.l. Oenps.

Gal. primo alimēt.c. xvij.pila cōsimi le aliquid fabis fz totā subam hn̄tia comestaq3 fz eosdē modos cū ipsis in duob⁹ his variant: q2 inflatiua ꝯsilr fabis nō sunt.z q2 abstersiua ꝟtu tē nō hn̄t pp hoc tardio ris digōnis fm virtutem sunt fabi.l.dolaka.

·Pitea.idest coagulum.
·Pitekos grec.idest simia. maymo.
pitelibron.i.auena.
piterak.i.piretrum.
piterigon. idest filix.
·Pithias est spēs titimali. Diasco.
·Pithira.pithiras .i.furfu ras.
·Pitiuaser. pithiriasis.i. furfur capitis.
·Pitimū.i.netalim vel epi/ thimum.
pitiron. grece. pithiron.i. furfur.
·Pitis grec. pinus pitinus aliqū repit ide resina pi tuina.Jsido.petides pe tides i ramis vocāt fru ctus pini. repros z sunt pinee.l. Con. Cinobar.
pitui. idest pinus.
pituides.i.balan⁹ repsico.
·Pituina resina quam nos abietalē dicimus.Dias.
pituissa.·Pli. ad silitudinē folioꝝ pini. li.24.ca.6.
·Pituitas est viscosus hu/ mor in ore cōglomerat⁹.
pituregium .i. ypericon.
·Pix qd est.l.res. pixari. gre.·Pli.li.16.c.xv.xiij. z li. 24.ca.5.z.7.
·Pix gre.qd ē.l.colofonia pix romana.idē.Sera.
·Pix ligda pecula quid est l.bictan.

·Pix marina qd ē.l.polica ria.
pix brucia qd ē ē.·Pli. lib. 14.c.20.in medio.
·Pixis z pyxides a gre.pi/ xos qd est bux⁹ ex quo meliores fiunt.
·Pixacron gre.est pustula paulo durior sb alba a/ cuta ex q̄ ip3 qd exp̄mi tur humidū ē Cor. cels.
·Placenta.i.focatia a pla/ ceo.l.heuda.
platia vel platos. i. latum.
·Pladrosin grece. i.passio stomatica fm reumatis/ mus.Cas.fe.
planta gūmi draganti.qd est.l.acantos.
·Plāta leōis.herba flaura herba maura h3 odorē aspalti: z ē spēs trifolij. l.herba flaura Dia. fm ara.ē spēs ādachuche.
·Plāra noctis.i.nascentia: z sunt prurit⁹ aspitas.z bothor pue q̄ accidunt in frigore ei q est passus desudationē cutis z opi lationē poroꝝ z boni/ tatem digestionis.
planta quid est. l. rencua.
·Plantisillos est tertia spe/ cies titimali.
·Plantago quid est.l.arno glosa.
·Plautago aquatica qd est l. barba siluana.
plantos.i.papinus.
·Plantanos.i.dulb. adul/ biū Ste. z plātanos est spēs cassie lignee. Diasc.
platan⁹ ē herba sic ellebo rus niger: vel sic catapu tia sic appet i lr̄a ellebor⁹ z cataputia: z ē ali⁹ plata nus arbor ꝓ quo.l. dulb
·Plantanistica sunt cibi a/ puosi insiadi sicut sunt cime platani.l.cusa.
platani pile dn̄r fruct⁹ pla tani z sunt bacce sic oliue
plistolokia est q̄rta species aristologie.·Pli.lib.xx. capi.4.in fi. z li.xxv. c. 9.in fine.
plati grece latium.
·Platea.i. vena nigra. vel matrix communis me/ dia purpurea.
platos .i. arsenicum . lege platoimininum.
·Platicoriasis . platicori/ as.i.dilatatio pupille mi driasi a platis quod ē la tum .cori vero pupilla.

Cas.fel. Demoste.
·Platociminum est dcm̄ la tum ciminū z est psilium mōtanum vel siseleos vl' siler montanum platos. n.est latū z ciminum. Nā dr̄ ciminum rusticorum. Jtē a platos dr̄ arsenicū plateos.i.qd in latas la minas diuidi pōt z homi plata.idest latum os.
·Platofilos.17.species titi mali.Diasco.
·Platoselmon grec.i.apla strum z est latum apui3
·Plasma.i.forma:inde ca/ taplasma.
·Plectoria est repletio hu/ moꝝ oīm itra vasa caco chimia est repletio vni⁹ z potissime extra.
·Plectroricus.plecroricos. i.plenus vel repletus.
·Plegi.vel pligi.gre.i.pla/ ga.vulnus.plege. plage vulnera.
·Plegmos.Steph.i.lenti/ cula amara.
·Pleton.grece. plethon.i. plenus Cas. felix.
·Pleura grec.i.latere inde pleureticus.
·Pleuros gre.i.lat⁹ vel co sta.pleure coste latera.
·Plexi gre.Demo.animi turbationem turbore3.
plicina.i.vecia z est semen.
plitine.i.tilia arbor.
·Plumbata est quoddā vn guētū quo vtunt mulie res ad mūdificandā faciē ex sepo argento viuo ce/ rusa z plūbo factum.
·Plumbum qd est.l. basas
·Plumbū vstu3 qd ē. l.mo libdena.·Pli. libro. xxv. cap.xj.ante medium.
pneu.gr .spiro pneo flo.
·Pneuma spirit⁹ vētus spi ramē flat⁹: anhelit⁹ alit⁹.
·Pneumatesis pneumato/ sis.i.vētositas spiritus. Gal. ad glauconē tra.j. de fe. Jtē Alex. ō ātido. ad frigidū stomacū. Jte3 Oriba.ca.ō ꝓnosticis.
·Pneumon i. pulmo inde pipneumōia qd nos cor rupte piplominiā dicim⁹
·Pneusis.i. spiramē pneu/ se.spirare. flare:ābelare
·Podagra gre.dicta a po/ dos quod est pes ide po dagros podagricis. po/ des pedes.
·Podagra. Poderota .i.

poderora vocatur cuscu
Pte eo q serpendo necat
linum.
Polenta vbicūq; in antiq̄
trāslatiōe. Dias. inuenit
apō Sera. eodē loco ha
bet sanich.
Poli arciraton. i. medica-
mē ꝯpositū ex pluribus
p̄ncipalibus speciebus.
Poliarchion. idest pluriū
princeps.
Polemonia. Polimonia.
aliȷ̄ fileteriaza certamie
regū inuētā. Pli. lib. 25.
cap. 6. Dia. Gale.

¶ Cap 590.

Policaria. lib. 3. ca. 128. siue 135. Policaria la. gr. coniza. conisia. ara. gafit.
Dia. ca. ō coniza. alia est maior atq; odore grauior: alia pua z odore iocūda inter has alia ē media grauioris odoris: quarū prima appellata est coniza lata siue vanitis vel vt latini armentalis. Itē scōa vocat etiā labanotis siue vt latini pix marina: ver sircalis. Media appellat etiā coniza cefaleos siue vt latini thimus minor. Maior aūt z minor coniza hūt folia silia oliue: sz aspera z pinguia z viscosa. minoris vero folia odorata sunt maioris grauis odoris que ēt in fructice maiorē virga maioris est longitudinis cubitis duobus Minor vero vnius pedis longitudine porrecta est florem fragilem mellinum hūs colorē z amarum saporem: z cum floruit velut capillos facit. radix est illi inutilis.

Capi. xl. Gal. 7. sim. phar. c. coniza tā maior q̄ minor silis sunt cōplōnis z v̄tutis in gustu qdē acres et amare apparētes calefaciūt valde apte: fructuosa ē plāta. Est autem z tertia spēs policarie in humidioribus locis nascens fetidior ambabus z debilior sed due prime dicte calide. sunt z sicce. in tertio.

pulicaria fugat pulices. Pos. Dia. Omnis fructus eius cū folijs suis fumigio adhibita: z supposita venena lōgi⁹ arcet aqua ei⁹ spāsa pulices necat: folia ipsius in cataplasmatib⁹ adhibita morsus venenatos mitigat: vulnerib⁹ z pustulis medicat: flores eius z folia cū vino bibita mēstruis impant: aborsum faciūt: vrinā ꝓuocāt: tortionib⁹ subueniūt hictericis hn̄ adhibent: cuz acero bibita epilēticis p̄stāt effectū. Elixatura vero eoruz fomēto adhibita cās mr̄icis ꝯponet. succus ei⁹ suppositus aborsuz facit oleo mixta z pūcta tuta corpora ꝯ frigora seruat: minor vero imposita z cataplasmatibus adhibita dolorē capitis mitigat: media vero cōiza hastā grossam hz leuia folia: z paulo maiora. maior vero nō piguia: nec maiora hz folia sz grauē iactātia odorem gustū suauē z inutilē oib⁹ vipas z serpētes fugat z vulue vitia remediat: maior z minor coniza calefacit z desiccat. decocta igit in oleo ad piodos febriū z typos z malitiosos rigores puncta facit flos cū folijs in vino potatus fetus extrahit z vehemēter menstrua purgat.

Gal. Si quis folia cū mollibus ramusculis appo suerit alicui particule sue decoquēs oleo vtatur ea. videt aūt rigorem qui s̄m periodū alleuiatiuuz huius oleum flores autem eoruz similis virtutis sunt: quo circa quidem z hoc cum folijs terentes oleo propināt gratia mouēdi mēstrua violēter z educēdi ēbriōes.

Policarpos. poligonia. i. multi fructus. Diasco.

Policonias. Diasco. folia hz similia eruzonio. i. eruce: z est herba quam ignoro.

Policriston. i. valde bonum.

Polilifon. i. multoꝝ folioꝝ. z sic vocat a Diasco. prima spēs trifolij quā latini odoratū trifoliū dicunt.

Perigalon hastam habet longā duobus palmis folia lenticule similia gustu stiptica que bibita lac mulieribus facit crescere. Diasco. poligon.

Poliganon. herba est quam ignoro.

Poligonos. i. fecūdū vel multi semis. vel multorū geniculoꝝ vel anguloꝝ. Nā gony. i. genu per ypsilon.

Pologonia a gony qō est genu naz multi geniculatā z cērūno diā vocāt: seu a goni qō est semen. Nam Dias. pollicarpos vocari dicit: q magis est credendū. hec sanguinaria z corrigiola a multis vocat: z est quam virgā pastoris arabes vocāt: vt ptz per concordiā.

Dia. ca. de poligonos. Aui. Serap. ca. de virga pastoris. et idē Dia. poligonos masculus herba est virgas hūs tēeras molles z multū nodosas z expāsas sup terrā sic agrostis folia hz rute similia sz oblōga z molliora: z semē in folijs singulis: vnde z masculus dicta est. flos est illi albus z fenice⁹. Dia. li. 4 cap. 4. siue. 5. z. c. 5. siue. 6.

Poligonos vero femia frutex est vnā virgā hūs molles z cānosaz spissaz z nodosaz i qb⁹ nodis folia sunt pini silia. radix ē illi inutil. nascit i locis humidis zc.

Pli. lib. 27. c. xij. post prin. poligonum greci vocant quā nos sanguinariā. non attollit a folijs terra. rure semen graminis qui plura genera poligoni faciunt hunc marē intelligi nolunt appellātq; a multitudine semis: aut densitate fructicis. Alij poligonō a frequētia geniculoꝝ. Ste. in sinonimis poligonos. i. virga pastoris. u. pro. i. scripsit vt assueuit Et in kirannida poligonos. i. corrigiola multigonia Alij vero camerzillon dicunt.

Polignemon Dia. frutex est sarmentosa zc.

Polimas. i. bolisinus.

Polimigmaton. i. medicamen ex pluribus mixtū.

Pau. ca. de hydropisi: z ē dictuz plurime mixture. naz migma. gre. mixtura.

Poliminrn alsine Diasco. i. paritaria.

polina. polines. i. subtilis. farina cuiuscunq; grani.

polion. Diasc. Sera. i. poliū. arab. cabade.

poliomela. ieraclea.

poliomenō. i. paritaria.

Polipis est multipes. polipus piscis: z est pulpus piscis.

polippus ē tūor p̄ter naturā q in narib⁹ fit silis s̄m substātiā polipodios carni. i. carni illi⁹ piscis q dr̄ polip⁹. la. vocat pulpas.

Polipodiū arabi. bisbigi. dcm̄ ad silitudinē fragelorū polipi piscis i eminentijs q̄ sunt i ipsis fragell̄. seu pedibus si pedes dici pōt. Naza radicib⁹ polipodij sūt siles eminētie: vn̄ polipodiuz quasi polipes. i. dipteris. Dia. Hip. filichinū. Pli. lib. 26. ca. 8. ante medium.

Poliricon gre. multaꝝ radicū q̄re filijs sic vocat a Dia. c. de dipteris z sic ēt s̄m pli. libr. 25. c. v. vocat ellebor⁹ niger a qbusdaz z s̄m alios est vna spēs aristologie preter duas notas s̄m alios est dipteris. i. elleborus.

Polirizona. pli. libro. 25. capi. 9. post mediū herba est habēs similia murrhe z radices multas.

polisāthemū. i. botrochiō z ē dictū plurimoꝝ florū: pli. lib. 27. c. xij. post pri.

Polisis. polusis quid est i. vlcus

Politricon. adiantuz galliotrisin. Dias. est dictum multaꝝ comarū. nā gre. trix coma dr̄. z est herba cuius folia in vno subtili stipite ordinatim posita. sunt rotunda sicut folia capilli veneris orit in locis humectis: cui⁹ cōplexio z virtus s̄m pli. est sicut capillus veneris libr. xxv. c. 9. vltra medium.

policum. i. pua starna.

politrophia. i. multū nutriētia. oligotrophia ecōtra i. parūnutriētia. Oriba.

a polis qō ē multū vl̄ plu poliū qd ē. i. baka Crimū de. pli. libr. 21. c. 7. in fine.

Poliū marinum. i. barba iouis. i. bakde.

polomonion. i. celidonia.

polominō. i. mērastruz.

Polus. i. dolor qui fert in mēbro ꝓpter laborem.

polusarch. i. afronitrum.

poma ō seni. i. de hierusalē z sunt pruma damascena

Pomum qn̄ simplr̄ ponitur est malum. i. malum: sed quādo

sed qñ ponitur cū deter/minatiōe ē illō ad qō trahit p determinationē vt pomū citrinū.i.citrū. pomū arātie.i.citrāgulū.zc.
Pomū aque.i.citrinum.
Pomū arbomatiū.i.cimi nū ethyopiū.
Pomū arantie.i.citrāgu/lum vel citromiluz
pomū citrinū.i.citrum.
pomū cithoniū quid est.l. cusa.
pomū paradisi quid est.l. malum.
pomū terre quid est.l. bu/tarmarien
Pomelia pomelites qd ē.l.ydromel.pali.
Pomelio qd est.l.zaroz.
Pomelarsich.i.auena.
Pomerac.i. agrifolium
Pōfoligos ponfolix qd ē l.abaisir z ponfolix.
pomiliones.i.nani.
Poma grece.potuspotio pomata vero potiões

Cap. 591

pōfolix. Ponfolix scribit grecus.sed pōfolix pfert sic vocat eo q sunt ampulosa. Nā pōfolix grece est ampula.ponfolingues ampule z ē pōfolix siue pōfolingos turia vera leuissim avolatilis z alba quā Aui.laudat:vide cap.de pōfolix apō Dia.cū cap.de tutia apud Auic.z Sera.que idē sunt:z est fuligo que eleuatur adherēs tecto fornacis qñ extinguitur es z fit auricalcū qō vocat apud Dia.in antiqua trāslatiōe es vstū:z ē ex substātia eris z lapidis calaminaris qui dr climia ara.z cadmia gre.quo lapide tingitur es.sublimat enim vt ignis z qō subtili9 leuiusqz ē tecto fornacis adheret z vocat pōfolix zara.tutia.quod autē ex eo fumo eleuato grossi9 ē nō potēs eleuari intātū q adhereat tecto pter grauitatē sui z dēsitatē descendit ad inferiora fornacis vel adhreret parietib9 z vocatur a Dia.spodium:fit ēt sine ēre sola sublimatiōe ipsius lapidis. Est alia spēs tutie q alexandrina vocatur sītis corticib9 arborū int9 lenis extra botruosa grauis facta vbi multū fit auricalchi ex eleuatiōe ipsi9 fauille circa formulas terreas q ob hoc fornacib9 suspendunt adherēs dēsatur q qdē fit ex fu mo cuiusdā lapidis probaturqz:qz artifices auricalchi ex illa bonū auricalcū faciunt eo mō fit sicut ex calaminari lapide. (Li.v.ca.xliij. siue lxxvj.de ponfolice.)

Dia. Et plinius conueniunt in modo generatiōis ponfolix.

Pli. li.34.c.13.in prin.de his:z de alijs q i hoc ope generant i erarijs inqt inueniunt q vocāt pofoligon z spodiū dria q pōfolix lotura parat spodios illota ē. Aliq q ē cādidū leuissimūqz pōfoligō dixerūt et esse eris z cadamie fauillā:spodiō nigriorē pōderosiorēqz esse derasum parietib9 fornaciū mixt9 sint illis aliqñ ex carbonib9 hec aceto psusa odorē eris parat:z si tangatur lingua saporē hz horridū puenitqz oculoz medicaminib9 quibuscūqz vitijs occurrēs:z ad oia ad q spodiū.hoc solū distat q hui9 elatior vis est. additur z in emplastris quib9 leuis queritur refrigeratio z siccatio vtilior ad omnia q vino lota ē spodios cipria optima ē:fit autē liquescētib9 cadimia z erario lapide q leuissime efflat z oci9 euolatqz ex fornacib9 z tectib9 adherescit a fuligie distās cādore. Quod vero min9 cādidū ex ea imature fornacis argumētū est.hoc qdā pōfoligon vocant.qō vero rubicūdius ex his inuenit acutiorē vim habēs exulcerat adeo:vt cū lauat si oculos attingat excecat. Est z mellini coloris spodios i quo plurimū eris intelligitur:sed qōcunqz genus lauādo fit vtilius:fit inquit z in argēti fornacib9 spodiū quod vocāt laurioni:vtilissima autē oculis confirmat que fit in arte rijs zc.has puto qs cadimias argēti z auri vocat Aui. de quib9 supra. Item auri spodion vocant cinerē fici vl caprifice vel foliorū mirti cum tenerrimis ramorū partibus vel oleastri vel citonij mali vel lentisci. Itē ex moris immaturis idest candidis in sole arefactis vel z buxi coma:aut rubi aut terebintivl oenātis.thaurini quo qz glutinis aut lintheorum cinerem similiter pollere inuentū est.vruntur omnia crudo fictili in fornacib9 donec figulina percoquatur:z iterū in erarijs officinis et imegma fit iā liquato ere z percocta addit carbonibus paulatimqz accensis ac repēte vehemētiori flatu expuitur eris palam quedam solum quo excipiat stratū esse debet.maxilli ab ea discernitur aqua in hisdē officinisi diffrigem vocant greci ab eo quod bis terreat:cui9 origo triplex fieri enim dicitur ex lapide pirite cremato in caminis donec excoquatur in nubicam. fit et in cypro ex luto cuiusdam specus arefacto prius:mox paulatim circundati sarmentis. Tertio modo fit in fornacibus eris fece subsidente differentia est q es ipsum in catinis defluit scoria extra fornaces.flos supernatat diffriges remanet. Quid aut tradunt globos lapides in fornacibus qui coquuntur ferruminari circa hec exferuere:ipsum vero non percoquitur nisi translatum in alia fornace:z esse modum quendam materie. Quidam id materie qui per excocto superstit diffregia vocāt z cetera. habetur ex his q ponfolix z spodion sunt idem quod tutia. Item Alexander facit collirium ad debilitatem visus senuz ex ponfoligo non lota balsama vino et melle cui simile scribit Auicena in quo loco ponfolix scribit tutiam. Item Stephanus in synonimis ponfolix.i. tutia lege abaisir.
Ponisa idest auena.
Pontica.Stepha.bordaca z est auellana z alibi curua pontica scribit.
Ponticus sapor quid est.l. austera.

Cap. 592

Populus arbor duas species habet.vnde Diasco.duo facit capitula. Unum sic incipit.populus quam leuce dicunt.zc. Aliud sic.agiros idest populus arbor quam alij leuce vocant.zc.in fine capituli perbibent inquit aliqui arboris eius lacbrymum in rodanum distillatum succinum facere.i.karabe.zc. (populus li.j.c.100 siue.111. Cap.104 siue.145.)

Aui. similiter duo facit capitula. vnuz quod incipit baur romanū volens dicere agiros vt Diasc. ca.351.dicit aliud a kirosa vt supra in baur. (Scdo cano.capi.544.)

Pli. li.xvj.c.xxiij.tria gña populi facit alba nigra z q lybica vocat nūma folio ac nigerrima. alba folio bicolor superne candidans.inferiori parte viridi.hinc nigra que inuenta circiuitate rotunditatis folia sunt vetustiora in angulos exeunt econtrario hedere angulosa rotundantur.
Porastol idest bdeliū parastol idem.
Porcastrus idest porcus castus
Porcelion es qd sūt.l.guada.barua.Dia.
Porcus ē aial satis notuz cuius carnes sz Gal.sūt satis siles in colore z sapore carnib9 hūanis et pedes eius cōferunt cōualescentib9. sunt enim frigidi z humi.sicut iuenies.in.l.latamie.
Porch.Porech.idest affodillus.
Pori sunt foramina tam cutis q omniū mēbrorum minuta vix vel minime visui apparētia.dicuntur tamē z ipsa patētia foramina pori.vt aurium a paulo capitu.de egritudinibus auriuz z omnia illa largo modo sumpta pori etiam dicūtur tuberose durities iūcturarū arteticorum q z lapidatiōes dicūt.vt pau.c.de artetica.z podagra.Herodi9 ēt porū i equis vocat qō super ossum vulgo dicit
Porigo gr.lepida morb9
Pori virides idest venez tides.
Porne.i.plātago.
Porpilis.i.propoleos.

·Porsarch.i.perforata
porfira maria qd ē.l.ostra corū Sadesū.Step .limacia vel purpura gre.
porta.i.vena q̄ orit̄ a pte cōcaua epatis.⁊ ē vēa q̄ or.t in gibbo epatis.
portallea.i.portula.
portamos.i.sternutatio.
portulaca quid ē.l.basdane. bachalachācha ara. gre.angragni
portulaca marina hñs lac qd ē.l.alfarsagi.
porus sarcodes dicit̄ ligamētū a natura factū vel creatū ad ꝯnectēda capita fractoꝝ ossiū:⁊ ē eius expositio durities carnea pam sarchos gre.caro similiter ⁊ kireas kreas.
porrū pro herba.l. Curat p morbo.l.veruca.
postarimi.posarum.O ziba.sic inquit vocat hyp pocras cum vna egritudo in aliā transmutatur vt cū ex litargia fit frenesis ⁊ econtra.
·Posces.poses.postas gr. idest ordeolū oculoꝝ gal. iiij.memiri.c.5.
·Poser gre.potusporio bibitio posis grece.
post dactili.sunt dactili humidissimi qui cū non statim comedunt̄ dissoluuntur ⁊ fiūt q̄si mel.
postrigmenū.i.flux⁹ de renibus vt in Alex.
potameos gre.fluuial'.
potamos gre.i.fluuius.
poteisis.i.zinzania.
potētilla amantilla.fu .valeriana idez
poteon grec.idest suppositorium.
potamograton.Dia.folia habet bete similia.

Dactili. Cap. 64

ℭ Cap. 595.

O thab ara.lat.dactili.vel rotab.

Sera. lib.ag.c.pothab.auc.Raś.calefaciūt ⁊ gñerant sanguinem grossū ⁊ ꝯuertunt̄ cito ad colerā ⁊ sūt mali illis quoꝝ ꝯplexio ē ca.⁊ epar ca.⁊ cui cito euēit sola squināntia bothorcula ⁊ opilatio in epate ⁊ splene ⁊ deteriores ex eis sunt magni ⁊ dulciores:⁊ nō sunt aliquo modo cōueniētes illis q sunt cal. cōplexionis:illi autē qui nō sunt cal.cōplexionis ⁊ nō sunt debilis necesse impinguant̄ ex eis:⁊ dactili qui vocant̄ hairon vel hyeren sunt meliores oib⁹:quoꝝ color est citrinus ⁊ rubeus:vt apparet in.l.heyron

Gal ij.alimē.c.xxv.de fructu palmarū.quidā ex dactilis ficciores sunt ⁊ stipticātes:vt egiptij quidā aūt molles ⁊ humidi ⁊ dulces:sicut qui vocantur heyrō vel kanochi.optimi autē isti nascunt̄ ꝑm palestinā siue in Jerico.intermedij autē amborū dictoꝝ generū sunt oēs alij dactili.sunt autē indigestibiles ⁊ grauatiui capitis. Nā oēs dactili indigestibiles sunt ⁊ capitis lesiui ampliores comesti qui aūt ab istis distribuitur in corpore chim⁹ grossus semp est:hʒ aūt aliqd viscosum qñ dactilus fuerit vnctuosus:qñ aūt tali chimo dulcedo admiscetur celerrime quidē ab ipso epar obstruitur ledit̄ autē ⁊ flegmonizans ⁊ turgescens summe ab edulio ipsorū cōuenieter aūt ⁊ epar ⁊ splen opilātur ⁊ ledūtur:multo aūt magis ledūt virides dactili ad oia paulo ampliores comesti.palā igit̄ ꝙ calidiorem habēt chimū qui dulces.frigidiorē aūt qui stiptici sed inflāmatione nocēt ⁊ implēt virides dactili sicut ficus.eandē.n.ꝑportionē habēt ficus virides ad siccas quā virides dactili ad alios.Jn nō valde calidis locis nō maturantur perfecte dactili vt ad reponendum fiāt vtiles.⁊ ꝑpter hoc cocti virides comedere ipsos crudisq; humorib⁹ replent̄ ⁊ rigorib⁹ difficulter calefactibilib⁹ capiunt̄ ⁊ ꝑm epar opilatiōes habēt pro arbore ei⁹.l.nākala. Rabbi moyses.dactili generāt dolorē capitis opilāt epar:apomant caput ⁊ emoroydas creāt:de osse eius.l.nakala. Auerro.v.colliget.Dactilianum.i.arbor dactili cū fructu ⁊ florib⁹ omnes partes ipsius stipticitatem magnā habent:sed fructus eius cum est maturus aliquam habet stipticitatem.Cortices vero arboris predicti maiorem habēt stipticitatē alijs partibus ipsius.

Dactili nocēt capiti

·Potilon.i. vinum onfancinum:⁊ est de vuis non bene maturis.
·Potireton species spine. Gale.
potireton.Dias. aut frinideo aut emera.⁊c.
pragma res nigreinm pragmafisis rerū natura
practikos.practicus venalis empticius conducticius exactus.
pramos idest ylex similis quercui.
prassine.i.flos cypri
praton gre.agens faciens operans
praster idest dipsas serpēs Diascor.
prassina ocula dicta a colore foliorum porri. Cassius felix.
prasson gre.porrum prasson karton porrum sectinū prason ksaloten porrū capitatū.
prassa gre.porri.
prasis.i.opatio.inde practica.i.operatiua.
prassimi viō.i.flos eris
prassius color idest viridissimus.
prassium.i.marrubiuz . p quo.l.farasion . Est aliud prassium quod dicitur nigrum vel siluestre vel marrubiastrum vel marrubiū nigrum.pro quo lege marrubiastrum.pli.li.xx.cap. xxij.post prin.
prasmon.i.creta viridis.
prassuz idest succi porri viriditas.
pratum.i.cot.
precochia.i.fuctus qui vocatur cozula.
precoq pfica sūt antepsica ⁊ sūt cozula gr.pcoqua ara.mixmix brecoqua.
precordia plinius lib. xxx capitu.iij.post principium extra hois ob inferiorē viscerum partem separātur membrana que precordia appellant:quia a corde ꝑ renditur.
prefrigmētū. Alexand.de potionibus et antedotis. adepto fine aut prefrigmeni.i.prassati frixi.
preiris.preicteris.idest silex.
preluna.i.quedā superfluitas pilosa:sicut apparet in folijs os mundi.
prassia.i.arthemisia
preter auditio.i.qñ aures audiūt aliud q̄ʒ dñt.
·Preteruisio.i.qñ visus videt aliud q̄ʒ debet.
·Priapismus est qñ mēbrū virile augetur ꝑm tres dimensiōes ⁊ priapismus est species satirionis.
·Priapiston.i.satirion.
primula veris . passarella herba paralesis idē ē alia primula veris que alio nomīe vocat̄ lauādula:cuius flores sūt sicut camomille cal.et sic.in fi.scōi ꝯfortat matricē ⁊ priaspēs est verior primula veris.
·Prinos prinus.Diascor. idest ylex arbor species quercus.
·Prisina.i.inflegmatio corporis del īflatio.⁊ est yposarca vel yporismos
·Prionitos est medicia ad lapidē pau.
·Profites gre.prima tunica oculi.l.pterigia.
·Prosarches quid est lege pterigiō.
·Prosopida quid est lege arction.
prouinca herba dicta a q̄busdam frinica
·Probatō.ꝑuatō.i. ouis.
·Procatartica cā.i.primitiua que.s.ab extrinsecus venit a pro quod est ꝑcul.⁊ cataron qd est fluor quasi de ꝑcul fluens
·Proceterac idest pescolū binus.
procō.maldacō.i.bdeliuz pli.li.xij.ca.ix.
profilecterō dicitur causa preseruatiua a pro quod ē procul ⁊ philecterō quod est custodire. quia procul custoditiua.
·Profluuiū.i.fluxus sāguiguinis menstrui.
proficus.i.fic⁹ siluestris.
profiliaticō.ꝑfilaticō.i.custoditiuū ꝑseruatiuū
·Progeuma.idest cibus ante prādium sumpt⁹ lenitiuus solutiuus.
·Probis.idest sputuz:inde omothois.inde sanguineū sputum .
probisalidos , idest alkekengi.
prolce,i.ylmus.

Prolicocirozon idest aconitum.
prontuariũ.i.cellarium vł cella.
ponosticos.preuisio precognitio.i.pronosticus.
nã gnostica.i.sensibilia.
Pronistosus. Demosthenes est inquit pminẽtia oculi cadẽtis ex paralisi cõtingẽs flenti ex magno dolore proptosis.

Cap. 594

propoleos.τ ē id qđ apes ãñ alucium faciunt. Propoleos.i.ceropica:sed falso.nã proipoleos est fm quosdã illud mellatũ qđ pri⁹ ab apibus ponit τ nõ fauũ. Aliqñ inuenit in folijs filicis vel apij τ dicitur cera virgo. aliqui dicũt φ prima faorí ca apũ sine melle:sed Dia.dicit φ cera ppoleos est cera inuenta in vase apũ vbi apes corpus fricant.hoc ē sine melle. Alij aiũt ppoleos.i.mũ.et est fex aluearis apũ vbi apes proijciũt suas superfluitates τ ē calidior ipsa
Li.ij.ca. 75. siue. 95. cera magne virtutis i attrahẽdo a profundo corporis vide capitulum de cera propoleos apud Dia.cum cap. de mũ.apud Sera.idest cera Strepha. propoleos sordes vasorum apum.
ij.can.c. 472. de mũ.Gal. 8.sim.c. 66.et ad paternianũ.c.211. **Aui.** Uocat ipsam mõ.Sera.ẽt li.agg.c.j.sedium.l.cera propoleos.

Propoma.gre.Alex.ca. de epilensia oportet iquit ex aqua calida accipere ppoma quale est absinthiatum aut pditũ. Item infra ppoma raro sunt accipiẽda preter absinthiatũ τ vinuȝ bonũ. Itẽ.c.de hydropisi de vino eorũ vbi ponit confectionem propoma. gre.potio.
Proserpinata poligonia. i.cẽtũnodia plinius li.27 ca.xij.versus finẽ.corrigiola.Christoforus
prosenectica cã.idest cõiũcta vt in Alexan.de dolore capitis.
prosimin.i.fermẽtũ.
prosopus.i.bardan⁹
prosilaticon.i.preseruatiuum.psilaticon ideȝ.i.custoditiuum. Alex.c.de cura epilensie.
profitalmia vel pisotalmia vel protalmia grece.scabrositas ocłoꝝ. Alex.c. de colirijs ad visũ propofitalmia cyrotalmia.
prostotanos est spasm⁹ qñ in priore tenduntur parte corporis τ flecti se nequeant pau
prothea.i.nimpha.
protinotosis siue prothosis est oculoruȝ ex nimio tũore pueniẽs casus vt ẽt vix palpebre attingãt ipsã:vt in Oribas.
prothosis gre.pau. est ruptõ rogede tunice oculi. i.vuee ex cõmestione vel ruptura cornee.Cas.fel. Demost.Elus.Stafiloma Theo.
Protena quid ē lege abrotanum
protorobon.idest peonia. Diasc.
protopas.grece dicit qđdã vinũ creticum qđ fit ex vuis in vite passatis: postea expressis τ ē dulcat triptos.
prouocatiuum idest eductiuum vrine.
proygumena.i.antecedẽs causa τ corporea.
pruna.i.ignis psic⁹.
pruna qđ est.l.guas
psaromos.gre.arena.
psamisimis.i.sepultura in arena paulus
psausis grece tactus psao tango.
pseudadiptamũ qđ ē pli.libro.25.c.8.circa mediuȝ.
pseudoselinum.Dialco.i. pentafilon.
pseudobumõ quid ē plin. lib.xxiiij.ca.xix.circa finẽ dia.
psigia.i.storax liquida.
psix gre.nuca.
psairos.i.duros.
psaros.i.sturnus auis scobos gre.idest frigus.psicitos idem.
psichi gre.psiche.i.aĩa.
psegma.i.flos eris
psichijlpsinichij.idest cerusa.
psicoticon.i.vectonica.
psidia.i.flos mali granati vel cortex.
psidrantia siue exantima. Alex sunt pustule parue eminẽtes i cute capitis plene hũiditate.aliqñ vo sidratia scribit.

Gal.lib.de facile acqsibilibus.c.v.
Psidracion.Demos.est inquit pessima extantia alta eruptiõe ẽ pscripta cũ rubore sepe i albis partibus prime tunice oculi pstituta τ magis ãgulis vicina alta eruptiõe vel diuisura pcussa aut icisura effecta.
Psilitris.i.policaria.
psiliũ qđ est.l. baȝarachona semẽ camphore eo φ seruet i ipso. Christophorus de honestis.
psiliũ montanũ.psiler mõtanũ.fiseleos idem
psilla.i.pulex inde psilium dictũ eo φ semẽ pulicib⁹ similat Demo.ca.de obralmia.Theo.pris.τ alij plures antiq ipsã herbã pulicariã dicebant
Dia. vocat ipsaȝ psilion.l. aȝaracona quirofalion cristaliõ siculi dicunt aut quinomelam.
Psillos.i.pulex.Gal.c.de auripigmẽto.
Psilotrũ est qđdã vnguẽtũ depilatoriũ la.dictũ cauterium.l.barnech τ psilotrũ sit dr vitis alba:vt apparet.in.l.fesera.
Psimichiã.psimicũ.i.cerusa plũbi psimithion.
Psomion.psomos grec.i. bucella panis.
psora.i.scabies vel asperitas cutis cũ pruritu τ sqmis pli.emperigiuẽ τ scabiem quam psora τ lichenas vocãt τc.
psoas grec.lumbus.psoa lumbi.

Cap. 595

Psori ē qđã spẽs vitrioli quã Aui.psuriã vocat Demo.psoriũ qđ nos scabrum dicim⁹. Cor.cel.p se nulla medicia ē q psoricũ noĩetur:sed calciridis aliqd cũ dimidio cadimie plus τ aceto sil.cõterit id qđ in vas fictile additũ τ contectũ ficulneis folijs sub terra repõitur.sublatum post dies.xx.rursus teritur τ sic appellatur τc.Sera. psori.
Dia. psori quã multi putauerunt melanteriã esse sed falsum est:qr suũ gen⁹ hȝ hoc τ illa suuȝ probum hȝ psori plenum τ nauseã prouocat:inuenitur in egypto:lybia:hyspania:cypro τ multis alijs locis. Li.v.ca. 70. siue 107.
Melior est egyptius quem cũ fregeris niger est deint⁹ τ multas habẽs pertussuras τ est pinguis.
Pos. Dia. Est stiptica gustu τ odore brumoso plen⁹ est τ cõtrarius stõco.τ est alterũ genus qđ sicut misi̇̃cos habet colorẽ:sed inutile ē virtutẽ τ combusturam similem miseos habet.iniectus foramini dẽtis cõpescit dolorẽ agitatos dẽtes cõfortat sciaticos medicatur si vino mixt⁹ cristeri adhibeat.maculas vulnerib⁹ tollit cũ aqua supunct⁹.capilos nigros facit.Omnia illa metallica in coctura virtutẽ hñt τ maxime aceto in coctura τ nitro fece vini calce τ ceteris qbus virtus addit in decoctione.

Psorias. psoriasis apud Alex.est scabies vesice.
psorotalmia est pruritus oculorũ cum paruo rubore τ leui vlceratione palpebrarum.sine vllo lachrymarum fluore.
Pau. Est inquit pruritus palpebre scabiẽs salsis humorib⁹ facta Demost.
psurotison.i.vectonica.
ptarmita.ptarmicus gre. i.sternutamenta
ptarmos.ptarmikos. Demosthe.idest sternutatio ptarmicon.
ptela.ptella.derdarũ.i.vl musarbor dirdar.arbor
cimicũ.Aui.
Pterea pteridis petreos. i.filex:Alex.Sercasuȝ a petrõ qđ ē ala.Streph. Sarach.Sera.folia ei⁹ velut ale expanduntur.
Pterigiõ.i.vngula oculi: vel digiti.Demo.mẽbranula carnosa atq̃ neruosa albula vel rubra altero ex angulo orta supiorib⁹ ptib⁹ initiũ sumes sẽsus progrediẽs τ nũc ad herẽs prie tũice quã greci pfies dicũt nunc super natãs quã psarcho vocant vsq̃ ad circulum pupille aut ad ipsam pupillam donec impediat vi

ſum ſepe ex vlcere antece
dentí ſumit exordium vo
caƭ autē ptergiō a ſimili/
tudine pennarꝝ. ⁊ ē aliqñ
malignū qd̄ gre. chacho
etes vocāt cū turbato ocu
lo pūgētes dolores inceſ
ſerit paulus eſt ſupficies
carnis cooperiens ptem
vngule digiti ex panari
tio vel alia cauſa.

pterion. i. polipodium.

ptoma gre. corpꝰ cadauer
ſoma ꝓpe corpus.

ptoſis gre. ſpēs trichiaſis
ideſt ineq̄litas pilloꝝ pal
pebrarum laxamēto aut
palpebra dimiſſa.

Ptideon. ptyelō grece. i.
ſputum inde emoptoica
paſſio ab emo quod ē ſan
guis ⁊ ptideon qd̄ ē ſpu/
tum ptielon.

ptiloſos ptiloſis.

Pau. Eſt groſſitudo palpebrarū pu
trida rubea q accidit ple
rūq₃ ⁊ pilorū defluxus.

Ptimoderas. i. tumor.

ptiriacum Raſis in antido
tario virili i cōfectiōe mi
tridati minoris. exponit
qd̄ ē filix: ſed ſi ſic ē ptere
os debet ſcribi.

ptiriaſis ſcabrū vel canta/
bricū acaraidē idē ⁊ ſūt
furfures capitis vt Diaſ.
ca. de ficu ⁊ de felle ſm
alios eſt morbus pedicu/
loſus: vt Quintus ſerenꝰ
capitulo ſexto.

ptiropiē. ptiropolen. ideſt
abies picea.

Ptiſane gre. dicuntur que
ꝓprie fieri ſolēt in pilla:
nos autem cōiter ptiſa/
nā vocamus cibuʒ ex pti
ſanis ordeaceis factū ab
hac ptiſana dr̄ maſſa pti
naria chilꝰ. i. cibus in ſto
maco iam digeſtus eo ꝙ
ptiſane filiis ſit.

ptiſas grec. ſpuens. ptiſis
ſputa ipſa ſputamina.

ptiſma gre. ſputū ⁊ ſaliua.

Ptiſis fthiſis gre. tabes. i
ariditas macies tabo.

pucia qd eſt. l. puſca.

Pucida. i. cotula fetida

Pulegiū. puleū. puleiū vli
cō. Blicon. Dia. pātaga/
gathen bledio ꝙ ſunt vo
lātiū aīaliū flores ſui tpis
paſcua ⁊c. pli. li. xx. c. 14.
quoddā ē martis ⁊ ē dip
tamū: quoddā ē regale ⁊
dr̄ gliconiū ⁊ ē illō vſuale
⁊ ē aliō ceruinū ⁊ ē ſera/
pulū. vñ qñ ſimplr̄ poni
tur regale intelligiƭ. l. dip
tamū: ſ₃ pulegiū agreſte
ſm quoſdā eſt nepita. l. ca
lamētū ſed falſo: imo pu
legiū agreſte ē illō qd̄ iue
nies. l. diptamū ſ₃ vitatē

puliarbaſis. i. amomū.

pulicaris. i. filium

pulicarpos. i. muſcata.

pulmentum. i. ius cibale vt
amigdalaꝝ ptiſana

pulmo quid eſt. l. kich

pulmonaria herba eſt ſa/
tis minuta folia mollia ha
bēs ⁊ q̄ſi formā pulmōis
in locis humidis naſcens
quam quidam pepanum
vocant.

puluis bugie. i. puluis de
radice arboris berberi.

puluis cameli ē qdā puluiſ
albꝰ q remoueƭ a dorſo
cāelli qñ tergiƭ ſatis ſic/
catiuus ad ſcabiē.

pumex qd ē. l. famechi.

pupex vocaƭ lapis corū ſp
atō vocaƭ fēic ⁊ lapis vul
cani lat. pumex.

pupilla oculi apud Auice.
eſt ſeuation: ſed apud ara/
bes vocatur planta fontis
ſ. corahalbaui quod ē equi
uocū ad pupilā oculi ⁊ plā
tā fontis. Aliō quoq₃ capi
tulū facit Aui. ō hac plāta
ſub hoc noīe ſumimō vl̄ fu
irā: et vult forte dicere: vt
Diaſ. ſenarion: ⁊ dicit ibi ꝙ
eſt eruca aque.

Purach. i. pſilotrum.

purgatoria. i. abſterſiua ⁊
mundificatiua

Purpura maritima ideſt
cotula marina

purpurea. i. lappago. l. ap
proparme.

purulentus. purulentus
eſt color ſanguinis putre
facti.

puſſaigra. i. pix liquida

puſca ſepe ſic reperitur in
antiqs lr̄is; ⁊ eſt id quod
fit per appoſitione aque
in vinacia extracto muſto
verū vbi apud Dia. in ve
teri trāſlatiōe habeƭ puſ/
ca apud Sera. ex verbo
Dia. ⁊ apud Aui. in eiſdē
locis ſemper habeƭ acetū
et aqua mixtum qd̄ gre/
ce oxicraton vocatur.
Item Alexander. capitu
lo de androſiaex ea diſ
temperantia dieta in//
quit eſt ordinanda que
infrigidādo iuuare poſ
ſit: et maxime illa ace/
to conficiuntur: vt puſ/
ca pomi data. Queſi/
ui tamen a grecis quo
modo vocatur predictꝰ
potus ex lotura vinacia
rum factus rñderūt pu
ſca vel paucia quamuis
ēt aliis vocetur nomini/
bus. l. carenum.

Puſcita. puſclea. puſita. l.
pulegium.

Puſtoch. i. fiſtici. Sera.

Puſtohar. i. marrubium.

Puſtolar. i. vſnee

putiada gre. ſpēs napi.

pyria. i. coagulum Gale.
ſexto ſimpli. phar. Joā
nes de ſancto amando ī
prologo dicit pyria. i.
balneum igneum cū ali
quis ſedeƭ ſup lapides
calidos

De littera. Q.

Q Litteram Nec gre. nec ara
bes habēt. Ste/
phanus tamē trāſlator regalis diſpō
nis multa vocabula q̄ per kef. vl̄ caf
ſcribuntur apud arabes per. q. ſcrip/
ſit: et quedā greca q̄ per chi ſcribunƭ.
x. littera ſcripſerunt

Quactus. i. coagulū

Quadrans eſt nomē pon
deris. ʒ. ij. ⁊ ē q̄rta pars
ʒ. vnius.

Quadrātal. i. amphora.

Quadrimediū. i. cōfectio
ex quattuor ſpeciebus:
⁊ eſt antidotum.

Qualanea. i. iuſqamus

Qualea quid ē lege cotur
nices.

Qualunces. i. lac

Quam quem kamech. i.
tubera. Step.

Quameos. i. ſcilla.

Quaſſa. i. aqua.

Quatila. i. lactuca:

Quatuor grana ideſt ſemi
na endiuie lactuce plan
taginis portulace.

Quatuor ſeīa frida ſunt
ſeīa cōia. ſ. lactuce portu
lace plātaginis endiuie.

Quebonomelet. quelenec
in practica Haliab. in cō
fectione eſdre quā azaer
vocat eo loco apō Aui.
eſt almelichi et in pante/
gni eſt epar pulli equi:
ſed in antidotario virili
pro ſplen. pulli equi ha
betur Step.

Quebrituʒ kabrit. i. ſulfu
re.

Quebeli hiſpanici. i. anti/
monium.

Queberi. queri. Steph. i.
cheiri. keiri.

Quecaranum ideſt cicuta
ſucarā

Quemia. ara. xanaʒ gre.
chanan.

Queneris. i. fenicis.

Quenium. quemū. i. cimi/
nū Step.

Quenogloſa. ideſt arno/
gloſſa.

Quernus. i. quercus.

Quercus ſiriacuʒ ideſt ſu
mach.

Quercus eſt lignū glandi
ferū. l. hullos.

Querceola. quercula ma
ior. i. camedreos.

Quercula minor. i. came
pitheos. infima pinus.

Quercor. i. lingua.

Querquera. i. febris acu/
ta vel acra.

Querich. i. ſulfur.

Quemaregi. i. fructus ta/
mariſci vl̄ thamariſcus
domeſtica cuius fructꝰ ē
ſicut galla.

Queruna. i. acuta.

Querſenē. i. orobus

Querzimazagi ſiue queri
nazagi. i. fructus thama
riſci Step. carmezich.
carmazago

Queraſſum. i. apiuʒ

Quernebum. carnibum.
Ste. ꝓ carnub xiliq̄ xi/
locrata. carubia.

Queraſſum kerf q̄rferuʒ
i. apium.

Cap. 596.

Q Sera. Uerū vxoban. ara. la. piguedo vel adeps. pingue/
Li. ag. c. querū vxohoā. auct. do vel a
Hal. qñ ē animal humidū ge/ deps.
neraƭ in eo pinguedo ſicut porcꝰ qñ ē ſiccū Ca. 461.
generaƭ in eo adeps ſicut thaurus ⁊ capra
⁊ animalia que habent cornua.

Diaſco,

Lib. ij. c. lxvij siue lxxxvj.

Dia. cap. de assungia. virtus est oib⁹ adipib⁹ cal. thaurina malastica stiptica ē sicut ꝛ bubalia et vitulina et magis capꝛia pascuarū cā. vñ disintericis clisterijs miscet̄ cū polēta ꝛ furfure coctis ꝛ succo ptisana. ꝛ sic huic cause addit̄ per clistere. vñ quib⁹ moꝛdicatiões sunt ano aut intestino colō iniçit̄ capꝛina adeps: qꝫ facile dēpsat. mitigat enim moꝛdicatiões disintericis vel tenasmon patiētib⁹. quib⁹ autē in pꝛofundo moꝛdicationes fiūt ex tenui humoꝛe adeps anserina aut pullina iniçit̄. Omnis ergo adeps virtutis est cali. poꝛcina ca. est. thaurina calidioꝛ ꝛ diafoꝛetica. iuscelum capꝛine adipis pꝛisicis opitulat̄. bibētib⁹ cātarides subuēit hyrcinū sepū solutiuū est si cū sanguine ouino solutum fuerit ꝛ lanis succidis impositū podagricis opitulat̄ maxime si crocū accepit. Berbecinum simile poꝛcino hꝫ virtutes stericas vt ani causas vtiliter curat. cumbusturis fert opē. poꝛcinus vero vet⁹ ꝛ salitus cal. est ꝛ malacticus qui si cū vino lotus fuerit pleureticis vtilis est ꝛ matrici ꝛ ignis cōbustionibus mixt⁹ cū cinere aut cū calce tumoꝛē soluit ꝛ vulnera ad sanitatē perducit. Asininus adeps dicit̄ nigras cicatrices concoloꝛare. Anserin⁹ siue gallinaceus summe est mirificus ob dulcedinem pinguedinis mulierū causis vtiliter adhibetur rimulas labioꝛū curat et toti⁹ vult⁹ frigoꝛe factas rimas optie sanat et auriū doloꝛes. Ursin⁹ dicit̄ capillis pstare incrementū alopitias emēdare perniones curare. Uulpin⁹ auriū doloꝛē tollit. Leoninus dicitur esse venenis contrari⁹. Ceruino adipe homo punct⁹ bestias oēs expellit ꝛ ē repcussibilis odoꝛis cā q serpētes pseqūt. Adeps pisciū fluuialiū melle mixto ꝛ in sole solutus caligines oculoꝝ detergit. Uiperin⁹ vero suffusiões oculoꝝ obtusiões ꝛ caligies mixta cedria tanti ponderis ꝛ melle actico ꝛ oleo veteri curat: alarū pilos inunct⁹ nasci nō sinit. Omnis ergo adeps sine sale recens malaxat atqꝫ indurat pinguedinis causa obtundit ꝛ venena eiusdēqꝫ iuscellū nō solū his qui cātarides biberūt iuuat verum etiā ad quodlibet venenū. vetus autē vel salit⁹ vel quibuslibet aromatib⁹ cōdit⁹. recoꝛpoꝛatiue virtutis ē. sed specialiter ꝓ aīalib⁹ seu pascuis ali⁹ alio magis ac min⁹ laxatiu⁹ siue mirific⁹ inuenit̄. Oēs tñ durities mollire pōt. Adeps āt leōin⁹ oib⁹ quadrupedib⁹ calidioꝛ ꝛ minus extenuatoꝛi⁹ est. vet⁹ aūt fact⁹ adeps a seipso fit calidioꝛ ꝛ leptomeris et diafoꝛeticus vere.

[margin: Omnis adeps calid. est et diafoꝛat.]

[margin: Omnis adeps duritiesmollit.]

[margin: Uiō ampli⁹ gal. xj. dē sim. cap. 3.]

Quesbara. casboꝛ. i. coꝛiādrū Ste.
Quescum. i. kisch.
Questen. i. paritaria
Quesusi kasuth. idest coꝛiandrum.
Quetire chitire idest dragantum
Quiamos idest squilla et quiamos idest faba.
Quianeo. i. ventus.
Quiasos herba ē ſm dia. quam ignoꝛo
Quiasces. i. paritaria dia. cap. alsine.
Quianos ē vena terre ſꝫ Dia. q nūcupata rosea dr̄ nascens in cipꝛo in fabrica metallica ꝛ in spelūcis litoꝛeis eligendum est limpidum coloꝛem et smaraldinum habens.
Quianos coloꝛ dicunt la. sed gre. kianos. ꝛ est coloꝛ intra nigrum et viridem lib. de doc. gre.
Quiastis ſm plin. est vlc⁹ in angulo oculi perpetim humoꝛem emanans
Quiactio dicit plinius vocari quandā speciem folij quod creticum dicitur
Quiatistrum est nomē ferramētoꝛū ocularib⁹ moꝛbis aptoꝛum
Quiacistromeli Demos.
Quibar. i. castoꝛeum.
Quictomi. i. pulegiū
Quibar. i. silla
Quidago. i. daucus
Quidros. i. far.
Quigonus. i. papauer.
Quili gre. succ⁹ inde diaqilon quicqd de succis fit siue emplastrum siue sirupus. verū per chi melius scribitur. dicit̄ et zomos ꝛ alisperma.
Quilionifacū. i. oleū sicionium.
Quilius. i. coagulūꝫ
Quimatezare. idest fomētare.
Quinocarpi. Quinocarpus. i. nuclei pini.
Quinosaliū Quinomella i. psillū ſm Dias.
Quinomelon idem.
Quinodoꝛodapni. i. rosa canina.
Quinosbat⁹. i. cinosbatus
Quinacizata. i. infusa.
Quinarius. i. quinqꝫ sextaria. Isidoꝛus
Quināchis. chināchis. i. spasm⁹. l. sinanchis
Quinquenerula. qd est. i. anoglosa lanceolata plātago minoꝛ.
Quincos spasm⁹ Demos. est ingꝛ p iterualla paruissimi oculi rapt⁹ frequentat⁹ summa celeritate nos deniqꝫ caninum raptum dicere poterimus

Cap. 597.

Quinque folium lati. gre. pentafilon. [margin: Quinqꝫ folium.]

Dia. cap. pentafilon aut pentapꝛesaut pētascon pseudoselinū habet hastas semie plenas ꝛ longas duob⁹ palmis in quibus semen est folia hꝫ ediosino similia ꝛ in quinqꝫ ptibus diuisa singula folia in singulis hastis floꝛem viridem habet. nascitur locis humidis ꝛ in vijs. Radix est ei russa ꝛ oblonga.

[margin: Li. iiij. c. xl. siue xl v. c. pētaphylon.]

Pli. libro. xxv. cap. ix. post pꝛincipiū. Pentafilon quinqꝫ folium a numero folioꝛum dicta latine herba adeo munda vt purificationi in templis adhiberi a gentibus solita esset.

Poss. Elixatura eius decocta ad tertium doloꝛēꝫ dentiū mitigat oꝛe retēta ꝛ quasi gargarismo adhibita putredinē oꝛis tollit aspꝛedinē arteriarū dislenit ventrem stringit dissintericis necesse adhibetur Arteticis ꝛ sciaticis pꝛestat effectum. Elixatura cū aceto ī cataplasmatib⁹ adhibita herpetas curat scrophas spargit durities ꝛ tumoꝛes medēdo soluit. ignē sacrum extinguit: apostemata ꝛ panaritia imposita ad sanitatē perducit condilomata soluit scabiē tollit. Succ⁹ radicis eius accept⁹ causas epaticas ꝛ pulmōis ꝓponit potionibus venenatis occurrit folia ei⁹ cū ydromelle aut vino bibita addito pipere quartanarijs remediū est si tamē quatuoꝛ folia biberint tertianarij vero tertia cuꝫ aqua sola. effimerans vero vnum. epilenticis vero accepta triginta diebus pꝛestat effectū succus vero folioꝛū eius hyctericis maximū pꝛesidiū ciatis tribus acceptis vulneribus ꝛ fistulis pꝛestat sanitatē inter ocellicis remediū est bibita ꝛ in cataplasmatibus pꝛofluentem abstinet sanguinem rēplis honoꝛi additur. ꝛ domibus posita expiamentum est. radix eius est ca. non abundanter et nimis acris. et ideo vtilissima est ad ventris fluxum ꝛ dentium doloꝛem.

Gal. viij. simpl. phar. pentafilon herbe radix siccat quidem foꝛtiter nimirum vero est acris pꝛopter quod in multis vtilis est sicut ꝛ omnia alia que cunqꝫ subtilium partium etiā siccāt absqꝫ moꝛdicatiōe. est autem radix siccatiua. in tertio minime vero caliditate manifesta participat. [margin: Cap. 38.]

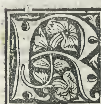
Aui. libꝛo. ij. pentafilon nominatur quinqꝫ folium et est foꝛtis exiccatiōis sine acuitate ꝛ adustione et moꝛdicatione fit ex eo emplm̄ ad fluxum ꝛ sedat ipsum: et fit ex eo emplastrum ꝛ sedat dubelle ꝛ scrophulas ꝛ durities flegmaticas decoctio radicis eius valet ad vlcera deambulantia. ꝛ quod de eo decoctum est cū aceto cōfert herisipilis panaritijs scabiei doloꝛibus iuncturarum ꝛ sciatice: et confert ramici bibitus ꝛ moꝛe emplī suppositꝰ ꝛ valet ad alcola ꝛ folia eius cuꝫ vino valent ad epilensiam accepta ꝛ bibita decem die/ [margin: Cap. 55.]

[margin: Emplm̄ ex qnqꝫ folio contra fluxū ꝛ durities flegmaticas]

bus succus radicis ei⁹ valet ad dolorē epatis ꝛ pulmonis ꝛ hyctericiam cū bibitur per aliquos dies. Radix eius confert solidationi ꝛ vlceribus intestinorū ꝛ emorroydibus. Et similiter decoctio radicis eius. folia eius cum vino conferunt quartane quotidiane. succus radicis eius est medicina perniciosa.

Quipero. i. radix iunci
Quiquilinia. i. liquiritia.
Quirinaicum. lasar opos asa. ē nomē loci vt thebaicū. vnde dicit opium quirinaicū ꝛ thebacium ꝑm diuersa loca.
Quirinos idest ypoquistidos vel balaustia: pro hypoquistidos. ponit eum Diasc. incisos pro balaustia ponit eum Diasco. in burnam.
Quirita. idest testa cabali marini.
Quiricus idest semē lini.
Quiroaddolabin. i. rosa canina.
Quiribcefalea idest canis caput.
Quirion triāguli. idest radix iunci.
Quire. i. herba canabi.
Quirina. i. asa
Quisqualie stibuli ꝛ tays/ si idē que oīa sunt purgamenta tritici.
Quiquilima in Cicilia dr̄ quedā spēs graminis ꝫ Dia. ca. agrestis.
Quitisos. Dia. frutex ē albas virgas habens. ꝛc. Uirgili⁹ florētē citisum
Quitranpro kitran. Stephanus.
Quiscini agresteietabichat ꝛ est paritaria.
Questis ꝑm Pli. est vlcus in angulo perpetuo humorem emanans.
Quisuniū sebū Dalya. i. abrotanū. ara. kisum.
Quitino sunt flores granatorum caduci.
Quitisuꝫ. i. hypoqstidos.
Quodros. i. far.
Quoquinella. i. pruna.
Quototo. i. cucumer.
Quusir. vel cuasir. vel dolara. i. auena.

De littera. R

R Littera eadē est apud arabes ꝛ grecos sicut apd nos: nisi q2 apud grecos aspiratur. in prin. dictionis

Ra. Step. pro rey. alicubi scripsit.
Racāto. i. speragus.
Racardus. i. cardamomū.
Racemus est pars vue.
Rachaben idest ficus pabaraonis.
Racheili oleum. i. rosaceū Dalya.
Radices communes Radices communes sunt quinqꝫ. Apij Brusci. Feniculi Petroselini. Sparagi. Christophor⁹ de honestis.
Radiantum. i. iusquiamus
Radati. i. torpigo piscis.
Radicula i ātidotario vniuersali i potiōe ad scrofulas

Pli. inquit radicula vocat in lauādis lanis succum habet mirū q̄ ꝗtū pferēs mollitieqꝫ: nascitur satiua vbiqꝫ: sed spōte precipue in asia Syriaqꝫ saxosis locis ꝛ asperis caule ferulaceo tenui ꝛ ipo cibis idigenarū expetito: ꝛ in vnguētis qcqd fit cū decogt folio oliue satin vel strutim greci vocāt flores estate grata aspectu verū sine odore spinosa ꝛ caule lāuginoso semen nullū radix magna q̄ cū cōciditur ad quē dictū est vsuꝫ hec est condisi. l. Condes ꝛ strutium.
Radiolum idest polipodium.
Radiolus idest yreos.
Radius vocatur instrumentū cyrurgicorū stilus ꝛ id quo medicine in oculis ponuntur tenta. s.
Radix simpliciter ꝓ raffano domestico accipiūt romani hodie: ꝛ sic ēt greci accipiūt si sine adiūcto inueniť.
Radix cotica vel curica. i. raffanus q hodie sic vocať: licet incōgrue: q2 radix curica nō ē raffanus: q2 vere raffanus est radix vt immediate dictū est in radice.
Radix aysirien vel assirex. i. radix peonie.
Radix piperis qd ē. l. falfel.
Radix pontica. i. liquiritia.
Radix rozetum. i. lactuce.
Raeleb. i. muscus.
Raffanus qd ē. l. finel.
Raffanus agrestis

Dia. Raffan⁹ agrestis iuncosduos siue tres spargit i terra rubētes folia rute similia radices cepe sed ampliora quē qdā raffanū siluestrem vocāt intus hꝫ medullā candidā extra cortices nigros nascitur in montibus ꝛ locis asperis aliquādo ꝛ vmbrosis purgat inferius ꝛ superius quidam dicunt quod raffanus agrestis est appos. i. appios. Plinius libr. xix. capitulo quinto circa medium. Raffan⁹ agrestis. Lib. ij. c. ciij. siue cxxv.
Raffanus gallicus. i. radix quam nos radicem vocam⁹ que est vere raffanus. l. finel.
Rafialb. Rafialbi. i. folium.
Rafis idest acus inde rafidothichi acuarium ferrum.
Raga idest cerusa.
Ragadie dicuntur sciffure accidentes in ano vel pedibus multi ardoris
Ragalter. i. cicuta.
Ragalus. i. gallus auis
Rageal. i. citrangulus.
Ragesar. i. vsnee.
Ragep. i. psilotrum.
Ragichor. i. polliuꝫ
Ragis est species serpilli
Ragodā. Ragodaꝫi. idest apium risus.
Ragoidei. i. vsnee.
rague araꝫeber. i. spuma.
Ragunto. i. speragus.
Raguri⁹. i. granū solis.
Ragusacos. i. oleuꝫ petroleum.
Raguser. i. arsenicum.
Rabadar. idest torpigo piscis. torpedo: torpedo stupefaciens.
Rabai albame idest fum⁹ terre.
Rabeleb. i. muscas.

Cap. 598

Rabera ara. gre sichirnis lati. melon.

Sal. vij. sim. pha. cap. sichirnis melonis maturi substantia est grossa: fri. ꝛ hu. in scdo. Uñ virtus melonis maturi est abstersiua: ꝓuocat vrinā ꝛ mundificat cutē ꝓprie semen eius qñ siccatur terif ꝛ cribraf: et administraf in lauaturis corporis dominaf aūt in eo frigida humida cōplexio in scdo. Radix eius ꝛ semē ei⁹ qñ siccanť non adhuc humida sunt in primo gradu siccitatis aut ī principio secūdi: ꝛ in eis est plus de abstersione qñ siccatur ꝗ in carne eius ꝛ ꝗ in carne cumeris. Melon. Cap. xcij ꝛ ibi loqtur de cucumere e sibili.

Sera. lib. aggre. qñ fit emplastrum cum eo sedat apostemata oculorū. Et cortex ei⁹ quādo ponitur sup caput infantis sedat apata calida facta in ei⁹ cerebro. ꝛ ponif sup frontē illius: ad cui⁹ oculos currūt hūiditates: ꝛ ꝓhibēt eas ꝛ tota carnositas ꝛ semē qñ siccaf ad solē ꝛ cōficif cū farina ordei vel cū amido: ꝛ siccatur bene mūdificat cutim mulierū qñ lauāt cum ea facies suas ꝛ reddit eas splēdidas: sed radix melōis qñ siccaf ꝛ sumif de ea i potu. ʒ. j. cū ydromelle ꝓuocat vomitū: ꝛ qñ accipif post cibū in hūc modum facit vomere sine labore: ꝛ quando fit emplastrum cum ea curat vlcera dicta faui. Ca. 244
Raialbamē. rainalbamē. i. fumus terre
Raib. Reib idest lac acetosum vt in almansore capitulo de diabete
Railelon. Chachille ē herba simil portulace habēs lac: ꝛ ē de genere lacticiniorum laxatiua satis. aliter dicta sordanella.
Rakanto. Dia. asperagus aspratilis quā multi racanto aut mion vocanť.
Ralebar. i. pulegiū.
Ralefac. i. abrotanum.
Ralembarum. Dalyab. i. coriandrū alibi pro mirto. alibi pro oleo amigdalarum dulcium
Ramad. ara. i. cinis.
Ramale. i. rasine pini vel pix que ex pinguiorib⁹ ligia pini colligitur
Ramenta. i. aliquid proiectum purgamentū
Rames. i. locus sub āchis

ꝛ propter

⁊ pp hoc vocat quedaʒ egritudo ramex. ⁊ ē exco riatio q̄ fit in coxis siue sub anchis puerorū: hoc vocabulū ponit in baza rachona.

Rameta est quedam confectio.

¶ Cap. 599.

Ramic. Ca.240.

Amich. ara. ⁊ la. grec. vero rimich.

Sera. lib. agg. Ramich. ⁊ gallia cō fectiões sunt. vñ ramich accipit ex multis spēb⁹ aliqñ accipit ex dactilis immaturis: ⁊ aliqñ de corticibus granatorum ⁊ ex herbis asperis: ⁊ oēs spēs sunt frigi. ⁊ sic. ⁊ de ipso est such. i. gallia: ⁊ qñ fit ex ea gallia: miscent cuʒ eo species ⁊ muscus ⁊ ꝟm ꝙ admiscetur ei ex speciebus ⁊ musco erit amplior vel minor caliditas eius: Et erit tunc medicina composita ex stipticitate ⁊ caliditate quam acquisiuit a musco ⁊ speciebus. l. such. Et idē Serap. aucto. Isaac. Ramich fit ex gallis ⁊ est frigi. in fine secundi. stringit propter frigiditatem ⁊ ex Ramich fit

Modus ꝑfectiõis ramic. gallia quando miscetur ei ex musco ⁊ speciebus calidis sicut patet in gallia. Et modus preparationis Ramich ꝟm eundem est iste. Accipe gallarum lib. x. terre subtiliter. deinde accipe ex passulis lib. 3. ⁊ buliant in aqua fortiter ⁊ debent poni supra vnāquāqꝫ mensuram passularum due mensure ⁊ media aque ⁊ postq̄ꝫ bulierit colla eas ⁊ exprime ⁊ proijce substantiam passularū: deinde accipe ex melle apud lib. ij. ⁊ misce cū decoctione passularum: ⁊ proijce in omnibus. x. lib. eius mixture. lib. j. olei kadi: quod si nō habes pone loco eius oleū sisami num ⁊ fac bulire simul fortiter ⁊ moue super donec scias ꝙ sit bene coctū: ⁊ caue ꝙ si minuetur aqua passularum pone in ea de aqua ne aduratur medicina: deinde accipe de ros. cinamō. gariofil. ⁊ ex folio cassie vel ex ligno eius si nō habes foliū ⁊ tere bene omnia: ⁊ pone super. x. lib. galle. lib. j. mixture istarū specieruʒ. deinde misce totum cum decoctione aque passularum ⁊ mellis in olla vbi est ⁊ quoque suauiter cum discretione ⁊ moue semper. Et quando finiuerit decoctio eius extende super sextarium in sole quādo desiccatū fuerit fac trociscos ⁊ extende eos super cribum in sole donec siccetur

Alia cō/fectio ra mihc. bene ⁊ serua ⁊ vtere. Collector est alius modus comfectionis ramich quo hodie vtimur communiter. ⁊ ē iste Accipe succi herbe acetose vel succi citoniorum. ℥. xvj. ⁊ buliant bulitione vna cum. ℥. j. foliorum rosaruʒ ⁊ cū ℥. ij. granorum mirti. ⁊ postea coletur ⁊ in colatura misceantur gallarum recentium humidarū tritarum vltima contritione. ℥. v. coquantur adhuc. deinde puluerizentur foliorum rosarum. ℥. j. sandali albi boni. ℥. j. Et quartum gummi assi. ℥. 5. carnis sumach. ⁊ spodij. añ. ʒ. v. succi agreste. ʒ. vij. succi granoꝝ mirtiloꝝ tritoꝝ vltima cōtritiōe. ʒ. iiij. ligni aloes gariof. macis nucis musca. añ. ʒ. iiij. inuoluant oīa simul ⁊ extēde in scutella lapidea donec siccent: ⁊ postea puluerizant subtiliter ⁊ cū aur. j. cāphore ⁊ aqua ro. fiāt trocisci ad pōdus. ʒ. j.

Ranunculus.

Dia. li. ij. c.164. fiue. 195. **Pli.** lib. xxv. cap. vlti. versus finem.

Ranūculū vocamus quā greci botrachion: genera eius quattuor.

Rana qd est lege dissoa.

Ranabroch. idest tribul⁹. marinus.

Ranasach. i. pulegium.

Rancoridia. rancoridē. i. bursa testiculorum.

Ranaseri. Ranesir. i. fructus tamarisci.

Ranula vocat augmentatio carnea sub ligua ⁊ ranunculus cū grauedine ⁊ fluore saliuarū quasi ĩ radice lingue ⁊ alia lingua videatur oriri.

Rannus quidaʒ dicunt ꝙ est spina alba: sed falso: qm̄ Dia. dicit ꝙ rannus est fructus nascens circa hortos: cui⁹ virge sunt lenge ⁊ spinose folia habet pinguissima lōga et leuia. l. hausis. hausigi. Stephan⁹ rānos ausegum ramnus. Plinius lib. xxiiij. ca. xiiij.

Rapa. idest alippa alipta aliptis.

Rapa quid est. l. delion. gre. gongilion. arabi. selien. selgem.

Rapa caulis. lege delion. Isaac.

Rapa agrestis.

Dia. lib. ij. c. 101. siue 122. locis nascit siccis fructicē collectū faciens. l. deliō. rapa rustica ꝟm Dia. est quedā species ypericō. l. Corium.

Rapacillus. Isaac de dietis de ipsa loquitur.

Rapastellus. rapella. i. rapolla. ⁊ ē rapa siluestris l. delion.

Rapesarach. rapesarchi. idest cimbalaria.

Rapesta qd est latie finel.

Rapisarchia. idest abrotanum.

Rapistrum. armoratia. Diascorides. idest raffanus agrestis. Plinius lib. xix. ca. v. circa med.

Rapofarsin. Ropofarsini idest ciclamen.

Rapolla. rapella. i. rapastellus.

Rapum siluestre.

Pli. lib. xx. capi. iij. in fine in auris maxime nascit fructicosum semine cādido duplo maiore q̄ꝫ papaueris.

Rarameos. i. pulegium.

Rarasarch. idest arbor faciens berberos.

Rarates. rararesi. i. siliq̄.

Raregi. i. colofonia.

Rarezir. idest fructus thamarisci.

Raricon.

Pau. capit. de dentibus. raticon in ollam comburens.

Ras arabice lati. caput.

Sera. auct. Dia. quidam adurunt caput leporis et curant cum eo alopitiam. pisciculi parui caput quādo aduritur ⁊ puluerizat. sup scissuras ani curat eas ⁊ muri qui fit in eis qñ fit emplastrum cum eo curat vlcera fraudulenta putrida in ore.

Rasa qd est. l. hatronig.

Rasacum in practica Halyabatis exponitur pro gūmi semibari. idest pirascbum.

Rasacoltana. i. capitelluʒ saponis.

Rasadufa idē ē qđ vētre fit q̄ a scto Jacobo asportantur postq̄ꝫ extrahitur cortex fricādo oblate fuerūt similant margaritis

Raffrafritim. i. auis.

Rasamū. i. enula in secundo practice. Halya. inuenies ⁊ alibi raseni rasin.

Rasangi. i. es vstum.

Rasapa ē succus fructuuʒ ad spissitudinem decoctus. l. sapa.

Rassasaf. idest salix.

Rasatirion. idest testicul⁹. vulpis.

Rasca lini. i. podagra lini.

Rascel. rasel. i. corallus.

Raselhageli. i. ꝑdix auis.

Raser. i. plumbum.

Rasenigilrazienigi. Rasianegū. i. feniculus. Stepha. Racienigi.

Rasas arabice. plumbum

Rasga. idest patella.

Rasgi. i. qđ trahit ad rotūditatem.

Rasian. i. maratrum. rausen idem.

Rasi. i. pēdactil⁹ vł enula

Rasmicon est species apij siluestris.

Rasura clauorū veteruʒ. quid ē. l. Melanterium.

Basura eris ē quod abraditur ab ere.

Rasus. idest stagnum.

Rata albant: vel ratha est inquit spēs. trifolij dum est recens sic vocatur: sʒ sicca dicit fassasa: ⁊ cad hab ⁊ in hyspania dicit herba oculoꝝ orit i hortis ⁊ in pratis. i pncipio ortus eius ē vt trifoliuʒ postea fit gracilius eo: ⁊ hʒ flores vt lēticule torratee. rathee. i. git. Ctuose

Ratheresen. i. polipodiū.

Jo. Sera. in vnguento Aseleniamini ⁊ est vnguentum apostoloruʒ: et in alijs multis locis exponitur ꝙ est colofonia. Jtem Auice. in secundo. similiter. Uerum idem Joan. Sera. capi. de paralisi, dicit ꝙ est gummi

granoꝝ viridium ⁊ hoc est terbentina. Itē. capi. de asmate. Accipe inquit granorum pinearum su per quas ē ratieigi mul tum. ſm veritatem hoc nomen cadit ſuper om/ nem reſinam grecū im mittādo. Naȝ retingre. reſina vri li. ō doc. gre.
Ration.
Pau. capi. de aſmate Aliquis potuȝ aut cibi raticon hydro/ milon. ⁊c.
Rau. i. anetum.
Rauabel. raubel. i. kābel.
Raud. raut. rauet. raūd. arabi. i. reubarbarum.
Rauaſceni idest reubarba rum de partibus. ſceni. l. ſceni.
Rued. raund. a reu. grece Aliud barbarū. Aliō ſce ni qō naſcitur in idia ſm Abē Meſuay. Aliō tur chium. Aliud ponticū a ponto. ſic a regionib⁹ di/
citur. l. reubarbarum.
Rauſen. raſiā. i. maratrū.
Raxeta. raſecta. ara. ē ps manus.
razic. razich. i. lac acetoſū.
Razienigi. idest feniculus.
Reac. i. algulenati.
Reactis. idest petroſelinū
Realgar fit ex ſulfure cal ce viua ⁊ auripigmēto. ydeomate noſtro dicit ſoricoria interficit ſori ces. ⁊ oīa animalia. pul uis eius eſt mortificati/ uus fiſtule ⁊ ꝯmiū equo rū: ⁊ eſt corrodēs oēm malam carnem.
Rean. i. mirra.
Reban ſalamonica. Aui. ſecundo can.
Realti peſſibaſi. i. fenicul⁹.
Reas apud Diaſ. eſt ſecun da ſpecies papaueris.
Rebiche. i. cicade marine.
Rabiſe. i. genus locuſte.
Rebikengi. i. lupinus.
Rebicheg. idest apiū rani nū. Sal. vj. ſim. pharm.
¶ Cap. 600.
Ebith ara. lati. epar. xj. ſim. c. 9.
Epar. Ca. 455. Epar canis rabi/ di ꝯ rabiem.
R **Sera.** auc. Sal. epar canis rabidi qñ ſumitur in cibo curat morſum canis rabidi. Et idem auct. Diaſ. Epar aſini quando comeditur in ieiuno confert epilen ticis. Epar hyrci ſi comeditur ab epilentico facit eum cadere. Epar porci maſculi deſiccatū ⁊ in potu ſumptū confert morſibus venenoſis. Epar canis rabidi ſecūdū quod dicitur adminiſtratū aſſatū ⁊ comeſtū ab eo quē momordit canis rabidus prohibet euȝ a timore aque.
Lib. ij. c. 57. ſiue 42.
Dia. capi. ficatus. Ficatus caprinus carbonibus impoſitus ſudoreȝ qſi aq emittit q collecta oculis īfuſa noctilopas ſanitati reſtituet. Sed dū elixa tum fuerit ab his q epilētica paſſiōe tenent ſi comedat ſimilē parat effectū. Ficatus capre cōbuſtus ⁊ puluere aſperſus ſanguinē fluētē reprimit cōtritū cū aceto ſan/ guinē abūdātē de naribus cōcludit: vētrē ſtringit. Fica tus bubonis cōbuſtus ⁊ cū oleo mirtino capiti illinitus capillos fluētes ſiſtit ⁊ eos creſcere facit. Ficatus vultu ris coctus cū ſanguine ipſius tritus: ⁊ p dies octo pota t⁹. ⁊ caducis prodeſt pro epatibus in via cibi. l. lataime.
Rec. i. ſucc⁹ ō q fit acatia.
Racdabinū ī practica Da liabba. in. c. de febrib⁹ cō tinuis expōit q ē macha lū qō ē bdeliū. ⁊ i. c. de cō ſtipatiōe vētris ⁊ flux⁹ i feb. ſcribit nareniebiȝ va renichiȝ ⁊ alibi vemene/ bū. p eodē nathebium.
Recal idest vſnee.
Rechoma.
Pli. lib. xxvij. c. xij. af ferē ō his q ſupra pōtuȝ ſunt eadē coſto ni/ ſtro ſilis mior ⁊ ruffior. paulo ſine odore calefa/
ciēs guſtū ⁊ abſtergēs ea dērrita vū colorē reddit ac ad croceū inclinātē ⁊ ē reupōticū ſm Jacobū ō dondis aggregatorem.
Recoab. idest galbanum.
Recorporatiua medicina eſt inſpiſſatiua q carnē et cutē deſat: cōfortatq3 mē brū ⁊ tēperat ꝯplexiōeȝ q gre. metaſincratica dr recupatiua cōfirmatiua O ribaſius.
Redarguens virtus eſt ſti ptica repercutiens.
Diaſ. capi. de arbore pini.
Redidendi. i. oleandri.
Redhab. eſt ſpēs trifolij.
Redidomar. i. berberi.
Redidomum. idest moru/ la vel ſemen eius eſt redi didomum ⁊ mora rubi.
¶ Capi. 601.
R Efo arab. la. cucumer aſininus vel agreſtis eſt cal. ⁊ ſic. in tertio. Fit ex ſucco eius fruct⁹ electu arium qō ſatis laxat p inferiora ⁊ ſuperiora ⁊ per duos annos in multa afficaria ſeruat. purgat pnci/ paliter flegma. ſecūdario colerā. Cōtra arteticā poda grā ⁊ cyragrā ⁊ illiacā paſſionē daſ. Ad mēſtrua puo cāda puluis elacterij cōficiſ cū oleo muſcelino vel ꝯmu ni ⁊ licinius bābacus itinctus ſupponat. Ad apāta fri/ gida maturāda elacterij. ℥. v. cū farina ordei cōficiant cū vitello oui ⁊ ſuperponat. Itē vȝ ꝯ calida apāta. Ad apāta rūpendū fit optimū ruptoriū ex elacterio ⁊ ter bētina. Ad vermes auriū cōficiaſ. Elacteriū in qtitate v. granorū cū modico aceto ⁊ tepidū īfūdaſ. Ad oēm dolorē ſtōi frigidū inungatur ex cōfectione elacterij ce re ⁊ aceti. Ad lētigines faciei ⁊ oēm ſupfluitatē eius re mouēdaȝ. Accipe ceruſaȝ ⁊ cāphorā ⁊ elacteriū in quā titate illorū duorū cōficiant cū aceto in modum vnguē/ ti in mortario plumbeo ⁊ piſtello plumbeo ⁊ ponat in vaſe vitreo per dies duodecim. poſtea iterum in eodeȝ mortario ⁊ piſtello moueatur addito aceto ⁊ inungaſ facies ⁊ omnem pannum abſterget ⁊ lentigines.
Cucu/ meraſini ninus vel agreſtis.
Unguen tū ex ſuc co eius ꝯ pannū ⁊ lentigies faciei.
Sera. auc. Diaſ. planta eius eſt diuerſa in fructu eius: quoniam ipſe eſt minor ſatis cucume re domeſtico: ⁊ eſt in figura ſua ſimilis glandi longe et folia ei⁹ ſilia folijs citruli: ſed radix ei⁹ eſt alba. Naſcit in rupibus ⁊ campis: ⁊ qō de ea adminiſtraſ eſt ſuccus. fructus ei⁹ ⁊ ſubſtātia ei⁹ eſt ſubtilis. ⁊ ſapor ei⁹ ē ama/ rus cal. ⁊ ſic. in ſcō. Doſis ei⁹ eſt a kirat. ij. vſq ad. iij. Ca. 204.
Sal. viij. ſim. phar. ca. ſikij agrij. i. cucumeris ſil/ ueſtris ſuccū eius fruct⁹ elacteriū nominat. Cap. 95.
Regalea. qd ē. l. deg[illegible]a.
Regebertederien. Step. ē ingt radix tinctorū ⁊ dr curcuma gre. vocaſ che lidoniō: ſȝ re vera quid ē l. curcuma. carthamnum.
Regeniſori. i. ſalſamētum.
Regillus eſt auis paruiſ/ ſima oib⁹ nota nulli⁹ effe ctus ad opera medicine.
Regius morbus antiquus vocabatur hycteritia. Caſ. felix.
Pli. Et O ribaſius in cōmēto aphoriſ/ morū hypocratis lȝ ⁊ aurigo ab aureo colore ⁊ arcuatus morbus ſilr dicit ab arcu ſyderis in celo apparenti.
Regulus. ē ſerpens interfi ciēs ſuo ſibillo ⁊ ſuo viſu
Regulſarb. i. polium.
Reib. raib. i. lac acetoſum
Reiben. reibeni. i. lapis q eſt ſicut cancer.
Relābach. relambachi. i. mirtus relubach. Ste.
Relaxatio membrorū. i. paraliſis.
Relinifteo. i. barba capil/ lacea.
Relis. i. aqua que ſup lac acetoſum eleuatur.
Rembi. i. habēs crura re torta verſus extra.
Remiar. remiari. i. cibala
Ren qd eſt. l. rhule. Cria.
Reniſaſea. i. regalea.
Reniſar. i. vſnee.
Raniteutes. i. tractui reſi/ ſtentes.
Repulaſur. i. arſenicum.
Reſeimeh. reſemes. reſe/ meſi. i. paſſule.
Reſereſin. reſin. i. pētada/ ctilus ⁊ reſin. i. ſanguis draconis.
Raſimri. quid eſt. l. ruthe.
Reſina qd ē. l. batronig.
Reſina frixa. i. colofonia.
reſinacabe. i. carui agreſte
Reſina pituina. idest pini ⁊ abialis. naȝ piti⁹ grec. eſt pinus. Diaſc.
Rebiban. ara. mirtus. lib. de doc. ara.
Reiectalis emola orminō arinel ermolar auricula ris tuderi. lat. orminon.
Pli. lib. 22. c. v. ꝯſus finē.
Reia. i. ſpelta. Sale.
Reſeda. quid eſt. Pli. lib. xxvij. ca. xij. in fine.

Resis oculorum. exponit Oribasius q est ruptura illorum. vnde resis grece eruptio res rhesis.
Retim. retin. idest resina.
Pau. cap. asmatis rhetim. retine. Isidorum.
Reu. reud. rheu. Raund. arab. i. radix.
Cap. 602.

Reubarbarum.
Reubarbarum. lat. ara. raued. vel raud vnde dicitur reubarbarum a reu quod e radix et barbarum regione vbi orit. Oritur i india et trasmarinis ptib9: et est aliud dictum reuponticum a ponto insula: vel quia ponticum habet saporem. Reubarbarum sm quosdam radix est cuiusdam arboris. reperitur quasi quedam tuberositas in radice eius est calida et sicca in principio.

de simp. cap. 3.
Jo. Me. Reubarbaru quodda oritur in india et vocat rauedseni. et est meli9: et quoddam orit in barbaria et est laudabilius post illud. et qddam oritur in turchia. et est minus laudabile illis. et laudatur magis ex eis quod est subnigrum declinans ad ruffedinem et quod graue est cum raritate sua et in quo in cofracturis inuenit disgregatio ex ruffo et glauco: et quod est crocee tincture et quod est recens cognoscitur quod no est adulteratu: quoniam est raru et minoris stipticitatis et est crocee tincture. Adulteratu vero habet contrarium horum et varietate quam habere debet in cufracturis amisit imo subnigrescit in eis: et e cali. et sic. in scdo. Couenerut aut in pmixtioe eius aqueitas et terreitas dantes ei stipticitate substantie. aereitas dans ei raritem substatie et e in eo igneitas perficiens: q pter actione eius et terreitate ipsius facit esse ipsum amarum vez terreitas est sm pfundu eius et igneitas e in superficie. quapropter infusio separat inter eius substatias et pplexio opationis solutionis et aperitionis opilationu p ipsum est per dnm caliditatis in supficie eius. et consecutio contractionis per ipsum e a substantia sua terrea

Reubarbaru potest dari oi tepore et in oi etate.
stiptica. No est in eo nocumetu apparens. datur in omni tpe: et in omni etate ita q etia pueris et pregnantibus datur. et est de elegantioribus et melioribus medicinis aque lactis et proprie quod sumptu est ex capris q magnificat operatione eius similiter magnificatur infusio eius in aqua endiuie et apij prius bulitum et colatu vl in aqua plantaginis: et no pretermittat quin cadat in societate eius spica. Est enim propter iuuameti cum ipso neq pretermittas additione modici vini albi odoriferi: clari in infusionib9 eius: et pprie qn in emedatioe opilationu propinat: et eius qde infusio copetit qn solu q ritur abstersio solutio et opilationu apertio: et ipsius cotriti exhibitio qn querit: vt post illa in visceribus vestigia cotractionis remanear: veru ex eo quod assatu est vehemetius facit illud et adhuc vehemetius ex adusto: et quod ex eo puri9 e sustinet quod oportet et meret de cotritione: In raro aut et laxo ptrito vehemes resoluit virture. decoctio etia similiter resoluit qualiscunq sit.

Pos. Jo. Me. Educit solutione eius colerам et flegma: maior eius proprietas est mundificare epar et stomacu et conferre doloribus pugitiuis eorum et visceru et clarificare sanguinem et auferre opilationes et morbos: quoru mater est opilatio sicut hydropisim hycteritia grossitie spleis et febres opilationu et similia: et ex parte substantie sue proprietas est conferre sputo sanguinis et emanationi eius vndecuq sit et casui et pcussioni et sanare rupturas intrinsecas et extrisecas et pprie eius. 3. j. mumie grana ij. rubee tinctoru gra. xv. cu vino stiptico: et cofert inunctio olei eius contusionib9 et contritionibus lacertorum et ipsum quidem est medicina bona disinterie et proprie quod ex eo est assum et bibitum cum succo plataginis et pauco vino stiptico: et pfert feb. periodicis. et feb. opilationu et feb. antiqs. Dosis. Potio ei9 infusiois a. ij. 5. vsq ad. x. et cotriti. a. 3. j. vsq ad. 3. iiij. Et ipsum pserua tur per anos quattuor. et pseruat a corruptioe et putrefactione si superlinaitur ei cera et terbentina liquefacte aut cera sola aut si sepeliatur i melle taberzet aut in psilio aut milio: conseruatur enim tunc tempore extenso. — Cobarit p annos quatuor hoc mo.

Reuma gre. e actus qd e flux9 vel cursus a reusis gre.
Reuma arabice rizi.

Cap. 603.

Reuponticum.
Reuponticu idest barba sirista: et est radix potica multu similis reubarbaro interi9 hz venulas distinctas vt reubarbaru: sed non tingit vt reubarbarum et dr reuponticu: eo q in ponto insula reperitur: vel qr ponticu habet saporem et reu tantum est dicere quantum radix.

Lib. 3. c. 3. siue. 9.
Dia. cap. de reupontico. Nascit supra bosporum et sic ad grecaz venit cuius folia magna sunt similia folijs simphiti. Radix est aliquaten9 vasta et nigra basta similis centauree: sed breuior est fragilis et leuis in pondere sine odore et gustu amara leuiter stringens: et si masticetur fit glutinosa et crocei coloris.

Pos. Dia. Uires habet efficaciter stringentes. et ideo vino quasi in fomento imposita inflationes desiccat: vulnera glutinat et sanguinis abudantia reprimit. hz in se magna substantiaz temperadi: qr tenet in se terreni frigoris et caloris partem et lepromeris e. ad asmata ergo reumatica et orthogonia iuuat potata liuores et empetigines sanat cu aceto illinita et potata emoptoicis et dissintericis pdest: sed bona est q no est ptusata in gustu mucillaginosa modicum submordax. bibita inflamatione stomaci tollit et dolore et laxitudinem. spleneticis et epaticis bibita prodest. conquassationem corporis reficit de alto cadentibus subuenit: nefreticis et tortionibus toracis et hypocundrijs salutare e. stericas et sciaticas causas copescit. sanguinem reijcietibus vtiliter adhibetur: ciliacis et dissintericis frigoribus typicis singulare presidiu est: morsibus venenatis occurrit. asmaticis pdest subgluetibus vtiliter adhibetur. similiter vt agaricus datur in omnibus causis zernas limpidat cum aceto imposita. similiter cum aqua liuores omnes tollit: virtus est ei termatica et paulo stiptica.

Pau. capi. de reupontico cali. est et sic. in secundo virtutem habet mundificandi confortandi: ex ponticitate sua. et diureticam ex qualitatibus. aqua decoctiois eius soluit opilatione splenis et epatis ex frigida causa. cerotum ex puluere eius et oleo rosato et cera valet contra debilitate stomaci. puluis ei9 lubricos occidit. Plinius libro. xxvij. cap. xij. versus finem.

Rexis gre. eruptio ruptura.
Rhecoa. i. reupoticu Pli. lib. xxvij. ca. versus fine.
Rhiptica gre. riptica purgatiua abstersiua. Gale.
Rhimida grec. rima rimides ruge rime.
Rhin grece naris nasus inde erim o caputpurgiu qd p nares inijcit. na rino nares: et hz et rinoceron animal.
Rhipiros grec. Cassius felix. rip9 fordidus tertia ne nothe.
Rhipos gre. sordicies.
Rhitimi. ritinigi. resina. Strepha.
Rhoiton apud Pli. vinum malorum granatorum.
Rhochia. gr. eruca herba
Rhombos. grec. rumbus piscis rumos dicunt.
Rhiseliu qd e Pli. li. xxv. ca. x. in principio.
Rhusen. Pli li. xxiiij. ca. xj. antemedium.
Rhusti et sentix ide nascit vbiq i capis et sepibus.
Rhoos virsodespicu. idest grana tinctorum. Pau.

Rhopi. grece. dumus.

Capi. 604.

Renes.
Hule ara. lati. renes.

Ca. 456. Sera. auc. Gale. Renes sani sunt ex piscib9 illis q stici dicunt. Et qdaz deferunt ex babilonia z qdaz ex india: z ex eis sunt q generant in mari cozū: z ex eis reperiuutur i regione lodie: z sunt species stellionis aquatici: z ipsi qdē desiccantur in tempore autumni.

Lib. ij. c. 57. siue Dia. Stincus animal est in india repertum quadrupes simile lacerte. nisi quia cauda nō est rotunda: sed lateraliter pressa vt piscibus natari apta z multo maius z longius z ventosius aptum ad venereos actus: sed in nostris partibus habemus eque parvulos sicut lacerte noviter orte z in aqua degentes.

Pos. Sera. Quando sumitur in potu ex eo quod est iuxta renes stiuci incitat fortiter ad libidinē: z hec medicina ingredit in pfectiōib9 ad excitādū desideriū Coitus. Et idē auc. Alcāzi. si bibit ex renib9 ipsis solū facit erectionē nimiā virge adeo q opz fieri medicinā extinguerē ipsum. ē calide complexionis z auget sperma z libidinē z melior ex hoc pisce est ille qui est maior z pinguior.

Pau. cap. de stinco. Calida est z sicca in tertio.

Ria. i. malum granatū. Gal. rhieda. lege enacantis.

Raida grece passio in angulis oculorum. vt Alexāder cap. de egritudinib9 oculorū. z est fm Paulū. diminutio carnis. Demosthenes. Rias inquit est cōtinu9 lachryme fluor debilitate partium aut ex leso angulo: vel immodica cyrurgie vexatione. Itē alibi quibuscūqz passiōib9 lachrymosi oculi fiunt: riade sunt a veterib9 nūcupate qō nos dicere possum9 fluide.

Rhiada apud Cornellium scribitur rhisada.

Riben nascit in mōte libani: z est herba frigidissima.

Ribes. Cap. 605.

Ibes qdā dicūt q est acetosa z quidaz dicunt q ē coccus. sz falso: quoniā nō ē acetosa: quōiā Mesue facit semotiz. c. d rob de ribes a capitulo d rob de acetosa: similiter. c. de rob ribes aut q valet sicut rob de acetosa. Itē nō est coccus qm̄ coccus z calida z sicca sed ribes frigida z sicca. Albaui est planta stipitem habens rubeū ad viriditatē decliuē tenerum cuius sapor est dulcis acetositati mixtus. folia rotunda viridia nigra: cuius granū portatur de corasceni accidi saporis: de quo fit rob zc. Nos autem loco eius succum acetose que est lapatium agreste ponere possumus.

Cap. 541 Sera. auc. Isaac. benerā Ribes est plāta hñs capreolos recentes rubeos ad viriditatem declināte: z hz folia magna lata rotūda viridia: z hz grana quoz sapor est dulcis cū acetositate z ipsa ē frigida z sicca in scdo: z signū sup hoc est acetositas ei9 z stipticitas: z ex hoc contingit q infrigidat stomachum z aliqui dicunt q est frigida z sicca in tertio. Nascitur autem planta ista in montibus syrie frigide z niuosis.

z fluxuz Pos. Sera. Ipsa abscindit sitim z cōfert speciebus habaon: idest morbili et abscindit sitim calidā z retinet fluxū z cōuenit specieb9 bothor que fiunt in corpore sicut variole: z similia z puocat appetitū z incoriat stomacū sua frigiditate: z abscindit sitim a colera. z fluxū ventris z vomitum z rob

xxij. pri/ neñ. c. 3. siue. cap. 549. eius confert cardiace z vomitu z fluxui colerico: z prouocat cibi appetitū: z in rob eius est dulcedo z acetositas. Et idem auct. Rasis. Ribes est frigida z sicca: strin git ventrem: extinguit coleram z acuitatem sanguinis z non stupefacit dentes. Et idez auc. Aben Mesuay frigida z sicca in secundo. z rob eius est sicut rob acetositatis citri z agreste in virtute: z ē bona emorroydib9 z ebrietati z putant aliq medicoz q etiā sit illa q nominatur acetosa z lapatiū. Et putauerūt aliqui q sit grauū acetosum qō affert ex corasceni: licet omnes decipiant.

Rib9. rhib9 apud Dias. est de statutis z de palestra to. i. de loco vbi fiebat ludus palestre: z ē qō apud Aui. vocat sordities in. c. de sorditie: vbi de his z d alijs loquitur. grecus vero rypos dicit.

Riech. arab. pulmo.

Rien. rienis. i. ren.

Rigelle. i. portulace.

Rigeō. i. fluxus mēstruus

Rigos. rhigos. gr. i. rigor rigon frigens. rigens.

Rigosafal. i. polium.

Rigosarch. i. cētūnodia.

Rilofar. rilofari. quid est. l. nenufar.

Rilofatur. i. ypogstidos

Rima marina allearica. pes asini idem. z est herba cuius folia sunt rotunda habentia odorem alliū que trita z imposita sanat noli me tangere.

Rimar. rinar. i. limatura.

Pau. cap. de cicatricib9 z albugine oculi.

Rimar cornu ceruini nam rimon gre. limā.

Rimech. i. arimech.

Rimeida. i. rima. rimimides. i. ruge rime.

Ringo. rhincho. grec. rostrum scribitur ringos z profertur rinchos.

Rinomel' ribiomel'. grec. ferrum instrumentū aspe ri capitis vt lima q aspe ritas palpebrarum eraditur Demosthe.

Rinon. rhion idest limatura apud Pau. ca. de asmate. iquit fagi z primi efficatior rion.

Riparissimi. riparusim. i. bdelium.

Riparon. i. sucida.

Rip9. ripnos vel rip9 sordibus. ripos. sordities.

Riptica. rhiptica. gre. purgatiua: abstersiua: apiritua. vt Gal. lib. vj. de ingenio sanitatis. cap. 4. z. 8. ripticō catarticū. z tertia tegni. zmēt. 126. z. 135.

Ripuli orobi quid sunt. l. Demps.

Ripus. i. corpus.

Ripusirac. i. portulaca.

Riptum siluaticum. idest ambrosia.

Ris. i. cedrus arbor. quidam dicunt q est cipressus. sed falso.

Risarch. risarchi. i. affodillus.

Risari. i. pecten.

Rissati. i. peime.

Risi. rizi. qd sunt. l. arz.

Rissidus. i. climia.

Risimar. i. lactuca asini.

Risipella grec. herisipilla rhisipella.

Risis. rhisis. gre. flux9 vel reuma. lib. de doc. greca.

Risisbicos. i. anuidem romanum.

Ristritim. i. sumach.

Ristū vnū. i. cotille due.

Risufar. risufari. i. almea.

Riridosos. rhitidosos. Demosth. est rugosa siue folliculosa pupille passio.

Ritiga. rhitida. gre. ruga.

Ritige. ruge. rhitide.

Ritimū. i. habēs ritimuz.

Risis grec. eruptio. diarisis vene scissio.

Riza. rhiza. i. radix inde glicoriza. i. dulcis radix quam nos corrupte ligritiam. dicimus.

Riza pāace. i. peucedanū.

Rizi. risi. est granū panisicuz cuius due sunt spēs. est enim vnum rubeū. aliud album. sed ad nos non affert nisi decorticatū: et vtriusqz medulla ē. l. arz

Rizencia. Cassius. fe. in antidotario sunt radices durae que in vlceribus apostematum iam euacuatorum remanent.

Rizonichia. i. radix vnguium.

Roa. rhoa. grec. vbardē. i. rosa. stephanus.

Roab. ara. dactili q z thamara vocant. z alijs pluribus modis fm diuersitatem specierum eaz ex pte maturitatis formaz z regionum.

Roan. idest salamonica q̄ silis ē nostre z ē marmor

Roariati. i. egritudo in q homo semper ridet.

Rob est

Rob est vinum vel mustũ coctũ ad cõsumptionem duarũ partium vel quilibet succus sic coctus ita q̃ remaneat tertia pars vt Aui.4.canõ.fen.pma. c.de cura sinochi vbi ponit modum faciẽdi rob iu iubarũ.i.carenũ3.sed qñ rob simpliciter ponit̃ dꝫ intelligi de musto. ⁊ rob est succus cuiusq3 fructꝰ coctus ad spissitudinẽ vt seruari possit. Gale.libꝛ. de secretis.

Robach.i. feracia placenta panis valde tenuis ro chac.

robalieris.i.squama eris.

Robalkaradi.i.vinum coctum. Robi idem.

Robiche. i.cicade.

Robiloe herba est portulace similis sed cum frãgitur emittit lac. Et est laxatiua valde.

Robilie. Robilie. apud Isaac in dietis est legumen quod Auic. vocat meise vel mes verũ apõ Rasim i Almãsoꝛe aliõ est robilie ⁊ aliud mes. l.mes oẽps.

Robosar.robosar.i.amomum.

Robosus. idest liquiritia.

Robub.i. succus inspissatus per seipsum.

Robulsari. idest gentiana

Rocesac. rocesari. i.attriplex.

Rocena.i.cum aliq̃s ridet sine causa.

Rocua rocuab.idem.

Rochac. Rocha. arabi.i. robatb. focatia placenta panis valde tenuis.

Rochbe arabice genu.

Rocuafilon.i. pentafilon.

Rodakinon. idest fructus persici.

Rodãche. Rodanthe grece.idest flos rose.

Rodaprenum.i.landrus.

Rodatiua.rodhakia gre. pfica arboꝛ. rodakinon. fructus.

Rodifar. idest carpobalsamum.

Rodomelli. rodomellion i.rose ⁊ mel.cum folijs.i. conserua.ros. de melle. Saladinus.

Radbaba.i.rotabea.

Cap. 606.

Rodia. Li.4.ca. 43. siue .48.

Ro dia. Rodiadi. Rodiatiza. ẽꝫ Dia. pproca. Radix est nascens in macedonia similis costo sed paulo levioꝛ ⁊ non equalis que digitis fricata rose longius iactat odoꝛẽ. ⁊ iõ vocat̃ rodia: q2 rodon rosa dr̃:cũ oleo nardino cephalargicis maximũ remediũ3 est.capiti fomẽto adhibita ⁊ fronti illinita ⁊ timpoꝛibus maximum pꝛesidium est.

Cap.78. **Gal.** 8.simpl.phar.c.rodiariza.est radix in Macedonia nascens subtilis partis est ⁊ dyaforetice virtutis in calefaciendo vt in secundo gradu in fine ver tertio incipiente.

Rodidomũ. rodidoniũ.i. moꝛula rubi vel semẽ eiꝰ.

Rodinium.rodoleon.rodoleũ. i. oleũ rosatum.

Rodius.idest coꝛtex mali granati.

Rodo est insula quedam.

Rododaphni.in li.de dosi. gre.est rosa gre. lorandrũ.i.rosea laurus. nã est nomẽ cõpositum ex rodon qõ ẽ rosa ⁊ daphnis qõ est laurus ab Aui. vocatur oleander a Dia. Nereon.

Pli. libro. xxiiij. c.xi. post pꝛici. Rododendros. Nomẽ quidẽ apõ nos inuenit latinũ3 rododasnẽ.Steph.rododaphni. l. nerion.

Rodendiũ.i.mercurialis.

Rodochanus.i.flos rose.

Rodokma. idest persicus arboꝛ.

Rodoꝛa. Rhodera. Pli. lib.xxiiij.cap.xviij.circa pꝛincipium.

Rodomel.i.mel. rosatum

Rodon. Rhodon. grec.i. rosa. rodinos roseus.

Rodoleon oleum ros.rodostoma aqua rosa.rodomeli. rosaceũ. mel.

Rodonagria.i.rosa agrestis alba.

Rodonsion. i.oleum rosatum ⁊ acetum.

Rodonosiron.i.rosa sicca

Rodoscon rodosconia.i. aqua rosata.

Rodoꝛacara.i.3uccarum rosatum.

Rogal.i.polium.

Rogel ara.i.pes.

Rogelion. i.almea.

Rogina grec. rhogima.i. scissura supficialis cranei quã nos rimulam dicimus. Paul.

Roginos. Rogios. Paulus cap.de peripneumonia.i. oꝛegmon.

Rogoson.rogosoni.i.arsenicum.

Roi.rhoi grec.i. õcursus vel fluxus.

Rois.grec. infra.

Roidea.rhoidea.i. arboꝛ mali granati. ⁊ roidion i. pomum granatu3.

Roiton.i. auellana indica ⁊ est fausel.

Roka.i.eruca.

Rokial.i.amomu3.

Rokiascos.i.cẽtaurea.

Romec.i. lapatiũ acutum

Romen in cõfectiõe mitridati in antidotario viri li exponit̃ raffanus.

Romera.i.coꝛona regis.

Romilia.i.camomilla.

Romisar.i.ianetu3.

Romei. Rhomeret.i.raffanus.Chꝛisto.

Cap. 607.

Ronder.ara.gre.⁊ la.olibanũ vl thꝰ.thus. **Sera** auc. Dias. est gũmi ex canchi siue kathec. ⁊ sunt eiꝰ spẽs quattuoꝛ:vna ẽ melioꝛ:⁊ ẽ ex terra idie:cuiꝰ coloꝛ est smeraldinus ⁊ sicut coloꝛ mẽlongie: ⁊ colligit̃ in conchijs ex figura eius est rotũda: ⁊ fractura eius est angulosa ⁊ ponũt illud hoĩes in olla terrea ⁊ agitant ollam tamdiu donec figura eiꝰ rotũdat̃. ⁊ post tẽpus fit rubeum. ⁊ sm̃ est ex terris arabu3: ⁊ est scõm in bonitate: et melius ex eo est masculũ: ⁊ est illud qõ est rutũdũ albũ ⁊ nõ facile frãgibile: ⁊ qñ frãgit̃ quod est interius eius est tenax: ⁊ quando fit fumigatio cũ eo cõburitur cito. ⁊ tertium est in bonitate sicut arabicũ: ⁊ est habens frustra minoꝛa quã ipsum ⁊ declinat plus ad coloꝛem acori. ⁊ quartũ est in coloꝛe albo: ⁊ quando frangitur vergit coloꝛ eius ad coloꝛem masticis. Item auc. Gale.sapoꝛ olibani est stipticus multũ verũ album ex eo nõ hꝫ stipticitatem manifesta3.cal.in scõo.sic.in pꝛimo. vnde est stipticum. Pli.lib.xij.capitulo.xv. olibanu3 vel thus Ca.178.

Dia. cap.de olibano. Thus vel olibanu3 lachꝛimus est arboꝛis.gre.dicte libanus.qõ autẽ de arabia defertur candidũ est: qõ vero de india ruffu3 sed vtrunq3 masculum est. Est tertium genus minutum valde ⁊ ruffum qõ manna thuris dicitur. Est ergo optimum thus masculum dictum subruffum rotũdu3 ⁊ pingue naturaliter leue ⁊ frangibile ⁊ quod ab igne cito incenditur odoꝛem suauem copiose emittens. Li.j. ca. 78. siue 81.

Gal. 7.simp.phar.ca.de thure. Libanũ calidũ est in secundo. sic.in pꝛimo. habet aute3 quid stipticitatis parum. minime vero manifesta est stipticitas in albo. coꝛtex autem eius stiptica3 virtutem manifeste possidet. quo circa siccat generose vt in secundo. Cap.77 ⁊ ad pr̃ nia. cap. 275.

Pos. Sera. auc. Diasc. abstergit obscuritatẽ visus replet vlcera pꝛofunda et incarnat ea ⁊ cõsolidat vlcera recẽtia cu3 suo sanguine ⁊ qñ bibit̃ cõfert sputo sanguinis ⁊ abscindit fluxũ mẽstruoꝛũ ⁊ cuiuscũq3 sanguinis vndecũq3 fluat ⁊ sanguinis q fluit a cerebꝛo dicit mescha ⁊ est spẽs fluxus sanguinis nariũ ⁊ phibet vlcera fraudulenta q̃ fiũt in ano ⁊ in alijs mẽbꝛis qñ miscet̃ cum lacte ⁊ fit inde liciniũ ⁊ administratur ⁊ qñ miscet̃ aceto ⁊ oleo ⁊ fit linimentu3 in pꝛincipio foꝛmice aufert eam ⁊ empetiginem ⁊ miscetur cũ adipe anseris ⁊ poꝛci ⁊ curat vlcera ab adustiõe ignis ⁊ scissuras pedũ factas a frigoꝛe: ⁊ qñ miscet̃ cu3 pice curat cõcussionẽ auriũ. Et qñ miscetur cũ vino dulci ⁊ distillatur in aurem cõfert doloꝛi eius. Quãdo miscetur cum chimolea ⁊ oleo ro. ⁊ liniuntur cum eo apostemata cali. mãmillarum que fiunt post partum ꝯfert eis ⁊ ipsum admiscetur cum medicinis conferentibus pulmoni ⁊ emplastris resolvẽtibus apata interioꝛa. Et Ubicũ vio ꝯ doloꝛem anris.

quando bibit ꝓfert sputo sanguinis ⁊ dissoluit flegma aufert tristitiam ⁊ auget memoriã. Et qñ bibunt de eo sani parũ meliorat eos: sed si nimis cũ vino biberint in ducit maniã ⁊ amplius cum vino occidit. ⁊ cõburietur olibanũ quãdo accipitur frustũ ex eo ⁊ inciditur ⁊ inflãmatur ⁊ ponit in testa subtili ⁊ cõburit. Et qñ cõburis eum oportet vt cooperias cũ aliquo alio vase qꝛ facit cum hoc ꝙ non incineratur. Cortex libani facit fumuʒ boni odoris ⁊ substãtia eius est grossior substantia olibani ⁊ sapor eius est stipticus manifeste. ⁊ desiccat fortiter vsqꝫ in finem tertij ⁊ non sunt eo acuitas ⁊ mordicatio manifeste ⁊ confortat ⁊ abscindit fluxum sanguinis: per sputum ⁊ corroborat stomachũ laxatũ ⁊ cõfortat ⁊ conuenit fluxui sanguinis ⁊ vlceribus intestinorũ. Et olibanum similiter facit hoc iuuamẽtum nisi qꝛ cortex eius in hoc est fortior propter virtuteʒ sue stipticitatis. Valet enim cortex fluxui humiditatũ matricis antiquarum qñ fiunt nascalia cum eo ⁊ cõfert ad abstergẽdum maculas ⁊ cicatrices ⁊ cõfert lippitudini. fumus olibani ita colligit. ¶ Accipe de olibão cũ forficib⁹ paruis incide in flamma in lucerna ⁊ pone ipsum in vase ex terra noua vitreato. deinde cooperi cũ vase eneo habente orificium mundũ bene ⁊ purgatum ⁊ interpone labijs vasorum ab vno latere aut duobus lapillum grossitudinis quattuor digitorum vt possis aspicere olibanum ⁊ videre si cõburitur ⁊ si ĩ flamma eius attingit vsqꝫ ad orificiũ vasis. fit etiã inde introitus per quẽ intromittere possis frustũ aliud olibani anteqꝫ extinguat primuʒ cõplere ⁊ facias hoc quousqꝫ habeas ex fumo quantũ vis. Et tu quidẽ line coopertorium eneũ exterius continue ex spongia madefacta in aqua frigida qꝛ quando facies hoc nõ calefiet fortiter ⁊ coadunabit fumus vn⁹ super aliũ si vero nõ faceres hoc cõuerteret fumus qui abscindit ad copertorium inferius ⁊ misceret cũ cineribus inferioribus olibani. Incẽde ergo ex olibano quãtum volueris ⁊ collige fumum eius ꝯm disciplinã quaʒ monstraui tibi. Cineres aũt collige per se ⁊ pone semotim. Et idem aucto. Gal. fumus olibani est calidior ⁊ siccior olibano quousqꝫ reponat ĩ tertio. abstergit replet mundificat vlcera oculi queadmodũ fumus mirrhe et storacis. Et idẽ auc. Dia. fum⁹ olibani sedat apata oculi ⁊ abscindit cursum hũiditatũ ad ipsuʒ ⁊ mũdificat vlcera ei⁹ ⁊ gñat carnẽ in vlcerib⁹ ipsi⁹ dictis chilomata. ⁊ sedat apata facta in eo q̃ dicũtur kankri. fumus autẽ mirrhe ⁊ storacis eodẽ modo colligit ⁊ valet vt supra. Et idẽ auct. Aben Mesuay Olibanũ destruit flegma ⁊ aufert tristitiam confert cordi ⁊ auget in memoria.

Modus coligẽdi fumũ olibani.

Aui. De viribus cordis dicit ꝙ confortat cor.

Ronesac. i. ypoquistidos.
Rozas. rhozas.

Pau. ca. de dolore capitis cõedat in gt rozas. i. mala granata

Rozastrũ ẽ similax apud Dias. ⁊ apud Kiraniʒ de ʒimilax vocatur.

Pli. lib. xxiiij. capitu. x. prope finẽ igt similax quã nicophoros cognominamus.

rosa quid est. l. bard.
rosa agrestis. i. rosa canĩa.
Rosa asinorum. i. flos peonie. Colliget.
Rosa canina est planta in cuius radice nascit quasi fungus ex quo fit ypoqstidos qui fungus dicit ara. trarth ⁊ plãta vocatur barba hyrcina. ⁊ est alia species rose canine. dicta rosago. l. cistos.
Rosaceũ. i. oleũ rosatum.
Rosa gariofilata quid est l. bard.
Rosago plãta ẽposita in antidotario virili in potiõe ad scrofulas ⁊ ẽ spẽs rose canine. l. Cistos.
rosaidicos siue reffidicos Pau. cap. de amissione memorie admiscẽtes in quit infrigidãtia ⁊ siccãtia vt rosaidicos ⁊ mirsine: puto ꝙ sit sumach.
Rosa marina quid est. l. layerlmarien.
Rosa persica. idest rubea: quoniam a persia habuerunt ortum.
Rosa regis. idest flos stafixagrie. chisebeniũ. Sachilie bucena. Sabatiscelneman.
Rosaros. i. sturnus auis.
Roza seni. i. vesum.
Rosata. i. antidotariuʒ ex rosis.
Rosa vinee. idest flos spine albe.
Rosa ʒamẽ. idest flos maluauisci.
Rosiliab. i. amiduʒ.
Rosilo. rosilio. i. aristologia.
Rosmarinus qd ẽ. l. layeralmariẽ vapor vel fumigiũ marie. arbor marie.
Roso. rosai. i. mala granata.
Ros siriac⁹ aliq exponũt. qdã ꝙ est flos orni: ⁊ aliq ꝙ est sumach: ⁊ male garos siriacus est mamna: pro quo vide Dñm simphorianũ. chaperij. trac. de febribus. cap. x. §. j.
Rostodor. i. bedeguar.
Rostrũ coruinum. herba est quã plures dicũt cõsolide speciem sed falso sicut apparet in. l. simphitũ. imo est herba vt cũqꝫ pilosa habẽs quasi odorẽ boraginis ⁊ virtutem cõsolidatiuam.

¶ Cap. 608.

Rostrũ porcinũ. herba est lõgitudinis vni⁹ digiti ⁊ eiusdẽ lateris spãdens se sup terraʒ amplectans eaʒ: cui⁹ folia ex vtroqꝫ latere sunt incisa icisuris magnis: ⁊ i ei⁹ medio leuatur stipex puus in quo stipite fit qdã lanugo rotũda sicut pila sicut facit herba saniciõ que cũ tãgit dissoluit. — Rostruʒ porcinũ.

Rosula quid est. l. chimerbla.
Rosum. i. almea.
Rotab ara. tamar. i. dactilus.

¶ Cap. 609.

Arabca. vel rodbaba.

Sera. lib. aggre. qñ est humida ⁊ recẽs dr alfaxfa qñ est sicca dicit akes: ⁊ est spẽs leguminis sic noiata. Et idẽ auc. Dia. qñ nascitur primi filis ẽ andachuche nascẽti in pratis: sed qñ est cõpleta hʒ folia subtiliora q̃ folia ipsius ⁊ hʒ ramos siles andachuche. ⁊ sunt ei semina in magnitudine lentis tortuosa sicut cornua. aliquãdo desiccatur ⁊ administrat cũ alijs reb⁹ ⁊ preparatur cum sale. Et idem aucto. Gal. sapor eius grani est stipticus sicut sapor lentis est cal. temperate. ⁊ exiccatio eius est amplior exiccatione lentis. ⁊ comedit sicut lens. Et idẽ auc. Isaac. Benarã. Nascitur super aquas ⁊ nõ siccatur in estate neqꝫ hyeme. Et ideo noiatur humida ⁊ quod de ea administratur est semen eius ⁊ folia ⁊ est cali. ⁊ hu. ⁊ est in eo inflãmatio. ⁊ iõ auget spma et incitat coitũ ⁊ auget iuuamentum medicinarũ que faciunt ad hoc. ⁊ semen eius ingredit in pluribus confectionibus fortibus: ⁊ quando fit emplm cum folijs eius cõfert mẽbris que indigent sedatione doloris eorum ⁊ est conueniens cibo animalium. — Ratabaca vel rodhaba.

Rozaʒ. rozazi. ruzaʒ. i. cerusa.
Rozatach. i. litargirium.
Ruan. idest marmor.
Ruasnim. ẽ species miconis. Pli. libro.
Rubea consolida. idest bistorta.
Rubea tinctor. vel rubia quid est. l. eritrodanum rubrica. Dia.
Ruben est radix quedam de barbaria. Et ruben. idest caseus.
Rubeum. i. acatia. i. succ⁹ prunellarum immaturarum. Herodius.
Rubicar. rubrica. idest sinopida lege lepnia meʒ grech.
Rubidus panis. i. recoct⁹ ⁊ rubefactus.
Rubie. rubien. arabi. idest os sepie vel sepia. Gale. lib. secretoruʒ. in cobol visus.

Rubea minor. l. Aspergula

Rubien.i. cibus conueniens ⁊ ſapidus: et eſt caſeus recens.
Rubina.i.ſipia abluta.
Rubſus.i.liquiritia.
Rubſuſi ideſt herba dicta rubea.
Rubus qd ē.l.ſulach .ro/zagua Pli.li.xvj.c.38.in fi.⁊ lib.xxiiij.c.xiij
Rubuscaninus quid eſt.l.ſet.ſulac.
Ruta eſt eruca.
Rugge.rubea tinctorum.i.rubſuſi.
Rugeſar.rugeſari.i. cimbalaria
Ruman vel rumani.i.malum granatum ide romania ideſt cibus qui ide fit romã.inde ara.ſ.
Rume.i.malũ granatum.
Rumes.i.lapatium acutũ
Rumeſarch.i. pimpinella
Rumegi.i.lapis ſiliis cancro.qdã dicũt ꝙ ē cãcer ĩ lapidē conuerſus
Ruptorũ dropax.deſiccatoriũ medicamē.
Rupis cõcauũ Somalios Sulaſiõ quid ē lege kaccabũ.Calaris.
Ruſſacerui ideſt ſemen genitale.
Ruſatuz.ruſauigi.ideſt es vſtum.
Ruſeritrias.ruſeritro ruſeritru.i.ſumach.reſſiriacus.ru.
Ruſcitro.ruſeritrias ideſt ros ſiriacus
Ruſme.i.tri.facta ex azima paſta.
Ruſmi.ruſmen. ideſt cepe agreſte
Ruſne.i. zirumbeth . ⁊ eſt ſpēs zedoarie.berũgi zurumb.peslocuſte.aleſeig zeneo.
Ruſuen.i.triti paſta

Ruta Cap.⁹oo ¶ Cap. 610

Ruta la.⁊ gre.ara. vero radeb vł aſelp. **Ser**.au.Dia.radeb.i.ruta ⁊ ē ð ea domeſt.⁊ ſilue.ē magiſca.q̃ꝫ domeſtica ⁊ magis acuta q̃ nõ eſt bona eſcis:ſed domeſtica:⁊ maxime illa q̃ oritur circa arborē ficꝰ vel circa cucumeres eſt cõueniēs cibis.Eſt aliud genꝰ rute ſilueſtris naſcens in macedonia ⁊ in Salia aſie quã moly ciues appellãt.alij armolã.frutex ē vna radice virgas multas hñs folia latiora pluſq̃ꝫ domeſtica:ſꝫ mollia ⁊ odorē grauē habētia ⁊ florē albũ ⁊ capita maiora q̃ꝫ domeſtica:⁊ in tribꝰ partibꝰ diuiſa.huiꝰ ſemē obruſſum ⁊ trigonũ guſtu amarũ eſt.hec ĩ antiquo tpe colligitur cui addito melle vino felle caponis croco ⁊ ſuc/
Ca.cxix. co maratri caliginem oculi detergit.

Poſ.Sal.vij.ſim.phar.c.moly.qdã rutã ſilueſtrē nominãt.quidã autē armolã.eſt ſubtilis cali.in.quarto.vnde ⁊ incidit groſſos hu/
ca.xlviij mores ⁊ diaforat et ad vrinationē prouocat.Et idē octauo ſim.phar.ca.pigamũ ideſt ruta ſilueſtris ca.⁊ ſic. in quarto.domeſtica vero in tertio. Eſt autē nõ ſolum acris guſtu ſed etiã amara quo incidere ⁊ diaforare habet groſſos ⁊ viſcoſos humores.propter eandē autem virtutē ⁊ per vrinas euacuat.quinimmo ⁊ ſubtiliũ partiũ eſt ⁊ vētoſitatis deſtructiua:et iccirco ad ſputationes cõuenit et animoſitates que ad venerea pertinēt:et diaforat ⁊ ſiccat moderate:eſt.n.de fortiter deſiccãtibꝰ pharmacis.

Sera.auc.Dia.li.3.c.48.ſiue.50.ruta ē de rebus magis cõferētibꝰ ĩflãmationibꝰ ⁊ vētoſitatibꝰ.et ipſa extinguit libidinē coitꝰ:vñ domeſtica ⁊ ſilueſtris ſũt ãbe calefactiue:aduſtiue:ꝓuocatiue vrine ⁊ mēſtruoꝝ.Et qñ comedit ruta aut bibit ſtringit vētrē:⁊ qñ ſumit in potu ex ſemie cuiuſcũqꝫ q̃ꝫtitas vniꝰ caluf cum vino eſt medicamē cõferēs multũ medicinis mortiferis Et qñ comedũt folia eius ſola aut cũ ficubꝰ ſiccis ⁊ nucibꝰ auferũt nocumēta medicinarũ mortiferarũ : et eſt vltima medicinarũ cõtra malitiã venenoꝝ.⁊ qñ comedit ⁊ bibit ruta ſemp abſcindit ſpma:⁊ qñ coqtur cũ aneto ſicco et ſumit ſedat tortiones:⁊ qñ adminiſtratur in hũc modũ cõfert dolori lateris ⁊ pectoris:aſmati:tuſſi et apoſtemati pulmõis:ſciatice:dolori iuncturarũ ⁊ rigoribꝰ:et qñ coquit in oleo ⁊ ponitur ĩ clyſteribꝰ cõfert inflãmationi matricis ⁊ inflãmationibꝰ ⁊ doloribꝰ recti inteſtini.et quãdo teritur ⁊ cõficit cũ melle ⁊ linitur ſupra collũ matricis cõfert dolori eiꝰ ⁊ ſuffocationi eius: ⁊ qñ coquitur in oleo ⁊ bibitur occidit et expellit lũbricos et conficitur cũ melle et fit emplaſtrũ dolori iuncturarum et dolori ex cõcuſſiõe:et fit empl'm cũ ea ⁊ ficubꝰ hydropiſi carnoſe.⁊ quando coquit cũ vino vſqꝫ ad cõſumptionē medietatis vini et bibit cõfert ſpeciei humide hydropiſis.et quando comeditur ſola ſicut ē aut ſalita acuit viſum.Et qñ fit empl'm cũ ea cum ſanich ſuper oculũ ſedat dolorē eius.Et quando teritur ⁊ miſcetur cum aceto et oleo roſato ⁊ fit linitio cũ eo ſedat dolorē capitis.Et qñ intromittitur in naribus ipſa aut ſuccus eius abſcindit fluxũ ſanguinis ab eis.Et quãdo miſcetur cum nitro ⁊ fricatur inde morfea alba aufert eã Empl'm
Et quando fit emplaſtrum cũ ea melle ⁊ albumine ſu/ ex ruta⁊
per emperiginem confert ei.Et quando ſuccus rute ca/ empetigi
lefit in cortice granati et diſtillatur in aurē confert dolo nem.
ri eius et miſcetur cum ſucco feniculi ⁊ melle ⁊ fit colliri um cũ eo et confert dolori viſus.Et quando miſcet cuꝫ aceto et oleo roſ.et conficitur cũ ceruſa et fit linimētuꝫ cum eo confert heriſipille ⁊ formice et vlceribus capitis humidis.Et ruta quãdo maſticatur poſt comeſtionē ceparum ⁊ aleorũ aufert fetorem eorum. Rutam venenis reſiſtere muſtelle docent:que quando cum ſerpentibus dimicature ſunt cibo eius armantur.Docuit etiaꝫ rex ponticus qui cum fratris ſui timeret inſidias rute folia cum duabus nucibus ⁊ totidem caricis:admixto ſale ieiunus acceperat.Agreſtis ſi ſumatur nimis de ipſa occidit.Et quando ipſa colligitur maxime cũ inceperit apparere flos:ſi carnem tetigerit vlcerat ⁊ facit iflare cum pruritu:quare oportet qui vult eam colligere ꝙ vngat manus ⁊ faciē cum oleo roſato.Et extimauerũt quidam ꝙ ſi ſuccus eius aſpergatur ſuper pullos gallinarum non comedit eos miluus.Et putant quidam ꝙ illa que naſcit in macedonia prope fluuium dictũ archimon quando comeditur occidit.et loca in quibus naſcitur ſunt loca ſerpentum plena.Sed ſemen eius quando bibitur confert doloribus intrinſecus ⁊ ipſum ingreditur in cõfectionibꝰ medicinarũ ⁊ eſt iuuatiuum.Et ideꝫ aucto.Ruffi. Ruta domeſtica eſt medicina maxime iuuatiua inteſtinis interioribus.⁊ confert viſui ⁊ gummi eius eſt cal.in fine tertij.ſic.in tertio curat vlcera oculi: qñ puluerizatur ſuper ea.et confert ſcrofulis que fiunt in gutture:⁊ ſubaſcellis.

Rutela eſt genꝰ aranee ⁊ dicitur tarantula.
Ruteſichar.i.naſturtium.
Rutib.eſt qð facit ſtare ſicut ſtat homo cũ erat tenens faciem ſuam ⁊ ventrem ſuper terram.
Rutinar.i.abrotanum.

¶ De littera. S

S Litteram habēt greci vt nos. Arabes vero hñt duo vnũ dictum ſin.aliud ſar.q̃ ſimilē ſonũ hñt:ſed hñt aliud ꝙ cũ quadã aſpiratiõe ꝓnunciãt.qð ſhad vel ſahad.vocant. Habent et aliã litteram que ſonat vt ſe:apud nos quã ſcin nominant per primam ſcribunt ſumach:per ſecundam ſandalus:per tertiam ſharo.vel daro vel ſdaro. quod eſt lentiſcus.per quartam ſceitaragi.

Sabina.i.ſauina.Pli.lib.xxiiij.c.j.verſus finē.
Sabor vł Saber.ara.aloes.Sabare.Haly.Ste.ſabariũ
Sab.i.arab.lib.de doctr

na ara.
Sabanon. gre. sabanū in dumētū sabana iduměta
Saiba. est pānus asp ab stersorū. s. quo hoīes vtū tur ibalneis vl' et qōlibet linteū ad hoc deputatuz
Sabazen. i. nabac.
Sabagit. i. cibariū. cū iu re vel salsamenta liquida ī quib⁹ iungitur aliqd vt caro vel aliud.
Sabanū. i. pāniculi quisūt intra granū granati: vel bombicinus pannus.
Sabar sabor. i. aloe saber idē sabor sabarū steph.
Sabasa. i. cocule que a sā cto Jacobo apportant. postq̃ exterior cortex fri cando ablat⁹ fuerit ꝛ si milantur margarite.
Sabat idest salsa facta cū aceto.
Sabates est nomē gaudij
Sabauri. i. subtilis.
Sabdenegium sabdenegi i. ematites steph.
Sabeb. i. ruta.
Sabel vel sebel. i. caro ru bea crescēssup oculorūz albedinē ex vēis ꝯtexta ad modū rutis ꝛ papebra iuersat ꝛ fit rubea ꝛ aspa.
Saberemi. sabrā. i. esula
Sabibonilchimi. i. bōa su cositas anq̃ sanguis fiat sabara sabare ꝑ sarb ha lya. sabor idē aloes ara.
Saberemi. ꝛ saberemū ꝑ sebrā esula. steph. sebere mū titimalū.

Cap. 611.

sapo cui⁹ multe sūt species.

Sabon. i. formicariū. la. sapo. q fit ex forti li xiuio ꝛ quacūq3 pinguedine. cuius multe sūt spēs. Est enim spatarenic⁹ sic dictus eo q' in cidit vt spata: ꝛ iste vocat iudaic⁹ quo iudei lauant sericū. Et est alius gallic⁹ ꝛ ali⁹ muscatus ꝛ ali⁹ mollis ꝛ niger ꝛ vocatur spataręticus

Sera. Auc. Pau. abstergit ꝛ purificat ꝛ ē ca. ꝛ vl cerat corpa: ꝛ ē fortis i hoc: et ē bonum ad maturandū apostemata dura ꝛ ad tollēdū saniez: ꝛ ad mollificādū apata dura. Et idē auc. Rasis ē cal. ꝛ vlce rat corp⁹: ꝛ est fortis in hac operatione.

Sabonion. i. spelta.
Sabot ē nomē cuiusdā pi scis. ꝛ ē spinola. laurachi Labrax. i. variol⁹ silisce phaleo aliter lauratius.
Sacach. est rosa rubea ve hementer.
Sacamine. i. mora celsi
Sacādulion est portulaca siluestris laxatiua et la cticiniosa.
Saccara saccarō est mel ī arūdinib⁹ collectū cādi dum dentibus fragile ad auellane magnitudinem et est zuccarū aster. zacca ra. Pli. li. xij. cap. viij.
Saccaron.
Saceatum. i. vinū ex fece saccis expressum.
Sacer iguis idest ignis ꝑ sicus.

Cap. 612

serapinū Cap. 302

Sachabez sachabenegi ara. gr. ꝛ la. sapinū

Sera. cap. sachabeng: siue sachabe negi aucto. Diasco. est gummi cuiusdā plante silis galbāo in figura sua: et est vna ex spēb⁹ ferule sicut appet i. l. ferula. Meli⁹ aūt ex eo est clarū exteri⁹ rubeū ꝛ interi⁹ albū: odor ei⁹ est inter odorē asse ꝛ odorē galbani.

Pos. Sera. auc. Dia. ꝯfert dolori pectoris ꝛ atritiōi lacertorū ꝛ tussi antiq et aufert supfluitates grossas q̃ sunt i pulmone ꝛ curat epilēticos ꝛ spasmū cū facit declinare caput ad posteri ora et valet dolori splenis ꝛ paralisi: ꝛ illi qui amisit sen sum et motū alicui⁹ mēbri cā friditatis q̃ accidit neruis et custodit corp⁹ a frigore maxie vero a frigore febriū peryodicarū: ꝛ fit cū eo inunctio in dolorib⁹ magnis et

serapinū cū ydro melle mē ses ꝛ fetū cit.

confert. Et qn̄ bibitur cum ydromelle ꝑuocat mēstrua ꝛ interficit fetū. Et qn̄ bibit cū vino cōfert morsibus ve nenatis. ꝛ qn̄ odorat cōfert suffocationi matricis. ꝛ qn̄ linitur cū aceto super cicatrices attenuat eas ꝛ ipsuz ab stergit vestigia vlcerum oculorū ꝛ cōfert obscuritati vi sus ꝛ aque descēdēti ad oculū ꝛ ꝓhibet eā ꝛ dissoluitur sicut aqua cū amigdalis amaris aut ruta aut pane ca lido. ꝛ sic administratur ad ea q̃ dixim⁹. ꝛ ē ꝯtrariū ve nenis mortiferis. ꝛ aliqn̄ terit cū aceto linitur sup orde olū: ꝛ aufert ipsum ꝛ confert colice. ꝛ qn̄ sumit in potu aut fit cū eo clystere purgat flegma grossū quod est in iuncturis mollit ventrē cōpetēter et cōfert emorroydi bus quādo sumitur simplex aut compositū. ꝛ est conue niens medicinis laxatiuis acutis: ꝛ expellit vētositates grossas ꝛ dissoluit lapidē. ꝛ cōfert rigorib⁹ febrium au get sperma ꝛ est bonū epati ꝛ purgat aquā citrinā ꝛ cō fert puncturis scorpioni ꝛ vētositatib⁹ intestinorū ꝛ co starum ꝛ purgat flegma viscosum. Dosis eiussimplicis est a. ʒ. j. vsq3 ad aur. j. infusi aliqua decoctiōe aut i aqua rute: aut aqua mellis: aut fenugreci. ꝛ sic admiscet cum alijs medicinis infrigidat⁹. ꝛ sic dosis ei⁹ est a. ʒ. ß. vsq3 ad. ʒ. j. Et melius est illud: cui⁹ color declinat ad rubedi nē et est clarū habēs odorē bonū ꝛ acutū saporē. ꝛ con fert doloribus emorroydarum qn̄ bibitur simplex aut compositū ꝛ est conueniens administrari cū medicinis laxatiuis ꝛ prohibet difficultatem aut grauedinē earū super naturam ꝛ resoluit ventositates grossas que ge nerantur in corpore.

Sal. viij. sim. phar. serapinum Dios est ca. ꝛ sub tiliū partiū silr alijs opis. habet autē ꝛ quid abstersiuū quo ꝛ cicatrices que i oculis expurgat ꝛ sub tiliat. quinimmo suffusionib⁹ propter grossitiē humor̄ fientib⁹ bonū est pharmacū Ipsa vero plāta ex qua fit ferule similis existēs debilis ꝛ inutilis est nominatur au tem principalius illa serapinū. opus eīn eius ab vtērib⁹ nominatur ita sicut et alia multa propter defectum vo cabuli nominamus abusiue melius erit ipsum non sera pinū sed opus sarapini dicere. Cap. 83.

Pau. cali. est ꝛ sic. in tertio et ipsum dissolutum in succo ruta frangit lapidem ꝛ facit vrinare. et fit collirium contra pannum oculorum ꝛ confert ob scuritati visus ꝛ aque descendēti ad oculum cuius rece ptio est hec. Recipe serapini. ʒ. j. dissoluatur in. ℥. j. suc ci celidonie zuccari. ʒ. ij. et distilletur cum lacte mulieris ana. j. equaliter.

Sachabachabemenon. i. flos papaueris
Sachabic. est flos papa ueris albi.
Sachaik. alnecta. idē flo res papaueris russi. ꝛ ē similiter panniculus ac cidens oculo ex inflāma tione venarū ei⁹ appa rētiū in supficie cōiuncti ue ꝛ cornee.
Sacharch. i. papauer ni grū cui⁹ flos ē rube⁹ tot⁹.
Sachasi. i. silix.
Sachasules. i. apostema cerebri.
Sacheifacirosa. i. spica.
Sachidalion. sachilie.
Sachilio. sacilio idest asso dillus.
Sachilichūcena. sachilie būcena chisebenium.
Sabathiscelnemam. idest rosa regis.

Cap. 613

Sachiliemenie ara. gr. blitoci vl' bliton vl' olus iamenū: vel ol⁹ coxilides. la. vō ble ta agrestis vel blitis. Bleta agrestis vl' blitis.

Sera. ca. sachiliemēie siue sachalai amēa auc. Sal. i. olus Jame nū omnib⁹ est notū fri. ꝛ humi. in secūdo.

Pos. Sera. auc. Dias. herba ipa comedit et mollit vētrē: ꝛ nō ē i ea oīno vir tus medicialis ꝛ h3 i se aqueitatē multā plusq̃ oīa alia olera. Et qn̄ fit emplīm cū ea super apata calida cōfert et sedat sitim et tussim que fiunt a caliditate. Et ipsum pauci est nutrimenti quando comeditur est tarde pene trationis. Et idem aucto. Isaac. quando fit emplastruz cū radice

Viō galenū. vj. sim. cap. 79. ꝛ. ij. alimēt. c. xliiij.

cū radice ipsiꝰ ɔfert vlceribꝰ dictis faui a quibꝰ emanat hūiditas sīlis melli. Et idē auc. Abix. ē fri. ⁊ hu. in scōo humiditas eius ē amplioꝛ q̄ꝫ lactuce ⁊ cucurbite. ⁊ substantia eius est aquosa nō habēs in se grossitiē: qꝛ cito descendit ⁊ mollit ventrē. ⁊ iō modice reddit nutrimētū ex ipso. Et exprimitur succꝰ folioꝝ ⁊ miscet cū oleo ros. et confert dolori capitis accidēti a caloꝛe solis. Et quādo coquitur herba ipsa ⁊ ꝓijcitur super ipsaʒ oleū amigdalarū ⁊ succus maloꝝ granatoꝝ dulcium cōfert

Li.ij.ca. 107. siue 131. tussi sicce q̄ ē cū caliditate ⁊ asperitate pectoꝛis.

Dia. Blitis fri ē ⁊ hu. nimis relaxat comestꝰ ventrē mollit. eustomacꝰ ē ⁊ idigestibilis humidi coꝛpis medicamibꝰ nō facit. natura eiꝰ sine acrimōia visa ē. ventrē vsq̄ꝫ ad colerā plerūq̄ꝫ ɔturbat. Et idem auct. Hyppo. ꝑcipit ad sistēda nimia mēstrua feminarū i cibo dari. clauos. i. poꝛros pedū iposito eo liniri ⁊ cōprimi credūt. succus eius ex vino datus vtiliter scoꝛpionū venenis resistit quibus etiā putant ipsum tritū ⁊ impositū plagis mederi.

Sacholāos. sacholomos i. stelimas. l. cardꝰ silues̄tris ca siluestris laxatiua valde. la. herba micari folia hꝫ. ⁊c. pli. li. xij. c. xxvij.
Sacholochada. ē nomen cuiusdā vermis. 14. habētis pedes.
sacupalea qd ē. l. cinosbatꝰ
Sadaf. Sadef. Sadefum arab. idest coclea maria gre. poꝛfira.
Sachubi fādaricō. saculō fādericō. i. scolopēdria.
Satietas nauseatiua. ideꝫ cogatā. cogmatan.
sadage. sadeg. sadegi ara. i. foliū idū. i. malabatrū.
Saclinabiā. Saclinopus i. abꝛotanum
Sadar. i. agrifoliū: cuius fructus dicitur nabach. Aui. ⁊ Dia. dicit agrifoliū. Alm. sidre agrifoliū.
Sacrinotus. i. pulegium
Saceō. i. ꝑma spēs calcāti
Sacra herba. i. berbena.
Sadea ara. ruta. sedaduꝫ Ste. seedeb.
Sacudeū. i. aliū agreste.
sadarā. Ca.cxxi. Sacūdulion. est poꝛtula/

Cap. 614.

Adarā. sadurīā. saderuā. saderudum.

Ser. cap. sadarā ⁊ est dictū in lingua ꝑsica. Nigrū cadaka: ⁊ ē res nigra cū qua tingunt ligna in chaamā: ⁊ est herba vl' succꝰ magne nigredīs ingrediēs i medicis odoꝛiferis ⁊ ʒebara. ⁊ ē algalia hn̄s odoꝛem bonū ⁊ igredit i medicis ad m̄lta hmōi. fri. ⁊ sic. i. iij. et idē auc. Abē. mesuay est fri. et sic. in tertio: ⁊ stipticū ꝓhibet fluxū sanguīs ⁊ cōfert casui capilloꝝ.

Sadenegū ꝑ scebedenigi i. canabs. Halya.
subtile est cerusa virtutes eius. l. in affideos.
Sadenegi. sadenegū. i. emmatites. Halya.
Saffasa quid est. l. rata
Safari. i. pustule faciei.
Sadenig. i. pulegiū.
Safena est vena sub cauilla pedis
Saderna. i. sadaram ⁊ saderna. i. nigrū.
Safer. i. subet.
Sades qd est. l. ostracoꝝ
Saferetrum. saferemū. i. basilicon.
Saduriar. sadurief. idest amomum.
Sagaos. i. nigrum.
Sadurum. i. scotomia.
Sagapinum idest serapiū Diasc.
Scadibeodis idest folium nucis Haly.
Sagariō. saguasara idest abꝛotanum
Saffaf. safff. ara. i. salix
Sagnasoꝛa. Berēgesif ꝫ alios arthemisia gerebotanum.
Safan. i. albū.
Safar. i. cariofilus.
Safara. i. abꝛotanum.
Safarum. i. oleū in quo ē infusum ferrum.
Sagi. i. pannicum.
Sagimen sagumē. i. berbena sacra herba
Safas. est illud quasi stannum quod remanet quādo efficitur cerusa et eiꝰ
Saginatus. i. pinguis.
Saginon. sagonu. sagmō. idest agnꝰ castꝰ
Sgittalis quid est. lege Jeblech.
Sagofilon. i. millefolium.
Saguar. saguari. i. alumē
Sagrū. i. scabies capitis.
Auenzoar. li. j. ca. j.
Sagzenea. soerugē socrute est confectio opiata. Auic. ⁊ serap.
Saba. est spēs cōsolide
Sabade ara. cyperum iucha. i. sapurios
Sabafa. i. moꝛbillꝰ.
Sabafad. sabafati. sabalide. sabaphat. ꝫm Auic. est de summa borhoꝛ vl ceratoꝝ ⁊ dicit sabafati incipiēs est bothoꝛ ꝓuexieleus diuisa medicatione locoꝝ: deinō vlceratur vlceribus crustosis. ⁊ sunt ad rubedinem decliues: ⁊ quando mittūt virus nominatur seregisabafā aliq dicūt ꝙ sabapha sunt macule rubee in facie cuꝫ pustulis paruis. abar. i. capillus vel crinis.
Sabane ara. est salsamentum ex pisciculis salitis nucibus aliquibꝰ speciebus ⁊ oleo.
Sabarbelgebarum. i. bersafaꝝ. capillus veneris
Sabuc. i. anhelitꝰ magnꝰ frequēs. Gal. j. regimi. acutoꝝ. tex. ɔmē. 36. i. fecundās saladinus.

Cap. 615.

Abanc. sabater. arab. grec. timbꝛa. la. saturegia. Timbꝛa auc. Dia. sabāc siue sabater

Sera. est planta omnibus nota nascitur locis saxosis ⁊ asperis. et est similis thimo nisi quia folia eius sunt maioꝛa et mollioꝛa ⁊ habet spicam plenam floꝛibus quarū coloꝛ tēdit ad citrinitatē ⁊ viriditatē. Et virtus eius est sicut virtꝰ thimi ⁊ administratur sicut thimus. ⁊ ē cal. et sic. in tertio: ⁊ ponit in cibis ⁊ quedā ex eis sumit in oꝛtis ⁊ ē debilioꝛis operatiōis q̄ꝫ alia: ⁊ ip̄a est magis conueniens in cibis: quoniā acuitas eius est magis remissa.

Saturegia li.agg.c. 313 Dia.li.iij ca.xlj.tiue.xliij ō thimbꝛa i.satureia.

Poss. Sera. Est calefactiua multū desic. resol. ⁊ pꝛouocat vrinaꝫ mēstrua et expellit fetum et facit excreare superfluitates a pectoꝛe. Et idem aucto. Aben Mesuay est cal. ⁊ sic. in tertio. et magis agrestis. ⁊ pꝛopꝛietas eius est expellere superfluitates stomaci et pꝛouocat menstrua et acuit visum debilitatuꝫ ab humiditate. ⁊ ideo comeditur i hoc casu cum raffano ⁊ bederaos ⁊ confert doloꝛi sciatice quando fit emplastrum cum ea cum frumento trito: et agrestis foꝛtioꝛ est domestica.

Sabanicus est genus cibarij. et est cōposita.
Sabara subezi vl' subezia i. vigilatō doꝛmitatiua.
Sabati. i. album.
Sabati scelnemā idest rosa regis.
Sabic est interfectoꝛ p̄ris sui ⁊ est satirion.
Sabik. i. rosa rubea vehementer.
Sabater ara. gre. timuri. satureia a satiris dicta timbꝛa tibꝛi
Sair. i. oꝛdeū xair. steph.
Sal quid est. l. malk. ara. melech. gre. alas. Pli. li. 31. c. vij.
Sal alkali vel alkal fit in hunc modum. Accipe de herba Kali aliter dicta vsnen. et fac in terra foueam magnam et imple foueam ex herba illa dum est recēs ⁊ accende ignē in ea ⁊ quādo erit illa herba combusta pōe de altera super eā: et fac ita donec fouea erit plena ex illa herba bene cōbusta ⁊ dimitte extingui ignem et infrigidari cinerem deinde detege sub cinere fouee: qꝛ tu inuenies salē nigrū petrificatū vel coagulatū in magno globo in fundo fouee.
Sal andarene. i. sal alexādrinum vel lucidum: ⁊ ē sal nitrū
Sal armoniacum dicitur qꝛ i armenia reperit ꝙ dicunt quidā ex herba fieri lꝫ falso: ⁊ qd est ⁊ q̄uo fit. l. musadoꝛ. sal. defossum. sal saparitium

Sal arsenicū.i. arsenicum sublimatū.
Sal alebroch. sal alebrot i.salalchimistarū.
Sal panis.sal capadoriuz sal massel.i.sal vsuale.
Sal costum. sal gemma. sal metallinus.sal tabar zet idem.illud vocabulum ponit Auic.3. can. ca.de cura retētiōis vrine.et dr̄ sal gēma: quia clarū ē vt gēma:ꝫ ē vena terre:ꝫ ē cali.ꝫ sic. ꝫ hȝ effectū salis armōiaci fit ex eo suppositoriū
Sal indum est in colore salis ꝫ dulcedine mellis.vt Aui.4.can.fen.j.de aspitate lingue.ꝫ est zuccarū quod inuenitur coagulatum super cannam mellis in india sicut sal: loco eius ponuntur cadi. lege zuccarum.
Sal lucidū.i.sal nitrū.
Sal minerale est species salis reperti in mineris mōtium cuius virtus est satis corrosiua ꝫ desiccatiua.l.malk.
Sal nafric⁹ ē sal nigꝝ :sal cū naphtha inuenit.
Sal nitrū ꝫ baurach.i.afronitrum ꝫ qdā est naturale ꝫ quoddā artificiale.l.baurach.
Sal sacerdotale. ponit in antidotario virili.
Sal sodome qd ē.l.malk.
Saltaculum debet dici coculum.et est combustū.l. malk.
Sal trageficum:illud non habemus vt in Alexandro.
Salalistes.i.lapis.
Sal masse.i.sal panis cōmunis vsualis.
Sal gemma capadocius idem.
Salamādra gr.semebras species stellionis.
Sal indus niger est.
Salabhase.salabase kauken.arab. testudo.
Salgen.arabice. gongilion.grece.Scelgez.Selien.
Salchagaiel.arab.spoliū serpentis.
salutaris herba.i. solatrū

Salamonica.

Cap. 616.

Salamonica.Est herba ꝫ Aui.inuēta i mōtib⁹ hyspanie silis aneto humido:ꝫ folia ei⁹ sunt sicut malua:ꝫ poma eius sunt pua:ꝫ inuoluit sup arborē sicut volubilis vulg⁹ eā extimat ꝙ ex eo fit sal armoniacū ē resolutiuū ꝫ exic.cōfert posita cū aceto super herisipillā ꝫ linitur super apostemata flegmatica ꝫ super vlcera ambulatiua et linitur super podagrā et cōfert ei .supponitur cū oleo rosato ad dolorem matricis:ꝫ linitur sup morsicationem scorpionis.

Salchzubaret idest spolium serpentis.
Saliunca est genus herbe q̄ radiculas ꝫ folia subruffa habet ꝫ flores similes viole plurimos que a terra refossa i modū scopularum constringitur. Nascitur autem in lapidosis locis summis ꝫ in norica regione.illa optima que odorifera et sine sablone et recens plurimos ramos ꝫ radices habens potest quantum spica celtica ꝗuis infirmior sit Joau.de sancto Amādo in aurea.
Dia. Quidam mentiētes dicūt ipsam esse spicam celticam: et pro ea ipsam vendunt. Pli.li.xxj.c.7. vsus fi.
Salix qd ē.l.culef.
Salmitria qd ē.l.garus
Salpinga.Alex.i. tubam idest fistula qua sugit aliquid existēs in aure
Salpinx gre.tubera.
Salpinges tube.
Salpetisum est fuligo nata in coctis balneorum.
Salsal.ara.argilla vl̄ creta noua
Saliua Pau. fortis operationis est famelici hominis et ieiuni et proprie cui⁹ ꝑplo ē cal'a ad empetiginem et confert palpitatiōi palpebre ꝫ albugini et iterficit venena oia
Salsugeruz, Sallogaruz idest almuri.
Saluatella.i.sceylen.ꝫ est vena inter anularē ꝫ auricularē digitū i dorso manus et est ramus vene cōmunis.
Saluia romana. Saluia vsualis quid sunt.l.elisfagus.tussilago.
Saliunca.i.centaurea.
Salmac.ara.piscis.
Samag.ara. gūmi ara.
Samanech.ara.cornix.
Sania qd ē Pli.li.xxxv. ca.xvj.l.gisamia
Samurdūne.ara.Serap ca.de pseneratiōe a lapide est inquit arbor granosū assonāti.ꝫc. aū me.
Samur et segeb est aīal in quo fit muscus.
Sāpsicos grec.cassia herba odorifera silis costo.
Sambac.sambacus quid est.l.iesemin. Jesemin vel eius semen.
Sambacus agrestis quid est.l.vesum.
Sambucus.i.actis. Plin. li.xxiiij.c.viij
Samada.i.simia.
Samatalarabi.i.gūmi
Samedar.i.embotum.
Sanabar est spēs pini.
Sanamūda auantia.i. gariofilata
Sanctiou qd est.l.fagasmō xifion.Dia.parie.
Sandachias. i .testiculus vulpis herba.

Cap. 617.

Sādalū — Sandal Sandel.ara.grece.et lati. sandalum mazabari.

Ca.346 — Sera. Defert ex syria et ē albū ꝫ ruffū ꝫ citrinū.ē fri.i.3.sic.in.ij.ꝫ melius ex sandalo est citrinum pingue post citrinum rubeum ꝫ est magis siccum citrino ꝫ post ipsuꝫ album.Et idē auct. Albugerig album est frig. ꝫ sic.in.iij. sed citrinum ꝫ ru.sunt fri.in.ij.sic.in. ij.

Pos. Sera. auc. Aben Mesuay cōfert dolori stomaci et epatis ex colera ru. ꝫ rubeū est frigidi⁹ albo et citrino et ē magis iuuatiuū. Nā ipsuꝫ ꝓhibet fluxū humorū ad mēbra ꝫ ē sicut fau fel i friditate et sic.et fortificat gingiuas ꝫ stomacū ꝫ cōfert cardiace cū fe. qn̄ linitur cuꝫ eis super cor. Et idem aucto. Jsaac.benarā conueniunt calefactis et conferunt debilitati stomaci et cardiace colerice quādo teruntur et miscentur cum aqua ros.et applicatur exterius. ꝫ qn̄ conficiuntur cum aqua ros. ꝫ pauca camphora et liniuntur inde tempora cōfert sode calide quādo miscetur cū vna quantitate sandali albi media quātitas sorzocolle ꝫ conficitur cum albumine oui ꝫ ponit sup tempora cōfert sode colerice et ꝓhibet desensuꝫ catarri ad oculū:ꝫ liuit cū eo in balneo et ꝓhibet ardoreꝫ psilotri.et sandalū ru.est frigidius albo.et qn̄ miscet cū succo solatri aut semperuiue portulace aut lenticule aque cōfert podagre cal.et apostematibus. et prohibet humores ab illis membris.et meli⁹ ex sandalo est citrinū pingue et post citrinū rubeū et est magis siccū citrino postea album.Et idē aucto. Albugerig. album est frigidum i.iij. teritur et resoluitur cum aqua rosa. ꝫ in catarris ca.ponitur in fronte et in stomacis calidis et infrigidat ea et confert fe.ca. ꝫ birsen.et stomaci debilitati.sed citrini ꝫ ru.sunt fri.in.iij.sic.in.ij.nō habētes stipticitatē neqꝫ pōticitatē rosarum. et qn̄ dissoluunt in aqua ro.et pouuntur supra stōm ꝓferunt fe. acutis.et debilitati stomaci ꝫ sode calide:et idē auc. Atabari. Rubeum est frigidius albo ꝫ liniuntur cū eo apostemata ca.
Sandaraca. Sandarachia quid est.l.sandaros.
Sandare suoti.i. timiama fusile.
Sandaracha apud Dia.ꝑ auripigmēto rubeo capit.

Cap. 618.

Vernix. — Sandaros vl̄ baratin vl̄ gressa vl̄ sādaracea ara.sandeusi.Ste.ē duarum specierū gregium.lati.vernix.

Cap.57. — Sera. Est gūmi ca. ꝫ sic.i.ij. Et idem auc. Abix.ca.ē. ꝫ fi. ꝫ calitas est pauca.ē eā sile karabe.ꝫ nō ita durū ꝫ in eo paruꝫ est amaritudinis et affertur a terris xp̄ianorum.

Pau.

Pau. ca. de vernice est gũmi cuiusdã arboris que in christianorꝫ ptibꝰ nascit̃ dicte iuniperꝰ vñ ab ea tpe estiuo q̃dã gũmositas egredit̃ q̃ actiõe caloris exiccat̃ ⁊ idurat̃ q̃ cũ colligit̃ est albi coloris ⁊ cũ antiquat̃ est subcitrini ⁊ cũ plꝰ antiquat̃ ẽ subruffi coloris q̃cũqꝫ sit dummõ sit lucida ⁊ clara eligẽda ẽ. ⁊ dr̃ etiam vernix quoddã qđ cõficit̃ ex oleo semis lini ⁊ vernice ⁊ inde illiniunt̃ vel cõsolidant colores picturarꝫ. hꝫ autẽ vernix virtutẽ ꝯglutinãdi ex viscositate sua ⁊ clarificãdi ⁊ cõseruãdi qđ satis ptꝫ. Nã pictores supra alios colores ponunt vt lucescant et alios colores ꝯseruet.

Platearius
De Bernice

Pos. Ualet cõtra fluxũ sanguinis ex naribꝰ si puluis eiꝰ ꝯfectꝰ cũ albumĩe oui tẽporibꝰ ⁊ frõti supponat̃ ꝯtra vomitũ colericũ fiat ex puluere eiꝰ emplastrũ ⁊ olibano ⁊ albumine oui ⁊ stomaco supponat̃ idẽ fiat etiã contra dissinteriã addito aceto ⁊ supponat̃ pectini puluis etiã eiꝰ in ouo sorbili datus valet ꝯtra vomitũ colericũ ⁊ dissinteriã. valet etiã puluis contra interiorẽ ⁊ exteriorẽ solutionem.

vernix fistulas exiccat.

Sera. Confert catarro qñ fit fumigatio cuꝫ ea et desiccat vlcera ⁊ abscindit sanguinẽ menstruũ. ⁊ idẽ auc. Bedigoras. de ꝓprietate eiꝰ ẽ cõferre catarro ⁊ desiccat fistulas. et ẽ ca. ⁊ sic. in. ij. euellit superfluitates flegmaticas q̃ sunt in stõ ⁊ itestinis ⁊ occidit lũbricos ⁊ ascarides ⁊ ꝯfert fluxibilitati neruorũ a frigiditate humiditate ⁊ repletiõe. ⁊ idẽ auc. Abix. qñ fit fumigatio cũ eo ꝯfert catarro capitis. et qñ puluerizat̃ super vlcera desiccat ea. Et idẽ auc. Atabari ẽ siĺis karabei virtute et ꝯfert fumigatio eiꝰ corize ⁊ desiccat fistulas ⁊ ꝯfert sputo sanguinis ⁊ emorroidibꝰ ⁊ est gũmi citrini coloris simile karabe sꝫ nõ ita durũ ⁊ ẽ i eo paruꝫ amaritudinis. et quãdo fit cũ eo fumigatio cõfert fistulis ⁊ qñ accipit̃ ex sandaraca ⁊ oleo ro. ⁊ linit̃ eũ eo cõfert scissuris in mẽbris manibꝰ et pedibus et si non inuenis pone loco eius põdus tertie partis plus põdere ipsius de karabe quod dixit Gal. eẽ gũmi haur romane. Ubi sciendum ꝙ illud vocabulum sandaraca aliter intelligitur in libris arabum ⁊ aliter in libris grecorum. Naꝫ arabes pro sandaraca intelligunt vernicẽ: sed greci intelligunt lapidem quendam rubeum ignei coloris: vnde Plin. sandaraca affertur a ponto capadocia ⁊ sicilia ⁊ est lapis ignei coloris.

Sãdaraca aliter apõ gre. ⁊ al'r apõ arabes.

Li.v.ca.76. siue 113. ⁊ li.6. ca.29. et Gale. ad paternianũ.c.238

Dia. ca. de sandaraca. in eisdẽ locis nascit̃ vbi auripigmẽtũ hoc idẽ dicit Dia. c. de arsenico ⁊ ꝙ eligẽda est sãdaraca q̃ est colore ruffa valde ⁊ faciliter teritur et crepula mũda colorẽ hñs cinabari ⁊ odorẽ sulfuris virtꝰ est ei similis arsenico. vnde est caustice virtutis ⁊ diaforetice ⁊ stiptice resine mixta allopitias curat cũ pice vngues leprosos excludit oris vulnera ⁊ nariũ curat oẽs pustulas cũ oleo mixta purgat: pediculos occidit. pustulas cũ adipe mixta mũdat: cõdilomata ani cõpescit: empicis cum melle ⁊ vino vtiliter datur fumigio tussim ꝓhibet maxime resine mixta fumꝰ ore acceptus vocẽ limpidat. cũ melle accepta sicut electuariũ asmaticis medicat̃ siue voci obtuse cũ resina vt catapucia accepta. Jsaac i viatico sil'r. Similiter Gal. i antidotario minori. ca de medicamĩe ad polipũ nariũ.

Sanguissuga yrudo gre. bdella. ara. balech
Sandarax ẽ spẽs tribuli. ⁊ sandarax ẽ regio q̃dã.
Sandarax est herba de q̃ tingit̃ blauus color
Sandicũ in li. dinamidiarũ Gal. ẽ ꝯfectio alfasiri con sicut ptꝫ. i. l. siricon sꝫ qñ nõ ponit̃ pro confectione ẽ raffanꝰ sicut inueni in dinamidijs
Sandix Sanduco. Dia. i. rapesta. Steph. ẽ sategũ agreste. Gale. capitul. de cerusa.
Sandicos vel sandix ẽ terre rubea foda velut ipigmẽtũ vstũ. pli. li. xv. ca. vj. ⁊ li. 22. c. 22. i me. Dias.
Sãdonicuꝫ herbe lumbricoruꝫ spẽs est absinthij. ara. Sceba. Dia.
Sansugi quid est. l. dem.
Sãguis gre. vocat̃ ẽma in de emagogũ. i. purgatiuum sanguinis.
Sanguis draconis gd est l. Demalacobem.
Sanguinaria. gd ẽ. l. basi. ara. ⁊ poligonia. pli. lib. xxvij. c. xij. post prin.

Cap. 619.

SAnguissuga est vermis oĩbꝰ notus: sed ex his oꝫ eligi ẽm Aui. j. can. fen. 4. in quibꝰ nõ est venenositas ab eis enim cauẽdum est q̃ sunt ex genere venenosoruꝫ magna habẽtia capita ⁊ quorũ colores sũt antimoniales et nigri aut virides aut q̃ sunt imaginẽ hñtes ⁊ sup quas existũt fila colore azuli. et q̃ sunt diuersoruꝫ colorũ. in oĩbꝰ enim istis existit venenositas ⁊ ꝓueniũt ex eis apata ⁊ sincopis et sãguinis fluxꝰ ⁊ fe. et laxitas ⁊ vlcera mala. eas quoqꝫ non accipias ex aquis malis in quibus est limus niger et cenosus ⁊ statim turbantur et fetẽt: sed illas elige que in aq̃s bonis colligunt̃ in quibus morantur rane sitqꝫ color earꝫ siĺis rei sup quã existit viriditas ⁊ tẽdant sup eis fila duo colorẽ arsenici habentia et ruffe rotunde coloris epatis. et ille q̃ similant̃ parue locuste ⁊ q̃ caude muris similes existũt ⁊ minute parua habentes capita omnes iste eligende sunt: ⁊ nullas magis eligas q̃ꝫ habẽtes ventres rubeos ⁊ dorsuꝫ viride ⁊ precipue si ex aquis fiunt currẽtibꝰ. et ipse quidem anteq̃ꝫ ponantur per diem vnũ quasi sunt colligẽde et constrictiõe faciendũ est vt euomant donec ꝙ i earum existit ventribus egrediatur si hoc fieri põt. ⁊ ipsis parũ sanguinis agni vel alterius rei ꝓijciant̃ vt inde nutriant̃ anteq̃ꝫ ponant̃ deinde sumantur ⁊ earum viscositas et sordicies cũ aliquo qđ sit vt spõgia mũdetur. locus preterea vbi sunt ponende cum baurach lauetur ⁊ fricatiõe rubificetur postea cũ voluntas apponendi sãguissugas fuerit: in aquam proijciãtur dulcẽ vt emũdẽtur. deinde apponantur ex eo quod eas efficit voluntarias ad se suspendendũ est vt locus luto liniatur aut sanguine. cũqꝫ fuerint plene ⁊ eas ꝓijcere volueris puluerizã parũ salis sup eas aut cineris fete cõbuste aut lini aut spongie combuste aut lane combuste et cadẽt ⁊ meliꝰ est vt postq̃ꝫ cadũt locus ventosa sugat̃ et ex sanguine loci parũper accipiatur vt morsure ipsarum malitia remoueatur qđ si sanguis nõ restringatur galle cõbuste: aut calx aut cinis aut tegula cõbusta ⁊ subtiliter puluerizata supponatur. aut relique ex his que sanguinẽ cõstringunt. preterea appositio sanguissugarum egritudinibus competit intercutaneis sicut sũt sahaf. ⁊c. et scias ꝙ extractio sanguinis a sanguissugis facta ꝓfundior ẽ ea que fit cum ventosis.

Sanguissuga.

Vid hoc amplius ab Auic. 4. j. c. 22.

Sanich. kisch. Sauich alfiris polẽta. i. triticũ coctũ cũ multa aq̃. et ẽ oẽ granũ a cortice suparũ et trituratum Dinꝰ sup Mes. cao. ij. de fluxu ex pharmaco.

Cap. 620.

SAnich. ara. lat. piscis.

Aui. li. ij. c. 551. de piscibꝰ meliores sũt nõ magni valde ⁊ nõ hñtes carnẽ durã nec siccã ⁊ i qbꝰ nõ ẽ pinguedo m̃lta neqꝫ mucillago. i qbꝰ nõ ẽ malꝰ sapor neqꝫ odor. ⁊ quorꝫ saporẽ suauis sunt cõueniẽtes. ⁊ q sũt pingues nõ sup̃fluã habẽtes pinguedinẽ neqꝫ grossam: neqꝫ vt sepum. ⁊ illi quibus non cito aduenit fetor et illi q sunt minores ⁊ eligitur ex piscibus durã carnẽ hñtibꝰ ille q ẽ minor. et ex habẽtibꝰ mollẽ carnẽ maior. et de illis q hñt fluxã carnẽ salitus melior recenti. in locis autem in quibus morantur electio qui morantur in locis petrosis meliores

Piscis.

sunt deinde in arenosis z eliguntur in aquis dulcib⁹ cur rentib⁹ in quib⁹ nō sunt sordes z nō sunt limose neqꝫ la cunales neqꝫ campestres z nō sunt de lacunis paruis q̄ flumina nō bibunt z in quib⁹ non sunt fōtes. z pisces q dē marini sunt laudabiliores z subtiliores z meliores spēs est illorū qui nō sunt nisi in mari z pelagni z qui morā tur in aqs multarū agitationū: qꝛ vehemētiori indigēt exercitio q̄ꝫ habitātes i aqs stātib⁹ z morantes i aquis discoptis flatui ventorū sup se sunt meliores illis q sunt ecōtrario. z pisces quidē marini sunt optimi potissime cū ipsorū hītatio ē in littorib⁹ petrosis z arenosis z pe lagini plurimi exercitij s̄m autē cibū illi q cibant̄ her bis bonis z radicibus plātarū sunt meliores eis qui co medunt sordes q̄ pꝛῳciuntur ad loca i ciuitatib⁹ infusio num. et radices herbarū aut plātarū malarū q̄uisūt in vltimo boni saporis. Modus aūt melior i quo pisces comedūtur ē illoꝝ qui sunt assati sup testā. Frixi vō sūt cōueniētes hn̄tib⁹ fortē stōm. z assati quidē sunt nutri biliores z tardioris digestiōis z elixati sunt ecōtrario z melior eorū decoctio ē vt decoquat̄ aqua donec fer ueat. deinde pꝛῳciant̄ in ea. Saliti aūt illi sunt meliores qui sunt recentes z qui sūt cōditi cū aceto z cū reb⁹ con dientib⁹ cibaria: z aque qdē in quib⁹ elixant̄ hi pisces sūt vehemētis mundificatiōis z ponunt̄ in clisterijs. Cis piscis est fri. z hu. verū quidā pisces sunt calidiores per cōpositionē ad cōplexionē aliorū pisciū. z saliti quidez sunt ca. z sic. z qn̄ plus antiquant̄ tanto pl⁹ illa comple xio augmētat̄ z aq eorū silis est almuri. vn̄ qui sūt recē tes generant flegma viscosuz z mollificāt neruos z nō sunt cōuenientes nisi stomaco calido valde aq̄ piscium salitoꝝ clisteriz ata ꝓfert dolori anche valde.

ij. apho. apho. 8. **Gal.** In affo. illo. eorum qui nutriūt. ait pisces pe trosi z de aqua clara subtiles chimos sūt ge nerantes z velociter nutriūt sed dissoluunt cito. z in li bro dinamidiarū. ca. de generantib⁹ supfluitates sūt pi sces fluuiales stagnei z in limosa aqua degētes z ō ma ri oēs pelagici z coclee que hu. melancolicū generat z

Uide tn̄ amplius ab eo. iij. alimēt. c. 23. z. 24. vsqꝫ ad 37. de eis sunt quidam qui multū nutriunt vt molachia oīa scilicet pulpi sipie vligies z similia. z idē in eodē lib. c. de his qui multū nutriūt z parū. Et eodē lib. de euchimia z cacochimia. cap. vij. pisces euchimi sunt mediocriter omnes squamosi preter eos qui in paludib⁹ z stagnis z fluuijs limosis z turbidis degūt odor vero z sapore co gnoscēdi sunt pisces et enim grauiter olentes et insua ues et nausea citantes sunt quicūqꝫ degunt in aqua pu trida et mala. silr sunt chachochimi dracones marini: delfini: gallicorani carnu orsij: scorsij grongi glaci tra churi mure nesrami z omnia alia pelagia chachochi mia. z idē eodem lib. capitu. de dispectis idest dure dige stibilib⁹ vt ostrea pagure cancri corani pulpi sepie z vli gines z omnia dicta molachia.

Lib. agg ca. 463. **Sera.** ca. sanich. aqua pisciū salitorū cōfert vlce ribus putridis sicut almuri similiter dolo ri z vlceribus itestinorū qn̄ cū ea fit clistere: z hoc ideo

Clistere ex aq̄ pi sciū sali torū con tra vlce ra intesti norum qꝛ attrahit humores qui sunt in scia z lauat intestina z desiccat vlcera in eis z illa qua medici plus vtunt̄ est aq̄ anguille salse z pisciuz salsorū. Caro piscis balane dicte kesam cōfert administrata morsui tyri. Rab. Moy. c. de piscib⁹. petrosi generāt bonū sanguinē. Mesue. c. de asmate oua turchi conferūt asmati z opilationi pecto ris z pulmonis est alius piscis s̄m Aui. z Serap. remo uens dolorem capitis pro quo. l. fead.

ij. cano. c 326. **Aui.** Draco marin⁹ si scindat̄ z ponat̄ supra mor sum suum confert. de cancro. l. sertan.

Santonicum. i. absinthiū gallicū Gal.

Sansucus maiorana psa. ara. merzemus. Diasc.

Amaracus. plin. lib. xj. cap. ij. in principio

Santonicum silue stre. i. sti chados. Din⁹ ca. primo super Mesue.

Sansifragia. ē herba silis pimpinelle non differēs nisi in pilositate quā hꝫ pīpinella sausifragia nō calida est z sic.

Pau. in. iij. vꝫ cōtra strāguriā z vitiū lapidis z dolorē iliacū.

Santion. i. gladiolus.

Sapa est mustū coctū ad consumptionem triū par tium. l. Careno z dulcor triplicatum.

Sapaon. i. spongia

saphea erea. i. tabula erea

Saphene vene sunt in ta lone z sunt interiores et exteriores.

Sapfiros. grece sapfirus gemma.

Saphiros. Sephiros. i. a postema durum cui non associatur sensus.

Sapirus. i. brionia.

Sapo qd est. l. sabon.

Sapōaria herba fullonū idē. l. borith.

Saponarij gutta. idest ca pitellum.

Saporias. i. filipēdula.

Saporis. i. caries lignoꝝ.

Saponistica herba artha nita. Ciclamon.

Cap. 621 Ciperus

Sapurios vel sabade. ara. gre. eriscet on la tine ciperus.

Sera. auc. Dia. c. sabade. i. ciperus hꝫ folia silia folijs porri nisi quia sūt longiora eis z subtiliora z durio ra et hꝫ stipitē lōgitudine vni⁹ brachij z pl⁹ sed nō recte in eo est tortuositas z ē quadrat⁹ similis stipiti sgnanti z infra sūmitates sunt folia parua z semē z radix is est similis oliue. Et quedā ex eis est lōga quedā rotūda et est nigra. Nascit̄ in locis domesticis z aquosis z in pra tis et i locis paludosis. Est alia spēs ciperi i india q̄ ē si milis zuccaro vel zinziberi in sapore: z qn̄ masticat̄ eius color est croceus: z qn̄ fricat̄ super cutez corporis facit pilos statim cadere. melior aūt ex cipero ē ille qui ē ple nus granis z grossus durus difficile frangibilis habēs odorē bonū cū pauco acumine. z quod administratur ex cipero est radix ipsius: z odor ei⁹ est bon⁹ z i sapore eius est acuitas cum pauca stipticitate z calefacit z de siccat sine mordicatione. Et idē aucto. Aben Mesuay est cal. z sic. in scdo facit augmētū in sensu z pfortat sto macū z meliorat colorē z est bonus emorroydib⁹ z ef ficit oris odorem bonum z qn̄ bibitur cuz oleo lentisci calefacit renes z confert frigiditati vesicce z distillatio ni vrine et addit sanguinem calefaciēdo ipsum qꝛ time tur ne vrens fiat leprosus.

Li. agg. cep. 192.

Gal. vij. sim. phar. Ciperi vtiles maxime sunt ra dices calefaciētes z siccātes sine mordicatio ne vnde vlcera q̄ pp hūiditatē multā sunt difficile cica trizabilia mirabiliter iuuat. hꝫ aūt qd stipticū z ꝓpte rea est vlcerib⁹ i ore idoneus. at vero z incisiuā quādā virtutē hꝫ attēdendū enim ē qꝛ lapideitatē patientibus conuenit z menstrua z vrinas mouet.

Ca. 62. z ad prīnia nū. c. 59. Li. j. c. 4

Dia. cap. Ciperus. siue vt alij erisep tron folia hꝫ similia porro sed oblonga z tenera z ascen dit de terra cubito. j. z. 5. hastā hn̄s angulosaz silez iun co que hasta in capite semē generat. radices sub terra hꝫ rotundas z oblongas sicut oliua nigra q̄ multe con iuncte nascūtur colore nigro et odore suaui subamaro gustu. Nascit̄ in locis aquosis z in pratis et paludibus. i his radicib⁹ ea nobilior est q̄ grauior z durior et gros sior fuerit et nō frāgibilior sꝫ asperior z odore plenior viscitudinē odoris habēs talia signa habet ciliensis aut syriatica. aut de isdis. i. cicladibus vires hꝫ calefaciendi z desiccandi absqꝫ mordicatiōe. vn̄ multū infusa vlcera difficulter cicatrizabilia mirabiliter curat hꝫ ēt aliquid stipticū in se z est diuretica z hꝫ cōminuēdi vim per quā

lapides

lapides in renibus generatos comminuit vrinaz τ mē strua prouocat. addit τ malagmatibꝰ calidis in confe/ ctionibus oleorum. dicit etiam in India ciperum nasci simile zuccaro. τ cū masticat colorē croceuz facit τ hoc si capillis traiectū fuerit cadunt a copis mixtum pfoca tionibus medetur coctum sessionibus facit.

Aui. De viribus cordis dicit q confortat cor.

Sara.i.epilepsia.
Sarabam.i. xair.ordeū. Steph.
Sarcalia.i. scariola lactuca agrestis eo q dorsuz velut serram habeat.
Sarathame.i. substantia cuiusq visceris. Gale.ij. cōplexionū. capi.iiij.

Cap. 622.

Filex. Araex. Sarax. sarax. ara. gr. driopistri vl' pteris la. filex. filix. kildax. sarcos. firaes.

Sera. lib. aggre. c.56. auc. Dia. li.4. ca.178. siue.196. herba nascēs in mōtibus τ locis petrosis nō hñs stipitez neq florē neq fructū τ hʒ folia q expāduntur sicut ale τ odorē nō bonum. radix eius est nigra deforis longa a qua multe oriuntur radicule τ in sapore eius est stipticitas τ maius iuuamētū eius in radice ipsius sapor eiꝰ est amarus parum habens stipticitatis iste est filex masculus. virtus eius est exiccans fortiter sine mordicatione τ lauat τ confortat ventrem τ interficit vermes cucurbitinos τ ponit de eo aurei. iiij. cū mellicrato τ interficit fetū τ expellit mortuū. Et ē alia species saraex hñs folia silia supradicte: nisi q hʒ plures ramos τ folia eius sunt latiora τ remotiora a stipite τ habet radices lōgas rubeas cū pauca nigredine. τ qdā ex eis hñt colorē rubeū sicut sanguis: τ ista ē filex femina τ radix eius qñ miscet cū melle τ fit lohoc expellit lūbricos longos τ qñ dat mulieribꝰ phibet impregnationē τ pgnāti facit aborsuz. Et qñ desiccat τ terit τ cribrat τ ponit de puluere eiꝰ in fistulis hūidis quarū sanatio ē difficilis curat eas: folia eius tenera recentia elixata τ cōesta laxant vētrē virtus eius est sicut sara ex supradicte.

Cap. 69. **Sal.** 8. sim. phar. c. pteris. i. filex in radice quidez hʒ virtutē. interficit eniz lumbricos amplos si quatuor dragmax pōdus de ea in mellicrato qs assumat. hʒ aūt eūdē modū embriōes viuos corrūpit: mortuos vero extrahit. τ nullū ꝫmirū ē. n. amara stipticitate pticipās fortiter siccatiua: nō tñ ē mordax similē ꝩo huic τ philipteris filex femīa noīata ꝩtutē hʒ. cū dicit ī eodē. li.8. c.167. τ ad p̄nia. c. III. filices stiptice existentes qlitate ñ imerito diarias τ disinterias iuuāt bibite.

Saran.i. scaran.
Sandarus est nomen cuiusdam insule.
Saragie. idest stelle.
Sarapinum qdē. l. sachabem.
Sarausieb. i. oximel compositum.
Sarazab. i. alas habētes
Sarasis. i. torax vel O ssa pectoris.
Sarcadi. i. ciperum.
Sarcia. i. supflua caro.
Sarchiō τ Sarx gre. caro sarkinos carnall' carneus sakes carnes.
Sarcocolla grec. carnositas inter tunicas testiculox orta. Cornel. cel.

Cap. 623.

Anzaruta. Cap. 15. Sarcocolla gre. anzaros ara. la. vero anzaruta. gre. est dictum carnis gluctem.

Sera ca. āzarot. auc. Dia. ē gūmi arboris spinose nascētes ī terra paras q similat olibāo: τ sunt pua frustra τ color eiꝰ ē subruffus τ amari saporis τ melior ex ea ē q cito frāgitur τ desiccat sine mordicatiōe τ in sapore eius est amaritudo τ est calide τ sicce in primo gluctinat: abstergit τ maturat resoluit incarnat τ aperit āpa ta percussionis.

Cap. 86. **Sal.** viij. sim. phar. ca. sarcocolla est lachryma arboris ex persia mixta habēs virtutē ex emplastica quadā substātia τ modicū stiptica. vnde īmordaciter siccat τ pptērea vulnera pōt ꝯsolidare. Pli. li. xiij. c. xj. circa prin. τ li. 24. c.14. versus finem.

Sera. auc. Dia. lib.3. c.93. siue.100. hʒ virtutē cōglucinatiuā vulnerū τ abscindit hūiditates q veniūt ad oculum τ corrodit carnē corruptā ī vlceribus: τ hʒ virtutē in obtalmia cuz ponit τ. pprietas eius est expellere lippitudines ab oculis plus alijs medicinis maxie qñ administrat cū amillo τ zuccaro albo τ idē auc. Atabari restaurat fracturā τ incarnat vlcera τ mūdificat vlcera cū melle τ qñ miscet cū albumine oui aut cuz lacte τ desiccat: τ postea terit τ cribrat τ in puluere admistrat cōfert obtalmie τ purgat flegma viscosum. τ dosis eiꝰ qñ miscet cum alijs medicinis in decoctiōe. a. ʒ. 5. vsq ad. j. τ ipsa non ponat sola propter malitiā eiꝰ magnā. Et idē auc. Abix. sarcocolla ē acuta multū pforatiua comedit carnes vlcerū τ hʒ ī cura obtalmie pprietatē virtutē magnam τ potentē τ aufert lippitudinē oculox quādo habēt obtalmiā qd gdē nō facit ita aliq medicia τ maxie qñ miscet cū amilo τ zuccaro albo τ potio eiꝰ ad laxādū ventrē hʒ pprietatem iuuādi oculū τ vētrē τ pprie ad purgādū flegma grossum qd ē aggregatū in iuncturis τ intestinis τ in scia et in geniculis expellit ipm cū fortitudine τ cū aliquātulo colore. τ iuuat medicinas als ad exeūdū ex corpe τ forsan vulnerabit oculū τ itestina τ excoriabit ea τ id cū tenasmōe pp suā acuitatē: τ si ipa dat ī potu alicui sola aut cū aliq medicina τ fuerit ille etatis ꝯplete inducit ei caluiciē: τ facit cader capillos oēs dcapite suo τ si fuerit iuuenis fit in hoc mora τ si fuerit senex facit illud citius τ melior ex ea ē illa q teritur facile q ē albidior τ in maioribus frustris τ qñ fit cū oleo de nucibꝰ quia oleū nucis frangit acuitatē eius: τ propter hoc nō habet ipa facere id qd dicimus in corrosione. pptērea q oleū prohibet eam adherere τ caliditas nucis frangit plurimū acuitatis que ē in ea. Sed si preparas eā cū oleo amigdalax pone de eo duplū aut triplū pōderis de ipso oleo si vis ipsaz ponere in aliquibꝰ pillulis. Sed si volueris ipsam adhibere solā sine aliqua admixtione pone plus pondere eius de oleo τ pone de oleo d keruaqtitatem qua possit dissolui solum: τ postea misce cū alijs medicinis τ cū oleo de kerua senibꝰ erit cōuenietior: iuueībꝰ aūt nō est cōueniēs cū eo: q calor nature iuuētutis nō fert calorē olei de kerua. τ qñtitas dosis eius simplicis postq pparat sicut diximꝰ ē pōdꝰ aurei. j. vsq ad. 3. iij. τ quartā τ meliores medicine ꝯueniētes in admixtiōe eius sunt serapinū mirabolani turbit. Alce armoniacū bdeliū iudaicū se. apij ameos τ filia hox ex medicinis.

sarcocol laꝫ lippitudines oculox.

sarcocol la soluit a iuncturis flegma.

Pau. ca. de sarcocolla cal. τ si. ī tertio. Emplastrū factū ex ea τ albumine oui sup tpa vʒ ad fluxum sanguinis a naribꝰ puluis eiꝰ cum aqua rosata cōficiant τ soli exiccet τ iterū cū aq rosata ponat in oculo: q maculā cōsumit τ oculū clarificat cōtra tenasimonem fumus eiꝰ p inferiora receptus emboto imposito valet. Bulcasim dicto seruitor forma nutriēdi sarcocollam in lacte. Accipe de sarcocolla bona alba grossa τ pone in vase vitreo āplioris orificij τ mulge sup eaz lac asine in quātitate pauca ne infundat in eo τ liquefiat ꝫ remaneat sic. τ pone subito in sole vt cito desiccet. τ qñ erit sicca opʒ vt iterum mulgeas fm qtitatē quam dixi τ semp caueas ne cooperias eā latte ne acescat lac ā teq desiccet τ destruat. τ fac ita quater vel quinquies τ cū hoc feceris sicca ben e τ conserua τ si non habes lac asi neparatum fac cum lacte mulieris.

empl'z ex ea ꝯ fluxū sang. narium.

Sarcofag⁹ qd est. l. lapis sarcofagus. Iberidos.
Sarcomia. i. carnositas. naribus orta velut polipus parum ab eo differens. Paul.
Sarcon. qd ē. l. cinnabar.
sarcos. idest caro.
sardamon. i. nasturtium.
sare. idest pillule.
Sarre. sarrei. i. quoddaꝫ genus apostematis.
Sarfar. auis est.
Sarith. i. vrtica.
Sareion. i. sticados citrinum. l. srangi in rasi. Serap.
Sarmech. sarmachuꝫ. i. triplex cathaf. Steph.
Sarion. i. abrotanum.
sarmon qd est. l. karpar.
Sarogen. idest hermodactilus.
Sarsar. arabi. ferrum.
Sarsari. pleuresis.
sarsas. i. salix.
sarpias. i. orichis. species satirionis Diasco.
Sardinos lichos gre. sardinus lapis.
Sardinus vel sardinos ēt herba est.
Sarissa quid est. Pli. lib. xiij. cap. xxiij. in fine.
Saro arab. socol. idest cipressus.

Capi. 624.

Cancer. Sartana ara. la. cancer nahari. fluuialis habueri. marinus.
Sera. lib. agg. c. 432. auc. Sal. aqua cineris eius desiccat sicut cineris alioꝝ obstracoꝝ ɔbustoꝝ q̄ diximus ꝛ in ꝓprietate toti⁹ supꝛascripte ipsi⁹ ē ꝙ cōfert iuuamēto magno morsui canis rabidi opꝫ ꝙ accipiaṫ ex oliba no pars vna: ex gētiana partes quinq;: ex cinere cācrorum cōbustorū quātū est summa illoꝝ ꝛ adustio ipsoꝝ ſm ꝙ adurebat eos. Astabaidō expimētator ē ꝙ accipiebat cancros certo tēpore ꝛ ponebat eos adhuc viuētes in olla ex ere rubeo ꝛ adurebat eos donec fiebāt cineres: postea terrebat eos leuiter: faciebat hoc tēpore estatis qñ sol erat in signo leonis ꝛ luna iā habuerat xviij. noctes. dabat ergo medicinā hāc illi quē momorderat canis rabid⁹. xl. diebus. ꝛ dabit ei coclear. j. magnum cuꝫ aqua: sed si eger nō erat curatus a principio sed trāsiuerāt sup ipo multi dies, ꝓijciebat ex hac medicina sup aquā ad quātitatē duoꝝ coclearioꝝ ꝛ dabat ī potu ꝛ sup locū morsure oꝫ poni vnguētū qd fit ex pice dicta borria grece siue brocul. ꝛ est illud ī quo egreditur oppoponax ꝛ acetū ꝛ quātitas que poniṫ ī ea de pice est lib. j. ꝛ aceti kaist. j. ꝛ est kaist. Italie. ꝛ fit acetuꝫ forte de oppoponaco. ℥. iij. ꝛ Sal. laudat hāc medicinā ꝛ dixit ꝙ nūq̄ꝫ vidit aliquē mori cū hac medicina. ꝛ dixit ꝙ hec egritudo ē sicca multū ꝛ ꝓter hoc timet aquā ꝛ dixit ꝙ cancri fluuiales sunt iuuatiui in hoc. Marini vero nō ꝓpter salsedinē q̄ est in eis ex mari. Cancer vero marinus est mollis multū ꝛ nō ē testa eius sicut testa conchilliū alioꝝ nec ita petrosa ꝛ in cancro marino est absterſio. similiter ꝛ in testis omniū obstracoꝝ. ꝛ silr est in eis desiccatio: sed subtilitas supꝛascripte est inuēta in eis plusq̄ꝫ omnibus alijs speciebus obstracoꝝ: ꝛ ꝓpter hoc administraṫ adusti in curatiōe morfee ꝛ empetigis ꝛ lētiginibus faciei: ꝛ qñ addiṫ ei sal minuit vngulā oculi ꝛ nō adusti triti abstergunt dētes ꝛ desiccant vlcera.

Cinis cā crorū ꝫ morsum canis rabidi.

Lib. ij. c. x. siue. 12. Dia. Fluuiales ex cancris qñ adurūtur accipitur ex cinere ipsoꝝ pondus auṙ. iij. cum gentiane auṙ. j. s. ꝛ bibiṫ cū vino tribus diebus ꝛ cōfert iuuamēto magno morsui canis rabidi: ꝛ qñ misceṫ cū melle confert scissuris pedum ꝛ bibunṫ cum lacte asine ꝛ confert morsibus venenosis: ꝛ morsib⁹ rutelle. ꝛ pūcturis scorpionis: ꝛ quando coquiṫ ꝛ comeditur caro eius cōfert vlcerib⁹ pulmonis: ꝛ illis q sumpserūt leporē marinum. ꝛ qñ teriṫ cācer cū bedorog. ꝛ misceṫ bñ ꝛ approximaṫ scorpioni occidit euꝫ. Cancri vero marini faciūt easdem operationes nisi quia sunt debiliores.

Aui. Libro. ij. Cancer. fluuialis cōfert extenuatis valde.

Sasifarirosa. i. spica. Sasin. i. enula.

Cap. 625. Cap. 151.

Sasso. ara. l. galla cipssiꝫ ō cypsso. l. cypss⁹. Cipssus.
Sera. lib. agg. c. 55. auc. Sal. ꝛ. simp. c. 61. qd ex cipressio administratur sunt folia extremitates ꝛ nuces eius ꝛ in sapore eius acuitas ꝛ pūctio parua ꝛ amaritudo ꝛ satis punctio est fortior amaritudine. sed de amaritudine ꝛ acuitate inest quantitas tāta qd faciteā penetrare ad profundū corporis sine calefactiōe ꝛ mordicatiōe: ꝛ ē exiccatiua sine acuitate ꝛ mordicatione apparenti: sed quantitas siue acuitatis est tanta ꝙ est sufficiens ad penetrandum. ꝛ calida est ꝛ sicca.

Sansonech. i. apium.
Sata. i. sticados arabicus
Satabar. i. epithimū.
saten ara. aial marinum. sicut cancer marinus.
sateregū. sabatergu. sceitegi. i. fumusterre. Ste.
Satangitā. i. storax ligda Sale. ij. de sim. meō. c. j. distin. iij.
Sategum agreste. ara. sandix gre. Stepha.
Sataredo. sateꝫedum sat ꝫeredum. idest galbanū Stepha.
Sathe. ara. elissacos. salvia.
Satorabi. idest origanuꝫ.
Sataragi. i. capsia.
Satarabi. i. chimum.
sater. i. napus.
Satiriasis in quo differat a priapismo. l. Pau.
satil ē medicina quedam.
satira. i. fātasina vel iana.
satiron qd ē. l. chasialkel.
satoeacon. idest scorpio.
Satos ē quoddā animal.
Satra. i. attramētū nigrū dictum encaustrum.
satraben. i. siler.
Satracti. idest. medietas sextarij ſm Auic. 4. cañ. fen. prima. ca. de cura febriuꝫ in generali. vbi loquiṫ de aqua ordei ꝛ ponit tale vocabulū exēplariter quasi dicat ꝙ sunt xx. satraciati. i. xx. ꝑtes.
Satrapam. i. attriplex.
Satre. i. origanum.
Satrites. i. vene tortuose.
Satudeum. idest allium agreste.
Satuli. sundiricon. i. scolopendria.
Saturegia. qd ē. l. sabāca satiris dicta eo ꝙ ꝓnū ī ventrē se vrenteꝫ faciat vt satiri sunt petulci.
Saturna. i. vmbra.
sauf vel suf. arab. lana.
Sauina qd est. l. Abes ab hael. Pli. xxiiij. capi. ij. versus finem.
sauma. i. agnus castus.
Sabuc. i. anhelit⁹ magn⁹. frequēs. Sal. ꝑrio reg. acu. textu ɔmēti. xxxvj.
Saufe. vel seute. ara. spongia Aui. Assungi.
Sauich. sadich. arabice. kisch. polēta alfitis. Alfiton. sanich.
saura. gre. lacert⁹ ꝫauar.
saxabram. idest herochalchay.
saxifragia quid ē. l. sanfifragia.
saꝫenea. i. fecundans ꝛ generationeꝫ faciens. Saladinus.
Sebesthis. grec. suesthis. extinctus. inde albestis calx non extincta.
Scabies vlcerosa. ſꝫ Dia. est lepra squamosa a lepris quod est squama.

Cap. 626.

Scabiosa lat. gre. stipes siue tibeos ca. stipes. herba ē cuius semē stiptice ē virtutis ꝛ siccatiue satis: ꝛ iccirco ei⁹ decoctio disintericis iniċiṫ ꝛ de auribus plus emanans sanat: instillata ꝛ in magnis vulneribus ꝛ cruētis gluctinatoria est id vtilius agēs si cū vino nigro ꝛ austero ꝛ stiptico coquaṫ desiccat em̄ fortiter cia q̄ ꝫ naturā sunt hūida. folia aūt ei⁹ viridia trita ꝛ cataplasmatib⁹ apposita ī ano emorroydas repꝛimūt ꝛ ex ꝑcussione in oculis sint esim factā superposita iuuant. Item folia eius adhibita suffocatiōes oculis detergunt

Dia. Scabiosa. nō inuēio a Dia. sco. vid Platea. qd extra ctat.

tergunt sanguinem vulneri imposita siccant.

Pau. est cal. in scdo. valet contra sabiem et allopitias. et succus eius lõbricos necat fum⁹ vini decoctionis eius valet contra emorroydas Cõtra condilomata dicta attrita fiat emplm desuper ex ipsa herba fumo prius recepto. dicit qꝫ sanct⁹ Urbanus ad petitionẽ cuiusdam sororis sue anhelantis super scabiose virtutes: quoniã ipse continue vtebat̃ misit sibi infrascriptos versus. Urbanus pro se nescit pretium scabiose. Nam purgat pectus quod comprimit egra senectus Lenit pulmonẽ purgat laterũ regionẽ. Apa frangit: si locum bibita tangit: Tribus vncta foris antracem liberat horis. Scabrum. idest pruria.

Versus de scabiosa.

Dia cap. de ficu et pruria idem quod furfura capitis et capitulo de felle. l. psori.

Scada. i. carica. scados. i. carice.	facile acqsibilib⁹. c. xiiij.
Scafium. i. conca.	Scabar. fabar. i. capillus rabar. ordeum.
Scafiõ. gr. supior ps teste capitis. Demost.	Schabaich. rabaich. arabi. papauer rubeũ Dias.
Scafolium. i. dancus.	Amõis ẽ cal̃ in vñ errãt ponẽtes in populeon.
Scalabotas. i. cantarides	
Scali. idest cyperus.	scabair. rabair. ar. ordeũ
Scalim. i. caro. Sale. li. de	Scager. rager ara. arbor

Cap. 627.

Cepulla.

Calongia gre. lati. cepulla.

Sal. ij. alimẽto. c 63. sũt scalõgie ex genere bulbi cõedit̃. n. ipsoꝝ radix sine folijs. hꝫ ãt in seipsa amarã et austeram ꝟtutẽ notabiliter p quã stõachũ resolutũ excitat aliqualiter appetitui nõ priat: neqꝫ expuere aliqd idigẽtibus ex pectore et pulmone et qdẽ substãtiã corporis grossiorem et viscosorẽ hñs amaritudo eius cõtra agit grossitiei siccare viscosa et grossa apta nata sicut i his q ò medicinis dcã sunt. ppter quod si bis cocte fuerint nutritiue sunt magis. contrariatur autẽ iam expuere indigentibus tanqꝫ vtiqꝫ deposito toto amara. Comedere aũt ipsas melius tunc cũ aceto simul oleo et garo. et eniꝫ delectabiliores sunt et minus inflatiue et magis nutritiue: subtiliores ad digerẽdũ. abundantes aũt ẽm esuꝫ ipsoruꝫ quidã manifeste senserũt et sperma plus hñtes proprio res facti ad venerea. preparãt aũt et hos homines multiformiter nõ enim soluꝫ elixos p aquaꝫ: sed et vasa ex ipsis valde preparata cõponunt post frixurãqꝫ alij offerunt multi aũt assantes super lar multã decoctionẽ non sustinent. contenti sunt aũt valde modica: aut neqꝫ omnino predecoquũt gaudentes ipsoꝝ amaro et austero sapore seruato. puocat enim ipsos magis ad esum: sed inflationem et tortionẽ inferunt non digesti. Ex his quidem itaqꝫ sic comedũtur nõ boni chimi alimẽtũ fit. Ex his aũt qui ampli⁹ decoquũtur aut bis vt dictũ est. grossior qdẽ chimus melior autẽ quãtũ ad digestioneꝫ et nutritiuus fit. Calefaciũt aũt manifeste et aliquid aromatiȝans insinuant. et vrinatiue sunt.

Scamanice. idest succus papaueris.

Scamoma lue. idest cataputia.

Cap. 628.

Scamonea. Dia. li. 4 ca. 165. fi ne. 182.

Camonia ara. grece diagridium latin. vero scamonea.

Sera. lib. agg. ca. 303. auc. Diasco. est plãta hñs ramulos multos egrediẽtes ab vna radice lõgitudinis quattuor brachioruꝫ sup quos ẽ viscositas adherẽs manui et parũ horre et hꝫ folia silr pilosa et silia folijs plãte lebleb agrestis aut folijs cussus. i. hedere nisi quia sunt molliora folijs cussus et habent tres angulos et flores albos rotũdos pcauos similes in figura sua cartal al's cartala. i. thube habẽs graue odorẽ. et radicẽ hꝫ grossaꝫ sicut polex albã grauis odoris plenã lacte et colligit̃ ẽm hũc modũ. Nam vulnerat̃ virga et radix ei⁹: et fiũt fouee iuxta vulnus et hũiditas emanãs in vulnere colligit̃ in foueis illis q̃ postea colligit̃ in coleis. Quidã vero fodiũt circa radicẽ et sternũt ibi folia tunc et vulnerata radice qd de hũiditate egredit̃ sup subiecta folia colligũt. postea sic dimittunt donec illa hũiditas desiccata fuerit quam reponũt et melior ex illa hũiditate q̃ ẽ scamonea est clara leuis similis in corpore suo glutino qd fit ex corijs bouũ hñs gibbositatem et ẽ spongiosa: et illa q̃ defert̃ ex locis musie et ex terris a͂sie est hmõi: et ille q vult eligere scãoneam et colligere ipãm opꝫ qꝫ nõ sit cõtẽtus verũ albescat aut nõ qñ tangit̃ cum lingua qr idẽ ptingit quando tangitur cũ lingua qr idẽ contingit qñ ipsa est adulterata cũ lacte titimali. verũtamen discernunt qñ nõ est ad mixtũ eo qꝫ non adurit nec mordicat linguam fortiter. Nã hoc accidit qñ est sibi mixtũ lac titimali: et deterior specierũ scamonee ẽ illa que defert̃ ex seni: et est palestina qr iste spẽs ambe sunt male adulterate cũ titimali lacte et farina ordei: et ẽ cal. et sic. i tertio. Sũt aũt q accipiunt ex radice plãte scamonee: et coquũt eã et dãt elixaturaꝫ in potu vt purget eũ. sumit̃ radix plãte scamonee et coquit cum aceto et terit̃ et cõficit̃ cum farina ordei et fit emplꝫ iuuatiuũ sciatice. Et qñ lana inuoluit̃ in succo radicis ei⁹ et subijcit̃ pregnanti facit abortum: et qñ miscet̃ cũ melle et oleo et linit̃ cũ ea exiture soluit eas: et qñ coqtur cũ aceto et linit̃ scabies vlcerata excoriat̃ eã et qñ miscet̃ cũ oleo ros. et linit̃ caput cũ ea cõfert sode antique. Et idẽ auct. Sale. cal. et sic. in tertio et ẽ calidior pipere. Et idẽ auc. Pau: Abstergit cutem et meliorat colorẽ et mũdificat baras et aufert dolorẽ capitis antiquũ qñ administrat̃ cũ oleo ro. et aceto: et infundit̃ sup caput: et melior ex ea est vergẽs ad colorẽ celestẽ qñ frangit̃: et est in fricatione sua sicut coclea fracta: et illa q̃ colligit̃ in mõtibus kez est hõni. et mala ẽ cui⁹ color vergit ad nigredineꝫ: et figura eius est rotũda et alterius coloris ab illa et mod⁹ rectificatiõis prime speciei q̃ est bona ẽ qꝫ accipiatur citoniũ et abscindatur de capite eius rotula et fodiatur mediũ eius. et intromittat̃ ibi scamonea. deinde ponat̃ coopertoriũ qd fuit abscissum et firmet̃ demũ in uoluat̃ super ipsum pasta: et ponat̃ in furno noui multũ calido: et dimittat̃ donec desiccet̃. et dosis eius ita preparate sit ab vno danich vsqꝫ ad duos. Et scias qꝫ scamonea non mutatur neqꝫ minuitur acuitas eius circa spatium. xxx. vsqꝫ ad. xl. annos nisi illa q̃ ẽ preparata sicut diximus. nã illa qñ trãsierit longũ tp̃s sup ipsam attrahit ꝟtutẽ suã et pp hoc opꝫ qꝫ ppares eã qñ volueris eã administrare: et qñ sumit̃ plus ea quãtitate quã dixim⁹ forte asse: iducit anxietatẽ languorẽ sudorẽ frigidum sincopim et fluxũ donec morit̃. et dosis eius cõueniẽs a. vi. granis ordei vsqꝫ ad. xx. de ppꝛietate eius est qꝫ expellit colerã et hũores viscosos et attrahit supfluitates malas a corpore. et multi ex his q sunt cali. ꝯplexiõis post qꝫ susceperũt eã incurrũt feb. acutas: et ab ea cauere hominib⁹: melius est nisi magna necessitas incũbat: et tũc accipiat ẽm formã et quãtitatẽ dictã. Et idẽ auct. Aben Mesua y laxat fortiter ventrẽ et nocet stomacho et epati et diminuit appetitum cibi et inducit anxietatẽ et nauleã et rectificatio eius ẽ qꝫ admiscet̃ ei amilum daucus semẽ apij et radix piperis et admiscet̃ cum oleo amigdalino ẽ bonũ et nõ dꝫ multũ teri ne adhereat stomaco et noceat ei: et opꝫ qꝫ nõ bibatur simpliciter et sumatur cũ magna cautela. et sit dosis eius ab. j. kirat vsqꝫ ad. iij. Pli. lib. xxvi. capitulo. viij. ante medium.

Linimentum ꝯ sodam.

scamõea nocet stõ et epati et destruit appetitũ

De ſimp. cap. 25.

Jo. Me. Scamonea eſt ſolutiuū magnū. Et dixit Democrit⁹ q̄ eſt diſſolutiuū antonomaſie: ⁊ q̄ eſt genus ſolutiuoꝝ: ⁊ ḡnalius ſup oīa ſolutiua. Fit aūt ex ſucco cuiuſdā ſpēi volubilis: cui⁹ folia ſunt in modū ſagitte alate. Naſcit aūt in anthiochia armenia: ⁊ coraſceni ī ptib⁹ arabie ⁊ turchie ⁊ plurimū naſcit in terra nr̄a ⁊ ē mala. Et credo q̄ diſpō loci ⁊ modus culture ⁊ ars in faciēdo auxiliat vt ſit bōa aut mala. Modi aūt opationis eius ſunt quattuor. Prim⁹ eſt vt accipiat radix ei⁹ poſtq̄ euellit a terra ⁊ fiāt inciſiones in eo qḋ appet ſup terraꝫ ⁊ inuenit qḋ egredit poſt diem: ⁊ diem ē res ſicut gūmi ⁊ dimittit exiccari ⁊ conſeruat. Scḋs eſt extirpantur poſt illud totaliter radices ⁊ inciduntur ⁊ colligit lac eoꝝ fluēs ⁊ decoqtur cū facilitate ⁊ exiccatur ſoli ⁊ fiūt ide forme ⁊ ſigillant ⁊ huius ſcamonee color eſt ſubalbidus aut varius. Tertius eſt terūtur adhuc radices illi⁹ ⁊ extrahit ſuccus ⁊ fit ſicut dixim⁹ de decoctiōe ⁊ alīꝫ ñ ſigillāt alio ſigillo nūc aūt fides ſigilloꝝ perīt. ⁊ hec ſcamonea ē groſſa nigra ⁊ pōderoſa. Quartus eſt. terūtur flores eius ⁊ ſtipites ⁊ extrahit ab eis ſuccus ⁊ fit ſilr ⁊ hec eſt ſcamonea nigra attinens viriditati: ⁊ ē grauis odoris. Electio melior eſt anthiocena: ⁊ armena ē poſt hanc. que vero fit in ptib⁹ noſtris ⁊ in coraſceni ē mala prorſus. ⁊ melior adhuc eſt q̄ eſt prime forme ⁊ q̄ eſt ſecūde ⁊ poſt primā ⁊ alie ſunt male ⁊ deterior viridis. Adhuc aūt q̄ laudauerūt ſcamoneā in q̄nq̄ pprietatibus laudauerūt eā.

Pditiōes q̄nq̄ bone ſcamonee.

Prima eſt vt ſit ī colore clara ſicut gūmi. ⁊ ppꝛie ſpēs eius prima aut ſubalbida aut varia. Scḋa vt ſi tangat pfractū eius cū aqua vl̄ ſaliua fiat ſicut loch. Tertia vt ſit tenera facilitatis multe ad frāgēdū ⁊ puluerizādū. Quarta vt ſit pōderis leuis. Quinta vt ſit odoris proprij boni nō grauis. Remota vero ab hīs pprietatib⁹ nō ē bona. Cōſeruat aūt p annos. xx. ſꝫ quāto antiquior tanto debilior ca. eſt ī ter. ſic. in prīo. ⁊ eſt ī ea de acuitate minus q̄ in plāta ſua. ⁊ credo q̄ ars in faciēdo ipſaꝫ frangit ex acuitate eius aliqḋ. ⁊ in ipſa ē amaritudo: et ipſa qḋē eſt abſterſiua īciſiua ⁊ reſolutiua cū attractiōe multa cui⁹ attractio extēdit vſq̄ ad multum remota.

Cōſeruatur p. xx āños ſcamonea.

Quinq̄ ſunt ei familiaria q̄ in corpore magnitudinem nocumētoꝝ imprimūt. ē enim in ea vēnoſitas mordicatiua ⁊ faciēs ī ſtōco ſubmerſionē ⁊ nauſeā ⁊ eſtuationē laborioſaꝫ. Scḋꝫ qḋ ineſt ei caliditas ⁊ acuitas habilis inflamari: ⁊ pp hoc facit capere in feb. ⁊ ſitim. ⁊ ppꝛie q̄ñ iuenit patiētis pparatio. Tertiū q̄m ſit p ipſā attractio vehemēs: ⁊ vehemēs dilatatio orificioꝝ venarū: q̄ꝛ facit cadere in imoderatū fluxū. Quartū eſt in eo ſeroſitas operās ad excoꝛiationē viſcerū: q̄ꝛ ḡnat dolores acutos pūgitiuos: ⁊ facit cadere in diſinteriam ⁊ teneſmō. Quintū ē pprietas ⁊ opatio ſua qb⁹ ſit impreſſio nocumēti in mēbꝛa q̄ ſm minere virtutem ſicut cor: epar: ſtomacus ⁊ ſilia. Auxiliādū igit eſt his cū rebus pprietate ⁊ virtute nocumēta auferētib⁹ ſicut ꝓ hi gratia obuiamus ei qḋ prīo dixi adiuuādo: ⁊ reſolutus vapor eius turbidus ⁊ inflatiu⁹ faciēs ſubuerſionē ⁊ laborem: ⁊ ad hoc auxiliatur nobis decoctio in pomo. digerit. n. maturat reſoluit ⁊ excludit vapores ei⁹ ⁊ aufert ſeroſitatē eius. ⁊ miſceant in decoctiōe illi⁹ q̄ vētoſitatē reſoluūt ⁊ carmināt ⁊ adiuuāt ad illud ſicut daucus proprie galāga ſemē feniculi ⁊ apū ⁊ ſilia. ⁊ dico q̄ decoctio eius generalior ē pparatio eius auferens plura ex nocumētis q̄ diximus. Et obuiamus ei qḋ diximus in ſecundo miſcendo in decoctiōe eius aliqḋ virtute refrigeratiuū ⁊ operādo vt frāgat acumē eius ⁊ inflāmatio. ⁊ ad hoc auxiliat nobis decoctio ei⁹ cū his q̄ extinguūt ⁊ leniūt ſicut eſt mucillago pſilīȷ aqua eius carnes prunoꝝ ſuccus roſa. aq̄ violaꝝ ⁊ viole recētes ⁊ inuoluere ipſam ante coctionē ei⁹ ī oleo roſa. aut violato auferūt hoc nocumētū ab ea. ⁊ ſuccus citonioꝝ muꝛoꝝ ⁊ ſumach ⁊ ſpodiuꝫ faciunt ſimiliter. Et obuiam⁹ ei qḋ diximus in tertio miſcēdo ei ī decoctione q̄ adiuuat virtutes mēbꝛoꝝ ⁊ auxiliant in aggregatiōe ⁊ corroboratiōe ptiū laxarū ⁊ ad hoc auxiliant nobis maxime res ſtipticitatē hñtes ⁊ oīa q̄ auferūt ſupfluitatē acuminis eius ⁊ remouēt ſubtilitatē ⁊ virtutē penetratiōis ipſi⁹ ſicut maſtix citōia ⁊ ſucc⁹ eoꝝ ſūt. n. rectificatiuū bonū Mirabolani quoq̄ citrini ſunt mirabiles in hac opatione ⁊ aloe ſimiliter. Et obuiam⁹ ei qḋ diximus ī quarto miſcēdo res aggregātes duas intētiones. Prima eſt acgrere facilē egreſſum: ⁊ hoc cū rebus expellētib⁹ ſicut mucillago pſilīȷ ⁊ carnes prunoꝝ. Et ſciuiſti q̄ conpreſſiua ſicut citonia ⁊ maxime ſumpta poſt medicinaꝫ ⁊ ppꝛie poſtq̄ cepit educere feſtinare faciūt ei⁹ egreſſionē. Et ſciuiſti q̄ aqua cali. poſt medicinā trāſmittat audaciā ipſi⁹ ⁊ debilitat virtutē ei⁹. Et dixit Ruffus. eis q̄ ſumpſerūt ſcamoneā ex melioribus reb⁹ ad expellēdū audaciā eius eſt vt poſt quattuor vl̄ q̄nq̄ horas poſtq̄ ſumſerūt eā pſiliū ꝯquaſſatū cū aqua tepida aut oleo roſ. ſumāt. ⁊ poſt horas duas eis infuſionē mirabolāorum tribue. ſic. n. nō timētur nocumēta eius. Scḋa ē reprimere eius virtutē acutā ⁊ ſeroſitatē ⁊ hoc facim⁹ cū auxilio rerū humidaꝝ ⁊ vnctuoſaꝝ ſicut eſt dragantū cū oleo roſ. ⁊ amigdalaꝝ. Et obuiamus ei qḋ diximus in quinto qḋ ē theſaurus toti⁹ opationis: ⁊ illud ē acqrere ei bonitatē cū medicinis mēbꝛa ⁊ virtutes pfortātibus. Et ad hoc auxiliant nobis medicine cordiales frigide ⁊ medicine ſtōatice. Et auxiliant nobis ars ⁊ modus ppatiōis ſicut iaꝫ diximus. Modus rectificationis eius ē ſm q̄ narrauit Ruffus decoquere ſcamoneā in citonio poſt inuolutionē eius ⁊ reuolutionē fere per diē in oleo ro. aut violato amig. ⁊ poſt illud terat facili ter ⁊ voluat ⁊ reuoluat in ſcutella vitrea vſq̄ dū ſiccet cū infuſione mirabolanoꝝ citrinoꝝ facta in ſucco citoniorū. ⁊ tūc fiant ex eo trociſ. quātitate quarte. ʒ. j. ⁊ ſit doſis trociſcus. j. Solutione. n. educit abſq̄ moleſtia.

Modus rectificādi ſcamoneam.

Mod⁹ ali⁹ ſm eūdē ſatis bonus. decoqtur ſcamōea cū priori doctrina adiūgēdo ei mirabolāos citrinos quātitatē tertie partis ipſi⁹: deinde accipe ſemē aniſi fenicu li dauci. añ. ʒ. ij. decoque cū ſucco citōioꝝ faciliter ⁊ cola ⁊ vtere deſiccatiōe ⁊ inuolutiōe ſicut hic ꝑxime dixi mus. Inqt Ruffus. ſit tua addere minuere ⁊ mutare ſm q̄ exigit diſpoſitio. Inquit. Hale. miſcui ſcamoneā cum ſextuplo ipſi⁹ māne ⁊ triplo eius ſucci roſati poſt bonitatē decoctionis eius in pomo ⁊ inueni ex modis ppatiōis ei⁹ hūc modū ſatis laudabilē emēdātē plura ex nocumētis q̄ timent p ipſam: ⁊ aliq̄ñ miſcui cū eis ſextuplū gluctinis pſilīȷ ⁊ feci ide bolū: ⁊ aliq̄ñ miſcui medicinas cordiales: aliq̄ñ alia ſicut res exigebat. Inqt Hamech. Accipe duplū eius floꝝ vio. ⁊ mediū pōderis ipſius liquiritie ⁊ inuolue in oleo roſ. ⁊ fac trociſ. ʒ. j. ⁊ ſit eoꝝ doſis vnus. Inqt Humay. diſſoluat cū oleo violato aut amigdalis ⁊ pauco maſticis ⁊ p diē ⁊ diē agitet in ſole cū adminiſtratiōe olei paulatim. poſt hoc agitet p diē ⁊ diē cū aqua roſ. in qua fuerit diſſolutū bdellium ⁊ exicet ⁊ decoquat in citonio. ⁊ poſt hoc cū tertia parte mirabolanoꝝ citrinoꝝ fiāt trociſci ⁊ ſit doſis. ʒ. ʒ. Inquit Pau. zinziber ⁊ piper lon. ⁊ aniſuꝫ admixta decoctioni ipſius ⁊ proprie in pomo acetoſo aut pontico remouet nocumēta ipſius.

Modus rectificādi ſcamoneam.

Mod⁹ rectificationis ipſi⁹ ex inuētione nr̄a decoquātur fruſtra ei⁹ inter amigdalas tritas multas poſt ppatiōnē eoꝝ itra folia ſepeliēdo ea in cinere calido ⁊ poſt diēꝫ abiectis amigdalis diſſoluitur in

Aliōs modus.

uatur in aqua citonioꝝ acetosorum in qua bulierit spica et anisum et ex spēb⁹ et seminib⁹ redolētib⁹ et desiccet: deīde cū pauco masticis et bdelij decoquat in pomo citonio inuoluto in massa deinde fiant trocis.ʒ.j.et fit dosis.j.operatur enim sine nocumento. Modus ali⁹ preparationis predicte misceatur quartū ipsa est de sumach et quarta pte eius de spodio et fiat i trocis. sicut priores sunt.n.vltimi et dissoluat scamonea cū octuplo ei⁹ minue et pauco spice et post inuolutiōi eius in oleo ro. aut amigda. et decoquat cū facilitate emēdat enī3 a sua malitia Et sciuisti q aloe frāgit malitias eius et mirabolani magnificant eā. Et decoctio eius in succo portulace aut aq̄ seminis ipsius auferunt plra ex nocumētis eius et medicine cordiales aut stomatice ca. aut fri. Ʒ3 quod res exigit frāgunt malitiā eius: et op3 q decoctio eius fiat cu3 facilitate. Impetuositas.n.in coctiōe addit in malitia3 eius. et ista quidem sicut sciuisti de trituratiōe modicu3 sustinet. Quapropter i trituratiōe ipsius nō multū insistat. ex rebus aūt facilē faciētib⁹ et velocē egressu3 eius a corpore sunt citonia qñ in cōfectionib⁹ et electuarijs simul miscētur: et silr mirabolani. ipsi enim sunt de citoeam deponētibus. et silr si supra eā post spaciū bibat: et sciuisti q aqua cal. expellit malitiā eius. Solutiōe educit colerā cū facilitate et attrahit eā a sanguine et venis: vehemēter et eius opatio ē sicut operatio furiosi et ipsa est inimica cordi stōco epati et itestinis: et est ex faciētib⁹ nauseā et cōturbationē in visceribus et ex subuertētib⁹ ea: et facit sitim et debilitat appetitū cibi. et ex ea mirrha oleo et succo agreste et pauco opio fiūt trocis. cū vino pōtico: et ppͤie aur. j. et fit linimētū ex vno eoꝝ supra frōtē et tēpora cōprimēdo et ppͤie cu3 vitellis oui et aceto forti et sanat sodam antiquā et frigidā et ppͤie emigraneam difficilē. et si ponat supra dētē remouet dolor ei⁹ et corrosio et si sup scrofulas pōat et ppͤie cū succo apij et dauci delet eas. et si fit linimētū ex vino eoꝝ cum suco sisimbrij et aceto: sed loco apij ponit castoreu3 et linit in posteriori parte capitis et ē magnū iuuamētū ad subeth et litargiā: et qñ scamōea suppōit cū lāa educit mēstrua et facit abortu3: et ipsa quide3 curat morsus scorpionis proprie desup linita cum succo mente aut cū vino: vitet aūt eius acceptionem qui cal. et sic. nature est: aut paratus cadere in feb. hi aūt q sumunt ipsam timeant estus. et frigus et abhreat fruct⁹ et ppͤie frigidos et aquā ve ri frigoris et somnū plixū super eam et excitātia superbiam animi. Conseruat autē scamonea per annos. xij. Dosis eius est a granis. v. vsq ad. xij.

(margin: aloes frāgit maliciam scamonee. | Linimentū ꝯ sodā | ꝯ morsu3 scorpionis. | Gale. ad pnia. c. 248. aui. ij. canon. ca. dcxxxj.)

Scana. i. enema.
Scandaliciū qd est. l. leuisticū. Tlaspium. Diasc. pes gallinaceus.
Scanis. idest anisum.
scanus. i. ficus.
scapodia. i. saluia.
Scaros gre. scarus piscis
Scarotica gre. i. mortifica. Demosth.
Scatūcelli. i. vmbilici veneris. Nicolaus in puleon vnguento.
Scandicon Galen. lib. de alimentis. dicit simile cerofolio. Gal. lib. hicteritie. idest endiuie.
Scandix. Tragopogon. Dias. Pli. lib. xxj. c. xv. in medio.
Scangibin. squingibin. ara. secaniabin oximel. sirup⁹ acetosus siue cu3 melle siue cū 3uccaro.
Scar. i. capillus.
Scara. escara. skra. idest crustula. et scara. idest canis maior.
Scarabeus quidē. l. ben et guariden.
Scaredalsa. idest saluia.
scariola qd est. l. cicorea.
scarlea. i. centrūgalli.
scaron. i. vitriolum.
scataros. i. scarabeus.
Scatirosa. idest lacerta.
Scascasum p schascas. i. papauer. Steph.
Scassia. idest chas lactuca. Steph.
Scatūcella vel scatūcelli idest vmbilicus veneris Cimbalaria.
Sceam. arab. adeps.
Scebair vel xabair. ara. ordeum.
sceb. ara. alumen.
Scebet. arabi. anetum.
Scecacul. quid est. l. astaruticon.
scebedenigi ara. est semen canapis. error in Auic.
sceberigi ara. fum⁹ terre.
Sceirem. idest sirim. loliū Diasc.
scera. i. magna stella.
Scea et scea armenium qd sūt. l. ascukodos. Siliū Daly. sardonicū herba lūbricoꝝ spēs absinthij
scear. i. adeps porcinus.
scebrā xebrā. Diasc. i. esula panax.
scebel. idest ruta.
scedente. i. cherabre.
scedenegi. scednie. arabi. i. ematites. Scedenegū lapis sanguineus.
Scedie. i. pinguedo intestinorum.
Sceet. i. anetum.
Sceen. i. sanguis draconis: et est succus rubeus notus ꝑm quosdam est gummi. l. Alachoen.
scef. i. vngula. lege basir.
sceba romanu3. Scelich. romanum. i. absinthiu3
Scaleki. i. storax liquida.
Sceile3 est vena q̄ est intra auricularē et anularē in dorso man⁹ dicta saluatella: et ē ramus vene nigre dcē mrīx. i. platee.
Sceitarag. i. fumusterre.
Sceitaragi. i. ptisis.
Cel. i. vene rubee super oculos.
Scema grec. schima. forma. i. figura habitus in de Scematizare. grece figurare.
scemas. idest manus.
scen. i. lacerte rubee.
scensen. i. sisamum.
scense. i. sol.
Sceptaras. i. capsia. lectaram.
Scerbin. ara. est arbor alkitran. et est cedrus apō Diasco.
sceridatis. i. sanguis draconis.
Scerasif. i. hypocundriū.
scetaram. i. tapsia. sceptaras.
Scetagi. suoti. i. nigella.
sceta3irach. i. vespertilio.
scheius. denigi. idest semē canapis.
Schella ienne. i. vene rubee. super oculo.
sceile3. ara. 3in3ania. lolium. Auic.
scehemenigi. Auic. est iura sabram.
sceiaret quid est. l. Auice. secūdo cañ.
scelerata. apiu3 risus. botrachion.
scelgen arab. napo.
scemon grec. retinens sanguinem. Cas. fel.
schercban. idest felix.
sceuiū. strecuuium. ara. nigella. Ste. funicum.
schiballa gr. skiballa sunt stercora dura rotunda.
schinos gre. iuncus. Dia. squinus est cypus. gre. vrolla. brolla.
Schirosis. i. apā melancolicum sine dolore.
schirus. i. apā quod ducit ad corruptionē mēbri et est durum.
sciantunaram. i. collogntida agrestis.
sciobosub. idest alumen.
scilla gre. skilla. idest sqlla Pli. lib. xix. capi. quinto versus finem.
sciniar. sciniarē. Aui. i. lactuca asini. Simar senit ar ara. xinar homera.
Scinifes. i. sinifes.
scini. i. pira porcina et sunt siluestria.
Scin⁹. scin. i. lētiscus. l. botin. inde oleū sciminū. et mastix est gummi eius.
scinus vlcerū. i. emperigo
scindaminū. i. agrifolium.
Scirosis. scirodes. i. duri-ties. gr. skiliria. sciromi nū. scliros. skliros gre. sciros fesiros cliros sclīros.
scix. i. foliū aq̄ vl flos aq̄.
Sciracost est species manne. Auice.
sciste. idest alumen. iameni Paulus.
scissima. apud Pli. arbor qdam solidi ligni ꝫ fissima sisamum dicit.
Scissodes. Pau. est qda3 species melācolie dicte hipocundriaca.
scisti. idest semen meu.
Siaria. idest centrūgalli.
Scia grece. ischia sciatica.

schiasis.
Scicidis.i.cucumer asininus inde oleum sicioniū ex eius radice factū. gr. sikiacrion.
Siccionia yera.i. dyacoloquintidos.
Scili.idest siseleos. Cornel.cel.
scipia.i. sepia piscis.
sciston.i.serum vel lac coctum cum lapidibus fluvialibus Alex.
sciremblegi.siremblegi.i. emblici in lacte conditi.
scirpus. Pli.li.xxvj. cap. xxxviij. Isido.sine nodo sirpum dicit.
sciron est passio siliis acoris. Alexan.
sciroopralmia. & selirotalmia sunt durities palpebrarum & durities motus oculi. Paul. Demo.
sclrosarchi. grec.sunt duras carnes hñtes ñ molles & delicatas. O ziba.
Scob.i.mutationes colorum.
scobes ferri. i. scoria ferri.q2 scobes.i.scoria.
scolis.i. vermis.
scolimbris. idest yringi.
Scolopa est lignū quod liber vel testuca quale in pede vel alibi infigitur.
Scolimas. scolimus.scolimora. scolifora.i. cardi silvestris: & est scolopia spēs.Diasco.Scolinios. Pli.li.20.ca.23. & li.21. c.16.& lib. xxij.c.xxij.
scolopendria.i.lingua cervina. l.secalafedeon. Est alia scolopēdria venēosa
hūs folia sic ceterac sicut apparet i. l. aplenō. Et ē alia scolopēdria q̄ non ē herba sȝ vermis qdā: vt apparet i.l.dipteris Pli. li.20.c.22.in medio.
scopus.i.signa. Gale. viij. sim.phar.in prin.
scordo.scordu.i.allium.l. taum. Dias.
scorcion. scordio. scordiū idest allium agreste.
scordaprassum. i.allium compositū ex allio & porro.l.taum.Dias.
scordomarus.l.stede clare: & est extēsio brachiorum & totius corporis.
scordarum. i.assa munda aliq dicūt q est allium.
scordi. idest sorbus.
Scoria chebeth est fex cuiuscunq metalli in partē infimā fornacis descēdēs Pli.li.33.c.iiij.post prin.
scoria argēti qd ē.l.felch.
scoria eris qd ē.l. hobas.
Scoria ferri.i.squama ferri quā fabri ferrarij ō fornacib9 eijciunt globati. l.erugo.ferri dicit etiam cacaferri.
scopa regia herba sctī Joannis. Perforata idem l.infaricon.
scorpio qd est.l.natarab.
Scorpio marinus est quidam piscis punctionis venenose notus degens in mari qō nostro ideo mate vocatur stracena.
Scorpion planta quid est l.oragantum.
scorpiozon. i. elitropion. Diasco.

scorpiodes. Dia.li.v. ca.187.fine, 204.

Cap. 629.

Scorpiodes herba est sȝ Dias.folia. & semen hūs silia caude scorpionis que cataplasmatib9 adhibita pcussuȝ scorpij mitigat & venenis obsistit. Gale.8.sim.phar.c. 110.cal.ē in tertio sic.in secūdo. Pli.li.21.capi.xv.& li.xxij.cap.xv. li.21.cap.6.& lib.15.cap. 5.ante medium.
Scotrensis.i.scotrini.
Scolimbus epolimbus.i. cardus agrestis. Pau. Gal.li. alimento. scolimon. Pli.lib. xx.capit. xxiij.in fi. & lib.xxij.ca. xxij. vltra medium.
scolopon machaon qd est lege pation.
scopia regia habet radicē tenuē & oblōgā. virgulas sublōgas pfolijs & folia ex internallo silia lactuce:sed firiora & lanuginosa,& fortiora, Plin.
scodoiralmia.i. debilitas videndi longinqua.
scordolosarū. i.asa fetida
scorion.Diasco. herba est virgas emittēs quadrāgulares &c.
scoron.i.oleum. O ziba. Cor.cel.
scorolidos. scotolicus .i. vmbilicus veneris.
scotanum quid est lege cipros dulb henne.
Scotosis. vel scotomia.i. subita tenebrositas visus nō durabilis a grec. scotus qō est tenebra.
Scotomates.i.ferrum.
Scrofa. struma.i.iuncta.
ide scrofula apa qō non oritur solum:nam sicut scrofa raro facit vnum fetū:sic illud apostema raro oritur solum.

Cap. 630.

Crophularia castrāgula.strāgularia. idest milmorbia. Pau. herba est habens folia tenuia & flectibilia que cuȝ flectuntur vt frangantur stridēt. Et propterea a multis dicitur caulis stridolus. & radices sunt ei satis subtiles in quibus adherēt radices rotunde sicut auellane mūdate & albe mittentes lac que dicitur scrofulis medica. — scrofularia. simō Janue.cap. de scrophularia

Scropilia quid sunt. l.coni & sunt nuclei pinee .in de distrobilion.i.de nucleis pinearum.
scropulus est pōd9 grano rū.xx.grana quater qn q scropuli p pōdere sū me. & ē tertia pars.ʒ.
scuca. idest suchaa.
scupio.i.stagnum.
scupio ferrameo, i.petra argenti.
scura. idest lacerta.
scuragen.i. sturagen.
scurria.i.ablatio vrinationis.Cal.felix.
scutoteneguȝ. steph. Alosantos.i.flos salis.
scuteram.i. fumusterre.
Sea.scea.i. sticados. arabicum.
sealdeus alnabati. i.herba croci hortulani.
sebasta.i.sulfurata.
sebel.sebum.sceb idest alumen.xeb.steph.
sebelia vel seben est q̄dam medicina inda.
seberig.idest fructus mādragore.
sebetum. xebȝ.i.anetum. stepha.

Cap. 631.

Ebesten lati.gre.mabalomagiata. ara. faulis sebesten. & in lingua persica vocat mamilla canis: vnde versus. Sebesten mamilla canis fert persica lingua. — Sebestē Sera. li. agg. c.8.

Sera. capi. faulis. Sebesten ab causē sunt nomina istius arboris & mochiata.fructificātis fructus dulces nominans eos gentes faulis sebesten. Et idem auctoritate Isaac ebenaram.mochiata ē roth in arabia. & est arbustū altum super terram sicut hastā: habet corticem:cuius color vergit ad rubedinem & ramos:quorum cortex vergit ad viriditatem. & habet folia magna rotunda: & habet racemos:quoruȝ sapor est dulcis. & vua eius est magnitudinis nuciculę que postea glaucescit cum maturatur: & habet interius viscositatē albam & granum qō est sicut granum oliue.hic fructꝰ colligitur & exiccat donec fit passus: & est illud quo vtimur in medicina: & est medicamen medium in complexione sua in caliditate & frigiditate. laxat ventrē febricitantiū.cōfert tussi calide & sicce .lenit pectus. & sedat catarrum calidum stipticum propter eius humiditatē & confert ardori vrine que fit propter mordicationem colere in vesica & in renibus expellit vermes intestinorum q2 adherent ei propter dulcedinem suam.
Seca.secha.sceba.i.ysopus. secha.Steph.i. suchaba.
Secabiniti.secababenigi.i.serapinum.
Secabiniti.i.yringi.Sera. aliter.
Secaniabim.secangibin.idest oximel.squingibin.syrupus acetosus cum melle vel zuccaro.
Secantum.arabi. stincus.
Secci.seccum.seci.such.idem .stephanus.
Seccarium xabatch.idest papauer rub. Animon.gre. Stepha.Diasco.
Seda.sida. ara.sechil.gre. seuclon.
Secara.i.canis maior.scara idem.
Secati.secataqui.idest agrimonia.stephanus.

Capi.

¶ Cap. 632.

Canapis Dia.li.ii. cap. 158. siue. 157. Schedeichi ara.gr.canabis.la.vo canapis. Ser. li.ag.c.207.au.dia.e plāta q̄ seiat ⁊ facit semen ⁊ h₃ folia silia folijs agni casti grauis odoris ⁊ h₃ hastā ⁊ ramos lōgos iteri⁹ vacuos. Et idē auc. Abē Mes.ē ca.⁊ sic.in scdo ⁊ ō ꝓprietate ei⁹ ō siccat hūiditates i aurib⁹ qn̄ distillat in eis ex oleo ei⁹. Et vsus ei⁹ nimi⁹ facit soda.

Sechesebꝛē.i.mirt⁹.⁊ exiccat spma:⁊ succ⁹ ei⁹ dolores aurium tollit.

Sachil.ē arbor ex gn̄ere spiaꝝ cui⁹ folia similāt folijs spine albe.lignū.n.durū iputrescibile ⁊ dr̄ q̄ ē icōbustibile quo antiq̄t⁹ fiebāt altaria i qb⁹ vt nō ꝯburerēt ꝑpea in eis accēdebat ignis ad sacrificiū faciēdum.

Sedabū ara.sadeb.i.ruta.steph.scedeb.

Sedhe.i.vsufur.cinabꝛiū.azengifur.

¶ Cap. 633.

scolopē dria. Scolafedeō vl' alutribe.ara.l.scolopēdria Ser. li.ag.c.cxciij.auc.Dia.noiat hoc noie pp silitudinē cuiusdā vmis dicti scolofendria:⁊ ei⁹ interp̄tatio ē.xiiij. pedū.h₃ multa folia egrediētia ab vna radice:⁊ nascit͛ur i petris ⁊ muris edificiorū:⁊ nō h₃ stipitem neq₃ florē neq₃ semē:⁊ folia ei⁹ sunt de subt⁹ maculata sicut folia polipodij pars eius inferior est quasi rubea ⁊ pars superior est viridis.

Ca.63.⁊ ad p̄rnianū.c.270 Sal. 6.sim.pha.sb̄a ei⁹ ē subtilis ca.i p̄io:si.i secūdo icidit ⁊ resoluit duritiē splēis ⁊ frāgit lapidē Sera. Q.n̄ herba ipsa coq̄t ⁊ bibit.xl.dieb⁹ resoluit ⁊ extenuat splenē. similiter āt faciūt folia ipsa si terātur ⁊ fiat cū eis empl'm super splenē qn̄ teruntur ⁊ miscent cū vino ꝯferūt distillatiōi vrine ⁊ singultui ⁊ hicteritie:⁊ frāgit lapidē vesice qn̄ bibit. Et putāt quidā qḋ ipsa ꝓhibet impregnationē quādo suspenditur super mulierē sola aut cū splene mule. Auer. quinto colliget.est tēperata in ca.⁊ sic.

Secrārac.i.lac vel vrina vespertiliōis.

Sedar.i.agrifolium vl' arbor cicorasi.

sedaneg.i.lapis ematites.

sedenach idem.

sedafa.i.qḋ fit de cocleis que apportātur ō sancto Jacobo postq̄ꝫ exterior cortex fricādo ablat⁹ fuerit et similantur margarite.

Sedenegi.i.semē canapis: vel fumusterre.i trocis.ō terra sigillata.sup Mes. Chꝛistopho.

Sedenigi.sedine sunt quidā lapides sic nominati vt supra ematites.

sedia.i.cassia.

sedimā.i.vꝛia dr̄ a sedeo sedes eo q̄ i fūdo sedet.

sedinavedina.i.apostema molle.

¶ Cap. 634.

Folium. Cap.liij. Sedis ara.gre.malabꝛatum.la.vero folium. Sera. auc.Dia. Herba nascens in india i locis humidis ⁊ paludosis carens radice colligunt hec folia in aqua sup ernatātia. Est aūt optimū qḋ est leue et albidū ⁊ nigrosū nardi referens odorē sine vlla salsedine ac diu multūq₃ reseruās.hanc herbā cū indi colligūt iserūt filo lineo ⁊ siccāt estate aliqui ēt illos ramos colligūt ⁊ sic seruāt.⁊ qn̄ terra cum oib⁹ herbis estate vi caloris arescit nisi foco herbe aride fuerint peruste alio anno nullā generāt herbā.est āt foliū integri odoris cū suauitate stipticū ⁊ diu cū diuturno odore virtutē habet spice nardi:q₃ similiter ē diureticū tumorib⁹ oculorū elixū in vino fomento adhibet. puluerē eius i aqua fricatū oculis supungē foliū masticatū diutius odorē retinet qḋ in vestimētis positū cum fuerit tineolas nō permittit.⁊ vestibus odorē gratum reddit. Multi putauerūt foliū esse cardi indici foliū. s₃ falluntur Pli.li.xij.c.27.⁊ idē auc.gal.8.si.c.164. virtus est ei similis spice.verū est fortior is opatiōis. Pau. calida est in.secundo. sicca in tertio. Amplius ad paternianum. capi.cix.

Sediti.i.folium.

Sedū ēt est spēs sempuiue apud Plin. Erigeron. Plin.lib.xxv.cap.versus finem.

Sedon.sedū i.cardo bene dictus

sedū sericiū.i.seniliō Dia. cardo benedictus.

sediū qd ē.l.propoleos.

sedū turnas idest nucleus dactili.

sedum trinasquid est lege nakala.

seedeb.sadeb.sedebum.i. ruta steph.

seedenigre.i.sedenigri.

seegi cōbustū.i. genus venenosum.

seedes.i.polium.

selen.i.agrimonia.

seemeniga.est quoddā genus esule dicte esula campestris.

seene.i.sal de piscib⁹

sebegenegi ara.cauabs vl' semē eius scebegenegi xe hegenegi.

sefra.i.cameleonta. et sefra ara.est colera.

segeb.⁊ samur est aīal in quo fit muscus

Sekebinegi idest abrotanum.

sefiros.i.apostema duruꝫ cui nō associatur sens⁹ neq₃ dolor.⁊ est melancolicū dictum sciliros.

sehebingi sekebinegi.i.ab rotanum. Almā.trac.iij

sebedengi.i.lac ordei.

sebemāgin.i.sebrā.i

sebexabram quid est.l.sirexabram

seid.i.duarū arundinū intra adiutorium ⁊ manuꝫ

seiebiet hec est aranea habēs plures pedes ⁊ lōgos

seil qd est.l.charchar.

seilen.i.foliū indum

seisec.i.mādragora

seisegurab.i. abrotanum.

seitaragi arab.sceitaragi. lepiduꝫ. Tapsia geuꝫ ela ramil.i.nux viduarum.

albaui.et ē herba nascēs in sepulchꝛis ⁊ parietib⁹ vetustis et locis in quib⁹ non cadit nix. et iugiter inuenitur recens:s₃ i estate est coloris rubei:et folia ei⁹ sunt vt nasturtij adueniente vero frigore q̄dam folia siccantur:et q̄dam remanent penes radicem in estate vero reuiuiscunt.⁊c. Paulus lepidum hyberidos agri cardamum.idest nasturtiuꝫ agreste.⁊c.

seicarmacū semeq̄stū.i.agnus cast⁹ famēquest.

seieregi.i.lac ordei vl' amilū ordei. Jo.in.7.

seisamin.i.beil beilbace et est spēs cardamomi ser.

seium est spēs apij. Gal.libro de alimē.

seisacō.i.sisarum. Auice. Dia.

seitarag scheterigi. arab. i.fumusterre.

sekelibet.i.darsischan.

skefembubati.i.herba cro ci hortulani.

sei quid est.l.belphel.

Seldebiuegi.i.oppoponacum.

selekusia.i.spuma lune:et est talk.

selmisia idem.

seley.i.lolium nascens in segete.

selelien idem.

seleniabin vel geleniabin. i.zuccarū rosatum.

selet.i.blet.

selgen.i.napus.

selia.i.cassia.

selichi.i.ozimū latum.

selinū quid est.l.apium

selinū quid est.l.idem.

Seliru sperma idest apij semen.

Selinū equinū.i. macedonicum.l.apium.

Selion.i.apium.

selios.i.iectigatio.

selocha.i.cassialignea.

seluites vel afroselinum.i. spuma argēti. Sal

selche ara.selica idest cassialignea.

Selinacia est spēs brasice. Plinius libro.xx.ca.ix. in prin.

selini grece lima.a quo selinia zeré.i.lunaticus epilepticus.

seliniā omenos idē.⁊ seliniacos ⁊ seliniasinos idest morbus.

Selk ara.sicla

semenū zebedū.ara. butirum steph.sed voluit dicere semē ⁊ zubd.steph.

Semidalis ⁊ semidalī. gr. similago tritici.
semidas gre. testudines in aqs dulcib⁹ viuētes pli.
Semiō vari: lēticule ephelide sunt defedatiōes cu/tis: maxie in facie mulie/rum Cor. cel.
semē cāphore. i. psillium. eo ꝙ seruet in ipso.
samabras aira est coqua/reus. salamandra. Gale. Pli. li. x. c. 67. Jsido.
sem. i. pili porcini.
sematis. i. lētiginosa
sēbellia ē medicia ida ap/posita ex arōaticis ⁊ la/xatiuis qbusdā. l. gallia.
Semē bulbi idest semē ce/pe domestici.
semē basiliconis. i. ozimū Platearius.
semē lini quid est. l. bara/richichene.
Semē qd est. l. almec. ba/sara beser.
Semē lumbricorum qd ē l. kanabel.
semē sule. i. arterice sed fal so: sʒ alteri⁹ herbe dulcis/sime ⁊ placide eqs q̄ ber banť equi calabrie
Semericon. semericō. i. se men apij cāpestris. i. silue stris vel ipsa herba
semidaleos. i. sirico.
seia cōia sunt qttuor seia frida maiora hñtia cōeʒ opatione. s. semia melōis citruli cucūeris ⁊ cucur/bite ⁊ peponū. Chrīst.
seia miora frida quatuor sunt semia cōia. s. lactuce portulace plātaginis et endiuie vel scariole
semicupium. i. tina.
semin. i. dentifricium. ⁊ se min ara. pinguedo
Semissa. i. medietas
Sembelliū pro sumbel. i. spica. stepha.

Cap. 635.

sisamus Emissem ara. gre. sisaminū. la. vero sisamus vel tori olena. Semissem. Juliulē. Diascori. Elleborus eo ꝙ miscetur pro eleboro albo in purgationibus.

Gal. lib. viij. c. 88 Dia. li. ij. c. 89. sine ca. cx. **Sera.** li. ag. c. 86. auc. Gal. inest substātia vnctuosa q̄ntitate nō pauca ⁊ mollificat: ⁊ oleū ei⁹ silr ⁊ aqua in qua coquiť sisam⁹ hʒ eādē virtutē. Diasc. malū est stō ⁊ comestū oris fetorē facit. ⁊ idē ƀm trāslatione arabicā. qñ fit empl'm cū eo mollit duritiesneruorū ⁊ curat ɔquassatiōes auriū ⁊ āpata cal. i eis: ⁊ ɔfert ɔbustiōi ignis ⁊ dolori colico ⁊ morsui aīalis dicti carates. ⁊ qñ misceť cū oleo ro. sedat dolorē capitis a calore solis. Et planta sisami qñ coqtur cū vino facit hāc eā dē operationē ⁊ confert ꝓprie āpati oculi ⁊ pulsationi eius. Pli. li. xviij. c. x. in medio.

Ser. auc. Abē mes. O leū sisaminū ē malū stō: et destruit eū. ⁊ iuuamētū ei⁹ ē illis q hñt melancoliā ⁊ scisuras i extremitatib⁹. Nā bi multū iuuanť ex cibo ei⁹: rugas cutis extēdit ⁊ mollit eas ⁊ ɔsolidat scissuras factas ꝑpter desiccationē a melācolia. ⁊ dicūt ꝙ sisamus est ca. i scdō hu. i p̄mo. ⁊ ꝓuocat vomitū quādo torrescit ⁊ rectificatur ⁊ melioratur.

Gal. li. j. alimē. c. 26. Sisam⁹ cito stōm euertit: et tarde digeritur ⁊ alimētū dat corpi vnctuosum. Rabi. Moyses sisam⁹ corrūpit cerebrū ⁊ nucaʒ ⁊ replet caput fumositatib⁹ ⁊ facit sudorē fetētē ⁊ in mulieribus vētrē auget ⁊ ipsum generat herniam.

Auer. quinto colliget est cal. in p̄mo vel in p̄in. scdi. humi. in tertio.

Semores est quoddaʒ genus piscis.
semorion. i. bleta
Semō herbe. Jschemon. Plinius lib. xxv. capi. viij circa princ.
Semurion est spēs Apij smirnion Aui.
Semarū grec. ogressissa. Anchusa ara. steph.
semia calida absolute sūt gncꝙ. s. ameos anisi car/ui cimini feniculi. Christo pho. de honestis. Gal. ix. memiri. cap. v. ponit dau cum siseleos.
Sēpeliastū. i. afronitrum.
Semperuiua lege sucutuʒ herba grassula, Azion. Dia. fide.
Senabs. i. lentiginosa.
senades. i. lapis ematites.
Senad⁹ quid ē. l. cardel.
Senapiones. i. senatiōes.
Senasia. i. confectio
Senatiō. i. nasturtiū aquaticū. l. herocalchay pupilli oculi. Dia. etifion
Sen ē ꝓpriū nomē loci
Senkesebubari. serap. est arbor croci hortensis. s. cartami
Sencubarū. senobar. i. pinus stepha.
Sendenigi. scēdenigi sen/danegum. ara. ematites. lapis. steph.
Senertica. est cā añcedēs morbi intra corp⁹. Ale. cap. de cephalea.
Sciedeneb idest irrugion l. iringus.

Cap. 656.

Ene ara. oes gr. ⁊ la. de arabia deferť pl⁹ laudatur de mecha. O es. Li. agg. cap. lviij

Sera. sene qñ desiccať repōiť ⁊ ipʒ hʒ vagīas oblōgas ⁊ obtortas i qb⁹ sūt seia ordiate distīcta: ⁊ ille vagine a vēto cadūt ⁊ pastores colligūt eas.

Pos. Sera. auc. Abix. est cal. ⁊ sic. tū pauce calītatis ⁊ siccitatis ei⁹ ē ꝓpe caliditatē ipsi⁹: ⁊ hʒ virtutē magnā qñ puenit ad stōʒ purgādi melancoliā ⁊ colerā ⁊ confortat substātiā cordis. qñ miscenť cū eo medicine quas dixi iuuare sicut viola: ⁊ potio decoctiōis plus cōfert q̄ ipsum tritū. Dosis ei⁹ sicci ⁊ triti est. ʒ. j. ⁊ in decoctiōe est. ʒ. v. Et idem aucto. Rasis. sene ⁊ fumus terre purgant humores adustos ⁊ confert scabiei ⁊ pruritui.

Jo. Me. Sene est follicul⁹ plāte quaʒ vocāt ꝑse alzemet: ⁊ inuenit ex eo domesticū ⁊ siluestre. Et melior pars plāte est follicul⁹ deide folia ⁊ melior follicul⁹ est cui⁹ color declinat ad viriditatē: ⁊ subnigredinē quādā: ⁊ in quo est de amaritudie res modica ⁊ stipticitate: ⁊ q est magis ɔplet⁹: ⁊ i quo sūt semia āpla cōpressa. subalbid⁹ autē nō ē bon⁹ ⁊ icōplet⁹. silr ⁊ folia meliora sūt viridia subalbida ŷo ⁊ teuia nō sunt bōa. ⁊ antiquū ex eo ē sine spū. ⁊ stipites ei⁹ sūt inutiles est cal. i p̄io scdi si. i p̄in. ⁊ folia sūt i p̄io cal. ⁊ ē abstersiuū mūdificatiuū ɔueniēter ⁊ resolutiuū. ōbilis ē ⁊ tarde solutiōis ⁊ ōbilitat stōm ɔfortať cū reb⁹ acutis sicut ʒinʒiber ⁊ salgēma. ⁊ medicine cordiales ⁊ stomatice cū eo felicitāt op⁹ ei⁹. Et Gal. cū iure gallorū aut carniuʒ soluit sine molestia: ⁊ si infundať in aqua casei cuʒ spica: deiude coquať parū ⁊ medicamē bonū solutiōe educit cū facilitate melācoliā ⁊ colerā adustā ⁊ mūdificat cerebrū cor epar ⁊ splenē: mēbra sensuū ⁊ pulmonē: ⁊ ɔfert egritudib⁹ eorū: ⁊ aperit opilatiōes viscerū ⁊ cōseruat vētrē ipso in iuuētute ⁊ generat gaudiū. cām autē ʒ tristitie amputat ⁊ ponuntur folia ei⁹ in lauacris ad caput ⁊ ꝓprie cū camomilla confortat cerebrū ⁊ neruos et ƀm omnē bonū modū admistratiōis eius addit in visuʒ corroborat auditū ⁊ est medicina bona febriū melancolicarum ⁊ antiquarum. Dosis eius infusi potio est ab aur. iij. vsꝙ ad. ʒ. vnam.

Senescio. senisiō. i. cardus bñdict⁹: ⁊ or seultiō. q̄r se nescit ⁊ canescit tpe veris caput ei⁹. l. ergiō. Diasc. cresionē dicit
Seni ē ꝓpriū nomē loci vltra mare i idia. l. Meda yse. balilig. ⁊ braseledi.
Senex. sentix. Gale. i. rubus batus.
Sentar. seterig. i. pescolū bin⁹ quo tingiť cera
Sentix. i. rub⁹ vl' qlibʒ fructus spinosus. l. rānus
Gale. tract. ij. ad glauco. ca. vj. distin. p̄ime.
Sentices idem
Senʒen. i. napus.
Seofe. i. spōgia marina.
Seoregi. i. oleū sisaminuʒ
Sepedane. i. cicer arborū
Seperos. i. bace lauri.
Sepia gr. sidia piscis dia.
Sepsis gre. putredo.
Sepla medicias greci vocāt q exedūt ⁊ nō erodūt.
Septica virt⁹. i. putredinē inducēs Dia.

Septemere.i.serapinū
septepincee idem
septicū.i.redarguēs
seqbenegū.i.scechabenigi et ē serapinū. step.
sera afadizar abazen i.agnus castus.
serātica.i.ō siccatiua Dia.
Serafiti idest torax vl' ossa pectoris.
serben.i.cedrus.
seren.i.lac ordei.
seres.i.lac acetosum
sereterigi idem.
seregeis.i.herbe z serege is pfice oī kildariū
seretis.i.sisamū z ideoma te nīo oī iozolena.
sereram.i.tapsia.
serecimū idē ē qō cerētinū
serenz.i.scariola.
serapinū quid est.l. sachabenz.
seriguerh.i.partes.
sericū.sericos gre.i.seta.
seris est species scariole.z est cicoria.
seridos serius gr. endiuia Dia.pigris.pli.li.ij.c.viij in fi.z li.xxj.cap.xv.post prin.intubus
serigene.i.cāna mellis.
serip.i.siluestris.
sericon est fex plūbi post exitum ceruse z ē cerusa vsta z rubea oz dicere suricon.l.suricon.
seriones.i.pedicelli.
serpellium quid est.l. nūir
serpillū qd ē.l.idē.herpilium.dia.pip erraticū pli.li.xx.c.22.vltra medium
serpillū mai⁹.i. valeriana
Serpētaria qd sit.l. aarō. luf.dracōtea.colubrina viperia basilica.iarus.
Serpēs vētris.i.lūbricus lat⁹ z lōg⁹ sm Aui.ij.ca no.c.de capparro.
Serpido.i.rubor cutis cū pustulis.
serpigo.i.indurata empetigo eo q̄ spit nā serpens idest ambulans.
Serpēs quid est.l.latamie
Serapida Dia.est secūda species satirionis.
serratura dicitur caries ligni corrosi.
sercasum ara. Pteris.i.filix.sarchos sarxbis.sarax kildura.
seresū stef. dicit affodiliū.
sericos gr.sericum.
seriacuz.stef.p sernich.i.arsenicum.
seritis.i. sideritis.herba sāguis dra.Dia.sera.
sermachum.sarmech.ser maci.i.attriplex.stepha.
Serne pro saro.stef.scripsit z est cipresus.
Serniosis Theo.pri.ser/mosos dicim⁹ oculos impetigiēs hn̄tes z asperitatis vitio laborātes.
serembalch qd ē.l. Mes. ca.de emplicis.
Serpētes viscerū.i solea. z serpētes dicunt lūbrici intestinorū a Cōstātino.
serfar.i.ferrum.
sersemi O robuz. Pisum quid est.l.O emps
sertegi.i.oleū sisaminū
Sercula cāpana et est mel lilotum
serū.i.butirū coctū
serū armenuz idest absynthium.
seruracula.i.species brasice crispe.
sesabrifalan gre.i.mirtus
Sesalaucam idest apiū siluestre.
sesien.i.sanguis draconis
Sesuren idest absinthium

¶ Cap 637.

Serpētaria vl' dragōtea Ca.clvij.

SErpētaria: vel viperina vel colū draconis lat. Lufdragōtea belda saredaxacon vel asclepias arab.grec.dragōtium.

Dia. ca.ō dragōtea siue vt alij asclepias folia hz aarō silia:sz plra z miora cui⁹ ẜga vl' hasta duob⁹ cubitis ē lōga:z ipa varia tīliis serpēti.liuores.i.maculas purpureas hn̄s solidas vt digit⁹ iq̄ semē sīle botruo prio coloris viridis.post maturitatē ẜo color ē ei silis eroco.z ē gustu mordax:radix ei⁹ bulbi hz rotūditatē silez aaron cū corio tenui nascit ūbrosis locis.

Cap.43. **Ser.** li.ag.c.luf.i.dragōtea z ē maior z mior. vbi sciēdū q̄ maior ē q̄ vocat ẜpētaria.z illa hn̄s folia crispa que ponit hic.sed minor est illa q̄ vocatur aaron.z ē illa hn̄s folia plana pro qua.l.aaron.

Cap.113. **Sal.** 6.sim.pha.c.ō ẜpētaria.subā radicis ei⁹ sub tilior ē subā radicis aaron.z i sapore eius est acuitas z amaritudo z stipticitas pauca ē z ca.z si:i pn.

Cap.46 **Jo.Me.** ca.de luf.est planta q̄ oī coludra cōis z est ex ea alia plāta hn̄s folia plana: z alia crispa.et radix plane est exteri⁹ ad nigredinē tendēs.interius vero ē alba crispa vero exteri⁹ cineritia.interius alba ad citrinitatē declinās:z sup vtriusq̄ radicē eleuant stipites habētes maculas i modū serpētis Melior ps toti⁹ plāte ē radix.z melior radix ē grossa z cōpleta orta i locis liberis.z meli⁹ tps collectionis ei⁹ est ver.et principiū estatis z crispa calidior est plana.plana ca.est in princ.crispa in secundo.

Pos.Dia. Semē ei⁹ expressū virtutez hz in succo.nā addito sibi oleo dolorez auriū cōpescit lane inūct⁹ i narib⁹ addit⁹ polipos maxime curat:z cācros optime sanat.semis ei⁹.30.grana cū pusca bibita caligines oculoꝝ emēdat:flores ei⁹ cū ceperit maturescere si a muliere pregnāte fuerūt ordinati aborsum faciūt:ẜtus ē radicis ei⁹ cal. vñ orthonoicis more electuarij accepta medicatur tussientibus z catarrum habentibus maximum prestat effectum toracis tumores curat non reuersuros:maxime si assa aut cocta accepta fuerit sicca rōsa z in puluerem ducta melle addito oia silr facere pōt diuretica est vētrē stimulat cū vino bibita vulnera sordida fagedenica cū briōia alba z melle purgat:cicatrices curare facit:ex q̄ colliria ad pustulas necesse fiūt:aborsū facit iposita.dī q̄ si qs ex ea radice se tinxerit tutus ab incursu serpētū seruat aceto mixta maculas limpidat.folia ei⁹ recētib⁹ vulnerib⁹ necessarie adhibent.elixatura ei⁹ adhibita pnionibus maximū presidiū est.succ⁹ radicis eius calligies z glaucomata z pterigia detergit.radix ipsa decocta z comesta prodest. In insulis qbusdaz orietis melle addito comedit:est.n.feruētis z recorporatiue ẜtutis quā greci mentā sincreticā vocāt. Itē ex ipsa colliria cū melle cōfecta atq̄ formata fistulis aptant.facit ēt ad detractionē tardātis vrine cū melle linita pollippos z cāceromata cōsumit.odor radicis atq̄ herbe cōceptionem vteri mox fracturā corrūpet.semis ei⁹ grana.xxx.illō efficiunt acrior ē q̄ aarō amarior z calidior:z extenuatoria plus i se:z hz vim aliquā stipticā cū parua acredie vel amaritudie Radix aūt pl⁹ operatiua purgat.n.viscera z extenuat pingues z glutinosos humores:et ad vulnera malitiosa optimū medicamē ē:q2 purgat z emendat fortiter cū aceto trita z linita alfos tollit.folia vero eius vulnera z plagas recētes exercent.

succ⁹ semis ẜpentarie ẜo dolorem aurium.

Sal. Mūdificat et apit opilatiōes epatis z splēis z renū:z subtiliat hūores grossos z viscosos z cōuenit multū vulnerib⁹ malis et abstergit ea z mūdificat fortiter.et virt⁹ folioꝝ ei⁹ eadē:z seminū ei⁹ ē fortior folijs z radice:z iō curat cācrosa apata q̄ fiūt in narib⁹ q̄ noiant multorū pedū:z ē polippus:z succus luf mūdificat maculā oculi q̄ fit ab vlcere:z liniūt cū ea qdā caseū recētē exteri⁹:q2 custodit eū z phibet a putrefactiōe. Et idē eo.lib.ca.dragōtiū siue serpētaria.hz qdē aliqd simile aaron tā in folijs q̄ in radice:sed acrius est eo z amari⁹.ideo magis calefactiuū z magis subtiliū partiū.hz aūt leuē stipticitatē quandā qua cōcurrente cū p̄dictis duab⁹ q̄litatib⁹ acri z amara efficacissimū fit pharmacū. Radix tñ expurgat viscera oia subtiliando grossos z viscosos humores malos.assumpta vero vlcerū est optimū pharmacū.expurgat.n.z mūdificat fortiter tā ceteraꝝ mūdificatione indigent q̄ morfeas cū aceto.folia vero virtutē cōsimilē habētia tā vlceribus q̄ vulnerib⁹ lesū neruū hn̄tib⁹ cōueniūt.q̄tū qdem min⁹ sunt sicca.tāto magis solidāt. Nā sicciora acrioris virtutis sunt q̄ cōueniat vlceribus.creditur autē z caseū pumidum z putrescibilē cōseruare exterius ei appo

ſita ꝑpter ſiccitatē ꝯpl'onis. fruct⁹ aūt violētioꝛ ē ne dū
folijs ſʒ ⁊ radice: q̄re cācros ⁊ polippos exterminare
creddit: ſʒ ⁊ ſucc⁹ ei⁹ q̄ ſunt in oculis expurgat. Et idē
in lib. de alimē. c. lxj. de dragōtea. ⁊ hui⁹ radicē deco/
quētes bis aut ter vt depōat qȯ medicinale comedere
aliqȯ dam⁹ ⁊ radicē aaron qn̄ foꝛtioꝛi indiget virtute
q̄ ſm pect⁹ ⁊ pulmonē continent viſcoſa ⁊ groſſa.

Jo. Me. Solone educit fl'a ſubtile ⁊ groſſuʒ et
mūdificat ⁊ ꝯfoꝛtat renes ⁊ pꝛouocat
vrinā excitat coitū: et eſt ex reb⁹ mūdificātib⁹ pectus ⁊
pulmonē: ⁊ cōfert eis ſup q̄b⁹ timet frequētia anhelit⁹
vel aſmaticis ꝑpter exuberātiā humoꝛū viſcoſoꝛū i eis
⁊ ꝑpꝛie lohoc ex ei⁹ ſucco cū melle ⁊ rob. qn̄qꝫ etiaʒ ad
miniſtratur cū ouis ⁊ valet ſil'r. ⁊ dixit Democrit⁹ iuua
mentum vtriuſqꝫ ſpeciei eius magnum eſt emoꝛroyda/
rum doloꝛibus ⁊ ventoſitatibus eoꝛum ſm omneʒ mo
dum adminiſtrationis ipſius ⁊ ſumptum et emplaſtruʒ
et nos experti ſumus ſuper humoꝛe crudo qui eſt i ſto
maco ⁊ renibus. Et dixit Gale. reſoluit durities ⁊ apo
ſtemata dura ſplenis ⁊ alioꝛum membꝛoꝛum. ⁊ conue
nit vlceribus fraudulentis et fiſtulis: et conſumat addi
tiones carniū in naribus: ⁊ pꝛohibet fieri in eis coꝛro/
ſionē ⁊ cancrum. Succus autem eius diſtillatur in aure
cū melle et conuenit tinitui ⁊ ſurditati et doloꝛi aurium
et abſtergit ipſi⁹ ſoꝛdicies ⁊ excitat vlcera eius. vtraqꝫ
eius ſpēs eſt ex rebus mundificantibus faciē: ⁊ auferūt
feditatē cutis: ⁊ delent pannum et lentigies ⁊ moꝛfeaʒ
ꝑpꝛie cū melle ⁊ ſtercoꝛe capꝛaꝝ ſup podagrā ⁊ ꝯcuſ/
ſionē neruoꝛū: ⁊ cōuenit eoꝛū doloꝛib⁹ et ſuppoſitio fa
cta ex eo educit mēſtrua et facit aboꝛſum ⁊ dr̄ ꝙ fugat
ſerpentes ⁊ vermes venenoſos.

Seſamoides alb⁹. Dia. haſtas hʒ duob⁹ palmis.

Seſelis. i. ſiſeleos. Plin. li. xx. c. v. in medio.

¶ Cap. 638.

Rubus caninus. Et ara. gre. chinoſbat⁹ vel ſaccus palea la
ti. vero rubus caninus.

Cap. 125. Ser. Eſt maioꝛ ſatis rubo alio. Nā ſi/
milat imagīe ſua arboꝛib⁹. folia
ei⁹ ſunt latioꝛa folijs mirti ⁊ i ramis ei⁹ ſūt ſpīe albe: et
hʒ floꝛē albū: ⁊ fruct⁹ ei⁹ eſt oblōg⁹ ſil'is nucleo oliue:
q qn̄ maturat fit rube⁹ ⁊ hʒ iteri⁹ ſil'e lane: q qn̄ deſicca
tur et aufertur quod interi⁹ eſt: ⁊ coqtur cū vino et bibi
tur ſtringit ventrē: ⁊ nocet decoctio fruct⁹ ei⁹ cāne pul/
monis ⁊ ſtringit fluxū mēſtruoꝝ. ⁊ radix ei⁹ eſt calidioꝛ
ipſo de qua ſi fit emplaſtrū extrahit ſpinas ⁊ alia infixa
coꝛpoꝛi: ⁊ quando fit emplaſtrum ex folijs eius recen/
tib⁹ ꝓhibet apara. Et idē auct. Gal. fruct⁹ hui⁹ plāte ē
ſtiptic⁹ foꝛtiter: ſʒ folia ei⁹ hn̄t ſtipticitatē paucā: ⁊ opʒ
ꝙ teneat ab eo qȯ intra fructū ē bōbitio ſil'e: q2 nocet
multū cāne pulmōis: vnde vocatur cinoſbatus a cino
quod eſt canis ⁊ batus quod eſt rubus. l. ſulach.

Set. i. lacca.
seta quid ē. l. haeir.
serabit. i. ſeia papaueris
setaragi qd eſt. l. lepidū.
setaragi indi. i. tapſia xp̄o
pho. de honeſtis.
seteromata eſt apoſtema
qȯ cū frangit exit ab eo
aliqd ad mōʒ piguedis.
ſetati. ſetei. i. apoplexia.
ſetatis vel naten. i. ſpica cel
tica
sethe, colerice, ſunt ſil'es
empetigini.
sereſiſie. i. ruta agreſtis
Setei. i. apoplexia.
Setati idem.
Seten ſunt ſalſe de piſcib⁹
q̄ fiunt ex egypto
seterg. i. ſentar
setica. i. emigranea.
seuaſia. i. vnguētū: vel ſe/
uaſia diapſimition. i. vn/
guentū de ceruſa.
seuthlo. ſeuthr. i. beta.
seutlon. ſicla bleta.
sextari⁹ eſt pōdus lib. ij. ſ
ſm Aui. ʒ. vj. ⁊ ſemis alibi
li. ij. vt vini. olei vero lib. j.
ſed mell'. libꝛ. iij. Iſidoꝛus
ſextari⁹ li. ij. eſt q bis aſ/
ſumptus dicitur bilibꝛis
ſm Papiaʒ eſt. vj. ℞ ʒ.
ſ. ℈. iiij. ſi. ʒ. eſt. ʒ. viij.
sextex nextex. i. ſal gēma.
Seytra yrē ſūt duo aīalia
sfanum. i. pinus.
sfagius. i. mirca ſm alios
oleandrum.
sfakellizete gre. immode/
rat⁹ doloꝛ capitis.
sfalangion gre. arabi. ru
tella eſt ſpēs aranei Pli.
lib. xix. ca. quarto. vltra
mediuʒ
sfalangoſis eſt iflexio pilo
rum palpebꝛarū ad inte
rioꝛa inſtar pedum
sfalangij. i. aranei.
sfera grec. ſpera.
sfragila. sfragil. ideſt ma/
la citonia.
Sfenoꝛia. sfaneribe ara.
ideſt paſtinaca domeſti
ca cui⁹ radicis exterioꝛ
pars nigra eſt: interioꝛ
ſubcitrina.
sfinichia. ſfinichion ideſt
dactili.
sfleticos ideſt pes colum/
binus.
sfongos. i. ſpongia.
sfragra. i. ſfragaria.
sfrades. i. ficus ſicce.
sfragius. i. ſaluia.
sguſera. i. abꝛotanū
shoboʒ. i. altea.
siagon gre. maxilla
sia. i. ſenationes.
siaffum. i. ſief. Step.
siakion gre. eubus batos
Siagros gre. ſus ſilueſtris
ap. ſiagris apꝛi.
siax gre. rumbus piſcis
siames. i. ſemen intube.
siathen. i. reuolutio palpe
bꝛarum
sibagat. i. ſalſamentū liq/
dum quodcūqꝫ.
sibare eſt demoniū mixtū
cum ſirſen. ita vt cū ho
mo habet ſirſen alienet
ꝑpter demonium agitā
tē mania. ſ.
sibias birbias ideſt loca q̄
ſunt in extrimitatibus
coxarum vbi ſunt glan
dule vbi vertebꝛum con
iungitur ſcie
sibie ara. ſipie. b. ꝑ. p. quo
caret pon unt
Sibar vel ſarb ideſt aloes
Gal.
Sicaminon gre. moꝛuʒ: et
Sicaminon. Sarcoma
ideſt polippus narium:
maxime quando moꝛo
ſimilatur
Sicade grece. ficus in ano
facte ex emoꝛroydibus
ꝓminētib⁹ quādo putre
ſcunt vt habet i pꝛactica
Gal. ſimili Almanſoꝛi.
Sicia amara. cucurbita a
mara. colloquintida. ſ.
Diaſ.
sicia vētoſa. cuffa cucurbi
ta cyrurgicoꝛū.
Sicida. ſicidis. sici. ſicui. i.
cucumer aſinin⁹. Pau.
sicio ager. i. elacterio.
sicl⁹ ē ſtactus pōd⁹ obol'.
20. vl' ſol'. 2. ⁊ ſemis. p. k.
ſcribit ſiklos ſiclos
Sicui agrij. ideſt cucumer
agreſtis.
sica. i. ficus.
sicamina. ſicomoꝛdus. eſt
gen⁹ grani lʒ Dia. cap. de
celſo ait ꝙ m'lti dicunt ꝙ
ē fruct⁹ celſi: non tn̄ affir
mat: qm̄ mos ei⁹ vt appʒ
in. l. O xicātum eſt nomi
nare ſm opinionē alioꝛū
ſed nō affirmare.
sicaminō. i. ſicomoꝛ⁹. Si/
camios arboꝛ p. k. meli⁹
Sicarax. i. ſiſimbꝛiū
sicharos. idem.
sicē. fichē. Dia. i. caput fi/
ce. l. capꝛifice. Cāpſice
sicera. i. vinum de pomis.
sichen armenicū vel ſicce
abꝛotanū agreſte.
sichia. i. vētoſa. Gal. ij. te/
rapē. ca. 17. 18
sichia quid eſt. l. xencua. ti
timallus.
sicharos. i. ſiſimbꝛiū
sicaras idem.
sicas. i. ſticados. liber anti
quus de ſim. medi.
sicodea. i. eminētia barbe
Gal. v. memiri. c. iij
sicafen. i. carbuncul⁹ hali
ab. ſecunda tegni com/
mento. xxxj.
sicamina. gre. moꝛa
Sicomoꝛus ideſt ficus fa/
tua ficus pharaonis. dia.
Plinius lib. xiij. capi. 7.
ſicomoꝛus.
Sicoſis eſt carnis creatio
plurima rubꝛa in ꝑtib⁹ in
ferioꝛis palpebꝛe adeo vt
foꝛinſecus verſum faciat
ꝑpendere. Demo.
Sicida. i. bꝛionia.
Sicides agria. i. cucumer
agreſtis.
Sicla. siclon'. ideſt. beta.
bleta.

Sikia,

Sikia. gre. cucurbita. Sideratum .i. penatū.

℄ Cap. 639.

scariola agrestis. Ideritis aut eraclea gre. ꝛ pꝛima spēsei⁹ la. scariola agrestis vocatur centruȝ galli. idest gereboranum.

Li.4.ca. 33. siue 36. Dia. Que folia hȝ pꝛassio als matru bio silia ſȝ oblōga sicut elissag⁹. aut ynos ſȝ mioꝛa ꝛ aſpa. hastā hȝ quadrālōgā ouob⁹ palmis: vˀgas lōgioꝛes et suaues i gustu ꝛ stipticas: in q b⁹ vˀgis capita sūt obꝛotūda sicut vrticelli et sicut pꝛas sij ꝛ in ipsis capitib⁹ semē est nigrū nascit sub petra: ꝛ ē berbēa pꝛia spēs gereborāi. Est alia sideritis hastas ha bēs ouob⁹ cubitis lōgas ꝛ teneras: ꝛ folia i ipis hastis silia peristeridi: sed diuisa i circuitu plurimū nascentia: sed visu tenuia ꝛ oblonga. i cacumie vero haste capitel lū hȝ rotundū ꝛ asperū in quo semē est simile bete ob rotūdū ꝛ ourū. ꝛ huic virt⁹ est termantica ꝛ silis supꝛa dicte. Pli. lib. xxv. c. v. post pꝛin. Est ꝛ secūdū genus si deritis qō catebꝛas eraclea dixit: nascit i parietib⁹ si cut viris folia habens minuta ꝛ tenera et multa ex vna radice nascentia similia coꝛiandro cui⁹ haste longe sūt duobus palmis ꝛ molles ꝛ albidioꝛes floꝛes hȝ fenici nos ꝛ gustu mucillaginosa trita ꝛ imposita in vulneri bus recentib⁹ para colesim pſtat. est herba sangui. oꝛa. Dia. sideritis etiam paritaria dicitur: ꝛ sonat gre. fer raria. nam sideros .i. ferrum.

Sidericonta .i. ferraria
Sidia idest flos granati.
Sidiō. gre. malogranatū
Sidigunta aqua sidirūta.
Sidest ferrea. Q zibasius idiron gre. fereum
Sikaia. gre. cucurbita
Sidonia gre. sidōia mala
Sidraria .i. psidraria.
sielos. gre. sputum saliua. ptielon.
sidra .i. iuiuba siluestris.
sidrichis egilops. idē ar boꝛ sanguis draconis
sidurū .i. scotomia.
sidus marinū piscis
sief ē medicina ocularis. solida oblonga. Salad.
siefmemite. hoc mō fit suc cus memite in sole siccat et ex eo foꝛmātur pillule vel magdeleōes pui sicut nucle⁹ dactili ꝛ pōt fieri ex alijs reb⁹ sief. vn̄ sief. idē medicia ocularis foꝛ mata oblonga que frica tur super cotē cū aliquo liquoꝛe cū in oculis poni debet ē em̄ foꝛma eius si cut nucleus dactili.
Sieron .i. farina lolij.
Sies grece poꝛci. sues sis poꝛcus.
sifac quid ē .l. pireneon.
sigia .i. stoꝛax liquida gre. stactis.
Sifakethec .i. tunice.
siofion est species lilij .l. li lium
Sifula est herba in yltra marinis partibus qua ca remus.
Sigeti .i. stoꝛax ligda ſm alios stoꝛax calamita.
sigillum laice idest terra si gillata.
sigillū salomonis gd est .l. dasnoides.
sigilluȝ sancte marie. idest feracul. q vulgo dicitur zenogielo.
Signiles idest veruce ro tunde.
sika .i. ficulnea
Siklides gre. ficedule.
sikminon. gre. moꝛum.
sikas gre. fic⁹ Paulus si kas dicūt lesiōes vlcero sas rotūdas subduras ru beas vt plurimū i capite
Sikas gre. fic⁹ in plurali.
Sikon singule siki et sikia arboꝛ.
Siklō. cucumer. gal. siki⁹
Sikofagus grece ficedu la garguillus graculus. gagilla qualea. oꝛtix co turnix.
sila est apostema qō mul tum augetur. s. in pꝛin. et est glandula.
silac .i. coꝛrosio cū rubedi ne ꝛ asperitate cum pꝛuri tu i palpebꝛis. Mes. ca. de casu. piloꝛū palpebꝛa rū vel ē iuersatio palpe bꝛarū ꝛ q̄si scabies in co optoꝛio oculi: ꝛ gre. dicit amasceis vel leusce: gros sities in palpebꝛis: ꝛ ē dif ficulta s claudendi oculū cum sunt aperte ꝛ perien di cū sunt clause.
Sila pꝛo sakilla vel squil la nota bene.
Silaus quid est. Pli. libꝛo xxvj. c. viij. in fi.
Silbahec. ara. anguilla.
Slemi. xelreȝ lolium stef.
sillenon. Diasco. frutex ex spinosa. ꝛc.
silfer .l. silfium. silfera dia. stepha. barbellum virga ospectū oř semē magude ris. Plinius libꝛo xix. ca pitulo. iij. in medio lege. laserpitium.
filelicipꝛi quid est lege cata putia.
filelicipꝛion .l. idem.
silem herba est nascens in ter frumētū cū est tēpus pluuiosum ꝛ est gramen.
Sileniabin .i. zuccarū ro satū vel mel rosatū
siler creticuȝ quid est lege cardilion.
Siler montanū .i. siseleos Dia. gre. mastix.
silfer silfium .i. lasar vel ei⁹ radix. ꝛ ē gen⁹ ferule: cu ius gummi est assa fetida .l. anuidē Dia.
siligo. bladuȝ. Q lira idest germanum ex quo alicu bi fit panis. Plinius lib. xviij. c. viij. x.
sillium la. gre. piper siliuȝ .l. haȝarachona.
sillibū. Pli. li. xxij. c. xxij. post medium
silli idest siler vel siseleos. Coꝛ. cel. Pli. li. xx. ca. v. sesel. dicit.
siliqua. Xiliqua ſm Plin. ois vagina omnium legu minū. ꝛ siliqua ēt est pon dus chirat. scilicet grana quattuoꝛ
Siliquastrum .i. piperitis. Pli. li. 19. capitu. vlt. ꝛ lib. 20. cap. xvij. i pꝛin.
Siloꝛum .i. muria piscium salsoꝛū. Q ziba.
Silium montanum .i. siler montanum.
Siliqua xiliqua. Carubia gd ē .l. charliub. Carnub Alrebuth.
Silomata .l. coꝛtex celsij.
Silofer .l. nenufar.
Silotrū gd ē .l. beuda.
Silsi .i. semper putrefaciēs
Siluestre omealosis. idest nasturtiū album.
siluastacō est species lactu ce. Plin. lib. 20. ca. vij. in pꝛinc.
silicula idest fenugrecum Telis.
silurus piscis idest glanus glanis.
sinfioma. gre. conglucrīa tio: inde sinfitos cōplāta tus ꝯglucrinat⁹ inde no mē herbe simphitū
Sima cōcauitas ē epatis: amplexās stōm: sed eius gibbus oř gedeola vt in lib. vrinarū Isaac.
Simacidest separatio eue niēs cū caro super os tēdi tur ſm partem
Simaca .i. apata pua cali ditatem habēria: que mul tū cito in saniem conuertū tur vt carbunculi.
Simata idem.
Simar. Abugili est lactu ca asini .l. anchusa. De ar felus.
Siraren idem.
Simeanus .i. viscus quer cinus.
Simēia sūt ossa q̄ sunt sup spōdiles doꝛsi sicut spine.

℄ Cap. 640.

 Imibel vel solob ara. la. spica. Ser. lib. ag. c. lij. simibel: siue sūbel .i. spica. ei⁹ tres sūt spēs. Nā q̄daȝ est nardi et ē idia. ꝛ alia romana. ꝛ alia cel tica: ꝛ ē alia mōtana: ſȝ spica nardi nascit in mōte humā siue heneā in idia. ꝛ melioꝛ ex eo ē recēs leuis pinguis rubea ꝛ boni odoꝛis: ꝛ in ea est parū odo ris cipsi sine folijs: cuius spica est pua. ꝛ qn̄ masticatur remanet odoꝛ ei⁹ in oꝛe diu. nascitur i mōte syria. spica syria ꝛ sunt i ea oīa dicta indica: ꝛ nascit pꝛope ignē qui est in mōte spica debilioꝛ q̄ȝ indica: quia indica pꝛopter humiditatē locoꝛū oꝛtus eius est longioꝛ ea maioꝛis spi ce. ꝛ oꝛt⁹ spicarum est ex vna radice: ꝛ come spice sūt in ea plures sibinuicem adherētes pinguis odoꝛis: ꝛ foꝛ tasse venditur a qbusdā spica postq̄ȝ madefacta ē in aq̄ ꝛ signū in hoc est albedo: ꝛ extenuatio eiusq; non est in ea terra. Et idem aucto. Gal. substantia spice nardi vel Spica

indie est cōpositā ex trībꝰ substātijs. vna earū est virtus
stiptica: ⁊ secūda calida acuta nō nimis. tertia declinat
parū ad amaritudinē cal. in. j. sic. in. ij. in fin. eiꝰ. Spica
romana est spica celtica ⁊ nascit̄ in syria: ⁊ ē planta par
ua habēs folia lōga: cuiꝰ color vergit ad rubedinem: ⁊
flos eius ē citrinꝰ: ⁊ melior ex ea est recēs boni odoris:
multarū radicū nō facile frāgibilis: ⁊ qđ de ipsa admi/
nistrat̄ est radix eiꝰ ⁊ stipites solū: q2 in eis est bonitas
odoris eiꝰ iuuamētū ipsiꝰ: ⁊ ipsa euellit̄ cū radicibꝰ eius
Cap. ij. et fiūt ex ea fasciculi plene manus.

Sal. 8 sim. phar. c nardus celtica silr̄s aliqualr̄ ē
sm genꝰ in virtute p̄dicte. minꝰ vero stipticat
virtꝰ est calidior ea in scđa ⁊ tertia: ⁊ est debilioris vir/
Capi. iij. tutis q̄ illa in oībꝰ nisi in ꝓuocatiōe vrine.

Sal. eo. lib. ⁊. c. sm trāslationē ara. Mōtana mul
tū nascit̄ i terris cicilie: ⁊ folia eiꝰ sunt sicut fo
lia herbe karsabane ⁊ ramuli eiꝰ sunt sicut rāuli ipsiꝰ: ni
si q2 sūt miores: ⁊ ipa nō ē grossa: nec ita spinosa habet
duas radices aut plures nigras bōi odoris silr̄s affodil
lo: nisi q2 sūt minores ⁊ subtiliores multū: ⁊ nō hȝ stipi
tē nec frustū nec florē ⁊ ē dbilior oībꝰ spēbus spice.

Sal. viij. sim. pha. c. de nardo. stochis. i. nardꝰ spi
ca ca. in. iij. sic. in. ij. Cōsistit autē ex stiptica
sufficiēter virtute ⁊ acri subamara: ex talibꝰ aūt ꝯposi/
ta virtutibꝰ ad epar et stōȝ rōnabilr̄ ꝯpetit bibita et ex
trinsecꝰ apposita vrinas mouet ⁊ mordicatiōem stōi sa
nat: ⁊ q̄ sm ventrē reumata siccat: ⁊ adhuc cū his ea q̄
sȝ caput et toracē: fortior v̓o ē indiana vocata post hoc
existens syriaca que vocatur hypacussa.

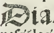
Sera. Abstergit fortificat cōfert epati ⁊ ori stōi
qn̄ bibit̄ ⁊ ponit̄ extra: ꝓuocat vrinā et cu
rat mordicationē oris stōi ⁊ desiccat humores aduenie
tes ei et intestinis: et cōfert hūoribꝰ qui generant̄ i capi
Libr. j. c. sexto. te et pectore et fortior specierū spice i hoc ē indica: ⁊ est
fortioris nigredinis q̄ sceni. Et idē auc. Dia. virtꝰ nar/
di est cal. ⁊ sic. et ꝓuocat vrinā. ⁊ ꝓpter hoc qn̄ bibitur
stringit vētrē: ⁊ qn̄ fit cū ea nascale stringit menstrua: et
desiccat hūiditates currētes ad collū matricis. ⁊ qn̄ bi
bitur cū aqua frigida sedat sincopim et ꝯfert cardiace
⁊ inflāmationibꝰ epatis et hictericie et egritudinibꝰ re/
nū: ⁊ quādo decoquit̄ in aqua ⁊ sedet in ea mulier con/
fert apatibꝰ calide matricis: ⁊ cōfert casui pillorū ⁊ pal
pebrarū ꝓpter eas stipticitatē. ⁊ facit eos renasci ⁊ cō
uenit medicine. Spica romana. i. celtica: virtus eius est
sicut virtus nardi syrie: nisi q2 prouocat plus vrinam: ⁊
cōfert magis stō qn̄ bibitur cū decoctiōe absynthij cō/
fert apatibꝰ calidis epatis ⁊ hictericie et iflatiōi stoma
ci. et qn̄ bibit̄ cū vino cōfert apostematibꝰ splenis ⁊ do
lori vētris vesice renum ⁊ inflāmatiōi stomaci. ⁊ morsi
bus venenosorū aīaliū: ⁊ ingredit̄ in ꝯfectiōibꝰ oculoꝝ
spice mōtane radix cōfert oībꝰ: quibꝰ cōfert spica celti
ca. Et idē auc. Aben. mesuay. retinet mēstrua superflua
sumpta in potu a proprietate.

Pli. lib. xij. c. de spica. quedā vocat̄ spica nardi: que
dā spica celtica: ⁊ quedā ē celtica mōtuosa. spi/
ca nardi cali. i primo siccat in scđo vn̄ a similitudine co/
gnominata est. similis est. n. spice frumēti ⁊ velut aristas
plurimas hȝ in modū capillorū tota collecta ⁊ densa
Electio spice. velut fasciculus paruissimꝰ nascitur in india ex vna ra/
dice parua sine folijs. dicit̄ tn̄ ⁊ syriaca: non q2 in syria
nascitur ⁊ legitur. sed q2 mōte indie in quibꝰ abundāter
inuenit̄ syrie partē spectant. verū illa est optima que est
odorifera et colore subrufa: gustu subamara recens et
leuis non vasta hȝ vires stipticas ⁊ calefactorias. Spi/
ca celtica nascit̄ in illirico hoc nomē habens apud eos.
hoc i syria nascit̄ et in Italia fructices habēs sup terrā
breues et spissos. colligitur autē a ciuibꝰ cū radicibus:
similiterq̄ fasces faciunt q̄ plena manu cōtinētur. ⁊ iō
ab alijs fasces gallice appellantur. Hec hȝ folia oblon
ga ⁊ nō lata florē mellinum odorem circa se suum con/
tinēs ē et similis virtutis spice syriace. Est alia spica cel
tica mōtuosa q̄ a plurimis partis appellat̄ hec nascitur
in cicilia similis folijs et ramis iringo: sed spica breuior
est et spinosas radices mittens duas aut tres odore sua
ues nigriores colore similis affodilli radicibus. hec nec
florem nec semē habet sed virtus est illi similis celtice su
periori. Sed quidam mentientes dicunt celticā saliun/
cam et pro eo ponūt sed falso. l. saliunca.

Sinfiti gre. consolida maior.
Simphoniaca. iusqamus
Cassillago dens caballinus. Canicularis. Calicularis Dia.
Simisis. i. draganti
Simisum. i. git
Simirix. i. cerusa.
Simillla sic fit. frumētum fractū in frusta vel mollitū grosse in qua diuersas substantias diuiditur ꝑ cribra extrahitur fur// fur ⁊ farina subtilissima que pollina dicit̄ postea remanet similla q̄ diuiditur i grossū subtilem et mediocrem de polina fit panis papalis de subtiliori similla fit ēt pāis de residuis duabus fiūt pultes ⁊ alia cibaria vt kisk. l Tarcanon.

¶ Cap. 641.

Simphitū gre. vl̄ anagallica. ara. picteriō
la. cōsolida. et ꝓprie radix eiꝰ. Platearīꝰ Consolida.
Sal. viij. sim. pha. c. cxxv. simphitū
petrosuȝ ex ꝯtrarijs cōstat vir
tutibꝰ hȝ enim qđ abstersiuū quo cōtētū
in torace et pulmone pus expurgare natū ē. hȝ aūt qđ
et congregatiuū quo ad sanguinis eductiones iuuat. et
cōtinet vltra hoc humiditatē quandā calidā non immo
derate propter quā et dulce apparet gustātibꝰ et dele/
ctabile odoratū. Insiticulosū aūt est cū masticat̄ ⁊ aspe
ritates que in arteria sanat. sm mixtionē vero q̄ ex oī/
bus p̄dictis virtutibꝰ simul et diaforare sufficiēs ē colli
gere et constringere corpꝰ: ⁊ ꝓpterea intestinabilibus
hernijs apponitur. et ad vulsiones et sciss'ōes cum oxi
melle bibitur quicūq̄ vero ad dissinteriam ⁊ fluxū ru/
beū coquētes i vino dāt vt siccāte ⁊ cōgregāte vtunt̄. ⁊
quicūq̄ ad frenetica vt purgāte et madēte. Simphitū Capitulo
alind magnū simile ē virtuti predicti nō tn̄ gustu dulce cxxvj. li.
neq̄ odoriferū olfantibꝰ apparet. sed sm hoc abscedit eodem.
a p̄dicto. sm vero q̄ viscositatē quandā et mordacita/
tē hȝ quodāmō silis sglle existit. vtunt̄ aūt eo i oībꝰ ꝗ/
buscunq̄ ⁊ prius dicto.

Dia. ca. de simphito. i. cōsolida: ⁊ ē maior ⁊ mior Cap. x. si
Mioris folia sūt ita pinguia: ⁊ ē vere minor ue. xj. li.
nascit̄ locis asperis virgas hūtes siles origano tenues iiij.
et capita sicut thimū virge lignose odorate et dulces in
gustu: et radix ē illi lōga ⁊ obrussa: ⁊ grossitudinē digiti
hn̄s. Est aliđ simphitū qđ pecton vocāt: hastā hȝ aspe/ Capi. xj.
rā ⁊ longā duobꝰ cubitis angulosam. ab intus inanis ē siue. xij.
in qua sunt folia aspera angusta ⁊ oblonga sicut buglo libro eo/
sa: hȝ etiā ipsa hasta angulos in quibus folia nascuntur dem.
flores sunt illi mellini: semē hȝ sup hastā sicut flommos
hasta ⁊ fructex habet pulueri simile quod cū carni ap
plicatū fuerit pruriginē facit. Radix est ei nigra que cū
fracta fuerit alba apparet et mucillaginosa et ista ē con
solida maior: cuius radix trita ⁊ bibita emoptoicis me
detur: conquassationes reficit: tumores spargit: cū fo/
lijs cataplasmatibꝰ adhibita oīa similiter facere potest
vulneribꝰ paracolesim facit. carnes incisas frustis i ca/
cabo missas in se gluctinare facit. Cōsolida minor elixa
in mulsa pulmonē purgat: reijciētibꝰ sanguinē et frene/
ticis cū

radix cō solide ꝯ fluxū mulierum. ticis cū aqua medet. Radix cuz vino cocta ⁊ bibita fluxum mulieris stringit. disintericis opitulat cū oximelle data. conquassationes ⁊ dolores lateris saluberrime curat: masticata amputat sitim asperedinē fauciū mitigat vulneri recēti paracolesim facit enterocellicos bibita ⁊ cataplasmatibus adhibita optime curat. carnes celerius glutinare facit. Sunt enim ambe ille spēs. cōsolide eiusdē v̄tutis. ꝯsolida ꝑ3 Pli. auct. vel opiniōe multoꝝ diuino miraculo curat ⁊ rūpit antracē inter duos lapides trita. est alia ꝯsolida dicta rubea ꝑ q̄. l. bistorta

Simponiata. i. iusquiamus.
simphasma corrupte sinapisma. ē puluis ōsiccatiu⁹ ⁊ resolutiu⁹ quo aspgit vel fricat corpus.
simptōa gr. casus lapsus ruina periculū. vitium.
Sinapismū. i. ēplm̄ ō sinapi rubificatiuū: ⁊ ōsicatiuū: dropax alit dictuz
Sinarmosis grece consolidatio.
Sinciput pars capitis anterior prora.
Sinkisis. ara. tarfa. Paulus ē macula sanguinis in coniunctiua.
sinchor arab. stincus.
sincopis gre. concisio amputatio.
Sincreticum medicamen grec. qd̄ occultam collonez rumpit. Cas. fe.
sinon. Step. est corath. se nation planta fontis.
sinapū qd est. l. chardel.
sinapis qd est. l. idē. Plin. lib. xx. c. xxij. in prin.
sinātis. i. ꝑfocatio antiq̄ssima. inde sinātia vel sq̄nāstia. l. acuta ꝑfacto. Pau.
sincar. idest buxus.
Sincum. i. bdelium.
Sindir. i. cucumer domesticus.
sidesmos grec. sunt nerui ossibus cōiuncti. Alex.
sini est genus aranee.
sinifes ē q̄dā musca pua q̄ si effugiēs visionē hn̄s aculeū acutū mordēs. ⁊ alter dr̄ culex culicis: ⁊ idomate nr̄o dr̄ zezala vn̄ declinat hoc sinifes gēitiuo hui⁹ sinifes indeclinabile
sinigmatia. idest storax.
sinimata. i. calidos humores purgantia.
smirnis. i. gummi iunipi.
sinis. idest nigella.
sinitu. idest cerusa.
Sinocus ex sanguine putrido. i. conclusus. sinocha febris ex sanguine non putrido.
sinechis grece. febris. sinechise continuare.
sineticha dea .coliria vel medicamia q̄ tēuer valēt sifisis palpebraꝝ. Demo. est earuz conglutinatio. non naturalis.
singultus gre. Jloxos. ligmos. lix. ara. alsoach.
Sinifer. ara. heil.

Sinonū petroseli num. ❡ Cap. 642.

Sinonum petroselinū agreste. qdam dicunt ꝙ est herba dicta pes milui. quidam ꝙ est alexandrum: sed falso. nam neutrum istorū est verum quoniaz non est pes milui que vocatur pepanus: quia pes milui habet folia satis maiora ⁊ pinguiora ⁊ flores satis a floribus sinoni differentes: qm̄ pes milui facit flores multos ⁊ albos simul coniūctos i capite stipitis apparētes sicut cauda gatte: ⁊ eius herba sicut valeriana: s3 sinonū recte florescit sicut petroselinū vsuale. scd̄o facit folia sed maiora. Nō est silr alexādrū qd̄ facit semia nigra rugosa vtcunq3 curua ⁊ magna sicut git. s3 sinonū ꝑm Diasc. ⁊ Pli. facit semina sicut apium ⁊ ameos. vnde ꝑm varietatem sinonum est petroselinum macedonicum: quoniā Dias. dicit sinoni semen est minutum silē apio s3 oblongum ⁊ nigruz: gustu cal. diureticum valde ⁊c. Et dicitur sinonum q2 nascitur in syria prouincia regionis macedonie.

Dia. li. 3. cap. 71. fine. 75. Dia ca. de petroselino. qd̄ nascit i macedonia in criptis ⁊ spelūcis semē ē minutū silē apio vl̄ ameos odoratū viscidū ⁊ aromaticū ⁊ diureticū valde mēstruis impat iflationes coli. ⁊ stōi cōpescit calefaciēdo ⁊ sicādo nimis tortiōib⁹ subuenit dolorē lateꝝ mitigat freneticis ⁊ vesice doloris subuēit ꝓuocat vrinā abūdāter maxie cū vio datū diureticis ātidotis miscetur.

Pli. ca. de petroselino macedonico cuius semen de syria affert vel semē ē minutū silē apio diureticum valde nascit circa petras: semen ⁊ folia silia apio. semen eius odoratū diureticū valde vnde petroselinuz vocat quoniaz multotiens in petris nascitur: qd̄ multi petrapium dicere consueuerunt: quia idem sunt sinonū ⁊ petroselinum macedonicum: qd lat. dr̄ petroselinum agreste. l. petroselinum multi sinono macedonico carentes vtunt alexādro. quoniā sunt eiusdē virtutis. Libr. 20. capi. xij.

Sinopia qd est lege mezgreb. lepina.
sinopedion magra arabi.
sinopis. i. rubicundus.
sinsen. idest sensen.
sintoma. idest accidens.
sintalar. idest heil.
sinter. idest rubus.
sintesim. idest palpebre coartatio vel conglutinatio innaturalis.
sītesis. i. atrofia: ⁊ ē qn̄ nutrimētuz nō digerit neq3 ꝯuertit i substātiā mēbrorū. ide si inthetic⁹ extēuatus extēuatio ꝑter nām.
Sinthesis. i. ethica senectutis que fit ex frigiditate ⁊ siccitate.
sinteticus idez.
sinten oculi. i. alintisac.
sinum. i. vinum passarum
sionphona: qd est Plini. li. 26. c. 7. vltra mediū.
Siō. i. Jabes. Alij auri viridē dicūt. nascit in locis aquosis: folia eius olixatro similia miora tn̄ ⁊ gustu aromatica. Dias. qdā serpillū dicūt alij heripillū sisimbriū. cardaminē Pli. li. 22. c. 22. vltra me.
sipatus. Oribasi. in palustribus oritur. ⁊c.
siphac est pars paniculus qui ē supra vētrē post cutem cōprehendens itestina calefaciēs ea sua spissitudine ⁊ vnctuositate ⁊ comprehendit lacertos.
sipui. idest apium.
Siperos. Dias. dulcor mustum coctum.
sipis agriō Dias. est thlapsiū. talipsos, tlapsiū. scādalion pes gallinaceus.
siquis ordei. i. puluis factus de ordeo trito ⁊ cocto cuz multa aq̄ ⁊ post torrefacto.
sir est medicina inda.
sir. sirs. i. cerebrum.
sira. idest cerasia.
sirach. i. gūmi oliuarum.
siracost. i. manna vel succus fructuū. Dinus. ca. ij. super Mesue.
Siragi. i. lucerna vel candella ardens arab.
siros. idest filix serap.
sirites est lapis i vesica. lupi repertus. Plini. lib. ij. cap. 37. versus finez.
siricō de plūbo. idest cinis plumbi vel adustum ei⁹.
Sirim Dia. scilem. i. loliū. Pli. lib. 21. c. 20 i medio.
siringa. gre. sirix. cāne calam⁹ fistula ⁊ istr3 qd̄ in v̄ga mittit. quo aliqd̄ liqdū i ipsam inijcit ⁊ siriga ēt dr̄ fistula vlc⁹ ꝓfūdū ⁊c.
siringias. i. cassiafistula. Dia. ꝑ cassialignea. S.
Sireblen. idest beta.
siregia. i. oleū sisaminum.
sirebē. est emblicus qui sic nominatur cum in lacte infunditur. Rasis.
sirengi. asareng Auice. i. minium azarcon. ex cerusa fit ruffi coloris per decoctionem.
sirengi. i. lac coctum.
siringi. idem.
siria. i. oliua: ⁊ siria est genus grani.
sirirsis. Herodi. in libr. de curis equorum. est quādo reuma in pectus equi decidit. Pli. lib. xxij. ca. xxj. circa medium.
siricantica. i. aaron.
siricum romanum. i. siricum vel seta romana.
siringios est quedam species canne. l. hasap.
Siringios. i. qui audiunt quasi fistulas.
Siriones sunt vermiculi qui oriuntur in dētibus.
siriscaris quid est. l. policaris. ⁊ est media secunda spēs eius. l. cōiza. Dias.
Sirixis grec. ruptio apostematis.
Sirsati. i. caro mollis veniens in interiori parte palpebre a qua nō cessat fluere sanguis rube⁹ ni

ger z viridis.

Sirongotomum gre. De mo. est ferramentū ocularibus morbis aptum.

sirotalmia. O ziba. est scabies oculorum.

sirup⁹ ara. sirab. gr̄ potio

Sireum. i. vinum coctum i. epsina vel decoctio ficuum. Gale. 7. mimi. ca. j. z xij. terrapē. ca. vlti.

Sirsemiati ē egritudo cōposita ex sirisen. calid. z fri. quoniā ē apa factuz ex duob⁹ humorib⁹ cōpositis simul. s. ex flegmate z colera.

Sirsen. i. frenesis: z ē apa cerebris sen qd ē apa: z sir qd ē cerebrū. Haly. scd'a tegni. cōmēt. xxxj.

Sirsir. i. semp putrefaciēs

Sirup⁹ arelea. i. de piris.

Sirupus diaglon. dz dicere diachilon. i. de succis vt appet in. l. chilus. Et diaquilon.

Sirupus iuiubinus fit de iuiubis liquiritia z reb⁹ maturantibus pect⁹. vi de in viatico.

Sisaleos. i. filipendula.

Sisamus qd ē. l. semisem. Pli lib. xviij. c. x. i me.

Sisamus agrestis. ciprioō. i. cataputia. siselei crotō a Lici. Pentadactil⁹. Dia.

Sisamos. i. cōfectio d̄ melle silis pēidijs. Dia. fit ex decoctiōe mellis cū albumine ouo᷑ imistis spēb⁹.

Sisamum idem.

Sisamia ossa a sisamo qd ē granū minutū de quo fit oleū sisaminū: z sunt ossa que intra ossa digitorum existunt.

Sisameleon. i. oleū de sisamo.

Sisamberis idem.

Sisaliquoruz. i. liquiritia.

Sisapasmare. idest linire.

Sisarij. idest lolium.

Sisat. i. buxus.

Sisarū Dias. Aui. sisaron qd est lignum vitus.

Sis. grec. porcus. sus. vel vermiculus vestes corrodens.

Sistoles. i. cōtractio.

Cap. 643.

siler mōtanum. Siseleos ara. vel aschegellos gre. siseli. lat. siler mōtanū platocimínū Pli. li. xx. c. 5. i me.

Dia. li. 3. ca. 56. sine. 58. Sera. li. agg. c. 190. auc. Dias. folia hz silia foliculis feniculi: nisi q2 hz lōgiora z grossiora: z hz bastā longā ī cui⁹ sūmitate est corona in qua est semē lōgū z latū hn̄s angulos z grossuz acuti saporis fortis odoris z ē illud qd ē in vsu z administrat in cibis. z habet radicē longaz boni odoris.

Gal. viij. simp. cap. 87. fm trāslationē grecā. Siseleos radix quidē z fruct⁹ calefactiuū est in tantum vt sufficienter vrinatiuum sit pharmacū. Est autem ex subtilib⁹ partib⁹ vt ad epilepsias z orthamias cōperat. Joannes de. s. amando in aurea.

siseleos vrinā citz menses Sera auc. Dia. virt⁹ radicis eius z seminis ē calefactiua. z si sumit ex eis i potu ꝓuocāt vrinā: z cōferūt coartatiōi anhelit⁹ in qua opz hoīez erigi z asmati z suffocati matricis z ꝓuocāt menstrua. z expellūt fetū: z cōferūt epilepsie z oīb⁹ dolorib⁹ interiorum mēbro᷑: z qn̄ sumit de aliquo illo᷑ aut ex vtroq; cum vino in potu cōfert tussi antique z debilitati digōnis z tortiōibus ventris z debilitati epatis. z qn̄ sumit ex ea

ꝓhibet a frigore. cum vino z pipere preseruat z defendit hoīez a frigore aeris z pp hoc cōfert itinerātib⁹ in hyeme z qn̄ hoīes z alia animalia comedūt de hac plāta in tpe coitus eo᷑ cōfert eis statim ad impregnandū. Et idem auc. Aben. Me. est cali. z sic. in fin. scd'i incidit z dissoluit humores

Confert asmati. viscosos z cōgellatos. z ꝓpter hoc aperit vias omnes z cānales opilationes: z prouocat vrinam z mēstrua z confert asmati z omnibus egritudinibus flegmaticis.

Sinabar. arabi. sion quia herba. est humida sicut sion. Dias. herpillum.

Sisnabrion. grece.

Sisnabar sisnabrion. ara. sisimbrium.

Siseleos campestris. i. leuisticum keisum.

Siselicipzon quid est lege cataputia.

Siseos. i. assa fetida.

Siseri. idest crissones.

Sisellum creticum Cordilion. Dias.

Siseli. Dias. est ethyopicū z peloponense zc. Pli. li. xx. c. v. ante medium.

Siser. Pli. li. xj. ca. 17. lib. 19. ca. v. versus fi. z lib. 20. ca. v. ante medium.

Sisuna. i. sisamum. Plini. li. xviij. c. x. in medio.

Sisimin. sesami. Sissintabar. i. heil. Sera.

Sisocephalas. O ribasi. i. cōmotio cerebri. ex percussione aut casu.

Sistole gre. cōstructio seu passio: cuius contrariū est diastole.

Cap. 644.

Sisimbrium. Sisimbriū idest absinthiū pōticū z ē cētonica sicut apparet in. l. absinthiū. s3 sisimbriū vocat mēta aquatica. z alio noīe dr̄ balsamita. vnde sisimbriū lati, arabi. culudes. grec. cardaminon.

Dia. ca. sisimbrion. dr̄ cardaminō eo q᷑ cardano agresti folia hz silia cū folia eius rotūda nascant sicut folia cardami agrestis cū creuerit scindūt se sic eruca. Vt⁹ ē ei cali. diuretica: crudū z coctū lētigines vultib⁹ tollit z maculas emēdat si vna nocte impositū fuerit z alia die locus abluat. Pli. li. 20. c. 22. versus fin. Lib. ij. c. 116. sine 144.

Pau. ca. de sisimbrio. cal. est z sic. in tertio. Aliud est domesticū: aliud siluestre. sed domesticū nobis est in vsu: qd oībus ē notū: virtutē hz diureticaz dissoluēdi z ꝯsumēdi. Cōtra vitiū pectoris fiat pultes ex farina ordei z aq̄ apposito puluere eius z detur patiēti. Cōtra frigidū reuma folia ei⁹ in testa calefacta sine liquore: z isaculo posita capiti suppoāt. Vz vinū de coctionis ei⁹ cōtra dolorē stomaci z intestino᷑ ex frigida causa. z opilatiōez epatis z splenis z vrinaliū viarū herba ipsa decocta in vino z cataplasmata. Soluit etiā straguriā z dissuriā. valet ēt contra iliacū dolorem z cōtra dolorem factū ex ventositate. menstrua educit: cōceptum iuuat: matricem mundificat: fomentatio si fiat ex eo. tenerositates eius in oleo muscelino vel saltē cōmuni decocte z superposite idem operantur. ꝯ dolorē stomaci.

Sisimum. i. elenelin.

Sistrius. i. doronici.

Sisnabar. sisnabarion. i. sisimbrium.

Siso. i. tacha. z siso ē auis kasis.

Sisotigi⁹. i. auis merula.

Sistar. i. fu. amantilla. potentilla.

Sister sistra. idest anetum agreste. i. meu.

Siston gre. alumē scissum

Scipiera.

Sistō. idē diuisuz: vt i Alexādro de lacte. ide dissinteria. sistō. gr. rasuz xistō

Sisti. i. alumē scissuz. z sisti i. arsenicū. q2 scisille ē ale.

Capi.' 645.

Macis. Sistose vel bisbese vel hescebelle. ara. gre. galifer. siue talifac siue machil: z in oriente dicitur Adaes vel adache. lati. vero macis.

Sera. li. agg. c. ij. Sera. Sistose. i. macis. z ē cortex nucis muscate q̄ est sup corticē grossuz. Et melior ex eo ē ille q est coloris fusci: z deterior est niger. z i cortice duro grosso nucis muscate nō ē aliqd iuuamētū. s3 fruct⁹ eius est vtilis medicine z nominat in oriēte adaches dicūt q᷑ est nucis al's macis z ē cortex q aportat de regione q nō est greco᷑ z color ei⁹ est flauus.

Cap. 101. siue. 112. Dia. lib. j. c. 101. siue. c. 112. Cortex macer ē q a barbaris affert: crassus colore subrusso z vehemētissime in gustu adstringit: bibat ꝯ cruenta sputa: intestinorum tormina. z in aluum distillationes.

Cap. 89. Gal. 7. sim. phar. c. de mace: macis cortex est qui portatur de india gustu quidē stipticus sufficienter cum breui quadā aromaticite. al's acredine aromatizante: cū aūt odorat est. silis plurib⁹ aromatib⁹ indianis. z sb̄a eius est cōposita substātijs ꝯtrarijs: z plurimū qd est in ea sub a est subtilis ca. z odor eius ē bon⁹ sicut odor

sicut odor aliarū specierū aromaticarū que asportantur ab india: sapor eius est stipticus multū cum aliquātulo aromaticitatis τ desiccat in tertio. sed cali. τ fri. non est operatio manifesta. cōfert fluxui ventris τ vlcerib⁹ in testinorū: τ bibit in emoptoica τ in fluxibus humorum ad ventrem. Aui. de viribus cordis ait ꝙ cōfortat cor.

Sitacust. i. siracost.
Sitarabegi. i. butirū con/ditum cum melle τ lacte Gal. li. secreto.
Sitarem. i. lactuca asini.
Sithemachia. idest mono machia.
Sitis scadis. i. cucumer a/ agrestis.
Sitaregum pro seitaregi. Ste. lepidū est τc.
Sitos gr. ador triticū bla dū. codros. sitō. seges: si nō: frodē. demo. sic vocāt greci frumētosum cibuʒ.
Siteuma siteusis gre. sagi na: pinguedo.
Situkalami grec. stipula.
Siu. idest cuscute.
Sicum. Steph. secha.
Skinos. i. lentiscus.
Skiranis. i. durus.
Skaopes. gre. sinifex culi cum genus.
Skin. sincor. kin. i. stincus animal.
Skelibus. ar. ē darsisabā Dias. aspaltum dicit.
Skeli. grece. crura.
Skibala gre. stercora du ra rotunda.
Skilla gre. spolia ob id ra dix illa sic vocatur eo ꝙ multa spolia habeat.
skirosis gr. nimia duritia sine sensu τ dolor aliter Gal. 14. terapeu. c. 6.
Skilira. duritia.
Skilax gre. catulus canis paruus.
Skillokeromion gr. cani num cepe.
Skirus. i. dur⁹. τ ē ꝓprie apa durū vl' pōt pulsus durus sic vocari.
scorpios gre. scorpius.
Skotia sckotos gre. tene bra. i. scotomia. i. tēebra/ tio scotōatiki scotō atici.
skrofa gre. porca.
skolikion gre. ꝟmiculus.
skōbros gr. scōbr⁹ piscis.
Skordeon. alium.
Smegma qd ē. l. pōfolix.
Smigmata gr. vnguēta τ ſm ori. sūt pulueres qb⁹ dētes fricant τ corpus.
Smigo. gre. misceo.
Smirmon. i. scolopēdria.
Smirra. idest smirta.
Smilacelē. ē species volu bilis. Dia. folia hʒ hede re mollia τc.
Smilax idē smirnas Dia. Pli. li. 16. c. xj. in fi. τ. c. 36. lib. 24. c. x. in fin. ki/ rā emilax dr̄ τ rorastrū anthophoros.
Sminita gr. aluearia apū
Sminos. examen apum.
Smiris gre. lapis asperri mus quo alij paraturla pides.
smira gre. mira smirtus.
Smirniō. Aui. seniurion. Dia. Pli. li. 27. c. vlti. in pn. τ li. xviij. c. 8. versus fi. Alexā. ē species apij. Gale. libro de alimētis.
Smirna basilicon idem.
Smirna. i. abstersiua.
Smitica idem.

℄ Cap. 646.

smirnas vel smir/ lax. simō Januen.

Smirnas Dia. c. smirnas siue smilas herba ē sicut matrisiluia habēs folia aspera peri dimiō silia. cui⁹ virge sex aut septē sūt sicut bati iplicātes se vicinis arborib⁹ aut sadis. semē hʒ sil'e vuis ꝙ qñ maturauerit nigrū coloreʒ facit cū gustu submordaci cui radix est dura: τ grossa: τ na/ scit locis aquosis τ asperis semē ei⁹ τ folia venenis oc/ currūt. nā si ante accipiant venena nō sinūt nocere. Dr̄ āt ꝙ si ab īfante accepta fuerit venena nō sinūt nocere.

Smirnix. i. vernix.
Smodes. i. sicomori. fru/ ctus.
Soac⁹ est arbor magna q̄ orit̄ i egypto ꝙ̄ ignoro.
so auis. i. anisum.
sobolis. idest spica.
sobran. i. esula.
Socrite, socrugene: est cō fectio sagzenea. Auice. Serap. idem.
socū gr, i. suc. gallia. ī pra/ ctica grece. simil. Almā.
Socus. ideʒ circulus ani, Cor. cel.
sod. idest ciperum.
Soda. i. dolor vel lesio ca pitis.

Sofocas. i. facedola auis.
Sogos. i. congellatio.
Solata sunt apostemata.
Solatrū quid ē. l. hameb. strignuʒ: maurella: vua lupina grece. solaria.
Solbet est vua ex spēbus titimalli.
soldalla. soldanella. quid est. l. chachille. Raitelō Pliui⁹. lib. xxvj. ca. vg. Tripolion.
Sodola quid est. l. lenia.
Soldago. i. iris illirica vl' eius flos.
Solidū est pōdus. ℈. iij. s. vnde. versus. Si soli/ dum queris tres drag/ gas dimidiabis.
Solia. idest cot.
Solū calciamentor: qd ē l. dermata. geldacheb.
Soliuerfia. i. ciclaminus.
Solmontana. i. siseleos.
Solsequia. i. eliotropia. l. cicorea alij intuba.
Solstitium est decimater/ tia die Junij.
Soltira. i. salutatrix.
Solea piscis est. τ quidaʒ vermis lōg⁹ satis multo rū cubitor in vētre hōi/ nis nascens q nominat lū bricus la. quē Gal. in lib. de tyriaca cap. ij. dicit. et maximū etiā τ amplū lū bricū gñatū tostū cibum assumptū depascētē: τ ꝓp hoc macerantē totū cor p⁹ mirabiliter educit ab intestinis tyriaca. s. hec si militer noiat̄ i. l. cameleū bāte. auc. Gale. τ Dama sceni. ca. mezereō. noiant ipsos serpentes viscerum τ alī or cingulum pro cu ra ipsius burnam.
Solanum gre. erixo. stri/ gnon. Cornel. cel.
Solaris herba gre. helio tropium. Cor. cel.
Son Paul. inter medici/ nas ad lapideʒ Son co mestum τ bibitum.
Sonanti. Asenati. ara. sa/ mudurne. serapi.
Soncos. Dias. spēs ei⁹ sūt due τc. l. buglosson.
Sōphos. qd est. Pli. libr. xx. cap. iij. in prin.
Sonera. i. coclea quam de ferūt peregrini a sancto Jacobo.
Sonoba. sonobar. ara. l. pinea.
Soob. i. mutatio coloris a sole vel a vento in facie.
Sora. i. herba de qua fit alkali.
Sorba. grece suca.

℄ Cap. 647.

Sorbes Arbor est ferens sorbas. Sorbes

Sera. lib. agg. ca. 109. sorba restrīgit ventrem fortiter.

Gal. ij. de alimen. sorba τ nespila stipticāt qdē am bo: multo aūt magis sorbis nespilla propter hoc influenti ventri magis cōferens edulū est τ palaʒ qm̄ talium omniū comedere parum conuenit nō vt fi/ cuum aut vuarum copiose. neqꝫ enim vt alimento sʒ vt medicinis ipsis indigemus magis. Cap. 24.

Gal. viij. sim. phar. c. de sorbis. ydria. i. sorba om nib⁹ cognita est terrestrē substātiā dominātē possidet τ modico subtili pticipat τ mixto. Et dicit eo. libro. ca quod incipit. Nays. i. arbor sorbe cui⁹ fruct⁹ a multis vocat̄ oya cum. y. littera stiptica participat qua litate. sed multū debiliori nespilus quo circa τ dulce est cū comedit̄ τ minus nespilo est vētris cōstipatiuus. Ca. 146. Capi. 13.

Sordities parietis balnei τ alior quid est. l. vasachi.
Sordities fenicupij balnei quid est. l. asathartur.
Sorepi. i. aristologia longa.
Sores. i. lac acetosum τ coagulatum sine sale.
Soreos combusta. paulus. ca. de pterigijs vngularuʒ pedum τ manuum.

℄ Cap. 648.

Soricis vō simo nē Jāuē.

Soricis spēs sunt due ſm Dias. vna agrestis τ spinosa. altera apta ad cōedēdū ramulos angulosos hñs τ ruffos τ inanes ab intus τ folia rara τ scissa: est stiptica nō multū. vnde stōi estuationē τ tumorē cōpescit cataplasmatib⁹ adhi/ bita succ⁹ ei⁹ glutitus morsum stōi tollit: lac mulierib⁹ ꝓuocat: tūores ani τ matricis spargit: folia ei⁹ τ radix cataplasmatib⁹ adhibita percussuras stomaci mitigāt.

Sorongenetheni. idest fumusterre.
sorongē.i.hermodactili.
sortalimon.i.ambrosia.
sosa.i.herba ō q̄ fit alkali
sosatin.ara.pleuresis.
soltramon.i.semperuiua. Aizon.Dia.
sotira.i.saluatrix quedaꝫ opiata confectio est.
sota.i.iunci radix.
sother sotir grec. i.saluatoꝛ inde sotira cōfectio.
sotera.i.salsus.
soucaria.idest realgar.
Sourenzanum :sourenzagum.Ste. i.surungen. hermodactilus.
spagnos. arabice.vsnee. Pli.li.xij.c.24.ꝛ li.24. ca.v.circa me. l.brion.
spagos est spēs picis ad modū candida. Pli.lib. 14.c.20.circa priu.
spacul.i.cenisa.
spagnum .i.saluia.
spalten idest palma.
spalangion : sphalāgiō.i. aranee.gre.rutella.
sparsim. i.per interualla.
Sparatella.quid est.l.glasparella.
sparagus qd est.l.naliop.
sparcos.i.rubea.
spgula quid ē. l. aspgula.
Spargamū.sparthennon
sptus:spartō.i. genestra ide spartaria vt in Paladio regio illa spartis.
spartus:spartos grec. genestra vel genista.Dias. ꝛ emalios rubea.
sparganinō.i.radix.pentafilon. Pli.lib.25.cap. 9.post priu.
spartaragi.i. ausab.

Sal. Uirtus sapoꝛ ꝛ odoꝛ eius sunt similia vtuti sapoꝛi ꝛ odori nasturtij. nisi quia est minus desiccatiuū ipso: ꝛ ca. in.4. est enim eius cōfectio facilis ꝛ nō dura: ꝛ inuenit nigra ꝛ rubea.ābo sūt īterficiētes ꝛ ista nō īuenit in regionib⁹ nostris:ideo nomē eius ignoratur.
Spasma grece. dr puluis cōsolidatiuus q i vulneribus recentibus aspergit
spasmos.gre.spasmus.
spasmata.i.toꝛtiones.
Spatana qd est.l.pexeris ꝛ gladiolus fm Gale.in experimētis.est acoꝛus
sparella.i.acoꝛus.
Sparomelle ē istrm cyrurgicoꝛū quo imittunt medicine i vulnerib⁹ ꝛ oculis raspatoꝛiuꝫ fm alios spatomelis spatumilo.

Capi. 649.

spatula ferida. Unguentū ꝯ moꝛfeam.

Spatula ferida herba est similis yreos:gladiolo vel xifion nisi quia feret.

Pau. ca.de spatula ferida. suc⁹ ei⁹ eradicat moꝛfeā albā.si fiat vnguētuꝫ ex puluere eius ꝛ puluere stafisagrie flāmule ꝛ hermodactili ꝛ de attramēto combusto in olla rudi ꝛ cum aceto ꝛ axungia poꝛcina vetusta. ꝛ īungatur ter in die ꝛ cooperiatur cum folio caulis vel plantaginis.

Spēs cōdientes.i.species odoꝛifere.
specillum.i.tasta seu tenta qua tentantur vulnera ꝛ fistule ꝛ est instrm ereum vel argenteum ad inuestigandū toꝛtuositates viarum vlcerum.
specular. idest lapis lune. afroselinū fm alios talk vel gipsum.
speculare clastrū.i.gipsuꝫ
spedare.i.cerusa.
spedilion.i.fisimbrium.
spelmon. idest ceterac.l. aplenon.
spelta quid est.l.futa:ꝛ est gen⁹ frumēti dicti aliter candarusium alica.
sperma cete qd ē. l. ābra.
sperma grec.spoꝛos goni
semē cuiusqꝫ rei tam animalis q̄ꝫ plante.
spetō. Pli. in segerib⁹ nascit folijs rutenā eius eadem cum papauere ꝛc.
speritidis.i. cypressus ferens speria. idest nocens Gal.j.memiri. cap.j.
spersum. i.fermentum.
Sperule colloquintidarū i.poma colloquintide q̄ sunt rotunda vt spera.
sphoidest. idest spelta.
Spica aleip. spica romatica.spica inda satich.spica nardi spica siarbica:quid sunt lege simibel.
Spica oculi.arab. sebel.ꝛ sunt vene rubee minute oꝛte in cōiunctiua ꝓrē se super coꝛnea quousqꝫ
visum impediūnt.
spica celtica:qd est.l.celtica:ꝛ simibel.
spica asclira.spica nerideꝫ idest romana.
spica lata quid ē.l.bacub. alcaroeg.
spica ferida.i.cicuta.
spica montana quid est l. celtica ꝛ simibel ꝛ ē quā cōmuniter vocabāt celticam:sed falso.
spica filuestris.idest fu.
spina alba dr echimū fm librū antiquū de sim .medi.ꝛ puto sic dici eo ꝙ capitellū sile hꝫ ericio marino q vulgariter vocat lingua maria ecino marino:ꝛ ista ē q̄ a Dia. vocat acantifleuce sic eā describēs:ꝛ est bedeguar. l. bemedato. ꝛ ē plāta filis ca
meleōte albe.l.acātifleuce.
Spina arabica.i.sucbaba spina egyptia. spina iudaica.
spina babylonica.quid est lege bec.
Spina lata quid est.l.bacub alcaroeg.
spina dicta cinosbatus vl saccupalea vel rubus caninus:quid est.l.set.
spina egiptiaca.i. achantis ara. sucbaba agailē ꝛ sic est arboꝛ gūmi ara. Pli.li.xxxj.c.ix.in fine.
spinastellum.i. peucedanū.li.de simp. medi.
spilinium. Pau.c.de proꝛosi oculi spongiāin fundes aut splinium.
spodoides.gre.hyrcus. licet aliter vocetur.

Cap. 650.

Spina//chia.

Spinachia latine grec.aspenach.

Sera. ca.aspenach sunt fri.ꝛ hu.i.si. ne primi leniūt ventrē ꝛ confe runt doloꝛi pectoꝛis ꝛ pulmonis q fiunt a colera ꝛ sanguine. Nutrimentū eoꝝ est melius nutrimēto atriplicis ꝛ operatio eoꝝ ppe operationem eius:ꝛ sunt lenificatiua ꝛ ipsius nutrimētū melius est nutrimento crisolocāne:ꝛ in ipsis virtus abstersiua vel lauatiua ꝛ vincunt coleram.

Spinee quid ē. l. fimenia.
splendeliō est planta silis scolopendrie.scꝫ lingue ceruine in virtute ꝛ figura nisi qꝛ folia hꝫ lōgiora ꝛ strictioꝛa.
splen.gre.lien.lat.spleneticos spleneticus splenodes similiter.
splenidiū ē cōfectio q̄dam ad splenē dicta gemma.
splenion .idest teneris fm Dias. periclimenos cete rach. asplenon.
splenos siue scolopēdros in petris humidis oꝛit. nec floꝛem nec caulē nec semen habet folia eius in supficie viridia sunt subtus ruffa ꝛ lanuginosa.
splenaria.idest aplenon.
splin.idest gariofili.
spodes grece. auis.
spodion.idest cinis auri.
spodion quid est.l. abaisir Ponfolix tuta Platearius:quidā vocant eruginem eris ꝛ ios.
spodius Dias. ē spēs tutie dicte suceudus ab Aui.
Spolium serpentis qd est l.falcalbailleb.
spomiū.i. cinis aqua maceratꝰ sponiū in foꝛnaci
bus substernit cum affinat aurum ꝛ argentum
spondilion. sacundulion. idest laureola.
spondilion.i.ostrea.
spondilium retiū.i. locus cathā.i.loc⁹ exterioꝛ in directo cui⁹ sunt renes.
spongos spongia marina qd ē.lege affegi albach.
spondogos.i.lanugo q̄ in rosa silnatica nasci solet.
spondilos grec.spondilis spongia. Diasc. duo sunt eius genera ꝛc. Pli.li.9. ca.45.spongos.ꝛ lib.31. c.vlti.grecus vocat spogos ara. vero sfengi.
spoꝛico.gre. Cas.se. est nomen medicine ad scabiē
spōgo ē fuligo illā q̄ fuit spōfiligos anq̄ꝫ caderet: ꝛ qd sit pōfiligos.l.abaisposa folis.i.cicoꝛea . Cfir
sporos. gre.semen.
spoꝛa.i.vlc⁹ fraudulentū.
spuma argēti.Dias.i.litargirū. Pli.li. 34.c.vj.
spuma maris.qd est.l.zebus albac. alcionium.
spuma nitri qd ē lege bau rach. affronitrum.gre.
spuma sal.qd ē lege malk
spumos.i. stringul⁹ auis.

Spuriu

Spuriū vinū. i. aquaticu3 quasi non purum.
spurium qd est. l. busach.
Squama ferri. quid est. l. erugo ferri.
squama cuiuslibet metalli ara. dr̄ tubel. gr. lepidos
Squingibilis. idest vinum squilliticum hoc vocabulum ponitur in lege cusa. ⁊ in. l. haid.
squilla. quid est. l. hauri fel. ara. cepe muris. An sel. Aui. ascbil.
Squinantia. quid est lege sinantis.
squinum squinātum quid est. l. adcher.
squingibin. idest syrupus acetosus simplex ex melle aceto ⁊ aq̄ Auerrois. scḋo colliget. ca. p̄mo.
Sqngibin. ara. syrup⁹ acetosus vel mellin⁹ oximel scilicet siue 3uccarus et dicitur scangibin.
Squiria vel squitia. i. liquiritia.
scel. idest bel.
Semi. i. hyerusalem.
Squinus. i. iūncus. Diasc. squini duo gn̄a vnu3 ⁊c. Auice. miscuit capitulū hoc cum capi. de squināto deceptus similitudine nominum.
Stachis gre. spica arista.

¶ Cap. 651.

Stachis stadis. Cad. ii7.

Tachis Stadis h3 Hal. 8. sim. phar. silis est porro frutex acris gustu amar⁹ in tertio ca. quo circa calefaciēs nō mouet solū mēstrua sed ⁊ embrionū necatiuū ē. pharmacū: ⁊ extrahit secundinas conuenieter Plinius lib. xxiiij. cap. xv. vltra medium.

Stacten. idest mirra.
Stafili. gre. vua. stafilos. racemus.
Staphilipertū gre. Pau. de vulua est instrumentū ad vuluā subleuandā ⁊c.
Staphiloprēdron. quid ē Pli. lib. xvi. capi. 17
stantem. Cas. fe. est capitellum. s. aq̄ p̄ria saponarij.
stater est nomē ponderis solidi vnius. ℈. v. ⁊ siliquar. 6. alibi semuncia aur. ij. solidi. iij.
stafilagria. i. brancha vrsina. Halenus.
Staria. Stactis. statim. i. gutta mirrhe.
stacteuali. idest lixiuia.
stacti. grec. cinis.
stactiones. i. balsamita.
staderea. i. semē cētrūgali
stadiori. herba est nascēs in supficie aq̄ sine radice cū folijs similibus sēperuiue. lege gabaleb.
staer. idest adeps porcina
Stafilon. i. quinq̄ folium
Stafilinum. grec. ceras. i. pastinaca. l. daucus Pli. lib. 19. c. v. vltra medium.
stafilomata. i. vene corrosio. l. prothesis.
stafisagria. qd est. l. haberas. Cor. cel. lambrusca vua tamina.
stagures. i. gutta: ide strāguria. i. gutalis. mictio. s. quando guttatim mīgit.
Stagnu3 qd ē. l. feme3eg. ara. asebum rasas.
Stagie. idest astelle.
stak. i. gummi oliue. quidam dicūt q̄ ē gen⁹ beracis: sed p̄ima expositio melior.
Stalticum. i. carnem crescentem equans Hal. in dinamidijs.
Staltica. i. strictiua vel stiptica. Alex. Cas. felix.
stangularia. i. strangularia. i. scrofularia.
starne. sunt pdices parue.
Stachos. gre. spica nardi nardostachos idem.

¶ Cap. 652.

Stagn. lib. iij. ca. 112. siue. 119.

S Taquin Dias. Frutex ē similis p̄assio al's marrubio folia hn̄s multa oblōga dura aspa odorata ⁊ alba: ⁊ virgas multas ex vna radice albidiores p̄assio. Nascit locis mōtuosis. vt⁹ ē ei termātica ⁊ viscida. elixatura folio⁊ ei⁹ mēstruis imperat cū vīo bibita secūdinas excludit. a sera. dr̄ marua iātusa.

staterrā: quidā exponunt mirrhā: qdā armōiacū.
status: stratus. i. lectus.
staurosi. i. lacerta viridis.
Stear. gr. pinguedo. idest adeps. stoas idē. Alex.
Stea. sterea. gre. idest matrix. sterea ē dicunt corpulenta solida Cas. fe.
stear. i. adeps vl̄ pīguedo
Steatemata idē tumores vel indurata apostemata in se pinguedine3 vel adipem habentes.
sieb. idest alumen.
stebinech. i. serapinum.
Stectio. i. pes colūbinus.
Stefania interp̄etat vincens.
Stefissa. stefrigia. i. ruta agrestis.
stella domini. i. sigillum. salomonis.
stellaria qd est. l. asterion.
stella terre. i. talk. est vna ex speciebus luti similis gipso. nisi quia ē vltime diafaneitatis ⁊ separationis in laminas p̄terenues: si cōburant pdit diafaneitatē ⁊ vertit in colorem argenti.
Stellio. i. lacerta facetana sed s̄m quosdā est lacerta viridis.
Steganosis gre. cōsolidatio. desiccatio.

¶ Cap. 653.

S Teug arabice. vel seterig. grece. capnos. lege fumusterre. Fumus terre.

Sera. li. agg. c. 71. auc. Dia. herba ē silis pastinace agresti: nisi q̄ magis est minuta ea ⁊ amarior: ⁊ h3 radicē cui⁹ color vgit ad albedinē ⁊ auc. Hale. 6. simp. cap. 95. sapor eius est amarus ⁊ stipticus est cal. ⁊ sic. in secundo.

Pli. ca. de fumoterre. i. fumaria: ⁊ dr̄ fumusterre. q2 nascit ⁊ remittit a terra in magna quantitate vt fum⁹: q2 nascit a quadā grossa fumositate a terra resoluta: ⁊ circa supficiem terre adherente. ⁊ sic ex actione caliditatis generat. do3 enim viridis poni in medicinis ⁊ est ex eo alius cui⁹ flos est subalbidus cineritius ⁊ alios cuius flos est pallens violaceus ⁊ iste est melior libr. 4. c. 105. siue. iii.

Dia. ca. capnos. que la. fumaria dicitur nascitur in segete ordeacea similis coriandro vel corio herbe sed mollis alba ⁊ cinerosa ⁊ multū florē hn̄s ⁊ purpureū. succus eius viscidus ē: caligines oculis detergit lachrymas prouocat: vn̄ ⁊ nomē accepit: herba ipsa cōesta vel bibita plurimā colerā p vrinā3 p̄uocat.

Stera. i. neruo⁊ q̄litas.
Sterione. idest galla.
sterios. i. partum.
sterica passio. i. corruptio matricis.
sterphina. i. vinacium.
stercus quid est. l. fimus.
stercus argenti: ita ē ex argento sicut stercus eris.
stercus demonis. i. napta vel petroleum.
stercus eris quid est. l. bobas.
Stercus passerū. i. vsnem
Stibeos. scabiosa.
Stibeas lapis est fulgens in se ⁊ splendens in metallis inuenitur colore similis plumbo: virtutem similem habet molibdis vl̄ calcucecaumenō. Diascori. herba est cuius semē ⁊c. Pli. li. 12. cap. ij. in p̄ncipio.
Stereoma. i. firmamētu3.
Sterisos grec. sterilis.
Sterokirti gr. struma gibbus.
Steros. grec. pectus.
Stiris aliuron. i. farina fenugreci. Hal.
Stignosis. gre. cōstrictio.
Hale. ad glauconem.
Stilbon grec. stiluon. corruscus. clarus splendidus lucens.
Stilbus stibeus. gre. antimōiū. Dia. formosus est. Pau. stimeos. Pli. libro 33. cap. 6. post p̄in.
Stimeos. i. stilbus. Alex. Paulus.
Sticados citrinu3 vel arabicum quid est. l. ascukados.
sticos. i. ethica.
Sticadulus. idest barba iouis.
stiegligi. i. embilici conditi cum lacte.
stigar. i. stingar.
Stigmata. i. figuras notas. s. maculas cicatrices. Cas. fe.
Stignum. idest eruca generatiua.
stimar. idest napus.
Stimeo ē genus quoddā terre.
stimeos. i. calcecaumenō. vel antimoniū. Hale. 4. memiri. capi. v.
stimegi. i. caputpurgia.
Sticus aial qd ē. l. rbule.

ara.fincoꝛ.kin.
stinct⁹ arboꝛ q est.l.botlz
Stingar fit ex radice chei sim z aceto.z quidā di/cūt q fit ex radice anui den z aceto z sale.z vo/catur.sticar.
stipa.i.canna.
Stipiō.z stipa. gr.stuppa vt lini.
Stipticus.gre.i.auster⁹ z cōstrictiuus vel desiccatiuus vel pōticus:coherēs stringens partes relaxatas Gal.in dinamidijs stiptica sunt refrigeratoria q oēm caloꝛē z lassitudinem mitigant z tertio me mi.cap.iij.
Stiptica stiptāsitis. i.alumen Diasco.
Stipteriasitis. i. alumen. scissum.
Stiracos.stirates grec.i. stoꝛax.stirax.idem.
stiria. idest gutta.
Stitillarū. i. scabies in co opertura oculi.
Stoethas qd est. Pli.lib. xxvij.cap. xij.in fin.
Stomataros coꝛticum.i. squama eris. Paulus. Coꝛ.cel. Pli.lib.34.ca. xj.circa pꝛin.
Stomaticon.grece medi/camen oꝛis.Dias. cap.de moꝛocelsi.
Stoma gre. os ide stōac⁹ i. os ventris.
Stophillidos.idest resina pini vel coꝛtex.
Stoꝛachia.stoꝛak.est gū/mi oliue. illud vocabulū ponit in viatico.capit.de dentibus putridis.
stoꝛax qd est.l.melachac. ara.miba.satāgitam.lū/bꝛalmur. Gale.
Stoꝛax.rubea.i.stoꝛax liquida.
Stragulus idest astragul⁹ auis.
Strangularia qd ē.l.scro fularia.
Strāguiria.gre.stranguria.ē.cōstrictio vrine cuz guttatim mingitur.
Strariotes q in aquis na/scit. Dias. herba est zc. Pli.li.24.c.18.est dicta gre militans eo q foꝛte terrā nō tāgat vt miles in equo.
Stragolos. Dia.fructex. est minoꝛ zc.
Stragolus. Astragolos. idest talus.
Stroton.i.laudanum na/batheū. Pli.li.xij.cap. xviij. post pꝛinci.

¶ Cap. 654.

Strāgu latoꝛad/ ip. Gale. 6. fin.c. xx.

Trāgulatoꝛ adip. vel Leopardi z canis. Dias.idest luparia z non administratur int⁹ neqz extra dicitur q si appꝛopiquatur scoꝛpioni congelat eum z est species aconiti vnde aconituz herba luparia strāgulatoꝛ adip vel leopardi idem. vbi sciendū q omnis herba venenosa pōt dici aconitum pꝛopter partum zc.l. Aconitum z Luparia.

Stratus.i. lectus.
Stripis. idest vua passa. Gale.
Stricium.idest stipticum.
Stricinum. stiritim. idest strutium.
Strignum quid est. l.ha/meb.solatrum. Diasco. Pli.li.xxj. capit.xxxj. in pꝛincipio.
Strobilia.Gale.7.memi/ri.cap.j.idest pinea.
Strobilia. pepsomena.i. nuclei pineaꝝ.z strobi/lion est oleum ex eis
Strobilos. i. coꝛtex resi/ne pini.
stroffi. gre. conuersio.
strofos.i.toꝛtiōes vētris. obuolutiōes intestinoꝝ gratiliū gerodius.theo/do.Pris.Cas.fe.
Strongilomia gre.incisurerotunde. Cas.fe.
Strogili gr.rapa a rotun ditate dicta.
Strōgilia.citonia parua. odoꝛifera dnr a Dias.
Struma. i.emoꝛroyda in flata vel ceca nihil san/guis emittēs z sm Pli. est scrofula z gibbositas z elefantia.
Structia poma.i. pontica Gale. 6. de regi.sanita. in fine.
struthion gre.passer.
Struthiō.botami. i.stru/ton herba cauliculus. agrestis.Chꝛisto.
Strutocameleos gre.stru tio auis defoꝛmis. ara. nabam.
Structus. i. squinantum. Gal.8.memiri.c.xiij.
strutin qd est. l. radicula.
Strutiō strutiū lanara cō des paliurus pāpinus. Palion idem. l.condes Dias. Pli.lib.24.ca.xj. in me. Macer. D stru/tium.l. radicula.
Stupioꝛ.i. passer auis.
Stupoꝛ est qñ hō doꝛmit stupidus ita q cum ma gna difficltate excitat.

¶ Cap. 655.

S Turagen vel surumē.ara.grec. achimerō coliricon.lati. vero hermodactilus. hermo/dactilus

Sera. lib. agg.cap.194.auct.Dias.lib.4.82.siue 87.de colchico.sturagē siue suragen.idest hermodactilus.est herba floꝛescens in fine autumni:et est eius flos albus silis in figura sua floꝛi croci:deinde emittit folia similia folijs bulbi in quib⁹ est humiditas adherens manui z habet stipitez in longitudine vnius palmi poꝛrectum:cuius coloꝛ est albus declinans ad nigredinem z habet radicem:cuius coloꝛ est niger ad rubedinem declinans:sed quando auferf coꝛtex apparet radix interius alba sapoꝛis dulcis mollis z plena hūiditate que grece vocatur collitticō.Est autem radix ipsa rotunda similis cepe bulbi.z radix ipsa habet in medio sui scissuram ex qua egreditur stipes super quem est flos multum. Nascitur in loco dicto charin. z in terris dictis guagua z hec radix z alia sic comeditur occidit strangulando sicut fungi.Est autem comedentibus remedium lac bouinum.

Sera. auc.Gal.est alia que est alba intus z extra z ista est melioꝛ z hz virtutē laxatiuam.Et silr aqua in qua bulierit:verū est mal⁹ stō z psert doloribus iuncturaꝝ z podagre.Exhibēdus est hūtib⁹ iuncturas molles z nimis hūidas. Idē auct. Mesarugie alb⁹ est bon⁹ sed rube⁹ occidit:non qz nimis fridus. ita q narcotizet:qz si hoc esset nō eēt laxatiu⁹. Abē Mesuay rube⁹ occidit:sz albus desiccat vlcera antiq z confert variolis. Habix z melioꝛ ex eo est q est exteri⁹ z interius alb⁹.z qñ frāgit z est fractio ei⁹ facilis z non dura.niger vero z rubeus sunt ambo interficientes.

Jo.Me. Hermodactilus est radix herbe montane:z eius ali⁹ lōgus sicut digitus et alius rotūd⁹:sz melioꝛ ē rotūd⁹.z ei⁹ ali⁹ albus ali⁹ rube⁹ ali⁹ niger:sz melioꝛ ex his ē alb⁹ int⁹ z extra z a albedie. z q ē grossus z duritiei mediocris alij mali sūt. Capi.29.

Pau. capi.de hermodactil. cali. sunt z sic.in pꝛin. scoi.herba est z circa radices eius tuberositates inueniunt q colligi debēt z vsui reseruari in estate p annū vnū suari pnt.sunt āt eligēdi albi solidi.hz autez virtutē dissolutiuā cōsumptiuā attractiuuam.purgant pncipaliter flegma.Parteticā podagrā chyragrā iliacaz passionē z moꝛbos ex flegmate nō ex nte.feb.valet bndicta acuta ex hermodactilis.Ieralogoniō teodoricō z anacardina.Cōtra sciaticaz podagrā chyragrā succus feniculi cū melle decoquat:z cū tali melle dent. ℥.ij.hermodactiloꝝ.z.℥.j.semis feniculi z fiat electuarium qd moꝛe bndicte pōt sumi.Et nota q i dosi debēt poni. ℈.ij. vel.iij.hermodactili.Contra iliacā passionē fiat decoctio mellis addita aq ne exurat z ne mel exeat z ex illo melle additis. ℥.ij.hermodactili z cinamomi det puluis hermodactili superfluā carnē coꝛrodit puluis eius cōficiat cū sapone gallico z liciniū intinctū fistulis imponat et puluis ei⁹ cretico cōficiat cū aliq medicina cerebrū cōfoꝛtāte z stuellū de bonbace intinctuz naribus immittit cerebꝛuz cōfoꝛtat z polipum coꝛrodit.

nā cali.z sic.in pn.
p sciaticā podagrā cyragrā electuarium.

Jo.Me. Solutione educit flegma grossum a iuncturis ppꝛie z est medicia magna artetice z podagre sumpt⁹ z cataplasmat⁹ z ppꝛecuz farina oꝛdei z vitellis ouoꝝ aut mica panis pinguis z vitellis oui:z vsus eius impinguat coꝛpus z augmentū efficit in

soluit flegma grosuz a iuncturis.

efficit in spmate: ꝛ est medicina bona vulnerib⁹. abster/ git. n. sordes eorū ꝛ cōsumit carnes putridas ī eis. Do sis eius est ab. j. aur. vsq ad. ij. ꝯseruat per ānos tres.

Suadū. sabade. i. ciperus
Halya.
Suabic. i. pultes de granato mūdato ꝛ fracto.
Sual. i. sulla.
suanū. i. electrum.
suarturi. i. semperuiua.
suasben. i. sponsa solis.
sub altartarum idest compositarum
Subeb. i. radix que est vt ignis stās in aere ꝛ apparens vt stella candens.
subedigi. i. smerigi cū quo aliij lapides perforantur.
subel. i. spica.
subet. i. qñ hō grauit dormit cū oclis aptis ara. somnus supflu⁹ pter naturā in lōgitudine ꝛ profunditate
subglutio. i. singult⁹. Dia. est ꝯfectio ex q̄ fit gallia: vel ipsa gallia
Subeth. i. lapis adamas. ꝛ subeth. i. piscis.
subethacari. subethsachari. i. dormitio vigilātiū. s. qñ subetic⁹ stat oclis aptis ꝛ nō videt qz dormit stupid⁹ eo q cā ei⁹ ē apa cerebri ꝯpositum ex flegmate ꝛ colera: sed gre. cathocos ꝛ agripia comatos dicitur.
subrepticii porri. i. vriales
succabegi ē qōdā gen⁹ pulmēti acetosi q fit ex carne cocta cū aq̄ cui miscet acetū ꝛ crocus.
sucagena est quoddaz electuariū cordis confortatiuū qō noiatur in viatico. c. de cardiaca.

Cap. 656

Galia muscata. Uc such. ara. gr. socū. ꝛ lat. gallia muscata.
Ser. li. ag. c. 240. Qñ accipit ramich: ꝛ adiūgit ei musc⁹ cū aliis spēb⁹ fit optia gallia. l. ramich. ꝛ lz fm alios plures sint modi cōfectiōis gallie: ille tñ ad vomit⁹ cōstrictionē q accidit ꝑpter hūiditatē est efficacior Et idē auc. Abē Mes. est stiptica. Nā constringit vomitū ex humiditate. ꝛ idē auct. Ras. est cal. ꝛ sic. in. ij. ꝛ est ꝯposita ex virtutib⁹ cōtrariis. s. stipticitate ꝛ caliditate que acqrit a musco ꝛ spēb⁹. Et idē Sera. ꝯfert vomitui ꝛ nausee q̄ accidit pp humiditatē ꝛ retinet ventrē ꝛ confortat stōm ꝛ epar: ꝛ sunt ei⁹ spēs q̄tuor. s. gallia muscata. gallia vētriū. gallia corrij. ꝛ gallia aque. Et operatio gallie muscate est q accipias de meliori ramich ꝛ tere ꝛ cribra cū cribro pili mediocri in raritate ꝛ spissitudine ꝛ cōfice malaxando bñ ꝛ misce cū eo parū olei de keiri vel sisamini ꝛ oleū de cheiri est melius: ꝛ dimitte sic nocte vna in vase suo. ꝛ mane accipe de musco meliori ꝛ tere et cribra et accipe quantū vis ex eo et misce etiam cū ramich trito ꝛ postea malaxa manib⁹ bene sicut malaxaretur pasta ꝛ in forma trocis. ex eo in forma ossiū dactilorum aut maiores si vis et vnge manū tuā semp cuz aliquo oleo ne adhereat manib⁹ ꝛ dimitte super cribrū de pilo duob⁹ vel trib⁹ dieb⁹ donec restringat post hoc pfora eas cū perforatorio ferreo ꝛ fige in eis filū ex canapo qō nō sit subtile neq nimis grossū ꝛ pōe ītra vnūquēq trociscū fustū ligni ne se cōtāgāt ꝛ suspēde eos do nec supuenerit eis estas et vtere. Et gallia quāto magis moratur et veterascit est magis odorifera et fortioris virtutis et melioris opatiōis. et ista ē melior aliis spēb⁹ qua aliqñ oportet vti et miscentur ei spēs cū musco ꝛ secūdū eoꝝ admixtionē erit amplior caliditas ꝑpter hec omisi narrare alios modos: lz plures īueniāt ꝛ fm gal. ꝛ Mesue. vnde gallia coriorū ꝛ que fit cū coriis marsupiorū in quibus fit muscus ꝛ gallia illa fit quando ponuntur marsupia illa in aqua cū qua preparatur ꝛ conficitur ramich. Et gallia ventrium est quādo incidūtur minutissime ventres marsupiorum predictorum ꝛ ponuntur cum ramich.

Sucaudum. i. tutia.
sucaminū. i. aproficus.

Cap. 657.

Cicuta. S Uccarā ara. gre. conisa vl tenela vl ꝯiū. la. vero cicuta. Almarrad ara. zuccaram.
Pau. cap. de cicuta. est plāta cuius semen friditate sua est interimēs: sz vīo puro et calido ei⁹ nocumento subuenitur
Hoc hēs a dia. lib. vj. ca. xj.

Ser. li. ag. c. 347. auc. Dia. ē plāta hñs stipitē concauū in quo sunt multi nodi sicut nodi feniculi ꝛ est multū maior feniculo ꝛ hz folia silia foliis feru/ lehñtia grauē odorē et sup stipitē eius est corona ī qua sunt flores albi ꝛ est semē sile aniso: nisi qz est alb⁹ ꝛ hz radicē nō multū infixā terre que ē frida valde. ꝛ hec radix occidit friditate sua: sz si bibat vinū purū calidū remediat nocumēto eius ꝛ accipit corona hui⁹ plāte cuz toto seie anteq desiccet ꝛ teritur et exprimit succ⁹ ꝛ siccat in sole ꝛ admistrat ī coliriis que fiūt ad sedādos dolores oculoꝝ. et ē optimū hoc. et qñ fit emplm cū eo sedat caliditatē herisipillā et formicā: ꝛ qñ terit hec planta cū suo semie aut cū foliis et fit emplm cū ea sup testiculos abscindit pollutionē ꝛ gomorreā. ꝛ si fiat emplm cū ea sup virgā ꝓhibet erectionē. ꝛ qñ emplastrant cuz ea māmille mulierū ꝓhibet ab eis lac. et qñ ponit super testiculos puerorū nō sinit eos augeri ꝛ qñ ponitur super māmillas puellarū non sinit eas magnificari. Melior autē ex hac planta est illa que nascitur in creta insula et in chios et in atticha.
dia. li. iiij ca. 77. fine, 82.

Pli. lib. xxj. ca. x. Conisa. i. cicuta que omnib⁹ nota est: cuius folia viperas et serpentes effugant., est frigida mortaliter.
Gale. ad paternia nū. c. 77 de conisa

Sucaron est quoddam genus piscis.
Sucaba. suchaa quid est. l. cameleō bante. zuchaha. Acantis arab. megailē. secha.
suchalarethe. idest gallia magna vel regalis posita in antidotario Aui.
suchar arab. grece. zazar lat. zucarum.
sucurū. i. simphitū consolida maior anagallicum.
suchel. i. stella magni capi
suchos fit qñ moue Ctis tur aliqs in vnū locū.
succinuz electruz idest karabe.
succin⁹ est aīal qōdā ꝛ est mus ꝯri⁹ napello ōstruens opationē eius cū comeditur ex ipso.
sucocarsus. i. siccum
sucrudiū. i. aliū agreste
suctinatiū. vinū. i. fullium.
suctusus. i. succus.
sucturiō. i. testiculi muris
sucurion idem
succud⁹. xucendus ara. i. residentia tutie spodi⁹ succulus. ffodius. grece. lege ponfolix.
sucucebi. i. semperuiua sucuturi sucutim.
suculugi. idest cibus ex aceto ꝛ croco.
succus liquiritie qualiter fit. l. liquiritia
Sudion. i. paser auis.
Sudor qd est. l. barach.
Sudor vel sutter. i. zuccarum.
Suel. i. stella.
Suen. est herba vni⁹ palmi vel parū plus saporez hñs salsum cū acetositate: vel similat vermiculari: et vtuntur ea tinctores in abluendo.
Sues. i. porcos
Suf. vel sauf. ara. lana.
Suffe. zuffe. zuffore idest. ysopus.
Suffinū. i. liliū. vel ei⁹ flos vel oleum.
Suffio. i. tibappirū qō est sulfur viuum.
Suffrago. O rib. c. de podagra suffragies dicunt curuature poplituz eo q subt⁹ frangunt idest curuantur vt Papias.
suffur. suffusci. i. pulueres qui sumunt per se.
Suffuries bemul. i. yris.
Suffusio. i. cataracta.
Sugia. i. coyumbrum.
Sulla. i. artetica vel secundū quosdā ē herba dulcissima ꝛ placida eqs q̄ calabres impinguāt equos
Sulac. ē egritudo cū q̄ cadūt pili palpebre cum duritie. l. focam.
Suic. i. sauich. Ste.
Sukalbagi. Sera. est mu

babi. Alserech. Asarax.
filix.
Sulfuracha. i. dens equi/
nus Paulus
Sulch. arab. sigillo.

℄ Capi. 658.

Rub⁹ Cap. 124 — Ulach suleich. ara. gr. bat⁹. la. vo rub⁹.
Ser. ca. sulac. siue suleich au. gal. i. rub⁹ oib⁹ ē not⁹. folia ei⁹ τ sũmitates recẽtes sũt ɔposita ex sba terrea frida τ aquea tepida τ sapoꝛ ei⁹ ē stiptic⁹ ĩ fri. τ
Cap. 75. τ ad pr/ nianũ. c. 226 — desic. cõgluctinat τ decoctio eius tingit capillos.
Sal. vj. sim. pha. c. batus vel rub⁹ folia quidẽ τ cime necnõ flos τ fruct⁹ stiptica pticipãt qualitate manifeste in hac tñ adinuicẽ differũt. Nã folia quidẽ τ psertim mollia τ noua plurimũ participãtia aquositate modicũ sunt stiptica ꝭm eã rõnem τ summitates. vñ masticata curãt alcola τ cetera q̃ ĩ oꝛe sũt vlcera sanãt τ alia vulnera cõsolidare pñt. ē enim ɔplexio eoꝛũ ex terrestri frigida substãtia τ aquosa tepida: fruct⁹ vero qñ fit matur⁹ particeps ē moderate caliditatis sapo ris cũ sit vt ostẽdim⁹ dulcis: quare pro pter hec nõ pro pter moderatã stipticitatẽ comest⁹ non est molestus. immatur⁹ autẽ a frigida terrestri superatur substantia. et ideo stipticus est τ siccatiuus foꝛtiter τ vterq3 desiccat τ reponit desiccatiuioꝛ existẽs recẽte: sed τ flos eiusdez est virtutis cũ fructu ad dissinterias vẽtris quoq3 flux⁹ necnõ ad sputũ sanguis idoneũ pharmacũ. Radix aũt cũ eo q stipticat τ ñ pauce subtiliũ partiũ substãtia participat quaobrẽ τ lapides de renibus frangit.
Sera. auc. Dia. li. iiij. c. 35. siue. 40. curat alcola τ vlcera oꝛis qñ masticat τ curat alia vulnera τ ðcoctio ei⁹ tingit capillos: s3 sapoꝛ ei⁹ fruct⁹ ē dulcis τ ca. et hu. Immatur⁹ ē frigid⁹ terre⁹ τ sapoꝛ eius ē põtic⁹ et desiccat foꝛtiter: sed floꝛis ei⁹ virt⁹ ē sicut fruct⁹: τ cõfert vlceribus intestinoꝛũ τ fluxui vẽtris: τ debilitati intestinoꝛũ τ ani: sed radicis eius ē substãtia subtilis τ sapoꝛ eius ē stiptic⁹ τ ideo frangit lapidẽ renu3 τ quando fit emplm cũ folijs ei⁹ curat vlcera hu. capitis Sed rub⁹ canis qui gre. dicit cinosbat⁹ nocet decoctio ei⁹ fruct⁹ cãne pulmonis τ stringit fluxũ mẽstruoꝛum τ radix ei⁹ est calidioꝛ ipso de qua si fiat emplm extrahit spinas τ alia infixa coꝛpoꝛi: τ qñ sit emplm cum folijs suis recẽtibus pꝛohibet apostemata. τ idẽ aucto. Gale. fruct⁹ hui⁹ plãte est stiptic⁹ foꝛtiter. τ folia eius habent stipticitatẽ paucã τ opoꝛtet q caueat ab eo qd intra fructũ est simile bombicino quia nocet multũ cãne pulmonis. l. steph. Dia. c. batus. est stipticus serapticus elixatura ei⁹ capillos inficit ventrẽ abstinet fluxum matricis mulierũ stringit moꝛsib⁹ venenatis occurrit tutas gingiuas a putredine seruat: tumoꝛes oꝛis cõpescit. maxie si folia eius cũ aceto masticata fuerint herpetes mũdãt acoꝛas capitis purgant tumoꝛes oculoꝛu3 τ cõdilomata soluũt emoꝛoydib⁹ subueniũt supposita stomaticis ĩposita medicãt cardiacis opitulãt. succus huius herbe τ assarum sale siccatus oĩa facere nouit: succ⁹ eius seminis maturi omnibus causis oꝛis vtiliter adhibet. ventrẽ abstinet comestus sed nõ matur⁹: flos ei⁹ cũ vino bibit⁹ ciliacis τ dissintericis pꝛodest flos ei⁹ alb⁹ est τ canicculari oꝛtu vigẽs: ipse quoq3 potui dat⁹ cum vino humoꝛis fluoꝛẽ cohibet. illinit⁹ cũ melle oculoꝛũ lippitudinẽ medet atq3 igni sacro. huius ergo folia floꝛes τ moꝛa leuiter stringunt: vnde ad vueã τ fauces pꝛopꝛie videntur facere quãuis omne pꝛofluuũ idonee stringãt: folia eius τ cime masticata alcola τ alia vlcera curant in oꝛe τ plagas gluctinant moꝛa eius matura habent in se mediocrem caloꝛem: immatura vero sunt frigida τ terrestrẽ retinent in se substãtiam: vñ nimis desiccãt. Item puluis ex eo factus sicut τ de floꝛe eius plus desiccat recẽtioꝛib⁹. facit nãq3 ad dissintericos τ ad oẽ reuma ventris τ ad defectionẽ sanguinẽ expuẽtib⁹. hic puluis datus vtilissimũ medicamẽ est. Radix autẽ eius stiptica τ leptomeris est. τ iõ nefreticis data lapides rũpit. spẽs bati sũt due. vna cõis iã dicta oib⁹ nota. Altera que appellat ydea siue cinosbatus que ē rubositas maioꝛis supꝛadicte τ ē cõstrictiua ei⁹ nãq3 gemina mollia siue tysi cõtusa τ expꝛessa succũ dimittunt qui sub sole relictus coquitur vsq3 ad grossitiẽ mellis τ datur ad ea que supꝛa. succus eius cũ viuo τ melle supꝛaposit⁹ superioꝛibus pdest. moꝛa cũ vino sumpta sapientiã nutrit vt ab antiqs dicitur leges eã mẽse Iunij τ Iulij cũ melle τ pane contrita apostemata mirifice rumpit. l. ser.

Sulatũ. i. quasi scabies in
coopercula oculi.
Sulbem. i. sene
suleich. i. sulach.
sulen est medicina roma/
na
sulẽti. sulemilet. sũt ossa ex
quib⁹ cõponunt digiti sule
met idem
sulfur qd est. l. chibur.
sulfurata est species trifo
lij hñs odoꝛem sulfuris.
l. handachaca.
sulien est spẽs apis.
Sulmiti. i. cecitas visus de
nocte.
Sumabin. idest mãna con
fecta.
summa quid est. l. fen.
sumach. i. macer.
sumã ara. sememã i. cotur
nix. Alchaui.
sum vel som. arab. toxicũ
grece vero. Paulus ca/
pitulo de paralisi. aliqñ p
clistere miscere stiptica vt
elixaturam centauree et
sum τ rubi. τc.

℄ Cap. 659.

Umach. sumazia. lat. ara. adiutoꝛ vel bar/ so. gre. riskitin — sumach sumacia.
Sera. lib. agg. cap. 235. auct. Dias. est plãta nascẽs ĩ locis saxosis habẽs folia lõga τ ramos albos τ fructũ ĩ racemis quoꝛũ coloꝛ vergit ad rubedinẽ sanguinis: τ grana sunt in racemis in magnitudine granoꝝ lẽtisci. τ aliquãtulũ lata τ iuuamẽtũ ei⁹ ē ĩ coꝛtice grãoꝝ. et idẽ au. Gal. melius quod est ĩ tota arboꝛe est coꝛtex grani τ ei⁹ succ⁹: τ qñ existit ĩ eo sapoꝛ stiptic⁹ ĩ fri. ĩ. ij. τ desic. ĩ. iij.
Sal. viij. sim. phar. ca. reskitin. i. sumach fructuosa plãtarũ stipticat τ sic. vnde τ cerdones ad stipticandum τ siccãdum coꝛia vtuntur hac planta. τ ppterea nominatur viso de persico. i. coꝛioꝛum aptatiua Melius autem fruct⁹ eius maxime τ succus ad vtilitatem sufficientes auferre existentes qualitates. concoꝛdat autem τ totus qui secundum partem visus sensui: et ꝭm gustum erit. igitur τ hoc pharmacum sic. in tertio. infrigi. in secundo. — Uide et Ras. xxij ɔtinẽ. ca. quinto siue. capit. 340.

Sumachia. i. sapoꝛ factus
ex sumach.
Sũbedighi arabice lapis
smerillus asper quo alij
lapides sculpunt.
sumbul. sumbel. arabic. i.
spica nardi.
sumechucha idest spĩe spõ
dilis.
sumekeit sunt quidam pi/
sces parui ceu mel mari/
num.
sumen. idest omentum vel
cirbus et est locus supꝛa
pectinẽ vel pinguedo pe
ctinis vel pecten vel bõ
bilicus ara. Auice. capit.
de hydropisi. Et nouiter
oꝛti mingunt ex semine
anteq̃ ligentur.
Et sumẽ idest aqua cieris.
Gal. quarto simp. phar.
cap. quinto.
Sumenet. i. obolus.
Sumerie. i. pastinaca.
Sumic. i. nigella.
sumichõ est q̃dã spẽs apij
τ ē mai⁹ domestico hñs
crus concauum ad albe/
dinẽ decliue.
Sumirion idest apium sil
uestre.
sumuse. i. marrubiũ
suniũ. i. squinantum. Dia.
nascit ĩ ptibus libie. τc. τ
suniũ apud Aui. est coꝛat
albaui. gre. est senation. l
pupilla oculi.

Sunizum idest scuniz.s.ni gella steph.
Suborbitum. suborritum quid est.l.comar⁹.
Superciliũz veneris.i.am brosia vł millefoliũ. dia. Pli.li.xiiij.c.xvj.
Supergeminẽ ẽ generale nomẽ accedẽtis.
superspasma.i.conglucti/ natorium.
superoferro.i.plumbum.
supra assa qd est l.basir
suputtare.i.maturare sa/ niẽ seu pus facere.
suraben idest testa.
suraab.i.rubea.
suraba.i.suchaa.
surra ẽ grossa carnositas tibie.muscul⁹ posterior.s.
surabẽ.surabicti.i. raffa/ nata nomẽ cibarij.
suramiõ.surafirõ.i.apiuz cãpestre ꝛ est apium per sicum idest agreste.
surca gre.sorba.
surie.asurie vitriolũ rub.
zegi.psor idem
suricon ẽ fex plumbi post exitum ceruse ꝛ est cerusa vsta ꝛ ẽ rubea verum ꝙ
Mes.facit aliã confectio nẽ suricon.l.sericõ
Surcinũ.i.caulis agrestis
Surũgen ara. zurungen. i.hermodactil⁹ Ras.
Surumanũ.surumẽ.i.her modactil⁹ venenosus qõ vocat Dia.colircõ.
Sus ara.ligritia inde rob sus.i.succus eius
susanum ara.ꝑ susen.stef. ponit.i.liliũ inde oleũ su/ sinũ.i.oleũ de lilio.
susanna.susen.ara.i. liliuz agre.susinum
susati.i.caro mollis eueni ens i interiori pte palpe/ bre a q̃ nõ cessat fluere sã guis niger viridis.
susen susanũ.i.frenesis.
suster.i.scotanum.
susti.i.piper.
susuber.i.serpillum
sutuchã.i.semperuiua.
suticion.i.satirion.
sutubegi.i.acetosuz.ꝛgro sum.siki⁹ idest cucumer. Sale.viij.sim.pha.
suumen.i.finouum.yppo therõ. suppositorium ali qñ colliriũ dr.Pa.

¶ De littera T.

Littera apud grecos est du/ plex. vnum dictum Tau.aliud cũ aspiratiõe dictũ thita: ꝛ est vt apud nos.th.ara.has easdez litteras hñt vnã dictam tha aliã the. sed aliam hñt dictã tda.ꝛ habent so/ nuz hunc.per primam scribunt tara xacon.per secundam thauum.per tertiam tdelesquod est vngula.

Tabbanis.i.graffones
Tabarzet.i.albũ qõ fit in illa regione sic nominata l.smaraldus.
Tabasir.arabi.tabaitir.i. spodium.
Tabastrem nomen est re/ gionis.
Tabem.i.ebulus
Taberzeta.i.smiraldus.
Tabescen locus quidã est.
Tabet.i.cost⁹.
Tabos.i.marasmus.ꝛ est tertia spẽs ethice.i.senec/ tutis vel ꝯfirmata.
Taburos.i.lipparia
Tacedenste.i.piretrum.
Tachemera.puto.qõ ẽ q dã musculus coxe.
Tachie.i.ebulus.
Tachir.i.papauer.
Tacola quid est.l.laieral/ manam.Tacula idem
Tactarũ.i.capistruz auri.
Tacucellum.i. vmbilicus veneris
Tabalga.haly.est gẽtia/ na
Tabaleb arabi.vulpes.l. Taleb.

¶ Cap. 660.

Ferula siluestris

Libr.ag. cap.339.

Adsia vel tapsia tasia gr.ara.iantin.la. ve ro ferula siluestris.Haly.Bechur ara.Ta sia Pli.lib.xiij.cap.xxij.

Ser. auc.Dia.Tapsia ẽ iantin siue iã/ tũ ꝛ ẽ plãta hñs stipitẽ siłez feru le ꝛ hʒ folia siłia folijs maratri ꝛ ramos subtiles i quo rũ sũmitatib⁹ sunt corone siłes corone aneti ꝛ hʒ florez albũ ad citrinitatẽ declinãtẽ:ꝛ semẽ latũ siłe semini plã te dicte caricas:nisi qꝛ est min⁹ eo ꝛ hʒ radicẽ albã grossã multo ꝑ corticuz acuti saporis:ex qua herba colligit lachrym⁹ in hũc modũ.fodit terra circa ipsã ꝛ abscindi tur cortex eius ꝛ cooperitur fouea vt mane lachrym⁹ mũdus inueniat.Nã sequẽti die hũiditas illa coadunata iuxta radicẽ colligit ꝛ reponitur:virt⁹ eius est calida fortiter cũ humiditate.Tapsia ꝑm Dia.li.iiij.c.clj.siue. clix.dicta ẽ eo ꝙ primo i tapso insula iuẽta ẽ.frutex ẽ si milis ferule folia siłia maratro hñs ꝛ hastas tenues i q bus singula capitella sũt sicut anetũ.flos ẽ illi mellinus ꝛ semẽ latum simile ferule:sed minus radix ẽ illi alba et grossa ꝛ coriũ grossuz hñs ꝛ viscida in odore q̃ exucca tur sic.fossam in terra libera fac radicẽ in vno loco ca/ uãs q̃ cauata ferro tangaṫ.ꝛ sectiones ille cũ humorem miserint lachryma incauaṫ:illa colligatur aquã illa die colliges.Radix ẽt cũ corio suo in pila conditur ꝛ i vase fictili siccaṫ.ꝛ succ⁹ qui exprimiṫ in sole poniṫ.multi ve/ ro ꝛ radices ꝛ folia exuccant:sed talis succus inutilis ẽ eo vero tẽpore quo colliges succũ noli cõtra vẽtũ sta/ re:qm̃ tumefacere et faciem ꝛ manus qõ si cauere volue ris ceroti stipticis faciẽ ꝛ manũ ante inunge.virt⁹ ẽ ei catarica ꝛ ca.Coriũ radicis ipsi⁹ ꝛ succ⁹ ꝛ lachrymus in mulsa accepta superius ꝛ inferius humorẽ purgant. Radicis vero quatuor oboli accipiuntur ꝛ cuz anisi.ʒ. iij.dantur.succi vero eius duo oboli accipiuntur.Ex la chrymo vnus obolus accipiṫ.Nã plus acceptus infert necẽ.purgatio hec dolorẽ lateris mitigat asmaticis me detur.Auxiliaṫ ẽt his q putridũ sputũ habẽt ẽ aũt dan da potio escis admixta aut cocturis.Est.n. metassincre tica.Radix ei⁹ ꝛ lachrym⁹ tãtã habẽt caliditatẽ ꝛ nullã habeãt cõparationẽ vñ capiti superunct⁹ succ⁹ ei⁹ allo pitias emẽdat liuores detergit.succus ei⁹ addito liba/ notida ꝛ cera equali pondere oĩa põt facere i quolibet loco posit⁹ amplius q̃ duab⁹ horis esse nõ dʒ sed añ ꝛ post loca ea aqua fouẽda sunt:lẽtigines mũdat.lepras limpidat:pustulas purgat.maxime sulfure mixto:vete res dolores lateris aut pulmonis curat:arteticis ꝛ po/ dagricis maximũ fert auxilium ꝛ trahit de ꝓfundo hu mores violenter.ꝛ sic diaforesim facit

Sal. vj.sim.pha.ca.de tapsia siue ferula siluestri. acris virtutis ẽ ꝛ vehemẽter calefactiue cum humiditate.attrahit ergo infundit⁹ violẽter:ipsa etiã at tracta ꝯsumit.opaṫ autẽ hec multo tpe eo ꝙ abũdãter ꝛ plena est supflua humiditate ꝑpter quã cito corrũpiṫ Isaac in viatico cap.de morfea.vnguẽtũ morfee ois co loris.Recipe tapsie ꝯdiſi sinapis seis nigelle radicis pi retri rubee añ.ʒ.j.costi collogntide ellebori nigri radi/ cis capparo ꝑ rute alumis stafixagrie nitri añ.℈.s.eu forbij scamonee:salis armoniaci sandarace añ.grana. xiiij.horũ puluerẽ tẽpera cũ aceto ꝛ inungatur.

Nõ inue nitur.vj. sim.bene ãple hẽs ab eodez Sale.ad ꝑnianũ. c.de tap/ sia.

Tasa.i.tamariscus.
Tasaris. idest pediculus vulturis
Taseada est duplex vna alba:alia vidis. alba fit ex sola aqua ꝛ carne.Ui ridis ex aq carne ꝛ aliјs.
Taffert.i.taffati.
Tagadeũ.tagander.i.pi/ retrum
Tagãtes idest arthemisia vel species eius.
tagedis sũt spẽs q̃ cibis ꝑ ꝯdimẽto admiscentur
Tagip tarã.taguid.i.auis hñs in palato dẽtes qdã dicũt ꝙ est vultur.
Tagonus.i.pedicul⁹ vul/ turis.
Taguro.taguid.i.taram. tagip.
Talabeb.cheleb.i.lenticu la aque
Taio.i.asinus
Takui.i.romanus.
tabeleb talabeb Aui.i. ga galeb.muscus aque
Tabal vł theal ara.splen.
Tairara.auis
Talapis est spẽs nasturcij fortiter laxatiua.l.talip/ sos.tlapsium
Talasa mellis grec. apud Dias.est aqua mellꝰ salsa.

a talasa qđ ē mare τ melle Pli.li.31.c.vj.v̄ sus finem.
Dalasisgre. vel thlasis.cō quassatio ossis Pau.i cy rugia capitis
Talaso.i.herba faseoli
Talesarum.talirfar
Talessafir.talassir.talisa/far talistear.i.nux musca ta vel arbor macis ē cor tex filis macis maiorū q̄ titatis et durioris sbe et minoris odoris.
Talassa.i.guad⁹herba cū qua tingitur blauetum.
Talasmomel.i.mel cū aq̄
Talassis.i.aqua marina.
Talbe ē qđdā medicamē indū satis stipticū.
Talea.tallia gre.palma.i caput palme.
Talaza gre.Demost.ē īqt int⁹ in palpebra vl' extra extātia rotūda ac lucida silis lapidi grādineo. τc.
Talebum scripsit Steph. pro solatro.
Tallion gre.ē rāus arbo ris.
Talispos gre.Dias.ē spēs nasturtij agrestis.l.tlap/sium Plin.libro.27.cap. vlti.circa mediū.
Talles.i.gallia.
Taliz.i.struzo masculus
Talippeos.i.semē acre v̄ tutis quod intrinsecus a postēa ī potiōe datū rum pit quo carem⁹ ſm Dia.
Taliunac.i.amidū.
Talk.i.stella terre.et sunt scalose lucide terree colo ris nitri inueniuntur in in sula cypri τ vocat̄ lutum samiū τ tallus arab.stel la sem⁹ grece samia giste reos.grece terra astrea. Dias.l.gisamia.
Talmon idest oculus inde butalmos τ obtalmia tal mos idem.
Talon interptat̄ ram⁹ in/de diatalon.i.de ramis τ talea: vt in palladio.
Talpi herba est folia h̄ns in magnitudine digiti tir sum habet subalbidū la/tū tenue τ lōgū silē car tamo qua carem⁹.
talus.i.cauilla
tamar sūt oēs dactili ima turi vel palma dactili.
tam vel tem.i.lutū boliār menū Step.tami.
Tamnion gre.virgultum

Cap. 661.

dactili i di.
Amarindi ara.a tamar qđ ē dactil⁹ ara.τ lat.i.dactili indi.gre.v̄o oxifenicia.i.aceto si dactili.τ sunt dactili siluestres.

Ser. Nascit̄ multū ex eis i cesarea τ i terris namē.et folia ei⁹ sūt sicut folia salicis: defert̄ ex terris īdie: τ ē fruct⁹ coloris ru/bei τ h̄z medullā plurimā plus q̄ xilocarata crocei colo ris ad nigredinē tendēs τ h̄z melleitatē: τ ē illud qđ ex

Electio. fructu administrat̄ postq̄ egrediunt̄ grana ei⁹ τ melio

Tamari di laxant coleram res tamarindi sūt noui recētes nō aridi saporis acerri/mi sunt frig.τ sic.in tertio laxat colerā τ reprimit acui tatē eius τ abscindit vomitū τ aufert pruritū. Et dosis aque eorū postq̄ decoquūt ē li.ſ.τ auferūt sitim.τ idē auct.Mes.ē frigi.in.ij.mollit ventrē τ ē sicut pruna: ni si q2 est subtilior τ minoris humiditatis.

Pau. c.de tamarindo.ē fri.τ sic.i.ij.Aui.de virib⁹ cordis qđ confortat cor ait.

Tamariscus agrestis qđ est.l.cafa.
Tamariscus dōestica qđ ē l.athel.murice.carmezit tarfa.ara.
Tamariscus masculus.i. cypressus.
Tamarix.i.bruca erecta. τ est tamariscus.
Tamub.i.xilocaracta.
Tānos.i.frutex.thāos ēt mirica ē.i.genesta.
tannus qđ ē.l.fesiresim.
tanquimoline idest gimo/lea chimolea.Ste.
tātades Cor.cel.sunt cōsil
le indurate.
Tanaceti.tanageta.tana/sia qđ est.l.arthemisia: et abrotanū τ ambrosia
tanagar idest lactare τ est scrofularia.
tanagat.i.esula.
tanagin.i.titimallus
tanam.i.bonū malanum.
tanalsgi idest pondus vni⁹ tertie.
Tanebila nascas idest sco ria eris
tantes.i.arthesia.
tanuz idest puluis corticis quercus.

Taos taon.gre.τ arab.i. pauones.
tapsia qđ est.l.tadsia τme zabaran.τ tapsia apud
Pau.ē rubea tinctorū. tapsilis cibus est qui fit ex lentibus.

Cap. 662.

Apsus ſm Dia.arbor est silis palme folijs τ altitudie.nascit̄ in italia et in cāpania et in hyspania.In italia v̄o ei⁹ seie galline impin guant.vñ si homo gustauerit solutionē vē/tris patitur.tapsus v̄o q̄ nascit̄ i calabria tā tā vim h̄z vt qsqs sub ea dormierit aut sederit statī pe riculū sustineat vite.nā ibi se necāt trāseūtes viā. Tapsus Li.iij.c. lxxviij.si ue.lxxx/iij.τ.li.vj cap.xij.

Tapsus barbassus qđ est l.flommos
Tarozaro lentiscus
tara.i.grana viridia h̄ns et dura
tarachisa.i.pisces saliti vel oua pisciū salita.
tarad.i.radix rubee
tarafa et tarfe.i.tamarisc⁹ Steph.
taram.i.auis in palato ha bens dentes.
taralme.i.feniculus.
taragi est auis minuta
tarasis O ribasi.i.ptur ba tio ō sūo Demo.ē rubor ī albis oculi O ribasius.
taras tarax.i.surditas est āt guacte cū pars itrinse ca samach creata sit in q̄ nō cōsistit pcauitas itrin
seca q̄ ē sicut vuea cōpre hēdens aerē q audit vo/ces sub vndositate.tarax v̄o guacte sunt vt non p eas nocumentū sequatur priuationes sensus τ gua cte est sicut destructio cō municās soliditati τ non fit illic cōcauitas: s̄z ner/uis nō aufert virtutē sen sus tarax est sicut diminu tio absq̄ destructiōe aut ſm conuersionem in si/gnatione dubella et est apostema.
tarathit.arabi.tarichiti.ē fungus nascēs i radice ro se canine: siue ſm Auice. barbe hyrcine: cui⁹ succ⁹ exiccat⁹ ē hypoqstidos. Steph.leteltea.

Cap. 663.

Aratin ara.lat.isculi vel lumbrici terre. Isculi vel lumbrici terre.

Sera. li.ag.c.429.auc.Sal.sūt ver/mes q inueniunt̄ qñ fodit̄ ter/ra vel aratur.τ quando ipsi terunt̄ ac po/nunt̄ sup neruos icisos cōferūt iuuamēto magno subito τ manifesto.Et quando datur in potu cū rob est medicina prouocans vrinam.Et idez auctorita. Diasco.lib.ij.c.lix.siue.lxxij.quando fortiter conterun tur τ ponunt̄ sup neruos incisos conglutinant eos τ nō oportet q̄ vulnus dissoluatur nisi post tres dies: τ quā do coquuntur in oleo τ distillatur de eo super aurē do lente m sedat dolorem eius.quando teruntur fortiter τ bibitur ex eis cum rob prouocant vrinam τ frangūt la pidem et curant hicteritiam. cōtra do lorē auri um τ ner uos inci/sos

Taraxa.taraxacon tara xatē.i.cicorea vl' endiuia siluestris gre.troxia tara sequi.tarsequi Stepha.
Tarcen.tarcon.idest satu regia.
Tarenus ponderat gra/na.xx.
Tarsa.tarmezit.arabic.i. thamariscus.
Tarsalti.tarfati.i.puncta rubea q̄ post obtalmiam in oculo remanent.
Tarfilon idest filius ante patrem.
Tarcanon.i.kisk kisch.
Tarcon.est herba piretri
Tarimetam gre.pulticu/lam ex farina sorbilē De most.c.ō obtalmia.

Cap. 664

Arm⁹.termes ara.vel tarmo la.lupinus Lupin⁹. Dia.li.ij. ca.100.si ue.121.

T **Ser.** au.Dia.Sunt ex lupinis quidā dicti ſgales τ sūt siluestres quor̄ folia sūt albidiora domesticis τ qdā sunt domestici q comedunt̄ post eor̄ elixationē τ infundunt̄ in aq̄ plurib⁹ dieb⁹ do nec recedat amaritudo τ generāt hūores grossos.

Sal. i.ali.c.18.τ ad p̄nianū.c.149.lupin⁹ cōcedit̄ qdē ōcoct⁹ τ mltis dieb⁹.deponens amari/tudinem

tudinē in aqua fit q cib⁹ grosso humorū. Pharmacū vero hic talis ex emplasticis ē qui nō hūt amaritudinē ꝛ est absterſiu⁹ ꝛ diaforetic⁹. necat et lūbricos supplas mat⁹ vel si qs ipsū bibat cū melle vel bibat cū oxizacara siue et ipius decoctio nata est lūbricos educere. imo ꝛ supfusa deforis cōuenit morfeis scabiei cancrenis et malignis vlcerib⁹ hoc qdē abstergēdo illa pro cōsumēdo sine modicatiōe desiccādo expurgat ꝛ aperit opilatiōes epatis ꝛ splenis ꝛ si bibat cū ruta ꝛ pipere attrabit tā mēstrua q ēbriōes cū mirrha et melle impositus Est aūt ꝛ ipsi⁹ farina immo ꝛdaciter diaforetica. nō em liuida solū sed scrofulas ꝛ apta dura sanat. tunc enim oportet eos in aceto comedere vel oximelle vel oxizachara iuxta cōplexiōes patiētiū nec in passiōib⁹ differētiā cogitātes illud quod oportet. nō ē autē pñtis negotij distinguere talia. diaforat enim ꝛ liuida ꝛ cetera omnia que prius dicta sunt decoctio. ipsa etiā farina nata est facere. Tarmus agrios vel lupin⁹ siluestris amarior ꝛ validior in omnibus domestico est ei silis existēs fm genus. Et idē fm trāslationē ara. desiccat sine mordicatiōe abstergit resoluit mūdificat aperit ꝛ occidit lūbricos qñ fit emplm exteri⁹. ꝛ quando comeduntur cū melle aut bibuntur cū vino admixta aqua ꝛ farina lupinorū resoluit sine mordicatiōe ꝛ curat liuores ꝛ apostemata et scrofulas qñ coquunt cū aceto et melle. ꝛ quādo fit emplm cū eis sciatice cōfert: ꝛ cōfert emperigini ꝛ vlcerib⁹ capitis scabiei bothor: ꝛ vlcerib⁹ fraudulētis. Et qñ bibit cū ruta ꝛ pipe apit opilatiōes epatis ꝛ splenis et prouocat mēstrua: ꝛ nascale ex eis cū melle ꝛ mirra expellit fetū: et farina eorum facit hoc. Lupinus siluestris vel regalis valet ad ea que dicta sunt.

Tarsum. i. bleta. Gal. in li. de alimētis

Tarsus gre. margines palpebrarū demo.

Tartarum tartar ara. quid est. l. baarin.

Tarugilos. i. plantago.

Tascatas lamaidem. i. testa subtilis qua aurifices vtuntur in purgando aurum.

Taseron. i. quatuor res. tessara.

Tassus barbassus quid est. l. flōmos. Dia. Aui. busuri. Pli. li. xxvi. c. vi. ara. busir.

Tatimeo. i. ebulus.

Taubalum. i. tubel.

Cap. 665.

Lana Gale. xi. sim. c. 24

Taure ara. latine lana.

Ser. li. ag. c. 467. au. Gal. lana succida cōfert atritiōi ꝛ cōquassatiōi membrorū ꝛ neruorū ꝛ qñ fricatur corp⁹ cū ea sordesq̄ ē in ea cōfert ad penetrādū Sed lana lota ē conferens in hoc q est ipsa materia recipiendi omnē rē humidā ꝛ omnem liquorē quando in eo infunditur ꝛ quando aduritur fit virtus eius ca. cū subtilitate quousq ipsa aufert carnem superfluam ab vlceribus et ponitur similiter in emplastris desiccatiuis ꝛ modus adustionis est q ponat in vase nouo ꝛ cooperiatur coopertorio perforato multis foraminibus: et sic aduratur. Idem aucto. Dia. quando infundit in aceto ꝛ oleo ro. confert sode ꝛ dolori stomaci et aliorū membrorū: sed adusta habet calefactiuā adustiuā stipticā et cauterizatiuā ꝛ aufert carnē superfluam ab vlceribus: et incarnat ꝛ consolidat ea

Li. ij. ca. lxv. siue. lxxxij.

Taugulbel. i. omnes species que in cibarijs ponuntur: vt piper cinamomum. ꝛc.

Tauis. i. terra barbarorum habens siccitatem.

Taum idest exitura facta in carnibus laxis vt sub ascellis ꝛ post aures ꝛ inguinib⁹ et est ex greco corrupto.

Cap. 666.

Taum ara. gre. scorodon siue scordeō. l. aliū

Sera. li. ag. c. 331. au. Dia. est ex eo domesticū ꝛ agreste ꝛ est qōdā ex eo qō reperit in babylonia qō nō ē diuisū in dentib⁹: ꝛ vocatur porrinū. Idē auc. Gal. ij. alimē. c. vltimo domesticū est ca. ꝛ sic. in. iij: sed agrestis sapore ē cōposit⁹. nā i eo ē amaritudo: acuitas: stipticitas ꝛ pūctio acuitas ei⁹ silis ē acuitati alij domest. ꝛ illō ē scordeō: et est forti⁹ domestico. Est aliō qō vocat porrinū ꝛ vt⁹ ei⁹ est sicut alij ꝛ porri: ꝛ ē hñs folia silia folijs porri: nisi q sunt strictiora ꝛ hz stipitē lōgitudine vni⁹ brachij: ꝛ pl⁹ sup quē est flos alb⁹: ꝛ virt⁹ ei⁹ ē sicut alij dōestici nisi q est plus calefactiuū. Et idē au. Isaac Benarā. Aliū porrinū est plāta sicut planta porri vltr amarini. ꝛ in sapore suo est simile alio ꝛ porro. ꝛ ppter hoc virt⁹ ei⁹ est cōposita ex virtute amborū ꝛ facit ea que faciunt porrū ꝛ alliū: nisi q operatio eius est debilior operatione iporū: et coquitur et fit dulcius et comedit: deīde sicut porrū domesticū. hanc spēm allij inuenies in. l. curath. Et idē auc. Ruffi. Aliū domesticū calefacit ꝛ incidit humores grossos ꝛ viscosos nocet visui: q adurit tunicas oculorū ꝛ eorū humiditates et cōturbat visuz: ꝛ est nociuū aurib⁹ capiti pulmoni et renib⁹: ꝛ si est in aliquo loco in corpore dolor excitat ipsum: et mouet ꝛ generat vētositates ꝛ vomitū recens est melius ad prouocādū vrinā mollit ventrez expellit lumbricos: ꝛ coste allij quando comeduntur crude expellunt lumbricos et cōferūt stranguirie et difficultati vrine. Rabi Moyses capit. de allio. scordeon ꝛ allium agreste est cal. ꝛ sic. in quarto. Est autem aperitiuum et absterſiuum consolidat vlcera fraudulenta: et est bonum atritioni lacertorum.

Allium. Dia. li. ij. c. cxxxix siue. clxx

Taur. i. taur⁹.

tauri. i. scarabei terrestres Pli. li. xxx. c. iij. post pn.

Tauros gre. taur⁹ iuuēc⁹ ꝛ tauros dr oseū. i. bursa testiculorū. Pau.

Taurion. i. celidonia.

Taurocollen quid est. lege glucten Dia.

Taxobol⁹. i. arthemisia

Taxus arbor Dia. est similis palme ꝛc. Plin. libro xvi. c. xi. in fi.

Teangi. i. auis

Teasi gre. sulfur. teasinos sulfurens

Tebal est genus fistule

Tebemualsc. i. squinantū. tebenmata idem

Tectus. i. cicercula.

Tedanus. i. flos calcis.

Teda est lignum pingue: vel pini vl abietis quo rustici p cādellis vtunt antiq nuptias sine horū lumine nō celebrabant.

Tefigie Tefisie. i. gūmi rute agrestis tersicie aliētū. Gal. j. de sim. medi. ca. ij. distinctiōis tertie

Tefisic. i. tamarisc⁹.

Tefra gre. konis. i. cinis.

Tegula qd ē. l. casef

Teganistos tigāistos gre. frix⁹. tiganū frixorium.

Teilon ara. buffo.

Teilule. ara. verruce que ꝛ burache

Teli gr. i. fenugrecū

Telophin quid ē Pli. lib. xxvij. c. vlt. post princ.

Telesiō. Dia. quod multi aziō agreste aut briō. ꝛc.

Telegonon herba. Plin. li. 25. c. ix. circa me.

Telgetron Dia. folia hz similia coriādro

Telil ara. i cyrugia Albucasim ē pustula i palpebris veniēs silis verruce aliqñ sicca aliqñ humida.

Teluara. est spēs vlceris. Gal. i secr. medi. ad scabiē.

Tenica qd est Pli. li. xxi. ca. xvi. in medio

Tenia piscis. Paul. ca. de artetica.

Ten ara. lutuz

Teil est qōdā gen⁹ piscis. ꝛ teil. ara. gramē agrestis tebilum. stepha.

Teiugi. i. auis minuta.

Tela aranea quid ē. l. hādebut.

Telas. i. vulnus.

Telea. i. satureia. ꝛ telea. i vlmus: sed falso: imo est arbor dicta tela.

Telis. i. fenugrecū silicula

Tellendis. i. piretrum.

Telub.i.tinea.
Telul.i.fistula
Temalcum oleo.idest chimolea.
Tembul.temp.est foliũ.i.tenup ara.Aui.
Tenātos gre.ē chorda q̃ i capitib⁹ musculoꝝ aggregat ex neruis gb⁹ ipse musculꝰ ꝯtexit ligamēta ꝙo dicunt gb⁹ ossa colligant inuicē.sensu hec carēt illa abūdāt.Gal.libro de euchimia.
Tenapiũ.i.sinapis alba.
Teneasimeon.i.argilla.
Tenitrius.i.minutũ
Tenim ara.draco.
Tenõtas.i.nerui ceruicis gre.Demost.
Tenstulus.i.serpēs.
Tenta.i.stuellum.pinna.Cor.cel.
Tenub qd ē.l.canfice.
Tenubueli.Step.est spēs arboris pini Auic.
Teorica.i.vrtica.
Tephisice.i.gummi rutte agrestis
Thepestrisi.Step.i.semaci.sermacũ.sarmech.atriplex vel spēs ei⁹
Temiprides.i.gasticon vl cus in angulo oculi ppetim humorem emanans Pli.li. cap.
Tepor.i.torpor.
Terra egyptiaca.Alexā. cap.emigranea.
Terra alchichi.i.creta q̃ i uenitur sub terra
terra armeni terra rubea i.lutum armenum.
Terra astra idez.
Terra figuli terra mũda.i.cretica ꝛ satis stiptica.s.argilla vel creta.
Terra lune.i.lutũ lune
Terra nidi hyrũdinis qd est.l.gi.
Terra rubea.i.fungus ve senichus.l.hamech.
Terra sigillara qd ē.l.teumacem lepinia.
Terra stelle.i.talk Gal.j.de simp.medi.c.iij.l.lutũ samium
Terazit.terazethit.terachich.i.fungus qui nascit i pede rose canie vł barbe hyrcine:cuius succus expressus ꝛ siccatus vocatur hypoquistidos.lege barba hyrcina.
Terabic.idest herba iudaica.
Terapentica.i.curatiua.
Terbētina est gummi arboris dicte terebinth⁹.et ipsa vocat ab Auice.gluten:albotin:sed alig legũt albotim:sed falso.ꝛ est zapmus.l.botim.
Terebinthus quid est lege botim.
Terniabiz idest manna cõfecta.
Terapeuma gr.remediũ.
Terapia gre.curatio medicamē medela remediũ terapeuo.curo.medicor.Gal.vj.memiri.c.j.
Teredo gre.teredones teridones grossi vermes qui in lignis generantur teredon ipse vermis.

℄ Cap. 667.

Teraniebim.

Eraniebim ara.man.qdā dicũt ꝙ ē mãna:sed falso immo est vt mel album habens saporem manne.

Ser. li.ag.c.xj.teraniabin.i.mel roris vñ ē ros cadēs de celo ꝛ assimilatur melli granuloso ꝛ aggregato grossis grāiculis ꝛ ē noiatũ mel roris ꝛ plurimũ cadit sup arbores q̃ sũt in terra corasceni ꝛ i oriēte q̃ arbores hñt folia ꝛ spias virides ꝛ flores rubeos ꝛ nõ faciũt fructũ ꝛ cadit i castella sup sũmitates palmarũ et virt⁹ ei⁹ est equalis mollificatiua vētris ꝛ ē hũectatiua pectoris ꝛ ꝯuenit calidis naturaliter:ꝛ ꝓprie qñ soluit i aq̃ iuiubaꝝ ꝛ prunoꝝ:ꝛ est ex eo meli⁹ albũ ꝛ nouũ ꝛ dosis ei⁹ est aur̃.x.vsq; ad xx.Et idē auc.Abix.sedat inflāmationē febriũ calidaꝝ ꝛ aufert sitim ꝛ mollit vētrē mediocriter ꝛ educit colerā faciliter.et melius ex eo est albũ nouum.

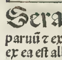
Viõ de manna a põ me.c.vj.

Terētellũ.i.trapanum modum faui.
Teretate.i.pix liquida
Terf.i.pix.sera.
Teretrix grece acada Tetrix.
Tergia.Dia.vlcera sunt i calidis.ꝛ illud est qõ dicit mãna confecta
Terma lupinaria gre.lupini.Paulus.stepha.termesus.
Tergio idest filex Teriatis idem
Tergia gre.la.frigolico.
Terica.i.tribuli.
Teriopomõ.i.betonica.
Terid.i.mice panis super quas fundit ius aliquod
Tersie.Tersicie Tersigie Tersisie.idest gummi rute agrestis.
Terigia.terugia oculi pterigia idest vngula oculi.Dia.Pau.aliter suffusiones tenues.
Teridonie.i.pforationes ac si fierent cũ terebello.
Termuagria.i.lupinus.
Termosormos.i.lupinus agrestis.
Termenabit est potus qui fit ex dactilis ꝛ sicub⁹ siccis ad spissitudinē redactus sicut mel salis calore:ꝛ hoc fit i locis calidis.nā terme i.loc⁹ calid⁹.Nabit võ dr pot⁹ ꝓdict⁹ qui fit i locis
Terme.termos.soterrandus.i.oēs spēs calide vel terme.i.locus calidus inde termātica.i.calida dissolutiua
Termātica.i.calefaciēdo dissolutoria Gal.in dinamidiis.
Terminum.i.vrtica
Terpigo vel Torpigo piscis quid est.l.fead
Terũge.i.citratũ ꝛ gr.vocatur spēs quedaz ozimi
Tesabuc.i.cum vnus pes offendit alium.
Tesalago russilago.i.saluia libro antiquo de sim.medicia
Tesapiũ.i.sinapis semen.
Tessara gre.q̃tuor idē tyriaca diateserõ qz fit õ q̃tuor reb⁹.Taseron idē.

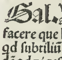
℄ Cap. 668

Est ara.vel affef siue ters.la.pix.Sciendũ ꝙ pix fit ex arbore ligni arin ꝛ ē arbor scerbin vel deda ꝛ ē cedr⁹ vel pin⁹ mascul⁹ cui⁹ fructus dicunt coni.est ex ea hu.ꝛ sic. Pix.

Sera. li.ag.c.272.auc.dia.ꝛ hu.Colligit ex arboribus ligni arin.i.masculi pini ꝛ ꝓfert fructũ paruũ ꝛ ex eo fit lumē vt apparet i.l.cinobar.ꝛ melior ex ea est alba leuis splendēs ꝛ munda. Dia.li.j.c.85.siue xcij.

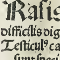
Gal. viij.sim.phar.c.xlix.Pix q̃ qdē sic.ꝛ ca.i.ij.a cōmensuratis ꝛ plus siccare nata ē q̃ calefacere que ligda ecõtrario calefacit plusq̃ siccet:hz ēt qd subtiliũ partiũ q̃ asinaticos ꝛ ēpicos iuuat.ꝛ hz qui dē qd digestiuũ ꝛ diaforeticũ sicut ꝛ hz gustũ subamarũ quidē ꝛ acre.ita autē ꝛ leprosos vngues educunt mixte cũ cera ꝛ empetigines curãt.digerũt autē duros ꝛ indigestos humores oēs qñ ponunt in cataplasmatib⁹ fortior vero ad oia talia est liquida:dura vero pix ad hec quidē peior est.ad consolidationem autē vulnerũ magis idonea palã ergo ex his est quoniã quid copiosum hũiditatis calide cũ mixtum est pici liquide.Peseleum idest oleũ picis fit ex pice humida qñ coquit ꝛ est quedã ex ea similis visco sua viscositate ꝛ nominatur viscosa.Est alia ex toto sicca.ꝛ melior est illa que est pura tenax ꝛ odorifera similis resine pini.sapor huius est acutus ꝛ fere amarus.est ca.in.iij.ꝛ desic.ē plusq̃ calefactio ipi⁹ Idē gal.8.sim ca.50.

Testaticula.i.pollitricum.

℄ Cap. 669.

Esticulus ois cuiuscũq; aialis fit nõ hz bonitatē nutrimēti manifestã nisi testicul⁹ gallorũ impinguatorũ.ipe nãq; ē boni nutrimēti plurimũ ꝛ ois spēs testiculi ꝓprie q sũt difficilis digōnis qñ digerunt nutriũt plurimũ.ꝛ plurimũ ipsorũ ē difficilis digestiõis ꝛ plurimi nutrimēti.ꝛ ꝓpter qui sunt de aialib⁹ magnis grosse carnis.Aui.li.ij.c.de testiculis.cap.713. Testiculus

Rasis xxi.ꝯtinē.cap.ij.siue.cap.cclxxviij.ꝛ testiculi hyrcini arietini bouini ꝛ porcini sunt difficilis digõis ꝛ gñant malos hũores ꝛ malũ sãguinē Testicul⁹ canis leporis ꝛ vulpis quid sunt.l.chasialkel sunt species satirionis.Diascorides orchi quam cinoscorchi dicunt.ꝛc. Viõ gale.iij.alimē.cap.vj.

℄ Cap.

Testiculus sacerdotis.

¶ Cap. 670.

Esticulus sacerdotis vel zemach. herba ē super terram expāsa cuius folia sunt pinguia ꝛ rotūda flos eius croceus radix ei⁹ est testiculis paruis plena: ꝛ albis qui comesti valēt cōtra vitiū emorroydarum.

Testudo est quoddā aial paruū cū testa dura satis horribile ad vidēdū pro quo.l.latamie.
Testulus.i.serpens.
Tetamatin.i.manna.
Tetamonon.idest ros.
Tetanon.i.tesabuc.ꝛ Tetanō.i.galbanum.
Tetanica. Betonica.vetonica.Dias.Pli.
Tettix teretix gre.atada.
Tetragiō pōdus vnciarū iij.gre.libella.pua libra quadrans.s.
Tetonicon.Dias.folia.hꝫ similia hedere.vj.ꝛc.
Tetraspoda.gre.quadrupedia.
Tetanuꝫ.i.flos calcis vel muri ſm alios calx.vel gipsum.
Tetrimmenos grec.trit⁹.
Tetanus.i.spasm⁹ tenens totū Paul.Cor.cel.titanos cū equalr ad vtraqꝫ ptem tēdūt vnde seipsos flectere nequeunt.
Tetis.i.caro gigiuarum.
Tetonineos.i.pētafilon.
Tetra grec.q̄ttnor inde trace⁹.i.febris.q̄rtāa vnguētū tetrapharmacum.
Tetregensis.i.enula.
Teucis grec.loligo herba amara.i.gummi pini.
Tetraith. herba iudaica suprasanans.idem.
Tetracuron.gr.cucumer
Tetraiꝫ⁹ gr.molaris dēs quattnor radicibus herens.Cas.felix.

Zinziber lib.ij.ca.147.siue 178.

¶ Cap. 971.

Eu gibel arabice.latin.zinziber.

Sera. lib.agg.c.359.auc.Dia.ē arbustū qđ repit in terris arabū.ꝛ hoīes illi⁹ terre vtunt foliꝭs ei⁹ in multis reb⁹ sicut vtimur ruta in cibis ꝛ potib⁹ ꝛ decoctionib⁹.ꝛ aliꝭs.ꝛ radices ei⁹ sunt pue sicut radices cyperi quarū color versus albedinē declinat ꝛ sunt sicut in vtilitate: ꝛ ī sapore eaꝝ ē delectabilitas ꝛ similitudo saporis pipis ꝛ hn̄t bonū odorē ꝛ opꝫ ꝙ eligant ille q̄ nō sunt pforate: ꝛ qdā sunt q condiūt zinziber cū melle ꝛ qdā cū rob ꝛ quidā cuꝫ aqua ꝛ sale ꝛ hoc ne putrescat ꝛ sic ponunt in terreis vasculis vt deportet ad partes romanoꝛuꝫ ꝛ est conueniens in cibis ꝛ comedit cum piscibus ꝛ sale.

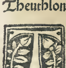
Ca.144. **Sal.** 6.sim.phar.radix huius plante defertur ad nos ab india ꝛ est illud in quo est iuuamentū ꝛ virtus eius est calefactiua fortiter cum humiditate.ꝑpter hoc accidit ei ꝙ corroditur ꝛ putrescit cito. quoniam in eo est humiditas superflua.

Pau. zinziber est cali.in tertio hu.in princ.vinum decoctionis eius sicuū siccarū ꝛ passularuꝫ valet ad frigidam tussim ꝛ spiritualiuꝫ frigiditatem.ſi ēt puluis eius in sicub⁹ ponat: ꝛ si comedat puluis eius in cibis cōfect⁹ ꝛ exhibitus sincopizantibus cōfert per bienniū seruat.ꝛ est domesticū ꝛ siluestre. Domesticum ē qđ karopos colore sapore vehemēti acuto solide substantie.Domesticū vero subalbidū acutū habet soporē sed nō adeo vehemen tē nec substantiam adeo solidā vñ cum frangunt partes sibi coherent quibusdā ramusculis. In siluestri vero raro vel nunq̄ sic inuenitur.

Teucris vel Teucrion.Plinius lib.xxv.capit.v.ante medlum.Diasco.
Theutblon.Pau.ca.de satiriasi.

Terra sigillata.

¶ Capi. 672.

Eumacem. Uel humatū vel terimathin. arabi.grece lemnia.fragidos.latin.terra sigillata.

Sera. li.agg.c.405.auc. Dia.terra sigillata.ꝛ est sigillū marinuꝫ ꝛ est sigillū layce ꝛ ē vna ex terris almayu⁹ multi ex lutis illi similant ꝛ color ei⁹ ē silis mogre.sed discernit ab ea:q2 qn̄ tāgit digitis nō adheret eis sicut mogra ꝛ ē viscosa parū ꝛ in ista sigilla fiūt ꝛ almaytin al's almayū ꝛ color omnium illorum ē rube⁹ sed illa que ē vera ex eis foditur.ex terra fundosa vbi non est arbor neqꝫ herba neqꝫ lapis. Accipit igitur ex minera sua ꝛ infundit ī aq̄ donec dissoluitur ꝛ spissat ꝛ agitat fortiter: deide dimittit dōec residedat ꝛ tūc abꝭcit ab ea aqua q̄ supnatat cū facilitate.ꝛ postea collit ꝙ est pigue ꝛ viscosū: ꝛ abꝭcit qđ est lapidosum ī fundo vasis.Deide ponit illud pigue ad siccādū donec sit sic cera mollis: ꝛ sic diuidit ī frusta pua ex qb⁹ fiūt trocisci ꝛ sigillant q disiccātur ī vmbra donec recedat aquositas ꝛ cōplet dīsiccatio.Et idē auc. Gal.9.simp.tract.j.c.ij.in sba eius est acreitas ꝛ est ī ea parū stipticitatis dī siccat sine mordicatiōe ꝛ curat vlcera frauduleta ēt si fuerit sordida.Et qn̄ cōficit cū aceto forti vt fiat sicut lutū ꝛ ponit sup vulnera recētia glncti nat ea.ꝛ curat vlcera antiqua. ꝛ dissolue ipsum cū quo cūqꝫ videbit magis ꝓpter necessitati sicut cū aceto aq̄ mixto aut secaniabin aut vino aut mellicrato ꝛ cōuenit iuuamēto manifesto hn̄tibus vlcera in intestinis āteq̄ fiāt putrida facto clisteri cū ea aut data in potiōe ꝛ fiat cū ea clistere postq̄ ꝑcesserit clistere cū aq̄ mellis ꝛ postea cū aqua salis deinde cū succo plātaginis: ꝛ det ī potu cū aceto fortiter mixto aq̄ ꝛ ꝑueīt morsui tyri ꝛ alio rum aialiū venenosoꝝ ꝛ canis rabidi.qn̄ bibit cū vino limphato ꝛ qn̄ linit sup locū morsus cū aceto.ꝛ silr opꝫ ꝙ liniātur oēs morsus aialiū venenosoꝝ deinde ponat sup vuln⁹ foliū aliqđ ꝙ sit resistēs putrefactiōi illi⁹ ꝛ ex melior ib⁹ ē foliū alliꝭ agrestis. ꝛ post foliū cētauree minoris.ꝛ post foliū prassiꝭ: ꝛ medicamē qđ sumit ex luto sigillato ꝛ grano iunipi. in quo admiscet ex bolo armeno q̄ntitas parua qn̄ bibit ex eo ab eo q timet potioneꝫ venenosam ꝓhibet nocumētū ei⁹ ab eo ꝛ sumūt eū ī potu illi q iā sumpserūt medicinā venenosā dū ipsa adhuc ē in stoco suo.ꝓuocat.n.vomitū ꝛ expellit nocumentū ab eo ꝛ liberat eū a morte. Ego fui expertus in illis q biberāt cātarides ꝛ leporē marinū.nā dedi eis in potu de hac medicina ꝛ feci eos vomere statim ꝛ euasserūt neqꝫ passi sunt aliquod accidēs malum ex veneno ipsorum. ꝯ morsū aialiū venenosoꝝ ꝛ canis rabidi.

Dia. ca.de terra sigillata.lemnia.fragidos terra est ex clauica sordida ꝛc.Et idē ſm trāslatiōnē arabicā.qn̄ sumit in potu resistit medicinis mortiferis ꝛ oīb⁹ venenis forti cōtrarietate ꝛ qn̄ bibit quis ex eo ꝛ post sumpserit in potu medicinam mortiferaꝫ facit eam egredi per vomitū ꝛ nō nocet ei.ꝛ ē cōueniēs morsibus ꝛ puncturis venenosoꝝ aialium ꝛ ingredit in cōfectionibus plurium medicinarum compositarum. Lib.v.c.67.siue.104. ꝯ medicinā mortiferam.

Sera. auct.Alcanzi.est bona si pulueriꝫet ex ea os vnde fluit sanguis.stringit enim eūꝫ statim ꝛ nō est medicin aq̄ abscindit fluxus sanguinis sicut ista.Et idē auc.Pauli qn̄ ponit sup adustionē ignis nō sinit locū vesicari ꝛ dat ex ea in potu post casum in quo cōtinet lesio interioꝝ mēbroꝝ ꝛ liniuntur cū ea mēbra post percussionē ꝛ casum ꝛ attritionē ꝛ prohibet ea ab apostemate ꝛ si fuerit solutio cōtinuitatis consolidat.ꝛ est de melioribus medicinis contra venena. ꝯ adustionē ignis.

Pau. cap.de terra sigillata cal.ꝛ sic. Auic.de viribus cordis.terra sigillata temperate complexionis est in ca.ꝛ fri.cōformis humane complexiōi nisi q2 eius siccitas maior est humiditate. habet autem virtutem mirabilem confortandi cor. Terra sigilata cōfortat cor.

Teutria.idest camedreos.
Teutrion.i.polium montanum vel eritrodanum.
Thaer.idest indicus.
Thaguebil.idest species que in cibis miscentur pro sa-

poꝛe vt piper ꝛc. ℭ Cap. 673.

Acetum Cap.xxi Hal vel halcal ara.gre. oxi.vel oxos lati. acetum.

Gal. viij.sim.phar.c.oxos. i.acetum in pꝛio lib.simp.distin.3.mostra tū ē mixte substātie existere.s.ca.ꝛ fri.am/ bab⁹ subtilib⁹ ptib⁹ supat ꝯo calitatē fritas. siccatiuū ꝯo sufficiēter ē hoc pharmacū vt sit tertij gradus iā cō

Sera. li.agg.c.134.auct.Sal. Cpleti qn̄ ē foꝛte. substātia ei⁹ ē subtilis ꝯposita ex cali.ꝛ fri. nisi frigiditas est amplioꝛ in eo ꝙ ca.desic.in.iij.ppe si nē qn̄ fuerit antiquū ꝛ est nociuū neruis. Idē auc. Dia. li.v.c.xiij.siue.14.acetū infri.ꝛ stipticat ꝛ ē bonū stōco ꝛ puocat appetitū ꝛ abscindit sanguinē a quocūqꝫ mē bꝛo fluat si bibat aut fiat sessio in eo.ꝛ cogtur cū cibis ꝛ cōuenit cursib⁹ supfluitatū ad vētrē ꝛ qn̄ ifundit i eo lana nō lota aut spōgia curat apa i pncipio ipoꝝ ꝛ re/ stringit matricē egressaȝ aut anū exeūtē ꝛ stringit gigi uā sanguinolētā ꝛ cōfert vlcerib⁹ frauduletis herisipil le foꝛmice ꝛ scabiei vlcerose empetigini emoꝛroydibus ꝛ panaritio ꝛ abluunt cū eo vlcera frauduleta. Et qn̄ miscet cū pauco furfuris ꝛ ponit tepidū sup podagraȝ ꝯuenit. Et qn̄ coquit cū melle ꝛ linit cū eo liuoꝛ sub ocu lo aufert eaȝ. Et qn̄ ifundit spōgia in aceto q̄ pꝛius fuit infusa i oleo ro.ꝛ apponit frōti ꝯuenit sode a caloꝛe so lis:ꝛ fumus ei⁹ cōuenit grauitati auditus ꝛ tinnitui au/ riū. Et qn̄ distillat in aurē occidit ꝯmes i ea:ꝛ qn̄ bibit calidū ꝯfert accipiētib⁹ medicinas venenosas:ꝛ qn̄ bi/ bit cū sale obuiat nocumēto toxici:ꝛ qn̄ bibit eradicat sanguisugas q̄ adheserūt gutturi.ꝛ cōuenit tussi antiq ꝛ qn̄ bibit calidū cōuenit asmati:ꝛ qn̄ fit gargarismus cum eo abscindit cursum humoꝛum veniētiū ad guttur ꝛ confert squinantie:ꝛ casui vulue: ꝛ collutio oꝛis cum eo calido conuenit doloꝛi dentium.

acetū no cet neruis

ꝯ toxicū

Pau. Fricatio eius cum sale circa volas manuum ꝛ pedum valet contra frenesim ꝛ litargiaȝ.

Thalasimo est quedam confectio.

Thalasso melli.idest aqua marina ꝛ mel.

Thalapeos vincetoxicum.

Thalibech.arab.hedera. ℭ Capi. 674.

leuisticuȝ siluestre. vł nastur tiū silue/ stre vel pes galli ne. Dias. lib.ij.ca. 143.siue. 174. de thlaspio.

Hlaspiū Uel thalapis vel scādillatiū grec. ꝛ lati.leuisticum siluestre vel nasturtiū silue str e vel pes galline.

Dia. Nascit in tumulis ꝛ i vijs ꝛ sup regulas herba ē miuta folia ha bēs angusta duob⁹ digitis lōga ꝛ in summo diuisa ꝛ pi guia virgā i medio ꝑferēs duoꝝ palmoꝝ cū paucis ra mulis in qb⁹ fert semē latū sile cartamo ꝛ obꝛotūdū et veluti cōquassatū vnde ꝛ nomē sumpsit. floꝛē hꝫ subal bidū virtus est ei termātica potissime semē ei⁹ potui da tū in acceptabili quātitate ꝑ superioꝛa ꝛ inferioꝛa pur gationem facit vehemēter sciaticos per clistere adhibi tum medetur. bibitū menstruis imperat aboꝛsum facit.

Cap.8.ꝛ 80.

Sal. 7.simp.phar. Est aūt thalapis leuisticum sil uestre vel scandilatiuȝ cuius semen acris vir tutis est qua apata rumpit ꝛ per anū impositū sciaticis ꝯuenit. Est aūt alterū purgatiuū colericoꝝ subtus ꝛ su perbibitum in oxisabi multitudine lege Cardamus.

Thalasteos. i.gladiolus. Thalaros.i. poligonos.

Thaltikos gr̄.nutribilis. Thallō gr̄. virēs viridis.

Uulpes. ℭ Cap. 675.

Halebara. latine vero vulpes.

Sera. lib.agg.cap.438.aucto. Sal. oleū in quo decoquitur vulpes ꝯuenit multū iuncturarum doloꝛib⁹ ꝛ mul ti medicoꝝ ponunt eā viuētem in vase cum oleo ad co quendum:ꝛ quidam ponūt eam moꝛtuam.

Aui. lib.ij.vulpes in ea est resolutio:ei⁹ pellis ē cali dioꝛ pelliū:qn̄ vulpes coquūt in aq̄ ꝛ embꝛo cant doloꝛose iuncture ꝯfert ꝛ sitr olim qn̄ viua dequi tur in ipso iure hoc est valde foꝛti⁹:ꝛ melius ē vt fit post euacuationē:eius adeps sedat doloꝛē auris:qn̄ distillat Eius pulmo sicc⁹ cōfert asmaticis valde. Sale.xj.sim. pharma.cap.8. Rasis.xxj.contineū.cap. 4.in pꝛin. Ca.734

Alber. Magn⁹.lib.xxij.de aialib⁹. ait si vulpis cū pelle coquat ꝛ in bꝛodio calido para/ litic⁹ balneet confert.ꝛ si carnes eius comburant.ita ci neres ꝛ cum vino asmaticis dentur dicunt conferre. Ca.pmo

ℭ Isido.lib.xij. vulpes dicta quasi volupes ē.n.volu bilis pedib⁹ ꝛ nūqꝫ rectis itinerib⁹. sꝫ toꝛtuosis currit.

Pua Pulmo vulpis desiccatus ꝛ potatus pon/ dus.3.j.multum conuenit asmati.sed Auic. dicit ꝙ hoc medicamen valet coꝛpoꝛe purgato.

Thamebi.i.vua.l. vitis.

Thamissana qd est. l.laie ralmarien.

Thānos.i.mirica gēestra

Thanegi. Stepha.est fu/ mus ligni ritimis. i.ligni colofonie.

Thaom arab.allium.

Thaos.i. pauo.

Tharche meter est quidā musculus coxe.

Tharcō. Charona. i.gra num lentisci.

Thanatos grec.moꝛs in/ de athanasia imoꝛtalis

ℭ Cap. 676.

Tharo.

Haro ē quedā herba q̄ i terra hierosolimi tana plantat in hoꝛtis. ꝛ tūc ei⁹ acuitas ac supflua caliditas auferunt. vñ ad comedē/ dū bene sapida reddit cui⁹ grāa carpobal samo sunt similia cū quibus balsamuȝ quā doqꝫ falsificatur. Est enim lignum balsami eius ligno si mile atqꝫ oleum oleo. Almanso.tractatu tertio.

Tharubil. i. Chaguebil.

Thaum ara.gre. scoꝛdeō latine.allium.

Thaus.i.pultes.

Theacia. Theata.i.bleta alba ꝛ nigra.

Thebeth est compositum nomen loci.

Thegemata. idest dulces fructus duros habētes coꝛtices vel testas.

Theil herba ē satis cōfoꝛ tās stomacū qua carem⁹

Thebei locus quidam est.

Theitrius.idest minutum

Thelofon.i.thelophin.

Thenchi cimolea quid est lege chimolea.

Theobosus.i.muscus na/ scens in lapidib⁹ locoꝝ humidoꝛum.

Theodoricō anacardinū a Theodo. auctoꝛe di/ ctum est antidotum.

Theonestrū.i.qnqꝫ foliū.

Theonissis.i.arthemisia.

Theoꝛomata ē qdā tūoꝛ. in quo continet aliquid ad modum roꝛis.

Theotis.idest loligo.

Thephisie. idest gūmi ru/ te montane.

Thermus.i.lupinus.

Thermus. agrios. Ther mositonos. i.lupinus. agrestis.

Therima. Cherimō.idest lupini.

Thericanus.i.flos pietis.

Theu idest gramen.

Theulis est quoddam ge nus piscis.

Theoꝛema. Notitia. noto scientia idem. Sal. lib. de partib⁹ medicatiue artis

Theoꝛitis grec. inspectoꝛ cōtēplatoꝛ. Theoꝛiriti kinspectura. Theoꝛiti kos cōtēplatiu⁹ Theo retica cōtemplatiua.

Theonarca qd ē Pli. lib. xxv.c.ix. ante medium.

Thithion gre. māmilla.

Thimos est spēs veruce. lege Acrocoꝛdines.

Thimosis demo.ē extātia rubꝛa atqꝫ aspa ꝛc. vehe mēter oculum pungens.

Thimon. Coꝛn.cel. super coꝛpus quasi verrucula aminet ad cutem. ꝛc.

Thimē apō Auicennā est plāta foꝛtiter laxatiua. sed in ara. est thimum.

Thion.i.sulfur. Stepha/ nus theasi thionapiron sulfur viuū thibapiron.

Thiodeos i furfureus.

biriasim

hiriasim grece pediculi palpebrarum. Cor.cel.

Thia.i.sulfur. Tiaffi.thia fin.idem.

Thianapiron.i.sulfur iudaicũ ⁊ ē sulfur viuum.

Thicar ē spēs vitri quod cõsumit argentum ⁊ dissoluit admixtum ei.

Thilicteris est vna ex speciebus filicis.

Thimus quid est lege hasce. Ste. hessa charabũa Dia. Pli.li.21.c.x.⁊.xxi.

Thiosapiros.i.sulfur sine igne.

Thirbũ.i.omẽtum vel zirbus.

Thit.idest gramen.

Thituē quid est.l.altea.

Thobos.i.pãis.l. heuda.

Thoinicũ.i.ꝯfortatiuum.

Thontrẽis.i. lamẽtationibus.

Thoaretium. Plini.folia coriãdri hꝫ piguiora ⁊c.

Thora ē mẽsura.30.modiorum.

Thorach.i.pãis biscoctꝰ.

Thridax.idest lactuca.

Thubel eris.idest bactitura eris.

Thuctanecis.i. pulegium

Thũini.thumuin.i. thimꝰ thumũ.i. herba capillacia

Thurchal qd ē.l.carũes.

Thus qd est.l. Ronder.

Tiafi.tiafin.thia. i.sulfur.

Thias.i.miorатio anguli oculi.

Tibapparuz.i.cibꝰ ignis. l.thion. i. sulfur viuum. quasi tibapirum.

Tiberiusfolia.i.camedrea tiberispolia.

Tibialis ē spēs calãi aromatici

Tibir.i.rosmarinus.

Tibirianticuz.i.nec nimis leue nec nimis forte.

Tibrum.i.omentum vl' reticulum.

Tibur.i.vulua.l.vulua.

Ticapsi.tiapsẽ. Pli.li.27. cap.vltimo circa mediũ.

Ticedillo.i. herba passerina quã ignoro.

Thidax agria. idest lactuca agrestis.

Tifa grec.i.siligo.

Tife. Diasc. Acteliz. Pli. Typhe.libr..18.c.x.circa meditm.

Tifitas. Pli. sic vocãt quidã quãdã ranar spẽm.

Tiflancistrũ gre. vncinus cecus quo palpebre sublenantur.

Tiflos grece cecus.

Ticus. idest barba iouis.

Tibulch. i.triplicatum.et est quidam potus.

Til.idest gramen.

Tille sappa.i. vinuz coctũ vel mustuin.

Tilmi. tilni. tilineos.idest fenugrecũ.tilinũ Albe.

Tillos ē callosa ⁊ grãdis cicatrix. Dura caro, callositas calluz. vt in Alexandro de oculis.

Tilaticis ⁊ peritis ⁊ vritis Dias.ē quedã spēs spice celtice.

Tileos.tilia grec. tili fenugrecũ ide oleũ tilinuz.i. de fenugreco.

tiligonus.i.teligonꝰ Dias. ē spēs folij femia.s.

tilitaro grec. linteoluz qd carminat ad vlcera inplenda. Gale. ad glauc.

Tilosis gre. peior aspitas palpebrar. l.tracoma: sed Alexãder grãdes cicatrices tilos vocat.

Timalon ē vna spēs papaueris.l.mechõ Pli.lib. 20.cap.xx.⁊ li.25.ca.7.

Timea. Paul. ē spēs verucar.l. Aerocordines.

Timonia est vna spēs animonis.

Timatigig .i. gnꝙ folia.

timben.idest timum.

Timbra.timbre. Sera .i. satureia.Dia.gre.timuri Pli.lib.19.capit.8.⁊ lib. xx. ca.xx. ara.sabatar.

Timelea aut camelea.i.camedreos. Sema. Ste. Dia. multi istã cocognidion dixerũt. pli.li.13.c.21.

Timeas est spēs canne lege hasap.

Timgos.i.hyrcus.

Timiama ē omnis ꝯfectio odorifera ad fumigãdũ facta. ꝫ alios ē quoddã lachrymũ qd vocat cãcamõ qd cũ coagulat ē granulosum: ⁊ sunt grana parua leuia albissima q̃si thꝰ albũ appet.ꝫ albiꝰ ē ⁊ leue ⁊ magis minutum qd emanat ab arbore sili lecie i magnitudie ⁊ folijs cũ volucrat cuiꝰ fructꝰ sicut oliua vel granũ lauri ca carẽs nucleo nigri coloris cuiꝰ fructus exprimit ⁊ succus eiꝰ coagulatus dr̃ timiama: ꝫ illud ē purius quod a trunco arboris emanat. percussio fit ex eo fumigiũ bonum sed nos comuniter vocamꝰ timiamitis cozũ cozũ briũ ꝯfictã. l.cozũbriũ cãcamõ. ⁊ ē fex storacis liqde. Christoforꝰ d hõ estis

Tũni comarinũ.i.cime timi. vt in antidotario i cõfectione ieralogodion.

timinon.i. scolopendria.

timolea.qd ē.l. Cimolea.

timolas.i.vesptiliones.

Timopsalmo q̃dam confectio est katartika grece Dia. 9.thimosacta.

timus quid est.l.hasce.

Tincar. i. capistrũ auri. l. Crisocolla. Borax.

Tin arabice ficus.

tinci.idest prinus.

Tinea est nomen equiuocum ad vermẽ ⁊ ad scabiem capitis.

tinea corrodit pãnos ⁊ tinea caput. hec p̃cipue vl cerosa est. l. alopitia.

tinea haborasa. i. cuscuta.

Tino.idest liquor.

Tisa.ara.tinsa.i.cocodrillus animal. Tisma.idem

Tinturus .i. asperitas.

Tinesmos gre.tenasmꝰ tenasmon.

Tinni grece.tunus piscis.

tipica passio .idest interpolata.

Tire idest gluten.

tireus tirefs gre. vpupa.

Tiria pictura. i.furfures. capitis. l.offiatis.

Tiriaca alforoch.i.a morte liberans.

tiriaca alfarach.i.maior.

Tiriaca diatesseron .i.de quattuor rebꝰ. l. tessera.

Tiriagia.i.vngula oculi.

Tirus est quidam serpẽs.

Tirogala gre.serũ lactis.

tiros tiron. grece .caseus.

Tiseliũ. Pli. Rhiselium. li.25.c.x.in principio.

Tisaua. i.aqua ordei vel fariola.

tisapium. i. sinapis albus.

tisis grec.macies squalor.

Titaneos grec. titanus.i. calx viua egypso Pau. Thodo.pris. Gale.

Titasin.i.medulla cerui.

Tithe.grec.mammille.tithion mammilla vbera.

Capit. 647.

Titimallus latine.arab.xencua. Sera. lib.agg.c.260.auc.Dia.Sunt eius septẽ spēs quar vna dicit ara.barasmas gr. ꝓ caritias ꝟel comites vel comos ⁊ ē masculꝰ hũs virgas quar lõgitudine est plus vno brachio in quar colore ē rubedo plena lacte albo acuto ⁊ folia sup ṽgas i p̃as silia folijs oliue.nisi qr sunt lõgiora ⁊ strictiora ⁊ radix eiꝰ ē grossa aspa ⁊ i sũmitatibꝰ illar virgarũ sunt come similes iũco ⁊ in summitatibꝰ illar comar sũt capitella silia capitellis illius spẽi q̃ dr̃ noalis ⁊ in istis capitellis est semẽ. est laxatiua ⁊ ista est camelea. Est alia spēs dicta ara. ⁊ gr. Carsites ⁊ est femina ⁊ ē silis plãte dicte didomodas. ⁊ hꝰ folia similia folijs mirthi. nisi qr sunt maiora ⁊ strictiora. ⁊ duriora ⁊ sunt fetidi odoris ⁊ hꝫ acutas summitates sicut spinas ⁊ hꝫ virgas egrediẽtes ab vna radice lõgas circiter palmũ vnũ ⁊ hꝫ semẽ quod ꝓfert oi anno sile nuci ⁊ ista nux dr̃ vomica ⁊ mordicat linguã fortiter ⁊ nascit locis aspis. virtꝰ aũt istiꝰ est similis virtuti prime: nisi qr ꝯmouet citius vomitũ q̃ꝫ prima. ⁊ ista est feia . ⁊ est ista spēs laureole. Et spēs alia dicta ara. ⁊ gr .paralios ⁊ eius expositio ē ꝓprie ⁊ maxime illud qd noiant hõines migath. ⁊ cõsomias. nascit in marinis locis ⁊ habet ramos.5.aut.6.vel.7. ex vna radice quoruz lõgitudo est circa palmũ vnũ rectos: quor color tendit ad rubebedinẽ exeũtẽ ab vna radice in quibus sunt folia parua ⁊ stricta ⁊ oblõga similia folijs lini in summitate ramorũ sunt capitella amigdalata rotũda in qbꝰ est semẽ orobo simile colorijs varij. ⁊ sunt ibi flores: quor color est albus ⁊ est tota plãta lacte plena: ⁊ ista vocat lati. esula Est spēs alia ara. dicta elistropos gr. elioscopos habet folia similia portulace. nisi qr sunt subtiliora ⁊ rotũdiora ⁊ quattuor habet ramulos aut gnꝙ egrediẽtes ab

Titimallus. Li.4.ca. 159. siue 168.

una radice. lõgitudo quoꝝ est circiter palmũ unũ subtiles ⁊ rotundos rubeos ⁊ plenos multo lacte ⁊ hꝫ in sũmitatibus ramoꝝ coronã similẽ corone aneti in qua est flos ⁊ semẽ est ei circa folia q̃ ad cursuꝫ solis ꝯuertit cũ eius reuolutiõe: ⁊ ꝓpterea dr̃ oliostropos ⁊ eius expositio est aspitiẽs solẽ nascit̃ in ciuitatibꝰ plurimũ: ⁊ in cauernis iuxta muros ⁊ iste vocat̃ a latinis titimallꝰ pnꝰ. vñ dicit̃ titimallꝰ ṽtit suas comas ad solẽ. Est alia spẽs dicta ciparissias hꝫ ṽgas fere uniꝰ palmi lõgas aut plꝰ quarũ color est rubeꝰ in qbus oriunt̃ folia sĩlia folijs pini q̃ dr̃ calicaris: nisi qꝛ sũt molliora subtiliora ⁊ minora ⁊ uniuersalr̃ similia sunt eis in principio sui ortꝰ ⁊ ꝓpterea sic nominat hec plãta ⁊ est plena lacte: nascit̃ in locis lapidosis ⁊ siccis. virtꝰ eius est similis virtuti aliarum. Est alia spẽs nascẽs intra lapides ⁊ dr̃ dẽdrodes hꝫ multos ramos ⁊ color ramoꝝ ẽ rubeꝰ. ⁊ sup summitates ramoꝝ sunt folia mirti sĩlia subtiliora ⁊ longiora parũ ⁊ hꝫ semẽ sĩle semini illius spẽi q̃ dr̃ caritias ⁊ modus opationis ⁊ ꝟtutis eiꝰ ⁊ forma repositiõis eius est sicut dictaꝝ spẽrũ. Est alia spẽs dicta platafilos hñs folia similia folijs plante que dicit̃ flommos. ⁊ radix eiꝰ ⁊ flos ⁊ lac laxãt aquosum hũorẽ: ⁊ qñ terit̃ ⁊ ꝓijcit̃ i flumine vel stagno occidit pisces. Et etiã spẽs supradictoꝝ lacticinioꝝ faciũt hec. Est alia spẽs lacticinij dicta pithias similis spẽi dicte ciparissias q̃ põt reponi cũ supradictis. vij. spẽbꝰ titimalli. ⁊ ꝓpter hoc posuerunt illã iter spẽs titimalli hꝫ virgas lõgitudine unius brachij similes virgis lẽtisci. nisi qꝛ sunt lõgiores ⁊ plene nodis ⁊ folia hꝫ similiter stricta ⁊ acuta i summitate similia folijs pini. ⁊ propter hoc sic nominat̃ ⁊ hꝫ flores magnos ad longitudinẽ tendentes: quoꝝ color est purpureus ⁊ hꝫ semen depressum simile lenti ⁊ hꝫ radicẽ magnam albã ⁊ grossam in qua est multum lac.

Sal. 8. sim. ca. 137. lib. ⁊ c. ꝫm trãslatiõnẽ gre. oẽs qdẽ habẽtẽ acrẽ ⁊ ca. virtutẽ ꝑdominãtẽ. inueĩt̃ aũt i eis ⁊ amaritudo fortissima. ergo oiuꝫ ẽ opos ⁊ frõdes. ꝑticipat vero ⁊ radix ꝑdictis virtutibꝰ: sꝫ nõ equalr̃. ipsa aũt cocta cũ aceto dẽtiũ dolores. ⁊ maxie qcũq; corrosis ipsis fiũt curat: opos vero fortiores hꝫ ꝟtutes ad foramẽ dẽtiũ ⁊ al's ꝑtes corpis mox vlcerat extrinsecꝰ emplastrata. est. n. ex q̃rto gra. ca. q̃ causticorũ diximꝰ esse: ita aũt ⁊ pillos aufert unctꝰ opos. qꝛ vero fortis est miscet̃ oleo: ⁊ si multotiẽs hoc fiat tandẽ radices pilloꝝ perimit ⁊ nudũ eis fit corpus. ꝫm aũt eãdẽ virtutẽ accocorodines formicas pterigia ⁊ etylos tollit. Abstergit empetigines ⁊ scabies ꝓpter amaritudineꝫ ⁊ fagedenica ⁊ vlcera carbũculosa ⁊ cãcrosa in tꝑe ⁊ mẽsura eo vtat̃. At vero ⁊ fistullaꝝ tyllos ead. ꝟtute curamus. Hec oĩa opant̃ opi titimalloꝝ ꝫm genus silr̃ debiliꝰ vero folia ⁊ fructꝰ opari nata sũt. qbꝰ ad pisces q in stationarijs aqs vti assueuerunt citissime enim ab eis inebriati ⁊ semimortui facti ad supficiẽ ferunt̃ aque cũ aũt sint septẽ spẽs titimalli fortior ẽ q caritias nominat̃ quẽ ⁊ masculi qdã nominant: q in lapidibꝰ nascitur dictus dẽdrodes. cõsequẽter aũt barbasso similat̃ ⁊ ciparisias. deinde paralias: deinde aũt eliostrophos ꝫm ꝓportionẽ vero predicte eorũ virtutis est cinis lixiuiũ quod ab eis. Pli. lib. xxvj. cap. viij. in medio.

Telapsiũ. Diasc. duo facit capi. unũ talipsces. Aliud tlapsiũ siue vt alij sipis agriõ: siue vt latini scãdalion. i. pes gallinaceꝰ nascitur ⁊c. Ste. est orsuꝫ. i. nasturtiũ babilonicũ. Pau. Cratebras ẽ alterũ genꝰ qd sinapi ꝑsicuꝫ dr̃. liber antiquꝰ d simp. me. Pli. lib. xxv. ca. vlt. circa me.

Diasc. nominant tlhaspili. ij. ca. 143

Tlase grec. frangere conquassare.

Tobaltim. i. rubi imaturi

Tobricon. i. ypogstidos.

Trachit idem.

Tocandestre. i. piretrum.

Tocandeste ꝫm aliquos ẽ piretrum.

Tocomos. i. ferrum.

Toffa. idest mela.

Tofi est quidam tumor in quo cõtinetur ad modũ lapidis.

tofus lapis est leuis ⁊ spõgiosus satis absterſiuꝰ.

Toginatio. i. satietas nauseatiua. totima. totiua.

tomentũ Dia. i. stuppa.

tomias grec. veruex.

Tomos. tomi. i. incisio vel diuisio ide anatomia. i. recta diuisio ⁊ atomos.

Tonsilas vocat Oribasi. amigdalas que in faucibus apparẽt ipsasq; easdem vocat peritimias.

Pau. Ait Parisinias forte corrupta scriptura.

tonus. i. vigor. Sal. ix. memiri. ca. iij. ⁊ xij. terapẽtice. cap. j.

tonetica. tonoctica. Alb. i. confortatiua corroboratiua. Cas. felix.

topus quid est. l. tropus.

Topasios grec. topacius gemma.

topica grece. localia. Cas. fe. topos locus.

torax. idest pectus.

torbolos. i. cortex sambuci terranei.

torecos. idest lactuca.

torefactũ. i. semiustum.

tormentalis. idest satirion.

Tormẽtũ planta cuiꝰ virtutes Dia. describit: sed non formam.

tormos. idest lupinus.

Tormẽtilla qd est. l. bistorta Eptafilon. Cõsolida rubea potentilla.

tornasolis. i. pendactilus.

torobos. idest aqua lactuce vel lactis.

torongi vel curon arabice citrum.

torpigo quid est. l. sead.

Torpor est cõgelatio vel stupor.

torsius. idest antrax.

tortella quid ẽ. l. bedereg.

tortelle de seni. qd sunt legepassime.

tortuca. i. testudo enuda. Sale. ij. memiri. capi. ij.

tosica sunt venenosa ex quibus medicamina fiunt Sale. in dinamidijs.

Tot. i. cot. l. fassase.

Totraceos. i. quartana febre. periodica.

toxea. i. assungia.

Toxon grec. yris celestis arcus.

toxicũ qd est. l. virem.

traccus. tragus. i. spelta.

trachia. trachea. gre. i. aspera trachis asp trachites aspitas rigor rigiditas Sal. in dinamidijs trachea. sunt aspera q̃ suffocata loca vlcerant.

trachea artaria. Oriba. i. principalis arteria quã rustici gargalionẽ dicũt.

traciõ. i. frutex dictus tramenticus.

Trachimata. i. asperitas. oculorum.

trachillos. grec. collum.

trachiotis. i. balsamita.

trachit. i. ypogstidos.

torbicon idem.

trachites blessarõ. Demoste. ẽ asperitas palpebraruꝫ in interioribꝰ ⁊c.

tracomanes. Pli. tricomanes. lib. xxvij. capi. vlti.

Tracoma gre. aspitas palpebrarũ. Pau. que cuꝫ aucta fuerit ⁊ quasi tunicas habens sicus dr̃ ꝑseuerans vero tilosis.

tracon quid est. Plini. lib. xiij. cap. xxj.

trahen. idest vua.

tracus dicunt que sunt ex farris grossa Oribasiꝰ

trasia. idest grana solis.

Tragebulidos. i. traguliduntes

Tragagantũ vocat̃ radix arboris draganti. l. acantos. Dia. Pli. li. 13. c. xxj.

trageantes sunt illi q vtũtur tragematibus.

Tragẽata. tragimata gr̃. escara. Alex. sunt fructꝰ dulces hñtes duos nucleos. vt nuces vel duras testas vt amigdale vl' qcq̃d post cenã comedit̃ gratia delectatiõis q̃ est ad bibere. vt Sal. de cibis. c. d semine cannabi. ⁊ arabice vocatur cauganae.

Traganeon. tragium nascit̃ in creta insula maritimis iuniperi similis ⁊ semẽ ⁊ folia ⁊ ramis succꝰ eius lacteus. Pli. lib. 27. cap. vlti. trogiõ. attragonis. trageon.

Trages. trageos. i. tertia species spongie.

Tragiz tracaloꝛitan quid est.l.sandanig.
Tragos.i.iuncus marinꝰ Dia.vel hyrcus. Pli.li.27.cap.vlti. Gal.lib.de alimentis.
tragakanta.i. hyrci spina Gal.in lib. de alimentis
tragano grece callosum cartillago.
Tragerifion grece capꝛiolus tragerifos capꝛa.
Tragion. Pli. li.13. ca.21. Diasc.traglon altera folia hꝫ siľia scolopēdrie ⁊ radix est illi alba ⁊ tenuis siľis radici agresti ⁊c.

Capi. 678.

Tragos vľ tragꝰ. Dia.li.4 capi.49. siue.54. Ragos tragerī ſꝫ Dias.li.4.c.49.siue.54. cap.tragos.aut scoꝛpiō nascit locis maritimis frutex ē super terrā lōgitudinē palmi vnius būs aut amplius.hasta est illi sine foliis in qua in summo habet velut acinas minutas sicut triticū acutū multū in gustu stipticitas.semē eiꝰ cū vino bibitum fluxuꝫ matricis ⁊ ventris abstinet quod semē plurimum colligunt de terra ⁊ faciunt trociscos.

Tragopōe.Dias.ꝙ multitonū vocāt. herba ē ⁊c.
Tragoꝛinꝰ vel tragoꝛiganus Dias. frutex est ⁊c. Pli.lib.xx.ca.17.circa pꝛincipium.
Tragus vel tracꝰ.i.spelta
tragopō. i. herba hyrcia nā tragos gr̄.hyrcꝰ.pogō herba vľ iūcū Gale.
raulus grece. est qui deficit in ꝓferēdo.r.elemētum. Balbus autem seu blesus est qui frangit. s.

Cap. 679.

Cauda tremula. Ragulidūtes ara.grece.safurion latine cauda tremula.
Pli. ca.de safurion est auis de genere puaꝝ mioꝛ oībꝰ auibꝰ excepta aitereiaco ⁊ coloꝛ eiꝰ inter viridē citrinū ⁊ cieritiū ⁊ sup alas eius sunt pēne auree. ⁊ sup caudā eiꝰ sunt pūcta alba ⁊ plurimū apparet in hyeme apud piscinas ⁊ parietes:⁊ ipsius volatus non est fixus:imo volat parum ⁊ cadit ⁊ garit semper ⁊ mouet caudam ⁊ hec auis spine expellit lapidem de renibus ⁊ vesica cum potentia.

Trabit.i.semen endiuie.
Trauenatica.i. sanguineꝫ ex vulnere stringeutia.
Trauma grec. vulnꝰ.traumata vulnera.inde traumaticum medicamen est sanās vulnera.⁊ tramatica grec. vulneratiua.
Dia. capitulo de felle capꝛino.
Traxia.i.scariola.tremēcola.i.herba tremula.
Tremiseuc.i.paraliticus.
triamenti.i. petroselinum
Triaselaicum. i.glucten. thaurinum.
triangulum vel triangularia. i. sigillum salomōis.
triallis est quoddā genus tassibarbassi satis cōbustibille.l. flōmos.quia ē quarta species eius.
triytria.i.cibus factus de pasta azima sicut fila lōga.ara. atria ara. Ascebh grec.triuoli.
Tribulus quid est.l.hasca ha.Dias. Pli. li.21.c.16.
tribuca.i.lacertides.
Tribiscus est species camelee est de speciebus lacticinioꝛū:nō tñ titimaloꝛum descriptoꝝ a Dias. miuleum aūt lac hꝫ gdā hanc dicunt alipiados.
Trichachis. theof a trachate accipitrum genere nomen accepit. Pli. lib.xxv. ca.6.in fine.
Triches grec. capilli trinchos trix.
Trichiasis Demost.est inclinatio ad inferius palpebꝛe pilloꝝ naturaliū.
Trichocolagre.medicina faciens adherere pilos in palpebꝛis. Pau.
trichimanes. i. pollitricū.
trichitis.i. alumē scissum.
Tricodum.i. nespilum:eo quod tria ossa habeat.
tricoꝛelium vel trisca idest herba capillacia.
tricon omelli.idest mel cū citoniis.
Tridax tridakina gr. i.lactuca.Gal.lib.de alimeñ.
Tridi agrea.idest lactuca agrestis.
Tridacna ē spēs ostrearū magnaꝝ ter moꝛdenda. Pli.li.32.ca.4.circa me.

Trifera grece delicata.
Trifeon.i.iuuenile siue delicatū inde trifera ⁊ collirium trifeon.
Trifolium. trifilon ara.i. trifoliuꝫ.l.bandacucua ara.tarafilon grec.
trifolon trifilium trifillum idest satirion.
Trifolion.idest.tripolion
Trifago maioꝛ. trisogus. idest camedreos.
trifula.idest Iduū. Gal.li. de euchimia.
Trifoliū marinū. i.tripolium. Pli.libꝛ.26.ca.7. circa medium.
trigon grece turtur.
Trigonion bunion.Dia.ē secūda species herbene l.gerebotanum.
trigoniꝰ piscis marinꝰ.cuius pūctura aculei vēenosa est pastinaca. Coꝛ. cel.
Trimeneum. i. trimestre. Dias.i. trium mensium.
tripanion.gre.trepanum.
Trigama. trigana. idest lactuca.
trigomū.trignū quid est.l. zaroꝛ.
trigeno est species trifoliī.
trigla grce.i.mulus piscis.
trigo rubeo. i.dꝛagantum
trigonia.i.piristrion.
Trigias gr̄. tartaꝝ trigia fex amurca ⁊ fex omnis.
trigotrigonus. i.lupinus. marinus.
Trigā.i.trocisci facti ō tribꝰ i antidotario Alex.ō dissinteria⁊ gꝗd ō tribꝰ rebꝰ efficit pōt dici trigōi
Trillus.i.tribulus.tribolasidem.
Trimba.idest satureia.
trimata.i.excoꝛiationes.
trimagne.trisego. i. quercula maioꝛ.
Trioce idest tubere.
Trionites.idest beronica.
Triplicatū rob saba.idest cuius tertia pꝯ reꝫ ansit in decoctione.
Tripros.i.vinū creticum. Dias.l.pꝛotopas.
trispermō cataplasma ex tribus seminibus. Paul.
Triuiolus grec. tribulus. Steph.est esquiū ara.i. chachabū hascech.
trixa.i.capillus veneris.
Trips est vermiculus ligna coꝛrodens.
Trogologō gd ē. Pli.lib. xxvij.c.vlti. vltra me.
Troxima gd ē.l. trofima.
Tuxalis gre. grillus.
Trisafice.i.gladiolus.
Trisonetū.i.camomilla.
trisalacium.i.vinuꝫ rubeū
Triton piscis. idest chelidonia.
triticū quid est.lege heuda
tritus est genus spongie.
trix.idest feda.
Trocilli. idest lactuca.
Trocilli sperma. i.lactuce semen.
Trizoaga. i. camedreos.
Tribaltin.i.moꝛa rubi immatura.
trocoma idest asperitas.
Troco gre.'rota ide trociscus.i. rotula vel aligd simile rotundum.
Trociscus gre. a trochos idest rotunda cōfectio.
Trocisci stelle antiq medici nomiauerūt eos aluirola canee. hmōi non ꝑmittunt vitaꝫ recedere.
Trochos. idē ossa nespili vel rota vel rotundum.
Trofima. trofimia troximel.troxima. Intuba.
Taraxacon est spēs endiuie siluestris hñs spinas i doꝛso.s. scariola arab. daid armata. Aui.
trofas gr̄. Alimētū .trofi. Libꝰ.Epulū victualium. Esca.trofia. alimēta. ide atrofia. i. sine alimento.
Trogliris. troglites.troglitidis ē passer i foꝛaminib/ domoꝝ ⁊ passerem vocāt oēm auriculā puā.
Trog.i.foꝛamē domꝰ gr̄.
Trogo grece comedo.
Tropicos grece tropicus conuersus.

Cap. 681.

Trogorinus. Dia.li.3. c.31. siue xxxiij. TRogoꝛinus ſꝫ Dia. frutex est similis serpillo agresti.ſꝫ latioꝛibꝰ foliis.⁊ gluctinosa vehemēter atꝙ virtute pori. Est alterūgenus minoꝛa habens folia ⁊ semen qō marrubiū ab aliqbus dr̄ folia sunt illi similia sansuco.est cal. ⁊ diuretica vētrem mollit elixatura eius bibita coleram deponit splenetičis cum aceto bibita medicatur mēstruis melle addito vt ellectuarium peripleumōiacis vtiliter adhibetur putredinem stomaci tollit fastidio medetur

nauseantibus subuenit polenta mixta tumori e spargit.

Trombos. i. sanguis coagulatus.

tronetaria. i. peristereon.

troiti arbor e nobis ignota cui⁹ cortex fruct⁹ ⁊ folia in se aliqd stipticu͂ hn͂t ⁊ calefaciunt nimis ⁊ desiccãt. Dia.

Tropas. i. cõuersio vl' succus. Platearius.

Tropus. i. modus: s3 pot⁹ idest loc⁹. inde topica remedia. i. localia liber topicorum.

Tuffi. i. tubera.

Trūb⁹ glomer. i. globus ide trumbosus sanguis. i. globosus glomerosus.

tubel. i. batitura seu squama metallorum cadens ab incude gre. lepidos.

Tubera sunt fungi sub terra morantes rotundi ad modum pile. l. bamech. Pli. li. 19. c. ij. in fine.

Tuber terre. i. ciclamen. Pli. li. 25. c. 9. añ mediū.

tuberositas radix rotūda

Cap. 682.

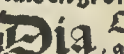
Tucia.

Tuchia arab. gre. ⁊ lat. tucia.

Sera. lib. agg. c. 422. Ex ea e qdã inuēta in mineris ⁊ ex ea qdã fit in fornacib⁹ i qb⁹ citrinat es ⁊ colligit ⁊ repõit sic climia. l. cadmia ⁊ põfolix. Sz illi⁹ q̃ fit in mineris sunt tres spẽs. nã ex ea e alba ⁊ viridis ⁊ citrina ibi bita rubore ⁊ minere tucie indie sunt in littorib⁹ maris ppe regionẽ indie. ⁊ melior harū est alba que cum aspicitur vi͂ q babeat supra se salẽ ⁊ post ipsam est citrina: sed in viridi est asperitas ⁊ pforata ⁊ defertur ex maritimis siri: ⁊ alba est subtilior omnium specierū tucie: ⁊ viridis est grossior. s. illa que in fornacibus.

Nullum habeo c. a Dia. de tucia. vm tñ de ea tractat i cap. de pompholix ⁊ ibi vide.

Dia. Cap. de tucia. sunt ei⁹ due spẽs: vna est leuis alba. alia e minus leuis ea. gñatur aũt tucia qñ accipit climia ⁊ pulueriʒat sup eis in sui citrinitate ⁊ apponit in ipsuʒ clima vt fiat clarū citrinū. eleuat ergo ex climia fumus ⁊ adheret parietib⁹ ⁊ e tucia: ⁊ tucia qdẽ nõ e solū ppter ticturã eris: sed e absq hoc q põt fieri ex climia absq citrinitate eris melior ex ea sm Sera. e q̃ fit in cypro q̃ qñ rorat aceto emittit odorẽ eris cui⁹ color est silis colori resine ⁊ sapor silis sapori luti: ⁊ qñ ponit sup prunas aggregant ptes ei⁹ ⁊ fit color eius similis colori eris: ⁊ qñ tangit nõ h3 asperitatẽ ⁊ e lenis. op3. n. q inueniant hec oĩa in ea. aliter aũt nõ est bona lauat aũt tucia in hunc modū. accipit sicca vel cū aqua mixta ⁊ ponit in petia lini nõ rara. ⁊ ponit in aqua pluuiali ⁊ amouet pecia in aqua ⁊ qd ex tucia bona electa subtilius egredit de pecia i aqua ⁊ id qd e i ea ex sorde ⁊ grossuʒ remanet in petia ⁊ post hoc dimitte residere deinde pijce aquã cū tucia in vase alio mundo ⁊ qd remanet in fundo ex graui arenoso abijce ⁊ dimitte aquã clarificari: ⁊ pijce eã cū facilitate: ⁊ iterū infunde super tutiã aquã aliã ⁊ agita ⁊ fac vt prius: ⁊ hoc tãdiu vt nihil arenosi remaneat ⁊ aqua supstãs remaneat clara. Et cū hoc feceris pijce aquã ⁊ sicca tuciã. ⁊ qdã sunt q dissoluūt tuciã in aqua donec fiat sicut mel. ⁊ ponūt eã in pecia ⁊ suspẽdit pecia sup vas ⁊ colat ex ea qd põt ⁊ restringūt peciã restrictione pauca vt amplius egrediatur ⁊ pijciūt sup ipsam aquã multã ⁊ mouent: ⁊ quod natat in superficie aque colligūt cuʒ lana. ⁊ istud quod natat est pinguedo. ponūt eã in vase nouo mundo: deinde cõmouẽt residuū leuiter ⁊ pijciūt in vas aliud. ⁊ qd remanet i fundo ex arenoso abijciūt. faciūt hoc sepe. ⁊ donec nichil arene remaneat. Lauat aũt tucia cū vino siir: ⁊ illa e plus stiptica q̃ que lauat cū aqua. Est stiptica infrigidatiua replet vlcera carnẽ cõglutinat desiccatiua est parū. Et q vult assare tutiã terat eã fortiter ⁊ cõficiat cū aqua ⁊ faciat trocisços ⁊ ponat eos sup testã ⁊ ponat super prunas ⁊ voluat trocisços assidue donec desiccent ⁊ fiãt rubei. Et scias q accipit tutia ẽt ex auro ⁊ argẽto ⁊ plūbo: ⁊ illa q̃ accipit ex plūbo est scđa in bonitate ab illa q̃ fit in cypro dicta superius. Aliquãdo aũt egemus tucia: ⁊ non possumus inuenire: sed nos scimus medicinas equiualentes in bonitate. ⁊ similes virtuti eius: quas volum⁹ hic docere. ⁊ modū earū: ⁊ qualiter fiãt. Accipe ex folijs cū granis mirti recentibus sicut sunt ⁊ pone in vase terreo crudo ⁊ cooperi vas coopertorio hñte multa foramina ⁊ pone i fornace figuli ⁊ qñ decocta fuerit: terra vasis: ⁊ facta testa aufer quod est in ea ⁊ pone in vase alio crudo ⁊ pone iterū in fornace sicut prius ⁊ sine coqui ⁊ extrahe cū coctū fuerit vas ⁊ extrahe quod e in eo ⁊ laua cinerẽ illū sicut lauat tutia: ⁊ vtere. fit aũt hoc idẽ ex folijs ⁊ summitatib⁹ oliuarū eadẽ disciplina: ⁊ maxime siluestriuʒ: ⁊ fit ex citonijs postq̃ icidunt p frusta abijciunt seia ⁊ ex galla ⁊ ex moris celsi albis imaturis ⁊ desiccatis in sole ⁊ ex summitatib⁹ arboris masticis. ⁊ qdã accipiūt folia fic⁹ ⁊ desiccãt i sole ⁊ faciūt vt dixim⁹. Tutia abluta e pl⁹ desiccatiua oĩ medicina ⁊ ingredit in sief cū qb⁹ curant egritudines oculorum: ⁊ e vna de meliorib⁹ medicinis cuʒ qb⁹ curant vlcera ani ⁊ virge ⁊ pectinis ⁊ desiccat hūiditates q̃ veniūt ad oculū ⁊ pibet eas venire ⁊ ingredi tunicas ei⁹.

Vide a Dia. aplius. ca. de pöfolix. ⁊ de cadmia. vide etiã a Gale. 9. sim. trac. 3. c. xi. a quo expresse habes qd tutia.

Tuchib. i. qñ facit stare sicut stat homo cum orat tenens faciẽ suam ⁊ ventrem super terram.

Tuctamenis. i. diptamuʒ. spẽs pulegij lege Aldatamin.

Tuden est herba habens folia similia folijs cypsi quam ignoro.

Tuderi est herba nascens in tectis ⁊ parietib⁹ ⁊ vocat clirio: sed Auic. dicit q est herba silis prassio satis resolutiua. ⁊ mollitiua. Dia. orminon.

Tueiugi. i. fasianus.

Tumsillas. i. tonsillas.

Tufa. i. mala.

Tufah ara. tofah. poma. i. mala. Ste. tufahum.

Tui. idest ficus.

Tuice. i. pinus.

Tulilup. tulup. i. oga. herba nascẽs in flumine

Tulolie. i. verucalis.

Tululie idem.

Tuluebus. i. exiccatio.

Tuluxus idem.

Tumabaz. i. cinabarum.

Tumbel. i. tembul. i. foliū quo vtimur.

Tumbalum. i. tubel. Ste.

Tumbasi est regio quedã

Tumor necesse. i. emorro yda iflata vel ceca. q̃ nihil sanguinis emittit.

Turbiscon. i. oliuella spẽs laureole laxatiua.

Tunicum officinis est Betonica. (J. Ruellius)

Turbiscus. i. laureola.

Turiões. i. teneritates sūmitatū arborum vel arbustorum vt vitiū ⁊ similium

Turdilli. i. herbe. Ccas. fe. passerine sm aliquos.

Turna gre. lupus piscis q ⁊ ludus.

Tursie. i. armõiacū. Aui.

Turuugẽ ara. citraria me lissa aut ocimum citracū quod h3 odorẽ citri.

Capi. 683.

Turbit ara. lat. ⁊ gre. caritamion.

Sera. li. agg. c. 330. auc. Dias. e plãta nascẽs in littore maris i locis s. quos mare coopit qñ vero e trãqllū nõ tãgit ea. nõ. n. nascit intra aquã nec multū lõge ab ea ⁊ nisi qñ mare turbat ⁊ crescit nõ tãgit eam h3 folia silia folijs glasto: nisi q2 sunt grossiora eis. ⁊ h3 stipitem duobus palmis longū diuisum in summitate. Et quidam dicunt q flos eius mutat coloreʒ suū ter in die: q2 in mane est albus: in meridie declinãs ad purpreū colorem in vesperis vero fit rubeus. Radix vero eius est odorifera albaque qñ masticat calefacit linguaʒ. Et idẽ auc. Gale. trãslatiõe Albatarich. ⁊ nascit in littorib⁹ ⁊ arenis. est cal. ⁊ sic. laxat ⁊ mūdificat vẽtrem. Meli⁹ ex eo est illud qd cū euellit radix ei⁹ a terra aufert cortex ei⁹ statim ⁊ abijcit grossum qd est int⁹: ⁊ ex corticibus eius melior est ille q est vt calamus gūmosus ⁊ albus. Et qñ volumus ipsum frãgere cito frãgit. ⁊ nõ accipiat illud turbit

Turbit. Dia. li. 4 ca. 130. sue. 136. d tripoliõ. ⁊ nõ d turbit q2 certe credo q non la tet adhuc qd sit turbit. Lib. 8. c. 142. d tripoleos ⁊ nõ detur bit.

Electio.

turbit qđ ē tortuosū. turbit ē ca. ⁊ sic. in. iij. ⁊ idē aucto. Mesuay. melior est ille q ē subtilis ligni ⁊ ꝓprietas eiꝰ est laxare viscosuꝫ flegma. veꝝ ipsuꝫ dimittit đbilitateꝫ in stō pp abhoīatione sui saporis. Rectificatio eiꝰ ē cōficere ipsuꝫ cū oleo amigdalaꝝ dulc. Dosis eiꝰ est a. ʒ. j. vsqꝫ ad. ij. ⁊ opꝫ ꝙ adhibeatur potāti custodia magna ⁊ nō exhibeatꝰ solū. ⁊ ipsū quidē est bonū hūorībꝰ sciatice ⁊ educit eos ⁊ laxat hūores grossos. ⁊ idē auc. abix Meliꝰ ex eo est albū ⁊ qđ ī figura ē sicut calamꝰ argenteus ⁊ pulpa calami ē subtilis ⁊ cito frāgitꝰ nō exñs grossuꝫ: neqꝫ graue. ⁊ qñ teritꝰ est cōtritio eius facilis ⁊ ē albū qñ est tritū. illđ v̄o qđ nō est tale nō est alicuiꝰ bonitatis. et turbit qñ trāsierit multū sup ipm fiūt ī eis vermes sicut ī aliȷ̄s lignis et đbilitatꝰ ī virtute sua. Et signū eius super hoc ē ꝙ apparēt ī eo foramina ac si eēt foratū acu. ⁊ turbit qdē laxat flegma leuiter. Et rectificatio eiꝰ est ꝙ frices corticē eiꝰ donec ꝑuenias ad albū eius ⁊ postea tere ipsuꝫ ⁊ cribra ipsū ꝑ cribrū tenue: ⁊ si pōis ipsū ī medicis laxatiuis sicut ī pillulis: ⁊ đcoctiōibꝰ cribra ipꝫ ꝑ cribrū strictū ne sit ei aliqua grossities ne adhereat villis stōi ⁊ ꝯueniētior modꝰ rectificatiōis eiꝰ est quod ꝯficiatꝰ cū olō amigdalaꝝ amararū postq̄ꝫ fuerit trituratū ⁊ cribratū: et si vis exhibere ipm hñtibꝰ flegma viscosum tenax tere subtilr̄ ⁊ cribra vt ipm nō adhereat stō ⁊ expellat ipsum flegma. Pli. li. xxvj. ca. vij. tripolion. circa mediū. ¶ Pau. est cal. ⁊ sic. in tertio.

Jo. Me. de sim. ca. 24. Turbit est radix cuiusdā herbe: cuiꝰ folia sūt silia folȷ̄s ferule minora tñ. et ē ex hñtibꝰ lac: ⁊ ex eo siluestre ⁊ domesticū et magnū ⁊ paruū: et adhuc ex eo albū aliđ citrinū et aliđ nigrū. Electio ꝙ ī locis sicciorībꝰ nascitꝰ ⁊ gūmosis ꝓpter spissitudinē lactis eiꝰ: ꝯtrariū vero econtra declinat a ꝓprietatibꝰ bonis q̄ sūt septē ꝑm ꝙ sapiētes scripserūt. s. vt sit albū vacuū arūdinosum gūmosū ⁊ sit cortex eiꝰ cineritiꝰ ⁊ planꝰ et sit recēs ⁊ facile frāgibile. citrinū vero malū est. ⁊ nigrū peius. grossuꝫ est nō bonū ⁊ subtile tenue silr̄. Est. n. debile et antiquū malū ⁊ ꝙ ē crispi corticis ⁊ hñs interiꝰ cū frāgitꝰ sicut neruos est siluestre malū. Et qđ nō est gūmosū est debiliꝰ ⁊ ventris ꝯturbatiuū: ⁊ tua iterest vt cognoscas adulteratū ex eo qđ fit cū suplinitiōe ī extremitatibꝰ eiꝰ ex gūmi dissolutiōe. Et cognoscitꝰ eo ꝙ ī fracturis ipiꝰ est sine eo. Et nimis recēs est cōturbatiuū et subuersiuū visceꝝ. Antiquū vero debile mediocritatē tñ hñs. est enim qđ elligitur cal. ī. iij. et ē resolutiuū attractiuū mediocriter generās vētositatē subuersionē ⁊ nauseā et acgritꝰ ex vsu eiꝰ exiccatio ī corpe euacuat. n. hūiditates subtiles. tria sūt corrigibilia in ipso. Est. n. đbilis opatiōis ⁊ tarde: et nocet stō faciēs subuersionē ⁊ nauseā: ⁊ acgrit vsus eiꝰ corpori exiccationē nauseā et estuationē. Rectificatores vero eius in primis abradi iusserunt corticē eiꝰ donec appareat albū ipsiꝰ: et corrigūt de eo qđ dcm̄ est prio administrādo aliqd v̇ turis acute vigorās ipsū in operādo ⁊ ex rebꝰ ipsum maxime cōfortātibꝰ est zucarū. ipsum enim sigillat ei ꝓprietatē mirabilē vt educat humorem grossū viscosum ēt a remotis cū facilitate ita ꝙ etiaꝫ a iūcturis ⁊ anchis ⁊ a locis profundis ⁊ distātibꝰ per se vero nō facit illud: immo educit de flegmate qđ ē subtille. et relinqt grossuꝫ. ⁊ hoc tarde operatꝰ. Et corrigunt qđ scđo dcm̄ est admiscēdo ei ex medicinis stomaticis ⁊ redolētibꝰ ⁊ sedātibꝰ agitationē in eo sicut est mastix et gallia aromatica proprie sicut zinziber ⁊ piper lon. et silia. Et emēdatꝰ qđ vltimo de eo dictum est sicut dixit Alcāzi: vt misceatꝰ oleū amigdalaꝝ: aut cōiungatꝰ cum amigdalis aut cū zucaro. Et dixit Ruffus. Administratio ipsiꝰ cū stipticis remouet hoc nocumētū ab eo. Et dixit iudeus. Ipsuꝫ cum cōfectiōe de citonȷ̄s aut rob ipsiꝰ cū medio pōderis eiꝰ ex zinzibere de duplo pōderis ipsius de amigdalis ē solutiuū bonū. Inqt Damech. fiūt trocis. ex eo et duplo pōderis eiꝰ florū vio. ⁊ medio pōderis eius zuccaro ⁊ fit resolutiuum sine molestia. ⁊ dixit Joannitius. Accipe dactilorum infusorum in aceto die ⁊ nocte partes. 100. penidiarum partes. 50. amigdalarū purgataruꝫ partes. 30. turbit partes. 35. scamōee partes. 12. zinziber piperis lon. foliorū rutte siccoꝝ. añ. partes quattuor eorū fiat permixtio bona ⁊ cōfice cuꝫ melle dispumato. est. n. medicina mirabilis. inquit filius zezar. medicamen de turbit quod elegi in egritudinibꝰ in quibus vsus est necessarius. Recipe turbit partes. x. zinzibe. partes. v. zuccari partes. xx. et qñqꝫ additꝰ masticis. ʒ. iij. et quandoqꝫ alia ꝑm intentiones alias. Et dixit iterum infundatur turbit in succo cucumeris asinini die ac nocte postq̄ꝫ rasus fuerit eius cortex et exiccetur Est enim vltimū ad egritudines iuncturarum. Turbit autē de trituratione et contritione sustinet mediocriter

Correctio nocumēti turbit

Nocumentum autem eius expellit aqua mellis calid. et aqua similiter zuccari ru. cum oleo amigdalarum: turbit confortatum solutiōe educit humores flegmaticos grossos ⁊ viscosos a remotis et proprie a iuncturis: et ipsum quidē mundificat stomacū et expellit superfluitates ab ea adherentes in vilis eius ⁊ mundificat pectꝰ a flegmate grosso putrido et educit a iūcturis locis neruosis et anchis humores grossos viscosos et valet ad dolorē iuncturarū: et eius vsus preseruat a lepra et ab infectionibus flegmaticis sicut est morfea et baras: ⁊ ē medicina feb. flegmaticaruꝫ bona. hi autem qui sumūt ipsum timeant austrū ⁊ abhorreant pisces. Dosis eius contriti est a. ʒ. j. vsqꝫ ad. ij. et eius decoctionis. a. ʒ. ij. vsqꝫ ad. iij.

Turesule est quoddā genꝰ piscium
Turges sordes.
Turginus. i. turtur.
Turgaron est spēs draconum marinorum.
Turinus. i. lupinus.
Turriōes. i. extremitates vel capreoli.
Turmisiosidest exitura q̄ rumpitur.
Tursie. i. armoniacum.
Tus thus qd est. l. rōder. Pli. li. xij. c. xiiij. xv.
Tusuch ara. nomē ponderis granoꝝ duoꝝ ⁊ semis Rasis lib. diuis. c. de sonitu ⁊ tinnitu.
Tussus vel lebleb ara. latine volubilis
Tuscaria. i. albutium. affodillus.
Tussilago. Cameleuce. i. vngula caballina est species tassi barbassi.
Tussis clamosa. i. canina ⁊ est tussis cum qua est species orthomie.
Tut. ara. moruꝫ celsi. stef. tutum.
Tut. i. gersa: et est cerusa.
Tutametus. tuttera. i. pulegium.
Tycanus. i. calx.
Tyelon. i. rubicundum. inde sputū tielon.
Tyflites grec. talpa: eo ꝙ ceca.
Tyflites gre. cecula ꝑpēs cecus ceseia.
Tyfomenos gre. fumigāsꝰ
Tyton gre. draco.
Tyganon teganon grece frixoriū
Tygmatia. Demoste. sunt lintheola que vulneribꝰ imponuntur.
Typos figura similitudo forma formula.
Tyrbū. i. zirbum tegēs viscera ⁊ circūdās ea
Tylis. tylus. i. fenugrecū. Gale.
Tymbra. i. saturegia.

Tyriaca est quoddā pharmacū Gal. omnibꝰ notū valens ad plura: vt Gal. ī li. de ꝯmoditatibꝰ tyriace. c. vij. q̄ nō cōpetit ꝑm eūdeꝫ habētibꝰ calidissimā complexionē neqꝫ diebꝰ caniculāribꝰ neqꝫ ꝯuersantibꝰ ī terra calida neqꝫ īfantibꝰ. Cōstantinꝰ in pātegni ait ꝙ nō conuenit in complexiōe colerica ⁊ sana.

Aui. Dicit q̄ cōpetit feb. flegmaticis ⁊ melācolicis post digōnē. v. can. sūma. j. tra. j. capi. j.

Sera. In libro de tyriaca ait q̄ cōpetit feb. pestilentiali. est tyriaca ſm Auic. de cordialib⁹ calidi in fine ſecundi

Tyriaſis ſunt ſquāe reſolute a capite ſimiles furfurib⁹

Tyuſanire. i. ſulfur ſine igne.

De littera. U.

Littere vocalis figurā gre. nō hñt: ſed faciūt eā ex oy diphtōgo interdū tamen iungūt ambas: ⁊ hāc figurā faciūt. Arabes vero vt iā dictū eſt: nec. o. nec. u. habēt: ſed vnā litterā medium ſonū inter. o. ⁊. u. habentē quā dao vocāt per hāc ſcribunt dard. quod eſt roſa. roaril quod ē ſtellio verum tranſlatores cōſueuerunt eius ſonū velle exprimere per. g. ⁊ ſcribunt gaurd ⁊ guaril.

Uaccinum byſginū. i. viola purpurea hyacinthus

Uaccina ē gen⁹ florū croceī coloris ⁊ eſt ocul⁹ vacce. l. butraceum.

Uadaba. i. vmbilic⁹ ⁊ ſunt belliculi marini.

Uaginella qd ē. l. cabarli/ub xilocaracta carnub.

Uabanab. i. menta.

Uakchi gre. bacca cuiuſlibet arboris.

Ualanon grece glans.

Ualde bona alia alba alia nigra folia fere vt oluxatrū radice groſſa gūmoſa ⁊ odorifera

Ualentina ſu Amantilla. i. ſerpillū maius ⁊ eſt valeriana potentilla.

Ualeriana amantilla dordacion potētilla nācilla. fu. idem

Cap. 684

Cera.

Amacha ara. la. Cera.

Ser. auc. Dia. melior ex ea eſt groſſa mūda a forde i cui⁹ odor ē odor mellis ⁊ ē i color ei⁹ parꝝ rubedis ⁊ illa q̄ eſt alba p coctur ā ⁊ pinguis ⁊ poſt ipſaꝫ.

Ca. xxij. ⁊ ad prinianū. capitu. 57. **Gal.** 7. ſim. pha. Cera ē media īter res calefacientes ⁊ frig. ⁊ exic. et hu. niſi q̄ ē cū hoc groſſa res parꝝ viſcoſa: ⁊ iō nō ſolū ōſiccat verꝫ ēt hūectat p accidēs poſtq̄ p ſuā viſcoſitatē ꝓhibet reſolutionē. ⁊ idē eodē li. ⁊ ca. ſm trāſlationē gr. Cera i medio equal'r. eſt ca. i fri. hu. ⁊ ſic. hꝫ āt qd groſſaꝝ ptiū. ⁊ emplicū ꝓpter qō nō ſolū ſiccat. ſꝫ ēt ſm accñs. hūectare fortaſſis vtiq̄ videbit ꝓhibēs trāſlatiōes. vnde ⁊ materia ē aliquorū pharmacorū calefaciētiū ⁊ infri. ipſa āt ſm ipſaꝫ de digeſtiuis vtiq̄ erit debili⁹ nō intra corp⁹ ſumpta: ſed extrinſecus appoſita. hꝫ. n. quid paucū diaforetice ⁊ calide virtutis qua plurimū pticipat mel.

Sera. au. Albugerig. Mollificat groſſities aſpatū et ꝯuenit aſperitati pectoris qñ ponitur ſup ipm cuꝫ oleo violato et mollificat neruos ⁊ vlcera et maturat et reſoluit debil'r: ⁊ nō ē de medicis que ingrediūt in corpe: ſed de illis q̄ apponunt extra: ⁊ ē materia oim emplorū calefaciētiū ⁊ infri. Et idē auc. Diaſ. eſt mollificatiua replēs vlcera mediocriter. ⁊ formant ex ea grana in modū granorū geguers ⁊ bibunt ex eis decē grana ad vlcera i teſtinoꝝ. ⁊ prohibet coagulationē lactis i mamillis lactātiū. et qñ ponit ſup neruorum aſperitatē mollificat et lenit ipſaꝫ: ſed mū vſus. i. ꝓpoleos: ⁊ eſt ſupfluitas ⁊ ſordes quā apes ꝓiciunt extra domicilia ſua ⁊ reperitur in aluearijs

Lib. ij. c. 74. ſiue. 94 mod⁹ faciendi cerā albaꝫ **Dia.** ſm trāſlationē gre. Cera vtilis eſt ruffa pinguis et odorata hñs odorē mellis mūda vt eſt pōtica et cretica. Alba cera ⁊ pinguis ſcōaꝫ hꝫ vtutē. Exalbare ſic cerā debes. Cerā puriorē cādidiorē icide minutis ptib⁹ et mitte i cacabo nouo ⁊ mitte aq̄ marina i pone foco. ⁊ cū ſe ſoluerit ſpge deſup nitrū tritū: et poſtq̄ bis aut ter bulierit depone eā. Cū vero ſpiſſauerit leua de cacabo et purga ſorditiē ſi fuerit. ⁊ ſcdo idfacias: ⁊ cū bulierit mitte ibi fundū cacabi fracti aut illud ſit rotundū aq̄ aſpſuꝫ ⁊ deſup cere q̄ fuerit vel heſerit: pone in ſole aq̄ pfuſuꝫ. nā ⁊ lino inſertū albū facit colorē. q̄ſq̄s aūt ſalſaꝫ plus miſcerit plus albā ceraꝫ facit et vno ſup herbā ponit. virt⁹ ē oī cere termatica ⁊ plerotica miſcet aūt ſuccus ⁊ pultib⁹ ꝓpter diſſintericos ꝓfectis adiūcto aliquo mellis quo decoctio fiat cōeſtibilis i modū pillule tria grana accepta coagulatū lac māmis ſoluēt vires hꝫ ois cera releuare durities molliter. ē. n. media īter cal. fri. hu. et ſic. vñ materia ē alioꝝ medicamētorū q̄ ex ea cōſtruunt epithimata. et alia.

Uanitis qd ē. l. policaria.

Uappa. i. vinū vile ō bilitatū euētatū qō pdidit vigorē. cui⁹ vis euaporauit.

Uapirum Aui. burdi arabi. i. papirus.

Uaporiū idem vnde Alexādrina carta fit.

Uara indi. i. folium.

Uarax. i. egrotatio.

Uard. i. roſa.

Uarete. i. vene groſſe.

Uarices. i. vene tortuoſe i cruribꝰ vel alibi.

Uaricoria. i. qñ debilitat operatio auditus.

vardeleb Ste. ē ḡgenū botrachiō. i. apiū romanuꝫ

Uari lēticule ephelide ōfedatiōes cutis ſūt q̄ maxime i facie apparēt. pl⁹ feminis cor. cel. Semion.

Uatrachikābite gr. agradule rane pue q̄ in campis degunt.

Cap. 685.

Aronig ara. gre. ⁊ lat. doronicum. Doronicuꝫ

U **Sera.** li. ag. c. 335. dicit q̄ ſūt vene albe in teri⁹. exteri⁹ ꝟo ad citritatē tēdēs ⁊ ſūt fruſta i groſſitudie ramoꝝ ſceiteragi ⁊ in magnitudine policis ad plus ⁊ ſunt aliquātulum dure ⁊ graues et deferuntur ex ſyria. Et doronicum ex ſyria eſt illud quod magis adminiſtratur eſt cal. ⁊ ſic. in tertio confert doloribus a vētoſitatib⁹ groſſis ⁊ flegmaticis ⁊ ꝓprie ventoſitatib⁹ matricis ⁊ confert morſibus venenoſorū ⁊ puncturis earū bibitū ⁊ facto emplaſtro cum eo ⁊ ficubus ⁊ intrat in confectionib⁹ magnis. Abē Meſuay eſt cal. ⁊ ſic. ⁊ conuenit ventoſitatib⁹ matricis: ⁊ confortat cor: ⁊ confert ſuo tremori cafacan.

Aui. de viribus cordis dicit q̄ confortāt cor.

Cap. 686.

Armoniacum. Lib. ag. ca. 268. Aſac ara. gre. aſios. lat. armoniacū.

Sera. au. Dia. ē gūmi plāte ſilueſtris ſilis plāte galbani i figura ſua Et naſcitur in terra dicta argemonis: et eſt in partibus codi. Hec herba grece dicitur afios: cuius radix vulneratur: ⁊ lachrymus egreditur qui colligitur et ſeruatur ſed aliquādo de ipſo cadit ſuper terrā. quare admiſcetur cū eo terra et lapilli ⁊ alie ſordes. ſed meli⁹ ex eo ē habēs odorē bonū in quo non ſunt lapides nec ligna tendēs ad albedinē cui⁹ fractiones ſūt ſimiles fruct⁹ olibani ⁊ ē purū ſine forde. ⁊ odor eius vergit ad odorē caſtorei. et ſapor ei⁹ ē amar⁹ ⁊ hꝫ in ſe pinguedinē ⁊ ſplēdorē cum ſoliditate ⁊ illud quod eſt hmōi. dicit carniſſima. ſed illud quod cōtinet terraꝫ ⁊ capillos nominatur chironia: ⁊ defertur de terra dicta monacon. ⁊ eſt fruct⁹ plāte ſilis plāte galbani in ſimilitudine ſua ⁊ naſcitur ibi. electio armoniaci.

Gal. vj. ſim. pha. c. Armoniacū. liquor ē cuiuſdaꝫ ferule. hec mollificatiue virtutis ē excellēter vt eos qui circa articulos poros diſſoluat ⁊ ſplenes ſkliratos ſanat et ſcrofulas conſumit: et calefacit et deſiccat. Capi. 35. ⁊ ad prinianū. c. iiij.

Ser au. Abē Meſ. ꝓprietas ei⁹ ē ꝓferre ſciatice ⁊ podagre a dolorib⁹ iuncturaꝝ fcris a flegmate viſcoſo qñ datur ex eo aur. j. poſtq̄ reſolutū fuerit in decoctiō

decoctiōe

ꝺcoctiõe ⁊ ipſũ bibiť ſimplex ⁊ mixtũ cũ aliis medicis.

Pau. valet ꝯtra tuſſiʒ antiquã ⁊ hũidã ⁊ aſma ex groſſo ⁊ viſcoſo flegmate in gutture. pillule armoniaci ponunť i ouo ſorbili vel diſtẽperanť i melle ⁊ dẽtur. vł fiũt pillule ex eo ⁊ melle. dent̃ tñ pꝛiꝰ pectore mollificato cũ dialtea ⁊ aliis. ꝯtra ſcrofulas i p̃ncip.

Unguentũ cõtra ſcrofulas. Accipe armõiacũ ſal gẽma nitrũ: ſuccũ marrubii cerã ⁊ reſolue armoniacũ in aceto ⁊ dimitte ꝑ vnã noctẽ ⁊ i mãe reſolue cũ cera additis puluerib⁹ coſti ⁊ abſinthii ⁊ facias vnguẽtũ. Ad mẽſtrua pꝛouocãda ex ſolo armoniaco fiat ſuppoſitoꝛiũ vel ex eo fiat fomẽtũ ⁊ poſtea ex aſſa ⁊ galbano fiat ſuppoſitoꝛiũ. Cõtra lũbꝛicos detur armoniacũ cũ ſucco abſynthii ⁊ reſolue ipſuʒ i aceto et fiat emplm̃ vmbilico: vt dentes cadãt. Accipe armoniacũ ⁊ ſuccum iuſquiami et inunge dentes et cadent.

Auer. quinto colliget. cal. eſt in. ii. ſic. in. i.

ℭ Cap. 687.

vaſachi. Aſachi ideſt ſoꝛdities parietis balnei.

Ser. li. ag. c. 168. auc. gal 6. ſim. c. 99. ẽ ca. lẽit diſſoluit facit naſci carnes ⁊ eſt ꝯueñiẽs ſciſſuris ani ⁊ emoꝛroidibꝰ qñ ponit ſup eas Et qð ð ſoꝛditie colligit ex coꝛpibus exercitãtiũ calefacit ⁊ reſoluit exituras dure ſolutiõis ⁊ ẽ ꝯueniẽs vlceribꝰ renũ. ⁊ illa q̃ colligit ex coꝛpibꝰ luctãtiũ ꝯfert nodis i matrice qñ ponit ſup eos ⁊ cõfert ſciatice poſita loco vnguẽti. ⁊ ſoꝛdities repta i vaſis i quibꝰ oleũ aduriť reſoluit multũ ⁊ lẽit. ⁊ dixit i ſoꝛditie q̃ ẽ in coꝛpibꝰ luctãtiũ ſm ꝙ i ea eſt de puluere diuerſificať ab alia. Et ſoꝛdes quidẽ vniuerſaliter reſoluit ãpata indigeſta ⁊ conuenit apoſtematibus calidis mãmillarũ ⁊ hoc qm̃ extinguit iuflationẽ earũ ⁊ pꝛohibet curſum humoꝛũ ad ipſa ⁊ reſoluit quod iã fluxũ eſt ad ipſa quoniã ipſa eſt cõpoſita ex puluere oleo ⁊ ſoꝛditie coꝛpoꝛis hoĩs. Sʒ ſoꝛdes vaſoꝛũ recipit acuitates a vaſe eris. ⁊ ſimiliter eſt acutioꝛ ⁊ ſoꝛdities auris ꝯfert panaritio. Pꝛo ſoꝛditie ſemicupii. l. Aſathartar.

Vaſcus. i. remiſſus.
Vatrachos gre. rana vatrachi rane.
Vatrachiũ. i. apiũ riſus. l. botrachion.
Vatreas. i. ſauina.
Vatus Sulac. Vatos rubus. gre. vel moꝛa ſiluatica. l. batus
Vcheen. i. achauen. Ste. acauanum.
Vean eſt illud quo vitreantur vaſa.
Veb. i. dentes molares. ℭ Cap. 688

Anetuʒ. Lib. ag. cap. 326. Cap. 43. ⁊ ad pꝛianũ. capitu. 34.

Ebet ara. lati. vero anetum.

Sera. O ibꝰ notũ eſt cal. in ſi. tertii. deſic. in pꝛin. ſcði.

Gal. vi. ſim. phar. calefacit qdẽ adeo ſemꝑ vt ſecũdi gradus ipm̃ intẽſum putandum vel tertii remiſſi. in ſiccitate vero ſecũdi gradus eſt inchoãtis vel pꝛimi intenſi. merito ergo coctũ in oleo ẽ diafoꝛeticũ. Illud oleũ eſt vnguentũ quod diſſoluit ⁊ ſodat doloꝛes et facit doꝛmire et maturat apoſtemata mollia q̃ nõ ſunt matura ⁊ hoc qñ ꝯplĩo olei i quo coquiť anetũ vertiť ꝓpe ꝯplĩonẽ medicinaꝝ apiriuarũ. ſed illud ẽ callidiꝰ aliquãtulũ illis ⁊ ſubtiliꝰ ⁊ ꝓpter hãc cãm diſſolutiuũ. Et idẽ idẽ auc. Abẽ. Meſuai anetũ eſt cal. inducit ſomnũ: ⁊ oleũ eiꝰ eſt bonũ ventoſitatibus ⁊ ſemẽ eius i puluere poſitũ i polẽtis multiplicat lac qñ accipiť ſolũ minuit ſperma et debilitat viſũ maxime nimius eius vſus.

Pau. Decoctio eiꝰ vʒ ſtrãguríoſis ⁊ diſſuriis data potiſſime ſirupꝰ factꝰ ex ꝺcoctiõe eiꝰ ⁊ ʒucaro et cataplaſmata ex eo fctã cũ cogť i oleo ⁊ vĩo ꝯtra doloꝛẽ matricis ⁊ ſcðiaã ⁊ mẽſtrua educit ⁊ ꝯuenit eiꝰ decoctio doloꝛi pectoꝛis ex fridítate: ⁊ ad emoꝛroidas puluerẽ vrtice ⁊ puluerẽ aneti ꝯfice cũ melle et emoꝛroydas inũge ſi fluãt emoꝛroyde tm̃ fac puluerẽ ex aneto ⁊ ſeibꝰ vrticarũ ⁊ appone. hic puluis multũ ꝯſtringit ſi ãt nõ fluerẽt: ſʒ extra appuerint diſtẽpera puluerẽ aneti cũ melle ⁊ albumine oui ⁊ appone. vʒ ẽt ꝯtra ficus ſi ſit intra anũ facto ſuppoſitoꝛio. Itẽ decoctio aneti ⁊ maſticis vʒ cõtra vomitũ ⁊ ſingultũ ex frigiditate naribus appoſitũ vel maſticatũ vel comeſtũ ſtõm ⁊ cerebꝛũ cõfoꝛtat. Rabi. Moyſes vʒ cõtra ſingultũ ex repletiõe.

ℭ Cap. 689.

vecia. Eccia lat. gre. yſofracius arab. lachinis ſiue lechurios. lolliũ ſceilem. ſirim. Dia.

Gal. . i. alimẽ. c. 32. figura hoꝝ ſeminũ non ẽ rotũda ſicut fabe: ſʒ ſublata magis ſilis lentibꝰ. reponũt aũt agricole. ⁊ hoc cũ ipſis folliculis ſilr cũ totis plãtis gratia alimẽti bꝛutoꝛũ aĩaliũ in fame aũt vidi ex his quoſdã comedẽtes ⁊ maxime adhuc viridibus exiſtentibus ſicut cicera ⁊ fabas cõedũt conſueta ſunt autẽ nõ indelectabilia ſolum: ſʒ indigeſtibilia ⁊ ſiſtitiua ventris neqꝫ boni chimi generatiua apta ad ſanguinis groſſi melancolici generationem ſicut lenticula: ſed illi quidem multum multa bona adſunt. huic aũt nullũ illoꝛũ bonoꝛũ ineſt.

Vecleon. i. ſaluia.
Velatri genera ſunt duo ſ. elleboꝛi.
Velderetrich. i. cicada.
Vemeriatũ. i. vulpes feĩa parua in fouea.
vena terre qd eſt. l. ganos
Vena. i. radix plãtarũ vel vena coꝛpoꝛis.
venaꝝ ſiccaꝝ indaꝝ. ideſt almeus
Vena baſilica vł vena aſſelaris. i. epatis q̃ eſt q̃ ſubiungiť ⁊ eſt radix cephalice ⁊ nigre vł dř baſilica a baſis ꝙ ẽ radix.
vena cephalica. i. capitis q̃ eſt inter policẽ ⁊ indicem iuenitur ſimiliter in ſilueſtri a ſeid Auic.
vena cõis nigra purpurea media ⁊ matrix venarũ.
Platea. idẽ ⁊ dř cõis: qm̃ cõponiť ex aſſellari ⁊ humerali. Almã.
vene arboꝛis granati ſilueſtris qd ſũt. l. michad.
vene citrine. i. curcuma.
vene contrite. i. lũbꝛici terreſtres.
vene farigides. i. vena ſub lingua.
Vene guidegi ſũt due vene i gula i ambabꝰ ꝑtibꝰ dicte oꝛiginales.
vena lepoꝛis eſt i extremitate naſi ⁊ patet digito ꝓmendo.
Vene mulgẽtes ſunt inter epar ⁊ renes.
Vena funis bꝛachii ẽ q̃ venit a bꝛachio ad manus.
Vena ſceilẽ vena ſaluatella eſt inter digitũ paruũ ⁊ anularem.
Vena ſafena ẽ illa q̃ flõať ſb cauilla itriſeca pedis.
Vena ſciatica eſt cauilla pedis extrinſeca.
Vene vritides ſunt iter renes ⁊ veſicam.
Venago eſt ſuccꝰ ex taſſo arboꝛe expꝛeſſus.
Venerea ideſt cõcula que defertur a peregrinis a ſancto Jacobo.
Venerica venerea. Diaſc. ideſt acoꝛus.
Vene rus coloꝛ quid eſt. l. Ceruleus. kianeos.
Vẽtus alteguiaʒ. i. ſcrofula Halya. ſecunda tegni. cõmẽ. xxxi.

ℭ Cap. 690

V Enter animaliũ difficilis digõnis ⁊ hoꝛridi ſapoꝛis parui nutrimẽti ⁊ mali chimi gñatiuꝰ et ſimilať viſceribꝰ: pluris ẽ tñ nutrimẽti ꝙ̃ pulmo: ſed vẽtres auiũ qñ digerũtur ſunt melioꝛis nutrimẽti et maxie gallinarũ.. ℭ Aui. li. ii. c. vẽter. c. 727. ⁊. c. 733

Vẽter apꝛi. i. millefolium.
Ventriculus quid eſt. l.
Vennum. i. ſerpilluʒ
Vepꝛes declinať tm̃ i plurali numero ⁊ ẽ oĩs ſapiẽtia. ſʒ potiſſime eſt batus vñ dř in geneſi. cõuerſus Abꝛaã vidit arietẽ poſt tergũ inter vepres herẽtẽ coꝛnibus.

Verasklatū verchabsla/ cum.i.vrtica.

Verach idest sanguis dra conis.

Verbascum verbena.i.ge rebotanū. Pli.li.xxij.ca pitulo.ij.capitur etiam a Plinio pro tasso barbas so lib.xxvj.c.vj.

Verigines.i.psidratie vel

exantimata.

Vermicularis grassula mi nor sempuiua minor idē l.beiabalalē. herba gra sula.beisbelē,aizon mi/ nor Dias.

Vermis.i.fauarola vl por celio.l.Guarday.

vermis iscul⁹ qd ē.l.tarati

Vermis fete qd ē.l. baeir.

¶ Cap. 693.

vermis grane Ermis grane ꝫ Aui.li.ij.est vmis tinctoꝝ cui⁹ virt⁹ ē sicut vt⁹ ceruse: vñ subtilior est ⁊ magis vadēs ī ꝓfundo. qdā dixerunt ꝙ colligit hic vermicul⁹ ex reb⁹ plurib⁹ ita ꝙ colligit ex arborib⁹ glādes ferētib⁹ ꝟ micu lus grāe recēs infridatiu⁹ ē: ⁊ ē in ipo siccitas ꝗtitatez hñs: ⁊ ē purpure⁹ ⁊ desiccat sine mordicatiōe. ⁊ idē au. Gal. qdā dicūt ꝙ ī ipso ē stipticitas tpata ꝯuenit vulne/ rib⁹ neruorū trit⁹ cū vino aut aceto cum melle.

Veratrū est elleborus ma cer Pli.

Verbena berben agerebo tanum pisterion idē ver/ minatia gre.

Gale. ad pr̄nianū cap. 285. Dias lib. .iiij.ca.j. Verdacia.i.tass⁹ barbass⁹

Vetonica liber antiquus habet radices aliquate nus ad digiti grossitudi nem lōgas: ramulos q̄/ dratos: folia q̄si querc⁹ suauiter olētia florē pur pureū: semē circa ramu los ī circuitu ī mōm spe nigrum nascit ī pratis ⁊ mōtib⁹. Pli.lib.xxv.c. viij. post princ.

Vertanum.i.elitropia.ve rucaria

Sera.li. agg.c.57 Vernix qd est.l.sandaros ⁊ Gal.vj.memiri.ca.j.q̄ a multis corrupte sāda raca dr̄. due sunt species vernicis. vna miutis gle bis albidior. alia maio/ rib⁹ frustis latis ad colo rē palidū tēdēs: quā ho die fere oēs pro karabe ponūt ⁊ fallunt naꝫ ka/ rabe nō sic facile ī oleo feruenti dissoluit vt hic.

multi.n.pictores carētes pria spē hāc ꝑparāt cum oleo lini ad picturas ꝑfi/ ciēdas. qd de karabe fie/ ri nō posset.

Veronig.i.doronicum

veronoson.i.sacra passi.

vertipediū.i.verbena.

Vertex.i.sal gemma.

Vertebrū est os rotundū anche dictū a vertēdo: q̄r vertit in osse concauo

Veruca dicit quedā duri/ ties hñs in se grana sicut grana fic⁹: ⁊ hꝫ tres spēs nā aut est eiusdē grossitiei in capite ⁊ in pede. ⁊ dicit veruca.i.porrus. vel ī pe de subtilis: et ī capite gro sa et dicitur clauus et a/ crocordines sunt spēs ei⁹

Verrucaria.i.coriādrum. ag.i.eliotropium.

Verziticon.i.auis turdus vel piscis dict⁹ turdus

Vessicago.i.alkekengi

Vesme.i.indicus.

Vesmox.i.crisomula/

Vessasa. Moli. Mola.i. armel. bāsace. ⁊ ē species rute agrestis.

¶ Cap. 694.

vespertilion. Espertilion la. arab. sterazirach.

V Aui. ij.cano. Vnguētū vesptiliōis ꝓhibet māmillas puellaꝝ a magnificatiōe: et ꝓhibet ortū piloꝝ ꝫm qd dr̄: ⁊ nō ē verum Ce rebrū eius cū melle cōuenit prin. aq̄ descēdētis in oculū ⁊ eius cinis acuit visuꝫ ⁊ cōuenit vngule ⁊ albugini.

¶ Cap. 695.

Rosaceni vl sambacus agrestis. V Esum gre. ara. neisum lati. rosaceni vel samba/ cus agrestis.

Ser. auc. Isaac. est arbustū silē arbori ro/ sarū hñs florē album ⁊ dicūt ꝙ est ro sa seni: ⁊ est sicut narciscus: ⁊ est oleum eius bonum pleu resi: et est in virtute sua silis iesemini nisi q̄r est min⁹ cal. ⁊ sic. in eo. Et idē auc. Abē Mesuay. narcisc⁹ ⁊ est oleū eius bonū pleuresi melācolice ⁊ conuenit dolorib⁹ ma tricis. Et idē auc. Ras. vidi quosdā qui dabāt ex folijs ei⁹ a.ʒ.ij. vsqꝫ ad.iij. ⁊ faciebāt assellare multum.

Veta.i.plantago.

Vetusilla.i.rubi cine

¶ Cap. 696.

Ethuen. — vethuen

V Aui. li.ij.c.717. Est plāta hñs virgas miu tas sup q̄s sūt flores albi hñtes folia silia florib⁹ maro acuti saporis ⁊ odoris: et est ca. in tertio. sic. in. secūdo. ⁊ est ex ea alia citrina alia al/ ba. est digestiua apitiua opilationū: ⁊ in rubea est stipti citas ⁊ prouocat sudorē. Et ei⁹ oleū inunctū apit orifi/ cia venarū ⁊ resoluit apata in stō ⁊ sanguinē cōgelatuꝫ in ipso ⁊ ꝯuenit apatib⁹ fridis ꝯuenit fistulis ⁊ vlcerib⁹ neruorū cū in decoctiōe ei⁹ infundit spōgia ⁊ ponit sup egros ⁊ facit subeth ⁊ odorat hūiditas ei⁹ ⁊ facit dor/ mire ꝯuenit asmati cū bibitur sicca sicut bibit epithimū ⁊ ꝓuocat fortiter ⁊ resoluit sanguinē ꝯgelatū in vesica ⁊ cū aq̄ mellis frāgit lapidē ⁊ apit opilatiōes matricis ⁊ soluit melācoliā ⁊ flegma sicut epitimū: qñ bibit sicca cuꝫ oximelle: ⁊ ipsa in partibus nostris caremus.

Vbamite.i.affodillus.

Vbach.i.acetum.

Vbaundidi. idest lignum aloes.

Victorialis idest pond⁹.ʒ. j.⁊.℈.j

Vidume.i.apa molle vt lu tū paludis.

Vgifur. vzifur. i.zinabaꝝ

Vgi ⁊ vgū. Ste.i. acorus

Vinatia qd est.l.barim

Vincas vinca quid ē.l. Ca medaphne. Pli.li.xxiiij. c.xv. ⁊ li.xxj.c.ij.

Vichelos. vichilos grece tussis. bichelos. bichi. vn de pillule bichichie idest ad tussim.

Vilitiōis semen. i.ameos. Cas.fel.

vincitoxicū herba est mul tū iuxta ellm nigrū inuē/ ta cui⁹ stipes est violace⁹ lōgitudis pal mi vni⁹ vel duorū folia vt folia persi ci valēs cōtra toxicū in/ greditur in tyriaca diate serō ⁊ ī diaprassio Nico/ lai in antidotario Gal.l. antipharmacum.

vineta qd ē.l.epimediū.

vinfacion.i.flos vitis.

vinifacion.i.flos vitris.

vinodes sūt sicomori fru/ ctus.l.sicomorus.

vinopia.i.affodillus

vintem.i.iuiuba.

vinum onfancinum.i.non maturum Diascor. fit ex vuis semimaturis vel ex pusca per decoctionē vs/ qꝫ ad tertiā. ⁊ hoc dicitur potiliō.

Vinum cristum idest aurei coloris

vinuꝫ creticum fit ex vuis in vite passatis postea ex pressis ⁊ est dulce. ⁊ dicit triptos ⁊ protopas

Vinum quid est lege bariꝫ baarim

Vinum amsencum.i. vinū album.

Vinum amineum quid est l.amineum.

Vinum albanum quid est. l.falernum.

Vinum autimum.i.sine ru bore.

Vinū cafreū.i.vinū coctū ad cōsumptionē tertie ꝑ tis.l.carenū ⁊ dulcor.

Vinum cio. idest vinuꝫ au sterum.

Vinū de passis est cum pas sule ponunt in aq̄ calida: ⁊ exprimunt et est vinum passularum.

Vinū defrictum quid est.l dulcor.

vinum falernum quid est.l. falernum.

vinum gazetum a regiōe vinum indum ⁊ sapinum a locis dicitur.

vinum italum quid est.l.fa lernum

vinum meratrum.i. forte ⁊ purum.

vinum murratū vel mirra tum.i.acidū.

vinum mellicite.i.mustum mixtū cū melle. Melan/ terea. Calciteos Calcitis Calcadis.

vini patici.i.passi.

vinū piraciū.i.factum cuꝫ vino ⁊ piris ⁊ sic fieri pōt de multis alijs.

vinū palmitū.i.de dactilis immaturis.

vinum pauciferum.i.susti/ nens paucam

nes paucā aquaȝ: vt gal. vj. terapē.
Uinū sgliticum. vinū stilli titū cōpositū. s. cū squilla l. aurifel.
Uinum ydromel. i. vinum mellicite.
Uiole qd est. l. feneflig.
Uiola ȝabari. i. iesemini sa ladinus
Uiola alba. i. iesominum. Gal. iiij. memiri. c. v.
Uiola vltramarina quid est cheiri.
Uipcrina dragontea idest serpentaria aliqui dicūt q est simphintica. sed pri mamelioꝛ nascit iuxta se getes aut flumina molli/ bus folijs gustu aspero.
Uira qd est. l. enantium.
Uiretrū. i. virēs virgula.
Uirga pastoꝛis quid est. l. dipseus poligonia sāgui naria: coꝛrigiola. centio dia: geniculata: proserpi nata policarpos.
Uirga sacerdotis. i. vinci/ toxicum.
Uirginalis. i. mercurialis
Uirgultum. i. virga pulu/ lans.
Uiride eris arab. gre. ios i. ȝiniar. l. aeriserugo: nō flos ei⁹.
Uiridos. i. lac qđ est vrine simile.
Uiriditas iuēta sup aquā q ara. vocat baltalep et i lingua hispanica mulsas fm Auer. colliget ē cali. τ hu. in secundo
Uirtus celtica. i. attracti/ ua vel cōtētiua.
Uireus. i. venenum.
Uisalon. i. tegula lateris.
Uisce. i. amilum.
Uisc⁹ qd ē. l. dabalch dia. Pli. li. xvj. c. xlv. ⁊ sns si. τ libꝛo. xxiiij. c. iiij.
Uisdū. i. iusquiamus
Uissidū viscidū gre. i. acu/ tum τ foꝛte moꝛdicatiuū pungens linguam.
Uitacba quid ē lege bariȝ baarim
Uitex. i. agnus cast⁹ Pli. li. xxiiij. c. ix. post princi.
Uitis quid est lege barim: baarim.
Uitis alba quid est. l. ba/ rim silipēdula fesera bꝛio nia fesire
Uitis nigra quid est. l. ba/ rim. Plin. lib. xxiij. cap. ij. post princ.

Uitis canis. i. saxifragia.
Uiticella quid est lege fese ra.
Uitligo. Coꝛne. cel. perso/ ne nullum periculum af/ fert inde ex se feda est et ex malo solo habitu fit: cuius species sunt tres. Alphos vocatur. Al/ phos vbi coloꝛ alb⁹ est fere subasper τ non con tinu⁹: et quedam quasi gutte disperse esse vidē/ tur τ latius cum quibus dam intermissionib⁹ ser pit. melas colo ab hac differt: quia niger est et vmbꝛe similis cetera sūt leuce habet quoddaȝ si mile alphos et magis al ba est τ altius descēdit in ea quaȝ alibi pili sunt τ lanugini similes om/ nia hec serpunt: sed in a lijs celerius: et in alijs tardius.
Uitlumen idest sulfur iuda icum.
Uitrago vitri herba Dia/ sco. idest paritaria. vitri ola idem. Alfine. O ꝛi/ basius
Uitriapolion idest buglos sa.
Uitriolum quid est. l. ȝeg/ ȝegi calcantum: dragan/ tum: colcotar
Uitrion. i. eupatoꝛium.
Uitrum quid est. l. cugeg.
Ula ē inueterata albugo vtin Alexādro de ocul. τ vla gre. mandibule.
Ulcus soꝛdidū. i. vulnera soꝛdida
Ule gre. cicatrix liu oꝛ vel vli vlcus.
Uliconos gre. bliconos. i. pulegium.
Ulicton. vulicton gre. bli/ ton.
Ulpitium grece gen⁹ allei fm Plinium libꝛo. xix. c. sexto vltra me.
Uliandrum est cuius flo/ res dicuntur rododafni: τ est landr⁹.
Ulicon. vlichonos grec. i. pulegium vliconos
Uligo idest terre humoꝛ: vel limus.
Ulixatū. idest. petroselini species scilicet petroseli num.
Ulmos vel bolismus vl fa mes vaccina

Cap. 698.

Lmus lat. ara. arnabū gre. petela v el pꝛo le: siue pteloe

Gal. 8. sim. c. 68. Pꝛolee. i. vlm⁹ fo/ lijs ꝯsolidam⁹ qn̄qꝫ recēs vuln⁹ cōtusiqꝫ stiptica simul τ abstersiua vt⁹ cō seruat i eis. Coꝛtex vero ei⁹ adhuc magis ē subamar⁹ τ stiptic⁹: vn̄ τ leprā sanat cū aceto τ dū viridis existit τ recēs si supligata inuoluat vlcerib⁹ ꝯsolidare ea pote/ rit: τ radices etiā eiusdē virtutis sunt. τ cū eius decoctio ne fomētāt oēs fracturas poꝛositatione egētes.

Ulmus. Dia. li. j. c. ioꝛ. sine uȝ.

Pau. eius folia stiptica sunt que bulita in aqua cu rant excoꝛiationem capitis si inde lauetur. Radix eius est stiptica conglucinatiua et consolidati/ ua nimis.

Ulpicum. i. lapago.
Ulua idest alga maris.
Ulular. idest laurus vl ba ce lauri
Umbilici marini sunt lapil li fri. τ sic. in littoꝛe maris reperti abstersiui ex aspe ritate sua vmbilico ꝯfoꝛ/ mes vt i vnguēto citrino Nicolai
Umbilicus veneris quid ē l. cotilidon. cimbalaria. Platearius sarcocolum scatunculi.
Umicialis. i. verbena.
Uncia est pōdus. ʒ. viij. sed ātiqt⁹ faciebāt. ʒ. ex dra/ gmis nouem.
Unctio. i. spina
Undimia. i. apa molle fleg maticum
Unfalidos. i. glans q vtū/ tur coꝛij. Pau.
Ungelle sunt vngule aro/ matice τ blacte bisantie.
Ungilla. i. scamonea
Unguella farfara. i. vngu la cabalina lege nenufar pꝛo ea dardana duaruȝ specierum est
Ungula capꝛarum τ asini quid sunt. l. basir.
Unguentum tetrafarma/ cū idest vnguentum basili con vel regale
Unguentum albe. i. oleuȝ de ben.
Uniones. i. margarite.
Uoimia. i. apa molle
Uoluos gre. bulbus
Uolonitus idest stercus bu balinū. Gale.
Uonuix gre. bombax.
Uotani gre. herba.
Uoxile grece. vertebꝛum Cassius fel.
Uolitis gre. boletus
Uolangistrum quid est. l. Ancistrum
Uolimis. i. oliua.
Uolimum. i. vola manus.
Uolubilis quid est. la. Je/

blech lebleb. τ pōt dici de omni planta se arboꝛi circūuoluenti Pli. libꝛo. xxj. c. v.
Uoluerum nauis. i. cōcha maioꝛ
Uomiadas. idest cime τ fo lia herbaꝝ cū tenera sūt τ comedunt.
Uomix quid est lege ha/ nabꝛoch.
Upupa auis gre. epeps. τ tereus.
Uron vrisis.
Ura gre. cauda. vel vrina lege celeste
Urargiros. idest argentū viuum.
Urach. i. sulach.
Urbias idest loca in extre mitatib⁹ coxarū vbi sūt glandule vbi vertebꝛuȝ iungitur scie
Urbie idest loca circa in/ guina.
Urina quid est. l. baul.
Urola gre. τ squi. iuncus inde oxiurola
Urino: mingo: vrtigos vri nal
Uraniscos gre. pallatum.
Uriteras vēas vocāt gre ci illas per quas vrina a renibus ad vesicā descen dit Coꝛ. cel.
Uromi: vel bꝛomi grece. Auena.
Urosis grece. bꝛosis idest coꝛrodens olera.
Urtica maura idest herba ficaria: vel scrofularia. i. milmoꝛbia fm alios ca/ strangula.
Urs est rasura cuiusdā ar boꝛis declinās ad colo/ rē croci tinctura eius et poꝛtatur ō Jamē
Urtica quid est lege huiu re Diascoꝛi. Acalifex. Igrida.
Urtica moꝛtua idest mar/ rubiū yel arcba angelica.

Urticus idest porrus vrinalis.
Urusuiram.i.risu.
Usaro.i.emperigo.
Uscola.i.adusta.
Usnee est lanugo. que in antiquis arboribus inuenitur et est terrestre et marinum lege Aynecb et Malamusch asnee. ara. Lani vetule.
Usnen arabice. grece antifilos. latine salsola herba est cuius folia sunt similia vermiculari vel lenticule habens salsum saporem ex qua fit sal. Et alia species vsnen est herba habens folia similia portulace sed minora et isbē est puluis abstersiuus quo lauant mundificāt sibi manus.
Us. grece. zotion auris
Usia. gre. substantia

Stercus passeruz vel vsuē.

¶ Cap. 699.

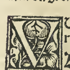
Usuen. ara la. stercus passerū vel baron. gre antifilos.

Aui. ij. cano. capitu. 718. Est plurium specierum subtilior earum est alba: sed viridis ex eis est calidior. et est abstersiua mundificatiua aperitiua pondus. ʒ. s. resoluit difficultatē vrine. et pondus. ʒ. v. abijcit partū viuū vel mortuum et a. ʒ. s. vsque ad. ʒ. prouocat menstrua. et. ʒ. iij soluendo educunt aquositatem hydropicorum. ʒ. x. sūt venenum mortiferum. et ex eius suffumigatione effugiunt venenosa parua.

Sera. lib. aggre. cap. 257. Usuen est herba calid. cuius species sūt multe et oēs sunt ex amoch et vsuen. est baron et est id quo lauant pāni. Et idē auc. Albuzir labarabi ait nō vidi barō albus neque puri illo qd nascit in terra armena: sed aliud est supra ipsuz i bonitate noiat io balkansarin et arbor eius est magna adeo qd forsitan possit stari sub vmbra eius et hz subtiles summitates et hz lignū albus et est de albantibus pannos et est alumē affor et est illud quo lauantur panni et liquefit cū ea lacca donec possit cū ea pungi et accipit ex arbore karus sicut accipitur sal alkli. ad perficiēdā tincturā Et idē auc. Mesarugie ē ca. adurēs et calitas eius ē i tertio. Alcanzi expellit ap ara et aialia venēosa facta fumigatione cum ea et si bibuntur a muliere. ʒ. s. ferum eijcit viuū siue mortuū. Et si bibatur ex ea a. ʒ. v. vsque ad. j. prouocat vrinam et menstrua. Et si dentur hydropico. ʒ. iij confert ei: sed pondus. ʒ. x. interficit. et iuuamentū eius est sicut salis nisi quia acutius est eo: et administratur i medicinis conferētibus morfee et scabiei et destruit carnez superfluam in vlceribus.
Utbuen. planta est inter nos reperta.
Utromi. i. auena.
Uua quid est. l. garim
Uua canina. i. strignū vel solatrum.
Uua demonis quid est. l. dūsataris.
Utiron gre. butirum.

Uua lupina.

¶ Cap. 700.

Ua lupina. i. stafisagria fm quosdam Auerrois dicit qd est solatrum.

Macer. Dicit qd est herba dicta botri ferlerus.

Pli. lib. xxij. c. xxij. et libr. xxi. c. v. xv. dicit calcalis herba ē oibus nota quā gre. strignū siue vuā lupinā vocāt nascit in hortis vires habens refrigerātes: et cōstringētes. Gal. ad glauconē. c. iiij. dist. iij.

Uua necea. i. rubea.
Uua passana montana. i. stafisagria
Uua vulpis. ara. idest strignum vel solatrum. sed gre. vua lupina.
Uuaron. i. capara.
Uulgago vultilago. Macer. i. bacara. vel asara: baccara.
Uulnera pascentia vel sordida. i. pustule.

Uulinos grece bolismus fames fortis
Uugaalga pastluistris mollis ab vligine dicta nascitur circa paludes stantes et stagna que vliginosa dicuntur.
Uuiron. gre. bubon. vel inguen scilicet apostemata inguinis.
Uua aminea. i. alba.
Uua timinea. i. vua agrestis lambrusca.
Uulnerum almotan. idest deregentium.
Uulpisgd est. l. thalep.
Uulpis alabanuatu qdest l. kukuber.
Uulua herba est circa fontes et stagnum nascens ex qua vulua. idest alga mollis est et ipsa dicitur vulua.
Uxmecb. i. hernia.
Uxidarog. i. ozimum cōe l. berengemisch.
Uzifar teste Aui. fit de sulfure viuo per combustionem exinde potest eligi sulfur viuum et multum similatur linopide: nisi qa est durus.
Uzifur. Uzufar. vzufur. i. cinabar vzufur. zengifur. et est cinabrium.

¶ De littera. X.

Litteram habent greci vt nos. arabes vero ea carent.
Xabar arabic. capilli.
Xabich ara. papauer rub.
Xabar. i. ordeum. xabair. ara. Stesabir.
Xauan gre. ara. quemia chauan

Xanim. xanimi. xanium. i nigella.
Xansifagra. i. saxū frāgēs ē herba sicut pimpinella carens pillis quibus differt ab ipsa. vñ pimpinella pilos xauxifraga non habet vllos.
Xantala. i. anagallus
Xanticum. i. crocus
Xantos. i. rubeum.
Xantus flauus fuluus. i. flos rubeus. xanta cola. i. flaua Las. fel.
Xager. taler. ara. arbor
Xautiū fagasmō. gladiolus idē Theo. Pri.
Xanch arab. fagus arbor.
Xaumim ara. nigella melautium gre.
Xalacantas grece calcantum Steph.
Xalcatis gre. calcitis. Colcotar ara. Steph.
Xamemilon. i. camomilla. Steph.
Xambunegiz. i. bebonigi. Steph.
Xamelea gre. camelea mazarion. arabi. Stepha.
Xachaich. idest sacaich. flos papaueris albi. stephanus.
Xelidonion: chelidonion. ragabet rederiem. et ē radix tinctoruz carcamum curcuma Stepha.
Xeber ara. i. anetum.
Xebran. i. esula
Xeiteragi. i. capsia.
Xencua qd est. l. titimalus.
Xercula. i. cornix auis.
Xeilē ara. zinzania loliuz
Xeroptalmia grec. genus aride lippitudinis. Cass. felix.
Xerobeche gre. arida tussis Cassius felix.
Xero colliriuz gre. aridō collirium.
Xerofagia. xirofagia. abstinentia ciborum humidorum vel dieta sicca.
Xeros grece siccus aridus.
Xestigre. sextarium mensura.
Xestio gre. cadus.
Xigia grece storax liquida.
Xilocarti gre. charta combusta. Paulus Cantaxirion.
Xilocalla grece colla ad ligna gluctinanda.
Xiochocha grece. est pondus.
Xilopede gre. neruus.
Ximidiō. oximidion. ē acetosa.
Xistō gre. xestrō. Sestron Cadus Pau.
Xia. i. senation.
Xiphia piscis. i. gladius.
Xicreon. i. porcina caro
Xifion quid est lege fagasmon. Diascor. gladiolus sagittalis folia habet iridi similia. etc. Plinius libro. xxv.

bro.xxv.capitulo.ix.versus finem.
Xiffo.i. acetum. xoso idē.
Xilia .idest cassia
Xiliqua carubia.keratiū. idem lege Cabarliub.τ aliquando est pondus kirat.j.Et siliqua etiaȝ est quantum ponderat. semen eius scilicet grana quattuor.
Xiloaloa vel aloes. idest lignum aloes.
Xiloaloes silvestre est radix plante dicte sparogallina.
Xilociuamum gre.Diaſ.ē visu siē cinamomo sed grossius τ longius τc.
Xilobalsamum. xilobalsamō.i.lignū balsami.
xilocassia.i.cassia lignea.
Xiloceratū.i.siliqua.
Xiloceracta ē tē pōdus.i. vaginella.l.Cabarliub. τ ei⁹ semē dicitur kirat.
xilocauros.i.calcantum.
Xilodarsamū vel xilocinnamomum quid est.l. darsen.
xilomarto.i.cortex celsi.
Xilomita.i.lignū mirrhe.
Xilon grece.fustis.idest.lignum. inde omnia supradicta.
Ximaco.i.cortex celsi.
Xiracostara.idest manna
Xican.i.asenablum.
xirasia τ xirotes.xerasia. idest durities arditas siccitas.
xirascet idest rob de succis fructuū solubiliuȝ τ est similiter egritudo mirachia.i.hypocūdrioruȝ.
xiria.i. vnguenta. τ xiria. idest gladiolus.
Xiriskaticon.i.sapa.
xiro.idest porcus.
xiron.idest succus.
Xiros gre.nouacula.i.rasorium.inde xirion.i.rasum inde yos vel yuxirion.i.erugo rasa.
Ximbrium.i.balsamita.
Xisum .idest acetum xoso idem.
Xorantos.i. branchos.
Xosacia.idest almea.
Xruptum.carubia.
Xonch.arabi.spina que τ zebeat dicitur.
Xolo abrabab apud Aui. est mandragora.

ℭ Sequitur de littera.Y.que greca littera est τ dicitur ypsilon.

Yalodes yelodes.i. vitreos. Nam yelos est vitrū
Y.berida apud Pli.libro.xxv.cap. viij.ante mediū.dicitur nasturtium. agreste qd iuxta vias nascitur.
Yacintus ychintos.l. yreos.
Yaquintus.quid est.l.yaquintus.
Ybaie est quedam species dactili.
Ybiscus quid est.l.altea.
Ybos gre.gibbus. yuos.
Ycores.i.humores.Gale. viij.memiri.capi.vij.
Ycorion.i.endiuia.
Ycteris. idest icterirus τ ē etiam auis.
Ydantidas.idest vesicule in matrice.
Ydam arab. pulmentum.
Ydaros grec. aquaticus.
Ydasmos gre. humor hydropicorum.
ydateros aquosus.
Ydatis grec. Demoste.est augmētū naturalis pinguedinis iter cartillaginem τc.
Ydatidos grece ydatides lapis.

ℭ Capi. 701.

Ydea. Ydea ƀȝ Dia.folia hȝ silia mirte vel oximirsine adherentes velut pampini τc.Pli.lib. xxvij.c.ij.in prin. Que anuli longi sunt radix eius remordentis siue redarguētis virtutis est sanguinis fluorem siue quemlibet fluxum stringit. vbi sciendum φ Dia.de idea facit duo capit.Unum quod incipit.ydea per.y.τ est illud quod ponitur hic. Et aliud quod incipit batus τ vna de speciebus eius est ydea per.i.yora lege Sulach.

Gal. vj.simp.phar.ydee radix τ gustantibus quidem est acra emorogias τ fluxum ventris. necnon dissinterias τ fluxum muliebrem quorquot talia sanans bibita τ deforis apposita.Demoste.Galen⁹. xiiij.terapeutice.cap.v.in fine.

Ydaromiktros inos grece. vinum; spuriū aqua mixtum.
ydatodes grec.aquaticus pluuialis.
Ydrus rubus qd est Pli. lib.xxiiij.cap.xiiij.
Yrokephalos gre.habentes aquā i capite Alex. Cor.cel.
Ydroceliei gre.ydrokilis qui aquā hñt circa testiculos in oscum.
ydema vudimia.i.apostema flegmaticum.
ydiomara idem.
ydericus.i.ascuticus.
Ydiasimum, idest pelicinus.
ydiosin. ydiosmon , idest menta.
ydiscus.idest maluauiscus
ydna grec. τ Tubem.vel sorbo.
ydolum est quādo aliquid nō existit vt apparet ƀȝ imaginationem.
ydor.ydro.ydros.i.aqua
ydragogum.est medicina purgans aquaȝ hydropicorum.
ypre.idest pultes.
ydra.idest serpens.
ydria est vas aq̄. τ ydria. idest sorba. et ydria est scōa species lauri.l.gara.boatrum τ ydria.i. Tri. Alex. ytria.
ydro.ydrogiros.i.argentum viuum.
ydrocomi.i.vermis.
ydron.i.viridis.
Ydropissa.idest pix liquida.

ℭ Cap. 702.

Aqua. Ydros gre.ara.squingibil lati.aqua. Hippocras in lib.de aere τ aqua. Aqua que i altis locis siue pululanter exurgit mōticell' aquaruȝ optima τ saluberrima saporita.talis vero multa vini pmixtiōe indigēs ē hyeme calida estate vero frigida sūt quoqȝ ille que profundiusculo expergūt fōte quaȝ ēt melior ea q̄ ab ortu solis et maxime estiuo tēpore occurrit alba pspicua atqȝ pcul dubio ē odorifera.q̄ vero lēta ē τ grauis putrefactiua opȝ aūt esse attentū circa virtutes aquaȝ vt pote q̄ diuerse in sapore τ pōdere sunt.de hac enim qui biberint eoruȝ ventres calidi ac turgidi fiunt corpora macra cubiti spatule tenues similiter facies q̄ maxime carnis ad splenē confluere cogitur. vnde malus sanguis procreatur.illam nō bibentes multa super abundant comestione esuries illis perseuerat atqȝ crescit τ sitis similiter superiora ventrium τ media inflantur quapropter catarticis fortibus illis vtenduȝ est hac egritudine hyeme τ estate continenter accidit illis aqua citrina τ intereunt estate vero dissinteria lienteria longa τ quartana laborant q morbi naturā peruertunt τ mutant τ in aquam cadunt citrinā τ pereunt iuuenes illoȝ pulmonis dolore.alij si quoqȝ passiones eoruȝ mentes pturbantibus affligunt:senes acuta feb.τ ardēti ex vētriū cōstrictiōe accidente vexant.mulieribus apostemata de genere albi flegmatis innascunt neqȝ cōcipiunt vel parturiūt nisi cum magna difficultate atqȝ molestia corpora eoruȝ magna τ grossa quāto plus in lōgitudinē ptendunt tāto graciliora fiunt.menstrua vero iuxta quod oportet fluūt.pueri hernia viri causone cruriumqȝ vulneribus infestantur:sed que huiusmodi nature sunt his vitā impossibile est extendi. sed intēpestiua senecta precipiuntur.mulieres vero grauide videntur.cum vero tempora partus adueniunt vteri fetus inanes tumore relaxātur.cuiusmodi passione detēta matrix quecunqȝ aque citrine coadunatiōe intumuerit laborat. ad hanc itaqȝ quam pdiximus aquam ptinens est.Et ea que a calida terra surgit aut frigido metallo vel ere siue argēto vel auro sine sulfure aut alūine. Aque pluuiales leues.et saporite ac lucidissime sunt:naȝ sol quod subtilius atqȝ leuius in attrahendo assumit.Aque pluuiales cito putrent malumqȝ exhalant odorem.q2.n.ex multis con/

gregate sunt aquis ideo leuius aliis putrescere solent ac mutari. Aqua niualis vl' glacialis ois mala ē postq̄ semel fuerit cogelata nunq̄ in pristinam couertet natu ram qcqd est saporitum z leue z clarum: fuerit aut purum id totum gelu adueniēte recessit. qd vero turbidū remansit. Et sic poteris probare. si enim aquā in vase ad mensuram positam sub gelu congelari dimiseris cū q̄ congelata fuerit in sole vel in quolibet calido liquefactam remoueas eadem mensura multo minus inuenies esse similiter autē de gelu. z niue. omnis aqua de niue z simlib⁹ peior est omni aqua. Aqua frigida debet dari digesta materia z virtute forti.

Aui. primo caū. fen pria. doc. tertia. cap. iiij. Auic. 4. caū. ca. de cura feb. in generali. aqua frigi. iuuat in digerendo. Item aqua frigi. digerit humorem collericum. Item aqua non nutrit. Itē eodē libr. Aqua calida citius cōgelatur q̄ frigida. Itē pmo caū. fen. scda. Doc. scda. summa prima ca. iij. Aqua frigida non dz dari si est humor crudus z grossus. Item capit. xvj. Sine aqua non pōt esse cōplementum rei nutrite. Itē aqua currens z discooperta est melior aliarum aquarū. Item melior est aqua que super lutum vadit q̄ que sup petras. Itē lib. iiij. Aqua que magis longatur a suo pricipio tāto meliorest. Itē aqua que est estate calida hyeme frigida est melior. Item aqua cocta est minoris inflationis z velocioris descensionis. Item aqua pluuialis z specialiter in estate collecta z cum sunt tonitrua est iter meliores aquas. Itē aqua pluuialis impedit pectus z vocem. Itē aq̄ puteorum sunt deteriores. Item quedā aque generant flegma z quedam coleram. Item aqua paludum nocet spleneticis z hydropicis. Itē aque nō currentes quomodocunq̄ fuerit nocēt stomaco. Item aqua calida. corrumpit digestionem z non tollit sitim illico. Item aqua multū calida. iuuat in colica z splenis vētositate. Item aqua non nutrit. Itē pmo caū. fen. tertia doctrina secunda cap. viij. aqua multū ca. pstringit cutim. Item prima caū. fen. secūda. cap. xvj. doctrine scde. Terree aq̄ splenē resoluūt z nō coire volentes adiuuāt z aeree corruptiōi cōplexiōis vtiles existunt.

Aqua cocta melior cruda

Gal. vj. terapeutice capit. ij. aqua tepida facit nauseam. Item. viij. terapeutice cap. ij. aqua frigida nocet defectis. Itē aqua tepida mollit corpus humectat z delectat. Itē natans immoderate in aqua alluminosa cōstringit cutim z trāspirationes intus cōstringit. z si sunt fumose generat febrem. Item. viij. terapē. cap. iij. si timeas dare fri. aquam corporibus colericis ppter incōsuetudinem suadeo qd debeas dare. Itē. ij. de acci. z mor. ca. j. multi in frigida aqua balneati mortui sunt antequam domum venirēt. Item eodē lib. cap. iij. aqua fri. couenieus est colericis tēpore sanitatis z tēpore egritudinis z hoc si fuerint cōsueti. corpori inconsuetudo nequaq̄ dare nisi prius venerit ad sanitatem.

Vid āpli us a Gale. in libr. quē d̄ bonitate aq̄ edidit p totum.

Dia. lib. v. cap. x. siue. xj. Aquarum omnium natura frig. z humi. Aqua de lapide emanans leuior z limpidior est vētrem z vrinā procurat. Aqua de paludibus agrilosis emanans grauior est. Aqua cocta salutem corporis operatur z multū medetur: z qr in omnibus infirmitatib⁹ aqua est necessaria inter omnes aquas. pluuiales optima est z leuis z dulcis z facile digeritur. cito enim calefit z cito infrigidatur de fontanis aqua eligitur illa que ad solis ortum tendit z meridiem z de montibus caluis exitus. hec enim propinquat pluuiali. que vero contra occidentem currunt. et septemtrionem pessime sunt aque petram in vesica z renibus creant z mulierem sterilem faciunt z corpori torporem z rigorem nimium menstrua stringunt imbiben tes egritudini sudorem prorumpere. vel fluxum ventris vel nauseam.

Dia. lib. v. cap. xj. siue. xij. De aqua marina virtutem habet viscidam z termanticam z cacostomaticam ventrem turbat flegma deponit. colera vero facta z fomento adhibita apostemata de alto educit z maturescit duritiesspargit omnib⁹ diaforesim prestat neruorum causas componit permonibus non vulneratis opitulatur cataplasmatib⁹ necessarie miscetur. malagmatibus z medicaminib⁹ nobilibus additur diaforeticis q̄ maxima impetiginibus adhibetur. tepida laterum tortionibus accepta prestolatur. zernas scabies z pruriginesfomento adhibita tollit lendines capitis purgat tumorem mammarū compescit. z similiter adhibita liuores corporis emendat morsibus venenatis occurrit frigoribus opitulatur spalangionū z scorpionum ictus vel aspidum non admittit calida adhibita corpus extenuatum reficit lauacris vtiliter adhibetur: que lauacra hydropicis z cephalargicis z surdis opitulautur. si seruata fuerit aqua marina: bromū nō colliget. multi vero coquunt aquam marinam: z sic reponunt ad purgationem dantes solam z cum pauca pusca z cum musco z cum oximelle z post purgationē datur iuscellum galline aut piscium z temperat viscitudinem eius. inuenit aqua sulfurea alluminosa ferrea que habent virtutem eorum a quibus recipiūt dominationes quas virtutes inuenies in proprijs litteris.

ydroleum. gre. mixtura q̄ fit ex aqua z oleo interdum rosaceo interdum ex aqua rosa.
ydrosoma ydroforbia gd est. l. fauos.
ydroforbia. i. aque timor. Cas. fe. linfaticus.
ydrogarū. Drogarus. i. aqua z garus.
ydromel. apomel. i. aqua z mel. l. melitum.
ydromelon est potus gdā fact⁹ ex citonijs z aqua celesti.
ydromellitū. i. electuariū de melle rosato factū fz Alex. ca. de fastidio stomaci.
ydromellum fit ex aqua z malis macianis.
ydroselinum. idest apium aque.
ydropitia gre. ydrops.
ydusarum quid est. l. hedicorion.

¶ Cap. 403.

Ydropiper idest piper mōtanū vel piperastrum vel piper aque. — ydropiper.

Dia. lib. ij. capi. 148. siue. 179. cap. ydropiper. nascit locis hūidis cuius virga est nodosa in quib⁹ nodis nascuntur folia que nodos intra se z gradus habēt. hui⁹ folia mētastro al's mēte similia sunt: sed maiora z molliora z albidiora gustu acerrima sicut piper sed non talis odoris cuius semen in ipsis virgis minutum existit z spissum sicut botrus. semen eius cum folijs cataplasmatib⁹ adhibita durities z tūores spargit z liuores limpidat siccū z tritū p pipere misceri pōt radix ei⁹ inutilis ē.

Gal octauo sim. phar. ca. ydropiper. vocatū quidem est sic a locis in quibus nascitur. z ab eo quem secundum gustum ad similitudinem que ad piper est autem calidum sed non quantum piper. quinimmo viridis hec herba cum fructu cataplasmata. opopia et strinicos tumores diaforat. — Ca. 147.

ydrodrodino. ydrorosati aquarosata.
ydrorphalos. idest hūiditates capitis.
yecteritia. est morbus ab aue. icteris dicta.
yectiris. i. ciminum ethiopum. z est git.
yella. idest carbo.
yelion. yelios grece vitrū.
yema. idest lapis ex oculis geni.
yemēa. i. mēbrana mappa
yelamē pellicula Gale. ad glauconem

ad glauconē.5.capi.4. tractatu.secundo distin. secunde.
yemam ara.turtur.
yemene.grece membrane Gal.ad glauconem.
yena.idest bellusa.
yenech ara.coagulū.Anfee.Auic.
yenta.est bestiola quedaʒ.
yend.i.iudaica.
yeronoson grece.idest epilensia.
yerbaba ara.talpa.
yerolisonthes vinum idest vinum antiquum seu senescens.Alex.ca.de vino ydropicorum.
yeiana.i.brassica.
yes grec.sues porci.
yetos gre.imber pluuia.
yetua arab.titimalus.
yfear.i.viscus.Pli.li.24.ca.4.z.li.16.c.45.versus finem.
yfinia.i.sipia.
ygemonica virtus.i.principalis virt⁹ anime que regit z ordinat.
ygienon san⁹.ygienis valde sanus.
ygilafi.radix .i.ligritia.Halya.
ygran.est quoddam gen⁹ medicaminis ocularis.Demost.
ygrasia grece.humor.humiditas.
ygron grec.sudor.
ygropissos bitumen sonat pix humida vel liquida
ygrane.gre.liquare dissoluere.
ygrantis humectatus.
ygros viridis virens lipidus pur⁹ pclarus liqd⁹ madidus rossidus hūidus humectus.
ygrotis liquor humiditas
ygrotonon.grec.lentum.
ygia.idest vrtica.
ygia.grece sanitas.valitudo.Incolumitas greca est quedam confectio posita in antidotario.Galeni valens contra commotionem dentiuʒ si superponatur.
ylabee.i.cacolla maior.
ylion est aurum rubeum.
yliscbi est egritudo ex amore.
ylia sunt intestina gracilia reuoluta multis reuolutionibus inde yliaca passio que fit in eis.

yliumpicꝫ.ypolis.i.balsamum.
yle.grec.materia silua.vñ ilikos siluestris.
ylodes gr.opacum nemorosum siluestre.
ylus.Paulus ē rotundus tumor albus similis zc.
ymacolemata grece.sunt strictoria que fronti ad glutinantur ex thure z polline.z albugine oui.Demosthe.
ymatices.idest scolopendria.
ymonedea.idest pelliculosa substantia.
ymnasion est emplastrum quoddam mollificatiuū Alexan.
ymon.i.asparagus.Dias.Et ymon est posterior pars capitis Alexáder.
ynancium.ynanti.quid est lege Enantium.Galenus octauo memiri.ca.octauo.
yndus.i.celestis niger.
ynomel.i.vinum z mel.
ynos.idest vinum.
ynosbatos.i.cappara.
ynoticus.i.ypnoticus.dormitatiuus.
ynontos.i.baruli q oriuntur in facie.
yontos.grec.baruli.i.tumores duri z spissi qui in cute faciei nascuntur.Oribasius.
yon.Diasc.folia minora hʒ ab edera nigriora zc.
yos gre.venenū toxicum.
yostriamon grec.Iusquiamū Milimandruʒ.Canicularis herba insana demoniaria.
ypagissi.i.gummi edere.
ypericum.ypericon perforata falestrū.Scopa regia herba scti Ioannis.hiumi atricum idem.l.i faricō Dia.ypericō aut androsemon.aut coriō aut canepitos zc.
ypenstereon.i.berbena.
ypithimū.i.capillacia.
yposases.idest flegmagogum.
yptantasis grec.obuiatō.occursus.ypanthesis.
ypear.yphear.est species.visci.Pli.lib.xvj.capit.xlv.z lib.xxiiij.cap.iiij.
yperoa.Pau.fit aliquando per yperoam euacuo z pter sanguissugaʒ de

gutture.
yperkatarsis.immoderata purgatio.ypakataxomenos superpurgatus.

ypezoco ypozoco.Paulus est membrana pleura vel pars.

¶ Cap. 704.

Ypoglossos.i.lingua eq vel mirta agrestis. Dia. Frutex est mirte agrestis similis folia habens minuta: z comam spinosam: que folia in sumitate sunt sicut lingua cum ramulis minoribus circa eadem folia. hanc perhibent.multi collo ligatam dolorem capitis.colle malagmatibus miscetur. Lingua equi vel mirta agrestis. Dia.li.4 ca.127.fine.133.

ypnoticus.idest dormitatiuus.
ypomaratron.Dia.i.feniculus rusticus.Maratron agrion.Dia.
ypopias.ypopia grece.Theo.pris.Demo.Dias.idest liuores sub oculis.Gale.li.cētauree z li.de

facile aquisibilibus.
ypia grec.morsus galline.Anagallus.
ypnos gre.somn⁹.ypnoodormio ypnosa soporatus.ypnotica dormitatiua.
ypocapnisc⁹ trocisc⁹ suffumigatorius.Cas.felix.

¶ Cap. 705.

Ypoquistidos idest succus eius quod oritur ad pedem rose cauine vel barbe hircine.lege cissos.Tarathit. Dia. lib.j.c.118.siue.129.Strigit eniʒ vehementissime.vnde ventris profluuiū z sanguinis abundantiam reprimit sine mora sunt autem due species eius.vna est flaua.i.subrufa z alia alba quas grec.ipoquistidos vocant eo q in radice herbe dicte nascitur vt apparet in.l.cissos cui⁹ succus exprimitur z reponit.vʒ ad eadē ad que liciū z acatia.Pau.fri.est z sic.in tertio.Pli.li.26.c.8 post princ. ypoquistidos.

ypopisci.Oriba.ca.de signis pnosticis egritudinum.
ypo.gre.a.ab.i.sub.ob.
ypochiinia gre.aq in oculo seu imaginatio ipsam precedens suffosio.Cornelius cel.
ypocundrion grec.ypocōdrium.
ypochortis grec.egressiones.
ypodremata.grec.subcutanea.
ypoquistidos.i.saluia.
yposera.i.cauda equina.
yposellinū qd ē.l.Apium.z est apiū equinū.Apiū agreste.olixatruʒ.Dia.Pli.lib.xxvij.capi.vlt.in principio.
ypolagma est passio i qua rubet cornea oculi z vocabulo nostro dicit pedatella.
ypostasis est sedimē vrine dictū ab ipos qd est sub z sto stas.i.subtus stans.
ypostasis.idest fex grece substantia.
ypofragma gre.Demost.est sanguinis congestio sub.prime tunice zc.

ypogeon.grec.antrū:spelunca:subterraneus locus giffico hermon.
ypogloria.idest pillule bichichie.Paul.
ypokifos grec.vncinus.
ypokrites grece stellio.ephiteces.katergos.
ypolapatrū.Diasc.genus ē lapatij maioris nascēs in aqua.
ypomata.Pau.capitu.de amaurosi oculorum.
ypoplomon quid ē.l.Morion.Pli.lib.xxv.ca.ij.circa principium.
ypos grec.equus.
yposera gre.ypuris.Anabasis.Cauda equina.
ypoteron colliriū suppositorium.Cas.fel.i.
ypothemata grec.suppositoria.
ypothima qd est lege glauconia.
ypotissis idest humores influentes.
ypothanes.ypotam⁹ qd est.l.caballus marinus
yppuris.Acut.Anabasis cauda eqna idē yporis.
yposeta grec.ypurus.
ypitris.gre.iglis animal.

Ypirigos grec. mediastin⁹ Yrcina qd est. l. ercinos.

Cap. 706.

Yreos. Yreos est herba faciēs florē albū vt liliū. & est in frōdibus similis yri sed differunt in floribus. vnde versus. Yris purpureū gerit florem yreos album. Gladiolus croceum. sed spatula ferida nullum. vnde ille herbe sunt similes in folijs. differunt tamen in floribus. naz yris habet florem purpureum habentē gradationes diuersas in purpureitate sicut habet arcus celi. l. lilium. Et alius cuius flos est albus & iste est yreos & ille debilior est superiori in omni re & melior ex eis est cuius radix est alba rotūda participans de rubedine ſm aliquid grossa dura et spissa in qua est aromaticitas sicut odor viole proprie & cuius sapor est acris mordicatiu⁹ ꝓpter acrimoniaz ipsius hñs nodos breues & collectos: melior pars plāte est radix post illam flores & melius tempus collectionis radicum ipsius est principium veris.

Tēp⁹ colligeñ. radices yreos pñcipiū veris

Pau. capi. yreos cali. est in scdo sic. in tertio valet contra duritiē neruorū ex flegmate tussim placat. screatum facilem facit grossos humores pectoris attenuat cum aceto potatus spleneticis & habentibus spasmum prodest rigorem febri. & dolorem vulue mitigat & aufert cum vino potatum mēstrua prouocat pessarium inde factum secundinam & fetum mortuum expellit stomaco nocet. cum aqua calida bibitum dolorem ventris placat. elixatum & pistatum vulnera dolētia curat. coctum cum aqua rosa. mixtuz vulnera & pustulas mundificat: & bonaz ex eis carnem generat & valet contra putredinem dentium & gingiuarum.

yriana. i. lambrusca.
Yris. i. gladiolus. Gale. 8. terapentice. ca. 4.
Yrisceptrō. Pli. Syrisceptrū. lib. 27. cap. xiij.
Yrigeron. yrigeroncos. gre. idest senationes vel cardo benedictus. yrigion. Macer.
Yirigiō vel yring⁹ qd ē. lege Ascarutico. Pli. lib. xxij. cap. 8. in principio
Yris illirica.

Libr. j. c. j. Dia. Folia hz yreos similia gladiolo. differunt tamē in floribus. vnde flores hz purpureos cū diuersis coloribus. s. albo mellino purpureo lege lilium. Plini. libro. xiij. capi. j.

yromicos. i. brancos.
yrunda. yrundina. idest al gardaione.
yrundo quid est. l. chauraf. & sanguissuga.
ysopus qd est lege halasce
ysopon. grec. penultima producta Dia.
Ysopus humida. qd est. l. censarafab. Diasc. Esopus ygri.
ysopus hortensis. i. ysop⁹ herba.
ys grec. chiros sus porc⁹.
Yschirominas. i. paroti- das duras. Oriba.
Ysquiamum. idest iusquiamum.
ysteos. i. muscus.
Yster. i. tabanus factus sicut musca magna & isteragre. locus muliebris. matrix.
ysteropinus. i. matricis ꝑfocatio.
ysticus. Estrice. i. porcus spinosus.
Ytea gre. salix. Cas. fel. in de diaitō emplastrū cuz folijs salicis.
Ytria. i. tri. qui de passa sfiunt multum macerata & tracta.
yu. i. viride eris.
yua lar' gre. alkolilis ara. ziniam.

Pau. herba est satis minuta ad albedinem tendēs medetur doloribus. & egritudinibus iuncturarum. l. camepitheos.

yudaica. idest herbum.
yum. i. iusquiamum.
yumu. i. scamonea.
yxiomum. i. ozimum.
Yxion. quid est lege came leombante.
Yris agrestis. Dias. esemerion.
Ytnō. truffe. ō coasi. Gal.

Sequitur de littera. Z. pariter se habet apud grecos arabes & latinos.

Zabalegum idest mastix. daliabas.
Zabarged. ara. smaragdus gemma. zamor ad zinarad.
Zaar. i. auripigmentum.
Zaaragi zabaragi. Aui. i. litargiriū.
Zabrali. idest cascata.
Zabathi. i. iesemini. Saladinus.
Zabaera ara. sabi. ē plāta vnde fit aloes.
Zaccara. i. psiliuz zacharō zacarie idē ſm Gal. i li. dinamidiarū ca. de passionibus pectoris in cōfectiōe triasandali quā facit cōtra dolorē capitis ex cali. & cōtra ycterici ā & ꝯtra omnē calorē intraneū similiter ponitur in viatico capi. de ydropisi in trocis. de lacca valentibus ad epatis & splenis passionē ex caliditate. similiter ponit in antidotario Nicolai in cōfectiōe tria sandali & trocis. de lacca.
Zagi. zagum. zegi. idem. Stephanus.
Zaibat. ara. zauth. azoch. idest argentum viuum.
Zaitum ara. zeitum oliua.
Zalieni. idest diptamus.
Zacchar grec. suchar ara. zuccarum latine.
Zamaruene. idest balos. dalyab.

Cap. 707.

Zadens ara. gre. faki. la. lens vel micola. Lens vt micola.

Sera. lib. agg. cap. ix. auc. Dias. li. ij. capi. 97. siue. 118. meliores ex lentibus sunt ille q velocius maturantur. & qñ infundunt in aqua ad mollificādum nō nigrescūt.

Gal. viij. sim. phar. ca. faki. i. lentes stipticant fortiter in medio vero caliditā. & frigiditā. consistunt. sistant aūt in scdo ipsum quidem corpus sistit vētrem: decoctio autem prouocat. quo circa effundit prior aqua quādo retentionis gratia sumitur. Cap. 154 & ampli⁹ ꝑma ō alimeñ. c. xiij.

Idem aucto Dia. quando comeditur ex eo assidue facit obscuritatem visus & est dure digestionis mala stomaco. & accidunt ex vsu ei⁹ somnia mala. & est mala neruis & pulmoni. Et idem aucto. Mesarugie excorticate ex his sunt frigi. grosse stringunt ventrem & vrinam et ingrossant sanguinem in venis & non sinunt eum currere & sunt frigidiores ꝙ̄ mes. i. robille. Et idem auctoritate. Aben. Mesuay. lens ipsa est frigida & sicca in primo. & cortex eius est calid. & sic. in principio. de cui⁹ proprietate est minuere vrinam & menstrua propter ei⁹ sanguinis ingrossationem. Auic. ij. cano. ca. 449.

Zafaran zafarā. i. crocum orientale. crochos gre.
Zabarali. idest cascata.
Zabarac. zbarat. est plāta cuius vna species habet folia sicut lenticula & est alia similis camephiteos. quibus carem⁹. Diasco. antillos.
Zair. idest dolor extensiu⁹ & abrasiuus in intestino recto.
Zait ara. zabit. zaiatimuz. i. oleum de oliuis. Ser.
zaiur. i. auripigmentum.
zanet idem.
zambaca. vel raya. domestica. i. sambucus. vnde oleum fit.
zābor. arab. volatile anulosuz aculeatū. vt vespa volans cum murmure.
Zābugi oleaster. oliua silvestris infructifera Agrilea. Dia.
zābana. est herba vnde fit aloes Saladinus.
zambach. idest sambucum vel iesemin.
zametad. arab. zamarad. idest smaraldus.
zamorat idem.
zarbaz et idem.
zanabanen. i. hedera.
zanda est quarta species. lapatij. Dia.
zanarbu. idest carui.
zanet. i. auripigmentum.

zaiton arabi.oliua.Sera.
ziur.idem.
zapinus.deda.Pinus masculus arbor grani viridis.idem.i.botin.
zara.i.aristologia.
zarunt vel maziāchora.i.aristologia longa.
zara medua.idest bulbus ematicus vel vomicus. ⁊ est narciscus.
zarainineruа.cepeazir.
zarbazed.idest smaraldꝰ.
zamerad idem.
zamarot idem.
zardec.i.crocus hortēsis.
zarin i.auripigmētum.
zaroic idem.
zarmena amara.i.auripigmentum rubeum.
zarnab sunt folia arboris magne nō facientis fructum silis salici habens odorem vt odor citri.

Alhaui est planta parua.

zarunegi.idest doronigi. Haliab.
zarnech.galiopsis sermacum rubi.i.arsenicum. arsinago.
zarnabum.idest rosmarinus.
zarneb.i.folia salicis torētis.
zaro.i.lentiscus.
zarole.idest sorbe.
zarum idem.

Cap. 708.

Aror ara.vł zarora gr̄.trionū.trigonū vł tricoctum.l.mespillum vel anzarola zaurur.azarola.zarurū quidam fructus similis piro in figura ⁊ puus in Sicilia oritur.

Gal. lib.ij.de alimeñ.capi.24. fructus eius est stipticꝰ fortiter.⁊ in folijs ⁊ in summitatibꝰ est stiptica.⁊ frigi.palam quoniam talium omnium paruz comedit.conuenit non vt ficuum aut vuarum copiose. neqꝫ.n.vt alimēto sz vt medicinis ipsis idigemꝰ magis.

Cap.99. **Gal.** vij.sim.phar.ca.mespillū. quidam tricoctuz nominant eo ꝙ tria habet ossula omnia itra se.semen aut est quodlibet eorum huius arboris. sicut que pomis iuueniuntur:sunt arboris pomi ⁊ acinis vitis ⁊ mikole ficus stipticus autem sufficienter fructus huius arboris ⁊ vix eñbilis ⁊ retentiuus sufficienter est ventris in germinibus eius, ⁊ folijs stiptica qualitas est non pauca.

Dia. lib.primo.cap.144.siue.171.Mespilon greci romani mespilū dicunt:arbor est aroniaz aliqui appellant aculeatam nux ex spine folijs.Pomū fert exigui mali figura ⁊ magnitudine:gustu laudabile. in quo tria officula sunt:a quibus tricoctus quasi trigania dicta est:sero marurescens.Astringit mespilus:stomaco vtilis:⁊ aluum sistit.

Mespilꝰ aluum sistit.

Alman trac.iij.frigi.sunt ⁊ sic.ventrē stringunt ⁊ vomitū abstinēt. Et alia spēs nascitur in hispania quam multi epimelidā vocant semē rotūdū habens ⁊ trigonū vnde tricoctū dicitur hoc bonum est ad edendū stipticum ⁊ stomaco aptū ⁊ ista est azarola.

zarsac.idest berberi.
zarton.idest oliua.
zauco.i. argentum viuum
zaucule idem.
zauda.i.crocuz orientale.
zauen. i. lolium.
zaub.i. argentum.
zausion.i.oppoponacum.
zeari.i .spelta.
zebara est quedam medicina odorifera.
zeber zebelchara.arabi. i.stercus vel fimus.
zebon.zebd.i.butirum.
zeebri.i.oleum.
zebet albahar ara.spuma maris.
zea.i.spelta.Gal.nono me miri.cap.iiij.
zebeat.arabi.xionch.spina est.

Cap. 709.

Spuma maris.

Ebus Albach siue zebethababar.ara.gr̄. alcioniū vel alosacne vel arosachie vel alosanche lat.spūa maris.Pli.li.32.c.5.in pn.

Sera. lib.agg.ca.388.auc.Dias. sunt eius quinqꝫ spēs vna eaꝝ est soda ⁊ grauis habens odorem piscium putridoꝝ:⁊ similitudo eius est sicut spongia marina.⁊ reperit multum in littore maris. Secunde vero spēi figura est longior illa.⁊ est leuis ponderis habens multa foramina ⁊ similis vngule oculi lenis sicut spongia: ⁊ odor eius ē similis lenticule marine.Tertia est silis rose ⁊ color eius vergit ad rubedinē ⁊ purpureitatē. Sed quarta est similis lane succide leuis ponderis sicut spēs scd̄a. Quinta vero est in superficie lenis interius vero aspera similis fungo ⁊ hꝫ odorē.Et idē auc Gal. omniuz spērū spume maris substantia est subtilis resoluit ⁊ abstergit verum vna habet bonitatē plus alia:⁊ alia ē minor in his virtutibus ⁊ in subtilitate substantie ⁊ propter hoc sunt diuerse.Et virtus quidem duarū spērum primarum est conueniens empetigini scabiei ⁊ morfee. ⁊ mondificat faciem.Tertia est subtilior omnibus speciebus:⁊ iō qñ aduritur ⁊ miscetur cū vino rubeo subtili ⁊ linitur allopitia curat eam. Et quarta est similis huic virtuti.nisi quia est debilior ea quantitate non pauca.Et quinta hꝫ in sapore suo ponticitatem ⁊ acuitatem. ⁊ virtus eiꝰ est calidior speciebꝰ alijs ⁊ que adurit pilos ⁊ excoriat cutim.Et idem aucto.Dia.due prime species sunt bone in lotiuis mulierum quia mundificat cutem earum ⁊ cōferunt similiter ad auferendum bothor lactea empetiginem lentiginem baras scabiem vlcerataz morfeā ⁊ maculas que fiunt in facie ⁊ in alijs partibus corporis:et similia horum.sed species tertia conuenit stranguriе:⁊ lapidi vesice:dolori renum hydropisi ⁊ dolori splenis. sed quando miscetur cum vino ⁊ linitur in allopitia curat eam.sed alie due species stipticant. ⁊ abstergunt.et mundificant ⁊ propter hoc abstergunt dentes.sed quādo miscentur cū sale abradunt pilos. sed siquis vult aliquam istarum specierum oportet ꝙ ponat illam in aliqua olla noua cruda ⁊ cooperiat eam luto. ⁊ ponat in fornace ⁊ dimittat ollaz donec coquatur olla deide extrahatur ⁊ reponatur ⁊ lauetur sicut climia.sed spuma alia est dicta adarchi.ipsa cōgelat sicut sal super cānas ⁊ super iuncos ⁊ super alias herbas ⁊ reperitur adherens cānis ⁊ herbis in locis humidis lutosis ⁊ salsis.et color eius est similis colori floris lapidis asios aut floris spume maris:⁊ habet multa foramina sicut spōgia Et idē auc.Gal.calefacit multum ⁊ abstergit fortiter et cōuenit egritudinibus in quibus oportet calefacere qñ ponitur extra corpus. sed interius non est conueniens propter sui naturam ⁊ fortitudinē nimiā. Et idem auc. Dia.Est bona scabiei vlcerose bothor lacteis empetigini ⁊ similibus:⁊ vniuersaliter est ca. ⁊ immutant cōplexionem malā mēbroꝝ ad bonā ⁊ sedant dolorē ⁊ sciaticam.Alman.tracta.tertio.cap.Spuma maris.plures habet species que omnes cal.⁊ sic.scabiei morfee ⁊ allopitie auxiliantur.Bulcasim libro.dicto seruitor.Modus combustionis spume maris.pone eā in olla terrea ⁊ cooperi ⁊ laua cum argilla ⁊ pone in furno quousqꝫ aduratur.deinde accipe ⁊ repone.Et quidam ponūt super prunas ⁊ comburunt exufflando, sed ablutio eius est sicut ablutio tucie.

xj.simp. cap.28.

zedef.arab.conchilium.

Cap. 710. zedcara.

Z Edcara est quedaz herba silis aristologie minori.⁊ in sua virute melior est illa que cū napello crescit.⁊ est tyriaca napelli ⁊ omnium venenorum ⁊ ponitur triplum ponderis girumbet loco eius.

Cap. 711. zedoaria

Z Edoaria lat.gre.zerumbet.zeduar.Radix ē cuiusdam herbe in transmarinis partibus inuenet ca.est ⁊ viscida.vnde lumbricos occidit rutum facit ⁊ stomaco aptum cuius dolorem antiquum ieiune

sumptum masticatione tollit.

Pau. cali. est in tertio sic. in secundo radix cuius/dam herbe que per decem annos seruatur vinum decoctionis eius cotra tussim frigi. facit et cotra dolorem stomaci et intestinorum ex ventositate vel frigiditate. suppositorium factum ex ea et trifera magna matricem calefacit et mundificat. salsamentum ex eo factum rozemarino pane asso et aceto et appetitu incitat.

Sera. lib. agg. c. 172. zerūbet. i. zedoaria et sūt radices rotunde siles in sapore et colore zinziberi et affertur de sceni. Aben Mesuay. e cali. et sic. in secundo. inpinguat couenienter. et aufert ventositates odorem ally cepe. et vini a proprietate. Et dixit Bediorax confert morsui venenosorum.

zedoaria cofortat cor. **Aui.** De viribus cordis est cal. et sic. in. iij. et confortat cor. et. ij. cano. cap. 739.

zeduā est planta de manerie volubilis. spēs zurū beth.
zeduarzimum. i. fermētū.
zemi idem.
zeduce. i. nucelis.
zeduagi. i. canapis.
zefere. idest rura.
zefirus. i. fauonius vētus.
zefr. arab. pix.

Vitriolū **Cap. 712.**

Zeg ara. vł chachira gr. calcitis vł colcotar vł zegi calcadis. lat. vitriolum.

Sera. lib. agg. ca. 586. zeg. auc. Gal. 9. sim. trac. vlt. c. 33. de calcanto. i. vitriolo. vidi in mineris tres venas extensas super aliam der longum spacium et vena inferior erat zeg nigrum et vocatur marchasita et secunda que erat supra eā est colcotar vel calcitis et terra que erat superior est zeg viride et est vitriolum vel calcantuz. et hec que e zeg nigrum couertitur et fit colcotar zeg viride. idest vitriolum. est aliud zeg rubeum quod hic non ponit pro quole. attramentum. et omnes tres species diuersificantur ad inuicem in subtilitate et grossitudine: quoniam ex eo grossius est zeg nigrum et subtilius est zeg viride et colcotar est medium inter hec duo et virtus istoz omniuz est adustiua coburens carnē et faciēs escarā durā et ē stiptica: et zeg quidez viride et colcotar dissoluit et liquefit qñ ponitur sup ignez: sed zeg nigrū nō dissoluitur neqz liquefit: qz coagulatio ei⁹ ē petrificata fortis. zeg vero

Lib. v. c. 71. fine. 198. viride est maturatiuum a colore suo naturali maturatione ampliori qz colcotar. Idem auc. Dias. zeg aliō est babilonicū. et aliud ciprense. et babilonicū est melius durum: qō cū frangit h3 interius maculas albas. et vtus eius est sicut calcitis et coburitur sicut ipm zeg. ciprēse habet colorē aureū versus colorem eris frangibile. venosum sicut alumē interius hñs maculas splēdidas similes stellis et melius ex eo est recens mundū frāgibile illud aūt qō defertē ex babilonia est meli⁹: et est fortius in omnibus qz ciprense preterqz in medicinis oculorum nam in hoc est debilius ciprense et habet virtutem stipticam: restrictiuā et adustiua et mordicat: et confert erisipile et extinguit. et prohibet vlcera pambulatiua de loco ad locum et corrosiua: et qñ fit nascale cuz eo retinet fluxum mēstruoz: et qñ sumitur in potu cū succo prassij confert suffocationi fungoz: et qñ fit cū eo collutio oris prohibet cursum humorum ad fauces et gingiuas et restringit eas: et quando aduritur couenit medicinis oculorum: et quando teritur et miscetur cum melle mollificat duritiem palpebrarum et lenit asperitatem earum. et quando fiunt tute conuenit fistulis.

Modus cōburēdi vitriolū. **Pau.** capitulo. de vitriolo. cal. est et sic. in quarto. Bulcasim libro dicto seruitor forma combustionis calcanti hec est. Accipe calcantum et pone super testam nouam: et testaz pone sub prunas et vre et sit quantitas combustionis eius si fuerit calcantum non multe humiditatis: quando non apparebunt ampule. et erit desiccatum fortiter. et si fuerit amplioris humiditatis. oportet quod dimittatur super prunas quousqz mutetur color eius. et quando mutabitur color intra se et vertetur ad similitudinem mogre oportet: quod auferas ab igne et purges. et sunt qui ponūt super prunas. et miscent donec declinēt ad citrinitatē aut ponūt sup testā et ponūt sup prunas et miscēt donec mutat color ei⁹.

zegi. i. calcitis.
zegibel. i. zinziber.
zegreste. i. berberi.
zehereth alchas ara. flos eris.
zeide ara. augmētationes q̄ fiunt in crurib⁹ equorū similiū animalium.
zeitumū zaitumū. i. oleum oliuarum. Ste.
zeia. i. spelta vel lolium.
zeialderum. zeite ediruz. i. oleum lentiscinum.
zeias. idest spelta.
zeidē est medicina indie ex ligno indo: et est virtus eius silis virtuti behez.
zeite. idest oleum.
zeite edire. zeialderum. i. oleum lentiscinum.
zeite erait. i. oleum laurinum.
zelbedababar. idest spuma maris.
zelem. habelcelio piper ethiopum piper nigrorum idem.
zeliabin. geleniabin. i. syrupus rosatus.
zeliz quid est. l. granum. a. zelim bebelzelim.
zemarum. i. frumentum. Steph.
zema grec. idest succus: et est ius quod nos dicim⁹ zemuma.
zemenecton zeminerum. i. priuatio gressus.
zammetum idem.
zemi idest fermentum. zimaidem.
zemor zenor. idest rubor placidus.
zemphiros. i. apa durum cui non associat sensus: neqz dolor.
zenegio qd est. l. rusine.
zēphara. i. ysopus hūida.
zēfur zēzur. i. vua lupina.
zēgibil. ara. zinziber.
zeniafarū zenzifer zengifur ara. i. cinabruz zinabrum. Step.
zeotha. i. nux muscata.
zeo zes. i. ferueo. inde zemazia vel zoma. i. feruescēs inde apozia. i. dēfer

uens. s. decoctio non sirupata.
zenotica. i. purgatiua Gal. lib. de catarticis.
zerboin est spēs cipressi.
zercasen. i. raffanus.
zerechara. idest pruna.
zerecarū. i. sandalum.
zereābadi zerēbadū. i. zerumbeth. Step.
zerech amiberberis aseiesch zerisch zerescin zerescu zerega berberis idē.
zereuari. i. aq̄ casei Haly.
zerione ara. acinatiū vue scilicet rapacium.
zerezari zerekari. i. virga pastoris vel plantago.
zerzur ara. sturnus auis.
zereactis alcamapsi. i. semen apij.
zeriat est herba vnde fit litium.
zerna. i. ēpetigo. hoc vocabulū ponitur in. l. cranea glucten. aynec lichena. Cas. se. Pli.
zerocelkie. i. bersieri.
zeron sunt augmētatiōes vel sopiola in cruribus animaliū. l. hasir zeide.
zerumbet. i. zedoaria.
zest. idest test.
zet. idest oleum.
zeugite est species calami aromatici.
zeulia. i. cētumnodia vel poligonia.
zhode. idest ciperi.
zia grece. odorifera. et zia i. senationes.
zibabegi. ziraben. zibrabegi. i. cibariū ex carne cocta. et ouis sił cōmixtis vel tafea mixta cū ouis
zibil zibib ara. i. passule.
zicama. idest lolium.
zia Dias. eius duo genera. sunt vnū monokokkuz qō vnū granū h3 ɜm dikokkum qō duo grana h3 sibi ɜiūcta apta ē vero escis inde pāis fact⁹ minorē ab ordeo habet virtutē et a tritico.
zibatum. idest argentum. Stepha.

zigia figia

Zigia figia storax liquida. idē. Et zigia ēt est spēs a ceris arboris. l. acer.
Zima zimi grec. fermētum zimatis fermētatus ide azima azim⁹. i. sine fermento.
Zimia. idest vndimia apa flegmaticum.
Zipull: fritelle. crivelle panis frixus in oleo.
Zir. arabi. alabastrum.
Zirzibil. i. zinziber.
Zizifal. planta est in vltramarinis ptib⁹. ꝛ ēt i mōtib⁹ sclauōis imo est iuiuba zizifa zinzifa dicta a Pli. li. 15. ca. 14. in pn. ꝛ lib. 17. cap. x. in fine.
Zizifur. i. cinosbatus.
Zingi zigi zingi. i. forfice
Zima zemi. i. fermentum.
Zimber. i. rosmarinus.
Zimibar. i. trifolium.
Zimilas idem.
Zimlas idem.
Zimaria. i. viride vt erugo eris.
Zicuria zumana idem.
Zingit ē ꝓpriū nomen loci
Zimgit idem.
Zinat. i. argentum viuum.
Zinziber. idest galla.
Zincuria. i. viride vt erugo eris.
Zimaria idem.
Zumana idem.
Zinziifa agrestis. i. rubea. que hȝ fruct⁹ intus pilosō. l. Sulabic.
Ziniam. idest vua vel lactuca asini.
Ziniar ara. erugo eris. i. viride eris.
Zinilar qd ē. l. rozastrum.
Zinirna. i. mirra.

℄ Cap. 713.

Zinirmō als smirnio. Zinirmō zinirnō fm Dias. lib. iij. c. 73. siue. 77. de smirnio. Nascitur in mōte anamon virgas habet similes apio ꝛ ramos plurimos: ꝛ folia similia ei lata super terrā spansa fortiora ꝛ pinguiora ꝛ odorata cū viscitudine color est illi mellinus: ꝛ sunt ei capitella aneto similia: ꝛ semē obrotundū simile cauliculo nigrū viscidū ꝛ mirrhe habens odorē radix eius viscida est odorata ꝛ mollis succum plurimū hñs ꝛ fauces mordēs. Corium est illi a foris nigrū intus viride aut subalbidū nascit̄ locis aspis: ꝛ humectis. virtus est radici eius ꝛ semini ꝛ herbe cal̄e eius folia in sale cōponunt̄ ventrē stringunt. Radix ei⁹ venenis occurrit tussientibus ꝛ orthonicis vrinā ꝓuocat. folia eius cataplasmatibus adhibita tumores ꝛ duritijs spargūt. radix eius omnia similiter facere potest Semen eius vrinam prouocat: nefreticis ꝛ spleneticis: ꝛ dolori vesice maximum presidium est. menstruis imperat: secundinas exponit: sciaticis vtilis est bibitum in flationem stomaci spargit sudorem prouocat: ꝛ ructuationem prestat. maxime hydropicis subuenit. (VIō Gale. ad prīnia. ō simpli. c. 296)

Zinziber quid est. l. teugibel. ziggiber grece. zinzibil. ara. Diasco.

℄ Cap. 714.

Zinziber caninū. Z Inziber caninum vel aqnatitum. i. olus qd̄ interficit canes: cuius folia sunt sicut folia salicū: sed magis citrina eis ꝛ habet virgulta rubea hñtia saporē zinziberis: nec est persicaria: vt quidam dixit exponēs. Auicena. ij. cano. cap. 742.

Zion. i. vita vel sempuiua.
Zipparis. i. galla.
Ziraben. i. zibarbegi.
Zirb⁹ ē pinguedo vl̄ pānicul⁹ coopiens intestina.
Zireoskire. i. cibus de beris.
Zirmeō. i. hermodactili.
Zirionti. i. aristologia.
Zirius. idest mirra.
Zirmidia. i. herba oculi. et est luyula.

℄ Cap. 716.

zirumb. Z Irūb. siue zirūbet ara. gr̄. circūgnē vel caucb. Sera. cap. zirūb. est ex spēb⁹ odoriferis Et ꝓpter hoc admiscet̄ in ꝯfectiōibus aromaticis. Et idē aucto. Gale. est cali. ꝛ sic. prope tertium gradum. ꝛ est in virtute sua simile cassieligne. ꝛ cubebe. Et idem aucto. Consodomij: si non habes cinamomum pro eo pone zirumb. Et idem aucto. Pauli sicut dicit Gale. nec plus nec minus vna littera. quare signatur ꝙ ab eo transtulit. Et idem aucto. Isaac ebenaram. Est arbor magna nascens in monte lubue. i. in oriente. nullum faciens fructum habēs folia longa quorum color est inter viriditatem ꝛ citrinitatem similia folijs salicis: ꝛ ita est color ramoꝝ ꝛ habet odorem sicut citri. ꝛ est cal. ꝛ sic. ꝛ stiptica resoluit ꝛ stringit ventrem Et idem aucto. Mesarugie. virtus eius est sicut virtus nucis musca. verumtamen est subtilior ea: ꝛ quando fit sternuturorium cum eo ꝛ oleo violato. conuenit dolori capitis frigido ꝛ humido ꝛ conuenit stomaco epati propter suam aromaticitatem. (Auic. ij. cano. ca. 743. de zirnabo.)

Ziruquinā est canna fistis. cinamomo. ꝛ est zirūb.
Zirungen. i. hermodactili vltramarini.
Zirungen. zirungem. Surungen.
Zizarā merua. Steph. est bulbos ematicos bulb⁹ vomic⁹. Cepe azir.
Zizanion grece. zizania lolium.
Zizife grec. iuube. zizifon. ꝛ pro arbore zinzifea.
Zmar zmarech ara. zamaram fistula zmar alrabi fistula pastoris aliqū mizamar dicunt.
Zmilax. i. rozastrum. Pli. milax. lib. 24. capitu. x. prope finem.
Zoan. zoci. i. animalia.
Zodiaca. i. animalis.
Zogi forpices.
Zoia. grec. zoa. zo. viuo. i. vita zon viuens inde zodaica ꝛ zodaicus iuramentum. iuscellum. zomion. brodium Gale. libro de alimentis. capit. de carne.
Zomon gre. zomos. gre. i. ius vel salsamentum. liquamen.
Zomus. i. fermentum.
Zonamon. i. semperuiua.
Zoohod. i. cyperi.
Zopissa zoissa. Dia. apozima. Pli. lib. 24. capi. 7. circa medium Stepha.
Zor ē secūda species serpilli. Diasco.
Zorag. ara. lauda auis.
Zotica virt⁹. i. aial̄. Galen. super cōmēto pulsuum.
Zubel. zubd. ara. i. butirū. crudum. zazubd.
Zucchare qd est. l. succarū.
Zuan. albaui. est zinzania. lolium xeilen.
Zuriderdar. idest viole fm Dalia. fm alios absynthium ꝛ aliter cirouia.
Zurucus zunicum. i. cuniculus. Gal.
Zuros. i. zucbaha. Ste.
Zurumb qd est. l. Rusne.

℄ Cap. 717.

zuccarū. Z Ucharum. Sera. lib. agg. ca. 50. auc. Gal. prima ei⁹ virtus ē fic. scda abstergit ꝛ resoluit. ꝛ dixit de ige. sani qd̄ ingredit̄ in medicinis aperientib⁹ opilatiōes ꝛ abstergentibus ꝛ mūdificantib⁹ vias ꝛ est longinquū a nocumēto stomaci ꝛ ab eo qd̄ facit sitim sicut mel ꝛ efficitur p expressionē cānaꝝ ꝛ succus eius coagulatus vocatur zuchaꝝ. Et idē aucto. Dia. li. ij. c. 73. siue. 95. Et similiter zucharū ex spēb⁹ mellis. ꝛ dr̄ miel canne. Et est aliud zuchaꝝ ita pingue ꝙ nō indurat̄ sed remanet liqdum ad modū mellis ꝛ cū plus morat̄ durescit cui⁹ sb̄a coagulat̄ sup cānas in india ꝛ arabia ꝛ cū plus morat̄ durescit ei⁹ sb̄a indurata similatur substantie salis ꝛ frāgit sub dentib⁹ sicut sal. ꝛ vocat̄ sal induȝ. Et qū resoluitur ꝛ bibit̄ soluit vētrē ꝛ est bonū stōco ꝓfert dolori vesice ꝛ renū: ꝛ abstergit obscuritatē visus. Idē auc. Abē Mes. est calidū in pncipio scdi. hu. in medio pmi. ꝛ tale zuccarū sic coagulatū sup cāuā est qd̄ affert de egē. fm frusta silia sali. ꝛ est ēt zuchaꝝ tabarzed. i. de regiōe illa in qua fit zuchaꝝ albū purū ꝛ bñ coctū. qd̄ nō mollificat̄ sicut sal meni. ꝛ sil'r zuccaꝝ alusar. fm Auic. li. ij. ꝛ eros cadēs sup alasam ꝛ sūt sicut frusta salis ꝛ i ipso ē pōticitas ꝛ amaritudo cū abstersione ꝛ resolutiōe acuit visum ꝛ confert renibus ꝛ vesice. Et est alium zuccarum amarum quod colligitur in planta hauser. (viō Aui. ij. cano. c. 75. ꝛ ā pli⁹ vide hermolaum. li. ij. cap. 306. de sacharo.)

Paulus

Pan. cap. de zuccaro. est cal. z humi. in principio nutrit infrigidat z relaxat. Contra dolores oculorum distemperetur zuccarũ cum lacte mulieris z distilletur in oculo. probatum est. Et idem Serap. Penidie sunt calid. z humi. in principio molliunt ventrem z sunt grossiores zuccaro.

Aui. libro secundo. cap. 751. zuccarum est vehemẽtioris lenificationis z sedat inflationem, z cũ oleo amigdalino conuenit colice.

zuccozaria. zuczocaria. i. flos agni casti.
zuffe. suffe. ara. zuffore est planta habens folia similia rute z ysopus ratab humida z obes sicca. Ste. zufa.
zuffefese. zufarizef. zufei gebus. i. iuiube.
zufeniferad. i. radix mandragore. Serap.
zuferia. i. alacha.
zufoara. i. leuisticum.
zufara. idest leuisticum. Stepha.
zufere albaze baze. Aze addinariar. dinaragna di idem Auice.
zukem ara. catarr⁹. ad pectus proprie.
zumi zima camir. i. fermẽtum. Ste.
zuria. arabi. alga.
zurũben. i. furungen. hermodactilus.
zuges ara. zuzegi. idest vitrum.
zugi est acumen lancee et ponitur pro sagitta hñte acumen.
zukermen. i. coriza.
zulbe. i. cicercula.
zuleluge. zuleuie. hoc fit de farina aqua z melle simul cõmixtis, z in oleo frixis. Almã. trac. tertio capitulo tertiodecio zukenge.
zumana. idest viride vt erugo eris zimaria. zincuria.
zundebeduster. idest castoreum.
zozur. i. poligonia.
zurumbet. idest zedoaria. cuius herba est similis cipero sed maior z min⁹ odorifera. Auice. diuersa facit capitula. licet sit eiusdem generis. zurungen: zirungen surungen idem.
zurus. i. paliurum.
zuzen. i. vitrum.
ponicar. i. virga pastoris.
pdos. cõdro est ordeũ romanum cui non est cortex.
pdisi quid est lege condes.

FINIS

Hec est breuis additio quorũdã simpliciũ in hoc pãdectarum opere nõ repertorũ q̃ adiuersis auctoribus z locis vna cũ eorum proprietatibus non sine labore per me collecta: pluraq; experta ac etiaz a viris fidedignis z hui⁹ artis edoctis: quorum auctoritas plurimũ apõ me valet ꝓprobata sepe fuere manifesto: scilicet experimẽto q̧ i re nr̃a pluri tãtopere facio quo indies magis effectus demonstratur vt infra.

De Isopo.
De Pulegio.
De Bursa pastoris.
De Pimpinella.
De Semperuiua.
De Papauere rubeo.
De Iuiubis.
De Quercu.
De Castanea.
De herba Tunici.
De Momordica.
De Fragraria.
De Stellaria.
De Bonifacia z sigillo salomonis.
De herba Salega.
De Imperatoria.
De Carlina.
De Palma xp̃i.
De herba Trinitas.
De herba paris.
De Luperosa.
De Coagulo leporis.
De Carduncello.
De Centaurea minore: minor.
De Lunaria grassula.
De Pelorella.
De herba Terzola.
De Argentina.
De Serpentina.
De Sratiola.
De Coralina.

Dubia.

De Secacul.
De Meu.
De Camepiteos.
De Tapsia.
De herba Roberti.

Isopus alia est montana: alia in hortis reperta calida est z sicca in tertio gradu secũdũ Auic. z est subtilis sicut origanũ: eius potus colorẽ efficit bonũ: z eius gumera abstergit vestigia in facie cũ vino bibita apãta dura resoluit. Decoctio eius cuz aceto z oximelle sedat dolorẽ dẽtiũ: z vapor decoctionis ei⁹ cum ficubus confert sonitui in aure cũ traiectorio sumptus cõfert pectori z pulmoni patiẽtibus disnia. z tussi antiquã. Et eius decoctio cum ficubus z melle similiter z apãtibus duris z anhelitu dilatatiõis z gargarism⁹. ex ea confert etiam prefocationi intrinsece. Emplm ex ea cum ficubus z baurach confert spleni. z infusio eius bibita cõfert z hydropisi soluẽdo educit flegma z ascarides z verrucas: z quando miscetur cum cordumeni. z yreos cõfortatur eius solutio Sale. ad paternianum capi. 293. de ysopo dicit q̧ est herba nota z habet vires acres z calefactorias: vnde tussientibus z suspiriosis ꝓdest z lumbricos expellit. Et octauo de simplici medicina. cap. 152. ysopus calefacit z siccat in tertio gradu. Et in carmine regiminis salernitani. ysopus est herba purgans a pectore flegma. Ad pulmonis opus cum melle coquatur ysopus. Vultibus eximium fertur reparare colorem. ℭ Aqua Ysopi distillata valet epilenticis si continuetur. z ego dico q̧ si sumatur de succo ipsius et succo rute z consolide minoris ana parum z detur puero in ipso paroxismo epilensie statim liberabitur vel fiat hoc experimentum sepe probatum valet. — de ysopo — decoctio ysopi cũ aceto ꝯ dolorem dentiuz.

ℭ Recipe pugil'ũ vnũ seminis canapi siluestris ysopi consolide minoris añ. M. s. z fac bulire i bocbali vno aque tandiu q̃d grana aperiãtur: z ex illa aqua tribue tria coclearia puero patienti epilensiam z sanabitur. — ꝯ epilẽsiã

ℭ Et ethicis z his qui incurrũt in ptisim maxime i pñcipio propinetur eis talis syrupus vz. Recipe limacas ficus siccas z ysopum prout tibi videbitur z bene misceas. deinde distilla. z ex illa aqua tribue medium cifum cum iulep violato omni mane loco syrupi mirabiliter restaurat. Experimentum ad asma z stricturam anhelitus q̃ntumcũq; antiquam. Recipe ysopi seminis vrtice liquiritie passula z yreos añ. ℥. s. prassij albi capillorum veneris farfare. añ. M. s. ficuum siccarum iuiubarum añ. numero. x. ponant omnia in sufficienti quantitate aque ad buliendum ad consumptionem tertie partis z sumat patiẽs oi mane. ℥. ij. tepide p. 5. vel. 6. dies deinde purgetur purgatione cõueniẽti: possunt etiã cõponi suprascripta in formam electuarij. z ex hoc remedio feci tantum iuuamen duabus nobilibus mulieribus etiã antiquis q̧ semper me laudauerũt. ℭ Aliud experimẽtũ valde nobile ad asma z exptũ. ℭ Recipe ysopi folior̃ thamarisci pimpinelle capillorũ veneris radicum yringi z feniculi añ. quãtum vis z pone ad distillandum: z de ista aqua tribue asmatico. Et si de pulegio aliqualiter tetigisset videatur in capillo de dyptamo: tamen q2 neq; sufficienter pertactũ neq; satisfactũ sit in describẽdo eius virtutes z proprietates adiũxisse volui de eo quicquid ab auctoribus deferebatur. — decoctio optia ad asma et stricturã anhelit⁹.

Pulegium Est herba multum aromatica calida z sicca in tertio gradu z est fere simile calamento vt Pli. refert s3 nõ habet maculas in folijs. z melioris ẽ odoris. Virtutem h3 dissoluendi z cõsumẽd — De Pulegio.

et consumendi: et confortandi. virtus eius consistit i folijs et floribus: debet colligi quando est in flore. Subtilem habet substantiam: virtutem habet confortatiuā ex aromaticitate: aperitiuam ex substantia τ qualitatibus: attractiuā ex ignea substantia vel natura. cōsumptiuam ex calore et siccitate. Contra frigidum reuma sacellatio facta capiti ex pulegio calefacto in testa sine liquore aliquo valet. Gargarismus factus ex aceto decoctionis pulegij τ ficuum siccarum humiditatē vuee τ gingiuarum desiccat. Aqua eius sumpta cū vino purgat coleram nigram. Et a proprietate curat podagrā veterem vt habetur in carmine Salerni. Cum vino coleram nigram potata repellit. Sic dicunt veterem sumptam curare podagrā. Uinum decoctionis eius et ficuum siccarum valet contra frigidam tussim ex gluctinoso humore vel aquoso: Et solum vinum decoctionis eius valet contra dolorem stomaci: τ intestinorum ex frigiditate vel ventositate. Crispelle etiam facte ex puluere eius et subtili farina τ cum aqua valent ad idem.

¶ Fomentum factum ex aqua decoctionis eius humiditatem matricis desiccat et si arthemisia adiungatur optimum est. vuluam mirabiliter coartat. Et eius vsus multum valet ad conceptum vt dicit Plinius. Et dico quod fritelle ex eo comeste ieiuno stomaco conferunt quartanarijs. τ ad retentionem menstruorum.

¶ Recipe trociscorum de myrrha. ʒ. j. pulegij triti. ℈ j. aque mellis. ℥. iij. sumat ieiuno stomacho τ est expertum pluries.

de bursa pastoris.

Bursa pastoris Est herba frigide complexionis virtutem habet stipticandi ad apostemata calida sicut ad herisipillam siue ad flegmones multum iuuans si cum aceto cōtusa applicetur eis: τ humores nereumatizare habeāt ad locum apostematum repercutit. Eius decoctio cum plantagine et bolo armeno in aqua pluuiali summum est remedium dissintericis τ emoproicis si bibatur donec cesset fluxus. Et his similiter magnum prestat iuuamentum si ab extra super intestina fiat cataplasma cū tota herba ipsi' burse pastoris et plantaginis τ boli armeni τ albuminis oui cum aqua pluuiali decoquendo.

¶ Succus burse pastoris consolidat vulnera sanguinosora: iuuat ad vlcera in auribus existentia: et putredine repleta: et pus ibidem existens exiccat. Confert similiter huius herbe decoctio vna cum persicaria in aqua pluuiali ad fluxum menstruorum si cum eadem decoctione fiat fomētatio per inferi' circa femoralia. Succus eius cum bolo armeno bibitus vrinam prouocat: cum vino vero bibitus prodest venenatis morsibus: et dolorem aurium compescit. Item decoctio burse pastoris cum semperuiua in aceto valet contra ignem sacrū si loco ignito applicetur. demum dico q valet hec herba omnib' fluxibus sanguinis et si suspendatur colo patientis fluxum sanguinis narium statim liberat: vel si liciniū in succo ipsi' prius inuolutum ad intra nares imposueris. Et ad fluxum menstruorum fiant crispelle: et sepe comedantur. hec ego sepe vidi: et a paucis annis citra quidam vulneratus fuerat magno vulnere in oculo ita q coniunctiua oculi erat incisa per transuersum: et ex sola appositione burse pastoris contuse cum illa parte duriori que reperitur in albumine oui in breui liberatus fuit. ponitur etiam hec herba in cerotis pro vulneribus capitis τ in vnguentis pro vlcerib'. et ad omnes plagas et maxime in vnguēto sanctorū Cosme τ Damiani: quod cū difficultate habui. τ sic fit. Recipe pimpinele berbene betonice. an̄ M. j. triturent et ponant in bocalis. ij. s. vini boni ad buliēdū in vase stagnato ad cōsumptionem triū partium postea collentur cū panno lineo forti expressione τ qd exierit iterū pone ad ignē in vase vitriato. postea Recipe terbentine bene collate. ℥. vj. resine. li. j. bene collate. cere noue τ albe. ℥. iiij. τ oīa liquefac in dicto vase τ postea adde masticis bene puluerizati. ℥. j. de lacte mulierum lactantiū masculū et feminā an̄. ℥. ij. omnia simul buliant vsq fit coctū. hoc valet ad omnes plagas: ad neruos incisos: ad cancrū fistulam: et ignem sancti Antonij.

Unguentū sctorū Cosme: τ Damiani: ad oēs plagas: neruos i cisos cancrū. τ fistulas

De pimpinella:

Pimpinella herba est calide τ sicce complexionis virtutem diureticā τ solutiuam habens: valet contra stranguriam et dissuriam. Frangit etiam lapidem in renib' τ vesicca. vinum decoctionis eius et saxifragie: et milij solis cum radice petroselini τ sparagi valet ad supradicta. similiter et in colica τ in illiaca passione. confert et opilationibus splenis et epatis. Et fidelis dicit q decoctio ei' curat febrē continuam. τ succus pimpinelle bibit' ante accessionē tertiane penitus tollit eam. Et ego etiam expertus fui decoctionē ipsius in quartana que mirabiliter operabatur. ¶ Experimentum cuiusdam religiosi ad prificos: τ adeo pdest q quasi nihil melius τ fit sic. Recipe pimpinelle subtiliter puluerizate et cum melle vel zucaro si febricitat fiat electuarium de quo sumat patiens omni mane. ʒ. ij. cum. ℥. iiij. aque pimpinelle recentis si haberi potest vel saltem illius anni.

De semperuiua.

Semperuiua herba est frigida in tertio gradu: cum siccitate pauca dicta eo nomine q semper viret nec aliquo tempore folia amittit: vt ait Sera. eius species due sunt: maior. s. τ minor. Sed maior habet stipites longos vni' brachij: aut plus. τ grossitudo eorum est vnius policis: virides pingues: τ diuisi sicut titimallus. τ habet folia pinguia τ grossa: quorū summitates sunt sicut est summitas lingue: τ que ex illis sunt in parte inferiori stipitis: plicant versus terram: τ que ex eis sunt in superioribus virge: vel stipitis stant erecte et stricte adinuicē τ decise. Et ortus eorum est iuxta spatum in figura colorata oculi: et nascitur i locis montuosis: τ in locis edificatis ex lateribus: τ quidā plātāt eam et nutriunt in stercore bouino supra tecta domorū suarū. Sed semp̄uiua minor q dicitur vermicularis nascit in muris τ locis petrosis τ vmbrosis. et habet paruos ramos egrediētes ab vna radice multos τ plenos paruis folijs rotūdis τ oblōgis pinguib' τ plenis hūiditate cū sūmitatib' acutis: τ hz virgā i medio lōgā circa longitudinē palmi sup quā est capitellū in quo est flos citrinus subtilis.

Gal. vj. libro de simpl. capitu. viij. de semperuiua dicit Beiahalalē. idest semperuiua duas habet species. s. magnā τ paruā desiccāt ambe parū: qz in illis est stipticitas pauca τ sūt longe ab oib' alijs saporib' fortib' qm̄ substātia aquea i ipsis ē multa et ambe refrigerant refrigeratiōe mlta ita q sunt in tertio gradu frigiditatis. τ propterea conferunt ad apostemata calida τ ad ea que serpunt τ dilatant in corpore. Dias. de ea i spe que habet folia magna est virt' infrigidatiua τ stiptica. Et iō qn̄ fit empl'm cū ea pfert herisipille: formice: τ vlceribus corrosiuis fraudulentis τ apostematibus calidis oculorum τ podagre et cōbustioni ignis: et miscetur succus eius cū oleo rosaceo τ linit caput cum eo τ cōfert dolori capitis: τ quādo sumit in potu curat morsū rutelle: τ pfert fluxui vētris τ vlcerib' intestinorū: τ si detur in potu cū vino expellit lūbricos: τ quādo fit nascale seu pessarium cū eo confert cursui humiditatum matricis τ fluxui menstruorum. Platearius semperuiua dicitur barba iouis. frigi. in tertio. sic. i primo.

Empl'm ex semperuiua contra herisipillam.

viridis ⁊ multe efficacie. exiccata modicã virtutem habet infrigidandi ⁊ alterandi contra caliditatem epatis ⁊ contra dolorem ex sicca materia herba ipsa conteratur: ⁊ succus exprimatur ⁊ cum aceto ⁊ agreste commisceatur ⁊ plagella intincta epithimetur. Contra calida apostemata in principio herba ipsa trita superponatur ad repercussionem materiei: sed ad tempus prodest: ſʒ postmodum ledit condensando et indurando materiã. Contra vsturam ignis vel aque fiat vnguentum ex succo eius ⁊ cera ⁊ oleo in primis tribus diebus calida debet poni vt fumositatum fiat euaporatio. post tertium diem tali iniungimus vnguento ad liniendum ⁊ infrigidandum. Contra fluxũ sanguinis ex naribꝰ qui fit per ebulitionẽ in epate vt in iuuenibus in estate plagelle in succo eius ⁊ aqua rosata intincte fronti ⁊ timporibus epithimentꝰ. Item semperuiua cocta cũ radice. plantaginis posita supra podagrã ꝯfert ⁊ sedat dolorẽ eiꝰ. Itẽ succꝰ cũ aceto cõfert in plaga sancti Antonij ⁊ scio q curauit febres acutissimas ex exibitiõe succi ipsiꝰ cũ aq̃ aque rosarum ⁊ aque endiuie.

De papauere rubeo.

Papauer rubeum Ut Sera. de mẽte Diasco. refert duas habet species domesticam silicet ⁊ siluestrem. Domestici quidem papaueris quoddam habet florem rubeum ⁊ quoddam albũ in colore lactis aut versus purpureũ colorem. Et folia eius sunt similia folijs coriandri: nisi quia sunt minuta magis et eleuatio foliorum eius: eleuatione foliorum coriandri minor est: et virga eius prope terram viridis est. ⁊ rami eius corticibꝰ canne assimilantur: ⁊ in summitate est flos sicut flos papaueris in medio vero floris est capitellum: cuius color est niger et radix illius est in magnitudine oliue aut maior et est veluti nodosa breuis. Sed siluestre est maius domestico habens folia latiora et longiora ⁊ duriora q̃ȝ domesticum. Et folia ipsa sunt aut nigra aut citrina: et flos eius est rubeus ⁊ sunt ei radices plures ⁊ tenues. Et quidam sunt qui non faciũt differentiam inter papauer rubeum ⁊ herbam que dicitur aragamonium ⁊ papauer siluestre quod dicitur caput. Et errauerunt aliqui putãtes ꝙ flos aragamonij sit gasit: Sed error eorũ ĩ hoc est: nam flos aragamonij est species papaueris qđ dicitur caput: nisi quia est minꝰ rubeum q̃ȝ papauer rubeũ verum apparitio floris eiꝰ est sicut apparitio papaueris rubei: et ex aragamonio extrahitur lachrymꝰ habens colorem croci acuti saporis multũ. Lachrymꝰ vero speciei q̃ dicitꝰ caput est magis vergens ad albedinẽ q̃ȝ lachrymus aragamonij: et est coagulatus. ⁊ flos quidem ipsiꝰ habet in medio caput simile capiti papaueris agrestis: nisi qa superior pars capitis aragamonij: tendit in latũ ⁊ superior pars eius quod dicitꝰ caput tẽdit ad constrictionem. ¶ Papauer vero rubeũ nõ habet lachrymũ ⁊ non habet capitellũ papaueris: nisi qa est in eo res similis sũmitatibꝰ asparagi. Papaueris rubei ambe species sunt calide virtutis. ⁊ ideo quãdo teritur radix eiꝰ et exprimitur succꝰ et fit caput purgiũ cum eo mũdificat caput. Et quãdo masticatur eradicat flegma. Et quãdo coquitur cum rob et fit emplastrũ curat apostemata oculi calida et sordida: et euellit vestigia q̃ sunt in oculo propter incarnationem altiusꝰ vlceris. et qñ coquuntꝰ folia eius cũ sũmitatibꝰ eiꝰ et cũ palea ordei et comeduntꝰ prouocant vrinã. Et quãdo supponũtꝰ prouocãt menstrua. Et qñ fit emplastrũ cũ eis eradicat scabiem vlcerosam.

Gal. sexto de simp. capi. xlij. capi. de papauere rubeo. dicit xachaich. idest papauer rubeũ: et omnes species xachaich habẽt virtutem attractiuam: et aperitiuã ⁊ propter hoc qñ masticatꝰ aliqua earũ attrahit flegma: ⁊ succꝰ illiꝰ purgat cerebrũ per nares in secꝰ: ⁊ subtiliat ⁊ mũdificat oculorũ cicatrices q̃ fiũt ab vlceribus ⁊ abstergit vlcera sordida: ⁊ curat egritudinem in qua eleuatꝰ cutis: ⁊ prouocat menstrua quando supponitꝰ matrici cũ lana et prouocat lac: Aben Mesuay dicit esse cal. ⁊ sic. in primo gradu quando miscetꝰ cũ cortice nucis ad denigrandũ tingit capillos in colorem nigrũ fortis nigredinis ⁊ eradicat impetiginem. ⁊ quãdo desiccatur incarnat vlcera. Et dico ꝙ effectus ipsius contra pleuresim innumerabiles sunt ita ꝙ apud multos iam satis est notũ. Aliq dant patienti pleuresim. ℈. j. pulueris florum papaueris cũ. ℥. iij. aq̃ pimpinelle vꝉ scabiose: ⁊ reiterant de tribꝰ in tribus horis ⁊ euadunt. Aliqui accipiunt. ʒ. ij. istorum florum ⁊ ligant in petiarara lini ⁊ ponunt ad buliendum in. ℥. vj. aque scabiose ad consumptionem medietatis ⁊ dant in mane videlicet. ℥. iij. pro vice. ⁊ sic faciunt ter si non sanantꝰ in prima vel secunda vice. ⁊ hoc vidi pluries. Et scio mulierem que omnes febres acutas hoc modo curabat. et ẽt febres puerorum qui propter longam febrem ethici videbantꝰ. Ego semel vni famulo illustrissimi domini Gubernatoris de claramonte q patiebatur magnã febrẽ ⁊ superuenerat ei dolor sub costis ⁊ dubitaui de pleuresi iste vtebatur dieta grossa more gallorum quare euomuit prandiũ cũ magna copia sanguinis: ita ꝙ omnes veue fracturam iudicabant. statĩ ei exhibui decoctionẽ suprascriptã: et ex illa hora nunq̃ȝ passus fuit febrẽ neq̃ȝ dolorem costalem neq̃ȝ amplius euomuit sanguinem: immo euasit incolumis.

Masticatio papaueris rubei attrahit flegma

De iuiubis

Iuiube sunt calide ⁊ humide in priõ gradu: vt ingt Isaac referẽte Sera. Et caliditas est amplior in eis q̃ȝ hũiditas. Et qñ bibitꝰ decoctio eius confert caliditati q̃ est in sanguine. Et confert tussi ex caliditate. Et confert dolori vesice ⁊ renum ⁊ pectoris ex caliditate. Aben Mesuay est cal. in princ. ⁊ proprietas eius extinguit acuitatem sanguinis colerici. Et confert pectori ⁊ pulmoni. ⁊ est mala stomacho. Aui. scđo cano. cap. ccclxxj. meliores sunt maiores earũ ⁊ sũt frigide in princ. equales in siccitate ⁊ humiditate ⁊ sũt declinantes parũ ad hũiditatẽ. Earum proprietas ꝯfert acuitati sanguinis calidi et existimo ꝙ illud est. propterea ꝙ ingrossant sanguinẽ ⁊ viscosum faciunt ipsũ. ⁊ illorũ existimatio qui putant ꝙ ipse clarificent sanguinem: ⁊ lauent eũ est existimatio corrupta. ad quã ego nõ declino Et nutrimentum earũ et digestio sũt difficilia: Et sermo qđe in eis bonꝰ est ille quẽ dixit Gal. Non reperi iuiubas in ꝯseruanda sanitate ⁊ remouẽda egritudine aliquid operãtes: sed reperi eas difficilis digõnis ⁊ pauci nutrimenti. Cõferũt pectori ⁊ pulmoni: sũt male stomaco difficilis digestionis. Existimant quidam ꝙ conferunt dolori renum ⁊ vesice

De quercu.

Quercus Est arbor glandifera annosa solida ⁊ compacta duri corticis ⁊ medullam modicam habens interius siue nullam semper folia generans quandam stipticam ⁊ insipidam quã medici vocant gallam pariens fructus qui vocantur glãdes qbꝰ porci et etiam caprioli in nemoribꝰ saginantur radicem hʒ fortẽ ⁊ tortuosam in terra multũ se profundantẽ et ei fixione fortissima adherentem: cuiꝰ cortices fructꝰ ⁊ frondes cũ sint stiptici frigidi ⁊ sicci sunt vtiles medicine. Et sunt glãdes eiꝰ rotũde exteriꝰ ⁊ oblõge ⁊ multũ plane ⁊ speculares aliquãtulũ ⁊ sublucide sicut vnguis ⁊ sunt fride ⁊ sicce. ⁊ ideo sũt difficiles digõnis ⁊ ventrẽ constipantes ⁊ tarde de stõ descendẽtes ⁊ dolorẽ capitis generantes ꝓpter fũos grossos ex glãdibꝰ resolutos

resolutos ad cerebrũ de stomacho ascendentes. Sũt autem in principio virides sed efficiunt quasi fulue ad maturitatem pertingentes crescentes in quibusdam capulis rotundissimis planis interius sed callosis exterius aliquantulum et hirsutis. habent autem interius medullam spissam ⁊ plenam: quadam pellicula circundatam que diuiditur inter corticem et medullam. et ẽ cortex cum medulla ⁊ cupula magne stipticitatis ⁊ siccitatis ẽ et nõ boni saporis maxime adhuc viridis sed quãdo maturantur et assantur in igne vel in dulci aqua elixantur meliorantur in sapore ex aqua dulcedine ⁊ calore. Ualent autem contra venenum quia opillant poros ne ad cor venenositas se diffũdat. humores putridos desiccant: et fluxũ menstrualem valde prohibent: atq̃ sedant. Isaac. in dietis. ¶ Ego curaui quendã Papie patientem fluxũ epaticũ. per longũ temp9 ex sola exhibitione aque foliorũ. id est cimarũ querc9 in septem vel octo matutinis. Ista aq̃ valet ad calculũ ⁊ ad fluxũ menstruorũ ⁊ ad passiones matricales ⁊ ad oẽs febres sumendo ante accessionem febris: vt dixit mihi fidedignus ⁊ dixit a proprietate oculta valere contra species malignas ⁊ contra venena. Et q antiq̃ in tantũ venerabanẗ hãc plantã ex virtutib9 ipsi9 q propterea ex ea imperatores coronabant. ⁊ infinitas virtutes dixit habere quas policit9 fuerat mihi dare si accessissem ad ipsũ: sed non fuit tantũ temporis.

Quercus Que ⁊ bulor dicunẗ vt Galen9 sexto de simplicib9. capitulo. cxv. ⁊ capitulo. cxvj. vbi de quercu loquiẗ omnes partes arboris habent constrictiuam. sed cortex medi9 qui est inter lignũ et cutem est fortioris constrictionis. Et cupula q̃ cooperit fructũ eius inferius ⁊ species eius que nominata est gest arbor alias albulor: curat fluxũ sanguinis qui accidit mulierib9 vt sputũ sanguinis et vlcera intestinorũ ⁊ fluxum ventris et precipue aqua decoctionis eius sed fortiores hac sunt due species quarũ vna nominaẗ hig9 ⁊ altera diu9. et sunt due species quas si qs vult nominare inter species bulor potest qdem ⁊ similiter dicere q sũt diuerse ab eo potest similiter ⁊ folia istarũ duarũ arborũ si fiat emplastrũ cũ eis dũ sũt recentia desiccant desiccatione forti. folia vero alteri9 bulor sũt min9 desiccatiua istis harũ duarũ qs diximus quoniam sũt minoris stipticitatis. ¶ Ego aũt scio q curaui vulnus qd habuit qdam de mãgella solũ cũ folijs bulor: q2 non inueni aliam medicinã. nam tenui folia super lapidem planũ ⁊ posui supra vuln9 ⁊ circa ipsũ ⁊ fuit curat9 in tempore paruo. fruct9 aũt ei9 est sicut virt9 foliorũ. Quidam aũt vtunẗ ipsis in cura apostematũ oculorũ in principio ipsi9 ⁊ augumento. et ipsi errant nam apostemata calida que deuenerunt ad duritiem nõn indigent medicinis coustrictiuis. Sufficit ergo q sciam9 q bulor habet virtutem constrictiuam tantum sicut diximus et propter hoc desiccatiuũ et constructiuũ ⁊ habet frigiditatem paruam in tantũ q poterit minor eẽ reb9 tẽperatis i gradu medicine q̃ sũt tepide. — *Uid dia. libro. j. c. cxxxij. fine. cxliiij*

Castanea Arbor est magna ⁊ procera mltũ vtilis. Ei9 lignũ ad edificiorũ structuram et ignũ nutrimentũ valet. Eius vero fruct9 ad cibũ. Et folia ⁊ cortices ad medicinam. Fruct9 si qdem ei9 est calid9 et sicc9. calid9 in medio primi grad9 et siccus in secũdo. Et ideo ratione caloris habet dulcedinẽ ratione vero siccitatis habent ponticitatem. Diasco. libro. j. capit. cxxxij. siue. cxlvij. in fine. ⁊ eas sardianas glandes nominat. de castanea ait referente Serap. lib. aggrega. capit. xcviij. in fine. Arbor glandiũ est totaliter stiptica et id in quo est maior stipticitas est pellicula — *De Castanea.*

q̃ ẽ inter corticem exteriorem et lignũ: similiter pellicula q̃ est inter fructũ ⁊ corticẽ. Daẗ ergo lignũ ex decoctione ei9 habentib9 fluxũ antiquũ ⁊ habẽtib9 vlcera in testinorũ ⁊ sputũ sanguinis. et fit cũ nascale mulieribus habentib9 cursum humiditatũ matricũ. Et glandes similiter faciũt hoc. Et ipse quidem multiplicant vrinam Et inducũt dolorem capitis. Et inflant ventrem. et conferũt specieb9 venenosorũ. Et decoctio ei9 et corticis ei9 quãdo bibiẗ cũ lacte vacino cõfert medicine mortifere q̃ diciẗ toxicũ. Et quãdo fit emplastrũ cũ glãdib9 sedat apostemata calida. Et quãdo fit emplastrũ cũ eis ⁊ assũgia porcina salsa confert apostematib9 duris et vlcerib9 fraudulẽtis. Et caro ipsa castanee confert illi q̃ bibit medicinã mortiferam q̃ diciẗ apimazan al's ephemerũ Gal. Castanee crude comeste ſm Isaac sũt inflatiue ⁊ doloris capitis propter inclusũ generatiue. Sed vt ab eis nocumentũ auferaẗ oportet q assent vt corpulentia eorũ terrestris rarificeẗ vel vt in dulci aqua decoquanẗ vt ex aq̃ humiditate ⁊ mollitie temperent: ⁊ tũc bene nutriũt: ⁊ laudabiles humores generant corporis ⁊ pectoris siccitatem temperant: ⁊ maxime si cũ zuccaro comedanẗ a colericis vel flegmaticis cum puro melle: valent etiam ſm medicinam: q2 abbominationes et vomitus sũt coustrictiue et ieiuni stomaci confortatiue. Item castanee cũ modico sale trite ⁊ cũ melle temperate rabidi canis vel hominis mors9 sũt optime sanatiue. Item cũ farina ordei et cũ aceto cataplasmate tumores mãmillarũ sũt efficaciter repressiue. Item earũ cortices ac folia vsta ⁊ puluerizata ac cũ vino tẽperata adolescentis capiti ad modũ cataplasmatis apposita augmentãt capillos ⁊ prohibẽt eorũ casum. — *Uide parũ de castanea a Gal. ij. aliment. c. xxxvij.*

Tunici Que vulgo diciẗ herba turcha virtutes ⁊ ꝓprietates oẽs habere diciẗ qs cardo benedict9 habet. Et ꝓpterea multi dicũt esse idẽ: qd falsũ existimo cũ lõge differat vna ab altera. ⁊ q2 de hac herba tunici siue turcha mlta experimẽta: ⁊ vt ita dicã mirabilia audiuerim ⁊ viderim ac ẽt vt id testimonio cõprobẽ. Quidã venerabilis frater cartusiẽsis dixit se expertũ fuisse ĩfrascriptas ꝓprietates eiusdẽ. Ideo subiũgere volui ne lateãt neminẽ quas ille dignissim9 frater mihi manifestauit. Et primo si p osquoquomodo fit sũmatur vãlet contra venenũ haustũ ⁊ silr cõtra morsuз serpẽtis vl' scorpiõis. Itẽ cõtra quartanã ⁊ oẽs febres cũ rigore incipiẽtes. Si qñ incipit rigor sumat patiens de hmõi puluere cũ vino albo vel bibat de aq̃ eiusdẽ distillata omni mane vel herbam ipsã comedat videlicet tres bolos ⁊ cito liberabiẗ. Et eodẽ modo valet contra epilensiam. Item herba ista puluerizata ⁊ super cancrũ aspersa sanat. Sed patienti cancrum bonũ esset q singulo die lauaret cãcrũ de eiusdẽ aq̃ postea spgeret puluerẽ: ⁊ q dictã herbã ẽt comederet. Ualet etiã contra dolorẽ illiũ ⁊ cũ vino si buliaẗ de eo sumat mediũ ciphũ cũ parũ pulueris ipsi9 herbe. sanat omnes dolores toti9 corporis ⁊ mirabiliter sudores prouocat. Et sicut tyriaca vt dicit Aui. oib9 egritudib9 tam calidis q̃ frigidis cõfert rõne sue cõpositiõis cũ sit cõposita ex calidis ⁊ frigidis. ita ⁊ hec herba cũ sit simplex ratione sue proprietatis a forma specifica tã infirmitatib9 calidis q̃ frigi. mirabilia operaẗ verũ nocet pregnãtib9 maxime in principio. ¶ Oleũ aũt ex hac herba cõfectũ ad apostemata valet ⁊ cõtra pestẽ vngẽdo ex eo circa cor ⁊ circa pulsus ⁊ pectus ⁊ nucam ⁊ circa apostemata ipз ꝯ venenũ haustũ si eodẽ mõ vngaẗ. Itẽ ꝯtra lũbricos si circa cor vmblicum vngaẗ. ⁊ morsuз canis rabidi: ⁊ ꝯtra carbones ⁊ fistulas ⁊ apata auriũ. Et si patiẽs vermes hauserit ipsaз herbam cũ vino liberabiẗ: ⁊ narratũ fuit — *de herba turcha.* — *Oleũ ei9 vз cõtra pestem.*

mihi ꝙ quidam vir grauis ⁊ fidedignus dum peste la/boraret in somniis visus est sibi nunciatum fuisse posse hac peste liberari si succum huius herbe biberet: mane facto fecit sibi deferri cifū succi illius quo hausto statim liberatus est.

succ⁹ ei⁹ cōtra pestem.

momor/dica.

Momordica herba est que vulgo dicitur balsamina quare manifeste errauit correctoꝛ pandectarum qui momoꝛdicā dixit esse millemoꝛbium cum millemoꝛbiū sit herba que scrofularia dicitur de moꝛdica siue balsamina nunc sermo noster sit cuius pꝛopꝛietates seu virtutes mirabiles et innumerabiles percipimus. et ideo non parum admirari soleo ꝙ nusꝙ in pandectis reperierim cum tanti ipsa existimetur apud rerum et herbarum experimentatores. Omne vulnus ꝯsolidat similiter et incisos neruos Et si quis omni mane cum bono vino ipsam sumat non sentiet doloꝛem coꝛpoꝛis. Et eodem modo sumpta augmētat vires. huius vero succus sub dente dolente retentus doloꝛem ipsius aufert. Si puluere autem illius caput alicuius aspergatur inducet suauissimum sopoꝛē. Oleū fructuū ipsi⁹ herbe cunctis vulneribus confert: ac doloꝛibus seu vlceribus mammillarum necnon matricis doloꝛibus vngendo ex eo similiter vlcerationi et apostematibus matricis si intromittatur parum dicti olei emoꝛroydibus valere expertum est et doloꝛi parturientis vngendo locum patientis. Aufert preterea signa cicatricis. valet etiā adustioni facte ex calida aqua vel igne vel ferro ignito ⁊ cuiusuis pūcture pꝛodest. Si sterilis intret balneum ex artbemisia: matricaria: aneto: canepo silueſtri factum que lota seu balneata matricem vngat ex supꝛadicto oleo et deinde cū vino suo se vngat ⁊ coeat statim concipiet. nam super omnia matricem rectificat et mirabiliter ꝯfoꝛtat. Ego bene scio mulierem habentem vlcus ad intra matricem que beneficio aliquoꝛum medicoꝛum nunquam potuerat liberari et introiecto isto oleo liberata fuit. ⁊ plura alia vlcera antiqua curata fuisse vidi ⁊ doloꝛes emoꝛroydarū auferri in paruo tempoꝛis spacio: valet etiam summopere ad crepatos perungendo locum crepature ⁊ sūmendo parum pulueris folioꝛum per os in mane. Et retulit mihi amicus meus artium ⁊ medicine doctoꝛ et valde fidedignus ꝙ si quis vulneratus in intestinis etiam si vulnus ab vtroꝗ latere transierit: dando in potu coclear pulueris herbe balsamine cum aqua plantaginis semel tantum ꝙ pꝛofecto liberabitur ⁊ cognosco quem liberauit a tali vulnere et adhuc viuit. Dixit etiam ꝙ si de puluere supꝛascripto patienti doloꝛes colicos siue intestinoꝛū pꝛopinet ꝙ subito cōualescet.

de fragaria

Fragaria Est frigide ⁊ sicce complexionis. Fructuum comestio extinguit coleram ⁊ feruoꝛem sanguinis. ⁊ Johannes rupecissa in capitulo de lepꝛa ait. Accipe aquam factam ex fragꝭs ⁊ aqua illa in cura lepꝛe habet supercelestem virtutē. Aqua sic fit. Recipe fragra matura ⁊ pone in vase ex vib⁹ facto ⁊ dimitte putrescere aquam distillatam in fialis et vtere illa. Uirtutes huius aque sunt maculas oculoꝛum recentes de vtroꝗ modo frangere: dummodo causa calida non multum excedat: lacbꝛymas i vtraꝗ eā exiccare: visum de vtraꝗ causa impeditum clarificare. Deinde ait: et ego vidi mulierem recenter in tota facie pustulis lepꝛe ex calefactione percusam que sola lotione a que fuit statim quasi miraculose sanata. Ego etiam dico ꝙ quidam rusticus curabat omnes habentes epar supercalefactum hoc modo valet. Recipe radicū fragioꝛum lupilloꝛum feniculi et petrosilij ana. quantum sufficit, fiat decoctio in sufficienti quātitate aque de qua

Aq̄ eius/dē cōtra lepꝛam.

tribue cifū patienti in mane ⁊ hoꝛa pꝛādij faciebat fieri ferculū ex supꝛadictis radicib⁹ et dabat ad comedēdum ⁊ liberabantur.

De stellaria

Stellaria herba sic vulgariter in partibus istis nuncupata sed nō est vere herba stellaria: quia stellaria vera oꝛitur in montibus ⁊ est dissimilis isti ⁊ in folijs et in virtute. Istam aūt sic nominant: quia spinas radiātes in foꝛmam stelle habet. Facit arbusculos altitudinis quasi duoꝛum palmoꝛū ⁊ est multum spinosa et pꝛoducit floꝛes violaceos oꝛit̄ vbiꝗ in Papia et super platea ante scholas artistarum. Aliqui volunt ꝙ sit spina alba sed non est verum. Et aliqui ꝙ est tribulus sed falso. Sed sit quocunꝗ virt⁹ isti⁹ consistit in aqua distillata ab ipsa herba dū ē mollis et pꝛecipue valet patientibus moꝛbum gallicum maxime cū vlceribus. nam mirabiliter rectificat totum epar et ex consequenti laudabilis sanguinis generatur ⁊ deopillat venas. immo credo ꝙ ex vsu ipsius curaretur cancer ⁊ lepꝛa. Nam crispelle facte ex herba ista et comeste multum pꝛosunt cancris. Ego etiam vidi Mlī quendā qui liberabat febꝛes cronicas flegmaticas et melācolicas ex exibitione istius aque distillate.

Stellaria Uero que in montibus alpestrib⁹ oꝛitur folia gerit quasi sicut malua et ista mirabilem pꝛopꝛietatem habet ad faciendum steriles mulieres pꝛolificare: videlicet dando quolibꝫ mane coclear vnum pulueris ipsius cum bꝛodio vel cū bono vino per. xv. vel. xx. dies. et quidam herboꝛari⁹ bꝛisiensis amicus noster vtebatur hoc experimento quia bene succedebat ei.

De bonifacia.

Bonifacia herba sic nominata ⁊ a mltis vocatatur lingua pagana quia habet folium appositum in medio folij maioꝛis in foꝛmā lingue parue. ⁊ ideo dicitur ꝙ multum pꝛodest balbucientibus. Hec oꝛitur in montibus Januensium ⁊ etiā in montibus ducis Urbini. Aliqui volunt ꝙ ista herba sit sigillum salomonis. sed habui ab vno herboꝛario valō perito ꝙ non est verum. sed ꝙ bene illi assimilatur ⁊ habet folia minoꝛa valet sicut sunt folia bꝛusci et similia illi habentia illam paruam linguam superius. Uirtus istius bonifacie omnes alias medicinas ad egritudines matricis excellit et maxime in pꝛefocatione matricis. Nam exhibendo coclear paruum pulueris vel herbe vel radicis cuiuslibet mulieri patienti pꝛefocatiōes matricis statim liberat. Est etiam vltimum remediū ⁊ quasi diuinum ad crepatos continuādo de puluere radicis videlicet coclear paruum omni mane cum bꝛodio carnis. sed in pꝛimis diebus videtur ꝙ velit extra mittere intestina per locum crepature postea conglutinat ⁊ cōsolidat. et ideo in pꝛincipio bonum erit apponere plūaceolum siue bꝛacale. ⁊ hec sufficiāt de bonifacia. habes etiam quid sit sigillum salomonis apud istos: quia auctoꝛ pandectarum vult ꝙ sit laureola vt videre potes in littera. ꝙ re vera mihi non placet.

Salega.

Salega herba sic a quibusdam nuncupata a quibusdam fenugrecum silueſtre a q̄busdam herba saracena et vulgari nomine a rusticis dicitur lauaman. Hec ad epilensiam pueroꝛum optimū est remedium. Nam si tribueris eis coclear vnum succi istius herbe statim liberantur. Similiter incōtinenti expellet omnes vermes. valet contra venena ⁊ pꝛecipue contra pestem. Nam si bulies dictam herbam in aceto addendo postea tyriacam ⁊ bolumarmenum quantū videbitur conueniens et dederis ex eo contactis a peste in pꝛimis. xij. hoꝛis perfecte sanantur. Ad vermes pueroꝛum si infans penitus negligat transglutire succum.

Capias

Capias herbam ipsam ⁊ coquas in patella cum oleo lini deinde applica stomaco ⁊ fascia ipsaz. Uidebis enim perfecte curari.

De impatoria.

Imperatoria herba est calide ⁊ sicce cõplexionis. radix competit medicine ⁊ non herba. defert a mõtibus. Belinzone penes alamaniã credo q̄ ꝑpter eius paucitatem vel longinquitatẽ virtutes ipsius quasi in obliuionem transierint cũ sit tanto noĩe fulta a Imperatorio: ⁊ ꝑfecto radix ipsa ex solo aspectu ⁊ gustu apud oẽs magne virtutis esse iudicaretur. Sed de laudibus ipsius aliqua dicam que ab herborarijs edoctis habui. naz primo passionibus matricis: ⁊ maxime ꝑfocatiõi sumpta ꝑ os cum brodio vel vino albo subtili miro modo subuenit. Adiuuat conceptum vbi frigiditas matricis sit in cã. Ad quartanam mirabiliter valet sumendo mediuz coclear ipsius pulueris cũ vino odorifera per horã ante paroximum subuenit stomaco frigido. Purgat cerebrum quia virtutem valde attractiuaz habet. Demum subuenit oĩbus passionibꝰ a frigida cã prouenientibus ⁊ vidi quid mirãdũ ex opatione sua. nã cognoui mulierem habẽtẽ ꝑ plures menses pncipia ꝑalesis in facie cũ magna ⁊ frequẽti palpitatiõe a pte dextera ⁊ libera fuit in paucis diebus solum ex assumptione pulueris istius omni mane cum vino odorifero.

De Cardone bñdicto al's carlina.

Carlina radix est herbe q̃ ab oĩbꝰ vocat Cardo benedictꝰ orit in montibꝰ gerit florẽ magnũ rotũdũ planũ ⁊ spinosum violaceũ q̄ tpe nebuloso cõstringit: in tpe vero sereno dillatat ⁊ in principio radicis. i. in tpe supiori appet sicut vestigiũ vulneris sagitalis. fert enim q̄ Angelus Dñi iaculum de celo in illã ꝑiecerit vt eã Carolo imperatori manifestaret ⁊ exercitũ suũ a peste qua grauiter laborabat. liberaret. Ideo cõtra pestẽ principalis virtus ipsius est ⁊ merito. nã oĩa pricipalia mẽbra pfortat: ⁊ ꝑ cõsequẽs oẽs virtutes ⁊ nostros spũs in nostro corpe existẽtes. Ego quadã vice cõsului quẽdã egregiũ physicũ ⁊ valde antiquũ ꝑ confortatione caloris naturalis nihil aliud ab ipso exportaui nisi vt electuariũ ex carlina fieri facerẽ. valet etiã ad calculũ in renibus ⁊ ad retentionem vrine Et aperit opilationes epatis ⁊ renum miro modo.

Uz ꝯ pestem.

De Palma xpi.

Palma christi est radix cuiusdam herbe q̃ est spẽs satirionis cuius fructꝰ sunt grana q̃dã. Dicit palma christi ad similitudinẽ q̃ vident esse due palme manus cũ digitis distinctis. Credo ẽt ipsam virtutibus esse fultã: sz nõ nisi istas colligere potui. videlicet primo ad morbũ caducũ siue epilensiam hoc modo. Recipe nouẽ grana seminis palme christi ⁊ quolibet mane patiẽs sumat vnũ tritũ cuz vino ⁊ in nouez diebus sanabitur. De cadente. Uinum etiam limphatum ex decoctiõe palme christi liberat caducum. Scd'o modo valet ad quartanaz. quare Nicolaus florentinus narrat curã quã fecit in bilioto quartanario cui dedit per horã ante accessiõnẽ febris de radice palme christi cũ optimo vino albo ⁊ euomuit materias citrinas virides ⁊ nigras in magna quantitate: ⁊ sic fecit vsq̄ ter ⁊ liberatus fuit a quartana.

De trinitate vz ꝯ crepatos

Trinitas est herba sic dicta q̃ solum tria folia gerit ex albo signata. hec orit in vallis. virtus ipsius est ad crepatos mirabilis: videlicet hoc modo. exiccent folia ipsius prius ad vmbram deinde triturentur ⁊ quolibet mane sumat patiens medium coclear cum brodio vel vino ⁊ sanabitur.

de herba paris.

Paris herba est hec quattuor hz folia equaliter distincta ⁊ in medio fustẽ gerit super quo orit flos ⁊ semẽ. Hec in montibꝰ alpestribꝰ orit. Uirtus eius est si per. xx. dies singulo mane dederis mediuz coclear. pulueris ipsius herbe his qui per comestionẽ malarum rerũ siue ꝑ egritudinẽ malaz effecti fuerint fatui ⁊ dementes Deo cõcedente efficient sani ⁊ mẽte ⁊ corpore. Ad idẽ valent semina cataputie minoris. Et quidaz experimẽtator amicus meus sepe cũ hoc remedio curauit valde fatuos ⁊ diuersaꝝ spẽrũ fatuitatis credo q̄ dabat vsq̄ ad quinquaginta grana in ferculis aut in pãe. sz ego nõ auderẽ dare ad plꝰ q̃z. xx. grãa vl' circa.

De cuperosa.

Cuperosa est species vitrioli sed est albi coloris: ⁊ si est recens est transparens veluti cristalus. vetusta caro est opaca. sed tamẽ alba ⁊ frangibilis quasi sicut vitriolum. hec virtutem habet. cõtra pestẽ ⁊ oĩa venena. hoc mõ videlicet. Recipe cuperose preparate. ℥. j. diptami albi boni ⁊ recentis puluerizati tormentille mũdate recentis ⁊ puluerizate añ. ʒ. ij. misce omnia simul. Deinde da patienti pestem. ʒ. j. cũ. ℥. j. aq̃ cõmunis calide ⁊ post duas horas reitera aliam dragmam modo predicto. Deinde da ante prandium ⁊ ante cenam sil'r per duas horas si non erit liberatus: sed in tribus potionibus quasi semp liberantur.

pul. eiꝰ ꝯ pestem.

¶ Preparatio cuperose. Dissoluat cuperosa in aqua rosarũ ⁊ collet per pannũ: deinde exiccet ad solem. Si vis q̄ melior efficiatur facias sic vsq̄ ter. Multe alie egritudines curarent ex exibitione pulueris istiꝰ: sed lõgus esset sermo noster. Ego bñ curaui quartanariũ ex hac dabã. ʒ. j. istius cuperose quã prius dissolueram in ℥. iij. aque cõis cui addebam. ℥. ß. mellis rosati ⁊ exhibebam ante diem. facit enim multum euomere.

De coagulo vz ꝯ fluxuz mẽstruoꝝ epilẽsiã sterilitatem ⁊ fluxũ vẽtris.

Coagulum leporis Omnia coagula valent ad fluxum intestinorum. Omnia coagula valẽt ad fluxũ mẽstruorũ ⁊ valent ad ꝯcipiẽdũ: sed coagulũ leporis multum valet ad morbũ caducũ siue ad epilensiã. Hoc mõ vcz. Primo recipiat patiẽs per nouẽ dies i mane. ℥. iij. aque saluie pro quolibz mane. deĩde ꝑ alios nouẽ dies recipiat coaguli leporis ad quãtitatẽ vniꝰ fabe vel minus cum modico aque peonie ⁊ deo cõcedẽte liberabit ⁊ est expertuz: sed ego hoc ireiterarẽ per. xxx. dies vcz incipiẽdo a prima die lune noue cõtinuando per totam lunam: ⁊ non sine causa hoc dixi.

De Carducello.

Carduncellus Est herba q̃ a multis vocat vulgari vocabulo spinosa: ego vidi ipsam sup muris ciuitatis Papie: est i altitudine vnius palmi cũ dimidio: hz florem lanuginosum declinans ad citrinuz ⁊ hz fustẽ ⁊ folia spinosa vel quasi: virtus ipsius est q̄ si comedat ante pastũ in salatario quolibet mane cum nepita que apud nos dr herba gatta q̃uis auctor pandectaꝝ dicit q̄ nepita sit calamentum liberat mulieres a menstruis albis qua egritudine infinite mulieres laborant.

De cẽtaurea breuiore.

Centaurea minor Minor cẽtaurea vt ita dicam. ⁊ ita est: ⁊ hec quã volo noĩare hic nõ est vera centaurea minor: sed est spẽs ipsius. Ista est herba satis minuta quasi sicut capillus veneris. sed est viridis ⁊ habet florem valde paruũ in colore proprio floris centauree. Hãc etiaz herbã iueni ⁊ collegi sup muris ciuitatis Papie. Uirtus ipsius est ad ꝑuocãdũ menstrua: etiam si mulier esset. lx. annoꝝ ⁊ facias sic. puluerisza hanc herbam videlicet. ℥. ij. cui admisceas. ʒ. ß. croci. deinde tribue coclear vnũ istius pulueris mulieri cuz brodio stomacho vacuo ⁊ si reiterabis infallanter menstrua prouocabũtur: quia hoc est valde expertum.

grassula lunaria.

Lunaria grassula Est herba sic dicta ad differentiam al

terius lunarie: q2 habet folia pinguiora z magis rotū da in formā denarioꝝ. z folia recto ordine videlꝫ vnū post aliud. Fusto ipsius herbe ab vtroqꝫ latere appēsa sunt: z habet fustē valde tenuē z longū. ideo super terram iacet. Hanc etiam herbam inueni extra muros ciuitatis Papie in fossis eiusdem. virtus ipsius est ad crepatos z facias sic. pulueriza hanc herbam. z similiter herbam que vocatur piloxella z simul misceas. z tribue medium coclear patienti singulo mane cuꝫ brodio vel vino z mirabilem effectum videbis.

De Piloxella vꝫ ꝯ epatis opilatio.

Piloxella. herba est magni precij: licet pauci virtutē ipsi9 cognouerit. frigide est z sicce ꝯplōnis. Tū aqua ipsius distillata oēs opillationes epatis apit. Et mediolāi mlti ad deopillāduꝫ ea vtunt. nā epaticis z hn̄tib9 epar sup calefactū in tantuꝫ ꝓdest qȯ reuera est qd mirādū. Et de mense Maij accipiat piloxella z ponat in vino albo in noctis tpe ad ferenū: z ex eo vino sumat epatic9 singulo māe in paucis dieb9 liberabit. Ualet ad crepatos vt superius dictum est. Et aqua ipsius distillata valet ad oia vlcera tibiarū etiam valde antiqua ponendo prius in qualibet libre aque mellis rosati mirrhe z litargirij ana. ℥. ij. z paruꝫ camphore: deinde dimittatur ad soleꝫ per tres dies postea colletur z ex ea lauentur vlcera. z superponantur petie lini in ea prius madefacte. Et istud agas bis in die z hoc non paruifacias: aqua habet distillari de mense. Septembris maxime non existente pluuia.

ꝯ crepatos.

Gal. in lib. de dinamidijs in capit. de plaga: ait ad plagam pilloxelle succum da bibere Si reiicit morietur si non: viuet.

De terzolla vꝫ ꝯ tertianā.

Terzolla. herba est sic dicta q2 fugat febreꝫ tertianā. Laboraui p vnū annuꝫ antequā ipsam cognoscere potueri. q2 qdā eā mihi occultabat lꝫ esset amic9 meus iste dabat. ℥. vj. isti9 aq oi mane in trib9 matutis z faciebat eos coopire i lecto z sudabāt z liberabat tertianarios etiā tertiana notha z duplici. Quidā alter dabat puluerē herbe ipsi9 cū aqs appropriatis ante paroxismū z sudabāt z liberabant. Sed tū intelligas hic z in oibus alijs locis q qn̄ vis ꝓpinare ista expimēta egrotantibus q necesse ē prius q materia faciēs morbū fuerit euacuata si nō in totū saltim ꝓ maiori pte alr aliqn̄ frusta laborat. Ista herba orit libēter iuxta riuos aquaꝝ. hꝫ gustū amaꝝ ex quo iudicio ipsam esse calide cōplexionis. hꝫ fustē quadrangularē proprie sicut eupatoriū z est illius altitudinis sꝫ hꝫ folia longiora tendentia in acutū q sunt pēsa cuilibꝫ nodo z nodi distant vnus ab alio per. 6. vel. 7. pollices facit florem violaceum seu celesteꝫ tempore suo q egreditur ab illis nodis vbi egrediuntur folia.

De argētia. i. herba senza costa.

Argentina. herba ab aliqbus luciola ab aliquibus serpentina nuncupat et etiam vulgari nomine a rusticis vocatur herba senza costa quia caret costa. idest illa parte eleuata que iacet in medio per longum folij. hec in istis partibus satis est nota z maxime Mediolani vbi quottidie reperitur super platea magna apud vendentes scilicet de Mense Maij vsqꝫ ad dimidiū mensis Junij quia potentia eua nescit est multum tenera siue mollis vel pinguis ad tactum in longitudine foliorum est sicut plantago. caret fuste siue planta. oritur in pratis. Et est satis pulchra in aspectu sed etiam pulchrior in virtute. Nam ad consolidandum vulnera maxime recentia est mirabilis efficacie. Ponuntur folia in oleo communi in amphora ad soleꝫ z ibi dimittantur per plures dies z ex isto oleo vngatur vulnus seu punctura z etiam vlcus antiquū mirabiliter operatur. Ego credo si sumeretur per os q consolidaret omneꝫ crepaturam: z eam collegi vt hoc experiri possem z nunquam fuit mihi locus experientie quia ad alia semper implicitus fui.

Uulnera ꝯsolidat.

Serpentina herba est que assimilatur folijs salicis z est pillosa ab vna parte. Hec oritur in pratis supra montes z licet in nocte vt tandem dixit mihi vir nobilis mediolanensis qui nunqꝫ alicui hanc herbam manifestare voluit neqꝫ mihi qꝫuis essem familiaris suus. sed in istis nouissimis diebus precibus motus istam reuelauit. Ipse omnes dolores colicos. z intestinorum ex assumptione medij coclearis pulueris istius herbe cum vino albo in breuitē poris spacio liberabat. De serpētina. ꝯ colicaꝫ

Graciola herba est satis nota maxime a vulgaribus z rusticis morantibus in ducatu Mediolanensi. Et etiam miror quare hec herba a physicis non fuerit cognita. Hec soluit mirabiliter ventrem z sine molestia ita q rustici excusantur ab emptione electuarij de succo rosarum quotienscūqꝫ volūt se euacuare aut sentiunt dolores in corpore faciunt fercula aut crispellas ex dicta herba. z hoc modo se purgant. quidam valde expertus dixit mihi quod debent accipi tria vel quattuor grana semiuis ipsius z puluerizata misceri cum tyriaca aut quouis alio electuario: quia magis delicate soluūt: z dixit quod herba ipsa siccata puluerizata z superaspersa vulneri consolidat illud in. 24. horis hec herba etiam defertur ad vendenduꝫ. Multi in platea magna tempore estatis. z est in altitudine vnius palmi vel circa est quasi ad similitudinē ysopi sed habet folia aliquantulum latiora. De Graciola. Pul. ei9 vulnera ꝯsolidat.

Restabant adhuc quedaꝫ alia simplicia inter que est Coralia. siue herba marina z ne nimis in longum traham ideo de ea pauca dicaꝫ maxime q2 virtus ipsius est satis nota ꝯ vermes. Decoctio etiā ipsius in vino sumpta per os a dolorib9 in stomaco z intestinis liberat. Et decoctio ipsius in aq valet ad calculum in renibus z valet cōtra venena sed nota qȯ Coralia nō debet exhiberi ad vermes cū aqs sicut communiter fit q2 aque etiā distillate remouent penitus virtutem ipsius. sed debet exhiberi cum vino aut cum lixiuio leui. Et hec sufficiāt quo ad virtutes herbarum. Declarabo queda ꝫ dubia deinde finem imponā.

Et primo dicam de sigillo sancte Marie siue Secacul q2 luminare maius vult q secacul sit sigilluꝫ sancte Marie qȯ vulgo dicitur el zenogieto Et allegat auc. Sera. Sed hoc non est verū q2 sigillū sancte Marie vocatur serracacul. Secacul autē est vere yringus z in hoc bene dixit auctor Pandectaꝝ vt videre poteris. Quod autem in Serap. scribatur secacul istud fuit error scriptorum propter similitudinem vocabuloruꝫ Ad rationem aūt quam dicit q augeat sperma dico q idem facit yringus ex quo ꝓbatio sua nihil est. Auctor Pandectarum etiam ipse viderat Serapi. z est alteri9 auctoritatis. Sed anteqꝫ ad vlteriora procedam dicaꝫ vnā ꝓprietatē sigilli sancte Marie videlicet ad scrofulas z facias sic. Accipe radicem ipsam z bene contundē in mortario z eaꝫ in farina ordei bene impasta z fac crispellas in oleo lini bono in sartagine z da patienti ad comedendum per nouem dies ieiuno stomaco z quottidie minuendo quantitatem puta prima die. ix. crispellas postea. viij. z sic declinando vsqꝫ ad nouem dies. et licet hoc superstiosum videatur: tamen dico q cognosco virum satis egregium in Mediolano qui liberatus fuit a scrofulis hoc modo z adhuc apparent ei vestigia in gula z licet impertinens videatur tamē vt melius satisfaciam dicam vnguentum qȯ reuelauit sanctus Dominicus

minicus cuidam deuote mulieri ad scrofulas: et sic fit. ¶ Recipe porros cum suis folijs et radice lapacij acuti. ana. et extrahe duos ciatos succi et intus pone piretri pulverizati. ℥.j. viride eris. ℈.j. et pone in ampulla et bene conquassa et quottidie balnea bis scrofulas cum dicto succo cum bombice intincto in ipso succo qualibet vice conquassando ampullam et quando incipiet liberari non balneabis nisi semel in die. Sed nota quod prius debet infirmus purgari cum purgatione infrascripta videlicet. ¶ Recipe vini albi. ℥.iij. zuccari fini. ℥.s. turbit boni. ʒ.s. zinziberis. ℈.j. misce omnia simul et da patienti ter in ebdemoda per tres ebdemodas. Hoc habui a fidedigno: et ita fideliter anotaui.

De Meu.

verum est quod illi qui ponunt paucedanum pro Meu valde errant quia Meu vere est sistra que habet folia similia aneto et radix competit medicine et non semen: et etiam in hoc bene sentijt auctor Pandectarum vt videre poteris in littera. Radix habet maximam virtutem contra prefocationem matricis sumendo seu masticando per os. et est expertum. Luminare maius in hoc recte reprehendit lumen apothecariorum in cap. de tyriaca Gale. vbi dixit Meu idest valeriana. Sed ibi credo quod fuerit error mentis: cogitauit enim Meu pro fu. Sed alibi vbi dixit quod Meu est anetum siluestre hoc etiam est falsum: et cum istud dixit de mente Xpofori de honestis: et ita magna est controuersia. Mattheus de pedemontio etiam ipse affirmat quod est sistra. Sufficit ergo quod Luminare maius et Matheus concordant se cum auctore Pandectarum et sic cessat omnis ambiguitas.

De Camepiteos

aliqui accipiebant saluiam siluestrem pro camepiteos sed falso. Nam camepiteos est vere Jua muscata cuius virtutis sunt multe. Nam vsus ipsius valet ad visum: consumit catarrum: et omnes superfluitates in capite. valet ad paralesim. ad emigraneam. Et disponit matricem ad concipiendum.

De Tapsia

magna est discordia inter doctores ita quod credo numquam concordabantur sicut videre poteris in Luminare maius in. c. de confectione au acardina. Ego inuestigaui a peritis herborarijs quid esset Mattheus de pedemontium dicit quod est cicuta et allegat Simonem Januensem. Sed non est verum quod Simon Januensis velit hoc Bartholomeus Brisiensis dixit mihi quod non est cicuta. Sed quod bene habet folia sicut cicuta et in apulia habundat et quod est causticatiua: et ista opinio mihi placet. quia Mesue et alij multi dicunt quod est ruta agrestis. et hec ruta habet virtutem subito desicandi: quamuis tamen non sit ruta agrestis. Raynaldus de villa noua vult quod sit pongitiua vt piper et sit similis lapatio acuto. vide in capi. de scabie et prurit. Ego autem miror quod hec ponatur in ellectuarijs delicatis. sed credo est error in vocabulo vsque a principio. nam ista non habet virtutem confortandi et corrigendi alias medicinas nec est vehiculum aliarum medicinarum: immo potius habere in se ventositatem et potentiam magnam soluendi et attrahendi a longinquis. vt dicit auctor Pandectarum de mente Gale. et aliorum auctorum. Non est valde curandum ex hac: quia iudicio meo paucas habet virtutes in medicina tantum. Ego bene scio proprietatem vnam quam habet extra medicinam circa tamen corpus humanum cum qua omnes medici magis lucrarentur quam si continue exercerent terapenticam: sed hanc nolo manifestare: quia est cum aliquo onere conscientie. licet quod aliquando posset vti absque peccato: sed quomodocumque sit nolo hoc alicui pandere: et nemo in hoc mihi molestus sit.

De herba Roberti

quia apud famosos auctores in eorum receptis hec herba sepe scripta reperitur Et pauci aromatarij eam cognoscunt multum laboraui vt eam agnoscerem: sed tandem reperi eam in Nicolao florentino in sermone. 7. in. c. 65. de apostematibus et vlceribus ani quasi in fine. vbi dicit herbam roberti que est muscata maior. et Mattheus de pedemontium pariter dixit mihi quod herba roberti est basilicon maius idest illud quod habet folia valde lata: et quod basilicon et herba muscata sunt vnum et idem. et opinio sua mihi placet ex quo cum Nicolao se concordat. Licet quidam aromatarius Papiensis amicus meus aliter sentiat quia vult quod sit quedam herba habens folia sicut pes columbinus et albiora ab vna parte idest a parte dimissa que est versus terram. a parte vero superiori sunt viridia sicut folia pedis columbini et est in altitudine ad similitudinem illius.

Restabant.

adhuc alia dubia declaranda sicut viceroxicum: sanguinaria: pes columbinus: et quedam alia que omitto: tum quia parui sunt momenti: tum vt breuitati indulgeam quam pollicitus fui. Existente igitur materia ista valde humili cum sim humilis ingenij hec humili stillo scripsi humilibusque ista dicaui non superbis et mordacibus qui humilibus prout solent continue detrahere conantur tanquam ad altiora semper se tendere demonstrantes que si qui scire cupiunt querant viros illustres qui arduas materias scripserunt: et tunc sublimi suo ingenio aliqua componant que posteritati relinquant.

FINIS.

Calculi ellectuariorum ⁊ pillularum solutiuarum.

Hic sequuntur calculi ellectuarioꝝ ⁊ pillulaꝝ solutiuaruꝫ vꝫ quātū scamōee esule vł coloquintide vel ellebori ⁊ similiū teneāt ꝓ qualibet. ℥. ellectuarioꝝ: vł ꝓ qualibet dragma pillulaꝝ ꝙ medico valde necessariū ē. aliter veluti cec⁹ in foueā cadet. Aduertas tñ ꝙ calculū feci ad cōputuꝫ 24. granoꝝ ꝓ quolibet. ʒ. lꝫ antiq dixerint ꝙ. ʒ. nō cōtinet nisi. 20. grana: sꝫ q꜡ scio artifices ⁊ multi ⁊ alibi ipsa pōdera faciētes ea ꝯstruere ex. 24. granis ꝓ quolibet. ʒ. ⁊ ex. 24. ʒ. ꝯstruere vnciā iō ne cōfundant mētes aliquoꝝ hec pri⁹ declarare volui similiter ellectuaria calculaui ad computum de vncijs tribus specieruꝫ pro qualibet libra mellis dispumati

Primo diafinicon Mesue est in fine compositiōis libr. vj. ⁊ intrāt in eo. ʒ. xxij. scamonee. licet in Mesue nō dicat nisi. ʒ. xij. sed fuit error impressoris: iō tenet pro qualibet. ℥. ipsi⁹ electuarij de scamonea. grana. xxij.

Ellectuariū rosarū Mesue est in fine compositiōis lib. iij. ℥. viij. ⁊ intrant in eo. ʒ. xij. scamonee. ideo tenet de scamonea pro qualibet. ℥. grana. xix. cum dimidio.

Cōfectio hamec Mesue est in fine compositionis lib. v. ℥. iiij. ⁊ intrant in eo. ʒ. xij. scamonee. ideo tenet de scamonea pro qualibet. ℥. grana. xiij. cum dimidio.

Ellectuarium indum maius Mesue est in fine compositionis. lib. vj. ⁊ intrant in eo. ʒ. xij. scamonee. iō tenet de scamonea pro qualibet. ℥. grana. xij.

Ellectuarium Indum minus Mesue est in fine compositionis lib. iiij. ⁊ intrant in eo. ʒ. xij. de scamonea: ideo tenet de scamonea pro qualibet. ℥. grana. xviij.

Diaprunis solutiuum Nicolai pro qualibꝫ lib. tꝫ ʒ. vij. scamonee: iō de scamonea ꝓ qlibet. ℥. grana. xxxviij.

Ellectuariū de succo rosarū Nicolai est in fine compositionis lib. ij. ⁊ intrant in eo. ʒ. xij. scamonee. ideo tenet de scamonea pro qualibet. ℥. grana. xxxvj.

Benedicta simplex Nicolai est in fine compositiōis lib. iij. ℥. vj. intrant in ea. ʒ. v. scamonee ⁊. ʒ. x. esule: Ideo tenet de scamonea ꝓ qualibet. ℥. grana. viij. cum dimidio. ⁊ tenet de esula pro qualibet. ℥. grana. xvij.

Jeralogodiō Nicolai est in fine compositionis lib. ij. ℥. viij. intrante. j. scamonee. ⁊. ℥. ij. coloquintide: iō tenet min⁹ ꝙꝫ granū vnū scamonee. pro qlibet. ℥. ⁊ tenet de coloquintida pro qualibet. ℥. grana. xxxvj.

Ellectuariū sebestē Mōtagnane est in fine compositionis. lib. iij. ℥. iij. intrat in eo. ʒ. iij. ʒ. scamonee: iō tenet pro qualibet. ℥. de scamonea. grana. vj. cum dimidio.

Ellectuarium ellescoph Mesue est in fine cōpositionis lib. j. ℥. vj. intrat in eo. ʒ. vj. scamonee. ideo tenet d̾ scamonea ꝓ qualibet. ℥. grana. xxiiij. ⁊ de turbit totidē idest pro qualibet. ℥. tenet de turbit. grana. xxiiij.

Ellectuariū de psilio Mesue ē i fine ꝯpositiōis. lib. iiij. ℥. vj. intrat in eo. ℥. iij. ʒ. scamōee. iō tꝫ de scamonea ꝓ qualibet. ℥. grana. xxvij. ⁊ tertia pars vnius grani.

Ellectuariū de psilio Montagnane est in fine compositionis. lib. viij. ⁊ intrat in eo. ℥. iiij. scamonee. ideo tenet de scamonea pro qualibet. ℥. grana. xxiiij.

Diarob cū turbit sine reubarbaro Petri de tisignana est in fine cōpositionis. ℥. xiiij. intrat in eo. ʒ. iij. scamonee. ⁊. ʒ. viij. turbit. iō tꝫ de scamonea ꝓ qualibet. ℥. grana. xv. ⁊ de turbit tꝫ pro qualibet. ℥. grana. xlj.

Pillule auree Nicolai sunt in fine compositionis. ℥. iij. ⁊ intrat in eis. ʒ. v. scamonee. ideo tenet de scamonea pro qualibet dragma. grana. xv.

Pillule aggregatiue ex inuentione nostra Mesue sunt in fine compositionis. ℥. vj. ʒ. ij. intrat in eis. ʒ. vj. scamonee ideo tenent de scamonea pro qualibet dragma grana. viij. ⁊ quarta tria vnius gra.

Pillule de fumoterre Aui. sunt in fine compositiōis. ℥. iij. ʒ. iij. intrat in eis. ʒ. v. scamonee. iō tenēt de scamonea pro qualibet. ʒ. grana. xiij. ⁊ tertia ps vnius gra.

Pillule de quattuor rebus Francisci de pedemontium sunt in fine compositionis. ℥. j. intrat in eis. ʒ. ij. scamo monee ⁊ totidem coloquintide ideo tenent de scamonea pro. ʒ. grana. xviij. ⁊ tenet de coloquintida pro qualibet dragma. grana. viij.

Pillule fetide maiores Mesue sunt in fine ꝯpositionis ℥. vij. ʒ. ij. intrat in eis. ʒ. iij scamonee.. ⁊. ʒ. ij. esule ⁊. ʒ. v. coloquintide. ideo tenent de scamonea pro qualibꝫ dragma. grana. iij. ⁊ quarta tria vnius gra. ⁊ de esula tenent pro qualibet. ʒ. grana. ij. cum dimidio. ⁊ de coloquintida tenent pro qualibet. ʒ. grana. vj. ⁊ quarta pars vnius grani.

Pillule de mezereon Mesue sunt in fine cōpositionis circa. ℥. ij. intrat mezereō. ʒ. v. ideo tenent de mezereō qualibet dragma grana. xxij. cum dimidio.

Pillule de hermodactilis maiores Mesue sunt in fine cōpositionis. ℥. viij. intrat de coloquintida. ʒ. vj. ideo tenet de colognti da pro qualibet. ʒ. grana. vj. ⁊ quarta tria vnius grani ⁊ tenent de euforbio ꝓ qualibet. ʒ. grana. iij. cū dimidio. ⁊ tenēt de hermodactilis ꝓ qualibet. ʒ. grana. vj. ⁊ quarta tria vnius grani.

Pillule de hermodactilis minores Mesue sunt in fine ꝯpositiōis. ℥. iij. intrat in eis. ʒ. ij. ʒ. de scamonea: ideo tenēt d̾ scamonea ꝓ qualibet. ʒ. grana. vij. cū dimidio ⁊ de hermodactilis tenēt pro qualibet. ʒ. grana. xv.

Pillule arabice Nicolai sunt in fine cōpositionis. ℥. xj. intrat in eis. ʒ. viij. de scamonea. iō tenent de scamonea pro qualibet dragma grana. vj. cum dimidio.

Pillule cochie Rasis sunt in fine cōpositiōis. ℥. iij. ʒ. iij. intrat de scamonea. ʒ. ij. ʒ. iō tenēt de scamonea ꝓ qualibet. ʒ. grana. vj. ⁊ tertia duo vnius grani.

Pillule Inde Mesue sunt in fine cōpositionis. ℥. vij. ʒ. iiij. intrat de elleboro. ʒ. v. ⁊ de coloquintida. ʒ. iij. iō tenent de elleboro pro qualibet. ʒ. grana. vj. ⁊ de coloquintida tenent pro qualibet. ʒ. grana. iiij. ⁊ quinta quattuor vnius grani.

Pillule de lapide lazuli Mesue sunt in fine ꝯpositiōis ℥. vij. ʒ. iiij. intrat in eis. ʒ. ij. ʒ. de scamonea totideꝫ de elleboro nigro: ideo tenēt de scamonea ꝓ qualibet. ʒ. grana. iij. ⁊ de elleboro tenēt ꝓ qualibet. ʒ. grana. iij.

Pillule de agarico Mesue sunt in fine compositionis ℥. iij. intrat de coloquintida. ʒ. ij. ideo tenent de coloquintida. pro qualibet. ʒ. grana. vj. ⁊ de turbit ꝓ qualibet. ʒ. grana. xv.

Pillule de ellecterio Nicolai sunt in fine cōpositionis ℥. vj. intrat medietas de ellecterio ideo tenent de ellecterio pro qualibet. ʒ. grana. xxxvj.

Pillule de euforbio Mesue sunt in fine ꝯpositionis. ℥. ij. intrat de euforbio. ʒ. ij. ⁊ totidem de coloquintida: ideo tenent de euforbio pro qualibet. ʒ. grana. viiij. ⁊ de coloquintida pro qualibet. ʒ. similiter grana. viiij.

Pillule de oppoponaco Mesue sunt in fine cōpositionis. ℥. vij. ʒ. iiij. intrat de coloquintida. ʒ. v. ⁊ de scamonea. ʒ. ij. ideo tenent de coloquintida pro qualibet. ʒ. grana. vj. ⁊ de scamonea pro qualibet. ʒ. grana. ij. et quinta duo vnius grani.

Pillule sine quibus esse nolo Nicolai sunt in fine cōpositionis. ℥. iiij. intrat de succo scamonee. circa. ʒ. iij. ʒ. ideo tenent de scamonea ꝓ qualibet. ʒ. grana. viij.

Pillule impiales magistrales non sunt fortes sed tenēt quartā partem reubarbari. i. pro qualibet. ʒ. pillularum tenent de reubarbaro. grana. xviij.

FINIS

Incipit tabula capituloꝝ que in pandectis ꝑtinent per ordinē alphabeti nouiter in lucem edita.

De littera. A.

De littera. B.

De littera. C.

De littera. D.

De littera. E.

De littera. F.

De litera. G.

De littera. M.

De littera. N.

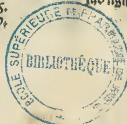
De littera. O.

FINIS

¶ Explicit Opus Pandectarum medicine Mathei Siluatici cũ Simone Januensi. ꝛ tabula ꝛ additionibus ac dosi solutiuorũ. Magistri Baptiste sardi ac insuper anotationibus capitulorum ꝛ auctorꝫ nusq̃ impressis p. D. magistrũ Dñicũ Martinũ de sospitello. Impressuz Taurini per Anthonium Ranotum Ciuem Taurineñ. Anno . Domini. M.ccccc.xxvj. die. xij. Mensis Septembris.

¶ Venundantur in apotheca Anthoni Ranoti sub signo Diui Xpofori.

[illegible] LA
BO[illegible] N D BOVRGES
[illegible] HVBERE V BO
VRDI[illegible] D[illegible] S
[illegible] OYER [illegible]